NOVUM TESTAMENTUM

GRAECE.

AD ANTIQUISSIMOS TESTES DENUO RECENSUIT

APPARATUM CRITICUM OMNI STUDIO PERFECTUM

APPOSUIT

COMMENTATIONEM ISAGOGICAM

PRAETEXUIT

CONSTANTINUS TISCHENDORF.

EDITIO OCTAVA CRITICA MAIOR.

VOLUMEN I.

LIPSIAE
GIESECKE & DEVRIENT
1869.

Postquam anno 1864 novae huius editionis initium factum est, nunc demum quinquennio post contigit ut quattuor evangelia absolverem. Quae tarditas non tantum ab operis ambitu ac difficultate excusationem habere videtur, sed etiam duas caussas alias habuit. Quum enim intra hos quinque annos plura itinera bibliothecas obeundi caussa faciunda vel potius repetenda erant, in Angliam, Parisios, Romam et Neapolin, Petropolin et Mosquam, tum plures libri, quos maturare debebam, edendi curam poscebant, ut duo Monumentorum sacrorum ineditorum volumina, Novum Testamentum Vaticanum cum Appendice, Appendix codicum celeberrimorum Sinaitici Vaticani Alexandrini, Apocalypses apocryphae maximam partem nunc primum editae, Philonea, inedita altera, altera nunc demum recte ex vetere scriptura eruta, volumen millesimum collectionis scriptorum Britannicorum Tauchnitianae, quod inscribitur: The New Testament: the authorised English version; with introduction and various readings from the three most celebrated Mss. of the original Greek text, brevis illa evangeliorum defensio quam inscripsi: Wann wurden unsere Evangelien verfasst, quater edita, ter conscripta, quarta Veteris Testamenti secundum LXX interpretes editio, alia. Quae intermissiones etsi fieri vix potuerunt quin ab operis aequalitate passim discederetur, tamen, id quod vehementer gaudeo, ad apparatum criticum multis modis locupletandum valuerunt. Vaticanus quidem codex, ut id inprimis dicam, longe alia atque Angeli Maii studia flagitabat ut rationi criticae satisfieret. Aegre vero

illud fero, quod non statim ab initio evangelii secundum Matthaeum eadem apparatum copia adornandum duxi qua opere paullum progrediente usus sum.

Quum autem constet duabus potissimum rebus editionis librorum Novi Testamenti virtutem contineri, apparatu quem vocant critico et arte qua scriptorum sacrorum verba constituuntur, de utraque breviter dicendum erit. Et apparatum quidem non ex editione critica maiore septima, quae ineunte anno 1859 prodiit, additis passim quae vel augerent vel corrigerent in hanc transferre satis habuimus, sed de integro totus repetitis studiis confectus est. Quicquid enim testimoniorum afferendum erat, vel ex Graecis codicibus vel ex interpretibus vel ex scriptoribus antiquis, opera data est ut accuratius quam ante a quopiam factum esset perscriberetur. Illud quidem vitium omnium editionum antiquiorum, Wetstenii, Griesbachii, Schulzii, Scholzii, ex quo auctoritates non adponebantur nisi lectionibus a vulgato quem vocant textu diversis, iam editione illa septima correximus; sed praeter cetera interpretum et scriptorum adnotatio laborabat. Quae res cum eo cohaeret quod parum perspectum erat, in vera indaganda apostolorum scriptura quanta auctoritas esset antiquissimorum interpretum, inter quos Latini Syri Copti primum locum tenent. Sed de hac similibusque rebus accuratius dicemus in Prolegomenis. In praesens satis videtur ut indicetur breviter, tum qui codices quos unciales vocamus ex anno 1859 ad apparatum criticum accesserint, tum quos labores circa principales auctoritates, ut confidenter adhiberi possent, in me susceperim.

Accesserunt igitur ad codices unciales iam septimae editioni adhibitos in evangeliis hi 18[1]: ℵN (accessit longe maior horum fragmentorum pars; folia enim 12 aliis 33 aucta sunt) (o^f: hymni ex psalterio Abrahami de Noroff) (R: ac-

---

[1] De omnibus his codicibus accuratiora vide infra.

cesserunt exiguae quae ante latuerant fragmentorum partes) T (accessit Lc 22, 20—23, 20) T^b T^c T^d W^b W^d (W^e) Γ (accesserunt maiores evangeliorum Matthaei et Iohannis partes) Θ^b Θ^c Θ^d Θ^e Θ^f Θ^g Θ^h Ξ Π. Sequentur ad actus ℵG (2, 44—3, 8, saec. VII), P (saec. VIII vel IX, actus fere integros continet): ad epistulas catholicas ℵP (fere integras habet): ad epistulas Pauli H (ad folia 14 accedunt alia 7 ex 2 Cor. 4; Col. 3; 1 Thess. 2 et 4; Heb. 1 et 10) N (saec. VIII vel IX. ex Gal. et Heb.) O (saec. VI. ex 1 Cor.) P (epp. fere integrae) Q (fragmenta papyracea saeculi fere V. ex 1 Cor.) R (saec. VI. fragmenta capitis 4. epistulae ad Eph.): ad apocalypsin ℵP (fere integra). Iam edidimus ex totius Novi Testamenti codicibus ℵBC item F^a I. Ex evangeliorum codicibus I^bLN (folia Lond. Vat. Vind.) O^aPQR$W^a$$W^cY\Theta^a$. Item praeparavimus ad edendum T^b T^c T^d W^b $\Theta^{b\ c\ d\ e\ f\ g\ h}$. Totos transscripsimus M et Π. Accurate cum editis ipsi contulimus EGHKOSUX, item ΓΛ. Reliquos (plerosque iam ante editos) ipsi examinavimus praeter Z Matthaeum Dublinensem omnes. Ex reliquis autem Novi Testamenti partibus edidimus D Claromontanum epistularum Pauli, M fragmenta epp. Pauli P actus, epistulas, apocalypsin, B apocalypsin Basilianam Vaticanam; ad edendum ex apographis nostris destinavimus E actuum, G actuum, H epp. Pauli, NOQ. Praeter H actuum, K epistularum, L actuum et epistularum, nuper etiam E Sangermanensem epistularum Pauli Petropoli accuratius investigavimus.

Iam ex his satis apparebit quantum proximis his decem et quod excedit annis apparatus criticus, imperfectae conlationis vitiis in editionibus Wetstenii Griesbachii Scholzii, etiam Lachmanni, refertus, et copia profecerit et fide. Cepit vero etiam alia incrementa quum ex codicibus minusculis tum maxime ex versionibus et patribus: quae quidem qui editionum criticarum usum habent libro vel perlustrando facile animadvertent. Ita testimonia codicum Latinorum, et

Italae et Vulgatae rationis, plenius quam ante a quopiam adlata sunt; tamen nondum ab initio operis editio l codicis Vratislaviensis in promptu erat, nec magis codex Fuldensis; item ad alteram certe evangeliorum partem evangeliarium Hierosolymitanum ex editione Veronensi haurire licebat; Armenam versionem non tantum ex eis quae Griesbachius manu sua margini editionis Wetstenianae adscripsit, sed etiam ex conlatione a Carolo Rieu in usum Tregellesii instituta sumpsimus; Aethiopicas vero lectiones auxerunt curae Thomae Pell Platt. [1] De patribus vero Graecis praeter ceteros Irenaeus, Clemens, Origenes, Hippolytus, Eusebius, Basilius, Epiphanius, Chrysostomus, Cyrillus Alexandrinus indefesso studio consulti sunt, de Latinis Tertullianus, Cyprianus, Lucifer, alii. Quemadmodum autem haec duo testimoniorum genera multo diligentius quam antea ad apparatum criticum adhibita sunt, ita longe maiorem quam usu venit in restituenda antiquissima scriptura apud nos nacta sunt auctoritatem. Quod non sine idonea caussa factum est. Satis enim plurimis exemplis perspectum est, antiquissimos interpretes cum antiquissimis Graecis codicibus nostris ita consentire, ut ex eisdem vel simillimis fontibus hausisse censendi sint. Qua in re nihil gravius est mira illa necessitudine quae inter Sinaiticum codicem et Italos testes intercedit, haud raro consensione Syri Nitriensis Curetoniani aucta. Neque enim pauca quae vel Sinaiticum vel Palatinum (Italorum e), ut hunc praeter Italos ceteros afferam, per singularem licentiam tueri suspicabare, altero ad alterum accedente ex antiquiore utrumque fonte Graeco habere probatum est.

Circumspectis autem omnibus unde historia textus quem vocant sacri percipi potest duae inprimis res ad liquidum

---

[1] Arabicas et Slavonicas lectiones plerasque pro ambiguitate qua laborant et exiguo quod habent pretio ab apparatu arcere maluimus.

perductae sunt. Ut enim dubitari nequit quin ipsis primis rei Christianae temporibus a sincera apostolorum scriptura multifariam discessum sit, qua quidem in re nihil improbitatis aut doli suberat, ita prudenter ac scite adhibitis antiquissimis quibus etiamnum gaudemus testibus ea librorum apostolicorum ratio, quae secundo saeculo vel maxime in usu erat, plerumque probabiliter restitui potest. Quam quidem rationem ad ipsam scripturae sacrae integritatem multo propius accedere quam libros eos qui post quintum fere saeculum per ecclesiam Byzantinam circumferebantur moxque tantum non soli propagabantur, omnes data opera intellecturos puto, nisi qui aut falsa ducti pietate consuetudinem a veritate distinguere dedidicerunt, aut eis quae Griesbachius Hugius Scholzius alii de recensionibus librorum Novi Testamenti commenti sunt etiamnum capti tenentur. Quorum utrique ut ad veriorem sententiam, ad iustiorem de re critica existimationem adducantur, in Prolegomenis, quae tertium huius editionis volumen efficient, quicquid huc valet explicate et subtiliter pertractare in animo est. Nunc quidem ad eos attendi velim locos, quibus ad exiguam auctoritatem Graecam, exiguam dico testium numero, maximam vero pondere, accedente plerumque ex Italis testimonio, scripturam apostolicam conformavimus. Hoc enim saepe ita factum est ut insignis accederet probabilitatis commendatio. Neque tamen obliviscendum est, in maximo errore illos versari qui arbitrium suum anteponant auctoritati testium, non numero sed antiquitate aestimandae illi quidem, ipsos vero antiquissimos testes nostros, pro Alexandrinorum calligraphorum de sermone Graeco ignoratione, non tam suae sequi aetatis consuetudinem, quam longe antiquiora exempla fideliter quamvis vitiose repetere.

Ipsi quidem, ut repetamus quod nuper alibi diximus — in conlatione critica codicis Sinaitici etc. pag. XIII. —, dum Sinaiticum Vaticanum similesque Graecos alios paucos, con-

sensione plerumque nonnullorum interpretum veterrimorum, inprimis Latinorum auctos, passim etiam patrum testimonio, tantum non solos ad restituendam evangelistarum et apostolorum scripturam adhibendos censemus, posthabito ingenti numero codicum posteriorum quamvis mirifice congruentium, magnopere Richardi Bentleji suffragio delectamur. Ille enim, cuius vestigiis etiam Carolus Lachmannus insistebat, quum ante hos centum et quinquaginta annos emendandis vel potius restituendis scriptorum sacrorum verbis incumbebat, eandem fere cum nobis viam ingrediendam indicavit. Quo in negotio postquam Bentlejus, quem rursus Lachmannus sequutus est, ea ratione acquiescendum censuit quae tempore concilii Nicaeni per ecclesiam legi solebat, felicissime providente deo evenit ut nobis ad Irenaei certe tempora redire liceat.

Scribebam Lipsiae die discessus Christi ad caelos a. 1869.

NOTANTUR INTERIM

QUAE APPARATUM CRITICUM EVANGELIORUM ADHIBITURIS INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ codex Sinaiticus Petropolitanus saeculi IV. medii. Totum Novum Testamentum continet integrum. ℵ[a] aetate vix differt ab ipso scriptore; eiusdem certe saeculi quarti est quicquid lectionum nota ℵ[a] insignivimus. ℵ[b] saeculi fere VI. habendus est. Praeter Matthaeum, cuius primas paginas curiosius tractavit, paucos tantum locos attigit. ℵ[c] ineuntis fere saeculi VII. est, neque longo intervallo a ℵ[ca] (qui ℵ[c] nobis dicitur nisi ubi ab eo ℵ[cb] discedit) distat ℵ[cb]. Edidi totum codicem quattuor voll. splendidissimis anno 1862; item Novum Testamentum Sinaiticum in communem usum anno insequenti. Cuius exemplis omnibus eodem anno exhaustis sequutum est auctumno anni 1864 (in titulo est 1865) Novum Testamentum Graece ex Sinaitico codice omnium antiquissimo, Vaticana itemque Elzeviriana lectione notata.*

A codex Alexandrinus Musei Britannici saeculi V. eiusque fere exeuntis. Hiat in evangeliis ab initio evangelii secundum Matthaeum usque 25, 6 *Βιβλοσ – ο νυμφιοσ*, item Ioh. 6, 50 usque 8, 52 *ινα – λεγει*. Edidit splendide C. G. Woide 1786. Quam editionem passim emendatam in usum vulgarem repetiit B. H. Cowper 1860.

B codex Vaticanus num. 1209. saeculi IV. Vix differt aetate a codice Sinaitico. Evangelia continet integra; deficit vero inde ab ep. ad Hebr. 9, 14, deperditis quattuor Pauli epistulis (1 et 2 ad Tim., ad Titum, ad Philemonem) et apocalypsi. Errores editionum Angeli Maii (Romae 1857 et 1859**) plus 400 cor-

* Huic editioni accessit mense Maio huius anni Supplementum, quod inprimis ad lectiones Vaticanas pertinet.

** Maius quae erraverat tantum non omnia etiam ad editiones transiere ad exemplum Maii conformatas. Inter has nulla peior est

reximus Novo Testamento Vaticano, quod anno 1867 edidimus. Quam editionem excepit medio anno 1868 Novum Testamentum Romae typis meis Sinaiticis exscriptum. Ediderunt adhibitis schedis meis anni 1866 Carolus Vercellone et Iosephus Cozza. Quo volumine (editionis totius codicis parte quinta) excusso foras dedimus ineunte anno 1869 Appendicem Novi Testamenti Vaticani, notatis tum quae nostram supplerent editionem, tum quae corrigerent Romanam.* B^2 a B^* aetate vix differt, B^3 6 vel 7 saeculis.

C codex Ephraemi Syri rescriptus Parisiensis saeculi V. fere medii. C^2 saeculi VI. videtur, C^3 saeculi IX. Edidimus ad similitudinem codicis quicquid librorum Novi Testamenti continet anno 1843. Evangeliorum fragmenta haec continet: Mt I, 1—V, 15. VII, 5—XVII 26. XVIII, 28—XXII, 20. XXIII, 17—XXIV, 10. XXIV, 45—XXV, 30. XXVI, 22—XXVII, 11. 47—XXVIII, 14. Mc I, 17—VI, 31. VIII, 5—XII, 29. XIII, 19 usque finem. Lc I, 1—II, 5. II, 42—III, 21. IV, 25—VI, 4. VI, 37—VII, 16. VIII, 28—XII, 3. XIX, 42—XX, 27. XXI, 21—XXII, 19. XXIII, 25—XXIV, 7. XXIV, 46 usque finem. Ioh I, 1—41. III, 33—V, 16. VI, 38—VII, 3. VIII, 34—IX, 11. XI, 8—46. XIII, 8—XIV, 7. XVI, 21—XVIII, 36. XX, 26 usque finem. Passim vero de his nonnihil periit, ut primi versus cuiusvis libri minio scripti.

D codex Bezae Cantabrigiensis Graecus et Latinus stichometrice scriptus, saeculi fere VI. medii. Mutilus est Mt I, 1—20. VI, 20—IX, 2. XXVII, 2—12. Ioh 1, 16—3, 26. Suppleta sunt post X. fere saec. (D^{suppl} vel ^{supp}) Mt 3, 7—16. (Latine 2, 20—3, 8 suppleta IX. fere saec.) Mc 16, 15 usque finem. (Latine 16, 6 usque finem suppleta ut ante) Ioh 18, 14—20, 13. (Latine 18, 2—20, 1. suppleta ut ante.) Videntur autem supplementa Graeca (non item Latina) ex ipsis antiquissimis foliis fluxisse, inprimis quae ad Iohannis evglium pertinent.

E codex Basileensis K IV. 35. Saeculi videtur VIII. medii. Evangelia continet integra exceptis Lc 3, 4—15. 24, 47 usque finem. Praeterea tria folia minutis litteris suppleta sunt: Lc 1, 69—2, 4.

Londinensi (ex officina Teubneriana Lipsiensi), quae vitiis innumeris vitiositatem auxit exempli Romani quod sequuta est.

* Quum fasciculi huius editionis I. et II. cum parte tertii (usque Mc 7, 22) praecessissent nostrum Vaticani codicis examen (vere anni 1866 institutum), his paginis quas evangeliis praeposuimus ea quae emendatione inprimis opus habebant emendata sunt. In Prolegg. vero omnia accurate indicabuntur.

12, 58—13, 12. 15, 5—20. Quibus supplementis et ipsis in commentario notam E dedimus.

F codex Boreeli, nunc Rheno-Traiectinus saeculi IX. Accuratam fragmentorum quae supersunt conlationem anno 1843 H. E. Vinke edidit. Incipit Mt 9, 1 (sed 7, 6—8, 34 Wetstenii tempore nondum avulsa erant); exit Ioh 13, 34. Desunt praeterea de omnibus quattuor evv. plura quorum nonnihil Wetstenii tempore nondum desiderabatur (hinc passim apud nos est Fw vel Fwtst).

Fa codex Coislinianus Parisiensis. Sunt scholia nonnulla in margine codicis Coisl. 1., qui Octateuchum cum Regum libris continet, a me inventa. Saeculi videntur ineuntis VII.

G codex Andr. Seidelii, nunc Harlejanus 5684 Musei Britannici. Saeculi est IX vel X. Continet evangelia, sed locis multis mutilus est. Incipit Mt 6, 6. Quae in Mt Mc Lc Ioh recentior manus litteris minusculis supplevit, Gsupp diximus.

H codex Andr. Seidelii, nunc Hamburgensis bibliothecae publicae. Eiusdem cum codice G aetatis et rationis est. Incipit Mt 15, 30 ac passim per 4 evv. deficit.

I codex palimpsestus Petropolitanus, septem Novi Testamenti codicum reliquias continens. Saeculi V. sunt quae ex Ioh capp. 11. 12. 15. 16. 19. ex Mt 14. 24. 25. 26. ex Mc 9. 14. supersunt. Sexti videntur quae Mt 17—19. Lc 18. Ioh 4. 5. 20. rursusque Lc 7. 24. spectant.

Ib Musei Britannici num. 17,136. Fragmenta palimpsesta ex Ioh capp. 13 et 16. Saeculi certe V. Edidi in Monum. Nov. Coll. vol. II. rursusque nuper exegi edita ad ipsum codicem (In ed. VII. dixeram Nb.)

K codex Cyprius Parisiensis num. 63. Quattuor evv. integra continet. Saeculi IX.

L Parisiensis num. 62. Evv. integra continet praeter Mt 4, 22—5, 14. 28, 17 usque finem. Mc 10, 16—30. 15, 2—20. Ioh 21, 15 usque finem. Saeculi VIII. Edidi 1846 in Monumentis sacr. ined.

M Parisiensis num. 48 (olim Francisci des Camps). Post medium saec. IX exaratum puto. Totum descripsi 1841.

N sunt evangeliorum fragmenta in membranis purpureis argento auroque scripta. Folia 4 Londini (ex Mt et Ioh), 2 Vindobonae (ex Lc), 6 Romae (ex Mt), 33 in Patmo insula (ex Mc) adservantur. Saeculi VI. videntur. Edidi in Monumentis 1846 praeter Patmia nuper ab Ioh. Sakkelione inventa, quae Mon. novae collectionis volumine IX. sequentur.

O fragmenta Mosquensia ex Ioh capp. 1 et 20. saeculi IX. Edidit Matthaeius 1785 et ipse nuper ex codice descripsi.

Oa Ob Oc Od Oe Of: his notis insignivimus hymnos Mariae, Zacha-

riae, Simeonis, Lc 1, 46—55. 68—79. 2, 29—32. in psalteriis inventos. o^a est Guelferbytanus, o^b Bodleianus, o^c Veronensis, o^d Turicensis, o^e Sangallensis, o^f Mosquensis. Noni saeculi videntur o^a o^b o^e o^f, sexti o^c, septimi o^d.

P codex Guelferbytanus palimpsestus saec. VI. Continet fragmenta ex Mt Mc Lc Ioh. Post imperfectissimum Knittelii laborem nuper edidi in Monumentorum vol. VI.

Q codex Guelferbytanus palimpsestus saec. V. Sunt fragmenta Lucae et Iohannis. Post Knittelium (vide ad P) edidi 1860 in Monumentorum vol. III.

R codex palimps Nitriensis Musei Britannici. Sunt reliquiae evangelii sec. Lucam sexto fere saeculo scripti. Edidi 1857 in Monumentor. vol. II. Quae quum nuper ad ipsam veterem scripturam denuo exigerem, nonnulla cum Tregellesio corrigenda esse vidi, alia invito Treg. confirmata sunt. Accessit vero etiam studio Guilielmi Wright nonnihil fragmentorum (ex capp. VI. VII. VIII.) quod antea nondum ex foliis Syriacis protractum erat.

S codex Vaticanus num. 354. scriptus anno 949. Evv. quattuor integra habet. Birchii conlationem ipse nuper multis locis auxi et correxi.*

T codex Borgianus I. collegii Romani pro propaganda fide. Sunt fragmenta Iohannis Graeca, quae versionem Sahidicam adiectam habent. Edidit Georgius Romae 1789: 6, 28—67. 7, 6—8, 31. Sed accuratius Monumentor. vol. IX. ipse dabo. Folium quod excepit Georgiana (usque 8, 42) non innotuit nisi ex conlatione Woidii, in qua etiam Lc 12, 15—13, 32 inventum est, unde apud nos T^{woi} dicitur. Praeterea nuper aliam partem eiusdem codicis, unde Georgius sua hausit, ipsi Romae descripsimus, quam Bradley H. Alford Cantabrigiensis primus animadverterat et in usum clarissimi fratris Henrici contulerat. Sunt autem ista, quemadmodum apud Tregellesium exhibentur, et manca et vitiosa. Ipsi in commentariis apographum nostrum sequuti sumus, quod propediem in lucem prodibit.

T^b fragmenta sunt Petropolitana evangelii secundum Iohannem ex capp. 1. 2. 4. Et scriptura et indole ad similitudinem fragmentorum Borgianorum accedunt, etsi non ante saec. VI. scripta videntur. Idem in ea fragmenta evglii sec. Mt (ex capp. 14 et 15) quadrat quibus notam T^c dedimus. Ex collectionibus hausimus episcopi Porphyrii. T^d vero significat reliquias evangelistarii Graeci Sahidici quas ipsi demum ex Borgianis membranis anno 1866 eruimus, saeculi fere VII. Insunt Ioh 19, 23—27. 20, 30—31. Item, quae partim ad commentarios nondum adhibita sunt

* Hinc nonnihil supplementorum ad Mt et Mc dabimus. Vide supra.

sed infra excerpentur, Mt 16, 13—20. Mc 1, 3—8. 12, 35—37. Prodibunt brevi in Monumentis T^b T^c T^d.

U codex est olim Nanianus, nunc Venetus Marcianus. Evangelia quattuor integra saeculi IX. exeuntis vel X.

V codex Mosquensis saeculi IX. Evangelia quattuor continet usque ad Ioh. 7, 39. Reliqua saeculo XIII. suppleta. Praeterea perierunt Mt 5, 44—6, 12 et 9, 18—10, 1.

W^a fragmenta sunt Parisiensia evangelii sec. Lucam, capitum 9 et 10, addita codici 314, saeculi fere VIII. Edidi in Monumentis anno 1846.

W^b codex palimpsestus Neapolitanus saeculi VIII vel IX. Legi anno 1866 quicquid fragmentorum Matthaei (ex capp. 19. 20. 21. 26), Marci (13, 21—14, 67), Lucae (3, 1—4, 20) superest.

W^c tria folia sunt Sangallensia saeculi noni. Insunt Mc 2, 8—16. Lc 1, 20—32. 64—79. Edidi quae legere potueram anno 1860 in Monumentorum volumine III.

W^d sunt fragmenta trium capitum (7. 8. 9.) evangelii sec. Marcum saeculo fere IX scripta, in collegio S. Trinitatis Cantabrig. a viro clarissimo Bradshaw detecta.*

W^e sunt fragmenta pauca capitis IV. evangelii secundum Iohannem (4, 9–14), quae anno 1865, quum Oxonii versabar, ex libris collegii ad aedem Christi primus protraxit doctissimus socius eius collegii Kitchin. Sunt autem forma simillima cum fragmentis eiusdem evangelii Mosquensibus (O): et ipsa enim commentarii in evangelium Iohannis partem efficiebant. Hunc ad commentarium (non ad capita Ammonii) spectant numeri λδ' - λθ' singulis versibus (9—14) praepositi.**

X codex bibliothecae universitatis Monacensis. Fragmenta sunt evangeliorum cum commentariis. Saeculi IX exeuntis vel X.

Y fragmenta evangelii sec. Ioh. (16, 3—19, 41), inter libros bibliothecae principalis Barberinae numero 225 notata. Videntur octavi saeculi. Edidi in Monumentis anno 1846.

Z codex palimpsestus Dublinensis collegii S. Trinitatis. Insunt plurima fragmenta evangelii sec. Matth. sexto fere saeculo scripta. Edidit Ioh. Barrett anno 1801. Nuper accesserunt studia virorum clarissimorum Todd et Tregelles.

Γ codex quattuor evangeliorum ex oriente a me adlatus annis 1853 et 1859. Quae prius inveneram (Lucam totum et Marci pleraque cum fragmentis Matthaei et Iohannis), ad bibliothecam Bod-

---

* Nonnulla per incuriam in commentariis omissa infra supplebimus.

** Vide infra supplementa ad Ioh 4, 9—14.

leianam transiere, reliqua ad bibl Imp. Petropolitanam. Pauca de Mt desunt (ex capp. 5. 6. 7. 21. 22), de Mc 3, 35—6, 20. Subscriptus est, si recte computatio indictionum facta est, annus Christi 844.

Δ codex Sangallensis cum versione Latina interlineari (δ). Quattuor evv. integra exceptis Ioh 19, 17 — 35. Edidit Rettig anno 1836.

Θ^a codex Tischendorfianus I. bibl. univers. Lips. saeculi fere VII. Sunt fragmenta evangelii sec. Matthaeum (ex capp. 12. 13. 14. 15.) Edidi in Monumentis anno 1846, quae paucis suppleta sunt a. 1857 novae collectionis volumine II.

Θ^b fragmenta Petropolitana evangeliorum sec. Mt (capp. 22. 23.) et sec. Mc (capp. 4. 5) saeculi VI vel VII.

Θ^c fragmenta evangelii sec. Mt (21, 19—24) Petropolitana et evangelii sec. Ioh. (18, 29—35) Porphyriana. Utraque VI. saeculi videntur.

Θ^d fragmenta pauca capitis XI evangelii sec. Lucam Petropolitana, saeculi fere VIII.

Θ^e cum fragmento ev. sec. Mt (26, 2 sqq.), Θ^f cum fragmentis evv. sec. Mt (capp. 26. 27) et sec. Mc (capp. 1 et 2), Θ^g cum fragmento ev. sec. Ioh (6, 13 sqq.) ex Porphyrii collectionibus accesserunt. Omnia tria eiusdem saeculi VI. videntur. Addenda sunt folia tria Graeca Arabica saeculi IX vel X, quae ad Matthaei capita 14 et 25 pertinent. Diximus Θ^h.

Quae notis Θ^{b c d e f g h} insignivimus, Monumentorum volumini IX. destinata sunt, prodituro illi quidem ut speramus anno 1871.

Λ codex Oxoniensis a nobis anno 1853 in oriente detectus, noni potius quam octavi saeculi. Evv. Lucae et Iohannis continet integra.

Ξ sunt fragmenta evangelii Lucae palimpsesta saeculi fere VIII, ex Zacyntho insula in bibliothecam societatis biblicae Londinensis perlata. Edidit S. P. Tregelles 1861.

Π codex evangeliorum fere integer saeculi IX. Inventum Smyrnae Petropolin attuli a. 1859.

Accedunt nonnulla evangelistaria uncialibus litteris scripta. Ex his barb diximus Barberinum palimpsestum saeculi VIII., ven Venetum palimpsestum saeculi eiusdem. Utriusque fragmenta edita sunt in Monumentis meis, novae collectionis vol. I. Carpentoractense saeculi IX. diximus carp. de quo videnda sunt Anecdota mea sacr. et prof. pag. 151 sqq.

DE ANTIQUIS VERSIONIBUS.

Italae (factae in Africa saeculo secundo) codices sunt: a Vercellensis saec. IV. b Veronensis saec. V. c Colbertinus saec. XI. d Cantabrigiensis saec. VI. e Palatinus Vindobonensis saec. V. f Brixianus saec. VI. ff¹· et ff²· codices olim Corbejenses (ff¹· nunc est Petropolitanus). g¹· et g²· codices Sangermanenses h Claromontanus nunc Vaticanus saec. V. i Vindobonensis V. vel VI. saec. k Bobbiensis nunc Taurinensis saec. V. l Rhedigeranus Vratislaviensis saec. fere VII. m significat Speculi quod Augustino adscribi solet lectiones (saec. fere VI.) n Sangallensis saec. V. (o fragmentum Sangallense Mc 16, 14—20. VII. fere saeculi, p fragmentum Sangallense Ioh 11, 14—44 saec. fere VIII.) q Monacensis VI. saeculi s Ambrosianus saec. fere VI.

Nonnulli ex his partes tantum evangeliorum continent, ut i k m n s; h per evangelium Matthaei tantum ratione itala utitur, per reliqua tria, quae edita non sunt, vulgata. Nullus vero praeter e codicem recentissimum ad nos integer pervenit. Editi sunt a b f per Blanchinum, c per Sabatarium, d per Kiplingium et Scrivenerum, ff¹· per Martianay et alios, h (evang. Matth. cum lacunis) per Ang. Maium, i per Alterum (sed Blanchinus iam ante Alterum contulerat, hinc i^blan), l per Fridericum Haase, s per Cerianum*, e et k per me. Totos edendi caussa descripsi n (o p) q. Conlati tantum sunt ff²· (a Sabatario et Blanchino, hinc est ff²· sab, ff²· blan) g¹· g²· (uterque a Sabatario).

Vulgatae codices antiquissimi sunt am fu san for prag reg pe fos; item gat harl ing mm mt taur tol. Accedunt lectionaria flor gue lux mar mich.

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polyglottis et P. Platt arm i. e. armenica ex edd. Uscani (1666) et Zohrabi (1789. 1805) cop i. e. memphitica ex edd. Wilkinsii et Schwartzii sah i. e. sahidica basm i. e. basmurica (et sah et basm adhibuit Schwartzius, sed sah etiam saepe ex Woidio et Müntero attulimus) syr^cu i. e. syriaca Curetoni ex cod. Nitriensi saec. V. syr^sch i. e. syriaca Peschittho ex ed. Schaafii syr^p i. e. syriaca posterior ex ed. Iosephi White syr^hr i. e. syriaca ex evangeliario Hierosolymitano go i. e. gothica ex ed. Loeb. et. Gabelentz fr i. e. francica (ad evang. Matthaei) ex ed. Schmelleri sax i. e. anglosaxonica (fluxit ex vulgata Latina propterea que cum antiquioribus codicibus eius componenda est) ex ed. Benjamini Thorpe. Raro tan-

* Idem fragmenta italae pauca ex vetere in Lucam commentario edidit, quae ambr^escr apud nos dicta sunt.

tum adhibuimus arabicas lectiones (ar arr), persicas (pers^{p} i. e. ex polyglottis, pers^{whe} i. e. ex ed. Wheloci), slavonicas (sl, sl$^{1.2}$ etc.). Videntur autem syr^{cu} saeculi II. fere medii, syr^{sch} saec. II. exeuntis, syr^{hr} saec. V., syr^{p} annorum 508 et 616, aegyptiaci saec. III., arm aeth go saec. IV.

Patrum nomina pleraque per se clara erunt. Sed in Prolegomenis quicquid patrum usum spectat, accuratissime illustrabitur. Naas^{109} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap. Tertull., Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan. Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. saec. VI. Dam$^{par\ cod}$ i. e. Ioh. Damasceni parallela sacra ex cod. Rupefuc. saeculi fere 8. Eus$^{mar\ 226}$ i. e. Eus. quaest. ad Marinum apud Mai. Nov. PP. Biblioth. vol. IV.

al i. e. alii aliq i. e. aliquot vel aliquoties c. et cum significant auctoritate. Ita Gb^{o} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate codicis A. mu i. e. multi pm, permu i. e. permulti pler i. e. plerique pauciss i. e. paucissimi et. (cum puncto) i. e. etiam evgg vel evgll i. e. evangelistaria rell i. e. reliqui 49^{ev} etc i. e. evglstar. nr. 49. etc. min i. e. minusculi mg i. e. margo unc i. e. unciales y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati. 2^{pe} etc. sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati. cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. anni 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., ς^{e} Elz.

Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non nominatur.

Sz. i. e. Scholzii ed. 1830. 1836.

Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.

Gb i. e. Griesb. ed. evv. 1827 (cura Dav. Schulzii). Gb^{o} et Gb^{oo} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam; item Gb$'$ et Gb$''$ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. evv. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

EMENDANDA ET ADDENDA.

Mt 1, 18 ad $\overline{\iota\upsilon}$ $\overline{\chi\upsilon}$ et *μνηστευθεισησ* locus Epiphanii est^{426} sive haer^{51,5}. Idem confirmat *γεννησισ* et 1, 22 om *ολον* confirmatque *υπο* sine *του*, spectat et ad 1, 24 et 25 1, 25 lege B* om Mt 3, 1 cf Lc 3, 1 ubi initium evglii Ebionitarum notatum est. 3, 16 lin. 2

scribe c³D^supp pro D³c^supp. Locus Hipp est^theoph 5 (non³) 5, 13 B^corr εαν δ. τ. αλα 5, 22 locus Cyrilli est^zach 768, item ad vv. 27 et 28. 5, 27. 31. 33. 38. 43. confirmat B* ερρεθη, B² ερρηθη 5, 31 lin. 4 scribe praem οτι 5, 48 lin. 5 scribe ς ο εν τοισ 6, 4. lin. penult post (e spatio) adde ΔΠ al pler. Lectionem ἡ σοῦ ἐλεημ. confirmat etiam Dam^par 474 cod (om vero etiam ut Δ η post -νη), B vero η σου η ελε. habet. 6, 34 B* habet αυτησ, B³ εαυτησ 8, 2 adde ς ante ελθων 8, 3 adde ς Ln ante εκαθαρισθ. 8, 6 κυριε om et. Hil^641 8, 27 lin. 3 dele om 9, 5 B confirmat εγειραι (non -ρε) 9, 30 lin. 2 lege c* pro c 10, 8 lin. 3 lege cop pro ap 10, 36 B* οικιακοι, B³ οικειακοι 11, 4 B* ιωανει, B³ ιωανη 11, 5 lin. 1 dele Δ ante Π; lin. 2 post Chr^gue adde Bas^sel 180 11, 8 edendum erat (auctoritate codicis ℵ) in textu εξηλθατε; ανθρωπον ιδειν etc contra ς Ln Ti εξηλθ. ιδειν; ανθρωπον etc cum testibus rell (Or hunc locum non affert) :: cf ad 11, 9. 11, 9 B* scripturus erat ἰδειν ante προφητ. sed se statim correxit 11, 23 B³ volebat η (pro μη) et υψωθεισα 12, 4 D^gr προσθεσεωσ 12, 22 lin. 11 dele arm 12, 46 B* ιστηκ. Item 13, 2. 13, 8 B* επεσεν εισ, sed ipse* substituit επ. επι 13, 24 B*^vid ελαλησεν pro παρεθηκεν 13, 35 in textu scribendum erat δια ησαΐου του προφητου, hoc ordine 13, 30 B* κατακ. αυτασ 13, 40 lin. 5 lege Or^int 3, 870 13, 43 lin. 1 ad D etc adde λαμψουσιν 14, 6—11 comparandus erat Θ^b, sed is ubique cum ς facit, nisi quod v. 11 ante ηνεγκεν add το κορασιον pariter ac 299. al pauc b c f ff^2. g^1. h (non g^2. l q vg) syr^cu cop 14, 16 lin. 2 post ΘΠ adde al pler etc 16, 12 lin. 5 lege των αρτων 16, 21 lin. 4 lege Ir pro Irt et v. 22 lin. 7 lege al om pro al m o 16, 26 etiam B* ανταλαγμα 17, 7 lin. 1 post it^pler adde vg 17, 11 ηλειασ, ς Ln Ti ηλιασ: ut ad 17, 10 18, 11 lin. 12 lege Lc 19, 10 18, 15 male B^bart 18, 19 B confirmat συμφωνησωσιν (non -σουσιν) 18, 35 lin. 7 post unc^12 adde al pler 19, 6 lin. 2 lege cf ad Mc 19, 14 lin. 6 post unc^10 adde al omn^vid 21, 17 B* εισ βηθανια 21, 33 B* εξεδετε sic 21, 43 B* om οτι 21, 44 lin. 3 lege συνθλασθήσεται˙ 22, 17 lin. 2 lege Mc 13, 4 22, 10 etiam B* ουσ pro οσουσ (ita demum B³), ita ut ουσ in textum recipiendum videatur 22, 21 lin. 10 add finem adde om 22, 28 lin. 1. dele x 22, 30 lin. 13 dele L ante ΓΔ 22, 39 lin. 7 pro unc^11 lege unc^7 22, 44 lin. 4 dele U post M S 24, 15 lin. 5 post ς^e Gb Sz adde εστωσ 26, 10 etiam B* ηργασατο 26, 14 B* αρχιϊερεισ 26, 41 textum interpunge sic: προσευχεσθε, ινα et ibidem pro 298 scribe 297, item ad v. 42 scribe 298 pro 299 26, 58 lege unc^8 pro unc^9 26, 69 lin. 2 post Π adde unc rell 27, 13 lin. 2 scribendum: vide ad 27, 2 27, 35 lin. 13 ante ἵνα infer addit 27, 49 lin. 22 verba και κατακεντ. in Barn^7 om ℵ. Habet enim και εξουθενησαμεν (ipse* suppl και) εμπτυσαντεσ pro vulgatis εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ 28, 15 etiam B* om τα.

Praeterea plerumque (tamen non ubique) pro B^{2} scribendum est B^{3} (nec Maius nec alius conlatorum quisquam viderat B^{2} et B^{3} distinguendos esse). Huius est *ματθαιον* in inscriptione evangelii et 9, 9 *τεσσαρακοντα* 4, 2 *ναζαρετ* 4, 13 *τι* 7, 14 *προεφητ.* 7, 22 *εκαθαρισθη* 8, 3 *ενεβριμησατο* 9, 30 etc. Aliquoties etiam nulla correctoris B^{3} ratio habita est, quemadmodum 1, 8 sq *οζιαν· οζιασ* substituit 1, 10 sq *ιωσιαν· ιωσιασ* 1, 15 *ματθαν* 9, 36 *ερριμμενοι* etc. Quae omnia in Prolegg. indicabuntur.

Ex nostro codicis s examine ad apparatum evangelii sec. Mt haec accedunt: s 2,9 et 10 *ειδον* 2,23 et 4,13 *ναζαρεθ* 3,16. 4,18 et 21 *ειδεν* 5, 19 *διδαξει* 5, 20 *υμων η δικαιοσυνη* 5, 23 *και εκει* 5, 27. 31. 33. 38. 43. *ερρηθη* 5, 31 om *αυτου* 5, 45 *εν τοισ ουρ.* 6, 6 *ταμιειον* 6, 24 *δυσι* et *μαμωνα* 6, 27 *προσθειναι* 6, 21 s^{2} *περιβαλομεθα* 8, 4 *αλλα* et *μωυσησ* 8, 12 *ειδεν* 8, 20 *κλινει* 9, 9 *ειδεν* 9, 13 *αλλα* 9, 15 om *οι* et *δε* 9, 17 om *αλλα βαλλουσιν* usque *συντηρουνται* 9, 28 *ελθοντι δε αυτω* 9, 36 *ερριμμενοι* 11, 14 *ἠλιασ* 11, 21 *χωραζειν* 11, 23 *εωσ ουρανου* 12, 29 *διαρπαση* 12, 32 *οσ εαν* 12, 41 *νινευῒται* 12, 46 *ειστηκεισαν* 13, 2 *ειστηκει* 13, 3 *σπειραι* 13, 13 *συνιοῦσιν* 13, 14 om *η* ante *λεγουσα*, ibidem habet *ακουσητε* et *βλεψητε* 13, 15 *επιστρεψουσιν* 13, 17 *ειδον* 13, 23 *συνιῶν* 13, 24 *σπειραντι* 13, 28 *συλλεξομεν* 13, 56 *ταυτ. παντ.* 14, 14 *ειδεν* 15, 32 *νηστεισ* 15, 39 *ενεβη* 16, 2 et 3 *πυραζει* 16, 4 *καταλειπων* 16, 12 *αλλα* 16, 13 *καισαρειασ* 17, 3 et 4 *μωυσησ* et *μωυσει* 17, 12 *αλλα* 18, 5 *παιδ. τοιουτο εν* 18, 12 sq *ενεα* 18, 30 *αλλα* 18, 31 *εαυτων* 19, 7 et 8 *μωυσησ* 19, 9 *γαμησει* 19, 28 *καθησεσθε* 20, 3 *ειδεν* 20, 4 *και εκεινοισ* 20, 5 *ενατην* 21, 11 *ναζαρεθ* 21, 12 *ι̅ς̅* 21, 17 *καταλιπων* 21, 23 om *Και* 22, 9 *εαν* 22, 11 *ειδεν* 22, 24 *μωυσησ* 22, 27 *εν ολη καρδια* et *εν ολη ψυχη* 23, 2 *μωυσεωσ* 23, 3 *οσα ἐαν* 23, 7 *ραββι* 23, 35 *εκχυνομενον* 23, 36 *παντ. ταυτ.* 24, 2 *ταυτ. παντ.* 24, 3 *εἶπον* 24, 15 *βδελλυγμα* 24, 21 *ουδε μη* 24, 26 *ταμιειοισ* 24, 32 *εκφυῆ* 24, 36 *και ωρασ* 24, 49 *εσθιει δε και πινει* 25, 3 *λαμπ. αυτων* 25, 37. 38. 39. 44 *ειδομεν* 26, 15 *και εγω* 26, 25 *ραββι* 26, 29 *γενηματοσ* 26, 31 *διασκορπισθησονται* 26, 35 *απαρνησωμαι* et *ομοιωσ δε και* 26, 36 *προσευξομαι* 26, 48 *εαν* 26, 49 *ραββι* 26, 58 om *απο* 26, 71 *ειδεν* 27, 32 *ευρον* 27, 42 *πιστευσωμεν* 27, 45 sq *ενατ.* 27, 46 *εγκατελιπεσ* 28, 3 *ειδεα* 28, 9 *ι̅ς̅*

Mc 1, 3—8: ad h l. addendus est T^{d}. Confirmat 1, 3 *αυτου* 1, 4 *ο βαπτιζων* 1, 5 *εξεπορευετο, ιεροσολυμιται, παντεσ* ante *και εβαπτ.*, *υπ αυτου* ante *εν τω ιορδ. ποδαμω* (sic, *ποδαμω*) 1, 6 *και ην ο ιωαννησ* et *εσθιων* 1, 8 *εγω* sine *μεν*, item *εν υδατι* et *εν πνευματι* 1, 6 s *ο ιωανν.* 1, 8 lin. 7 post unc^{8} adde al pler 1, 36 s confirmat *κατεδιωξεν* 1, 38 B *εχομενα.* Ibidem s *και εκει* 1, 42 lin. 9 lege ipsa pri manu 1, 44 s *αλλα* et *μωυσησ* 2, 4. 9. 11. 12 B* ubique *κραβαττον*, B^{3} *κραββατον*. Etiam s vv. 9. 11. 12 *κραβαττον*, v. 4 *κραββατον*, sed correctum *κραββαττον* (alterum *β* videtur ex in-

curia intactum mansisse) 2, 9 lin. 13 post emm lege cop pro go 2, 11 et 12 ℵ *κραβακτον* (ut ante) 2, 12 lin. 2 post unc^9 adde al pler 2, 14 etiam s *λευϊ* 2, 21 lin. 13 post syr^p (?) adde *απ αυτου το πληρωμ.* 2, 26 B^{bent} errat 3, 3 B* *χειραν* 4, 8 et 20 etiam s ter *ἐν* 4, 12 s *ακουσωσιν* 4, 27 B *μηκυνηται*, s *εγειρεται* et *μηκυνεται* 4, 33 s *εδυναντο*, item 5, 3 *εδυνατο* 5, 1 lin. 8 adde ℵ^c ante LΔ 5, 4 etiam s *απ* pro *υπ* 5, 15 B non *λεγιωνα* sed *λεγεωνα* 5, 16 s *διηγησ. δε* 5, 23 lin. 17 post unc^9 adde al pler 5, 34 lin. 2 scribe (:: ut ς Mt) 5, 40 etiam s *παντασ* 6, 5 lin. 1 lege B*c pro BC*; ibidem B^3 pro B^2. Etiam s *εδυν.* 6, 13 s *εξεβαλον* 6, 14 etiam s add *την ακοην ιυ* 6, 23 s *εωσ ημισεοσ* 6, 31 s *αναπαυσασθε* et *ηυκαιρ.* 7, 3 etiam w^d *νιψονται* 7, 8 w^d confirmat *βαπτισμουσ* etc 7, 9 B^{bentl} errat 7, 10 s *μωυσησ* 7, 25 lin. 1 lege 33 pro 83 8, 22 lin. 4 post ℵABL dele N 8, 23 lin. 12 dele „Scriv. non indicat correctionem", revera enim indicat 8, 27 *καισαριασ* (etiam Mt 16, 13) eadem auctoritate utitur qua similes formae quas recepimus 8, 29 lin. 6 post ΓΠ adde unc rell 9, 7 w^d *μου ο αγαπητ. ον εξελεξαμην, ακουετε αυτου* 9, 8 etiam w^d *ευθεωσ.* Ibidem w^d *ει μη ιησουν μονον*, omissis *μεθ εαυτων* 9, 12 lin. 15 sqq scribe sic: *εξουθε-* cum ℵLN 69, contra ς Ln *εξουδε-* cum ABCDX unc^{12} al pler. Item *-νωθη* cum ℵACXΓΔΠ unc^9 al pler, contra Ln *-νηθη* cum BDLN 2^{pe} 9, 16 lin. 2 ante cum adde *τουσ γραμματεισ.* Ibidem lin. 5 lege *προσ εαυτουσ* (pro *αυτ.*) 9, 18 lin. 5 lege unc rell 9, 26 lin. 5 post unc^9 adde al omn^{vid} 9, 38 lin. ultim. lege *ουκ* pro *αυκ* 9, 42 lin. 4 post syr^{sch} adde *τουτ. των μικρ.* 9, 43 lin. 8 lege ς Ti *εισ τ. ζω. εισελθ.* 9, 49 lin. 10 post unc^9 adde al pler 10, 29 lin. 3 ab imo post ΔΠ adde unc rell 10, 52 lin. 6 lege *ηκολουθησεν* 15, 35 lin. 7 *ηλειαν* etiam P 16, 9—20 agnoscit etiam syr$^{hr\,408}$. Pag. 407 lin. 16 scribe allusisse.

Lc 1, 62 lin. 4 dele *αυτον* 2, 12 lin. 7 pro „ς add" lege ς (=Gb Sz) praem 2, 52 lin. 11 post et^{hr} adde *ηλικ. και σοφ.* 3, 20 lin. 5 post *φυλακη*) adde ... ς Ln Ti *και κατεκλει.* cum ℵ^{c}ACL etc, ut iam pag^{449} indicatum est 3, 23 *του ιωσηφ* confirmat etiam Resp$^{orthod\,66}$ (ap Iust ^{3,2,90}) 4, 25 lin. 9 lege *-λιασ* pro *-λειασ* 5, 21 lin. 6 ante cop adde vg 6, 28 lin. 14 lege Tert$^{marc\,4,16}$ 6, 34 lin. 3 ad *δανει-* adde E^2 et scribe „semel et. E*Ξ" 6, 37 lin. 3 dele A 7, 32 lin. 2 ab imo dele vg, et lin. 4 post g$^{1.2.}$ l adde vg 8, 54 lin. 4 post e ll. pp. adde: cum ACΓΔ^{gr}ΛΠ unc^8 al pler f q em sah cop (et. cop om *εξω*) syr^{utr} et^{hr} arm go 9, 23 lin. 6 scribe (Schu 9, 35 dele „P *μου ο υιοσ*", confirmat ille enim *ο υ. μου* 9, 57 lin 2 dele D ante ΓΔΛΠ 10, 15 lin. 11 lege AB^{3}L pro ℵB^{3}L 10, 27 lin. 6 lege LΞ pro AΞ 14, 28 lin. 4 ab imo dele Π post ΓΔΛ 14, 31 lin. 3 ab imo ante DRX adde AL 17, 4 lin. 6 ab imo pro ΓΔΛ scribe ΓΔΠ 17, 30 lin. 5 pro ab scribe ad 18, 16 lin. 4 pro unc^7 scribe unc^8 18, 25 lin. 3 ab imo ad *διελθειν* adde

ita Ln 18, 27 lin. 5 post ΓΔΛΠ adde unc^{9} 19, 2 lin. 3 ab imo pro *και ουτοσ* scribe *και αυτοσ* 19, 42 lin. 8 pro (Λ) scribe (ΛD) 20, 3 lin. 2 ab imo ad prorsus om *ενα* adde *λογον* 21, 23 lin. 2 scribe ΓΔΛΠ 22, 43. 44 lin. 3 Γ obelos non habet, quod spectat etiam ad p. 695 lin. 16 (17) 23, 44 lin. 5 pro ℵAC* scribe ℵAC^{3}.

Ioh 1, 18 pag. 745 lin. 11 al imo ante Ir^{int} adde *θεοσ* (Ti^{synops}), item 1, 25 lin. 4 post *ουτε* adde cum 2, 8 lin. 3 pro unc^{9} scribe unc^{8} 2, 11 lin. 2. pro ΛXΓ scribe ℵXΓ 4, 7 lin. 5 lege unc^{9} 4, 9—13 w^{c} ubique cum ς facit exceptis his: v. 9 confirmat *λεγει* sine copula, item *σαμαριτισ, σαμαριτιδοσ, σαμαριταισ*, et v. 13 confirmat $\overline{\iota\varsigma}$ | 4, 40 lin. 6 dele Λ ante BC 4, 51 lin. 9 ante *απηγγ.* adde *και* 5, 14 lin. 4 ante al plu adde unc rell 5, 35 B *αγαλλιαθηναι* 6, 23 in textu repone *εὐχαριστήσαντοσ* 7, 4 lin. 7 scribe ℵD$^{gr\,2}$ 7, 6 lin. 1 dele* post D^{gr} pag. 832 pro ς ς ς repone D D D 8, 57. etiam B* *εορακ.* 10, 3 lin. 5 scribe ΓΔΛΠ 13, 11 lin. 3 lege ς om cum 15, 8 lin. 2 lege ΓΔΠ pro ΓΔΛ 16, 7 lin. 3 lege Gb +

Paginae 1—2. 15—16 fasciculi primi nonnullis locis perperam exscriptis (Mt 1, 2 *Φαρὲσ* pro *Ἰούδαν*) iam tum quum fasciculus tertius foras dabatur duobus foliis emendatis compensatae sunt. Quae res propterea h. l. indicanda erat quod folia emendata non ad omnes pervenisse videntur.

Ceterum pergratum mihi fecerit si quis quod vitiose typis exscriptum viderit indicare voluerit.[1]

[1] Utor hac occasione ad indicanda duo vitia in ed. mea epistulae Clementis Romani. Pro *διακονιαν* Append. codd. celeberr. 41, 2, 25 scribendum erat *διανοιαν*, et 43, 2, 7 consulta rursus imagine photographica *τασ τε* pro *τασ δε* legendum videtur. Praeterea pag. XIV, 1. dele quod de *απαντων* et *παντων* dictum est. Contra epist. II, 6 revera codex *παντεσ* pro eo quod edi consuevit *απαντεσ* praebet.

NOTANTUR INTERIM

QUAE AD SIGNA APPARATUS CRITICI IN EVANGELIIS INTELLEGENDA INPRIMIS NECESSARIA VIDENTUR.

ℵ cod. Sinait. Petrop. saec. IV med.
A cod. Alex. Lond. saec. V.
B cod. Vatic. Rom. saec. IV.
C cod. Ephraemi palimps. Par. V.
D cod Bezae Cantabr. VI.
E cod. Basil. VIII.
F cod. Boreeli Rheno-Traject. IX.
F^a margo Octateuchi Coisl. VII.
G cod. Seidelii Lond. IX—X.
H cod. Seidelii Hamb. IX—X.
I cod. Petrop. palimps. V. VI.
I^b (antea N^b) palimps. Lond. V.
K cod. Cyprius Par. IX.
L cod Par. VIII.
M cod. des Camps Par. IX.
N Lond. (foll. 4) Vind. (2) Vat. (6) (Patm. 33) VI.
O cod. Mosq. IX.
O^a cod. Guelph. IX.
O^b cod. Bodl. IX.
O^c cod. Veron. VI.
O^d cod. Turic. VII.
O^e cod. Sang. IX.
O^f cod. Noroff. Petrop. IX.
P cod. Guelph. palimps. VI.
Q cod. Guelph. palimps. V.
R cod. Nitr. palimps. Lond. VI.
S cod. Vat. Rom. a. 949.
T^a cod. Borg. Rom. V.
T^b cod. Petrop. VI.
T^c cod. Porph. Petrop. VI.
U cod. Nan. Venet. X.
V cod. Mosc. IX.
W^a cod. Par. VIII.
W^b cod. palimps. Neap. VIII.
W^c cod. Sang. IX.
W^d cod. Cantabr. IX.
X cod. Landish. Monac. IX—X.
Y cod. Barb. Rom. VIII.
Z cod. Dubl. palimps. VI.
Γ cod. Oxon. et Petrop. IX.
Δ cod. Sangall. IX.
Θ^a cod. Tisch. Lips. VII.
Θ^b cod. Petrop. VI.
Θ^c cod. Petrop. VI.
Θ^d cod. Petrop. VIII.
Θ^e cod. Porph. Petr. VI.
Θ^f cod. Porph. Petr. VI.
Θ^g cod. Porph. Petr. VI.
Θ^h cod. Porph. Petr. IX.
Λ cod. Oxon. IX.
Ξ cod. Lond. VIII.
Π cod. Petrop. IX.

ITALAE (saec. II.) CODD.

(PLERIQUE SAEC. V. ET VI.)

a Vercell. b Veron. c Colb. Par. d Cantabr. e Palat. Vind. f Brix. ff^1. Corbej. ff^2. Corbej. g^1. Sangerm. g^2. Sangerm. h Clarom. Vat. i Vind. k Bobb. Taur. l Rhedig. Vratisl. m Vatic. n Sangall. o Sangall. p Sangall. q Monac.

VULG. (saec. IV.) CODD.

(SAEC. VI. VII. VIII.)

am VI. bodl demid em erl for VI. fos fu VI. gat harl ing mm mt pe prag VI. reg san VI. taur tol

thor gue lux mar: sunt lectionaria Latina.

VERSIONES RELIQUAE:

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polygl. et P. Platt.
arm i. e. armenica
arr i. e. arabicae
cop i. e. memphitica
sah i. e. sahidica
basm i. e. basmurica
syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni e cod. Nitr. saec. V.
syr^{sch} i. e. syriaca ex ed. Schaafii
syr^{p} i. e. syriaca ex ed. Whit.
syr^{hr} i. e. syr. e cod. Hierosolym.
pers^{p} i. e. persic. e polygl.
pers^{whe} i. e. persic. Wheloci
go i. e. gothica
fr i. e. francica
sax i. e. anglosaxonica
sl i. e. slavonica

Patrum nomina pleraque per se clara erunt.
Naas^{109} i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. Marc^{tert} i. e. Marcion ap. Tertull. Marc^{epiph} i. e. ap. Epiphan. Chr^{gue} i. e. Chrys. e cod. Guelf. s. VI.

al i. e. alii
aliq i. e. aliquot vel aliquoties
c. i. e. cum s. auctoritate. Ita Gb^{0} c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate cod. A.
mu i. e. multi
pm i. e. permulti
pler i. e. plerique
pauciss i. e. paucissimi
et. (cum puncto) i. e. etiam
evgg vel evgll i. e. evangelistaria
rell i. e. reliqui
49^{ev} etc. i. e. evglstar. nr. 49. etc.
barb i. e. evglst. Barberin. palimps. saec. VII.
carp i. e. evglst. Carpentor. saec. IX.
ven i. e. evglst. Venet. palimps. saec. VIII.
min i. e. minusculi
mg i. e. margo
unc i. e. unciales
y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati.
2^{pe} etc sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Muralt conlati.
cat i. e. catena

ς i. e. ed. Elzev. 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, ς est Rob. Steph., ς^{e} Elz.
Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non ipse nominatur.
Sz i. e. ed. Scholzii ed. 1830.
Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.
Gb i. e. Griesb. ed. Evv. 1827. Gb^{0} et Gb^{00} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam. Item Gb′ et Gb″ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum ς, si non ipsi nominantur. ς (= Gb Sz) i. e. ς exceptis Gb Sz.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ.

I.

1 [1.8] Βίβλοσ γενέσεωσ Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ 1 ss Lc 3, 23—38
Ἀβραάμ. 2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν 2—6 1 Chr 2, 1–15
τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺσ ἀδελφοὺσ
αὐτοῦ, 3 Ἰούδασ δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲσ καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆσ 3—6 Ru 4, 18 ss
Θάμαρ, Φαρὲσ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀράμ, 4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέν- Gn 38, 16 ss

---

* κα. μαθθ. c. ℵB (-θθ- etiam D sah). Eandem formam antiquissimam confirmant cdd^{it} et^{vg} nonnulli, ut e ad finem Mt habet *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem* (ad finem Io *evangelium cata ioh. exp. inc. cata lucan*) q ad fin Ioh *sec. ioh. expl. amen inc. sec. lukan.* Etiam D (ut ℵB) ubique in summa pagina nil nisi κατα μαθθαιον habet, item a b e q al for al syr^{cu} ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κα. ματθαιον (Ln Ti μαθθ.) cum CEKMSUVΓ (add αγιου ευαγγελιου το αναγνωσμα) Δ (Π periit titulus) al pl (L om, sed praecedit ευαγγελιον κα. ματθ. τα κεφφ.); item cdd^{it} et^{vg} pl cop syr^{cdd}. Ceterum cf subscriptiones evgliorum et inscriptiones rell evgliorum ... ς το κατα ματθ. αγιον (ς^{e} om) ευαγγ. cum minusc pl

1. δαυειδ ubique: ita ubi plene scriptum habent ℵABCDHLTT^{d}ΔΘ^{b}Σ sah, D^{epp} E^{act} (G Lc 3, 31 δαειδ) ... Gb Sz δαυιδ, ut passim plene scribunt B^{3}EMVΓΛ F^{epp} G^{epp} al unc et min ... codd unc omn plerumque δ̄ᾱδ, ita semper FKNPQRUZΠ, P$^{act\ epp\ ap}$, item unc al et min pl ... ς (Gb″) δαβιδ cum min pm

2. ἀβρ.: ita D^{epp3}EKMUΠ al pm (Γ et ἀ- et ἁ-); l. al pl ἁβρ. | ισαακ (et. ℵ^{b}, *isaac* a c ff^{1} g^{1} q vg; f *isaach*): ℵ* k ισακ bis. Cf ad 22, 32 Mc 12, 26 Lc 3, 34 Ro 9, 7 etc | δε pr: ℵ* (ℵ^{b} suppl) c ff^{1} g^{1*} k q om, g^{1*} k om et. sec; syr^{cu} et hic et in seqq om; k in sqq ubique *et* (*et iudas genuit fares et fares genuit* etc), rursus vero om v. 4 post αραμ, v. 12 habet *iechonias autem* (om μετα δε τ. μετ. βαβ.) et v. 13 *et abius autem* | K al aliq τον ιουδα

3. τον sec: V om | ζαρα: B ζαρε (am *zarad*, for *zaret*, sed fu em tol a f ff^{1} g$^{1\ mg}$ q *zara*, c vg^{ed} *zaram*). Verba και τ. ζαρ. εκ τ. θαμ. g^{1} k om | εσρωμ: ita et. a f ff^{2} (g^{1} sec loc) q am fu em al; c (g^{1} pri loc) k (sed *efron* bis) vg^{ed} *esron* (cf Lc)

4. αμιναδ- bis c. ℵCEKLMSUVΓΠ al pler (item LXX^{ed} et ℵA): Ti αμειναδ- cum BΔ sah (item LXX passim ex cdd veterrim). Cf ad Lc. Item -δαβ cum ℵ(pri tantum loc) BCEKLMSUVΔΠ al pl ... ℵ(sec tantum loc) Γ al mu -δαμ (item Epiph$^{anc\ 59}$); l. al semel -δαμ semel -δαβ

Ios 2, 1 Ru 4, 13 νησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, 5 Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲς ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν
2 Sa 12, 24 Ἰωβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαὶ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολο-
7–12 1 Cor 9, 10 ss μῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ,
Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ,
8 Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, 9 Ὀζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐζεκίαν, 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ
ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς, Ἀμὼς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν, 11 Ἰωσείας
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικε-

---

4. LΔ cop νασσων | σαλμων (1. om τ. σα. σα. δε εγ.): syr[cu] Sala. Cf Lc

5. βοεσ cum ℵB k sah cop ... Ln βοοσ cum C 33. ... ς Ti βοοζ cum EKL MSUVΓΔ (om τον) Π al pler a c f ff[1] g[1.2 vid] q vg etc | Δ* a om εκ τ. ραχ. | Γ al k ραχαμ (k pacham) | ιωβηδ cum ℵBC*Δ (om τον) al[6] (33. -βηλ) sah cop aeth arm (et. Epiph[anc 59] Hier[nom ebr], item LXX A) ... ς ωβηδ c. C[3]E(*οβηδ pri loc)KL(οβηδ)MSUVΓΠ al pler; it vg *obeth*, *obed*

6. δαυειδ: cf ad 1, 1 | δαν. δε cum ℵBΓ 1. 71. p[scr] g[1] (om δε) g[2] k for sah cop syr[cu et sch] arm pers[p] ... ς add ο βασιλευσ cum CEKLMSUVΔΠ al pler a c f ff[1] q vg syr[p] aeth | σολομωνα c. BCEKLMSUΓVΠ al pl, ℵ* 1. σαλομων, ℵ[b] σαλωμωνα, 33. σαλομωνα ... ς Ln -μωντα cum Δ al vix mu. It[pler] vg *salomonem*; g[1] q *solomonem* | B ουριου

7. ℵ[b] σαλωμων, 1. 33. σαλομων | D[lucae] syr[p mg] αβιουδ, *abiud* c g[2] q, *abiuth* g[1], *abiu* k | ℵ* 131. ff[1] vg (sed am em al *abia autem*) sah αβιασ δε

7 sq ασαφ cum ℵBCD[lucae] 1. 209. c g[1.2] k q sah cop syr[p mg] arm aeth pers[p] (Epiph[anc 59], non[hae 1, 7]) ... ς Ti ασα cum EKLMSUVΓ(ασσα sec loc)ΔΠ al pler a f ff[1] vg syr[cu et sch et p txt]

8. C* ιωσαφα (D[luc] -φαδ) | ιωραμ δε εγεννησεν: syr[cu] aeth[a] (item D[lucae]) add *Ochoziam*, *Ochozias genuit Ioas*, *Ioas genuit Amaziam*, *Amazias genuit*. Item Epiph[1, 7] et[anc 59]

8 sq οζειαν· οζειασ (ℵ -ιασ) cum ℵ*B*D[luc]Δ sah ... ς οζιαν· οζιασ cum CEKLMSUVΓΠ al omn[vid]

9. αχαζ: CD[luc] k q αχασ, item ℵ sec loco, ℵ[a] vel [b] etiam pri loc

9 sq εζεκιαν· εζεκιασ c. ℵBCEKLMSUVΓΔΠ al omn[vid] (et. sah) ... D[luc] εζεκεια

10. Δ al mu μανασσην (Δ** -νν-, tum Δ μαννασσησ) | ℵ[b]B μανασση δε (k *et manassem*) | αμωσ bis cum ℵBCD[luc]MΓΔΠ* al mu c ff[1] g[1.2] k q sah cop arm aeth (Epiph[hae 1, 7 et anc 59]) ... ς αμων cum EKLMSUVΠ[2] al pl a f vg syr[omn]

10 sq ιωσειαν· ιωσειασ cum ℵBD[luc]Δ sah ... ς (49.) -σιαν (et. ℵ[b]) -σιασ cum (ℵ[b])CEKLMSUVΓΠ al omn[vid]

11. τον ιεχονιαν cum ℵBCEKLSVΓΔΠ al pl it vg sah cop syr[cu] syr[sch] arm aeth Eus[steph 243] (διατί τὸν ἰωακεὶμ ἰεχονίαν ὀνομάζει; Item[cat] de

σίασ Βαβυλῶνοσ. 12 μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνοσ Ἰεχονίασ Esr 3, 2
ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ,
13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ, 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ
ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν, Μαθθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰα-
κὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίασ, ἐξ ἧσ ἐγεννήθη
Ἰησοῦς ὁ λεγόμενοσ Χριστός. 17 2.10 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ
Ἀβραὰμ ἕωσ Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕωσ
τῆσ μετοικεσίασ Βαβυλῶνοσ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ, καὶ ἀπὸ τῆσ
μετοικεσίασ Βαβυλῶνοσ ἕωσ τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρεσ.

Iech. et Ioak. *εἷσ δὲ ἦν καὶ ὁ αὐτόσ, διωνυμίᾳ χρώμενοσ*) Hier^{matth} (*sciamus igitur Iechoniam priorem ipsum esse quem et Ioakim, secundum autem filium, non patrem, quorum prior per k et m, sequens per ch et n scribitur, quod scriptorum vitio et longitudine temporum apud Graecos Latinosque confusum est.* Quo respiciens initio comm. in Dan. Porphyrium carpit generationem apud Mt deesse calumniantem) etc ... MU al plus^{30} syr^{hr} syr^{p} c.* *τον ιωακειμ· ιωακειμ* (al *ιακειμ* bis vel semel) *δε εγεννησε τον ιεχονιαν.* Eadem confirmat Ir$^{int\,3,21,9}$ (*Ioseph Ioacim et Iechoniae filius ostenditur, quemadmodum et Mt generationem eius exponit*). Etiam Epiph^{1,8} vult *ὑπὸ τινῶν ἀμαθῶν τῶν ἐν τῷ εὐαγγ. εἰσ ἀμφιβολίαν ὡσ κατὰ διόρθωσιν ἀφανισθὲν ῥητόν*, inque gratiam eorum qui *τὰ ἀκριβῆ τῶν ἀντιγράφων καταλαμβάνειν* volunt notat Iechoniam, qui et *σελοὺμ* et *ἀμασίασ* diceretur, Iechoniam *τὸν καλούμενον σεδεκίαν καὶ ἰωακεὶμ* genuisse. Videntur enim ei in textu vulgato excidisse verba *ἰεχονίασ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεχονίαν.*

11 sq EKLUVΠ al mu *μετοικησιασ* (E *-κισιασ*) et *μετοικησιαν.* Item v. 17

12. *εγεννησεν* bis c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc ... B *γεννα** | B k (syr^{cu} *Sealthiel*) *σελαθιηλ* | Δ *ζορομβαβαβελ* et v. sq *ζορομβαβ*

13. B *γεννα τ. αβι.* | ℵ* *τον αβιουτ*, it^{aliq} d *abiuth* | MVΠ al cop *ελιακιμ*

14. ℵ* c f* g$^{1.2.}$ *σαδωχ* bis ... Γ al *σαδακ* | *αχειμ* c. ℵ*BCEKPUΓΠ etc ... ΔD^{luc} al *αχειν* (al vv aliq *αχιν, αχην*) ... ℵ^{b}LMSV al *αχιμ* | ℵ* *ελιουτ*, E** *ελειουδ*

15. ℵ* *ελιουτ*, E *ελειουδ*, f *eliuth* bis, b (q sec loc) *elium* bis | *μαθθαν* c. B*D^{luc} ... ς *ματθαν* c. ℵCEKLMPSUVΓΔΠ etc

16. *τον* (Δ om) *ανδρα* usq *εγεννηθη*: a g$^{1.}$ k q *cui desponsata virgo* (q om) *maria genuit*, similiter b c d syr^{cu} arm al Gaud Op | 1. 64. om *ιησ.* | 64. b d (*peperit christ. iesum*) syr^{cu} om o *λεγομ.*

17. *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | Ad finem versus b c aeth add *omnes itaque generationes ab abraham usque in* (c *ad*) *adventum iesu christi generationes sunt XLII.*

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσισ οὕτως ἦν. [3.5] μνηστευθεί-
σησ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺσ
εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματοσ ἁγίου. 19 [4.10] Ἰωσὴφ δὲ ὁ
ἀνὴρ αὐτῆσ, δίκαιοσ ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη
λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντοσ, ἰδοὺ
ἄγγελοσ κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸσ Δαυείδ,
μὴ φοβηθῇσ παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ
Lc 2, 21 γεννηθὲν ἐκ πνεύματόσ ἐστιν ἁγίου. 21 τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέ-

18. harl^{mg**} *genealogia hucusque, incipit ev. sec. mt* | ι̅υ̅ χ̅υ̅ c. ℵCEKLM PSUVZΓΔΠ al fere omn sah cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,965} (e schedis Grab. et Comb.) Eus$^{dem\ 320}$ Did$^{tri\ 187}$ Epiph^{2,1,5} etc; B Or$^{int\ 3,965}$ χ̅υ̅ ι̅υ̅ ... Ti Gb′ χ̅υ̅ c. (D periit sed videtur quia d) 71. it vg sax fr syr^{cu} pers^{w} Ir$^{int\ bis}$ (p. 204 sq *ceterum potuerat dicere Mt:* Iesu vero generatio sic erat, *sed praevidens spir. sa. depravatores et praemuniens contra fraudulentiam eorum per Mt ait:* Christi autem gener. sic erat. Ita et. p. 191, sed^{gr} ap Germ ι̅υ̅ χ̅υ̅) Ps-Ath^{633} Thph^{cod} Aug al; 74. pers^{p} et^{cod} Max^{dial} ι̅υ̅ | *γενεσισ* (Gb) c. ℵBCPSZΔ al syr^{p} Eus^{dem} Ps-Ath Max$^{dial\ 457}$ (*ἡ γένεσισ εἶπεν, οὐχὶ ἡ γέννησισ. ἓν ν, οὐχὶ δύο. πρῶτον γένεσιν ἄκουσον τοῦ ναοῦ καὶ τότε γέννησιν.*) ... ς (Gb′) *γεννησισ* c. EKLMUVΓΠ al pler syr (vv pler non satis liquet utrum expresserint. Ita it et vg h. l. *generatio* pariter ac 1, 1 *liber generationis* habent; contra Lc 1, 14 *in nativitate* legitur) Did$^{tri\ 187}$ al | *μνηστευθ.* c. ℵBC*Z 1. 209* Did^{tri} Epiph^{2,1,5} Chr^{mos} Max^{dial} it vg sah cop syr^{omn} arm al Ir^{int} ... ς Ti add *γαρ* c. C^{2}EKLMPSUVΓΔΠ al pler d Eus^{dem} Bas^{2,597} al | d Op^{1} om *τησ μη. αυτου*, 44^{ev} Ir^{int} om *μαριασ*

19. *δειγματ.* (Gb′) c. ℵ^{a}vel^{b}BZ 1. Eus$^{steph\ 221}$ (*εὖ γοῦν καὶ τὸ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι εἰρῆσθαι δοκεῖ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· οὐ γὰρ ἔφησε μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἀλλὰ μὴ δειγματίσαι θέλων, πολλῆσ οὔσησ ἐν τούτοισ διαφορᾶσ -- τὸ μὲν γὰρ παραδειγμ. τὴν ἐπὶ κακῶσ πράξαντι εἰσ πάντασ φανέρωσίν τε καὶ διαβολὴν ὑποβάλλει νοεῖν, τὸ δὲ δειγμ. τὸ φανερὸν ἁπλῶσ ποιῆσαι.* Eadem fere in scholiis leguntur, sed in catena in contrariam lectionem conversa vel potius corrupta sunt. Aliud scholion vide post); d *praepalare*, k et Aug *divulgare*, Vig *detegere* ... ς *παραδειγματ.* c. ℵ*et^{c}CEKLM PSUVΓΔΠ al fere omn; it^{pl} vg *traducere* (schol *μὴ θέλων αὐτὴν καταισχῦναι ἢ καὶ κινδυνεῦσαι· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ παραδειγματίσαι. δειγματ. μὲν γάρ ἐστι τὸ ἁπλῶσ ἀπολῦσαι, παραδειγμ. δὲ τὸ ἐπὶ κακῷ φανερῶσαι καὶ παραδοῦναι εἰσ θάνατον ὡσ μοιχαλίδα*) Eus^{dem} al

20. Γ al pauc *ενθυμουμενου* | *μαριαμ* c. ℵCDEKMPSUVZΓΔΠ al pler Or^{1,381} Eus^{dem} Chr Ps-Ath$^{300.349}$ al ... BL 1. Eus^{es} Chr$^{mo\ 1}$ Cyr sah cop *μαριαν* | KΔ *γενηθεν* | *εστ. αγι.* c. ℵBCEKMPSUVZΓΔΠ al fere omn (et. Prot$^{cdd\ 4}$) Eus$^{steph\ dem\ es}$ Did^{tri} etc ... DL y^{scr} (et. Prot$^{cdd\ 3}$) Or^{1,381} it vg Ir^{int} *αγ. εστ.*

21. *καλεσεισ*: L* al^{1} (-*ση*) g^{1} Amb -*σει* | ℵ* om^{vid} *αυτου* pr | *τ. λα. αυτ.*: syr^{cu} *mundum*

σεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸσ γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 23 ἰδοὺ ἡ παρθέ- Es 7, 14
νοσ ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ᾽ ἡμῶν ὁ θεόσ. 24 ἐγερ-
θεὶσ δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡσ προσέταξεν αὐτῷ ὁ
ἄγγελοσ κυρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· 25 καὶ οὐκ
ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕωσ οὗ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Lc 2, 7 et 21
Ἰησοῦν.

II.

1 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντοσ ἐν Βηθλεὲμ τῆσ Ἰουδαίασ ἐν
ἡμέραισ Ἡρῴδου τοῦ βασιλέωσ, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγέ-
νοντο εἰσ Ἱεροσόλυμα 2 λέγοντεσ· ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶσ βασιλεὺσ
τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ (Nm 24, 17)

22. *ολον*: syr^{cu} Ir$^{int\ bis}$ Epiph^{lib} om | *υπο* c. ℵBCDZΔ 1. 33. 127* ... ς (Gb^{0}) add *του* c. EKLMSUVΓΠ al pler Eus^{dem} al | *τ. προφητ.* (et. Eus^{dem} Ir$^{int\ bis}$ Aug etc): D al it^{pl} syr^{cu} et^{p} et^{hr} al Ir$^{int\ 216}$ praem *ησαιου* | *λεγοντοσ* (Ir$^{int\ 259}$): al^{2} f syr^{sch} arm al Ir$^{int\ bis}$ om

23. *καλεσουσιν* c. ℵBCEKLMSUVZΓΔΠ etc (et. Eus$^{dem\ 98}$ Ath^{ter} Ir$^{int\ ter}$ Hier$^{esai\ 7}$ *pro* vocabis *Mt* vocabunt): D (d* *vocabit*, d** *-bis*) y^{scr} al^{2} Eus$^{dem\ 320}$ Epiph$^{2,1,5\ lib}$ Vig (alii pp^{lat} *vocabit*, *-bitis*, *-bitur*) *καλεσεισ* (sic LXX) | *αυτου*: ℵ^{*vid} om | Ln om ὁ c. B ex errore^{birch}

24. *εγερθ.* c. ℵBC*Z 1. 209. Epiph^{lib} ... ς Ti *διεγερθ.* c. C^{3}DEKLMSUVΓΔΠ etc (it vg *exsurgens*) | *ιωσηφ* c. ℵKZΓΔΠ al pm ... ς Ln Ti *ο ιωσ.* c. B CDELMSUV al pl | *την* (ℵ^{ca} Chr$^{mo\ 1}$ praem *μαριαμ*, item sah cop Chr$^{mo\ 5}$ *μαριαν*) *γυ. αυτου* (ℵ^{b}Z *εαυτ.*, aeth add *Mariam*): syr^{cu} *Mariam*

25. *εγινωσκεν* (syr^{p}, vg Aug *cognoscebat*): D syr^{sch} it Hil al *εγνω* (*cognovit*) (syr^{cu} *et caste cum ea vivebat donec*) | B om *ου* | *υιον* c. ℵBZ 1. 33. a^{vid} b c g$^{1.}$ k sah (*τον υι. αυτησ*) cop (*τον υι.*) syr^{cu} Amb^{bis} al ... ς *τον υιον αυτησ* (D^{2} L d q om) *τον πρωτοτοκον* (g$^{2.}$ *unigenitum*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q syr^{utr} arm aeth al Ath$^{749.760.}$ Ps-Ath^{349} Epiph al Aug al (Hier^{mt} *ex h. l. quidam perversissime suspicantur et alios filios habuisse Mariam, dicentes primogenitum non dici nisi qui habeat et fratres*) : : ex Lc 2, 7. ubi nemo lectionem mutavit

II. 1. *δε*: M* al item evgg om (it vg *cum ergo, et cum*) | *ιυ* ... al^{6} add *χυ* | *εν*: Γ *εμ* | *τ. ιουδαιασ* (it^{pler} am for, syr^{p}): vg^{ed} syr^{cu} et^{sch} *iuda*, ff$^{1.}$ g$^{2.}$ em al Cyp al mu *iudae*. Similiter v. 5. (ubi et. k* *iuda*) Hier^{mt} ^{2,5} *iudaeae*, addens: *Librariorum hic error est; putamus enim ab evglsta primum editum, ut in ipso hebraico legimus*, iudae, *non* iudaeae. Item alibi. | *εν τ. ημ. ηρ. του* (ℵ^{b} om, ℵ^{c} restit) *βασ*: al^{4} om | *ιεροσολυμα* c. ℵBC^{3}DMSZΓ al pl Eus$^{dem\ 374}$ ... C*EKLUVΔΠ Eus$^{dem\ bis}$ Epiph *ιερουσαλημ*

2. *ειδομεν* c. ℵ^{b}BDLUΓΔ al pl ... ℵ*et^{c} CEKMVZΠ al mu *ιδομ.* | *αυτω*: ΓΔ al *αυτον*

ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 ἀκούσασ δὲ ὁ βασιλεὺσ Ἡρῴδησ
ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, 4 καὶ συναγαγὼν
πάντασ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ γραμματεῖσ τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ'
Mi 5, 1 Io 7, 42 αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. 5 [5.7] οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν Βηθ-
λεὲμ τῆσ Ἰουδαίασ· οὕτωσ γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6 καὶ
σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶσ ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖσ ἡγεμόσιν
Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενοσ, ὅστισ ποιμανεῖ τὸν λαόν
μου τὸν Ἰσραήλ. 7 [6.10] τότε Ἡρῴδησ λάθρα καλέσασ τοὺς μάγουσ
ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέροσ, 8 καὶ
πέμψασ αὐτοὺσ εἰσ Βηθλεὲμ εἶπεν· πορευθέντεσ ἐξετάσατε ἀκρι-
βῶσ περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπωσ
κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντεσ τοῦ βασιλέωσ
ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν
αὐτοὺσ ἕωσ ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 ἰδόντεσ δὲ
τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 καὶ ἐλθόντεσ εἰσ

---

3. *ο βα. ηρω.* c. ℵBDZ 1. 124. 131. 157. b c k cop Eus[dem 342] ... ς *ηρω. ο βα.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler it[mu] vg sah al mu | *πασα* (Z al Eus add *η*): D om

4. Δ *ιερεισ* | DΓ al[3] sax om *παρ αυτων*

5. *ειπαν* c. ℵB ... ς Ln *ειπον* c. CDEKLMSUVZΓΔΠ etc | *αυτω*: ℵ[b] Chr[mo 3] om | Γ al[1scr] *εμ* | *τ. ιουδαίασ*: cf ad 2, 1 | *γαρ*: L al[3] om | *δ. τ. προφ.*: 4. add *μιχαιου λεγοντοσ*, item syr[p mg cod] *Micha*

6. *γη* (non expri syr[cu] et[sch]) *ιουδα* (vg Hier al *terra iuda*) ... D 61. a c f g[1.] q *τησ ιουδαιασ*, Hil *iudae*, b *iudaea*, ff[1.] *terra iudeorum* | *ουδαμωσ* (vg *nequaquam*): D *μη*, ff[1.] tol *numquid*, it[pl] Tert Hil al *non* (item syr[cu] et[sch] al) | *ει εν*: E** *εἶ, ἡ ἐν* (*ουδαμ.* usq *ιουδα* suppl E**) | *εκ σου*: ℵB*CD al *εξ* (D *εκ*) *ου* (B* *σου*) | *γαρ* (ℵ* om; Chr[mo 6] *οτι ε. σ.*): CKΓ al mu arm Thdrt Prot[cdd 2] add *μοι* | D *ποιμενει* (d *regat*)

7. *ηκριβωσεν* (B *ηκρειβ.*): D *ηκρειβασεν*. Item v. 16.

8. Γ *εν βηθλ.* | D (v. 16. D* *βεθλεαιμ*) *βεθλεεμ*, L al (item EL al v. 5) *βιθλεεμ*, item alibi | *ειπεν* (male Sz de M): D al syr[cu] et[sch] add *αυτοισ* | *εξετ. ακριβ.* (Gb') c. ℵBC*D 1. 33. 124. 209. al it vg sah cop syr[p] (syr[sch] et[cu] *ακριβ.* post *παιδιου*) Eus[dem 343] Aug al (item Prot[ed 1] *αναζητησατε ασφαλωσ*) ... ς *ακρ.* (et. omittitur) *εξετ.* c. C[3]EKLMSUVΓΔΠ al pler Or[3, 661. 783] (et Prot[cd 1]) | *επαν* (et. Prot[cdd 2]): D *οταν*, Prot[cdd 6] *εαν* | D* *επαγγειλατε* (et. *αναγγ.* legitur)

9. L al mu om *ὁ* | *ειδον* c. ℵ[b]BDELMUΓΠ[2] al pl ... ℵ*CKVΔΠ* almu *ιδον* | *εσταθη* (Gb') c. ℵBCD 1. 33. 209. Or[3], Eus[dem 418] ... ς *εστη* c. EKLMSUVΓΔΠ al pler Eus[dem 343] (Prot[cdd omn]) | *ου ην το παιδ.* (et. Or Eus): D b c g[1.] k q *του παιδιου*. Aliter Prot

10. ℵ*C *αστεραν* (item ℵ* vid v. 2 pro *αστ. εν*)

τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίασ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ, καὶ
πεσόντεσ προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντεσ τοὺσ θησαυροὺσ
αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. (Es 60, 6)
12 *καὶ χρηματισθέντεσ κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸσ Ἡρῴδην,*
δι᾽ ἄλλησ ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰσ τὴν χώραν αὐτῶν.

13 *Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελοσ κυρίου φαίνεται*
κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶσ παράλαβε τὸ παιδίον καὶ
τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰσ Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕωσ ἂν
εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδησ ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι
αὐτό. 14 *ὁ δὲ ἐγερθεὶσ παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα*
αὐτοῦ νυκτόσ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰσ Αἴγυπτον, 15 *καὶ ἦν ἐκεῖ ἕωσ*
τῆσ τελευτῆσ Ἡρῴδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ
προφήτου λέγοντοσ· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16 *Τότε Ἡρῴδησ ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυ-* Ho 11, 1
μώθη λίαν, καὶ ἀποστείλασ ἀνεῖλεν πάντασ τοὺσ παῖδασ τοὺσ ἐν
Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖσ ὁρίοισ αὐτῆσ ἀπὸ διετοῦσ καὶ κατωτέρω,
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 *τότε ἐπλη-*
ρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 18 *φωνὴ ἐν* Ier 31, 15

11. *ειδον* c. ℵ^{b}BDLMUΓΔΠ^{2} al pl, item ℵ*CEKVΠ* al mu *ιδον*, a f k q syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3}, Eus$^{dem\ bis}$ al Op al ... ϛ (= Gb Sz) *ευρον* c. min pl b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg Promiss Vig | D *τον παιδα* | *αυτω*: Γ al *αυτο*, al *αυτον* | D *θηνσαυρουσ* (item a b f k d for etc *thensaur.*) et *ζμυρναν* | syr^{cu} et^{sch} aeth *σμυρν. κ. λιβ.*
12. ℵ* 1. 157. *ε. τ. εαυτων χωραν*
13. *αναχ. δε αυτων* (C^{3}D^{3} al item evv pler *των μαγων*, B add *εισ την χωραν αυτων*) ... D *αυτ. δε αναχ.* (it^{pl} vg *qui quum recessissent*) | *φαινεται* c. ℵCDEKLMSUVΓΔΠ etc ... B al^{1} it vg Ir^{int} pp^{lat} *εφανη* (Ln):: cf 1, 20. | *κατ οναρ* h. l. c. ℵDELMSUVΓΔ al pler it vg etc ... BCKΠ al^{10} fere Thph ante *φαιν.* (*εφανη*) pon (49. Ln):: cf 1, 20. | D *τον παιδα* bis et *τ. απολ. αυτον* | D al *σοι ειπω* | L *ο ηρωδ.*
14. *ο δε* (f k *ille autem*, d *qui autem*, ff$^{1.}$ vg *qui*): syr^{cu} et^{sch} *Joseph autem*; item a b c g$^{1.}$ q *surgens autem ioseph* | *εγερθεισ* (it^{pl} *surgens*, ff$^{2.}$ vg *consurgens*) ... D al *διεγερθεισ* (d k *exsurg.*) | D *τον παιδα*
15. *υπο κυρ.* (Gb′) c. ℵBCDZΓΔΠ al ... ϛ *υπ. του κυρ.* c. EKLMSUV al pler | Δ om *του*
16. *απο διετουσ* (et. Or^{bis}): D* *α. διετειασ* (it vg *a bimatu*) | *κατωτερω* (et. Or^{bis}): D *κατω* (it vg *infra*)
17. *δια* (Gb′) c. ℵBCDZ al^{10} fere it vg syr^{utr} al (Iust$^{tr\,77}$) Chr$^{mo\,6}$, sed D al^{3} praem *υπο* (al add *του*) *κυριου* ... ϛ *υπο* c. EKLMSUVΓΔΠ(Π* add *του*) al pler, syr$^{p\ mg\ gr}$ | *ιερεμιου* (D* *ηρεμιου*, D^{2}Π^{2} *ιηρεμιου*. Item 16, 14. D *ιηρεμειαν* et 27, 9. C*D *ιηρεμιου*): al^{7} cd^{lat} (ap Wtst) om

Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸσ καὶ ὀδυρμὸσ πολύσ, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ
τέκνα αὐτῆσ, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.
19 Τελευτήσαντοσ δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελοσ κυρίου φαί-
νεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ 20 λέγων· ἐγερθεὶσ παρά-
λαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰσ γῆν Ἰσραήλ·
(Ex 4, 19) τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντεσ τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 ὁ δὲ
ἐγερθεὶσ παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν
εἰσ γῆν Ἰσραήλ. 22 ἀκούσασ δὲ ὅτι Ἀρχέλαοσ βασιλεύει τῆσ Ἰου-
δαίασ ἀντὶ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ Ἡρῴδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν·
χρηματισθεὶσ δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰσ τὰ μέρη τῆσ Γαλιλαίασ.
23 καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰσ πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ· ὅπωσ
(Es 11, 1) πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖοσ κληθήσεται.

---

18. *εν ραμα* (-ὰ c. LEΠ, KMΓ 1. -ᾶ): L *ἐρρεμά*. Or[cat] *ῥαμὰ σημαίνει τόπον ὑψηλόν, ὅθεν ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων τοῦ προφήτου γέγραπται· φωνὴ ἐν τῇ ὑψηλῇ ἠκούσθη* (schol[mosc] *διὸ καὶ ἐν ἄλλοισ ἀντιγράφοισ φω. ἐν ὑψ. κεῖται*) | *κλαυθμοσ* (Gb'') c. ℵBZ 1. 22. it vg pp[lat] sah cop syr[sch] syr[hr] al Iust[tr 77] (*καὶ τοῦτο ἐπεπροφήτευτο μέλλειν γίνεσθαι διὰ ἱερεμίου, εἰπόντοσ δι' αὐτοῦ τοῦ ἁγ. πν. οὕτωσ· φωνὴ ἐν* usque *ὅτι οὐκ εἰσίν*: invitis LXX plane facit cum Mt, de quo Hier *nec iuxta hebraicum nec iuxta* LXX) ... ς *θρηνοσ και κλαυθμ.* (E al mu *κλαθμ.*) c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pler syr[cu] et[p] arm (LXX[ed] item ℵA *θρηνου κ. κλαυθμου* etc) | *οδυρμοσ*: Z *βρυγμοσ* | *ηθελεν* c. ℵBCEKLMSU VΓΔΠ al fere omn Iust Naas[114] etc ... DZ al cat *ηθελησεν* (Ln). Latini omn *noluit*

19. *φαιν.* (it vg etc *apparuit*) *κ. οναρ* c. ℵBDZ al[10] fere a c g[1.] k q vg (b f ff[1.] g[2.] am syr[sch] *appa. angel. domini in somnis*) sah al ... ς *κ. ον. φαιν.* c. CEKLMSUVΓΔΠ al pler syr[p]

20. D *τον παιδα*, ut supra identidem. Item v. 21.

21. *εγερθεισ* (it[pler] vg *surgens* vel *consurg.*) ... D al *διεγερθεισ* (k *exsurrexit*, item v. 20. *exsurge*) | *εισηλθ.* c. ℵBC cop ... ς Ti *ηλθεν* c. DEKLM SUVΓΔΠ al omn[vid] it vg sah syr[omn] etc | *γην*: D *την* (d[recens] *terram*)

22. D *αρχιλαοσ* (item δ *archilaus*, cop *αρχηλ.*), LΔ *αρχαιλ.* | *τησ* (Gb') c. ℵB 1. 13. 33. 124. 127. al[20] fere arm Eus[dem 365] ... ς Ti praem *επι* c. CDEKLMSUVΓΔΠ al pl etc (it vg *regnaret in iudaea*):: *βασ. επι* in LXX frequentissimum | *του πα. αυ. ηρωδ.* c ℵBC* ... ς Ti *ηρ. τ. πα. αυ.* c. C[3]DEKLMSUVΓΔΠ etc

23. B[ben] *καθωκησεν* | *ναζαρεθ* c. B[ben]CEKMUVΓΠ al plus[30] (21, 11 et. ℵBD) it[pler] (k *nazarein*) vg sah cop al; Δ 1. *ναζαραθ* ... ς *ναζαρετ* c. ℵB[mai]DLS etc | *δια* (ℵ[b]C ti[2] al *υπο*) *των προφητων* (et. g[1.2.] q vg) ... it[pl] harl* sax syr[cu et sch] syr[p cod] arm[zoh] aeth al *δια του προφητου* | *ναζωραιοσ* (K al *ναζορ.*): Eus[dem 349] *ὁ δὲ σωτὴρ καὶ κύριοσ ἡμῶν κατὰ φύσιν ἔχων τὸ ἅγιον καὶ τὸ ἄθικτον καὶ τὸ ἀφωρισμένον, οὐ δεόμενόσ*

III.

1—12 Lc 3, 1—18 Mc 1, 1—8 Io 1, 6 ss

1 $^{7.3}$ Ἐν δὲ ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ παραγίνεται Ἰωάννησ ὁ
βαπτιστὴσ κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆσ Ἰουδαίασ, 2 λέγων· μετα-
νοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 $^{8.1}$ οὗτοσ γάρ 4, 17
ἐστιν ὁ ῥηθεὶσ διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· φωνὴ βοῶν- Es 40, 3
τοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποιεῖτε τὰσ
τρίβουσ αὐτοῦ. 4 $^{9.6}$ αὐτὸσ δὲ ὁ Ἰωάννησ εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ
ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ·
ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδεσ καὶ μέλι ἄγριον. 5 τότε ἐξεπορεύετο
πρὸσ αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχω-
ροσ τοῦ Ἰορδάνου, 6 καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ᾿
αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰσ ἁμαρτίασ αὐτῶν. 7 $^{10.5}$ ἰδὼν δὲ πολλοὺσ

τε χρίσματοσ ἀνθρωπίνου, ὅμωσ τῆσ τοῦ ναζιραίου προσηγορίασ παρ᾿ ἀνθρώποισ ἔτυχεν, οὐκ ἀπὸ τοῦ καλουμένου ναζὲρ ἐλαίου ναζιραῖοσ γεγονώσ, ἀλλ᾿ ὢν μὲν τῇ φύσει τοιοῦτοσ, κληθεὶσ δὲ καὶ παρ᾿ ἀνθρώποισ ναζιραῖοσ ἀπὸ τῆσ ναζαρέθ. In ipso vero textu Mt^{i} ναζωραῖοσ (antea editum ναζαραῖοσ, ut it^{cdd} vg *nazareus*) scribit.

III. 1. δε c. ℵBCUΓ 1. 33. al pl it^{pl} vg sah cop^{cdd2} syr^{utr} (syr^{cu} και εν) etc ... DEKLMSVΔΠ al plus^{30} b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q tol cop^{cd1} etc Chr^{mo6} Hil om (Gb^{0}) | B* ιωανησ

2. λεγων c. ℵB sah cop g$^{2.}$ q aeth Hil ... ς Ti και λεγ. c. CDEKLMSUVΓΔΠ etc

3. δια (Gb′) c. ℵBCD 1. 13. 33. 124. 157 209. al it vg al (Ir^{int184} *a domino per*) ... ς υπο c. EKLMSUVΓΔΠ etc | λεγοντοσ: 360. b* syr^{sch} et^{hr} arm^{cdd} Ir^{int} om | αυτου (b syr^{cu} Cyr^{ioh244} Ir^{int} *dei nostri*): a b* c g$^{2.}$ gat Ir^{int} Arn add *omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur et erunt* (a add *omnia*) *prava* (Ir *tortuosa*) *in directa* (Ir *-ctum*) *et aspera in vias planas* (*-am -nam* c), *et videbit omnis caro salutare* (*-rem* a) *dei* (gat om *et videbit* etc):: ex Lc 3, 5 sq

4. ὁ ... D al plus^{10} om | B ιωανησ | ην αυτου c. ℵBCD 1. 209. ... ς αυτου ην c. EKLMSUVΓΔΠ etc (it vg etc) | ακριδ. κ. με. αγριον: Epiph^{30,13} ex ev. Ebion. haec sic mutata affert: καὶ τὸ βρῶμα αὐτοῦ μέλι ἄγριον, οὗ ἡ γεῦσισ ἦν τοῦ μάννα, ὡσ ἐγκρὶσ ἐν ἐλαίῳ (lege potius ἐν μέλιτι) subiuncta hac censura: ἵνα δῆθεν μεταστρέψωσι τὸν τῆσ ἀληθείασ λόγον εἰσ ψεῦδοσ καὶ ἀντὶ ἀκρίδων ποιήσωσιν ἐγκρίδασ ἐν μέλιτι.

5. ιεροσολυμα: 1. ti^{2} al^{4} a l aeth Or^{semel4,127} praem πασα (1. add η) | η pr c. ℵBCDEKSUVΠ etc ... LMΓΔ al plus^{20} om

6. εβαπτιζοντο: c^{2} 33. Hil add παντεσ, Ln [πα.]:: cf ad Mc 1, 5. | ποταμω c. ℵBC*MΔ al plus^{30} sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,126.129}$ al ... ς Ti om c. C^{3}DEKLSUVΓΠ al pl it vg Or^{4,127} libere al | ℵ* om υπ αυτ.

τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένουσ ἐπὶ τὸ βάπτισμα
εἶπεν αὐτοῖσ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίσ ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ
τῆσ μελλούσησ ὀργῆσ; 8 ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆσ μετα-
Io 8, 39 νοίασ, 9 καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖσ· πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβρα-
άμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸσ ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖ-
7, 19 ραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸσ τὴν ῥίζαν τῶν δέν-
δρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 11 [11.1] ἐγὼ μὲν ὑμᾶσ βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰσ
μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενοσ ἰσχυρότερόσ μου ἐστίν, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸσ ὑμᾶσ βαπτίσει ἐν
πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 [12.5] οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ
εἰσ τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

Mc 1, 9–11 Lc 3, 12 s 13 [13.10] Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἐπὶ

7. *των*: Δ om | *βαπτισμα* c. א*B sah Or$^{4,124.126.131}$ Hil ... ϛ Ti add *αυτου* c. א^{b}CDEKLMSUVΓΔΠ etc | Δ *γενηματα*

8. *καρπον αξιον* (Gb Sz) c. אBCD^{suppl}EKMSVΓΔΠ al pler it^{pl} vg sah cop syr^{p} al mu Or^{4,128} (*εἴρηται ἑνικῶσ καρπὸν ἄξιον*) al Ir$^{int\,184}$ Hil al ... ϛ *καρπουσ αξιουσ* c. LU al mu a g^{2} m syr^{cu} et^{sch} pp$^{aliq\ gr}$ et^{lat} :: cf Lc 3, 8 | D^{suppl} om *τησ*

9. *εν εαυτοισ* (LΔ *αυτ.*): Chr$^{mo\,6}$ om

10. *ηδη δε* (Gb′) c. אBCD^{suppl}MΔ al^{6} d sah cop syr^{cu} et^{sch} al Or^{4,124} Ir$^{314\,gr}$ et^{lat} al, item (*iam enim*) it vg pp^{lat} ... ϛ *ηδ. δε και* c. EKLSUVΓΠ al pler syr^{p} :: cf Lc 3, 9. | Δ om *η*

11. *μεν*: א add *γαρ* | *υμασ βαπτ.* c. א(א^{b} Or$^{4,131.132}$ *εν υδ. βα.*) B 1. 33. 209. ff$^{1.}$ g$^{2.}$ m am for Iust$^{tr\,49}$ (*ἐγὼ μὲν ὑμ. βαπτ. ἐν. ὕδ. εἰσ μετ. ἥξει δὲ ὁ ἰσχ. μου, οὗ οὐκ εἰμὶ* usque *πυρὶ ἀσβέστ.* ad verbum consentiens nisi quod habet *καὶ τὸν σῖτον συνάξει εἰσ τ. ἀποθ.*) Clem$^{ecl\,995}$ (*υμ. υδ. βα.*) Or^{bis} Cyr al Cyp al ... ϛ *βα. υμ.* c. CD^{suppl}EKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} (et. d) vg^{ed} sah cop al Max$^{tri\,459}$ Hil al :: cf Lc et Mc | *και πυρι* c. אBCD^{suppl}KLMUΓΔΠ al pl it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} al Iust Or$^{3,686.4,131}$ Eus$^{es\,371}$ Cyr$^{4,356.6,249.329}$ al Cyp al ... ESV al fere^{100} m syr^{hr} sl (sed$^{edd\ var}$) Thph Euth^{dis} om

12. *τ. σιτ. αυτου* c. אBCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl c d f m vg sah cop al Hil ... ELU al plus^{30} a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Iust^{tr} Clem^{ecl} Cyr Ir$^{int\,273}$ Amb al om *αυτου* (Gb^{0}) | *αποθηκην* c. אCD^{suppl}KMSVΓΔ al pl a c d f q vg sah cop al Iust^{tr} Clem^{ecl} Ir^{int} Hil ... BELU al^{20} fere b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ m harl* syr^{cu} et^{utr} arm al Cyr Amb al add *αυτου* (Ln)

13. B *ιωαννην*. Ad h. l. spectat teste Hier (adv. Pelag. 3, 1) hoc additamentum ev^{i} Hebr: *ecce mater domini et fratres eius dicebant ei: Ioh. baptista baptizat in remissionem peccatorum, eamus et baptizemur ab eo.*

τὸν Ἰορδάνην πρὸσ τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 ὁ
δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι,
καὶ σὺ ἔρχῃ πρόσ με; 15 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸσ
αὐτόν· ἄφεσ ἄρτι· οὕτωσ γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶ-
σαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 [14.1] βαπτισθεὶσ δὲ ὁ
Ἰησοῦς εὐθὺσ ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατοσ· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν οἱ
οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, ἐρ-
χόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· Ps 2, 7 Es 42, 1 17, 5
οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν ᾧ ηὐδόκησα.

Dixit autem eis: Quid peccavi ut vadam et baptizer ab eo? Nisi forte hoc ipsum quod dixi ignorantia est.

14. ο δε c. ℵ*B sah Eus$^{ps\,409}$ ... ς Ti add ιωαννησ c. ℵ^{b}CD^{suppl}EKLMPSUVΓΔ al ut vdtr omn vv fere omn (d *qui autem prohibebat eum ioh.*, a b c d g$^{1.}$ q *et prohibebat eum ioh.*)

15. πρ. αυτ. c. ℵCD^{supp}EKLMPSUVΓΔ etc ... B al^{6} it vg (g$^{2.}$ om) cop (sah om) Eus^{ps} αυτω (Ln). Cf ad Lc 24, 44. 5, 22. 8, 21. 9, 62. | ℵ* ου–τω | ημιν: ℵ* ημασ | αυτον: syr^{cu} add *ut baptizaretur, et baptizabat Iesum.* Item a g$^{1.}$ add *et cum baptizaretur* (g$^{1.}$ add *Iesus*) *lumen ingens* (g$^{1.}$ *magnum*) *circumfulsit* (g$^{1.}$ *fulgebat*) *de aqua ita ut timerent omnes qui advenerant* (g$^{1.}$ *qui congregati erant*). Vide ad v. 17.

16. βαπτ. δε c. ℵBC* al^{4} ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{sch} Op ... ς Ti και βαπτ. c. D^{3}C^{supp}EKLMPSUVΓ al pler it^{pl} (et. d) syr^{cu} et^{p} al Hipp^{theoph3} Chr Hil al ... Δ om | ο ῑς̄: 435. 1 am for syr^{cu} om | ευθ. ανεβ. c. ℵBD^{supp} al^{4} it^{pl} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth Hipp^{theoph} Chr Hil Op al ... ς ανεβ. ευθ. c. CEKLMPSUVΓΔ al pler d h m syr^{p} arm | ανεωχθ. (B Hipp^{theoph} ηνεωχθ.: ita Ln) c. ℵ*B tol sah syr^{cu} Ir$^{int\,184}$ cdd (ut vid^{omn}) Hil^{bis} Vig ... ς Ti add αυτω, Ln [αυ.] c. ℵ^{b}CD^{supp}EKLMPSUVΓΔ al omn^{vid} vv^{pler} Hipp^{theoph} Eus$^{dem\,432}$ Chr Ir$^{int\,ed}$ Aug al | ειδεν c. ℵBEMUΓ al pl ... CD^{supp}KLPVΔ al mu ιδεν | πνευμ. (et. cop) θεου c. ℵB ... ς Ln Ti το πν. του θε. c. CD^{supp}EKLMSUVΓΔ al omn^{vid} Hipp theoph Eus^{dem} et$^{ps\,409}$ al | καταβαινον (D -νοντα, Ir^{int} om): D it^{pl} gat mm Hil al add εκ του ουρανου | ωσει (et. Eus^{dem}): D Eus$^{ps\,409}$ ωσ | ερχομ. c. ℵ*B a b c g$^{2.}$ h am tol harl* cop (sah om ερχομ.) Hil ... ς Ti και ερχ. c. ℵ^{c}CDEKLMPSUVΓΔ al omn^{vid} f ff$^{1.}$ m vg (for *et sicut columba venientem*) etc (et. Eus^{ps}) | επ c. ℵBC^{3}D^{b}E^{2}KLMPSUVΓΔ etc ... D* Eus^{ps} εισ, C*E* al^{10} fere προσ. Ev. Ebion. teste Epiph: *καὶ ὡσ ἀνῆλθεν ἀπὸ τοῦ ὕδατοσ, ἠνοίγησαν οἱ οὐρ. καὶ εἶδε τὸ πν. τοῦ θε. τὸ ἅγιον ἐν εἴδει περιστερᾶσ κατελθούσησ καὶ εἰσελθούσησ εἰσ αὐτόν.*

17. φωνη: h (post ουρ.) syr^{cu} add *audita est* | λεγουσα: D a b g$^{1.}$ h syr^{cu} add (g$^{1.}$ praem) προσ αυτον | ουτ. εστ. (et. Or^{bis} Eus^{saepe} al Ir^{int} Hil^{2} al mu) ... D a syr^{cu} Aug$^{ioh\,1}$ συ ει | ηυδοκησα c. ℵ*et^{c}CLP al pm (idem editum in Or^{bis} al mu) . . ς Ln Ti ευδ. c. ℵ^{b}BDEKMSUVΓΔ

IV.

1—11 Lc 4, 1—13 Mc 1, 12 s
1 [15.2] Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰσ τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύμα-
τοσ, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 [16.5] καὶ νηστεύσασ ἡμέρας
τεσσεράκοντα καὶ τεσσεράκοντα νύκτασ, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 καὶ
προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα
Dt 8, 3 οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· γέγραπται·
οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωποσ, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι

al pl. Ev. Ebion. teste Epiph sic: κ. φωνὴ ἐγέν. ἐκ τοῦ οὐρ. λέγουσα· σύ μου εἶ ὁ υἱὸσ ὁ ἀγαπ., ἐν σοὶ ηὐδ. καὶ πάλιν· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. καὶ εὐθὺσ περιέλαμψε τὸν τόπον φῶσ μέγα. ὃν (ὃ?) ἰδών, φησίν, ὁ ἰω. λέγει αὐτῷ· σὺ τίσ εἶ κύριε; καὶ πάλιν φωνὴ ἐξ οὐρ. πρὸσ αὐτόν· οὗτόσ ἐστ. ὁ υἱ. μου ὁ ἀγ., ἐφ' ὃν ηὐδ. καὶ τότε, φησίν, ὁ ἰω. προσπεσὼν αὐτῷ ἔλεγε· δέομαί σου κύριε, σύ με βάπτισον. ὁ δὲ ἐκώλυεν αὐτῷ λέγων· ἄφεσ, ὅτι οὕτωσ ἐστὶ πρέπον πληρωθῆναι πάντα. Similiter Iust$^{tr\ 103}$ ἅμα τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἰορδ. τῆσ φωνῆσ αὐτῷ λεχθείσησ· υἱόσ μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερ. γεγένν. σε. Rursus ibidem [38] κατελθόντοσ τοῦ ι̅υ̅ ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ πῦρ ἀνήφθη (potius -ῆφθαι) ἐν τῷ ἰορδ. etc. Tractat. de non iterando baptism. (Cypr. opp. ed. Rigalt. p. 142): *in quo libro (qui inscribitur* Praedicatio Pauli) *contra omnes scripturas et de peccato proprio confitentem invenies Christum – – item, quum baptizaretur, ignem super aquam esse visum.* Ex Ev. Naz. Hier haec affert: *Factum est autem quum ascendisset dominus de aqua, descendit fons omnis sp. s. et requievit super eum et dixit illi: Fili mi, in omnibus prophetis exspectabam te ut venires et requiescerem in te. Tu es enim requies mea, tu es filius meus primogenitus, qui regnas in sempiternum.* Teste Op „libri secretiores“: *et Ioh. quidem baptizavit illum in aqua, ille autem Iohannem in spiritu.*

IV. 1. ο ι̅ς̅ c. ℵCDEKLMPSVΓ al omn^{vid} (C*L ανηχθη δε ο ι̅ς̅) ... Ti ι̅ς̅ c. BUΔ | ℵK 157. al syr^{cu} et^{sch} υπο του πν. (syr^{cu} et^{sch} *a sp. sancto*) εισ τ. ερ.

2. τεσσερακ. bis c. ℵB*CLPΔ ... ς Ln τεσσαρακ. c. B**EKMSUVΓ etc, item D sec loco, priore μ̅ | κ. τεσσ. (130. om) νυκτ. c. ℵD (it vg cop al τεσσ. ημ. κ. τεσσ. νυκτ.) ... ς Ln Ti κ. νυ. τε. c. BCEKLMPSUVΓΔ etc ... 1. al^{10} fere syr^{cu} om :: ut Lc et Mc

3. προσ. ο πει. ειπ. αυτω c. ℵB 1. 13. 33. 124. 157. 209. al ff$^{1.}$ k l vg cop syr^{sch} arm aeth Chr$^{mo\,6}$ ... ς προσ. αυτω ο πει. ειπ. c. CEKLMPSUVΓΔ al pler f g$^{1.}$ sah syr^{p} al ... D al a b c g$^{2.}$ h syr^{cu} προσ. (D προσηλθεν, item it^{cdd}) αυτω ο πει. (D add και, item it^{cdd}) ειπ. αυτω (Ln) | ℵ^{b} ειπον ινα

4. ℵ^{b} ο δ αποκρ. | D (it^{mu} syr^{cu} sax) αποκρ. δε ο ιησουσ | ο (Gb^{+}) c. ℵBCDELPUVZΔ al^{20} fere (LXX^{ed} et A etc) ... ς om c. KMSΓ al longe pl (LXX^{edd} pl) | C αλλα | επι c. ℵBEKLMPSUVΓΔ al pler (LXX^{ed} et A etc) ... Gb″ Ln Ti εν c. CD al^{6} (LXX^{min} et pp^{mu}); it vg utroq loc *in* | εκπορ. δ. στομ.: D b g$^{1.2.}$ (k om αλλ usq θεου) syr$^{hr.}$ pp$^{lat\ aliq}$ om

ἐκπορευομένῳ διὰ στόματοσ θεοῦ. 5 *τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ*
διάβολοσ εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον
τοῦ ἱεροῦ, 6 *καὶ λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν*
κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖσ ἀγγέλοισ αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ Ps 91, 11
καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃσ πρὸσ λίθον τὸν
πόδα σου. 7 *ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· οὐκ ἐκπειρά-* Deu 6, 16
σεισ κύριον τὸν θεόν σου. 8 *πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διά-*
βολοσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσασ τὰσ βασι-
λείασ τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· ταῦτά*
σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃσ μοι. 10 *τότε λέγει αὐτῷ*
ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· κύριον τὸν θεόν σου Deu 6, 13
προσκυνήσεισ καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεισ. 11 [17. 6] *τότε ἀφίησιν*
αὐτὸν ὁ διάβολοσ, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ.

---

5. Γ *παραλαβων*, sed retinet *και* sq | *εστησεν* (Gb') c. ℵBCDZ 1. 33. 209. al sah (vv pler^{lib} vel^{dubi}, it vg *adsumpsit et statuit*) ... ς Ti *ιστησιν* c. EKLMPSUVΓΔ al pler. Eus$^{dem\,437\,lib}$: *παραλαβὼν αὐτὸν εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ κ. εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τ. θε. βάλε σεαυ. ἐντεῦθεν κάτω* usq *πόδα σου.*

6. *λεγει* c. ℵ*et^{c} BCDEKLMPSUVΓΔ al^{omn} fere sah cop a (*ait*) k (*dicit*) al ... ℵ^{b}Z 157. al it^{pl} vg *ειπεν* (Ln) | D* om *του* | C* sah cop syr$^{p\,mg}$ al *εντευθεν κατω* | D *αιρουσιν* (sed d *tollent*)

7. *παλιν* (47^{ev} sah om): c. sqq conjg CDKLMUZ etc ... c. antecdd ℵ^{c}E 33. al it^{mu} (a c arm ante *ο ιησ.*, syr^{cu} ante *εφη*) | *ουκ εκπειρασεισ* (LS al *-σησ*) ∴.. D *ου πειρασεισ* (LXX *ουκ εκπ.* non var)

8. K *λαμβανη* | ℵ *δικνυει*, D *εδειξεν*

9. *ειπεν* c. ℵBCDZ 13. 33. 157. it vg ... ς Ti *λεγει* c. EKLMPSUVΓΔ etc | *ταυ. σοι πα.* c. ℵBC*Z 1. 33. 209. al l am for Or^{ter} (et$^{3,\,540}$ *πα. σ. ταυ.*) Chr$^{mo\,4}$ ... ς Ln *ταυ. πα. σοι* c. C^{3}DEKLMPSUVΓΔ al pler vv^{pler} (Ir$^{int\,320}$ *meminit Lucas: Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt* etc) | *προσκυνησησ* c. ℵBDKMPSUVΓZ etc ... CELΔ al mu *-νησεισ*

10. *υπαγε* c. ℵBC*KPSVΔ 1. al pl f k vg (harl**) fr sah cop syr^{sch} et^{p} Or$^{3,\,540}$ (*ὕπαγε σατανᾶ, χωρὶσ τῆσ ὀπίσω μου προσθήκησ*) Ign$^{philipp\,12}$ (*οὐκ εἶπεν· ὕπαγε ὀπίσω μου· οὐ γὰρ ὑποστρέψαι οἷόσ τε, ἀλλά· ὕπαγε σατανᾶ*) Petr^{alex} (ap. Rou. 4, 24) al Ir$^{int\,319}$ (*vade, inquit, satana; scriptum est enim* etc) Tert Hier^{mt} (*non, ut pleriq. putant, eadem satanas et Petrus sententia condemnantur. Petro enim dicitur:* Vade retro me satana -- *hic vero audit:* Vade satana) al ... Gb (sed Gb^{0}) Sz Ln [*ο. μ.*] Ti add *οπισω μου* c. C^{2}DELMUΓZ al^{150} fere it^{pler} harl* syr^{cu} et (vel cum* vel sine*) syr^{p} arm aeth Iust$^{tr\,103}$ (*μέχρι τοῦ εἰπεῖν αὐτῷ· προσκύνησόν μοι, καὶ αὐτῷ ἀποκρίνασθαι τὸν χ̅ν̅· ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· κύριον* etc) Ath$^{215.\,425.\,658.}$ al Aug Amb al :: e 16, 23 | ℵLP al *προσκυνησησ*, item L al *λατρευσησ*

12 ss Mc 1, 14 s Lc 4, 14 s 12 [18.4] Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς
τὴν Γαλιλαίαν. 13 [19.7] καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κα-
τῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβου-
λὼν καὶ Νεφθαλείμ, 14 ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαίου τοῦ
Es 9, 1 s προφήτου λέγοντος· 15 γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν
θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 ὁ λαὸς
ὁ καθήμενος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν
χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 [20.6] Ἀπὸ τότε
3, 2 ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18—22 Mc 1, 16—20 18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν
Lc 5, 1—11 Io 1, 35—43 δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν

12. ακ. δε c. ℵBC*DZ al k am for cop aeth Or^{ter} Eus^{bi} et^{dem} Aug ... ς (Ln) add (Gb^{oo}) ο ιησους c. C**EKLMPSUVΓΔ al pler it^{pler} syr^{omn} al Hil Gaud | B ιωανησ

13. καταλιπων c. ℵBCKPUΓ etc ... DELMZΔ etc καταλειπων (d δ *relinquens*, item Hier; it^{pler} vg *relicta*) | ναζαρα c. ℵ^{b}B*Z 33. k Or^{4,179}; CPΔ -ραθ (Ln) ... ς -ρετ c. B^{2}LSΓ al pl Or^{4,170} ... Ti -ρεθ c. ℵ*DEKMUV al pm it^{pler} vg cop Or^{ter} Eus^{dem} | D κατοικησεν | Δ om εισ | καφαρναουμ (Gb″) c. ℵBDZ 33. it vg sax fr cop Or Epiph Nonn. Accedunt passim (ut Lc 7, 1. Io 4, 46. 6, 59) C, Mt 17, 24 I, Lc 4, 23. 7,1 X (4, 31 καφερν.) Lc 10, 15 R, in Io T et T^{b}, in Mc eoque solo Δ, in Lc Ξ; item sah go; item Cyr ($^{esa\,149}$, ad Io 6, 17) etc ... ς καπερναουμ c. CEKLM PSUVΓΔ (sed δ *cabarnaum*) al^{omn} fere Eus etc | ℵ* παρα θαλασσαν (-ιαν *corr? et^{b}), D Cyr$^{es\,149}$ παραθαλασσιον (-ττιον Cyr) | L al νεφθαλημ, UV al -λιμ

14. D του λεγοντοσ

15. D al^{6} am om γη sec | D νεφθαλειν, L al -λημ, MV al -λιμ | οδον (item d g$^{1.}$ h): it^{pl} vg *via* | D*L it^{pler} (non k al) am for (non fuld al) γαλιλαιασ

16. εν: D εν τη | σκοτει c. ℵ*CEKLMPSUVΓΔ al^{omn} ut^{vid} Hipp$^{fragm\,131}$ Or^{3,712} (^{4,91} σκοτω) Eus$^{dem\,438}$ Cyr$^{es\,149}$ ... Ln Ti σκοτια (-τεια D) c. ℵ^{b}BD Or^{1,638} | φωσ h. l. c. ℵBC 1. 13. 33. 124. 209. it^{pler} am for Or^{4,91} Eus$^{dem\,483}$ Chr$^{mo\,5}$ Cyr$^{es\,149}$ ... ς ante μεγα (D*-γαν) c. DEKLMPSUVΓΔ al pler k vg Hipp^{fragm} Or^{bis} | ειδεν c. ℵ^{b}BEMUΔ al pl, ℵ*CKLPV al mu ιδεν ... D al it^{pm} ειδον, Γ ιδετω (LXX ιδετε) | D it^{mu} om και | D οι καθημενοι, it^{pm} *qui sedebant*), Eus^{dem} τοισ κατοικουσιν | χωρα και (D*d om, ut LXX^{ed}) σκια: b g$^{1.}$ h *in regione* (*-nem*) *umbrae* ... a c k syr^{cu} *in umbra*

17. D απο τοτε γαρ, Eus^{dem} α. το. γουν | D om ὁ | μετανοειτε: syr^{cu} Eus^{dem} cod om. Item syr^{cu} om γαρ, Eus^{dem} οτι εγγ.

18. περιπ. (*ambulans*) c. ℵBCEKLMPSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ ff$^{1.}$ vg etc ... D it^{pler} Eus^{dem} παραγων (*cum transiret*):: cf Mc | δε (Gb Sz) c. ℵBCDKMPSUVΓ

ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντασ ἀμφίβληστρον εἰσ τὴν θάλασσαν· ἦσαν
γὰρ ἁλεεῖσ. 19 [21.2] καὶ λέγει αὐτοῖσ· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶσ ἁλεεῖσ ἀνθρώπων. 20 οἱ δὲ εὐθέωσ ἀφέντεσ τὰ δίκτυα ἠκο-
λούθησαν αὐτῷ. 21 [22.6] Καὶ προβὰσ ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλουσ δύο
ἀδελφούσ, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸσ αὐτῶν καταρτί-
ζοντασ τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούσ. 22 οἱ δὲ εὐθέωσ
ἀφέντεσ τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.

23 [23.1] Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖσ Mc 1, 39 Lc 4, 44
συναγωγαῖσ αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆσ βασιλείασ καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 καὶ Mc 1, 28
ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰσ ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν
αὐτῷ πάντασ τοὺσ κακῶσ ἔχοντασ ποικίλαισ νόσοισ καὶ βασάνοισ
συνεχομένουσ καὶ δαιμονιζομένουσ καὶ σεληνιαζομένουσ καὶ παρα-

---

(περ. γαρ)Π al^{100} fere b f ff^{1}· g^{1}· k l q am for fu harl tol cop syr^{utr} aeth Eus$^{dem\,438}$ etc ... ς add ο ιησουσ c. E(*om δε)L (και περ. ο ιησ.) Δ al pm a c h m vg^{ed} em arm (syr^{cu} *domin. noster*) | παρα (K περα): al^{pauc} περι | ειδ. c. ℵBDEMUΓΔΠ^{2} al pl: CKLPVΠ* al ιδεν | λεγομ.: E al Chr^{sem} επικαλουμ., ℵ^{b} al mu Eus^{dem} καλουμ. | αλεεισ c. ℵ*B*C ... ς Ln Ti αλιεισ cum ℵ^{b}B^{3}DEKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid}. Item v. 19 (L αληεισ)

19. αυτοισ (b f ff^{1}· k l vg): C^{2} (invitis*et^{3}) a c h m syr^{cu} et ^{sch} aeth Cyr$^{es\,149}$ add ο ιησουσ, Ln [ο ιη.] | υμασ: ℵ^{b}D al a b c f ff^{1}· k (*ut sitis*) l (non item h m) vg syr^{sch} et $^{p\,cdd}$ aeth Cyr$^{es\,149}$ add γενεσθαι :: cf Mc

20. ευθεωσ: al^{15} fere harl* Or^{3,227} (non item$^{682.683}$) al om | δικτυα: KΠ al a b c g^{1}· h m (non f ff^{1}· k l vg) syr^{cu} et^{sch} cop aeth add αυτων

21. εκειθεν: Δ add ολιγον | ειδεν cum BDEMUΓΔΠ^{2} al pl ... ℵCKLVΠ* al ιδεν | αυτου (ℵ*et^{c}): ℵ^{b} εαυτου

22. ευθεωσ (K post αφ. pon): al$^{plus\,10}$ a b g$^{1.2}$· h k om | το πλ. (et. Ir^{gr} et$^{la\,233}$ Eus$^{dem\,438}$; ℵ* add αυτων): 126. b c ff^{1}· g$^{1.2}$· h l vg syr^{cu} τα δικτυα (b c g^{1}· add αυτων) | 122* syr^{cu} om κ. τ. πατ. αυτ.

23. εν (Ln om ex errore de B) ολη (ℵ* om) τ. γαλ. cum ℵ*BC 157. cop syr^{cu} et^{utr} aeth ... ς Ti ολην την γαλιλαιαν cum ℵ^{b}DEKMSUVΓΔΠ al omn^{fere} it vg (*circumibat totam galilaeam*) Eus^{dem} al | περιηγ. et γαλιλ. absque ο ιησ. cum B 157. 20^{ev} k syr^{cu}... ℵC*D al^{10} fere it^{pler} vg cop syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} post περιηγ. add (Ln), ς post γαλ. cum C^{3}EKMSUVΓΔΠ al pler | διδασκων: ℵ* add αυτουσ | Δ om πα. νοσ. και (cum spatio post μαλακ.)

24. απηλθ. cum BDEKMSUVΓΔΠ al longe pl it vg (*abiit*) Eus$^{dem\,439}$ etc ... ℵC 1. 33. al mu cop syr$^{p\,mg}$ Or^{2,788} εξηλθεν :: cf Mc 1, 28 Lc 4, 14 | D^{gr} αυτου (Δ om) η ακο. | ολην: ℵ πασαν | συριαν: Γ συνοριαν | E* om και βασα. | και δαιμ. cum ℵC^{2}DEKSUVΓΠ al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} al; item Ln Ti δαιμ. omisso και cum BC* 13. 235. cop Eus^{dem} ... MΔ al^{10} fere om (al aliq om κ. σελ. vel κ. δαι. κ. σελ.)

λυτικούσ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ. 25 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ
Mc 3, 7 s Lc 6, 17 ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ Δεκαπόλεωσ καὶ Ἱεροσολύ-
μων καὶ Ἰουδαίασ καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

V.

Lc 6, 17 1 [21.10] Ἰδὼν δὲ τοὺσ ὄχλουσ ἀνέβη εἰσ τὸ ὄροσ· καὶ καθίσαν-
τοσ αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 [25.5] καὶ ἀνοίξασ
Lc 6, 20 ss τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺσ λέγων· 3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ
τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 [26.10] μα-
κάριοι οἱ πραεῖσ, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5 [27.5] μα-
κάριοι οἱ πενθοῦντεσ, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 6 [28.5] μακάριοι
οἱ πεινῶντεσ καὶ διψῶντεσ τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθή-
σονται. 7 [29.10] μακάριοι οἱ ἐλεήμονεσ, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
8 μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.
9 μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 μακά-

24. *κ. εθερ. αυτουσ* (k haec om): D a b c g[1] h (non f ff[1] l q vg) *κ. παντασ εθερ.*, syr[cu] *et in singulos eorum manum suam posuit et omnes sanavit*

V. 1. *προσηλθαν* cum ℵ*B* ... ς Ln *-λθον* cum ℵ[b]B[3]CDEKMSUVΓΔΠ al omn[vid] | *αυτω* (et. it vg, item Or[1,227] et [3,451. 480] Eus[dem 442]) ... Ln om cum B Or[3,496]

2. D *εδιδαξεν* (d *docuit*; contra it vg *docebat*)

3. *τω*: D* om (D[c] add)

4. 5. *μα. οι πραεισ* etc ante *μα. οι πενθ.* cum D 33. a c ff[1] g[1.2] h k l vg fr syr[cu] Clem[579 s] (post *μακ. οι πρα.* etc explicatione uberiore interposita pergit ad *μακ. οι πενθ.* etc. Tum transit ad *μα. οι ελεημ.*, iam ante enim[575] v. 6 cum v. 3 coniunctum explicuit) Or[3,740] (*ἐν οἷσ*, i. e. *τοῖσ κα. ματθ. μακαρισμοῖσ, μετὰ τὸ μακ. οἱ πτωχ.* etc *ἑξῆσ γέγραπται τὸ μακ. οἱ πραεῖσ* etc: ad haec exigendum est[3,780] ubi textus v. 3 sqq[libere] exscriptus est mutato ordine) Amm et Eus[can] (videtur ita, sed ipsi numeri qui huc pertinent in edd[gr] pler mutati inveniuntur) Nyss[1,778] (*ὅτι πρὸσ τοῦτο μάλιστα τὸ πάθοσ ὁ λόγοσ βλέπει, δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ταπεινοφροσύνην νομοθετῆσαι ἡμῖν τὴν πραότητα· ἔοικε γὰρ ἔχεσθαι τοῦ ἑτέρου τὸ ἕτερον*) Bas[1,147 vid] (postquam *οι πτω. τ. πν.* adhibuit ad explicationem ps. 33, rursus ex *μακαρισμοισ* affert *οι πραεισ*) Hil[mt 621. 622] Hier[mt] al ... ς *μακ. οι πενθ.* (ℵ[b] add *νυν*) etc ante *μα. οι πρα.* cum ℵBCEKMSUVΓΔΠ al omn fere b f q syr[sch et p] cop arm aeth Chr[mt] Tert[patient 11] (sic) Op (Hil[ps 118] videtur, sed tantum v. 3. v. 5. v. 44. coniunctim exscribit)

7. *αυτοι*: K* om

9. K om *οι* | *οτι* cum ℵCD 13. 124. a b c ff[1] g[1.2] h l q vg (et. for al) syr[sch] Hil ... ς (Gb[o]) Ti add *αυτοι*, Ln [*αυ.*] cum BEKMSUVΓΔΠ al pler f k am gat syr[cu et p] cop arm aeth Or[int 4,684] Cyp (Clem[581] vide post)

ριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν. 11 $^{30.5}$ μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶσ καὶ
διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ᾽ ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν
ἐμοῦ. 12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸσ ὑμῶν πολὺσ ἐν
τοῖσ οὐρανοῖσ· οὕτωσ γὰρ ἐδίωξαν τοὺσ προφήτασ τοὺσ πρὸ ὑμῶν.
13 $^{31.2}$ Ὑμεῖσ ἐστὲ τὸ ἅλασ τῆσ γῆσ· ἐὰν δὲ τὸ ἅλασ μωρανθῇ,
ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰσ οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω κατα-
πατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. 14 $^{32.2}$ Ὑμεῖσ ἐστὲ τὸ φῶσ τοῦ
κόσμου. οὐ δύναται πόλισ κρυβῆναι ἐπάνω ὄρουσ κειμένη· 15 οὐδὲ
καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν
λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖσ ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 οὕτωσ λαμψάτω
τὸ φῶσ ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπωσ ἴδωσιν ὑμῶν τὰ
καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ.

---

10. *ενεκεν*: B *-κα* | C *τησ δικαι.* | *εστιν*: D *εστε*, d *erit*. Clem^{581} *μακ., φησίν, οἱ δεδ. ἕνεκεν δικ. ὅτι αὐτοὶ υἱ. θε. κληθήσ.* (sic) *ἢ ὥσ τινεσ τῶν μετατιθέντων τὰ εὐαγγ. μακ., φησίν, οἱ δεδ. ὑπὸ τῆσ δικαιοσύνησ, ὅτι αὐτοὶ ἔσονται τέλειοι· καὶ μακ. οἱ δεδιωγμ. ἕνεκα ἐμοῦ, ὅτι ἕξουσι τόπον ὅπου οὐ διωχθήσονται.* Imitationem vv. 3 sqq habent Act. Paul. et Thecl. 5. p. 42.

11. *ονειδισωσ. υμ. κ. διωξωσ.* (ℵΔ *-ξουσιν*): D 33. *διωξουσιν υμ. και ονειδισουσιν* (33 *-ωσιν*^{bis}). Eodem ordine h k syr^{cu} (syr^{cu} et^{hr} add *filii hominum*) cop aeth | *πονηρον* c. ℵBD b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l m vg cop syr^{hr} aeth Cyr^{4,896} Lcif Hil al … ς Ti add (q Op^{praem}) *ρημα* c. CEKMSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ q syr^{utr} al Or^{3,272} Const$^{2,8,1.5,3,2.}$ Op | *καθ υμων* h. l. (et. Or Const^{5,3,2} etc) … Ti ante *παν* c. D h k m flor syr^{cu} et^{utr} (exc$^{p\ cod}$) Const$^{2,8,1.}$ Tert Lcif | *ψευδομ.* c. ℵBCEKMSUVΓΔΠ al$^{omn\ vid}$ f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Const^{bis} Cyr Chr (*δύο τέθεικε διορισμούσ, ὅταν καὶ δι᾽ αὐτὸν καὶ ψευδῆ ᾖ τὰ λεγόμενα*) al Aug^{bis} Op al … Gb^{0} Ti om c. D b c g$^{1.}$ h k m flor Or^{3,272} Lcif Hil^{ter} al (:: nil simile Lc; videbatur minuere vim sententiae? Praeterea vide ad *εν. εμου*) | *ενεκ. εμου*: D 47. a (antea hiat) b c g$^{1.}$ k *ενεκ. δικαιοσυνησ* … flor Lcif om

12. *τοισ ουρανοισ* (et. Or Cyr Const): D 258. it^{mu} Hil^{ter} al mu *τω -νω* | *τουσ* (K om) *προ υμων*: D add *υπαρχοντασ* (**-ντων*), d *qui ante vos fuerunt* (similiter Latt^{al}) … U b c k syr^{cu} add *οι πατερεσ* (k *fratres*) *αυτων* (syr^{cu} *restri*), item g$^{1.}$ *nolite gaudere cum benedixerint -- patres eorum* ex Lc 6, 26

13. ℵ *αλα* bis, D pr loco | *μωρανθη*: al^{3} *μαρανθη*, it^{pl} vg *evanuerit* (alii cdd et pp *fatuum* vel *infatuatum fuerit*) | V *αλισθησονται* | *ετι*: D it^{mu} mm syr^{cu} et^{sch} al Cyp al om | *βληθεν εξω κατ.* c. ℵBC 1. 33. syr$^{p\ cod}$ Or^{1,794} … ς Ti *βληθηναι εξ. και κατ.* c. DEKMSUVΓΔΠ al pler (it vg etc)

14. *υμεισ*: Δ add *δε*

15. D *αλλα* | Δ om *την* et *τοισ*

17 [33.10] Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺσ προ-
φήτασ· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 [34.5] ἀμὴν γὰρ
Lc 16, 17 λέγω ὑμῖν, ἕωσ ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία
κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕωσ ἂν πάντα γένηται.
19 [35.10] ὃσ ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων
καὶ διδάξῃ οὕτωσ τοὺσ ἀνθρώπουσ, ἐλάχιστοσ κληθήσεται ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃσ δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτοσ μέγασ
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ
Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
Ex 20, 13 21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖσ ἀρχαίοισ· οὐ φονεύσεισ· ὃσ δ' ἂν φο-
νεύσῃ, ἔνοχοσ ἔσται τῇ κρίσει. 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ ὀργι-
ζόμενοσ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχοσ ἔσται τῇ κρίσει· ὃσ δ' ἂν εἴπῃ τῷ

17. ουκ ηλθον etc (et. Clem[hom 3,51] Ptol[flor 33,5]): Mcion testibus Dial marc[63] (τοῦτο οἱ ἰουδαϊσταὶ ἔγραψαν, τό· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πληρῶσαι· οὐχ οὕτωσ δὲ εἶπεν ὁ χσ, λέγει γάρ· οὐκ ἦλθον πληρῶσαι τ. νόμ. ἀλλὰ καταλῦσαι) et Isid[1,371] sic corrupit: τί δοκεῖτε ὅτι ἦλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺσ προφήτασ; οὐκ ἦλθον πληρῶσαι ἀλλὰ καταλῦσαι.

18. γαρ (it[aliq] vg *amen quippe*): al[6] it[mu] sah al om | απο τ. νομου (Clem[hom 3,51] Or[2,527]): 13. 124. al arm syr[hr] Ir[int 275] add και των προφητων ... Valentt ap Ir[14] [gr] et [lat] om | αν sec: B* om | D γενητ. παντ.

19. εαν (D[c] 33. αν): D* om, it[pl] vg pp[lat mu] non exprim (contra d h Lcif etc *quicumque*) | ουν (it[pl] al *enim*): L al mu arm Cyp Lcif om | DL al λυσει | Δ om των pr | ουτωσ (Cyp al ante διδαξ.): D om | οσ δ αν usq ουρ. (ℵ[a]): ℵ*D al g[2.] om | ουτοσ: 13. 157. al[10] fere it[pl] go Cyp al ουτωσ (Cyp ante διδ.) vel (ut b c h m go) ουτωσ ουτοσ | των ουρανων[bis]: M* al του θεου

20. λεγω usq ουρανων (Iust[tr 105] ταῦτα εἰρηκέναι [τὸν χν] ἐν τοῖσ ἀπομνημονεύμασι γέγραπται· ἐὰν μὴ περ. ὑμῶν ἡ δικ. πλεῖον τῶν γρ. κ. φαρ. οὐ μὴ εἰσέλθ. ε. τ. β. τ. οὐρ., Clem[bis] Or[2,701] Const[2,35] Bas al Ir[int 242] Hil al): D om | L περισσευσει, Δ -σαι | υμ. η δικ. (Gb') c. ℵBEKLMVΓΔΠ al plus[50] Iust Clem[825] Const Bas[2,630. 658. 664] al ... ς (Ln 49.) η δικ. υμ. c. SU al pl Clem[526] Or al | ℵ* al Cyr[4,880] Bas[ter] Chr[mo 6] πλεον, L πληονα

21. ερρεθη c. ℵLMSUΔΠ al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEK(ερριθη)VΓ al mu. Vide et. ad sqq | L al φονευσει

22. τω αδ. αυτ. c. ℵBΔ[2] 48. 198. vg (exc mm) sax fr aeth ar[p] Or[1,112. 181] Bas (i. e. auct. de bapt.[2,5]) Ps-Ath (ep. 2. ad Castor. οὕτω γὰρ τῶν ἀντιγράφων τὰ ἀκριβῆ περιέχει· τὸ γὰρ εἰκῆ ἐκ προσθήκησ ἐτέθη) Iust[ap 1,16] (ὃσ δ' ἂν ὀργισθῇ, ἔνοχ. ἐστιν εἰσ τὸ πῦρ) Ptol[flor 33,6] (τὸ γὰρ οὐ φονεύσεισ etc τῷ μηθ' ὀργισθῆναι etc περιείληπται) schol [21. 237.] al

ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥαχά, ἔνοχοσ ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃσ δ' ἂν εἴπῃ
μωρέ, ἔνοχοσ ἔσται εἰσ τὴν γέενναν τοῦ πυρόσ. 23 ἐὰν οὖν προσ-
φέρῃσ τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇσ ὅτι ὁ ἀδελ-
φόσ σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἄφεσ ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου,
καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 [36.5] ἴσθι εὐνοῶν τῷ 25 s Lc 12, 58 s
ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕωσ ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε
παραδῷ ὁ ἀντίδικοσ τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴσ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰσ
φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃσ ἐκεῖθεν ἕωσ
ἂν ἀποδῷσ τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 [37.10] Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη·

(*τινέσ φασιν ὅτι μάτην ὑπὸ τινῶν προσετέθη τὸ εἰκῇ*) cdd[gr] ap Aug retract[19] cdd ap Hier (pelag *in plerisq cdd antiquis* sine causa *additum non est;* item[mt] *in quibusdam cdd additur* sine causa; *ceterum in veris definita sententia est et ira penitus tollitur*) Tert[vid] (orat[10] *quomodo placabit patrem cum omnis ira ab initio interdicta sit nobis? iram in fratrem homicidio superponit;* item[apol 45] *quid plenius dictum est:* Non occides, *an:* Ne irascaris quidem?) al ... ς add *εικη* c. DEKLMSUVΓΔ*Π al pler it syr[cu] et[utr] et[hr] cop arm go al Ps-Iust[zen 11, 9] Eus[dem 444] Cyr Chr[hom 16] (*οὐ τοίνυν τὸ ὀργίζεσθαι παράνομον, ἀλλὰ τὸ ἀκαίρωσ τοῦτο ποιεῖν*) item[hom 17] (*ἐπὶ μὲν τῆσ ὀργῆσ διορισμόν τινα τέθεικεν, εἰπὼν τὸ εἰκῇ καὶ μάτην*) al mu Ir[int 242. 247] (contra esse videtur quod[272 fin] habet: *pro eo quod est:* Non occides, *neque irasci quidem praecepit*) Cyp Lcif al mu | *ραχα* c. א*D a b c (*rachab*) d (*raccha*) f* ff[1.] h q al am fu al Tert Cyp al ... ς Ln Ti *ρακα* c. א[b]BE unc rell min certe pler (al *ρακκα*) f** k vg[ed] etc | *εσται* sec: M (*ἔστι* hoc acc.) 299. *εστι* | *μωρε*: L 1. 13. al ff[1.] syr[cu] cop arm al praem *τω αδελφω αυτου*

23. *προσφερησ*: L al plus[10] *-ρεισ* | *κακει* c. אBLSΓ al sat mu Or[1, 198] Chr[mosc] Quaest[antioch 234] ... Ti *και εκει* c. DEKMUVΔΠ al plus[50] Const[2, 53] Cyr[hr] Chr[montf]

24. D *καταλλαγηθι* | *προσφερε* (f** ff[1.] k fu for *offer*, c d g[2.] h q vg[ed] mm *offeres*, g[1.] *auferes*): D* *-ρεισ* (a b f* am *offers*)

25. *εωσ*: D* om | *μετ αυτ.* h. l. (Gb′) c. אBDL 1. 13. 28. 33. 124. 209. a b c g[1.] h q syr[cu] et[sch] cop arm aeth Amb al ... ς post *οδω* c. EKMSUVΓΔΠ al pler f ff[1.] g[2.] k vg syr[p] sah go Carpoc[epiph 27, 5] Clem[605] Chr[mt] al | *ο κριτησ* c. אB 1. 13. 124. 127** k arm aeth Carpoc[epiph] (item ap Ir[int 1, 25, 4]) Chr[hom 15] et[20] Hil Arn .... ς Ti add *σε παραδω* (D* *-δωσει*, item antea) c. DEKLMSUVΓΔΠ al pler it[pler] vg syr[cu] et[utr] cop sah go Hier:: cf Lc | *βληθηση* (D* al *-ησει*): D[2]L *-θησ* (L *-θεισ*)

26. *αν*: L al[10] fere *ου*, 33. al om | *αποδωσ*: L *-δωσισ*

27. *ερρεθη* c. אKLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEVΓΠ* al mu | *ερρ.* (Gb Sz) c. אBDEKSUVΓΠ al plus[100] a b f k m go syr[sch] cop arm aeth Or[4, 330] Cyr al ... ς add *τοισ αρχαιοισ* c. LMΔ al certe pm c ff[1.] g[1. 2.] h vg syr[cu] syr[p] c.* Eus[dem ter] et[ps] Chr Ir[int 242]

Ex 20, 14 οὐ μοιχεύσεισ. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ βλέπων γυναῖκα
πρὸσ τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
18, 9 Mc 9, 47 29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμόσ σου ὁ δεξιὸσ σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου
18, 8 Mc 9, 43 καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰσ γέενναν. 30 καὶ εἰ ἡ δεξιά
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέ-
ρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
Deu 24, 1 σου εἰσ γέενναν ἀπέλθῃ. 31 Ἐρρέθη δέ· ὃσ ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυ-
Mt 19, 9 Mc 10, 11 s Lc 16, 18 ναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
πᾶσ ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸσ λόγου πορνείασ, ποιεῖ
αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃσ ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.

---

28. *βλεπων* c. ℵBDELMSUVΔΠ al pler Athen$^{lega 23}$ Clem^{554} Or^{4,330} al ... K 117. 157. 243. al$^{1 scr}$ Clem$^{461.615}$ Quaest$^{antioch 238}$ *εμβλεψασ* (Iust$^{ap\ 1,15}$ Or$^{3,416.4,336.1,112.476}$ *οσ αν εμβλεψη*, Const^{1,1} *οστισ εμβλεψει εισ*), item Γ al plus^{10} Chr$^{mo 4}$ Thdrt al *εμβλεπων*, Thphil^{3,13} *ιδων* | *επιθυμησαι* c. ℵ* 236. Clem^{554} Or$^{4,330.1,112.1,476}$ Quaest$^{antioch 238}$ Chr$^{hom\ 254.255}$ (et.$^{mo 6}$ semel) Isid^{4,122} Tert^{ter} vel^{plus} ... Gb'' Sz Ln Ti add *αυτην* c. BDEKLSUVΓΔΠ al pl Thphil Or^{4,336} Eus$^{dem 126}$ Const Ps-Ath castor^{319} Chr^{txt}; item ς *αυτησ* c. ℵ^{b}M al certe pm Iust Athen Or^{3,416}; item it vg etc | *αυτην*: Δ (Iust Thphil) om, Π suppl^{mg} | *αυτου*: B *εαυτου* (Ln)

29. D (non d) *ο οφθ. ο δεξ. σου* | L al mu *σκανδαλιζη* | *και βαλε*: L om | *βληθη* (L *βληθησει*): D (sed om v. 30.) *απελθη*, item *cat* a b c d g$^{1.}$ h syr^{cu} cop | L al *εισ την γεενν.*

30. D om versum | *ει*: L om | LΔ al *σκανδαλιζη* | Δ *κοψον* | *και μη* (ℵ^{b}): ℵ* *η* | *ε. γ. απελθη* (D it^{pl} vg Lcif *α. ε. γ.*) c. ℵB (item D, propterea enim om versum; vide ad v. 29.) 1. 21. 22. 33. 157. it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth (Or$^{4,330 libere}$) Lcif al ... ς *βληθη* (L *-θησει*) *ε.* (L al add *την*) *γ.* c. EGKLMSUVΓΔ (sed δ *cat*) Π al pler f go syr^{utr} arm Chr

31. *ερρεθη* c. ℵLMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEGKVΓΠ* al mu | *δε* c. ℵ^{b}BDEGLMSUVΓΔ al pler it vg etc ... ℵ^{a}KΠ 124. 127. 131. 209. al plus^{20} syr^{cu} et^{sch} arr om | *οσ* c. ℵBDL 1. 13. 21. 33. 124. 127. 131. 209. al^{10} fere it vg Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς (Gb^{0}) add *οτι* c. EGKMSUVΔΠ etc | L al mu *απολυσει*

32. *οτι* (c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg): D a b g$^{1.}$ h k Aug om | *πασ ο απολ.* c. ℵBKLMΔΠ al plus^{50} c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l m vg go syr^{sch} et^{p} arm aeth cdd ap Aug$^{conjug\ adult}$ (*cee. alia habent*: Quicunque dimiserit, *alia*: Omnis qui dimiserit) ... ς Ti *οσ αν απολυση* (Or *-σει*) c. DEGSUV al pl a b g$^{1.}$ h k cdd ap Aug syr^{cu} cop Or^{3,647} (Chr *οσ αν απολυση* et *ο απολυων*) :: poterat haec ex 31 et 19, 9 oriri, illa ex Lc | ℵ al *πορνιασ* | *μοιχευθηναι* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 209. Thphil^{3,13} Or$^{4,647.648}$ Chr^{txt} et^{com} (et.$^{mo 6}$) al ... ς Ti *μοιχασθαι* c. EKLMSUVΔΠ al pler (Bas^{3,297} allud) ::

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖσ ἀρχαίοισ· οὐκ ἐπιορκήσεισ, Lev 19, 12 Deu 23, 21
ἀποδώσεισ δὲ τῷ κυρίῳ τοὺσ ὅρκουσ σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
μὴ ὀμόσαι ὅλωσ· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνοσ ἐστὶν τοῦ θεοῦ·
35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰσ
Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλισ ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέωσ· 36 μήτε ἐν τῇ
κεφαλῇ σου ὀμόσῃσ, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ
μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ λόγοσ ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν Iac 5, 12
τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ὀφθαλμὸν *Ex 21, 24
ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντοσ. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ Lc 6, 29
ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· $^{38.5}$ ἀλλ᾽ ὅστισ σε ῥαπίζει εἰσ τὴν δεξιὰν

Thom^{619} *μοιχᾶται ὁ ἀνήρ, μοιχεύεται δὲ ἡ γυνή.* At non est quod talem distinctionem potius evglstam quam scriptores codicum putemus neglexisse, quibus *μοιχασθαι*, quod haud dubie eodem sensu usurpabatur, accommodatius ad *μοιχαται* (et h. l. et 19, 9) poni videri poterat | *οσ εαν* (ℵ^{b}; ℵ*K* al *αν*) *απολ. γαμηση* (L al *-σει*) c. ℵEKLMSUVΔΠ etc: B 80. al^{5} *ο απ. γαμησασ* | D 64. a b k cdd ap Aug (*quamvis illud ultimum -- in eo sermone quem dominus fecit in monte, nonnulli cdd et gr et lat non habeant*) om *και οσ.* usq *μοιχ.*

33. *ερρεθη* c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDEKMVΠ* al mu | ℵ *εφιορκησεισ* | *τω*: LΔ 1. 209. al om

36. *μητε* (ℵ* et^{c}): ℵ^{b} *μηδε* | *μι. τριχα* (ℵ*EL al *-χαν*) *λευ. ποι.* (124. h *π. λ.*) *η* (L pers^{p} om) *μελ.* c. ℵBL al a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l m vg cop aeth arm Cyp^{308} Aug^{semel} al ... ς *μι. τρι. λευ. η μελ. ποι.* c. EKMSUVΔΠ al pler syr^{p} go ... D 1. k Clem^{262} Cyp^{178} Aug^{semel} *ποιησ.* (D* *ποιειν*) *τρ. μι.* (1. *μ. τ.*, Clem om *μι.*) *λευ. ημελ.*

37. *εστω* c. ℵDEKLMSUVΔΠ al omn fere Iust$^{apo\ 1,16}$ Clem$^{hom\ 3,55.\ 19,2}$ Clem $^{707.872}$; item *sit* it vg Ir^{int} Tert Cyp etc ... B 245. Eus$^{dem\ 23}$ *εσται* | L al it^{aliq} syr^{cu} et^{sch} arm *και ου ου* (item Iust Clem$^{hom\ 19,2}$ Clem Cyr ^{3,725} al *το ναι ναι και το ου ου*)

38. *ερρεθη* c. ℵE*LMSUΔΠ** al pl ... Ln Ti *ερρηθη* c. BDE^{2}KVΠ* al mu | *και* (et. Ptol^{33,6} Or^{1,711} al): D 13. it^{pl} Or$^{int\ 2,166}$ Hil al om (:: ut LXX^{ed} et^{mss})

39. *αντιστηναι* (et. Ptol$^{flor\ 33,6}$ Dial$^{marc\ 62}$ Or$^{1,112.\ 2,390}$ Eus$^{dem\ 24}$): ℵ *-σταθηναι* | *ραπιζει* c. ℵB 33. pa^{scr} 48^{ev} ... ς Ti *-σει* c. DEGKLMSUVΔΠ al omn fere Eus^{dem} Chr (b^{scr} Ptol Dial^{24} Bas^{1,419} *εαν τισ σε ραπιση*, it vg *si quis te percusserit*) | *εισ* c. ℵ*B 435. al^{15} fere Dial Eus$^{dem\ cod}$ Bas Chr (et.$^{mo\ 6}$) ... ς Ti *επι* c. ℵ^{c}DEGKLMSUVΔΠ al pler Eus$^{dem\ ed}$ Bas$^{bapt\ 637}$ | *δεξιαν*: D k ar^{p} cdd^{lat} ap Aug$^{adimant\ 19}$ (dexteram: *sic in exx. Gr. quibus maior fides adhibenda est. Nam multa Latina* maxillam *tantum habent, non etiam* dexteram) Dial Amb Adimant^{aug} al om :: cf Lc | *σιαγονα* c. ℵ 1. 33. 127. 157. 435. al plus^{50} a f h em Dial Bas^{1,419} Bas$^{bapt\ 637}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) Dam Or$^{int\ 2,166}$ ... Ln *σιαγ. σου* c. BD (it^{mu} vg) Eus^{dem}, ς Ti *σου σιαγ.* c. EGKLMSUVΔΠ al pl c g$^{1.}$ k go al

σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 καὶ τῷ θέλοντί σοι
κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφεσ αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
41 39. 10 καὶ ὅστισ σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.
Lc 6, 30 42 τῷ αἰτοῦντί σε δόσ, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ
Lev 19, 18 ἀποστραφῇσ. 43 40. 5 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· ἀγαπήσεισ τὸν πλη-
Lc 6, 27 s σίον σου καὶ μισήσεισ τὸν ἐχθρόν σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγα-
πᾶτε τοὺσ ἐχθροὺσ ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων
15 ss Lc 6, 32 ss ὑμᾶσ· 45 ὅπωσ γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖσ,

---

40. τω θελοντι: D ο θελων, Δ τον θελοντα | αφεσ (Or 2,760 Irint 243): D Basbapt 637 αφησεισ (*dimittes*) | αυτω (ℵc): ℵ* τουτω | ιματιον: ℵ 33. al 10 fere cop arm aeth add σου

41. οστισ (Basbapt οσ, Chrtxt etcom εαν τισ) σε (Basbapt εαν σε, LΔ om σε, ℵΔ add εαν, wscr αν) | αγγαρευσει c. BLMSUΠ al pl; D -ρευει ... ℵEGKVΔ al mu Basbapt Chrtxt etcom αγγαρευση (ℵ ενγαρ. cf ad Mc 15, 21.) | δυο (et. f cop syrutr aeth go Basbapt Chrbis): D a b c g1 k Chrom ετι αλλα δυο, item *et alia duo* h vg, *alia duo* ff1 l am for syrcu Irint Aug

42. σε (ℵb): ℵ* yscr σοι | δοσ c. ℵBD 13. 124. Clem 536 ... ς διδου c. EGKLMSUVΔΠ etc:: cf Lc | D al 4 τω θελοντι, item itpler vg *volenti mutuari a te ne avertaris* (*-taris* b f ff1 vg; *-teris* g2; *-teris te* a c; g1 *-tas te ab eo*; contra k Cyp *ab eo qui voluerit mutuari ne aversatus fueris*) | απο σου: D k m Clem Cyp om | δανισασθ. c. ℵB*DΔ etc (Lc 6, 34 -ι- et. ALPΞ) ... ς Ln Ti δανεισ. c. B**EGKMUΠ etc; L δανησ.

43. ερρεθη c. ℵLSUΔΠ** al pl ... Ln Ti ερρηθη c. BDEGKMVΠ* al mu

44. τ. εχθρ. υμων c. ℵB 1. 22. 209. al 4 a b ff1 g1.2 k l vg sax fr cop syrcu Thphil 3,14 Or 4,324.329.351, item 1,768. 4,353 Dial 20 Eus ps 589 Irint 210 Cypter al ... ς (Gb00) add ευλογειτε τουσ καταρωμενουσ υμασ (D* υμιν, Athen om) c. DEKLMSUΔΠ al pler c f h go syrsch etp arm aeth Athen lega 11 Clem 605 (omnino propter sqq e Mt vdtr) Eus prae 13,7 (omnino e Mt vdtr) Const 1,2 Chr:: cf. Lc | και προσευ. c. ℵB 1. 22. 209. al 6 k cop syrcu Thphil Athen Clem 605 Or (ut ante) Dial Eus prae Irint 210 Cypter al ... ς (Gb00) praem καλωσ ποιειτε τουσ μισουντασ (c. min; Gb Sz τοισ μισουσιν c. unc omn) υμασ c. DEKLMSUΔΠ al pler itpler vg go syrutr arm aeth Const 1,2 Chr Aug al:: cf Lc | διωκοντ. (al 2 scr Thphil Or 1,768. 4,353 go επηρεαζοντ.) c. ℵB 1. 22. 209. al 2 (item al 2 scr) k m em syrcu cop aeth (go Thphil) Athen Dial Or 4,324. 329. 351 (item bis) Irint 210 (*et orate pro eis qui vos oderunt*) Cypter al ... ς (Gb0) praem επηρεαζοντων υμασ (D. 157. Eus om) και c. DEKLMSUΔΠ al pler a b c f h go syrutr arm (Clem 605 κ. πρ. υπερ τ. επηρ. ημιν, και τα ομοια, οισ προστιθησιν· ινα γενησθε etc) Eusprae etes Const Chr; item (διωκ. ante επηρ.) ff1 g1.2 vg:: cf. Lc

45. ουρανοισ (et. Orquater Euses): KUΠ 13. 33. 124. ti* al plus 20 Athen Clem Orter Const Chr (inde xcom) τοισ ουρ. | οτι (et. Const Chr; k *quoniam*, d fu *quia*): itpler vg syrcu etutr al Clemhom 3,57 allud Athen leg 11 Irint 280 Tert al οσ, *qui*; Eusprae οστισ | πονηρ. κ. αγαθ. (et. b d k

*ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺσ καὶ ἀγαθοὺσ καὶ βρέχει
ἐπὶ δικαίουσ καὶ ἀδίκουσ.* 46 $^{41.5}$ *ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺσ ἀγα-
πῶντασ ὑμᾶσ, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ
ποιοῦσιν;* 47 *καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺσ ἀδελφοὺσ ὑμῶν μόνον, τί
περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;* 48 *ἔσεσθε* Deu 18, 13
οὖν ὑμεῖσ τέλειοι ὡσ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ τέλειόσ ἐστιν.

VI.

1 $^{42.10}$ *Προσέχετε δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσ-
θεν τῶν ἀνθρώπων πρὸσ τὸ θεαθῆναι αὐτοῖσ· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν*

---

syr^{p} go al Athen Or^{saep} Eus$^{prae\ 13,7}$ et$^{es\ 426}$ Const Chr Ir$^{int\ 280.325}$. Cf et. Iust$^{ap\ 1,15}$ *τον ηλ. αυτ. ανατ. επι αμαρτωλουσ κ. δικαιουσ κ. πονηρουσ,* et$^{tr\ 96}$ *τ. η. α. ανατελλοντα επι αχαριστουσ κ. δικ. κ. βρεχοντα επι οσιουσ κ. πονηρ.* Naass^{102} *οσ ανατ. τ. η. αυ. επι δικ. κ. αδικ. κ. βρεχει επι οσιουσ κ. αμαρτωλ.*): a c f ff$^{1.}$ h syr^{p} et^{sch} Clem hom^{3,57} (*οσ ανατ. τον ηλ. επ. αγαθοισ κ. πονηροισ κ φερει τον υετον επι δικ. κ. αδ.* Similiter^{11,12}) Ir$^{int\ 147}$ Or$^{int\ 2,667.686.696}$ et^{alibi} Tert Lcif Aug al *αγαθ. κ. πονηρ.* | ℵ* (suppl^{a}) om *κ. βρεχ. επ. δικ. κ. αδικ.* Cf supra Iust$^{ap\ 1,15}$

46. *εχετε* c. ℵBZ unc rell et min pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ Thphil^{3,14} etc: D 18. 124. it^{pler} vg Cyp Lcif al *εξετε.* Cf et. Athen$^{leg\ 12}$ *εαν γαρ αγαπατε, φησιν, τ. αγαπωντασ κ. δανειζετε τοισ δανειζουσιν υμιν, τινα μι. εξετε;* | *ουχι* (ℵ^{b}): ℵ* om, item syr^{cu} (*sic enim et* etc) et Thphil (vide post) | *το αυτο* c. ℵBEKLMSUΔΠ al pler go syr^{utr} arm etc (1. al *τουτο,* item it^{pler} vg Op *hoc*, Lcif *ista*, g$^{1.}$ *haec*) Thphil^{3,14} *τουτο και οι λησται και οι τελωναι ποιουσιν*) ... Ln Ti *ουτωσ* c. DZ 33. al^{4} h k syr^{cu} cop aeth Cyp Lcif

47. *αδελφ.* c. ℵBDZ 1. 13. 124. al mu it^{pler} (k om versum) vg fr sax syr^{cu} et^{sch} cop aeth arr perss Cyp al ... Gb *φιλουσ* c. EKLMSUΔΠ al plus^{150} f h syr^{p} arm go Bas^{2,458} Lcif al *φιλουσ* (ti *τ. φιλουντασ υμασ*) | *εθνικοι* (Gb) c. ℵBDZ 1. 22. 33. 209. al^{15} fere it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} et^{hr} cop aeth al Bas Cyp Lcif al ... ς (Gb′) *τελωναι* c. EKLMSUΔΠ al pl h k syr^{sch} syr$^{p\ cod}$ go (arm add *et peccatores*) | *το αυτο* (Gb′) c. ℵBDMUZ ti* al plus^{30} (al Bas^{cdd} *τουτο*) syr^{sch} go arm aeth al Cyp et Lcif (*id ipsum*) Aug (*hoc ipsum*); item *hoc* it^{pler} vg, *haec* g$^{1.}$ ... ς *ουτω* (*-ωσ*) c. EKLSΔΠ al pl h cop syr^{cu} et^{p} Bas^{ed}

48. *ωσ* c. ℵBF^{a}LZ 1. 13. 33. 124. al Clem^{bis} Or^{bis} Eus$^{dem\ 104}$ Ath$^{1,450.716}$ (Chr *ωσ και,* Bas^{bis} *καθωσ και*) al ... ς Ti *ωσπερ* c. DEKMSUΔΠ al pler | *ο ουρανιοσ* (Gb″) c. ℵBD^{b}EF^{a}LUZ ti^{2} al^{30} fere a f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg syr^{p} arm aeth al Clem$^{881\ allud}$ Or$^{1,522.2,26}$ Ath^{bis} Bas$^{1,238.334}$ Chr Cyp al ... ς *εν τοισ* (D* om) *ουρανοισ* c. D*E^{2}KMSΔΠ al pl b c d g$^{1.}$ h k syr^{cu} et^{sch} al Clem$^{792\ allud}$ Lcif

VI. 1. *δε* c. ℵLZ 1. 22. 33. 209. al plus^{10} g$^{1.}$ cop syr^{utr} aeth pers^{p} Op ... ς Ln om c. BDEKMSUΔΠ al pl it^{pler} vg go syr^{cu} al Chr Hil al | *δικαιοσυνην* (Gb) c. ℵ*et^{b}BD 1. 209. al it^{pler} vg Or$^{int\ 4,512}$ Hil Aug Hier

οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖσ. 2 ὅταν οὖν ποιῇσ
ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃσ ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ
ποιοῦσιν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ ἐν ταῖσ ῥύμαισ, ὅπωσ δοξασθῶσιν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐ-
τῶν. 3 σοῦ δὲ ποιοῦντοσ ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί
ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 ὅπωσ ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη ᾖ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ
πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 5 καὶ ὅταν προσ-
εύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡσ οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖσ συναγω-
γαῖσ καὶ ἐν ταῖσ γωνίαισ τῶν πλατειῶν ἑστῶτεσ προσεύχεσθαι, ὅπωσ
φανῶσιν τοῖσ ἀνθρώποισ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν

(*iustitiam hoc est eleemosynam*) al ... ς ελεημοσυνην c. EKLMSUZΔΠ al pler f k syr^{p} (et.$^{mg\,gr}$) go arm al Chr ... ℵ^{a} δοσιν (scriptum est -σειν), item ut^{vid} syr^{cu} | Δ προσ το μη | ουρανοισ c. ℵ* D 1. 33. Chr (et.$^{mo\,2}$) ... ς Ln Ti praem τοισ c. ℵ^{c}BEKLMSUΔΠ al pler : : cf ad 5, 45

2. LU al ποιεισ | Δ om ταισ sec | ℵ* αμην αμην | Z^{vid} al^{10} fere h οτι απεχ.

3. (et. presbyter ap Ir$^{int\,268}$) L την ελεημο. Cf ad h. v. Thphil^{3,14} μη γνωτω, φησιν, η χειρ σου η αριστερα τι ποιει η χειρ σου η δεξια.

4. η σου ελε. (D ε. σ., item it vg) η (BΔ om η post -νη) c. ℵ*BDΔ 33. ... ς Ln Ti η σου η ελε. c. ℵ^{b}EKLMSUΔΠ(Z^{vid} nisi c. BΔ) etc | αποδωσει c. ℵBKLUZ 1. 22. 33. 124. 157. 209. al plus^{35} it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth al Or^{4,256} Const$^{3,14\,lib}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Cyp Aug al ... ς (Gb^{o}) Ti praem αυτοσ c. DEMSX^{vid}(e spatio)ΔΠ al pl h q syr^{sch} et^{p}. Item v. 6. al pauc h; v. 18 al pauc syr^{sch} | σοι c. ℵBDZ 1. 22. 108. 209. al^{5} cdd^{gr} ap Aug (*multa exx. Latina sic -- reddet tibi* palam -- *in Graecis quae priora sunt non invenimus* palam) ff$^{1.}$ k vg fr sax cop syr^{cu} (Or$^{4,256\,cdd}$: non liquet quo spectet) Cyp Aug Hier Chrom al ... ς (Gb^{oo}) add εν τω φανερω c. EKLMSUX^{vid} (e spatio) a b c f g$^{1.}$ h q syr^{sch} et^{p} go arm aeth al Const Chr Op al

5. προσευχησθε ο. εσεσθ. (ℵ*-χησθε omissis ουκ εσ., ℵ^{a} -χη ο. εσεσθ., ℵ^{c} -χησθε ο. εσεσθ.) c. ℵ* etc BZ 1. 22. 118. it^{pler} vg go sah cop syr$^{p\,mg}$ aeth arm^{cdd} Or^{1,227} Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς προσευχη ο. εση c. DEKLMSUX^{vid} (e spatio, item^{com}) Δ (non δ) Π al pler q syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ al | ωσ c. ℵBDZ 33. ... ς Ti ωσπερ c. EKLMSUΔΠ al fere omn Or Chr | φιλουσιν: D a b c h k q (non f ff$^{1.}$) add στηναι, g$^{2.}$ *salutare*. Item omisso εστωτεσ sah cop syr^{cu} et^{sch} | εστωτεσ (K om) προσευχεσθαι: D h εστ. και προσευχομενοι, a b c g$^{2.}$ q *stantes orare* (q *ador.*), k *et stantes adorant*; contra sah cop syr^{cu} et^{sch} nil nisi *ut orent* | οπωσ c. ℵBDKLZΠ* 1. 13. 33. 118. 124. 157. al plus^{30} Or$^{1,227.228}$ Chr ... ς (Gb^{oo}) add αν c. EMSUΔΠ** al pl | αμην: syr^{cu} om | απεχ. c. ℵBDZ 1. 13. 33. 118. 124. al^{10} fere it (exc f) vg arm aeth Or^{1,228} Bas$^{2,556.665}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Aug al ... ς (Gb^{oo}) praem οτι c. EKLMSUΔΠ al pler f Or^{1,227} Bas^{2,329}

αὐτῶν. 6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰσ τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλεί-
σασ τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ
ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 7 [43, 5] Προσ-
ευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι
ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐ-
τοῖσ· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶσ αἰτῆ-
σαι αὐτόν. 9 οὕτωσ οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖσ· πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖσ 9 ss Lc 11, 2–4
οὐρανοῖσ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10 ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡσ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆσ· 11 τὸν ἄρτον
ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸσ ἡμῖν σήμερον· 12 καὶ ἄφεσ ἡμῖν τὰ ὀφειλή-

---

6. *συ δε* etc: k *vos autem cum adoraveritis* (**or.) *introite* usq *reddet vobis.* Eodem modo Aug[semel] | *εισελθε*: Δ *-λθων* | *ταμειον* (ℵD *-μιον*) c. ℵBDEL al ... ς Ln Ti *ταμιειον* c. KMUXZΔΠ al pl | *τω* sec: D 1. 13. 124. 232. om (it vg al non exprim), hinc Gb[o] | *σοι* c. ℵBDZ 1. 209. al[3] ff[1.] g[2.] k vg sax fr sah cop syr[cu] et[hr*] Or[1, 228. 3, 423] Eus[ps 337. 631] Hil Amb al. Cf et. Clem[hom 3, 55] *τοῖσ δὲ πιστεύουσιν -- ἐν τῷ κρυπτῷ εὔχεσθε, εἶπεν, καὶ ὁ πατ. ὑμ. ὁ βλέπ. τὰ κρυπτὰ ἀποδώσει ὑμῖν* ... ς (Gb[oo]) add *εν τω φανερω* c. EKLMSUXΔΠ al pler a b c f g[1.] h q syr[sch] et[p] go arm aeth

7. *βατταλογησ.* c. ℵB (D[d] *βλατταλ.*, D* *βλαττολ.*) ... ς Ln Ti *βαττολογ.* c. KLMUZ (certe *-τολ-*) ΔΠ al pler; EG al syr[p mg gr] *βατολογ.* | *εθνικοι* (et. Or[1, 228]): B syr[cu] *υποκριται*

8. *ο πατ. υμων* (1. al *ημων*, al[7] syr[p] aeth[cod] Or[1, 204] [om *υμ.*] add *ο ουρανιοσ*, item X -- *ουρανοισ*): ℵ*B sah praem *ο θεοσ* | *αιτ. αυτον*: D h *ανοιξε το στομα*

10. *ελθατω* c. ℵDE[2]GΔ ... ς Ln *ελθετω* c. BE*KLMSUZΔΠ al omn[vid] | *ωσ*: D* a b c k Tert Aug[semel] om | *επι γησ* c. ℵBZΔ 1. 22. 406. Clem[593 libere] Or[1, 240 ter 241. 242] Chr[mo 2] ... ς *ε. τησ γ.* c. DEGKLMSUΔΠ al pler Or[1, 226] Const[3, 18. 7, 24] Eus[luc 201] Chr Max[1, 357]

11. *τ. επιουσιον*: Chr *τουτέστι τὸν ἐφήμερον*, sah *venientem*, cop *crastinum*, syr[p] *necessarium* (syr[sch] *indigentiae nostrae*) it mm lux Tert Cyp Aug al *cottidianum* (*cotid.*), vg *supersubstantialem.* Hier *επιουσιον i. e. praecipuum, egregium, peculiarem -- Quidam, quod super omnes οὐσίασ sit h. e. super universas substantias -- non multum ab eo sensu differt quem exposuimus:* lib. 2. ad Tit. 4, 432. *Quod nos supersubstantialem expressimus, in Graeco habetur επιουσιον, quod verbum* LXX *περιουσιον frequentissime transferunt -- in Hebraeo* sgolla, *Symm. εξαιρετον -- in evang. sec. Hebr. reperi* mahar, *crastinum -- possumus supersubst. panem et aliter intelligere, qui super omnes substantias sit et universas superet creaturas:* ad Mt col. 21. *Panem nostrum substantivum sive superventurum:* ad Ez. 18. 3, 822. Amb (lib. 5. de sacram. 4, 24) *supersubstantialem -- Latinus hunc panem quotidianum dixit, quem Graeci advenientem, quia Graeci dicunt τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν advenientem diem.*

ματα ἡμῶν, ὡσ καὶ ἡμεῖσ ἀφήκαμεν τοῖσ ὀφειλέταισ ἡμῶν· 13 καὶ
μὴ εἰσενέγκῃσ ἡμᾶσ εἰσ πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶσ ἀπὸ τοῦ πονη-
18, 35 Mc 11, 26 ροῦ. 14 44.6 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖσ ἀνθρώποισ τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ· 15 ἐὰν δὲ μὴ

Victorin (lib. 2. contr. Arium p. 273) *ἐπιούσ. denominatum a substantia -- hoc Latini vel non intelligentes vel non valentes exprimere tantummodo quotidianum posuerunt* -- (p. 262.) *unde enim deductum ἐπιούσιον quam a substantia?* -- (p. 270) *consubstantialem.* Cf et. ad Lc

12. D οφιλεματα, KL οφεληματ. | αφηκ. c. ℵ*BZ 1. 124mg harl* for fu syrp Or1,227.252 Nyssorat5 Bas2,606 (αφεσ ημ. τ. οφ. διοτι αφηκ. κ. ημεισ) ... DELΔΠ** al αφιομεν (L -ωμεν) ... ς αφιεμεν c. ℵcGKMSUΠ* al pler it vg (et. am) syrcu etsch go arm aeth Or1,255 (nil affert nisi ωσ και usq ημων) Constbis Chr Cyp al:: cf Lc

13. πονηρου (Gb Sz) c. ℵBDZ 1. 17. (add αμην) 118. 130. 209. (al mu verba οτι σου etc in mg tantum vel rubro scripta habent) scholia cdd multorum: *τὸ δὲ ὅτι σοῦ ἐστίν* etc *ἔν τισιν οὐ κεῖται μέχρι τοῦ ἀμήν*, item schol codicis 36. ad Lc 11. (postquam dixit orationem apud Lc terminari verbis *εἰσ πειρασμόν*, addit *ὁ δέ γε ματθ. εὑρίσκεται προσενεγκών· ἀλλὰ ῥῦσ. ἡμ. ἀ. τ. πονηροῦ.*) a b c ff1. g2. l vg (ita am fu for tol emm gat mm etc; vgcd add *amen*, item sax) sax fr cop arredd etcdd persw Or1,227 (et.271sq) Nyss1,761 (*ἀπὸ τ. πονηροῦ τοῦ ἐν τ. κόσμ. τούτῳ τὴν ἰσχὺν κεκτημένου, οὗ ῥυσθείημεν χάριτι τοῦ χ̅υ̅, ὅτι αὐτῷ ἡ δύναμισ καὶ ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰσ τοὺσ αἰῶν. τῶν αἰών. ἀμήν*: his concludit totius orationis dominicae explicationem.) Caes3,116 (ex liturgia non e textu sacro affert formulam doxologicam: *τὴν παρὰ τῶν ἱερέων ἀκούομεν τῷ θεῷ εὐχαριστίαν ἀναφερόντων καὶ -- ὅτε φασί· τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα τοῦ πατρὸσ καὶ τ. υἱοῦ κ. τ. ἁγ. πνεύμ. νῦν καὶ ἀεὶ* etc ut Nyss. Similiter1,29 -- *ἐν τῷ καιρῷ τῆσ θείασ τῶν μυστικῶν τελευτῆσ βοῶντεσ· ὅτι σὸν τὸ κράτοσ καὶ ἡ βασ. καὶ ἡ δύν. καὶ ἡ δόξα.* Huc quadrat quod Euthym victor. de Massalianis anath. 7. ap Gall.14,295 *τὸ παρὰ τῶν θείων φωστήρων καὶ τῆσ ἐκκλησίασ καθηγητῶν προστεθὲν ἀκροτελεύτιον ἐπιφώνημα* dicit.) Cyrhr 23,331 (*ἀπὸ τ. πονηροῦ. πονηρὸσ δὲ ὁ ἀντικείμενοσ δαίμων ἀφ' οὗ ῥυσθῆναι εὐχόμεθα. εἶτα μετὰ πλήρωσιν τῆσ εὐχῆσ λέγεισ ἀμήν, ἐπισφραγίζων διὰ τοῦ ἀμὴν -- τὰ ἐν τῇ θεοδιδάκτῳ εὐχῇ*) Max (diserte explicat totam orationem dominicam, sed concludit verbis απο του πονηρου: 1, 363) Cyp (add *amen*) Tert(orat. 8 *respondet clausula* -- sed evehe nos a malo) rell omn (exc Op) ... ς add οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμισ (syrcu om κ. η δυν.) και η δοξα εισ τουσ αιωνασ. αμην c. EGKLMSUVΔΠ al pler f g1. (om *amen*) q syrutr etcu ethr aeth arm go sl (item sah *quoniam tuum est robur et potentia in aevum aevi amen*, et k *quoniam est tibi virtus in saecula saeculorum*) Const2,18 et (omissis και η δυν. κ. η δοξ.)7,24 Chr al Op

14. γαρ: D*L al5 om | και υμιν: D b c f g1. h k q υμιν και | ουρανιοσ:

ἀφῆτε τοῖσ ἀνθρώποισ, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν. 16 $^{45.10}$ Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσ οἱ ὑπο-
κριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπωσ
φανῶσιν τοῖσ ἀνθρώποισ νηστεύοντεσ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν
τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν
καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπωσ μὴ φανῇσ τοῖσ ἀνθρώποισ
νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι. 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν
θησαυροὺσ ἐπὶ τῆσ γῆσ, ὅπου σὴσ καὶ βρῶσισ ἀφανίζει, καὶ ὅπου
κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 $^{46.5}$ θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν 20 s Lc 12, 33 s
θησαυροὺσ ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴσ οὔτε βρῶσισ ἀφανίζει, καὶ
ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν
ὁ θησαυρόσ σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. 22 $^{47.5}$ Ὁ λύχνοσ 22 s Lc 11, 34—36

L al^{3} it^{mu} vg cop syr^{hr} aeth al Eus^{ps35} Chrom al add *τα παραπτωματα υμων*

15. *ανθρωποισ* c. ℵD 1. 118. 209. al a c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h k l vg sax fr syr^{sch} ar^{p} Aug al ... ς (Gb^{oo}) Ln add *τα παραπτωματα αυτων* c. BEGKLMSUVΔΠ al pler b (om *αυτ.*) f q sah cop syr^{cu} et^{p} go al Op | *ο πατ. υμων* (ℵ 301. *υμιν*, item *vobis* post *dimittet* c f; M s^{scr} add *ο ουρανιοσ*) *αφησει* (D 21. a b ff$^{1.}$ h k q vg^{ed} [non am fu for al] al mu add [h praem] *υμιν*)

16. ℵ* *και οταν δε* | *ωσ* c. ℵBDΔ 1. 118. al^{2} ... ς Ti *ωσπερ* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | ℵ* om *οι* | syr^{cu} om *σκυθρωπ.* | ℵ* k syr^{sch} Aug *το προσωπον* | Ln *εαυτων* c. B al pauc | Δ al *οπωσ αν* | ℵ* *αμην γαρ* | *απεχ.* c. ℵBD 1. 22. 118. 124. al^{6} a b f h k m q arm aeth Aug al ... ς praem *οτι* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg

17. *αλειψαι*: D al^{3} *-ψον* | syr^{cu} et^{sch} *το προσ. σ. νιψ. και αλειψ.* etc

18. *οπωσ*: D *ινα* | B k *νηστ. τοισ ανθρ.* (Ln) | *κρυφαιω* bis (Gb') c. ℵBD (pr loco D^{2} *ε. τω κρυφ.*, D* *ε. κρυφια*, sec D *εν κρυφ.*) 1. 22. ... ς *κρυπτω* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler | *σου* sec: ℵ*Δ om | *σοι* (Gb Sz) c. ℵBDGKLMSUVΓΠ al plus^{150} f ff$^{1.}$ l m q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm^{zoh} al Thph Euth Aug Amb al ... ς add *εν τω φανερω* c. EΔ al certe pm a b c g$^{1.}$ h k aeth arm$^{cdd\ aliq}$

19. D *θησαυρισεται* (d hiat) | Δ *εν υμιν* | *αφανιζει* (Iust$^{ap\ 1,15}$ Clem$^{537.578}$): D* Or^{3,239} *-ζουσιν* | *και οπ. κλ.* (D^{b} add *και*) *διορ. κ. κλ.*: Iust *και λησται διορ.*

20. Γ p^{scr} om *δε* | *ουτε* (U *οὔ* exeunte versu) *βρωσισ*: syr^{cu} om (antea *ου* pro *ουτε*) | *ουδε* (et. Clem Or; c ff$^{1.}$ Cyp^{239}; syr^{utr} go al): ℵ 1. a b f (*et furantur*) g$^{1.2.}$ h q (k om *ουδ. κλ.*) vg syr^{cu} (sah cop) Cyp^{303} Aug Chrom al *και*

21. *σου* bis (Gb') c. ℵB 1. 28. sah cop syr$^{p\ mg\ cd}$ aeth it (exc f) vg sax fr Bas$^{2,350.54}$ Mac Ephr Max^{1,418} (sec om) Tert al ... ς *υμων* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{utr} go al | *εσται και* (et. Or$^{lib\ 3,157.459}$ Bas^{bis}

τοῦ σώματόσ ἐστιν ὁ ὀφθαλμόσ. ἐὰν ᾖ ὁ ὀφθαλμόσ σου ἁπλοῦσ,
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμόσ σου
πονηρὸσ ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶσ τὸ
Lc 16, 13 ἐν σοὶ σκότοσ ἐστίν, τὸ σκότοσ πόσον. 24 $^{48.5}$ Οὐδεὶσ δύναται
δυσὶ κυρίοισ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγα-
πήσει, ἢ ἑνὸσ ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
Lc 12, 22-31 θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 $^{49.5}$ Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί
ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆσ τροφῆσ καὶ τὸ σῶμα
τοῦ ἐνδύματοσ; 26 ἐμβλέψατε εἰσ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι
οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰσ ἀποθήκασ, καὶ

etc): B om *και* (Ln). Cf Iust$^{ap\,1,15}$ *οπου γαρ ο θησ. εστιν, εκει και ο νουσ ανθρωπου*

22. ο *οφθ.* c. ℵEGKLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} f am fu for al sah cop syr^{cu} et^{utr} go arm Clem^{294} Eus$^{ps\,34}$ al ... Ln add *σου* c. B it^{pler} vg^{ed} aeth Or$^{int\,2,109.164}$ Hil al | *εαν* c. ℵ al^{6} a ff$^{1.}$ q vg syr^{cu} Hil Amb ... ϛ Ln Ti add *ουν* c. BEGKLMSUVΓΔΠ al pler f g$^{1.}$ h k (b *enim*) syr^{utr} Chr Aug | *ῃ* h. l. c. ℵB^{bscr} f ff$^{1.}$ am fu for al ... ϛ Ln Ti post *απλουσ* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler it^{pl} (vg^{ed} ante *απλ.*) Chr Aug al
23. *ῃ*: ℵ*(^{b} post *πον.*) post *δε*, 33. om
24. *ουδεισ*: LΔ al pauc add *οικετησ*:: e Lc | *δυσι*: ita (non *-ιν*) ℵBEGKLMUΓΔΠ etc | *ενοσ*: 28. z^{scr} praem *του* | *μαμωνα* (Gb Sz) c. unc omn et min pler a b k am fu cop arm ... ϛ *μαμμωνα* c. min ut vid pauc c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg^{ed} for al sah go (et. editum Or^{1,745})
25. *φαγητε* c. ℵ 1. 4. 22. cdd quos sequitur Hier (in epist. ad Damasum usum se testatur *codicum graecorum emendata conlatione sed et veterum*) a b ff$^{1.}$ k l vg sax fr syr^{cu} aeth pers^{w} ar^{r} Clem^{579} (sed non accurate inter Mt et Lc distinxit) Ath^{1,389} (accurate affert 25-30) Bas$^{2,81.388}$ (utroq loc *υμων* bis, sed^{2,269} add *και τ. πι.*) Chr^{ter} (ad ipsum locum, ubi etiam scripsit: *διόπερ οὐδὲ ἁπλῶσ εἶπε· μὴ μεριμνήσητε τί φάγητε καὶ τί ἐνδύσησθε, ἀλλὰ τῷ σώματι καὶ τῇ ψυχῇ*) al Hil al ... ϛ (Gb^{oo}) Ti add *και τι πιητε* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler syr^{utr} go al; item Ln *η* (sah om) *τι πιητε* c. B al^{10} „cdd nonnull" ap Hier c f g$^{1.}$ h m q gat lux (sah) cop arm (Or^{1,711} liberrime *μη μεριμν. τι φαγητε η τι πιητε· κατανοησατε τα πετεινα του ουρ. η κατανοησατε τουσ κορακασ, οτι* etc) (Eus$^{ps\,238}$ *μηδε τι πι.*) (Ath^{1,871} *μη μεριμνησητε τι φαγ. η τι πι. η τι ενδ.*) Me^{mon} Max^{1,359}:: cf v. 31. Spectat huc Iust$^{ap\,1,15}$: *μὴ μεριμνᾶτε δὲ τί φάγητε ἢ τί ἐνδύσησθε. οὐχ ὑμεῖσ τῶν πετεινῶν κ. τῶν θηρίων διαφέρετε; καὶ ὁ θεὸσ τρέφει αὐτά. μὴ οὖν μεριμνήσητε τί φαγ. ἢ τί ἐνδ. οἶδε γὰρ ὁ πατ. ὑμ. ὁ οὐρ. ὅτι τούτων χρείαν ἔχετε. ζητεῖτε δὲ τὴν βασ. τῶν οὐρ. καὶ ταῦτ. πά. προστεθ. ὑμ.*
26. *ου*: E^{2} *ουτε* | ℵ^{b}L al$^{2\,scr}$ Ath^{1,389} *ε. τασ αποθ.* | *υμων*: L al *ημων* | *αυτων*: E *τουτων*

ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖσ μᾶλλον διαφέ-
ρετε αὐτῶν; 27 τίσ δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ
τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 καὶ περὶ ἐνδύματοσ τί μερι-
μνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶσ αὐξάνουσιν· οὐ κο- 10,31
πιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ
τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡσ ἓν τούτων. 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον
τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰσ κλίβανον βαλλόμενον ὁ
θεὸσ οὕτωσ ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶσ, ὀλιγόπιστοι;
31 μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντεσ· τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί
περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιοσ ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 ζη-
τεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰσ

---

27. *εξ*: Δ om (it vg *quis vestrum*) | *μεριμνων* (it^{pl} vg syr^{utr} etc): 59. a b h k m syr^{cu} Hil (non Aug al) om | *προσθειναι* (ℵBMVΔΠ etc): EGKLUΓ al pm *προσθηναι*.

28. *αυξανουσιν ο. κοπιωσιν* (B 33. *-ιουσιν*) *ο. νηθουσιν* c. ℵB 1. 4. 33. 118. 209. Ath^{1,389} Chr^{com} (et. cat^{ox} ex Chr) ... ς *αυξανει ο. κοπια ο. νηθει* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Bas^{2,269}

29. *σολομών*: sed *σολομῶν* EGKLMUΓΠ: itaque nullus cdd antiquiss aliter | L *περιβεβλητε*

30. *ου πολλω*: L *ουπω*, Δ *ποσω* (it vg *quanto*)

31. GΠ* al plus^{10} *περιβαλλωμεθα*, S* al *περιβαλλομ.*

32. Δ al c f ff^{1} vg al Aug al *ταυτ. γ. παντ.* (a b k Cyp om *πα.*) | *τα εθνη*: syr^{cu} et^{sch} ar^{p} Chr (ad ipsum locum; et.^{mo6}) Max^{1,359} add *του κοσμου*:: ut Lc | *επιζητουσιν* c. ℵB 1. 4. 13. 22. 124. 207. Max^{1,359} ... ς *-ζητει* c. EGKLMSUVΔΠ al pler Chr | *γαρ* sec: ℵ^{c} al pauc b c g^{1} cop syr^{sch} al Cyp al *δε* | *υμων*: L om | *ο ουρ.* (et. f h syr^{utr} go arm aeth Clem$^{hom 3,55}$ *εφη· οιδ. γ. ο πα. υμ. ο ουρ. οτι χρηζ. του. απαντ.*, item Iust$^{ap 1,15}$ vide ad v. 25): ℵ (sed ℵ* *ο θεοσ ο πατ. υμ.*, ℵ^{c} om *ο θε.*) 28. 237. it^{pler} vg syr^{cu} cop Clem$^{579.}$ (^{992} alludit: *οιδ. γ. ο πατ. ων χρειαν εχετε*) Cyp al om | *απαντων*: syr^{cu} om

33. *πρωτον* (27. *προτερ.*, 225. add *απαντων*): 61. b ar^{p} pers^{p} Iust (vide ante) Chr (et.^{mo6}) Op om | *τ. βασιλ.* (B *δικαιοσυνην*: ita Ln) sine additamento c. ℵB g^{1} k m am Eus$^{pr 12,16}$ Ps-Ath^{2,378} ... ς Ti add *του θεου* c. EGKLMSUVΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} al Clem^{992} lib Mc^{mon} Chr al Cyp al; item 301. Iust (vide ad v. 25) Clem^{579} et$^{lib 242}$ Chr^{txt} et^{com} *των ουρανων*, item 236. 440. v$^{cant ser}$ cop aeth *αυτου* | *κ. τ. δικαι.* (B *βασιλειαν*: ita Ln) *αυτου* (k Ps-Ath *τ. θεου*, Clem^{579} Eus^{prae} om): 119. 245. Iust (vide ante) Clem$^{242.992}$ Chr^{txt} (et.^{mo6}, sed var cdd al) et^{com} om. ·Huc cf Or^{1,197} item$^{1,219. 2,260. 3,762}$ et^{alibi} (*ἔμαθε γὰρ ἀπὸ τοῖ ἰησοῦ·*) *αἰτεῖτε τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ προστεθή-*

τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

VII.

1 s Lc 6, 37 s 1 [50.2] Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρί-
νετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.
3–5 Lc 6, 41 s 3 [51.5] τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 ἢ πῶς ἐρεῖς
τῷ ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶ-
τον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν
τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 [52.10] Μὴ δῶτε
τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν
τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν
7–11 Lc 11, 9–13 καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 [53.5] Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται
ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶς

σεται ὑμῖν· καὶ αἰτεῖτε τὰ ἐπουράνια, καὶ τὰ ἐπίγεια προστεθήσεται. Item Clem[416] αἰτεῖσθε γάρ φησι τὰ μεγάλα, καὶ τὰ μικρὰ ὑμῖν προστεθήσεται. Quo respiciens[579] ad τ. βασ. των ουρ. καὶ τ. δικαιο. addit: ταῦτα γὰρ τὰ μεγάλα· τὰ δὲ μικρὰ καὶ περὶ τὸν βίον, ταῦτα προστεθ. ὑμῖν.

34. ς ^{e1624} μεριμνησετε ex errore | εαυτησ (Gb″) c. ℵBGLSV(B*LΔ αυτησ) al plus^{30}, item it vg (*sollicitus erit sibi ipse* [*ipsi* c Aug] a? b c vg Hil Aug; *ipse cogitabit sibi* k Cyp, *de se cogit.* g$^{1.}$, *ipse pro se cogit.* f) … ς τα εαυτησ c. EKMUΠ al pl, Δ τα περι αυτησ | G* al pauc om αρκετον usq αυτησ

VII. 1. κριθητε: L add μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε :: e Lc

2. μετρηθησεται (Gb Sz) c. ℵBEGKLMSUVXΔΠ al pl a b k am fu for tol cop syr^{cu} et^{utr} al Clem$^{rom\,13}$ (ω μετρω μετρειτε εν αυτω μετρηθησ. υμιν) Or^{3,239} al mu Hil … ς αντιμετρηθ. c. min it^{pl} vg^{ed}, item (parum inter Lc et Mt distingu.) pp aliq^{gr} (ut Polyc^{2}) et^{lat}

3. ℵ* 235. Chr$^{mo\,5}$ την δε δοκον την εν τ. σ. οφθ.

4. ερεισ (ℵ^{b}; ff$^{1.}$ g$^{1.}$ *dices*): ℵ* a b c f g$^{2.}$ h k vg Leif al λεγισ (*dicis*) | τω αδ. σου: ℵ Gild add αδελφε :: ut Lc | εκ c. ℵB 1. 13. 28. 33. 124. 209. 235. al^{5} (it vg *de*) … ς Ti απο c. EGKLMSUVXΔΠ etc (item 124. 157. απο pro εκ sec v. sq)

5. εκ τ. ο. σ. την δοκ. c. ℵBC … ς την δοκ. εκ τ. ο. σ. c. EGKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} it vg (et. Ir$^{int\,268}$) Chr :: cf Lc | ℵΔ Dam^{1,605} εκβαλλειν

6. MS 1. al plus^{15} δοτε | το αγιον (et. Or^{3,451} etc): 157. al^{20} fere Or$^{2,798\,lib}$ Ath$^{1,105.952}$ Ps-Ath^{2,88} Chr τα αγια | E al βαλειτε, L βαλλετε, al βαλλητε. Cf Basilid ap Epiph^{24,5} μη βαλητε τουσ μαργαρ. (et. al pauc syr^{cu} Or^{ter} Ath^{1,105} Chr$^{mo\,4}$ al om υμων) εμπροσθ. των χοιρ. μηδε

γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοι-
γήσεται. 9 ἢ τίσ ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωποσ, ὃν αἰτήσει ὁ υἱὸσ
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει,
μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖσ πονηροὶ ὄντεσ οἴδατε
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοισ ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ δώσει ἀγαθὰ τοῖσ αἰτοῦσιν αὐτόν. 12 [54.5] Lc 6, 31
πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτωσ
καὶ ὑμεῖσ ποιεῖτε αὐτοῖσ· οὗτοσ γάρ ἐστιν ὁ νόμοσ καὶ οἱ προφῆται.
13 [55.5] εἰσέλθατε διὰ τῆσ στενῆσ πύλησ· ὅτι πλατεῖα [ἡ πύλη] καὶ Lc 13, 24
εὐρύχωροσ ἡ ὁδὸσ ἡ ἀπάγουσα εἰσ τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν

δοτε το αγιον τοισ κυσιν. | *καταπατησουσιν* c. BCLX 33. (et. *ρηξουσ.*) s^{scr} ... ς *-σωσιν* c. ℵEGKMSUVΔΠ al pler (et. Clem[348])

8. *ανοιγησεται* c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} it vg sah al Clem[654] al Aug al ... B cop syr^{cu} et^{utr} *ανοιγεται* (Ln)

9. *η* (U om) *τισ* (Ln *ἥ τισ*) *εστιν* c. ℵB^{2}CEGKMSUVXΔΠ al longe pl a f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k q vg Cyp Aug al ... B*L b c h emm syr^{cu} et^{utr} sah cop al om *εστιν* (Gb^{0} Ln) | *ον* c. ℵ*BC 13. 235. al pauc a b c g$^{1.}$ h mm Aug^{bis} (hi Latini omnes *a quo petit* [b *petit*]) sah cop arm (et.^{vid} syr^{cu} et^{utr} aeth) ... ς Ti *ον* (M al *οσ*) *εαν* (K*LΔ *αν*) c. ℵ^{b}EGKLMSUVXΔΠ al pler f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k q vg Cyp Aug^{semel} (hi Latini *quem si petierit* [q *petat*]) | *αιτησει* c. ℵBCLΔ 131. 157. al[10] fere ... ς *αιτηση* c. EGKMSUVXΠ al pler

10. *η και* (sah non expri) c. ℵBC 1. 33. 435. al arm sah; item K (totus vers. suppl in mg; plane om Chr) MSΠ al plus[30] *η και εαν* (Ti); it vg cop syr^{cu} *aut si* ... ς *και εαν* (L *αν*) c. EGLUVXΔ al pl syr^{utr} aeth | *αιτησει* c. ℵBCLΔ 33. ... ς *αιτηση* c. EGKMSUVXΠ al pler. Cf et. Clem hom[3, 56] *τίνα αιτησει υιοσ αρτον, μη λιθ. επιδωσει αυτω; η και ιχθυν αιτησει, μη οφ. επιδ. αυτω;*

11. *δοματα* (1. a b c f g$^{1.}$ h k q vg^{ed} Cyp al post *αγαθ.*): L 48^{ev} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l am fu for tol harl* em** iac Hier om | Δ om *ὁ* sec | M al plus[5] Cyp *ο ουρανιοσ*. Clem^{hom} pergit: *ει ουν υμεισ* -- (ad verbum consentiens) *ο πατ. υμ. ο ουρανιοσ δωσει αγαθα τοισ αιτουμενοισ αυτον και τοισ ποιουσιν το θελημα αυτου.*

12. *ουν* (cop *δε*, Chr$^{mo\,3}$ *γαρ*) c. ℵ^{b}BCEGKMSUVXΔΠ al pler it vg sah syr^{cu} et^{p} al ... ℵ*L al plus[5] syr^{sch} arm ar^{p} om | *εαν* c. ℵC al Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς Ln Ti *αν* c. BEGKLMSUVXΔΠ al pler | LX al *θελετε*, it^{pler} vg *vultis* (h k Cyp *volueritis*) | C*L *ποιουσιν* | *ουτωσ* (al[3] post *υμ.*): L al c ff$^{1.}$ l vg syr^{cu} om | *ουτοσ*: LX al plus[50] syr$^{p\,txt}$ *ουτωσ*

13. *εισελθατε* c. ℵBCLΔ 157. al[5] ... ς *-θετε* c. EGKMSUVXΠ al pler | *οτι* (et. c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k vg Gaud arm$^{cdd\,5}$ etc): 118* a b h l q arm^{zoh} Cyp Lcif al *τι* (118* *και τι*), *quam* | *η πυλη* c. ℵ^{b}BCGKLMSUVXΔΠ rell omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg go al Chr (*πῶσ ἡ στενὴ καὶ τεθλιμμένη ῥαδία; ὅτι ὁδός ἐστι καὶ πύλη. ὥσπερ οὖν καὶ ἡ ἑτέρα, κἂν πλατεία κἂν εὐρύχωροσ, καὶ αὐτὴ ὁδὸσ καὶ πύλη -- τεθλιμμένη γὰρ ἡ ὁδὸσ καὶ στενὴ ἡ πύλη, ἀλλ' οὐχ ἡ πόλισ*) Or$^{int\,3,853}$ Aug^{semel}

οἱ εἰσερχόμενοι δι᾽ αὐτῆσ· 14 ὅτι στενὴ [ἡ πύλη] καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸσ ἡ ἀπάγουσα εἰσ τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντεσ
αὐτήν. 15 [56.10] Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινεσ ἔρ-
χονται πρὸσ ὑμᾶσ ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι
16—21 Lc 6, 43—46 ἅρπαγεσ. 16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούσ. [57.5]
μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰσ ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;

Fulg ... ℵ* a b c h k m for Naass (vide post) Clem[bis] ([664] δύο ὁδοὺσ ὑποτιθεμένου τοῦ εὐαγγ. καὶ τῶν ἀππ. - - καὶ τὴν μὲν καλούντων στενὴν καὶ τεθλιμμένην - - τὴν δὲ - - πλατεῖαν κ. εὐρύχωρον. Item [578] πλατεῖα κ. εὐρύχ. ὁδὸσ ἀπάγει εἰσ τὴν ἀπώλ.) Or[1,228] (ο την πλατειαν και ευρυχωρ. οδευων οδον την απαγουσαν επι την απ.) [2,800] (η πλατ. κ. ευρυχ. οδοσ απαγει επι τ. απ.) [3,270] item ad Prov. 7, 6 ss (cf Notit. ed. cod. bibl. Sinait. p. 87. τοισ βουλομενοισ οδευειν την πλατειαν οδον και ευρυχωρον και απαγουσαν επι την απωλ.) Eus[ps 286] Or[int 2,387] Cyp Leif al om: ita Ln | εισιν: ℵ* sah (al?) om | εισερχομ.: L 13. 124. al plus[10] ερχομ., ℵ[b] πορευομενοι, 1. 118. 157. εισπορ.

14. οτι (Gb′) c. ℵ*B*X (ὅτί) 1** al haud dubie mu m vg[cdd] ap Gb sah[mün] cop arm[3 cdd] Naas[116] (διαρρηδην ειρηκεν ο σωτηρ οτι στενη κ. τεθλιμμ. εστιν η οδοσ η απαγ. εισ την ζω. και ολιγ. εισιν οι εισερχ. εισ αυτην, πλατεια δε και ευρυχ. η οδοσ η απ. εισ τ. απωλ. και πολλ. εισ. οι διερχ. δι αυτησ) Or[3,527] (εαν τισ - - λεκτεον αυτω ου μονον το πολλοι κλητοι - - αλλα και - - το εν τω κα. ματθ. γεγραμμενον τουτον τον τροπον ρητεον· οτι στενη etc) Gaud[semel] ... Gb Sz Ln τι c. ℵ[b vid] et [c] B²EGKLMSUVΔΠ al plus[150] it[pler] vg syr[cu] et[utr] go arm[zoh] aeth Ephr al Cyp al ... 209. Ps-Ath (ad Castor.[315]) Chr (et.[mo 6]) και, 47[ev] plane om. Ceterum B add δε, item sah[woid] | η (K υ, L om) πυλη (et. b c f ff[1.] g[1. 2.] q syr[cu] et[utr] sah cop arm aeth go Or[3,527] Ps-Ath[castor 315] Chr [vide ante] al Aug[passim] al) ... 113. 182* p[scr] a h k m Naass (vide ante) Clem (vide ad v. 13) Clem[hom 18, 17] (ο διδασκαλοσ - ειπεν· εισελθετε δια τησ στενησ κ. τεθλιμμενησ οδου, δι ησ εισελευσεσθε εισ την ζωην) Or[1,642] (στενη κ. τεθλιμμενη η οδοσ η απαγ. εισ την ζωην) [2, 713.3, 144.220] (οδοσ στενη μεν - - αλλα και τεθλιμμενη) [4, 615] (στενη κ. τεθλιμμ. η οδοσ etc) [4, 120] Eus[ps 14. 378] Eus[ecl 105] Ps-Ath[2, 493] (στενη κ. τεθλιμμ. η οδοσ η απαγουσα εισ τ. ζω.) Cyp al om; hinc etiam Ln [η πυ.]

15. προσεχ. absque δε c. ℵB 435. al[15] it[pler] vg syr[cu] et[sch] sah arm aeth Iust[tr 35] (προσεχετε usq αρπαγεσ, plerisque ad verbum consentientibus) Ath[1, 215] Chr (et.[mo 6]) Ps-Ath[lat 2, 609] Leif Hil al ... ς Ti add δε c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f cop syr[p] go

16. σταφυλασ (et. Schu probat) c. ℵB (C* -λην et -λασ coniunxit in σταφυληνασ) 1. 22. 118. 209. al[5] it vg syr[cu] et[utr] go Bas[1, 479. 113] Chr (et.[mo 6]) (Tert[anim 21] *et nemo de spinis metat ficus et de tribulis uvas*) Hil Amb Aug[semel] al ... ς Ti σταφυλην c. C²EGKLMSUVXΔΠ al pler arm aeth Leif Aug[semel] :: cf Lc

17 [58.5] οὕτωσ πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺσ καλοὺσ ποιεῖ, τὸ δὲ 12, 33
σαπρὸν δένδρον καρποὺσ πονηροὺσ ποιεῖ. 18 οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺσ πονηροὺσ ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺσ
καλοὺσ ἐνεγκεῖν. 19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτε- 3, 10
ται καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 20 ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπι-
γνώσεσθε αὐτούσ. 21 [59.3] Οὐ πᾶσ ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύ-
σεται εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ᾿ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ
πατρόσ μου τοῦ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 22 [60.5] πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν 22 s L.c 23, 25–27
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ
τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεισ
πολλὰσ ἐποιήσαμεν; 23 καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖσ ὅτι οὐδέποτε
ἔγνων ὑμᾶσ, ἀποχωρεῖτε ἀπ᾿ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

---

17. B καρπ. ποιει καλουσ, Δ καλ. ποιει καρπ.

18. ενεγκειν pr c. ℵ*vid B Dial[40] (ενεγκειν) et[41] (προσενεγκ.) Or (cum Heracl)[4,221] (affert tantum ου δυναται δενδρ. αγαθον καρπ. πονηρουσ ενεγκειν), item ενεγκειν sec c. ℵ Dial[40] (ενεγκαι) et[41] (προσενεγκαι) Or[3,267] (affert tantum ου δυναται δενδρ. πονηρον καρπουσ αγαθουσ [αγαθ. et al pauc Cyr[4,581.906]] ενεγκειν) ... ς Ln Ti bis ποιειν c. (ℵ*corr priore tantum loco; B sec tantum loco) CEGKLMSUVXZΔΠ etc | ουδε: L add παλιν

19. παν c. ℵBC*EGKMSUVXΔΠ al longe pl a ff[1.] k q vg cop syr[utr] go arm al etc ... C**LZ al plus[30] b c g[1.] h (f Ir[int 237] *enim*, g[2.] *autem*) syr[cu] sah add ουν, Ln [ουν]

20. απο c. ℵBEGKLMSUVXZΔΠ etc ... Ln εκ c. C, item *ex* it[pler] vg Leif Aug, *de* k Hil (contra *a* f)

21. ℵ* τα θεληματα | τοισ c. ℵBC(*et**)Z 1. 33. 124. 131. al pauc Iust[ap1,16] Naass[112] Cyr[4,146.878] ... ς Ti om c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Or[2,557] Cyr[4,807] Bas[2,329] Chr | ουρανοισ: C** 33. it[pler] vg syr[cu] sax fr Cyp al add ουτοσ εισελευσεται εισ την βασιλειαν των ουρανων

22. μοι: Z om, nisi forte (ut e spatio vdtr) ante ερουσιν habebat pariter atque it[pl] Cyp al | Δ om τη | κυρ. κυριε: syr[cu] add ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν (pergit και τω σω ον. επροφ.). Vide post | επροφητ. c. ℵB*CLZ 13. 33. 124. 48[ev] a[scr] ... προεφ. c. B[2]EGKMSUVXΔΠ al pler | δαιμονια: ℵ* add πολλα | ℵ*L al Dam[1,605] εξεβαλλομεν (L -ωμεν). Cf huc Iust[tr76] (et[ap1,16]) -- κυρ. κυρ. ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και προεφητευσαμ. κ. δαιμ. εξεβαλ. ([apol] κ. δυναμεισ εποιησαμεν pro κ. προε. κ. δ. εξ.). Similiter Or[1,423] -- ου τω ον. σου εφαγομεν και τω ον. σου επιομεν και τω ον. σ. δαιμο. εξεβαλομεν και δυναμ. πολλασ εποιησ., item variantibus nonnullis[1,158. 4,421. 425]; similia et Aug et Hier

23. K ουδεπω | υμασ: E* αυτουσ | LU al[20] fere b arm Hil al παντεσ οι εργαζ.

24-27 L 6, 47 ss 24 [61.5] *Πᾶσ οὖν ὅστισ ἀκούει μου τοὺσ λόγουσ τούτουσ καὶ ποιεῖ
αὐτοὺσ ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστισ ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ
τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν.* 25 *καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ
ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ,
καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.* 26 *καὶ πᾶσ ὁ
ἀκούων μου τοὺσ λόγουσ τούτουσ καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺσ ὁμοιωθή-
σεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστισ ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν
ἄμμον.* 27 *καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν
οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ
πτῶσισ αὐτῆσ μεγάλη.*

Mc 1, 22 Lc 4, 32 28 [62.2] *Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ λόγουσ τούτουσ,
ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·* 29 *ἦν γὰρ διδάσκων
αὐτοὺσ ὡσ ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡσ οἱ γραμματεῖσ αὐτῶν.*

24. *ουν*: ΚΧ al pauc a k m (item aliae vv) Cyp al om | *μου*: L ante *ακουει*, vv pler pp[lat] post *λογουσ* | *τουτουσ*: B* al[4] a g[1.] k m go syr[hr] Cyp al om, Ln [*τουτ.*] | *ομοιωθησετ.* (et. Schu prob) c. ℵBZ 1. 13. 22. 33. 124. al[8] fere cdd ap Euthy a b c ff[1.] g[1.] l vg sah arm aeth syr[p mg] Or[1,112] (sed *ο ακουων* pro *οστ. ακουει*) Bas[1,486] Cyres[559. 77] Chr (et.[mo 6]) Amb al ... ς Ti *ομοιωσω αυτον* c. CEGKLMSUVXΔΠ al pler f h k m q syr[cu] et[sch] et[p txt] cop go Cyp Leif Hil al | C* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBCZ 1. 33. Or[1, 307. 3, 526] ... ς *τ. οικ. αυτ.* c. EGKLMSUVXΔΠ al pler Bas al

25. *ηλθον* c. ℵCEGKLMSUVXΔΠ etc ... B *ηλθαν* | *προσεπεσαν* (Ln *-παισαν* de coniectura) c. ℵBCEXZΔ al plus[10] syr[p mg gr] Cyres[77] Chr Dam ... ς *-σον* c. KLMSUVΠ al pler; al pauc *προσεκοψαν* (et. Eus[ps 367]), *προσερρηξαν*, *προσεπηξαν*

26. *τουτουσ*: al pauc f k syr[hr] go Cyp Leif om | *ομοιωθησεται* (Or[1, 112] *ομοιοσ εστιν*): cop Cyp Leif al *similabo eum* | C* *οικοδομησεν* | *αυτ. τ. οικ.* c. ℵBZ 1. ... ς *τ. οικ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al fere omn Or[1, 112] Bas al | *αμμον*: ℵ[ca] 41. Chr Thphyl *ψαμμον*

27. *ηλθον* c. BCEKLMSUVXΓΔΠ etc ... ℵ *ηλθαν* | ℵ* om *κ. επν. οι ανεμ.* | *προσεκοψαν* c. ℵBEKLSUVXZΓΔΠ ... CM al pauc Bas[bapt 659] (Chr[genes], non ad locum) *προσερρηξαν* | *μεγαλη*: 13. 33. 124. al pauc syr[hr] arm add *σφοδρα*

28. *ετελεσεν* (et. Schu) c. ℵBCZ[vid] (e spatio) Γ 1. 33. 124. al[15] Or[3, 635] Chr (et.[mo 6]) ... ς *συνετελεσεν* c. EKLMSUVXΔΠ al pler | *τουσ λο. τουτ.*: M al[2] arm sl[2.] praem *παντασ* | ℵ (item Eus[dem 27] et [444]) *εξεπληττοντο* | *οι οχλ.* (ℵ* post *επι τ. δ. αυ.* pon): Δ 1. 118. Or praem *παντεσ* (Eus[dem 444] *παντ.* pro *οι οχλ.*)

29. *αυτων* c. ℵBC[3]KΔΠ[1] et[3] 1. 13. 22. 118* 124. al pauc f sah cop syr[hr] arm[cdd] aeth Eus[dem 444] Aug; item *αυτων και οι φαρισαιοι* (Ln) C[2] 33. al a c ff[1.] g[1. 2.] h l q (k *quasi farisaei et scribae eorum*) vg syr[cu] et[utr]

VIII.

1 [63.2] Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρουσ, ἠκολούθησαν αὐτῷ 1—4 Mc 1, 40—44 Lc 5, 12—14
ὄχλοι πολλοί. 2 καὶ ἰδοὺ λεπρὸσ προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλησ, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 καὶ ἐκτείνασ
τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέωσ
ἐκαθερίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ὅρα μηδενὶ Lev 14, 2
εἴπῃσ, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ
δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆσ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ.
5 [64.3] Εἰσελθόντοσ δὲ αὐτοῦ εἰσ Καφαρναούμ, προσῆλθεν 5—13 Lc 7, 1—10
αὐτῷ ἑκατοντάρχησ παρακαλῶν αὐτὸν 6 καὶ λέγων· κύριε, ὁ παῖσ

al Eus[dem 27] (Hil[alludens]); c[1] nil add nisi *και οι φαρισ.*, b *et pharis. eorum* ... ς om c. ELMSUVXΓΠ[2] al pler go :: cf Mc 1, 22 Lc 5, 30

VIII. 1. *καταβαντι δε αυτω* (V*Δ om *αυ.*) c. ℵ*EKLMSUVXΓΔΠ al pler (k *et descendentem -- saecuti sunt eum*) ... ℵ[b]BC al[10] fere *καταβαντοσ* (1. al *καταβαινοντ.*) *δε αυτου*, Z *και καταβαντοσ αυτου* (Ln). Item a b c g[1.] q Hil *et descendente eo*, f *descendente autem eo*; ff[1.] h vg *cum autem* (h *et cum*) *descendisset*

2. *προσελθων* (Gb′) c. ℵBEMΔ 1. 13. 108. 131. 157. 209. al[30] fere sah go syr[p] arm aeth (k *introivit*) Cyr[act 46] Chr (*προσηλθε λεπροσ*) Dam ... *ελθων* c. CKLSUVXΓΠ al longe pl; item *veniens* it[pler] vg syr[cu] et[sch] cop al Did[tri 101] (*ιδου λεπρ. ηλθεν και προσεκ. α.*) Hil

3. ℵ* et[c] 124. syr[cu] et[sch] *τ. χειρ. αυτου* | *ηψατ. αυτ.* c. ℵBC*Z[vid] 1. 13. 33. 118. 124. 209. al pauc ff[1.] k am sah cop aeth go ... ς (Gb[0]) add (praem a c f g[1. 2.] vg syr[cu] et[sch]) *ο* $\overline{ις}$ c. C[2]EKLMSUVXΓΔΠ al pler b h q syr[p] arm Hil | *ευθεωσ*: ℵ* om | *εκαθερισθη* c. B*ELXΠ* al[2 scr] (et haud dubie plurib) ... *εκαθαρισθ.* c. ℵB[2]CKMSUVΓΔΠ[2] al pler | s al pauc *απ αυτου*

4. *λεγει*: ℵ* k *ειπεν* (*dixit*; contra it[pler] vg *ait*) | *μηδενι*: Γ al[4] add *μηδεν* | *αλλα* (et. ς[e] Gb Sz) ... ς *αλλ* c. LMUΓ al[15 scr] (et haud dubie al pm) | *προσενεγκον* c. BC ... ς *-γκε* c. ℵEKLMSUVΓΔΠ etc | *μωυσησ* c. ℵBC[2]KZΠ al pm sah cop a b c f ff[1.] h q vg ... ς *μωσησ* c. C*ELMUVXΓΔ al pl k am for go

5. *εισελθοντοσ δε αυτου* c. ℵBCZ 1. 13. 21. 22. 33. 108. 118. 124. 209. b[scr] (Or[4, 171] *εισελθοντοσ του κυριου -- τον εκατονταρχον αυτω προσεληλυθεναι --*). Item it[pler] vg etc *cum autem* (*post haec autem cum*) *introisset* ... Gb Sz Ti *εισελθοντι δε* (VX al om) *αυτω* (E* *αυτου*) c. EF[Wetst]KMSUVXΓΔΠ al plus[100] Chr ... ς *εισελθοντι δε τω* $\overline{ιυ}$ c. C[3]L al pm (c syr[sch] et[p cod] -- *cum introisset iesus*) | *καφαρναουμ* c. ℵB 33. sah cop it vg go sax fr Or (praem *την*). Praeterea cf ad 4, 13 ... ς *καπερναουμ* c. CEKLMSUVXΓΔΠ etc | *εκατονταρχησ* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-αρχοσ* c. ℵ[b] unc rell min pler. Cf ad vv. 8 et 13, item ad 27, 54

6. *κυριε*: ℵ* syr[cu] om

μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικόσ, δεινῶσ βασανιζόμενοσ. 7 λέ-
γει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἑκα-
τοντάρχησ ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην
εἰσέλθῃσ· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖσ μου. 9 καὶ
γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπόσ εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν στρατιώ-
τασ, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 ἀκού-
σασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖσ ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν
11 s Lc 13, 28 s λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 $^{65.5}$ λέγω
δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλι-
θήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν· 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆσ βασιλείασ ἐξελεύσονται εἰσ τὸ σκότοσ
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

7. *λεγει* c. B 47^{ev} b h k q am fu syr^{cu} et^{sch} sah arm ... ς *και λεγει* c. ℵCEKLMSUVXΓΔΠ etc | *αυτω* c. ℵB k cop ... ς add ο ι̅ς̅ c. C et rell qui *και λεγ.* | *εγω*: ℵ* praem *ακολουθει μοι*

8. *αποκρ. δε* c. ℵ*B 33. sah ... ς Ti *και αποκρ.* c. ℵ^{b}C et rell qui modo *και λεγ.* Praeterea U f k add *αυτω*, item post *εφη* a b g$^{1.}$ h (neutro loco c ff$^{1.}$ q vg) | *εκατονταρχησ* c. ℵ* al ... ς Ln Ti *-ρχοσ*. Cf ad v. 5 | *εφη*: ℵ*C 33. *ειπεν* | U *υπο μου την* | *λογω* c. ℵBCEF^{wetst}KLMSUVXΔΠ al pler Or$^{4, 278}$ al mu, item *dic verbo* it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} go al ... ς (= Gb Sz) *λογον* c. Γ al pm g$^{1.}$ ff$^{1.}$ aeth Bas$^{3, 127\ ed}$ | *ο παισ μου*: 1. 118. 209. a k sah om

9. *υπο εξουσιαν* c. CEKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ am fu for syr^{sch} et^{p} arm aeth go (Valentt ap Ir^{34} *και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτασ και δουλουσ*) Chr^{bis} (ad ipsum locum; insuperque notat: *τινεσ δε και ουτωσ αναγινωσκουσι τουτὶ το χωριον· ει γαρ εγω ανθρωπ. ων, και μεταξυ στιξαντεσ επαγουσιν· υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτου στρατιωτασ*) ... ℵB 4. 238. 421. q^{scr} it^{pler} vg^{ed} Chr^{semel} (ad ipsum locum; et.^{mo5}) Hil al add *τασσομενοσ* (Ln) : : ut Lc | X Chr$^{semel\ mo4}$ *και τω* (in X scriptum est *το*) *αλλω* | *τ. δουλ. μου* (f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} etc): a b c g$^{1.2.}$ h syr^{cu} add *dico*

10. *ακολουθουσιν* ... Ln add *αυτω* c. C 13. 28. 33. 235. 435. b^{scr} Chr, item it vg (exc gat) syr^{cu} et^{utr} sah cop aeth (non go arm) | *ουδε* usq *ευρον* (GV al *ηυρ.*) c. ℵCEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg (f *nec in israhel - -*, b c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h l vg *non inveni tant. fid. in isr.*) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm al (Or$^{4, 314}$ potest et. ex Lc esse) Chr Dam$^{2, 596}$ ... Ln *παρ ουδενι τοσ. πιστ. εν τω ισρ.* (1. 118* 209. om *ε. τ. ισρ.*) *ευρ.* c. B 1. 4. 22. 118* 209. a k q (g$^{1.}$ *non inveni in nullo* etc) gat sah cop syr^{cu} et$^{p\ mg}$ aeth Aug al

11. ℵ a b h k *ισακ* (ita k et. 1, 2. ubi a b h hiant)

12. *βασιλειασ*: Δ add *αυτησ*, b c f g$^{1.2.}$ h (non a ff$^{1.}$ k q vg) Aug^{semel} *huius* | *εξελευσονται* (*ibunt* a b c g$^{1.}$ h q Ir$^{int\ 281}$ Aug^{saepe}, *exibunt* Cyp

13 $^{66.5}$ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ τῷ ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε, ὡσ ἐπίστευ-
σασ γενηθήτω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖσ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
14 $^{67.2}$ Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰσ τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν 14—17 Mc 1, 29—34 Lc 4, 38—41
πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.
15 καὶ ἥψατο τῆσ
χειρὸσ αὐτῆσ, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετόσ· καὶ ἠγέρθη, καὶ διη-
κόνει αὐτῷ.
16 ὀψίασ δὲ γενομένησ προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζο-
μένουσ πολλούσ· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντασ τοὺσ
κακῶσ ἔχοντας ἐθεράπευσεν,
17 ὅπωσ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ *Es 53, 4
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· αὐτὸσ τὰσ ἀσθενείασ ἡμῶν ἔλα-
βεν καὶ τὰσ νόσουσ ἐβάστασεν.
18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ πολλοὺσ ὄχλουσ περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν Lc 8, 22 Mc 4, 35
ἀπελθεῖν εἰσ τὸ πέραν.
19 $^{68.5}$ καὶ προσελθὼν εἷσ γραμματεὺσ 19—22 Lc 9, 57—60
εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
20 καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· αἱ ἀλώπεκεσ φωλεοὺσ ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεισ, ὁ δὲ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ

---

semel, *exient* k) c. ℵ* it^{pler} syr^{cu} et^{sch} Heracl ap Or^{4,276} Ir^{int} Cyp^{semel} Aug^{saepe} al ... ς Ln Ti *εκβληθησονται* c. ℵ^{a}BC unc rell et min omn f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg sah cop go al Cyp^{semel} Chr | EL *κλαθμοσ*

13. *εκατονταρχη* c. ℵ*BCEGKLMSVXΓΠ al plus^{100} ... ς (= Gb Sz) *-ρχω* c. ℵ^{b}UΔ al certe pm | *ωσ* c. ℵB al pauc a b g$^{1.2.}$ h k q syr^{cu} et^{sch} sah cop Chr^{semel} (et.$^{mo\,5}$) Ir^{int} ... ς Ti *και ωσ* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al longe pler c f ff$^{1.}$ vg syr^{p} arm go aeth Or^{bis} Bas^{3,127} Chr^{semel} | *ο παισ* c. ℵB 1. 22. 33. 118 it vg cop syr^{hr} Bas^{3,127} ... ς Ti add *αυτου* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr^{cu} et^{utr} sah go arm aeth Chr | *εν τη ωρ. εκ.* c. ℵBEGKLMSUVXΓΠ al pler f ff$^{1.}$ k vg syr^{cu} et^{utr} cop go arm aeth ... Ln *απο τησ ωρασ εκεινησ* c. CΔ 33. al^{4} a b c g$^{1.2.}$ h l q sah Bas^{3,127} Chr semel Bas^{seleu}. Praeterea ℵ*et^{c} CE (cum asteriscis) MUX al plus^{50} g$^{1.}$ syr^{p} syr^{hier} aeth add *και υποστρεψασ ο εκατονταρχοσ* (min pauc *-ρχησ*) *εισ τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα* (ℵ* al aeth om *εν α. τ. ω.*) *ευρεν τον παιδα* (M al add *αυτου*, 33. *αυτον* pro *τ. π.*) *υγιαινοντα* (variant al) :: cf Lc ... non add ℵ^{b}BGKLSVΓΔΠ etc

14. *ειδεν* c. ℵBCEGLMUVXΓΔΠ etc: K al *ιδεν* | *αυτου*: E* *πετρου*

15. *αυτω* (Gb′) c. ℵ*BCEFGKM^{2}SUVXΓΠ al^{150} fere k q syr^{cod} et^{p} go arm al Or^{4,278} Chr al ... ς *αυτοισ* c. ℵ^{b}M*LΔ 1. 33. al mu it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth

16. *τα πνευμ.*: Δ add *ακαθαρτος* (δ et it^{pler} *spiritus immundos*)

17. *ημων*: L** *υμων* | *ελαβεν*: KΠ al^{10} fere Chr^{montf} *ανελαβ.*

18. *πολλ. οχλ.* (108. a b ff$^{1.}$ h k l q vg *οχλ. πο.*) c. ℵ^{c}CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg etc ... ℵ* cop *οχλουσ*, B *οχλον* (Ln), al^{3} *πολυν οχλον*, *turbam multam* c g$^{1.}$ sah | *εκελευσεν*: it^{pler} (non ff$^{1.}$ k nec vg) syr^{cu} (non syr^{utr}) go al Hil add *τουσ μαθητασ αυτου* (go om *αυτ.*)

τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 21 ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύριε,
ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 ὁ
δὲ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς.

23–27 Mc 4, 35–41 Lc 8, 22–25 23 $^{69.2}$ Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θα-
λάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ
ἐκάθευδεν. 25 καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε
σῶσον, ἀπολλύμεθα. 26 καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί ἐστε, ὀλιγό-
πιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ,
καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγον-
τες· ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ
ὑπακούουσιν;

---

20. *κλινη* c. ℵBCELSUVΔΠ etc: GKMX al mu Clem^{329} *κλινει*, Γ al *κλιναι*

21. *μαθητων* c. ℵB 33. al^{10} a b c h q (b c h q *alius discipulus*, item g^{2}· addito *eius*) sah ... ς add *αυτου* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff^{1}· g^{1}· k m vg cop syr^{cu} et^{utr} go al (cf 8, 25. 14, 22. 19, 25. 26, 36. 45; item 15, 12. 33. 36. 16, 5. 20. 26, 8. 56.)

22. *ο δε* c. ℵ 33. b c k (nil nisi *dicit illi*) q ... ς Ln Ti add *ιησους* c. BCEGKLMSUVXΓΔΠ etc | *λεγει* c. ℵBC 1. 33. al k (item *ait* a b c ff^{1}· q vg) ... ς *ειπεν* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler g^{1}· m | *αυτω*: Clem^{522} *του κυριου λεγοντος τω φιλιππω· αφες -- νεκρους, συ δε ακολουθει μοι*

23. *αυτω*: U al syr^{sch} *τω ι̅υ̅* | *το* (Δ *τον*) *πλοι.* c. ℵ*et^{c}EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr ... ℵ^{b}BC 1. 33. 118. 124. al mu (Or$^{4, 179}$ libere) om *το* (Ln):: ut Lc

24. Γ al$^{2\,scr}$ *εγενετ. μεγας* | *υπο*: B^{2} *απο* | *κυματων*: 108. 262. al^{6} g^{2}· gat syr^{hr} add *ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις*

25. *προσελθοντες* (C*^{vid} sah vg^{ed} add *αυτω*) c. ℵB 33.^{vid} sah cop a c ff^{1}· k l am fu for harl emm sax Hier al ... Gb Sz Ti add *οι μαθηται* et Ln [*οι μαθ.*] c. C^{2}EFKLMSUVΓΔΠ al plus^{100} h arm pers^{p} Eus$^{ps\,619}$; item ς addito *αυτου* c. C*^{vid} X 1. al haud dubie mu b g^{1}· q (post *ηγ. αυτ.*) vg^{ed} syr^{sch} et^{p} go aeth | *σωσον* c. ℵBC 1. 13. 118. 209. (Tit^{cat} miscens Lc et Mt *επιστατα, σωσον, απολλ.*) . . ς add *ημας* c. EKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} sah cop go etc Eus$^{ps\,619}$ Chr | Δ *οτι απολλ.*

26. *αυτοις* (et. a g^{1}· k q am fu for etc): b c ff^{1}· h vg^{ed} syr^{sch} arm^{edd} go add *Iesus* | *τοις ανεμοις* (ℵ^{b}BC etc): ℵ* 1. 13. 22. 124. 209. a b g^{1}· h q am sah syr^{sch} Eus$^{dem\,93}$ *τω ανεμω*:: ut Mc et Lc

27. *και* pr c. ℵBEKLMSUVXΔΠ al fere omn d f k am for go syr^{p} arm al ... Ln om c. C al pauc a b c ff^{1}· g^{1}· h q vg sah cop syr^{sch} aeth Hil Op om | *αυτω υπακ.* c. ℵB 1. 33. Eus$^{dem\,446}$ Chr ... ς Ti *υπακ. αυτ.* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler it vg etc

28 Καὶ ἐλθόντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πέραν εἰσ τὴν χώραν τῶν Γα- 28—34 Mc 5, 1—17 Lc 8, 26—37
δαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων
ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆσ
ὁδοῦ ἐκείνησ. 29 καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντεσ· τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ
τοῦ θεοῦ; ἦλθεσ ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶσ; 30 ἦν δὲ μα-
κρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 οἱ δὲ δαί-

---

28. ελθοντοσ αυτου c. ℵ^{b}BC 1. 13. 22. 33. 118* 124. b^{scr} al pauc (it vg fere ut 8, 1; sed nec v. 23 aliter); ℵ* ελθοντων αυτων ... ς Ti ελθοντι (Δ -ντε, δ veniente) αυτω c. EKLMSUVXΔΠ al pler Ath (?)^{2,375} | Δ περα | γαδαρηνων (Gb′ Sz) c. (ℵ* γαζαρηνων) BC*MΔ (γαραδηνων) b^{scr} al^{15} fere syr^{sch} et$^{p\ txt}$ perss Epiph (^{650} haer. 66, 33. εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τ. γεργεσηνῶν (scribe potius γερασην.), ὡσ ὁ λουκ. φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖ., ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει) cat^{ox} (των εν γαδαροισ) „ολιγα“ ap Or^{4,140} (ἡ περὶ τοὺσ ὑπὸ τῶν δαιμονίων κατακρημνιζομένουσ - - οἰκονομία ἀναγέγραπται γεγονέναι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν γερασηνῶν. γέρασα δὲ τῆσ ἀραβίασ ἐστὶ πόλισ οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα. καὶ οὐκ ἂν οὕτωσ προφανὲσ ψεῦδοσ καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεσαν, ἄνδρεσ ἐπιμελῶσ γινώσκοντεσ τὰ περὶ τὴν ἰουδαίαν. ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγοισ εὕρομεν· εἰσ τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν, καὶ πρὸσ τοῦτο λεκτέον. γάδαρα γὰρ πόλισ μέν ἐστι τῆσ ἰουδαίασ, περὶ ἣν τὰ περιβόητα θερμὰ τυγχάνει, λίμνη δὲ κρημνοῖσ παρακειμένη οὐδαμῶσ ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα. ἀλλὰ γέργεσα, ἀφ᾽ ἧσ οἱ γεργεσαῖοι, πόλισ ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸσ παρακείμενοσ τῇ λίμνῃ, ἀφ᾽ οὗ δείκνυται τοὺσ χοίρ. ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμοσ οὖσα τάχα προφητικῶσ οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι παρακαλέσαντεσ αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῶν χωρίων πολῖται. Eadem fere exscripta sunt in scholiis et catenis (cf cat^{ox} ad Mc 5, 1). Ceterum Or ad omnes tres evglstas qui hanc historiam perscripserunt spectare videtur; certe inter singulos non distinxit. Cf et.$^{4,172.179}$ ... Gb″ Ln γερασηνων c. (edd ap Or) it (et. d et δ) vg sah syr$^{p\ mg}$ (sed etiam *Gergusenorum* et γεργεσιων habet) Ath (?)^{2,375} Hil al ... ς γεργεσηνων c. ℵ^{c}C^{3}EKLSUVXΠ al pler (C^{3}LX al -σινων) cop go arm aeth. Ita Or, ut ex^{4,140} apparet, in evgliis legi voluit, sed invitis ut videtur suis edd.

29. υιε c. ℵBC*L. 1. 33. 209. al plus^{20} ff$^{1.}$ k l m am for tol harl* cop Or^{503} Eus$^{dem\ 163.272.}$ item$^{es\ 401}$ item$^{ps\ 189.345}$ Cyp Victorin ... ς(=Gb) praem $\overline{ιυ}$ c. C^{3}EKMSUVXΔΠ al pler a b c d f g$^{1.}$ h q vg sah syr^{utr} go arm aeth Eus$^{dem\ 133.434}$ Chr Promiss al: : cf Mc et Lc | πρ. καιρ. βασανισαι (cop Aug Promiss Amb^{semel} *perdere*) ημ.: ℵ* ημασ απολεσαι (ℵ^{b} βασαν. ημ.) πρ. καιρ.

30. μακραν (et. d k q δ): a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l vg sax *non longe* | βοσκομενη: X al^{2} it (et. d) cop -μενων

μονεσ παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντεσ· εἰ ἐκβάλλεισ ἡμᾶσ, ἀπόστειλον
ἡμᾶσ εἰσ τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὑπάγετε.
οἱ δὲ ἐξελθόντεσ ἀπῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν
πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθα-
νον ἐν τοῖσ ὕδασιν. 33 οἱ δὲ βόσκοντεσ ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντεσ
εἰσ τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 καὶ
ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλισ ἐξῆλθεν εἰσ ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντεσ
αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπωσ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

IX.

1–8 Mc 2, 3–12 Lc 5, 18–26

1 70. 1 Καὶ ἐμβὰσ εἰσ πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰσ τὴν
ἰδίαν πόλιν. 2 καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνησ
βεβλημένον. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παρα-
λυτικῷ· θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 3 καὶ ἰδοὺ

31. *εκβαλλεισ*: LX al -*βαλησ*, EK* al -*βαλεισ* | *αποστειλ. ημ.* (Gb) c. ℵB 1. 22. (add *απελθειν*) 33. 118 (om *ημ.*) a b c d ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k l vg sah cop syr$^{p\ mg\ cod\ arr}$ aeth Cyr$^{act\ 47}$... ς (Gb' prob Schu) *επιτρεψον ημιν* (al^{6} om, al^{1} *ημασ*) *απελθειν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler (f h *iube nos ire*) q (*permitte nos ire*) syr^{utr} go arm :: cf Lc

32. *αυτοισ*: c b c g$^{1.}$ h syr^{sch} add ο $\overline{ις}$, Ln [ο $\overline{ις}$] | *απηλθον* c. ℵCEKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti -*θαν* c. B | *εισ τουσ χοιρ.* c. ℵBC* 1. 22. 33. 118. b^{scr} al^{4} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{sch} aeth al ... ς Ti (Schu prob) *ε. την αγελην των χοιρων* (ll. pp. non praecessit *ε. τ. αγελ. τ. χοι.*) c. C^{3}EKLMSUVXΔΠ al pler f h syr^{p} go arm | L al *ορμησεν* | *πασα* (b^{scr} al^{2} om; C* 21. cop syr^{p} post *αγ.*) *η αγελη* c. ℵBC*MΔ 1. 13. 33. 118. 124. 157. b^{scr*} al pauc it (et. d) vg sah syr^{utr} arm go aeth al ... ς (=Gb) Ti add *των χοιρων* c. C^{3}EKLSUVXΠ al pler cop Chr | ℵ^{b} *απε-θαναν*, c 262. *-νεν*

34. ven *απαντα* | *υπαντησιν* c. ℵB 1. 33. ... ς Ti *συναντησιν* c. CEKLMSUVXΔΠ al pler Cyr$^{es\ 105}$ :: cf ad 25, 1. Io 12, 13 | *του* $\overline{ιυ}$ c. ℵC 33. y^{scr} Cyr$^{es\ 105}$... ς Ln Ti *τω* $\overline{ιυ}$ c. B unc rell min pler | *οπωσ* ... B *ινα* (Ln)

IX. 1. *εμβασ*: C^{3}F al plus^{10} add ο $\overline{ις}$, item C* al^{4} post *πλοιον* | *πλοιον* (Gb') c. ℵBC^{3}LV^{mg}X 1. 13. 33. 124. 209. al^{20} fere sah go Or^{4,179} Chr^{mo1} ... ς Ti *το πλ.* c. C*EFKMSUVΔΠ al longe pl cop Chr | *ιδιαν πολ.* (Δ *πο. ιδ.*, it^{pl} vg *in civit. suam*): F *ιουδαιαν πολ.*, *in civit. iudeae* a g$^{1.}$

2. *προσεφερον* c. ℵBEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} (ff$^{1.}$ vg *offerebant*, item cop syr^{p}; it^{pler} syr^{sch} *optulerunt* [*obt.*]) ... Ln *προσφερουσιν* c. C | *αφιεντ.* c. ℵB Or^{4,451}, D *αφιοντ.*, item *remittuntur* d f ff$^{1.}$ k vg syr^{utr} go aeth Ir$^{int\ 313}$ ... ς Ti *αφεωντ.* c. CEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} Or^{2,126} Eus$^{ecl\ 229}$, item *remissa sunt* a b c g$^{1.}$ h q Hil | *σου αι αμαρτ.* (Gb') c. ℵBCΔ* 1. 33. 209. al plus^{10} Or^{2,126} Chr$^{mo\ 5\ et\ 341\ c\ montf}$, item addito *σου* M al^{10} fere ... D^{gr} Δ^{2} k for Or^{4,452} Ir$^{int\ 313}$ semel *σοι αι αμαρτ.*, ς *σοι αι αμαρ-*

τινὲσ τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖσ· οὗτοσ βλασφημεῖ. 4 καὶ
ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ ἐνθυμήσεισ αὐτῶν εἶπεν· ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πο-
νηρὰ ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν; 5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν·
ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 6 ἵνα δὲ
εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέ-
ναι ἁμαρτίασ, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεὶσ ἆρόν σου τὴν
κλίνην καὶ ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου. 7 καὶ ἐγερθεὶσ ἀπῆλθεν εἰσ
τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 ἰδόντεσ δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν
τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖσ ἀνθρώποισ. 9—13
9 [71.2] Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦσ ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθή- Mc 2, 14—17 Lc 5, 27—32
μενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαθθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκο-

---

τιαι σου c. EFKLSUVXΠ al pler it^{pler} (et. d) vg al pler Ir$^{int\,313}$ semel Or$^{int\,2,363}$

3. *ειπον* c. ℵCDEFKLMSUVXΔΠ etc ... Ln Ti *ειπαν* c. B | L al *ἐν αὐτοῖσ*

4. *ιδων* c. ℵCDE*FKLSUVXΔΠ^{2} al pl it vg cop al ... BME^{2}Π^{1} 1, 209. al plus^{50} fu sah syr^{utr} go arm al Chr^{ed} et$^{cdd\,pl}$ *ειδωσ* (Gb′ Ln) | *τασ ενθυμ.*: 1. 209. al *τουσ διαλογισμουσ* | *ειπεν*: D al^{7} c h sah syr^{sch} arm add *αυτοισ* | *ινατι* (prob Schu) c. ℵBCD 1. 22. 33. 209. al it vg al Chr^{semel} et^{mo5} Cyp al ... ς Ti add *υμεισ* c. EFKLMSUVXΔΠ al pler (al^{2} Chr^{ed} semel post *ενθυ.*) go syr^{p} arm

5. *γαρ*: KMUΠ al a b c ff$^{1.}$ q vg al om | *αφιεντ.* c. ℵ$_{c}$B (et *αφιοντ.* ℵ*D) d f ff$^{1.}$ k q vg syr^{utr} go aeth ... ς Ti *αφεωντ.* c. CE unc rell min omn^{vid} a b c g$^{1.}$ h | *σου αι αμαρτ.* c. ℵBCDEFKLMVX al^{100} fere (*peccata tua* k) ... ς (= Gb Sz; sed prob Schu) *σοι αι αμαρτ.* c. SUΔΠ 1. al mu b d for go; item addito *σου* al^{10} fere it^{pl} vg al pl | *εγειρε* (Gb″ Sz) c. ℵBCDEFKLMSVXΠ etc ... ς *εγειραι* c. U (Δ *εγειραν*) al pl | *και* (ℵ^{b} unc rell et min it vg etc): ℵ* sah om

6. *ειδητε* (*sciatis* it^{pler} d vg etc) c. ℵBKMUVΔΠ etc: CD^{gr}EFLX al mu *ιδητε*, item k *videatis* | D 33. it^{pler} (non k) vg *οτι ο υι. τ. ανθρ. εξου. εχ.* (it^{mu} vg *habet potestatem*) | *τοτε*: M al^{2} om | Δ om ὁ et *του*, item infra *τω* | *εγερθεισ* c. ℵCEFKLMSUVXΔΠ al omn^{vid} q (*surgens tolle*) go arm ... B b c f ff$^{1.}$ l vg sah cop syr^{utr} *εγειρε* (Ln :: ut Mc), item addito *και* D a g$^{1.2.}$ h k aeth Hil | *υπαγε*: ℵ* *πορευου*

8. *εφοβηθ.* (Gb″) *και* c. ℵBD 1. 22. 33. 59. 118. it (sed f go *admirantes timuerunt et*) vg sah cop syr^{sch} aeth al Hil Aug ... ς *εθαυμασαν* (E* -*ζαν*) *και* c. CEFKLMSUVΓΔΠ al pler (et. X^{com}) syr^{p} arm ... X Ir$^{int\,313}$ om

9. *ο ις εκειθ.* c. ℵ^{c}BCEFKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} syr^{utr} sah go arm aeth; item D 124. cop it vg Eus$^{dem\,120}$ et$^{theoph\,135}$ *εκειθ. ο ις* ... ℵ*L g^{scr} (item evv initio pericopae) om *εκειθ.* | *ειδεν* c. ℵBDFMUΓΔΠ^{2} al pl ... CEKLVXΠ^{1} ven al mu *ιδεν* | *επι τ. τελωνιον* (33. 124. cat^{ox} -*νειον*): C 21. Chr^{mo6} Aug ante *καθημ.* | *μαθθ.* c. ℵB*D sah go ... ς *ματθ.* c. B^{2}C unc rell et min cop etc | *λεγομενον*: S al Eus^{dem} et^{theoph} *ονοματι*, item it vg arm | *και λεγει* (ℵ^{b} etc): ℵ* om *και*

λούθει μοι. καὶ ἀναστὰσ ἠκολούθει αὐτῷ.
10 [72.2] καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντεσ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ.
11 καὶ ἰδόντεσ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλοσ ὑμῶν;
12 [73.2] ὁ δὲ ἀκούσασ εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντεσ ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶσ ἔχοντεσ.
13 πορευθέντεσ δὲ μάθετε τί ἐστιν· ἔλεοσ θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίουσ ἀλλὰ ἁμαρτωλούσ.

---

9. *ηκολουθει* c. ℵD 1. 21. 209. … ς Ln Ti *-θησεν* c. BC unc rell min pler (item *secutus est* it vg) Eus[dem]

10. *και εγεν. αυτ. ανακ.*: ℵ* syr[sch] *και ανακειμενων* | *αυτου ανακειμ.* c. BDEFKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] (d; k** *cum ipse* [*om] *recumberet*) … ℵ[c]C it[pler] vg Eus[dem] *ανακ. αυτου* | *οικια*: sah add *αυτου*, cop ar[e] *Simonis*, ar[p] *Matthaei* | *ιδου* (syr[sch] om) c. ℵD a b c f ff[1.] g[1.] vg sah cop aeth Hier … ς Ln Ti *και ιδ.* c. BC unc rell et min h k q go arm syr[p] Eus[dem] | C al[2] cop aeth Cyr[es 105] *αμαρτ. κ. τελων.* | *ελθοντ.* (ℵ[b] etc): ℵ* al pauc a sah om | D* *συνεκειντο*

11. *και ιδ.*: D sah *ειδ. δε* | Δ om *οι* | *ελεγον* c. ℵBCL 1. 21. 33. 115. 118. Cyr[es 105], item *dicebant* it[pler] vg syr[sch] … ς Ti *ειπον* c. DEKMSUVXΓΔΠ al pler, d k syr[p] *dixerunt* (k pergit *discipuli eius*) | D sah Cyr[es 105] *αμαρτ. κ. τελων.* | *εσθιει*: M al[50] fere g[2.] mm Thph add *και πινει* | *ο διδασκ. υμ.* h. l. c. ℵBC[3]EKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff[1.] g[2.] syr[utr] arm aeth go Cyr[es 105] Chr … C* 1. al sah cop ante *εσθ.*, D b c g[1.] h q ante *μετα* … a om (k *quare cum publ. et pecc. sedes*)

12. *ο δε* c. ℵBD (sic) 248. sah aeth … ς Ti *ο δε ις* c. CE unc rell et min omn fere it (sed non d) vg cop syr[utr] go al | *ειπεν* c. ℵBC*D[vid]X b c ff[1.] g[1.] k l vg sah aeth Hier … ς (Gb[0]) add *αυτοισ* c. C[3]EKLMSUVΓΔΠ al omn[vid] a f h q cop syr[utr] arm go | ℵ *ιατρων* | *αλλ* c. ℵCD unc rell etc … Ln Ti *αλλα* c. B (Eus[dem 163. 168])

13. *ελεοσ* (Gb′) c. ℵBC*D 1. 33. 209. (item Clem[hom 3, 56] *εφη· ο θεοσ ελεοσ θελει και ου θυσιασ*) … ς *ελεον* (K al *ελαιον*) c. C[3]EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Clem[580. 947] Bas[2, 272] (LXX *ελεοσ*, sed min mu *ελεον*) | *ηλθον*: F *εληλυθα* :: ut Lc | C* *δικαι. καλεσ.* | *αλλα* c. ℵBCDELMUXΓΔΠ etc … ς Ln *αλλ* c. GKV etc | *αμαρτωλουσ* c. ℵBDV*Γ*Δ 1* 22. 33 corr* 118* 209. al plus[15] a b f ff[1.] h k l q vg syr[utr] perss arm go aeth al Bas[2, 272] (totum locum affert; unus tantum cod add *εισ μετ.*) Hier[mt] Aug[consens 2, 61] (soli Lc verba *εισ μετ.* addita adscribit) … ς (= Gb) add *εισ μετανοιαν* c. CEGKLMSUV[mg]XΓ[mg]Π al pler c g[1.2.] sah cop syr[p mg] Chr[diserte] Bas[2, 299]. Pleraque pp testimonia non satis liquet unde pendeant; Lc enim *εισ μετ.* addidisse certum est, a quo ad Mt et Mc transferre iam antiquitus adamarunt. Barn[5] *ινα δειξη οτι ουκ ηλθεν καλ. δικ. αλλα αμ.* (invitis ℵ et interpr. vetere cdd[gr recent] add *εισ μετ.*) Clem[2. cor 2] *ετερα δε γραφη λεγει οτι ουκ ηλθ. καλ. δικ. αλλα αμ.* Iust[resurr 7] *καθωσ φησιν· ουκ ηλθ. καλ. δικ.*

14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· 14–17 Mc 2, 18–22 Lc 5, 33–38
διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ
νηστεύουσιν; 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ
τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ᾽ ὅσον μετ᾽ αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ
τότε νηστεύσουσιν. 16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνά-
φου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος
ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς
ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.

αλλα αμ. Or^{4,143} *του εληλυθοτος καλ. ου δικ. αλλα αμαρτ.* Contra Iust$^{ap\,1,15}$ *ου γαρ τους δικ. ουδε τους σωφρονας εις μετ. εκαλεσεν ο χς αλλα τους ασεβεις κ. ακολαστους κ. αδικους. ειπε δε ουτως· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ.* Or^{4,395} *ως γαρ υπαρχοντων των ισχυοντων και μηδε νοσουντων φησιν· ου χρειαν -- και ως οντων δικαιων λεγει· ουκ εληλυθα* (ut Lc) *καλ. δικ. αλλα αμ. εις μετ.* Eus laud. Const. 11 *δευτε, λεγων, προς με παντες -- και αυθις· ουκ ηλθον καλ. δικ. α. αμ. εις μετ. και προστιθησι γε το αιτιον φασκων· ου γαρ χρειαν εχ. οι ισχ.* etc Ps-Bas$^{poenit\,2,605}$ *ουκ ηλθον δικ. σωσαι (καλεσαι?) α. αμ. φησιν εις μετ.*

14. *αυτω* (k^{scr} post *λεγ.*): x go om | D *ιωανου* | *νηστευομ.* c. ℵ*B 27. 71. g^{scr} ... ς Ti add *πολλα* c. ℵ^{c}CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler it vg sah cop syr^{utr} etc; item ℵ^{b} vel^{a} *πυκνα* (:: ut Lc) | *μαθ. σου*: M al *σοι μαθ.*

15. ο ις: M* 34* om | D *μητι* (it vg *numquid*) | *οι*: LS al^{4} om | *νυμφωνος* (sah syr^{utr} arm): D (et „Colb." i. e. Par. ap Wtst) *νυμφιου*, item *sponsi* it vg cop aeth go | *πενθειν* (k vg cop go arm syr^{p} aeth Bas^{2,247} Aug^{semel}): D 61* a b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l q sah syr^{sch} et p^{mg} Chr (et.$^{mo\,6}$) Hil al *νηστευειν* :: ut Mc et Lc | D* 59. 61. *αι ημεραι* | *απαρθη*: D 1. 71. g^{scr} al pauc *αρθη* | *νηστευσουσιν* (LΓΔ *-σωσιν*, D^{gr}*X al *-ουσιν*): D al a b c g$^{1.}$ h q (non f ff$^{1.}$ k vg) syr$^{p\,mg}$ Bas^{2,247} Or$^{int\,2,239}$ add *εν εκειναις ταις ημεραις* :: e Lc

16. *δε*: V d^{scr} p^{scr} cop syr^{sch} arm aeth om | DGΔ 33. al *ρακκους* | C *αγναφους*, al pauc *ακναφου* (schol ad Aristoph. Plut. 166. *ἀττικὸν μὲν διὰ τοῦ κ, κοινὸν δὲ διὰ τοῦ γ.* Cf et. ad Mc 9, 3) | *το πληρ.*: Δ *πληρων* | *αυτου*: ℵ* om | *απο τ. ιματ.* (a om): L* c q Hier^{cod} add *του παλαιου*

17. L* al *βαλουσιν* | *μηγε*: B 301. *μη* :: ut Mc | *ρηγνυντ.* (L *ρηγνουντ.*) *οι ασκοι*: D g$^{1.}$ k syr^{hr} Arn *ρησσει ο οινος ο νεος* (g$^{1.}$ k syr^{hr} Arn om) *τους ασκους* :: cf Mc et Lc | *εκχειται* (vg *effunditur*, it^{pler} *-detur*) *και οι ασκ. απολλ.*: D k Arn *απολλυται και οι ασκ.*, a (nil nisi) *peribit* | *απολλυντ.* c. ℵB 1. 13. al^{15} fere f vg sah cop syr^{utr} go (item D k Arn: vide ante) ... ς Ti *απολουνται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} arm

18–26 Mc 5 22–43 Lc 8 41–56

18 $^{74.2}$ *Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντοσ αὐτοῖσ, ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν*
προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ
ἐλθὼν ἐπίθεσ τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. 19 *καὶ ἐγερ-*
θεὶσ ὁ Ἰησοῦσ ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20 *καὶ ἰδοὺ*
γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 21 *ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον*
ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. 22 *ὁ δὲ στραφεὶσ καὶ*
ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε.
καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ. 23 *καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦσ*
εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντοσ καὶ ἰδὼν τοὺσ αὐλητὰσ καὶ τὸν ὄχλον

---

aeth | *αλλ. βαλλ.* (L al *βαλουσιν*, D k *βαλλ. δε*) *οι. νε. εισ ασκ. καιν.* (Δ al *νεουσ*) c. BDEFGKLMUVXΓΔΠ (S al^{2} om *αλλα* usq *συντηρ.*) al pler k q syr^{utr} go ... ℵC al^{2} it^{pler} vg *αλλ* (ita ℵ, C *αλλα*) *οιν. νε. εισ ασκ. βαλλ. καιν.* (it^{pler} vg Aug *καιν. βαλλ.*, ℵ *καιν. βλητεον*): Ln c. C | *αμφοτεροι* c. unc omn al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *-τερα* c. min | *συντηρουντ.* (f ff$^{1.}$ vg *conservantur*): D* *τηρουνται* (it^{pl} *servantur*)

18. *ταυτα*: L al^{3} cop add *δε* | *αυτοισ* (M* al *τοισ οχλοισ*): 1. al^{10} fere cop Hil om | *εισελθων* (Gb') c. ℵ^{c}CDEMX al plus^{30} Bas^{2,298} Chr (et.^{mo3}), item *εἷσ ἐλθὼν* (ut Gb Sz) KSVΔΠ al^{40} fere; d f go *unus* (d *un. princ.*) *veniens*, item syr^{utr} arm aeth ... ℵ^{b}B *εισ προσελθων* (Ln), item *unus accessit et* a b c ff$^{1.}$ vg ... C^{3}GLU al mu *τισ προσελθων* (et F *τισ προσηλθεν*), Γ al mu *τισ ελθων*, al *εισ εισελθ.* vel *τισ εισελθ.*, *quidam princ. veniens* k h, g$^{1.}$ *quid. princ. accessit et* ... ς *ελθων* c. min (*princeps veniens* q, item cop); ℵ* 13. 157. al (sah) *προσελθων*. Praeterea C^{3}FGLU al mu (et. evgg) add *τω* $\overline{ιυ}$ (sah *ad eum*) | *λεγων* c. ℵD 1. 13. 33. 124. 127. 262. al aliq it^{pl} am fu for sah cop syr^{sch} arm aeth Bas^{2,298} (invitis edd duob) Chr (et.^{mo6}); item addito *κυριε* M al^{4} f ff$^{1.}$ h vg^{ed} Hil ... ς Ln Ti add *οτι* c. BCEFGKLSUXΓΔΠ al pler q go syr^{p} Bas (ex edd duob) | L *χειραν*

19. *ηκολουθει* c. ℵCD 33. al pauc; *sequebatur* it^{pler} vg ... ς Ti *ηκολουθησεν* c. BFGKLSUXΓΔΠ al pler Bas^{2,298} Chr, *secutus est* f k sah cop al; item EM al syr^{sch} *ηκολουθησαν* | *και*: M al^{2} om | Δ om *οι*

20. ℵ* *αιμαροουσα* (ℵ^{c} *αιμορο.*), L al$^{1 scr}$ *αιμορουσα*, K al$^{1 scr}$ *αιμορρουσα* | *ετη*: L add *εχουσα εν τη ασθενηα* (:: cf Ioh 5, 5)

21. L *εν αυτη* | *μονον* (et. Or^{3,486}): D b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k vg post *αψ.*, ℵ* a g$^{2.}$ h om | Γ y^{scr} al aliq *αψομαι* | *σωθησομαι* (L al *-σωμαι*): c add *et continuo stetit profluvius sanguinis. At ille conversus dixit discipulis suis: Quis me tetigit - - quomodo sanata esset:* similia iis quae Lc et Mc

22. *ο δε* c. ℵ*D a b c k q ... ς Ln Ti add $\overline{ις}$ c. ℵ^{b}BC unc rell et min f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h vg etc | *στραφεισ* c. ℵBD 13. 33. 124. al^{10} fere (D al^{2} praem *εστη*) ... ς *επιστραφεισ* c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler :: ut Mc | *θυγατερ* c. ℵBCEFKMSUΓΔΠ al omn^{vid} (item Or^{bis}) ... Ti *θυγατηρ* c. DGL

23. Δ om *τουσ* | *ελεγεν* (Gb') c. ℵBD 1. 13. 33. 118. 124. al Chr (et.^{mo6}),

θορυβούμενον ἔλεγεν· 24 ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κορά-
σιον ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 ὅτε δὲ ἐξεβλήθη
ὁ ὄχλοσ, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆσ χειρὸσ αὐτῆσ, καὶ ἠγέρθη τὸ
κοράσιον. 26 καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰσ ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Lc 7, 17

27 $^{75.10}$ Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ
δύο τυφλοὶ κράζοντεσ καὶ λέγοντεσ· ἐλέησον ἡμᾶσ, υἱὸσ Δαυείδ.
28 ἐλθόντι δὲ εἰσ τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει
αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; λέγουσιν
αὐτῷ· ναί, κύριε. 29 τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων·
Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοί. καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· ὁρᾶτε μηδεὶσ
γινωσκέτω. 31 οἱ δὲ ἐξελθόντεσ διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ
ἐκείνῃ.

32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον 32–34 12, 22 ss Lc 11, 14 s

---

item *dicebat* it^{pl} vg sah cop aeth go; c g$^{1\cdot}$ h k *dixit* (sed g$^{1\cdot}$ for go add *ad eos*, f *iis*) ... ς λεγει αυτοισ c. CEFGKLMSUΓΔΠ al pler etc

24. K Z^{scr} κατεγελουν (y^{scr} καταγελουν) | αυτου (D* αυτον): ℵ* 61. add ειδοτεσ οτι απεθανεν :: e Lc

25. εισελθων: D a b k q ελθων | D την χειρα

26. αυτη c. BEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg syr^{utr} go al ... ℵC 1. 33. 118. 124. cop αυτησ, item D 71. 435. g^{scr} al^{2} sah αυτου

27. αυτω c. ℵCEFGKLMSUΓΔΠ al pler ... Ln om c. BD 126. 36^{ev*} Chr^{mo6} | ℵ κραυγαζοντεσ | και λεγοντεσ: C^{*vid}L al^{2} a k om | υιοσ (Gb') c. BGUΠ al^{80} fere Ps-Ath^{2,375} Dam (al pauc ο υιοσ, Δ ο υιε, sed υιε rescriptum) ... ς υιε c. ℵC^{2}DEFKLMSΓ al haud dubie pm Chr | δαυειδ: cf ad 1, 1.

28. ελθοντι (ℵ* εισελθοντι) δε (U al^{10} fere add αυτω): D a b c g$^{1\cdot}$ h k και ερχεται | προσηλθον c. ℵCD unc rell etc ... Ln Ti -θαν c. B; D a b c g$^{1\cdot}$ k και προσηλθ. | ℵ*D a b g$^{2\cdot}$ h (non c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ k q vg) syr^{hr} οι δυο τυφλ. | ο (ℵ* om) ις: al^{20} fere om | δυναμ. (ℵ* et^{b} add υμιν, ^{a}et^{c} om) τουτ. (g$^{1\cdot}$ add *vobis*) ποιησ. (a c f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ k l vg arm add *vobis*) c. ℵC^{3}DEFGKLMSUΓΔΠ al omn^{vid} it^{pler} am fu for etc ... B q vg^{ed} τουτ. δυν. ποιησ. (Ln), C* δυν. ποιησ. τουτ.

29. οφθαλμων: D ομματων | λεγων: D 1. h και ειπεν | LUΠ* γεννηθητω

30. ανεωχθ. c. ℵC^{3}EFGKLMSUΓΔΠ al omn fere ... Ln Ti ηνεωχθ. c. BD 33. Chr^{mo1}; C ηνοιχθ. | αυτων (E* αυτω, ℵ* om) οι οφθ.: D it vg οι οφθ. αυτ. | ενεβριμηθη c. ℵB* 1. 22. 118. ... ς ενεβριμησατο (L ενβρ.) c. B^{2}CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler | ο (D om) ις: al pauc om

31. ολη (ℵ^{b}): ℵ* om

32. F 131. διεξερχομενων | ανθρωπ. c. CDEFGKLMSUΓΔΠ al pler it vg go syr^{p} arm al ... Ln om c. ℵB al^{4} sah cop syr^{sch} aeth :: cf 12, 22 |

κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντοσ τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν
ὁ κωφόσ. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντεσ· οὐδέποτε ἐφάνη οὕτωσ
ἐν τῷ Ἰσραήλ. 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

Mc 6, 6 35 76.2 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ πόλεισ πάσασ καὶ τὰσ
κώμασ, διδάσκων ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆσ βασιλείασ καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
Mc 6, 34 μαλακίαν. 36 77.6 ἰδὼν δὲ τοὺσ ὄχλουσ ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,
1 Pe 2, 25 Nm 27, 17 ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
37 78.5 τότε λέγει τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸσ πολύσ,
Lc 10, 2 οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ
ὅπωσ ἐκβάλῃ ἐργάτασ εἰσ τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

X.

Mc 3, 14 s et 6, 7 Lc 9, 1 1 79.2 Καὶ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ δώδεκα μαθητὰσ αὐτοῦ

κωφον (*mutum* f** ff$^{1.}$ k vg; d *surdum*): a b c f* g$^{1.2.}$ h q *mutum et surdum*: Hier ad h. l. *Quod autem Graece dicitur κωφόν, magis tritum est sermone communi ut* surdus *magis quam* mutus *intelligatur. Sed moris est scripturarum κωφόν indifferenter vel* mutum *vel* surdum *dicere.*

33. *και εθαυμ. οι οχλοι*: Chr (et.$^{mo 6}$) *οι δε οχλ. εθαυμασαν* (^{montf} -ζον), hinc et. x^{com} | *λεγοντεσ* c. ℵBCD unc rell (exc V) et min plus^{130} it^{pler} vg al pl ... ς (= Gb Sz) add *οτι* c. V al mu a arm | *εφαν. ουτωσ* (LΓ *ουτοσ*): D 33. it^{pler} vg go *ουτ. εφ.* | D* om *τω*

34. D a k Hil Iuv om versum | *εν*: b g$^{1.2.}$ h gat add *belzebul* (b g$^{1.}$), *belzebub* (gat, g$^{2.}$ *beelz.*), *belzebut* (h)

35. ℵ* om (suppl^{b}) *και* ante *κηρυσσ.* | *μαλακιαν* c. ℵ^{b}BC*DSΔ 1* 22. 33. 118* 157. 209. al^{50} fere it^{pler} vg sah cop syr^{utr} go aeth al Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς (= Gb Sz) add *εν τω λαω* c. ℵ*C^{3}EFGKLMUXΓΠ al pl c g$^{1.}$ tol gat arm (:: cf 4, 23). Praeterea ℵ*L 13. 124. 262. al^{7} a b g$^{1.}$ h gat** add (vel omissis vel servatis *εν τω λαω*) *και πολλοι* (ℵ om) *ηκολουθησαν αυτω*

36. *τουσ οχλουσ*: CM al add et G al g$^{1.2.}$ syr^{p} c.* praem *ο ις* | *εσκυλμ.* (Gb Sz) c. ℵBCDEFGKMSUXΓΔΠ al^{150} fere, item *vexati* it vg Hil Hier etc (sed d *fatigati*), Bas^{2,299} Chr al ... ς *εκλελυμενοι* c. L al certe mu | *ερριμμενοι* c. ℵBCD^{k}L (*ερημενοι*) 126. y^{scr} ... D* *ρεριμμενοι* (Ln); ς *ερριμμενοι* (ΓΔ al *ερριμενοι*, X b^{scr} *ερρημενοι*) c. EFGKSUXΓΔ al pler; M 299. *ερρηγμ.* ... Π 33. al arm^{usc} om *κ. ερριμμ.* | *ωσει* c. ℵBEGKSUXΓΔΠ al longe pl ... CDFLM al plus^{40} Bas^{2,299} Chr (et.$^{mo 6}$) *ωσ*

38. *του κυριου* (et. Or^{quater}): D* *τον κυριον* | *εκβαλη*: LX al -*λει*

X. 1. *προσκαλεσαμενοσ*: C^{3}L al mu h add *ο ις* | Δ om *τουσ* | *εξουσιαν* c. ℵBCDGKMSUVΓΔΠ al pler it vg etc ... EFL al^{50} fere (syr^{utr} al ut videtur)

ἔδωκεν αὐτοῖσ ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν
αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
2 $^{80.2}$ Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· 2–4 Mc 3, 16–19 Lc 6, 14–16
πρῶτοσ Σίμων ὁ λεγόμενοσ Πέτροσ καὶ Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ, Act 1, 13
καὶ Ἰάκωβοσ ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννησ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ,
3 Φίλιπποσ καὶ Βαρθολομαῖοσ, Θωμᾶσ καὶ Μαθθαῖοσ ὁ τελώνησ,
Ἰάκωβοσ ὁ τοῦ Ἁλφαίου καὶ Λεββαῖοσ, 4 Σίμων ὁ Καναναῖοσ
καὶ Ἰούδασ ὁ Ἰσκαριώτησ ὁ καὶ παραδοὺσ αὐτόν.

Cyr^{act47} al add κατα | CD al pauc εκβαλειν | μαλακιαν: L 157. al b g^{1} Cyr^{act} al add εν τω λαω

2. δε: D^{gr*} om | εστιν: L al^{30} fere εισιν (-σι) | και ante ιακ. c. ℵ*B d syr^{sch} et$^{p\,mg}$ ... ς Ti om c. ℵ^{c}CD^{gr}EFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg etc | ο του: D*F al^{2} του

3. M 111. om θωμ. (a b q ante σιμων pon) κ. μα. ο τελ. | μαθθ. c. ℵBD ... ς ματθ. c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | a b am fu for syr$^{p\,mg}$ Or^{int} και ιακ. | ο του: M 299. του | και (122. om) λεββ. (Gb') c. D 122; cdd ap Aug$^{consens\,2,70}$ (*Lc a Mt non discrepat nisi in nomine* Iudae Iacobi, *quem Mt* Thaddaeum *appellat; nonnulli autem cdd habent* Lebbaeum) k (*iebbaeus* s. *lebb.*, ** *-bd-*) Hesych (in lexico ἰάκ. ἀλφαίου ὁ καὶ θαδδ. καὶ λευὶ παρὰ τῷ μάρκῳ, παρὰ δὲ τῷ ματθ. λεβαῖοσ, παρὰ δὲ λουκ. ἰούδασ ἰακώβου) Or$^{int\,4,460}$ (in praef. comm. in epist. ad Rom. „*Mt in catalogo app. dicit post multos:* Matthaeus publicanus et Iacobus Alphei et Lebbaeus et Sim. Chan. -- *Hunc eundem quem Mt* Lebbaeum, *Mc* Thaddaeum *posuit* -- *Igitur eundem quem Mt* Lebbaeum *et Mc* Thaddaeum *dixit*, *Lucas* Iudam Iacobi *scripsit.*" Hoc testimonium omnino ab ipso Or pendere censendum est, non a Rufino interprete (it^{pler} contra λεββ. testantur). Propterea que huc etiam trahendum videtur Or contr. Cels. 1, 62 ἔστω δὲ καὶ λέβησ τελώνησ (*praeter Matthaeum publicanum*) ἀκολουθήσασ τῷ ῑῡ. ἀλλ᾽ οὔτιγε τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπ. αὐτοῦ ἦν εἰ μὴ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων τοῦ κατὰ μάρκ. (si huc pertinet potius ματθ. legendum) εὐαγγ. ... ℵB 17. 124. sah cop c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l vg sax fr και (ℵ* om, suppl^{b}) θαδδαιοσ (Ln) :: ut Mc ... ς κ. λεββαιοσ (LX al λεβαιοσ) ο επικληθεισ (επικαλεισθ. nusquam Mt) θαδδαιοσ (L θαδεοσ item al) c. C^{2}EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr^{utr} arm aeth; item 13. 346. κ. θαδδ. ο επικλ. λεββ. (item C*^{vid} nisi forte θαδδ. om, cf C in append.); item 243. ιουδασ ο και λεβαιοσ ο επικλ. θαδδ. ... a b g$^{1.}$ h gat mm *et iudas zelotes.* Chr ad h. l. ειτα ειπων λεββαιον τον (alii libri add επικληθεντα) και θαδδαιον (videtur haec ipse Chr addere) και σιμωνα τον ζηλωτην, ον και καναριτην καλει, επι τον προδοτην ερχεται -- ιουδ. ο ισκαριωτησ. ην γαρ και ετεροσ ιουδ. ο λεββαιοσ, ο και επικληθεισ θαδδ., ον ιακωβου φησιν ειναι ο λουκ. λεγων· ιουδασ ιακωβου.

4. σιμων: D h q syr^{sch} και σιμ. | καναναιοσ (Gb') c. BCDL 1. 22. 33. 118. 18^{ev} al^{mg} it (et. δ) vg cop (D a c f ff$^{1.}$ vg [non am] Or^{int} χαν.) ...

5 $^{81.10}$ *Τούτουσ τοὺσ δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦσ παραγγεί-*
λασ αὐτοῖσ λέγων· εἰσ ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰσ πόλιν
15, 24 *Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε·* 6 *πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸσ τὰ πρό-*
7–8 Lc 9, 2 Mt 10, 9 *βατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.* 7 $^{82.2}$ *πορευόμενοι δὲ κηρύσ-*
10, 5 *σετε λέγοντεσ ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.* 8 *ἀσθενοῦντασ*
θεραπεύετε, νεκροὺσ ἐγείρετε, λεπροὺσ καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκ-
9–15 Mc 6, 8–11 *βάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε.* 9 *μὴ κτήσησθε χρυσὸν*
Lc 10, 4–12 Mt 9, 3 ss *μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰσ τὰσ ζώνασ ὑμῶν,* 10 *μὴ πήραν εἰσ*
ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνασ μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιοσ γὰρ

ϛ *καναvιτησ* c. ℵEFGKMSUVXΓΔΠ al pler sah syr^{p} al Chr | ℵ* ο (ℵ^{b} om) *ιουδ.* | ο ante *ισκ.* (et. ϛ^{e} Gb Sz) c. ℵ*BDKMSΔΠ al pl Chr ... ϛ om c. ℵ^{b}CEFGLUVXΓ al plus^{40}:: ut Mc et Lc | *ισκαριωτησ* c. ℵBEFGKLMS UVXΓΔΠ al omn fere g$^{1.}$ vg^{ed} sah cop syr^{p} aeth Chr (Or^{3,709} *ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτου*), item D f k l am fu for syr^{sch} arm *σκαριωτησ*, q *scariota*, g$^{2.}$ *scariothis* ... c h$^{butl\ ser}$ *ισκαριωθ* (Ln), item it^{pl} *scarioth* vel *carioth* | ο και (F al pauc it^{pl} sah cop syr^{utr} al om) *παραδουσ* (ℵ^{b} [non* nec^{c}] FXΔ al *-διδουσ*): L 13. 124. 346 al Or^{3,709} *οσ και παρεδωκεν*

5. c^{3} al mu om *τ. δωδεκα* | F *αποστειλασ* | *λεγων* (et. Or^{3,710} ℵ* 80. om): D it^{pler} (non ff$^{1.}$) am fu for praem *και* | Δ *μη εισελθ. -- μη απελθ.* | *σαμαριτων* c. ℵCD^{2}GLΠ* al (ℵ *σαμαριται, σαμαριτισ, σαμαρια* constanter) ... ϛ Ln Ti *σαμαρειτων* c. BEKMUXΓΔΠ** (FSV e sil) al pler ... D* (it vg) *σαμαριτανων*

6. *πορευεσθε δε* (et. Eus$^{dem\ 445}$ et$^{ps\ 282}$ Cyr$^{cs\ 204}$; ti* al Cyr$^{glaph\ 380}$ om *δε*): D *υπαγετε*

7. *οτι* c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it (g$^{2.}$ *appropinq. enim*) vg etc (sah *μετανοησατε· ηγγ. γαρ*): B om

8. D *θεραπευσατε* | *νεκρ. εγειρετε* (D *-ρατε*) h. l. (et. Gb) c. ℵ* et^{c} BC*D 1. 13. 33. 108. 157. 346. al^{10} fere a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h k l q vg (for ante *ασθεν.*) sax fr ap aeth pers^{whe} arr Cyr^{semel} Chr^{bis} Hil; item ϛ ante *δαιμ. εκβ.* c. min syr^{sch}; item post *δαιμ. εκβ.* PΔ al pauc syr^{p} Chr^{bis} ... Sz Ti om c. ℵ^{b}(vel^{a}) C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al plus^{150} f sah arm syr^{cdd} et$^{ed\ princ}$ pers^{p} aeth$^{cdd\ 2}$ Eus$^{dem\ 138}$ Bas^{2,278} Chr (ad h. l. et^{txt} [exc cdd aliq] et^{com}) al Hier^{com} (*dat potestatem infirmos curare, leprosos mundare, daemones eiicere, ut magnitudinem promissorum probet magnitudo signorum*) Iuv | D *καθαρεισατε* | DF al *εκβαλετε* | GL al *δωτε*

9. ℵ* (^{b} suppl) om *μηδ. αργυρον* | *μηδε* c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler: DL al pauc *μητε*

10. *μη*: D k sah cop syr^{sch} *μητε* (*nec*) | *μηδε* ter: DL al pauc *μητε* | D* *χειθωνασ* | *ραβδον* c. ℵBD 1. 33. 118. al b c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l q δ vg sah (cop anceps) syr^{sch} syr$^{p\ cdd}$ arm aeth al Eus$^{luc\ 169}$ (*κατα δε τουσ λοιπουσ και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοισ μητε ραβδον μητε πηραν μητε υποδηματα μητε δυο χιτωνασ*) et$^{ps\ 348}$ Chr Hil ...

ὁ ἐργάτησ τῆσ τροφῆσ αὐτοῦ. 11 [83.2] εἰσ ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην
εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίσ ἐν αὐτῇ ἄξιόσ ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕωσ
ἂν ἐξέλθητε. 12 [84.5] εἰσερχόμενοι δὲ εἰσ τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε
αὐτήν. 13 καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸσ ὑμᾶσ ἐπιστρα-
φήτω. 14 [85.2] καὶ ὃσ ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶσ μηδὲ ἀκούσῃ τοὺσ
λόγουσ ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆσ οἰκίασ ἢ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ
ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 11, 24
ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ

Gb″Sz Ti ραβδουσ c. CEFGKLMPSUVXΓΔ[gr]Π al[150] fere a k syr[p ed] Chr[mo 1] (:: similiter lectio Lc fluctuat). Praeterea a b c g[1.] h q Hil (non item d f ff[1.] k vg) add *in manibus vestris* (*vestr.* om q) | γαρ: U* 258. om | τησ τροφ. (et. Ir[int 237]): KMΠ 299. al plus[15] a b c f ff[1.] g[1.] h q (non d k l vg) syr[p mg] aeth[cod] Hil του μισθου :: ut Lc (Clem[hom 3, 71] μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστ. ο εργ. του μισθ. αυτου) | αυτου c. ℵBCL 1. 22. 118. 124. 209. al h sah cop Thph Ir[int 237 cdd] ... ς (Gb°) add εστιν c. EFGKMPSUVXΓΔΠ al pler arm; item post γαρ D al[5], item *est enim* vel *enim est* it[pler] vg al (Ir[int] e cod uno) Hil

11. εισ ην δ αν πο. η κωμ. (η κω. L 124. sah post εισελθ., 1. 118. 209. a b ff[1.] h k Hil al om) εισελθ. c. ℵBCEFGKMPSUVXΓΔΠ etc (L etc): D 28. η πολισ εισ ην αν εισελθ. εισ αυτην | τισ εν αυτη: ℵK p[scr] εν αυτ. τισ | L om εστιν | μεινατε: X 28. 243. 301. μενετε | εωσ αν εξελθ.: X Amb om

12. ασπασ. αυτην c. ℵ[b vid et c]BCEFGKMPSUVXΓΔΠ al pl k am cop syr[utr] pers[p] Chr ... ℵ*[et cb]DL 1. 22. 209. ti** al plus[50] it[pler] vg arm aeth Thph Hil add λεγοντεσ ειρηνη τω οικω τουτω (c omissis ασπ. αυτ. *dicetis: Pax* etc; similiter sah[ask]) :: cf Lc 10, 5

13. και εαν (d *si enim*): D om και | ᾖ: C* ην | M al[3] η οικια εκεινη | αξια: L om | ελθατω c. ℵCL 13. 33. 346. al ... ς Ln ελθετω c. BEFGKMPUXΓΔΠ al pler; item SV al plus[20] εισελθετω ... D εσται, 99. b[scr*] om | εαν (L al pauc ει) δε μη η (L al[2] om) αξια: D ει δε μηγε | D* om ἡ | προσ c. CDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere (it vg *ad vos*, antea *super eam*) ... ℵB 243. Chr (et.[mo 5]) εφ (243 ε. υ. ανακαμψει) :: praecedente επ, cf et. Lc 10, 5

14. οσ etc: L b c g[1.] h k aeth οσοι α. μ. δεξονται υ. μ. ακουσωσιν (k *audierit*) | αν c. ℵBDKL al mu ... ς Ti εαν c. CEF unc rell min pl | εξω c. ℵBD 33. 157. al[10] it vg (*foras*, *foris*, *extra*) cop aeth (item L al[5] Bas[2, 262 edd] [sed non Garner.] εκ) ... ς Ti om c. CEF unc rell min pler arm | τησ οικιασ η (L om η): D arm[zoh] om | η τησ πολεωσ: ℵ η πολεωσ η κωμησ | εκεινησ: D al[6] it[pler] (non f; b post οικ.) vg om | εκ c. ℵC 33. 157. al[8] it vg (it[pler] vg *de*; k *a*) arm syr[p] ... ς Ti om c. BD unc rell min pler cop al Chr (:: cf Act 13, 51. Lc 9, 5)

15, αμην (1. 22. αμ. αμ.): L al[5] add γαρ | γομορρ.: ℵC praem γη |

Lc 10, 3 ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 [86.5] Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶσ ὡσ πρόβατα
ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡσ οἱ ὄφεισ καὶ ἀκέραιοι ὡσ
17–22 Mc 13, 9–13 Lc 21, 12–17 αἱ περιστεραί. 17 [87.1] προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παρα-
δώσουσιν γὰρ ὑμᾶσ εἰσ συνέδρια, καὶ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ αὐτῶν
μαστιγώσουσιν ὑμᾶσ· 18 καὶ ἐπὶ ἡγεμόνασ δὲ καὶ βασιλεῖσ ἀχθή-
σεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ καὶ τοῖσ ἔθνεσιν.
Lc 12, 11 s 19 [88.2] ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶσ, μὴ μεριμνήσητε πῶσ ἢ τί λαλή-
σητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε· 20 οὐ
γὰρ ὑμεῖσ ἐστὲ οἱ λαλοῦντεσ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸσ ὑμῶν
τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 παραδώσει δὲ ἀδελφὸσ ἀδελφὸν εἰσ θάνα-
τον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖσ καὶ
21 9. 13 θανατώσουσιν αὐτούσ. 22 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων

γομορρων c. ℵBEFGKSUVXΓΔΠ al pl a b c f g[1.] q vg Bas[2,262] Chr[codd] ... Gb′ Ti γομορρασ (DL -μορασ) c. CDLMP 1. 22. al plus[30] ff[1.] h k (ff[1.] *sodomae et gomorrae*, k *sodome et gomore*) Chr[montf] et[mo 6] (item Clem[hom 3, 31] *και αληθωσ υμιν λεγομεν* [Petrus loquitur], *ανεκτοτερον ἔσται γη σοδομων και γομορρασ εν ημερα κρισεωσ η τω τησ απειθειασ τοπω ενδιατελειν*. Item presbyteri ap Ir[int 4, 28, 1] *et quoniam tolerabilius Sodomae* [alii *Sodomis*] *et Gomorrae erit in iudicio quam civitati illi quae non recepit* [alii *recipit*] *sermones discipulorum eius*)

16. L ἀποστέλω | *εν* (CL *εμ*) *μεσω*: B *εισ μεσον* | *ωσ οι*: L al[10] fere *ωσει* | ℵ* Or[3,2] *ωσ ο* (ℵ[b] *οι*) *οφισ* (Or *γινεσθε φρονιμοι ωσ ο οφισ*) | *ακεραιοι* (it vg *simplices*): D *απλουστατοι* | *ωσ αι*: LX al pauc *ωσει*

17. *δε*: D al pauc a c g[1.] k m flor (Or[1, 295]) om | C* om *υμασ* | *εν τ. συναγ.* (et. Or Petr[4, 97]): D *εισ τασ συναγωγασ*

18. *κ. επι ηγεμονασ δε* (c. ℵBCEKMPSUVΓΠ al pl Or[1, 398. 3, 534] Petr[4, 97]; FGLXΔ al mu Or[1, 295] om) *κ. βασιλεισ*: D 111. *και επι ηγεμονων* (Or[1, 158] *επι βασιλεων κ. ηγεμονων* etc libere e Mt et Mc) | *αχθησεσθε* (et. Or[quater] Petr): D 111. *σταθησεσθε*, item *stabitis* it[pler] (non f vg) Cyp Hil, item (Ir[int 210] liberrime) Or[int 3, 532. 534] :: cf Mc 13, 9

19. *παραδωσιν* c. ℵBE* 1. 22. c[scr] item (*tradiderint*, k *-runt*) d f g[1.] k Cyp[saepe] al ... DGLX 33. al[40] fere (a b c ff[1.] g[2.] h m q floriac vg Hil Amb *tradent*) *παραδωσουσιν* (Gb′), item *-δωσωσιν* al plus[10] Or[1, 295] Chr (et.[mo 2]) ... ς Ti *παραδιδωσιν* c. CE[2]FKMSUVΓΔΠ al pl | Γ al *μεριμνησετε* | *πωσ η*: a b k floriac Cyp[quater] (sed[semel] habet) al om | *λαλησητε*: KΓ al plus[30] Or Chr[mo 4] *-σετε* | *δοθησεται -- ωρα* (C* cop syr[hr] *ημερα*) *τ. λαλησητε* (*-σητε* c. ℵBCEFGVXΓΠ** al pm, *-σιτε* Δ; ς Ln Ti *-σετε* c. KMSUΠ* al pl): DL al plus[10] k floriac harl* arm Or[1, 295] (sed habet[int 3, 532]) al Cyp[semel] (sed[ter] habet) Op om; hinc Gbo et Ln [*δοθ. -λαλ.*]

21. *τεκνον* (et. Or[1, 295] Eus[dem 298]): B[bent] *το τεκν.* | *επαναστησονται* (et. Or Eus): BΔ al pauc *-σεται*

διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνασ εἰσ τέλοσ, οὗτοσ σωθήσεται.
23 [89.10] ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶσ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰσ
τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰσ πόλεισ τοῦ
Ἰσραὴλ ἕωσ ἔλθῃ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου. 24 [90.3] Οὐκ ἔστιν μαθη- Lc 6, 40 Io 13, 16
τὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλοσ ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ.
25 ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ, καὶ
ὁ δοῦλοσ ὡσ ὁ κύριοσ αὐτοῦ. [91.10] εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ
ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺσ οἰκιακοὺσ αὐτοῦ. 26 μὴ οὖν φοβη-
θῆτε αὐτούσ· [92.1] οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκα- Mc 4, 22 Lc 8, 17
λυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 [93.5] ὃ λέγω ὑμῖν
ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰσ τὸ οὖσ ἀκούετε, κηρύ-

---

23. *διωκωσιν*: DΔ al *-κουσιν* | Petr[4,97] *εκ τησ πολεωσ ταυτησ* | *φευγ. εισ τ. ετεραν* c. ℵB 33. 265. Or[3,473. 4,398.] (item[3,709 cdd]) Petr Ath[1,91] et[258] Cyr glaph[112]; item ς Ti *φ. ε. τ. αλλην* c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Clem[597] Or[3,709 cdd] Const[5,3,2]; item alterutrum c f l q vg (*fugite in aliam*, ita et. Iul[pap] ap Ath[2,606]; sed q *fug. in alteram*) cop syr[utr] go aeth ... DL 1. 13. 22. 118. 124. 209. 247. al a b ff[1·] g[1.2·] h k gat mm arm Or[1,380.295] (Hil *ex una deinde in duas urbes fugam suadet*) *φευγ. εισ τ. ετεραν* (DL 247. *αλλην*)· *καν* (D *εαν δε*) *εν τη ετερα* (D *εν τη αλλη*, L al[9] Or[1,295] *εκ ταυτησ*: ita Gb) *διωκωσιν* (D *-κουσιν*, L 247. *εκδιωξουσιν*) *υμασ* (Or[1,380] *παλιν* omisso *υμασ*) *φευγετε εισ την αλλην*: ita Gb, Ln *φ. ε. τ. ετ.* [*καν - - αλλην*] | *γαρ* (et. k am fu syr[utr] go al Or[1,295]): DM al[15] it[pler] vg cop arm aeth al om (Gb°) | c* ti** al *οτι ου μη* | *τελεσητε*: ti al pauc Or[1,295] *-σετε* | *του ισρ.* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[1,295] Chr ... Ln om *του* c. BD | *εωσ* c. ℵBX al ... ς Ln Ti add *αν* c. CD unc rell min pler Or[1,295] Chr; item ℵ[c] al add *ου*

24. *διδασκαλον*: c. BCDEGKLSUVXΓΔΠ al pl it vg al mu Or[4,424] Cyr[4,308] et[ador 595] al ... ℵFM 13. al plus[20] syr[utr] arm[cdd] aeth add *αυτου* (al pauc a b q Hil om *αυτου* post *κυριον*)

25. *ο δουλοσ* (et. a c g[1·] h q am; Δ* add *αυτου*): L al pauc b f ff[1·] g[2·] k vg Cyr[4,533] *τω δουλω* | *τον οικοδ.* et *τουσ οικ.* c. ℵB[2]CD unc rell min omn[vid] .. Ln *τω οικοδεσποτη* et *τοισ οικιακοισ* c. B* | *βεελζεβουλ* c. CEFGKMSUVΓΔΠ al pler a f ff[1·] g[1·] h q syr[p] et[mg gr] arm aeth go; item *βελζ.* DLX b (*velzebul*) k cop ... ℵB *βεεζεβουλ* ... c g[2·] vg sax fr syr[sch] pers[p] *beelzebub*; mm *belzebud* | *επεκαλεσαν* c. ℵ[c]BCEFGKMSVXΓΔΠ al plus[50] Ath[1,566] Cyr[ador 596] et[es 709] al; item *επεκαλεσαντο* ℵ* 4. 59; item *απεκαλεσαν* U al[40] fere ... ς (= Gb Sz) *εκαλεσαν* c. 1. al ut[vid] mu; L *εκαλεσαντω*, D *καλουσιν* | *οικιακ.* c. ℵBEFGKLVXΓΔΠ al pl ... Gb'' *οικειακ.* c. CDMU al pl. Cf ad v. 36

26. *κεκαλυμμ.*: X al pauc *κεκρυμμ.* | *ου γνωσθ.*: E *ουκ αποκαλυφθησεται*

27. *εισ*: M al[4] Bas[2,296] *προσ* | *ακουετε* (et. Clem[bis] Eus[ps bis]; L *-εται*): 1. 22. al Chr[mo 6] Bas[2,296] *ηκουσατε*, Or[3,534 cod] *ακηκοατε*, item a al

ξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόν-
των τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ.
29 οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ
πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 ὑμῶν δὲ καὶ αἱ

audistis | κηρυξατε: D Or[3,534] Eus[ps 330.500] κηρυσσετε (D -ται, sed d *praedicate*), L κηρυχθησετε

28. *μη φοβεισθε* c. ℵBCEFGLMUVXΓΔΠ al plus[100] Eus[pr 13,10] Bas[2,284.296] Cyr[apol 246] al, item K al mu -βησθε (Iust[ap 1,19] *μη φοβεισθε τουσ αναιρουντασ υμασ και μετα ταυτα μη δυναμενουσ τι ποιησαι, ειπε, φοβηθητε δε τον μετα το αποθανειν δυναμενον και ψυχ. κ. σωμ. εισ γεενναν εμβαλειν.* Clem[2·cor 5] *και υμεισ μη φοβεισθε τουσ αποκτενοντασ υμασ και μηδεν υμιν δυναμενουσ ποιειν, αλλα φοβεισθε τον μετα το αποθανειν υμασ εχοντα εξουσιαν ψυχησ και σωματοσ του βαλειν εισ γεενναν πυροσ.*) ... ς (= Gb Sz) *φοβηθητε* c. DS 1. al sat mu[vid] (Clem[hom 17,5] *λεγων· μη φοβηθητε απο του αποκτεινοντοσ το σωμα, τη δε ψυχη μη δυναμενου τι ποιησαι· φοβηθητε τον δυναμενον και σωμ. κ. ψυχ. εισ τ. γεενν. του πυροσ βαλειν. ναι λεγω υμιν, τουτον φοβηθητε* :: cf Lc) Or[1,296] Eus[ps 308] Const[5,4,3] :: cf Lc | *αποκτεννοντων* c. ℵCDUΓΔΠ[2] 1. ti[**] al plus[30] (Clem[2·cor]); item Gb Sz *αποκτενοντων* c. EF[we]GKLMSVXΠ[*] al plus[100] ... ς (Schu prob) *αποκτεινοντ.* c. B al pm (item Or Eus Const Cyr) | *αποκτειναι*: D[*] *σφαξαι* | *φοβεισθε* c. ℵB(mai ed utraq) C al ... ς Ln Ti *φοβηθητε* c. D unc rell min pler Or Const Bas Cyr :: in Lc *φοβηθητε* quater nec fluctuat | *δε*: L 1. al[5] Isid[3,295] (sed[cod] *δε*) om | *δυναμ. και* (et. Iust[ap 1,19] Clem[hom] Thdot[972] Or[ter] al Ir[int 210] Or[int 4,600] etc): a b c g[1.] h m q (non f ff[1.] k vg) cop syr[utr] arm aeth Or[1,296] Or[int 3,876] Tert[semel] al om *και*, hinc Ln [*και*] | *ψυχ. και σωμα* (Clem[hom] Ir[int] Tert[ter] Leif *σω. κ. ψυχ.*) c. (ℵ Or[2,536] *ψυ. κ. το σωμ.*) BCDLXΠ al pm Iust Clem[hom] Thdot Or[1,296] et[alibi] Const Bas Cyr al ... ℵ[c]EF[we]GKMSUVΓΔ al plus[50] *την ψυ. κ. το σωμ.* | *εν γεεννη*: D *εισ γεενναν*, item it[pler] (non k) vg Ir[int] Tert al

29. D[*] Or[2,722] (non item[1,296]) *του ασσαριου* (L *ασαρ.*) | D *πωλουνται* | *επι* (Or[3,344]; *εισ*[1,296]; *super* it[pl] vg; *in* ff[1.] h k) *την γην* (et. Or[bis] Bas[2,284]; X al[5] Cyr[glaph 23] *τησ γησ*) ... Or[1,263. bis 794] et[2,822] et[4,356] Chr[montf] et[mo 6] Iuv[vid] *εισ την* (Or[1,794. 2,822] Chr om) *παγιδα.* Cf Clem[hom 12,31] *ανευ γαρ τησ του θεου βουλησ ουδε στρουθοσ εν παγιδι εμπεσειν εχει* ... L Or[2,722] Novatian Op om (non item Ir[int] Cyp Tert Hil al), hinc Gb[oo] | *ανευ* (it[pler] [non k l vg] go cop[cdd 2] al Or[1,263] et[int 4,503] Ir[int 154] Tert Cyp al add *τησ βουλησ*, vide ante Clem[hom]) *του πατρ. υμων* (U al Ath[cdd] *ημων*, Or[2,722] Ath[cod] *μου*, Or[1,296] et[2,822] om): 435. al[30] fere it[mu] cop aeth[cod] Or[1,296] et[2,822] et[3,344] Ath[1,389] Cyr[glaph 23] Or[int 1,142] add *του εν [τοισ] ουρανοισ*

30. *υμων δε* (et. Or[1,296] Eus[ps 204.357] Bas[2,284] Cyr[glaph 23] et[ador 204] etc):

τρίχεσ τῆσ κεφαλῆσ πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 μὴ οὖν φοβεῖσθε· 6, 26
πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖσ. 32 Πᾶσ οὖν ὅστισ ὁμολο-
γήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ· 33 $^{94.2}$ ὅστισ
δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ
αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ. 34 $^{95.5}$ Μὴ 34—36 Lc 12, 51—53
νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ Mich 7, 6
τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆσ μητρὸσ αὐτῆσ καὶ νύμ-
φην κατὰ τῆσ πενθερᾶσ αὐτῆσ, 36 καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου
οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 $^{96.5}$ Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ Lc 14, 26 s

---

D it^{pl} (non f g$^{2.}$ l) Clem^{263} Hil al *αλλα* | LX al *αι τριχαι* (L ε et -χε) | *κεφαλησ*: DL it^{pl} cop go syr^{sch} al Clem Hil al add *υμων*

31. *φοβεισθε* (Gb') c. ℵBDL 1. 13. 33. al^{5} Or^{1,296} Cyr$^{ador 204}$ ... ς *φοβηθῆτε* (M al add *αυτουσ*) c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler Bas^{2,284} Chr | *πολλων*: al^{10} fere a b c g$^{1.}$ h q Bas^{cod} et^{edd} (sed non Garneri) Hil *πολλω* (*multo*)

32. *ουν* (et. Clem^{595} Or$^{1,296.3,534}$ Cyr^{4,965} etc): X al pauc (Or^{3,719} libere) Chr (et.$^{mo 3}$) om | *ομολογησει* (et. Or$^{1,296.3,534}$ Cyr Chr): EUV al pauc *-γηση* (item Clem *οστισ εαν ομ.*, Or$^{1,280.399.3,719}$ *οσ εαν ομ.*) | *εν* (G om) *αυτω* (et. Clem Or^{saep} Cyr^{4,965} Tert al): DL (ante *καγ.*) al pauc (Did^{362} libere) *αυτον* (it^{pler} [non k] vg *confitebitur me - - et ego eum*) | *εν ουραν.* c. ℵDEFGLMSUXΓΔΠ al pler Clem Or$^{1,280.296.399}$ Chr ... Ln *ε. τοισ ουρ.* c. BCKV al^{8} Or^{3,719} (et^{3,543} libere) Cyr^{4,965}

33. *δ' αν* c. ℵDEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or$^{2,296.298}$ Cyr^{4,965} Chr ... BL 300. *δε* (Ln), item C *δ'* (sed sequente *απαρν.* pro *αρν.*) | *αρνησηται* (LX al *-σεται*): C 1. Or^{bis} (sed^{1,399} *αρνησ.*) *απαρνησηται* | *αρνησομαι* (KL al *-σωμαι*): 1. Or^{bis} (sed^{3,543} *αρν.*) *απαρν.* | *καγω αυτ.* c. ℵBDΔ 1. 33. al plus^{15} Or^{1,298} et^{3,543} Cyr^{4,965} Chr (et.$^{mo 5}$) al; item it vg arm go ... ς Ti *αυτον καγω* c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler Or^{1,296}, item syr^{utr} aeth | *εν ουρ.* c. ℵCDEGKLMSUΓΔΠ al pler Or$^{1,296.297}$ Chr ... BVX al pauc Or^{1,298} Cyr *ε. τοισ ουρ.* (Ln)

34. *νομισητε*: Γ al *-σετε* | *βαλειν* (K al pauc *βαλλειν*, sed K *-λλειν*) *ειρηνην* (ita et. a b c f am fu for Hier^{esai}): ℵ g$^{1.}$ ff$^{1.}$ q Tert Hil *ειρ. βαλ.* (h k vg^{ed} *pac. veni* [vg *venerim*] *mittere*) | Γ al ab *ειρηνην* pr ad *ειρ.* sec transiliunt. Totum versum syr^{cu} sic: *non veni mittere pac. in terram sed divisionem voluntatum et gladium.* Similiter Or^{3,188} *μη νομιζητε οτι ηλθ. βαλ. ειρηνην* (et$^{1,298.4,37}$ libere add *επι την γην*) *αλλα μαχαιραν.*

35. *διχασαι*: D*Δ (sed d *separare*) *δικασαι* | *ανθρωπον*: D 42. 114** it^{pler} (non f k vg Ir$^{int 325}$ Tert al) syr^{cu} Hil Op *υιον* | L *θυγατεραν*

36. D *εκθροι* | *οικιακοι* (B^{bent} *οικοικοι*?) c. ℵCDEFGKLMVXΔΠ ac longe pl: UΓ al plus^{40} *οικειακοι* (Gb''). Apud Zonaram „*οἰκειακὸσ ὁ οἰκεῖοσ,*

οὐκ ἔστιν μου ἄξιός, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ
Lc 17, 33 Io 12, 25 ἔστιν μου ἄξιοσ, 38 καὶ ὃσ οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ
38 s 16, 24 s ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιοσ. 39 [97.3] ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσασ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
Lc 10, 16 Io 13, 20 ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 [98.1] Ὁ δεχόμενοσ ὑμᾶσ ἐμὲ δέχεται,
καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενοσ δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 [99.10] ὁ δεχό-
μενοσ προφήτην εἰσ ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται,
καὶ ὁ δεχόμενοσ δίκαιον εἰσ ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψε-
Mc 9, 41 ται. 42 [100.6] καὶ ὃσ ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον
ψυχροῦ μόνον εἰσ ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ
τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

XI.

1 [101.10] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ διατάσσων τοῖσ
δώδεκα μαθηταῖσ αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσ-
σειν ἐν ταῖσ πόλεσιν αὐτῶν.
2—6 Lc 7, 18—23 2 [102.5] Ὁ δὲ Ἰωάννησ ἀκούσασ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα
τοῦ Χριστοῦ, πέμψασ διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 3 εἶπεν αὐτῷ· σὺ

οἰκιακὸσ δὲ ὁ ἐν τῷ οἴκῳ. Coraes ad Plut. Cic. 20. οἰκιακά εἰσι τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἢ τὰ τῆσ οἰκίασ, οἷόν ἐστι τὸ ἐχθροὶ τοῦ ἀνδρὸσ οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ, οἱ σύνοικοι· οἰκειακὰ δ᾽ ἂν λέγοιτο, εἴγε ὅλωσ καὶ λέγεται, τὰ τῶν οἰκείων.). Cf ad v. 25

37. και ο φιλ. υι. η (S και, Δ add ο) θυγ. usq αξιοσ (et. Or[1,299] Eus[theoph 143.144] Or[int 3,20] Cyp[bis; semel] om): B*D 17. 243. syr[p] cod om

38. και οσ ου λαμβανει (K al -νη) usq αξιοσ: M* om

39. και ο: D Tert ο δε

41. λημψεται bis c. ℵBCDLZΔ Chr[gue] ... ς ληψ. c. EFGKMSUVXΓΠ al omn[vid] | D al[2] om και ο δεχ. δικ. usq λημψ.

42. εαν c. ℵCEFGKLMPSUVZΓΔΠ al pler ... BD 33. αν (Ln) | ποτιση: L 33* al pauc -σει | των μικρων: D των ελαχιστων, item *minimis* it vg go al (157. τ. μικρ. τουτ. των ελαχιστ.) | ψυχρου (D it[pler] [non k] vg syr[cu] [non syr[utr]] cop arm aeth go Or[3,626 alludens] praem vel add υδατοσ): MXZ 33. ti* al plus[10] ψυχρουν | μονον: D al[3] syr[cu] cop Cyp om (Δ* ψυχρουμενον, **ψυχρ. μονον) | μαθητου (E* om μον. εισ ον. μαθ.): b ff[1.] g[1.2.] (non c f h k q vg) *meo* | απολεση (LZΓ al fere[20] -σει) τ. μισθ. αυτ.: D a b c g[1.] h k q cop aeth Cyp al απποληται ο μισθοσ αυτου

XI. 1. ετελεσεν c. ℵBCDEFGKLPSUVXZΓΔΠ etc: M al plus[10] συνετελ.

2. ακουσασ: M post εργα pon | FLX al δεσμοτηριω | του χ̅υ̅: D al[20] fere syr[cu] aeth[rom] Chr[mo 6] του ι̅υ̅ (item Or[3,469] τα περι του ι̅υ̅) | δια (Gb' prob Schu) c. ℵBC*DPZΔ 33. 124. q (*mittens per disc.*) syr[utr] arm go

εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς Deu 8, 15
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ Es 35, 5 s
βλέπετε· 5 τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ 61, 1 29, 18 s
καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτω-
χοὶ εὐαγγελίζονται· 6 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ
ἐν ἐμοί. 7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς 7–11 Lc 7, 24–28
ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κά-
λαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρω-
πον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς
οἴκοις τῶν βασιλέων. 9 ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; ναὶ

(item a b c f h k syr^{cu} *discipulos*, item Dial^{37} *επεμψε τους μαθητας*) ... ς *δυο* c. C^{3}EFGKLMSUVXΓΠ al pler ff^{1} g^{1} vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ Or^{3,469} Chr al :: e Lc

3. *αυτω*: M *αυτοις*, item b *illis* (it^{pm} om) | *ο ερχομενος* (et. Or Dial etc): D^{*gr} *ο εργαζομενος*

4. D a b c ff^{1} g^{1} h *αποκρ. δε* | *ιωαννη* (ℵ* *τω ιω.*) c. ℵBCE (*-ννην*) FGKLMPSUVXZΓΠ etc: DΔ *-ννει* | L 435. cop syr^{cu} Or^{4,110} (et^{3,514} *ειδετε κ. ηκουσατε*) *βλεπ. και ακου.* :: e Lc

5. *και χωλ.* c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} a b k l q go syr^{cu} et^{utr} etc ... ZΔ 28. c f ff^{1} g$^{1.2}$ h vg cop arm aeth Or$^{2,586.\,4,110}$ Chr^{gue} om *και*, Ln [*και*] (D om *και χωλ. περιπατ.*) | *λεπροι*: K k syr^{cu} et^{utr} Chr$^{mo\,2}$ *και λε.* | *και κωφοι*: c f ff^{1} g^{2} h vg fr sax cop aeth Or^{4,110} om *και*, Ln [*και*] | *και νεκρ.* c. ℵBDLPZΔ 1. 13. al a b g^{1} k l q for syr^{cu} et^{utr} arm go Chr (et.^{mo3}) Bas^{sel} ... ς om *και* c. CEFGKMSUVX al pler cop c f ff^{1} g^{2} h vg (non for, sed am) sax fr Or$^{2,586\,lib}$, Ln [*και*] (syr^{cu} *κ. νεκρ. εγ.* post *ευαγγ.* pon; Or^{4,110} om; Clem$^{151\,lib}$ et Or$^{2,586\,lib}$ *ανιστανται* pro *εγ.*) | *και πτωχοι*: c f ff^{1} (non a b g$^{1.2}$ h k q) vg (et. am, sed non for) item (ubi et. ante *χωλ.* et *κωφ.* om, item om *κ. νεκρ. εγ.*) Or^{4,110} om *και*, Ln [*και*]

6. *εστιν* (h k *erit*): X 235. Chr (et.$^{mo\,6}$) a b Hil Prom Quaest om | *ος εαν* c. ℵCEFGKLMPSUVXZΓΔΠ al pler Clem^{151} Chr ... BD 1. 33. *ος αν* (Ln)

7. B *ιωανου*, item vv. 11. 12. 13. | *εξηλθατε* c. ℵBCDGLPZ al^{7} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EKMSUVXΓΠ al pler ... FΔ *εξεληλυθατε*

8. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^{9} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler ... F *εξεληλυθατε* | *εν* (D* it vg om) *μαλακ.* c. ℵBDZ 47^{ev} a c ff^{1} g$^{1.2}$ k q vg (exc gat) Tert Hil al ... ς add *ιματιοις*, Ln [*ιμ.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth go (cop aeth et. post *μαλακα* add) :: ita Lc | D *ημφιασμενον* | E* *φορουσιν* | *βασιλεων* c. ℵBCDLMPUZΓΔΠ^{2} al pl ... EFGKSVXΠ* al fere^{90} *βασιλειων* (FGΠ ti* al pler) vel (ita Gb' Sz) *-λείων* (K *-λεῖων*) :: cf Lc. Praeterea ς Ln Ti add *εισιν* c. ℵ^{c}CD unc rell etc ... om c. ℵ*B

9. *εξηλθατε* c. ℵBCDLPZΔ al^{7} Chr^{gue} ... ς *εξηλθετε* c. EGKMSUVXΓΠ al pler (idem in Or editum) ... F *εξεληλυθατε* | *προφ. ιδ.* c. ℵ*BZ Or^{3,472} (quam-

λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 [103.2] οὗτόσ ἐστιν περὶ οὗ
3. 3 Mal 3, 1 Mc 1, 2 γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου, ὃσ κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 [104.5] ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖσ γυναικῶν μείζων Ἰωάννου
τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότεροσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων
12—13 Lc 16, 16 αὐτοῦ ἐστίν. 12 [105.5] ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. 13 [106.10] πάντεσ γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμοσ ἕωσ Ἰωάν-
Mal 3. 23 νου ἐπροφήτευσαν, 14 καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτόσ ἐστιν Ἡλείας
14—19 Lc 7, 31—35 ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 16 [107.5] Τίνι δὲ
ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοισ καθημένοισ ἐν
ταῖσ ἀγοραῖσ, ἃ προσφωνοῦντα τοῖσ ἑτέροισ 17 λέγουσιν· ηὐλήσαμεν

vis Mt et Lc miscere videatur) Chr^{comm} cat$^{ox\,267}$ (est cat^{marc}, sed „ex Mt" ista verba afferuntur) (f k cop coniung *videre prophetam*) ... ς (Ln) *ιδειν; προφητην* (Π *τον προφ.*); quem ordinem tuentur ℵ^{c}CDEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or^{4,117} Chr^{txt}:: ita et. Lc

10. *ουτοσ* c. ℵBDZ b g$^{1.}$ k syr^{cu} aeth Or^{4,110} Amb Op Quaest ... ς add *γαρ*, Ln [*γ.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h q cop syr^{utr} go arm Chr:: cf 3, 3 ubi *γαρ* non fluctuat | *εγω* (et. Or$^{4,75.119}$ Eus$^{ecl\,35}$): Z c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ cop Chr (et.$^{mo\,6}$) Amb om, Ln [*εγ.*] | X al pauc *αποστελω* | *οσ κατασκ.* c. ℵBCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg\,cod}$ arm aeth go Or^{4,119} Eus$^{ecl\,35}$ Tert al ... Ti *και κατασκ.* c. P a b c k cop syr^{p} Chr$^{mo\,2}$ et^{gue} Amb^{semel} Hier^{malach}

11. EFGLX al pm *εγειγερται* | D* *ε. τοισ γ. των γυναικ.* | *αυτ. εστ.* c. ℵBDEFGKLMSUVXZΓΔΠ al omn^{vid} b k Cyr^{4,474}... Ti *εστ. αυτ.* c. C it^{pler} vg

12. *δε*: D^{gr*} cop Amb om | D* *ιωαννουσ* | *βιασται* (et. Iust$^{tr\,51}$): D (item Clem^{947}) *οι βιαστ.*

13. C al mu *ιαννου* | *επροφητ.* c. ℵB*CDZ 1. 13. a^{scr}, Δ *προφητευσαν* ... ς *προεφητ.* c. B**EFGKLMSUVXΓΠ al pler

14. *δεξασθαι* (it *accipere, scire, audire, recipere, percipere*, vg *recipere*) ... EL al mu *-σθε* | *ἡλ-* hoc acc. c. EGKLM etc, item *helias* it vg ... ς *ἠλ-* c. FΓΠ etc | *-λειασ* c. B*D (alibi passim et. ℵ) ... ς Ln Ti *-λιασ* c. ℵB^{2}C unc rell et min omn^{vid}

15. *ωτα* c. BD 32. k (Sever$^{caten\,85}$ *το δε εχων ωτα αντι του ο εχων διανοιαν λογικην*) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ etc Docet hipp^{266} Iust$^{tr\,51}$ Or^{4,91} et$^{int\,3,442}$ et^{alibi} al:: sine *ακ.* semper Mt (13, 9 et 43 et. ℵ); in Mc et Lc *ακ.* nusquam fluctuat

16. *παιδιοισ* c. ℵBCDEFGKLMSUVXZΓΔΠ al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *παιδαριοισ* c. min | *καθημ.* ante *εν* (Gb') c. ℵBCDLMZΔ al fere^{20} it vg al pl Chr ... ς post *αγορ.* c. EFGKSUVXΓΠ al pler Clem^{105} (magis e Mt quam Lc videtur):: cf Lc | *εν ταισ αγοραισ* c. ℵBZ 124. 157. cop syr^{p} (1. *εν αγορα καθημ. εν ταισ αγοραισ*) ... ς Ti *εν αγοραισ* c. CEFGKLMSUVX

ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 ἦλ-
θεν γὰρ Ἰωάννησ μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· δαιμόνιον Io 10, 20
ἔχει. 19 ἦλθεν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέ-
γουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωποσ φάγοσ καὶ οἰνοπότησ, τελωνῶν φίλοσ καὶ
ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆσ.

20 $^{108.5}$ Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰσ πόλεισ ἐν αἷσ ἐγένοντο
αἱ πλεῖσται δυνάμεισ αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 οὐαί σοι 21—23 Lc 10, 13—15
Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγέ-

ΓΔΠ al pl Clem ... D εν τη αγορα, Ln (ex errore) Gb′ εν αγορα c. al pl Euth Thph; item *in foro* it vg syr^{cu} et^{sch} arm aeth go al:: cf Lc | α (Chr και) προσφωνουντα et λεγουσιν (Gb′) c. ℵBDZ al^{10} ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l (k *qui atclamant aliis dicentes*) vg cop syr$^{p\ mg}$ Chr$^{com\ gue}$; C α προσφωνουσιν et και λεγ. ... ς και προσφωνουσι et και λεγ. c. EFGKLMSUVXΔ etc, c *et clamantibus -- dicentibus*, b f h *et clamantibus -- dicentes*):: cf Lc | τοισ ετεροισ (Gb′) c. BCDEFKLMXZΓΔΠ* al plus^{50}, item αλληλοισ Chr$^{com\ gue}$, *invicem* vel *in inv.* vel *ad invicem* a b c g$^{1.}$ q cop, *aliis* d g$^{2.}$ k go, *ad alterutrum* f; absque αυτων (Gb^{0}) c. ℵBDZ 1. al it vg cop go ... ς (Ln) τοισ εταιροισ c. GSUVΠ^{2} al pl syr^{cu} et^{utr} arm aeth ff$^{1.}$ l vg (*coaequalibus, aequalib.*), adduntque αυτων c. unc iisdem et CEFKLMXΓΔΠ* al pl syr^{omn} arm aeth

17. λεγουσιν ... ς και λεγουσιν: vide ad v. 16. | LU al mu ορχησασθε | εθρηνησαμεν (prob Schu) c. ℵBDZ 1. 248. 48^{ev} c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k l vg cop go al Clem^{105} Chr$^{com\ gue\ semel}$ Aug ... ς add υμιν c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler a b h q syr^{omn} arm aeth:: ita Lc

18. γαρ: L προσ υμασ, al^{12} syr^{cu} syr^{p} γαρ πρ. υμ. | B ιωανησ | Δ μητ εσθ.

19. φιλοσ (h. l. et. k): ℵL al^{5} c f h cop Clem^{535} Aug^{bis} ante τελων. pon:: ut Lc, a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q vg post αμαρτ. | και εδικ. usq αυτησ: b om | 13. 124. 356. k απο παντων των:: e Lc | εργων c. ℵB* 124. codd ap Hier (in h. l. *in quibusdam evv. legitur:* iustificata est sapientia ab operibus eius. *Sapientia quippe non quaerit vocis testimonium sed operum*) cop syr^{sch} et^{p} cop arm^{cdd} aeth (et aeth^{cod} post εργων add και απο των τεκνων αυτησ) pers^{p} pers^{cod} (scholl: διο και εδικ. η σοφ. απο τ. τεκν. αυτησ ητοι επι τοισ εργοισ etc; aliud: δικαιουνται δε και απο εργων σοφια κατα σοφιαν επιτελουμενη η απο λογων) ... ς Ln Ti τεκνων c. B^{2}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{fere} it^{pler} vg syr^{cu} et$^{p\ mg}$ arm^{ed} go al (Valentt ap Ir^{40} et Or^{4,48} e Lc an e Mt? Praeterea Or^{3,211} τα δε τεκν. τησ σοφ. και εν τω ευαγγ. αναγεγραπται και αποστελλει η σοφ. τα τεκν. αυτησ.) Chr Hil

20. ηρξατο c. ℵBDEFGMSUVXΓΔ etc ... CKLΠ al^{50} fere (et evglstaria) g$^{1.}$ (?) h syr^{cu} et^{utr} aeth al add ο ις, item Chr (et.$^{mo\ 6}$) praem | εγενοντο: D γεγονεισαν (d *factae sunt;* k vero *fact. fuerant*) | αυτου: D g$^{1.}$ syr^{cu} om

21. χοραζειν c. ℵBCEFGKMSVΔΠ (Γ -ζην) etc; item ς (Ln) χοραζιν c. U al pl ... X al mu χωραζειν, item χωραζιν vel (ut Or) χώρα ζίν ti** 126. al^{10} Or$^{2,119.120}$... L χοραζζη, D χοραζαϊν, vg b g$^{1.}$ h *corozain* (*chor.*),

νοντο αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ
σποδῷ μετενόησαν. 22 πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτό-
τερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ ὑμῖν. 23 καὶ σὺ Καφαρναούμ,
μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ, 109.10 ὅτι εἰ
ἐν Σοδόμοισ ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν
10. 15 Lc 10, 12 ἂν μέχρι τῆσ σήμερον. 24 πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτό-
τερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεωσ ἢ σοί.
25–27 Lc 10, 21 s 25 110.5 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐξο-
μολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆσ γῆσ, ὅτι ἔκρυψασ

a f ff$^{1.}$ q am *corazain* (*chor.*), c *corozaim*, k *chorazun* | ουαι σοι sec (et. Or etc): D it^{pler} (non f q nec vg) Hil και | βηθσαϊδαν c. ℵ*BEFGKMSUXΓΔΠ (ℵ*et^{c}Π* βηδσ.) ti* etc ... ℵ^{corr} (c ut^{vid}) CD (βεθσαειδα) L (βιθσ.) V al^{90} (vv pler vel omn) Or^{2,119} al βηθσαϊδα (Gb″ Ln) | B*Δ σειδωνι (et. v. sq) | εγενοντο: D εγεγονεισαν, 33. 157. al^{3} εγενηθησαν | σποδω c. BDEFGKLMSVXΓΔΠ al pler it vg cop syr^{cu} et^{sch} etc ... ℵCU 33. al Or^{2,119} et$^{int 1,87}$ Gaud al add καθημενοι et Δ 1. al^{25} fere Bas^{2,234} -μεναι, item syr^{p} :: e Lc

22. Γ om λεγω υμιν

23. καφαρναουμ (Gb″) c. ℵBD 33. it (d *caparnaum*) vg sax fr cop go Ir$^{int 278}$ etc ... ς καπερναουμ c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc. Cf ad 4, 13. | μη (D*L η, praecedit -ουμ) et υψωθηση (L -σει) c. ℵBCDL 1** 22. 42. a b c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l (*usque ad cael. exaltaveris*) (g$^{1.}$ *quae* [ἣ pro μη ut D*L] et *exaltaberis*; k *ne quomodo in caelum elata es usq. ad inferos descendas*) vg syr^{cu} cop arm aeth pers^{wh} Ir$^{int 278}$ Hier (ad h. l. ex cdd suis) ... ς ἡ et υψωθεισα c. KMXΔΠ* al pl go Caes^{3,79} Chr^{gue}, item Gb′ Ti ἣ et υψωθησ c. E (ipse* θησ ex θησα) FGSUVΓΠ^{2} al plus^{50} Chr, item (*quae - - exaltata es*) f g$^{1.}$ h q cod ap Hier (*in altero exemplari reperimus*) syr^{utr} pers^{p} et^{cod} (ap Whel.); Max$^{trin 423}$ εαν εωσ τ. ουρ. υψωθησ, αλλ εωσ αδ. κατ. | ουρανου c. ℵBDΔ al Caes Chr^{gue} ... ς του ουρ. c. CEFGKLMSUVXΓΠ al pler | εωσ αδου: DL a b praem η (L ἡ, a b d *aut*), item g$^{2.}$ *et*, c *et si exaltata fueris*, Max^{trin} αλλ | καταβιβασθηση (-σει L) c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} cop arm al ... Ln Ti καταβηση c. BD Caes, item (*descendes*) it vg Ir^{int} aeth, item (*vadis*) go (:: in Lc iidem fere i. e. BD syr^{cu} aeth καταβηση) | εγενηθησ. c. ℵBCD 1. 157. al ... ς εγενοντο c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | γεν. εν σοι: B εν σοι γεν. (Ln) | εμεινεν c. ℵBC 1. 33. al ... ς Ti εμειναν c. DEFGKSUVΓΠ al pler ... LXΔ ti** Chr^{gue} εμεινον, M al εμενον

24. υμιν (syr^{cu} om): al^{5} syr^{sch} syr^{p} σοι | οτι: ℵ* et^{c} 33. Ir^{int} om | ℵ Ir^{int} ανεκτ. ε. γη σοδ. | σοι: DM^{mg} it (exc f l) Ir$^{int 278}$ υμιν

25. εκρυψασ c. ℵBD 12. Clem$^{hom 8,6}$ (εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τησ γ. οτι εκρυψ. ταυτα απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλυψασ αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. Cf et.^{18,15} et ^{16} - - μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ, κρυψασ αυτα απ αυτων) ... ς απεκρυψ. c. CEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Ir^{93} (εξομολογησομαι σοι πατερ κυριε των ουρανων κ.

ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοισ·
26 ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτωσ εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.
27 111.3 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου, 112.3 καὶ οὐδεὶσ ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τισ ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸσ καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸσ ἀποκαλύψαι.
28 113.10 Δεῦτε πρόσ με πάντεσ οἱ κοπιῶντεσ καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶσ.
29 ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶσ καὶ μάθετε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι πραΰσ εἰμι καὶ ταπεινὸσ τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖσ ψυχαῖσ ὑμῶν.
30 ὁ γὰρ ζυγόσ μου χρηστὸσ καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

τησ γ. οτι απεκρυψασ [^{int} add ταυτα] απο - - αυτα νηπιοισ) Or^{3,757} Eus$^{ps\,39}$ (sed possunt hi tres etiam a Lc pendere) al :: cf Lc ubi non variat | ταυτα: L αυτα | συνετων ... 1* δυνατων | D απεκαλυψεσ

26. ναι: Marcos ap Ir ουα | ευδοκ. εγεν. c. ℵB 1. 33. k (*placitum factum est*) cop, item (ut ante) Marcos ap Ir (οτι εμπρ. σου ευδ. μοι [^{int} om] εγενετ.) ... ς Ti εγεν. ευδοκ. c. CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (Or^{3,757} ut ante) Chr, item *fuit placitum*, *fuit benepl.* it^{pl} (sed f ff^{1} *conplacuit*, *placuit*) vg Hil al. Similiter lectio in Lc fluct.

27. πατροσ μου (et. ℵ^{b}): ℵ* Iust$^{tr\,100}$ Marcos ap Ir$^{int\,93}$ (non ap Epiph) Hil om μου | επιγινωσκει (et. Clem$^{939\,lib}$ Eus$^{marc\,6.\,88}$, item *cognoscit* Ir$^{int\,233.\,235}$): c g^{scr} Iust$^{tr\,100}$ Eus$^{marc\,88\,cdd}$ Did$^{tri\,26.\,72}$ („e Mt") Chr (et.$^{mo\,6}$) γινωσκει (:: ut Lc); item Clem$^{hom\,17,\,4.\,18,\,4.\,13.\,20}$ Marcos ap Ir Iust$^{ap\,1,\,63}$ Clem^{saepe} Or^{saepe} synod^{antio} (in ep. ad Paul. Samos. ap Routh 3, 290) Eus$^{dem\,149.\,216}$ item^{pr} et^{ecl} Did$^{142\,lib}$ εγνω, similiterque iidem postea | ω εαν c. ℵBCEFGKLMSUVΓΔΠ al omn fere Clem^{866} ... D al Clem^{hom} Marcos ap Ir Iust^{tr} et^{ap} Clem^{saep} Or^{saep} al ω (Clem^{hom} Iust Ir$^{int\,122}$ et^{235} οισ) αν, ita Ln | βουληται (L al -λεται) ο υιοσ αποκαλυψ. (et. Clem$^{hom\,17,\,4.\,18,\,4}$ Ir$^{int\,233}$ etc): Iust^{tr} et^{ap} Marcos ap Ir Clem^{saep} Or^{saep} syn^{antio} al Ir$^{int\,122.\,234}$ Tert ο υι. αποκαλυψη. Ir$^{int\,233}$ (postquam scripsit: *Nemo cognoscit filium nisi pater, neque patrem quis cognoscit* etc addiditque: *Sic et Mt posuit et Lc similiter et Mc* [memoria fefellit] *idem ipsum; Ioh. enim praeteriit loc. hunc*, pergit:): *Hi autem qui peritiores apostolis volunt esse sic describunt: Nemo cognovit patrem nisi filius, nec filium nisi pater et cui voluerit fil. revelare.* At eodem ordine ipse Ir$^{int\,122.\,234}$ et e Marcos^{93}; idem est ap Clem^{hom} Iust^{tr} et^{ap} Marc$^{tert\,4,\,25}$ Epiph^{saepe} (sed^{quater} alter. ord. tenet) al

28. πεφορτισμενοι: D add εσται (it vg *qui - - estis*)

29. απ εμου (ℵa): ℵ* om | πραυσ c. ℵBC*D Clem^{93} Or$^{3,\,199.\,724}$ Ath$^{1,\,451\,cdd}$ Bas$^{1,\,145}$ Cyr$^{es\,199}$ ... ς πραοσ c. C^{3}EFG unc rell et min omn^{vid} Or^{saep} Eus$^{ps\,saep}$ Ath$^{1,\,790}$ Bas$^{2,\,162.\,390.\,670}$ Cyr$^{glaph\,33}$ Chr

30. χρηστοσ: E (ipse* χριστ. ex χρηστ.) KL al mu χριστοσ (scribitur et. passim χ̅ς̅)

XII.

1–8 Mc 2, 23–28 Lc 6, 1–5 1 [114.2] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦσ τοῖσ σάββασιν
διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο
τίλλειν στάχυασ καὶ ἐσθίειν. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντεσ εἶπαν αὐτῷ·
Deu 23, 25 Ex 20, 10 ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
3–4 1 Sam 21, 6 3 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε ἐπείνα-
σεν καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ; 4 πῶσ εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ
Ex 29, 33 τοὺσ ἄρτουσ τῆσ προθέσεωσ ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν
οὐδὲ τοῖσ μετ᾽ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖσ ἱερεῦσιν μόνοισ; 5 [115.10] ἢ οὐκ
Nu 28, 9 s ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖσ σάββασιν οἱ ἱερεῖσ ἐν τῷ ἱερῷ τὸ
σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ
9. 13 Hos 6, 6 ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 7 εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· ἔλεοσ θέλω καὶ
οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺσ ἀναιτίουσ. 8 κύριοσ γάρ ἐστιν
τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου.

XII. 1. *εποϱευθη*: U al *–ϱευετο* | *τοισ*: D om | *σαββασιν* (K *σαβασι*) c. ℵCDEGKLMSUVΓΔΠ rell omn ... B *σαββατοισ* (Ln) | *σταχυασ*: D (ante *τιλλ.*) U al plus[15] *τουσ σταχ.* (:: ut Lc et Mc). Praeterea c syr^{cu} add *et confricantes eas* (syr^{cu} *confricare*) *manibus suis* (c pergit *manducabant*) :: e Lc

2. *ιδοντεσ* c. ℵBEGKMSUVΓΠ al pler f k q vg cop syr^{p} al ... CDLΔ 13. 124. a b c ff[1.] g[1.] h syr^{cu} et^{sch} add *αυτουσ* | *ειπαν* c. ℵBC 33. ... ς *ειπον* c. DEGKLMSUVΓΔΠ al pler | *ιδου*: syr^{cu} *cur* :: e Lc | *εν σαββατω*: k syr^{cu} om; item ff[1.] om *ποι. εν σαββ.*

3. *δαυειδ*, ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*: cf ad 1, 1. | *οτε*: Γ *οτι* | *επειvασεν* c. ℵBCDEFGKMSUVΓΔΠ al[100] fere k l vg syr^{cu} et^{utr} cop aeth Eus$^{ps\,130}$ ... ς (= Gb Sz) add *αυτοσ* c. L al sat mu it^{pler} arm syr$^{p\,mg}$ Chr :: ita Lc et Mc

4. *εφαγον* (praegresso *εισηλθεν*) c. ℵB o^{scr} (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ti *εφαγεν* c. CD unc et min rell it vg rell Eus^{ps} Chr | *ὃ* c. BD 13. 124. b k q harl* ... ς *ουσ* c. ℵCEGKMSUΓΔΠ (V *οσ*) al pler it^{pl} vg rell Or$^{3,435\,lib}$ Eus^{ps} Chr :: ut Mc et Lc | *εξον ην* (Chr^{com} et$^{mo\,6}$ om *ην*): D *ην εξον*, Or *εξην*, C al *εξεστιν* (:: ita Lc et Mc) | *μονοισ*: LΔ *μονον*

5. Γ om *η* | *τοισ σαββασιν*: CD al Cyr$^{act\,47}$ *εν τοισ σαββ.*

6. *δε*: D k syr^{cu} *γαϱ* | *μειζον* (Gb' Sz) c. ℵBDEGKMSUVΓΠ al plus[100] (al pauc *πλειον*) ff[1.] q cop Chr (et.$^{mo\,6}$) Cyr$^{act\,47}$ Ir^{int} (*plus*), (C* *μειζοων* o eraso) ς *-ζων* c. (C vide ante) LΔ al pl it^{pler} (et. d) vg etc

7. *ελεοσ* c. ℵBCD 1. 33. 124. Or^{2,563} ... ς *ελεον* c. EGKLMSUVΓΔΠ al pler Or^{3,289} Chr (LXX *ελεοσ*, sed min mu *ελεον*) | *ου*: Δ *ουχι* | *ουκ αν*: Γ *ου*

8. *εστιν* c. ℵBC(et* et³)DEGKLMSUVΓΔΠ al plus[100] it^{pler} syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or^{3,643} Cyr^{4,605} al Tert al ... ς (= Gb Sz) *εστι και*

9 [116. 2] *Καὶ μεταβὰσ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰσ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.* 9—14 Mc 3, 1–6 Lc 6, 6–11
10 *καὶ ἰδοὺ ἄνθρωποσ χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν*
λέγοντεσ· εἰ ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν θεραπεῦσαι; ἵνα κατηγορήσωσιν
αὐτοῦ. 11 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· τίσ ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωποσ ὃσ ἕξει* Lc 14, 5
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖσ σάββασιν εἰσ βόθυνον,
οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 *πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωποσ*
προβάτου· ὥστε ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν καλῶσ ποιεῖν. 13 *τότε λέγει*
τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατε-
στάθη ὑγιὴσ ὡσ ἡ ἄλλη. 14 [117. 4] *ἐξελθόντεσ δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμ-*
βούλιον ἔλαβον κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπωσ αὐτὸν ἀπολέσωσιν.

---

c. min f vg syr^{p} (1. 33. 157. al mu vg *και του σαββ.* post *ανθρ.*) :: e Lc et Mc

9. *εκειθεν*: CEG al c g$^{1.}$ h syr^{sch} al add *ο ι̅ς̅*

10. *ανθρ. χειρ.* c. ℵBC k l vg (et. am fu for; sed non gat mm) cop syr^{cu} (add *dextram* post *εχων*) aeth (item *ανθρ. εχ. την χειρ.* Chr^{mo6}) ... ς *ανθρ. ην την χειρα* (Γ *-ραν*) c. GKSVXΓΠ al pl b c g$^{2.}$; item DLMΔ al pm it^{mu} syr^{utr} arm al *ανθρ.* (E al post *εκει*, U al post *ην*) *ην εκει την χειρα* (L al *-ραν*) | CX al *επερωτησαν* | *αυτον*: X *αυτου* | *θεραπευσαι* c. ℵDL al pauc ... ς Ln Ti *-πευειν* c. BCEGKM unc rell min pler | *κατηγορησωσιν*: DX al *-σουσιν*. Spectat huc quod Hier (ad h. l.) ex evang *quo utuntur Nazareni et Ebionitae* affert: *Homo iste qui aridam habet manum caementarius scribitur, istiusmodi vocibus auxilium precans: Caementarius eram, manibus victum quaeritans; precor te, Iesu, ut mihi restituas sanitatem, ne turpiter mendicem cibos.*

11. *τισ εσται* c. ℵBC^{2}EGKMSUVΓΔΠ al pl c g$^{2.}$ vg syr^{p}, item *τισ* (D^{gr} *τι*) *εστιν* D al plus^{20} f k q al Chr Vict^{ed} ex^{cdd2} ... Ti *τισ* c. C*LX 61. 124. ff$^{2.}$ cop Vict^{cdd2} (ed. Mosq.). Item ff$^{1.}$ h *quis ex (de) vobis homo habens;* b g$^{1.}$ *quis ex vobis homo* (b om) *habet* | *εξ υμων*: D *εν υμειν* | *ανθρωποσ*: L 47^{ev} a b om | *εξει*: D c^{scr} *εχει* (k q al *qui habet*, g$^{2.}$ vg *qui habeat* etc) | *εν* (non exprim ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k syr^{cu}): K ante *προβ.* | *εαν* (L *αν*): D 234. b om | *εμπεση* (ℵ^{b}Π* *ενπ.*, L *ενπεσει*) ... ℵ*Γ al *πεση* | *τουτο*: D it^{pl} syr^{cu} et^{sch} al om | *εισ*: L al^{3} add *τον* | *κρατησει* (D k *κρατει*) *και*: ℵ ff$^{1.}$ h *κρατησασ* | *αυτο*: ℵ c ff$^{1.}$ ff$^{2.}$ h vg post *εγερει*, U om | *εγερει*: CDL (G *εγειρεῖ*) 124. k syr^{cu} et^{utr} *εγειρει*: ita Ln

12. *ποσω* (al *-σον*): L *πωσ*, S *ποιω* | D* *του προβατου* | *σαββασιν*: B *σαββατοισ* (Ln)

13. *σου τ. χειρα* (c^{scr} *-ραν*) c. ℵ*et^{cb}BL 1. 33. 124. 157. 346. al ... ς *τ. χ. σου* c. ℵ^{ca}CDEGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *εξετεινεν*: 209. it^{pl} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* add *την χειρα αυτου* | *απεκατεσταθη* (Gb') c. ℵBC^{2}EFGLMSVXΓΔ al^{50} fere, item UΠ *απεκατεστη* ... ς *αποκατεσταθη* c. DK al certe pm (1. *αποκατεστη*) | *υγιησ* (LX etc *-ιεισ*): al pauc it^{pler} syr^{cu} et^{sch} Hil om | *ωσ η*: L *ωσει*

14. *εξελθ. δε* (D it^{pler} al *και εξ.*) usq *κατ αυτου* (Gb' prob Schu) c. ℵBCD

15 $^{118.10}$ Ὁ δὲ Ἰησοῦσ γνοὺσ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺσ πάντασ, 16 καὶ
ἐπετίμησεν αὐτοῖσ ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 17 ἵνα πλη-
18–21 Es 42, 1–4 ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντοσ· 18 ἰδοὺ ὁ
παῖσ μου ὃν ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητόσ μου εἰσ ὃν ηὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖσ ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
19 οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τισ ἐν ταῖσ πλατείαισ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ. 20 κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ
λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕωσ ἂν ἐκβάλῃ εἰσ νῖκοσ τὴν κρίσιν.
21 καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

---

al^{7} it vg cop syr^{cu} et^{sch} pers^{p} aeth Eus$^{dem\ 452}$; item L al arm Chr (et.$^{mo\ 6}$) *οι δε φαρ. εξελθ. σ. ε. κ. αυτου* ... ς *οι δε φαρ. συμβ. ελ. κατ αυτου εξελθ.* c. EGKMSUVXΓΠ al pler syr^{p} ... Δ al om *εξελθ.* | *συμβ. ελαβον*: L η^{scr} al *εποιησαν* (it^{pler} vg *faciebant, fecerunt*; sed d k q *acceperunt*)

15. *γνουσ*: XΓ om | *πολλοι* c. ℵB a b c ff^{1} g^{1} k vg aeth Eus$^{ecl\ 201}$ ... ς Ti *οχλοι πο.* c. CDEGKLMSUVΓΔΠ al pler f h q cop al Or^{3,480} Eus$^{dem\ 452}$; item X al (Hil *pluresq. cum turbae*) *πο. οχλ.*

15. 16. *παντασ* (al^{10} fere *απαντασ*) *και* (et. Eus^{bis}): D 1. a b c ff^{1} (h) k *παντασ δε ουσ εθεραπευσεν* (f om *κ. εθερ. αυ. πα.*)

16. *επετιμ. αυτοισ* (U*Δ al *-τουσ*): D 1. Eus$^{dem\ 452}$ (non $^{ecl\ 201}$) *επεπληξεν* (1. Eus^{cod} *-σσεν*) *αυτοισ* (1. *-τουσ*) | *ποιησωσιν*: D** *ποιωσιν*

17. *ινα* c. ℵBCD 1. 33. Or^{4,25} Eus^{dem} et^{ecl} ... ς *οπωσ* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr | *δια*: C^{2} Chr (et.$^{mo\ 6}$) *υπο* | *ἡσαϊου*: ita EKMΓΠ etc; G (sed alibi *ἡσ.*) L om spiritum; it vg spiritum non exprim: it^{pm} vg *esaiam*, a b h k *eseiam*, c *isaiam* | Δ om *του*, item v. sq om *ὁ* pr

18. *ον ηρετ.*: D *εισ ον ηρετ.* | *ον* c. ℵ*B 115. 244. (ff^{1} *quem suscepit*) Eus$^{ecl\ 201}$ et$^{marc\ 97\ cod}$ ... ς Ti *εισ ον* c. ℵ^{b}C^{2}EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Eus$^{dem\ 452\ semel}$ et$^{marc\ ed}$ Chr ... C*^{vid}D 1. 33. Eus$^{dem\ 452\ semel}$ (item Dial^{35} ex Esaia) *εν ω*, item *in quo* (*in quo bene placuit* [*compl.* g^{2} h] *anima mea* a b g^{2} h q, – – *bene complacuit animae meae* c g^{1} vg; – – *bene sensit ani. mea* k Ir^{int}) it^{pler} vg Ir^{int} Hil | *ηυδοκ.* c. ℵ (* et ^{b} etc) CD al Eus$^{marc\ 97}$ ... ς Ln Ti *ευδοκ.* c. B unc rell min pler Eus^{dem} et^{ecl} Chr | D^{gr} *απαγγελλει*, al *αναγγελλει*

19. L *κρανασει* (Or$^{4,25\ lib}$ *κραξει*) | D^{gr} *ακουει*

20. *λινον*: hoc acc. EKΓΠ** (* *λῖν.*) aliique unc (B *ληνον*) | D *ου μη* (D** om) *ζβεσει* | *αν*: LX al om | *εκβαλη* (LΓ *-βάλει*): X al *εκβαλλει* (*-αλλη*), it vg *eiciat* | *κρισιν*: X al^{7} syr^{p} Chr^{cdd} (ap Montf) et$^{mo\ 4}$ add *αυτου*. Quae apud Esaiam h. l. interiecta leguntur, de iis Hier (ad Algas. 1, 849) sic: *quod autem de assumto testimonio in evglio minus est videtur mihi accidisse primi scriptoris errore, qui legens superiorem sententiam a verbo* iudicii *esse finitam, putavit inferioris sententiae ultimum verbum esse* iudicium, *et pauca verba quae in medio h. e. inter* iudicium *et*

22 [119.5] Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενοσ τυφλὸσ καὶ 22 ss Lc 11, 14–23
κωφόσ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.
23 [120.7] καὶ ἐξίσταντο πάντεσ οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτόσ ἐστιν
ὁ υἱὸσ Δαυείδ; 24 [121.2] οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντεσ εἶπον· οὗτοσ 24 ss Mc 3, 22–30 Mt 9, 34
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
δαιμονίων. 25 [122.2] εἰδὼσ δὲ τὰσ ἐνθυμήσεισ αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖσ·
πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆσ ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλισ
ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆσ οὐ σταθήσεται. 26 καὶ εἰ ὁ σα-
τανᾶσ τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶσ οὖν στα-

---

iudicium *fuerant, praetermisit.* Idem esa[42]: „splendebit et non conteretur donec ponat super terram iudicium" *Mtth. evglsta non posuit, sive inter* „iudicium" *et* „iudicium" *media scriptoris errore sublata sunt.* Origene[4,25] vero iudice ὁ ματθ. μνησθεὶσ ἀπὸ μέρουσ τῆσ περικοπῆσ. Nec ullo modo offendit Eus Mtthaei textu, quem totum a v. 15 usque 21 exscripsit dem. evang. 9, 15.

21. τω ονομ. c. ℵBCEFGKLMSUVXΓΔΠ al plus[100] Chr (et.[mo6]) al (126. τω σω ονομ.) ... ϛ (= Gb Sz) εν τω ον. c. D al ut vdtr mu it vg arm Eus[dem97] (ex Esa.) Ir[int189] al; al pauc Eus[dem452] al επι τω ον. | D gr* ελπιζουσιν

22. προσηνεχθη α. δαιμονιζομενοσ τυ. κ. κω. (c* om[vid] τυ. και; b ff[1.] h em vel post *mutus* vel post *caecus* add [ut alterum vel tertium] *et surdus*) c. ℵCDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg etc ... B syr[cu] et[utr] cop aeth προσηνεγκαν α. δαιμονιζομενον τυφλον κ. κωφον (Ln) | αυτον: ℵ* αυτουσ | τον κωφον c. ℵBD ff[1.] k (hi duo *surdus*) g[1.] (*mutus*) cop syr[cu] aeth ... ϛ τ. τυφλον και κωφ. c. CEGKMSUVΓΠ al pler arm syr[p cod bodl] (al tantum τ. τυφλ., al τ. κω. κ. τυ.?) al; item LXΔ al plus[10] syr[sch] τ. κωφ. και τυφλον ... it[pl] vg sax fr om plane | λαλειν c. ℵ*BD al plus[10] it vg cop arm (237. b [ff[1.] h transp singg] syr[cu] λαλ. κ. βλεπ. και ακουειν) ... ϛ και λαλ. c. ℵ[c]CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler syr[p] arm al

23. και ελεγον: U al pauc λεγοντεσ | μητι: D[gr*] add οτι | ο υιοσ (passim ο χ̅ς̅ ο υι.): L add του | δαυειδ: vide ad 1, 1

24. τω: E 33. al[10] fere om | βεελζεβουλ c. CDEGKMSUVXΓΔΠ etc, item L al βελζεβουλ ... ℵB βεεζεβουλ. De versionibus cf ad 10, 25. (*Beelzebub* et. syr[cu])

25. ειδωσ (ℵ* et[c]): ℵ[b]D al[3] ff[1.] k syr[cu] cop Chr[cdd] ιδων | δε c. ℵBD k cop syr[cu] ... ϛ add ο ι̅ς̅ c. CEGKLMSUVXΓΔΘΠ etc (it[pler] vg *Iesus autem sciens*) | καθ εαυτησ pr: D al pauc Chr[com gue] εφ εαυτην, LX al plus[25] Ath[1,561] Chr[mo5] καθ εαυτην | ερημουται -- ου σταθησεται (D* al στησεται): K ου σταθ. -- ερημ. (Δ om ερημ. usq καθ εαυτ.) | καθ εαυτησ sec (al pauc Chr[mo5] -την): D Chr[cod] εφ εαυτην

26. και ει (f vg *et si*, k *si et*): D ει δε και (d *si autem*); b ff[2.] g[1.] q *si enim*, c ff[1.] h *si ergo*; a *si* | τον: X al om

θήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω
τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 ἢ πῶσ
δύναταί τισ εἰσελθεῖν εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη
αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30 ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστίν,
καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει. 31 [123.2] Διὰ τοῦτο λέγω
ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖσ ἀνθρώποισ,
Lc 12, 10 ἡ δὲ τοῦ πνεύματοσ βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. 32 καὶ ὃσ ἐὰν
εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃσ
δ᾽ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματοσ τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ

---

27. *και ει*: D 1. 33. al k *ει δε* (it^{pler} *quod si*) | *βεελζεβουλ*: vide ad v. 24 | LX al *εκβάλω* (L et. v. 26 *εκβάλει*) | *οι*: L al pauc om | *υμων* bis: X al *ημων* | *εκβαλλουσιν* (E* *-βάλουσιν*): L al mu ff$^{1.}$ Cyr$^{act\,47}$ Chr^{gue} *εκβαλουσιν* | *κριτ. εσοντ. υμ.* c. ℵBD al a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h k l q am for Cyr^{act}, item 1. 124. c g$^{2.}$ vg^{ed} et$^{mss\,mu}$ Ambrst Op Chr (et.$^{mo\,6}$ et$^{gue\,hom\,79}$) *κρ. υμ. εσ.* ... ϛ *υμ. εσ. κρ.* c. CEGKMSUVXΓΔΠ etc; L al Chr^{gue} *υμ. κρ. εσ.*

28. *εν πν. θε. εγω* c. ℵBCDEGKLSUVXΓΔΠ al plus^{50} a ff$^{1.2.}$ h q cop syr^{sch} Ath^{1,561} al ... ϛ *εγω* (M al^{6} b c g$^{1.}$ k syr^{p} om) *ε. πν. θε.* c. min f m vg syr^{cu} al Chr^{gue}

29. *τισ*: Δ g$^{2.}$ h ante *δυνατ.*, L om | *εισελθειν*: Δ al pauc post *ισχυρου* pon | *αρπασαι* c. BC*X 1. a^{13} (Valentt ex Thdot ap Clem^{981} *δησαι παραινει και αρπασαι ωσ ισχυρου τα σκευη - - ο σωτηρ*) ... ϛ *διαρπασαι* c. ℵC**DEGKLMSUVΓΔΠ al pler Eus$^{ps\,mai\,105}$ Chr (it vg *diripere*) :: cf Mc | *δησῃ* (L al *-σει*) *τ. ισχ.*: Δ al *τ. ισχ. δησ.* | *διαρπαση* c. ℵDGKΠ* al plus^{80} Chr^{gue}; item ϛ *-σει* c. BCELMSUVXΓΠ^{2} al pl; Δ al pauc *-σαι* ... Ln Ti *αρπασει* c. 1. al pauc (ex errore de B)

30. Γ *ειπεν ο κυριοσ· ο μη ων* | *σκορπιζει* (et. Or^{3,789}): ℵ 33. cop Chr^{gue} add *με*, syr$^{p\,mg}$ *mihi*

31. *τοισ* (Δ om) *ανθρ.* pr (et. Or etc): B 1. Ath^{1,561} praem *υμιν* | *η δε του πν.* usq fin (b ff$^{1.}$ h m syr^{cu} *qui autem in sp. s. blasphemaverit non remittetur illi [peccatum]*): X al^{6} a g$^{1.}$ l for Victorin om | *ουκ αφεθησ.* c. ℵB al^{10} g$^{2.}$ k vg cop arm aeth al Ath^{1,561} Cyr$^{hr\,17,11}$ Bas$^{2,261\,cod}$ Hil al ... al^{10} Chr (et.^{gue} et$^{mo\,5}$) Did^{138} add *αυτοισ*, item ϛ (Gb°) Ti *τοισ ανθρωποισ* c. CDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler c f ff$^{2.}$ q syr^{utr} Bas$^{2,261\,ed}$ al

32. *οσ εαν* (Gb'') c. ℵBCEFGKLMUVXΓΔΠ al pl Or^{4,61} Chr^{gue} ... ϛ *οσ αν* c. DS al certe mu Ath^{1,561} Chr Did | *αφεθησεται* pr (et. Or Chr Cyp etc): B* *ουκ αφεθ.* | D* *του πν. αγιου* | *ουκ* (ℵ* *ου μη*) *αφεθ.* c. ℵ*et^{b}et^{c} CDEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Ath^{1,561} al ... B *ου μη αφεθη* (Ln) |

οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. 33 $^{124.10}$ Ἢ ποιή- 33—35 Mc 7, 16—18 Lc 6, 43—45
σατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε
τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ
καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύ-
νασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος
τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 $^{125.5}$ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ
τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 $^{126.10}$ λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου
δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.
38 $^{127.5}$ Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ 38—42 Lc 11, 16 29—32
Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν.

τουτ. τ. αιων. c. ℵBCD al mu Or^{4,388}; item KXΔΠ al Or^{4,61} et^{296} Chr (et.^{mo5}) Did Cyr^{hr} τω αι. τουτω ... EFGLMSUVΓ al plus^{125} Bas^{2,261} Epiph^{51,35} al mu τω νυν αιωνι (Sz Gb')

33. D τον δενδρ. καλ. | Δ al γινωσκετε

34. Δ al pauc γενηματα | LXΓ al περισευμ. | λαλει: D* et d add αγαθα, ff^{2}· *mala* (- - *unusquisque loquitur de ore suo mala*)

35. ο αγαθοσ: D* (item Or^{3,665}libere) om ὁ | αγαθ. θησαυρου c. ℵBCD EFGKMSUVXΓΔΠ al plus^{130} it (exc f* ff^{2}·) vg (exc gat mm) sax fr cop syr^{sch} et^{p} perss Or^{3,665} Dial^{41} (mixtis quidem Mt et Lc) Did^{128} Chr (et.^{mo4}) al Cyp al ... ς (= Gb Sz) add τησ καρδιασ c. L 1. 22. 33. al mu f* ff^{2}· gat mm syr^{cu} arm aeth (sed L 1. etc τ. κα. αυτου) Clem^{944} Or^{2,641} al | τα αγαθ. c. ℵCLUΔ al pm O^{3,665} Chr (Clem^{944} το αγαθον et το κακον) ... Gb' Sz Ln Ti om τα c. BDEGKMSVXΓΠ al plus^{70} Dial^{128} Did^{128} Chr^{mo1} | πον. θησ.: L al syr^{cu} arm add τησ καρδιασ αυτου | πονηρα c. ℵBCDEGKMSVXΓΠ al pler Did ... LUΔ al plus^{20} Chr τα πον.

36. αργον (al pauc πονηρον): X al^{3} om | ὃ c. ℵBD (item *quod* it [exc h *quodcunque*] vg Ir^{int} Cyp) ... ς ο εαν c. CEGKMSUVXΓΔΠ al pler, item L al Or^{3,626} ο αν | λαλησουσιν c. ℵBC, item D λαλουσιν ... ς (Ln) λαλησωσιν c. EGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} Or (it vg pp^{lat} *locuti fuerint*) | αποδωσουσιν (ℵ*etc): ℵ^{b} δωσουσιν | L c vg al λογ. π. αυτ. (V om πε. αυ.)

37. L al δικαιωθησει | και εκ (et. Clem Or etc): D^{gr} a c g^{1}· Hil Paulin η εκ | σου sec: ℵ om | καταδικασθ. c. ℵBCDEKMSUVΔΠ (sed και εκ etc suppleta sunt) al pler Clem^{198} Or^{3,156} al ... GLXΓ ti** al^{25} Bas^{1,153} Chr (et.^{mo6}) al κατακριθηση (L al -σει)

38. απεκριθησαν: b syr^{cu} *adierunt* | αυτω c. ℵBCDLM al^{10} it (g^{1}· *ad iesum*) vg cop syr^{omn} (sed^{sch} post λεγοντ.) arm aeth al Chr (et.^{mo6}) ... ς om c. EGKSUVXΓΔΠ etc | τ. γραμμ. κ. φαρ. (K al Chr$^{txt\ gue}$ τ. φα. κ. γρ.)

16, 4 39 [128.5] ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶσ
σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
Ion 2, 1 Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶσ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ
κήτουσ τρεῖσ ἡμέρασ καὶ τρεῖσ νύκτασ, οὕτωσ ἔσται ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆσ γῆσ τρεῖσ ἡμέρας καὶ τρεῖσ νύκτασ.
Ion 3, 5 41 ἄνδρεσ Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶσ
ταύτησ καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰσ τὸ κήρυγμα
1 Reg 10, 1 Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆσ γῆσ ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνοσ,
43–45 Lc 11, 24–26 καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνοσ ὧδε. 43 [129.5] Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον
πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 τότε λέγει· εἰσ τὸν οἶκόν
μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ
σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 τότε πορεύεται καὶ παραλαμ-

c. ℵCDEGLMSUVXΓΔΠ al pler it vg syr^{cu} et^{utr} cop etc ... B al^{2} Chr^{com} om *και φαρ.* (Ln) | L al *θελωμεν*

39. *επιζητει* (et. Iust$^{tr\,107}$ etc): L al *ζητει* | *αυτη* (Iust *αυτοισ*): D^{*gr} *σοι* | Iust om *του προφ.* (:: ut Lc et infra Mt)

40. *ωσπερ* (Or *ωσ*): D* *ωσπερι* | D^{gr} c^{scr} om (al post *ιων.*, al *εγενετο*) *ην* | G *εν κοιλια* | *εσται* c. ℵBCGKMSUVXΓΔΠ al pler c f q vg syr^{utr} aeth ... DEFL al^{15} fere it^{pl} syr^{cu}cop al Eus$^{ps\,367}$ et$^{ecl\,116}$ Cyr^{4,513} Chr al Ir$^{int\,331}$ Or$^{int\,2,230}$ et ^{4,525} al *εστ. και*

41. *νινευειται* c. ℵBCD(**νινευεται*)LXΔ ... ς Ln *νινευιται* (-*ῖται* EKMΠ; Γ etc -*ίται*) c. EGKMSUVΓΠ etc | Δ *αυτησ* pro *ταυτησ* | *εισ*: L *επι* | G transiluit a *κατακρ. αυτην* ad *κατακρινει αυτην* v. sq

42. ELX al *βασιλεισσα* | *εκ*: 13. Or *απο* (item *a finibus* it vg) | *σολομωνοσ* (D* pr loc *του σολ.*) bis (Gb Sz) c. ℵB (C sec loc) DEGKLMSUVXΓΠ (bis *σολόμωνοσ*) etc ... ς -*μωντοσ* c. (C pr loco) Δ al Or^{2,545} et^{alibi}

43. *δε* (Chr [et.$^{mo\,6}$] *γαρ*): L al pauc om | *ζητουν* (ℵ* et^{c}): ℵ^{a} vel^{b} L -*των* | *ουχ*: LX al *ουκ*

44. *εισ τ. ο. μ. επιστρ.* (Z al^{10} Chr^{gue} *υποστρ.*) c. ℵBDZ 33. aeth ... ς *επιστρ. εισ τ. ο. μ.* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg syr^{omn} arm Or$^{int\,2,257}$ :: cf Lc | *ελθον* (ℵ* om) c. ℵ^{a}BCEKLMSUVΔΠ (U *εξελθον*, Δ *ηλθον*) al longe pl ... Ti *ελθων* c. DFGXΓ al plus^{25} Chr^{gue}. Similiter ap Lc | *ευρισκει*: D add *τον οικον* | *και σεσαρωμ.* c. ℵC*Z^{vid} al plus^{10} a c ff$^{1.}$ (om *κ. κεκοσμ.*) h q syr^{cu} et^{utr} Chr (et.$^{mo\,3}$); Ln [*και*]. ... ς Ti om *και* c. BC^{2}DEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b f g$^{1.}$ k cop arm aeth (syr$^{p\,mg\,gr}$? notae illae Graecae *σχολαζ. σεσαρ. καικοσμημ.* non videntur ad *και* pertinere) | *και κεκοσμ.*: EL al pauc k om *και* (sed EL *καικοσμημ.*, ut syr$^{p\,mg}$)

βάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ
εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου
ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτωσ ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
πονηρᾷ.
46 $^{130.2}$ Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ τοῖσ ὄχλοισ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ 46–50 Mc 3, 31–35 Lc 8, 19–21
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντεσ αὐτῷ λαλῆσαι.
[47 εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω
ἑστήκασιν ζητοῦντέσ σοι λαλῆσαι.] 48 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν τῷ
λέγοντι αὐτῷ· τίσ ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνεσ εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;
49 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ
ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 50 ὅστισ γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέ-

---

45. *επτα ετερα:* Z al b c q Chr (et.^{mo7}) *ετερ. επτ.* | *εαυτου:* DE* ti* al pauc *αυτου* | *εισελθοντα* c. ℵBCDFGKMSUVXΓΔ**Π etc (E*L 13. 124. *εισελθων*, E^{2} *-λθον*) ... Δ* al pauc *ελθοντα* | D* *τα εσχ. αυτου τ. α. εκ. χειρονα* (D* *-ρον*) *τ. πρ.*, d *novissima eius peiora prioribus hominis illius* | *εσται και:* U a b g$^{1.}$ h arm^{cdd} Hil om *και*

46. *ετι αυτ. λαλουντ.* c. ℵB 33. al^{4} c f vg cop, item a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h *haec eo loquente*, k *haec cum loqueretur* (g$^{2.}$ *et adhuc eo loqu.*, syr^{cu} *et loquente eo*) ... ς Ti *ετι δε αυτ. λαλ.* c. CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler q syr^{p} aeth; item DLZ 2. ff$^{1.}$ syr^{sch} Or^{3,480} *λαλουντοσ δε* (ff$^{1.}$ Or om) *αυτου* (2. *του ιυ*) | *η μητηρ* (al^{4} a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h k vg cop Or^{3,480} Chr^{mo7} add *αυτου*, item Δ* *μου*) *κ. οι αδελφ. αυτου:* ℵ^{b} (non* nec^{c}) Z al^{3} a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h (non c g$^{2.}$ k q nec cop) Or Chr^{mo} om *αυτου*, Ln [*αυτ.*] | *ειστηκεισαν* (ℵCFGX al *ιστηκεισαν*, Δ *ιστικεισαν*, E *ειστηκησαν*): L *ιστηκασι* | *ζητουντ. αυτ. λαλ.* (*αυ. λα.* c. ℵ^{a}BCZ unc rell etc: DL 33. 124. 346. it vg syr^{omn} Or^{3,480} *λα. αυ.*): ℵ* om

47. *ειπ. δε τισ αυτω* (ℵ^{a} *τισ των μαθητων αυτου* sine *αυτω*) -- *εξω* (1. om; D al a post *εστηκ.*) *εστηκασιν* (D* 28. 54. *-κεισαν*, D^{b} *-κασαν*) *ζητ. σοι λαλ.* (D b c f g$^{1.}$ ff$^{2.}$ h q syr^{utr} *λαλ. σοι*, 258. *σε λαλ.*, al^{5} a Or$^{int 3,835}$ *σε ιδειν*, ℵ^{a} 1 vg cop ar^{e} et^{ro} nil nisi *σε*: ita Gb') c. ℵ^{a}CDEFGKMSUVXZΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{utr} cop arm aeth (Eus$^{steph 223}$ *τησ μητροσ κ. των αδελφ. εστωτων εξω κ. ζητουντων λαλησαι αυτω ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου κ. οι αδελφ. σ. εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντεσ:* e Lc potius) Chr (^{com} *ζητουσι σε* pro *εξω εστ. ζητ. σοι λαλ.*) Or$^{int 3,835}$ ... ℵ*BLΓ 126. 225. 238. 400* ff$^{1.}$ k syr^{cu} om

48. *τ. λεγοντι αυτ.* c. ℵBDZΠ*^{vid} 33. 49^{ev} al ... ς Ti *τ. ειποντι αυτ.* (Chr^{mo7} om *αυτ.*, in comm^{libere} *προσ τον ειποντα*) c. CEFGKLMSUVΓΔΠ^{corr*} al pler (X om *τω λεγοντι*) | *η μητηρ:* X om *η* | *και τινεσ:* D a ff$^{1.2.}$ h k q arm *η τινεσ* | *αδελφ. μου:* B* om *μου*

49. *χειρα* (ℵ* *-ραν*) c. ℵ*D al^{10} fere a b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k q vg Or^{3,480} Aug ... ς Ln Ti add *αυτου* c. BCZΓΠ unc rell et min pler c f h etc (Chr^{mo1} *εαυτ.*) | *αυτου:* Δ Or^{3,480} Chr^{mo6} om

50. *οστισ:* L al pauc *οσ* (e k *qui*) | *αν* (al pauc *εαν*): D al pauc om |

λημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ
ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

XIII.

1–9 Mc 4, 1–9 Lc 8, 4–8

1 $^{131.\,2}$ Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς οἰκίας
ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν
ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ
ἐν παραβολαῖς, λέγων· ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.
4 καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ

ποιηση (–σει KLZΓ al) c. ℵBEFGMSUVXΠ al pler, item KLZΓ al (*fecerit* it vg) ... Ti ποιη c. CΔ 251; item D ποιει (*facit*) | αυτος: LΔ al pauc e ff$^{1.}$ k syr$^{p\,mg}$ ουτος | αδελφος: 13. al fere^{15} b e (*meus et mater et soror et frater*) ff$^{1.}$ h am for Or$^{3,\,480}$ Amb και αδ. Epiph$^{30,\,14}$ ex evg. Ebion. haec affert: ἀρνοῦνται (οἱ ἐβιωναῖοι) εἶναι αὐτὸν (τ. χριστ.) ἄνθρωπον δῆθεν ἀπὸ τοῦ λόγου οὗ εἴρηκεν ὁ σωτήρ, ἐν τῷ ἀναγγελῆναι [πρὸς?] αὐτὸν ὅτι ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδ. ἔξω ἑστήκασιν, ὅτι τίς μου ἐστὶ μήτηρ (μου h. l. repetit Petav.) καὶ ἀδελφοί; καὶ ἐκτείνας ἐπὶ τοὺς μαθητὰς τὴν χεῖρα ἔφη· οὗτοί εἰσιν οἱ ἀδ. μου καὶ ἡ μήτ. οἱ ποιοῦντες τὰ θελήματα τοῦ πατρός μου. (Similiter Clem$^{2.\,cor}$ εἶπεν ὁ κύριος· ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸ θέλ. τοῦ πα. μ.)

XIII. 1. εν c. ℵBZ 16. 33. 61. a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k vg arm aeth Or^{3,2} et^{3} ... ς Ti add δε c. CDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} cop | E* al pauc εν δε ταις ημεραις εκειναις (sed E statim ab initio εκεινη) | εξελθων etc: D it^{pl} (non c f q nec vg) syr^{cu} et^{sch} Or$^{int\,3,\,835}$ Hil εξηλθεν et και εκαθητο | εκ c. ℵZ 33. (item *de domo* c f h q vg Or^{int}) Or^{3,2} Chr (et.$^{mo\,7}$) ... ς Ti απο c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler ... B 1. 124. al$^{1\,scr}$ Or^{3,3} om ... D a b e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k om εκ της οικιας

2 πλοιον c. ℵBCLZ 1. 33. al^{15} fere ... ς Ti το πλοι. c. DEFGKMSUVXΓΔΠ al pler cop arm | εμβαντα: L om; al pauc εμβηναι, omisso καθησθαι (Δ καθησαι, al καθισαι) | ειστηκει: ita BD^{c}KMUΓΠ etc, ℵCEFGLXZΔ etc ιστηκει, D^{c} 234. εστηκει

3. ελαλησεν: L ελαλη | πολλα c. ℵBDEFGKMSUXZΓΔΠ etc (et. Or^{3,3}); C al^{10} fere Or$^{3,\,480}$ (ε. πα. αυτ. πο.) post παραβ. (:: ut Mc) ... LV al^{5} l om | λεγων: Or^{3,3} (Chr) om | του (et. Or^{saep}): D om | σπειρειν c. BCEFGKSUVZΓΔΠ al pl Or$^{1,\,308}$ et$^{507.\,3,\,760}$ Chr^{montf} ... ℵDLMX al plus^{60} Or^{3,3} Chr$^{mo\,3}$ Thph σπειραι (Gb′) :: ut Mc et Lc nec fluctuat lectio (Iust$^{tr\,125}$: ο εμος κυριος ειπεν· εξηλθεν ο σπ. του σπειραι τον σπορον, και ο μεν επεσεν εις την οδον, ο δε εις τ. ακανθας, ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι τ. γ. τ. καλην). Praeterea (ex Lc) al^{10} fere b ff$^{1.}$ sax add τον σπορον αυτου

4. C om και ε. τ. σπειρ. (a σπειρ. ad σπειρ. transiliens), Or$^{3,\,760}$ om εν τω σπ. αυτον (libere) | ηλθεν (DLZ al -θον, servato -γεν sq: ita

ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ
πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέωσ ἐξανέτειλεν διὰ
τὸ μὴ ἔχειν βάθοσ γῆσ· 6 ἡλίου δὲ ἀνατείλαντοσ ἐκαυματίσθη,
καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰσ
ἀκάνθασ, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν αὐτά. 8 ἄλλα
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν,
ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.
10 Καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· διατί ἐν παρα- 10–17 Mc 4, 10–12 Lc 8, 9 s
βολαῖσ λαλεῖσ αὐτοῖσ; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ὅτι ὑμῖν δέδοται
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆσ βασιλείασ τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοισ δὲ οὐ

Ln) et *και κατεφαγεν* c. ℵCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Or^{3,760} Chr, item DLZ al ... Ti *ελθοντα* et *κατεφαγεν* c. B 13. 124. al | *τα πετεινα*: E*KMΠ al^{50} fere b ff^{1} h vg^{ed} syr^{cu} et^{p} arm aeth Or^{3,760} add *του ουρανου* :: ita Lc

5. *αλλα δε* (et. Or): D Chr (et.^{mo7}) *α δε* (it^{pl} *quaedam autem*) | *ευθεωσ* (D 40. *ευθυσ*): L post *ανατειλαντοσ* v. sq. transp | *εξανετειλεν* c. ℵCD EFGKLMSUVXZΓΔΠ etc: B *-λαν* | *γησ* c. iisdem (sed Z hiat; syr^{cu} *terrae multae*) ... B *τησ γησ* (Ln)

6. *ηλιου δε* (et. Z): D *του δε ηλιου* | *εκαυματισθη* (Δ* *-ισεν* confusis litteris *θη* et *εν*, D *-ισθησαν*, L praem *ευθεωσ*: vide ante): B *-τωθη* | D *εξηρανθησαν* (E* *απεξηρανθη*)

7. *αλλα δε*: Chr (et.^{mo7}) *α δε*, item v. sq. | *επι*: D 13. 124. 346. (Iust vide ad v. 3) Or^{3,760} *εισ* (:: ut Mc), similiter it vg *in spinas*, *in spinis* | *επνιξαν* c. ℵD 13. 124. 346. ... ς Ln Ti *απεπνιξαν* (:: ut Lc; Mc *συνεπν.*) c. BCZ unc rell et min pler

8. *επεσεν*: C 33. 243. *επεσαν* (33. et. v. 7.), 247. *-σον* | D *εδιδουν* | *εκατον* etc: DX etc *ρ' ξ' λ'* (*λ'* et. ℵ). Item v. 34

9. *ωτα* c. ℵBL a (e spatio) e ff^{1} k (Tert$^{marc\,4,19}$ „*illa quoque pronuntiatio eius* [Esaiae] *ad populum:* Aure audietis et non audietis, *dedit Christo frequenter inculcare:* Qui habet aures audiat.“ Haec pari iure ad 11, 15. 13, 9 et 43 adhibentur.) ... ς (Ln) add *ακουειν* c. CDEFGKMSUVXΓΔΠ etc :: cf ad 11, 15

10. *προσελθοντεσ* (et. Or^{3,480} Eus$^{dem\,454}$ Chr Bas^{2,279}): C cop add *αυτω* | *οι μαθητ.* c. ℵBDEFGKLMSUVZΓΔΠ al pler e ff^{1} g^{2} k vg arm Or^{3,480} Or$^{int\,3,835}$ ... CX al plus^{10} it^{pl} syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* cop aeth Eus^{dem} Chr^{mo4} *οι μα. αυτου* (Ln) | *ειπαν* c. ℵBL 33. ... ς (Ln) *ειπον* c. CDEFGKMSUVXZΓΔ etc | *αυτοισ* (ℵ* Eus^{dem} ante *λαλ.*): am Tert om

11. *ειπεν* c. ℵCZ ff^{1} k cop aeth Eus$^{dem\,451}$ Chr^{mo4} ... ς Ln Ti add *αυτοισ* c. BDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc | *οτι* (it vg *quoniam*, *quia*): M al^{10} fere Eus^{dem} om | *τα μυστηρια* (et. Eus$^{dem\,451}$ Bas^{2,279}; Or^{3,461} et ^{481} miscet Mt et Lc): a c d f ff^{2} g^{1} k l q (non item b e ff^{1} h) syr^{cu} Clem^{694} Ir$^{int\,266}$ *το μυστηριον* | *των ουραν.* (et. Clem Or$^{3,481.461.416}$

25, 29 Lc 8, 18 δέδοται. 12 $^{132.5}$ ὅστισ γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευ-
θήσεται· ὅστισ δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
12 s 13 $^{133.1}$ διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖσ αὐτοῖσ λαλῶ, ὅτι βλέποντεσ οὐ
*Es 4, 9 s Jo 12, 40 βλέπουσιν καὶ ἀκούοντεσ οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν. 14 καὶ
Act 28, 26 s ἀναπληροῦται αὐτοῖσ ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· ἀκοῇ ἀκού-
σετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντεσ βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
15 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖσ ὠσὶν βαρέωσ
ἤκουσαν, καὶ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν

Bas^{2,279} Ir^{int266}; 157. al *του θεου*): al pauc it^{mu} (ff$^{1.}$ *arcana dei*) mm Eus^{dem} om

12. *οστισ*: Chr^{mo6} *οσ* | Δ *αν εχει*, al pauc *αν εχη* | *και ο εχει* (301. *δοκει εχειν*): M* om

13. *αυτοισ* (D 1. 13. 33. 124. 346. y^{scr} al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} arm Chr [et.^{mo6}] Or^{int2,383} Tert post *λαλ.* pon) *λαλω* (D^{gr*} *λαλει*, D^{b} *ελαλει*) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΠ al pler e syr^{p} Clem^{317} Eus^{dem454} Bas^{2,279} etc (Ir^{int266} *illis autem in parabolis loquor*) ... L c Cyr$^{hr\,cat59}$ om *αυτ.* | *οτι* (et. Clem Bas Chr) usq *συνιουσιν* (FMUΠ *-ιοῦσιν*, EGΓ *-ίουσιν*: ita et. Erasm Ln; B* *-ιοσιν*^{bent2} [*-ιουσιν*^{mai}], B** *συνίωσιν*^{mai} *συνιῶσιν*^{bent} item al, Clem *συνιασιν*): D al^{12} fere it^{pler} (non f g$^{2.}$ q nec vg) syr^{cu} Eus^{dem} Cyr^{hr} Ir^{int} (Tert) *ινα βλ. μη βλεπωσιν κ. ακ. μη ακουσωσιν* (vel *-ωσιν*) *και μη συνωσιν* (vel *-ιωσιν*, Eus om *κ. μ. συν.*, Ir^{int} *intelligentes non intelligant*) *μηποτε επιστρεψωσιν* (al Ir^{int} om *μηπ. επιστρ.*, Eus insuper add *και ιασομαι αυτουσ*)

14. *και*: D 1. al it^{pl} (non f q nec vg) *και τοτε* (Eus^{dem} *τοτε επληρωθη επ αυτοισ* etc), f^{*vid} (certe enim* *adimpleretur*) g$^{2.}$ (*et ut*) am harl gat mm (contra fu for san) Ir^{int} *ut* (*adimpleatur* vel *-eretur*) | *αναπληρουται* (1. 243. Chr *πληρ.*): D al^{10} fere c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h k *πληρωθησεται* | *αυτοισ* c. ℵBC unc rell (exc DM*) al plus^{130} q am for harl* arm syr^{p} Bas^{2,279} Chr (et.^{mo4}) ... ς (= Gb Sz) *επ* (al pauc *εν*) *αυτοισ* c. DM* al mu k (*super eos*) cop syr^{sch} aeth Eus^{dem} Ir^{int} (*erga eos*); item *in eis* (*illis*) b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h l vg (et. fu san) ... a c g$^{2.}$ syr^{cu} plane om | *ησαιου* (D *του ησ.*): 126. al^{4} b Chr^{mo2} om (z^{scr} *του ησ.* post *η λεγ.*) | *η* (D ti* al pauc om) *λεγουσα*: D it^{pler} (non f q nec vg; nec k ubi et. *ακοη* usq *ιδητε* desunt; nec Ir^{int}) Eus^{dem} add *πορευθητι και ειπε* (Eus *ειπον*) *τω λαω τουτω* :: ut LXX | *ακουσετε* (B* *-σατε*) et *βλεψετε* (ℵ *-ψητε*) c. (ℵ)(B)CDKLSXΔΠ al pl Or^{3,216} (Eus^{dem} affert tantum usq *συνητε*) Chr ... EFGMUVΓ al pm *ακουσητε* (et. Or^{3,350} ubi tantum usq *συνητε*, ^{3,295} *-σητε* et *-ψετε*) et *βλεψητε* (*-ψητε* et. ℵ) | *ιδητε*: X al *ιδετε*

15. *τ. ωσιν* c. BD unc rell (exc ℵC) al omn^{vid} a (vide post) f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ q vg syr^{p} ... ℵC b c g$^{2.}$ h k cop syr^{cu} (*et aures suas graves fecerunt ne audiant*) et^{sch} arm aeth Ir^{int} add *αυτων*, hinc Ln [*αυτ.*] :: ut LXX. Ceterum a k Ir^{int} *incrassa* - - *obtura* (a post *populi huius* pergit *aures et oculos eorum grava*) - - *grava* (Ir *excaeca*) | *τουσ οφθ.*: U*X *τοισ* (U* *τουσ*) *οφθαλμοισ* | *ωσιν*: ℵ^{b} 157. al add *αυτων* (al pauc et. post

τοῖσ ὀφθαλμοῖσ καὶ τοῖσ ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν
καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούσ. 16 [134.5] ὑμῶν δὲ μακά- 19 s Lc 10, 23 s
ριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν.
17 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν
ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ
ἤκουσαν. 18 [135.2] ὑμεῖσ οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπεί- 18—23 Mc 4, 13—20 Lc 8, 11—15
ραντοσ. 19 παντὸσ ἀκούοντοσ τὸν λόγον τῆσ βασιλείασ καὶ μὴ
συνιέντοσ, ἔρχεται ὁ πονηρὸσ καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτόσ ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείσ. 20 ὁ δὲ ἐπὶ
τὰ πετρώδη σπαρείσ, οὗτόσ ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺσ

οφθ. add) | ακουσωσιν: c om | συνωσιν (ita et. ς 1550, item ς[e] 1624. 1633; postea plerumq ut a Wtst συνιῶσι pro ς[e] habitum et editum) ... c al ut videtur mu συνιωσι (c -ειωσιν): ita Gb' Sz | επιστρεψωσιν c. ℵBCDLMSUXΓΔ al longe pl ... EFGKVΠ al plus [20] -ψουσιν | ιασομαι (Gb') c. ℵBCDE*et[3]FGLMSVΓΔ**Π al plus [50]... ς -σωμαι c. E**KUXΔ* al pl[vid] Chr

16. οι (et. Heges ap Phot[bibl 232] Or[4, 209] Cyr[glaph 129] et[es 442] et[ador 225]): DM* om | και: syr[cu] add παλιν | τα (ut οι): D om | υμων sec c. ℵCD unc rell (exc B) min pler f ff[1.] g[2.] h k vg syr[cu] et[utr] al Heges Or al Ir[int 266] ... Ln om c. B al pauc a b c ff[2.] g[1.] q Chr[mo 1] Hil | ακουουσιν c. ℵBCDMX al [35] fere Or Eus[ps 386] Chr[mo 4] Cyr[ter] al (Heges μακαρ. οι οφθ. υμ. οι βλεποντεσ κ. τα ωτ. υμ. τα ακουοντα, και τα εξησ) ... ς ακουει c. EFGKLSUVΓΔΠ al pl Chr

17. αμην c. ℵX al [10] fere a b c f ff[1. 2.] g[1. 2.] h arm aeth Hil al (Cyr[es 442] αμην αμην) ... ς Ln Ti add γαρ (: : ut Lc λεγω γαρ υμιν) c. BCD unc rell et min pler k (q *autem*) syr[omn] cop al | και δικαιοι (Chr[mo 1] hom. 26 ad Hebr διδασκαλοι): B* om (Clem[hom 3, 53] πολλ. προφ. και βασιλεισ [ut Lc] επεθυμησαν ιδ. α υμεισ [ut Lc] βλεπ. και ακουσαι α υμεισ ακου., και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν) | ιδειν α (et. Or[4, 209] Cyr[es 442] al): al pauc it[mu] Or[4, 105. 258] Eus[dem] Hil al add υμεισ (b c f Eus et. α υμεισ ακου.) | ιδαν (ℵ 33. ιδ., B ειδ.: ita Ln Ti) c. ℵB 33. ... ς ειδον c. CEFGLMUΓΔ al pl; KXVΠ al mu ιδον, item S, item Or Eus ... D ηδυνηθησαν ειδειν. Huc et. spectare videtur quod Ir[92] de Marcosiis scribit (ἔνια δὲ καὶ τῶν ἐν εὐαγγελίῳ κειμένων εἰσ τοῦτον τὸν χαρακτῆρα μεθαρμόζουσιν - - ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰρηκέναι· πολλάκισ ἐπεθύμησα ἀκοῦσαι ἕνα τῶν λόγων τούτων, καὶ οὐκ ἔσχον τὸν ἐροῦντα, ἐμφαίνοντόσ φασι δεῖν διὰ τοῦ ἑνὸσ τὸν ἀληθῶσ ἕνα θεόν)

18. του σπειραντοσ c. ℵ*BX 33. 4[ev] syr[p] Chr[mo 2] ... ς Ti του (Δ om) σπειροντοσ c. ℵ[c]CDEFGKLMSUVΓΔΠ al pler (it vg *seminantis*)

19. συνιεντοσ: DF al pauc συνιοντοσ (F -ίοντοσ), L συνηωντοσ | Δ om ὁ | εσπαρμενον (et. Or[1, 308]; it vg *seminatum*): D σπειρομενον (d *quod seminatur*) | αυτου: D[gr] αυτων

20. ουτ. εστιν: U om | λογον: XΔ al pauc f* syr[p] add μου | ευθυσ: EU al pauc Or[1, 308] ευθεωσ

μετὰ χαρᾶσ λαμβάνων αὐτόν· 21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ
πρόσκαιρόσ ἐστιν, γενομένησ δὲ θλίψεωσ ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον
εὐθὺσ σκανδαλίζεται. 22 ὁ δὲ εἰσ τὰσ ἀκάνθασ σπαρείσ, οὗτόσ
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνοσ καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ
πλούτου συνπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρποσ γίνεται. 23 ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
καλὴν γῆν σπαρείσ, οὗτόσ ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείσ, ὃσ δὴ
καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
24 136. 10 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖσ λέγων· ὡμοιώθη
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ
ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺσ ἀνθρώπουσ ἦλθεν αὐτοῦ
ὁ ἐχθρὸσ καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν.

21. *δε* pr: FL al pauc om | *εν*: D*gr om | *εαυτω*: LΔ al pauc *αυτω* | G al *ειτα* (G *ητα*) *γενομενησ* (G add *δε*) :: e Mc | *ευθυσ*: D al pauc *ευθεωσ*

22. *σπαρεισ* (b f ff1. g2. h q vg *est seminatus*): D *σπειρομενοσ* (a c d g1. ff2. k *seminatur*) | *μεριμνα*: K *μερημνη* | *τ. αιωνοσ* c. ℵ*BD al2scr a ff2. g1. h k arm ... ς *τ. αι. τουτου* c. ℵbCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler b c f ff1. q cop syromn al (Or 1, 308 allud *η του αιων. τουτ. μεριμνα*) | *απατη* (f ff1. g2. vg *fallacia*): al pauc *αγαπη*, c ff2. g1. h q *voluptas*, b *voluptates* (a *voluntates*), k *oblectamentum* | *πλουτου*: Lmg add *και περι τα λυπα επεθυμηα εισπορευομεναι* (sic, cf Mc) | *συνπνιγει* (B [bent2 *πνηγει*] D *-πνειγει*) c. ℵBCDLXΔ ... ς (Ln) *συμπν.* c. EFGKMSUVΓΠ al certe pler

23. *την καλ. γην* c. ℵBCLΔ 1. 33. 124. 262. al5 Or 1, 308 ... ς *την γην την καλ.* c. DEFGKMSUVXΓΠ al pler :: cf. v. 8. | *τ. λογ. ακουων* (U *ακουσασ*): D it (exc q *verb. meum audit*) vg syrcu etsch (non itemp) *ακ. τ. λογ.* | *συνιεισ* c. ℵBD 238. Or 1, 308 ... ς *συνιων* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler (C *συνειων*, GL *συνίων*, EMUXΓΠ *συνιῶν*, K *συν(ῶν*) :: cf ad v. 19; item Rom 3, 11 ubi nemo lectionem *συνιων* mutavit | *οσ δη* (Δ yscr *δε*, al2 om): D a b c h q *τοτε*, k* *et tunc*; f ff1. g1.2. k** l m vg syrcu etsch arm aeth *et* | *εκατον* etc: DX al ut v. 8; item ℵ | *τριακοντα*: GM** al mu evv pler b m armzoh add *ο εχων ωτα ακουειν* (b om) *ακουετω*

24. *ωμοιωθη* c. ℵBDEGKLMSUVXΓΠ al pler: CFΔ ti* al Chrgue *ομοιωθη* | *σπειραντι* c. ℵBMXΔΠ 13. 33. 346. al20 fere schol (Origenis, ap Mtthaei) item *qui seminavit* itpl vg cop syromn al Amb ... ς Ti *σπειροντι* c. CDEFGKLSUVΓ al pler syrp mg cod Euses 423. 558 Chr (et. gue), item *seminanti* d h k δ Aug | *αγρω αυτου* (B *εαυτου*): D Euses bis *ιδιω αγρω*

25. *αυτου* (122** h Irint 278 om) *ο εχθρ.* (D *εκθρ.*): al pauc (itpler vg etc) *ο εχθρ. αυτ.* | *επεσπειρεν* c. ℵb (et* *επεσπαρκεν*) B 1. 13. 22. 119. 157. 48ev Antitact (ap Clem526 *λεγουσιν οτι ο μεν θεοσ - - πανθ οσα πεποιηκεν αγαθα εστιν, εισ δε τισ των υπ αυτου γεγονοτων επεσπειρεν τα ζιζα.*, et ap Thdrt 1, 16 - - *ενα τινα των υπ αυτου γεγονοτων επισπειραι ζιζανια*) (Ir287 allud *ο θεοσ τον μεν παρ αυτου λαθρα επισπειραντα το ζιζανιον - - αφωρισε τησ ιδιασ μετουσιασ*, Clem771 alludens *επισπαρη τα ζιζανια*, Or 3, 134 *επισπειρασ τα ζιζ. μεσον του*

26 ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτοσ καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη
καὶ τὰ ζιζάνια. 27 προσελθόντεσ δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου
εἶπον αὐτῷ· κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρασ ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ;
πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖσ· ἐχθρὸσ ἄνθρωποσ
τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι λέγουσιν αὐτῷ· θέλεισ οὖν ἀπελθόντεσ
συλλέξωμεν αὐτά; 29 ὁ δὲ φησίν· οὔ, μήποτε συλλέγοντεσ τὰ
ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖσ τὸν σῖτον. 30 ἄφετε συναυξάνεσθαι
ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ
τοῖσ θερισταῖσ· συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ

σιτου) item *superseminavit* it[pler] (et. d δ) vg Ir[int287] (sed[gr] ex catenis εσπειρε) Amb al ... ς εσπειρε c. CD[gr]EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler e q (Ir[gr] vide ante) Chr (et.[gue]; sed[com] τοτε επισπειρει ουτοσ)

26. και τα: D 13. 124. 248. 346. Chr[mo1] it[pler] (non f ff[1.]) syr[cu] om και

27. προσελθ. δε: Γ και προσελθ. | D του οικοδεσπ. εκεινου | εσπειρασ c. ℵBKLSUΓΔΠ al pl Chr (et.[gue]); M -ραμεν ... Ti εσπειρεσ c. CDEFGVX al[13] | σω: K al[40] fere k* om (Chr ε. τ. α. σου) | ζιζαν. c. ℵ[b]BCDEFG KMSUVΓΔΠ al plus[80] syr[p] arm[zoh] syr[p txt] Chr (et.[gue]) ... ς τα ζιζ. c. ℵ*LX al ut vdtr mu cop syr[p mg] arm[cdd]

28. οι δε δουλοι c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] f ff[1.] q vg syr[p] (syr[cu] arm aeth); D a b c e ff[2.] g[1.] k syr[sch] οι δουλ. post λεγ. αυτ. ... B 157. cop om δουλοι (Ti); item g[2.] h | λεγουσιν αυτω (BC αυτ. λεγ.: ita Ln Ti) c. ℵBCD 157. z[scr] a (*dicunt et* pro *di. ei?*) b c e ff[2.] g[1.] k syr[cu] et[sch] ... ς ειπον αυτω c. EFGKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff[1.] q vg cop syr[p] arm aeth Chr (et.[gue]) | ουν: D 252* it[pler] (non f q) vg syr[sch] (non syr[p]) arm al om | συλλεξωμεν (D συνλ.) c. ℵBCD unc[7] min pl Chr (et.[gue]) ... FKLMΠ 1. 22. 262. al[50] fere Chr[mo2] -ξομεν

29. ο δε φησιν c. ℵBC q (*at ille ait*) syr[p mg cod], item *et ait* c ff[1.2.] g[1.2] vg ... D b f ο δε λεγει αυτοισ (*at ille* [b om] *ait illis*), item h k *ait* (*dicit*) *illis*, a *dixit eis* ... ς ο δε εφη (al pauc ειπεν) c. EFGKLMSUVX ΓΔΠ etc | D συνλεγ. | Γ εκριζωσετε | D al k syr[cu] arm αμα και (και add et. it[pl] [sed om αυτοισ] cop syr[p] c.* al) τον σιτον (D σειτ.) συν αυτοισ, Γ ff[1.] g[2.] vg syr[sch] αμα συν αυτοισ και (Γ om) τον σιτ.

30. συναυξαν. (D it vg post αμφοτ.): L 1. 247. 262. al plus[5] ουν αυξαν. (prob Schu), U al[10] fere Chr ουν συναυξ. | μεχρι c. ℵ[b]CEFGKMSUVXΓΔΠ al pler Chr[gue], item ℵ* et[c] L Chr (et.[mo3]) αχρι (:: αχρι ubi scriptum est non fluctuare solet) ... Ln εωσ (:: quod saepe pro μεχρι substitutum ut 28, 15 Mc 13, 30 Lc 16, 16 Phil 2, 30) c. BD Chr[mo1] Eulog | εν καιρω c. ℵ[b]BDFGKMSUVXΓΔΠ al[100] fere Chr[gue] ... ς (= Gb Sz) ε. τω καιρ. c. ℵ* et[c] CEL al certe pm syr[cu] cop | D συνλεξ. | αυτα εισ (Gb[oo]) δεσμασ (LΠ 1. δεσμάσ, KM δεσμᾶσ, ς Ln δέσμασ, al pauc δεσμᾶ et δεσμούσ) c. ℵBCEFGKMSUVΓΠ al pler ff[1.] vg[ed] cop arm[cdd] syr[p] aeth Chr[gue] ... Ti αυτα δεσμασ c. LXΔ 1. al[5] Chr (et.[mo6]), item *adligate ea fasciculos* (san mm *-lis*) a b c g[1.2.] ff[2.] q am for em gat san mm syr[cu] et[sch] arm[zoh]; item δεσμασ omisso αυτα D e f h k

εἰσ δεσμὰσ πρὸσ τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε
31 s Mc 4, 31 s Lc 13, 19 εἰσ τὴν ἀποθήκην μου. 31 [137.2] Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν
αὐτοῖσ λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινά-
πεωσ, ὃν λαβὼν ἄνθρωποσ ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 ὃ μι-
κρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ,
μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖσ κλάδοισ αὐτοῦ.
Lc 13, 21 33 [138.5] Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖσ· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰσ ἀλεύρου
σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
34 s Mc 4, 33 s 34 [139.6] Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐν παραβολαῖσ τοῖσ
Ps 78, 2 ὄχλοισ, καὶ χωρὶσ παραβολῆσ οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖσ, 35 ὅπωσ πλη-

---

(Or[3,135] δησατε δεσμασ τα ζιζ. και παραδοτε αυτα πυρι. Ir[int 325] -- *colligere primum zizania et fasciculos alligare*). Vide infra Epiph | κατακ. αυτα: D al[2] it[pler] (non f k) vg Aug om αυτ. | συναγαγετ. c. ℵCEFGKLMSUVXΔΠ al omn[fere] Chr (et.[gue]) ... Ln συναγετε c. BΓ 1. ... D συνλεγεται. Manich. ap Epiph[66,65] (ex ev. Hebr?) ομοια εστιν η β. τ. ουρ. ανθρ. οικοδεσποτη οσ εσπειρε τον αγρ. αυτ. καλ. σπερμα. και καθευδοντων των ανθρ. εχθρ. ανθρωπ. ηλθε και εσπ. ζιζ. ειτα λεγουσιν αυτω οι δουλ. αυτου· ουχι καλ. σπ. εσπειρασ εν τω αγρω; ο δε εφη· ναι. ποθεν ουν τα ζιζ.; ο δε αποκριναμενοσ ειπεν· εχθρ. α. τ εσπ. οι δε δ. πρ. αυτ. ειπον· θελ. ουν απελθ. εκριζωσωμεν τα ζιζ.; ο δε πρ. αυτ. εφη· ου, μηπωσ εκριζουντεσ τα ζιζ. εκριζ. και τ. σιτ. αλλ αφετε εωσ καιρου του θερ. και ερω τοισ θερ. συλλεξατε τ. ζιζ. κ. δησ. δεσμασ δεσμασ (ita Dind.), τον δε σιτ. αποθεσθε εν τη αποθ. και ετοιμασατε τα ζιζ. εισ το κατακαηναι πυρι ασβεστω.

31. παρεθηκεν c. ℵBCEFGKL*[corr]MSUVXΓΔΠ al pler ff[1.] g[1.2.] q vg cop syr[utr] al ... DL* 1. 13. 124. 346. it[pl] syr[cu] ελαλησεν | αυτοισ: L* add ο ις | ομ. εστιν: L 61. 243. arm[cdd] ωμοιωθη (243. ομοι.) | LΔ al κοκω

32. παντων των: D* 124. om των | αυξηθη: ℵ[b] (sed nec* nec[c]) D 13. 124. 346. αυξηση | μειζον: D[gr] al[4] Chr[gue] -ζων | των: KΠ al plus[80] it vg syr[cu] et[utr] aeth al Euth Hil al παντων των :: ut Mc | M 299. e om ελθειν et και sq | κατασκηνοιν c. B*D ... ς -νουν c. ℵB**CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

33. ελαλησεν: C 243. παρεθηκεν | αυτοισ c. BEFGKSVΓΔΠ al pler it[pl] vg (exc am) cop syr[utr] ... ℵCLMUX 13. 124. 126. 243. al[10] fere g[2.] h l am arm add λεγων (al pauc λεγ. ο ις vel ο ις λεγ., syr[p] c.* ο ις) ... D (αλλην παραβολην· nil amplius) 76. k (*alia similitudo*) syr[cu] om ελαλ. αυτ. | γυνη: syr[cu] *femina sapiens* | ενεκρυψ. c. ℵBCD unc[11] et min certe pm (Valentt ap Ir[38] την τησ ζυμησ παραβολην, ην η γυνη εγκεκρυφεναι λεγεται εισ αλευρου σατα τρια) Clem[694] Chr[gue] ... GL al plus[110] Cyr[4,365] Chr[montf] al εκρυψεν (Gb') :: cf Lc

34. ουδεν c. ℵ*BCMΔ al[15] fere f syr[p] arm Clem[803] Or[3,3] Chr[bis] (et.[gue]

ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγοντοσ· ἀνοίξω ἐν παραβολαῖσ τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆσ.

---

et[mo 6]) ... ς ουκ c. ℵcDEFGKLSUVXΓΠ al pler it[pler] vg syr[cu] et[sch] al Or[3, 446] Eus[ps 462 sq] Or[int 2, 202] al :: ut Mc | ελαλει (EMΓ al ελαλη): c. ℵcBCD unc rell et min pler it vg etc ... ℵ*Δ al pauc ελαλησεν

35. ησαιου c. ℵ* 1. 13. 33. 124. 253. aeth[cod m] cdd ap Eus[ps 462] (*διὰ ποίου δὲ προφήτου ταῦτα εἴρηται ἢ διὰ τοῦ προκειμένου ἀσάφ; ὃ μὴ συνιέντεσ τινὲσ προσέθηκαν ἐν τῷ εὐαγγ. τὸ διὰ ἡσαΐου τοῦ προφήτου. ἐν δέ γε τοῖσ ἀκριβέσιν ἀντιγράφοισ ἄνευ τῆσ προσθήκησ τῆσ διὰ ἡσαΐου ἁπλῶσ οὕτωσ εἴρηται.* Similiter cat in[ps]), item cdd Porphyrii et cdd nonnull ap Hier (ad h. l.): *Legi in nonnullis cdd. et studiosus lector forte reperiet id ipsum, in eo loco ubi nos posuimus et vulgata habet editio* -- per prophetam dicentem, *ibi scriptum* per Isaiam prophetam dicentem. *Quod quia minime inveniebatur in Isaia, arbitror postea a prudentibus viris esse sublatum. Sed mihi videtur in principio ita editum:* quod scriptum est per Asaph prophetam dicentem -- *et primum scriptorem non intellexisse* Asaph *et putasse scriptoris vitium atque emendasse nomen* Isaiae, *cuius vocabulum manifestius erat.* Idem rursus in breviar. in ps. 77 sic: *Dicitur ergo in Mt:* Haec, *inquit*, facta sunt ut impleretur quod scriptum est in Asaph propheta. *Sic invenitur in omnibus veteribus cdd.* (? At nihil eiusmodi testatus est ad ipsum locum nec magis ipse edidit. An de cdd. psalmorum accipi vult?) *sed homines ignorantes tulerunt illud. Denique multa evangelia usque hodie ita habent:* Ut impleretur -- Isaiam prophetam: Aperiam -- *Hoc Isaias non loquitur sed Asaph. Denique et impius ille Porphyrius proponit adversum nos hoc ipsum et dicit: Evglista vester Mt tam imperitus fuit ut diceret:* quod scriptum est per Isaiam prophetam: Aperiam -- *error fuit scriptorum, ut pro Asaph Isaiam scriberent. Scimus enim quia prima ecclesia de imperitis congregata fuit gentibus. Ergo cum legerent in evglio* -- in Asaph propheta, *ille qui primus scribebat evglium coepit dicere: Quis est iste Asaph propheta? Non erat notus in populo, et hoc fecit ut, dum errorem emendaret, faceret errorem.* Eodem loco eundem in modum Mt 27, 9 *ιερεμιου* (*pro* Zacharia) et Mc 15, 25 *ωρα τριτη* (*pro* sexta) „errori scriptorum" tribuit. Ceterum et Clem hom[18, 15] veterrimam scripturam *ησαΐου* confirmat: *τω και τον ησαΐαν ειπειν· ανοιξω το στομ. μ. εν παραβ. και ερευξ. κεκρυμμ. απο καταβ. κοσμ.* ... ς Ln Ti om c. ℵbBCD unc[13] et min pler it vg syr[cu] et[utr] cop arm rell Eus[ps 462 sq] (vide ante) Chr (in comm non attigit) Hier (vide ante) | *καταβολησ* c. ℵbB 1. 22. e k syr[cu] Or[3, 695] (quod enim nude ponit *καταβολησ*, id omnino ab evglio non a psalmo pendere statuendum est. Item Clem[694] Eus[ps]) ... ς add *κοσμου* c. ℵ*etcCDEFGKLMS UVXΓΔΠ al pler it[pler] vg syr[utr] cop al Clem[hom] (vide ante) Chr (:: LXX *απ αρχησ* habet. Sed *απ. καταβ. κοσμ.* legitur Mt 25, 34 Lc 11, 50 Io 17, 24 etc nec fluctuare solet)

36 [110.10] Τότε ἀφεὶσ τοὺσ ὄχλουσ ἦλθεν εἰσ τὴν οἰκίαν. καὶ
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντεσ· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ὁ
σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου, 38 ὁ δὲ
ἀγρόσ ἐστιν ὁ κόσμοσ· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς
βασιλείασ· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, 39 ὁ δὲ ἐχθρὸσ
ὁ σπείρασ αὐτά ἐστιν ὁ διάβολοσ· ὁ δὲ θερισμὸσ συντέλεια αἰῶνόσ
ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. 40 ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ
ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτωσ ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ-
νοσ. 41 ἀποστελεῖ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου τοὺσ ἀγγέλουσ αὐτοῦ, καὶ
συλλέξουσιν ἐκ τῆσ βασιλείασ αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺσ
ποιοῦντασ τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺσ εἰσ τὴν κάμινον
τοῦ πυρόσ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

---

36. *ηλθεν*: א Or$^{3,3\,bis}$ *εισηλθ.* (a b h q Chr *απηλθεν*) | *οικιαν* (Gb'') c. אBD it^{pler} vg syr^{cu} cop aeth arr, item addito *αυτου* 1. al^{5} sl$^{2.}$ et$^{3.}$ Or$^{3,3.4.442.481}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς add *ο ις* c. CEFGKLMSUVXΔΠ al pler f h q syr^{utr} al; Γ arm post *ηλθ.* | *προσηλθον* c. אCDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc ... Ln Ti *-λθαν* c. B 33. | *φρασον* c. א^{c}CD unc rell et min omn^{vid} Or^{quater} etc ... א*B Or^{4,254} (a b g$^{1.}$ h q *enarra*, ff$^{2.}$ k *narra;* contra c f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *edissere* vel *dissere*) *διασαφησον* (Ln):: quod 15, 15 *φρασον* non fluct, id non satis est ad probandum h. l. *διασ.*

37. *ειπεν* c. אBD a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k l (e *quibus ait* omissis rell) am fu for em cop aeth arr al Or^{3,443} ... ς add *αυτοισ* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} syr^{cu} et^{utr} arm c f g$^{2.}$ h vg^{ed} gat Chr

38. *εισιν οι* (M al om, item al om *οι* pr loc) *υιοι* sec loc: Δ it^{pl} syr^{cu} *οι υι. εισ.* | *του* (Δ om, item om antea *ὁ*) *πονηρου*: g$^{2.}$ ff$^{1.}$ l vg *nequam*, a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *nequitiae;* sed b m *iniqui*, k *mali*, d e f h q *maligni*

39. L al pauc *ο σπειρων* | *αυτα*: D al pauc ff$^{1.}$ om | *εστιν* (ita et. it^{pl} vg): B post *εχθροσ* (ita Ln); a b h k (e *inimic. autem diab. est qui seminavit ea*) post *διαβ.* (g$^{2.}$ *zabulus*, k *ziabolus*) | *συντελεια*: al plus^{10} Chr (et.$^{mo\,5}$) *η συντ.* | *αιωνοσ* c. אBD 13. 33. 124. 346. Or^{4,254} ... ς *του αιωνοσ* c. א^{c}CEFGKLMSUVXΓΔΠ (G al pauc add *τουτου*) al pler (Or^{3,443} paullo liberius) Chr. Ceterum א* om *ο δε θερισμ.* usq *εστιν*, suppl א^{a}

40. *συλλεγεται* (L post *τα ζιζ.*): D *συνλεγονται* | *κατακαιεται* (D *-ονται*) c. אBD 1. al certe pm Cyr$^{iul\,329}$ (it^{pler} vg *comburuntur*, e k *exuruntur*) ... Gb Sz Ti *καιεται* c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ 13. 33. 124. 157. al plus^{130} Chr (et.$^{mo\,5}$) al | *εσται*: K* (K om *εν* sq) e g$^{2.}$ add *και* | *του αιωνοσ* (Gb') c. אBDΓ 1. al^{10} fere it^{pler} vg syr^{cu} arm aeth Cyr$^{iul\,329}$ Ir$^{int\,287}$ Or$^{int\,870}$ Hil al ... ς add *τουτου* c. CP unc^{12} et min pler f h q cop syr^{utr} Chr

41. *αποστελει* c. אBCDP unc^{11} al pler Or^{3,456} Cyr^{iul} al: X *-έλει*, Γ *-ελλεῖ*, al pauc *-έλλει*, item e *mittit* (tum *colligunt*) | *αυτου* pr: אF al om | D *συνλεξ.* | *τουσ ποιουντ.*: syr^{cu} et^{utr} praem *omnes*

42. *βαλουσιν*: א*DX al c vg^{cod} (ap Ln) *βαλλουσιν* | E *κλαθμοσ*

43 τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡσ ὁ ἥλιοσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ *Dan 12, 3
πατρὸσ αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρω-
ποσ ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆσ χαρᾶσ αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα
ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺσ μαργα-
ρίτασ· 46 εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν
πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰσ τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκ παντὸσ γένουσ συναγαγούσῃ· 48 ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβά-
σαντεσ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντεσ συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰσ

---

43. *εκλαμψουσιν* c. ℵBCP unc[12] min pler: D 124. 238. Or[3, 444 ter] Cyr[iul 329] (Iust[ap 1, 16] *τοτε κλαυθμ. εσται κ. βρυγμ. τ. οδοντ. οταν οι μεν δικ. λαμψωσιν ωσ ο ηλ. οι δε αδικοι πεμπωνται εισ το αιωνιον πυρ*) | *ωτα* c. ℵ*B a b e k am for san Hil[cdd] ... ς add *ακουειν*, Ln [*ακ.*] c. ℵ[c]CDEF GKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] it[pl] vg[ed] syr[cu] et[utr] cop al Or[3, 444]. Cf ad 11, 15. Explicatio parabolae ap Epiph similiter differt ut ipsa parabola.

44. *ομοια* c. ℵ*(ℵ[b] *ομοι. δε*) BD a c e ff[1. 2.] g[1. 2.] k l vg syr[cu] cop aeth (Chr) ... ς praem *παλιν*, Ln [*πα.*] c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn[vid] f h q (b praem *aliam similitudinem adiecit dicens*) syr[utr] arm Or[3, 446] Hil (:: vv. 45 et 47 non fluct) | D *θηνσαυρω*, item *thensauro* a b e f h k q | *εν τω* (D al plus[30] Chr om) *αγρω*: ℵ* om (suppl[a]) | *πωλ. παντ.* (B 28. 61. 435. al[3] arm[cdd] Or[3, 446] om) *οσα εχ.* c. ℵBD 1. 61. 108. 118. 127. it[pler] vg syr[cu] et[sch] cop (Or[3, 446] -- *και πωλει οσα εχει*) Chr Or[int 3, 39] ... ς *παντ. οσ. εχ. πωλ.* c. CEFGKLMP unc[7] min pler f q syr[p] arm aeth Or[1, 186]

45. *ανθρωπω* (et. Or[3, 448] Cyr[glaph 117] et[nest 32] Cyp al) ... ℵ* (add[b]) B 50. 59. Ath[2, 526] Cyr[ador 102] Chr Amb om

46. *ευρων δε* (Gb, item Sz confusis lectionibus) c. ℵBDL 1. 33. al it[pler] vg syr[cu] et[sch] arm aeth Cyr[nest 32] et[ador 102] (e k Cyp *ubi autem invenit*) ... ς *οσ ευρων* c. CEFGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q cop syr[p] Cyr[glaph 117] Chr | *ενα*: D 124. a b e g[1.] h k syr[cu] Cyp om | *πεπρακεν* (E* al *-χεν*): D *επωλησεν* | *παντα οσα*: D ff[2.] *α* (*quae*); a c h *quaecunque* (contra it[pl] *omnia quaecunque* vel *omnia quae*)

47. *συναγαγουση* (Δ *συναπαγουση*): EF al Or[bis cod] *συναγουση*, L *συναγουσιν*

48. *ην οτε*: D it[pler] (non c ff[1.] nec vg) (syr[cu]) Amb Aug *οτε δε* | *αναβιβασαντεσ* (D it[pler] cop aeth *ανεβιβασαν*) sine *αυτην* c. ℵBCEFG KLMUVXΓΠ al pler c ff[1.] q vg arm aeth Cyr[4, 328] et[es 341] (Chr [et.[mo 5]] *ην ανενεγκαντεσ εισ τ. αιγ. καθισαντεσ και συλλεξαντεσ τα καλα εισ αγγειον εβαλον, τα δ. σ. εξ. εβ.*) ... Ln Ti add *αυτην* c. PSΔ al[8], item D it[pler] (syr[cu] et[sch]) Amb Aug | *επι τ. αιγ.* (E *-αλον*) *και* c. ℵ* et[c] BDP unc[12] min pler b e f ff[2.] g[1.] h k q syr[cu] et[utr] cop arm aeth;

ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 οὕτωσ ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ
τοῦ αἰῶνοσ· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺσ πονηροὺσ
ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺσ εἰσ τὴν κάμινον
τοῦ πυρόσ· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.
51 συνήκατε ταῦτα πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί. 52 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖσ· διὰ τοῦτο πᾶσ γραμματεὺσ μαθητευθεὶσ τῇ βασιλείᾳ τῶν
οὐρανῶν ὅμοιόσ ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστισ ἐκβάλλει ἐκ
τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά.

53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τὰσ παραβολὰσ ταύτασ,
54 78 Mc 6, 1–6 μετῆρεν ἐκεῖθεν. 54 141.1 καὶ ἐλθὼν εἰσ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδί-
δασκεν αὐτοὺσ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺσ
καὶ λέγειν· πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεισ; 55 οὐχ
οὗτόσ ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονοσ υἱόσ; οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ

item Ln και επ. τ. αιγ. c. ℵ^{b}C 1. c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg Cyr^{4,328} (pergit ελκυσαντεσ) et$^{es 341}$ Or$^{int 3,259}$ ... Gb′ Ti επ. τ. αιγ. (omisso και) c. L 13. 124. 346. a | καλα (et. Or Cyr Chr etc): D καλλιστα (d *meliora*), item *optimos, optima* it^{pl} syr^{cu} arm Amb Aug | αγγη c. ℵBCM** 1. 124. 48^{ev} Or$^{3, 454. 456 sq}$ Cyr^{bis} Isid^{1,205} ... ς (Ln) αγγεια c. D (τα αγγ.) EFGKLM*PSUVXΓΔΠ (DPX αγγια, L αγια) etc. (:: 25, 4 αγγειοισ non fluctuat. Hesych ἄγγοσ et ἄγγεα [utrumq rarius] per ἀγγεῖον et ἀγγεῖα explicat) | εβαλον (et. ℵ^{b}; D -λαν): ℵ*VΔ al -λλον, X εξεβαλλον

49. αιωνοσ (et. Or^{3,456}) (pauc add τουτου): D κοσμου

50. βαλουσιν (et. ℵ^{b}): ℵ*D^{gr*}X al pauc -λλουσιν | E κλαθμοσ

51. συνηκατε (Gb″) c. ℵBD b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k l vg cop aeth Or^{3,457} ... ς praem λεγει αυτοισ ο $\overline{\iota\varsigma}$ c. CEFGKLMSUVXΓΔ al omn^{vid} (a g$^{2.}$) f h q syr^{omn} arm (a *et dixit*, g$^{2.}$ *dixit autem eis;* syr^{cu} *Iesus ait illis discipulis suis* etc) Chr^{vid} | M παντα ταυτα | ναι (Gb′) c. ℵBD 1. 13. 124. ff$^{1.2.}$ k vg syr^{cu} syr^{hr} cop aeth^{pp} Or^{3,457} Ath^{1,860} Hil ... ς add κυριε c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} syr^{utr} cop arm Chr Or$^{int 4,554}$

52. ο δε (it^{pl} [sed f *at ille*] Hil *et*) c. ℵB unc^{12} min pler etc (CU al syr$^{p mg}$ add $\overline{\iota\varsigma}$): D ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg syr^{cu} et^{sch} om | ειπεν c. ℵB*CEFGKLMSUVXΓΔΠ etc: B^{2}D (item it vg *ait*) λεγει (Ln) | D μαθηθευθεισ | τη βασιλεια (Gb) c. ℵBCKΠ 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} c k cop arm aeth Or^{3,459} Ath^{2,24} Cyr$^{4,316.750.880}$ al ... DM 42. it^{pler} vg Chr (et.$^{mo 3}$) Ir^{int} Hil al εν τη βασ. (Gb′ Ln) ... ς εισ την βασιλειαν c. EFGL (corrupte μαθητευθη: εισ την βα.) SUVXΓΔΘΠ^{mg} etc | EGL etc εκβάλει, al εκβαλη

54. ελθων: L ηλθεν (non addito και in sqq) | πατριδα (ℵ^{a} vel^{b}): ℵ* αντιπατρ. | εκπλησσεσθ. c. ℵBCDEFGLUVXΔΠ (EFL εκπλησεσθ.) etc ... ς εκπληττ. c. KMSΓ etc | η σοφια (et. Or^{3,462} Eus$^{ps 373}$): D aeth Eus$^{steph 223}$ et$^{ps 398}$ praem πασα

55. τεκτονοσ (et. Or^{3,462} et$^{4,115.269}$ Eus$^{steph 223}$ et$^{ps bis}$): a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ h gat mm syr^{cu} praem (h gat mm add) *Iosephi*. Cf Iust$^{tr 88}$ $\overline{\iota\upsilon}$ νομιζο-

καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδασ;
56 καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸσ ἡμᾶσ εἰσίν; πόθεν οὖν
τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. $^{142.1}$ ὁ δὲ Lc 4, 24 Io 4, 44
Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐκ ἔστιν προφήτησ ἄτιμοσ εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ
πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεισ
πολλὰσ διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

XIV.

1 $^{143.2}$ Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδησ ὁ τετραάρχησ 1–2 Mc 6, 14 ss Lc 9, 7 ss
τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖσ παισὶν αὐτοῦ· οὗτόσ ἐστιν
Ἰωάννησ ὁ βαπτιστήσ· αὐτὸσ ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ

μενου ιωσηφ του τεκτονοσ υιου υπαρχειν. Item act. Andr. et Matth. p. 143: *μη ουχ ουτοσ εστιν ο υιοσ ιωσηφ του τεκτονοσ και η μητηρ αυτου μαριαμ· και οι αδελφοι αυτου ιακωβοσ και σιμων;* | *ουχ η* c. ℵBCMΔ 33. al pauc Or^{ter} Eus$^{ps\,373}$ Bas^{2,281} Cyr^{4,622} … ς Ti *ουχι η* c. DEFGKLSUVXΓΠ al pler Eus$^{steph\,223}$ Chr (:: *ουχ* pr non fluct; it^{pler} vg utroque loco *nonne*) | *μαριαμ* c. ℵBDEGKLMSUVXΓΔΠ al pler cop$^{cdd\,2}$ etc Or^{3,462} et$^{4,115.269}$ Bas^{2,281} … C al pauc cop$^{cod\,1}$ (it vg nusquam *Mariam* sed ubique *Maria*) Or^{4,282} (*οὗ ἡ μήτ. ἐλέγετο μαρία* etc) Chr (et.$^{mo\,6}$) *μαρια* | *ιωσηφ* c. ℵ^{a}BC 1. 33. y^{scr} syr^{cu} cop arm syr$^{p\,mg}$ it (exc k q**) vg Or$^{3,462.4,115}$ Eus$^{steph\,223}$ Hier … ς *ιωσησ* c. KLΔΠ al certe pl k q** arm^{zoh} aeth syr^{sch} syr^{p} Bas^{2,281}; item *ιωση* s^{mg} al plus^{15} … ℵ*DEFGMSUVXΓ al plus^{20} Or^{4,282} *ιωαννησ* (gat mm *et Iohannes et Ioseph;* 12. 17. 236. om *και ιω.*)

56. *προσ ημασ*: Δ al Chr *παρ ημιν* | *ουν*: M om | *ταυτ. παντ.* c. ℵBCM SUΓΠ al pl Eus$^{ps\,373}$ … Ti *παντ.* (Chr [et.$^{mo\,4}$] om) *ταυτ.* c. DEFG KLVXΔ al pl it (ff$^{1.}$ *ista sapientia*) vg Or^{4,269} Bas^{2,281}

57. *εν αυτω* (et. Or): X 28. *εισ αυτον*, 247. *επ αυτω* | *ις*: ℵ om | *ειπεν* (it vg *dixit*): Z Or^{3,464} *λεγει* | *ιδια πατρ.* c. ℵZ al^{3} ff$^{1.}$ (*nisi in sua civitate et in domo sua*) Or^{3,133}, item C *ιδι. πατρ. αυτου* … ς Ti *πατρ. αυτου* c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg cop syr^{omn} al Or$^{3,462.464}$ Bas^{2,281} Chr … BD 33. 346. a k *πατριδι* (Ln) | L al^{3} f g$^{1.}$ harl* (Or^{3,464} Hil al non plene afferunt versum) om *και εν τη οικ. αυτ.*

58. D k *δια τασ απιστειασ* (*incredulitates*) *αυτ.*

XIV. 1. *εν εκεινω*: D al pauc syr^{cu} et^{sch} cop al add *δε*, al pauc praem *και* | X al pauc *ο ηρωδ.* (y^{scr} om *ηρωδ.*) | *τετρααρχησ* c. ℵCZΔ cop (ita ℵ ubique: Lc 3, 19. 9, 7. Act 13, 1, item Lc 3, 1 ter, accedente [exc Act] C ubique) … ς Ln Ti *τετραρχ.* c. BD rell testibus

2. *ουτοσ* (et. Or^{3,467} et^{521}): D it^{mu} gat mm praem *μητι* | B *ιωανησ* | *ο βαπτιστησ*: D 5. a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h gat tol sax add *ον εγω απεκεφαλισα* | *αυτοσ* c. ℵBDEGKLMSUVXZΓΔ etc Or^{3,469} et^{521}: C 1. 61. d Or^{3,521}cod *ουτοσ* (k* om) | B* om *δια τουτο* | D* *εναργουσιν* | M* al pauc *ενεργ. αι δυν.* | *εν*: Z al^{12} om

3–5 Mc 6, 17 ss Lc 3, 19 s τοῦτο αἱ δυνάμεισ ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 $^{144.2}$ ὁ γὰρ Ἡρῴδησ κρα-
τήσασ τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρωδιάδα
τὴν γυναῖκα [Φιλίππου] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 ἔλεγεν γὰρ Ἰωάννησ
21, 26 αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι
6–12 Mc 6, 21–29 ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡσ προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 $^{145.6}$ γενεσίοισ
δὲ γενομένοισ τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆσ Ἡρωδιάδοσ
ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρῴδῃ, 7 ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγη-
σεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆσ
μητρὸσ αὐτῆσ· δόσ μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάν-
νου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 καὶ λυπηθεὶσ ὁ βασιλεὺσ διὰ τοὺσ ὅρκουσ

3. *κρατησασ* (et. Or): B 13. 124. *τοτε κρ.* | B *ιωανην* | *εδησεν* c. א*B ff$^{1.}$ h (q add *αυτ.* post *εθετο*) Or^{3,470} (item^{471}libere *δησασ απεθετ. εν*) ... ς Ln Ti add *αυτον* c. א^{a} et^{c} CD unc rell etc Or^{3,469} | *και εν* (B** al add *τη*) *φυλ. απεθετ.* c. א*B* (om *τη* teste Btl$^{2.}$) et** 13.? 124. 346. al? ff$^{1.}$ h; item Or^{3,471} *και απεθ. εν τη φυλ.*, א^{c} 33. Or^{3,470} *εν* (א^{c} add *τη*) *φυλ. και απεθετο* (item Z *ε. τη φυ.* sequentibus ut^{vid} sed deperditis *και απεθ.*) ... ς Ti *και εθετο εν* (Ti *τη*) *φυλ.* c. CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler item it^{pl} vg syr^{omn} cop arm ... D 61. e k (item a^{vid}) aeth Or^{3,469} nil nisi *εν τη* (61. om) *φυλ.* :: cf Mc | *φιλιππου* c. אBCEGKLMSUVXZΓΔΠ al omn^{vid} (238. add *οτι εγαμησεν αυτην*) b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h q gat mm (sed b g$^{2.}$ ff$^{2.}$ gat mm post *τ. αδ. α.* pon) cop syr^{omn} arm aeth al Or^{3,470} Chr ... Ti om c. D a c e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ k vg Aug$^{cons\,2,92}$ (:: ap Mc nomen certum est; ap Lc haud dubie intrusum. Apud Mt et ipsum mihi intrusum videtur; poterat tamen etiam ad modum Lcae omitti.)
4. *ιωανν.* c. א* et^{c} D al^{5} ... ς Ln Ti *ο ιω.* (B *ιωανησ*) c. BCZ unc^{13} min pler Or^{3,470} | *αυτω* h. l. c. א^{c} (א* 24* 28. al om) BZ 251. ... ς Ti post *γαρ* c. CD unc^{12} min pler it vg al Or Chr | *ουκ*: M al pauc praem *οτι* | *αυτην* (f ff$^{1.}$ *uxorem fratris tui*): k syr^{cu} et^{sch} add *uxorem*
5. *εφοβηθη*: al^{40} fere *-βειτο* | *οτι*: B* *επει*
6. *γενεσιοισ δ. γενομενοισ* (1. 22. 59. *αγομενοισ*) c. אBDLZ (al^{3}), item *-ιων δ. -μενων* CK al^{3} Chr; item vv pl (it^{pler} vg *die autem natalis*; k *cum esset autem d. n.*, d *natale autem facto*; ff$^{1.}$ *sed cum advenisset d. n.*) syr^{omn} cop arm aeth ... ς *γενεσιων δ. αγομενων* c. EGMSUVXΓΔΠ al pler syr$^{p\,mg}$ | L al pauc *ορχησατο* | D^{gr} *η θυγ. αυτου ηρωδιασ* :: cf ad Mc
7. *μεθ*: א *μετα*, X *μετ* | *ωμολογησεν*: Z 13. 124. 346. y^{scr} syr^{sch} Chr (et.$^{mo\,5}$) *ωμοσεν* | KΠ 1. al^{7} ff$^{1.}$ *δουν. αυτη* | *ο εαν* c. אCEGKLMSUVXZΓΔΠ al pler :: BD al pauc *ο αν* (Ln)
8. *δοσ μοι φησιν* ... D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} aeth *ειπεν δοσ μοι* | *ωδε*: al pauc it^{pler} cop al om | *επι πινακι*: D om | *την*: D* om | Δ *του ιω.* | B *ιωανου*
9. *λυπηθεισ* (ita ex it^{cdd} tantum a, b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q** *ελυπηθη* sine *δε* ut L*) et *δια τουσ* c. BD (L* *ελυπηθη* et *δια τουσ*) 1. 13. 124. 346.

καὶ τοὺσ συνανακειμένουσ ἐκέλευσεν δοθῆναι, 10 καὶ πέμψασ ἀπε-
κεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ
ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆσ.
12 καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθα-
ψαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντεσ ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13 [146.3] ἀκούσασ Mc 6, 32 s Lc 9, 10 s
δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰσ ἔρημον τόπον κατ᾽
ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντεσ οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζοὶ ἀπὸ τῶν
πόλεων.

14 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ 14–21 Mc 6, 34–44 Lc 9, 12–17
αὐτοῖσ καὶ ἐθεράπευσεν τοὺσ ἀρρώστουσ αὐτῶν. 15 [147.1] ὀψίασ Io 6, 1–13
δὲ γενομένησ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ λέγοντεσ· ἔρημόσ ἐστιν

a (b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q**) ... ϛ ελυπηθη et δια δε τουσ c. CEFGKL^{2}MSUVXΓΔΠ (z hiat pr loco sed habet δια δε) al pler c f k q* cop syr^{omn} arm | D it^{pler} syr^{cu} aeth και δια τουσ συναν. | δοθηναι: 1. 13. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm aeth al add αυτη

10. ιωανν. c. ℵ*BZΘ 1. (al) ... ϛ τον ιω. c. ℵcCDEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler

11. επι: D ε. τω (1. 13. εν τω) | ηνεγκεν: M al^{10} fere add αυτην

12. προσελθοντεσ (*accedentes* it vg): Z 99. Or$^{3, 473}$ ελθοντεσ | E* και ηραν | πτωμα (Gb′) c. ℵBCDL 1. 13. 22. 33. 124. 346. al^{10} fere k (*cataver*) cop syr^{cu} et^{sch} ... ϛ Ti σωμα c. EFGKMSUVXΓΔΠ al pler syr^{p} (it^{pler} vg *corpus*, quo eodem vocabulo in Mc πτωμα reddiderunt) :: in Mc quidem πτωμα non fluct. Praeterea ℵ* (^{b} vel ^{ca} del, sed ^{ca} vel ^{cb} restituit) DL al^{30} fere it^{pl} vg (non item a b g$^{1.}$ k am san) syr^{cu} et^{sch} aeth add αυτου (:: ut Mc); non item ℵ^{corr}BC unc rell^{12} min pl cop arm syr^{p} | εθαψαν: Y^{scr} εθαμψαν | αυτον c. ℵ*BΘ a ff$^{1.}$ (Hil *et sepulto eo discipuli eius ad dominum transierunt*) ... ϛ (Ln) αυτο c. ℵ^{b}CDEFGKLMSUVXΓΔΠ etc

13. ακουσασ δε c. ℵBDLZ al^{15} fere f k (cop syr^{cu} et^{sch}) Or$^{3, 473}$ Chr$^{mo 6}$ ... ϛ Ti και ακουσασ c. CEFGKMSUVXΓΔΘ al pler syr^{p} arm (*quo audito, quod cum audisset* it^{pler} vg) | ο ι̅ς̅: Θ al^{2} om | εν πλοιω: Γ syr^{cu} om | πεζοι c. ℵILZ al^{4} it^{pler} vg (*pedestres, pedestrae*) syr$^{p\ mg}$ ... ϛ (Ln 49.) πεζη c. BCDEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler a ff$^{1.}$ (*pedibus*) Or$^{3, 474}$ (:: πεζη ap Mc non fluct)

14. Και: G al om | εξελθων (Gb″) c. ℵBD 1. 22* 33. 61. 118. 124. 219. b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ k vg syr^{cu} cop arm aeth ... ϛ add ο ι̅ς̅ c. CEFGIKMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} Or$^{3, 509}$ (item L al a post ειδεν) | ειδεν c. ℵBDFGIMUΓΔΠ etc ... CEKLX etc ιδεν | πολ. οχλ. (et. Or$^{3, 481}$ et^{509}): D 33. 435. it vg etc Chr οχλ. πολ. | επ αυτοισ c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ (L εν αυτοισ) al plus^{100} Or$^{3, 481}$ ... ϛ (= Gb Sz) επ αυτουσ c. min; D περι αυτων, I Or$^{3, 509}$ επ αυτον | αρρωστουσ (et. Or): D αρρωστουντασ (d *infirmos*)

15. προσηλθον c. ℵCD unc^{13} min omn^{vid} ... Ln Ti -θαν c. B 33. | οι μαθηται c. ℵBZ (e spatio) 33. 346. b k arm Or$^{3, 481. 509}$ ... ϛ add

ὁ τόποσ καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν ἤδη· ἀπόλυσον οὖν τοὺσ ὄχλουσ, ἵνα
ἀπελθόντεσ εἰσ τὰσ κώμασ ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖσ βρώματα. 16 *ὁ*
δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖσ ὑμεῖσ
φαγεῖν. 17 *οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρ-*
τουσ καὶ δύο ἰχθύασ. 18 *ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούσ.* 19 *καὶ*
κελεύσασ τοὺσ ὄχλουσ ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺσ
πέντε ἄρτουσ καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ ἀναβλέψασ εἰσ τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησεν, καὶ κλάσασ ἔδωκεν τοῖσ μαθηταῖσ τοὺσ ἄρτουσ, οἱ δὲ
μαθηταὶ τοῖσ ὄχλοισ. 20 *καὶ ἔφαγον πάντεσ καὶ ἐχορτάσθησαν,*
καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνουσ πλήρεισ.
21 *οἱ δὲ ἐσθίοντεσ ἦσαν ἄνδρεσ ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶσ γυναι-*
κῶν καὶ παιδίων.

αυτου c. CDEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg cop syr^{omn} aeth Or^{3,475}et^{476} Chr (sed om *αυτω*) :: cf ad 8, 21 | *παρηλθ. ηδη* c. ℵZ 1. Or^{3,475}et^{509} ... ς Ln Ti *ηδη παρ.* c. BCDI unc^{13} min omn fere (it vg etc) Chr (Or^{3,476} om *ηδη*) | *ουν* c. ℵCZ 1. 238. cop syr$^{p\,mg}$ Or^{3,475}et^{476} ... ς Ln om c. BDEFGIKLMSUVXΔΘΠ al pler it vg al mu Or^{3,481} (:: ut Mc) | *εισ τασ*: C* 33. al syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm add *κυκλω*:: ut Lc et Mc | *κωμασ* (et. Or^{3,475}et^{481} ℵ^{c} etc :: item ll. pp.): ℵ*Δ^{gr} *χωρασ*

16. *ο δε* c. ℵ*D 61. k syr^{cu} et^{sch} pers^{p} cop arm aeth ... ς Ln Ti add $\overline{\iota\varsigma}$ c. ℵ^{c}BCEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ | *ειπεν αυτοισ* (a b ff$^{2\cdot}$ k q cop arm om *αυτ.*): 1. *φησιν* | *αυτοισ* sec: D post *φαγειν*

17. *λεγουσιν* (d *dicunt*, k *aiunt*): Z -- *ον* (*ειπον*^{vid} vel *ελεγ.*), f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ *dixerunt* (it^{pl} vg *responderunt*) | *εχομεν*: KLUΓΘ al mu *εχωμεν* | ℵ* *αρτουσ ει μη πεντε*

18. *ειπεν*: P add *αυτοισ* | *ωδε αυτουσ* c. ℵBZ 33. ... ς Ti *αυτ. ωδε* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al omn fere f ff$^{1\cdot}$ vg (g$^{2\cdot}$ am for san syr^{utr} aeth *illos mihi huc*) ... D 1. it^{pler} (*afferte eos ad me*) syr^{cu} cop pers^{p} om *ωδε* (ff$^{1\cdot}$ arm om *μοι*)

19. *κελευσασ* c. B^{2}(* *-σατε*) CDEFGIKLMPSUVXΓΔΘΠ etc ... ℵZ ff$^{1\cdot}$ Or^{3,479b} *εκελευσεν* (Or^{3,509}et^{510} *κελευει*) | *τουσ οχλουσ* (et. Or^{3,479}): D^{gr} it^{pler} (non dg$^{2\cdot}$) vg arm^{zoh} *τον οχλον* | *επι του χορτου* c. ℵBC*I (L *επι του χορτουσ*) 1. 22. 33. al^{7} Or^{3,479} et^{ter}, D 16. 61. *επ. τον χορτον*, item *super faenum* it vg syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\,mg}$ cop arm aeth ... ς Ti *επι τουσ χορτουσ* c. C^{2}EFGKMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr$^{p\,txt}$ Chr | *λαβων* c. BC^{2}EFGKLMPSUVΓΔ(*λαμβων*)Π al plus^{125} it^{pler} vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} aeth) Or^{3,479} ... ς (= Gb Sz) *και λαβων* c. ℵC*I(X?) al mu^{vid} ff$^{1\cdot}$ h cop arm ... D *ελαβεν* | *ευλογ.* c. ℵBEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler Or^{3,481} ... Ln Ti *ηυλογ.* c. CDIPT^{c} al Or^{3,479}et^{510} Chr | *τ. αρτουσ*: 242* b ff$^{1\cdot}$ syr^{sch} om | *μαθηται*: b syr^{cu} et^{sch} cop add *posuerunt*

20. *των κλασματων*: Θ a ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (it^{mu} post *κοφιν.* pon) om

21. *ωσει* c. ℵBCEFGKLMPST^{c}UVXΓΠ al pler Chr; item DIΔ 1. 33. 48^{ev} *ωσ*, item f arm syr^{p} aeth ... Θ 241. 247. it^{pler} (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop Or^{3,478} om | *γυν. κ. παιδ.* c. ℵBCEFGIKLMPST^{c}UVXΓΔΘΠ rell fere omn

22 [148.6] Καὶ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον 22—33 Mc 6, 45—52 Io 6, 15—21
καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
23 [149.2] καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν
προσεύξασθαι. [150.4] ὀψίας δὲ γενομένης· μόνος ἦν ἐκεῖ. 24 τὸ
δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν
κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. 25 τετάρτῃ δὲ φυλακῇ
τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
26 ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθη-

---

f vg syr^cu et^sch syr^p etc ... D 1. it^pler cop Or^3,478 et^479 Amb παιδ. κ. γυν. (Ln; cf ad 15, 38. de D etc)

22. και pr c. ℵ*C* ff^1. syr^cu Chr^edd ... ς Ln Ti add ευθεως (:: ut Mc ubi nemo om) c. ℵ^bBC^3 unc rell min omn^vid it^pler vg al pler Or^3,480.482 | ηναγκ. c. ℵBC*DIPΔΘ al^25 fere e f ff^1. am fu for san tol em syr^cu et^sch syr^p syr^hr cop arm aeth al Or^3,480.482 Chr ... ς (= Gb Sz) add ο ις c. C^3EFGKLMSUVXΓΠ al pl it^pl vg^ed (it^pl ante ηναγκ. pon) | τ. μαθητ. c. ℵCDGILMSUVΓΔΘ al^70 fere e f l vg arm al Or^3,480 et^482 (et.^diserte) Chr... ς (= Gb Sz) Ln add αυτου c. BEFKPXΠ al pl it^pler syr^omn cop aeth | το πλ. c. ℵCDEFGIKLMPST^cUVXΓΔΘΠ al pler Or^3,480 et^saep ... B 1. 33. 124. al plus^15 arm Eus^dem 446 Chr^mo 2 om το | αυτον (IΘ al^3 αυτους, 218. αυτω): D al^6 it^pl arm Arn om | απολυση: KΓ al pauc -σει | F* arm^edd τον οχλον

23. ℵ* om απολυσ. τ. οχλ. (suppl) | D καθ ιδιαν | μονος: F om

24. ηδη: D al^2 a f ff^1. l vg syr^cu et^sch cop arm aeth om | μεσ. της θαλ. ην βασαν. c. ℵCEFGKLMPST^cUVXΓΔΠ al pler it vg syr^p aeth (Or^3,483.484) Chr; item D ην εις μεσον (*in medium*) της θαλ. βα., Eus^dem 446 ην εν μεσω τ. θαλ. ... B 13. 124. 238. 346. syr^cu et^sch syr^hr perss cop ar^p arm σταδιους πολλους (cop ar^p σταδ. ως εικοσι πεντε :: ex Io 6, 19) απο της γης (238. om α. τ. γ). απειχε (syr^hr haec add post μεσον της θα.) βασανιζ.

25. D τεταρτης δε φυλακης | ηλθεν (Gb'') c. ℵBC^2T^c al^10 it vg syr^cu et^sch et^p mg cop arm aeth Or^3,483 Eus^dem 92 et^ps 588 Chr (et.^mo 6) ... ς Ti απηλθ. c. C*^vid DEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^p txt | πρ. αυτ. (Gb Sz) c. ℵBC*D (post περιπ.) PST^cVΓΔΘ al plus^30 ff^1. g^1. l q vg cop syr^p aeth Or^3,483 Chr (et.^mo 5) al ... ς add ο ις c. C^3EFGKLMUXΠ al pl it^pl syr^cu et^sch arm al Eus^dem 92 (ante πρ. α.) et^ps 588 | επι την θαλ. c. ℵBPT^cΔΘ 1. 13. 124. 238. 346. Or^3,483 (praeterea notat: ου γεγραπται· ηλθε πρ. αυτ. περιπ. επι τα κυματα, αλλ επι τα υδατα) ... ς ε. της θαλασσης c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler Eus^bis

26. ιδοντ. δε αυτ. c. ℵ* a b e g^1. ff^1.2. h q Eus^dem 446; item και ιδ. αυτ. 1. c g^2. vg Eus^dem 92 Aug^cons 2, 99 ... Ln οι δε μαθηται ιδοντ. αυτ. c. ℵ^aBD al^4 (f *videntes autem eum discip. eius*), item ς Ti και ιδοντ. αυτ. οι μαθηται c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler syr^omn cop aeth (arm) | επι της θαλασσης c. ℵBCDT^c 1. 13. 33. 124. 346. al plus^15 Eus^dem 92 et (om περιπα.)^446 Chr (et.^mo 6) ... ς Ti επι την θαλ. c. EFGKLMPSUVXΓ ΔΘΠ al pler | περιπατουντα: T^c 33. al g^1. syr^omn Eus^dem 92 ante επι

σαν λέγοντεσ ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν.
27 *εὐθὺσ δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖσ λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φο-*
βεῖσθε. 28 [151. 10] *ἀποκριθεὶσ δὲ αὐτῷ ὁ Πέτροσ εἶπεν· κύριε, εἰ*
σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρόσ σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29 *ὁ δὲ εἶπεν·*
ἐλθέ. καὶ καταβὰσ ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτροσ περιεπάτησεν ἐπὶ
τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν. 30 *βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον*
ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενοσ καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων· κύ-
ριε, σῶσόν με. 31 *εὐθέωσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἐπε-*
λάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰσ τί ἐδίστασασ;
32 [152. 6] *καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰσ τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνε-*
μοσ. 33 *οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντεσ· ἀληθῶσ*
θεοῦ υἱὸσ εἶ.

34—36 Mc 6, 53—56 34 [153. 2] *Καὶ διαπεράσαντεσ ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰσ Γεννησαρέτ.*

---

27. *ευθυσ* c. ℵBDT^{c} ... ς Ti *ευθεωσ* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ rell omn^{vid} Eus$^{dem\,446}$ Chr | *ελαλ. αυτοισ* c. ℵ*DT^{c} 231. ff$^{1.}$ syr^{cu} cop arr Eus$^{dem\,446}$ ... ς Ti add *ο ις* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΘΠ al pler f syr^{p} arm aeth; item ℵ^{a}B 131. *ο ις αυτ.* (Ln); it^{pler} vg syr^{sch} *Iesus locutus est eis* | D *θαρρειτε*
28. *αυτω* (Δ al plus^{30} a c l vg aeth om) *ο* (D om) *πε. ειπ.* c. ℵCDEFGKLMPSUVXΓΘΠ al pler it^{pl} syr^{p} arm Eus$^{dem\,92}$ ... B 47^{ev} al^{4} g$^{1.}$ cop syr^{sch} *ο πε. ειπ. αυτ.* (Ln) | ℵ *ει συ ει κυριε* | *κελ. με*: CΔ al^{2} *κελ. μοι* | *ελθ.* (346. *απελθ.*) *πρ. σε* c. ℵBCDΔΘ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 47^{ev} al^{10} fere it am san syr^{omn} cop arm aeth Eus^{dem} cat^{ox} ... ς *πρ. σε ελθ.* c. EFGKLMPSUVXΓΠ etc (126. 27^{ev} om *πρ. σε*)
29. E syr^{sch} al *ο δε ις* | *πετρ.* c. ℵBD Eus$^{dem\,92}$ ... ς Ti *ο πετρ.* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ rell omn^{vid} | D *περιπατησεν* | *και ηλθεν* c. BC*^{vid} syr^{cu} arm Chr (et.$^{mo\,4}$) ... ς (Ln) *ελθειν* c. ℵ^{c}C^{2}DEFGKLMPSUVXΓΔΠ etc (it vg *ut veniret*) ... ℵ* *ελθειν ηλθεν ουν*
30. *ανεμον* c. ℵB* 33. cop ... ς Ln Ti add *ισχυρον* c. B^{2}CD unc^{14} min omn fere it vg al pl
31. ℵ *ευθυσ* | *ο* (D om) *ις*: E* om
32. *αναβαντ.* c. ℵBDT^{c} 13. 33. 124. Or$^{3,\,483}$ Cyr^{hr} ... ς Ti *εμβαντων* c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler (Chr^{6} *επιβαντ.*)
33. *οι δε* c. ℵBC^{2}T^{c} 1. 22. al^{10} fere ff$^{1.}$ cop aeth (Or$^{3,\,486\,lib}$) Did^{101} ... ς Ln Ti add *ελθοντεσ* (13. 124. 346. *προσελθ.*, 28. 118. *οντεσ*) c. DEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg syr^{cu} et^{utr} arm | *θε. υι. ει* (et. Or^{saepe} Amb): D it (exc f g$^{2.}$) vg *υι. θε. ει συ* (it vg om *συ*)
34. *ηλθον*: T^{c} *-θαν* | *επι* c. ℵBCDT^{c}Δ 13. 33. 124. 157. 238. 245. Chr$^{mo\,5}$ ... ς Ln Ti *εισ* c. EFGKLMPSUVXΓΠ al pler cop arm (it vg [*in terram*, e *ad terram*] etc vix inter utramq lectionem distinx.) Or$^{3,\,483\,sq\,487.\,502}$ Chr^{montf} | *εισ γενν.* c. ℵBDT^{c}Δ 33. syr^{cu} et^{p} item$^{mg\,gr}$ arm ... ς Ln Ti om *εισ* c. CEFGKLMPSUVXΓΠ al omn fere it vg syr^{sch} aeth Or (ut ante) |

35 καὶ ἐπιγνόντεσ αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν
εἰσ ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντασ τοὺσ
κακῶσ ἔχοντασ, 36 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

XV.

1 [154. 6] Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρι- 1—9 Mc 7, 1—13
σαῖοι καὶ γραμματεῖσ λέγοντεσ· 2 διατί οἱ μαθηταί σου παρα-
βαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται
τὰσ χεῖρασ ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν. 3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐ-
τοῖσ· διατί καὶ ὑμεῖσ παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν; 4 ὁ γὰρ θεὸσ ἐνετείλατο λέγων· τίμα τὸν πα- Ex 20, 12 21, 17
τέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ

γεννησαρετ c. ℵBCT[c]Γ 1. 33. al pm[vid] f (*genesaret*) syr[p] et[mg gr] (γεννισαρετ) arm, item Or[3, 487] et[502] γενησαρετ (vitiose ut vdtr[3, 483 sq] γενεσαρετ) ... Ln Ti γεννησαρεθ c. EFGKLMPUVXΔΠ al pl g[2.] q cop aeth (sed FLΔ al g[2.] aeth γενησ.) ... D* (D[1] γεννησαρατ, d *gennasar*) it[pl] vg (sed b c ff[2.] g[1.] vg[ed] *genesar*) syr[cu] et[sch] γεννησαρ

35. εκεινου: ℵT[c] om (346 ante τ. τοπ.); a b c ff[1.2.] Hil add *adorabant* (ff[1.] *-raverunt*) *eum et* (non item e g[1.2.] q vg)

36. αυτον: B* Or[3, 487] (non item[3, 486]) Chr (et.[mo 5]) om | ινα: 1. 22. 33. 346. al plus[15] Or[bis] add καν (*ut vel fimbriam vest. eius tangerent* it[pl] vg) | EX 1. al[10] fere αψονται | Δ om του sec | C al οσοι αν | ℵ al pauc εσωθησαν (:: Mc εσωζοντο)

XV. 1. D[gr*] προερχονται, Or[com] απερχονται (Or[txt] προσερχ.) | τω ιυ c. ℵBCEFGKLMPSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr[cu] et[utr] cop al: D it[pler] vg aeth Hil Aug[cons 2, 102] προσ αυτον, 1. Or[3, 487] αυτω:: cf Mc | απο c. ℵBD 1. 124* al[7] Or[3, 487 bis] ... ς Ti οι απο c. CEFGKLMPSUVXΓΔΠ al pler | φαρ. κ. γραμμ. c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. e cop arm syr[sch] Or[3, 487 bis] ... ς Ln Ti γραμμ. κ. φαρισ. c. iisdem qui οι απο, item it[pler] vg syr[cu] et[p] aeth (sed ponunt ante απο 1. it[pl] [non e ff[1.] g[2.] q vg] syr[omn] Hil)

2. E*FLΠ* al παραδωσιν | τ. χειρ. c. ℵBT[c]Δ 1. al f g[1.] arm Or[3, 487] et[4, 418] Cyr[glaph 213] Chr[mo 1] ... ς Ln Ti add αυτων c. CDEFGKLMSUVXΓΠ al pler it[pler] vg al mu | Π* al τον αρτον | 346. al Cyr[es 25] εσθιουσιν

3. αυτοισ: D e cop om | και: ℵ* Ir[int 238] et[241] om

4. ενετελ. λεγ. c. ℵ* et[cb] CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ rell fere omn f syr[p] ... ℵ[ca] BDT[c] 1. 124. it (exc f) vg syr[cu] et[sch] syr[p mg] cop arm aeth al Ptol[33, 4] (ο γαρ θεοσ, φησιν [ο σωτηρ], ειπε· τιμα τ. πα. σου κ. τ. μη. σου, ινα ευ σοι γενηται. υμεισ δε, φησιν, ειρηκατε, τοισ πρεσβυτεροισ λεγων· δωρον τω θεω ο εαν ωφ. εξ εμου· και ηκυρωσατε τ. νομ. τ. θε. δια τ. παραδ. των πρεσβυτερων υμων. τουτο δε ησαιασ εξεφωνησεν ειπων· ο λα. ουτ. τοισ -- ενταλμ. ανθρ.) Cyr[glaph 213] et[es 26] (Or[3, 489 lib]) Ir[int 238]

τελευτάτω· 5 ὑμεῖσ δὲ λέγετε· ὃσ ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί·
δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇσ, οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. 6 καὶ ἠκυρώσατε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν. 7 ὑποκριταί, καλῶσ ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν
Es 29, 13 Ἠσαΐασ λέγων· 8 ὁ λαὸσ οὗτοσ τοῖσ χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία
αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 9 μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκον-

Hier *ειπεν* (Gb', improb Schu, Ln):: cf Mc | *πατερα* c. ℵBC*DEFGST^{c}VXΓΔΘ al^{100} fere e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg^{ed} (et. for harl* al, sed non am al) aeth Or^{3,490} Cyr$^{es 25}$ Chr^{semel} (et.$^{mo 6}$) Ir^{int} al ... ς (= Gb Sz) add *σου* c. C**KLMUΠ (in E* certe iam σ scriptum erat) al certe pm it^{pl} am syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.$^{ob.}$ cop arm Ptol Or^{3,489}:: ut Mc; item al^{10} fere it^{mu} syr^{cu} et^{sch} cop Ptol Or^{3,489} al add *σου* post *μητερα*:: ut Mc (LXX^{ed} *σου* utroq loco, A sec loco om; passim et. prius omittitur)

5. *οσ αν* c. ℵBCDEFGKMUVXΓΔΠ etc ... LSΘ al sat mu *οσ εαν* | *ο εαν*: D* *οδαν*, D** 1. *ο αν* | *μητρι* (Γ al add *αυτου*): Γ add *κορβαν ο εστιν* | *ωφεληθησ*: ℵ* add *ουδεν εστιν* (om ℵ^{a} vel^{b}) | *ου μη* c. ℵBCDT^{c} 1. 33. al^{3} it^{pl} syr^{cu} cop aeth sl$^{3.}$ (Or^{3,491}) Cyr$^{glaph 213}$ et$^{es 26}$ Or$^{int 3,841}$ ... ς (Gb^{oo}) Ti praem *και* c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f q vg syr^{sch} syr^{p} arm Hier Quaest | *τιμησει* (Gb') c. ℵBC'DE^{2}T^{c}ΔΘΠ^{2} 1. 13. 33. 124. 346. al^{11} Or^{3,491} (omisso *μη*) Cyr$^{glaph 213}$ et$^{es 26}$, item it vg etc ... ς *τιμηση* c. E*FGKLMSUVXΓΠ^{1} etc | *η τ. μη. αυτ.* (T^{c} 13. 33. 124. 346. al^{30} fere it^{mu} am al Chr Cyr$^{es 26}$ Hier al om *αυτου*; 1. al Or om *αυτ.* pr) c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al omn^{vid} it vg syr^{utr} cop arm aeth Or Cyr al ... ℵBD syr^{cu} om (Ln)

6. *τον νομ.* c. ℵ*et^{cb}CT^{c} 13. 124. 346. Ptol ... ς *την* (Δ om) *εντολην* c. EFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler c f g$^{1.}$ q vg arm^{cdd} syr$^{p\ txt}$ (Or^{3,490} Or$^{int 3,841}$ Cyr$^{glaph 213}$ et$^{es 26}$ al (:: ut v. 3.) ... ℵ^{ca}BD a b ff$^{1.2.}$ e syr^{cu} et^{sch} syr$^{p\ mg}$ cop arm aeth al Or^{3,490} Eus$^{es 443}$ Ir^{int} Aug *τον λογον* (Ln):: ita Mc nec fluctuat

7. *επροφητ.* c. ℵB*CDLT^{c} 124. 48^{ev} a^{scr} Or^{4,121}, item *προφητευσεν* Δ ... ς *προεφητ.* c. B**EFGKMSUVXΓΘΠ etc | KΠ 33. al Bas^{bapt} *ησ.* (*ἡσα.* et *ἠσα.* cf ad 12, 17) *περι υμ.*

8. *ο λα. ουτ.* etc (Gb) c. ℵBDLT^{c} 33. 124. it (exc f) vg syr^{cu} et^{sch} cop perss arm aeth Ptol Clem^{461} Or^{3,492} (*παρεθετο* [*ματθ.*] *ρητον απο του ησα. οπερ αυταισ λεξεσιν ουτωσ εχει· και ειπε κυριοσ· εγγιζει μοι ο λα. ουτ. εν τω στομ. αυτων, και τα εξησ. και προειπομεν γε οτι ουκ αυταισ λεξεσιν ανεγραψεν ο ματθ. το προφητικον*) item ^{2,723} et ^{4,121} Eus$^{ps 473}$ et$^{mai 75}$ Bas$^{bapt 664}$ Cyr$^{es 413}$ Chr (et.$^{mo 6}$) Tert Cyp al mu, item Clem$^{rom 1,15}$ (*λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ* etc) Clem$^{2. cor}$ (*λεγει δε εν τω ησαια· ο λα. ουτ. τοισ*) ... ς *εγγιζει μοι ο λα. ουτ.* (Δ om) *τω στοματι αυτων, και τοισ χειλ.* c. CEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler (1. *ο λα. ουτ. εγγιζει μοι, τοισ χειλ.* etc) f syr^{p}:: LXX^{ed} *εγγ. μοι ο λα. ουτ. εν τω στ. αυτου, και εν τοισ* etc, A om *εν τω* usq *και εν* | *απεχει* (Clem$^{rom 1,15}$ et $^{2. cor}$ *απεστιν*, Clem *εστιν*, Eus$^{mai 75}$ *αφεστη*-

τεσ διδασκαλίασ ἐντάλματα ἀνθρώπων. 10 Καὶ προσκαλεσάμενοσ 10—11 Mc 7, 14
τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖσ· ἀκούετε καὶ συνίετε· 11 οὐ τὸ εἰσερχό-
μενον εἰσ τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον
ἐκ τοῦ στόματοσ, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 12 [155.10] τότε προσ-
ελθόντεσ οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· οἶδασ ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκού-
σαντεσ τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν; 13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν·
πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιοσ ἐκριζω-
θήσεται. 14 [156.5] ἄφετε αὐτούσ· ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν· 23, 16. 24 Lc 6, 39
τυφλὸσ δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον πεσοῦνται.

κεν) απ εμου: D *εστιν απ εμου*, item *est a me* it vg pp^{lat} pler (Tert *absistit a me*, Cyp *separatum est a me*)

9. Δ om *με* | *ενταλματα*: it^{pler} vg Cyp al praem *et*

10. Δ *προσκ. των οχλων*, δ *advocatis turbis*

11. *ου*: D (item pers^{p} sed etiam *αλλα παν το*) add *παν* | *το εισερχ.* (et. Or^{ter}; Clem$^{175.455}$ Or$^{1,615.763}$ Chr *τα εισερχομενα*, Clem^{169} *τα εισιοντα*): B *το ερχομ.* | ℵ* *τουτο κοινοι* | *κοινοι* (et. saepius Clem et Or) bis: D* *κοινωνει*, d *communicat*, item c sec loco, item Tert Aug; Hier: *verbum* communicat *proprie scripturarum est et publico sermone conteritur* (it^{pler} vg *inquinat, coinquinat*) | *το εκπορ.* (et. Or$^{3,497\,sq}$): E* (sed ipse* scripturam nondum absolutam mutavit) Or^{3,494} *το εξερχομ.*, Chr$^{mo\,6}$ *τα εκπορ.*, Clem^{bis} Or^{bis} *τα εξερχ.*, Clem^{169} *τα εξιοντα* | *τουτο* (D *εκεινο*, Clem^{455} *εκεινα*:: cf Mc; 22. a e ff^{1} om) *κοιν. τ. ανθρωπον*: 1. 124. al Clem^{169} Or^{ubique} Chr Tert Amb om

12. *προσελθ.*: F al pauc ff^{1} e cop syr^{p} (Chr) add *αυτω* | *οι μαθ.* c. ℵBD 13. 61. 124. 245. 346. e Chr (*προσελθοντ. γαρ, φησιν, οι μαθηται αυτω ειπον αυτω*) ... ς add *αυτου* c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it^{pler} vg al omn^{vid}. Cf ad 8, 21 | *λεγουσιν* c. BD (d *dicunt*) 1. 13. 33. 61. 124. 346. syr^{cu} et^{sch} arm (ff^{1} *accesserunt ad eum -- dicentes*) ... ℵ *ειπαν*, ς c. CEFGKLMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al Chr *ειπον* (*dixerunt*) | *τον λογον*: K al^{2} aeth om

13. *ειπεν* (it^{pler} vg *ait*): Δ al pauc add *αυτοισ* | *πασα* etc: ita et. Clem$^{hom\,3,52}$ (omisso tantum *μου*)

14. *αυτουσ* (et. Or etc): D *τουσ τυφλουσ* | *οδηγ. εισ. τυφλοι* c. ℵ*et^{cb}CEFGMSUVXΓΔΘΠ (K om *τυφλοι*) al pler q syr^{cu} Chr^{semel} ... ℵ^{c}BDLZ 1. 13. 33. 124. 346. al pauc it^{pler} vg (vg^{ed} *caeci sunt et duces*) syr^{utr} al Or^{3,497} Bas^{2,437} Cyr$^{glaph\,129}$ Or$^{int\,4,488}$ Cyp al (Chr^{semel} *τυφλ. εισ. και οδ.*) *τυφλοι εισιν οδηγοι* (Lu) | *τυφλων* c. ℵ^{ca}CEFGKLMSUVXZΓΔΘΠ al omn fere it vg syr^{utr} cop (sed$^{cdd\,2}$ om) arm aeth Or Bas Cyr Or^{int} Cyp al ... ℵ*et^{cb}BD 209. syr^{cu} cop$^{cdd\,2}$ om | *εαν οδηγη* (D *οδαγη*): 13. 124. 346. (arm) *οδηγων* praetereaque add *σφαλησεται και* | *εισ* (13. add *τον*) *βοθυν.* (Cyr *βοθρον*) *πεσουντ.* (F al mu Cyr Bas$^{1,609\,cdd}$ et^{2,205} Chr *εμπεσ.*) c. ℵBCEFGKMSUVXΓΔΘΠ al pler it vg al mu Cyr^{6,145} Bas Chr ... DLZ 1. 124. 346. *πεσουντ.* (D *ενπεσ.*) *εισ* (346. add *τον*) *βοθυνον* (D 1. *βοθρον*)

15–20 Mc 7, 17–23 15 $^{157.6}$ ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Πέτροσ εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν
παραβολήν. 16 ὁ δὲ εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖσ ἀσύνετοί ἐστε; 17 οὐ
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰσ τὸ στόμα εἰσ τὴν κοιλίαν
χωρεῖ καὶ εἰσ ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ
τοῦ στόματοσ ἐκ τῆσ καρδίασ ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
θρωπον. 19 ἐκ γὰρ τῆσ καρδίασ ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί,
φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι.
20 ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοισ χερ-
σὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21–28 Mc 7, 24–30 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦσ ἀνεχώρησεν εἰσ τὰ μέρη
Τύρου καὶ Σιδῶνοσ. 22 καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων
ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραξεν λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὸσ Δαυείδ·

15. ο πετροσ: syr^{cu} et^{sch} *Simon Pter.* | ειπ. αυτω (ita et. it^{pler} vg; ff$^{1.}$ arm om αυτ.): B αυτ. ειπ. | την παραβ. c. ℵBZ 1. cop Or^{3,498} ... ς Ti add ταυτην c. CDEFGKLMSUVXΓΘΠ (Δ αυτην, δ *istam*) al pler (13. 124. 346. ante την παρ. pon) it vg syr^{omn} arm aeth Chr

16. ο δε (Gb') c. ℵBDZ 33. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} cop aeth perss arr ... ς add ις c. CEFGKLMSUVXΓΔΠ al omn fere f q syr^{p} | ειπεν: 157. 301. syr^{cu} et^{p} c.* add αυτω, item *eis* q (ff$^{1.}$ *quibus ait*) cop$^{cdd\,2}$ syr^{sch} | ακμην (D ακνην): it vg *adhuc*

17. ου c. BDZ 33. 238. it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} aeth arm al (Or^{3,498} ετι ου) ... ς ουπω c. ℵCEFGKLMSUVXΓΔΠ al pler q cop syr^{p}:: ita mu et. in Mc, praeterea cf Mt 16, 9 Mc 8, 17 | εισπορευομ. (et. Or^{3,499}): B Or^{3,498} εισερχομ. | ℵΓ al Chr εισ τον αφεδρ.:: ut Mc

18. εξερχεται (ℵ* om εξερχετ. usq καρδ., suppl ℵ^{a}): FM al^{10} -ρχονται | κακεινα (al και εκ.): D ti* al pauc c ff$^{1.}$ cop εκεινα | κοινοι: D* d | Aug^{semel} κοινωνει

19. φον. μοιχ. (a om) πορν. (et. Or^{3,500} Eus$^{ps\,650}$): L πορν. μοιχ. φον. | E om πορν. | D*^{gr} e syr^{cu} et^{p} aeth βλασφημεια (e *blasfemia*)

20. D ταυτα εισιν τα κοινωνουντα (ita D*, d *quae communicant*) item (*communicant*) e ff$^{1.}$ k Aug^{semel} (Hil *quae communem hominem faciunt*) κοινοι: D* κοινωνει, d k Aug^{semel} *communicat*

22. εκραξεν c. ℵ*Z 13. 124. Or^{3,503} Chr$^{mo\,4}$; *clamavit* a e f g$^{1.2.}$ vg syr^{p} Aug$^{cons\,2,103}$ Hil; item (Ln) ℵ^{c}BD 1. al Chr$^{mo\,1}$ εκραζεν, c ff$^{1.}$ q *clamabat*, k *exclamabat*, syr^{cu} cop arm ... ς Ti εκραυγασεν (E*L -αυασεν, Δ -αυαγασεν) c. CEGKLSUVXΓΔΠ al pler Bas^{2,293} Chr^{montf}, item M 299. -γαζεν | λεγουσα c. ℵBCZ 1. 13. 124. 346. al a e g$^{2.}$ q am fu syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Or^{3,503} Chr$^{mo\,1}$ ... ς Ti praem αυτω c. EGKLMSUVXΓΔΠ al pler Bas, item (*clam. ad eum*) f ff$^{1.}$ k syr^{p}, item D οπισω αυτου, item post λεγουσα c g$^{1.}$ vg^{cd} | υιοσ c. BD al^{2} Bas^{2,293} ... ς υιε c. ℵCEGKLMSUVXZΓΔΠ al omn fere Or^{3,503} (:: similiter lectio fluct 9, 27. 20, 30. 31; υιοσ δαυ. non fluct 1, 20) | δαυειδ: cf ad 1, 1. | κακωσ: 1. Or$^{3,503.505}$ δεινωσ, item a *sevissime*

ἡ θυγάτηρ μου κακῶσ δαιμονίζεται. 23 ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ
λόγον. καὶ προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέ-
γοντεσ· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 $^{158.5}$ ὁ 10, 6
δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰσ τὰ πρόβατα τὰ
ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 $^{159.6}$ ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει
αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. 26 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ
ἔξεστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖσ κυναρίοισ.
27 ἡ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆσ τραπέζησ τῶν κυρίων αὐτῶν.
28 τότε ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου
ἡ πίστισ· γενηθήτω σοι ὡσ θέλεισ. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆσ
ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ.

---

23. *λογον* (13. al *λογω*): Z om | *ηρωτουν* c. ℵBCDX (E*M al *-τον*) ... ς *-των* c. E**GKLSUVΓΔΠ (E*M) al omn^{vid}

24. *ουκ απεσταλην* etc: eadem ex evg. Ebion. affert Or^{1,183} (*εαν φασκη ο σωτηρ· ουκ - - ισραηλ, ουκ εκλαμβανομεν ταυτα ωσ οι πτωχοι τη διανοια εβιωναιοι - - ωστε υπολαβειν επι τουσ σαρκινουσ ισραηλιτασ προηγουμενωσ τον χ̅ν̅ επιδεδημηκεναι*) | *προβατα*: D add *ταυτα* (d *ad oves has quae* etc) | U* om *τα* sec

5. *ελθουσα*: V al *απελθ.*, Δ al *προσελθ.*, al *εξελθ.* | *προσεκυνει* c. ℵ*BDM (*-νη*) 1. 13. 33. 124. al Or^{3,505}, item (*venit et* b c g$^{1.2.}$, *veniens* ff$^{1.}$ k) *adorabat* b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ k arm ... ℵ^{c}CEFGKLSUVXΔ al plus^{100} Chr (item [*venit et, veniens*] *adoravit* a f l q vg cop al) *προσεκυνησεν* (Gb″) | Δ *αυτον*

26. *εξεστιν* c. D a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l pers^{p} et^{cod} (Clem$^{hom 2,19}$) Or$^{3,505 bis}$ Bas^{sel} (ad h. l.) Hil Amb Ambrst Hier, item *εστι* Eus$^{ps 83}$ Tert$^{marc 4,7}$ ... ς *εστι καλον* c. ℵBCEGKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} (mu *καλ. εστ.*) e f g$^{2.}$ k q vg cop syr^{omn} al Or^{2,622} Chr (et.^{com}) :: ut Mc nec fluct

27. *και γαρ* (et. it^{pler} vg syr^{cu} et^{p} Or^{3,506} al): B e syr^{sch} om *γαρ* | *εσθιει*: D y$^{scr semel}$ *-ιουσιν* | *ψιχιων*: D *ψειχων* | *τ. κυρ. αυτων*: syr^{cu} et^{sch} syr^{hr} pers^{p} et^{cod} add *et vivunt*

28. Γ fu *και τοτε* | *αποκριθεισ*: fu syr^{sch} et^{hr} om | *ο ι̅σ̅*: DΓ al^{2} fu syr^{cu} om | *ω*: D^{gr} 259. for om | LΠ* *γεννηθητω*, Or^{3,506} *γενεσθω*. Ad h. l. spectat Clem$^{hom 2,19}$: *ἰούστα τισ ἐν ἡμῖν ἐστὶν συροφοινίκισσα, τὸ γένοσ χαανῖτισ, ἧσ τὸ θυγάτριον* (post nominatur *βερνίκη*) *ὑπὸ χαλεπῆσ νόσου συνείχετο, ἣ καὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν προσῆλθεν βοῶσα καὶ ἱκετεύουσα ὅπωσ αὐτῆσ τὸ θυγάτριον* (cf Mc) *θεραπεύσῃ. ὁ δὲ καὶ ὑφ᾽ ἡμῶν ἀξιωθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἔξεστιν ἰᾶσθαι τὰ ἔθνη, ἐοικότα κυσὶν διὰ τὸ διαφόροισ χρῆσθαι* (Cotel. *χρᾶσθ.*) *τροφαῖσ καὶ πράξεσιν, ἀποδιδομένησ τῆσ κατὰ τὴν βασιλείαν τραπέζησ τοῖσ υἱοῖσ ἰσραήλ. ἡ δὲ τοῦτο ἀκούσασα καὶ τῆσ αὐτῆσ τραπέζησ ὡσ κύων ψιχίων ἀποπιπτόντων συμμεταλαμβάνειν* [*δεομένη*], *μεταθεμένη ὅπερ ἦν, τῷ ὁμοίωσ διαιτᾶσθαι τοῖσ τῆσ βασιλείασ υἱοῖσ, τῆσ εἰσ τὴν θυγατέρα ὡσ ἠξίωσεν ἔτυχεν ἰάσεωσ.*

29–31 Mc 7, 31–37
29 $^{160.6}$ *Καὶ μεταβὰσ ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦσ ἦλθεν παρὰ τὴν
θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ, καὶ ἀναβὰσ εἰσ τὸ ὄροσ ἐκάθητο ἐκεῖ
30 καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντεσ μεθ' ἑαυτῶν χω-
λοὺσ τυφλοὺσ κωφοὺσ κυλλοὺσ καὶ ἑτέρουσ πολλούσ, καὶ ἔριψαν
αὐτοὺσ παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ, 31 ὥστε
τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντασ κωφοὺσ λαλοῦντασ, κυλλοὺσ ὑγιεῖσ
καὶ χωλοὺσ περιπατοῦντασ καὶ τυφλοὺσ βλέποντασ· καὶ ἐδόξαζον
τὸν θεὸν Ἰσραήλ.*

32–39 Mc 8, 1–10
32 *Ὁ δὲ Ἰησοῦσ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ εἶπεν·
σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖσ προσμένουσίν*

---

29. *ο* $\overline{\textit{ισ}}$: Γ om | *ηλθεν*: a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ *venit iterum* (non item e ff$^{1\cdot}$ k q vg)

30. X b ff^{2*} g$^{1\cdot}$ om *πολλοι* | *χωλ. τυφλ.* (S om) *κωφ.* (ℵ a b ff^{2}. post *κυ.*, LMΔ al mu am fu q syr^{p} ante *χω.*, CKΠ al post *χω.*, D al^{5} g$^{2\cdot}$ l om) *κυλλ.* (B ante *τυφλ.*) c. EGPUVXΓ al pl f cop syr^{cu} et^{sch} arm; item ℵBCKLMΔΠ etc; 1. 33. vg^{ed} for aeth Or$^{3, 507. 509}$ *κωφ. τυφλ. χωλ. κυλλ.* Variant al | *και ετερ.* (syr^{cu} add *aegrotos*) *πολλ.*: L 71. Chr (et.$^{mo 6}$) om | *εριψαν* c. ℵDL ... ς Ln Ti *ερριψ.* c. BCEGKMPSUVXΓΔΠ al omn^{vid}. Cf ad 9, 36 et alibi | *παρα τουσ*: D b *υπο τουσ*, C* om | *αυτου* (Gb'') c. ℵBDL 13. 33. 56. 58. 124. y^{scr} it^{pler} vg syr^{cu} cop arm arr Chr (et.$^{mo 6}$) Aug ... ς *του* $\overline{\textit{ιυ}}$ c. CEGKMPSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{sch} syr^{p} aeth pers^{p} | *αυτουσ*: D b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ add *παντασ*

31. *τον οχλον* (sequente *βλεποντασ*) c. ℵCDUΔ 1. 13. 124. 157. al^{10} fere (in his 33. 237. sequente *βλεποντα*, item d) Or$^{3, 508}$ (Chr$^{mo 1}$ sequente *βλεποντα*) ... ς (Ln) *τουσ οχλουσ* c. BEFGKLMPSVXΓΠ al longe pl Chr (item vv fere omn) (Or$^{3, 509}$) | *θαυμασαι* (Or$^{3, 508}$ *-ζειν*, item E*, sed ipse* corr *-σαι*) *βλεποντασ* (Δ *-ντεσ*, de *-ντα* vide ante): B *βλεπ. θαυμ.* | *λαλουντασ*: B 59. 115. 238. syr$^{p\, mg}$ aeth *ακουοντασ*, al^{15} fere *ακουοντασ, αλαλουσ λαλουντασ* :: cf Mc 7, 37 | *κυλλ.* (D 13. 157. syr^{sch} et^{p} *και κυ.*) *υγιεισ*: ℵ 1. y^{scr} cop syr^{cu} pers^{p} aeth arr it^{pler} (non f q; a vero om *κωφ.* usq *βλεποντ.*) vg Aug om; Hier de interprete Latino: *de κυλλοισ tacuit quia quid e contrario diceret non habebat* | *και χω.* c. ℵBCDMPΔ 1. 4. 13. 124. 157. f k for syr^{cu} et^{utr} cop aeth ... ς om *και* c. EFGHKLSUVXΓΠ al pler it^{pler} vg (exc for) arm al | *τυφλουσ*: D *τουσ τυ.* | *εδοξαζον* c. ℵL 1. al plus^{35} it vg (*magnificabant*; e k** *clarificabant*, k* *-cant*) syr^{cu} arm Or$^{3, 508}$ Chr (et.$^{mo 6}$) ... ς Ln Ti *-ξασαν* (d *glorificaverunt*) c. BCD unc rell et min pl syr^{utr} al | *ισραηλ* (al pauc Chr$^{mo 5}$ *του ισρ.*, a b k d *istrahel*, e f* *isdrahel*, am for al *israhel*): X Chr$^{mo 1}$ om

32. *ειπεν* (it vg *dixit*, C *λεγει* :: ut Mc): ℵ^{c}CKΠ al plus^{10} cop al add *αυτοισ* :: ut Mc | L *σπλαγχνιζωμαι* | *οχλον*: DE^{2} al^{10} fere c f g$^{2\cdot}$ (b ff$^{1\cdot}$ *huic turbae*, Amb^{bis} *huius turb.*) cop Hil Chr$^{mo 4}$ Hil add *τουτον* | *ηδη* (cop syr^{omn} *ιδου*, fu *ecce - - iam*): B 106. 301. l om | *ημεραι τρ.*

μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺσ νήστεισ οὐ
θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ
μαθηταί· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι
ὄχλον τοσοῦτον; 34 καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πόσουσ ἄρτουσ
ἔχετε; οἱ δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 καὶ παραγγείλασ
τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, 36 ἔλαβεν τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ
καὶ τοὺσ ἰχθύασ καὶ εὐχαριστήσασ ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖσ μαθη-
ταῖσ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖσ ὄχλοισ. 37 καὶ ἔφαγον πάντεσ καὶ ἐχορ-
τάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν ἑπτὰ σπυρί-

---

c. BCDEFGHKLMPSUVXΓΔ al plus^{100} Bas$^{2, 299}$ (D add *εισιν και*, item it *triduum est quod* vel similiter) ... ς (= Gb Sz) *ημερασ τρ.* c. ℵ al mu Or$^{3, 509. 519}$ Chr^{txt} et^{com} | *μοι*: Δ *μου* | *εχουσιν*: XΓ al mu *εχωσιν* | *νηστεισ* c. unc pler al pm ... ℵ al pl *-στισ*

33. *οι μαθ.* c. ℵB 1. 116. 124.* 237. it^{pler} vg cop arm al ... ς add *αυτου* c. CDEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler c f q syr^{omn} aeth :: ut Mc. Praeterea cf ad 8, 21 | *ποθεν*: D 1. it (exc f) vg aeth al *ποθ. ουν* (ita Mt 13, 27. 56; non item Mc 8, 4), 238. *και ποθεν* | *ερημια*: C cop Or$^{3, 510}$ *ερημω τοπω* :: cf Lc 9, 12 Mt 14, 15

34. *ειπον* (ℵ 33. *-παν*): D^{gr} al pauc syr^{omn} add *αυτω*

35 sq *παραγγειλασ* et *ελαβεν* c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. Or$^{3, 510}$ (*ενθαδε δε ου κελευει* [cf 14, 19] *αλλα παραγγελλει τω οχλω ανακλιθηναι.* Addit etiam *ενθαδε δε επι την γην* [comparat 14, 19 *επι τουσ χορτουσ*] *αναπιπτουσι*) ... ς Ti *εκελευσε* et *και λαβων* c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler; *praecepit* (*praecipit*) -- *et accipiens* (*accepit*, ff$^{1.}$ *acceptis*) it vg; *cum iussisset* -- *accepit* d (Hil *turbis iubetur* --)

35. *τω οχλω* c. ℵBD^{gr} 1. 33. al^{10} fere b c ff$^{1. 2.}$ g$^{1. 2.}$ l vg syr^{p} arm aeth Or$^{3, 510}$ ... ς Ti *τοισ οχλοισ* (CU* al^{10} fere Chr [et.$^{mo 5}$] *τουσ οχλουσ*) c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ (CU* etc) al pler a d e f k q syr^{cu} et^{sch} cop al Hil

36. *επτα*: D $\bar{\zeta}$, idem et ℵ antea $\bar{\gamma}$ pro *τρεισ* v. 32, similiterque alibi | *και τουσ* (ℵ* add *δυο*) *ιχθυασ*: L om | *και ευχαριστησασ* c. ℵBD 1. 13. 124. al (it^{pl} vg) syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti *ευχαριστησασ* c. EFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler e (** vel*) f ff$^{1.}$ arm syr^{p} aeth Chr ... c*^{vid} a *ευχαριστησεν* omisso *εκλασεν*. Or$^{3, 510}$ *ενθαδε δε ὡσ ματθ. και μαρκ. ανεγραψαν ευχαριστησασ ο* $\overline{ις}$ *εκλασε* (contra supra *αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησεν*) | *εδιδου* c. ℵBD (*dabat* d) 1. 13. 33. 124 157. 346. Chr (et.$^{mo 5}$) Thdor$^{mop\ schol}$ ... ς Ln Ti *εδωκεν* c. CEF unc^{13} al pler it vg cop syr^{omn} arm | *τοισ μαθ.* c. ℵBD 1. 13. 22. 33. 124. 243. al pauc c ff$^{1.}$ g$^{2.}$ emm cop arm Chr (et.$^{mo 5}$) ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτ.*] c. CEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler a b e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg syr^{omn} | *μαθηται* (Γ q add *αυτου*): it vg syr^{cu} et^{sch} cop add *dederunt* | *τοισ οχλ.* (prob Schu) c. ℵBKLMΠ 1. 13. 33. 124. 157. 238. 243. 346. al^{11} e f ff$^{1.}$ cop syr^{cu} et^{sch} al ... ς (Ln) *τω οχλω* c. CDEFGHPSUXΓΔ al pler it^{pl} vg syr^{p} arm Chr

37. *το περισσ. των κλ. ηραν* c. BD 1. 33. a b c e ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ l vg aeth ... ς

δασ πλήρεισ. 38 οἱ δὲ ἐσθίοντεσ ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρεσ χωρὶσ παιδίων καὶ γυναικῶν. 39 καὶ ἀπολύσασ τοὺσ ὄχλουσ ἐνέβη εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰσ τὰ ὅρια Μαγαδάν.

XVI.

1—4 Mc 8, 11—13 Lc 12, 54—56

1 161. 4 Καὶ προσελθόντεσ οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντεσ ἐπηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖσ. 2 162. 5 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· [ὀψίασ γενομένησ λέγετε· εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανόσ· 3 καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανόσ. τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;]

ηραν το πε. τ. κλ. c. ℵCEFGHKLMPSUVXΓΔΠ al pler f ff1. k q cop arm al Chr :: ut Mc et Mt 14, 20 | D σφυριδασ

38. ησαν: B 1. 13. 22. 33. 124. 346. ff1. syrp arm aeth add ωσ (item ωσει al3) :: ut Mc | παιδ. κ. γυναικ. c. ℵD 1. 124. itpler (k om ανδρεσ usq fin) vg syrcu cop aeth ... ς Ln Ti γυν. κ. παιδ. c. BC unc rell min f pler syrutr arm Chr

39. ενεβη c. ℵBS(?) 1. 33. al muvid (D ενβαινει) ... Gb Ti ανεβη (improb Schu) c. CEFGHKLMUVXΓΔΠ al fere 100 Chr (et.mo 5) | C ηλθον | μαγαδαν c. ℵBD (τησ μαγ.) syrcu (-don) syrhr perss, ℵc μαγεδαν, item magedan (c ff2. magedam, g2. magidan, k mageda, d magadan) itpler vg Hier Aug (*Mc hoc idem subiicit quod Mt, nisi quod Dalmanutha, quod in quibusd. cdd. legitur, non dixit Mt sed Magedan*) ... CM 33. al8 et2 in schol q cop μαγδαλαν ... ς μαγδαλα c. EFGHKLSUVXΓΔgrΠ al pler arm syrp aeth Chr

XVI. 1. οι: 1. 33. 124. al5 Or3, 511 om | ℵcΔ al pauc και οι σαδδ. | επηρωτων c. ℵ*etcb 1. 13. 346. al cop Or3, 511 (Chr ηρωτων) ... ς Ln Ti επηρωτησαν c. (ℵca ηρωτ.) BCD (post αυτ. pon) unc rell et min pler vv pl (syrp mg gr) (c *tentantes eum, et rogaverunt illum*)

2. ο δε αποκρ. (syrcu aeth om) ειπ. αυτοισ: D yscr itmu om αυτ. | οψιασ usque ου δυνασθε (v. 3) c. CD(F)GHKLMSUΔΠ 1. 22. 33. al pler (item E cum*) it vg syrsch syrp cop aeth al Euscanon Chr catox xcom Thph Euth Hil Iuv ... ℵBVXΓ 13* 124* 157. al11 cddpler ap Hier („*hoc in plerisq cdd non habetur*") syrcu (cop ap Mill?) arm (sed usc e Latino) Or3, 514 (omnino vdtr, non enim attingit et responsum Iesu a verbis γενεα πονηρα incipit) om | πυρραζ. c. DKUΔΠ al pl ... CEFGHLM al mu πυραζει | M yscr om γαρ | ο ουρανοσ (E* -νιοσ, a b c g1. ff2. praem *cum nubibus*, non item e f ff1. g2. q vg): K add και γινεται ουτωσ :: cf Lc

3. και πρωι usq ουρ.: F al pauc syrp cod bars om | και: K add παλιν | πρωι: EMmg 33. al plus30 -ιασ | πυρρ. c. CDKMUΔΠ al pl ... EGHL al mu πυραζει | ο ουρ.: Dgr ο αηρ | το (C** 33. praem και: ita Ln) μεν (F al2 b om, itmu vg *ergo*) c. C*(et**)DLΔ 1. 22. 33. 262. al7 a c g2. ff2. l q vg syrp aeth Aug ... ς (Gb00) praem υποκριται c. EFGHM

4 [163.6] γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶσ σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον 12, 39
οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺσ
ἀπῆλθεν.
5 Καὶ ἐλθόντεσ οἱ μαθηταὶ εἰσ τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτουσ Mc 8, 14—21 (5—12)
λαβεῖν. 6 [164.2] ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε Lc 12, 1
ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 [165.6] οἱ δὲ
διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖσ λέγοντεσ ὅτι ἄρτουσ οὐκ ἐλάβομεν. 8 γνοὺσ
δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖσ, ὀλιγόπιστοι, ὅτι
ἄρτουσ οὐκ ἐλάβετε; 9 οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺσ πέντε

SUΠ al pler b c f g$^{1.}$ ff$^{1.}$ syr^{sch} cop al :: e Lc | *δυνασθε* c. CDEFHKΔΠ al pl f g$^{1.2.}$ q am san cop syr^{p} ... GMU al mu syr^{sch} *δυν. δοκιμαζειν*, al^{mu} it^{pl} vg *δυν. γνωναι* (c e ff$^{1.}$ l vg *scire*, a *nosse*, b ff$^{2.}$ *cognoscere*) ... L *δοκιμαζετε* (:: ut Lc), S al^{50} fere vv aliq *συνιετε*, al (et. x^{com}) aeth *γινωσκετε*

4. *και μοιχαλισ* (et. b c f q vg; Or^{3,514}): D 4. a e ff$^{1.2.}$ Prosp om | *σημ. επιζ.* (B* *αιτει*) ... D^{gr*} *ζητει σημ.*, b c e *quaerit signum* (:: ut Mc), D** *σημ. ζητει* | *ιωνα* c. ℵBDL 262. ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l am fu for san harl em tol Hil^{lib} ... ς (Gb^{0}) add *του προφητου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg^{ed} fr sax syr^{omn} cop arm aeth Or :: cf 12, 39. | EFHXΓΔ al *καταλειπων* (sed *-πὼν* iidem pler)

5. *ελθοντεσ*: a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ Hil *cum venisset* | *οι μαθ.*: c. ℵBCD 209. 346. y^{scr} e arm Hil^{689} ... ς *οι μα. αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΠ etc (cf ad 8, 21) ... Δ 301. om. Praeterea D it^{pler} (non f g$^{2.}$ q) syr^{cu} Hil post *επελαθ.* pon, similiter post *εισ τὸ περαν* cop | *αρτ. λαβ.* (et. it^{pler} vg; item Or): BKΠ e^{scr} e k *λαβ.* (e *emere*, k *inponere*) *αρτ.* :: ut Mc

6. *ις* (et. it^{pl} syr^{cu} et ^{p}): ff$^{1.}$ g$^{2.}$ k vg syr^{sch} om | *ορατε και*: a b c ff$^{2.}$ q (item Ir$^{int\,288}$ Lcif al) om | *και σαδδουκ.* (et. Or^{bis} Ir^{int} Lcif Hil al): U 115. 235. y$^{scr\,sem}$ a Chr$^{mo\,1}$ cat^{ox} Amb Ambrst om (131. *σαδδ. και* ante *φαρ.*). In k inter 16, 1 et 5 plura perierunt; tum pergit: *et obliti sunt inponere panes cumque unum solummodo panem haberent in navi fregerit* (corrige *fregit?*) *illis dicens cavete a fermento farisaeorum et a ferm. herodianorum.*

7. *οι δε*: D 4. a b c e ff$^{2.}$ Lcif *τοτε* (g$^{1.}$ *tunc illi*, q *illi ergo*, k *et*) | L *εν αυτοισ* | *λεγοντεσ*: K syr^{cu} om | *ελαβομεν*: syr^{cu} et^{sch} *acceperunt*

8. *ειπεν* c. ℵBDKLMSXΔΠ al^{30} fere it^{pler} vg syr^{p} arm aeth Or^{3,520} Lcif al ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* c. CEFGHUVΓ al pl a ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} cop al | *εν εαυτοισ*: L *εν αὑτοισ* | *ελαβετε* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al fere omn f syr^{cu} et^{sch} syr^{p} Or^{3,519} Eus$^{dem\,92}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ℵBD 13. 124. 346. it (exc f) vg syr$^{p\,mg\,cod}$ cop^{vid} arm aeth al cat^{ox} Lcif *εχετε* (Ln) :: e Mco, apud quem *εχουσιν* (*εχομεν*) et *εχετε*, ut apud Mt *ελαβομεν* et *ελαβετε* scriptum est

9. ℵ*X om *ουδε μνημον.* | DΔ *μνημον. οτε* (*quando*) | D *τοισ πεντακισχιλειοισ*, item *in milia quinque* c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$; syr^{cu} *et quinq. milia qui ex eis comederunt*

ἄρτουσ τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσουσ κοφίνουσ ἐλάβετε; 10 οὐδὲ
τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσασ σπυρίδασ ἐλά-
βετε; 11 πῶσ οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε
δὲ ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 12 τότε
συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆσ διδαχῆσ τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων.
13–20 Mc 8, 27–30 Lc 9, 18–21 13 [166.1] Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὰ μέρη Καισαρείασ τῆσ
Φιλίππου ἠρώτα τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ λέγων· τίνα λέγουσιν οἱ
ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14 οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν
Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἡλείαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ

---

10. D *τοισ τετρακεισχειλειοισ*, similiter *in* (a b g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ q Lcif *et*) *quattuor* (Lcif *septem*) *milia* c f ff$^{1.}$ vg | *σπυριδασ* c. ℵCEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere ... BD p^{scr} *σφυριδ.* (Ln), cf ad 15, 37

11. *αρτων* (Gb'') c. ℵBCKLMSΠ al^{50} fere d e f cop syr$^{p\,cd}$ sl Chr (et.$^{mo\,5}$) ... ς *αρτου* c. D^{gr}EFGHUVXΓΔ al pl it^{pl} vg al mu Or^{3,518} Lcif Amb | *ειπ. υμιν* (c al^{3} *υμ. ειπ.*): D a b ff$^{2.}$ Lcif om *υμ.* | *προσεχετε δε* (Gb'') c. ℵBC*L 1. al^{3} cop (syr^{sch}) aeth pers^{p} Or, item absque *δε* D* 13. 124. it^{pler} (et. d) vg Lcif ... C** 33. 346. al plus^{20} q *προσεχειν; προσεχετε δε* (q om *δε*) ... ς *προσεχειν* c. EFGHKMSUVX (add *δε* post *ζυμησ*) ΓΔΠ al pler syr$^{cu\,et\,p}$ arm (M** al^{8} Thph add *αλλα* vel *αλλ*) | *φαρ. κ. σαδδ.*: al^{2} g$^{1.}$ *σαδδ. κ. φαρ.*

12. *τησ ζυμ. των φαρ. και σαδδ.* pr c. ℵ* 33. (sed om *κ. σαδδ.*) ff$^{1.}$ syr^{cu} ... ℵ^{c}BL 157. 48^{ev} y^{scr} g$^{1.2.}$ l vg cop aeth syr$^{p\,cod}$ *τησ ζυ. των αρτων* (Ln), item ς *τ. ζυ. του αρτου* c. CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler c f q syr$^{sch\,et\,p}$ ... Ti c. D 124* a b ff$^{2.}$ arm Lcif nil nisi *τησ ζυμησ*, item 1. e Or^{3,519} nil nisi *αρτων* | *αλλα* c. ℵBCDGHKLMUXΔΠ al pl^{vid} ... ς Ln *αλλ* c. EFΓ (SV?) al pm^{vid} | *διδαχησ* (et. ℵ^{c} Or): ℵ* 153. Chr (et.$^{mo\,5}$) *διδασκαλιασ* | *φαρ. κ. σαδδ.* sec (et. ℵ* 33. syr^{cu}; item Or): B *σαδδ. κ. φαρ.*, 13. a b Lcif *φαρ.*, z^{scr} *σαδδ.*, ff$^{1.}$ *eorum*

13. *ελθων*: H al mu^{vid} syr^{p} Chr (et.$^{mo\,6}$) *εξελθ.* (:: cf Mc) | *δε*: C$^{2\,vel\,3}$E al om | *καισαρειασ*: ita h. l. BFGKMUΓΔΠ ... ℵCDELX *-ριασ*, sed cf alibi (potissimum in actis) | *αυτου*: D om | *τινα* c. ℵB c vg (et. am san gat mm harl**, non for) cop syr^{hr} aeth arr pers^{w} sax fr Ir$^{int\,cod}$ Or$^{int\,3,521}$ Amb^{sem} ... ς add *με*, Ln [*με*] c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ (item C post *λεγουσιν*) al omn^{vid} it^{pl} forl har* syr$^{cu\,et\,utr}$ al (Or^{2,496} om *τ. υι. τ. ανθρ.*) Hil al (test mu ante *τον υι.* distinguunt) :: cf Mc et Lc, uterque *τινα με* absque *τ. υι. τ. ανθρ.* | ℵ* *οι ανθ. ειν. λεγ.*, ℵ^{c}D a b g$^{2.}$ q Ir$^{int\,210}$ *οι ανθ. λεγ. ειν.*, 1. ff$^{1.}$ *λεγ. ειν. οι ανθ.* | *τον υιον*: D om *τον*

14. *ειπαν* c. BH* 33. ... ℵ unc rell et min fere omn *ειπον* | *οι μεν* (f q *quidam*, c g$^{2.}$ ff$^{2.}$ vg *alii*): Δ *αλλοι* ... D a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ om :: cf Mc et Lc | ℵB *ιωανην* | *αλλοι δε* (et. Or^{4,115}): B Eus$^{steph\,223}$ Chr (et.$^{mo\,5}$) *οι δε*

ἕνα τῶν προφητῶν. 15 λέγει αὐτοῖσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;
16 ἀποκριθεὶσ δὲ Σίμων Πέτροσ εἶπεν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ Io 6, 69
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντοσ. 17 $^{167.10}$ ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ·
μακάριοσ εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυ-
ψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 18 κἀγὼ δέ σοι
λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτροσ, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου
τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆσ. 19 δώσω 18, 18
σοι τὰσ κλεῖδασ τῆσ βασιλείασ τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃσ ἐπὶ

(Ln) | ηλειαν c. BD ... ς ηλιαν c. ℵC unc rell et min (de ἠλ. ut h. l. et. H et ἠλ. cf ad 11, 14) | D ιηρεμειαν, EGΠ** ιηερ., U ηρεμ.

15. λεγει: K add δε | αυτοισ: C al pauc b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q (non a e ff$^{1.}$) vg (sed non am san for al) arm^{zoh} fr (non sax) add ο $\overline{ις}$, Ln [ο $\overline{ις}$]

16. ειπεν: D ff$^{1.}$ arm^{usc} add αυτω | ζωντοσ (et. Or^{saep} Eus^{dem121} Ir^{int} etc; alludit et. Clem$^{hom\,17,\,18}$ ουκ οιδα ουν [Petr. loquitur] πωσ ειπον· συ ει ο υι. του ζωντ. θεου): D* d* σωζοντοσ (*salvatoris*)

17. αποκρ. δε c. ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ l vg cop Eus^{dem121} ... ς και αποκρ. c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{1.}$ q syr^{p} ... a e syr^{sch} arm αποκρ., syr^{cu} om | Δ 33. Eus^{ed} om ὁ | αυτω: D am fu om | Βαριωνᾶ (L βαριῶνα) ... ς βὰρ Ἰωνᾶ (ita EFKΓΠ aliique unc et min). Similiter formata sunt Βαραββᾶσ, Βαριησοῦσ, Βαρθολομαῖοσ, Βαρνάβασ. | οτι: B* om | ℵ αλλα | ε. τοισ ουρ. c. ℵCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn fere Clem^{807} Or$^{2,\,496}$ et$^{3,\,684}$ Eus^{dem} et$^{steph\,223}$ Cyr$^{4,\,346}$ et$^{985.\,1009}$ ... B y^{scr} Or$^{3,\,525}$ om τοισ (Ln). Et. ουρανιοσ (Or$^{4,\,450}$ Eus^{marc77}) et επουρανιοσ legitur.

18. καγω (Eus Chr και εγω) δε: L al^{5} fere it (exc d; a *ego enim*) vg cop arm Eus Chr Cyp al om δε (Δ post σοι pon) | οτι: 1. Eus Chr Phot man$^{2,\,6}$ om | επι ταυτη (X add μου, E* ταυ. post πετρ. pon) τη πετρα (et. Or^{ter}): D Eus$^{dem\,121}$ ε. ταυτην (et. Δ) την πετραν (it vg *super hanc petram*) | μου τ. εκκλ. (et. Or^{ter} Eus^{dem} et^{es} et^{ps} Phot etc): D it vg Tert Cyp τ. εκκλ. μου | Δ κατισχυουσιν

19. δωσω σοι (vide post) sine και c. ℵB*C^{2}D 1. 33. ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln Ti praem και c. B^{2}C^{1}et^{3}E unc rell et min pler it^{pler} vg cop syr^{p} al Eus^{dem} Phot Cyp al (Chr και εγω δε, $^{mo\,5}$ αλλ εγω), syr$^{p\,mg}$ *dabo tibi autem* (item 33.?) | δωσω σοι c. ℵBCEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} a q etc Or^{saepe} Eus Phot Tert^{sem} al ... DL it^{pler} vg Chr Cyp al mu σοι δωσ. | τ. κλειδασ c. ℵ*B*L Or$^{3,\,525.\,529.\,530}$ (item$^{3,\,614}$) ... ς Ti τ. κλεισ c. ℵ^{c}B^{2}CD unc rell min omn^{vid} Or$^{3,\,613}$ Eus^{dem} Chr Phot (:: Phryn. κλεῖδα· τὸ δόκιμον κλεῖν ἐστίν· Antiatt. κλεῖν ἀξιοῦσι λέγειν, οὐ κλεῖδα. Similiter Moeris et Thomas. Sed utraeque formae, κλεῖν κλεῖσ et κλεῖδα κλεῖδασ, iam apud veteres Graecos.) | ο εαν pr c. ℵCEFGHKLMSUVXΓΔΠ al fere omn, item ο εαν sec (sed X om και ο εαν λυσησ etc) c. iisdem et B ... BD pr loco ο αν (Ln); item D sec loco ο αν ... 1. (Or$^{3,\,525.\,614}$ priora tantum affert) Eus^{dem} Chr (et.$^{mo\,6}$), item it (exc a)

τῆσ γῆσ ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃσ ἐπὶ τῆσ
γῆσ ἔσται λελυμένον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 20 [168. 2] τότε διεστείλατο τοῖσ
μαθηταῖσ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ.
21–23 Mc 8, 31–33 Lc 9, 22 21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦσ δεικνύειν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ
ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰσ Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι
καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 [169. 6] καὶ προσλαβόμενοσ αὐτὸν ὁ
Πέτροσ ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώσ σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται
σοι τοῦτο. 23 ὁ δὲ στραφεὶσ εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου,
σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖσ τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ
τῶν ἀνθρώπων.

---

for Tert al mu utroq loco *οσα αν* (Or[3, 614] *εαν*). Iidem *δεδεμενα* et *λελυμενα* | ℵ* *επι την γην*

20. *διεστειλατο* (*praecepit, imperavit* it[pler] vg) c. ℵB**CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] cop syr[sch] et [p] aeth Or[3, 532. 537. 566. 710] Chr ... B*D (*comminatus est*) cdd[aliq] ap Or[3, 532] (*ο μεν ουν ματθ. πεποιηκε κατα τινα των αντιγραφων το τοτε διεστειλατο -- ιστεον δε οτι τινα των αντιγρ. του κατα ματθ. εχει το επετιμησεν*) syr[cu] e (*increpavit*) arm[vid] *επετιμησεν* (Ln) :: e Mc et Lc | *τ. μαθητ.* c. ℵBCD arm Or[3, 532] et [566] Hil ... ς add *αυτου* c. EFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] it vg cop syr[omn] aeth Or[3, 532a] et [537. 710] :: cf ad 8, 21 | *αυτοσ* (et. Or; *ipse* it vg; e om): DU *ουτοσ* | *ο χς* c. ℵBLXΓΔΠ al[70] fere a b e ff[1.] g[1.] syr[cu] et [sch] pers[p] ar[p] arm sl[cd] Or[saep] Chr al Hil al ... D[gr] c ff[2.] fu al *ο χς ις*, item ς *ις ο χς* c. ℵ[c]CEFGHKMSUV etc d f g[2.] l vg (et. am for san) cop syr[p] aeth

21. *ο* (Ln om c. B[2]D) *ις* c. ℵ[cb]CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[vid] Or[saep] cat[ox], item B[2]D ... ℵ*B* cop *ις χς* ... ℵ[ca] Or[4, 300] Chr (et. mo[6]) Ir[int 210] plane om | *δεικνυειν* (et. Or[saep]): B Or[3, 537] *δεικνυναι* | *εισ ιερ. απ.* c. ℵBD[gr] 1. 13. 33. 124. 157. 346. y[scr] e Or[saep] cat[ox] Ir[int] Hil ... ς *απ. εισ ιερ.* c. CEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it[pler] vg al mu | *απο* (et. Or): D *υπο*, p[scr] *παρα* | Δ it[pler] (non e ff[1.] q) vg (sed non fu) *γραμμ. κ. αρχ.* | *τη τρ. ημ.* (et. Or Ir[int], item f ff[1.] g[2.] q vg sah syr[omn] arm aeth. Cf et. Iust[tr 51. 76]): D cop *μετα τρεισ ημερασ*, item *post tertium diem* a b c e ff[2.] g[1.] :: e Mc | *εγερθηναι* (et. Or[bis]): D al[10] (et. E*[vid], sed ipse*[corr]; item Iust) *αναστηναι* :: ut Mc et Lc

22. *ηρξ. επιτ.* (D[gr] Or[3, 710] 1. 124. al post *αυτω* pon: ita Ln) *αυτω* (a b c ff[2.] g[1.] mm om) *λεγων* (D 238. a b c ff[2.] g[1.] *και λεγειν*, F *και λεγων*) c. ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al pler e f g[2.] q vg Or[3, 539] [non add *λεγων* etc], item DF al it[mu] Or[3, 710] ... B 346. *λεγει αυτω επιτιμων* (:: cf B ad Mc 14, 69, A ad Mc 10, 41), ff[1.] *coepit dicere* | *ιλεωσ*: D* *ειλεοσ*, F al mu *ιλεοσ* | *σοι τουτο* (et. Or[bis]): D *τουτο* (*haec*) *σοι* (it[mu] syr[cu] Hil al m *οσοι*)

23. *στραφεισ* (et. Or[bis]): DKLΠ al plus[20] *επιστραφ.* | *ει εμου* c. ℵ*B 13. 124; item ℵ[c]C *ει μου*, item D Marcell[eus 10] it[pler] vg *ει εμοι* ... ς Ti

24 [170.2] Τότε ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· εἴ τισ 24—28 Mc 8,34–9,1 Lc 9,23–27
θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 ὃσ γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν 10, 39 Lc 17, 33
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃσ δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν Io 12, 25
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. 26 τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄν-
θρωποσ, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζη-
μιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωποσ ἀντάλλαγμα τῆσ ψυχῆσ αὐτοῦ;
27 [171.10] μέλλει γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ
τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει
ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 [172.2] ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν Ro 2, 6
τινεσ τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινεσ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕωσ ἂν
ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

μου ει c. EFGHKLMSUXΓΔΠ al pler Or^{saep} Cyr^{6,236} et $^{4,1019.\ 1058}$; item v e f Vict^{ant} (ex catt^{poss} et^{ox} in Mc 8, 33) Hil Ruf Aug | αλλα τα: D αλλ α (d* *sed que*, d** *sed quae sunt*, item it^{pler} *sed quae* vel *s. q. sunt*) | D ff$^{1.}$ q sah aeth του ανθρωπου

24. ο ῑς̄ (et. Or): B* (ita^{bir}; om tantum ὁ ^{mai}) 157. 209. om :: deest apud Mc et Lc | E*FLU al mu ακολουθητω

25. εαν c. ℵBC al mu ^{vid} ... ς αν c. DEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Or^{1,281} et ^{3,544} | θελη: HK al -λει | απολεση c. ℵBCEFGKMSUVXΓΠ al pler Or^{bis}... DHLΔ al -σει | ευρησει: 1. 33. 209. Or^{1,281} ουτοσ σωσει

26. ωφεληθησεται c. ℵBL 1. 13. 22. 33. 61. 124. 157. 346. y^{scr} e f q gat sah cop syr^{utr} Or^{1,281} et ^{3,545} et ^{4,295} Cyr$^{glaph\ 257}$ et saep Chr$^{mo\ 5\ sem}$... ς ωφελειται c. CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg arm (Iust$^{ap\ 1,15}$ Ign$^{rom\ 6}$) Clem^{578} Hil Lcif al :: cf ad Lc et Mc (Clem$^{2.\ cor}$ τί γὰρ τὸ ὄφελοσ ἐάν τισ τὸν ὅλον κό. κε. τὴν δ. ψυ. ζημ.) | εαν (ℵ* et ^{cb}): ℵ^{ca} 157. οταν | κερδηση: LH al pauc -σει (Or^{3,545} κερδανη) | ELXΓ al mu ανταλαγμα

27. Δ om ὁ | των (D Chr add αγιων :: ut Lc) αγγ. αυτου: C τ. αγγ. των αγιων (:: ut Mc). Similiter al b (*cum angelis suis sanctis*) Avit (ut b) | τ. πραξιν c. ℵ^{c}BCD unc^{12} al pl e g$^{2.}$ am gat al aeth Or^{1,281} et ^{3,549}... ℵ* F 1. 22. 28. al fere^{20} it^{pler} (et. d) vg sah cop syr^{omn} arm Cyr Chr^{semel} (sed var^{edd}) cat^{ox} Avit al τα εργα

28. αμην (Or^{3,550}): L** 1. al plus^{10} add δε, item K al plus^{5} γαρ, item 49^{ev} Or^{4,366} Chr$^{mo\ 3}$ αμην | οτι c. ℵBL 33. 124. 157. 346. al b c e f ff$^{1.\ 2.}$ g$^{1.}$ syr^{omn} Epiph^{69,79} Chr Hil (:: ut Mc)... ς Ti om (:: ut Lc) c. CD unc^{13} al pler a q vg arm al Or^{3,550} et ^{4,366} | των ωδ. εστωτων (Gb) c. ℵBCDLSU 1. 13. 22. 33. 124. 157. al plus^{20} Or^{3,550} et ^{4,366} (παρατήρει γὰρ ὅτι οἱ τρεῖσ τό· εἰσι τινεσ των ωδε εστωτων, ἤ· εισι τινεσ των εστηκοτων ωδε, ἅμα εἰρήκασι etc) Epiph (αυτου pro ωδε) Chr (et.$^{mo\ 5}$) al; item ς των ωδ. εστηκοτων c. KMΠ al mu Valentt ap Clem (ex Thdot^{967}); item alterutrum it vg syr^{cu} et^{sch} syr^{p} (sed *ex his* c.*) sah cop arm aeth... Sz Ti ωδε εστωτεσ c. EFGHVXΓΔ al plus^{80} (syr^{p})...

XVII.

1—9 Mc 9, 2—10 Lc 9, 28—36

1 Καὶ μεθ' ἡμέρασ ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦσ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺσ εἰσ ὄροσ ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.
2 καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσ ὁ ἥλιοσ, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡσ τὸ φῶσ.
3 καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖσ Μωϋσῆσ καὶ

49[ev] al[2] των ωδ. εστωτεσ | γευσωνται (et. Or[bis] Epiph etc): HLUX ti[2] al mu Valentt (εχρην κακεινον πληρωθηναι τον λογον του σωτηροσ ον ειπεν· εισι τινεσ των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θαν. εωσ αν ιδ. τ. υι. του ανθρ. εν δοξη) al γευσονται | βασιλεια (Or[4,366] εν τ. βασ. αυτ. ἢ εν τ. δοξη αυτ.): ℵ[c] 38. 113. 245. 435. y[scr] a cop syr[p mg] aeth[cdd] Valentt Epiph Bas[se 221 bis] al δοξη (ℵ[c] al Bas[bis] add του πατροσ). Syr[cu] εν τ. βασιλ. και τη δοξη αυτου, item Or[3,550] εν τ. βασ. αυτ. εν τη δοξ. αυτ.

XVII. 1. *Και* (syr[cu] om) *μεθ*: D it[pler] (non f q) Hil *και εγενετο μεθ* | *και ιακω.* cum BC unc rell al pler Or[3,557] (Chr om et. *τον* ante *πε.*)... ℵD 33. 157. Cyr[es 132] *κ. τον ιακω.* (:: cf Mc); item D* 253. Cyr[es] *κ. τον ιωα.* | ℵB *ιωαννην* | *αναφερει*: D[gr] (cf et. ad Mc) 1. Or[3,557] (Eus[dem 208]) *αναγει* (it[pler] vg *duxit, ducit*; d *levavit*; e *imposuit*) | *κατ ιδιαν* (et. Or[3,557] Cyr[es 133]): D *λειαν* (*nimis*), item Eus[dem 208]. Spectat huc ut vdtr quod Or[3,224] et [4,63] affert ex evglio sec Hebr: *ἐὰν δὲ προσίεταί τις τὸ καθ' ἑβρ. εὐαγγ., ἔνθα αὐτὸσ ὁ σωτήρ φησιν· ἄρτι ἔλαβέ με ἡ μήτηρ μου τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐν μιᾷ τῶν τριχῶν μου καὶ ἀπήνεγκέ με εἰσ τὸ ὄροσ τὸ μέγα θαβώρ.* Cf et. Hier (in Mich. 7, 6): *modo tulit me mater mea, spir. sanctus, in uno capillorum meorum.*

2. *μετεμορφωθη* (et. Or[3,557. 558] Eus[dem 208] Cyr[es 133]; it[pler] Hil add *ο ις*, non item f q vg): D *μεταμορφωθεισ ο ις* omisso *και* sq | *εγενετο* cum ℵBCDEFGKMVΔΠ al pl Eus[dem 208] Cyr[es 696] (Or libere *φαινεται*, paullo post etiam *γινομενα* et *γινονται*): HLUΓ 13. 22. 33. tisch* al plus[50] *εγενοντο* ... s 245. 47[ev] om | *το φωσ* (et. Valentt ex Thdot ap Clem[961] οὗ *τὰ μὲν ἱμ. ὡσ φῶσ ἔλαμψεν, τὸ πρ. δὲ ὡσ ὁ ἥλ.*, Or[3,559] et [563] et [565] Eus[dem] et [marc 338] Bas[se 222] Cyr[es]): D it (exc q) vg syr[cu] aeth arm[cdd] (Dion[alex] ap Mill) Hil al *χιων* (D *χειων*) :: cf ad Mc

3. *ιδου*: 28. syr[cu] om | *ωφθη* cum ℵBD 13. 33. 124. 244. y[scr] (*ωφθ. αυτω*) a b c e g[1. 2.] l n am em gat mm tol δ Bed... ς *ωφθησαν* cum CEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler f ff[1.] q vg (et. for) Cyr[es 133] et [695] | *μωυσησ* cum ℵBDKLΠ 33. al it (vide ad 8, 4; accedunt h. l. c n) vg (sed vide post) sah cop... ς *μωσησ* cum CEFGHMSUVΓΔ al pl am fu for al (non δ) | *ηλειασ* (de ἡλ. cf ad 11, 14. 16, 14; h. l. et. Π: ς ἠλ.) cum ℵB*D... ς Ln Ti *ηλιασ* cum rell | *συνλαλ.* (cum ℵBDΔ, L *σϋλαλ.*; ς Ln Ti *συλλαλ.* cum C unc rell etc) *με. αυτ.* cum ℵB 1. ff[1. 2.] q syr[cu] et [sch] sah cop aeth Cyr[es 133] (et [696] *συ. με. αλληλων*) Chr (et. [mo 6]) Or[int 2, 173] et [3, 868]... ς Ti *με. αυτ. συλλαλ.* cum CDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it[pl] vg syr[p] arm Or[3,559]

Ἠλείας συνλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. 4 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν
τῷ Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσω
ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 5 ἔτι
αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ
ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα- 3, 17 2 Pe 1, 17
πητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ. 6 καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθη-
ταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 καὶ
προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ

---

4. *αποκρ. δε*: syr^{cu} om | H al om ο | *κυριε*: s^{scr} syr^{cu} om | F al *ει θελησ* | *ποιησω* cum ℵBC* b ff$^{1.}$... ς *-σωμεν* (1. al aliq *-σομεν*) cum C^{3}DEFGHKLMSUVΓΔΠ al certe pler it^{pl} vg syr^{cu} et^{utr} sah cop arm aeth al Or^{3,560} et ^{565} Bas$^{se\,223}$ Or$^{int\,901}$: : ut Mc et Lc | *ωδε* sec : 252* ff$^{1.}$ g$^{1.}$ for harl* arm sl Or^{3,560} om | *τρ. σκην.* (et. Or^{bis} Bas^{se}): B e *σκ. τρ.* : : ut Lc; cf et. ad Mc | *μωυ-* cum ℵBDKLΠ al... ς *μω-* cum CEFGHMSUVΓΔ al pl; item *-σει* cum ℵBDKΔΠ* al pm Or Chr (et.^{mo5}) Bas^{se}... ς *-ση* cum CEFGHLMSUVΓΠ^{2} al pl | *ηλ.* (*-λεια* cum ℵB*D: ς Ln Ti *-λια* cum rell) *μιαν* cum ℵCDKLΔΠ 1. 33. 124. al plus^{20} it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} aeth Bas^{se} Chr (et.^{mo6}) : : cum Mc... ς *μι. ηλ.* cum BEFGHMSUVΓ al longe pl q arm al (sah cop *μι. σοι κ. μι. μω. κ. μι. ηλ.*) Ephr : : cum Lc

5. *φωτεινη* (CELΔΠ* al *-τινη*) et. Or^{3,564}... Gb (improb Schu) *φωτοσ* cum 13. 124. 209. 238. 346. u^{scr} al pauc Ephr | *επεσκιασεν* (et. Or^{3,564}; item *obumbravit*, *inumbravit* it vg): D* d *επεσκιαζεν* : : ut Lc | *ιδου* sec: syr^{cu} *audita est* (item a n *et ecce vox de nube audita est*; cop [non item sah] *et ecce - - facta est*) | *ο αγαπητοσ*: syr^{cu} *et dilectus meus*, sah cop *dilectus meus* | *ευδοκησα* cum ℵBEFHKLMSUVΓΔΠ al ut vdtr pler (Eus$^{ps\,186}$ Chr)... Ln *ηυδοκησα* cum CDG al^{10} fere (Hom^{cl} Or$^{3,564\,sq}$ Hipp^{47} Eus$^{ps\,352}$) : : cf ad 3, 17. 12, 18. | *ακου. αυτ.* (haec om syr^{hr}) cum ℵBD 1. 33. ff$^{1.}$ Or^{3,565} Hipp^{56} Tert$^{prax\,23}$... ς *αυ. ακουε.* (Δ *ακουσατε*) cum C unc^{13} rell pler it^{pler} vg Chr Tert$^{prax\,19}$ Cyp al : : cf ad Lc et Mc (Hom$^{cl\,3,53}$ *αλλα και εξ ουρανων μαρτυσ φωνη ηκουσθη λεγουσα· ουτοσ εστιν μου ο υι. ο αγ. εισ ον ηυδοκησα· τουτου ακουετε.* Etiam Hipp^{47} *εισ ον ηυδοκ. τουτου ακουετε.*)

6. D sah *ακουσ. δε* | *επεσαν* c. ℵBCD 33. 124.... ς *-σον* c. EFGHKLMSUVΓΔΠ al pler | *αυτων*: L *εαυτων* | *εφοβ. σφ.*: syr^{cu} pon ante *και επεσ. επ. πρ. αυτ.*

7. *και προσηλθεν ο ις και* cum ℵBD it^{pler} syr^{cu} et ^{sch}... ς Ti *και προσελθων ο ις* cum C unc^{13} et al pler q syr^{p} arm Chr. Item *αψαμενοσ αυτων* cum ℵB (124. *κ. προσελθ. ο ις και αψαμ.*; item 13. 346. omisso *και* sec?)... ς Ti *ηψατο αυτ. και* cum CD unc^{13} et al pler. Latini vero sic: *et accessit Jesus et tetigit* (q *et accedens Jes. tetigit*) *eos dixitque* (g$^{1.}$ *dicens*, ff$^{1.}$ *et ait*, d e q *et dix.*) *eis* (d e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q om. Addit *eis* etiam syr^{cu}, non item syr^{utr}) | *εγερθητε*: D 33^{ev} *εγειρεσθε*. Syr^{cu} et ^{hr} om *εγειρ. και*

φοβεῖσθε. 8 ἐπάραντεσ δὲ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ
μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρουσ
ἐνετείλατο αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕωσ οὗ
10–13 Mc 9, 11–13 ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 [173. 6] Καὶ ἐπηρώτη-
σαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντεσ· τί οὖν οἱ γραμματεῖσ λέγουσιν ὅτι
Ἡλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· Ἡλείασ μὲν
ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἡλείασ
ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ᾽ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα
ἠθέλησαν. οὕτωσ καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ᾽ αὐ-

---

8. D* *επερεντεσ* | *ουδενα*: C* *ουκετι ουδ.* : : e Mc | *ειδον* cum ℵBDΠ[2] unc[8] etc… CKLVΠ* etc *ιδον* | *τον ιν* (ut Mc lectione non fluctuante): ℵ *ιν αυτον*, B* *αυτον ιν*… D it (exc q) vg post *μονον* | *μονον*: C[2] 33. add *μεθ εαυτων* : : e Mc

9. *καταβαινοντων αυτων*: D *καταβαινοντεσ* | *εκ* (Gb Sz) cum ℵBCD unc[13] (K[corr] sed ipse* vdtr *εκ* ex *απο* restituisse) al plus[100] (it vg *de monte*) Or[3,566] Chr (et.[mo 6])… ς *απο* cum K*[vdtr] al mu Or[3,563] : : cf Mc et Lc | *εγερθη* cum BD… ς *αναστη* cum ℵC unc[13] et omn[vdtr] rell Or[1,365] et [3,566] Chr : : at ita Mc, ut solet; nusquam Mt

10. *οι μαθητ.* cum ℵLZ 1. 33. 124. it[pler] vg sah cop arm Or[3,567]… ς add *αυτου* cum BCD unc[12] al pler f q syr[omn] aeth Chr | *ηλειαν* cum ℵB*DΔ… ς Ln Ti *ηλιαν* cum B[2]C unc rell etc. De ἡλ– et ἠλ– cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3; rursus Π ad ἡλ– accedit. | *δει*: Δ* add *ερχεται*

11. *ο δε* (Gb″) cum ℵBDLZ 1. 33. al[4] syr[omn] (sed syr[cu] om *ο δε αποκριθ.*) sah cop it (exc f q) vg al… ς add *ις* cum C unc[12] al pler f q aeth (arm post *αποκριθ.*) | *ειπεν* cum BD 33. 124. a b c e ff[2.] am sah cop… ς add *αυτοισ* cum ℵCZ unc[13] al pler (1. ante *ειπ.*) f ff[1.] g[1.] g[2.] q syr[omn] arm aeth : : ut Mc | *ηλειασ* cum ℵBD… ς Ln Ti *ηλιασ*. Praeterea ℵ *οτι ηλ.* | *ερχεται* (Gb′) cum ℵBD 1. 22. 33. 435. y[scr] it[pler] vg sah cop syr[cu] arm arr (Iust[tr 49] – – *ειρηκει επι γησ τοτε τοισ λεγουσι προ του χυ ηλιαν δειν ελθειν· ηλιασ μεν ελευσεται και αποκαταστησει παντα· λεγω δε υμιν οτι ηλιασ ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν. και γεγραπται οτι τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιω. του βαπτιστ. ειπ. αυτ.*) Aug Hil… ς add *πρωτον* cum CEFGHKMSUVZΓΔΠ (item L post *και αποκα.*) al pler f q syr[utr] aeth : : e Mc | *και αποκαταστησει* (L *κ. αποκαθιστησι πρωτον*): D a b c g[1.] ff[2.] (item ff[1.] *ut omnia restituat*) syr[cu] et [sch] sah (non item e f g[2.] q vg syr[p] arm aeth) *αποκαταστησαι* | *παντα*: syr[p] cum obel. add *sicut scriptum est*

12. *ηδη* (et. Iust[tr] Or[3,567] et [571]): Z[vid] syr[cu] et (sed add *ecce*)[sch] om | *επεγνωσαν*: UΓ al Chr *εγνωσαν* | *αυτον*: Δ om | *αλλ* cum ℵBEFGHLUZ ΓΔ etc… Ti *αλλα* cum CDKMΠ al | *εν* (251. *επ*) *αυτω* cum BCEGHKLM SVZΠ (Γ *εαυτω* pro *εν αυτ.*) al pl e (*in eum*) vg (*in eo*) Or[3,567] et [572 sq]… ℵDFU al plus[20] it[pler] Iust[tr] Chr[edd 2] *αυτω* : : ut Mc… Δ om | *ουτωσ* usque *υπ αυτων* (Iust[tr] praeterit haec; vide ad v. 11.):

τῶν. 13 τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
εἶπεν αὐτοῖς.
14 $^{174.2}$ Καὶ ἐλθόντων πρὸσ τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ 14—21 Mc 9, 14—29 Lc 9, 37—42
ἄνθρωποσ γονυπετῶν αὐτὸν 15 καὶ λέγων· κύριε, ἐλέησόν μου
τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶσ πάσχει· πολλάκισ γὰρ πίπτει
εἰσ τὸ πῦρ καὶ πολλάκισ εἰσ τὸ ὕδωρ. 16 καὶ προσήνεγκα αὐτὸν
τοῖσ μαθηταῖσ σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17 ἀπο-

---

D a b c e (praem *et ait illis*) ff$^{1.}$ ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (non item f g^{2} q vg) post ειπεν αυτοισ v. 13. pon

13. ℵB ιωανου | αυτοισ (et. Iust^{tr} Or^{3,571}): z^{vid} am for om (syr^{cu} *dixit eis sic*)

14. ελθοντων cum ℵBZ 1. 124. 245. sah ... ς Ti ελθοντ. αυτων cum C unc^{14} al pler cop syr^{sch} et P arm aeth Or^{3,573} ... D it (exc q) vg cop^{dz} arr Hil Aug ελθων (*cum venisset*), 253* ελθοντοσ αυτου, item *et cum venit Jesus* syr^{cu} et ^{hr} : : cf Mc | αυτω: F (τω ιυ αυτω) G al^{15} fere τω ιυ | ανθρωποσ: FHΓΠ^{2} al plus^{20} syr^{cu} arm add τισ (g$^{1.}$ *quidam* pro *homo*) | αυτον (-ον E correxit ex ω vel ω̄, item in M est -ω̄̄) cum ℵBCEFGHKLMSUVXZΓΔΠ etc ... ς (= Gb Sz) αυτω cum E*? M*? al mu Or$^{3,574\,bis}$ (sed ^{semel} ed. Huet. αυτον) ... D it^{mu} (sed e f ff$^{1.}$ l Hil plane ^{om}, item syr^{cu} et ^{sch} arm) vg syr^{p} ενπροσθεν αυτου (: : cf 27, 29). Addunt *et rogabat eum* syr^{cu} aeth (sah *rogans eum* pro γονυπ. αυτ.)

15. κυριε (et. Or^{3,574}; item it vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} etc): ℵZ om (: : cf 9, 27. 15, 22. 20, 30 et 31) | B* μου τον υι. μου | κακ. πασχει (it^{pl} vg *male patitur*, b *male torquetur*, ff$^{1.}$ *male vexatur*) cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{cu} et P (syr^{sch} *male afficitur*; cop *male afficitur*; sah *laborat*) Chr ... Ln κακ. εχει cum ℵBLZ^{vid} (Or^{575} ταχα ουκ αν αμαρτοισ λεγων τουσ τοιουτουσ -πνευματικωσ σεληνιαζεσθαι- και κακωσ εχειν πολλακισ παρα τον καιρον των etc. Paullo ante: και τι το πιπτειν τον πασχοντα etc) Chr$^{cdd\,2}$: : κακωσ εχειν (it vg *male habere*) 4, 24. 8, 16. 9, 12. 14, 35; item Mc quater, Lc bis; nusquam alibi κακ. πασχ. | πολλακισ sec: D 1. 22. Or^{3,574} (πολλακις, οτε μεν εισ πυρ, ενιοτε δε εισ υδωρ); [item^{578} (οτι μεν ουν οι-πασχοντεσ ενιοτε εισ το υδωρ πιπτουσι, δηλον εστιν· οτι δε και εισ το πυρ, σπανιωτερον μεν, πλην και αυτο συμβαινον εστι) ενιοτε, item it (*aliquando* vel *aliquotiens*; sed q *aliquotiens enim -- et aliquotiens*; contra d *aliquotiens enim cadit in igne, saepius in aqua*) vg (*nam saepe -- et crebro*) arm

16. ηδυνηθησαν cum ℵCDEFGHLMSUVXΓΔ etc; item KΠ al εδυνηθησαν: B ηδυνασθησαν, Z ηδυναντο | αυτον θεραπευσαι: D it (exc e ff$^{1.}$) vg θερ. αυτ. (q *eicere eum*)

17. αποκριθ. δε cum BCDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn ^{fere} c e (*respondit autem Je. et*) f q vg syr^{p} ... ℵ^{c}Z y $^{scr\,semel}$ for cop aeth τοτε αποκριθ. (y τοτ. ο ις απ.) ... a n *et respondens*, b ff$^{1.}$ ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l am syr^{cu} et ^{sch} sah *respondens* ... ℵ* ο δε αποκρ. omisso ο ις (: : Mc ο δε αποκρ. αυτοισ λεγει,

κριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστοσ καὶ διεστραμμένη, ἕωσ
πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕωσ πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν
ὧδε. 18 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖσ ἀπὸ τῆσ ὥρασ ἐκείνησ.
19 [175.5] **Τότε** προσελθόντεσ οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον·
διὰ τί ἡμεῖσ οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖσ·
διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡσ κόκκον σινάπεωσ, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ
μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

Lc *αποκρ. δε ο* $\overline{ις}$ *ειπ.*) | *ειπεν*: ℵ add *αυτοισ* | *απιστοσ* (142. g^{scr} Or^{3,579} Eus$^{ps\ 384}$ *-στε*): z y^{scr} semel *πονηρα* :: cf 12, 39. 16, 4. | *διεστραμμενη* (syr^{cu} *διεστρ. κ. απι.*): z *διεστρεμμενη* | *με. υμ. εσομ.* cum ℵBCDZ 1. 33. 124. al^{2} ff$^{1.}$ Or Eus^{ps} (sed ff$^{1.}$ Eus *με. υμ. ειμι*) … ϛ *εσομ. με. υμ.* cum LX unc^{12} al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ n q (sed a b c g$^{1.}$ ff$^{2.}$ n *εωσ πο. εσ. μ. υμ.* post *εωσ πο. ανεξ. υμ.* pon) vg syr^{omn} aeth Chr Hil :: cf Lc et Mc | E*L *ανεξωμαι* | *εωσ ποτε* sec: syr^{cu} *και* :: ut Lc

18. *ο παισ* : ℵ om

19. *κατ ιδ.* cum ℵC unc^{14} etc: B*D *καθ ιδ.* (:: ita passim modo ℵ modo B modo D, vel etiam alter cum altero coniunctus; passim vero omnes *κατ* confirmant) | B*KΠ *εδυνηθημεν* | L *εκβάλειν*, al *-αλλειν*

20. *ο δε* cum ℵBD 33. 124. 243. 258. a ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ n am for tol sax syr^{cu} sah cop arm aeth al … ϛ add $\overline{ις}$ cum C unc^{14} al pler b c e f q vg (et. fu) syr^{sch} et^{p} | *λεγει* cum ℵBD 1. 13. 33. 124. 346. b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ n am fu for al (*dicit*; e ff$^{1.}$ *ait*) … ϛ *ειπεν* cum C unc^{14} al pler a f g$^{2.}$ q vg^{cd} arm | *ολιγοπιστιαν* cum ℵB 1. 13. 22. 33. 124. 346. syr^{cu} sah cop arm aeth Or^{3,466} Chr^{mo1} (*τι ουν ο* $\overline{χς}$; *ουκ ειπε δια την απιστιαν υμων, αλλα δια την ολιγοπιστ. υμων φησιν.* Sed Chr^{edd} et^{cdd} pler pro *ουκ* usque *φησιν* nil nisi: *δια τ. απιστ. υμ. φησιν.* Vetustum schol ap Mtthaeium: *ου γαρ ολοτελη απιστιαν αυτοισ εγκαλει αλλ ολιγοπιστιαν*) Dam$^{par\ 465\ cod}$ Hil (*respondit de inopia fidei effectum esse ne possent*) … ϛ Ti *απιστιαν* (DEFGHLΓ al *-ειαν*) cum CD unc^{14} al pler it vg syr^{sch} et^{p} arm$^{cod\ 1}$ al Chr (sed vide ante) :: *ολιγοπ.* secundo certe saec. vulgatum fuisse pro testium auctoritate dubitari nequit, nec vero eodem saec. posterius esse *απιστ.* probatur itala. Proclive est dicere substituto *ολιγ.* pro *απ.* mitigatam esse vituperationem. At talem mitigationem potius a posterioribus exspectares testibus, qui magno consensu *απ.* exhibent. Poterat *απ.* substitui propter sequentia, quibus omnis *πιστισ* excludi videbatur: quam mutationem suadebat etiam 13, 58. Certum hoc est, locis huiusmodi, si reiicimus quod in summa antiquitate vulgatissimum coniuncta codicum patrum interpretum testimonia probant, nimium tribui arbitrio. | *λεγω υμιν*: C 27^{cv} sah cop Or^{3,202} add *οτι* | *εχητε*: H al mu *εχετε* | *κοκκον* : Δ *κοκον*, L *κοκο*, D* *κοκκοσ* | *μεταβα* cum ℵB 1. 13. 124. 346. Or^{3,202} et ^{579} Cyr$^{hr\ 77}$ (:: cf Apoc 4, 1.

22 [176.2] Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖσ Mc 9, 30–32
ὁ Ἰησοῦσ· μέλλει ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰσ χεῖρασ Lc 9, 43–45
ἀνθρώπων, 23 καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ-
θήσεται. καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
24 [177.10] Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰσ Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ Mc 9, 33
τὰ δίδραχμα λαμβάνοντεσ τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· ὁ διδάσκαλοσ

Mc 15, 30)... ς *μεταβηθι* cum CD unc[14] al pler Or[3, 319] et [466] Eus[ps 194] | *ενθεν* cum ℵBD 1. 435. Or[3, 202] et [466] et [579]... ς *εντευθεν* cum C unc[14] al pler Eus[ps] Cyr[hr] (: : cf ad Lc 16, 26) | *εκει* et. Or[3, 202] et [466] Eus[ps] Cyr[hr]: 33 om, item g[2.] l am for fu tol syr[cu] et [sch] aeth

21. ς Ln Ti *τουτο δὲ τὸ γένοσ* (aeth[ppl] *et talis*) *οὐκ ἐκπορεύεται* (ℵ[b] *εκβαλλετ.*, ti[2] al[15] *εξερχετ.*) *εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ* (aeth[ppl] *νη. κ. πρ.*) cum ℵ[b]CDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omn[fere] it[pler] vg syr[sch] et [p] cop[wi] et [schw] arm al Or[3, 579] Chr Hil Amb Aug ... om cum ℵ*B 33. e ff[1.] syr[cu] syr[hr] sah cop[cd] (e cdd. Mareschalli apud Mill, vide prolegg[1462]) aeth[rom] et [cdd] Eus[canon] (Mc 9, 28 sq i. e. sect. 92. in canone 10. posuit ubi recensentur singulis propria; Mt vero 17, 19-21 canone 5. cum solo Lc 17, 5 sq composuit) : : hunc versum antiquissima auctoritate deseri apparet, etsi iam sec. saec. textui eum intrusum fuisse certum est. Quod Marci scripturam libere tantum repetit, id minime a consuetudine antiquorum interpolatorum alienum est, ut certissimis exemplis docemur. Ceterum cf Ath[virgin 87] *εχεισ μαρτυριαν εν τοισ ευαγγ. παρα του σωτηροσ ειρημενην· ηρωτησαν αυτον οι μαθ. αυτ. λεγοντεσ· κυριε, δειξον ημιν ποιω τροπω τα ακαθαρτα πνευματα φυγαδευονται. ειπε δε ο κυριοσ· τουτο το γενοσ ουκ εκβαλλεται ει μη εν προσευχαισ κ. νηστειαισ.*

22. *συστρεφομ. δε αυ.* cum ℵB 1., item *conversantibus autem eis* (*ipsis*) f g[1. 2.] q vg, item *ipsis autem conversantibus* a b ff[2.] n Hil ... ς Ti *αναστρ. δε αυτ.* (D *αυτ. δ. ανα.*) cum CD unc[14] al omn[fere], item *redeuntib. autem illis* ff[1.] syr[sch] et [p] arm; item *ipsis autem revertentib.* c (syr[cu]); *cum autem vertissent se* sah cop, sed sah[cod] *euntibus autem iis*; e *cum autem regrederetur ipse* ... Or[3, 580] *στρεφομενων δε αυτ.*

23. D[gr] *αποκτεινουσιν* | *τη τριτη ημερα* (et. Or[3, 583] et [4, 301]): D cop *μετα τρεισ ημερασ*, item *post tertium diem* a b c n q, *post triduum* e | *εγερθησ.* cum ℵCDI unc[14] al longe pl Or[4, 301]... Ln *αναστησετ.* cum B al[20] fere Or[3, 583] Chr (et. [mo 6]): : e Mc | *και ελυπ. σφοδρ.*: K al mu om

24. *ελθοντων δε* (et. Or[3, 584]): D it (exc f) vg syr[cu] et [sch] (non item syr[p]) *και ελθ.* | *καφαρν.* cum ℵBD 33. Praeterea cf ad 4, 13. ... ς *καπερναουμ* cum CI unc[14] etc (et. q) | *διδραχμα* bis cum ℵBCKMSUV ΓΔΠ al pl syr[p mg gr] Or[3, 584] et [587] Cyr[act 48] (Cyr[4, 791] *το διδραχμον*); item G sec loco et I (pri loc hiat)... DEFHLX (item G pri loc) al sat mu (et. carp) Bas[eth 260] *διδραγμα* (D pri loc al pauc *-γματα*). Item c g[2.] (sec loc) vg[ed] *didrachma*; b ff[2.] q am fu for gat al *didragma* (g[2.] pri loc *dragma*), g[1.] *-gmam*; a e f ff[1.] n *tributum* | *τω πετρω*: D 27[ev] syr[hr] post *κ. ειπ.* pon | *ειπαν* cum ℵ[c]BD ... ς *ειπον* cum ℵ*CI unc rell etc |

ὑμῶν οὐ τελεῖ δίδραχμα; 25 λέγει· ναί. καὶ εἰσελθόντα εἰσ τὴν
οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ λέγων· τί σοι δοκεῖ, Σίμων;
οἱ βασιλεῖσ τῆσ γῆσ ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ
τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26 εἰπόντοσ δέ· ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί.
27 ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίζωμεν αὐτούσ, πορευθεὶσ εἰσ θάλασσαν βάλε
ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξασ τὸ
στόμα αὐτοῦ εὑρήσεισ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸσ αὐτοῖσ ἀντὶ
ἐμοῦ καὶ σοῦ.

XVIII.

1—5 Mc 9, 33—37 Lc 9, 46—48 1 $^{178.2}$ Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ

διδρ. sec absq *τα* cum ℵ*D ... ς Ln Ti *τα* (pri loc nemo om) *διδρ.* cum ℵ^{c}BCI unc rell etc

25. *λεγει:* syr^{cu} add *Simon* | V om *λεγ. ναι* | *ναι:* b *utique non* | *εισελθοντα* (ita ℵ* et ^{cb}, D *-ντι*, ℵ^{ca} B 1. aeth *ελθ.*, d *ingresso*, b n *intranti*) cum ℵ (* et ^{cb}, item ^{ca}) BD 1. b n aeth Cyr$^{act\,48}$ et $^{ioh\,189}$, item Dam $^{par\,cod}$ (ad *σ ελθοντι αυτω* et ad *φ εισελθοντοσ δε του πετρου*) ... ς Ti *οτε εισηλθεν* cum EFGHIKLMSVXΓΔΠ al pler, item *cum intrasset* (*introisset*) c e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg sah cop syr^{sch} et ^{P} arm (ff$^{2.}$ *et intravit* etc); U al^{20} fere syr^{cu} *οτε εισηλθον*, C 27^{ev} *οτε ηλθον*, item 13. 124. 346. *εισελθοντων*, a *intrantes*, 33. *ελθοντων αυτων* | *απο τινων* (et. Or^{3,585} Cyr^{4,791} et $^{ioh\,189}$ Chr Hil): B arm aeth Cyr$^{act\,47}$ et $^{es\,661}$ *απ. τινοσ* | *αυτων*: Δ om

26. *ειποντοσ δε* (C Cyr add *αυτου*) cum ℵBCL 1. sah cop arm aeth^{rom} Or^{3,585} (*ειποντοσ δε του πετρου οτι ουκ απο των ιδιων υιων αλλ απο των αλλοτρ. αυτων φησιν ο ισ̅*) Chr (et. $^{mo\,6}$) Cyr$^{ioh\,189}$ (similiter $^{es\,661}$ *διειποντοσ δε του μαθητου τ αληθεσ* etc; $^{ioh\,791}$ *του δε πετρου — ομολογησαντοσ*), Dam $^{par\,cod}$ (ad σ et φ) addito *πετρου*, sed ℵCL aeth^{rom} praem *λεγει αυτω ο πετροσ* (ℵ *ο δε εφη*) *απο των αλλοτριων* ... ς Ti *λεγει* (f *et dixit*) *αυτω ο* (H 28. om) *πετροσ* (syr^{cu} et ^{P} *Simon*, D aeth^{ppl} syr^{hr} pers^{w} om: Gb^{oo}) cum DEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f q syr^{cu} et ^{P} et ^{hr} al Bas$^{eth\,260}$; a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ n vg *et ille dixit*, c *at ille dix.*; ff$^{1.}$ *at ille respondens ait*, e *ille autem respondit*; Cyr$^{act\,47}$ *ειπε δε* | *οι:* X 13. 346. 435. al^{5} om

27. *δε:* E*GM al om | *σκανδαλιζωμεν* cum ℵLZ ... ς Ln Ti *-σωμεν* cum BDI unc^{13} al omn^{vid} Or^{3,585} Cyr$^{ioh\,189}$ | *εισ* cum ℵBIKLMUVZΓΔΠ 1. 33. 262. 435. al plus^{10} Did$^{tri\,3,17}$ ... ς add *την* cum DEFGHSX al pl Cyr$^{ioh\,189}$ et $^{es\,662}$ Chr (Or^{3,585} om *ε. θαλ.*) | *αναβαντα* cum ℵBDE*HKLMUVΠ al pl Or Cyr$^{es\,662}$ Bas$^{eth\,260}$ Chr ... E^{2}FGISXZ^{vid}ΓΔ al pl Cyr$^{ioh\,189}$ *αναβαινοντα* | L om *και* ante *ανοιξ.* | *ευρησεισ:* D a b c g$^{1.}$ n add *εκει*, item f *in eo*, e *in illum* (nil add ff$^{1.}$ q vg) | *αντι:* Z *αντ*

XVIII. 1. *εν εκεινη* cum ℵDZ unc^{13} al omn^{vid} it vg (syr^{cu} praem *et*) syr^{utr} sah^{cod} al Or$^{3,588\,sq}$ Chr ... BM sah^{cod} cop add *δε* | *ωρα* cum ℵBDIZ

λέγοντεσ· τίσ ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 καὶ
προσκαλεσάμενοσ παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 καὶ
εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡσ τὰ παι-
δία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 ὅστισ οὖν
ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡσ τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτόσ ἐστιν ὁ μείζων ἐν
τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 καὶ ὃσ ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοι-
οῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται. 6 $^{179.2}$ ὃσ δ' ἂν σκανδα- Mc 9, 42 Lc 17, 2
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰσ ἐμέ, συμφέρει
αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλοσ ὀνικὸσ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆσ θαλάσσησ. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ Lc 17, 1
ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν

---

unc^{14} al pler f q vg sah cop syr^{utr} al cdd ap Or (*κατα μεν τινα των αντιγραφων εν εκεινη τη ωρα προσηλθ. οι μαθ. τω ιυ, κατα δε αλλα εν εκειν. τη ημερα*) Chr^{txt} et ^{com} ... Gb″ Ln *ημερα* cum 1. 33. 24^{ev} 31^{ev} it^{pler} syr^{cu} arm Or^{3,588sq} Hil | *τω ιυ λεγοντεσ*: syr^{cu} *του ιυ και ελεγον αυτω*

2. *προσκαλεσαμενοσ* cum ℵBFLV* 1. 33^{vid} al pauc cop aeth arr Chr (et. mo 6) ... ς Ln Ti add *ο ις* cum DEGHIKMSUV²XΓΔΠ al pler e f g$^{1\cdot}$ q vg (item ante *προσκ.* a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ n; post *παιδ.* ff$^{1\cdot}$) syr^{cu} et ^{utr} arm Or^{3,591} | *παιδιον*: D e syr^{cu} add *εν* | *αυτο*: F al pauc om | L *εμ μεσω*

3. *στραφητε*: H *στραφησθε* | *τα παιδια*: syr^{cu} *unus ex his pueris*; c Amb Op^{semel} *puer iste*, e ff$^{1\cdot}$ *infans iste* (*hic* ff^{1}.); Hier *unus de pueris* (alibi *infans*, item Ruf), Max^{taur} *non dixit sicut pueri isti, sed sicut puer iste*; item Chr (ad h. l.) *το παιδιον τουτο*, Bas$^{se\,153}$ et ^{154} *το παιδ.*

4. *ουν*: G om (13. ff$^{1\cdot}$ *και οστ.*, g$^{1\cdot}$ *quicunq. enim*) | *ταπεινωσει* (Gb″ Sz) cum ℵBDZ unc^{14} al pl Or^{3,662} Bas$^{se\,155}$ al ... ς *-ση* cum minusc (it^{pler} vg *humiliaverit*; c *humiliavit* i. e. *-bit*?, Clem^{107} *οσ εαν εαυτ. ταπεινωση*) | *εαυτον*: LΓΔ al *αυτον* | Δ Bas$^{se\,155}$ om *ο*

5. *εαν* cum ℵB unc^{13} al pler Or^{3,597} et ^{596} Chr ... Ln *αν* cum DLZ y^{scr} Or^{3,593} | *εν παιδ. τοι.* cum BDLZ 1. 124. 346. y^{scr} it^{pler} vg aeth Or^{3,593} et $^{596\,sq}$ Lcif ... ς *παιδ. τοι. εν* cum EFHKMUVΓΠ al pl q Chr $^{cod\,1}$ ... ℵG syr^{p} arm *παιδ. εν τοι.* (syr^{cu} *talem unum ex his pueris*) ... SXΔ al plus^{15} e sah cop syr^{sch} al om *εν* | *τοιουτο* cum ℵBKLMVZΓΔΠ 1. al Or^{ubiq} Chr^{cod}... ς Ln Ti *τοιουτον* cum DEFGHSUX al pl Chr | *επι τω* etc (et. Or^{3,593}): Z *επι το* (sic) *ονομα* (ita videtur) *μου*, a om

6. *σκανδαλιση* (et. Or^{3,601} et ^{609} al mu): HL y^{scr} al pauc *-σει* | *μυλ. ονικ.* (Or^{3,593} et ^{596} al mu): L y^{scr} *λιθοσ μυλικοσ*, Z *μυλοσ..υλικος* :: cf ad Mc et Lc | *περι* cum ℵBLZ ti* 28. 157. y^{scr} al plus^{5} Or^{3,593} Bas$^{eth\,259}$ Bas$^{reg\ bre\,64}$ Cyr$^{ador\,250}$ et $^{ose\,82}$ Bas$^{se\,155}$ (:: Mc et Lc *περικειτ. περι*. Apud Mt verbo *κρεμασθη* aptius videri poterat *εισ* vel *επι*) ... ς *επι* cum DU al ... Gb″ Ti *εισ* cum EFGHKMSVXΓΔΠ 1. 13. 22. ti² al plus^{100} Or^{3,596} Chr (e sah cop arm *in collum*, it^{pler} *in collo*, ff$^{1\cdot}$ m Aug Paulin *collo*)

7. *σκανδαλων*: syr^{cu} add *quae veniunt* | *εστιν* cum ℵD unc^{13} al pler (item

5, 29 Mc 9, 43. 45 οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι᾽ οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 $^{180.6}$ εἰ δὲ ἡ
χείρ σου ἢ ὁ πούσ σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰσ τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ χωλόν,
ἢ δύο χεῖρασ ἢ δύο πόδασ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ τὸ πῦρ τὸ αἰώ-
5, 29 Mc 9, 47 νιον. 9 καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμόσ σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰσ τὴν ζωὴν εἰσελ-
θεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺσ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ τὴν γέενναν τοῦ πυρόσ.
10 $^{181.10}$ Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸσ τῶν μικρῶν τούτων·
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖσ διὰ παντὸσ βλέπου-

---

it vg syr^{cu} et ^{p} al) Or$^{3,600\ sq}$ Chr (et. $^{mo\ 6}$) ... Gb^{0} Ln om cum BL 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} sah aeth Chr$^{mo\ 1}$ Cyr$^{luc\ 360}$ Dam$^{par\ cod}$ cat^{ox} (:: Heb 9, 16. 23. Ro 13, 5 *αναγκη* absque *εστιν* scriptum non fluctuat) | *πλην*: D* add *δε* (it vg *verum tamen vae*) | *ανθρωπω* cum ℵDFL 1. 22. al^{4} g$^{1.}$ am for san syr^{cu} et ^{utr} cop (Or^{3,602}) cat^{ox} ... ς (sed Gb^{0}) Ti add *εκεινω* cum BEGH unc^{9} al pler it^{pler} vg (et. fu al) sah arm aeth Bas$^{eth\ 264}$ Lcif Hil (Dial^{62} *ουαι εκεινω δι ου το σκ. ερχ.*) Cyr$^{luc\ 360}$ Dam^{par}

8. *σκανδαλιζει*: FLVX al mu *-ζη*, al pauc *-σει* vel *-ση* | *εκκοψον*: ℵ* *εξελε* | *αυτον* (Gb″) cum ℵBDL 1. 13. 124. 157. 243. 245. 346. it vg sah syr^{cu} et ^{sch} arm aeth Lcif Hil; item U 28. *αυτην* ... ς *αυτα* cum EFGHKMSVXΓΔΠ al pler cop syr^{p} | *καλον*: U Chr (et. $^{mo\ 5}$) add *γαρ* | *εισελθειν*: KΠ al pauc it^{pler} (non e q) vg post *εισ τ. ζω.* | *κυλλ. η χωλ.* cum ℵB 157. f^{scr} it^{pler} vg (sed ff$^{2.}$ for al tantum *debilem* i. e. *κυλλ.*)... ς Ti *χω. η κυ.* cum DE unc^{13} al pler e q sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Or^{3,603} | *χειρας* (Γ om *η δυ. χει.*) et *ποδασ* (et. f q vg): D it^{pler} Chr cdd^{4} *ποδ.* et *χειρ.* (Or^{3,603} *βληθηναι εισ την γεε. του πυρ. μετα των δυο ποδ. η των δυ. χειρ.*) | *το πυ. το αιω.*: 1. ff$^{1.}$ gat syr^{cu} Or^{3,603} *την γεενναν του πυροσ*, c *gehennam aeternam*

9. *και ει*: D *το αυτο ει και* (d *similiter et si*) | Δ y^{scr} al om *ὁ* | *σκανδαλιζει* (B *σκανδαλει*): FLΔ al *-ζη* | *εισελθειν*: al pauc c ff$^{1.}$ Chr ante *εισ τ. ζω.* | *εχοντα*: L 13. 124. 346. *εχειν και* (L om *κ.*) | *γεενναν* (EFLXΓ al *γεεναν*) *του* (Δ om) *πυροσ* (D om *τ. πυ.*): e f *ignem aeternum*

10. Γ 346. f^{scr} *καταφρονησετε* | *των μι. τουτ.* c. ℵBEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} c e f q sah cop syr^{p} arm Thdot^{970} Clem^{953} Or^{3,605} Or$^{int\ 3,358}$ et ^{936} Const^{2,18} Hil ... DL a b ff$^{1.}$ m n syr^{cu} et ^{sch} Or^{2,627} et ^{3,609} Lcif al *τουτ.* (g$^{1.}$ ff$^{2.}$ Eus$^{ps\ 310}$ om) *τ. μικρ.* praetereaque D b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ syr^{cu} sah sax (non fr) Hil add *των πιστευοντων εισ εμε*, item Or^{2,627} Or^{int3,358} et ^{936} Eus^{ps310} add *των εν τη εκκλησια* (Eus add *μου*) | *λεγω* usq *ουρανοισ*: sax om | *εν* (Π al add *τοισ*) *ουρ.* c. ℵDEFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg syr^{cu} syr^{p} cop arm aeth Lcif; item B 33. *εν τω* (33. om) *ουρανω* (ita Ln)... Γ 1. 13. 22. al^{6} e ff$^{1.}$ sah syr^{sch} (sed habet ed ap Jones) al Thdot$^{970\ lib}$ Clem$^{953\ lib}$ Or^{1,767} et ^{2,627} Or$^{int\ 3,358}$ et ^{4,473} et ^{alib} Eus$^{ps\ 201}$ Bas$^{eunom\ 272}$ et $^{virgin\ 616}$ Chr al Hil om; hinc Ln [*εν ουρανω*] | *μου*: Π om | *του εν ουρ.* (et. Or^{1,663} et ^{alib} et ^{2,627} et ^{3,608} Bas^{virgin} Chr): DV 33. al Or^{1,215} Eus$^{ps\ 201}$ Bas$^{eunom\ 272}$ *τ. ε. τοισ ουρ.*

σιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν οὐρανοῖσ. 12 $^{182.5}$ Τί 12—14 Lc 15, 4—7
ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ
ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶσ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶσ
ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπʼ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖσ ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖσ
μὴ πεπλανημένοισ. 14 οὕτωσ οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ
πατρὸσ ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖσ ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων.
15 $^{183.5}$ Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφόσ σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν

---

11. ϛ ἦλθε γὰρ (a n δε, b om; syr^{cu} hunc versum ita cum praegressis coniungit ut pendeat a verbis *λεγω γαρ υμιν*, ita fere: *και οτι ηλθεν* etc) ὁ (Δ om) *υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι* (L^{2mg} *ζητησε σωσε*, G al plus^{30} c cop$^{cod\ 1}$ aeth *ζητησαι και σωσαι*) *τὸ ἀπολωλόσ* c. DEFGH IKMSUVXΓΔΠ al pler it^{pl} vg syr^{cu} et ^{utr} arm aeth al Chr cat^{ox} al ... om (Gb^{00}) c. ℵBL* 1* 13. 33. e ff$^{1.}$ sah cop (in plerisq cdd, sed cd^{1} habet) syr^{hr} aeth^{cod} Or^{3,610} (quum enim a v. 10 ad v. 14. transeat, interiectis verbis: *τα δε περι των εκατον προβατων εχεισ εισ τασ κατα λουκ. ομιλιασ*, versus vero 11. non ad istam parabolam pertineat, apparet eum hunc versum non agnovisse.) Eus (in canone; componit enim Lc 19, 10 cum Mt 15, 24 i. e. Lc 226. cum Mt 158.) Hil Hier Iuv :: frustra negant hunc versum e Lc 19, 20 huc illatum esse quum non ubique *ζητησαι και* additum legatur. At enim nihil magis usu venit quam simili modo differre imitationem a proposito exemplo. Cf ad Mt 8, 13; ad Lc 9, 56; ad Mt 21, 44 etc

12. *τι*: D q^{scr} a cop syr^{cu} add *δε* | *αφεισ* et *πορευθεισ* cum ℵEFGHIKMSU VXΓΔΠ al pler q syr^{omn}... Ln *αφησει* (D ff$^{1.}$ vg^{ed} for san al *αφιησιν*) et *και πορευθεισ* (D *πορευομενοσ*) cum BL (D) 124. 157. 346. it (exc q) am (item vg^{ed} et $^{cdd\ al}$) arm aeth | *ενενηκοντ.* cum unc omnib et al pl ... ϛ *εννενηκ.* cum minusc mu. Item v. 13. | *εννεα* (al pauc *ενεα*): B 13. 346. arm add *προβατα* (E* iam scripserat *προ*) | ℵ* om *επι τα ορη* (suppl ℵ^{a}) | *ζητει*: H 13. 124. 346. d (e h gat al *vadet quaerere*) *ζητησει*

13. *χαιρει* (et. e vg^{ed} fu al): Δ* *χαρει*, it (et. δ) am for gat mm *gaudebit* | GLU al *ενεα*

14. *εμπροσθεν*: ℵ syr^{cu} cop Or^{3,610} om | *υμων* (D^{gr*} al pauc harl* *ημων*) cum ℵDEGKLMSUVXΔΠ al longe pl it vg syr^{cu} et ^{sch} syr$^{p\ mg}$ al Aug ... Ln *μου* cum BFHIΓ al^{25} sah cop syr^{cod} syr$^{p\ txt}$ arm aeth al Or^{3,609sq} et ^{612} :: v. 10 *μου* non fluct | *ουρανοισ* (et. Or^{3,609}): DV* (item E*?) 33. al Or^{3,610} et ^{612} *τοισ ουρ.* | *εν* (Gb') cum ℵBDLM^{mg} 33. 157. al^{5} e* harl* ... ϛ *εισ* cum I unc^{13} al pler it^{pler} vg Or$^{3,609\,sqq}$

15. *αμαρτηση* (B^{bart}? L al *-σει*, item L *ακουσει*) et. Cyr$^{ador\ 104}$: 33. al^{40} Or^{3,610} Bas$^{epp\ 426}$ Bas$^{reg\ bre\ 493}$ et ^{518} et ^{alib} Chr *αμαρτη* | *αμαρτ.* sine *εισ σε* cum ℵB 1. 22. 234* sah Or^{3,610} et $^{int\,2,194}$ Cyr^{ador} Bas^{epp} ^{426} et $^{reg\ fus\ 351}$ et $^{reg\ bre\ 381}$ ... ϛ Ti add *εισ σε* cum DI unc^{14} al pler it vg cop syr^{cu} et ^{utr} al Bas$^{eth\ 273}$ Bas$^{reg\ bre\ 493}$ et ^{518} Chr Lcif Hil | *υπαγε* (syr^{cu} Bas^{epp} om) cum ℵBD 1. 33. al plus^{30} ff$^{1.2.}$ sah syr^{utr} arm

μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησασ τὸν
ἀδελφόν σου. 16 $^{184.10}$ *ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ*
*Deu 19, 15 2 Co 13, 1 *ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματοσ δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν*
ῥῆμα. 17 *ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ*
καὶ τῆσ ἐκκλησίασ παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸσ καὶ ὁ
τελώνησ. 18 $^{185.7}$ *Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆσ γῆσ*
16, 19 *ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆσ γῆσ ἔσται*
λελυμένα ἐν οὐρανῷ. 19 $^{186.10}$ *Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο*
συμφωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆσ γῆσ περὶ παντὸσ πράγματοσ οὗ

---

al Or^{3,610} et $^{int\ 2,194}$ Bas^{regg} Cyr^{ador} Chr ... ϛ (= Gb) add *και* cum I unc^{14} it^{plcr} vg cop aeth Lcif Hil al | D *εκερδησεσ*

16. *δε μη*: LΔ 33. al pauc it (exc q) vg (sed non for al) sah cop (syr^{cu} et ^{sch} sed non syr^{p}) arm aeth Cyr$^{ador\ 104}$ Bas$^{mona\ 578}$ Bas$^{epp\ 426}$ (ante *μη*) Or$^{int\ 2,194}$ (non item Or^{3,611}) add *σου* | *σεαυτου* cum ℵKLM 1. 13. 33. 69. 157. 346. al plus^{10} Or^{3,611} Bas^{epp} et ^{mona} Chr ... ϛ Ln Ti *σου* cum BDI unc^{11} al pler Cyr^{ador}. Praeterea B ff^{1} cop *μετ. σ.* post *δυο* pon | *μαρτυρων* (h. l. et. a b c f n am for fu san syr^{p}): L al ante *δυο*, ℵ 1. al e ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ h q vg^{ed} sah cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth Or^{3,611} et $^{int\ 2,194}$ Cyr $^{ador\ 104}$ Tert al post *τριων* ... D 435. (Aug^{semel}) om | *σταθη* cum ℵBD unc^{11} al pler Cyr^{ador} ... IMUΔ 33. 262. al plus^{10} (c *in ore enim – stabit*; ff^{1} *et – stabit*) Or^{3,611} *σταθησεται* (:: ita vel *στησεται* LXX, sed non praecedit *ινα*)

17. *ειπον* cum ℵL Or^{3,611} ... ϛ Ln Ti *ειπε* cum BDI unc rell al omn^{vid} Cyr^{ador} Bas^{epp} | *σοι* (1. 22. 59. Bas^{epp} add *λοιπον*, item Or^{3,612} *δει αυτον ειναι προσ το λοιπον*): L om | D 301. ff^{1} syr^{cu} et^{p} *και ωσ ο τελ.*

18. *αμην*: M c *αμ. αμ.*, V* al *αμ. δε*, 157. syr^{p} *αμ. γαρ* | *οσα εαν* pri cum ℵEFGHIMSUVXΔ al pler Or$^{3,612\,sq}$ (bis *οσα εαν* ap Lomm. legitur; ap Ru. semel *ο εαν*); item sec cum ℵ^{b} et ^{c} BEFGHKMSUVXΔΠ al pler ... BDKLΓΠ al plus^{10} Bas$^{eth\ 234}$ *οσα αν* pri loc (Ln); item ℵ* D^{supp} g L al^{10} fere Bas sec loc (D* ab *επ. τ. γησ* pr ad sec transilit, item Γ n ab *ουρανω* pr ad sec) | *εν ουρανω* pri cum B 124. Or, sec cum ℵB 124. Or (^{3,614} conlato 16, 19 urget h. l. *εν ουρανω*, non ut ad Petrum *εν ουρανοισ* dictum esse, *ουκ εν ουρανοισ, ωσ επι πετρον, αλλ εν ουρανω ενι*) ... ϛ Ti bis *εν τω ουρανω* cum EFGHKSUVXΓΔΠ (M pri loc) al pler (Or^{lib} *ουδενοσ των εν ουρανω αναλυοντοσ του δεδηκοτοσ* et *ωσ δεδεμενου του τοιουτου εν τω ουρ.*) Bas$^{eth\ 234}$ ... D (pri loc D^{supp} g) L 22. 33. 157. al pauc f sah cop bis *εν τοισ ουρανοισ*, pri loc et. ℵ, sec loc et. M :: cf 16, 19

19. *παλιν* cum ℵDLMΓΔ 1. al sat mu ff^{2} l vg (et. am fu for al) cop arm syr^{p} Or^{3,614} Chr (sed MΔ Chr add *δε*, item aeth); c *iterum audite* ... Ti *παλ. αμην* cum BEFGHIKSUVXΠ al plus^{100} a b c f g$^{1.2}$ h n mm syr^{cu} (syr^{sch} *et amen*) sah Bas$^{eth\ 234}$ ... Ln (ex errore) *αμην* cum minusc pauc ff^{1} Cyp | *εαν δυο* : D^{gr} *δυο εαν* | *συμφωνησουσιν* cum

ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖσ παρὰ τοῦ πατρόσ μου τοῦ ἐν
οὐρανοῖσ. 20 οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖσ συνηγμένοι εἰσ τὸ ἐμὸν
ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν.

21 187.5 Τότε προσελθὼν ὁ Πέτροσ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ποσά- 21 s Lc 17, 3 s
κισ ἁμαρτήσει εἰσ ἐμὲ ὁ ἀδελφόσ μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕωσ ἑπτά-
κισ; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· οὐ λέγω σοι ἕωσ ἑπτάκισ, ἀλλ' ἕωσ
ἑβδομηκοντάκισ ἑπτά. 23 188.10 διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃσ ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ
τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη

ℵBDEHILVΔ 33. al mu ... ς -σωσιν cum FGKMSUXΓΠ al pl Or3,614 et 617 Baseth Chr | εξ υμων (13. 69. 124. al itpl vg syrr ante συμφ.) cum ℵBDL 13. 69. 124. al itpl vg (syromn) Or1,793 Chr (et. mo5) Cyp al ... ς Ti υμων ante συμφ. cum EFGHIKMSUVXΓΔΠ al pler q (*duo vestrum*) arm Or3,614 Baseth ... 33. a ff1. n vgcdd (sed non am for al) om εξ υμ. | D* παντ. του πραγμ. | ου εαν (D αν): X2 al ο εαν | αιτησωνται: G*H L*X al mu -σονται | ℵ αυτοισ γενησετ. | ουρανοισ: V al pauc Chr praem τοισ

20. ου (ita et. Or3,615 et 619 Chr; sed οπου ℵb Or1,394 et 3,302 et alib Eusdem et es et ps saepe Const8,34 Ath virgin 88 Bas reg fus 343 et 383) γαρ etc: D ουκ εισιν γαρ (Dd ου γαρ εισ., item d) δυ. η τρ. συν. εισ τ. ε. ονομ. παρ οισ ουκ ειμει εν με. αυτων. Similiter g1. post *in medio eorum* add: *non enim sunt congregati in nomine meo inter quos ego non sum.* | LΔ al εμμεσω

21. προσελθ. ο (D om) πε. ειπ. αυτω (ℵ* Dam par 328 om) cum ℵ*BD 300. 49ev Or3,619 ... ς Ti αυτω ο πε. ειπ. cum ℵcEFGHKL unc8 al pler syrp arm Chr. Item a b c e f ff1.2. g1. h syrcu et sch aeth sah cop Lcif *accedens* (vel *accessit - et* ut e f syrr aeth) *ad eum Petr. dixit ei* (e Lcifsemel om), g2. vg *accedens Petr. ad eum dixit* | κυριε: G* escr om | EHΔ al αμαρτηση | εισ εμε: B 69. 124. 346. post ο αδ. μου pon | L om μου

22. αλλ cum ℵ unc14 al omnvid ... Ln Ti αλλα cum BD | επτα: D* επτακισ. Spectat huc locus evglii Nazar. ab Hier (adv. Pelag. 3, 2) exscriptus: *Si peccaverit, inquit* (Christus), *frater tuus in verbo et satis tibi fecerit, septies in die suscipe eum. Dixit illi Simon discipulus eius: Septies in die? Respondit dominus et dixit ei: Etiam ego dico tibi, usque septuagies septies. Etenim in prophetis quoque postquam uncti sunt spiritu sancto, inventus est sermo peccati.* Idem testatur codex evv. saec. 9. vel 10. nuper ex oriente a me Petropolin perlatus (cf Notitia ed. cod. Sinait. p. 58.) hunc in modum: τὸ ἰουδαϊκὸν ἑξῆσ ἔχει μετὰ τὸ ἑβδομηκοντάκ. ἑπτά· καὶ γὰρ ἐν τοῖσ προφήταισ μετὰ τὸ χρισθῆναι αὐτοὺσ ἐν πνεύμ. ἁγίῳ εὑρίσκετο ἐν αὐτοῖσ λόγοσ ἁμαρτίασ.

23. HΓ yscr al ομοιωθη | ανθρωπω: G al2 om | Δ om μετα

24. προσηνεχθη cum ℵEFGHKLMSUVXΓΔΠ al omnvid (it vg *oblatus est*) Or3,627 c et 632 bis Chr Dam par 328 ... Ln Ti προσηχθη cum BD Or3,621 (in inscriptione περι του βασιλ. -- ω προσηχθη etc) et 627b (item ali-

εἷσ αὐτῷ ὀφειλέτησ μυρίων ταλάντων. 25 μὴ ἔχοντοσ δὲ αὐτοῦ
ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριοσ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα
καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 πεσὼν
οὖν ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ προσεκύνει αὐτῷ λέγων· μακροθύμησον ἐπ᾽
ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 27 σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ τοῦ
δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.
28 ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ
ὃσ ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσασ αὐτὸν ἔπνιγεν
λέγων· ἀπόδοσ εἴ τι ὀφείλεισ. 29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλοσ αὐτοῦ

---

quoties alludens ο προσαχθεισ) :: προσενεγκαι frequentatur a Mt; προσαγειν nusquam habet | εισ αυτω cum ℵ*B ... ς Ln Ti αυτω εισ cum ℵ^{c}D unc^{14} (it vg *ei unus*) Or^{3,627} Chr | μυριων (et. Or^{3,621} in inscriptione et Or$^{int\ 3,975}$): ℵ* sah cop Or^{3,621} et ^{627sqq}(sexies) πολλων (Iuvenc *multa*), c *centum*

25. ο (Δ om) κυριοσ cum ℵBDL y^{scr} a g^{2}· am for em harl san fr Lcif Hier ... ς Ln add αυτου c. E unc^{12} al pler b c e f ff$^{1.2}$· h q vg syr^{utr} sah cop arm aeth Dam$^{par\ 328}$ ... 1. g^{1}· syr^{cu} Chr om (Or^{libere} ο βασιλευσ) | γυναικα cum ℵB 1. 258. (al ut videtur) h ... ς Ln Ti add αυτου cum D unc^{14} al pler vv pler Dam$^{par\ 328}$ | τεκνα: ℵ Chr (et. $^{mo\ 6}$) παιδια | ειχεν cum ℵDEFGHKLMSUVΓΔΠ al pler it vg etc Or^{3,633} (εχει, ωσ αποδεδωκαμεν, γυναικα και τεκνα, ατινα προτερον μεν εκελευσε πραθηναι ο βασ., πραθηναι δε και παντα α ειχεν) Dam^{par} Lcif ... Ln Ti εχει cum B 1. 56. 58. 124. (item syrr? item sah *quae sunt ei*; cop *quae eius*) Or^{3,628} (πλην μη εχων αποδουναι – εχει γυν. και τεκνα και αλλα περι ων γεγραπται· παντα οσα εχει)

26. ουν: D y^{scr} it (exc q) vg sah syr^{p} (sed in marg ουν) arm Lcif δε (299. syr^{cu} et ^{sch} al και πεσων) | εκεινοσ cum ℵ^{c}DLΔ 33. al^{7} it (exc q) vg syr^{cu} et ^{utr} cop aeth Lcif ... ς Ln om cum ℵ*B unc^{11} al pler q sah arm Dam$^{par\ 328}$ | αυτω: c e f syr^{cu} *dominum suum* (h *ad pedes domini sui adorab. eum*) | λεγων absque κυριε cum BD y^{scr} 15. 47^{ev*} a c e ff^{1}· g^{2}· l vg (et. am al, sed non for al) syr^{cu} Or^{3,628} Chr Lcif ... ς add κυριε cum ℵ unc^{13} al pler f ff^{2}· g^{1}· (h gat mm post επ εμ., b post μακρ. omissis επ εμ.) sah cop syr^{utr} arm aeth Dam^{par} | επ (G εν) εμοι cum ℵB unc^{12} al omn^{vid} Or^{3,628} Chr Dam: DL επ εμε | αποδωσ. σοι cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 157. a c g$^{1.2}$· h vg sah cop syr^{omn} arm aeth Or^{3,628} Lcif ... ς σοι αποδ. cum E unc^{11} al pler f q Chr Dam ... Ti om σοι cum D b e (om et. παντα) ff$^{1.2}$·

27. εκεινου cum ℵD unc^{13} al pler it vg etc ... Ln om cum B 1. 124. (syr^{cu} *et misertus est eius dominus eius*) | το δανειον (ℵELΔ 124. al -νιον): 1. Or^{3,629} (ο δε σπλαγχνισθεισ επ αυτω κυριοσ ουκ – αφηκεν αυτον μονον αλλα – πασαν την οφ. αφηκεν αυτω) πασαν την οφειλην (sah cop *debitum eius omne*) :: ut v. 32.

28. εκεινοσ: Ln om cum B arm^{zoh} | εκατ. δηναρια: D δην. ρ̅, item d *denarios centum* | αποδοσ cum ℵBDLΠ* 1. 33. 114. y^{scr} it (exc e f) vg

παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοί, καὶ ἀποδώσω
σοι. 30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰσ φυ-
λακὴν ἕωσ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 ἰδόντεσ οὖν οἱ σύνδουλοι
αὐτοῦ τὰ γινόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντεσ διεσάφησαν
τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 τότε προσκαλεσάμενοσ
αὐτὸν ὁ κύριοσ αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν
ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάσ με· 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι
τὸν σύνδουλόν σου, ὡσ κἀγὼ σὲ ἠλέησα; 34 καὶ ὀργισθεὶσ ὁ κύριοσ

sah cop aeth Or[3,622] et [629] Dam[par] Lcif ... ς (Gb[00]) add *μοι* cum ΓΠ[2] unc[10] al pler e f syr[omn] arm Chr | *ει τι* cum ℵBCD unc[12] al plus[150] q (*si quid*) Or[3,622] et [629] Chr Dam[par 328] ... ς (= Gb Sz) *ο,τι* cum minusc mu (it[pler] vg *quod*, d *quae*) arm aeth | *οφειλεισ* (E*F al -*λησ*): syr[p] c. ob. add *mihi*

29. *πεσ. ουν ο συ. αυτ.* cum ℵBC*DGL al[9] it[pler] vg syr[cu] sah aeth Or[3,633] (*ο δε πεσων ου προσεκυνει αλλα παρεκαλει*) Lcif ... ς Ti add *εισ τουσ ποδασ αυτου* cum C[2]EFHKMSUVΓΔΠ al pler f q syr[sch] et [p] arm (cop *quum proiecisset se humi* vel *in partem inferiorem*) Dam[par]. Versu 26. a h ad *πεσων* add *ad pedes domini sui*. Praeterea cf Mc 4, 22 Lc 8, 41 Act 10, 25 Ioh 11, 32 | *επ εμοι* cum ℵB unc[11] al omn[vid] ... Ln *επ εμε* cum CDL | *και* (D *καγω*) sine *παντα* (Gb″ Sz) cum ℵ*BC*DEFGHMSUVΔ al plus[100] a b e ff[2.] g[1.] h syr[cu] syr[cod] (ap Jones) et [p txt] arm Dam[par] Lcif ... ς add *παντα* (69. 124. *απαντ.*) cum ℵ[c]C[2]LΓΠ (K post *αποδ. σοι*) 1. 33. al mu c f ff[1.] g[2.] l q vg syr[sch] et [p mg] sah cop aeth Chr; item Ln [*πα.*] | *αποδ. σοι* (syr[cu] om *σοι*): C[2]ΓΠ 13. 33. 69. 114. 124. 346. y[scr] al[10] fere f Chr *σοι αποδ.*

30. *ηθελεν* (syr[cu] add *ο συνδουλ. αυτου*): D 69. 124. al plus[5] Dam[par 328] *ηθελησεν* (it vg *noluit*) | *αλλα* cum ℵ[c] (ℵ* *και*) BCDEGHKLMUΓΠ al pl ... ς[e] (= ς Gb Sz) *αλλ* cum FΔ al pm | L al mu *ε. την φυ.* (Or[3,634] *ο δε συγχωρηθεισ εβαλεν αυτον εισ την φυλακ.*) | *εωσ* cum ℵBCL arm ... ς Ti *εωσ ου* cum D unc[12] al certe pler | *το*: C al[5] g[1.] tol Dam[par] *παν το*

31. *ουν* cum ℵ* et [cb] BD 33. e ... ς Ti *δε* cum ℵ[ca] C unc[12] al omn fere it[pler] vg sah cop syr[omn] aeth Dam[par] Chr Lcif | *οι συνδ. αυτου* (al pauc om *αυτ.*) cum ℵCD unc rell al omn fere etc: Ln *αυτου οι συνδ.* cum B | *τ. γινομενα* (ℵ[ca] D *γει.*) cum ℵ[ca] DL al[15] Chr[mo1] (Chr[mo5] om), item *fiebant* it (exc e) vg Lcif ... ς Ln *τ. γενομ.* cum ℵ* et [cb] BC unc[12] e (*quae acta erant*) Dam[par] | *εαυτων* cum ℵBC unc[10] al[50] fere (Or[3,629] *σαφωσ παραστησαντεσ τω κυρ. εαυτων πα. τ. γεν.*) ... ς *αὑτων* cum DHLS al pl (sed HL al *αὐτων*) | *τα* (Δ om) *γενομενα* (*quae facta erant* it vg): Π e (*quae agebantur*) *γινομενα*

32. *τοτε προσκ.*: Π al *πρ. δε* | *αυτω* (et. Or[1,254]): D al pauc om | *με*: M *μοι*

33. *εδει*: D add *ουν*, item it[pler] (non e m) vg (exc for al) syr[cu] sah arm *nonne* (*non*) *ergo oportuit* | *καγω* cum ℵBDL 33. al Or[1,254] ... ς *και εγω* cum C unc[12] al pler

αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖσ βασανισταῖσ ἕωσ οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ
ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 οὕτωσ καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιοσ ποιήσει
ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστοσ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν
ὑμῶν.

XIX.

Mc 10, 1 1 [189. 6] Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ λόγουσ τού-
τουσ, μετῆρεν ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ ἦλθεν εἰσ τὰ ὅρια τῆσ Ἰου-
δαίασ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί,
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺσ ἐκεῖ.
3–9 Mc 10, 2–12 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντεσ αὐτὸν καὶ
λέγοντεσ· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν
*Gen 1, 27 αἰτίαν; 4 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσασ ἀπ'

---

34. *εωσ ου*: Ln om *ου* cum B arm (Or^{1,254} *βαλετε αυτον εισ τ. φυλ. εωσ αποδω παν το οφειλ.*) | *παν*: D y^{scr} al pauc Chr (ita$^{mo 5}$) om :: ut v. 30 | *αυτω* cum ℵ* et^{cb} c unc^{13} al pler sah cop syr^{sch} et^{P} aeth Dam$^{par 328}$ ... Ln om cum ℵ^{ca}BD 124* al^{15} fere (Or^{1,254}), item *universum debitum* it vg syr^{cu} arm :: ut v. 30, ubi nemo *αυτω* add

35. *ουρανιοσ* cum ℵBC^{2}DKLΠ ti* 33. al^{30} fere Or^{1,254} et ^{3,634} Dam^{par} ... ς Ti *επουρανιοσ* cum C*EFGHMSUVΓΔ al longe pl | *ποιησει υμιν* (ita et. f g$^{2.}$ q vg): D it^{pl} *ουτ. και υμιν ποιησει ο πα. μ. ο ουρ.* Similiter Or^{1,254} *ουτ. και υμ. ο πα. ο ουρ. ποιησ.* (et ^{3,634} *ουτ. ουν ποιη. και υμ. ο πα.* etc) | *καρδ. υμων* cum ℵBDL 1. 22* al^{3} it (exc f h) vg syr^{cu} sah (sed vide post) cop aeth arr Or^{1,254} Lcif Aug al ... ς (= Gb) add *τα παραπτωματα αυτων* cum C unc^{12} f h syr^{sch} et^{P} sah^{münt} arm Chr Dam^{par}

XIX. 1. *ετελεσεν* (minusc aliq *συνετελ.*) cum ℵBC unc^{13} al omn^{vid} f g$^{2.}$ h q vg Or$^{3,634 sq}$ (*οτι μονοσ ετελεσε τουσ λογουσ ο ῑσ̄ ο ελθων τελοσ επιθειναι τοισ πραγμασι*): D a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ Hil *ελαλησεν* | *τησ* pr: ς^{e} male om

3. *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *οι φαρ.* cum ℵDEFGHKSUVΓ al pler sah Or^{3,636} Naz$^{or\ 37,5}$ ... Ln om *οι* cum BCLMΔΠ al^{15} fere cop Dam$^{par\ 640\ cod}$ :: cf Mc, item ad Mt 16, 1 | *λεγοντεσ* (Gb'') cum ℵBCKLMΓΠ 1. al ^{30} fere it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} sah cop arm aeth al Or^{3,636} (Chr *πειραζοντεσ ελεγον*) Naz$^{or\ 37,5}$ Hil ... ς *λεγοντ.* (D* d *λεγουσιν*) *αυτω* cum D^{mg} unc^{8} c h q syr^{p} Dam^{par} Op | *εξεστιν* cum ℵBLΓ 125* 301. f^{scr} sl$^{2.}$ Aug (Clem ^{532} *ο κυριοσ ειπεν - ει εξεστιν απολυσαι γυναικα, μωυσεωσ επιτρεψαντοσ*) ... ς Ti add *ανθρωπω* (c^{scr} Or^{3,636} *-πον*) cum ℵ^{c}CD unc^{11} al pler (4. *ανδρι* :: ut Mc) it vg syr^{omn} sah cop al Or^{3,636} et ^{637} Naz$^{or\ 37,5}$ Dam^{par} Hil al :: *ανδρι* in Mc non omittitur

4. *ειπεν* cum ℵBDL al pauc a c e ff$^{1.2.}$ h sah cop aeth Or^{3,637} ... ς add *αυτοισ* cum C unc^{12} al pler b f g$^{1.2.}$ (m) q vg syr^{omn} al Dam^{par} Op ::

ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; 5 καὶ εἶπεν· ἕνεκα τού- *Gen 2, 24.
του καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολλη-
θήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.
6 ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν,
ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετεί- 5, 31 *Deu 24, 1
λατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι; 8 λέγει αὐτοῖς·
ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπο-

ut Mc. Praeterea it[pl] (a b c ff[2.] g[1.] h; f *Jesus autem respondens*) *et respondens Jesus* etc. Contra g[2.] vg *qui respondens*, ff[1.] *quibus respondens*, e *ille autem respondit et*, q *at ille respondens* | ποιησας cum ℵCDZ unc[13] al pler it vg al Const[6, 14] Naz[or 37, 5] Chr Dam[par] Or[int 2, 330] Aug (schol vetus ap Mtthaei οικονομικως δε ουκ ειπεν εγω ο κτισας τον ανθρ. αλλ ο ποιησας απ αρχης) ... B 1. 22. 33. 124. (sah cop) arm Or[3,637 bis] Meth[resurr 772] Tit[manich 100] Ath[1,39] et [414] (addens: απο γαρ αρχης τινος του μη ειναι ποτε γεγονε και εκτισθη τα γενητα) κτισας. Cf et. Hom[cl 3,54] σαδδουκαιοις πυνθανομενοις καθ ον λογον μωυ. επτα συνεχωρησεν γαμειν, εφη· μωυ. κατα τ. σκληροκ. υμων επετρεψεν υμιν, απ αρχ. γαρ ουτως ουκ εγενετο· ο γαρ κτισας απ αρχ. τον ανθρ. αρσεν κ. θηλυ εποιησεν αυτον | αρσεν (syr[cu] ante απ): E al pauc (Or[3,637 sqq] passim αρρεν editum est) αρρεν | D* θηλυν

5. ειπεν: Δ* δ add αυτοις | ενεκα cum ℵBLZ Or[3,638] (non distinguens inter LXX et Mt) ... ς Ti ενεκεν cum CD unc[12] al certe pler Const[6,14] Meth[772] al : : ad Gen 2, 24 (B deficit) non notati sunt cdd a forma ενεκεν discedentes | πατερα cum ℵBDZ unc[11] al pl it vg al Or[3,638] Ath[1,39] Or[int 2,305] ... CEIΔ 1. 33. al plus[50] sah cop syr[omn] arm[cdd] aeth Const Tit[100] Chr Dam[par] al Or[int 2,330] Op add αυτου : : ita LXX discedentib. paucis | μητερα: Γ 69. al[10] fere sah cop syr[omn] aeth al Ath[1,39] Dam[par] Or[int 2,330] (non Const Tit Chr Or[int 2,305]) add αυτου : : deest LXX[ed] sed add cdd mu | κολληθησ. (Gb'') cum BDEFGHISUV al[50] fere (Or[3,638] και εκολληθη τη γυναικι αυτου) ... ς προσκολληθ. (: : ut LXX) cum ℵCK LMZΓΔΠ al pl Tit Ath[1,39] Chr Dam[par] (minusc mu Ath Chr Dam pergunt προς την γυ. ut LXX | οι: Z om

6. σαρξ μια cum BCEFGHIKLMSUVZΓΔΠ al omn[vid] m q Or[3,637] Ath[1,39] Dam[par] ... ℵD it (exc m q) vg μι. σαρξ : : cf ad Lc | ο θεος: Z 6. Cyr[nest 59] om ο | συνεζευξεν (et. Ath[1,39] Cyr[nest] etc): D a e** ff[1. 2.] h Aug Chrom add εις εν | D αποχωριζετω

7. μωυσης (D ο μωυ.) cum ℵ (ℵ[b] et[c] v. 7; ℵ v. 8) BDKMNZΠ (L v. 7) al mu ... ς μωσης c. (ℵ* v. 7) CEFGHISUVΓΔ (L v. 8.) al pl. Item v. sq. Praeterea cf ad 8, 4 | ενετειλατο (28. εγραψεν): N add ημιν | απολυσαι cum ℵDLZ 1. 22. a e ff[1.] g[1. 2.] h l vg syr[hr] arm sah[münt] aeth Or[3,640 sq] Aug Op ... ς add αυτην cum BCEFGHIKMNSUVΓΔΠ al pler f q syr[sch] et[p] Dam[par] (sah cop *eas*, b c ff[2.] m gat mm Ir[int] Amb *uxorem*; syr[cu] *ut quicumque vult uxorem dimittere det illi libellum repudii*)

8. λεγει (D*[gr] aeth και λε.): M a b c add ο ις (non e f ff[1. 2.] g[1. 2.] h q vg) | μω. (vide ad v. 7; U al pauc add μεν): D it[pler] (non g[2.] q, nec vg)

λῦσαι τὰσ γυναῖκασ ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆσ δὲ οὐ γέγονεν οὕτωσ. 9 [190.2]
5, 32 Lc 16, 18 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃσ ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορ-
νείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται. 10 [191.10] λέγουσιν αὐτῷ οἱ μα-
θηταί· εἰ οὕτωσ ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆσ γυναικόσ,
οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ πάντεσ χωροῦσιν
τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷσ δέδοται. 12 εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινεσ

---

post *επετρ. υμιν* | *ου γεγονεν* (Or[3,641,646] et [648] Eus[marc 257]): D 46. Chr (et.[mo 5]) *ουκ εγενετο*. Cf Hom[clem] ad v. 4.

9. *οτι* cum ℵCEFGHIKLMNSUVΓΔΠ al omn[vid] f ff[2.] g[1.] m q vg syr[omn] sah cop arm aeth Bas[eth 2,28] Chr Dam[par 640] ... Ln Ti om cum BDZ a b c e ff[1.] g[2.] h :: cf ad 5, 32 | *οσ αν*: CM *οσ εαν* | *απολυση*: H al *-σει* | *μη επι πορνεια* (ℵI *-ια*) cum ℵCINZ unc[13] al[150] fere g[2.] vg (*nisi ob fornicationem*) syr[utr] arm aeth Dam[par]; item ς (= Gb Sz) praemisso *ει* cum minusc pauc Bas[eth] (Clem — libere, et quaeritur quorsum spectet — [532] *χωρισ λογου πορν.* et[506] *πλην ει μη επι λογω πορν.*) ... Ln *παρεκτοσ λογου πορνειασ* (:: ex 5, 32) cum BD 1. 33. al[6] it[pler] (c d ff[1.] m *excepta causa adulterii*; e *praeter causam fornicationis*; a b f ff[2.] g[1.] h q *nisi ob causam fornic.* Item Aug *excepta causa forntcat.*, *nisi ex causa forn.*, *nisi ob causam forn.*; Tert[bis libere] om *μη επ. πορν.*, item Athenag[leg 33]) syr[cu] sah cop Or[3,647 sq] (Clem[533] *χωρισ λογου πορν.*) Bas[eth] Chr (et.[mo 6]) | *και γαμηση* (HMΓ al *-σει*) *αλλην* cum ℵCDIZ unc[13] al pler it (exc ff[1.]) vg syr[omn] sah arm aeth Dam[par] Aug[ter] (sic, quamvis libere) ... BN 1. 4. ff[1.] cop sl[2.] Or[3,647sq] om | *μοιχαται* cum ℵC[3]DIZ unc[13] al pler it (exc ff[1.] et m[139], non item m[80]) vg syr[utr] (syr[cu] *adulterium committit adv. eam*) sah arm aeth Bas[eth] ... BC*N 1. 4. ff[1.] m[139] cop syr[hr vid] Or[3,647 sq] Aug *ποιει αυτην μοιχευθηναι* (Clem[506] *ο δε απολελυμενην λαμβανων γυναικα μοιχαται· εαν γαρ τισ απολυση γυναικα, μοιχαται αυτην, τουτεστιν αναγκαζει μοιχευθηναι*) | *μοιχαται* sine additamento cum ℵC[3]DLS 69. al[15] a b e ff[1. 2.] g[1.] h l m[80] (exscripti vv. 9 usq 12) gat mm syr[cu] sah cop[cod] Or[3,647 sq] (certe non tangit; verba enim *ωσπερ δε μοιχαλισ εστι γυνη, καν δοκη γαμεισθαι ανδρι, ετι ζωντοσ του προτερου, ουτωσ και ανηρ δοκων γαμειν απολελυμενην ου γαμει κατα την του σωτηροσ ημων αποφασιν οσον μοιχευει* potius ad 5, 32 vel Lc 16, 18 spectant) Chr (et.[mo 6]) ... ς Ln Ti add *και ο απολελυμενην γαμησασ* (C*INΔΠ 1. 13. 33. 124. 346. y[scr] al *γαμων*) *μοιχαται* cum BC[1]INZ unc[11] al pler c f g[2.] m[139] q vg syr[utr et hr] cop[ed 1] arm aeth Bas[eth] Dam[par] (Tert potius ad 5, 32 spectat) :: petitum est ex parallelis

10. *αυτω*: ℵ* om | *οι μαθητ.* cum ℵB al[2] e ff[1.] g[1.] sah[cod] Dam[par cod] ... ς add *αυτου* cum CDINZ unc[13] al pler it[pl] vg al mu | *ανθρωπου* (et. e f g[2.] l vg; Or[3,649]): D *ανδροσ*, item *viri* a b c ff[2.] (ff[1.] om) g[1.] h m q Amb al

11. *ο δε*: KMΠ al[20] fere m add *ις*, item a b c ff[1.] syr[cu] *dixit (ait) autem illis Jesus* | *τουτον* cum ℵCDINZ unc[13] al pler it (exc e) al pler Clem [534] Dam[par 640] Or[int 2,178] Amb Aug al ... B 1. y[scr] e aeth Or[3,649 sq]

ἐκ κοιλίας μητρὸσ ἐγεννήθησαν οὕτωσ, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινεσ
εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινεσ
εὐνούχισαν ἑαυτοὺσ διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενοσ
χωρεῖν χωρείτω.
13 [192.2] Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰσ χεῖρασ 13—15 Mc 10, 13—16
ἐπιθῇ αὐτοῖσ καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖσ. Lc 18, 15—17
14 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε
αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸσ ἐμέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. 15 καὶ ἐπιθεὶσ τὰσ χεῖρασ αὐτοῖσ ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.
16 [193.2] Καὶ ἰδοὺ εἷσ προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· διδάσκαλε, τί 16—22 Mc 10, 17—22 Lc 18, 18—23

Cyp^{bis} om; hinc Ln [τουτ.] | δεδοται: syr^{cu} add *a deo.* Pertinet huc Clem$^{stro\ 3,508}$ sq: οι απο βασιλειδου (ex ev. Hebr?) – αποκρινασθαι λεγουσι τον κυριον· ου παντ. χωρ. τον λογ. τουτον· εισι γαρ ευνουχοι οι μεν εκ γενετησ, οι δε εξ αναγκησ. Item Epiphanes teste Epiph^{32,4}: λεγων ωσ εν τω εναγγ. εμφερεται του σωτηροσ φασκοντοσ τρεισ μεν ευνουχουσ ειναι, τον τε εξ ανθρωπων ευνουχιζομενον και τον εκ γενετησ και τον δια την βασ. των ουρ. εαυτον εκουσιωσ ευνουχισαντα.

12. γαρ (ℵ^{b} et ^{c}): ℵ* om | D ηυνουχισθησαν | ευνουχοι tert: m syr^{cu} om | B* δυνομενοσ. Ceterum cf Iust$^{ap\ 1,15}$ – ειπεν – εισι τινεσ οιτινεσ ευνουχισθησαν υπο των ανθρ., εισι δε οι εγεννηθησαν ευνουχοι, εισι δε οι ευνουχισαν εαυτουσ δια την βασ. τ. ουρ. πλην ου παντεσ τουτο χωρουσιν.

13. προσηνεχθησαν cum ℵBCDL al^{15} Or^{3,658} … ς -χθη cum EFGHI^{vid}KM SUVΓΔΠ al pler Or^{3,659} Chr | D sah cop Or^{3,658} (in inscriptione pericopae; non item ^{3,659}) επιθ. τ. χειρ. αυτοισ, U it vg τ. χειρ. αυτ. επιθη, et aliter transponitur | επετιμησαν: C it vg επετιμων | αυτοισ: Δ αυτουσ

14. αυτοισ cum ℵCDLM al pauc f g$^{1.2.}$ l vg syr^{cu} et ^{sch} syr^{p} c.* cop aeth al Chr (et.$^{mo\ 6}$) … ς Ln Ti om cum BI unc^{10} al pler it^{pl} sah arm | τα παιδια: syr^{cu} add ελθειν πρ. εμε (non mutatis iis quae sequuntur); syr^{sch} huc transfert ελθ. πρ. εμε : : cf Mc et Lc | κωλυετε: D 13. 69** 124. -σητε (69* -σετε, 237. -ητε) | πρ. εμε cum ℵLΔ … ς Ln Ti πρ. με cum BCD unc^{10}

15. τ. χειρ. αυτοισ (ℵ επ αυτουσ, al pauc επ αυτα) cum (ℵ)BDLΔ* 69. 124. al^{10} fere syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth Or^{3,658} et ^{663} … ς αυτοισ τ. χειρ. cum CEFGHKMSUVΔ^{corr} al pler it vg syr^{p} arm Chr

16. C^{3}G^{2} al mu (inprimis evglstaria): τω καιρω εκεινω (G^{2} om, al τ. καιρ. εκ. om) νεανισκοσ τισ προσηλθεν (G^{2} -ελθων) τω ιυ γονυπετων αυτον και λεγων (G^{2} ειπεν αυτω pro γον. usq λεγ.) | προσ. αυτω ειπ. (a b usq Hil add αυτω, item cop) cum ℵB 13. 157. 346. f e (item a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h q Hil, cop) sah arm aeth Chr Op (vide et. Iust) … ς προσ. ειπ. (D λεγει, vg *ait*) αυτω cum CDEFGHKLMSUVΓΔ al pler vg syr^{omn} Or^{3,664} Bas$^{eth\ 242}$ et ^{279} | διδασκ. cum ℵBDL 1. 22. ti^{2} 5^{ev} a e ff$^{1.}$ aeth Or^{3,664bis}

ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον; 17 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με*

Hil^{matth} ... ς (Gb^{oo}) add *αγαθε* cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h q vg syr^{omn} sah cop Bas$^{eth\ bis}$ Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (Hil^{trin} vix e Mt). Praeterea cf infra Iust Marcos etc | *αγαθον* (Or$^{3,664\ sqq}$): 238. 248. ff$^{2\cdot}$ syr^{cu} sah cop^{cod} Cyr$^{hr\ 18,30}$ Chr (et.$^{mo\ 6}$) om | *ποιησω ινα*: ℵL 28. 33. 157. Bas$^{eth\ 279}$ (non ^{242}) Chr (et.$^{mo\ 6}$) Ir$^{int\ 241}$ *ποιησασ* | *σχω* cum BD(c*?) Or$^{3,664\ txt}$ ... ς *εχω* cum C(c^{2}?)EFGHKMSUVΓΔ al pler Bas$^{eth\ 242}$ Chr Cyr^{hr} ... ℵL 28. 33. 77. 157. 238. (e *ut vitam aet. consequar*) syr^{cu} et$^{p\ mg}$ cop aeth arr Or$^{3,664\ comm}$ Bas$^{eth\ 279}$ Ir$^{int\ 241}$ (*ei qui interrogarit eum quid faciens vitam aet. hereditaret sic respondens: Si vis in vitam introire, custodi praecepta. Illo autem interrogante: Quae? rursus dominus: Non moechaberis etc*) *κληρονομησω*, idque ℵL al e aeth Or Ir^{int} post *ζω. αιω.* pon : : cf Lc et Mc. Praeterea cf huc Hom^{clem} ^{18,3} *ο διδασκαλοσ ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω* (item ^{18,17} *ερωτησαντοσ τινοσ· τι ποιησασ ζω. αι. κληρ.*) *πρωτον εφη· μη με λεγε αγαθον· ο γαρ αγαθοσ εισ εστιν ο πατηρ ο εν τοισ ουρανοισ* (cf et. ^{18,1} et ^{17,4} et ^{3,57}). *ευθυσ επαξασ λεγει· ει δε θελησεισ* (*θελησ*) *εισ τ. ζω. εισελθ. τηρησον* (cod *-ρει*) *τασ εντολασ. του δε ειποντοσ· ποιασ; επι τασ του νομου παρεπεμψεν* (*επεμψ.*; ^{18,17} *τασ του νομ. εντολασ υπεδειξεν*). Item Iust$^{apol\ 1,16}$ *προσελθοντοσ αυτω τινοσ και ειποντοσ* (cf et.$^{tryph\ 101}$ *λεγοντοσ αυτω τινοσ*) *διδασκαλε αγαθε, απεκρινατο λεγων· ουδεισ αγαθοσ ει μη μονοσ ο θε. ο ποιησασ τα παντα* ($^{tr\ 101}$ *απεκρινατο· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ.*). Item Marcosii ap Ir^{1,20,2}: *τω ειποντι αυτω· διδασκαλε αγαθε, τον αληθωσ αγαθον θεον ωμολογηκεναι ειποντα· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ εν τοισ ουρ.* Alludentes accedunt Valentinus ap Clem$^{stro\ 2,488}$: *προσ τινασ επιστελλων αυταισ λεξεσι γραφει· εισ δε εστιν αγαθοσ* et Ptol^{flor} ap Epiph^{33,7}: *ενα γαρ μονον ειναι αγαθον θεον τον εαυτου πατερα ο σωτηρ ημων απεφηνατο.* Or$^{int\ 3,670}$ (in Graecis non est; an ipse interpres addidit?): *scriptum est in evangelio quodam, quod dicitur secundum Hebraeos - - Dixit, inquit, ad eum alter divitum: Magister, quid bonum faciens vivam? Dixit ei: Homo, legem et prophetas fac. Respondit ad eum: Feci. Dixit ei: Vade vende omnia quae possides et divide pauperib. et veni sequere me. Coepit autem dives scalpere caput suum, et non placuit ei. Et dixit ad eum dominus: Quomodo dicis: Legem feci et prophetas, quoniam scriptum est in lege: Diliges proximum tuum sicut te ipsum; et ecce multi fratres tui filii Abrahae amicti sunt stercore, morientes prae fame, et domus tua plena est multis bonis, et non egreditur omnino aliquid ex ea ad eos. Et conversus dixit Simoni discipulo suo sedenti apud se: Simon fili Iohannae, facilius est camelum intrare per foramen acus quam divitem in regnum caelorum.*

17. *ο δε*: EM 33. al mu a b c ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h (*at Jes. dixit*, h *Jes. vero dix.*, ff$^{1\cdot}$ *cui respondit Jes.*) syr^{cu} aeth add $\overline{\iota\varsigma}$ | *τι με ερωτασ περι του* (D 251. Or^{3,664} om) *αγαθ.* cum ℵBDL 1. 22. (251. versum 17. ut ς habet, sed post *ποιασ* pergit: *ο δε* $\overline{\iota\varsigma}$ *ειπεν αυτω· τι με ερωτασ πε. αγαθου; ουδεισ αγ. ει μη* usq. *εντολασ.*) a b c e ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h l vg syr^{cu} et$^{p\ mg}$ et^{hr} cop arm

ἐρωτᾷσ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷσ ἐστὶν ὁ ἀγαθόσ. εἰ δὲ θέλεισ εἰσ
τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰσ ἐντολάσ. 18 ποίασ; φησίν. ὁ δὲ
Ἰησοῦσ εἶπεν· τὸ οὐ φονεύσεισ, οὐ μοιχεύσεισ, οὐ κλέψεισ, οὐ ψευδο-
μαρτυρήσεισ, 19 τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεισ

aeth Or[3,664] sqq ([664] sic: ο μεν ουν ματθ. ωσ περι αγαθου εργου ερωτηθεντοσ του σωτηροσ εν τω· τι αγαθον ποιησω; ανεγραψεν· ο δε μαρκ. κ. λουκ. φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεισ αγαθον; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.) Eus[prae 11,21] (ο σωτηριοσ λογοσ προσ τον περι τουδε ερόμενον απεφηνατο ειπων· τι με ερωτ. περι του αγ.; ουδ. αγαθ. ει μη εισ ο θε.) Dionys[areo 1,315] Antioch[hom 1] Hier Aug (consens [2,123] sic: *de illo ergo divite – potest videri distare aliquid, quod sec. Mt dicitur*: Quid me interrogas de bono, *sec. illos autem* [Lc et Mc]: Quid me dicis bonum? *Nam*: Quid me interrogas de bono, *ad illud magis referri potest quod ait ille quaerens*: Quid boni faciam? *Ibi enim et bonum nominavit et interrogatio est*; Magister *autem* bone, *nondum est interrogatio.*) Nov al ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) τι με λεγεισ (Δ om) αγαθον cum CEFGHKMSUVΔ (Γ om τι μ. λε. αγ.) al pler f q syr[sch] et[p txt] sah arr Chr (et.[mo 6]) Euthy Thphyl Hil. Praeterea vide supra Iust Hom[cl] Marcos ap Ir, et adde Naass[5,7] τουτον ειναι φησιν αγαθον μονον, και περι τουτου λελεχθαι το υπο του σωτηροσ λεγομενον· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ, ο πατηρ μου ο εν τοισ ουρ., οσ ανατελλει τον ηλιον αυτου επι δικ. και αδικ. και βρεχει επι οσιουσ και αμαρτωλ. | εισ εστ. ο (D 1. om, item Iust Valent Marcos Naass: vide supra) αγαθοσ cum ℵBDL 1. 22. a syr[hr] arm Or[3,664] et[665]; item addito ο θεοσ b c ff[1. 2.] l vg syr[cu] Hier Nov; item addito *pater* e. Cf et. Clem[684] εισ αγαθοσ ο πατηρ, item Iust[tr 101] Marcos Naas εισ εστ. αγαθ. ο πατηρ μου ο (Mcos om μου ο) εν τοισ ουρ., item Hom[cl] ο γαρ αγαθ. εισ εστ. ο πατ. ο εν τοισ ουρανοισ ... ς (= Gb) ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ (Dion μονοσ) ο (U om) θεοσ (Chr „ο θεοσ", και ουκ ειπεν ει μη ο πατηρ μου, ινα μαθησ οτι ουκ εξεκαλυψεν εαυτον τω νεανισκω) cum CEFGHKMSUVΓΔ al pler f g[1.] h m q syr[sch] et P sah aeth Eus[prae] Chr Antioch[hom] Dion[areo]; Clem[142] ουδεισ αγαθ. ει μη ο πατηρ αυτου. Cf et. Iust[apol 1,16] ad v. 16. | θελεισ: F al pauc θελησ | εισ τ. ζω. (Δ[2] b h Amb add αιωνιον) εισελθ. (ita f ff[1.] vg; sed D a b c e ff[2.] g[1.] h Cyp Lcif Amb ελθειν) cum ℵBCDKL 33. 124. 248. it (exc q) vg aeth Or[3,667 sq] Ir[int 241] Cyp Hier al; item Hom[cl] ... ς εισελθ. (g[scr] Aug Op ελθειν) ε. τ. ζω. cum EFGHMSUVΓΔ al pler q syr[omn] sah cop al Chr Aug Op | τηρησον cum ℵCL unc[11] al omn[vid] (Hom[cl]) Or[3,667 sq ter] Chr ... Ln Ti τηρει cum BD (item Hom[cl] cod)

18. ποιασ φησιν cum ℵL ... Ln εφη (*dixit*) αυτω ποιασ cum B 13. c fu (f *at ille dixit ei*) ... ς Ti λεγει (1. ο δε λεγ.) αυτω ποι. c. CD unc[11] al omn fere it[pl] vg al mu (Or[3,668] ο δε ακουσασ – λεγει· ποιασ, item Chr ειποντοσ – λεγει· ποιασ) | ις: F 13. 124. al e om | ειπεν (H al it[aliq] syr[cu] et[sch] sah cop arm add αυτω) cum ℵCD unc[12] etc... Ln εφη cum B 13. 124. | το: DM y[scr] om | ου μοιχ. ου κλεψ. (ℵa): ℵ* om

19. πατερα cum ℵBC*D unc[12] al plus[75] c e g[1. 2.] q am (for om τιμα usq

τὸν πλησίον σου ὡσ σεαυτόν. 20 λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκοσ· πάντα
ταῦτα ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; 21 [194.2] ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ
θέλεισ τέλειοσ εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸσ
πτωχοῖσ, καὶ ἕξεισ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι.
22 [195.2] ἀκούσασ δὲ ὁ νεανίσκοσ ἀπῆλθεν λυπούμενοσ· ἦν γὰρ
ἔχων κτήματα πολλά.

μητερ.) arm Or$^{3,668\,sq}$ Ir$^{int\,241}$ Cyp al ... ς (= Gb Sz) add σου cum c^{2} 33. 69. al pl a b f ff$^{1.2.}$ h vg syr^{omn} sah cop aeth Aug al; item vero al pauc a b ff$^{1.2.}$ vg (sed non am al) syr^{cu} et ^{sch} sah cop aeth Aug σου post μητερα add : : cf Lc et Mc | και αγαπησεισ - σεαυτον (ita unc omnes; 69. 124. 157 al^{60} fere εαυτον): syr^{hr} om. Or^{3,670} προσχεσ ουν ει δυναμεθα προσ την προκειμενην ζητησιν - ουτωσ απαντησαι, οτι μηποτε το· αγαπησεισ - σεαυτον, υπονοεισθαι δυναται, ωσ ουχ υπο του σωτηροσ ενταυθα παρειληφθαι, αλλ υπο τινοσ την ακριβειαν μη νοησαντοσ των λεγομενων προστεθεισθαι. συναγορευσει δε τη υπονοησει του προστεθεισθαι ενταυθα το· αγαπησεισ etc η των ομοιων παρα τω μαρκω και τω λουκα εκθεσισ, ων ουδετεροσ προστεθεικε ταισ - εντολαισ το· αγαπησεισ etc

20. Δ om ὁ | παντ. ταυτ. cum ℵCEFGLSUVΓΔ al pl it vg al mu Cyp al ... Ln ταυτ. παντ. cum BDΠKM al^{20} fere syr^{omn} Or$^{3,669\,sq}$ Ath^{1,699} Chr : : ut Lc et Mc; cf et. ad 13, 56 | εφυλαξα (Gb′) cum ℵBDL 1. 22. Ath^{cod} ... ς -ξαμην cum C unc^{11} al fere omn Or^{3,669} Ath Chr. Item absque additamento cum ℵBL 1. 22. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l am for fu emm harl sax Ir$^{int\,241}$ Cyp Hier al ... ς (Gb^{0}) add εκ νεοτητοσ μου (D om μ.) cum ℵ^{cb}CD unc^{11} al pler a b c e f ff$^{2.}$ h q vg^{ed} fr syr^{omn} sah cop arm aeth Or^{3,670} Hil al : : cf Mc, item Lc

21. εφη cum ℵCD unc rell al fere omn ... Ln λεγει cum B 69. 124. (*ait*, *dicit* it vg) | θελεισ: F al pauc -λησ | ειναι: ℵ* γενεσθαι | πτωχοισ cum ℵCZ unc^{12} al omn^{vid} Clem^{537} Or$^{3,670\,sqq}$ et ^{674} et ^{683} Cyr$^{ador\,463}$ Ath^{1,699} Bas^{2,51} et ^{55} et ^{59} et ^{203}, item$^{reg\,fus\,349}$ et ^{351} Cyr$^{hr\,6,6}$ Chr (et.^{gu}) ... Ln Ti τοισ πτωχ. cum BD sah cop | EΓ al εξησ | εν (cop add τω) ουρανω cum ℵEFGHKLMSUVZΔ al pler it (exc^{2}) vg cop arm Or^{3,670} et ^{683} Ath^{1,699} Bas$^{reg\,fus\,351}$ Or$^{int\,2,144}$ et ^{438} ... Ln Ti εν (sah add τοισ) ουρανοισ cum BCDΓ al^{20} fere e g$^{1.}$ sah Cyr^{hr} Chr Cyr$^{ador\,463}$ Hil | και δευρο: syr^{cu} praem *et tolle crucem tuam*; item Ath και λαβων τον σταυρ. σου ακολουθει μοι

22. δε: D f h (f h *hoc audito*) for om (D^{gr} inter o et νεαν. suprascriptum habet υ, unde inepto quidem modo ουν illatum videtur) | ο νεαν. sine additam cum ℵLZ Chr (et.$^{mo\,6}$), item (e *et cum hoc audisset*, f h *hoc audito*) e f h, item aeth ... ς add τον λογον cum CD unc^{12} al pler (33. al Or ante ο νεαν.) ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{p} arm Or^{3,678}; item Ln τ. λογ. τουτον c. B 51^{ev} a b c ff$^{1.}$ n (a c n *hoc verbum*, b ff$^{1.}$ *verb. hoc*) syr^{cu} et^{sch} sah | κτηματα (it vg *possessiones*) et. Or^{3,678}: B Chr (et.$^{mo\,6}$) χρηματα (item D in Mc)

23 Ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν 23–26 Mc 10, 23–27
ὅτι πλούσιοσ δυσκόλωσ εἰσελεύσεται εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Lc 18, 24–27
24 πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήμα-
τοσ ῥαφίδοσ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
25 ἀκούσαντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντεσ· τίσ

---

23. πλουσ. δυσκολ. cum ℵBCDLZ 1. 33. al^{5} a b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg aeth Or$^{3,679\,sem}$ Chrom ... ς δυσκ. πλουσ. cum EFGHKMSUVXΓΔ al pler e f ff$^{2.}$ h q syr^{omn} arm Or$^{3,679\,sem}$ Dam$^{par\,484}$ Aug al | M om των

24. παλιν δε: al pauc c g$^{1.2.}$ h q vg και παλιν, FLV* al^{10} fere a b d ff$^{1.}$ n παλιν | οτι cum ℵCLMZ al sah cop syr^{cu} et^{utr} aeth ... ς Ln Ti om cum BDX unc^{9} al pler it vg arm | καμηλον cum ℵBCDXZ et unc^{omn} al pler (Eus$^{es\,575}$ verba και ηξουσι σοι αγελαι καμηλων etc 60, 6 cum his componit) ... x^{scr} al^{10} fere καμιλον, b *camillum* (it^{pler} vg *camellum, camelum*), item syr^{p} (exc$^{cod\,barsa}$). Scholion (Origeni adscriptum): κάμηλον δὲ ὧδε οὐ τὸ ζῶον λέγει, ἀλλὰ τὸ παχὺ σχοινίον, ᾧ δεσμοῦσι τὰσ ἀγκύρασ οἱ ναῦται. Similiter Thph ad h. l. Aliud schol: κάμηλον οἱ μὲν τὸ σχοινίον τῆσ μηχανῆσ, οἱ δὲ τὸ ζῶον. τὸ πρῶτον δὲ τοῦ δευτέρου βεβαιότερον κατ᾽ αἴσθησιν, κατὰ δὲ νοῦν νόει. Suid vero et schol Aristoph: κάμηλοσ τὸ [ἀχθοφόρον] ζῶον· κάμιλοσ δὲ τὸ παχὺ σχοινίον [διὰ τοῦ ι]. | τρυπηματοσ cum ℵ^{c}DEFGHLSVXZΓΔ al pler Clem^{936} (vide post) Or et Cels ap Or^{1,641} et ^{642} (την-αποφασιν του ιῡ ειποντοσ ευκοπωτερον καμηλον εισελθειν δια τρυπημ. ραφ. η -θεου, φησιν αντικρυσ απο πλατωνοσ ειρησθαι, του ιῡ παραφθειραντοσ το πλατωνικον-οτι αγαθον οντα διαφεροντωσ και πλουσιον ειναι διαφεροντωσ αδυνατον) Chr Dam$^{par\,484}$ ... ℵ*B Or^{1,641} cod τρηματοσ (:: ut in Lc edidimus), CKMU al^{20} fere Or^{3,681} Eus$^{es\,575}$ τρυμαλιασ (:: ut Mc), Or^{3,680} τρυπησ (y^{scr} τρυπατοσ) | εισελθειν cum ℵCE FHKLMUZΔ al plus^{100} sah cop syr^{utr} arm Or (et Cels ap Or)^{1,641sq} et ^{3,681} Eus$^{es\,575}$ Chr Aug ... ς Ln διελθειν (:: cf ad Mc et Lc) cum BDGSVXΓ al sat mu it vg (*transire*, e *pertransire*) syr$^{cu\,vid}$ Or^{3,680} Dam$^{par\,484}$ Hil Arnob | των ουρανων cum Z 1. 33. 124. 157. 48^{ev} it vg syr^{cu} ar^{p} pers^{w} Clem^{936} (libere ραον καμηλοσ δια τρυπημ. ραφιδοσ διεκδυσεται η πλουσιοσ εισ τ. βα. των ουρ.) Or^{3,680} Eus$^{es\,575}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Hier Aug ... ς του θεου cum ℵBCD unc^{13} al pler sah cop syr^{sch} et^{p} arm aeth sax Or (et Cels ap Or)^{1,641sq} et ^{681} Dam$^{par\,484}$ Arnob :: ut Mc et Lc. Idque sine additam cum ℵLZ 1. 33. al pauc ff$^{1.}$ syr^{cu} Or (et Cels ap Or)^{1,641sq} et ^{3,681} Eus^{es} Chr Aug Arn ... ς add εισελθειν cum CX unc^{11} al pler syr^{p} Dam^{par}, item Ln ante εισ cum BD it (exc ff$^{1.}$) vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{3,680} :: cf Mc et Lc, quorum in neutro omittitur

25. ακουσ. δε (syr^{cu} παλιν δε ακου.): ℵ* om δε (ℵ^{a} add), item c (*his auditis*) ff$^{1.}$ (*quo audito*) | οι μαθητ. cum ℵBC*DKLZΔ al^{15} fere it (exc ff$^{1.}$) vg sah cop syr^{utr} arm Hil ... ς (= Gb Sz) add αυτου cum C^{3}EFGHMS UVXΓ al pler ff$^{1.}$ syr^{cu} aeth Dam$^{par\,484}$ | εξεπλησσοντο: D a b c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (non item f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h q vg) syr^{cu} add και εφοβηθησαν

ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ
πάντα.

27–29 Mc 10, 28–31 Lc 18, 28–30 Lc 22, 30

27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφή-
καμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 196. 10
ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθή-
σαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, 197. 5 καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα
θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 198. 2 καὶ
πᾶς ὅστις ἀφῆκεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα
ἢ ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα λήμ-

---

26. *ειπεν*: K al[5] fere *λεγει* | ℵ* om. *παρ. ανθρ.* (suppl ℵ[a]) | *θεω* (et. Or [3,681]; item Iust[ap 1,19] *τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα παρα θεω*, Thphil[2,13] *τα γαρ παρα ανθρωποις αδυνατα δυνατά εστι παρα θεω*): DM al[10] fere Dam[par 484] *τω θεω* | *δυνατ. παντ.* cum ℵLZ, item Gb Sz Ln Ti *παντ. δυνατ.* cum BC*HKSUV*XΓΔ al[80] fere Or Chr Dam[par], item syr[sch] et[p] (syr[cu] *deus autem omnia potest facere*) arm ... ς *παντ. δυν. εστι* cum C[3]DEFGMV[2] al.sat mu it vg aeth (sah cop libere vertunt)

27. *τοτε*: C om; item V[mg] y[scr] 44[ev] pergentes *αποκρ. δε* | *ιδου*: MX al mu (inprimis evglstaria) praem *κυριε* | *ηκολουθησαμεν* (et. Clem[947] Or[1,283] et[3,682. 684]): D* *-καμεν* :: ut Mc

28. *αυτοις* (et. Or[1,283] et[3,685]): D al pauc *αυτω* | *παλινγενεσια* cum ℵB*C DELZΔ al ... ς Ln Ti *παλιγγε.* cum B[2]FGHKMSUVXΓ al pler | *καθιση*: EGHL al *καθηση* (H al pauc *-σει*) | *καθισεσθε* ut CD*EFHKVΓ al pl: ℵBD[2]GLMUXΔ al pm *καθησεσθ.* (item in Or[3,480] et[alibi] editum, sed non ed. Lommatzsch; item Bas[virg 613] Ath[1,858]) ... z 435. Did[trin 3,29] *καθεσθησεσθε*, item Bas[1,169] alludens *καθεσθησονται* | *και αυτοι* cum ℵDLZ 1. 124. Or[1,283] et[3,688] Amb[bis] (*et ipsi*) ... ς Ln Ti *και υμεις* cum BCX unc[11] al pler it vg al Cyr[4,275] Chr Bas[virg 613] Dam[par 632] (om[libere] Or[3,480] et[alibi] Ath[1,858] Hil) | *τας*: D* om | *δωδεκα* (ℵ bis *ιβ*): D pri loc *δεκαδυο* (sec loc ut ℵ) | *θρονους*: Did[trin] Bas[virg] cdd Bas[se 133 sq] *θρονων*

29. *οστις* (et. Gb prob Schu) cum ℵBCDE*KLΔ al[30] fere Or[1,283] et[3,685. 688] Bas[virg] Cyr[ador 21] Chr Dam[par 632], item *omnis quicumque* c e ff[1.] h (item omisso *omnis* Ir[int 5, 33, 2]) ... ς *οσ* cum E[2]X unc[8] al pl a b f ff[2.] g[1. 2.] q vg | *η πατε.* (D b ff[1. 2.] m syr[cu] Hil Paulin om haec) *η μητερα*: 1. e Or[1,283] et[3,689] Ir[int] *η γονεις* :: ut Lc | *μητερα* absque *η γυναι.* cum BD 1. a b e ff[1. 2.] m n syr[hr] Or[1,283 sq] (*οὐ συγκατηριθμηται δε τουτοις γυνη*) Ir[int] Hil Paulin ... ς add *η γυναικα* cum ℵCKX unc[11] al omn fere c f g[1. 2.] h l q syr[cu] et[utr] sah cop arm Chr Cyr[ador] Bas[virg] Dam[par] :: ita Lc; cf et. ad Mc | *η οικιας* idque h. l. cum ℵ[a] (ℵ* om plane) C*L 1. for (*aut domos*, sed retinet et. *domum vel* post *αφηκεν*) syr[hr] cop aeth[rom] Or[1,283] et[3,689] Cyr[ador] Chr (*η οικιαν*), item Ir[int] *aut domos* post

ψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30 [199. 2] πολλοὶ δὲ ἔσονται
πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

XX.

1 [200. 10] Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
οἰκοδεσπότῃ, ὅστισ ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτασ εἰσ
τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 συμφωνήσασ δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δη-
ναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
3 καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλουσ ἑστῶτασ ἐν τῇ ἀγορᾷ

---

agros ... ς Ln *οικιασ η* post *αφηκ.* cum BC[3]DX unc[11] al fere omn it (e *dimiserit domos et agros aut fratres*) vg syr[cu] et[utr] sah arm Bas[virg] Dam[par] (sed K al plus[30] a b c f ff[1. 2.] g[1. 2.] h m n [non e q] vg arm Hil *οικιαν η*) :: ita (sed *οικιαν η*) Mc et Lc | *ενεκα* cum ℵD Cyr[ador] ... ς Ln Ti *ενεκεν* cum BC unc rell al omn[vid] Or al | *του εμου ονομ.* cum ℵB 124. (carp *ενεκεν εμου*, item Ir[int]) ... ς Ln Ti *του ονομ. μου* cum CD unc rell al fere omn Or[1,283 sq] al | *πολλαπλασ.* cum BL sah syr[hr] Or[1,283 bis] et [284] et [3,688 sq] ([1,283] addit *η ωσ ο μαρκ. φησιν εκατονταπλασιονα*, et [3,689] *πολλαπλασ. γαρ και, ει δει ουτωσ ονομασαι, απειροπλασ.* et paullo post *πολλαπλασιονασ μεν γαρ αδελφουσ - πολλαπλασιουσ -* etc) Cyr[ador] (Eus[ps 289] *και εν τω αιωνι τουτω πολυπλασιονα ληψεται, και εν τω μελλοντι ζω. αιων. κληρονομησει*) ... ς *εκατονταπλασιονα* (D* *-σιον*) cum ℵCDX unc[11] al omn[vid] it vg cop syr[cu] et[utr] al (Clem[615] *τω δε απλωσ πεπιστευκοτι μαρτυρει εκατονταπλασιονα ὡν απολελοιπεν*) Bas[virg] Chr Ir[int] Hil | *λημψεται* cum ℵBCDL ... ς *ληψετ.* cum EFGHKMSUVXΓΔ etc | *και*: syr[cu] add *in mundo futuro* (vide ante Eus); item Ir[int] *centupl. accipiet in hoc seculo, et in futuro vit. aet. hered.* | M al *κληρονομηση*

30. *δε*: E* (? sed ipse*[corr] *δε*) al pauc ff[1.] cop *γαρ* | *πρωτ. εσχ. και* (CM ti[2] 13. 22. 69. al[10] fere add *οι* :: ut Mc) *εσχ. πρωτοι* (et. Or[3,664. 690] et [694]): L aeth[rom] *εσχ. πρωτ. κ. πρωτ. εσχ.*

XX. 1. c[3] (et evglstaria) sic: *Ειπεν ο ις την παραβολην ταυτην· ομυοθει* (i. e. *ομοιωθη*) *η βασ.* | *γαρ* (et. a f n q am fu sah syr[utr] Or[3,774]; h syr[cu] *autem*): b c e ff[1.] g[1. 2.] vg (et. for) cop (Or[3,694]) om

2. *συμφω. δε* cum ℵBCDLSΔ (Δ* *και συ.*, sed ipse*[corr] *συ. δε*) 1. 13. 33. 69. 124. al sat mu it vg sah cop syr[utr] Cyr[glaph 264] ... Gb' *και* (F* om) *συμφ.* cum EFGHKMUVXΓΔ* al[130] fere e syr[cu] al Chr

3. *εξελθων* (et. Or[3,700]): D *διεξελθων* | *περι* cum ℵBCDΠ unc[11] al[130] fere Or[3,695] et [700] Cyr[glaph 264] ... ς (= Gb Sz) add *την* cum VΔ al mu *τριτ. ωρ.* (et. Or Cyr[glaph]): DΔ al it (exc e q) vg *ωρ. τριτ.* | *ειδεν* (*ειδ-* ℵBEFGHLMUΓΔΠ[2]; CKVXΠ* *ιδ-*): D 245. a b c ff[2.] h n (non item e f ff[1.] g[1. 2.] q vg) *ευρεν* (Or[3,695] *η αγορα εν η εστωτασ τουσ αργουσ ευρε δευτερωσ εξελθων*, sed [3,700] accurate textum exscribens habet *ειδε*)

ἀργούσ, 4 καὶ ἐκείνοισ εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα,
καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν δὲ ἐξελθὼν
περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτωσ. 6 περὶ δὲ τὴν ἐν-
δεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλουσ ἑστῶτασ, καὶ λέγει αὐτοῖσ· τί ὧδε
ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶσ ἡμᾶσ
ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν ἀμπελῶνα.
8 ὀψίασ δὲ γενομένησ λέγει ὁ κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ τῷ ἐπιτρόπῳ
αὐτοῦ· κάλεσον τοὺσ ἐργάτασ καὶ ἀπόδοσ τὸν μισθόν, ἀρξάμενοσ
ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕωσ τῶν πρώτων. 9 καὶ ἐλθόντεσ οἱ περὶ τὴν

---

4. *και εκεινοισ* (Gb'') cum ℵBEFGHMUVXΓΔ al pl … ς Ln Ti *κακεινοισ* cum CDKLSΠ al mu Chr Cyr^{glaph} | *αμπελωνα* cum BD unc^{13} al pl b q am for syr^{cu} et^{utr} cop Or^{3,695} Chr … ℵCΠ 13. 33. 69. 124. al^{20} fere it^{pler} vg sah arm aeth Cyr^{glaph} Chr^{edd} add *μου* | *ο εαν* cum ℵBCX unc^{12} al pler Or^{3,702} Chr … DL 1. Or^{3,695} Cyr^{glaph} Chr^{edd} *ο αν*

5. *παλιν δε* cum ℵCDL 33. al pauc ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg (exc mm) sah syr^{p} c.* al Cyr^{glaph} Op … ς Ln *παλιν* c. BX unc^{12} al pler a b c e ff$^{1.}$ h n q mm cop (f m syr^{cu} et^{sch} *et iterum*) | *εξελθων*: Δ* add *ευρεν αλλουσ εστωντασ* | *ενατην* (Gb'') c. ℵBCΠ unc^{11} al pm … ς *εννατ.* c. DGΓ al pl | *ωραν*: D f Op Arn ante *εκτην* pon

6. *ενδεκατην* cum ℵBDL 11. a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l n vg sah^{münt} aeth Or^{3,699} et^{700} Cyr$^{ador\,83}$ … ς (Gb^{00}) add *ωραν* cum C unc^{13} al fere omn c e f q syr^{omn} sah cop arm Hil | *εξελθων* (Π* *ελθων*, sed ipse*^{corr} *εξελθ.*): D *εξηλθεν και*, item it (exc q) vg *exiit et*; et. ℵ* *εξηλθεν* (sine *και*), sed ipse* vel^{a} *εξελθων* reposuit | *εστωτασ* c. ℵBC^{2}DL 33. a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l n vg syr^{cu} sah cop aeth Or^{3,699} et^{700} Cyr$^{glaph\,268}$ Arn … ς (=Gb) add *αργουσ* c. C* unc^{13} al fere omn f h m q syr^{utr} arm (Cyr$^{ador\,83}$ omisso *εστωτασ*) Chr

7. *ημασ*: ℵ* om (suppl ℵ^{a}) | *αμπελωνα* cum ℵBC*NΓ unc^{12} al pler c ff$^{1.}$ m q am for syr^{cu} et^{utr} cop arm Or^{3,695} Chr$^{edd\,5}$ Arn … C^{3}DZΠ al^{20} fere it^{pl} vg (et.$^{mss\,aliq}$) sah aeth Cyr^{glaph268}et$^{ador\,83}$ Chr (et.$^{mo\,4}$) Op add *μου*, hinc Ln[*μ.*]. Item sine additamento cum ℵBDLZ 1. a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l m n vg (et. sax fr) sah cop^{dz} perss Or^{3,695} (addit etiam: *τοισ δε περι την τριτην κληθεισιν - το· ο εαν η δικαιον δωσω υμιν - προσεκτεον δε οτι ωσαυτωσ εποιησε τοισ περι την εκτ. ωραν και ενατ. κληθεισι, και οτι τοισ περι τ. ενδεκ. ειπεν - το· υπαγετε κ. υμ. εισ τ. αμπ.*) Cyr^{glaph} et^{ador} Arn Hier … ς (Gb^{00}) add *και ο εαν η δικαιον ληψεσθε* (CNX *λημψ.*, tol syr^{cu} et^{hr} cop$^{edd\,2}$ aeth arr Op *δωσω υμιν*) cum CEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn f h q tol syr^{cu} et^{hr} et^{utr} cop$^{edd\,2}$ aeth arr Chr Op (:: cf ad 18, 11)

8. *αποδοσ* (Chr *δοσ*) cum ℵCLZ Or$^{3,696\,bis}$ et^{774} … ς Ln add *αυτοισ* cum BDN unc^{13} al omn^{vid} it vg syr^{omn} sah cop al Chr | *εωσ των πρωτων*: X om

9. *και ελθ.* cum ℵCEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al pler syr^{utr} cop aeth … Ln *ελθ. δε* cum B syr^{cu} sah (arm) … D 33. 69. 124. 346. it vg *ελθ. ουν*

ἐνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 ἐλθόντεσ δὲ οἱ πρῶτοι
ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ
αὐτοί. 11 λαβόντεσ δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12 λέγον-
τεσ· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσουσ αὐτοὺσ ἡμῖν
ἐποίησασ τοῖσ βαστάσασι τὸ βάροσ τῆσ ἡμέρασ καὶ τὸν καύσωνα.
13 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ
δηναρίου συνεφώνησάσ μοι; 14 ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ
τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡσ καὶ σοί· 15 ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω
ποιῆσαι ἐν τοῖσ ἐμοῖσ; ἢ ὁ ὀφθαλμόσ σου πονηρόσ ἐστιν ὅτι ἐγὼ

---

10. *ελθ. δε* cum ℵEFGHKLMSUVXZΓΔΠ al pler q cop syr^{p} (arm), item addito *και* N d^{scr} it^{pler} vg (sah *ελθ. και*) ... Ti *και ελθ.* cum BCD 13. 33. 69. 124. 346. e syr^{cu} et^{sch} aeth (Chr$^{mo\,6}$ et^{al} *και* sine *ελθ.*) | *πλειονα* cum ℵC^{2}vel^{3}EFGHKLMSUVXΓΔΠ al pler Chr, item D *πλειω* ... Ln Ti *πλειον* c. BC*NZ al^{8} (Or^{2,498} *οι δε πρωτοι ωόντο οτι πλειον ληψοντ.*, ^{3,705} *πλειον τι - ωηθησαν ληψεσθ.*, ^{3,697} *νομιζοντασ οτι πλεον ληψ.*). Praeterea it vg *plus* (vg$^{cdd\ aliq}$ *amplius*) | *λημψ.* cum ℵB*CDLN XZ ... ς *ληψ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} | *και ελαβον*: D it (exc q) vg *ελαβ. δε* | *το ανα* cum ℵCLNZ 33. ... ς Ln om *το* cum BD unc^{13} al fere omn Chr | *και αυτοι* post *δηναρ.* cum ℵBLZ 33. syr^{sch} arm aeth ... ς Ln Ti post *ελαβον* cum CDN unc^{13} it (d om) vg syr^{cu} et^{p} sah cop

11. *λαβ. δε*: it^{pler} (non d e q) vg *et accipientes*, syr^{cu} *et cum viderent* | *εγογγυζον* (al pauc *διεγογγ.*) ita et. f g$^{2.}$ vg syr^{p} Or^{3,696}: D it^{pler} syr^{cu} et^{sch} *-γυσαν*

12. *λεγοντ.* cum ℵBC^{2}D 1. it (exc q) vg syr^{omn} aeth Or^{3,694} Chr ... ς add *οτι* c. C^{*vid}NZ unc^{14} al fere omn q arm Or^{3,696} | C*H* (sed ipse* add) om *οι* | *αυτουσ ημιν* cum ℵDLZ al^{6} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} sah cop aeth (Or^{3,694} *αυτ. εποι. ημιν*) ... ς Ti *ημιν αυτουσ* c. BCN unc^{13} al pler c arm (syr^{p}) Or^{3,696} Chr | *ημερασ*: syr^{cu} *diei totius*

13. *ενι αυτων* (B *αυτ. ενι*) *ειπ.* cum ℵ(B)D 124. it^{pler} vg arm Or^{3,705} (et^{697} *ενι ειπ. αυτ.*) Chr ... ς Ln Ti *ειπ. ενι* (Δ *μοναδι*) *αυτ.* cum CNZ unc^{14} al pler e q etc | *ουκ*: ℵ *ουχ* | *συνεφωνησασ μοι* cum ℵBCDN unc^{13} al fere omn it vg syr^{cu} et^{utr} arm Or^{3,697} Chr Or$^{int\,3,907}$ Op al ... LZ 33. sah cop aeth Or^{3,705} Nyss$^{eunom\,11}$ *συνεφωνησα σοι*

14. *θελω δε* (et. Or$^{int\,3,907}$): E al pauc it (exc e) vg Chr *θε. δε και* (Or ^{3,705} *θε. γαρ και*), B aeth *θε. εγω*, sah *θε. δε εγω*, syr^{cu} arm *και ει θε.* | *τουτω* (EΓ *τουτο*): D post *τω εσχατ.*

15. *η ουκ* cum ℵCNXΓΠ unc^{10} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{sch} et^{p} aeth Chr ... Ln *ουκ* cum BDLZ syr^{cu} arm | *εξεστιν*: D* *εστιν* (d *licet*) | *ο θελ. ποιησ.* cum ℵBDLZ 13. 33. 69. 124. 157. 346. a c e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ h l vg syr^{sch} aeth Chr ... ς *ποι. ο θελ.* cum CNX unc^{12} al pler b f (*facere de meum quod volo*) ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q syr^{cu} et^{p} sah cop arm | *εν τ. εμοισ*: b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l om | *ἢ* sec (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵB*CDNXZΠ unc^{9} al certe pm (d e h

ἀγαθός εἰμι; 16 οὕτωσ ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι
ἔσχατοι.

17-19 Mc 10, 32-34 L 18, 31-33 17 [201. 2] Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦσ εἰσ Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν
τοὺσ δώδεκα κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖσ· 18 ἰδοὺ
ἀναβαίνομεν εἰσ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδο-
θήσεται τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν
αὐτὸν εἰσ θάνατον. 19 καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖσ ἔθνεσιν
εἰσ τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ
ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.

20-28 Mc 10, 35-45 20 [202. 6] Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου
μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆσ, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ.
21 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεισ; λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν

Voc *aut*) Nyss[euno 11] ... ς Gb'' Ti ει cum B[2]HSΓ 1. 13. 22. 69. 108. 118. 124. 131. 157. 209. al pl Did[trin 1,18] Chr (it[pler] vg *an*)

16. οι ante εσχ. et ante πρωτοι: L om | εσχατοι sine additamento cum ℵBLZ 36. sah cop aeth[cod] ... ς Ln Ti add πολλοι γαρ εισι κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι cum CDN unc[13] al fere omn it vg syr[omn] arm aeth Or[3,694] (in textu) et [707] (post εσχατοι habet και γαρ οι κλητοι μεν πολλοι, οι δε εκλ. εισιν ολιγοι). Sine ulla loci unde petiit indicatione Ir[int 265] (*sic et hic* vocati multi, pauci vero electi), item Barn[4] Hom[cl 8,4] Clem [655]: haec igitur non huc trahenda sed ad 22, 14.

17. και αναβαινων cum ℵCDNZ unc[14] al omn fere it vg syr[cu] et[p] arm aeth Or[4,300] Chr ... B 1. sah syr[sch] Or[3,708 sq] et [722] μελλων δε αναβαινειν (sed 1. Or[ter] αναβ. post ο ις pon) | B om ο | δωδεκα (ℵD ιβ) cum ℵDLZ 1. syr[cu] cop arm aeth[rom] Or[3,708 text] et [3,709. 722] et [4,300] ... ς (Gb[o]) Ln add μαθητασ cum BCNXΠ unc[10] al pler it[pl] vg syr[p] sah aeth[ppl] Chr, item addito αυτου Γ al[10] fere a c e g[1.] n syr[sch] (:: passim test mu ad οι δωδ. add μαθητ. ut Mt 26, 20. Lc 9, 1; saepius certe pauc add ut Mc 6, 7. 11, 11. Lc 8, 1. 9, 12. 18, 31. Ioh 6, 67. Alibi non fluct) | B* καθ ιδιαν | και εν τη οδω cum ℵBLZ 1. 13. 33. 61. 69. 124. 48[ev] sah cop (*et dixit iis in via*) arm pers[p] Or[4,300] et [3,709] ... ς εν τ. οδ. και cum CDNXΓΠ unc[10] al pler e f h q (a c n *in via seorsum et*) syr[omn] aeth Or[3,708 text] Chr ... b ff[1.2.] g[1.2.] l vg pers[w] Hil om εν τ. οδω

18. αναβαινομεν: X -νωμεν | εισ θανατον cum ℵ ... B aeth om ... ς Ln Ti θανατω (:: ut Mc, nec fluct) cum CDNZ unc rell al omn[vid] Or[4,300]

19. ℵCXZΔ εμπεξαι, DE ενπαιξαι | X om κ. σταυρ. | και quart: suppl ℵ[a] vel ipse* | εγερθησ. c. ℵC*LNZ 50. Or[4,300] Chr Cyr[ioh 1036] ... ς Ln αναστησεται c. BC[2]DEGHKMSUVXΓΔΠ al fere omn Or[3,708] Bas[sc 166 sq] :: e Mc et Lc

20. Γ ζεβεδδαιου | μετα των: U add δυο | παρ cum ℵCNXZ unc[12] al omn vid Bas[se 132] Dam[par 378] ... Ln Ti απ cum BD (:: cf Lc 8, 49. 12, 48. Mc 14, 43; sed et. 1 Io 5, 15)

21. ο δε: L add ις | αυτη: E* αυτοισ | λεγει (MN al praem η δε) αυτω

οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷσ ἐκ δεξιῶν καὶ εἷσ ἐξ εὐωνύμων σου ἐν
τῇ βασιλείᾳ σου. 22 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· οὐκ οἴδατε τί
αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; λέγουσιν
αὐτῷ· δυνάμεθα. 23 λέγει αὐτοῖσ· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε,
τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν
τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷσ ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρόσ μου. 24 [203.2]

---

cum ℵCDNZ unc^{13} f g$^{1.2.}$ q vg cop al ... B sah Dam^{par} *η δε ειπεν*, e *et illa dixit* ... a b c ff$^{2.}$ h m n *ait* (c ff$^{2.}$ n *ait et*, b *ait ei*, m *dicit*) *illa*, ff$^{1.}$ *et ait* | *ειπε*: syr^{cu} *domine* | *ουτοι* cum ℵBDN unc^{13} etc ... C 56. 58. a e n sah cop Bas$^{se\,131}$ et $^{133\,bis}$ Isid^{1,137} om; hinc Ln [*ουτ.*] | H al om *δυο* | *δεξιων* cum ℵB Dam$^{par\,378\,cod}$ ... ς Ti add *σου* cum CDN unc^{13} (Z hiat) al omn^{vid} it vg syr^{omn} sah cop al Bas^{se} Isid (:: cf Mc) | *ευω. σου* cum ℵBCNZ unc^{14} al longe pl a f g$^{1.2.}$ h l n q harl tol syr^{omn} sah cop aeth Bas^{se} Isid Dam$^{par\,cod}$ Op ... ς (= Gb Sz) om *σου* cum D al b c e ff$^{1.2.}$ m vg arm | *βασιλ. σου*: syr^{cu} add *et in gloria tua* :: e Mc

22. *δε ο*: ς^{e} inepte *ο δε* | *ειπεν* (ita g$^{1.}$ h q vg; m^{lib}): b c f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ n add *αυτοισ*, e syr^{cu} *αυτη* | *αιτεισθε*: D* *αιτειτε* | *πιειν*: DΓ aeth post *το ποτ.* | *πινειν* cum ℵCDX unc^{12} al pler Or^{3,717} etc: BG al^{4} Bas$^{se\,134}$ *πιειν* (sed G *πίειν*). Item absque additamento cum ℵBDLZ 1. 22. it^{pler} vg syr^{cu} sah cop aeth pers^{w} Or^{3,717} (post *μελλω πινειν* addit *ἢ ὡσ ὁ μάρκοσ ἀνέγραψεν· δυνασθε το ποτ. πιειν ο εγω πινω η το βαπτ. ο εγ. βα. βαπτ.*) Epiph^{781} et ^{742} Dam$^{par\,378\,cod}$ Hil Hier al ... ς (= Gb) add *και* (Sz *η* cum unc^{omn} exc s al^{100} fere f h q syr^{utr} arm) *το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι* cum CEFGHKMSUVXΓΔΠ al pler f h q syr^{utr} arm Chr Bas$^{se\,134}$ :: e Mc | *αυτω*: D am syr^{cu} aeth om (m *illi autem dixerunt*)

23. *λεγει* cum ℵBDZ^{vid} al^{5} it (exc h q) vg syr^{cu} et^{sch} sah arm Dam$^{par\,378}$ ... ς *και λεγει* cum CX unc^{12} al pler h q cop syr^{p} aeth. Sed DΔ 13. 69. 346. a b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h m n (non item f g$^{1.}$ q) syr^{cu} cop arm post *αυτοισ* add *ο ις̅* | *πιεσθε* cum ℵBDLZ 1. 22. insuperque al^{7} it (exc^{3}) vg syr^{cu} sah cop aeth pers^{w} Epiph Dam$^{par\,cod}$ Hier al ... ς (= Gb) *και* (Sz inepte *η*) *το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε* (H *-πτισεσθε*) cum CX unc^{12} al pler f h q syr^{utr} arm Chr Bas$^{se\,134}$ al Op | *και εξ* (Δ om *εξ*) cum ℵCDZ unc^{13} al pler ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am san syr^{omn} cop arm aeth (Or^{3,550}) et $^{int\,834}$ Chr Dam^{par} ... BL 1. 33. a b c e f ff$^{2.}$ h m n vg (et. for al) sah Or^{3,717} *η εξ* :: cf Mc | *ευωνυμων* (Gb'') c. ℵBCDKLMSZΠ* al plus^{20} a b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ n q vg Or^{3,717} et $^{int\,834}$ Epiph^{782} Chr Dam$^{par\,cod}$ Hier al ... ς add *μου* c. EGHUVXΓΔΠ^{2} al pler c g$^{2.}$ h l (m, sed om *μου* post *δεξι.*) syr^{omn} sah cop arm aeth Bas^{se} | *τουτο* cum CDΔΠ^{1} (post *δουν.*) 33. 346. al^{16} q (*non est hoc meum dare*) sah cop syr^{p} Chr^{semel} cat^{oxon}, item ante *ουκ* U al^{5} syr^{cu} ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ℵBZΠ^{2} unc^{10} al pler it (exc q) vg syr^{sch} arm aeth Or^{3,717} Epiph Bas^{se} Dam^{par}. Habent *dare vobis* it (exc q) vg syr^{cu} | *αλλ οισ* (it vg *sed quibus*): 225. *ἄλλοισ*, d *aliis* (item Hil Aug, sed videntur a Mc 10, 40 pendere ubi it^{mu} *aliis* verterunt) | *υπο*: L *απο*, 126. 131. al^{5} *παρα*

24 ss Lc 22, 25–27 ἀκούσαντες δὲ οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 ὁ
δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες
τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζου-
σιν αὐτῶν. 26 οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν
23, 11 Mc 9, 35 ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27 καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν
ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος· 28 $^{201.4}$ ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. /

24. ακουσ. δε cum ℵ^{c}LZ 13. 33. 69. for sah cop syr^{sch} Or^{3,713} (^{721} ακουσαντεσ, φησιν, οι δεκα etc) ... ς Ln και ακουσ. (:: ut Mc) c. ℵ*BCD unc^{12} al pler it vg syr$^{cu\ et\ p}$ arm aeth | ηγανακτησαν: ℵ 253. d^{scr} ηρξαντο αγανακτειν :: e Mc | των δυο αδελφ.: Γ ιακωβου και ιωαννου :: e Mc

25. ειπεν (et. Or^{3,721}): D 238. e syr$^{cu\ et\ sch}$ sah cop aeth add αυτοισ :: ut Mc | κατακυριευουσιν (Δ -ευωσιν, Γ -ευσιν) cum ℵCDZ unc^{10} (et ΓΔ) al pler it vg et rell Or^{1,710}et^{3,721} ... B 124. al pauc Chr^{cdd} -ευσουσιν

26. ουτωσ c. ℵBDZΠ unc^{9} al pl it (exc ff$^{2.}$) vg sah arm Dam$^{par\ cod}$ (sub τ) ... ς (= Gb Sz) add δε (:: ut Mc) cum CMXΓ al sat mu ff$^{2.}$ syr^{omn} cop aeth Or$^{int\,3,878}$ | εσται cum ℵCEGHKLMSUVXΓΔΠ al omn^{vid} it vg syr^{omn} cop aeth arm Chr (et.^{mo5}) Dam$^{par\ cod}$ Or^{int} ... Ln εστιν (:: e Mc) cum BDZ m sah Chr$^{cdd\ aliq}$ | εαν (H om) cum ℵC unc^{13} al omn^{vid} ... Ln αν cum BD | εν υμιν sec loc (B al sah cop post μεγασ, C al ff$^{1.}$ post γενεσθ.) cum ℵBCD unc^{12} etc (:: sane cum Mc): LZ υμων | εσται sec (Gb″) cum ℵBCDE^{2} (*om αλλ usq διακ.) GKUVXΓΔΠ al^{90} fere a b c e ff$^{2.}$ h m n q sah cop (Did$^{tri\,3,39}$ ex Mt?) Dam$^{par\ cod}$ (sub υ) ... ς Ti εστω cum ℵ^{c}HLMS al pl f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l arm aeth Chr (sed^{libere}) Dam par cod (sub τ) :: similiter in Mc lectio fluct

27. αν (Π^{1} al om) cum ℵBDZ ... ς Ti εαν cum CΠ^{2} unc^{12} al omn^{vid} | εν υμιν ειν. (L om ειν.) cum ℵCDZ unc^{12} al omn^{vid} it vg ... B ειναι υμων, X υμων ειναι :: cf Mc | εσται (Gb″) cum ℵCDKLMUZΔΠ* al^{70} fere it vg Dam$^{par\ cod}$ (sub υ) Or$^{int\,3,878}$ ... ς Ti εστω cum BEGHSVXΓΠ^{2} al pl | υμων: M παντων :: e Mc

28. ωσπερ: X add γαρ | αντι πολλων: D add υμεισ δε ζητειτε εκ μεικρου αυξησαι και εκ μειζονοσ ελαττον ειναι. εισερχομενοι δε και παρακληθεντεσ δειπνησαι, μη ανακλεινεσθαι εισ τουσ εξεχονταs τοπουσ, μηποτε ενδοξοτεροσ σου επελθη, και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι· ετι κατω χωρει, και καταισχυνθηση. εαν δε αναπεσησ εισ τον ηττονα τοπον και επελθη σου ηττων, ερει σοι ο δειπνοκλητωρ· συναγε ετι ανω, και εσται σοι τουτο χρησιμον. Item syr^{cu} it^{pl} (non f g$^{2.}$ l q) i. e. a b c d e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ h m n pariterque and emm et theotisc *vos autem* (c *enim*) *quaeritis de* (m *in*) *pusillo* (d *minimo*, m *modicis*, emm *modico*) *crescere* (m *extolli*) *et* (syr^{cu} *nec*) *de maiore* (d *magno*, and *magnis*, m *maximis*, emm *maximo*, b g$^{1.}$ theo *minore*) *minores* (c *minor*, d m emm *minui* et c *minorari* sine *esse*, b g$^{1.}$ and theo *maiores*) *esse* (ff$^{1.}$ g$^{1.}$ *fieri*). Quae ab

29 $^{205.2}$ *Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ ἠκολούθησεν* 29—34 Mc 10, 46—52 Lc 18, 33—43
αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ. 30 *καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν*
ὁδόν, ἀκούσαντεσ ὅτι Ἰησοῦσ παράγει, ἔκραξαν λέγοντεσ· ἐλέησον

---

hoc inde loco sequuntur, habent a b c d e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h n (non item f g$^{1.}$ l m q) pariterque and emm theo syr^{cu}. *Intrantes* (d *introeuntes*, m g$^{2.}$ emm *cum autem introieritis*) *autem* (theo om) *et* (e ff$^{1.}$ om, and om *et rog.*, syr^{cu} om *intr. aut. et*) *rogati* (ff$^{1.}$ *ad ce. rog.*, m g$^{2.}$ emm *ad ce. vocati*) *ad cenam* (d theo *cenare*) *nolite recumbere* (ff$^{1.}$ h *nol. disc.*, d *ne discubueritis*) *in* (ff$^{2.}$ om) *locis eminentioribus* (and *eminentib.*, e ff$^{2.}$ *emin. loc.*, d *eminentib. loc.*, g$^{2.}$ emm theo *superiorib. loc.*, m *honorificis loc.*), *ne forte clarior* (d m g$^{2.}$ emm theo *dignior*, e *honoratior*) *te superveniat et accedens* (syr^{cu} om; g$^{2.}$ emm add *is*) *qui ad cenam vocavit te* (e *te voc.*, ff$^{1.}$ *qui invitavit te*, g$^{2.}$ emm *qui te inv.*, ff$^{2.}$ *te vocav. ad cen.*, theo *te ad cen. voc.*, m *invitator*, d *cenae invitator*) *dicat tibi: Adhuc* (e syr^{cu} om) *deorsum* (g$^{2.}$ emm *inferius*, m *infra*) *accede* (e *acc. deors.*), *et confundaris* (ff$^{1.}$ theo *et erit tibi confusio*; syr^{cu} add *in conspectu discumbentium*). *Si autem in loco inferiori recubueris* (ff$^{1.}$ h *disc.*, m g$^{2.}$ emm *rec. in inf. lo.*, c *rec. in lo. inf.*, d *disc. in minimum locum*) *et supervenerit* (g$^{2.}$ emm *adv.*, m *adveniet* omisso *et*, pergens *inferior te et*; d *superveniat*) *humilior* (d *minor*) *te*, (e add *tunc*) *dicet* (c *dicat*, d ff$^{2.}$ *dicit*) *tibi* (theo om) *qui te* (b post *vocavit*, h om) *ad cenam vocavit* (and *invitav.*, d *invitator cenae*, ff$^{2.}$ g$^{2.}$ emm ut supra): *Accede* (d *collige*, theo post *superius*) *adhuc* (e om) *superius* (b ff$^{1.}$ h and *sursum*, m *in superiori loco*), *et erit hoc* (d ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h emm theo post *tibi*, and ante *erit*, c om) *tibi utilius* (d *utile*; e *et tunc erit tibi gloriam coram discumbentibus*, item syr^{cu}). Accedit syr$^{p\ cod\ mg}$ (est cod. 1. Asseman., vide Adler. ad h. l.) cum d maxime conveniens, addita insuper hac nota: *Haec quidem in exemplis antiquis in Lc tantum leguntur capite* 53 (i. e. Lc 14, 7 sqq); *inveniuntur autem in exx. graecis* (an potius *in exemplo graeco?*) *hoc loco*; *quapropter hic etiam a nobis adiecta sunt*), item (cf Sabatier ad h. l.) sax^{cdd}. Agnoscunt et. Hil (exc prioribus ut g$^{2.}$) Leo ^{vid} Iuvenc

29. *εκπορευομενων αυτων* c. ℵBC*DEKLMNSUVXZΠ etc: FHΔ 33. al f cop^{cdd} arm^{cdd} aeth^{cdd} Bas$^{se\ 187}$ *εκπορευομενου αυτου*, item C^{3}GΓ al (inprimis evglstaria) e syr^{sch} *εκπορ. του ιυ* | *ιερειχω* cum BCLZ, item alibi (cf Lc) DPQΔ (Mc et. F) . . . ς Ln *ιεριχω* cum ℵ(D)GHKMNSUVXΓ(Δ)Π al omn^{vid} (ita et. sah cop, item go) | *ηκολουθησεν* (Γ al aliq *-σαν*, item sah cop adnotante Schw.: *in lingua Copt. numerus sing. vocis multitudo, turba, construitur cum num. plur. verbi*) *αυτ.* (ℵ* om, suppl^{a}) *οχλοσ πολυσ* (et. Or^{3,727} et ^{735}): D al pauc c e ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q vg^{cdd} (sed non am for san) syr^{p} Chr Bas^{se} *ηκολουθησαν α. οχλοι πολλοι*

30. *ιδου*: syr^{cu} om | *ακουσαντεσ* etc: D *ηκουσαν οτ. ις παραγ. και*, item it (exc f *ut audierunt* etc) vg *audierunt - - et* (e n om) | *ελεησ. ημ.* absque *κυριε* cum ℵD 13. 69. 118. 209. 346. b c e ff$^{1.}$ h n syr^{cu} arm . . . Ln Ti praem *κυριε* cum BLZ 124. g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr^{hr} aeth; item ς add *κυριε* cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler f ff$^{2.}$ q syr^{utr} Or^{3,727} sqq Dam

ἡμᾶσ, υἱὲ Δαυείδ. 31 ὁ δὲ ὄχλοσ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ ἵνα σιωπή-
σωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντεσ· κύριε, ἐλέησον ἡμᾶσ, υἱὲ
Δαυείδ. 32 καὶ στὰσ ὁ Ἰησοῦσ ἐφώνησεν αὐτοὺσ καὶ εἶπεν· τί
θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33 λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ
ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 34 σπλαγχνισθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἥψατο τῶν
ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέωσ ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

XXI.

1—9 Mc 11, 1—10 Lc 19, 29—38 Jo 12, 12—15

1 $^{206.2}$ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰσ Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰσ Βηθ-
φαγὴ εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦσ ἀπέστειλεν δύο μα-

par^{553} Op | *υιε* cum ℵCDEFLNΠ* 1. 33. 69. al^{20} fere Or^{3,728} Eus$^{ecl\,230}$ Chr (et.$^{mo\,4}$) Dam$^{par\,cod}$ ... ς Ti *υιοσ* cum BGHKMSUVXZΓΔΠ^{2} al longe pl Or^{3,727} et ^{729}. Praeterea ℵLN 69. al c e h n syr^{hr} cop arm praem $\overline{\iota\upsilon}$ | *δαυειδ*: cf ad 1, 1. Item v. sq.

31. ℵ ff$^{1.}$ syr^{cu} et^{sch} *οι δε οχλοι επετιμησαν* | *σιωπησωσιν* cum ℵBCDXZΓΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *-σουσιν* cum LNΔ | *μειζον*: ℵ *πολλω μαλλον* (:: ut Lc et Mc), U *πλεον* | *εκραξαν* cum ℵBDLZΠ^{1} al sah cop syr^{cu} et^{sch} ... ς Ti *-ζον* c. CNΠ^{2} unc^{11} al pler it vg syr^{p} (13. 69. 124. *εκραυγαζον*) :: Mc et Lc *εκραζεν* | *κυριε* h. l. cum ℵBDLZ 69. 124. 346. b c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l n vg sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς post *ημασ* cum CN unc^{12} al pler f ff$^{2.}$ q syr^{cu} et^{p} ... 13. 209. e (add $\overline{\iota\upsilon}$ post *ημ.*) syr^{hr} om | *υιε* cum ℵ (sed *υε* ex *υυ* corr) CDLN 33. al mu ... ς Ti *υιοσ* c. BZ unc^{12} al pler

32. *αυτουσ*: Γ *αυτοισ* | *ποιησω* cum ℵ*BCDN unc^{12} al pler (a b e n *vultis faciam*, item syr^{sch} arm aeth) Chr Dam$^{par\,553}$ ... LZ 106. 238. (c d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg *vultis ut faciam*, item syr^{cu} et^{p}) Or^{3,727} et ^{730} praem *ινα*, hinc Ln [*ινα*] | *ανοιγωσιν* cum ℵBDLZ 13. 33. 69* 124. 346. al Or^{bis} Chr ... ς Ti *ανοιχθωσιν* c. CN unc^{12} al pler Bas$^{se\,188}$ (Dam^{par} *ανεωχθ.*) | *οι οφθ. ημων* cum ℵBDLZ 33. (it vg) Or^{3,731} ... ς Ti *ημων οι οφθ.* cum CN unc^{12} al fere omn Bas^{se} Chr. Praeterea syr^{cu} add *et videbimus* (*videamus*) *te*; item c: *Quibus dixit Jesus: Creditis posse me hoc facere? Qui responderunt ei: Ita, domine.*

34. ο $\overline{\iota\varsigma}$: syr^{cu} et^{sch} om | *ομματων* cum BDLZ 13. 69. 124. 346. Or^{3,736} ... ς Ti *οφθαλμων* cum ℵCN unc^{12} al pler (Or^{3,728} liberrime *αψαμενοσ αυτων των οφθαλμ.*) Bas$^{se\,188}$ Dam$^{par\,553}$ | *αυτων*: B ante *τ. ομμ.* pon | *ανεβλεψ.* cum ℵBDLZ al^{10} it (exc q) vg sah cop syr^{cu} syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm aeth Bas^{se} Dam$^{par\,553\,cod}$ ... ς Ti add *αυτων οι οφθαλμοι* cum CN unc^{12} al pler q syr^{sch} (*aperti sunt oculi eorum*) syr$^{p\,txt}$

XXI. 1. *ηγγισαν* cum ℵBC*DEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler it^{pler} vg sah cop syr^{p} Or^{3,729} et ^{736} ... c^{3}V^{mg} al mu (inprimis evglstaria) b e gat sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop^{dz} aeth Or^{4,181} Chr *ηγγισεν* (c^{3}V^{mg} al add h. l. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ et om postea) | *ηλθον* (ita et. ℵ^{c} b aeth cop^{dz}) ... ℵ*C^{3}EUV^{mg}Δ al e q gat sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Or^{4,181} Chr *ηλθεν* | *εισ* sec: Δ om | *βηθφαγη*

θητὰσ 2 λέγων αὐτοῖσ· πορεύεσθε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι
ὑμῶν, καὶ εὐθὺσ εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆσ·
λύσαντεσ ἀγάγετέ μοι. 3 καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύ-
ριοσ αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺσ δὲ ἀποστελεῖ αὐτούσ. 4 [207.7] τοῦτο
δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντοσ·

---

cum ℵB*C[2](*latet)DEGHM*N[2]SVΔ al pl it vg (it pler vg *bethphage*, d *betphage*, e *vethpagae*, h am fu al *bethfage*, for *bethfaget*) syr[omn] (et. syr[p] mg graece) Or[3,736. 743] et [4,181. 191] Chr; item Z sah cop βηδφαγη ... Ti βηθσφαγ. cum B[2]FKM[2]N*UXΓΠ al[100] fere; item L 47[ev] βησφαγ. Praeterea C[2] 13. 33. 69. al syr[hr] add και βηθανιαν :: e Mc et Lc | εισ (C[2] και εισ) το cum BC[2](*latet) 33. g[scr], item (*in montem*) b c e ff[1. 2.] h n q Or[3,729] (:: ita nemo in Mc, U tantum in Lc) ... ς προσ το (:: ut Mc et Lc) cum ℵDEGHKLMNSUVXΓΔΠ al pler, item (*ad montem*) f g[1. 2.] vg Or[3,736] et [4,181] Chr | ισ̅ cum BDEHV 22* al mu Or[4,181] ... ς Ln ο ισ̅ cum ℵC[2]GKLMNSUXΓΔΠ al longe pl (N al post απεστ., M al post μαθ. pon) Or[3,729] (:: Mt ισ̅ raro sed passim, Ioh plerumq, testibus plurimis ο ισ̅ substituentibus. Tamen fit etiam ut ο ισ̅ praeferendum videatur alteri scripturae.) | μαθητασ: 13. 28. 33. 124. 157. 243. 346. arm Chr (ut[mo 5] et[al]), item it (non item vg) Hil add αυτου (et quidem h Hil *duos ex discip. suis*)

2. πορευεσθε (Gb') cum ℵBDLZ al[7] Or[4,181] Eus[dem 379] (κατα τον ματθαι. ειπεν) Chr ... ς Ti πορευθητε cum CEGHKMNSUVXΓΔΠ al pler | κατεναντι (Gb') cum ℵBCDLZ al[7] Or[4,187] et [181cod] Eus[dem 379] Chr ... ς Ti απεναντι c. EGHKMNSUVXΓΔΠ al pler Or[4,181ed] Eus[dem 456] (lib πορευθεντεσ εισ την απε. κωμ. ευρησετε) et[ecl 125] | ευθυσ cum ℵLZ ... ς Ln Ti ευθεωσ c. BCDN unc[12] al omn[vid] Or[4,181] Eus[dem 379] ... al[3] a b c ff[1.] h n cop syr[cu] (ιδου pro ευθ.) Chr (Eus[bis libere]) Or[int 2,324] om | αγαγετε cum ℵCLNZ unc[13] al fere omn Or[4,181] Eus[dem 379] et [456] et [ecl 126] cat[ox] Chr ... Ln αγετε cum BD 56. 58. (:: αγαγετε et. Lc; sed cf ad 13, 30. 21, 18)

3. εαν: D αν | τι (Or[3,740] et [4,188] item [4,187] Chr): D 157. aeth Or[4,181] Eus[dem 456] et [ecl 126] τι ποιειτε :: cf Mc | αυτων: ℵ αυτου | χρ. εχει: D*[gr] (ipse* corr?) εχ. χρ. | ευθυσ cum ℵBL Or[4,181] et [188] .... ς Ln Ti ευθεωσ cum CDN unc[12] al omn[vid] Or[3,740] Chr | ευθ. δε (et. Or[ter]): D 33. al pauc it (exc q) vg syr[cu] et[sch] (non item[p]) και ευθ. | αποστελει (prob Schu) cum ℵBD[gr]HM (H -έλη, M -έλει) 69. al it (et. δ, exc d h) vg sah cop arm [edd] aeth Or[3,737] et [740] et [4,181. 187 sq] Op ... Gb Sz αποστελλει cum CEGKLNSUVXZΓΔΠ al[150] fere d h syr[omn] arm[zoh] pers[w] Chr :: cf Mc

4. τουτο δε cum ℵC*DLZ it[pler] am fu for emm san fr syr[cu] cop aeth pers[w] Or[4,181] Chr (et.[mo 5]) Hil al ... ς (Gb[oo]) Ti add ολον cum BC[3]N unc[12] al omn[vid] g[2.] q vg[ed] (et. gat) sax syr[sch] et[p] sah arm pers[p] Op :: cf 1, 22. 26, 56 | δια (et. Or[4,181]): LZ al[4] υπο | προφητου: 42. a c h Chr Hil praem (ita et. a c h Hil) vel add (ut Chr) ζαχαριου (sic M al in marg notatum habent), item al[2] aeth ησαϊου

*Zach 9, 9 *Es 62, 11 5 εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύσ σου ἔρχεταί σοι πραΰσ
καὶ ἐπιβεβηκὼσ ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. 6 $^{208.2}$ πο-
ρευθέντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντεσ καθὼσ προσέταξεν αὐ-
τοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, 7 ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν
ἐπ᾽ αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 ὁ δὲ πλεῖ-

5. *πραϋσ* (Or^{4,188} et^{3,738} diserte: *προτεταγμένα τοῦ πραΰσ οὐκ ἐξέθετο ὁ ματθ. οὕτωσ ἔχοντα· δίκαιοσ καὶ σώζων αὐτόσ.*): syr^{cu} aeth^{rom} praem *iustus et* (:: ut LXX) | *και επιβεβ.* cum ℵBCNZ unc^{14} al omn fere c f g$^{1.2.}$ q am for emm Or^{4,181}et$^{187\,sq}$ Chr (:: ita et. LXX) ... Ti om *και* cum D 61. a b e ff$^{1.2.}$ h vg^{ed} fu san gat fr aeth Cyp al | *και επι πωλ.* cum ℵBLN 1. 124. syr^{cu} et^{sch} syr^{p} c.* sah aeth ... ς om *επι* cum CDEFGHKMSUVXΓΔΠ al omn fere it vg cop arm Or^{4,181}et^{187} :: ut LXX | *υιον υποζυγιου* cum ℵ*et^{c}BCD^{a}N unc^{13} al omn^{vid} f q vg syr^{omn} (et. p mg graec) sah Or^{4,187}et^{188} Chr ... D* *υιον υποζυγιον* (d omisso *υιον* *pullum subiugalem*), item *pullum novellum subiugalem* b c ff$^{2.}$ h (sed b *sedens super pullum asinae nov. subi.*) Hil ... ℵ^{a} vel ^{b} LZ e am* *υποζυγιου* absque *υιον*, 1. nil nisi *νεον*, Cyr$^{glaph\,231\,lib}$ *επιβεβηκ. επι υποζυγιον και πωλον νεον* (Or^{3,738} *αντι του* [apud Mt]· *και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υι. υποζ. το* [ap. Zach]· *και επιβεβ. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η ωσ εν τισι· πωλον υποζυγιου.* Paullo post vero de loco Zach sic: *χρη δε και τουτο ειδεναι, οτι πεντε περιτυχοντεσ εκδοσεσι του ζαχαριου, παρα μεν τοισ εβδομηκ. και τω ακυλα ευρομεν το· αυτοσ πραϋσ και επιβε. επι υποζυγιον και πωλον νεον, η· επι ονου και πωλου υιου οναδων· παρα δε θεοδοτιωνι· αυτοσ επακουων και επιβε. επι ονον και πωλ. υιον ονου· παρα δε συμμαχω· αυτοσ πτωχοσ και επιβεβ. επι ονον κ. πωλ. υιον οναδοσ· εν δε τη πεμπτη εκδοσει· αυτοσ πτωχοσ και επιβε. επι υποζυγιον κ. πωλον υιον ονου.*)

6. *δε*: F om | *και ποιησαντεσ* et *ηγαγον*: D al^{2} sah it vg *εποιησαν* et *και* (hoc et. ℵ^{a} adscripsit sed rursus exstinxit) *ηγαγον* (similiter syr^{cu} et^{sch} *et abierunt – et fecerunt – et adduxerunt*) | *καθωσ*: G Eus$^{dem\,456}$ *καθα* | *προσεταξ.* cum ℵEFGHKLMNSUVXZΓΔΠ al fere omn Or^{3,744} et$^{4,181.187}$ Eus$^{ecl\,126}$ et$^{dem\,456}$ ... Ln Ti *συνεταξ.* c. BCD 33. 48^{ev} (:: *συνεταξ.* apud solum Mt 26, 19. 27, 10; sed nec *συνετ.* nec *προσετ.* ut 1, 24. 8, 4. fluctuare solet)

7. *ηγαγον*: vide ad v. 6 | *επ* cum ℵBDLZ 33. 69. Or^{4,181}et^{187} ... ς Ti *επανω* cum CN unc^{13} al fere omn | *αυτων*: D a b e f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ q (non item c g$^{1.}$ nec vg) Or$^{4,181\,cod}$ *αυτον* | *τ. ιματια* cum ℵ*BD b e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ gat arm ... ς Ti add *αυτων*, Ln [*αυτ.*] cum ℵ^{a}CNZ unc^{14} al omn^{vid} a c f g$^{1.}$ q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm^{cod} aeth Or^{4,181} (et^{187} *εαυτων*) :: ut Mc (et Lc) | *επεκαθισεν* (et. ς Gb Sz) cum BCFMSUVXΓΔ (item Π al *επεκαθησεν*, Z certe *επ....*) al pl sah syr^{p} arm Or^{4,181}et$^{187\,sq}$; item NΠ al *εκαθισεν*, K al *εκαθησεν*, D *εκαθητο*; item *sedebat* a b c d e ff$^{1.2.}$, *sedit* f h q; *et equitavit Jesus* syr^{cu} et^{sch} aeth ... ς^{e} *επεκαθισαν* cum ℵ^{c} al; L al *επεκαθησαν*, ℵ* *εκαθισαν*, item g$^{1.2.}$ vg cop *sedere fecerunt* ... EG 1. al om *και επεκαθ. επ. αυτ.* | *επαν. αυτων* (g$^{2.}$ l vg Op

στοσ ὄχλοσ ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ
ἔκοπτον κλάδουσ ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωσαν ἐν τῇ ὁδῷ.
9 $^{209.1}$ *οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντεσ αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ*
ἔκραζον λέγοντεσ· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ *Ps 118, 26
ἐν ὀνόματι κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ. 10 $^{210.10}$ *Καὶ εἰσ-*
ελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλισ λέγουσα·
τίσ ἐστιν οὗτοσ; 11 *οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· οὗτόσ ἐστιν ὁ προφήτησ*
Ἰησοῦσ ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆσ Γαλιλαίασ.

---

nil nisi *desuper*): D 27^{ev} b c e f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ h q (hi omnes *super eum*; a ut puto *super ea*, Blanch. *super ea..*) syr^{sch} et^{hr} *επ. αυτου* ... ℵ* *επανω επ αυτων*, ℵ^{c} *επανω αυτον*

8. *εαυτων* cum ℵBCNZ unc^{12} al pler Or^{4,181} ... DLΔ al plus^{20} *αυτων*, idque 13. 262. al (ut et. it vg al) post *ιματ.* pon | *απο*: N *εκ* :: cf Mc | *εστρωσαν* (*straverunt*) sec cum ℵ*D (Δ *εστρωσν*) c e ff$^{2.}$ q cop Or^{4,187} (totum versum citat) ... ς Ln Ti *εστρωννυον* (*sternebant*) cum ℵcBCNZ unc^{12} al omn^{vid} b f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg sah syrr (:: videtur hoc magis ad *εκοπτον* accommodatum - nemo *εκοψαν* – quam *εστρωσαν* ad id quod praecessit. Lc *υπεστρωννυον τα ιματ. α.* et Mc *τα ιμ. α. εστρωσαν*, sed neuter repetit.) | *εν*: EF al om

9. *αυτον* cum ℵBCDL 1. 33. 69. 124. 157. ff$^{1.}$ sah cop syrr aeth Or^{4,181} Eus$^{dem\ 459}$ (*κατα τον θειον ευαγγελιστην οι οχλοι προαγοντεσ αυτον και ακολουθουντεσ επευφημουν λεγοντεσ* etc) ... ς om cum EFGHKMN SUVXΓΔΠ al pler it (exc ff$^{1.}$) vg arm :: ut Mc | Δ om *οι* ante *ακολ.* | *εκραζον* (D -*ζαν*, d *clamabant*): L al pauc Or^{4,181} (sed om h. l. *λεγοντεσ*, contra ^{2,583} *εκραζον λεγοντεσ*) *εκραξαν* | *ωσαννα* (F *ὡσαννὰ*, D* *οσσανα*, L *ωσάνα* et infra *ὥσανα*): huic spir. conveniunt *osanna* (vg c f ff$^{1.2.}$ h q) *ozanna* (g$^{2.}$) *ossanna* (a b g$^{1.}$) *ossana* (d e); in pler (ut Π, non tamen omn) cdd^{gr} *ὡσἀννὰ* vel *ὡσαννὰ* (ς *ὡσαννὰ*) legitur | *δαυειδ*: cf ad 1, 1 | *εν υψιστοισ*: syr^{cu} add *et egressi sunt in occursum eius multi* (*εξηλθον εισ υπαντησιν αυτω* Ioh 12, 15) *et gaudebant et laudabant deum propter omne quod viderunt* (*ηρξαντο – χαιροντεσ αινειν τον θεον – περι πα. ων ειδον δυναμ.* Lc 19, 37).

10. *εισελθοντοσ* (ita ℵ^{c}): ℵ* 237. 238. b^{scr} *ελθοντοσ*

11. *οι δε οχλοι* (et. Or^{4,180}, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg *populi* et f *turbae*, g$^{1.}$ am *populus*, q *turba*): D a b c e ff$^{1.}$ h *οι δε πολλοι*, item 1. 22. *οι* (1. om) *πολλοι δε* (Or^{3,747} *πολλοι*) | *ελεγον* (*dicebant* vel *dicebat* f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h q vg): D *ειπον* (a b c d e *dixerunt*). Praeterea N add *οτι* | *ο προφητ. ις̅* cum ℵBD 157. sah cop arm Or^{4,187} Eus$^{dem\ 459}$ ... ς Ti *ις̅* (13. 124. al^{5} a om; e *Christus*) *ο* (Δ om) *προφη.* cum CEFGHKLMNSUVXΓΔΠ al fere omn it vg syrr aeth Or^{3,747} et ^{4,180} Chr | *ο απο*: DΔ om *ο* | *ναζαρεθ* (et. ς^{e}) cum ℵBCDEHKUVXΠ al pl it^{pler} vg sah cop Eus^{dem}, item Δ -*ραθ* ... ς Gb Sz *ναζαρετ* cum FGLMNSΓ al certe mu d e (a *propheta Nazareti Galil.*) Or$^{3,747.4,180}$ et^{alib} Chr

12—13 Mc 11, 15—17 Lc 19, 45 s Io 2, 13—17 12 $^{211.1}$ Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦσ εἰσ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ
ἐξέβαλεν πάντασ τοὺσ πωλοῦντασ καὶ ἀγοράζοντασ ἐν τῷ ἱερῷ,
καὶ τὰσ τραπέζασ τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰσ καθέδρασ
* Es 56, 7 · Ier 7, 11 τῶν πωλούντων τὰσ περιστεράσ, 13 καὶ λέγει αὐτοῖσ· γέγραπται·
ὁ οἶκόσ μου οἶκοσ προσευχῆσ κληθήσεται, ὑμεῖσ δὲ αὐτὸν ποιεῖτε
σπήλαιον λῃστῶν. 14 $^{212.10}$ Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ
χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούσ. 15 $^{213.5}$ ἰδόντεσ δὲ
οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺσ
παῖδασ τοὺσ κράζοντασ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντασ· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ
* Ps 8, 3 Δαυείδ, ἠγανάκτησαν, 16 καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεισ τί οὗτοι λέγου-

12. *εισηλθεν* (G *εισελθων*) – *και*: Chr *εισελθων* | $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵ*(et^{cb})BCEHMV XΔ al^{15} fere Or^{3,750} et$^{4,180.187}$ ... ς ο $\overline{\iota\varsigma}$ cum DFGKLNSUΓΠ al longe pl Or^{3,748} | *του θεου* cum CDEFGHKMNSUVXΓΔΠ al fere omn it (exc b) vg syr^{cu} et^{utr} Or$^{3,748\,sqq\,ter}$ Bas$^{eth\,258}$ ... Ln om cum ℵBL al^{3} b sah cop arm aeth sax Or^{4,180} et^{187} Meth^{824} Chr Hil :: at deest in Mc et Lc, nec alibi *τ. ιερ. τ. θε.* | *εξεβαλεν*: syr^{cu} add *εκ του ιερ. του θεου*, omisso *εν τω ιερω*

13. *ὁ*: D* om | *κληθησεται*: syr^{cu} add *omnibus gentibus* | *αυτον*: N al^{8} post *εποιησατ.* pon (item it vg Ir^{int} Hil *fecistis illam*) | *ποιειτε* cum ℵBL 124. cop aeth Or^{4,180} et^{187} Eus$^{dem\,401}$ ... ς *εποιησατε* cum CDEFG HKMNSUVXΓΔΠ al pler Bas$^{eth\,258}$ (:: ut Lc); item 1. Iust$^{tr\,17}$ (*δυσχρηστοσ γαρ υμιν εδοξεν ειναι βοων παρ υμιν· γεγραπται· ο οικ. μου οικ. προσ. εστιν, υμεισ δε πεποιηκ. αυτ. σπηλ. ληστ. και τασ τραπεζ. των εν τω να. κολλυβ. κατεστρεψε*) Or^{3,752} et^{755} *πεποιηκατε* (:: ut Mc). Item *fecistis* it vg sah arm Ir$^{int\,229}$

14. *προσηλθον*: ita in ℵ ipsa prima manu? ex *-ελθοντεσ* factum | *τυφλ. κ. χωλ.* cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. al it vg cop arm aeth syr^{sch} (syr^{cu} *τυφλ. κ. κωφοι*, syr^{hr} *τυ. κ. κωφ. κ. χωλ.*) Or$^{3,755\,bis}$ ... Gb'' *χωλ. κ. τυφλ.* cum CEFGHKMNSUVΓΔΠ al^{100} fere sah syr^{p} Meth^{824} Chr (:: cf ad Lc 14, 21)

15. *οι αρχ. και οι* (KΠ* al om) *γραμμ.* (et. Or^{3,755}): 69. 124. 346. y^{scr} syr^{cu} *οι γραμμ. κ. οι αρχ.* | *εποιησεν*: 28. al it^{pler} (non item c g^{1} q vg) Or^{3,755} (*μετα τουτο γεγραπται οτι οι αρχ. κ. οι γρ. καιτοιγε ιδοντεσ τα θαυμ. α εποι. ο $\overline{\iota\varsigma}$ και των παιδων ακουοντεσ δοξαζοντων* etc) add *ο $\overline{\iota\varsigma}$* | *τουσ κραζ.* cum ℵBDLN ... ς om *τουσ* c. C unc^{12} al omn^{vid} Or^{2,583} Meth^{824} | *ωσαννα* (D* rursus *οσσανα*): cf ad v. 9 | *υιω*: Or^{2,283} ζητήσεισ δὲ πότερον ταὐτόν ἐστιν οἶκοσ δαυ. καὶ υἱὸσ δαυ. καὶ εἰ μὴ ταὐτόν ἐστιν, ἡμάρτηται τὸ κατὰ ματθ. γραφικῶσ· ὄφειλον ἔχειν ἤτοι δίσ· τῷ οἴκῳ δαυ. ἤτοι· τῷ υἱῷ δαυ. Sunt haec in vv. 9. et 15. dicta; altero igitur loco *οικω*, altero *υιω* scriptum invenit: at nunc quidem Or neutro loco aliter quam *υιω* legisse invenitur. | *δαυειδ*: cf ad 1, 1

16. *ειπαν* cum ℵBDL ... ς *ειπον* cum CN unc^{12} al omn^{vid} | *ακουεισ* (et. Or^{2,583} et^{3,756} Ir$^{int\,210}$): FH 28. 108. 157. 238. 346. al^{20} fere syr^{cu} cop

σιν; ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στό-
ματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; 17 [214. 6] καὶ
καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ
ηὐλίσθη ἐκεῖ.

18 Πρωῒ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. 19 καὶ 18—22 Mc 11, 12—14
ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν 19—24
ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρ-
πὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ.
20 καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· πῶς παραχρῆμα
ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 [215. 6] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ
τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ
βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 [216. 4] καὶ πάντα ὅσα ἂν
αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήμψεσθε.

Chr praem ουκ | λεγει: K al[10] fere it vg (sed non am for san) ειπεν | αυτοις: D*[gr] αυτω | οτι cum BCN unc[13] al pler c f g[1.2.] l vg syr[omn] cop arm Clem[105] Or[2,583] et [3,756 bis] Eus[ps 37] ... ℵD al[6] b e ff[1.2.] h aeth Meth[825] Chr (Or[3,756 ult] πληρουται επ αυτων το· εκ etc huc non valet, nec [757] ως μη νενοηκοτας το· εκ etc) Ir[int 240] om

17. καταλιπων c. ℵBE[2]GHNΓΠ al pl ... CDE*FKLMUΔ (L -λειπων, pler -πών, M -πῶν) al -λειπων: cf 4, 13. 16, 4. | εξω τ. πολεως: ℵ* (suppl[a]) om | ηυλισθη (Δ υλισεν) εκει: C* ηυλισθησαν. Praeterea mm sax add *et docebat eos de regno dei*, item alii cdd[vg] testante correctorio: „Ecclesia addit quod Graeci, Hier., Raban., antiqui et glossati non habent."

18. πρωι cum ℵ*BD x[scr] ... ς Ln (ex errore) Ti πρωιας cum CN unc[12] al omn fere Chr | επαναγαγων c. ℵ*B*L ... ς Ln επαναγων c. ℵ[c]B[2]CEFGH KMNSUVΓΔΠ al omn[vid] (Or[3,757] τοτε επαναγει εις την πολιν ην καταλελοιπε - και επαναγων εις αυτην πεινα nil probat); item D παραγων et it[pl] syr[cu] Hil *transiens* (f g[1.2.] q vg *revertens*) :: cf ad 13, 30. 21, 2. Praeterea M al pauc a c add ο ις

19. επ αυτην: L επ αυτης | ευρεν: ℵ* ([a]suppl) om | ου μηκ. cum BL ... ς om ου cum ℵCD unc[12] al omn[vid] Or [3,757] et [760 sq] Meth [739] Petr[4,27] (:: μηκετι Mc, nec ullus praem ου) | εκ σου: D al εξου (cf ad 2, 6) | γενηται: ℵ Or[3,757.760.761] γενοιτο | M η συκ. παραχρ.

20. η (D[corr] om: ex errore?) συκη: 238. b c e (om et. v. 19.) ff[1.2.] g[1.2.] l vg Hier om (non item f h q gat Op)

21. ποιησετε: H y[scr] al -σητε | καν etc: D al και τω ορ. τουτ. εαν ειπ. | γενησεται (Π praem και): syr[cu] add *vobis sic*

22. αν cum ℵBHUΘ[c] al mu Or[3,757] ... Ti εαν c. CEFGKLMSVΔΠ al longe pl Clem[307] Or[3,759] ... D om | L αιτησησθαι | λημψ. cum ℵB*DLΘ[c] ... ς ληψ. cum B[2]C unc[11] al omn[vid]

23–27 Mc 11, 27–33 Lc 20, 1–8

23. $^{217.2}$ *Καὶ ἐλθόντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ
διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντεσ· ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ; καὶ τίσ σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύ-
την;* 24 *ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐρωτήσω ὑμᾶσ κἀγὼ
λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ·* 25 *τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀν-
θρώπων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖσ λέγοντεσ·* 26 *ἐὰν εἴπωμεν·
ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ
εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντεσ γὰρ ὡσ
προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην.* 27 *καὶ ἀποκριθέντεσ τῷ Ἰησοῦ
εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖσ καὶ αὐτόσ· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν*

23. *ελθοντοσ αυτου* cum ℵBCDL 1. 13. 33. 69. 124. Or^{3,764}et^{810} ... ς Ti *ελθοντι* (K al *εισελθ.*) *αυτω* cum EFGHKMSUVΔΠΘ^{c} al pler | *προσηλθον*: 33. *-θαν* | *διδασκοντι* (et. Or^{3,764}et^{810}): 44^{ev} a b c e ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h l (non item f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q vg) syr^{cu} om | Δ om *οι* sec | *και τισ*: c ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ *η τισ* :: ut Mc et Lc | *εδωκεν*: Θ^{c} post *εξου. ταυτ.* pon (157. post *εξου.*) :: ut Mc

24. *δε* cum ℵBCDΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} f g$^{2\cdot}$ q syr^{p} Op ... Ti Ln om c. LZ it^{pl} vg cop (syr^{cu} et^{sch} arm aeth) | *ερωτησω*: D al mu *επερωτησω* :: ut Mc; cf et. D ad Lc | *καγω* bis: ℵ *και εγω*, sec loc et. 33. 69. al | *λογ. ενα* cum ℵBZΘ^{c} unc^{11} al pler ... CDF al plus^{15} it (exc q) vg Or^{4,130} *ενα λογον* :: cf Mc et Lc | *ον* (L *ο*): D* om, item d *si dixeritis mihi, et ego*; c e ff$^{1\cdot}$ h *dicite mihi, et ego*

25. *το* sec cum ℵBCZ 33. 48^{ev} (1. *του ιω.*) Or^{4,130} ... ς om cum D unc^{12} al pler Cyr$^{glaph\,232}$ (:: cf ad Mc et Lc, ubi similiter lectio fluct) | B *ιωανου* | *διελογιζοντο*: G *παρελογ.* | *παρ* cum ℵCDEFGHKMSUVΔΠ al pler ... Ln *εν* cum BLM^{mg}Z al^{6} Cyr^{glaph} (it vg *inter se*, Aug *apud semetipsos*) :: cf 16, 7. 8 ubi *διελογ. εν εαυτ.* non fluct | *εαυτοισ*: L *αυτοισ*

26. *ημιν*: H al pauc *υμιν* | *ουν* c. ℵBCEFGHKMSUVZΔΠ al longe pl c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ h vg syr^{cu} et^{p} cop arm aeth Cyr$^{glaph\,232}$ Ps-Ath$^{maced\,477}$ Chr... DL 28. 126. al plus^{20} a b e ff$^{2\cdot}$ q syr^{sch} Or^{4,130} om :: ut Mc et Lc | *ουκ επιστ.*: H b e Op *ου πιστευετε* | *ωσ προφητ.* h. l. cum ℵBCLZ 33. 157. 238. syr^{cu} et^{sch} Cyr^{glaph} (Aug^{libere} *quia tanq. proph. habebant Ioh., quia proph. habent Ioh.*) ... ς post *τ. ιωανν.* cum DEFGHKMSUVΔΠ al pler it (ff$^{1\cdot}$ *omnes enim Ioh. ut proph. habuerunt*) vg syr^{p} arm | *εχουσιν*: 1. al pauc a c f ff$^{1\cdot}$ (vide ante) g$^{2\cdot}$ h q vg (non item b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ am san) syr^{cu} et^{sch} arm^{edd} Cyr^{glaph} *ειχον* :: ut Mc | B *ιωανην*

27. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* c. BCZ unc^{12} al omn^{vid} | *και αυτοσ* (ita et. b f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg syr^{p}): ℵ (a) e ff$^{1\cdot}$ h syr^{cu} et^{sch} *ο ις̅*, item *et Jesus* c ff$^{2\cdot}$ | *λεγω υμιν* (:: ut et. Mc et Lc): MΔΠ al^{10} fere b c e f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ h q (non g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg) Or^{3,764}et^{769} *υμ. λεγ.*

ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 [218. 10] Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος
εἶχεν τέκνα δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε σήμε-
ρον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω,
ὕστερον μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 30 προσελθὼν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἶπεν

---

28. *ανθρωπ.* cum ℵBDLZΠ unc[6] al pl g[2.] am for harl* gat aeth Or[3,770] et[774] Chr ... Ln add *τισ* cum CEMUΔ 1. 33. al plus[70] it[pler] vg (et. fu san emm) syrr arm Or[3,786] Eus[luc 166] Cyr[glaph 103] Ps-Ath[dispu 171] Op | *τεκν. δυο* cum ℵCDLXZΠ unc[10] al pler Or[3,770] et [774] et [786] Eus[luc] Cyr[glaph] (Chr *υιουσ δυο*, sed[cdd] et. *δυ. υι.*, *τε. δυο*, *δυ. τε.*) ... Ln *δυο τεκν.* cum B 142. 299. (item it vg Hil) (Ps-Ath[dispu] *δυ. υιουσ*) | *προσελθων* absq *και* cum ℵ*LZ e ff[1.] cop (syr[cu] nec *και* nec *προσελθ.* habet) Or [3,770] Ps-Ath[dispu] ... ς Ln praem *και* cum ℵ[c]BCDXΠ unc[10] al omn[vid] it[pler] vg syr[utr] al Eus[luc] Cyr[glaph] | *εν τω αμπ.* (et. ff[1.2.] g[2.] vg): D a b c e f g[1.] h q for emm (non item am san al) Ps-Ath[dispu] Chr Dam[2,809] *εισ τον* (D* *το*) *αμπελωνα* | *αμπελ.* sine *μου* cum ℵC*DKLMΔΠ* al[30] fere a b e f ff[1.2.] h q syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth Or[3,770 a] Chr Dam[2,809] ... ς (Gb[00]) Ln add *μου* c. BC[2]XZΠ[2] unc[7] al pl c g[1.2.] l vg cop Or[3,770 c] Eus luc Cyr[glaph] Ps-Ath[dispu] Op

29. *ο δε αποκριθεισ*: syr[cu] om | *ου θελω, υστερ.* (ita cum ℵ*Π b e g[2.] h, item B v. 30; a ff[1.] *et postea*; nec Or[3,770] agnoscit *δε*: ς Ti add *δε* cum ℵ[c]CDLXZ unc[11] al omn[vid] it[mu] vg syr[cu] et[utr] al Eus Cyr) cum ℵCDLXZ unc[11] al pler it vg syr[cu] et[utr] al Or[3,770] (commentatur his: *ηνικα μεντοι ο πρωτοσ ειπεν· ου θελω, προσηλθεν ο πατηρ τω ετερω - ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ ειπε μεν· εγω κυριε, ουκ εληλυθε δε* etc) Eus[luc] Cyr[glaph] Chr Ir[int 280] (agnoscit ordinem nostrum his: *quorum alter quidem contradixit patri et postea poenitetur - - alter autem pollicitus est abire, statim promittens patri, non abiit autem etc*) Hil (similiter agnoscit: *filius senior qui iturum se ad opus negaverit* etc) ... B 4. 13. 69. 124. 238. 262. 346. tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd 2] ar[p] ar[e] Ps-Ath[dispu] *εγω* (13. 69. 124. tol[2] arm *υπαγω*) *κυριε, και ουκ απηλθεν.* Hunc ordinem confirmant Isid[4,85] (*ο δε* $\overline{\chi\varsigma}$ *δυο προθεισ ενοσ πατροσ παιδασ, τον μεν ακουσαντα εισ τ. αμπ. απελθειν κ. εργασασθαι κ. υποσχομενον μεν, μη απεληλυθοτα δε εμεμψατο· τον δε μη επαγγειλαμενον, εργασαμενον δε απεδεξατο*) et Dam (hom. in ficum p. 808 sq *δυο γαρ υιοι, φησιν, ησαν ενι πατρι, και ειπεν τω ενι· πορευου εργαζου εισ τον αμπελωνα. ο δε υπεσχετο μεν, ουκ επληρωσε δε την υποσχεσιν. ειτα φησι προσ τον ετερον· ο δε απηρνησατο μεν λογω, εργω δε το προσταχθεν εξεπερανε.*) | *απηλθεν*: D it[pl] (non f g[1.2.] q) syr[cu] (syr[hr] ad v. 30) add *εισ τον αμπελωνα*

30. *προσελθ. δε* cum ℵBDLZ 1. 33. 69. 124. it (exc h q) vg cop syr[hr] arm Cyr[glaph 103] ... ς *και προσελθ.* cum CXΔΠ unc[9] al pler h q syr[utr] (syr[cu] aeth *και* sine *πρ.*) Eus[luc 166] Chr | *ετερω* cum ℵ*C*DEFGHKUXΔΠ al[100] fere (item *ad alterum* it vg, item syrr arm aeth) Or[3,770] (vide ad v. 29) Eus[luc] Cyr[glaph] Ps-Ath[dispu] ... ς (= Gb Sz, sed Gb') Ln *δευτερω* cum ℵ[c]BC[2]LMSVZ al mu Chr (Or[3,770] *ειτα αποκριθεισ ο δευτεροσ* vix

ὡσαύτως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν.
31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; λέγουσιν· ὁ

probat, minus etiam [3,786] οτι ειπεν ο δευτερ. υιος) | ο δε αποκρ. ειπ. (ℵ[c] suppl): ℵ* om | εγω (it vg *eo*; vide 13. 69. etc v. 29) κυριε (D add υπαγω), και ουκ απηλθεν cum iisdem qui v. 29 ου θελω, υστερον etc... B al[7] tol[2] cop syr[hr] arm aeth[cdd2] arr Ps-Ath[dispu] ου θελω, υστερον (minusc Ps-Ath add δε, item vv aliq?) μεταμεληθεις απηλθεν (syr[hr] add εις τον αμπ.)

31. δυο (D* δυω): syr[cu] add *ut vobis videtur* | εποιησεν: D ff[1.] post τ. θε. τ. πατρ. (V al syr[cu] cop Ps-Ath[dispu] add αυτου) | λεγουσιν cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. al[vid] g[1.] l am for emm san tol fr sax cop arm aeth Chr ... ς add αυτω cum CXΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg (et. gat mm al) syrr Eus[luc] | ο πρωτος cum ℵCLXΔΠ unc[9] al pler c f g[2.] q vg (et. emm gat mm al) fr syr[cu] et[utr] aeth ar[c] Hipp ([138] e catena Nicephori in pentat. etc και εν τω ευαγγ. δε τον ποιησαντα το θελημ. του πατρος ειπεν· ο πρωτος. Sed vide post) Eus[luc 166] (et rursus [167] εκεινων δε ομολογησαντων οτι ο πρωτος, τις ην ουτος ο πρωτ. διασαφει, λεγων· οι τελωναι etc) Chr Hier et quidem ex veris (veteribus?) quae dicit exemplaribus (in h. l. *Quod dicitur*: Quis ex duobus fecit voluntatem patris, *et illi dicunt* Novissimus: *sciendum est in veris exemplarib. non haberi* Novissimum *sed* Primum, *ut proprio iudicio condemnentur. Si autem* Novissimum *voluerimus legere, manifesta est interpretatio, ut dicamus intelligere quidem veritatem Iudaeos, sed tergiversari, et nolle dicere quod sentiunt; sicut et baptismum Iohannis scientes esse de caelo dicere noluerunt.*) ... Ln ο υστερος cum B; 4. ο δευτερος (Dam[809] pergit και ψεγεται μεν ο προτερος, ευφημειται δε ο δευτερος), D 13. 69. 124. 238. 262. 346. Hipp ([138] e codice Mus. Brit. burn. 34. - - ειπεν· ο εσχατος. Vide supra) Ps-Ath[dispu] (ερωτα δε ο κυριος· τις - - αποκριθεντες δε οι ιουδαιοι φασιν· ο εσχατ. υιος) ο εσχατος. Item *novissimus* (quod multo rectius ad ο εσχατ. quam ad ο υστερος trahi in promtu est; probat etiam d) a b e ff[1. 2.] g[1.] h l am fu for san tol harl* and sax Aug; item exprimunt *ultimum* cop syr[hr] arm aeth[cdd2] ar[p]. Cf praeterea Hil in h. l. (12) *Deinde ipsa Pharisaeorum responsio quid momenti habeat quaerendum est. Dicunt voluntati* iuniorem *obedisse. Hoc rerum ratio non patitur ut simulata professio meritum perfectae veritatis obtineat, ut plus sit fefellisse spondentem quam perfecisse omnia non pollicentem. Quis autem non malit negari sibi id quod poscat, dummodo id quod poposcerit fiat, quam non fieri quod spondeatur ut fiat* - (14) *Denique non ait noluisse sed non abisse. Res extra culpam infidelitatis est, quia in facti erat difficultate ne fieret. Non igitur ire statim ad opus quod praeceptum est noluit, sed quia ire non poterat non iit. In eo enim necessitatis mora sine crimine voluntatis ostenditur. Et in responsione quidem Pharisaeorum quaedam est necessitas prophetiae. Nam inviti licet confitentur quis obsecutus sit voluntati, iunior scilicet filius, obediens professione, licet non efficiens in tempore: quia fides sola iustificat.* Or vero [3,770] verba λεγουσιν usque λεγει αυτοις ο ις̅ (E* κυριος, sed ipse*

πρῶτοσ. λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι
καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
32 ἦλθεν γὰρ Ἰωάννησ πρὸσ ὑμᾶσ ἐν ὁδῷ δικαιοσύνησ, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ·
ὑμεῖσ δὲ ἰδόντεσ οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.
33 219.2 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότησ, 33–46 Mc 12, 1–12
ὅστισ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ Lc 20, 9–19 *Es 5, 1
ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν
γεωργοῖσ, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸσ τῶν καρ-
πῶν, ἀπέστειλεν τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ λαβεῖν
τοὺσ καρποὺσ αὐτοῦ. 35 καὶ λαβόντεσ οἱ γεωργοὶ τοὺσ δούλουσ
αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν.

---

corr ι̅σ̅) plane praeterit, ita ut in suo codice non invenisse credi possit (id quod credidit ac probavit Ln in praef. ed. mai. tom. 2. pag. V.). Addit enim Or l. l. tanquam de suo: *και φανερον οτι ο ειπων· ου θελω, και υστερον μεταμεληθεισ και απελθων και εργασαμενοσ εισ τον αμπελ. εποιησε το θελημα του πατροσ τω εργω· ο γαρ τω λογω επαγγειλαμενοσ και μη ποιησασ, τοισ εργοισ ηρνησατο ποιειν το θελ. του πατροσ. προσχεσ δε ει δυνασαι χρησθαι τη παραβολη και προσ τουσ ελαττονα μεν η μηδεν επαγγελλομενουσ* etc. Confirmat autem codicem qui videtur Origenis Cyr[glaph 103]; postquam enim textum (-- *δια παραβολησ ημασ εδιδαξεν ο χ̅σ̅. εφη γαρ ουτωσ·*) inde a verbis *ανθρωποσ τισ ειχε τεκν. δυο* usque *τισ εκ τ. δυο εποι. το θε. τ. πατροσ* exscripsit, pergit *ο απελθων δηλονοτι, και ει βραχυ μεταξυ παρεισεδυ το αδρανεσ, οκνειν αναπειθον το υπεσχημενον.* | *οτι οι*: ℵ* om *οτι* (suppl[c])

32. *ιωανν.* (B *ιωανησ*) *πρ. υμ.* cum ℵBCL 33. 157. 209. 48[ev] c aeth Or[3,771] Chr ... ς *πρ. υμ. ιωανν.* cum DXΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg syrr cop | *οι δε* (F om) *τελ. κ. αι πορν.* (X om *κ. αι πο.*) *επιστ. αυτω*: G om | *υμεισ δε* usq *πιστ. αυτω*: Δ om | *ου* cum ℵCLXΔΠ unc[9] al pler Or[3,770] et[771] Chr ... Ln *ουδε* cum B 1. 13. 22. 33. al[6] it (exc c e) vg syrr cop aeth Hil Op ... D c e om (c e *vos autem videntes haec* [e om *haec*] *paenitentiam habuistis postea quod non credidistis* [e add *ei*]) | *αυτω* ult: 33. Or[3,770 sq] *εν αυτω*

33. *ανθρωποσ* cum ℵBC*DKLSVΔΠ al[40] fere it[pl] vg cop syr[p] aeth Or[3,772] et[786] Chr[cdd 2] Lcif Hil ... ς (= Gb Sz) add *τισ* cum C[3]V[mg]X unc[6] al pl e f h m syr[cu] et[sch] arm Eus[theoph 122] Cyr[es 660] Chr Ir[int 277] | K *περιεθηκαν* | *εν αυτω*: ℵ* (suppl[c]) V 69. al[3] om (al *εαυτω*) :: cf Mc | *εξεδετο* cum ℵ*B*CL (in Lc et. A, in Mc et. AK) ... ς Ln *εξεδοτο* c. ℵ[c]B[2]DXΔΠ unc[9] al omn[vid]

34. *αυτου* ult: ff[1.] syr[sch] *vineae eius*; syr[cu] om, item Cyr[lib] Chr

35. *εδειραν*: U al plus[40] *εδηραν* | *απεκτ.* tum *ελιθοβολ.* (ita et. f ff[1.] g[1.2.]

36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλουσ δούλουσ πλείονασ τῶν πρώτων, καὶ
ἐποίησαν αὐτοῖσ ὡσαύτωσ. 37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτοὺσ
τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 οἱ δὲ γεωργοὶ
ἰδόντεσ τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖσ· οὗτόσ ἐστιν ὁ κληρονόμοσ· δεῦτε
ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ
λαβόντεσ αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνοσ καὶ ἀπέκτειναν.
40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ, τί ποιήσει τοῖσ γεωρ-
γοῖσ ἐκείνοισ; 41 λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺσ κακῶσ ἀπολέσει αὐτούσ,
καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοισ γεωργοῖσ, οἵτινεσ ἀποδώσουσιν
αὐτῷ τοὺσ καρποὺσ ἐν τοῖσ καιροῖσ αὐτῶν. 42 λέγει αὐτοῖσ ὁ
Ps 118, 22 s Ἰησοῦσ· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖσ γραφαῖσ· λίθον ὃν ἀπεδοκίμα-
σαν οἱ οἰκοδομοῦντεσ, οὗτοσ ἐγενήθη εἰσ κεφαλὴν γωνίασ· παρὰ
κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖσ ἡμῶν;
43 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ

---

m vg cop arm syr^{p} Or^{3,776} Eus^{theoph}): a b c e ff^{2}· h q syr^{cu} et^{sch} aeth Cyr$^{zach\,679}$ Ir$^{int\,277}$ Lcif *ελιθοβ.* tum *απεκτ.*

36. *παλιν*: ℵ* syr^{sch} *και* (ℵ^{c} om) *παλιν*, D *παλ. ουν*, d *iterum vero* (ff^{1}· *rursus iterum*), cop *rursus etiam*

37. *προσ αυτουσ* (et. f g$^{1\cdot2}$· q vg, item Eus^{theoph}): D al^{4} a b c ff^{2}· h Ir$^{int\,277}$ Lcif *αυτοισ* ... al^{3} e ff^{1}· m Or^{3,782} (Cyr$^{es\,660}$) om | *τ. υι. αυτου*: a b c e ff$^{1\cdot2}$· h m Ir^{int} Lcif (non g$^{1\cdot2}$· q vg) add *unicum*, f *unigenitum* | *λεγων*: 61. b c e ff^{2}· h (non a f ff^{1}· g$^{1\cdot2}$· m q vg) syr^{cu} et^{sch} arm (non syr^{p} cop aeth) Chr (diserte) Ir^{int} Op (non Eus Lcif Amb) add *ισωσ* (*forte, forsitan*) :: e Lc

38. *εν εαυτοισ* (L *αυτ.*): V om | *σχωμεν* (Gb') cum ℵBDLZ 1. 22. 33. arm Or^{3,776} Cyr$^{ioh\,110.\,261}$ et (addito *εαυτοισ*) $^{es\,660}$et ^{deipar} ap Mai^{89}, item *habebimus, habeamus* it^{pler} vg Ir^{int} Lcif ... ς *κατασχωμεν* cum CXΔΠ unc^{9} al pler (ff^{1}· m *possideamus*, Op *obtinebimus*) Eus^{theo} Chr

39. *εξεβαλον* cum BCXΔΠ unc^{10} al omn^{vid} Or^{3,784} Eus^{theoph} Cyr^{deipar}: ℵ *εβαλον* (:: *εκβαλλειν* apud Mc et Lc), D *εξεβαλαν*, Z *εξεβαλλον* | *και απεκτειναν* (ita et. f ff^{1}· g$^{1\cdot2}$· m q vg Ir$^{int\,277}$): D a b c e ff^{2}· h mm Lcif Iuvenc *απεκτ. και* ante *εξεβ. εξ. τ. αμπ.* :: ut Mc et Lc

41. *λεγ. αυτω* (Cyr$^{es\,660}$ *οι δε προσ αυτον*): 69. 122* om | *απολεσει*: L *αναλωσει* | *αυτουσ*: it (exc ff^{2}·) vg Ir^{int} Aug al (non item Lcif) om | *εκδωσεται* (et. Gb Sz) cum ℵBDEGHKLMUXΔΠ (item FSV e silentio) al longe pl; item C al pauc Cyr^{es} *εκδωσει* ... ς (ita et ς et ς^{e} 1624. 1633. 1670; sed alii tacite substituerunt *εκδωσ.*) *εκδοσεται* (Gb'') cum minusc ut videtur vix mu (ut 49^{ev} 50^{ev})

42. *εν ταισ* (Z add ....*ισ*: *αγιαισ*?) *γραφαισ* (et. Or^{3,784} Eus^{theo}): 6. e (Or^{2,794}?) Chr$^{edd\,6}$ Ir^{int} om | *ον*: L om | Π* al pauc *εγεννηθη* | ℵ* *παρα κυριω* (^{c} *-ιου*) | *ημων*: D* 1. 13. 22. al^{15} fere d sl^{ed} et^{2}· *υμων*

θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺσ καρποὺσ αὐτῆσ. 45 [220. 1]
ἀκούσαντεσ δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰσ παραβολὰσ
αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· 46 καὶ ζητοῦντεσ αὐτὸν κρα-
τῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺσ ὄχλουσ, ἐπεὶ εἰσ προφήτην αὐτὸν εἶχον.

---

43. αυτησ: ℵ* 238. Or[3,705] (sed[saep] αυτησ) αυτου (ℵ[c] αυτησ), ff[1.] syr[cu] et[sch] om

44. ς (Gb[0]) et Ln [ ] καὶ (124. al q om; syr[cu] πασ γαρ, syr[p] Chr[com] [non txt] και πασ) ὁ πεσὼν (Chr[com bis] πιπτων) ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον (sic Or[4,25] et [343] e Lc pro επ εκεινον τ. λιθ.) συνθλασθήσεται· ἐφ᾽ ὃν (v ὅ) δ᾽ (Δ δε) ἂν πέσῃ (x al -σει) λικμήσει αὐτόν cum ℵBCXZΔΠ unc[10] al omn[vid] c f g[1.2.] h q vg syr[omn] cop arm aeth Chr Op Aug[consens 2,133] ... om (prob Schu) cum D 33. a b e ff[1.2.] Or[3,786] (i. e. comm ad h. l. Explicat diligenter omnia usque ad τουσ καρπ. αυτησ, tum fine eius parabolae dicto – και ταυτα μεν ημεισ εισ τον τοπον επηπορησαμεν και το φανεν ημιν ειρηται – transit ad sqq: και ακουσαντεσ οι αρχ. etc. Hinc dubitari nequit quin codex Origenis versum 44. omiserit. Nec magis [4,25] huc trahi potest: το μεν ευαγγελιον ουτωσ· ουδεποτε ανεγνωτε· λιθοσ ον απεδοκιμασαν - γωνιασ; πασ ο πεσων - λικμησει αυτον. Licet enim verba ουδεπ. ανεγνωτε [absque εν τ. γραφ., ut etiam[2,794]] a Mt pendere videantur, tamen totum locum ex Lc afferri clarissimum inde est quod a verbis εισ κεφαλην γωνιασ cum solo Lc pergitur πασ ο πεσων.) Eus[theo 122] (omnibus enim a v. 33. usq 43 ad verbum exscriptis addere debebat, opinor, v. 44, si in cdd. suis invenisset. Pergit vero: εστι δε η παραβολη συγγενησ τη παρα τω ησαϊα) Ir[int 277] (et ipse vv. 33 -43 exscripsit non addito v. 44). Praeterit et. Lcif. Cf et. Cyr[es 660], qui postquam parabolam usque εν τ. καιρ. αυτων v. 41 tractavit, addit: και προσ γε ταυτα φησιν ο χ̅ς̅· δια τουτο λεγω υμιν, αρθησεται αφ υμων η βασ. των ουρανων και δοθ. εθνει ετερω ποιουντι τουσ κα. αυτησ, sed praeterea nihil add. Contra idem[luc] ap Mai[401] ειτα ειπων· δια τουτο - τ. καρπ. αυτησ, τοτε επηγαγεν· και ο πεσων επι etc (:: omnino ex Lc assumpta videntur, apud quem istis oratio concluditur ut versu 43. apud Mt. Accommodavit vero corrector verba Lucae libere ad Mt, ut in interpolationibus eiusmodi usu venit; qua de re iam identidem dictum est)

45. ακουσ. δε cum ℵLZ 33. syr[cu] cop... ς Ln Ti και ακουσ. cum BCDXΔΠ unc[9] al omn fere it vg syr[sch] et[p] aeth Or[3,786] | τασ παραβ. αυτου (v αυτων): D al[2] cat[oxon] την παραβολην αυτου

46. τουσ οχλουσ cum ℵ[c]BDLXΔΠ unc[9] al pler it vg (*turbas, populos*) syr[p] al Or[3,786] ... ℵ*C al pauc b syr[cu] et[sch] τον οχλον (:: ut Mc; item Lc τον λαον) | επει (prob Schu) cum ℵBDL 1. 22. 33. Or[3,786] et [788 sq] ... ς Ln (ex errore) Ti επειδη cum CXΔΠ unc[9] al longe pler | εισ (Gb′) cum ℵBL 1. 22. Or[3,786] et [788 sq] ... ς ωσ cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler (it vg etc *sicut prophetam eum habebant* vix probant) :: cf 21, 26 ubi nemo εισ pro ωσ; item 14, 5. Contra vero et. in Or duobus locis (de sex) codex praebet ωσ pro εισ

XXII.

1 $^{221.5}$ Καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖσ
2—14 Lc 14, 16—24 αὐτοῖσ, λέγων· 2 ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
βασιλεῖ, ὅστισ ἐποίησεν γάμουσ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 καὶ ἀπέστειλεν
τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ καλέσαι τοὺσ κεκλημένουσ εἰσ τοὺσ γάμουσ,
καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. 4 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλουσ δούλουσ λέγων·
εἴπατε τοῖσ κεκλημένοισ· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί
μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰσ τοὺσ
γάμουσ. 5 οἱ δὲ ἀμελήσαντεσ ἀπῆλθον, ὃσ μὲν εἰσ τὸν ἴδιον ἀγρόν,
ὃσ δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· 6 οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντεσ τοὺσ

XXII. 1. *παλιν* (33. g^{2} vg Or^{3,791} Chr post *ειπεν*, item aliter transp it^{pler} syrr al, ut syr^{cu} *iterum respondit Jesus et dixit illis in parabolis*): F om; E om *ειπ. αυτοισ* | *εν* (א* om; ^{a}suppl) *παραβολ. αυτοισ* cum אBDL 1. 33. 69. 124. 209. g^{2} vg Or^{3,791} ... ϛ *αυτοισ* (syr^{sch} aeth Chr om) *εν παραβολ.* cum CXΔΠ unc^{8} al pler ff^{2} q (et it^{pler} sed *παλιν* post *αυτοισ* posito) syr^{cu} et^{p} arm | *λεγων*: ff^{2} h l arm om (syr^{cu} vide ante, similiter et. syr^{sch})

2. *ωμοιωθη*: F al^{3} (nec non alii) Dam$^{par\,382\,cod}$ *ομοιωθη* | *εποιησεν* sequente *και* (et. Eus$^{ps\,436}$): 1. Or^{3,791} (cf et.^{824}) *ποιων* sine *και*

3. *τουσ δουλουσ αυτου*: Hier ad h. l. *et misit servum suum vocare invitatos*. „Haud dubium quin Mosen" – – „si autem *servos* legerimus, ut pleraque habent exx., ad prophetas referendum est." „Servi qui secundo missi sunt, melius est ut prophetae intelligantur quam apostoli, ita tamen si supra *servus* scriptus fuerit. Sin autem *servos* ibidem legas, hic secundi servi apostoli intelligendi sunt." Cf Lc 14, 17, unde lectio ista fluxit.

4. *απεστειλεν*: L *αποστελλει* | *μου* pr (et. Cyr$^{glaph\,100}$): 1. Or^{3,800} om | *ητοιμακα* (Gb') cum אBC*DL 1. 22. 33. ... ϛ *ητοιμασα* cum C^{3}XΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,800} Cyr$^{glaph\,100}$ Chr Dam$^{par\,382}$ ... al^{10} fere Mac$^{hom\,15,31}$ *ητοιμασται* | *μου* sec (et. Or Cyr^{glaph} Chr): Δ b c ff^{2} Dam^{par} om | *σιτιστα* (et. Or$^{3,800\,bis}$et^{793} Cyr^{glaph} Chr): G al^{3} (Or^{3,792}libere *το δε ητοιμασμενον αριστον, εν ω οι ταυ. του βασι. και τα σιτευτα αυτου τεθυμενα ην* etc) *σιτευτα*. Praeterea X al^{5} fere ff^{2} g^{1} h q syrr aeth Chr$^{cdd\,2}$ add *μου*

5. *οσ* (אC o, 33. hiat) *μεν* et *οσ δε* cum אBC*L 1. 22. 33. 69. 124. 238. 346. al^{2} Or^{3,792}et^{794} (Mac^{libere} *οσ μεν* et *αλλοσ*) ... ϛ *ο μεν* et *ο δε* cum C^{2}XΔΠU (an potius ut אC?) unc^{8} al pler Chr (et. Cyr^{glaph} sed cum Lc miscet) Dam^{par} ... D b c ff^{2} h (non item f ff^{1} g$^{1.2}$ q vg) Ir$^{int\,279}$ Lcif *οι μεν* et *οι δε* | *εισ τον* (et. it vg *in*, exc f *ad*): Or^{3,792} *επι* (sed ^{791} *εισ*) *τον* | *επι την* (Gb' prob Schu) cum אBCD 13. 33. 69. 125* 157. 346. (et. it vg Lcif *ad*, exc q *in*) Or^{3,792}et^{794} Chr ... ϛ *εισ την* cum LXΔΠ unc^{9} al pler Dam^{par}, item *in* q Ir$^{int\,279}$ Op | *αυτου*: D *αυτων* (d *ad negotiationem suam*, ut et. it vg)

δούλουσ αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 ὁ δὲ βασιλεὺσ ὠργίσθη,
καὶ πέμψασ τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺσ φονεῖσ ἐκείνουσ
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 τότε λέγει τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ·
ὁ μὲν γάμοσ ἕτοιμόσ ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι.
9 πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰσ διεξόδουσ τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσουσ ἐὰν
εὕρητε καλέσατε εἰσ τοὺσ γάμουσ. 10 καὶ ἐξελθόντεσ οἱ δοῦλοι
ἐκεῖνοι εἰσ τὰσ ὁδοὺσ συνήγαγον πάντασ ὅσουσ εὗρον, πονηρούσ
τε καὶ ἀγαθούσ, καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν ἀνακειμένων. 11 222. 10
εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺσ θεάσασθαι τοὺσ ἀνακειμένουσ εἶδεν ἐκεῖ
ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12 καὶ λέγει αὐτῷ·
ἑταῖρε, πῶσ εἰσῆλθεσ ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη.

---

6. *αυτου* cum ℵBCDXΔΠ unc^{9} etc (et. Or^{3,774}, item *αυτου τ. δουλ.*^{792}): L Or^{3,794} (Eus$^{ps\,436}$ liberrime *οι δε προσ το μη θελησαι απαντησαι, ετι και διαλαβοντεσ τουσ δουλ. υβρισαν κ. απεκτ.*) Ir$^{int\,279}$ (ex cdd 4) om

7. *ο δε βασιλ.* (Gb'') cum ℵBL 1. 22. 118. 209. l sah cop^{dz} (syr^{cu} aeth *και ωργ. ο βασ.* et syr^{cu} add *εκεινοσ*) Cyr$^{zach\,797}$; item addito *ακουσασ* 13. 69. 124. 346. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg cop^{wi} (et$^{cod\,1}$) arm Chr Eus$^{ps\,436}$ Ir^{int} ^{279}, atque ita Ln ... Gb' Sz Ti *και ακουσ. ο βασ. εκεινοσ* cum CXΔΠ unc^{9} al^{130} fere f q syr^{p} sl Dam$^{par\,382}$; item ς *ακουσασ δε ο βασιλ.* (Gb huic lectioni add + *εκεινοσ* cum 33.) cum minusc ut vdtr pauc syr^{sch}; item D a b c e ff$^{2.}$ Lcif *εκεινοσ* (a c e ff$^{2.}$ *ille autem*) *ο βασιλ. ακουσ.* | X y^{scr} *οργισθη* | *τα* (G om) *στρατευματα* (et. g$^{1.2.}$ vg sah syr^{utr} arm aeth Or^{3,803} Eus$^{ps\,436}$ Meth^{817} Chr Ir^{int} Hil): D 1. 118. 209. 238. a b c e f ff$^{1.2.}$ h q syr^{cu} cop Or^{3,792} (et$^{alibi\,lib}$) Eus$^{ps\,189}$ (*και πεμψασ, φησι, το στρατ. αυτου ενεπρησε* etc; item Eus$^{luc\,186\,lib}$ *και στρατευμα κινουμενον κατα* etc) Lcif *το στρατευμα* (*exercitum*) | *απωλεσεν*: 1. 22. 118. 209. Or^{3,792} (rursus alludens^{801} *αναιρουσι τουσ φονεισ*) *ανειλεν*

8. *εστιν*: Δ Or^{3,792} Chr$^{cdd\,3}$ Dam$^{par\,382}$ om

9. *εαν* cum ℵBCEFHMUVXΔ al^{50} fere Or^{3,802} ... ς *αν* cum DGKLSΠ al sat mu Or^{3,792} Chr Bas$^{eth\,296}$

10. *εκεινοι* (et. f; arm Chr Lcif om): D 49. it (exc f) vg Ir$^{int\,279}$ *αυτου* | *οσουσ*: (it^{pler} *omnes quoscumque, omnes quotquot*): ℵD 124. al pauc *ουσ* (f g$^{1.}$ vg *omnes quos*) | *ευρον*: D *ευραν* | *νυμφων* cum ℵB*L ... ς Ln Ti *γαμοσ* (C vitiose *αγαμ.*) cum B^{mg}CDXΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{3,794} et^{802} Chr | *ανακειμενων* (K *-νου*): D 13. 61. 69. 346. *των ανακ.*

11. *ειδεν* cum ℵBDEFGHMUΔΠ^{2} al pl ... CKLVXΠ* al mu *ιδεν* | *εκει*: ℵ* Chr om (suppl ℵ^{c}) | *ουκ* cum ℵBC*LXΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,802} ... C^{3}D al pauc (Or$^{4,379\,lib}$) *μη*

12. *εταιρε* (et. Or$^{int\,1,87.3,368}$ Ir$^{int\,279}$ Ephr ϱξς etc): Or^{3,793} om; item testatur schol codicum^{4} ap Matthaei: *εν τισι κειται το· εταιρε* | *εισηλθεσ* (et. Or^{3,793} et int): D b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ (non f g$^{2.}$ h q nec vg) syr^{cu} (non item^{utr}) Ir^{int} Aug *ηλθεσ* (Lcif utrumq) | *ο δε*: D *οσ δε*

13 τότε ὁ βασιλεὺσ εἶπεν τοῖσ διακόνοισ· δήσαντεσ αὐτοῦ πόδασ
καὶ χεῖρασ ἐκβάλετε αὐτὸν εἰσ τὸ σκότοσ τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
20, 16 ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων. 14 πολλοὶ γάρ εἰσιν
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15—22 Mc 12, 13-17 Lc 20, 20-26 15 [223. 2] Τότε πορευθέντεσ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον
ὅπωσ αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. 16 καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ
τοὺσ μαθητὰσ αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρῳδιανῶν λέγοντασ· διδάσκαλε,
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεισ,
καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενόσ, οὐ γὰρ βλέπεισ εἰσ πρόσωπον ἀν-
θρώπων· 17 εἰπὸν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον

13. *ο βασιλ.* (ff[1.] om) *ειπ.* cum ℵBL 13. 33. 69. 124. 346. (item ff[2.] et h ap Sabat. non ap Mai) ... ς Ti *ειπ. ο βασ.* cum CDXΔΠ unc[9] al longe pler it[pler] vg al Ir[int 279] Lcif | *δησαντ. αυτου ποδ. κ. χειρ.* (et. f ff[1.] g[1.2.] am fu for san arm Or[4,379] et [saepius] Eus[ps 260]; vide et. post): M al[60] fere l (vide et. post) vg[ed] emm (al) sax (non fr) sah cop syr[utr] aeth Ephr[τνγ] et [ρξς] Or[int 1,87] *δησ. αυ. χειρ. κ. ποδασ* ... D a b c e ff[2.] h q syr[cu] Ir[int] Lcif al *αρατε αυτον ποδων και χειρων* (c ff[2.] *χειρ. κ. ποδ.*) *και* | *εκβαλετε* (FX al mu *εκβαλλετε*, Δ *εκβαλατε*, DH 13. 28. 69. 124. al[25] fere *βαλετε*) *αυτον* cum ℵBL 1. 13. 22. 69. 124* 300. g[1.2.] l vg sah cop syr[sch] arm aeth Or[4,379] (item alludit [3,774] et [794]) et [int 1,87] Eus[ps 260] (Ephr *εξενεγκατε αυτον*) Chr Aug al; adde eos qui antea *αρατε αυτον* etc ... ς Ti *αρατε αυτον και εκβαλ.* (FX, Δ, H etc vide ante) cum CXΔΠ unc[9] al pler f ff[1.] syr[p] (Ambrst Vict[tun] *tollite illum et* [Vict *eum*] *ligatis manibus et pedibus* [Vict add *et*] *mittite in tenebr.* etc) | E *κλαθμοσ*

14. *γαρ* (et. Or[3,791] et [803] Ir[int 279] Hil): a b c g[1.2.] h (non item e f ff[1.2.] q) am for fu san emm iac Hier (ad h. l.) *autem* | *κλητοι* (et. Or[3,791. 794] et [803 d]): L 1. Or[3,803 c] *οι κλ.* | *εκλεκτοι* (ita et. Or[ubiq]): L 1. *οι εκλ.* Cf Barn[4] *μηποτε ωσ γεγραπται πολλοι κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι ευρεθωμεν.*

15. *συμβουλ.* (DK *συνβ.*) *ελαβον* (ℵ* om *ελαβ.*): C[2] (non item*) Δ 1. 33. al pauc cop arm Or[3,804] et [810] add *κατ αυτου*, item C[3]M al mu (inprimis evglstar) *κατα του ιυ* | *οπωσ* (et. Or[bis]): D f syrr *πωσ* | ℵ* ([c] suppl) om *εν λογω* (item Cyr[glaph 131])

16. *αυτω* (et. ff[2.] g[1.2.] h vg): D a c f *προσ αυτον* (b e ff[1.] q plane om) | *λεγοντασ* cum ℵBL 27. (item[vid] syr[cu] et [sch] aeth; it vg al utrique lectioni respondent) ... ς Ti *λεγοντεσ* cum CDXΔΠ unc[9] al omn fere Dam[par cd] (sub υ) | *εν αληθεια* cum ℵBCZ etc Or[3,806] Eus[ps 238]: D[2] Eus[ps 141] Cyr[glaph 134] *επ αληθειασ* (D* *-εια*), Ath[ps 841] *την αληθειαν* | *μελει*: EFGHMU al pl *μελλει* | *ανθρωπων*: G 1. 28. 118. 157. 209. al[8] for syr[cu] et [sch] arm[ed] aeth Or[3,806] Eus[ps 238] ([141] om *ανθρ.*) Ath[ps 841] Chr[txt montf] et [comm] cat[oxon] *ανθρωπου*

17. *ειπον* (cum LZ 33. ... ς Ln *ειπε* c. ℵBC unc[12] al pler Eus[ps 141] Chr :: cf ad 18, 17 Lc 10, 40. 22, 66 Mc 13, 14; sed etiam ad 4, 3. 24, 2) *ουν*

Καίσαρι ἢ οὔ; 18 γνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· τί
με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου.
οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ·
τίνοσ ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 λέγουσιν· Καίσαροσ. τότε
λέγει αὐτοῖσ· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαροσ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ
θεοῦ τῷ θεῷ. 22 καὶ ἀκούσαντεσ ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν
ἀπῆλθαν.

23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι λέγοντεσ 23–33 Mc 12, 18–22 Lc 20, 27–39

ημιν: D a b e ff¹· et²· q Cyr^glaph 134 om | κηνσου: Δ* om, sed ipse* ante δουν. suppl

18. ειπεν: 33. e sah syr^cu aeth add αυτοισ

20. και λεγει cum ℵBLXΔΠ unc⁹ al omn fere a c f q vg cop syrr al ... C ο δε λεγει ... Ti λεγει cum D 69. (ap Wtst; silet Treg) b e ff^1·2· g²· h sah (et. Pist) | ο ις cum DLZ 13. 33. 69. 157. 346. it (exc f) vg syr^cu et^sch cop arm^cdd aeth arr perss ... ς om cum ℵB (C vide ante) XΔΠ unc⁹ al pler f sah syr^p arm^ed sl :: ut Mc | αυτη post εικων cum ℵBCDXΔΠ unc⁹ rell omn fere it vg (*imago haec*, exc ff¹· *haec imago*) etc (sah cop *haec imago et haec inscriptio*) ... Ti post επιγραφη cum LZ 157. (L η εικωνα και: videtur α ab altera lectione pendere) ... 253. Valentt ap Clem^978 (επι του προκομισθεντοσ νομισματοσ ο κυριοσ ειπεν ου· τινοσ το κτημα, αλλα· τινοσ η εικ. και η επιγραφη;) Or^3,807 (ειπων· επιδειξατε – κηνσου, επυθετο τινοσ η εικ. και η επιγρ.) Amb Promiss om (:: ap Mc post εικων, nec fluct)

21. λεγουσιν cum ℵB g²· syr^sch arm Promiss ... ς Ln Ti add αυτω cum DLXZΔΠ unc⁹ rell omn^vid it^pler vg syr^cu et^p sah cop | αυτοισ: 49^ev a b c f ff¹· g²· h (non item e ff²· g¹· q vg) add ο ις | ουν (et. f ff²· g¹· g²· q vg sah syr^utr, item Or^3,810; cf et. Iust^apol 1,17· ηρωτων αυτον ει δει καισαρι φορουσ τελειν, και απεκρινατο· ειπατε μοι τινοσ εικονα το νομισμα εχει. οι δε εφασαν· καισαροσ. και παλιν ανταπεκρινατο αυτοισ· αποδοτε ουν τα καισαροσ τω καισαρι και etc): D al⁴ a b c e ff¹· syr^cu cop arm aeth (Or^3,808 bis, at in tali causa multo plus probat quod addit semel quam quod bis om; nec magis probant Did^tri 1,25 Chr; Tert vero aliiq Latt revera ab italis cdd. pendere videntur.) | καισαρι cum ℵBLXZ unc⁸ al omn fere Clem^306 Did^tri Chr ... DKΔΠ al pauc Iust (vide ante) Or^3,808 bis et 810 (Clem^172 libere alludit τα καισαροσ αποδουσ τω καισαρι) Bas^monast 548 (sed et. τα του καισ.) Dam^par cod (sub υ) τω καισαρι :: similiter Lc fluct

22. απηλθαν cum BD 59. 61. 70. 91. ... ς -λθον cum ℵLXZΔΠ unc⁹ al pler Or^3,804 et 809

23. εν: ℵ* (^c om) praem και (cop *in illa autem die*) | αυτω: ℵ* om (suppl ^c) | σαδδουκαιοι: 13. 69. 124. 209. 346. al pauc arm praem οι | λεγοντεσ cum ℵBDMSZΠ* (Δ ad λεγοντεσ sq transilit) al^50 fere aeth (confirmant eandem scripturam syr^cu et^sch *et dicentes ei – et interrog.*) Or^3,809 et 811 (libere^812 προσηλθον ουν τω ιν σαδδουκαιοι οιτινεσ ελεγον etc) Meth^778

μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 λέγοντεσ· διδά-
*Deu 23, 5 σκαλε, Μωϋσῆσ εἶπεν· ἐάν τισ ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμ-
βρεύσει ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ
πρῶτοσ γήμασ ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 ὁμοίωσ καὶ ὁ δεύτεροσ καὶ
ὁ τρίτοσ, ἕωσ τῶν ἑπτά. 27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή.
28 ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνοσ τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντεσ γὰρ
ἔσχον αὐτήν. 29 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· πλανᾶ-
σθε, μὴ εἰδότεσ τὰσ γραφὰσ μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 ἐν
γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' ὡσ ἄγγελοι

Epiph^{557} ... ϛ Ln *οι λεγοντεσ* cum ℵ^{c}EFGHKLUVΠ^{2} al pl sah cop syr^{p} arm; item *qui dicunt* it (ff^{1} *negantes*; d *dicentes*) vg | *επηρωτησαν*: U *ηρωτησαν*

24. *μωυσησ* c. BDKLMZΠ al mu it vg (et. for gat mm al, sed non am fu) sax fr ... ϛ *μωσησ* c. ℵEFGHSUVΔ al pl am fu (et. Or$^{3,812\cdot 821}$) | *ειπεν* (e *scripsit*, mm *mandarit*): e mm syr^{cu} et^{sch} cop add *ημιν*: : cf Mc et Lc | *επιγαμβρευσει* cum ℵBLΔΠ unc^{9} al fere omn (13. 69: praem *και*) Or^{3,812} Chr, item syrr sah arm aeth ... Ln praem *ινα* cum DZ^{vid}, item cop it vg (*ut ducat*, d *ut nubat*) :: Mc et Lc *ινα λαβη* | *τεκνα*: b c e ff^{2} g$^{1.2}$ q vg *filium* (f ff^{1} h *filios*) | *τ. γυναι. αυτου* (et. Or^{3,812}): D om | *αναστησει*: FHM al^{10} fere *εξαναστ.* :: ut Mc et Lc

25. *δε* (et. Or^{3,821}; ff^{1} h *ergo*): D q om | *γημασ* cum ℵBL 1. 22. 33. 124. 157. 209. 299. al^{5} Or^{3,821} ... ϛ *γαμησασ* cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler Chr | *γυν. αυτου*: L al pauc for om *αυτ.*

26. *ομοιωσ*: U al aliq add *δε* | *εωσ*: M* syr^{sch} *και εωσ*

27. *παντων*: Δ e Chr om | *η γυνη* cum ℵBLUΔΠ* 1. al^{5} e syr^{cu} aeth ... ϛ Ln Ti *και η γυνη* c. DΓΠ^{2} unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} sah cop al Chr

28. *αναστ. ουν* cum ℵBDL 1. 69. 124. ... ϛ *ουν αναστ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler ... b c e *in resurr. autem* | *των επτα εσται* (ita f): D *εστ. τ. επτ.*, item c ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ h q vg *erit de septem* ... b e syr^{cu} om *τ. επτ.* | *γυνη*: Γ 1. al arm *η γυνη* | *παντεσ*: b e syr^{cu} (iidem qui ante *των επτ.* om) *septem* | *αυτην*: GM^{mg} 28. 33. al pauc arm syr^{p} add *γυναικα* :: e Mc et Lc

29. *αποκριθ. δε*: ℵ *και αποκριθ.*, b e h syr^{cu} et^{sch} nil nisi *respondens* (vel *respondit et*) | *αυτοισ*: SV al^{15} fere om

30. *γαμιζοντ.* (Gb') cum ℵBDL 1. al^{7} (Clem^{533} *αλλα μετα την αναστασιν, φησιν, ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται*) Or^{3,823} et ^{824} Ath^{1,425} Isid^{4,146} ... ϛ Ti *εκγαμιζ.* cum EFGHKMSUVΓΔΠ al pler Or^{1,522} ... 33. 124. 157. Or^{1,284} et ^{4,827} Meth^{778} (et^{683}) Epiph^{557} et ^{1032} Chr *γαμισκοντ.* (al pauc *εγγαμισκ.* et *εγγαμιζ.*) (:: formae *εκγαμιζ.* et *εκγαμισκ.* ap antiq. Graecos ut vdtr plane non inventae sunt; nec magis fere *γαμιζ.* nisi quod Apollon. de syntax. habet: *ἔστι γὰρ τὸ μὲν γαμῶ γάμου*

θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσίν. 31 περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν
οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· 32 ἐγώ εἰμι ὁ · Ex 3,6
θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν
θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. 33 καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσ-
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

μεταλαμβάνω, τὸ δὲ γαμίζω γάμον τινὶ μεταδίδωμι. γαμισκ. ex plurib. locis, ut Aristot. Heraclid. Florileg. ap Stob. Clem, affertur. Praeterea ἐκγαμηθῆναι iniquum enubendi sensum [ὅταν εἰς ἕτερον γένος ἐκδοθῇ παρθένος, οἱονεὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν Suid] habet.) | αλλ: D αλλα | αγγελοι: 1. 22. Or1,284 et 3,823 sq et 827 οι αγγ. | θεου cum ℵL 13. 28. 33. 69. 124. 157 al15 fere Chr; item ς Ti του θεου cum LΓΔΘbΠ unc9 (in E του θε. usq εισιν in rasura scripta sunt; nonnihil defuerat) al pler Meth Epiph Chr; item dei ff1. g1.2. l vg syrsch etp cop aeth Or int 4,493 et 667 (503. 537) ... Gb0 Ln om cum BD 1. 209. a b c e f ff2. h q harl* syrcu sah arm Or1,284 et 3,823 sq et 827 (et int 3,978) Amb al :: ut Mc | εν: U al οι εν | τω ουρ. cum ℵBL 1. 33. 69. 124. 157. 209. 346. 48ev pscr sah cop Or3,823 sq et 827 (1,284 οι αγγ. οι εν τοις ουρανοις) ... ς om τω cum DΓΔΘb vid Π unc9 al pler Meth Epiph Chr | εισιν: 1. it vg sah cop arm Or1,284 et 3,823 sqq post αλλ pon :: ut Mc

31. υμιν (et. Or3,828 et 4,340; itpl [non c h q] vg [non for al] post λεγοντ. pon): KΔΠ al15 fere e syrcu etp Irint 232 om

32. ισαακ (et. ℵc): ℵ*D b e h ισακ | ο θε. ισ. και ο θε. ιακ.: ℵ om ὁ utrumq (Or3,828 ου γαρ γεγρ.· εγω θε. αβρ. κ. ισ. κ. ια. αλλ· εγω ειμι θε. αβρ. κ. θε. ισ. κ. θε. ια. και ουτως γε ανεγραψαν ματθ. κ. μα. κ. λουκ.) :: similiter in Mc fluct lectio | εστιν θεος (cum ℵD etc, Ln o θε. cum BLΔ etc: accuratiora vide post) νεκρ. cum ℵBDLΔ al10 fere it vg sah cop syrcu etsch arp perss Or1,745 et 3,290 Eusps 235 Chr (Homcl 3,55) Irint 232 Orint 1,85 Hilsaep ... ς εστιν ο (H om) θεος θεος νεκρ. cum EFGHKMSUVΓΘb vid Π al pler syrp arm Or3,828 et 829 inprimis 4,341 Const 6,30 Chrmo 2 catoxon | θεος absque ὁ c. ℵD 28. 67. al Eusps 235 (εδιδαξεν ο σωτηρ ειπων· ο θεος αβρ. usq ζωντων) Chr; cf et. Homcl 3,55 (τοις λεγουσιν οτι αβρ. κ. ισ. κ. ια. απεθανον, εφη· ουκ εστιν θεος νεκρ. α. ζωντ.), item Or3,290 (εγω ο θε. αβρ. usq ιακ., ῳ επηνεγκεν ο χς· θεος δε ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.)... Ln o θεος c. BLΔ 1. 33. 157* 209. 238. yscr sah cop (Or1,745 μαθοντες και το· ο θεος ουκ εστ. νεκρ. α. ζωντ.) Ceterum si Origenis auctoritas antiquissimis cdd praestaret, cum ς edendum esset. Ille enim 4, 341 plenis totius loci scripturis ex Mt et Mc et Lc allatis Matthaeo dat ο θεος θεος, Mco et Lcae ο θεος. At invitis h. l. omnibus antiquissimis quibuscum consentire solet testibus – quod enim alibi nullius evglstae nomine apposito contrariae lectioni accedit parum valet – vereor ne librariorum licentia byzantinam lectionem intruserit. Antiquitatis certe laudem nostra (et Irenaei) scriptura communem cum Origene 4, 341 habet. Origenis vero lectionem commendat quod Matthaeo proprium quid et a Mc diversum tribuit.

33. διδαχη: M διδασκαλια

31—40 Mc 12, 28—31 Lc 10, 25—27 34 $^{224.6}$ Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντεσ ὅτι ἐφίμωσεν τοὺσ
Σαδδουκαίουσ, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35 καὶ ἐπηρώτησεν εἷσ
ἐξ αὐτῶν νομικὸσ πειράζων αὐτόν· 36 διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ με-
*Dt 6, 5 γάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· ἀγαπήσεισ κύριον τὸν θεόν
σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ
διανοίᾳ σου. 38 αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39 δευ-
*Lev 19, 18 τέρα ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεισ τὸν πλησίον σου ὡσ σεαυτόν. 40 ἐν ταύ-
ταισ ταῖσ δυσὶν ἐντολαῖσ ὅλοσ ὁ νόμοσ κρέμαται καὶ οἱ προφῆται.

34. *ακουσαντεσ*: c syr^{cu} *cum vidissent* | *επι το αυτο* (ita et. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{utr} arm Or^{int2,830}; sah *inter se*): D b c e ff$^{2.}$ h (f *in unum ad eum*) syr^{cu} aeth Hil *επ αυτον*

35. *και* pr: Δ om | *νομικοσ* (FGH al add *τισ*): 1. al^{2} e arm Or^{int3,830} om | *πειραζ. αυτον* cum אBL 33. e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{int} ... ς Ti add *και λεγων* cum DΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere b c f ff$^{2.}$ h fu sax syr^{cu} et^{p} arm Chr

36. *μεγαλη* (syr^{cu} *magnum et primum* :: cf Mc): D 122. post *νομω* pon

37. *ο δε εφη αυτω* cum אBL 33. sah cop Or^{int3,830} ... D it (exc q) vg syr^{cu} *εφη αυτω* $\overline{ις}$ ... Gb Sz *ο δε* $\overline{ις}$ *εφη αυτω* cum EFGHKMSUVΓΔΘ^{b}Π al^{150} fere; item ς *ο δε* $\overline{ις}$ *ειπεν αυτω* cum minusc vix mu q; adde syr^{utr} arm aeth | *τη* prim cum א^{c}DKLMSZΠ al pm ... א*BEFGHUVΓΔΘ^{b} al plus^{50} Clem^{304} om (Gb^{oo}). Item *τη* sec cum אDKLMSZΠ al pl Clem .. B^{mai}EFGHUVΓΔΘ^{b} al^{30} fere om (Gb^{o}). Item *τῇ* tert cum unc omnib al pler Clem ... al pauc om | *διανοια σου* (et. it exc^{2} vg sah cop syr^{p} arm Or$^{int1,85.3,830}$ et $^{ter 831}$ et ^{832}): c syr^{cu} Clem Or^{int3,30} et ^{4,618} *ισχυι σου* (Or^{int} *ex totis viribus tuis*, c *in omni virtute tua*) ... Θ^{b} 13. 68. 69. 124. 26^{ev} syr^{sch} et^{hier} cop^{dz} aeth *ισχυι σου και εν ολη τη διανοια σου*, similiter e *in omni iustitia et in tota cogitatione tua* (Bas$^{eth 237}$ *εξ ολ. τ. καρδ. σ. κ. εξ ολ. τ. ψυ. σ. κ. εξ ολ. τ. ισχυ. σ. κ. εξ ολ. τ. διαν. σ.*, item reg fus ^{335}, mixtis Mt et Mc) :: cf Mc

38. *η* (D om) *μεγαλ. και* (L add *η*) *πρωτη* (Gb′) cum אBD^{gr}LZ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 346. 26^{ev} it (exc f q) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hier} aeth al Or^{int3,830sqq} Hil Aug^{consens} ... ς *πρωτ.* (ΔΘ^{b} Bas *η πρ.*) *και μεγ.* cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al pler d f q syr^{p} arm pers^{p} Bas^{eth} Op

39. *δευτερα* sine *δε* cum אB ... ς Ln Ti *δευτ. δε* cum DLΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg (Cyp^{bis} al *et secundum*, item syr^{cu}) syr^{utr} sah cop al Bas$^{eth 237}$ Or^{int1,85} | *ομοια*: B *ομοιωσ* | *αὐτῇ*: sic 1. 33. 69 ti al haud dubie mu it vg syrr sah cop al; D al pauc (Bas$^{reg brc 469}$) *ταυτη*, Δ 238. *αυτησ* (Chr^{edd} *ταυτησ, αυτησ, αυτη*) ... EFGHKMUVΓΠ al pl *αὕτη* (Γ *αὕτη* ut et. alii; L *αυτη* sine accentu): ita Gb′ :: cf Mc ... B plane om | *αγαπησεισ*: E *-σησ* | *σεαυτον* cum אBDH^{2}LΓΔΠ unc^{11} al pl Clem^{304} Bas$^{es 567}$ et^{alib} ... Gb′ *εαυτον* cum H*VΘ^{b} al plus^{50} Bas^{eth}

40. *ταισ*: M om | *ολοσ*: א* (suppl^{c}) syr^{cu} et^{sch} sah cop om (Aug$^{serm dom}$ *non tantum ait* lex pendet et prophetae, *sed etiam addidit* tota lex et prophetae) | *κρεμαται κ. οι προφ.* (Gb′) cum אBDLZ 33. it vg syr^{cu}

41 [225.6] Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺσ 41–46 Mc 12, 35–37 Lc 20, 41–44
ὁ Ἰησοῦσ 42 λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνοσ υἱόσ
ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυείδ. 43 λέγει αὐτοῖσ· πῶσ οὖν
Δαυεὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ κύριον αὐτόν, λέγων· 44 εἶπεν κύριοσ *Ps 110, 1
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσ ἂν θῶ τοὺσ ἐχθρούσ σου
ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου. 45 εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον,
πῶσ υἱὸσ αὐτοῦ ἐστίν; 46 [226.2] καὶ οὐδεὶσ ἐδύνατο ἀποκριθῆναι
αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τισ ἀπ' ἐκείνησ τῆσ ἡμέρασ ἐπερωτῆ-
σαι αὐτὸν οὐκέτι.

XXIII.

1 [227.10] Τότε ὁ Ἰησοῦσ ἐλάλησεν τοῖσ ὄχλοισ καὶ τοῖσ μαθη- Mc 12, 38 Lc 20, 45

---

et^{sch} aeth Bas$^{es 567}$ Or$^{int 1,85}$ et ^{3,30} et ^{972} et ^{4,618} Iac$^{nis 11}$ Tert al ... ϛ και οι προφ. κρεμανται cum ΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn fere sah cop syr^{p} Clem^{304} Or$^{3,981 fragm}$ et$^{int 3,831}$ Bas$^{reg fus 336}$

41. των: Δ om | αυτουσ: FKΓΠ al αυτοισ | ο ις̅: Y^{scr} semel syr^{cu} om

42 sqq δαυειδ (ita h. l et. Θ^{b}): cf ad 1, 1. | του δαυ.: ℵ om του

43. λεγει αυτοισ cum ℵBDΓΔΠ unc^{9} it^{pler} vg sah syrr al Aug al ... LZ 1. 33. al^{5} f ff^{1} cop arm aeth Dial^{127} Or$^{int 3,833}$ (at ^{4,633} libere *at illi responderunt: David. Et dominus: Quomodo ergo* etc) Amb add ο ις̅ | εν πνευματι: 61. al syr^{cu} et^{hr**} aeth (Did$^{tri 3,33}$) add αγιω | καλει κυρ. αυτ. cum ℵLZ; item L^{n} καλ. αυτ. κυρ. cum BD 33. it^{pler} vg (item syr^{cu} et^{sch} sah cop) Did^{tri} Cyr$^{deipa 99}$ Aug al ... ϛ Ti κυριον αυτον καλ. cum ΓΔΠ unc^{9} al pler e q arm (syr^{p} κυ. κα. αυ.) Dial^{127} Chr Thdrt ^{1,1391} Or$^{int 3,833 bis}$ et ^{4,633} Δ om δαυ.

44. κυριοσ c. ℵBDZ ... ϛ Ti ο κυρ. c. LΓΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} Dial^{127} Did^{tri} (Epiph^{656}) | αν: F* om | D εχθρουσ | υποκατω (Gb') cum ℵBDGLUZΓ al^{25} fere b e h q syr^{cu} et^{sch} sah cop Aug ... ϛ υποποδιον cum EFHK MSUVΔΘ^{b}Π al pler it^{pl} vg syr^{p} arm aeth Cyr$^{deipa 99}$ Or$^{int 3,833}$ Hil :: cf Lc et Mc

45. καλει cum ℵBLΓΘ^{b} unc^{7} al pl e ff^{1} g^{1} q vg fr sah cop^{dz} syr^{cu} et^{sch} Cyr$^{deipa 99}$ Chr Or$^{int 3,833}$ ... DKMΔΠ ti* al^{50} a b c f ff^{2} g^{2} h l fu sax syr^{hr} syr^{p} c.* cop^{wi} et^{cod} Dial^{127} Eus$^{ps 702}$ Nyss$^{eunom 7}$ Thdrt ^{1,1391} (κα. αυ. εν πν. κυ.) Cyp Hil praem εν πνευματι | καλει αυτ. κυρ. (et. Eus^{ps} Nyss Cyr^{deip} Chr): (B^{bentl}, non item ^{mai}) 235. 44^{ev} Dial^{127} Or$^{int 3,833}$ κυρ. αυτ. καλ. (syr^{cu} aeth κυ. κα. αυ.)

46. εδυνατο cum ℵB*DLZΓΘ^{b}Π unc^{9} (Δ δυνατο) al ut vdtr pl ... B^{2} 1. al plus^{20} Cyr^{deip} ηδυνατο | αποκριθ. αυτω (prob Schu) cum ℵBDKLZΔΠ al plus^{30} a b c g$^{1.2}$ h l q arm fu for tol syrr Cyr$^{deip 99}$ Or$^{int 3,833}$ Op ... ϛ αυτ. αποκρ. cum EFGHMSUVΓΘ^{b} al pl e f ff$^{1.2}$ vg^{ed} et gat emm Amb | ημερασ (et. it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{p} arm aeth): DE*^{vid} al^{1} a q syr^{cu} et$^{p mg cod}$ Cyr^{deip} Or$^{int 3,833}$ Op ωρασ

XXIII. 1. ο ις̅ cum ℵDLZΓΔΘ^{b}Π unc^{8} al pler ... Ti om ὁ cum BV al pauc.

ταῖσ αὐτοῦ. 2 λέγων· ἐπὶ τῆσ Μωϋσέωσ καθέδρασ ἐκάθισαν οἱ
γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 2 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν
ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν
Lc 11, 46 γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 [228.5] δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ
ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺσ ὤμουσ τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ
αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 [229.2] πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν
ποιοῦσιν πρὸσ τὸ θεαθῆναι τοῖσ ἀνθρώποισ· πλατύνουσιν γὰρ
6 s Mc 12, 38 s Lc 11, 43 20, 46 τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα, 6 φιλοῦσιν

Praeterea D 69. 124. 346. syr[cu] aeth Or[int 3,835] post ελαλησ. pon. Totum vers. e sic: *Et dixit illis: Super* etc

2. *λεγων*: syr[cu] om | *μωυσεωσ* cum ℵBDKLZΠ al sat mu ... ϛ *μωσεωσ* c. ΓΔΘ[b] unc[8] al pl; ceterum vide ad 8, 4. 17, 3. 19, 7. | *μω. καθεδρ.* (syr[p mg gr] *θρονου*) cum ℵBLZΓΔΘ[b]Π unc[9] al pler Ephr[ϛπε] Chr Dam par[516] ... D 13. 69. 238. 346. it vg (Or[3,752] *οι επι τησ καθεδρ. μω. αρχοντεσ καθιζεσθαι*) Eus[ps 374] Cyr[hr 175] Ir[int 241] Or[int 3,835] Hil *καθ. μω.* (cf et. Hom[cl 3,18] *επι τησ καθ. μωυσ. εκαθησαν οι γρ. και οι φα.· παντα ουν οσα λεγωσιν υμιν, ακουετε αυτων.*) | *εκαθισαν*: EGHK al mu *-θησαν*

3. *εαν* (Gb') cum ℵLZΔΘ[b]Π unc[6] 1. 13. 22. 33. 69. 124. 346. al plus[50] Ephr[ϛπε] ... ϛ Ln *αν* cum BDFKSΓ al pm Eus[ps] Ephr[α] Chr Dam[par] | *ειπωσιν* (Chr Dam[par] *λεγωσιν*, item Hom[cl]) *υμιν* (D[gr] om) sine *τηρειν* (Gb' prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 124. 209. it[pler] vg syr[cu] sah cop arm aeth arr Eus[ps] Ir[int 241] Or[int 3,382 et 835] Hil ... ϛ add *τηρειν* cum ΔΘ[b]Π unc[8] al pler f[* vid] q syr[sch et p] perss Dam[par 516]; item Γ 26[ev] Ephr[ϛπε et α] Chr Dam[paul 257] Or[int 3,836] *ποιειν* | *ποιησατε* (D 1. 209. *ποιειτε*) *και τηρειτε* cum ℵ (ℵ* omissis *και τηρ.*, ℵ[c] suppl) BDLZ 1. 124. 209. fu for sah cop syr[hr] arm aeth Eus[ps] Hil[sem] ... ϛ *τηρειτε και ποιειτε* cum ΔΘ[b]Π unc[9] al pler it vg (et. am emm) syr[cu et utr] Dam[par 516] Ir[int] Hil[sem] ... Γ f[• cr •] Ephr[bis] Chr Dam[paul] Or[int 3,835 sq] (et [3,382] *audite et facite*) Hil[sem] Aug[saep] *ποιειτε*

4. *δε* (Gb') cum ℵBLMΔΠ 1. 33 al plus[20] a b c ff[1.2.] g[1.2.] l q am tol emm iac sah cop syr[p] (syr[cu et sch] *καὶ δεσμ.*) Op al ... ϛ *γαρ* cum D*EFGH KSUV al pl e f h vg (et. for al) sl Chr Dam[par] Ir[int 241] ... D**Γ al[7] arm arr sax fr om | *βαρεα* (ℵ *μεγαλα βαρεα*) cum ℵL 1. 209. a b e ff[2.] h syr[cu et sch] cop arr pers[p] Ir[int 241] ... ϛ Ln Ti add *και δυσβαστακτα* (D* *αδυσβ.*) cum BDΓΔΘ[b]Π unc[9] al pler c f ff[1.] g[1.2.] l q vg sah arm syr[p] aeth Chr Dam[par 516] :: cf Lc | *αυτοι δε τω* cum ℵBDL 33. 157. syr[cu et sch] sah cop aeth Ir[int 241] Hier (sed non ad h. l.) Amb Op ... ϛ Ti *τω δε* cum ΓΔΘ[b]Π unc[9] al pler it vg arm syr[p] Chr Dam[par]

5. *πλατ. γαρ* (Gb') cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. al[30] fere it vg sah cop syr[utr] Chr Dam[par 516] cat[ox] (x[comm]) Or[int 3,838] ... ϛ Ti *πλατ. δε* cum ΓΔΘ[b]Π unc[9] al longe pl (syr[cu] *και πλατ.*) Bas[eth 300] | *κρασπεδα* cum ℵBD 1. 22. a e ff[1.] g[1.2.] l vg (et. am fu for ing tol emm), item addito *αυτων* b c san sah aeth cat[oxon] ... ϛ (Gb[0]) add *των ιματιων αυτων*

δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖσ δείπνοισ καὶ τὰσ πρωτοκαθεδρίασ ἐν
ταῖσ συναγωγαῖσ 7 καὶ τοὺσ ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ καὶ
καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί. 8 [230.10] ὑμεῖσ δὲ μὴ κλη-
θῆτε ῥαββεί· εἷσ γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλοσ, πάντεσ δὲ ὑμεῖσ
ἀδελφοί ἐστε. 9 καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆσ γῆσ· εἷσ
γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιοσ. 10 μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί,

cum ΓΘ[b]Π unc[9] al pler f ff[2.] h q mm gat (mm gat *vestimenti sui*) syrr cop arm (Epiph[33 allud]) Bas[eth 300] Chr Dam[par] Or[int 3,837 sq]; item omisso αυτων LZ 243.

6. φιλ. δε cum ℵBDKLM[2]ΔΠ* al[20] fere it (exc c) vg (et. san for emm) sah cop syr[p] ... ς φιλ. τε cum EFGHM*SUVΘ[b]Π[2] al pl (syr[cu] et[sch] aeth) Bas[eth] Dam[par]; 157. al[3] e am fu Chr φιλ. γαρ ... Γ arm Cyp nil nisi φιλ. | την πρωτοκλισ. (-κλισιαν cum ℵ*BD[πρωκλεισιαν] EKMSUΠ: FGHV ΓΔΘ[b] -κλησιαν, item L -κλησιασ): ℵ[c]L 1. 33. al pauc it[pl] (non b e ff[2.] q) vg syrr arm aeth Bas[eth] Dam[par] Hil Op τασ -σιασ

7. και τουσ usq αγοραισ: Γ al pauc om | ῥαββ. semel, non bis, (Gb′) cum ℵBLΔΘ[b 2] 1. 13. 22. 33. al[12] it vg sah cop syr[sch] aeth arr perss Bas[eth cod] Chr Dam[par 516] Cyp al ... ς Ti ῥαββ. ῥαββ. cum DΓΘ[b]*Π unc[9] al pler syr[cu] et[p] arm Bas[eth 300] (cf et. Iust[tr 112] εαν ουν μη των διδαγματων των εαυτουσ υψουντων και θελοντων ῥαββι ῥαββι καλεισθαι καταφρονησητε --). Praeterea ῥαββει cum ℵBDEFKΓΔΘ[b] (alibi et. ACMPXΛ) sah (alibi et. go) ... ς Ln ῥαββι c. GHLMU(SV ut vdtr)Π al certe pler

8. ῥαββει ut ante (exc KΓ) ... ς Ln -ββι (et. KΓ h. l.) | ℵ* (suppl[a]) sah om υμεισ usq ῥαββ. | ο διδασκαλ. (Gb′ prob Schu) cum ℵ[ca]BU ti* 6. 11. 33. 61. 108. al[60] fere (et. syrr ut videtur, aliud enim nomen v. 10 adhibent) Clem[108] (ει δε εισ διδασκαλοσ εν ουρανοισ, ωσ φησιν η γραφη, ομολογουμενωσ οι επι γησ εικοτωσ αν παντεσ κληθησονται μαθηται) Or[3,182] (και υμεισ μη καλεσητε διδασκαλον επι τησ γησ· εισ γαρ εστιν υμων ο διδασκ. ο πατηρ ο εν τοισ ουρ.) Eus[ps mai 98] (εκπεμπει τουσ απτ. επι τω μαθητευσαι παντα τα εθνη, προτερον παιδευσασ αυτουσ μη καλειν διδασκαλον επι τησ γησ) Chr ... ς ο καθηγητησ cum ℵ* et[cb] DLΓΔΘ[b]Π unc[8] al pl Nyss[eun o 10] (μη καλεσητε καθηγητην επι τ. γησ· εισ γαρ εστ. υμων καθηγ. ο χ̅σ̅) Bas[eth] Dam[par]. Praeterea ς (= Gb) add ο (HU om) χ̅σ̅ cum E*FGHKMSUVΓΔ al pler syr[cu] et[p] c.* (item[cod mg]) Dam[par] ... om c. ℵBDE[2]LΘ[b vid] (e spatio) Π 1. al plus[15] it vg sah cop syr[sch] (et[p cod]) syr[hr] arm aeth perss (Or[3,182] vide ante) Bas[eth 300] Chr Cyp al | παντεσ (syr[cu] om παντ.) usq εστε: U al plus[30] ad finem v. 9 transpon

9. υμων pr (et. Bas[eth 300] Cyr[ador 324] Dam[par 516]): D 26[ev] υμιν (D -ειν), item *vobis* it vg sah cop etc; item Clem[551] (εισ μεν ουν ο πατ. υμων ο εν τοισ ουρ. -- μη καλεσητε ουν υμιν επι τ. γ. πατερα) | υμων ο πατ. cum ℵBU 33. 48[ev] al[5] Nyss[eun o 10] (om ὁ) ... ς Ti ο πατ. υμ. cum DLΓΔΘ[b]Π unc[9] al pler (it vg etc) Bas[eth] Cyr[ador] et[luc 262] al | ο ουρα-

20, 26 ὅτι καθηγητὴσ ὑμῶν ἐστὶν εἷσ ὁ Χριστόσ. 11 [231.5] ὁ δὲ μείζων
ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονοσ. 12 ὅστισ δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινω-
θήσεται, καὶ ὅστισ ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
Lc 11, 52 13 [232.5] Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,
ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
ὑμεῖσ γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺσ εἰσερχομένουσ ἀφίετε εἰσελθεῖν.

νιοσ cum ℵBL 33. 69. 124. 238. arm aeth Bas[euno 259] Cyr[luc 262] ... ς ο εν τοισ (DΔ 1. al pauc Dam om) ουρανοισ cum DΓΔΘ[b]Π unc[9] al pler it vg al mu (Clem[551] et Or[3,182] vide ante) Nyss[euno 10] Bas[eth 300] Cyr ador[324] Dam[par 516]

10. οτι καθηγ. υμ. εστιν (b om; D c ff[1.2.] g[1.2.]h l vg post εισ pon; e *magister est vobis*) εισ (1. 124. 26[ev] a d e syr[cu] arm Hil om; 1. om et. εστ.) (Gb′) cum BDGL 1. 33. 124. 26[ev] 48[ev] x[scr] sem a b c e ff[1.2.] g[1.2.] h l vg syr[cu] arm Hil al ... ς εισ γαρ υμων (ℵΘ[b]Δ 346. al Nyss[euno] post εστ., 13. 69. al Bas[eth] post καθηγ. pon; KΠ* al plus[10] om) εστιν ο (U al om) καθηγητ. cum ℵΓΔΘ[b]Π unc[8] al pler f q cop syr[sch] (?) et[p] aeth Bas[eth 300] Nyss[euno 10]

11. δε: D it[pler] (non c f q) vg om (syr[cu] *et qui voluerit inter vos ut sit magnus*) | εσται: G al plus[30] Chr[edd 3] (item x[comm]) εστω

12. δε: 1. ουν, syr[cu] et[sch] Chr (et.[mo 6]) γαρ | εαυτον: pr L αὑτον, sec M αὑτον

13. δε (in ουαι δε υμιν primo post υψωθησεται posito): servamus isto loco pariter ac ς Ln Ti cum testibus plerisque, sed om ℵ* (suppl[a]) V al pauc h (it[rell omn] et vg habent) syr[cu] et[utr] cop[wi] et[cod] arm aeth Or[int 3,839] (ad ipsum hunc loc) (Eus[ps 374] ειθ εξησ απελεγχων αυτουσ εισ αυτων προσωπον ελεγεν· ουαι υμιν etc; item Cyr[glaph 215] affert v. 13. sine δε) Hil (ad h. l.) | υποκριται: Δ om | οτι (*quia* it[pler] vg): ff[1.] g[1.] for emm tol al (sed non am san) Hil al *qui* (οι). Similiter h Hil al *qui devoratis* (*comeditis*) pro οτι κατεσθιετε | γαρ (M fu ff[1.2.] δε): Δ 48[ev] al arm om | εισελθειν: V al[2] om

14. ς[e] Οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖσ καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί (Δ om), ὅτι κατεσθίετε τὰσ (Δ om) οἰκίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ (D[gr] 13. μικρα, K al mu μακρᾶ: vertunt και προφ. μακρ. πρ. b c ff[2.] *occasione longa orantes*, h *occasione prolixae orationis*, l *sub obtentu prolixae orationis*, vg[ed] *orationes longas orantes*) προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε (Θ[b] λημψ.) περισσότερον κρίμα: haec post εισελθειν minusc vix mu b c ff[2.] h vg[ed] san[mg] tol fr syr[cu] Hil; eadem vero ς Gb Sz ante v. nostrum 13. (illorum 14.) pon, adsumpto δε ex hoc, indeque versum 13. constituunt cum EFGHKMSUVΓΔΘ[b]Π al pler f cop[wi] et[cod] syr[utr] aeth arr sl[5.6.] et[ed] Chr Dam[par 517 ed] (δε ad v. 14 translato) Op ... plane om (Gb[oo] prob Schu) cum ℵBDLZ 1. 28. 33. 118. 209. 346. a e ff[1.] g[1.2.] (q ab v. 12 ad v. 27 transilit) am emm for fu gat harl ing mm san sax sah (teste Münt. p. 12.) cop[dz] arm[zoh] et [cdd omn] ar[cod] Or[4,352] (εν τω κα. ματθ. ο προσ τουσ γραμματ. κ. φαρισ. δευτεροσ ταλανισμοσ ουτωσ εχει· ουαι υμ. γρ. κ. φα. υποκρ. οτι περιαγετε etc) item

15 [233.10] οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον,
καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννησ διπλότερον ὑμῶν.
16 οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντεσ· ὃσ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ,
οὐδέν ἐστιν· ὃσ δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17 μω-
ροὶ καὶ τυφλοί, τίσ γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸσ ἢ ὁ ναὸσ ὁ ἁγιάσασ
τὸν χρυσόν; 18 καί· ὃσ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν·
ὃσ δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 τυφλοί,
τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον;
20 ὁ οὖν ὀμόσασ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι
τοῖσ ἐπάνω αὐτοῦ· 21 καὶ ὁ ὀμόσασ ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· 22 καὶ ὁ ὀμόσασ ἐν τῷ οὐρανῷ

Or$^{int\,3,839\,sq}$ (transit enim in comm. a versu nostro 13 ad v. 15.) Eus canon (ponit enim ista canone 8, quo continentur quae soli Mc et Lc habent) Hier (praeterit enim in comm.) Druthm (:: sunt e Mc 12, 40 et Lc 20, 47 huc translata et ad hunc locum accommodata)

15. *ποιησαι* (c *facere*; et. Or^{4,352} Cyr$^{glaph\,215}$): Δ 13. 69. *του ποιησαι* ... D *ινα ποιησηται* (it^{pler} vg *ut faciatis*) | *ποιειτε*: F al *ποιητε*

16. ℵ* *οδηγ. οι* (ℵ^{corr} erasit) *τυφλ.* | *οι*: D* om | *οσ αν*: M al pauc *οσ εαν* | G ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec transilit

17. *τισ γαρ μειζων* (D -*ζω*, F -*ζον*) cum ℵBDLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (d *quis enim maior*) ... Ln *τι γαρ μειζον* cum Z; item it vg (at in Latinis et praecedunt et sequuntur *templum* et *aurum*) *quid enim maius* (g^{2} *maior*) | *αγιασασ* cum ℵBDZ (d *qui sanctificavit* accuratissime; it vg *quod sanctificat*) ... ς *αγιαζων* cum CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} :: ut v. 19. (Chr praeterit vv. 16–22.)

18. *οσ αν* (prob Schu) cum ℵBCDFKLΠ al mu ... ς Ti *οσ εαν* c. EGHMSUVΓΔ al pl | syr^{cu} transilit ab *ομοση* pr ad *ομοση* sec | *επανω αυτου*: ti* syr^{cu} et^{hier} *επαν. του θυσιαστηριου*

19. *τυφλοι* cum ℵDLZ 1. 209. a c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg syr^{cu} aeth (cop^{cod}?) ... ς praem *μωροι και* et Ln [*μω. κ.*] cum BCΓΔΠ unc^{9} al longe pler e f syr^{sch} et^{p} c.* sah (teste Münt.) cop arm Or$^{int\,3,841}$ | *τι* (FH 33. al^{5} *τισ*, non item GΓ) *γαρ μειζον* (D -*ζω*, GHΓ al^{8} fere -*ζων*, non item F 33.) | *η το*: V *και το* | CEH al mu *το αγιαζων*

20. *επανω*: Z *επ* ut videtur

21. *ομοσασ*: V 22. 28. al plus^{30} (al per errorem ut vdtr ad v. 20. trahuntur) *ομνυων* | *κατοικουντι* cum ℵBHS$^{e\ silentio}$ 1. 13. 69. 124. al mu (it vg *in eo qui habitat* [*inhabitat*], d *in habitanti*. Item praes. exprimunt syrr arm aeth. At inde vix licet *κατοικουντι* potius quam *κατοικησαντι* efficere) ... Gb Sz Ti *κατοικησαντι* cum CDLZΓΔΠ unc^{7} al plus^{110} Dam$^{par\,631}$ | *αυτον* (d *eum*; it vg *in ipso*, c *in eo*): G al plus^{20} Dam$^{par\ cod}$ *εν αυτω*, al *εισ αυτον*

ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.
Lc 11, 42 23 [234. 5] οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀπο-
δεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε
τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεοσ καὶ τὴν πίστιν·
ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι. 24 [235. 10] ὁδηγοὶ τυφλοί,
Lc 11, 39 οἱ διϋλίζοντεσ τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντεσ. 25 [236. 5]
οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε
τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆσ παροψίδοσ, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν

22. *εν τω θρονω*: Γ *εν αυτω τω θρ.*

23. *ανηθον*: G *αννηθον*, L *ανθον* | *αφηκατε*: B* *-κετε* | *βαρυτερα*: 1. 209. Epiph[36] Chr[edd 5] *βαρεα* | *το ελεοσ* cum ℵBDL 33. 124* Chr Cyr[zach 758] et[es 62. 324. 750] ... ς *τον* (M al[3] *το*) *ελεον* cum CΓΔΠ unc[9] al pler Epiph[36] Chr (et.[gue]) Dam[par 517] :: cf et. ad 9, 13. 12, 7 etc | *ταυτα* absque *δε* cum ℵDΓ unc[7] al pl c e f ff[1. 2.] g[1.] (g[2.] *et haec*) l vg arm Bas[eth 267] Chr ter ... Gb (sed Gb[o]) Ln Ti add *δε* cum BCKLMΔΠ al[30] fere a d h syr[cu] et[utr] cop aeth Chr[semel] Or[int 3,842 txt] (sed [843 com] *et haec*) | *αφειναι* cum ℵBL x[scr*] 7[petr] ... ς *αφιεναι* cum CDΓΔΠ unc[9] al longe pler :: cf ad Lc 11, 42.

24. *τυφλοι οι* cum ℵ(* et[c]) CD[2]ΓΔΠ unc[9] (sed C* *διϋλιζονται*) rell omn[vid] Bas[eth 267] ... Ln om *οι* cum ℵ[a vel ca] BD*L (it vg Or[int] *excolantes*, *liquantes*) | *την δε*: D *τον δε* | M al pauc *καμιλον*

25. *εξωθεν* (et. Hom[cl] Or[cat ox]) : D 238. Clem[282] Chr[mo 1] (item x[comm]) *εξω* | *παροψιδοσ* (Δ *παραβσψιδοσ*, δ *parabsidis*): M al[20] fere syr[p] c.* et[gr mg] add *του πινακοσ* (syr[cu] *του πινακοσ* pro *τ. παροψ.*, item Epiph[36]) | *γεμουσιν*: 157. al x[comm] *γεμει* | *εξ* cum ℵBLΓΔΠ unc[9] al pler ... Ln om cum CD al plus[15] Chr (et. x[comm]) (it vg Or[int] *pleni* [*plena*] *rapina*). Cf Hom[cl 11,29] *προσ τουσ υποκριτασ ελεγεν· ουαι υμιν γρ. κ. φα. υποκρ. οτι καθαριζετε του ποτ. και τησ παροψ. το εξωθεν, εσωθεν δε γεμει ρυπου. φαρισαιε τυφλε, καθαρισον πρωτον του πο. και τησ παροψ. το εσωθεν, ινα γενηται και τα εξω αυτων* ([cod] *αυτου*) *καθαρα.* | *ακρασιασ* (Gb') cum ℵBDLΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. 238. al arm syr[p] Bas[eth 236] et [249], *intemperantia* a c d ff[2.] h, *incontinentia* e (Or[int 3,843] *intemperantia et dolo*; syr[p ed] et[cod bodl] ad *ακρασ.* add c. obelo *και αδικιασ*), item 66. 71. ff[1.] g[1. 2.] l vg sah (teste Münt.) cop *ακαθαρσιασ* (*inmunditia*), item (omisso *αρπαγ. και*) Clem[282] ... Gb Sz *αδικιασ* cum CEFGHKSUVΓ al plus[150] f syr[sch] et[p cod] Bas[eth 236 cod] Chr[mo 5] Op ... M Chr[montf] Dam[par 517] *πλεονεξιασ*, aeth *αδικ. και πλεονεξ.*. Liberrime Epiph[36] *το δε εντοσ εστ. μεστον ακαθαρσιασ κ. ακρασιασ.*

26. C* *φαρισαιοιετυφλε* sic, c *pharisaei caeci* (pergens *mundate*) | *εντοσ* (Clem[282] *ενδον*): KMΔ al[11] *εσωθεν* (vide et. supra Hom[cl]) | *ποτηριου* sine additamento (Gb'') cum D 1. 209. 21[ev] a e Clem[282] Chr[sem] Ir[int 250] (vide post Or[int 844]) ... ς Ln add *και τησ παροψιδοσ* cum ℵBCLΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg syr[utr] cop arm aeth Bas[eth 236] et [249] Chr[sem] Dam[par 517] Or[int 3,843] (i. e.[txt], sed in comm[844] *bonum est ergo*

ἐξ ἁρπαγῆσ καὶ ἀκρασίασ. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον
τὸ ἐντὸσ τοῦ ποτηρίου, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸσ αὐτοῦ καθαρόν.
27 $^{237.5}$ οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι (Lc 11, 44)
παρομοιάζετε τάφοισ κεκονιαμένοισ, οἵτινεσ ἔξωθεν μὲν φαίνονται
ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσησ ἀκαθαρσίασ.
28 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖσ ἀνθρώποισ δίκαιοι,
ἔσωθεν δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεωσ καὶ ἀνομίασ. 29 $^{238.5}$ οὐαὶ 29 ss Lc 11, 47 s
ὑμῖν, γραμματεῖσ καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺσ
τάφουσ τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 καὶ
λέγετε· εἰ ἤμεθα ἐν ταῖσ ἡμέραισ τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα
κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 ὥστε μαρτυρεῖτε

---

ab intus caute mundare calicis vel paropsidis vel catini, quia ei qui mundaverit primum quod ab intus est calicis, fiunt etiam ea quae foris sunt vere mundata) | *το* (Δ om) *εκτοσ*: D Clem *τ. εξωθεν* | *αυτου* (Gb″) cum B*DE*. 1. 13. 28. 69. 124. 157. al^{20} fere a e aeth Bas$^{eth\,249}$ Dam$^{par\,517}$ (:: *αυτου* plurium testium qui *και τησ παροψ.* tuentur ad confirmandam scripturam *ποτηριου* sine additam valet) … ς *αυτων* cum ℵB^{2}CE^{2} LΓΔΠ unc^{8} al longe pl syr^{utr} cop arm Bas$^{eth\,236}$ … 53. 2^{ev} c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg Clem^{282} Chr (item x^{comm}) cat^{ox} Ir$^{int\,250}$ Or$^{int\,3,843sq}$ Amb al plane om

27. *παρομοιαζ.* cum ℵCDLΓΔΠ unc^{9} al omn fere Eus$^{ps\,374}$ Ephr$^{\gamma\beta}$ (*ινα μη παρομοιωθωμεν ταφοισ κεκ. οι εξωθ. μεν φαιν. λευκοι* etc) Cyr$^{iulian\,335}$ Dam$^{par\,517}$ … Ln *ομοιαζετε* cum B 1. (Clem^{282} Bas$^{bapt\,647}$ *ομοιοι εστε*) | *ταφ. κεκονιαμ.*: cf Naass^{5,8} *τουτο, φησιν, εστι το ειρημενον· ταφοι εστε κεκονιαμενοι, γεμοντεσ, φησιν, εσωθεν οστεων νεκρων.* Item Iust$^{tr\,112}$ (item ^{17}) *πρ. αυτουσ εφη ο ημετεροσ κυρ. ισ̅ χσ̅· ταφοι κεκονιαμενοι εξωθεν φαινομενοι ωρ. και εσωθ. γεμοντ. οστ. νεκρ.* | *οιτινεσ* (ℵ* om; suppl^{c}) *εξωθ. μ.* (Δ om) *φαινοντ.* (F x^{scr} al it exc e vg Iac^{nis} Lcif al add *τοισ ανθρωποισ*, non item Or$^{int\,3,844}$ in h. l., alludens vero ad totum versum^{4,507} *quae foris quidem speciosa videntur hominibus, intus autem plena sunt omni immunditia*) *ωρ. εσ. δ. γεμουσιν* cum ℵBC unc^{13} al omn fere it vg syrr cop rell Bas^{bapt} Dam^{par} Or$^{int\,3,844}$ Iác$^{nis\,90}$ Lcif al … D Clem^{282} Cyr$^{iulian\,335}$ Ir$^{int\,250}$ (omnes tres et. quae praecedunt afferunt) *εξωθεν* (Ir *foris enim*) *ο ταφοσ φαινεται ωραιοσ, εσωθ.* (Clem *ενδον*) *δε γεμει*

28. *εστε μεστ.* cum ℵBCDL 13. 33. 69. 124. al^{3} … ς *μεστ. εστ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler (it vg etc) Bas^{bapt} Dam^{par} (Or^{int} Ir^{int} Lcif etc) *ανομιασ*: Γ *δολου*, al *αδικιασ* (aeth *pleni iniquitate et rapina et hypocrisi*)

29. *των δικαιων*: H* om

30. *ημεθα* bis cum ℵBCDEFGHLM^{mg}VXΓΔ al^{70} fere (ex his^{70} nonnulli altero loc *ημεθ.* altero *ημεν*, etiam M^{mg} pri tantum loc *ημεθα* notatum habet; item Cyr pr loc *ημεν*, sec *ημεθα*) Or$^{1,20\,cod}$ et $^{21\,cod}$ (Cyr$^{mal\,857}$) … ς (= Gb Sz) *ημεν* cum KMSUΠ al pl Or$^{ed\,bis}$ Chr | *κοινω. αυτων*

ἑαυτοῖσ ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺσ προφήτασ. 32 [239. 10]
καὶ ὑμεῖσ πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 ὄφεισ,
γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶσ φύγητε ἀπὸ τῆσ κρίσεωσ τῆσ γεέννησ;
34–36 Lc 11, 49–51 34 [240. 5] διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸσ ὑμᾶσ προφήτασ καὶ
σοφοὺσ καὶ γραμματεῖσ· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε,
καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ ὑμῶν καὶ διώξετε
ἀπὸ πόλεωσ εἰσ πόλιν· 35 ὅπωσ ἔλθῃ ἐφ᾽ ὑμᾶσ πᾶν αἷμα δίκαιον
ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀπὸ τοῦ αἵματοσ Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕωσ

---

cum SCLXΓΔΠ unc[9] al pler (it vg etc) Or[1,20] et[21] Cyr[mal] (Chr[bis] … Ln Ti *αι τ. κοινω.* cum BD al[6] (Chr[sem] cat[oxon]

31. *εαυτοισ*: M ti* 1. al pauc Cyr[mal 857] *αυτοισ*

32. *πληρωσατε* cum ℵB[2]CLXΓΔΠ unc[8] al pler a b c ff[1. 2.] g[1. 2.] h l q vg syr[utr] cop rell Or[1,20] Eus[dem 384] Cyr[ador 101] et[mal 857] et[os 66] (item glaph[32] *αναπληρ.*) Chr al Or[int 3,845] Aug al … B* 60. c ar[c] ar[p] perss *πληρωσετε* (*adimplebitis*) … DH al[15] fere *επληρωσατε* (Cyr[zach 697] *ανεπληρωσατε*), f gat mm *impletis* | Γ al *ημων*

33. H *γεννηματα* | *φυγητε* (et. Or[1,20] Did[tri 3,41]; it [et. d] vg *fugietis*): D[gr]HX al plus[5] *φυγετε* | *απο*: F om

34. *ιδου*: E* 13. 22. 124. y[scr] al[5] om | *εγω* (et. Or[1,477] et[int 3,845] Did[tri] Leif[semel] al): D 13. 33. 124. al pauc Or[1,20] Ir[int 210] et[237] Leif[bis] om | *αποστελλω* (ita it [et. d] vg syr[utr] arm aeth, item Or[1,20] et[int 845] Ir[int] bis Did[tri 3,41] etc): D[gr] 33. al plus[20] cop Or[1,477 lib] (Chr utrumq) cat[oxon] *αποστελω* (prob Schu :: ut Lc) | *προσ* (Or[1,477] *εισ*, sed[1,20] et[int] *προσ*) *υμασ*: D y[scr] om | *σοφουσ και* (L al[4] vg[edd] [sed non am for emm ing al] cop sax om): X om | *εξ* pri cum ℵBMΔΠ 1. 13. 33. 69. 124. al[8] e q am fu harl* syr[sch] arm Or[1,20] … ς praem *και* cum CDLXΓ unc[8] it[pler] vg (et. for ing emm al) cop syr[p] c. obelo arm[edd] aeth (Or[1,477 lib] *λεγων· ιδου εγω αποστελω εισ υμασ σοφ. κ. γραμμ. και εξ αυτ. αποκτενουσι και σταυρωσουσι.*) Did[tri 3,41] Chr Ir[int bis] (sed[210] non affert ultra *σταυρωσετε*, [237] ab *αποκτε.* ad *και διωξετε* pergit) Or[int 3,845] Leif al :: ut Lc | D *αποκτεινειτε* | *και* (ℵ* post *εξ αυτ.* pon; ℵ[c] corr) *εξ αυτ.* (e om *κ. ε. αυ.*) *μαστιγ.* (haec E* om) *εν τ. συνα. υμων*: D a Leif om (nil probat Ir[int] qui[210] *ecce mitto* usq *et crucifigetis* affert, et[237] ad verba *et ex eis occidetis* nil add nisi *et effugabitis a civ. ad civ.*)

35. *οπωσ*: ℵ[c]C[2]M[mg] 33. 69. 124. al[10] add *αν* | *ελθη*: L al pauc *επελθη* | *παν*: ℵ* (suppl[c]) 69. om | *εκχυννομενον* (D *εχχυ.*) cum ℵBCDGUΔΠ 1. 33. al … ς *εκχυνομενον* c. EFHKLMVΓ al pler | *απο του*: DL 33. y[scr] om *του* (Eus[theoph 125] — — *δι ην εκδικηθησεται εξ αυτων παν αιμα απο αιματ. αβελ τ. δικ. μεχρισ αιματ. ζαχα.*, item[dem 385] *διδασκει λεγων παν αιμα εκχυθεν απο καταβ. κοσμ. απο αιματοσ αβ. τ. δικ. εωσ αιμ. ζαχαρ. ηξειν επι την γενεαν ταυτην* :: cf Lc; item[dem 115] *εκδεδικηται γουν εκ του λαου εκεινου παν αιμα εκχυθεν επι τησ γησ απο αιμ. αβ. εωσ αιμ. ζαχα. και αυτου γε επι πασι του χυ̅*) | *εωσ του*: D 1. 33. (vide

τοῦ αἵματοσ Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ
ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα
ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37 [241. 5] Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀπο- 37—39 Lc 13, 34 s
κτείνουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ
πρὸσ αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν

---

et. Eus) om *του* | *υιου βαραχιου*: et. Or[1,20] et[21] Ir[int 310] etc. Praeterea Or[int 3,815] haec habet (eadem[gr] ex catena in Lc adscripsit Delarue): *non autem possunt qui exprobrantur a Christo dicere Zachariam filium Barachiae unum fuisse ex prophetis duodecim, quorum scripta habemus in manibus; sed Zachariam dicit patrem Johannis, de quo per scripturas quidem canonicas ostendere non possumus, nec quoniam filius fuit Barachiae nec quia scribae et Pharisaei interfecerunt eum inter templum et altare. Sed venit ad nos quaedam traditio talis, quasi sit aliquis locus in templo ubi virginibus quidem consistere licet et orare deum; expertae autem thorum virilem non permittebantur in eo consistere. Maria autem postquam genuit salvatorem, ingrediens adorare stetit in illo virginum loco; prohibentibus autem eis qui noverant adhuc eam iam filium genuisse, Zacharias stetit atque dixit prohibentibus eam quoniam digna est virginum loco, cum sit virgo. Ergo quasi manifestissime Zachariam adv. legem agentem et in loco virginum permittentem stare mulierem occiderunt inter templum et altare viri generationis illius* ... ℵ* (suppl[cb]) 6[ev] 13[ev] om, item Eus[theoph 125] et[dem 385] et, qui locus inprimis ad probandum idoneus videtur,[415] (vide ante). Schol vetus: *ζαχαριαν δε τον ιωδαε* (al[4] *ιωδαε*) *λεγει· διωνυμοσ γαρ ην.* Schol aliud: *εικοσ ζαχαριασ νυν λεγεσθαι τον ιωαννου πατερα.* (Cuius de morte plura in eodem scholio narrantur: cf Mtthaeii notam ad h. l., item Euth et Thph. Alia traduntur Protev. 23 et 24. Rursus alia ex *γεννα μαριασ* refert Epiph 26, 12.) Hier ad h. l: *in evglio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae filium Ioiadae reperimus scriptum.*

36. *ηξει* cum ℵBDL 1. 124. al it (exc f) vg arm aeth Ir[int 310] Lcif al ... Gb (sed rursus Gb[0]) Sz *οτι ηξει* cum CXΓΔΠ unc[9] al plus[150] f syr[utr] Or[1,21] Chr | *ταυτ. παντ.* cum ℵCD[gr]LMS al pm it (e om *ταυτ.*) vg cop Or[1,20] Chr[bis] (item X[comm]) Lcif al ... Ln Ti *παντ. ταυτ.* cum BXΓΔΠ unc[7] al[60] fere d Ir[int 310] :: cf ad 13, 56.

37. *ἡ* (ita et. Clem Or[ubiq] Eus[dem] Caes Cyr etc): ℵ* (suppl[c]) om (:: apud Lc unus 69. om) | *αποκτ. τ. προφ.* hoc ordine et. Clem[145] Or[1,21] et [3,205 212. 321] (Eus[dem 189]) Caes[dial 65] Bas[eth 258] et [304] Cyr[es 9. 40] et [4,150] Ir[int 281] Or[int 3,848] et[alib] Hil al, item ℵ[c]: ℵ* Or[3,167] *τ. προφ. αποκτ.* (et. Epiph cantic[8,8] *quae prophetas occidis et eos qui - lapidas*) :: ita ap Lc non legitur | *αποκτεινουσα* cum BDLXΓΠ unc[7] al pl Clem Or[saep] Eus[dem] Bas[eth] Cyr [4,150] Thdrt[2,1252] et[alib] al ... ℵ* et[c]Δ (Π[instaurator]) 33. 69. al plus[10] Caes[dial] Cyr[es 9] et [40] *αποκτενουσα* (Gb''), item CGK ti[2] al[15] fere *αποκτεννουσα*, Or [1,21] et [3,293] Thdrt[3,623] (sed et. *λιθοβολησασα*) *αποκτεινασα* :: ad 10, 28 | *πρ. αυτην* (*αὐτὴν* EFGΠ etc; M *αὑτ.*): D al[2] *πρ. σε*, y[scr] *πρ. σεαυτον* (it vg Ir[int] Or[int] etc *ad te*) | *επισυναγαγειν* (Clem[143] Caes[dial] *συναγ.*) et. ℵ[c]: ℵ

τρόπον ὄρνισ ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆσ ὑπὸ τὰσ πτέρυγασ.
καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκοσ ὑμῶν ἔρημοσ.
21, 9 P. 118, 26 39 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕωσ ἂν εἴπητε· εὐλο-
γημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου.

XXIV.

1— M 13, 1—9 Lc 21, 5—12 1 $^{242.2}$ Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰσ οἰκοδομὰσ τοῦ
ἱεροῦ. 2 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα;

επισυναγειν (Or^{3,293} et^{alib} Eus$^{dem\ 189}$ *επισυναξαι* e Lc) | *ορνισ επισυναγει* (K X^{scr} -*αγάγει*, Clem^{bis} Caes^{dial} *συναγει*) cum ℵBDKL 1. 13. 33. 69. 124. al pauc it vg cop Clem^{106} et ^{143} Or$^{3,167.205}$ et^{alib} Eus$^{ecl\ 136}$ et$^{ps\ 138.436.}$ et^{alib} Bas$^{eth\ bis}$ Caes^{dial} Cyr^{4,150} et$^{es\ 40.197}$ Thdrt^{1,698} et $^{2,1252.1258}$ Or$^{int\ 2,}$ et^{3,} et^{4,} ... ς Ti *επισυν. ορν.* cum CXΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{utr} Cyr$^{es\ 9}$ ... 108. (Eus^{dem}) Chr Ir^{int} Aug al om *επισυναγει* :: ut Lc | *τα νοσσια* (XΠ al mu *νοσια*) *αυτησ* cum ℵ*B^{mg}DMΔ 33. al Clem^{143} Or^{3,293} Eus^{dem} et^{ecl} Cyr$^{es\ 9}$ et ^{40} Thdrt$^{1,698\ cod}$; item ς *τα νο. εαυτησ* cum ℵ^{c}CLXΓΠ unc^{8} al pl Or^{1,21} et ^{3,22} Cyr^{4,150} et ^{195} Bas$^{eth\ 258}$ et ^{304} Caes^{dial} Chr Thdrt ^{2,1252} et ^{1258} et $^{1,698\ ed}$; *pullos suos* it vg etc, item Γ *την νοσιαν εαυτησ* ... B* Clem^{106} Or^{3,167} et ^{206} Eus$^{ps\ 138}$ et^{ter} Cyp om *αυτησ*, ita Ln | *πτε-ρυγασ* cum ℵBCDLΓΠ unc^{9} al pler ff$^{1.}$ vg (et. am for al) arm Or^{1,21} et $^{3,205.293.322}$ Eus$^{ps\ 138}$ et^{alib} Cyr^{4,150} et ^{195} et$^{es\ 40}$ et ^{197} Thdrt^{2,1252} Ir^{int} $^{281\ sq}$ Or$^{int\ 3,848}$ ... Ti add *αυτησ*, Ln [*αυτ.*] cum XΔ al pauc it^{pler} fu gat mm fr sax cop syr^{utr} et^{hr} aeth Clem^{106} et ^{143} Or^{3,167} Thdrt ^{1,698} Or$^{int\ 4,691}$ Cyp al (:: et. in Lc absque *αυτησ*, sed patres qui ipsi in hac re tantopere fluctuant parum probant)

38. *υμιν* (et. Or ^{1,21} et ^{3,205} et^{alib} Eus$^{dem\ 189}$ et$^{ecl\ 136}$ et$^{ps\ 486}$ etc Cyr ^{4,150} et$^{es\ 197}$ Ir^{int} etc): 6. 243. 435. al plus^{20} Clem^{145} Or^{3,293} Chr om | *υμων*: D^{gr*} *ημ.* | *ερημοσ* cum ℵCDXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc ff$^{2.}$) vg sah (teste Münt.) cop^{edd} et^{cod} syr^{utr} arm aeth Clem^{145} Or^{1,21} et $^{3,\ saepe}$ Eus$^{ecl\ 136}$ et ^{170} et$^{dem\ ter}$ et$^{es\ 359}$ et$^{theo\ 127}$ Cyr$^{es\ 9}$ Chr Or^{3,848} et^{saep} Ir$^{int\ 281\ sq}$ Cyp al ... Ln om (:: ut Lc) cum BL ff$^{2.}$ cop^{dz} Or$^{3,167\ cod\ semel}$

39. *υμιν*: D 1. 13. 22. 69. 124. al^{20} fere a b c ff$^{2.}$ h q (non e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg) syr^{utr} arm Or$^{int\ 3,848}$ add *οτι* :: ut Lc | *με*: X om | *ιδητε* (E al -*ετε*): CMΔ al *ειδητε* | *κυριου* (et. Clem^{145} Or$^{int\ 3,848\ sqq}$ in^{txt} et$^{ter\ comm}$): D *θεου*

XXIV. 1. *απο* (B 4. *εκ*, atque ita Ln) *τ. ιερ. επορ.* cum ℵBDLΔ al^{20} fere it (sed e *et cum exisset Jesus de templo, accesserunt*) vg (Latini *de templo* quod et *εκ* et *απο* exprimit; D quidem^{gr} *απο*, ^{lat} *de*) cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr Or$^{int\ 3,850}$ Hil al ... ς Ti *επ. α. τ. ιερ.* cum CXΓΠ unc^{9} al pler | *προσηλθον*: F al plus^{25} a (post *discip. eius*) c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ aeth Or$^{int\ 850}$ Chr$^{edd\ 3}$ add *αυτω*

2. *ο δε αποκριθ.* cum ℵBDL al^{10} fere it (exc f l q) vg cop syr^{hr} arm aeth Chr ... ς *ο δε* $\overline{ις}$ (H 2. 1 syr^{sch} pers^{p} om) cum CXΓΔΠ unc^{8} (et H) al pler f syr^{p} ... q Or$^{int\ 3,850}$ Op *Jesus autem respondens* | *ου* cum ℵBCΓΔΠ

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθοσ ἐπὶ λίθον, ὃσ οὐ κατα-
λυθήσεται. 3 $^{243.2}$ καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντεσ· εἰπὲ ἡμῖν, πότε
ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆσ σῆσ παρουσίασ καὶ συντελείασ
τοῦ αἰῶνοσ; 4 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· βλέπετε μή
τισ ὑμᾶσ πλανήσῃ. 5 πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
λέγοντεσ· ἐγώ εἰμι ὁ Χριστόσ, καὶ πολλοὺσ πλανήσουσιν. 6 μελ-
λήσετε δὲ ἀκούειν πολέμουσ καὶ ἀκοὰσ πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖ-
σθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλοσ. 7 ἐγερθήσεται
γὰρ ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ

unc^{9} al longe pl q syr^{utr} Chr Or$^{int\,873}$ ... DLX al^{30} fere it (exc q) vg sah (teste Münt.) cop arm aeth Or$^{int\,3,850}$ Amb Op om (Gb^{00} prob Schu conferente Mc 13, 2. Lc 7, 44) | *ταυτα παντα* (ℵ$^{*om\,vid}$ et$^{a\,suppl}$) cum ℵBCHLMUVXΓΠ al plus^{50} it (exc e) vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,3,850\,et\,873}$ al ... ς Ti *παντ. ταυτ.* cum DEFGKSΔ al pl e syr^{p} | *υμιν*: D syr^{p} add *οτι* | *οσ ου* cum ℵBCDLXΓΔ unc^{6} al plus^{110} Chr (Mac^{4,20}) ... ς (= Gb Sz) add *μη* cum GKUΠ al mu

3. *ελαιων*: C add *κατεναντι του ιερου* :: e Mc | *οι μαθητ.* cum ℵBDL unc^{8} al longe pl it^{pler} vg syr^{p} arm Chr ... CUΓΔΠ al^{20} fere c h cop syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,851}$ add *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*] | ℵB* *καθ ιδιαν* | *ειπε* cum ℵBCDΓΔΠ unc^{9} al pler Ath^{1,361} Cyr$^{hr\,225}$ al ... L 1. 33. *ειπον* | *ποτε*: C vitiose *τοτε* | *τησ σησ παρ.* (et. Ath^{1,361} Cyr$^{hr\,225}$ al): D *τ. παρ. σου* (it vg *adventus tui*) | *και συντελ.* cum ℵBCL 1. 33. 157. 209. Cyr$^{hr\,225}$ ... ς *και τησ συντ.* cum DΓΔΠ unc^{9} al pler Chr

4. *και αποκρ.*: 1. 33. *αποκρ. δε* | *αυτοισ*: a b e om (h *quibus respondens Jes. dixit*) | *πλανηση*: C ti* al pauc *-σει*

5. *λεγοντεσ*: C* al^{10} fere f syr^{utr} arm Or$^{int\,3,851}$ (non item ^{852} et ^{853}) add *οτι* | Π* *πλανησωσιν*

6. *μελλησετε*: D p^{scr} Or^{2,788} (Or$^{int\,853}$ quater *audietis*) *μελλετε* | *γενεσθ.* sine *παντα* vel *ταυτ.* cum ℵBDL 1. 33. 209. g^{2} sah (teste Münt.) cop aeth Ps-Ath$^{dispu\,170}$ Or$^{int\,3,853}$ ... ς (Gb^{0}) Ti praem *παντα* cum CΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} Chr; item al^{4} *παντα ταυτα*, f arm al *haec omnia* (item syrr?); item 47^{ev} it^{pler} vg syr^{hr} Cyp *ταυτα* (*haec*; e *ista*) | *ουπω*: U al^{10} fere aeth *ουκ ευθεωσ* :: e Lc | *εστιν*: U 33. 108. 127. al plus^{5} Chr om :: ut Lc

7. *εγερθησεται*: L al^{2} (i. e. 417. et a ap Matth) *-σονται* | *επ* cum ℵCKLΠ 1. al^{5} ... ς Ln Ti *επι* cum BDΓΔ unc^{8} al pler Chr Ps-Ath^{dispu} :: eodem modo apud Mc et Lc lectio fluct | *λιμοι* (ℵ *σεισμ. και λιμ.*) sine *λοιμ.* cum ℵBDE* 102. 414. 13^{ev} a b e ff^{2} Hil Arnob ... ς Ti *λιμ. και λοιμοι* cum CE^{2}ΓΔΠ unc^{8} al pler h cop syr^{utr} (et.p$^{mg\,graece}$) arm aeth Chr Ps-Ath^{dispu} Or$^{int\,3,855}$ (agnoscit enim in comm; praeterea textui subiungit: *Marcus eadem, addit autem*: et turbelas: *Lucas similiter ipsa, addit autem*: terroresque de caelo et signa magna erunt et

10, 22 Mc 13, 13 Lc 21, 17 καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 [241. 1]
τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ
ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
10 καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσου-
σιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερ-
θήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς. 12 καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι
10, 22 Mc 13, 13 (Lc 21, 19) τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 ὁ δὲ ὑπομείνας
εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 [246. 6] καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν
15–25 Mc 13, 14–23 Lc 21, 20 ss *Dan 9, 27 τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15 [247. 6] Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ

hyemes.); item L 33. al[2] c f ff[1.] g[1.2.] l q vg *λοιμ. κ. λιμ.* (Cyp *et erunt fames et terrae motus et pestilent. per sing. loc.*) :: cf Lc

8. *παντ. δε* (a b om) *ταυτ.* (et. a b h q syr[p] arm aeth): 1. 69. 124. 209. 346. al[5] c e f ff[1.2.] g[1.2.] l cop syr[sch] Or[int 3,855] *ταυτ. δε* (g[2.] Or[int] *enim*) *παντ.* | D* *οδυνων* (it vg *dolorum*)

9. *παραδωσουσιν*: Δ *-σωσιν* | *θλιψιν*: L 1. 157. 209. al[15] fere d e f syr[cdd] syr[p mg] arm[cdd] Ps-Ath[dispu] Or[int 3,857] et[txt] et[comm] *θλιψεις* (Gb') | D[gr] *αποκτεινουσιν* | *παντων*: ℵ* om (suppl[c]) | *των* (ita et. ς Gb Sz; ς[e] om cum D* al pauc) *εθνων* (et. Or[int 857 txt] et[comm]): c 1. 131. ti* al plus[25] (syr[p] habet c.*) Chr Ps-Ath[dispu] om :: ut Mc et Lc | *ονομ. μου*: C[3]M[mgr] al pauc add *ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται*

10. *και μισησουσιν αλληλους*: ℵ pro his *εις θλιψιν*, similiter Arnob *ad mortem (et tradent se alterutrum ad mort.)*

11. *εγερθησονται* (ff[1.] vg *surgent*): D *εξεγερθησονται* (a d e q Cyp Lcif al *exsurgent*, sed ita Latini passim ubi ab omnib Graecis *εγερθ.* legitur, ut 24, 24; b c f ff[2.] g[1.2.] h *insurgent*), 4. 262. *αναστησονται* | *πλαν. πολλ.* cum BCD unc[pler] al omn fere it vg syr[utr] cop al Ps-Ath[dispu] Chr Or[int 3,857] etc: ℵL 33. 157. *πολλ. πλα.* (:: ut v. 5.) Cf Iust tr[82] *ειπε γαρ - και οτι ψευδοπροφ. κ. ψευδοχρ. πολλοι επι τω ονομ. αυτου παρελευσοντ. κ. πολλους πλανησουσιν.*

12. *πληθυνθηναι* (Or[3,143] et[204] Hipp[168] et [*εκ γαρ του πληθυνθ. τ. αμαρτ.* etc][97] Eus[ps 399] Bas[epp 301] etc): D *πληθυναι* (d *quia repleta est iniquitas*) | K *ψυχησεται*

14. *τουτο*: D al[5] Or[1,400] (non item[int 3,857]) Eus[dem 136] Chr Cyp post *ευαγγ.* ... Γ al plus[20] a arm Ps-Ath[dispu 170] om (Eus[ps 364] *ειπων· δει κηρυχθηναι το ευ. τ. βασ. εν ολη* etc e Mt et Mc mixtum) | *της βασιλειας*: g[1.] sax Or[1,400] (lib *κηρυχθ. το ευ. τουτ. εν ολω τ. κοσμ.* [ita et. al pauc Chr Ps-Ath[dispu]] *εις μαρτ. αυτοις και τ. εθνεσιν*) Chr Op al om | *πασ. τ. εθν.*: Γ *αυτοις και τοις εθν.* (ita et. Or[1,400]:: ex 10, 18)

15. *ουν* (et. Ath[1,258] Cyr[hr 227]): ℵ[c]L al[8] fere emm cop syr[sch] (aeth) Eus[dem 403] Bas[se 201] Chr Ir[int 322] *δε* (:: ut Mc et Lc) ... al pauc Hipp

βδέλυγμα τῆσ ἐρημώσεωσ τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου
ἑστὸσ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16 τότε οἱ ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη, 17 $^{248.\,2}$ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματοσ μὴ Lc 17. 31
καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆσ οἰκίασ αὐτοῦ, 18 καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 19 $^{249.\,2}$ οὐαὶ δὲ ταῖσ
ἐν γαστρὶ ἐχούσαισ καὶ ταῖσ θηλαζούσαισ ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ.
20 $^{250.\,6}$ προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνοσ
μηδὲ σαββάτῳ. 21 $^{251.\,2}$ ἔσται γὰρ τότε θλίψισ μεγάλη, οἵα οὐκ

---

antichr^{32} Ir$^{int\,323}$ Or$^{int\,3,858}$ om (:: sed omissio talis ap patres parum probat) | D* δια δανιηλου | εστοσ (et. ς Gb′) cum ℵB*D^{h}FGHLVΔΠ al plus^{30} (qui notati sunt) (editum et. Cyr$^{hr\,227}$ Ath^{1,258}) ... ς^{e} Gb Sz cum B^{2}D*EKMSUΓ al pl (editum et. Hipp^{anti} Eus^{dem} Chr)

16. επι cum ℵLZΓΠ unc^{9} al pler Ath^{1,258} Caes$^{dial\,151a}$; item *ad montes* f ff$^{1.}$ g$^{1.\,2.}$ vg Hier (et ad h. l. et alibi) Aug al ... Ln εισ (:: e Mc et Lc) cum BDΔ al plus^{20} Hipp$^{anti\,33}$ (sed non accurate Mt exscribit) Eus$^{luc\,193}$ Ath^{cod} Caes$^{dial\,151c}$ (sed in explicatione rursus επι, habet enim: επι την υψηλην καταφυγην χ̅ν̅ αφορατωσαν) Chr Cyr$^{hr\,232}$ (sed non certum an ex Mt) Isid^{1,210}. Item *in montibus* a b c e ff$^{2.}$ h q, *in montes* Ir$^{int\,322}$ Cyp Or$^{int\,3,860}$. Aug$^{cons\,2,150}$ „Mt - *ad montes*, Lc - *in montes*“

17. ο επι cum ℵBLZ unc^{pler} al pl Or^{3,255} Ath^{1,258} ... D 33. e Isid^{1,210} ο δε επι, item al^{20} fere it (exc e) vg syrr cop aeth Caes$^{dial\,151}$ Chr Ir$^{int\,322}$ Cyp al και ο επι | καταβατω (:: et. Mc) cum ℵBDLZ al^{20} Or^{3,255} Caes$^{dial\,151\,d}$ Isid^{1,210} Chr (item καταβητω Ath Caes^{151a}) ... ς Ti καταβαινετω cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Hipp^{anti} | τα cum ℵ^{c}(*το)BE^{2}LZΓΔΠ unc^{8} al plus^{150} cop syrr Or Ath Chr ... ς (= Gb Sz) τι cum D(E*τη^{vid}) 1. 33. al it vg arm aeth Hipp^{anti} (^{lib} και ο επι τ. δωμ. μη καταβαινετω αραι το ιμ. αυτ. και ο εν αγρ. μη επιστρ. εισ τα οπ. αραι τι εκ τ. οικ. αυτ.) Caes$^{dial\,bis}$ Isid^{1,210} Ir^{int} Or$^{int\,2,224}$ :: ut Mc | αυτου (et. Or Hipp Ath Caes Chr): D a b ff$^{2.}$ q Ir^{int} Cyp Hil om

18. οπισω: exprim e q Cyp Amb, non item it^{pler} vg | το ιματιον (Gb″) cum ℵBDKLZΠ al^{40} fere it (exc f) vg sah (teste Münt.) cop syr^{sch} aeth Hipp^{anti} (vide ante) Caes$^{dial\,151\,bis}$ Isid^{1,210} Or$^{int\,3,860}$ Cyp Hil (:: sane ita et. Mc) ... ς Ti τα ιματια cum ΓΔ unc^{8} al longe pl f syr^{p} arm Ath^{1,285} Chr

19. θηλαζουσαισ (L ενθηλ.) et. Clem^{534} Hipp^{anti} Eus$^{hist\,3,7}$ Caes^{dial} etc: D -ζομεναισ (sed d *lactantibus*). Or$^{int\,3,862}$ *Si autem, sicut in multis exemplarib. scriptum est*: vae sugentibus, *dicendum est quoniam animae sunt quae lactantur adhuc.*

20. σαββατω cum ℵBKSUVΓΔΠ al plus^{150} (it^{pler} vg Or$^{int\,3,860}$ etc *sabbato*) Or^{1,198} Eus$^{hist\,3,7}$ ... ς (= Gb Sz) εν σαββατω cum EFGH(Z?) al mu arm Chr^{txt} (εν χειμ. μηδε εν σαββ.) Caes$^{dial\,151}$ (εν σαββ. η εν χειμ.) Thdrt$^{2,\,1287}$ ... DLM al plus^{10} Chr$^{comm\,bis}$ (sed lectio fluct) Thdrt^{cod} σαββατου, e *sabbatorum* (d *sabbato*)

21. τοτε (et. Ir$^{int\,322}$ ubi totum locum affert; minime probant^{327} aut^{274}

ἐγένετο ἀπʼ ἀρχῆσ κόσμου ἕωσ τοῦ νῦν οὐδʼ οὐ μὴ γένηται.
22 [252.6] καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη
πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺσ ἐκλεκτοὺσ κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι. 23 [253.2] τότε ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστόσ, ἤ
ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 [254.6] ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε
πλανηθῆναι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺσ ἐκλεκτούσ. 25 ἰδοὺ προείρηκα
26 s Lc 17, 23 s ὑμῖν. 26 [255.5] ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ

omissionem): κ* al[6] b ff[2.] g[1.] for harl* Ps-Ath[dispu 170] om | ουκ εγενετο cum ℵD Eus[hist 3,7] Chr cat[oxon] (et. x[comm]) ... ς Ln Ti ου γεγονεν cum BLZ unc rell al omn[vid] (Eus[theoph 133] nil affert nisi θλιψ. οια ουδεποτε γεγονεν) Cyr[hr 232] Cyr[glaph 138] Ps-Ath[dispu] :: ut Mc | εωσ του: D om του | ουδʼ ου μη c. ℵBLZΓΠ unc rell al pler Eus[cod] Cyr[glaph 138] Ps-Ath[dispu] ... DUΔ al plus[10] Eus[hist 3,7 ed] Chr[semel] (item x[comm]) Thdrt[2,1287 ed] (ουδε μη γενησεται, sed[cod] ουδ ου μη γενητ., item[2,1208] ουδ ου μη γενητ. et[cod] ουδε μη γε.) ουδε μη | γενηται: D* γενοιτο

22. κολοβωθησοντ. (et. ℵ[c]): ℵ* εκολοβωθησαν | αι sec: E om. Hunc versum Pist sic: ἐκολόβωσα τοὺσ καιροὺσ διὰ τοὺσ ἐκλεκτούσ μου· εἰ μή, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ἐσώθη. ἐκολόβωσα δὲ τοὺσ καιροὺσ καὶ τοὺσ χρόνουσ διὰ τὸν ἀριθμὸν τὸν τέλειον τῶν ψυχῶν αἳ λήψονται τὸ μυστήριον· αὗταί εἰσιν οἱ ἐκλεκτοί· καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσα τοὺσ χρόνουσ, οὐκ ἂν πᾶσα ψυχὴ ὑλικὴ ἐσώθη.

23. υμιν ειπη (et. Or[1,423] Cyr[hr 227] Ps-Ath[dispu 170] al): L d e Cyp al ειπ. υμ. | η ωδε cum ℵBLZ unc rell etc: D 16[ev] Thdrt[2,1287 ed] η εκει, item *aut illic* f ff[1.] g[2.] vg; 61. 157. Ps-Ath[dispu] ιδου εκει, b e q *ecce illic*; a c g[1.] h Cyr[hr] *aut ecce illic* (η ιδ. εκ.) | πιστευσητε cum ℵDLZ unc rell al omn fere Or[1,423 ed et cdd] etc ... Ln πιστευετε cum B* (B[2] -ητε) 262. Or[cdd] :: e Mc

24. ψευδοχρι. και (vide Iust[tr] ad v. 5. ψευδοπρ. κ. ψευδοχρ. item Ath[1,213]): Δ al pauc h om | Z δωσωσιν | μεγαλα (28. 300. post τερατα, item Aug *signa et prodigia multa*): ℵ om (:: ut Mc) | πλανηθηναι cum ℵD, item (*ut in errorem inducantur*) b ff[2.] g[1.2.] q Or[int 3,864] Hier Amb et (*in quibus seducantur*) Promiss (*ut errent*) Rebapt (d *ut seducantur - et electos* sic); item LZ 1. 22. 33. Or[1,423] (ita edd ex cdd; antea ed. πλανησαι) et[3,143] (lib και ποιησει σημ. κ. τερ. ο ελευσομενοσ ωστε αποπλανασθαι etc) Cyr[hr 233] Ath[1,213] (ex cdd 7; postea[216 lib] οτι εγερθ. ψχρ. κ. ψπρ. ωστε πλανησαι πολλ.) πλανασθαι ... ς Ln Ti πλανησαι (:: in Mc αποπλαναν) cum BXΓΔΠ unc[8] al pler c e f ff[1.] h Op Archel[592] (hi Latt *in errorem mittant, in err. inducant*; Aug *fallant*), item al, item Bas[eth 287] Chr | εκλεκτουσ: c ff[1.] h cop Thdot[clem 960] (οθεν ειρηται - πλανηθησεσθαι· αδυνατον δε τουσ εκλ., διο φησι· και ει δυνατον τουσ εκλ. μου) add μου

26. ουν (ita et. c ff[1.] g[1.2.] q Or[int 3,864 txt]; contra *autem* a b c f ff[2.] h q):

ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖσ ταμείοισ, μὴ πιστεύσητε. 27 [256.5] ὥσπερ γὰρ
ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕωσ δυσμῶν,
οὕτωσ ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 [257.5] ὅπου Lc 17, 37
ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 [258.2] Εὐθέωσ δὲ 29–35 Mc 13, 24–31 Lc 21, 25–33
μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιοσ σκοτισθήσεται καὶ
ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγοσ αὐτῆσ, καὶ οἱ ἀστέρεσ πεσοῦνται ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεισ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 καὶ Apoc 1, 7
τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ,
[259.2] καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆσ γῆσ καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυ-
νάμεωσ καὶ δόξησ πολλῆσ. 31 καὶ ἀποστελεῖ τοὺσ ἀγγέλουσ αὐτοῦ

ℵ om (suppl demum[cb]), item Or[int 3,864] in comm[bis] (sed habet Or[1,423]) Archel[592] | F μηδε εξελθητ. | ιδου sec: 33. b ff[1.] syr[sch] aeth η ιδου | ταμειοισ (ℵE*G al mu -ιοισ) cum ℵBDΔΠ unc[7] al pl ... LXΓ 1. 33. al pauc ταμιειοισ (et. ed. in Or[1,423])

27. φαινεται (et. Or[1,423] Hipp[anti 115] Dial[36] Cyr[hr 229] etc): DG 1. 118. φαινει | εσται sine και cum ℵBDXΓΠ unc pler al[70] fere a ff[1.] h q harl sah (teste Münt.) cop syr[sch] arm Or (et.[int 3,864] et[alib]) Dial etc ... ς (= Sz; Gb[00]) add και cum MΔ al sat mu it[pl] vg syr[p] aeth Hipp[anti] Cyr[hr] Chr Dam[1,266] Cyp al

28. οπου (ℵ* που) sine γαρ (Gb' prob Schu) cum ℵBDL 1. 33. 102. al[3] it[pl] vg sah[münt] cop aeth (Ir[int 244] Or[int 3,951] non probant) Cyp al ... ς Ti add γαρ cum XΓΔΠ unc[9] al pler c ff[2.] q syr[p] arm Hipp[anti 115] (certe sic e Pico ap Lag.) Chr Or[int 3,864] (syr[sch] Ps-Ath[dispu 170] δε) | εαν: D al pauc Hipp[anti] Ps-Ath[dispu] Chr αν | πτωμα (d Ir[int] Or[int] Cyp *cadaver*): ℵ* ([c] πτω.) σωμα, item *corpus* it vg Hil al (:: ut Lc) | οι: al plus[10] l vg[ed] (sed non am fu for emm etc) Hipp[anti] Chr Ir[int] και οι

29. Γ ου μη δωσει | εκ cum ℵD 54. b[scr] y[scr] sem (et haud dubie al) Eus[es 489] et[ps 640] Bas[2,37] Cyr[hr 225] (it vg Or[int] Cyp *de*, quod plerumque εκ reddit) ... ς Ln Ti απο cum BLXΓΔΠ unc rell al pler (Ps-Ath[dispu 170] om εκ vel απο, Chr om εκ [απ.] τ. ουρ.)

30. και pr: 6. cop syr[p] om | εν ουρανω cum ℵBL ... ς Ti εν τω ουρ. cum XΓΔΠ unc[9] al omn[vid] Eus[es 489] Cyr[hr 235] et[353] Ps-Ath[dispu 170] (Thdrt[2,295] και τοτε οψοντ. το etc) Chr Dam[par 345] ... D του εν ουρανοισ | κοψονται absque τοτε cum ℵ* 13. 237. 238. 6[ev] 49[ev] y[scr sem] e Cyp ... ς Ln Ti praem τοτε cum ℵ[c]BL unc[13] al pler it[pler] vg cop syr[utr] al (Thdrt[2,295]) Or[int 3,865] Aug al; item postpon τοτε D 1. 69. 124. 209. a :: respondet τοτε istud simili τοτε ap Mc 13, 26 et Lc 21, 27 | και δοξ. πολλ. (et. f q sah[münt] cop syrr arm aeth Eus[ps 501] Thdrt[2,1208] Or[int 3,868 sq] Op etc): D 115. it[pler] vg Cyp Amb al πολλ. κ. δοξησ :: cf Mc et Lc

31. αποστελει (et. Hipp[anti 34] Eus[ps] Cyr[hr] Thdrt al Or[int 3,870] et[872] al):

*μετὰ σάλπιγγοσ μεγάλησ, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺσ ἐκλεκτοὺσ αὐτοῦ
ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕωσ ἄκρων αὐτῶν.
32. Ἀπὸ δὲ τῆσ συκῆσ μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν ἤδη ὁ
κλάδοσ αὐτῆσ γένηται ἁπαλὸσ καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺσ τὸ θέροσ· 33 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα,
γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ ἐστιν ἐπὶ θύραισ. 34 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕωσ ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35 ὁ οὐρα-*

HX al pauc h *αποστελλει* (sed H al *-λλεῖ*) | *μεγαλησ* cum ℵLΔ 1. 118. 209. y^{scr} al^{4} e cop syr^{sch} arm Eus$^{ps\,501}$ Cyr$^{hr\,229}$ Chr Thdrt^{2,1209} cat oxon Or$^{int\,3,870}$ et^{872} Cyp ... ς Ln Ti praem *φωνησ* cum BXΓΠ unc^{9} al pler sah^{münt}; item ante *σαλπιγγ.* syr^{hr} syr^{p} (sed *φων.* c.*) aeth; item D al plus^{10} it^{pler} vg Dam$^{par\,346}$ Hil al praem *και φωνησ* (:: Schu: „aut *και φω.* legendum aut *φω.* expellendum") | *επισυναξουσιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* al pauc Hipp$^{anti\,34\,lib}$ Hil (accurate citat) *-αξει* :: ut Mc | *απ* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$): DX al pauc *απο* | *εωσ* cum ℵDLXΓΔΠ unc rell al fere omn Eus$^{ps\,501}$ Chr Dam$^{par\,346}$ ... Ln add *των* cum B 1. 13. 69. Thdrt$^{2,1209\,cod}$ (sed 13. 69. Chr$^{edd\,3}$ Thdrt^{ed} et^{cod} et. *των ουρα.*) | *ακρων* (Γ *ακρου*, item ita bis 7^{petr}) *αυτων*: D b c h q add *αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι αναβλεψατε* (Lc *ανακυψατε και επαρατε τασ κεφαλασ υμων* (c om) *διοτι εγγειζει* (c *appropinquit*, b d *adpropiat*, h *adpropinquabit*) *η απολυτρωσεισ υμων* (q *cum coeperint haec omnia fieri, respicite et elevate* [b c d *levate*, h *adlevate*] *caput, quoniam adpropiat redemtio vestra*) :: e Lc

32. *οταν ηδη*: H vitiose *οτι* | *τα*: ℵ* (suppl^{a} vel ipse*) 300. al pauc om | *ἐκφύῃ*: hoc accentu B^{2}UX ti 1. 33. 69. 124. 126. al sat mu; item ff$^{1.}$ *procreaverit*, Or$^{int\,3,872}$ *producit* et^{3,22} *miserit*, item arm (Hil *atque fronduerit*) ... Gb'' Ln *ἐκφυῇ*: hoc acc. EFGHKMVΓΠ al pl; item a b ff$^{2.}$ q *nascuntur*, c *nascentur*, f g$^{1.2.}$ vg *nata*, h *nata fuerint*, d *germinant* | *γινωσκετε* (it vg *cognoscitis*, *scitis*): B^{2}D^{gr} al mu *-σκεται* | *εγγυσ*: D al^{7} (33. post *θεροσ*) add *εστιν*, item it vg Or^{int}

33. *ταυτ. παντ.* (Gb') cum ℵDHKUV* 1. 28. 33. 69. 102. al plus^{60} it^{pler} vg cop syr^{sch} arm Chr Or$^{int\,3,872}$ ... ς Ln Ti *πα. ταυ.* cum BLV^{2}XΓΔΠ unc^{5} al pl e q syr^{p}. Praeterea 33. a c f h (non item b e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg) add *γινομενα* (*fieri*)

34. *αμην*: L al plus^{10} add *δε* | *ου μη* cum ℵXΓΔΠ unc^{8} al pler cop arm aeth Chr Op ... Ln *οτι ου μη* (:: ut Mc et Lc) cum BDFL al^{8} it vg syr^{utr} Ps-Ath$^{dispu\,170}$ Or$^{int\,3,872\,sq}$ | *παντ. ταυτ.* cum ℵBXΓΔΠ unc^{8} al pler c q vg syr^{p} Or$^{int\,3,873}$ ... DHL al plus^{20} a e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h l cop syr sch arm Chr *ταυτ. παντα* ... barb al^{20} fere b f ff$^{1.}$ for harl^{2} Or$^{int\,3,872}$ om *ταυτα*

35. Totum versum om ℵ*: quod quum nequeat per *ομοιοτελευτον* factum esse, utroque vero loco parallelo eadem prorsus verba scripta sint, dubium videtur an ipse Mt dederit. Secundo quidem saeculo in Mtthaeum a plerisque iam recepta fuisse pro testimonio italorum

νὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.
36 $^{260.6}$ *Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ καὶ ὥρασ οὐδεὶσ οἶδεν, οὐδὲ* Mc 13, 32
οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνοσ. 37 $^{261.5}$ 37 ss Lc 17, 26 s

---

codicum et Origenis (Or^{int} in h. l. uberius explicat) certum est. Irenaeus an legerit, dici nequit; uno enim tantum loco alludit verbis eiusmodi (5, 35, 2. „*Similiter dictum est*: Terra et caelum transiet.“ *Transiet* et ap Lc et Mc plures testes antiquissimi praebent.) quae pari iure ad Mc et Lc trahi possunt. Idem in Tert valet: cf. adv. Hermog. 34. | *παρελευσεται* cum BDL barb al^{30} fere e (*transiet*) (item, sed non liquet unde afferant, Or$^{3,568\,cdd\,2}$ [^{1,594} *ειδοτεσ οτι και ουρ. και γη παρελθη* nil probat praesertim quum subsequatur *του ειποντοσ· ο ουρ. κ. η γη παρελευσονται* etc] Eus$^{ps\,574}$ et$^{ps\,mai\,98}$ Mac$^{orat\,11}$ Cyr$^{es\,355}$ et$^{ioh\,894}$ Bas^{2,37} et $^{1,4\,cdd\,5}$ et $^{2,630\,ed}$ al) Chr (Ir$^{int\,336}$ unde?) ... ς (= Gb) *παρελευσονται* cum ℵ^{c}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl (item unde? Or^{1,594} et ^{3,568} Cyr$^{hr\,225}$ Bas^{2,222} et ^{655}), item *transibunt, transient* it^{pler} vg Or$^{int\,3,873}$ Tert al

36. *και ωρασ* cum ℵBDΓΔΠ unc^{8} al plus^{120} Cyr$^{zach\,800}$ (praecedit paullo ante *ευθεωσ δε* etc 24, 29; pariter ea quae sequuntur in Mt quadrant) ... ς (= Gb Sz) *και τησ ωρασ* cum s (e silentio) al sat mu syr$^{p\,mg\,gr}$ Bas$^{epp\,361\,ed}$ Chr Dam$^{par\,346}$ ... L al^{3} Bas$^{cdd\,aliq}$ om (Eus^{marin} ex cat ap Mai^{284} *λελεγμενον εν τω· περι δε τησ ημερασ εκεινησ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. του θεου·* vix quidquam probat) | *ουδε ο υιοσ* (e Hil^{cdd} add *hominis*; ff^{1} *sed nec fil.*) cum ℵ(*et^{cb})BD 13. 28. 86. 124. a b c e f ff$^{1.2.}$ h l q for emm trevirens (ap Beng) quattuor ap Luc. Brug. al syr^{hr} aeth arm Ir ($^{int\,158}$ – „et dominus, ipse filius dei, ipsum iudicii diem et horam concessit scire solum patrem, manifeste dicens: *De die autem illa et hora nemo scit, neque filius, nisi pater solus.* Si igitur scientiam diei illius filius non erubuit referre ad patrem – – dimittere itaque oportet agnitionem hanc deo, quemadmodum et dominus horae et diei“: haec Irenaeum vix dixisse probabile est si verba apud Mt non pariter atque in Mc invenisset. Etiam *solus* quod addit proprium est Matthaeo.) Or ($^{int\,3,874\,a}$ postquam ipsum textum posuit uberius tractat: „Et seipsum salvator secundum hunc locum coniungit ignorantibus diem illum et horam. Et rationabiliter est quaerendum quomodo qui confidit se cognoscere patrem, dicens: *Nemo novit patrem nisi filius* etc, patrem quidem novit, diem autem et horam consummationis non novit? et quomodo hoc abscondit pater a filio? Forsitan autem et quod ait nescire se diem consummationis et horam, ante dispensationem suam dixit, quia nemo scit neque angeli neque filius nisi solus pater. – – Alia expositio quae famosior est eis quae iam tradita sunt aliud dicit de eo quod scriptum est: *neque filius, nisi solus pater.* Dicit, inquit, alicubi de salvatore apostolus et de rebus in fine saeculi ordinandis hoc modo: *Cum autem subiecta illi fuerint omnia*“ etc. Ex prolixa hac Origenis de verbis *ουδε ο υιοσ* disputatione, ad quam etiam famosam aliorum explicationem adhibet, non modo eum in cdd. suis invenisse ista verba planissimum fit, sed etiam ignorasse

ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτωσ ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ

in aliis cdd. deesse. Ceterum contra tam luculentum commentarii ipsius Origenis testimonium non valet quod de „Adamantii et Pierii" cdd. testatur Hier.) Chr (ad h. l. *τω μεν ειπειν· ουδε οι αγγ., επεστομισεν αυτουσ, ωστε μη ζητησαι μαθειν οπερ εκεινοι ουκ ισασι· τω δε ειπειν· ουδε ο υιοσ, κωλυει ου μονον μαθειν αλλα και ζητησαι. -- πωσ δε, ει παντα δι αυτου εγενετο* etc, *την ημεραν ηγνοησεν*; etc) Cyr[zach 800] (vide paullo ante; *περι δε τησ ημερ. εκ. και ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. εν ουρανω ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατ. μονοσ.* Cf et. excerpt ap Mai[481]). Agnoscunt et. Hil Amb Op ...... ς Ti om cum ℵ[ca]EFGHKLMSUVΓΔΠ al pler g[1.2.] vg (et. am gat mm tol iac erl; fu harmoniam evv praebens ex Mc habere videtur) sax fr sah[münt] (hoc Münt. testatur, non contrarium) cop syr[utr] al cdd ap Hier (in h. l. „In quibusdam Latinis cdd additum est *neque filius*, quum in Graecis et maxime Adamantii et Pierii exemplarib. hoc non habeatur additum; sed quia in nonnullis legitur, disserendum videtur. Gaudet Arius et Eunomius, quasi ignorantia magistri" -- Nihilominus postquam probavit aliter explicandum esse locum ac verba sonent, pergit: „igitur quia probavimus non ignorare filium consummationis diem, caussa reddenda est cur ignorare dicatur," unde diffidere videtur codicibus qui non habent.) Bas[ep 236] (p. 361. *η μεν ουν του ματθ. λεξισ ουτωσ εχει· περι δε τησ ημ. εκ. και τησ ωρ.* [cdd plures om *κ. τ. ω.*] *ουδεισ οιδ. ουδε οι αγγ. των ουρ. ει μη ο πα. μονοσ. η δε του μαρκου· περι - και* [cdd[5] *η*] *ωρ. ουδ. οιδ. ουδε οι αγγ. οι* [cod[1] om] *εν ουρανω ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ. τι τοινυν εστιν εν τουτοισ επισημηνασθαι αξιον; οτι ο μεν ματθ. ουδεν ειπε περι τησ του υιου αγνωσιασ· δοκει δε τω μαρκ. συμφερεσθαι κατα την εννοιαν εκ του φαναι· ει μη ο πατ. μονοσ.* Plura ex his in scholia vetera transiere.) Did[tri 195] (i. e. 3; 22 allatis Marci verbis pergit: *ματθ. μεν γαρ προ αυτου -- ουκ ειπεν τον υιον αγνοειν, αλλα και το σχημα αυτο του τελουσ ειδεναι εξεθετο τοιωσδε· περι δε τησ ημ. εκ. η τησ ωρ. -- ο πατηρ μονοσ· ωσπερ γαρ* etc. Additque plura explicationis caussa, respiciens a Basilio in ep. ad Amphil scripta.) Ps-Ath[dispu 170] (*εν μεν τω ματθ. ου φερεται· ουδε ο υιοσ οιδε την ημ. εκ. - μονωτατοσ δε μαρκοσ εφη· ουδε ο υιοσ οιδε την ημεραν.*) Dam[par 346] Euthy (*σκοπει δε πωσ παρα μεν τω ματθ. κειται μεν το μονοσ, ου μνημονευεται δε ο υιοσ*) Phoebad[251] Paulin[3,12] („in antiquariis evgliorum quae penes nos et in scrinio sanctae nostrae retinentur ecclesiae, *filii* vocabulum in eodem evglii loco insertum minime valuit reperiri."). Praeterea Amb de fide 5, 8 omnino negare videtur *ουδε ο υιοσ* in evv legi; dicit enim: „veteres non habent codices Graeci quia nec filius scit; sed non mirum est si et hoc falsarunt qui scripturas interpolavere divinas." (Amphiloch in excerptis ap Galland 6, 499. verbis *οταν δε ειπη· ουδε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ, ουκ αγνοιαν του υιου καταψευδεται, αλλα την αιτιαν τησ γνωσεωσ ερμηνευει* ad Mc potius quam ad Mt spectat.) :: ex omnibus quae allata sunt perspicuum fit, saeculo certe 4. in plerisque Graecis (nonnullis etiam Latinis) codd. locum Matthaei sine verbis *ουδε ο υιοσ* scriptum

τοῦ ἀνθρώπου. 38 ὡσ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταῖσ πρὸ τοῦ
κατακλυσμοῦ τρώγοντεσ καὶ πίνοντεσ, γαμοῦντεσ καὶ γαμίζοντεσ,
ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν κιβωτόν, 39 καὶ οὐκ ἔγνω-
σαν ἕωσ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἦρεν ἅπαντασ, οὕτωσ ἔσται
καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 $^{262.\ 5}$ τότε ἔσονται δύο 40 s Lc 17, 35 s
ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷσ παραλαμβάνεται καὶ εἷσ ἀφίεται· 41 δύο ἀλή-
θουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. 42 $^{263.\ 6}$ 25, 13 Mc 13, 33. 35

fuisse, 2. vero saeculo cum his verbis omnino fuisse vulgatum. Locus est ad testandam summam textus codicum ℵBD antiquitatem ipsorumque italorum codicum luculentissimus. Parum probabiliter dixeris verba suspecta e Mc huc translata esse. Matthaei autem evglium quum usu atque auctoritate longe antecederet Marco, facile intellegitur cur in Mt, non item in Mc sublata illa sint. | *πατηρ* sine *μου* cum ℵBDLΔΠ* 1. 33. 69. 102. al^{30} fere it (exc f) vg sah^{münt} cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr$^{zach\,800}$ Bas$^{epp\,361}$ Did$^{tri\,195}$ Ps-Ath^{dispu} Chr Dam par^{346} Ir$^{int\,158}$ Or$^{int\,3,874}$ Amb al ... ς (= Gb improb Schu) Ti add *μου* cum EFGHKMSUVΓΠ^{2} al pl f Thphyl

37. *δε* cum ℵLΓΔΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth Clem^{533} Or^{3,568}... Ln *γαρ* cum BDI e m cop syr$^{p\,mg}$ Did$^{tri\,195}$ Or$^{int\,3,875}$ ^{txt} Op | *εσται* cum ℵBLUΓ barb 102. al^{5} c d ff$^{1.}$ h q harl* cop syr^{sch} arm Clem^{533} Or^{3,569} Did$^{tr\,195}$ ... ς add *και* cum D^{gr}IΔΠ unc^{9} al pler a b e f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l m vg syr^{p} aeth Or$^{int\,3,875}$ Op :: ut Lc

38. *ωσ* cum ℵBL 33. 102. Or^{3,569} ... ς *ωσπερ* cum DIΓΔΠ unc^{9} al pler Did$^{tri\,195}$ (Chr *ωσπ. δε ησαν εν τ. ημερ. του νωε τρωγ.* etc) :: v. 37 *ωσπερ* non fluct | *ταισ προ του* cum ℵIΓΔΠ unc^{9} 1. 33. al pler (44. 7^{petr} om *ταισ*) Did^{tri} ... B c^{scr} *εκειναισ ταισ πρ. τ.* (ita Ln), D al^{3} *εκειναισ προ του*, L 13^{ev} a e ff$^{1.}$ sah^{münt} Or^{3,569} (*ωσπ. δε αι ημεραι* - *ωσ γαρ ησαν ε. τ. ημεραισ του κατακλ. και τα εξησ.* Ibidem ^{3,317} *ωσπ. γαρ εν τ. ημεραισ του κατ. και ταισ ημ. του λωτ τα βιωτικα παντεσ εποιουν* etc) nil nisi *του* (ita Ti). Item *ταισ προ* absq *εκειναισ* (*in diebus ante*) g$^{1.\,2.}$ q vg cop arm (aeth) Or$^{int\,875}$; *in diebus illis ante* b c f ff$^{2.}$ h m syr^{p} | *γαμουντεσ* (et. Did^{tr} Or$^{int\,3,875}$): ℵ^{c}DL a m syr^{sch} Op *και γαμ.* | *γαμιζοντ.* cum ℵD 33. Chr (ex cdd^{6}) ... ς Ti *εκγαμιζοντ.* cum ILΓΔΠ unc^{9} al pler Did^{tri} Chr^{cdd}, Ln *γαμισκοντ.* cum B

39. *εωσ*: ΓΔ 6. 33. al^{10} Chr add *ου* | *απαντασ* (et. Or^{3,317}): DI al^{10} Did $^{tri\,195}$ *παντασ* | *εσται και* cum ℵILΓΔΠ unc^{9} al fere omn c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ m vg syr^{p} arm Did^{tri} Or$^{int\,3,875}$ ... Ln Ti om *και* cum BD 102. a b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ h q cop syr^{sch} aeth

40. *εσοντ. δυο* cum ℵ*B 102. p^{scr} h fu for ... ς Ti *δυ. εσοντ.* cum DILΓΔΠ unc^{9} al longe pler it (exc h) vg (et. am tol emm san) cop al Caes^{140} Chr Or$^{int\,3,876}$ Victorin Op :: similiter in Lc fluct lectio | *εισ* bis cum ℵBDIL (sed I sec loco hiat) (et. Δ pri loc) 1. 33. 102. 124. 262. al^{15} fere Chr (sed differunt sec loc cdd aliq) ... ς *ο εισ* cum ΓΠ (Δ sec loc) unc^{9} al pler Caes^{140}

41. *μυλω* (Gb') cum ℵBILΓΔΠ unc^{7} al plus^{25} Or^{3,594} (it^{pler} vg *in mola*) ...

γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριοσ ὑμῶν ἔρχεται.
43 s Lc 12, 39 s 43 [264. 2] Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότησ ποίᾳ
φυλακῇ ὁ κλέπτησ ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διο-
ρυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. 44 διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖσ γίνεσθε ἕτοι-
45–51 Lc 12, 42–46 μοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45 [265. 5]
Τίσ ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸσ δοῦλοσ καὶ φρόνιμοσ, ὃν κατέστησεν ὁ
κύριοσ ἐπὶ τῆσ οἰκετείασ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖσ τὴν τροφὴν ἐν

ς *μυλωνι* cum DHM al longe pl Caes[140] Chr (d Victorin *in pistrino*, e *in molendino*) | *αφιεται*: D 13. 69. a b c e f ff[1·2·] h q (non item g[1·2·] l) gat mm tol al ap Luc[brug] (non item vg[ed] am fu for emm) sax (non fr) aeth Or[int 3,876] (exponens in comm) Hil al (contra soli Lucae vindicant Victorin Op „Lc evglista exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro") add (sed ff[1·2·] omisso v. 41, e vero ante v. 41) *δυο επι κλεινησ* (*κλι.*) *μειασ* (*μι.*, it [exc e f] gat mm sax Hil al om), *εισ παραλαμβανεται και εισ αφιεται*

42. *ημερα* cum ℵBDIΔ 1. 13. 33. 69. 115. 124. 238. f ff[2·] syr[p] et[hr] Cyr[hr 226] Ath[1,471 cdd 2] et[474 cdd plur] Ir[int 278] Hil; item e gat mm *qua hora aut* (*vel*) *qua die*, Eus[ps 431] *π. ημερα και ωρα*, similiter aeth ... ς *ωρα* cum LΓΠ unc[9] al pler it[pl] vg cop syr[sch] arm Chr Ath[1,471 ed] et[474 ed] ex[cdd 2] Thdrt[2,109] Or[int 3,876] Op (:: cf v. 44)

43. *δε*: F* om | *γινωσκετε*: Δ* om | *φυλακη* (et. Or[int 3,877] Eus[ps 588] Chr): M 13. 33. 69. 124. 6[ev] it vg cop syr[hr] aeth ar[p] Aug Op *ωρα* (d *vigilia aut hora aut custodia*) | Δ *γρηγορησεν* | *αν* sec: D 33. 76. 230. 7[petr] Chr[cdd 6] om | *διορυχθην.* cum ℵDIL 1. 33. 124. al pauc ... ς Ln Ti *διορυγηναι* cum BΓΔΠ unc[9] al pler Chr | *την οικιαν*: L al pauc *τον οικον* | *αυτου*: I 33. 63[ev] *εαυτου*

44. *η ου δοκ. ωρα* cum ℵBDI 102. vg (*qua nescitis hora*, d *qua non speratis hora*) cop Ath[1,471] et[475] ... ς *η ωρα* (L add *η*) *ου δοκειτε* cum LΓΔΠ unc[9] al fere omn (et. barb) e f g[1·] q (e g[1·] q *qua hora non putatis* [q *non speratis*, g[1·] *nescitis*], f *hora qua nescitis*) syr[utr] arm aeth Chr Or[int 3,877] (*qua custodia non speratis*); it[pl] gat tol al Hil *nescitis qua hora*

45. *τισ αρα* (et. Bas[eth 301] syr[p mg gr]; Ir[int 263] *quis igitur*, e *quis est ergo*, g[1·] vg *quis putas*): D y[scr] *τισ γαρ*, item q Or[int 3,878] Op *quis enim*, it[pler] *quisnam*, Hil *quis namque* | *κατεστησεν*: ℵM cop Chr[bis] *καταστησει* :: ut Lc. Vide et. Hom[cl] ad v. 51 | *ο κυριοσ* sine *αυτου* (:: ut et. Lc) cum ℵBDIL 1. 33. 102. al[3] a e g[2·] h m for Bas[eth 301] Ephr[σβ] (sed miscet paullum Mt et Lc) Ir[int 263] Or[int 3,880] Hil al ... ς (Gb[0]) Ti add *αυτου* cum ΓΔΠ unc[9] al pler b c f ff[1·2·] g[1·] l q vg cop syr[utr] arm aeth Chr Or[int 3,878] | *οικετειασ* cum BILΔΠ* 13. 33. al[6] ... ℵ 69. 238. 48[ev] al[10] Ephr[σβ] Bas[eth] Chr *οικιασ*, item *domum* q Or[int 878] ... ς *θεραπειασ* cum DΓΠ[2] unc[9] al pler. Item it vg Or[int 880] *familiam* | *αυτου*: C *εαυτου* | *του*: D al pauc Chr Ephr om | *δουναι* cum ℵBCDILUΔ al[30]

καιρῷ; 46 [266.5] μακάριοσ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ ὃν ἐλθὼν ὁ κύριοσ
αὐτοῦ εὑρήσει οὕτωσ ποιοῦντα. 47 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν
τοῖσ ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 48 [267.5] ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ
κακὸσ δοῦλοσ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει μου ὁ κύριοσ, 49 καὶ
ἄρξηται τύπτειν τοὺσ συνδούλουσ αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ
τῶν μεθυόντων· 50 ἥξει ὁ κύριοσ τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ
οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, 51 καὶ διχοτομήσει αὐτόν,
καὶ τὸ μέροσ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.

---

fere Bas^{eth} Chr ... ϛ (= Gb, sed rursus Gb′) *διδοναι* cum EFGHKMSV ΓΠ al pl Ephr :: ut Lc | *καιρω*: I 63^{cv} add *αυτων*

46. *ουτ. ποιουντ.* (prob Schu) cum ℵBCDIL al^{15} it (exc f q) vg aeth Ephr$\sigma\beta$ Ir$^{int\,263}$ Hil al ... ϛ *ποι. ουτ.* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler f q syr^{utr} arm Bas$^{eth\,301}$ et$^{bapt\,661}$ Chr Or$^{int\,3,880}$ :: ut Lc

47. *τ. υπαρχ. αυτου*: KΠ al pauc *αυτ. τ. υπαρχ.*

48. *ο κακ.* (Ephr *πονηρ.*) *δουλ.* absq *εκ.* cum ℵ*Γ 56. 58. 243. d^{scr} y^{scr} (al; pleriq. enim collatores neglexer.) Ephr$^{\sigma\beta}$ Chr (et.$^{mo\,6}$) Ir$^{int\,262}$ (Or$^{int\,3,880}$) Aug ... ϛ Ln Ti add *εκεινοσ* (:: ut Lc) cum ℵ^{c}BCDILΔΠ unc^{9} al pler it (ff^{1}· om *κακ.*) vg cop syr^{utr} al Bas^{eth} Op | ℵ *καρδ. εαυτου* | *μου ο κυρ.* cum ℵBCDIL al^{6} (Or^{1,18}) Ephr cat^{oxon} ... ϛ *ο κυρ. μου* cum ΓΔΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Chr Dam$^{par\,517}$ (vide et. infra Hom^{cl}) :: ut Lc. Praeterea absq *ελθειν* (:: Lc *ερχεσθαι*) cum ℵB 6. 33. sah^{münt} cop arr Ephr Ir$^{int\,262}$... ϛ Ti add *ελθειν* cum CDILΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} al Chr Dam^{par} Or$^{int\,3,880}$; item 1. 157. 209. Or^{1,18} Bas^{eth} *ερχεσθαι*

49. *αυτου* (ℵ *εαυτ.*) cum ℵBCDIL al^{60} fere it vg sah^{münt} cop syr^{utr} arm aeth Ephr Bas$^{eth\,ed}$ Chr Dam$^{par\,517}$ ... ϛ (= Gb Sz, sed rursus Gb′) Ti om cum ΓΔΠ unc^{9} al pl Bas$^{eth\,cdd}$ (Ir$^{int\,262}$ ab his inde verbis ad Lc deflexit: *caedere servos et ancillas et manduc. et bib. et inebriari - cum infidelib. ponet*) | *εσθιη δε* (C 1. 33. al^{15} fere syr^{sch} aeth Ephr Bas^{eth} *τε*) *κ. πινη* cum ℵBCDEILSUVΔΠ^{2} al^{70} fere (et. carp) Bas^{eth} Chr, et *εσθιει* (M 33. *-ιη*) et *πινει* FHKMΓ 33. al mu, item it (exc a) vg cop syr^{utr} arm aeth ... ϛ (= Gb Sz) *εσθιειν δ. κ. πινειν* (G *-νην*) cum GΠ^{1} al sat mu a Ephr Dam^{par517}

51. *θησει*: D it (exc q; a e hiant) vg Hil ante *μετα* pon | EL *κλαθμοσ*. Totum locum Hom$^{cl\,3,60}$ sic exhibet: *θεου γαρ βουλη αναδεικνυται μακαριοσ ο ανθρωποσ εκεινοσ, ον καταστησει ο κυριοσ αυτου επι τησ θεραπειασ των συνδουλων αυτου του διδοναι αυτοισ τασ τροφασ εν καιρω αυτων, μη εννοουμενον και λεγοντα εν τη καρδ. αυτου· χρονιζει ο κυρ. μου ελθειν· και αρξηται τυπτειν τουσ συνδουλ. αυτου, εσθιων και πινων μετα τε πορνων και μεθυοντων· και ηξει ο κυρ. του δουλ. εκεινου εν ωρα -- και το απιστουν αυτου μερος μετα τ. υποκριτ. θησει.*

XXV.

1 $^{268.10}$ *Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα*
παρθένοισ, αἵτινεσ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ αὐτῶν ἐξῆλθον εἰσ
ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 *πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ*
πέντε φρόνιμοι. 3 *αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι τὰσ λαμπάδασ οὐκ ἔλα-*
βον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον· 4 *αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν*
τοῖσ ἀγγείοισ μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν. 5 *χρονίζοντοσ δὲ*

XXV. 1. *αυτων* (ς *αὑτ.*) cum ℵCIXΓΔΠ unc^{9} al omn fere Or^{3,824} Meth$^{virg\ 705}$ Bas$^{eth\ 235}$ et ^{248} et$^{bapt\ 663}$ Chr Dam$^{par\ 382}$ ... Ln Ti *εαυτων* cum BDL 124. | *εξηλθ.* usq *λαμπ.* [*αυτων*] v. 3: F al^{5} om | *υπαντησιν* cum ℵBC 1. (Meth ap Phot^{309} et$^{virg\ 705}$ *απαντησουσαι* et^{bis} *υπαντησουσαι*) ... ς Ti *απαντ.* cum DLXΓΔΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} et^{bapt} Chr | *του νυμφιου* (C *τω νυμφιω*) cum ℵBCLX^{2}ΓΔΠ unc^{9} al pler sah^{münt} cop aeth Meth$^{virg\ 705}$ (*απαντησουσαι* et *υπαντ. τω νυμφ.*) Bas$^{eth\ bis}$ et^{bapt} Chr Dam^{par} (Or$^{int\ 881}$ *veniunt in obviam salvatori qui semper paratus est venire ad virgines eas ut simul ingrediantur cum dignis eorum ad beatam sponsam ecclesiam*) ... DX* 1* 124* 209. 262* al^{4} it vg arm syr^{sch} et^{p} c.* (^{mg}: *sponsa non in omnibus exx. invenitur, nominatim in alexandrino*) perss Or$^{int\ 880}$ txt Hil al add *και τησ νυμφησ*

2. *πεντε δε*: Z *αι πε. δε* | *εξ αυτ. ησ.* cum ℵBCDLZΔ* 1. 102. 124. 157. 247. it (exc q) vg arm Bas$^{eth\ 248}$ Chr$^{mo\ 4}$ (ed om *εξ αυτ.*) Or$^{int\ 8,880}$ ... ς Ti *ησ. εξ αυτ.* cum XΓΔ^{2}Π unc^{8} al pler q Bas$^{eth\ 235}$ et^{bapt} | *μωραι - φρονιμοι* cum ℵBCDLZ 1. 12. 33. 102. 157. 209. it (exc f) vg cop syr^{hr} arm aeth arr Or^{int} ... ς Ti *φρον. - μωρ.* (H *μωροι*) cum XΓΔΠ unc^{8} al pler f syr^{utr} Bas$^{eth\ bis}$ et^{bapt} Chr | *και πεντε* (et. ς^{e} Gb′) cum ℵBCDKLZΠ 1. 33. 102. 157. al plus^{10} Bas$^{eth\ 235}$ ... ς Gb Sz Ti (prob Schu) *και αι πεντ.* cum EHMS^{vid}UVXΓΔ al pler Bas$^{eth\ 248}$ et$^{bapt\ 663}$ Chr (sed cdd^{2} om *και*); item G *αι δε πεντ.*

3. *αι γαρ* cum ℵBCL 33. cop; item Ln *αι δε* cum Z 157. b c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l q vg (it^{pl} vg *sed quinque fatuae*) aeth Aug al (1. 209. *λαβουσαι δε αι μωρ.*); D ff$^{2.}$ *αι ουν* ... ς Ti *αιτινεσ* cum XΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{eth} et^{bapt} Chr, item syr^{p} arm pers^{p} (syr^{sch} syr$^{p\ cod}$ *και αι*) | *λαμπαδασ* cum ℵL 44. ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg arm ... Gb Sz Ln Ti add *αυτων* cum BCDXΓΔΠ unc^{7} al pler Bas^{eth} et^{bapt}, item ς *εαυτων* cum Z^{vid} s^{sil} al; item alterutrum b c f h q cop syrr | *μεθ* (Z *μετ*) *εαυτων* (Δ *αυτων*) *ελαιον*: D al^{2} ff$^{1.}$ Arn add *εν τοισ αγγειοισ αυτων* (ff$^{1.}$ om *αυτ.*)

4. *αγγειοισ* (ℵCE*KLXΓΔΠ al *-ιοισ*) cum ℵBD^{gr}LZ 1. 102. 124. h q for syr^{sch} arm arr Arn ... ς Ti add *αυτων* cum CXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg cop syr^{p} aeth Bas^{eth} et^{bapt} (^{bapt} om *μετ. τ. λα. αυτ.*) Chr Aug; ff$^{1.}$ *secum* (omissis *εν τ. αγγ.* usq *λαμπ. εαυτων*) | *εαυτων* cum ℵB; item ς Ti *αυτων* cum DE^{2}LXΓΔΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\ bis}$ Chr; item alterutrum b c h q cop syr^{utr} al Arn ... CZ al f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg om; E* Bas^{bapt} om *μετ. τ. λαμπ. εαυ.*, Γ *μετ. τ. λ. αυτ.* pon post *ελαι.*

τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 μέσησ δὲ νυ-
κτὸσ κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίοσ, ἐξέρχεσθε εἰσ ἀπάντησιν.
7 τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν
τὰσ λαμπάδασ ἑαυτῶν. 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖσ φρονίμοισ εἶπαν· δότε
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδεσ ἡμῶν σβέννυνται.
9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν
καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε μᾶλλον πρὸσ τοὺσ πωλοῦντασ καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖσ. 10 ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίοσ,
καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰσ τοὺσ γάμουσ, καὶ ἐκλείσθη
ἡ θύρα. 11 ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι·
κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ἀμὴν λέγω Lc 13, 27
ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶσ. 13 γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν 24, 42

---

5. *ενυσταξ. π. κ. εκαθ.*: ff^{1} *fatuae obdormierunt*

6. *γεγονεν*: B *εγενετο* | *ο νυμφ.* (Gb′) c. ℵBC*DLZ 102. sah^{münt} cop ar^{p} Meth phot ^{310} Cyr$^{ioh\,293}$ ... ς add *ερχεται* c. C^{3}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (g^{1} *est*) vg syr^{utr} arm aeth Meth^{706} Ephr$^{τ\mu\eta}$ (et$^{ϱ\kappa\varsigma}$ *ιδου ηλθεν ο νυμφ.*) Bas$^{eth\,236}$ et$^{bapt\,663}$ Chr Op | *εξερχεσθε* (D* *-εται*): 1. 157. b c ff^{2} Or$^{int\,881}$ *εγειρεσθε* (*surgite, exurgite*) | *απαντησιν* (C *συναντ.*, 157. Cyr *υπαντ.*) sine additam cum ℵB 102. Meth$^{phot\,310}$ Cyr^{4,293} ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ADLXΓΔΠ unc^{9} al pler (it vg Or^{int} *obviam ei*) Meth^{706} Ephr Bas Chr; item c 63^{ev} add *αυτω*

7. *εκειναι*: D 22^{ev} arm om | *εαυτων* cum ℵABLZ al^{2} ... ς *αυτων* cum CDXΓΔΠ unc^{9} al fere omn Bas^{eth} et^{bapt}

8. *ειπαν* cum BCL 33. ... ς Ln *ειπον* cum ℵADZ unc rell al fere omn Bas^{eth} et^{bapt} Chr | *ημιν*: A add *ελαιον* | *αι* sec: Δ om | *ημων*: C*LUΠ* al *υμων* | *σβεννυνται* (H *-νυται*): D *ζβενν.*

9. *λεγουσαι*: Θ^{h} *ειπον* (sic, supplendum *και*) | *ουκ* cum ℵALZ 33. 126. al pl (ut vdtr) Ephr$^{\lambda\eta}$ Bas$^{eth\,236}$ ... Gb″ Sz Ln Ti *ου μη* cum BCDXΔΘ^{h}Π unc^{9} (Γ om) al plus^{50} Bas$^{bapt\,663}$ Chr | *αρκεση* cum ℵABCLZ unc rell al pler Ephr Bas^{eth} et^{bapt} Chr ... D 28. 33. 126. ti* al plus^{10} *αρκεσει* | *ημιν κ. υμιν*: ℵ 247. Bas$^{bapt\,cod}$ *υμιν κ. ημιν* | *πορευεσθε* cum ℵABDEGHSVΓΔ al^{30} fere it^{pler} vg cop^{schw} ex^{dz} arm aeth Or$^{int\,2,201}$ et ^{3,881} Aug Op (Chr omisso etiam *μαλλον*) ... ς (= Gb Sz) Ti add *δε* cum CFKLMUXZΘ^{h}Π al pl ff^{2} cop^{wi} et^{cod} syr^{utr} Bas^{eth} et^{bapt} | *αγορασατε*: E^{3} 1. w^{scr} *-σετε* | *εαυταισ*: L al *αυταισ*

10. *απερχομ. δε αυτων* (Θ^{h*} om *αυτ.*: q Or^{int} Op *abeuntibus autem illis*; f g^{1} vg *dum autem irent*; ff^{1} *illae autem dum vadunt*): D *εωσ υπαγουσιν*, b ff^{2} *dum eunt*, c h *et dum eunt*, g^{2} *dum irent* | *αι* (L 69. al^{5} om) *ετοιμοι*: A y^{scr} sem *αι ετοιμαι*

11. *ερχονται*: D c f Or^{int} *ηλθον* | *και αι* cum ℵABCLXΓΔΘ^{h}Π unc^{8} al omn vid ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ vg (et. am gat mm emm) syr^{utr} arm Bas$^{eth\,236}$ et$^{bapt\,663}$ Or^{int} Aug Op ... Ln om *και* cum DHZ b c f h q for tol fr

14—30 Lc 19, 11—27 οὐδὲ τὴν ὥραν. 14 [269.2] Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωποσ ἀποδημῶν ἐκά-
λεσεν τοὺσ ἰδίουσ δούλουσ καὶ παρέδωκεν αὐτοῖσ τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ, 15 [270.5] καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ
ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. εὐθέωσ
16 πορευθεὶσ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖσ καὶ
ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. 17 ὡσαύτωσ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν
ἄλλα δύο. 18 ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν

---

13. *ωραν* cum ℵABC*DLXΔΘ[h]Π 1* 33. al plus[20] it vg syr[utr] et[hr txt bis] sah[münt] cop arm aeth Eus[ps 452] Ath[1,472] Bas[bapt 663] Chr Or[int 3,882] Hil al ... ς (= Gb Sz) add *εν η ο υιοσ του ανθρωπου ερχεται* cum C[3]ΓΠ[3] unc[9] al longe pl syr[hr mg sem]

14. *γαρ* (et. Eus[theoph 154] Bas[eth 279]): D arm om (Or[3,631] *η - παραβολη εστι δηλουσα οτι ωσ ανθρ. αποδημων* etc) | *ανθρωποσ*: C[3]FM al mu (inprimis evglstar omissis *ωσπ. γαρ*, ut C[3] notat: *ειπεν ο κυριοσ την παραβωλην ταυτην· ανθρ. τησ*) arm Or[int 882] (incipit: *Homo quidam peregre proficiscens*) add *τισ* :: ut Lc | Δ* *τ. δουλ. ιδι.* | *αυτου*: A *αυτων*

15. *πεντε, δυο, εν*: D $\overline{\epsilon}$ $\overline{\beta}$ *ενα* | Θ[h] al *δυω* | *ιδιαν δυναμιν*: D *δυν. αυτου*

15. 16. *ευθεωσ πορευθεισ* cum ℵ*B b g[1], item (quibus eadem lectio confirmatur) *ευ. δε πο.* 1. 118. 124. 243. 26[ev] c f ff[2] h q syr[hr] Op; ff[1] *et continuo abiit*, aeth *et abiit statim*, arm *abiit autem statim* (16[ev] Chr cop om *ευθ.*) ... ς Ln Ti *ευθεωσ. πορευθ. δε*, Ln *ε. π.* [*δε*] cum ℵ[c]ACDLXΓΔΘ[h]Π unc rell al pler g[2] vg syr[utr] Bas[eth 279] Or[int 3,883]

16. *ηργασατο* cum ℵ*B*DL 69. ... ς Ln (ignorabat B) *ειργασατο* cum ℵ[c]AB[2]CXΓΔΘ[h]Π unc[9] al fere omn. Cf Cram. Anecd. 4, 412: *εργαζομαι, ειργαζομην, οπερ και διφορειται· τινεσ μεν γαρ δια τησ ει διφθογγου γραφουσιν αυτο, τινεσ δε δια του η.* | *και εποιησ.* cum ℵ*A*XΓΔΘ[h]Π unc[9] al longe pl q syr[p txt] Bas[eth 279] ... Gb′ (prob Schu) Ln *κ. εκερδησεν* (:: invectum e sqq) cum ℵ[c]A[2]BCDL al[20] fere, item *lucratus est* it[pler] vg cop syr[sch] et[p mg] arm aeth Or[int 3,883] ... al[3] b ff[2] om; X add *εν αυτοισ* | *ταλαντα* sec cum ℵACDXΓΔΠ unc[9] al pler f q syr[p] aeth Bas[eth 279] Or[int] ... Gb[0] Ln om cum BL 1. 33. 50. 102. 124. it[pler] vg syr[sch] et[hr] sah[münt] cop arm Op :: ut infra

17. *ωσαυτωσ* (D *ομοιωσ*) sine additam cum ℵC*L 33. b g[2] am for emm tol fu[2] Or[int 3,883] ... ς Ti add *και*, Ln [*και*] cum ℵ[c]BC[3]DXΓΔΠ unc[9] al pler a c f ff[1] (ff[2] *et similiter qui*) g[1] q vg[ed] fu* cop syrr al Bas[eth] Op; item A al[5] h add *δε και* | *τα δυο*: D c fr aeth[ro] (non[ppl]) Op add *ταλαντα λαβων*, item 253. it (exc c) vg cop (non item syr[utr] arm) Or int[3,883] add *λαβων* | *εκερδησεν* sine additam cum ℵBC*L 33. 59. 102. it (exc h) vg sah[münt] cop syr[sch] arm aeth Bas[eth 279] Or[int 3,883] ... ς (Gb[0]) Ti add (D praem) *και αυτοσ* cum AC[3](D)XΓΔΠ unc[9] al pler h syr[p]. Praeterea a b c ff[1.2] q add *in eis*, f *et*

18. *το εν* cum ℵBCDL unc rell al omn fere q vg cop syr[utr] al Or[int] ... Ln add *ταλαντον* cum A p[brit scr] it[pler] | *απελθων* (et. f h q vg Or[int]): D al[3]

τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ
κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν. 20 καὶ
προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε
τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα
πέντε τάλαντα ἐκέρδησα. 21 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 προσελθὼν καὶ ὁ τὰ
δύο τάλαντα εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα

it^{pler} om | L al pauc *ορυξεν* | *γην* (c* *την γ.*) cum ℵB(c*)L 33. ff^{1} arm aeth (ff^{2} plane om) ... ς Ln Ti *εν τη γη* cum AC^{3}DXΓΔΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (*in terram* vel ut g^{2} am emm *in terra*) syr^{utr} Or^{int} (*in terram*) | *εκρυψεν* (Gb' prob Schu) cum ℵABCDL 33. ti* al^{7} ... ς *απεκρυψ.* cum XΓΔΠ unc^{9} al pler

19. *πολ. χρον.* cum ℵBCDGL al plus^{10} it vg arm cop Or^{3,631} et$^{int\,884}$ ... ς *χρον. πολ.* (F *πολλυν*) cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{utr} al | *λογ. με. αυτων* (prob Schu conlato 18, 23) cum ℵBCDL al^{25} fere it (exc ff^{1} q) vg cop arm aeth ... ς *με. αυτ. λογ.* cum AXΓΔΠ unc^{9} al pl ff^{1} q syr^{utr} Or$^{3,631\,bis}$

20. *και προσελθ.* (et. Or$^{int\,3,884}$): A cop *πρ. δε* | *ταλαντα* pr: ℵ om; sec: Δ y$^{scr\,sem}$ h syr^{sch} aeth om; quart: c*(suppl^{2})L it (exc q^{2}) vg (exc for al) syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,884\,txt}$ (non ibidem^{comm}) om | *παρεδωκας*: 1. 122.b ff^{1} q syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm aeth Or^{int} *δεδωκας* (*dedisti*) | *εκερδησα* (ff^{1} g^{1} Amb *lucratus sum*; D arm *επεκερδησα*, it^{pler} vg Or$^{int\,txt}$ *superlucratus sum*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵB(D)L 33. 71. 102. 124. 127. 131. it vg cop arm aeth Or$^{int\,txt}$ Amb ... ς Ti add *επ αυτοις* cum ACXΓΔΠ unc^{7} al pler syr^{utr} Or$^{int\,comm}$ (*lucratus sum super ea*), item EG ti* 28. 238. al plus^{20} add *εν αυτοις*

21. *εφη* cum ℵBCDEKLMUΓ al plus^{50} it^{pler} vg syr^{sch} arm Or$^{int\,3,884}$ ... ς add *δε* cum AFGHSVXΔΠ al pl cop syr^{p} (f ff^{1} aeth *et ait*) | *ευ* (et. Or^{2,641} et^{4,463} ex Philocalia Eus$^{prae\,12,2}$ Cyr$^{hr\,39}$ Ath^{1,170} et^{954} Bas$^{eth\,250}$ Chr, item Hom^{cl}): Δ*^{vid} (sed Cowp coniecit *ευ συ*) Or^{2,565} (pergit *αγαθ. δ. κ. πι.* posito *αγαθε* ante *δουλ.* cum Lc, ex quo et. *ευγε* memoriter adsumpsisse videtur) Bas^{eth} (in ed. Par.) *ευγε*, item *euge* it (et. *δ*) vg Ir$^{int\,240}$ Or$^{int\,3,884}$ et^{quater} | *επι* pr (et. Or^{2,565} et^{4,463} item$^{int\,4,636}$ et^{656} Eus^{pr} Cyr^{hr} Bas^{eth} Chr): D it vg arm Ir^{int} Or$^{int\,3,884}$ et^{2,467} Lcif al *επει* (D *επι*) *επ* (*quia* vel *quoniam super*) | *ης*: UX al *εις*

22. *προσελθ. και* cum ℵ*B 102. (ff^{1} *et cum accessisset*, gat *accessit alter et*; syr^{sch} *et accessit*) ... ς Ln Ti *πρ. δε και* (U b ff^{2} cop om *και*) cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg syr^{p} al Or$^{int\,3,884}$ | *δυο ταλαντ.* cum ABCLΔ(sed spatio relicto)Π 1. 33. 69. 102. 124. al^{8} syr^{utr} ... ς (Gb^{0}) add *λαβων* cum ℵDXΓ unc^{9} al pler (sed al pauc *ειληφως*) it vg cop arm aeth Or$^{int\,3,884}$ | *κυριε*: ℵ om | D *παρεδωκες* | *ιδε*: D *ιδου* | *ταλαντα* tert: VΓ 435. it^{pl} (non f ff^{1} q) vg cop syr^{sch} Or^{int} om | *εκερδησα* (D *επεκερδ.*, f *superlucratus sum*) cum ℵBDL 33, 102. 124. 127. 131,

δύο τάλαντα ἐκέρδησα. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριοσ αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε
ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦσ πιστόσ, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰσ τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 προσελθὼν
δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼσ εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸσ
εἶ ἄνθρωποσ, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρασ, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ
διεσκόρπισασ· 25 καὶ φοβηθεὶσ ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν
σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεισ τὸ σόν. 26 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ κύριοσ αὐτοῦ
εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεισ ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ
ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 ἔδει σε οὖν βαλεῖν
τὰ ἀργύριά μου τοῖσ τραπεζείταισ, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν
τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε

242. (non item 71.) it vg cop arm aeth Or^{int} (h. l. it^{pler} vg Or^{int} *lucratus sum*) ... ς (Gb^{0} prob Schu) Ti add *επ αυτοισ* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr}; item al pauc *εν αυτοισ*

23. *ευ*: A^{*vid} (sed Cowp. ut v. 21) rursus *ευγε*, item *euge* it (et. d) vg Or^{int} | *επι* pr: D it vg arm Or$^{int\,3,884}$ *επει* (D *επι*) *επ* (*quia* vel *quoniam super*) | *ησ πιστοσ*: B 102. (item h et v. 23 et v. 21) *πιστ. ησ* (eodem ordine Ir$^{int\,240}$ v. 21? v. 23? Item Amb al). Versus 22. 23. praetermittunt a et vg^{cd} ap Ln

24. *δε και*: D 1. a b c g$^{2\cdot}$ om *και* | *εν*: D* *ενα* | *ειληφωσ*: F al pauc *λαβων* | *εγνων* (K -*νωσ*, V -*νω*) *σε*: D 46. Chr^{bis} (Cyr$^{4,533\,lib}$) om *σε*, item it^{pler} (contra f h *te quia* etc, ff$^{1\cdot}$ *te - esse*) vg arm Or^{int} Hil Op | *σκληροσ*: ℵ 1. 22. *αυστηροσ*, item b *austeris* (it^{rell} vg *durus*) et quidem ℵ b *ανθρ. αυστ. ει* :: ut Lc 19, 21 | *ει* (G al pauc Cyr^{4,533} post *ανθρ.*): E* om | *οθεν*: D 56. *οπου* (l. *οθεν* pro *οπου*), item (et h. v. et v. 26) *ubi* it vg

25. *απελθων*: D 252^{*vid} *απηλθον και*, item it vg aeth Or^{int} | *ιδε*: D *ειδου*

26. *πονηρ. δουλ.* (et. Clem^{317} Or^{4,463} ex Philoc et$^{int\,4,885}$ Cyr^{4,901} al): A it (sed c *nequam serve male*) vg Dam$^{par\,606}$ Or$^{int\,4,651}$ Lcif al *δου. πον.* Cf et. infra Hom^{cl}

27. *σε ουν* cum ℵBCL 33. 102. y^{scr} sem syr^{p} ... ς Ln *ουν σε* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop Or$^{int\,3,885}$ (liberrime citantes om *ουν* Clem^{317} Or^{4,463} Cyr^{4,901}, item om 36. arm Chr) | *τα αργυρια* cum ℵ*B syr^{p} (:: *το αργυριον* ap Lc non fluct; id etiam aptius de uno talento dici videbatur) ... ς Ln Ti *το αργυριον* cum ℵ^{c}ACD unc rell al omn^{vid} it vg etc Or$^{3,295\,lib}$ et $^{4,463\,lib}$ Cyr^{4,901} al Or$^{int\,3,885}$ et^{ubiq} (Clem^{317} *το εμον*) | *τραπεζειταισ* cum ℵB*D (:: distinxerunt grammatici inter -*ζειται* et -*ζιται*, at et. inscriptiones -*ζειται* nostro sensu. Cf Steph. Thes.) ... Ln Ti -*ζιταισ* cum AB^{2}C et reliquis | *και ελθων εγω*: A i$^{cant\,scr}$ ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ h Or^{3,295} et$^{int\,2,175}$ et^{669} (sed^{3,885} *at veniens recepissem*) Cyr^{4,901} et$^{es\,25}$ Chr Cassiod al *και εγω* (Cyr Chr *καγω*) *ελθ.* :: ut Lc | *αν*: L ante *εγω* pon | Δ *συν τω τοκω*

28. *ουν* (syr^{p} habet c.*): U al pauc ff$^{1\cdot}$ aeth om | *δεκα*: D *πεντε*

τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 [271.2] τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσε- 13, 12
ται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντοσ, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ἀπ᾽ αὐτοῦ. 30 [272.5] καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰσ τὸ σκότοσ
τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸσ καὶ ὁ βρυγμὸσ τῶν ὀδόντων.
31 [273.10] Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ πάντεσ οἱ ἄγγελοι μετ᾽ αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου
δόξησ αὐτοῦ· 32 καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺσ ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει

29. *παντι* (Or$^{3,97.466.761}$ et$^{4,414.419}$ ubique libere, nec patet utrum e Lc an Mt afferat): D al^{6} syr^{sch} Chr om (it vg Or$^{int\,3,885}$ *omni enim habenti* :: ut Lc) (:: omitti vult Schu conlatis 13, 12 et Lc 19, 26) | *περισσευθ.* (XΓ al *περισευθ.*): D *περισσευσεται* | *του δε μη* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 102. 124. it (exc q Vict^{tun}) vg syr^{sch} cop (it^{pler} vg *ei autem qui non habet – auferetur ab eo*; h Hil al *qui autem non habet – auferetur ab eo*; cop *hic autem cui non est, hoc quod ei sument ab eo*) ... ς *απο δε του μη* cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler q syr^{p} Chr Dam$^{par\,606}$ (Or^{3,761} et^{4,441} unde?) Or$^{int\,3,885}$ :: ut Lc | *ο εχει* (E *εχη*): LΔ 33. 69. al^{50} fere f g$^{1.2.}$ l vg syr^{p} (sed var cdd) sl (Or^{3,761} et^{4,441}) Or$^{int\,3,888}$ et^{889} (at non ^{886}) (Chr^{bis} *ο εχει* scripsit ut videtur, sed var testes) Amb Hier (Tert fug^{11} etenim *cui habet dabitur ei; ab eo autem qui non habet, etiam quod videtur habere auferetur* omnino est Lc 8, 18, nec huc trahi debet) al *ο δοκει εχειν* (:: e Lc 8, 18) | *απ αυτου*: C^{3}F^{2}G^{2}HM^{mg}(sic)V^{2} al sat mu (inprimis evglstar) add *ταυτα λεγων εφωνει* (al om *τ. λ. εφ.*)· *ο εχων ωτα ακουειν ακουετω*, eadem Γ al plus^{20} versu 30. post *οδοντων* add, nisi quod Γ al om *τα. λε. εφ.*

30. *εκβαλετε* cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{6} etc, item D 51. *βαλετε εξω* (it [exc f g$^{1.}$ nec vg] *proicite foras*) ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλετε* cum FG^{2}(*om versum)H al sat mu | E al *κλαθμοσ*. Spectat huc Hom$^{cl\,3,61}$ -- *και αυτοσ προσδοκατω ακουσαι· δουλε πονηρε και οκνηρε, εδει σε το αργυριον μου προβαλειν επι των τραπεζιτων, και εγω αν ελθων επραξα το εμον· εκβαλετε τον αχρειον δουλον εισ το σκοτοσ το εξωτερον.* Item^{3,65} -- *ινα ευ δουλε αγαθε και πιστε ακουσησ* etc.

31. *οταν δε*: Γ praem *ειπεν ο κυριοσ*, item al omisso *δε* | *αγγελοι* cum ℵBDLΠ* al plus^{15} it (exc f) vg cop syr^{hr} arm aeth ar^{r} ar^{e} Or^{3,715} et$^{int\,3,886}$ Eus$^{marc\,190}$ et$^{reliq\,315}$ Cyr$^{hr\,237}$ Ps-Ath$^{trin\,442}$ Chr^{gue} et$^{cdd\,2}$ Did$^{tri\,204}$ et^{42} (sed aliter^{26}) Cyr$^{act\,48}$ al Cyp al ... ς (= Gb prob Schu) praem *αγιοι* cum AΓΔΠ^{2} unc^{9} al pler f syr^{utr} sl Chr^{ed} et^{moscc} (:: cf *Zach 14, 5 *ηξει κυρ. ο θε. μου και παντ. οι αγιοι μετ αυτου*) | *καθισει* (KU al mu *καθησει*): L *καθειση*, Γ *καθηση*

32. *συναχθησονται* cum ℵBDGKLUΠ al plus^{80} Hipp$^{anti\,118}$ Eus$^{marc\,190}$ Thdrt$^{cur\,162}$ ... ς *-σεται* cum AEFHMSVΓΔ al pl Eus$^{reliq\,315}$ Bas$^{se\,146}$ Thdrt^{4,452} Chr | *αφορισει* cum ℵ*LΔ 1. 209. c^{scr} Cyr$^{hr\,238}$ Thdrt^{4,452} et$^{cur\,162}$ ... ς Ln Ti *αφοριει* cum ℵ^{c}ABDΓΠ unc^{9} al pler Hipp^{anti} Eus^{marc} Bas^{se} Thdrt^{1,1017} Chr | *απ*: D *απο* | *αφοριζει*: Δ *-ρισει*, al *-ριει* ... v 87. om | *εριφων*: B *-φιων*

τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ
δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺσ
τοῖσ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρόσ μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆσ κόσμου.
35 ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ
με, ξένοσ ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, 36 γυμνὸσ καὶ περιεβάλετέ με,
ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρόσ
με. 37 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντεσ· κύριε, πότε
σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν;
38 πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περι-
εβάλομεν; 39 πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλ-

33. *μεν* (et. g$^{1.2.}$ ff$^{2.}$ q vg cop syr^{p} Hipp^{anti} Eus$^{marc\,190}$ Cyr$^{mal\,863}$ Bas^{se} ^{146}): D it^{pl} syr^{sch} et$^{p\,cod}$ arm aeth om | *αυτου* cum BDILΓΔΠ unc^{8} al pler it vg (et. am for emm ing) cop syr^{utr} al Hipp^{anti} Eus^{marc} Cyp^{bis} al ... ℵA al^{3} fu (^{vid}, item vg$^{cdd\,al}$?) aeth (Clem^{140} *ο γαρ ιστασ τουσ μεν εκ δεξ. τουσ δε εξ ευω.*) Cyr^{mal} Bas^{se} Or$^{int\,4,622}$ Cyp^{sem} Avit om; sed ℵ (item cop syr^{utr}) add *αυτου* post *ευω.*

34. *ευλογημενοι* (et. Clem^{952} et ^{307} Hipp$^{anti\,35}$ et ^{118} Or^{1,112} et ^{463} Const^{5,1} Eus^{marc} et^{es} et^{ps} Cyr$^{mal\,869}$ al): A *ηυλογ.* | *υμιν*: K al *ημιν*

35. *εδιψησα* (et. Clem^{952} et^{alib} Or^{1,112} et ^{3,213} Const^{5,1} Eus$^{ps\,169}$ Bas^{2,50} et ^{210} Bas$^{se\,146}$ al Ir$^{int\,251}$): Δ syr^{sch} et^{p} c.* praem *και* :: cf v. 42. Ceterum huc comparari potest Chi dictum ap Or^{3,573}: *και ις γουν φησι· δια τουσ ασθενουντασ ησθενουν και δια τουσ πεινωντασ επεινων και δια τουσ διψωντασ εδιψων.* Item illud apud Iust$^{tr\,47}$: *διο και ο ημετερoσ κυρ. ις χς ειπεν· εν οισ αν υμασ καταλαβω, εν τουτοισ και κρινω.* Quod idem ap Clem^{947} (et ex Nilo ap Anast. Sin. qu. 3. *οιον γαρ ευρω σε, τοιουτον σε κρινω, φησιν ο κυριοσ*) legitur: *εφ οισ γαρ αν ευρω υμασ, φησιν, επι τουτοισ και κρινω.*

36. *περιεβαλετε με*: haec (sed *-βαλατε*) Δ primum (ex errore) ante *συνηγαγετε* scripserat | *ηλθατε* (prob Schu) cum ℵABDEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 157. al^{5} fere Chr^{gue} ... ς *ηλθετε* cum KMSUVΓΠ al pler (editum et. in Clem Or Const Eus^{ps} Bas^{se} Chr) | ℵ *πρ. εμε*

37. *οι δικαιοι*: Δ om | *ειδομεν* (KLΔΠ* al^{10} fere Const *ιδ.*) cum ℵAB^{2}DEFG KLMSUVΓΔΠ al omn^{vid} ... Ti *ειδαμεν* (I *ιδ.*) cum B*I

38. *δε*: Π* al sah Cyp om | *ειδομεν* (D Clem ante *σε* pon, item 124. v. 39. ap Bch): I *ιδαμεν*, KLΠ al Const *ιδομεν* | *η γυμνον*: D *και γυμν.* | *περιεβαλομεν*: D al pauc *-αλλομεν*

39. *ποτε δε* (et. Cyp^{ter} *quando autem*; Π* al ff$^{1.}$ sah arm om *δε*): D it (exc ff$^{1.}$) vg cop (ita cop et. v. 38.) Clem^{952} (Or$^{int\,3,890\,lib}$) *η ποτε* (*aut quando*) | *ειδομεν* (*-ομεν* h. l. et. I): KLΠ al Const *ιδομ.* | *ασθενουντα* cum BD 124. 237. 259. Clem^{952} Cyp^{sem} (*infirmari*) ... ς *ασθενη* (Δ p$^{parh\,scr\,sem}$ *-νην*, item p^{scr} v. 44) cum ℵAILΓΔΠ unc^{8} al pler (it vg *infirmum*, ita et. d, et. Cyp^{bis}) Const^{5,1} al :: ut vv. 36 et 39 *ησθενησα*

θομεν πρόσ σε; 40 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ βασιλεὺσ ἐρεῖ αὐτοῖσ· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν
ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41 τότε ἐρεῖ καὶ τοῖσ ἐξ εὐωνύμων·
πορεύεσθε ἀπ᾽ ἐμοῦ κατηραμένοι εἰσ τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοι-
μασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖσ ἀγγέλοισ αὐτοῦ. 42 ἐπείνασα γὰρ
καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με,
43 ξένοσ ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸσ καὶ οὐ περιεβάλετέ
με, ἀσθενὴσ καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 τότε

et ασθενουντα, ita vv. 43 et 44 ασθενησ et ασθενη sibi respondent | η εν: ι 48ev Cypter και εν | ηλθομεν: D pparh scr sem -αμεν

40. ο βασιλευσ (et. Clem952 Cypter): D post ερ. αυτ. pon, a ff1· (*respondens autem dix. illis*) Const5,1 om | ενι τουτων: ι add των μικρων, reliquis non mutatis | των αδελφ. μου cum ℵAB2DILΓΔΠ unc8 al omnvid (sed al pauc transpon) itpler vg sah (om μου) cop syrutr al Clem952 (ubi vv. 34–40 affert) Orint 3,889 sq („ad iustos quidem dicit: – *fratribus meis* – ad iniustos autem sic – non adiiciens *fratribus meis*, quemadmodum cum loqueretur ad iustos. Nam" etc) Const5,1 Eusps 169 Bas monast 535 al Cypter al mu ... B* ff1·2· Clem271 et 467 (utroq loc libere: εφ οσον δε φησιν ενι τουτων εποιησατε των ελαχιστ. εμοι εποιησατε. ο γαρ ενι τουτων των ελαχ. πεποιηκατε εμοι πεποιηκατε. Item307 λεγων: εφ οσον εποιησατε τοισ μικροισ τουτοισ εμοι εποιησατε) (item libere Orint 3,830 *domini dicentis*: Quamdiu uni ex minimis istis fecistis, mihi fecistis. Eusps 209 υφ ων τρεφομενοσ λεξω· εφ οσον εποιησ. ενι τουτ. τ. ελαχ. εμοι εποι.) Hilsemel (alibisem add) Ambsaep al mu om, hinc Ln [τ. αδ. μ.]

41. πορευεσθε: ℵ Hippanti 35 (item Iusttr 76 et Homcl 19,2: vide post) υπαγετε | κατηραμενοι cum ℵBL 33. 102. Cyrioh 814 ... ς Ln Ti οι κατηρ. cum ADΓΔΠ unc8 al pler Or1,113 et 4,463 Hippanti 35 Const5,1 Eus ps 674 Caes79 et 96 Cyrioh 540 Baseth 287 etalib Basse 146 al | εισ το π. τ. αιω. (40* εξωτερον): cf Iusttr 76 et Homcl 19,2 εισ το σκοτοσ το εξωτερον | το ητοιμασμ. (EF -μενω) cum ℵABILΓΔΘhΠ unc8 al pler f g2· l q vg sah cop syrutr go al Or4,463 etint 3,1 et 113 Hippanti 35 (sed post το ητοιμ. τω usq αυτου add ο ητοιμασεν ο πατ. μου) Euses 457 et ps 674 etalib Const5,1 Didmani 13 Cyrioh bis Baseth etalib Basse al Tertsem Augter ... D 1.22. a b c ff1·2· g1· h Irint 221 et 273 et 287 Orint 3,885 et 2,177·298 Cypter Hilter Augsaep al ο ητοιμασεν ο πατηρ μου (Gb'), item Clem69 allud ο ητ. ο κυριοσ (Clemro ap Irint 176 *deum omnipotentem – qui ignem praeparaverit diabolo et angelis eius* nil probat, neque magis Tert sem *diabolus abierit in ignem quem praeparaverit illi deus et angelis eius*). Accedunt vero Iusttr 76 et Homcl 19,2 (post το σκ. το εξωτ.) ο ητοιμασεν ο πατηρ τω διαβολω (ita Hom; Iust τω σατανα) κ. τοισ αγγ. αυτ.

42. εδιψησα (et. Eusps 674 Const5,1 Baseth 287 Basse 146): BL syrsch aeth praem και (:: cf ad v. 35.)

43. γυμν. κ. ου περιεβ. με: ℵ* (supplc) 124. 127* om

ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντεσ· κύριε, πότε σε εἴδομεν πει-
νῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ
διηκονήσαμέν σοι; 45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖσ λέγων· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ
ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰσ κόλασιν αἰώνιον,
οἱ δὲ δίκαιοι εἰσ ζωὴν αἰώνιον.

XXVI.

1 $^{274.1}$ Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦσ πάντασ τοὺσ λόγουσ
Mc 14, 1 Lc 22, 1 τούτουσ, εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· 2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρασ
τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰσ τὸ
σταυρωθῆναι.
3 ss Mc 14, 1 s Lc 22, 2 Io 11, 47 3 $^{275.6}$ Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ
λαοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέωσ τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ
συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνω-

44. *αποκριθησοντ.* cum ℵBDILΘ^{h} unc^{11} al^{150} fere it^{pl} am for san sah cop syr^{utr} arm aeth go Const^{5,1} Cyp al ... ϛ (= Gb Sz) add *αυτω* cum minusc vix mu (1. post *και αυτοι*) f ff^{2} h vg^{ed} et gat mm emm ing | *και*: ℵ* (suppl^{c}) cop^{dz} om | *ποτε*: G al add *δε* | *ειδομεν*: AKLΘ^{h} al mu *ιδομ.* | A* *ου διακονησαμεν*, ℵ *ουκ ηδιηκονησαμεν*

45. *αποκριθησεται*: U add *και* | *τουτων των*: Γ 124. 157. al^{10} fere Chr^{montf} et^{gue} add *αδελφων μου των* (et. E* iam scripserat *αδελφ* sed interrupit scripturam); Chr$^{mo\,6}$ et^{al} habet *τ. ελα. τουτ. των αδ. μου.* At cf Or$^{int\,3,890}$ supra ad v. 40, quocum consentit schol vetus.

XXVI. 1. *οτε*: U *ωσ* | *ετελεσεν*: M 248. Chr (et.$^{mo\,6}$, non item$^{cdd\,2}$) *συνετελεσεν* | *παντασ* (it^{pler} vg *sermones hos omnes*, q *hos serm. omn.*; sed d *omnes serm. hos* et h *omnia verba haec*): EΓ 124* 157. al^{40} fere (vg^{cod} ap Gb, sed non am fu for emm san ing al) om. Contra Or$^{int\,3,890}$ „et vide quia non dixit simpliciter *postquam consummarit omnes sermones*, sed addidit *hos omnes*, id est quos iam locutus fuerat, non quos adhuc fuerat locuturus.“ | *αυτου*: D 47^{ev} om (238. om *τ. μαθ. αυ.*)

2. *οιδατε*: D om | *γινεται* (d *fit*) et *παραδιδοται* (b *traditur*): it vg Or$^{int\,3,891}$ *fiet* et (et. d, sed exc b) *tradetur*

3. *οι αρχιερ.* (Gb') cum ℵABDLΘ^{e} al plus^{15} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l vg sah cop aeth ar^{p} Or$^{int\,3,891}$ in^{comm} Aug ... ϛ add *και οι* (SΔ om) *γραμματεισ* cum ΓΔΠ unc^{8} al pler c f g$^{2.}$ h gat syr^{utr} arm Chr Or$^{int\,3,891}$ in^{txt} :: cf Mc et Lc | B* om *του λαου* | *καιαφα* (ita et. q am al cop etc): D 64. it (exc q) vg (exc am) sah *καϊφα*

4. *συνεβουλευσαντο* (it vg *consilium fecerunt*): D Chr (ex$^{cdd\,7}$, sed^{gue} *-σαντο*) *-λευοντο* (d *consiliabantur*) | *δολω κρατησ.* cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al longe pl it vg syr^{utr} arm aeth Chr Or^{int} ... ϛ (=Gb Sz) *κρατ.*

σιν. 5 ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβοσ γένηται ἐν
τῷ λαῷ.
6 $^{276.1}$ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνοσ 6—13 Mc 14, 3—9
τοῦ λεπροῦ, 7 προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πο- Io 12, 1—8 (Lc 7, 36 ss)
λυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆσ κεφαλῆσ αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 ἰδόν-
τεσ δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντεσ· εἰσ τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;
9 ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖσ.
10 γνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· τί κόπουσ παρέχετε τῇ γυναικί;
ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰσ ἐμέ. 11 πάντοτε γὰρ τοὺσ πτωχοὺσ
ἔχετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 $^{277.4}$ βαλοῦσα γὰρ

δολ. cum minusc sah cop | *και αποκτεινωσιν* (al^{10} fere *απολεσωσιν*): B* 36. 40. 61. 258. om

5. *ινα μη*: L *μηποτε* (a f ff^{1} g$^{1.2}$ vg *ne forte*) | *γενηται*: F al pauc *γινεται*

6. *λεπρου* (it vg *leprosi*): D* *λεπρωσου*

7. *εχου. αλαβ. μυρ.* (prob Schu) cum ℵBDLΘ^{c} 13. 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it vg sah cop syr^{utr} arm aeth Chr^{gue} Or$^{int\,3,892}$ ... ς Ti *αλαβαστρ. μυρ. εχ.* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler Bas$^{eth\,262}$ (Chr^{edd} et^{mosc}) | *πολυτιμου* cum ℵADLMΠ 33. 157. al^{30} fere syr^{sch} et$^{p\,mg}$ (sah^{vid} cop^{vid}) Chr^{gue} ... ς Ti *βαρυτιμου* cum BΓΔΘ^{e} unc^{8} al longe pl Bas^{eth} (Chr^{edd} et^{mosc}) | *επι τησ κεφαλησ* cum ℵBDMΘ^{e} 1. 13. 69. 106. al^{15} fere Chr (et.^{gue}) ... ς Ti *επ. την κεφαλην* cum ALΓΔΠ unc^{8} al pler Bas^{eth} | *ανακειμενου* (et. d ff^{1} g$^{1.2}$ l vg): D^{gr} a b c f ff^{2} h q mm Amb Or$^{int\,3,892}$ add *αυτου* (*supra caput eius recumbente ipso* [*eo*])

8. *οι μαθητ.* cum ℵBDLΘ^{c} 33. 69. 102. 124. 48^{ev} it (exc^{3}) vg sah cop arm ... ς (Gb^{oo}) add *αυτου* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler c f q syr^{utr} aeth Bas^{eth} Chr Or^{int} | *αυτη*: 61. 63. 71. 157. a b syr^{hr} arm Bas^{eth} add *του μυρου* (b [non a] al *huius unguenti*)

9. *εδυνατο* cum ℵB*KLΔΘ^{e}Π al^{10} ac plurib Amphil$^{482\,sq}$ ... ς Ln *ηδυνατο* cum AB^{2}DΓ unc^{8} al pler Chr^{gue} Bas^{eth} Bas^{se} | *τουτο* cum ℵABDE*LΔΘ^{e}Π (in E iam scriptum erat *πρ*, quo eraso *το μυρ.* repositum) al^{20} fere it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth Bas$^{eth\,262}$ Bas$^{se\,169}$ Or$^{int\,3,892}$ ... ς (= Gb Sz) add *το μυρον* cum E^{corr}Γ unc^{8} al longe pl c q Chr (et.^{gue}) :: cf Mc et Io | *πτωχοισ* cum ℵBFGLMUΘ^{e} 1. 33. 69. al sat mu Amphil^{482} Bas^{eth} (Chr^{ed})... Gb + Sz Ln Ti praem *τοισ* cum ADEHKSVΓΔΠ al^{70} fere Chr^{gue} et$^{mo\,4}$ (et^{fi}) :: Mc *τοισ*, Io sine *τοισ*

10. *ο ις*: D om ὁ | *γαρ* (et. b f ff^{2} h q vg^{ed} cop syr^{p} Bas^{eth}): ℵ^{ca} (sed^{cb} restituit) 1. al pauc a c ff^{1} g$^{1.2}$ am fu for ing al sah cop^{dz} syr^{sch} arm aeth (Or$^{int\,3,894}$) om | *ηργασατο* cum ℵ*D X^{scr} (:: cf ad 25, 16 Mc 14, 6) ... ς Ln Ti *ειργασ.* cum ℵ^{c}ABL unc^{12} al fere omn | *εισ εμε*: M *εν εμοι*

11. *παντοτ. γαρ τ. πτωχ.* cum ℵABDGKLSUVΔΠ al pl it vg sah syr^{utr} arm Chr^{gue} (Or$^{int\,3,17}$ nisi est e Mc) ... EFHMΓ al plus^{60} cop aeth Amphil^{482} Chr^{ed} et$^{mo\,6}$ *τουσ πτωχ. γαρ παντοτ.*

αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματόσ μου πρὸσ τὸ ἐνταφιάσαι
με ἐποίησεν. 13 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον
τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰσ μνη-
μόσυνον αὐτῆσ.

14–16 Mc 14, 10 s Lc 22, 3–6 (Zach 11, 12) 14 $^{278.2}$ Τότε πορευθεὶσ εἷσ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενοσ Ἰούδασ
Ἰσκαριώτησ, πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ 15 εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι,
κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα
ἀργύρια. 16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.

17–19 Mc 14, 12–16 Lc 22, 7–13 17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ
Ἰησοῦ λέγοντεσ· ποῦ θέλεισ ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;
18 ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰσ τὴν πόλιν πρὸσ τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε
αὐτῷ· ὁ διδάσκαλοσ λέγει· ὁ καιρόσ μου ἐγγύσ ἐστιν, πρὸσ σὲ

---

13. αμην: B^{2}Δ q arm add δε (syr^{sch} *et amen*) :: e Mc | εαν: DL al pauc Or^{4,14} cat^{ox} αν

14. ισκαριωτησ cum ℵABL unc^{12} al omn^{vid} vg^{ed} (tol *iscarioth*) sah cop syr^{p} Or^{4,385} Eus$^{dem\,468}$ et ^{479} Chr: D f for syr^{sch} σκαριωτησ (*-thes* f), c q *scariotha* (*-ta* q), a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ing mm gat *scarioth*, h *carioth*, ff$^{1.}$ am Or$^{int\,3,894}$ *scariot*

14. 15. πορευθεισ et ειπεν: D πορ. et και ειπεν, it vg syr^{sch} aeth Or^{int} *abiit* (d *abit*) – *et ait* (*dixit*). Praeterea D it vg cop syr^{sch} aeth Eus^{dem} ^{468} et ^{479} Or$^{int\,3,894}$ et ^{2,161} (non item Or^{4,385} Chr) add αυτοισ

15. και εγω (Gb') cum ℵDE^{2}FGHMUVΓΔ al pl Const^{126} Chr^{sem} (et.^{gue} et$^{mo\,6}$) ... ς Ln Ti καγω cum ABE*KLS^{sil}Π al pm Or^{4,385} Eus^{dem} bis Ath$^{ps\,851}$ Amphil^{483} Chr^{sem} (et.^{gue} et$^{mo\,6}$) | αυτω: A αυτων | τριακοντα: ℵD $\overline{λ}$ | αργυρια cum ℵBLΓΔΠ unc^{9} al pler Or Eus$^{dem\,468}$ Const Amphil Chr, item *argenteos* c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg, item A αργυρα ... D a b q Eus^{dem} ^{479} Or$^{int\,3,894}$ στατηρασ (*stateres*), 1. 209. h στατηρασ αργυριου (*sta. argenteos*) :: cf LXX: και εστησ. τον μισθ. μου τριακ. αργυρουσ

16. παραδω cum ℵABLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pl} (et. d) vg sah syr^{utr} aeth Chr ... D b c h q cop syr^{hr} arm Eus$^{dem\,468}$ Or$^{int\,3,894}$ add αυτοισ

17. M^{mg} al pauc προσηλθον αυτω οι μαθητ. αυτου λεγοντ. αυτω | λεγοντεσ absque αυτω cum ℵBDKLΔΠ 1. (λεγ. τω $\overline{ιυ}$) 33. al^{20} fere it (exc^{2}) vg sah cop syr^{p} arm Hil ... ς (Gb^{oo} prob Schu) Ti add αυτω cum AΓ unc^{8} al longe pl f q syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,895}$ | ετοιμασωμεν cum ℵABLΓΔΠ unc^{7} al pl Thphi$^{alex\,640}$ Chr ... DKU 1. 69. al plus^{60} Or^{3,256} (certe sic Delarue) Chr$^{edd\,aliq}$ ετοιμασομεν. Spectat huc quod Epiph ^{30,22} ex evgl Ebionitarum affert: εποιησαν – οι εβιωναιοι – τουσ μαθητασ μεν λεγοντασ· που θελεισ ετοιμασομεν σοι το πασχα φαγειν; και (cf Lc 22, 15) αυτον δηθεν λεγοντα· μη επιθυμια επεθυμησα κρεασ τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων;

18. ο δε: LM 13. 33. 69. al^{10} fere a ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (non item b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h q) vg aeth Or$^{int\,3,895}$ add $\overline{ις}$ | ειπεν: KMΓ al mu a b c d sah cop syr^{sch} arm aeth add αυτοισ | V υπαγε | ο διδ. λεγει: A om | εγγυσ (et. ℵAB): D ενγυσ | ποιω (it^{pler} vg *facio*): D ποιησω, d q Or$^{int\,3,896}$ *faciam*

ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 *καὶ ἐποίησαν οἱ μα-*
θηταὶ ὡσ συνέταξεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
20 *Ὀψίας δὲ γενομένησ ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν.*
21 [279.4] *καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷσ ἐξ* 20—29 Mc 14, 17—25 Lc 22, 14—23
ὑμῶν παραδώσει με. 22 [280.1] *καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο*
λέγειν αὐτῷ εἷσ ἕκαστοσ· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε; 23 [281.2] *ὁ δὲ ἀπο-*
κριθεὶσ εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ᾽ ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ,
οὗτόσ με παραδώσει. 24 *ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼσ*
γέγραπται περὶ αὐτοῦ. [282.6] *οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ*
ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη
ὁ ἄνθρωποσ ἐκεῖνοσ. 25 [283.10] *ἀποκριθεὶσ δὲ Ἰούδασ ὁ παραδι-*
δοὺσ αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας.

---

19. *συνεταξεν*: M*U al[10] fere *προσεταξ.* | *κ. ητοι. το πασχα*: G om. Chr totum versum praeterit.

20. *δωδεκ.* (ℵD *ιβ̄*) *μαθητ.* (106. a b c h vg exc am aeth add *αυτου*) cum ℵALMΔΠ 33. 157. al[10] fere it vg cop syr[p] et[hr] arm aeth Chr[sem] (syr[sch] Or[int 3,896] *cum discip. suis* sine *δωδ.*) ... ς om *μαθητ.* cum BDΓ unc[8] al pler sah Chr[sem] (Eus[dem 475] *ανεκειτο μετ. των δωδεκα, εσθιοντων τε αυτων ειπεν· αμ. αμ. λεγω υμιν* etc) :: Mc 14, 17 *μετ. τ. δωδεκ.* non fluct, nec aliter ibi it vg etc

21. *ειπεν*: ℵ *λεγει* | *αμην*: V add *δε*

22. *αυτω*: D 69. 102. 124. al pauc it vg cop (non item sah) aeth Eus[dem 475] Or[int 3,896] (Or[4,436] *και λυπ. σφο. ηρξαντο λεγειν· μητι εγω ειμ. κυρ.*) om | *εισ εκαστ.* (Gb′) cum ℵBCLZ 33. 102. sah aeth (it vg Or[int] *singuli*), item addito *αυτων* DM al[10] syr[sch] (*unus unus*) syr[p mg] cop (d *unusquisque eorum*) ... ς *εκαστ. αυτων* cum AΓΔΠ unc[8] al pler arm syr[p txt] Eus[dem] (Chr[edd] et[cdd] *εκαστ.* sine *αυτων*)

23. *ο εμβαψασ* (et. Or[1,407] et [442]): D *ο ενβαπτομενοσ* :: ut Mc | *μετ εμ. τ. χειρ. εν τω τρυβλ.* (Or[1,407] *εισ το τρυβλ.*) cum ℵABLZ al[5] it vg aeth (arm, sed[cdd] *τ. χει. μ. εμ.*) Or[1,407] Or[int 3,897 bis], item sed *την χει. με. εμ.* syr[utr] (*εν τω τρυβλιω* syr[p] etiam[mg graec]) Or[4,442]; item D sah cop *τ. χει. με. εμ. εισ το τρυβλ.* (D *τρυβαλιον*, d *parapside*) ... ς Ti *μετ εμ. εν τ. τρυβλ. τ. χειρ.* cum CΓΔΠ unc[9] al pler

24. *ο μεν* cum ℵABCL unc[12] al pler it vg etc (209. c q syr[utr] Or[int 3,897] praem *και*) ... DZ al[4] Chr[cdd 5] add *ουν* | A *περι εαυτου* | *καλον*: D praem *δια τουτο* (d *propter hoc*), item[vid] a *propterea vero* | *ει ουκ*: AΔ al *η ουκ* | A *εγενηθη*. Comparari huc (et ad 18, 6 sq) potest Clem[1. cor 46]: *μνησθητε των λογων ιῡ του κυρ. ημων. ειπεν γαρ· ουαι τω ανθρωπω εκεινω· καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη, η ενα των εκλεκτων μου σκανδαλισαι.*

25. *ιουδασ*: D al pauc *ο ιουδ.* | *ραββει* cum ℵABDEFKΔ (alibi et. CMPXΓΛ) p[parh scr] sah ... ς Ln *ραββι* cum CGHLMU (SV e silentio) al fere omn cop | *λεγ. αυτω*: ℵ V[cant scr] a b c f ff[2.] h q Or[int 3,898] add *ο ις̄*

26 ss 1 C 11,23-25 26 $^{284.1}$ Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦσ ἄρτον καὶ εὐλογή-
σασ ἔκλασεν καὶ δοὺσ τοῖσ μαθηταῖσ εἶπεν· λάβετε φάγετε· τοῦτό
ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 $^{285.2}$ καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσασ
ἔδωκεν αὐτοῖσ λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντεσ· 28 τοῦτο γάρ ἐστιν
τὸ αἷμά μου τῆσ διαθήκησ τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰσ ἄφε-

26. *εσθι. δε αυτ.* (ita et. f ff^{1} vg Or$^{int\,3,898}$): D 69. a b c ff^{2} h q (g$^{1.2}$?) syr^{utr} *αυτ. δε εσθι.* | *ο* (M om) $\overline{ις}$: D ante *λαβων*, Δ om | *αρτον* cum ℵBCDGLZ 1. 33. 102. al^{20} fere Chr^{bis} ... ς Ti *τον αρτ.* cum AΓΔΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,254}$ | *ευλογησασ* cum ℵBCDGLZ 33. al vix mu it vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm aeth ... Gb'' Sz *ευχαριστησασ* cum AΓΔΠ unc^{8} 1. al plus^{130} syr$^{p\,txt}$ ar^{e} ar^{r} Bas^{eth} Chr Or$^{int\,3,898}$ | *δουσ τοισ μα. ειπεν* cum ℵ(sed *δουσ* ex *εδιδου* corr, ab ℵ^{a}?)BDLZ 1. 13. 33. 69. 118. 209. cop (d *et dans - dixit*) ... ς Ti *εδιδου τ. μ. και ειπ.* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (al pauc Chr *εδωκεν*) Bas^{eth}, item *et dedit* (b ff^{1} vg *deditque*) - *et ait* it^{pler} (sed c h Or^{int} sah *et* [h sah om] *dedit - dicens*) vg syr^{utr} arm aeth | *μαθηταισ*: U al mu it vg syr^{sch} aeth Or^{int} add *αυτου*

27. *ποτηριον* cum ℵBEFGLZΔ 1. 28. 33. 102. al^{10} fere (sah cop) Chr^{fi} ... ς Ln *το ποτη.* cum ACDHKMSUVΓΠ al pler | *και ευχαρ.* cum ℵABDΓΠ unc^{9} al pler cop Chr Or$^{int\,3,898}$ (it^{pler} vg *et accipiens calicem gratias egit et dedit*) ... Ln om *και* cum CLZΔ 1. 33. 157. 252* q (*accipiens calic. gratias agens dedit*) arm | *πιετε*: b g^{1} h cop syr^{sch} Clem$^{186\,lib}$ Or$^{3,194\,lib}$ (sed Or$^{int\,3,898}$ om *λαβ.*) Cyr^{4,360} Amb Epph^{cantic} *λαβετε* (b g^{1} h Amb Epph *accipite et*) *πιετε* | *πιετ. εξ αυτ. παντ.* (*παντ.* om b, item D^{gr} sed deficit membrana): a c om

28. *γαρ* (et. Cyr^{4,360} Or$^{int\,3,898}$ Cyp al): c^{3} 1. 22. al plus^{30} (inprimis evglstar) a c syr^{sch} aeth Chr Ir$^{int\,332}$ om (Or$^{3,194\,lib}$ *τουτο μου εστ. το αιμ. το υπ. υμ. εκχ. εισ αφ. αμ.*) | *μου τησ* cum ℵBDLZ 33. (102^{vid}) cop syr^{sch} Cyr^{4,360} ... ς *μου το τησ* cum ACΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} Chr (it vg Ir^{int} *sanguis meus novi testamenti*, sed g^{1} Cyp Or^{int} in^{txt} et^{com} om *meus*) | *τησ διαθηκ.* cum ℵBLZ 33. 102. (sah, vide Pist ad h. v.) Cyr^{4,360} ... ς Ln *τ. καινησ διαθ.* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (b *novi et aeterni test.*) vg cop syr^{utr} arm aeth Ir$^{int\,332}$ Or^{3,898} Cyp al, item Chr^{txt} (sed$^{com\,lib}$ *το αιμ. μου το εκχ. εισ αφ. αμαρτ.*) | *περι* (et. Clem^{186}): D Or^{3,194} (vide ante) Cyr^{4,360} Chr *υπερ* | *εκχυννομενον* cum ℵABCDLZΔΠ* 1. 33. al (23, 35 et. G) ... ς *εκχυνομ.* cum EFGHKMS UVΓΠ^{2} al pler. Cf ad vv. 27 et 28 Pist: *ελαβον το ποτηριον του οινου, ευχαριστησα αυτο, εδωκα αυτο υμιν, οτι τουτο εστιν το αιμα τησ διαθηκησ, ο εκχυθησεται περι υμων εισ αφ. αμ. υμων.*

26-28. Huc et ad ll. pp. spectat Iust$^{ap\,1,66}$: *οι αποστολοι εν τοισ γενομενοισ υπ αυτων απομνημονευμασιν, α καλειται ευαγγελια, ουτωσ παρεδωκαν εντεταλθαι αυτοισ τον* $\overline{ιν}$, *λαβοντα αρτον ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο ποιειτε εισ την αναμνησιν μου, τουτεστι το σωμα μου· και το ποτηριον ομοιωσ λαβοντα και ευχαριστησαντα ειπειν· τουτο εστιν αιμα μου, και μονοισ αυτοισ μεταδουναι.* Item$^{tr\,70}$: *οτι μεν ουν*

σιν ἁμαρτιῶν. 29 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ᾽ ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ
γενήματοσ τῆσ ἀμπέλου ἕωσ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ᾽ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρόσ μου.
30 [286.6] Καὶ ὑμνήσαντεσ ἐξῆλθον εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν. 30 ss Mc 14, 26—31 Lc 22, 39
31 [287.4] τότε λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πάντεσ ὑμεῖσ σκανδαλισθή- Zach 13, 7
σεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. [288.6] γέγραπται γάρ· πατάξω
τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆσ ποίμνησ.
32 μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶσ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν.
33 [289.1] ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Πέτροσ εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντεσ σκανδα-

---

και εν ταυτη τη προφητεια περι του αρτου, ον παρεδωκεν ημιν ο ημετερ. χ̅ς̅ ποιειν εισ αναμνησιν του τε σωματοποιησασθαι αυτον δια τουσ πιστευοντασ εισ αυτον, δι ουσ και παθητοσ γεγονεν, και περι του ποτηριου, ο εισ αναμνησιν του αιματοσ αυτου παρεδωκεν ευχαριστουντασ ποιειν. Ibidem [41]: *η τησ σεμιδαλεωσ δε προσφορα τυποσ ην του αρτου τησ ευχαριστιασ, ον εισ αναμνησιν του παθουσ ου επαθεν - ι̅ς̅ χ̅ς̅ ο κυρ. ημων παρεδωκε ποιειν.*

29. *ου μη* cum ℵDZ 1. 33. 69. 102. 116. 209. 241* 8[pe] a b c ff[1.] g[1.] h q vg arm aeth (Clem [186] *πρ. τ. μαθητ. λεγων· ου μη πιω* etc, item Eus[es 454] Epiph[401] *λεγοντοσ· ου μη πιω*) Or[3,194] Cyr[4,466] Chr Ir[int 332] Cyp al ... ς *οτι ου μη* cum ABCLΓΔΠ unc[9] al pler f ff[2.] g[2.] gat mm cop syr[utr] Epiph[389] (*λεγοντοσ οτι ου μη πιω*) Or[int 3,899] :: ut Mc | *τουτου του*: ℵ*CL om *του*, Δ al arm om *τουτ.* | *γενηματοσ* cum ℵABC DEFHLMUVΓΔΠ al pl ... ς *γεννημ.* cum GKS[sil] al sat mu (*γεννημα* syr[p mg gr]) (ff[1.] g[1.2.] vg Eucher *genimine*, f Ir[int] Or[int] *generatione*, a b c ff[2.] h q Cyp *creatura*) | *πινω* (et. Cyr[4,466]): D 25. Chr[sem] (sed [sem] et. *πινω*) *πιω* (Clem[186] *τ. αμπελ. ταυτησ μεχρισ αν πιω αυτο μεθ υμ. εν* etc Or[3,194] *απο του νυν εωσ αυτο πιω μεθ υμ. καιν.* Eus[es 454] *ελεγεν· ου μην πιω αυτον* [*τ. οινον*] *εωσ αν πιω αυτον καιν. με. υμ.*, item [448] *ειπων· εωσ αν πιω αυτο καιν. με. υμ.* Epiph[389] et [402]) | *μεθ υμ. καιν.* cum ℵABDΓΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[utr] al Or[3,194] (vide ante) et[int 3,899] et[saep] Ir[int 332] al ... CLZ 1. 28. 33. 209. al[2 scr] aeth Eus[es] et[ps] (vide ante) Cyr[4,466] Epiph[389] Chr *καιν.* (q Clem om) *μεθ υμ.* (c om *μ. υ.*)

31. *εν εμοι*: L *ἐν μοὶ* | *διασκορπισθησονται* cum ℵABCGH*ILM al[40] fere Or[4,453] ... ς *-σεται* cum DEFH[2]KSUVΓΔΠ al pl Or[4,412] Eus[ecl 130] (*ο ευαγγελιστησ το· παταξον* [ita et. Iust[tr 53] item LXX ex A; Eus[ps] *παταξω*] *τον ποιμ. κ. διασκ. τα πρ. τησ ποι.*) et[ps 383] Chr. Cf Barn[5] *λεγει γαρ ο θεοσ – οταν παταξωσιν τον ποιμ. εαυτων* (ita ℵ; [ed] *οτ. παταξω τ. ποι.*) *τοτε απολειπεται* (ita ℵ*, item ℵ[2] *τοτ. σκορπισθησεται και απολειται*, sed[ed] *τοτε σκορπισθησεται*) *τα πρ. τησ ποι.*

32. Cf huc Valentt ap Thdot[974] *και προαξω υμασ, λεγει, τη τριτη των ημερων εισ την γαλιλ.*

33. *ει* (ℵ* om; scriptum fuisse suspicor ΙΠ, unde facillime Ι excidit) cum

Io 13, 38 Lc 22, 34 λισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 ἔφη
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκ-
τορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 35 $^{290.6}$ λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος·
κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως
καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

36–41 Mc 14, 32–38 Lc 22, 40–46 Io 18, 1 36 $^{291.1}$ Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγό-
μενον Γεθσημανεί, $^{292.6}$ καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· καθίσατε αὐτοῦ
ἕως οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 καὶ παραλαβὼν τὸν Πέ-
τρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημο-

ABCDEGHILMSUVΓΔ al plus^{100}, item *si* a b c ff$^{2.}$ q sah cop Or$^{3,900\,bis}$ ... ς (= Gb Sz) ει και (*et si* f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h vg) cum ℵ^{c}FKΠ al sat mu^{vid} it^{5} vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,412} et^{437} Bas^{2,159} (et$^{eth\,241}$ item Chr^{sem} και ει) Chr Or$^{int\,3,900\,sem}$ (*et si*) :: ut Mc | εγω cum ℵABC*DILSVΔΠ al pl it^{pler} vg syr^{utr} Or^{4,412} et^{437} item^{int} ... Gb + add δε cum C^{3}EFGHKMUΓ al plus^{70} h sah cop arm aeth Bas$^{eth\,241}$ (item^{2,159} et Chr αλλ εγω) | σκανδαλισθησομαι: F add εν σοι

34. εν (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg Or$^{int\,bis}$): D a b c ff$^{2.}$ h q fu Chr om | πρ. αλεκτ. φωνησαι: L 1. 209. a Or^{1,401} πριν (L πρ. η, Or προ) αλεκτοροφωνιας, *ante galli cantum* | τρις: A post απαρν. με, item sah cop | απαρνηση cum ℵADILΓΔΠ unc^{9} al pler ... BC al^{10} fere cat^{oxon} -νησει | με: ℵ*(^{c} postpon) 33. 157. it vg Or$^{int\,3,900\,sq}$ ter Hil ante απαρν.

35. ο πετρος: D om ὁ | απαρνησομαι (H αρν.) cum ℵBCDFHILMSΓΔ al pl Chr^{bis} ... Gb' -σωμαι cum AEGKUVΠ al^{70} fere | ομοιως και cum ℵBCDI^{vid}LS al mu^{vid} it (exc q; a *similiter etiam et*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,900}$ ... Gb (sed + δε) Sz ομοι. δε και cum AEFGHKMUVΓΔΠ al plus^{130} sah cop aeth | ειπον: 33. 69. ειπαν

36. με. αυτ. ο $\overline{\iota\varsigma}$ (cop om ο $\overline{\iota\varsigma}$) ita et. f h Or$^{int\,3,901}$ Hil: D a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q arm ο $\overline{\iota\varsigma}$ μ. αυτ. | γεθση- c. ℵABCFKLM*SUΓΠ al pl sah cop syr$^{p\,mg\,gr}$, item D arm γεθσα-, M^{2} cop^{cd} γηθση-, K γηθσση- ... EG*et^{2}HVΔ 126. etc γεσση-. Item *gethse*- ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg(et. san ing al), *gethsa*- d^{2} f gat mm, *getsa*- d*ff$^{2.}$, *gedsa*- a b; *gesse*- q, *gese*- am fu, *gessa*- ch | -μανει (Gb''Sz) c. ABCDEFG^{2}IKSVΔ al longe pl sah, item ℵLUΓΠ al mu cop it vg syr$^{p\,mg}$ -μανι ... ς -μανη c. G*HM al sat mu. Adde aeth *gethaseman*, syr^{sch} *gedsimon* | τ. μαθητ. cum BI^{vid}LΓΔΠ unc^{9} al longe pl sah Chr ... Ln τ. μαθ. αυτου (:: ut Mc) cum ℵACD 1. 131. 209. al^{35} fere it vg cop syr^{utr} aeth Hil ... 69. 124. 300. al pauc arm αυτοις | ELU al mu καθησατε | αυτου (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; 33. ωδε, al^{2} εκει): ℵC* 61. 300. om | εως ου cum BEFGHISUVΓ al longe pl; item A εως ου αν (ita Ln) ... DKLM^{2}ΓΔ al^{13} Chr^{txt} cat^{oxon} εως αν ... ℵCM* 22. 28. 33. al^{4} Chr^{com} εως (:: ita Mc) | εκει προσευξ. cum ℵBDL 33. 69. 102. 157. a b c f ff$^{2.}$ h q sah cop aeth Or$^{int\,3,902}$ Hil (item ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg *illuc et orem*) ... ς Ti πρ. εκει cum ACIΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{p} (syr^{sch} arm om εκει) Chr | προσευξωμαι cum ℵABCILΔΠ unc^{7} al pl ... DFHΓ 22. 28. 262. ti* al^{30} fere Chr^{semel} et^{sem} ex cdd^{3} cat^{oxon} -ξομαι

37. Γ ζεβεδδαιου, ut solet

ρεῖν. 38 $^{293.4}$ τότε λέγει αὐτοῖσ· περίλυπόσ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕωσ
θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39 $^{294.1}$ καὶ
προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενοσ καὶ
λέγων· πάτερ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
τοῦτο· $^{295.1}$ πλὴν οὐχ ὡσ ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡσ σύ. 40 $^{296.2}$ καὶ ἔρχε-
ται πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ καὶ εὑρίσκει αὐτοὺσ καθεύδοντασ, καὶ
λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτωσ οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ'

---

38. *αυτοισ* sine additam cum ℵABC*DIL 1. 33. 69. al vix mu b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg syr^{sch} sah cop arm aeth Chr ... Gb + Sz Ti add *ο* $\overline{ις}$ cum C^{3}ΓΔΠ unc^9 22. 131. 157. 238. 262. al^{120} fere a f h syr^p sl

39. *προσελθ.* (Gb' Sz prob Schu conlatis 21, 28. 28, 2. 9. 18. et *προερχ.* *inauditum ap Mt* dicit) cum ℵACDILΓΔΠ^2 unc^8 1. 33. 69. al^{100} fere syr^p (d *accedens*) Chr$^{cdd\ pler}$ ... ς Ln Ti *προελθ.* cum BMΠ* al sat mu, item *progressus* it vg Or^{int} Hil al, item ut vdtr sah cop al | *πατερ* cum LΔ 1. 209. al^{10} a am Iust$^{tr\ 99}$ (*ηυχετο λεγων· πατερ, ει δυ. εστι, παρ. το πο. του. απ εμ. και μετα τουτο ευχομενοσ λεγει· μη ωσ εγω βουλομ. αλλ ωσ συ θελεισ*) Valentt ap Ir^{38} (*εν τω ειπειν· πατερ, ει δυνατον, παρελθετω απ εμ. το ποτ.*) Or^{1,291} et $^{292\ bis}$ (*ο μεν ματθ. ανεγραψε λεγοντα τον κυριον*, additis et. Lcae et Mci locis) item ^{1,409} (ibidem Cels *ω πατερ, ει δυναται το ποτη. τουτο παρελθειν*) ^{1,734} item ^{4,248} et ^{443} nec non$^{int\ 3,902\ sq}$ et ^{952} Eus$^{dem\ 224}$ et$^{es\ 544}$ et$^{ps\ 53.\ 55.\ 550.\ 552}$ Ath$^{1,456.\ 709}$ et$^{ps\ 817}$ Ps-Ath^{2,500} Did$^{tri\ 3,21}$ (*το εν ματθ. εμφερομενον*) Cyr^{4,331} Bas^{1,290} ter et^{374} Bas$^{se\ 170\ ss}$ quater Chr Cyp^{bis} Hil^{bis} (et. de ps. 41 ap Galland 5, 91) Hier (sed non ad h. l.) Aug^{aliq} (sed non$^{cons\ 3,10}$) al :: tam mira patrum auctoritas accedit ad gravitatem codicis L, qui toties solus vel fere solus ℵ et B confirmat... ς Ln add *μου* cum ℵABCDIΓΠ unc^9 al pler it (exc a) vg (exc am; praeterea g$^{1.2.}$ vg^{ed} et$^{cdd\ pler}$ *mi pater*, contra v. 42. it vg *pater mi* vel *meus* non fluct) sah cop syr^{utr} arm aeth Hil^{ter} Amb^{plerumq} Hier (ad h. l.) Aug^{cons} (:: cf infra v. 42.) | *εστιν* (et. Iust^{tr} Or$^{1,292\ bis}$ et ^{410}): Valentt ap Ir^{38} Or^{1,409} et ^{734} et $^{4,248.\ 443}$ Eus^{dem} et^{es} et$^{quater\ ps}$ Ath^{ter} Ps-Ath Did^{tri} Cyr Bas^{quater} Bas^{se} quater Chr om | *παρελθατω* cum ℵACDEFGLΔ 28. 33. 124. p$^{parh\ scr}$ ... ς *-θετω* cum BHIKMSUVΓΠ al pler (idem editum in Iust Ir Or Eus etc) | *αλλ ωσ συ*: post haec in evglstariis adduntur Lc 22, 43 sq *ωφθη δε αυτω αγγελοσ* etc, similiter addita habent C$^{3\ mg}$ 69. 124. al pauc vel txt vel^{mg} (M^{mg} *υπαγε εισ λουκ. κεφ. σπγ' ωφθη δε αυτω*)

40. *και*: C^{mg}M^{mg}Γ 69. al mu (inprimis evglstar) add *αναστασ απο τησ προσευχησ* (:: e Lc 22, 45) | *μαθητασ*: D^{corr*} al it (exc g$^{2.}$) vg (sed non am san ing^2 emm al) cop (non item sah) syr^{sch} aeth Or$^{int\ 3,903}$ Hil add *αυτου*, D* Chr *αυτουσ* pro *τουσ μαθ.* | *αυτουσ*: L post *καθευδ.* | *τω πετρω*: EKMΠ 69. 248. al plus^{10} syr$^{p\ mg}$ *αυτοισ* (:: ut Lc) | *ουτωσ*: Δ 1. om | *ισχυσατε* (et. Cyr^{6,234} Or$^{int\ 3,903}$ et ^{905}): A ff$^{2.}$ g$^{2.}$ gat arm^{cdd} syr$^{p\ mg}$ Chr Iuvenc *ισχυσασ*

ἐμοῦ; 41 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰσ πει-
ρασμόν. [298. 4] τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενήσ.
12—46 Mc 14, 39—42 42 [299. 6] πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· πάτερ μου,
εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου. 43 καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺσ καθεύδοντασ·
ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 καὶ ἀφεὶσ αὐτοὺσ
πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν
πάλιν. 45 [299. 4] τότε ἔρχεται πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ καὶ λέγει αὐτοῖσ·
καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ

42. *προσηυξατο*: ℵ^{a} vel^{b} (rursus erasit^{c}) L 1. 69. 124. al pauc arm add *ο ις* | *λεγων*: B 102. g$^{1.}$ om | *μου* (et. Or^{1,410} et$^{int\,3,904\,bis}$ Hil^{sem} etc): 48^{ev} a c Eus$^{ps\,550}$et^{552} Chr Hil^{bis} om | *πατερ μου*: Γ *πατ.* in mg suppletum habet | *δυναται*: E^{*vid} *δυνατον* (item Eus$^{es\,544}$ item *δυν. εστιν* $^{dem\,224}$, sed$^{ps\,bis}$ *δυναται*) | *τουτο* cum ℵABCILΔ (sed *το ποτ.* ante *εαν* [ut et. 157.] habet, sed deletum) Π* 1. 33. 102. al^{10} b ff$^{2.}$ q sah syr^{p} aeth Or^{1,409} et^{410} et^{int3,904} Eus$^{ps\,550}$ et^{552} (item sed *αυτο* pro *τουτο* Eus^{dem224} et$^{es\,544}$) Chr Amb ... ς (Gb^{oo}) add *το ποτηριον* cum EFGHKMSUVΓΠ^{2} (V al^{2} om *τουτο*) al pler it^{pl} vg cop syr^{sch} arm Hil^{sem}; item add ante *τουτο* D 69. 238. 243. c^{scr} l fu Hil^{sem} | *παρελθειν* (H al pauc *απελθ.*) sine additam cum ℵBDL 1. 33^{vid} 53. 69. 102. 209. it (exc f ff$^{2.}$ q) vg sah cop syr^{sch} aeth Or^{1,409}et^{410} Eus^{dem} ^{224} et$^{ps\,550.\,552}$ Hil^{bis} Amb ... ς (Gb^{oo}) et Ln [ ] add *απ εμου* cum ACI ΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q syr^{p} arm Chr Or$^{int\,3,904}$ Hil^{sem} | Π* al *γεννηθητω*

43. *παλιν* h. l. (Gb'') cum ℵBCDILΓ 1. 33. 124. 157. 209. al pauc it (exc^{2}) vg syr^{sch} et$^{p\,mg}$ arm sah (*παλ. ελθ.*) cop (add *ad discipulos suos*) aeth ... ς ante *καθευδ.* cum AΔΠ unc^{9} al pler a q syr$^{p\,txt}$ | *ευρεν* (Gb'') cum ℵABCDIKLΠ al^{60} fere Chr... ς *ευρισκει* cum EFGHMSUVΓ al pl :: cf v. 40

44. *παλιν* h. l. (prob Schu) cum ℵBCDIL 28. 33. 102. al^{3} b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg sah (*αφ. παλ. αυτ.*) cop ... AKΔΠ al^{10} fere q syr^{p} (arm post *εκ τρι.*) post *προσηυξατο* (ΓΔ al pauc *προσευξ.*); item ς post *απελθ.* cum EFGHMSU^{mg}V al longe pl f syr^{sch} aeth ... U^{txt} 1. 69. 118. 124. al^{4} a for san plane om | *εκ* (E* om) *τριτ.* (ℵ* post *τον αυτον*, ℵ^{c} ante pon) cum ℵBCILΓΔ unc^{8} al pler it (exc^{2}) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... AD KΠ 1. 157. y^{scr} al^{3} a b om, hinc Gb^{o} et Ln [] | *ειπ. παλιν* cum ℵBL 124. al^{2} a cop ... ς Ln Ti om *παλ.* cum ACDI^{vid} unc rell al pler it^{pler} vg sah syr^{utr} al

45. *μαθητασ* cum ℵABCKLMΔΠ al^{20} q sah syr^{p} arm ... ς add *αυτου* cum DΓ unc^{7} al pler it (exc^{1}) vg cop syr^{sch} aeth Or$^{int\,3,905}$ | *το λοιπον* cum ℵADΓΔΠ unc^{9} al pler Ath^{259}et^{568} cat^{oxon} ... BCL al^{6} Chr om *το* | Schu *αναπαυεσθε*; interpungi vult et in Mt et Mc (confirmat h. l. U teste Treg , ego non notavi) | *ιδου* (et. Or$^{int\,3,905}$): BE al^{4} sah arm Ath^{bis} add *γαρ* (item 1. 209. post. *ηγγι.* omisso *ιδου*) | *και ο υι. τ. ανθρ. παραδιδ.*: L *του υιου τ. ανθρ. και παραδ.*

υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰσ χεῖρασ ἁμαρτωλῶν. 46 ἐγεί-
ρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούσ με.
47 $^{300.\ 1}$ Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ Ἰούδασ εἷσ τῶν δώδεκα 47—56 Mc 14, 43—50
ἦλθεν, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλοσ πολὺσ μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων Lc 22, 47—53 Io 18, 2
ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 $^{301.\ 2}$ ὁ δὲ πα-
ραδιδοὺσ αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖσ σημεῖον λέγων· ὃν ἐὰν φιλήσω,
αὐτόσ ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. 49 καὶ εὐθέωσ προσελθὼν τῷ
Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦσ
εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ᾽ ὃ πάρει; τότε προσελθόντεσ ἐπέβαλον τὰσ
χεῖρασ ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 $^{302.\ 1}$ καὶ ἰδοὺ 51 s Io 18, 10 s
εἷσ τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν
αὐτοῦ, καὶ πατάξασ τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέωσ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον. 52 $^{303.\ 10}$ τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἀπόστρεψον τὴν μά-
χαιράν σου εἰσ τὸν τόπον αὐτῆσ· πάντεσ γὰρ οἱ λαβόντεσ μάχαιραν
ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται. 53 ἢ δοκεῖσ ὅτι οὐ δύναμαι παρακαλέσαι

---

46. *αγωμεν*: G al plus^{5} a arm Chr add *εντευθεν* (-*θε* G) | *παραδιδουσ* (et. ℵ^{c}; in Mc non fluct): ℵ* -*διδων*

47. *και ετι* (et. f q Or$^{int\,3,906}$ Hil): D *ετι δε*, 28. it^{pler} vg (exc for) Lcif nil nisi *ετι* | *πρεσβυτερων*: Δ al pauc *των πρ.*

48. *ον εαν* cum ℵAΓΔΠ unc^{7} al plus^{40} Or^{1,435} (ita iam ed. Spenc. et al) Eus$^{dem\,475}$ ... ς Ln *ον αν* cum BCDLU al sat mu Or^{1,395} Chr

49. *ειπεν*: C cop aeth Eus$^{dem\,475}$ add *αυτω* | *ραββει* cum ℵABDEFHKMΔ 69. x^{scr} sah ... ς Ln *ραββι* cum CGLUΓΠ (SV?) al pler cop. Cf et. ad v. 25.

50. *ο δε* $\overline{ις}$ (ℵ z^{scr} om) *ει. αυτ.* (ita et. q for fr cop syr^{utr} al Eus$^{dem\,475}$ Or$^{int\,3,906}$): D it (exc q) vg (exc for) aeth Lcif *ειπεν δε* (*dixit autem, dixitque, dixit*; *cui dixit*) *αυτω ο* $\overline{ις}$ | *εταιρε* (h. l. et. Or^{int} Eus^{dem}): D a c f syr^{sch} Lcif post *παρει* | *εφ ο* (et. Gb Sz) cum ℵABCDLΔΠ unc^{8} al^{60} fere Epiph^{282}... ς (Gb′) *εφ ω* c. UΓ al pl Eus^{dem} Chr (et.$^{cdd\ pler}$)

51. *μετα* (L al pauc add *του*) $\overline{ιυ}$: B *μετ αυτου* | *παταξασ* – *αφειλεν* (et. ff$^{1.}$ vg Or$^{int\,3,907}$): D *επαταξεν* – *και* (*και* et. U*) *αφειλ.*, item it^{pler} syr ^{utr} Lcif

52. *τοτε*: M om (Bas^{eth} *λεγει δε*) | *τ. μαχ. σου* cum ℵBDL 1. 69. 102. 118. 209. al^{3} (it vg etc) Or^{1,395} Cyr$^{glaph\,157}$ et$^{ioh\,1019}$ Bas$^{eth\,271}$ ... ς Ti *σου τ. μαχαιρ.* cum ACΓΔ unc^{7} al pler ... KUΠ al^{20} fere cop syr^{sch} Chr om *σου* | *μαχαιρη* cum ℵAB*C(**?*?)L 33. 124. ... ς -*ρα* cum B^{2}DΓΔΠ unc^{9} al pler (Or etc) | *απολουνται* cum ℵABCDEGLΠ 1. 33. 124. al mu Or^{1,395} (et^{653}) Cyr^{4,1019} et^{glaph} Bas^{eth} et$^{reg\,br\,500}$ Chr^{quater}, item *peribunt* it vg cop (sah *cadent*) Or$^{int\,3,907}$ ... FHKMSUVΓΔ al plus^{130} syr^{utr} aeth Or^{cod} Bas$^{epp\,326}$ et$^{reg\,br}$ ex$^{cdd\,2}$ Chr^{sem} Aug^{quater} al *αποθανουνται* (ita Gb″)

53. *δοκεισ*: C*^{vid} 1. al^{5} syr$^{p\,mg}$ Or^{1,395} *δοκει σοι* | B* *δυνομαι*

τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιώ-
νων ἀγγέλων; 54 πῶσ οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτωσ δεῖ
γενέσθαι; 55 [304.1] ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ τοῖσ ὄχλοισ·
ὡσ ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με·
καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με. 56 [305.6] τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ
τῶν προφητῶν. τότε οἱ μαθηταὶ πάντεσ ἀφέντεσ αὐτὸν ἔφυγον.
57 s Mc 14, 53 s Lc 22, 54 s
57 [306.1] *Οἱ δὲ κρατήσαντεσ τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸσ Καϊ-*
άφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι συν-

---

53. *αρτι* post *παραστ. μοι* c. ℵ*(sed ℵ* cop *ωδε αρτι*, 6[pe] Bas[eun 273] *ωδε* tantum, 1. Or[cod] h. l. *ωδε* sed *αρτι* ante *παρακ.*) et[c] BL 33. ff[1.] g[1.] vg sah cop syr[sch] arm Cyr[4,1017] Chr[fi sem] (Bas *ωδε*) Hier … ς Ln Ti ante *παρακαλεσαι* cum ACDΓΔΠ unc[9] al longe pler a b ff[2.] g[2.] h q (c post *τ. πατερ. μ.*) syr[p] Or[1,395] et[int 3,907] Oros … 262. al pauc f l aeth Chr[sem] Or[int 3,908] om | *πλειω* cum ℵ*BD (it vg *plus*) … ς *πλειουσ* cum ℵ[c]ACLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] Or Bas Chr | *δωδεκα* cum ℵBDL (b d *plus duodecim*, rell *plus quam duod.*) … ς *η δωδ.* cum ACΓΔΠ unc[9] al omn[vid] Or Bas Chr; Ln [*η*] *δωδ.* | *λεγιωνων* (*-ι-* cum ℵ*B*DL; ς Ln Ti *-ε-* cum ℵ[c]AB[2]C rell unc et minusc; AΔ *-γεον-*, item syr[p mg gr]) cum ℵ*ACKLΔΠ* 33. 2[pe] 42. 72. 114. … ς Ln Ti *-νασ* (D* *λεγειωνησ*, D[d] *-ειονασ*, ℵ[c] *-αιωνασ*) cum ℵ[c]BDEFGHMSUVΓΠ[2] al pler Or Bas Chr (Cyr *δω. λεγεωνασ αγγελων* omissis *πλειω*) | *αγγελων* cum ℵ* et[c] BDKΓΔΠ[2] unc[8] 33. al pler Or Bas Chr … ℵ[a]ACLΠ* 2[pe] al[3] *αγγελουσ*

54. *πληρωθωσιν* (et. Or[1,395]): D *πληρωθησονται*, item *implebuntur* (*compl.* d Oros) it vg Oros | *δει*: c 1. 28. al[3] sl Or[huet] *εδει*

55. *ειπεν ο ι̅ς̅*: D a *ο ι̅ς̅ ειπ.* | *εξηλθατε* cum ℵABCEFGLΔ 28. 33. 69. 124. 22[ev] p[parh scr] c x y[scr] al pauc, item D *ηλθατε* (item *venistis* a b c ff[2.] g[2.] h q gat) … ς *εξηλθετε* cum HKMSUVΓΠ al pler (editum et. Eus[dem 476] Cyr[4,1017] et [498] al) | *καθ ημεραν* sine additam cum ℵBL 33. 102. sah cop Cyr[bis] Chr (postea[bis libere] *μεθ υμων ημην*) (Or[int comm] *quoniam quotidie sedens in loco sancti templi – manifestabam* etc) … ς (Gb[0]) Ln add *προσ υμασ* cum CDΓΔΠ unc[9] al pler it vg syr[utr] arm Eus[dem] Or[int 3,906] et [908], item A aeth post *εκαθεζ.* (:: c Mc) | *εν τ. ιε. εκαθ. διδασκ.* cum ℵBL 33. 102. 124. 157. syr[sch] arm Chr (ubi accurate citat) Cyr[4,1017] et[nest 133] Or[int 3,908]; item omisso *διδασκ.* (Gb[0]) 1. 209. … Ln *εκαθεζομ.* (D *εκαθημην*) *εν τ. ιε. διδ.* cum CDKΠ al[15] fere a b c ff[2.] g[2.] h q arm[cdd] (sah cop *εκαθ. καθ ημε. εν* etc) Eus[dem] Cyr [4,498] … ς *εκαθεζομ. διδασκ. εν τω ιερω* cum AΓΔ unc[8] al pl f ff[1.] g[1.] vg syr[p]

56. *οι μαθ.* (Or[int 3,908] om) cum ℵACDL unc[12] al pler it[pler] vg syr[utr] al … B al[10] fere a h n gat min sah aeth Chr add *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*]

57. *εφυγον· [57] οι δε κρατησαντεσ*: haec B perperam repetit, sed altero loco uncis inclusa sunt | *απηγαγον* (et. Or[4,386]): c *απηγον* | *καϊαφαν*

ἤχθησαν. 58 $^{307.4}$ ὁ δὲ Πέτροσ ἠκολούθει αὐτῷ μακρόθεν ἕωσ
τῆσ αὐλῆσ τοῦ ἀρχιερέωσ, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν
ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλοσ.
59 $^{308.2}$ Οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδο- 59—66 Mc 14, 55—64 Lc 22, 66—71
μαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπωσ αὐτὸν θανατώσουσιν, 60 καὶ
οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. $^{309.6}$ ὕστερον δὲ
προσελθόντεσ δύο 61 εἶπον· οὗτοσ ἔφη· δύναμαι καταλῦσαι τὸν 27, 40 Io 2, 19

(et. q am cop, item go ubi superest; H al -φα, Γ τον κα.): D καειφαν, w^{scr} καϊφαν, it^{pler} vg (exc am) *caiphan* (*-fan*, *-pham*), item sah

58. μακροθεν cum ℵCFLΔΠ* 1. 33. al^{20} fere arm ... ς Ln Ti praem απο cum ABDNΠ^{2} unc^{9} al longe pl (:: ut Mc; cf et. ad Lc)

59. οι δε αρχιερεισ (et. Or^{4,386} et$^{int\,3,909}$ Eus$^{ps\,386}$ Cyr^{4,855}): a n (uterque *princeps vero*) sah cop^{wi} et^{cod} Or^{1,315} et$^{4,386\,cod}$ ο δε αρχιερευσ | αρχιερ. sine κ. οι πρεσβυτ. cum ℵBDL 69. 102. 157. it (exc f q) vg sah cop arm Or^{1,315}et^{4,386} Eus^{ps} Cyr Aug^{cons} (addit „sicut Mt dicit") ... ς (Gb^{oo}) Ti add και οι πρεσβυτεροι (:: qui plerumq cum αρχιερ. conjgtur ut 26,47. 27, 1. 3. 12. 20) cum ACNΓΔΘ^{f}Π al pler f q syr^{utr} aeth Or$^{int\,3,909}$ | ολον (28^{ev} Or^{bis} om): N al^{15} fere it (non d) vg al Or^{int} ante το συνεδρ. (:: ut Mc) | αυτ. θανατ. cum ℵBCD^{gr}LNΘ^{f} 1. 33. 69. 124. al mu^{vid} it (non d) vg Cyr^{4,855} Or$^{int\,3,909}$ ... Gb'' Sz (prob Schu) θανατ. αυτ. cum AΓΔΠ unc^{9} al plus^{60} d arm Or^{bis} Eus^{ps} | θανατωσουσιν cum AC(**?*?)DEFGHLNΔΘ^{f}Π* al plus^{12} ... ς -σωσι cum ℵBKMSU VΓΠ^{2} al pler (et. editum in Or Eus Cyr)

60. και ουχ (N ουκ, item vide post) ευρον (N ηυρον, item vide post; 124. ευρισκον) πολλ. προσε. ψευδομ. (de horum verborum ordine vide post; Gb πο. ψευ. προσε.) cum (et. Gb) ℵBC*LN* 1. 51. 102. 118. 124. 209. 23^{ev*} b ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l n vg sah cop arm pers^{w} Or^{1,315}et^{4,386} Cyr^{4,855}, item (quod explicantis magis quam vertentis esse videtur) και ante πολλων addito syr^{sch} et^{hr} arr perss ... N^{2} al^{4} c και πολλ. ψευδ. προσε. ουκ (-χ) ηυρον (ευρ.) ... ς και ουχ (A al ουκ) ευρον (EG al ηυρ.)· και (a om) πολλ. ψευ. προσε. (K al ελθ., de ord. hor. verb. vide post) ουχ ευρον (EG al ηυρ.; a vero add *exitum rei*, f *culpam*) cum AC^{2}EFGHKMSUVΓΔΘ^{f}Π al pler a f q syr^{p} aeth Or$^{int\,3,909}$ ... D ff$^{2.}$ h και ουκ ευρον το εξησ (d *sequentia*, ff$^{2.}$ *exitum*, h *exitum rei*)· και πολλοι προσηλθον ψευδομαρτυρεσ και ουχ ευρον το εξησ (d *rei sequentia*, ff$^{2.}$ *quicquam in eo*, h *in eum quicquam*) ... Ln (e coniectura; tamen ita fere a, vide ante) και ουχ|ευρ. πολλ. προσε. ψευδ. [ουχ ευρ.]. Restat ut de ordine verborum πολλ. πρ. ψευδ. dicamus: hunc ordinem dedimus cum ℵABLΘ^{f} 33. 102. 124. 301. Or^{1,315}et^{4,386} Cyr^{4,855}; item D; 1. 118. 209. sah cop (syr^{sch} et^{hr} aeth) προσε. πο. ψευδ. ... ς πο. ψευδ. προσε. cum CNΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{p} arm ... eadem verba plane om 24* 36. 39. 180. 198. 28^{ev*} al pauc (Gb^{o} prob Schu) | προσελθοντεσ (p^{scr} ελθ.) - ειπον (q Or^{int} *accedentes* - *dixerunt*): D it (exc q) vg ηλθον (*venerunt*) - και ειπ. (*et dixerunt*), Chr^{lib} ελθοντεσ δε ψευδομαρτυρεσ ελεγον | δυο (ℵ β)

ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸν οἰκοδομῆσαι. 62 καὶ ἀναστὰσ ὁ ἀρχιερεὺσ εἶπεν αὐτῷ· οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 63 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ ἀρχιερεὺσ εἶπεν αὐτῷ· ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντοσ, ἵνα ἡμῖν εἴπῃσ εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ. 64 310. 1 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· σὺ εἶπασ· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆσ δυνάμεωσ καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 65 311. 6 τότε ὁ ἀρχιερεὺσ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· ἐβλασφήμησεν· 312. 2 τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν. 66 τί ὑμῖν

cum ℵBL 1. 102. 118. 124. 209. sah cop syr^sch eth^hr aeth arr pers^p Or^1,315 (citat 59-63 εσιωπα) ... ς Ln add ψευδομαρτυρεσ cum A²CDΓΔΘ^fΠ unc⁹ al pler it vg syr^p arm pers^w Or^4,386 (59-66 citat) et^int 3,909 („non arbitreris Matthaeum duos hos testes sine causa falsos dixisse, cum vera viderentur esse testimonia eorum ex eo quod exponit Iohannes Christum dixisse"); item N 157. al pauc τινεσ ψευδομαρτ., item A*vid μαρτυρεσ (:: ap Mc τινεσ - εψευδομαρτυρουν)

61. ειπον: ℵ -παν | ουτοσ εφη (et. a ff¹· g¹·²· q vg Or^1,315 et ^394. 4,200 et ^386 item^int 3,909): D τουτον ηκουσαμεν λεγοντα, b c f ff²· h *audivimus hunc* (f *hunc aud.*) *dixisse* | τ. να. του θε. (b c ff²· h *templ. hoc dei*): c² τ. να. τουτον | αυτον οικοδομησαι (a f g¹·²· ff¹· am san for *aedificare*, b c ff²· h q vg^ed ing gat emm Or^int *reaedif.*, mm *resuscitare*, Or^1,394 αναστησαι, sed^cod οικοδ. αυτ.) cum ℵCLΘ^f 33. b h q (item c *aliud reaed.*) Or^4,200 et^int 3,909 ... ς Ln οικοδ. αυτον cum ADNΓΔΠ unc⁹ al pler a f ff¹·²· g¹·²· vg syr^utr Or^int 3,931 ... Gb° Ti om αυτον cum B 1. 69. 102. 209. arm aeth Or^1,315 et ^4,386 (item ^1,394 vide ante)

62. αποκρινη: H al pauc -νει | σου: A* al² σοι | ℵ* ab ειπεν αυτω ad ειπεν αυτω v. sq transilit (suppl^c) | ς αποκρινη; τι

63. ις: EF al pauc (Chr ο δε εσιγα) om :: ut Mc | και αποκρι. (D αποκρ. ουν, U αποκρ. δε) cum AC(D)EFHKMNS(U)VΓΔΘ^fΠ al pler a b c f ff²· h q sah syr^utr arm ... ℵ^c(de* vide ad v. 62)BGLZ 1. 13. 33. 69. 102. ff¹· g¹·²· l vg cop aeth Or^4,386 et^int 3,910 Cyr^act 48 om αποκριθ. | εξορκιζω (et. Or^4,386 Cyr^es 482): DL al¹² Cyr^act 48 ορκιζω | ει: Θ^f 126. al¹⁰ fere Or^4,386 om | του θεου sec (et. Or et^int Cyr^es 482): C*NΔΘ^f al¹⁵ fere ff²· sah cop syr^p Chr add του ζωντοσ

64. ειπασ: Δ 22^ev add οτι εγω ειμι | πλην: Δ* (syr^sch) add δε | λεγ. υμιν: D al pauc syr^sch add οτι | τησ δυναμ. (*virtutis*): vg^ed add *dei*, invitis am fu emm for ing iac san mm al (sed edd^aliq ap Ln om ipsum *virtutis*)

65. ο: in ℵ suppl^a | Θ^f διερηξεν | λεγων (ℵ* syr^sch και λεγει, iidem et aeth pers^p add ιδε) sine οτι cum ℵ^cBC²DLZΘ^f 33. 102. it vg syr^utr arm aeth Or^4,386 et^int 3,911 Cyr^es 482 Chr ... ς (Gb°) add οτι cum AC*ΓΔΠ unc⁹ al fere omn | HΓ al εχωμεν | μαρτυρων: ℵ μαρτυριων (:: Mc μαρ-

δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67 313.1 67 s Mc 14, 65
Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, Lc 22, 63 ss
οἱ δὲ ἐράπισαν 68 λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν
ὁ παίσας σε;

69 314.1 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσ- 69–75 Mc 14, 66–72
ῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Lc 22, 55–60 Io 18, 16 ss
Γαλιλαίου. 70 ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα
τί λέγεις. 71 315.1 ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν
ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

τυρων, Lc μαρτυριας) | την βλασφημιαν (Θ^f 157. Chr της -ιας) cum ℵBDLZ 102. a c ff^1. g^1. h l vg (et. am fu for ing san tol al) fr sah cop Chr ... ς add αυτου, Ln [α.] cum ACΓΔΘ^fΠ unc^9 al omn fere b f ff^2. g^2. q gat mm emm sax go syr^utr arm aeth Or^4,386 et^int 3,911

66. αποκριθεντες (et. f ff^1.2. [responderunt et] g^1.2. q vg Or^4,386): D a b c h gat απεκριθησαν παντες και | ειπον (et. ℵ^c): ℵ* 33. -παν

67. οι δε (it^pler vg Or^int alii autem, g^1. et; a b ff^2.* om οι δε εραπ.): D (sah go) αλλοι δε | εραπισαν cum ℵABCDLZΓΔΘ^f al mu ... ς ερραπ. cum EFGHKMSUVΠ al pl. Praeterea DG 1. syr^utr add αυτον (c h vg^ed fu gat mm *palmas in faciem eius dederunt*, f g^1. ff^1. q am for san Or^int 3,911 – *in fac. ei* –, g^2. – *in faciem* –)

69. εκαθ. εξω cum ℵBDLZΘ^f 1. 33. 102. 124. 157. it vg sah cop syr^sch eth^r arm aeth Or^int 3,912 ... ς Ti εξω εκαθ. cum ACXΓΔ^corrΠ (Δ* εξ. εν τ. αυ. εκ.) al pler syr^p go (Chr ex^cdd pler εκ. εν τ. αυ. εξω) | γαλιλαιου: c 238. 252* syr^sch pers^p ναζωραιου (:: cf Lc)

70. παντων cum ℵBC^2DEGLZΘ^f 33. 69. al vix mu^vid it vg sah cop syrr al Or^int 3,912 et^900 ... Gb Sz Ti αυτων παντων cum AC*FHMSUVXΓΔ 1. 22. 108. 124. 209. al plus^130 go sl^6. pers^w Chr ... KΠ al plus^10 αυτων | τι λεγεις: DΔ(δ non vertit)Θ^f 1. 209. a b n mm gue^lect syr^hr add ουδε (Δ ουτε) επισταμαι (*nec novi* vel *neque intellego*). Cf Rebapt^9 „cum a muliercula conterritus diceret: *Nescio quid dicas, neque novi te.*“ (:: cf Mc)

71. εξελθοντα δε αυτον cum ACXΓΔΠ unc^9 al pler b (*exeuntem autem illum ianuam vidit illum*) go arm; item D 17^ev εξελθοντος δε αυτου, item sah cop, item c f ff^1.2. g^1.2. h q Or^int 3,912 *exeunte autem illo ianuam vidit eum* (q Or^int *illum*); contra a n *egressus autem ad ianuam, vidit illum* ... ℵBLZ al^7 Chr^cdd 4 εξελθοντα δε omisso αυτον (1. 209. al om αυτον sec), hinc Ln [αυτ.] | ειδεν cum ℵBDEFGHMUZΓΔΠ^2 al pl ... ACKLXΠ* al vix mu ιδεν | αλλη: D a b c ff^2. h n q vg (sed non am for san) arm Or^int add παιδισκη | τοις εκει cum ℵBDE^2GKSΠ* al mu^vid, item it^pl vg *his* (ff^2. *eis*) *qui erant ibi*, a n *illis qui ibi erant* (go *ad hos illic* ap. Gabel. et Loeb.)... Sz Gb' Ti αυτοις (Sz Gb' αυτοις· ut CE* FHMUΠ^2 al pl, non item AL al) εκει cum ACE*FHLMUVXZΓΔΠ^2 1. 33. al^150 fere q (*eis* – *ibi*); Or^int *ei* (?) *ibi* | ουτος cum ℵBD sah (syr?) ... ς Ln Ti και ουτος (:: cf Lc 22, 59) cum ACLΓΔΠ unc^9 al omn^vid it vg cop syr^p al Or^int Chr

72 *καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.*
73 *μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντεσ οἱ ἑστῶτεσ εἶπον τῷ Πέτρῳ·*
ἀληθῶσ καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.
74 *τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄν-*
θρωπον· καὶ εὐθέωσ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 $^{316.2}$ *καὶ ἐμνήσθη ὁ*
Πέτροσ τοῦ ῥήματοσ Ἰησοῦ εἰρηκότοσ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι
τρὶσ ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶσ.

XXVII.

Mc 15, 1 1 $^{317.2}$ *Πρωΐασ δὲ γενομένησ συμβούλιον ἔλαβον πάντεσ οἱ*
ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θα-
Lc 23, 1 Io 18, 28 *νατῶσαι αὐτόν.* 2 $^{318.1}$ *καὶ δήσαντεσ αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρ-*
έδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

---

72. *μετα* cum ℵABCKLΔΠ* al pauc ... ς *μεθ* cum DXΓΠ^{2} unc^{8} al pler | *οτι* (et. ff$^{1.}$g$^{1.2.}$ n q vg; f h *dicens quia*): ℵ 36. 40. al^{2} om, item sed substituto *λεγων* D b c ff$^{2.}$

73. *και συ* (ita f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg; item a n* *vere ex ipsis es et tu*): D 1. om; item b c h l n^{2} q gue^{lect} Or^{int}, habent enim *vere ex illis* (n^{2} *ipsis*) *es tu* | *και γαρ* (C* syr^{p} c.* add *γαλιλαιοσ ει και* :: cf Mc) *η λα. σ. δηλ. σε ποι.* (D *ομοιαζει*, a b c ff$^{2.}$ h q gue^{lect} *similis est*): L 32^{ev} om

74. *καταθεματ.* cum ℵABCDLXΓΔΠ unc^{9} al^{170} fere Chr ... ς (= Gb Sz) *καταναθεματ.* cum minusc vix mu | *ευθεωσ* cum ℵACDXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... BL *ευθυσ*. Evgl. sec. Hebr. (*το ιουδαϊκον*) sic: *και ηρνησατο και ωμοσεν και κατηρασατο* (vide Notitiam meam editionis codic. Sinait. p. 58.)

75. *ιυ* (Gb″) cum ℵABC*DEFGHXΓΔΠ^{2} al^{60} fere ... ς *του ιυ* cum C^{2}KLMSU VΠ* 1. al pl Bas$^{eth\,235}$ Chr Dam$^{par\,579}$ | *ειρηκοτοσ* (Gb′ prob Sch) cum ℵBDL 33. 57. 61. 102. c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h l vg sah arm Chr ... ς add *αυτω*, Ln [*α.*] cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler b f q cop syr^{utr} aeth Bas$^{eth\,235}$ Dam^{par} Or$^{int\,3,912}$ (:: Mc et Lc *ωσ ειπεν αυτω*) | *οτι* (et. q for Or^{int}): D 61. 47^{ev} it (exc q) vg (exc for) aeth om | *πριν*: A 238. Bas^{eth} *πριν η* | *απαρνηση*: C 69. al pauc cat^{oxon} *-σει*

XXVII. 1. *ελαβον* (b ff$^{2.}$ h q Or^{int} *acceperunt*, ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg *inierunt*): D a c f *εποιησαν* (*fecerunt*) | *ωστε* (S *οπωσ*) *θανατωσαι* (69^{mg} *-τωσουσιν*): D *ινα θανατωσουσιν*

2. *παρεδωκαν* sine *αυτον* cum ℵBC*KL 33. 247. 31^{ev} h^{scr} y^{scr} it (et. d) vg arm (syr^{p} *αυτον* c. obelo habet) Or^{4,435} et$^{int\,3,914}$ (*et vinctum eum addux. et tradider. Po. Pi.*) ... ς Ti add *αυτον* cum AC^{3}XΓΔΠ unc^{8} al pler sah cop syr^{sch} (et^{p} c. ob.) go Or$^{int\,3,914\,b}$ (affert tantum *et tradider. eum Po. Pi.*) Petr^{4,33} | *πειλατω* (*-ει-* ubique tuetur B, item saepissime D, saepe etiam A et [in Mc decies i. e. ubique] ℵ, passim accedunt CIR: i. e. ℵABCDIR; h. l. unus B [D hiat], ℵAC rell omn *-ι-*) absq *ποντ.* (prob

3 $^{319.10}$ Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη,
μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν
καὶ πρεσβυτέροις 4 λέγων· ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ
εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψῃ. 5 καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν
ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. 6 οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λα- Act 1, 18

Schu) cum ℵBL 33. 102. sah cop syr^{sch} pers^{p} ar^{p} Or^{4,435} Petr^{4,33} ... ς Ln Ti ποντιω πιλατω cum ACXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it (et. d) vg syr^{p} arm aeth go al Or$^{int\,3,914}$ (tractat in ipso comm: „utrum autem etiam nomina utraque praesidis habeant aliquam rationem convenientem dispensationi domini salvatoris, non facile est sententialiter respondere. Poterunt enim aliquem movere principalia ex quibus haec vocabula deducuntur, Pontius et Pilatus") :: utrumque nomen Lc 3, 1. Act 4, 27. 1 Tim 6, 13. In ecclesia utrumque coniunctum invaluit, ut Ign Trall 9, Magn 11, Smyrn 1; item ap Iust plerumque. Ap Ioseph antiqq 18, 2 sqq plerumq πιλατος, primo loco ποντιος πιλατος. | τω: Δ om (Petr om τ. ηγεμ.)

3. ιουδας: 1. Or^{1,396} ο ιουδ. | ο παραδιδους cum ℵACXΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{1,396} Eus$^{dem\,480}$ Chr ... Ln ο παραδους cum BL 33. 259. (item *qui eum tradidit* it vg sah cop syr^{p} [syr^{sch} *proditor*] al Or$^{int\,3,914}$) | μεταμεληθεις (ℵ^{c}): ℵ* μετεμεληθη και | εστρεψ. (prob Schu) cum ℵBL 102. y^{scr} sem Or^{1,396} et $^{4,435\,c}$ (et $^{435\,c}$ εστρεφε) ... ς Ln απεστρεψ. cum ACXΓΔΠ unc^{9} al fere omn Eus^{dem} Chr cat^{oxon} ... d *misit* (it vg *retulit*) | τριακοντα: ℵ λ̅ | και πρεσβ. cum ℵBCL 33. 102. al^{15} fere Or^{ter} Eus^{dem} ... ς Ti κ. τοις πρ. cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Chr

4. αθωον cum ℵAB*CXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} syr^{utr} (et. p mg gr) go Or$^{1,396\,cod}$ et ^{4,435} Eus$^{dem\,480}$ Cyr$^{hr\,189}$ Chr ... Gb'' (prob Schu) δικαιον cum B$^{2\,mg}$L sah cop syr^{hr} arm (aeth utrumque) Or$^{1,396\,ed}$ et ^{4,436} et ^{445}, item *iustum* it (et. d) vg Or$^{int\,3,914}$ et ^{4,664} Cyp$^{testim\,2,14}$ („quod ipse sit iustus quem Iudaei occisuri essent", allatis variis locis V. T. addit „item in evglio: Iudas poenitentia ductus -- tradens sanguin. iustum") Lcif al | ειπον cum ℵABC unc rell al fere omn Or^{1,396} ... Ti ειπαν cum L 33. Eus dem Chr^{gue} | οψη (Gb'' Sz) cum ℵABCLXΔΠ unc^{8} al^{30} fere syr$^{p\,mg\,gr}$ Or^{4,435} Chr^{gue} ... ς οψει (prob Schu) cum UΓ 1. al longe pl Or^{1,396} Eus^{dem}

5. τα: ℵ 122. Chr^{gue} add λ̅, τριακοντα | εις τον ναον cum ℵBL 33. 69. 124. Or^{1,396} Eus$^{dem\,480}$ et ^{481} Chr (et. gue), item go aeth ... ς Ln Ti εν τω ναω cum ACXΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syrr Or^{cod} Cyr$^{hr\,188}$ | ανεχωρησεν: C απεχ. | απηγξατο: ex Papia Thphyl (ad h. l.) et Oec (in act c. 2.) item cat^{oxon} (ad h. l.) de exitu Iudae referunt. Scripsit enim (lib. 4. εξηγησ. λογι. κυριακ.): μεγα ασεβειας υποδειγμα εν τουτω τω κοσμω περιεπατησεν ιουδας. πρησθεις γαρ επι τοσουτον την σαρκα, ωστε μη δυνασθαι διελθειν αμαξης ραδιως διερχομενης, υπο της αμαξης επιεσθη, ωστε τα εγκατα αυτου εκκενωθηναι. Cui testimonio in catena et in scholiis (ad acta ap Matthaeium p. 304) praeponitur Apollinaris (Laodiceni) nomen hunc in modum: απολιναριου· ιστεον οτι ο ιουδας

Deu 23, 19 βόντεσ τὰ ἀργύρια εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰσ τὸν κορ-
βανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματόσ ἐστιν. 7 συμβούλιον δὲ λαβόντεσ ἠγό-
ρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέωσ εἰσ ταφὴν τοῖσ ξένοισ.
Act 1, 19 8 διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸσ ἐκεῖνοσ ἀγρὸσ αἵματοσ ἕωσ τῆσ σήμερον.
9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντοσ·

ουκ εναπεθανε τη αγχονη αλλ επεβιωκε, κατενεχθεισ προ του αποπνιγηναι -- τουτο δε σαφεστερον ιστορει παπιασ – λεγων· μεγα etc

6. *ειπαν* cum BL 33. Eus$^{dem\,480}$ ... ς *-ον* cum ℵAC unc^{13} al fere omn^{vid} Chr (et.^{gue}) | *κορβαναν* cum ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{6} al pl syr^{p} (et$^{p\,mg\,gr}$) arm Eus^{dem} Chr^{gue}, item *corbanan* am fu for ing emm Hil, *-nam* ff$^{1\cdot}$ mm ... EKM al mu vg^{ed} gat Chr^{ed} Cyr$^{hr\,189}$ Or$^{int\,3,914}$ Aug$^{cons\,3,28}$ *κορβοναν* (Cyr *-βω-*), *corbonam*; x 157. act$^{pil\,ven}$ (syr^{sch} et^{hr}) *-βανα*, sah cop go *corbanon* ... B* *κορβαν*, item *corban* f g$^{1\cdot}$ q aeth, *corbam* a d h (b c ff$^{2\cdot}$ *loculum*)
7. *συμβ. δε*: HM al act$^{pil\,ven}$ *συμβ. τε*, Chr (et.^{gue}) *και συμβ.*
8. *αγροσ εκεινοσ*: it (exc f) vg Or$^{int\,3,914}$ add *acheldemach* (b c g$^{1\cdot2\cdot}$ ff$^{2\cdot}$ h l am emm ing Or^{int}, d *echeldemach*, a *acheldamac*, ff$^{1\cdot}$ *acheldamach*, vg^{ed} *aceldamac*; q *aceldema*, san *acheldema*, for *aceldemae* [*-mac*?]) *quod est* (ita it^{pler} Or^{int}, a d ff$^{1\cdot}$ vg *hoc est*; am san fu om) :: ex act 1, 19 | *εωσ τησ*: G al^{5} (^{4}ap Scriv) *εωσ την*
9. *τοτε* (ℵ^{c}): ℵ* *και*, am *et tunc* | *ιερεμιου* (AC*Π^{2} [* *ιηερεμ.*] al Chr^{gue} *ιηρεμ.*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} (et. d, hinc nec aliter D habuisse concludendum) vg sah cop syr$^{p\,txt}$ et^{hier} arm aeth go Eus$^{dem\,481}$ (vide post) Chr (non tractat in comm) act$^{pil\,ven}$ Or$^{int\,3,914}$ (vide post) Aug (vide post) Hier (vide post) ... 33. 157. a b cdd ap Aug cod ap Luc^{brug} syr^{sch} pers^{p} om; item 22. syr$^{p\,mg}$ ar^{cod} *ζαχαριου*, l *esaiam*. Cf Or$^{int\,3,916}$: „inter ea quae scripta sunt non invenitur hoc Ieremias alicubi prophetasse in libris suis, qui vel in ecclesiis leguntur vel apud Iudaeos referuntur; si quis autem potest scire, ostendat ubi sit scriptum: suspicor aut errorem esse scripturae et pro Zacharia positum Ieremiam, aut esse aliquam secretam Ieremiae scripturam in qua scribitur. Talis est autem textus apud Zachariam prophetam -- Si autem haec dicens aliquis existimat se offendere, videat ne alicubi in secretis Ieremiae hoc prophetatur, sciens quoniam et apostolus scripturas quasdam secretorum profert, sicut dicit alicubi: Quod oculus non vidit nec auris audivit; in nullo enim regulari libro hoc positum invenitur nisi in secretis Eliae prophetae. Item quod ait: Sicut Iamnes et Mambres restiterunt Moysi, non invenitur in publicis scripturis sed in libro secreto, qui suprascribitur: Iamnes et Mambres liber. Unde ausi sunt quidam ep. ad Tim. repellere, quasi habentem in se textum alicuius secreti, sed non potuerunt. Primam autem ep. ad Cor. propter hoc aliquem refutasse quasi adulterinam, ad aures meas nunquam pervenit.“ Item Eus$^{dem\,481}$ *επιστησεισ, επει μη ταυτα φερεται εν τη του ιερεμιου προφητεια, ειτε χρη υπονοειν περιηρησθαι αυτα εξ αυτησ κατα τινα ραδιουργιαν, η και σφαλμα γραφικον γεγο-*

καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν Zach 11, 13 (Ier 18, 1)

νεναι των αμελεστερον τα των ιερων ευαγγελιων αντιγραφα πεποιημενων σφαλεντοσ τινοσ και αντι μεν του ζαχαριου ιερεμιαν τεθεικοτοσ. Item Aug[cons 3,29]: „Si quis autem moveatur, quod hoc testimonium non invenitur in scriptura Ieremiae prophetae, et ideo putat fidei evglistae aliquid derogandum, primo noverit non omnes codices evangeliorum habere quod per Ieremiam dictum sit, sed tantummodo per prophetam. Possemus ergo dicere his potius codicibus esse credendum, qui Ieremiae nomen non habent: dictum est enim hoc per prophetam, sed Zachariam: unde putatur codices esse mendosos qui habent nomen Ieremiae, quia vel Zachariae habere debuerunt, vel nullius, sicut quidam, sed tantum per prophetam dicentem, qui utique intelligitur Zacharias. Sed utatur ista defensione cui placet: mihi autem cur non placeat, haec caussa est, quia et plures codices habent Ieremiae nomen, et qui diligentius in Graecis exx. evglium consideraverunt, in antiquis Graecis ita se perhibent invenisse: et nulla fuit caussa cur adderetur hoc nomen, ut mendositas fieret; cur autem de nonnullis cdd. tolleretur, fuit utique caussa ut hoc audax imperitia faceret, cum turbaretur quaestione quod hoc testimonium ap. Ierem. non inveniretur. Quid ergo intelligendum est, nisi hoc actum esse secretiore consilio providentiae dei qua mentes evglstarum sunt gubernatae? Potuit enim fieri ut animo Matthaei evglium conscribentis pro Zacharia Ieremias occurreret, ut fieri solet, quod tamen sine ulla dubitatione emendaret, saltem ab aliis admonitus qui ipso adhuc in carne vivente hoc legere potuerunt, nisi cogitaret recordationi suae, quae s. sp. regebatur, non frustra occurrisse aliud pro alio nomen prophetae, nisi quia ita dominus hoc scribi constituit. Cur autem ita constituerit dominus, prima illa caussa utilissima debet facillime cogitari, etiam sic esse insinuatum, ita omnes sanctos prophetas uno spiritu locutos mirabili inter se consensione constare -- Cum igitur et quae dicta sunt per Ierem. tam sint Ieremiae quam Zachariae, et quae dicta sunt per Zachariam tam sint Ieremiae quam Zachariae, quid opus erat ut emendaret Mt, cum aliud pro alio sibi nomen occurrens a se scriptum relegisset --?" Item Hier ad h. l. „Hoc testimonium in Ieremia non invenitur; in Zacharia vero, qui paene ultimus est duodecim prophetarum, quaedam similitudo fertur, et quamquam sensus non multum discrepet, tamen et ordo et verba diversa sunt. Legi nuper in quodam Hebraico volumine, quod Nazarenae sectae mihi Hebraeus obtulit, Ieremiae apocryphum, in quo haec ad verbum scripta reperi. Sed tamen mihi videtur magis de Zacharia sumtum testimonium evglstarum et apostolorum more vulgato, qui verborum ordine praetermisso sensus tantum de V. T. proferunt in exemplum." Rursus in breviario in ps. 77 tractato loco Mt. 13, 35 post verba „dum errorem emendaret, faceret errorem" (vide supra p. 75) pergit ita: „Dicamus aliquid simile et in alio loco in ev. sec. Mt, quando Iudas retulit triginta argenteos" -- „Sicut scriptum est, inquit, in Ieremia propheta. Hoc in Mt scriptum est. Requisivimus in Ieremia propheta,

ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10 καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰσ τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέωσ, καθὰ συνέταξέν μοι κύριοσ.
11—14 Mc 15, 2–5 Lc 23, 3 Io 18, 33 11. 320.1 Ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνοσ· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰου-
δαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἔφη· σὺ λέγεισ. 12 321.1 καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖ-
σθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
13 τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· οὐκ ἀκούεισ πόσα σου καταμαρ-
τυροῦσιν; 14 καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸσ οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε
15—26 Mc 15, 6–15 Lc 23, 17–25 Io 18, 39 s θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 322.2 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ

---

et hoc penitus invenire non potuimus, sed invenimus illud in Zacharia. Videtis ergo quia et hic error fuit sicut ibi.“ Tractat locum etiam Cyr$^{hr\,188\,sq}$ et multus est in demonstranda prophetiae et evangelii consensione, componens Zachariae locum cum Matthaeo, sed nec adscribit prophetae nomen nec tangit. Idem in Epiphanium^{282} quadrat: *και απεστρεψε τα αργυρ.*, inquit, *καθωσ ην περι αυτου γεγραμμ. εν τοισ προφηταισ· και απεστρεψε τουσ τριακ. αργυρουσ* etc. *και παλιν εν αλλω προφητη· ει δικαιον εστιν υμιν, δοτε τον μισθ. μου η απειπασθε. και παλιν εν αλλω προφητη· και εδωκαν το αργ.* etc. Denique mire Thphyl (teste Vallars. ad Hier^{comm}): *υπακουε το και, και αναγινωσκε· δια ιερεμ. και του προφητου, ηγουν ζαχαριου* etc. | *τριακοντα*: ℵ $\overline{λ}$ | *ισραηλ*: K om (exeunte versu)

10. *εδωκαν* (et. Eus$^{dem\,481\,ed\,bis}$ – sed invito utroque codice Gaisfordi – Or$^{int\,3,914}$): A^{*vid} *εδωκεν* ... ℵ 122. 24^{ev} 31^{ev} h$^{harl\,scr}$ syr^{utr} et^{hr} pers^{p} Eus$^{dem\,bis}$ ex cdd^{par} et^{oxon} *εδωκα*, 69. *εβαλον*

11. *εσταθη* cum ℵBCL 1. 33. Or$^{1,315\,cod}$ ... ς Ti *εστη* (EK al *εστι*) cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler Or$^{1,315\,ed}$ Chr | *ο δε* $\overline{ις}$: L al^{3} om $\overline{ις}$ | *εφη* cum ℵL al^{4} a d (consensisse D probabile) sah cop syr^{hr} arm Chr (et.$^{mo\,6}$ et^{gue}) ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} al Or^{1,315} et$^{int\,3,916}$ | *λεγεισ* (*dicis* it vg): d *dixisti* (item Chr^{com} [et.^{gue}] *τι ουν ο* $\overline{χς}$; *συ ειπασ*). At Or$^{int\,3,916}$: „ad quam interrogationem quod putavit esse condecens respondit, dicens: *Tu dicis.* Et a principe quidem sacerdotum adiuratus ut diceret si ipse est Chr. fil. dei, respondit: *Tu dixisti*; a Pilato autem interrogatus: *Tu es rex Judaeorum?* respondit: *Tu dicis.* Vide“ – –

12. *και πρεσβυτ.* cum ℵB*LXΓ 1. 69. al^{25} fere Or^{1,315} et^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti *κ. των πρεσβ.* cum AB^{2}ΔΠ unc^{9} al pler | *απεκρινατο* (et. Or$^{1,315\,ed}$, item it^{pl} d vg *respondit*): D^{gr} Or$^{1,315\,cod}$ et ^{4,386} *απεκρινετο* (D -*ει*-), item b ff^{2} h q Or$^{int\,3,917}$ *respondebat*

13. *ποσα*: D* *τοσα*, B* *οσα* | *σου καταμαρτ.* (1. 209. *κατηγορ.*): D *καταμ. σου* | *πειλατοσ* et ς Ln Ti *πιλ.* vide ad 17, 2

14. *προσ ουδε εν* (L al pauc Or^{1,315} *ουδεν*): D (omissis *πρ. ουδε*) *εν* (*unum*), item nil nisi *ullum* it (non item vg) gat tol sah (arm al?) | *τ. ηγεμονα*: syr^{sch} om

15. *εορτην*: D *την εορτ.* | *ενα τω οχλ. δεσμ.* cum ℵABLΓΔΠ unc^{8} al pler

ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. 16 $^{323.4}$ εἶχον δὲ
τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν. 17 συνηγμένων οὖν
αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βα-
ραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; 18 ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ

sah aeth go ... D 63^{ev} cop syr^{sch} (sed *δε. εν.*) et^{p} *ενα δεσμ. τω οχλ.*, M al^{25} fere it am ing gat al (vg^{ed} *populo dimittere un. vinct.*) syr^{hr} Or int^{3,917} *τω οχλ. εν. δεσμ.* | *ον ηθελον* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ον παρητουντο* :: ut Mc

16. *ειχον*: 49^{ev} y^{scr} sem ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg Or$^{int\,3,918}$ *ειχεν* | *λεγομενον* (go om): D *τον λεγ.* | *βαραββαν* (ita et. it^{pler} vg et syr$^{p\ mg\ gr}$, 243. al pauc gat emm *βαραβαν* [sic L al v. 20], 69. g$^{2\cdot}$ *βαρραβαν* [ita et. act$^{pil\ a}$ cod^{mon}], item syr^{hr} *βαρραββαν* i. e. *fil. Rabban*) cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al longe pler it vg sah cop syr^{utr} aeth go Or$^{int\,3,918}$ (certe sic in textu, exscribens vv. 16. 17. 18) ... 1* 118. 209* 241** 299** syr^{hr} arm praem *ιησουν*. Cf ad versum sq

17. *ουν* (et. ff$^{1\cdot}$ vg Or^{int}; 243. arm om): D 13. 69. c^{scr} it^{pler} for go *δε* | *απολ. υμιν* (D *υμ. απολ.*, E* om *τιν. θε. απ. υμ.*): Δ 73. 301. 47$^{ev\ sem}$ 75^{ev} y^{scr} a (*vobis de duob. mittam*) syr^{hr} arm sl^{ed} Or^{1,316} et$^{int\,2,245}$ (non item^{3,918}) Cyr$^{zach\ 793}$ praem *των δυο* (ut Δ Or) vel *απο των δυο* (ut 73 etc, Cyr *εκ τ. δ.*); 1. 118. 209* add *των δυο* | *βαραββαν* (B Or^{1,316} *τον βαραββ.*, sed absque *ιησουν*): 1* 118. 209* 241** 299** syr^{hr} (et. Salomo Bassorensis saec. 13 testatur Barrabbam illum appellatum simul fuisse Iesum: vide Adler p. 173) arm Or$^{int\,3,918}$ schol codicis S aliorumque *ιησουν τον βαρ.* Quam in rem Or^{int} (praeposito textu versuum 16. 17. 18) sic: „In multis exx. non continetur quod Barabbas etiam Iesus dicebatur, et forsitan recte, ut ne nomen Iesu conveniat alicui iniquorum. In tanta enim multitudine scripturarum neminem scimus Iesum peccatorem, sicut in aliis nominibus invenimus iustorum, ut eiusdem nominis inveniantur esse etiam iniqui“ -- „non autem conveniebat esse tale aliquid et in nomine Iesu. Et puto quod in haeresibus tale aliquid superadditum est ut habeant aliqua convenientia dicere fabulis suis de similitudine nominis Iesu et Barabbae. Existimo enim in istis verum aliquod mysterium demonstrari“ --. Scholion codicis S et aliorum^{20} fere, quod plerumque Anastasii episc. Antioch. dicitur, alibi Chrysostomi (at is nihil eiusmodi in comm. ad h. l.), sic habet in ipso codice S: *αναστασιου επισκ. αντιοχ. Παλαιοισ πανυ αντιγραφοισ εντυχων ευρον και αυτον τον βαραββαν ιησουν λεγομενον. ουτωσ γουν ειχεν η του πιλατου πευσισ εκει· τινα θελετε απο των δυο απολυσω υμιν, ιησουν τον βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον; ωσ γαρ εοικεν πατρωνυμια του ληστου ην ο βαραββασ, οπερ ερμηνευεται διδασκαλου υιοσ.* Hier ad h. l. „iste in evglio quod scribitur iuxta Hebraeos *filius magistri eorum* interpretatur.“ Ex hac nota conclusum est egregie, in illo evglio nomen Iesu praecessisse nomini Barrabban sive Barrabbon. Quod si est, nihil est verosimilius quam inde in codices Matthaei invectum esse. Poterat etiam, ut iam Treg. adnotavit, scriptura continua uncialis ad inveniendum (magis vero ad

φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 [324.10] καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
βήματοσ ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ
καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι'
αὐτόν. 20 [325.1] οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺσ
ὄχλουσ ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν.
21 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖσ· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· τὸν Βαραββᾶν. 22 [326.1] λέγει
αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;
λέγουσιν πάντεσ· σταυρωθήτω. 23 ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποί-
ησεν; οἱ δὲ περισσῶσ ἔκραζον λέγοντεσ· σταυρωθήτω. 24 [327.10]
ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτοσ ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβοσ γίνεται,
λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰσ χεῖρασ ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων·

---

omittendum) alterum nomen valere, ut pro ΥΜΙΝ reponeretur ΥΜΙΝΙΝ (Iesu enim nomen in omnibus antiquissimis cdd hoc compendio scribitur). Facit autem ad reiiciendum alterum nomen, ut rectissime vidit Ln, quod vv. 20 et 26 nude scriptum est *τον βαραββαν, τον δε ιν̅*.

19. *δε*: Γ om | *τω δικ. εκεινω* (Or[cod] Chr Hil *τουτω*): Or[1,415] *τω ανθρωπω τουτω τω δικ.*, item act[pil a cod] (ex aliis edidi *τ. ανθρ. τ. δικ. τουτω*, rursus al ut Mt *τω δικ. εκεινω*) | *σημερον*: cop (item ar[p] pers) *hac nocte*. Cf act[pil a] cap 2. *πολλα γαρ επαθον δι αυτον νυκτοσ* (*τη νυκτι ταυτη, δια τησ νυκτοσ, σημερον κατ οναρ δι αυτου εν τη νυκτι ταυτη*). Ibidem codex unus addit nomen Proclae. Idem nomen ti uncialib. litteris rubris in margine notatum habet: ῆ ὄνομα πρόκλα.

20. *οι δε αρχιερεισ*: f h q am *princeps autem sacerdotum* | *πρεσβυτεροι*: F add *του λαου* | *αιτησωνται* (Eus[ps 386] *-σωσι*): EF[2]HVΓ al mu *-σονται* | *βαραββαν*: vide ad v. 16.

21. *οι δε*: L *οι δ'* | *ειπαν* cum DL 33. ... ς Ln *ειπον* cum ℵABΓΔΠ unc[9] al fere omn | *τον* cum ℵBL 1. 33. 122. ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΠ unc[9] al pler

22. *ποιησω* (f ff[1.] g[1.2.] vg; d vide post): D[gr] a b c ff[2.] h q Or[int 3,919] (item act[pil a cod]) *ποιησωμεν*, *faciemus* (d *faciem* sic) | *λεγουσιν* cum ℵABDKΔΠ* al[12] fere it (exc f) vg sah cop syr[utr] et[hr] arm Or[int 3,919] Aug ... ς (Gb[oo]) add *αυτω* cum LΓΠ[2] unc[8] al pler f aeth | KΠ* 300. al[3] aeth *σταυρωθητω σταυρωθητω*

23. *ο δε εφη* cum ℵB 33. 69. 102. sah syr[hr] arm Chr (et.[gue]) ... ς *ο δε ηγεμων εφη* cum AΓΔΠ unc[9] al pler syr[p] ... DL 1. al pauc it (sed g[1.] om versum propter *ομοιοτελ.*) vg cop aeth *λεγει αυτοισ ο ηγεμων* (mm syr[sch] [sed var cdd] *dicit eis Pilatus*) | *εκραζον* (it d vg *clamabant*, item syr[p] et[hr]): D[gr] *εκραξαν* | *λεγοντεσ*: KΠ* 1. al[10] a b sah Chr (sed [gue] *περισσ. ελεγον*) om

24. *απεναντι* cum ℵALΓΔΠ unc[9] al omn[vid] Chr (item act[pil]) ... Ln *κατεναντι* cum BD | *του οχλου*: act[pil] (ex cdd[2]; contra cd[1] et Latt *τ. οχλ.*)

ἀθῷόσ εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματοσ τούτου· ὑμεῖσ ὄψεσθε. 25 καὶ
ἀποκριθεὶσ πᾶσ ὁ λαὸσ εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶσ καὶ ἐπὶ
τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 [328.1] τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖσ τὸν Βαραββᾶν,
τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσασ παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.
27 [329.4] Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνοσ παραλαβόντεσ τὸν 27—31 Mc 15, 16—20 Io 19, 2 ss
Ἰησοῦν εἰσ τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν.
28 καὶ ἐκδύσαντεσ αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ,
29 καὶ πλέξαντεσ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆσ κεφα-

του ηλιου | ειμι (it vg *ego sum*): D ειμι εγω (*sum ego*) | τουτου (prob Schu) cum BD 102. a b mm Or$^{int\,3,917}$ et^{919} et^{2,245} Chr (et.^{gue}) Ps-Ath passio^{69} ... ς του δικαιου τουτου (ita etiam act$^{pil\,a}$) cum ℵLΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{p} Const^{5,19} Cyr$^{hr\,184}$ Cyr^{4,855}; item AΔ f h sah cop syr^{sch} eth^{hr} arm aeth τουτου του δικαιου, hinc Ln τουτ. [του δικ.] (ita et. act$^{pil\,cod\,1}$) | υμεισ: ℵ* add δε (^{c}om)

25. πασ ο λαοσ: L ο λα. πασ

26. φραγελλωσασ: D* φλαγ., Γ al φραγγελλ., Π* al φραγελωσ. | παρεδωκεν cum ℵ*ABΓΔΠ unc^{8} al pler b q sah cop syr^{utr} arm Chr (:: ita et. Mc) ... ℵ^{ca} (rursus om^{cb}) DFLN 1. 209. 48^{ev} al^{4} it (exc^{2}) vg syr^{hr} aeth Aug^{cons} add αυτοισ | σταυρωθη (et. f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} etc): D a b c ff$^{2.}$ h gat syr^{hr} aeth σταυρωσωσιν αυτον (h gat αυ. σταυ.)

28. εκδυσαντεσ cum ℵ*et^{cb} ALNΓΔΠ unc^{9} al omn fere f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ h l sah cop syr^{utr} eth^{hr} arm (aeth om εκδ. αυ.) Eus$^{dem\,504}$ Chr$^{txt\,ed}$ et^{com} (– υβριζετο – το σωμα ολον δια των μαστιγων, δια του γυμνουσθαι [ex$^{cdd\,4}$, sed^{fi} om δ. τ. γυμν.], δια τησ περιβολησ τησ χλανιδοσ [cdd^{2} χλαμυδ.] –) Or$^{int\,3,919\,com}$ („et expoliaverunt eum vestimenta eius quae desursum habebat, tunicam inconsutilem et stolam, haec enim vestimenta eius talia describit Ioh., et induerunt eum deludentes propter nomen eius regale coccineam chlamydem") Aug^{cons}. Addunt vero etiam post εκδ. αυτ. (explicationis caussa) 33. 238. syr$^{p\,mg}$ τα ιματια αυτου, similiter lux *et exuentes eum vestimentis suis induerunt eum tonicam purpuream et chlamydem* ... ℵ^{ca}BD 157. a b c ff$^{2.}$ q (Chr ^{gue} et$^{cdd\,4}$ και ενεδυσαν αυτον χλανιδα [χλαμυδ.] κοκκ. omissis περιεθ. αυτ.) Or$^{int\,txt}$ (sed vide post) ενδυσαντ. (ita Ln, sed ipse improbat. Defendunt eo quod quum nudus flagellum passus esset, tunica interiore vestiendus fuerit, super quam chlamys coccinea indueretur. At vide v. 31 τα ιματ. αυτ.). Praeterea D 157. a b c f ff$^{2.}$ h gat mm (q Or^{int}) post αυτον add ειματιον (ιμ.) πορφυρουν και (Or^{int} *et induerunt eum chlam. coccin. et purpuram circumdeder. ei*, q *et induer. eum chl. cocc., circumdeder. eum et purpur.*) | χλαμυδα (D al -δαν) κοκκ. περιεθ. αυτ. cum ℵBDL 69. 102. 124. 48^{ev} it (sed q vide ante) vg sah cop syr^{hr} Eus$^{dem\,504}$ Chr^{gue} (om αυτ.) ... ς περιεθ. αυτ. χλα. κοκκ. cum ANΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm (aeth om κοκκ.)

29. πλεξαντεσ (f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg): a b c ff$^{2.}$ h q Or^{int} non exprim | επεθηκαν cum ℵADLΓ unc^{8} al pler Eus$^{dem\,504}$ Chr (et.^{gue}) ... B 131. al pauc

λῆς αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες
ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων, 30 [330.6] καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλα-
μον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν
αὐτῷ, ἐκδύσαντες αὐτὸν τὴν χλαμύδα ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι.
32–37 Mc 15, 21–26 32 [331.1] Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι
Lc 23, 26 ss Io 19, 17 ss Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 [332.1]
καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόπος

Chr[mo 1] περιεθηκ. (item act[pil a]); ΚΝΔΠ 1. 69. 124. al[12] εθηκαν | ε. της κεφ. cum ℵBL 69. 124. 48[ev] Eus[dem] Chr[gue] ... ς Ln ε. την κεφαλην cum ADNΓΔΠ unc[8] al pler Chr[ed]; H 33. τη κεφαλη (33. αυτου τη κεφ.) | εν τη (L επη pro ε. τ.) δεξια (Gb′) cum ℵABDLN 1. 33. 69. 124. 209. 47[ev] 48[ev] a c ff[1.] g[1.2.] q* vg (exc for) syr[sch] et [p mg] syr[hr] sah cop arm aeth (Eus[dem] εν τη χειρι αυτου) Chr[gue] et[cdd 4] Or[int 3,919] Aug[cons] ... ς επι την δεξιαν cum ΓΔΠ unc[9] al pler b f ff[2.] h q[2] for syr[p txt] Chr[ed] | ενεπαιξαν cum ℵBDLΓ 33. 53. 56. 58. (d *inluserunt*) ... ς Ln Ti ενεπαιζον cum ANΔΠ unc[9] al pler it vg syrr Eus[dem] Chr (et.[gue]) | αυτω (Γ* [sed ipse* correxit] 48[ev] al[10] fere αυτον): 7. b ff[1.] g[1.2.] l am for fu emm san tol mm gat syr[p cod] arm Aug[cons] om | λεγοντεσ: A δε-ροντεσ | ο βασιλευσ cum ℵALNΓ unc[9] al pler Eus[dem] Chr (et.[gue]) ... Ln βασιλευ cum BDΔΠ al plus[10]

31. αυτω: Γ 157. al[10] fere αυτον | εκδυσαντεσ α. τ. χλ. (L add και) ενεδυσ. cum ℵL 33. (sah cop[dz] εξεδυσαν sed om και ante ενεδ.) ... ς Ln Ti εξεδυσαν et και ενεδυσ. (:: ut Mc) cum BDNΓΔΠ unc[9] al pler (it vg etc) Eus[dem] | και απηγαγον: D* (et. d*) sah om και

32. ευρον cum ℵABDLΓΔΠ unc[6] al pler ... EFGN al ηυρον | κυρηναιον: D add εισ απαντησιν αυτου (*obviam sibi venientem*), item *venientem obviam sibi (ei)* vel *in obv. illis* (ita tantum mm) a b c ff[2.] g[2.] h gat harl ing lux mm sax (non item f ff[1.] g[1.] l q, nec vg[ed] am fu for san fr) | ηγγαρ.: D ηνγα., L ηγα., al ηγκα.

33. ελθοντεσ (M al pauc εξελθ.): Γ al add οι στρατιωται | τοπον: B τον (ita et. 47[ev]) τοπον τον :: ut Lc | λεγομενον (et. ℵ[c]): ℵ* om :: cf Mc | γολγοθα cum ℵABDLΓΠ unc[8] al pler, item *golgotha* c f ff[1.2.] g[1.2.] h q vg sah cop arm aeth ... F γολλγοθα, Δ syr[hr] γολγολθα, b *golgotha*, a *golgotaha*, syr[utr] *gogoltha* ... N al plus[20] γολγοθαν :: ut Mc | ὅ cum ℵBDE*FGHKLMNUΓ al plus[60] ff[1.], item it[rell] vg sah cop, Ps-Ath[passio 61] ... ς (= Gb Sz) οσ cum AE[2]SVΔΠ al sat mu | κραν. τοπ. λεγομενοσ cum ℵ*et[cb]BL 1. 33. 102. 157. 209. ff[1.] Ps-Ath[pass 61], item ς λεγομενοσ κραν. τοπ. cum EFGHKUΓ et (qui ante οσ) ASVΔΠ al pl syr[p], item MN[2] 47[ev] syr[sch] μεθερμηνευομενοσ (N[2] ερμην.) κραν. τοπ. ... N* al[30] λεγομενον κρ. το. et al[25] fere μεθερμηνευομενον κρ. τοποσ· ... ℵ[ca] D 124. 248. 300. al[5] it (exc ff[1.]) vg sah cop arm Aug[cons] al om λεγομ. (prob Schu)

λεγόμενοσ, 34 $^{333.4}$ ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν οἶνον μετὰ χολῆσ μεμιγμένον· (Ps 68, 22)
καὶ γευσάμενοσ οὐκ ἠθέλησεν πεῖν. 35 $^{334.1}$ σταυρώσαντεσ δὲ
αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντεσ κλῆρον, 36 καὶ
καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 $^{335.1}$ καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆσ
κεφαλῆσ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· οὗτόσ ἐστιν Ἰησοῦσ
ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων.

---

34. *εδωκαν*: D *και εδ.* (antea *και ελθοντεσ*, *et venientes*). Cf it (exc f *et venientes – dederunt*) vg *et venerunt - et dederunt* | *πειν* bis (ℵ *πιν*) cum ℵ*D ... ϛ Ln Ti *πιειν* cum ℵ^{c}ABN unc rell al omn^{vid} (editum et. Or ^{1,703}) ... L cop arm^{cdd} om priore loco | *οινον* (Gb') cum ℵBDKLΠ* al^{13} a b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr$^{p\,mg}$ syr$^{hr\,bis}$ arm aeth Ps-Ath$^{pass\,61}$ Dam$^{fid\,228}$ Hil al ... ϛ Ti *οξοσ* cum AΝΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler c f h q syr^{sch} et p txt syr$^{hr\,2\,sem}$ Chr (et.^{gue}) Or$^{int\,3,919}$ (addit quidem^{920} „aliud autem vinum non mixtum cum felle nec cum aliquo contrario accepit et bibit et gratias agens discipulis dedit", rursus vero^{921} habet: „secundum Mt quidem Iesus accipiens acetum cum felle permixtum gustavit et noluit bibere; sec Mc autem, cum daretur et [ei?] myrrhatum vinum, non accepit"). Cf et. Barn^{7} *σταυρωθεισ εποτιζετο οξει και χολη*. In psalmo est: *και εδωκαν εισ βρωμα μου χολην, και εισ την διψαν μου εποτισαν με οξοσ* :: ad Mt cf Mc 15, 23 et Io 19, 29 | *ηθελησεν* cum ℵ*et^{cb}BDE^{2}L 1. 33. 69. 124. 48^{ev} Chr (et.^{gue}) Sev^{ant} in$^{cat\,ox}$ (it vg Or int *noluit*) ... ϛ *ηθελε* cum ℵ^{ca}AE*ΓΔΠ unc^{8} al pler Ps-Ath$^{pass\,61}$ Chr cdd 3 Dam^{fid}

35. *βαλοντεσ* cum ℵADΠ* 1. 209. al^{30} fere Eus$^{dem\,505}$ Ps-Ath$^{cdd\,2}$ ... ϛ Ti *βαλλοντεσ* cum BLΓΔΠ^{2} unc^{9} al longe pl Ps-Ath$^{pass\,61}$ | *κληρον* sine additam cum ℵABDLΓΠ unc^{9} al^{200} fere f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l fu for emm iac ing san tol* (al mu ap Hentenium et ap Luc^{brug} et ap Vallars) sixt sah cop syr^{sch} et p^{mg} („hic locus prophetae non inventus est in duobus [cdd. Assemani habent „tribus"] exx. Graecis neque in ipso antiquo Syriaco") aeth pers^{p} Chr al Or^{int} Hil Aug^{cons} (Apud Hier in h. l. verba de quibus quaeritur edita quidem sunt, sed contra videtur esse quod ipse Hier adnotat. Addit enim ad Matthaei verba: „et hoc in eodem psalmo [de quo ad v. 36 modo dixerat] fuerat prophetatum: *Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.*" Haec psalmi verba eum non adiecturum fuisse puto, si eadem exhibuisset in textu.) ... ϛ (= Gb Sz, sed prob Schu) ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν (Ioh *ινα η γραφη πληρωθη* [*η λεγουσα*]) ὑπὸ (Δ al Eus^{dem} Ps-Ath^{67} *δια*, item it^{cdd} vg *per*) τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖσ (Δ *αυτοισ*), καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον cum Δ 1. al vix mu a b c g$^{2.}$ h q vg^{ed} am lux fr sax syr$^{edd\,aliq}$ syr^{p} txt arm Eus$^{dem\,505}$ (*και ο ματθ. μαρτυρει λεγων* etc) Ps-Ath$^{pass\,61}$ et^{67} (Hier ad h. l., sed vide ante) :: cf Ioh 19, 24

36. *εκει* (et. Or$^{int\,3,920}$): 229* it (exc f) vg Aug^{cons} Hier arm Eus^{dem} ^{505} om

37. *επεθηκαν*: Δ *-θησαν* | *γεγραμμενην*: h add *haebreice graece et latine* :: ex Ioh | $\overline{ις}$ (et. Or$^{int\,3,921}$ et^{925}): 3. 6. 40* 61. 118. 435. al^{40} fere a b

38–44 Mc 15, 27–32 Lc 23, 32 ss Io 19, 18 ss

38 [336.1] Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷσ ἐκ δεξιῶν
Ps 22, 7 καὶ εἷσ ἐξ εὐωνύμων. 39 [337.3] οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν
αὐτόν, κινοῦντεσ τὰσ κεφαλὰσ αὐτῶν 40 καὶ λέγοντεσ· ὁ κατα-
λύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραισ οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν,
εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, καὶ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 [338.2]
ὁμοίωσ οἱ ἀρχιερεῖσ ἐμπαίζοντεσ μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρε-
σβυτέρων ἔλεγον· 42 ἄλλουσ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι·
βασιλεὺσ Ἰσραὴλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πι-

ff$^{1.}$ q gat mm sah cop ar^{p} sl$^{4.5.6.}$ Thphyl (et. Eus ap Mill ex eoque ap Wtst: ex errore ut vdtr) om :: cf Mc et Lc

38. εκ δεξιων: c add *nomine zoatham*, item post ευωνυμων *nomine camma*. Alia nomina (*Dismas* vel *Dimas* et *Gestas*) praebent act^{pi}: cf in ed. mea p. 231 et 286.

39. αυτον: E om | τασ κεφαλασ (et. Eus$^{dem\,477}$ et^{498} Or$^{int\,3,921}$): D cop^{dz} την κεφαλην (:: ut ps εκινησαν κεφαλην)

40. ο καταλυ. cum ℵABLΓΠ unc^{8} al pler f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ am san for sah cop syr^{sch} aeth Eus$^{dem\,477}$ et$^{ps\,396}$ Chr Cyr$^{zach\,783}$ Hil ... DMΔ al pauc a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h l q vg^{ed} et$^{cdd\,pl}$ (ut ing emm tol) fr sax syr^{p} (et.$^{mg\,graec}$) et^{hr} arm Eus$^{dem\,498}$ et$^{ps\,82\,bis}$ Or$^{int\,3,921\,sq}$ Hier Amb praem ουα (:: e Mc) | ναον (ita et. g$^{1.}$h syr^{utr} sah arm aeth Eus^{dem} et^{ps} Or$^{int\,3,921}$): a b c f ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ q vg cop syr^{hr} Or$^{int\,3,922}$ Hil Hier add *dei* | εν: L d om | οικοδομων (et. Eus$^{dem\,498}$ Chr Cyr$^{zach\,783}$ Or$^{int\,3,921}$): 131. 238. it vg sah syr^{hr} Eus$^{ps\,82\,bis}$ et^{396} (εγειρων αυτον) Cyr^{4,934} et$^{nest\,119}$ Or$^{int\,3,922}$ Hil add vel praem (ita it vg) αυτον | ει του θεου cum ℵADL ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} q (et. d δ) Eus^{dem} et^{ps} (Chr, sed^{fi} ει υι. του θε. εστιν, antea om verba ει υι. ει τ. θε.) ... B θεου ει, item *si fil. dei es* it^{pler} vg Or$^{int\,3,921}$ et^{4,629}, atque sic Ln | και καταβ. cum ℵAD 2^{petr} al^{4} a b c h syr^{sch} et^{hr} Chr^{gue} Cyr$^{nest\,119}$ ... ϛ Ti om και cum BLΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg sah cop syr^{p} Eus^{dem} et^{ps} Chr^{ed} (Cyr^{4,934} et^{843}, sed citat tantum verba ει υιοσ etc) Or$^{int\,3,921\,sq}$

41. ομοιωσ cum ℵALΠ* 71. 114. b for cop^{wi} et^{dz} ... BK 1. 33. 69. 102. al^{5} a c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ h q syr^{sch} cop^{schw} arm Eus$^{ps\,82}$ Or$^{int\,3,921}$ add και, item ϛ add δε και, Ln [δ. κ.] cum D^{gr}ΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler ff$^{1.}$ syr^{p} aeth (sah δε omisso και) Eus$^{dem\,498}$ | γραμμ. κ. πρεσβ. (ℵ 238. Eus$^{dem\,498}$ πρ. κ. γρ.) cum ℵABL 1. 33. 69. 124. 238. al vix mu ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg sah cop aeth syr$^{p\,cod}$ Eus$^{dem\,498}$ ... D al^{10} fere a b c ff$^{2.}$ h q gat (Eus$^{ps\,82}$) Cassiod γραμμ. και φαρισαιων (Eus τ. φα. κ. τ. γρ.) ... EFG HKMSUVΔΠ al plus^{150} f syr^{sch} et^{p} arr pers^{p} sl Or$^{int\,3,921}$ Thphyl γρ. κ. πρε. και φαρισαιων ... Γ 6^{pe} sem arm^{ed} nil nisi γραμμ. | ελεγον (et. Eus^{dem} et^{ps} Or^{int}): D^{gr} 7^{pe} g$^{1.2.}$ am san λεγοντεσ (item *illudebant* [*illuserunt*] -- *dicentes* sah cop syr^{p} aeth)

42. σωσαι: cdd σωσαι; | βασιλευσ cum ℵBDL 33. 102. sah ... ϛ (= Gb) Ln praem ει cum AΓΔΠ unc^{9} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth Eus$^{dem\,498}$ et$^{ps\,82}$ et^{396} Ps-Ath$^{pass\,75}$ Or$^{int\,3,921}$ | νυν: Δ al pauc om | πιστευ-

στεύσωμεν ἐπ᾽ αὐτόν· 43 πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν Ps 22, 8
εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός. 44 $^{339.2}$ τὸ δ᾽ αὐτὸ
καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
45 $^{340.2}$ Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν 45—49 Mc 15, 33—36
γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 $^{341.6}$ περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν Lc 23, 44
ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ηλει ηλει λεμὰ σαβαχθανεί; τοῦτ᾽ (Ps 22, 2)

σωμεν cum ℵEFHLMΓΔ 33. 69. 124. 131. 157. al^{30} fere (f syr$^{sch\ ed}$ go *ut videamus et credamus*, sah *ut credamus*) ... ς Ti πιστευσομεν cum BDGKSUVΠ al pl cop syr^{p} arm aeth Eus^{dem} et^{ps} Cyr^{4,843} et^{934} et$^{nest\,119}$ Ps-Ath^{pass} ... Ln πιστευομεν cum A 244. 258. c^{scr} it^{pler} vg Or$^{int\,3,396}$ | επ αυτον cum ℵBL 33. 42. 46. 238. 243. 60^{ev} (al^{4} εισ αυτον) Cyr^{nest} ^{120} (alibi^{bis} σοι) ... ς (= Gb Sz) Ln αυτω cum AD 1. 69. al vix mu (it vg arm go Or^{int}) Eus^{dem} et^{ps} Ps-Ath$^{pass\,75}$ et^{83} ... Gb (sed + επ) Sz επ αυτω EFGHKMSUVΓΔΠ al plus^{150}

43. πεποιθεν usq θελει αυτον: Γ om | πεποιθεν (et. c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg syrr go Eus^{ps} Or$^{int\,3,921}$): D 1. 118. 209. a b h l sah cop arm aeth Eus$^{dem\,498}$ praem ει | επι τον θεον (et. Eus$^{dem\,498}$, item c d f g$^{1.}$ fu Or^{int} Aug^{cons} Amb *in deum*) ... Ln επι τω θεω cum B (it^{pl} vg *in deo* vel *domino*) Eus$^{ps\,82}$ | νυν (et. Eus^{dem} Or^{int}): AΠ* al plus^{60} ff$^{2.}$ cop Eus^{ps} om :: ut LXX | ρυσ. νυν sine αυτον cum ℵBL 33. vg^{ed} (ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ am san ing for al Or$^{int\,3,921}$ Aug^{cons} om αυτον post θελ.) ... ς Ln Ti add αυτον cum ADΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg$^{cdd\,pl}$ syr^{utr} sah cop arm Eus^{dem} et^{ps} (:: LXX ρυσασθω αυτον, σωσατω αυτον, οτι θελει αυτον) | θελει: F al pauc -λη

44. το δ: D το δε | συνσταυρωθ. cum ℵABEGΔΘ^{f} 69. al; item ς συσταυρ. cum FHKMUΓΠ (SV?) al pler ... DL σταυρωθ. | συν αυτω cum ℵBDL, item Θ^{f} μετ αυτου ... ς Ti αυτω cum AΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} | αυτον c. ℵABDLΓΔΠ unc omn al^{150} fere ... ς (= Gb Sz) αυτω c. minusc vix mu

45. απο δε εκτησ (ita et. it^{pl} vg Or^{int} Aug al): a b c (Promiss) *et postquam crucifixus est, a sexta* | σκοτ. εγεν. (et. Eus$^{ps\,369}$ et$^{dem\,292}$ et^{486} [et^{490} κατα τον ματθ. addit sed magis Mc sequitur: γενομ. δε ωρ. εκτ. σκο. εγε. εφ ολην - και τη ενατη ωρα εβο. etc] Chr Or$^{int\,3,92}$): UΓΔ al^{5} syrr go εγεν. σκο. | επι πασαν (ℵ^{a} 12. 245. Chr^{gue} εφ ολην) τ. γην (et. Eus^{dem} et^{ps} Or^{int} Cyp al): ℵ* 248. l Lactant^{4,18} om :: in Mc et Lc hoc non fluct | ενατησ (D ante ωρασ pon) et versu sq ενατην cum ℵABEFHKLMUVΓΔΘ^{f}Π al pl, item D ενατησ ... ς εννατησ cum G al sat mu, item εννατην cum DG al sat mu

46. ανεβοησεν cum ℵADΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler Eus$^{dem\,486}$ et$^{ps\,369}$ Bas$^{eth\,285}$ (a ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h *exclamavit*) ... BL 33. 69. 124. (Eus$^{dem\,490}$ ex Mc est, vide ante) εβοησεν (it^{pl} vg Or^{int} *clamavit*) :: ut Mc | ο ις: D om ο | ηλει ηλει (ἠ- EFMΓ al mu, *heli* a b d f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am emm for fu ing gat mm san; ἡ- ut ς KUΠ al pl, *eli* c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ h vg^{ed}) cum DEΔΘ^{f} 1. al Eus$^{es\,544}$ et$^{dem\,490}$ (sec loc) et$^{ps\,369}$; item ς Ln Ti ηλι cum AFGHKMUΓΠ(SV?) al pler (Clem$^{ecl\,993}$), Bas$^{eth\,285}$ Epiph^{69,48}, item L Eus$^{dem\,486}$ ex$^{cdd\,2}$ αηλι αηλι (L ἀήλι ἀήλι) ... B ελωει ελωει (Eus$^{dem\,490}$ pri loc [ex Mc potius]

ἔστιν· θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπεσ; 47 τινὲσ δὲ τῶν
ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντεσ ἔλεγον ὅτι Ἡλείαν φωνεῖ οὗτοσ. 48 $^{342.2}$
Lc 23, 36 Io 19, 29 (Ps 68, 22) καὶ εὐθέωσ δραμὼν εἷσ ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσασ τε
ὄξουσ καὶ περιθεὶσ καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 οἱ δὲ λοιποὶ ἔλε-
γον· ἄφεσ ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλείασ σώσων αὐτόν.

ελωειμ ελωειμ), ℵ 33. al pauc cop harl Chr^{gue} ελωι:: ut Mc | *λεμα* cum ℵBL 33. al pauc (a apud Blanch.) ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ am emm for ing harl san cop (*elema*) syr^{sch} (*lemono*) Eus$^{dem\ 486}$ ex$^{cdd\ 2}$ (item ^{490} bis) et$^{ps\ 369}$ ... Ln *λημα* (cum B ex errore Birchii), item Epiph^{69,48} ... Ti *λιμα* cum AKUΓΔΘ^{f}Π al pl f q go syr^{p} Eus$^{es\ 544}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ cod}$, item EFGHMSV al mu Bas$^{eth\ cdd}$ *λειμα* ... ϛ *λαμα* cum D 1. al a (teste Iric) b h gat mm (item c g$^{2\cdot}$ vg^{ed} Bas$^{eth\ 285\ ed}$ *lamma*) arm aeth Eus$^{dem\ 486\ ed}$ (item^{490} bis) Bas$^{eth\ cod}$ Or$^{int\ 3,924}$ | *σαβαχθανει* (B *σαβακτανει*) cum ℵA(B)Δ 1. 69. al Eus$^{es\ 544}$, item EFGHKLMSUVΓΘ^{f}Π al pler Eus$^{dem\ 486}$ (et ^{490}) et$^{ps\ 369}$ Chr^{gue} Bas$^{eth\ 285}$ Epiph *σαβαχθανι* (ita ϛ Ti), item c f ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l q vg *sabacthani* (g$^{1\cdot}$ *zab.*, ff$^{1\cdot}$ san *sabachth.*, q *sib.*, vg^{cd} ap Ln *sabactani*), hinc Ln *σαβακθανι* ... D *ζαφθανει* (D^{e} *σαφθ.*), d h *zapthani*, for^{2} *zeptani*, b *zaptani*, a *zahthani* | *εγκατελιπεσ* cum ℵBDLUΓΠ^{2}(SV?) al pl (item editum Ir$^{gr\ 38}$ Or$^{1,467\ lib}$ Eus^{dem} Did$^{tri\ 188}$ Bas^{eth} Epiph^{771} et^{alib}) ... AEFGHKMΔΘ^{f}Π* al mu *-λειπεσ* (c^{scr} al Chr^{gue} *-λειπασ*). In Syro^{sch} deest *τουτ εστιν* usq *εγκατ.*

47. *εστηκοτων* cum ℵBCL 33. ... ϛ Ln Ti *εστωτων* cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler | *οτι* cum ABCΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f q go syr^{p} Or$^{int\ 3,924}$ Chr (et.^{gue}) ... ℵDL al pauc it^{pler} vg syr^{sch} arm aeth om (:: Mc *ιδε*) | *ηλειαν* cum ABDLΔ ... ϛ Ln Ti *ηλιαν* cum ℵCΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3 etc

48. *εξ αυτων* (et. Or$^{int\ 3,925}$): ℵ om | *πλησασ τε*: D om *τε.* | D 69. *οξου*

49. Hunc versum Or$^{int\ 3,925}$ ante v. 48 ponit; 59. 239. 253. 433. plane om | *ελεγον* cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ h vg syr^{utr} Or$^{int\ 3,925}$ Aug^{cons} ... Ln *ειπαν* cum B 124. et (*ειπον*) D 69., item a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q | *αφεσ*: Θ^{f} 33. 157. syr^{sch} *αφετε* | *ηλειασ* cum BD ... ϛ Ln Ti *ηλιασ* cum ℵACLΘ^{f} unc rell etc. Cf ad v. 46 | *σωσων* cum ℵ^{c}ABCLΘ^{f} unc^{12} al pler, item *liberans* ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ vg arm aeth ... ℵ* 69. y$^{scr\ sem}$ al^{5} *σωσαι*, item *liberare* f g$^{2\cdot}$ syr^{utr} go (:: Schu notat: „ex Mt more, cf 2, 2. 5, 17. 9, 13. 10, 34 sq al") ... D 1. 209. a b c ff$^{2\cdot}$ h l q (Or$^{int\ 3,925}$ *si veniet El. et* [ut?] *liberet eum*) *και σωσει* (d *et liberat*) | *αυτον* sine additam cum ADEFGHKMSVΔΠ al pler it vg (exc gat mm) syr^{utr} (et$^{hr\ semel}$) cop arm go Or$^{int\ 3,926}$ (ubi nihil de hoc additamento commemorat; sed etiam Or^{1,416} affirmat Iesu iam mortuo militem lancea latus pupugisse. Dicit eo loco contra Celsum: *ειτα φησιν ο κελσοσ· τι φησι και ανασκολοπιζομενου ποιοσ ιχωρ, „οιοσπερ τε ρεει μακαρεσσι θεοισιν"; εκεινοσ μεν ουν παιζει. ημεισ δε απο των σπουδαιων ευαγγελιων, καν μη κελσοσ βουληται, παραστησομεν οτι ιχωρ μεν ο μυθικοσ και ομηρικοσ ουκ ερρευσεν αυτου απο του σωματοσ· ηδη δ' αυτου αποθανοντοσ εισ των στρατιωτων λογχη την πλ. αυτου ενυξε* etc. Suspiceris

50 [343. 1] Ὁ δὲ Ἰησοῦσ πάλιν κράξασ φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ 50–51 Lc 15, 37—39 Mc 23, 45—47

iam tum evangelicam Matthaei scripturam traditione de puncto vivo Iesu corpore auctam fuisse. Eundem in sensum accipi possit Barn[7] *ουχ ουτοσ εστιν ον ποτε ημεισ εσταυρωσαμεν, εξουθενησαντεσ και κατακεντησαντεσ και εμπαιξαντεσ*. At scripta haec quidem sunt nimis libere.) Eus[can] (ponit enim Ioh 19,31 usq 37 canone decimo quo quae singulis sunt propria continentur; praeterea etiam[dem 10,8] propheticum illud *ωσει υδωρ εξεχυθην* impletum asserit iis quae „Ioh“ de milite latus Iesu pungente tradidit) Hil Hier Aug[cons] ... ℵBCLUΓ 5. 48. 67. 115. 127* gat mm syr[hr sem] aeth add *αλλοσ δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν και* (U add *ευθεωσ*) *εξηλθεν υδωρ και αιμα* (U *αιμ. κ. υδ.*) :: cf Ioh 19, 34. Eadem vero etiam testantur Chr (allatis enim libere, ut toties alibi, textus verbis: *ετεροσ δε προσελθων λογχη αυτου την πλευραν ενυξε*, addit: *τι γενοιτ αν τουτων παρανομωτερον, τι δε θηριωδεστερον, οι μεχρι τοσουτου την εαυτων μανιαν εξετειναν και εισ νεκρον* – hoc eum non sensu proprio dicere apparet – *σωμα λοιπον υβριζοντεσ; συ δε μοι σκοπει πωσ ταισ παρανομιαισ αυτων εισ ημετεραν κεχρηται σωτηριαν. μετα γαρ την πληγην αι πληγαι τησ σωτηριασ ημων εκειθεν ανεβλυσαν. ο δε ισ κραξασ φωνη μεγαλη αφηκε το πνευμα*.) Cyr ap Sev[antio] (vide post) scholion[cod 72] (*οτι εισ το καθ ιστοριαν ευαγγελιον διοδωρου και τατιανου και αλλων διαφορων αγιων πατερων τουτο προσκειται* - *τουτο λεγει και ο χρυσοστομοσ. οταν ουν ο ματθ. προ τελευτησ αυτου σφαζομενον υπο του στρατιωτου τη λογχη εισ την πλευραν εδηλωσεν, ειθ ουτωσ νυχθεντα τελευτησαι, ο δε γε ιωαννησ τουτον εφη λογχη νυχθηναι μετα το τελειωθηναι, ου μαχησ το ειρημενον· αμφοτεροι γαρ το αληθεσ εμηνυσαν. ο μεν γαρ ματθ. ωσ πλειστακισ τον λογον ποιουμενοσ ταχεωσ τησ αναγραφησ, επιμνησθεισ και τησ σφαγησ τησ μετα τον θανατον αναμιξ την γραφην πεποιηται, ο δε ιω. την τουτου ακριβη γνωσιν εμηνυσεν, μετα τον θανατον και την σφαγην υποδεξασθαι το σωμα*. Haec inde a verbis: *οταν ουν ο ματθ.* etiam in scholio[cod 238] quod Severo adscribitur leguntur, priora vero de evv. Diodori et Tatiani alibi non inventa sunt.) nonnulli ap Severum[antio] (cf Asseman. bibl. orient. II, 81, ubi legitur: „Petrus Iunior [† 591] profert ex ep. 26. libri 9, quam Severus [† 539] post exilium ad Thom. Germaniciae episc. scripsit: *Quod autem latus domini ac dei nostri Ies. Chr., postquam spiritum tradidit, a milite lancea percussum sit et ex eo sanguis et aqua mirabiliter effluxerint, div. evglsta Ioh scripsit, cuius quidem facti nemo alius meminit. Nonnulli vero Matthaei evglio vim palam inferentes id ibi obtrusere quod contra evglistae mentem est, ut scilicet ostenderent Christi adhuc viventis latus a milite lancea prius percussum fuisse quam is spiritum tradidisset. Haec res summo studio discussa est quum mea tenuitas in urbe regia esset Macedonii eiusdem urbis quondam archiepiscopi causa. Producto igitur in medium Matthaei evglio, quod magnifice descriptum erat et in regia aede summa cum veneratione servabatur, quodque imperante Zenone in urbe Cypri insulae una cum S. Barnaba repertum fuisse ferebant, eoque aperto deprehensum est*

πνεῦμα. 51 [344.2] καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
ἄνωθεν ἕωσ κάτω εἰσ δύο, [345.10] καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι
ἐσχίσθησαν, 52 καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα
τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν· 53 καὶ ἐξελθόντεσ ἐκ τῶν
μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰσ τὴν ἁγίαν πόλιν
καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖσ. 54 [346.2] ὁ δὲ ἑκατοντάρχησ καὶ οἱ

huiusmodi historiae militis et lanceae additamentum in ipso haudquaquam exstare. Subiungit antiquorum expositorum neminem huius rei meminisse praeter Chrysostomum et Cyrillum alexandrinum, quorum in commentaria id additamentum obrepsit.“ [Cyrilli comm ad Mt perisse constat.]) Ceterum opinionem, ex illa ev. Matth. lectione ortam, Iesu adhuc vivi latus lancea apertum fuisse, Clemens V. in concilio Viennensi a. 1311 damnavit, docens Iohannem tenuisse rectum rei gestae ordinem.

50. *παλιν* (et. Or$^{int\,3,926}$ Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,797}$): FL al^{10} fere h Cyr$^{act\,48}$ Chr (et.^{gue}) om (Or^{4,298} *ει μεν γαρ ωσ οι συσταυρ. αυτω λησται - ουκ αν ελεγομεν οτι εθηκε τ. ψυχην αυτου αφ εαυτου - νυνι δε ο ις̅ κραξασ* etc nil probat)

51. *το καταπε. του ναου*: cf Hier ad h. l.: *in evglio, cuius saepe fecimus mentionem, superliminare templi infinitae magnitudinis fractum esse atque divisum legimus.* Vide etiam ep. ad Damasum 18. ubi ad verba Iesaiae 6, 4 de sublato superliminari et domo impleta fumo addit: *nonnulli - superliminare sublatum illo tempore praedicant, quando velum templi scissum est.* Rursus in ep. ad Hedibiam 120 ait: *in evglio autem quod Hebraicis litteris scriptum est legimus non velum templi scissum sed superliminare templi mirae magnitudinis corruisse.* | *εισ δυο* (D add *μερη*, quemadmodum it vg Or^{int} *in duas partes*) post *κατω* cum BC*L 33. 102. cop aeth ... ς Ln post *εσχισθη* (:: ut Mc) cum ℵAC^{3}DΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} arm go Cyr$^{zach\,797}$ et$^{act\,48}$ Or$^{int\,3,923}$ et^{926} ... Or ^{4,298} (et $^{1,414\,lib}$) Eus$^{dem\,292}$ (sed unde? item$^{ecl\,164}$ *κατα την των ευαγγελιων γραφην*) om :: ut Lc | *ανωθεν* cum ℵL Or^{4,298} Cyr$^{act\,48}$ ... ς Ln Ti praem *απο* (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler Cyr^{zach} (Or^{1,414} Eus ^{bis}); item BCΘ^{f} al pauc *απ* (69. *επ*) | *εωσ*: Π *εισ το*

52. ℵ* om *κ. τ. μνη. ανεωχθ.* | *μνημεια* (et. Or^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{bis} Ps-Ath^{pass} al): A *μνηματα* | *ανεωχθησαν* cum ℵ^{c}BDΓΔΠ^{2} unc^{9} al pler Or ^{4,298} Eus$^{ps\,369}$ Cyr$^{zach\,798}$; item C^{3}LΘ^{f} 1. 33. 157. al^{10} fere Cyr$^{act\,48}$ *ηνεωχθησαν*, al pauc Ps-Ath$^{pass\,77}$ *ηνοιχθησαν* ... AΠ* al pauc *ανεωχθη*, C* al pauc *ηνεωχθη* | *ηγερθησαν* cum ℵBDGL 1. 33. 69. 124. 209. al^{10} fere Or^{4,298} et^{2,552} Eus$^{ps\,369}$ (Cyr^{act} *ανεστησαν*) ... ς *ηγερθη* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler Cyr$^{zach\,798}$

53. *εκ τ. μνημειων*: syr^{sch} arr etc perss om | *μετ. τ. εγερσ. αυτου* (30. 220. 32$^{ev\,sem}$ aeth [*postquam resurrexerant* apud Bode] *αυτων*, 243. om): syr^{hr} om | *εισηλθον* (et. Or^{4,298} et$^{int\,927}$; D it [exc f q] vg *ηλθον*): ℵ om una cum *και* sq | *ενεφανισθησαν*: D* *εφανησαν*, D^{c} *ενεφανεισαν*

54. *εκατονταρχησ* cum ℵD Or^{1,416} ... ς Ln Ti -*ρχοσ* cum ABCLΘ^{f} unc rell

μετ᾽ αὐτοῦ τηροῦντεσ τὸν Ἰησοῦν ἰδόντεσ τὸν σεισμὸν καὶ τὰ
γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντεσ· ἀληθῶσ θεοῦ υἱὸσ ἦν
οὗτοσ. 55 $^{347.6}$ ${}^{\top}$*Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκεσ πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν* 55 s Mc 15, 40 s
θεωροῦσαι, αἵτινεσ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ Lc 23, 49 Io 19, 25
διακονοῦσαι αὐτῷ· 56 *ἐν αἷσ ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία*
ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβε-
δαίου.

---

al omn^{vid} (:: cf ad 8, 5. 8. 13. Lc 23, 47 et alibi) | *γινομενα* cum BD 33. 69^{sem} 258. 47^{ev} Or^{1,416}, item *quae fiebant* it vg Or$^{int\,3,928\,sq}$ ... ς *γενομενα* cum ℵACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler (Or^{4,299} *ωσ τον εκατονταρχον και τουσ μ. α. τηρουντασ* etc) | *θεου υιοσ* c. ℵ^{c}ACLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere a c d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q am fu for ing gat go Or^{1,416} et ^{4,298} ... Ln *υι. θε.* (:: ut Mc) cum BD^{gr} 102. b h l vg^{ed} Or$^{int\,3,928}$ Aug^{cons} Hier (ad h. l.); ℵ* *υιοσ ην του θε.* (:: cf ad Mc) | *ην* (et. Or^{bis} et^{int}): c f g$^{1.}$ go Aug^{ioh} (at non^{cons}) Vig *εστιν*

55. *εκει* (ℵ *κακει*, unde sane reliquae lectiones ortae videntur) cum (ℵ)A BCEGHMSUVΓΔΘ^{f} al pl it vg cop syr^{utr} go al Eus$^{es\,462}$ et$^{marin\,260}$ Chr^{ed} (et.^{mo} et ^{al}) Or$^{int\,3,929}$ ..: D al^{10} fere Chr^{gue} *και* (:: ut Mc), FKLΠ 33. al^{50} fere (syr$^{p\,mg}$, nisi potius cum D facit) *εκει και* (al pauc *και γυ. εκ.*) | *απο* (:: ita et. Mc) cum ℵBCDLΓΘ^{f} unc^{8} al pler Eus^{es} et^{marin} ... AKΔΠ al^{10} fere Chr (et.^{gue}) om | *θεωρουσαι* (300. *ορωσαι*): ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non a b c ff$^{2.}$ h q) vg om (:: in Mc non omittitur) | *τω* $\overline{ιυ}$ (et. Chr^{gue}; sed^{ed} om): F 80. Eus^{es} et^{marin} *αυτω* | *απο* (Γ male add *μακροθεν*) *τ. γαλιλ.* (a *a cana galilea*): Eus^{marin} et Chr (et.^{gue}) om

56. *εν αισ ην* (al pauc *ησαν*) : : cf Mc: Chr (et.^{gue}) om | *μαρια* (c* praem *και*, delet c^{3}) *η* (D* om) *μαγδ. και* cum ℵ^{c}ABDΓΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere Eus^{es} et^{marin} Chr (et.^{gue}), item CLΔ 1. syr^{p} *μαριαμ η μα. και* ... ℵ* om | *μαρια* sec (h. l. et. L 1. syr^{p}): CΔ *μαριαμ* | *η του* (48^{ev} Chr^{ed} et^{gue} om): E al^{10} fere Eus^{es} (non item^{marin}) Chr$^{mo\,2}$ om | *και ιωσ. μητηρ*: ℵ* *και η μαρια η ιωσηφ*, ℵ^{c} *και η* (videtur per oscitantiam intactum remansisse) *ιωσ. μητ.* | *ιωσηφ* cum ℵ* et^{c}D*L 59^{mg} 69** 157. 55^{ev} it vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ Eus^{marin} Or$^{int\,3,929}$ in^{txt} et^{com} (ubi ipsum nomen tractat) ... ς Ln Ti *ιωση* (D^{c} *-σητοσ*) cum ABCΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go Eus^{es} Chr. Cf huc Chr^{com}: *τινεσ δε ησαν; η μητηρ αυτου· ταυτην γαρ λεγει την ιακωβου* etc. Hesych^{hier} in cat oxon^{256}: *επειδη δε πολλων μαριων εν τοισ ευαγγ. φερεται μνημη, τρεισ ειναι τασ πασασ γινωσκειν οφειλομεν - μαριαν γαρ την ιακ. και ιωση μητερα και αλλην μαριαν* (cf v. 61) *παρα τοισ ευαγγελισταισ ωνομασμενην την θεοτοκον ειναι και ουκ αλλην πεπιστευκαμεν.* Contra Or$^{int\,3,929}$: *erat autem inter praecipuas et Maria Iacobi et Ioseph mater, aut, sicut Mc dicit, Iacobi minoris et Ioseph mater.* Item Eus$^{marin\,260}$ *τεσσαρασ γουν τασ πασασ μαριασ παρουσασ τω παθει του σωτηροσ μετα των αλλων γυναικων ευρισκομεν. πρωτον μεν ουν την θεοτοκον την αυτου του σωτ. μητερα· δευτεραν δε την ταυτησ αδελφην μαριαν*

57—61 Mc 15, 42—47 Lc 23, 50—55 Io 19, 38—42

57. [348.1] Ὀψίασ δὲ γενομένησ ἦλθεν ἄνθρωποσ πλούσιοσ ἀπὸ
Ἀριμαθαίασ, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃσ καὶ αὐτὸσ ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ·
58 οὗτοσ προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
τότε ὁ Πειλᾶτοσ ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. 59 [349.1] καὶ λαβὼν τὸ
σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60 καὶ ἔθηκεν
αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ
προσκυλίσασ λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 [350.6]

την του κλωπα· ειτα τριτην μαριαν την μαγδ., και τεταρτην την ιακ. και ιωσηφ μητερα. και των μεν πρωτων τριων μαριων εμνημονευσεν ιω. – τησ δε τεταρτησ μαριασ τησ μητρ. ιακ. και ιωσηφ οι λοιποι τρεισ εμνημονευσαν ευαγγ. – ματθ. μεν ουτωσ ειπων· ησαν δε εκει – η του ιακ. κ. ιωσηφ, quibus statim addit: *αι εθεασαντο τον τοπ. που τιθεται.* His accedit fragmentum Papiae (ex cod. Lat. Bodl. 2397 a. 1302 sq prope Oxon. scripto a Grabio editum; at iste Papias potius est is qui saec. 12. floruit, et cuius e dictionario excerpta praebet cod. Oxon. 1752 [Digb. 151], quam Polycarpi aequalis. Alius etiam Papias est cuius excerpta Allat. de Symeon. 2, 22 sqq exscripsit.): *Maria mater domini; Maria Cleophae sive Alphaei uxor, quae fuit mater Iacobi episcopi et apostoli et Symonis et Thadei et cuiusdam Ioseph; Maria Salome, uxor Zebedaei, mater Iohannis evglistae et Iacobi; Maria Magdalene. Istae quatuor in evglio reperiuntur* etc (Grab. Spicil. 2, 34; item Routh. Reliqq. 1, 16.) | *μητηρ* pr: b c gat non exprim | *και η μητ. των* (et. ℵ^{c}): ℵ* *και η μαρια η των* | Γ (ut solet) *ζεβεδδαιου*

57. *δε*: A* om | *αριμαθαιασ* (et. ff^{1} vg^{ed} mm tol, item san^{vid} *-thea*): D *αρειμαθειασ*, al^{2} *αριμαθιασ*, item it (exc ff^{1}; h q *arimatia*) am fu for emm ing gat Or^{int} (syr$^{p\,mg}$ *Rama*) | *τουνομα*: D *το ονομα* | *εμαθητευθη* cum ℵCD 1. 33. 17^{ev} (syrr^{vid}) ... ς Ti *εμαθητευσεν* cum ABLΓΔΠ unc^{9} al pler

58. *προσελθων*: D *προσηλθεν* addito *και* post *πειλ.*, item it vg Or^{int} | *τω*: Π* w^{scr} om | *πειλατω* et *πειλατοσ* cum ABD, sec et. Δ ... ς Ln Ti *πιλατω* et *πιλατοσ* cum ℵCL unc rell al omn^{vid} | *αποδοθηναι* cum ℵBL 1. 33. 40. 118* 209. al^{10} fere (237. add *αυτω*) syr^{hr} ... ς Ln Ti add *το σωμα* cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth go (syr$^{p\,mg}$ sl add *του* $\overline{ιυ}$) Or^{int}; cop *αυτο*

59. *λαβων*: D *παραλαβων* | *το σωμ. ο* (L al pauc om) *ιωσηφ*: D a syr^{sch} *ιωσηφ το σωμ.* | *σινδονι* cum ℵACLΓΔΠ unc^{9} al pler g^{1} Hil^{bis} (in h. l.) ... Ti *εν σινδ.* cum BD al^{5}, item *involvit in* it (exc g^{1}) vg cop Or^{int} Aug (: : D al cop it^{cdd} Aug et. in Lc *εν σινδ.* Cf et. act$^{pil\,a}$)

60. *αυτο*: L 69. arm om | *ὃ*: LZ^{scr} *ῶ* (z *ὦ*) (sed L et. antea *ενετυλ. αυτω* et eiusmodi saepe) | *εν* sec: Γ om | *μεγαν*: MU 1. 69. al^{5} *μεγα* | *τη θυρα* cum ℵBCDL unc^{12} al pler (d *osteo*) ... Ln *επι τη θυρα* cum A 242. 243. (et. 59. *επι την θυραν*), item it vg Or^{int} *ad ostium (-eum)* : : cf Mc

ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62 [351. 10] Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτισ ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸσ Πειλᾶτον 63 λέγοντεσ· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνοσ ὁ πλάνοσ εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἐγείρομαι. 64 κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον 28, 13
ἕωσ τῆσ τρίτησ ἡμέρασ, μήποτε ἐλθόντεσ οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆσ πρώτησ. 65 ἔφη αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡσ οἴδατε. 66 οἱ δὲ πορευθέντεσ ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντεσ τὸν λίθον μετὰ τῆσ κουστωδίασ.

61. εκει: Γ k^scr Chr om | μαριαμ cum ℵBCLΔ 1. ... ς Ln Ti μαρια cum ADΓΠ unc[9] al fere omn | ἡ pr: D* om | και η αλλη (it^pler vg Or^int *et altera*) cum ℵBCLΓΔΠ unc[9] al omn^vid ... AD (d h *et alia*) και αλλη | μαρια: Δ -ριαμ | απεναντι: D κατεναντ.

62. δε: L om | πειλατον cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵCL unc rell al omn^vid. Cf et. ad 27, 2.

63. εκειν. ο πλαν. cum ℵAB*(C*^vid)DE[2]FHKLMSUVΓΔΠ al pler q syr^utr go Chr^txt (et.^gue) Dam^sabb 829 Or^int 3,931 Aug (*ille planus id est ille impostor*; sed Aug^cons *seductor ille*) ... B[2]C[2]E*^vid G 33. 69. 124. 157. al[20] fere it (exc q) vg cop arm Did^tri 185 (οτι ειπ. ο πλ. εκει.) Chr^com (et. gue) Or^int 1,141 Aug^cons ο πλαν. εκεινοσ | ειπεν ετι (Schu: *coniiciasne* ὅτι?) ζων· μετα sic CGKMΓΔ etc (E ειπεν, ετι ζων, μετα), item D 157. al[3] Chr (et.^gue et^mo) addito οτι ante μετα (Chr ετ. ζων ειπεν οτι), item Or^int 1,141 (*dixit, dum adhuc viveret, quia post*) et^3,931 com (*dix. adhuc vivens, quoniam post* etc. Eodem modo per totum comm distinguit haec verba.): L ειπεν· ετι ζων μετα

64. εωσ τησ: DL al[11] Chr^mo 2 om τησ | τριτησ ημερασ: D it vg Or^int 3,931 ημερ. τριτ. | οι μαθηται cum ℵB ... ς Ln Ti add αυτου cum ACDL unc rell al omn^vid it vg syr^utr cop al Or^int | κλεψωσιν (ℵ -ψουσιν) αυτον sine νυκτ. cum ℵABC*DEHKVΔΠ al[50] fere it vg cop go syr^p arr Chr (et. gue) Dam^sabb 829 Or^int 3,931 ... ς (= Gb Sz) praem νυκτοσ cum C[3]FGL MUΓ al pl arm, item postpon s al pauc syr^sch aeth :: cf 18, 13 | ειπωσιν (*dicant* it vg Or^int): D ερουσιν (*dicent*). Praeterea 33. al[25] fere a ff[2.] syr^utr arm add οτι | χειρων: ℵ 69. χειρον, D χειρω, L χερω (exeunte versu)

65. εφη cum BEFGHKLM[2]Γ al[70] fere it vg cop syr^sch arm go ... ς (= Gb Sz) add δε cum ℵACDM*SUVΔΠ al sat mu syr^p c.* Or^int 3,931 | κουστωδιαν (D^m κουστουδιαν, 69. -οδιαν) et. syr^p mg gr, item ff[1.] g[2.] l vg Aug cons *custodiam*: D* arm^usc φυλακασ, item *custodes* a b c f ff[2.] g[1.] q for Or^int 3,931 go, *milites* h gat | ℵCD ασφαλισασθαι | ωσ: L εωσ

66. D* ησφαλισαν | μ. τ. κουστωδιασ (A κωστουδ., D^m -ουδιασ, 69 -οδιασ): D* arm μ. των φυλακων, item *cum custodibus* it vg (go hiat)

XXVIII.

1—10 Mc 16, 1—8 Lc 24, 1—9 1 [352.1] Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰσ μίαν σαββάτων,
ἦλθεν Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν
τάφον. 2 καὶ ἰδοὺ σεισμὸσ ἐγένετο μέγασ· ἄγγελοσ γὰρ κυρίου
καταβὰσ ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ
ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡσ ἀστραπή, καὶ
τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσ χιών. 4 ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσεί-
σθησαν οἱ τηροῦντεσ καὶ ἐγενήθησαν ὡσ νεκροί. 5 [353.2] ἀποκριθεὶσ

XXVIII. 1. *δε* (et. Dion^{can1} ap Gall^{3,502b} et ap Rou^{2,387} Eus^{marin257} Chr^{ed} et^{gue} Cyr^{es380}): HL 6. 33. al^{10} fere et evglstaria om (minime omissionem prob Dion^{3,502a} *και οψε σαββ. ωσ ο ματθ. λεγει* Or^{1,440} *γεγραπται γαρ-οτι οψε σαββ.* Or^{int2,155} *ibi invenies scriptum quia vespere sabbati etc* Eus^{dem493} *και ο ματθ. δε, ει και οψε σαββ. ειρηκεν*) | *σαββατων* (it vg Or^{int} Aug al *vespere autem sabbati* [d -*torum*], item postea *in prima* [*primam, una*] *sabbati* [d ff^{2} -*torum*]): LΔ al^{8} Chr^{gue} *σαββατω* | *μαριαμ* cum ℵCLΔ ... ς Ln Ti *μαρια* cum ABD unc rell al omn^{vid} (editum etiam in Or Dion Eus Chr Cyr) | *η* pr: D* om | *και η αλλη* (et. Or Dion Eus^{marin} et ^{dem} Chr): A 90. *και αλλη* (d rursus ut 27, 61. *et alia*, it vg *et altera*) | *μαρια* (H om): LΔ *μαριαμ*

2. *εξ* (et. Or Dion Eus^{bis}, Chr^{ed} et^{gue} *εκ του*, it vg *de caelo*): D *απ* (d *de*) | *και πρ.* cum ℵBCL 33. 157. al^{6} Or^{1,440} Dion (ap Rou, non item ap Gall) Chr (et.^{gue}); it vg *descendit - et accedens*, item cop syr^{sch} aeth ... ς Ln Ti om *και* cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler arm syr^{p} Eus^{dem} | ℵBMΠ etc *απεκυλισε*, sed ACDELΓΔ etc *-σεν* | *λιθον* absque additam cum ℵBD 60. 84. 6^{pe} a b c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l n vg aeth Or^{1,440} (post *τον λιθον* pergit *και μετ ολιγα φησιν ο ματθ.*) Dion ... ς add *απο τησ θυρασ* cum ACE*GHKM*SVΔΠ al pl f h syr^{sch} arm (Eus^{marin259} *εκ τ. θυρ.*), item E^{2}FLM^{2}UΓ 1. 33. al^{50} fere cop syr^{p} Eus^{dem} Chr (et.^{gue}) *απο τ. θυρ. του μνημειου* :: cf Mc

3. *ειδεα* cum ℵ^{a}ABCDEHM ti* 124. al$^{12 notatis}$ Chr$^{edd aliq}$ (ℵ* om *ην δε η ειδ. αυ.*) ... ς Ln *ιδεα* cum FGKLSUVΓΔΠ al pler (et. Chr^{gue}) | *λευκον* (a b e f ff$^{2.}$ h q): c ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg Aug^{cons} om (item Chr^{edd2}) | *ωσ* cum ℵ*BDKΠ* 1. al^{10} fere ... ς Ti *ωσει* (ℵ^{c} 69. 47^{ev} *ωση*, quod et *ὡσ ἡ* et *ὡσεὶ* esse potest) cum ℵ^{c}ACLΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler Dion^{can1} Chr

4. *φοβου* (A *φορου*) *αυτου* (21^{cv} *αυτων*): AΔ al pauc aeth om *αυτου* | *εγενηθησαν* (L *-νν-*) cum ℵBC*DL 33. ... ς *εγενοντο* cum AC^{3}ΓΔΠ unc^{9} al pler Dion Eus^{marin283} (ex catena) | *ωσ νεκρ.* cum ℵABDLΔ 1. 209. (item *ωσ οι* 69. 6^{pe}) ... ς *ωσει νεκρ.* cum CΓΠ unc^{9} al pler Dion Eus ^{marin283} (c *velut mortui* ut antea *velut coruscatio*, sed *albus ut nix*; d *tanquam mortui*, antea bis *sicut*; a b f ff$^{1.}$ h q vg *velut*, antea bis *sicut*; c prim loco *sicut*, sec et tert *velut*)

δὲ ὁ ἄγγελοσ εἶπεν ταῖσ γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖσ· οἶδα γὰρ
ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 *οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη*
γάρ, καθὼσ εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. 7 *καὶ ταχὺ*
πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν
νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶσ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψε-
σθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8 $^{354.\,2}$ *καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνη-*
μείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶσ μεγάλησ ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖσ
μαθηταῖσ αὐτοῦ. 9 $^{355.\,10}$ *καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦσ ὑπήντησεν αὐταῖσ λέγων·*
χαίρετε. αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺσ πόδασ καὶ

5. *δε*: c om^{vid} | *ταισ γυναιξιν* (ℵ^{a} et^{c}) ita et. Dion$^{can\,1}$: ℵ* om | *φοβεισθε* (ut et. Dion Eus$^{marin\,266}$ Cyr$^{es\,380}$): ℵ* *φοβηθητε* (^{c}-*βεισθε*) | *$\overline{\text{ιν}}$*: syr^{p} add c.* *Nazarenum* (sed in^{mg} habet: *in tribus exx Graecis et uno Syriaco, antiquo illo, non inventum est nomen* Nazarenum) :: e Mc

6. *γαρ* (et. Dion$^{can\,1}$ Eus$^{marin\,266}$ Cyr$^{es\,380}$): Δ 33. 238. al plus^{10} ff^{2} Or int^{2,155} om (Chr *ηγερθη. ποθεν δηλον;* vix probat) | *εκειτο* absque additam (prob Schu) cum ℵB 33. 102. e cop arm aeth ar^{p} Or$^{int\,2,155}$ Chr^{ed} et$^{mo\,5}$ (sed non^{gue} et$^{al\,4}$) Cyr$^{es\,380}$ cat^{oxon} ... ς Ti add *ο κυριοσ* cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al pler it (exc^{1}) vg syr^{sch} (*dominus noster*) et^{p} Chr gue et$^{cdd\,4}$

7. *ταχ. πορευθεισαι*: a om, item Chr^{ed} et^{gue} (Or$^{int\,2,155}$ *et ite dicite*) | *απο τ. νεκρ.* (et. c f ff^{2} g^{2} q for gat, et. Cyr^{es}): D 7^{pe} a b e ff^{1} g^{1} h l vg arm Or$^{int\,2,155}$ Aug om (item Cyr$^{hr\,211}$ *οτι ηγερθη, και τα εξησ*) | *ιδου*: D p^{ser} a b c ff^{2} h Or$^{int\,2,155}$ om (item Cyr$^{hr\,141}$ *οτι ανεστη και προαγει υμ. εισ τ. γαλ., ιδου ειπον υμιν*) | *ιδου ειπον* (et. ℵ^{c}, sed ℵ* *ειπα*) *υμιν* (g$^{1.2}$ vg [sed san al *dixi*] *ecce praedixi vobis*): 126. c^{scr} (om *εκ. αυτ. οψεσθ.*) f *καθωσ ειπεν υμιν*, *sicut dixit vobis*

8. *απελθουσαι* cum ℵBCL 33. 69. 124. e (*et cum abissent velociter*) ... ς Ln *εξελθουσαι* (:: ut Mc) cum ADΓΔΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg *et exierunt cito*) | *αυτου*: 69. 242. 253. 433. e f q arm om

9. *και ιδου* (Gb″ prob Schu) cum ℵBD 33. 69. 435. y^{scr} al^{20} fere a b c e ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ h l n vg cop syr^{sch} et^{hr} arm perss ar^{p}, item Or^{1,440} (-- *φησιν ο ματθ. και ιδου ο $\overline{\text{ις}}$ υπηντ.* etc) Eus$^{dem\,508}$ (-- *και ο ματθ. διδασκει λεγων· και ιδου ο $\overline{\text{ις}}$* etc) Cyr$^{hr\,210}$ (*και φησι το εναγγ. και ιδου ο $\overline{\text{ις}}$* etc) Cyr$^{es\,380}$ (*και μετα γε τασ του αγγελου φωνασ, ιδου $\overline{\text{ις}}$ υπηντησεν αυταισ* etc) ... ς *ωσ δε επορευοντο απαγγειλαι τοισ μαθηταισ αυτου* (al^{2} om *απαγγ.* etc., 235 om *τ. μα. αυτ.*, q om *αυτ.*) *και* (al^{5} om) *ιδου* c. ACLΓΔΠ unc^{9} al longe pl f q syr^{p} aeth | *$\overline{\text{ις}}$* (Gb′) c. ℵABCΔΠ unc^{8} 22. 102. al plus^{60} Chr^{gue} Cyr^{es} Thphyl ... ς Ln *ο $\overline{\text{ις}}$* cum DLS^{sil}Γ al sat mu Or^{1,440} Eus^{dem} Cyr$^{hr\,210}$ Chr^{ed} | *υπηντησεν* cum ℵBCΠ 1. 124. 209. ti^{2} w^{scr} al^{12} Or Cyr^{es} Chr^{gue} ... ς Ln Ti *απηντησ.* cum ℵ^{c}ADLΓΔ unc^{9} al pler Eus dem Cyr$^{hr\,210}$ Chr^{ed} | Δ *αυτοισ* | *αυτου τ. ποδασ* (et. Or Eus^{dem} et$^{marin\,263}$ Chr^{ed} Cyr$^{hr\,211}$ Cyr^{es}): D Chr^{gue} *τ. ποδ. αυτ.*, item it vg

προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 *τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε·*
ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται.

11. *Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόν-*
τες εἰς τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
12. *καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόν-*
27, 64 *τες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις,* 13 *λέγοντες· εἴπατε*
ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοι-
μωμένων. 14 *καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς*
πείσομεν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. 15 *οἱ δὲ λαβόντες τὰ*
ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν· καὶ ἐφημίσθη ὁ λόγος οὗτος
παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

---

10. ο ις̅ (et. Eus^{dem} Cyr^{es}): b c om | *αδελφ.* (157. Cyr^{es} *μαθηταις*) *μου* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *μου* | *ινα απελθωσιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ιν. ελθωσιν*, it^{pler} vg *ut eant*, h *quia praecedo vos* | *την*: D* om | *και εκει* (Gb″) cum ℵAC*? EFHKUVΓΔΠ 6. 22. 69. al^{50} fere ... ς Ln Ti *κακει* cum BC^{2}?DGLMS 1. 33. al sat mu^{vid} Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et$^{glaph\,162}$ ... o^{scr} *εκει*, a b c e ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ n vg *ibi* (contra *et ibi* d f ff$^{2.}$ h q Amb) | *οψονται* (et. Eus^{dem} Chr Cyr^{es} et^{glaph}; U al pauc *οψωντ.*): D 10^{pe} e h *οψεσθε* (-*αι*)

11. *τησ κουστωδιασ* (A -*δειασ*, 69. -*οδιασ*): it vg *de custodibus* | *ανηγγειλ.* cum ℵD Or^{4,386} Chr (et.^{gue}) ... ς Ln Ti *απηγγ.* cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid} | *απαντα*: A Or *παντα* | *γενομενα*: Π al pauc *γιν.*

12. *συμβ. τε* (D al^{2} om; it^{pl} vg *consilio accepto*, a e ff$^{2.}$ h *consilium acceperunt et*) *λαβοντεσ*: ℵ* *συμβ. τε εποιησαν*, ℵ^{a} supplet *και λαβοντεσ*, ℵ^{ca} *συμβ. τε λαβοντεσ*, ℵ^{bc} (rursus ut^{a}) *συμβ. τε εποι. και λαβ.* | *αργυρια ικανα* (et. Or^{4,386} cop syr^{p}, ff$^{2.}$ *pecunias copiosas*): D *αργυριον ικανον*, item it^{pler} vg syr^{sch} arm

13. *ειπατε οτι* (et. Or^{4,386} et^{1,367} Cyr$^{hr\,211}$ et^{215} Chr, item Eus$^{mar\,258}$ *διδασκονται διαφημισαι οτι οι* etc): ℵ *οτι ειπατε*, 33. *ειπατε* | *ημ. κοιμωμ.*: F ante *οι μαθ. αυτ.* pon (item Or^{1,367} ante *νυκτ.*)

14. *και εαν* (Or^{1,367}): D*L *και αν*, 1. Or^{4,386} Cyr$^{hr\,212}$ *καν* | *επι* cum ℵACL ΓΔΠ unc^{9} al fere omn syr^{utr} al Or^{1,367} et^{1,386} Cyr^{hr} Chr(et.^{gue}) cat^{ox}... Ln *υπο* cum BD 59. (Or^{1,367} ap Guietum teste Delar.), item it^{pler} vg *si hoc auditum fuerit a praeside*, h *si hoc audierit praeses noster* | *πεισομεν* cum ℵABCDE^{2}FKLMSVΔΠ al pler Or^{bis} Cyr^{hr} Chr (et.^{gue}) ... E*GHUΓ 69. al mu *πεισωμεν*. Item absq *αυτον* cum ℵB 33. 102. e Or^{1,367} et^{4,386} cod ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ACDLΓΔΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syrr cop al Or^{4,386} ed Cyr^{hr} Chr | *ποιησομεν* cum ABCDE^{2}KLSUVΓΔΠ al pl Or^{bis} Chr ... ℵE*FGHM 33. 69. 124. 157. al pm Chr$^{gue\ bis}$ -*σωμεν*

15. *τα* (ℵ^{c} suppl): ℵ* om | *ωσ* (et. ℵ*): ℵ^{c} *καθωσ* | *εδιδαχθησαν*: Π *προσεταχθησαν* | *εφημισθη* cum ℵΔ 33. 60. Or^{1,249} et^{4,455} ... ς Ln Ti *διεφημ.* cum ABCDL unc^{12} al pler Chr (et.^{gue}) | *ιουδαιοισ*: D praem *τοισ* | *μεχρι* cum ℵ^{c}ABCL unc^{12} al omn^{vid} Or^{1,249} Chr^{gue} ... ℵ*D Or

16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν,
εἰσ τὸ ὄροσ οὗ ἐτάξατο αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ, 17 καὶ ἰδόντεσ αὐτὸν
προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18 καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦσ ἐλά-
λησεν αὐτοῖσ λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ
γῆσ. 19 πορευθέντεσ μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντεσ [Mc 16, 15]
αὐτοὺσ εἰσ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸσ καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου

^{4,455} Chr (et.^{mo}) εωσ (:: nec μεχρι τ. σημ. 11, 23 nec εωσ τ. σημ. 27, 8 fluct; sed cf ad 13, 30) | σημερον sine additam cum ℵΑΓΔΠ unc^{9} al omn fere e (*usque in hodiernum*) Or^{1,249} et^{4,455} ... Ln add ημερασ cum ΒDL 7^{ev} (al^{pe}?) it (exc e) vg (at istae versiones ibi quoque additum habent ubi Graecorum nemo confirmat, ut 11,23 excepto d) Chr (et.^{gue})

16. εισ τ. γαλιλ.: 33. Eus^{marin} (ex Anast ap Mai^{301}) om | εισ το οροσ: 1 om; Chr (et.^{gue}) om εισ το ορ. usq ο ις | ο ις: D om ο

17. προσεκυνησαν sine additam cum ℵΒD 33. 102. it (exc q) vg Eus^{marin} ^{301} (ex Anast) Chr^{ed} et^{gue} (Chr^{gue} [et^{ed}] sic: οι δε ενδ. απελθοντεσ [απηλθον] εισ τ. γαλ. οι [και οι] μεν προσεκ. οι δε ιδοντ. αυτ. εδιστ.) ... ς Ti add αυτω cum ΑΔΠ unc^{9} al pler (item Γ al^{20} fere αυτον) q syr^{utr} cop al

18. αυτοισ (ℵ^{c}): ℵ* om | ουρανω (Or^{1,241sq} Bas$^{eunom\,295}$ et$^{bapt\,624}$ Marc diad^{246} Cyr$^{es\,bis}$ Chr): D Bas$^{euno\,289}$ -νοισ | επι γησ cum ℵΑΕFG^{suppl} ΗΚΜSUVΓΔΠ al fere omn Or^{bis} Bas$^{euno\,289}$ et^{295} Bas^{bapt} Marc^{diad} Cyr es^{535} et^{753} (εν τε ουρ. etc) et^{859} Ps-Ath^{2,341} Chr^{ed} et^{mo} cat^{oxon} ... Ln επι τησ γησ cum ΒD 90** (cop, sed et. εν τω ουρ.) Eus$^{ps\,328}$ et^{616} Chr gue Cyr$^{luc\,236}$ (εν τε ουρ. etc) :: cf ad 6, 10. Multo usitatius est εν ουρ. quam επι γησ)

19. πορευθεντεσ (D πορευεσθε νυν μαθ., Or^{4,262} πορευεσθε μαθητευσατε item$^{int\,4,554}$ et^{626} Tert *ite docete*, e syr^{utr} Cyp al *ite ergo et* [syr^{p} om *et*], cop *ite ergo* [sed^{wi} et^{cod} *autem*] *docete*) cum ℵΑΕFG^{suppl}ΗΚΜSU VΓ al plus^{150} syr^{cod} ar^{p} pers^{p} sl^{ed} et^{4} Or^{1,412} (et^{4,262}) Hipp$^{noet\,53}$ Eus dem$^{6.9}$ et^{alib} item$^{marc\,3}$ item$^{ps\,461}$ et^{alib} item$^{es\,425}$ Const^{2,26} et^{7,22} Ath $^{88.188.522}$ et^{alib} Bas$^{fid\,228}$ et$^{eth\,252.294}$ (item$^{ps\,118}$ et^{eunom} ter πορευθεντ. βαπτιζετε) Bas$^{bapt\,624}$ Amphil^{489} Epiph^{848} et^{863} (sed $^{475.780.922}$ απελθοντεσ βαπτισατε, item^{515} et^{901}) Nyss$^{euno\,2}$ et^{epp} (ap Gall^{606}) Chr (et.^{gue}) Cyr$^{es\,753}$ et^{859} al Ir$^{int\,208}$ Lcif al ... ς (= Gb Sz) add ουν, Ln [ουν] cum ΒΔΠ 1. 33. al vix mu c e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ q vg syr^{utr} arm aeth; item D a b h n Victorin Hil^{ter} add νυν (gat mm Faustin Leo *ergo nunc*) | βαπτιζοντεσ cum ℵΑΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Hipp$^{noet\,53}$ Const^{2,26} et^{7,22} Eus$^{marc\,3}$ Ath$^{88.188.522.528}$ Amphil^{489} Bas$^{fid\,228}$ et$^{bapt\,624}$ et$^{eth\,252.294}$ Cyr$^{hr\,244}$ Nyss$^{euno\,2}$ et^{epp} (ap Gall^{606}) Epiph^{848} et^{863} Chr (et.^{gue}) Cyr^{4,17} et$^{es\,206.753}$ et^{859} al (it vg Ir^{int} al *baptizantes*, Cyp al *tingentes*) ... ΒD βαπτισαντεσ (d *baptizantes*) | εισ το ονομ. (Tert^{bapt} *in nomen*; praescr -*iussit ire et docere nationes tinguendas in patrem et in fil. et in sp. s.*): it vg Ir^{int} Cyp Hil al pl *in nomine* | D om του ante υιου, al^{2} scr ante αγιου, Epiph$^{475.780.922}$ Cyr$^{es\,206}$ om του ter

πνεύματοσ, 20 *διδάσκοντεσ αὐτοὺσ τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν εἰμὶ πάσασ τὰσ ἡμέρασ ἕωσ τῆσ συντελείασ τοῦ αἰῶνοσ.*

---

20. *μεθ υμ. ειμι* cum ABΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg Or^{1,394} et^{586} item$^{3,351.519.554}$ item$^{4,169\,sq}$ $^{265.453}$ Const^{7,46} Eus$^{dem\,139.252}$ item$^{marc\,182}$ item$^{ps\,17.62.407}$ et^{alib} item$^{es\,514.523}$ Ath$^{ps\,896.906.}$ Bas$^{bapt\,600}$ Chr (et.^{gue}) Cyr$^{ador\,385}$ et$^{anthrop\,387}$ et$^{trin\,32}$ item$^{luc\,236}$ al ... ℵD Or^{3,177} et^{302} *ειμ. με. υμ.* | *αιωνοσ* sine additam cum ℵA*BD 1. 22. 33. 102. al pauc e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ h n q vg (et. ing mm tol al, non am for san gat) cop arm fr Chr^{ed} et^{gue} (nec usquam aliter Or Eus Ath Cyr etc) ... ς (= Gb) add *αμην* cum A^{2}ΓΔΠ unc^{9} al pler a b c f am for emm gat san sax syr^{utr} cop^{dz} aeth

Subscriptiones: ℵFM al item a am nil subscriptum habent (CL etc hiant) ... B *κατα μαθθαιον* (et. e om *evangelium*, vide post) ... AEH KUVΔΠ al pl *ευαγγελιον κατα ματθαιον* (E *-εον*), item n *secundum mattheum evangelium*, (ff$^{1.}$ am *explicit evangelium secundum mattheum*, h *evangelium secundum mattheum explicit*, c *explicit evangelium matthaei*) ... D *ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη· αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην.* Eodem modo utuntur cdd^{lat} pler, ut for gat *explicit evang. sec. matth.* (gat add *item*), *incipit* (gat add *evang.*) *sec. marcum*, san *evang. sec. mattheum explicit item incipit sec. marc.*, mm *explicit ev. sec. matth. item nunc orditur ev. ihesu christi.* Item b e f q *evang.* (e om) *sec. matth. explicit* (q *εxπλιxιτ*) *incipit evangelium* (e om) *sec. iohannem* (b *-nen*). Eundem ordinem cum D etiam a ff$^{2.}$ sequuntur. Codd minusc mu *τελοσ του κα. ματθ.* [*αγιου*] *ευαγγελιου* (Γ *τετελεσται αγαπητοσ ο κυριοσ ματθ. ο ευαγγελιστησ μηνι αυγουστω ε̅*). Praeterea G^{suppl}HKS (non item unc rell) al pl additum habent versuum (*στιχων*) numerum: HK al mu *βψ'*, G^{suppl}S 126. al pl *βχ'* (w^{scr} *δισχιλ. εξακοσ.*), al mu *βφ'*, *βφιδ'* et aliter; pauciores etiam *ρηματα* (*βφκβ'*, *αχοε'*, *βωκβ'*, *γωγ'* etc), *κεφαλαια* (*τξ'*), *τιτλουσ* (*ξη'*). Sectiones Ammonianae numerantur *τνε'* (item 355 am et antiquissimi canonum indices) in ℵ ad v. 9, *τνδ'* in A ad v. 8 (at hoc non recte habet, non enim possunt sequentia cum v. 8 ad canonem 2 trahi, sed pertinent, ut est in ℵ et am, ad can. 10), *τνς'* in EH ad v. 11, *τνζ'* in M ad v. 16, *τνθ'* in HK ad v. 19. In codice B evg Mt in capp 170 divisum est (vide ad Lc, ubi eadem capitum ratio ex Ξ adnotatur). Sensim vero variis additamentis subscriptiones auctae sunt. Ita K habet: *το κα. ματθ. ευαγγ. εξεδοθη υπ αυτου εν ιεροσολυμοισ μετα χρονουσ η' τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ,* item G^{rec} exceptis *υπ αυτ. εν ιερ.* Cod. 126. *συνεγραφη το κα. ματθ. αγιον ευαγγ. μετα οκτω χρον. τησ χ̅υ̅ του θεου ημων* (al mu om *τ. θ. η.*) *αναληψεωσ· εξεδοθη εισ ιερουσαλημ* (al pl *εν ιερ.* vel *εν ιεροσολυμοισ*, 174. *εισ παλαιστινην*, 293. *τοισ εν ανατολη εβραιοισ*) *φωνη τη εβραΐδι* (idem exprimunt al mu, plerumque sic: *τη εβραΐδι διαλεκτω* vel *εβραϊστι*). Alibi additur et. *ηρμηνευθη* (*ερμ.*) *δε υπο ιωαννου* (ita 5. 29. 132. 133. 176. d^{scr} etc, 53. *υπο του ιακωβου*, al *υπο ιακ. αδελφου του κυρ.*, 293. *υστερον δε παρα βαρθολομαιου*

του πανευφημου αποστολου ερμηνευθεν τη ελληνιδι διαλεκτω, ωσ δε τινεσ φασιν υπο ιω. του θεολογου, οι και αληθωσ ειρηκασιν. Syr[sch] *finitum est evangelium sanctum praedicationis Matthaei, quod praedicavit Hebraice in regione Palaestinae*, item syr[p] *finitum est evangelium sanctum Matthaei evglstae, quod loquutus est Hebraice in Palaestina.* Aeth[p] *finitum est evangelium Matthaei. Voces eius 2006.* Pers[p] *finitum est evangelium Matthaei unius ex numero duodecim apostolorum.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ.

I.

1 1.2 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 καθὼσ γέγρα-

---

*κατ. μαρκ. cum ℵBF ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα μαρκ. cum ADEH KLMUΓΔΠ al pl (G^suppl το κατα μαρκον sed praecedit του κα. μαρκ. ευαγγελιον τα κεφφ., 69. εκ του κα. μαρκ. ευαγγελιον [ita^scr, Treg -λιου], 258. ευαγγελεια [sed ad Mt -λιον] κα. μαρκ.) ... ς το κατα μαρκ. (ς add αγιον cum minusc mu, sed ς^e om cum minusc pm) ευαγγελιον cum minusc sat mu

1. ιυ χυ sine additam cum ℵ* 28. 255. Ir[191] (ματθ. δε την κατα ανθρωπον αυτου γεννησιν κηρυττει λεγων· βιβλοσ γενεσεωσ ιυ χυ υιου δαυ. υιου αβρααμ - μαρκοσ δε απο του προφητικου πνευματοσ του εξ υψουσ επιοντοσ τοισ ανθρωποισ την αρχην εποιησατο λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, ωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ., την πτερωτικην εικονα του ευαγγελιου δεικνυων. Ir^int „*initium fecit*: Initium, *dicens*, evglii quemadmodum scriptum" etc; om igitur interpres ipsum ιυ χυ, consentiente scholio codicum 237. 238. 259, quo Irenaei verba tacito quidem ipsius nomine: μαρκοσ ο ευαγγ. απο του usque δεικνυων repetuntur. Similiter Epiph[427] και φησιν· αρχη του ευαγγελιου, ωσ γεγραπτ. εν etc) Or[1,389] (αλλα και εισ των ευαγγελιστων ο μαρκοσ φησιν· αρχη του ευαγγ. ημων ιυ χυ· ωσ γεγραπται εν ησαι. τω πρ. usq εμπρ. σου) [1,15 bis] (φησι γαρ ο αυτοσ μαρκοσ· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω πρ. ιδου usq τασ τριβ. αυτου. Paucis verbis ante paullo liberius: ωσ φησιν ο μαρκοσ· αρχη του ευαγγ. χυ ιυ.) [4,125] (παρα δε τω μαρκω ωσ αρχη του ευαγγ. ιυ χυ κατα την ησαϊου γραφην αναγεγραπται ουτωσ· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγρ. εν τω ησ. τω προφ. usq τ. τριβ. αυτου) item Or^int 4,464 („segregatus, *inquit*, in evglium dei. *In aliis locis scripturae evglium Christi esse dicunt, sicut et Marcus evglsta scribit*: Initium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta. *Verum quoniam Christus verbum est, et* in principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum, *unum atque idem est dici evglium dei et evglium Christi, vel quia ipse dominus dicit - ergo et evglium patris evglium filii est*") Bas^eunom 250 (ο μεν ματθ. τησ κατα σαρκα γεννησεωσ εξηγητησ γεγονεν, ωσ αυτοσ φησι· βιβλοσ γενεσεωσ ιυ χυ υιου δαυ. [cod add υιου αβρααμ]· ο δε

πται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Mal 3, 1 Mt 11, 10 Lc 7, 27

μαρκοσ αρχην του ευαγγ. το ιωαννου πεποιηκε κηρυγμα, ειπων· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθωσ γεγραπτ. εν ησ. τω προφ. φωνη βοωντοσ ε. τ. ερ. ο δε λουκασ etc) Titmanich 3 (ap Gall329: ει δε μαρκοσ λεγει· αρχη του ευαγγελιου ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω πρ. ο δε ματθαιοσ· βιβλοσ γενεσεωσ ιυ χυ υιου δαν. υιου αβρααμ, και ο μεν etc) Serapmanich25 (αρχη τ. ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγρ. εν ησ. τω πρ.) Cyrhr 42 (ιωαννησ γαρ ην αρχηγοσ – τελοσ μεν προφητων· παντεσ γαρ οι προφηται και ο νομοσ εωσ ιωαννου. των δε ευαγγελικων πραγματων απαρχη· αρχη γαρ του ευαγγ. ιυ χυ, φησι, και τα εξησ, εγενετο ιωαννησ εν τ. ερ. βαπτιζων) (Seviriansigill 566 vide infra) Victorinapoc (ap Gall55 „*Marc. itaque evglista sic incipiens*: Initium evangelii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia propheta: Vox clamantis in deserto, *leonis habet effigiem. Matth. autem*: Liber generationis Ies. Chr. filii David filii Abraham: *haec est facies hominis*“) Hierbis (in Malach. 3, 1 „*Marc. quoque evglista – ita exorsus est*: Initium evglii Ies. Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – viam tuam; item de opt. gen. interpr. ad Pammach. ep. 101 „*Marcus – ita suum orditur evglium*: Principium evglii Iesu Christi, sicut scriptum est in Esaia proph. – – semitas eius) :: pro tam luculento patrum testimonio – Orquinquies – dubitari nequit quin codicis ℵ scriptura summae antiquitatis textum referat, etsi iam Irenaei aetate nobili additamento auctum legerint. Videtur illud vero huic quidem loco parum apte illatum. Ineptum certe totique textus sacri historiae repugnans foret, tale quid potius modica fide sublatum quam pietate male sedula illatum dicere ...... Ln Ti add υιου θεου cum ℵaBDL 102. (Severiansigill 566 παλιν ο μακαρ. μαρκοσ, καθεισ εαυτον εισ το ευαγγελιον και θαρσησασ τοισ προγεγυμνασμενοισ λεγει μεν υιον θεου, αλλ ευθεωσ συνεστειλε τον λογον και εκολοβωσε την εννοιαν – λεγων· αρχη του ευαγγ. ιυ χυ, καθωσ γεγραπται εν ησ. τω προφ. ιδου αποστ. – εμπρ. σου. Agnoscit igitur aperte additamentum υιου θεου, in ipso vero textu non exhibuit, ut certe editum est) catoxon catposs; item ς υιου του θεου cum AEFGsupplHKMSUVΓΔΠ al pler Cyriulian 330. Item *filii dei* it vg (sed gat mm *domini nostri I. Chr. fil. dei*) cop syrutr arm aeth Irint 187 (addit *manifeste initium evglii esse dicens ss. prophetarum voces, et eum, quem ipsi dominum et deum confessi sunt, hunc patrem domini nostri I. Chr. praemonstrans*) et205 (*filius dei, hominis filius factus, ut per eum adoptionem percipiamus, portante homine et complectente filium dei. Propter hoc et Mc ait*: Initium evglii I. Chr. filii dei) Amb Hiersemel (ad Mt 3, 3 „*Porphyrius istum locum Marci evglstae principio comparat, in quo scriptum est*: Initium evglii I. Chr. fil. dei, sicut scriptum est in Isaia propheta – semitas eius. *Quum enim testimonium de Malachia Isaiaque contextum sit, quaerit quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumptum*“) Augcons 39 al | ς Wtst Matthaeius Ti θεου. 2ωσ [καθωσ] – αυτου. 4εγενετο, item Gb sed – αυτου· 4εγενετο, Sz θεου· – αυτου· 4εγενετο, Ln θεου (2ωσ – αυτου) 4εγενετο

2. καθωσ cum ℵBKLΔΠ* 1. 33. 209. al plus5 Or4,15 et 125 et 126 Titmanich 3

Es 40, 3 Mt 3, 3 Lc 3, 4 Io 1, 23 μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου· 3 ²·¹ φωνὴ

Baseuno 250 Serapmanich 25 Severiansigill 566 ... ς Ln ως cum ADEFG suppl HMPSUVΓΠ² al pler Irgr 191 Or1,389 Epiph427 catoxon etposs al | εν τω (τω cum ℵBLΔ 33. al5 Or4,125 et 126; D 1. 22. al15 fere Irgr 191 Or1,389 et 4,15 Titmanich Baseunom Serapmanich Epiph427 om: ita Gb Sz) ησα. τ. προφ. cum ℵBDLΔ 33. al25 fere it vg cop (cod 1 εν τοισ προφηταισ εν τ. ησ. τ. προφ. utraque lectione conflata) syrsch ethr etp mg (ita White; item ap Adl „Ass. 1mg *Maleachi, in alio exemplo: in Esaia propheta.* Ass. 2. *in Esaia propheta et in Maleachi propheta*) armcdd are perss go Ir191 etgr etint Orquater (4,126 οτι ο μαρκ. δυο προφητειασ εν διαφοροισ ειρημενασ τοποισ υπο δυο προφητων εισ εν συναγων πεποιηκε· καθωσ γεγρ. εν τω etc) Porphyr (ap Hier ad Mt 3, 3: vide supra; denique vero addit „*nos autem nomen Isaiae putamus additum scriptorum vitio, quod et in aliis locis probare possumus, aut certe de diversis testimoniis scripturarum unum corpus effectum.* Cf et. in Malach 3, 1 *evglista duo testimonia Malachiae et Isaiae sub unius prophetae sermone contexens.* Item ad Pammach ep 101.) Titmanich 3 Baseunom 250 Serap manich 25 Epiph427 Seviansig 566 (Victant in catposs et in schol codicis 41 aliorumq: - επιτεμων ουν ο ευαγγελιστησ ωσ υπο ησαιου ειρημενασ τασ δυο χρησεισ παρεθηκεν. Item Eus in catoxon et in scholiis codicum aliquot [ap Mai299]: τουτο προφητικον μαλαχιου εστιν, ουχ ησαϊου. γραφεωσ τοινυν εστι σφαλμα, ωσ φησιν ευσεβιοσ ο καισαρειασ εν τω προσ μαρινον περι τησ δοκουσησ εν τοισ ευαγγελιοισ περι τησ αναστασεωσ διαφωνιασ.) al Victorinapoc 55 Hier (locis laudatis) Aug (cons 2,25 ad verba Mtthaei: *Hic est enim qui dictus est per Isaiam* etc adnotat: „Marcus quoque et Lucas consentiunt hoc Isaiae testimonium esse de Ioanne") al ...... ς (Gb′) εν τοισ προφηταισ cum AEFGsuppl HKMPSUVΓΠ al pler (copcod 1 vide ante) syrp txt armzoh aeth arro etpo sl Photmanich 4,9 (non item Titmanich, ut passim male asseritur: vide supra. Pessime vero Sz: „cum scriptoribus ecclesiasticis plurimis"; quod statim addit: „v. g. Chrys." id ipsum error est) Thphyl (ad h. l.) Irint 187 et 205 (ipsa verba vide supra; quae priore loco addit: *ss. prophetarum voces*, et altero: *unum et eundem sciens fil. dei I. Chr. qui a prophetis annunciatus est*, videntur confirmare revera eum εν τοισ προφ. scripsisse, quamvis 191 et Graece et ex interprete contrarium probetur.) ... codbarb ap Caryophilum εν τω προφητη, tol* plane om: neutrum horum testimoniorum vel minimam auctoritatem habet | εγω cum ℵALPΓΔΠ unc9 al fere omn vged syrp arm aeth go Or1,389 et4,15. 125. 126 (non ad Mc adhiberi potest 3,769: και ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω [cod ιδου αποστελλω, necint vet exprimit εγω] τ. αγγ. μ. etc) Eusdem 430 (–εκεινον τον δια του προφητου δηλουμενον κατα το· ιδου εγω αποστ. – εμπροσθ. σου. κεχρηται γουν τη παραθεσει και ταυτησ τησ γραφησ μαρκοσ ο ευαγγ.) Phot manich 4,9 al Hierbis (ad Malach 3, 1 et ep 101 ad Pammach; vide supra) ... Ln Ti om cum BD 28. it am emm fu gat ing mm mt san taur tol Seviansig 566 Irint 187 (Orint 2,403 huc non valet: „exploratores isti qui mittuntur [in Iericho] ante faciem Iesu, possunt et angeli dei putari,

βοῶντοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποι-
εῖτε τὰσ τρίβουσ αὐτοῦ. 4 3.6 ἐγένετο Ἰωάννησ ὁ βαπτίζων ἐν 4 8 Mt 3, 1 ss
τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίασ εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Lc 3, 2 ss Io 1, 6 ss

---

sicut scriptum est: *Ecce mitto*" etc) Hier^{semel} (ad Mt 3, 3) al (sed Tert adv. Iud. 9 ex Mal. potius) :: lectio et. ll. pp. fluctuat; LXX ex A aliisq pl *εγω* additum habent, non item ex ℵ et B | *αποστελλω*: ℵ al pauc (Or^{3,769} vide ante) cop -*ελω* | *τ. οδον σου* sine additam cum ℵBDKLPΠ* 36. 102. w^{scr*} a b c l q am emm fu ing san taur tol (al mu ap Luc brug et ap Vallars) cop^{schw} syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{p} Or^{4,15} et^{126} (*την δ ομοιαν επιτομην πεποιηται [ο μαρκοσ] και επι του· ιδου εγω* usq *εμπρ. σου· ου παρεθετο γαρ το προκειμενον το εμπροσθεν σου.* Hinc paullo ante^{4,125} *εμπρ. σου* ab ipso Or addita esse non credibile est, leguntur vero addita etiam^{1,389}. De tertio loco^{3,769} iam diximus.) cat^{oxon} et (ubi Vict^{ant} verba afferri dicuntur) cat^{poss} Ir$^{int\,187}$ Hier^{malach} et^{matth} al ... ς (= Gb Sz) add *εμπροσθεν σου* cum AΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg^{ed} (et gat mm al) cop^{wi} syr^{p} arm go arr sl (Or^{1,389} et^{4,125} vide ante, item Eus^{dem}) Severian$^{sig\,566}$ Phot$^{manich\,4,9}$ al Hier^{sem} (ep 101 ad Pammach) al. Ceterum Bas$^{eunom\,250}$ Epiph^{427} Victorin$^{apoc\,55}$ post verba *ησα. τ. προφ.* statim pergunt ad *φωνη βοωντοσ*, omissis *ιδου εγω* etc

3. *εν τη ερημω· ετοιμασατε* etc: hunc in modum (quem et. Or^{4,126} al agnoscunt) ipsos LXX distingui voluisse cum iisque evglstas, dudum observatum est. Aliter fit apud prophetam, apud quem *εν τη ερημω* et *εν αβατω* (ex interpretatione Symmachi, *in solitudine* vg) ante *ευθειασ ποιειτε* sibi invicem respondent. (Treg vero edidit ad normam textus Hebraici.) | *αυτου* cum ℵABLPΓΔΠ unc^{9} al fere omn ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg (et. am emm fu ing san taur etc) cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth Or^{4,15} et^{125} et^{126} (*ο μεν γαρ προφητησ φησιν· ετοιμασατε - τ. τριβ. του θεου υμων· ο δε μαρκοσ· ετοιμασατε - τ. τριβ. αυτου*) Vict^{ant} (in cat *- τασ τριβ. αυτου, μη εχουσαν [τ. ρησιν] ουτωσ εν τω προφητη αλλα τ. τριβ. του θεου ημων*) Hier (ad Mal. 3. *pro eo quod LXX transtulerunt* dei nostri, *Marc. Lucasque dixerunt* eius) al ... D 34^{mg} *του θεου υμων*, item *dei nostri* a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ mt go syr$^{p\,mg}$ in$^{cdd\,2}$, item *ante deum nostrum* Ir$^{int\,187\,bis}$. Praeterea c haec addita habet (:: e Lc 3, 5 sq et Es 40, 4 sqq): *omnis vallis replebitur, et omnis mons et collis humiliabitur, et omnia prava erunt recta et aspera in planitiem: et videbitur gloria domini, et videbit omnis caro salutare dei nostri, quoniam deus locutus est. Vox dicentis: Clama. Et dixit: Quid clamabo? omnis caro fenum et omnis gloria eius sicut flos feni: aruit fenum et flos cecidit; verbum autem domini manet in aeternum.*

4. *εγενετο*: ℵ* *και* (^{c}om) *εγεν.*, cop^{wi} et^{cod} *εγ. δε* | B *ιωανησ* | *ο βαπτιζων* cum ℵBLΔ 33. p$^{parh\,scr}$ cop ... ς Ln Ti om ὁ cum ADPΓΠ unc^{9} al fere omn (it vg *baptizans*), sed D 28. it (exc f) vg syr^{sch} (non item cop syr^{p} arm aeth go) Eus$^{dem\,431}$ Cyr$^{hr\,42}$ post *ε. τ. ερημ.* pon | *και κηρυσσ.* cum ℵADLPΔ unc^{11} al pler it vg cop syr^{utr} etc ... B 33. 73. 102. om *και*

5 καὶ ἐξεπορεύετο πρὸσ αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱερο-
σολυμεῖται πάντεσ, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰσ ἁμαρτίασ αὐτῶν. 6 καὶ ἦν ὁ Ἰωάννησ
ἐνδεδυμένοσ τρίχασ καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν
αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδασ καὶ μέλι ἄγριον. 7 4.1 καὶ ἐκήρυσσεν
λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερόσ μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ
Act 13,25 κύψασ λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 ἐγὼ ἐβάπτισα

5. εξεπορευετο cum ℵABDG^suppl KMPUΔΠ al pl a c (*veniebat*) f ff2· vg (et. am fu ing emm. san) cop^schw syr^utr al Or^4,129 Eus^dem 431 ... Gb″ -ρευοντο cum EFHLSVΓ al plus^50 b ff1· g1· q harl* taur go cop^wi et dz Thphyl | ἡ: HM al aliq om | οι: D c^scr om (syr^p mg gr και οι ιεροσολυμιται) | ιεροσολυμειται cum ℵAB*DΔ 69. 124., item Γ al -μῆται ... ς Ln Ti -μιται cum B²LPΠ unc^9 al pler | παντεσ h. l. cum ℵBDLΔ 28. 33. 102. a b l q (al^vid; c ff2· syr^sch ante οι ιεροσολ.) vg cop arm arr perss Or^4,130 (item^lib 4, 126 et 127) Eus^dem 431 ... ς post εβαπτιζ. cum APΓΠ unc^9 al pler syr^p go (aeth), item 13. 124. 346. 2^pe 8^pe ... 11. 32. 69. 108. 126. f sl^cdd 2 plane om | και εβαπτ. (et. ℵ^c): ℵ* 69. a om και | υπ αυτου ante εν τω ιορδ. ποτ. cum ℵBL 33. 102. it (exc a) vg arm Or^4,130 (et 126) Eus^dem ... ς Ln post ιορδ. ποτ. (:: ut Mt) cum ADPΓΔΠ unc^9 al pler a syr^p go | εν τω (D*·om) ιορδ.: b d g2· *in iordanen* | ποταμω cum ℵABLPΓΔΠ unc^9 al omn^vid f g1·2· ff1· vg cop syr^utr al Or 4,130 ... D a b c ff2· mt (Or^4,127) Eus^dem om

6. και ην cum ℵBL 33. b d ff1· g1· (et 2· vid) q vg (et. am fu san ing taur etc) cop^wi et cod ... ς ην δε cum ADPΓΔΠ unc^9 al pler a c f ff2· mt cop^sch et dz syr^utr arm aeth go :: cf Mt | ο ιωανν. (B -ανησ) cum ℵBLPΓ unc^7 1. 69. al plus^60 syr^p (c *iohannes ipse*) ... ς Ln om ὁ cum ADHSΔΠ 33. al sat mu | τριχασ: D^gr δερρην, a *pellem* | καμηλου (D* -μελου): G^suppl al^3scr καμιλου | και ζωνην usq οσφ. αυτου: D a b ff2· (non item c f ff1· g1·2· q) mt om | εσθων cum ℵBL*Δ 33. ... ς Ln εσθιων cum ADL²PΓΠ unc^9 al omn fere | a totum v. 6 post v. 8 ponit

7. εκηρυσσ. (Γ εκεκραγεν) λεγων: D a ελεγεν αυτοισ | ερχεται etc: D sic: εγω μεν υμασ βαπτιζω εν υδατι· ερχεται δε οπισω μου ο ισχυροτεροσ μου, ου ουκ ειμι ικανοσ λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου, και αυτοσ υμασ βαπτιζει (d *baptizavit*) εν πνευματι αγιω, item a ff2· *ego quidem vos baptizavi in aqua* (ff2· *baptizo vos in aquam*); *venit* (ff2· *veniet*) *autem post me* (ff2· om *aut. po. me*) *fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius: ipse vos baptizavit in spiritu sancto.* | ισχυροτεροσ (et. Or^4,131 et 134): A x^scr ισχυροσ | οπισω μου (et. Or^4,134 τα μαρκου κατανοησωμεν, οσ ανεγραψε κηρυσσοντα τον ιω. ταυτα μεν ειρηκεναι κατα το· ερχεται ο ισχυροτεροσ μου οπισω μου): B 102. Or^4,131 om μου, Δ p^parh scr ff2· om οπ. μου | κυψασ (c^scr κυμψ.) (Or^4,132· 134 et 135 μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκ. κ. ιωανν. ειρημενον. Item Aug^cons 2,26: *De calceamentis ergo hoc a Lc distat quod addidit* procumbens.): D (vide ante) 28. 256. 2^pe

ὑμᾶσ ὕδατι, αὐτὸσ δὲ βαπτίσει ὑμᾶσ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 9 5.1 Καὶ 9—11 Mt 3, 13-17
ἐγένετο ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ ἦλθεν Ἰησοῦσ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆσ Lc 3, 21 s Io 1, 29 ss
Γαλιλαίασ καὶ ἐβαπτίσθη εἰσ τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10 καὶ
εὐθὺσ ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατοσ εἶδεν σχιζομένουσ τοὺσ οὐρανοὺσ

a b c ff2· g1· mt (non item f ff1· g2· vg) Amb om | *των υποδηματων* (Or 4,136 *ετι περι των υποδηματων των παρα τοισ τρισιν ουτωσ ονομασθεντων ευαγγελισταισ διαλαβωμεν, συγκρινοντεσ εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικωσ ονομασθεντι*) : L al pauc syrp *του υποδηματοσ*. (Clem679 *ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ τον ιμαντα του υποδημ. λυσαι κυριου* propter *αξιοσ* a Ioh pendere videtur; item Basbapt632 *οτι ουκ ειμι ικαν. λυσαι τον ιμαντ. του υποδημ.* satis libere afferuntur.)

8. *εγω* sine *μεν* (prob Schu) cum ℵBL 33. 69. 102. 124. b c ff1· g1·2· vg cop syrsch arm persw Or4,132 Augcons 2,26 ... ς add *μεν*, Ln [*μ.*] cum ADPΓΔΠ unc9 al pler a f ff2· mt syrp aeth go :: ut Mc et Lc | *εβαπτισα υμ.* (69. al pauc a *υμ. εβαπτ.*) et. Or4,132: D al pauc b c f ff1· g1· mt *υμασ βαπτιζω* (b c f ff1· g1· mt *baptizo vos*) | *υδατι* (:: ita Lc) cum ℵBΠΔ 16. 33. 56. 58. 258. al3pe vg (et. am fu ing san al) Or4,132 Aug cons ... ς Ln *εν υδατι* (:: ut Mt et Iô) cum ADLPΓΠ unc8 it gat mm mt cop. Praeterea a add *in paenitentiam*. Contra Or4,133 *μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το εισ μετανοιαν*. | *βαπτισει υμασ*: ℵ*(supplc) b om *υμασ* ... D (totum textum ad v. 7 exscripsimus) 69. (om *δε*) a ff2· (utrumq vide ad v. 7) *υμ. βαπτ.* (sed Dgr *-ιζει*) | *εν πνευμ.* cum ℵADHP ΓΔΠ unc8 33. al pler it (exc b) gat mm mt cop Or4,132 ... Ln [*εν*] *πν.*, Ti om *εν* (:: accommodatum ad *υδατι*, Mt *εν υδ.* et *εν πν.*) cum BL b vg (Augcons intxt, non item com) | *αγιω* (et. Or4,132; Augcons 2,26 *de baptismo autem hoc ab utroque* [*distat*], *quia non dixit* et igni, *sed tantum* in spiritu sancto): P al7 syrp c.* add *και πυρι*

9. *και εγεν.* cum ℵADLPΓΔΠ unc8 (G deficit usq v. 13) al omn fere itpler vg al pler Or4,150, item ff2· mt copwi etcod *εγ. δε* ... B om *και*, hinc Ln [*και*], a om *κ. εγεν.* | *εκειναισ* (h. l. et. Or4,150): DΔ 48ev b f ff1·2· g1· (non a c) vg (exc mt) post *ημεραισ* pon | *ις* cum ℵABLPΠ unc7 al pl Or4,150 ... DMΓΔ 13. 28. 69. al plus35 *ο ις* (Schu: „ex Mci usu recte, cf 11, 22 varr“) | *απο*: F *εισ*. Similiter pparh scr alevgst fere10 *εισ την γαλιλαιαν* | *ναζαρετ* (ita etiam ς Gb Sz) cum ℵBLΓΔ 33. 69** al pl a b d f (Or4,150), item AP *-ρατ* ... ςe Ti *ναζαρεθ* cum DgrEFHKMUVΠ 1. 69* 124. 262. 346. al pl c vg (et. am fu ing etc) cop go | *εισ τον* (D* *την*) *ιορδ. υπ. ιωαννου* (B *-ανου*) cum ℵBDL 13. 33. 69. 102. 124. al10 fere a b ff1·2· g1·2· (l om *υπ. ιω.*) am fu ing tol sax cop syrsch Or4,150, item 1. 28. 131. 209. *εν τω ιορδ. υπ. ιω.* ... ς *υπο ιω. εισ τ. ιορδ.* cum AΡΓΔΠ unc8 al pler c f vged (item emm al) syrp arm aeth go

10. *ευθυσ* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln *ευθεωσ* (M al *-εοσ*) cum APΓΠ unc8 al omn fere ... D a b om | *εκ* (Gb'') cum ℵBDL 13. 28. 33. 69. 124. al10 go arm (item it vg *de aqua*) ... ς *απο* cum AΡΓΔΠ unc8 al pler (:: ut Mt) | *αναβ. εκ τ. υδατοσ*: copwi etcod *veniens sursum in aqua* | *ειδεν* c. ℵBDEF HKMUΓΠ al pl ... ALPVΔ al mu *ιδεν* | *σχιζομενουσ*: D *ηνυγμενουσ* (it vg

καὶ τὸ πνεῦμα ὡσ περιστερὰν καταβαῖνον εἰσ αὐτόν. 11 καὶ φωνὴ
2 Pe 1, 17 ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
12 s Mt 4, 1 ss Lc 4, 1 ss 12 $^{6.2}$ Καὶ εὐθὺσ τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰσ τὴν ἔρημον.
13 καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρασ πειραζόμενοσ ὑπὸ
τοῦ σατανᾶ, $^{7.6}$ καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

apertos vel *aperiri*) :: e Mt et Lc | ωσ cum ℵABDLΓΔΠ unc^{7} al pl (et. syr$^{p\,mg\,gr}$) ... ς (= Gb Sz) ωσει cum MP al mu^{vid} (:: cf 11 pp) | καταβαινον (D* al -νων) cum ABDLPΓΔΠ unc rell al pler a c f syr^{utr} cop^{schw} arm go ... ℵ (Δ spatium habet verbis κ. με. aptum) 33. 262. al^{10} b ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop^{wi} et^{cod} aeth add και μενον (:: deest Mc et Lc, tamen ex Ioh ortum vdtr) | εισ αυτον cum BD 13. 69. 124. al pauc a (*in eum*; item g$^{1.}$ *et manentem in ipsum*) ... ς επ αυτον (:: ut Mt Lc Io) cum ℵALPΓΔΠ unc^{8} al pler; f *super eum*, ff$^{2.}$ *super illum* (add *et manentem*: vide Blanch., ap Sab. add etiam *in ipso*); item (praemisso *et manentem*) b ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *in ipso* (b *eo*)

11. φωνη cum ℵ*D ff$^{2.}$ mt ... ς Ln Ti add εγενετο cum ℵ^{c}ABLP unc^{11} al fere omn it^{pl} (sed b *de caelo facta est*) vg cop syr^{utr} al; item a *venit vox*, f *vox venit*; 28. 2^{pe} g$^{1.}$ ηκουσθη post ουρ. (:: Mt και ιδου φω. ε. τ. ουρ. λεγουσα, Lc και φωνην εξ ουρ. γενεσθαι) | εν σοι (Gb') cum ℵBD^{gr} LPΔ 1. 13. 22. 33. 69. al plus^{25} a c ff$^{2.}$ (et. ff$^{1.}$ ut^{vid}) g$^{2.}$ l vg cop^{schw} syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm^{zoh} aeth go ... ς εν ω cum AΓΠ unc^{8} al pl b d (*in quem complacui*) g$^{1.}$ (f *qui mihi bene complacuisti*) :: ita Mt, εν σοι et. Lc; cf et. evg. Ebion. ad Mt 3, 17 | ευδοκησα cum ℵABD*KLMUΠ al pl ... D^{2}EFHVΓΔ al pm ηυδοκ.

12. ευθυσ cum ℵBE^{2}FHLMSUVΓΔΠ^{mg} al pl... Ln ευθεωσ cum ADE*KM^{mg}Π* al plus^{50} | το πνευμα: D add το αγιον | αυτον εκβαλλει cum ℵABL unc^{10} arm go ... DΔ 33. 69. 124. (ante το πν.) 346. al pauc (it vg al) εκβ. αυτ.

13. εν τ. ερ. sine εκει cum ℵABDL 13. 33. 102. 346. al pauc it vg cop aeth go Or^{4,161} Eus$^{dem\,433}$ ... ς (= Gb) εκει εν τ. ερημ. (defendit Schu) cum EFHMSUVΓΔΠ^{2} al pler syr^{utr} arm ... KΠ* 1. 69. 124. 131. 209. al^{15} fere arm (a *Et protinus spiritus duxit illum in deserto per XL dies* etc) εκει omissis εν τ. ερ. | τεσσερακ. (-ε- cum AB*LΔΠ^{2}; ς Ln -α- cum B^{2}ΓΠ* unc^{8} al certe pler; ℵD $\overline{μ}$) ημερ. cum ℵBL 33. 102. a b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop aeth Or^{4,161} Eus$^{dem\,433}$ (praemissis Mt^{i} verbis ανηχθη εισ την ερημ. πειρασθηναι υπο του διαβολου pergit cum Mc και ην εν τη ερ. τεσσ. ημερ. κ. τεσσ. νυκτασ πειραζομ. υπο τ. σατ. και ην, ωσ ο ευαγγελιστησ μαρτυρει, μετα των θηριων) ... ς Ln ημερ. τεσσ. (:: ut Mt et Lc) cum ADΓΔΠ unc^{8} al pler (sed 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 2^{pe} praem επι) c syr^{utr} arm go. Praeterea LM 13. 33. 102. 346. al$^{3\,scr}$ c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l vg cop syr$^{p\,mg}$ aeth arr Or^{4,161} ed (non item$^{cod\,bodl}$ et^{al}) Eus^{dem} add και τεσσαρακ. (L -ε-) νυκτασ (M 13. 346. al syr$^{p\,mg}$ νυκτ. τεσσ.) :: e Mt | πειραζομενοσ: D^{gr} και πειραζ. (d it vg *et temptabatur*) | οι (et. Or): AM 33. al^{15} fere om :: cf Mt

14 [8.4] Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ 14 s Mt 4, 12. 17 Lc 4, 14 s
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, [9.6] κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, 15 ὅτι
πεπλήρωται ὁ καιρὸσ καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε
καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
16 Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ εἶδεν 16—20 Mt 4, 18—22
Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνοσ ἀμφιβάλλοντασ ἐν τῇ
θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖσ. 17 [10.2] καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ·

14. *μετα δε* cum ℵALΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} b d f ff$^{1\cdot}$ (ff$^{2\cdot}$ nil nisi *postquam*) g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg (*postquam autem, sed postquam*) syr^{utr} cop^{dz} arm aeth go Or ^{4,161} Eus$^{hist\,3,24}$ ... Ln Ti *και μετα* cum BD^{gr} a (c *et factum est postquam*) cop^{edd} | *τον* cum ℵBDG^{2}KLMΔΠ al pl Or^{4,161} (et ^{170}) Eus$^{hist\,3,24\,cdd}$ ... AEFG*HSUVΓ al^{50} fere Eus^{ed} om | *ο ις* cum ℵBDGLΔ al sat mu Or ^{4,161} ... Ti *ις* cum AV^{2}ΓΠ unc^6 al^{40} fere Eus^{hist} ... V* al pauc om | *γαλιλαιαν*: L add *διδασκων και* | *του θεου* (Gb'') cum ℵBL 1. 28. 33. 69. 209. al^5 fere b c ff$^{2\cdot}$ mt cop arm syr$^{p\,ed}$ Or^{4,161} et ^{170} ... ς praem *τησ βασιλειασ*, Ln [*τ. βα.*] cum ADΓΔΠ unc^9 al pler a f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg syr^{sch} et p ^{cod} aeth go (:: cf Mt 4, 23. 9, 35)

15. *οτι* cum ℵ* c mt Or^{4,161} (citat *και ην εν τη ερημω* usq *πιστευ. τω ευαγγ.*) ... Gb'' Ti praem *λεγων* cum ℵ^{a}ADEFGHSUVΓ al^{30} fere f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ go, item ς Ln *και λεγων* cum BKLMΔΠ al pl a b ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg cop syr^{utr} al | *πεπληρωτ. ο καιροσ*: D a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (non f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg) mt *πεπληρωνται οι καιροι* | *εν* (a d g$^{1\cdot}$ fu *in evglio*, c ff$^{2\cdot}$ *in evglium*): 36^{ev} o^{scr} Or^{4,161} om, item (*evangelio*) b f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg

16. *και παραγων* (Gb'') cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. al pauc (al^2 *παρ. δε*) it vg cop arm syr$^{p\,mg}$ (notat tantum *παραγ.* pro *περιπ.*) go ... ς *περιπατων δε* (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc^9 al pler syr^{sch} (*και περιπ.*) et p ^{txt} | *ειδεν* cum ℵ*ABDEFGHUΓΔΠ^2 al pl ... ℵ^{c}KLMVΠ* al mu *ιδεν* | *σιμωνα*: D 28. 69. 124. 346. *τον σιμ.* | *σιμωνοσ* cum ℵBLM 102. z^{scr} al a cop arm; item AE^{2}Δ 1. 69. al^{20} fere *του σιμωνοσ* (ita Gb'' Ln); item E*FHKSUVΠ al plus^{120} syr^p go sl *αυτου του σιμωνοσ* (ita Sz) ... ς *αυτου* cum DGΓ 33. al vix mu it^{pler} vg syr^{sch} aeth | *αμφιβαλλοντασ* (A* -*τεσ*, K -*αλοντασ*) cum ℵABDE*FGHKLSUVΔΠ* al^{40} fere ... ς (= Gb Sz, sed Gb') *βαλλοντασ* (:: ut Mt) cum E^{2}MΓΠ^2 al pl arm | *εν τη θαλ.* cum ℵBL 33. aeth^{vid} ... ς Ln praem *αμφιβληστρον* cum AΓΔΠ unc^9 al pler b ff$^{2\cdot}$ (uterque *retiam*) cop syr^p go, item 1. al^{10} fere *αμφιβληστρα* (sed minusc mu -*στρα* vel -*στρον* ante *αμφιβ.* vel *βαλλ.*), item D 13. 28. 69. 124. 346. al praem *τα δικτυα*, item *retia* (a *retias*) a c f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg syr^{sch} arm al (:: in Mt *βαλλ. αμφιβλ.* non fluct) | *εν τη θαλασση*: K* (sed ipse$^{*\,corr}$ *εν τη*) 13. 28. 69. al^{10} fere *εισ την θαλασσαν* (K -*σση*, mutavit igitur *εισ την* antequam scripsisset *θαλ.*) | *αλεεισ* h. l. cum AB*L^{corr}(inter *ε* et *ε* erasum est *ε*? *η*? *ι*?)Δ (C hiat), item v. 17 cum ℵAB*CLΔ (similiter in Lc ℵ*ACLQ; in Mt vero B* bis *αλειεισ*, ℵ*C [sed A hiat] *αλεεισ*) ... ς Ln Ti *αλιεισ* (D v. 16. *αλειεισ*) cum ℵB^{2}DΓΠ unc^9 al omn^{vid}, item v. 17. cum B^{2}DΓΠ unc^9 al omn^{vid} (icant scr *αλιεισ*)

δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶσ γενέσθαι ἁλεεῖσ ἀνθρώπων.
18 καὶ εὐθὺσ ἀφέντεσ τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 $^{11.6}$ καὶ
προβὰσ ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺσ ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντασ τὰ δίκτυα.
20 καὶ εὐθὺσ ἐκάλεσεν αὐτούσ· καὶ ἀφέντεσ τὸν πατέρα αὐτῶν
Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
21 s Lc 4, 31 s Mt 7, 28 s 21 $^{12.8}$ *Καὶ εἰσπορεύονται εἰσ Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺσ τοῖσ*
σάββασιν ἐδίδασκεν εἰσ τὴν συναγωγήν. 22 $^{13.2}$ καὶ ἐξεπλήσσοντο

17. *γενεσθαι*: 1. 13. 28. 69. 118. 209. al^{10} b syr^{sch} aeth perss om :: ut Mt | *αλεεισ* et ς Ln Ti *αλιεισ* : vide ad v. 16

18. *ευθυσ* cum ℵL 33. ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABCD unc^{12} al pler | *τα δικτ.* (Gb″) cum ℵBCL al^{10} ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg cop arm ... ς Ti *τ. δι. αυτων* cum AΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1\cdot}$ syr^{utr} aeth go ... D a b c ff$^{2\cdot}$ *παντα* | *ηκολουθησαν* (it vg *secuti sunt*): B *ηκολουθουν*

19. *προβασ* (D* *προσβασ*) sine *εκειθ.* (Gb″ prob Schu) cum BDL 1. 28. 118. 124. 131. 209. 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ cop syr^{sch} arr pers^{p} ... ς add *εκειθεν*, Ln [*εκ.*] cum ℵ*(sed omisso *ολιγον*) ACΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg syr^{p} arm aeth go, item ℵ^{c} 33. post *ολιγον* :: Mt *προβ. εκειθεν* sine *ολιγ.* | *ειδεν* cum BDEFGHUΓΠ* al pl ... ℵACKLMVΔΠ^{2} al mu *ιδεν* | Γ *ζεβεδδαιου* et v. sq *ζεβεδδαιον*, ut solet | *τα δικτ.* cum ℵABC*DLΔΠ^{2} unc^{6} al pl it vg cop al ... C^{2}KMΓΠ* al plus^{30} syr^{sch} et^{p} c.* aeth al add *αυτων* :: ut Mt

20. *ευθυσ* cum ℵBL 13. 28. 33. 346. ... ς Ln *ευθεωσ* cum ACDΓ(Δ)Π unc^{9} al pler; sed Δ 124. al (item 346?) c ff$^{2\cdot}$ syr^{sch} arm transpon ante *αφεντεσ* (:: ut Mt); 13. 69. al utroque loco (et. 69. sec loc *ευθυσ*), 433. b aeth neutro habent | *απηλθ. οπ. αυτου*: D *ηκολουθησαν αυτω*, item it vg *secuti sunt eum*, item cop^{wi} et^{dz}

21. *εισπορευονται* (d ff$^{1\cdot2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ vg *ingrediuntur*; et. Or^{4,170}): 1. 6. 22. 71* 131. al pauc *εισπορευεται* (Or^{4,161} *και εισπορευομενοσ εισ καφ. και ευθεωσ* etc; c *et ingrediens cum eis sabb. in synag. Capharnaum docebat populum*; e *et ingredientes Caph. continuo intravit sabbatis in synagoga et docebat eos*) ... D^{gr} 33. 61. *εισεπορευοντο* (61. *διεπορ.*), a f *ingressi sunt*, b *introierunt*, item go *iverunt* | *καφαρν.* cum ℵBDΔ 33. 69. it vg cop go Or^{4,160} et ^{170} ... ς *καπερν.* cum ACLΓΠ unc^{9} al pler syrr al | *ευθυσ* (aeth om) cum ℵL 1. 28. 33. 131. Or^{4,170} ... ς Ln Ti *ευθεωσ* cum ABC DΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,161} | *τοισ σαββ.* cum ℵABDL unc^{11} al pler Or^{bis} ... CG 433. al pauc *εν τ. σ.* | *εδιδασκεν* (et. ℵ^{c}; *-αξεν, D it^{pler} vg syr^{p} c.* arm aeth go add *αυτουσ*, item c *populum*) post *σαββ.* cum ℵL 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} al Or^{4,161} et ^{170}; item post *ευθ.* C cop^{wi} et^{dz} (et^{schw} *in sabb. ingressus docebat in synag.*) syr^{sch} ... ς Ln post *συναγωγ.* (Δ add *αυτων*) cum ABDΓΔΠ unc^{9} al pler it vg rell pler | *εισ την* (ς^{e} om cum minusc pauc) *συναγωγ.* (Δ syr^{sch} add *αυτων*) sine *εισελθων* cum ℵCLΔ 28. 69. 346. 2^{pe} al^{5} cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} Or^{bis} ... ς (Gb^{oo}) Ln praem *εισελθων* (al^{2} *ελθων*, item go) cum ABDΓΠ unc^{9} al

ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

23 14.8 Καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν Lc 4, 32—37
πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοί,
Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἴδαμέν σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος
τοῦ θεοῦ. 25 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· φιμώθητι καὶ

pler it (sed vide antea c) vg cop^schw (ex cod [1]) syr^p arm aeth go (:: ab εισελθων intruso verborum singulorum tam multiplex transpositio pendebat)

22. αυτους: E* αυτοις, al pauc b q om | και ουχ: D^gr* b c d e om και | οι γραμμ. cum ℵABDLΓΠ unc^8 al pler b e ff^1.2. g^1. q vg cop arm go ... Ln add [αυτων] cum CMΔ 33. al^15 fere c f g^2. syr^utr aeth (e g^2. add *et farisaei*)

23. ευθυς cum ℵBL 1. 33. 131. 209. cop Or^4,170 ... ς Ln om cum ACDΓΔΠ unc^9 al pler it vg syr^utr arm aeth go | ην: C Or post συνα. αυτων pon :: ut Lc | αυτων cum ℵABCΓΔΠ unc^9 al fere omn f ff^1. g^2. q vg cop^schw syr^utr arm go Or ... DL 72. b c e ff^2. g^1. cop^wi (item^dz sed *synagogis*) om (evgstaria mu των ιουδαιων) | ανεκραξεν (et. Or): D ενεκραξεν, al pauc εκραξ.

24. λεγων sine εα cum ℵ*BD 102. 157. 2^pe it vg cop syr^sch aeth arr perss ... ς (Gb^0) Ti add εα (:: ut Lc) cum ℵ^cACLΓΔΠ unc^9 al pler syr^p arm go Or^4,170 Eus^ter (nullo quidem nomine addito: dem^272 εα τι ημιν και σοι υιε τ. θεου; ηλθες προ καιρου βασανισαι ημας; οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θε. et^ps 555 οι δαιμονες εν τοις εναγγ. - εβοων λεγοντες· εα τι ημ. κ. σοι ιυ ναζαρηνε; οιδαμ. σε τις ει, ο αγ. τ. θε. et^ps 600 εα τι ημ. κ. σοι υιε τ. θεου; οιδαμ. σε τις ει, ο αγ. τ. θε.) Cyr^ador 185 | σοι (ℵCDEGKLMUΠ etc): ABΓΔ al συ, cuiusmodi non rara in cdd antiquissimis nostris | απολε. ημας (ς ς^e Ln ημας;): C cat^oxon et Vict^ant ημ. απολ. | οιδαμεν cum ℵLΔ cop arm aeth Or^4,170. 389 et^int 2,138 Eus quater (vide ante^ter; accedit^ps 279 οι δαιμονες - εβοων λεγοντες· οιδαμεν σε τις ει, ο αγ. τ. θε. Id ipsum quod quater οιδαμεν habet, Mcum indicat non Lcam) Bas^eunom 269 Cyr^hr 146 Chr^1,334. 892 et^2,287 et^10,305 Cyr^ador 185 Ir^int 234 Tert^prax 26 (contra ubi Lc citat, adv. Mcion. 4,7, *scio qui sis, sanctus dei* habet) Hil^ps 59 et^ps 67 (pri loco „cui daemones clamant: *scimus quia tu sanctus dei es*", altero „daemones clamant: *Scimus qui sis, sanctus dei*") Aug^ioh Paulin^ambr (:: hi pp praeter Or et Cyr quaeritur utrum Lucae an Marci scripturam afferant. Quum autem οιδαμεν in Mc tantum ab antiquissimis cdd et interpretibus nec non ab Origene auctoritatem habeat, in Lc vero οιδα certissimum sit, discedente solo Armeno interprete, dubitare vix licet quin quae adscripsimus patrum testimonia in Marcum valeant.) ... ς Ln οιδα (:: ut Lc) cum ABCDΓΠ unc^9 al omn^vid it vg syr^utr al catt

25. ο ις (D 142* b g^1. om) absque λεγων cum ℵ*A* Dam^par 554 ed ... ς Ln Ti add λεγων (:: ut Lc nec fluct) cum ℵ^aA^2BCDL unc rell minusc omn ^vid it vg (it^pl vg *dicens*, b e *et dixit*, c *dixitque ei*) syr^utr cop al Or^4,170

ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 *καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρ-*
τον καὶ φωνῆσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 *καὶ ἐθαμ-*
βήθησαν ἅπαντες, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺς λέγοντας· τί ἐστιν
τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκα-
θάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. 28 *καὶ ἐξῆλθεν ἡ*
ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας.

Dam^{cod} | *εξ αυτου* (D 8^{pe} it exc f vg *εκ* [8^{pe} *απο*] *του ανθρωπου*, vide post *ab* et *de*): HL 33. 433. al^{15} fere Dam$^{par\ 554\ ed}$ *απ*, item *ab* (*ab homine*) c f g$^{1.}$ (b d e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q *de homine*) :: ut Lc (ad quem et. referendus Or$^{int\ 2,333}$). Praeterea D 8^{pe} b c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q gat mm aeth go add *πνευμα* (8^{pe} *το πν. το*) *ακαθαρτον* :: cf 5,8.

26. *και σπαραξαν* etc: D e ff$^{2.}$ *και εξηλθεν το πνευμα το ακαθαρτον* (e om *ακαθ.*) *και σπαραξασ αυτον* (ff$^{2.}$ *σπαρ. αυτ.* post *εξηλθεν* pon) *και κραξασ φωνη μεγαλη εξηλθεν απ αυτου* | *το πνευμ. το ακαθαρτον*: B 102. om *το πνευμα* | *φωνησαν* cum ℵBL 33. Or^{4,170} Dam$^{par\ 554\ cod}$ ... ς Ln *κραξαν* (:: ut 9, 26) cum AC(D)ΓΔΠ unc^{9} al pler | *εξ* cum ℵABLΓΠ unc^{8} al pler arm go Or ... Gb'' Ln *απ* cum C(D)MΔ 33. al^{10} fere Dam par (et. cod)

27. *εθαμβηθησαν*: D Or^{4,170} *εθαμβησαν* | *απαντεσ* cum ℵBL(U?) 157. 433. al pauc Or ... ς Ln *παντεσ* cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler | *συνζητ.* cum ℵABCDGLΔ ... ς *συζητ.* cum EFHKMSUVΓΠ al certe pler | *αυτουσ* cum ℵB b e ff$^{2.}$ q (hi Latini pro *ωστ. συνζ. αυτ. λεγοντασ et conquirebant* [e *exquir.*]) ... Ln Ti *προσ εαυτουσ* cum ACDΓΔΠ unc^{7} al^{90} fere; item ς *πρ. αὑτουσ* cum GLS al mu^{vid}, item c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} al (:: Lc *συνελαλουν πρ. αλληλ. λεγοντεσ*) | *λεγοντασ* cum ℵBDE^{2}FGHK LSUVΓΔ* al pl ... ACE*MΔ^{2} 13. 33. 238. 346. 48^{ev} al^{15} fere *λεγοντεσ* | *τι εστιν τουτο* (et. f g$^{1.}$ vg^{ed} am fu emm ing san taur tol): D 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ q om | *διδαχη καινη* (b c e ff$^{2.}$ om) *κατ εξουσιαν·* (*κατ εξουσ.* ita coniunxi cum L al, item b *quaenam esset doctrina ista cum potestate*, c *quaenam esset haec doctrina in potestate*, q *quae esset doctr. ista nova cum potestate*, e *quaenam esset doctr. haec inpotentabilis*, ff$^{2.}$ *quaenam esset haec doctr. potestatis*: Ln *καινη· κ. εξουσιαν*) *και* cum ℵBL 33. 102., item addito *αυτη* post *καινη* 1. 118. 131. 205. 206. 209. 2^{pe*} (om *τισ η* ante *διδ.* etiam cop arm aeth) ... ς *τισ η διδαχη η καινη αυτη* (A *τισ η καινη αυτη διδ.*, al *η καινη* et *αυτη* vel transpon vel om); *οτι κατ εξουσιαν και* cum (A)CΓΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ (om *και*) g$^{2.}$ vg syr^{sch} (om *οτι*) et^{p} go (*τισ η* et. b c e ff$^{2.}$ q sed omissis *τι εστ. του.*, vide supra; *οτι και* etc et. cop arm aeth) ... D *τισ η διδαχ. εκεινη η καινη αυτη η εξουσια οτι και* (d *quaenam est doctrina ista nova haec potestas quia et*) ... Gb' „fortasse" *τισ η διδ. η καινη; κατ εξουσιαν και* | *πνευμασι* cum ℵBLMUΠ: ACEKΓΔ *-σιν* | Ln *και υπακουουσιν αυτω;*

28. *και εξηλθ.* cum ℵBCDLMΔ 33. y^{scr} al^{10} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *εξηλθ. δε* cum AΓΠ unc^{8} al pler f syr^{p} arm go | *ευθυσ* (et. ℵ^{c}): ℵ* 1. 28. 33. 131. 435. v$^{cant\ scr}$ b c e ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ *et processit iterum in omnem etc*) q cop^{wi} et^{dz} arm aeth om | *πανταχου* (ℵ^{c}L *-χη*) cum ℵ^{c}BCL 69.

29 $^{15.2}$ *Καὶ εὐθὺσ ἐκ τῆσ συναγωγῆσ ἐξελθόντεσ ἦλθον εἰσ* 29–34 Lc 4, 38–41
τὴν οἰκίαν Σίμωνοσ καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Mt 8, 14–16
30 *ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνοσ κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺσ λέ-*
γουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆσ. 31 *καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρα-*
τήσασ τῆσ χειρόσ· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετόσ, καὶ διηκόνει
αὐτοῖσ. 32 *Ὀψίασ δὲ γενομένησ, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιοσ, ἔφερον πρὸσ*
αὐτὸν πάντασ τοὺσ κακῶσ ἔχοντασ καὶ τοὺσ δαιμονιζομένουσ·
33 *καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλισ ἐπισυνηγμένη πρὸσ τὴν θύραν.* 34 *καὶ*

---

124. b e q cop ... ς Ln om cum ℵ*ADΓΔΠ unc^9 al pler c f ff$^{1\cdot 2}$ g$^{1\cdot 2}$ vg syr^{utr} arm go | *τησ γαλιλαιασ* (ℵ^c): ℵ* *τ. ιουδαιασ*, 28. *του ιορδανου*, s^{scr*} *εκεινην*

29. *ευθυσ* cum ℵBLΔ 1. 28. 33. 69. 118** 131. 209. 346. ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΠ unc^9 al pler ... D c e ff^{2} g^{1} syr^{sch} aeth om | *εξελθοντεσ ηλθον* (L *ηλθαν*, FΔ al^{10} fere *εισηλθον*) cum ℵACLΓΔΠ unc^9 al pler vg cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ go ... B 1. 22. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{10} f g^{1} (*et egressus de syna.*) gat mm syr$^{p\ cod\ mg}$ arm aeth *εξελθων ηλθεν*: ita Gb' Ln; item D b c e q *εξελθων δε* (b q add *ευθ.*) *εκ τησ συναγωγησ ηλθεν*, ff^{2} *et egressus autem de syna. Iesus venit* (et. c et evglstar add *Iesus, ο* $\overline{ισ}$), ff^{1} l mt tol *egrediens – venerunt* | BD *ιωανου*

30. *η δε πενθ.* (LMΔ 1. 69. al^{25} fere add *του*) *σιμ. κατεκειτο*: D it (exc f) vg *κατεκειτο δε η πενθ. σιμ.* | *ευθυσ* cum ℵBDL 33. 69. 346. al pauc ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΔΠ unc^9 al pler ... b c ff^{2} g^{1} q (non item e f ff^{1} g^{2} l vg) syr^{sch} aeth arr pers^{p} om

31. *ηγειρ. αυτ. κρατησασ τ. χειροσ*: D (b f q) *εκτεινασ την χειρα κρατησασ ηγειρ. αυτην*, b q *extendens* (in utroq praecedit *ille autem venit et*) *manum adprehendit eam et levavit*, f *adpraehensa manu eius elevabit eam* | *τ. χειροσ* absque *αυτησ* cum ℵBL item (vide ante) D b q ... ς *τ. χ. αυτησ* cum ACΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} it^{pler} vg cop syr^{utr} al | *ο πυρετοσ* absque additam cum ℵBCL 1. 28. 33. 102. 118. 131. 209. e cop arm ... ς Ln Ti add *ευθεωσ* (:: videbatur hac in re aptissimum, hinc vel h. l. vel alio intulerunt quod vel maxime ex mente Mci existimari debebat) cum AΓΔΠ unc^9 al pler syr^{p} aeth go, item b q praem; item D c f ff^{2} g$^{1\cdot 2}$ (et. ff^{1} l ut^{vid}) vg syr^{sch} ante *αφηκεν* add, item 253. ante *διηκονει*. Praeterea 16. syr^{p} c.* aeth ante *και διηκ.* add (:: e Mt) *και ηγερθη*

32. *εδυ* cum ℵACLΓΔΠ unc^8 (H deficit) al fere omn ... Ln *εδυσεν* cum BD 28. | *εφερον*: D *–ροσαν* | *κακωσ εχοντασ* (ab his verbis ℵ* transiluit ad *κακωσ εχοντ.* v. 34; suppl^{c}): D b c e ff^{2} g^{1} q add *νοσοισ* (it^6 post *ποι.* pon) *ποικιλαισ* (:: ut Lc, vide et. v. 34). Post *δαιμονιζομ.* b add *et eiciebat daemonia ab eis*, e *et eiciebat illa ab illis*

33. *και ην – επισυνηγμ.* cum ℵBCDL 7. 33. 102. 36^{ev} 48^{ev} y^{scr} z^{scr} 3^{pe} b e l q vg cop^{schw} Aug ... ς *και – επισυνηγμ. ην* (69. 124. 346. 2^{pe} al pauc *ην συνηγμενη*, g^{2} *erat congregata*, c f ff^{2} g^{1} *conveniebat*) cum AΔΠ unc^7 al pler c f ff^{2} g$^{1\cdot 2}$ cop^{wi} syr^{utr} arm aeth go ... ΓΓ om *ην* |

ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαι-μόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, 16.9 *καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.*

35–39 Lc 4, 42–44 35 17.8 *Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο.* 36 *καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,* 37 *καὶ εὗρον αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ*

ολη η πολ. cum ℵBCDL 33. 102. 48^{ev} al it vg ... ς *η πολ. ολη* cum AΓΔΠ unc^8 al pler cop syr^{utr} go al | *πρ. την θυραν* (D c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q add *αυτου*): U al pauc *πρ. τη θυρα*, 28. 124. 2^{pe} *πρ. τας θυρας*

34. D totum versum sic habet: *και εθεραπευσεν αυτους, και τους δαιμονια εχοντας εξεβαλεν αυτα απ αυτων, και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον· και εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις, και δαιμονια πολλα εξεβαλεν* | *ποικ. νοσοις*: ℵ* (a *κακως εχοντας* v. 32 ad *κακ. εχοντ.* v. 34 transiliens) L om | *και δαιμ. πολλ. εξεβαλεν* (*eiecit* c e; ℵ al$^{3\,scr}$ a f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *εξεβαλλεν*, *eiciebat*): ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *et qui daemonia habebant* (ff$^{2.}$ add *et*) *eiiciebat illa ab eis* | *λαλειν τα δαιμ.* cum ℵACLΓΔΠ unc^8 al fere omn f cop syr^{utr} al ... B *τα δαιμ. λαλειν* ... D (vide ante) it (exc f) vg aeth *αυτα λαλ.* (am fu ing *loqui ea*) | *ηδεισαν αυτον* cum ℵAD(vide ante)EFKSUVΓΔΘ^{f}Π al pl a b c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr^{sch} go Vict^{ant} (in catena: *ο αυτος* [*λουκ.*] *επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν, οτι ηδεισ. αυτον ειναι τον* $\overline{χν}$· *το δε τελευταιον μαρκος ουκ εχει*) ... ℵ^{c}BCGLM 1. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 238. 262. 346. 435. al plus^{60} ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l mt sax cop aeth arm syr^p c.* *ηδεισ. αυτον* (c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l post $\overline{χν}$ pon; Cyr$^{ador\,185}$ ex Lc) $\overline{χν}$ (ℵ^{c}CGM al mu *τον* $\overline{χν}$) *ειναι* : : e Lc

35. *εννυχα* (Gb') cum ℵBCDLΘ^f 1. 28. 33. 131. 209. al plus^{12} ... ς *-χον* cum AΓΔΠ unc^8 al pler (al pauc *-χιον*) Or^{1,216} | *αναστας*: D^{gr} 226. a c om | *και απηλθεν* cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^8 al pler a c (*exiens inde abiit*) f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ cop syr^p (syr^{sch} *antevertit et surrexit et abiit*) arm aeth go Or^{1,216} ... B 28. 56. 102. 235. 2^{pe} ff$^{2.}$ g$^{1.}$ cop^{wi} et^{dz} om (b d e q om *εξηλθ. και*). Praeterea c^{3}FGV al^{30} fere catt add *ο* $\overline{ις}$ (mt post *εξηλθ.* add) | *εις*: D add *τον* | *κακει* cum ℵBCLΓΔΘ^{f}Π unc^8 al pler Or catt ... Ln *και εκει* cum AD al pauc | *προσηυχετο* (d *orabat*): D^{gr} *προσηυξετο*

36. *κατεδιωξεν* cum ℵBMU 28. 40. y^{scr} al^{10} fere ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg (et. *δ*) cop ... ς Ln Ti *κατεδιωξαν* cum ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^6 al pler a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syr^{utr} al | *σιμων* cum ℵBL 33. 102. al^4 ... ς Ln Ti *ο σιμ.* cum ACΓΔΘ^f unc^8 al pler catt ... KΠ 1. 28. 69. 124. 209. al plus^{15} *ο τε σιμ.* (D* *τε σιμ.*, D^2 d *τοτε σιμ.*) | *οι* (B* om) *μετ αυτου*: Δ add *ησαν* (it vg *qui – erant*)

37. *και ευρον* (*invenerunt*) *αυτ. και λεγουσ.* (*dicunt*) cum ℵBL e cop^{cod} aeth ... ς Ln *και ευροντες αυτον λεγ.* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^9 al pler; D *και οτε ευρον αυτ. λεγ.*, a d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *et cum invenissent* (ff$^{1.}$ mt *vidissent*) *cum dixerunt* (ita it^7 vg, etiam cop^{cod} syr^{sch} go al, sed q syr^p *dicunt*), item syr^{utr} (*cum invenissent*) cop^{edd} arm go ... b c nil

ὅτι πάντεσ ζητοῦσίν σε. 38 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰσ
τὰσ ἐχομένασ κωμοπόλεισ, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰσ τοῦτο γὰρ ἐξῆλ-
θον. 39 καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰσ τὰσ συναγωγὰσ αὐτῶν εἰσ ὅλην
τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.

40 $^{18.2}$ Καὶ ἔρχεται πρὸσ αὐτὸν λεπρόσ, παρακαλῶν αὐτὸν 40–45 Lc 5, 12–16 Mt 8, 1–4
καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλησ δύνασαί με καθαρί-
σαι. 41 καὶ σπλαγχνισθεὶσ ἐκτείνασ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ

---

nisi *dicentes* | ζητουσ. σε cum ℵBCDLΔ 1. 33. al vix mu b c e ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q (sed b c e *quaerunt* [c *quaerebant*] *te omnes*) vg arm catt^{txt} ... Gb″ Ln σε ζητ. cum AΓΘ^{f}Π unc^{8} 22. 124. 131. 262. 346. al^{100} fere (69. om σε) a f go Vict^{ant}

38. αυτοισ: add ο ις | αγωμεν: ℵ αγομεν | αλλαχου cum ℵBC*L 33. cop arm aeth arr ... ς Ln om cum AC^{3}DΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al fere omn it vg syr utr go | εχομενασ (B^{bentl} -να): D εγγυσ, it vg al *proximos* | κωμοπολεισ (Δ κωμο και πολ., δ *vicos et civitates*): D it vg syr^{sch} go κωμασ και εισ τασ πολεισ | κακει cum ℵDLΘ^{f} al mu^{vid} ... Gb Sz και εκει cum ABCΓΔΠ unc^{7} (et S?) al^{100} fere | κηρυξω: M* cop -ξωμεν | γαρ: C add και | εξηλθον (Gb′ Schu „recte apud Mc“) cum ℵBCL 33. ... ς Ln εξεληλυθα cum ADΓΠ unc^{8} al pl ... ΔΘ^{f} (ελεληλυθα) 28. 40. 69. 124. 262. 346. al plus^{50} εληλυθα (Gb′), item *veni* it vg cop^{wi} et^{dz} arm syr et syr$^{p\ mg}$ go

39. ηλθεν cum ℵBL cop aeth ... ς Ln Ti ην (:: ut Lc) cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} arm go | κηρυσσων (et. ℵ^{c}): ℵ* -σσιν | εισ τασ συναγωγασ cum ℵABCDKLΔΘ^{f}Π 1. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 238. 346. 435. al plus^{15} ... ς εν ταισ συναγωγαισ cum EFGMSUVΓ al longe pl (item it vg al) | εκβαλλων: G al pauc εκβαλων

40. παρακαλων (it vg *deprecans*, et. d): D ερωτων | και γονυπετ. cum ℵL 1. 209. 300. 2^{pe} al^{8} fere arm (item e *et genibus volutans*, q *et adgeniculans se*, f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ vg *et genu flexo*) ... ς Ti κ. γον. αυτον (al^{10} αυτω) cum ACΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler syr^{p} (et syr^{sch} ante κ. παρακαλ.) cop aeth arm ... Ln om plane cum BDGΓ 102. 124. al^{6} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ | λεγων cum ℵ*B 69* e cop^{wi} et^{dz} ... ς Ln Ti και λεγ. cum ℵ^{c}ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al fere omn vv pler | αυτω: D(Γ?) it^{pler} (non e) am emm fu ing tol gat mm mt om | οτι cum ℵAΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler (sed Θ^{f} post θελησ add κυριε) a syr^{p} go, item B κυριε οτι ... CL c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ mm mt cop^{wi} et^{cod} arm aeth al κυριε pro οτι ... D 28. 69. 71. 238. b f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ l q vg syr sch plane om :: cf Mc et Lc ubi κυριε sine οτι | θελησ: D(Π*^{vid}) -λεισ (d e *volueris*, it^{pler} vg *vis*) | δυνασαι cum ℵACDLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... B δυνη

41. και cum ℵBD 102. a b e ff$^{2.}$ cop^{wi} et^{dz} ... ς Ti ο δε ις cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al omn fere c f g$^{2.}$ vg cop^{schw} syr^{utr} arm go, item L q aeth σπλ. δε ο ις | σπλαγχν.: D a ff$^{2.}$ οργισθεισ ... b g$^{1.}$ om | χειρα: Δ* al pauc -ραν | αυτου ηψατο cum ℵBL 435. (al^{vid}), item αυτου ηψατ. αυτου D 7^{pe}, item it^{pler} vg *extendens* (ita a c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q; f g$^{2.}$ vg *extendit*) *manum suam et tangens* (ita a ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg; c f *et tetigit*) *eum*; c nil nisi

λέγει· θέλω, καθαρίσθητι. 42 καὶ εὐθὺσ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ
λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. 43 καὶ ἐμβριμησάμενοσ αὐτῷ εὐθὺσ ἐξέ-
βαλεν αὐτόν, 44 καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃσ, ἀλλὰ
Lev 14, 2 ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ
σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆσ εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 45 [19. 10] ὁ δὲ
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε
μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰσ πόλιν φανερῶσ εἰσελθεῖν, ἀλλ᾽ ἔξω ἐπ᾽
ἐρήμοισ τόποισ ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸσ αὐτὸν πάντοθεν.

---

extendens manum suam; b vero *ext. manum* (pergens *ei dixit*) ... ς *ηψατο αυτου* (:: ut Mc et Lc lectione non fluctuante) cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler | *και λεγει* (pro his 69. 124. 346. 2^{pe} *λεγων*) sine *αυτω* cum ℵ 1. 209. c ff^{2} (vide etiam supra b) syr^{sch} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABCDLΓΔΘ^{f}Π unc rell al pler it^{pl} vg syr^{p} cop al (:: Mc *ειπων*, Lc *λεγων*, quod qui huic loco intulerunt non om *αυτω*)

42. *και* sine additam cum ℵBDL 16. 69. 102. 2^{pe} a b c e ff^{2} g^{1} cop syr^{sch} ar^{p} pers^{p} ... ς (Gb^{0}) add *ειποντοσ αυτου* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al longe pler f g^{2} l q vg syr^{p} arm aeth go | *ευθυσ* (b c om) cum ℵBL 33. 164. ... ς Ln *ευθεωσ* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al longe pler | *απηλθ. απ αυτ. η λεπρ.* cum ℵBDEGLMSUVΓ al pler it vg cop^{cod} syr^{sch} arm ... AKΘ^{f}Π al plus^{10} syr^{p} *απηλθ. η λε. απ αυτ.*, item omisso *απ* Δ al pauc (aeth), c cop go *η λε. απηλθ. απ αυτ.* | *εκαθερισθη* cum AB*CGLΔΘ^{f}Π* 1. y^{scr} p$^{parh\,scr}$ al pauc ... ς Ln *εκαθαρισθη* cum ℵB^{2}DEKMSUVΓΠ^{2} al pler. Totum vers. M ipsa prid manu suppletum in margine habet.

43. *ευθυσ* cum ℵBDL 33. 164. ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler, idque AKΠ al pauc arm post *εξεβ. αυτ.* pon ... al pauc syr^{sch} aeth om (b c om *και εκαθερ.* usque *εξεβαλ. αυτον*, item e *εκαθερ.* usque *ευθυσ*)

44. *μηδεν* cum BCEGKMSUVΓΘ^{f}Π al pler syr^{p} arm go ... Ln om cum ℵAD LΔ 33. 69. 124. 238. al^{15} fere it vg syr^{sch} cop aeth catt et Vict^{ant} Thphyl :: ut Mt et Lc | *αλλα* cum ℵABCDEGKLUΔΘ^{f}Π al pm ... ς *αλλ* cum MΓ(SV?) 1. al pl^{vid} | *σεαυτ. δειξον*: D it vg *δειξ. σεαυτ.* | *τ. ιερει*: 33. 69. al pauc ff^{1} l vg *τ. αρχιερει* (g^{2} gat *principibus sacerdotum*, ff^{2} *sacerdotibus*) | *προσενεγκε*: CLΘ^{f} al mu *-γκαι* | *ἅ*: C* aeth *καθωσ*, 33. *καθα* | *μωυσησ* cum ℵBDKVΔΘ^{f}Π al sat mu ... ς *μωσησ* cum ACEGLM SUΓ al longe pl. Praeterea cf ad 8, 4 et alibi | *αυτοισ*: A*^{vid} *αυτω*

45. *πολλα* (238. post *διαφη.*): D it vg om | *αυτον δυνασθ.* cum ABCLΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler ... ℵ al pauc *δυν. αυτ.* ... D k^{scr} om *αυτον* | *εισ πο. φανερ. εισελθ.* cum ℵCL 28. 33. 124. 2^{pe} 8^{pe} al aliq cop ... D vg syr^{sch} *φαν. εισελθ. εισ πολιν* ... ς Ln Ti *φαν. εισ πο. εισελθ.* cum ABΓΔ Θ^{f}Π unc^{7} al pler it am fu ing (al) syr^{p} arm go | *αλλ* cum ℵBEGKLSUV ΓΘ^{f}Π al longe pl ... Ln Ti *αλλα* cum ACDMΔ al mu | *επ* cum ℵBLΔ 28. 124. al pauc ... ς Ln *εν* cum ACDΓΘ^{f}Π unc^{7} al pler | B 102. om *ην*, b c om *ην και*, hinc Ln [*ην*] | *παντοθεν* (et. Gb″ Sz) c. ℵABCDKLMSΔΘ^{f}Π 1. 33. 118. 131. 157. 209. 238. al plus^{20} ... ς *πανταχοθεν* (Schu: „nusquam in N. T“.) cum EGUVΓ al longe pl

II.

1 $^{20.1}$ *Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰσ Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκού-* 1—12 Mt 9, 1—8 Lc 5, 17—26
σθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. 2 *καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι*
χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸσ τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖσ τὸν λόγον.
3 *καὶ ἔρχονται φέροντεσ πρὸσ αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ*
τεσσάρων. 4 *καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον,*
ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντεσ χαλῶσι τὸν

II. 1. *εισελθων* (c^{scr} *ελθ.*) *παλιν* cum ℵBD^{gr}L 28. 33. 124. 2^{pe} b^{scr} c^{scr} a (*cum introisset iterum*) c (*cum venisset* omisso *παλ.*) cop arm aeth ... Gb″ Sz Ln *εισηλθεν παλιν* cum ACEKMUVΔΘ^{f}Π al^{100} fere e (*venit iterum*) syr^{p} go, item FGΓ al^{15} fere syr^{sch} *εισηλθ. ο ις παλιν* ... ς *παλ. εισηλθεν* cum minusc aliq b d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ q vg (b q *venit*, rell vg *intravit*) ... s *εισηλθεν* omisso *παλιν* (om et. evglistaria) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ 33. 69^{*vid} it (exc q) vg go (cf et. ad Mt 4, 13. Mc 1, 21 et alibi) ... ς *καπερναουμ* cum ACLΓΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn q syr^{utr} al | *ηκουσθη* (a *cognitum est*, it^{pler} vg *auditum est*) cum ℵBL 28. 33. 124. 2^{pe} a c cop arm aeth ... ς *και ηκουσθη*, Ln [*και*] *ηκ.* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler it^{pl} vg syr^{utr} go | *εν οικω* cum ℵBDL 33. 67. cop, item *in domo* (et e *domi*) it^{pler} vg ... ς Ti *εισ οικον* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler g$^{1.}$ *in domum*

2. *και* pr cum ℵBL 33. 102. b g$^{2.}$ l vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθ.*] cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al fere omn a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q syr^{p} go | *πολλοι*: 1. 131. 209. *οχλοι πολλ.* | *ωστε*-*πρ. την θυραν* (U^{2} *πρ. τη θυρα*): a d f ff$^{2.}$ q *ita* (a *in tantum*) *ut iam* (f om) *non posset capere* (f ff$^{2.}$ *non caperet*, q *non caperent*) *usque ad ianuam*; b *ita ut iam nec ad ianuam caperet*, g$^{2.}$ vg *ita ut non caperet* (emm *caperent*, g$^{2.}$ gat mm add *domus*) *neque ad ianuam*; e *ita ut non caperet domus*; c *ita ut non caperet introitus ianuae* | *αυτοισ*: D b c ff$^{2.}$ q *προσ αυτουσ* | *τον λογον*: 225. om; D om *τον*

3. *φεροντ. πρ. αυτ. παραλυτ.* cum ℵBL 33. 346. g$^{1.}$ l am fu ing mt tol (cop *adduxerunt ei paral.*) ... Ln *πρ. αυτ. φεροντεσ* (c e f vide post) *παραλυτ.* cum C*DG 1. 69. 124. 131. 209. al^{10} fere a b c e f ff$^{2.}$ vg^{ed} syr^{utr} arm ... ς *πρ. αυτ. παραλ. φεροντ.* c. AC^{3}ΓΔΘ^{f}Π unc^{6} al pler aeth go (g$^{2.}$ om *πρ. αυτ.*) | *αιρομ. υπο* (L *απο*, Δ *επι*, y^{scr} *παρα*) *τεσσαρων* (ℵ δ̄): f *inter quatuor* (*portantes in grabato paral. inter quatuor*); b *in grabatto*, item c (*in lecto*) e (*in grabatto*) ante *παραλυτ.*

4. *προσενεγκαι* (33. -*γκειν*) cum ℵBL 33. 63. 72^{mg} 253. 48^{ev} f l vg (et. δ) cop syr^{p} aeth arr pers^{p} ... ς Ln Ti *προσεγγισαι* cum ACDΓΔΘ^{f}Π unc^{7} al pler (al^{6} *εγγισαι*) it^{pl} (a c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *accedere non possent*, b *non poss. acc.*) syr^{sch} arm go | *αυτω* (K^{2}Π al pauc ante *προσεγγ.*): DK* al pauc it^{pler} cop^{wi} et^{dz} arm^{cdd} om | *δια* (a *propter*) *τον οχλον*: D *απο του οχλου*, it^{pler} vg *prae turba* (-*bam* e, b *multitudine*) | *οπου ην*: DΔ al^{10} fere it (exc b) mt syr^{sch} arm aeth go add *ο ις* | *εξορυξαντεσ*: D it^{pler} (non f l nec vg) syr^{sch} aeth om | *χαλωσι* cum ℵBCDEKLMUΓΠ

κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸσ κατέκειτο. 5 *καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ*
τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ
ἁμαρτίαι. 6 *ἦσαν δέ τινεσ τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ*
διαλογιζόμενοι ἐν ταῖσ καρδίαισ αὐτῶν· 7 *τί οὗτοσ οὕτωσ λαλεῖ;*
βλασφημεῖ· τίσ δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίασ εἰ μὴ εἷσ ὁ θεόσ; 8 *καὶ*
εὐθὺσ ἐπιγνοὺσ ὁ Ἰησοῦσ τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτωσ διαλογί-
ζονται ἐν ἑαυτοῖσ, λέγει αὐτοῖσ· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖσ

---

etc ... ΑΔΘ^{f} etc *χαλωσιν* | *κραβαττον* cum ACDEGHLMUΓΔΘ^{f}Π(FV certe vv. 9. 11. 12.) al pm, item B*(sed^{mai} *κραββαττον*)K al mu *κραβατον*, a e am ing al *grabattum*, c d f g$^{1.}$ ff$^{2.}$ al vg^{ed} et$^{cdd\,mu}$ *grabatum* (item infra q), ℵ *κραβακτον* ... ς *κραββατον* cum B^{2}V (hoc certe versu) al pl b q (hoc versu, non item infra) | *οπου* (Gb') cum ℵBDL, item (*ubi*) a g$^{1.}$ ... ς Ti *εφ ω* cum ACEGHKMSUVΔΘ^{f}Π al pler, item it^{pl} vg cop syr^{utr} arm aeth go; item Γ al pauc *εφ ο*, 13. 33. 69. al *εφ ου*, al *εφ ον* | D *ην* (*erat*) *ο παραλ. κατακειμενοσ* (*iacens*)

5. *και ιδων* cum ℵBCL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} e cop aeth (:: nec aliter Mt et Lc) ... ς Ln Ti *ιδ. δε* cum ADΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go | *τεκνον*: ℵ* cop *τεκν. μου*, C *θαρσει τεκν.* | *αφιενται* cum B 28. 33. (item ℵ v. 9), Δ *αφιονται*, item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e g$^{1.}$ ff$^{1.2.}$ vg syr^{utr} go (Or$^{int\,3,377}$ *fili, dimittuntur tibi pecc. tua* propter *fili* ex Mc vdtr) ... ς Ti *αφεωνται* (G 69. al mu *-εονται*) cum ℵACDLΓΘ^{f}Π unc^{8} al pler, item *remissa* vel *dim. sunt* b f q | *σου αι αμαρτ.* cum ℵBD^{gr}GLΔ 1. 33. 69. 102. al^{10} fere; item C*Θ^{f} al pauc b e ff$^{1.2.}$ am fu ing emm mt *σοι αι αμαρτιαι* ... ς *σοι αι αμ. σου*, Ln *σοι αι αμ.* [*σου*] cum AC^{3}EHKM^{2}SUVΓΠ al pler a c d f q vg^{ed} (Or$^{int\,3,377}$ vide supra), item M* 28. 346. al^{10} *σου αι αμαρτ. σου*

6. *γραμμ.*: syr^{sch} pers^{p} add *et Pharisaeorum* | *αυτων*: D al pauc it^{pler} (non f q nec vg) cop^{dz} add *λεγοντεσ* (c e ff$^{2.}$ *et dicentes*)

7. *τι*: B p^{scr} *οτι* | *ουτωσ* (H *-τοσ*) cum ℵBDEGHLMUΓΔΠ^{2} al sat mu ... ς *ουτω* cum ACKΠ* al pl ... al^{20} fere syr^{sch} pers^{p} om (item it^{mu} libere) | *λαλει βλασφημει* cum ℵBDL a f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ vg (c *loquitur blasphemans*; b q nil nisi *hic blasphemat*, *quid iste blasfemat* pro *τι ουτοσ* etc) cop cod ... ς *λαλει βλασφημιασ* (Δ *-μασ*); c. ACΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed al pauc *-μιαν*) e (*loquitur blasfemia*) cop^{edd} syr arm aeth go :: ut Lc lectione non fluctuante | D* *τασ αμαρτιασ* | *εισ* (a *unus*, it^{rell} vg *solus*): D^{gr} om

8. *ευθυσ* cum ℵBL 33. ... ς *ευθεωσ* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} al pler ... D 28. 64. 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f g$^{2.}$ vg) syr^{sch} arm aeth (non item syr^{p} cop go) om :: ut Mt et Lc | *ο ι̅ς̅*: K* y^{scr} al om | *αυτου* (et. f g$^{1.}$ vg cop^{schw} ex cdd^{2} syr^{utr} arm aeth go; g$^{2.}$ gat *sancto* pro *αυτου*): D 258. a b c e ff$^{2.}$ q cop^{wi} om | *οτι ουτωσ* cum ℵACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn fere f g$^{2.}$ vg cop syr^{p} (syr^{sch} *quid*) arm aeth go (b c e ff$^{2.}$ q *quid*) ... Ln om *ουτωσ* cum B 102., item (*quod cogitarent*) a g$^{1.}$ | *διαλογιζ.* cum ℵBDGL 1. al it vg cop syr^{sch} arm aeth ... Gb Sz Ti praem *αυτοι* cum ACΓΔΘ^{f}Π unc^{8} 13. 22. 33. 69. al plus^{150} syr^{p} go sl | *εν εαυτοισ*: L al^{2} *εν αυτοισ* | *λεγει* cum ℵBL 33. e f g$^{2.}$ vg ... ς Ln *ειπεν* cum ACDΓΔΘ^{f}Π

καρδίαις ὑμῶν; 9 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ·
ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν
σου καὶ ὕπαγε; 10 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, λέγει τῷ παραλυτικῷ·
11 σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν
σου. 12 καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμ-

unc^{9} al fere omn a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q :: ut Mt et Lc | *αυτοισ*: B 102. ff$^{2.}$ om | *ταυτα*: L 275* om

9. *τω παραλυτικω*: D *τ. παραλυτω*, 33. a c om | D hoc ordine: *ειπ. τω παραλ. εγειρε αρ. τ. κραβ. σου και υπαγ. εισ τ. οικ. σου η ειπειν αφαιωντ. σοι αι αμ.* | *αφιενται* c. ℵB 28. 2^{pe} item *remittuntur* vel *dimittuntur* a c e f g$^{1.2.}$ ff$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} go … ς Ti *αφεωνται* (69. al *-εονται*) c. ACDLΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn b (*remissa sunt*) (Eus$^{ps\,660}$ *εχεισ τον παραλυτον – ηκουσε γαρ· αφεωνται σοι αι αμ. σου, και· αρον τ. κραββ. σου* quorsum spectet non liquet) | *σου αι αμαρτ.* cum ℵBEFGHKLMUVΠ al^{130} fere … ς Ln *σοι αι αμαρτ.* cum ACDSΓΔΘ^{f} al vix mu, item *tibi peccata* e g$^{1.}$ vg, b *peccata tua* … al pauc a c f q mt cop syr^{utr} arm aeth go *σοι αι αμ. σου* (*tibi peccata tua*), 247. 258. al *σου αι αμ. σου* | *εγειρε* cum ℵACDEFGHKMSVΓΠ 1. 33. 69. 124. 157. al^{50} fere … ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum UW^{c}ΔΘ^{f} al pl … BL 28. *εγειρου* | *και αρον* cum ℵABW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler a d g$^{1.}$ (g$^{2.}$ *surg. et amb. et tolle gra. tu.*) am mt emm go cod syr^{p} aeth go … Gb Sz Ti om *και* cum CD^{gr}L 1. 33. 209. al plus^{10} f l vg (et. fu ing) syr^{sch} cop^{edd} arm … al^{2} b c e om *και αρ. τ. κρ. σου* | *κραβαττον* cum A(B*?)CDEF^{2}GHKLMUVW^{c}ΓΔΠ al pm, ℵ *κραβακτον*, B*F* al mu *κραβατον* (sed B^{*mai} *κραββαττον*) … ς *κραββατον* cum B^{2} al sat mu. De Latinis vide supra. | *τον κρ. σου* cum ℵABCDKL MΠ* al^{30} fere (item it vg etc) … ς Ti *σου τ. κρα.* cum EFGHSUVW^{c}ΓΔΠ^{2} al pl | *υπαγε* c. ℵLW^{c}Δ go^{vid}, item D 33. a ff$^{2.}$ g$^{2.}$ arm *υπαγε εισ τον οικον σου* (g$^{2.}$ om *σου*) … ς Ln Ti *περιπατει* cum ABCΓΠ unc^{9} al omn fere b c e f g$^{1.}$ q vg cop syr^{utr} aeth :: ut Mt et Lc

10. *ειδητε* (it vg *sciatis*): ACL al *ιδητε* | E *εχη* | *επι τ. γ. αφιεν. αμαρτ.* cum ℵCDHLMW^{c}ΔΘ^{f} al plus^{60} it (exc b q qui om *επ. τ. γησ*) vg cop syr^{sch} arm go … ς (= Gb Sz) Ti *αφιεν. επι τ. γ. αμαρτ.* cum AEFGK SUVΓΠ 1. 69. al sat mu syr^{p} … B 142. 157. *αφιεν. αμαρτ. επι τ. γ.*

11. *εγειρε* cum ℵABCDEFGHMSVΓΘ^{f}Π al^{40} fere … ς (= Gb Sz) *εγειραι* cum LUW^{c}Δ al sat mu … K *εγειρον* | *αρον* cum ℵBCD^{gr}LΓ 13. 28. 33. al^{10} fere a b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ l q cop syr^{sch} arm Ephr^{τκς} … ς (= Gb Sz) *και αρον*, Ln [*κ.*] *αρ.* cum AW^{c}ΔΘ^{f}Π unc^{9} al pler c d g$^{2.}$ mt syr^{p} aeth (go *sumeque*) | *κραβαττ.* cum ℵA(B*?)CDEFGHKLMUVW^{c}ΓΔΘ^{f}Π al pm (de Latinis vide ad v. 4); B* al mu *κραβατον* … ς *κραββατον* c. B^{2} al pl

12. *ηγερθη και ευθυσ* (C *-εωσ*) cum ℵBC*L 33. cop^{cod} arm … ς Ln *ηγερθη ευθεωσ και* cum AC^{3}W^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} syr^{utr} aeth go, item D al^{2} a f g$^{1.}$ l vg (a *et ille confestim surgens*; f *et statim ille surrexit*) cop^{edd} … b c e ff$^{2.}$ q om *ευθυσ* | *κραβαττον*: ut v. 11. Praeterea HL 33. al^{4} c cop syr^{sch} go add *αυτου* | *εμπροσθεν* cum ℵBL 187^{mg} … ς Ln Ti *εναντιον* cum ACDW^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler … Θ^{f} 28. 33. al pauc *ενωπιον*

προσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν
λέγοντας ὅτι οὕτως οὐδέποτε εἴδαμεν.
13–17 Mt 9, 9–13 Lc 5, 27–32 13 $^{21.2}$ *Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ*
ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14 *καὶ παράγων*
εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ
λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ.
15 $^{22.2}$ *καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ*
πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ 16 *καὶ*

(:: ut Lc) | *παντας*: A –*τες* | *λεγοντας* cum ℵACLW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al omn^{vid} it (exc b) vg cop syr^{utr} etc … D *και λεγειν* … B b om, hinc Ln [*λεγοντ.*] | *ουτως ουδεποτ.* cum ℵBDL 244. arm (e *sic numquam taliter*, b *taliter non talia*) … ς Ln *ουδεπ. ουτ.* cum ACW^{c}ΓΔΘ^{f}Π unc^{9} al fere omn a c f ff$^{2.}$ q (item rell ut vdtr) vg syr^{utr} | *ειδαμεν* cum CD … ς *ειδομεν* cum ℵ^{c}BLW^{c}Γ unc^{6} al pl, item AKMVΠ al mu *ιδομεν* … b *viderant* … ℵ* *εφανη εν τω ισραηλ* :: cf Mt 9, 33

13. *εξηλθεν* (ℵ^{c}): ℵ* *εξηλθον* | *παλιν* (13. 69. 346. ff$^{2.}$ praem o $\overline{ις}$): D^{gr} 13. vg^{cod} ap Gb cop^{cod} arr om | *εις* cum ℵ* … ς Ln Ti *παρα* cum ℵ^{c}ABCDLΓΔΠ unc^{9} al omn fere (69* *επι*); it^{pler} vg *ad mare* (quod et *παρα* et *εις* reddit), f *iuxta mare*, b *secus mare* (:: cf ad 7, 31. 3, 7) | *ο οχλος*: D* om o | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* *αυτους*

14. *παραγων*: FGHΓ 13. 262. al plus^{30} (et evglstaria) add o $\overline{ις}$ | *ειδεν* cum ℵBDEFGHU al pl … ACKLMVW^{c}ΓΔΠ al mu *ιδεν* | *λευειν* cum ℵ^{c}BE* LM al pauc, item ς Ln *λευϊν* cum CE^{2}FGHSUV 124^{mg} (*εν αλλοις· λευϊν*) al sat mu, item *Levin* f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ am fu ing emm gat mm mt … ℵ* *λευει*, AKΓΔΠ 33. al^{40} fere vg^{ed} *λευϊ*, item go cop syr^{utr} arm aeth … D 13. 69. 124^{txt} schol$^{237.238.}$ al cdd Origenis^{vid} a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *ιακωβον* (Or ^{1,376} *εστω δε και ο λεβης τελωνης ακολουθησας τω* $\overline{ιυ}$, *αλλ ουτιγε του αριθμου των απ. αυτου ην, ει μη κατα τινα των αντιγραφων του κατα μαρκ. ευαγγελιου*: hinc ipse potius *ιακωβον* videtur legisse) | *ηκολουθησεν*: C* 1. 258. *ηκολουθει* :: ut Mt Lc

15. *γινεται* cum ℵBL 33. 2^{pe} … ς Ln *εγενετο* (:: ut Mt) cum ACDΓΔΠ unc^{9} al pler (item it vg etc) | *κατακεισθαι αυτον* cum ℵBL 13. 33. 69. 102. 124. 2^{pe} cop^{wi} et^{dz} (*et fuit accumbens*) … ς Ln Ti *εν τω καταχ. αυτ.* c. ACW^{c}ΓΠ unc^{9} al pler, item *cum discumberet* f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg, *discumbente illo* q, item cop^{schw} syr^{utr} etc, Δ *εν τω κατακλιθηναι* … D a b c e ff$^{2.}$ *κατακειμενων αυτων* (6$^{pe\ sem}$ -*νου* -*του*) :: vdtr haec omnia ad Mt accommodata | *αυτου*: b c om | *και πολλοι*: D 1. 28. 113. al^{5} om *και*, item (sed vide ante) it vg syr^{sch} | *συνανεκειντο*: AC* praem *ελθοντες* :: e Mt | *πολλοι και*: D b f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (similiter arm) *πολλοι οι και*, item *multi qui* (omisso *και*) a c e ff$^{2.}$ q mt | *ηκολουθουν* cum ℵBLW^{c}Δ ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg (et ff$^{2.}$ *secuti erant*) … ς Ln Ti -*θησαν* cum ACD ΓΠ unc^{9} al pler a b c e f q syr^{utr} al

16. *και* (cum ℵL 33. b, BΔ cop om) *γραμματ. των φαρισ.* (ita certe cop^{cod};

γραμματεῖσ τῶν Φαρισαίων. καὶ ἰδόντεσ ὅτι ἤσθιεν μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· ὅτι μετὰ
τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; 17 [23.2] καὶ ἀκού-
σασ ὁ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντεσ ἰατροῦ
ἀλλ' οἱ κακῶσ ἔχοντεσ· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίουσ ἀλλὰ ἁμαρ-
τωλούσ.

---

cop^{edd} et^{dz} οι γραμμ. κ. οι φαρ.) και ιδοντεσ (b *et viderunt - dicebant* male omisso *et*) c. ℵBLΔ 33. b cop^{cod}, item w^{c} videtur, sed inter και et των φαρισαιων scripta perierunt ... ς Ln Ti και οι γραμματεισ και οι φαρισαιοι (3p^{e} add οι, 124. των φαρισαιων pro κ. οι φ.) ιδοντεσ (Ln [και] ιδοντ.) cum ACΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg (f q vg *et scribae et Phar. videntes*, a c ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ *scribae autem et Phar. videntes* [a *cum vidissent*; ff$^{2.}$ *viderunt* sequente *et diceb.*]; e *scribae autem et farisaei dicebant* omissis ιδοντεσ etc) syr^{utr} arm go; item D (praegressis οι και ηκολουθησαν αυτω) και οι γρ. και οι φαρ. και ειδαν (sequente και ελεγον): quo modo confirmat singulorum coniunctionem quam ex ℵB etc edidimus | οτι ησθιεν cum ℵDL et (*quia manducaret*, c *quia manducabat*) c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ vg cop^{cod} syr^{p} aeth, item (ita Ln) B 33. 2p^{e} οτι εσθιει, et (*quia manducat*) b d ff$^{2.}$ syr^{sch} cop^{edd} et^{dz} ... ς Ti αυτον εσθιοντα (A αυτον μετα - εσθιοντ. ελεγον) cum ACw^{c}ΓΔΠ unc^{9} al pler a f q go | τελω. και αμαρτ. cum ℵACL^{corr*}w^{c}ΓΔΠ unc^{9} al fere omn f ff$^{2.}$ vg^{ed} et emm ing al sax syr^{utr} cop^{edd} arm go ... Ln Ti αμαρτ. και (B^{2}D 33. add των) τελωνων cum BDL 33. 2p^{e} a b c ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q am mt tol cop^{cod} aeth (:: vide paullo post; utroque loco idem scripsisse Mc videtur) ... 28. 69. 53^{ev} syr^{hr} om κ. αμαρτωλ. | οτι cum BL 33. 102. 108. 246* ... ς Ln τι οτι cum ACΓΔΠ unc^{9} al pler (Schu „τι οτι non dixit Mc, sed Lc saepe") ... ℵD δια τι (:: idem οτι interrogativum infra 9, 11 et 28; cf et. Barn^{7} et^{8} et^{10}) | τελω. κ. (B add των) αμαρτ. cum ℵABCLΓΔΠ unc^{8} (U nil nisi τελω.) al omn^{vid} it (exc a) vg cop syr^{utr} arm go ... Ln Ti αμαρτ. κ. των (Ti om) τελω. cum D a aeth (B ex errore huc tractus vdtr) | εσθιει και πινει (G εσθιειτε κ. πινειτε, 124. syr^{hr} arm^{zoh} εσθιετε κ. πινετε :: ut Lc) cum ACEF(G)HK LMSUVΓΔΠ al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l q vg syr^{utr} cop (ante μετα pon) arm^{cdd} aeth (εσθι. μετ. τ. αμ. κ. τ. τε. και πινει) go Aug$^{cons\,2,61}$ (allato textu et Mt^{i} et Mc^{i} addit: ,,praetermissum est ergo a Mt quod iste addidit, *et bibit*") ... ℵBD 102. 235. 271. a b e ff$^{2.}$ om και πινει (:: ut Mt), hinc Ln [κ. πι.]. Praeterea ℵCLΔ 69. al plus^{10} c f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ l (non item a b e ff$^{2.}$ q) vg (et. am ing al, sed non emm erl iac al) cop aeth arr perss sax (non item syr^{utr} go) add (sed c aeth ante εσθιει, c ante μετα, cop^{cod} εσθ. κ. πι. ο διδ. υμ. μετα etc.) ο διδασκαλοσ υμων :: e Mt

17. αυτοισ: D 1. 209. a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q (non item e f g$^{2.}$ vg) om | ου: BΔ οτι ου | ιατρου (Π του ιατρ.): a b q ιατρων (uti ℵ in Mt), habent enim: *non egent fortes* (a *sani*) *medicos* | αλλ cum ℵACDLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... B^{ben} αλλα | ουκ cum ℵABDΓΔΠ unc^{9} al pler a b e ff$^{1.}$ g$^{1.}$ q cop^{cod} syr^{utr} arm aeth go ... CL al plus^{5} c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg cop^{edd} ου γαρ :: ut Mt | αλλα (K 1. al pauc αλλ) αμαρτ. cum ℵABDKLΔΠ al plus^{40} b c f ff$^{2.}$

18—22 Mt 9, 14–17 Lc 5, 33—39

18 *Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύ-*
οντεσ. καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου
καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ
νηστεύουσιν; 19 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ*
τοῦ νυμφῶνοσ ἐν ᾧ ὁ νυμφίοσ μετ᾽ αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον
χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ᾽ αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν.
20 *ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίοσ, καὶ*
τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. 21 *Οὐδεὶσ ἐπίβλημα ῥάκουσ*

g$^{2\cdot}$ i l q vg cop syr^{utr} arm aeth perss go catt^{comm} Aug$^{cons\,2,61}$ (postquam de Mt et Mc dixit pergit: ,,Lucas autem cum dixisset: *non veni vocare iustos sed peccatores*, addidit: *in paenitentiam*) ... ς (= Gb Sz) add *εισ μετανοιαν* cum CΓ unc^8 al pl a c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ catt^{txt} :: ut Lc; cf et. ad Mt

18. *ιωαννου* bis: B -*ανου* | *οι φαρισαιοι* cum ℵABCDKMΠ al^{25} fere b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q vg cop syr$^{p\,txt}$ arm go sax Aug$^{cons\,2,62}$ ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') *οι των φαρισαιων* cum EFGHLSUVΓΔ 1. 33. al longe pl a ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l syr^{sch} et$^{p\,mg}$ aeth | *και οι μαθηται των φαρ.* cum ℵBC*L 33. 2^{pe} e syr$^{p\,mg}$ aeth ... ς Ln *κ. οι* (Δ al pauc om) *των φαρ.* c. C^{2}DΓΔΠ unc^9 al pler c ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q vg (b *discip. Pharisaeorum et Iohannis*) syr^{sch} et $^{p\,txt}$ cop^{schw} et^{dz} ... 433. al pauc a f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ cop^{wi} et^{cod} arm go *και οι φαρισαιοι* ... A plane om | *οι δε σοι μαθ.* cum ACDE^{2}LΓΠ unc^8 al pler, et ℵB*Δ 28. al pauc c (*disc. autem tui*) *οι δε μαθ. σου* (Δ *σου μαθ.*), item it vg cop syr^{utr} etc ... B 102. 127. 2^{pe} sax om *μαθηται* :: cf Mt et Lc

19. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: D 28. b i q om | *του νυμφωνοσ* (b ff$^{2\cdot}$ vg *nuptiarum*): a c e f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q *sponsi*, item go aeth. Cf Aug$^{cons\,2,63}$,,similiter Mt et Mc, nisi quod Mc *filios nuptiarum* appellavit, quos ille *sponsi*: quod ad rem nihil interest". Nimirum pendet a Latinis cdd. | *οσον χρονον - νηστευειν*: DU 1. 33. 118. 209. 225. 235. 248. a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i (non item c f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l q vg) syr^{sch} (sed addit *nequaquam*) aeth ar^p pers^p om, hinc Gb^0 | *εχουσ. τ. νυμφ.* (124. c *τ. νυμφ.* post *μ. αυτ.*) *μ. αυτ.* (*μετ αυτ.* cum ℵBC 124., L al *μεθ εαυτ.* ita Ln) cum ℵBCL 28. 124. 131. c (cop^{wi} et^{dz} *quando sponsus cum iis*; contra cop^{sch} *quo est cum iis sponsus*) ... ς *μεθ εαυτων εχουσι τον νυμφ.* cum AΓΔΠ unc^8 al pler (e^{scr} al? *μετ αυτων*) f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg (*habent sec. spons.*) syr^p arm go

20. *απαρθη*: C 13. 28. 64. 69. 124. 346. *αρθη* | *νηστευσουσιν* (E* -*σωσιν*) cum ℵABCD^{2}LΓΔ unc^7 etc: D*FUΠ 1. al^6 go *νηστευουσιν* | *εν εκεινη τη ημερα* cum ℵABCDKLΔΠ* al plus^{30} ff$^{2\cdot}$ i l q arm syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) *εν εκειναισ ταισ ημεραισ* cum ΓΠ^2 unc^8 al longe pl a b c e f ff$^{1\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg cop :: ut Lc

21. *ουδεισ* cum ℵABCKLSΔ 1. 13. 33. 69. al^{50} fere b e f i q vg cop^{schw} et^{cod} syr^{utr} arm go ... DGM 28. al^6 a c ff$^{2\cdot}$ syr$^{p\,mg}$ add *δε*, item 75** g$^{2\cdot}$ mm mt cop^{wi} et^{dz} *γαρ* ... ς (= Gb Sz) *και ουδεισ* cum EFHUVΓΠ al pl aeth | E* *επιβαλημα* | *ρακουσ* cum ℵBCEKLUVΔ al certe pl ... Ln

ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλή-
ρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
22 καὶ οὐδεὶσ βάλλει οἶνον νέον εἰσ ἀσκοὺσ παλαιούσ· εἰ δὲ μή,
ῥήξει ὁ οἶνοσ τοὺσ ἀσκούσ, καὶ ὁ οἶνοσ ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί.

ρακκουσ cum ADFGHMΓΠ 33. 69. al mu | αγναφου (al pauc ακναφ.): EFGLΔ al pauc -φουσ | επιραπτει cum ℵAB*CEFGHLVΠ 1. 69. 124. al mu ... ς Ln επιρραπτ. cum B^{2}KMUΓ al longe pl ... D επισυνραπτει | επι ιματιον παλαιον cum ℵBCDL 33. ... ς επι (13. 69. 124. al pauc om) ιματιω παλαιω (:: ut Mt) cum AΓΔΠ unc^{9} al fere omn | μη: KΔΠ* 28. 33. 346. al^{20} fere μηγε :: ut Lc | αιρει: H αρει | το (ℵ om) πληρωμ. απ αυτου (B αφ εαυτ.) cum ℵBL 1. 131. 209. 235. 300. 435. 8^{pe} al pauc go, item AKΔΠ* 33. al^{20} fere l (*tollit ab eo multitudinem nova plagula*) syr^{p} (?) ... D 13. 28. 69. 124. (2^{pe}) a b e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q vg (syr^{p} ap White: *alioquin aufert suppl. novum ex veteri*) (cop *novum aufert supplementum veteris*) nil nisi το πληρωμα sed pergunt (item syr^{sch} arm praegresso το πληρ. αυτου) το καινον απο του παλαιου (2^{pe} το πληρ. αυτο το και. απο etc) (c nil nisi *tollit supplementum veteri*) ... ς το πληρωμα αυτου (Gb^{00} αυτου ex D etc facta coniectura) c. CΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl aeth (vide et. syr^{sch} et arm) :: ut Mt | καινον: H κοινον | και χειρον (D -ρων) σχι. γινεται: L om

22. παλαιουσ: a b c (non item rell vg) add *sed in novos* | μη: CLM^{2} al pauc μηγε :: ut Mt et Lc | ρηξει cum ℵBCDL 33. (al ?) b ff$^{1.}$ g$^{1.}$ i q (ipse* ex *dirumpit* restituit *-pet*) (a *rumpentur utres* pro ρηξ. ο οιν. τ. ασκ.) vg (et. am gat mm mt) ... ς Ti ρησσει cum AΓΔΠ unc^{9} al fere omn c e ff$^{2.}$ q* fu emm ing erl iac cop syr^{p} arm aeth (f *ne dirumpat* etc, item syr^{sch} go) :: potest ρηξει ex Lc illatum videri; at et. ap Lc lectio inter ρηξει et ρησσει fluctuat, nostro vero loco ρησσει propter sqq aptius videri debebat. Accedit quod iidem ℵBCDL recte ο οιν. sine ο νεοσ tuentur ex Lc adsumpto. Hinc nimis ex arbitrio ρηξει antiquissimorum testium propter Lcae locum geminum a Mt arcetur. | ο οινοσ (Gb'') cum ℵBC*DL 13. 69. 242. 258. 301* b^{scr} al^{pe} c ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (b om *vinum*, item a, de quo iam ante) vg cop syr^{sch} arm pers^{w} ... ς add ο νεοσ cum AC^{2}ΓΔΠ unc^{9} al pler e (*vinum novum utres veteres*) f gat syr^{p} aeth go :: e Lc | απολλυται (L 102. εκχειται) και οι ασκοι cum BL 102. cop (*et vinum perditur cum utribus*); similiter D a b e ff$^{2.}$ i και οι ασκ. απολουνται ... ς Ln εκχειται και οι ασκοι απολουνται (124. -λλυνται) cum ℵACΓΔΠ unc^{9} al pler c f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg (ff$^{1.}$ am *effunditur*, c f g$^{1.}$ q vg^{ed} et$^{cdd\ pler}$ *effundetur*) syr^{p} arm aeth go (syr^{sch} *et utres pereunt et vinum effunditur*) | και οι ασκοι (vide ante) sine additam cum D a b ff$^{2.}$ i ... ℵ*B 102. nil add nisi αλλα οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ (:: hunc in modum additamentum Lucae huc adscribi coeptum est), item ς Ln αλλα (H^{2}MΔ 1. al mu αλλ) οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ βλητεον (e f cop aeth go *mittunt* i. e. βαλλουσιν ap Mt) cum ℵ^{a}ACLΓΔΠ unc^{9} al fere omn c e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{utr} arm aeth go. Praeterea 118^{mg} 36^{ev} e f g$^{1.}$ gat mm mt aeth^{cdd2} sax add etiam

23–28 Lc 6, 1–5 Mt 12, 1–8 23 $^{21.2}$ *Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖσ σάββασιν παραπορεύεσθαι*
διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλ-
Ex 20, 10 *λοντεσ τοὺσ στάχυασ.* 24 *καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί*
1 Sam 21, 6 *ποιοῦσιν τοῖσ σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν;* 25 *καὶ λέγει αὐτοῖσ· οὐδέ-*
ποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν
Lev 24, 9 *αὐτὸσ καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ;* 26 *πῶσ εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ*

και αμφοτεροι συντηρουνται (:: ad totum locum tantopere corrumpendum fecerunt et Lc et Mt)

23. *εγενετο*: D 13. 69. 124. 346. a ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i l q (non item b c e f) vg add (13. 69. 124. praem, item 346?) *παλιν* (Schu „recte ap Mc") | *αυτον* h. l. cum ℵBDUΔ 69. a ff^{2} mt (hi tres *cum sabbatis ambulare*; sed it^{pler} vg *cum sabbatis ambularet* vel similiter) ... ς Ti post *παραπορ.* (C *διαπορ.*) cum ACLΓΠ unc^{7} al fere omn | *παραπορευεσθ.* cum ℵAL ΓΔΠ unc^{9} al longe pler (it^{pler} vg *ambulare* [*-ret*], c e ff^{2} *transire* [*ret*]) ... Ln *διαπορευεσθ.* (:: ut Lc) cum BCD; 13. 69. 124. *πορευεσθ.* | *εν* (CLΔ al plus^{25} it [et. d] vg om :: ut Mt, hinc Gb^{oo}) *σαββατ.* h. l. cum ℵBCDLΔ a ff^{2} mt ... ς Ti post *παραπορ. αυτον* (*α. π.*) cum AEGHMSU VΓ al longe pler; KΠ 265. post *δια τ. σπορ.* | *και οι μαθ. αυτ.* (D^{gr} 435. ff^{2} arm om) *ηρξαντ.* cum ℵBCDL 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} it (c e ff^{2} g^{2} *οι δε μαθ.*, f q *iter facientes coeperunt*) vg cop arm aeth ... ς Ti *και ηρξαντ. οι μαθ. αυτ.* c. AΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al pler syr^{p} (syr^{sch} non exprim *ηρξαντο*) go sl | *οδον ποιειν* (cum ℵACLΓΔΠ unc^{6} al omn^{vid} ... Ln *οδοποιειν* cum BGH) *τιλλοντεσ*: 13. 69. 124. 346. *οδοιπορουντεσ τιλλοντεσ* (346. *-λλειν*), item a f q arm go *iter facientes vellere*, ff^{1} g^{2} l vg *progredi* (l am fu ing san emm iac erl *praegr.*) *et vellere* .. D 26^{ev} b c e ff^{2} g^{1} i nil nisi *τιλλειν* (sed c e ff^{2} arm add *και εσθιειν*, g^{2} *et manibus confricantes manducabant* :: e Mt et Lc) | *τουσ*: L om

24. *και οι*: D a b c e f ff$^{1.2}$ g$^{1.2}$ i (sine dubio et. l) q vg *οι δε* | *αυτω*: D c i om | *ποιουσιν*: DM 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{6} it (exc e) gat (non item vg) syr^{hr} aeth go (non item syr^{utr} cop arm) add (sed varie pon) *οι μαθηται σου* :: cf Mt | *τοισ σαββ.* (A 28. post *εξεστ.*, Δ ante *τι*) cum ℵABCDKMΔΠ al^{30} fere it vg ... ς (Gb^{oo}) praem *εν* cum EGHLSUVΓ 28. al longe pl | *εξεστιν*: D a b c ff^{2} g^{1} (non item e f ff^{1} g^{2} i q vg) add *αυτοισ*

25. *και* pr sine additam c. ℵBCL 13. 28. 33. 69. 102. 124. 2^{pe} b f ff^{2} g^{1} i l q vg cop ... ς add *αυτοσ*, Ln [*αυτ.*] cum AΓΔΠ unc^{8} al pler c (*ipse*) e (*ille*) syr^{p}; D a add *αποκριθεισ* (:: ut Lc), go syr^{sch} arm aeth *ο ις* | *λεγει* cum ℵCL 13. 28. 33. 69. 124. item (*ait*) b d f g^{1} i q vg cop^{schw} ... ς Ti *ελεγεν* cum ABΓΔΠ unc^{8} al pler, D^{gr} *ειπεν*, item *dixit* (a c e ff^{2}) vel *dicebat* it^{4} cop^{wi} et^{dz} syr^{utr} go | *δαυειδ*, Gb Sz *δαυιδ*, ς Gb'' *δαβιδ*: cf ad Mt 1, 1 | *οι μετ αυτου* (it vg *qui cum eo erant*): D add *οντεσ*, Δ *ησαν*

26. *πωσ* cum ℵACLΓΔΠ unc^{8} al omn fere it (sed a *et*) vg et rell ... BD 102. om | *εισηλθεν*: B^{bent} (ex errore ut vdtr) *ηλθεν* | *του θεου*: C*

θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ
τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 $^{25.2}$ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ
τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον·
28 ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

III.

1 Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος 1—6 Mt 12, 9—14
ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· 2 καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ ἐν τοῖς Lc 6, 6—11

---

om του | *επι αβιαθ.* (cum ℵBLΓ unc^8 al plus^{70} go; ς Gb^0 add *του* cum ACΔΠ 1. 33. 69. al mu^{vdtr}) *αρχιερεως* (Δ f go *ιερεως*): D 271. a b e ff$^{2.}$ i om :: ut Mt et Lc | D *προσθεσεως* | *τους* (L *τοις*) *ιερεις* cum ℵBL ... Ln Ti *τοις ιερευσιν* cum ACDΓΔΠ unc^8 al omn^{vid}; praeterea D 13. 33. 69. 124. 346. 7^{pe} it^{pl} (non item a ff$^{2.}$ i vg) cop^{wi} arm aeth go Hier add (vel praem) *μονοις* :: e Mt (*τοις ιερ. μονοις*) et Lc (*μονους τους ιερεις*) | *και εδωκ. και* (D it vg arm al om) *τοις συν αυτω* (D al plus^{10} *μετ αυτου*) *ουσιν* (2^{pe} om): D 2^{pe} a b c e g$^{1.}$ i arm post *εφαγεν* pon (:: ut Lc), 301. al^3 ff$^{2.}$ om (:: ut Mt)

27. 28. *και ελεγεν αυτοις* (b *dico autem vobis*) - *δια τ. σαββ.*^{28} *ωστε* cum ℵABCL unc^{11} rell f ff$^{1.}$ g$^{2.}$ q (b) vg cop rell (et. Eus^{can}, ponit haec enim canone 2, quo quae Mt Mc Lc communia habent continentur): D a c e ff$^{2.}$ i *λεγω δε υμειν*, *dico autem vobis quoniam* (d om *quon.*); g$^{1.}$ consentit cum his (excepto *quoniam*), sed de v. 27. *sabbatum propter homines* retinere dicitur :: cf Mt 12, 6 sqq et Lc 6, 5

27. *εγενετο*: 1. 131. 209. syr^{sch} *εκτισθη* | *και ουχ* cum ℵBC*LΔ 33. ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop syr syr^p c.^{ob} aeth ... ς Ln Ti om *και* cum AC^{3}ΓΠ unc^8 al fere omn b f (vide ante syr^p) arm go

28. *σαββατου*: a add *et cum audissent qui ab eo erant, exierunt detinere eum; dicebant enim quia extitit mente* (:: i. e. 3, 21)

III. 1. *εις συναγωγην* cum ℵB 102. ... ς Ln Ti *ε. την συναγ.* (:: ut Mt et Lc) cum ACDL unc^{11} al fere omn | *και ην εκει* (A *εκ. ην*) cum unc omnib etc: b c e (praegressis his *et cum introisset in synagog.*, eodem haec modo i) *accessit* (b *venit*) *ad eum* (b *illum*) | *εξηραμμενην* (Γ al mu -*ραμενην*): D *ξηραν*. Etiam capitulum in A etc notatur: *περι του ξηραν εχοντος χειρα* | *χειρα*: G^{mg} (in capitulo quod adnotatur) al pauc -*ραν* (item al pauc v. 3)

2. *παρετηρουν* cum ℵBC^{3}LΓΠ unc^8 al pler ... Ln *παρετηρουντο* (:: ut Lc) cum AC*DΔ 1. 10. 67. 118. 238. 6^{pe} | *ει*: M* p$^{parh\ scr*}$ om | *εν τοις σαββ.* cum ℵCDHM Y^{scr} cop ... ς Ln Ti om *εν* cum ABLΓΔΠ unc^6 al certe pler go (it vg, sed non exprimere solent, uti h. l. nec d exprimit; cf supra) | *θεραπευει* (:: ut ex usu est Marci) cum ℵΔ 271. ... ς Ln Ti -*πευσει* cum ABCDL unc rell al fere omn (:: idem plerique in Lc

σάββασιν θεραπεύει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. 3 καὶ
λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι· ἔγειρε εἰσ τὸ μέσον.
4 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἔξεστιν τοῖσ σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ
κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 καὶ
περιβλεψάμενοσ αὐτοὺσ μετ' ὀργῆσ, συνλυπούμενοσ ἐπὶ τῇ πωρώσει
τῆσ καρδίασ αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα. καὶ
ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 6 $^{26.1}$ καὶ ἐξελθόντεσ

posuerunt pro -πευει) | αυτον sec (KΠ al pauc ante θεραπ. pon): D it vg go om | κατηγορησωσιν cum ℵABLΓΔΠ unc^{8} al fere omn ... Ln Ti κατηγορησουσιν cum CD v$^{cant\ scr}$ (:: eandem formam DX al Mtthaeo intulerunt) | αυτου: D* αυτον .

3. τω ανθρωπω: 1. c^{scr} f ff$^{2.}$ add vel (ita f ff$^{2.}$) praem ο $\overline{ις}$ | τω την ξηραν (BL 102. 2^{pe} a cop aeth syr^{p} post εχοντι: ita Ln) χειρα εχοντι (L εχον, 33. τω ξη. εχ. τ. χει.) cum ℵBC*LΔ 33. 102. 2^{pe} a (*qui manum habebat aridam*) cop aeth syr^{p} ... ς Ti τω εξηραμμενην (D*Γ al mu -ραμενην, praeterea D 28. post τ. χειρα pon, item it^{pler} vg *habenti* [*qui habebat*] *manum aridam*; variant al pauc) εχοντι (EG -ντα) την χειρα cum (c^{3}?)(D)ΓΠ unc^{8} al pler go (syr^{sch}) :: potest ξηραν ex ll. pp. pari iure ac εξηραμμ. ex v. 1 ortum credi, nisi testes ponderamus | εγειρε cum ℵABCDLΔΠ unc^{8} (in his est F^{wetst}) al pm ... ς (= Gb Sz) εγειραι c. UΓ al pl; al plus^{10} εγερθητι. Praeterea D c e f arm aeth add και (e f arm om) στηθει (*sta*) :: e Lc | εισ το μεσον (et. d e f *in medium*): D^{gr} c εν μεσω, *in medio*

4. λεγει (ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg *dicit, ait*): D a b c e f g$^{1.}$ i q ειπεν, *dixit* | αυτοισ (c g$^{2.}$ vg): D a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q προσ αυτουσ | εξεστιν (g$^{1.2.}$ harl* gat mt *si licet*): E* (sed ipse* vdtr correxisse) 1. 118. 131. al^{5} praem τι | τοισ σαββ. cum ℵBCLΓΔΠ unc^{7} al pler (it vg, vide ante) ... ADE al^{10} cop go εν τ. σαββ. | αγαθον (D τι αγαθ.) ποιησαι cum ℵD c (*bonum aliquid facere*) item b d g$^{1.}$ *aliquid bene facere* ... ς Ln Ti αγαθοποιησαι (:: hoc ap Lc non fluct) cum ABCLΓΔΠ unc rell al omn^{vid}, item *benefacere* it^{pl} vg | σωσαι: D 28. 124. add μαλλον | αποκτειναι cum ℵABCDΓΠ unc^{8} (item Δ ipsa prima manu suprascriptum habet „aut αποκτειναι") al longe pl cop syr^{p} aeth ... LΔ* 1. 22. 124. 209. al^{15} Vict^{ant} (in utraq cat, sed^{lib}: ωστε και τω ομματι αυτουσ επισπασασθαι ει εξεστιν εν σαββατω θεραπευειν, ψυχ. σωσαι η απολεσαι) απολεσαι, item *perdere* it vg syr^{sch} arm go :: e Lc | εσιωπων (it^{pl} vg *tacebant*): L a g$^{1.}$ q εσιωπισαν (*tacuerunt*)

5. συνλυπουμ. cum ℵB*CDΔ etc (L συλυπουμ.) ... ς Ln συλλυπουμ. cum AB^{2}EGHKMSUVΓΠ al certe pler | πωρωσει (Γ h$^{harl\ scr}$ πορρωσει): 17. 20. πηρωσει, item *caecitatem* (*-te*) a b c f g$^{1.}$ l q vg arm aeth; c ff$^{2.}$ i νεκρωσει (*super emortua illorum corda* [i *cord. eorum*, d *cordis eorum*]) | λεγει (L 2^{pe} ελεγεν, c d f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q *dixit*) τ. ανθρωπω: M (sed ipse*) supplet in mg | τ. χειρα (P -ραν) cum BEMSUVΓ 102. 126. al plus^{30}... ς Ln add σου (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵACDGHKLPΔΠ al pl (al pauc praem) it vg cop syr^{utr} rell | απεκατεσταθη (Gb'' Sz) cum ℵABLPΓΔΠ^{2}

οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺσ μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν
κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπωσ αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
7 Καὶ ὁ Ἰησοῦσ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰσ τὴν 7 ss Mt 12, 15 Lc 12, 17—19
θάλασσαν, 27.1 καὶ πολὺ πλῆθοσ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ ἀπὸ τῆσ
Ἰουδαίασ ἠκολούθησαν, 8 καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆσ

---

unc⁹ al plus⁶⁰, item c 6pe απεκατεστη (c -ε- potius quam -ο- vdtr) ... ς αποκατεσταθη cum DΠ* 1. al sat mu^vdtr | η χειρ αυτου (haec om 237. 238; D ff²· i add ευθεωσ, item g¹· praem ante *manus*, g²· ante *restituta est*) sine additam cum ℵABC*DKPΔΠ al²⁰ fere e f ff²· g¹· i q vg go cop syr^utr arm aeth arr perss ... ς (= Gb Sz) add υγιησ (131. a b c g²· syr^hr om) ωσ η αλλη cum C³LΓ unc⁸ al pler (it⁴ syr^hr) :: e Mt; cf et. ad Lc

6. και εξελθοντεσ (et. a c ff²· i): D b c f g¹·²· q vg εξελθ. δε | ευθυσ cum ℵBCΔ 33. et ς Ln ευθεωσ cum AΡΓΠ unc⁹ al pler, item f vg syr^sch go (et 2pe a e ante εξελθ., l cop arm ante οι φαρισ., 106. syr^p post ηρωδι.) ... DL al⁵ b c ff²· g¹·²· i q mt aeth om | συμβ. (et. ℵB): D συνβ. | εποιησαν cum ℵCΔ 238. 2pe y^scr al⁴scr cop^wi et^dz Thphyl (a *exierunt* - *facientes*; D^gr ποιουντεσ rell non mutatis), et ς Ln Ti εποιουν cum AΡΓΠ unc⁹ al pler it^pler vg (*faciebant*, q *iniebant*), item arm go ... BL 13. 28. 69. 124. 346. cop^schw (ex^cod 1) εδιδουν (syrr utram lectionem reddant ambigitur; ^sch *consilium ceperunt*, ^whit *cons. faciebant*) :: hoc uno loco συμβ. ποιειν, nisi quod 15, 1 lectio inter ετοιμασαντεσ et ποιησαντ. fluctuat, nec magis συμβ. διδοναι alibi. Mt ubique συμβ. λαβειν.

7. και ο ισ̅ (et. g²· am fu emm erl ing mt san sax): D a b c e f ff¹·²· g¹· i q vg^ed ο δε ισ̅ | μετα τ. μαθ. αυτ. ανεχωρ. cum ℵBCDLΔ al¹⁰ a ff¹·²· g¹·²· i vg cop syr^sch arm pers^p ... ς (= Gb) ανεχωρ. μετ. τ. μαθ. αυτ. cum AΡΓΠ unc⁹ al pler b c e f q go syr^p pers^w | εισ cum DHP 131. 209. 238. y^scr z^scr al²⁰ Thphyl (it vg *ad* utrique lectioni convenit) ... ς (= Gb) προσ cum ℵABCLΓΔΠ unc⁸ al pler (Schu „προσ tuetur, εισ repudiat evglstae usus, cf 2, 13. 4, 1. 7, 31"); item 13. 28. 69. 124. παρα :: cf ad 2, 13 et 7, 31. | πολυ πληθοσ: D πολυσ οχλοσ, item it vg *multa turba* (a *turb. magna*) | ηκολουθησαν cum ℵCEFHK*UVΔ al pl ff¹· cop^schw go ... Gb'' Ln -θησεν cum ABGK²LMPSΓΠ al⁴⁰ fere f g¹·²· vg cop^wi Vict^ant (ap Poss) ... D 28. 124. a b c e ff²· i q cop^dz om (sed de b c vide ad ηλθ. πρ. αυτ.). Praeterea ς (Gb^oo) add αυτω, Ln [α.] cum AΡΓΠ unc⁹ (et Δ αυτον) al pler (388. τω ιυ̅) f ff¹· g¹·²· vg go syr^utr arm aeth: at non add cum ℵBCL 102. al⁵ fere cop (item D etc) | ηκολουθ. post ιουδ. posuimus cum ℵCΔ 238. it (i. e. f ff¹· g¹·²· l) vg ... ς Ln Ti post γαλιλαιασ c. ABLΡΓΠ unc⁹ al pler cop syr^utr go (116. aeth ar^p ante απο τ. γαλι.) | και (69. 388. om) απο (D a c e f ff¹·²· g¹·²· i l vg om; b q *a iudaea et galilaea*) τησ (16. 28. 124. om απ. τησ) ιουδαιασ: 1. 131. 209. post ιεροσολ., 235. 271. plane om

8. και (al⁴ am om, non item fu ing emm san) απο (al⁷ cat^ox comm om) prim loc | και απο (D^gr cop^wi om) τησ (33. om α. τ.) ιδουμαιασ (haec suppl ℵ^c): ℵ* 118. 258. c^scr c ff²· arm om (item qui και απ. τ. ιουδ.

Ἰδουμαίασ καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα,
πλῆθοσ πολύ, ἀκούοντεσ ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸσ αὐτόν. 9 καὶ
εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ
Mt 12, 15 τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· 10 πολλοὺσ γὰρ ἐθεράπευσεν,
ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγασ.
Lc 4, 41 11 καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν,
προσέπιπτον αὐτῷ [28. 8] καὶ ἔκραζον λέγοντεσ ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸσ

---

huc transp 1. 131. 209.) | και περαν: D^{gr} και οι περαν (item n^{scr*} post κ. περ. τ. ιορδ. add και οι περ. τ. ιορδ.), item f *et qui erant trans iordanem* (pergens *et circa tyrum et sid.*) | και (ℵ* om, ^{c}suppl) περι (c e ff$^{2.}$ *et de circa*, ut antea g$^{2.}$ *et de trans iordanem*) cum ℵ*et^{c}BCLΔ b c d e (f vide ante) ff$^{2.}$ i q (item ff$^{1.}$ g$^{2.}$?) syr^{sch} aeth cat$^{ox\ comm}$ ... ς Ti και οι περι, Ln και [οι] περι cum AD^{gr}PΓΠ unc^{9} al omn^{vid} a g$^{1.}$ (l^{vid}) vg syr^{p} arm go (cop *atque etiam turba multa ex his quae Tyro et Sidoni*) | και σιδωνα: D^{gr} και οι περι σιδ., d *et circa sidonem* | ακουοντεσ (*audientes*) cum ℵBΔ 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. 2^{pe} b c d e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop aeth go ... ς ακουσαντεσ cum ACD^{gr}LPΓΠ unc^{9} al pler a (sed transfert ad v. 7: *et cum audisset turba magna a Galil.*) syr utr arm catt^{txt} et^{ox} et.^{com} | οσα cum ℵABLPΓΔΠ unc^{9} al pler item (*quanta*) b c e f q syr^{utr} arm aeth go ... CD 28. 6^{pe} ἅ, item *quae* a d g$^{1.}$ i vg cop | εποιει cum ℵACDPΓΔΠ unc^{9} al fere omn (al^{3} εποιησεν), item *faciebat* it vg cop syr^{utr} go etc ... BL ποιει | ηλθον (D -θαν, U -θεν) προσ αυτον: b c *sequebantur illum* (c *eum*) et quidem ante *audientes quanta faciebat.* Similiter e (pro ακουοντεσ etc) *qui venerant audientes quanta faciebat ut viderent eum*

9. ειπεν: F al$^{2\ scr}$ ειπον | πλοιαριον cum ℵACDLP unc rell al omn^{vid} vv omn ... B πλοιαρια | προσκαρτερη: F 69. al aliq -ρει | αυτον: D a ff$^{2.}$ i add πολλοι (*multi*, ff$^{2.}$ *multitudo*), item 13. 28. 69. 124. 346. οι οχλοι

10. εθεραπευσεν (d ff$^{2.}$ syr^{p} *sanavit*): KΠ e^{scr} w^{scr} εθεραπευεν, item *curabat*, *sanabat* a b c e f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop (sed cop^{dz} *sanabant*) syr^{sch} | αυτω: D εν αυτω (it vg *inruerent in eum*) | αυτου: F 69. 124. αυτω | αψωνται (H al pauc -ονται): KUΠ w^{scr} al pauc απτωνται

10. 11. οσοι: A 28. f syr^{sch} go sax και οσοι, item am mt vg^{edd} al οσοι δε: hi omnes οσοι etc cum seqq coniungunt | και τα (D 13. 69. 124. om) πνευμ. τα (D 13. 69. 124. om) ακαθαρτα: f mm mt *spiritus immundos*, item go sax; e *haberent plagas habentes sed et spiritos immundos*

11. οταν: D^{gr} οταν ουν (contra d *et spir. immundi cum videret* [corrige -*rent*] *illum*) | εθεωρουν cum ℵBCDGLΔ 13. 33. 69. 124. 238. 346. al^{10} fere ... ς εθεωρει (FH -ρη) cum AΡΓΠ unc^{8} al pler catt | προσεπιπτον (B -πταν) cum ℵA(B)CDFGKLMPΓΔΠ al plus^{50} catt^{poss} et^{ox} (Gb'') ... ς προσεπιπτεν cum EHSUV al pl cat^{mosq} | αυτω: Γ αυτον | εκραζον (Gb'') cum ℵABCDFGKLPΓΔΠ al plus^{50} (al aliq εκραυγαζον) ... ς εκραζε cum EHMSUV al pl catt | λεγοντεσ cum ℵDK 61. 69. 48^{ev} sem 10^{pe} h^{arl} scr* ... ς Ln Ti λεγοντα cum ABCLPΓΔΠ unc^{8} al pler | οτι (et. f q

τοῦ θεοῦ. 12 *καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖσ ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν* Mt 12, 16
ποιῶσιν.

13 $^{29.2}$ *Καὶ ἀναβαίνει εἰσ τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓσ ἤθε-* 13—19 Lc 6, 12—16 Mc 10, 1—4
λεν αὐτόσ, καὶ ἀπῆλθον πρὸσ αὐτόν. 14 *καὶ ἐποίησεν δώδεκα*
ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺσ κηρύσσειν 15 *καὶ*
ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 16 $^{30.2}$ *καὶ ἐποίησεν τοὺσ*
δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον· 17 *καὶ Ἰάκωβον*

---

syr^{p} arm go): D it^{pler} vg cop syr^{sch} aeth om | *συ ει*: CMP 16. 121. syr^{p} c.* add *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ (69. *ο θεοσ*, pergens *υιοσ τ. θε.*)

12. *αυτον φανερον* cum ℵBCD^{gr}Δ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 346. al mu^{vid} cat^{mosq}, item *ne eum palam facerent* a, *ne eum manifestarent* b e ff$^{2.}$ q ... Gb Sz *φανερ. αυτον* (:: ut Mt) cum ALPΓΠ unc^{9} al plus^{60} catt^{ox} et^{poss}, item (*manifestarent illum*) c d f g$^{1.2.}$ i | *ποιωσιν* cum B^{2}DKLΠ* 13. 42. 69. 72. 124. 346. ... ς Ln *ποιησωσι* (:: ut Mt; cf et. ad 6, 41) cum ℵAB*CΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler catt. Praeterea C 2p^{e**} w^{scr**} a add *οτι ηδεισαν τον* $\overline{\chi\nu}$ *αυτον* (2p^{e} *αυτ.* $\overline{\chi\nu}$, a *eum christum*) *ειναι*, item b g$^{1.2.}$ q *quoniam sciebant eum*, ff$^{2.}$ *sciebant enim eum*, hinc Ln add [*οτι ηδ. τ.* $\overline{\chi\nu}$ *αυτ. ειν.*] :: cf Mc 1, 34 Lc 4, 41

13. *αναβαινει*: P 1. 209. al pauc *ανεβη* | *ηθελεν*: 13. 69. 124. 346. al *ηθελησεν* | *και* (ita et. it vg cop syr^{utr} go etc: ℵC*et^{2}Δ *οι δε*) *απηλθον* cum A^{2}BPΓΠ unc^{9} (item ℵCΔ) al fere omn; item D al pauc it vg go *κ. ηλθον* ... A*L *και απηλθεν*

14. *δωδεκα* (271. *δεκαδυο*, D a c i l vg Aug post *ινα ωσιν*, Δ post *μετ αυτου*) cum AC^{2}DLPΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm go ... ℵB C*^{vid}Δ 13. 28. 69. 124. 238. 346. cop syr$^{p\ mg}$ aeth ar^{p} add *ουσ και αποστολουσ ωνομασεν* (:: e Lc 6, 31) | *και ινα* (B 102. 48^{ev} om) *αποστελλη* (D*F *-στελη*, EHUΓ al mu *-στελλει*) *αυτ. κηρυσσειν* (D b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ i q arm mt sax add *το ευαγγελιον*): c g$^{2.}$ gat mm om (sed vide ad v. 15)

15. *και εχειν* (et. a e q): D b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l vg aeth arr *και εδωκεν αυτοισ* | *εξουσιαν* cum ℵBC*LΔ 102. cop ... ς Ln add *θεραπευειν τασ νοσουσ και* cum AC^{2}DPΓΠ unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} cop$^{man\ recent}$ arm go (:: e Mt 10, 1) | *τα δαιμονια*: a c e g$^{2.}$ gat mm tol add *et ut* (a c om) *circueuntes* (*circumeuntes*, a *circumirent*) *praedicarent* (a *praedicantes*) *evangelium*

16. *και εποιησ. τουσ δωδ.* cum ℵBC*Δ aeth$^{cod\ m}$ ... ς Ln Ti om cum AC^{2} DLPΓΠ unc^{9} al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth^{edd} go ... 13. 69. 124. 346. istorum loco add *πρωτον σιμωνα* | *και επεθηκεν*: 33. 238. aeth add *αυτοισ ονοματα* | *ονομα* (33. om) *τω σιμωνι* cum ℵBCLΔ 102. y^{scr} al^{5} c e cop arm Vict^{ant} in cat^{poss} (*ονομα τω σιμ. ονομα πετρον* cat^{ox}) ... ς Ln *τω* (D om) *σιμωνι ονομα* cum A(D)PΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} go | *πετρον*: Δ *πετροσ*, item *petrus* b c d f ff$^{1.}$ g$^{1.}$ i vg (contra *petrum* a e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q mm mt)

17. *και ιακωβον τον*: D *και τον ιακωβον*

*τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ
ἐπέθηκεν αὐτοῖσ ὀνόματα Βοανηργέσ, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆσ·* 18 *καὶ
Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Μαθθαῖον καὶ
Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σί-
μωνα τὸν Καναναῖον* 19 *καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃσ καὶ παρέ-
δωκεν αὐτόν.*

$^{31.\ 10}$ *Καὶ ἔρχεται εἰσ οἶκον·* 20 *καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλοσ,*

17. *και ιωαννην* (B *ιωανην*) *τον*: D *και τον ιω. τον* | *του ιακ.* cum ℵBDE HLMPUVΓΠ (sed E *τουι* in litura habet) al pler ... Gb^{0} *του* cum CKSΔ 1. 13. 124. 238. 346. al $plus^{15}$ ... G 28. 69. 271. al^{10} $g^{1.2}$ *αυτου* ... AF al pauc *αυτου ιακωβου* | *ονοματα* cum ℵACLΓΔΠ unc rell al fere omn it vg cop syr^{p} arm aeth go ... BD^{gr} 28. 225. 271. syr^{sch} *ονομα* | *βοανηργεσ* cum ℵABCKLMΔ^{2}Π* 1. 33. 69. e^{scr} al pauc cop^{dz**} (Δ* vg^{edd} ^{aliq} *βοαναργεσ*); item D al pauc cop^{edd} *βοανεργησ* ... ς *βοανεργεσ* cum EFGHSUVΓΠ^{2} al pler cop^{dz*} ($Iust^{tr\ 106}$ *μετα του και αλλουσ δυο αδελφουσ, υιουσ ζεβεδαιου οντασ, μετωνομακεναι ονοματι του βοανεργεσ* [certe sic editum e edd (recentibus omnibus)] *ο εστιν* etc). Cf Hier ad Mt 10, 4: *credendumque est eum („Thaddaeum" - „qui a Luc evglista Iudas Iacobi dicitur et alibi appellatur Lebaeus") fuisse trinomium, sicut Simon Petrus et filii Zebedaei Boanerges ex firmitate et magnitudine fidei nominati sunt* .Idem vero in Dan. 1, 8 (5, 625) „*non ut plerique putant* Boanerges, *sed emendatius legitur* Benereem." | Pergunt e post *simoni petrum*, item b c post *fratrem iacobi* sic: *communiter autem vocavit* (c *convocavit*) *eos* (b *illos*) *boanerges*, *quod est* (e add *interpraetatum*) *fili tonitrui. erant autem hi* (c om) *simon et andreas, iacobus et iohannes* (e *-nnis*) etc.

18. *μαθθαιον* cum B*D (et alibi plerumque ℵ) ... ς *ματθ.* c. ℵAB^{2}CLΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (13. 16. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc $syr^{p\ mg}$ add *τον τελωνην*: : e Mt) | *θαδδαιον* (K *δαδδ.*, Δ* *δ ταδδ.* [suprascriptum habet *θ*, sed male super *δ* prius, quum super *τ* ponendum esset], item c f vg^{ed} ap Ln; g^{2} *tatheus*): D a b ff^{2} i q *λεββαιον* (edd^{aliq} ap $Or^{1,\ 376}$: vide ad 2, 14 *εστω δε και λεβησ τελωνησ* etc), e om sed post *βαρθολ.* add *iudas* | *καναναιον* cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} it vg cop (syr^{sch} *zelotem*) aeth $pers^{p}$ (eadem forma in actis Thom. 1.) ... ς *κανανιτην* (A *-νειτην*) cum AΓΠ unc^{9} al fere omn syr^{p} arm go

19. *ιουδαν*: D *ιουδασ* (item, in quibus v. 17 praecessit *erant autem* etc, b c e) | *ισκαριωθ* cum ℵBCLΔ 33. 2^{pe} $h^{harl\ scr}$ tol, item *σκαριωθ* D (a^{vid}) b $ff^{1.2}$ $g^{1.2}$ i l q ing mt (am san al *scariot*; c syr^{sch} *scariotha*, e *cariotha*, f *scariothen*) ... ς *ισκαριωτην* cum AΓΠ unc^{9} al longe pler vg^{ed} cop syr^{p} go | *οσ και*: M ing emm $vg^{edd\ al}$ om *και* | *ερχεται* cum ℵ*BΓ al pauc b (*venit*; c om *κ. ερχ. ε. οικ.* propter *ομοιοτ.*, pergit enim *et venit iterum*) e i ff^{2} (hi tres *introivit*) cop^{wi} et^{dz} $Vict^{ant}$ (in cat^{poss} et^{ox}) ... ς Ln Ti *ερχονται* cum ℵ^{c}CLΔΠ unc^{9} al longe pler d f (*venerunt*) ff^{1} $g^{1.2}$ q vg syr^{utr} go al; item D^{gr} cop^{schw} *εισερχονται*

20. *συνερχεται* (M *ερχεται*, item c: vide ante): Π* 52. 106. 126. al pauc

ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺσ μήτε ἄρτον φαγεῖν. 21 καὶ ἀκούσαντεσ
οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.
22 [32.2] καὶ οἱ γραμματεῖσ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντεσ ἔλεγον 22—30 Mt 12, 24—32
ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει Lc 11, 15 ss
τὰ δαιμόνια. 23 [33.2] καὶ προσκαλεσάμενοσ αὐτοὺσ ἐν παραβολαῖσ
ἔλεγεν αὐτοῖσ· πῶσ δύναται σατανᾶσ σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 καὶ
ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασι-
λεία ἐκείνη. 25 καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἡ
οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. 26 καὶ εἰ ὁ σατανᾶσ ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν,

---

συνερχονται, al pauc *ερχονται* (ex his 52. 106. al pauc in sqq *οχλοι*, non item Π* 126. al) | *οχλοσ* cum ℵ*CEFGHKL*MSUVΓΠ al pler (1. 61. 131. al pauc aeth add *πολυσ*) cop[dz] catt ... Ln Ti ο *οχλ.* cum ℵ[c]ABD L[corr]Δ 209. 300. al[10] fere cop[edd] | *ωστε*: E*F al pauc *ωσ* (F *οσ*) | *αυτουσ*: D go om | *μητε* cum ℵCDEFGHMSVΓΠ[2] al longe pl catt[txt] et[mosq] et.[com] ... Ln Ti *μηδε* cum ABKLUΔΠ* 28. 33. 300. 346. al[20] fere | *αρτον*: D[gr] *αρτουσ*

21. *και ακουσ. οι παρ αυτου* (sic et. syr[p mg gr], al pauc *μετ αυτου* vel *περι αυτου* vel *παρ αυτω*, l δ vg cop *sui*, syr[utr] aeth al *cognati eius*, mm *discipuli*, gat *disc. sui*; de a vide supra ad 2, 28; aliter h. l.): D it[pler] go *και οτε ηκουσαν περι αυτου οι γραμματεισ και οι λοιποι*, c d e f g[1.2.] ff[2.] i q *et cum audissent de eo scribae et ceteri* (e *scrib. et cet.* post *exierunt detinere eum*; c *pharisaei* pro *ceteri*), a b *quod ut audierunt de illo scribae et ceteri* | *εξεστη* (f g[2.] vg *in furorem versus est*, g[1.] *demens factus est*; a ad 2, 28 *exstitit mente*): D* *εξεσταται* (D[2] *εξεσται*) *αυτουσ*, a b d ff[2.] i q *exentiat (exsentiat) eos*, 13. 69. *εξεσταται*, 346. *εξισταται*, al[10] fere *εξεστι*, c e om *οτι εξεστ.* usque *καταβ. ελεγον* (c om et .*οτι* sq)

22. *οι απο* (et. b f ff[2.] q vg; de c e vide ante): H al plus[5] a i praem *και* | *βεελζεβουλ* (cf ad Mt 10, 25; h. l. *βεελζεβουλ* et. ℵADHL, b *belzebul*, i *behelzebul*; g[2.] *beelzebup*): B *βεεζεβουλ*. Praeterea q sic: *quoniam beelz. habet principem daemoniorum et per eum eicit demonia.*

23. *ελεγεν* (33. *ειπεν*) *αυτοισ* (D 33. b om): D a ff[1.2.] g[1.2.] i add *ο κυριοσ ιησουσ* (et. aeth ante *εν παραβ.*), item U b c *ο ιησουσ* (et ante *εν παραβ.* 2[pe] al pauc syr[sch] pers[p]) | *εκβαλλειν*: D 69. al pauc *-αλειν*

24. *εαν*: L *αν*

25. *δυνησεται* cum ℵBCLΔ a g[1.] i fu ing emm mt tol item (qui et. v. 24 *poterit*) gat mm ... ς Ln *δυναται* cum ADΓΠ unc[9] al omn[vid] b c e f ff[2.] q vg (et. am) syr[utr] go al (g[2.] om totum versum ut et. 68. al pauc, e om *η οικ. εκ.*) | *η οικ. εκ. σταθηναι* (sed BL al[5] *στηναι*: sic Ti, D *εσταναι*) cum ℵCΔ c f ff[2.] g[1.] i q vg syr[sch] item BDL al[5] ... ς *σταθηναι* (KΠ al pauc *στηναι*) *η οικ. εκεινη* cum AEFGHMSUVΓ(KΠ) al pler a (b *stare non potest domus illa*) syr[p] cop go

26. *ει*: D *εαν* | *ανεστη* (Γ *εστη*) *εφ εαυτον*: D a b c e ff[2.] g[1.] i q *σαταναν*

ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλοσ ἔχει. 27 ἀλλ᾽ οὐ
δύναται οὐδεὶσ εἰσ τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη
αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν
οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28 $^{34.2}$ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφε-
θήσεται τοῖσ υἱοῖσ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασ-
φημίαι, ὅσα ἂν βλασφημήσωσιν· 29 ὃσ δ᾽ ἂν βλασφημήσῃ εἰσ

εκβαλλει | *εμερισθη και ου* cum ℵ*C^{*vid}Δ f g$^{2.}$ vg (hi Latini *dispertitus est et non*) item (*divisus est super se et non* g$^{1.}$, *dividitur super regnum eius et non* ff$^{2.}$) ff$^{2.}$ g$^{1.}$. Similiter (certe enim *εμερισθη* vel *μεμερ.* non adnectunt prioribus, quamquam nec add *και* post dividendi verbum) D *μεμερισται* (D* *-σθαι*) *εφ εαυτον· ου*, i q *dispertitus est super se, non*; c e *divisum est regnum illius, non* (vide post D); a b *dispertitus super* (b *in*) *se non* ... ς Ln Ti *και μεμερισται, ου* cum AC^{2}ΓΠ unc^9 al omn^{vid} syr^{utr} cop go al, item ℵ^{c}BL *και εμερισθη* (sed ℵ^c add vel potius retinet h. l. *και*), *ου* (:: hunc in modum ista ad vv. 24 et 25 accommodata videntur; minus recte nostra lectio ex Mt 12, 26 derivari potest) | *στηναι* cum ℵBCL ... ς Ln *σταθηναι* cum ADΓΔΠ unc^9 al omn^{vid}. Praeterea D a b g$^{1.}$ i q add *η βασιλεια αυτου* | *τελοσ*: D *το τελοσ*

27. *αλλ* cum ℵBC^{*vid}LΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 131. 209. 346. cop arm syr$^{p\,mg}$ item (*nemo autem*) a d ff$^{2.}$ ... c$^{2\,vid}$G aeth *και* ... ς Ln om cum ADΓΠ unc^8 al pler it^{pl} vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ go | *ου δυνατ. ουδεισ* cum ℵBC*et**Δ al vix mu (cop *sed nulla potestas ut quisquam*) ... Gb Sz Ln *ουδεισ δυναται* cum ADLΓΠ unc^9 al plus^{120} (item it vg syr^{utr} arm go) | *εισ τ. οικ. του ισχυρ. εισελθων* (ℵ *εισελθ.* ante *εισ* pon) *τα σκευ. αυτου διαρπ.* cum ℵBCLΔ 33. 102. cop syr^{sch} (hi duo *intrare in domum fortis et*) aeth ... ς Ln Ti *τα σκευη του ισχυρου εισελθων εισ τ. οικ. αυτου* (D al pauc it [exc f g$^{2.}$ l] vg om *αυτου*, G om *εισελθ. ε. τ. οικ. α.*, b c e *εισελθ. ε. τ. οικ.* post *διαρπ.*) cum AΓΠ unc^8 (item DG) al pler it vg syr^p arm go | *διαρπασει* cum ℵBCHLMSΔ al sat mu, D^{gr} *-παζει* ... Gb′ *διαρπαση* cum AEFGKUVΓΠ al^{100} fere

28. *τοισ υι. των ανθρ.* (Δ 118. al *τοισ ανθρωποισ*) *τα αμαρτ.* (Gb″) cum ℵABCDLM^{corr}Δ 1. 28. 33. 118. 124. 131. y^{scr} al^{10} fere a b g$^{1.}$ i l q vg cop (sed^{dz} singg transp^{lib}) arm ... ς *τα αμαρτ.* (F al hacc om) *τοισ υι. των ανθρ.* (al *τοισ ανθρωποισ*) cum EGHKM*SUVΓΠ al pler syr^p (^{sch} transp singg^{lib}) go (f *omne peccatum dimittitur filiis hominum* etc; c *remitt. omnia pecc. et blasph. filiis hom.*, e *omnia pecc. remitt. et blasphemiliae filiis hom.*) | *και αι* c. ℵABCEFGHLΔ al^{25} fere cop ... ς (= Gb Sz) om *αι* cum DKMSUVΓΠ al longe pl (D*^{gr} *βλασφημια*) | *οσα* (E* *ὃσ ἂν*) cum ℵBDE*GHΔΠ* al^{10} fere (et. d *quaecumque*) ... ς *οσασ* c. ACE^{corr} (ipse*^{corr})FKLMSUVΓΠ^2 al pler | *αν* cum ℵADEGHKMSUVΓΠ al pler ... Ti *εαν* cum BCFLΔ 33. y^{scr} al pauc | *οσ. αν βλασφημησωσιν* (L *-σουσιν*): a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q (non item f l vg) Cyp^{bis} Ambrst om

29. *οσ δ αν* (it vg *qui autem*): D *οσ αν δε τισ* (d *si quis autem*) | *βλασφημηση*: H 126. al pauc *-σει* | *εισ* pr (ita et. c d e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$): D^{gr} a b

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰσ τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχοσ
ἔσται αἰωνίου ἁμαρτήματοσ. 30 ὅτι ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον
ἔχει.
31 $^{35.2}$ Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ 31—35 Mt 12, 46—50 Lc 8, 19—21
ἔξω στήκοντεσ ἀπέστειλαν πρὸσ αὐτὸν καλοῦντεσ αὐτόν. 32 καὶ
ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλοσ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. 33 καὶ

---

i (Blanch. ex errore manifesto habet *in*) q om, item go arm | *εχει* (*habet* et. it^{pler} am fu ing emm gat mt al): c vg^{ed} cop^{dz} aeth Cyp *habebit* | *εισ τ. αιωνα* cum ℵABCLΓΔΠ unc^{9} al pler c f g$^{2\cdot}$ l vg cop syr^{utr} go al (gat *neque in hoc seculo neque in futuro* :: e Mt): D 1. 22. 28. 209. 2^{pe} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q Ath^{1,566} Cyp^{bis} om, hinc Gb^{0} :: cf Mt | *αλλα* cum ℵADLΔ ... ς *αλλ* cum BCΓΠ unc^{9} al certe pler Ath | *εσται* cum ℵDLΔ 33. 433. e^{scr} z^{scr} 48^{ev} al pauc a c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg arm aeth^{vid} Cyp$^{test\,314}$ ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABCΓΠ unc^{9} 1. 69. al pler b cop syr^{utr} go Ath Cyp$^{cleric\,18}$ | *αμαρτηματοσ* (Gb″ prob Schu) cum ℵBLΔ 28. 33. 2^{pe}, et *αμαρτιασ* C^{*vid}D 13. 69. 346. Ath; item *delicti* vel *peccati* it (exc f) vg (exc tol) cop arm go sax Cyp^{bis} Aug (item Ps-Ath$^{dispu\,179}$ alludens *υπευθυνοσ γινεται αιωνιου αμαρτιασ*) ... ς *κρισεωσ* cum AC^{2}ΓΠ unc^{9} al pler f tol syr^{utr}

30. *πνευμα* (Δ 28. al pauc praem *οτι*) *ακαθ. εχει* (C *αυτον εχει*, item aeth *possidet ipsum*): D 77. 235. *πνευμ. ακ. εχειν* (d *habere eum*), item a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q (non item f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg) *eum* vel *illum* – *habere*

31. *και ερχ.* cum ℵBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} go aeth (arm *ερχ.* omisso *και*) ... ς Ti *ερχ. ουν* cum AΓΠ unc^{8} al pler syr^{p} | *ερχεται* c. ℵDG 1. 118. 209. 2^{pe} 7^{pe} 8^{pe} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q ... Ln Ti *ερχονται* c. ABCLΓΔΠ unc^{8} al pler c f vg cop syr^{utr} go al Aug$^{cons\,2,87}$ | *η μητ. αυτου* (1. 118. 209. om) *και οι αδ. αυτου* (a e l vg Aug om) cum ℵBCDGLΔ al^{10} fere it vg cop syr^{sch} aeth go ... ς (= Gb Sz) Ti *οι αδελφ.* (Ti add *αυτου* cum AKMΠ al^{20} fere) *και η μητ. αυτου* cum AΓΠ unc^{8} al pler syr^{p} :: ad reiiciendam lectionem antiquissimorum testium non satis valet ll. parallelorum ratio | *στηκοντεσ* cum BC*Δ 28 ... ℵ *σταντεσ*, C^{2}vel^{3}GL 1. 118. 124. 131. *εστηκοτεσ* (L *εστηκ. εξω* pro *και εξω στ.*) ... ς Ln *εστωτεσ* cum ADΓΠ unc^{8} al pler | *καλουντ. αυτ.* cum ℵBCL 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 209. 346. 2^{pe} ... ς *φωνουντ. αυτ.* cum DΓΠ unc^{9} al pler; A *ζητουντεσ αυτον* ... Δ (relicto spatio) a om, hinc Gb^{0}

32. *εκαθητο*: Δ y^{scr} al pauc *εκαθηντο* ... e *venerunt* | *περι αυτον οχλοσ* (Gb′) cum ℵ^{c}ABCKLMΔΠ al^{50} fere b c d f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ q (a *et turbae dixerunt ei* omissis rell) vg syr^{utr} go ... ℵ* *προσ αυτον οχλοσ* (e *et venerunt ad eum turbae*), D^{gr} *προσ τον οχλον* ... ς *οχλ. περι αυτ.* cum EFGHSUVΓ al pm aeth (cop arm) | *κ. λεγ.* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. b f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q (item e *et dixerunt*) vg cop syr^{sch} syr$^{p\,mg\,cod}$ aeth ... ς *ειπον δε* cum AΓΠ unc^{9} al pler (c *et sedentes* – *dixerunt ei*, a vide ante) syr^{p} go (arm) | *και αι αδελφαι σου* (et. Gb + Sz) cum ADEFHM

ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου;
34 καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθημένους λέγει·
ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

IV.

1—9 Mt 13, 1—9 Lc 8, 4—8

1 [36. 2] Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ

SUVΓ 22. 124. 238. 299. 433. al[100] fere a b c f ff[2.] l q syr[p mg] go sl ... ϛ om cum ℵBCGKLΔΠ 1. 13. 33. 69. al vix mu e ff[1.] g[1. 2.] vg cop syr[sch] aeth arm :: at ista desunt etiam in Mt et Lc, uti nec v. 31 nec 34 habentur

33. *και αποκριθεισ αυτοισ λεγει* (c *λεγ. αυτ.*) cum ℵBCLΔ vg cop syr[p] (c g[1.] ff[2.] q *qui respondens dixit illis*, e *ille autem respondens dixit eis*) ... ϛ Ln *και απεκριθη αυτοισ λεγων* cum ADΓΠ unc[9] al pler f (b *ad ille respondit et dixit*; a *et respondit illis*) ... 1. 13. 28. 69. al *απεκριθη* (69. *και απεκρ.*) *αυτοισ και λεγει*, 2[pe] *απεκριθη αυτοισ λεγων*, 33. *και ειπεν αυτοισ*. Differunt al pauc | *και οι* (et. Gb′) cum ℵBCGLUVΔ 1. 2[pe] al[50] fere a b g[1.] l (al[vid]) cop syr[sch] (et[p]?) ... ϛ Ti *η οι* (D om *οι*) cum A(D)EFHKMSΓΠ al pl c (*aut qui sunt*) e f ff[2.] arm aeth go syr[p] (ap Whit) :: et. ap Mt *ἤ* a pluribus praebetur, poteratque aptius videri | *αδελφ. μου* cum ℵACLΓΔΠ unc[9] al fere omn it (et. d) vg cop syr[utr] go ... Ti om *μου* cum BD[gr] 102. arm (B etiam in Mt om)

34. Versum om (ob *ομοιοτελευτον*) 235. 271. al[4 scr] g[2.] | *και* cum ℵACD LΓΔΠ unc rell al omn fere it vg etc: B 102. om | *κυκλω* h. l. cum ℵBCLΔ cop, item Gb″ post *τουσ* cum D (sed om *περι αυτον*, cf Latt) 1. 13. 28. 69. 118. 124. 209. 346.; b c d f ff[1. 2.] g[1.] l q vg *eos* (d q om) *qui in circuitu eius* (b om) *sedebant*, a *qui circa eum sedebant*, e *eos qui circum sedebant* ... ϛ Ti post *περιβλεψαμενοσ* cum AΓΠ unc[9] al pler go arm syr[p] (syr[sch] al *κυκλ.* non exprim; om et. 16. 61.) | *καθημενουσ*: 13. 69. 124. 346. 2[pe] arm praem *μαθητασ* | *λεγει*: DG 28. 69. 124. 346. al pauc a c ff[2.] *ειπεν* (*dixit*) | *ιδε* cum ℵBCEFHLSUV al sat mu ... Gb′ Ln *ιδου* (:: ut Mt) cum ADGKMΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al[40] fere

35. *οσ αν* cum B b e cop, item a c Aug *et quicumque* (c *qui*) ... ϛ *οσ γαρ αν* cum ℵACDLΔΠ unc[9] al omn[vid] f ff[1.] g[1.] q (item[vid] ff[2.] g[2.] l) vg go syr utr al :: *γαρ* in Mt non fluct | *ποιηση*: Π 346. al pauc *ποιησει* | *το θελημα*: B *τα θεληματα* (:: ut Epiph ex evg Ebion, cf ad Mt; *τα θελημ.* frequens in psalmis et Esaia; in N. T. cf Act 13, 22 et Eph 2, 3) | *αδελφ. μου*: D b e g[1.] q vg[ed] ap Ln Aug *μου αδ.* (b e Aug *mihi frater*, rell *meus frat.*) :: ut Mt | *αδελφη* cum ℵABDLΔ al[25] fere c f ff[2.] g[1.] q (item b e Aug, vide ante) go arm ... ϛ (sed Gb[oo]) Ti add *μου* cum CΠ unc[9] al longe pl a ff[1.] g[2.] vg cop syr[utr] aeth | *μητηρ*: Π* al[50] fere a l cop syr[sch] al add *μου*

IV. *και* (28. 209. om) *παλιν* (13. 69. 124. *παλ. δε*) *ηρξατο*: D 2[pe] 3[pe] 209. al pauc a b c g[1.] q (non item f ff[1.] g[2.] vg) aeth Or[int 3,835] *και* (209. om nec habet Or[int]) *ηρξατ. παλ.* | *παρα*: D *προσ* | *συναγε-*

συνάγεται πρὸσ αὐτὸν ὄχλοσ πλεῖστοσ, ὥστε αὐτὸν εἰσ πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶσ ὁ ὄχλοσ πρὸσ τὴν
θάλασσαν ἐπὶ τῆσ γῆσ ἦσαν. 2 καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺσ ἐν παραβο-
λαῖσ πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3 ἀκούετε.
ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ
μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν

ται cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. 124. (1. 209. συνερχετ.) ... ς συνηχθη cum DΠ unc[9] al pler, item *congregata est* it vg syr[p cod] Or[int] *congregatus est* (sequente *populus*) ... A 2[pe] al[10] fere συνηχθησαν, item syr[utr] arm aeth go (sed arm aeth go sequente *turbae*) :: cf Mt | οχλοσ: D ο λαοσ | πλειστοσ cum ℵBCLΔ ... ς Ln πολυσ cum ADΠ unc[9] al omn[vid] (it vg *turba multa* vel *magna*) | πλοιον cum ℵB*CKLMΠ 1. 33. 118. 131. 209. al plus[15] go ... ς Ln Ti το πλοι. c. AB[2]DΔ unc[7] al longe pl cop | εμβαντα (DΔ ενβ.) h. l. cum ℵBCDLUΔ 33. 2[pe] 3[pe] it vg arm Thphyl ... ς Ti post ωστ. αυτον cum AΠ unc[8] al pler go syr[p] (syr[sch] post καθησθ.) aeth (Or[int] *ut intraret in navem et sederet in mari*) | καθησθαι: M* al pauc καθησαι D* καθησται | εν (2[pe] επι) τη θαλασση (et. f ff[1.] g[2.] vg Or[int] *in mari*; g[1.] om): D περαν τησ θαλασσησ, 131. παρα την θαλασσαν, d *circa mare*, q *super mare*, a *circa litus maris*, b e *ad litus*, c ff[2.] *proxime litus* | προσ (1. 131. παρα, Δ εισ) την θαλ. επι τησ γησ (ff[1.] g[2.] vg *circa mare super terram*, Or[int] *secus mare in terris*): D[gr] περαν τησ θαλασσησ, a d l q *circa mare*, b c e f ff[2.] g[1.] *in litore*. Similiter cop | ησαν cum ℵBCLΔ 33. h[harl scr] y[scr] al[5] d (*turba – erant*) ... ς Ln ην cum AD[gr]Π unc[9] al pler (a b ff[1.] g[2.] q vg Or[int] *erat*; c *sedebat*; f ff[2.] g[1.] *stabat*; c *staret*)

2. πολλα (et. a f ff[1. 2.] g[1. 2.] q vg Or[int 3,835]): D πολλαισ ... 28. λεγων, b c e *dicens* pro πολλ. | αυτοισ (FH 435. al[10] -τουσ): L syr[sch] om, item omissis simul εν τ. διδ. αυτ. b c e (c *et docebat illos in parabolis dicens*, b *et doceb. eos in similitudinibus dicens*, e *et doceb. illos in parabula dicens*). Etiam Or[int] om εν τ. διδ. αυτ.

3. ακουετε: C 2[pe] al pauc ακουσατε, al[5] c om | σπειραι cum ℵ*B 102. (item *seminare* a b c d e ff[2.] g[2.] Or[int 3,835]) ... ς Ti του σπειρ. cum ℵ[c]ACLΔΠ unc rell al fere omn (item *ad seminandum* f ff[1.] g[1.] vg) (nil valet Eus[marc 169] εδηλου περι εαυτου λεγων· εξηλθ. ο σπειρων του σπειραι.) ... D[gr] cop[petr] om. Contra F al[12] g[2.] go add (:: e Lc) τον σπορον αυτου

4. εγενετο: DF al pauc it (exc a) vg syr[sch] (non[p]) om :: ut ll. pp. | σπειρειν: D σπειραι | ηλθεν cum ℵABCLΠ unc[7] al pler ... D ηλθαν, HKΔ 33. y[scr] al aliq ηλθον | τ. πετεινα cum ℵABCLΔΠ unc[7] al[150] fere b c e f ff[2.] g[1.] l am fu ing emm iac erl mt trevir tol (item al ap Beng et ap Vallars et ap Luc[brug]) cop syr[utr] arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add του ουρανου (:: e Lc) cum DGM al vix mu a ff[1.] g[2.] i q vg[ed] gat | κατεφαγεν: D -φαγαν, al pauc -φαγον | αυτο: H* 38. αυτον, 33. al aliq αυτα

αὐτό. 5 καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδεσ, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν
πολλήν, καὶ εὐθὺσ ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθοσ γῆσ· 6 καὶ
ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιοσ, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν
ἐξηράνθη. 7 καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰσ τὰσ ἀκάνθασ, καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 καὶ ἄλλα
ἔπεσεν εἰσ τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ
αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν εἰσ τριάκοντα καὶ εἰσ ἑξήκοντα καὶ εἰσ

---

5. και αλλο (-λλα D^{gr} 33. 2^{pe} al pauc) cum ℵBC(D)LM^{2}Δ al^{10} fere a d cop aeth ... ς αλλο (69. al pauc c -λλα) δε cum AΠ unc^{8} al pler c f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg syr^{utr} arm go ... M* 2^{pe} b nil nisi αλλο | επεσεν: D -σαν | επι το πετρωδεσ cum ℵ^{c}ABCLΔΠ unc^{9} al pler g$^{2.}$ i vg^{cod} ap Ln (hi tres *super petrosam*) a (*sup. petrosam terram*) ... ℵD 1. 33. 2^{pe} al^{5} επι τα πετρωδη, item b c e f l vg *sup. petrosa*, d g$^{1.}$ q *sup. loca petrosa* | οπου cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} go al ... B a^{vid} και οπου, hinc Ln [και] οπου, item D b c ff$^{2.}$ e i q και οτι (sed e i q om και ante ευθυσ et b c e om δια το μη usq γησ) | ευθυσ cum ℵBCDLΔ ... ς ευθεωσ (H ευθευωσ) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} | εξανετειλεν (D* -εστειλεν): 1. 13. 28. 69. 118. 124. 131. 346. εξεβλαστησεν (131. εβλαστ.) | βαθοσ γησ (L γησ βαθ.) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} cop go ... Ln βαθ. τησ γησ cum B; item D^{gr} βαθοσ την γην

6. και οτε ανετειλ. ο ηλι. (prob Schu) cum ℵBCDLΔ ff$^{2.}$ i l q vg cop ... ς ηλιου δε ανατειλαντοσ (:: ut Mt) cum AΠ unc^{9} al omn^{vid} a e f (a f *sole autem orto*, e *facto autem sole*) item^{lib} b (*et cito aruit ab aestu*) c (*facto aestu* post ριζαν) syr^{utr} arm aeth go | εκαυματισθη cum ℵACLΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg ... BD^{gr} a e -σθησαν. Item εξηρανθη: D^{gr} c -θησαν (:: -σθησαν et -θησαν D et. in Mt)

7. αλλο: 28. 33. al pauc e αλλα, item infra αυτα et εδωκαν | εισ cum ℵABLΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg etc . . CDM^{2} 33. al^{10} fere b (*supra*) cop επι :: ut Mt | συνεπνιξαν: 33. al plus^{10} απεπν. :: e Mt

8. αλλα cum ℵ*et^{cb}BCL 28. 33. 124. e (e et. vv. 5 et 7) cop ... ς Ln Ti αλλο cum ℵ^{ca}ADΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} arm aeth | εισ την: C 1. 28. 118. 124. al plus^{15} syr^{utr} επι την :: ut Mt | εδιδου: C εδιδοσαν | αυξανομενον (Gb′) cum ACDLΔ 238, item ℵB -νομενα ... ς αυξανοντα cum Π unc^{9} al fere omn (:: αυξανειν sensu intrans. vulgatum est, ut Mt 6,28 πωσ αυξανει Lc 1,80 το παιδ. ηυξανε 13,19 ηυξησε και εγεν. εισ δενδρον) | εφερεν cum ABLΠ unc^{9} al fere omn, item D 124. 2^{pe} φερει (q *adfert*, b *adferet*, sed iidem etiam antea *dat*) ... ℵC εφερον (c hiat) | εισ ter (B εισ et bis εν, item L εἰσ et bis ἑν [sed sine accentu]) cum ℵC*Δ(BL) 28. 2^{pe} al pauc (item εἰσ vel ἐν cop syr^{p} aeth go) ... EFGHKMUVΠ (qui unciales omnes spiritibus et accentibus instructi sunt) al^{100} fere (item vide ante „εισ vel εν“) ἐν (Gb′), item spiritibus et accentibus vacui AC^{2} εν ... ς Ln ἓν cum D (ipse D εν, sed d ter *unum*) al sat mu^{vid} it (a b f g$^{1.2.}$ ff$^{1.}$ i q *unum*; c ff$^{2.}$ *aliud*) vg (*unum*) syr$^{sch\ vid}$ (:: ἓν videtur ad ὃ μὲν etc ap Mt accommodatum.

ἑκατόν. 9 καὶ ἔλεγεν· ὃσ ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 10 Καὶ ὅτε 10—20 Mt 13, 10—23
ἐγένετο κατὰ μόνασ, ἠρώτουν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖσ δώδεκα Lc 8, 9—15
τὰσ παραβολάσ. 11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται
τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ· 37.1 ἐκείνοισ δὲ τοῖσ ἔξω ἐν παραβολαῖσ
πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντεσ βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ Es 6, 9 s
ἀκούοντεσ ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ

Unde εισ inlatum sit vix dixeris.) | τριακ. εξηκ. εκατον: ℵD ut solent λ̅ ξ̅ ρ̅. Item i al XXX. LX. C.

9. ελεγεν cum ℵABCDLΔΠ unc^8 al pler it vg cop syr^{utr} arm aeth go ... ς (= Gb Sz) add αυτοισ cum M^{2mg}S? 3^{pe} al vix mu | οσ εχει cum ℵBC* DΔ ... ς ο εχων (:: ut Mt et Lc) cum AC^{2}LΠ unc^9 al omn^{vid} | ακουετω: D a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i (non item c f ff$^{1\cdot}$ q vg) syr$^{p\,mg}$ add και ο συνειων συνειετω

10. και οτε cum ℵBCDLΔ 2^{pe} al pauc it vg cop go ... ς οτε δε cum AΠ unc^9 al longe pler syr^{utr} arm aeth | ηρωτουν cum ℵC, item -των (ut Ln Ti) ABLΔ 33. al pauc et D al^2 επηρωτων (:: ut Lc), item *interrogabant* a b q Or$^{int\,3,835}$ ... ς ηρωτησαν cum Π unc^9 al pler (69. al pauc επηρ.), item *interrogaverunt* c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i vg syr^{utr} | οι περι αυτον (haec omnia L 359. om) συν τοισ (vg om συν τοισ sed non am) δωδεκα (arm *discipulis* pro δωδ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} (item evglstaria) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q (non item f am cop syr^{utr} etc) Or^{int} οι μαθηται αυτου (Or^{int} om αυτ.) | τασ παραβολασ cum ℵBCLΔ g$^{2\cdot}$ am gat ing mm mt cop^{wi} et^{schw} ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l q Or^{int} τισ η παραβολη αυτη (:: cf Lc) ... ς Ln την παραβολην cum AΠ unc^9 al pler vg^{ed} fu emm cop^{petr} syr^{sch} arm aeth go

11. ελεγεν (g$^{2\cdot}$ vg *dicebat*; c ff$^{2\cdot}$ *dixit*): D λεγει, a *dicit*, b f g$^{1\cdot}$ i q *ait* | το μυστηρ. (cop τα μυστ.) δεδοτ. cum ℵBC*^{vid}L 102. cop^{edd}, item Ln δεδοτ. το μυστηρ. cum AKΠ al plus^{10} ff$^{1\cdot}$ ... ς δεδοτ. (F δεδωται) γνωναι (Gb^{oo}) το μυστ. (G 1. 118. al plus^{12} syr^p arm^{zoh} τα μυστηρια) cum C^{2}DΔ unc^8 al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop^{dz} arm aeth :: cf Mt et Lc | τοισ (Δ om) εξω (et. Or^{2,702} περι ων ειρηται· τοισ δε εξω εν παραβολαισ, item ^{1,125} οτε ο σωτηρ εφασκε δια τουτο τοισ εξω εν παραβολαισ λαλειν, ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ μη συνιωσι, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθη αυτοισ. Paullo post μηποτε ιδωσι και συνιωσιν.): B τ. εξωθεν | παντα cum ℵDKΠ 28. 124. (ante εν) w^{scr} al^{20} fere (al pauc ταυτα) ... ς Ln Ti τα παντα (M* ante εν) cum ABCLΔ unc^8 al pl ... b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i (non item a f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q vg) om :: cf Mt et Lc | γινεται (et. f ff$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg): D 28. 64. 124. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i q λεγεται

12. βλεπωσιν cum ℵABCDE^{2}KLMSUVΠ al pler ... E*FGHΔ al^{10} fere Or^{1,114} (και φησιν· ινα βλεποντεσ μη βλεπωσι και ακουοντεσ ακουωσι και μη συνιωσιν, μηποτε επιστρεψωσι και αφεθησεται αυτοισ) et ^{125} (vide ante) praem μη, sed ex his Δ (item al pauc) Or^{bis} om και μη ιδ. (V ειδ.) :: ut Mt et Lc | ακουωσιν (28. a Or^{1,125} om ακου. και, Δ praem μη): CM 33. 69. 124. al pauc ακουσωσιν, Π* al pauc ακουουσιν | συνιωσιν cum ℵABCD^{b}ΔΠ unc^9 al pler Or^{1,114} et ^{125} ... D*L 1. 118. 209. al pauc

ἀφεθῇ αὐτοῖς. 13 καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; 14 [38. 2] ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν αὐτοῖς. 16 καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, 17 καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζονται. 18 καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν

συνωσιν | αφεθη c. ℵBCDLΔ unc[8] al pler Or[1,125] ... Gb' αφεθησεται c. AKΠ al[15] fere (item antea 346. al pauc επιστρεψουσιν) Or[1,114], D[b] αφησω (*αφεθησομαι, item d ff[2.] g[1.] i q *dimittam* (d *dem.*, ff[2.] *rem.*) | αυτοισ cum ℵBCL 1. 22. 118. 209. 251. 340* b cop arm Or[bis] .., ς add τα αμαρτηματα (al[10] fere παραπτωμ., Δ al pauc syr[p] c.* aeth add αυτων) cum ADΔΠ unc[9] al pler it[pler] vg cop syr[utr] al; Ln [τα αμαρτημ.]

14. ο σπειρων (et. f ff[1.2.] g[1.2.] i vg): a b c q *qui loquitur* | σπειρει: ℵ * σπερει

15. οπου (D 69** ff[2.] g[1.] οισ, syr[sch] *in quibus*) σπειρ. ο λογοσ: a b f q *qui neglegenter verbum suscipiunt*, c *qui negligunt verbum suscipientes* | και οταν: B οι οταν | ακουσωσιν: D*G ακουωσιν | ευθυσ (prob Schu) cum ℵBCLΔ 33. 69. y[scr] al pauc .:. ς Ln Ti ευθεωσ cum ADΠ unc[9] al pler ... 1. 118. arm om | αιρει (it[pl] vg *aufert* vel *tollit*; c d q *auferet*) cum ABLΠ unc[9] al omn[vid] ... D αφερει, ℵCΔ αρπαζει (:: ut Mt) | εν αυτοισ (Gb') cum ℵCLΔ c (*in eis*) cop[edd] syr[p mg] arm, item Ti εισ αυτουσ cum B 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln εν ταισ καρδιαισ αυτων c. DΠ unc[9] al pler it[pler] (a f i *in cordibus*, b ff[1.] g[1.2.] q gat mm *in corde*, d ff[2.] am ing emm mt *in corda*) vg syr[sch] et[p txt] cop[dz] (sed* *in suo corde*) arm go ... A 1 aeth απο τησ καρδιασ αυτων :: e Lc

16. ομοιωσ (179. 7[pe] ομοιοι) εισιν cum ℵCLΔ 33. 49[ev] 3[pe] h[harl scr] (item 179. 7[pe]) cop[vid] aeth ... ς Ln Ti εισιν ομοιωσ cum ABΠ unc[9] al pler f ff[1.] g[2.] vg go syr[p] ... D 1. 13. 28. 69. al[6] a b c ff[2.] g[1.] i q syr[sch] arm (Or[1,308]) om ομοιωσ | σπειρομενοι: M add λογοι | οι οταν: B* om οι | ευθυσ (prob Schu) cum ℵBCLΔ 13. 33. h[harl scr] al[3] ... ς cum AΠ unc[9] al pler Or ... D 1. 28. al plus[10] c ff[2.] i q cop[wi] et[petr] om :: ut Lc | λαμβανουσιν: 1. 131. 209. al pauc δεχονται :: e Lc | αυτον: 1. 13. 28. 69. 124. 131. 209. arm Or om :: cf Lc

17. ριζαν (al[2 scr] go -ζασ): V υδωρ | εν εαυτοισ (et. Or[1,308]): L al pauc εν αυτοισ | F προκαιροι | η διωγμου (et. Or[1,308]): D c f ff[1.2.] g[1.2.] i l q (non item a b) vg και διωγμ. | ευθυσ c. ℵBCLΔ 33. 108. 179. 49[ev] y[scr] h[harl scr] al[5] ... ς Ln ευθεωσ cum ADΠ unc[9] al pler Or | σκανδαλιζονται (et. Or): D -λισθησονται

18. αλλοι εισιν (b c om εισ.) cum ℵBC*DLΔ b c ff[1.2.] g[1.2.] i vg cop ... ς

λόγον ἀκούσαντες, 19 καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 20 καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ

(= Gb) ουτοι εισιν cum AC²Π unc⁹ 33. al pler f q syr^utr aeth go ... 1. 13. 28. 69. 124. al mu arm om | οι (K οισ) εισ: Δ (non δ) al⁵ om οι | επι cum ℵCΔ cop ... ς Ln Ti εισ (:: at ita Mt et Lc lectione tantum non fluctuante; item v. 7 praecessit εισ) c. ABDLΠ unc⁹ al omn^vid etc | ουτοι εισιν cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. al mu it^pler vg cop arm (syr^utr? syr^sch „ii autem qui inter spinas seminantur, illi sunt ii qui audiv. sermonem"; syr^p ap White „et hi sunt qui inter spinas seminantur, qui verbum audiunt") ... AC²Π unc⁹ 33. al pler f q go aeth om (om et. ς^e 1633.) :: sequitur duplex ουτοι εισιν in nullo cod unc esse nec fere in aliis documentis nisi forte paucis | ακουσαντεσ (Gb') cum ℵ(sed ante τ. λογ. pon, item cop)BCDLΔ 13. 69. 124. 346. al⁵ cop syr^sch ... ς Ln ακουοντεσ cum AΠ unc⁹ al pler it vg (*qui – audiunt* it vg) syr^p arm aeth go (:: -οντεσ Mt, -σαντεσ Lc)

19. και αι μεριμναι (D* -μναισ) etc: vg *et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant*; item ff^1. g^2. (l^vid). Mire vero it^cdd pl variant: g^1. *et sollicitudines victus et errores mundi et deceptio divitiarum et reliquae concupiscentiae simul incidentes suffocant*; f *et per sollicitudines saec. huius et inlecebras divitiarum et ceterae concupiscentiae introeuntes suffocant*; ff^2. d e q *et sollicitudines* (q *-dine*, d *-dinem*, e incipit ab *nes* prioribus deperditis) *victus* (e *vitae*) *et delectationes* (e *oblect.*, d q *errores*) *mundi* (e *saeculi*) *simul incedentes* (q, d *simul ineuntes*, ff^2. nil nisi *incendentes*, e *comitantes*) *suffocant* (q *soffucant*); c *et sollicitudinibus victi et delectationibus mundi abalienati offocant*, b *et per sollicitudines vitae et in errore saeculi simul euntes suffocant*, i *et prae sollicitudine victus et errores mundi simul incendentes suffoc.* | αιωνοσ (D^gr c^scr βιου, it *victus victi vitae*: vide ante) cum ℵBCDLΔ 1. 102. al⁶ b c e ff^1.2. g^1.2. i q vg arm ... ς (= Gb) add τουτου cum AΠ unc⁹ al pler f cop syr^utr aeth go | και η απατη (Δ αγαπη, δ *deceptio aut dilectio*) τ. πλουτου: D arm και απαται του κοσμου, item vide ante e ff^2. q, g^1., c, i (f) | και αι περι (et. ℵ^c; ℵ* παρα) τα λοι. επιθυμιαι: D 1. a (ap Blanch supersunt litterae *li*, ap Iric *di*: hinc aut *mundi*, ut c d ff^2. i q, aut *saeculi*, ut b e, legit. Quum vero statim sequatur *simul*, haec non ad του αιωνοσ sed ad τ. κοσμου [pro πλουτ.] adhibenda sunt) b c ff^2. i q arm om | συνπνιγ. (ABD -πνειγ.) cum ℵAB*CDELΔ ... ς Ln συμπνιγ. cum B²FGHKMSUVΠ al certe pler. Ceterum ℵ* sic: συνπνιγει τον λογον και αι π. τα λοιπ. επιθυμ. εισπορευομεναι (a qua scriptura quae multum probabilitatis habet, pendere potest quod plures italae cdd om και αι π. τ. λοι. επιθ.), ℵ^a add συνπνιγουσιν τ. λογον, prioribus per incuriam ut videtur non deletis. | ακαρποσ γινεται: D 124. b c e ff^1.2. g^1. i q (non item f g^2.) gat mm mt (non vg^ed am fu ing al) cop^dz ακαρποι γεινονται (γιν.)

20. εκεινοι (Schu „ap Mc apte, cf 7, 15. 12, 7 cum ll. pp.") cum ℵBCLΔ syr^sch ... ς Ln ουτοι cum ADΠ unc⁹ al omn^vid (it vg *hi*, item cop

ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντεσ, οἵτινεσ ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ
παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα
καὶ ἓν ἑκατόν.

Lc 8, 16 11, 33 Mt 5, 15 21 [39.2] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνοσ ἵνα ὑπὸ
τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ;
Lc 8, 17 12, 2 Mt 10, 26 22 [40.2] οὐ γάρ ἐστιν τι κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγέ-
νετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰσ φανερόν. 23 εἴ τισ ἔχει ὦτα
ἀκούειν, ἀκουέτω.

Lc 8, 18 6, 38 Mt 7, 2 24 [41.2] Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ με-
Lc 8, 18 19, 26 Mt 13, 12 25, 29 τρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. 25 [42.2] ὃσ

syr^p arm aeth go) Or^{1,308} :: at ουτοι Lc ουτοσ Mt lectione non fluct | την γην την καλην (et. Or): c 28. 124. al pauc την καλ. γην | ἐν ter (Gb'): ita EFGHKMUVΠ (L ἐν, tum bis ἑν sed non ἓν) 1. 33. 69. 124. al pl, item syr^utr ... ς Ln ἓν: ita nullus cdd uncialium accentibus auctorum, sed it vg cop arm go (:: cf ad v. 8.). Ceterum B 102. 300. 360. om εν sec (item C*^vid w^scr) et tert (item 406. d^scr) | ℵD εν λ̅, εν ξ̅, εν ρ̅

21. ελεγεν: 1. 118. 131. λεγει | οτι cum BL ... 13. 28. 69. 124. 346. ιδετε ... ς Ln om cum ℵACDΔΠ unc^9 al pler (:: οτι recitativum quod dicunt in Mc frequentissimum; testes vero multi saepissime omittunt) | ερχεται (*venit* ff^1. l q vg, item cop^schw syr^utr; D απτεται, *accenditur* c e ff^2. g^1. i cop^wi aeth, *adfertur* b, *accendunt lucernam* f) ο λυχν. cum ℵBCDLΔ 1. 33. y^scr h^harl scr al plus^5 it vg cop syr^utr aeth ... ς ο (28. 69. om) λυχν. ερχεται cum AΠ unc^9 al pler (sed 13. 69. 124. al pauc καιεται) arm go | ινα etc (et. ℵ^c): ℵ* υπο τον μοδιον τεθηναι η υπο | τεθη pr: G υποτεθη | η: 1. 13. 28. 118. 124. 346. 2^pe add ινα | κλινην: 13. 69. 124. 346. 2^pe add τεθη | ουχ (Δ ουχι): D ff^2. i (om η υπ. την κλιν.) και ουχ ... b c e q *sed* | επι: ℵB* 13. 33. 69. υπο | τεθη sec (Gb') cum ℵBCDLΔ al plus^60 ... ς επιτεθη cum AΠ unc^9 al pl ... c om, sed g^2. add *ut omnibus luceat*

22. τι cum ℵACEFGLSVΔΠ^2 al pm c f ff^1. g^1. vg go arm ... BDHKMUΠ* al^80 fere b e ff^2. g^2. i q (cop?) aeth om; hinc Gb^0 Ln [τι] :: ut in Lc deest lectione fere non fluctuante; praeterea post τιν vel τι facillime omittebatur | εαν (1. 13. 28. 69. 131. 2^pe ει) μη ινα cum ℵBΔ (1. 13. 28. 69. 131. 2^pe), item omisso ινα (ut Gb' Ti) ACKLΠ 33. 102. 209. al plus^15, item D 49. b ff^2. i q αλλ ινα ... ς ο εαν (οσ αν U) μη cum EFGH MSUV al pler; c f ff^1. g^1.2. vg *quod non*, item go | αλλ (A αλλα) ινα: 1. 13. al pauc ει μη ινα | ελθη εισ φανερον cum ℵCDLΔ y^scr 2^pe al^5 fere cop ... ς Ln εισ φαν. ελθη cum AΠ unc^9 al pler it vg arm syr^p (:: ita Lc) ... B syr^sch aeth φανερωθη

24. και ελεγεν (1. 7. 118. λεγει) usque ακουετε : 1 om | τι: D^gr τα | και προστεθησ. υμιν (arm omisso υμιν post ακουετε pon; item 13. 69. al pauc κ. προστ. υμ. τοισ ακουουσιν, a quibus verbis pergunt ad οσ εχει γαρ [sic 13. 69.] usq αρθησ. απ αυτου, ad quae add εν ω μετρω

γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃσ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται
ἀπ' αὐτοῦ.
26 [43.10] Καὶ ἔλεγεν· οὕτωσ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡσ
ἄνθρωποσ βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆσ γῆσ, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ
ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόροσ βλαστᾷ καὶ μηκύνηται,
ὡσ οὐκ οἶδεν αὐτόσ. 28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον
χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτεν πλήρησ σῖτοσ ἐν τῷ στάχυϊ. 29 ὅταν
δὲ παραδοῖ ὁ καρπόσ, εὐθὺσ ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέ-
στηκεν ὁ θερισμόσ.

μετρ. μετρ. υμιν και προστεθησεται υμιν, 33. al om *υμιν*) cum ℵABC LΔΠ unc^{8} al pler c f ff^{2} g$^{2\cdot}$ i q vg cop syr^{utr} aeth go ... Gb om cum DG 114. y^{scr} 2^{pe} (sed G 114. y^{scr} retinent *τοισ ακουουσιν*) b e g$^{1\cdot}$ gat :: at deest Mt et Lc | *υμιν* sine additam cum ℵBCDLΔ 102. 2^{pe} al pauc it (exc^{2}) vg cop arm aeth ... ς (= Gb) add *τοισ ακουουσιν* cum AΘ^{b}Π unc^{9} 1. 33. 69. al pler q (item f go *credentibus*) syr^{utr}

25. *εχει* pr cum ℵBCLΔ 13. 28. 69. (it vg *qui enim habet*) item *αν εχει* DE*FHKΘ^{b} 131. al pauc... ς *αν* (M al mu *εαν*) *εχη* cum AE^{2}GMSUVΠ al pler :: ut Lc | *δοθησεται*: D 271. *προστεθησεται* | *ουκ εχει*: E*GΠ* al *ουκ εχη* (G etiam *και ο εχη*)

26. *ελεγεν*: C* add^{vid} *οτι* | *ωσ* (13. 28. 69. 124. 2^{pe} al *ωσπερ*) cum ℵB D^{gr}LΔ 13. 28. 33. 69. 118. 124. 2^{pe} al^{5} fere tol cop (*modo hominis qui iacit*), item 1. (*ωσ ανθρ. οταν*) e (*quomodo homo cum mittit*) ... ς Ln Ti *ωσ εαν* (C al *αν*, al^{10} *οταν*) cum ACΘ^{b}Π unc^{9} al pler it^{pler} vg (it^{pler} vg *quemadmodum si*) go (item syr^{utr} etc) | *βαλη* (F *βαλλη*, al^{10} fere *βαλλει*) *τον* (C* *το*, 69. 124. om) *σπορον*: D *σπορον βαλη*

27. *καθευδη* cum ℵABCDGKLMSVΘ^{b}Π al pl (Δ *καθευδαν*) ... EFHU 33. 69. 131. 262. al mu *καθευδει* | *εγειρηται* cum ABCKSUVΔΘ^{b}Π al pl ... ℵEF GHLM 69. 131. 262. al pm *εγειρεται* ... D *εγερθη* | *νυκτα*: C* *νυκτοσ* | *βλαστα* cum BC*DLΔ 2^{pe} al pauc ... ς *βλαστανη* cum ℵAC^{2}GKMSUVΘ^{b}Π al longe pl, item EFH 33. al mu *-στανει* | *μηκυνηται* cum ℵACLΔΠ unc^{8} al pl ... BDH al plus^{20} *μηκυνεται*

28. *αυτοματη* cum ℵABCL 102. 48^{ev} z^{scr} al pauc cop^{wi} et^{schw} syr^{p} aeth ... ς (Gb^{0}) add *γαρ* cum ΔΠ unc^{9} al pler it vg (syr^{sch} *terra enim* omisso *αυτομ.*) syr$^{p\ cod}$ cop^{dz} go ... D 2^{pe} arm *οτι αυτομ.* | *πρωτον*: Δ add *μεν* | *ειτεν* bis cum ℵ(sed.om *σταχ. ειτ.*)B*L(pri loc *ειτε*)Δ ... ς Ln Ti *ειτα* bis cum (ℵ^{c} *ειτα σταχ. ειτεν*) AB^{2}CDΠ unc rell al omn^{vid} (et. syr p mg gr) | *σταχυν*: D^{gr} *σταχυασ* | *πληρησ* (D add *ο*) *σιτοσ* cum BD cop^{wi} ... C*^{vid} 271. *πληρεσ σιτον*, 48^{ev} z^{scr} *πληρησ σιτον*, 124. al^{5} vel^{6} *πληροι σιτον* ... ς *πληρη* (2^{pe} add *τον*) *σιτον* cum ℵAC^{2}LΔΠ unc^{9} al pler (it vg *plenum frumentum* [*triticum, granum*] ad utramq lectionem trahi potest; e *deinde plenum triticum. spica cum* etc)

29. *οταν δε*: D a c f ff$^{1\cdot 2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i q vg *και οταν* (b e nil nisi *οταν*), 71. al pauc *οτ. γαρ* | *παραδοι* cum ℵ*BDΔ ... ς *παραδω* cum ℵ^{c}ACLΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} | *ευθυσ* cum ℵBCL ... ς Ln *ευθεωσ* cum ADΔΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} | *το*: L *τον*

30—32 Lc 13, 18 s Mt 13, 31—33 30 $^{44.2}$ Καὶ ἔλεγεν· πῶσ ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; 31 ὡσ κόκκῳ σινάπεωσ, ὃσ ὅταν
σπαρῇ ἐπὶ τῆσ γῆσ, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν
ἐπὶ τῆσ γῆσ, 32 καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον
πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδουσ μεγάλουσ, ὥστε δύνασθαι
ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.
Mt 13, 34 33 $^{45.6}$ Καὶ τοιαύταισ παραβολαῖσ πολλαῖσ ἐλάλει αὐτοῖσ τὸν

30. *ελεγεν*: ℵ^{a} 69. add *αυτοισ* | *πωσ* (Gb') cum ℵBCLΔ al^{15} fere b c syr^{p} ^{mg} (huc enim trahenda nota) ... ς Ln *τινι* (:: cf Lc) cum ADΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ (et^{vid} ff$^{1.}$ g$^{1.2.}$) i q (a non satis liquet) vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth go Or^{3,446} | *ομοιωσωμεν* cum ℵABDLΔΠ unc^{8} al pl Or ^{3,446} ... c 1. al plus^{40} Or^{cod} *ομοιωσομεν* (item it vg *adsimilabimus* vel *similabimus*), K 28. 69. al pauc arm^{cod} Thphyl *-ωσω* | *τινι* cum ℵBC*LΔ al plus^{20} (it vg *cui parabolae, in quam parabolam, in qua parabola*; similiter cop aeth, syr$^{p\ mg}$?) Or^{3,446} ... ς *ποια* cum AC^{2}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler go arm (syr^{sch} et^{p}) | *αυτην παραβ. θωμεν* cum ℵBC*LΔ 28. 63. al pauc (item 13. 69. 346. pergentes *παραβαλωμεν* [*-λομεν*] *αυτην ωσ κοκκ.*) b (*ponemus*) c (*damus*) cop syr$^{p\ mg}$ Or^{3,446} ... ς *παραβολη* (1. 118. 131. 209. *ομοιωματι*) *παραβαλωμεν* (al mu *-βαλουμεν*, *-βαλλομεν*, F al *-βαλομεν*) *αυτην* cum AC^{2}DΘ^{b}Π unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm

31. *ωσ*: D cop (*est instar grani*) *ομοια εστιν* (c *simile est regnum dei sicut*) :: ut Mt et Lc | *κοκκω* cum ℵBDΔ(*κοκωσ* sed σ punctis notato)Π* 124. al vix mu ... Gb Sz Ln Ti *κοκκον* cum ACLΘ^{b}Π^{2} unc^{9} al plus^{100} (it vg *sicut granum*) | *οσ* (C*Δ *ωσ*) *οταν*: D* *ο οτι αν* ... ℵ* om *οσ* (suppl ^{c}) posteaque habet *ο* (^{c} delet) *μικροτερον ον* | *σπαρη*: K al pauc *σπαρει* | *επι τησ γησ*: DL *επι την γην* | *μικροτερον* (Δ^{gr} *μακρ.*) cum ℵ(et* et^{c}) BD*LMΔ 13* 28. 33. 131. 179. 235. 258. p^{scr} w$^{cant\ scr*}$ 7^{pe} ... ς Ti *μικροτεροσ* cum ACD^{2}Θ^{b}Π unc^{8} al pler | *ον* (L *ων*) cum ℵBLΔ c (*minor cum sit*) b (*cum sit minus*) (arm aeth) ... ς Ti *εστιν* post *πα. τ. σπερματ.* cum CM*Θ^{b}Π unc^{8} al pler go, item post *γησ* A, item post *μικροτερ.* (D^{2} add *μεν*) DM^{2} al pauc it^{pl} vg | *των* (D *α εισιν*, it^{pl} vg *quae sunt*) *επι* (al^{2} om *τ. ε.*) *τ. γησ*: C 271. b e om (:: ut Mt), hinc Ln [*τ. ε. τ. γ.*]

32. *και οτ. σπαρη* (al^{11} c q syr$^{p\ mg}$ *αυξηθη.*, *creverit*) *αναβαινει* (c q om *αναβ. και*): D i om, e nil nisi *crescit*, b *crescit autem* | *μειζ.* (vide post) *παντ. τ. λαχ.* cum ℵBCDLM^{2}Δ 1. 28. 33. al plus^{12} it vg cop (*maxim. olerum omnium*) syr^{utr} arm aeth ... ς Ti *παντ. τ. λαχαν. μειζ.* cum AM*Π unc^{8} al pler go | *μειζον* cum ℵABCELV 33. al^{10} fere ... ς Ln Ti *μειζων* c. DFGHKMSUΔΠ al longe pl | *τα πετεινα*: Δ al^{5} *παντα τ. πετ.* | *κατασκηνουν* cum ℵAB^{2}CDLΘ^{b}Π unc^{9} al omn^{vid} ... Ti *κατασκηνοιν* cum B* (ut ap Mt ex B*D edidimus) ... Δ *κατασκηνωσ* (omisso *αι* ut invenerit scriptor *-νωσαι*?)

33. *πολλαισ* cum ℵABC^{2}Θ^{b}Π unc^{9} al pler syr^{p} arm, item ante *παραβ.* D f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop^{schw} et^{dz} go ... C*^{vid}LΔ 1. 28. 33. 118. 131. al^{20}

λόγον, καθὼσ ἠδύναντο ἀκούειν· 34 χωρὶσ δὲ παραβολῆσ οὐκ ἐλά-
λει αὐτοῖσ, $^{46.\,10}$ κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖσ ἰδίοισ μαθηταῖσ ἐπέλυεν πάντα.
35 $^{47.\,2}$ Καὶ λέγει αὐτοῖσ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίασ γενομένησ· 35—41 Lc 8, 22—25 Mt 8, 23—27
διέλθωμεν εἰσ τὸ πέραν. 36 καὶ ἀφέντεσ τὸν ὄχλον παραλαμβά-
νουσιν αὐτὸν ὡσ ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦσαν μετ᾽
αὐτοῦ. 37 καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπ-
έβαλλεν εἰσ τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. 38 καὶ ἦν

fere b c e cop^{wi} et^{petr} syr^{sch} aeth om, hinc Gb^{0} | *αυτοισ*: D 2^{pe} ff^{2}· g^{1}· i om; b c e syr^{sch} arr pers^{p} om *τον λογον* (sed e *loquebatur illis, secreto autem* omissis *καθωσ ηδυν.* usq *ελαλει αυτοισ*) | *ηδυναντο* cum ℵBCF(S?)UΔ 1. 33. al sat mu^{vid} (:: ut 6, 19. 14, 5.) ... Gb″ Ln Ti *εδυναντο* cum ADLΘ^{b}Π unc^{6} al^{60} fere (:: ut 5, 3)

34. *χωρισ δε*: B cop (cod^{petr} nil nisi *χωρισ*) syr^{sch} *και χωρισ* :: ut Mt | B*DΔ *καθ ιδιαν* (non item ℵACL etc) | *τ. ιδιοισ μαθ.* cum ℵBCLΔ ... ϛ Ln *τ. μαθ. αυτου* (al pauc ff^{2}· i l om *αυτ.*) cum ADΘ^{b}Π unc^{9} al omn vid (:: cf ad 15, 20) | *επελυεν* (69. *-λυσε*): Θ^{b} 229. w^{scr} *απελυεν* | *παντα* (al pauc ante *επελ.*): Δ *απαντα*, D e ff^{2}· i q *αυτασ*

35. *λεγει*: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} al$^{2\,scr}$ *ελεγεν*

36. *αφεντεσ τον οχλ.* (A *αυτον* pro *τ. οχλ.*): D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c e ff^{2}· i q *αφιουσιν* (b e *dimiserunt*) *τ. οχλ. και* | *και αλλα δε* cum AC^{2}DEFGHKMSUVΠ al pler syr^{p} (d *et aliae autem naves multae*) ... Ln om *δε* cum ℵBC*LΔ 28. 102. 157. 292. 433. h^{scr} it vg (sed Latt *και — δε* nec alibi exprimere solent nec magis fere interpretes alii) cop syr^{sch} arm (b i q *et multae simul naves* [b *nav. sim.*] *erant* [i om] *cum illo*, e *et simul multi erant cum eo*) | *πλοια* c. ℵABCDKMΔΠ 1. 13. 33. 69. al plus^{30} ... ϛ (= Gb) Ti *πλοιαρια* c. EFGHLSUV al pl | *κ. αλλα δε* (vide ante) *πλ. ησαν* (cum ℵDΔ; L om; ϛ Ln Ti *ην* cum ABCΠ unc rell al pler) *μετ αυτου* (Δ al^{5} cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} et$^{p\,mg}$ *αυτων*): 1. 28. 118. 131. 209. 2^{pe} arm *και αλλα τα οντα μετ αυτου πλοια* (arm *πλ.* post *αλλα*), D ff^{2}· *και αλλα δε* (ff^{2}· om) *πλοια πολλα* (D* *κ. αλλαι δε πλοιαι πολλαι*) *ησαν* (ff^{2}· *simul erant*) *μετ αυτου* (ad D cf et. b e i q)

37. *γινεται*: D b c e f ff$^{1\cdot 2}$· g^{1}· i q (item^{vid} g^{2}· l) vg (item cop syr^{utr} arm go etc) *εγενετο* | Δ i^{scr} *λελαμψ* | *μεγαλη* (ita ℵ^{a}; ℵ* 157. *μεγασ*) *ανεμου* cum (ℵ*et)ℵ^{c}BDLΔ 1. 13. 28. 69. 102. 118. 131. 209. 346. 2^{pe} b c ff$^{1\cdot 2}$· g$^{1\cdot 2}$· i q vg syr^{sch} arm aeth (cop *est magnus ventus factus*) ... ϛ *ανεμου μεγαλη* cum AΠ unc^{9} al pler f syr^{p} go; item c al^{6} e *ανεμου μεγαλου* (e *magni venti*) | *και τα κυματ* cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 131. 238. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth go ... ϛ *τα δε κυματ.* cum AΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm | *επεβαλλεν* (33. al *-αλλον*, U *ενεβαλλεν*) c. ABCGHKSVΔΠ^{2} al pl (it^{pler} vg *mittebat*, e *inmittebantur*, g^{2}· *mittebantur*, f *ascendebant*) ... ℵEFLMΠ* al plus^{50} *επεβαλεν*, item D *εβαλεν*; al pauc *ενεβαλεν* | *ωστε ηδη* (ita a, sed it^{rell} vg aeth om) *γεμιζ. το πλοιον* (Gb″) cum ℵ^{a}BCDLΔ 2^{pe} it^{pler} vg cop syr$^{p\,mg}$ aeth ... ϛ *ωστε αυτο* (102. om, al pauc transpon) *ηδη γεμιζ.* (G 1. 33. y^{scr} al^{15} fere *βυθιζεσθ.*, al pauc *καταποντιζ.*) cum AEF(G)HKMSUVΠ al pler syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go ... ℵ* c om

αὐτὸσ ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγεί-
ρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολ-
λύμεθα; 39 καὶ διεγερθεὶσ ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ
θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμοσ, καὶ ἐγένετο
γαλήνη μεγάλη. 40 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί δειλοί ἐστε οὕτωσ; πῶσ
οὐκ ἔχετε πίστιν; 41 καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον
πρὸσ ἀλλήλουσ· τίσ ἄρα οὗτόσ ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμοσ καὶ ἡ
θάλασσα αὐτῷ ὑπακούει;

V.

1—20 Mt 8, 28—34 Lc 8, 26—39

1 Καὶ ἦλθον εἰσ τὸ πέραν τῆσ θαλάσσησ εἰσ τὴν χώραν τῶν

38. *και ην αυτοσ* cum ADΠ unc^{9} al omn fere it^{pl} (b e *erat autem ipse*) vg syr^{p} go ... ℵBCLΔ 48^{ev} *και αυτ. ην* (a *ipse autem erat*) | *εν τη* cum ℵAB CDLΔ al^{15} (it vg *in puppi*) .. ς (= Gb sed rursus Gb') *επι τη* cum Π unc^{9} al pler | *επι το* (28. 235. 2^{pe} om) *προσκεφαλαιον*: D 131. *επι προσκεφαλαιου* | *εγειρουσιν* cum ℵB*C*ΔΠ al pauc ... ς Ln Ti *διεγειρουσιν* cum AB^{2}C^{2}LΠ^{2} unc^{9} al pler; D 28. 69. 2^{pe} *διεγειραντεσ* (et 13. 69. 124. 346. *εγειραντεσ*) omisso *και* sq, item *excitantes* b c f ff^{2} i q (contra *excitant* [e *excitaverunt*, a *suscitaver.*] – *et* a e ff^{1} g$^{1.2}$ vg) | *μελει*: EGV al pm ex vitio frequentissimo *μελλει*
39. *διεγερθεισ*: D 28. 69. 8^{pe} al pauc *εγερθεισ* | *και ειπεν* usq *ο ανεμοσ*: Δ om | *και ειπ.* (2^{pe} om) *τη θαλασση*: D 1. 118. 131. 209. b c e ff^{2} i q arm *και τη θαλασσ. και* (q om) *ειπεν* (c *dicens* pro *κ. ειπ.*) | *σιωπα* (L *–πατε*) et. f ff^{2} g$^{1.2}$ i q vg (Eus$^{ps\,695}$ alludens *σιωπ. πεφιμωσο*),: b c e ff^{2} om | *πεφιμωσο* (L *φιμ.*): D *και* (ita et. am cop) *φιμωθητι*
40. *ειπεν*: ℵ^{c} *λεγει*, it^{pler} vg *ait*, L *ελεγεν* | *ουτωσ* (ς *ουτω* cum F al mu) cum ACΠ unc^{9} al omn fere (sed 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. arm post *τι* pon) syr^{utr} (arm) go ... Ln om cum ℵBDLΔ 2^{pe} it vg cop aeth | *πωσ ουκ* (f go *quomodo nondum*) cum ACΠ unc^{9} 33. al pler syr^{utr} f go ... Gb'' Ln *ουπω* cum ℵBDLΔ al^{10} it^{pler} (e q vero nil nisi *habete* [q *habetote*] *fidem*) vg cop arm aeth
41. *ουτοσ εστιν* (ita ff^{2} i): D al pauc a^{vid} c f g^{2} q (item^{vid} ff^{1} g^{1}) vg arm *εστιν ουτοσ* (b e *ecce quomodo* pro *τισ αρα ουτ. εστιν οτι και*) | *και ο ανεμοσ* (f vg *et ventus et mare*, g^{1} *ventus et mare*; e *mare et ventus*; et. a anteponit *mare* sed quae sequuntur periere): ℵ^{ca}DE 1. 33. 131. al plus^{10} b c ff^{2} g^{2} i q cop syr^{sch} aeth Vict^{ant} (ex cat^{poss}) *και* (c i Vict om) *οι ανεμοι*, sed D b ff^{2} q *και* (b ff^{2} q om) *η θαλ. και οι ανεμ.* | *αυτω υπακουει* cum ℵ*CΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. al pauc Vict^{ant} ex cat^{oxon} (*αυτου υπακ.*), item ℵ^{c}BL *υπακουει αυτω* ... ς Ln *υπακουουσιν αυτω* (:: ut Mt et Lc) cum AΠ unc^{9} al pler (131. *αυτ. υπακ.*) b c d e f g$^{1.2}$ vg (contra ff^{2} i q *cui - obaudiunt*) cop arm go ... D^{gr} nil nisi *υπακουουσιν*

V. 1. *ηλθον* cum ℵABDΠ unc^{7} al longe pl it (exc q) vg cop^{cod**} go

Γερασηνῶν. 2 καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

---

syrp mg ... Gb' ηλθεν cum CGLMΔ al plus[30] cop[wi] et[schw] syr[sch] et[p txt] arm, praetereaque G al pauc (item evglstaria) add ο ις | της θαλασσης (c g[2.] [et.[vid] ff[1.] g[1.]] vg *trans fretum maris*, item sed omisso *maris* b f l; e *trans mare*): D[gr] (ε. το περ. και εις τ. χωρ.) 13. 69. 4[ev] d i ff[2.] q (d q *ultra*, i *ultro*, ff[2.] *trans* pro εις τ. περαν) aeth om | γερασηνων (Gb') cum א*BD*it (et. δ) vg ... ς γαδαρηνων cum ACΠ unc[8] al longe pl syr[sch] et[p txt] pers[p] go ... LUΔ 1. 28. 33. 118. 131. 209. y[scr] 2[pe] al[20] fere cop syr[p mg] arm aeth arr γεργεσηνων, item Epiph[650] ως ο μαρκος λεγει, vide locum ad Mt 8, 28, item Thphyl ad h. l. τα ακριβεστερα των αντιγραφων εις τ. χω. των γεργεσηνων εχει. Praeterea cf Or[4,140] ad Mt 8, 28. Ab Origene pendent etiam quae ad hunc Marci locum in catenis[poss] et[mosq] et[oxon] (in cat[poss] praeposito Victoris[ant] nomine, quod idem in cat[mosq] intellegendum est) adnotantur. Leguntur autem in cat[oxon] sic: οὔτε γαδαρηνῶν οὔτε γερασηνῶν τὰ ἀκριβῆ ἔχει τῶν ἀντιγράφων, ἀλλὰ γεργεσηνῶν. γάδαρα γὰρ πόλις ἐστὶ τῆς ἰουδαίας, περὶ ἣν τὰ διαβόητα θερμὰ τυγχάνει· λίμνη δὲ κρημνοῖς παρακειμένη οὐδαμῶς ἔστιν ἐν αὐτῇ ἢ θάλασσα. καὶ γέρασα δὲ τῆς ἀραβίας ἐστὶ πόλις, οὔτε θάλασσαν οὔτε λίμνην πλησίον ἔχουσα· καὶ οὐκ ἂν οὕτω προφανὲς ψεῦδος καὶ εὐέλεγκτον οἱ εὐαγγελισταὶ εἰρήκεισαν, ἄνδρες ἐπιμελῶς γινώσκοντες τὰ περὶ τῆς ἰουδαίας. γέργεσα τοίνυν ἐστὶν ἀφ' ἧς οἱ γεργεσηνοί, πόλις ἀρχαία περὶ τὴν νῦν καλουμένην τιβεριάδα λίμνην, περὶ ἣν κρημνὸς παρακείμενος τῇ λίμνῃ, ἀφ' ἧς δείκνυται τοὺς χοίρους ὑπὸ τῶν δαιμόνων καταβεβλῆσθαι. ἑρμηνεύεται δὲ ἡ γέργεσα παροικία ἐκβεβληκότων, ἐπώνυμος οὖσα τάχα προφητικῶς, οὗ περὶ τὸν σωτῆρα πεποιήκασι, παρακαλέσαντες αὐτὸν μεταβῆναι ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν οἱ τῆς χώρας πολῖται. καὶ ταῦτα ὠριγένης φησὶν ἐν τῷ ἑκτῷ τόμῳ τῶν εἰς τὸ κα. ἰω. εὐαγγ. ἐξηγητικῶν. Aug[cons 2, 56] hanc scripturae differentiam non tangit; Latini enim cdd apud omnes tres evglstas γερασηνων tuentur; sed nec adponit nomen regionis.

2. εξελθοντος αυτου (Schu „bene, cf 6, 54. 11, 12 al. et ad rec. Lc 8, 27") cum אBCLΔ 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. y[scr] 2[pe] al[10] fere b f (*exeunte eo* - *ei*) (item cop syr[utr] aeth) ... ς Ti εξελθοντι αυτω cum AΠ unc[9] al pler g[1.] q am mt emm san tol (hi omnes *exeunti ei de navi* - *occurrit ei*) go, item (omisso *ei* post *occurrit*) i vg[ed] ing al, item arm ...D c e ff[2.] εξελθοντων αυτων (d ff[2.] *et exeuntibus illis*, c *et descendentibus illis*, e *et cum exissent* sequente *illis* c d, *illi* e ff[2.]) | ευθυς c. אCLΔ ... ς ευθεως c. ADΠ unc[9] al omn[vid] ... Ln om (:: ut Mt et Lc) cum B b c e ff[2.] i (non item f g[1.] q rell[vid] vg) syr[sch] arm pers[p] (non item cop syr[p] aeth pers[w] go) | υπηντησεν c. אBCDGLΔ 1. 13. 28. 69. al[20] fere Dam[par 554] ... ς Ti απηντησεν cum AΠ unc[8] al pler | εκ των μνημ. ανθρωπος (ita et. ff[2.] g[1.] l al[vid] vg cop syr[utr] al): D b (*de monumento*) c e f i q arm go ανθρ. εκ τ. μνημ.

3 ὃσ τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖσ μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκ-
έτι οὐδεὶσ ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι, 4 διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκισ πέδαισ
καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰσ ἁλύσεισ καὶ
τὰσ πέδασ συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶσ ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι, 5 καὶ
διαπαντὸσ νυκτὸσ καὶ ἡμέρασ ἐν τοῖσ μνήμασιν καὶ ἐν τοῖσ ὄρεσιν
ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοισ. 6 καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, 7 καὶ κράξασ

3. οσ την κατοικ. (al^{25} fere οικησιν) ειχεν (et. d f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg): D^{gr} 2^{pe} a b c e οσ (b *et*) ειχ. τ. κατοικ. | μνημασιν cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al longe pl ... ϛ (= Gb Sz) μνημειοισ cum DH al mu | ουδε cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} ... ϛ ουτε cum AΠ unc^{9} al pler | αλυσει cum BC*L 33. 2^{pe} c e ... ϛ αλυσεσιν cum ℵAC^{2}DΔΠ unc^{9} al pler b f ff$^{1.2.}$ g$^{1.}$ (g$^{2.}$ om) i l q vg cop syr^{utr} arm aeth go | ουκετι ουδεισ cum ℵBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 346. it (exc i q) vg (it vg *et neque-iam quisquam*) arm^{vid}, item 1. 118. 131. ουδ. ετι ... ϛ om ουκετι cum AC^{2}Π unc^{9} al pler i q (item cop syr^{utr} aeth go) | εδυνατο cum ℵAB*C*DLΔΠ unc^{6} carp al^{50} fere ... ϛ ηδυνατ. cum B^{2}C^{2}FS^{sil} al sat mu ... M ετολμα. Praeterea D i am fu ing san tol post αυτον pon

4. δια (EFH al pauc και δια) το αυτον (sic et. ℵ^{c}, ℵ* διαυτον, F* διατον) - διεσπασθ. (U al pauc διασπασθ., Δ διεσπαρασθε) υπ (V al plus^{20} απ) αυτου (syr^{sch} om υπ αυτ.) - συντετριφθαι: D οτι πολλακισ αυτον δεδεμενον πεδεσ και αλυσεσιν, εν αισ εδησαν, διεσπακεναι και τασ πεδασ συντετριφεναι, similiter ff$^{2.}$ i l q *quoniam saepe compedes et catenas, quibus ligatus erat* (q *fuisset*) *disrupisset et compedes* (q om) *comminuisset*; 1. 28. 131. 209. 251. (similiter 2^{pe}) δια το αυτον πολλασ πεδασ και αλυσεισ, αισ εδησαν αυτον, διεσπακεναι και συντετριφεναι | και ουδ. ισχυεν (V 1. 131. 209. al^{30} fere ισχυσεν) αυτον (ισχ. αυτον [Δ αυτο] cum ℵABCKLMUΔΠ al^{20} it^{pl} vg cop go; ϛ αυτ. ισχ. cum EFGHSV al pler) δαμασαι (ℵ* om, A δησαι): D και μηδενα αυτον ισχυιν δαμασαι (ff$^{2.}$ i l q *nec quisquam posset eum* [i *eum posset eum*] *amplius domare* [q *vincere*])

5. και διαπαντοσ (157. al δια πασησ, a *per omnem noctem*) νυκτοσ (et. f al^{vid} vg *et semper nocte*): D b c e ff$^{2.}$ i q νυκτοσ δε (*nocte autem*) | εν τ. μνημασιν (1. al^{10} fere μνημειοισ) και εν τ. ορεσιν cum ℵABCKLMUΔΠ al^{60} fere f ff$^{2.}$ l vg (sed fu om εν τ. μνη. και) cop syr^{utr} arm aeth go catt ... ϛ (= Gb Sz) εν τ. ορεσι και εν (b i om) τ. μνημασιν (D μνημειοισ) cum D unc^{6} al sat mu b c i q (124. c om εν τ. ορεσιν και) | κραζων (D -ζον): 69. 124. 225. 346. κραυγαζων | εαυτον: Δ αυτον

6. και ιδων cum ℵBCLΔ 1. 28. 69. 131. 346. cop ... ϛ Ln ιδων δε (:: ut Lc) c. ADΠ unc^{9} al pler b e f ff$^{1.2.}$ g$^{1.2.}$ i l q (c post *exclamans* statim pergit *et accucurrit et adoravit eum*) vg syr^{utr} arm aeth go | απο μακρ. cum ℵBCDΔ unc^{7} al longe pl ... Gb' (sed improb Schu collatis 11, 13. 14, 54. 15, 40) μακρ. sine απο cum AKLMΠ al plus^{30} (go) Dam$^{par\,554}$ | προσεκυν. (F προσεπεσεν :: ut Lc) αυτω cum ℵDΠ unc^{9} al longe pl Dam$^{par\,cod}$ ... Ti πρ. αυτον cum ABCLΔ al^{15} Dam$^{par\,ed}$

φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. 8 ἔλεγεν γὰρ
αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου. 9 καὶ
ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι; καὶ λέγει αὐτῷ· λεγιὼν ὄνομά μοι,
ὅτι πολλοί ἐσμεν. 10 καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ
ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. 11 ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοί-

---

7. λεγει (Gb″ prob Schu) cum ℵABCKLMΔ(Π λεγον) al plus^{30} l am emm arm Dam$^{par\,554}$ ... ς ειπε (:: ut Lc) cum D unc^{7} al pl b c f e i q vg (et. fu ing al) cop go | $\overline{ιυ}$: 1. 33. al pauc om (:: cf Mt) | υψιστου: A syr$^{p\,mg}$ ζωντος | βασανισης: Π al pauc -σεις

8. ελεγ. γαρ (A^{*vid}G om): ℵ και ελεγεν | αυτω: D ff^{2} q fu sax add ο $\overline{ις}$ | εξελθε: A post ακαθαρτον | εκ (a b e *de*): A 33. al^{5} c f i l q al^{vid} vg απο (*ab*)

9. επηρωτα (et. b f l vg syr^{p}): A a c e ff^{2} i q syr^{sch} Dam$^{par\,554}$ επηρωτησεν (:: ut Lc) | ονομα σοι cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} syr^{p} arm (go) Dam^{par} ... ς σοι ονομα cum DΠ^{mg} unc^{7} al pl it vg Or$^{int\,2,214}$ (cop *tuum nomen*). Praeterea D it vg Or^{int} add εστιν (:: cf Lc) | λεγει αυτω cum ℵABCKLMΔΠ^{txt} al plus^{25} g^{2} l vg (et. am ing mm mt al) cop syr^{utr} aeth go (g^{1} *et dixit*) Dam^{par} ... ς (= Gb Sz) απεκριθη λεγων cum EFGHSUVΠ^{mg} al pl (c vg^{cd} apud Ln *qui respondens dixit*), item απεκριθη sine λεγων D 2^{pe} al pauc a b e f i q | λεγιων (prob Gb^{comm} et Schu) cum ℵ*B*CDLΔ it vg syr^{utr} cop (quae vv omnes eandem formam et. in Lc praebent; cf et. Mt 26, 53) ... ς λεγεων cum (ℵ^{c} λεγαιων) AB^{2}Π unc^{9} al omn^{vid} go (*laigaion*) (Or^{2,537} alludens αποκρινεται οτι λεγεων ονομα μοι) | λεγ. ονομα μοι (syr^{sch} *nobis*; 1. om) cum ℵACLΔΠ unc^{9} al pler a e (Or^{2,537}) Dam^{par} ... Ln add εστιν cum B 69. 124. 238. 346. it^{pler} vg (f g^{2} i am fu ing mt san *legio nomen mihi est*, b g^{1} mm *leg. nom. est mihi*, c *nom. mihi leg. est*, l vg^{cd} *leg. mihi nom. est*), item D q εστιν μοι ονομα λεγ.

10. παρεκαλει cum ℵBCDLΠ unc^{9} al pler b e f i l q vg go ... AΔ 1. 28. 2^{pe} al^{10} c ff^{2} g$^{1.2}$ san vg^{sixt} et^{cd} ap Ln (non item am ing emm gat mm mt) go Dam$^{par\,554}$ παρεκαλουν (1. παρακ.) :: cf ll pp | αυτα αποστ. cum BCΔ (d g^{2} i l q vg *ne se expelleret*) ... ς Ln Ti αυτους αποστ. (H -στειλει) cum DEFGHSUV al pl g^{1} (*eos expelleret*), item AM al^{20} fere c f ff^{2} fu (*expelleret eos* hi^{1}) go syr^{p} arm Dam^{par} αποστ. (Dam εξαπ.) αυτους, ... ℵL 258. b e αυτον αποστ. (*eum, illum expelleret*), item KΠ al pauc syr^{sch} aeth αποστ. αυτον

11. προς τω ορει (ορει om ℵ*, suppl^{a}) cum unc omn al^{150} fere it vg rell omn, sed AKUΠ^{txt} (Π^{mg} post εκει) al plus^{15} cop syr^{p} aeth go post βοσκομ., M al pauc c post μεγαλη (sed M 346. βοσκομ. μεγαλη) pon ... ς (= Gb Sz) προς τα ορη cum minusc pauc^{vid} ... 1. (33.?) plane om, hinc Gb^{0} | μεγαλη (post βοσκομ. pon et. arm, vide ante M 346.) c. ℵABCΔΠ unc^{8} al pler c f ff^{1} g$^{1.2}$ l (q *multorum*, ut et. al pauc pers^{w}) vg cop syr^{utr} al ... DLU 131. y^{scr} al pauc b e ff^{2} i vg^{cod} (sed non am

ρων μεγάλη βοσκομένη· 12 *καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντεσ·*
πέμψον ἡμᾶσ εἰσ τοὺσ χοίρουσ, ἵνα εἰσ αὐτοὺσ εἰσέλθωμεν. 13 *καὶ*
ἐπέτρεψεν αὐτοῖσ. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
εἰσῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ
εἰσ τὴν θάλασσαν, ὡσ δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ.
14 *καὶ οἱ βόσκοντεσ αὐτοὺσ ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰσ τὴν πόλιν*

---

fu ing emm mm gat mt san) go om, hinc Gb^{oo} (:: at cf Mt et Lc) | *βοσκομενη*: ℵ^{c}ALΔ al pauc b d q *βοσκομενων* (:: ut Lc)

12. *παρεκαλεσαν* cum ℵBCLΔΠ^{mg} unc^{7} al pler c go syr^{p} cop^{petr} ... ADK MΠ^{txt} al^{15} fere b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} Dam^{par} *παρεκαλουν* (:: cf Mt, item Lc) | *λεγοντεσ* (L -*ντασ*, D 2^{pe} *ειποντα*: vide post) absq additam (Gb'') cum ℵBCLΔ 1. 13. 22. 28. 69. (*και παρακαλεσαντεσ αυτον ειπον*) 102. 118. 131. 209. 251. 346. cop aeth (add *multum*) ... ς Ti praem *παντεσ οι δαιμονεσ*, Ln [*παντ.*] *οι δαιμ.* cum AEFGHSUVΠ^{mg} al pl a go syr^{p} arm; item Gb Sz *οι δαιμονεσ* omisso *παντεσ* cum KMΠ^{txt} al^{15} fere b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg (hi *spiritus* vel *daemones*, b *spir. illi*, mm *spir. immundi*) syr^{sch}, item D 2^{pe} *τα* (2^{pe} *παντα τα*) *δαιμονια*, e f *daemonia* | *εισελθωμεν* (K -*ομεν*): D^{gr} *απελθωμεν*

13. *και επετρεψ. αυτοισ* sine additamentis cum ℵBCLΔ 1. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc b e cop syr^{sch} arm ... ς (Ln) *και επετρεψ. αυτοισ* (U al *αυτουσ*) *ευθεωσ* (cum AΠ unc^{9} al pler f g$^{2\cdot}$ vg syr^{p}, item D a c ff$^{2\cdot}$ i q post *και*, item al^{6} l go post $\overline{ις}$, item g$^{1\cdot}$ ante *εξελθοντα*; om et. praeter ℵB etc al pauc aeth pers^{p} Dam$^{par\,554}$: Gb^{o} et Ln [*ευθ.*]) *ο* $\overline{ις}$ (cum AΠ unc^{8} al pler f g$^{1\cdot}$ [et g$^{2\cdot}$ *dominus Iesus*] vg syr^{p} aeth Dam^{par}; item c post *et continuo*, item D a ff$^{2\cdot}$ *κυριοσ* $\overline{ις}$ post *και ευθεωσ*, i *dominus* post *et statim*; plane om et. praeter ℵB etc E al pauc: Gb^{o} et Ln [*ο* $\overline{ις}$] ... D c ff$^{2\cdot}$ *και ευθεωσ κυριοσ* (c om) $\overline{ις}$ *επεμψεν αυτουσ εισ τουσ χοιρουσ* (et. H al pauc *και επεμψ. αυτ. ευθ. ο* $\overline{ις}$, 2^{pe} *και ο* $\overline{ις}$ *επεμψ. αυτουσ*, a *et protinus dominus Iesus permisit ipsis*) | *τα πν. τα ακαθ.* (33. al pauc *τα ακαθ. πν.*): A*F al^{4} om *τα ακαθ.* | *εισηλθον*: B 73. 106. 300. al^{10} fere *εισηλθεν* (:: cf ad Lc) | *ωρμησεν* (E^{2}L al pauc *ορμ.*) - *κατα τ. κρημνου*: it^{pl} *magno impetu - praecipitatus est*; d *praecipitatus est - per praeceps*; vg nil nisi *praeripitatus est* (item g$^{2\cdot}$ nisi apud Sabatier excidit aliquid: *et exeuntes spir. immundi grex praecipitatus est*; ap Mt vg *impetu abiit - per praeceps*); b *et fecerunt impetu ire graegem per praeceps*, e *et cum introissent in porcos spir. imm. ierunt cum impetu in gregem et per praecipium caeciderunt in mare* | *ωσ δισχιλ.* (B *,β*, H *χιλιοι*) cum ℵBC*DLΔ 1. 2^{pe} b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q vg cop (*οντεσ δισχ.*) syr^{sch} (ap Widmanstadt om etiam *ωσ δισχ.*) perss (aeth post *εισ τ. θαλ.* om reliqua usque finem versus) ... ς praem *ησαν δε*, Ln [*ησ. δε*] cum AC^{2}Π unc^{9} al pler a f g$^{2\cdot}$ i l go (al^{4} syr^{p} *ησαν γαρ*)

14. *και οι βοσκοντ.* (Gb'') cum ℵABCDLMΔ al^{25} fere a e go cop syr^{utr} aeth ... ς *οι δε βοσκ.* cum Π unc^{8} al longe pl b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg arm :: ut Mt, cf et. Lc | *αυτουσ* cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 346. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) *τουσ χοιρουσ* cum AΠ unc^{9} al pler

καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονόσ. 15 *καὶ*
ἔρχονται πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον
καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λε-
γιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16 *καὶ διηγήσαντο αὐτοῖσ οἱ ἰδόντεσ*
πῶσ ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 *καὶ*
ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
18 $^{48.8}$ *καὶ ἐμβαίνοντοσ αὐτοῦ εἰσ τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ*
δαιμονισθεὶσ ἵνα μετ᾽ αὐτοῦ ᾖ. 19 *καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ*
λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰσ τὸν οἶκόν σου πρὸσ τοὺσ σούσ, καὶ ἀπάγ-

---

syr^{p} arm go | *απηγγειλ.* (prob Schu) cum ℵ(*απηγγιλον*)ABCDKLMΠ al^{35} fere ... ς (= Gb Sz) *ανηγγειλ.* cum EFGHSUVΔ al pl | *ηλθον* (Gb″) cum ℵ^{c}ABKLMUΠ* 33. al^{30} fere cop syr^{p} go ... ς *εξηλθον* (:: ut Lc, cf et. Mt). c ℵ*CDEFGHSVΔΠ^{2} al longe pl b c e f ff$^{2.}$ i l (item^{vid} g$^{1.2.}$) vg (*egressi sunt*, q *ingressi sunt*, e *exierunt*) syr^{sch} arm aeth | *τι εστιν* (A* om^{vid} *εστ.*) : H al^{5} om :: ut Lc

15. *ερχονται* (ℵ^{c} et iam$^{a\ vid}$): ℵ* *ηρχοντο*, item b c f gat mm *venerunt* | *θεωρουσιν*: L *-ρωσιν* | *τον δαιμονιζομενον*: D *αυτον τον δαιμ.* (c d ff$^{2.}$ *illum hominem qui* etc, b f i al vg *eum* vel *illum qui*) | *καθημενον*: Δ c^{scr} e om | *ιματισμενον* cum ℵBDLΔ al^{18} fere it (exc q, et g$^{2.}$ om) vg cop arm ... ς (sed Gb^{0}) Ti praem *και* c. ACΠ unc^{9} (sed M* om *κ. ιματισμ.*) al pler q syr^{p} go (syr^{sch} *vestitum et sobrium et sedentem*) | *τον εσχηκ. τ. λεγιωνα* (*-ιωνα* cum ℵ*BLΔ, de vv vide ad v. 9; ς *-εωνα* cum ℵ^{c}[*-αιωνα*]ACΠ unc^{9} al certe pler): D 17* 27. it vg (exc mt) om, hinc Gb^{oo}

16. *και διηγησ.* cum ℵABCGKLMSΔΠ^{txt} al pm e f g$^{2.}$ l vg cop syr^{utr} go al ... Gb″ *διηγησ. δε* cum DEFHUVΠ^{mg} al^{100} fere c ff$^{2.}$ i q (b *narraverunt etiam*) | *ιδοντεσ*: Δ *ειδοτεσ* (δ *qui viderant*) | *εγεν. τω* (D *αυτω τω*, it vg *ei qui* etc: cf ad v. 15) *δαιμονιζομενω*: 1. 209. *εσωθη ο δαιμονισθεισ* :: e Lc

17. *ηρξ. παρακαλειν* (it vg *rogare coeperunt, coeperunt rogare*): D 225. 2^{pe} a *παρεκαλουν* | *απελθειν* (H *και απ.*): D *ινα απελθη* (it vg *ut discederet*; sed b *ut non recederet*) | *απο*: Δ *εκ*

18. *εμβαινοντοσ* (D *ενβ.*) (Gb″) cum ℵABCDKLMΔΠ 1. 33. 124. al^{25} fere (it^{pler} vg *cumque ascenderet*, c *et cum conscenderent*, b *et ascendente* [sic] *eum in nave rogabat eum*; go *et ingredientem eum in navem oravit eum*) ... ς *εμβαντοσ* cum EFGHSUV al pl | *παρεκαλει* (et. b e): D it^{pler} vg *ηρξατο παρακαλειν* | *ινα μετ αυτ. η* (B*Δ *ην*) cum ℵABCKLMUΔΠ^{txt} 1. 28. 33. 69. al^{25} fere e syr^{utr} arm go sax ... ς *ινα ἠ μετ αυτ.* cum DEFGHSVΠ^{mg} al pl b c f i l q (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg cop aeth

19. *και ουκ* cum ℵABCKLMΔΠ 1. 33. 102. al^{30} fere f l vg (et. am ing emm mm san al sed non omn) cop syr^{utr} go, item 13. 28. 69. 124. 346. gat *και ο* $\overline{\text{ις}}$ *ουκ* et Ln *και* [*ο* $\overline{\text{ις}}$] *ουκ* ex errore de C ... ς (= Gb Sz) *ο δε* $\overline{\text{ις}}$ *ουκ* (H om *ουκ*) cum D unc^{7} al pl b c e ff$^{1.2.}$ g$^{2.}$ i q vg^{cdd} ap Ln sax arm aeth | *αλλα λεγει*: D *και ειπεν* (d *et ait*) | *απαγγειλον* cum

γεῖλον αὐτοῖσ ὅσα ὁ κύριόσ σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. 20 καὶ
ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ πάντεσ ἐθαύμαζον.
Mt 9, 1 Lc 8, 40 21 [49. 2] Καὶ διαπεράσαντοσ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εἰσ τὸ
πέραν πάλιν, συνήχθη ὄχλοσ πολὺσ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν
22—43 Lc 8, 41—56 Mt 9, 18—26 θάλασσαν. 22 καὶ ἔρχεται εἷσ τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάει-
ροσ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸσ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ, 23 καὶ παρα-
καλεῖ αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτωσ ἔχει, ἵνα

ℵBCΔ al pauc ... D 1. 13. 28. 69. 131. 209. 346. *διαγγειλον* (:: Lc *διηγου*) ... ς *αναγγειλ.* cum ALΠ unc^{9} al pler | *αυτοισ*: K *τοισ σοισ*, U om | *ο κυρ. σοι* cum BCΔ ff^{2} (item *σοι* post *πεποιηκ.* ℵ cop syr^{p}) ... ς Ln *σοι ο κυρ.* (D 238. *ο θεοσ* :: ut Lc) cum ADLΠ unc^{9} al fere omn ^{vid} a^{vid} b c e f g^{2} i l q vg syr^{sch} arm go | *πεποιηκ.* (E *επεποιηκ.*) cum ℵABCLΠ unc^{8} al^{100} fere (et. Sev et Thdor^{heracl} in cat^{poss}) ... ς (= Gb Sz) *εποιησε* cum DK 1. al non ita mu | *και ηλεησ.* (346. al pauc *ελεησ.*) *σε* (ita et. a f l q vg; e om *κ. ηλ. σε*): D b c ff^{2} g^{2} i syr^{sch} *και* (i om) *οτι* (ff^{2} *et quod et*, c *et quomodo*) *ηλ. σε*

20. C^{*vid} *εν ολη τη* | *οσα*: CΔ *α* (sed Δ super *α* suprascriptum habet *οσα* *quanta*), cop *haec quae*

21. *εν τω* (B 102. 447. om) *πλοιω* (et. f *transfretasset - in navi*, g^{1} *ascendisset - in navi*, vg *transcendisset - in navi*): D 1. 28. 2^{pe} al^{5} a b c e ff^{2} i q (hi Latt omnes *transfretasset* [i *fretasset*]) arm om | *παλιν* (cop^{dz} om) post *εισ το περαν* (haec f om) cum ℵD 2^{pe} a b e ff^{2} g^{1} i q (g^{1} *et venisset trans fretum iterum convenit*) syr^{utr} ... ς Ln Ti ante *εισ το περ.* cum ABCL unc rell al longe pler (13. 69. post *παλιν* add *ηλθεν*, 346. *και ηλθεν* sed nil praeterea) l vg (c ante *Iesus*) cop^{edd} al | C^{*vid} *ο οχλοσ* | *επ*: D 13. 28. 69. 90. 346. 2^{pe} *προσ* (Schu „sic 4, 1. 6, 30. 7, 1; rec. vero nusquam ap Mc"). Item it (sed i om) vg *ad illum*, *ad eum* | *και* (a add *ipse*) *ην* (et. a g^{1} l [et al^{vid}] vg): D b c e f ff^{2} i q aeth om

22. *και ερχεται* (Gb' prob Schu „Mc non iungit *και ιδου*") cum ℵBDLΔ 102. (3^{pe}?) a b e ff^{2} g$^{1.2}$ i q vg cop syr^{sch} aeth arr (et. ar^{vat}) perss ... ς *και ιδου ερχ.*, Ln *και* [*ιδου*] *ερχ.* (:: e Lc et Mt) cum ACΠ unc^{9} al fere omn c f l syr^{p} arm go | *εισ* (b *unus*): D al pauc *τισ* (it^{pler} vg *quidam*) | *ονοματι ιαειροσ*: D a e ff^{2} i (non item b c f g$^{1.2}$ l q vg) om :: ut Mt | *ιδων αυτον*: D e om | *πιπτει* (13. 69. 124. 346. *προσπιπτ.*): D *προσεπεσεν* (d *et procidens ad pedes eius rogans eum et dicens*, e *et cadens ad pedes eius et obsecrans illum multa dicens*) | *προσ* (al$^{3 scr}$ al pauc *εισ*) *τ. ποδ. αυτου*: 1. 131. a *αυτου* (a *illi*) *πρ. τ. ποδ.*

23. *και παρακαλει* (Gb' prob Schu) cum ℵACL 33. 2^{pe} al^{10} fere ... ς Ln *και παρεκαλει* (:: ut Lc) cum BDΔΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.2}$ vg cop arm go ... D a b e ff^{2} i q *παρακαλων* (e *et obsecrans*, ff^{2} *et rogans*) | *πολλα* (et. a c f g$^{1.2}$ l vg): D al^{7} b c ff^{2} i q om :: ut Lc | *λεγων*: D a b ff^{2}

ἐλθὼν ἐπιθῇσ τὰσ χεῖρασ αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. 24 καὶ ἀπῆλ-
θεν μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ, καὶ συνέθλιβον
αὐτόν. 25 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματοσ δώδεκα ἔτη, 26 καὶ
πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ᾽
ἑαυτῆσ πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰσ τὸ χεῖρον
ἐλθοῦσα, 27 ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 ἔλεγεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι

---

i q *και λεγων* | *οτι*: D 13. 69. a c e syr^{sch} om | *ινα ελθων* etc: D *ελθε αψαι αυτησ εκ των χειρων σου*, item b i q *veni tange eam* (b *illam*) *de manibus tuis*; c f g$^{1.2.}$ l vg *veni impone manum* (l *manus*, c g$^{1.2.}$ *manum tuam*) *super eam*, e *veni et tange eam*; ff$^{2.}$ *et veniens tange eam de manibus tuis* (contra a *ut venias et imponas manus ei*) | *επιθησ*: U al^{5} *επιθη* (ita U) vel *-θησῃ* | *τασ χειρασ* (28. 69. 124. al pauc c f g$^{1.2.}$ cop syr sch *την* [69. om] *χειρα*, Δ c g$^{1.2.}$ cop syr aeth add *σου*) *αυτη* cum ℵBC LΔ 13. (69.) 131. 209. al plus^{5} a (f etc vide supra) syr^{sch} cop aeth ... D b i q etc vide supra ... ς *αυτη* (AK al plus^{5} *αυτω*) *τασ χειρασ* cum AΠ unc^{9} al pler syr^{p} (*ei manus tuas*) arm go | *ινα* (Gb′ prob Schu) *σωθη και ζηση* (et. *ζηση* prob Schu) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 346. 2^{pe} (124. al *οπωσ* sed *ζηση*) item *ut salva sit et vivat* a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg cop go ...ς *οπωσ σωθη και ζησεται* (al pauc *ζησηται*) cum AΠ unc^{9} arm syr^{p} (syr^{sch} *et sanabitur et vivet*), item omissis *ινα σωθη* c e *et vivet*

24. *απηλθεν* (U *-ον*): D 124. *υπηγεν* (:: cf Lc) | *ηκολουθει* (FΠ *-λουθη*) (et. it vg *sequebatur*): CLM^{mg} (initio lectionis eccles.) al pauc *ηκολουθησεν*

25. *γυνη* cum ℵABCLΔ al^{5} b c e ff$^{2.}$ i q (et.^{vid} g$^{1.2.}$ l) vg cop syr^{p} aeth .. ς (Gb^{oo}) Ti add *τισ* cum DΠ unc^{9} al pler a f syr^{sch} arm go (:: deest et. Mt et Lc, sed et. in Lc minusc mu it^{pler} vg al add) | *δωδεκ. ετη* cum ℵBCLΔ al^{7} cop ... ς Ln Ti *ετ. δωδ.* cum ADΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} (:: Lc *απο ετων δωδ.*, Mt *δωδ. ετη*)

26. *και* ab initio (et. a e vg; q om, habet enim *et mulier quae erat* – *multa passa erat*): D b c f ff$^{2.}$ i *η*, *quae* | *τα παρ* (D 1. 28. 2^{pe} al^{10} fere om, item it vg) *εαυτησ* cum ℵCDKΔΠ al mu ... Gb Sz Ln Ti *τα παρ αυτησ* cum ABL unc^{8} al^{100} fere | *εισ*: D *επι* | *ελθουσα* (d *deterius habebat*): D^{gr} om

27. *τα περι* cum ℵ*BC*Δ 33^{ev} ... ς Ln Ti om *τα* cum ℵ^{c}AC^{2}DLΠ unc^{9} al fere omn (item it vg cop syr^{utr} go al) | *εν τω οχλω* (13. 28. 69. 124. 346. *εισ τον οχλον*): D 2^{pe} a i (in plena textus editione) q post *του ιματ. αυτ.* pon, b (i ex errore Blanchini ut videtur) post *οπισθεν* ... 1. al pauc e om | ℵ* p^{parh} scr *οπιθεν* | *ηψατο* (D* *και ηψατο*, item d it vg *venit* – *et tetigit*, item syr^{utr} sed^{p} *et* c. ob.): M 1. 33. 209. 48^{ev} add *του κρασπεδου* (:: e Mt et Lc)

28. *ελεγεν γαρ* (D 2^{pe} b c ff$^{2.}$ i q aeth *λεγουσα*): DKΠ 1. 33. 209. 2^{pe} al plus^{30} a c ff$^{2.}$ i q arm add *εν εαυτη* (:: e Mt) | *οτι*: 28. 33. al pauc it^{pler} (non item f vg) arm om | *εαν αψωμαι καν* (B supra lineam additum habet) *των ιματ.* (ℵD 32. it vg cop al *του ιματιου* :: ut Mt)

κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 *καὶ εὐθὺσ ἐξηράνθη ἡ*
πηγὴ τοῦ αἵματοσ αὐτῆσ, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆσ
μάστιγοσ. 30 *καὶ εὐθὺσ ὁ Ἰησοῦσ ἐπιγνοὺσ ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ*
δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶσ ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· τίσ μου
ἥψατο τῶν ἱματίων; 31 *καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέ-*
πεισ τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεισ· τίσ μου ἥψατο; 32 *καὶ*
περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 *ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα*
καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ

αυτ. cum ℵBCLΔ 49^{ev} … ς Ln *καν των ιματιων* (D etc *του ιματιου*) *αυτου* (D *εαυτου*) *αψωμαι* (HΠ* 33. 69. al *αψομ.*) cum A(D)Π unc^{9} al fere omn … 33. *εαν μονον αψομ. του ιματιου αυτου* (:: cf Mt), it^{pl} vg *si vel* etc, a i ff^{2} *vel si*, c d nil nisi *si*, go *si vestes eius attingo* | K 69. al pauc *σωθησωμαι*

29. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ 33. 49^{ev} … ς *ευθεωσ* cum AD̶Π unc^{9} al pler | *απο τησ* (C om) *μαστιγ.* (435. al pauc a syr aeth add *αυτησ*): b c om; e om *και εγνω* usque *απο τ. μαστ.*

30. *ευθυσ* (b c ff^{2} i q om, vide post) cum ℵBCLΔ 33. 49^{ev} … ς Ln *ευθεωσ* cum ADΠ unc^{9} al pler | *ο* $\overline{ιs}$ *επιγν.* (et. f g$^{1.2}$ am fu ing, item *Ies. in semet ipso cognoscens* vg^{ed}): DL 2^{pe} a (*et statim sciens Ies.*) (b c e ff^{2} i q, vide post) cop aeth *επιγνουσ* (D^{gr*} q add *και*) *ο* $\overline{ιs}$ | *εν* (V om) *εαυτω* (L 122. *αυτω*): D 226* b c e ff^{2} i q om. Latt (praeter f g$^{1.2}$ l^{vid} vg) sic: c i ff^{2} *cognovit autem Iesus*, q *cognovit autem et Iesus*, b *cognito autem Iesus*, e *et cognovit continuo Iesus* | *την εξ αυτ. δυναμ. εξελθουσαν* (ff^{2} *virtutem exisse a se*): D *την δυναμ.* (D^{2} add *την*) *εξελθ. απ αυτου* (d *quae exierat de illo*, e *quae exisset a se*) | *επιστραφεισ*: D e i syr^{sch} *και επιστραφ.* | *εν* (z^{scr} *επι*) *τω οχλω*: a b g$^{1.2}$ i l q vg *ad turbam*, c ff^{2} *ad turbas*, e *turbis* (b e post *dixit*, ff^{2} post *ait*), item cop syr^{utr} al | *ελεγεν* (g$^{1.2}$ vg *dicebat*): D 2^{pe} al pauc a b e *ειπεν*, *dixit* (c d f ff^{2} i q *ait*) | *μου* (e *quis mihi tetigit vestim.*): D it (exc e) vg al post *ιματιων*

31. *και ελεγ.* (c *dixerunt autem*, b *dicunt* omisso *και*) *αυτω οι μαθ. αυτ.* (et. f g^{1} vg, item c b): D 2^{pe} (a) e i q *οι δε μαθ. αυτου λεγουσιν* (a *dixerunt*) *αυτω* (a e om), ff^{2} *dicunt ergo discip. eius*

33. *τρεμουσα*: D 50. 124. 2^{pe} 6^{pe} a ff^{2} i arm add *δι ο* (d ff^{2} i *quod*, a *ob hoc quod*) *πεποιηκει* (6^{pe} *εποιησε*) *λαθρα*. Totum loc d ff^{2} i sic: *quod fecerat occulto* (d *occultum*) *sciens factum* (d *quid esset acti*) *ipsa venit*; a vero *ob hoc quod fecerat absconse, sciens quod ei contigit, venit* | *ειδυια* (ℵ^{c} et iam ^{a}?): ℵ* *και ειδ.* | *αυτη* (a *ei*, d ff^{2} i *ipsa*, y^{scr} *εαυτη*) (prob Schu) cum ℵBC DL (Δ *γεγον. εν αυτη*) 3. 9. 102. y^{scr} a ff^{2} i cop (syr^{utr} arm *illi* vel *ad eam*) … ς Ti *επ* (c f g^{1} vg aeth *in se*; go *de se*; F^{wetst} [sed praeterit Heringa] *εν*, vide et. antea Δ) *αυτη* (13. 69. al pauc *αυτην*) cum AΠ unc^{9} al pler c f g^{1} vg (contra b e q om *ειδυια ο γεγ. αυτη* una cum *και ηλθ. και*, sed e pro his *accedens*) go aeth | *προσεπεσ. αυτω*: C 6^{pe}

καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγα-
τερ, ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰσ εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴσ
ἀπὸ τῆσ μάστιγόσ σου. 35 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ ἔρχονται ἀπὸ
τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντεσ ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι
σκύλλεισ τὸν διδάσκαλον; 36 ὁ δὲ Ἰησοῦσ παρακούσασ τὸν λόγον
λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.
37 καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέ-
τρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 καὶ ἔρ-

προσεκυνησεν αυτον (6^{pe} αυτω) | ειπεν αυτω: 13. 69. 124. 346. add εμπροσθεν παντων (:: Lc ενωπ. παντοσ του λαου) | αληθειαν: 1. 13. 28. 69. 346. αιτιαν (13. 69. 346. add αυτησ) :: cf Lc

34. ο δε cum ℵABLM*ΔΠ unc^8 al pler e (item g$^{1.2.}$?) vg (et. am ing emm al) cop syr^{sch} aeth go Quaest ... Ln add ις (:: ut Mt) cum CDM^{mg} 1. 13. 28. 69. al^{15} a b c f ff$^{2.}$ i q mt (al ap Ln) syr^p c.* arm | αυτη (A 346. αυτω, 1. al om): c^2 al^{10} fere add θαρσει (:: e Mt) | θυγατερ cum ℵAC^2(*latet)LΔΠ unc^9 al fere omn ... Ln Ti θυγατηρ cum BD e^{scr} (:: cf ad Mt ubi DGL θυγατηρ. Contra Io 12, 15 θυγατηρ magna auctoritate editur) | και ισθι: c* om και? certe pauciora, sed latent

35. λαλουντοσ: Δ add αυτοισ | απο τ. αρχισυναγωγου: cop aeth ar^p et ar^e *ad archisynagogum* (q *ad archisynagogo* sic) | λεγοντεσ: D 33. b i add αυτω

36. ο δε ις absque ευθεωσ cum ℵBDLΔ 1. 28. 40. 209. 225. 271. 2^{pe} a^{scr} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg cop syr^{sch} arm aeth arr perss (:: eorum qui παρακουσασ nemo confirmat ευθ., quod toties Mco illatum: cf 1, 31. 2, 2. 3, 5. 9, 8. 14, 63 et 68 et alibi. Hinc pro παρακ. vel ευθεωσ ακουσασ vel ακουσασ dederunt. Defenderam 1859 ευθεωσ παρακ.) ... ς (sed Gb^0) Ti add ευθεωσ, Ln [ευθ.] cum ACΠ unc^9 al pler a (*statim Ies. ut audiit*) go syr^p | παρακουσ. cum ℵ*et^{cb}BLΔ e (*neglexit*) ... ς Ln ακουσασ (:: ut Lc) cum ℵ^{ca}ACDΠ unc^9 al omn^{vid} it^{pler} vg rell omn^{vid} | τον λογ. (B add τον) λαλουμενον (ita g$^{1.2.}$ vg): D τουτον τον λογον, item f ff$^{2.}$ i q (hi *audito hoc verbo*, ff$^{2.}$ *audiens hoc verb.*) a (*ut audiit verbum*) c (*audito verbo*) e (*neglexit sermonem*); b nil nisi *audito*

37. ουδενα (M* om): D ουδε ενα (sed d pariter atque it vg *non – quemquam*) | μετ αυτου συνακολουθ. cum ℵBCLΔ (e *secum – introire*, syr^{sch} *ire secum*, go *cum se sequi*) ... ς αυτω συνακολουθησαι cum EFGHMSU VΠ^2 al pler; Ln αυτω ακολουθησαι (33. al ακ. αυτ.) cum AKΠ* al^8; D^{gr} 1. 28. 124. 209. 2^{pe} παρακολουθ. αυτω (1. al αυτ. παρακ.), item it^{pler} am fu ing al *sequi se*, d ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg^{ed} gat al *se sequi*, item *sequi se* cop syr^p | τον πετρ. cum ℵBCΔ... ς Ln om τον (:: ut Lc) cum ADLΠ unc^9 al omn^{vid} :: cf 9, 2. 14, 33. | B ιωανην | ιακωβου (FH 124. 8^{pe} al pauc praem του): DGΔ 1. 36. 61. 106. 48^{ev} 2^{pe} w^{scr*} z^{scr} a syr^p (sed add ιακ. c.*) αυτου (Gb')

38. ερχονται (Gb'' prob Schu) cum ℵABCDFΔ 1. 33. al^6 b e g$^{1.2.}$ i (*venerunt*) l q vg cop syr^{sch} pers^p ... ς ερχεται cum LΠ unc^8 al pler a c f

χονται εἰσ τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ
κλαίοντασ καὶ ἀλαλάζοντασ πολλά, 39 καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖσ·
τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ κα-
θεύδει. 40 καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸσ δὲ ἐκβαλὼν πάντασ
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺσ
μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. 41 καὶ κρατήσασ
τῆσ χειρὸσ τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν μεθερ-

ff$^{2\cdot}$ go syr^{p} cop^{petr**} arm aeth pers^{w} | *τον οικον*: D 2^{pe} *την οικειαν* (*-ιαν*) | *θεωρει* (b q cop *vident*, non item cop^{petr**}): D^{gr} *εθεωρει* (f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ *vidit*, sed d it^{mu} vg *videt*) | *και* post *θορυβον* c. ℵABCLMUΔΠ al^{40} fere g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg go syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) om cum D unc^{7} al pl it^{pl} (vide post) cop | *κλαιοντασ κ. αλαλαζοντασ*: D^{gr} 2^{pe} a *κλαιοντων κ. αλαλαζοντων* (2^{pe} *κραζοντ.*, a *plorantium et lamentantium*), b d f i q *turbam flentem et* (*ac*) *lamentantem* (f *heiulantem*), c ff$^{2\cdot}$ *flentem turbam et lamentantem* (c *clamantem*), e *turbas plorantes et ululantes*

39. *και κλαιετε* (et. a c e g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg): D 28. b f ff$^{2\cdot}$ i q vg^{cod} ap Ln *και τι κλαι.* | *το παιδιον*: E cum *κλαι.* coniungit. Huc vel potius ad Mt 9, 24 cf Aug$^{cons\ 2,68}$: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Matth: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas Hebraeo more locutum esse Matthaeum“.

40. *και* pr (et. f vg; ita et. Mt et Lc): D it (exc f) *οι δε* | *κατεγελων*: K 228. 447. c^{scr} *κατεγελουν* | *αυτοσ δε* (Gb′) cum ℵBCDLΔ 33. 48^{ev} item *ipse vero* it (exc e) vg cop ... ς Ti *ο δε* cum AΠ unc^{8} al pler (e *ille autem*) syr$^{p\ txt}$ arm, item M 118. 124. 209. 238. 271. syr^{sch} et^{p} c.* addito $\overline{ις}$ | *παντασ* cum ℵABCLΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) *απαντασ* cum S? al vix mu ... D it (exc a f g$^{2\cdot}$) *τουσ οχλουσ* (e *turbas*, sed b c d ff$^{2\cdot}$ i q *turba*). Praeterea D 13. 124. al^{5} it (exc a item vg) add *εξω* | *του παιδιου*: D it (exc e qui *κ. τ. μητ.* om) vg post *μητερα* pon | *τουσ μετ αυτου* (124. al pauc *μεθ εαυτ.*): D add *οντασ* (it vg *qui secum erant*) | *εισπορευεται*: M 33. 126. emm ing mt vg^{cod} ap Ln *εισπορευονται* ... D 2^{pe} it (non item vg) *εισεπορευετο* | *οπου*: A *ου* | *το παιδιον* cum ℵBDLΔ 102. (al?) a b e ff$^{2\cdot}$ i cop aeth ar^{p} ... ς (= Gb) add *ανακειμενον* cum ACΠ unc^{9} al pler (sed al^{20} fere *κατακειμ.*, *κειμενον*, *κατακεκλιμενον*, *καταβεβλημενον*) c f g$^{2\cdot}$ l q vg syr^{utr} go arm

41. *τησ χειροσ*: D 435. *την χειρα* | *αυτη* (L al pauc *αυτω*): D add *ραββι ταλιθα* cum ℵACLΠ unc^{9} al pler syr$^{p\ ing\ gr}$; B 346. go *ταλειθα*, al pauc *ταληθα*, Δ *ταλιτα*, item *thalitha* g$^{1\cdot}$ q ing, *talitha* f vg, item cop syr^{utr} arm ... D *ταβιτα*, e d *thabita*, a ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l gat mm *tabitha*, b i *thabitha*, e *tabea acultha* | *κουμ* cum ℵBCLM 1. 33. 271. z^{scr} al^{20} fere ff$^{2\cdot}$ sl$^{5\cdot 6\cdot 7\cdot}$ Suid (sub *αββακουμ*) Thphyl ... ς Ln *κουμι* (A 69. go *-μει*, al mu *-μη*) cum ADΔΠ unc^{8} al pler it^{pl} (e *cumhi*, g$^{1\cdot}$ *chumi*, rell vg *cumi*; sed a g$^{2\cdot}$ plane om) vg syr^{sch} (syr^{sch} perss om *ο εστιν* usque *εγειρε*) syr^{p} et$^{mg\ gr}$ cop arm aeth

μηνευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 καὶ εὐθὺσ ἀνέστη
τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν
εὐθὺσ ἐκστάσει μεγάλῃ. 43 καὶ διεστείλατο αὐτοῖσ πολλὰ ἵνα
μηδεὶσ γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

VI.

1 50.1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰσ τὴν πατρίδα Mt 13, 53–58 (1–6)
αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 καὶ γενομένου
σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκού-
οντεσ ἐξεπλήσσοντο, λέγοντεσ· πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίσ ἡ

---

41. το κορασιον: e *puella puella* | εγειρε cum ℵABCDLΔΠ unc[8] al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum U al sat mu (al pauc Suid εγειρον)

42. ευθυσ cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln ευθεωσ cum ACDΠ unc[9] al fere omn | ην γαρ (et. cop syr[utr] go al): D 2[pe] 7[pe] it vg ην δε | ετων cum ABDLΠ unc[9] al pler it vg etc ... ℵCΔ 124. add ωσει, 1. 33. 118. 238. 2[pe] ωσ, item arm | 1. δεκαδυο | εξεστ. ευθυσ cum ℵBCLΔ 33. cop aeth ... ς Ln om ευθ. (:: ut Lc) cum ADΠ unc[9] al pler it vg syr[utr] go al. Praeterea D c f ff[2.] g[2.] i q gat εξεστ. παντεσ, 8[pe] 48[ev] al pauc mm εξεστ. οι γονεισ αυτησ :: e Lc

43. πολλα: D e[scr] it[pl] (non item a f al? nec vg) om | γνοι cum ABDL ... ς γνω cum ℵCΔΠ unc[9] al omn[vid] | δοθηναι: D δουναι, sed d *dixit dari.* Etiam *dixit* (*iussit* a b f) *dari* a b f ff[2.] i q, e *dixit ut daretur*; contra g[1. 2.] *dixit* (g[2.] *iussit*) *dare*, c (*ut nemini dicerent sed*) *darent*) | αυτη (K 71. αυτην, sed K αυτῆν): 33. 346. αυτω

VI. 1. ερχεται cum ℵBCLΔ syr[p mg] (cop et praes. et perf. esse potest, item a *venit*; it[pler] vg *et egressus inde abiit* [mm *ibat*], e *et cum exisset inde abiit*) ... ς Ln ηλθεν cum AΠ unc[9] al pler (it vg vide ante) syr[p] (syr[sch]?) arm[cdd] (arm[zoh] om και ηλθ.) go Or[3, 461] (και ο μαρκ. δε φησιν· και ηλθεν εισ την etc); D καπηλθεν quod vel ex και ηλθεν corruptum est vel ex και απηλθεν: posterius inde commendatur quod Latini plerique *abiit* habent | ακολουθουσιν: it[pl] vg *secuti sunt, sequebantur* (sed pro και ακολ. etc b c e *cum discip. suis*)

2. γενομενου σαββατου (f al? vg *facto sabbato*, a *sabb. facto*): D ημερα σαββατων (d i *die sabbatorum*, ff[2.] *die sabbati*, q *die sabbato*, b e *sabbato*, c *sabbatis*) | διδασκ. εν τ. συναγ. cum ℵBCDLΔ 33. 7[pe] f ff[2.] cop syr[utr] arm ... ς Ln Ti εν τ. συ. διδασκ. cum AΠ unc[9] al pler a b c e g[1. 2.] i q vg go, | οι πολλοι cum BL 13. 28. 69. 346. ... ς Ln om οι cum ℵACDΔΠ unc[9] al pler (:: similiter articulum ante πολλουσ 9,26 testes pler eiecerunt, item ο ante πολυσ 12,37 ℵD al) | ακουοντεσ cum ℵABC unc[7] al longe pl (d f ff[2.] g[1. 2.] i q vg *audientes*) ... D[gr]FHLΔΠ al[25] fere ακουσαντεσ (a *cum audissent*) ... b c e om | εξεπλησσοντο: D 118. y[scr] 2[pe] al[7] it (exc e) vg syr[p] arm add επι τη διδαχη αυτου :: ut Mc 1,22 et alibi | ταυτα cum ABDLΠ unc[9] al pler it[pl] (c *tanta*) cop

σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ; καὶ δυνάμεισ τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν
αὐτοῦ γίνονται; 3 οὐχ οὗτόσ ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸσ τῆσ Μαρίασ
καὶ ἀδελφὸσ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτοσ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνοσ; καὶ
οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸσ ἡμᾶσ; καὶ ἐσκανδαλίζοντο

syr^{utr} al ... ℵC*et**Δ al pauc f g$^{1.2.}$ vg (aeth) add (Δ praem) *παντα* (C* *απαντα*, C^{2} *πα.*) :: e Mt | *δοθ. τουτω* cum ℵBCLΔ cop (it^{pler} vg *quae data est illi*) ... ς Ln Ti *δοθ. αυτω* cum ADΠ unc^{9} al omn^{vid} a e (a *quae data est ei*, e *quae ei data est*; rell vg *illi*, antea vero it vg *huic haec* [*ista, tanta*]) go etc | *και δυναμ. τοιαυτ. δια τ. χειρ. αυτ. γινονται* (AC *γειν.*) cum AC^{2}EFGHMSUV 1. 13. 28. 69. 131. 157. 209. 435. al^{80} fere a e (a e *et virtutes tales per manus illius* [*eius*] *efficiuntur*) Thphyl ... ς (= Gb Sz) eadem praemisso *οτι* cum (U teste Treg omisso *και*) minusc ut^{vid} vix mu (s^{scr} al? om *και*) f go (f go [omisso *και*]: *quod virtutes tales per manus eius efficiuntur*), item C* 124. 271. 346. e^{scr} al^{15} fere (nonnulli om *και*) praemisso *ινα* sed non mutato *γινονται*, item DKΠ 247. 251. 253. d^{scr} o^{scr} w^{scr} al^{5} fere b ff$^{2.}$ i q (syr^{utr} arm) *ινα* sed sequente *γινωνται* (D *γειν.*) (b d i q *ut* [d add *et*] *virtutes istae* [b *tantae*] *per manus eius efficiantur* [b *-iuntur*], ff$^{2.}$ *ut et virtutes eius per manus efficiantur*) ... ℵ*et^{c}BLΔ 33. 31$^{ev.}$ c l vg cop *και αι* (ita ℵBΔ 33., et. 86, non L 31^{ev}) *δυναμ.* (ℵ^{c} add *αι*) *τοιαυται* (ℵ^{c}LΔ add *αι*, item c l vg, non item ℵ*B 33. 31^{ev}) *δια τ. χειρ.* (c *per labia* i. e. *χειλεων* pro *χειρ.*) *αυτου γινομεναι* (:: ex hac lectione reliquae derivari non possunt, ipsa vero ad Mt accommodata videtur; quam vero recepimus, iam codicibus italis a e accurate expressam, ea prorsus eiusmodi est ut omnes inde reliquae videantur ortae)

3. *ουχ*: D* *ουκ* | *ο τεκτων* (syr^{hr} om) *ο υιοσ* c. ℵABCDLΔΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ q vg (et. am fu ing emm al) cop go syr^{utr} perss al sax. Cf huc Iust$^{tr\,88}$ *ῑῡ - νομιζομενου ιωσηφ του τεκτονοσ υιου υπαρχειν - και τεκτονοσ νομιζομενου· ταυτα γαρ τα τεκτονικα εργα ειργαζετο εν ανθρωποισ ων, αροτρα και ζυγα* etc, item Cels ap Or^{1,657} *πανταχου δ εκει το τησ ζωησ ξυλον και αναστασισ σαρκοσ απο ξυλου, διοτι, οιμαι, ο διδασκαλοσ αυτων σταυρω ενηλωθη και ην τεκτων την τεχνην*) ...10. 13. 33. 69. 31^{ev} 48^{ev} y^{scr} c^{scr} 2^{pe} a b c e g$^{1.2.}$ i gat mm tol vg cdd^{2} ap Matthaeium arm aeth arr *ο του* (10. c^{scr} om) *τεκτονοσ* (13. add *ὁ*) *υιοσ* (g$^{1.}$ *Ioseph fabri filius*; g$^{2.}$ *fabri filius Ioseph*) *και* (c^{scr} om; item e om). Pertinent huc etiam quae Or^{1,659} contra Cels (vide ante) scripsit: *ου βλεπων οτι ουδαμου των εν ταισ εκκλησιαισ φερομενων ευαγγελιων τεκτων αυτοσ ο ῑσ̄ αναγεγραπται* | *τησ μαριασ* cum ℵBCLΔ 13. 124. 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} h$^{harl\,scr}$ 3^{pe} 7^{pe} ... ς Ln om *τησ* c. ADΠ unc^{9} al pler (28. *μαριαμ*) | *και* (ℵDL 2^{pe} add *ο*, non item BCΔ 31^{ev}, nec magis A etc) *αδελφ.* cum ℵBCDLΔ 31^{ev} 2^{pe} e cop syr pers^{p} ... a b c f g$^{1.2.}$ i (et. ut vdtr ff$^{2.}$ l) vg cop^{dz} arm ar^{p} ar^{e} *frater* sine copula, z^{scr} *ο αδελφοσ* ... ς *αδελφ. δε* cum AΠ unc^{9} al pler q go syr^{p} | *και ιωσητοσ* cum BDLΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} a cop ... ℵ 121. b e f g$^{1.2.}$ q vg aeth *και ιωσηφ* (:: e Mt vdtr) ... ς *και ιωση* cum ACΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... c ff$^{2.}$ i plane om | *και ουκ* (e *et non*): D *ουχι και*, a

ἐν αὐτῷ. 4 51. 1 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτησ Lc 4, 24 Io 4, 44
ἄτιμοσ εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖσ συγγενεῦσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν
δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοισ ἀρρώστοισ ἐπιθεὶσ τὰσ χεῖρασ ἐθεράπευσεν.
6 καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

52. 2 Καὶ περιῆγεν τὰσ κώμασ κύκλῳ διδάσκων. 7 53. 2 καὶ 7–13 Lc 9, 1–6 Mc 10, 1–15
προσκαλεῖται τοὺσ δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺσ ἀποστέλλειν δύο

---

c f g1. i q (vdtr et. ff2. l) vg *nonne et*, b g2. *nonne*... Δ ου (sed δ *nonne*) | εισιν (h. l. e): D a f g1. i q (vdtr et. ff2. g2. l) vg post πρ. ημασ, b c post ωδε pon | ωδε: M* om

4. και ελεγεν (prob Schu) cum ℵBCDLΔ 33. 2pe a b e f i l q (vdtr et. ff2. g1.2.) vg cop syrsch ... ς ελεγε δε cum AΠ unc9 al pler c go syrp arm aeth | οτι: SΔ 13. 69. 124. 2pe al20 fere syrsch arm aeth om | πατριδι εαυτου cum ℵ*L 13. 69. (ante πα.) 346. ... ς Ln Ti πα. αυτου cum ℵcABCDΠ unc9 al pler. Praeterea ℵcAL praem ιδια (:: cf Ioh et Mt) | και εν τ. συγγ. αυτου: ℵ* c e om, e om et. και εν τ. οικ. αυτου | τοισ: D*E* ταισ, C* τησ | συγγενευσιν cum B*D2EFGHLUVΔ 1. 33. 69. 124. 209. 262. 271. 346. al4 scr al mu ... ς Ln συγγενεσιν cum ℵaAB2CD*K2 MSΠ al pl (K* zscr τη συγγενεια. Similiter itpler vg *in cognatione sua* vel *in genere suo*; a tantum *in cognatis*.) | συγγ. αυτου (Δ εαυτου) cum BC*KLM2(Δ) 28. 71. 218. 235. 48ev 8pe b d f g1.2. i l q vg cop syrutr aeth ... ς om αυτου (et Ln [αυτου]) cum ℵaAC2DgrEFGHM*SUVΠ al pler a ff2. go arm

5. εδυνατο cum ABC*KLMΠ al plus15 ... ς Ln ηδυνατο cum ℵB2DEFGHVΔ 1. al certe pl (in Or3,466 utrumque editum est hunc in modum: προσχεσ γαρ τω· ουκ ηδυνατο εκει ουδεμ. ποι. δυναμιν. ου γαρ ειπεν· ουκ ηθελεν, αλλ· ουκ εδυνατο). Ceterum a f g2. i q *et noluit* pro κ. ουκ εδυν. Vide et. post. | ποι. ουδεμ. δυν. cum ℵBCLΔ 1. 2pe al pauc cop (syrsch aeth) ... D 124. 238. yscr a Or3,466 bis ουδεμ. ποι. δυναμιν ... ς ουδ. δυν. ποι. cum AΠ unc9 al pler f vg (hi duo *virtutem ullam facere*). Libere i q mm *virtutem multam* (mm *mu. virt*) *facere*, g2. *virtutes multas facere*. Item b c *et non faciebat ibi* (*illic* e) *ullam virtutem*, c ff2. *et non facieb. illic* (*fecit ibi* ff2.) *virtutes multas*.

6. και εθαυμασεν cum ℵBE*vid 2pe 7pe (alii non notati) ... ς Ln Ti κ. εθαυμαζεν cum ACDLΠ (Δ om κ. εθαυμ. δια τ. απιστ. αυτ. spatio relicto) unc rell al pler a c f g1.2. i q (contra b e om και εθαυμ.) vg, item 28. 253. ff2. κ. εθαυμαζον | απιστιαν (ita ℵBCGKLMUΠ; contra AEFH απιστειαν): Dgr πιστιν | κωμασ κυκλω: L 13. 69. 124. 346. al pauc arm κυκλ. κωμ.; a (*et circuibat per municipia*) g2 (*circumibat castella*) om κυκλω

7. προσκαλειται: D 1. 209. 2pe al5 fere προσκαλεσαμενοσ omisso και sequente, item a b c ff2. i q (non item f g1.2. vg) Gaud *et convocatis duodec.* (a b XII; b ff2. i q add *discipulis*), e *et cum advocasset XII* | δωδεκα: D b ff2. g2. i q (non item a c e f g1. vg Gaud) add μαθητασ, item al5 scr 7pe al pauc μαθητ. αυτου | ηρξατο αυτ. αποστ. (f g1.2. q

δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖσ ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων,
8 καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖσ ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰσ ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον
μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰσ τὴν ζώνην χαλκόν, 9 ἀλλὰ
ὑποδεδεμένουσ σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνασ. 10 $^{54.2}$
καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰσ οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕωσ
ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 $^{55.2}$ καὶ ὃσ ἂν τόποσ μὴ δέξηται ὑμᾶσ
μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν
τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 12. $^{56.8}$ καὶ

---

vg): D 2^{pe} a b c e ff$^{2\cdot}$ i Gaud *απεστειλεν αυτ.* | *δυο δυο*: D 2^{pe} *ανα β̄ (δυο)* ... e om | *και εδιδου* (et. f g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg): D 2^{pe} *δουσ*, item c e ff$^{2\cdot}$ *dans illis potestatem*, a b i q *data* (sed q *et data*) *eis* (*illis*) *potestate* | *εξουσιαν* (H *την εξουσ.*): Δ 238. al aeth (arm) add *κατα* | *των* utrumque: CΔ 13. 28. 33. 69. 124. al om

8. *παρηγγειλεν*: EUVΠ^{2} al mu *παρηγγελλεν*, F al *-ηγγελεν* | *αιρωσιν* cum ABDΠ unc^{9} al pler ... ℵCLΔ 13. 69. 2^{pe} al pauc *αρωσιν* | *εισ* (28. al^{10} fere add *την* :: c Lc) *οδον* (et. ff$^{2\cdot}$ i tol): K a c e f l q vg Gaud *εν τη οδω* ... b om | *μονον*: D al pauc cat^{oxon} *μονην* | *μη αρτ. μη πηραν* cum ℵBCLΔ 33. cop (*μητε - μητε*) aeth ... ς Ln *μη* (D 2^{pe} a go *μητε*) *πηρ. μη* (D 2^{pe} a go *μητε*) *αρτ.* cum ADΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm Gaud :: Lc *μητ. πηρ. μητ. αρτ.* | *μη εισ*: D 238. 2^{pe} a b c e f ff$^{2\cdot}$ (*non virg. neque pan. neque*) g$^{1\cdot}$ i q (et. l^{vid}) vg cop go *μητε εισ* | *τ. ζωνην* (K *ζονην*, A tantum ex errore Woidii): 238. al pauc b c e ff$^{2\cdot}$ cop Gaud *τασ ζωνασ* ... Δ^{gr} cop add *υμων* (syr^{p} c.^{ob} *sua*)

9. *αλλα* cum ℵABCDLU ... ς *αλλ* cum EFGHKMΔΠ al certe pler | *ενδυσησθε* (et. ς Gb Sz) cum ℵACDΔΠ^{2} (K *εδυσ.*, ACD *-σησθαι*) unc^{8} al longe pl a (*nolite indui*) cop arm go, item B* 33. al pauc *ενδυσασθε* ... ς^{e} *ενδυσασθαι* cum B^{2}SΠ* al vix mu, item L al^{10} fere *ενδεδυσθαι*. Item e *neque vestiri*, b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l i q *et ne* (i om) *induerentur*, Gaud *et ne inducrent*, item syr^{utr} aeth

10. *ελεγεν* (a f i al^{vid} vg *dicebat*, c d ff$^{2\cdot}$ *dixit*): A al pauc b q *λεγει* (b *ait*, q *dicit*) | *οπου* (C* *οποι*) *εαν* cum ℵBCΠ unc^{9} al pler ... ADLΔ al pauc *οπ. αν* | *εισ οικιαν* (b c f q vg item^{vid} g$^{1\cdot 2\cdot}$ l): D a ff$^{2\cdot}$ i om

11. *οσ αν τοποσ μη δεξ.* cum ℵBLΔ^{gr} 13. 28. 69. 124. 346. cop syr$^{p\ mg}$ aeth ... *οσ αν* (omisso *τοπ.*) *μη δεξ.* C*^{vid} 1. 118** 209. (:: ut Mt) ... ς Ln *οσοι αν* (*αν* cum EFGMUV al mu, Ln *εαν* cum AC^{2}DHKΠ al pl) *μη δεξωνται* (HKΠ 118* 131. al *δεξοντ.*) cum AC^{2}DΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm (non huc valet Or$^{int\ 2,71}$ *si qui non receperint vos, etiam pulverem* etc) :: ut Lc | *ακουσωσιν* (1. 106. 209. syr^{p} add *τουσ λογουσ*): 1. 209. *ακουση* (13. 28. *-σει*?) | *εκειθεν*: Δ^{gr} 7^{pe} om | *τον υποκατω*: D 33. 2^{pe} it (exc c: *pulverem de pedib. vestris, quod subtus est*) vg arm aeth om (q *excutite pedes vestros cum pulvere*) :: ut Mt et Lc | *εισ μαρτ. αυτοισ* sine additam (et. Gb) cum ℵBCDLΔ 17. 28. 2^{pe} b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l vg arm ar^{r} pers^{w} (item cop ap Mill Beng Wtst Gb, at invitis Wilk et Schwa) ... ς (= Gb) add *αμην λεγω υμιν, ανεκτοτερον*

ἐξελθόντεσ ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν, 13 καὶ δαιμόνια πολλὰ
ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺσ ἀρρώστουσ καὶ ἐθεράπευον.
14 [57.2] Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺσ Ἡρώδησ, φανερὸν γὰρ ἐγένετο Lc 9, 7–9 Mt 14, 1 s
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννησ ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ
νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεισ ἐν αὐτῷ. 15 ἄλλοι δὲ

εσται σοδομοισ η γομορροισ εν ημερα κρισεωσ η τη πολει εκεινη, item Ln [αμην -- εκεινη] cum AΠ unc[9] al longe pler (33. - γη σοδομων και γομορρασ -) a f g[2.] q cop[wi] et[schw] syr[utr] aeth go :: e Mt; cf et. Lc. Ceterum ab Eus [nec aliter Vict[cap] in Monotessero Ammonii quod transtulisse fertur] Mt[i] sect. 85 (10, 14 et 15) canone 2. ponitur, quo consentientes Mt Mc Lc continentur. Mt[i] vero sect. 109 (11, 23 inde ab οτι ει εν usq 24) canone 10. posita huc non valet.

12. εκηρυξαν cum ℵBCDLΔ syr[sch] et[p mg] go (ℵ* add αυτοισ, ℵ[a vid] del) ... ς Ln εκηρυσσον cum AΠ unc[9] (F -σσεν) al omn[vid], item *praedicabant* (c *-cate*) it vg syr[p txt] | μετανοωσιν cum BDL cop (c *praedicate ut paenit. agant*) ... ς μετανοησωσι cum ℵACΔΠ unc[9] al omn[vid] (it [et. d] vg *ut paen. agerent*; c vide ante) :: cf 3, 12. 6, 8

13. εξεβαλλον cum ℵABL unc[8] al pler it vg (it vg *eiciebant*, et. d; f vero om ινα μετανοωσιν usq εξεβαλλ.) syr[utr] ... CDMΔ 33. al[15] fere εξεβαλον | ηλειφον (et. a f g[1. 2.] vg): D b c ff[2.] i q αλειψαντεσ omisso και sq (g[1.] sic: *et unguebant oleo et mult. aegrot. sanabant*) | ελαιω: G ελαιον | D αρωστουσ | εθεραπευον (b d ff[2.] i q *sanaverunt*; M 13. 28. 124. 346. 2[pe] arm add αυτουσ) : H al pauc εθεραπευοντο, item f g[2.] *et unguebant oleo multos aegros et sanabantur*

14. ο βασ. ηρωδ. cum ℵABC*LΔΠ unc[8] al pl ff[2.] g[2.] (et[vid] g[1.] l) vg[ed] (atque et. emm al) cop syr[p] arm go ... C[3]DF al mu a b c f i q am fu ing harl tol sax syr[sch] aeth ηρωδ. ο βασ. Praeterea M 13. 69. 131. 346. al plus[25] add την ακοην ιυ :: e Mt | ελεγεν cum ℵACLΔΠ unc[9] al pler c f g[1.] i q (et[vid] g[2.] l) vg cop syr[utr] arm aeth go ... Ln ελεγον (D -γοσαν) cum BD 6. 271. a b ff[2.] mt Aug[cons 2, 91] („nisi quod Mc non quod Herodes dixerit, sed *dicebant*, inquit, *quia* etc; Mt vero de ipso Herode: *ait*, inquit, *pueris suis*“) :: accommodatum ad sqq; inprimis offendit ελεγεν ob v. 16 | BL ιωανησ | ο βαπτιζων (ff[2.] g[2.] om): DS 13. 28. 33. 69. 122. 346. ο βαπτιστησ, item *baptista* a b c f i q (et[vid] g[1.] l) vg :: ut Mt | εγηγερται εκ νεκρ. c. ℵBDLΔ 33., item *surrexit a mortuis* it vg cop syr[sch] arm aeth ... C ηγερθη εκ νεκρων, ς εκ νεκρ. ηγερθη cum Π[mg] unc[8] al pler; item go syr[p] *a mortuis surrexit*; Ti εκ νεκρ. ανεστη cum AKΠ[txt] 11. 28. 114. al plus[10] Thphyl :: Mt et Lc ηγερθη απ. τ. (εκ) νεκρ. | ενεργ. αι δυν. (f g[2.] am fu ing al *operantur* [am *inopinantur*] *virt. in illo*; i q *efficiuntur virt. in illo*; b *operatur virt. in eo*): KΔΠ[1] 33. al plus[15] a ff[2.] (*virtutes in illo efficiuntur*; c *virtutes per illum efficiuntur*) vg[ed] (et emm al) syr[utr] αι δυναμ. ενεργ. (:: ut Mt)

15. δε pri (et. Gb + Sz) cum ℵABCDEHKLSΔΠ (G vide post) al[40] fere it vg cop syr[p] go ... ς om cum FMUV al sat mu[vid] syr[p] arm (G 33. al[aliq] ab οτι pri ad οτι sec transiliunt)

ἔλεγον ὅτι Ἡλείασ ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτησ ὡσ εἷσ τῶν προφητῶν. 16 $^{58.2}$ *ἀκούσασ δὲ ὁ Ἡρώδησ ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτοσ ἠγέρθη.*

17—29 Mt 14, 3—12 Lc 3, 19 s 17 $^{59.2}$ *Αὐτὸσ γὰρ ὁ Ἡρώδησ ἀποστείλασ ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν·* 18 *ἔλεγεν γὰρ*

15. *ηλειασ* cum B* (:: at alibi et. ℵADLΔ cf 8, 28. 9, 4 etc; Mt 27, 47. 17, 10 et alibi; de *ἡλ-* et *ἠλ-* cf ad Mt 11, 14) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ℵAB^{2}CDLΠ unc rell al omn^{vid} | *εστιν*: c *venerit*, ff^{2} *venit* | *δε* sec: V* al plus^{25} fere om | *ελεγον* sec c. ABCDLΔΠ unc rell al pler f g^{1} i q vg cop syr^{p} al ... ℵ 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff^{2} syr^{sch} arm om | *προφητησ* c. ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 209. 2^{pe} Or^{3,469} (sed var cdd) ... ς add *εστιν*, Ln [*εστ.*] c. AC^{2}Π unc^{9} al pler a f g^{1} q vg go cop syr^{utr} arm aeth ... D b c ff^{2} i om *προφητ. ωσ*, item a om *ωσ εισ των προφ.* | *ωσ* (K *οσ*) cum ℵABC(et* et**)LΠ unc^{9} al^{150} fere f g^{1} l q vg go cop syr^{sch} aeth Or^{3,469} (sed ed^{huet} *η ωσ*) ... ς *η ωσ* cum Δ 1. al pauc^{vid} syr^{p} arm. Praeterea 33. (:: e Lc) pro *ωσ εισ* etc sic: *τισ των αρχαιων ανεστη*

16. *ο* ante *ηρωδ.* cum ℵABEFGHK^{2}LMSΔΠ al pl ... CDK*UV al^{45} fere cop om | *ελεγεν* (*dicebat*) cum ℵBCLΔ 33. f ... ς Ln *ειπεν* cum ADΠ unc^{9} al fere omn, item *dixit* a c ff^{2} (sed b g$^{1.2}$ i q vg *ait*), item syr^{utr} | *ον* cum ℵBDL 1. 28. 33. 67. 124. 209. 2^{pe} it vg syr^{utr} arm aeth (Or^{4,115}) ... ς (sed Gb^{0}) praem *οτι* cum ACΔΠ unc^{9} al pler cop go | *ιωαννην* (B *-ανην*) h. l. cum ℵ^{c}ABCLΔΠ unc rell al pler c f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go Or^{4,115} ... ℵ* *ιωαννησ* post *ουτοσ* (*ουτοσ ιωαννησ ηγερθη*, ℵ^{a} *ουτοσ ιωαννησ, αυτοσ ηγ.*), item mm (*Iohannes hic a mortuis resurr.*); 1. 2^{pe} a b i q *ιωαννησ* post *ουτοσ εστιν*, item cop syr^{utr} aeth ante *ον εγω απεκεφ.* ... D om (non cop, vide ante): hinc Gb^{00} | *ουτοσ* cum ℵ* et^{c} (vide ante) BDLΔ 69. 102. 346. (item x^{scr} *ουτοσ εστιν* omissis *ηγερθη*) c ff^{2} g$^{1.2}$ vg (cop); similiter 33. f syr^{sch} et$^{p\ mg\ vid}$ Or^{4,115} *αυτοσ* (*ipse*) ... ς *ουτοσ εστιν· αυτοσ*, Ln *ουτ.* [*εστιν· αυτοσ*] cum ACΠ unc^{9} al pler a b i q (a i q *hic est iohannes hic*; b *ipse est ioh. hic*) go (*hic est, hic*) syr^{p} arm | *ηγερθη* cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{hr} ... ς Ln *ηγερθ. εκ νεκρων* (Latt *a mortuis*) cum AΠ unc^{9} al longe pl b c d f ff^{2} q go syr^{utr} arm aeth, item D^{gr} 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a g$^{1.2}$ i vg *εκ νεκρ.* (*a mortuis*) *ηγερθη*, item C al^{10} fere Or^{4,115} *ηγερθ. απο των νεκρ.* (:: cf Mt 14, 2. 17, 9.)

17. *αυτοσ γαρ* (A g^{2} *δε*, b om) *ο* (D 69. 346. y^{scr} al^{5} fere om) cum ℵ* et^{cb}BCΔΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg etc; item AD etc ... ℵ^{ca}L cop go *ο γαρ* | *και εδησεν* (syr^{sch} pers^{p} *εβαλεν*) *αυτον εν* (ς = Gb Sz add *τη* cum min ut vdtr pauc) *φυλακη* (A *εν φυλ. κ. εδησ. αυτ.*): D 13. 28. 69. 124. 346. a b f ff^{2} i syr^{cod} arm *κ. εδησ. αυτ. και εβαλεν εισ* (2^{pe} al? add *την*) *φυλακην* | *την γυναικα*: B haec add in mg | *οτι αυτ. εγαμησ.* (D a c f g^{1} *εγ. αυτ.*, b q *duxerat eam uxorem*): i om (item g^{2} om una cum toto versu 18.)

18. *ελεγεν*: K *-γαρ* | *ο* (D 28. y^{scr} 6^{pe} al^{10} fere om) *ιωανν.* (B *ιωανησ*) *τ.*

ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ
ἀδελφοῦ σου. 19 ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20 ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν
Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει
αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
21 [60. 6] καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενε-
σίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλι-
άρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 καὶ εἰσελθούσης τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ

ηρωδη: 33. αυτω ο ιω. | οτι (a b l q go): D 28. 131. 7[pe] al[5] c f ff[2.] g[1.] i vg aeth om :: ut Mt | σοι (et. Or[3,471] Amb al): D[gr] a σε | εχειν: 1. post γυναικα (33. αυτην pro τ. γυν. τ. αδ. σου :: ut Mt)

19. η δε ηρωδιας (ff[2.] g[2.] *herodes*, gat mm *herodis*) ενειχ. (D* ηνιχεν) αυτω: 33. om :: cf Mt | και pr: E* om | ηθελεν cum ℵABC[3]DLΔΠ unc[9] al omn [vid] f ff[2.] (item [vid] g[1. 2.] l) vg go cop ... Ln εζητει cum C* a b c d i q | αυτον αποκτ. (ita b f; DU 2[pe] a c i q [item rell[vid]] vg απ. αυτ.): C* αυτ. απολεσαι | ουκ: D* ουχ | ηδυνατο cum ℵBCDL unc[8] al pler ... AKΔΠ al[5] εδυνατ.

20. ιωαννην: B ιωανην | ανδρα δικαιον: syr[p mg] *prophetam* | και αγιον: 1. al[5] om; D add ειναι, item c (*virum esse iustum et sanctum*) g[2.] i (*vir. iust. esse et sanct.*) | και sec: B 102. om | ακουσας: 28. al plus[30] ακουων, item *audiens* b f i go (contra ff[2.] g[2.] q vg *audito eo*, a c *cum audisset*) | πολλα etc: a f ff[2.] i vg *multa faciebat* ... b *quia multa faciebat*, g[2.] q *quod multa faciebat*; c (praegressis *et cum audisset illum*) *multa facere* | ηπορει cum ℵBL cop (cop *et audiebat multa ab eo et anxio erat corde*) ... ς Ln Ti εποιει cum ACDΔΠ unc rell al omn[vid] it vg syr[utr] go al

21. και γενομ. (D*[gr] add δε): 2[pe] a b c ff[2.] γενομ. δε (c ff[2.] *cum dies autem opp. accidisset*; b *facta autem opportuna die*; a *die autem opportuno*) | οτε (Ln edidit ὅ τε): D a b f q vg om. Latt *herodes* (non praeposito *et*) *natali suo* (ita a b; q vg *natalis sui*; f *tempore natalis sui*); item c i (post *accidisset*) *natalis herodis fecit* etc (contra ff[2.] *et herodis natalis sui cenam fecit*) | γενεσιοις: D[a] γενεθλιοις (D* -χλιοις) | εποιησεν cum ℵBCDLΔ 13. 28. 69. 124. (item *fecit* it vg) ... ς εποιει cum AΠ unc[9] al pler (syr[utr]) | αυτου sec: D 1. 131. 2[pe] a b f q (al[vid], sed non c i) vg om | γαλιλαιας: syr[p mg] *civitatis*

22. και εισελθουσης (et. ℵ[c], sed ℵ* ελθουσης): D[gr] 28. 69. a c ff[2.] εισελθ. δε (non item b d f g[2.] i q vg) | αυτης (a d ff[2.] g[2.] i q vg *ipsius*, et. d; 1. 118. 209. b c f syr[sch] cop arm aeth go om) της cum AСΓΠ unc[9] al fere omn it[pl] vg syr[p] ... ℵBDLΔ 2[pe] 238. αυτου (238. add της) :: teste Ios. antt. 18, 5, 4 nomen filiae Herodiadis erat σαλωμη | F al[aliq] ωρχησαμενης | ηρεσεν cum ℵBC*L 33. c ff[2.] cop arm (accedit Δ confuse: ηρωδιαδος. ορχησαμενην και. ρεσεν., non item d)

Ἡρῴδῃ καὶ τοῖσ συνανακειμένοισ. ὁ δὲ βασιλεὺσ εἶπεν τῷ κορασίῳ·
αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃσ, καὶ δώσω σοι· 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι
ὃ ἐάν με αἰτήσῃσ δώσω σοι ἕωσ ἡμίσουσ τῆσ βασιλείασ μου. 24 καὶ
ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆσ· τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ εἶπεν· τὴν
κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντοσ. 25 καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺσ
μετὰ σπουδῆσ πρὸσ τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξ-
αυτῆσ δῷσ μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

... ϛ *και αρεσασησ* cum AC^{3}DΓΠ unc^{9} al pler a b f g$^{2\cdot}$ i q vg go (syr utr aeth) | *ο δε βασιλ. ειπεν* cum ℵBC*LΔ 33. (item g$^{2\cdot}$ q vg *rex ait*); item Ln *ειπεν δε ο βασιλ.* c. A cop (syr^{sch} aeth); c *tunc dixit rex* ... ϛ *ειπεν ο βασιλευσ* cum C^{3}DΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2\cdot}$ (i nil nisi *dixit*) go syr^{p} arm | *αιτησον*: ℵ (et 54^{ev}) *αιτησαι* | *ο εαν* (69. 237. al *αν*) *θελησ* (HL 118. 47^{ev} al *θελεισ*): D 1. 209. 238. 2^{pe} al pauc *ο θελεισ* (it vg *quod vis*), Δ *ο εθελησ*. Praeterea KΠ* al pauc post *και δωσω σοι* pon

23. *και ωμοσεν* (F *ωμολογησεν* :: c Mt) *αυτη* (haec 1. post *βασιλ. μου* pon) usq *δωσω σοι*: Γ 131. syr^{hr} om, item 1. om *οτι ο εαν* usq *δωσω σοι*. Alterutrum et. C* om (inde ab *ειπεν τω κορ.* usq *με αιτησησ* rescripsit C^{2}) | *αυτη* (b *illi mulieri*; D 28. 2^{pe} arm *αυτη πολλα*, a *illi multum*, d ff$^{2\cdot}$ i q gat *illi multa*): L (item 28. ap Sz) om | *οτι ο εαν* (69. 2^{pe} al *αν*) cum ℵACLΠ unc^{9} al pler it vg etc ... BΔ 124. 435. al pauc *ο τι εαν* (237. *αν*), item D^{gr} *ει τι αν* | *με* (y^{scr} 2^{pe} al *μοι*, HL 13. 69. al pauc b c l q vg cop om) *αιτησησ* (Δ al *-ση*, al *-σεισ*): AKΠ* al^{10} fere go arm *αιτ. με* | *εωσ ημισουσ* (K y^{scr} *-σου*, Π^{2} *-σεοσ*, s 36. Thphyl *-σεωσ*, f *usque ad dimidium*): LΔ *εωσ ημισυ*, D *και το ημισυ*, item b c ff$^{2\cdot}$ *etiamsi dimid.*, a d i q vg *licet dimid.*, g$^{1\cdot}$ *licet etsi dimid.*

24. *και εξελθουσα* (Δ *ελθ.*) cum ℵBLΔ 33. cop aeth; item c d g$^{1\cdot}$ i q (item vid ff$^{2\cdot}$ l) vg *quae cum exisset* ... ϛ Ln *η δε εξελθ.* cum ACD^{gr}ΓΠ unc^{9} al pler a b f (b f *exiit autem*, a *ad illa cum exisset*) go syr^{utr} | *αιτησωμαι* (Gb') cum ℵABCDGLΔ 28. 33. 124. 346. al^{5} ... ϛ *αιτησομαι* cum EFHKMSUVΓΠ al pl | B *ιωανου* | *του βαπτιζοντοσ* cum ℵBLΔ 28. syr^{p} (:: ita nullus ap Mt). Item go sed fere ubique (et. Mt 11, 11 sq Lc 7, 20. 28.) eadem forma utitur ... ϛ Ln *του βαπτιστου* cum ACDΓΠ unc^{9} al fere omn it vg etc

25. *εισελθουσα* (ℵ^{c}): ℵ* s^{scr} *ελθ.* | *ευθυσ* cum ℵBCΔ 28. 33.; ϛ *ευθεωσ* cum AΓΠ unc^{9} al pler; item f ff$^{2\cdot}$ (al^{vid}) vg syr^{utr} arm aeth go ... DL 1. al pauc a b c i l q cop om | *μετα σπουδησ* (ita f ff$^{2\cdot}$ al^{vid} vg): D a b c i q om | *προσ*: H 131. *εισ* | *ητησατο λεγ.* (et. f al^{vid} vg go cop syr^{p} al): DΔ 1. 28. 118* 209. 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q syr^{sch} arm *ειπεν* (a ff$^{2\cdot}$ i *dixit*, b q *ait*; syr add *illi*). Libere c *petit sibi dari caput* etc | *θελω ινα* (ita f al^{vid} vg): D 2^{pe} (item 60. om *θελ.* teste Wtst) a b ff$^{2\cdot}$ i q om | *εξαυτησ* (ff$^{2\cdot}$ ante *ειπεν*, item q cum *ειπεν* coniungit) *δωσ μοι* cum ℵBC*LΔ 2^{pe} a b (ff$^{2\cdot}$) i q (item al^{vid}) vg cop syr^{sch} aeth ... ϛ *μοι δωσ εξαυτησ* cum AC^{3}ΓΠ unc^{9} al fere omn arm (syr^{p} *des mihi ex hac* addito c. ob. *hora*) ... D *δοσ μοι* omisso *εξαυτησ*. Item om y^{scr} al^{2} c

26 καὶ περίλυποσ γενόμενοσ ὁ βασιλεὺσ διὰ τοὺσ ὅρκουσ καὶ τοὺσ
ἀνακειμένουσ οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. 27 καὶ εὐθὺσ ἀπο-
στείλασ ὁ βασιλεὺσ σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. 28 καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ
ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορα-
σίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆσ. 29 καὶ ἀκού-
σαντεσ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ
ἔθηκαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ.
30 61.8 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ 30–33 Lc 9, 10 s Mt 14, 13 Io 6, 1 s

f (*ut des mihi*) go :: cf Mt | επι πινακι: D add ωδε :: e Mt | BD ιωανου | βαπτιστου cum ℵABCD etc: L βαπτιζοντοσ

26. και pr: Dgr om | Δ 6pe γεναμενοσ | ο βασιλευσ: Dgr c ff2 g2 add ωσ ηκουσεν (*ut audivit*, sed g2 *mox ut audivit*); similiter d i *et contristatus* (d add *est*) *rex mox audivit* (d *audiit*). | Nil add a b f q alvid vg | και τουσ: D it (exc c) vg go και δια τουσ (c f ff2 g2 *propter iusiurandum* [g2 *iuramentum*] *autem et* etc) | ανακειμενουσ cum BC*vidLΔ 42. syrsch ... ς Ln συνανακειμ. (K συνακειμ.) cum ℵAC2DΓΠ unc9 al omn fere :: ut Mt | ηθελησεν: Π* 1. 209. al pauc ηθελεν | αθετησ. αυτην c. ℵBCLΔ (7pe e sil) ... ς Ln αυτ. αθετ. cum ADΓΠ unc9 al fere omn it (sed c *negare* pro *eam contrist.*) vg etc

27. και (ita b q cop syrp go al): D 2pe a c f ff2 g1 i l vg (gat om) syrsch αλλα | ευθυσ cum ℵBCLΔ ... ς Ln ευθεωσ cum ADΓΠ unc9 al omnvid ... c ff2 g1 i l vg om (non item a b f q gat) | ο βασιλ. (KΠ al pauc ante αποστειλ.): D 1. 28. 118. 251. ascr 2pe it vg om | σπεκουλατορα (D σπεκολ., D* cscr -τοραν) cum ℵABLΠ unc9 1. 108. 124. 131. 157. al plus30 syrp mg gr ... ς σπεκουλατωρα cum Γ al sat mu | ενεγκαι cum ℵBCΔ (cop go) ... ς Ln Ti ενεχθηναι cum ADLΓΠ unc9 al omnvid it vg etc | την κεφ. αυτου (KΠ* al pauc αυτου τ. κεφ., syrsch *caput Iohannis*) ... Ln add [επι πινακι] cum CΔ al pauc c g1 (non item a b f ff2 i q) vg. Praeterea ℵ 33. a verbis την κεφαλ. αυτου transiliunt ad τ. κεφ. αυτ. v. sq

28. και (b f q *isque*) απελθ. cum BCLΔ 1. 28. 124. yscr a b c f ff2 i q (item και omisso απ. g1 vg) copschw (copwi om και απελθ. απεκ. αυτ. ε. τ. φυλ.) syrsch aeth ... ς ο δε απελθ. cum ADΓΠ unc9 al pler go syrp arm | αυτου (syrsch aeth *Iohannis*; al pauc ante τ. κεφ): D a om | αυτην pr: LΔ 1. uscr b c q syrsch arm Thphyl om, hinc Gb0 | εδωκεν sec: C 33. 53ev copcod ηνεγκεν :: ut Mt | αυτην sec: D 33. 258. a c ff2 i (non item b f q) vg syrsch arm aeth om :: cf Mt

29. και ακουσαντεσ (ita a; itpler vg *quo audito*): D 6pe copwi ακουσ. δε (2pe οι δε μαθ. ακουσ.) | ηλθαν cum BL 33. ... ς Ln ηλθον cum ℵAC DΓΔΠ unc9 al fere omn | αυτον (:: ut in Mt ex ℵ*BΘ it2) cum ℵ 346. ... ς Ln Ti αυτο (EFUΓ αυτω) cum ABCLΓΔΠ etc | εν μνημ. (et. ςe Gb Sz) c. ℵABCLΓΔΠ unc9 al pl ... ς (et. Wtst al) εν τω μνημ. c. D al non ita mu

ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν. 31 $^{62.\ 10}$ καὶ
λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ
ἀναπαύσασθε ὀλίγον. ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες
πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. 32 $^{63.\ 6}$ καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον
τόπον τῷ πλοίῳ κατ᾽ ἰδίαν. 33 καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ
ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέ-
δραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς.

30. *παντα οσα* (Gb′) cum ℵBCDELVΔ 1. 28. 33. 102. 131. al plus^{30} it vg cop syr^{sch} arm aeth ... ς *παντ. και οσα* cum AΓΠ unc^{7} al pl go syr^{p} | *εποιησαν* (Δ -*ησεν*) — *εδιδαξαν*: KΠ* al pauc *εδιδαξαν* — *εποιησ.* | *και* cum ℵ*C* 1. 271. 2^{pe} al pauc it (exc c *et quomodo docuer.*) vg al ... ς Ln Ti *και οσα* cum ℵ^{c}ABC^{3}DLΔΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} al

31. *λεγει* cum ℵBCLΔ 33., item *ait* d it^{pler} vg ... ς Ln *ειπεν* cum ADΓΠ unc^{9} al pler a (*dixit*) | *αυτοισ*: D 13. 28. 61. 69. 124. 238. 346. a b c i q (non item ff^{2} al? vg) add *ο* $\overline{ις}$ | *υμεισ* (*vos* b q, non exprim f al? vg) *αυτοι* (1. 28. 56. 58. 209. b f l q vg cop arm om) *κατ ιδιαν*: D a c ff^{2} i *υπαγωμεν* (*eamus*; sed a add *seorsum*). Similiter syr^{sch} *abeamus in desertum locum nos soli* | *εισ*: ℵ^{c}LΔ *επ* | *αναπαυσασθε* (Gb′) cum ABCMΔ 40. 69. 108. 238. 346. 435. al^{15} fere ... ς Ln *αναπαυεσθε* cum ℵDLΓΠ unc^{8} al longe pl | *οι υπαγοντεσ*: C*?K al^{10} fere (M?) om *οι* | *ευκαιρουν* (Gb′; LΔ -*ρον*) cum ℵABEFGHLVΓΔ al pl ... ς *ηυκαιρουν* cum CKMS^{sil}UΠ 1. 33. al sat mu ... D *ευκαιρωσ* (* -*ροσ*) *ειχον* (d it^{pler} vg *nec manducandi spatium habebant*; a *nec cibum poterant capere*)

32. *και απηλθον* etc: D 66^{mg} it (exc b *et abierunt in desertum loc. secreto*) vg *και αναβαντεσ εισ το πλοιον απηλθ. εισ ερ. τοπ. κ. ιδ.* | *απηλθον* cum ℵABDKLMSUΔΠ al pl (it vg, vide ante) cop syr^{utr} etc: EFGHVΓ 13. 40. 69. 108. 124. al plus^{30} *απηλθεν* | *εισ ερημ. τοπ. τω* (al pauc *εν τω* vel *εν*) *πλοι.* (1. *πλοιαριω*) cum AΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} aeth ... Ln *εν* (33. al om) *τω* (ℵ om) *πλοιω εισ ερ. τοπ.* cum (ℵ)BLΔ 13. (33.) 124. 346. al pauc cop arm :: ut Mt *εν πλοιω εισ ερ. τοπ.*

33. *ειδον* (D -*αν*) cum BDEFGH^{2}UΓΠ^{2} al ut vdtr pl ... ℵAH*KLMVΔΠ* al mu *ιδον* | *αυτουσ υπαγοντασ* sine additam cum ℵABDLΓΔΠ unc^{9} al plus^{130} it vg cop syr^{p} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add *οι οχλοι* (:: cf ll pp) cum 13. 69. 124. al non ita mu (108. syr^{sch} huc transp *πολλοι*) | *επεγνωσαν* cum ℵAB^{2}LΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln *εγνωσαν* cum B*D 1. 118. 209. | *αυτουσ* cum ℵAKLMUΔΠ al^{70} fere f q cop syr^{utr} aeth ... ς (= Gb) *αυτον* cum EFGHSVΓ al sat mu ... Gb Ln Ti plane om cum BD 1. 13. 28. 102. 118. 131. 209. al pauc a i l (al?) vg (item b *quos ut viderunt euntes cognoverunt multi*; c *et cognoverunt pedestres multi ab omnibus civitatibus et concurrerunt illuc* pro *και επεγνωσαν* usq finem versus) | *πεζη* (d *pedestre*, i *de pedestre*): L 131. 157. al pauc *πεζοι*, item it^{pler} vg *pedestres* | *πασων των*: D *παντων* (d *de omnem civitatem*) | *και προηλθον* (LΔ 13. y^{scr} *προσηλθ.*) *αυτουσ* (Δ *αυτοισ*) cum ℵBLΔ 13. 49^{ev} y^{scr} vg (item g$^{1.2.}$ l?) cop arm, item D 28. 2^{pe} b c ff^{2} i *και συνηλθον*

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' 34—44 Mt 14, 14—21
αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο Lc 9, 11—17 Io 6, 5—13
διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35 [61. 1] καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γινομέ- Mt 9, 36 8, 1 ss
νης προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ
τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36 ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόν-
τες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί

(2pe ηλθον) αυτου (28. αυτω) (b *et convenerunt illuc*, c *et concurrerunt illuc*, ff[2] i *et venerunt illuc*), item 1. και ηλθον εκει (omisso εκει post συνεδρ.) atque sic Gb, a *et venerunt* ... 209. 240. 244. Euthy om haec omnia post συνεδραμ. εκει ... ς (=Gb) Ti και προηλθ. (Γ al mu προσηλθ.) αυτους (Γ αυτοι, al pauc αυτοις vel αυτω, q om) και συνηλθον (69. συνεισηλθ., Α συνεδραμον) προς αυτον cum ΑΓΠ unc[9] al pl f q syr[p] aeth

34. ειδεν cum ℵABEFGHU al pl ... KLMVΓΔΠ al mu ιδεν ... D 2pe και ειδων (2pe ιδ.) omisso και sq, item q *et videns*, i *videns* (a b ff[2] ap Blanch *ut vidit*, c *cum vero Ies. vidisset turbam* omissis και εξελθων, ff[2] ap Sab *et videns Ies.* etc omisso εξελθ.). Idque sine additam cum ℵBL 1. 20. 33. 69. 102. 124. 209. 2pe g[1] cop arm ... ς add ο ις cum EFGHKMSVΔ al pl ff[2] syr[p]; item praem ο ις ΑΓΠ al plus[20] c f i (*et exiens Ies. videns*) mm syr[sch] aeth, hinc Ln [ο ις] ειδεν, item add ο ις post οχλον D 253. a b l q vg | πολυν (c om): 33. al pauc a f ff[2] (*turbas multas*) vg (sed non am fu al) post οχλον | D εσπλαγνισθη, K al εσπλαχν., Γ* ευσπλ. | επ αυτους cum ℵBDF 245. 253. (item *super eos* b f i l q vg) ... ς επ αυτοις cum ΑLΓΔΠ unc[8] al pler (a *eis*, c ff[2] *illis*) :: ut Mt | ℵ* om ως προβ. (suppl[c]) | διδασκ. αυτ. (et. it[pler] am fu al): AKΓΠ 2pe 11. 253. al pauc ff[2] vg αυτ. διδασκ.

35. και ηδη: D[gr] 2pe a ηδη δε | γινομενης (D γειν.) cum ℵD, item (*cum — fieret*; a *iam autem cum esset hora multa*) it vg ... ς Ln Ti γενομενης cum ABLΓΔΠ unc[9] al omn[vid] | προσελθοντ. sine αυτω cum ℵ* 226* 235. al[3scr] a i ff[2 vid] (al?) vg arm aeth, item cum Α et cum DKΠ 157. 346. 2pe al[10] fere b g[2] ... ς Ln Ti add αυτω cum ℵ[c]BΓΔ unc[8] al pler c q cop syr[utr] al | οι μαθητ. αυτου: Α 1. 13. 28. 69. 209. 261. 282. 346. c arm om αυτου, hinc Ln [αυτ.] | ελεγον cum ℵBLΔ 33. cop ... ς Ln Ti λεγουσιν cum ADΓΠ unc rell al pler q (*accesserunt — et dicunt ei*; contra it[pler] vg *accesserunt — dicentes*). Praeterea DKΠ 157. 346. 2pe al[10] fere b g[2] q add αυτω, item Α praem | D[gr] om ὁ et και | ηδη sec: L 229. η (1. 7pe και η ωρα ηδη πολλ.)

36. κυκλω: D εγγιστα, item it vg *proximas* | αγρους και (D add εις τας) κωμας (D[gr] post κωμ. repetit ινα): 1. 209. al κωμ. κ. αγρ., Δ om και κωμ. | αγορασωσιν: c[scr] al pauc -σουσιν | εαυτοις: KL* y[scr] al pauc αυτοις, M 33. 69. εαυτους | τι (ℵ βρωματα τι, cf it) φαγωσιν (Gb'') cum ℵBLΔ (item D[gr] τι φαγειν) 28. 102. a d ff[2] i (q *quos manducent*) cop, item c g[2] l vg *cibos quos* (g[2] *escas quas*) *manducent* ... ς Ti αρτους (2pe ante αγορ. εαυτ. pon; 1. 22* καταλυσωσιν pro αγορ. εαυτ. αρτ.) τι γαρ (157. om) φαγωσιν ουκ εχουσιν, item Ln [αρτους·] τι

φάγωσιν. 37 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· δότε αὐτοῖσ
ὑμεῖσ φαγεῖν. καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀπελθόντεσ ἀγοράσωμεν
δηναρίων διακοσίων ἄρτουσ, καὶ δώσωμεν αὐτοῖσ φαγεῖν; 38 ὁ
δὲ λέγει αὐτοῖσ· πόσουσ ἄρτουσ ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ γνόν-
τεσ λέγουσιν· πέντε, καὶ δύο ἰχθύασ. 39 καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖσ
ἀνακλῖναι πάντασ συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. 40 καὶ
ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα.

[γαρ] *φαγωσιν* [*ουκ εχ.*] cum AΓΠ unc^9 al pler b f syr^{utr} aeth arm (b *panem quod manducent, quia hic non habent*; f *panes, quia quod manducent non habent*; arm *quid manducent, quia hic manducare quicquam non habent*)

37. *ο δε* (et. cop syr^{utr} al; c *quibus Ies. dixit*; q *ipse autem*): D it^{pler} vg aeth *και* | *αυτοισ* pr (D a i add *ο* $\overline{ις}$, item f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ add ante *ειπεν*): AL 1. 33. om | *και* pr: 33. *οι δε* | *αγορασωμεν* (*emamus* d f g$^{2\cdot}$ i vg): L* 1. al^{15} Euthy *αγορασομεν* (*ememus* a b c ff$^{2\cdot}$ q tol; g$^{1\cdot}$ *emimus*) | *δηναρ. διακοσ.* cum ℵABLΔΠ unc^8 al plus^{70} a b f g$^{1\cdot}$ i q am fu ing tol sax syr^p ... ς *διακ. δηναρ.* c. DMΓ al mu c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ vg syr^{sch} aeth arm :: ut Io | *δωσωμεν* cum ℵBD 13. 33. 69. 124. 229** 346., Ln Ti *δωσομεν* cum ALΔ 2^{pe} 7^{pe} al pauc; item *dabimus* it vg... ς *δωμεν* cum ΓΠ unc^9 al pler | L *αυτουσ φαγειν*, 33. *φαγ. αυτοισ* (Ln *αρτουσ*; *κ. δωσ. αυτ. φαγειν.* et Ti *αρτουσ*, *κ. δωσ. αυτ. φαγειν.*). Praeterea 13. 69. 124. 346. add *ινα εκαστοσ βραχυ λαβη* :: ex Io

38. *ο δε* (et. c ff$^{2\cdot}$): D 237. a f g$^{2\cdot}$ i q vg aeth *και* (b om) | *αυτοισ*: D b q add *ο* $\overline{ις}$ | *αρτουσ εχετε* cum ℵADΓΠ unc^9 al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} arm ... Ti *εχετ. αρτ.* cum BLΔ aeth :: cf ad 8, 5 | *ιδετε* (Gb'') cum ℵBDL 1. 33. 102. 118. 240. 244. b c cop syr^{sch} arm^{zoh} aeth ... ς *και ιδετ.*, Ln [*κ.*] *ιδ.* cum AΓΔΠ unc^9 al pler a f ff$^{2\cdot}$ i q vg syr^p | *και* (1. om) *γνοντεσ* (EFGUH* al *γνωντ.*): ℵ* *κ. ελθοντεσ* (ℵ^c *γν.*) | *λεγουσιν* cum ℵBLΓΔΠ unc rell al pler c vg cop syr^p ... ADM^{mg} 13. 69. al^{10} fere a b f ff$^{2\cdot}$ i l q tol syr^{sch} arm aeth add *αυτω*, Ln [*αυτ.*] :: cf Mt | *πεντε* (et. b g$^{2\cdot}$ l vg, D $\overline{ε}$): D 2^{pe} a c f ff$^{2\cdot}$ i q gat mm sax syr^{sch} cop add *αρτουσ* | D* *δυω* (infra $\overline{β}$)

39. *κ. επεταξ. αυτοισ* (et. Or^{3,479} et ^{509}; D^{gr} om): D a b f g$^{2\cdot}$ mt (non item c ff$^{2\cdot}$ i q vg) add *ο* $\overline{ις}$ | *ανακλιναι* cum AB^{2}DLΓΔΠ unc^8 al pler Or^{3,510} (*παντασ ανακλ.*), item f *facerent eos discumbere*, vg *accumbere facerent*; contra it^{pler} *discumberent* ... Ln *ανακλιθηναι* cum ℵB*G 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere Or^{3,479} (*πασιν ανακλ.*) :: ut Mt | *συμποσ.* (L al^6 om) *συμποσ.* (et. q *areas et areas* Or^{3,479}): D *κατα την συνποσιαν*, item it^{pler} vg *secundum* (c *per*) *contubernia* (b add *sua*) ... a plane om | *επι*: B* *εν* | EFGΓΠ* al *χλορω*

40. *ανεπεσαν* cum ℵBEFGHMVΔ 1. 28. al mu ... ς Ln *ανεπεσον* cum ADK LSUΓΠ al pl (et. editum in Or^{3,479}) | *πρασιαι πρασιαι* (q *areas et areas*, i *convivia per contubernia*, f *per contubernia*, b d ff$^{2\cdot}$ l vg *in partes*, g$^{2\cdot}$ *omnes in partes*, c *plurimi*, a non expri): ℵLΔ al pauc om alterum | *κατα* bis cum ℵBD 2^{pe} cop (ipsum *κατα* servat interpres) ... ς *ανα*

41 *καὶ λαβὼν τοὺσ πέντε ἄρτουσ καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ ἀναβλέψασ*
εἰσ τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺσ ἄρτουσ καὶ ἐδίδου
τοῖσ μαθηταῖσ ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖσ, καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ
ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 *καὶ ἔφαγον πάντεσ καὶ ἐχορτάσθησαν·* 43 *καὶ*
ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν
ἰχθύων. 44 *καὶ ἦσαν οἱ φαγόντεσ τοὺσ ἄρτουσ πεντακισχίλιοι*
ἄνδρεσ.
45 $^{65.\,6}$ *Καὶ εὐθὺσ ἠνάγκασεν τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ ἐμβῆ-* 45—52 Mt 14, 22—33 Io 6, 15—21

cum ΑΛΓΔΠ unc^{9} al fere omn Or^{3,479} (sed 33. al pauc a l Or om sec loc) :: *ανα* in Lc non fluct | ℵ *κατ. εκατ. κ. κατα* $\bar{ν}$, D *κατ.* $\bar{ρ}$ *κ. κατ. πεντηκ.*

41. *τουσ* (D om) *πεντε* etc: Or^{3,510} *παλιν - αυταισ λεξεσιν οι τρεισ ευαγγελισται φασιν οτι λαβων τουσ πεντε αρτ. και τουσ δυο ιχθ. αναβλεψασ εισ τ. ουρ. ηυλογησεν.* | *ευλογησεν*: ΛΔ 28. 262. 48^{ev} c^{scr} *ηυλογ.* | *κατεκλασεν* (Λ *εκλασεν*) et *και εδιδου* (:: ut Lc): ℵ* y^{scr} *κλασασ* et *εδιδου* (ℵ^{c} *και εδιδου*, per incuriam *κλασασ* non mutato); 33. (:: ex Mt) *κλασασ εδωκεν τοισ μαθηταισ τουσ αρτουσ* | *τουσ* (D b c add $\bar{ε}$; *quinque*) *αρτουσ*: q om | *τοισ μαθηταισ* cum ℵΒΛΔ 33. 102. al^{5} d g$^{2\cdot}$ cop arm ... ϛ Ln add *αυτου* cum ΑD^{gr}ΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} aeth | *παρατιθωσιν* cum ℵ*ΒΛΜ*ΔΠ* 42. 63. 122. 229. 251** 253. ... ϛ Ln *παραθωσιν* c. ℵ^{c}ΑDΜ^{2}ΓΠ^{2} unc^{8} al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8 et 12) | *αυτοισ*: D *κατεναντι αυτων*, item it vg *ante* (sed c om) *eos* ... Μ* *τω οχλω* :: cf Mc et Lc, item Mc 8, 6. Mt 15, 36 | *δυο*: ℵD $\bar{β}$ | *εμερισεν* (s al pauc *και εμερ.*, al pauc *διεμερ.*, Μ^{mg} al pauc *παρεθηκεν*): Γ *μερίσε* (i. e. *-σαι*)

42. *παντεσ* (33. arm^{zoh} om) *κ. εχορτ.*: 1. 209^{vid} *κ. εχ. παντ.*

43. *κλασματων* (ita ℵ 13. 69. 124. 209. 346, ΒΛΔ *-ματα*, 1. om) *δωδ.* (ℵD $\bar{ιβ}$) *κοφινων* (ΛΔ *-νουσ*) *πληρωματα* cum ℵΒΛΔ 1. 13. 69. 124. 209. 346. ... ϛ Ln *κλασματων* (28. *-ατα*, FU *το περισσευον των κλ.*, 7^{pe} c^{scr} *των περισσευοντων* [c^{scr} *-σαντων*] *κλασμ.*, 33. *τα περισσευματα των κλ.*, similiter a f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l vg *reliquias fragmentorum*; contra nil nisi *fragmentorum* b c d q) *δωδ. κοφινουσ πληρεισ* (V *-ρεσ*. Etiam it^{pl} vg *cophinos plenos*, sed f i q om *plenos*) cum ΑDΓΠ unc rell al pler (it vg). Item cop *duod. cophin. fragmentor. plenos*, syr^{sch} *fragmentor. duod. coph. plenos*, syr^{p} *duod. cophin. plen. fragmentorum* :: cf Mt

44. *ησαν*: Μ* 111. om | *τουσ* (Μ add *πεντε*) *αρτουσ* cum ΑΒΛΓΔΠ unc^{9} al pler c f cop syr^{utr} aeth ... ℵ (^{c} additurus erat *τ. αρτ.*, sed *το* quod iam scripserat rursus delevit) D 1. 28. 118. 209. it^{pler} vg arm Thphyl om (:: ut ll pp rell omnib) | *πεντακισχ.* c. ΑΒDΛΓΔΠ unc^{9} al^{150} fere it vg cop syr^{utr} aeth ... ϛ (= Gb Sz) praem *ωσει* cum minusc vix mu, ℵ al *ωσ* vel (2^{pe}) *ωσπερ*, item arm :: cf Mt (ex quo et. *praeter feminas et liberos* adsumpsere aeth^{cdd})

45. *ευθυσ* cum ℵΒΛΔ 28. ... ϛ Ln *ευθεωσ* cum ΑDΓΠ unc^{9} al fere omn (item editum in Or^{3,482}). Praeterea D a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i q (non f l nec vg) add *εξεγερθεισ* | *τουσ μαθητ. αυτου*: Or^{3,482} *εχει δε τι πλειον το τουσ*

ναι εἰσ τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰσ τὸ πέραν πρὸσ Βηθσαϊδάν, ἕωσ
αὐτὸσ ἀπολύει τὸν ὄχλον. 46 $^{66.2}$ καὶ ἀποταξάμενοσ αὐτοῖσ ἀπ-
ῆλθεν εἰσ τὸ ὄροσ προσεύξασθαι. 47 $^{67.4}$ καὶ ὀψίασ γενομένησ
ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆσ θαλάσσησ, καὶ αὐτὸσ μόνοσ ἐπὶ τῆσ γῆσ.
48 καὶ ἰδὼν αὐτοὺσ βασανιζομένουσ ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνε-
μοσ ἐναντίοσ αὐτοῖσ, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆσ νυκτὸσ ἔρχεται
πρὸσ αὐτοὺσ περιπατῶν ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ. καὶ ἤθελεν παρελθεῖν

μαθ. αυτου παρα τω μαρκω γεγραμμενον παρα το απλωσ τουσ μαθητασ. | D *ενβηναι* | *εισ το πλ.* cum ABDLΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{3,482} ... ℵ 1. 33. 253. 2^{pe} om *το* (:: cf ad Mt ubi B etc om *το*) | *προαγειν* (D^{gr*} *προσαγ.*): D 1. 13. 28. 40. 69. 2^{pe} al^{15} fere Or add *αυτον*, item it (sed g$^{2\cdot}$ *ut praecederent ante eos*) vg cop syr^{sch} arm aeth :: ut Mt | *εισ το περαν*: 1. 118. 209. om | *προσ*: 1. 28. 209. 2^{pe} Or *εισ* | *βηθσαιδαν* cum ℵBLΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q (*a bethsaida*) vg arm; item Γ al pauc *βιθσ.* ... A b (*a bedsaida*) *βηδσ.* et cop *bedsaida*, D al pauc a (*in contra bessaida*) i (*a bessaida*) *βησσ.*, Δ^{gr} *βησ.* ... Δ^{gr} al^{10} (et vide it^{cdd}) *-σαιδα* | *εωσ αυτοσ*: D^{gr} 2^{pe} b *αυτοσ δε* ... Δ corrupte *εωσ ιδειν αυτον* sequente *απολυει* (δ *donec viderent eum dimittere*) | *απολυει* cum ℵBL (DΔ, sed de his vide ante) 1. ... E*KΓ 28. 69. al^{25} *απολυσει* (2^{pe} *απελυσε*) ... ς *απολυση* cum AE^{2}FGHMSUVΠ al pl :: cf Mt

46. *απηλθεν*: 1. 209. *ανηλθ.*

47. *ην* (Δ om, per incuriam): D^{gr} 1. 28. 209. 251. add *παλαι*, item *iam* a i (*iam erat*) g$^{2\cdot}$ (*iam navis erat*) b (*esset iam factum*) | *εν* (K* om) *μεσω* (ita ℵBEFGHKM^{2}UXΓΠ al pl; ALM*Δ al pauc *εμμεσω*) *τ. θαλασσησ*: D 2^{pe} *εν μεση τη θαλασση* (it^{pler} vg *in medio mari*) | *επι τησ γησ*: AU al^{6} cop praem *ην*, item M al^{2} add *ην*

48. *ιδων* cum ℵBDLΔ 49^{ev} al pauc a b f ff$^{2\cdot}$ q (al^{vid}) vg cop ... ς *ειδεν* cum EFGHS^{sil}UΓΠ^{2} al pl; AKMVXΠ* al *ιδεν*, item (*videt* i, *invenit* c) syr^{utr} arm aeth | *εν* (Δ praem *εν τω πλοιω*) *τω ελαυνειν* (et. f al^{vid} vg): D *και ελαυνοντασ*, item 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q *ελαυνοντ. κ. βασανιζ.*, *remigantes et laborantes* (c *in mari tribulari in tempestate remigantes*) | *ο ανεμ. εναντ.* (ℵA 1. 209. al^{3} *εναντ. ο ανεμ.* :: ut Mt) *αυτοισ* (1. 209. om :: ut Mt): 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} add *σφοδρα*, item 2^{pe} post *εναντ.* | *περι* cum ℵBLΔ 102. 18^{ev} 19^{ev} (a, praegresso *cum vidisset*) ... ς *και περι* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ q vg (etsi in his Latt praecessit *videns*) syr^{utr} arm aeth (c post *contrarius* pergit: *et ipse solus erat super terram, et erat hora circiter quartam vigiliam noctis; venit ergo* etc; i post *contrarius: et erat hora circa quartam vigiliam noctis et venit* etc); 2^{pe} b (praegresso *cum videret*) cop (ut b) *περι δε* | *ερχεται*: D a (*venit ambulans Ies.*) f (*venit ad eos Ies. amb.*) ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i (non item b c q vg) syr^{sch} add *ο ι̅σ̅* (item 61. post *πρ. αυτ.*) | *πρ. αυτουσ*: D 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i om | *περιπα. επι τ. θαλασσησ* (35. *εν τη θαλασση*): 1. *επ. τ. θα. περιπ.* | *και ηθελεν* (D *ηθελησεν*) *παρ. αυτουσ* (L *αυτοισ*): G om :: ut Mt

αὐτούς· 49 οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα
ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· 50 πάντες γὰρ αὐτὸν
εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ
λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 68.6 καὶ ἀνέβη
πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ
περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο. 52 οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς
ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη.
53 69.2 Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησα- 53—56 Mt 14, 34—36

49. DΓ al ειδοντες | επι τ. θαλ. περιπατ. cum ℵBLΔ 33. c^scr (:: idem ordo ap Mt sed fluct) ... ϛ Ln Ti περιπ. επι τ. θαλ. (:: at hic ordo et v. 48 et ap Ioh nec fluctuat) cum ADXΓΠ unc9 al pler it vg cop syr^utr arm aeth | οτι φαντ. εστ. cum ℵBLΔ 33. (:: ap Mt praecedit λεγοντες) ... ϛ Ln Ti φαντασμα ειναι cum ADXΓΠ unc9 al pler it vg (Latt *putaverunt phantasma esse*) arm

50. γαρ αυτ. ειδαν (cum ℵB; ϛ Ln ειδον cum AΓΔΠ2 unc5 al pl, KLMXVΠ1 al ιδον): D 2pe a b c ff2· i q (non item f al? vg) om (c *et exclamantes omnes conturbati sunt*) | ο δε c. ℵBLΔ 33. c (*ipse autem dixit ad illos*) cop (2pe ευθ. δε :: ut Mt) ... ϛ Ln Ti και c. ADXΓΠ unc9 al pler it^pler vg syr^utr arm aeth | ευθυς c. ℵBLΔ ... ϛ Ln ευθεως c. AXΓΠ unc9 al pler ... D 33. c (vide ante) i om | μετ αυτων: D 33. a (*statimque allocutus est ad eos dicens*) c (vide ante) ff2· (*et locutus est ad eos dicens*) i (ut ff2·); 2pe b (– – *locutus est illis dicens*) αυτοις | και λεγει αυτοις: D a b ff2· i λεγων :: cf Mt | θαρσειτε (ita et. Mt): G al6 om (:: ut Io)

51. προς αυτους: D 49ev 2pe a^vid c i q cop post εις το πλοι. | λιαν εκ περισσου (a^vid d f g1. 2· i q vg *plus magis*, c *magis plus*; b tantum *abundantius*, mm tantum *magis*) | λιαν: D^gr 1. 28. 2pe b (vide ante) om, hinc Gb0 | εκ περισσου (1. εκπερισσως, D 2pe περισσως) cum A(D) XΓΠ unc9 al pler (Latt vide ante) syr^p arm ... ℵBLΔ 102. syr^sch aeth om, hinc Gb0 | εν εαυτοις: L al pauc εν αυτοις | εξισταντο (D* εξεσταντ., 1. 118. 209. εξεπλησσοντο) sine additam cum ℵBLΔ 1. 28. 102. 118. 209. c i l (item^vid ff2· g1. 2·) vg cop ... ϛ (sed Gb00) Ti add και εθαυμαζον, Ln [κ. εθαυμ.] cum ADXΓΠ unc9 al pler a (*cum admiratione*) b f q syr^sch (*valde admirabantur et stupescebant apud seipsos*) syr^p arm aeth (:: cf Act 2, 7)

52. τοις αρτοις: Δ τοις αυτοις, δ *de his* | αλλ ην cum ℵBLM2SΔ 33. al15 fere cop syr^p mg (b *cor autem illorum obtusum erat*) ... ϛ Ln Ti ην γαρ cum ADM*XΓΠ unc7 al pler it^pler vg syr^sch et^p txt arm aeth | αυτων η καρδ. (Gb' Sz) cum ℵABXΓΠ unc9 al longe pl ... ϛ η καρδ. αυτ. cum DLΔ 1. 69. al mu (it vg etc) | XΓ al πεπορωμ., 1. al πεπωρομ.

53. διαπερασαντες: D 45. a b c ff2· i q (non item f g1. 2· l vg) add εκειθεν (sed i *Inde cum transfretassent*, a *Et inde cum transfr.*) | επι την γην ηλθον (28. 2pe ante επι, Δ om) εις γε. cum ℵBLΔ 28. 33. 2pe ... ϛ Ln Ti ηλθον (al pauc απηλθ.) επι (X 13. al4 εις, item 69. omisso την) την γην γε. cum ADNXΓΠ unc9 al pler it (sed i *pervenerunt in terram*

ρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν. 54 καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν 55 περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν. 56 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας

omisso γενν.) vg cop syr^utr arm aeth sed cop arm om την γην) | γεννη- (U al pauc γεννι-) c. ℵABDLXΓΔΠ unc⁷ al pl a f g¹· am ing (al) cop ... ς γενη- c. NFΗ 69. al non ita mu c ff²· g²· vid q vg^ed et cdd aliq | -σαρετ c. ℵAB²LMΓΔ 33. al pm a ... B*NXΠ unc⁸ al pl f g¹·²· q vg cop -ρεθ ... D b c ff²· syr^sch -σαρ | και προσωρμισθ. (ℵ* προσωρμηθησαν, X al pauc προσορμ., N add εκει): D 1. 28. 209. a b c ff²· i q syr^sch arm perss (non item f g¹·²· vg go cop syr^p aeth) om :: cf Mt

54. αυτων: B* om | ευθυς cum ℵBLΔ 13. 28. 69. 72** ... ς Ln ευθεως cum ADNXΓΠ unc⁹ al pler | επιγνοντες (FUXΓ al -γνωντες): D 2^pe it vg cop syr^utr aeth επεγνωσαν (vide post) | αυτον cum ℵBDLNXΓΠ unc⁸ al pl it^pl vg cop syr^p aeth go ... AGΔ 1. 13. 28. 33. 69. 2^pe al²⁰ fere c (*habitantes loci illius*) g²· (*inhabitantes loci ill.*) gat (*viri loc. ill.*) syr arm arr pers^p add οι ανδρες του τοπου εκεινου (69. 238. al pauc om εκειν.), hinc Ln [οι α. τ. το. εκ.] :: e Mt

55. περιεδραμον (et και ηρξαντο) cum ℵBLΔ 1. 13. 33. 69. 2^pe al plus⁶ item (vide supra) cop aeth syr^sch (*et cucurrerunt*) ... ς Ln Ti περιδραμοντες (et ηρξαντο) cum ANXΓΠ unc⁹ al pler go; item D a περιδραμοντες δε, 1. και εκπεριδραμοντες, it vg *et circumcurrentes* (f al vg *percurr.*), syr^p *et cum cucurrissent* | χωραν cum ℵBLΔ 33. cop (ipsum verbum χωραν habet) item *regionem* it^pler vg item syr^sch aeth go ... ς Ln περιχωρον (:: ut Mt) cum ADNXΓΠ unc⁹ al pler, item b q (hi duo *confinem regionis illius*) syr^p arm | επι (a *super grabbatos*): ℵ εν, item it^pler vg | τοις: D 1. 69. 209. 346. 2^pe al pauc om | κραβαττοις (D γραβ.) cum AB*^mai DF²GKMNUVΓΠ al pl b am ing, item ℵ κραβακτοιο, item B*?F*XΔ al c d f ff²· i q vg^ed et cdd aliq κραβατοις ... ς κραββατοις cum B²EΗ al mu a | τους κακ. εχοντας: D c^scr a b ff²· q praem παντας :: e Mt | περιφερειν (a b q *adferre*; syr^sch *adducere* τ. κακ. εχ. *ferentes eos in grabattis*, syr^p *adducere in grab. male affectos*): DM 1. c^scr al⁵ a b ff²· i cop go catt^comm φερειν (*ferre*), sed D a b ff² i cop ante [παντας, vide ante] τους κα. εχ. | οπου ηκουον (ℵ ηκουσθη :: ut 2, 1): D c^scr a b ff²· i q aeth περιεφερον γαρ (b ff²· i q *autem*) αυτους οπου αν ηκουσαν (b q *ubicumq. audiebant*, a *ubicumq. audissent*, i *ubicumq. audierant*) | οτι εστιν cum ℵBLΔ 102. 2^pe al^vid syr^sch aeth go; item *cum esse* c f l vg, *illum esse* i, D a ff²· τον ιν̅ ειναι, b q *esse Iesum* ... ς Ti οτι εκει εστιν cum ANXΓΠ unc⁹ al pler cop syr^p arm, item 1. 28. 209. οτ. εστ. εκει. Praeterea M² add ις̅, 48^ev ο ις̅

56. οπου: D που, 2^pe οταν, 1. 209. οπου | εαν cum ℵXΓΔ 33. al mu .. ς Ln αν cum ABDLNΠ unc⁹ al pl | εισεπορευετο cum ℵBDNXΓΠ unc⁸ al pler ... ALM al⁵ εισεπορευοντο, Δ εισπορευονται | κωμας (F 282. -μην) - πολεις: M 107. 262. aeth πολεις (M* -λιν) - κωμας | εις sec cum ℵBD (vide post) LΔ al¹⁰ fere it^pl vg syr^p arm .. ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc⁸ al pler b q cop go; item εις tert cum ℵBDL²Δ al⁶ a c f ff²·

ἢ εἰσ πόλεισ ἢ εἰσ ἀγρούσ, ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ ἐτίθεσαν τοὺσ ἀσθε-
νοῦντασ, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

VII.

1 $^{70.\,10}$ Καὶ συνάγονται πρὸσ αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινεσ τῶν Mt 15, 1–11 (1–16)
γραμματέων ἐλθόντεσ ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 2 καί ἰδόντεσ τινὰσ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖσ χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοισ, ἐσθίου-
σιν τοὺσ ἄρτουσ, - 3 οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντεσ οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν
μὴ πυκνὰ νίψωνται τὰσ χεῖρασ οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντεσ τὴν

g$^{1.}$ am mm Aug syr^{p} arm go ... ς Ln Ti om cum ANXΓΠ unc^{9} al pler b i q vg^{ed} ing al cop. Praeterea D a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg (non item c f) *αγρουσ* ante *πολεισ* (D *εισ αγρ. η εισ τασ πο.*) pon; L* 1. 209. g$^{2.}$ syr om *η εισ αγρουσ* | *εν* (ℵ *η εν*) *ταισ αγοραισ*: D 2^{pe} b c (*ponebant infirmos suos in plateis*) f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l i q vg (mm *et in plateas*) go syr^{utr} *εν τ. πλατειαισ*, a *in foro et in plateis* | *ετιθεσαν* cum ℵBLΔ 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} .. ς Ln Ti *ετιθουν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler | *τ. ιματ. αυτου*: Γ *αυτου τ. ιματ.* | *αψωνται*: HKN al mu *αψοντ.* | *αν* (UΓ *εαν*) cum ABL NXΓΠ unc^{9} al pler ... ℵDΔ 1. 33. al^{5} om :: ut Mt | *ηψαντο* cum ℵBD^{gr} LΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} a (*tetigerunt*) ff$^{2.}$ *tetigissent*) ... ς Ti *ηπτοντο* (H *ηπτωντο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler item *tangebant* b c d f i q al^{vid} vg syr^{utr} (:: ut *ηψαντο* ex Mt potest inlatum credi, ita *ηπτοντ.* propter *εσωζοντο* inferri poterat) | *αυτου*: D *αυτον*, a b ff$^{2.}$ i q (non item c f g$^{1.2.}$) vg om | *εσωζοντο* (N 1. 69. al pauc *διεσωζ.*) cum ℵABDL NXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} ... Δ *διεσωθησαν* (:: ut Mt), 33. 2^{pe} *εσωθησαν*, a *sanati sunt*

VII. 1. *οι*: 1. 2^{pe} om | *ελθοντεσ* (a b f *qui venerant*, q *qui veniebant*, c vg *venientes*; ff$^{2.}$ i om): N *οι ελθ.*

2. *ιδοντεσ* (it^{pler} d vg *cum vidissent*, b q *cum viderent*): D^{gr} *ειδοτεσ* | *οτι* (Δ *ειπον οτι*, et. δ) *κοιναισ - εσθιουσιν* cum ℵBLΔ 33. (cop syr^{sch}) ... ς Ln Ti *κοιναισ - εσθιοντασ* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a (*edentes*) go; contra b c d f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q al^{vid} vg *manducare* | *κοιν. χερσ. τ. εστ. ανιπτ.*: b c syr^{sch} aeth nil nisi *non lotis manibus* | *τουσ* (cum ℵBDLNΔ 13. 33. 69. 124. 346. 2^{pe}; ς om cum AXΓΠ unc^{9} al pler) *αρτουσ*: al^{10} fere b c d ff$^{2.}$ l q mt syr *αρτον* (:: ut Mt). Idque sine additam cum ℵABEGHLV XΓΔ (cum spatio) al plus^{25} b cop aeth go ... ς (= Gb Sz) add *εμεμψαντο* cum FKMNSUΠ al pl, D *κατεγνωσαν*, item *vituperaverunt* it^{pler} vg syr^{utr} arm

3. *πυκνα* (*crebro*) cum ℵ f g$^{1.}$ (*prius crebro*) g$^{2.}$ l vg go cop (syr^{utr} *sedulo*, aeth *intense*) ... ς Ln Ti *πυγμη* cum ABLNXΓΠ (D *πυκμη*, d *primo*) unc^{9} al omn^{vid} syr$^{p\ mg\ gr}$ Or$^{3,\,494}$ (exscribit textum nullo addito commentario), item *pugillo* c ff$^{2.}$ i q; a *momento*, b *subinde* ... Δ om | *νιψωνται*: EN al pauc *νιψοντ.* | *ουκ εσθιουσιν* (Γ *-ωσιν*): DM^{2} al^{4} a b c ff$^{2.}$ i (non

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4 *καὶ ἀπὸ ἀγορᾶσ ἐὰν μὴ βαπτί-*
σωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν,
βαπτισμοὺσ ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων — 5 $^{71.6}$ *καὶ ἐπερω-*
τῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖσ· διατί οὐ περιπα-
τοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων,
6 s Es 29, 13 *ἀλλὰ κοιναῖσ χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον;* 6 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ·*
καλῶσ ἐπροφήτευσεν Ἠσαΐασ περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡσ γέ-

item f g^{1}· l q vg) aeth arm add *αρτον* vel (ita M^{2} al^{3}) *τον αρτον* (c *panem suum*) | *την παραδοσιν* (D^{*corr} *-σιαν*, EHLMΓ al mu *-δωσιν*): F om

4. *απο* (*απο* cum ℵXΣΓ unc^{9} al longe pl; Ln Ti *απ* cum ABDLΔΠ al mu Or^{3,494}) *αγορασ*: D add *οταν ελθωσιν*, item c^{scr} *δε οταν εισελθωσιν*. Similiter *cum venerint* (c *cum a foro venerint*) a b c ff^{2}· i l q, f tol vg^{sixt} arm (*et redeuntes a foro* f) *redeuntes* vel *venientes* | *βαπτισωνται* cum ADE^{*corr}GHMSUVΓΠ al pl (a *nisi baptizati fuerint*; it^{rell} vg *nisi baptizentur*) Or^{3,494}; item KNX al *βαπτισονται*, E*FΔ al *βαπτιζωντ.*, L al *βαπτιζονται* ... ℵB 40. 53. 71. 86. 237. 240. 244. 259. g^{scr} Euthym *ραντισωνται* | *α παρελαβον* (B *απερ ελαβον*): D add *αυτοισ* (c d f ff^{2}· g^{2}· i q al^{vid} vg *quae tradita sunt illis servare*; contra a *quae acceperunt tradita*, b *quae accep. tenere*) | *κρατειν*: D *τηρειν* (it^{pler} vg *servare*; b *tenere*, a non exprim) | *χαλκιων* cum ℵBDXΓΔΠ unc^{9} al pler ... AL al^{30} fere (et. editum in Or^{3,494}) *-κειων*. Idque sine additam cum ℵBLΔ 102. 48^{ev} z^{scr} cop ... ς Ln Ti add *και κλινων* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} go arm Or

5. *και επερωτ.* (Gb') cum ℵBDL 1. 33. 209. 2^{pe} it (exc f) vg cop syr^{sch} aeth ... ς *επειτα επερωτ.* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{p} arm go ... Δ *επειτα* (cum spatio) *Και επερ.* | Δ om *και οι γραμμ.* (in A *επειτα* usq *και οι γραμ* rescripta sunt) | *διατι* cum ℵABLXΓΠ unc^{9} al pler b f q al^{vid} vg rell pler ... DΔ 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{scr} a ff^{2}· g^{2}· i praem *λεγοντεσ* (item c *et interrogantes – dicebant*) | *ου περιπατ. οι μαθ. σου* cum ℵBLΔ 33. 49^{ev} al pauc cop aeth ... ς Ln *οι μαθ. σου ου περιπατ.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm go (:: cf Mt) | *παραδοσιν*: ΠΓ al *-δωσιν* (ut EΠ al v. 8.) | *αλλα κοιναισ* cum ℵ*BD 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe} a (*immundis*) g^{2}· i q al^{vid} vg (hi *communibus*) cop arm ar^{p} pers^{w} ... ς (= Gb) *αλλα* (Γ al *αλλ*) *ανιπτοισ* cum ℵ^{c}ALXΓΔΠ unc^{9} al pler b c f ff^{2}· syr^{utr} go ... 13. 69. 124. 346. *αλλα κοιναισ χερσιν ανιπτοισ* | *χερσιν*: D 28. *ταισ χερσ.* | *τον*: KΠ al^{10} om

6. *ο δε* cum ℵBLΔ 33. 102. cop syr^{sch} aeth pers^{p} ... ς Ln add *αποκριθεισ* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{p} arm :: ut Mt | *καλωσ* cum ℵBLΔ 33. 102. a c f ff^{2}· i l vg syr^{sch} aeth ... ς Ln *οτι καλωσ* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler b q syr^{p} arm go (cop) | *επροφητευσεν* cum ℵB*DLΔ 1. 13. 33. 124. 346. a^{scr} ... ς *προεφητ.* c. AB^{2}XΓΠ unc^{9} al pler | *ησαιασ* (*ἡ-* ita EFKLMΠ al pl; it vg *esaias* vel *isaias*: hinc Ln *ἡ-* ubique) *περ. υμων*: A al pauc g^{2}· cop syr^{sch} (g^{2}· syr *Esai propheta*) *περ. υμ. ησ.* :: ut Mt | *των*: D om | *ωσ γεγραπται*: D i *και ειπεν*, c ff^{2}· *dicens* (g^{2}· *di-*

γραπται ὅτι οὗτοσ ὁ λαὸσ τοῖσ χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐ-
τῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 *μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντεσ*
διδασκαλίασ ἐντάλματα ἀνθρώπων. 8 *ἀφέντεσ τὴν ἐντολὴν τοῦ*
θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων. 9 *καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ·*
καλῶσ ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν
τηρήσητε. 10 *Μωϋσῆσ γὰρ εἶπεν· τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν* Ex 20,12 21,16
μητέρα σου, καί· ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευ-
τάτω. 11 *ὑμεῖσ δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωποσ τῷ πατρὶ ἢ τῇ*

cens ante *hypocritis* habet, sed pergit *sicut script. est*), 1. 2^{pe} arm *ωσ ειπεν*, a b *qui dixit* | *οτι* cum ℵBL (al?) syr^{sch} ... ς Ln Ti om cum ADXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | *ουτ.* (a ff$^{2.}$ om) *ο λαοσ* cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} cop syr^{p} arm go ... Ln *ο λα. ουτ.* (:: ut Mt et LXX) cum BD b c f g$^{1.}$ i l q vg syr^{sch}. Cf Clem$^{rom\ 1,15}$: *λεγει γαρ που· ουτοσ ο λα. τοισ χειλ. με τιμα, η δε καρδ. αυτων πορρω απεστιν απ εμου.* | *τιμα* (et. d f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg): D^{gr} a b c *αγαπα* (aeth *honorant me et amant me*) | *αυτων*: M al^{5} fere *αυτου* | *απεχει* (et. LXX): D *αφεστηκεν* (sequente *αφ*), L 2^{pe} (Clem^{rom} vide ante) *απεστιν*, Δ *απεστη*, a b c d f g$^{1.2.}$ i l q vg (et. am al) *est*, fu emm ing mt *abest* (item ff$^{2.}$ ap Blanch. sed ap Sab. *longe habetis a me*)

7. *διδασκαλιασ*: 69$^{corr\ recens}$ a c f g$^{1.}$ i (non item b ff$^{2.}$ q) vg (sed non am fu ing al) add *και*

8. *αφεντεσ* cum ℵBLΔ* 102. 124. cop arm aeth, item (sed vide post) D 28. 2^{pe} 8^{pe} a b c ff$^{2.}$ i q ... ς Ti add *γαρ* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f l vg syr^{utr} go | *ανθρωπων* sine additam cum ℵBLΔ 1. 102. 209. 251. (item 17^{gr} et^{lat} sed om et. v. 9.) cop arm$^{cdd\ omn}$ ... ς Ln (sed$^{ed\ min}$ [*βαπτ. - ποιειτ.*]) Ti add *βαπτισμουσ* (A *-σμον*, a d f ff$^{2.}$ i *baptizantes* ac pergunt *urceos et calices*) *ξεστων και ποτηριων και αλλα* (A al pauc om) *παρομοια τοιαυτα* (al pauc om; al singg transp) *πολλα* (al om) *ποιειτε* (syr^{sch} aeth pers^{p} om; FKΠ al vg ante *πολλα* pon) cum AXΓΠ unc^{9} al pler f l vg go syr^{utr} aeth arm^{usc}; item D 28. 2^{pe} 8^{pe} a b c ff$^{2.}$ i q ante *αφεντεσ* sic: *βαπτισμουσ* (*baptizantes* vide ante; contra b c q *baptismos*) *ξεστ. κ. ποτηρι.* (2^{pe} 8^{pe} 28? *πο. κ. ξε.*) *και αλλα παρομ. α* (*quae* a ff$^{2.}$ i q, non exprim b c, nec magis habent 28. 2^{pe} 8^{pe}) *ποιειτε τοιαυτα πολλα* (28. 2^{pe} om; 8^{pe} *παρομ. τοι. πολλ. ποιειτ.*)

9. *και ελεγεν αυτοισ*: B^{bentl} (non item^{mai}) 28. om | *εντολην*: Δ *βουλην* | *τηρησητε* (B 15^{ev} *τηρητε*) (et. vg *servetis*, item syr^{p} aeth cop^{vid}): D^{gr} (d *tradatis*) 1. 28. 209. a b c f ff$^{2.}$ i q (hi omnes *statuatis*, item Cyp Hier Zen) syr^{sch} arm go^{vid} *στησητε* (Gb'') :: cf Rom 3,31. 10,3

10. *μωυσησ* cum ℵBDKMΔΠ al sat mu ... ς *μωσησ* cum ALXΓ unc^{7} al pl. Praeterea cf ad Mt 8,4. Mc 1,44 et alibi | *σου* sec: D 13. 69. 271. al pauc arm om | D *τελευτειτω* (d *morietur*; contra it vg *moriatur*)

11. *εαν* pr (al pauc praem *οτι*): A 33. (sed 33. om *ανθρωπ.*) *οσ αν* :: cf Mt | *τ. πατρι* (et. b f al^{vid} vg syr^{p} arm): D 2^{pe} al^{5} fere a c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q go cop syr^{sch} aeth Avit add *αυτου* | *τη* (Δ n^{ser*} om) *μητρι*: K al^{10} fere

μητρί· κορβᾶν, ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇσ, 12 οὐκέτι
ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, 13 ἀκυροῦντεσ
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε. καὶ παρό-
μοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 καὶ προσκαλεσάμενοσ πάλιν τὸν
ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀκούσατέ μου πάντεσ καὶ σύνετε. 15 οὐδέν
ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰσ αὐτὸν ὃ δύναται
κοινῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ
17—23 Mt 15, 12-20 κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. 17 72.6 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον

cop syr^{sch} aeth (non item it vg go syr^{p} arm) add *αυτου* | *κορβᾶν*: sed EKMΓΠ al mu *κορβάν* | *ο εστ. δωρον*: syr^{sch} aeth om | *ο* (Δ 69. 346. al pauc om) *εαν* (D *αν*) | *εξ εμου*: D *εξ ε* supra lineam suppletum habet (item v. 9 *εν* in *εντολην*)

12. *ουκετι* (D^{gr} *ουκ εν* confusis TI et N?, al pauc a syr^{sch} cop *ουκ*) cum ℵBDΔ 1. 13. 28. 69. 102. 346. 2^{pe} 7^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i q cop aeth ... ς Ti praem *και* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{2\cdot}$ vg go syr^{utr} arm, item L *οτι* | *αυτον*: Γ *αυτω* | Δ om *τω πατρ. η τ. μητρ.* | *πατρι* cum ℵBDLΓ 28. 69. 240. 244. 245. 346. 2^{pe} a b c i q arm Avit ... ς Ti add *αυτου* cum AXΠ unc^{9} al pler f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg go cop syr^{utr} aeth | *μητρι* cum ℵBDL 1. 13. 28. 56. 69. 240. 244. 346. 2^{pe} it vg arm Avit ... ς Ti add *αυτου* cum AXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} aeth go :: cf Mt

13. *τον λογον*: 1. *την εντολην* | *τη παραδοσει* (FMΓ al mu *-δωσει*) *υμων* (et. f al? vg): D a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i n q sax syr$^{p\,mg}$ add *τη μωρα* | Δ *παραδεδωκατε* | *τοιαυτα* (D^{gr} *τα αυτα*, D^{c} praem *ται*, quo videtur *τοι* pro *τα* repositurus fuisse; z^{scr} *ταυτα*, b *ista*): cum ABDLM^{2}XΓΠ unc^{9} al pler it vg etc: ℵM* 1. 13. 69. al plus^{5} post *πολλα* pon, Δ h$^{harl\,scr}$ plane om

14. *παλιν* (Gb') cum ℵBDLΔ a (post *turbam*) b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l n q (om male *προσκαλ.*) vg cop aeth syr$^{p\,mg}$ ... ς *παντα* (y^{scr} *απαντ.*) cum AXΓΠ unc^{9} (Γ al pauc syr^{sch} praem *ο ις*) al pler f syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm go ... 235. 238. 2^{pe} (f^{scr*} *ο ις* pro *πα.*) c om | *ελεγεν* (it^{pler} vg *dicebat*; a n syr^{sch} *dixit* :: ut Mt): B 59. *λεγει* | *ακουσατε* cum BDHL 2^{pe} al pauc ... ς *ακουετε* (:: ut Mt) cum ℵAXΓΔΠ unc^{8} al pler | *μου*: Δ om :: ut Mt | *παντεσ* (H *παντα*) cum ABDXΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} etc: ℵLΔ al^{3} cop om :: ut Mt | *συνετε* cum BHLΔ 238; D *συνιτε* ... ς *συνιετε* (:: ut Mt) cum ℵAXΓΠ unc^{8} al fere omn

15. *ουδεν*: D^{gr*} *ουδ* | *εισ* (ℵ^{c}): ℵ* *επ* | *ο* (Δ a n ante *εισπορ.*) *δυν. κοινωσ. αυτον* (*κοι. αυτ.* cum ℵLΔ, vide et. B Aug; ς Ln Ti *αυτ. κοι.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg; 2^{pe} om *αυτ.*) ... B *το κοινουν αυτον*, Aug *coinquinans eum* | *τα εκ του ανθρ.* (cop *ex ore hominis*) *εκπορευ.* cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it vg go cop aeth pers^{p} ... ς *τα εκπορ. απ* (al pauc *εξ*) *αυτου* (al^{8} om *απ αυτ.*) cum AXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm Aug | *εστιν τα* cum ℵBLΔ 102. 2^{pe} 48^{ev} 49^{ev} h$^{harl\,scr}$ al pauc cop^{petr} et^{sch} (item cop^{wi} et^{dz} sed om et. *εστ. τα κοι. τ. ανθρ.*) ... ς Ln Ti praem *εκεινα* (:: cf v. 20.) cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it vg etc | *τον*: B om

ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβο-
λήν. 18 *καὶ λέγει αὐτοῖσ· οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ἀσύνετοί ἐστε; οὐ*
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰσ τὸν ἄνθρωπον οὐ
δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, 19 *ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰσ τὴν*
καρδίαν ἀλλ᾽ εἰσ τὴν κοιλίαν, καὶ εἰσ τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται,
καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα; 20 *ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀν-*
θρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 *ἔσωθεν*
γὰρ ἐκ τῆσ καρδίασ τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπο-

---

16. ϛ Ln Ti hunc versum ita exhibent: *εἴ τισ ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω* cum ADXΓΔ^{corr*}Π unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth (catt^{com} g$^{1.}$ *ο εχων ωτα* etc) (48^{ev} 49^{ev} transpon ad finem insequentis lectionis ecclesiasticae), sed om cum ℵBLΔ* 28. 102. cop

17. *εισηλθεν* (s evglstaria syr^{sch} pers^{p} sax add *ο ι̅ς̅*) cum ABDXΓΔΠ etc: ℵU 131. 435. al^{10} fere cop^{wi} *εισηλθον* | *τον οικον* cum ℵΔ al^{5} fere, item D 2^{pe} al pauc *την οικειαν* (*-ιαν*) ... ϛ Ln Ti om *τον* cum ABLXΓΠ unc^{9} al pler | *επηρωτων* (X *επερωτ.*, 1. 33. al *επηρωτησαν*, c syr^{sch} *interrogaverunt*): M *και επηρ.* | *αυτου*: Δ arm om | *την παραβολην* (Gb') cum ℵBDLΔ 33. (item 38. ap Wtst?) it vg ... ϛ *περι τησ παραβολησ* cum AXΓΠ unc^{9} al pler go (etc)

18. *ουτωσ* cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{7} (et sv ?) al pm ... ϛ *ουτω* cum ℵ*Δ etc | *ου νοειτε* c. ABDXΓΠ unc^{8} al pl it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ cop go al ... ℵLUΔ 1. al^{20} fere f syr$^{p\ mg}$ *ουπω νο.* (:: eodem modo lectio fluct in Mt, nec certum est utrum scripserint evglstae, nisi quod *ουπω νοειτε* utroq loco ad Mt 16,9 Mc 8,17 conformatum vdtr) | *εξωθεν*: Δ om | *εισ τ. ανθρωπον* (cop *in os hominis*): ℵ om | *ου δυν. αυτ. κοινωσαι*: ℵ *ου κοινοι τον ανθρωπον* (:: potest lectio vulgata *εισ τον ανθρ.* etc ad priora conformata credi; vix enim Sinaitica lectio ex sqq fluxit)

19. *οτι ουκ*: D a b i n q (non item c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? vg) (go *nam non intrat*) *ου γαρ* | *εισπορευεται*: D *εισερχεται* | *αυτου* (al pauc om) *εισ τ. καρδιαν*: DΔ (it vg etc) *ε. τ. κα. αυτ.* | *αλλ*: AΔ 69. *αλλα* | *εισ τον* (S 1. al pauc om) *αφεδρωνα* (Γ al *αφαιδρ.*, X al *-δρονα*): D *εισ τον οχετον* (it vg *in secessum*) | *εκπορευεται*: ℵ al^{5} *εκβαλλεται* :: ut Mt, D *εξερχεται* | *καθαριζων* cum ℵABEFGHLSXΔ 1. 13. 28. 69. 124. y^{scr} 2^{pe} al mu Or ^{3,494} (*αλλα το εξερχομενον εκ τ. στομ., και μαλιστα επει κατα τον μαρκον ελεγε ταυτα ο σωτηρ· καθαριζων παντα τα βρωματα*) (Greg taum ^{38} *ο σωτηρ ο παντα καθαριζων τα βρωματα*) ... ϛ *καθαριζον* cum KMUVΓΠ al pl ... D^{gr} go (*et in exitu exit, purgat omnes escas*) *καθαριζει*, z^{scr} *και καθαριζει*, i *et purgat* (contra a b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l? n q vg *purgans*). Post *τα βρωμ.* a n add *et exit in rivum*

20. *ελεγεν* (D^{gr}F *-γον*) *δε οτι το*: syr^{sch} pers^{p} *το δε* | *το* (Π* om) – *εκπορευομενον* (et. D^{gr}): it (et. d) vg *quae* (c *quaecunque*) – *exeunt* | *εκεινο*: D it vg *εκεινα*

21. *των ανθρωπων* (M *του ανθρωπου*, 1. 209. om): Δ 28. post *διαλογισμ.* pon | *οι* (D* om) *κακοι* (241. *πονηροι*): 225. 237. om

ρεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονη-
ρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφα-
νία, ἀφροσύνη· 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται
καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.

21–30 Mt 15, 21–28 24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὅρια Τύρου. καὶ
εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἠθέλησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη
λαθεῖν· 25 ἀλλὰ εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ

21. *πορνειαι* (ℵΔ al *-νιαι*) *κλοπ. φονοι*[22] *μοιχ.* cum ℵBLΔ cop aeth; similiter D[gr] *πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονος*, item a b c d i q *μοιχ. κλοπ. πορν. φον.*, go *πορν. μοιχ. φον. κλοπ.* ... ς Ln *μοιχειαι πορν.* (:: haec et. Mt componit lectione non fluctuante) *φον. κλοπ.* (1. 33. al syr[sch] arm *κλο. φο.*) cum ANXΓΠ unc[9] al pler f ff[2·] g[1·] (om *φον.*) al? vg syr[p] (syr[sch] arm) (Or[int 2,317] *de corde procedunt cogitationes malae, homicidia, adulteria, furta, falsa testimonia, blasphemiae, et ista sunt quae coinquinant hominem*: haec ad Mt non ad Mc spectant)

22. *πλεονεξιαι*: D 2[pe] a b c f ff[2·] g[2·] i q fu emm syr[sch] *πλεονεξια* (*avaritia*, c *cupiditas*) | *πονηριαι* (a b c f ff[2·] i q syr[sch] *malitia*, *nequitia*; g[2·] l om) *δολος*: D *δολος πονηρια*, 2[pe] *δολοι πονηριαι* | *ασελγεια*: 69. al plus[30] vg[ed] et[edd aliq] (sed non am ing al) cop (sed cop et. *δολοι* et *οφθαλμοι πονηροι*): *-γειαι* | *βλασφημια*: D[gr] al plus[20] b c g[2·] vg[edd aliq] cop[wi] et[dz] go *-μιαι*, Δ om | *υπερηφανια*: D[gr] 2[pe] (et. *αφροσυναι*) al[3] b *-νιαι*

23. *παντα* (L om; KΓ 13. 28. 33. y[scr] al[3] syr[sch] go post *ταυτα* pon) *ταυτ. τα* (E b[scr] al pauc om) *πονηρα* (1. 2[pe] al pauc om *τα πον.*) *εσωθεν* (Δ post *εκπορ.*) *εκπορευεται* (GKNΔ 28. y[scr] al[aliq] *-ονται*)

24. *εκειθεν* (B* *-θε*) *δε αναστ.* cum ℵBLΔ syr[p mg] (item 33. cop *κακειθ. δε αν.*)... ς Ln Ti *και εκειθεν* (a b c i n om; D f ff[2·] g[1·] post *αναστ.*) *αναστ.* cum A(D)NXΓΠ unc[9] al fere omn (l g[2·] ut videtur) vg go syr[p txt] (contra syr[sch] *inde surrexit Iesus et venit*) arm aeth (item it[pler]) :: cf Mt | *απηλθεν*: LΔ *εξηλθεν*, M 28. evgg[mu] arm Or[3,502 bis] *ηλθεν* | *ορια* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 61[mg] 69. 209. 346. 2[pe] Or[3,502 bis] ... ς Ti *μεθορια* cum ANXΓΠ unc[9] al pler | *τυρου* (Gb′) cum DLΔ 28. 2[pe] a b ff[2·] i n Or[3,502 bis] ... ς Ln add *και σιδωνος* (:: ut Mt nec fluct lectio) cum ℵABNXΓΠ unc[9] al pler c f g[1·2·] l[vid] q vg cop syr[utr] arm aeth go | *εις οικιαν* (Gb″ Sz) cum ℵABLNXΓΔΠ unc[9] al longe pl syr[sch] (*domum quandam*) go ... ς *εις την οικ.* cum D al mu Or[3,502] | *ηθελησεν* cum ℵΔ 13. 69. 124. 346. 2[pe] y[scr] al[aliq] Or[3,502] (a b d f ff[2·] g[1·2·] l[vid] i n vg *voluit*) ... ς Ln Ti *ηθελεν* cum ABDLNXΓΠ unc[9] al pler (c q *volebat*) | *ηδυνασθη* cum ℵB ... ς Ln Ti *ηδυνηθη* cum ADLNXΓ unc[8] al pler; KΔΠ al[scr 4] al *εδυνηθη* | *λαθειν*: ℵ* *λαλειν*

25. *αλλα* (ita ℵ; BLΔ 83. *αλλ*) *ευθ. ακουσ. γυν.* cum ℵBLΔ 33. f cop[wi] et[petr] (item[dz] *και ευθ.* etc) syr[p mg]; item D mt *γυνη δε ευθεως* (D[gr*] add *ως*) *ακουσασα* (d *ut audiit*), b c ff[2·] (g[2·]) i l? vg *mulier enim statim* (g[2·] om) *ut audivit* (g[1·] *mulier enim quaedam, cuius filia habeb. sp.*

θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰσελθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· 73.6 καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν

imm., statim ut audivit), syr[sch] *statim enim audivit mulier* etc ... ς Ln ακουσασα γαρ (al[aliq] δε) γυνη (M 69. al η γυνη) cum ANXΓΠ unc[9] al pler a n (hi duo *cum audisset enim* etc; q *cumque audisset*) syr[p txt] al | ησ (13. 28. 346. p[parh scr] ἧ) ειχ. το θυγ. αυτησ (ita ABLNXΓΠ unc[9] al pler; ℵDΔ 1. 13. 28. 69. 346. 2[pe] al[8] om; nec exprim it vg etc) πνευμ. ακαθαρτον (13. 28. 69. 346. p[parh scr] εν πνευματι ακαθαρτω) | εισελθουσα cum ℵLΔ it[pler] (non item a q) d vg cop ... ς Ln Ti ελθουσα cum ABD[gr]NXΓΠ unc[9] al pler (27. προσελθ.) a q syr[utr] al. Praeterea D*Δ add και, item a d f ff[2.] g[1. 2.] l[vid] q vg *intravit (venit) et* (contra b *intravit ad eum* omissis προσεπεσεν etc; item c i, sed postea *et procidens ad ped. eius rogabat*)

26. η δε γυν. ην cum ℵBDLΔ 1. 28. 33. 2[pe] al[10] fere a cop syr[sch] pers[p] ... ς ην δε (c ff[2.] i vg[ed] et[cdd mu] [non am ing] *enim*) η (U al pauc om) γυν. (b c ff[2.] i non exprim η γυνη) cum ANXΓΠ unc[9] al pl it[pler] vg syr[p] arm go al | ελληνισ: Δ ελλην | συροφοινικισσα (L -νηκισα) cum ℵAKLS[mg]V[mg]ΔΠ 1. al mu go, item ς (= Gb; Sz συροφοινικισσα?) συροφοινισσα cum minusc ut vdtr pauc b c d f ff[2.] g[1. 2.] l vg; D[gr] i φοινισσα (D* φυν.) ... Gb Ti συραφοινικισσα (EFH al -κησσα, Ti σύρα φοι. ut EFGHMSVXΓ etc, Gb συραφοι.) cum BEFGHMNSVXΓ al plus[100], item U al pauc a q συραφοινισσα | εκβαλη cum ℵABDEGK[2]LN SUVXΓΔΠ al[100] fere (sed mu -αλει) ... ς (= Gb Sz) Ti εκβαλλη (M al -αλλει) cum FHK*M al pm | εκ (D[gr] 115. απο, item c ff[2.]; it[pler] [et. d] vg *de*): L 1. 13. 69. 2[pe] al[6] q (*daemonium filiae eius*) om (Gb[oo])

27. και ελεγεν cum ℵBLΔ 33. cop, item D a g[1.] και λεγει, d *et dixit*, q syr[sch] *et ait Iesus* (it[pl] vg *qui dixit*; g[2.] *qui dixit illis Iesus*) ... ς ο δε ι̅ς̅ ειπεν cum ANXΓΠ unc[9] al pler syr[p] arm go | αυτη: 1. 28. 90* 209. c fu om | εστ. καλ. cum ℵBDLΔ al[12] fere it vg syr[utr] ... ς καλ. εστ. cum ANXΓΠ unc[9] al pler arm go | τ. κυν. βαλ. cum ℵB 1. 28. 209. 49[ev] h[harl scr] q ... ς Ln βαλ. τ. κυν. (:: ut Mt) cum ADLNXΓΔΠ unc[9] al pler it (exc q) vg etc

28. και λεγ. αυτω: D a f i n q αυτω λεγουσα, item omisso αυτω 1. 69. 2[pe] al[5] (g[1.] *at illa respondens ait*; b c g[2.] *at illa respondens dix.* [b *ait*] *ei* [*illi*]; ff[2.] vg[ed] *at illa respondit et* [ff[2.] om?] *dixit ei* [*illi*]) | ναι: D 13. 69. 2[pe] b c ff[2.] i (non item a f g[1. 2.] l n q vg) arm om | και cum ℵBHΔ 13. 28. 33. 69. al[8] fere cop syr[sch] arm aeth ... ς Ln Ti και γαρ (:: ut Mt) cum ALNXΓΠ unc[8] al pler a f g[1. 2.] l n q vg syr[p] go ... D b c ff[2.] i αλλα και | ℵ* αποκατω | εσθιουσιν cum ℵBDLΔ al plus[12] ...

ψιχίων τῶν παιδίων. 29 *καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε,*
ἐξελήλυθεν ἐκ τῆσ θυγατρόσ σου τὸ δαιμόνιον. 30 *καὶ ἀπελθοῦσα*
εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην
καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθόσ.

Mt 15, 29 31 $^{74.10}$ *Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ*
Σιδῶνοσ εἰσ τὴν θάλασσαν τῆσ Γαλιλαίασ ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων
Δεκαπόλεωσ. 32 *καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ παρα-*
καλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 33 *καὶ ἀπολαβόμενοσ*

ς *εσθιει* (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *ψιχιων*: D *ψιχων* | *παιδιων*: D al pauc *-δων*. Add h. l. syr$^{hr.}$ *et vivunt*

29. *ειπ. αυτη*: N add *ο ις* | *τον*: D om | *υπαγε* (h. l. etiam ff$^{2.}$ l vg go cop syr^{p} arm aeth): D 1. 209. 2^{pe} a b c f g$^{1.}$ i q n syr^{sch} ante *δια* | *εκ τησ θυγ. σου το δαιμ.* cum ℵBLΔ cop^{wi} et^{petr} … ς Ln *το δαιμ. εκ* (Γ al^{5} *απο*, item a c ff$^{2.}$ n q al vg^{ed} *a filia*; contra d g^{2} i am fu ing al *de filia*) *τησ θυγ. σου* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it (libere b *contingat tibi de filia tua ut cupis*) vg cop^{schw} syr^{utr} arm aeth go

30. *εισ τον* (D om) *οικον αυτησ* (ℵ 33. *εαυτησ*, D 1. 28. b ff$^{2.}$ i n q [non item a c f g$^{2.}$ l vg] om) | *το παιδ.* (ita ℵBLΔ 33. al plus^{5}, item *puellam* b c ff$^{2.}$ g$^{1.\ vid}$ g$^{2.}$ l i vg; D 1. 209. 2^{pe} al pauc f q *την θυγατερα* sequente *-μενην*) *βεβλ. επι* (L *υπο*) *την κλινην* (1. 33. al pauc *επι τησ κλινησ*) *και το* (Δ om) *δαιμο. εξεληλ.* cum ℵB(D)LΔ al^{15} fere it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} aeth perss arr … ς *το δαιμο. εξεληλυθ.* (X al *-θωσ*, K pro *-θοσ και* habet *θόταὶ*: *θότα καὶ*?) *και την θυγατερα* (y^{scr} *-ραν*) *βεβλημενην επι τησ κλινησ* (al pauc *ε. την κλινην*) cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pl a n syr^{p} arm go

31. *εξελθων*: FGHSVXΓ 40. 69. 124. 238. 262. al plus^{50} (in his evgg^{mu}) syr^{sch} et^{hr} pers^{p} sl (item c post *ηλθεν* omissis *εξελθων* usq *τυρου*) add *ο ις* | *ηλθ. δια σιδωνοσ* (Gb′) cum ℵBDLΔ 33. 2^{pe} it (exc q) vg cop syr^{hr} aeth … ς *και σιδωνοσ ηλθ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} go arm pers^{p} sl | *εισ* cum ℵBDLΔ 1. 13. 33. 69. 124. 209. 282. 346. 2^{pe} 7^{pe} 20^{ev} … ς (= Gb) *προσ* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | *μεσον*: E*KX al mu *μεσων* | *δεκαπολεωσ*: D *τησ δεκ.*

32. *κωφ. και μο.* cum ℵBDΔ 2^{pe} it vg arm^{zoh} aeth Synops^{138} cat^{ox} com Vict^{ant} comm ex$^{cod\ d}$ … ς Ti om *και* cum ALNXΓΠ unc^{9} al fere omn cop syr^{utr} go arm^{edd} | *μογιλαλ.* cum ℵAB*DGKMSUVΠ 1. al sat mu … B^{3}EF(F^{2} ap Wtst)HLNXΓΔ 28. 33. 69. 131. 157. 262. 271. 346. al^{70} fere Synops *μογγιλαλ.* (X *-νγ-*) (ita Gb′) | *κ. παρακαλουσιν* (a *rogantes*, l am *et deprecantur*): 33. b c d f ff$^{2.}$ i q (item g$^{1.2.\ vid}$) vg^{ed} em ing (al) syr^{sch} *κ. παρεκαλουν* | *αυτον*: V al pauc *αυτω* | *την χειρα* (D z^{scr} *-ραν*) cum ℵ^{c}ABDLXΓΠ unc^{9} al fere omn it^{pler} vg syr^{utr} cop etc … ℵ*NΔ 33. a *τασ χειρασ* (:: ita solet dici, ut Mt 19, 13 Mc 5, 23. 6, 5. 8, 23 et 25. nec fere fluctuat)

33. *απολαβομενοσ*: E*Γ 131. 271. y^{scr} al plus^{30} *επιλαβομενοσ*, Δ 63** *λαβομενοσ* | *απο*: ΓΔ y^{scr} al^{6} *εκ* (it^{pl} vg *de turba*; c f ff$^{2.}$ *a turba*) | *απ. τον οχλ. κατ ιδι.* (ita et. it vg etc): ℵ cop *κατ ιδι. απ. τ. οχλ.* |

αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ᾽ ἰδίαν ἔβαλεν τοὺσ δακτύλουσ εἰσ τὰ ὦτα
αὐτοῦ καὶ πτύσασ ἥψατο τῆσ γλώσσησ αὐτοῦ, 34 καὶ ἀναβλέψασ
εἰσ τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστιν δια-
νοίχθητι. 35 καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ εὐθὺσ ἐλύθη ὁ
δεσμὸσ τῆσ γλώσσησ αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶσ. 36 καὶ διεστείλατο
αὐτοῖσ ἵνα μηδενὶ λέγωσιν· [75. 8] ὅσον δὲ αὐτοῖσ διεστέλλετο, αὐτοὶ
μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 καὶ ὑπερπερισσῶσ ἐξεπλήσ- Mt 15, 30 s
σοντο λέγοντεσ· [76. 6] καλῶσ πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺσ κωφοὺσ
ποιεῖ ἀκούειν καὶ ἀλάλουσ λαλεῖν.

W^{d} (incipit *δαιμον. εξεληλυθ.*): 30 vdtr ut ℵB etc 31 *απο* pro *εκ*, *και σιδω. ηλθ.*, *εισ*, *τησ δεκαπολ.* 32 *μογγιλαλ.*, *κ. παρεκαλουν*, *τασ χειρασ* omisso *αυτω* 33. *επιλαβ.* Haec supple ad pag. 290.

εβαλεν (ita ℵ^{c}; ℵ* *ελαβ.*): 13. 69. 124. *επεβ.* | *τ. δακτυλ.* cum ℵL c i ... ς Ln Ti *τ. δακτ. αυτου* cum ABDNXΓΔΠ unc rell al fere omn (7^{pe} *αυτ. τ. δακτ.*) it^{pler} vg etc | *πτυσασ* (h. l. f ff$^{2.}$ l vg): D (2^{pe}) a b c i q ante (2^{pe} post) *εβαλεν*, 13. 69. 346. ante *εισ τα*, 124. 6^{pe} post *γλω. αυτου* | *γλωσσησ* (Δ *δ χειροσ*): *-σσ-* unc omn al pl; min vix mu (ut$^{4\,scr}$) *-ττ-*; item Δ v. 35. | W^{d} pro *εβαλεν* etc: *επτυσεν εισ τουσ δακτ. αυτου και εβαλεν εισ τα ωτα του κωφου και ηψατ. τησ γλω. του μογγιλαλου*

34. *εστεναξεν*: DW^{d} 13. 69. 124. 346. *ανεστ.* (:: cf 8, 12) | *εφφαθα* (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; Δ cop^{wi} et $^{cdd\,2}$ *επφ.*, cop^{dz} *αφφ.*, aeth *ephatah taphateh*): ℵ^{c}D^{gr} *εφφεθα*, c l am *effetha*, b fu ing *effeta*, d *effecta*, vg^{ed} *ephpheta*, f i q *eppheta*, a *epita* | *ο εστ. διανοιχθητι* (D *-νυκθητι*): syr^{sch} et ^{hr} om

35. *και* prim cum ℵBDLW^{d*}Δ 33. 102. a b ff$^{2.}$ i q cop ... ς Ti add *ευθεωσ*, Ln [*ευθεωσ*] cum AEFGHKMNSUVW^{d2}XΓΠ al fere omn c f l vg syr^{utr} arm aeth go | *ηνοιγησαν* cum ℵBDΔ 1. (124. 2^{pe} *διηνοιγησαν*, L *ηνοιχθησαν*) ... ς *διηνοιχθησαν* c. ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler | *αυτου αι ακοαι*: D (it vg) *αι ακο. αυτου* | *ευθυσ* (L *-εωσ*) c. ℵLΔ aeth (post *τ. γλ. αυτ.*) ... ς Ln Ti om cum ABDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc ... W^{d} *του μογγιλαλου* omisso *αυτου* sq (:: prorsus igitur om *ευθ.* BD al^{2} it^{5} cop)

36. *διεστειλατο*: Δ *ενετειλατο* | *μηδενι* (229. 234. *μηδεν*): D 28. 2^{pe} add *μηδεν* (:: cf 1, 44) | *λεγωσιν* cum ℵBLW^{d}Δ 28. 33. 2^{pe} ... ς *ειπωσιν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler (:: cf ad 3, 12. 6, 8. 12. 41. 8, 30; contra Mt 16, 20) | *οσον δε* usq *διεστελλετο* (X al *διεστελετο*, Δ *ενετελετο*): D b c ff$^{2.}$ i (non item a f g$^{2.}$ l q vg) om | *αυτοισ* (prob Schu) cum ℵABLW^{d}XΔ 1. al^{10} a f g$^{2.}$ l q vg cop ... ς Ti praem (sed 33. 346. d^{scr} add) *αυτοσ* cum EFGHKMNSUVΓΠ al pler syr^{utr} go arm aeth | *αυτοι* (D* *οι δε αυτοι*) cum ℵB(D)LNW^{d}Δ 33. 61. 2^{pe} f cop go syr^{sch} arm, item *at* (ff$^{2.}$ l q, *ad* b d i), *illi* b d ff$^{2.}$ i l q, *illi vero* c ... ς om cum AEFGHKMSUVXΓΠ 1. al pler a g vg syr^{p} aeth | *περισσοτερον*: DW^{d} 61. *-τερωσ*

37. *υπερπερισσωσ*: DU 1. 209. 435. *υπερεκπερισσωσ* ... W^{d} *παντεσ* | *εξεπλησσοντο*: 69. c^{scr} *-ττοντο* | *και* (28. 2^{pe} syr^{sch} om) *τουσ*: B cop praem *ωσ* | *ποιει ακουειν*: Δ* *ακ. ποι.* | *αλαλουσ* cum ℵBLΔ 33. ... ς Ln Ti *τουσ αλαλ.* cum ADNW^{d}XΓΠ unc^{9} al fere omn

VIII.

Mt 15, 32—39 Mc 6, 34—41
1 Ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ πάλιν πόλλου ὄχλου ὄντοσ καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενοσ τοὺσ μαθητὰσ λέγει αὐτοῖσ·
2 σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖσ προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺσ
νήστισ εἰσ οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καί τινεσ αὐτῶν

VIII. 1. εν εκειναισ: D 28. a b c f ff^{2} i q (non item g^{2} l vg) syr^{sch} go (non item cop syr^{p} arm) add δε | παλιν πολλου (Gb′) cum ℵBDGLMNΔ 1. 13. 28. 33. 59. 61. 69. 73. 209. 242. 248. 253. 259. 346. 2^{pe} it (exc q) vg cop go arm aeth arr ... ς Ti παμπολλου (s al mu παμπολου, x πανπολου) cum AEFHKSUVW^{d}XΓΠ al longe pl q syr^{utr} perss ... 124. c^{scr} παλιν παμπολλου (:: παμπολυσ Graecis frequentatur; apud LXX non invenitur nec in N. T. praeter h. l.) | οντοσ: W^{d} συναχθεντοσ | εχοντων: D 2^{pe} add αυτων | προσκαλεσαμενοσ cum ℵABDKLMNW^{d}ΔΠ 1. 33. al^{25} fere it (exc f; g^{2} *cum turba multa esset cum Iesu*) vg go cop syr^{utr} arm aeth al ... ς (= Gb Sz) add ο ῑσ̄ cum EFGHSUVXΓ al longe pl f | τ. μαθητασ cum ℵDLNW^{d}Δ 1. 28. 209. al plus^{5} it (exc g^{2}) vg go cop syr^{p} ... ς Ln add αυτου cum ABXΓΠ unc^{9} al pler g^{2} syr^{sch} arm aeth (:: v. 4 αυτου non fluct nec in Mt). Praeterea Δ add παλιν

2. επι τον οχλον (vg *super turbam*, l *sup. turbas*; item syr^{p} arm aeth): L al pauc a b c f ff^{2} g^{1} i q gat cop syr^{sch} ε. τ. ο. τουτον (a f gat *turbae huic*, q *supra turbam hanc*, g^{1} *super turb. istam*, b c ff^{2} i *super istam turbam*); item D επι του οχλου τουτου | ημεραι τρεισ cum ℵALNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler ... B ημεραισ τρισι, ς (= Gb Sz) ημερασ τρεισ cum Δ 1. 69. al vix mu ... D ημεραι τρισ εισιν απο ποτε ωδε εισιν, a b c d i *iam triduum* (ita a d, b i *trid. iam*, c *trid. est iam*) *est ex quo* (c *quod*) *hic sunt*, ff^{2} *triduo est iam quod hic sunt*. Contra q *triduum adherent mihi*, f g^{1} l vg *ecce iam triduo sustinent me* (f *mecum sunt*) | προσμεν. μοι: Ln om μοι cum B cop$^{cdd\,2}$ (non^{dz} nec^{wi} schw) ... D it^{pl} (vide ante) ωδε εισιν | εχουσιν: LNW^{d}XΔ 33. y^{scr} al^{10} fere εχωσιν

3. και εαν (E 157. om εαν): L καν | νηστισ c. ℵΔ al^{25} fere (^{11}ap Mtthaei, ^{5}ap Scriv) et haud dubie plur (:: Lexic. ms. ap Mtthaeium ad h. l. τὸ πληθυντικὸν τοὺσ νῆστισ διὰ τοῦ ἰῶτα. Phrynich. Bekk. An. p. 52. νῆστισ καὶ τὸ πληθυντικὸν νήστιδεσ καὶ νήστισ) ... ς Ln Ti νηστεισ c. ABDLNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pl | εισ: 13. 28. 69. 124. 235. 346. al pauc add τον | αυτων (et. c f g^{2} l vg): D a^{vid} ff^{2} i q om | και εαν usq εκλυθησ. (N εγλυθησ.): D 2^{pe} και απολυσαι αυτ. νη. εισ οικον (b om ε. οικ., item 2^{pe}?) ου θελω μη (2^{pe} μηποτε) εκλυθωσιν, item a b ff^{2} i q (non item c f g^{2} l vg) :: e Mt | και τινεσ cum ℵBLΔ 1. 13. 28. 33. 209. q (*et aliqui*) cop item D οτι και τινεσ, b i *quoniam quidem et* (b om) *aliqui*, a c d *quoniam quidam*, ff^{2} nil nisi *quidam* ... ς τινεσ γαρ cum ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler f l vg syr^{p} go arm aeth (11^{pe} τι. δε, g^{2} *quidam autem*, item syr^{sch}) | αυτων (*illorum* a; b om): D 127. al^{15} fere c f ff^{2} g^{2} i l

ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν. 4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ὅτι πόθεν τούτουσ δυνήσεταί τισ ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίασ;
5 καὶ ἠρώτα αὐτούσ· πόσουσ ἔχετε ἄρτουσ; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά.
6 καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆσ γῆσ· καὶ λαβὼν
τοὺσ ἑπτὰ ἄρτουσ εὐχαριστήσασ ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖσ μαθηταῖσ
αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 καὶ εἶχαν
ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσασ αὐτὰ παρέθηκεν. 8 καὶ ἔφαγον καὶ

q vg εξ αυτ. | απο c. ℵBDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 346. 3^{pe} al (it vg *de longe*, *a longe*, *de longinquo*) ... ς Ln om c. ANW^{d}XΓΠ unc^9 al pler (:: cf Mt 26,58 Mc 5,6. 11,13) | ηκασιν (et. ς) cum ℵADN 1. 28. 33. 69. 124. al plus^{20}, item ς^e ηκουσιν c. EFGHKMSUVW^{d}XΓΠ al longe pl, item *venerunt* it vg go syr^{utr} arm aeth ... Ti εισιν cum BLΔ cop

4. αυτω: ℵ ff^{2} om | οτι ποθεν cum BLΔ ... ℵ και ειπαν ποθεν (similiter 106. 251. 282. syr^p λεγοντεσ ποθεν, c *et respondentes -- dixerunt unde*) ... ς Ln ποθεν c. ADNW^{d}XΓΠ unc^9 al pler (:: cf 4,21 Mt 15,33) | W^d 69. 346. al δυνησηται | ωδε (h. l. vg^{ed} am*ing em fu; W^d post χορτ., 1. 28. 209. 2^{pe} al a f l varie transp): DH 69. b c ff^{2} i q go om | αρτων: FHKΓ 1. al mu αρτον | επ ερημιασ c. ℵBDLNW^{d}XΓΠ^2 unc^8 al pler (it vg *in deserto, in solitudine* vel *-nem*) ... AKΔΠ* al^{12} επ ερημιαισ (Δ -μαισ)

5. ηρωτα cum ℵBLΔ ... ς Ln επηρωτα cum ADNW^{d}ΓΠ unc^8 al pler; X al pauc ἐπερωτᾷ, M επηρωτησεν (item *interrogavit* b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg syr^{sch}; contra a syr^p *interrogabat*) | εχετε αρτουσ cum ABLNW^{d}ΓΠ unc^9 al pler go arm ... ℵD 28. 33. 124. 131. al plus^{10} it vg cop syr^{utr} aeth αρτ. εχετ. (:: cf 6,38 Mt 15,34) ... X om αρτουσ | ειπαν cum ℵBNΔ ... ς Ln ειπον cum ACDLW^{d}XΓΠ unc^9 al omn^{vid}. Praeterea L 282. i l syr^{sch} aeth add αυτω

6. παραγγελλει (Δ* -ελει) c. ℵBDLΔ item l *praecipit* (cop et παραγγελλει et παρηγγειλε respondet). Respicit huc Or^{3,510} κακει μεν κελευει τουσ οχλουσ ανακλιθηναι η αναπεσειν επι τον χορτον· και γαρ ο λουκασ· κατακλινατε αυτουσ, ανεγραψε, και ο μαρκοσ· επεταξε, φησιν, αυτοισ παντασ ανακλιναι· ενθαδε δε ου κελευει αλλα παραγγελλει τω οχλ. ανακλιθηναι... ς παρηγγειλε cum ACNW^{d}XΓΠ unc^9 al omn^{vid} it (exc l) vg etc | ευχαριστησασ cum ℵABLNW^{d}XΓΔΠ unc^7 al pl b c i l (hi *et accipiens sept. pan. gratias agens fregit*, item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$) q (*et acceptis sept. pan. gratias egit et fregit*) vg (ut b etc) cop syr^p arm ... CDSV al^{40} fere a d f (a d *et accepit sept. pan. et gr. agens fregit*, f *et accipiens sept. pan. et gr. agens fregit*) go syr^{sch} aeth και ευχαρ., hinc Ln [και] ευχαρ. | παρατιθωσιν cum ℵBCLMΔ 13. 33. 69. 346. y^{scr} al plus^5 ... ς Ln παραθωσι cum ADNW^{d}XΓΔΠ unc^8 al pler

7. ειχαν cum ℵBDΔ ... ς ειχον c. ALNW^{d}XΓΠ unc^9 al omn^{vid} | ευλογησασ: D q ευχαριστησασ | αυτα post ευλογ. cum ℵBCLΔ 6. 10. 28. 116. cop aeth; item ante ευλογ. MNW^d 1. 69. al^{15} fere it (exc q) vg (Latt *ipsos*) syr^{utr} go arm ... Ln Ti ταυτα ante ευλογ. cum AFKΠ al^{20} fere ... ς om cum EGHSUVXΓ 33. al pl, item (qui ευχαρ. pro ευλογ.) D q | παρεθηκεν cum ℵ* ... ς Ln Ti ειπεν (D^{gr} εκελευσεν, it vg *iussit* sed d

ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.
9 ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.
Mt 15, 39 10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

dixit) παραθειναι (ita ς cum GM^{txt}NUVXΠ al pl, item EFHKSW^{d}Γ al pm παραθηναι, item *ut apponerent* syr^{utr} go cop arm; Ti παρατιθεναι cum ℵ^{a}BDLM^{mg}Δ al pauc, Ln παρατεθηναι cum A al pauc, item *apponi* it vg; C 33 παραθετε) και αυτα (κ. αυτ. cum AEFGHKM^{txt}SUXΓΠ al longe pl syr^{p} go, item cop; V al^{10} fere syr^{sch} αυτα: ℵ^{a}BCLΔ 115. q και ταυτα ante παρα., D και αυτους ante εκελευσεν: M^{mg}NW^{d} 1. 10. 28. 61. 67. 124. 209. 271. 48^{ev} g^{scr} 2^{pe} it [exc q] vg om, hinc Gb^{o}; sed M^{mg} 48^{ev} τω οχλω [:: cf Mt 14, 16], N αυτοις, similiterque cop *coram illis*) :: cf ad Io 6, 11

8. και εφαγ. cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 40. 124. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ti εφαγ. δε cum AXW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler go syr^{p}. Praeterea ℵ (282?) add παντες, item post εχορτασθ. KMΠ 33. 142^{mg} 229. al^{20} fere :: cf Mt 15, 37; item Mc 6, 42 et ll pp | περισσευματα (Γ al -ισευ-) cum ABLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... ℵC cop τα περισσ., D 2^{pe} το περισσευμα των ... 33. περισσευσαντα | κλασματων (33. -ατα): Δ om | επτα (D ζ, non item h. l. ℵ): DL 2^{pe} q post σπυρ. | σπυριδας cum A^{2}BCLNW^{d}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... Ln σφυριδας c. ℵA*D (:: eandem scripturam 8, 20 et Mt 15, 37 solus D tuetur, Mt 16, 10 BD p^{scr} Act 9, 25 ℵC: hinc nullo loco sine teste est; at non aptum videbatur hoc versu σφυριδας et v. 20 σπυρ. edere). Praeterea 13. 33. 69. al^{10} fere i add πληρεις :: c Mt

9. ησαν δε (Gb′) cum ℵBLΔ 33. 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} 150^{ev} cop ... ς Ln add οι φαγοντες cum ACDNW^{d}XΓΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} etc :: ut 6, 44 | ως (M al^{10} ωσει): ℵ cop om (:: ut Mt) | τετρακισχιλιοι: GΔ al pauc a b c ff^{2} i q (non f g$^{1.2}$ l vg) add ανδρες :: ut 6, 44

10 ευθυς cum ℵBCLΔ 1. 13. 28. 69. 253. 346. ... ς ευθεως c. ANW^{d}XΓΠ unc^{9} al longe pler. Ponitur h. l. cum ℵBCEFGHLSVXΓΔ al pler a f g^{1} g^{2} l q vg cop arm ... AKMNUW^{d}Π 1. 69. 124. al plus^{10} syr^{utr} go post εμβ. ... D 8^{pe} b c ff^{2} i om (sed vide ad εμβας) | εμβας (D^{gr} ανεβη, 2^{pe} ενεβη posteaque uterque και ηλθεν, item a f q *ascendit* sequente *et venit*; d *ascendens* sequente *et venit*): B add αυτος, hinc Ln [αυτ.]; D b i praem αυτος (c ff^{2} *Iesus autem ascendens*) | το: L 1. 28. 33. 69. 124. 209. y^{scr} al^{10} go om | ηλθεν: ℵ*(c om)L add ο ις (vide supra c ff^{2}) | μερη: D^{gr} ορια, item c f (hi *in finibus*) arm^{usc} ... N ορη | δαλμανουθα (B -νουνθα): ita et. f g$^{1.2}$ l q „cdd quidam" ap Aug (vide post) cop syr^{utr} (et. syr$^{p\,mg\,gr}$) aeth (arm) ... D* μελεγαδα, D^{2} μαγαδα, 28. 2^{pe} μαγεδα, d *magidan*, a ff^{2} *magedan*, b i *magedam*, c *mageda*. Cf Aug$^{cons\,2,3}$ *Marcus — — hoc idem subjicit quod Matthaeus, nisi quod* Dalmanutha, *quod in quibusdam codicibus legitur, non dixit Matthaeus sed* Magedan. *Non autem dubitandum est eundem locum esse sub utroque nomine. Nam plerique codd. non habent etiam secundum Marcum nisi* Magedan. Hier de

Supple ad p. 295: W^{d} 11 συζητ. 12 σημ. επιζητ. 13 εμβ. παλ. εις το πλοι. 14 επελ. οι μαθητ. αυτ. 15 ορατ. και βλ. 16 πρ. αλλ. λεγοντες

ἦλθεν εἰσ τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 [77.4] καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρι- 11—13 Mt 16, 1—4
σαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντεσ παρ᾽ αὐτοῦ σημεῖον
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντεσ αὐτόν. 12 [78.6] καὶ ἀναστενάξασ
τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 καὶ ἀφεὶσ
αὐτοὺσ πάλιν ἐμβὰσ ἀπῆλθεν εἰσ τὸ πέραν.
14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτουσ, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ 14—21 Mt 16, 5—12 Lc 12, 1

11. Hebr. 3, 250: *μαγεδαν ο χ̅σ̅ επεδημησεν, ωσ ο ματθαιοσ· και ο μαρκοσ δε τησ μεγαιδαν μνημονευει· και εστι νυν η μαγαιδανη* (al. *μεγαιδανη*) *περι την γερασαν* ... 1. 13. 69. 209. 271. 347. cop^{maresch} *μαγδαλα*, go *μαγδαλαν*. Scholion^{238} *και ο ματθ. μαγδαλα ειπεν, ο δε μαρκοσ δαλμανουθα. ου διαφωνιαν δε εχει τουτο· ο μεν γαρ την κωμοπολιν ωνομασεν, ο δε τα πορρω του αστεοσ μερη ανεγραψατο· μαγδαλα γαρ και δαλμανουθα πλησιοχοροι εισιν.*

11. *και εξηλθον* (c^{scr} *-λθαν*, D *-λθοσαν*): 33. 252* c om, *οι φαρισ.* post *ηρξαντ.* posito | *συνζητ.* cum ℵABCDE*GLNΓΔ al ... ς *συζητ.* cum E^{2}FHK MSUVXΠ al pler^{vid} | *συνζητ. αυτω* (d haec om, item 69. pergens *συζητουντεσ*): D^{gr} *συνζ. συν αυτω*, it vg *conquirere cum eo* (*cum* et. i, male Blanch *ab*) | *ζητ. παρ αυτου*: Δ om | *σημειον*: D *το σημ.*, 2^{pe} *τι σημ.* ante *παρ* | *απο* (13. 69. 346. *εκ*): ℵ 68. c praem *ιδειν*

12. *αναστεναξασ*: M* al^{10} fere *στεναξασ* | *αυτου* (AL *εαυτου*): DM*Γ 1. 282. b g$^{2.}$ i l (non item a c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q vg) om | *λεγει*: Γ al pauc *ειπε*, item a *dixit* (it rell vg *ait*) | *τι*: C Or^{3,429} *οτι* | *ζητει σημει.* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 33. 118. 209. 2^{pe}, item *quaerit signum* a b c i l am fu ing tol sax cop syr^{sch} aeth ... ς *σημει. επιζητει* (:: ut Mt) cum AΝXΓΠ unc^{9} al longe pler Or^{3,429}, item *signum quaerit* f (ff$^{2.\,vid}$) g$^{1.2.}$ q vg^{ed} em syr^{p} go arm | *υμιν* cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} etc (et. Or) ... BL om | *ει* (Or^{3,429} *εἰ - τουτεστιν οὐ δοθησεται*): Δ 5. 13. 69. 124. 346. (item cop syr^{sch} al) *ου* | *ταυτη*: FHLΓ al *αυτη*

13. *αφεισ*: N *καταλιπων* :: e Mt | *παλιν εμβασ* (D *ενβ.*) cum ℵBCDLΔ 28. 33. 69. 346. 2^{pe} d^{scr} a i q aeth ... ς *εμβ. παλ.* cum AΝXΓΠ unc^{9} al pler f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg go syr^{p} ... 108. e^{scr} b c cop syr^{sch} om *παλιν*. Praeterea *παλ. εμβ.* sine additamento cum ℵBCLΔ ff$^{2.}$ g$^{1.}$ am tol ... ς (Gb^{oo}) add *εισ το πλοιον* cum HKNUΓΠ al mu, item Ln *εισ πλοιον* cum AEFGMSVX al pl, item *in navem*, *navem* a (*ascensa nave*) b c f g$^{2.}$ i l (*in navi*) q vg^{ed} (*navim*) em ing al go cop syr^{utr} al

14. *επελαθοντο* (B* *–θεντο*): D 28. al plus^{10} c add *οι μαθηται*, item U 13. 69. al^{30} fere vg^{edd} (ap Ln) sl *οι μαθηται αυτου* :: cf Mt | *λαβειν αρτουσ*: 13. 69. ff$^{2.}$ q vg^{ed} em (al) *αρτ. λαβ.* :: ut Mt | *και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον* etc: f g$^{1.}$ l vg *et nisi unum panem non* (fu om) *habebant* etc ... D *ει μη ενα αρτον ειχον*, a g$^{2.}$ *nisi* (a *et nisi*??) *unum panem habebant* etc; d i q *nisi unum panem quem* (*ἄρτον ὅν*?) *habebant secum* (i q *sec. hab.*) *in navem*, c *nisi unum tantum quem secum habebant in navi*, ff$^{2.}$ *et nisi unum panem quem sec. habeb. in navem*, b *et nihil am-*

εἶχον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 $^{79.2}$ καὶ διεστέλλετο αὐτοῖσ
λέγων· ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων καὶ τῆσ
ζύμησ Ἡρώδου. 16 $^{80.6}$ καὶ διελογίζοντο πρὸσ ἀλλήλουσ ὅτι ἄρ-
τουσ οὐκ ἔχομεν. 17 καὶ γνοὺσ λέγει αὐτοῖσ· τί διαλογίζεσθε ὅτι
ἄρτουσ οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην
ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν; 18 ὀφθαλμοὺσ ἔχοντεσ οὐ βλέπετε, καὶ

plius habebant nisi unum panem quem secum habeb. in nave ... 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2^{pe} ενα μονον (2^{pe} om) αρτ. εχοντεσ (69. εχ. αρτ.) | μεθ: D μετ (sequente εαυτ.)

15. διεστελλετο: EF 13. 28. 69. 131. 346. al pauc διεστειλατο, Δ ενετειλατο. Item a b c f ff$^{2.}$ i q *praecepit*, contra g$^{1.2.}$ l vg *praecipiebat* | ορατε: C 13. 28. 69. 124. 8^{pe} al pauc c f g$^{2.}$ l vg^{ed} (et$^{cdd\ aliq}$ sed non am fu ing em gat) sax cop^{schw} (non item^{wi}) add και, hinc Ln [και]... D 1. 2. 118. 209. 2^{pe} a b ff$^{2.}$ i q tol arm om (b ff$^{2.}$ i q *videte a ferm.*, a d tol *cavete a ferm.*; c f g$^{1.2.}$ l vg *videte [et] cavete*); Δ om βλεπετε (δ super ορατε habet *videte aut cavete*) | και: GΔ 1. 28. 69. 124. 209. 346. add απο, item a f g$^{1.2.}$ q fu (non item b c ff$^{2.}$ i l vg) | ηρωδου: G 1. 13. 28. 69. 118. 209. 251. 346. 2^{pe} i tol arm των ηρωδιανων

16. διελογιζοντο (c *dicebant*): N ελογιζ. | πρ. αλληλ. cum אBD 1. 28. 209. 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ i q ... ϛ add λεγοντεσ cum ACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2.}$ l vg go cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt) | εχομεν (K al -ωμεν) cum אAC LNXΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1.}$ l vg go syr^{utr} arm aeth; item al^{4} ελαβομεν :: ut Mt ... Ln Ti εχουσιν cum B 1. 28. 209. 2^{pe} c g$^{2.}$ (cop *nullus panis iis*); item D a b i q (hi *quod panes non haberent*; contra ff$^{2.}$ *quot panes haberent*) ειχαν

17. κ. γνουσ cum א^{c}BΔ* i cop ... ϛ Ln add ο (Δ^{2} om) ις cum א*ACDNXΓΔ^{2} unc^{9} al longe pler a c f g$^{2.}$ l q am fu ing tol al syr^{utr} go etc, item post αυτοισ L c^{scr} b ff$^{2.}$ vg^{ed} em al (:: ο ις in Mt non fluct) | διαλογιζεσθε cum אABCLNXΓΔΠ unc^{7} al pler f l vg cop syr^{sch} go: DU 28. 67. 124. 238. 271. c^{scr} 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q syr^{p} c.* arm aeth add εν ταισ καρδιαισ υμων (:: cf 2, 8 Lc 5, 22), item M 13. 61. 69. 346. 8^{pe} εν αυτοισ (:: cf Mt). Insuperque 13. 28. 61. 69. 124. 271. 346. 2^{pe} c^{scr} syr^{p} c.* (sed adnotat in margine: εν τ. καρδ. υμ. ολιγοπιστ. non inventum est in 2 exx Graecis nec in antiquo Syro) arm add ολιγοπιστοι :: e Mt | εχετε: Δ c^{scr} 7^{pe} pers^{p} εχομεν | ουδε (Δ δ και) συνιετε (B* συνειτε, 2^{pe} μνημονευετε): 1. 209. om | πεπωρωμενην (Γ πεπορρωμ.) sine ετι cum אBCD^{gr}LNΔ 1. 28. 33. 124. 209. 225. 245. 2^{pe} a cop arm aeth ... ϛ Ti ετι πεπωρωμ. cum AXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{2.}$ l q vg syr^{utr}, item οτι (pro ετι) πεπ. 106. go, item *sic* (pro *adhuc*) *obtusa* b c d ff$^{2.}$ i | πεπωρωμ. εχετε τ. κα. υμων (f g$^{2.}$ l vg *caecatum habetis cor vestrum*): D 2^{pe} πεπωρωμενη (D* πεπηρωμ. sed ω super η notato, ab ipso* ut vdtr) εστιν η καρδια υμων, item a q *obtusum est cor vestrum*, b c d ff$^{2.}$ i *obtusa sunt corda vestra*

18. ϛ Gb Sz Ti βλεπετε; (Ti -τε,) -ακουετε, (Wtst -ετε;) και - μνη-

ὦτα ἔχοντεσ οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19 ὅτε τοὺσ πέντε
ἄρτουσ ἔκλασα εἰσ τοὺσ πεντακισχιλίουσ, καὶ πόσουσ κοφίνουσ κλα-
σμάτων πλήρεισ ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα. 20 ὅτε καὶ τοὺσ
ἑπτὰ εἰσ τοὺσ τετρακισχιλίουσ, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμά-
των ἤρατε; καὶ λέγουσιν· ἑπτά. 21 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· οὔπω συνίετε;

μονευετε; οτε .. Ln *βλεπετε, - ακουετε; - μνημονευετε, οτε* | *και ωτα*: ℵ* (suppl^{a}) cop^{dz} et $^{petr 3.}$ om *και* | *και ου* (it vg *nec*) *μνημο.*: D *ουδε μνημ.*, N *ουπω νοειτε*, 2^{pe} *ουπω νοειτε ουδε μνημ.*

19. *οτε* (Δ 69. 127* 237. al pauc *οτι*): 28. 60. b c ff^{2} i k cop om. Eaedem vv item 13. 69. 346. al? (28? 60?) postea *οὓσ ἔκλασα*, *quos fregi*; quod idem D voluisse videtur qui habet *τουσ εκλασα*. Duas enim vero D lectiones miscuisse clarissimum fit ex d: *nec meministis quando de V panibus quos fregi.* | *τουσ* (Δ om) *πεντακισχιλιουσ*: Δ a b c ff^{2} g$^{1.2}$ l q (non item f i k vg) add *ανθρωπουσ* (*hominum*, δ *homines* praegresso *milia*) | *και ποσουσ* cum ℵCDMΔ 1. 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al plus^{5} f g$^{1.2}$ l am fu em ing arm aeth ... ς Ln Ti *ποσουσ* (U *οσουσ*) cum AB LNXΓΠ unc^{8} al pler ff^{2} (a b c i k *ex quibus quot*) vg^{ed} cop syr^{utr} go | *κοφ. κλασμ. πληρεισ* cum ℵBCLΔ 1. 20. 33. 124. 131. 300. 49^{ev} y^{scr} 2^{pe} al pauc f g$^{1.2}$ l vg syr^{sch} cop (sed *ηρατε* ante *κοφ.*), item D^{gr} sed *ηρατε* inter *κλασμ.* et *πληρ.* pon ... ς *κοφ. πληρεισ* (AFGM al *-ρησ*) *κλασμ.* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{p} go (arm aeth) ... 13. 69. 237. 259. 346. a b c d ff^{2} i (k libere) q om *πληρ.*

20. *οτε και* cum ℵΔ g$^{1.2}$ l vg (cop nil nisi *και*); item CN f *οτε δε και*, item c syr^{sch} *και οτε* ... ς Ln Ti *οτε δε* cum ADXΓΠ unc^{9} al omn fere a ff^{2} i q go syr^{p} arm aeth ... BL 2^{pe} nil nisi *οτε* | *τουσ* (Δ om) *επτα* cum ABDLM*NXΓΠ unc^{8} al pler a ff^{2} g^{1} i k cop syr^{utr} ... ℵCM^{2} 13. 69. 124. 346. 48^{ev} al^{10} fere c f g^{2} l q vg go arm aeth add *αρτουσ*, hinc Ln [*αρτ.*] :: cf Mt | *εισ τουσ* (LΔ g^{scr} z^{scr} al pauc om) *τετρακισχιλιουσ*: Δ c g^{2} q add *ανθρωπουσ* | b ab *ηρατε* v. 19 ad *ηρατε* v. 20 transilit | *ποσων σπυριδων πληρωματα* (E* *-ατων*) *κλασμ.* (f *quot sportas plenas fragmentorum*, item cop syr^{utr} go; k *quod sportas plenas*): D *ποσασ σφυριδασ κλασματων*, item 2^{pe} addito *πληρεισ*, Δ *και ποσουσ κοφινουσ κλασμ. πληρεισ*. Item a c d ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg *quot* (*quod*, g^{2} *et quot*) *sportas fragmentorum* | *και* (Δ g^{1} k l syr^{sch} om) *λεγουσιν* cum ℵBCLΔ 115. g$^{1.2}$ k l vg cop syr^{sch} aeth ... ς Ln *οι δε ειπον* (*at illi dixerunt* it^{c}; *qui dixerunt* a) cum ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (a) b c f ff^{2} i q syr^{p} go arm. Praeterea Ti add *αυτω* cum BCLΔ 115. g$^{1.2}$ l vg cop aeth (:: ut v. 19): omisi cum ℵ k syr^{sch} item cum omnibus qui *οι δε ειπον*

21. *και ελεγεν* cum ℵABCEGHLMSUVXΓΔ al pl g$^{1.2}$ l vg cop syr^{p} arm (go *dixit*, 1. *ειπεν*) ... DFKΠ al plus^{40} a b c f ff^{2} i k q syr^{sch} *και* (i k syr^{sch} om) *λεγει* (it^{pl} *ait*, a k *dicit*) | *ουπω* (K *οὔπωσ*) c. ℵCKLΔΠ 1. 118. 127. 209. al^{10} fere k ... Ln *πωσ ουπω* cum AD^{gr}MNUX al^{30} fere a c ff^{2} g$^{1.2}$ i l syr^{utr} go; item 13. 61** 69. 124. 346. f arm *πωσ ουν ουπω*, ς *πωσ ου* cum BEFGHSVΓ al pl b d q cop aeth (:: *πωσ* ex Mt) | *συνιετε*: BD^{2} *νοειτε* (:: cf Mt), D* *συννοειτε*

22 $^{81.10}$ Καὶ ἔρχονται εἰσ Βηθσαϊδάν. καὶ φέρουσιν αὐτῷ
τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. 23 καὶ ἐπι-
λαβόμενοσ τῆσ χειρὸσ τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆσ κώμησ,
καὶ πτύσασ εἰσ τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶσ τὰσ χεῖρασ αὐτῷ, ἐπ-
ηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. 24 καὶ ἀναβλέψασ ἔλεγεν· βλέπω τοὺσ
ἀνθρώπουσ, ὅτι ὡσ δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντασ. 25 εἶτα πάλιν
ἐπέθηκεν τὰσ χεῖρασ ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν

22. ερχονται (Gb'' prob Schu) cum ℵ^{c}BCDLΔ 13. 28. 33. 69. 124. 346. al pauc, item vel *veniunt* (g$^{1.}$ i k l vg cop arm) vel *venerunt* (a b c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q go aeth) it vg cop arm go aeth ... ς ερχεται cum ℵ*ΑΝΧΓΠ unc^9 al pler syr^{utr} perss | βηθσαιδαν cum ℵΑΒLΝΧΓΠ unc^9 al pler b (*betsaidam*) vg^{ed} (*bethsaidam*) syr^{utr} arm aeth; item βηθσαιδα CΝΔ (βησσαιδα) 1. 28. 33. 69. al^{30} fere c g$^{1.2.}$ k (*bedsaida* ex emendatione, **bettsaida* ut vdtr) am fu ing em mt cop (βηδσαιδα) ... D 262* a f ff$^{2.}$ i l q go βηθανιαν | τυφλον: Δ add δαιμονιζομενον

23. επιλαβ. τησ χειροσ: D λαβομενοσ την χειρα | του τυφλου: 1. 2^{pe} 3^{pe} αυτου, 131. 229. 238. αυτ. του τυφλ. | εξηνεγκεν (Δ εξενεκεν) cum ℵBCL 33. ... ς Ln εξηγαγεν cum ΑDΝΧΓΠ unc^9 al fere omn. Latini sic: b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i gat *duxit*, d f l vg *eduxit*, a k *produxit*, q *eicit* | επιθεισ: G* 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc praem και (c *et expuit* – *et imposuit*, b *exspuens* – *et impositis manibus*, d *et expuens* – *et impositis manibus*; it^{pl} vg *et expuens* – *impositis manibus*, similiter al) | αυτω (ita a b c ff$^{2.}$ i q, item k sed confudit *et* cum *ei*): ΑΚΔ 28. 2^{pe} al^{10} fere f g$^{2.}$ (et $^{1.vid}$) l vg go cop syr^{sch} syr^p αυτου (sed g$^{2.}$ *impositis illis* [sic] *manibus suis*, item cop syr^p cum αυτω et. αυτου exprimunt) | επηρωτα: D^{gr} επερωτα (d *interrogabat*), Ν επηρωτησεν | βλεπει cum ℵΑ D^2(Scriv non indicat correctionem)LΝΧΓΠ unc^9 al fere omn it^{omn} (et. d) vg syr^{utr} go arm ... Ti βλεπεισ cum BCD*^{gr}Δ 2^{pe} cop aeth

24. ελεγεν cum ℵ^{c}ΑBLΧΓΔΠ unc^9 al pler cop syr^p ... ℵ*C al pauc ειπεν, item *dixit* c ff$^{2.}$ k syr^p; DΝ 13. 69. 346. al pauc λεγει, item *ait* a b f g$^{1.2.}$ i l q vg | οτι ωσ δενδρ. ορω περιπατ. (et. ς et ς^e 1624; Gb') cum ℵΑBC*LM^{txt}ΝΧΓΔΠ unc^8 al longe pl go ... ς^e 1633. Gb Sz ωσ δενδρ. περιπατ. omissis οτι et ορω cum C^{2}DM^{mg} 1. al non ita mu it^{omn} vg cop syr^{utr} arm aeth | περιπατουντασ: F 225. -ντα

25. ειτα (ita a f l g$^{1.vid}$ g$^{2.vid}$ vg cop syr^p go): D b c ff$^{2.}$ i k q aeth και ... syr^{sch} arm pers^p om | επεθηκεν c. ℵΑCΝΧΓΔΠ unc^9 al fere omn, item D 2^{pe} επιθεισ (D servat και sq, 2^{pe} om); item it^{pler} (et. d) vg *inposuit*, a *inponens* sed postea *et fecit* ... BL εθηκεν | χειρασ: Ν al pauc c syr^{utr} cop add αυτου | και διεβλεψεν cum ℵBC*LΔ 1. 28. 209. 346, item C^2 κ. ενεβλεψεν, item *et vidit* k cop aeth arr ... D b c g$^{2.vid}$ ff$^{2.}$ i l vg pers^w και ηρξατο αναβλεψαι ... ς Ln και εποιησεν αυτον αναβλεψαι (al pauc βλεψαι) cum ΑΝΧΓΠ unc^9 al pler (sed 13. 69. κ. εποι. αυτ. αναβλ. additis και διεβλεψεν, similiter arm *et aperuit et videbat*) a f q go syr^p ... syr^{sch} om plane (item pers^p omissis simul και απεκατ.), hinc Gb^o

καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν δηλαυγῶσ ἅπαντα. 26 καὶ ἀπ-
έστειλεν αὐτὸν εἰσ οἶκον αὐτοῦ λέγων· μὴ εἰσ τὴν κώμην εἰσέλθησ.
27 [82.1] Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ τὰσ 27–30 Mt 16, 13–20 Lc 9, 18–21
κώμασ Καισαρείασ τῆσ Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺσ
μαθητὰσ αὐτοῦ λέγων αὐτοῖσ· τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι
εἶναι; 28 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντεσ ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν,

25. απεκατεστη (Β αποκ.) cum ℵBCLΔ al pauc ... Ln απεκατεσταθη cum ΑΝΧΓΠ[2] unc[8] al pl, item ς αποκατεσταθη cum DUΠ* 1. 126. al permu | και ενεβλεπεν (Δ 346. ανεβλ.) cum ℵ[c]BLΔ 13. 28. 69. 346. (et 244. κ. εβλεπεν) syr[sch] ... ς και ενεβλεψεν c. ACEGHKM[2]NSUVXΓΠ al permu; FM* al[60] fere κ. ανεβλεψεν, ℵ* και εβλεψεν, item cop syr[p] ... D it vg ωστε αναβλεψαι | δηλαυγωσ (L διλαυγοσ) cum ℵ*CLΔ (33. δηλωσ) ... ς Ln Ti τηλαυγωσ cum ℵ[c]ABDNXΓΠ unc[9] al fere omn (:: Hesych. τηλαυγ. per λαμπρωσ, δηλαυγ. per αγαν φανερωσ explicat) | απαντα (D 2[pe] παντ.) cum (Gb'' prob Schu) ℵBC*DLM(?)Δ 1. 13. 69. al[5] a b f ff[2] i l q (g[1.2] ut vdtr) vg syr[utr] cop arm aeth (cop syr[utr] aeth *omne*) ... ς Ti απαντασ cum AC[2]NXΓΠ unc[8] al pler go ... c k om

26. αυτον: ℵ* post οικον pon (transp ℵ[c]) | οικον cum ℵ*ABCDEFHKLNSVΓΠ al pl go ... ς (= Gb Sz) τον οικ. cum ℵ[c]GMUXΔ al sat mu cop | λεγων: D και λεγει αυτω | μη (ita ℵ*, ℵ[c]BL 1* 209. cop μηδε) εισ τ. κωμ. εισελθησ cum ℵ* et ℵ[c]BL 1* 209. cop. Similiter c *ne cui diceret in castellum*, k *nemini dixeris in castello* ... ς Ln Ti μηδε εισ την κωμην εισελθησ μηδε ειπησ τινι (Δ ειπισ τιν, δ non exprim τινι) εν τη κωμη cum ACNXΓΔΠ unc[9] al pler syr[sch] et[p txt] go aeth, item arm sed post εισελθησ add *sed vade in domum tuam, et si in vicum introieris*; syr[p mg] ad μηδε ε. τ. κωμ. εισελθ. adnotat *et si in pagum ingrediaris nemini dixeris in pago* ... D υπαγε εισ τον οικον σου και μηδενι ειπησ εισ την κωμην. Similiter 13. 28. 61. 69. 346. 2[pe] i υπαγε εισ τον οικον σου, και εαν εισ την κωμην εισελθησ μηδενι (28. 61. 346. add μηδεν) ειπησ μηδε εν τη κωμη. Eadem habent b f ff[2] g[1.2] l vg *vade in domum tuam, et si in vico* (g[2] vg *vicum*, f *castella* [-*llo*?]) *introieris, nemini dixeris*, a *vade domi aput te et ne in municipio intres nec cuiquam dicas*, q *vade in domum tuam et nemini in castello dixeris*

27. εισ τασ κωμασ καισαρειασ (-ρειασ BKMSUΓΠ etc, -ριασ ℵACEFHLNXΔ etc. Cf ad Mt 16, 13): D a b ff[2] i q (non item c f k l vg, nec g[1.2.vid]) εισ καισαριαν | αυτου sec: A arm om | αυτοισ cum ℵ*et[cb]ABCNXΓΠ unc[9] al pler c f ff[2] l (item g[1.2.vid]) vg cop syr[utr] go ... ℵ[ca]DLΔ al[10] fere a b i k q tol arm om (:: ut Mt) | τινα: K τι | οι ανθρ. ειναι (et. b g[2] i k): D a f ff[2] l q vg Tert (contr. Gnostic. 10 *de quibus dicit: Quem me aiunt esse homines?*) Ambr[incarn] ειναι οι ανθρ. (c *me esse dicunt homines*)

28. ειπαν cum ℵBC*et[2]LΔ k cop syr[sch] aeth ... ς Ln απεκριθησαν cum ADNXΓΠ unc[9] al omn[vid] it (exc k) vg syr[p] go arm. Praeterea αυτω λεγοντεσ cum ℵBC*DLΔ 13. 28. 69. 124. 282. 346. 2[pe] a b c i l (item e silentio ff[2] g[1.2]) vg cop; item αυτω tantum c[2] 33. 90. 6[pe] q[scr*]

καὶ ἄλλοι Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷσ τῶν προφητῶν. 29 καὶ αὐτὸσ
ἐπηρώτα αὐτούσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶσ ὁ
Πέτροσ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστόσ. 30 $^{83.2}$ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ
31—33 Mt 16, 21–23 Lc 9, 22 ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺσ

r^{scr}, *illi omnes* k, item λεγοντεσ tantum f q arm ... ϛ om cum ANXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go (:: offendit h. l. ut Lc 20, 2 ειπαν cum λεγοντεσ coniunctum. Hinc alii απεκριθ. αυτ. λεγ., alii ειπ. sine λεγ., alii απεκριθ. sine λεγ. Apud Mt est οι δε ειπαν, apud Lc οι δε αποκριθεντεσ ειπαν) | οτι pr c. ℵ*B syr^{sch} (cop ut solet) ... C*et**Δ 13. 69. 124. οι μεν (:: e Mt) ... ϛ Ln plane om cum ℵ^{c}AC^{3}DLNXΓΠ unc^{9} al longe pler go syr^{p}, item it vg | B ιωανην | βαπτιστην: 28. 2^{pe} βαπτιζοντα | και αλλοι cum ℵABCLXΓΠ unc^{8} al pler ff^{2} i syr^{utr} cop go al ... DN 13. 69. 346. 2^{pe} c^{scr} a f k q cop^{dz} αλλοι δε ... VΔ al pauc b c l vg nil nisi αλλοι | ηλειαν cum ℵAB* ... ϛ Ln Ti ηλιαν cum B^{3}CDLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid}; de ἠλ– et ἡλ– vide ad Mt 11, 14 | αλλοι δε: 13. 69. 124. και αλλοι, cop^{wi} et ^{cod} αλλοι | οτι εισ cum ℵBC*L cop, item 2^{pe} εισ ... ϛ ενα cum AC^{3}NXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (k syr^{utr} arm go); item D it (exc k) vg ωσ ενα, *quasi* (sed k om) *unum*

29. και αυτοσ: D 2^{pe} al pauc a ff^{2} (c *ipsos autem* pro *ipse autem*) αυτ. δε ... b f i l (item g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg *tunc* (syr^{sch} *Iesus*) ... 1. 28. al pauc arm aeth om; item k* om και αυτ. επηρ. αυτ. | επηρωτα αυτουσ (Gb' prob Schu) cum ℵBC*DLΔ 53. 2^{pe} a ff^{2} q (a *interrogabat illos*, ff^{2} q *interrogavit eos*; item c *interrogavit dicens*) cop ... ϛ λεγει αυτοισ cum AC^{3}NXΓΠ al pler (al aliq ελεγεν αυτ.) b i l vg (hi omnes itemque^{vid} g$^{1.2}$ *dicit illis*; item f *dicit discipulis suis*, k** *et ait ille* sive *ipse*) go arm aeth syr^{p} (et syr^{sch} *Dicit eis Iesus*) | αποκριθεισ cum BL al pauc l (g$^{1.2}$ ^{vid}) vg cop syr^{utr} Eus$^{dem\,121}$ ... ϛ αποκριθ. δε (:: ut Mt, item testes pler in Lc) cum ℵCDXΓΔΠ unc^{9} al pler f ff^{2} go arm, item Ln και αποκριθ. cum AN 33. al^{5} a b i k (*et respondit Petr. et dic.*) q aeth (c *cui respondens Petr. ait*) | ο $\overline{χς}$ cum ABCDNXΓΔΠ unc^{9} al longe pler it^{pler} vg cop syr^{p} go arm aeth Or^{3,534} (οι γουν αναγραψαντεσ μαρκοσ και λουκασ αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο $\overline{χς}$, και μη προσθεντεσ το παρα τω ματθαιω κειμενον) Eus^{dem} (relatis iis quae Mtth habet inde ab υμεισ δε τινα με usque λελυμενα εν τ. ουρ. addit quae sola ex iisdem et ipse Marcus scripserit et dicit de reliquis: ταυτα μεν ουν ο πετροσ εικοτωσ παρασιωπασθαι ηξιου· διο και μαρκοσ αυτα παρελιπεν) ... ℵL 157. item 13. 69. 124. 346. b (*Christus Iesus* pro ο $\overline{χς}$) syr^{sch} et^{hr} pers^{p} add ο υιοσ του θεου insuperque 13 etc add του ζωντοσ (:: e Mt)

30. επετιμησεν αυτοισ (Δ c αυτω): ita et. Or$^{(3,532)}$ ο μεν ουν ματθαιοσ – τοτε διεστειλατο τοισ μαθ. ινα μηδενι ειπωσιν οτι etc, ο δε μαρκοσ· επετιμησεν αυτοισ, φησιν, ινα μηδενι λεγωσι περι αυτου· ο δε λουκασ – ιστεον μεντοι οτι τινα των αντιγρ. του κα. ματθ. εχει το επετιμησεν.) et Eus^{dem}: M c add ο $\overline{ις}$ | λεγωσιν cum ℵABLNXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed nonnulli λεγουσι) Or Eus ... Ln ειπωσιν cum CDG

31. αυτουσ: V om | υπο (Gb') cum ℵBCDGKLΠ al^{10} (Cf et. Iust$^{tryph\,76}$

ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι.
32 καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. [84.6] καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ.
33 ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.
34 [85.2] Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνη- 34–38 Mt 16, 24–27 Lc 9, 23–26

εβοα γαρ προ του σταυρωθηναι· δει τον υιον τ. ανθρ. πολλα παθειν κ. αποδοκιμασθηναι υπο των γραμματ. κ. φαρισαιων κ. σταυρωθηναι κ. τη τριτη ημερα αναστηναι. Eadem$^{tryph\,100}$ nisi quod h. l. υπο τ. φαρισ. κ. γραμμ.) ... ς απο cum AXΓΔ unc^{7} al pler (:: ut Lc et Mt) | και (D add απο, item a b f [g$^{1.2.\,vid}$] k l vg syr^{sch}; non item c ff$^{2.\,vid}$ i q cop syr^{p} arm go) των αρχιερ. c. ℵBCDEHMSUVX al plus^{70} go ... ς (=Gb Sz) om των c. AFGKLNΓΔΠ al sat mu:: cf 11 pp. Item των γραμματεων (-τεων ℵBDNΓΠ unc^{al} etc; ACELXΔ etc -ταιων) cum ℵBCDEFHLM SUVΓ al plus^{80} (b om κ. τ. γραμμ.) ... ς (=Gb Sz) om των cum AGK NXΔΠ al sat mu go :: cf 11 pp | και αποκτανθηναι (haec d om): Iust tryph^{76} et^{100} (vide ante) item^{51} σταυρωθηναι. Cf Ir^{206} *Oportet enim, inquit, filium hominis multa pati et reprobari et crucifigi et die tertio resurgere.* | μετα τρ. ημερας (a k *post tertium diem*): 1. 13. 28. 33. 69. 124. 2^{pe} al plus^{5} d g$^{1.}$ syr^{sch} (sed aliter^{cod}) arm aeth τη (13. 28. al εν τη) τριτη ημερα. Item (vide ante) Iust^{tr} Ir^{int} (:: ut Mt et Lc)

32. B* παρησια (ut B* passim; passim et. ℵDL) | N ελαλει τ. λογ. | προσλαβομενος: Γ προσκαλεσαμενος | αυτον h.l. cum BL a ... ς ante ο πετρος (:: ut Mt nullo teste variante) cum ℵACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f k l (g$^{1.2.\,vid}$) vg cop arm go ... D^{gr} om; b c d ff^{2} i q *quem suscipiens* (d *respiciens*) *Petrus* etc | επιτιμαν αυτω: a b n *obiurgare* (b *increpare*) *eum dicens: Domine propitius esto, nam hoc non erit* (:: e Mt); c k *rogare* (k *obsecrabat*) *ne cui haec* (k *illa*) *diceret*; i *increpare et revocare eum*

33. ο δε cum ℵBCDLXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... AKΠ al plus^{10} f syr^{p} (pers^{p} *Christus*) add ις | πετρω cum ℵBDL ... ς praem τω cum ACXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (:: τω πετρ. in Mt non fluct) | και λεγει (Δ k add αυτω) cum ℵBCLΔ ff$^{2.}$ (*et dixit*) k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln λεγων cum ADXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{p} go arm | αλλα τα (d *sed quae sunt*, item it vg *sed quae sunt* vel *sed quae*): D^{gr} 225. om τα

34. αυτοις (et. Or et Or^{int} f g$^{1.2.\,vid}$ l q vg etc): DXΔ it^{pl} om | οστις c. AC^{2}XΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{utr} go aeth catt^{txt} et^{com} ... Gb' (prob Schu) Ln ει τις cum ℵBC*DLΔ al^{15} it vg arm syr$^{p\,mg}$ Or^{1,282} et$^{int\,3,543}$ Synops^{138} (:: at sic et Mt et Lc. Qua re si non offendimur, etiam ελθειν pro ακολουθ. restituendum est) | ακολουθειν c. C*DX (Δ vide post) unc^{8} 1. 28. al plus^{100} a b f ff$^{2.}$ g$^{2.\,vid}$ i n q vg (f i q am em *post me sequi*,

σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
μοι. 35 ὃσ γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃσ δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγε-
λίου, σώσει αὐτήν. 36 τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν
κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 τί γὰρ δοῖ ἄν-

vg^{ed} *me sequi*, ff^{2} *me vult sequi*, a n *sequi me*, b *sequi post me*) go aeth . ς (= Gb Sz) Ln ελθειν cum ℵABC^{2}KLΓΠ (Δ ελθειν και ακολουθιν) al mu c g^{1} k l gat cop syr^{utr} arm Or$^{int\,3,543}$ Synops^{138} (:: e Mt ubi non fluctuat; Lc ερχεσθαι multis ελθειν substituentibus) | απαρνησ. (D αρνησασθω) εαυτ. και αρατω: Δ nil nisi επαρατω | ℵ τ. σταυρ. εαυτου | FLX al ακολουθητω

35. γαρ εαν cum ℵBCKMΔΠ 1. 28. 33. al ... ς Ln γαρ αν cum ADEFGHLS UXΓ al longe pl Or^{1,282} | τ. ψυχ. αυτου cum ℵACD*LXΓΔΠ unc^{9} al omn vid ... B Or^{1,282} τ. εαυτου ψυχ., D^{2} τ. ψυχ. εαυτου | οσ δ' αν απολ. τ. ψυχ. αυτου: D* d* k aeth om, sed k pergit *propter evangelium autem salvavit illam* | απολεσει cum ℵBCD^{2}ΓΔ al^{20} ac plurib... ς Ln απολεση cum ALXΠ unc^{9} al longe pl Or^{1,282} | τ. ψυχ. αυτου cum ℵABC*LΔ (ita et. E* scripturus erat) 1. 33. al pm ... Gb Sz Ti τ. εαυτου ψυχ. cum C^{3}XΠ unc^{9} al^{60} fere ... D^{2}Γ i* αυτην, q Or^{1,282} plane om, hinc Gb^{0} | εμου και (Δ η sed δ' *et*): D a b i n (k vide ante) arm aeth Or^{1,282} om (33. ff^{2} om και του ευαγγελ.) | σωσει (28. 33. ευρησει :: e Mt) absque ουτοσ cum ℵABC*DKLM*XΔΠ al^{15} fere it vg cop syr^{utr} go arm aeth Or^{1,282} ... ς (= Gb Sz) praem ουτοσ (:: e Lc) cum C^{2}EFGHM^{mg}SUVΓ al pler

36. ωφελει (L οφελ.) cum ℵBL a n q (et. Aug^{bis} Hesych^{levit} *prodest*, sed non satis patet unde; vide ap Sabatar.) syr^{sch} arm (cop^{vid}, go utriq lectioni respondet) ... ς Ln ωφελησει (Γ al οφελ.) cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (33. ωφεληθησεται) b c f ff^{2} (g$^{1.2\,vid}$) i k l vg syr^{p} Or^{1,282} (:: e Mt ut vdtr) | ανθρωπον cum ℵ^{c}BKSUV al pl go, item (ita Ln Ti) τον ανθρ. AC*DΠ al plus^{10} Or^{1,282} ... Gb' ανθρωποσ (:: at ita et Mt et Lc) cum ℵ*C^{3}EFGHLMXΓΔ 1. 13. 33. 69. al^{20} fere | κερδησαι (L vitiose -ησασ) et ζημιωθηναι cum ℵBL (eandem scripturam transtulere ad Lc D it^{aliq}) ... ς Ln εαν κερδηση (Γ al -σει) et ζημιωθη cum ACDXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or (:: ut Mt lectione non fluctuante) | τον κοσμ. ολον (et. ff^{2} l vg, g$^{1.2\,vid}$ :: ita et. Mt et Lc): L a b c f i k n q gat ολον τον κοσμ. (c b i gat *universum mundum*, f k *totum mundum*, q *omnem mundum*, a n *totum saeculum*). Praeterea c 33. al pauc syr^{sch} ante κερδηση pon. (Petr$^{can\,12}$ τι γαρ ωφελησει ανθρωποσ εαν τ. κοσμ. ολον κερδηση, την δε ψυχ. αυτου ζημιωθη η απολεση non a Mc vdtr pendere.)

37. τι γαρ cum ℵBLΔ 28. 2^{pe} q cop arm Or^{1,282}, item D^{gr*} η τι γαρ ... ς Ln η τι cum ACD^{2}XΓΠ unc^{9} al longe pler it (exc q) vg syr^{utr} go aeth :: ut Mt lectione non fluct | δοι cum ℵ*B item ℵ^{c}L δω ... ς Ln δωσει (:: ut Mt) cum ACDXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{1,282}; item *dabit* it vg | ανθρωποσ (B ο ανθρωποσ): Δ om una cum δοι (et. d *quid enim com-*

θρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 $^{86.2}$ ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαι- Mt 10, 33 Lc 12, 9
σχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι
καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν,
ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων
τῶν ἁγίων. IX. 1 $^{87.2}$ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι Mt 16, 28 Lc 9, 27
εἰσίν τινες ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου
ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

IX.

2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον 2–8 Mt 17, 1–8 Lc 9, 28–36
καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
ὑψηλὸν κατ᾽ ἰδίαν μόνους, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐ-

---

mutabit pro anima sua). Hinc Ti τι γαρ ανταλλαγμα (LX al mu ανταλαγμα, Γ ανταλγμα) omissis δοι ανθρ. c. Δ | αυτου: B εαυτου, C αυτω

38. γαρ εαν cum ℵBCEFLMVXΓΔ al pl; item ς γαρ αν cum GHKSUΠ al sat mu Clem^{595} ... A γαρ omisso εαν, D δ᾽ αν. Latini sic: *qui autem* b c ff$^{2.}$ i k q; *quisque enim* a n, *qui enim* f l vg | επαισχυνθη με (A* μεν): D επαισχυνθησεται εμε | και τους εμους λογους (et. Clem^{595}): k nil nisi *et meos* idque ipsum erasum est | αμαρτωλω: Δ –λη | των αγιων (90* 218. μετ. των αγι. αγγ.): F al pauc emm (et vg^{cdd} al ap Luc^{brug}) Clem^{595} αυτου ... 1. 209. vg^{cod} charitin (ap Beng in Gnom) om

IX. 1. ωδε των εστ. cum BD* (d *sunt quidam hic circumstantium mecum,* item ff$^{2.}$ praeter *me* pro *mecum*) k* (*sunt hic quidam ex eis qui adstans*) c (*sunt hic quidam de hic stantibus*); cf et. a q *sunt quidam hic stantes mecum,* quae eadem n tueri videtur ... 1. cop syr^{sch} Or^{4,366} των εστ. ωδε (1. ὅδε); b i *sunt quidam circumstantes* (b *de circumstantib. me*) omisso ωδε ... ς Ln των ωδε εστ. cum ℵACD^{2}LNXΓΔΠ unc^{9} al fere omn f l (g$^{1.2.vid}$) vg (*sunt quidam de hic stantibus*) syr^{p} go arm (:: cf ll pp). Praeterea D 2^{pe} a b ff$^{2.}$ n q ad εστηκ. add μετ εμου | εστηκοτων: ℵ 33. εστωτων :: ut ll pp | οιτινες: 33. οι | γευσωνται cum ℵABCDE^{2}FGMSUVΓΔΠ al pl Or^{4,366} ... E*HKLNX al mu Or^{3,555} γευσονται | αν: F om

2. μετα cum ℵBCDLΔ (minusc non notati) ... ς μεθ cum ANXΓΠ unc^{9} al pler | παραλ. ο ις: A ο ις παραλ. | τον ιακ. cum ℵABC^{vid}DLNΠ unc^{9} al pl ... XΓΔ al mu om τον | τον ιωα. cum ℵCDKLUXΠ 1. 33. 69. 124. al sat mu ... Gb Sz Ln Ti om τον cum ABNΓΔ unc^{7} al pl (:: cf ll pp) | αναφερει: D 2^{pe} αναγει. Latini: it^{pler} vg *ducit* vel *duxit,* k* *inseruit* | υψηλον (a k *altum,* f g$^{1.2.vid}$ l q vg *excelsum*): ℵ 52. 124. 19^{ev} add λιαν, item b c ff$^{2.}$ i n *altissimum.* Sed 52. 19^{ev} 255. sah om κα. ιδι., al^{6} om μονους, item syr^{sch} cop aeth. Ex Latinis κα. ιδ. μον. b c f g$^{1.vid}$ i l^{2} vg reddunt *seorsum* (c *secreto*) *solos*; a d ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l* n q gat ing mt em tol *seorsum solus,* k *solus cum solis* | μετεμορφωθη (D τατεμορφ.): 13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} 2^{pe} praem εν (2^{pe} εγενετο εν) τω προσευ-

τῶν, 3 *καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα*
γναφεὺσ ἐπὶ τῆσ γῆσ οὐ δύναται οὕτωσ λευκᾶναι. 4 *καὶ ὤφθη*
αὐτοῖσ Ἡλείασ σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντεσ τῷ Ἰησοῦ.
5 *καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Πέτροσ λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββεί, καλόν ἐστιν*

χεσθαι αυτον (*αυτον* c^{scr} 2^{pe}, sed 13. 28. 69. 124. *αυτουσ*), item testatur Or^{3,559}: *ειτα επει κατα τον μαρκον δεησει διηγησασθαι το· και εν τω προσευχεσθαι αυτον μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.* (:: cf Lc) | *εμπρ. αυτων*: Or^{3,558} *ουκ ειρηται μεν απαξαπλωσ· μετεμορφωθη, μετα δε τινοσ αναγκαιασ προσθηκησ ην ανεγραψε ματθαιοσ και μαρκοσ· κατα γαρ αμφοτερουσ μετεμορφωθη εμπροσθ. αυτων.*

3. *εγενετο* cum ℵBCEFHMSUΔ al pl ... Ln Ti *εγενοντο* cum ADGKLNVXΓΠ 1. al^{30} fere. Cf Or^{3,560} *τοτε δε κατα μαρκον γινονται τα ιματ. αυτου λευκα και στιλβοντα ωσ το φωσ, οια γναφ. επι τησ γησ ου δυναται ουτ. λευκαναι.* (:: et. ap Mt HLUΓ al^{60} fere *εγενοντο*) | *στιλβοντ. λευκ. λιαν*: ex Latinis a f ff^{2} g$^{1.2}$ i n q vg *fulgentia* (a ff^{2} n, *splendentia* f i vg, *splendida* g$^{1.2}$ q) *candida* (a f ff^{2} i n; *et candid.* g$^{1.2}$ q vg) *nimis* (i ante *candid.*, g^{2} om); contra nil nisi *splendida* b, *candida* l, *candida nimis* k, *satis fulgentia* c | *λιαν* (om praeter b g^{2} l etiam Δ go aeth Or) sine additamento (Gb″) cum ℵBCLΔ 1. d k sah cop^{cod} arm aeth ... ς Ln add *ωσ* (KΠ al plus^{15} *ωσει*) *χιων* cum AD^{gr}NXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go cop$^{schw\ et\ wi}$ syr^{utr}; item 48^{ev} al pauc Or *ωσ το φωσ* :: cf Mt | *οια γναφευσ* (Π* 28. 124. 262. al^{25} fere *κναφευσ*, cf Suid: *το μεν δια του γ κοινον, το δε δια του κ αττικον*) *επ. τ. γ. ου δυν. ουτ. λευκαναι*: D syr^{sch} *ωσ ου δυναται τισ λευκαναι επι τησ γησ*, b *qualia quis non potest facere super terram*, i *qualia quis super terram candida facere non potest*; pers^{p} *ut homines intuitum non possent ferre* ... X a n om | *ουτωσ* cum ℵBCLNΔ 13. 28. 33. 69. 116. 124. 346. 48^{ev} 49^{ev} c^{scr} 2^{pe} al pauc ff^{2} (*tam candida facere*) k (*sic alba producere*) sah cop arm aeth arr Or (sed N *λευκ. ουτωσ*) ... ς Ln om cum ADXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.2.vid}$ l q (de rell vide ante) vg go (syr^{sch} vide ante)

4. *ωφθη*: EM 124. *ωφθησαν* | *ηλειασ* cum B*DΠ (cf ad 8, 28) ... ς Ln Ti *ηλιασ* c. ℵALNXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. De *ἡλ-* et *ἠλ-* cf ad Mt 11, 14 | *μωϋ-* cum ℵBDKNSΔΠ al permu, item v. 5 accedente M. Item sah cop a b c f i l q vg (et. fu ing emm al, sed non am) ... ς *μω-* cum ACEFGH LMUXΓ(V?) al pl k am go, item v. 5 excepto M. Porro *-σει* cum AB^{3}D EFGLMNSVXΔΠ al pl; item v. 5 cum ℵABCDEFGKLMNSXΔΠ al pl ... ς Ti *-ση* hoc versu cum ℵB*CHKUΓ al permu, item v. 5 cum HUVΓ al sat mu | *και ησαν* (haec 13. 48^{ev} 49^{ev} c sah om :: ut Mt) *συνλαλουντεσ* (*συνλα.* cum B*CHLΔ etc; ς Ln *συλλα.* cum AB^{3}NXΓΠ unc^{8} al certe pler, f k *conloquentes*; ℵ c^{scr} b d ff^{2} g$^{1.2}$ i l vg *λαλουντεσ*, *loquentes*, c *fabulantes*): D^{gr} 1. 2^{pe} a n q *και συνελαλουν* (*et conloquebantur*)

5. *αποκριθεισ* (i *respondit* omisso *λεγει*): 2^{ev} a k (sed k* om *και απ.* usq *ιησου*, k^{2} supplet: *et ait petrus*) n q syr^{sch} om | *ο πετροσ*: Γ 253. om ὁ | *λεγει* (*ait* c f ff^{2} k l q vg): D 2^{pe} a b d n syr^{sch} *ειπεν* (*dixit*), 1. 13. 28. 69. 124. 346. *ελεγεν* | *τω ιησου*: N *αυτω*, k (vide ante) om | *ραββει* cum ℵABCDEHNX (alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ) sah ... ς Ln *ραββι* cum

ἡμᾶσ ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖσ σκηνάσ, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ
μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 6 οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ
ἐγένοντο. 7 καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖσ, καὶ ἐγένετο
φωνὴ ἐκ τῆσ νεφέλησ· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἀκούετε 2 Pe 1, 7
αὐτοῦ. 8 καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν
Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 13 Mt 17, 9—12 Luc 9, 36 s

FGKLMSUΓΔΠ al certe pler (alibi et. Π) cop | και (X y[scr] k cop[wi] et petr[3] om; c sah *itaque*) ποιησωμεν (V 13. 124. al[15] fere -σομεν), et. l g[1. 2. vid] vg *et faciamus*: D 13. 28. 69. 2[pe] al[5] θελεισ (28. al ει θελ.) ποιησω (13. 69. al -σωμεν), item b d i *vis faciam* (ff[2.] *vis faciamus* ap Sabat, *si vis faciam* ap Blanch), c *itaqve si vis faciamus*, k[2] *si vis faciamus*, a f n q *et si vis faciamus* (:: cf Mt). Praeterea C 2[pe] c ff[2.] add ωδε :: ut Mt | τρεισ σκηνασ (:: ut et. Mt) cum ℵBCLΔ 33. al[5] a b c ff[2.] g[1. 2. vid] i k l n vg syr[sch] aeth (sah cop ubique sic) ... ς Ti σκην. τρ. (:: ut Lc) cum ADNXΓΠ unc[9] al pler f q go syr[p] arm | μωυσει: ς Ln μωσει, Ti μωυση, vide ad versum 4.

6. αποκριθη (ℵ Or[bis] απεκριθη) cum (Gb'') ℵBC*LΔ 1. 28. 33. 2[pe] k cop Or[3,560] et[562] ... ς Ln λαληση cum C[3]U* al vix mu; Gb'' Ti λαλησει cum ADNU[2]XΓΠ unc[8] al[120] fere catt, item *loqueretur* a c ff[2.] n q go, *diceret* b f i l vg sah aeth, item syr[utr] | εκφο. γ. εγενοντ. (Gb') cum ℵBCDLΔ 33. 2[ev] 2[pe] it[pler] (c i q *timore enim exterriti erant*, a b *timore enim perterriti erant* [*sunt* a], n *timore enim repleti sunt*, k *in metu enim fuerat*) sah (*timor enim cepit eos*) Chr[7,640] ... ς ησαν γαρ εκφοβοι (KU al pauc εμφοβ., item Chr[cod]) c. AℵXΓΠ unc[9] al longe pler f l g[1. 2. vid] vg (hi Latt *erant enim timore exterriti*; similiter syr[utr] etc) syr[utr] cop go

7. και εγενετο: N 2[ev] εγεν. δε | αυτοισ: H*U 13. 28. 69. 108. 124. 48[ev] al plus[15] αυτουσ :: ut Mt et Lc | εγενετο φωνη (Gb') cum ℵBCLΔ (item 300. praemisso ιδου) cop arm syr[sch] syr[p mg] (ff[2.] *et ecce vox exiit*) ... ς Ln Ti ηλθεν φωνη c. ADNXΓΠ unc[9] al fere omn (sed 28. 69. 124. 346. φωνη ηλθεν) a b f g[1.] i l n q vg sah syr[p txt] go aeth ... 1. k syr[codd] nil nisi φωνη, c *ecce vox* (:: offendit εγενετο paucis verbis interiectis repetitum, quod non in Lucae textum cadit) | νεφελησ sine λεγουσα cum ℵB CNXΓΠ unc[9] al[100] fere k cop arm[edd] go ... ς Ln add λεγουσα (:: ut Mt et Lc) cum ADL (item Δ λεγων) 1. 28. 33. 69. 124. al mu a b c f ff[2.] g[1.] i l n q vg sah syr[sch et p] c.* arm[zoh] aeth | ακου. αυτου cum ℵBCDL 1. 28. 33. 209. 2[pe] a c ff[2.] g[1.] i k l n vg sah cop ... ς αυτου ακουετ. cum AℵXΓΠ unc[9] al pler b f q syr[utr] go ... Δ εν ω ηυδοκησα omissis ακου. αυτ., item ℵ[a] εν ω ευδοκησα ακουετ. αυτου :: cf Mt

8. εξαπινα (c ff[2.] *repente*, f *confestim*, k *subito*, q *continuo*): D 28. 66[mg] 69. 2[pe] ευθεωσ (a d g[1. 2.] i l n *statim*), b om | ειδον cum ℵABDEFGHN SUΓΠ[2] al pl ... CKLMVXΔ al pl ιδον (Δ ante ουδενα) | αλλα cum ACLXΓ ΔΠ unc[9] al pler sah arm ... ℵBDN 33. 61. 48[ev] 3[pe] al[3] it vg cop go aeth ει μη (*nisi*) :: ut Mt | μονον (2[pe] c ante τον ιν): F om | μεθ (B μετα) εαυτων: B 33. c f post ειδον pon; 61. a ff[2.] l k om

9. και καταβαινοντ. cum ℵBCDLNΔ 33. (8[pe] και κατ. δε) it (exc f) vg cop

ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 [88.10] καὶ τὸν
λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συνζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν
Mal. 4, 4 (3, 22) ἀναστῆναι. 11 [89.6] καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· ὅτι λέγουσιν
οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;
12 ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἠλείας ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα.

---

syr^{sch} aeth ... ϛ Ti *καταβαιν.* (s *μεταβ.*) *δε* cum AXΓΠ unc^{9} al pler f syr^{p} arm go (:: vide ad v. sq) | *απο* cum ℵACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler .. Ln *εκ* cum BD 33. f^{scr} i^{scr} (it vg *de monte*) :: ut Mt | *διεστειλατο*: C 1. *διεστελλετο*, Δ *παρηγγειλεν* omisso *ινα* | *α ειδον* (*ειδ.* c. ℵABCEFG HMSUΓΔΠ^{2} al pl, D *ειδοσαν*, KLNVXΠ* al mu *ιδον*) *διηγησωνται* (HKNX al plus^{10} *διηγησονται*, 13. 28. 69. 346. *εξηγησ.*) hoc ordine c. ℵBCDLΔ 1. 13. 69. 2^{pe} a b g$^{1.2.}$ i k l n q vg ... ϛ *διηγησ. α ειδον* (*ιδ.* vide ante) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$, item syr^{utr} al | *ει μη* (ℵ^{a}): ℵ* om

10. *και*: 13. 49. 69. 124. 346. 2^{pe} *οι δε* (sed 69. testib Wtst et Scriv *οι δε* conjg cum *οι μαθηται* post *εκρατ.* addito; Treg vero *οι μαθ.* omisso *και* testatur); 262. 300. al *οι δε και* (:: offendit *και* toties repetitum, hinc etiam *καταβ. δε* v. 9 videtur ortum) | *συνζητ.* cum ℵABCDGLNΔ al ... ϛ *συζητ.* cum EFHKMSUVXΓΠ al pler. Item v. 14 (ibi Γ scripturus erat *συνζ.*) et v. 16 (sed utroq versu Δ *συζ.*) | *τι εστιν*: M *το τι εστ.* | *το* (Γ *τω*) *εκ νεκρ.* (Δ om *το ε. νε.*) *αναστηναι* cum ℵABCLNXΓ(Δ)Π unc^{9} al pler q (*quid esset a mortuis resurgere*) cop go arm aeth syr^{p} (interprete White) ... Gb' *οταν εκ νεκρ. αναστη* cum D 1. 13. 69. 118. 124. 209. 346. a b c f g$^{2.}$ i l n^{vid} (k *quid esset a mortuis resurrexerit*) vg syr^{sch} (sed vide post) syr^{p} (ap Treg) ... ff$^{2.}$ syr^{codd} om versum

11. *επηρωτων* (*interrogabant* b c f i k l vg, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$): A 1. 13. 28. 33. 69. al^{5} *επηρωτησαν* (*interrogaverunt* a g$^{1.}$ q) | *οτι* pr (Ln *Ὅ τι*): b d' ff$^{2.}$ i go *quia*, k q cop^{schw} syr^{p} *quare*, c *quid utique*, a f g$^{1.}$ l vg *quid ergo*, arm *quid est hoc quod* ... 13. 69. 124. 346. *πως ουν*, 27. 60. cop^{wi} et$^{petr\,3}$ aeth om | *λεγουσιν*: D a cop post *γραμμ.* pon | *οι φαρισ. και* cum ℵL c g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ l vg; Ln (de cod. C falsus) edidit [*οι φαρισ. και*] ... ϛ Ti om (:: at ita Mt) cum ABCDNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a b f ff$^{2.}$ i k q syr^{utr} cop go etc | *οτι* sec (et. c d f g$^{1.}$ l vg, g$^{2.vid}$): D^{gr} 1. 108. al^{5} b ff$^{2.}$ i k q om | *ηλειαν* cum B*D (vide ad vv. 12 et 13) ... ϛ Ln Ti *ηλιαν* cum iisdem quibus v. 4 accedente Π. Cf praeterea ad 8, 28; item de *ἡλ-* et *ἠλ-* ad Mt 11, 14 | *ελθειν πρωτον* (ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg): D a b c f g$^{2.}$ i k q vg^{cod} (ap Ln) *πρω. ελθ.* Pro verbis *οτι λεγουσιν* usq *ελθ. πρωτ.* 2^{pe} habere refertur *τι εστι το εκ νεκρων αναστηναι*

12. *εφη* (Gb') cum ℵBCLΔ cop syr^{sch} pers^{p} ... ϛ Ln *αποκριθεις ειπεν* cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (sed f l vg *qui respondens ait illis*, b ff$^{2.}$ i *respondens autem dixit illis*, q *et respondens dix. illis*, a *quibus respondens dix. illis*, c *respondens Iesus dix. illis*, k *ille autem respondit et dixit*) syr^{p} arm aeth go :: ut Mt | *αυτοις*: D add *ει* (*si*) | *ηλειας* h.

καὶ πῶσ γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ
καὶ ἐξουθενωθῇ. 13 ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλείασ ἐλήλυθεν,
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼσ γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
14 [90. 10] Καὶ ἐλθόντεσ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εἶδον ὄχλον πολὺν Mt 17, 14—21 (14—29)
περὶ αὐτοὺσ καὶ γραμματεῖσ συνζητοῦντασ πρὸσ αὐτούσ. 15 καὶ Lc 9, 37—42
εὐθὺσ πᾶσ ὁ ὄχλοσ ἰδόντεσ αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέ-

v. et v. sq cum AB*D ... ς Ln Ti ηλιασ cum rell. Cf ad v. 4 | ηλ. sine μεν cum DL 1. 28. 209. 2pe a (*et helias*) b c f ff2· g1·2·vid i k l q vg syrsch et p mg arm aeth perss ... ς Ln add μεν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵABCNXΓΔΠ unc9 al longe pler cop syrp txt go | πρωτον: ℵcNDgrΔgr pscr πρωτοσ | αποκαθιστανει (ℵ*D αποκαταστανει, B* αποκατισταγει) cum ℵc(et*)AB3(et*)(D)LΔ 1. 28. 33. 118. 2pe 8pe, item ς αποκαθιστα cum NXΓΠ unc9 al longe pler. Item k (*disponit*) go ... c it vg cop arm aeth αποκαταστησει (syrutr *ut restituat*) | και πωσ cum ℵBCDLNXΓ unc7 al longe pl it vg cop go etc (arm *quomodo igitur*) ... AKMΔΠ al plus20 syrp mg καθωσ | εξουθενωθη: -νωθη cum ℵACX ΓΔΠ unc9 69. al pler, item εξουθε- cum ℵ 69. et LN ... BD 2pe εξουδενηθη, Ln εξουθενηθη (:: εξουθενειν frequens est in N. T., forma in -νουν hoc solo Marci loco). Ceterum pro ανθρωπου; ινα - εξουθενωθη. (ita et. Ln) habent ς Gb Sz ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη., Ti ανθρωπου, ινα - εξουδενωθη;

13. οτι (ℵc suppl): ℵ* om | και pr: M*NUΓ 1. 28. 69. al plus20 a k l (et cddlatini ap Wtst) cop arm aeth (go vide post) om :: ut Mt | εληλυθεν (Δ -λυθει, N al pauc ηδη εληλυθεν): c 1. 209. al pauc ηδη ηλθεν, item f i gat *iam venit* (go *quod iam Helias venit*) :: ut Mt | αυτω: ℵcK LΠ 28. 299. al15 syrsch syrp mg εν αυτω :: ut Mt | ηθελον cum ℵBC*DL ... ς Ln ηθελησαν (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC2ΓΔΠ unc9 al omnvid (itpler vg *voluerunt*; k *et fecit quanta oportebat illum facere*). X om αυτω οσα ηθελον | επ αυτον: Γ εν αυτω, 13. 28. 69. 124. 346. al pauc περι αυτου. Latini: *de eo* (itpler vg), d *in eum*, k *super eum*

14. ελθοντεσ et ειδον (B* ειδαν, Δ ιδον) cum ℵBLΔ k arm ... ς Ln Ti ελθων et ειδεν (IKMNVΠ* al pauc ιδεν) cum ACDINXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg cop syrutr go aeth | πολυν: M al mu ante οχλ., 1. 28. 209. arm om | περι αυτ. (f l g1·2·vid vg *circa eos*): D 28. προσ αυτ., item itpl *ad eos*, k *aput eos*, q *cum illis* | γραμματεισ: DI 13. 28. 69. 124. 2pe arm τουσ γραμμ. | συνζητ. (accedit h. l. I), ς συζητ.: vide ad v. 10 | προσ αυτουσ (ℵ*G εαυτ.) cum ℵ*etc BCGILΔ 1. 28. 118. 124. 209. (k *inquirentes ad eos*, itpl d vg *conquirentes cum eis* vel *cum illis*, f *altercantes cum eis*) ... ς Ln Ti αυτοισ cum ADNXΓΠ unc9 al pler

15. ευθυσ cum ℵBCLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. ... ς Ln ευθεωσ cum ADI NXΓΠ unc9 al pler | D πασ οχλοσ | ιδοντεσ et εξεθαμβηθησαν (D εθαμβησαν) cum (Gb'') ℵBCDILΔ 1. 13. 27. 28. 33. 69. 124. 209. 346. 19ev yscr 150ev a b c ff2· i (*ut viderunt eum paverunt*, b c d ff2· *videntes Iesum expaverunt*; i ap Alter *videntes salutaverunt eum* omissis reliquis, sed ap Blanch *videns eum expaverunt eum et gaudentes salutave-*

χοντεσ ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 *καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούσ· τί συνζητεῖτε*
πρὸσ αὐτούσ; 17 $^{91.2}$ *καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷσ ἐκ τοῦ ὄχλου· διδά-*
σκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρόσ σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, 18 *καὶ*
ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺσ
ὀδόντασ καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖσ μαθηταῖσ σου ἵνα αὐτὸ
ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτοῖσ λέγει·*

runt eum) cop^{schw} go syr^{sch} et$^{p\ mg}$ arm aeth (item M^{2} 70. 48^{ev} 49^{ev} cop$^{wi\ et\ petr\ 3}$ *ιδων* et *εξεθαμβηθησαν*) ... ς *ιδων* et *εξεθαμβηθη* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{1.2.}$ k l q vg (q *viso illo expavit*, k *cum vidisset ihesum expavit*, f *videns eum stupefactus est*; g$^{1.2.}$ l vg *videns eum* [vg^{ed} *Iesum*, non item am fu] *stupefactus est et* [am fu om] *expaverunt* | *αυτον*: D b c ff$^{2.}$ k vg (sed non am fu) *τον* $\overline{\iota\nu}$ | *προστρεχοντεσ* (f g$^{1.2.}$ l q vg *accurrentes*, gat mt *occurr.*; AC *προτρεχ.*): D *προσχεροντεσ*, item c d ff$^{2.}$ i (? vide ante) k *gaudentes* (b *cadentes*)

16. *αυτουσ* cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 2^{pe} b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k l q vg cop arm aeth ... ς (= Gb sed rursus Gb″) cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pler a syr^{utr} go | *συνζητ.*: vide ad v. 10 | *πρ. αυτουσ* cum ℵ^{a}BC^{vid}LNXΓΔΠ unc^{7} al pl syr^{utr} go arm aeth ... ℵ$^{*et\ ca\ vel\ cb}$AGMΓ 33. 157. 238. 435. al^{20} fere cat^{mosq} *προσ αυτουσ*, item cop^{vid} (c^{scr} al pauc *πρ. αλληλουσ*) ... D it^{pler} vg *εν υμειν* (it^{pl} vg *quid inter vos conquiritis* [g$^{2.}$ *conquiratis*, a *conquirebatis*], sed k om *inter vos*)

17. Ad hunc versum G in margine (lectionis ecclesiasticae caussa) haec notata habet: *τω καιρω ανθρωποσ τισ προσηλθεν τω* $\overline{\iota\upsilon}$ *γονυπετων αυτον και λεγων· διδασκαλε*, quae prorsus ad Mt conformata sunt | *απεκριθη αυτω* cum ℵBDLΔ 28. 33. a b c i k q (sed c i post *οχλου* add *dicens*) cop ... ς *αποκριθεισ* (C add *αυτω*) et *ειπεν* (I 1. 13. 2^{pe} 3^{pe} al add *αυτω*) post *οχλου* c. ACINXΓΠ unc^{9} (sed I hiat ante *οχλου*) al pler f l g$^{1.2.\ vid}$ vg go syr^{utr} arm

18. *εαν* cum ℵ^{c}ABKΔΠ al mu ... ς *αν* cum CDILNXΓ unc^{8} al pl ... ℵ* 1. 127. al pauc om | *ρησσει* (Δ 69. al *ρησει*): D 2^{pe} *ρασσει* (d *applontat*, it^{pler} vg *allidit, allidet, adlidit, elidit*, k *collidit*). Absque *αυτον* c. ℵD k (Δ 8^{pe} vide post) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCILNΔ (sed Δ 8^{pe} om *αυτον* ante *καταλαβη*, ut post *ρησσ.* transpositum videatur) rell al omn fere it^{pler} vg etc | *και τριζει* (al^{5} *τρυζ.*): X om | *τουσ οδοντ.* absque *αυτου* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 33. 59. 69. 73. 209. 2^{pe} a c g$^{1.2.\ vid}$ i k l q vg ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum AC^{3}INXΓΠ unc^{9} al pler b f cop go syr^{utr} arm aeth | *ξηραινεται* (ℵB etc): ACDILXΔ 124. al *ξηρενετ.* | *ειπα* cum ℵBFL 1. 28. 209. al pauc ... ς Ln *ειπον* cum ACDNXΓΔ unc^{8} al pler | *αυτο*: EFLUΓΔ al *αυτω* | *εκβαλωσιν*: 1. 131. 209. al aliq *-λλ-* | *ουκ ισχυσαν*: D 2^{pe} a b arm add *εκβαλειν αυτο* (Schu: „ap Mc non ineptum; cf Lc et Mt“)

19. *ο δε* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1.2.}$ l vg (hi Latini *qui*) go cop$^{schw\ et\ dz}$ syr^{p} (syr^{sch} *Respondit Iesus*): D 1. 13. 28. 69. 209. 2^{pe} 7^{pe} c^{scr} a b c f i k q cop$^{wi\ et\ petr\ 3}$ aeth *και* | *αυτοισ* cum ℵABDLΔΠ* 1. 28.

ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι
ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν.
καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα
αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐκ
παιδιόθεν· 22 καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς
ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλὰ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγ-

33. al^{12} it^{pler} vg (a b c g$^{2.}$ i *dixit illis* vel *eis*, f l vg *eis dixit*) cop go syr$^{codd\,et\,p\,txt}$ arm aeth ... ς (= Gb Sz) αυτω cum C^{3}ΝΧΓΠ^{2} unc^{9} (sed Ν post λεγει) al pler g$^{1.}$ (*dix. ei*) q (*dix. illi*) syr$^{sch\,et\,p\,mg}$ ... C* 13. 40. 69. 124. al^{5} k plane om, hinc Gb^{0} | απιστοσ: D -στε, 13. 69. 124. 157. al plus^{5} add (:: e Mt et Lc) και διεστραμμενη | εσομαι (F 13. al aliq εσωμαι): M c^{scr} al pauc^{vid} ante πρ. υμασ :: ut Lc | ανεξομαι: 13. 69. al -ξωμαι | φερετε (post hanc vocem E scripturus erat μοι, atque ita omissis πρ. με 142* al :: ut Mt) αυτον (142* 2^{pe} syr^{p} c.* add ωδε :: ut Mt) | με: Ν εμε

20. προσ αυτον (47^{ev} ff$^{2.}$ τον ιν̅): D a^{vid} b c (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) i k l n vg om. Non item f (nec magis cop go syr^{utr} etc); q vero om και ηνεγκ. αυτ. πρ. αυτ. | ιδων: c^{2}vel^{3}sv al^{25} fere ιδον | ευθυσ c. ℵBCLΔ 33. 2^{pe} ... ς ευθεωσ cum AIΝΧΓΠ unc^{9} al pler ... D a b ff$^{2.}$ i q om | ευθ. post πνευμα cum ℵBCLΔ 33. 7^{pe} (2^{pe} ante ιδων) c f g$^{2.}$ k cop syr^{utr} arm ... ς Ti ante το πνευμ. cum AIΝΧΓΠ unc^{9} (sed s suppl$^{et\,mg}$) al pler g$^{1.}$ l vg go | συνεσπαραξεν cum ℵBCLΔ 33. (item it vg *conturbavit*) ... ς Ti εσπαραξεν cum AIΝΧΓΠ unc^{9} al pler ... D εταραξεν (sed d *conturbavit*) | αυτον (et. f g$^{1.2.}$ l vg): 13. 28. 69. 346. 2^{pe} το παιδιον, item *puerum* a b c ff$^{2.}$ i k q fu

21. επηρωτησεν: 1. 28. 118. 124. a c f syr^{sch} aeth (*dominus Iesus*) add ο ις̅. Item add Ν post αυτου (a f *pueri*, b *eum* pro τ. πα. αυτ.) ο ις̅, 2^{pe} ο ις̅ λεγων, 13. 28. 69. 124. 346. a f mt λεγων | ωσ c. ℵ*AC^{3}DΧΓΠ unc^{9} al pler go (*ut*); item B εωσ ... ℵ^{c}C*LΔ 33. 2^{pe} 61^{mg} εξ ου, Ν 13. 40. 124. 346. αφ ου. Latini *ex quo*, item cop syr^{utr} etc | τουτο: Δ q om | γεγονεν: Ν γεγονει | εκ παιδιοθεν (IΝ 1. 118. -δοθεν) cum ℵBCGILΝΔ 1. 33. 118. 209. c^{scr} al^{4}; D 2^{pe} Chr^{7,652} εκ παιδοσ ... ς παιδιοθεν (Χ -διωθεν, E^{wetst} 2. 238. e^{scr} -δοθεν) cum AΧΓΠ unc^{8} al pler

22. και sec (et. c f g$^{1.2.}$ am ing em syr^{p} al): DI 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a b i k l q vg$^{ed\,et\,cdd\,aliq}$ cop syr^{sch} om | πυρ cum ℵBCDHILΝSUΧΔΠ* al sat mu ... Gb + Sz praem το (:: ut Mt, sequente etiam το υδωρ) cum AEFGKMVΓΠ^{2} al^{60} fere | αυτον h. l. cum ℵBC*LΔ (a *in ignem misit illum*) ... ς Ln post πολλακισ cum AC^{3}DΝΧΓΠ unc^{8} (K om και πολλακ. αυτον) al pler b c f i k l q vg go (cop *proiicit eum in ignem*) ... I 2^{pe} αυτον εβαλεν post υδατα | εβαλεν: 1. al pauc εβαλλεν, q *mittebat* ... D b i q cop βαλλει. Post υδατα pon D b c g$^{1.2.}$ i l q vg | απολεση (H al mu -σει) αυτον: DI 1. 118. 2^{pe} al pauc^{vid} b c g$^{1.2.}$ i l q (non item a f k) vg αυτ. απολ. | αλλα cum ℵD ... ς Ln Ti αλλ cum ABC etc | ει τι: A ετι | δυνη cum ℵBDILΔ 1. 28. 118. 209... ς δυνασαι cum ACΝΧΓΠ unc^{9}

χισθεὶσ ἐφ' ἡμᾶσ. 23 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 εὐθὺσ κράξασ ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. 25 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλοσ, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ

al pler | ημιν: DG 2pe a b g2· i q arm add κυριε, atque idem I post δυνασαι add, 262. post εφ ημασ

23. το cum ℵABCLXΓΔ unc7 al longe pl go, item a (*quid est si quid potes? Si potes credere* etc) cop (*quid est hoc, si potes aliquid?*) arm (*num dixisti*) aeth (*quoniam dixisti*) ... DKNUΠ 13. 28. 69. 124. 131. 2pe al plus20 om, nec exprimunt itpler vg al | δυνη cum ℵ*BDNΔ 1. 28. 118. 209. ... ς δυνασαι cum ℵcACLXΓΠ unc9 al pler. Idque sine additamento (Gb″) cum ℵBC*LΔ 1. 118. 209. 244. k* (de a vide ante) cop arm aeth ... ς Ln add πιστευσαι cum AC3DNXΓΠ unc9 al pler (69. πίστευσαι hoc acc.) a b c f g1·2· i k** l q vg go syrutr Chr7,652. Ceterum EHMΓ distinguunt: αυτω· το ει δυνασαι πιστευσαι· παντα etc; ς αυτω, το, ει (sed 1624. 1633. αυτω· Το ει) δυνασαι πιστευσαι· παντα (1624. 1633. πιστευσαι, παντα) etc, Ln αυτω Το ει δυνη πιστευσαι παντα δυνατα το πιστ.

24. ευθυσ cum ℵcBLΔ c cop ... ℵ*C* fu aeth και ... ς και ευθεωσ, Ln [και] ευθεωσ cum AC3DNXΓΠ unc9 al omn fere (28. ευθ. δε) itpler vg (exc fu) syrutr go al | ελεγεν (D 2pe λεγει, b d g1· i *ait*, 13. 69. 346. ειπεν, a f k q *dixit*) cum ℵA*BC*LΔ 28. k cop arm aeth ... ς praem μετα δακρυων cum A2C3DNXΓΠ unc9 al pler a b c f (g1·2· vid) i l q vg syrsch (*exclamavit – flens et dicens*) syrp go copcorr recentiss | πιστευω sine κυριε cum ℵABC*DL 346. g1· i k l am go syrutr copschw etdz arm zoh ... ς (= Gb Sz) add κυριε cum C2NXΓΔΠ unc9 al fere omn a b c f g2· vid (q praem) vg (et. fu ing em al) Chr7,652 | Δgr βοηθω | μου: D itpler (non i q) vg post τ. απιστ. pon, KS 299. yscr al pauc μοι | απιστια cum ℵBCGKMNUΔΠ al pl: ADEFLSXΓ al mu -στεια

25. ιδων δε cum ℵABCLNXΓΔΠ unc9 al omnvid cop go syrutr etc: D it (*et cum videret*; sed f *cum autem vidisset*) vg και οτε ειδεν | ο οχλ. cum ℵALMSXΔΠ 28. 33. 69. 124. al50 fere arm ... ς Ln Ti οχλοσ cum BCD NΓ unc7 al pl (1. 118. add πολυσ) | λεγων: D ειπων (d i *dixit*, b *dixitque*) | αυτω: 235. sscr 2pe al paucvid a q om | το αλαλ. και κωφ. πνευμ. cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 73. 118. 2pe it vg (a f ff2· i l q vg *surde et mute spir.*, quae verba a post *ego tibi impero* pon, c k *mute et surde spir.*, b *surde immunde spir.*, cop arm (Didtrin 3,21 το αλα. φησιν και κωφ. δαιμονιον εγω σοι επιτασσ. εξελθε) ... ς το πνευμ. το αλαλ. και κωφ. cum AC3NXΓΠ unc9 al pler go syrsch (*spir. surde qui non loqueris*) syrp aeth | εγω: ℵ* (supplc) 33. gat om | επιτασσ. σοι cum ℵBCLΔ 33. ff2· k vged et cdd pauc (ut em) cop syrutr aeth ... ς Ln σοι επιτασσ. cum ADNXΓΠ unc9 al pler a b c f i l q am fu ing tol go arm Did3,21 | εξ cum ℵABC3DgrLNXΓΠ unc9 al pler go ... Ln απ cum C*Δ al6, item (*ab eo, ab illo*) it (et. d) vg

αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃσ εἰσ αὐτόν. 26 *καὶ κράξασ καὶ πολλὰ*
σπαράξασ ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρόσ, ὥστε τοὺσ πολλοὺσ
λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ αὐτοῦ*
ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28 $^{92.\,10}$ *καὶ εἰσελθόντοσ αὐτοῦ εἰσ οἶ-*
κον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖσ οὐκ
ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 *καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτο τὸ γένοσ*
ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ.

---

25. *εισελθησ*: ELXΓ al pauc *-λθεισ*. Cf Chr ^{6,555} *ουκ ειπεν ο δεσποτησ· παραγγελλω σοι, το αλαλ. κ. κωφ. δαιμονιον, αλλ· εγω σοι επιτασσω – εξελθε απ αυτου.* Rursus vero^{8,26} *σοι λεγω, το δαιμονιον το κωφ. κ. αλαλ., εξελθε απ αυτου*, item^{441} *σοι λεγω, το δαιμονιον, εξελθε απ αυτου.*

26. *κραξασ* et *σπαραξασ* (Δ *-ξαν*) cum ℵBC*DL(Δ) ... ς (=Gb) *κραξαν* et *σπαραξαν* cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al pler | *και πολλα*: Δ 1. 2^{pe} al^{10} fere syr^{sch} *πολλ.* (c^{scr} fu om) *και* | *σπαραξ.* sine *αυτον* cum ℵ^{corr} (^{a}aut^{ca}) BC*DLΔ b ff$^{2\cdot}$ i ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ℵ* et^{cb} (aut^{ca}) AC^{3}NXΓΠ unc^{9} a c f g$^{1\cdot}$ (et g$^{2\cdot vid}$) k l q vg cop go syr^{utr} arm aeth | *εξηλθεν*: D(Δ) al pauc add *απ αυτου* (Δ *επ αυτω*, sed δ *ab eo*), item *ab* vel *de eo* it (exc q) vg | *ωσει*: D *ωσ* | *τουσ πολλουσ* cum ℵABLΔ 33. ... ς om *τουσ* cum CDNXΓΠ unc^{9} al pler | *λεγειν*: D^{gr} *λεγοντασ*

27. *τησ χειροσ αυτου* cum ℵBDLΔ 1. 13. 28. 53. 69. 118. 209. y^{scr} 2^{pe} (c^{scr} *αυτου τησ χειροσ*) it vg cop arm ... ς Ti *αυτον τησ χειροσ* (C* syr^{utr} aeth add *αυτου*) cum A(C*)C^{3}NXΓΠ unc^{9} al pler go (syr^{utr} aeth)

28. *εισελθοντοσ αυτου* cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. 2^{pe} (item *cum introisset* it vg) ... ς Ti *εισελθοντα* (N al pauc *ελθ.*) *αυτον* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler go arm | *οικον*: AM al^{10} fere cop^{wi} praem *τον* :: cf ad 7, 17 | *κατ ιδιαν* ante *επηρ. αυτ.* cum ℵBC*DLΔ 1. 33. 69. al pauc it (exc c) vg (121. c *επηρωτ. αυτ. οι μαθ. αυτ. κα. ιδι.*) arm ... ς post *επηρ. αυτ.* cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al pler cop go syr^{utr} aeth; item 13. 28. 69. 2^{pe} al *προσηλθον αυτῳ κατ ιδι. και επηρ.* (*ηρ.*) *αυτ. λεγοντεσ* :: cf Mt | *επηρωτων* (C *επερωτουν*): 13. 28. 69. 346. al *επηρωτησαν* vel *ηρωτησαν*, D 1. al pauc *ηρωτων* | *οτι* (Ln *Ὅ τι*) cum ℵBCLNXΓΔ unc^{7} al longe pl ... ADKΠ al plus^{30} *διατι*, U 131. 238. al^{10} fere *οτι διατι*, al^{6} *τι οτι* (:: Euthym *το οτι αντι του διατι· ουτω γαρ ειπεν ο ματθαιοσ· η το επηρωτων αυτον αντι του ελεγον αυτω· πολλαι γαρ τοιαυται καταχρησεισ παρα τω μαρκω*) | KΠ al pauc *εδυνηθημεν* | F e^{scr} p$^{parh\ scr}$ *εκβαλλεῖν* (hoc accentu omnes tres, similiter haud dubie etiam al) | *αυτο*: FKΔ 2^{pe} *αυτον* (in K extrema pars litterae N simul ad K quod sequitur pertinet)

29. *αυτοισ*: G b g$^{2\cdot}$ add *ο ις̅* (in M post *αυτοισ* 10 vel 12 litterae erasae) | *εν ουδενι* (D^{gr} vitiose *ουδεν*) *δυν. εξελθ.*: C* *ου δυνατ. εξελθ.*, 33. y^{scr} arm *ουκ εκπορευεται* :: cf ad Mt | *εν προσευχη* cum ℵ*(et^{ca})B k ... ς Ln add *και* (Δ add *τη*) *νηστεια* cum ℵ^{cb}ACDLNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc k) vg syr^{utr} cop go etc, sed syr^{sch} arm aeth pers^{p} *εν νηστ.*

30–32 Mt 17, 22 s Lc 9, 43–45 30 $^{93.2}$ *Κἀκεῖθεν ἐξελθόντεσ παρεπορεύοντο διὰ τῆσ Γα-*
λιλαίασ, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τισ γνοῖ· 31 *ἐδίδασκεν γὰρ τοὺσ*
μαθητὰσ αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ
ἀποκτανθεὶσ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστήσεται. 32 *οἱ δὲ ἠγνόουν*
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

33–37 Mt 18, 1–5 Lc 9, 46–48 33 $^{94.10}$ *Καὶ ἦλθον εἰσ Καφαρναούμ. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενό-*
μενοσ ἐπηρώτα αὐτούσ· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε; 34 $^{95.2}$ *οἱ δὲ*
ἐσιώπων· πρὸσ ἀλλήλουσ γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίσ μείζων.

και προσευχ. habent. (:: Similiter 1 Co 7, 5 *τη νηστεια* aliena manu ad *τη προσευχη* additum. Qui eundem versum Matthaeo intulit utrumque coniunxit, nec eorum testium qui ibi tuentur versum quisquam omittit *και νηστ.*)

30. *κακειθεν* cum ℵBDLΔ … ς *και εκειθεν* cum ACNXΓΠ unc^{9} al certe pler | *παρεπορευοντ.* cum ℵAB^{3}CLNXΓΔ unc^{9} al omn^{vid}, item *praetergrediebantur* vel (ita et. d) *transiebant* b d ff^{2} g$^{1 vid}$ g^{2} i k l q vg (ff^{2} *inde egressi transiebat*, g^{2} *inde profecti praetergrediebatur*) cop syr^{utr} arm … B*D^{gr} a c f (c *ibant*, a f *iter faciebant*) go aeth *επορευοντ.* | *γνοι* cum ℵBCDL … ς *γνω* c. ANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (1633 *τισ ινα γνω*, non item 1624 nec magis edd Elz post 1633)

31. *αυτοισ:* B 26^{ev} k om (sed 26^{ev} k *λεγων*, *dicens* pro *και ελεγεν*) | *ο υιοσ:* D* om *ο* | *ανθρωπων:* D^{gr} *που* | *αποκτενουσιν:* D^{gr} *αποκτεινουσιν* | *αποκτανθεισ:* D X^{scr} y^{scr} a c g^{1} k cop arr om | *μετα τρ. ημερ.* (Gb″) cum ℵBC*DLΔ it^{pl} (a k q *post tertium diem*; b c i *post tres dies*, d *in tres dies*) cop syr$^{p\,mg}$ … ς *τη τριτη ημερα* cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g^{1} g$^{2 vid}$ l vg go syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm aeth (:: *μετ. τρ. ημερ.* Marci [8, 31. 10, 34] solent testes multi cum *τη τριτ. ημερ.*, quod Mtthaei et Lcae est, commutare) | *αναστησεται:* 1. 13. 69. 346. 26^{ev} al pauc *εγερθησεται*

32. *επερωτησαι:* 1. 13. 69. 346. *ερωτησαι*

33. *ηλθον* (D *ηλθοσαν*) cum ℵB(D) 1. 118. 209. 2^{pe} al^{8} fere a b c g$^{1.2}$ i k l vg syr^{sch} pers^{w} … ς *ηλθεν* cum ACLNXΓΔΠ unc^{9} al pler f q cop go syr^{p} aeth pers^{p} (:: incipit h. l. lectio ecclesiastica, hinc passim *ο ις* additur) | *καφαρναουμ* cum ℵBDΔ it (exc q) vg cop go sax (:: cf et. ad Mt 4, 13) … ς *καπερναουμ* cum ACLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q | N *γεναμενοσ* | *διελογιζεσθε* (1. 28. 209. *διελεχθητε*, M e^{scr} q *διελογιζοντο*, Δ^{gr} *διαλογιζεσθαι*) sine additamento cum ℵBCDL item (*tractabatis, retractabatis*) a b c (g$^{1.2 vid}$) i k l q (*disceptassent*) vg cop … ς (Gb^{oo}) Ti praem *προσ εαυτουσ* cum ANXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} (sed 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al pauc syr^{sch} post *διελογ.* pon) f go syr^{utr} arm aeth

34. *εσιωπων:* CN *-ωπουν* | *εν τη οδω* cum ℵBCLNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} c ff^{2} g^{1} g$^{2 vid}$ k l vg cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,596} (*μαρκοσ τοινυν φησιν οτι διελεχθησαν εν τη οδω οι δωδεκα τισ αυτων μειζων εστι*) … ADΔ

35 καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις 10, 43
θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος.
36 καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλι-
σάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37 ὃς ἂν ἓν τῶν παιδίων τούτων δέξη- Mt 10, 40 Io 13, 20
ται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· $^{96.1}$ καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχηται,
οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 $^{97.8}$ Ἔφη αὐτῷ 38—40 Lc 9, 49 s

a b f i q go om, hinc Ln [εν τ. οδ.] | τισ μειζων: ℵ τισ μειζ. εστιν, 300. 435. al pauc τισ ειη μειζ., D 2^{pe} τισ μ. γενηται αυτων, 13. 69. 346. τισ αυτων μειζ. ειη, item a ff$^{2\cdot}$ k vg *quis* (*quisnam*) *eorum* (*illorum*) *maior esset*; b c f g$^{1\cdot}$ i l q *quis* (*quisnam*) *esset illorum maior* (*mai. illor.*). Similiter add *esset* go arm; cop syr^{p} aeth fere ut D

35. και pr: D b ff$^{2\cdot}$ i τοτε | καθισασ (AL -ειсασ): FHΓ al -ησασ | και λεγει - θελει (FH* al plures -λη) - εσται (Δ^{gr} al plus^{20} Or^{cod} semel εστω, 28. al^{10} fere εστιν, a b ff$^{2\cdot}$ i q *fiat*) - διακονοσ (M* al^{5} δουλοσ, 1. al pauc om παντων εσχ. και): D k om :: cf Mt et Lc

36. παιδιον: D το παιδ. | αυτο: D αυτον (d *accipiens puerum statuit illum*), item fortasse ex emendatione Δ (medio enim versu αυτο̄ habet, ita quidem ut lineola addita videatur cum latinus textus interlinearis adderetur), 1. 28. 118. 2^{pe} arm om. Item^{vid} Or^{3,596} και εξησ τουτοισ φησιν οτι λαβων παιδιον, δηλονοτι ο ι̅σ̅, εστησεν εν μεσω των μαθητων αυτου και etc | ACL εμμεσω | εναγκαλισαμενοσ (X -λησαμενοσ) hunc in modum corruptum legitur: C αναγκαλισ.. L αναγκαλεσ., D* ανακλισαμ., Δ εκαλισαμ. | αυτο: Γ al αυτω (ut supra) | ειπεν (et. Or ^{3,596}, f q *dixit*): 1. 118. al pauc^{vid} λεγει, item a b c d (item^{vid} ff$^{2\cdot}$g$^{1\cdot 2\cdot}$) i l q vg *ait*

37. οσ αν pr loc cum ℵABCDLΔ 1. 13. 28. 69. al ... ς Ti οσ εαν cum NX ΓΠ unc^{9} al pler Or^{3,596} | εν (et. Or$^{7,596\cdot 597}$; f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid\cdot}$ l vg *unum ex*, a *ex* - *unum*, item cop go syr^{p}): DXΓ 124. 22^{ev} 44^{ev} e^{scr} y^{scr} om; item *ex* (sine *unum*) b c ff$^{2\cdot}$ i q (k *pueros tales*); 13. 69. 346. 2^{pe} εκ | των παιδι. τουτων cum ℵCΔ 7^{pe} al^{5} fere (cop *unum horum parvulorum huiusmodi*, syr^{sch} *sicut hic puer*) ... ς Ln Ti των τοιουτων παιδι. cum ABDL NXΓΠ unc^{9} al pler Or^{3,596} et^{597} it (sed k propius ad τ. παι. τουτ. accedit) vg etc (:: at accommodatum vdtr ad Mt^{i} εν παιδιον τοιουτο) | επι: D 69. 73. 247. 44^{ev} εν (Latini *in nomine meo*) | τω ονομ. μου (et. Or$^{3,596\,e}$ et^{597}): Δ Or$^{3,596\,d}$ τω εμω ονομ. | οσ αν sec loc cum BDLΔ al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler. Item it (exc l) vg *quicunque* ... ℵ 47^{ev} οσ, l *qui* | δεχηται (ℵ c^{scr} -χεται) cum ℵBL c^{scr} 7^{pe} a c f g$^{2\cdot}$ q (a f q *recipit*, g$^{2\cdot}$ *recepit*, c *excipit*) ... ς δεξηται cum ACDN XΓΔΠ unc^{9} al pler (al pauc -ξεται) b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ i l vg (hi omnes *susceperit*) :: δεξηται alterum nec Mt 18, 5 nec Lc 9, 48 fluct | αλλα (13. 28. 69. 346. 2^{pe} μονον αλλα και): F cop αλλα δεχεται

38. εφη cum ℵBΔ cop syr^{sch}, item C praemisso (:: e Lc) αποκριθεισ δε ... ς απεκριθη δε c. ANXΓΠ unc^{9} al pler a (*respondens autem ioh. dixit*) c f ff$^{2\cdot}$ q go arm, item D al pauc b i k l (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) vg syr^{p} απεκριθη omisso δε (d *respondens illi ioh. dixit*), hinc Ln απεκρ. [δε] ... 13. 69.

ὁ Ἰωάννης· διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ
ἠκολούθει ἡμῖν. 39 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς
γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται
ταχὺ κακολογῆσαί με· 40 ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽ ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν
Mt 10, 42. ἐστίν. 41 $^{98.6}$ ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί

346. 2^{pe} και αποκριθεισ | αυτω (et. b f g$^{1.2.vid}$ i k l vg): a q om (c ff$^{2.}$ *respondit autem ioh. et dix. illi*) | ο (cum ℵBCLMXΔ al sat mu; Gb Sz Ln om cum ADNΓΠ unc^{8} al plus^{50}) ιωαννησ (B -ανησ) sine λεγων vel simili additamento cum ℵBΔ (c vide ante) k cop syr^{sch} ... ς Ln Ti add λεγων cum ALNXΓΠ unc^{9} al pler f (g$^{1.2.vid}$) l q vg syr^{p} go arm; item D και ειπεν, c ff$^{2.}$ *et dixit illi*, 13. 69. 346. a d ειπεν, *dixit*; item 1. 28. 2^{pe} b i και (2^{pe} om) λεγει (*et dicit*) | διδασκαλε: 1. om | ειδομεν c. ℵABCFGHMSUΓ al pl ... DN 346. ειδαμεν ... EKLVXΔΠ al mu ιδομεν | εν τω (et. ς^{e}) c. ℵBCDLNΔ 1. 69. 2^{pe} al mu^{vid} (it vg *in*, at ita etiam Mt 7, 22. ubi Graece εν non legitur) ... ς Gb Sz τω cum AXΓΠ unc^{8} al longe pl ... U al plus^{20} επι τω | οσ ουκ ακολουθει (2^{pe} ηκολουθει) ημιν (D 90. a k μεθ ημων) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i k l q (sed *quia* pro *qui*) vg syr^{p} go arm ... ℵBCLΔ 10. 115. 346. 44^{ev} f cop syr^{sch} aeth arr perss om :: ut in Lc deest | εκωλυομεν cum ℵBDG^{r}LΔ 1. 209. ... ς Ln εκωλυσαμεν (:: cf Lc) cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler (item d it^{pler} vg *prohibuimus*, k *vetuimus*) | οτι ουκ ηκολουθει (ηκ. cum ℵBΔ; ς Ln ακ. cum rell :: ut Lc) ημιν (L al$^{2 scriv}$ μεθ ημων) cum ℵBCLΔ al f cop syr^{sch} aeth arr perss (hi omnes antea om οσ ουκ ακολ. ημ.) item (qui antea etiam οσ ουκ ακ. ημ. habent) ANΓΠ unc^{9} al pl go syr^{p} sed c.* ... Ti om (Gb^{00}) cum DX 1. 13. 14. 28. 69. 106. 209. 251. 255. it (exc f) vg arm (hi omnes antea habent οσ ουκ etc). Praeterea 237. om omnia post δαιμονια, 121* 124. 131. 433. c^{scr} p$^{parh\ scri*}$ om omnia inde a και εκωλυ. (:: in Lc post δαιμονια pergitur και εκωλυσαμ. αυτ. οτι ουκ ακολουθ. μεθ ημων)

39. ο δε $\overline{\iota\varsigma}$ (f g$^{1.2.vid}$ l vg, item c *ait illis Iesus*, q *et respondens Iesus ait*): 1. 13. 28. 69. 118. 209. 346. arm ο δε, D 2^{pe} a b ff$^{2.}$ i k ο δε αποκριθεισ | ειπεν (f i k *dixit*): a b c d ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ l q vg *ait* | αυτον (et. f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ l q vg; c *eos*): D 115. a b i k om :: ut Lc | ουδεισ: Γ ου | ποιησει (it vg *faciat*): Δ ποιει | επι: 1. 13. 69. 346. al pauc εν | ταχυ (et f g$^{1.2.vid}$ l q vg; catt το δε ταχυ προσκειται δια τουσ εισ αιρεσιν εκπεσοντασ): F* 1. 28. 209. a b c d ff$^{2.}$ i k arm om

40. ημων υπ. ημων (et. ς^{o} prob Schu) cum ℵBCD 1. 13. 69. 209. al mu^{vid} k cop syr$^{p\ mg}$ arm (item L ημων υπ. υμων, UX al plus^{10} υμων υπ. ημων) ... ς Gb Sz Ln υμων υπ. υμων (:: cf Lc) cum ADNΓΠ unc^{8} al^{70} fere a b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg go syr^{sch} et $^{p\ mg}$ aeth

41. αν: ℵ εαν | ποτιση: HΓΔ al aliq -σει | εν cum ℵABCLNXΓΠ unc^{7} al longe pl ... ς (= Gb Sz) εν τω cum DHMΔ al mu | ονομ. μου cum ℵ*c^{3} DXΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler it^{omn} vg cop go syr$^{p\ mg}$ aeth ... Gb Sz Ln Ti om μου cum ℵ^{c}ABC*KLNΠ* 1. 229* 238. 435. al^{5} syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm

μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
μισθὸν αὐτοῦ. 42 $^{99.2}$ Καὶ ὃσ ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν 2–47 Mt 18, 6–9
τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται Lc 17, 2
μύλοσ ὀνικὸσ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰσ τὴν θά-
λασσαν. 43 $^{100.6}$ καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον Mt 5, 30
αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰσ τὴν ζωήν, ἢ τὰσ δύο
χεῖρασ ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰσ τὴν γέενναν, εἰσ τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον.

(:: vdtr propter pleonasmum omissum esse; si quis intulisset *μου*, eiecisset opinor *οτι* $\overline{χυ}$ *εστε*. Apud Mt est *εισ ονομα μαθητου*) | $\overline{χυ}$ (ℵ^{c}): ℵ* *εμου* (ex *εμοι* corruptum?) | *οτι* sec cum ℵBC*DLΔ al plus^{10} b ff^{2} g^{2} k l q gat syr^{utr} cop go, Ln [*οτι*] ... ς om cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al pler a c f i vg arm aeth | *απολεσῃ* cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *απολεσει* cum DE al^{20} fere

42. *αν* cum ℵBDLNV al mu ... Ti *εαν* cum ACXΓΔΠ unc^{8} al pl | *σκανδαλισῃ*: H al^{10} fere *-λισει*, D^{gr} *-λιζῃ*, 150^{ev} *λιζει* | *τ. μικρ. τουτων* cum ℵABC*et^{2}DLM^{2}NΔ 1. al pauc c i q (item a *ex minimis vestris*, k *de pusillos vestros*) cop syr^{p} go aeth, item al^{10} fere b d ff^{2} l vg syr^{sch} ... ς Ti om *τουτων* cum EFGHKM*SUVXΓΠ al pl f arm | *πιστευοντων* sine additamento cum ℵΔ b ff^{2} i (hi *credentibus*) k* (*qui credit*) cop^{dz}, item C*D a *πιστιν εχοντων* (C* ita certe magis videtur quam *πιστευοντων*, a *fidem habentibus*, d *fid. habentium*), ita Ti (:: at vdtr potius ex *πιστευοντων* nude dicto *πιστιν εχοντ.* fluxisse; alii *εισ εμε* maluerunt addere) ... ς Ln *πιστευοντ. εισ εμε* (:: ut Mt) cum ABC^{2}LNXΓΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.2.vid}$ l q vg cop^{schw} et ^{wi} syr^{utr} go al | *εστιν αυτω*: A *αυτ. εστ.*, U al pauc aeth om *αυτω*, c d k om *εστ.* | *περικειται*: D *περιεκειτο* (it^{pler} d vg *si circumdaretur*, k *ut suspensa esset*) | *μυλοσ ονικοσ* (Gb′) cum ℵBCDLΔ al^{10} fere it (exc q) vg (Latini *mola asinaria*, l *mola asinaricia*, d nil nisi *mola*) syr^{sch} go arm aeth ... ς Ti *λιθοσ μυλικοσ* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler q (*lapis molaris*) cop^{vid} syr^{p}; 13. 28. 69. 258. 346. 2^{pe} *μυλωνικοσ λιθοσ* (vel *λιθ. μυλ.*) | *περι* (b c ff^{2} k q *circa*): D al^{3} *επι* (a d f i l vg *collo*, g^{2} *in collo*) | *βεβλητ. εισ τ. θαλασσαν*: D *εισ τ. θα. εβληθη* (it^{pl} *in mare mitteretur*, ff^{2} q *in mari mitt.*, k *in marem missus esset*)

43. *σκανδαλισῃ* cum ℵBLΔ al^{3} item *scandalizaverit*, a f ff^{2}. g$^{1.2.vid}$ k l vg, H *-λισει* ... ς Ln *-λιζῃ* cum ACDFGHKMNSUVΓΠ al pl, item *scandalizat* b c d i q; item EX al aliq *-λιζει* | *αποκοψ. αυτην*: b (arm) add *et proice abs te* :: e Mt | *εστ. σε* cum ℵBCLΔ 13. 28. 69** (*om *σε*) 346. 2^{pe} a; item D b c f ff^{2} g$^{1.vid}$ i k l (g^{2} *bonum tibi* omisso *est*) vg syr^{utr} arm aeth *εστ. σοι* ... ς *σοι εστι* (:: ut Mt) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler go | *εισελθ. εισ τ. ζω.* cum ℵABCDLΔ 282. 2^{pe} it vg cop syr^{sch} aeth ... Ti *εισ τ. ζω. εισελθ.* cum NXΓΠ unc^{9} 1. al fere omn syr^{p} go | *τασ*: D z^{scr} om :: ut Mt (similiter al pauc om *τουσ* v. 45) | *απελθειν* (b c ff^{2} ^{saba} g^{2} i l vg; ℵ* *εισελθειν*): D 12. 61. 8^{pe} a f ff^{2} ^{blanch} k gat *βληθηναι* | *εισ την* (al^{5} om) *γεενναν*: 1. 28. 118. 435. om | *εισ* (pro *εισ* D

45 καὶ ἐὰν ὁ πούσ σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν
ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰσ τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺσ δύο πόδασ ἔχοντα
Mt 5, 29 βληθῆναι εἰσ τὴν γέενναν. 47 καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμόσ σου σκανδα-
λίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰσ

---

b c ff$^{2\cdot}$ i k *οπου εστιν*, 238. *η εισ*) *το πυρ το ασβ.* (ℵ *αζβεστ.*) cum ℵ^{*etcb}ABCNXΓΠ unc^{8} al pler a f g$^{2\cdot}$ l vg cop go arm; item D it^{5}: F *του πυροσ*, gat syr^{p} *ignis inextinguibilis*, q *ignis inextinguibilem* … ℵ^{ca}LΔ 240. 244. 255. syr^{sch} pers^{p} om, hinc Gb^{0}

44. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} (f om *και το πυρ ου σβενν.*; b c g$^{2\cdot}$ *et ignis eorum*) vg syr^{utr} (ut b c g$^{2\cdot}$) go aeth (sed sic transp: *οπου το πυρ ου σβ. και ο σκ. αυτ. ου τελ.*) Aug$^{cons\ 4,7}$ (praetereaque de civ. dei 21, 9 *non eum piguit uno loco eadem verba ter dicere*) (Ir^{int} ^{165} *iniustos autem et qui non faciunt opera iustitiae mittet in ignem aeternum, ubi vermis eorum non morietur et ignis non exstinguetur*: quae an ab hoc versu pendeant non satis liquet): omisimus cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. (255; sed is om et. vv. 45 et 46) 2^{pe} 10$^{pe\ vid}$ k cop arm^{zoh} et $^{cdd\ omn}$

45. *και εαν*: D *καν* | *σκανδαλιζη* cum ABCDNΓΔΠ unc^{9} al pler … ℵX al pauc *-λιζει*, L *-λισει*, 90* *-λιση* | *αυτον* (A *αυτην*): cop add *proiice eum*, arm *proiice abs te* :: cf Mt | *καλον* cum ℵBCDLNXΓΔ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc … Ln add [*γαρ*] cum AKΠ al^{10} c | *εστιν σε* cum ℵABCEF GHKLVXΔΠ al^{25} fere … ς (= Sz) *εστι σοι* c. NM*UΓ al pl^{vid} it^{pler} (et. d) vg syr^{utr} aeth; item DM^{2}s al plus^{15} b go *σοι εστιν* … 40. 237. al pauc *εστιν* tantum | *εισελθειν* (ℵFΓ al^{10} fere post *ζωην*) *εισ τ. ζωην* (D a b c g$^{2\cdot}$ i l q vg arm add *αιωνιον*, non item f ff$^{2\cdot}$ k) *χωλον* (D 2^{pe} a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i k l q vg arm ante *εισελθ.*). Praeterea pro *χωλον* ℵ *κυλλον η χωλον* :: cf Mt | *βληθηναι* (1. 28. 118. *απελθειν*): ℵ post *ε. τ. γεενν.* pon | *εισ την* (M*NX 13. 28. 69. al pauc om) *γεενναν* (E al *γεεναν*, item X al v. 43, D al v. 47) sine additamento cum ℵBCLΔ 1. 28. 118. 251. 10^{pe} (iidem omnes om et. v. 44) 24. 237. 259. 11^{pe} b k cop syr^{sch} arm^{zoh} pers^{p} … F add *του πυροσ*, item c g$^{2\cdot}$ l vg syr^{p} add *του πυρ. του ασβεστου* (g$^{2\cdot}$ *ignis et inexstinguibilis*, l *ignis inexstinguibilem*), item ς (sed Gb^{00}) add *εισ* (a ff$^{2\cdot}$ i rursus *ubi*) *το πυρ το ασβεστον*, Ln [*εισ τ. π. τ. ασβ.*] cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler f (item a ff$^{2\cdot}$ i) go arm^{usc} aeth

46. ς (sed Gb^{0}) Ln *ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται* cum iisdem qui v. 44 habent (aeth om *και το π. ου σβ.*, it^{pl} syr^{utr} *et ignis eorum* etc) … om cum iisdem quibuscum v. 44, praetereaque cum 253 et (qui etiam v. 45 om) 92. 218. 19^{ev} c^{scr}

47. *και εαν ο οφθαλμ. σκανδαλιζη* (X al pauc *-λιζει*) *σε*: D^{gr} *και ο οφθ. σου ει σκανδαλιζει σε* | *σε εστιν* cum ℵB, item *εστ. σε* LΔ et *σε* post *εισελθ.* posito 13. 28. 69. 346. (2^{pe} *σε* omisso *εστιν*) … M* it (et. d) vg syr^{utr} aeth *εστ. σοι*, ς Ln *σοι εστι* cum ACD^{gr}M^{2}NXΓΠ unc^{8} al pler cop go | *μονοφθαλμον*: d *cum uno oculo*, f *unum oculum habentem*, a b

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺσ ἔχοντα βληθῆναι εἰσ
τὴν γέενναν, 48 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ Es 66, 24
σβέννυται. 49 πᾶσ γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται. 50 102. 2 καλὸν τὸ ἅλα· [Lv 2, 13] Mt 5, 13 Lc 14, 34
ἐὰν δὲ τὸ ἅλα ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν
ἑαυτοῖσ ἅλα καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοισ.

c ff[2.] g[1.2.vid] i vg *luscum*, l q *caecum*, k *quacumque parte corporis debilem* (posteaque *integrum* pro *δυο οφθ. εχ.*) | *εισελθειν* (ℵ* om): A post *του θεου* pon | *βληθηναι*: D al[10] *απελθειν*, item d i *ire*, c *introire*; k vero (post *εισ γεενν.*) *incidere* | *εισ την* (cum ℵACDNXΓΔΠ unc[8] al omn fere; Ti om cum BL 28.) *γεενν.* sine additamento cum ℵBDLΔ 1. 28. 118. 209. 2[pe] 8[pe] 10[pe] a b c ff[2.] k cop arm ... ς (sed Gb[0]) ad *γεενν.* add *του πυροσ* cum ACNXΓΠ unc[8] al pler f g[2.] (*ignis inexstinguibilis*) i l q syr[utr] go aeth ... F (pro *ε. τ. γεενν.*) *εισ το πυρ το ασβεστον*

48. Hunc versum nemo omittit. | *αυτων*: GSVX al[25] c om; 262. 300. al pauc b g[2.] cop syr[utr] et post *πυρ* add *αυτων*; c k *οπου το πυρ* etc ante *και ο σκωλ.* etc ponunt | *τελευτα*: 1. *τελευτησει*. Sed it[pler] i. e. a b c ff[2.] i q item mt (non f l vg) omnibus tribus vv. *morietur* et *exstinguetur*; item d v. 44, sed vv. 46 et 48 (hoc versu et. g[1.]) *morietur* et *exstinguitur*; k hoc versu (quem solum habet) *extinguetur* et *moritur* (b ter *vermes eorum non morientur*, item a v. 48). Apud LXX est: *ο γαρ σκωληξ αυτων ου τελευτησει και το πυρ αυτων ου σβεσθησεται.*

49. *πασ γαρ* (11. 230. al[6] add *αρτοσ*) *πυρι* (ℵC al pauc *εν πυρι*, X *πυρι αλι* sic) *αλισθησ.* (46. 52. *δοκιμασθησ.*, g[1.] *omnes* - *examinantur*) c. ℵABCLNXΓΔΠ unc[9] al pler f g[1.2.] l q vg cop syr[utr] go arm aeth; item k *omnia autem substantia consumitur* (*αναλωθησεται*?): D 64. 65* a b c ff[2.] i tol om | *αλισθησεται* sine additamento cum ℵBLΔ 1. 61. 73. 118. 205. 206. 209. 229* 251* 258. 435. b[scr*] s[scr] 2[pe] 10[pe] k cop[dz] et[petr s] arm[zoh] ... ς (sed Schu: *glossam olent*) Ln Ti add *και πασα* (D b c ff[2.] i tol *πασα γαρ*, a *πασα* omisso *και*: hi igitur *πασα γαρ θυσια* etc loco verborum *πασ γαρ πυρι* etc reponunt) *θυσια αλι* (al[10] a c g[2.] em harl ing gat mt tol om) *αλισθησεται* cum ACDNXΓΠ unc[9] it[pler] vg syr[utr] cop[schw] et[wi] go arm[usc] aeth :: cf Lev 2, 13 *και παν δωρον θυσιασ υμων αλι αλισθησεται*, unde additamentum versus nostri fluxisse videtur.

50. *το αλα* bis c. ℵ*(sed pri loc *-λασ*)LΔ ... ς Ln Ti *το αλασ* c. ℵ[c](ℵ priore loco)ABCDNXΓΠ unc[9] al omn[vid] | *καλον*: 13. 69. 346. al? add *γαρ* | *δε*: 13. 69. al? *γαρ*, V om | *γενηται* (it vg *fuerit*): D *γενησεται* (d *fuerit*) | *αυτο*: MΓ 1. 206. 209. 255. 299. e[scr] al pauc f om (nec exprim go al) | *αρτυσετε* (*-σετε* ℵBEFGMSUXΓΠ etc; ACDHLN 126. al mu *-σεται*, Δ 28. *-σηται*, 69. al *-σητε*): K 1. 14. 91. 118. 206. 255. 299. e[scr] z[scr] *αρτυθησεται*, item *condietur* (vel ut go *conditur*) d f gat cop syr[sch] arm go aeth (contra *condietis* a b ff[2.vid] g[2.] i l vg syr[p], q *salietis*; c *condies*, k *condistis*) | *εχετε*: 13. 69. 346. 2[pe] *υμεισ ουν εχ.*, 28. *εχ. ουν υμεισ* | *εαυτοισ*: L* al pauc *αυτοισ* | *αλα* cum ℵ*A*BDLΔ 1. 28. 209. al pauc ... ς *αλασ* c. ℵ[c]A[2]CNXΓΠ unc[9](U *το αλ.*) al pler | *ειρηνευετε*: V al[5] *-σατε*

X.

1–2 Mt 19, 1–9 1 103. 6 *Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰσ ἔρχεται εἰσ τὰ ὅρια τῆσ Ἰουδαίασ
καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸσ
αὐτόν, καὶ ὡσ εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούσ.* 2 *καὶ προσελθόν-
τεσ οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπο-
λῦσαι, πειράζοντεσ αὐτόν.* 3 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· τί ὑμῖν*
Deu 24, 1 Mt 5, 31 *ἐνετείλατο Μωϋσῆσ;* 4 *οἱ δὲ εἶπαν· ἐπέτρεψεν Μωϋσῆσ βιβλίον
ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι.* 5 *ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ·*

X. 1. *και εκειθ.* c. ℵBCDEΔ 1. 13. 28. 69. 209. al^{10} fere ... ς Ti *κακειθ.* cum ALNXΓΠ unc^{7} vel (U?)^{8} al pler | *ερχεται:* N *ηλθεν* | *και περαν* cum ℵBC*L cop ... C^{2}DGΔ 1. 13. 28. 69. 124. 209. y^{scr} 2^{pe} al^{25} fere it vg syr^{sch} go arm^{vid} aeth^{vid} *περαν* (:: ut Mt) ... ς *δια του περαν* cum ANXΓΠ unc^{8} al pl syr^{p} | *συνπορ.* cum ℵABCΔ ... ς Ln *συμπορ.* cum LNXΓΠ unc^{9} al certe pler | *συνπορευονται* (1. 13. 28. 69. al^{5} fere *-εται*) *παλιν* (13. 69. 124. 10^{pe} b c ff$^{2.}$ i syr^{sch} om) *οχλοι* (X al pauc *οι οχλοι*, al^{10} fere *οχλοσ* vel *ο οχλοσ* vel ut 1. 118. 209. al *οχλ. πολυσ*): D 2^{pe} *συνερχεται παλ. ο οχλοσ*, item *convenit - turba* a b c ff$^{2.}$ i k q (contra *conveniunt - turbae* f g$^{2.}$ l vg) | *και ωσ ειωθει* (c *et docebat illos iterum sicut consueverat*): D b ff$^{2.}$ i *ωσ ειωθει και*

2. *προσελθοντεσ* (et. c f ff$^{2.}$ i l q vg): D a b k om, 406. 2^{pe} post *οι δε φαρ.* pon | *οι φαρ.* cum ℵCNVX al sat mu (1. 209. al post *αυτον*): Gb Sz Ln Ti *φαρισαιοι* cum ABLΓΔΠ unc^{8} al pl, c *quidam Pharisaei*, ff$^{2.}$ *quidam* ... D a b k om | *επηρωτων* (C c^{scr} *επηρωτουν* sed C vitiose *επηρουν*, Δ *ηρωτων*) c. ℵBCDLMΔ al^{15} fere (Or^{3,636} ad Mt 19, 3 adnotat: *το ισαδυναμουν ανεγραψε και ο μαρκοσ· ουκουν των προσιοντων και πυνθανομενων τω ι̅υ̅ ησαν τινεσ οι πειραζοντεσ επηρωτων αυτον* etc), item *interrogabant* it^{pler} vg ... ς *επηρωτησαν* c. ANXΓΠ unc^{8} al longe pl q (*interrogaverunt*)

3. 4. *μωυσησ* cum ℵBDKMNSΔΠ al pm (etc: cf ad Mt 8, 4. 17, 3 Mc 1, 44) ... ς *μωσησ* cum ACEFGHLUVXΓ al pl

3. *ενετειλατο:* D* 28. *ετειλατο*

4. *ειπαν* cum ℵBCD ... ς *ειπον* cum ALNXΓΔΠ unc^{9} al certe pler | *επετρεψ.* (*iussit* k cop aeth) *μω.* cum ℵBCDLΔ 124. y^{scr} z^{scr} 48^{ev} al aliq k cop aeth ... ς *μω. επετρεψ.* (1. 118. 209. 299. c^{scr} *ενετειλατο*) cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f g$^{2.}$ l vg go syr^{utr} arm ... 2^{pe} a c ff$^{2.}$ q *επετρ.* (*permisit*, sed q *praecepit*) omisso *μωυσησ*, 131. b om *επετρ. μωυσ.* | *γραψαι:* 61. b *δουναι*, D *δουναι γραψαι*, c d ff$^{2.}$ q *dare scriptum* :: cf Mt | *απολυσαι:* N add *αυτην*

5. *ο δε ι̅ς̅* c. ℵBCLΔ cop, item c *ipse vero* ... ς Ln Ti *και αποκριθεισ* (a b l q g$^{1.2.}$ vid vg *quibus respondens*, k *respondit autem - et*, ff$^{2.}$ *respondens vero*, syr^{sch} om *και*) *ο ι̅ς̅* cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} go arm aeth | *αυτοισ:* D 235. 252* om | *εγραψεν* (N *επετρεψεν*):

πρὸσ τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην.
6 ἀπὸ δὲ ἀρχῆσ κτίσεωσ ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούσ· 7 ἕνε- 6 ss Gen 1, 27 2, 24
κεν τούτου καταλείψει ἄνθρωποσ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη-
τέρα αὐτοῦ, 8 καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰσ σάρκα μίαν, ὥστε οὐκέτι
εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ. 9 ὃ οὖν ὁ θεὸσ συνέζευξεν, ἄνθρωποσ
μὴ χωριζέτω. 10 104. 10 καὶ εἰσ τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ

D c g^{2} k syr^{cod} add *μωυσησ*, item 90. al pauc ante *προσ*, b post *ταυτην*, f g^{1} post *υμιν* | *υμιν*: D 13. 28. 69. al^{5} b c g^{2} k arm^{zoh} (sed habent^{cdd}) om | *ταυτην*: aeth add (:: e Mt) *απολυσαι τασ γυναικασ υμων*

6. *κτισεωσ* (Γ al *κτησ.*): D 255. 36^{ev} b ff^{2} q syr^{sch} pers^{p} om | D* *θηλυν* | *αυτουσ* (et. a c g$^{1.2}$ k** l q vg cop syr^{utr} arm; D 86* 219. b f ff^{2} k* fu go aeth om) sine additamento c. ℵBCLΔ c ff^{2} cop catt^{com} (sed^{mosq} ex cdd^{2} non^{ed}) ... ς add *ο θεοσ*, Ln [*ο θεοσ*] cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn vid a b f g$^{1.2}$ k l q vg go syr^{utr} arm aeth

7. *ενεκεν*: DN 13. 28. 69. 124. 346. e^{scr} 2^{pe} al^{5} b c ff^{2} g$^{1.2}$ q harl gat mt fu sax (non item a f k l vg nec cop syr^{utr} go arm aeth) praem *και ειπεν* (g^{1} *et bene dixit*) :: e Mt | *τ. πατερ. αυτου*: DM*N om *αυτου* :: ut Mc | *μητερ. αυτου* (D *εαυτου*) c. ℵDM 238. 48^{ev} w^{scr} z^{scr} (et haud dubie al, neglexit enim Wtst cum aliis) a b c f ff^{2} cop syr^{sch} go aeth ... ς Ln Ti om *αυτου* (:: ut Mt) cum ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler k l q vg syr^{p} arm. Praeterea nihil addidimus cum ℵB 48^{ev} go (k *et inprobitas mulierem*: quae corrupta ex glossa male adscripta *et adhaerebit ad mulierem* orta videntur) ... ς Ln Ti add (:: e Mt et Genesi) *και* (cop^{petr3} om) *προσκολληθησεται προσ την γυναικα* (Ln *τη γυναικι* cum ACLNΔ 1. al^{5} a c f g^{2} gat mt tol; C *γυγυναικι* pro *τη γυ.*) *αυτου* c. ACDLNXΓΔΠ unc^{9} al omn fere it (de k vide ante) vg cop syr^{utr} arm aeth

8. *μια σαρξ* cum BDEGHLM*NSVXΔ al pl it vg syr^{utr} go aeth ... ℵACFKM^{2} UΓΠ al plus^{30} cop arm *σαρξ μια* (:: cf Mt, ubi rursus ℵD it^{pler} vg *μια σαρξ*)

9. *ουν*: D^{gr} ff$^{2.blanch}$ (non^{sabat}) k* om | *ό*: AG al pauc om (Clem^{533} *αυτοσ δε ουτοσ ο κυριοσ λεγει· ο θεοσ συνεζευξεν, ανθρωποσ μη χωριζετω*: quae pari iure ad Mt et ad Mc adhiberi possunt) | *χωριζετω*: Δ^{gr} *χωριζεσθω*

10. *εισ την οικιαν* (Gb″) cum ℵBDLΔ 9^{ev} 10^{ev} 12^{ev} 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{2} vel^{3pe} b (*in domum* ut et. d) ... ς *εν τη οικια* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler et (*in domo* vel *domi*; sed c plane om) a f g^{2} (et^{vid} ff^{2} g^{1}) k l q vg, item cop go etc | *οι μαθηται* cum ℵBCLΔ 28. 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{6} vel plur a c k (*discipuli secreto* c k) cop arm ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler b f g^{2} (et^{vid} ff^{2} g^{1}) l q vg syr^{utr} go aeth | *περι τουτου* (ℵ *τουτων*) cum (ℵ)ABCLMNXΓΔ al^{30} a c ff^{2} k (a *de hoc*, c ff^{2} *de hoc sermone*, k *de isto sermone*) cop syr^{sch} aeth ... ς *περι του* (Π 124. al^{5} om) *αυτου* (D f g^{2} add *λογου* ut c ff^{2} k)

Mt 5, 32 Lc 16, 18 τούτου ἐπηρώτων αὐτόν. 11 [105. 2] καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὃσ ἂν ἀπο-
λύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ᾽ αὐτήν·
12 καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆσ γαμήσῃ ἄλλον, μοι-
χᾶται.

13–16 Mt 19, 13–15 Lc 18, 15–17 13 [106. 2] *Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν·*
οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖσ προσφέρουσιν. 14 ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ

cum DEFGHSUVΠ al pl b f $g^{2\cdot}$ (et $g^{1\cdot vid}$) l q vg syr^{p} go ... K 67. 116. 131. 346. 48^{ev} z^{scr} e^{scr} harl* om | επηρωτων (c e^{scr} -τουν, LΔ επερ.) cum ℵBCLΔ al $plus^{10}$ ... ς Ln επηρωτησαν cum ADNXΓΠ unc^{9} al pl, item *interrogaverunt* it vg cop go syr^{utr} | αυτον: M om

11. οσ αν cum ℵBCDLΔ al $plus^{10}$ ... ς Ti οσ εαν cum ANXΓΠ unc^{9} al pler ... 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a arm εαν (1. και εαν, sed v. 12 ante 11 pon) ανηρ (2^{pe} post απολ.) | απολυσῃ: HK al^{10} fere -λυσει. Item al pauc γαμησει | γαμησῃ αλλην: D b c f l q vg (non item a k) αλλ. γαμ. | επ αυτην: 1. 2. 28. 262. 2^{pe} syr^{sch} arm $pers^{p}$ om :: ut Mt

12. και εαν αυτη απολ. τ. ανδρ. αυτησ (C αυτου, Gb^{0}; Δ add και, δ *dimiserit - et*) cum (Gb′) ℵBCLΔ cop aeth ... ς Ln Ti και εαν γυνη (1. post απολ.) απολυσῃ (18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} y^{scr} 150^{ev} -λυσασα omisso και sq, iidem fere om αυτησ) τον ανδρα αυτησ και cum ANXΓΠ unc^{9} al pler f $g^{1\cdot}$ l vg syr^{utr} go ... D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ q (k) arm και εαν γυνη (13. al c $ff^{2\cdot}$ γυνη εαν) εξελθῃ (b d *exiet*, $ff^{2\cdot}$ *exeat*, q *exierit*, a *discesserit*, c *reliquerit*) απο του (69. om) ανδροσ και (k *et quae relinquit mulier virum et*) | γαμησῃ αλλον (Δ αλλην, *aliam* sed $δ^{2}$ *alii*; D αλλον γαμ.) cum ℵBC*DLΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc, item *alii* (*alio*, b d *alium*) *nupserit* (*nubserit*, k *nubet*, d *duxerit*) it vg, item cop syr^{p} go aeth ... ς Ti γαμηθῃ αλλω cum $AC^{2}NX$ΓΠ unc^{9} al pler arm | μοιχαται (ita f $g^{1\cdot}$ q vg): a b c $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ k l add *super illum* (k *illo*). Praeterea a b f $ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ l add *similiter* ($ff^{2\cdot}$ $g^{2\cdot}$ om) *et qui dimissam* (a add *a viro*) *ducit moechatur* :: e Mt

13 sqq: $Or^{3, 663 sq}$ postquam Mt 19, 13 sqq exposuit pergit: *ολη γουν η συμφρασισ του κατα λουκαν τοιαυτη εστιν· προσεφερον δε αυτω - εωσ του· οσ εαν μη δεχηται - ου μη εισελθῃ εισ αυτην. σχεδον δε ταισ αυταισ λεξεσι και ο μαρκοσ μαλιστα τα τελευταια ωσαυτωσ εξεθετο.*

13. ινα: F ἵν᾽ | αψητ. αυτων cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b c $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop syr^{utr} go $Or^{3, 659}$ (*κατα μεν τον ματθαιον ινα τασ - κατα δε τον μαρκον, ινα αψηται αυτων· κατα δε τον - λουκαν, ινα αυτων απτηται*) ... ℵBCLΔ 124. 49^{ev} y^{scr} al pauc f αυτων αψηται :: ut Lc | μαθηται (et. b $ff^{2\cdot}$ k l q vg cop arm): D 406. 2^{pe} a c f syr^{utr} go aeth add αυτου | επετιμων cum ADNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} ... ℵBCLΔ cop go επετιμησαν (:: hoc etiam Mt, illud Lc, sed eosdem testes qui -μησαν per hunc versum prae alteris ex parallelis corruptos esse tantum non certum est) | τοισ προσφερουσιν (Γ add αυτα) c. ADNXΓΠ unc^{9} al fere omn (1. 118. τοισ φερουσιν, 255. τουσ προσφεροντασ) a b f $ff^{2\cdot}$ l q vg syr^{utr} go arm aeth ... ℵBCLΔ c k cop αυτοισ (:: ut Mt et Lc)

ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρόσ με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃσ ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡσ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰσ αὐτήν. 16 καὶ ἐναγκαλισάμενοσ αὐτὰ κατευλόγει, τιθεὶσ τὰσ χεῖρασ ἐπ' αὐτά.

17 [107. 1] Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰσ ὁδόν, προσδραμὼν εἷσ 17—27 Mt 19, 16—26 Lc 18, 18—27

14. ο $\overline{\iota\varsigma}$: U om ο | και: 1. 13. 28. 69. 124. 346. 2pe syrp mg arm add επιτιμησασ | παιδια: D* παιδαρια (d *pueros*) | μη cum BM*NXΓΔΠ unc8 al80 fere cop ... ς Ln και μη (:: ut Mt et Lc) cum ℵACDLM2 1. 13. 118. al sat mu it vg go syrutr arm aeth Baseth 251 (ibidem v. 13. αυτ. αψη., επετιμων, τοισ προσφερ.) | αυτα: cop add (:: e Mt) *venire* (*ire*) *ad me*

15. οσ αν cum ℵBCDLΔ 1. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ANXΓΠ unc9 al pler | παιδιον: yscr 49ev al pauc praem το | ου μη εισελθ. εισ αυτην (it d vg *non intrabit* [k *introivit*] *in illud.* Cf etiam supra ad v. 13 Or 3,663 sq): Dgr ου μη εισ αυτ. εισελευσεται

16. εναγκαλισαμενοσ (l vg *complexans*, k *complexus*, g1. *complectens*; a *et in sinu suo benedicebat illos*; L ut supra λεσαμενοσ, Δ* ενεκαλισαμ. sed corr. est εναγκ., X -λησαμενοσ ut et. 9, 36): D b c f ff2. q (b *convitans*, rell *convocans*) προσκαλεσαμενοσ | κατευλογει (L yscr κατηυλ., cop aeth add αυτα) τιθεισ τασ χει. επ αυτα cum ℵBCLΔ yscr 2pe 150ev al10 fere cop aeth syrp cod (ap Adl) ... ς Ln Ti τιθεισ τασ χειρ. επ αυτα ηυλογει (Gb' Sz Ln εὐλόγει, Ti κατευλόγει) αυτα: hoc ordine (de singg verbis vide post) cum ADNXΓΠ unc9 al pler it (exc a) vg go syrutr arm | τιθεισ (1. και τιθων, 13. 28. 346. τιθων) τ. χ. επ αυτα: D ετιθει et add και post επ αυτα, item b c ff2. k q syrutr ... 106. a (vide ante) plane om; syrp habet c.* | ηυλογει ς tenet cum Γ al; Gb' Sz Ln ευλογει (K* -γη) c. ADEHK*MSUVXΠ al pl; FGK2 al fere10 ευλογησεν; N κατηυλογι (:: κατευλογειν hoc uno loco Ni Ti, item rarissimum apud LXX)

17 ss. Exscripsit haec: 17—31 Clem927 sq, passim quidem libere, ut statim fit ab initio, ubi habet: εκπορευομενω αυτω εισ οδον προσελθων τισ εγονυπετει λεγων. Locum Matthaei parallelum tractans Or 3,664 ss passim etiam Marcum respicit. De eadem narratione quemadmodum apud Clemhom Iust Marcosios Naass Valentinianos legitur cf comm ad Mt, ubi etiam locum similem ex evgl Hebr adscripsimus.

17. εκπορευομενου: Γ fscr πορ. | προσδραμων (al pauc προδρ., al pauc προσελθ.): itpler vg *procurrens* vel *praecurrens*; c *ecce quidam adgeniculans* pro προσδρ. εισ κ. γον. αυτ., item k *genibus obsecrans illum quidam* | εισ: al plus10 τισ, al pauc syrp mg τισ (vel εισ) πλουσιοσ | προσδρ. εισ: AKMΠ 13. 28. 69. 124. 2pe al plus20 arm ιδου τισ (M om) πλουσιοσ προσδραμ. | και (ff2. *procurrens quidam et adgeniculans*, d *adcurrit unus et adgeniculans*): Δ cop om, item itmu vg (f l vg *procurrens quidam genu flexo*, a *procurrens unus genibus prostratus*, b *praecurrens quidam adgeniculans*, q *occurrens unus ad genuam eius se vol-*

*καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί
ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῷ· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
Ex 20, 12—16 19 τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ
ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
μητέρα σου. 20 ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλα-*

vens) | *γονυπετησας*: D 28. 69. 124. 346. *γονυπετων*. Cf et. Chr^{7,707} *και γαρ φησιν (ο μαρκος) οτι προσδραμ. και γονυπετων παρεκαλει αυτον, και οτι εμβλεψας αυτω ο ι̅ς̅ ηγαπησεν αυτον.* | *αυτον* pr (*ante eum* f ff^{2} l vg): a b c cop syr^{utr} go arm Clem non exprim | *επηρωτα* (D *ηρωτα*) *αυτον* (q om *αυτ.*): 13. 69. 121. 124. 346. 406. 2^{pe} c^{scr} a b f g^{2} l k q mt reg go syr^{sch} arm add *λεγων* (g^{2} *dicens ei*). Cf et. supra Clem | *τι*: Clem add *αγαθον* :: ut Mt

18. Or^{3,664} ratione habita Matthaei (*τι με ερωτας* etc) haec adnotat: *ο δε μαρκος και λουκας φασι τον σωτηρα ειρηκεναι· τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος· ως το τεταγμενον αγαθος ονομα επι του θεου μη αν ταχθηναι και εφ ετερου τινος.* | *ι̅ς̅*: Δ om | *ειπεν αυτω* (q *ait illi*, a *intuens illum ait illi*, 18^{ev} 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} 150^{ev} y^{scr} 3^{pe} 10^{pe} om *αυτω*): Clem *λεγει* | *εις ο θεος* (et. Clem^{928} Or^{3,664} et alibi, sed $^{1,223.\,586}$ et $^{4,65.\,147}$ add *ο πατηρ* ut etiam arm^{codd}): D *μονος εις* (d *solus unus*) *θεος*, item b *unus ac solus deus*; c ff^{2} gat *solus deus*

19. *μη μοιχευσης* (K *-σεις*): ℵ* om; D^{gr} k add *μη πορνευσης*, item c (sed *μη φονευσ.* ante *μη μοιχ.* pon), item Γ post *κλεψης* | *μη φονευσης*: D^{gr} Γ 1. 118. 209. 300. f k plane om, hinc Gb^{o}: post *μη μοιχ.* (:: ut Lc) posuimus cum AXΠ unc^{9} al pler a b d ff^{2} g$^{1.\,2}$ l q vg syr^{p} go arm aeth Clem ... Ln ante *μ. μοιχ.* pon c. ℵ^{a}BCΔ al plus^{5} c cop (syr^{sch} pers^{p} post *κλεψ.*) :: ut Mt. Etiam in LXX ipsi antiquissimi testes eodem modo variant | *μη κλεψης*: 300. c ff^{2} om | *ψευδομαρτυρησης*: D *-ρησεις* (minusc pauc ubique *-εις* pro *-ης* reponunt) | *μη αποστερησης* (D *-σεις*) (it^{pl} vg *ne fraudem feceris*, a c *non abnegabis*, k *ne abnegaveris*) cum ℵAB^{2}CDLNXΓ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} cop go aeth ... B*KΔΠ 1. 28. 69* 118. 209. c^{scr} al^{15} fere arm om | *σου* pr: D q Clem om | *σου* sec c. ℵ*CFN 28. 124. 238. al^{10} fere a b c f cop go syr^{sch} aeth ... ς Ti om cum ℵ^{c}ABDXΓΔΠ unc^{8} al pler ff$^{2\,vid}$ g$^{1.\,2}$ k l q vg syr^{p} arm Clem (sed D q Clem utrumque om ut Mt; cf et. ad Lc)

20. *ο δε*: C *και*, b g^{1} am mt *et ille* | *εφη* cum ℵBCΔ cop (sed C *αποκριθεις εφη*) ... ς Ln Ti *αποκριθεις ειπεν* (Clem *λεγει*, b c d f g$^{1.\,2}$ l vg *ait*) cum ADNXΓ unc^{9} al fere omn it vg syr^{utr} go etc | *αυτω*: KΠ al pauc c g^{1} k q am om | *διδασκαλε*: KΠ 1. 209. z^{scr} al^{6} Clem om :: ut Mt et Lc | *ταυτα παντα* cum ℵABCNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a c f ff^{2} g^{1} g^{2} l vg (et. am em mt al) go syr^{utr} arm ... Ln (de C falsus) *παντ. ταυτ.* cum D b k q fu ing cop Clem Or^{3,670} | *εφυλαξαμην* cum ℵBCNX ΓΔΠ unc^{9} al fere omn ... Ln *εφυλαξα* cum AD 28. Clem Or; 1. 209. 2^{pe} *εποιησα* | *εκ νεοτ. μου* (Clem haec om^{928}, sed^{929} extr agnoscere videtur his: *ο πασας πεποιηκως εκ νεοτητος τας νομιμους εντολας*):

ξάμην ἐκ νεότητόσ μου. 21 $^{108.2}$ ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἐμβλέψασ αὐτῷ
ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεισ
πώλησον καὶ δὸσ τοῖσ πτωχοῖσ, καὶ ἕξεισ θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ,
καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22 $^{109.2}$ ὁ δὲ στυγνάσασ ἐπὶ τῷ λόγῳ
ἀπῆλθεν λυπούμενοσ· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 καὶ περι-
βλεψάμενοσ ὁ Ἰησοῦσ λέγει τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· πῶσ δυσκόλωσ
οἱ τὰ χρήματα ἔχοντεσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.
24 οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖσ λόγοισ αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦσ

ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} al^{25} fere a c arm syr^{p} c.* vel^{mg} add (:: e Mt) *τι ετι υστερω*

21. *ις* (et. Clem): ΑΚΓΠ w^{scr} al^{10} om | D *ενβλεψ.* | *αυτω*: Clem om. Contra Chr^{7,707}, vide ad v. 17. | *ειπεν* (13. 69. 124. 346. al^{5} fere *λεγει*, item a *ait*) *αυτω*: ΚΜΝΠ 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} y^{scr} al^{16} fere cop$^{wi\ et\ petr\ 3}$ aeth syr^{p} c.* add *ει θελεισ τελειοσ ειναι*, eadem post *υστερει* add al^{15} fere arm Clem :: e Mt | *σε* c. ℵΒϹΜΔΠ* 28. 48^{ev} y^{scr} z^{scr} al^{10} fere ... ς Ln *σοι* cum ΑDΝΧΓΠ^{2} unc^{8} al pler Clem Or^{3,670} (*εν σοι υστερει, η· ετι εν σοι λειπει*). Praeterea ℵ al^{10} fere cop praem *ετι* :: e Lc | *υπαγε*: Clem om ac pergit *πωλησον οσα εχεισ* | *δοσ*: 13. 69. 346. Clem *διαδοσ* :: e Lc | *τοισ πτωχοισ* cum ℵCD 1. 2^{pe} al mu cop ... Gb'' Ln Ti *πτωχοισ* sine *τοισ* (:: cf Mt et Lc) cum ΑΒΝΧΓΔ unc^{9} al plus^{80} go arm Clem | *εξεισ* (G *εξει*): ΗΚΓ al *εξησ* | *ουρανω*: Ε* *-νοισ*, sed ipse* correxit *-νω* | *δευρο ακολ. μοι* sine additamento cum ℵΒCDΔ 406. 2^{pe} b c f ff^{2} g$^{1.2}$ k l vg (Aug Amb Hil, sed sine nomine evglstae) cop^{schw} ex^{dz} Clem ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add *αρασ τον σταυρον*, Ln [*α. τ. σταυρ.*] cum ΑΝΧΓΠ unc^{8} al pler q cop^{wi} syr^{p} go, item praem ante *δευρο* G 1. 13. 28. 69. al^{5} a syr^{sch} arm aeth Ir^{17} (*εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει τον σταυρ. αυτου και – και· αρασ τον σταυρον αυτου ακολουθει μοι*, Ir^{int} – *et iterum: Tollens crucem sequere me*). Praeterea 13. 69. 124. 238. 346. al^{20} fere (etiam Ε* additurus fuisse videtur) ad *σταυρον* add *σου*. (:: desunt ista ap Mt et Lc; nihilominus testium ratio suadet ex 8, 34 cum parallelis ortum credere)

22. *στυγνασασ*: D *εστυγνασεν* addito *και* ante *απηλθεν*. Similiter b c d ff^{2} q *contristatus est* (b d om *est*) *in hoc verbo et* (sic et. b d) *abiit* (c ff^{2} *recessit*) *tristis* | *τω λογω*: D 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c f ff^{2} k q (non item l vg nec^{vid} g$^{1.2}$) syr^{sch} praem *τουτω* | *κτηματα πολλ.* (g^{1} l am ing reg al *possession. multas*, c vg *mult. possess.*): D 116. *πολλα χρηματα* (116. *χρ. πο.*), item b ff^{2} d *multas pecunias* (b add *et agros*), a *multam pecuniam*. Potius *κτη. πο.* exprim f q *divitias multas*, k *mult. divit. et agros*. Clem *ην γαρ πλουσιοσ* (:: e Lc) *εχων κτ. πο.*

23. *λεγει* (et. Clem, a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg *ait*): ℵ*C *ελεγεν*, Δ al^{6} *ειπεν*, k q *dixit* | *τα*: C om | *εισελευσονται* (Clem ante *εισ τ. βα. τ. θε.* pon): D 235. a b ff^{2} add h. l. versum 25 varie mutatum, vide post.

24. *μαθηται*: DΔ 1. 2^{pe} al^{5} fere a b c f ff^{2} k q (non g$^{1.2}$ l vg) add *αυτου* | D *εθανβουντ.* | *ο δε ις* (Α om) *παλιν* (Α al pauc g^{2} om; a – *iterum*

πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· 25 *εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ*
τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 *οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες*

ait illis, c -*illis iterum dicit*, q omisso *αποκριθ. rursus ait illis*): Clem *παλιν δε ο ις* | *λεγει*: Δ 2pe al pauc *ειπεν* | *τεκνα* cum ℵBCDFHMSUVX ΓΔ al pler q (q et d *filii*) ... Ln *τεκνια* cum AN 1. 299. 300. al[5] Clem; item *filioli* it (exc q) vg ... EGKΠ al plus[20] c k om (:: forma *τεκνια* istum in modum magis quam *τεκνα* adhiberi solet, ut fit toties per 1 Ioh, item Ioh 13, 33. Gal 4, 19; interpres vero Latinus, qui minime cum A discedentibus reliquis facere solet, vix *τεκνια* legit) | *δυσκολον* (x*, sed ipse* correxit, z[scr] -*λωσ*) *εστιν* absque additamento cum ℵBΔ k cop[petr3.] ... ς Ln Ti add *τουσ πεποιθοτασ επι* (ς add *τοισ* cum D al non ita mu; Gb[oo] Ln Ti om cum ACNXΓΠ unc[9] al[100] Clem) *χρημασιν* cum ACDNXΓΠ unc[9] al pler b f g[1.] (et g[2. vid]) l q vg syr[utr] cop[edd] go arm Clem. Similiter a add *qui pecunias habent vel confidentes in eis*, c ff[2.] nil nisi *divitem*, aeth *illis qui habent opes* (:: non cautum videbatur antiquissimas quas sequi solemus auctoritates h. l. deserere. Additamentum eiusmodi sane requiri videbatur, hinc tribus certe modis -ACD etc, c ff[2.], a - usi sunt; at recte procedit oratio etiamsi nihil additur.) | *εισελθειν*: 69. 124. 346. ante *εισ* pon

25. Clem sic: *ευκολωτερον δια τησ τρυμαλιασ τησ βελονησ καμηλοσ εισελευσεται η πλουσιοσ εισ τ. βασ. τ. θεου.* Similiter, qui hunc versum inter vv. 23 et 24 ponunt, D *ταχειον καμηλοσ δια τρυμαλιδοσ ραφιδοσ διελευσεται η πλουσιοσ εισ την βασιλειαν του θεου* (sed d *facilius est camellum per foramen acus transire quam dives in regnum dei*), a *facilius camellus per foramen acus intrabit quam dives in regnum dei.* Praeterea eodem loco ponunt 235. (*ευκοπωτερον εστι καμ. δια τρυμ. τησ ραφ. εισελθειν η πλουσιοι - εισελευσονται*) b (*facilius est - transire quam divitem introire in regnum dei*) ff[2.] (- *transire quam divitem in regno dei*) | *ευκοπωτερον*: A add *δε*, al[15] fere *γαρ* | *καμηλον*: b[scr*] syr[p] (ipsam vocem Graecam litteris Syriacis transscribens) *καμιλον.* Cf Mt et Lc | *τησ* pr cum BEGHSVX al pl cop Clem, item sec cum BEFHSVXΓ al pl Clem ... Gb[o] Ln om pr cum ℵACDFKMNUΓΔΠ al plus[40] go, item Gb[o] Ln om sec cum ℵACDGKMNUΔΠ al[30] fere go cop :: at utroq loco et Mt et Lc om lectione tantum non fluct | *τρυμαλιασ* (ℵ[c]): ℵ* *τρηματοσ* (:: cf Lc item ad Mt), 13. 69. al *τρυπηματοσ* (:: cf Mt) | *ραφιδοσ*: 13. 69. al Clem *βελονησ* :: ut Lc | *διελθειν* (ut ς[e] etc) cum BC(D vide ante)KΠ 1. 69. 124. al sat mu b c f ff[2.] g[1.2.] l q vg (hi omnes *transire*; sed it[pl] vg etiam in Mt et Lc) cop syr[sch] et[p txt] arm aeth ... ℵANXΓΔ unc[8] al pl a (vide ante) k (sed *εισελθειν* quod sequitur non exprim, nec magis a exprim) syr[p mg] go (Clem) *εισελθειν*, ut ς Gb″ :: difficillimum dictu est quis ex tribus evglistis *διελθ.* scripserit quum simili auctoritate apud omnes tres utatur. Possit a nullo eorum scriptum credi nec nisi a correctoribus inlatum; maluimus tamen, quod et ipsorum testium ratio suadebat, apud Mc recipere, a

πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς λέγει· παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ·
πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ.
28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν 28—31 Mt 19, 27—30 Lc 18, 28—30
πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. 29 ¹¹⁰·² ἔφη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω

---

quo transisse ad reliquos statuimus | *πλουσιον* (69. 124. 346. y^scr *-ιοσ*): 1. 299. al? post *τ. θεου* pon | *την*: K om | *εισελθειν* h. l. 1 q syr^utr go arm: b c f g^1.2. cop aeth ante *εισ* ... a ff^2. k (Clem) om

26. *περισσωσ*: F om | *πρ. εαυτουσ* (M* *πρ. αλληλουσ*) cum ADM²NXΓΠ unc⁸ al omn fere it vg (it^pler vg *dicentes ad semetipsos*, a *dic. inter se*, c *inter se dic.*, k *ad invicem dic.*) syr^utr go arm aeth ... ℵBCΔ cop ar^p *προσ αυτον* (:: at nusquam apud Mc *λεγειν προσ τινα*, nisi ubi est *πρ. εαυτουσ* vel *πρ. αλληλουσ*, vide 4, 41. 8, 16. 1, 27. 11, 31)... 7^pe Clem om (nec exprim ar^r et ar^e) :: ut Mt et Lc

27. *εμβλεψ.* (D *ενβλεψ.*) cum ℵBC*Δ 1. 18^ev 19^ev 49^ev 150^ev semel al? cop go (a *quos intuens*) ... ς Ln *εμβλ. δε* (:: ut Mt) cum AC²DNXΓΠ unc⁹ al pler k syr^utr arm aeth; item b c f ff^2. g^2. (et^1. vid) l q vg *et intuens*. Clem *ο δε εμβλεψασ αυτοισ ειπεν οτι* | *αυτοισ*: Γ post *ο ι̅ς̅*, 2^pe al post *λεγ.*, al om | *λεγει* (it^pl vg *ait*, f om): ℵ*Γ a k q Clem *ειπεν* (*dixit*) :: cf Mt et Lc | *παρα*: 13. 28. 69. 124. 346. 406. 2^pe a q add *μεν* | *αδυνατον* (Γ *-νατα*) cum ℵABC*XΓΔΠ al pler it^pl vg syr^p ... C³DN al¹⁰ b c (*hoc apud hom. imposs.*) g^2. (*haec impossibilia videntur*) syr^sch arm praem *τουτο*, hinc Ln [*τουτο*] :: e Mt. Praeterea D al pauc a b c f ff^2. k q vg add *εστιν* :: e Mt | *αλλ ου* (Clem *οτι παρα ανθρ. αδυν. παρα θεω δυνατον·*) *παρα θεω* (*θεω* cum ℵBCNXΓΔ unc⁸ al plus⁶⁰ Clem: ς Gb⁰ Ln praem *τω* cum ADKΠ al mu) · *παντα γαρ δυνατα* (*δυνατα* cum ℵBC al¹⁰ fere: ς Ln Ti add *εστιν* cum ANXΓΠ unc⁹ al pler Clem) *παρ. τω* (B 124. icant scr om) *θεω*: D 157. a ff^2. *παρα δε τω* (157. om) *θεω δυνατον* (a *possib. est*), item k *aput dominum* (** *deum*) *possibile est*, b c *apud deum autem omnia possibilia sunt*, aeth^rom *apud domin. autem omne* (aeth^ppl om) *possib. est* ... Δ 1. 69. 157. 209. al¹⁰ fere l arm^zoh (non^usc) om *παντα γαρ δυν. πα. τ. θεω* (Gb⁰) :: at sic ad Mt et Lc conformarunt

28. *ηρξατο* cum ℵABCXΓΔ unc⁸ al⁷⁰ fere am cop^schw ex^petr 3 arm Clem ... ς (= Gb Sz) *και ηρξατ.* cum D al vix mu it^pler vg(^ed et cdd pler) syr^sch et p txt aeth ... KNΠ al⁴⁵ fere f cop^wi et dz go *ηρξ. δε*, cod^bodl syr^p mg *τοτε ηρξ.*, 406. y^scr *ηρξ. ουν* | *λεγειν ο πετρ. αυτω* cum ℵBCΔ, item *λεγ. αυτ. ο πε.* 28. 2^pe cop, *αυτω λεγειν ο πε.* 1. 124. ... ς Ln *ο* (D om) *πε. λεγ. αυτω* cum ADNXΓΠ unc⁹ al pler a f ff^2. k q (item *Petr. ei dicere* b l am ing, vg^ed et cdd aliq *ei Petr. dicere*; c g^1. syr^sch om *αυτω*) syr^p go arm aeth Clem | *ηκολουθηκαμεν* cum BCD ... ς *ηκολουθησαμεν* cum ℵANXΓΔΠ unc⁹ al omn^vid Clem :: at sic et Mt et Lc | *σοι* (KΔ* *σου*): ℵ 51. 20^ev b gat add *τι αρα εσται ημιν* :: e Mt

29. *εφη* (ℵ add *αυτω*) *ο ι̅ς̅* cum ℵBΔ cop ... Gb Ln *αποκριθεισ ο ι̅ς̅ ειπεν* (a *dixit*, b f l *ait*) cum AMSUVXΠ² al plus²⁵ a b f (*quibus respondens*) l

ὑμῖν, οὐδείσ ἐστιν ὃσ ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺσ ἢ ἀδελφὰσ ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺσ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ

vg syr^{sch} go (*αποκριθ. αυτοισ*) arm, item Sz *και αποκριθεισ ο ις ειπεν* cum CEFGHN al plus^{30} syr^{p} aeth, item ς *αποκριθεισ ο ις* (Γ om) *ειπεν* (D d om *ειπεν*, praegresso *αποκριθεισ*, *respondens*, Clem^{928} [non item ^{938}] *λεγει*, al c add *αυτοισ*, *ad illos*) cum (D)Κ(Γ)Π*et^{3} al pl c ff^{2} k (*respondit autem ihesus dixit* sic) q (d) Clem^{928}et^{938} (:: cf 9, 38. 12, 24. 14, 29. quibus locis omnibus pro *εφη* a plerisq repositum est *αποκριθ. ειπεν*. Cf et. Mt et Lc) | *υμιν*: A c^{scr} add *οτι*. Clem sic: *αμην υμιν λεγω* (^{938} *λεγ. υμ.*) *οσ αν αφη τα ιδια και γονεισ και αδελφουσ και χρηματα ενεκεν εμου και ενεκεν του ευαγγ. μου* (^{938} om) *αποληψεται εκατομπλασιονα* (huc usque et^{928}et^{938}; reliqua tantum^{928}) *νυν εν τω καιρ. τουτω αγρουσ κ. χρηματα κ. οικιασ κ. αδελφουσ μετα διωγμων, εν δε τω ερχομενω ζωη εστιν αιωνιοσ.* | *οικιαν* (FM 92. w^{scr} syr^{sch} aeth *-ιασ*): D b om | go om *η αδελφασ* | *η μητερα η πατερα* cum BCΔ 106. 2^{pe} c f q am cop^{schw} ex^{dz} (cop^{wi} *aut matres aut patrem*, cop$^{petr\,3}$ *aut matres aut patres*) go ... ς *η πατερ. η μητερ.* cum ℵAΝΧ ΓΠ unc^{9} al pler b (sed *patr. aut matr.* ante *aut fratr. aut soror.* pon) g$^{1.2.\,vid}$ l vg^{ed} et$^{mss\,pl}$ sax syr^{utr} arm aeth (Or$^{int\,4,465}$ *quamvis Marcus evglsta distinctionem facere videatur Christi et evglii, cum dicit: Qui dimiserit patrem et matrem etc. propter me vel propter evglium*) :: ut Mt ... D a ff^{2} k harl* om *η πατερα* | *η τεκνα* (ΓΔ haec om) *η αγρουσ* (b k om *η αγρ.*) absque *η γυν.* cum ℵBDΔ 1. 66. 209. 2^{pe} a b c ff^{2} k l q vg cop arm Clem (quamvis libere, vide ante). Cf Or^{1,281}, qui exscripto Mt 19, 29 insuperque ad *πολλαπλασ.* conlato Marci *εκατονταπλασιονα* (*ινα πολλαπλασ. λαβω, η ωσ ο μαρκοσ φησιν, εκατονταπλασ.*) addit: *αμα δε και τηρει το σεμνον τησ γραφησ πολλαπλασιασμον και εκατονταπλασιασμον υπισχνουμενησ αδελφων και τεκνων και γονεων και αγρων και οικιων· ου συγκατηριθμηται δε τουτοισ γυνη. ου γαρ ειρηται· πασ οστισ* etc. (At Lc addit.) Cf et. cat$^{oxon\,382}$ *προσθετεικε δε ο λουκασ και περι γυναικοσ· τουτο δε κατα τον παυλον κελευοντα τιμαν πρεσβυτερασ μεν ωσ μητερασ* etc ... ς (Gb^{0}) praem *η γυναικα* cum ACΝΧΓΠ unc^{9} al longe pler f q syr^{utr} go aeth. Cf cat$^{mosq\,196}$ *ωσπερ γαρ αδελφουσ διδωσι τουσ ουκ αδελφουσ - ουτω και γυναικα την ου γυναικα* etc (sed eadem in cat^{ox} ad *γυναικα* apud Lc applicantur), item cat$^{ox\,381}$ *οταν δε λεγει· οσ αφηκε γυναικα, ου τουτο φησιν ωστε διασπασθαι τουσ γαμουσ* etc, Thphyl ad Mc: *αρα ουν και γυναικασ εκατονταπλασιονασ ληψεται; ναι, καν ο καταρατοσ ιουλιανοσ εκωμωδει τουτο* | *ενεκεν εμου και* (D 1. 118. 2^{pe} arm Or$^{int\,4,465}$ *η*): ℵ* om (suppl^{c}). Cf cat$^{mosq\,196}$et$^{oxon\,382}$ *αδιαφορον δε το λεγειν ενεκεν* (cat^{ox} *ενεκα*) *του εμου ονοματ. η ενεκα του ευαγγ. ωσ ο μαρκοσ, η ενεκα* (cat^{mosq} om *η ενεκ.*) *τησ βασιλ. τ. θεου, ωσ ο λουκασ.* | *ενεκεν* sec (D g^{scr} al pauc catt^{com} *ενεκα*) c. ℵB^{2}vel^{3}CDΝS^{2}ΧΓΔΠ al^{100} fere a b f ff^{2} l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Clem^{bis} Or^{int} ... ς (— Gb Sz) om cum AE*S* al mu c k

εὐαγγελίου, 30 ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 $^{111.2}$ πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32 $^{112.2}$ Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, 32–34 Mt 20, 17–19 Lc 18, 31–33
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο

30. εαν (et. cop syr^{sch} arm): D οσ αν, 28. 2^{pe} οσ ου, item it (sed k* *et non*) vg go syr^{p} aeth *qui* | λαβη: ℵ 1. απολαβη (et Clem απολημψεται) :: ut Lc | νυν: D^{gr} 255. 406. a k q om :: cf ll pp | καιρω τουτω: D a b ff$^{2.}$ add οσ δε αφηκεν (vide quae post mutant) | οικιασ (D a b ff$^{2.}$ οικειαν, *domum*) usque μετα διωγμων: ℵ* c k om (c *centies tantum nunc in hoc saeculo; in futuro autem saec. vitam aetern. accipit*; k *centumplicia cum persecutionibus in isto saeculo; in saec. autem futuro vit. aet. consequetur*) | και αδελφασ (M haec om): D b ff$^{2.}$ ante κ. αδελφουσ | και μητερασ cum BEFGHNSUVΔ al pl^{vid} vg (etiam am fu em ing etc) cop syr^{sch} arm^{zoh}, sed N al^{aliq} praem (et 73. 238. cop^{schw} et^{wi} [non petr$^{3.}$] add) και πατερασ ... Ln και μητερα c. ℵ^{a}ACD al pauc a b (post *domum* insuper add *aut parentes*) f ff$^{2.}$ q syr^{p} arm^{codd}; item ℵ^{c}KMXΠ al^{60} fere l go aeth και πατερα και μητερα (218. 220. p^{scr} insuper add και γυναικα) | μετα διωγμων (et. Clem^{928} et $^{bis\,939}$; in ℵ verba και αγρουσ μετα διωγμων ℵ^{c} demum ad ea quae ℵ^{a} suppleverat addidit), it vg *cum* (b *in*, q *post* sic) *persecutionibus*: 25. 114. y^{scr} al^{8} fere μετα διωγμον (confusis ο et ω?) | και εν τω (c k εν δε τω, vide ante): D (a^{vid} ex emendatione) b ff$^{2.}$ om και (vide ante ubi iidem οσ δε αφηκεν add) | αιωνιον (B -νιαν): D a b c ff$^{2.}$ k add λημψεται (c *accipit*). Vide supra.

31. και οι εσχ. cum BCEFGHNSUXΓ al permu Clem^{928} (et^{940} ubi est εσονται οι πρωτοι εσχ. και οι εσχ. πρ.) ... Gb Ln om οι (:: ut Mt) cum ℵADKLMVΔΠ al^{70} fere cop go

32 sqq: Or^{3,722} comm in Mt εξησ γαρ τα απο του· μελλων δε ο $\overline{ις}$ – μεχρι του· ευθεωσ δε αποστελει αυτουσ, παντα τη ταξει τετηρηκε και ο μαρκοσ απο του· ησαν δε εν – μεχρι του· ευθεωσ αυτον αποστελει παλιν ωδε. | εν τη οδω: K suppl in mg | προαγων: D^{gr} προσαγ. sed d *praecedens* | k om και ην πρ. α. ο $\overline{ις}$ | οι δε ακολουθ. εφοβουντ. cum ℵBC*LΔ 1. 2^{pe} cop arm, item c^{2} aeth και οι ακ. εφ. ... ς Ln Ti και ακολουθ. (13. 69. 124. 346. al pauc f g$^{1.}$ mt al add αυτον) εφοβουντ. cum ANXΓΠ unc^{8} al pler f g$^{1.2.}$ l q vg go syr^{utr} (syr^{p} *et sequebantur timentes*) ... c k *qui sequebantur eum* (*illum*), quae verba coniungunt cum εθαμβουντο, similiter ff$^{2.}$ (*et pavebant sequentes* pro και εθαμβ. οι δε ακολ. εφοβ.) ... DK 11. 28. 61. 157. al^{10} fere a b plane om | παλιν (40. 299. 433. al pauc b syr^{sch} om): FHΓ al (item evgll ineunte lectione) add ο $\overline{ις}$ | δωδεκα (2^{pe} δεκαδυο): 124. al (inprimis evgll) add μαθητας αυτου

αὐτοῖσ λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 ὅτι ἰδοὺ ἀναβαί-
νομεν εἰσ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖσ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν
θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖσ ἔθνεσιν, 34 καὶ ἐμπαίξου-
σιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ
ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖσ ἡμέρασ ἀναστήσεται.
35—40 Mt 20, 20—23 35 [113.6] Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ
οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντεσ αὐτῷ· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν
αἰτήσωμέν σε ποιήσῃσ ἡμῖν. 36 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· τί θέλετέ με

33. *παραδοθησεται*: K *παραδιδοται* | *και τοισ γρ.* cum ℵ^{c}ABHLΔ al sat mu cop ... Gb^{oo} Ln om *τοισ* (:: ut Mt) c. CDEFGKMNSUVXΓΠ al^{70} fere ... ℵ* plane om | *θανατω*: D* *θανατου*

34. *εμπαιξουσιν* (ℵCDLX al *εμπεξ.*): Δ -*ξωσιν* | *και εμπτυσουσιν* (ℵ* -*ουσιν*, VΔ al -*σωσιν*, D* -*ξουσιν*) *αυτω* (28. 69. 282. al plus^{5} *αυτον*, Δ om, mt et h. l. et post *μαστιγ.* om) h. l. cum ℵBCLΔ 237. 259. 406. 2^{pe} a b c f i l q vg cop syr^{hr} aeth ... ς Ti post *κ. μαστιγωσ. αυτον* pon cum ANX ΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm ... 28. 40. 157. 346. 8^{pe} al^{10} fere k om (k pro *και εμπαιξ. αυτ. κ. εμπτυσ. αυτ. κ. μαστιγ. αυτ.* nil nisi *ad* (**om) *inridendum*) | *και μαστιγ. αυτον* (N 282. om *αυτ.*): D 47. 115. 258. ff^{2} g^{2} om | *και αποκτενουσιν* absq *αυτον* cum ℵBLΔ 1. 209. al pauc b c arm ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum A*CNXΓΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg cop syr^{utr} go aeth ... A^{2}D 157. 225. 44^{ev} f^{scr} g^{2} om | *μετα τρ. ημερασ* (Gb″ prob Schu) cum ℵBCDLΔ it^{pler} (b d ff^{2} i *post tres dies*, k *post triduum*, a c q *post tertium diem*) cop syr$^{p\ mg}$ ... ς *τη* (A* om) *τριτη ημερα* (:: ut Mt et Lc) cum ANXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} f g^{2} l vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm aeth Or^{3,708}

35. *προσπορευοντ.* (ct. ℵ^{c}): SΔ al pauc *προπορ.* (sed *d accedunt*), ℵ* *παραπορευοντ.* | BL *ιωανησ* | *οι* cum ℵDEFGHLSVΓΔΠ^{2} al pl Or^{3,713}, item BC cop *οι δυο* (:: cf Mt) ... Ti om cum AKMNUXΠ* al^{40} fere go | Γ *ζεβεδδαιου* | *λεγοντεσ* (D 406. 2^{pe} a Or^{3,713} *και λεγουσιν*) *αυτω* cum ℵBCDLΔ 2^{pe} a cop syr^{sch} arm aeth Or ... Ln [*αυτω*], ς om *αυτω* cum ANXΓΠ unc^{9} al longe pler b c f ff$^{2\ vid}$ i k q vg syr^{p} go (:: similibus locis *αυτω* abesse solet nec fere a testibus additur, cf Mt 8, 25. 9, 14. 13, 36. 14, 15. 15, 1. 18, 1 etc) | *ινα*: D^{gr} al plus^{6} i om (b *volumus quodcumque te petierimus ut praestes nobis*; k *magister quot* [** *quo te*] *peticrimus dona nobis*) | *ινα ο εαν* usque *δοσ ημιν* a ℵ* praetermissa supplevit ℵ^{c} | *ο εαν* cum ℵ^{c}ABC^{3}LNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... D al pauc *ο αν*, C* *οτι αν* | *αιτησωμεν* cum BCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵ^{c}A *αιτησομεν* ... D 1. 2^{pe} *ερωτησωμεν* | *σε* cum ℵABCLΔ al aliq a d ff^{2} cop syr^{p} arm aeth, item ante *αιτησ.* (*ερωτησ.*) DKNΠ al aliq b f k** (vide post) go ... ς om cum XΓ unc^{8} al longe pl c i l q (k* *quot*, k** *quo te*) vg syr^{sch} | Π 346. z^{scr} al pauc *ποιησεισ*

36. *ειπεν* (it^{omn} et. d vg *dixit*): D^{gr} *λεγει* (Δ^{gr*} *οι δε ειπαν*, sed ipse* restituit *ο δε ειπεν*) | *τι θελετε*: D (ct. d) om; a b i om *θελετε*, vide post

ποιήσω ὑμῖν; 37 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δὸσ ἡμῖν ἵνα εἶσ σου ἐκ δεξιῶν
καὶ εἶσ σου ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 ὁ δὲ
Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ
ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆ-
ναι; 39 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ·
τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
μαι βαπτισθήσεσθε· 40 τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐω-
νύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷσ ἡτοίμασται.

(k totum versum om) | *με ποιησω* cum ℵ^{c}B arm (*me ut faciam*), item omisso *με* CD (vide ante) 1. 13. 69. 209. 2^{pe} (y^{scr} *ποιησομαι*) al^{5}: ita Gb″ Ln (sed putabat B habere *με ποιησαι*), item 106. 251. *ινα ποιησω*. Item it vg (q *quid vultis faciam*, c f ff$^{2.}$ l vg *quid vultis ut faciam*; a b i *quid faciam*) cop syr^{utr} ... ς *ποιησαι με* c. ANXΓΠ unc^{9} al pler go, item ℵ$^{cb\ vid}$ L *με ποιησαι* (ita Ti ex errore de B), Δ 282. 29^{ev} c^{scr} 7^{pe} nil nisi *ποιησαι*

37. *ειπαν* cum BC*DLΔ ... ς *ειπον* cum ℵ^{c}AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *εισ*: 1. om utroq loco | *σου εκ δεξ.* cum ℵBC*LΔ ... ς Ln *εκ δεξ. σου* (:: ut Mt) cum AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al pler, item it^{pler} (g$^{1.}$ k om *σου*) vg etc | *σου* sec cum ℵL, item post *αριστερ.* vel potius *ευωνυμ.* pon ACNXΓΠ unc^{9} al omn fere a f l vg, item cop syr^{utr} go aeth, atque ita ς, Ln [*σου*] ... Ti om plane cum BDΔ 1. 2^{pe} b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k q arm | *αριστερων* cum BLΔ ... ς Ln *ευωνυμων* (:: ut Mt lectione non fluct; similiter Lc 23, 33 *ευωνυμων* pro *αριστερων* substituere) cum ℵACDNXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} | *καθισωμεν* (HV^{2}Γ al *καθησωμ.*): Δ *καθισομεν* | *δοξη σου*: 13. 69. 124. 346. *βασιλεια της δοξης σου*

38. *ο δε* $\overline{\iota\varsigma}$ (Δ al pauc syr^{sch} om $\overline{\iota\varsigma}$): D 1. 13. 28. 69. 91. 124. 346. 2^{pe} a (*et respondens Iesus*) b ff$^{1.}$ i k q (non item c f g$^{1.2.\ vid}$ l vg) add *αποκριθεισ* :: ut Mt | *πιειν* cum ℵABC unc rell etc: D *πειν* | *πινω*: Δ *πιννω*, BD (uterq et. v. 39) *πεινω* | *το* pr: Δ om | *η το* (Gb″) cum ℵBC*DLNΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al pauc it vg cop syr$^{p\ mg}$ arm Or^{1,293} et ^{3,717} ... ς *και το* cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{sch} et $^{p\ txt}$ go aeth

39. *ειπαν* cum ℵBDLΔ 29^{ev} ... ς *ειπον* cum ACNXΓΠ unc^{9} al fere omn | *αυτω*: D 1. 28. al^{5} a b c ff$^{2.}$ i k q (non item f l vg) om | *δυναμεθα*: B* *δυνομεθα* | *το ποτη.* (Schu commend) cum ℵBC*LΔ em gat iac cop syr^{sch} arm ... | ς Ln *το μεν ποτη.* (:: ut Mt) c. AC^{3}DNXΓΠ unc^{9} al omn ^{vid} it vg (exc codd mu, vide ante)

40. *καθισαι*: EFLΓ al *καθησαι* | *η εξ* (Schu commend) cum ℵBDLΔ 73. al pauc it (exc k) cop go ... ς *και εξ* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k syr ^{utr} arm aeth | *ευωνυμων* sine *μου* c. ℵABCDLNXΓΔΠ unc^{9} al^{80} fere it vg cop syr^{p} go arm (Δ sic: *εξ ευων-υμών* idque δ reddit *ad sinistram vobis*) ... ς (= Gb Sz) add *μου* cum minusc non ita mu syr^{sch} aeth | *δουναι* (a b ff$^{2.}$ i q am): c f k l (g$^{1.2.\ vid}$) vg^{ed} et $^{mss\ pler}$ aeth add *vobis* (k *nobis*) | *ἀλλ᾽ οἷσ* (*sed quibus* c f g$^{1.2.\ vid}$ i l q vg): a b d ff$^{2.}$ k aeth *aliis* i. e. *ἄλλοισ* (quo accentu 225.) | *ητοιμασται* (D* *ητοιμα-*

41–45 Mt 20, 24–28 Lc 22, 25–27
41 $^{114.2}$ *Καὶ ἀκούσαντεσ οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ
Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.* 41 *καὶ προσκαλεσάμενοσ αὐτοὺσ ὁ Ἰησοῦσ
λέγει αὐτοῖσ· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντεσ ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατα-
κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.*
43 *οὐχ οὕτωσ δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃσ ἂν θέλῃ μέγασ γενέσθαι
ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονοσ,* 44 *καὶ ὃσ ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι*

θαι): ℵ^{*etcb} 1. 209. al^{5} a syr$^{p\ mg}$ add *υπο του πατροσ μου* (:: e Mt). Contra cat$^{mosq\,204}$ et oxon^{386}: *οθεν και ο μαρκοσ ουδε ειρηκεν* (oxon add *το*) *υπο του πατροσ μου.*

41. *και* pr: D^{gr} 64. om | *οι δεκα* (et. f k l vg): D a b c ff^{2} i q cop^{dz} syr^{hr} *οι λοιποι δεκ.* | *ηρξαντ. αγανακτ.* (et. Or^{3,713}): A 1. al pauc g^{2} q gat vg^{sixt} *ηγανακτησαν* :: e Mt | *περι*: ℵ *και περι* | *ιακ.* (D *του ιακ.*) *και ιωανν.* (B *-ανου*): Δ 91. *των δυο αδελφων* :: e Mt

42. *και προσκαλεσ. αυτουσ ο* (ℵ* om) *ις* (prob Schu) cum ℵ^{*etc}BCDLΔ 2^{pe} a b c ff^{2} i k (b c d ff^{2} i *quos cum advocasset Iesus*) cop syr^{sch} aeth ... ς *ο δε ις* (69. *κυρ.*) *προσκαλ. αυτ.* (1. 238. 299. 7^{pe} om *αυτ.*) cum AXXΓ unc^{9} al fere omn f g$^{1.2.\,vid}$ l q vg go syr^{p} arm :: ut Mt | *οιδατε*: 13. 69. 108. 124. 127. praem *ουκ* | *εθνων*: Δ *θεων* (sed δ *gentibus*) | *κατακυριευουσιν* (D* et d *και κατ.*): D^{gr}al^{5} al plur *-σουσιν* | *οι μεγαλοι αυτων* (N 1. al^{10} fere om *αυτ.*): ℵ *οι βασιλεισ.* Cf b f ff^{2} g^{2} i l vg *principes* (g^{2} *principes eorum* (reliqui vero *maiores* k, *maiores eorum* vel *illorum* d q c, *qui maxime* [*-mi*?] *inter illos sunt* a). Etiam c* *βασιλεισ* pro *μεγαλοι* habuisse videtur.

43. *ουτωσ* (Γ *οὗτοσ* atque post *αλλ ὡσ εαν*) cum unc omnib et minusc pl ... ς *ουτω* cum minusc sat mu | *δε* (et. c k l vg cop go syr^{utr} etc, g^{1} *non enim ita est* etc; g^{2} om versum, pergens v. 44 *sed quicunque* etc): D al^{5} fere a b f ff^{2} i q om :: ut Mt | *εστιν* (prob Schu) cum ℵBC*DLΔ a b c f ff^{2} g^{1} i k l vg ... ς *εσται* (:: ut Mt) cum AC^{3}NXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q cop syr^{utr} arm go (*non sic sit*) (aeth non exprim) | *εν*: G al^{5} om | *οσ αν* cum ℵBDLΔ 33. 69. 299. al ... ς Ti *οσ* (XΓ *ωσ*) *εαν* cum ACXΓΠ unc^{9} al pler | *θελη*: Π al *θελει*, Δ *θελησῃ* | *μεγ. γενεσθ. εν υμ.* cum ℵBC*LΔ 1. 69. 124. al pauc f ff^{2} q (hi tres *maior esse in vobis*) ... ς Ln Ti *γενεσθ. μεγ. εν υμιν* cum AC^{3}XΓΠ unc^{9} al pler cop syr^{p} go ... D *μεγασ εν υμιν ειναι*, a b c *in vobis maior esse* (c *esse maior*), k *in vobis esse magnus* item syr^{sch} arm aeth; i *in vobis voluerit maior esse* (g^{1} l vg *fieri maior* omisso *in vobis*; g^{2} *in vobis fieri maior* ut vdtr) | *εσται* cum ABDLΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} cop (sed „fut. saepe etiam imperativum exprim") etc ... ℵCXΔ 69. 299. 435. 2^{pe} al^{6} fere *εστω* (go *sit*, etiam v. 44.) :: recipiendum esset *εστω* si idem v. 44 fieri posset; hoc enim versu Marcum *εστω*, versu vero seq. *εσται* scripsisse haud credibile est. Tribuendum igitur *εστω* ap Mc pariter atque ap Mt correctori. | *υμων διακο.* cum ℵABCDLXΓΔΠ unc^{9} al plus^{100} it vg syr^{utr} arm go ... ς (= Gb Sz) *διακο. υμων* cum minusc non ita mu

44. *οσ αν* cum ℵBDΔ al mu ... Gb (improb Schu) Ti *οσ εαν* cum ACLXΓΠ unc^{9} al plus^{70} | *θελη*: X al pauc *θελει*, Δ *θελησῃ*. It^{pler} vg et h. v. et

πρῶτοσ, ἔσται πάντων δοῦλοσ. 45 [115. 4] καὶ γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀν-
θρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
46 [116. 2] Καὶ ἔρχονται εἰσ Ἰερειχώ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ 46–52 Mt 20, 29–34
ἀπὸ Ἰερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸσ Lc 18, 35–43
Τιμαίου Βαρτιμαῖοσ, τυφλὸσ προσαίτησ, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν.
47 καὶ ἀκούσασ ὅτι Ἰησοῦσ ὁ Ναζαρηνόσ ἐστιν, ἤρξατο κρά-
ζειν καὶ λέγειν· υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 καὶ ἐπετίμων

---

v. 43 *voluerit*, k *volet* | υμων γενεσθ. (al^{10} fere ante υμ., D 1. 118. 2^{pe} al pauc ειναι, d *esse* post *primus*) πρωτ. c. AC^{3}(D)XΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth ... Ln εν υμιν (cop post πρωτ.) ειναι (ita c, *esse inter vos primus* a) πρωτοσ (Δ b f i k l vg item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ *primus esse*) cum ℵB C*LΔ 12. 28. 61. al pauc it vg cop :: ut Mt | εσται: al pauc εστω | παντων: D 40. 2^{pe} a g$^{2\cdot}$ aeth υμων (:: ut Mt), syr^{p} arm^{zoh} *omnium vestrum*

46. ερχονται (c f *venerunt*) cum ℵABCLXΓΔ unc^{9} al omn fere c f k l q vg cop go syr^{utr} arm aeth ... Ln ερχεται cum D 61. 258. a b ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i Or^{3,732} et ^{735} | εισ ιερειχω cum B^{2}CFL (B* om και ερχ. εισ ιερ.). Cf ad Mt 20, 29 de testibus qui alibi eandem scripturam praebent ... ς Ln ε. ιεριχω cum ℵADXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | απο ιερ. (ιερειχω cum ℵBCL: ς Ln ιεριχω cum AXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{9} al omn fere c g$^{2\cdot}$ l vg (k ab *iericho* priore ad alterum transiluit, pergit enim ab *iericho* statim *cum turba magna*, omittens ut et. c κ. τ. μαθ. αυτ.) cop syr^{utr} arm aeth ... Gb′ εκειθεν cum D 2^{pe} a b f ff$^{2\cdot}$ i q go Or^{3,732} et ^{735} | και των (et. g$^{2\cdot}$ vg syr^{utr} aeth Or^{3,732}): D a b f ff$^{2\cdot}$ i l (c k vide ante) go arm μετα των | ο (Gb +) υιοσ (13. 28. 69. 124. 346. c^{scr} c f l Or^{3,732} ιδου ο υιοσ :: cf Mt) cum ℵBCDLSΔ al plus^{20} item al^{6} Or ... ς υιοσ cum AXΓΠ unc^{8} al pl go | τιμαιου: b d ff$^{2\cdot}$ i q *timeae* | βαρτιμαιοσ: D παριτειμιασ, b d *baritimeas*, q *baritmeas*, a ff$^{2\cdot}$ i *bartimeas* (ff$^{2\cdot}$ *barth.*), f l vg *bartimaeus* (l *-meus*), c *barthimeus* ... k om ο υι. τιμ. βαρτιμ. Praeterea Δ in indice et inscriptione περι βαλτιμαιου | τυφλοσ cum ℵBDLΔ 124. 49^{ev} 3^{pe} y^{scr} al pauc cop go Or ... ς ο τυφλοσ cum ACXΓΠ unc^{9} al pler | προσαιτησ (ℵ και πρ.) cum ℵBLΔ k cop arm ... ς Ln προσαιτων idque post οδον cum AC^{2}XΓΠ unc^{9} al fere omn, item D 2^{pe} Or επαιτων (post οδον), item *mendicans* post *sedebat circa* (*iuxta*, *secus*) *viam* a b c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} go aeth ... C* om

47. ναζαρηνοσ cum BLΔ 1. 118. 209. a b c f g$^{1\cdot}$ i k l^{2} vg Or^{3,735}, item D l* q** ναζορηνοσ (D^{2} ναζωρ., 28. ναζωρινοσ) ... ς ναζωραιοσ (EΓ al ναζορ., al pauc ff$^{2\cdot blanch}$ ναζαραιοσ) cum ℵACXΓΠ unc^{9} al pler ff$^{2\cdot sabat}$ q* go | εστιν: B post ι̅ς̅ pon | υιε cum ℵBCLM^{mg}Δ al plus^{5} ... DK 69. 409. Or^{3,734} υιοσ (al pauc κυριε υιοσ, ι̅υ̅ υιοσ), item ς Ti ο υιοσ cum AM^{txt}XΓΠ unc^{7} al pler. Praeterea syr$^{p\ mg}$: „in tribus exx. Graecis *fili filii Davidis* inventum est“ | δαυειδ: ς δαβιδ, Gb Sz δαυιδ, cf ad Mt 1, 1 | ι̅υ̅ (h. l. b l am fu ing arm aeth): L al^{15} i mt reg Or^{3,734} om; 69.

αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ,
ἐλέησόν με. 49 καὶ στὰσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν. καὶ
φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντεσ αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.
50 ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσασ ἦλθεν πρὸσ τὸν
Ἰησοῦν. 51 καὶ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· τί σοι θέλεισ
ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸσ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. 52 ὁ

---

406. al pauc a f g$^{1\cdot}$ vg^{ed} et$^{cdd\ aliq}$ (sed non am fu ing) cop syr^{p} post *λεγειν* (item c *miserere mei Iesu fil. Dav.*, k *fili David, miserere mei, Iesu*)

48. *επετιμων* (Δ *επιτιμ.* male ap Woid., c^{scr} *-μουν*) *αυτω*: B 52. 48^{ev} y^{scr} semel *επ. αυτον* | *πολλοι*: Or^{3,734} *οι πολλ.* | *εκραζεν*: D^{gr} *εκραξεν* (Or ^{3,735} *αλλ εκεινοσ πολλ. μαλλ. εκραξεν*) item am *clamavit* | *υιε* (13. 69. 346. praem *$\overline{ιυ}$*, item 28. 118. 124. al *κυριε*): DF 28. 124. syr$^{p\ mg}$? Or ^{3,734} *υιοσ*, 1. 118. *ο υιοσ* | *δαυειδ*: ut v. 47.

49. *ειπεν· φωνησ. αυτ.* cum ℵBCLΔ 7. 299. y$^{scr\ semel}$ 3^{pe} al^{7} k cop syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln *ειπεν* (48^{ev} c^{scr} *εκελευσεν*, it^{pler} vg *iussit* vel *praecepit*; contra d k *dixit*) *αυτον φωνηθηναι* (1. 48^{ev} al go arm *φω. αυτ.*) c. ADX ΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth (Or^{3,734} *ουκετι* [*ωσ*?] *κατα τον ματθ. αυτοσ αυτον φωνει, αλλ ειπεν αυτον φωνηθηναι*) | *και φων. τον τυ. λεγοντ. αυτω* (F *αυτον*) (ita et. l vg; f *et vocaverunt* etc, c *et abierunt vocare illum dicentes*): D 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i q sax *οι δε λεγουσιν* (2^{pe} *ειπον*) *τω τυφλω* (*illi autem dixerunt caeco* d q, *ad illi dixerunt caeco* a i, *qui dicunt caeco* b ff$^{2\cdot}$) | *θαρσει*: 1. 13. 28. 69. 209. 346. *θαρρων* vel *θαρσων* | *εγειρε* (Gb″) cum ℵABCDLXΓΠ unc^{8} al pl... ς *εγειραι* cum U al mu, 1. 13. 28. 69. 209. 346. *εγειρου* | *φωνει*: EGK al *-νῆ*

50. *αποβαλων*: Δ *-βαλλων*, 2^{pe} *επιβαλων* | *αναπηδησασ* cum ℵBDLM^{mg}Δ 34^{ev} 48^{ev} z^{scr} 2^{pe} it vg cop syr$^{p\ mg}$ go Or$^{3,734\ b}$ et(*ανεπηδησε και ανεστη*)^{d} (confirmat et. cat^{ox} voce *εκπηδησασ*) ... ς *αναστασ* cum AC M^{txt}XΠ unc^{8} al pler syr^{utr} arm aeth ... Γ plane om | *πρ. τον $\overline{ιν}$* (et. f q em Or): D al pauc it^{pler} vg *προσ αυτον*

51. *αυτω ο $\overline{ις}$ ειπεν* cum ℵBCDLΔ 115. ff$^{2\cdot\ vid}$ g$^{2\cdot}$ i q tol cop arm aeth (:: *αποκριθεισ* nulla interrogatione praecedente non solet dativum adiunctum habere, ut 9, 5. 11, 14. 12, 35.) ... ς Ln *λεγει* (f *dixit*) *αυτω ο $\overline{ις}$* cum AXΓΠ^{mg} unc^{8} al pler a f go (syr^{sch} *Dixit ei Iesus*); item KΠ* al^{15} fere k l vg syr^{p} *ο $\overline{ις}$ λεγει* (k l vg *dixit*) *αυτω*. Libere b *Et respondit illi Iesus*, c *Cui dixit Iesus* | *σοι* ante *θελεισ* cum ℵBCKLΔΠ* al plus^{15} i vg^{ed} et$^{cdd\ aliq}$ (em *quid tibi vis ut faciam*) ... ς Ln Ti *τι θελ.* (minusc pauc b c em al add *ινα*) *ποιησω* (Γ *-ησαι*) *σοι* cum ADX ΓΠ^{mg} unc^{8} al pl a b f cop go aeth; g$^{2\cdot}$ k q am fu ing mt reg *quid vis* (mt add *ut*) *tibi faciam* ... Or^{3,734} om *σοι* | *ραββουνι* (B *-νει*) cum ℵAB CL^{2}FHKLMSUXΓΠ al^{100} fere cop syr^{p} (sed White *raboni*) arm Or; item E*U al plus^{40} *ραβουνι*, item Δ *ραββωνει*, go *rabbaunei* ... ς (= Gb Sz) *ραββονι* cum minusc pauc c f vg aeth ... D a b ff$^{2\cdot}$ i *κυριε ραββει*, 38. g$^{1\cdot}$ k q syr^{sch} *ραββι*, 409. *κυριε*

δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.

XI.

1 $^{117.2}$ Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθανίαν 1–10 Mt 21, 1–11 Lc 19, 29–38
πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ Io 12, 12–15

---

52. ο δε $\overline{\iota\varsigma}$ c. ℵ*et^{cb}ACDXΓΠ unc^9 al omn fere it (exc q) vg syr^p go arm … ℵ^{ca}BLΔ al pauc q cop syr^{sch} aeth :: ut Lc | ειπεν (*dixit* c ff$^{2\cdot}$ k q): ΚΠ al pauc λεγει, item *ait* b d f g$^{1\cdot 2\cdot}$ i vg | ευθυσ cum ℵBLΔ … ς Ln ευθεωσ (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ACDXΓΠ unc^9 al omn^{vid} Or^{3,735} | ηκολουθει (it^{pler} vg *sequebatur*): 121. 346. 409. 7^{pe} al^{30} fere ηκολουθησαν (q *secutus est*) | αυτω cum ℵABCDLM^{mg*}Δ al^{20} fere it vg cop syr$^{p\,mg}$ arm aeth Or^{3,732} … ς (=Gb, sed Schu „rec. defendi potest Marci usu“) Ti τω $\overline{\iota\upsilon}$ cum M^{txt}et$^{mg\,2}$XΓΠ unc^8 al longe pl syr$^{p\,txt}$ go Or^{3,735} … syr^{sch} pers^p plane om

XI. 1. οτε εγγιζουσιν (vg^{ed} am ing al *cum adpropinquarent*, a reg *cum adpropinquassent*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^8 al pler a vg cop$^{petr\,3.**}$ go syr^p arm Or^{3,737}et^{4,181}; item (:: e Mt) M 69. 124. 346. 48^{ev} al pauc οτ. ηγγισαν … D al pauc οτε ηγγιζεν (vel -σεν) et *cum adpropinquaret* (vel *appr.*, b *adpropiaret*) b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (g$^{1\cdot}$ em -*quasset*) i k l q em al cop^{schw}et^{wi} syr^{sch} aeth, item addito ο $\overline{\iota\varsigma}$ evgll mu | ιεροσολυμα (prob Schu ex usu Mci) c. ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. 121. 124. 218. 346. 435. al pauc it vg (:: in Mc hanc, in Lc alteram formam ut Graeci ita Latini tuentur) sah Or … ς ιερουσαλημ c. AXΓΠ unc^9 al pler go (alibi etiam alteram formam habet) cop (ubique hanc formam habet) | και (k om) εισ βηθανιαν (Gb′) c. D a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot\,vid}$ i k vg (nisi quod em *Bethaniae* om) Or^{3,737} (και ο μαρκοσ δε κατα τον τοπον ουτωσ ανεγραψε· και οτε εγγιζουσιν εισ ιεροσολυμα και εισ βηθανιαν προσ) et^{743} (ιδωμεν δε περι τησ βηθφαγη μεν κατα ματθαιον, βηθανιασ δε κατα τον μαρκον, βηθφαγη δε και βηθανιασ κατα τον λουκαν) … ς εισ (A 2^{pe} praem και, al κ. ηλθον vel κ. ηλθεν, cop *appropinquans – venit*) βηθφαγη (L -γειν, al -γὴν, B* βηδφ., B^{3}FUΓ al^{70} βηθσφ.) και (ℵC arm aeth add εισ) βηθανιαν (B* fortasse -νια, ita et. 124.) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^9 al omn fere f g$^{2\cdot}$ q syr^{utr} cop go arm aeth (Or^{4,181} textus Mc 11, 1—12 exscribitur, ibique est εισ ιεροσολυμα, εισ βηθφαγη και βηθανιαν: at quum Or^{3,743} id ipsum urgeat, Marcum tantum Bethaniae mentionem fecisse, vix sana esse potest lectio 4, 181, cum vulgatis exemplis conveniens illa quidem.) … y^{scr} sah nil nisi εισ βηθσφαγη (βηδφακη) | των ελαιων: B το ελαιων, similiter k *ad montem eleon* | αποστελλει, et. ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i k* l q (*mittet*) vg syr^p Or^{4,181} … FH 1. al^5 a b c f g$^{2\cdot}$ k** syr^{sch} go arm^{cdd} (non item^{zoh} nec^{usc}) aeth (cop et sah utrique lectioni respondent) απεστειλεν, item C επεμψεν

2 καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε εἰσ τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν,
καὶ εὐθὺσ εἰσπορευόμενοι εἰσ αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽
ὃν οὐδεὶσ ἀνθρώπων οὔπω κεκάθικεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.
3 καὶ ἐάν τισ ὑμῖν εἴπῃ· τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· ὁ κύριοσ αὐτοῦ
χρείαν ἔχει, καὶ εὐθὺσ αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. 4 $^{118.2}$ καὶ

2. *και λεγει* (it^{pler} d vg *ait*, k *dicit*; et. Or^{4,181}): D^{gr} *και ειπεν*, 1. 13. 28. 69. 209. 346. a sah (non item cop) *λεγων* (1. 28. 209. om *αυτοισ*) | *κατεναντι*: M al pauc *απεναντι* | *την κατεν. υμων* (k *in castell. illut contra*, ut Lc): ℵ* om (suppl demum ℵ^{cb}). Ac possunt ea verba sane ex Mt (et Lc) inlata credi. | *ευθυσ* cum ℵBLΔ Or … ς Ln *ευθεωσ* cum ACDXΓΠ unc^9 al$^\circ$ omn^{vid} | *εισ αυτην* (et. Or, f g$^{1.2.}$ k l vg cop): D a b c ff$^{2.}$ i q (sah^{vid}) om | *ευρησετε*: 1. *-σητε* | *ουδεισ ανθρωπων ουπω* cum ℵC 13. 69. al pauc sah cop^{schw} (syr^{sch}), item *ουπω* (Λ *πωποτε*) post *ουδεισ* posito (:: eodem loco Lc *πωποτε* collocat) ABLΔ b f ff$^{2.}$ i l q vg (hi *nemo adhuc hominum*) Or^{4,181} et $^{194\,bis}$, atque ita Ln, item *ουπω* ante *ουδεισ* posito KΠ al go syr^{p} … ς Ti nil nisi *ουδεισ ανθρωπων* cum DXΓ unc^8 al pl a c (om *ανθρ.*) g$^{1.2.}$ k em cop^{wi} arm aeth (Or^{3,744} *κατα μεντοι τον μαρκον και τον λουκαν πωλοσ εστι δεδεμενοσ εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν*) | *κεκαθικεν* (D* *καικαθηκεν*, D^2 *καικαθεικεν*, EMΓ al mu *-θηκεν*) cum ADXΓΠ unc^9 al pler … ℵBCLΔ al pauc Or^{4,181} et ^{194} (item^{3,744}) *εκαθισεν* (L al *-θησεν*) :: ut Lc lectione non fluctuante | *λυσατε* (L *-σαντεσ*) *αυτον και φερετε* (Δ* *-ρεται*) cum (Gb″) ℵBCLΔ it (et. d) vg sah cop arm aeth (syr^{utr} *solvite, adducite eum*) Or^{4,181} … ς *λυσαντεσ* (13. 69. *και λυσ.*) *αυτον* (D* 28. add *και*) *αγαγετε* (2^{pe} *απαγαγ.*, al *αγ. μοι*) cum AD^{gr}XΓΠ unc^9 al pler go (:: cf Mt *λυσαντεσ αγαγετε μοι* et Lc *και λυσαντεσ αγαγετε*). Ex his Ln invenit *λυσατε αυτον και αγαγετε*

3. *εαν*: D *αν* | *υμιν ειπη* (et. it vg etc Or): Δ *ειπη υμιν* | *τι ποιειτε* (HKX al mu *-ητε*, LΓ 131. al, item 237. al *ποιειτε·*) *τουτο* (237. al *τουτω*) cum ℵABCLXΓΔΠ unc^9 al pler q (*quid hoc facitis*) gat sah cop (*quid est hoc quod facitis*) syr^{utr} go Or^{4,181}; item omisso *τουτο* 245. c k l g$^{1.2.}$ ^{vid} vg; 1. 209. al pauc nil nisi *τι* (:: ut Mt) … D 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b f ff$^{2.}$ i arm Or^{3,740} *τι λυετε τον πωλον* :: cf Lc | *ειπατε* (C* praem *και* ut vdtr; ff$^{2.}$ *et dicetis*) absque *οτι* cum BΔ 239. 433. c^{scr} a b c ff$^{2.}$ i k aeth … ς add *οτι* (:: ut Mt et Lc lectione tantum non fluctuante) cum ℵACDLXΓΠ unc^9 al pler f l q (g$^{1.2.\,vid}$) vg syr^{utr} go sah (cop ex usu linguae) arm Or^{4,181} et^{3,740} | *ευθυσ* cum ℵBCDLΔ Or^{4,181}… ς *ευθεωσ* cum AXΓΠ unc^9 (E om *και*) al omn^{vid} Or^{3,722} et ^{740} | *αποστελλει* cum ℵABCD^{gr}EFHKLMSVXΓΔ al plus^{100} b c g$^{1.}$ l em (item^{schelhorn} ap Beng) syr^{utr} go … ς (=Gb Sz) *αποστελει* cum GUΠ 1. al mu a d f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ (k *dimit - sitet*·) q δ vg sah cop arm aeth Or$^{3,722.\,737.\,740}$ et ^{4,181} :: cf Mt | *παλιν* cum ℵBC*DLΔ al plus^{10} Or^{3,722} et ^{740} (et quidem ℵDL al Or^{bis} *αυτον αποστ. παλιν*, item Δ omisso *αυτον*, B *αποστ. παλ. αυτον*, C* *αυτ. παλ. αποστ.*)… ς Ln Ti om *παλιν* (Schu „Mco usitatissimum cave celerius cum Gb abiicias“) cum AC^{2}XΓΠ unc^9 al pler it vg (sed c *remittit*, a q *remittet*) sah cop syr^{utr} go arm aeth Or^{4,181}

*ἀπῆλθον καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸσ τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ
τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.* 5 *καί τινεσ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων
ἔλεγον αὐτοῖσ· τί ποιεῖτε λύοντεσ τὸν πῶλον;* 6 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖσ
καθὼσ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· καὶ ἀφῆκαν αὐτούσ.* 7 *καὶ φέρουσιν τὸν
πῶλον πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν,
καὶ ἐκάθισεν ἐπ᾿ αὐτόν.* 8 *καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν*

---

4. *και* (38. 245. arm om, item k sed vide ante) *απηλθον* cum ℵBLΔ c (*et abierunt illi duo*) (item al^{2} k arm) Or^{4,181}; item D 2^{pe} b f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ ut videtur) i l q (a omisso *et*) vg cop syr^{sch} Or^{3,744} *και απελθοντεσ* (omisso *και* sq) ... ς *απηλθον δε* cum ACXΓΠ unc^{9} al pl sah syr^{p} go; item 1. 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 433. *απηλθ. ουν* (:: Mt *πορευθεντ. δε*, Lc *απελθοντ. δε*) | *τον πωλ.* cum ℵCΔ 13. 28. 3^{pe} 7^{pe} 11^{pe} c^{scr} p^{scr} z^{scr} al sat mu^{vid} sah arm Or$^{4,192\,b}$ (*προστιθησι δε ο μαρκοσ οτι ευρον τον πωλον δεδεμενον πρ. θυραν εξω επι* etc) ... Gb Sz Ln Ti om *τον* c. ABDLXΓΠ unc^{9} al pl cop go Or^{3,744} et ^{4,181} | *την θυραν* c. ℵACDXΓΠ unc^{9} al omn fere Or^{3,744} ... Ti om *την* cum BLΔ 2$^{pe\ vid}$ sah cop go arm Or^{4,181} et ^{192}

5. *και τινεσ* (et. Or^{4,181}): X 1. 13. 28. 69. 346. sah *τινεσ δε* | *εστηκοτων*: MΓ 238. 48^{ev} al^{20} fere Or *εστωτων*

6. *ειπαν* cum ALΔΠ* 72. y^{scr} semel ... ς Ln *ειπον* cum ℵBCDXΓΠ^{2} unc^{9} al longe pler Or^{4,181} | *αυτοισ* (et. Or; M *αυτω*, a *et dixerunt illis*, f q *at illi dixerunt eis*, l vg *qui dixerunt eis*): D al pauc b c ff$^{2\cdot}$ i k om (c ff$^{2\cdot}$ *qui dixerunt*, b i q *et dixerunt*). Ceterum k post *abierunt* (*και απηλθον* versu 4) statim pergit *et dixerunt*, omissis mediis. | *ειπεν* (Gb″) c. ℵBCLΔ 1. 28. 124. 209. al pauc Or^{4,181} et *dixit* k sah cop arm aeth; item D *ειρηκει*, b c ff$^{2\cdot}$ i q *dixerat* ... ς *ενετειλατο* (*praeceperat* a d f l vg) cum AXΓΠ unc^{8} (F deficit ab h. l.) al pler it^{4} vg syr^{utr} go. Praeterea DM 1. 13. 69. 124. 209. 2^{pe} al^{10} it vg sah cop^{schw} et ^{wi} (sed non$^{petr\,3\cdot}$) syr^{sch} aeth go add *αυτοισ*

7. *φερουσιν* cum ℵ^{c}BLΔ Or^{4,181}, item ℵ*C 1. 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299. 346. arm^{zoh} et ^{usc} *αγουσιν* (Gb′) ... a b ff$^{2\cdot}$ i *ducere* (quod ab *αφηκαν* pendet) ... ς Ln *ηγαγον* (:: ut Mt et Lc) cum ADXΓΠ unc^{8} al pler c f l g$^{1\cdot 2\cdot\ vid}$ vg (k *et dimiserunt eos pullum ad ihesum*, excidit igitur *et duxerunt* ut vdtr) syr^{utr} go arm^{mss} aeth (sah cop et *ducunt* et *duxerunt* confirmant) | *επιβαλλουσιν* cum ℵBCDLΔ 1. 28. 91. 209. 299. 2^{pe} b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ vid}$ i l vg cop arm^{zoh} et ^{usc} Or^{4,181} ... ς *επεβαλον* cum AXΓΠ unc^{8} al pler a (*straverunt illi*) c f g$^{2\cdot}$ k q sah (ut a) syr^{utr} arm^{cdd} aeth go | *τα* (1. 28. om) *ιματ. αυτων* (et. a c f g$^{1\cdot\ vid}$ g$^{2\cdot}$ l vg, B *εαυτων*, D^{gr} 256. *αυτου*, 1. 28. 299. b ff$^{2\cdot}$ i k q arm om): ℵ* 2^{pe} *αυτων τα ιματια*, eaque ℵ* ante *αυτω* pon | *εκαθισεν* (HK al *-θησεν*): D^{gr} 1. 28. 91. 209. 241. 299. 2^{pe} *καθιζει* (D *-ειζει*, sed d *sedebat*) ... ℵ b*^{scr} y^{scr} *εκαθισαν* (illi^{2} *-θησαν*) | *επ αυτον* cum ℵBCDLΔ 2^{pe} al^{10} fere (al pauc sah *επ αυτων, επ αυτα*) ... ς *επ αυτω* c. ANXΓΠ unc^{8} al pler. It^{pler} vg *super eum* (*illum*), sed c nil nisi *supra*. Or^{4,181} om *και εκαθ.* usq *οδον* v. sq

8. *και πολλοι* cum ℵBCLΔ k q cop aeth ... ς Ln *πολλ. δε* cum ADNXΓΠ

εἰσ τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδασ, κόψαντεσ ἐκ τῶν ἀγρῶν. 9 $^{119.1}$
καὶ οἱ προάγοντεσ καὶ οἱ ἀκολουθοῦντεσ ἔκραζον· ὡσαννά, εὐλογη-
μένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου· 10 *εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη*
βασιλεία τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Δαυείδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖσ ὑψίστοισ.

---

unc^{8} al omn^{vid} a b c f (ff^{2}· g$^{1.2}$· ut vdtr) i l vg sah syr^{utr} arm go | *τα* (al^{10} fere om) *ιματ.* (al plus^{10} *τουσ χιτωνασ*) *αυτων*: L (item i ap Blanch, ex errore ut vdtr) om *αυτων*, B habet *εαυτων*, K *αυτου* | *εστρωσαν* (:: ut Mt): D 1. 28. 63. 91. 209. 241. 299. 2^{pe} *εστρωννυον* (:: cf Lc), item *sternebant* a b c ff^{2}· i k syr^{sch}; contra *straverunt* (gat *instrav.*) f l (g$^{1.2}$· ?) vg syr^{p} arm go | *εισ την οδον* cum ℵBCDLXΓΔ unc^{6} al longe pl b ff^{2}· i ... AKMNΠ al^{20} a c f k l q vg arm *εν τη οδω* (:: ut Mt et Lc) | *αλλοι δε*: Π* 1. 299. al^{10} fere b syr^{p} om *δε* | *στιβαδ.* (EG *στειβ.*, D* *εστιβ.*) cum ℵBDEGHKLMUΔΠ al^{30} fere Or^{4,193} ... ς *στοιβαδ.* cum ACSV XΓ al pl Or^{4,182}; item N al aliq *στυβαδ.* (syr$^{p\ mg\ gr}$ *στυβ.*, ex al cdd *στοιβ.*). Cf Eustath. qui *στιβασ* a *στειβω* derivat, dicens esse *ευτελη και καταπεπατημενην στρωμνην*, Zonar. vero habet: *στοιβασ η στρωμνη η τρυφησ θρυψισ, παρα το στοιβαζω* | *κοψαντεσ* (C sah *εκοπτον*) *εκ των αγρων* (sah *in agris*) cum ℵB(C)LΔ sah; accedunt (sed *εκοπτον* ut C) cop^{schw} ex^{dz} et petr^{3}· item (*ramos arborum ex agris*) cop^{wi}, addunt vero *et straverunt eos in viam*. Or^{4,182} (post *τα ιματια αυτων* v. 7 pergens) *αλλοι δε στοιβ. κοψαντεσ εκ τ. αγρ. εστρωσαν εισ τ. οδ.* Rursus^{193} *αντι των κοπτομενων απο των δενδρων κλαδων* (quibus ad Mt respicit) *η* (ad Mc respiciens) *στιβαδων εκ των αγρων και στρωννυμενων εν τη οδω*, quibus opponit ab Ioh relata. Confirmat lectionem nostram et. aeth qui (ex ed. Rom.) totum versum sic habet: *et multi qui straverunt folia abscindentes; et fuerunt qui straverunt vestes suas in via* ... ς Ln *εκοπτον εκ των δενδρων* (syr$^{p\ mg}$ *αγρων*) *και εστρωννυον εισ* (D^{gr} om) *την οδον* (*in viam* d ff^{2}; KMNΠ al^{20} fere a b c f l q vg *εν τη οδω*, *in via*; k plane om) cum ADNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} go arm (:: lectio ς ad Mt maxime conformata)

9. *και οι προαγ.* (D^{gr} *προσαγ.*): Γ add *δε*, item omisso *και* sah | *εκραζον* sine additam (Gb') cum ℵBCLΔ 115. 20^{ev} c ff^{2}· k sah cop Or^{4,182} ... ς add *λεγοντεσ*, Ln [*λεγοντ.*], cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler a b f g^{1}· (et g^{2}· vid) i l q vg go syr^{utr} arm aeth :: ut Mt | *ωσαννα* (L *ωσαρα*): ς *ὡσαννά*: cf ad Mt ... D b ff^{2}· om. Contra 13. 69. 2^{pe} al k add *τω υψιστω* (*eminentissimo*), 28. al arm *εν υψιστω* (*in excelso*), 299. c i *εν υψιστοισ* (*in excelsis*) | *ο ερχομενοσ*: X om

10. *ευλογημενη* cum ℵBCD^{2}EGHLNSUVXΔ al pler it (k vide post) vg sah cop go syr^{p} arm Or^{4,182} ... AD*KMΠ al plus^{15} d* syr^{sch} aeth praem *και* | *ερχομενη*: Δ 1. 209. al^{5} a om (k *benedictus qui venit in regnum patr. nostr. david* pro *ευλογημενοσ* v. 9 usque *δαυειδ* v. 10) | *βασιλεια* cum ℵBCDLUΔ 1. 13. 69. 115. 124. 209. 238. 346. 20^{ev} 48^{ev} c^{scr} y^{scr} 2^{pe} 7^{pe} it (exc q) vg sah (*benedictum regnum venicus nostri*, post *nostri* deficit codex) cop syr^{sch} arm Or^{3,744} et^{4,182} ... ς (= Gb Sz) add *εν ονοματι κυριου* cum AXXΓΠ unc^{7} al pler q syr^{p} go aeth Hier cat$^{oxon\ 390}$

11 120.6 *Καὶ εἰσῆλθεν εἰσ Ἱεροσόλυμα εἰσ τὸ ἱερόν· καὶ περι-* (Mt 21, 17)
βλεψάμενοσ πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσησ τῆσ ὥρασ, ἐξῆλθεν εἰσ Βηθα-
νίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
12 *Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίασ ἐπεί-* 12–14 Mt 21, 18ss
νασεν. 13 *καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν*
εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ

το δε και ευλογημενη η ερχομ. βασ. εν ονομ. κυρ. του πατρ. ημ. δαβ. αριστα ειρηται· πολλαχου γαρ οι προφηται την κατα τον κυριον ημ. ιν χν βασιλειαν επ ονοματι δαβιδ εφασκον ερχεσθαι etc, item Euthy diserte ad Mt 21, 9 | *δαυειδ*: ς *δαβιδ*, Gb Sz *δαυιδ*, cf ad Mt 1, 1 | *ωσαννα* (D* *οσσαννα*, ** *ωσσ.*, cf ad v. 9): 1. 91. 118. 209. 299. add *ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοισ* (:: e Lc), item omissis *ωσανν. εν τ. υψ.* arm; eadem 251. syr^p c.* ante *ωσαννα* addita hac nota: „non in omnibus exx. Graecis invenitur neque in illo Mar Xenajae; in nonnullis autem accuratis ut putamus invenimus."

11. *εισηλθεν* (g^1·vid l vg *introivit*, q *intravit*, k *introiverunt*): D *εισελθων*, item a b c f ff^2· g^2· i *cum introisset* (i *-issent*) | *εισ ιεροσολ.* (Gb″ prob Schu) c. ℵBCDLΔ 1. 2^pe al^3 a b ff^2· g^2· i k l vg (g^1·vid) cop Or^4,182 ... ς add *ο ις* cum AΝΧΠ unc^8 al pler q go syr^p, item ante *εισ ιεροσολ.* c f syr^sch arm aeth | *εισ το* cum ℵBCLMΔ 13. 28. 60. 69. 115. 225. 346. 2^pe a^scr it (exc q) cop syr^sch aeth Or^4,182 ... ς *και εισ το ιερ.* cum AD ΝΧΓΠ unc^7 al pler q go syr^p arm | *ιερον*: Δ^mg *ναον* | *και* sec: D^gr a b c f ff^2· i om (a *cum introisset - circumspiciens*, b c f ff^2· i *cum introisset* vel *-ssent, circumspexit*). Contra *introivit - et circumspectis omnibus* l vg, *intravit - et circumspiciens* q, *cum introisset - et circumspectis omnibus* g^2·, *et introiverunt - et cum circumspexisset* k, *cum introisset - et - circumspexisset* d) | *οψε* cum ℵCLΔ (add *δε*) Or^4,182 ... ς Ln Ti *οψιασ* cum ABDΝΧΓΠ unc^8 al longe pler (2^pe *οψινησ*) | D* *ουσασ* | *τησ* (D 245. 2^pe om) *ωρασ* (13. 28. 69. 124. 346. *ημερασ*): B om. Addunt in mg 40 et 72 (sunt codices cum scholiis): *αναξιων οντων των ιουδαιων, εν αλλοισ αντιγραφοισ.* | *εξηλθεν*: Η *και εξηλθ.* | *δωδεκα* (ita ff^2· g^1·vid k l vg, et. Or^4,182): D y^scr al plus^10 a b c f g^2· i q add *μαθητων* (al pauc b c g^2· *μαθ. αυτου*)

12. *εξελθοντων αυτων* (13. 69. 48^ev p^scr 2^pe om *αυτ.*): D^gr *εξελθοντα* (**επαυριον ον εξελθ.*), Γ *εξελθοντα αυτον*. Similiter b c ff^2· q *cum exisset*, g^2· mt *cum exiret*, item syr^sch (contra a d *cum exissent*, f i k l vg *cum exirent*) | *απο βηθανιασ* (Η *-νια*): 1. 299. om | ℵ* om *επεινασεν* (suppl ℵ^a)

13. *συκην* cum ABCDLΝΧΓΔ unc^6 al longe pl it vg etc (D al pauc a b f ff^2· g^1·2· i l q vg Or^3,762 post *μακροθ.* pon) ... ℵKMΠ al^20 syr^sch add (al praem) *μιαν* :: e Mt | *απο* (Gb + Sz prob Schu) cum ℵABCDLMΝΔ al plus^20 Or ... ς (= Gb Sz) om cum M^mg ΧΓΠ unc^7 al longe pl | *ει αρα τι ευρησει* (*-ση* Χ al pauc; *τι ευρ.* cum ℵABCKLΝUΔΠ* al plus^20, item *si quid forte inveniret* g^1· l vg; ς *ευρ. τι* cum EGHMSVΧΓΠ^2 al pl go arm etc): D b c ff^2· g^2· i k gat *ιδειν εαν τι εστιν*, 2^pe a f q Or^3,762 bis

φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. 14 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ·*
μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.

15—18 Mt 21, 12—16 Lc 19, 45—48 Io 2, 14—17

15 *Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα.* 121.1 *καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ*
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν
τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, 16 *καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις*
διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17 *καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·*

ως ευρησων τι (2^{pe} pergit *επ*) | *και ελθων* (E^{*vid} *επελθ.*): 2^{pe} a f Or *ελθ. δε* ... D b c ff^{2} i k om *ελθ. επ αυτην*, a g^{1} om *επ αυτην* | *ουδεν* (L add *ουχ*) *ευρεν*: D 2^{pe} a q Or *μηδεν* (2^{pe} a q *και μηδεν*) *ευρων* (q *et cum venisset ad eum et nihil invenisset*, a *cum venisset autem et nihil invenisset*) omisso *και* ante *αποκριθεις* | *φυλλα*: C^{2}X 33. 61. 69. 124. 2^{pe} b c q aeth Or add *μονον* (E post *φυλλα* erasum habet *μ*), item 13. 28. *μονα*, hinc Ln [*μονα*] ex errore de C :: e Mt | *ο γαρ καιρ. ουκ ην συκ.* cum ℵBC^{*vid}LΔ cop syr^{sch} :.. ς Ln *ου* (1. al pauc *ουπω*) *γαρ ην καιρ.* (D Or^{bis} *ο καιρ.*, atque sic Ln) *συκ.* (Or^{semel} *των συκ.*) c. AC^{2}DNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm aeth go $Or^{3,763\,sq}$

14. *και*: D 2^{pe} a q Or om, vide ante | *αποκριθεις* (f l q vg, item $g^{1.2.\,vid}$; a b c ff^{2} i syr^{sch} om; k *et maladixit dicens*) sine additam cum ℵABCDKLMNΔ$Π^{*}$ al^{35} fere it vg cop syr^{utr} arm aeth go $Or^{3,762}$ ... ς (= Gb Sz) add *ο ις̅* cum EGHSUVXΓ$Π^{2}$ al pl | *εις τ. αιω. εκ σου* (D^{*}Δ *εξου*) cum ℵBCDLΔ 1. 28. 209. 299. 2^{pe} (it vg *εκ σου* post *καρπ.* vel post *μηδεις* pon) go arm (syr^{sch} aeth) $Or^{3,762\,bis}$ ... ς *εκ σου εις τ. αιωνα* cum ANXΓΠ unc^{8} (M^{*} *μηκετι εκ σου καρπ. εις τ. αι. μηδ. φαγ.*) al pler syr^{p} (cop) | *μηδεις* (ς Gb Sz) c. ℵABCDLMNXΓΠ unc^{8} al longe pl (1. 209. 299. vg^{ed} post *καρπον* pon; it^{pler} am ing fu al *quisquam* [a *nemo*] *fructum ex te*) Or^{bis} ... $ς^{e}$ *ουδεις* c. minusc vix mu ... Δ om | *φαγοι* c. ℵABCLNXΓΔΠ unc^{7} al pl ... DU 1. 13. 69. 91. 299. 346. al^{20} fere Or^{bis} *φαγῃ*

15. *ερχονται* (et. $Or^{4,180.\,182.\,192}$, *veniunt* $g^{1.2.\,vid}$ k l q vg cop syr^{p} arm; *venerunt* a c f ff^{2} syr^{sch} go): C *ηρχοντο* ... D^{gr} *εισελθων*, d *intraverunt*; b i cop^{dz} *venit*. Praeterea X 49^{ev} y^{scr} al^{evv} $fere^{10}$ a (post *ιεροσολ.*) b f ff^{2} i mt vg^{six} sax add *παλιν* | *και εισελθων* (D *και οτε ην*) absq *ο ις̅* cum ℵBCDLΔ 1. 33. 91. 124. 238. 346. 2^{pe} a b c (item ff^{2} $g^{1.2}$ ut vdtr) i k l vg cop arm aeth Or^{ter} ... ς (= Gb) add *ο ις̅* cum ANXΓΠ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} | *εις το ιερον* (d *in templum*, syr^{sch} add *dei*): D^{gr} *εν τω ιερω* | *εκβαλλειν* (X *εκβάλειν*, al aliq *εκβαλεῖν*): D b add *εκειθεν*, item A *και* | *τους αγοραζ.* cum ℵABCKLMNUΠ al^{20} fere ... ς om *τους* cum DEGHSVXΓΔ al pl $Or^{4,180}$ et ^{192} :: ut Mt lectione non fluct | *εν τω ιερω*: A *εν αυτω*, 225. c plane om | *κατεστρεψεν* (Or *ανεστρεψ.*): $ℵ^{*}$ (^{c}post *περιστ.*) Or post *κολλυβιστ.* (Δ *κολλυβαστων*) pon, c (*evertit mensas nummulariorum et coepit ejicere vendentes* etc) syr^{sch} ante *τας τραπεζ.*; X 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} arm conservato *κατεστρ.* suo loco add *εξεχεεν* post *κολλυβ.* ... D^{gr} k plane om

17. *και ελεγεν* cum ℵBCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr^{sch} aeth $Or^{4,180}$ ... ς

οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκόσ μου οἶκοσ προσευχῆσ κληθήσεται πᾶσιν Es 56, 7 Ier 7, 11
τοῖσ ἔθνεσιν; ὑμεῖσ δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 [122.1]
καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ, καὶ ἐζήτουν πῶσ
αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶσ γὰρ ὁ ὄχλοσ ἐξε-
πλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
19 [123.10] Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆσ πόλεωσ. (Mt 21, 17)
20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην 20—24 Mt 21, 20—22

Ln *λεγων* cum ADNXΓΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{p} go arm | *αυτοισ* cum ℵCLΔ 6. 13. 69. 346. k cop syr^{sch} aeth Or item omnib testib qui *λεγων* (exc 28. it^{2} arm): Ln [*αυτοισ*], Ti om cum B 28. b g$^{1.}$ (*et docebat eos dicens*) (c *et ait illis dicens*, ff$^{2.}$ *et docebat illis dicens*, item 124. *αυτοισ λεγων*) arm | *ου* (et. Or; a f g$^{1.}$ l q vg; 69. *οτι*): D 1. 28. 2^{pe} b c i k (ff$^{2.}$ *scriptum est enim*) q cop arm om:: ut Mt | *οτι* c. ℵABLNXΓΔΠ unc^{8} al pler f g$^{1.}$ l vg arm^{ed} Or... Ln om c. CD 69. 251. 300. c^{scr} h^{scr} 440. a (b *scriptum esse*) c ff$^{2.}$ i k q arm^{mss} aeth :: ut Mt lectione non fluct | *πεποιηκατε* cum BLΔ Or ... ς Ln *εποιησατε* (:: ut Lc, cf et. ad Mt) cum ℵACDNXΓΠ unc^{8} al omn fere (238. *ποιειτε*) | *αυτον* (D* *αυτην*) hoc loco cum ℵBCDLNXΓΔΠ^{2} unc^{7} al pler it^{pler} vg Or ... AMΠ* 1. 33. al^{15} fere a ante *εποιησατ*. pon (:: ut Lc et Mt)

18. *ηκουσαν* (it^{pl} vg *quo audito*; d k *et audierunt*, a *et cum audissent*): Δ *ηκουον* | *οι* (Δ om) *αρχιερ. και οι γραμμ.* (Gb') cum ℵABCDKLΔΠ al plus^{20} it vg cop syr^{sch} arm aeth Or^{3,791} ... ς *οι γραμμ. και οι αρχιερ.* (M^{mg} 48^{ev} 252** al *φαρισαιοι* pro *αρχιερ.*, 18^{ev} 19^{ev} 49^{ev} al pauc post *γραμμ.* add *και οι φαρισαιοι*) cum EGHMSUVXΓ al pl go syr^{p} | *και εζητουν*: D om *και* (d *et audierunt summi sacerdotes et scribae quaerebant*), item (*quo audito – quaerebant*, a *cum audissent – quaerebant*) it (exc k, vide ante) vg | *απολεσωσιν* (Gb' prob Schu) cum ℵABCDEGHL M^{2}NUVXΓΠ (Γ *εζ. αυτον πωσ απολ.*) al^{50} fere Or ... ς *-λεσουσιν* cum KM*S^{sil}Δ al certe mu | *αυτον* sec (b f i k l vg, Or; a *populum*): AKΠ al^{20} fere c ff$^{2.}$ om, hinc Ln [*αυτ.*] | *πασ γαρ* c. ℵBCΔ 1. 13. 28. 69. 346. cop go... ς Ln *οτι πασ* c. ADLNXΓΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} arm Or | *εξεπλησσοντο* c. ℵMΔ 61. 91. 108. 299. 300. d^{scr} e^{scr} c (*turba admirabantur*) vg^{cdd} (ap Wtst et Ln) cop^{wi} et$^{petr 3.}$ ... ς Ln Ti *εξεπλησσετο* cum ABCDLXΓΠ unc^{7} al pler (it^{pler} vg) cop^{schw} ex^{dz} (Or$^{3,791 bis}$ *πασ ο λαοσ εξεπλησσετο*) | *επι*: 33. *εν*

19. *οταν* cum ℵBCKLΔΠ* 28. 33. 48^{ev} 2^{pe} al^{10}... ς Ln *οτε* cum ADNXΓΠ^{2} unc^{7} al pler | *εγενετο* c. ℵBCDE*KLMNSUV*ΓΔΠ al pler (it vg *vespera facta esset*, *serum factum esset*) ... AE^{2}GHV^{2}X 69. 48^{ev} al pauc *εγινετο* | *εξεπορευετο* c. ℵCD^{gr}EGHM^{mg}NSUVXΓ (M^{mg} per incuriam *-ετο* ad *παραπορευομενοι* trahit) al pler (1. al pauc post *πολ.*) a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i k l vg cop go aeth syr$^{p\ txt}$... Ln *εξεπορευοντο* (:: ad seqq accommod) c. ABKM*ΔΠ 124. 2^{pe} al^{15} c d syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ arm | *εξω*: D *εκ* (it^{pler} vg *de*, sed a *extra civitatem*)

20. *παραπορ.* (D add *το*) *πρωι* c. ℵBCDLΔ (sed ℵ* *παρεπορευετο* posteaque *και ιδον*) 1. 28. 33. 209. y^{scr} al^{5} b i q cop aeth (a c k om *πρωι*): *πρωι* (N *πρωει*) *παραπορ.* cum ANXΓΠ unc^{8} al pler f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ (et$^{2.\ vid}$) l

ἐκ ῥιζῶν. 21 καὶ ἀναμνησθεὶσ ὁ Πέτροσ λέγει αὐτῷ· ῥαββεί, ἴδε
ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 124.6 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ
(Lc 17, 6) λέγει αὐτοῖσ· ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃσ ἂν εἴπῃ
τῷ ὄρει τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰσ τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ
διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται,
ἔσται αὐτῷ. 24 125.4 διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχε-

vg syr^{utr} go arm | ειδον cum BDEGHS(V?)UΓΠ^{mg} al pl ... ℵ*et^{c}CKLMX XΠ* al pm ιδον, Δ ιδοντεσ, L πρωϊδον pro πρ. ιδον)

21. αυτω: (b om): M^{mg} 33. al pauc τω ιυ | ραββει cum ℵBCDEHX ... ϛ Ln ραββι cum AGKLMNSUVΓΔΠ al pler. Cf ad Mt 23, 7 sq 26, 25 et alibi | ιδε (CΔ ειδε): D 435. al pauc Or^{3,761} ιδου | η: M 433. om | εξηρανται (X al^{20} fere -ραται): DLNΔ 1. 33. 433. al^{10} Or εξηρανθη :: ut Mt

22. ο ις cum unc omnib al pler ... ϛ (= Gb Sz) om ὁ cum minusc ut vdtr pauc | εχετε cum ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler c f ff^{2} (*habete in vobis*) g$^{1.2}$ k l q vg cop syr^{utr}aeth go ... ℵD 13. 28. 33^{corr*} 61. 69. 124. a b i arm praem ει (:: ad Mt εὰν εχητε?) | θεου (D του θε.): 28* a c k om

23. αμην cum ℵBDN 1. 28. 51. 106. 124. 157. 225. 251. 2^{pe} c^{scr} it (exc q) vg syr^{sch} arm ... ϛ add γαρ cum ACLXΓΔΠ unc^{8} al pler q cop syr^{cod} syr^{p} c.* go | οτι c. ABCLNXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ℵD 33. 61. 62. 115. 2^{pe} p^{scr} g^{2} k em taur tol go arm aeth om | οσ αν (A 1. al pauc εαν) ειπη: 33. εαν ειπητε (:: cf Mt). Libere c: *amen dico vobis quoniam si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis - et non haesitaveritis corde, sed credideritis futurum, fiet quodcunque dixeritis.* | αρθητι etc: 1. 28. 124. αρθηναι και βληθηναι | διακριθη: D^{gr*} -κριθησ | αυτου: Δ εαυτου | πιστευη (Δ al^{2} scr. -ευει) cum ℵBLΔ 2^{pe} h^{scr} y^{scr} bis c^{scr} ... ϛ Ln πιστευση cum ACDNΠ unc^{8} al pl (69. -σητε), item XΓ al mu πιστευσει (it vg *crediderit*, sed it^{pl} vg etiam *dixerit* pro λεγει vel λαλει quod subsequitur) | ὅ cum ℵBLNΔ (D vide post) 33. 48^{ev} f g^{1} k l vg (hi^{5} *quodcumque*, sed k *si crediderit quotcumque locutus fuerit, et fiet* etc) cop go syr^{sch} (D b c ff^{2} i πιστευ. το μελλον ο αν ειπη γενησεται αυτω, b ff^{2} i *crediderit futurum, fiet quodcumque dixerit*; d *crediderit futurum, quodcumque dixerit erit illi*; c vide supra) ... ϛ Ln ἅ cum ACXΓΠ unc^{8} al pler a q syr^{p} al | λαλει (L λα omissa syllaba λει exeunte versu; Δ ο λα·λεγειν·εται· corrupte, l conflato cum Γ) cum ℵBLNΔ 33. 48^{ev} 2^{pe} a (*loquitur*) k (*locutus fuerit*) ... ϛ λεγει cum ACX ΓΠ unc^{8} al pler item f g^{1} l q vg (q *dicit*, rell^{4} *dixerit*); 238. al pauc ειπη | εσται (Δ και εστ.) αυτω (Gb′) c. ℵBCDLΔ 1* 28. 209. 346. f g$^{1.2}$ l vg (f g^{2} l vg *fiat*, *fiet ei*; g^{1} om *ei* ut vdtr) cop (cop^{schw} ex^{dz} εστ. αυτω, cop^{wi} et^{petr3} *fiet*) (aeth) ... ϛ Ln add ο εαν ειπη cum ANXΓΠ unc^{8} al pler a k q (a *contingent illi quaecumque dixerit*, q *fiet illi quodcumque dixerit*, k post *et fiet* [vide supra] pergit *et erit quot dixerit*) syr^{utr} go arm; item (vide supra) b c ff^{2} i pariter ac D; 2^{pe} εσται pro γινεται, pergens γενησεται οσα αν ειπη

24. οσα (Gb″) cum ℵBCDLΔ 61. 157. 346. ... ϛ add αν cum AXΓ unc^{7} al pler, item KNΠ al pauc εαν (:: cf Mt) | προσευχεσθε και (Gb′) c. ℵBC

σθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 [126. 6] καὶ Mt 6, 14
ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινοσ, ἵνα καὶ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
27 [127. 2] Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰσ Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ ἱερῷ 27–33: Mt 21, 23–27 Lc 20, 1–8
περιπατοῦντοσ αὐτοῦ ἔρχονται πρὸσ αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ
γραμματεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ
ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ; ἢ τίσ σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα

DLΔ a c ff^{2} k syr^{sch} Cyp ... ς προσευχομενοι c. ANXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} b f g$^{1.2}$ i l vg go syr^{p} arm (cop εν τη προσευχη :: ut Mt) | αιτεισθε: ΓΠ 1. al^{35} αιτησθε, al pauc αιτησεσθε | ελαβετε (Gb') cum ℵB CLΔ cop ... ς λαμβανετε cum ANXΓΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} go arm ... D 1. 2^{pe} it vg aeth Cyp λημψεσθε (ληψ., D -θαι). Cf Or^{3,650}: εαν στηκητε προσευχομενοι, πιστευετε οτι λαμβανετε, και ληψεσθε.

25. στηκετε (L εστηκ.) cum ACDHLM^{2}VX 1. 124. al plus^{20} ... ς στηκητε (E al pauc στηκειτε, Δ εστηκηται) c. BEGKM*SUVΔΠ al pl Or^{1,198} et ^{212} (εαν στηκητε) ... ℵ στητε | αφιετε (et. C^{2}): C* αφετε | ο (D add ων) εν τοισ (K al pauc om) ουρανοισ | αφη: X αφίη, D 157. 346. y^{scr} αφησει | υμων sec: D Cyp^{198} (non item^{211} et ^{314}) om (al pauc a ff^{2} i k om υμιν)

26. ς Ln εἰ δὲ ὑμεῖσ οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖσ (CDKMΠ* 1. al mu om; 33. y^{scr} al plus^{10} om ο ε. τ. ουρ., al^{2} ο ουρανιοσ) οὐρανοῖσ (N εν ουρανω) ἀφήσει (D al plus^{10} a b c f m q vg go syr^{utr} Cyp add υμιν) τὰ παραπτώματα ὑμῶν cum ACDE (F incipit rursus ο εν τοισ) GHKMNUVXΓΠ al pler a b c f ff^{2} i m q vg go syr^{utr} arm^{usc} aeth^{ppl} (ex cod a) Cyp ... omisimus cum ℵBLSΔ 2. 27** 63. 64. 121* 157. 258. f^{scr*} p^{scr} g^{2} k l cop^{wi} et ^{schw} (cop^{dz} suppl^{mg} manu recenti; cop$^{petr\,3}$ in pagina vacua suppl Mt 6, 15) arm^{zoh} et ^{mss} aeth rom (et $^{cod\ m}$ ap PPl) :: libere ex Mt 6, 15. Similiter fit Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Ceterum hunc Mci locum augmentis e Mto inprimis obnoxium fuisse, probant etiam additamenta codicis M et reliquorum. Post ista enim verba M al^{20} addita habent haec: λεγω δε υμιν· αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν· πασ γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται (:: e Mt 7, 7 sq)

27. ερχονται (g$^{2\ vid}$ l vg; item *venerunt* a f g^{1}): DX al pauc (in evgg ερχεται ο $\overline{ις}$) b c ff^{2} i k q aeth ερχεται (k *exiit*) | παλιν: F om | και οι πρεσβυτεροι: D add του λαου (:: e Mt), 1. 91. 209. plane om

28. ελεγον cum ℵBCLΔ 1. 209. item (*dixerunt*) a b c f cop go aeth ... ς Ln λεγουσιν cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler i k l q vg (item ut vdtr ff^{2} g$^{1.2}$) vg syr^{utr} arm | η τισ cum ℵBLΔ (C latet) 124. c^{scr} y^{scr} al^{5} cop syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln και τισ cum ANXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} syr$^{p\ txt}$ go arm aeth ... D 238. al^{6} k om η τισ usque ποιησ | την εξου. ταυτ. εδωκ. (ΠΓ al^{12} fere δεδωκ.) cum ANXFΠ unc^{9} al pler i q go syr^{p} arm aeth ... Ln εδωκ. την εξου. ταυτ. cum ℵBCLM^{2}Δ (1. εδ. ταυτ. τ. εξ.) 33. 124. 2^{pe} al^{12} fere a b c f l (item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$) vg (Latt *hanc potestatem*)

ταῦτα ποιῇσ; 29 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐπερωτήσω ὑμᾶσ ἕνα
λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. 30 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων; ἀποκρίθητέ μοι. 31 καὶ διελογίζοντο πρὸσ ἑαυτοὺσ λέγοντεσ·
ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
32 ἀλλὰ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων; ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντεσ

cop syr^{sch} :: at ita Mt lectione tantum non fluct; cf et Lc | *ινα ταυτ. ποιησ* (c f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l q vg): 2^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ i arm om | *ποιησ* cum ℵAB EFGMSVΔΠ al pl ... HKLNUXΓ al pm *ποιεισ*

29. *ο δε ιs* (435. al pauc om) cum ℵBCLΔ 33. g$^{1\cdot}$ k cop syr^{sch} aeth ... ς Ln add *αποκριθεισ* (:: ut Mt et Lc) cum ADNXΓΠ unc^{9} al pler a b (c *respondit eis dicens*) f ff$^{2\cdot}$ i g$^{2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} arm | *υμασ* cum BC(c spatio)LΔ p^{scr} q^{scr} k* cop ... ς *υμασ καγω* cum ℵDGMNΓ al mu item EFHSUVX al pm *υμ. και* (157. om) *εγω*, item *vos et ego* a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{utr} arm; similiter Ln *καγω υμασ* cum AKΠ al^{5} fere g$^{2\cdot}$ k** go aeth (:: e Mt et Lc ap quos non omittitur) | *ενα λογον*: 1. 28. 209. 299. *λογ. ενα* :: ut Mt | *και* pri: D 28. a b c f g$^{1\cdot}$ i k q (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg) cop arm om | *και* (ℵ^{c} *καγω*) *ερω υμιν* cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l vg go syr^{p} ... LΔ 33. c (*et ego vobis dicam*) cop (*et ego quoque* etc) (syr^{sch} arm aeth) *καγω υμιν ερω*, D *και εγω λεγω* (d *dico*) *υμειν*

30. *το βαπτισμα*: Δ praem *ει* | *το ιωα.* (B *ιωανου*) cum ℵABCDLΔ 33. .. ς om *το* cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Praeterea ℵC 33. 299. 77. 218. k sah syr^{sch} aeth add (sed k praem, habet enim *unde fuit baptism. ioh.*) *ποθεν ην* (77. 218. *εστιν*), iidemque et L om *ην* quod sequitur :: cf Mt | *εξ* (it vg *de caelo*): 1. *απ* | *ουρανου*: D^{gr} *-νων* (d *caelo*) | *η*: Δ om

31. *και*: N *οι δε*, item *at* (*ad*) *illi* (*illi vero* c ff$^{2\cdot}$) it (exc k) vg :: ut Mt et Lc | *διελογιζοντο* (Gb' prob Schu „simplex *λογιζ.* nusquam sic") cum ℵ^{ca}BCDGKLMΔΠ al plus^{50} (D^{2} *διελογιζον*) ... ς *ελογιζοντο* cum AEFHNS UVXΓ al pl... ℵ*et^{cb} *προσελογιζοντο* | *προσ εαυτουσ*: 33. *εν εαυτοισ* | *λεγοντεσ* (69. om): D 13. 28. 69. 124. 346. 2^{pe} a b c ff$^{2\cdot}$ i k (non item f g$^{1\cdot}$ l q vg nec g$^{2\cdot vid}$) add *τι ειπωμεν* (k *quid illi dicemus* omissis k* *si dixerimus*, c *quid ei dicerent*, b *quid ei responderent*) | *ειπωμεν* (HΓ al aliq *-πομεν*, item al aliq v. 32): 69. 346. add *οτι* | *ερει* (D^{gr} *λεγει*, b l *dicit*): DM 1. 13. 69. 124. 209. 225. 299. a b c d f ff$^{2\cdot}$ i k^{2} q (non item g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l; k* om etiam *ερει*) vg^{six} em gat mt taur tol sax (non item vg ^{clem} am fu iac erlang) add *ημιν* (D^{gr*} 346. *υμιν*) :: e Mt | *ουν* (:: etiam in Mt fluct; in Lc omittendum vdtr) cum ℵBC^{2}D^{gr}EFGHKNUVΓΠ al pl f g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ l vg (et. am fu ing em) sah syr^{p} ... Ln Ti om cum AC*LMS XΔ al plus^{30} a b c d ff$^{2\cdot}$ i k q tol cop (go *at cur*, syr^{sch} *et cur*)

32. *αλλα* cum ℵABCLΔ 33. al ... ς *αλλ* cum XΓΠ unc^{9} al pl. Absque additam cum ℵABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pl k* (*sed dicemus*) sah cop go ... D al plus^{15} g$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot vid}$ q vg *εαν* (*si*) pro *αλλα*, item a *quodsi*, i (et. syr^{sch}) *et si* ... ς post *αλλ* add (Gb^{oo}) *εαν* cum minusc non ita mu it^{6} (b *si vero*, c f ff$^{2\cdot}$ *si autem*, k** l *sed si*) syr^{p} arm aeth | *εφοβουντο* (k l am

γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντωσ ὅτι προφήτησ ἦν. 33 *καὶ ἀποκρι-*
θέντεσ τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν. καὶ ὁ Ἰησοῦσ λέγει αὐτοῖσ·
οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

XII.

1 [128.2] *Καὶ ἤρξατο αὐτοῖσ ἐν παραβολαῖσ λαλεῖν. ἀμπελῶνα* 1–12 Mt 21, 33–46 Lc 20, 9–19
ἄνθρωποσ ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπο-
λήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖσ, καὶ

ing em erl taur iac sah syr^{sch} go): D^{2}N 13. 28. 69. 124. 2^{pe} c^{scr} o^{scr} al^{5} fere a b c f ff$^{2.}$ i q (g$^{1.2.vid}$) vg^{ed} et$^{mss\ aliq}$ (ut tol) sax cop syr^{p} arm aeth *φοβουμεθα* (D* *φοβουμεν*) :: e Mt | *λαον* cum ADLXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵBCN 33. 106. syr$^{p\ mg}$ *οχλον* :: e Mt | *απαντεσ* c. ℵ^{c}ABLXΓΔΠ unc^{9} al pler ... Ln *παντεσ* c. ℵ*CDN 1. 28. 33. 299. al pauc :: ut Mt | *ειχον* (28. *-οσαν*) (et. g$^{2.}$ g$^{1.vid}$ l vg sah): D 2^{pe} a b c f ff$^{2.}$ i k q arm *ηδεισαν* (*sciebant*) | B *ιωανην* | *οντωσ οτι προφ. ην* cum ℵ^{c}BCL 13. 69. 346. item Δ sah *οντωσ ωσ προφητην* ... ς Ln *οτι οντωσ* (D *αληθωσ*) *προφ. ην* cum A(D)XΓΠ unc^{9} al pl it^{pler} (vide post) vg cop syr^{utr} go. Latini sic: *quia* (*quoniam* a) *vere propheta erat* (g$^{2.}$ l vg *esset*; f *erat iohannes*) a d f g$^{2.}$ (g$^{1.vid}$) l q vg; *vere prophetam esse* (b i *fuisse*) b ff$^{2.}$ i ... ℵ*N (*ωσ προφητην* pro *οτι πρ. ην*) 1. 28. 124. 209. 299. y^{scr} 2^{pe} al plus^{15} c (*prophetam fuisse*) k (*quoniam propheta fuit*) arm aeth om *οντωσ* (:: nec Mt habet)

33. *τω* $\overline{\iota\upsilon}$ *λεγουσιν* cum ℵBCLNΔ 28. 33. 69. 124. 346. a (*ad Ies. dixerunt*) ff$^{2.}$ (*responderunt ad Ies. dicentes*) mt (ut a) cop^{schw} et^{wi} ... ς Ln *λεγ. τω* $\overline{\iota\upsilon}$ cum ADXΓΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (g$^{1.2.vid}$ q vg *dicunt ad Ies.*, b c f i l *dixerunt ad Ies.*; k *dixerunt ad* [erasum] *iohannen non scimus*) syr^{utr} go arm; om (ut et. k) *τω* $\overline{\iota\upsilon}$ sah aeth | *και* sec: D g$^{2.}$ l am em om (c *ait illis et Iesus*, g$^{1.}$ *respondens autem Ies. ait illis*) | *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (28. post *αυτοισ*, al pauc om) sine additam cum ℵBCLNΓΔ 33. f^{scr} 7^{pe} a c f k sah cop arm (syr^{sch} nil nisi *Dixit eis*) ... ς *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *αποκριθεισ* cum EFGHSUVX al mu; item ADKMΠ 1. 61. 69. al^{20} fere b ff$^{2.}$ (*et respondit Iesus ait illis*) g$^{1.}$ (vide ante) g$^{2.}$ i l q vg go syr^{p} aeth *αποκριθεισ ο* $\overline{\iota\varsigma}$, hinc Ln [*αποκριθ.*] *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ | *αυτοισ*: D^{gr} *αυτω*, k om | *εν ποια εξουσια* (d *in qua potestate*): D^{gr*} *εισ ποιαν εξουσιαν*

XII. 1. *λαλειν* (it^{pler} vg *loqui*) cum ℵBGLΔ 1. 13. 69. 118. 124. 346. b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg (sed c add *dicens*, b *ita dicens*) sah cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ ... ς *λεγειν* (:: cf Lc) cum ACDN(ante *αυτοισ*)XΠ unc^{8} al pler k (*dicere*) go syr$^{p\ txt}$, item Γ 126. *λεγων* | *αμπελωνα ανθρ. εφυτ.* (L *εποιησεν*) cum ℵBCLΔ 33. 262. cop aeth ... N 13. 69. 346. 433. 2^{pe} c sah syr^{sch} Or^{3,774} *ανθρωποσ τισ* (N 433. om *τισ*) *εφυτ. αμπ.* ... ς Ln Ti *αμπελωνα* (Γ *ἄμπελον*) *εφυτ. ανθρωπ.* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ g$^{1.vid}$ i k l q (eod ordine it^{mu} in Lc) vg go syr^{p} arm | *περιεθηκεν*: C^{2}N 28. 2^{pe} al sah arm syr^{p} c. ob. Or^{3,774} add *αυτω* | L*^{vid} 69. *οικοδομησεν* | *εξεδετο* c. ℵAB*CKL (346. *-θετο*) ... ς Ln (Ln *-δετο* ex

ἀπεδήμησεν. 2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸσ τοὺσ γεωργοὺσ τῷ καιρῷ
δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπε-
λῶνοσ· 3 καὶ λαβόντεσ αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4 καὶ
πάλιν ἀπέστειλεν πρὸσ αὐτοὺσ ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίω-
σαν καὶ ἠτίμασαν. 5 καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν,
καὶ πολλοὺσ ἄλλουσ, οὓσ μὲν δέροντεσ, οὓσ δὲ ἀποκτέννοντεσ. 6 ἔτι

A tantum noverat) εξεδοτο (F^{2}H al -δωτο) cum B^{3}DXXΓΔΠ unc^{7} (G om κ. εξεδ. αυτ. γεωργ.) al fere omn | γεωργοισ: D praem τοισ

2. τω καιρω (it vg *in tempore*) δουλον: KXΠ al^{8} syr^{sch} δουλ. τω καιρω | ινα παρα (Δ ιναπω) τ. γεωργ. (33. 2^{pe} παρ αυτων) λαβη (ita ℵ^{c}; ℵ* λαβοι) απο τ. καρπ. του αμπ. (των καρπων cum ℵBCLXΔ 33. 433. 49^{ev} 11^{pe} d f k syr^{sch}; contra ς Ln του καρπου cum AD^{gr}X unc^{9} [Γ plane om] al pler b c ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg sah cop syr^{p} go arm aeth) ... D it^{pl} (non item g$^{1.2}$ l vg) ινα απο του καρπου του αμπελ. δωσουσιν αυτω (:: e Lc), b i (item a^{vid}) *ut fructum ex vinea darent ei*, c ff^{2} *ut darent illi ex vinea fructum*, f *ut ex fructibus vineae darent illi*, q *ut fructum* (sic) *ex vinea daretur ei*, k *ut darent illi fructus*. Praeterea syr^{sch} *ut de fructibus vineae acciperet*, aeth *ut afferrent ei de fructu vineae eius*

3. και λαβοντεσ cum ℵBDLΔ 33. 48^{ev} 49^{ev} y^{scr} al^{evv} a b ff^{2} i k q cop ... ς Ti οι δε λαβ. cum ACNXΓ(οι δε ελαβον)Π unc^{9} al pler sah syr^{utr} go arm aeth; f g$^{1.2.vid}$ l vg *qui apprehensum*; c *quem illi apprehendentes* | εδειραν: U al plus^{30} εδηραν | κενον (ℵACDKMXΠ* al καινον): D a b ff^{2} add προσ αυτον

4. παλιν: X sah om | 1. om πρ. αυτ. αλλον | δουλον: ℵ* om | κακεινον (c om): DΔ al pauc και εκεινον | εκεφαλιωσαν cum ℵBL (:: κεφαλιουν a κεφαλιον pari iure atque κεφαλαιουν uti videtur. Ceterum nec κεφαλαιουν praeter hunc locum eo quo hic legitur sensu inventum esse videtur) ... ς Ln (nesciens B -λιωσαν) Ti εκεφαλαιωσαν cum ACDN unc rell al omn^{vid} (at vix satis attenderunt conlatores). Sine λιθοβολησαντεσ (:: cf Mt) cum ℵBDLΔ 1. 28. 33. 91. 118. 299. 2^{pe} (sed hi minusc praeter 33. κεφαλαιωσαντεσ omisso και sq) it vg sah cop arm ... ς (sed Gb^{oo} improb Schu) Ti praem λιθοβολησαντεσ c. ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go aeth | ητιμασαν (ita ℵBL 33, Δ ητωμασαν, D ητιμησαν, atque ita Ln tribuens etiam codici B) cum ℵBDL 33. it (sed k om και ητιμ.) vg sah cop ... ς Ti απεστειλαν ητιμωμενον (1. 28. 91. 118. 2^{pe} ητιμασμενον) cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} go arm aeth

5. και αλλον (et. Gb sed improb Schu „rec. tuetur Mci consuetudo") cum ℵBCDLΔ 33. a b c ff^{2} i k sah cop aeth ... ς και παλιν αλλον cum ANX (om αλλον)ΓΠ unc^{9} al pler f l q (g$^{1.2.}$?) vg syr^{utr} arm go | απεστειλεν: D 435. (om αλλον) a b ff^{2} i q add (ff^{2} praem) δουλον (non item c k l vg, nec g$^{1.2.vid}$) | πολλ. αλλουσ: L αλλ. πολλ. | ουσ μεν cum ℵBDLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere ... ς τουσ μεν cum ACNXΓΠ unc^{9} (X τον μεν ap Treg) al longe pl | ουσ δε c. ℵBLΔ 1. 33. 2^{pe} al^{30} fere; D αλλουσ δε (*alios autem*) item vg *alios vero* ... ς τουσ δε cum ACNXΓΠ unc^{9} al longe pl | δεροντεσ: 69. 157. al^{30} fere δαιροντεσ | αποκτεννοντεσ cum

ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸσ αὐτοὺσ
λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ
πρὸσ ἑαυτοὺσ εἶπαν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ κληρονόμοσ· δεῦτε ἀποκτεί-
νωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 καὶ λαβόντεσ ἀπέ-

---

ℵ*ACDEUVΓ al mu, item FGHKNXΠ al permu *αποκτενοντεσ*, MS *αποκταινοντεσ* ... B 150[ev] *αποκτεννυντεσ*, ℵ[c] al aliq *αποκτιννυντεσ*, L al[2] *αποκτιννουντεσ*, y[scr] *αποκτειννυντεσ* ... ς *αποκτεινοντεσ* cum minusc vix mu, Δ *αποκτιναντεσ*

6. *ετι* cum ℵBLΔ 1. 33. 209. b i cop arm aeth ... ς *ετι ουν*, Ln *ετι* [*ουν*] cum ACDNXΓΠ unc[9] al pl l q (et g[1.2.]?) vg syr[p]; ff[2.] *adhuc autem* (a *cum haberent autem adhuc* etc, c *novissime autem filium suum misit, quem habebat unicum dilectissimum dicens*; k nil nisi *novissimum misit filium dicens*), go *tunc autem*... 13. 28. 69. 124. 346. c[scr] 2[pe] *υστερον δε ετι* (2[pe] om *ετι*) (syr[sch] *tandem autem unus filius dilectus erat ei*) | *ειχεν υιον* cum ℵBC[2]LΔ 33. 48[ev] s[scr] syr[p] (syr[sch] aeth) ... ς *υιον εχων* c. NXΓΠ unc[9] al pler go arm, item Ln *εχων υιον* cum AC*D b ff[2.] l (g[1.2.]?) vg ... cop *adhuc filium dilectum, qui erat sibi, misit ad postremum ad eos* | *αγαπητον* (Gb') cum ℵBCDLΔ a b ff[2.] g[1.2.] i l q vg (c vide ante, item k) sah cop syr[sch] arm ... ς *αγαπητ.* (1. 13. 28. 69. 124. 299. praem *τον*) *αυτου* (251. *αυτω*) c. ANXΓΠ unc[9] al certe pler syr[p] go | *απεστ. αυτον* cum ℵBLX[2]Δ 13. a (*novissime illum misit dicens*) syr[sch] aeth ... D *κακεινον απεστ.*, ff[2.] i l (g[1.2.]?) vg *et illum misit* (q *et filium misit*) (b male om *απεστ. αυτ. εσχ. πρ. αυτουσ*) ... ς *απεστ. και αυτον*, Ln *απεστ.* [*και*] *αυτον* cum ACNX*ΓΠ unc[9] al pler syr[p] go ... 1. 28. 91. 241. 299. 2[pe] cop om *αυτον* | *εσχατ. πρ. αυτ.* cum ℵBCLΔ 13. 33. 69. al plus[15] cop ... ς *πρ. αυτ. εσχατ.* cum ANXΓΠ unc[9] al longe pl l (item g[1.2.]?) vg sah syr[utr] go arm aeth ... D a ff[2.] i k q om *πρ. αυτον* (de c k vide ante, item de b) | *οτι*: LNΔ 1. 33. al[25] fere c k (non item ff[2.] g[1.2.vid] i l vg) sah om; al pauc a b q syr[sch] arm *ισωσ* (*forsitan*, q *utique*) pro *οτι*, ff[2.] vero *quia forsitan*, item arm | *εντραπ.* (hoc loco c ff[2.saba] k l vg, item[vid] g[1.2.]): D a b (ff[2.blanch]) i q post *τον υι. μου*

7. *εκειν. δε οι γεωργ.* (c q *coloni autem illi*; D a b ff[2.] g[1.2.] i k l vg sah arm aeth *οι δε γεωργ.*): N al pauc c pers[p] add *ιδοντεσ* (vel *θεασαμενοι*) *αυτον* (c *cum vidissent eum*), item 13. 28. 69. 124. al[25] fere syr[p] c.* vel[mg] arm *θεασαμενοι αυτον* (2[pe] *τον*) *ερχομενον* (al pauc add *προσ αυτουσ*) :: libere ex Mt et Lc | *πρ. εαυτ.* (Δ 69. al *αυτουσ*) *ειπ.* cum ℵBCLΔ 1. 11. 13. 28. 33. 69. 209. 299. y[scr] al mu .. ς Ln *ειπ. πρ. εαυτ.* cum ADNXΓΠ unc[9] al pl it vg sah cop syr[utr] go (:: Mt *ειπ. εν εαυτοισ*, Lc *διελογ. πρ. αλληλ. λεγοντ.*) | *ειπαν* cum ℵBCDLΔ 209.... ς *ειπον* cum ANXΓΠ unc[9] al pler | *οτι*: D 1. 28. 2[pe] it vg sah aeth om :: ut Mt et Lc | *ουτοσ*: Δ *ο υιοσ* (confusis *τ* et *ι*, δ *hic filius*) | *αποκτεινωμεν*: MΓ al *-νομεν* (Γ et. *γεοργοι*)

8. *απεκτ. αυτον* cum ℵBCLΔ y[scr] al pauc i k (om *λαβ.*) q sah ... ς Ln *αυτ. απεκτ.* (X *-κτεναν*) cum ADNXΓΠ unc[9] al pler ff[2.] (g[1.2.]?) l vg

κτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνοσ. 9 τί ποιήσει
ὁ κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺσ γεωργούσ,
10 ss Ps 118, 22 ss *καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοισ. 10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέ-*
γνωτε· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντεσ, οὗτοσ ἐγενήθη
εἰσ κεφαλὴν γωνίασ· 11 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν
θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖσ ἡμῶν; 12 [129.1] καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρα-
τῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸσ αὐτοὺσ
τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν ἀπῆλθον.
13–17 Mt 22, 16–22 Lc 20, 20–26 13 [130.2] *Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸσ αὐτόν τινασ τῶν Φαρι-*
σαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 καὶ
ἐλθόντεσ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ εἶ καὶ οὐ
μέλει σοι περὶ οὐδενόσ· οὐ γὰρ βλέπεισ εἰσ πρόσωπον ἀνθρώπων,

---

cop go arm ... al pauc b c (hi *et apprehensum occiderunt*) om *αυτον* (a *quem adprehensum occiderunt*; i q *quem adprehensum occid. eum*) | Ti *εξεβαλαν* cum B | *εξεβαλ. αυτον* cum ℵABCDMXΓΠ al plus[20] a c ff[2] q cop syr[utr] go aeth ... ς om *αυτον* c. LXΔ unc[8] al pl b k l (g[1.2]?) vg arm (13. 69. 124. 346. *εξεβαλ. εξω του αμπ. και απεκτ.*) :: cf Mt et Lc

9. *τι ποιησει* cum BL g[2] cop (k pro *τι* etc libere: *tunc dominus indignatus veniet et perdet* etc) ... ς Ln *τι ουν ποι.* cum ℵACDNXΓΔΠ unc[9] al omn[vid] a b c ff[2] g[1] i l q vg syr[utr] etc (:: at ita Lc lectione non fluct similiterque Mt) | *τ. γεωργουσ*: c[2] 33. y[scr] al plus[10] syr[utr] add *τουτουσ* (:: ut Lc), item GN 1. 209. 299. al mu c aeth *εκεινουσ* (:: cf Mt)

10. *εγενηθη*: LΠ* e[scr] z[scr] 433. *-γνηθη* | E*K*X al *γονιασ*

11. *παρ. κυρ. εγεν. αυτη*: D om

12. *την παραβολην* (A ante *πρ. αυτ.* pon): 108. 127. 131. 262. al[2 scr] al[10] fere b (g[1.2]?) l k vg (*parabolam hanc*, k *similitudinem istam*) add *ταυτην* (non item a ff[2] i q) | *απηλθον*: D *-λθαν*

13. *αποστελλουσιν*: NX *-ελουσιν* | *προσ αυτον* (ff[2] g[1.2 vid] l vg *ad eum*, b *illi*): D a c i k q om :: cf Lc | *των* (69. 346. g[scr] al[vid] praem *εκ*) *φαρισαιων*: syr[sch] *των γραμματεων* | *αγρευσωσιν*: D 2[pe] *παγιδευσωσιν* :: e Mt

14. *και* pri cum ℵBCDLΔ 33. c[scr] c ff[2] k a b i q (hi[4] *et illi*) sah cop aeth ... ς Ti *οι δε* c. ANXΓΠ unc[9] al pler syr[utr] go arm (g[1.2 vid] l vg *qui*) | *ελθοντ. λεγουσ. αυτω* (Γ *αυτον*) cum ℵABCLNXΓΠ unc[8] al pler g[1.2 vid] l vg sah cop syr[p] go aeth (go aeth *dixerunt* pro *λεγ.*): a syr[sch] *venientes interrogabant illum*, i q *venientes interrogabant* (q *-gaverunt*) *eum subdole*, b arm *venientes interrogabant eum subdole dicentes*, G 1. 13. 28. 69. al[10] fere *ελθοντ. ηρξαντο ερωταν αυτον εν δολω λεγοντεσ* ... D *επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι* (d *pharis. eum*), k *interrogabant eum farisaei dicentes*, c *venientes pharisaei interrogab. eum dicentes*, ff[2] *venientes pharisaei interrogab. eum subdole* | *μελει*: E*FGX al permu *μελλει*, quod frequens vitium est | K *βλεπησ* | *ανθρωπων*: GK 1. 28. al[10] fere b am

ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον
Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 ὁ δὲ ἰδὼν αὐτῶν
τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον
ἵνα ἴδω. 16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη
καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος. 17 ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
τῷ θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ᾽ αὐτῷ.

---

sah aeth -που ... 126. om | αλλ cum ℵABCNXΓΠ unc^{9} al pler ... Ti αλλα cum DLΔ al pauc | Δ τον οδον | εξεστιν c. ℵABLXΓΠ unc^{8} al pler g$^{1.}$ l vg sah cop syr^{sch} syr$^{p\ mg}$ (vide post) go aeth ... Ln ειπε (sed c^{*vid}M al aliq ειπον) ουν ημιν (c*D al a b c ff$^{2.}$ i q add ει, item 8^{pe} τι σοι δοκει) εξεστ. cum c*et^{2}DMN al^{12} fere a b c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q (similiter k *dic nobis quit tibi videtur licet*) tol gat syr^{p} c.* (sed^{mg} *non invenimus in Graecis*) arm arr :: e Mt | κηνσ. καισ. δουν. cum ANXΓΠ unc^{9} al pler (c q g$^{2.}$ *tributum dari Caesari*; ff$^{2.}$ go arm *tributum dare Caesari*) ... Ln δουναι (b l vg *dari*) κηνσ. καισ. (:: ut Mt lectione non fluctuante) cum ℵBCLΔ al^{10} fere a b g$^{1.}$ l sah cop syr^{utr} aeth, item D 124. 2^{pe} k ημας (d *nobis*, 124. 2^{pe} k om) δουναι επικεφαλαιον (k *capitularium*, sed d *tributum*) καισαρι | η (L om) ου; δωμ. η μη δωμεν: D a b c ff$^{2.}$ i l nil nisi η ου (*aut non*, d l *an non*), item 225. g$^{2.}$ vg go arm^{cdd} η ου δωμεν (*an non dabimus*), k *dabimus aut non*, q *demus aut non demus* (:: cf Mt et Lc)

15. ο δε: DG 1. 13. 28. 69. 118. 346. 2^{pe} al^{4} a b c ff$^{2.}$ i q go arm aeth add ις (a *sciens autem Iesus*, ff$^{2.}$ *videns vero Iesus*; similiter aeth) :: cf Mt | ιδων (D ειδ.) cum (Gb') ℵ*D 13. 28. 69. 346. 2^{pe} b c ff$^{2.}$ i q go (b *cum vidisset*, rell *videns*) ... ς Ln Ti ειδως (N ἴδως) (:: Mt γνους, Lc κατανοησας) cum ℵ^{c}ABCLNXΓΔΠ unc^{9} al pler a g$^{1.2.vid}$ k l vg sah cop syr^{utr} al. Cf et. ad v. 28. | πειραζετε: NFG 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{8} q syr^{p} c.* arm pers^{p} add υποκριται :: e Mt | δηναριον (EKL al δην.): ℵ* add ωδε | ιδω (ABLNXΓΠ unc^{9} al pler): ℵCDΔ al ειδω

16. και λεγει αυτοις: 1. om | και η: Δ om η | οι δε sec loco (c ff$^{2.}$ k): AD a b i l q (g$^{1.2.vid}$) vg om (:: ut Mt), hinc Ln [οι δε] | ειπαν cum ℵBCD^{gr}LΔ al pauc; item ς ειπον cum NXΓΠ unc^{9} al pler. Item *dixerunt* a c ff$^{2.}$ k sah cop syr^{utr} go arm aeth ... A b d i l q (g$^{1.2.vid}$) vg λεγουσιν :: ut Mt | αυτω (et. b i l q g$^{1.2.vid}$ vg): 1. 13. 28. 69. 209. y^{scr} al pauc a c ff$^{2.}$ k syr^{sch} om :: ut Lc et Mt

17. ο δε ις cum ℵBCLΔ 33. sah (cop *is vero* omisso ις, k nil nisi *Dicit illis*, c *Ait illis et Iesus*, syr^{sch} *Dixit eis Iesus*) ... ς και αποκριθεις (D 2^{pe} a b ff$^{2.vid}$ g$^{1.2.vid}$ i l q vg [sed em om δε] αποκριθ. δε) ο ις (258. al^{6} fere om) cum A(D)NXΓΠ unc^{9} al pler (it^{pler} vg) syr^{p} go arm | αυτοις cum ℵACLNXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{omn} vg sah cop syr^{utr} etc (:: Mt τοτε λεγει αυτοις, Lc ο δε ειπεν προς αυτους) ... Ti om cum BD | τα καισαρος (2^{pe} add ουν) αποδοτ. (2^{pe} add τω) καισαρι cum ℵBCLΔ 28. 2^{pe} cop syr^{sch} ... ς Ln αποδοτε (M 13. 69. al^{20} fere it^{pler}

18–27 Mt 22, 23–33 Lc 20, 27–38 Dt 25, 5

18 *Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· 19 διδάσκαλε,
Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ κατα-
λίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν
γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 ἑπτὰ
ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων*

---

vg syr^{p} add *ουν*) *τα καισαρος* (D *του καισαρος τω*) *καισαρι* cum A(D)(M)NXΓΠ unc^{8} al pler i k (hi sine *ουν*) (it^{rell} vg addito *ουν*) sah (syr^{p}) go arm aeth :: cf Mt et Lc | *εξεθαυμαζον* c. ℵB, item D^{2}LΔ 2^{pe} *εθαυμαζον* (D* -*ζοντο*), item *admirabantur, mirabantur* (b add *vehementer*) a b c ff^{2} (g$^{1.2.}$ vid) i l q vg cop syr^{sch} ... ς *εθαυμασαν* cum ACNXΓΠ unc^{9} al pler k sah go syr^{p} :: cf Mt | *επ αυτω*: D 28. 8^{pe} *επ αυτον* (K *επ αυτων* sed *ν* cum *κ* sq in unum coniuncto, cf ad 9, 28)

18. *ερχονται* (d k *veniunt*): a b c ff^{2}·g$^{1.2.}$ i l q cop$^{petr 3}$ *venerunt* | *σαδδουκ.* (2^{pe} al pauc *οι σαδδ.*) *προς αυτον* (a k, item c *et ecce Sadducaei venerunt ad illum*): D 28. 106. b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg *πρ. αυτ. σαδδουκ.* | *αναστασιν μη ειναι*: 1. 13. 28. 69. 124. 346. *αναστασις ουκ εστιν* | *επηρωτων* (C -*τουν*) cum ℵBCDLΔ 33. 2^{pe} al pauc it (exc c) vg cop syr^{sch} ... ς *επηρωτησαν* cum ANXΓΠ unc^{9} al pler c sah syr^{p} go :: ut Mt et Lc

19. *μωυσης* cum ℵBDKMNSΔΠ al mu a b (*moeses*) c ff$^{2.}$ i l q (g$^{1.2.}$ vid) vg (sed non am) ... ς *μωσης* cum ACEFGHLUVXΓ al pl k am | *εγραψ. ημιν* (et. a c k q): D al pauc b ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$ vid) i l vg *ημιν εγραψ.* | *οτι* (it vg *ut si* etc): D 69. 108. sah om | *καταλιπη* cum BGKLUVΔΠ al pl (l vg *dimiserit*, item g$^{1.2.}$?), item AFMSX al pm *καταλειπη*, EHΓ al pauc *καταλειπει* (Γ -*λιπει*) ... ℵ *καταλειψη*, C 433. *καταλείψει* ... D 28. a b c ff$^{2.}$ i k q *εχη* (*habuerit*) | *γυναικα* pr: c^{scr} -*καν* | *μη αφη* (F* *εχων*) ante *τεκν.* cum ℵ(*et^{ca}et^{cb})BCLΔ 33. sah aeth ... ς Ln post *τεκν.* cum ADXΓΠ unc^{9} al longe pler it vg cop syr^{utr} go arm | *τεκνον* cum ℵ^{ca}BLΔ 1. 118. 241. 299. (al?) a c ff$^{2.}$ k cop arm ... ς Ln *τεκνα* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵ*et^{cb}ACDXΓΠ unc^{9} al pler b i l q (g$^{1.2.}$vid) vg sah syr^{utr} go aeth | *την γυναικα* (Gb′) cum ℵBCLΔ 1. 61. 209. 2^{pe} 8^{pe} k cop ... ς Ln add *αυτου* cum ADXΓΠ unc^{9} al pler a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg sah syr^{utr} go arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | *εξαναστηση* cum ℵBDLXΔΠ unc^{7} (et F *ἐξαναστή*) al pler ... ACHΓ al^{20} fere *εξαναστησει* (Γ *αναστ.*) | *σπερμα*: L post *τω αδελφ. αυτ.* pon

20. *επτα αδελφ. ησαν* (ς Gb Sz) cum ℵABC*LXΓΔΠ unc^{8} al longe pl k (q vide post) syr^{sch} go ... ς^{e} *επτ. ουν* (al pauc sah cop syr^{p} *δε*, a vide post) *αδελφ. ησαν* cum C^{2}M al mu c (ff$^{2.}$ vide post) l (g$^{1.2.}$ vid) vg arm aeth. Praeterea ℵ^{a} (rursus delet^{c}) 13. 28. 61. 69. al^{5} c gat cop syr$^{p\,mg}$ arm add *παρ ημιν* (:: e Mt) ... D a b ff$^{2.}$ blanch i q *ησαν ουν* (a *autem*, q om) *παρ υμειν ζ αδελφοι* (ff$^{2.}$ saba *septem fratres fuerunt ergo*) | *πρωτος*: ℵ* *εις*, sed ℵ^{a} *πρωτος* | *αποθνησκων*: D 1. 28. 2^{pe} al^{5} a ff$^{2.}$ i k syr$^{p\,txt}$ (sed^{mg} *αποθνησκ.*) *απεθανεν και* (a *et prior accepta uxore decessit et* etc, k *et primus accepit uxorem et priusquam generaret*

οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθα-
νεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 καὶ οἱ
ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν.

filium decessit et non remisit semen), item b c l q g$^{1.2.\,vid}$ vg *mortuus est* pergentes *non relicto semine*

21. *ελαβ. αυτην*: c add *ad suscitandum semen fratris sui*, item k *resuscitare semen fratri suo* | *και απεθανεν*: sah om | *μη καταλιπων* (33. *-λειπων*) *σπερμα* cum ℵBCLΔ 33. c *(et ipse obiit non relicto semine)* sah cop aeth *(non habens liberos)* ... ς Ln Ti *και ουδε αυτος* (de his vide post) *αφηκεν* (D al^{3} *ουκ αφ.*) *σπερμα* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al pler it^{pl} (vide post) vg syr^{utr} go arm. Sed ex his pro *και ουδε αυτος* X 28. 300. 435. *κ. ουδ. ουτος*, a d go *et nec hic*, q *et nec ille*, l vg *et nec iste* (mt *ipse*), g$^{2.}$ *nec ipse*, al^{2} b ff$^{2.}$ *και ουκ*, *et non*. Libere k *et ipse mortuus est* pro *και απεθ.* omissis *μη καταλ. σπερμ.*, i vero totum versum om, pergens post v. 20: *similiter acceperunt eam septem et non reliq. sem.* | *και ο τριτ. ωσαυτως* (ita et. sah; inepte Δ* *ως αυτος*, δ *sicut ipse*): 1. *και ο τριτ. ελαβεν αυτην*, pergens *ωσαυτως οι επτα και ουκ*. Similiter X 28. *ωσαυτως* ad sqq trahunt ... D ff$^{2.}$ i om, sed D v. 22 pergit *και ωσαυτως ελαβον αυτην οι επτα*, item i *similiter acceperunt eam septem*, ff$^{2.}$ (ut et. vg) *et acceperunt eam similiter septem.*

22. *και* (28. om) *οι επτα ουκ αφηκ.* (ℵ* *-ηκεν*) *σπερμ.* cum ℵBCLΔ (^{mg} add *ελαβον αυτην*) 28. 33. cop arm, item M* 13. 69. 346. sah *και* (sah *similiter*) *οι επτα και ουκ αφ. σπ.*, c *deinde omnes septem et non reliq. semen*, k nil nisi *et omnes septem* ... ς *και* (X om) *ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκ. σπερμ.* c. M^{mg}XΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{sch} *(et septem illi acceper. eam* etc) aeth, item a omisso *και* priore, item A al^{2} *και ελ. αυτ. ωσαυτως και οι επτα* etc, item D i sed vide ad v. 21, item l vg (ff$^{2.\,vid}$ g$^{1.\,vid}$) syr^{p} go *et acceperunt eam similiter septem* etc (ita et. g$^{2.}$ sed post *septem* pergit *et mortui sunt non relinquentes semen*); q *et acceperunt eam septem* omissis reliquis. Hinc Ln *και* [*ελαβ. αυτην*] *οι επτα και ουκ αφηκ. σπ.* | *εσχατον* (Gb'') c. ℵBCGHKLΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al^{35} fere a ff$^{2.}$ i (hi^{3}*postea*) q *(novissime)* sah cop syr^{sch} aeth ... ς Ti *εσχατη* cum AEFMSUVXΓ al pl g$^{1.2.}$ l vg (hi^{4} *novissima*) syr^{p} go arm ... D om una cum *παντων* (*παντ.* om et. a ff$^{2.}$ i, et. b^{vdtr} ex parte hians), item c k (pro *εσχατον* usq *απεθ.* libere c: *Et mulier relicta est sine filiis*, k *similiter* [ita corrigendum vdtr] *mortua est et mulier sine filiis*). Praeterea post *εσχατ.* GMU 1. 13. 33. 69. al mu b g$^{1.}$ q sah cop syr^{p} add *δε*, item Δ *γαρ* | *και η γυν. απεθαν.* (Gb') cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 33. 69. 209. 299. 346. y^{scr} 2^{pe} a b ff$^{2.}$ i (c vide ante) sah ... ς *απεθαν. και η γυν.* cum AXΓΠ unc^{9} al pler g$^{1.2.}$ l q vg (sed am om *και*) cop syr^{utr} go arm aeth :: cf Mt

23. *εν τη αναστ.* (Gb'') cum ℵBC*EFHLSUVXΓΔ al pl k q go (sah cop add *δε*, item c hunc in modum: *Cui enim manebit uxor munda? Septem enim illam habuerunt et ipsa mortua est. In resurrectione autem cuius erit?* Similiter k: *Cui remanet mulier munda? Omnes enim septem illam habuerunt. In anastasim cuius erit?*) ... ς Ln *εν τη ουν αναστ.* cum AC^{2}

23 ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνοσ αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ
γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 ἔφη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οὐ διὰ
τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότεσ τὰσ γραφὰσ μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
θεοῦ; 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
γαμίζονται, ἀλλ᾽ εἰσὶν ὡσ ἄγγελοι ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ. 26 περὶ δὲ
Ex 3, 6 τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέωσ
ἐπὶ τοῦ βάτου πῶσ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸσ λέγων· ἐγὼ ὁ θεὸσ Ἀβραὰμ

KMΠ al mu syr^{sch} syr^{p} c.* arm aeth, item DG 1. 28. 2^{pe} al a (b^{vid}) ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i l vg εν τη αναστ. ουν :: cf Mt et Lc | οταν αναστωσιν cum AXΓΠ unc^{9} al pler a ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ (et g$^{1\cdot vid}$) i l q vg go syr^{p} arm (13. 69. 346. οταν ουν αναστωσιν εν τη αναστασει, item aeth omissis εν τη αναστ.) ... ℵBCDLΔ 28. 33. 13^{ev} 18^{ev} c k sah cop syr^{sch} om, hinc Gb^{oo} et Ln [οταν αναστ.] :: at nec Mt nec Lc habet, delebaturque propter pleonasmum, quem passim Marco placuisse scimus | αυτων: 1. 91. 209. 299. των επτα ... Δ c k om | εσται: E εστω | γυνη: AD* 13. η γυνη | οι γαρ επτα: 1. 91. 299. παντεσ γαρ

24. εφη αυτοισ ο ις̅ cum ℵBCLΔ 33. cop syr^{sch} (sah *Iesus autem dixit eis*, k nil nisi *Respondit illis*) ... ς Ln και αποκριθεισ (D 1. 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2^{pe} a αποκριθ. δε) ο ις̅ ειπεν αυτοισ cum A(D)XΓΠ unc^{9} al pler b i l q vg (hi^{5} *et respondens Iesus ait* [i *dixit*] *illis*) c ff$^{2\cdot}$ (c *ad quos Ies. respondens dixit*, ff$^{2\cdot}$ *ad quos respondit Iesus, dixit*) go syr^{p} arm aeth (item Or^{3,825} κατ αυτον i. e. Marcum γαρ αποκριθεισ ο ις̅ ειπε τοισ σαδδουκαιοισ· ου δια τουτο πλανασθε μη γινωσκοντεσ etc) :: cf Mt et Lc | ου: Δ a c i k sah om | μη ειδοτεσ: D Or μη γεινωσκοντεσ. Latini: *non scientes* a k l g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg, q *ignorantes, non intellegentes* b c d ff$^{2\cdot}$ i | τ. θεου: D add οιδατε (d *scitis*)

25. αναστωσιν (1. 28. 209. 299. g$^{2\cdot}$ sah syr^{sch} ante εκ νεκρ.): D^{gr*} αναστησουσιν (sed d *resurrexerint*) | ουτε γαμουσιν (haec ℵ* om, suppl ℵ^{a}) ουτε (et. Or): D ου γαμ. ουδε | γαμιζονται (D 2^{pe} -ζουσιν, 239. 433. d^{scr} εκγαμιζοντ.) cum ℵBC(D)GLUΔ 1. 124. 209. al^{15} fere ... ς γαμισκονται (s 13. al -ωνται) cum EKMSVXΓΠ al pl Or, item AFH al^{15} fere εκγαμισκ. (:: cf ad Mt) | αλλ cum ℵABC etc: DΔ αλλα | ωσ (Δ^{gr} εισ, confusis ει et ω): B Or^{3,825} ωσ οι | αγγελοι: 33. 61. 69. c^{scr} 8^{pe} 10^{pe} al aliq l vg^{six} sax aeth add θεου (33. του θε.) | εν cum ℵCDFKLMUΔΠ al^{80} fere (*angeli in caelis* it vg) cop syr^{p} aeth ... ς (= Gb Sz) Ti οι εν cum ABEGHSVXΓ al sat mu sah syr^{sch} go arm Or

26. των νεκρων: 13. 33. 69. 124. 346. praem τησ αναστασεωσ | βιβλω: D βυβλω | μωυσεωσ cum ℵBDKMΔΠ al mu ... ς μωσεωσ cum ACEFGHL SUVXΓ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 1, 44. 9, 4 et alibi | του βατου cum ℵABCLXΓΔΠ unc^{8} al pler ... ς (= Gb Sz) τησ βατου cum DM al vix mu Or^{4,341} et (paullo liberius)^{4,69} et ^{103} :: cf Lc | πωσ (Schu: „rec. ap Lc") cum ℵBCLUΔ 108. 131. al^{20} fere ... ς Ln ωσ cum ADXΓΠ unc^{8} al longe pl Or^{4,341} (sed ωσ ειπεν επι τησ βατ. αυτω etc) | ο θεοσ pr: M^{txt} ο ις̅ | εγω: MUΔ al aliq it (sed b om *ego sum*) vg sah cop syr^{sch} go arm aeth Or^{4,341} add ειμι, non item syr^{p} Or^{4,69} et ^{103} | ο θεοσ

καὶ ὁ θεὸσ Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸσ Ἰακώβ; 27 οὐκ ἔστιν ὁ θεὸσ νε-
κρῶν ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.
28 131. 6 Καὶ προσελθὼν εἷσ τῶν γραμματέων, ἀκούσασ αὐτῶν 28–34 Mt 22, 35–40
συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶσ ἀπεκρίθη αὐτοῖσ, ἐπηρώτησεν αὐ- (Luc 20, 39)
τόν· ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦσ 29 s Deut 6, 4 s

sec: D 18ev Or 4,69 et 103 (non item 4,341) om ὁ | ο θεοσ ante ισαακ et ante ιακωβ cum ℵACLXΓΔΠ unc9 al omnvid Or 4,341 ... Ln Ti om ὁ bis cum BD Or4,69 et 103 | ισαακ (et. ℵc): ℵ*D a b i k ισακ

27. ο θεοσ cum ℵACEFGHMtxtSUVΓ al pl Or4,341 (praeposito ipsius Marci nomine) ... Ln Ti om ὁ cum BDKLMmgXsilΔΠ al plus20 Or 4,69. 70 et 103. Praeterea (:: ut Mt) 13. 33. 69. 108. 124. 346. al40 fere add θεοσ (Or3,829 ο δε λουκασ προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεοσ θεοσ νεκρ. αλλα ζωντ., κειμενω και παρα ματθ. και μαρκω, το· παντεσ etc) | αλλα ζωντων cum ℵABCDFKMmgUXΔΠ al60 fere it (exc q) vg sah cop syrsch go arm Or4,341 item 4,69 et 70 et 103 ... ς (= Gb Sz) αλλ. θεοσ ζωντ. cum EGHMtxtSVΓ al perm q syrp aeth | πολυ πλα. cum ℵBCLΔ k cop ... ς Ln υμεισ ουν (G 1. 229. 299. 2pe c go δε) πολυ (FH al pauc πολλοι, G cscr om) πλα. cum ADXΓΠ unc9 al omnvid itpler vg sah syrutr arm aeth

28. των γραμματεων: F al5 ac plur γραμματευσ | ακουσασ (1. 28. 299. ακουων, 2pe ακουοντων): K ακούσαι | αυτων: Dgr* αυτω | συνζητ. c. ℵABCDGLΔ etc ... ς συζητ. cum EFHKMSUVXΓΠ al pler | ιδων c. ℵ*CDL 1. 13. 28. 69. al20 a b c ff2. g1.2.vid i l q vg (k *cum audiset* [sic] *quia bene illis respondit* omissis αυτ. συνζητ. ιδων. Etiam gat om ιδων) go syrutr arm aeth. Praeterea D 28. al pauc b ff2. g1.2.vid i l q vg syr sch praem και (non item a c) ... ς Ti ειδωσ c. ℵcABXΓΔ unc9 al longe pl sah cop | απεκριθ. αυτοισ (prob Schu) cum ℵBCLUΔ 1. 13. 28. 33. 69. al10 fere sah cop syrutr aeth ... ς Ln αυτ. απεκριθ. cum ADXΓΠ unc8 al pler it vg go arm | επηρωτ. αυτον (et. a l q vg): D b c ff2. g2. i k gat add λεγων (gat om) διδασκαλε :: e Mt | εντολη πρωτ. παντ. cum ℵBCLUΔ 33. 108. 127. 131. cop syrutr aeth, item sed omisso παντων D 2pe a b c ff2. g2. i k q arm (c ff2. i q *praeceptum primum*, a k *mandatum primum*, b *prim. praeceptum*, g2. *prim. mandatum*) ... Gb Sz Ln πρωτ. παντ. εντολη cum AEFGHKM2SVXΓΠ al plus100 g1. l vg (hi3 *primum omnium mandatum*) ... ς (= Gb Sz) πρωτ. πασων εντολη c. M* al mu ... 1. 28. 69. al pauc (item b g2., vide ante) πρωτη εντολη. Sah *quodnam est magnum mandatum quod est maius illis omnibus.*

29. απεκριθη ο ισ cum ℵBLΔ 33. cop (c *Respondit illi Iesus dicens*, syrsch *Dixit illi Iesus*) ... ς Ln ο δε ισ απεκριθη αυτω cum ACXΓΠ unc9 al pler l (g1.2.?) vg Aug go syrp; 1. 28. 69. 299. 346. 2pe k arm ο δε ισ (1. om) ειπεν αυτω, a *et Iesus ait illi* ... D b ff2. i q (sah aeth) αποκριθεισ δε ο ισ ειπεν αυτω (it4 *ad eum*) | οτι (g1.2.vid l vg): D 1. 28. 91. 209. 299. 2pe a b c ff2. i q Aug syrsch arm Mcelleus131 om; 229. k om totum οτι πρωτη εστιν | πρωτη εστιν c. ℵBLΔ cop; c *primum mandat. est* ... X 209. 299. arm πρωτη παντων (209. πασων), D 91. 2pe a b i

ὅτι πρώτη ἐστίν· ἄκουε Ἰσραήλ, κύριοσ ὁ θεὸσ ἡμῶν κύριοσ εἷσ
ἐστίν. 30 καὶ ἀγαπήσεισ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλησ τῆσ καρδίασ
σου καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ ψυχῆσ σου καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ διανοίασ σου καὶ
ἐξ ὅλησ τῆσ ἰσχύοσ σου. 31 δευτέρα αὕτη· ἀγαπήσεισ τὸν πλησίον

παντων πρωτη (*omnium primum*), 1. *πρωτον παντων*, 28. Mcell^{eus} *παντων πρωτον* ... Gb *πρωτη παντων* (M* *πασων*) *εντολη* cum ACKM*et^{2} UΠ 33. 131. al^{35} fere (q *omnium primum mandatum*) syr^{p} go, item al pauc l vg Aug addito *εστι*, c ff^{2} aeth additis *εστιν αυτη*, *hoc est*, hinc Ln *πρωτ. παντων* [*εντολη εστιν*] ... ς (Gb') *πρωτη πασων* (cum minusc paucis, Sz *παντων* cum EFGHSVΓ al^{60} fere) *των* (v al aliq om) *εντολων* cum EFGHSVΓ al plus^{60} syr^{sch} (sah *primum mandatum maius omnibus ipsis est*) | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (ut alibi ℵ), a b d *istrahel*, k *isdrahel* | *ημων* (et. a b ff^{2} k l q am fu ing em erl reg taur iac prag sax): al plus^{10} i *υμων*, al^{5} c vg^{ed} tol cop (non item sah) aeth Ath^{1,440} Cyp^{ter} Hil^{ter} (sed semel cdd variant et alibi *noster*) *σου* | *κυριοσ* sec: F y^{scr} al pauc a b k (Hil modo habet modo om) om; vg (et. am ing mt al, non item prag al) ff^{2} sabat (non^{blanch}) Cyp^{ter} *deus* pro *dominus* (d̅s̅ pro dn̅s)

30. *και* pr: Δ 238. x^{scr} om | *τησ*: BD*X om ante *καρδιασ*, B om etiam ante *ψυχησ* et ante *διανοιασ* | Mcell^{eus} ^{131} totum locum sic habet: *κατα μαρκον* – *ενοσ γαρ τινοσ γραμματεωσ προσελθοντοσ αυτω και πυνθανομενου, τισ ειη πρωτη των εντολων, απεκρινατο προσ αυτον, ουτωσ ειπων· παντων πρωτον· ακουε ισρ., κυριοσ ο θεοσ ημων κυριοσ εισ εστι. και αγαπησεισ κυρ. τον θεον σου εξ ολησ τησ ψυχησ* (cod. Ven. *καρδιασ*) *σου και εξ ολησ τησ ισχ. σου. αυτη πρωτη. και δευτερα ομοια ταυτη· αγαπησεισ* etc. | *και εξ ολ. τησ ψυχ. σου*: KΠ* 157. al^{8} k om | *και εξ ολησ τ. διανοι. σου* (a b i *et ex totis viribus tuis*, l vg *et ex tota mente tua*, q *et ex toto senso tuo* Hil *et ex totis viscerib. tuis*) cum ℵA(post *καρδ. σου* pon)BLXΓΔΠ unc^{8} al longe pler a b i l q vg (g^{2} vid ut vg) sah cop syr^{utr} go arm aeth Hil .. DH 157. 49^{ev} c ff^{2} g^{1} k syr^{hr} Mcell^{eus} Cyp^{ter} om | *και εξ ολησ τ. ισχυ. σου*: ff^{2} g^{1} k *et ex* (k *de*) *totis viribus tuis*, a *et ex tota fortitudine tua*, b c d i l q vg Cyp Hil *et ex tota virtute tua*. Haec sine additam cum ℵBLΔ sah cop (item a, qui statim pergit *et propinquum tuum tamquam* etc) ... ς Ln add *αὕτη πρωτη* (KUΠ 33. al^{30} fere add *παντων*, x^{scr} add *και μεγαλη*) *εντολη* (*hoc est primum mandatum* b c l vg Cyp Hil item^{vid} ff^{2} g$^{1.2}$, *hoc est pri. praeceptum* d q; *hoc prim. mandatum* i; *haec prima est* k) cum ADXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 28. 2^{pe} k Mcell^{eus} om *εντολη*, 229. *παντων εντολων* pro *εντολη*) it (exc a) vg go syr^{utr} arm aeth Cyp Hil (:: ut proxime sequentia, ita haec quoque e Mt corrupta)

31. *δευτερα* (Δ *η δευτ.*, k *deinde secunda*) cum ℵBLΔ s^{scr} b i k cop Hil .. ς *και δευτ.*, Ln [*και*] *δευτ.* cum AXΠ unc^{9} al pler c q go syr^{utr} arm aeth Mcell^{eus} Cyp^{ter} ... D 33. 2^{pe} x^{scr} al pauc ff^{2} l vg sah cop$^{petr\,3}$, item Γ f^{scr} *και δευτ. δε* | *αυτη* (ℵ add *εστιν*) cum ℵBLΔ sah cop ... ς Ln *ομοια αὕτη* (ς *αὕτη* ut EFGHKMSUVΓΠ al pl; sed 124. al mu it vg

σου ὡσ σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 132. 10
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύσ· καλῶσ, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείασ
εἶπεσ ὅτι εἷσ ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλοσ πλὴν αὐτοῦ. 33 καὶ τὸ
ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλησ τῆσ καρδίασ καὶ ἐξ ὅλησ τῆσ συνέσεωσ καὶ
ἐξ ὅλησ τῆσ ἰσχύοσ, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡσ ἑαυτὸν πε-
ρισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.

---

go syr^{utr} arm aeth αὐτῇ, atque sic Ln, A^{*vid} al pauc αυτησ) c. AXΓΠ unc^{9} etc, item D 69. Mcell^{eus} ομοια ταυτη | σεαυτον: HXΠ* al plus^{50} εαυτον | μειζων (ℵL b i Hil add δε) τουτων αλλη (b i Hil om; contra habent c ff^{2} k l q vg) εντολη (U 13. om; D ante αλλη pon) ουκ εστιν (k l q vg *maius horum* [k *his*] *aliud mandat.* [q *praecept.*] *non est*; item b i Hil *maius autem horum mandatum non est*; c *maius his praeceptis alium non est*, d ff^{2} *maius horum praeceptorum aliud non est*): a (vide ante) *hoc est magnum mandatum*

32. και pr: B sah cop syr^{sch} om | Δ om ὁ | ειπεσ cum ℵ*DEFHLXVΔΠ^{2} al permu ... ς Ln Ti ειπασ cum ℵ^{c}ABGKMSUΓΠ* al pl Mcell^{eus} ^{131}. Praeterea D a b c i q Hil (non item ff^{2} g$^{1.2}$ ^{vid} k l vg) post καλωσ pon | εισ εστιν cum ℵABKLMSUVXΓΔΠ al plus^{100} l (g$^{1.2.vid}$) am fu ing em erl iac prag reg taur go syr^{sch} aeth ... ς (= Gb Sz) add θεοσ (DG al^{8} Mcell^{eus} ο θεοσ) c. DEFGH al sat mu a b c ff^{2} i q vg^{ed} (item tol al) sax sah cop arm syr^{p} c.* Mcell^{eus} Hil | αλλοσ (g^{2} add *deus*): D a Mcell^{eus} semel om

33. τησ prim: BUX al pauc om | καρδιασ (g^{2} om εξ ολ. τ. καρδ. κ.): ℵL al pauc cop add σου | συνεσεωσ: D 2^{pe} a i q δυναμεωσ, item b Hil (vide post); 1. 33. 118. 209. 299. cop arm h. l. ισχυοσ rursusque infra συνεσεωσ pro ισχυοσ... c ff^{2} (vide infra) om. Praeterea ς Ti post συνεσεωσ pergunt και εξ ολησ τησ ψυχησ, Ln [και εξ ολ. τ. ψυ.] cum ADXΓΠ unc^{9} (sed D^{gr} add αυτου, al pauc d q σου) al pler b c ff^{2} i l q (sed post ισχυοσ pon) vg sah syr^{utr} go aeth (sed ante και εξ ολησ τησ συνεσεωσ) Hil: omisimus cum ℵBLΔ 1. 118. 209. 299. a cop arm | και εξ ολ. τησ (ℵ* om; suppl ℵ^{c}) ισχυοσ (LX al -υωσ, item al pauc v. 30): vide ad συνεσεωσ qui transpon ... D 33. b Hil (vide post) om. Latini haec sic: a *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnib. viribus*; b i Hil *ex toto corde et ex totis viribus et ex tota anima* (i add *sua*), c ff^{2} *ex toto corde et ex tota anima et ex tota virtute*, q *ex toto corde et ex omni virtute et ex omnibus viribus et ex tota anima sua*, l vg *ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine*; k corrupte *et non est praescriptum* pro *et non est praeter illum*, transilitque inde statim ad *tamquam te*, praetermissis mediis | τον πλησιον: ℵ*Δ add σου | εαυτον cum BXΔ*Π unc^{8} al pl a b c ff^{2} (g$^{1.2.vid}$) l q vg etc ... ℵADLSΓΔ^{2} al plus^{10} i k σεαυτον | περισσοτερον cum ℵBLΔ 33. (sah^{vid}) ... ς Ln Ti πλειον cum ADXΓΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *maius*, a *plus*, k *meliora*) | και των θυσιων cum ℵLMΔ 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al mu^{vid} ... Gb Sz Ln Ti om των cum ABDXΓΠ unc^{8} al pl

Mt 22, 46 Lc 20, 40 34 καὶ ὁ Ἰησοῦσ, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶσ ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ·
οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ. $^{133.2}$ καὶ οὐδεὶσ οὐκέτι
ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.

35–37 Mt 22, 41–45 Lc 20, 41–44 35 $^{134.2}$ Καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ
ἱερῷ· πῶσ λέγουσιν οἱ γραμματεῖσ ὅτι ὁ Χριστὸσ υἱὸσ Δαυείδ ἐστιν;
Ps 110, 1 Act 2, 34 36 αὐτὸσ Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· εἶπεν ὁ κύριοσ
τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕωσ ἂν θῶ τοὺσ ἐχθρούσ

34. ιδων (H^2 al ειδων): H* al^{10} Chr^{7,784} ειδωσ | αυτον c. ABXΓΠ unc^8 (F hiat) al pler a (*et cum vidisset eum Iesus quia sensate respondit*) sah cop syr^{sch} go ... ℵDLΔ al^{15} Chr om (nec exprim it^{pler} vg syr^p arm aeth Hil) | ει: ℵ^{ca}Δ post βασιλειασ pon; ℵ* et^{cb} L om | ουκετι (61. c^{scr} ουκ, 13. 69. 124. 346. a post ετολμα, x^{scr} post επερ. αυτ.): D 433. z^{scr} al^5 tol al sah cop om (sed 433. add ετι post αυτ. επερ.) | αυτον επερωτησαι (et. ℵ^c; 13. 28. 69. 346. -ωταν): ℵ* x^{scr} c επερ. αυτ.

35. ελεγεν (a l vg *dicebat*): D b c q ειπεν (b q *dixit*, c *ait*) idque post διδ. εν τ. ιερω pon; item i k *dixit*, ff$^{2.}$ *ait* | δαυ. εστ. cum ℵBDLM^{2}T^{d}UΔ 1. 33. 69. 2^{pe} al plus^{10} k (*quia Chr. fil. Dav. est*) cop (cf Barn^{12} επει ουν μελλουσιν λεγειν οτι χ̅σ̅ υιοσ δαυ. εστιν: ita ex ℵ; edd vero -οτι ο χ̅σ̅ υι. εστ. δαυ.) ... ς Ln Ti εστι δαυ. cum AXΓΠ unc^7 al pl a c b ff$^{2.}$ i l q vg (a c *quia Chr. fil. est David*; b *Christum esse filium Dav.*, ff$^{2.}$ i l q vg *Christum filium esse Dav.*) syr^{utr} go | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

36. αυτοσ cum ℵBLT^{d}Δ 13. 28. 59. 69. 2^{pe} a k cop ... ς add γαρ, Ln [γαρ] cum AXΓΠ unc^9 al pler b i l q (g$^{1.2.vid}$) vg go syr^{utr} aeth Hil, D arm και ουτοσ (sed d *et ipse*), c ff$^{2.}$ sah *ipse autem*:: cf Lc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | ειπεν (q *dixit*, it^{rell} vg *dicit*, d male om): X 282. b^{scr} d^{scr} al^5 fere a b c ff$^{2.}$ i k l vg arm λεγει, idque X b^{scr} 8^{pe} a b i (non item c ff$^{2.}$ k l vg) arm post αγιω pon | εν: B om | τω πνευμ. τω αγιω cum ℵBDLUΔ (T^d εν πνευμ. τω αγι.) 33. 2^{pe} al vix mu arm ... Gb Sz πνευματι αγιω cum AXΓΠ unc^8 al pl | ειπεν sec cum ℵBLM^{2}T^{d}UXΓΔ 1. 13. 28. 33. 69. al mu^{vid} a b c d ff$^{2.}$ i l vg sah cop syr^{utr} arm aeth Hil ... Gb Sz Ti λεγει cum AD^{gr}EGHKM*SVΠ al^{90} fere k q go (:: ειπεν et. Mt Lc Act paucis discedentibus; sed apud illos praecedit λεγει et λεγων, apud solum Mc ειπεν, quod mutationis caussa fuisse videtur. Etiam in LXX editum habemus ειπεν, sed Iust^{bis} dial 83 ex LXX λεγει [quaest 101 ειπεν] affert, item Latinus vetus. Hinc non cautum videbatur λεγει pro ειπεν nostro loco reponere.) | ο κυριοσ cum ℵALT^{d}X ΓΔΠ unc^8 (hiat F) al fere omn ... Ln om ὁ cum BD c^{scr} (:: cf 11 pp. LXX habent ὁ, sed deficit B ad hunc psalmum, praetereaque Barn^{12} ex ℵ et Iust^{bis} dial 83 psalmi verba absque ὁ exscripserunt) | καθου cum ℵADLT^{d}XΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} ... Ti καθισον cum B (:: καθισαι frequentissimum in N. T. nec fluctuare solet, ut καθισατε Mt 26, 36 Mc 14, 32 Lc 24, 49; 11 pp καθου non fluct) | αν: D om | θω: D* θωσω, D^2 θησω | D ε χθουσ (sic) | υποποδιον c. ℵALXΓΔΠ unc^9 al fere omn it^{omn} (et. d) vg syr^{utr} go arm aeth ... Ti υποκατω cum BD^{gr}T^d 28. sah cop (:: Mt υποκατω, Lc Act LXX υποποδιον)

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 37 αὐτὸσ Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν
κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱόσ; καὶ ὁ πολὺσ ὄχλοσ ἤκουεν
αὐτοῦ ἡδέωσ.
38 135.2 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν 38–40 Lc 20, 46 s Mc 23, 6 s
γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖσ περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺσ Lc 11, 43
ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ 39 καὶ πρωτοκαθεδρίασ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ
πρωτοκλισίασ ἐν τοῖσ δείπνοισ· 40 136.8 οἱ κατεσθίοντεσ τὰσ οἰ- Mt 23, 14
κίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήμ-
ψονται περισσότερον κρίμα.

37. αυτοσ cum ℵBDLTᵈΔ 28. 106. 251. 2ᵖᵉ a i k q (ff²· *si ipse David*, c *si David*) sah cop Hil ... ς add ουν, Ln [ουν] cum AXΓΠ unc⁸ (et Γ πωσ ουν δα.) al pler b (*si ergo David*) l vg (g¹·²· vid) syrˢᶜʰ syrᵖ c.* arm aeth (go *enim*) | λεγει: M²U 33. 2ᵖᵉ 48ᵉᵛ c mt copᵈᶻ syrˢᶜʰ καλει (:: e Mt et Lc) | ποθεν: ℵ*M* 1. 13. 28. 33. 69. 2ᵖᵉ al¹⁰ fere b (*quomodo*) sah arm aeth πωσ (:: ut Mt et Lc) | αυτου εστ. υιοσ c. BLTᵈ (similiter Δ k εστ. αυτου υι., 7ᵖᵉ αυτ. υι. εστ., go *ei filius est*) ... ς Ln υιοσ αυτου εστι cum ℵAXΓΠ unc⁹ al pler b sah cop syrᵘᵗʳ aeth ... D a c ff²· i l q (g¹·²· vid) vg arm Hil εστιν υι. αυτου | ο πολυσ: ℵD 2ᵖᵉ om ὁ | ηκουεν (MΓ al pauc l vg [exc fu] ηκουσεν, al aliq b c g²· fu ηκουον, go *audiverunt*) αυτου ηδεωσ: D b ff²· i l vg (g¹·²· vid) ηδεωσ (D d* praem και) αυτ. ηκου.
38. και εν τη διδ. αυτου ελεγ. (e *et in doctrina docebat*, k *et in docendo dicebat*, 33. syrˢᶜʰ add αυτοισ) cum ℵBLΔ 33. c k cop syrˢᶜʰ ... ς Ln και ελεγ. αυτοισ (F al αυτουσ, 1. 28. 124. 299. om; go *ad eos*) εν τη διδαχ. αυτ. cum AXΓΠ unc⁹ al pler l q vg sah syrᵖ go aeth ... Dᵍʳ 2ᵖᵉ a b d i o δε (d *et ille*) διδασκων (Dᵍʳ a add αμα) ελεγεν αυτοισ (c *ipse autem docebat illos dicens*, ff²· *ipse autem docebat eos, dicens illis*) | των θελοντων (d *et qui volunt*): Dᵍʳ και των τελωνων | ασπασμουσ: 11. 238. 346. al²⁵ fere c syrˢᶜʰ arm persᵖ praem φιλουντων (c *qui ambulant in stolis et volunt salutari* :: e Lc | ε. τ. αγοραισ: D 2ᵖᵉ add ποιεισθαι (d *scribis et qui volunt - ambulare et salutationes in foro facitis*)
39. πρωτοκαθεδριασ: 28. 69. dˢᶜʳ (al?) -δριαισ, item tum 28. (al?) πρωτοκλισιαισ | πρωτοκλισιασ ita ℵBDEGMΔΠ al pl ... AFHKLUXΓ al permu -κλησιασ
40. οι κατεσθιοντεσ (Δ κατασθ.) cum ℵALXΓΔΠ unc⁹ al longe pler, item Ti οι κατεσθοντεσ cum B (cf ad Lc 7, 33 sq) ... D 1. 91. 299. οι κατεσθιουσιν (it vg *qui devorant, qui comedunt*) :: e Lc (apud quem D οι κατεσθοντεσ) | τασ et των: D 229. om | χηρων (KΓ al χειρ.): D 13. 28. 69. 124. 346. 2ᵖᵉ a b c ff²· g²· i q (non item e k l vg nec g¹· vid) syrʰʳ add και ορφανων | και: D it (exc e) vg (nec exprim syrˢᶜʰ) om | προφασει μακρα (KMΓ al mu μακρᾶ, similiter itᵐᵘ, LΔ al pauc μακραν) προσευχομενοι (13. om και προφ. μα. προσευχ.): b l vg *sub obtentu prolixae orationis*, a e ff²· q *occasione* (a e *occansion.*) *longa orantes*, i *oratione longa utentes*, d *sub obtentu orantes*, c *oratione prolixa orantes et haec in oratione faciunt*, k *ista faciunt in excusatione*

41–44 L 21, 1–4 41 *Καὶ καθίσασ κατέναντι τοῦ γαζοφυλακιου ἐθεώρει πῶσ ὁ*
ὄχλοσ βάλλει χαλκὸν εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι
ἔβαλλον πολλά, 42 *καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ*
δύο, ὅ ἐστιν κοδράντησ. 43 *καὶ προσκαλεσάμενοσ τοὺσ μαθητὰσ*
αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον·

---

longa | ουτοι: 13. 28. 69. *οιτινεσ* | *λημψοντ.* cum ℵABDLXΔ ... ς *ληψοντ.* cum ΓΠ unc^9 al omn^{vid} | Δ *περισσον* (δ *prolixius*)

41. *καθισασ* (D *καθεζομενοσ*, vide post): 1. 13. 28. 69. 91. 209. 299. 346. 2^{pe} syr$^{p\ mg}$ arm Or^{4,288} (*κατα μαρκον· και εστωσ ο* ις̅ *κατεναντι του γαζοφ. εθεωρει, και πασ εβαλλε χαλκον* [ed. Ruae. -*κοσ*] *εισ το* etc) et^{290} (*κατα δε τον μαρκον εστωσ κατεναντι του γαζοφ. θεωρει τινα τροπον πασ ο λαοσ βαλλει* etc) *εστωσ*. Absque *ο* ις̅ edidimus cum ℵBLΔ a k cop ... ς add *ο* ις̅, Ln [*ο* ις̅] cum AXΓΠ unc^9 al omn^{vid} (sed 11. om *ὁ*) b c ff^{2} g^{2} i l q vg syr^{utr} arm aeth Or^{4,288}; item D *και κατεν. του γαζοφυλ. καθεζομενοσ ο* ις̅ | *κατεναντι* cum ℵADXΓΔΠ unc^8 al pler Or^{bis} ... BU 33. al^{20} Dam$^{par\ 639}$ *απεναντι*, 13. 346. *κατενωπιον* | *γαζοφυλακιου* cum ℵABDKLUV*ΓΔΠ* al pl: EGMSV^{2}XΠ^2 (F hiat) al mu -*λακειου*. Item bis *γαζοφυλακειον* EFGMV (item X v. 41, non 43) al mu | *εθεωρει*: ℵ* *θεωρει*, item Or^{4,290} (vide supra). Libere i: *Et cum sedisset Iesus contra gazoph. et multi divites iactabant multa*; similiter g^{2} *et sedens Iesus contr. gazoph. et multi div. iactabant multa*, item mt addito *aspiciebat* post *gazoph.* Cf supra Or | *βαλλει* (a k *quomodo-mittit*): 13. 69. 124. *εβαλλε* (69* *εβαλε*). Cf Latinos: *quomodo turba mitteret* l vg, *quom. turbae mittebant* (*mitterent* d, *iactarent* q) ff^{2} d q, *quantae turbae iactabant* b, *quanta turba mittebant*. D ab *εβαλλεν* (pro *βαλλει*) transiluisse videtur; certe enim om *βαλλει* usque *πλουσιοι* | *εβαλλον* (ℵ* *εξεβαλλ.*) cum (ℵ*)et ℵ^{c}ABDEGHKLSXΓΔΠ^2 al pl it vg al Or^{4,288} Dam par^{639} ... FMUVΠ* al^{30} fere *εβαλον*

42. *και ελθουσα* (Δ *προσελθ.*) c. ℵABLXΓΔΠ unc^9 al fere omn cop^{wi} et^{schw} syr^{sch} syr^p (*και* c. ob.) arm aeth Dam$^{par\ 639}$: D 2^{pe} it vg sah cop$^{petr\ 3}$ Or^{4,288} *ελθ. δε* | *χηρα*: ℵ *γυνη χηρα* | *πτωχη* cum ℵABLXΓΔΠ unc^9 al omn fere g^{2} (et$^{1\ vid}$) l vg sah cop syr^{utr} aeth Or Dam^{par} ... D 2^{pe} a b c ff^{2} i k q arm om, hinc Gb^0 | *εβαλεν*: K 13. 69. 124. al pauc *εβαλλεν*

43. *ειπεν* cum ℵABDKLUΔΠ al^{40} fere a k sah cop syr^{utr} aeth Or^{4,289} Dam par^{639} ... ς (= Gb) Ti *λεγει* cum EFGHMSVXΓ 1. 69. b c (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) i l q vg arm^{vid} (Or^{4,291}) | *αυτη η πτωχη* (et. c ff^{2} g^{2} l vg; k om *πτωχη*, cf Cyp Amb): D 2^{pe} y^{scr} al pauc a b i q Or^{4,289} et^{291} *η πτωχ. αυτη* | *πλειον*: ℵ Dam$^{par\ ed}$ *πλεον* ... U 2. 33. 73. 245. 435. al pauc Dam$^{par\ 639\ cod}$ *πλειω* | *βεβληκεν* c. EFGHKM^{mg}SUVXΓΠ (M* om) al longe pl ... Ln *εβαλεν* cum ℵ^c(ℵ* *εβαλλεν*)ABDLΔ 33. al^{15} fere Or^{bis} Dam^{par} : : at ita Lc lectione non fluct | *των βαλλοντ.* cum ℵABDLXΓΔΠ unc^7 al plus^{50} Or^{bis} ... ς *τ. βαλοντων* cum FH al sat mu Dam^{par} ...

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

XIII.

1 [137. 2] Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς Mt 24, 1—8 Lc 21, 5—11
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ
οἰκοδομαί. 2 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ κατα-

1. 13. 248. a b c ff[2.] g[2.] i q (contra *qui miserunt* k l vg) arm[usc] (non item[zoh]) om

44. παντες γαρ (et. Or[4,289]): D 1. 33. al aliq sah add ουτοι :: e Lc | περισσευοντος αυτοις (et. Or Dam[par cod]): UΓΔ al mu Dam[par ed] περισσευματος αυτων (Γ al pauc αυτοις). Similiter aliq in Lc. Cf Clem [579] ο μεν γαρ (πλουσιος ex praegressis) απο του περισσευματος, η δε εκ της υστερησεως συνεισηνεγκεν. Item Const[3,7,6] οτι οι παντες εκ του περισσευματος αυτων εβαλον, αυτη δε εκ του υστερηματος ολον τον βιον ον ειχε | εβαλον: F 251. 282. al pauc εβαλλον | εβαλεν: 251. 282. c[scr] 256. al εβαλλεν

XIII. 1. εισ των (ita et. Ln, sed falsus est de D) cum ℵBEGHKLMSUVΓΠ al pl... Ti εις εκ των cum ADFXΔ 1. 13. 28. al[20] fere (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*) :: εις εκ passim fluctuat; passim ut Ioh 6, 8 neutiquam fluctuat; passim εκ ut Mc 13, 10. 14, 43 sine dubio aliena manu inlatum | D* ποδαποι et ποδαπαι | οικοδομαι (et. a i vg[ed] am fu prag em ing al): D b c ff[2.] g[2.] k l q gat mt tol add του ιερου :: cf Mt

2. και ο ις (e syr[sch] *Iesus autem*) ειπ. αυτ. cum ℵBL 33. 115. 237. 255. e sah cop syr[sch] pers[p] (sax κ. ειπ. αυτ. ο ις) ... ς και ο ις αποκριθεις ειπ. αυτ. (arm αυτ. ειπ.) cum EFGHMSUVXΓ al pl q arm aeth; item Ln και αποκριθεις ο ις (a b i om) ειπ. αυτ. cum AKΔΠ 1. 28. 69. al plus[20] ff[2.] k g[2. vid] l vg (item a b i; c vero *ad quem respondens Iesus ait*) syr[p]; item D και αποκριθ. ειπ. αυτοις ο ις | αυτω (l vg, item cf c): D al pauc a b e ff[2.] g[2.] i k q (vg[cdd]? sed non am em ing prag tol al) αυτοις (:: e Mt) ... 1. 118. (vide ante c arm) om | βλεπεις (l vg): DM[mg] al[2] a b c e ff[2.] g[2.] i k q sax βλεπετε (:: e Mt), praetereaque 2[pe] b c ff[2.] i k* sax praem ου (*nonne*, k* *non*) :: e Mt | ταυτ. τας μεγαλ. (Γ u[scr] l om) οικοδ. (13. 69. 124. 258. 346. a τας οικ. τας μεγ.): a *has structuras magnas*, g[2.] *has magnas aedificationes*; c ff[2.] i q *haec omnia* (b i *omn. haec*) *magna aedificia*, l *omnes has aedificationes*, vg *has omnes magnas aedific.*, k *omnia illa magna*, e *ista magna et aedificia vestra* | ου μη: DG 1. 13. 28. 69. 2[pe] al[10] fere a b c e ff[2.] g[2.] i k l q arm praem αμην (1. 118. 299. om, c *amen amen*) λεγω υμιν (G 2[pe] 13. 28. 69. 115. l σοι) οτι (G 1. 13. 69. 115. 2[pe] al pauc a q om) :: e Mt | αφεθη sine ωδε cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl ff[2.] i l vg ... Ln add ωδε (:: e Mt ubi

λυθῇ. 3 [138,2] καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτροσ καὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ καὶ Ἀνδρέασ· 4 εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα; 5 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἤρξατο λέγειν αὐτοῖσ· βλέπετε μή τισ ὑμᾶσ πλανήσῃ. 6 πολ-

non fluct, cf et. Lc) cum ℵBDGLM²UΔ al[60] fere a b g²· q syr^sch et^p c.* arm (sah cop aeth transp), item e k *in templo*, c *in isto templo* (ut et. Cyp^test 1, 15 *in evglio dominus dicit: Non relinquetur in templo lapis super lapidem qui non dissolvatur, et: Post triduum aliud excitabitur sine manibus.*) | επι λιθον cum ℵBGLMUXΓΔΠ 1. 13. 28. 33. 69. al[40] fere ... ς Ln Ti επι λιθω cum ADEFHKSV al pl (:: alterum ap Mt alterum ap Lc) | οσ ου μη καταλυθη cum ℵ^cABDXΓΔΠ unc[9] al pler: ℵ*L 106. 13. 69. al pauc οσ ου (13. 69. al? add μη) καταλυθησεται :: ut Mt et Lc. Praeterea D a b c e ff²· g²· i k n (non item l q vg) Cyp^test 1, 15 (vide ante) add και δια τριων ημερων αλλοσ αναστησεται ανευ χειρων, *et post triduum* (c *post triduo*) *alius* (k *aliumut* sic) *excitabitur sine manibus* e k (et Cyp), *et post* (i *in*) *triduum alius* (i *aliud*) *resurget sine manib.* a i n (n incipit ab *us resurg.*), *et in triduo aliut* (ff²· g²· *illud*) *resuscitetur sine manib.* b ff²· g²·, *et post tertium diem et aliut resuscitetur sine manib.* d, *et in triduo resuscitabo illud sine manibus* c :: cf 14, 58 et Ioh 2, 19

3. και καθημενου: L om και (al pauc habent καθ. δε vel καθ. ουν) | ιερου: K ὄρου sic | επηρωτα cum ℵBL 13. 28. 33. 69. 229. al pauc cop^wi et petr 3 syr^p mg ... ς Ln επηρωτων (AEFGH επερωτ., Δ επιρωτ.) cum ADXΓΔΠ unc[9] al pler it vg cop^schw sah syr^sch et p txt arm aeth (sed c ff²· cop^schw al *interrogaverunt*) | κατ (B* καθ) ιδιαν: M κατ ιδια, 251. sah om | ο πετρ. cum ℵD 2^pe, item 115. 7^pe (al^vid) ο τε πε.... ς Ln Ti om ὁ cum ABLXΓΔΠ unc[9] al pler | ιακω. και ιωανν.: U 28. 69. 124. 346. 435. ιωανν. κ. ιακω. | ιωαννησ (ita ℵ* et ℵ^c): ℵ^aB ιωανησ

4. ειπον cum ℵBDL 1. 13. 28. 33. 69. 346. (al^pe vid) ... ς ειπε cum AXΓΔΠ unc[9] al pler | ταυ. εσται: Γ ταῦτά ἐστι | οταν: MΔ οτε (124. οτι) | μελλη cum ℵABFGHKLSUVΠ al pl ... Ti μελλει cum DEMXΓΔ 33. 69. 124. y^scr al plus[20] | μελλ. ταυτ. (L τα. με.) συντελ. παντ. cum ℵBL (aeth) ... ς μελλ. παντ. (c πα. με.) ταυτ. συντελ. cum DEFSUVX al pl a c n (sed d *omnia haec consummabuntur*); item Ln μελλ. ταυτ. παντ. συντ. c. AGHKMΓΠ al[35] q (*coeperint haec omnia consummari*) cop syr^utr, similiter l (g^1·2 ?) vg sah *haec omnia incipient consummari*; item b ff²· i *haec omnia consummabuntur* ... Δ 13. 229* 435. y^scr 2^pe k (*haec incipiunt perfici*) om παντα

5. ο δε ις cum ℵBL 33. sah cop syr^sch arm pers^p ... ς Ln ο δε ις αποκριθεισ cum AXΓΔΠ unc[8] al pler (sed 237. 238. om ις) ff²· (*respondens autem Iesus*) syr^p, item DG 13. 28. 69. 91. 124. 209. 299^vid 2^pe b i l q vg και αποκριθεισ ο ις (sed G 1. al pauc inter αποκρι. et ο ις pon αυτοισ, vide post); c *respondens Iesus*, a k n *et respondens* | ηρξατ. λεγ. αυτοισ (c *ad illos*) cum ℵBLU 11. 13. 33. 209. al[5] ac plur b c ff²· i

λοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντεσ ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
πολλοὺσ πλανήσουσιν. 7 *ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμουσ καὶ ἀκοὰσ*
πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ᾽ οὔπω τὸ τέλοσ. 8 *ἐγερ-*
θήσεται γὰρ ἔθνοσ ἐπ᾽ ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται
σεισμοὶ κατὰ τόπουσ, ἔσονται λιμοί. 9 *ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.* 139.1 9—13 Lc 21,12—19 Mt 10,17—22

---

l q vg sah cop syr^{sch} aeth ... ς *αυτ. ηρξ. λεγ.* cum AEFHKM*SVXΓΠ al pl syr^{p}; item *ηρξ. λεγειν* sed *αυτοισ* inter *αποκρι.* et ο $\overline{\iota\varsigma}$ posito G 1. al pauc; item M^{2}Δ 69. 124. 157. 346. 3^{pe} *ηρξ. αυτ. λεγειν* ... D 237. 2^{pe} al^{6} a k n arm *ειπεν αυτοισ* (k *dixit illis*, a n *ait illis*) :: e Mt | *πλα-νηση*: DHΓ al^{10} fere *-νησει*

6. *πολλοι* cum ℵBL (i ap Blanch, non ap Alter) aeth pers^{p} ... ς Ln add *γαρ* cum ADXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg sah cop syr^{utr} arm :: at ita et Mt et Lc; Mc vero abiectis coniunctionibus scribere adamat, testibus plerisq saepe substituentibus quod aptum videbatur maxime ex ll pp, cf ad 3, 35. 4, 28. 9, 24. 10, 27. 28. 39. 11, 23. 12, 6. 24. 29. 31. 36. 37.) | *επι* (it vg *in*): G *εν* | *ονομ. μου*: k add *pseudiprofetae* | *οτι* (ita a i l vg): D 33. al pauc b c ff^{2} g^{2} k q gat om :: ut Mt | *ειμι*: 13. 28. 61. 69. 124. 346. al^{5} b c g^{2} l gat sax sah cop arm add *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ :: ut Mt

7. *ακουσητε* cum ℵADLXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (69. *-σετε*) ... B *ακουητε* (sic), 124. (ap Birch, non ap Alter) *ακουετε*: Ti *ακουετε* ex errore de B | *μη*: ℵ* et corr (cb vdtr) 8^{pe} praem *ορατε* (ℵ^{a} vel^{ca} improbavit) :: e Mt | *θροεισθε* (ℵ^{cb}, certe idem qui *ορατε* restituit, *-εισθαι*): D 12. 57. 122. 255. *θορυβεισθε* (D *-σθαι*), sed d *ne timueritis* pariter ac b g^{2} i l q vg, item c ff^{2} k *nolite timere*; contra a n *nolite turbari* | *δει* cum ℵ*B sah cop ... ς Ln add *γαρ* cum ℵ^{c}ADLXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc :: at ita et Lc et Mt lectione non fluct | *αλλ* cum ℵAB etc: D *αλλα*

8. *επ* cum ℵBKLΔ^{2}Π* 1. 69. al$^{4\,scr}$ ... ς Ln Ti *επι* cum ADXΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl (Δ* *αντι εθνου*, item 2^{pe}?). Latini *super* a ff^{2} g^{2} i k n δ^{2}, *supra* l, *contra* b c d g^{1} vg, *adversus* q | *εσονται σεισμ.* cum ℵBDL 28. 124. 299. sah cop ... ς Ln *και εσοντ. σεισμ.* cum AXΓΔΠ unc^{9} (sed M* 122* ab *εσοντ.* priore ad *εσοντ.* alterum transiluere) al pler it vg syr^{utr} arm aeth :: ut Mt lectione non fluct | *εσονται λιμοι* (ℵ* om *κατ. τοπ. εσοντ. λιμοι*, item antea a *βασι* pri ad *βασι* alterum transiluerat: utroque loco ℵ^{c} supplevit) cum ℵ^{c}BL 28. cop ... ς Ln *και εσοντ. λιμ.* cum AXΓΔΠ unc^{9} al pler q syr^{utr} sah aeth; (arm om *και εσοντ.*) ... D 2^{pe} a b c ff^{2} g$^{1.2}$ i k l n vg *και λιμοι* (omisso *εσοντ.*) | *λιμοι* sine additamen cum ℵ(*et^{c})BDL a b c ff^{2} g$^{1.2}$ i k l n vg cop aeth ar^{e} ... ς (sed Gb^{0}) add *και ταραχαι* cum AXΓΠ unc^{9} al omn^{vid} q sah syr^{utr} (arm add *και λοιμοι και ταραχ.*) Or$^{int\,3,855}$ (*Marcus addit:* et turbelas)

9. *αρχη* (Gb′ Sz) cum ℵBDKLS*UΔΠ* (item E*^{vid}) al^{40} fere a b ff^{2} g^{1} g^{2} i k l n q vg (sed a n *initium dolorum omnia haec*, g^{2} *omnia haec initium dolorum*. Similiter 13. 28. 69. 124. 299. 346. 2^{pe} *ταυτα δε παντα αρχη* [69. *αρχαι*] *ωδινων* :: cf Mt; c plane om *αρχ. ωδ. τα.*) sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Sz) Ti *αρχαι* c. AEFGHMS^{2}VXΓΠ^{2} al pl (:: sic

Mt 24, 9 *Βλέπετε δὲ ὑμεῖσ ἑαυτούσ· παραδώσουσιν ὑμᾶσ εἰσ συνέδρια καὶ*
εἰσ συναγωγὰσ δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθή-
σεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰσ μαρτύριον αὐτοῖσ. 10 [140. 6] *καὶ εἰσ πάντα*
τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. 11 [141. 2] *καὶ ὅταν*
Lc 12, 11 s *ἄγωσιν ὑμᾶσ παραδιδόντεσ, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ᾽ ὃ*

---

it vg apud Mt) | *βλεπ. δε υμ. εαυτουσ* (Δ *αυτουσ*, ℵ* om; similiter k *haec videte*, inter *initium parturitionis* et *haec* puncto posito): D 1. 28. 91. 124. 2pe a ff^{2} i n arm om :: ut Mt | *παραδωσ. υμ.* cum BL cop arm aeth ... ς Ln *παραδ. γαρ υμ.* (:: ut Mt 10, 17 lectione non fluct; praeterea cf supra ad v. 6) cum ℵAXΓΔΠ unc^{9} al pler c ff^{2} sabat g$^{1.2}$ vid l q vg sah syr^{utr} ... 1. 28. 124. 299. *και παραδ. υμασ*... D 2pe a ff^{2} blanch i k n *ειτα* (2pe add *δε*) *υμασ αυτουσ παραδ.* (*deinde vos ipsos tradent*) | *και εισ συναγωγασ δαρ.*: minusc mu *και εν ταισ συναγωγαισ αυτων δαρ.*, item g^{2} syr^{sch} *et in synagogis suis vapulabitis*. Eandem verborum coniunctionem testantur k n *in concilia* (k *conciliabula*) *et in synagogis vapulabitis* (k om *vap.*); nec contra sunt a c ff^{2} l q vg *in conciliis et in synagogis vapulabitis* (i vero *in conciliis et synagogis vap.*). Eandem confirmant syr^{p} aeth. Nec magis post *συναγωγασ* interpungunt AEKLMΠ al ut vdtr pl. Ita ediderunt ς Gb Sz; contra ς^{e} Wtst *συναγωγασ·* et Ln *συναγωγασ*, ediderunt cum Γ al i cop. | X *δαρησησθε* | *και επι ηγεμ.* (AKΓΠ* al^{20} fere add *δε* :: ut Mt 10, 18) *και βασ. σταθησ.* (GU 1. 13. 33. al^{35} fere sah *αχθησεσθε* :: ut Mt 10, 18): X 435. y^{scr} al pauc om | *ενεκεν* cum ℵADL etc: B *ενεκα*

10. *τα*: D* om | *πρωτ. δει* cum ℵBD 28. 299. 53ev a n l vg Aug$^{cons\ 2,148}$, item (vide post) *πρω. δε δει* 108. 124. 157. 2pe al pauc c d ff^{2} g^{2} i (k *prius enim oport.*) sah arm ... ς Ti *δει πρωτ.* c. ALXΓΔΠ unc^{9} al pler q cop^{vid} syr^{p}. Verba *και εισ πα. τ. εθνη* 108. 124. 157. etc ad praecedentia trahunt, item interpretes qui *primum autem*, *prius enim*. Ex quibus c sah arm sic: *in testimonium illis et* (arm add *omnibus*) *gentibus. Primum autem* etc, d ff^{2} i *in test. illis et in omnes gentes. Primum autem* etc; g^{2} tol *illis et in omnes gentes* (*et in omn. gent.* g^{2} non vdtr omittere, sed non satis liquet). *Sed constantes estote* (tol *state*). *Primum autem* etc, k *illis et in omnes gentes. Sed confortamini. Prius enim* etc. Praeterea post *το ευαγγελιον* D ff^{2} g^{2} tol (item syr^{sch} sed omissis antea *και εισ παντ. τ. εθν.*) add *εν πασιν τοισ εθνεσιν* (*in omnib. gentib.*) :: cf Mt 10, 18 et 24, 14

11. *και οταν* cum ℵBDL 33. a c g$^{1.2}$ vid i k l n vg cop... ς *οταν δε* (:: ut Mt 10, 19 Lc 12, 11) cum AXΓΔΠ unc^{9} al longe pler ff^{2} q sah syr^{utr} arm aeth Or^{1,295} | *αγωσιν* cum ℵABDGKLMUXΔΠ al^{60} fere Or ... ς (= Gb Sz) *αγαγωσιν* cum EFHSVΓ al permu (c d ff^{2} q *perduxerint*, i l vg *duxerint*, a n *adducent*, k *optulerunt*) | *προμεριμνατε* (et. Or): MΓ 11. 33. 131. al plus^{40} *μεριμνατε* (:: cf Lc 12, 11 Mt 10, 19) | *τι* (13. 69. 124. 346. *πωσ η τι* :: ex ll pp) *λαλησητε* (U al^{30} fere *-σετε*) absque additam cum ℵBDL 1. 33. 69. 157. 209. 32ev c ff^{2} g$^{1.2}$ vid i k l q vg sah cop aeth ar^{e} ar^{p} ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add *μηδε μελετατε*, Ln [*μηδ. μελετ.*] c. AXΓΔΠ unc^{9} al pler syr^{utr} (item Or^{1,295} *μηδε προ-*

ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖσ
οἱ λαλοῦντεσ, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 12 καὶ παραδώσει ἀδελ-
φὸσ ἀδελφὸν εἰσ θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖσ καὶ θανατώσουσιν αὐτούσ. 13 καὶ ἔσεσθε μισούμε- Mt 24, 9. 13.
νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνασ εἰσ τέλοσ, οὗτοσ
σωθήσεται. 14 [142.6] Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆσ ἐρημώσεωσ 14–23 Mt 24, 15–25 Lc 21, 20–24
ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, [143.2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰου- Dan 9, 27
δαίᾳ φευγέτωσαν εἰσ τὰ ὄρη, 15 ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματοσ μὴ κατα- Lc 17, 30

μελετατε omissis *τι λαλησ.*), item 28. 38^{vid} 299. 433. 2^{pe} a n *μηδ. μελετατε* vel (ut 38. 2^{pe} a *praemeditare*, n *praemeletare*) *προμελετατε* ante *τι λαλησετε* :: e Lc 12, 14 fluxit | *αλλ*: D *αλλα* | *ο εαν* cum ℵBLXΓΔΠ unc^{9} al pler Or ... Ln *ο αν* cum AD al pauc | *τουτο* (*id* ff^{2} l q vg; *hoc* a i n): D *αυτο* (c *ipsum*, sed d *hoc*), 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} k mt Or *εκεινο* (*illut* k, *illud* mt) | *λαλειτε*: 1. 90. r^{scr} al pauc *λαλησετε* (-*σατε*, -*σητε*) | *εστε υμεισ* (*estis vos* g^{2} i k l am fu ing prag, *eritis vos* d q): MU al^{20} fere a c ff^{2} n vg$^{ed\ et\ mss\ mu}$ *υμ. εστε* :: ut Mt 10, 20

12. *και παραδωσει* cum ℵBDL a c k n sah cop ... ς *παραδωσ. δε* (:: ut Mt 10, 21) cum AXΓΔΠ unc^{9} al fere omn (v* o^{scr} nec *δε* nec *και*) ff^{2} (g$^{1.2.\ vid}$) i l q vg syr^{utr} aeth Or^{1,295} | *επαναστησονται* (et. Or): B -*στησεται* (item BΔ Mt 10, 21)

13. *δια το*: Δ* *δ. τον* | *ουτοσ*: X *ουτωσ*

14. *το βδελ. τησ ερημω.* (69. om *τ. ερ.*) absque additam cum ℵBDL 2^{pe} a ff^{2} g$^{1.2.}$ i n* q vg sah cop arm Aug$^{cons\ 2,149}$ („*quod Mt ait*: Cum ergo videritis abomin. desol. quae dicta est a Dan. proph. stantem in loco sa., qui legit intelligat, *hoc Marcus ita dicit*: Cum autem videritis abomin. desol. stantem ubi non debet, qui legit intelligat") ... ς (= Gb) add *το ρηθεν υπο* (1. al^{10} fere *δια*) *δανιηλ του προφητου*, et Ln [*το ρη. υπ. δα. τ. πρ.*] cum AXΓΔΠ unc^{9} al fere omn c k (**ante profeta*, *** a prof.* sed sine *δανιηλ*) l n** syr^{utr} aeth :: e Mt ubi nemo om | *εστηκοτα* cum ℵBL, item Ln *εστηκοσ* cum D 28. ... ς *εστοσ* (:: ut Mt) cum AEFGHSVΔΠ* al pl, item ς^{e} Gb Sz *εστωσ* cum KMUXΓΠ^{2} al mu ... 1. 13. 28. 69. 91. 299. 346. *στηκον* | *οπου* (U* vdtr *εν τοπ. αγ.* scripturus fuisse) *ου δει*: aeth$^{ed\ et\ mss}$ praem (vel add?) *in loco sancto* (sed cod m om *οπ. ου δει*) :: e Mt | *νοειτω* (Γ *νοητω*): D a g^{2} n add *τι αναγεινωσκει* (n *quid dicit*, a *quidquid legit*) | *εισ*: U 2^{pe} 131. al pauc *επι*

15. *ο δε επι* cum ℵAEGKLMSUVXΓΔΠ al fere omn syr^{p} arm ... D 2^{pe} a ff^{2} (g$^{1.2.\ vid}$) i k l n q vg *και ο επι* ... Ln *ο επι* (:: at ita Mt) cum BFH c sah cop (Or^{2,273} non adscriptis iis quae praecedunt) | UΓ al *δοματοσ* | *καταβατω* (XΔ al pauc -*βητω*, M d^{scr} 252. 435. *καταβαινετω* :: cf ad Mt) absque additam cum ℵBL (2^{pe}, sed om *μηδ. εισελθ. τι αρ.*) c k sah cop syr^{sch} pers^{p} ... ς Ti add *εισ την οικιαν*, Ln [*ε. τ. οικ.*] c. ADXΓΔΠ unc^{9} al longe pler a ff^{2} g$^{1.}$ (et $^{2.\ vid}$) i l n q vg (a n *in domo*) syr^{p} arm aeth (Or$^{2,273\ libere}$ nil nisi *ο επι του δωματ. μη καταβατω*

Lc 17, 31 βάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ τῆσ οἰκίασ αὐτοῦ, 16 καὶ ὁ εἰσ
τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰσ τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐ-
τοῦ. 17 [144.2] οὐαὶ δὲ ταῖσ ἐν γαστρὶ ἐχούσαισ καὶ ταῖσ θηλαζούσαισ
ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ. 18 [145.6] προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται
χειμῶνοσ. 19 [146.2] ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψισ, οἵα οὐ
γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆσ κτίσεωσ, ἣν ἔκτισεν ὁ θεόσ, ἕωσ τοῦ

εισ την οικιαν αυτου exscripsit) | *εισελθατω* cum ℵADLΔ 13. 28. 346. ... ϛ *εισελθετω* cum BXΓΠ unc^9 al pler | *αραι τι* cum ℵADXΓΔΠ^2 unc^8 al omn fere it vg etc ... Ti *τι αραι* cum BKLΠ* 72. 253.

16. *ο εισ τ. αγρον* sine *ων* cum ℵBDLΔ 1. 28. 209. 245. 299. c^{scr} 2^{pe} ff$^{2\cdot}$ q (d ff$^{2\cdot}$ q *qui in agro*) cop ... ϛ Ti add *ων* cum AXΓΠ unc^9 al pler a c g$^{2\cdot}$ i k l n vg (*qui in agro erit* c i l vg, *qui in agro fuerit* a n, *qui in agro est* k, *qui in agro sunt* g$^{1\cdot}$) syr^{utr} arm aeth (:: *ο εν τω αγρω* ap Mt et *ο επι του δωματοσ* v. 15 minus poscere sibi videbantur *ων* quam *ο εισ τον αγρον*) | *επιστρεψατω* (D* -*ψετω*): Or^{3,207} alludens *του* $\overline{ιυ}$ *διδασκοντοσ και λεγοντοσ· μη στραφητω* (^{ed} -*φετω*) *εισ τα οπισω αραι το ιματ. αυτου* | *εισ* (M *επι*) *τα οπισω* (haec om a i): ℵD 11. al pauc^{vid} om *εισ τα* (Latini nil nisi *retro*, sed nec aliter Lc 17, 31) :: possunt ex Lc 17, 31 inlata esse, ubi R* tantum om; sed Mt *οπισω* sine *εισ τα* habet nec fluct

17. *δε*: D^{gr} om | A al^{2scr} *εγ γαστρι* | *θηλαζουσαισ*: L *ενθηλαζουσαισ*, D 28. *θηλαζομεναισ*. Latini: *nutrientibus* c ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot2\cdot vid}$) q vg, *lactantibus* a l n, *quae lactant* k

18. *προσευχ. δε*: D a i n *και προσευχ.*, c ff$^{2\cdot}$ *orate ergo* | *ινα μη γενηται χειμωνοσ* cum ℵ*et^{ca}B arm, item D *ινα μη χειμω. γενωνται*, c d *ut non hieme fiant*, ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons} *ut hieme non fiant*, i *ne hieme fiant*; item L 50. 69. 262. a n* q *ιν. μη χειμ. ταυτα γινεται* (50. 69. *γενηται*, 262. *γενητ.* ante *ταυτ.*), *ne* (q *ut non*) *hieme haec fiant*, 13. 28. 299. 2^{pe} *ιν. μ. γενητ. ταυτα χειμ.*, g$^{1\cdot}$ mt *ut hieme non fiant haec*: itaque absque *η φυγ. υμ.* (Gb^{oo}) cum ℵ*et^{ca}BDL al^7 it^{pler} vg arm Aug^{cons2,151} (*quod vero ait Mt*: Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato, *hinc Mc partem dixit, partem tacuit*; orate vero, *inquit*, ut hieme non fiant)... ϛ *ιν. μη γεν. η φυγη υμων χειμ.* cum ℵ^{cb}AXΓΔΠ unc^9 al pler k gat g$^{2\cdot}$ (*ut hieme non fiat fuga vestra*) sah cop (*χειμ.* ante *η φυ. υμ.*) syr^{utr} go aeth (:: e Mt ubi non fluct). Praeterea in fine add L al^{20} fere g$^{2\cdot}$k n** (*ne hiem. aut sabb. haec fi.*) gat pers^p *η* (minusc mu *μηδε*) *σαββατου* (vel -*των*, -*τω*, *εν σαββ.*)

19. *εσοντ. γαρ αι* (Δ om) *ημερ. εκειν.* (Δ om): Γ *εσται γαρ εν ταισ ημεραισ εκειναισ*, item a b d k n q *erunt enim in* (d q om) *diebus illis* | *θλιψισ* (AΔ al -*ψεισ*) *οια* etc cum ℵABLXΓΔΠ unc^9 al pler cop syr^{utr} aeth go ... D 299. 2^{pe} y^{scr} it vg arm *θλιψεισ οιαι ουκ εγενοντο* (y^{scr} *ου γεγοναν*, 2^{pe} *ου γεγονασι ποτε*, a n *non fuerunt numquam*) *τοιαυται* (c *tribulationes et pressurae quales non fuerunt*, i l am gat mt tol *tribulationis tales quales* etc) | *ην* (cum ℵBC*L 28; ϛ Ti *ησ* cum AC^{2}XΓΔΠ

νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 147.6 καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν κύριος τὰς
ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς
ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 148.2 καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν Lc 17, 23
εἴπῃ· ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 149.6 ἐγερθή-
σονται δὲ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ποιήσουσιν σημεῖα

unc⁹ al fere omn) εκτι. ο θεος (b l q vg): D 27. 2pe a c ff2· i k n arm om (arm om et. κτισεως, item 28. 299.) | και ου μη: D ουδε μη, FG 1. 13. 69. 157. 253. 346. 2pe ουδ (157. ουδε) ου μη :: cf Mt | γενηται: D 2pe it (exc k *et non erit numquam*) vg γενωνται

20. εκολοβω. κυριος (c ff2· k Promiss *deus*, sed ff2·sabat *dominus* idque post *dies*) cum ℵBL b c ff2· g1· g2· i k l vg aeth ... ς Ln κυριος εκολοβω. cum ACDXΓΔΠ unc⁹ al pler (13. 28. 69. 299. al sah Op ο θεος εκολ.) a q (i ap Blanch ex errore ut vdtr) sah cop syrutr go arm Op | τας ημερας (et. a b ff2· i k l q vg go syrp): EFGMΔ 1. 13. 69. al25 fere c g1·2· mt tol sah cop syrsch arm aeth Op Promiss add εκεινας (:: cf Mt), item D a b ff2· i q arm add δια τους εκλεκτους αυτου | αλλα δια: 1. 13. 28. 69. al5 δια δε :: c Mt | εκολοβωσεν sec: b g2· *breviabuntur* :: ut Mt

21. και: U 1. al plus10 sah syrsch om :: ut Mt | εαν cum ℵABC etc: DL αν | υμιν ειπη (ℵABC etc): sah ειπ. υμιν | ιδε pr cum ℵBL ... ς Ln ιδου (:: ut Mt) cum ACDXΓΔΠ unc⁹ al omnvid. Item ιδε sec cum ℵBDL 28. 2pe ... ς ιδου cum AWbXΓΔΠ unc⁹ al longe pler; C 63. cop om | ο χ̅ς̅ sine η vel και (Gb') cum ℵLU 40. 69. 127. 131. 157. 2pe al50 fere k l (g1·vid) vg (et. am em ing tol al) Cyrhr 229 (libere: εαν ειπωσιν· ιδου ωδε ο χ̅ς̅, ιδου εκει, μη πιστευσησ) Victmosq 2,53 (ex cod d) Promiss (*cum vobis dixerint: Ecce hic est Chr., ecce illic, nolite credere*) ... ς Ln add η cum ADXΓΔΠ unc⁸ al sat mu a b c ff2· g2· i q syrp arm go aeth, item C 63. cop omisso ιδε sq; item B prag (al?) sah syrp add και (:: cf Mt) | πιστευετε (Gb Sz prob Schu) cum ℵABCDEFHLVΔ al plus40 (a c d ff2· k q *nolite credere*, g2· *ne credetis* sic) ... ς (= Gb Sz) πιστευσητε (:: ut Mt) cum GKMSUWbXΓΠ al pl (b i l vg *ne credideritis*)

22. εγερθ. δε cum ℵC ... ς Ln Ti εγερθ. γαρ (:: ut Mt lectione non fluct) cum ABDL ac testib rell | ψευδοχριστ. και cum ℵABCL unc rell al fere omnib itpler vg sah cop syrutr etc ... Ti (Schu prob vdtr) om cum D 124. i k (:: cum facile a ψευδο- pri ad ψευδο- alt aberrari potuerit pariterque in Mt Δ al pauc h ψευδοχρ. και omittant, non cautum videtur a Mc omissum dicere) | ποιησουσιν (Schu prob vdtr) cum D 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2pe a (a d *facient*) Victmosq 2,53 ... ς Ln δωσουσι (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵABCL unc rell al pler itpler vg syrutr cop etc. Cf et. Or3,143 και ποιησει σημεια και τερατ. ο ελευσομενος, ωστε αποπλανασθαι, ει δυν., και τους εκλ., item3,765 οτι (praecedit ο ανθρωπ. της αμαρτιας) εν τη του διαβ. εξουσια ποιει πασαν δυναμιν και σημεια και τερατα, εν οις καταπλησσεται και αποπλανησει, ει δυν., και τους εκλ. Certe αποπλαναν, quod utroq loco

καὶ τέρατα πρὸσ τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺσ ἐκλεκτούσ.
Mt 24, 29–31 Lc 21, 25–27 23 ὑμεῖσ δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα. 24 [150. 2] Ἀλλὰ ἐν
ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιοσ σκοτισθή-
σεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγοσ αὐτῆσ, 25 καὶ οἱ ἀστέρεσ
ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντεσ, καὶ αἱ δυνάμεισ αἱ ἐν τοῖσ
οὐρανοῖσ σαλευθήσονται. 26 [151. 2] καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαισ μετὰ δυνάμεωσ πολλῆσ καὶ δόξησ.
27 καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺσ ἀγγέλουσ καὶ ἐπισυνάξει τοὺσ ἐκλε-

Or scripsit, Marci est. | προσ: Γ εισ | τουσ εκλ. cum ℵBDgr ... ς Ln και τουσ εκλ. (:: e Mt ubi non fluct) cum ACLWbXΓΔΠ unc9 al omnvid it vg syrutr sah cop arm go aeth (Or vide ante)

23. υμεισ δε βλεπετε (k q *vos autem videte*, Cyp *vos autem cavete*; b d g1. 2. l vg *vos ergo videte*): a ff2. nil nisi *videte*, c (:: ut Mt) plane om | προειρηκα (Schu prob vdtr) cum BL 28. a cop aeth ... ς praem ιδου, Ln [ιδου] cum ℵACDWbXΓΔΠ unc9 al omn fere it (exc a) vg syrutr arm go Cyp :: e Mt | παντα cum ℵBCDEFGHLSVWbXΓΔ al pl ... AKMUΠ al40 fere απαντα

24. αλλα cum ℵBCDΔ al ... ς αλλ cum ALWbXΓΠ unc9 al pler | εν: X om | εκεινην: 11. 69. 346. al5 ac plur των ημερων εκεινων :: e Mt | LΓ φεγοσ

25. εσοντ. εκ τ. ουρ. cum ℵABCUΠ* al30 fere a (item i Promiss *stellae de caelo erunt cadentes* [Promiss *decidentes*], e *stellae de caelo cadent*, g1. 2. *stell. cadent de caelo*) item sah cop syrsch aeth ... D c ff2. q οι εκ (d *quae sunt de*, c ff2. q *quae sunt in*) του ουρα. εσονται ... ς του (sed 69. 299. 346. al mu εκ του) ουρανου εσονται cum LWbXΓΔΠ2 unc9 al pl l vg (hi *stellae caeli erunt*) go syrp txt. In k est: *et stellae cadentis* (sic) omissis εσοντ. εκ τ. ουρ. | πιπτοντεσ cum ℵBCDLΠ* al mu a c d ff2. i k (hi6 *cadentes*; e g1. 2. *cadent*) ... ς εκπιπτοντ. cum AWbXΓΔΠ2 unc9 al longe pl l q vg Promiss (hi4 *decidentes*) | αι εν τ. ουραν. (vg e g2. vid *quae in caelis sunt*, l am ing reg *quae sunt in caelis*, k *in caelis*, q *caelestes*): DK 115. a c ff2. g1. i Promiss cop armcdd aeth των ουρανων (*caelorum*) :: ut Mt et Lc

26. εν νεφελαισ (1. 13. 28. 69. k -φελη): D επι των νεφελων, a d ff2. i q *cum nubibus* (contra c l vg *in nubib.*) ... X e g1. om | δυν. πολλ. και δοξ. cum ℵBCDLWbXΓ al pl a c e ff2. (g1. 2. vid) i k l q vg cop (sah om πολλ.) syrsch go ... Ln (ex errore) δυν. και δοξ. πολλ. cum AMΔΠ al60 fere syrp arm aeth :: e Mt

27. αποστελει (VX -στέλει): LΔ al pauc αποστελλει (item Π -στελλεῖ), item *mittit* l prag (et. go praegresso *tunc vident*) | τουσ αγγελουσ sine αυτου (Gb' Schu prob vdtr) cum BDL a c ff2. i k q coppetr 3 ... ς add αυτου, Ln [αυτου] cum ℵACWbXΓΔΠ unc9 al omnvid e g2. (et 1. vid) l vg sah copwi et schw syrutr arm go aeth Orint 3,870 („apud Marcum") :: e Mt ubi non fluct | επισυναξει: FLM al10 fere g2. armcdd aeth επισυναξουσιν :: e Mt | τουσ εκλεκτ. sine αυτου cum DL 1. 28. 91. 299. 2pe

κτοὺσ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆσ ἕωσ ἄκρου οὐρανοῦ.
28 Ἀπὸ δὲ τῆσ συκῆσ μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν αὐτῆσ ἤδη 28—31 Mt 24, 32—35 Lc 21, 29—33
ὁ κλάδοσ ἁπαλὸσ γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι
ἐγγὺσ τὸ θέροσ ἐστίν· 29 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ ὅταν ἴδητε ταῦτα γινό-
μενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ ἐστιν ἐπὶ θύραισ. 30 ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρισ οὗ ταῦτα πάντα γένηται.
31 ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρ-

---

a e ff^{2} i k Or$^{int\,3,870}$ ... ς Ln add *αυτου* (:: rursus e Mt ubi lectio non fluct) cum ℵABCXΓΔΠ unc^{9} al pler c g^{2} (et$^{1\,vid}$) l q vg sah cop syr^{utr} arm go aeth | *απ* (V *επ*) *ακρου* (*ab ultimo* c ff^{2} q, *a summo* g^{2} i k l vg Or^{int}, d *a summum*): D^{gr} al pauc a (*ab angelis terrae*) aeth *απ ακρων* :: cf Mt | *γησ*: U 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} *τησ γησ* | *ακρου* sec: 1. al pauc aeth *ακρων* | *ουρανου* (*caeli* a l q vg Or^{int}): U 13. 28. 69. 2^{pe} al^{10} fere *του ουρ.*, 1. c d ff^{2} i k *ουρανων* (*caelorum*) :: cf Mt

28. *μαθετε*: V 59. z^{scr} *μαθε* | *αυτησ ηδη ο* (Δ om) *κλαδ.* cum EFGHKV W^{b}XΓΔ 1. al pl (item M *ηδη αυτησ ο κλα.*, S al pauc *αυτησ ο κλα. ηδη*, U al *αυτησ ο κλαδ.* omisso *ηδη*) ... Ln *ηδη ο κλαδ. αυτησ* cum ℵABCD LΠ al^{20} fere it vg (cop arm) :: at ita Mt lectione non fluct | *εκφύη* (ut et. ς^{e} Wtst Gb Sz): ita FSUΓ al mu, a *folia procreaverit*, k *germinaverit folia*, cop *producit folia*, item syr^{p} aeth (go *germinant folia*) ... ς Ln *εκφυῆ*: ita EGKMVW^{b}Π al pm, d i l q (g$^{1.2}$?) vg *nata fuerint*, ff^{2} *nascuntur*, c *prodeunt*, item sah syr^{sch}. Cf et. ad Mt | *εκφυ.* (U 1. 108. 127. al pauc a arm post *τα φυλλ.*) *τα φυλλα*: D 28. 91. 124. 2^{pe} al pauc q arm add *εν αυτη* (*in ea* q, *in illa* d) | *γινωσκετε* ut ℵB*CEFGHK MSUVW^{b}XΓΠ al pl a (*scitote*, item post) c ff^{2} (g$^{1.2\,vid}$) i k l q vg (hi omnes *cognoscitis* [k *foliagnoscitis*]; d prag *cognoscetis*) item sah cop^{wi} et ^{schw} syr^{utr} arm go ... Ti (Schu prob) *γινωσκεται* ut AB^{3}D^{gr}LΔ (sed iidem praeter B^{3} *γινωσκεται* et. v. sq) al mu aeth (*cognoscitur*) cop petr^{3} (*cognoscunt*) :: cf ll pp | *οτι*: D^{gr} add *ηδη* :: cf Lc | C *εγγυ* | *το θεροσ* (K *τελοσ*) *εστιν* (al^{10} fere om *εστ.*): Γ 282. *εστ. το θερ.*

29. *ουτωσ* cum unc omnib praeter^{2} al pl ... ς *ουτω* cum MS al mu | *ιδητ.* (CD al *ειδ.*) *ταυτ.* (D 36^{ev} i arm *παντα ταυτ.*, c ff^{2} q aeth Promiss *ταυτ. παντ.*) *γιν. c.* ℵABC(D)LUΠ* al^{20} fere (c ff^{2}) g$^{1.2\,vid}$ (i) k l (q) vg sah cop syr^{utr} go (arm aeth) ... ς Ti *ταυτ. ιδητ. γινομ.* cum W^{b}XΓΔΠ^{2} unc^{8} al pl a (sed om *γιν.*) | *γινωσκετε* (vide ante): it^{omn} vg *scitote* | *εστ. επι θυραισ*: k Promiss add *finis*, l *regnum dei* (:: ut Lc)

30. *αμην*: L add *δε* | *μεχρισ ου* (B *οτου*) cum ABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler (Vict$^{mosq\,2,59}$ *το δε· μεχρισ ου ταυτ. πα. γεν. φησιν αντι του· εωσ ου συμβη ιουδαιοισ* etc) ... ℵ *μεχρι*, D al pauc *εωσ ου*, 1. 13. 28. 69. 124. 209. 299. 346. al pauc *εωσ αν*, 2^{pe} *εωσ*: cf ll pp | *ταυτ. παντ.* (Schu prob) cum ℵBCLΔ 13. 69. 346. al^{20} ac plur d sah cop syr^{utr} (28. i *παντ. γεν. ταυτ.*) ... ς Ln *παντ. ταυτ.* (:: ut Mt) cum AD^{gr}W^{b}XΓΠ unc^{9} al pl ff^{2} k** l q vg arm ... a c g^{1} k* om *ταυτα* :: ut Lc

31. *παρελευσονται* pr c. ℵBDKUΓΠ 1. al permu, item c ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg

Mt 24, 36 ἐλεύσονται. 32 [152.6] Περὶ δὲ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ἢ τῆσ ὥρασ οὐ-
δεὶσ οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱόσ, εἰ μὴ ὁ πατήρ.
Mt 25, 13 33 [153.6] βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρόσ ἐστιν.
(Mt 25, 14 ss Lc 19, 12 ss) 34 [154.2] ὡσ ἄνθρωποσ ἀπόδημοσ ἀφεὶσ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺσ
τοῖσ δούλοισ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ

---

arm … Gb Sz *παρελευσεται* (:: cf Mt) cum AC[vid]EFGHLMSVW[b]XΔ al plus[60] a k | *ου μη* cum ℵACL unc[14] al omn[vid]: BD* om *μη παρελευσοντ.* sec (Schu prob vdtr) cum ℵBL y[scr] z[scr semel] 3pe 18ev 36ev 49ev 150ev … ς Ln *παρελθωσιν* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDW[b]XΓΔΠ unc[9] al pler

32. *εκεινησ η* cum ABCEGHKLMS[2]UVW[b]XΓΔΠ al[100] fere c ff[2.] (g[2.]?) l vg syr[p] (Ath utrum Mt potius an Mc spectet non satis liquet. Etiam in Mt enim illum verba *ουδε ο υιοσ* invenisse non dubium vdtr; alioquin eum eius rei in disputationibus contr. Arian. mentionem facturum fuisse puto. Cf [1,457] et [469] item [551] et [697]. De Bas[ep 236] vide ad Mt. Ad Mt etiam Cyr[anthrop 381] spectare vdtr: *λεγοντοσ του χυ̅ περι τησ ημερ. εκειν. η τησ ωρασ ουδεισ οιδεν ουδε οι αγγ. των ουρ. ουδε ο υιοσ ει μη ο πατηρ μονον*, quae verba uberius tractat. Pariter ad Mt adhibendus vdtr locus Caesarii[dial 1, 12 sqq] – – *ουτε οι αγγ. των ουρ. ουτε ο υιοσ, ει μη ο πατηρ μονοσ.*) … ς (= Gb Sz) *εκειν. και* cum ℵDFS* 1. 13. 28. 69. 124. al mu[vid] a g[1.] i k q sah cop syr[sch] arm aeth (Ir[int 158] ad Mt potius spectat ad quem vide verba eius) :: *και* in Mt non fluct | *τησ ωρασ* cum ℵBCDKLMUΔΠ al mu … AEFGHSVW[b]X al[80] fere om *τησ*, hinc Gb[oo]. Ceterum titulus huius capitis 43. ubique, ut in AKLMΔΠ, scribi solet *περι τησ ημερασ και ωρασ* (absque *τησ*). | *οι αγγελοι* cum ℵDK*LUW[b] 11. 28. 115. 262. 299. 2pe al[20] item a c f ff[2.] g[1] i k l q vg cop syr[sch] arm aeth … ς Ln *οι αγγελ. οι* cum ACEFGHK[2]MSVXΓΔΠ al pl sah syr[p] … Ti *αγγελοσ* cum B (Aug[ps 6] libere: – – *nemo scit neque angelus neque virtus neque filius nisi solus pater*) | *εν* (D 2pe 131. al[20] fere add *τω*) *ουρανω* (c f l i q vg *in caelo*, k *de caelis*, ff[2.] *de caelo*) cop syr[p] arm: U 28. al[10] fere a g[1.] syr[sch] aeth *των ουρανων* :: ut Mt | *ουδε* (L *ουτε*) *ο υιοσ* (cf de his ad Mt; Bas[ep 236] *η δε του μαρκου* [*λεξισ*] etc Ps-Ath[dispu 170] Amb[fid 5, 8]): X prag om | *ο πατηρ* (et. f ff[2.] g[1.2.vid] i q vg cop syr[utr] etc): Δ *μονοσ ο πατ.*, c *solus pater*; item 13. 61. 124. 238. 262. 326. 2pe a k tol sax sah arm[cdd] aeth (Ir[int 158] vide ad Mt) *ο πατηρ μονοσ* :: e Mt

33. *βλεπετε* (a f l vg): addunt D ff[2.] g[2.] i q *ουν*, 13. 28. 69. 299. 346. 2pe aeth *δε και*, k *et*, c *itaque et* | *αγρυπνειτε* cum BD 122. a c k tol* … ς add *και προσευχεσθε* (:: cf 14, 38 et ll pp ubi nemo om) c. ℵACL W[b]XΓΔΠ unc[9] al fere omn (sed al mu om *και*) f ff[2.] (g[1.2.vid]) i l q vg sah cop syr[utr] arm aeth | *ο καιροσ*: Δ om *ὁ* | *εστιν* (k *veniet*): D[gr] a (*nescitis quando tempus*) (c sic: *nescitis tempus*) om

34. *ωσ*: 1. 13. 28. 69. 124. al[10] *ωσπερ*, atque iidem pler item c mt syr[sch] add *γαρ* :: cf Mt 25, 14 | *αποδημοσ*: DX 1. 28. 209. 245. 299. 2pe c[scr] *αποδημων* :: ut Mt 25, 14 | *οικιαν αυτου* et *δουλ. αυτου*: B *οικ. εαυτου* et *δουλ. εαυτου* | *εκαστω* cum ℵBC*DL 238. 248. 2pe 8pe a c e ff[2.]

θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 [155.2] γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε Mt 24, 42 (Lc 21, 34 ss)
γὰρ πότε ὁ κύριοσ τῆσ οἰκίασ ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλε-
κτοροφωνίασ ἢ πρωΐ· 36 μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνησ εὕρῃ ὑμᾶσ καθεύ-
δοντασ. 37 ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

XIV.

1 [156.1] Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρασ, [157.6] 1 2 Mt 26, 3–5
καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ πῶσ αὐτὸν ἐν δόλῳ Io 11, 47 ss
κρατήσαντεσ ἀποκτείνωσιν· 2 ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε
ἔσται θόρυβοσ τοῦ λαοῦ.

(a *et dedit servis suis potestatem unicuique opus suum*, c e ff^{2} *et* [e om] *dans servis suis potestatem unicuique opus suum* [c *operis sui faciundi*]. Paullo liberius g^{2} l vg *et dedit servis suis potestatem cuiusque operis*, k *et dedit discipulis suis potestatem uniuscuiusque opus suum*, d f q *et* [f om] *data servis suis potestate cuiusque operis*) cop aeth... ς και εκαστω cum AC^{2}W^{b}XΓΔ^{gr}Π unc^{9} al pler i (*et det servis suis potestatem et unicuique opera sua*; δ - - *potestatem cuiusque operis sui*) sah syr^{utr} arm | D* θυρουρω | γρηγορη (HU al pauc -ρει): Γ αγρυπνη

35. η οψε c. ℵBCLΔ k (*verum* [utrum?] *vespera*) sah cop syr$^{p\,mg}$ aeth... ς Ln om η cum ADW^{b}XΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et $^{p\,txt}$ arm Or^{3,339} et $^{int\,3,877}$ | μεσονυκτιον (B* μεσαν., B^{3} μεσον.) cum ℵBCLΔ ... ς Ln μεσονυκτιου cum ADW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler; item 238. e^{scr} Or^{3,339} (sed libere) μεσονυκτιω | αλεκτοροφωνιασ: D -νιου, Δ -νια

36. ελθων (et. Or^{3,339}): D^{gr}Γ al pauc εξελθων | εξαιφνησ (ut ABEFGMSU W^{b}XΠ): ℵCDKLΓΔ al εξεφνησ | ευρη: Or^{3,339} ευρηση, 300. e^{scr} 238. ευρησει

37. ὃ (Gb'') cum ℵBCKLXΔΠ* al^{20} c f k l vg sah cop syr^{sch} ... ς Ti ἃ cum AW^{b}ΓΠ^{2} unc^{8} al longe pl q syr^{p} Bas^{2,203}. Pro ο δε υμιν λεγω πασιν (E om λεγ. πασ.) λεγω D 2^{pe} a sic: εγω δε (2^{pe} om) λεγω υμειν (2^{pe} υμ. λε.), ff^{2} i *ecce autem vobis dico* (aeth *et ecce dico vobis, omnibus vobis*), k (omisso γρηγορ.) *quod autem uni dixi, omnibus vobis dico* (quocum cf Opt *quod uni ex vobis dico omnibus dico*) | K al pauc γρηγορητε

XIV. 1. το πασχ. και τα αζυμ. (k *pascha azumorum*, item syr^{sch} pers^{p}; gat *pascha et azaemorum*): D a (ff$^{2\,blanch}$ *pascha post biduum*, sed ff$^{2\,sabat}$ *pascha et azyma biduum*) om και τα αζυμ. (nec exprim sax) | και οι γραμμ.: Δ 300. om οι | πωσ: MX οπωσ | εν (Δ 1. 13. 28. 69. al^{15} fere om; nec exprim it vg, habent enim *dolo* [k *insidiis*] *tenerent* vel *tenerent dolo*) δολω (U λογω): D^{gr} a i („edd^{lat}" ap Wtst) om | κρατησαντεσ: 28. κρατησωσι και, item it vg; D*Δ κρατησαντεσ και

2. γαρ cum ℵBC*DL a c f ff^{2} i k l q am em erl fu iac ing mt prag reg san cop syr$^{p\,mg}$ ... ς δε (:: ut Mt lectione non fluct) cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9}

3—9 Mt 26, 6—13 Io 12, 1—8 L 7, 37 ss

3 $^{158. 1}$ Καὶ ὄντοσ αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνοσ τοῦ
λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου
νάρδου πιστικῆσ πολυτελοῦσ· συντρίψασα τὸν ἀλάβαστρον κατέχεεν
αὐτοῦ τῆσ κεφαλῆσ. 4 ἦσαν δέ τινεσ ἀγανακτοῦντεσ πρὸσ ἑαυτούσ·
εἰσ τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5 ἠδύνατο γὰρ τοῦτο

al omn^{vid} vg^{ed} tol (et.^{vid} gat mm) sah syr$^{p\ txt}$ arm aeth (syr^{sch} pers^{p} *ac dicebant*) | μη εν τ. εορτ. μηποτε (f l vg *non in die festo, ne forte*): D μηποτε εν τη εορτη, item a (*ne in dies festos tumultus sit populi*) d ff$^{2.}$ i q (hi^{4} *ne in die festo tumultus operetur* [d *fieret*, ff$^{2.}$ *oriretur*] *populi* [i *in populo*]). Paullo liberius c k *ne cum venerit turba in* (k *ad*) *diem festum tumultus oriatur in populum* (k *fiat tum. populi*) | εσται θορυβ. cum ℵBCD^{gr}L 2^{pe} k (vide ante) sah^{vid} syr^{sch} ... ς Ln θορυβ. εσται cum AW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler cop syr^{p}, item M 28. al^{10} fere arm θορυβ. γενηται. Vide ante Latt ... Δ θερυβου οντοσ (δ *ne forte tumult. fieret in pop.*)

3. αυτου (a g$^{1.\,vid}$ k l vg etc): D c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q mt sax sah cop^{dz} του ιυ | τη: ℵ* 11. 106. 229. 238. d^{scr} 2^{pe} al^{12} fere om :: ut Mt | ηλθεν: 13. 69. 124. 346. προσηλθεν αυτω :: ut Mt | ναρδου πιστικ. πολυτελουσ: D^{gr} om | πιστικησ: d f g$^{1.\,2.}$ i gat tol *pistici*, k *piscicae* [confusis *t* et *c*], c ff$^{2.}$ l q vg *spicati*, a *optimi* | πολυτελουσ: AGM^{mg} 1. 13. 28. 69. 2^{pe} al^{20} fere πολυτιμου (:: cf Mt et Ioh) | συντριψασα cum ℵBL cop ... ς Ln και συντριψασα (D 2^{pe} θραυσασα, d *fracto*) cum ACDW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg syr^{utr} etc | τον αλαβ. cum ℵ*ADEFHKSUVW^{b}XΓΠ al pl ... Ti την αλαβ. cum ℵ^{c}BCLΔ ..., ς το αλαβ. cum GM 1. 13. 69. al mu san^{mg} (:: cf schol. Plat. Hipp. min. p. 334 Bekk. λήκυθον δὲ ἀγγεῖον φασὶν ἀττικοί, ἐν ᾧ τοῖσ νεκροῖσ ἔφερον τὸ μύρον, τὴν ἀλάβαστρον. ἀρσενικῶσ δὲ τὸν ἀλάβαστρον εἶπεν ἡρόδοτοσ. Vide Steph. Thes. 1, 1386.) | αυτου τησ κεφαλ. cum ℵBCLΔ 1. 28. 435. (k *perfudit cum a capite*: vel huc vel ad αυτ. κατα τ. κε. quadrat) ... ς αυτου (al pauc post κεφ.) κατα τησ κεφαλ. cum AW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler syr^{utr} arm ... D 20^{ev} επι τησ κεφαλ. αυτου (:: cf Mt), item *super caput eius* a c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg, item sah cop

4. ησαν δε τιν. αγαν. προσ εαυτουσ (*erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos* f g$^{1.\,2.\,vid}$ l vg, q *erant autem quidam indignantes ad se ipsos*, k *fuerunt autem quid. indignantes* omisso πρ. εα., c *quo viso quidam indigne tulerunt* omisso πρ. εα.): D 2^{pe} a ff$^{2.}$ i arm οι δε μαθηται αυτου (arm om) διεπονουντο (d ff$^{2.}$ i *indigne ferebant*, sed a *fremebant inter se*) | πρ. εαυτουσ (ℵ* αυτ.) sine additam cum ℵBC*L i (omisso πρ. εαυ.) cop$^{petr3.}$ ... ς Ln add και (28. 299. al^{7} a c ff$^{2.}$ cop$^{wi\ et\ schw}$ om) λεγοντεσ cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn (sed 1. 209. sah ante πρ. εαυ. pon) it^{pler} vg, item D 2^{pe} syr^{sch} arm aeth και ελεγον (:: in Mt ηγανακτησ. λεγοντεσ non fluct) | εισ τι: U 127. τισ | του μυρου: 1. 63. 64. 209. a c l om :: ut Mt | γεγονεν: D 64. a ff$^{2.}$ i om :: ut Mt

5. ηδυνατο cum ℵABCDW^{b}XΓΔ unc^{8} al plor ... KLΠ al aliq εδυνατο (:: cf Mt) | γαρ: D k arm aeth om (:: in Mt non fluct) | τουτο το μυρον cum

τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖσ
πτωχοῖσ· καὶ ἐνεβριμοῦντο αὐτῇ. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἄφετε
αὐτήν· τί αὐτῇ κόπουσ παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί.
7 πάντοτε γὰρ τοὺσ πτωχοὺσ ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε
δύνασθε εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 [159.4] ὃ ἔσχεν ἐποί-
ησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰσ τὸν ἐνταφιασμόν.
9 ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰσ ὅλον

ABCKLUΔΠ al^{35} a sah go syr^{p} arm aeth; item D 13. 28. 69. 2^{pe} al plus^{10} f g$^{1.}$ (ff$^{2.}$ g$^{2.}$ ut vdtr) i l q vg *το μυρον τουτο* (*unguent. istud*), idque D 13. 69. 124. al f q post *πραθηναι* pon ... ς (= Gb Sz) *τουτο* sine *το μυρον* (:: ut Mt) c. EFGHMSVXΓ al permu c k (c *hoc enim poterat venundari*, k *hoc potuit veniri*) cop syr^{sch} ... ℵ *το μυρ.* tantum | *δηναρι. τριακο.* c. ℵCDL 2^{pe} a c g$^{1.}$ i k q ... ς *τριακ. δηναρ.* (:: ut Ioh testib Graecis non fluct) c. ABXΓΔΠ unc^{9} al fere omn f g$^{2.}$ l vg sah cop syr^{utr} go arm aeth Amb | *ενεβριμουντο* cum ℵ(nec mutatum)C* c^{scr} (:: cf Ioh 11, 38 ubi *εμβριμουμενοσ* edidimus) ... ς Ln Ti *ενεβριμωντο* cum ABC^{2}DL etc | *αυτη*: D* *εν αυτη* (d it vg *fremebant in eam* vel *in illam*), 1. 209. al pauc add *πολλα*

6. *ειπεν* (a c d ff$^{2.}$ *ait*, it^{rell} vg *dixit*, sine additam g$^{1.\,vid}$ l vg): D 2^{pe} 238. a c f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i k q sah cop arm add *αυτοισ* (:: ut Mt) | *αυτη*: V* al pauc (al transp post *κοπουσ*) c arm om | *καλον*: ℵG 13. 28. 69. 2^{pe} al^{5} c cop^{dz} syr^{p} c.* arm (go, dicitur *αραγε* fere expressisse) add *γαρ* :: e Mt | *ηργασατο* cum ℵ*B*D 69. 150^{ev*} (:: cf Mt 25, 16. 26, 10 quo loco adde B*, Heb 11, 33) ... ς Ln *ειργασ.* cum ℵ^{c}AB^{3}CLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} longe pler | *εν εμοι* cum ℵABCDLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al^{130} fere ... ς (= Gb Sz) *εισ εμε* (:: e Mt) cum minusc non ita mu

7. *μεθ εαυτων*: D 91. 299. *μεθ υμων* (d it vg *vobiscum*) | *θελητε*: E*X al aliq *θελετε* | *δυνασθε* sine additam cum ℵ* ... ℵ^{c}BL sah cop add *αυτοισ παντοτε*, item Ln add *αυτοισ* cum CDUΓΔ al^{15} fere, item ς add *αυτουσ* cum AXΠ unc^{7} (et K *εαυτουσ*) al pler (item *illis benefacere* it vg etc) | *ποιησαι*: D*Δ al pauc *ποιειν*

8. *εσχεν* cum ℵABCDLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al^{120} fere ... ς (= Gb Sz) *ειχεν* cum minusc non ita mu | *εποιησεν* cum ℵBL 1. 13. 28. 69. 209. 346. 2^{pe} a l (*quod habuit hoc fecit*) cop syr^{p} (syr^{sch} *id quod erat ei, hoc fecit*) ... ς praem *αὕτη*, Ln [*αὕτη*] cum AC(**αιτη*)DW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.\,vid}$ i k q vg etc (pers^{p} *haec mulier*); item Δ post *εποιησεν* add *αυτη* :: cf Mt 26, 12 ubi similiter *αυτη*. In k sic: *quod habuit haec, praesumpsit et unguentavit* | L *προσελαβεν* | *μου το σωμα* (:: Mc adamat genitivos eiusmodi substantivo praeponere) cum ACEFGHKM*SUV W^{b}XΓΔΠ al pler k (*meum corpus*) ... Ln *το σωμα μου* cum ℵBDLM^{2} al^{10} fere it^{pler} vg

9. *αμην δε* c. ℵBD^{gr}EGKLSVW^{b}ΓΔΠ al^{40} fere a ... Ln [*δε*], ς om *δε* c. ACFH MUX al pl c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.\,vid}$ i k l q vg sah cop syr^{p} arm go aeth (syr^{sch} pers^{p} *et amen*) :: deest in Mt; Mc vero tredecies *αμην λεγω* habet nec

τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰσ μνημόσυνον
αὐτῆσ.

10 4 Mt 26, 14–16 Lc 22, 3–6 10 $^{160.2}$ *Καὶ Ἰούδασ Ἰσκαριώθ, ὁ εἷσ τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν*
πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖσ. 11 *οἱ δὲ ἀκού-*
σαντεσ ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ
ἐζήτει πῶσ αὐτὸν εὐκαίρωσ παραδοῖ.
12–16 Lc 22, 7–13 Mc 26, 17–19 12 *Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον,*

usquam fere (cf ad 11, 23) testes *δε* aut *γαρ* aut simile quid interponunt. | *υμιν*: 124. al? a c d f i k add *οτι* (non item ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot\,vid}$ l q vg) | *εαν* (Gb'') cum ℵABCL(*ε* super lineam*)W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl ... ς Ln (ex errore) *αν* cum D al ut vdtr pauc | *το ευαγγελιον* cum ℵBDL 13. 28. 69. 2^{pe} a ff$^{2\cdot}$ i k ... ς add *τουτο*, Ln [*τουτο*] cum ACW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler g$^{1\cdot2\cdot}$ l q vg (item c f *hoc evang.*) sah cop syr^{sch} pers^{p} (hi duo *meum hoc*) syr^{p} go arm aeth :: e Mt ubi non fluct

10. *και*: 13. 63. 64. 69. 124. al^{vid} add *ιδου* | *ιουδασ* (Gb'') cum ℵABCDELMΓΔΠ al^{40} Or^{4,387} Eus$^{dem\,468}$ ... ς *ο ιουδ.* cum FGHKSUVX al pl *ισκαρ.* sine *ὁ* cum ℵ*BC*D al^{5} Or ... ς Ti *ο ισκαρ.* cum ℵ^{c}AC^{2}LW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler cop Eus^{dem} | *ισκαριωθ* cum ℵBC^{*vid}L a ff$^{2\cdot}$ i (hi^{3} *scarioth*) ... ς Ln Ti *ισκαριωτησ* cum AC^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or Eus; item D *σκαριωτησ*, d *scariotes*, g$^{1\cdot2\cdot}$ l q ing reg *scariothes*, k *schariotes*, gat *scariothis*, am *scariotis*, c *scariotha*, f *schariothe*; vg *iscariotes* | *ο εισ* cum ℵBC^{*vid}LM cop ... ς Ln *εισ* cum C^{2}W^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} Or Eus, item D 2^{pe} *εισ εκ* (it vg *unus de* vel *ex*) ... A om *ο εισ των δωδεκ.* *απηλθεν* (Eus$^{dem\,468}$et^{479}): L *ηλθεν*, Or *προσηλθε* | *αυτον παραδ.* cum ℵBCLΔ 69. 346. (W^{b} *αυτον αυτοισ παραδω*) f k q Eus$^{dem\,468}$ (ubi *ο δε μαρκοσ· και ιουδασ* usq *ευκαιρ. παραδ.*) ... ς Ln *παραδ. αυτον* cum AXΓΠ unc^{9} (item D *προδοι αυτ.*) al pler a c ff$^{2\cdot}$ i l vg go arm Or ^{4,387} Eus$^{dem\,479}$ (*κατα δε τον μαρκον οπηνικα απηλθε πρ. τουσ αρχ. ινα παραδ. αυτον*) | *-δοι* cum B (*παραδοι*) D (*προδοι*) (C non satis liquet nec v. sq) ... ς *-δω* cum ℵAL unc rell al omn^{vid} (:: in Mt *-δω* et. BD; Mc vero 4, 29 *παραδοι* ex ℵ*BDΔ). Latini: a f ff$^{2\cdot}$ q *traderet*; c d i k l vg *proderet* (ut D *προδοι*). Contra v. sq it^{omn} vg *traderet* (item D *παραδ.*) | *αυτοισ* (et. Eus$^{dem\,468}$): D 28. 91. 299. 2^{pe} a c ff$^{2\cdot}$ i k Or Eus$^{dem\,479}$ om

11. *οι δε* (et. Or^{4,387} Eus$^{dem\,468}$et^{479}): A *και* (:: ut Lc) | *ακουσαντεσ* (et. Or Eus$^{dem\,468}$): D a c ff$^{2\cdot}$ i k Eus$^{dem\,479}$ om | *επηγγειλαντο* (ℵ* 124. *απηγγειλ.*, F* 282. al pauc *-λατο*): 1. *συνεθεντο* :: e Lc | *αργυριον* cum ℵBCDLXΔΠ^{2} unc^{7} al pl (it vg *pecuniam*) Or Eus$^{dem\,468}$ ... AKUΓΠ* al^{60} fere syr^{p} Eus$^{dem\,479}$ *αργυρια* (:: Mt *τριακ. αργυρια*) | *δουναι*: Γ *διδοναι* idque ante *αργυρ.* | *πωσ*: L *τω* (pro *το*) *πωσ* | *αυτον ευκαιρωσ* cum ℵABCLMΔ al plus^{5} a c f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ ut vdtr) i k vg Eus$^{dem\,468}$ ... ς *ευκαιρ. αυτ.* cum DXΓΠ unc^{8} al pler l q | *παραδοι* c. BD (cf ad v. 10) ... ς *παραδω* cum ℵALXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}. Praeterea Δ al pauc sah add *αυτοισ*

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· ποῦ θέλεισ ἀπελθόντεσ ἑτοιμά-
σωμεν ἵνα φάγῃσ τὸ πάσχα; 13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖσ· ὑπάγετε εἰσ τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει
ὑμῖν ἄνθρωποσ κεράμιον ὕδατοσ βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,
14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλοσ
λέγει· ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω; 15 καὶ αὐτὸσ ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-

12. *οι μαθητ. αυτου* cum ℵABCLW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f i k q cop syr utr go aeth Or$^{int 3,895}$... D a c (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) l vg arm om *αυτου* | E* al pauc *θελησ* | *ετοιμασωμεν* (1. 11. 40. 69. 106. al plus^{50} *-σομεν*): DΔ al pauc c f g$^{1.}$ (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{2.}$) i k l q vg syr^{sch} (non item a nec syr^{p}) Or^{int} add *σοι* (:: cf Mt) | *φαγησ*: KL y^{scr} al pauc *φαγεισ*

13. *δυο* (69. post *των μα. αυτ.*): D add *εκ*, item it vg Or$^{int 3,895}$ | *και λεγει αυτοισ* (ita c f g$^{1.2.}$ ^{vid} k l vg cop): D 2^{pe} a ff$^{2.}$ i q sah Or^{int} nil nisi *λεγων* | *υπαγετε*: D^{gr} *υπαγε* | *απαντησει*: 13. 28. 69. 91. 124. 299. 346. 2^{pe} arm Or$^{int 3,895}$ praem *εισελθοντων υμων εισ την πολιν* :: e Lc | *ακολουθησατε*: 13. 69. 124. *και ακολ.* (Or^{int} om *ακ. αυτ.*)

14. *εαν* cum ℵCLPXΓ unc^{9} al pler... Ln *αν* cum ABDΔΠ al pauc *αν* | *οτι*: U (sed praecedit *-σποτι* sic) al^{20} fere a c f ff$^{2.}$ i k (non item l q vg) sah syr^{sch} arm Or$^{int 3,895}$ om (syr^{p} habet c.*) :: cf ll pp | *μου* pri cum ℵBCDLΔ 1. 13. 28. 69. al^{10} a f l q (g$^{1.2.}$ ^{vid}) vg sah syr$^{p\ mg}$ arm^{usc} Or int^{3,895}... Ln [*μου*], ς om (:: ut Lc) c. APW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler c ff$^{2.}$ i k cop syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ go arm^{zoh} aeth (Or$^{int 3,896}$ paullo liberius: *et illi dicant qui Christo praeparant pascha*: Magister dicit: Apud te faciam pascha cum disc. meis. *Annuntient etiam patrifamilias illi et quod dicit*: Magister dicit: Ubi est diversorium ubi cum discipulis manducem pascha?) | *το πασχα*: D 2^{pe} a f ff$^{2.\ blanch}$ (non^{sab}) i q Or$^{int 3,895}$ et ^{896} post *φαγ.* (syr^{sch} *φαγω μετα τ. μα. μ. το πα.*) | *φαγω*: D 1. 13. 69. 124. 209. 346. *φαγομαι*, G 28. *φαγωμαι*

15. *και* (i om) *αυτοσ* (it vg *ipse*, y^{scr} *ουτοσ*): 1. *κακεινοσ* :: ut Lc | S* 69. al pauc *δειξη* | *αναγαιον* cum ℵAB*CDEFGHKLPVΠ (w^{b} certe *-γαιον*) al permu, item Δ 69. *αναγεον* ... B^{3}MSUX al permu syr$^{p\ mg\ gr}$ *ανωγαιον*, item ς (= Gb Sz) *ανωγεον* cum Γ 1. al vix mu (item editum Or ^{3,256}), al^{15} fere *ανωγεων* (eadem forma edita Or ^{3,434}). Praeterea D^{gr} add *οικον*, pergens *εστρωμ. μεγαν ετοιμον*, d vero (ut etiam ff$^{2.}$ i) nec *αναγαιον* nec *οικον* exprimit. Latini enim sic: d i ff$^{2.}$ *stratum grande* (i *grandem*) *paratum* (d *parat. grand.*); l vg *coenaculum grande stratum*, c *coenac. stratum paratum*, f *coenac. grande stratum paratum*, q *locum stratum grande paratum*, a *locum medianum stratum in superioribus magnum*, Or$^{int 3,895}$ *locum in superioribus stratum magnum paratum*, k *subpedaneum sterranaeum* (sed ^{2} deletis litteris *pedaneum* voluit *substerranaeum*) *grande stratum paratum* | *μεγα* (D^{gr} ff$^{2.}$ i q Or^{int} post *εστρωμ.*, a post *εστρωμ. αναγ.*, d post *ετοιμ.*): 91. 131. 229* 299. 346. y^{scr} 150^{ev} c om | F al pauc *εστρωμμενον* (ut et. editum Or^{3,256} ubi libere

μένον ἕτοιμον, κἀκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ
καὶ ἦλθον εἰσ τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼσ εἶπεν αὐτοῖσ, καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα.

17—21 Mt 26, 20–25 Lc 22, 14 21–23 17 $^{161.4}$ Καὶ ὀψίασ γενομένησ ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. 18 καὶ
ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι εἷσ ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ᾽ ἐμοῦ. 19 $^{162.1}$
ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷσ κατὰ εἷσ· μήτι ἐγώ; 20 $^{163.2}$

exscriptum legitur *ανωγεον μεγα εστρωμμενον σεσαρωμενον ετοιμον· εκει ετοιμασατε*) | *ετοιμον* cum ℵBCDLM^{2}PW^{b}XΓΠ unc^{8} al longe pl c f ff^{2} i k q sah cop syr^{sch} et^{p} c.* go aeth ... AM*Δ al^{20} fere a l vg arm om, hinc Gb^{0} Ln [*ετοιμ.*] :: ut Lc | *κακει* cum ℵD 2^{pe} et (*και εκει*) BCL 346. item f l vg cop^{wi} et ^{schw} go aeth ... ς Ln *εκει* (:: ut Lc) cum AP W^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler a c ff^{2} i k q sah cop$^{petr 3}$ syr^{utr} arm (Or^{3,256})

16. *οι μαθηται* sine *αυτου* cum ℵBLΔ 1. al pauc sah cop ... ς Ln Ti *οι μαθ. αυτου* cum ACDPW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler it vg syr^{utr} arm aeth | D^{gr*} verba *και εξηλθ. οι μαθητ. αυτου* repetit; d vero sic: *et abierunt discipuli eius et venerunt discipuli eius et venit in civitate et fecerunt sicut* etc | ℵ* om *και ηλθον* | *ευρον* (Δ *ευρθεν* sic; k om *και ευρ.*): D a c ff^{2} i q arm^{cod} *εποιησαν*

17. *και οψιασ* (et. a k cop): D c f ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg sah^{woid} (non item^{ming}) *οψι. δε* :: ut Mt | *δωδεκα*: g^{2} gat add *discipulis* (gat^{blanch} *disc. suis*)

18. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *ειπεν* cum ℵBCL ... ς Ln Ti *ειπεν ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (:: qui ordo locis eiusmodi magis ex usu est) cum APW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler q cop syr^{utr} arm; item D 2^{pe} *λεγει ο* $\overline{\iota\varsigma}$, item f g$^{1.2}$ i l vg *ait Iesus*; al aeth *ειπ. αυτοισ ο* $\overline{\iota\varsigma}$, k sah *dixit ihesus illis* ... e^{scr} al pauc a c ff^{2} om *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ | *ο εσθιων* cum ℵACDLP etc: B *των εσθιοντων* (Schu „bene“), similiter sah cop

19. *ηρξαντο* cum ℵBL cop (sah^{woid} *ηρξ. δε*) Or$^{4,436 vid}$ (*ο δε μαρκοσ οτι ηρξαντο λυπεισθαι κ. λεγειν αυτω εισ καθ ενα* etc) ... C 238. sah^{ming} aeth *και ηρξαντο* ... ς Ln *οι δε ηρξαντ.* cum ADPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} (deficit G) al pler it vg syr^{utr} arm (:: rursus offendit Mci asyndeton) | *αυτω*: KΠ al pauc c f ff^{2} i om | *εισ κατα εισ* cum ℵBLΔ ... ς Ln *εισ καθ εισ* (Or *ενα*, vide ante) cum ADPW^{b}XΓΠ unc^{8} al omn^{vid} (:: Beza *κᾆτα* i. e. *και ειτα* proposuit, quod non displicuit in Thes. Gr. Ling. III. p. 288. Schol [e Thoma?] *οὐ καθ᾽ εἷσ ἀλλὰ καθ᾽ ἕκαστον χρὴ λέγειν.* Sed *καθ εισ* et. Plut. Aem. 32. Eus Cedren alii) ... C *εισ εκαστοσ* :: e Mt. Latini sic: a f ff^{2} i q *singuli* (item k *et dicunt illi numquid ego alius numquit ego singuli* [*-*lis*]; c *numquid ego alut alius· hoc singui coeperunt dicere*), l *sigillatim*, g^{2} am gat mt prag *singillatim* (reg *singuillatim*), vg^{ed} *singulatim* | *μητι εγω*: A add *ειμι ραββει*, item 13. 28. 69. al pauc g^{2} gat sah^{woid} (non item^{ming}) cop add *ειμι* (:: cf Mt). Praeterea post *εγω* ς Ln Ti pergunt *και αλλοσ μητι εγω* cum ADW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler a f ff^{2} i q (k vide ante; item c) syr$^{p mg}$ arm Or^{4,436}: omisimus (Gb^{0} assentiente Schu „post ista *εισ καθ εισ* haec nemo desideret“) cum ℵBCLPΔ al^{20} g^{2} l (g$^{1 vid}$) vg sah cop syr^{sch} et $^{p txt}$ arm aeth

ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· εἷσ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενοσ μετ' ἐμοῦ εἰσ
τὸ τρύβλιον. 21 ὅτι ὁ μὲν υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼσ γέ-
γραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται· $^{164.6}$ καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄν-
θρωποσ ἐκεῖνοσ. 22 $^{165.1}$ Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον 22–25 Mt 26, 26—29
εὐλογήσασ ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· λάβετε· τοῦτό Lc 22, 18—20 1 Co 11, 23 ss

20. ο δε (Gb' prob Schu) cum ℵBCDL a c f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) i l q vg sah cop syr^{sch} ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt lectione non fluct) cum APW^{b}X ΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} k syr^{p} arm aeth | ειπεν: D 2^{pe} λεγει, item k *dicit*, a c d f ff$^{2\cdot}$ (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) i l q vg *ait* | εισ των δωδεκα: M k om | εισ των cum ℵBCL 38. 60. 78. 127. c^{scr} 8^{pe} sah cop ... ς Ln Ti εισ εκ των cum ADPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al pler it vg (*unus ex* vel *de duodecim*, at Latini nec εισ των aliter possunt reddere) syr^{utr} al | εμβαπτομενοσ: D ενβαπτιζομενοσ | μετ εμου cum ℵBCDLPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} i k l am em erl harl* iac ing prag reg tol syr^{utr} arm aeth Or^{4,442} (κατα ματθαιον ο εμβαψασ την χειρα μετ εμου εν τω τρυβλιω, ουτοσ – και το απο του κατα μαρκον· ο εμβαπτομενοσ μετ εμου εισ το τρυβλ., και το απο του κατα λουκαν δε –) Const^{5,14,2} (ειπων· ο εμβαπτομενοσ μετ εμ. εν τω τρυβλιω) ... Ln add την χειρα cum A a c f (*qui manum mittit mecum*) ff$^{2\cdot}$ q vg^{ed} et $^{cdd\ aliq}$ sax sah cop (:: e Mt) | εισ το τρυβλιον (D* τρυβαλιον) c. ℵAC^{2}D^{2}(et*)LP etc ... BC^{*vid} εισ το εν τρυβλιον (sive εντρ.). Praeterea 11. 68. 220. 346. c add αυτοσ (*ipse*) με παραδωσει :: e Mt

21. οτι (Schu prob vdtr) cum ℵBL sah cop (item agnoscere vdtr c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ i k l q vg syr^{p} aeth *et filius quidem hominis*, syr^{sch} *et fil. homin.*, f *verumtamen fil. hom.*) ... ς Ln om (:: ut Mt; ad οτι cf. Lc) cum ACDPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} a arm | υπαγει: D a c i παραδιδοται (Schu prob vdtr) | γεγραπται (Δ εγραπται): D εστιν γεγραμμενον (d it vg *scriptum est*) | ο υιοσ του ανθρωπ. (Ir$^{int\,145}$ pari certe iure ex Mt esse creditur): D a (i ex errore Blanchini) om | καλον absque ην cum BL c ff$^{2\cdot}$ i l q prag sah ... ς add ην, Ln [ην] c. ℵACDPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} a f g$^{1\cdot}$ (et$^{2\cdot vid}$) k (*fuit*) vg (sed am mt *est*) cop syr^{utr} arm aeth (ut Ir^{int} ita Cyr$^{glaph\,6}$ potius Mt spectat) :: in Mt ην non fluct | ει: ALΔ al pauc η | εγεννηθη: ALΔ 69. s^{scr} 247. al εγενηθη

22. λαβων sine ο ῑς̄ (Schu prob vdtr) cum ℵ^{a}BD 2^{pe} a ff$^{2\cdot}$ i k sah ... ς add ο ῑς̄, Ln [ο ῑς̄] cum ℵ*et^{c}ACLPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn (sed nonnulli post αρτον pon) c f (g$^{1\cdot 2\cdot vid}$) l q vg cop syr^{utr} arm aeth (:: ut Mt, non item Lc) | αρτον: M al^{10} fere τον αρτον :: ut Mt. Praeterea U al^{30} fere add και. Item c f ff$^{2\cdot}$ i q vg *accepit – et benedicens fregit*, k l *accepit – et benedixit et* [l om] *fregit*; contra a d *accipiens – benedixit et fregit*, item syr^{utr} aeth | ευλογησασ (al mu praem και): D 50. ευλογησεν και, item (sed vide ante) a k syr^{sch} aeth ... U ευχαριστησασ :: ut Lc | εδωκεν: 1. 13. 69. 124. 209. 346. εδιδου :: ut Mt | αυτοισ: 69. 235. (al?) τοισ μαθηταισ (235. add αυτου) :: e Mt | ειπεν: Δ 299. i l syr^{sch} aeth add αυτοισ, item k sic: *et dedit illis· et manducaverunt ex illo omnes* (*corrupte *exillimonet*)· *et dixit illis· hoc est cor-*

ἐστιν τὸ σῶμά μου. 23 [166. 2] καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσασ
ἔδωκεν αὐτοῖσ, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντεσ. 24 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆσ διαθήκησ τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.
25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματοσ τῆσ
ἀμπέλου ἕωσ τῆσ ἡμέρασ ἐκείνησ ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
26—31 Mt 26, 30—35 Lc 22, 39 Io 18, 32
26 [167. 6] Καὶ ὑμνήσαντεσ ἐξῆλθον εἰσ τὸ ὄροσ τῶν ἐλαιῶν.
27 [168. 4] καὶ λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι πάντεσ σκανδαλισθήσεσθε,

pus meum | λαβετε cum ℵABCDKLM*PUΠ (Δ* om, Δ^{mg*} suppl λαβων sed δ *accipite aut sumite*) 1. 2^{pe} al^{15} a c f (g$^{1. 2. vid}$) i l q (k om, vide ante) vg sah cop syr^{utr} arm aeth ... ς (= Gb Sz) add φαγετε cum EFHM^{2}SV w^{b}XΓ al longe pl ff$^{2.}$ (*et edite*) | τουτο εστιν: D τουτ εστιν | το σω. μου: a add *quod pro multis confringitur in remissionem peccatorum* :: libere ad Mt 26, 28 Lc 22, 19 conformatum

23. ποτηριον (Gb′) cum ℵBCDLW^{b}XΔ 1. 11. 13. 28. al^{30} fere arm ... ς το ποτηρι. cum AΡΓΠ unc^{8} al pl (:: ut Lc et 1 Co; cf et. ad Mt) | ευχαριστησασ: P post εδωκ. αυτοισ

24. αυτοισ: B om | τουτο εστιν: D τουτ εστιν | το αιμα μου non sequente το (Gb′) cum ℵBCD^{2}ELVW^{b}X 11. 157. 2^{pe} al^{8} (sah cop) (it^{pler} vg *sanguis meus novi* [k om] *testamenti*; ff$^{2.}$ om *nov. test.*; contra vide d i) ... ς add το, Ln [το] cum AD*FHKMPSUΓΔΠ al pler d (*qui est testamenti*) i (*qui est novi test.*) | τησ διαθηκησ (Gb″) cum ℵBCDL 2^{pe} k sah^{ming} cop ... ς Ln τησ καινησ διαθηκ. (:: ad Lc et 1 Co conformatum; cf et. ad Mt) cum APW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn a c f (g$^{1. 2. vid}$) i l q (ff$^{2.}$ vide ante) vg sah^{woid} syr^{utr} arm aeth | εκχυνν. hoc loco cum ℵBCL sah cop aeth ... ς Ln post πολλ. (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} al | εκχυννομ. (D εκχυ.) cum ℵABCDLPUΔΠ* w^{cant} scr ... ς εκχυνομ. cum EFHKMSVW^{b}XΓΠ^{2} al pler | υπερ (Schu prob vdtr) cum ℵBCDLΔ 13. 69. 124. 2^{pe} 8^{pe} 18^{ev} ... ς περι (:: ut Mt) c. APW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler. Praeterea 9. 13. 18. 69. 13^{ev} c^{scr} a g$^{2.}$ sah ^{woid} (non item^{ming}) cop add εισ αφεσιν αμαρτιων :: e Mt

25. αμην (et. it vg sah cop syr^{utr} etc): FSVΓΔΠ^{2} al plus^{50} add δε (:: cf Mt λεγω δε υμιν) | ουκετι cum ABNW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al fere omn ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ i l q vg (Latini hi *iam non*) sah syr^{utr} arm ... ℵCDL b^{scr*} a c f k em gat cop aeth om (:: ut Mt) | ου μη πιω: D 2^{pe} a f ου μη προσθω πειν (2^{pe} πιειν), *non adiciam bibere*, Gb′ | γενηματοσ (Gb″) cum ℵABCEFH LMSUVW^{b}XΔΠ al^{50} fere ... ς Ln (ex errore de B) γεννηματοσ cum DK NΓ al certe mu | αυτο: EFKΓ al αυτῶ | πινω (Δ πιννω): X πιω

27. και pri: D c ff$^{2.}$ τοτε :: e Mt | παντεσ: D 13. 69. 124. al pauc a c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i k l q (non item f g$^{1.}$ vg) gat sah (non cop) add υμεισ :: e Mt | σκανδαλισθησεσθε (Gb″) cum ℵBC*DHLSVW^{b}XΓΔΠ^{2} al^{40} fere ff$^{2.}$ q cop schw ex^{dz} et$^{petr 3.}$ ... ς add εν εμοι εν τη νυκτι ταυτῃ, Ln εν εμοι [εν τη νυκτι ταυτη] cum AC^{2}EFKMNUΠ*et^{3} al pl c g$^{2.}$ vg^{ed} tol sah cop^{wi}

ὅτι γέγραπται· πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορ- Zach 13, 7
πισθήσονται. 28 [169.6] ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶσ
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν. 29 [170.1] ὁ δὲ Πέτροσ ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντεσ 29 ss Luc 22, 33 s
σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· Io 13, 36 ss
ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶσ ἀλέκτορα 14, 72

syr^{utr} arm aeth; item add *εν εμοι* absque *εν τ. νυ. ταυτ.* G al^{3} a f i k l, item *εν τ. νυκτ. ταυτ.* absque *εν εμοι* al plus^{5} g$^{1\cdot}$ am em fu iac ing gat prag reg san schelh et trevir (hi^{2} ap Beng, al^{11} ap Sanftl) sax Bed | *οτι* (Δ add *ιδου*) *γεγραπται*: N k *γεγραπτ. γαρ* | *τα προβατα* ante *διασκορπ.* cum ℵBCDL 13. 69. 115. 127. 346. 2^{pe} i k q sah arm ... ς Ln post *διασκορπ.* cum ANW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg cop syr^{utr} aeth :: at sic et Mt et LXX (vide post) | *διασκορπισθησονται* cum ℵABCDFGKLNΔ al mu ... ς *διασκορπισθησεται* cum EHMSUVW^{b}X ΓΠ al pl :: similiter lectio in Mt fluct. Praeterea post *διασκ. τα προβ.* EFKMΠ* al plus^{20} a c add (:: e Mt et LXX) *τησ ποιμνησ*. LXX ex ℵ et B: *παταξατε τουσ ποιμενασ και εκσπασατε τα προβατα*, ex A et ℵ^{c} *παταξον τον ποιμενα και διασκορπισθησονται* (ℵ^{c} *-σθητωσαν*) *τα προβατ. τησ ποιμνησ* (ℵ^{c} om *τ. ποιμν.*). Conferre etiam iuvat Eus$^{ecl\,13}$ ubi propheta scripsit: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθητωσαν τα προβατα*, evglsta vero: *παταξον τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα τησ ποιμνησ*. Adhibe haec ad Mt.

28. *αλλα μετα*: C *και μετα*, al^{15} fere *μετ. δε*

29. *εφη αυτω* (et. ff$^{2\cdot}$ sah^{ming}; c k arm *respondit et dixit illi*): D *λεγει αυτω*, a d f g$^{1\cdot}$ i l q vg *ait ei* vel *illi* ... 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2^{pe} sah^{woid} *αποκριθεισ λεγει* | *ει και* cum ℵBCGL 1. 13. 69. al pauc arm .. ς Ln Ti *και ει* (D *και εαν*, 2^{pe} *καν*) cum A(D)EFHKMNSUVW^{b}XΓΔΠ al pler cop syr^{p}. Item *et si* a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (i^{blanch}) k l q vg ... c^{scr} i (ut edidit Alter) sah syr^{sch} aeth *ει*, *si* | *σκανδαλισθησονται* (D *-ισθωσιν*, item *scandalizati fuerint* c d f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot vid}$ i k l q vg; *scandalizabuntur* a): EGU 1. 108. 127. al^{8} vg^{ed} (et. tol, sed non am fu em erl gat ing iac mt prag reg san al) arm^{mss} add *εν σοι* :: e Mt | *αλλ ουκ εγω*: D *αλλ ουκ εγω ου* (^{2}om) *σκανδαλισθησομαι*, d ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q aeth *sed ego non* (ita d g$^{1\cdot}$ q, ff$^{2\cdot}$ *non ego*) *scandalizabor*

30. *ο ι̅ς̅*: X om | *συ* cum ABEFGHKLMNSUVW^{b}XΓΠ al pl c k (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg sah cop syr^{utr} arm aeth .... ς (= Gb Sz) om (:: ut Mt) cum ℵCDΔ al mu a f ff$^{1\cdot}$ i l q | *σημερον* cum ℵABCLNW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al omn fere c k (l post *in nocte hac*) vg etc: DS 2^{pe} a f ff$^{2\cdot}$ i q arm om (:: ut Mt) | *ταυτη τη νυκτι* cum ℵBCDL a f ff$^{2\cdot}$ i k q ... ς *εν* (1. 69. 346. al pauc om) *τη νυκτι ταυτη* cum ANW^{b}XΓΔΠ unc^{8} al pler c g$^{1\cdot}$ (et g$^{2\cdot vid}$) l vg ... S om | *πριν η*: ℵD 69. 238. 2^{pe} al pauc om *η* | *δισ* cum ABC^{2}LNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg sah cop syr^{utr}; sed c^{2} sah cop post *φωνησαι* pon, 13. 69. 346. 2^{pe} al pauc vg^{ed} (*gallus vocem bis dederit*; sed am ing reg al *bis gallus vocem dederit*) post *αλεκτορα* ... ℵC*D 238. 150^{ev} a c ff$^{2\cdot}$ i k prag tol* arm aeth om (:: ut om Mt Lc Ioh)

φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 171.6 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει· ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι. ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

32—42 Mt 26, 36—46 Lc 22, 40—46 Io 18, 1

32 172.1 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεί, 173.6 καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε ὧδε ἕως προσ-

30. *με απαρνηση* (ℵ 99* 124. -σει) c. ℵBCDΔ al pauc a c f ff^{2} g$^{1.2}$ i k** l q vg ... ς *απαρν. με* (:: ut Mt) cum AΝW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... L 69* k* om *με*

31. *ο δε* cum ℵBDEFHKLVW^{b}XΓΔΠ al pl it vg cop syr^{sch} ... ACGMNSU al^{35} fere sah^{tuk} syr^{p} arm aeth add *πετρος* (:: cf Mt) | *εκπερισσως* (Gb′; contra Schu „inauditum plane missum facias") cum ℵBCD 56. 58. 61. (al?), item L 13. 69. 124. 346. 2^{pe} *περισσως* ... ς *εκ περισσου* cum AW^{b}XΓΠ unc^{9} (N non liquet) al pler, item Δ *εκ περισιας* (:: insolitum *εκπερισσως* vario modo ad usum revocarunt) | *ελαλει* cum ℵBDL c f ff^{2} (g$^{1.2.vid}$) i k l q vg (hi omnes *loquebatur*) sah^{ming} (:: ex usu Mci, cf 11, 23. 12, 1) ... ς *ελεγε* c. ACNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} a (*dicebat*) sah^{tuk} cop syr^{utr}. Praeterea ς Ti add *μαλλον* c. ANW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn k (*plura loquebatur magis*, item c ff^{2} *amplius loquebatur multa dicens*) syr^{p} aeth; sed 1. 13. 69. al aliq post *ο δε* vel *ο δε πετρ.* pon; al c. sqq coniungunt) ... omisimus (Gb^{o}) cum ℵBCDL 2^{pe} a f g$^{1.2.vid}$ i l q vg sah cop syr^{p} (arm *affirmabat et dicebat*) :: cf 7, 36 ubi *μαλλον περισσοτερον* (it vg *tanto magis, magis tantum, magis magisque, tanto magis plus*) non offendit; hinc non ineptum videtur si quis interpretandi caussa voci *εκπερισσως* adscriptum putaverit. | *με δεη* (ℵ* *η* omissa syllaba *δε*) cum ℵ*CEFGHKMSUVXΓΔΠ (D* *μη δεη*) al pler ... Ln *δεη με* cum ℵ^{c}AB D^{2}LNW^{b} al^{12} fere syr^{sch} (*si oportuerit simul me commori* d i, -- *me mori tecum* a f, -- *me simul commori tecum* [*tibi* vg] l q vg, -- *me commori simul* [k om] *tecum* c ff^{2} k) :: ut Mt lectione non fluct | *συναποθαν. σοι*: L 1. 115. 2^{pe} $^{escr\ icant\ scr}$ al? *συν σοι αποθανειν* :: e Mt | *απαρνησωμαι* cum ℵEFGKMSUVXΓΠ^{2} al plus^{50} ... ς Ln Ti *-σομαι* cum ABCD HLNW^{b}ΔΠ* al permu (H *αρνησομ.*) :: cf Mt | *ωσαυτως* (ℵ^{c}): ℵ* *ομοιως* :: ut Mt | *δε*: B 1. 209. al pauc a c ff^{2} k (non item f i l q vg) om :: cf Mt | *και*: D^{gr} 53. 10^{pe} om | *παντες*: a syr^{sch} add *discipuli*

32. *ου το* cum ℵABD etc: C 282. *ω* (282. *ω το*?). Item it^{pler} d vg *cui nomen est* (vel sine *est*); q *quod dicitur* (a *in praedium cui--dam*, desiderantur duae vel tres litterae); hinc Ln *ω ονομα* | *γεθση-* c. ℵAB^{3}C KLMNSUVΓΔΠ al pl sah, item *gethse-* f l vg aeth; B* *γετση-*, a ff^{2} gat *getsa-*, prag *gethsa-*, k *getha-*, 1. *γηθσε-*, cop *γεθσε-* (cod$^{petr\ 3}$ *γηθσε-*), syr$^{p\ mg\ gr}$ *γεθσι-* ... D *γησα-* (d *gesa-*), EFGHX al mu *γεσση-*, c i q *gesse-*, am arm *gese-* | *-μανει* cum ℵABCDEFGHLMNSV al pl sah, item X *-μανεις* ... KUΓΔΠ 1. al mu *-μανι*, item it^{omn} vg cop arm aeth ... ς *-μανη* cum minusc non ita mu syr^{p} (et.$^{mg\ gr}$) | *τοις μαθητ. αυτου* (A om *αυτ.*, nec exprim *d*): D a *αυτοις* | *καθισατε*: Δ *καθισαι* (sed *δ sedete*) | *ωδε*: 1. 209. *αυτου* :: ut Mt ... B* om | *εως*: MN al plus^{10} aeth add *απελθων*, item U al plus^{15} add *αν* (vel *ου*) *απελθων* (al pauc tantum *αν* add) :: cf Mt | *προσευξωμαι* cum ℵABCLNW^{b}ΔΠ unc^{8} al pler

εὔξωμαι. 33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην μετʼ αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν,
34 [174. 4] καὶ λέγει αὐτοῖσ· περίλυπόσ ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕωσ θανά-
του· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 [175. 1] καὶ προελθὼν μικρὸν
ἔπιπτεν ἐπὶ τῆσ γῆσ, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ
ἀπʼ αὐτοῦ ἡ ὥρα, 36 καὶ ἔλεγεν· ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά
σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπʼ ἐμοῦ· [176. 1] ἀλλʼ οὐ τί ἐγὼ

(it^{pler} d vg *donec orem*, a *donec vis* [sic] *orem*, sed k *dum adoro*) ... DHXΓ al plus^{60} προσευξομαι

33. τον πετρον (ita ℵ^{c}): ℵ* al pauc om τον :: in Mt τον non fluct | ιακωβον cum ℵCDEFGHMNSUVW^{b}XΓΔΠ^{2} al pl ... ς (= Gb Sz) τον ιακ. cum ABKLΠ* al mu | ιωαννην (B n^{scr} ιωανην) c. ℵCDEFGHLMNSUVW^{b}XΓΔΠ^{2} al pl ... ABKΠ* al mu τον ιω. | μετ αυτου cum ℵBCD 57. 69. 346. 2^{pe} ... ς μεθ εαυτου cum ALNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler | ηρξατο: LS -αντο | εκθαμβ. (Or$^{int\,3,901}$ *sicut Marcus exponit*, coepit pavere et taediari): 1. 118. al? λυπεισθαι :: e Mt | αδημονειν: D* ακηδεμονειν, c d ff^{2} i q *taediari*, k *taedium pati*, f g$^{1.2}$ l vg *taedere*, a (praecedit *coepit obstupescere et*) *acediari et deficere* ... c^{scr} ακηδιαν (pergens και τοτε αδημονων λεγει αυτοισ)

34. και pri: D 13. 69. 124. 346. 2^{pe} a arm τοτε (c^{scr} και τοτε) :: e Mt λεγει: EGHΔ al^{30} fere λεγειν (sed δ *ait*) | γρηγορειτε: G 1. 28. al pauc g^{2} q gat sah (et syr^{sch} post μεινατε) add μετ εμου :: e Mt

35. προελθων c. ℵBFKMNΠ* et^{3} al mu, *cum processisset* (et. d et δ, c *praec.*) vel *processit* it^{pler} vg, *progressus* a, item cop ... ACD^{gr}EGHLSUVW^{b}XΓΔΠ^{2} al pl προσελθων (Gb'), item ff^{2} (*accedens*) syr^{utr} | επιπτεν c. ℵBL cop$^{wi\,et\,schw}$(ex^{dz}) ... ς Ln επεσεν (:: ut Mt) cum ACDNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}, item it vg (*procidit*, *cecidit*, *decidit*) cop$^{petr\,3}$. Praeterea (:: e Mt) DG 1. 13. 69. al^{20} a c ff^{2} g^{2} i k q gat (non item f g$^{1.\,vid}$ l vg) arm add επι προσωπον (g^{2} gat *in faciem suam*) | επι τησ γησ: 13. 69. 124. 346. 15^{ev} 2^{pe} c^{scr} επ. την γην | E* προσευχετο | ινα: DG 1. 13. 69. 2^{pe} c^{scr} al^{5} fere a k q post ει (Γ al η) δυνατ. εστιν | η ωρα (a l vg): D add αυτη, item d i q *hora haec*, f *hora illa*; c ff^{2} *illa hora* (k *ut transeat calix iste*, pergens *sed non quod ego* etc, omissis και ελεγεν· αββα etc). ℵ* ει δυνατον (ℵ^{c} add εστιν) παρελθειν απ αυτου η ωρα (nec ℵ^{c} haec mutavit)

36. ο πατηρ: 69. 124. 346. add μου | παντα δυνατ. σοι et. f q syr^{utr} arm aeth: D 2^{pe} a i cop δυνατα παντ. σοι (sed d *si possibilia omnia tibi sunt*, *transferre* etc), 69. 346. c ff^{2} (g$^{1.2}$ ut vdtr) l vg sah Dion^{alex} (de mart^{34}) παντ. σοι δυνατ., Or^{1,292} Hil^{bis} δυν. σοι παντ. (sed Hil$^{cdd\,2}$ *si omnia possib.* etc). Praeterea D f ff^{2} i l q vg (non a; c *licent* pro *possib.*) add εισιν, item 13. 124. 346. add εστιν | παρενεγκε cum BDEF GHLMNSUVXΓΔΠ^{2} al pl ... ℵACKW^{b}Π* al mu -γκαι (:: si Mc 1,44 προσενεγκε scripsit, hoc eum loco aor. med. posuisse improbabile est) | το ποτη. τουτ. απ εμου cum ℵABCGLUXΔ al^{15} fere f ff^{2} l vg cop (sah om απ εμ.) arm Or^{1,292} (ο δε μαρκοσ· αββα ο πατ. δυνατ. σοι παντ.

θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 $^{177.2}$ καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺσ καθεύ-
δοντάσ, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεισ; οὐκ ἴσχυσασ
μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ
ἔλθητε εἰσ πειρασμόν. $^{178.4}$ τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενήσ. 39 $^{179.6}$ καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν
λόγον εἰπών. 40 καὶ ὑποστρέψασ εὗρεν αὐτοὺσ πάλιν καθεύδον-
τασ· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδει-

παρενεγκε το ποτ. του. απ εμ. Item^{291} sed minus accurate: πατερ, ει δυνατον, παρεν. το πο. του. α. εμ. πλην ου τι etc) ... DN 1. 209. a q Hil τουτ. το ποτη. απ εμου (item Or^{3,718} libere πατερ ει δυνατον παρεν. του. τ. πο. απ εμ.), KMΠ al aliq c prag syr^{utr} aeth απ εμου το ποτη. τουτο (c *hunc calicem*) ... ς Ti το ποτη. απ εμου τουτο cum EFHSVW^{b}Γ al pl | αλλ: N πλην αλλ (Or^{1,291} πλην) :: cf Mt et Lc | ου τι (a f l vg *non quod*, g$^{2\cdot}$ *quod non*): D 70. ουχ (70. ουπω) o, 13. 69. 346. 2^{pe} c d ff$^{2\cdot}$ ουχ ωσ (*non sicut*) | θελω: a *dico* | αλλα τι: D 70. αλλ o, G 1. al^{6} αλλ οτι, CU al^{30} fere αλλ ει τι, 13. 69. 346. 2^{pe} c d ff$^{2\cdot}$ αλλ ωσ | συ (LX al σοι): D a c f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ q (non item k l vg) sah cop arm aeth add θελεισ

37. και λεγει: A om και | τω πετρω: A om τω | ισχυσασ (Δ^{gr} -σα): D 1. 69. 124. 209. 346. al^{15} fere ff$^{2\cdot}$ k ισχυσατε :: e Mt | γρηγορησαι (61. c^{scr} αγρυπνησαι): F 44* 64. c^{scr} e^{scr} add μετ εμου :: e Mt

38. προσευχεσθε: ita et. B et W^{b}, non -χετε | ινα μη: D om ινα (a d f *ne*, l q vg *ut non*) | ελθητε cum א*B 346. q (item e Mc? e Mt? *veniatis* Cyp^{212} et, quos vide ap Sab ad Mt, Paulin Fulg) ... ς Ln εισελθητε (:: ut Mt et Lc) cum א^{c}ACDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al fere omn a f l (c ff$^{2\cdot}$ k *ut transeat a vobis* [*a vob.* c ff$^{2\cdot}$, k *vos*] *temptatio*) vg :: in Mt et Lc nemo Graecorum ελθητε, item q in utroque *intretis*; sed b ff$^{2\cdot}$ in Mt *veniatis*, in Lc *intretis*. Etiam cop h. l. *veniatis* exprim, sed nec aliter ll pp.

39. προσηυξατο: 13. 69. 346. ηυξατο | τον αυτ. λογον ειπων: D a c ff$^{2\cdot}$ k (non item f l q vg) om

40. υποστρεψ. ευρ. αυτ. παλιν (Gb^{oo} παλιν, om 90. 6^{ev} sah; NX post καθευδοντ. item 2^{pe} f [g$^{1\cdot2\cdot vid}$] l vg syr^{utr} arm aeth post υποστρεψ. pon) c. ACNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} f (g$^{1\cdot2\cdot vid}$) l vg syr^{utr} arm aeth ... Ln παλιν ελθων ευρεν αυτουσ (:: cf Mt) c. אBL, item (sed ελθων παλιν) cop et (*veniens invenit eos iterum*) q, item omisso παλιν D a c ff$^{2\cdot}$ k | αυτων οι οφθαλμ. (:: ex more Marci; h. l. idem ordo ap Mt) cum אBCLΔ 108. 115. 127. 238. e^{scr} ... ς Ln Ti οι οφθ. αυτων cum ADNW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler (Latini, sed eodem ordine iidem ap Mt) | καταβαρυνομενοι cum א^{c}ABKLNUΔΠ* 1. 11. 13. 69. 106. al^{55} fere, D 238. 253. καταβαρουμενοι, א* καταβεβαρημενοι, M 56. βαρυνομενοι ... ς (= Gb) βεβαρημενοι (:: e Mt) cum CEFGHSVW^{b}XΓΠ^{mg} al pl | αποκριθ. αυτω cum אABCDLU^{2} (U αυτω αποκρ. αυτω, sed prius αυτω punctis notatum) al plus^{10} a c ff$^{2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} arm ... ς αυτω αποκριθ. c. EFGHKMNSU*(vide ante)VW^{b}XΓΔΠ al longe pl f k ... 258. 435. 7^{pe} g^{scr} aeth om αυτω (69. ante τι pon)

σαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 [180. 4] καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει
αὐτοῖσ· καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ
ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου εἰσ τὰσ χεῖρασ τῶν
ἁμαρτωλῶν. 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούσ με ἤγγισεν.
43 [181. 1] Καὶ εὐθὺσ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ παραγίνεται Ἰούδασ 43–50 Mt 26, 47–56
ὁ Ἰσκαριώτησ εἷσ τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλοσ μετὰ μαχαι- Lc 22, 47–53 Io 18, 1–12

41. *το λοιπον* cum ℵBGHKMNUV*ΓΔΠ al permu... Gb'' Ln Ti *λοιπον* cum ACDEFLSV^{2}X al^{60} fere | *αναπαυεσθε* (D *-παεσθαι*): Schu et in Mc et in Mt interrogationis signum apponi vult, ut h. l. F al pauc | *απεχει* (l [g$^{1.2.vid}$] vg *sufficit*: hoc absque additam confirmat Aug$^{cons\ 3,11}$ *post illa verba secundum Mc positum est* sufficit, *i. e. quod requievistis iam sufficit*; 13. 69. 124. 2^{pe} al^{5} add *το τελοσ*)· *ηλθεν η ωρα*: D *απεχει το τελοσ και η ωρα*, d q *sufficit finis et hora* (d *ora*), f *adest finis, venit hora*, c ff^{2} *adest enim consummatio et* (ff^{2} add *venit*) *hora*, a *consummatus est finis, advenit hora*, syr^{utr} *appropinquavit finis et venit hora*. Post *dicit illis dormite iam nunc* k sic pergit: *ecce adpropinquavit qui me tradit. et post pusillum excitavit illos et dixit iam ora est ecce traditur filius hominis in manus peccatorum surgite eamus. et cum adhuc* etc | *τασ* cum ℵBCDEGHLMSUXΓΔ al pl ... AFKNUW^{b}Π 1. 11. 69. 2^{pe} al^{15} (ex his 69. 435. al pauc om et. *των* sq, 13. al om *των* servato *τασ*) om (:: Mt om *τασ* et *των*)

42. ο *παραδιδ. με ηγγισεν* (*-σεν* cum ℵC; ς Ln Ti *-κεν* cum ABDLN unc rell al omn^{vid} :: ut Mt lectione non fluct): D c^{scr} 8^{pe} *ηγγικ. ο παραδιδων* (ita D, rell^{2} *-διδουσ*) *με*, atque eodem ordine (:: ut Mt) a c f ff^{2} k (vide ante) q (non item l vg et^{vid} g$^{1.2}$) sah cop syr^{sch} aeth (non item syr^{p} arm go)

43. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεωσ* cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... D 1. 13. 69. 346. 2^{pe} a c ff^{2} (g$^{1.2.vid}$) k l q vg (non item f) syr^{sch} arm (non item sah cop syr^{p} aeth go) om :: ut Mt et Lc | *ιουδασ* cum ℵCD LNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{4,387} (*ο δε μαρκοσ φησιν οτι ιουδασ ισκαριωτησ εισ των - και μετ ολιγα: ετι του* $\overline{\iota\upsilon}$ *λαλουντοσ παραγινεται ιουδασ ισκαριωτησ εισ των δωδεκα, και μετ αυτου* etc) ... Ln *ο ιουδασ* cum AB | ο (D al^{10} fere Or om) *ισκαρι.* (D *σκαριωτησ*) cum ADK MUW^{b}Π al plus^{40} it vg (a f ff^{2} g$^{1.2}$ l q am^{mg} fu ing prag reg al *scarioth*, c *scariotha*, k *cariotes*, san *scariotes*, vg^{cd} *iscariotes*) syr^{utr} arm aeth Or (:: cf Mc 14,10. 3,19) ... ς om (:: ut Mt et Lc lectione non fluct) cum ℵBCEGHLNSVXΓΔ al pl am^{txt} sah cop go | *εισ* sine *ων* cum ℵABCDKLNSUW^{b}Π al^{50} fere (nec magis exprim *ων* it vg sah cop syr^{sch} arm aeth go) Or catt ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add *ων* cum EFGHMVXΓ 1. al pl^{vid} syr^{p} ... Δ al pauc *εισ εκ* (item it vg sah cop *unus ex* vel *de*, qua praepositione Coptus saepe exprimit genitivum) | *οχλοσ* cum ℵBL 13. 69. 2^{pe} a ff^{2} q em prag san (hi Latini omnes *turba* sine *multa*; f vero *multitudo* habet pro *turba multa*) sah cop go syr^{p} arm ... ς add *πολυσ*, Ln [*πολυσ*] cum ACDNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler c k l vg (et. am ing iac reg

ρων καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ
πρεσβυτέρων. 44 [182. 2] δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύνσημον
αὐτοῖς λέγων· ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ
ἀπάγετε ἀσφαλῶς. 45 καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει·
ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· 46 οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας

tol) syr^{sch} (aeth *multi*) Or :: e Mt | *παρα*: B *απο* (:: e Mt) ... 1. al plus^{10} c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l vg^{six} gat mt sah praem *απεσταλμενοι* (sed c *a summ. sacerd. et senior. et scrib. missi*, item ff$^{2.}$ l *a principib. sacerdotum missi* etc) | *των* (D *απο των*, item f ff$^{2. vid}$ l am ing san *et ab scrib. et a senior.*) *γραμματ.* cum ℵB(D)EFGHLSUVW^{b}XΓΠ^{2} al pl sah cop ... ACKMNΔ al^{20} fere om *των* | *πρεσβ.* c. ℵ*AU 1. 69. 115. 131. 251. 282. 346. al^{2} scr Or ... ς Ln Ti *των πρ.* c. ℵ^{a}BCDLNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler (Or$^{4, 387}$ *παρα των γραμματ. και των φαρισαιων και πρεσβυτ.*)

44. *δεδωκει* (d f ff$^{2.}$ l q vg *dederat*, item^{vid} g$^{1. 2.}$): D^{gr} *εδωκεν* (:: ut Mt) item a c k *dedit* | *παραδιδους*: G *παραδους* | *συνσημον* cum ℵΔ ... ς Ln Ti *συσσημον* cum ABCNW^{b}XΓΠ unc^{8} al pler, item FL al pauc *συσημον* ... D 2^{pe} al^{5} *σημειον* :: e Mt. Praeterea Vict$^{mosq\ 2, 91}$ *συσσημον τουτεστι σημειον.* | *αυτοις* (minusc pauc f g$^{1.}$ transp): D 2^{pe} a c ff$^{2.}$ k q prag om | *ον αν*: LNΔ al pauc *ον* (Δ *ο*) *εαν* | *απαγετε* cum ℵBDL 28. 40. 69. al pauc ... ς *απαγαγετε* cum ACEGHKMNSUVW^{b}XΓΔΠ al pler, item F al^{15} fere *αγαγετε*. It^{pl} vg *ducite*, q *abducite*, k Or$^{int\ 3, 906}$ *adducite*. Praeterea DN 13. 157. 2^{pe} al^{4} a g$^{1.}$ fu mt sah cop syr^{sch} syr^{p} c. ob. aeth add *αυτον* (non item c f ff$^{2.}$ k q vg go arm Or^{int}; l om *και απαγ. ασφ.*)

45. *ελθων*: D 1. al plus^{10} a c ff$^{2.}$ k q (non item f g$^{1. 2. vid}$ l vg) syr^{sch} arm om | *ευθυς* cum ℵBCLΔ ... ς *ευθεως* cum ANW^{b}XΓΠ unc^{9} al pler ... D 251. 2^{pe} a c ff$^{2.}$ k q om | *προσελθων*: ℵ* 60. 7^{pe} *και πρ.* | *αυτω λεγει* cum ℵABCKLMUXΔΠ* al sat mu f l vg sah cop syr^{p} go aeth ... DFΓ 2^{pe} 282. a c ff$^{2.}$ k q syr^{sch} arm *λεγει* (k *dixit*) *αυτω* ... EGHNSVW^{b} 1. al^{60} fere *αυτω* (N 28. al pauc *τω* $\overline{\textit{ιυ}}$) *λεγει αυτω* | *ραββ.* semel (Gb′) cum ℵBC*DLMΔ al pauc f ff$^{2.}$ g$^{1. 2.}$ k l q am fu em iac ing mt prag al mu (ap Luc^{brug}) sax cop aeth pers^{w} ar^{e} ar^{ro} (:: cf ad Mt 23, 7. Pro ratione testium aut utroq loco aut neutro duplex *ραββει* recipiendum vdtr. At poterat ex usu, quem Iust testari vdtr [cf ad Mt], oriri duplicatio) ... ς *ραββ.* bis cum AEFGHKNSUVW^{b}XΓΠ al longe pl syr^{sch} syr$^{p\ txt}$ arm go ... C^{2} 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} al plus^{10} a c vg^{ed} sah syr$^{p\ mg}$ *χαιρε ραββ.* :: ut Mt | *-ββει* cum ℵABC^{2}(*latet)DEHX (et. sah). Alibi et. FKMPΓΔΘ^{b}Λ ... ς Ln *-ββι* cum FGKLMNSUW^{b}ΓΔ al certe pler (et. cop) (syr$^{p\ mg}$ *ραββη*)

46. *επεβαλαν* cum ℵB ... ς Ln *-λον* cum ACDLN unc rell al omn^{vid} | *τας χειρας αυτω* cum ℵ^{c}BDL 1. 11. 13. 69. 118. 346. 2^{pe} a k q (a *iniecerunt ei manus*) (go *τ. χει. επ αυτ.*) ... ℵ*CΔ *τας χειρ. αυτων* (Δ *αυτον*), item omisso *αυτων* d ff$^{2.}$ ... M*S al^{6} fere c f l vg go syr^{utr} arm *επ αυτον τας χειρας* (f l vg *manus iniecerunt in eum*, c *iniecer. ma. in illum*) ... ς *επ* (Sz male *επι*) *αυτον* (Gb^{0} *επ αυ.*) *τας χειρ. αυτων* cum EF^{2}GHM^{2}UVW^{b}XΓ al pl, item N *αυτω τ. χειρ. αυτων*, item AKΠ al -

αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 [183. 1] εἷσ δέ τισ τῶν παρεστηκότων
σπασάμενοσ τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέωσ καὶ
ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. 48 [184. 1] καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν
αὐτοῖσ· ὡσ ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλα-
βεῖν με· 49 καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸσ ὑμᾶσ ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων,
καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 [185. 6]
καὶ ἀφέντεσ αὐτὸν ἔφυγον πάντεσ.

51 [186. 10] Καὶ εἷσ τισ νεανίσκοσ συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλη-

sah cop *τασ χειρ. αυτων επ αυτον.* Ln (e coniectura magis) cum go *τασ χειρ. επ αυτον* (:: Mt *επι τον ιν*) | Γ om *και εκρατ. αυτον,* F* om totum versum

47. *εισ δε τισ* cum BCEFGHKNSUVXΓΔΠ al pler (1. al pauc *και εισ τισ*) a l vg (hi^{3} *unus autem quidam*) go syr^{p} arm ... Ln *εισ δε* cum ℵALM al^{10} c f ff^{2} k q (f *unus autem*, rell^{4} *et unus*) sah cop syr^{p} aeth ... D *και τισ* (:: Mt *εισ*, Lc *εισ τισ*) | *των παρεστηκοτων*: D a om | *την*: D 1. 435. 2^{pe} 150^{ev} y^{scr} om | *επαισεν* (ABN etc): ℵCDHLΓΔΠ* al mu *επεσεν* ... ℵ* praem *και* | *ωταριον* cum ℵBD 1. syr$^{p\,mg}$ (certe in cdd aliq) ... ς *ωτιον* (:: cf Mt; et. in Ioh multi *ωτιον* substituere) cum ACLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al omn fere. Praeterea go add *το δεξιον* :: e Lc

48. *και αποκριθεισ ο ισ* (c *et respondens ait illis Iesus,* k *respondit autem et dixit illis Ies.*): D a ff^{2} q *ο δε ισ* | *ωσ*: D om | *εξηλθατε* cum ℵABCD EGHLNXΔ 13. 69. 124. 131. c^{scr} y^{scr} al pauc ... ς *εξηλθετε* cum FKM SUVW^{b}ΓΠ al pler | Ln *με;* (ita et. F)

49. *εν τω ιερ. διδασκων* (et. a c ff^{2} k vg sah syr^{p} go; Or^{1,435} *μεθ υμων ημ. εν τ. ιε. διδ.*): P 262. 435. c^{scr} e^{scr} al pauc d f q cop syr^{sch} arm aeth *διδ. εν τ. ιερ.* | *ουκ εκρατησατε* (et. Or; L *ου κρατησατε*, it vg *non tenuistis* vel *detinuistis*): B *ουκ εκρατει*, nec correctum, hinc Ti *ουκ εκρατειτε* | *αι γραφαι*: N 13. 69. 124. 346. c^{scr} 2^{pe} al^{6} sah syr^{p} c.* arm add (:: e Mt) *των προφητων*

50. *και* (ita a f ff^{2} k q cop go): N 13. 69. 124. 346. al pauc c g$^{1.2}$ l vg sah syr^{p} (syr^{sch} vide post) arm (aeth) *τοτε οι μαθηται* (it^{4} vg sah arm *discipuli eius*) :: e Mt | *εφυγ. παντεσ* (435. *απαντ.*) cum ℵBCLΔ 61. 258. 435. cop go ... ς Ln *παντ.* (13. 69. *απαντ.*) *εφυγ.* cum ADP W^{b}XΓΠ unc^{9} al pler it vg (sah *παντ.* post *discip. eius* pon) syr^{p} al (:: cf Mt) ... N 13. 124. 346. al^{10} om *παντεσ*, syr^{sch} *discipuli eius* pro *παντ.*

51. *και εισ τισ νεαν.* cum AEFGHKMNPSUVW^{b}XΓΔΠ al fere omn go syr^{p} ... Ln *και νεαν. τισ* cum ℵBCL a (*et iuvenis quidam*) cop syr^{sch} arm aeth, item D c f k l q vg sah *νεαν. δε τισ*, ff^{2} tantum *adolescens quidam* | *συνηκολουθει* (prob Schu conlato 5, 37) cum ℵBCL(W^{b}?); item ς *ηκολουθει* cum D 1. al mu, item *sequebatur* it vg syr^{sch} arm ... Δ *συνηκολουθησεν*, Gb'' Sz *ηκολουθησεν* cum ANPXΓΔΠ unc^{9} al plus^{120} go syr^{p} | *αυτω* (28. *αυτον*): D 42. ff^{2} *αυτουσ*

μένοσ σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 ὁ δὲ καταλι-
πὼν τὴν σινδόνα γυμνὸσ ἔφυγεν.

53 s Mt 26, 57 s Lc 22, 54 s Io 18, 13 ss

53 [187. 1] Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸσ τὸν ἀρχιερέα, καὶ
συνέρχονται πάντεσ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμ-
ματεῖσ. 54 [188. 4] καὶ ὁ Πέτροσ ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ
ἕωσ ἔσω εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέωσ, καὶ ἦν συνκαθήμενοσ μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενοσ πρὸσ τὸ φῶσ.

51. *επι γυμνου* (l vg *super nudo*, ff²· g¹· q *supra* [g¹· *super*] *nudum*, a [et ff²· blanch] *supra nudum corpus*, f *sicut erat nudus*, d *nuditatis*): 13. 69. 346. 2pe *γυμνοσ* ... 1. 118. 209. c k sah om | *και κρατ. αυτον* (pro *αυτον* sl *τον νεανισκον*) absque additam cum ℵBC*DLΔ a c f (ff²· g¹·²· ut vdtr) k l vg cop syrsch perss arr Thphyl ... ς (sed Gb⁰⁰) add *οι νεανισκοι* cum AC²ℵPWᵇXΓΠ unc⁹ al pler q go syrp arm aeth; item 1. 13. 69. 124. 209. 346. 2pe sah sic: *οι δε* (209. *και* pro *οι δε*) *νεανισκοι* (sah exprim *υπηρεται*) *κρατουσιν* (69. *εκρατησαν*) *αυτον*

52. *καταλιπων*: DKPWᵇX al *-λειπων* | *γυμνοσ εφυγεν* (a f l vg, itemvid ff²· g¹·²·): LΔ yscr c d k sah cop syrsch aeth *εφυ. γυμν.* (237. q *εφυ. απ. αυτ. γυμν.*). Haec sine additam cum ℵBCL c k sah cop syrsch aeth ... ς (sed Gb⁰) Ti add *απ αυτων*, Ln [*απ αυτων*] cum ADNPXΓΔΠ unc⁹ al omnvid a f l q vg (itemvid ff²· g¹·²·) go syrp arm

53 *απηγαγον*: in A *π* rescriptum (Cowper „olim forte *φ*") | *τον αρχιερεα*: AKMΠ 11. 13. 69. 124. 2pe al²⁵ sahwoid (non itemming) syrp arm add *καιαφαν*, item praem syrsch Or⁴·³⁸⁷ :: e Mt. Cf huc Victmosq ²·⁹⁵ *απηγαγον τον ιν προσ ανναν, οπου ησαν απαντεσ συνηγμενοι* | *συνερχονται* absque additam c. ℵDLΔ 13. 64. 69. 124. 346. 2pe itomn (sed k sic: *adduxer. ihesum ad pontificem et scribas et seniores*, item cop -- *senior. et scrib.*) vg aeth Or⁴·³⁸⁷ ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ABNPXΓΠ unc⁹ al pler, item C *προσ αυτον*, item 1. 209. *αυτου*, item *ad eum* syr utr al | *παντεσ*: C ff²· om | *και οι πρεσβυτ. και οι γραμματ.* cum ℵBC LNPWᵇXΓΔ (X add *συνετειρουν αυτω*) unc⁸ al pler sahwoid cop go syrp ... Ln *και οι* (D 72. pscr Or om) *γραμματ. και οι* (D 72. Or om) *πρεσβυτ.* (:: ut v. 43. lectione non fluct) cum ADKΠ 2pe pscr 72. it vg syrsch arm aeth (sahming *scribae omnes et princ. sacerd. et seniores*) Or⁴·³⁸⁷

54. *απο*: LvidΔ om | *ηκολουθησεν* (*secutus est* a l vg syrp arm, itemvid g¹·²·): G 1. 13. 69. al⁵ *ηκολουθει*, item *sequebatur* c ff²· k q sah cop syrsch (:: ut Mt Lc Ioh) | *εσω* (et. c g²· q vged fu ing mt prag etc): D 1. 209. 435. cdyscr a ff²· g¹· k l am gatblanch om | *εισ την αυλην*: 1. 209. 237. cscr yscr *τησ αυλησ* | *συνκαθημ.* cum ℵAB*CNPΔ al, item ς Ln Ti *συγκαθ.* cum B³EFGHKLMSUVXΓΠ al pler ... D *καθημενοσ* (d itpler vg *erat sedens*, *sedens*, *sedebat*; k accurate *fuit simul sedens*) | *και* ante *θερμ.*: D 69. a k q (a *et erat sedens - calficiens se*; q -- *calefaciens se*, k *et fuit sim. sedens - calfactans*; similiter c ff²· *sedens* [ff²· *et sedens*] *cum ministris calefaciebat se*) sah | CDKLNPΔ al *θερμενομενοσ* (non item ℵAB etc) | *προσ το* (ςe 1624. 1633. al om cum minusc aliq, vide Scriv; non item ς Wtst Gb Sz etc) *φωσ*: 1. al pauc om

55 $^{189.2}$ *Οἱ δὲ ἀρχιερεῖσ καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ* 55—64 Mt 26, 59—66
τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰσ τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον·
56 *πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾿ αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι*
οὐκ ἦσαν. 57 $^{190.6}$ *καί τινεσ ἀναστάντεσ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾿*
αὐτοῦ λέγοντεσ 58 *ὅτι ἡμεῖσ ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντοσ ὅτι ἐγὼ* Io 2, 19
καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 *καὶ οὐδὲ οὕτωσ ἴση ἦν ἡ*
μαρτυρία αὐτῶν. 60 *καὶ ἀναστὰσ ὁ ἀρχιερεὺσ εἰσ μέσον ἐπηρώ-*
τησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου κατα-

55. *μαρτυριαν* (et. Or$^{int\,3,909}$): AS* al^{6} k sah *ψευδομαρτυριαν* :: cf Mt | *εισ το θανατωσαι* (it vg *ut eum morti traderent* vel similiter): D 2^{pe} *ινα θανατωσουσιν* (2^{pe} *-σωσιν*) | *ουχ* (et. ℵAB^{3}CDNP etc): B*LΔ *ουκ* | *ευρισκον* cum ℵACNW^{b}XΓΠ unc^{8} al longe pl ... Ln Ti *ηυρισκον* cum BDF^{W}LP 1. al pauc (Δ *ηρισκον*)

56. *εψευδομαρτυρουν* (d it vg *falsum testimonium dicebant*): D^{gr} add *και* (hoc suppl^{2}, *om) *ελεγον* | *αι μαρτυριαι*: 69. 127. a^{scr} a sah cop syr^{sch} add *αυτων*

57. *και τινεσ* (sah syr^{sch} *τιν. δε*): D a ff$^{2.}$ k q Or$^{int\,3,909}$ *και αλλοι*, 2^{pe} 13. 69. 124. 346. c *αλλοι δε*, arm *αλλοι* | *εψευδ. κατ αυτου λεγοντεσ*: D *εψευδ. και ελεγον κατ αυτ.*, c d ff$^{2.}$ *falsum testimonium dicebant advers. eum*, k *commentiebantur et dicebant*

58. *οτι ημεισ ηκουσ. αυτου λεγοντοσ* (VΓ *-τεσ*, U *λαλουντοσ*) et. Or^{4,200} et$^{int\,3,909}$: ℵ *οτι ειπεν*, c k *hic dixit* :: cf Mt | *καταλυσω* (Or^{4,200}): AΠ* 2. vg^{edd} (ap Ln) go Or$^{int\,3,909}$ *-λυω* | *τον ναον τουτον*: D^{gr} om *τουτον*, d *hunc templum*, k *templ. istut* (sed habet *siut* pro *istut*), ff$^{2.}$ *templ. dei* | *αλλον αχειροπ.* (haec N 106. ante *δια* pon) *οικοδομησω* (Or^{4,200} *ανοικοδ.* sed variant cdd): D a c ff$^{2.}$ k *αλλον αναστησω* (c *suscitabo illud*, a ff$^{2.}$ *aliud suscitabo*, k *aliud excitabo*) *αχειροπ.*

59. *ουδε*: A*KΠ* 69. al pauc *ουδ.* Accurate a d k q *et nec sic*, Or$^{int\,3,909}$ *sed nec sic*; contra c ff$^{2.}$ l vg *et non* omisso *ουτωσ* (Δ *ουτω*) | *ιση ην*: DL 1. al pauc a c ff$^{2.}$ l q vg (k om *ιση*) *ην ιση*. Praeterea a ff$^{2.}$ *erant convenientia* (ff$^{2.}$ *aequalia*) *testimonia illorum*, Or$^{int\,3,909}$ *convenientia erant eorum testimonia*, d *erat conveniens testimonia illorum*, (contra *erat conveniens* [c *aequale*] *testimonium illorum* c l q vg; *fuit testimonium eorum* k)

60. *εισ μεσον* cum ℵABCEF^{W}GHIKLNPSUVW^{b}XΓΔΠ al pl Or^{4,200}... ς (=Gb Sz) *εισ το μεσον* cum DM al mu cop (:: cf 3, 3) | *επηρωτησεν*: 435. al^{10} fere *επηρωτα*, item *interrogabat* d ff$^{2.}$ k q (non item a l vg, c *coepit interrogare*) | *αποκρινη*: HI y^{scr} al pauc *-νει* | *τι*: L *οτι* (Schu: „forsan recte ap Mc") | *ουδεν τι*: absque interpunctione et. Ln et h. l. et Mt 26, 62; ς Wtst etc *ουδεν; τι* et Gb Sz *ουδεν, τι.* Favent nostrae rationi cdd antiquiss (et ℵCDILP) quod nihil interpctionis habent (non item EKMW^{b} etc) item interpretes Latini; habent enim ff$^{2.}$ q vg *non respondes quicquam* (q om) *ad* (ff$^{2.}$ *adversum*) *ea quae tibi obiciuntur*

31 ss Lc 22, 67 ss μαρτυροῦσιν; 61 ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν
ὁ ἀρχιερεὺσ ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ
υἱὸσ τοῦ εὐλογητοῦ; 62 $^{191.1}$ ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καὶ
ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆσ δυνά-
μεωσ καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 $^{192.6}$ ὁ δὲ
ἀρχιερεὺσ διαρρήξασ τοὺσ χιτῶνασ αὐτοῦ λέγει· $^{193.2}$ τί ἔτι χρείαν

ab his? item a *nihil respondes ad haec quae isti adv. te contestantur?* k *nihil respondis* (* *-distis*) *de his quae adversum te dicant*, c *quare nihil respondes adversus accusationes eorum.* Contra d *non respondes nihil quid isti tibi testantur*; similiter sah cop syr^{utr} go. | σου: Γ c^{scr} σοι

61. ο (B^{2}et^{3} οσ) δε (et. Or^{4,200}et^{387}; item it vg *ille autem*, D εκεινοσ δε) et. Or^{4,200}et^{387}: ℵA 106. al^{12} fere syr^{sch} pers^{p} (aeth) add ις :: ut Mt. Praeterea a om ο δε usque απεκρ. ουδεν | εσιωπα (et. Or^{bis}): D εσειγα ουκ απεκριν. ουδεν cum ℵBCL 33. sah cop aeth go Or^{4,200} ... ς Ln ουδεν απεκρινατο (D απεκριθη) c. ADINPW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al pler Or^{4,387}. Item *nihil respondit* c d ff^{2} l q vg (k om και ουκ απεκρ. ουδεν, a vide ante) | παλιν: I k add ουν, 1. 69. 124. 2^{pe} al pauc syr^{sch} praem και | επηρωτα: F^{wi} 2^{pe} al mu Or^{4,387} επηρωτησεν, item sah go ... A επερωτα. Verba παλιν ο αρχ. επηρ. αυτον om D a c ff^{2} q, sed vide post; k sic: *iterum ergo pontifex dicit illi* omissis επηρ. αυτον και. Post επηρωτ. αυτον 13. 69. 124. 346. 2^{pe} Or^{4,387} add εκ δευτερου | και λεγει αυτω: c *ad quem iterum ait*, ff^{2} *iterato ait* ... D q add ο αρχιερευσ ... 346. 2^{pe} Or^{4,387} λεγων | ο χς: Γ k om | του ευλογητου (et. ℵ^{c} Or^{4,387}et$^{int 3,917}$): ℵ* του θεου, AKΠ al^{15} fere ff^{2} blanch (non item a c g^{1} k l q) vg (et. em tol gat al sax, sed non am fu ing) arm^{zoh} (non item mss) Clem$^{int 998}$ (in epist. Iud. „in evglio vero sec Mc interrogatus dominus a princip. sacerd. *si ipse esset Chr. filius dei benedicti, respondens dixit: Ego sum, et videbitis fil. hom. a dextris sed. virtutis*) του θεου του ευλογητου

62. ο δε ις: DG 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} a ff^{2} k q (non item c f l vg) sah arm Or^{4,387} Clem^{int} (vide ante) add αποκριθεισ | ειπεν: D 2^{pe} Or λεγει. Praeterea DG 2^{pe} 1. 13. 58. 69. 124. 346. c^{scr} y^{scr} a c f ff^{2} l q (non item k) vg sah cop$^{wi et petr 3}$ (non item cop$^{schw et dz}$) syr^{utr} arm aeth Or add αυτω :: cf Mt | εγω ειμι: 13. 69. 124. 346. 2^{pe} arm Or praem συ ειπασ οτι :: cf Mt | εκ δεξ. καθημ. cum ℵBCDLNW^{b}XΓΔΠ unc^{9} al longe pl l q (a *ad dextram virtutis sedentem*) am em fu ing mt prag reg tol sax go Or^{3,715}et$^{int 3,911}$ Clem^{int} (vide ante) ... ς (= Gb Sz) καθημ. εκ δεξ. cum AI 1. 33. al sat mu c f ff^{2} k sah cop syr^{utr} arm Or^{4,387} (:: ut Mt lectione non fluct) | τησ (D* om) δυναμεωσ: 157. vg^{ed} (at non cdd pler) arm^{usc} add του θεου :: c Lc | και ερχομενον: D^{gr} om, d om tantum και | μετα (*cum* c f ff^{2} k l q g$^{1.2}$ vid vg): G 1. 11. 28. 33. al^{25} fere a sah syr^{sch} (contra syr^{p} etiam^{mg} gr) επι (*super*) :: c Mt

63. διαρρηξασ c. ℵAB^{3}CDILW^{b}ΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid}: B*N διαρηξασ. Praeterea 124. 2^{pe} a arm Or^{4,387} add ευθεωσ, item praem sah^{woid} (non item^{ming}) | τουσ χιτωνασ (B* κιτωνασ, item alibi ℵ): s syr^{sch} pers^{p}

ἔχομεν μαρτύρων; 64 ἠκούσατε τῆσ βλασφημίασ· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντεσ κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου.

65 [194. 1] Καὶ ἤρξαντό τινεσ ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν Mt 26, 67 s Lc 22, 63 s
αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον.

τον χιτωνα | *λεγει*: D *και λεγει* (60. *διηρρηξε - και ειπεν*), item c d ff^{2} q *scidit - et ait.* k *conscidit - et dixit* (a *conscidit - dicens*)

64. *ηκουσατε*. ℵ praem (:: e Mt) *ιδε νυν*, similiter 122. 252. syr^{sch} (vide post) *ιδου*, *ecce*... GN 1. 124. 2^{pe} c^{scr} al^{10} fere sah^{woid}(non^{ming}) arm add *παντεσ*, item d *omnes* (pergens *blasphemias eius*); al^{7} add *παντωσ* | *τησ βλασφημιασ* cum ℵBCEHIKLMNSUVW^{b}ΓΔΠ al pler ... Ln *την βλασφημιαν* (:: e Mt) cum ADG 1. 13. 2^{pe} al^{5}. Praeterea DGIN al^{10} q gat mt go aeth add *αυτου*, item 13. 61. 69. 346. 124. 2^{pe} sah^{woid} (sah ming *blasph. quam dixit*) syr^{sch} (*ecce ex ore eius audistis blasph.*) syr p mg arm add *του* (124. 2^{pe} *αυτου εκ του*) *στοματοσ αυτου* :: cf Lc | *φαινεται*: DN 28. 2^{pe} *δοκει* :: e Mt | *οι δε παντεσ* (l vg *qui omnes*): D *παντεσ δε*, c d k *omnes autem* ... 1. 13. 69. 2^{pe} al pauc a f ff^{2} q *και παντεσ* | *αυτον*: D* *αυτω* | *ενοχον ειναι* cum ℵBCLΔ 33. l q go... ς Ln *ειναι ενοχον* cum AEGHKMNSUVW^{b}XΓΠ al pler a c f k vg (hi omnes *eum* [k *illum*] *esse reum mortis*) arm ... D ff^{2} om *ειναι*

65. *εμπτυειν* (et. ℵABC etc): DΔ *ενπτ.* | *αυτω*: D a f go sah cop syr^{sch} arm *τω προσωπω αυτου* :: cf Mt | *και περικαλ. αυτ. το πρ.*: D a f om :: cf Mt | *αυτου το πρ.* c. ℵBCLUΔ 33. 108. 127. ... ς Ln *το προσωπ. αυτου* cum AINW^{b}XΓΠ unc^{7} (F inde a v. 54 hiat) al pler, item (ut solent Latini) c ff^{2} k l q vg | *κολαφιζειν* (et. f l q vg): D a c k *εκολαφιζον* (:: cf Mt). Ita c: *et coeperunt quidam irridere eum, et conspuerunt in illum, et velantes faciem eius colaphizabant eum, et dicebant ei ministri* etc; k *et coeperunt quidam conspuere illum, et velantes faciem eius clarificabant eum, et dicebant illi ex famulis* etc; a *et coeperunt quidam inspuere in faciem eius et colaphizabant eum* (omissis reliquis; pergit enim: *Et cum esset Petrus*) | *λεγειν*: D 2^{pe} c k go *ελεγον* | *αυτω* sec: I 1. 13. 69. syr^{sch} arm om | *προφητευσον*: G 1. 118. add *νυν*, F^{w} al pauc c f k add *ημιν* (et tol *nobis Christe*), IUXΔ 13. 33. 69. 108. 124. 127. 2^{pe} al^{20} fere gat sah cop syr^{p} arm aeth add *ημιν* (13. 69. al *νυν*, cop petr 3 om, syr^{p} habet c.*) *χριστε* (cop post *σε* pon, al^{10} fere om) *τισ εστιν ο παισασ* (Δ *πενψασ*, δ *misit*) *σε* :: e Mt et Lc. Ad verba Matthaei: *tunc exspuerunt* usque *qui te percussit* (26, 67. 68) Aug$^{cons\ 3,20}$ notat: „Hoc dicit etiam Marcus; commemorat etiam quod ei faciem velaverunt. De his quoque Lucas attestatur.“ | *οι υπηρεται*: D om, item (qui ad *λεγειν* trahunt, vide ante) c k (aeth om *και οι υπη.* usq *ελαβ.*) | *αυτον*: D q post *ελ.* pon (f ff^{2} q *et ministri cum voluntate* [f *libenter* pro *c. vol.*] *alapis eum caedebant* [q *caed. eum*]) | *ελαβον* cum ℵABCIKLNSVΓΔΠ al^{10} fere, item DG 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} cop syr^{p} *ελαμβανον* ... ς *εβαλλον* cum H al permu^{vid}, item EMUW^{b}X 33. 157. al plus^{25}

72
Mt 26, 69—75
Lc 22, 54—62
Io 18, 15—18
et 25—27

66 $^{195.\,1}$ *Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται
μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως,* 67 *καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον
θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζα-
ρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ.* 68 *ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὔτε οἶδα οὔτε
ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις.* $^{196.\,1}$ *καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον,
καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.* 69 *καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο*

εβαλον. It^{pler} vg *caedebant*, k *percutiebant.* Similiter syr^{sch} (sed^{p} *excipiebant*) sah (sed cop *ελαβ. αυτ. ραπ.* exprim) go.

66. *και οντοσ* (et. Eus$^{dem\,121}$; sah *οντοσ δε*, item c *Petrus autem cum esset*): L om *και* | *κατω* ante *εν τ. αυλ.* cum ℵBCLU^{2}X al^{10} fere syr^{sch} arm aeth ... ς Ln post *εν τ. αυλ.* c. ANW^{b}ΓΔΠ unc^{8} al pl f g$^{1\cdot}$ (*seorsum* pro *deorsum*) k l vg Aug$^{cons\,3,26}$ syr^{p} go ... DI 69. 2^{pe} c^{scr} al pauc a c ff$^{2\cdot}$ q sah cop Eus^{dem} om | *ερχεται*: D a c ff$^{2\cdot}$ k (pon post *αρχιερ.*) q Eus^{dem} add *προσ αυτον* | *μια των παιδισκων* (et. Eus^{dem}): ℵC *μια παιδισκη* :: ut Mt

67. *τον πετρον*: 1. 69. 346. 2^{pe} c syr^{sch} arm Eus$^{dem\,121}$ *αυτον* | *θερμαινομ.* (ut ℵB etc): ACDE*LNΓΔ al rursus *θερμενομ.* | *εμβλεψασα* (D *ενβλ.*): KMΔ 33. 282. 435. *-ψασ* (omisso *α*, sed sequitur *αυτω*) | *αυτω λεγει* (sah^{woid} cop syr^{sch} aeth add *αυτω*) ita et. a f k l vg sah^{ming} syr^{p} arm go Eus^{dem}: D c ff$^{2\cdot}$ q *λεγει αυτω* | *και συ*: D^{gr} om *και* | *μετ. του ναζ. ησθ. του* $\overline{ιυ}$ cum BCL; ℵ syr^{sch} *μετ. του* $\overline{ιυ}$ *ησθ. του ναζ.* ... DΔ al^{10} fere it vg go syr^{p} arm aeth Eus^{dem} *μετ. του* (Eus om) $\overline{ιυ}$ *του ναζ.* (D *ναζορηνου*, Δ al Eus *ναζωραιου*, vide post) *ησθα* (Eus *ησ*); item 33. sah cop *ησθα μετ.* $\overline{ιυ}$ *του ναζ.* ... ς *μετ. του ναζ.* $\overline{ιυ}$ (al^{7} om) *ησθα* (1. 13. 69. 209. 346. 2^{pe} *ησ*, ut et. Eus) cum ANXΓΠ unc^{8} al pler | *ναζαρηνου* (EXΓ al mu *-ρινου*): D k l* q *ναζορηνου*, *nazoreno* (contra *nazareno* a c f l^{2} δ vg), Δ 238. (al pauc?) Eus^{dem} *ναζωραιου*, item ff$^{2\cdot}$ *nazoreo*

68. *ηρνησατο*: M al^{9} add *αυτον* :: cf Lc | *ουτε οιδα ουτε επισταμ.* cum ℵBDL 2^{pe} Eus$^{dem\,121}$. Item c f ff$^{2\cdot\,vid}$ l q δ vg sah cop *neque scio neque novi*; a *nescio sed nec novi* (pergit *quem dicas*) ... k syr^{sch} pers^{p} nil nisi *nescio* (:: ut Mt) ... go *non scio non novi* (similiter? I - - *ουκ επισταμαι*, vdtr enim in abscissis pariter *ουκ οιδα* scriptum fuisse) ... Ti *ουκ οιδα ουτε επισταμ.* cum CEGHSVΔ 1. 69. al plus^{30}, item ς *ουκ οιδα ουδε επιστ.* cum AKMNUXΓΠ al permu, item *non novi neque intelligo* syr^{p} | *συ τι* cum ℵBCLNUΔ 1. 33. 108. 209. 2^{pe} ... ς *τι συ* cum AIXΓΠ unc^{8} al pler Eus^{dem}, item sah cop arm go ... D al pauc it vg om *συ* :: ut Mt | *και εξηλθεν*: D^{gr} om *και* | *εξω εισ το προαυλιον* (73. *προπυλον*): 2^{pe} Eus^{cod} *εισ το εξω πρ.*, D *εξω εισ την προσαυλην*, 1. 13. 69. 209. arm Eus^{ed} *εισ την εξω αυλην* (13. 69. *προαυλην*, Eus *προαυλιν*) | *και* (218. c^{scr} al^{6} add *ευθεωσ*) *αλεκτ. εφων.* cum ACDINX ΓΔΠ unc^{8} al fere omn a f ff$^{2\cdot}$ k l q vg sah^{ming} (et^{woid} ante *και εξηλθ.* pon) syr^{utr} arm aeth go Eus^{dem} ... ℵBL 17^{ev} c cop om, hinc Ln [*και αλ. εφ.*] :: cf Mt et Lc

69. *παλιν* post *ηρξατο* cum ℵCLΔ 108. 127. (131. post *λεγειν*) ... ς Ln

πάλιν λέγειν τοῖσ παρεστῶσιν ὅτι οὗτοσ ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 ὁ δὲ
πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτεσ ἔλεγον τῷ
Πέτρῳ· ἀληθῶσ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖοσ εἶ. 71 ὁ δὲ
ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ὃν λέγετε. 72 καὶ εὐθὺσ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

---

post ιδουσα αυτον cum AINXΓΠ unc[7] al pl (157. 245. ante αυτον) go syr[p] (et[sch] *et vidit eum rursus puella illa*) ... BM 50. f sah cop aeth om. Transpositis singulis D 2[pe] c f k l q, vg arm Eus[dem] παλιν δε (k om) ιδουσα αυτον η παιδισκη (f l q vg *ancilla*, k *illa ancilla*, c *altera ancilla*); a *et cum eum vidisset iterum puella* | η (e[scr] om) παιδισκη: cop[wi] et[dz] *alia* (*et videns eum alia*; contra cop[schw] ex[petr 3.] *et videns eum ancilla*; sah *ancilla vero cum vidisset eum*) :: cf Mt | ηρξατο λεγειν: B sah cop aeth ειπεν (:: Mt λεγει) | παρεστωσιν cum ℵBCIKLΔΠ* al plus[10] Eus[dem] ... ς Ln παρεστηκοσιν cum ADNXΓΠ[2] unc[7] al pler | οτι (Eus[dem] om) ουτοσ: 13. 59. 69. 106. 124. 251. 346. a c ff[2.] syr[sch] arm aeth οτι και ουτοσ, D[gr] οτι και αυτοσ

70. ηρνειτο cum ℵABC etc :: F[w]GMNXΔ 1. 13. 69. 124. 2[pe] al plus[10] Eus dem[121] ηρνησατο, item it vg sah cop (sed[dz] ηρνειτο) syr[p] go (:: ut Mt); item D sed ο δε παλ. ηρνησατο inepte transposita habet inter παλ. δε ιδ. αυτ. η παιδισκη et και ηρξατο | και μετα (sah μετα δε): ℵ* cop[dz] om και | παρεστωτεσ (D -ηκοτεσ): G 1. περιεστωτεσ | ελεγον (*dicebant* a d l vg): L 17. (al pauc? sed non 13.) ειπον, c ff[2.] q *dixerunt*; k *dicunt* | τω πετρω: D a om | αληθωσ: M add και συ, a omisso αληθωσ *et tu ex illis es* | και γαρ γαλιλ. ει (haec om 73. 131. 142* a go, hinc Gb[0]) absque additam cum ℵBCDL 1. 118. 209. 2[pe] a c ff[2.] g[1.] (et[2. vid]) k l sah cop Eus[dem] Aug[cons 3,25] (*Iam vero illud quod Matthaeus ipsi Petro dictum fuisse asserit*: Vere et tu ex - manifestum te facit; *sicut Ioh. eidem Petro dictum asseverat*: Nonne ego te -, *Marcus autem inter se illos de Petro locutos dicit*: Vere ex illis est, nam et Galilaeus est; *sicut* etc) ... ς (sed Gb[00] prob Schu „et λαλια et ομοιαζ. aliena a Mc") add και η (Δ om) λαλια σου ομοιαζει (N δηλοι, 33. δηλον σε ομοιαζει sic sed litterae ομ rescriptae, aeth δηλον σε ποιει exprim) cum ANXΓΔΠ unc[8] al pler (116. ante και γαρ γαλ. ει pon) q go syr[utr] arm aeth Euthy[dis] (ad Mt 26, 73) :: omnino e Mt fluxit; ipsum ομοιαζει glossatoris est

71. και ομνυναι cum BEHLSUVXΓ al[80] fere ... ς (= Gb, sed rursus Gb') και ομνυειν (:: ut Mt) cum ℵACGKMNΔΠ al permu Eus[dem 121] ... D (a) q και λεγειν (a *dicens*), arm κ. ομν. και λεγειν | τουτον ον λεγετε (a *hunc quem dicitis*, d ff[2.] l q vg *istum quem dicitis*, c *istum quem dicis*): ℵ om (:: ut Mt), k om ον λεγετε, D[gr]KN al[5] om τουτον

72. και ευθυσ (-θεωσ DG al[14] Eus: ita Gb + Sz) cum ℵBL 2[pe], DG 13. 69. 124. 346. al[10] Eus[dem 121], item it vg syr[sch] arm aeth ... ς (= Gb Sz) om ευθ. cum ACNXΓΔΠ unc[7] al pler sah cop syr[p] go | εκ δευτερου (et. Eus[dem]): ℵL c reg om (:: Mt ευθεωσ absq εκ δευτ.). Cf et. ad v. 68.

[197.2] *καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτροσ τὸ ῥῆμα ὡσ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶσ τρίσ με ἀπαρνήσῃ. καὶ ἐπιβαλὼν
ἔκλαιεν.*

XV.

1–5 Mt 27, 1 s 1 [198.2] *Καὶ εὐθὺσ πρωῒ συμβούλιον ἑτοιμάσαντεσ οἱ ἀρχιερεῖσ*
11–14 L 23, 1 ss Io 18, 28 ss *μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συν-
έδριον,* [199.1] *δήσαντεσ τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν
Πειλάτῳ.* 2 [200.1] *καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτοσ· σὺ εἶ ὁ βα-*

72. *ανεμνησθη*: G 1. 13. 69. 209. *αναμνησθεισ*. Ex his *και* sq non om nisi 1. 209. | *το ρημα ωσ* cum ℵABCLΔ al^{8} sah cop go ... Gb″ Sz *το ρημα ο* cum DNXΓΠ unc^{7} al^{130} fere; item it *rememoratus* (q *commemor.*, l *recordatus*) *est - verbum quod* (syr^{p} *sermonis dicentis ei Iesu*, sed^{mg} *sermonis quem dixerat ei Iesus*) ... ς *του ρηματοσ ου* cum M 69. al vix mu (vg *recordatus est - verbi quod*). Libere 1. 209. syr^{sch} et^{p} ^{txt} (vide ante) arm^{cdd} aeth *του ρηματοσ του* $\overline{\iota\upsilon}$ *ειποντοσ* | *αυτω*: D^{gr} om, item (vide ante) 1. 209. | *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: D^{gr*} $\overline{\iota\nu}$ | *οτι πριν* usque *απαρνηση*: D 142* a pers^{p} om | *φωνησαι δισ* cum AC^{2}LNXΓΔ unc^{8} al pler vg go syr^{utr} (arm *τρισ* pro *δισ*) ... Ln *δισ φωνησαι* cum B 2^{pe} k sah cop ... ℵC^{*vid}Δ 251. c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q aeth om *δισ* | *τρισ* (ABXΓΔ al *τρεισ*) *με απαρν.* cum ℵBC* et^{2}LΔ c ff$^{2.}$ g$^{1.vid}$ k l q vg Aug$^{cons\,3,26}$ sah cop syr^{sch} (*απαρν. με*) aeth ... ς Ti *απαρν. με τρισ* cum ANXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} syr^{p} arm go | *και επιβαλων* (Euthym ad Mt 26, 75 *επιβαλων αντι του αρξαμενοσ*: Δ 247. *επιλαβων*) *εκλαιεν* (ℵ*C cop *εκλαυσεν* : : ut Mt et Lc): D it vg (et. δ; em om haec verba) sah (non item cop) syr^{utr} arm go *και ηρξατο κλαιειν* (aeth *et flevit*)

XV. 1. *ευθυσ* cum ℵBCLΔ ... ς Ln *ευθεωσ* cum ADNXΓΠ unc^{8} al omn^{vid} ... a c (non item ff$^{2.}$ k l q vg) sah (non cop) aeth om | *πρωι* c. ℵBCDL 46. a (*prima luce*) ff$^{2.}$ k (k* *e mane*) l q vg (ff$^{2.}$ k^{2} l q vg *mane*), c (*cum autem mane factum esset*) sah (ut c) cop (syr^{sch} vid) Or^{4,387} ... ς Ti *επι το* (ES al permu *τω*) *πρωι* cum ANXΓΔΠ unc^{8} al fere omn arm (item^{vid} go syr^{p}) | *ετοιμασαντεσ* cum ℵCL ... ς Ln Ti *ποιησαντεσ* cum ABNXΓΔΠ unc^{8} al pler l vg cop arm go, item D al^{5} a c ff$^{2.}$ k q sah syr^{utr} aeth Or^{4,387} *εποιησαν* (sequente *και* ante *δησαντεσ*). Cf ad 3, 6 | *πρεσβυτ.* tum *γραμμ.* (et. Or): C 47^{ev} sah^{ming} (non^{woid}) *γραμμ.* tum *πρεσβ.* | *των* ante *γραμμ.* cum ℵD 1. 2^{pe} sah cop Or ... ς Ln Ti om cum B(C vide ante)LNΓΔΠ unc^{8} al pler | *απηνεγκαν* cum ℵABLΓΔΠ unc^{7} al pler arm (sah cop ut vdtr) ... CDGN 1. 124. 2^{pe} al^{5} Or *απηγαγον*, item *duxerunt*, *perduxerunt* (a), *adduxerunt* (k) it vg, item syr^{utr} go aeth : : e Mt (cf et. Mc 14, 53). Praeterea D a c ff$^{2.}$ k q Or add *εισ την αυλην*, *in atrium* (k *in praetorium* : : ut Io *εισ το πραιτωριον*) | *πειλατω* cum ℵABD ... ς Ln Ti *πιλατω* cum CLNΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid}. Cf ad Mt 27, 2. Idque absque *τω* cum ℵBCDLΔ 1. c^{scr} al pauc Or ... ς praem *τω* cum ANΓΠ unc^{8} al pler

2. *ο πειλατοσ* (*πειλ.* ut v. 1; item ς Ln Ti *πιλ.*): 13. 69. 2^{pe} c k (non

σιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεισ.
3 [201. 4] καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖσ πολλά. 4 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατη-
γοροῦσιν. 5 ὁ δὲ Ἰησοῦσ οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν
τὸν Πειλᾶτον.
6 [202. 2] Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖσ ἕνα δέσμιον ὃν παρῃ- 6—15 Mt 27, 15—26 Lc 23, 17—25 Ioh 18, 39 ss

item a ff^{2} l q vg) sah add *λεγων* :: ut Mt et Lc | *ο δε* (N al pauc add $\overline{ις}$): D a aeth *και* | *αυτω λεγει* (vocem post *αυτω* in C non assequutus sum, sed omnino *λεγει* vdtr) cum אBCD cop arm (v 1. 127. 209. 258. *λεγει αυτω*, l vg *ait illi*, 2^{pe} tantum *λεγει*, item c [om *αποκρ.*] ff^{2} q tantum *ait*) ... ς Ln *ειπεν αυτω* cum ANX^{vid}ΓΔΠ unc^{8} al pler d (k *dixit* omisso *αυτω*) syr^{utr} go aeth ... a *respondit ei*, sah *respondit ei dicens*

3. *κατηγορουν* (et. Or^{4,387}): D^{gr} *κατηγορουσιν* | *πολλα* absque additam cum אABCDX(e spatio certum est)ΓΠ unc^{7} al pl ff^{2} k l q vg sah^{woid} cop syr^{sch} go ... NUΔ 13. 33. 69. 124. 131. al^{40} a c sah^{ming} syr^{p} arm aeth Or add *αυτοσ δε ουδεν απεκρινατο* :: cf Lc 23, 9 Mt 27, 12

4. *πειλατοσ* cum אABD ... ς Ln Ti *πιλ.* ut v. 1. | *παλιν*: CD k q sah^{ming} aeth post *επηρ. αυτον* pon (ff^{2} *Iterum Pilatus interrogavit* etc) ... U 127. 131. 238. al pauc om :: ut Mt 27, 13 | *επηρωτα* cum BU 13. 33. 69. 124. 2^{pe} al^{12} fere a k syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln *επηρωτησεν* c. אACDNXΓΔΠ unc^{7} al pler c ff^{2} l q vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm (:: toties imperf. ipsius huius verbi ap Mc cum aor. mutarunt, cf 5, 9. 9, 11. 10, 2 et 10. 12, 18. 14, 61; item 7, 17. 8, 5 et 23. 9, 28. Contra non fluctuare solet aor. nec ap Mc nec ap rell) | *αυτον* absque *λεγων* cum א* 1. 209. 2^{pe} a sah (:: et hoc prorsus ex Marci usu *επερωταν* sine *λεγων* scribere soliti, ut 5, 9. 8, 5. 23. 29. 9, 16. 28. 33. 10, 2. Ita nec Mt nec Lc. Hinc passim suppleverunt *λεγων*, ut 9, 21. 10, 17. 12, 28. 15, 2. Ubi vero additum est non fluctuat: 8, 27. 9, 11. 12, 18. 14, 60) ... ς Ln Ti add *λεγων* cum א^{c}ABCDNXΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2} k l q vg cop (syr^{sch} *et dixit ei*) syr^{p} al | *ουδεν*: B* om (suppl B^{2}); p$^{parh\ scr}$ *ουδεν αποκρ.* omisso *ουκ* | *ιδε* (N *ειδε*): Δ *ιδοι* (*ιδου*?) | *κατηγορουσιν* cum אBCD 1. 48^{ev}, item *accusant* it vg Or$^{int\ 3,917}$ (*καταμαρτυρ.* Latini reddunt *adv. te dicunt testimon.* [*testificantur*] vel similiter, cf Mt 26, 62. 27, 13. Mc 14, 60) cop aeth ... ς *καταμαρτυρουσιν* (:: e Mt) cum AEGHKMNSU VXΓΔΠ al pler sah syr^{utr} arm go

5. *απεκριθη*: G 1. 13. 69. al pauc *απεκρινατο* | *πειλατον*, ς Ln Ti *πιλατον* ut vv. 1. 2. 4.

6. *εορτην*: D praem *την* | *απελυεν*: 13. 69. 124. 346. *ειωθει ο ηγεμων απολυειν* (:: e Mt), item a ff^{2} l vg *solebat dimittere*, c *dimitt. solebat*, k *consueverat remitt*,. syr^{sch} (*consueverat autem omni festo solvere*) | *ον παρῃτουντο* c. א*AB* (Δ *ον· περητουντο* sic) ... ς Ln Ti *ονπερ ητουντ.* cum א^{c}B^{3}CNXΓΠ (Δ vide ante) unc^{7} al pler, item DG 2^{pe} 13. 69. al pauc *ον αν* (13. *εαν*) *ητ.*, 1. *ον ητουντ.* Quadrat huc *quemcunque petissent* a c ff^{2} k vg; contra *quem postularent* k ad *ον παρῃτ.* spectare vdtr. Nec sah cop syr^{sch} exprim *quemcunque* sed *quem*; aliter syr^{p}

τοῦτο. 7 $^{203.1}$ ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν
δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. 8 καὶ ἀναβὰς
ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. 9 ὁ δὲ Πειλᾶτος
ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν
Ἰουδαίων; 10 ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. 11 $^{204.1}$ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον
ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 $^{205.1}$ ὁ δὲ Πειλᾶτος
πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε

---

7. *ην δε*: 13. 69. 124. 346. sah^{woid} (non^{ming}) add *τοτε* (:: e Mt) | *βαραββας* (Δ^{gr} *βαβαρραβας*): cf de huius nominis scriptura ad Mt 27, 16 | *στασιαστων* (Schu plane probat) cum ℵBCDK 1. 13. 69. al^{10} fere sah ... ς *συστασιαστ.*, Ti *συνστασιαστ.* c. (*συνστ.*) AGHNVΔ al mu, item (*συστασ.*) EMSUXΓΠ al pl (:: *συστασιαστ.* et. Ios. Antt. 14, 2, 1; Herodot al *συστασιωται*) | *φονον πεποιηκεισαν* (C^2 *εποιηκεισαν*, F^w 61. *επεποιηκ.*, Γ 71. 258. 282. *πεποιηκασιν*, 28. *πεποιηκαν*): D 2^{pe} *πεποιηκ. φονον*, item *qui - fecerat* (k *fecerant*) *homicid.* c ff^{2} k l vg sah; contra cop, item a *qui - homic. fecerat*

8. *αναβας* (Schu „bene") cum ℵBD a (*accensa*) c ff^{2} l vg (hi^4 *cum ascendisset*; k plane om) sah cop go (aeth *ascendit et clamavit*) ... ς *αναβοησας* cum ℵ^{cb}ACNXΓΠ unc^8 al omn^{vid} syr^{utr} arm | *ο οχλος*: D 299** a k go *ολος ο οχλ.*, *tota turba* | *αιτεισθαι*: D k mt add *αυτον* | *καθως* sine *αει* cum ℵBΔ sah cop; confirmant syr^{sch} (*sicut solitus erat facere iis*), c (*sicut consueverat per diem festum*) k (*quot faciebat in singulis diebus festis*) aeth (*ut faceret illis quemadmodum solebat*) ... ς Ln Ti add *αει* cum ACDNXΓΠ unc^8 al omn^{vid} a ff^{2} l vg syr^p arm go

9. *πειλατος*, ς Ln Ti *πιλατ.* ut supra | *απεκριθη* (33. *-νατο*) *αυτοις λεγων* (c *respondit eis dicens*, l vg *respondit eis et dixit*; M om *λεγ.*): D 2^{pe} *αποκριθεις λεγει αυτοις* (d *ait illis*), a ff^{2} *respondens illis dixit*, k *respondit et dixit illis* | *υμιν*: D ff^{2} om

10. *εγινωσκεν* cum ℵ^{c}BCNXΓΔ unc^7 al pler: ℵ* *εγνωκει*, AKΠ al^6 *επεγινωσκεν* ... D 1. 13. 69. 346. 2^{pe} *ηδει* (:: ut Mt) | *παραδεδωκεισαν* cum ℵBCKMUΓΠ al pl (al pauc *παρεδεδωκ.*): AEGNVXΔ al mu *παρεδωκεισαν* (EN al *-δοκ-*) ... DHS 1. 13. 69. al^5 *παρεδωκαν* (:: ut Mt), item a *tradiderunt*, k *tradebant* (contra c ff^{2} *tradiderant*, l vg *tradidissent*) | *οι αρχιερεις* (k *principes*, pergens v. 11 *sacerdotes autem et*): B 1. 13^{ev} 47^{ev} cop om (:: ut Mt)

11. *ανεσεισαν* (l vg Aug$^{cons\ 3,33}$ *concitaverunt*, item cop syr^{utr} go aeth; Euthy ad Mt 27, 20 *μαρκος δε φησιν οτι ανεσεισαν τον οχλ. ηγουν ανεκινησαν*): Γ 131. 238. 48^{ev} al^{15} *ανεπεισαν*, D *επεισαν* (:: e Mt), item a c d ff^{2} k *persuaserunt* (c ff^{2} k), *suaserunt* (a d), item sah arm | *τον οχλον*: D* *τω οχλω*, d *turbas*, ff^{2} *turbae*, c *turbis*, k *populo* | *τον*: D om | *απολυση*: HXΓ al *-λυσει*.

12. *παλιν* ante *αποκριθεις* (c *iter. respondit eis dicens*) c. ℵBC 33. 2^{pe} al^5 (g$^{1.2\ vid}$) vg sah (*Pil. iterum respondit dicens iis*) syr^p aeth go Aug

τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· σταύρωσον
αὐτόν. 14 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ ἔλεγεν αὐτοῖσ· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν;
οἱ δὲ περισσῶσ ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. 15 $^{206.1}$ ὁ δὲ Πειλᾶτοσ
βουλόμενοσ ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ ὄχλῳ ἀπέλυσεν αὐτοῖσ τὸν Βα-
ραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσασ ἵνα σταυρωθῇ.
16 $^{207.4}$ Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆσ αὐλῆσ, ὅ 16–20 Mt 27, 27–31 Ioh 19, 2 s

cons 3,33 ... ς Ti post αποκριθ. cum AEGHKMNSUVXΔΠ al pler a (*respondens autem Pilatus iterum ait illis*) arm ... DΓ al^{10} ff^{2} k prag cop om, syr^{sch} om παλιν αποκριθεισ | ελεγεν αυτοισ cum ℵBC syr^{p} ... ς Ln Ti ειπεν αυτοισ cum ADNXΔΠ unc^{8} al omn fere, item k (praegressis *respondit et*) *dixit illis* (a l vg Aug^{cons} *ait illis*; ff^{2} *ait*; c vide ante), item syr^{sch} go cop... Γ αυτοισ λεγει, 2^{pe} απεκριθη (pro αποκρ. ελεγ. vel ειπ.) αυτοισ | θελετε ποιησω cum ADNXΓΠ al pler it vg syr^{utr} arm go aeth ... ℵBCΔ 1. 13. 33. 69. al pauc sah cop om θελετε :: ut Mt | ον λεγετε cum ℵCNXΓΔΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} aeth go ... B λεγετε omisso ον ... Ln om (quod probat Schu) ον λεγ. cum AD 1. 13. 69. 118. 13^{ev} 2^{pe} c^{scr} it vg sah arm | τον βασιλ. cum ℵABCΔ 1. 13. 69. 229** 346. 13^{ev} 49^{ev} al$^{4\,scr}$ al^{3pe} arm, item D τω (sed* om) βασιλει ... ς om τον cum NXΓΠ unc^{8} al pler go

13. παλιν ante εκραξ. (et. k l vg Aug$^{cons\,3,33}$): D post εκρ., a c ff^{2} om | εκραξαν (G 1. 13. 69. al pauc mt syr^{p} arm εκραζον, 2^{pe} c^{scr} εκραυγαζον) absque additam cum ℵBCEGHNPSUVXΓΔ al pl k l vg sah^{ming} cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ go Aug^{cons} ... Ln add λεγοντεσ cum ADKMΠ al^{25} fere a c ff^{2} gat sah^{woid} aeth ... G 13. 69. 124. 346. c^{scr} syr$^{p\,mg}$ arm add αvασειομενοι υπο των αρχιερεων και ελεγον (arm om κ. ελεγ.)

14. ελεγεν: N λεγει | αυτοισ (suppl ℵ^{c}): ℵ* om | εποι. κακον cum BCΔ 2^{pe} 49^{ev} al$^{2\,scr}$ ... ς Ln κακ. εποι. (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵADNPXΓΠ unc^{8} al pler it vg etc | περισσωσ cum ℵABCDGHKMΔΠ* al^{40} fere ... ς (= Gb Sz) Ti περισσοτερωσ (al pauc -τερον) cum EΝPSUVXΓΠ^{mg} al pl (:: et. Mt περισσωσ, at ibi nondum praecessit εκραξαν, unde περισσοτερωσ ortum vdtr. Apud Paulum et Lucam περισσοτεροσ frequens est.) | εκραξαν cum ℵBCEHNSUVXΓΠ^{2} (Δ εκραζαν) sah syr^{p} aeth go ... Ln εκραζον (:: e Mt) cum ADGKMPΠ* 1. 69. 346. al^{25} fere (2^{pe} εκραυγαζον) it vg (et. δ) syr^{sch} arm cop. Praeterea ℵ 2^{pe} c add λεγοντεσ

15. βουλομ. ποιησ. το ικαν. τω οχλω cum ℵC sah cop syr^{sch}... ς Ln Ti βουλ. τω οχλ. το ικαν. ποιησαι (B ποιειν) cum A(B)NPXΓΔΠ unc^{8} al omn fere a c l vg syr^{p} arm aeth go Aug$^{cons\,3,33}$ ... D ff^{2} k om (:: nihil simile in Mt) | και παρεδ. (B cop παρ. δε, FW al pauc syr^{sch} add αυτοισ) τον $\overline{ιν}$ φραγελλωσ. (UXΓ al mu φραγελωσ.): D k sah τον δε (k om) $\overline{ιν}$ φραγ. (D* φλαγ.) παρεδ. (*ihesum flagellis caesum tradidit figendum cruci* k)

16. αυτον: c^{3} al pauc c gat τον $\overline{ιν}$ | εσω (157. 299. al^{4} εωσ) τησ αυλησ c. ℵABC*NXΓΔΠ unc^{8} (rursus incipit F) al pler (237. add του καιαφα) sah syr^{utr} aeth go... DP 1. 13. 69. al pauc εσω εισ την αυλην, c^{3}M al^{25}

ἐστιν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17 καὶ
ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντεσ
ἀκάνθινον στέφανον· 18 καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε
βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· 19 καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ
καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντεσ τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ.
20 $^{208.6}$ καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν
καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἴδια ἱμάτια αὐτοῦ.

fere *εισ την αυλην* (M al mu add *του καιαφα*), item vel *intro* (d *intus*) *in atrium* (g^{2}· fu em erl1 ing gat mt prag san Aug$^{cons\,3,36}$, et. cop arm) vel *in atrium* (ita c ff^{2}· vg^{ed} am reg tol, l *in atrio*) it (sed k simpliciter *in praetorium* pro *εσω* usq *πραιτωριον*) vg cop arm ... Δ *εξω* (δ *foris aut extra*) *τ. αυλησ* | *ο εστιν* (U 127. add *το*) *πραιτωριον*: c ff^{2}· l vg cop aeth *praetorii* (g^{2}· *in atrium praetorium*; k vide ante); arm *ubi erat praetorium* | *συνκαλουσιν* cum ℵABCNPΔ: ς Ln Ti *συγκ.* cum EFGHKMS UVXΓΠ al certe pler ... D^{gr} *καλουσιν*

17. *ενδιδυσκ.* (D *ενδυδισκ.*) cum (Gb′ prob Schu) ℵBCDFΔ 1. 13. 69. al pauc ... ς *ενδυουσιν* cum ANPXΓΠ unc^{8} al pler | *πορφυραν*: 21. 61. 262. sah *χλαμυδα κοκκινην* (:: ut Mt) ... 13. 69. 124. 346. 2^{pe} al pauc syr^{hr} arm *χλαμυδα κοκκινην και πορφυραν* | *περιτιθεασιν* (13. 69. 124. 346. *-τιθουσιν*): D *επιτιθεασιν*, item *inponunt* vel *imposuerunt* c ff^{2}· l vg, *superponunt* k | *πλεξαντεσ* (l vg Aug^{cons} *inponunt ei plectentes spineam coronam*, k *superpon. ei ornantes coronam ex sp.*, c ff^{2}· *imposuerunt ei factam spineam coronam*, d *impos. ei coronam factam de spinis*): D om (cf c d ff^{2}·) | *ακανθιν. στεφ.*: 1. *στεφ. εξ ακανθων* :: e Mt

18. *ασπαζεσθ. αυτον* (Δ *αυτ. ασπ.*) absq additam cum ABC*DXΓΔΠ unc^{7} al pl ff^{2}· k l vg sah cop syr^{utr} etc ... ℵC^{2}NU 11. 33. 346. al^{10} fere arm add *και λεγειν*, item M al^{7} c *λεγοντεσ* (:: cf Mt) | *βασιλευ* cum ℵBDMP SVX al mu (c* latet) ... Gb Sz Ti *ο βασιλευσ* (:: ut Mt) cum AC^{2}EFGH KNUΓΔΠ al plus^{110}

19. *αυτου την κεφαλην* (C al mu l vg *τ. κεφ. αυτ.*) *καλαμω*: D 2^{pe} *αυτον καλαμω εισ την κεφ.*, c ff^{2}· k d *illum de* (d om) *harundine in caput* | *και ενεπτυον* (c*^{vid} *-υσαν*) *αυτω* (M^{2} al aliq *αυτον*): U om | *και τιθ. τα γον. προσεκυν. αυτω*: D 71* 253. 32^{ev} k om (:: ut Mt)

20. *ενεπαιξαν* (ACMNXΔ 1. al *-πεξαν*) *αυτω*: D om (reliquis non mutatis) | *την πορφυραν*: 1. 251. al^{2} *τ. χλαμυδα*, 12. 13. 69. 124. 346. (2^{pe} 8^{pe}, nisi cum 1. etc consentiunt) syr^{hr} arm sah *τ. χλαμυδα και την πορφυρ.* (sah *chlamydem purpuream*) :: cf Mt et supra | *τα ιδια* (BCΔ om, ita Ln) *ιματ. αυτου* (282. om *αυ.*) cum ℵ c^{scr}, BCΔ (Ln), 282. Latini *vestimentis* (*-ta*) *suis* vel *eius* ... ς Ti *τα ιματ.* (al^{2} add *αυτου*) *τα ιδια* c. ANPXΓΠ unc^{9} al pler ... D^{gr} z^{scr} semel nil nisi *τα ιματια* (Gb′) | *εξαγουσιν* (k *abduxerunt*, vg *educunt*): A *αγουσιν* (:: cf Ioh), item *ducunt* l prag, *duxerunt* c d ff^{2}· | *ινα σταυρωσουσιν* (*-σουσιν* cum ACDLNPΔ 33. 69. 245. 253. 47^{ev} 7^{pe} z^{scr} semel; ς *-σωσιν* c. ℵBXΓΠ unc^{9} al pler) absque *αυτον* cum ℵD (item 1. vide post) 122** ff^{2}· k (c om

Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν. 21 $^{209.1}$ *καὶ ἀγγα-* 21—26 Mt 27, 31—37
ρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ, Lc 23, 26—31 Ioh 19, 17 ss
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
22 $^{210.1}$ *καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν με-*
θερμηνευόμενον κρανίου τόπος. 23 $^{211.4}$ *καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρ-*
νισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. 24 $^{212.1}$ *καὶ σταυροῦσιν αὐτόν,*
καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτὰ τίς

αυτον post *εξαγουσιν*); ς Ln Ti add *αυτον* cum ABCLNP unc rell al pler l vg etc ... 1. 72. *ωστε σταυρωσαι* (72^{vid} add *αυτον*) :: ut Mt, 28. 131. *ινα σταυρωθη*

21. *αγγαρευουσιν* (ita et. ℵ^{c}B^3, et. syr$^{p\ mg}$, D *ανγαρ.*, al pauc *αγκ.*, confirmant d ff^{2} l vg *angariaverunt*): ℵ*(ut et. Mt 5, 41)B* p$^{parh\ scr}$ *εγγαρευουσιν* (:: quam formam in usu fuisse haud incredibile est, hinc nec aliena a textu) | *παραγοντ. τινα* (1. 209. post *σιμω.*) *σιμω.* (D *τον σιμ. παραγ. τον*) *κυρηναιον* (A* *κηρυν.*, F al mu *κυριν.*, k mt cop *Cyrinaeum*): 2^{pe} *σιμ. τον κυρ. παραγ.*, c *quemdam Cyr. transeuntem cui nomen erat Simon* ... N om *παραγοντα* | *απ* cum ℵABCLPΓΔΠ unc^9 al pler ... Ln Ti (ex errore de B) *απο* cum DNX 1. al pauc | *αγρου*: A *ακρου* | *και ρουφου*: 47. (et cod ap Erasm) *του ρουφου* ... ff^{2} om | *ινα αρη* (H al pauc *αρει*) *τον σταυρ. αυτου*: M* 6^{pe} om

22. *φερουσιν*: D 13. 69. 346. 2^{pe} *αγουσιν*. Latini *perducunt* (l vg), *adducunt* (ff^{2}), *duxerunt* (c), *ferunt* (k) | *επι* (13. 69. al pauc *εισ*) *τον* cum ℵBC^{2}FLNΔ 13. 33. 69. 124. 127. 131. 346. 2^{pe} al^8 fere (al pauc *επ. το*) ... ς Ln Ti *επι* sine *τον* cum AC*DPXΓΠ unc^8 al pler | *γολγοθαν* cum ℵBFGKLMNSUVΓΔ (L om *γολ* syllabam) al^{50} fere (k *culgotham*, it^{rell} vg *golgotha*) ... ς Ln *γολγοθα* (:: ut Mt) c. ACDEHPXΠ al permu | *τοπον* (D ante *γολγοθ.* pon): ℵ* c om (:: fortasse recte; cf Mt) | *μεθερμηνευομενον* cum ℵCDLPXΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} ... ABN *-μενος* (:: cf Mt)

23. *εδιδουν* (E y^{scr} *-δου*, M* *-δων*, 2^{pe} *διδουσιν*) *αυτω* absque additam (Schü prob vdtr) cum ℵBC*LΔ n cop arm ... ς Ln add *πιειν* (D *πειν*, X *πειειν*) cum AC^{2}DPXΓΠ unc^9 al omn^{vid} c ff^{2} k l vg (et. Aug$^{cons\ 3,38}$) sah syr^{utr} aeth go :: ut Mt | *οινον*: syr^p in cod Ridl *οξοσ* | *οσ δε* cum ℵBΓ*^{vid} 33. ... ς Ln Ti *ο δε* cum ACLPXΓ^{2}ΔΠ unc^9 al fere omn (aeth *sed*) ... D 1. c ff^{2} k l n vg Aug$^{cons\ 3,38}$ *και* (:: ut Mt). Praeterea G 1. add *γευσαμενοσ* (:: ut Mt)

24. *και σταυρουσιν αυτον και* (L d om) cum BL c d ff^{2} k sah cop arm aeth (hae vv *et crucifixerunt eum*, sed etiam postea *diviserunt* pro *διαμεριζονται*) ... ς Ln *και σταυρωσαντεσ αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACD^{gr}PXΓΔΠ unc^9 al omn^{vid} l n vg (et. Aug$^{cons\ 3,39}$) go (syr^{utr} ut vdtr; syr$^{p\ txt}$ *et cum crucifixissent*, sed^{mg} *et crucifigentes*) | *διαμεριζονται* cum ℵABCDLPXΓΔΠ unc^9 al plus^{130} ... ς (= Gb Sz) *διεμεριζον* cum min paucissimis, item 69. 124. al^{15} fere *διεμεριζοντο*, al plus^5 *-ρισαντο*. It vg etc (vide ante) *diviserunt* | *βαλλοντεσ*: KLMV al

τί ἄρῃ. 25 [213.10] *ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.* 26 [214.1]
Ioh 19, 19 *καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆσ αἰτίασ αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺσ*
τῶν Ἰουδαίων.
27–32 Mt 27, 38–44 Lc 23, 32–43 Ioh 19, 18 27 [215.1] *Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάσ, ἕνα ἐκ δεξιῶν*
καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. 29 [217.6] *καὶ οἱ παραπορευόμενοι*

---

plus^{15} *βαλοντεσ* (sed mu ut K *βάλοντεσ*) | *τισ τι αρη* (HX al -*ρει*) et. c l vg Aug$^{\text{cons } 3,39}$: D 157. z$^{\text{scr semel}}$ ff^{2} blanch (om et. *επ αυτα*) k n om (:: ut Mt)

25. *δε*: F cop$^{\text{wi et petr } 3}$ om | *ωρα τριτη* (D Γ̄) cum ℵBC^{3}DLPXΓΔΠ^{2} unc^{8} al pler it vg sah cop etc, item AC*KΠ* al pauc *τριτη ωρα*: k$^{\text{scr**}}$ syr$^{\text{p mg}}$ aeth *ωρα εκτη*, item Hier qui in breviario in ps. 77 (pag 271) lectionem *τριτη* pro *εκτη* „errori scriptorum" tribuit: *Rursum scriptum est in Mc quia* hora tertia *crucifixus sit – Error scriptorum fuit; et in Mc* hora sexta *scriptum fuit, sed multi episemum Graecum* ϛ (i. e. *εκτη*) *putaverunt esse* Γ (i. e. *τριτη*). Cf quae ex eodem Hier loco ad Mt 13, 35 exscripsimus. Cf Act. Pil. B pag 283 sq *ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οἱ στρατ. καὶ διεμερίσαντο ταῦτα πρ. ἑαυτούσ, αὐτῷ δὲ ἐνέδυσαν ῥάσον κόκκινον, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν καὶ ἐκάρφωσαν ἐν τῷ σταυρῷ ὥρᾳ ἕκτῃ τῆσ ἡμέρασ.* Cat$^{\text{mosq } 2, 105}$ *τινὲσ δέ φασιν ὅτι ὁ μάρκοσ μὲν τῆσ τοῦ λαοῦ ἀποφάσεωσ ἐπιμνησθεὶσ εἶπε τρίτην ὥραν αὐτὸν ἐσταυρῶσθαι ὑπὸ τοῦ λαοῦ. τρίτη γὰρ ὥρα ἦν ὅτε αὐτὸν ὁ ἰουδαίων λαὸσ κατέκρινε σταυρωθῆναι. οἱ δὲ λοιποὶ τῆσ ἕκτησ ἐμνήσθησαν ὥρασ, ἐν ᾗ τὴν ὑπὸ πιλάτου ἀπόφασιν λαβὼν σταυροῦται παρὰ τῶν στρατιωτῶν.* Eadem fere cat$^{\text{ox } 438}$. Pendent ista ut vdtr ab Aug$^{\text{cons } 3, 40 \text{ sqq}}$ -- *intelligitur ergo fuisse hora tertia cum clamaverunt Iudaei ut dominus crucifigeretur, et veracissime demonstratur tunc eos crucifixisse quando clamaverunt; maxime quia nolebant videri se hoc fecisse* -- | *και* (13. 69. 124. 346. *οτε*) *εσταυρωσαν* (et. c l vg Aug$^{\text{cons } 3, 40}$): D ff^{2} k n *και εφυλασσον* (:: quae lectio egregie commendatur conlato Mt 27, 36, ubi post *βαλοντεσ κληρον* pergitur: *και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει*)

26. *και ην η* (Δ om *η*): D *ην* (sed *ν* puncto notatum) *δε*, d k sah *erat autem* | *ο βασιλευσ*: D go (item syrr ex ingenio linguae) praem *ουτοσ εστιν*, item c praem *Iesus* (33. add *ουτοσ* post *τ. ιουδ.*) :: cf Mt et Lc

27. *σταυρουσιν*: Δ *συνσταυρ.* omissis *συν αυτω* ... B c d ff^{2} k n (non item l vg) go syr^{sch} *εσταυρωσαν* (sah cop utroq sensu et praes. et aor. accipi possunt) ... D^{gr} *σταυρουνται* (pergit ·*β*· *λησται*, sed ex *ται* correctum est *τασ*) | *ενα* etc: c *unum a dextris nomine zoathan et alium a sinistris nomine chammatha* (idem codex isque solus in Mt *zoatham* et *camma*. Cf ad Lc. Cf et. nomina *Γεστᾶσ* et *Δυσμᾶσ* (*Δημᾶσ*) in Act. Pil. A pag. 231 sq et B pag. 264 sqq | *αυτου*: C^{3}D 1. 2^{pe} 7^{pe} al pauc c ff^{2} k n (non item l vg) om (:: ut Mt)

28. ϛ Ln hunc versum sic habent: *καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη* (:: cf Lc 22, 37 Esai 53, 12) cum EFGHKLM

ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντεσ τὰσ κεφαλὰσ αὐτῶν καὶ λέγοντεσ·
οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραισ, 30 *σῶσον*

(c. ast?)PSUVΓΔ(sic)Π al pl (sed H *φωνη* pro *γραφη*, V al pauc post *λεγουσα* add *το*) c ff^{2}· g^{1}· l n vg cop (sed non exprim *η λεγουσα*) syr^{utr} go arm aeth. Vix alludit Ps-Hipp de antichrist. pag 37 (ed. Gud.) *οσ επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων βασιλευσ - αποδεδεικται· - καταχθονιων δε οτι και εν νεκροισ κατελογισθη, ευαγγελιζομενοσ τασ των αγιων ψυχασ δια θανατου τον θανατον νικων*, nisi forte haec cum Eutychiano dicto apud Vig. lib. 4 contra Eutychen conferenda sunt. Scribit enim Vigilius l. l. *Quod enim ibi* (in evglio) *legitur de Christo, quando inter duos latrones crucifixus est, ex prophetae testimonio dicentis*: Et inter iniquos deputatus est, *tu dixisti*: Et inter mortuos deputatus est. Immerito vero ad Marci lectionem adhiberi videntur verba Origenis contra Celsum^{1,420}: *ὁ παρὰ τῷ Κέλσῳ Ἰουδαῖόσ φησιν ὅτι δύναιτο ἄν τισ ὁμοίωσ ἀναισχυντῶν καὶ περὶ λῃστοῦ καὶ ἀνδροφόνου κολασθέντοσ εἰπεῖν ὅτι οὗτόσ γε οὐχὶ λῃστὴσ ἀλλὰ θεὸσ ἦν· προεῖπε γὰρ τοῖσ συλλῃσταῖσ ὅτι πείσεται τοιαῦτα οἷα δὴ πέπονθε. - καὶ ταῦτα λέγομεν ἐν τοῖσ εὐαγγ. προειρῆσθαί πωσ· ἐπεὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ θεὸσ παρὰ τοῖσ ἀνόμοισ, λῃστὴν μᾶλλον - βουλομένοισ ἀπολυθῆναι, τὸν δὲ ῑν̄ σταυρῶσαι, καὶ σταυρώσασιν αὐτὸν μεταξὺ λῃστῶν δύο.* Spectant ista ad Lc potius ... omisimus vero versum (Gb^{oo} Schu „ex Marci genere non est; formulam citandi ex Io, locum e Lc cepisse videtur glossae auctor") cum ℵABC*et^{3}DX al^{45} fere (in his evglstaria fere^{20}) k sah sl^{2}·, item Eus^{canon} ut vdtr. In antiquiorib enim cdd aliquot qui ipsum versum habent, ut M, inde a *Και συν αυτω* v. 27. usque *ελογισθη* notatur sectio *σιε´* addito canone *α´* (quo quae omnib 4 evv communia sunt continentur), sequente inde a *και οι παραπορ.* sectione *σις´* cum canone *ς´*, quo continentur quae et Mt et Mc. Quod si recte habet, nec Ammonius nec Eus legit versum 28., alioquin proprium ei numerum dedissent, quem revera in aliis cdd habet et Graecis [iam in P] et Latinis. Auget vero hac in re codicis M auctoritatem quod, qui versum non habent, A et C consentientes habet in numeris Ammonianis, codicem A et. in Eusebianis, quibus C abstinet. Atque et. in Lc numeros Amm-Eus aliena manu tactos esse idem cod·M probat, in quo praeter morem inter numeros *σος´* et *σοη´* ipse is de quo quaeritur *σοζ´* (277) cum canone suo [*ι*? *η*?] desideratur. In plerisque vero cdd sectio Lucae 277 canonem Eusebianum 8 adscriptum habet, quo continentur quae Lucae cum Marco communia sunt. Eundem modum etiam indices canonum quos habemus sequuntur. Cf eum quem editioni nostrae ipsi praefiximus.

29. *παραπορευομενοι* (:: ut et. Mt): D Eus$^{dem\,498}$ („*κατα δε τον μαρκον*") *παραγοντεσ* (d pariter ac it^{pl} vg *praetereuntes*; n *qui transiebant*) | *αυτων* (et. Eus^{dem}): D 59. k n om | *ουα* (min pauc Eus^{dem} *ουαι*, quod idem Mill edidit): ℵ^{ca}(non* nec^{cb})L*Δ^{gr} d k om :: ut Mt | *οικοδομων* ante *τρισ. ημερ.* cum BDL 2^{pe} c k n sah cop syr^{sch} ... ς post *ημεραισ* (:: ut Mt) cum ℵACPXΓΔΠ unc^{9} al fere omn ff^{2}· l vg syr^{p} arm aeth go

σεαυτὸν καταβὰσ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 [218.2] ὁμοίωσ καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖσ ἐμπαίζοντεσ πρὸσ ἀλλήλουσ μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον·
ἄλλουσ ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 ὁ Χριστὸσ ὁ βασι-
λεὺσ Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ
πιστεύσωμεν. [219.2] καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον
αὐτόν.

33-37 Mt 27, 45-54 Lc 23, 44—47 33 [220.2] Καὶ γενομένησ ὥρασ ἕκτησ σκότοσ ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην
τὴν γῆν ἕωσ ὥρασ ἐνάτησ. 34 [221.6] καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν
Ps 22, 2 ὁ Ἰησοῦσ φωνῇ μεγάλῃ· ἐλωῒ ἐλωῒ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν με-

Eus^{dem} (*οικοδομ. αυτον*) | *τρισιν* (Schu prob vdtr) cum AD^{gr}PV al^{10} fere c k (*triduo*) sah .. ς *εν τρισιν* (:: ut Mt, ubi om *εν* L d) cum ℵBC (sic)LXΓΔΠ unc^{9} al pler d ff$^{2.}$ l n (*in triduo*) vg cop

30. *καταβασ* cum ℵBD^{gr}LΔ k l n vg cop (sah membris inversis *descende - ut serves te*) ... ς Ti *και καταβα* (P 1. al^{12} Eus$^{dem\,498}$ *-βηθι*) cum ACXΓΠ (P) unc^{9} al pler c d ff$^{2.}$ go syr^{utr} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt

31. *ομοιωσ* cum ℵABC*LPXΓΔΠ unc^{9} al plus^{110} l vg cop syr^{p} (syr^{sch} *και ομοι.*) arm go Eus$^{dem\,498}$ ... ς (= Gb Sz; Schu „rec. ap Mt") add *δε* cum C^{3}M^{2} al mu sah ... D 238. c ff$^{2.}$ k n plane om | *προσ* (D 2^{pe} Eus^{dem} *εισ*) *ἀλληλουσ*: 13. 28. 69. al pauc c k om :: ut Mt | *σωσαι·*: similiter interpg ς Gb Sz; Ln vero *σῶσαι*, ^{32} *ο* $\overline{χς}$ *ο βα. ἰσραήλ.*, min mu (ut 8^{scr}) *σωσαι;*

32. *ισραηλ* cum ℵBDKLΔΠ al^{10} ... ς Ti *του ισρ.* cum ACPXΓ unc^{8} al pler sah cop Eus$^{dem\,498}$ | *καταβατω*: L *καταβα* | *πιστευσωμεν* sine additam cum ℵABC*EKLM^{2}SUV*XΔΠ* al permu vg (et. am em ing prag reg etc) go cop syr^{p} ... Ln add *αυτω* cum C^{3}DFGHM*PV^{2}ΓΠ^{2} al^{80} fere (al pauc *επ αυτω*, *εισ αυτον*) c ff$^{2.}$ k l n fu gat sah syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} :: cf Mt | *συν αυτω* cum ℵBL ... ς Ti *αυτω* cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} ... D^{gr} om (d *qui simul cum eo adfixi erant*) | *ωνειδιζον*: F al pauc *ονειδιζ.*

33. *και γενομ.* cum ℵBDGLMSΔ 1. 28. 33. 69. al^{10} fere c ff$^{2.}$ k l n vg cop go syr^{sch} ... ς *γενομ. δε* cum ACEFHKUVXΓΠ al longe pl arm aeth Or int^{3,56} Eus$^{dem\,492}$ | *εκτησ* (Δ *εξα εκτησ*, δ *sexta* super *εξα*): D ς (sic, male Wtst nec recte Kipl) | *εφ ολην την γην* (:: et. Lc similiterque Mt): D al^{2} Eus^{dem} *εφ ολησ τησ γησ* | *ενατησ* cum ℵABCEFGHKLMSUVΔΠ al permu, D $\overline{\vartheta}$ ... ς *εννατησ* cum Γ al sat mu (X hiat)

34. *τη ενατη ωρα* cum ℵBD^{gr}FL 1. 69. al pauc c go syr^{sch} aeth Eus$^{dem\,492}$ ς Ti *τη ωρ. τη ενατη* (ς *εννατη* cum XΓ al sat mu) cum ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler d ff$^{2.}$ l n vg (k om *hora nona*) cop arm syr^{p} ... 2^{pe} c^{scr} al pauc *τη ενατη* tantum | *εβοησεν*: M al pauc *ανεβοησεν* (:: ut Mt), D *εφωνησεν* | *ο* $\overline{ις}$ (et. Eus^{dem}): D k om (:: D solus om et. in Mt) | *φωνη μεγαλη* sine additam (Schu „rec. ap Mt") cum ℵBDL 2^{pe} e^{scr} al pauc ff$^{2.}$ k n cop ... ς Ln add *λεγων* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACPXΓΔΠ unc^{9} al pler c l vg go syr^{utr} go arm Eus^{dem} | *ἑλωϊ* (*ἑλ-* ut 69. al permu, item, idque in tali re grave, *heloi* [ff$^{2.}$?] g$^{1.}$ l am em fu ing gat

θερμηνευόμενον· ὁ θεόσ μου ὁ θεόσ μου, εἰσ τί ἐγκατέλιπέσ με;
35 καί τινεσ τῶν παρεστώτων ἀκούσαντεσ ἔλεγον· ἴδε Ἠλείαν

mt prag reg san etc; ς ἐλ- ut HKSΓΠ, item vg[ed] cop go; 1. ἐλωι ἐλωει, syr[p mg] ελωη ελωη, item *eloe* aeth go) cum ℵABCLPXΓΔΠ al pler ff[2.] g[1.] l vg go cop syr[p] aeth (Ath[1,478] ad Mt potius spectat, ut probant seqq) ... D 2[pe] 131. c i k n (syr[sch] *il il*) arm Eus[dem] ηλει (ita tantum D 2[pe], Eus[cdd] variant) vel ηλι (c i k n *heli*):: ut Mt | λεμα cum ℵCLΔ 72. c g[2.] l em ing prag san sax cop syr[sch] (l ing *laema*, prag *leba*, syr[sch] *lemono*) ... BD 1. ff[2.] i (*lamanai*,** *lamana*) n am gat reg arm (syr[p]) Eus[dem] λαμα; item ς λαμμα c. minusc pauc vg[ed] ... Ti λιμα c. AKMPUXΓΠ al[120] fere go (syr[p]) (Ath[1,478] ut supra), item EFGHSV al mu λειμα | σαβαχθανει c. ℵ[c]CGH 1. al pauc, item ℵ* σαβακτανει (-κτ- ut Latini, vide post), item -νει ABD; item EFKLMPSUVΓΔΠ al longe pl cop arm aeth syr[utr] σαβαχθανι (F σαβαχθαχθανι, P σαβαχνανι, Γ al mu distinguunt λειμᾶσ ἀβαχθανί), item g[2.] mt *zabachtani*, fu *sabachtani*, c l vg[ed] am ing *sabacthani*, san *sabactani*, em *sebactani*, prag *sabathani*, A go σιβακθανει, B ζαβαφθανει, i *zapapthani*, D ζαφθανει, d *zaphtani*, k *zaphani*, reg *zaptani*, ff[2. blanch] *sapthani* ([sabat] *lazapmathani* pro λεμα σαβαχθ.) | ο θε. μου ο θε. μου cum ℵCDHLMSUV al permu c ff[2.] k l n (g[1.2.] ut vdtr) vg go cop syr[utr] arm aeth, item B omisso altero ο θε. μου (et. Tert[prax 25] *sed etsi in isto evglio* [Ioh] *non est revelatum*: Deus meus, ad quid me dereliquisti? *et*: Pater, in tuis manibus pono spiritum meum etc. Item Valentt ap Ir[1,8,2] και εν μεν τω ειπειν· ο θεοσ μου, εισ τι εγκατελιπεσ με, sed ibidem[int]: *in eo quum dicit in cruce*: Deus meus, deus meus, ut quid me dereliquisti) ... Ti ο θεοσ ο θεοσ μου cum AEFGKPΓΔΠ al[60] fere i Eus[dem 492] (et. Amb[luc 10,107] ita verba Christi affert). Cf et. Iust[tr 99] ὁ ουν ευθυσ λεγει (supple ex prioribus ο ψαλμοσ)· ο θεοσ ο θεοσ μου, προσχεσ μοι· ινατι εγκατ. με; τουτο ανωθεν προειπεν - σταυρωθεισ γαρ ειπεν· ο θεοσ, ο θεοσ, ινατι εγκατ. με; Eodem modo (ο θεοσ ο θεοσ μου) locum LXX habere solent. | εγκατελ. με cum ℵBL al pauc ff[2.] vg cop Eus[dem]; item (vide ante) Valentt ap Ir[gr] et Iust[tr]; item eodem ordine D[gr] c ωνειδισασ με (c *exprobrasti me*; contra i *me in opprobrium dedisti*) ... ς με εγκατελ. cum ACPXΓΔΠ unc[9] al pler d k l n go Ir[int 1,8,2] (:: iste ordo in Mt non fluct; LXX plerumque εγκ. με) | εγκατ- cum ℵBCL unc pler etc: APΔ ενκατ- | -λιπεσ cum ℵABCFHMPSUVΓΔΠ[2] al pl: EGLΠ* al -λειπεσ ... K al pauc -λειπασ vel -λιπασ

35. και τινεσ usq ακουσαντεσ: Δ om, C om ακουσαντεσ, Eus[dem 492] και τινεσ των ακουσαντων | παρεστωτων cum ℵDU 33. 2[pe] al plus[10] (:: cf 14, 69 et 70; contra 14, 47) ... ς Ln Ti παρεστηκοτων cum CLPΓΠ unc[8] al pler, item B εστηκοτων, A εκει εστηκοτων :: cf Mt | ιδε cum ℵBFLUΔ 1. 13. 33. 69. al[10] ... ς ιδου cum AEGHMPSVΓ al pl; KΠ al[7] οτι ιδου, C 2[pe] al pauc arm οτι (:: ut Mt) ... D c k gat tol syr[sch] Eus[dem] om | ηλειαν (de ἡλ- cf ad Mt 11, 14. Accedit h. l. FΓ) cum ℵAB* (cf ad 11, 14. 16, 14. 17, 3. 27, 47.) ... ς Ln Ti ηλιαν cum CDLPΔ unc rell al omn[vid] | φωνει: D c ff[2.] add ουτοσ :: ut Mt

36 s Io 19, 29 s φωνεῖ. 36 $^{222.2}$ δραμὼν δέ τισ καὶ γεμίσασ σπόγγον ὄξουσ περιθεὶσ
καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείασ
καθελεῖν αὐτόν. 37 $^{223.1}$ ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἀφεὶσ φωνὴν μεγάλην ἐξέ-
πνευσεν. 38 $^{224.2}$ καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰσ δύο
ἀπὸ ἄνωθεν ἕωσ κάτω. 39 $^{225.2}$ ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼσ
ἐξ ἐναντίασ αὐτοῦ ὅτι οὕτωσ ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶσ οὗτοσ ὁ
ἄνθρωποσ υἱὸσ ἦν θεοῦ.

36. δραμ. δε (l vg item^{vid} g$^{1.2.}$): D 1. 2^{pe} (vide infra 13. 69. 124. 346.) c ff$^{2.}$ k u aeth και δραμ. (:: ut Mt) | τισ cum ℵBLΔ aeth ... ς Ln Ti εισ (:: cf Mt εισ εξ αυτων) cum ACDPΓΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *unus*) go | και γεμισασ cum ℵACDPΓΔΠ unc^{9} al omn^{vid} k (*et cucurrit unus et inplevit*) l n^{vid} (e spatio) vg syr^{sch} go arm aeth ... BL c (ff$^{2.}$ *et accurrens unus implevit*) cop (syr^{p} *cum cucurrisset autem unus implevit*) om και | γεμισασ: D 2^{pe} πλησασ | D σφογγον | περιθεισ (D επιθεισ) sine τε c. ℵBD^{gr}L 33. 67. 2^{pe} cop go (*δ' circumponens* non add *que*) ... ς Ti add τε c. ACPXΓΔΠ unc^{8} al pler, V και περιθ. τε, 1. 69. al pauc και περιθ., item l vg (hi^{2} *circumponensque*; k *et inplevit - et superponens*; c *implens - imposuit*; ff$^{2.}$ *implevit et circumposuit*; i *impleta spongia aceto imposuit*; n [*et im*]*plens spongiam* [*aceto*] *inponens* ita vdtr explendum esse spatium; d *et plena spongia aceto et potum dabat ei* omissis περιθ. καλ.), item syr^{utr} arm aeth. In seqq D^{gr} om male εποτιζ. αυτον λεγων (vide quae d om). Praeterea 13. 69. 124. 346. inde a δραμων δε sic: και δραμοντεσ εγεμισαν σπογγ. οξ. και περιθεντεσ καλ. εποτιζον αυτ. λεγοντεσ | αφετε cum ABCLPXΓΔΠ unc^{8} al longe pl l vg (g$^{1.2.vid}$) cop syr^{utr} arm^{usc} aeth ... ℵDV 1. 13. 69. 2^{pe} al plus^{25} c i k n^{vid} (ff$^{2.}$ *si* pro *sine* aut *sinite* ap Sabatier) go arm^{zoh} αφεσ (:: ut Mt) | Γ al ιδομεν | ηλειασ cum ℵB*P (praeterea vide ante) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ACDLXΓΔΠ unc rell al omn^{vid}

38. εισ δυο: D add μερη, item c d ff$^{2.}$ i k n gat *in duas partes*, q *in duabus partibus*; contra l vg (g$^{1.2.}$?) *in duo* | απο cum ℵACΓΔΠ unc^{8} (X non satis liquet) al pler ... Ln απ cum BDL 48^{ev}

39. εξ εναντιασ αυτου (et. Aug$^{cons\,3,57}$): 1. αυτω, item syr^{sch} ... D 2^{pe} i (sic) n q Or$^{int\,3,928}$ εκει... 72. 251. arm om | ουτωσ (-ωσ [sed K -οσ] unc omn al pm; ς ουτω cum min pm) absque additam cum ℵBL cop (sed cop om ουτ.) (k *quia sic exclamavit* pro οτι ουτ. εξεπν.) ... ς Ln Ti ουτ. κραξασ cum ACXΓΔΠ unc^{8} (deficit F) al omn fere c ff$^{2.}$ n q vg (i *quod exclamans sic expiravit*) syr^{utr} go aeth Aug^{cons} ... 2^{pe} arm Or^{int} κραξασ omisso ουτωσ, D ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν, d *sic eum exclamasse et expirasse* | ειπεν: D om (quod sensu caret) | ουτ. ο ανθρωπ. cum ℵBDLΔ 33. 282. 2^{pe} c ff$^{2.}$ k n q vg (et. em gat al) cop syr^{sch} go aeth Or^{int} (:: cf 7, 6 ουτ. ο λαοσ cum Mt 15, 8 ο λαοσ ουτ.) ... ς ο ανθρ. ουτ. (:: ut Lc) cum ACXΓΠ unc^{8} al pler am fu ing prag reg tol syr^{p} arm Aug^{cons} | υι. ην θεου (69. 127. του θε.) cum ACΠ unc^{8} al pler c ff$^{2.}$ syr^{utr} arm go Or$^{int\,3,928\,ter}$ ... ℵBLΓΔ 252. 259.

40 [226. 6] Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκεσ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν 40 s Mt 27, 55 s Lc 23, 49
αἷσ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ
καὶ Ἰωσῆτοσ μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ
ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συν-
αναβᾶσαι αὐτῷ εἰσ Ἱεροσόλυμα.

42 [227. 1] Καὶ ἤδη ὀψίασ γενομένησ, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν 42—47 Mt 27, 57—65 Lc 23, 50—51 Io 19, 38—42
προσάββατον, 43 ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίασ, εὐσχήμων
βουλευτήσ, ὃσ καὶ αὐτὸσ ἦν προσδεχόμενοσ τὴν βασιλείαν τοῦ

al$^{2 scr}$ l n vg aeth Aug^{cons} υιοσ θεου ην, item D 2p^{e} i k q θε. υι. ην (:: utrumq ad Mt accommodatum, apud quem rursus ℵ* ex Mc υι. ην τ. θε. hausit).

40. ησαν δε: C add εκει: cf Mt | εν αισ sine ην cum ℵBL p^{scr} am prag tol ... ϛ Ln add ην cum ACDΓΔΠ unc^{8} al pler c ff^{2} k l (*erant*) n q vg cop syr^{p} arm Aug$^{cons\,3,58}$ (syr^{sch} aeth pers^{p} om εν αισ και) :: cf Mt | και sec cum ℵABC*EHKLMSVΔΠ al permu l am tol ... C^{3}DGUΓ 1. 33. al^{60} fere c ff^{2} k n q vg$^{ed\,et\,cdd\,pl}$ cop go syr^{p} arm om :: cf Mt | μαρια (L μακαρια) η (D om) μαγδ. c. ℵA(DL)XΓΔΠ unc^{8} al pler cop ... BC 1. al pauc μαριαμ η μα. :: cf Mt | μαρια (1. al pauc -ιαμ) η ιακω. c. ℵBCKUΔΠ* 1. 11. al^{10} fere, item DF^{w*}L 13. 28. 33. 69. 2p^{e} al plus^{10} μαρι. ιακω. ... ϛ μαρ. η του ιακω. (:: ut Mt) cum AEF^{w2}GHMSVXΓΠ^{2} al pl | τ. μικρου και: B 131. add η | ιωσητοσ cum ℵ^{c}BD^{gr}LΔ (ιωσηβτοσ, β punctis notato) 13. 33. 69. 346. 2p^{e} (item 1. ἰώσηποσ) k n cop ... ϛ ιωση cum ℵ*ACEGHKMSUVΓΠ al pler syr^{utr} arm go aeth^{pp} ... c d ff^{2} l q vg aeth^{ro} Aug^{cons} *ioseph* (sax *iosepes*, in Mt *iosephes*)

41. αι sine και cum ℵB 33. 131. c d ff^{2} k q cop syr^{sch} arm aeth ... ACLΔ al^{10} l vg go Aug$^{cons\,3,58}$ και tantum (Gb') ... ϛ Ti αι και cum DXΓΠ unc^{8} al pler n syr^{p} | ηκολουθουν (d *sequebatur*): D^{gr} 59. 245. 440. ηκολουθησαν :: ut Mt | και διηκονουν (28. διακονησαι pro κ. διη.) αυτω: CDΔ al^{9} n om | αλλαι: A αιτεραι | πολλαι αι: L om αι

42. ηδη: syr^{sch} aeth om :: ut Mt | Δ γεναμενησ | επει: A επειδη | προσαββατ. cum ℵB*CKMΔΠ* 1. 33. 69. al permu ... Ln πρὸσ σάββατον (his accentibus HSΓ al, προσσάββ. EGU al) cum AB^{3}EGHLSUVΓΠ^{2} al plus^{50} ... D πριν σαββατον, d ff^{2} l n q vg *ante sabbatum* (pro επει ην etc c *quod est parasceve sabbati*, k *cene pure sabbati*), item cop syr^{utr} arm^{vid}, go *primus sabbatorum*, aeth *tempore initii sabbati*

43. ελθων (Gb'') cum ℵABCKLMUΓΔΠ al plus^{80} cop arm go Thdrt^{4,208} ... ϛ ηλθεν cum DEGHSV al mu c ff^{2} k l n q vg syr^{utr} aeth :: ut Mt | ιωσηφ: k *ioses* | ο απο: D al^{7} om ο | αριμαθαιασ (ℵB* αρειμ.): ℵ$^{ca\,vid}$ (nec* nec^{cb}) D y^{scr} 69. -θιασ, item it vg$^{cdd\,pler}$ (non item^{ed} tol). Cf et. ad Mt. Syr^{sch} pers^{p} *Rama* | ευσχημων: L -μωνοσ | οσ (ℵ* om) και αυτ. ην (ita l vg Thdrt^{4,208}): D 2p^{e} c ff^{2} k n q οσ ην και αυτοσ | τολμησασ: syr^{hr} om ... min aliq (ut et. ed Compl) praem και (prae-

θεοῦ, τολμήσασ εἰσῆλθεν πρὸσ τὸν Πειλᾶτον καὶ ἠτήσατο τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 ὁ δὲ Πειλᾶτοσ ἐθαύμαζεν εἰ ἤδη τέθνηκεν,
καὶ προσκαλεσάμενοσ τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι
ἀπέθανεν· 45 καὶ γνοὺσ ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνοσ ἐδωρήσατο τὸ
πτῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46 [228.1] καὶ ἀγοράσασ σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν
ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατο-

gresso ηλθεν); item l q vg Aug$^{cons\,3,59}$ *et constanter* (vg Aug *audacter*) *introivit*, k *ausus est et introivit*, c ff^{2} n *hic constanter* (n *audenter*) *intravit*; d vero (praegresso *venit*) pergit: *constanter venit ad* | εισηλθεν: D 26^{ev} ηλθεν | τον cum ℵBLΔ 33. … ς Ln om c. ACDΓΠ unc^{8} al omn fere Thdrt^{4,208} :: ut Mt lectione non fluct | πειλατον cum ℵAB*D .. ς Ln Ti πιλατ. c. B^{3}CLΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} | D* ετησατο | σωμα: D^{gr} πτωμα (item aeth)

44. πειλατοσ et πιλ. ut v. 43 | εθαυμαζεν (*mirabatur*) cum ℵD c ff^{2} k l q vg Aug$^{cons\,3,59}$ … ς Ln Ti εθαυμασεν cum ABCLXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} n cop syr^{utr} Thdrt^{4,208} | τεθνηκεν: D τεθνηκει (D^{gr*} ειτεθνηκει). Cf Latt *mortuus esset* vel *obisset* | επηρωτησεν (L επιρωτ.): Δ al pauc επερωτησεν | ει παλαι cum ℵACEGKLMSUVX^{vid}ΓΠ al omn fere Thdrt^{4,208} … Ln ει ηδη cum BD (et cod ap Erasm) Thphyl (ad h. l.). Latini *si iam*, item cop syr^{hr} arm aeth go: contra syr^{utr} *si ante tempus*. Corrupte Δ ad επερωτ. αυτ. add και ειπεν (δ *et dixit*), pergens απεθανεν, δ vero *si iam mortuus esset* | απεθανεν: D 6^{pe} (?) τεθνηκει (rursus it vg *mortuus esset*; sed n ab *mort. esset* priore ad alterum transiluit)

45. απο: D 1. 124. 2^{pe} al pauc παρα | D κεντουριωνοσ, 27^{ev} κεντουριονοσ. Versum om ff^{2}; k syr^{sch} pers^{p} om απο τ. κεντυρ. | το πτωμα cum ℵBDL 2^{pe}, item aeth … ς το σωμα cum ACEGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Thdrt^{4,208}; item it vg *corpus* item cop etc. Praeterea D q syr^{sch} add αυτου, gat cop *Iesu* | ιωσηφ: B ιωση

46. και ab initio (ita cop go aeth): D 38. 106. 435. 2^{pe} it vg syr^{utr} et^{hr} arm Aug$^{cons\,3,60}$ ο δε ιωσηφ (k *ioses*) vel ut n syr^{sch} *et ioseph* | καθελων (D λαβων :: e Mt, vide et. n) cum ℵBDL cop n (*empta sindone acceptum involvit*) (k *empta palla deposuit eum et involvit*, c *emens sindon. deposuit cum et involv.*) … ς praem και c. ACEGKMSUVΓΔΠ al omn^{vid} l vg (hi^{2} *mercatus sindonem et deponens*) Thdrt^{4,208}, item syr^{utr} arm aeth go | τη σινδονι (1. 209. εν τ. σινδ., item ff^{2} *in sindone*): D εισ την σινδονα, d *in sindonem* | κατεθηκεν (A καθηκεν, Γ al pauc κατεθεικεν, K -καν) cum AC*EGKMSUVXΓΠ al pler Thdrt^{4,208} … Ln εθηκεν (:: at ita Mt lectione non fluct) c. ℵBC^{2}DL al plus^{10} … Δ om ενειλ. τη σινδ. κ. κατεθ. αυτ. | αυτον: AM 435. αυτο, item go et h. l. et (ut et. min aliq) post καθελων. Etiam Thdrt^{4,208} καθελ. αυτο, omisso αυτ. post κατεθ. | εν: D al pauc add τω | μνηματι cum ℵB … ς Ln Ti μνημειω cum ACDLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Thdrt (:: multo probabilius est μνημειω ex Mt quam μνηματι ex Lc fluxisse) | εκ (D 1. 300. 2^{pe} 6^{pe} add

μημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 229·6 ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

XVI.

1 230·8 Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ Mt 28, 1–10 Lc 24, 1–10
καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλ-
θοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. 2 231·1 καὶ λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαβ-

τησ) πετρασ: 13. 69. 346. εν τη πετρα | προσεκυλισεν: D^gr 1. προσκυλισασ (d *et advol apidem* omissis litteris *vitl* ut vdtr) | επι: Δ εισ | μνημειου: G. 1. 59. 209. add απηλθεν, item D 157. add και απηλθεν :: cf Mt

47. μαρια pr: 1. 33. -ιαμ, item sec: 1. -ιαμ | η μαγδαληνη (Δ al mu -λινη): D om η. Ab hoc μαγδαλ. ℵ* ad id quod 16, 1 sequitur transiluit; suppl ℵ^c | η ιωσ. cum ℵ^cABCGΔ 1. 33. al^10 ... ς om η cum DEKLM SU*VΓΠ al pler | ιωσητοσ cum ℵ^cBLΔ 1. (T ex Π ut vdtr restituto, cf ad v. 40) k cop, item 13. 69. 124. 346. (2^pe vid) syr^hr arm ιακωβου και ιωσητοσ μητηρ (arm om μητ.) ... ς ιωση cum CEGKMSUVΓΠ al pler go syr^utr ... A 258. l vg aeth ιωσηφ, D ff^2. n q ιακωβου, c *iacobi et ioseph*, g^2. gat *maria iacobi et maria ioseph*, c^scr ιακωβου και σαλωμη | εθεωρουν (l vg *aspiciebant*): D εθεασαντο, c d ff^2. q *notaverunt*, k n *viderunt* | που (et. k l n vg): D τον τοπον οπου, c d ff^2. q arm *locum ubi* | τεθειται (L al^2 scr τεθηται, Δ τεθυτα) cum (Gb') ℵ^cABCDLΔΠ 33. 69. 131. 229. 238. 6^pe al^5scr, item *positus est* k, *positus esset* go, *posuerant eum* cop ... ς τιθεται cum EGKMSUVΓ al pler; item (sed possit etiam ita τεθειται expressum esse) *poneretur* c l n vg, *ponebatur* ff^2. q

XVI. 1. και διαγενομ. usque σαλωμη: D n q nil nisi και πορευθεισαι (n *euntes*, q *abeuntes*), item k *et sabbato exacto abierunt et* (pergit *adtulerunt aromata*); sed q post verba *et abeuntes emerunt aromata ut eum unguerent* add uno tenore quae plerumque leguntur: *et transacto sabbato maria magd. - ut venientes unguerent eum* | του σαββατου: C^2(vel^3) 33. om του | μαρια pr: B*L tisch^2.* η μαρια, 1. μαριαμ | ΓΔ^2Π* al mu μαγδαλινη (Δ* -λενη) | μαρια sec: 1. μαριαμ | η ιακωβου (Gb') cum ℵ*CGMSUVXΓ al^25 fere ... ς Ln η του ιακ. cum ℵ^cABKΔΠ 33. al vix mu ... L 6^pe του ιακ., E 1. 13. 28. 69. 124. al^80 fere ιακωβου :: cf ad 15,40 | ηγορασαν (c *attulerunt*, ut k, vide ante): syr^hr arm praem *abeuntes* (item c ff^2. post διαγ. σαββ. add, vide ante k n q) | ελθουσαι (g^1. l vg item q sec loc): D c ff^2. k n q om | αυτον (D c ff^2. k n q^pri loc ante αλειψ.): K^2MX 13. 69. 124. 346. al^60 fere vg^ed (non item am fu ing em gat mt prag reg tol san etc nec sax) sl τον ιν̅ (K* τον· pro αυτον· tum corr. est τον ιν̅·)

2. λιαν (g^1. l q vg Aug^cons 3,65): D c k n syr^sch arm om | πρωι (k post σαββατ. pon): c q om | τη (B 1. om, ita Ln) μια cum ℵBLΔ 1. 33. 2^pe

βάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντοσ τοῦ ἡλίου. 3 καὶ
ἔλεγον πρὸσ ἑαυτάσ· τίσ ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆσ θύρασ
τοῦ μνημείου; 4 καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ
λίθοσ· ἦν γὰρ μέγασ σφόδρα. 5 καὶ εἰσελθοῦσαι εἰσ τὸ μνημεῖον
εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖσ δεξιοῖσ περιβεβλημένον στολὴν

al pauc cop Eus$^{\text{dem 493}}$ Hes^{hr} (quaest 50 ex cdd^{paris} ap Wtst) ... ς Ti τησ (D om) μιασ cum AC(D)EGKMSUVXΓΠ al pler Dion$^{\text{alex 3,502}}$ (Gall, Rou^{3,227}) Ps-Nyss$^{\text{resurr 841}}$ | των σαββατ. cum ℵBKLΔ (super lineam suppletum) 33. 69. 2^{pe} al pauc Eus^{dem} Hes^{hr} (ut ante) ... D al pauc σαββατου, item c d k q *sabbati*; contra *sabbatorum* g$^{1.}$ l n vg Aug^{cons} ... ς Ti σαββατων cum ACEGMSUVX^{vid}ΓΔ*Π al pler Dion^{alex} Ps-Nyss resurr | ερχονται (h. l. et. g$^{1.}$ l n vg Aug^{cons} item Dion^{alex} Eus^{dem}): D k q transp post και, item c *et venientes* - *dicebant* | μνημα c. ℵ*C* Hes^{hr} (ut ante) ... ς Ln Ti μνημειον c. ℵ^{c}ABC^{3}DLXΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} (:: et. in Lc plurimi substituerunt μνημειον pro μνημα, μνημειον vero ap Ioh non fluct, nec magis v. 3 fluct. Cf et. ad 15, 46) | ανατειλαντοσ et. Dion$^{\text{alex 502 ter}}$ Eus$^{\text{dem 493}}$ (ετι ανατειλ. του ηλ.) et$^{\text{marin 266}}$ (ηλιου ανατειλ.) Ps-Nyss$^{\text{resurr 841}}$ (το δε λιαν πρωι σαφηνιζων ο μαρκοσ ανατειλαντ. του ηλ. προσεθηκεν), item g$^{1.}$ l vg *orto iam sole*: D Hes$^{\text{hr qu 50}}$ (ap Coteler^{3,39}) ανατελλοντοσ, item c n q (q *et sole oriente dicebant* etc) Tich$^{\text{reg 5,61}}$ (*Marcus dicit* oriente sole, *non* orto) Aug$^{\text{cons 3,65 bis}}$ (*Marcus* - oriente iam sole). Praeterea KΠ* 1. 2^{pe} al^{10} fere Eus^{dem} Hes^{hr} (ap Wetst ut ante: το γαρ ετι εν τοισ ακριβεστεροισ των αντιγραφ. εμφερεται) Ps-Nyss$^{\text{resurr 841}}$ (ετι τοισ ακριβεστεροισ των αντιγρ. εμφερεται) praem ετι, item add *iam* g$^{1.}$ l vg Aug^{cons}

3. πρ. εαυτασ: D πρ. εαυτουσ (d *ad invicem*) | αποκυλισει (min pauc Eus$^{\text{dem 493}}$ -λιση, go *revolvat*): D$^{\text{gr*}}$ αποκαλυψει (sed ipse* reposuit αποκυλισει) | ημιν: D 2^{pe} c ff$^{2.}$ k n q post τισ pon | εκ c. ℵABLXΓΔΠ unc^{7} al pler ... Ln απο cum CD al^{8} Eus^{dem} Ps-Nyss$^{\text{resurr 841}}$ Sev^{ant} (Gall^{11,226}), item *ab ostio* it vg

4. και αναβλεψ. usq μεγ. σφοδρα: D 2^{pe} c ff$^{2.}$ n syr^{hr} Eus$^{\text{dem 493}}$ ην γαρ μεγ. σφοδρα· και (ita Eus^{cod}, om^{ed} και) ερχοντ. και ευρισκουσιν αποκεκυλισμ. (c ff$^{2.}$ *revolutum*, n *amotum*) τον λιθον (Eus αυτον αποκεκυλ., k vero sic: *subito autem ad horam tertiam tenebrae diei factae sunt per totum orbem terrae et descenderunt de caelis angeli et surgent* (corrige *surgentes*?) *in claritate vivi dei simul ascenderunt cum eo et continuo lux facta est Tunc illae accesserunt ad monimentum et vident revolutum lapidem fuit enim magnus nimis*) | ανακεκυλισται cum ℵBL ... ς Ln αποκεκυλιστ. (:: cf Mt et Lc) cum AC(D)XΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} Ps-Nyss^{841}; k l q vg *revolutum*, ut it vg antea *revolvit*, *revolvet*

5. εισελθουσαι cum ℵACDLXΓΔ unc^{7} al fere omn (Hes$^{\text{hr qu 51}}$ διατι λουκασ μεν και μαρκοσ εισελθειν εισ το μνημα τασ γυναικασ, οι δε λοιποι ου τουτο, αλλα μονον παρακυψαι πεφοβημενασ μηνυουσιν;) it vg etc... Ti (Schu „rec ap Lc") ελθουσαι c. B 127. (go *accedentes*) | ειδον c. ℵBDE SUΓΠ^{2} al sat mu ... Ti ιδον c. ACGKLMVXΔΠ* al permu | νεανισκον: D^{gr} 2^{pe} ante ειδον pon | εν τοισ δεξιοισ (Hes$^{\text{hr qu 51}}$ haec exponit

λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 [232.2] ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμ-
βεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη,
οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7 ἀλλὰ ὑπάγετε
εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς
τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 [233.2] καὶ 14,28
ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ
ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

δηλονοτι του εξωτερου σπηλαιου): syr^hr om (k ante καθημ., q om καθημ., n *sedentem et ad dextram*) | εξεθαμβηθησαν: D εθανβησαν

6. ο δε (k q *ille autem*, l vg *qui*): D c ff^2. n και (n *et ille*) | αυταις (D^gr αυτοις): D ff^2. add ο αγγελος | μη εκθαμβεισθε (c ff^2. l q vg *nolite expavescere*, k *quit stupetis*): D μη φοβεισθαι, d n *nolite timere* :: ut Mt. Similiter Eus^marin 255 (vide post) της κατα μαρκον ιστοριας εν τοις λογοις του οφθεντος νεανισκου ταις γυναιξι και ειρηκοτος αυταις· μη φοβεισθε, ιν̅ ζητειτε τον ναζαρηνον etc; sed^266 αι μετ αρωματων ελθουσαι ηκουσαν· μη εκθαμβεισθε· ιν̅ ζητειτε etc | ιν̅: D τον ιν̅ | τον ναζαρηνον (U al mu -ρινον, LΔ k ναζωραιον): ℵ* (suppl^a) D om (d exit voce *quaeritis*; quae sequuntur supplevit d^3 ex vg) :: ut Mt | ιδε ο τοπος: D ειδετε εκει (D^2 add τον) τοπον αυτου, 2^pe ιδε εκει ο τοπος αυτου, c ff^2. *videte ecce* (c om) *locum eius*, n q *videte ecce locus illius* (q *eius*); item k (in quo deest ουκ εστιν ωδε), sed *videte* (certe hoc vdtr scriptum fuisse) erasum est, tum sequitur *ecce locus illius*

7. αλλα cum ℵAB*CDGKLΔΠ al mu ... ς αλλ c. B^3EMSUVXΓ al pl | ειπατε cum ℵABC^2 etc: C*D 33. 300. 2^pe k prag mt al go sax sl praem και | οτι (2^pe add ιδου, item 1. 59. 118. 209. ηγερθη απο των νεκρων και ιδου) προαγει: D οτι ιδου προαγω, item k *praecedo* | αυτον: D k με | καθ. ειπεν (Δ ειρηκεν) υμιν: D 40. 72. καθ. ειρηκα (40. 72. ειπον) υμιν, item a*** ff^2. k q *sicut dixi vobis* (k *vob. dix.*)

8. και εξελθουσαι: 2^pe και ακουσαντες, syr^sch et^p mg arm pers^p *et cum audivissent*. Sine ταχυ cum ℵABCDF^wGKLMSUVX^vid ΓΔΠ al plus^140 a*** c ff^2. k l n q vg cop syr^utr et^hr arm aeth go ... ς (=Gb Sz) add ταχυ (:: e Mt) cum E al non ita mu | γαρ cum ℵBD a*** c ff^2. k l n q vg cop syr^sch arm aeth ... ς Ti δε cum ACLΓΔΠ unc^7 al omn^vid go syr^p (sed White *enim*) | τρομος (k l vg *tremor*): DΠ* vid φοβος, item c ff^2. n q *timor* | ειπον cum ℵABCL etc: D ειπαν

9—20. Haec non a Marco scripta esse argumentis probatur idoneis.

Primum omittunt ℵB k arm^cdd antiq et quidem^ven aeth^m et^a ar^vat (vide post quibus k et aeth^cdd m et^a evglium Marci claudunt). Notant asterisco 137. 138.

Secundum L testatur antiquiores libros longe alia quam quae edi solent habuisse: quae ipsa quum afferat, apparet eadem esse quibus revera in k et aeth^m et^a clauditur evangelium. Ceterum eadem 274^mg ad v. 7. litteris uncialibus adnotat, item syr^p mg ad εφοβουντο γαρ. L enim, postquam verbis εφοβουντο γαρ pro signis

appositis evglii finem facere videtur, addita haec habet: *φερετε που και ταυτα* + *Παντα δε τα παρηγγελμενα τοισ περι τον πετρον συντομωσ εξηγγιλαν· μετα δε ταυτα και αυτοσ ο ις απο ανατοληſ και αχρι δυσεωσ εξαπεστιλεν δι αυτων το ιερον και αφθαρτον κηρυγμα* + *τησ αιωνιου σωτηριασ* + Post ista rursus signis interpositis pergit: *εστην δε και ταυτα φερομενα μετα το εφοβουντο γαρ* + *Ανασταſ δε* etc

Eadem 274[mg] dat a *Παντα δε* usque *σωτηριασ*, nisi quod *ανατολων* habet, signum post *κηρυγμα* omittit et ad *σωτηριασ* addit *αμην*. k sic: *omnia autem quaecumque praecepta erant et qui cum pucro* (corrige *petro*) *erant breviter exposuerunt post haec et ipse ihesus adparuit· et ab orientem usque· usque in orientem·* (corrige *occidentem·*) *misit per illos sanctam et incorruptam* (infra suppletur *praedicationis*, sed sub *-onis* videtur *-onem* latere) *salutis aeternae· amen·* Item aeth[m] et[a]: *Et quum perfecissent dicere omnia quae praecepit Petro et suis, et postquam apparuisset iis dominus Iesus ab ortu solis usque ad occasum, dimisit eos ut praedicarent evangelium sanctum, quod non corrumpitur, in salutem aeternam.* Item syr[p mg] ad *εφοβ. γαρ*: *adduntur alicubi et haec* (videntur his reddi quae in L leguntur: *φερεται που και ταυτα*): *Omnia autem quae imperata fuerant illis qui cum Petro breviter nuntiaverunt; postea autem ipse Iesus ab oriente usque ad occidentem promulgavit per eos praeconium sacrum et incorruptum salutis aeternae. Amen.*

3) testantur scholia permultorum codicum Marci evglium in antiquioribus et (ut multi addunt) accuratioribus exemplis versu 9. finem habuisse. Ita, ut de 30 fere cdd. certe tres videamus, 22. habet: *εφοβουντο γαρ* + *τελοσ: εν τισι των αντιγραφων εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εν πολλοισ δε και ταυτα φερεται· Ανασταſ* etc. Item 1: *εν τισι μεν των αντιγραφ. εωσ ωδε πληρουται ο ευαγγελιστησ· εωσ ου και ευσεβιοσ ο παμφιλου εκανονισεν· εν πολλοισ δε* – ut ante. Item 20: *εντευθεν εωσ του τελουσ εν τισι των αντιγραφων ου κειται· εν δε τοισ αρχαιοισ παντα απαραλειπτα κειται.* Addere his placet quod ex tribus codicibus (239. 259. 237.) Matthaeius (epp. ad Thess. et ad Timoth. 1785. p. 228) laudavit, adscriptum ad Ioh. 21, 12. Est enim eiusmodi ut ultimam partem evang. Marci, de qua quaeritur, excludat. Extrema eius scholii verba sunt: *ωσ εκ τουτου παριστασθαι ζ' ειναι τασ εισ τουσ μαθητασ μετα την αναστασιν γεγονυιασ οπτασιασ του σωτηροσ ημων ιυ χυ· μιαν μεν παρα τω ματθαιω, τρεισ δε παρα τω ιωαννη, και τρεισ παρα τω λουκα ομοιωσ.* Prorsus igitur praeteritur Marcus.

4) accedunt patrum testimonia, Severi[ant] Hesychii[hier] Victoris[ant] Euthymii, inprimis vero omnium gravissima Eusebii et Hieronymi. Severo enim adscribuntur in excerptis cod. Coisl. 23. (saec. 10.) item ap Galland 11, 226. haec: *εν μεν ουν τοισ ακριβεστεροισ αντιγραφοισ* (Gall *των αντιγραφων*) *το κα. μαρκ. ευαγγ. μεχρι του· εφοβ. γαρ εχει το τελοσ· εν δε τισι προσκειται και ταυτα· αναστασ*

etc. Eadem prorsus verba in orat. II. in resurr. habentur quam in Nysseni opp. (vide 2, 841) ediderunt, nuper vero Hesychio[hrs] adscribere maluerunt. Hesych porro qu. 52. (Cotel. 3, 45) haec: *μαρκοσ μεν εν επιτομω τα μεχρι του ενοσ αγγελου διελθων τον λογον κατεπαυσεν.* Victori vero in catenis et[mosq] et[poss] (in [oxon] non additur nomen) adscribuntur, quorum modo priora modo posteriora (inde a *παρα πλειστοισ*) in scholia transiere. Habent autem sic: *επειδη εν τισι των αντιγραφ. προσκειται τω κα. μαρκ. ευαγγελιω· αναστασ* etc, *δοκει δε τουτο διαφωνειν τω υπο του ματθ. ειρημενω, ερουμεν, ωσ δυνατον ην ειπειν, οτι νενοθευται το παρα μαρκω τελευταιον εν τισι φερομενον. πλην ινα μη δοξωμεν επι το ετοιμον πεφυγεναι, ουτωσ αναγνωσομεθα· αναστασ δε, και υποστιξαντεσ επαγομεν· πρωι τη μια* etc. *παρα πλειστοισ αντιγρ. ου κεινται ταυτα τα επιφερομενα εν τω κα. μαρκ. ευαγγ.· ωσ νοθα γαρ ενομισαν αυτα τινεσ ειναι· ημεισ δε εξ ακριβων αντιγρ. ωσ εν πλειστοισ ευροντεσ αυτα κατα το παλαιστιναιον ευαγγ. μαρκου, ωσ εχει η αληθεια συντεθεικαμεν και την εν αυτω επιφερομενην δεσποτικην αναστασιν μετα το· εφοβουντο γαρ.* (Cf et. in Maxim. bibl. pp. Lugdun. 4, 414: *At quia in quibusdam evglii Marci exemplaribus habetur*: Surgens autem Iesus, etc.) Rursus Euthym ad 16, 8 adnotat: *φασι δε τινεσ των εξηγητων ενταυθα συμπληρουσθαι το κα. μαρκ. ευαγγελιον· τα δε εφεξησ προσθηκην ειναι μεταγενεστεραν. χρη δε και ταυτην ερμηνευσαι μηδεν τη αληθεια λυμαινομενην.* Eusebius vero in quaestionibus ad Marinum (ap Mai. pp. nov. coll. tom. IV. p. 255), proposita quaestione: *πωσ παρα μεν τω ματθαιω οψε σαββατων φαινεται εγηγερμενοσ ο σωτηρ, παρα δε τω μαρκω πρωι τη μια των σαββατων*, respondit: *τουτου διττη αν ειη η λυσισ. ο μεν γαρ το κεφαλαιον αυτο την τουτο φασκουσαν περικοπην αθετων ειποι αν μη εν απασιν αυτην φερεσθαι τοισ αντιγραφοισ του κατα μαρκ. ευαγγελιου· τα γουν ακριβη των αντιγραφ. το τελοσ περιγραφει τησ κα. μαρκ. ιστοριασ εν τοισ λογοισ του οφθεντοσ νεανισκου ταισ γυναιξι και ειρηκοτοσ αυταισ· μη φοβεισθε· ιν ζητειτε τον ναζαρηνον, και τοισ εξησ, οισ επιλεγει· και ακουσασαι εφυγον και ουδενι ουδεν ειπον· εφοβουντο γαρ. εν τουτω γαρ σχεδον εν απασι τοισ αντιγραφοισ του κα. μαρκ. ευαγγ. περιγεγραπται το τελοσ· τα δε εξησ σπανιωσ εν τισιν, αλλ ουκ εν πασι φερομενα περιττα αν ειη, και μαλιστα ειπερ εχοιεν αντιλογιαν τη των λοιπων ευαγγελιστων μαρτυρια. ταυτα μεν ουν ειποι αν τισ παραιτουμενοσ και παντη αναιρων περιττον ερωτημα.* Praeterea idem Eusebius in scholio catenae[mosq] (a Victore?) scripsisse dicitur: *κατα μαρκον μετα την αναστασιν ου λεγεται ωφθαι τοισ μαθηταισ.* Denique Hieronymus in epist. ad Hedibiam (ep. CXX.) quaest. 3 (ed. Vallars. 1, 825) scribit haec: *Aut non recipimus Marci testimonium, quod in raris fertur evv., omnibus Graeciae libris pene hoc capitulum in fine non habentibus, praesertim cum diversa atque contraria evglistis caeteris narrare videatur: aut hoc respondendum quod uterque* (Mt et Mc) *verum dixerit.* Rursus idem Hier contr. Pelagian. scribit: *In quibusdam et maxime in Graecis cdd iuxta Marcum in fine eius evan-*

gelii scribitur: Postea quum accubuissent undecim – – non crediderunt. (Est Vallars II, 759. Vide post ad v. 14.)

5) nec Ammonii sectionibus nec Eusebii canonibus agnoscuntur ultimi versus. Codices enim plures gravissimi et Graeci et Latini ultra v. 8. vel 9. numeros Ammonii Eusebiique appositos non habent: alii rursus suppletos esse posterioribus curis inde docent quod ex parte tantum adscripti sunt, ac plerumque sic ut sectio absque canone vel non cum iusto canone notetur. Ita AU ultimos numeros habent 232, 2 ad versum 6: ℵLS 233, 2 ad versum 8, quae notatio ipsis Ammonio et Eusebio deberi videtur, comprobata etiam Epiphanii et Caesarii testimoniis: Γ 232, 2 ad versum 6; 233 et 234, sed utrumque sine canone, ad vv. 8 et 9: item Π 232, 2 ad versum 6; 233, 2 ad versum 8; 234, 8 ad versum 9: Δ 233, 2 ad versum 8; 234, 10 ad versum 13. Similiter 127. 129. 132. 133. 134. 137. 169. 186. 188. 195. 371. alii multi. Alii permu post 233, 2 addunt tantum numeros fere quattuor, ut tisch[2.] 234, 2 ad versum 9; 235, 8 ad versum 12; 236 sine canone ad versum 13; 237 sine canone ad versum 15; item tisch([4.]) 234, 8 ad versum 9; 235 et 236 sine canone ad vv. 10 et 12. Plenum vero numerorum, nisi quod canones partim desunt, supplementum iam in codd habetur CEKV, in quibus ad versum 20 appositus est num. 241 (E addito canone 2), atque in HM, ubi 240 ad vers. 19 notatur. In M nullus canon additur ad 235 (236, 10), 237, 238, 239, 240. Ex Latinis cdd. praeter omnes Amiatinus laudandus, qui ultimos numeros 233, 2 ad vers. 8 appositos habet, prorsus ut ℵLS. Nec magis in canonum indice (vide nostrum) Marci sectiones ultra numerum 233 procedunt. Alibi vero (cf quem Millius exhibuit) eodem modo fluctuat sectionum numerus quo notatio codicum marginalis. Confirmant autem prorsus sententiam nostram, ex qua Ammonius cum Eusebio sectionem ultra 233, 2 (ad v. 9) nullam agnovit, Epiphanius (ancor. 50 *τεσσαρα εισιν ευαγγελια κεφαλαιων* 1162) et Caesarius (dialog. 1, 39; ap Gall[6, 26] *τεσσαρα ημιν υπαρχει ευαγγελια κεφαλαιων* 1162): quippe enim summam capitulorum in 4 evv. 1162 dicentes, Marco non possunt plus 233 tribuere (Mt 355, Lc 342, Ioh. 232).

Quae testimonia aliis corroborantur argumentis, ut quod conlatis prioribus versu 9. parum apte adduntur verba: *αφ ης εκβεβλήκει* etc, item quod singula multifariam a Marci ratione abhorrent. (Quam diverso textu antiqui versus 15 et 20 legerint, vide post.)

Quod vero tam cumulatis testimoniis pondus est, id minime eo minuitur quod iam Irenaeus additamentum de quo quaeritur novit. Nec enim, ut in Prolegg. satis probasse nobis videmur, post Irenaeum, quocum etiam Syrus Curetoni et Latinus sigla n notatus hac in re faciunt, sed ante eius tempora textus apostolici mutationes atque interpolationes longe plurimae ac gravissimae factae sunt. Neque contra valet quod antiqui de dissensione notarunt, quae esse videatur horum versuum cum evv. reliquis; talem enim dissensionem ad Marci librum tam misere mutilandum adduxisse quempiam et quidem tanto cum successu prorsus incredibile est, nec ullo probari

potest exemplo. Quae quum ita sint, sanae erga sacrum textum pietati adversari videntur qui pro apostolicis venditare pergunt quae a Marco aliena esse tam luculenter docemur.

Patrum igitur qui agnoscunt antiquissimus est Irenaeus, qui, ut certe interpres testatur, adv. haer. III, 10, 6 affert 16, 19. Accedunt Hipp *περι χαρισματων*, ubi 16, 17—18 laudantur, Const (VIII, 1, 1 eadem cum Hipp habent, praeterea 16, 16. VI, 15, 3), Caesar$^{dial\ 4,193}$ (16, 16) Iac$^{nisib\ 1,13}$ (16, 16—18). Contra frustra ad Clem^{rom} et Clem^{alex} provocarunt, ad Ammonium et Tatianum in harmoniis (quae enim supersunt, vix quicquam cum Amm aut Tat commune habent), ad Cels ap Orig (utuntur Celsi verbis his: *τισ τουτο* [*οτι νεκροσ ανεστη και τα σημεια τησ κολασεωσ εδειξεν*] *ειδε; γυνη παροιστροσ, ωσ φατε, και ει τισ αλλοσ* etc.). Paullo plus probabilitatis habet Iustini testimonium, qui verbis (Apol. 1, 45) *ον απο Ιερουσαλημ οι αποστολοι αυτου εξελθοντεσ πανταχου εκηρυξαν* ad v. 20 alludisse videtur. Quod idem Christum *ανεληλυθοτα εισ τουσ ουρανουσ* dicit, minus valet. Praeterea ex cdd et vv testes hi habent: ACDEF^{W}GH(a v. 14 inde)K(L vide supra)MSUVXΓΔΠ al fere omn c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l n q vg cop (etiam ex sah^{askw} v. 20 sed satis a textu vulgato diversus affertur, vide post) go (deficit a v. 12) syr^{cu} (rursus incipit a v. 17) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ syr^{hr} arm^{ed} (sed cdd antiqui qui habent novo hos versus titulo „*ευαγγελ. κα. μαρκ.*" praefigunt) aeth^{edd}.

ς Ln textum sic exhibent:

9 Ἀναστὰσ δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ Io 20, 1. 14–18 Lc 8, 2
τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧσ ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10 ἐκείνη πο-
ρευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖσ μετ' αὐτοῦ γενομένοισ, πενθοῦσιν καὶ
κλαίουσιν. 11 κἀκεῖνοι ἀκούσαντεσ ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐ- Lc 24, 10 s

---

9. *αναστασ δε* (et. a*** n q vg sax, l om *δε*, c^{*vid} *και αναστ.*): F^{W} 13. 28. 69. 124. al plus^{40} c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg^{six} gat mt tol (al) arm Thphyl add *ο ις̅* (sed 69. al inque primis evgll om *δε*) | *πρωτη* (238. 435. al *πρωτου*, 28. al *πρωτησ*): Eus$^{mar\ 255}$ et$^{256\ sq}$ et$^{suppl\ mar\ 301}$ *τη μια* | *σαββατου*: KΠ 1. al^{60} fere cop^{dz} et$^{petr\ 3}$ Eus$^{mar\ 255}$ et$^{suppl\ 301}$ (non item$^{mar\ 256\ bis}$ et^{257}) Ps-Nyss$^{resurr\ 843}$ *σαββατων* | *εφανη πρωτον* (Eus$^{mar\ 301}$ *πρωτ.* post *μαρια*, arm Eus$^{mar\ 257}$ om *πρ.*): D *εφανερωσεν πρωτοισ* (d hiat post v. 6, ut iam notatum est) | *μαρια*: C *-ιαμ* | *τη*: D om | *αφ* cum AC^{3}EGKMSUVXΓΔΠ al omn fere Eus$^{mar\ 257}$ et^{301} ... Ln *παρ* cum C*DL 33.

10. *εκεινη* (ita n vg): Ln add *δε* cum C^{*vid} al pauc c ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q (hae^{3} *at illa*) | *πορευθεισα* (a*** vg *vadens*, c ff$^{2.}$ *praecurrens*): KΠ al^{6} *απελθουσα*, n *abiit et*, Hier^{hedib} (epist^{120}) *abiens* ... l prag *videns* | *τοισ*: D *αυτοισ τοισ* (it vg *his* vel *illis* vel *eis qui*) | *μετ αυτου γενομενοισ* etc: syr^{hr} (similiter arm) *illis qui lugebant et flebant cum ipsa*

11. *κακεινοι* cum AC^{3}D*XΓΔΠ unc^{6} al pler l n vg syr^{utr} arm aeth go Hier^{hedib} (*illique*) ... C* (D^{2} ut vdtr) c ff$^{2.}$ q cop *εκεινοι δε* (*at illi*), LΠ 127. c^{scr} nil nisi *εκεινοι* | *εθε. υπ αυτησ*: Δ *υπ αυτ. εθε.*

Lc 24, 13 ss τῆσ ἠπίστησαν. 12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν
ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοισ εἰσ ἀγρόν. 13 κἀκεῖνοι
ἀπελθόντεσ ἀπήγγειλαν τοῖσ λοιποῖσ· οὐδὲ ἐκείνοισ ἐπίστευσαν.
[Mt 28, 16 s Lc 24, 42 s et 25] 14 Ὕστερον ἀνακειμένοισ αὐτοῖσ τοῖσ ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖσ θεασα-
Mt 28, 19 s Lc 24, 47 s μένοισ αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ·
πορευθέντεσ εἰσ τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ

---

11. *ηπιστησαν* (fu sax Hier add *ei*): D *και ουκ επιστευσαν αυτη* (* *αυτω*)

12. *μετα δε*: D* praem *και* | *περιπατουσιν*: 1. om

13. *εκεινοισ*: L ff^{2} arm^{zoh} (non item^{cdd}) *εκεινοι*

14. *υστερον* cum CEGKLMSUVXΓΔΠ al pler ff^{2} g^{2} l vg (et. am fu em ing prag reg etc) (syr^{p} vide post): Ln add *δε* cum AD al^{10} fere c g^{1} o q vg^{six} mt cop syr^{sch} et^{p} c.* aeth | *αυτοισ* (*illis undecim* it vg): L 13. al pauc om (nec exprim cop syr^{utr} et^{hr} al) | *απιστιαν*: ita CDGKLMSU ΓΠ al pler ... AEXΔ al mu *-στειαν* | *εγηγερμ.* (EHKM al mu *εγειγερμ.*, X om) cum C^{3}DEGHKLMSUVΓΠ al pl it vg cop syr^{sch} aeth ... Ln add *εκ νεκρων* cum AC*X(sic)Δ al^{20} fere syr^{p} arm | *ουκ επιστευσαν*: o *quoniam illis qui eum viderant resurrexisse nuntiantibus non crediderunt*, item mt *quia his qui viderant eum resurrexisse et nunciantibus illis non cred.*, q *propter quod* [illis qui] *viderant eum resurr. et nuntiantibus non crediderunt.* Post versum 14. ex Hier discimus singulare additamentum olim inventum fuisse. Habet enim contra Pelagian. 2, 15: *in quibusdam exemplaribus et maxime in Graecis codd. iuxta Marcum in fine eius evglii scribitur*: Postea quum accubuissent undecim, apparuit eis Iesus, et exprobravit incredulitatem et duritiam cordis eorum – non crediderunt. Et illi satisfaciebant dicentes: Saeculum istud iniquitatis et incredulitatis substantia ($^{ed\ vat}$ sub satana) quae non sinit per immundos spiritus veram dei apprehendi virtutem. Idcirco iam nunc revela iustitiam tuam.

15—19. Cf ad haec Act. Pil. A. XIV. pag. 242 sq: *εξηγησαντο – οτι ειδομεν τον ῑν̄ και τουσ μαθητασ αυτου καθεζομενον* (al *-μενουσ*) *εισ το ορoσ το καλουμενον μαμιλχ* (al aliter), *και ελεγεν τοισ μαθηταισ αυτου· πορευθεντεσ εισ τον κοσμον απαντα κηρυξατε παση τη κτισει* (E add *το ευαγγελιον μου*)· *ο πιστευσασ και βαπτισθεισ σωθησεται, ο δε απιστησασ κατακριθησεται. σημεια δε τοισ πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησουσιν* (C *ακολουθησει ταυτα*)· *εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν* (BCG *-αλλουσιν*), *γλωσσαισ λαλησουσιν καιναισ, οφεισ* (C praem *και εν ταισ χερσιν αυτων*, item Ven omisso *και*) *αρουσιν, καν θανασιμον τι πιωσιν ου μη αυτουσ βλαψει* (G *-ψη*), *επι αρρωστουσ χειρασ επιθησουσιν και καλωσ εξουσιν. ετι του ῑῡ λαλουντοσ προσ τουσ μαθητασ αυτου ειδομεν αυτον αναληφθεντα εισ τον ουρανον.* (Quae praeter notata in codd variant, vide l. l. in ed. mea.)

15. *αυτοισ*: D *προσ αυτουσ.* Praeterea o^{2} mt add *Iesus* | *απαντα* (c q ante *κοσμ.* pon): D 225. gat cop om | *κηρυξατε*: D praem *και*, item

τῇ κτίσει. 16 ὁ πιστεύσασ καὶ βαπτισθεὶσ σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπι-
στήσασ κατακριθήσεται. 17 σημεῖα δὲ τοῖσ πιστεύσασιν ταῦτα
παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσ-
σαισ λαλήσουσιν καιναῖσ, 18 ὄφεισ ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺσ βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστουσ χεῖρασ ἐπιθήσουσιν
καὶ καλῶσ ἕξουσιν. 19 ὁ μὲν οὖν κύριοσ μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖσ Lc 24, 50 ss Act 1, 9
ἀνελήμφθη εἰσ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ·
20 ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντεσ ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συν-
εργοῦντοσ καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντοσ διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων.

---

sed praegresso *ite*) c q Amb (contra *euntes–praedicate* l o vg Aug$^{cons\ 3,76}$) cop syr^{p} c.* aeth

16. o (q Amb^{semel} Vocat *et qui*, item cdd^{lat3} in Act Pil; c *qui autem*) πιστευσασ: D^{suppl} 2^{pe} 6^{pe} praem οτι (item CE in Act Pil) | και βαπτ.: LΔ και ο βαπτ.

17. ταυτα παρακολουθ. (Δ ρακολουθησ.) ita et. Const^{8,1,1} (item Hipp charism^{245}): C*L ακολουθ. ταυτα (item C in Act Pil), Ln παρακολουθ. ταυτα cum AC^{2} 33. | εν: L επι | εκβαλουσιν: D^{suppl} -αλλουσι (item BCG in Act Pil) | λαλησουσιν: D^{suppl} -σωσιν | καιναισ: o Const (item Hipp) Iac$^{nisib\ 10}$ ante λαλησουσιν, C*LΔ cop arm om

18. οφεισ: C*et^{2}LM^{mg}XΔ^{gr} 1. 22. 33. 6^{ev} 2^{pe} 6^{pe} cop arm syr^{cu} et syr^{p} c.* praem και εν ταισ χερσιν (cop syr^{cu} add αυτων), item C et Ven in Act Pil | αρουσιν: o *non timebunt* | πιωσιν: D^{suppl*} ποιωσιν | ου μη: C* ουδεν | αυτουσ: Δ αυτοισ | βλαψη c. ACD^{suppl}EF^{w}GHKLMSUVXΓΔΠ al longe pl Hipp$^{charism\ 245}$ ... ς (= Gb Sz) βλαψει cum minusc mu Const^{8,1,1} (-ψει in Act Pil cum BC; G -ψη). Iac^{nisib} om οφεισ αρουσιν et και θανασιμον usq βλαψ., sed totum locum libere affert („*Et iterum dicit eis dominus*: Hoc signum erit credentibus: linguis novis loquentur, daemonia eiicient, et super aegros manus suas imponent et bene habebunt")

19. ουν (et. Ir^{gr} ap Cram ad fin. caten. ex scholio codicis 72): c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l o q vg *et dominus quidem* (o om), Ir$^{int\ 188}$ *et quidem dominus.* Similiter syr^{cu} et^{sch} aeth ... C*L 90* arm om | κυριοσ cum AC^{3}D^{suppl}EGMSUVX ΓΠ^{suppl} al pler g$^{1\cdot}$ d^{suppl} am ing prag reg Ir^{gr} (ut supra)... C*KLΔ 1. 22. 33. 124. 2^{pe} al^{7} c ff$^{2\cdot}$ o vg (et. fu em al) syr^{cu} et^{utr} cop arm aeth Ir^{int} κυριοσ ι̅σ̅ (o *dom. ihes. christ.*), H al pauc ι̅σ̅ tantum | ανεληµφθη ut Ln cum ACD^{suppl}; ς ανεληφθη cum rell ... 36. 40. ανεφερετο, 68. ανεληφθ. και ανεφερ. | τον ουρανον: 13. 69. 124. 346. τουσ ουρανουσ | EHKL al mu εκαθησεν | εκ δεξιων (et. Ir^{gr} ut supra): CΔ al pauc εν δεξια (D^{suppl} εν δεξιων), c o q *ad dexteram* (g$^{1\cdot}$ l vg *a dextris*) | θεου: 1* c^{scr} cop πατροσ (aeth *domini* vel *dei patris eius*)

20. δια: L om | σημειων absq αμην ut ς^{e} Gb Sz Ln cum AC^{2} 1. 33. al mu a*** q (l sine *amen*, sed om totum versum) vg^{ed} ing reg al syr^{cu}

et^{utr} arm ... ϛ add *αμην* cum C*D^{suppl}EF^{w}GKLMSUVXΓΔΠ^{suppl} al pl c o am prag gat al cop aeth. Totum versum sah$^{cod\ askew}$ (ultimo folio codicis quo *πιστισ σοφια* continetur; videbatur id Woidio ex alio libro desumptum; non continet nisi hunc versum) sic exhibet: *exeuntes terni in quattaor climata caeli praedicarunt evglium in mundo toto, Christo operante cum iis in verbo confirmationem cum signis sequentibus eos et miraculis. Atque hoc modo cognoverunt* (*cognitum est*) *regnum dei in terra tota et in mundo toto Israelis in testimonium gentium omnium harum quae existunt ab oriente ad occasum.*

Subscriptiones: B *κατα μαρκον* ... ℵACEHKLUΓΔ *ευαγγελιον κατα μαρκον* ... D^{suppl} *ευαγγελιον κατα μαρκον ετελεσθη αρχεται πραξισ αποστολων* ... al mu *τελοσ του κατα μαρκον* [*αγιου*] *ευαγγελιου* ... am *explicit* (in Mt nihil subscr. habet), vg^{edd} mu syr^{cu} *explicit evang. secund. marcum*, ing *explicit evangelium secund. marc. incipit argumentum evang secd lucam*, k *evang. cata marcum exp · incip · cata mattheum feliciciter* (sic), q *evangel. secund. marc. εξπλικητ φελικιτερ αμεν* ... MSXΠ^{suppl} nil subscr. habent. Praeterea GHKS al pl versuum (*στιχοι*) numerum notatum habent: GHS al pl *αχ'*, K al *αψ'* (et. aeth *voces* 1700), al *αχϛ'*, al *͵β*, al *χιλ. πεντακοσ. πεντηκ.* et aliter; item al pauciores et. *ρηματα*: pl *αχοε'*, al *αχοϛ'*, al *͵α*, *κεφαλαια*: pl *σμα'*, al aliter; cf supra ad 9—20, ubi numerus capitulorum ad mg adscriptorum refertur. Ab Amm et Eus non facta videntur plus *σλγ'* (233), ut ante expositum est. Numerant etiam *τιτλουσ*: *μη'*. In B evg Marci 62 sectiones habet. Additamentorum, quibus sensim subscriptiones auxerunt, exempla haec sunt: GK (post *ευαγγ. κα. μαρκ.* addita habet) S al mu: *το κατα μαρκον* (G al add *αγιον*) *ευαγγελιον εξεδοθη* (G *-δωθη*) *μετα χρονουσ ι'* (K *δεκα*, al *ιβ'*) *τησ του* $\overline{\chi\upsilon}$ (G al *κυριου*) *αναληψεωσ*. In paucioribus additur: *εγραφη ρωμαϊστι εν ρωμη* (ita 160. 161., aliunde affertur *εν αιγυπτω*). 293. sic: *εγραφη ιδιοχειρωσ αυτου του αγιου μαρκου εν τη πρεσβυτερα ρωμη μετα χρονουσ δεκα τησ του* $\overline{\chi\upsilon}$ *και του θεου ημων αναληψεωσ και εξεδοθη παρα πετρου του πρωτοκορυφαιου των αποστολων τοισ εν ρωμη ουσι πιστοισ αδελφοισ.* Alii post *αναληψεωσ* add *υπηγορευθη* (q^{scr} r^{scr} *διηγορευθη δε*) *υπο πετρου* (iidem^{scr} add *εκ ρωμησ* praetereaque nihil). Item alibi additur *επεδοθη μαρκω τω ευαγγελιστη και εκηρυχθη εν αλεξανδρεια και παση τη περιχωρω αυτησ.* Cod par genov *εγραφη εν τη ρωμη υπ αυτου εν ομοιωματι μοσχου* (idem ad Mt habet: *και εστιν ανθρωπομορφον*). Λ 20. 262. 300. sic: *ευαγγελ. κατ. μαρκον· εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των εσπουδασμενων εν* (20. 300. om) *στιχοισ αφϙ* (ita Λ, ex tribus rell Sz retulit *αφϛ*) *κεφαλαιοισ σλζ.* Illud *ομοιωσ* respicit ad ea quae evglio Mt in Λ 262. 300. subscripta sunt: *ευαγγ. κατ. ματθ. εγραφη και αντεβληθη εκ των εν* (Λ 300. om) *ιεροσολυμοισ παλαιων αντιγραφων των εν τω αγιω ορει αποκειμενων* (extrema habent tantum Λ 262.) Supple haec ad Mt. Similiter 2^{pe} ad finem Marci: *εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των ιεροσολυμων παλαιων αντιγραφων.* Syr^{sch} *Finitum est evang. sanctum praedicationis Marci, qui loquutus est ac praedicavit Latine Romae*, syr^{p} *finitum est ev. sanctum Mci, quod loquutus est Latine Romae.* Aeth^{rom} *et finitum est evglium Marci, et voces eius* 1700.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ.

I.

1 [1.10] Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν
περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2 καθὼς παρ-

* κατα λουκαν cum ℵBF. Similiter nonnulli cdd^{it} et^{vg} ut q (*secundum iohannem expt amen incipit secundum lukan*) e (*evangelium cata iohannem explicit incipit cata lucan*) g$^{1.}$ (-- *incipit secundum lucam*). (Ex san habeo penes me tantum quae ad fin. ev. Mt leguntur: *evangelium secundum mattheum explicit incipit secundum marcum*). Etiam D (ut ℵB) a b e q al for al syr^{cu} in summa pagina nil nisi κατα λουκαν habent ... Gb Sz Ln Ti ευαγγελιον κατα λουκαν cum ACDEKLMSUXΔΠ al pl (Γ ευαγγελιον κατα λουκαν: αγιου ευαγγ:) (D ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα λουκαν, *evangelium secundum iohanen explicit incipit evangelium sec lucan.* Haec excipit inscriptio: ευαγγελ· κατ λουκαν, *evang sec lucan*) ... A^{2} (*nil habet) λουκασ ... ς το κατα λουκαν (ita ς^{e} cum min permu, ς add αγιον cum min mu) ευαγγελιον cum min pl; al εκ του κατα λουκ. ευαγγελιου (al om ευαγγ., al habent αγιου ευαγγ.), tisch$^{4.}$ k^{scr} ευαγγελιον αγιον κατα λουκαν. Latini plerique cum ACD etc consentiunt: ita a ff$^{2.}$ *incipit evangelium secundum lucanum* (*lucanum* etiam i tuetur, cuius fragmenta a cap. 10 incipiunt), b f g$^{2.}$ am gat mt *incipit evangelium secundum* (gat *cata*) *lucan* (ita b f gat, g$^{2.}$ am mt *lucam*)

1—4. 130^{gr} et^{la} om hos versus

1. επεχειρησαν: X al pauc -ρισαν, l. επιχειρ. | ανατaξασθαι: L ανταξ. | περι exprim d (*de his quibus completa sunt in nobis rebus* sic) et e (*de his rebus quae impletae sunt in nobis*) item Hier interpres Origenis (comm in Lc)^{3,933}; it^{rell} vg (sed δ *de completis in nob. rebus*) non exprim (*narrationem rerum* etc) | πεπληροφορημενων: FΓ al πεπληρωφορ., Δ$^{pparh\ scr}$ πληροφορημενων | εν: F 28. 127. al^{20} fere om

2. καθωσ (et. Or^{4,315}): D καθα, item Eus$^{dem\ 120}$ (ουτωσ μεν τον ματθ. ο λουκασ ετιμησεν καθα παρεδωκαν αυτω οι απ αρχησ usq λογου) et

ἔδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆσ αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ
Act 1, 1 λόγου, 3 ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶσ
καθεξῆσ σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 ἵνα ἐπιγνῷσ περὶ ὧν
κατηχήθησ λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

1 Chr 24, 10 5 Ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Ἡρῴδου βασιλέωσ τῆσ Ἰουδαίασ
ἱερεύσ τισ ὀνόματι Ζαχαρίασ ἐξ ἐφημερίασ Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ
ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆσ Ἐλισάβετ. 6 ἦσαν
δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαισ
ταῖσ ἐντολαῖσ καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι. 7 καὶ οὐκ ἦν

hist[3,4,3] (*εναγγελιω ο και χαραξαι μαρτυρεται καθα παρεδοσαν αυτω οι απ αρχησ* etc) | *παρεδοσαν* (et. Or[4,315] Eus[hist 3,4]; AX al mu *-δωσαν*): KΠ al[8] Eus[dem 120] Ps-Ath[2,395] *παρεδωκαν* | *γενομενοι* (C *-νου*) et. Or Eus[bis] Ir[int 202] et[227]: xr 126. 435. 2[pe] om (al pauc post *τ. λογ.* pon)

3. *εδοξε* cum ℵBCDFLMPRUXΓΔΞΠ etc ... AEKSΛ 1. al *εδοξεν* | *καμοι* (g[1.] *mihi*; contra et. Or[3,933] ex interpr Hieronymi *visum est et mihi assecuto ab initio* [*a principio* altero loc] etc bis): b g[1.] q bodl (non item c e f ff[2.] g[2. vid] l vg) go add *et spiritui* (b *-tuo*) *sancto* :: cf Act 15, 28

4. *επιγνωσ* (et. ℵ[c]): ℵ* *επιγνοισ* | *ων*: D* *των* | Δ* *καταχηθησ* | *ασφαλειαν* (CRU al *-λιαν*): 49[ev] *ωφελειαν*

5. *βασιλεωσ* c. ℵBLRΞ ... ς Ln *του βασ.* c. ACDEFKMPSUVXΓΔΛΠ al omn[vid] Epiph[429] Cyr[es 166] (:: Mt 2, 1 *του* non fluct. Cf et. Act 7, 10. 10, 32, quamquam non eadem prorsus ratione sunt. In LXX *ωγ βασιλ. τησ βασαν, σηων βασ. των αμορραιων* frequens, sed ibi quoque passim a testib additur articulus ad *βασ.*: cf Num 32, 33. Deut 1, 4. 3, 1 sq) | *τησ ιουδαιασ*: 28. 255. om | *ονοματι*: E *-μα* | *γυνη* (L praem *η*) *αυτω* (X *-το*) (Gb'') cum ℵBC*DLXΞ 1. 22** 33. 73. 2[pe] c ff[2.] g[1.] l q am em for fu iac ing mt bodl Aug[cons 2, 17] Hier ... ς *η* (C[3] om?) *γυ. αυτου* cum AC[3]EFHKMPRSUVΓΔΛΠ al pler b e f g[2.] vg[ed] (item gat tol) go cop syr utr (Epiph[429] Cyr[es 166] *γυνη αυτου* sine *η*) Amb | *το*: A om | *ελισαβετ* c. ℵACEFHKLMPRSUVΓΔΛΞΠ al omn[vid]: B *ελεισαβετ* ubique, item hoc versu D (non item vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41. 57), item ℵ vv. 7. 13. 24. 36. 40. 41 (non item v. 57), item C versu 7 (non item 5. 13 sqq). Porro *-βετ* cum unc et minusc tantum non omn a e am cop: D *-βεθ* vv. 5. 36. 40. (*-βεδ* v. 13. [et. d] et bis 41 [d *-bet*], sed v. 57. *-βετ*), et. Cyr[es 166] *-βεθ*, item *-beth* c f q (plerumque *helis.*) for per (am tantum v. 57) go ambr[resc]; b (ubique) *-bel*

6. *εναντιον* cum ℵBC*X 73. 239. Resp[orthod 103] Cyr[es 166] (item *ante* b c ff[2.] g[1. 2.] q vg Ir[int 185], at passim etiam *ενωπιον* per *ante* redditur) ... ς Ln Ti *ενωπιον* (in Lc frequentissimum) c. AC[3]DLPRΓΔΛΞΠ unc[8] al pler (e *ante faciem*, d f Hier[orig 3, 934] *in conspectu*) Or[3, 934] (ex sched Grab et Combef) | *του* (1. om) *θεου*: 33. e (non item b f g[1.] q vg) aeth (Ir[int 185] alteri *dominum*, alteri *deum*) *τ. κυριου*, c ff[2.] *dominum deum*

7. *ην* ante *η ελισ.* cum ℵBDLXΔΞ 33. 239. 258. 44[ev] 53[ev] it vg go aeth ...

αὐτοῖσ τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προ-
βεβηκότεσ ἐν ταῖσ ἡμέραισ αὐτῶν ἦσαν. 8 *ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερα-*
τεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆσ ἐφημερίασ αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ,
9 *κατὰ τὸ ἔθοσ τῆσ ἱερατείασ ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰσ*
τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, 10 *καὶ πᾶν τὸ πλῆθοσ ἦν τοῦ λαοῦ προσ-*
ευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματοσ. 11 *ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγε-*
λοσ κυρίου ἑστὼσ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματοσ.
12 *καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίασ ἰδών, καὶ φόβοσ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.*
13 *εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν ὁ ἄγγελοσ· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι*
εἰσηκούσθη ἡ δέησίσ σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν
σοι, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· 14 *καὶ ἔσται χαρά*
σοι καὶ ἀγαλλίασισ, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται.
15 *ἔσται γὰρ μέγασ ἐνώπιον κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ*

ϛ post *ελισ.* cum ACPRΓΛΠ unc^{6} (hiant FH) al pler cop syr^{utr} arm | *η ελισ.* cum ℵACDLPRΞ etc ... Ln om *η* cum B 69. 258. 435. al^{3}. De *ελισαβετ* vide ad v. 5 | *ησαν*: D e ante *προβεβηκ.* (d *erant seniores*, e *erant progressi*, c f *progressi erant* [f *essent*], b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q *processi erant*, vg *processissent*)

8. *εναντι* cum BDELPRSUVΓΛΞ al sat mu ... Gb' *εναντιον* cum ℵACFMXΔΠ al^{60} fere ... K *ενωπιον* (d *in conspectu*)

9. *ιερατειασ* ut ℵAB^{3}DEFKLMXΓΛΞΠ al pl: B*CPRUΔ al *-τιασ* | *ελαχε* cum ℵ*BDFM etc ... Ti *ελαχεν* cum ℵ^{c}ACEKLPRSUXΓΔΛΞΠ etc | *του θυμ.*: C *το θυμ.* | *εισελθων*: L *-λθειν* | *κυριου* cum ℵABC^{3}LPRΞ etc (et. Ir$^{int\,185}$) ... C*D^{gr} 59. 144. 254. 7^{pe} *θεου*

10. *ην του λαου* cum ℵBEF^{W}G^{W}(an potius H?)LMPRSUVXΓΔΛ al^{70} fere q am fu for ing go ... ϛ (= Gb Sz) *του λα. ην* cum ACDKΠ al sat mu e f g$^{2.}$ vg^{ed} em gat al cop syr^{p} arm aeth (b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ Amb *orabat*, item syr^{sch})

13. *ειπεν δε* (f q *dixit autem*, g$^{1.}$ vg Aug$^{cons\,2,17}$ *ait autem*): D b c e ff$^{2.}$ mt syr^{sch} *και ειπεν* (d e *et dixit*, b c ff$^{2.}$ mt *et ait*) | *ο αγγελοσ* (ita b e f g$^{2.}$ q vg): c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l arm add *domini* | *ζαχαρια*: R* *-ριασ*, item ff$^{2.}$ g$^{2.}$ gat *zacharias*, contra b c d e f g$^{1.}$ q vg *zacharia* | *διοτι* cum ℵABC^{2}DLRXΓΛΠ etc: C*Δ *οτι* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *γεννησει* (C *γενησει*, ita et. editum Or^{4,112}) *υιον σοι* (et. Or^{1,220} et ^{3,570} et ^{4,112}): it vg cop syr^{utr} arm aeth (non item go) *pariet tibi filium*, Δ *γεννη, σοι υιον* (sic) ... D^{gr} 1. sah^{münt} Or$^{int\,3,936}$ om *σοι* | ΓΛ al *καλεσησ* | *ιωαννην* (ita et. B*): ℵB^{3}D *ιωανην*

14. *χαρα σοι* (et. Cyr$^{fid\,87}$): D go arm aeth Or$^{int\,3,936}$ *σοι χαρα* | *επι*: 69. 44^{ev} *εν* (d *super*, sed it^{rell} vg *in*) | *γενεσει* cum ℵABCDEHKLMSUVΔΛΠ al permu ... ϛ (= Gb Sz) *γεννησει* cum GXΓ 1. 33. al pl (:: cf ad Mt 1, 18) | VXΛ al *χαρισοντ.*

15. *κυριου* sine *του* cum ℵACLΓ^{vid} 1. 33. al^{60} Cyr$^{fid\,87}$ ... ϛ (= Gb) Ln

πῇ, καὶ πνεύματοσ ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίασ μητρὸσ
αὐτοῦ, 16 καὶ πολλοὺσ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον
Mal 4, 5. τὸν θεὸν αὐτῶν· 17 καὶ αὐτὸσ προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν
πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλεία, ἐπιστρέψαι καρδίασ πατέρων ἐπὶ
τέκνα καὶ ἀπειθεῖσ ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν
κατεσκευασμένον. 18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίασ πρὸσ τὸν ἄγγελον· κατὰ
τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτησ καὶ ἡ γυνή μου προ-
βεβηκυῖα ἐν ταῖσ ἡμέραισ αὐτῆσ. 19 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ ἄγγελοσ
εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼσ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸσ σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενοσ λαλῆσαι ἄχρι ἧσ ἡμέρασ
γένηται ταῦτα, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσασ τοῖσ λόγοισ μου, οἵτινεσ
πληρωθήσονται εἰσ τὸν καιρὸν αὐτῶν. 21 καὶ ἦν ὁ λαὸσ προσδο-
κῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ

του κυριου cum BDEGHKMSUVXΔΛΠ al permu Thphyl. Praeterea F^{W} 69. 124. 157. al^{10} *θεου* pro *κυριου* | L *πληθησετε* | *εκ* (K* *εν*, sed ad ipsum ℵ adscriptum est prima manu K) *κοιλιασ* (a b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *ex utero*, d *de ventre*): c l *in utero*, e *in ventre*, item go (et. Or^{3,936} ex sched Grab et Comb *εν τη κοιλια* dicitur scripsisse)

16. *επι* et. Or^{3,570} Cyr$^{fid\,87}$: U 1. 22. 2^{pe} al^{10} fere Or^{3,936} (ex sched^{gra} et comb *πολλουσ - επιστρεψε προσ* etc) cat$^{com\,9}$semel *προσ*

17. *προελευσεται* cum ℵAB^{3}DEGHKMSUXΓΔΛΠ al pler, et. Or^{3,570}et^{4,112}: B*CLV al aliq *προσελευσεται* ... F^{W} *πορευσεται*, al^{10} fere *προπορευσετ.* | *αυτου*: Δ *κυριου*, Π^{*vid} *του θεου* | *ηλεια* (L 2^{pe} *-λια*) cum ℵBL 2^{pe**} ... ς Ln Ti *ηλιου* cum AB^{3}CDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere (Or^{3,570} et^{4,112}). Ceterum *ἡλ-* LMUΓ al mu et *helias* it vg; *ἠλ-* ut ς KΛΠ al pl. Item *-λίου* EK al mu; *-λιοῦ* MSUVΓΛΠ al pl, al aliq *-λιού* | *κυριω* (et. Or^{4,82}et^{112}): AKΠ al aliq *τω κυριω* | *κατεσκευασμ.* cum ℵABCDGHMSU VXΔΠ etc: EKLΓΛ al mu *κατασκευασμ.*

18. *πρ. τον αγγελον* (ita C^{2}): C^{*vid} *προσ αυτον* | Λ* *κατα τινοσ*

19. *παρεστηκωσ* (et. Or^{4,132}): D *παρεστωσ* | *ενωπ. του θεου* (et. a e f q vg): b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ *ante dominum* | *πρὸσ σὲ* ut EMΛΠ 209. al, item KΓ al mu *προσ σὲ* ... ς Ln *πρός σε*

20. *αχρι*: DK al pauc *αχρισ* | *ησ ημερασ* (et. Or^{4,118}): D *ημερασ ησ* (it vg *usque in diem quo*) | *πληρωθησοντ.* cum ℵABC etc: Gb′ *πλησθησονται* cum DΞ Or^{4,118} (:: at toties *πλησθηναι* in Lc a testibus non mutatum est)

21. *προσδοκων*: D *προσδεχομενοσ*, 59. *εκδεχομ.* | *εν*: D *επι* | *χρονιζειν*: Λ *χρονιαζειν* | *αυτον* ante *εν τ. να.* cum ℵACDW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q vg arm go (*quid tardaret eum in hoc templo*) ... Ti post *εν τ. να.* cum BLΞ 2^{pe} ... 108. al^{6} om *εν τω ναω*, a b d (*quod moram faceret in templo, quod tardaret in templo*) non exprim *αυτον*

ναῷ. 22 ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖσ, καὶ ἐπέγνωσαν
ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸσ ἦν διανεύων αὐτοῖσ,
καὶ διέμενεν κωφόσ. 23 καὶ ἐγένετο ὡσ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆσ
λειτουργίασ αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 μετὰ δὲ
ταύτασ τὰσ ἡμέρασ συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέ-
κρυβεν ἑαυτὴν μῆνασ πέντε, λέγουσα 25 ὅτι οὕτωσ μοι πεποίηκεν
κύριοσ ἐν ἡμέραισ αἷσ ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδόσ μου ἐν ἀνθρώποισ.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελοσ Γαβριὴλ
ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰσ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ ᾗ ὄνομα Ναζαρέθ, Mt 1, 18 ss

---

22. *εδυνατο* c. ℵAB*KΠ al pauc ... ϛ *ηδυνατ.* cum B^{3}CDLW^{c}XΓΔΛΞ unc^{7} al pler | *επεγνωσαν*: W^{c} (errore scribae) *ενεγν.* | *εωρακεν* cum ℵAB^{3}CD KLSUΓΛΞΠ al pl ... B*EGHMVX al permu *εορακεν*, W^{c}Δ *ορακεν* | *διεμενεν*: W^{c}Δ *διαμενέν* ... D^{gr} al^{9} cat *διεμεινεν*, item *permansit* it (exc d *manebat*) vg cop syr^{utr}

23. *εγενετο*: syr^{sch} aeth non exprim | *επλησθησαν* (W^{c} *επληθησ.*): F^{w} 1. 91. 239. 248. 299. i$^{cant\ scr}$ *επληρωθησαν* | ℵLW^{c}Δ al *λιτουργ.* | *απηλθεν*: D *τοτε απηλθ.*

24. *μετα δε*: D *και μετα* | *ταυτ. τασ ημερασ*: DE 69. 435. c^{scr} cop *τασ ημερ. ταυτ.* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5 | *αυτου*: M^{mg} al^{8} item evgg permu *ζαχαριου* | *εαυτην* (et. Or^{3,938} ex sched^{gra} et^{comb}): L al^{5} *αυτην*

25. *ουτωσ* (Γ al pauc *ουτοσ*) cum ℵABCD unc rell etc ... ϛ *ουτω* cum minusc pl | *κυριοσ* cum ℵCDL 33. ... ϛ *ο κυρ.* cum ABW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *επειδεν* cum ℵABCLΓΛΠ al pler ... Ti *εφειδεν* cum DW^{c}Δ 69. 73.; item X c^{scr} *εφιδεν* (:: cf Act 4, 29. Ro 8, 20) | *ονειδοσ* (AC *ονιδ.*) cum ℵB*DL 1. ... ϛ Ln praem *το* cum AB^{3}CW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler

26. *εν δε τω μηνι τω εκτω* (et. Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{372}; *τω μηνι δε τω εκτω* Thaum$^{annun\ 21}$; *in mense autem sexto* d f g$^{1.\ 2.}$ q vg Or$^{int\ 3,938}$ Aug$^{cons\ 2,17}$): D^{gr} e *εν δε τω εκτω μηνι* (*in sexto autem mense*; libere et. Petr can^{5} *οπερ – εν τω εκτω μηνι τησ συλληψεωσ του ετερου παιδιου* etc) ... a b c ff$^{2.}$ Ir$^{int\ 185}$ Amb$^{luc\ 2,1}$ *eodem* (Ir^{int} *in ipso*) *autem tempore* | *ο αγγελοσ* (et. Thaum$^{21.\ 25}$; 86. z^{scr} *αρχαγγελ.*): 69. 106. 255. Eus$^{dem\ 329}$ (*πεπληρωται - οτε απεσταλη αγγ. γαβρ. υπο του θε. εισ* etc) Cyr$^{hr\ 179}$ om *ο* | *απο* (Schu „bene ap Lc") cum ℵBLW^{c} 1. 69. 131. 2^{po} Cyr$^{hr\ 179}$ ... ϛ Ln *υπο* c. ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Thaum^{25} Eus$^{dem\ 329}$ Chron^{372} | *του* (69. 143. 346. al pauc om) *θεου*: b c ff$^{2.}$ Amb^{luc} *domino* | *τησ γαλιλαιασ* (ita ℵ^{c}, ℵ* *ιουδαιασ*, 255. *ιουδα*): D *γαλιλαιαν* | *η ονομ. ναζαρ.* (et. Eus$^{dem\ 329}$ Cyr$^{hr\ 179}$ Chron^{372}): D 255. 259. om | *ναζαρεθ* (et. 1624. 1633) cum CEGHMSUVΓΛ al pl item *-ραθ* ΑΔ, item *nazareth* b f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q am em for ing iac harl cop go. GHMSUVΓΛ ubique *-εθ* ap Lc, de quo solo hic quaeritur, item (h. l. tacens) D ter (et 4, 16 *-εδ*), item E (sed 2, 4 *-ετ*) et F (bis, hiat ter). Confirmant *-εθ* ℵ 2, 4; B* 2, 39 et 51; Ξ 2, 39. ℵBΞ 4, 16 *-ρα*, ter ℵ et bis B *-ετ*; item Ξ 2, 4. (C 2, 4 et 51 *-αθ*, Δ ubique *-αθ*, A bis *-αθ*, ter *-ατ*) ..... ϛ (Wtst Gb Sz) *ναζαρετ* c. ℵBKLXΠ al permu e q. Conlatis omnibus huius evglii locis (quibus

27 πρὸσ παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου
Δαυείδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆσ παρθένου Μαριάμ. 28 καὶ εἰσελθὼν
πρὸσ αὐτὴν ὁ ἄγγελοσ εἶπεν· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριοσ μετὰ σοῦ.
29 ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸσ εἴη ὁ

---

accedit Act 10, 38 -εθ ℵBCDE) Lucam ναζαρεθ scripsisse statuendum est, non ναζαρετ, nisi quod 4, 16 formam eum ναζαρα adhibuisse suadent testes. Inter -εθ enim et -ετ eundem scriptorem fluctuasse incredibile est. Ceterum similiter fluctuant patrum editiones; praevalet tamen ναζαρεθ.

27. *εμνηστευμενην* cum ℵ$^{*et\,cb}$AB*L (cf et. ad 2, 5) ... ς *μεμνηστευμενην* cum ℵ^{ca}B^{3}CW^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}, item D *μεμνησμενην* | *ω ονομα*: L *ωνομα* (sed L saepe vitiosas scripturas praebet) | *εξ οικου* c. ABDW^{c}XΓΔΛΞΠ unc^{8} al pl it vg sah cop syr^{utr} go arm aeth ... ℵCF^{W}L 1. 28. al^{30} fere Eus$^{dem\,329}$ Thaum$^{annunc\,21}$ Chr^{7,29} Chron^{372} add *και πατριασ* (:: ex 2, 4 ubi non fluct) | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

28. *εισελθων*: A* *ελθων* (sed ipse* correxit), L *εισηλθεν* (nec tamen add *και* ante *ειπεν*) | *ο αγγελοσ* post *πρ. αυτ.* c. ℵF^{W}Δ 69. f ff$^{2.}$ l q syr^{sch} arm^{usc} ... ς Ln post *εισελθων* cum ACDXΓΛΠ unc^{8} al pler (7^{pe} *ειπ. ο αγγ. πρ. αυτ.*) a^{vid} b c e vg go syr^{p} aeth Chron^{372} Aug$^{cons\,2,17}$ (Dam ^{1,555} *ου γεγραπτ. οτι εισελθ. ο αγγ. πρ. την μαριαν ειπε*) ... Ti om (Gb^{0}) c. BLΞ 1. 131. cop (sed cop$^{dz\,mg}$ add ad *dixit ei*) arm^{zoh} (sed habet cod^{mg}) | *ειπεν*: A 229. 262* 2^{pe*} 6^{pe} a b e ff$^{2.}$ l (non item c f q vg Aug$^{cons\,2,17}$) syr^{p} praem *ευηγγελισατο* (b *evangelizavit*, rell *benedixit*) *αυτην και* | *μετα σου* sine additam (Gb′ prob Schu) cum ℵBL W$^{c\,vid}$ 1. 131. 44^{ev} 2^{pe**} sah^{münt} cop syr^{hr} arm Chron^{372} Dam^{1,204} et^{555} cat^{11} Promiss ... ς Ln add *ευλογημενη συ εν γυναιξιν* (:: e versu 42) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{utr} aeth Eus$^{dem\,329}$ Tert$^{virg\,vel\,6}$ (*sed cum benedicit illam* [Gabriel], *inter mulieres, non inter virgines deputat*: Benedicta tu inter mulieres. *Sciebat et angelus mulierem etiam virginem dici.*) Praeterea (:: ex eodem versu 42) 47. gat And$^{cret\,103}$ add *και ευλογημενοσ ο καρποσ τησ κοιλιασ σου*. Cf huc Prot^{iac} 11, 1: *και ιδου φωνη λεγουσα· χαιρε κεχαριτωμενη, ο κυρ. μετα σου, ευλογημενη συ εν γυναιξιν* (ultima ex edd pler; om vero ΠΚ; L add *και ευλογημενοσ ο καρπ. τησ κοιλ. σου*)

29. *η* (D^{gr*} *ην*?) *δε* sine additam cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2^{pe**} sah^{münt} cop^{schw} (ex^{dz} et aliis^{2}) arm Chron^{372} Dam^{1,204} et^{555} ... ς (= Gb) Ln add *ιδουσα* cum ACW^{c}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (a q *ipsa autem ut vidit*, item addito *eum* b f ff$^{2.}$ l Amb^{luc}; e *illa autem cum vidisset angelum*; c g$^{1.}$ fu Aug$^{cons\,2,17}$ *quae cum vidisset*) cop^{wi} (add *eum*) go syr^{utr} aeth; item 130^{lat} vg (exc fu) add *cum audisset* (δ sic: *quae haec audiens aut quae cum scivisset aut quae cum vidisset*). Cf Prot^{iac} 11, 2 post alteram angeli allocutionem: *η δε ακουσασα διεκριθη* etc | *επι τω λογω* ante *διεταραχθ.* cum ℵBDLX 1. 131. 152. 184. 2^{pe} arm Chron^{372} Dam^{1,555}, item *λογω* sine *αυτου* cum iisdem et W^{c} sah^{münt} cop Dam^{1,204} ... ς (= Gb) Ln *επι τω λογω αυτου* post *διεταραχθ.* cum AC^{3}(W^{c})ΓΔΛΠ al

ἀσπασμὸσ οὗτοσ. 30 καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελοσ αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μα-
ριάμ· εὗρεσ γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν Es 7, 14 Mt 1, 21ss
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεισ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 οὗτοσ
ἔσται μέγασ καὶ υἱὸσ ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριοσ
ὁ θεὸσ τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ, 33 καὶ βασιλεύσει Mich 4, 7
ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰσ τοὺσ αἰῶνασ, καὶ τῆσ βασιλείασ αὐτοῦ
οὐκ ἔσται τέλοσ. 34 εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸσ τὸν ἄγγελον· πῶσ

pler c f vg sah cop syr[utr] aeth Dam[1,204] (sed w[c] sah cop Dam om *αυτου*) Aug[cons2,17] ... pro *επι τω λογω* pon post *διεταραχθ*. a b ff[2·] g[1·] l q go Amb[luc] *in* (go *de*) *introitu eius* (l om), e *ad introitum eius* ... c* ea verba plane om (Gb[00]) | *διεταραχθη*: D 44. 76. 225. 2[pe] *εταραχθη* | *διελογιζετο*: D 28. 73. arm add *εν εαυτη* (item go *cogitavit sibi*), item F[wx] 33. 282. syr[p mg] *εν εαυτη λεγουσα* | *ποταποσ* (D *ποδαποσ αν*) *ειη* (L 13. 69. *ει*, 254. *η*, 1. c[scr] om) *ο ασπασμ. ουτοσ* (c vg Aug[cons 2,17] *qualis esset ista salutatio*): e *quia sic benedixit eam*, a b ff[2·] l q *quod sic benedixisset eam* ... f g[1·] go *qualis esset haec* (g[1·] *ista*) *salutatio* (g[1·] add *et*) *quod sic benedixisset eam* (etiam „codex teste Harduino" ap Wtst *οτι ουτωσ ευλογησεν αυτην* potius Latinus quam Graecus vdtr esse)

30. *και ειπεν*: 1. 2[pe] *ειπ. δε*, 13. *ειπεν* | *ο αγγ. αυτη* (et. Dam[1,555] c vg Aug[cons 2,17]; l *ang. domini*): D al[12] fere b f ff[2·] g[1·] q gat syr[utr] aeth *αυτη ο αγγελοσ* ... c al[6] e go Chron[372] Cyp[289] Amb[luc] *ο αγγ. προσ αυτην* | *μαριαμ* (et. Eus[dem 339] Chron Cyr[glaph 33] Dam[1,555]): D *μαρια* (it vg pp[lat] ubique *Maria*) | *παρα τω θεω* (et. Eus[dem] Chron Cyr Dam Ir[int 185]): 1. *παρα θεου* ... Or[int 3,939] *coram domino*

31. *συλλημψη* (D *συνλ.*): *-μψη* cum ℵABCDLΞ ... ς *-ψη* cum W[c]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] (sed 33. 69. 346. y[scr] al[10] fere *-ψει* et iidem fere postea *τεξει*). Cf huc Prot[iac 11,2] *μη φοβου μαριαμ· ευρεσ γαρ χαριν ενωπ. του παντων δεσποτου, και συλληψη εκ λογου αυτου. η δε ακουσασα διεκριθη εν εαυτη λεγουσα· ει εγω συλληψομαι απο κυριου θεου ζωντοσ και γεννησω ωσ πασα γυνη γεννα; και ειπεν ο αγγ. κυριου· ουχ ουτωσ, μαριαμ· δυναμισ γαρ κυριου επισκ. σοι· διο και το γεννωμ. εκ σου αγιον κληθησετ. υιοσ υψιστου. και καλεσεισ το ονομα αυτου ιησουν· αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτων.* Similiter ad *το ονομ. αυτου ιησουν* Iust[apol 1,33] (*αγγελοσ θεου ευηγγελισατο αυτην ειπων· ιδου συλληψη εν γαστρι εκ πνευματ. αγιου και τεξη υιον, και υιοσ υψιστου κληθησεται, και καλεσεισ το ον. αυτ. ιν· αυτοσ γαρ* etc) et Dam[1,204] (non item [1,555]) add *αυτοσ γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτ. αυτου* (:: cf Mt 1, 21)

32. *ουτοσ* (et. Or[4,433] Eus[dem 339] et[alib] Chron[373] Dam[1,555] Ir[int 185] et [205]): X *αυτοσ* | *κυριοσ ο θεοσ* et. Ir[int 185] etc: Ir[int 205] om *ο θεοσ* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1

34. *ειπεν δε* et. c e f (ff[2·] g[1·] ut vdtr) l m q vg Amb[luc 2,14] Aug[cons 2,17] Thaum[10] Chron[373] Dam[1,555]: D a *και ειπεν* (syr[sch] nil nisi *ειπεν*) | *μαριαμ* (et. cop go, quae alibi etiam formam *μαρια* exprimunt; item Chron

ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος
εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου
ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
36 καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν

Dam, item C²D²): C*D* μαρια | πωσ εσται sine μοι cum ℵB*C*DEGHK LSUVΓΔΛΠ al sat mu it (et. m) vg go syr^sch Eus^dem 329 Chr^7, 62 Epiph 765 et 426 ambr^rescr Amb^luc 2, 14 Aug^cons 2, 17 ... B³C³F^w MX 1. 28. 33. 69. al^60 fere sah cop (*quomodo hoc fiet mihi*) syr^p arm aeth Thaum^4 et 10 Cyr^hr 179 Cyr^fid 88 Ps-Ath^2,351 et 332 Epiph^890 Chron^373 Dam^1,555 al add μοι | πωσ – τουτο (L το) επει – γινωσκω (Dam^1,555 om επει usq γιν.): b *ecce ancilla domini, contingat mihi secundum verbum tuum*, omissis v. 38 verbis ειπεν δε usq ρημα σου. Similiter Protev^12,3; post verba enim angeli απο τ. αμαρτιων αυτων (vide ad v. 31) statim pergitur και ειπεν μαριαμ· ιδου η δουλη κυριου κατενωπιον αυτου· γενοιτο μοι κατα το ρημ. σου.

35. επι σε: syr^sch pers^p non exprim | διο (Dial^121 Petr^alex 109 Thaum^4 et^10 Cyr^hr 179 etc): Λ* διοτι | γεννωμενον et. Valentt^hipp 6,35 Resp^orthod 66 Petr^alex Thaum Eus^dem 329 Cyr^hr Cyr^fid 88 et^ioh 125; it vg Ir^int 216 Or^int 3,951 etc *quod nascetur* vel *nascitur*: U 33. 69. al pauc γεννομενον, XΓ 13. 124. al^12 Bas^sel 216 γενομενον (ita et. cdd^7 in Protev) | γενν. sine additam cum ℵABC³DLXΓΔΛΠ unc^8 al pl b f ff^2 g^2 l q am em for ing iac harl (al ap Sanftl) go cop syr^p et^hr arm^cdd Petr^alex Eus^dem Cyr^hr Cyr^fid et^ioh Epiph^465 et 765 et 799 Chron^373 Dam^1,555 cdd ap Ephr^τ 𝔮α (ενια των αντιγραφων ου περιεχει το εκ σου, ταισ αιρεσεσι χαριζομενα) Or^int 3, 951 Tert^prax 27 ... Ln add [εκ σου] cum C* 1. 22. 33. 124. al^20 fere 130^lat a c e m^bis vg^ed perus gat (al) sax syr^sch arm^ed aeth (Iust^tr 100 διο και το γεννωμ. εξ αυτησ αγιον εστιν υι. θεου) Valentt^hipp Thaum^4 et^10 Dial^121 (του ευαγγελιου ου φησαντοσ· διο και το γεννωμ. δια σου, αλλ· εκ σου) Resp^orthod 66 Ephr (l. l. ουδε ειπε· το γεννωμ. εκ τησ δυναμ. η του αγ. πνευμ. αλλ· εκ σου, ινα δειξη etc) Ath^luc (ap Gall^5, 186 ουχ απλωσ δε το γεννωμ. φησι προσ την παρθενον ο αγγελοσ, ινα μη εξωθεν επεισαγομενον αυτη σωμα νομισθη, αλλα επηγαγεν το εκ σου, ινα εξ αυτησ φυσει το γενν. ειναι πιστευθη) Amphil^468 Epiph^1047 Dam^1, 204 (sed non^1, 555) al mu Ir^int 216 Cyp^289 Tert^prax 26 (Tert^marc 4, 7 lib *in te*, ut et. syr^cod) al permu. Etiam Protev habet ex BEF^a I Postell, sed om ACDF^b HK | κληθησετ. (Resp^orth 66 praem τω κυριω) υιοσ θεου et. Valentt^hipp Resp^orth Thaum Petr^alex 109 Epiph^799 Cyr^hr Cyr^fid etc: Dial^121 Amphil^468 υιοσ υψιστου κληθησεται, Epiph^890 εσται και υι. υψιστ. κληθησεται: cf supra Protev (item Iust)

36. ελισαβετ: cf ad v. 5 | συγγενισ (DΔ συγγ.) cum ℵAB*C³DGHLΔ al mu syr^p mg gr (agnoscit et. Thaum^21 πρ. την ελισ. την συγγενιδα αυτησ, item Eus^steph 225 ut vdtr και την ελισαβετ συγγενιδα προσειπεν ο αγγελοσ, quamvis praecedat^224 ει δε λεγοιτο υπαρχειν συγγενησ τησ ελισαβετ. Habet συγγενιδα et. Protev^12,2)... ς Ti συγγενησ cum B³C*KM SUV^vid XΓΛΞΠ al pl Ath^luc (Gall^5,186) Chron^373 | συνειληφυια (C-φυεια)

ἐν γήρει αὐτῆσ, καὶ οὗτοσ μὴν ἕκτοσ ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ
στείρᾳ· 37 ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. 38 εἶπεν
δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆσ ὁ ἄγγελοσ.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ταύταισ ἐπορεύθη
εἰσ τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆσ εἰσ πόλιν Ἰούδα, 40 καὶ εἰσῆλθεν
εἰσ τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 καὶ
ἐγένετο ὡσ ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆσ Μαρίασ ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρ-
τησεν τὸ βρέφοσ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆσ. καὶ ἐπλήσθη πνεύματοσ
ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν·
εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένοσ ὁ καρπὸσ τῆσ κοιλίασ
σου. 43 καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸσ

cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn syr^{utr} Caesar^{132} Chron^{373} ... ℵBLΞ 2pe *συνειληφεν*, item *concepit* it vg cop | *γηρει* cum ℵABCDEF^{W} unc omn al plus^{125} Chron ... ς (= Gb Sz) *γηρα* cum minusc mu Caesar^{132} (ut certe editum) | *μην*: A *ο μην*

37. *παρα του θεου* cum ℵ*BDLΞ 2pe ... ς Ln *παρα τω* (1. al pauc om) *θεω* cum ℵ^{c}ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chron^{373} ... al^{10} *τω θεω*, item b c e ff^{2} l q Amb$^{epist\,42}$ et^{siric} (Gall^{6,542}) *deo* (contra *apud deum* a d f vg Aug$^{cons\,2,17}$) | *παν ρημα*: D aeth ante *παρ. τ. θε.*

38. *ειπεν δε* usq *κατ. τ. ρημ. σου*: e om (item b, sed vide ad v. 34) | *ειπ. δε*: D a *και ειπ.* (item Protev^{12,3}; vide ad v. 34) | *μαριαμ* cum ℵABC^{2} etc: C*D *-ρια* | *απηλθεν*: D *απεστη* (d *recessit*; item b c e f ff^{2} g^{1} l q vg *discessit*)

39. *αναστασα δε* (et. Eus$^{steph\,225}$ Chron^{375}): AKΠ al^{12} *και αναστασα* | *μαριαμ* (et. Eus^{steph}): D *-ρια* | *εν τ. ημερ. ταυταισ* (H*^{vid} 28. cop *εκειναισ*) et. Eus^{steph} Chron: Γ 255. om | *ιουδα* (vg Aug$^{cons\,2,17}$ *iuda*, c f l mt *iudae*, b e ff^{2} q *iudeae*, *iudaeae*): cod ap Steph *δαυιδ*

40. *ελισαβετ*: cf ad v. 5, item vv. sqq

41. *η ελισαβ.* hoc loco (Gb'') cum ℵBC*DLΞ 1. 13. 69. 73. 124. 131. 346. 2pe 130^{lat} it vg arm Or^{4,148} et$^{int\,3,939}$ Thaum$^{annunc\,21}$ Cyr$^{fid\,88}$ Cyp^{288} Amb$^{luc\,2,23}$ ... ς post *ηκουσεν* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler cop syr^{utr} aeth go Chron^{376} | *εσκιρτησεν* etc (et. Or^{4,149}): D *εσκ. εν τη κοιλεια τησ ελισαβεδ* (d *-bet*) *το βρε. αυτησ* | *βρεφοσ*: ℵ* (om^{c}) 106. c^{scr} al^{5} gat syr$^{p\,mg}$ Thaum^{21} Or$^{int\,3,942}$ add (vel praem ut ℵ* 2pe**) *εν αγαλλιασει* :: e v. 44

42. *ανεφωνησεν* cum ABDLΓΔΛΞΠ unc^{8} al pl Or$^{4,149\,ter}$ Cyr$^{fid\,88}$ Chron^{376} ... ℵCF 13. 28. 33. 69. tisch^{4} al^{30} fere *ανεβοησεν* | *κραυγη* cum BLΞ 2pe Or$^{4,149\,ter}$ ... ς Ln *φωνη* cum ℵACDΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn Cyr$^{fid\,88}$ Chron^{376}, item *voce* it vg

43. *προσ εμε* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ℵ^{c}ACDLΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} Caesar^{131} Chron^{376}

ἐμέ; 44 ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ
ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
45 καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημέ-
νοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
46 ss 1 Sam 2, 1 ss 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. ἰδοὺ γὰρ
ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί, 49 ὅτι ἐποίησέν μοι
μεγάλα ὁ δυνατός. καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50 καὶ τὸ ἔλεος

---

44. *εν αγαλλιασει* (Gb′) ante *το βρεφ.* cum ℵBC*DFLΞ 1. 69. 2^{pe} al b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q vg arm (syr^{sch} *εν αγαλλ. μεγαλη* ante *εσκιρτ.*) Or^{2,496} et^{4,82} (et.$^{cat\ ox\ 10}$) item$^{int\ 3,936}$et^{940} ... Gb Sz Ti post *το βρεφ.* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{120} e go cop syr^{p} (Or^{3,938} ex sched^{gra} et^{comb} *τοτε εσκιρτ. εν αυτη το βρεφ. εν αγαλλ.*) Chron^{376} Or$^{int\ 3,944}$ ... 33. om | *κοιλια*: M *καρδια*

45. *και* (C^{2} habet): C^{*vid} om

46. *μαριαμ* (C*D *-ρια*): ita et. c e f ff$^{2\cdot}$ (e silentio) g$^{1\cdot}$ l^{2} q vg Tert^{anim26} (*exsultat Elisabeth. Iohannes intus impulerat; glorificat dominum Maria, Christus intus instinxerat*) Aug$^{cons\ 2,17}$ Amb$^{luc\ 2,27\ sq}$ (*anima Mariae magnificat dominum* etc. *Sequitur Mariae quo persona melior eo prophetia plenior. Nec otiosum videtur quod et ante Iohannem Elizabeth prophetat et Maria ante domini generationem.*) ... a b l* *elisabet* (b *-bel*, vide ad v. 5). Item Ir$^{int\ 235}$ ex codice Vossii (*sed et Helisabeth ait*: Magnificat anima mea dominum et exsultavit spir. meus in deo salutari meo, *descendente quidem exsultatione Abrahae in eos qui erant ex semine eius, vigilantes et videntes Christum et credentes ei.* Nescio an haec quae sequuntur scripturam *Helisabeth* magis confirment quam *Maria*, quae reliquorum codicum est. Accedit quod *Helisabeth* emendandum et cum *Mariae* nomine commutandum videri debebat), item cdd ap Or$^{int\ 3,940}$ (*Invenitur beata Maria, sicut in aliquantis exemplaribus reperimus, prophetare. Non enim ignoramus quod secundum alios codices et haec verba Elizabet vaticinetur.* Habemus hos Origenis in Lucam commentarios tantum ex interpretatione Hieronymi.)

47. *επι* (it^{pler} vg Ir^{int235} Or$^{int\ 3,941}$ *in deo*, sed Or^{3,941} ex sched^{grab} et^{comb} *επι*, e *super deo*): D *εν* | *τω σωτηρι μου* (d *salvatori meo*): it vg Or^{int} *salutari meo*

48. *επεβλεψεν*: D add *κυριος*

49. *μεγαλα* cum ℵ*et^{cb}BD*L (item *magna* it vg, et. d et 130^{lat}; contra Act 2, 11 *μεγαλεια* Latini *magnalia* verterunt) ... ς Ti *μεγαλεια* cum ℵ^{ca}ACD^{2}EFGHKMO$^{a\ b\ c\ d\ e\ f}$SUVΓΔΛΞΠ al omn^{vid} (sed ℵ^{ca}CD^{2}E*KO$^{a\ c\ d\ e}$U*ΓΞΠ* al mu *-λια*, o^{c} *megalia*) Thaum^{22} Chron^{376} | *ο δυνατ.*: D praem *ο θεος* | *ο δυνατος. και αγ. το ον. αυτου,* : ita et. Ln, sed ς (1624. 1633 etc, Wtst Gb Sz) *ο δυνατος, και αγ. τ. ο. αυτου·* : cdd antiqui, ut GO^{a}O^{d} paullo magis favent huic distinctioni, comprobat et. Thaum^{22}; sed in multis,

αὐτοῦ εἰσ γενεὰσ καὶ γενεὰσ τοῖσ φοβουμένοισ αὐτόν. 51 ἐποίησεν
κράτοσ ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνουσ διανοίᾳ καρ-
δίασ αὐτῶν· 52 καθεῖλεν δυνάστασ ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν
ταπεινούσ, 53 πεινῶντασ ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντασ
ἐξαπέστειλεν κενούσ. 54 ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸσ αὐτοῦ, μνη-
σθῆναι ἐλέουσ, 55 καθὼσ ἐλάλησεν πρὸσ τοὺσ πατέρασ ἡμῶν,
τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰσ τὸν αἰῶνα.
56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσ μῆνασ τρεῖσ, καὶ ὑπ-
έστρεψεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτῆσ.

ut AEKL, eodem signo post *δυνατοσ* et post *αυτου* distinctis, utra ratio valeat non satis liquet. Grave est quod cop syr^p al habent *atque est sanctum.* o^f Π nec post *δυνατοσ* nec post *αυτου* disting | *ονομα*: hoc ℵ^c restituit ex *ελεοσ* quod inepte ℵ* scripserat

50. *εισ γενεασ και γενεασ* cum BC*LΞ am em fu for ing mt tol vat(gat *in progenie* [ies] *et progenies*) Aug^cons 2,17 cop syr^sch ... ℵFMO^abcdef s 1. 13. 28. 69. 106. 124. al^65 fere f ff^2· g^1· (*in generatione et generatione*) l q brev^moz Thphyl Euthy *εισ γενεαν και γενεαν* ... ς Ln *εισ γενεασ γενεων* cum AC^2DEGHKUVΓΔΠ al permu b c go syr^p Chron^376 Or^int 3,941; item A 3. 258** *εισ γενεασ και γενεων*, item e *in saecula*, a *in saecula saeculorum saecula* ... A (in hymnis ad finem psalterii) 2^pe sah *απο γενεασ εισ γενεαν*, item vg^ed *a progenie in progenies* (:: frequens apud LXX *εισ γενεαν και γενεαν*, ut Ps 48, 12. 88, 2. 101, 13. 105, 31. Thren 5, 19. Dan 4, 31, item *εισ γενεασ γενεων*, ut Esa 34, 17. 51, 8. Ioel 2, 2. 3, 20. nec rarum *απο γενεασ εισ γενεαν*: hinc probabile has scripturas ex usu LXX fluxisse, quod non in eam cadit quam recepimus.)

51. *υπερηφανουσ*: 2^pe 237. 258. 282. q^scr r^scr al pauc *-φανων* | *διανοια* (et. ℵ* et^cb): ℵ^ca EFHO^a o^c (non^b d e f) 209. 237. 258. 282. al plus^10 *διανοιασ* (mire in Thaum^23 editum *υπερηφανουσ δια εννοιασ* etc)

52. *απο θρονων* (f *de sedibus*, d e *a sedibus*): it^pl vg *de sede* | *και*: o^c om

53. *αγαθων*: o^f *αγαθα*

54. *ισραηλ*: o^a *ιστραελ*, a b *istrahel*, e *isdrahel*, f *sdrahel* (Latini plerique *isl*)

55. *τω αβρααμ* (o^a *αβερααμ*) *και τω σπερματι*: 58. 61. 118. *τον αβρ. και το σπερμα.* Similiter syr^utr al | *εισ τον αιωνα* (Gb') cum ℵABDEGHK LMUVΓΔΛΞΠ al pl Chron^376 ... Gb Sz *εωσ αιωνοσ* cum A^hymn psalt CFM o^abcdef s 1. al^60 fere Thaum^24 *εωσ αιωνοσ* (o^a2 *ε. του αι.*) (:: in LXX utrumq frequens; ubicumque vero simili modo cum *τω σπερματι αυτου* coniungitur, *εωσ αιωνοσ* poni solet, ut Gen 13, 15. 1 Regg 22, 51 Deut 28, 46 Ps 17, 51. 88, 1.). Praeterea o^c add *αμην*

56. *μαριαμ* (et. Chron^377): D *μαρια* | *ωσ* cum ℵBLΞ 1. ... ς Ti *ωσει* cum ACΓΔΛΠ unc^9 al pler Chron^377 ... D 69. a b e ff^2· g^1· l q sah cop^wi Or^int 3,942 Amb^luc 2,29 om, non item c f g^2· vid vg amb^rescr cop^schw (ex^dz et aliis^2) syr^utr go etc

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνοσ τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ
ἐγέννησεν υἱόν. 58 καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖσ αὐτῆσ
ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριοσ τὸ ἔλεοσ αὐτοῦ μετ' αὐτῆσ, καὶ συνέχαιρον
αὐτῇ. 59 καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ
παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸσ αὐτοῦ
Ζαχαρίαν. 60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ
κληθήσεται Ἰωάννησ. 61 καὶ εἶπαν πρὸσ αὐτὴν ὅτι οὐδείσ ἐστιν
ἐκ τῆσ συγγενείασ σου ὃσ καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 καὶ αἰτή-
σασ πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννησ ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
καὶ ἐθαύμασαν πάντεσ. 64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παρα-

57. *τη δε*: 69. 124. 346. *τησ δε* | *ελισαβετ*: cf ad v. 5

58. *οι συγγ.* (DF *συνγ.*, D et. v. 61): D om *οι* | *αυτησ*: L om

59. *και εγενετο*: cop *εγεν. δε*, Γ *και εγεν. δε* | *εν*: DL 28. 33. 54^{ev} e (non item it^{pler} vg) Chron^{377} om | *τη ημερ. τη ογδ.* (Gb'' prob Sch) cum ℵBCDLΞ 13. 28. 33. 69. 124. 237. 346. 2^{pe} (item it^{pler} vg cop go arm) Chron^{377} ... ς *τη ογδ. ημερ.* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler a^{vid} | *ηλθον* et. ℵABCD^{2} etc: D* *ηλθαν* | *ζαχαριαν*: Γ (teste Treg.) *-ρια*

60. *κληθησεται* (L 124. *κλησεται*, it vg *vocabitur*, sed cop *vocate eum*): C*D cop^{wi} et ^{dz} sl$^{2.3.}$ add *το ονομα αυτου* | *ιωαννησ* (ita hoc loco et v. 63 etiam B* et^{3}): D *ιωανησ*

61. *ειπαν* cum ℵDLΔΞ 1. Chron^{377} ... ς Ln *ειπον* cum ABCΓΛΠ unc^{9} al pler | *οτι*: 1. y^{scr} al^{4} a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q (non item f vg) om | *εκ τησ συγγε.* (Gb') cum ℵABC*LΔΛΞΠ 11. 15. 28. 33. 65* 72. 131. 253. 262. 300. 2^{pe} w^{scr} cop aeth Chron^{377} ... ς *εν τη συγγενεια* cum C^{2}DΓ unc^{9} (D *εν τι συνγενεα*) al pler it (sed ff$^{2.}$ plane om, suppl manus recens) vg go syr^{utr} arm | *τω ονοματι τουτω*: D *το ονομα τουτο* (d *hoc nomen*)

62. *το τι αν*: D *οτι ο αν*, Ξ *οτι αν*, d e *quid*, f *quomodo*, a b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg *quem* | *θελοι*: V al mu *θελει*, d *vult* (it^{rell} vg *vellet*) | *αυτο* cum ℵBDFG 33. 69. 124. al^{5} ... ς Ti *αυτον* cum ACLΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler Chron^{377} *αυτον* (it vg *eum*, at praecedit *puerum*, e *infantem*)

63. *πινακιδιον* (et Or^{4,118} Chron^{377}): C*^{vid} D *-κιδα* (Or^{3,570} *μετα την εν πινακιδι γραφην*, cop *πινακισ*) | *λεγων* (et. Or Chron): D e om | *εστιν* (et. Or^{4,118} Or$^{int\,3,942bis}$ Chron^{377}): CU 1. al^{25} fere syr$^{p\,mg}$ Or^{4,86} (*ο δε ζαχαρ. γραψασ το· ιωαννησ εσται ονομα αυτω*) *εσται* | *το* cum ℵA B^{3}CD etc (et. Chron): B*L 2^{pe} Or^{4,86} et ^{118} om, atque ex his L Or^{4,86} *αυτω* pro *αυτου*

63sq *και εθαυμ. παντ. ανεωχθ. δε* (F add *και*) *το στομ. αυτ. παραχρημ. και* (1. 254. Chron^{377} add *ελυθη*, al^{2} add *διηρθρωθη* post *γλω. αυτ.*) *η γλωσσα* (1. 254. *ο δεσμοσ τησ γλωσσησ*) *αυτου* (C al^{2} om; 245. om *και η γλ. αυτ.*, g^{scr} l om *παραχρ. και η γλω. αυτου*: hinc Gb^{0}): ita et. f g vg *et admirati sunt omnes* (vg *universi*); *apertum est autem*

χρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. 65 *καὶ
ἐγένετο ἐπὶ πάντασ φόβοσ τοὺσ περιοικοῦντασ αὐτούσ, καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ ὀρεινῇ τῆσ Ἰουδαίασ διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα,*
66 *καὶ ἔθεντο πάντεσ οἱ ἀκούσαντεσ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντεσ·
τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ᾽
αὐτοῦ.*

67 *Καὶ Ζαχαρίασ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματοσ ἁγίου
καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων·* 68 *εὐλογητὸσ κύριοσ ὁ θεὸσ τοῦ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,* 69 *καὶ
ἤγειρεν κέρασ σωτηρίασ ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸσ αὐτοῦ,*

(q om) *illico* (q *statim*) *os eius et lingua eius* (q om *eius*); e -- *et apertum est os eius et lingua*; c -- *continuo autem resolutum et apertum est os et lingua eius* ... D a b g$^{1.}$ *και παραχρημ. ελυθη η γλωσσ. αυτ. και εθαυμασ. παντ.* (b *omnes mirati sunt*) *ανεωχθη δε το στομ. αυτ.* Similiter ff$^{2.}$ Amb$^{luc\,2,31}$ *et mirati sunt omnes*; *et continuo* (Amb *contin. autem*) *resoluta est lingua eius et apertum est os eius.*

65. *και εγενετ.* cum ℵ^{c}BCD etc: ℵAKΠ al^{6} *εγεν. δε* | *επι παντασ φοβ.* (et. Or^{4,114} Chron^{377}, item a): D 50. b c *φοβ. μεγασ επι παντ.*, 2^{pe} e f l q vg syr^{utr} arm *φοβ. επι παντασ* (arm add *audientes haec*) | *αυτουσ* (et. Or Chron): D go *αυτον*, Π al^{5} *αυτου* | *παντα* (Or^{4,114sq} Chron): L al^{3} syr^{sch} aeth om. Pro *διελαλειτο* (Chron *ελαλειτο*, cop *dicebant*) *παντα τα* (ita ℵ^{a}) ℵ* nil nisi *δια τα*, ad quam lectionem conferendum est quod b c e *και εν* usque *ιουδαιασ* cum prioribus conjungunt, pergentes *et divulgabantur* (c *diffamab.*) *omnia verba ista* (c *haec verb. omn.*, b *haec omn. verb.*)

66. *οι ακουσαντεσ* (it^{pl} vg *qui audierant*, d f *qui audierunt*): CD^{gr} al^{15} fere ff$^{2.}$ (*qui audiebant*) cop^{dz} go arm *οι ακουνοντεσ* ... e om | *εν τη καρδια* (et. Chron^{377}): DL 49. 254. e (arm?) *εν ταισ καρδιαισ* | *αυτων*: B *εαυτων* | *και γαρ* (it^{pler} vg *etenim*, e *nam*) cum ℵBC*DL 2^{pe} it vg (et. *δ*) go cop syr$^{p\,mg}$ aeth ... ϛ Ti om *γαρ* cum AC^{3}(nisi forte^{2})W^{c}Γ ΔΛΠ unc^{9} al fere omn syr^{sch} et$^{p\,txt}$ arm | *ην* (b *est*): D 59. l q om (1. 131. ante *χειρ* pon) | *αυτου*: 13. 69* 124. 346. *αυτων*

67. *επροφητ.* cum ℵ*AB*CL 1. 33. w^{scr}, item ΛΠ 124. *επροεφητ.*, W^{c} *προφητευσεν* ... ϛ *προεφητ.* cum ℵ^{c}B^{3}ΓΔ unc^{9} al pler ... D *ειπεν* omisso *λεγων* sq

68. *κυριοσ* et. e f q vg^{ed} (et. em ing al) Ir^{int186} Or$^{int\,3,943}$ Eus^{dem353} Cyr^{es352} Aug^{cons2,17}: a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l am fu for Eus^{ps570} om | *επεσκεψατο*: A *επισκεψ.*

69. *εν οικω* (Gb') cum ℵBCDLMO$^{a\,e}$ 1. 11. 28. 33. 69. 124. 300. 346. 2^{pe} l^{scr} al pauc cop go Eus^{dem353} et ^{ps570} Cyr^{es352} ... ϛ *εν τω οικ.* cum A EFGHKO^{bdf}RSUVW^{c}ΓΔΛΠ al pler Chron^{377} | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *παιδοσ* cum ℵBDL 2^{pe} Cyr^{es352} ... ϛ praem *του* cum ACO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RW^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Eus^{dem353} et ^{ps570} Chron^{377}

Act 3, 21 70 καθὼσ ἐλάλησεν διὰ στόματοσ τῶν ἁγίων ἀπ᾽ αἰῶνοσ προ-
φητῶν αὐτοῦ, 71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸσ πάντων
τῶν μισούντων ἡμᾶσ, 72 ποιῆσαι ἔλεοσ μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
Gen 22, 16 καὶ μνησθῆναι διαθήκησ ἁγίασ αὐτοῦ, 73 ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸσ
Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 ἀφόβωσ ἐκ χειρὸσ
ἐχθρῶν ῥυσθέντασ λατρεύειν αὐτῷ 75 ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσασ τὰσ ἡμέρασ ἡμῶν. 76 καὶ σὺ δὲ παιδίον
προφήτησ ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυ-

---

70. *των* (D om) *αγιων*: Ln *τ. αγιων*, | *αγιων απ* cum ℵBLW^{c}Δ 13. 33. 69. 346. Or^{3,798} (*παντων ων ελαλησε δια στομ. των αγι. εξ αιων. προφ. αυτου*) Eus^{dem353} (*αυτου προφητων*) et ps^{570} ... ς Ln Ti *αγ. των απ* cum ACO$^{a b d e f}$RΓΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{es352} Chron^{377}. D praeposito *προφ. αυτου* sic: *προφητων αυτου των απ αιωνοσ*, item a b e ff^{2} g^{1} l q (nec aliter cop syr^{utr}) Ir^{int186} *sanctorum prophetarum suorum* (b e *suor. proph.*; ff^{2} om *suorum*, corrupte *prophetaverunt* teste Sab.) *qui ab aevo* (a d f Ir^{int} *a saeculo*, l *ab initio*, e *a principio temporis*) *sunt*; c *sanctor. prophet. suorum qui a principio sunt et prophetarum eius.* Contra g^{2} vg Aug$^{cons 2,17}$ *sanctor. qui a saeculo sunt prophetar. eius.*

71. *εξ εχθρων*: D *εκ χειροσ εχθρ. ημων και παντ. των* etc

72. *μετα των*: Δ^{gr} per incuriam *μεταυτων* | *και* (et. Ir$^{int 186}$ Or$^{int 3,943}$ Cyr$^{es 352}$ Chron^{378}): D om

73. LO^{b}Γ al *ωμωσεν* (quod vitium frequens est)

74. *αφοβωσ*: O^{c}RW^{c}Γ al *αφοβοσ* (237. *-βουσ*) | *εχθρων* (R *εκχθρων*, D 69. *εκθρων*, A *εχρων*) cum ℵBDL 1. 13. 33. 69. Or^{3,943} (ex sched^{gra} et ^{comb} et ap Macar Chrysocephal) ... ς *των εχθρ.* cum ACO$^{a b d e f}$RW^{c}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr^{es352} Chron^{378}, item K *παντων των εχθρ.* Praeterea ς add *ημων*, Ln [*ημων*] cum ACDO$^{a b d e f}$RΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg cop syr^{utr} arm^{usc} aeth go Or^{3,943} (ex sched^{grab} et ^{comb}) Cyr^{es352} Chron^{378} ... omisimus cum ℵBLW^{c} 1. 13. 69. 2^{pe} e arm^{zoh} Ir$^{int 186}$ Or$^{int 3,943 bis}$ | *λατρευειν αυτω* usq *τασ ημε. ημων*: G om

75. *πασασ τασ* (Or^{3,943} ex sched^{gra} et ^{comb} om) *ημερασ* (et. a Ir$^{int 186}$ *omnes dies*) cum ℵACD etc (Or^{3,943}): BL 2^{pe} *πασαισ ταισ ημεραισ*, item *omnibus diebus* it (exc a) vg | *ημων* cum ℵA (et. in hymnis) BCDFKLO$^{a et d}$RUVW^{c}ΔΠ al plus^{40} it vg go cop syr^{utr} aeth Ir$^{int 186}$ Or$^{int 3,943}$ ... ς (= Gb Sz) praem *τησ ζωησ* cum EHMO$^{b e f}$SΓΛ al pl arm Or^{3,943} (ex schedis) Cyr^{es352} Chron^{378}

76. *και συ δε* (Schu prob) ℵ(A^{hymn})BCDLR 33. 72^{mg} cop (et. ^{dz}, sed ^{cdd2} nil nisi *tu vero*) ... ς Ln *και συ* cum AO$^{a b d e f}$W^{c}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg go syr^{utr} arm aeth Or^{4,117} Chron^{378} Ir^{int186} Or^{int3,943} (:: *και -δε* ubicumque legitur, a testib multis vexatum est; cf Mt 10, 18 Mc 4, 36 Lc 2, 35. 10, 8. Ioh 6, 51, unde liquet it vg aliosque interpretes *δε* praeterire solitos esse) | O^{c}Γ al aliq *κληθησει* et *προπορευσει* |

ρίον ἑτοιμάσαι ὁδοὺσ αὐτοῦ, 77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίασ τῷ
λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 διὰ σπλάγχνα ἐλέουσ
θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷσ ἐπεσκέψατο ἡμᾶσ ἀνατολὴ ἐξ ὕψουσ 79 ἐπι-
φᾶναι τοῖσ ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοισ, τοῦ κατευ-
θῦναι τοὺσ πόδασ ἡμῶν εἰσ ὁδὸν εἰρήνησ.

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν 2, 40
ἐν ταῖσ ἐρήμοισ ἕωσ ἡμέρασ ἀναδείξεωσ αὐτοῦ πρὸσ τὸν Ἰσραήλ.

II.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Act 5, 37
Καίσαροσ Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

προ προσωπου cum ACDLO$^{a\,b\,d\,e\,f}$RW^{c}ΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} it vg (habent enim *ante faciem*) Or^{3,943} (ex schedis) Chron^{378} Ir^{int186} ... ℵB Or^{4,117} et ^{int3,943} *ενωπιον* (:: *ενωπιον* nescio an inde commendationem habeat quod *προ προσωπου* verbis Malachiae apud ipsos evglstas exscriptis accommodatum credi possit. Etiam Or^{3,943} exponens hunc locum affert prophetae verba.)

77. *αυτων* (130^{gr} 2^{pe} *αυτου*) cum ℵBDLO^{e}W^{c}ΓΔΛ unc^{7} al longe pl it vg (et. am fu^{2} ing for em al sax) go cop^{schw} syr^{utr} arm^{edd} aeth Ir$^{int\,186}$ Chron^{378} (item g^{2}· fu* mich *meorum*, *m* extremo ex *peccatorum* repetito) ... ACMO$^{a\,b\,d\,f}$RU 1. 28. 131. 209. c^{scr} al^{10} perus (al) sah arm^{mss} *ημων* ... 122. 245. 246. 253. 300. 435. tol cop^{wi} plane om

78. *δια σπλαγχνα* (LΓ* *-αγνα*, KRO^{f} *-αχνα*) *ελε. θεου ημων*: F om | *επεσκεψατο* cum ℵ^{c}ACDRW^{c}ΓΔΛΞ unc^{9} al omn^{vid} it vg (hi *visitavit*, sed et. *visitabit* in antiquis cdd saepe *-avit* scribitur) syr^{p} arm^{usc} aeth Ir^{int185} et ^{313} Chron^{378} Nyss^{597} (ap Gall 6) ... ℵ*BL *επισκεψεται* (sed L *επεσκεψαιται*), item cop syr^{sch} arm^{zoh} (go *visitat*)

79. *επιφαναι*: L *επεφαναι*, 36. *επέφανε*, item Ir^{int185} (*conspexit nos oriens ex alto et apparuit his qui in tenebris et umbra mortis sedebant*; pergit: *et direxit pedes nostros in viam pacis*); similiter Chron ^{378} *επιφανεῖ*. Praeterea D add *φωσ* | Λ *κατευθηναι*

80. *ηυξανεν*: D* *-ξανετο* | *ταισ*: V al pauc *τοισ*

II, 1. *δε* (et. Eus^{dem341}; Chron^{380} *εν ταυταισ δε τ. ημεραισ*): AΞ 28^{wetst} 253. c^{scr} om (150^{ev} al om *εγεν. δε* :: ex usu ecclesiastico, item Eus $^{ps\,543}$) | *αυγουστου* cum ABC^{corr}DL etc: ℵC*Δ q go *αγουστου* | *απογραφεσθαι* (1. 13. 69. 131. al pauc Eus$^{dem\,341}$ [non item $^{ps\,542\,sq}$] *-γραψασθαι*, ita et. y^{scr} v. 3): LΞ 33. Eus^{dem} praem *του* | e om *πασ. την οικ.* usq *απογραφεσθ.* v. 3. Cf Protev ^{17,1} ubi sic edidimus: *Κελευσισ δε εγενετο απο αυγουστου βασιλεωσ απογραφεσθαι* (D *-γραψασθαι*) *παντασ τουσ εν βηθλεεμ τησ ιουδαιασ* (ita vel similiter cdd^{9}; D *παντ. τουσ εν ιερουσαλημ*, F^{b} *παντ. τ. οντασ εν τη ιουδαια*, AC *πασαν την οικουμενην*)

2 αὕτη ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ἡγεμονεύοντοσ τῆσ Συρίασ Κυ-
ρηνίου. 3 καὶ ἐπορεύοντο πάντεσ ἀπογράφεσθαι, ἕκαστοσ εἰσ
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἐκ
πόλεωσ Ναζαρὲθ εἰσ τὴν Ἰουδαίαν εἰσ πόλιν Δαυεὶδ ἥτισ καλεῖται
Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶσ Δαυείδ, 5 ἀπο-
γράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ.

2. *αυτη* (*αὕτη* ut EGKMSΔ etc, Γ *αὔτη*, quod idem valet; L *αὐτη* omisso accentu, ut saepe; it vg etc *haec*, nusquam *ipsa*) absque *η* cum ℵ (*αυτην απογραφην* sed^{a} nisi est ipse* restituit *αὐτη απογραφη*) BD (*αυτη εγεν. απογρα. πρωτ.*) 131. 2^{pe} p^{scr} Eus$^{dem\,341}$ (sed Gaisf ex codice Parisiensi *ἡ* edidit) ... ς Ti add *η* cum ℵ^{c}ACLRΓΔΛ unc^{9} al pler (sah cop) Eus$^{ps\,542}$ et ^{543} Chron^{380} | *εγενετο πρωτη* cum ℵ* et (*εγεν. απογρ. πρωτ.*) D Or$^{int\,3,945}$ (*haec fuit descriptio prima a praeside Syriae Cyrino*; item in inscriptione ^{3,944} *haec est descriptio prima, quae facta est praeside Syriae Cyrino*) ... ς Ln Ti *πρωτη εγενετ.* cum ℵ^{c}ABCLRΓΔΛ unc^{9} al pler (it vg go cop syr^{utr} etc *πρωτη* reddunt *prima*, non aliter; a *haec* [*pri*]*ma fac*[*ta est*] *profes*[*sio a pr*]*aeside* etc; b [*haec*] *professio prima a praeside* omisso *facta est*. Ceterum *professio* tuentur a b c d ff^{2} l q Amb^{2,38} (*haec*, inquit, *professio prima facta est - Praeside*, inquit, *Syriae Cyrino facta est haec prima professio*), *descriptio* f g^{1} vg Or^{int} Aug$^{cons\,2,17}$ | *ηγεμονευοντοσ* (Eus^{ps543} *-σαντοσ*): Δ *ηγεμονου οντοσ* | *τησ συριασ*: syr^{hr*}om | *κυρηνιου* c. ℵCDLRΓΔΛ unc^{8} al pler Iust tr^{78} et ap^{1,34} et ^{46} Eus^{dem} et ^{ps} etc; d *cyrenio*, g^{1} *cyreno*, go *Cyrenaeo* ... A al pauc *κηρυνιου*, V al pauc *κηρηνιου*, 13. 2^{pe} al mu Chron^{380} *κυρινιου*, cop *Kyrinneos*, syr$^{p\,mg\,gr}$ *κυρηναισ* ... B* *κυρειvου*, B^{3} *κυρινου*, it^{pler} vg sah (*κυρινοσ*) *cyrino*, hinc Ln *Κυρίνου* edidit. Cf huc Iust^{78} *απογραφησ ουσησ εν τη ιουδαια τοτε πρωτησ επι κυρηνιου*, et ap^{1,46} *προ ετων εκατον πεντηκοντ. γεγεννησθαι τον χ̅ν̅ επι κυρηνιου*, et ap^{1,34} *εν η* (sc. *κωμη, βηθλεεμ*) *εγεννηθη ι̅ς̅ χ̅ς̅, ωσ και μαθειν δυνασθε εκ των απογραφων των γενομενων επι κυρηνιου του ημετερου εν ιουδαια πρωτου γενομενου επιτροπου*. Chr^{2,420} *οθεν δηλον οτι κατα την πρωτην απογραφην ετεχθη*.

3. ℵ* sic: *και επορ. εκαστοσ απογραφ. εισ την εαυτων πολιν*, ℵ^{c} *κ. επορ. παντεσ απογρ. εκαστοσ ε. τ. εαυτου πολ.* | *εαυτου* cum ℵ^{c} (**εαυτων*) BDLΞ 2^{pe} Eus$^{dem\,341}$ ... ς Ti *ιδιαν* cum ACRΓΔΛ unc^{9} al omn fere syr$^{p\,gr\,mg}$ Chr^{2,420} Chron^{380} | *πολιν*: D *πατριδα*, c* gat *χωραν*, *regionem*

4. *τησ*: Δ om | Γ *πολεοσ* | *ναζαρεθ* (ut ut. ς^{e} 1624. 1633; et. Eus$^{dem\,341}$ et steph^{226} Chr^{2,420} Chron^{380} Cyr$^{hr\,179}$): ς Wtst Gb Sz *ναζαρετ* (et. Iust$^{tr\,79}$), Ln *ναζαραθ* (cum ACΔ): vide ad 1, 26 | *την ιουδαιαν*: D *γην ιουδα*, item e *terram iuda*, a *terram iudeam* | *εισ* sec: Δ 122* om | *πολιν* (ita ℵ^{c}): ℵ* praem *την* | *δαυειδ*: cf ad Mt 1, 1 | *δια το* usq *δαυειδ*: D post *ουση εγκυω* v. 5 pon ... 225. om

5. *απογραψασθαι* cum ℵ^{c}BCLΓΛΞ (Δ *-ψεσθαι*) unc^{9} al pler (Iust$^{tr\,78}$ *ανε-*

6 $^{2.5}$ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺσ ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι 6 s Mt 1, 25 et 2, 1
τοῦ τεκεῖν αὐτήν, 7 καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆσ τὸν πρωτότοκον,
καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
ἦν αὐτοῖσ τόποσ ἐν τῷ καταλύματι.

8 $^{3.10}$ Καὶ ποιμένεσ ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντεσ
καὶ φυλάσσοντεσ φυλακὰσ τῆσ νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν.
9 καὶ ἄγγελοσ κυρίου ἐπέστη αὐτοῖσ καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν

ληλυθει απο ναζαρετ, ενθα ωκει, εισ βηθλεεμ, οθεν ην, απογραψασθαι) Eus$^{dem\,341}$ et $^{steph\,226}$ (h. l. *αναγραψ.* ante *εισ πολιν* pon) Cyr^{hr} ^{179*}Chron^{380} ... Ln *απογραφεσθαι* cum ℵ*AD 33*. al^{10} fere Chr^{2,420} | *συν*: AEUVΓ al *συμ* | *μαριαμ* (et. Eus$^{dem\,341}$ Chr^{2,421} Chron^{380}): D Eus^{dem} cod ox et $^{steph\,226}$ *μαρια* | *εμνηστευμενη* cum ℵ*et^{cb}AB*C*DLΞ ... ς *μεμνηστευμενη* cum ℵ^{ca}B^{3}C^{2}D^{recens}ΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} | *αυτω* sine *γυναικι* cum ℵBC*^{vid}DLΞ 1. 131. 2^{pe} e f q** perus sax sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} cdd^{2} et ^{steph} ... ς Ti add *γυναικι* cum AC$^{2\,vid}$ΓΔΛ unc^{9} al pler a b c ff^{2} (sed a b c ff^{2} *uxore sua* omissis *desponsata sibi*) l q* vg (et. am fu ing em for) go syr^{p} aeth Eus^{dem} ed Chr^{2,420} et ^{421} Chron^{380}. Non satis patet utrum Cyr^{hr} legerit necne; habet enim ^{179}: *τι λεγει η γραφη; ανεβη - τη μεμν. αυτω γυναικι ουσ. εγκυω. εγκυοσ μεν γαρ ην· ουκ ειπε δε οτι τη γυναικι αυτου, αλλα τη μεμνηστευμενη αυτω.* (:: non incredibile est *γυναικι* ex Mt 1, 20 et 24 fluxisse.) Praeterea cf Protev^{19,1}: *ειπον εγω· η μεμνηστευμενη μοι. και ειπε μοι· ουκ εστιν σου γυνη; και ειπον αυτη· μαριαμ εστιν - και ουκ εστιν μου γυνη, αλλα συλληψιν εχει εκ πνευμ. αγ.* | *εγκυω*: ℵAD al pauc *ενκυω*, B* 258. al$^{5\,scr}$ al *εγγυω*, B^{3}EFGHKLMSUΓΔΛΞ al pl *εγκυω*

6. *εγενετο δε* (Chr^{2,421} *και εγ.*) usque *αυτουσ* (Eus *αυτ. ειν.*, b e *cum esset*) *εκει*: et. Eus$^{dem\,342}$ Amphil^{6,465} Cyr$^{fid\,115}$ Chr^{2,420} et ^{421} Chron ^{380} ... D *ωσ δε παρεγεινοντο* | *επλησθησαν* (Eus Amphil Chr Chron): D *ετελεσθησαν*

7. *αυτησ* (et. a e f g^{2} q vg Aug$^{cons\,2,17}$): b c ff^{2} g^{1} l Amb$^{luc\,2,39}$ om (Promiss *peperit filium et pannis eum* etc :: ut Mt) | *ανεκλινεν*: Chron^{380} *ανεθηκεν* | *φατνη* sine *τη* cum ℵABDLΞ al^{8} go arm Eus^{dem} ed ex cdd^{2} ... ς (sed Gb^{0}) Ti *τη φατν.* cum ΓΔΛ unc^{9} al pler Amphil^{6,465} Chr ^{2,420} et ^{421} Cyr$^{fid\,115}$ Chron^{380}. Cf et. Iust$^{ap\,1,34}$ *-ετετοκει η μαρια τον χν και εν φατνη αυτον ετεθεικει.* Protev^{22,2} *ελαβε το παιδιον και εσπαργανωσεν αυτο και εθηκεν εν* (DEH add *τη*) *φατν.* (EH add *των*) *βοων.* | *διοτι*: F* *οτι*

8. *και ποιμενεσ* (c vg cop go syr^{p} etc Eus$^{dem\,342}$ Chron^{380} Aug$^{cons\,2,17}$): D a b e f ff^{2} g^{1} l q syr^{sch} *ποιμ. δε* | *εν τη χωρ.* (D^{gr*} *χαρα*) *τη αυτη* (vg *in regione eadem*, e *in reg. illa*) et. Eus$^{dem\,342}$ Chron^{380}: F 33. 69. *ε. τ. αυτη χωρ.*, a b c ff^{2} g^{1} l q *in illa regione*, f Aug^{2,17} *in eadem regione* ... D e^{scr} *ε. τ. χω. ταυτη* (d *in reg. illa*) | *φυλακασ*: D 131. 242. *τασ φυλ.* | *επι την ποιμνην*: 1. *επι τησ ποιμνησ*, EH al^{2} *εν τη ποιμνη*

9. *και* pr sine *ιδου* cum ℵBLΞ e g^{1} go sah syr^{hr} arm aeth Eus$^{dem\,342}$ ...

αὐτούσ, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ
ἄγγελοσ· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν με-
γάλην, ἥτισ ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, 11 ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον
σωτήρ, ὅσ ἐστιν Χριστὸσ κύριοσ, ἐν πόλει Δαυείδ. 12 καὶ
τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρήσετε βρέφοσ ἐσπαργανωμένον ἐν
φάτνῃ. 13 καὶ ἐξαίφνησ ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθοσ στρα-
τιᾶσ οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14 δόξα ἐν
ὑψίστοισ θεῷ καὶ ἐπὶ γῆσ εἰρήνη ἐν ἀνθρώποισ εὐδοκίασ. 15 Καὶ

ϛ Ln Ti και ιδου cum ADΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} a b c f ff$^{2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} Chron^{380} | κυριου pr (syr^{sch} *dei*)! Γ y^{scr} e om | κυριου sec: ℵ^{c}Ξ c e vg syr$^{p\ mg}$ Eus^{dem} θεου ... Gb^{0} cum D 67. (praegresso η δοξα) 209. b ff$^{2\cdot}$ l. Cf Or^{4,15} -αγγελοσ επιστασ τοισ ποιμεσι, φησι, δοξαν ποιησασ περιλαμπειν αυτουσ | περιελαμψεν αυτουσ (it vg *circumfulsit* vel *circumluxit eos*): ℵ* επελαμψεν αυτοισ | φοβον μεγαν (cop add σφοδρα) et. Eus^{dem} Chron: B σφοδρα

10. φοβεισθε (Chron^{380} add υμεισ): K al aliq φοβησθε | γαρ: P om | EK al pauc ευαγγελιζωμαι | εσται (D add και) et. Or^{4,15} Eus$^{dem\ 342}$ Chron^{380}: ℵ* e εστιν

11. οσ: F ὅ | οσ εστ. $\overline{χς}$ (et. Or^{4,15}): Or^{2,616} om (περι ου ειρηται οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ κυριοσ | κυριοσ: syr^{hr} κυριου, d Cyp^{288} *Iesus*, e *Iesus dominus*, 71. g^{scr} om οσ εστ. $\overline{χς}$ κυρ. | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1

12. το cum ℵADLPΓΔΛ unc^{9} al fere omn Eus$^{dem\ 342}$: BΞ 130. om | σημειον: D add εστω | Λ ευρησητε | εν cum ℵ*D 68. (Confirmat Thaum^{6} τον εν φατνη σπαργανωθεντα θεον) ... ϛ Ti praem κειμενον cum AΓΔΛ unc^{8} al pler a cop$^{petr\ 2\cdot}$ ... Ln [και] κειμενον cum ℵ^{c}BLPSΞ 1. 33. 122* 254. 2^{pe} b c e f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q vg cop syr^{utr} go arm aeth Eus$^{dem\ 342}$ Or$^{int\ 3,950}$ :: e v. 16 | εν:. et h. l. et v. 7 ipse ℵ* ex επι restituit | φατνη cum ℵABDEF*GHLMPSUVΓΔΛΞ al plus^{100} go Eus^{dem} ... ϛ add τη cum F^{2}K al aliq (:: cf v. 16)

13. ℵAKLPΔΞ al εξεφνησ | ουρανιου cum ℵAB^{2}et^{3}D^{2}LPΓΔΛΞ unc^{9} al omn^{vid} it vg (Latini enim habent *caelestis*;. solus d *caeli*) cop syr^{utr} etc Eus$^{dem\ 163}$ et ^{342} Ir$^{int\ 186}$ pp^{lat} ... B*D* d ουρανου | αινουντων: D^{gr*} αιτουντ.

14. εν sec: et Or^{1,374} et ^{2,714} et ^{4,15} Thaum^{6} Eus$^{dem\ 163}$ et ^{342} Bas^{2,602} Cyr$^{hr\ 180}$ Epiph^{1027} Const^{7,47} Ps-Ath^{2,347} al mu, item g$^{1\cdot}$ d δ am ing for harl Or$^{int\ 3,946f}$ ... cod ap Erasm a b c e f ff$^{2\cdot}$ l q vg^{ed} et $^{mss\ mu}$ Ps-Ath^{2,43} Ir$^{int\ 186}$ Or$^{int\ 3,946d}$ et^{e} Ath$^{lat\ 2,541}$ Aug$^{cons\ 2,17}$ al mu om (nec exprim syr^{sch} pers^{p}). Praeterea cop syr^{sch} et^{p} c. ob. praem και | ευδοκιασ cum ℵ*AB*D it vg go Cyr$^{hr\ 180}$ (confirmat et. Ps-Ath ^{2,43} quum non afferat nisi haec: και επι γησ ειρηνη ανθρωποισ) Ir^{int} ^{186} (paullo postquam adscripsit textum habet: „In eo enim quod dicunt: *Gloria in altissimis deo et in terra pax*, eum qui sit altissimorum h. e. supercaelestium factor et eorum quae super terram omnium

ἐγένετο ὡσ ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰσ τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ
ποιμένεσ ἐλάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ· διέλθωμεν δὴ ἕωσ Βηθλεὲμ καὶ
ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸσ ὃ ὁ κύριοσ ἐγνώρισεν ἡμῖν.
16 καὶ ἦλθαν σπεύσαντεσ, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν
Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφοσ κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ· 17 ἰδόντεσ δὲ ἐγνώ-
ρισαν περὶ τοῦ ῥήματοσ τοῦ λαληθέντοσ αὐτοῖσ περὶ τοῦ παιδίου

conditor, his sermonibus glorificaverunt, qui suo plasmati h. e. hominibus suam benignitatem salutis de caelo misit") Or$^{int\,3,946ter}$ (et diserte: „Si scriptum: *super terram pax*, et hucusque esset finita sententia, recte quaestio nasceretur. Nunc vero in eo quod additum est, hoc est, quod post pacem dicitur: *In hominibus bonae voluntatis*, solvit quaestionem. Pax enim quam non dat dominus super terram, non est pax bonae voluntatis." Apparet ex his Origenem revera *ευδοκιασ* tueri, non ut ter Graece nunc apud eum reperitur *ευδοκια*) Ath lat^{2,541} Aug$^{cons\,2,17}$ Latinis rell omnib ... ς *ευδοκια* cum ℵ^{c}B^{3}LPΓΔΛΞ unc^{8} (hiat F; sed notabile est KΓΛ al ante *εν ανθρ.* non interpgere) al omn^{vid} (item A^{hymn} et o^{d}) cop syr^{utr} arm aeth (Or^{1,374} et ^{2,714} et ^{4,15} sed vide ante) Thaum^{6} Eus$^{dem\,163}$ et ^{342} Bas^{2,602} Cyr$^{es\,593}$ Epiph ^{1047} Const^{7,47} Iac$^{nis\,9,4}$ Chr^{2,537} Thdot$^{anc\,446}$ Procl^{629} al

15. *απ αυτων εισ τον ουρανον οι* (ℵ* om, suppl^{a}) *αγγελοι* cum ℵABLP ΓΔΛΞ unc^{8} al pler a (omnino sic vdtr) cop go (Or^{4,15} *και ταυτα ειποντεσ απερχονται απο τ. ποιμ. εισ τ. ουρ. οι αγγελοι*) Eus$^{dem\,342}$: D *οι αγγ. απ αυτ. εισ τ. ουρ.*, 13. 28. 33. 69. c^{scr} al^{5} f g$^{1.}$ b c e ff$^{2.}$ l q (sed ultimi^{6} *discessit* et *angelus*) vg syr^{utr} arm Or$^{int\,3,947}$ *απ αυτ. οι αγγ. εισ τ. ουρ.*, 2^{pe} al^{6} om *εισ τ. ουρανον* ... Γ *απ αυτ. οι εκ των ουρανων αγγελοι* | *οι ποιμενεσ* cum ℵBLΞ 1. 130^{gr} et ^{lat} c^{scr} 2^{pe} al pauc it^{pler} (sed c *et illi pastores*) vg sah cop syr^{sch} arm Eus^{dem} Or ^{int} Aug^{2,17} ... ς Ti praem *και οι ανθρωποι*, Ln [*και οι ανθρ.*] cum ADPΓΔΛ unc^{8} al pler q go syr^{p} aeth | *ελαλουν πρ. αλληλουσ* cum ℵB 2^{pe} a b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l Aug$^{cons\,2,17}$ vg (*loquebantur ad invicem*), sed ℵ add *λεγοντεσ*, g$^{1.}$ *dicentes*, a b ff$^{2.}$ l *et dixerunt* ... ς Ln Ti *ειπον* (LΞ *-παν*) *πρ. αλλ.* cum ADLPΓΔΛΞ unc^{8} al omn fere c e q Eus^{dem} Or^{int} | *αλληλουσ*: 69. al pauc *εαυτουσ* (13* *αυτ.*) | *δη*: Ξ om | *εωσ* (Λ *εν* teste Treg): P 245. 258. y^{scr} add *εισ* (q for al *usque in*; it^{pler} vg *usque tantum*, e om) | *ιδωμεν* (Δ *ειδ.*): M al *ιδομεν*, P *ειδομεν* | *γεγονοσ*: D* h^{scr*} *γεγονωσ* ... Eus^{dem} *γενομενον* | ELΓ al aliq *εγνωρησεν* | *ημιν*: Γ om

16. *ηλθαν* cum B*LΞ ... ς Ln *ηλθον* cum ℵAB^{3}DPΓΔΛ unc^{8} al | *σπευσαντεσ* (et. Eus$^{dem\,342}$): D 61. *σπευδοντεσ* ... Ξ *πιστευσαντεσ* | *ανευραν* cum ℵ^{a}B* ... ς Ln *ανευρον* cum ℵ*AB^{3}PRΓΔΛ unc^{8} al pler ... ℵ^{c}LΞ *ευραν*, D 1. 13. 69. 2^{pe} al^{10} Eus^{dem} *ευρον* | *τε*: D Eus^{dem} om, nec exprim it vg cop syr^{utr} | *μαριαμ*: D Eus$^{dem\,cod\,ox}$ *μαριαν* | *τη*: H c^{scr} 44^{ev} go arm om

17. *δε*: Ξ om | *εγνωρισαν* cum ℵBDLΞ al^{6} Eus$^{dem\,342}$ ... ς Ti *διεγνωρισαν* (ELΓ al mu *-ρησαν*) cum APRΓΔΛ unc^{8} al pler

τούτου. 18 καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαλη-
θέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· 19 ἡ δὲ Μαρία πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
20 καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν
θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ ἴδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς
αὐτούς.

Lev 12, 3 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν,
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου
πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

17. *τουτου*: DΔ 1. al aliq a e f (non item b c ff^{2} g^{1} l q vg) cop (non sah) syr^{sch} (non^{p}) arm aeth om

18. *οι* (1. om) *ακουσαντες*: D c^{scr} *οι ακουοντες*, d e *qui audiebant*; q *qui aderant* | *εθαυμασαν*: D^{gr} 241. 2^{pe} e f *-μαζον* (et. E sub σ latentem habet ζ)

19. *μαρια* cum ℵ*BDR i$^{cant\ scr}$ cop^{wi} et ^{petr2} (et. Eus, sed non notavi locum) ... ς Ti *μαριαμ* cum ℵ^{c}ALPΓΔΛΠΞ unc^{8} al fere omn cop^{schw} ex dz | *παντα* (2^{pe} om) *συνετηρει* (et. Eus, sed ut ante): DX 129. a^{scr} *συνετηρ. παντα*, item it vg syr^{utr} al | *ταυτα*: B 77. 129. 225. a^{scr} om | *συνβαλλ.* cum ℵDPR ... ς Ln Ti *συμβαλλ.* cum ABLΓΔΠΞ unc^{8} al certe pler. Praeterea K* al mu *συμβαλουσα* | *αυτης* cum ℵ*ABDL PΓΔΠΞ unc^{8} al pler ... ℵ^{a}R 33. *εαυτης*

20. *υπεστρεψαν* (R *υπετρεψ.*) cum unc omn (et. F^{W}) al^{150} fere ... ς (= Gb Sz) *επεστρεψ.* cum minusc non ita mu | *ιδον* cum ℵAD*HKLRSVX ΓΔΠ* al permu (:: ista forma ubi tanta auctoritate excellit, a textu haud arcenda est) ... ς Ln *ειδον* cum BD^{2}EGMPUΛΠ^{2} al pl (ut vdtr e silentio) | *καθως*: G add *και* | Δ^{gr*} *ελαληθησαν* | *πρ. αυτους*: syr hr** add *ab angelis*

21. *και οτε*: Amphil^{468} (Gall^{6}) *κ. εγενετο οτε* | *επλησθησαν* (et. Eus steph^{252} Amphil^{468} Chron^{381}): 33. al pauc *επληρωθησαν* ... D 2^{pe} *συνετελεσθησαν*, item *consummati sunt* it^{pl} vg (contra a *inpleti sunt*, e *perfecti essent*) | *ημεραι*: D 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al plus^{20} Eus^{steph} Amphil^{468} *αι ημεραι*, posteaque D *αι οκτω* (Eus om *οκτω*). Agnoscit lectionem codicis D et. syr$^{p\ mg}$ | *του*: X *το*. Chron^{381} pro *του περιτ. αυτ.* sic: *ηλθον περιτεμ. το παιδιον* | *αυτον* cum ℵABF^{W}KLRSUXΔΛΠΞ al^{100} fere a b c f ff^{2} g^{1} l q am fu for ing perus mt al (hi Latini *ut circumcideretur*, a *ut eum circumciderent*) go cop syr^{p} arm Eus^{steph} Or$^{int\ 3,\ 947a}$ („de eo quod scriptum est: *cum autem impleti essent dies circumcisionis eius*" etc) ... ς (= Gb Sz) *το παιδιον* cum DEGHMV al permu e g^{2} vg^{ed} et gat em al syr^{sch} aeth Amphil^{468} Chron^{381} (vide ante) Or$^{int\ 3,\ 947d}$ (*cum impleti*, inquit, *essent dies circumcidendi puerum*), item Γ *αυτο το παιδιον* | *και* (et. Amphil^{468}; et. Or$^{int\ 3,\ 947c}$: „unde signanter evglsta addidit dicens: *et vocatum est nomen eius, quod*" etc): D 13. 69. 124. 346. it^{pl} (non e q) vg cop^{edd} (sed$^{petr\ 2}$ habet) Or$^{int\ 3,\ 947d}$ om | *εκληθη* (it vg *vocatum est*): D *ωνομασθη* (d

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, Lev 12, 4
κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παρα-
στῆσαι τῷ κυρίῳ, 23 καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν Ex 13, 2
ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, 24 καὶ τοῦ Lev 12, 8
δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγος τρυ-
γόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.

nominatum est) | το κληθεν (*-vocatum-* it^{pler} vg): א* το λεχθεν, e *quod dictum erat* | συλλημφθηναι (D συνλη-, L συλη-) cum אABDLRXΔΞ ... ς συλληφθ. cum EGHKMSUVΓΛΠ al omn^{vid} | αυτον (א$^{a\,vid}$ et ^{c}): א* αυτην | εν τη κοιλια (Amphil^{468} haec om): D εν κοιλια μητροσ

22. επλησθησαν: א^{ca} (non * nec ^{cb}) Cyr$^{hr\,364}$ επληρωθησαν | αι: 242. om (non B) | του (B^{3} suppl): B* om | αυτων (et. ς Wtst Gb Sz) cum אABLRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler q go sah^{münt} cop^{schw} syr^{utr} arm^{zoh} aeth Cyr$^{hr\,364}$ Cyr$^{luc\,133}$ (ap Mai PP. N. Bi. 2: περι τίνοσ γεγραπται το περι του καθαρ. αυτων· ει γαρ το περι τ. καθ. αυτων περι τησ αγιασ θεοτοκου η περι του μακαριου ιωσηφ η περι του κυριου νομισει τισ λεγεσθαι, ασεβήσει etc) al Or$^{int\,3,\,947}$ („propter purgationem, inquit, eorum. Quorum eorum? Si scriptum esset propter purgationem eius, id est Mariae quae pepererat, nihil quaestionis oriretur" – „nunc vero in eo quod ait dies purgationis eorum, non videtur unum significare, sed alterum sive plures" etc) ... Gb′ αυτου cum D al^{6} Chron^{381}, item ς^{e} (1624. 1633. al) αυτησ cum perpaucis ut vdtr minusc (ut 76.) cat$^{oxon\,22}$ Ps-Ath$^{2,\,358}$ (οτε γαρ, φησιν, επλησθ. αι ημ. του καθ. αυτησ, ανηγαγ. το παιδ. εισ ιερολ. παραστησαι τω κυριω, καθωσ γεγρ. εν νομω κυριου· τουτο περι του βρεφουσ· και του δουν. θυσ. κατα το ειρημ. εν νομω κυρ. ζευγοσ τρυγ. η δυο νεοσσ. περιστερων· τουτο περι τησ παρθενου και του ταυτησ μνηστηροσ), item *eius* it^{pler} vg (et. 130^{lat}) Aug$^{cons\,2,\,17}$ ... 435. al^{2scr} cop^{wi} et^{dz} Amphil^{468} Ir^{int187} om plane | Ir^{int187} om κατ. τ. νομ. μωυσ. | μωυσεωσ cum אBDKRVXΔΠΞ al permu ... ς μωσεωσ cum AEGHLMSUΓΛ al pl. Praeterea cf ad Mt 8, 4. Mc 12, 19 et alibi | αυτον (et. Chron^{381}; Cyr$^{hr\,364}$ τον ιν̅ του παραστ. αυτον): X al aliq (maxime evgll) Ps-Ath$^{occurs\ dom\,356}$ οι γονεισ το παιδιον ιν̅ (:: cf v. 27) | παραστησαι: Ir$^{int\,187}$ *adstare* (-στηναι?) | τω: D om

23. νομω cum אABLRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Amphil^{468} Ps-Ath^{357} Chron^{381}: Ln praem τω cum (B ex errore) DF^{w} Cyr^{hr364} | τω: D om | διανοιγον (א^{c}): א* al mu^{vid} (quinque ap Scriv) -γων

24. του: Δ το | Γ f^{scr} om εν τ. νομ. κυρ. | τω cum אBDL 2^{pe} al pauc ... ς Ti om c. AEF^{a}RΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Ath$^{occurs\ dom\,358}$ (vide ante) | νοσσουσ (Gb′) cum אBEF^{a}GHSVΛ al^{10} fere ... ς Ln νεοσσουσ cum ADKLMRUXΓΔΠ al pl Ps-Ath^{358} (:: Phryn eclog^{206} νοσσοσ, νοσσιον, αμφοιν λειπει το ε· δια τουτο αδοκιμα. λεγε ουν νεοττοσ, νεοττιον, ινα αρχαιοσ φαινη. Cf et. Lc 13, 34)

25 *Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωποσ ἦν ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συμεών,*
καὶ ὁ ἄνθρωποσ οὗτοσ δίκαιοσ καὶ εὐλαβήσ, προσδεχόμενοσ παρά-
κλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ᾽ αὐτόν· 26 *καὶ ἦν*
αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματοσ τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν
θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου. 27 *καὶ ἦλθεν ἐν τῷ*
πνεύματι εἰσ τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺσ γονεῖσ τὸ παιδίον
Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺσ κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ
αὐτοῦ, 28 *καὶ αὐτὸσ ἐδέξατο αὐτὸ εἰσ τὰσ ἀγκάλασ καὶ εὐλόγησεν*

25. *ιδου* (et. it vg cop syr[p] arm): D syr[sch] aeth om, item go (*tunc* pro *και ιδου*, ut et. Mt 9, 18, item alibi pro *ιδου*) | *ανθρ. ην* c. ℵB b f l vg (syr[sch] *vir autem quidam erat*) ... ς Ln Ti *ην ανθρ.* cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al certe pler a c e q perus go syr[p] cop Ps-Ath[358] (et. Did[tri 2,8] sed om *και ιδου*) ... F[w] 243. om *ην* | ℵ* *ω ονομα αυτου* | *συμεων*.et. it am fu perus al etc: c vg[ed] et [cdd aliq] ut for (sed non v. 34) em[sil] ing *Simeon*. Item v. 34 | *ευλαβησ* cum ℵ[c]ABDLRXΔΛ unc[7] al longe pl it vg (Latt *timoratus*, *timens*, *metuens*) etc Did[tri 2,8] Ps-Ath[358sq] (*ευλαβησ δε πωσ; ευλαβουμενοσ απο προσωπου κυριου* etc) ... ℵ*KΓΠ al[10] fere syr[p mg] arm *ευσεβησ* | *του ισραηλ*: L 1. 22. 243. 248. 44[ev] al[2 scr] Did[tri 2,8] *τω ισρ.* | *ην* (1. 131. 10[pe] aeth om) *αγιον* cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler e (*spir. erat in eo sanct.*) ... ς (= Gb Sz) *αγιον ην* cum D al pauc (it[pler] vg syr[utr] go arm) Did[tri] Cyr[hr 364]

26. *και ην αυτω κεχρηματ.* (et. Did[tri 2,8] Cyr[hr 364]; a *et erat ei responsum*; f vg Aug[cons 2, 17] *et responsum acceperat*; item *responsum acceperat* Ir[int 205] Or[int 3, 949]): D *κεχρηματισμενοσ δε ην*, item *responsum autem acceperat* (b *-pit*) b c ff[2.] g[1.] l q; e *resp. enim acceperat* | *υπο*: L *απο* | *πριν η* (BF[w] 36. om) *αν* (L *ηνα* pro *ηαν*) cum ℵ[c]BF[w]LRX 33. 36. ... ς Ln Ti *πριν η* omisso *αν* cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler (sed mu om *η*). Item it[pler] vg *nisi prius* vel *prius quam* ... ℵ* al aliq e (*quoadusque*) Did[tri 2, 8] *εωσ αν* | *ιδη* (Γ *ιδει*): KΠ 69. 124. 2[pe*] al[10] fere Cyr[hr 364] (et [268] ex [cdd2]) *ιδειν* | *κυριου*: A b c (non a e f ff[2.] g[1.] l q vg) cop *κυριον* (sl[rem] *τον χ̅ν̅ και κυριον*)

27. *ηλθεν εν*: Did[tri 2, 8] *ηγετο εν* | *εισαγαγειν* (Did[tri] *και εγενετο εν τω εισαγαγ.*): A 69. d[scr] al pauc Ps-Ath[360] *εισαγειν* | *το παιδ. ι̅ν̅* (et. Did[tri] Cyr[hr 364] Chron[382]): ℵ* (suppl [c]) om *ι̅ν̅* | *ειθισμενον* (AVX al pauc *ηθισμ.*): D *εθοσ* (it[pler] vg *consuetudinem legis*, e *legem*)

28. *και* (cop[dz] om) *αυτοσ* (ita ℵ[a]): ℵ* *κ. αυτ. δε* | *αυτο* (et. Did[tri 2, 8] Ps-Ath[360] Chron[382]): MUΓΔ 13. 69. 124. 131. 262. al[40] fere go (item it vg *eum*, sed praecedit *puerum*, *infantem*) Cyr[hr 364] et [146] *αυτον* | *εισ τασ αγκαλασ* sine *αυτου* cum ℵBLΠ 27. 229* 2[pe*] w[scr*] a b l Ir[gr 40] (*συμεωνα τον εισ τασ αγκαλασ λαβοντα τον χ̅ν̅*, similiter Or[4, 209] *ο δε συμεων αγαπα εισ τασ αγκαλασ λαβων το σωτηριον του θεου* etc) Did[tri 2,8] Cyr[hr 146] libere (*συμεων ο δεξαμενοσ αυτον εν αγκαλαισ και ειπων* etc) (Ir[int 205] *-hunc manibus accipiens-*, *quem in manibus portabat Iesum*) ... ς add *αυτου*, Ln [*αυτου*] cum ADXΓΔΛ unc[8] al pler c e

τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29 νῦν ἀπολύεισ τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ
σωτήριόν σου, 31 ὃ ἡτοίμασασ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
32 φῶσ εἰσ ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντεσ ἐπὶ
τοῖς λαλουμένοισ περὶ αὐτοῦ. 34 καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺσ Συμεὼν καὶ
εἶπεν πρὸσ Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτοσ κεῖται εἰσ πτῶ-

f g$^{1\cdot}$ q vg (ff$^{2\cdot}$ nil nisi *et ipse accepit eum*) cop syr^{utr} arm aeth go Cyr$^{hr\,364}$ Ps-Ath^{360} (Chron^{382} *εν ταισ αγκαλαισ αυτου*) Ir$^{int\,40}$ (*qui in manus suas accepit Christum*) | *ευλογησεν*: DΓ al aliq Cyr$^{hr\,364}$ *ηυλογ.*

30. *ειδον* cum ℵBDEGHMO^{b}SUΓΛΠ^{2} etc ... AKLO^{d}O^{e}VXΔΠ* al mu Did$^{tri\,2,8}$ *ιδον*

31. *παντων των λαων* (et. Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} etc; Eus$^{ps\,223}$ *πα. τ. εθνων*): o^{d} *παντοσ του λαου*

32. *εισ αποκαλυψιν*: syr$^{p\,mg}$ *ad laetitiam* | *εθνων* (et. Ir$^{int\,187}$ et ^{205} Eus$^{dem\,61}$ et ^{429} et $^{ps\,49}$ Cyr$^{hr\,364}$ Chron^{382} Aug$^{cons\,2,17}$ etc): b e Ir^{int} ^{235} *oculorum* (Mass. et alii ex uno codice ediderunt *gentium*; at codicum Italae b e testimonio probatur veram Ir^{int} lectionem esse *oculorum*) ... D om | *ισραηλ*: D *ιστραηλ* (cf ad 1, 54), b d *istrahel*, e f *isdrahel*. Cf ℵ ad Act 28, 20 et alibi.

33. *ο* (157. aeth praem *ιωσηφ*) *πατηρ αυτου και η μητ. αυτ.* (*αυτ.* cum ℵ*L 131. 157. sah cop arm aeth Cyr^{hr}; Gb Ti om cum ℵ^{a}BD 1. g$^{2\cdot}$ vg 130^{lat} Or^{int} Aug^{cons}; vide post de syr$^{p\,mg}$) cum ℵBDL 1. 131. 157. g$^{2\cdot}$ vg 130^{lat} sah cop arm aeth syr$^{p\,mg}$ (apud Adlerum testantem *pater eius* pro *ιωσηφ* legi; White vero pro *ιωσηφ κ. η μητ. αυτου* notat *parentes eius*) Or$^{cat\,ox\,26}$ et $^{int\,3,950sq}$ Cyr$^{hr\,116}$ Hier$^{helvid\,6}$ (Vallars^{2,} ^{213}) Aug$^{cons\,2,17}$. Or$^{int\,3,951}$ verba Lucae his commentatur: *Quae igitur causa exstitit ut eum qui pater non fuit patrem esse memoraret? Honoravit eum spiritus sanctus patris vocabulo quia nutrierat salvatorem* etc. Eadem^{cat} sic: *προσ τι ουν πατερα ειπε τον μη σπειραντα μηδε αιτιον αυτω γενομενον τησ γενεσεωσ;* et. Cyr^{hr} l. l. addit: *οπερ αρπαζουσιν αιρεσιωτων παιδεσ, εξ ανδροσ αυτον και γυναικοσ γεγεννησθαι λεγοντεσ.* Hier vero l. l. addit: *Licet tu mira impudentia haec in Graecis cdd. falsata contendas, quae non solum omnes paene Graeciae tractatores in suis voluminibus reliquerunt, sed nonnulli quoque e Latinis ita ut in Graecis habentur assumpserunt. Nec necesse est nunc de exemplariorum varietate tractare, cum omne et Veteris et Novae scripturae instrumentum in Latinum sermonem exinde translatum sit, et multo purior manare credenda sit fontis unda quam rivi.* .... ς Ln (et Gb″) *ιωσηφ* (A al^{6} *ο ιωσ.*) *και η μητ. αυτου* (33. sl^{rem} om *αυτ.*) cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q go cop^{dz} recent (*ο ιωσ.*) syr^{sch} et $^{p\,txt}$ | *επι*: 1. 131. 252^{mg} syr^{p} add *πασι*

34. *ευλογησεν* c. ABDLΔΛΞΠ unc^{8} etc: ℵΓ p$^{parh\,scr}$ Chron^{383} (ex Basilio) *ηυλογ.* | *μαριαμ*: D 50^{ev} cop^{wi} Bas^{3,399} *μαριαν*

σιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰσ σημεῖον ἀντι-
λεγόμενον. 35 *καὶ σοῦ δὲ αὐτῆσ τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία,*
ὅπωσ ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. 36 *Καὶ*
ἦν Ἄννα προφῆτισ, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆσ Ἀσήρ· αὕτη
προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραισ πολλαῖσ, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸσ ἔτη ἑπτὰ
ἀπὸ τῆσ παρθενίασ αὐτῆσ, 37 *καὶ αὐτὴ χήρα ἕωσ ἐτῶν ὀγδοή-*
κοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαισ καὶ δεήσεσι

34. *και αναστ.* (et. Or^{4,396} et$^{int\,3,950\,sq}$ Hipp$^{fragm\,132}$ Eus$^{dem\,385}$ et$^{ps\,76}$ Cyr^{4,506} et ^{1065} Chron^{382} Ps-Ath^{362} Tert$^{carn\,23}$ etc): D c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg^{ed} (certe enim om *in* am fu ing em for perus al mu) Or$^{int\,3,951e}$ et^{952} *και εισ αναστ.* | *πολλων*: Or^{4,396} *πολλ. εθνων των* (sed affert^{libere}: *επει μηδε* $\overline{ις}$ *αναξιον εαυτου πεποιηκεν εισ πτωσιν και αναστ. πολλων εθνων των εν τω ισρ. ελθων*), add *εθνων* et. 46. 52; Cyr^{4,506} (non item ^{1065}) *νεκρων πολλων* | *εισ σημειον* (ita ℵ^{c}): ℵ* om *εισ*

35. *και σου δε* et. a e (c *et tuam et ipsius*) syr^{utr} go Or^{2,622} Bas^{3,399bis} Amphil^{472} Cyr^{4,1065} Ps-Ath^{363} Chron^{382}: BLΞ b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop arm aeth Or$^{int\,3,950\,sqq}$ Aug$^{cons\,2,17}$ al om *δε*, hinc Ln [*δε*] | *αν* (Ξ 435. 2^{pe} al pauc om) *αποκαλυφθωσιν*: D *ανακαλυφθ.* | *εκ* (f g$^{1.2.}$ vid vg Or$^{int\,3,950}$ Aug$^{cons\,2,17}$ *ex multis cordibus*, e Or$^{int\,3,951}$ *de multis cordib.*, Or$^{int\,3,952}$ *ex multorum cordibus*): D om; item *multorum cordium* a b c ff$^{2.}$ l q gat syr^{sch} aeth (non item cop syr^{p}) Hil Aug$^{epist\,149}$ al | *διαλογισμοι*: ℵ* add *πονηροι*

36. *ην* (et. a c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l m q vg syr^{p} Or$^{int\,3,953}$ etc): D b syr^{sch} om | *προφητισ* cum ℵABDGHMSVΔΛΞΠ al pl ... EKLUΓ 1. 33. al mu *προφητησ* | *αυτη*: ℵ^{ca} (c^{b} rursus delet *και*) D 130. 254. m^{81} *και αυτη.* Similiter syr^{sch} pers^{p} *illa quoque* | *πολλαισ*: syr^{sch} pers^{p} aeth *αυτησ* | *μετα ανδρ. ετ. επτα* cum ℵBGLXΔΞ 13. 33. 69. 131. 254. 44^{ev} p$^{parh\,scr}$ a e f g$^{1.2.}$ m q vg go cop syr^{p} aeth Amphil^{469} Ps-Ath^{364} Amb$^{siric\,543}$ (Gall^{6}) ... ADKΠ al^{8} ff$^{2.}$ syr^{sch} Ir^{gr} et $^{lat\,40}$ (*τησ αννησ –επτα ετη μετα ανδροσ εζηκυιασ, –septem annis cum viro–*) (Const^{3,1,2} *ζησασα δε μετα ανδροσ εκ τ. παρθ. αυτησ ετ. επτ.*) *ετ. επτ. με. ανδρ.* ... ς Ti *ετη μετα ανδρ. επτα* c. EHMSUVΓΛ 1. al pl b c l arm. Praeterea B^{3} 124. al aliq *μετα του ανδροσ*, et B^{3} b c e f g$^{1.2.}$ l m q vg *ανδρ. αυτησ* (*cum viro suo*) | *παρθενιασ* ut ℵGHKLSUVΓΛΠ al pl: ABDEMXΔΞ al *-νειασ*

37. *αὐτὴ*: ita vel ut EHKΛ *αὐτῆ* EHKMUΓΛ tisch$^{4.**}$ al pl, item e *et ipsa* .. ς Ln *αὕτη*: ita GΠ tisch* al, item *et haec* it^{pler} (et. m) vg Aug$^{cons\,2,17}$ | *εωσ* cum ℵ*ABLΞ 33. 120. f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg (et. δ) sah cop Aug^{cons} ... ς *ωσ* cum ℵ^{c}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{utr} arm Ps-Ath^{364} ... D a b c e l m^{81} q go aeth Amb^{siric543} (ut ante) al plane om | *ογδοήκοντα* (ita ℵ^{c}; ℵ* *εβδομηκοντα*) *τεσσάρων* (Δ *–ροιν*) his accentib EKΛ etc: MΓ 1. al *ογδοηκοντατεσσάρων* | *του ιερου* cum ℵ^{ca}BDG^{r}F^{w}LΞ cop Const^{3,1,2} ... ς praem *απο* cum AXΓΔΛΠ al omn^{vid} Amphil^{469} Ps-Ath^{364}; item (*non recedebat* e, *non discedebat* Hil) *a templo* e Hil; it^{pler} vg Amb^{siric} Aug^{cons} (*non discedebat*) *de templo*; item ℵ* et ^{cb} praem *εκ*

λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 *καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα*
ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖσ προσδε-
χομένοισ λύτρωσιν Ἱερουσαλήμ.
39 *Καὶ ὡσ ἐτέλεσαν πάντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρε-* Mt 2, 22 s
ψαν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν εἰσ πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. 40 *τὸ δὲ παι-* 1, 80

(ceterum Latinorum *de* solet *εκ* exprimere, *a απο*) | *ιερου*: D *ναου* | *νηστειαισ* etc: ℵ* *νηστιασ και δεησιν*? | *δεησεσι* cum BDKLMSUΠ etc: Ti *δεησεσιν* cum ℵ^{a}AEXΓΔΛ etc | *νυκτα*: Λ 69. al^{2scr} *νυκταν*, H* *νυκτασ*, 254. Const$^{3, 1, 2}$ *νυκτωρ* (*η ουκ αφιστατο του ιερου νυκτωρ και μεθ ημεραν προσμενουσα ταισ δεησεσι και ταισ προσευχαισ*) | *ημεραν*: ΛΓ 251. 47^{ev} al^{2scr} al *-ρα*

38. *και αυτη τη* (Δ om *τη*) cum ℵABDLXΔΞΠ* 22. 27** 33. 59* 61. 114. 157. p^{scr} cop aeth Thphyl ... ς Ti *και αὕτη αὐτῇ τῇ* cum EGHKMSUV ΓΛΠ^{2} al pler it vg (it^{pler} vg *et haec ipsa hora*, e *et ipsa illa hora*; e *et haec ipsa orans*) go (om *και*) syr^{utr} arm Amphil^{470} (*και αυτη, φησιν, η αννα αυτη τη* etc) Ps-Ath^{364} | HΓ al mu (^{9}ap Scriv) *ανθομολογειτο* | *τ. θεω* cum ℵBDLX*Ξ a (sed vdtr *deum dominum* habere) cop syr$^{p\,mg}$ (Ir^{int187} *et Anna autem prophetissa, ait, similiter clarificabat deum, videns Christum, et loquebatur de eo* etc) ... ς Ti *τ. κυριω* cum AX^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg go syr^{utr} aeth arm Const$^{3, 1, 2}$ Amphil^{470} Ps-Ath^{364} | F^{w} *δεχομενοισ* | *ιερουσαλημ* (Gb′ prob Schu) cum ℵBΞ 1. 72. 114. 229* 6^{pe} (2^{pe} om plane) w^{scr} b c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q am for fu em ing iac mt perus tol (al pl, cf Sanftl) sax go sah cop syr^{sch} arm aeth Ir^{int187} Aug^{cons2,17} al; similiter *Israel* a g$^{1.}$ vg^{ed} ... ς *εν ιερουσαλ.* cum ADLXΔΛΠ unc^{8} al pler gat syr^{p} Amphil^{470} Ps-Ath^{364} (Phot$^{manich\,14, 15}$ *ανθωμολογειτο τω κυριω και περι του αγαθου ελαλει θεου, ωσ λυτρωσισ ουτοσ ειη τοισ εν ιερουσαλ. προσδεχομενοισ αυτον*); similiter al aliq Const$^{3, 1, 2}$ 130^{lat} *εν τω ισραηλ*

39. *ετελεσαν* (et. ℵ^{c}): ℵ*H *ετελεσεν* | *παντα* cum ℵBF^{w}LXΞ al ... ς Ln Ti *απαντα* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *κατα* cum ℵ*DLΔΠ* 1. 13. 69. 2^{pe} w^{scr} al^{7} (convenit it vg *omnia secundum* [a *quemadmodum*] *legem*. Similiter go.) arm ... ς Ln Ti *τα κατα* c. ℵ^{c}ABXΓΛΞΠ^{2} unc^{8} al pler | *κυριου*: Γ 1. 131. om | *επεστρεψαν* (ℵ* *-ψεν*) cum ℵ*BΞ ... ς Ln Ti *υπεστρεψαν* (:: quod frequentissimum ap Luc) c. ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler | *την*: ℵ* om | *εισ πολιν* c. ℵ*BD* 1. (al^{vid}) ... ς *εισ την πολ.* cum ℵ^{c}AD^{2}LXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler | *εαυτων* cum ℵABDEGKLMSUVX ΓΔΞΠ al^{70} fere ... ς *αὑτων* (sed H al *αὐτ.*) cum D^{2}HΛ al mu | *ναζαρεθ* (et. ς^{e} 1624. 1633.) cum B*DEGHMSUVΓΛΞ al pl; item Δ e *-ραθ* ... ς (et. Wtst Gb Sz) Ln *ναζαρετ* cum ℵB^{3}KLXΠ al mu, item A *-ρατ*. Praeterea vide ad 1, 26. Post *ναζαρεθ* D a add *καθωσ ερεθη* (D^{2} *ερηθη*) *δια του προφητου οτι ναζωραιοσ* (a d *nazoreus*) *κληθησεται* :: e Mt 2, 23

40. *παιδιον*: D Caesar^{17} add $\overline{ις}$ | *ηυξανεν* (D* *-νετο*) *και εκραταιουτο* hoc ordine et. a f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg Or$^{int3, 953ter}$ et ^{954bis} Aug$^{cons2, 17}$ etc: D b c e *εκρατ. κ. ηυξ.* (:: 1, 80 ordo verborum non fluct). Haec

δίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπʼ αὐτό.

41 *Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατʼ ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ*
τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. 42 *καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόν-*

---

absq additam cum ℵBDL a b e e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg sah cop syr^{hr} arm pers^{w} Or$^{int 3, 953}$ diserte (– *De Ioanne*: Puer autem crescebat et confortabatur, *et tamen non additur*: et replebatur sapientia, *sed* confortabatur spiritu. *Hic vero de domino*: Crescebat, *inquit*, et confortabatur, et replebatur sapientia, et gratia dei erat super eum.) item ^{954} Cyr$^{cat\ oxon\ 26}$ (*ο ευαγγελιστησ εφη· ηυξανε και εκραταιουτο, και τα εξησ. δια τουτο περι τον κατα σαρκα χρη νοειν ταυτα· σωματικωσ γαρ ηυξανε και εκραταιουτο, των μελων συναδρυνομενων τη αυξησει.* Eadem in scholiis. Quae si recte Cyrillo adscribuntur, male ap Mai. PP. N. Bibl. II, 136 scripsisse perhibetur: *εκραταιουτο πνευματι.*) Geometr$^{cat\ vat}$ (ap Mai. Script. vet. N. Coll. IX. pag. 654. Singula ibi uberius illustrantur.) Cf et. Thdot in excerptis ap Clem^{974}: *το δε πνευματικον ο ανειληφεν και το ψυχικον ουτωσ εμφαινει· το δε παιδιον ηυξανεν και προεκοπτεν σφοδρα* ...... ς (Gb^{oo}) add *πνευματι* (:: ex 1, 80) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f q go syr^{utr} aeth (add *αγιω*) Caesar^{17} | *σοφιασ* cum ℵ*ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr$^{cat\ ox\ 26}$ (pergit: *επληρουτο δε σοφιασ και χαριτοσ* etc) ... ℵ^{c}BL 33. 157. 44^{ev} p$^{parh\ scr\ sem}$ *σοφια* (:: utraque constructio ex usu est Novi Testamenti; nec dativus ut Rom 1, 29. 15, 23. 2 Cor 7, 4, nec gen. ut Rom 15, 14. 2 Tim 1, 4 fluctuare solet. In Actis quidem non legitur nisi gen. 5, 28. 13, 52; item 2, 28) | *επ αυτο* cum ℵABEGHLSVΓΔΛΠ al pl ... KUX al fere^{60} *επ αυτω*, M al^{3} *επ αυτον* ... D^{gr} al *εν αυτω*, item *in illo* f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg Aug$^{cons\ 2, 17}$; contra b c d l q gat *cum eo* (l *illo*); denique a *super eum*, e *super illum*

41. *και επορευοντο*: D *επορευοντ. δε και* | *οι γονεισ αυτου* et. e f g$^{2.\ vid}$ q vg Aug$^{cons\ 2, 17}$ ... a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l *ioseph et maria* (c ff$^{2.}$ add *mater eius*) | *κατ*: D *κατα* | *ετοσ*: ℵ* *εθοσ* | *τη εορτη*: D praem *εν* (item it^{pler} vg *in*; a tantum *die sollemni*). Cf Ev. Thomae Gr. A XIX (p. 148): *οντοσ δε αυτου δωδεκαετουσ επορευοντο οι γον. αυτου κατα το εθοσ εισ ιερουσαλημ εισ την εορτην του πασχα μετα τησ συνοδιασ αυτων.*

42. *οτε εγενετο ετων* (et. c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg Or$^{int 3, 954}$ Aug$^{cons 2, 17}$): DL *εγενετο αυτω ετη*, item *cum* (l *et*) *facti* (a om) *essent* (l *sunt*) *illi anni* a b l q Amb$^{2, 63}$ arm | *δωδεκα*: ℵD *ιβ'* ... 1. 131. *δεκαδυο* | *αναβαινοντων* (ℵ* praem *και*) *αυτων* cum ℵABKLXΠ 33. 72. 114. 20^{ev} 2^{pe} c^{scr} w^{scr}, item *ascendentibus illis* f q vg ... ς *αναβαντων αυτων* C. EGHMSUVΓΔΛ al pler, item *et* (l add *cum*) *ascendissent* (c add *parentes eius*) b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l, *et ascenderunt* a ... D e *ανεβησαν οι γονεισ αυτου εχοντεσ αυτον* (ita d e *habentes eum* [e *illum*]). Edidimus *αναβ. αυτων* sine additam cum ℵBDL 125. 219. 248. sah cop syr^{sch} pers^{p} ... ς (Gb^{oo} prob Schu) Ln add

των αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθοσ τῆσ ἑορτῆσ, 43 καὶ τελειωσάντων τὰσ
ἡμέρασ, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺσ ὑπέμεινεν Ἰησοῦσ ὁ παῖσ ἐν
Ἱερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖσ αὐτοῦ. 44 νομίσαντεσ δὲ
αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρασ ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν
αὐτὸν ἐν τοῖσ συγγενέσιν καὶ τοῖσ γνωστοῖσ, 45 καὶ μὴ εὑρόν-
τεσ ὑπέστρεψαν εἰσ Ἱερουσαλὴμ ἀναζητοῦντεσ αὐτόν. 46 καὶ

εισ ιεροσολυμα cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (e ante *εχοντεσ αυτον*) vg go syr^{p} arm aeth | *εορτησ*: DX a c e add *των αζυμων*

43. *τελειωσαντων*: D 6^{pe} *τελεσαντων* | *υπεμεινεν*: DX 1. 33. al^{5} Cyr^{cat} ox ^{26} (*ειτα φησιν απομειναι μεν αυτον*. Eadem^{comm} ap Mai^{137}) *απεμεινεν*, al pauc *εμεινεν*, *επεμεινεν* | *ιησουσ* (69. 282. al pauc *ο ισ*): ℵ*v 87. om, item a e om *puer*. Habent *puer Iesus* c f ff^{2}· g^{1}· l vg Aug cons$^{2, 17}$ cop aeth (contra *Iesus puer* b q go syr^{utr} arm) | *εν*: Γ 47^{ev} *εισ* | *ιερουσαλημ*: E *ισραηλ* (confusis compendiis simillimis) | *εγνωσαν οι γον. αυτ.* (Gb') cum ℵBDL 1. 13. 33. 118. 131. 157. 209. c^{scr} a e vg 130^{lat} Aug$^{cons\,2, 17}$ sah cop syr^{hr} syr$^{p\,mg}$ arm ... ς *εγνω* (Δ al pauc *εγνωσαν*, item f ff^{2}·^{blanch} g^{1}· go *nescierunt* vel *non cognoverunt*) *ιωσηφ και η μητηρ αυτου* (l *mater eius neque ioseph*) cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c f ff^{2}· g^{1}· l q go syr^{sch} et p^{txt} aeth. Cf Ev. Thom. l. l. *και εν τω υποστρεφειν αυτουσ ανηλθε το παιδιον ισ εισ ιεροσολυμα*.

44. *νομισαντεσ* (XΛ *-ζοντεσ*) *δε* (vg cop^{schw} syr^{p}, item^{vid} g$^{1\cdot\,2}$·; a *enim* pro *δε*): D *και νομισαντεσ* ... b c e f ff^{2}· l q go cop^{wi} et ^{petr2}· om *δε* | *αυτον ειναι εν τη συνοδια* c. ℵBDL 1. 33. 124. 209, item *illum esse* (a e *esse eum*) *in comitatu* (ff^{2}· *illum secum comitari*) it vg ... ς *αυτον εν τη συνοδ. ειναι* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Item Ev. Thom. l. l. *οι δε γονεισ αυτου ενομισαν αυτον εν τη συνοδ. ειναι.* | *ημερασ οδον*: D *οδ. ημερασ* (d *viam diei unius*), item it^{pler} vg syr^{utr} (item Ev. Thom. l. l. *οδευσαντων δε οδον ημερασ μιασ*); e sic: *venerunt autem domi et quaesierunt eum inter propinquos et notos; non invenientes reversi sunt hierosolyma* etc) | *ανεζητουν*: MΓ al^{5} *εζητουν*. Item Ev. Thom. l. l. Cf et. Or$^{3, 955}$ in schedis^{gra} et ^{com}: *τι δε και εζητουν αυτον; - ουτωσ κακεινοι εζητουν τον κυριον ημων ιν χν* etc | *συγγενεσιν* (DX *συνγε.*) cum ℵABCDΓΠ unc^{8} al pler (et. Ev. Thom. l. l., sed add *αυτων*) ... LXΔΛ 1. 13. 33. 69. 209. 346. al^{10} *συγγενευσιν* (:: cf Mc 6, 4) | *και τοισ* cum ℵ^{c}ABC*KL^{2}MSΠ 33. 69. 124. al^{25} fere it^{pler} vg ... ς (= Gb) *και εν τοισ* cum C^{3}DEGHUVXΓΔΛ f go arm ... ℵ*L* om *και τοισ γνωστ.* Cf Ev. Thom. l. l. ubi est: *εζητουν αυτον εν τοισ συγγενεσιν αυτων, και μη ευροντεσ αυτον ελυπηθησαν σφοδρα, και υπεστρεψαν παλιν εισ την πολιν ζητουντεσ αυτον.*

45. *ευροντεσ* (D *ευρισκοντεσ*, it vg *invenientes*) absque *αυτ.* cum ℵBC*DL 1. 13. 33. 118. 124. 131. c e ff^{2}· g$^{1\cdot\,2}$· l vg arm aeth ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go | *αναζητουντεσ* (Gb'') cum ℵ^{c}BCDL al^{10} (it^{pl} vg *requirentes*) ... ς *ζητουντεσ* c. ℵ*AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (a b e *quaerentes*, at ita a e et. v. 44). Cf Ev. Thom. ad v. 44

ἐγένετο μετὰ ἡμέρασ τρεῖσ εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούσ·
47 $^{4.2}$ *ἐξίσταντο δὲ πάντεσ οἱ ἀκούοντεσ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖσ ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ.* 48 *καὶ ἰδόντεσ αὐτὸν ἐξεπλάγησαν,*
$^{5.10}$ *καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησασ ἡμῖν οὕτωσ; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε.*
49 *καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν*

---

46. *εγενετο*: F^{w} om, nec exprim syr^{sch} al. Item Ev. Thom. l. l.; pergit enim post *ζητουντεσ αυτον*: *και μετα τριτην ημεραν ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομ. εν μεσ. των διδασκ. και ακου. του νομου κ. ερωτωντα αυτουσ.* | *μετα* cum ℵBL 1. 33. 131. … ς Ln *μεθ* cum ACDX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *εν τω ιερω*: D 254. post *καθ.*, al pauc om | *καθεζομενον* (Thaum^{6} *θεοφανωσ εν μεσω διδασκαλων καθεζομενοσ*): D 1. 118. *καθημενον*, G om | ALU *εμμεσω* | *και ακουοντα* et. go syr utr al Or$^{int\,3,39}$: D al^{5} it vg sah cop om *και* | *ακου. αυτων κ. επερωτωντα* (X *-τουντα*) *αυτουσ*: b c d ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg *audientem illos* (b harl^{2} *illum*, d *eos*) *et interrogantem eos* (q *illos*), item a l am al omisso *eos*; e f Or$^{int\,3,39}$ *audientem et interrogantem illos*

47. *οι ακουοντ. αυτου* (69. *παντ. οι ακ. αυτ.* post *αποκρι. αυτ.* pon): B Or$^{int\,3,39}$ („quando *et mirabantur omnes super responsis eius*") om. Sic e hunc versum habet: *et omnes qui audiebant admirabantur prudentiam et os et responsa.*

48. *ειπεν* (a *ait*; it^{rell} vg *dixit*) *πρ. αυτ. η μητ. αυτ.* cum ℵBCDLX 1. 118. 209. 254. a e f go syr^{sch} arm aeth Cyr$^{fid\,116}$; item b c l q vg Aug cons^{2,17} cop *dixit mater eius ad illum*, syr^{p} *ad illum dixit mater eius* … ς Ti *πρ. αυτ. η μητ. αυτ. ειπ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Cf Ev. Thom. l. l.: *προσελθουσα δε η μητ. αυτου μαρια ειπεν αυτω· ινατι τουτο εποιησασ ημιν, τεκνον; ιδου οδυνωμενοι εζητουμεν σε.* | *εποιησασ*: Δ^{gr*} *-ησεν*, sed ipse * correxit | *ιδου ο πατ. σου καγω* (C*L 1. 33. 69. Cyr$^{fid\,116}$ *και εγω*, Or$^{int\,2,251}$ *ecce ego et pater tuus*, Epiph^{155} Chr^{7,39} et ^{9,31} Dial$^{maced\,486}$ *ιδου εγω και ο πατ. σου*, quo ordine et. Or$^{int\,3,954}$ Ambrst Quaest Hier): 254. syr^{p} *ιδ. ο πατ. σου και οι συγγενεισ καγω*, similiter C* vel potius ut vdtr *ιδ. οι συγγενεισ και ο πατ. σου και εγω*, 6^{pe} post *καγω* add *και οι συγγεν. σου* … c *nam et propinqui tui et ego* … a b ff$^{2.}$ l plane om, item syr^{cu} nil nisi *ecce nos.* Cf et. Ev. Thom. | *οδυνωμενοι* (VXΓ al *-νομενοι*) et. b c g$^{2.\,vid}$ vg syr^{utr} arm aeth go Or$^{int\,2,251}$ Aug$^{cons\,2,17}$: D a e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q gat syr^{cu} Ambrst Quaest *οδυν. και λυπουμενοι* (*dolentes et tristes*, Ambrst Quaest *moesti et tristes*) | *εζητουμεν* cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{omn} vg syr^{omn} etc Or$^{int\,2,251}$ et ^{3,954} Epiph^{155} Cyr$^{fid\,116}$ et ^{luc138} Chr^{7,39} et ^{9,31} etc (cop *eramus tristes quaerentes te*): ℵ*B 6$^{pe\,vid}$ *ζητουμεν*

49. *και* (syr^{sch} et ^{cu} om) *ειπεν*: 13. 49. 346. *ειπ. δε* | *τι οτι*: Δ *τι οτε* (sequente *ζητειτε*, confusis *οτι ε* et *οτε*. Recte δ: *quid est quod quae-*

τοῖσ τοῦ πατρόσ μου δεῖ εἶναί με; 50 καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖσ. 51 καὶ κατέβη μετ᾽ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰσ Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενοσ αὐτοῖσ. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆσ. 52 καὶ Ἰησοῦσ προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποισ.

---

rebatis me.) Ev. Thom. l. l. τι | εζητειτε cum ℵ^c ABCDLXΓΔΠ unc[8] al fere omn it^pler vg syr^utr arm aeth go Or^int 3, 955bis Epiph [115] Dial maced [486] Phot^manich 4, 16 etc ... ℵ* 346. b cop syr^cu ζητειτε. Item Ev. Thom. l. l. praegresso εζητουμεν | ηδειτε et. g^1 vg go cop syr^utr arm aeth Or^int 3, 953 et [955] Did^tri 3, 20 Epiph [442] Cyr^hr 115 Dial^maced 486 Thdrt^5, 1063 Phot^manich 4, 16: D 225. 282. 49^ev a b c e f ff^2 l q syr^cu Ir (vel potius Marcosii ap Ir) ^gr et ^lat 92 Cyr^fid 116 Thdrt^5, 122 Tert^prax 26 (Or^int 3, 954 nexus suadebat *nescitis*) οιδατε. Item Ev. Thom. l. l. | εν τοισ: Did^tri 3, 20 Dial^maced 486 Thdrt^5, 1063 εν τω οικω. Similiter syr^sch et^cu arm^cod pers^p. | ειναι με: et. Cyr^fid 116 Thdrt^5, 122 Phot manich^4, 16 etc (et. Ev. Thom. l. l.): D 1. 13. 69. 118. 6^pe it vg Ir^gr et lat [40] Or^int 3, 953sqq Did^tri 3, 20 Cyr^hr 115 Epiph [155] et [442] Thdrt^5, 1063 Dial maced [486] με ειναι

50. και αυτοι: D e cop syr^sch et^cu Or^int 3, 956 αυτοι δε | ελαλησεν (it vg Or^int 3, 956 *locutus est*): 1. 118. 131. 209. ειπεν, item syr^sch et^cu

51. και κατεβ. μετ αυτων: b l Amb^luc 2, 65 om, item Did^tri 3, 20 Dial^maced 486 pergentes και κατηλθεν εισ | και ηλθεν (aeth *et abiit* ante και κατεβ.) cum ℵABC^2LXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere it vg syr^cu et ^utr arm go Or^int 3, 956 ... C*DF^w 28. cop om, hinc Gb^o | ναζαρεθ (et. ς^e 1624. 1633) cum B*DEGHMSUVΓΛ al pl, item C^2Δ -ραθ ... ς Wst Gb Sz Ln ναζαρετ cum ℵB^3KLXΠ al mu, item A -ρατ. Praeterea cf ad 1, 26 | και η μητηρ cum ℵABC*KLSUVXΓΔΛΠ al pl it^pler vg go syr^p arm ... Gb' η δε μητ. cum C^3DEGHM al[15] fere e cop syr^sch et^cu Or^int 3, 956 Eus steph [223]; item Ev. Thom. l. l. | παντ. τα ρηματ. cum ℵBCEGHLMUVX ΓΔΛ al pler b c e f ff^2 g^1 l q vg Or^int 3, 956 ... ADKΠ 114. 253. w^scr 2^pe τα ρηματ. απαντ. (D παντ.), a *verba eius omnia*; cop go *haec verba omnia* ... s 62. om τα ρημ. (Cf Ev. Thom. l. l. η δε μητ. αυτ. διετηρει παντ. τα γενομενα.) Praetereaque absque ταυτα cum ℵ*BDM a e syr^sch ed arm ... ς Ti add ταυτα, Ln [ταυτα] cum ℵ^c ACLXΓΔΛΠ unc[7] al omn^vid b c f ff^2 g^1 l vg syr^cu syr^cod et P aeth (cop go vide ante) Or^int 3, 956 Eus^steph 223, insuperque ℵ^c X al[5] sl Eus^steph add συμβαλλουσα (X -άλουσα) | αυτησ: ℵ^c εαυτησ

52. ις cum ℵ^c ABCDLXΓΔΠ unc[8] al pler Ath [456] et [475] al: ℵ*Λ al[5] Or^3, 214 et [605]. ο ις | προεκοπτεν: ita ℵAB*CEKLSXΓΔΛΠ etc: D -πται, M^2 (*προέκοπτει) U al certe permu -πτε, ut et. Ln edidit | εν τη cum ℵL cop Or ^3, 214, item B omisso εν, item omisso τη Cyr^ioh 96 Epiph [1019] et [1024] ... ς Ln Ti om (ita et. Ev. Thom. l. l.) cum ACDXΓΔΛΠ unc[8] al omn^vid Ath [456] et [475] al (Or^3, 129 τί ατοπον αυτον και προκεκοφεναι σοφια και ηλικια και χαριτι παρ. θε. κ. ανθρ.) | σοφια κ. ηλικια cum ℵABCXΓΔ

III.

1 $^{6.3}$ Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆσ ἡγεμονίασ Τιβερίου Καίσαροσ, ἡγεμονεύοντοσ Ποντίου Πειλάτου τῆσ Ἰουδαίασ, καὶ τετρααρχοῦντοσ τῆσ Γαλιλαίασ Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ

ΑΠ unc^{8} al omn^{vid} f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ vg go syr^{p} (arm?) Or^{3,214} et ^{129} (quem locum modo adscripsimus) et $^{int 2,250}$ Ath^{456} et ^{475} Cyr$^{ioh 96}$ et $^{trin 32}$ (et. ^{22}) Epiph^{1019} Aug$^{cons 2,27}$ et alibi (et. Ev. Thom. l. l.) ... DL a b c e l q cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (Or^{3,219} ουκουν προεκοπτεν ηλικια, προεκοπτε σοφια, προεκοπτε χαριτι etc, at subsequuntur statim verba quae iam adposuimus) Or$^{int 2,673}$ et ^{3,35} („sic enim refertur quia Iesus proficiebat aetate et sapientia apud deum et homines") Epiph^{1024} Cyr$^{nest 86}$ Amphil^{6,500} (in explicatione προεκοπτεν ουν κατα την ηλικιαν ανδρουμενου κατα φυσιν του σωματοσ, σοφια δια τουσ -χαριτι-, sed non in inscriptione) Nyss^{antirrh} (ap Gall ^{6,528} et ^{543}) Thdrt^{2,352} et ^{monach} (ap Gall^{9,409}) et ^{alibi} Victorin (sed praecedit: „Origenes et Victorinus non multum inter se diversa senserunt · quia proficiebat aetate et sap. et grat. apud deum et homines" apud Hier$^{ecclesiast 3,425}$, ap Routh^{3,241}) | παρα θεω (ℵ^{c}): ℵ* θεου (sed pergit και ανθρωποισ) | ανθρωποισ (et. Or^{3,129} et ^{214} etc): D praem παρα

III. 1. δε (Clem^{407} ετει δε πεντεκαιδ. επι τιβεριου καισαροσ εγενετο ρημα κυριου επι ιω. τον ζαχαριου υιον): ℵ^{ca} (rursus restituit ^{cb}) HK*X 28. 124. plus^{20} tol arm Or$^{int 3,956}$ et ^{957} Eus$^{dem 365}$ et ^{398} et ^{428} om | πεντεκαιδεκατω: L πεντεδεκατω | ηγεμονιασ (ΑΓ -νειασ, B^{mg*} βασιλειασ) τιβ. καισαροσ: X add αυγουστου | ηγεμονευοντοσ et. Eus$^{dem 398}$: D Eus$^{dem 365}$ et ^{428} Chron^{392} επιτροπευοντοσ. Item it vg *procurante* | πειλατου cum AB*D ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB^{3}CL unc^{rell} al omn^{vid} | τησ ιουδαιασ: ℵ* om (suppl ^{c}) | και τετρ.: Eus$^{dem 365}$ (cf et. ^{398} τετραρχουντων δε ηρωδου κ. φιλ. κ. λυσ.) Chron^{392} τετρ. δε | τετρααρχουντοσ ter cum ℵ*C cop. Hanc formam ℵ ubique tuetur atque Lc 9, 7, ubi omiserat ℵ* hunc titulum Herodis, ℵ^{a} reposuit. Accedit ubique (praeter Act 13, 1) C, Lc 9, 7 etiam Ξ, Matthaei vero loco 14, 1 etiam ZΔ. Hinc vix dubium est hanc insolitam formam a sacris scriptoribus positam, a scribis vero plerisque eiectam esse. Nobis igitur ubique reponenda videbatur ... ς Ln Ti τετραρχουντοσ ter cum ℵ^{c}AB(D)L etc (et. syr$^{p\ mg\ gr}$) | και τετρ. τησ γαλιλαιασ: haec D^{gr} om per errorem; excidit enim versus in columna Graeca, posteaque pagina exeunte alteraque ineunte bis scriptum est τετραρχ. τ. ιτουρ. | τησ γαλιλ. ηρωδου (et. Or$^{int 3,957}$ Eus$^{dem 365}$ Chron^{392}): AKΠ ηρωδ. τ. γαλιλ. | ιτουραιασ (ita et. cop^{schw} ex ^{dz}; LΛ al pauc ητόυρ.): cop^{wi} et $^{Petr 4\cdot}$ ιδουμαιασ ... B^{mg*} ορεινησ | ℵ* om ιτουραιασ usq λυσανιου, suppl ℵ^{a} | και τραχωνιτιδοσ (ita et. ℵ^{c}; B* τραχωνειτ.): ℵ^{a} τετραχωνιτιδοσ, K 69. 48^{ev} s^{scr} και τετραχωνιτιδ. (K -χο-), e *et tetrachonitidis*, cop κ. τετραγωνιτ. | αβιληνησ ut ℵ^{a}EGHKLSUXΓΛΠ al pl q (*abilaenae*) em syr^{sch} (et ^{cu}) arm Eus$^{dem 365}$, item AB αβειληνησ,

αὐτοῦ τετραρχοῦντοσ τῆσ Ἰτουραίασ καὶ Τραχωνίτιδοσ χώρασ, καὶ
Λυσανίου τῆσ Ἀβιληνῆσ τετραρχοῦντοσ, 2 *ἐπὶ ἀρχιερέωσ Ἄννα*

go *abeileni* ... CMVΔ al mu c g [1· 2·] l vg cop syr[p] (et. [mg gr]) Chron[392] *αβιλινησ* (*abilinae*), D[2] *αβιλλινησ* ... D* *αβιλλιανησ*, item a b e f ff[2·] *abilianae* (e *abilianeae*, ff[2·] *ablianae*), d *abillianetis* ... aeth *sabilanes* | L *τησ αβιληνησ* (*η* sec supra lineam suppletur) *τε*· reliquis tribus syllabis *τραρχουντοσ* ipsa prima ut vdtr manu supra lineam adscriptis. De initio evglii Marcionis Tert[marc 4, 7]: *Anno quintodecimo principatus Tiberiani proponit eum* (edd. Paris. et Franek. *deum*. Praecedit 4, 6 *constituit Marcion alium esse Christum qui Tiberianis temporibus a deo quondam ignoto revelatus sit*) *descendisse in civitatem Galilaeae Capharnaum.* Item Epiph[311] (42, 11) *εν τη αρχη παντα τα απ αρχησ τω λουκα πεπραγματευμενα - ταυτα παντα περικοψασ απεπηδησε και αρχην του ευαγγελιου εταξε ταυτην· εν τω πεντεκαιδεκ. ετει τιβεριου καισαροσ, και τα εξησ.* Cf et. Dial [1, 823] *ποτε κατηλθε* (praecedit *ο αγαθοσ* vel potius *ο αγ. θεοσ*) *σωσαι τουσ ανθρωπουσ; καθωσ περιεχει το ευαγγελιον, οτι επι τιβεριου καισαροσ, επι των χρονων πιλατου.* Rursus[1, 869] *ωσ φασιν, επι τιβεριου κατελθων* (ex prioribus *ο αγνωστοσ θεοσ* suppleri potest) *εφανη εν καφαρναουμ.* Praeterea cf Tert l. l. *indignum denique ut - christus vero dei descensus de caelo sui non invenerit annunciatorem.* Item Ir[int 106] *-dicens, Iesum autem ab eo patre, qui est super mundi fabricatorem deum, venientem in Iudaeam temporibus Pontii Pilati praesidis, qui fuit procurator Tiberii Caesaris, in hominis forma manifestatum his qui in Iudaea erant, dissolventem prophetas et legem et omnia opera eius dei qui mundum fecit.* Item Hipp[7, 31] *μαρκίων τὴν γένεσιν τοῦ σωτῆροσ ἡμῶν παντάπασι παρῃτήσατο, ἄτοπον εἶναι νομίζων - ἀλλὰ χωρὶσ γενέσεωσ ἔτει πεντεκαιδεκ. τῆσ ἡγεμονίασ τιβερίου καίσαροσ κατεληλυθότα αὐτὸν ἄνωθεν, μέσον ὄντα κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, διδάσκειν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ.* Ad inscriptionem evglii Marcionis spectat Tert[4, 2] *Marcion evglio scilicet suo nullum adscribit auctorem -*; quibuscum cf Dial[1, 829] *οὐ πετροσ εγραψεν αλλ ο χσ το ευαγγελιον.* Seqq usque 4, 16—30 (quae post 4, 31—39 posuit) praeteriisse Marcionem testatur cum aliis Epiph[311] et[312 sq]. De Evangelii Ebionitarum initio — quod ad Mt 3, 1 supplendum — Epiph[30, 13] haec tradidit: *η δε αρχη του παρ αυτοισ ευαγγελιου εχει οτι εγενετο εν ταισ ημεραισ ηρωδου του βασιλεωσ τησ ιουδαιασ, ηλθεν ιωαννησ βαπτιζων βαπτισμα μετανοιασ εν τω ιορδανη ποταμω, οσ ελεγετο ειναι εκ γενουσ ααρων του ιερεωσ, παισ ζαχαριου και ελισαβετ, και εξηρχοντο προσ αυτον παντεσ. και μετα το ειπειν πολλα επιφερει οτι του λαου βαπτισθεντοσ ηλθε και ισ και εβαπτισθη υπο του ιω.* (Quae sequuntur ad Mt 3, 16 adscripta sunt.) Rursus[30, 14] habet: *παρακοψαντεσ γαρ τασ παρα τω ματθ. γενεαλογιασ αρχονται την αρχην ποιεισθαι, ωσ προειπομεν, λεγοντεσ οτι εγενετο, φησιν, εν ταισ ημ. ηρωδου βασιλ. τησ ιουδαιασ επι αρχιερεωσ καϊαφα, ηλθε τισ ιω. ονοματι βαπτιζων - ποταμω, και τα εξησ.*

2. *επι* cum ℵABCDEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pl Eus[dem 365] et [398] Thdrt[2, 1247]

2 ss / Mt 3, 1ss / Mc 1, 1ss / Io 1, 6ss — καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν
ἐν τῇ ἐρήμῳ, 3 $^{7.1}$ καὶ ἦλθεν εἰσ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορ-
4–6 / Es 40, 5–3 — δάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίασ εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 ὡσ
γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ προφήτου· φωνὴ βοῶντοσ
ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείασ ποιεῖτε τὰσ

Chron^{392} … ς (= Gb Sz) *επ* cum minusc vix mu | *αρχιερεωσ* cum iisdem unc qui *επι* item F^{W} al pl b e syr^{p} aeth Eus$^{dem\ bis}$ Thdrt^{cod} … ς (= Gb Sz) *αρχιερεων* cum minusc vix mu it^{pler} vg cop go Thdrt^{ed} Chron Or$^{int\ 3,957}$ | *αννα*: Π 28. 258. *ανα* | *καιαφα* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} q am fu cop (syr$^{p\ mg\ gr}$ *καηαφα*) Eus^{dem} Thdrt Chron … Ln *καϊφα* cum CD a b c (e *capha*) f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) l vg^{ed} (et$^{mss\ pl}$ ut vdtr) Or^{int} (:: at ita D it^{pler} vg ubique) | *θεου* et. a b e f am fu Or^{3,957} (ex sched^{gra} et^{comb}: *ουδεποτε γεγονε ρημα θεου επι τινα των προφ. ει μη νυν μονον – δια τουτο προσ ιω. εγενετο ρημ. θεου.* Item Or^{int} l. l. in comm) et ^{4,127} Eus$^{dem\ 428}$ Chron^{392} … 28. (*λογοσ κυρ.*) p$^{parh\ scr}$ c l q (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) vg^{ed} et$^{mss\ pl}$ (ut for em) Clem^{407} Or$^{int\ 3,957\ txt}$ *κυριου* | *επι* et. Clem^{407} Or^{4,127} Eus$^{dem\ 428}$ Chron^{392}: Δ 28. Or$^{3,957\ lib}$ (e sched^{gra} et ^{comb}, ut vidimus) *προσ* | BD *ιωανην* | *τον ζαχαριου* cum ℵABCDEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al longe pl Clem^{407} Or^{4,127} Chron^{392} … ς (= Gb Sz) *τον του ζαχ.* cum G 1. 69. 2^{pe} al vix mu Eus$^{dem\ 428}$ | *εν τη ερημω*: syr^{cu} praem *et praedicabat*, posteaque *και ηλθεν* habet et *κηρυσσων* om

3. *πασαν την* cum ℵCDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler cop Eus$^{dem\ 428}$ Chron^{392} … Ln Ti om *την* cum ABL al pauc Or^{3,719} et ^{4,127} (et. ^{3,957} ex sched^{gra} et ^{comb}) :: cf Mt 3, 5 ubi similiter pro *πασα η ιουδαια* LMΓΔ al *πασα ιουδ.*

4. *ωσ* (et. Or ^{4,127} Chron ^{392}): C Eus^{dem428} *καθωσ* | *βιβλω* (et. Or Eus Chron): B *βιβλιω* | E^{*vid} *των λογων* | *προφητου* sine *λεγοντ.* cum ℵB DLΔ 1. 118. 124. it^{pler} vg cop syr^{cu} arm Or^{4,127} Eus^{dem428}… ς (Gb^{oo}) add *λεγοντοσ* cum ACXΓΛΠ unc^{8} (E hiat usq *του ιωανν.* v. 15) al pler (13. *λεγων*) f q go syr^{utr} aeth Chron^{392} | *εν τη ερημω· ετοιμασατε*: de hac verborum distinctione vide ad Mc 1, 3. Eandem sequitur Eus^{dem428}: *η δια του ιω. φωνη επι τησ ερημου κηρυσσουσα.* | *κυριου* (et. Or^{4,127} Eus^{dem428} Chron^{392}): A al^{5} *του κυρ.* | *αυτου* (Or^{4,127} *προσεθηκε δε ο λουκασ και – πασα φαραγξ – του θεου· ομοιωσ τω μαρκω αναγραψασ το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. αυτου, επιτεμνομενοσ, ωσ προειρηκαμεν, το· ευθειασ ποι. τ. τριβ. του θεου ημων.* Hier$^{malach\ 3}$: „pro eo quod LXX transtulerunt *dei nostri*, Marcus Lucasque dixerunt *eius*“): D^{gr} *υμων*, syr^{sch} et ^{cu} pers^{p} *deo nostro*; item Ir^{int184} „de quo iterum ait Matthaeus, similiter autem et Lucas: *Hic enim est qui dictus est a domino per prophetam: Vox clamantis in deserto: Parate viam domini, rectas facite semitas dei* (cdd^{2} *domini*) *nostri. Omnis vallis implebitur – salutare dei.*“ (cf ad v. 5) Cf et. Cyr^{luc140} *τι δε βουλεται το· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. του θεου ημων;* Postea *ο δε ιωαννησ· ευθειασ ποιειτε τασ τριβ. υμων· τουτο δε εστι το ευθειαν ειναι την*

τρίβουσ αὐτοῦ· 5 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄροσ καὶ
βουνὸσ ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰσ εὐθείασ καὶ αἱ
τραχεῖαι εἰσ ὁδοὺσ λείασ, 6 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον
τοῦ θεοῦ. 7 $^{8.\ 5}$ Ἔλεγεν οὖν τοῖσ ἐκπορευομένοισ ὄχλοισ βαπτι- 7—9 Mt 3, 7—10
σθῆναι ὑπ᾽ αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίσ ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν
ἀπὸ τῆσ μελλούσησ ὀργῆσ; 8 ποιήσατε οὖν καρποὺσ ἀξίουσ τῆσ
μετανοίασ, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖσ· πατέρα ἔχομεν τὸν

ψυχην. Rursus post: *αλλ ωσπερ τινοσ ανταναφωνουντοσ και λεγοντοσ· πωσ ετοιμασομεν την οδον κυριου η πωσ ευθειασ αυτου τασ τριβ. ποιησομεν;*

5. *φαραγξ*: ita ℵBCDFGKL^{2}MUΓΔΛΠ al pl ... AHL*SX al permu (10 apud solum Scriv) *-ραξ* | *ευθειασ* cum BD^{gr}Ξ 73. 253* 32^{ev} a b c ff^{2} g^{1} l vg arm Or^{4,127} (*αντι δε του· και εσται παντα σκολια εισ ευθειασ* [*-αν*?], *χωρισ του παντα την λεξιν εθηκε, μετα του αντι ενικου· εισ ευθειαν, πεποιηκεναι πληθυντικον· ευθειασ*) et ^{int3,958} et ^{4,693} Ir^{int184} (*in directa*, sed^{cdd2} *in directum.* Praeterea vide ad v. 4) Leo$^{serm\ 44}$ ... ς *ευθειαν* cum ℵACLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler d e f q cop syr^{cu} et ^{sch} (syr^{p} aeth) go (Ir$^{int\ cdd}$ vide ante; Or^{4,118} non tam ad Lucae textum quam ad Esaiam respicit, quemadmodum etiam *παντα τα σκολια* retinetur) Chron^{392} | *αι* (DKL ε) *τραχειαι* (ℵ* *τροχιαι*, ℵ^{c}D *-χιαι*) *ε. οδ. λειασ* (ℵCXΔ al mu *λιασ*)

6. *του θεου* (et. Or^{2,638} et ^{812} et ^{4,127} Ir^{int184} Chron^{392} al): D aeth *κυριου.* Pro hoc versu syr^{cu} plene dat Es 40, 5: *et revelabitur gloria domini, et videbit eam simul omnis caro, quia os domini locutum est.*

7. *ουν*: D 1. 13. 28. 69. al^{5} e f go cop^{dz} *δε* (*et dicebat* syr^{cu} et ^{sch} arm aeth) | *οχλοισ*: Or^{4,128} urget (*επει οι οχλοι ουκ εν επαινω τασσονται* etc): 1. e^{scr} al pauc om | *υπ αυτου* (et. Or^{4,128}): D b e l q *ενωπιον αυτου* (syr^{cu} *ad eum* pro *βαπτισθ. υπ αυτου*, item syr^{sch} sed add *βαπτισθ.*) | X al pauc *γενηματα* | *υπεδειξ. υμιν* (et. Or$^{int\ 3,959}$ Eus$^{dem\ 428}$): DΛ *υμιν υπεδ.* (:: ap Mt *υπεδ. υμ.* non fluct)

8. *καρπουσ αξιουσ* cum ℵACLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al fere omn it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} et$^{p\ mg}$ arm Eus$^{dem\ 428}$ Or$^{int\ 3,959}$ et ^{960}: B Or^{4,128} *αξιουσ καρπ.* (eoque loco Or *προσ μεν τουσ φαρισ. και σαδδουκ.* ap Mt *ποιησατε, ειρηται ενικωσ, καρπον αξιον τησ μετανοιασ, προσ δε τουσ οχλουσ πληθυντικωσ, αξιουσ καρπουσ τησ μετ.*) ... D 106. e go cop syr$^{p\ txt}$ aeth *καρπον αξιον* (:: ut Mt) | *αρξησθε* (Or^{4,128} conlato *δοξητε* ap Mt: *οι μεν γαρ οχλοι νυν αρχην εχουσι - διοπερ αρχονται λεγειν εν εαυτοισ - οι δε φαρισαιοι* ap Mt *ουκ αρχονται αλλα προ πολλου τουτο δοξαζουσιν*): Γ 252. *δοξησθε*, L *δοξητε* (Did^{manich} ap Comb^{auctar2,30} e Mt potius, ex quo et. *καρπον αξιον* habet) | *εν εαυτοισ* (D^{gr*} *αυτοισ* omisso *εν*, L *εν αυτοισ*) et. Or^{3,145} et ^{4,128}: it^{pler} (non item f q) vg syr^{cu} (non item syr^{utr}) arm (aeth non exprim *εν*) Or^{4,272} Amb$^{luc\ 2,74}$ om | *πατερα*: L 33. syr^{cu} et ^{sch} et P c.* arm Or^{3,145} et ^{4,272}

Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸσ ἐκ τῶν λίθων τούτων
ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸσ τὴν ῥίζαν
τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκ-
κόπτεται καὶ εἰσ πῦρ βάλλεται. 10 ⁹·¹⁰ Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ
ὄχλοι λέγοντεσ· τί οὖν ποιήσωμεν; 11 ἀποκριθεὶσ δὲ ἔλεγεν αὐτοῖσ·
ὁ ἔχων δύο χιτῶνασ μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα
ὁμοίωσ ποιείτω. 12 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν
πρὸσ αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; 13 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·

(*φησι και ο σωτηρ· μη αρξησθε λεγειν οτι πατερα εχομεν τον αβρααμ, ἤ· μη δοξητε λεγειν· πατερα εχ. τ. αβρ.*, ita ut Lucae *οτι* tribuat, non item Matthaeo) (et. Did l. l.) praem *οτι* | x y[scr] al pauc *εχωμεν*

9. *ηδη δε και* (c *iam autem et*): D cop go (Did ut ante) om *και* (:: ut Mt), item *iam autem* b e q, *iam enim* f ff[2·vid] g[1·] l vg, *iam quid enim* a ... syr[cu] *et ecce*, syr[sch] arm *ecce autem* (contra syr[p] *ecce autem et*), Or[int 3,959 ter] et [960] *ecce*, aeth Amb[luc2,76] *quia iam* | *ουν* (et. Or[4,128] et [129]): c cop[dz] *δε* ... b ff[2·] arm om | *δενδρον*: D om | *καρπον καλον* et. b c e f g[1·] l vg (et. em ing etc) cop aeth go Or[int3,959] et [960]: D syr[cu] et [sch] *καρπουσ καλουσ* ... nil nisi *καρπον* habent a ff[2·] am for perus Or [4,128] (addit: *το μεν γαρ μη εχον καρπον ουδε καλον εχει καρπον*) et [129] Ir[int279] ex [cdd] pler (non addit nomen evglstae, sed propter testes in Lc omittentes — ap Mt non omittitur — ad Lc adhibendum est Ir[int] testimonium): hinc Ln[*καλον*]. Nec incredibile est ipsum Lucam omisisse.

10. *επηρωτων* (x 69. *-τουν*) et. (*interrogabant*) a f g[1·2·vid] vg syr[omn] .. D 244. *επηρωτησαν*, item *interrogaverunt* b c e ff[2·] l q | *λεγοντεσ* (b e l q *et dixerunt*): syr[cu] om | *ουν* (a f ff[2·] g[1·] vg cop[edd] syr[utr]): D al[3] b c e l q cop[dz] syr[cu] aeth Or[int3,960] om | *ποιησωμεν* (Gb') cum ℵABCDFHLMSVXΓΔΛΠ al pl go aeth ... ς (= Sz) *ποιησομεν* cum GKU 1. al permu; item *faciemus* it vg Or[int3,960]. Praeterea D b g[1·] q gat syr[cu] add *ινα σωθωμεν* (d *ut salvi simus*, Latt[rell] *ut vivamus*)

11. *αποκριθεισ δε*: U al pauc *ο δε αποκριθεισ*, e *ille autem*, syr[cu] *ille* | *ελεγεν* cum ℵBC*LX 1. 13. 33. 69. 124. 131. c f l vg (et *δ*, item *dixit* a b d e g[1·] q go syr[cu] et [utr] ... ς Ti *λεγει* c. AC[2]D[gr]ΓΔΛΠ unc[8] al pler | *μεταδοτω* (syr[cu] *det unam ex eis*) *τω*: U al pauc *-δωτω τω*, L *-δωτο*, K *-δότῶ*

12. *τελωναι* (Or[int3,959] et [960]): D a add *ομοιωσ* | *βαπτισθηναι*: CKXΠ al[60] fere syr[p] c. ob. cop[dz mg] Or[int3,959] et [960] add *υπ αυτου* | *ειπαν* cum C*D ... ς *ειπον* cum ℵABC[3]LXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | *διδασκαλε*: syr[cu] om | *ποιησωμεν* cum ℵABCDFHKLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς *ποιησομεν* cum GU 1. al permu, item rursus *faciemus* it vg. Praeterea D add *ινα σωθωμεν* (non item b etc nec syr[cu])

13. *ο δε*: syr[cu] non exprim | *ειπεν προσ αυτουσ*: ℵ* om ([c] suppl): id quod lectione in aliis fluctuante commendatur | *πρ. αυτουσ*: D (et „colb" ap Wtst) a (*quibus ipse ait*) e f l q mt (ut a) *αυτοισ* ... 64. b

μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. 14 ἐπηρώτων
δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντεσ· τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖσ; καὶ
εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μηδένα διασείσητε, μηδένα συκοφαντήσητε, καὶ
ἀρκεῖσθε τοῖσ ὀψωνίοισ ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντοσ δὲ τοῦ λαοῦ καὶ 15ss Io 1, 15 ss
διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖσ καρδίαισ αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου,
μήποτε αὐτὸσ εἴη ὁ Χριστόσ, 16 $^{10.\ 1}$ ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ 16s Mt 3, 11 s Mc 1, 7 s
Ἰωάννησ· ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶσ· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερόσ

ff$^{2.}$ plane om | μηδεν: AΔ 253. Const^{2,39,1} μηθεν | πλεον: c πλειον ... v al^{5} om ... D syr^{sch} add (syr^{sch} praem) πρασσετε, ac post υμιν habent πρασσειν. It^{pl} vero i. e. a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q mt syr^{cu} aeth πρασσετε (Π al πραττετε, it^{pl} mt gat *exigatis*) post (syr^{cu} ante) πλεον transponunt. Alludit Clem^{306}: – παραγγελλει αρκεισθαι μονοισ τοισ οψωνιοισ, τοισ δε τελωναισ μηδεν πλεον πρασσειν παρα τα διατεταγμενα

14. επηρωτων (X -ρωτουν) cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al omn^{vid} a e f l vg syr^{omn} ... CD b c g$^{1.}$ ff$^{2.}$ l q επηρωτησαν | δε: c fu om (c *interrogaverunt etiam et milites*) | αυτον: D c om | στρατευομενοι: 28. 118. 209. al^{10} go οι στρατ. | λεγοντεσ: q syr^{cu} om | ποιησωμεν cum ℵBC* et***DFHLMSVXΓΔΛΞΠ al pl go aeth ... ς Ln ποιησομεν cum AGKU 1. al permu, item ut vv. 10 et 12 it vg. Praeterea D (ut bis supra) add ινα σωθωμεν | και ημεισ post τι ποι. cum ℵBC*LΞ 1. 69. 124. b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg syr^{cu} et ^{sch} ... ς ante τι ποι. cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go syr^{p} cop (*quid nos quoque faciemus*) arm aeth ... D 7^{ev} om | και ante ειπεν: D e o δε ... b q cop$^{petr4.}$ syr^{cu} et ^{sch} om | προσ αυτουσ cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn go ... Ln Ti αυτοισ cum BC*DLΞ 1. 33. it vg (:: saepe pro πρ. αυτ. substituere dativum, cf v. 13) | μηδενα pri: Λ 12. 119. 229** 8^{pe} praem μηδενα αδικησητε | μηδενα sec cum ℵ*Π syr^{cu} et ^{sch} cop (*ne concutiatis quemquam, ne faciatis cuiquam iniuriam*) ... ς Ln Ti μηδε cum ℵ^{c}ABCDLΞ unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} al

15. αυτων: ℵ^{a} εαυτων | περι του (et. Or^{4,132}) : DΞ 1. 69. 131. 435. al^{15} Eus$^{theoph\,140}$ (– οτι παντων διαλογιζομενων περι ιω. μηποτε –) om του | BD ιωανου | syr^{cu} pro προσδοκωντοσ etc: *et homines qui illum audiebant cogitabant inter se et dicebant: Estne* etc non exprimens περι τ. ιω. quae verba syr^{sch} post του λαου pon | μηποτε: 1. 131. μητι | ειη: L 69. y^{scr} 258. 47^{ev} ει... 239. 299. εστι

16. απεκριν. λεγ. πασιν (ℵ^{c}L πασ. λεγ.) ο ιωανν. (B ιωανησ) cum ℵ(et* et^{c})BL e Or^{4,132} ... ς Ln Ti απεκριν. ο (E al pauc om) ιωανν. (124. a b l mt arm om ο ιω., X 33. 131. cop post απασιν vel πασιν pon) απασι (K*Ξ 1. 131. al πασιν, Γ om) λεγων (K* et^{2} f ff$^{2.}$ q vg post ο ιω. pon) cum ACEFGHMSUVΔΛΞΠ(KΓ) al pl (it^{pl} vg, c *respondens dixit iohannes omnibus*, b l *respondens ait* [l *dicit*] *omnibus*) go syr^{p} ... D επιγνουσ τα νοηματα αυτων ειπεν ... syr^{cu} nil nisi *dixit illis*, syr^{sch} *respondit Iohannes et dixit illis*, Eus^{theoph140} απεκριν. ο ιωανν. | μεν: D om | υδατι βαπτιζ. υμασ cum ℵABCXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ff$^{2.}$ (l *aqua*

μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸσ λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ,
αὐτὸσ ὑμᾶσ βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17 $^{11.5}$ οὗ τὸ πτύον
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν
τὸν σῖτον εἰσ τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ.

vos babtizo) vg syr^{p} aeth Or^{4,132}; item βαπτ. υμ. υδατ. (*in aqua* cop Or$^{int\ semel}$) f cop syr^{cu} et^{sch} go Or$^{int\ 3,961\ bis}$ ... D 1. 13. 69. 131. 124. e Amb$^{luc\ 2,77}$ υμασ βαπτιζ. εν υδατι, Eus$^{dem\ 428}$ υμασ υδατ. βαπτ., a b c q mt go Amb$^{luc\ 2,79}$ *vos* (q mt add *in*) *aqua baptizo.* Praeterea CD a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q gat mt Amb$^{luc\ 2,77}$ (non item f vg) syr$^{p\ mg}$ (in cod assem$^{2\cdot}$) add εισ μετανοιαν (e *in aquam paenitentiae*): non item Or^{4,132} et^{133} (μονοσ ματθαιοσ τουτω προσεθηκε το· εισ μετανοιαν) Or$^{int\ 3,961}$ Eus$^{dem\ 428}$ | ερχεται δε (V om δε) et. Or^{4,132} et Eus$^{dem\ 428}$: D l Or$^{int\ 3,961}$ ο δε ερχομενοσ (:: e Mt) | ο (D om) ισχυροτ. μου (C εμου): D l add εστιν ... L al^{6} Eus^{dem} add οπισω μου (Or$^{int\ 3,961}$ *qui autem post me venit*; syr$^{sch\ ed}$ ερχετ. δε οπισ. μου) | ικανοσ: M 13. 69. 124. x^{scr} add κυψασ. Contra Or^{4,135} μη ανεξεταστον δε εασθω το χωρισ του κυψασ ομοιωσ παρα τω λουκα και ιωαννη ειρημενον. Item Aug cons^{2,26} *de calceamentis ergo hoc a Luca distat quod addidit* (i. e. Marcus) procumbens. | των υποδηματων (Or^{4,136} ετι περι των υποδηματων των παρα τοισ τρισιν ουτωσ ονομασθεντων ευαγγελισταισ διαλαβωμεν, συγκρινοντεσ εκεινα τω παρα τω μαθητη ιωαννη ενικωσ ονομασθεντι): D cop syr^{p} του υποδηματοσ (Clem^{679} ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ τον ιμαντα του υποδηματοσ λυσαι κυριου ad Ioh conformatum. Etiam liberius^{241} ουκ αξιοσ ειναι ομολογων τον ιμαντα των υποδηματων λυειν του κυριου). Praeterea λυσαι τ. ιμ. των υποδ. reddunt a b ff$^{2\cdot}$ l q arm Amb$^{luc\ 2,80}$ *calciamenta portare*, item Eus$^{dem\ 428}$ ου ουκ ειμι αξιοσ τα υποδηματα βαστασαι | αυτου (et. c e f vg Or^{4,132}): Α αυτων ... D a b ff$^{2\cdot}$ l q arm (Eus^{dem} vide ante) om | αυτοσ (suppl ℵ^{a}): ℵ* om | αγιω: 63. 64. Tert$^{bapt\ 10}$ (*ipse profitetur – in sola paenitentia tinguere, venturum mox qui tingueret in spiritu et igni*) Aug$^{cons\ 2,26}$ (*de baptismo autem hoc ab utroque* [distat] *quia non dixit* [Marcus] et igni, *sed tantum* in spir. sancto. *Sicut enim Matthaeus, ita et Lucas dixit, et eodem ordine*: Ipse vos baptizabit in spiritu et igni, *nisi quod Lucas non addidit* sancto, *sicut Matthaeus dixit*) om. Cf et. Heracl? ap Clem$^{eclog\ 25}$ (pag ^{985}) ο ιωανν. φησιν οτι εγω μεν υμασ υδατι βαπτιζω, ερχεται δε μου οπισω ο βαπτιζων εν πνευματι και πυρι.

17. διακαθαραι cum ℵ*B a (*ad purgandam aream*) e (*ut emundet aream*) cop arm Ir$^{int\ 17}$ (*emundare*). Cf et. Heracl ap Clem$^{eclog\ 25}$ (ut ante) ενιοι, ωσ φησιν ηρακλεων – ουτωσ ακουσαντεσ το αποστολικον· το γαρ πτυον εν τη χειρι αυτου του διακαθαραι την αλω, και συναξει τον σιτ. εισ την αποθ., το δε αχ. etc ..... ς Ln Ti και διακαθαριει (:: ut Mt) cum ℵ^{a}ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (Λ 234. κ. καθαριει) it^{pl} vg etc Ir$^{gr\ 17}$ Or$^{int\ 3,963}$ | συναγαγειν cum ℵ*B e arm, item ℵ^{a} συναξαι ... ς Ln Ti συναξει (:: ut Mt) cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν
λαόν· 19 [12. 2] ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ 19 s Mt 14, 3 ss Mc 6, 17 ss
περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων
ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, 20 προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ Mt 4, 12 Mc 1, 14
πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.

21 [13. 1] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ 21 s Mt 3, 13 ss Mc 1, 9 ss Ioh 1, 21 ss
Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν,
22 καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περι-

etc (vide ante); sed D syr^{sch} post σιτον pon | DEGA al^{10} fere τον μεν σιτον | την: D 13. om | αυτου: ℵ^{a} (nisi est ^{ca}; rursus enim restituitur a^{cb} vel ^{ca}) D 13. e cop^{wi} et$^{petr\,4}$ (Or$^{int\,3,\,359}$ ex Mt videtur; $^{3,\,963}$ ex Lc habet αυτου) om | κατακαυσει (ℵ^{a}): ℵ* κατασβεσι

18. παρακαλων: D παραινων

19. τετρααρχης cum ℵ*C cop: cf ad 3, 1 ... ς Ln Ti τετραρχης cum ℵ^{c} etc: cf ad 3, 1 | υπ αυτου: F cop syr^{sch} υπο ιωαννου. Similiter M^{mg} initium lectionis ecclesiasticae notatum habet: τω καιρω ηρωδ. ο τετραρχ. ελεγχ. υπο του ιωανν. περι etc, item al^{evgll} | του αδελφ. αυτ. sine φιλιππ. cum ℵBDLΓΔΛΞ unc^{8} al^{120} fere it vg (et. Lcif) go arm^{ed} ... ς (= Gb Sz) praem φιλιππου (:: e Mt ubi non fluct) cum ACKXΠ al mu cop syr^{utr} arm^{edd} aeth | ων εποι. πονηρ. ο (X al pauc om) ηρωδης (127. 132. 234. 235. ο ηρωδ. pon ante πονηρ., e l syr^{sch} pers^{p} om) ita et. ℵ^{c}: ℵ* των πονηρων ων εποι. ο ηρωδ., item a b c f ff^{2} g$^{1.\,2}$ (l) q vg Lucif *et de omnibus malis quae fecit* (l gat *faciebat*) *Herodes* (l om). Contra e *et propter omnia quae fecit nequissima*, d *et de omnib. quibus fecit malis herodes*

20. και et. c e f ff^{2} g$^{1.\,2}$ q vg: 251. 258. a b l mt Lcif om | κατεκλεισεν (D ενεκλισε, it vg *inclusit*, 2^{pe} απεκλ.) sine και cum ℵ*BDΞ b e (cop *adiiciens-proiecit*) (Eus$^{hist\,3,\,24,\,5}$ και ο λουκας-φασκων, ως αρα προσθεις ηρωδης οις διεπραξατο πονηροις, κατεκλεισε τον ιω. εν φυλακη) | BD ιωανην | φυλακη sine τη cum ℵBDKLMΔΞΠ al^{15} arm go Eus^{hist} (vide ante) ... ς Ti τη φυλ. cum ACEFGHSUVXΓΛ al pl

21. εν τω βαπτισθηναι (e al? vg *cum baptizaretur*): 28. z^{scr} al pauc Chron^{394} μετα το βαπτ. Item it^{pler} Amb$^{luc\,2,\,83}$ *cum baptizatus esset* | απαντα (131. e om): ℵ al pauc παντα | ανεωχθηναι (et. Chron^{394}): D ανοιχθηναι

22. σωματικω: K -τικως, 254. vero σωματικως εν ειδει ισω περιστερας | ως cum ℵBDL 33. Or$^{4,\,150}$ ... ς Ti ωσει (:: ut Mt) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} (deficit F) Eus$^{steph\,suppl\,270}$ (libere sic: και επι τουτοις απασιν ιυ φησι βαπτισθεντος και προσευξαμενου εγενετο ανοιγηναι τον ουρ. και καταβηναι το πν. ωσει περιστεραν και φωνην εκειθεν ενεχθηναι· συ ει etc)

στερὰν ἐπʼ αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· σὺ εἶ ὁ υἱόσ μου ὁ ἀγαπητόσ, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

23 ss Mt 1, 1–17 23 [14. 3] *Καὶ αὐτὸσ ἦν Ἰησοῦσ ἀρχόμενοσ ὡσεὶ ἐτῶν τριά-*

22. *επ*: D *εισ*, item it[pler] vg *in ipsum* (f *super ipsum*) | *εξ*: Λ *απ*, D *εκ του* | *γενεσθαι* sine additam (Gb″) cum ℵBDL a b c e g[1·vid] l vg cop Amb[luc 2,83] ... ς add *λεγουσαν* cum AXΓΔΠ unc[8] al pler f ff[2·] g[2·] q go syr[utr] arm aeth, item Λ 13. 69. 262. al pauc *προσ αυτον λεγουσαν* :: cf Mt et ap eum evg Ebion ex Epiph[138] | *εν σοι*: X al aliq f cop[wi] go Eus[steph 270] (non item [271]) *εν ω* :: ut Mt. Contra Aug[cons 2,31] *quod alius* (Mt) *dicit*: in quo mihi complacui, *alius* (Mc): in te complacui, *alius* (Lc): in te complacuit mihi | *ευδοκησα* cum ℵBF[w]KMUΛΠ 1. 11. 33. 69. 127. 346. al[45] fere Eus[steph 270] et [271] ... ς *ηυδοκ.* cum AEGHLSVXΓΔ al pl. Pro *συ ει – ευδοκησα* habent D a b c ff[2*] l (non item e f ff[2**] g[2·] q vg, nec magis Eus[steph]) *υιοσ μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε.* Eandem lectionem testatur Aug[cons 2,31]: *Illud vero quod nonnulli cdd habent secundum Lucam, hoc illa voce sonuisse quod in psalmo scriptum est*: Filius meus es tu, ego hodie genui te: *quamquam in antiquiorib. cdd. Gr. non inveniri perhibeatur, tamen si aliquibus fide dignis exx. confirmari possit, quid aliud quam utramque intelligendum est quolibet verborum ordine de caelo sonuisse?* Item Iuvenc[1,364] (ap Gall[4,605] *Ablutamque undis Christum flataque perunctum Alloquitur: Te nate hodie per gaudia testor Ex me progenitum* etc) Alia testimonia Latina vide ap Sabatar ad h. l. Sed cf et. quae ad Mt exscripsimus ex Evg Ebion, item Iust[tr 88] et [103]. Praeterea cf Clem[113]: *αυτικα γουν βαπτιζομενω τω κυριω απ ουρανων επηχησε φωνη μαρτυσ ηγαπημενου· υιοσ μου ει συ αγαπητοσ, εγω σημ. γεγενν. σε.* Item Method[conv 719] (ap Gall[3])

23. *και αυτοσ ην* $\overline{ισ}$ ($\overline{ισ}$ sine articulo cum ℵBLUX 33. al aliq; contra ς Ln Ti *ο* $\overline{ισ}$ cum AΓΔΛΠ unc[7] al pler Chron) cum ℵABEGHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler go Or[int 3,965] Chron[457]; item 13. 124. 346. a b c e f g[1·] l q vg syr[p] arm Eus[steph 228] *και αυτ. ο* $\overline{ισ}$ *ην* (*et ipse Iesus erat*) ... D Hipp[mai 7,74] Ath (ap Gall[5,170]) Epiph[432] *ην δε* (Hipp add *ο*) $\overline{ισ}$ (Epiph[439] *οτι ην* $\overline{ισ}$, [746] *οτι ην αυτοσ ο* $\overline{ισ}$. Cf et. Clem[407] *ην δε* $\overline{ισ}$ *ερχομενοσ επι το βαπτισμ. ωσ ετ. τριακ.*), cop Ir[int 148] *Iesus autem erat*, syr[sch] *ipse autem Iesus erat* | *αρχομ. ωσει* (Hipp Epiph *ωσ*) *ετ. τριακ.* cum ℵBLX 1. 33. 118. 131. 209. e[scr] b c g[1·] l q vg Hipp l. l.) Or[3,406] Or[int 3,966] Eus[steph 228] (et [270] *και αυτοσ ην αρχομ. ο* $\overline{ισ}$ *ωσ ετων τρι.* etc) Ath (l. l.) Epiph[446] Amb[luc 3,1] al (Ir[int 148] *quasi incipiens trig. annorum, cum veniret ad baptismum*); item 13. 69. 346. Epiph[439] (sed nec [746] nec [432]) *αρχομενοσ ειναι ωσ ετ. τρι.* ... ς Ln *ωσει* (D al aliq *ωσ*, Γ om) *ετων τριακ.* (M[mg] add *ων*) *αρχομενοσ* (124. e f mt syr[sch] aeth om; syr[p mg] Chron[457] *αρχ. ειναι*) cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pl a go syr[p] Cyr[luc 149] Chron[457] | *ων υιοσ* (Or *υι. ων*) *ωσ ενομιζετο* c. ℵBL 1. 118. 131. 209. a (*filius ut existimabatur*) Or[3,965] (ex sched[gra] et [com]) Afric (ap Eus[hist 1,7,4] *ωσ ην υιοσ, ωσ ενομιζετο, και γαρ και τουτο προστιθησι, του ιωσηφ* etc) Eus[steph 228] et [270] Ath (l. l.) Epiph[432] et [439] et [746] al ... ς *ων* (X *ων·*) *ωσ ενομιζ. υιοσ* c. AXΓΔΛΠ unc[8] al pler f (*sicut extimabatur filius*)

κοντα, ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεὶ 24 *τοῦ*
Μαθθὰθ τοῦ Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ

Ad v. 20 supple: ... ς Ln Ti *και κατεκλει.* cum ℵ^{c}ACLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn it^{pl} vg syr^{utr} et^{hr} go etc

vg (*ut putabatur filius*) cop syr^{p} arm aeth (Chron^{457} omisso *ων*) ... D *ως ενομειζετο ειναι υιος*, item *quod putabatur esse filius* c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l*, *quod videbatur esse fil.* q, *sicut putabatur esse fil.* e, *quod videbatur et dicebatur esse fil.* b, *qui putab. esse fil.* l$^{2.}$ Amb$^{luc\,3,\,1}$, syr^{sch} *et existimabatur filius* | *ιωσηφ* sine articulo cum ℵABDLXΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{3,\,965}$ Epiph^{1039} ... Ti *του ιωσηφ* cum ur 1. 118. 131. 209. c^{scr} Afric (ap Eus^{hist} l. l.) Eus$^{steph\,228}$ et^{270} Ath (ap Gall^{5} l. l.) Epiph^{432} et^{439} et^{746} Cyr$^{luc\,161}$ (*ει και υιος ην ως ενομιζ. του ιωσ.*) | *του ηλει* usq *του ναθαν* (v. 31): D ratione Matthaei a versu 16 usq ad v. 10 ad Lucam translata sic: *του ιακωβ τ. μαθθαν τ. ελεαζαρ τ. ελιουδ τ. ιαχειν τ. σαδωκ τ. αζωρ τ. ελιακειμ τ. αβιουδ τ. ζοροβαβελ τ. σαλαθιηλ τ. ιεχονιου τ. ιωακειμ τ. ελιακειμ τ. ιωσεια τ. αμωσ τ. μανασση τ. εζεκεια τ. αχας τ. ιωαθαν τ. οζεια τ. αμασιου τ. ιωας τ. οχοζιου τ. ιωραμ τ. ιωσαφαδ τ. ασαφ τ. αβιουδ τ. ροβοαμ τ. σολομων.* In E aliis mu singulorum nominum ordo inde perturbatus est quod scriptores in columnis describendis errarunt. Hinc in E (fol. 165. vers. fol. 166. rect. et vers.) ordinis restituendi caussa ita legendum est ut ab *του ηλει*, cui perperam addit (cum g^{scr}) *του ιακωβ*, et *τ. ματθατ* ad alterius col. prima nomina tria transeatur, tum rursus ab *ιωσηφ* priore col. posito pergatur usque ad *μαθατ* (fol. seq.). Inde transeundum est ad alterius col. nomen quartum *τ. λευι* usque *θαρα.* Iam sequitur pri. col. *ναχωρ* usq *νωε*, indeque *λαμεχ* usq *τ. θεου* | *ηλει* (*ἡλ-* ita ESΛ al pl^{vid}, item it^{pler} vg *heli*; KΠ 126. tisch$^{4.}$ al mu^{vid} *ἠλι* item b e *eli*) c. ℵABEGHMSΓΛ al pl Chron^{457} ... ς Ln *ηλι* c. KLUVXΔΠ al permu

24. *μαθθαθ* cum ℵ (D *μαθθαν*, vide ante) ing em (uterque *matthath*; et. M^{mg} c^{scr} *ματταθ*, Chron^{457} *ματταθα*). Cf et. v. 29 (*μαθθαιος* ubique edidimus, nec vero aliis testibus quam ℵBD utitur) ... ς Ln *ματθατ* cum ABEGHSVΛΠ al pl cop vg (*mathat*, sed fu *matthat*; am *mattat*) go (*matthatis*) ... KLM^{txt}UXΔΓ al permu (et. tisch$^{4.}$) syr^{p} *ματθαν* (minusc aliq *μαθαν*). Porro b e q *matthei*, a *mattheae*, f *mathi*, ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l *matthiae*; arm *matathia*, aeth *mati.* Ceterum Afric ap Eus$^{hist\,1,\,7,\,4}$ om *τ. μαθθαθ τ. λευει* (*κατα λουκαν ομοιως τριτος απο τελους μελχι, οὗ υιος ο ηλι ο του ιωσηφ πατηρ*), nec aliter ipse Eus$^{steph\,228}$ et^{270}, nec magis Amb$^{luc\,3,\,15}$ (*Lucas vero Ioseph – filium Heli, Heli autem filium Melchi esse descrips.*). Accedere videtur et. Ir$^{int\,219}$ propter numerum generationum quem indicat: *Lucas genealogiam, quae est a generatione domini nostri usque ad Adam, septuaginta duas generationes habere ostendit.* Ad *μαθθαθ* cf et. Aug^{quaest} in $^{deuter\,3,\,573}$: *secundum Matthaeum Mathan est avus Ioseph, secundum Lucam vero non Mathan sed Mathat. Quod si quisquam putat esse tantam similitudinem nominis, ut ab scriptoribus in una littera erratum sit – quid de istorum patribus dicturus est? Nam sec Luc Mathat filius fuit Levi, sec Matth autem Mathan ex Eleazar genitus* etc | *λευει* cum ℵB (ita ipse * ex *ηλει*

25 τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἐσλεὶ τοῦ Ναγγαὶ
1 Chr 3, 17 26 τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ
Esr 3, 2 27 τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ
Νηρεὶ 28 τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ

correxit) ΓΓΛ 1. 69. al mu (go *levveis*) ... ς Ln *λευι* cum ΑLΧΔΠ unc^{7} al longe pl. Cf et. ad v. 29 | *μελχει* cum ℵΑΒΕGΗLΜSΓΔΛ al mu ... ς Ln *μελχι* cum ΚUVΧΠ al pl | *ιανναι* cum ℵΒLΔ 33. 69. (1. *ιωανναι*) al pauc item (*iannae* b ff$^{2.}$ l am for ing, *iamnae* em, *ianne* c f q vg, *ianc* g$^{2.}$) it^{pl} vg syr^{sch} cop (*ιαννη*) aeth (*ionae*) ... ς *ιαννα* cum ΑΕ^{2}GΚΜU VΠ al pl arm syr^{p} Chron^{457}; item Χ *αννα*, a *anne*, e *annae* ... Ε*Λ al pauc *ιωαννα*, Γ al pauc *ιωανναν*, SΠ *ιανναν*

25. *ματταθιου* c. ℵΑΕΚLΜSUΓΔΛΠ al pl q (*mattathiae*) cop go syr^{p} aeth; item Β* *μαθθαθιου* (Β^{3} *ματθ.*), Χ al pauc *ματατθιου*, f vg *matthathiae* ... G al pauc *ματθαιου*, ΗV 33. al permu ff$^{2.}$ l** syr^{p} arm *ματθιου* (*matthiae*) ... a b c e l* om *του ματταθιου του αμωσ* | *ναουμ*: e *natum*, g$^{2.}$ l *navum*, ff$^{2.}$ *anum* | *εσλει* cum ℵΑΒΕGΗΜSΓΔΛ al mu ... ς *εσλι* cum ΚUVΧΠ al permu ... L al mu f cop go aeth *εσλιμ* (h^{scr} v^{scr} 7^{pe} *εσλειμ*). Latini sic: *esli* (*ἐσλ.* et. ΕΗ al unc et minusc pl) c g$^{2.}$ q am em for ing mt; *hesli* g$^{1.}$ l vg^{ed}; b ff$^{2.}$ *sedi*, a *seddi*, e *aedi* | *ναγγαι* (syr^{p}): Α al pauc syr^{sch} *ναγαι*, U 126. al pauc cop *ναγγε*, Δ *ναιγαι* (sed correctum *ναιγγαι*, δ *nagae*), a l* *nance*, f *nagges*, b *maggae*, c *magge* ... Γ^{w} al mu *αγγαι* ... V^{2} *σαλμων*

26. *τ. μααθ* (ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q): 69. 346. f l** *μαατ*, *maat*, cop^{dz} *μαθ*, g$^{2.}$ *mathath* ... a b c e l om | *ματταθιου* cum ℵΑΒΧΓΔΛΠ etc: L al pauc *ματαθιου*, h^{scr} 49^{ev} 150^{ev} 3^{pe} 10^{pe} *μαθθαθιου*, z^{scr} *μαθθαδιου*, al pauc *ματθαθιου*, Η al pauc *ματθιου*, al *ματθαιου*, et aliter | *σεμεειν* cum ℵΒL, item *semein* b e go cop ... ΑΕGΗΜSV*ΧΓΛ tisch$^{4.}$ al permu *σεμεει*, item ς Ln *σεμεϊ* cum ΚUΔΠ al perm (v^{recens} *λευι*), item *semei* it^{pl} (a *semeia*) vg syr^{utr} arm aeth | *ιωσηχ* cum ℵΒLΓ 1. 33. 69. 131. 209. 346. tisch** al^{10} fere b c (*iosec*) e ff$^{2.}$ (*osehc*) g$^{1.2.}$ l** (* *oseae*) am cop arm ... ς Ln *ιωσηφ* cum ΑΧΔΛΠ unc^{8} al pler a f q vg (for mt *ioseth*) go cop^{petr**} syr^{utr} aeth | *ιωδα* (V *ιωδ*, Γ *ἰωδᾶ*) cum ℵΒLΧΓ 22. 33. 69. tisch$^{4.**}$ al^{15} (1. *ἰωαδά*) g$^{1.}$ am em for harl ing mt (δ *iuda aut ioda*) go cop^{dz} ... ς Ln *ιουδα* cum ΑΔΛΠ unc^{8} al pl a b (*iudae*) c e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l (*iudae*) q vg^{ed} tol (*iudae*) cop syr^{utr} arm aeth

27. *ιωαναν* cum ℵ^{a}ΑΒΕGΔΛ al pl vg^{edd} (ap Ln) syr^{utr}, item LΧSVΓ tisch$^{4.}$ al cop *ιωανναν* ... ℵ*U al mu arm aeth *ιωναν*, b *ionae*, q *ione*, Η al pauc *ιαναν* ... ς *ιωαννα* cum ΚΜΠ al mu a c e f ff$^{2.}$ (*ioannae*) g$^{1.2.}$ l (* *iohann*) go | *ρησα*: e *sarec* | ΑΛ 42. *ζορομβαβελ* | *νηρει* cum ℵΑΒΕG ΗLΜSΓΔΛ al pl ... ς Ln *νηρι* cum ΚUVΧΠ al permu ... f *nerim*, e *meri*

28. *μελχει* cum ℵΑΒΕGΗLΜSΓΔΛ al pl ... ς Ln *μελχι* cum ΚUVΧΠ al pl *αδδει* cum ℵΑΒΕGΗΜSΓΔ al permu ... ς Ln *αδδι* cum ΚUVΛΠ al pl; item L *αρδι*, Χ *αδαι*, e *asdi* | *κωσαμ* (ita ℵ^{c}, c f g$^{1.}$ am *cosam*, g$^{2.}$ *chosam*, a ff$^{2.}$ vg *cosan*): ℵ* *κωσα*, b q *cosae*, l *chosae* (e *caese*) | *ἐλμ-* ita ΕΚΓΛΠ al pler^{vid} a e f q em ... Ln *ἐλμ-* cum minusc non ita mu b c

τοῦ Ἢρ 29 *τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρεὶμ τοῦ Μαθθὰθ*
τοῦ Λευεὶ 30 *τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ*
τοῦ Ἐλιακεὶμ 31 *τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ* 2 Sam 5. 14
Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ 32 *τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸσ τοῦ* 32 s Ruth 4, 18–22

g$^{1.2.}$ am ing fu for | *ελμαδαμ* cum ℵBL 33. al (item al aliq *ελλαδαμ*) a (*elmadan*) b (*hermadam*) c (*helmadam*) e (*etmadam*) g$^{1.}$ (*helmadan*) vg (vg^{ed} fu ing for al *-adan*, am em harl *-adam*) cop ... ς *ελμωδαμ* cum AXΔΛΠ unc^{8} al pl f q go (*ermodam*) syr^{p} (syr^{sch} *elmudad*) aeth, item Γ al pauc *ελμωδαν*, g$^{2.}$ *helmodan* | *ἤρ* ut EHKSΓΛΠ al pler^{vid} it^{pler} em for harl *δ*: Ln *ἥρ* ut k^{scr} al vix mu f vg (certe ex cdd mu) go

29. *ιησου* cum ℵBL 13. 33. 69. 346. al pauc (similiter Γ 1. 131. *ιησω*) a b c e f g$^{1.2.}$ l (ff$^{2.blanch}$ *iozes iesu*, ff$^{2.sabat}$ *filius zoses*) vg cop arm ... ς *ιωση* c. AEGHKMSUVΔΛΠ al pl q go (*iosez*) syr^{sch}; X *ιωσηχ* | *ελιεζερ*: ℵ* e *ελιαζερ* (e* *-zar*, e** *-zer*), ℵ^{c} *ελιαιζερ*, 69. 346. arm aeth *ελεαζερ* | *ιωρειμ* c. ABLXΓΔΛΠ unc^{6} al pl: ℵUV 33. al mu *ιωριμ* ... Γ al pauc (1. *ιωραιμ*) f g$^{2.}$ ing* syr^{sch} arm aeth *ιωραμ* (syr^{p} *ioria*, syr$^{p\,mg}$ *iotham*) | *μαθθαθ* cum ℵ*(*μαθθααθ*) et ^{c} ing (*mattiath*), item (ita Ti) B* 346. *μαθθατ*, item AKΠ 33. al mu (^{6} ap Scriv) *ματταθ*, L *ματτθ*, X al pauc *ματταθιου* ... ς Ln *ματθατ* cum B^{3}GHMSUVΔΛ al pl cop, E al pauc *μαθατ*, vg *mathat*, l for *matthat*, am *matthad*, em *mathad* ... a *matthatae*, c *matthatam*, e *matal*, syr^{sch} *matitha*; 69. *ματτθα* (ex *μαστθα* corr), b *mattha* ... Γ 1. al pauc q syr^{p} *ματθαν* | *λευει* cum ℵABGHLΓΛ al mu (go ut supra) ... ς Ln *λευι* cum EKMSUVΔΠ al pl, X *λεμι* ... b om

30. *συμεων*: a e vg^{ed} (sed am fu for ing *symeon*) *simeon* ... b *symae* | *ιουδα*: Δ *ιουδαι* (*δ iudae*) | *ιωναμ* cum ℵBΓ 1. al^{15} fere c e g$^{1.}$ cop^{dz} syr^{sch} et $^{p\,mg}$ arm ... ς Ln *ιωναν* cum AGHLMSUVX al permu cop^{edd} syr^{ptxt} ... a g$^{2.}$ vg *iona*, b f ff$^{2.}$ l q *ionae* ... EKΔΛΠ al mu *ιωαναν* (K al pauc *-ννan*), go *iohannae* | *ελιακειμ*: 33. al aliq *-κιμ*

31. *μελεὰ*: hoc accentu EK tisch al mu, MSUΠ al *μελέα*, ς Ln *μελεᾶ* cum minusc: a b e l* om (non item c g$^{1.2.}$ l** q; f *mele*, ff$^{2.}$ *melsivae*; arm *melthi*, Chron^{158} *μελχεα* | *μεννα* cum ℵBLX 33. (157. al pauc *μενα*) c g$^{1.}$ g$^{2.}$ l** vg cop^{schw} arm; item Γ 1. 131. q *μεναν*, cop^{wi} vg^{ms} (ap Ln) *μενναν* ... a e *enam*, b l* *enan*, ff$^{2.}$ *cenam* ... ς *μαϊναν* cum EGHK MSUVΔΛΠ al pl f (*mainan*) go syr^{p} aeth Chron ... A 49. 51. om, hinc Ln [*μεννα*] | *ματταθα*: X al pauc *ματαθα* ... B *μετταθα* | *ναθαμ* cum ℵ*B c e (hi^{2} *natam*; q *mattan*) ... ς Ln Ti *ναθαν* cum ℵ^{c}ALXΓΔΛΠ unc rell al fere omn a b (*natan*) f g$^{1.2.}$ l vg cop go etc | *δαυειδ* cum ℵAB*DΠLΔ (G *δαειδ*) 1. (go *daveidis*). Cf et. ad Mt. 1, 1 ... ς *δαβιδ* cum minusc, Gb Sz *δαυιδ* cum EKMUXΛ al, SΓΠ al *δᾱδ*

32. *ιωβηδ* (ℵ*B *-βηλ*) cum ℵ^{c}AFW^{l}LMUXΓΔ 33. 69. 346. al plus^{15} c *δ* cop aeth ... ς *ωβηδ* (D^{gr*} *ωβηλ*) cum D$^{gr\,recent}$ EGHKSVΛΠ al pl (et. carp^{ev} it^{pler} (sed a b e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q *obeth*; d f vg *obed*) go Chron | *βοοσ* cum ℵ^{c} (ℵ* *βαλλσ*, altero *λ* notato) ABDLM^{txt}XΠ 33. 69. al (et. carp^{ev}) a b e l* arm cop (*boes*) aeth (*boas*) ... ς *βοοζ* cum EGHKM^{mg}SUVΓΔΛ al pl c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l** q vg go Chron

Chr 2, 1 ss 34 s 1 Chr 17, 24 ss Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν 33 τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ
τοῦ Ἐσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα 34 τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ
τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ 35 τοῦ Σεροὺχ τοῦ Ρα-
36—38 1 Chr 1—4 γαῦ τοῦ Φαλὲκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36 τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρ-
φαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37 τοῦ Μαθουσαλὰ

32. *σαλα* cum ℵ*B aeth ... ς Ln Ti *σαλμων* cum ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc^{rell} al omn^{vid} it vg cop go etc (Chron arm^{ed} *σαλμαν*) | *ναασσων*: X al pauc *νaασων*, q vg$^{cdd\ aliq}$ *nasson*, e *nassem*

33. *τ. αμιναδαβ* cum ℵ^{c}AEGHKLM^{mg}UVXΓΔΛΠ etc, item (ut Ti) D *αμειναδαβ*, Chron ^{458} *αμηναδαβ*: ℵ* *αδαμ* (aeth *τ. αδαμ τ. αμιναδαβ*) ... M^{txt}S 1* 28. 69. 126. 131. 209. al plus^{40} syr^{p} *αμιναδαμ* ... B om | *τ. αδμειν* (ℵ 69. al *-μιν*, Γ al *αλμειν*, 1. al *αλμει*, X al *αδμη* [arm *αδμηχ*]; sed 1. al pauc praem *τ. αραμ*) *τ. αρνει* (LX al *-νι*, 69. arm *αρηϊ*) cum ℵBLXΓ al mu cop syr$^{p\ mg}$ (in Ass. 1 et 2 ap Adler) arm (cf et. numerum generationum ad v. 38) ... ς Ln *τ. αραμ* cum ADEGHUΠ al non ita mu a c f ff^{2} g^{2} (g^{1} *aran*) l q vg go syr^{sch} ... KMSVΔΛ al^{70} fere b e syr^{p} aeth Chron *τ. αραμ τ. ιωραμ* (al pauc b *ιωαραμ*, aeth *ωριν*, e *irram*); tisch** *τ. αραμ τ. αρνει τ. ιωραμ* | *εσρωμ* (et. ς Gb Sz) cum ℵAD^{gr}(*ασρωμ*)E(*εζρ.*)GHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler a c e f g^{1} (*esdrom*) l q (de ff^{2} g^{2} non satis liquet) am for fu em ing cop ... ς^{e} Ln Ti *εσρων* cum B al vix mu (sed vide Scriv) b d vg^{ed} tol ... go *aizor* | *τ. φαρεσ*: A om

34. *ισαακ* cum ℵ^{c}ABD^{2}LXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} etc ... ℵ*D* a b c e *ισακ*. Cf ad Mt 1, 2 | *θαρα*: ℵ^{c}X 1. 33. 69. 346. al plus^{60} cop^{wi} syr^{p} Chron ^{459} *θαρρα*

35. *σερουχ* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} (et. F^{w}) al longe pl a c f ff^{2} g$^{1.\ 2.}$ l q am fu em for ing tol go cop syr$^{p\ txt}$ arm Chron, item D b *σερουκ*, e *seruth* ... ς (= Gb Sz) *σαρουχ* cum minusc ut vdtr pauc vg^{ed} (*sarug*) syr^{sch} et $^{p\ cd}$ | *ραγαυ*: LV al permu *ραγαβ* | *φαλεκ* (*φάλ-* K carp^{ev} al mu; EGMSUΓΛ al pl *-λέγ* vel *-λέκ*) cum ℵBDLVXΔ al permu b c e ff^{2} l q am for cop$^{schw\ ex\ dz\ et\ petr\ 4}$ syr^{p} ... AEGHKMSUΓΛΠ al pl vg go syr^{sch} Chron *φαλεγ*, a f g^{1} cop^{wi} *-lech* | *ἔβερ* hoc accentu et spiritu EH KMΓΛΠ al pl item it^{pler} am em for ing etc: al pauc *ἕβερ*, item ff^{2} vg^{ed} et $^{cdd\ aliq}$ *heber* ... ς *ἐβὲρ* ut (ni fallor) G al ut vdtr vix mu | *σαλὰ* ut GKMSΛΠ al pl: Γ al mu *σάλα* (ut Ln)

36. *καιναμ* cum ℵBL 1. 33. al pauc aeth (:: eadem forma A Gen 10, 24 bis) ... ς Ln *καιναν* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pl (al aliq *-να*) it (sed e *thamon*) vg go cop Chron ... D om | *λαμεχ*: DMX *λαμεκ*, q *lamec*, a *lameci*

37. *μαθουσαλά* ut EGKΛ al permu: MSΓ al mu *-σάλα* (K *μασαλά*) ... B* *μαθθουσαλα* | *ιαρετ* cum ℵB* a l q (hi^{3} *iaret*; e *alet*) Chron^{459} ... ς (*-ρέδ* ut G al; Ln Ti *ἰάρ.* ut EHKLMSVΓΔΛΠ al pl) *ιαρεδ* cum B^{3}LXΓΔΛ unc^{7} al pl f vg cop ... Ln *ιαρεθ* cum AKΠ al aliq b c g^{1} | *μελελεηλ* cum ℵ*ΛΛ 69. (al^{2} *μελεηλ*) cop$^{petr\ 4}$ (et ^{dz} *malaliel*) ... ς Ln Ti *μαλελεηλ* cum ℵ^{c}BDLXΓΔΠ unc^{8} al pler cop^{edd} Chron; f *maleleel*, b c l** vg

τοῦ Ἐνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38 τοῦ Ἐνὼσ
τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

IV.

1 $^{15.\ 2}$ Ἰησοῦσ δὲ πλήρησ πνεύματοσ ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ 1–13 Mt 4, 1–11
τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ 2 ἡμέρασ Mt 1, 12 s
τεσσεράκοντα πειραζόμενοσ ὑπὸ τοῦ διαβόλου. $^{16.\ 5}$ καὶ οὐκ ἔφαγεν
οὐδὲν ἐν ταῖσ ἡμέραισ ἐκείναισ, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπείνασεν.

malaleel, ff$^{2\cdot}$ *malelel*, a 1* *maleel*, tol *malleel*, g$^{2\cdot}$ *malehel*, q *malelehec*, c om | *καϊναμ* cum ℵL ff$^{2\cdot}$ cop^{dz} ... ς Ln Ti *καϊναν* cum ABDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}; item c e f l q vg *cainan*, a^{vid} *cainnan*, d *ainan*, b *aenan*

38. *σηθ*: A *σημ* | *θεου*: harl post hanc vocem (litteris paullo minoribus) additum habet *generationes LXXV* ... Bas: *αριθμησον τοινυν απο του αδαμ μεχρι τησ παρουσιασ του χ̅υ̅ τασ γενεαλογιασ και ευρησεισ κατα την του λουκα γενεαλογιαν τη εβδομηκοστη εβδομη διαδοχη γεγεννημενον τον κυριον*: locum vide ap Mai. Scr. vet. Nov. Coll. IX. pag. 663. Eundem numerum 77 ex Naz^{pentecost} et Nyss orat. II. in Gen. 1, 26 attulit Wtst. Consentiunt Op^{112c} (Opp. Chrys. VI. Venet. 1780) et Aug$^{exod 108}$. (Alibi Aug: de verb. domini 15 quaest 5: *Lucas a domino usque ad David XLIII generationes enumerat.*) Accedunt scholia cdd 34. et 37. *ιστεον οτι τα ακριβη των αντιγραφων οζ' ονοματων αριθμον περιεχουσιν απο του κυριου και μετ αυτου του αδαμ.* De Ir^{int} computatione vide ad v. 24. Codd syr teste Barsalibi ab Abrah. ad Christ. 56 (teste Iac^{sarug} 57) numerant, unde, additis reliquis, 76, non cum Naz. 77 effici dicit. (Cf. Assem. bibl. or. II. 162)

IV. 1. *πληρ.* (F^{w} add *ων*) *πνευμ. αγι.* (Schu prob) cum ℵBDEF^{w}KLΞΠ 1. 11. 33. al^{40} it^{pler} vg syr^{utr} sah cop (aeth) Bas$^{eunom 319}$ Or$^{int 3,966bis}$ ... ς *πνευμ. αγι. πληρ.* cum AGHMSUVW^{b}ΓΔΛ al pl e go arm Thdrt^{5,1069} (:: cf *πληρ.* ante gen. suum Act 6, 3. 5. 8. 7, 55. 9, 36. 11, 24.) | *εν τω* (11. 124. 225. Did$^{trin 2,7}$ om) *πνευματι*: a c vg^{cle} *a spiritu* (contra *in spi.* e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q am fu ing for mt iac em etc) ... 107. b Eus$^{dem 92}$ om | *εν τη ερημω* cum ℵBDL a b g$^{1\cdot}$ q em fu ing harl mt sah ... ς *εισ* (Did^{tri} *επι*) *την ερημον* (:: ut Mt et Mc) cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΞΠ al omn^{vid} c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l vg (et. am for al) cop (item syr^{utr} arm) (Did^{tri}) Eus^{dem} Bas^{eunom} Thdrt

2. *τεσσερακοντ.* cum (ℵ*μ'*)AB*LΔ ... ς Ln *τεσσαρακ.* cum B^{3}DW^{b}ΓΛΞΠ unc^{8} al omn^{vid}. Praeterea Γ g^{scr} 7^{pe} aeth add *και νυκτασ τεσσαρακοντα* :: e Mt | *υπο*: Δ* *απο* | *διαβολου* (et. Eus$^{dem 92}$): D 243. e *σατανα*. Ita e etiam v. 3 | *και ουκ εφαγ. ουδεν* (Eus^{dem} libere *και ουδεν εφαγ.*): W^{b}Λ 13. 69. 122. 124. 346. e^{scr} (omisso *ουδεν*) al pauc arm add *ουδε επιεν* | *συντελ. αυτων* absq additam (Gb'') cum ℵBDL a b c e g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg (et. 130^{lat}) sah cop arm aeth pers^{wh} ... ς add

3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολοσ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ
Deu 8, 3 τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτοσ. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸσ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ·
γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωποσ. 5 καὶ
ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσασ τὰσ βασιλείασ τῆσ οἰκουμένησ

υστερον (:: e Mt ubi non fluct) cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al omn^{vid} f ff$^{2.}$ q go syr^{utr} cop$^{dz\ recent}$ Cyr$^{mai\ 151}$ (*τεσσαρακοστησ εισ νηστειαν δαπανηθεισησ ημερασ υστερον επειρασε*)

3. *ειπ. δε αυτω* cum ℵBDL 1. 33. 67. 130^{gr} it^{pler} vg (for nil nisi *dixit illi*) cop (sah *dixit diab. illi* sine copula) Amb$^{luc\ 1339}$ ... ς *και ειπ. αυτ.* cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. *και ειπ. δε αυ.*) e q go syr^{utr} arm aeth Thdrt$^{5,\ 122}$ (:: ut Mt) | *τω λιθω* (a *lapidibus*) usq *γενηται* (a *fiant panes*): D 31^{ev} tol *ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται* (:: ex Mt)

4. *και απεκριθη*: 13. 69. *απεκρ. δε*, 130^{gr} sah syr nil nisi *απεκρ.*, D *και αποκριθεισ* | *προσ αυτ.* (13. 69. 76. 346. sah cop *αυτω*, 130^{gr} om) *ο* (Δ om) *ις* cum ℵBLΔ 13. 33. 69. 130^{gr} it vg sah cop aeth; syr post *respondit* pergit *Iesus et dixit illi*; D post *και αποκριθεισ* pergit *ο ις ειπεν*, tol *et respondens illi Iesus dixit* ... ς *ις* (M 1. 124. al^{25} fere *ο ις*) *προσ αυτ.* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΛΠ al pler go syr^{p} arm. Praeterea ς add *λεγων* cum AEGHKMSUVW^{b}ΓΔΛΠ al pler c e f g$^{2.}$ (item *et dixit* a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q; vide supra syr) syr^{p} arm aeth go ... omisimus cum ℵBL 13. 33. 130^{gr} al pauc vg sah cop | *οτι* (Or$^{3,\ 967}$ ex sched^{gra} et ^{com} *ωσ γαρ περι ανθρωπου αποκρινεται και λεγει οτι ουκ επ αρτω μονω ζησ. ανθρωπ.*): D tisch 69. 124. 246. al^{10} fere om :: ut Mt | *ο ανθρωπ.* cum ℵABDEGLVW^{b}ΔΠ^{2} al permu sah cop ... Gb^{oo} ὁ cum F^{w}HK MSUΓΛΠ* al plus^{70} go Or (ex sched) :: cf ad Mt ubi similiter fluct lectio. Praeterea haec edidimus absque additam cum ℵBL sah cop^{schw} ... ς Ln add *αλλ επι* (D *εν*, item Latini *in pane solo* et *in omni verbo*. Cf et. ad Mt) *παντι ρηματι* (al^{20} cop$^{dz\ recens}$ et^{wi} aeth ar^{p} Thphyl add *εκπορευομενω δια στοματοσ*) *θεου* cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} go arm (item cop^{wi} etc) :: e Mt. Similiter contracta vide ad Mt 21, 44. 27, 35 et 49. Lc. 2, 39.

5—8. Hos vv. b c f g$^{1.}$ l q (edd^{lat} ap Fabr^{stap}) Amb$^{luc\ 1340}$ post v. 12 pon (:: ut Mt): non item a (sed vide ad v. 5) e ff$^{2.}$ vg

5. *και αναγαγων* (S al aliq *αγαγων*) *αυτον* (e add *secundo*) sine additam (Gb'') cum ℵBDL 1. 36. 40. 259. 260. a (*et adduxit eum hierusalem et statuit eum supra pinnam templi et ostendit illi omnia regna* etc) e sah cop^{schw} (ex^{dz} et pet^{1}) arm Cyr$^{ador\ 13}$ ... ς Ln add *ο διαβολοσ* cum AW^{b}ΓΔΛ unc^{8} al pler (etiam ante *αυτον* ponitur) it^{pler} (c *iterum diabolus*, f *diab. iter.*) vg go syr^{utr} (sed syr *satanas*) cop^{wi} et $^{dz\ recent}$ (sed hi duo post *ορος υψηλ.*) aeth Hil^{49}. Item omisimus *εισ οροσ υψηλον* cum ℵBL b g$^{1.2.}$ am em fu for ing iac harl mt tol (etc) sax sah cop^{schw} Cyr$^{ador\ 13}$ ... ς (Schu „rec. ap. Mt") add *εισ οροσ υψηλον*, Ln [*ε. ορ. υψ.*] cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2.}$ q vg^{ed} go syr^{utr} cop^{wi} et $^{dz\ recent}$ (vide ante) aeth arm Hil^{49}; item addito *λιαν* (D *λειαν*) D 13. 69. 124. 346. l δ, nil nisi *supra montem* c (a vide ante) ::

ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολοσ· σοὶ δώσω τὴν
ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παρα-
δέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃσ
ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν Deu 6, 13
αὐτῷ· γέγραπται· προσκυνήσεισ κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ

---

e Mt; Lc verbo *αναγαγων* satis habuit expressisse quod Mt *εισ ορ. υψ. λιαν* dixit | *τησ οικουμενησ*: D 5. 245. f (:: ut Mt) *του κοσμου*, item Or^{int3,967} *ostendit ei omnia regna mundi* (item post), sed sched^{gra} et^{com} *πασ. τ. βα. τησ οικουμενησ βασιλειασ κοσμου φησι των κοσμικων ανθρωπ.* | *στιγμη*: E *στιγμα*, 1. *στιγματι*

6. *αυτω* (f l vg): D a b c e q Hil^{49} *προσ αυτον* | *απασαν*: ℵ al pauc *πασαν* | *αυτων*: D *τουτων*, sed d *eorum* | *παραδεδοται*: M 217. it^{cant} Cyr$^{ador 13}$ *παραδεδονται*, Sp^{e} *-διδονται*, Γ e^{scr} *παραδιδοται* | *ω εαν* cum ℵALW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{ador} ... Ln *ω αν* cum BD | *διδωμι* (ℵ^{c}): ℵ* *δωσω*

7. *εαν*: 1. al plus^{20} a b e f ff^{2} g^{1} l q am vg^{six} arm Ir$^{int 319}$ („quemadmodum meminit Lc: *Haec omnia tibi dabo, quoniam mihi tradita sunt et cui volo do ea, si procidens adoraveris me*“) Cyr$^{mai 153}$ add *πεσων* :: e Mt; non item c vg^{ed} fu ing em al | *προσκυνησησ*: ΗΛΔΛ al permu *-νησεισ* | *ενωπιον* (ℵ* *μοι ενωπ. εμ.*) *εμου* (prob Schu) cum ℵ*BDEFW^{w} ΗVW^{b}ΓΔΞΛ 1. al plus^{50} ... ς *ενωπ. μου* cum ℵ^{c}AGKLMSUΠ al permu Cyr$^{ador 13}$; it^{pl} vg *coram me, ante me, in conspectu meo*: f g^{1} l Ir^{int} *me* | *σου* (157. 346. al^{15} fere sah Cyr$^{ador 13}$ *σοι*) *πασα* cum ℵABDL W^{b}ΓΔΛΞΠ unc^{9} al plus^{150} e (*erit tua omnes*) ... ς (= Gb Sz) *σου παντα* cum minusc vix mu, item *tua omnia* it^{pler} vg, sed it^{pler} (et. e, sed non a b) vg etiam *do illa* pro *διδ. αυτην*. Similiter Cyr^{ador} *διδωμ. αυτα* et *σοι παντα*

8. *αποκριθ. ο* $\overline{ις}$ (sah *Iesus respondens*) *ειπ. αυτω* cum ℵFLM^{mg}Ξ 1. 13. 33. 69. 124. al plus^{12} (e omisso *αυτω*) f ff^{2} g$^{1.2}$ (sah) cop (sed cop^{dz} om *αυτω*) syr (*respondit autem* [^{cod} om] *Iesus et dixit illi*) ... Ln *αποκριθ. ειπ. αυτω ο* $\overline{ις}$ cum AKM^{txt}Π al^{15} fere a b c q (item aeth omisso *αποκριθ.*) ... ς Ti *αποκριθ. αυτω ειπεν ο* (B om) $\overline{ις}$ cum BEGHSUVW^{b} ΓΔ al pl; item DΔ al aliq go syr^{p} arm *αποκρ. αυτ. ο* $\overline{ις}$ *ειπεν* | *γεγραπται* non praemissis *υπαγε* etc (Gb probante Schu) cum ℵBDLΞ 1. 8. 22. 33. 118. 131. 251. 34^{ev} a c f ff^{2} g$^{1.2}$ vg go sah cop^{schw} syr arm aeth (Or^{3,540} *προσ μεν τον πετρον ειπεν· υπαγε οπισω μου σατανα· προσ δε τον διαβολον - υπαγε σατανα, χωρισ τησ οπισω μου προσθηκησ· το γαρ οπισω του* $\overline{ιυ}$ *ειναι αγαθον εστι.* Haec ad Mt spectant; at Or urgere nequibat si in Lc scriptum invenisset *υπαγ. οπισ. μου σατανα*) ... ς praem *υπαγε οπισω μου σατανα*, item Ln [*υπ. οπ. μου σατ.*] c. AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler b (e *vado retro satanas*) l q cop^{wi} et ^{dz} recent syr^{p} aeth$^{cod\ a}$. Item *γεγραπτ.* sine *γαρ* (Gb Sz probante Schu) cum ℵABDLΓΞΠ unc^{8} al longe pl it^{pler} vg sah cop syr^{utr} go arm aeth Or^{int3,968} (item ex sched ^{3,967}) (Cyr$^{mai 153}$ nec *γαρ* nec *υπαγε* etc agnoscit) ... ς add *γαρ* cum UW^{b}ΔΛ 69. al mu b q ::

μόνῳ λατρεύσεισ. 9 ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰσ Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν
ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸσ εἶ τοῦ θεοῦ,
10 б Ps 91, 11 s βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖσ ἀγγέλοισ
αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ ὅτι ἐπὶ χει-
ρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃσ πρὸσ λίθον τὸν πόδα σου.
Deu 6, 16 12 καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι εἴρηται· οὐκ ἐκπει-
ράσεισ κύριον τὸν θεόν σου. 13 καὶ συντελέσασ πάντα πειρασμὸν
ὁ διάβολοσ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

utrumq e Mt | *προσκυνησεισ* (Γ al aliq -σησ, a *diliges*) *κυρ. τ. θε. σου* cum AEGHKMSUVΓΔΠ al longe pl a sah arm ... Ln (et. Ti in Synops. 1864) *κυρ. τον θε. σ. προσκ.* cum ℵBDFLW^{b}ΛΞ 1. 33. 69. 118. 124. 130. 131. 157. al^{30} fere b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg go cop syr^{utr} aeth Or int$^{3, 968}$ (item sched^{gra} et comb^{967}) Cyr$^{mai\ 153}$ :: at ita Mt lectione non fluctuante, nec magis LXX fluct

9. *ηγαγ. δε* cum ℵBLΞ sah cop syr^{p} mg (Or$^{int 3, 968}$ *adduxit ergo*) ... ς Ln *και ηγαγ.* cum ADW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{sch} et p txt arm aeth ... c *Iterum duxit*, f go *Deinde duxit* | *ιερουσαλημ*: M^{mg} 1. al pauc *ιεροσολυμα* | *εστησεν* sine *αυτ.* (Schu prob vdtr) cum ℵBLΞ e arm^{ed} Or$^{int 968}$ ... ς Ln add *αυτον* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop go syr^{utr} arm^{ms} etc | *επι*: Δ *υπο* | *αυτω* (:: ut et. Mt) cum ℵABD etc ... LΞ e Or$^{int 3, 968}$ om | *υιοσ* cum ℵABDLΓΔΛΞΠ unc^{9} al plus^{150} ... ς (= Gb Sz) *ο υιοσ* cum minusc vix mu | *ει*: Δ *εισ* | *ει του θεου* (q *es dei*): a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg *dei es* | *εντευθεν* (69. 127. al aliq aeth post *κατω*, 13. al pauc *ενθεν*): EGH al^{20} fere (vg^{cod}?) Or$^{int 3, 968}$ Amb^{luc} om (:: ut Mt); 251. a c l Amb$^{cain 191}$ om *κατω* (non item b e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q)

10. *γαρ* (ℵ$^{c?a?}$): ℵ* 244. om | *διαφυλ. σε*: 1. 22. 106. 118. 130. 131. 209. 251. al pauc aeth^{cdd2} add (:: e LXX) *εν πασαισ ταισ οδοισ σου*

11. *και*: a c e ff$^{2.}$ om; non item b f g$^{1.2.}$ q (l *ut super manus tollant te*) | *οτι* cum ℵABKLMW^{b}Ξ 1. al permu c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg go cop syr^{p} Or $^{3, 969 sched}$ ... Gb^{oo} cum DEFGHSUVΓΔΛ(Π hiat) al pl a b (l vide ante) sah syr aeth Or$^{int 3, 968}$ et $^{969 ter}$ :: ut Mt | *ποδα*: K *ποδαν*

12. *ειπ. αυτω ο ις* cum ℵABLW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b c l q go ... DΞ 33. al pauc e f ff$^{2.}$ (g$^{1.}$ om *ο ις*) vg cop syr^{sch} (*respondit autem Ies. et dix. ei*) et^{p} (aeth) *ο ις ειπ. αυτω* | *οτι* et. a sah cop syr^{p}: ℵ^{a} (sed nec ℵ* nec ^{c}) D b c e f (ff$^{2.}$ *et* pro *οτι*) g$^{1.}$ l q vg syr^{sch} arm om | *ειρηται* et. vg (item g$^{2.}$?): D c^{scr} a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q pers^{utr} Or$^{int 3, 968}$ *γεγρα-πται* (:: ut Mt). De ordine versuum 5—8 et 12 vide ad v. 5.

13. *αχρι καιρου* (D *χρονου*) et. Or$^{1, 161}$: Clem$^{eclog 992}$ *και απεστη απ αυτου εισ καιρον, τουτεστιν ανεβαλλετο την ευρεσιν εισ την αναστασιν.* Similiter δ *usque ad tempus scilicet passionis.*

14 $^{17.\,1}$ Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύ- 11 s Mt 4, 12. 24
ματοσ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλησ τῆσ Mc 1, 14
περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 καὶ αὐτὸσ ἐδίδασκεν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ
αὐτῶν, δοξαζόμενοσ ὑπὸ πάντων.
16 $^{18.\,10}$ Καὶ ἦλθεν εἰσ Ναζαρά, οὗ ἦν ἀνατεθραμμένοσ, 16 ss (Mt 13, 54 ss
καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸσ αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων Mc 6, 1 ss)
εἰσ τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ
βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξασ τὸ βιβλίον εὗρεν

---

14. ὁ cum ℵABDLMUΓΞ al pl Or^{4,161} ... EFGHKSVW^{b}ΔΛΠ al^{40} fere (Or^{3,970} sched) om | ολησ τησ: Δ om τησ | περιχωρου: ℵ (al? nisi fefellit Velesius) χωρασ. Latini plerique *regionem* (ita b c d f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg); a vero *finitimam regionem*, e *circum adiacentem regionem*

15. αυτοσ (et. Or^{4,161} et $^{int\,3,970}$): A 11^{pe} e om | αυτων (et. Or^{4} et ^{int3}): D a b l om (non item c e f ff^{2} g$^{1.2}$ q vg) | υπο: KΠ 11. 300. al^{10} fere παρα | παντων: c (item ff^{2} teste Blanchino) *hominibus* (pro *omnibus*)

16. και ηλθεν: D (omisso και sq, sed D^{gr*} om et. εισηλθεν) ελθων δε (d *veniens autem*), e *cum venisset autem*. Praeterea FGM^{mg} (initio lectionis) al aliq add ο ις | εισ sine την (Gb') cum ℵBDLΔΞ 1. 131. 262. 300. 435. y^{scr} al^{10} fere Or^{4,161} Cyr$^{ioh\,477}$ (item Δ om εισ την. Similiter f l q al vg *venit nazareth*; sed a b c e *venit in naz.*) ... ς Ti εισ την cum AW^{b}ΓΛΠ unc^{8} al pler Eus^{dem442} | ναζαρα cum ℵB*Ξ 33. e Or^{4,161}; item A ναζαρατ, Δ ναζαραθ ... ς^{e} (1624. 1633 etc) Ti ναζαρεθ cum EFGHMSUVW^{b}ΓΛ al pl it^{pler} vg go cop Eus^{dem442} Cyr^{ioh} (sed ^{132} -ρετ) ... ς Wtst Gb Sz Ln ναζαρετ cum B^{3}KLΠ al permu a; D ναζαρεδ, d *nazared* | ου et. Or^{4} et Eus^{dem} Cyr$^{ioh\,477}$ et ^{132}: D 13. 69. 124. 346. οπου | ανατεθραμμενοσ cum ℵFLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. q* *enutritus* Eus^{dem} Cyr^{ioh} bis ... ς Ln Ti τεθραμμενοσ (Δ τεθρεμμενοσ) cum ABW^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,161}. Cf ανατρεφεσθαι Act 7, 20 et 21. 22, 3. | D^{gr*} om ανατεθρ. και (om et. D^{recens} et d, sed praecessit ελθων δε) εισηλθεν | αυτω et. Or^{4,162} Eus^{dem}: D om; item a c d (et. syr^{hr}?) cop^{dz} *secund. consuetudinem* (it^{pler} vg cop add *suam*), item Or^{int3,970} *iuxta morem*; e om κατ. το ειωθ. αυτω (69* αυτου) | και ανεστη αναγνωναι (et. Or$^{int\,3,970}$): 416. x^{scr} 3^{pe} 10^{pe} 48^{ev} al^{evv} om; 1. 22. 131. 9^{pe} syr^{hr} arm post ησαϊ. του προφ. v. 17 pon

17. βιβλ. του προφ. ησαϊ. cum ℵBLΞ 33. 69. 346. a b q (*liber profetiae esaiae*) am fu for ing perus Or^{int3,970}; item D ο προφητησ ησαϊασ (cf infra Eus) ... ς βιβλ. ησαϊ. του προφητ. cum AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e f ff^{2} g$^{1.2}$ l vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (ut em) go syr^{utr} et ^{hr} cop arm aeth (:: ησαϊ. τ. προφ. maxime ex usu est nec fere fluct, cf Mt 2, 17. 3, 3. 4, 14. 8, 17. Lc 3, 4. 4, 27. Mutat vero Lc ordinem ut h. l. ita Act 2, 16. 8, 28 testibus similiter vulgatum ordinem restituentibus.) | αναπτυξασ (D* απτυξ.) cum ℵDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (it^{pl} vg *ut*

E: 1, 61 8 τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν
ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με 19 κηρῦξαι
αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσ-
μένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. 20 καὶ πτύξας
τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 ἤρξατο δὲ λέγειν

---

revolvit, e *cum revolvisset*, a d Or^{int} *revolvens*) go syr^{hr} Or^{int3,970} Eus^{dem442} (:: hoc uno loco Ni Ti legitur) ... Ln *ανοιξας* cum ABLΞ 33. 440*, item syr^{utr} cop arm aeth (:: *ανοιξαι το βιβλιον* Apoc 5, 2. 3. 4. 5. 20, 12 etc) | *το βιβλιον*: D al^{evv5} om | *τοπον* cum ℵLΞ 33 ... ς Ln Ti *τον τοπ.* cum ABDW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... 40. 259. 260. c om. Totum locum Eus^{dem442} sic: -- *ομολογει πεπληρωσθαι, οτε ελθων εισ την ναζαρεθ, ου ην ανατεθραμμενοσ, εισηλθεν κατα το ειωθοσ αυτω εν τη ημερα τ. σαββ. εισ τ. συναγωγην, ανασταντι δε αυτω επεδοθη ησαϊασ ο προφητησ, ου και αναπτυξασ την βιβλον ανεγνω το εγγεγραμμενον* etc.

18. *εινεκεν* cum ℵABDLW^{b}ΓΔΛΞΠ unc^{9} al pl Hipp^{dani17} Eus^{dem442}et ^{saepe} Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) *ενεκεν* cum minusc mu, item ita editum est Or^{2,636} et^{4,13} Eus^{ps525} Cyr^{nest75} et ^{apol192} et ^{theod228} | *ευαγγελισασθαι* cum ℵABDLW^{b}ΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler Or^{2}et^{4} Eus^{dem442} et $^{es363.541}$et $^{ps525.529.634}$ Ath^{ps915} Cyr^{act51} al ... ς (= Gb Sz) *ευαγγελιζεσθαι* cum minusc vix mu Eus^{ps223} | *απεσταλκεν με* (D^{gr*} *απεσταλμαι*) sine additam (Gb probante Schu) cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. it^{pler} am for harl ing perus mt tol sax cop arm$^{cdd\ mu}$ aeth Or^{2,636}et ^{4,13} item ^{int3,970} Eus^{dem442}et $^{es\ bis}$ et $^{ps\ quater}$ Ath^{ps} Cyr^{act} ... ς (= Gb) add *ιασασθαι τουσ συντετριμμενουσ την καρδιαν* (al^{20} fere *τη καρδια*), item Ln [*ιασ. τ. συντ. τ. καρδ.*] c. AW^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (ut em gat) go syr^{utr} et ^{hr} arm^{ed} aeth$^{cod\ a}$ Ir^{int260} :: e LXX

19. *κηρυξαι*: F al aliq cop praem *και* | *τεθραυσμενουσ*: D* *τεθραυματισμενουσ*, D^{2} *τεθραυμενουσ* | *δεκτον*: 229** it vg arm^{usc} ar^{ro} (cf et. Ir^{int146sq}) add (:: e LXX) *και ημεραν ανταποδοσεωσ* (*retributionis*, b q *redditionis*, a *redemptionis*), item additis insuper *τω θεω ημων* 254. 413. 6^{pe} syr^{p} ar^{po}. Praeterea 34^{ev} Or^{4,13} (non item^{int3,970}) Ath^{ps915} om *αποστειλαι* usq *δεκτον*. Cf etiam Mac^{hom47,9} *ουτωσ και ο χσ, δοθεντοσ αυτω βιβλιου εν τ. συνα., ωσ γεγραπται, εκαλεσεν ενιαυτον κυριου δεκτον και ημεραν απολυτρωσεωσ*.

20. *εκαθισεν*: EK al aliq *-θησεν* | *παντων οι οφθ. εν τη συνα. ησαν* cum ℵBFL 33. 127. 131. 254. i^{cant} (c Or^{int3,970} *omnium oculi erant in synag.*) q aeth Eus^{dem193} et ^{442} ... Ln Ti *παντων εν τ. συνα. ησαν οι οφθ.* cum AKΠ 72. 118. 209. 253. 2^{pe} (ut vdtr) c^{scr} b cop go ... ς *παντων εν τ. συ. οι οφθαλμοι ησαν* cum DEGHMSUVΓΔΛ al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm | *αυτω* et. Or^{4,13} Eus^{dem193} et ^{442}: 13. 69. 124. 346. 44^{ev} y^{scr} *εισ αυτον*, item *in eum* (e *illum*) it vg (d *ei*)

πρὸσ αὐτοὺσ ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖσ ὠσὶν
ὑμῶν. 22 [19.1] καὶ πάντεσ ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ
τοῖσ λόγοισ τῆσ χάριτοσ τοῖσ ἐκπορευομένοισ ἐκ τοῦ στόματοσ αὐ-
τοῦ, καὶ ἔλεγον· οὐχὶ υἱόσ ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτοσ; 23 [20.10] καὶ εἶπεν
πρὸσ αὐτούσ· πάντωσ ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· ἰατρέ,
θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰσ τὴν Καφαρ-
ναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. 24 [21.1] εἶπεν δέ· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶσ προφήτησ δεκτόσ ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι ἑαυ- Io 4, 44
τοῦ. 25 [22.10] ἐπ' ἀληθείασ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν 1 Reg 17, 1 Iac 5, 17
ταῖσ ἡμέραισ Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸσ ἐπὶ ἔτη

---

21. οτι (et. Eus[dem bis]): D Or[4, 13] (libere: και παντων ενατενιζοντων αυτω φησι· σημερον πεπληρ. η γρ. αυτ. εν τ. ω. υμων) om

22. ουχι cum ℵBDL ... ς ουχ cum AXΔΛΠ unc[9] al omn[vid] Cyr[mai 161 bis] (:: cf Mt 13, 55. Mc 6, 3) ... Γ om | υιοσ (69. Cyr[mai 161sec] ο υι.) εστιν (a om, D e post ιωσ. pon) ιωσηφ (Cyr eodem loco του ιω.) ουτοσ cum ℵBL 346. Cyr[mai 161pri], item D a e Cyr[mai 161sec] ... ς Ln ουτοσ εστ. ο υι. ιωσηφ (:: cf ll. pp.) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al fere omn b c f ff[2.] g[1.] q (item *hic filius est ioseph* l vg) cop syr[utr et hr] go arm aeth

23. γενομενα: D γεινομενα | εισ την cum ℵB, item Gb Ln εισ cum DL 13. 69. 124. 346. ... ς εν τη cum EFGHMSUVXΓΔ al pl; item AKΛΠ al plus[10] Epiph[51, 15] εν | καφαρναουμ cum ℵBDX 33. it (exc q) vg go cop arm Epiph[51, 15]. Cf etiam alibi, inprimis ad Mt 4, 13 ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛΠ unc[9] al omn fere q

24. αμην: D 300. al pauc αμην αμην | λεγω υμιν cum ℵBDLXΔΠ unc[5] al pl it vg syr[sch et hr] etc ... AEGHVΓΛ (teste Treg) tisch* al[25] fere go syr[p] υμ. λεγ. | εν: L om | εαυτου cum ℵD ... ς Ln Ti αυτου cum ABL unc rell al omn[vid]. (Or[4, 269] εν τη πατριδι και εν τη οικια αυτου, sed[int 3, 971] *in patria sua*; Const[2, 58] εν τη ιδια πατριδι)

25. δε (syr Or[int 3, 971] *enim*): DK it (exc f) vg aeth om | οτι cum ℵLXΔ 1. 13. 33. 69. 262. 346. al[25] fere e f l go arm syr[utr et hr] Or[int 3, 971] Bas[eth 245] ... ς Ln Ti om cum ABDΓΔΠ unc[9] al pl it[pm] vg :: passim οτι eiusmodi (post λεγω υμιν 13, 35. 22, 16 et 18 et alibi) a multis omittitur, sed fit etiam ut dubites utrum inlatum an omissum sit | ηλ- ut EGHKLMΓΔ al pm plerumque, passim et. F ut Io 1, 25, item *he-* it[pl] ut a d f g[1.] q (e *heliae*, v. sq *elias*), item am fu for ing per al go ... ς ἠλ- ut SVΠ al pm b c al. Item -λειου cum AB*, v. sq -λειασ cum ℵAB*DU[2]... ς Ln -λιου cum ℵB[3]DLXΓΔΛΠ unc rell etc, v. sq -λειασ cum B[3]LXΓΔΛΠ unc rell etc. Praeterea MSVΓΛΠ al pl -λιοῦ, K al -λιού. LXX nomen prophetae ηλιου ut indeclinabile habent. Cf et. ad 1, 25. Praeterea syr[sch et hr] *Eliae prophetae.* Similiter Or[1, 422] | εν τω ισραηλ (D b ιστραηλ, item v. sq b d; e utroq versu *isdrahel*): 36. al pauc a l tol om; cop syr[sch et hr] aeth ante εν ταισ pon | επι ετη cum ℵACLXΓΔΛΠ unc[9] al longe pler a (*per triennium*) go syr[p] Bas

τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
Reg 17, 9 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα
2 Reg 5, 11 τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν
τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος. 28 καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ

eth[245] ... Ln om *επι* cum BD tisch* 37. 225. 235. 245, nec exprim it pler vg cop syr[sch et hr] Or[int 3, 971] | *μεγας*: 13. 69. *μεγαλη* | *πασαν*: Γ (*επι της γης*) 111. 50[ev] x[scr] 2[pe] om

26. *ηλειας*: vide ad 25 | *σαρεπτα* (Λ al mu b q for *-ραπτα*) cum ℵAB* CDXΓΔΛΠ unc[8] al pl it vg (am *sareptha*) go cop (*serebta*, g[1.] *serepta*) aeth Or[1, 422 et int3, 971] ... B[3]KLMS 1. 33. 69. al plus[40] Or[cat ox 37] (*σαρεφθαν*) Bas[eth245] *σαρεφθα*. Praeterea legitur *αρεφθα* (L al mu), *αραφθα*, *αρεπτα* (Π*), *αραπτα*, omisso σ post *εις* | *σιδωνιας* (L *-νας*, DV[2] al *σιδονιας*) cum (Gb') ℵABCDLV[2]XΓ 1. 13. 69. 131. 157. al[20] fere it vg (Latt pler *sidoniae*, e am *sidonae*) go cop aeth Or[1, 422 et cat et int3, 971] ... ς Ti *σιδωνος* (:: ut ubique in evv et act) cum EFGHKMSUΔ ΛΠ al pl (syr[utr et hr]) Bas[eth245]

27. *εν τω* (Λ aliq om) *ισρ.* hoc loco cum ℵBCDLX 1. 13. 33. 69. 118. 130. c[scr] g[scr] al pauc it vg cop syr[sch et hr] arm aeth Or[int 3, 971] ... ς post *προφητου* (:: ut v. 25) cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[p] ... 56. 58* om. Nec habet Or[1, 422] (nec 25. nec 27), sed textum libere tantum adhibet (contra utroque loco habet Or[int3, 971] ubi ipse textus exscribitur): *οτι ωσπερ πολλοι λεπρ. ησαν εν ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουδεις αυτων - ο συρος· και πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημερ. ηλιου του προφ. και προς ουδεμ. αυτων επεμφθη χηραν ο ηλιας ει μη εις σαρεπτα της σιδωνιας.* Ceterum hunc versum Marcion ad 17, 14 sqq transtulisse videtur. Cf Epiph[315] (sub *μη'*): *οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα, και εποιησεν· απεστειλεν αυτους λεγων· δειξατε εαυτους τοις ιερευσι. και αλλα αντι αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι λεπροι ησαν εν ταις ημεραις ελισσαιου του προφ. και ουκ εκαθ. ει μη νεεμαν ο συρος.* Item Tert[marc 4, 35] (tractat 17, 14 sqq): *Nunc etsi praefatus est multos tunc fuisse leprosos apud Israelem in diebus Helisaei prophetae et neminem eorum purgatum nisi Naaman* (ita[cdd]) *Syrum* etc) | *ἐλι-* ut Ln Ti cum Λ 69. al et *heli-* a q am fu for ing al (Or[int]) go; *ἐλι-* ς cum Π unc[mu] minusc ut vdtr pl et *eli-* b c d f l. Item *-ισαιου* (B *-εισαιου*) cum ℵABDGLUVΔ al mu a b c d l (c *elic*) am fu for ing go etc ... ς Ti *-ισσαιου* cum CE FHKMSXΓΛΠ al pl f q | *εκαθαρισθη* cum ℵBDΓΔΛΠ unc[9] al pler ... Ti *εκαθερισθη* cum ACLX y[scr] al pauc :: nullo Lucae loco forma *-ε-* ℵ aut B testem habet, cf infra 17, 14 et 17. Act 10, 15. 11, 9. In Mt 8, 3 et Mc 1, 42 certe B accedit | *ναιμαν* (D* d *-μας*) cum ℵABCDKL Π 1. 69. al mu; item X al aliq *νεμαν* et *Neman* a (*nisiineman*) e ff[2.] g[1.] l am for ing gat al cop go ... ς *νεεμαν* cum EFMSUVΛ carp[ev] al pl (et. Or[3, 971] et Epiph[315]), item *Neaeman* f q, Δ al pauc *ναιεμαν*, GHΓ al

ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντεσ ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντεσ ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆσ πόλεωσ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕωσ ὀφρύοσ τοῦ ὄρουσ
ἐφ' οὗ ἡ πόλισ ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·
30 αὐτὸσ δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 [23.8] Καὶ κατῆλθεν εἰσ Καφαρναοὺμ πόλιν τῆσ Γαλιλαίασ, 31 s Mt 7, 28 s
καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺσ ἐν τοῖσ σάββασιν· 32 [24.2] καὶ ἐξεπλήσ- Mc 1, 21 s
σοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγοσ αὐτοῦ.

33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωποσ ἔχων πνεῦμα δαιμονίου 33-37 Mc 1, 23-28
ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· 34 ἔα, τί ἡμῖν καὶ

---

pauc νεεμίμαν, b c g^{2} vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ Or$^{int\,3,971}$ Tert (vide ante) *Naaman*

28. και: D e οι δε (*illi autem*) | ακουοντεσ: D (d *audientes*) 1. al pauc e (*cum haec audissent*) syr^{sch} ακουσαντεσ

29. οφρυοσ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc^9 al longe pl Or^{4,162} ... ς (item Ln ex errore) praem τησ cum D* al non ita mu arm; D^2 13. 69. 124. 346. praem του | εφ (Λ αφ teste Treg) ου: X 44^{ev} εφ ω et o^{scr} εφ ο | ωκοδομητο (EK al οκοδ., Δ -μειτο, X -μηθη, D οικοδομηται) αυτων hoc ordine cum ℵBDL 13. 33. 69. 346. a c e ... ς Ln αυτων ωκοδομ. cum ACXΓΔΛΠ unc^9 al pler b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg. Liberrime Or^{4,162} αγαγοντων εωσ οφρυοσ του ορουσ εφ ου αι πολεισ αυτων ωκοδομηντο, ωστε etc | ωστε cum ℵBDL 1. 13. 22. 33. 61^{mg} 69. 118. 131. 237^{schol} cop Or^{4,162} ... ς (= Gb) εισ το cum ACXΓΔΛΠ unc^9 al pler | κατακρημνισαι ℵABDEGLSUXΔΠ^2 etc: C*^{vid}FHVΓΛ al mu -κριμνησαι, KMΠ* al κρημνησαι

31 sqq. Hos versus Marcion teste Tert^{4,7} statim ab initio evglii exhibuit; anteposuit igitur iis quae v. 16 sqq leguntur.

31. κατηλθεν: GHΓΛ al mu add ο ι̅σ̅, item M^{mg} ubi initium lectionis ecclesiast. notatur: τω καιρω ηλθεν ο ι̅σ̅. Similiter evgstaria, item syr^{hr} | καφαρναουμ ut v. 23, sed X h. l. καφερναουμ ... ς καπερναουμ ut ibidem, accedente h. l. C | γαλιλαιασ: D add (:: cf Mt 4, 13) την παραθαλασσιον εν οριοισ ζαβουλων και νεφθαλειμ | αυτουσ: E 1. 28. al^7 αυτοισ, al^{10} fere om | εν τοισ: Δ om

32. XΔ al pauc εξεπλησοντο | V al pauc om εν

33. και εν τ. συ. ην (157. a b f syr^{sch} et^{hr} aeth και ην εν τ. συ.): D e ην δε εν τ. σ. | πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου: it (et. d) vg *daemonium inmundum* (*imm.*, c om): D πνευμα δαιμονιον ακαθαρτον, 29. δαιμονιον ακαθαρτον, y^{scr} δαιμονιον tantum

33 sq. φωνη μεγαλη (33. go haec om) absque λεγων cum ℵBLV*Ξ cop Or^{4,171} (affert v. 31—35) ... ς Ln add λεγων cum ACDV^{2}XΓΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} it vg go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{luc} (Gall^{5,189}) :: additur in Mc nec fluct; cf et. ad 3, 4 et 22, 4, 4. 8, 9 et 50; alibi | εα cum ℵABCLQ XΓΔΛΠ unc^9 al pler g$^{1.2}$ vg go syr^{utr} arm Or^{4,171} Ath^{5,189} (Eus ter anteponit, sed varia miscet. Ita$^{dem\ 133}$ εα τι ημ. και σοι ι̅υ̅ υιε του

σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθεσ ἀπολέσαι ἡμᾶσ; οἶδά σε τίσ εἶ, ὁ ἅγιοσ
τοῦ θεοῦ. 35 καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ λέγων· φιμώθητι καὶ
ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰσ τὸ μέσον ἐξῆλ-
θεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. 36 καὶ ἐγένετο θάμβοσ ἐπὶ
πάντασ, καὶ συνελάλουν πρὸσ ἀλλήλουσ λέγοντεσ· τίσ ὁ λόγοσ οὗτοσ,
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖσ ἀκαθάρτοισ πνεύμασιν
καὶ ἐξέρχονται; 37 καὶ ἐξεπορεύετο ἦχοσ περὶ αὐτοῦ εἰσ πάντα
τόπον τῆσ περιχώρου.

θεου; ηλθεσ προ καιρου βασανισαι ημασ [e Mt 8, 29], et^{272} *εα τι ημ. και σοι υιε τ. θεου; ηλθεσ προ καιρ. βασ. ημασ; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θεου.* Rursus$^{ps\,555}$ *εα τι ημ. κ. σοι ιυ ναζαρηνε; οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. τ. θεου,* quae etiam a Mc pendere possunt) ... D 33. 56. 58. 61. a b c e f ff^{2} l q syr^{hr} cop aeth Tert$^{marc\,4,7}$ om (:: cf Mc) | *σοι* (Γ 33. *σου*): AFHX al pauc *συ* | *ναζαρηνε* (D* *ναζορ.*, D^{2} 47^{ev} *ναζωρ.*, item *nazorene* c l* q go): De Mcionis evglio Tert^{4,8} *Nazaraeus vocari debebat secundum prophetiam christus creatoris. Unde et ipso nomine nos Iudaei Nazarenos appellant per eum - Christo autem appellatio Nazaraei competitura erat ex infantiae latebris, ad quas apud Nazareth descendit* etc. Hinc (vide et. infra) Mcion omisisse censendus est (Schu: „rec. sonat Mci formam 1, 24. 14, 67. 16, 5") | *απολεσαι ημασ·* (Ln *ημασ;*): D 68. *ημασ ωδε απολεσαι* ... c b e *venisti* (c praem *ut quid*, b *quid*) *ante tempus* (b pon ante *ven.*) *perdere nos* :: cf Mt 8, 29 | *οιδα* (Tert$^{marc\,4,7}$ „exclamat spiritus daemonis: *Quid nobis et tibi est, Iesu? Venisti perdere nos. Scio qui sis, sanctus dei.*"): arm Ath^{luc} (Gall^{5,189}) Archel^{48} (Gall^{3,602} *dic mihi quare cum daemones eum confiterentur dicentes: Scimus te qui sis, sanctus deus*) *οιδαμεν*. Cf et. supra Eus$^{ps\,555}$, item $^{ps\,279}$ (*οι δαιμονεσ, διο εβοων λεγοντεσ· οιδαμεν σε τισ ει, ο αγ. του θεου*); Tert$^{prax\,26}$ *hoc et exinde daemonia confitentur: Scimus qui sis, filius dei.* Sed vide de his et similibus ll. ad Mc | *ο αγ. τ. θεου*: Archel^{48} *sanctus deus*, c *sanctus dei filius*

35. *απ* (Gb'', probat Schu ex usu Lcae a Mco diverso) cum ℵBDLVΞ 1. 13. 22. 69. 108. 124. al plus^{25} it vg (Latt *exi ab*) Or^{4,171} ... ς *εξ* cum ACQXΓΔΛΠ unc^{8} al pl :: ut Mc | *ριψαν*: D* *ρειψασ* | *εισ το μεσον* cum ℵABCLMQX al permu ... Gb Ti *εισ μεσον* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al^{100} fere Or^{4,171} ... a b e ff^{2} l q (non item c f g^{1} vg) om; D add *ανακραυγασαν τε* (d sine *τε*) | *απ*: MΓ al pauc *εξ* | D* *βλαψασ*

36. *θαμβοσ*: D 253. b g^{1} gat perus cop^{cdd} et^{dz} (non ^{petr4}) syr^{cdd} add *μεγασ* | *πρ. αλληλουσ*: Λ om | *τισ*: U add *εστιν*, item it vg cop al | *πνευμασιν*: Γ 7. 61. *δαιμοσιν* | *εξερχονται* (ℵ* et ^{c}): ℵ^{a} *υπακουουσιν αυτω*

37. *εξεπορευετο ηχοσ* (syr$^{p\,mg}$ *ηχοσ*), it^{pl} *divulgabatur fama*, a *exibat fama*: D *εξηλθεν η ακοη*, d *exivit fama*, c *facta est fama* | *παντα*: Π *πασαν*

38 [26.2] Ἀναστὰσ δὲ ἀπὸ τῆσ συναγωγῆσ εἰσῆλθεν εἰσ τὴν οἰ- 38 s Mt 8, 14 s Mc 1, 29–31
κίαν Σίμωνοσ. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνοσ ἦν συνεχομένη πυρετῷ
μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆσ. 39 καὶ ἐπιστὰσ ἐπάνω
αὐτῆσ ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ
ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖσ.
40 Δύνοντοσ δὲ τοῦ ἡλίου πάντεσ ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντασ 40 s Mt 8, 16 Mc 1, 32–34
νόσοισ ποικίλαισ ἤγαγον αὐτοὺσ πρὸσ αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐ-
τῶν τὰσ χεῖρασ ἐπιτιθεὶσ ἐθεράπευεν αὐτούσ. 41 [27.8] ἐξήρχοντο
δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ

38. *απο* (Gb'' probante Schu) cum ℵBCDLQΞ 1. 13. 22. 33. 69. 118. 124. 131. 209. 346. Or[4, 171] (d *a*) ... ς Ln *εκ* (:: ut Mc lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al pler go, item *de* (quo saepe *εξ* exprimitur) it vg | *εισηλθεν*: DΠ al[20] fere *ηλθεν* (:: cf Mc) ... AMΠ al plus[15] syr[sch] praem (syr add) *ο* $\overline{ις}$ | *σιμωνοσ* (Or[4, 171]): D b c e ff[2] g[1] l (sed e post *regionis* om verba *surgens autem* usq *simonis*) Amb[luc 1349] add *και ανδρεαιου* :: e Mc, non item a f q | *πενθερα δε* cum ℵABDLQX[2]ΓΔΛ[2]ΞΠ unc[9] al longe pl ... C al plus[5] *η δε πενθερα*, ς (= Gb Sz) *η πενθ. δε* cum minusc vix mu (X*Λ* a *σιμωνοσ* priore ad *σιμωνοσ* alterum transiliunt; 33. *ὁσ* tantum ex *πενθ. δε σιμωνοσ* retinuit) | *του*: X om | *σιμωνοσ*: syr[p] mg *Petri* | *συνεχομενη*: D *κατεχομενη* (it vg *detinebatur, tenebatur*)

39. *επιστασ*: D *επισταθεισ* | *παραχρ. δε* cum ℵABQRXΓΔΛΞΠ unc[9] al pler a cop go syr[p] arm ... CL b c f ff[2] g[1] l q vg syr[sch] aeth *και παραχρ.*, D 254. e *παραχρημα*, posteaque D *ωστε αναστασαν αυτην διακονειν αυτ.*, 254. *η δε αναστασα*, e *et surgens*. Similiter Cyr[mai 167] *παραχρ.* cum iis quae praecedunt conjg. „*και παραχρημ. φησιν αφηκεν αυτ. ο πυρετοσ.*" | Post *αφηκ. αυτην* ℵ e add *ο πυρετοσ* :: e Mt | Δ *αναστασ*

40. *δυνοντοσ* (a d *occidente*): UΛ al[30] fere *δυναντοσ*, D[gr] *δυσαντοσ*, Or[4, 171] *δυντοσ*, it[pler] vg *cum occidisset* | *παντεσ* cum ℵADLQRXΓΔΛΞΠ unc[9] al pler Or[4, 171] ... BC 1. 131. *απαντεσ* | *οσοι* (a d e *quodquod*, c *quicunque*): D[gr*] b f ff[2] g[1] l q vg *οι*, *qui* | D *ειχαν* | H *ποικιλοισ* | *ηγαγον* (A *και ηγ.*): D arm *εφερον* (:: e Mc), Or[4, 171] *ηγον* | *αυτων* (exprim a e *unicuique eorum*, non item it[pler] vg qui habent *singulis*): D al pauc om | *τασ χειρ.* (b q *manum*; contra c e f ff[2] g[1, 2] l q vg *manus*) *επιτιθεισ* (it[pler] vg *inponens*) cum BDQΞ al plus[10] it[pler] vg ... ς *τασ χειρ. επιθεισ* (a *manibus inpositis*) cum ALRXΓΔΛΠ unc[9] al pler a, item ℵC cop aeth *επιθεισ τ. χειρ.* | *εθεραπευεν* (*curabat*) cum BD 440** it vg syr[utr] Or[4, 171] (et[ed] et[cod bodl]) ... ς Ln Ti *εθεραπευσεν* (:: ut Mc) cum ℵACLQRXΓΔΛΞΠ unc[9] al omn fere Or[cod par]

41. *εξηρχοντο* c. ℵCX 1. 33. al[10] fere Or[4, 171] ... ς Ln Ti *εξηρχετο* c. ABDLQRΓΔΛΠ unc[9] al pler | *απο*: ℵ 1. 209. 215. om (28. *πολλα*) | *κραυγαζοντα* (Q al pauc *κραυαζ.*) cum ADEGHQUVΓΔ 13. 69. 124. 346. al

ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν
τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.
42—44 Mc 1, 35-39 42 [28.8] Γενομένησ δὲ ἡμέρασ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰσ ἔρημον
τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕωσ αὐτοῦ, καὶ
κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν. 43 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ
αὐτοὺσ ὅτι καὶ ταῖσ ἑτέραισ πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. 44 καὶ ἦν κηρύσσων
εἰσ τὰσ συναγωγὰσ τῆσ Γαλιλαίασ.

plus[50] Or[4,171] ... ϛ κραζοντα (ℵ* -ντων, ℵ[c] -ντα) cum ℵBCFKLMRSX ΛΞΠ al pl (it[pler] vg *clamantia* vel *-tes*, a Victorin *exclam.*) | και λεγοντα (et Or[4,171]): L* om | οτι (f q vg): it[pler] om | ο υι. τ. θεου sine ο χς cum ℵBCDFLRXΞ 33. 130. 220. it[pler] vg cop arm ar[po] Or Tert[marc4,8] (*cum testimonio excedebant vociferantes*: Tu es filius dei) Victorin ... ϛ (= Gb) praem ο χς cum AQΓΔΛΠ unc[8] al pler f q go syr[utr] aeth (:: cf Mt 16, 16. 26, 63. Io 6, 69. 11, 27 etc) | τον (Or[4,171] om) χν αυτ. ειναι (*Chr. illum esse* a c, *Chr. ipsum esse* l): D 69. αυτον (69. add τον) χν ειναι, *cum Chr. esse* f cop, b g[1.] q vg *ipsum esse Chr.*, e ff[2.] *Iesum ipsum esse Chr.*

42. ημερασ: Γ praem τησ | επορευθη: KΠ al[20] fere επορευετο, item *ibat* b f g[1. 2.] l q vg (contra *abiit* a c e, item[vid] ff[2.]) | ερημον: 61. 91. 299. ετερον | τοπον: ℵ* om (suppl [a]) | επεζητουν cum ℵABCDFLMQ RSUVXΓΔΛΞ al plus[115], item *requirebant* (e *inquir.*) it vg (sed d for *quaerebant*) ... ϛ (= Gb Sz) εζητουν cum EGHKΠ al mu | κατειχον: D επειχον

43. ο δε: A icant syr[sch] add ις | ταισ ετεραισ πολεσιν: D εισ τασ αλλασ πολεισ, d e *in alias civitates* | με δει c. ℵACLQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler ... Ln δει με cum B, item (sed post οτι pon, quod ipsum e om) D e, item ante ευαγγελισ. it[pler] vg syr[p] | την βασιλειαν (ℵ[a]): ℵ* το ευαγγελιον (Amb[virg] *verbum*) | οτι ε. τουτο: D e ε. τουτ. γαρ | επι τουτο cum ℵBL 13. 67. 124. 346. a (*ob hoc*), *ideo* b c ff[2.] g[1. 2.] l vg ... ϛ εισ τουτο (:: Mc εισ τουτο γαρ εξηλθ.) cum ACDQRXΓΔΛΠ unc[9] al pler Vict[cat mai664]; item *in hoc* d e, *ad hoc* f q | απεσταλην (X -λειν) cum ℵBCDLX 1. 12. 13. 33. 69. 111. 124. 131. (-λει) 346. ... ϛ απεσταλμαι cum AQ RΓΔΛΠ unc[9] al pler Vict[cat mai664] (:: ut in Mc εξεληλυθα et εληλυθα pro εξηλθον substituere)

44. εισ τασ συναγωγασ cum ℵBDQ 13. 69. y[scr] al[10] fere ... ϛ Ln εν ταισ συναγωγαισ (:: cf ad Mc ubi pleriq idem tenent) cum ACLRXΓΔΛΠ unc[9] al pler (item it vg, at nec aliter in Mc) | τησ γαλιλαιασ c. ADXΓ ΔΛΠ unc[9] al pler it vg go cop[dz recent] syr[sch et p mg] arm aeth ... ℵBCL QR 1. 21. z[scr] al[20] fere cop syr[p txt] τησ ιουδαιασ (item evv[2] τοισ ιουδαιοισ, 18[ev] των ιουδαιων) ... 34[ev] 48[ev] αυτων

V.

1 29. 10 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ 1—11 (Mt 4, 18—22 Mc 1, 16—20)
ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸσ ἦν ἑστὼσ παρὰ τὴν λίμνην
Γεννησαρέτ, 2 καὶ ἴδεν δύο πλοιάρια ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ
δὲ ἁλεεῖσ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀποβάντεσ ἔπλυναν τὰ δίκτυα. 3 ἐμβὰσ δὲ
εἰσ ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνοσ, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆσ γῆσ
ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσασ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τοὺσ

V, 1. εν τω τ. οχλ. επικεισθ. αυτω (ℵ^{c}): ℵ εν τω συναχθηναι τ. οχλ., item cop *quum turbae congregatae essent ad eum* | και ακουειν cum ℵA BLX 1. 131. c (*factum est autem cum turbae irruerent in eum, et audierunt-et ipse* etc) cop^{schw} et$^{cdd\ 2}$ arm aeth ... ς Ln του ακουειν c. CDQ RΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg cop^{wi} syr^{utr} go | και αυτοσ ην εστωσ (C^{3} FGHX al add ο ις̅, item M^{mg} et evglstaria): D εστωτοσ αυτου, item e *cum staret ipse* | λιμνην (ℵ^{c}): ℵ* om | γεννησαρετ cum ℵABCGQRSUV ΓΔΛΠ al pl a b e l (*genessaret*) syr$^{p\ txt}$ arm; item FL al mu perus γενησαρετ ... EHKM 69. al mu q for ing (vg^{ed} am al *genesareth*) cop^{dz*} (cop -ζ- pro -σ-) go syr$^{p\ mg}$ γεννησαρεθ ... D nec aliter d γεννησαρεδ ... f syr^{sch} et^{hr} *gennesar* ... X a λιμνην ad λιμνην transiluit

2. και (al pauc a b c e ff^{2} l om; non item f g^{1} q vg) ιδ.: Γ ειδ. δε | ιδεν cum ACDKLQRSVΔΠ al mu ... ς Ln ειδε (-εν) cum ℵBEFGHMUΓΛ al pl :: cf ad 2, 20; item ad 5, 26. 10, 24 et alibi | πλοιαρια cum AC* LQR 1* 33. 40. 53. 237. 259; item *naviculas* a f ... ς Ln πλοια (:: haec forma vv. 3 et 7 tantum non fluct) cum ℵBC^{3}DΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item *naves* it^{pl} vg. Praeterea B a e cop syr^{sch} δυο post πλοι. pon ... ℵ* om | αλεεισ cum ℵ*ACLQ (:: in Mt ℵ*B*C bis; in Mc AB*L^{corr}Δ et ℵAB*CLΔ) ... ς Ln Ti αλιεισ cum ℵ^{c}BDRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | απ (ℵ* om) αυτων hoc loco (Gb'') cum ℵ^{c} (ℵ*)BCDL 33. (a *de quibus piscatores egressi*) ... ς Ln post αποβαντεσ cum AC^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f syr^{utr} et^{hr} arm aeth go (cop *ingressi in eas*) ... R b ff^{2} g^{1} l q vg ambr^{escr} om, item e om απ αυτ. αποβαντ. | επλυναν cum ℵC* LQX 239. 299., item Ln επλυνον cum BD 91. ... ς Ti απεπλυναν (al^{5} -νον, 7^{ev} επεπλ.) cum AC^{3}RΓΔΛΠ unc^{9} al pler. Latt omnes *lavabant* (l *levav.*), quod magis scripturae επλυν. respondere videtur | τα δικτυα: 435. 47^{ev} x^{scr} al pauc a syr^{sch} et^{hr} syr^{p} c.* cop add αυτων

3. εμβασ (D ενβ.) δε: X add ο ις̅ | των πλοιων (359. c^{scr} πλοιαριων): D πλοιον, item it (a f *naviculam*) vg. Libere syr^{sch} (non item syr^{hr}): *Et una ex eis Simonis erat Petri* (utrumque nomen etiam syr^{hr} habet), *et ascendit Iesus, sedit in ea* etc | σιμωνοσ cum ℵBDL ... ς praem του cum ACQRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | επαναγαγειν (A 1. al pauc επαναγειν): D it^{pl} (non f g$^{1.2}$; l επαναγαγ. ολιγ., b *ut inducerent ad terram*) ambr^{escr} syr^{sch} (ut l) et P et^{hr} go cop aeth (non arm) ante απο τ. γησ pon | ολιγον (arm om): D οσον οσον | καθισ. δε c. ℵBLQ a cop ... ς Ln και καθ. c. ACDRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} (syr^{hr} *et* omisso

ὄχλους. 4 [30.9] ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα·
ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν.
5 καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα, δι' ὅλης νυκτὸς κοπιά-
σαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα.
6 καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ· διερήσ-
Io 21, 6 σετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. 7 καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν

καθισ.) etc | εν τω πλοιω εδιδ. cum ℵD e (d *in nave turbas doceb.*), . B εκ του πλοιου εδιδ. ... ς Ln Ti εδιδ. εκ (1. 13. 69. al pauc απο) του πλοιου cum ACLQRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg etc

4. ωσ (it[pler] vg *ut cessavit*): D οτε (d *cum autem cessasset*; item a *cumque desiit*, c *cum cessaret autem*) | επαναγαγε: Δ επαγαγε | εισ αγραν (Eus[theoph 118] παρακελευεται μεν τω πετρω ο κυριοσ χαλασαι εισ αγραν τα δικτυα): 1. 22. 131. 209. om

5. και αποκριθ. σιμων c. ℵ[c]BLΔ (ℵ* σιμ. post ειπεν, item c post *dixit illi*) ... ς Ln κ. απ. ο σιμων c. ACRΓΛΠ unc[8] (deficit G) al omn[vid] ... D ο δε σιμ. αποκρ., item e *simon autem dixit* omisso αποκρ., syr[hr] *dixit illi Sim.*, X κ. αποκρ. atque ο πετροσ post ειπ. αυτω | ειπεν absque αυτω cum ℵB e cop ... ς Ln Ti add αυτω cum ACDLXΓΔΛΠ unc[8] al omn vid it[pler] vg etc | επιστατα (syr[p mg gr]; it[pler] vg *praeceptor*): D cop διδασκαλε (a d *magister*) | ολησ cum ℵABL 33. 131. Cyr[luc169] (οι δε δι ολησ μεν εφασκον κοπιασαι νυκτοσ) ... ς add τησ cum CDXΓΔΛΠ unc[8] al pler Tit[cat ox41] | A ελαβαμεν | χαλασω usque ποιησαντεσ (v. 6): D e ου μη παρακουσομαι (d *praeteribo*, D[gr 2] -σομεν, e *intermittimus*) και ευθυσ χαλασαντεσ τα δικτυα | χαλασω: K al pauc -σομεν, H 1. al pauc -σωμεν, item go cop[wi et petr 2] aeth arm | τα δικτυα c. ℵBD (vide ante)L 1. 209. al pauc c e q go cop syr[hr] aeth (arm om) Amb[luc 1354] ... ς Ln Ti το δικτυον cum ACXΓΔΛΠ unc[8] al pler a b f ff[2.] g[1.2.] l vg syr[utr]

6. πληθ. ιχθυ. πολυ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc[8] al longe pl cop go arm syr[p] Eus[theoph 118] (ωσ δε συνεκλεισαν πληθ. ιχθ. πολ.) ... ς Ln ιχθ. πληθ. πολυ cum D al vix mu it vg syr[sch] | διερησσετο (ℵB[3] 6. διερρ.) cum ℵBL, item C διερρητο ... ς διερρηγνυτο et Ln Ti διερηγνυτο: hoc cum A g[scr] al pauc, illud cum XΓΔΛΠ unc[8] al pler Eus[theoph 118] (:: cf Act 14, 14 Lc 8, 29) | τα δικτυα cum ℵBD (vide post)L 1. al pauc a c f ff[2.] l q go cop arm aeth Eus[theoph 118] ... ς Ln Ti το δικτυον cum AC XΓΔΛΠ unc[8] al pler b e g[1.2.] vg syr[utr et hr] | D vero pro διερησσετο etc sic: ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι, item (e *ut retia dirumperetur eorum*, f *ita ut rumperentur retiae eorum*) e f arm aeth | αυτων: S 28. i[cant] al[10] fere add ωστε μη δυνασθαι αναγαγειν (al αγαγειν) αυτο

7. κατενευσαν (ℵ[c]; ℵ* -σεν): D (fortasse etiam E*) a e gat κατενευον | τ. μετοχοισ sine τοισ cum ℵBDL 259. a (*sociis in alia navicula*) ... ς τ. μετοχ. τοισ, Ln τ. μετοχ. [τοισ] cum ACXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere (it pler vg *sociis qui erant in*) :: quum exempla articuli similiter omissi haud desint, potius ex emendatione additus quam ex incuria praetermissus pro illorum testium auctoritate censendus est

τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντασ συλλαβέσθαι αὐτοῖσ· καὶ ἦλθαν,
καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.
8 [31. 10] ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτροσ προσέπεσεν τοῖσ γόνασιν Ἰησοῦ
λέγων· ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλόσ εἰμι, κύριε. 9 θάμ-
βοσ γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντασ τοὺσ σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ
τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον, 10 ὁμοίωσ δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην
υἱοὺσ Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. [32. 2] καὶ εἶπεν
πρὸσ τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦσ· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπουσ ἔσῃ

7. ελθοντασ: U 69. -ντα ... ΚΠ* al aliq -ντοσ | συλλαβεσθαι (ℵ[a] et [c] συνλαβεσθ.): ℵ* συνλαμβανεσθαι ... D βοηθειν (it vg *adiuvarent*) | αυτοισ: Δ* 245. 435. αυτουσ | και ηλθαν (cum ℵL 435. ... ς Ln Ti ηλθον cum ABCXΓΔΛΠ unc[8] al pler) και: D e ελθοντεσ ουν (e *cum venissent itaque*) ... b om κ. ηλθ. | επλησαν (Λ εμπλησ.): 143 (is est Vat. 1229, unde error de B i. e. 1209 fluxit) 225. 240. 47[ev] al pauc arm επλησθησαν (50. -σθη) | αμφοτερα (ℵ[a], vix ipse ℵ* correxit): ℵ*M 33. 69. p[scr] αμφοτεροι | ωστε: C* add ηδη, D add παρα τι (*ut etiam penae* sic), item (*ita ut pene* c e g[2.] vg[ed]) it[3] vg (invitis am fu for perus ing iac, non item tol) syr[sch et p mg] arm (cop *ut inciperent mergi*) | αυτα: D om (nec exprim it vg)

8. ιδων δε: D ο δε | σιμων (106. syr[p txt] sax om) πετροσ: D 13. 69. a b e (non item c f ff[2.] g[1.] g[2. vid] l q vg) om πετρ. (Schu „haud inepte") | τοισ γονασιν (1. 118. 131. 209. c cop syr[sch] ποσιν) ιυ (ιυ c. ℵBEHKSUV ΓΔΠ al[70] fere ... ς [Gb[00]] praem του cum ACFLMXΛ al mu): D αυτου τοισ ποσιν, d e *ad pedes eius* | λεγων (e add *ad ihesum*, syr[sch] *ei*): D c e f go syr[sch] add παρακαλω (*oro te* c e, *rogo te* f, item go) | ειμι (Or[1,378]): 1. 22. 131. 251. εγω ειμι. Cf Or[3,684] και δι α ειπεν· εξελθε απ εμου, κυριε, οτι ανηρ αμαρτ. εγω ειμι | κυριε (ℵ[c] Or[1,378]; post απ εμου pon b c g[1.] l q Amb[luc 1355 et 1356] cop syr[sch] Or[3,684]): ℵ* 244. e om

9. αυτον: ℵ* αυτουσ (:: hoc cum eo cohaeret quod verba και παντ. τ. σ. αυτ. desunt in D) | και παντασ (359. om) τ. συν αυτω: D 47[ev] om | επι: ΚΛΠ 300. 2[pe] al[5] fere εν (item *in* it[pler] vg; contra e *super*) | τη: Δ om | η cum ℵACLΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid], it vg *in captura* (*super capturam istam*) *piscium quam* (a *quae*) *ceperant* vel *ceperat*, etc ... BDX go ων (d *quos ceperant*) | συνελαβον: S e ff[2.] -βεν

10. ομοιωσ δ. κ. ιακ. κ. ιωαννην (BD ιωανην) υιουσ ζεβεδ. (C* om υι. ζεβ.) usque σιμωνι: ℵ a b c ff[2.] l q ομ. δε κ. ιακωβοσ κ. ιωαννησ οι υιοι ζεβεδαιου etc, a b c ff[2.] l q *similiter autem* (a om) *iacobus et iohannes* (l add *dixerunt*) *filii zeb.* ... D ησαν δε κοινωνοι αυτου ιακωβοσ κ. ιωαννησ υιοι ζεβ., e *similiter fuerunt socii iacobus et iohannes fili zeb.* | και ειπεν πρ. τ. σιμ. ο (cum ℵACXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]; Ti om cum BL) ισ· μη φοβου usq ζωγρων (μη φοβου usq ζωγρων et. Eus[theoph 118]): D ο δε ειπεν αυτοισ· δευτε και μη γεινεσθε αλιεισ ιχθυων· ποιησω γαρ υμασ αλιεισ ανθρωπων, e *qui ait ad simonem ihs nolite esse piscatores*

ζωγρῶν. 11 καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες
πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12–16 Mt 8, 2–4 Mc 1, 40–45 12 [33.2] Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων,
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ
πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
καθαρίσαι. 13 καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών· θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 καὶ
αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σε-
αυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς
Lev 14, 2 προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 15 [34.1] διήρχετο δὲ

piscium faciam enim vos piscatores hominum (:: cf Mt ad extrema) | εση ζωγρων: syr[sch] et [hr] arm *capturus eris ad vitam*

11. και καταγαγ. τ. πλ. επ. τ. γ. αφ. παντα (παντ. c. ℵBDL 131. ... ς Ti απαντα cum ACΓΔΛΠ unc[8] al pler) ηκολ. αυτω: D e οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν επι της γης και ηκολουθησαν αυτω (e *illi autem cum audissent omnia dimiserunt super terram et secuti sunt eum*)

12. και εγενετο usq πολεων: Γ om | εν τω: 13. 69. om | και ιδου: C[3] (και eraso) 253. al pauc b Amb[luc1355] om και, utrumq praeterit aeth, syr[sch] reddit *venit* | πληρ. λεπρας (*plenus lepra* it vg): D λεπρος (d *leprosus*) | ιδων δε cum ℵB e cop; f *cum vidisset*, item om copulam 19. 124. syr[sch] arm ... ς Ln Ti και ιδων c. ACDLXΓΔΛΠ unc[8] al pler g[1.2.] q vg syr[p] aeth Cyr[act63]. Pro ιδ. δε τον ι̅ν̅ a b c ff[2.] l *et ipse* (Schu „και αυτος a Lc non alienum"), Amb[luc1355] om plane | πεσων: D e επεσεν, omissis εδεηθη αυτου | θελης: Γ al pauc θελεις

13. και εκτεινας: D εκτ. δε | ειπων cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler ... Gb' Ln λεγων (:: e Mt) c. ℵBCDLX 13. 33. 69. 124. 254. 346. Cyr[act63] :: at praeterquam quod λεγων ad Mt accommodatum est, ειπων hunc in modum apud Lucam solum scribi solet, cf 9, 22. 19, 30. Act 4, 25. 7, 26 et 27. 18, 21. 19, 21. 24, 22 | η λεπρ. απηλθ. απ αυτου (13. 69. arm aeth απηλθ. η λε. απ αυτ., 157. al απηλθ. α. αυτ. η λεπρ.): D e εκαθαρισθη, 46. 126. εκαθαρισθ. η λε. απ (46. om) αυτ. (:: cf ll. pp.)

14. αυτω: U al pauc αυτον | αλλα (XΓ 1. al pauc αλλ) απελθων: D a e απελθε δε και, item it[mu] vg (*sed vade ostende*) omisso και | σεαυτον τω: Γ σε αυτω τω. Praeterea ℵ* (suppl[a]) om δειξον σεαυτ. τω ιερει και | προσενεγκε (LΔ al mu -γκαι): X b c syr[sch ed] arm Tert[marc 4,9] (*vade ostende te sacerdoti et offer munus quod praecepit Moyses*) add το δωρον (:: e Mt). Item Epiph[322], accusans Mcionem quod omiserit: καν τε αποκοψης το δωρον, φανησεται εκ του προσενεγκε οτι περι δωρου λεγει | Δ προεταξεν | μωυσης cum ℵBCDKLSXΓΠ al permu ... ς μωσης cum AEHMUVΔΛ al pl. Praeterea cf ad 2, 22 et alibi | εις μαρτυρ. αυτοις (:: ut et. ll. pp.) et. f g[1.2.] e (*ut in testimonium sit illis*): D a b c ff[2.] l q Tert[marc4,9] Amb[luc 1357] ινα εις μαρτυριον η (D* ην) υμειν τουτο, l *in testimonium vobis*, c *ut sit in test. vobis istud*, a b

μᾶλλον ὁ λόγοσ περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν
καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 [35.2] αὐτὸσ δὲ
ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖσ ἐρήμοισ καὶ προσευχόμενοσ.
17 [36.2] Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸσ ἦν δι- 17–26 Mt 9, 1–8 Mc 2, 1–12
δάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἳ
ἦσαν ἐληλυθότεσ ἐκ πάσησ κώμησ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ Ἰουδαίασ
καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμισ κυρίου ἦν εἰσ τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν.
18 [37.1] καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ φέροντεσ ἐπὶ κλίνησ ἄνθρωπον ὃσ ἦν
παραλελυμένοσ, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον

ff[2.] Amb *ut sit in test. hoc vobis*, Tert *ut sit vobis in test.* At Epiph[323]: *διεστρεψασ δε το ρητον, ω μαρκιων, αντι του ειπειν „εισ μαρτυριον αυτοισ“ μαρτυριον λεγων „υμιν“.* Praeterea D add *ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημιζειν τον λογον· ωστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερωσ εισ πολιν εισελθειν· αλλα εξω ην εν ερημοισ τοποισ· και συνηρχοντο προσ αυτον· και ηλθεν παλιν εισ καφαρναουμ* (:: e Mc 1, 45).

15. *μαλλ. ο λογοσ*: DMU al pauc go syr aeth *ο λογ. μαλλ.* | *περι αυτου* (א[a]): א* om *περι* (e corrupte *divulgabatur autem magis deo sermone*) *ακουειν*: M al aliq cop syr[sch] add *αυτου* | *θεραπευεσθαι* absq *υπ αυτ.* (Gb′) cum אBC*DL 1. 22. 69. al[10] fere it vg cop syr[sch] arm aeth ... ς add *υπ* (A 2. g[scr] *απ*) *αυτου* c. (A)C[2]EHKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr[p] | אE*L*Δ̃Λ al *ασθενιων*

16. *υποχωρων*: 2. 71. 237. om; 22. al post *ερημοισ* pon; 157. *ην εν τ. ερ. και προσευχ. υποχ. εν αυταισ απο των οχλων* | Λ al pauc om *και*. Similiter e *ipse autem recedens in solitudine orabat.*

17. *και εγενετο* usq *ημερων*: Λ* om | *και αυτ. ην διδ.*: D c e *αυτου διδασκοντοσ* (c *ipso docente*; e *ipso loquente*) ... C[3]HM[mg](lect eccles)Λ al mu syr[sch] add *ο ις* ... ff[2.] g[1. 2.] l vg *et ipse sedebat* (contra a b f q *erat*) | *και ησ. καθημενοι φαρι.* (cum אACEHKLMUVXΓΔΛΞΠ al pler; Ln *οι φαρ.* cum BS cop[schw] arm) *και* (B add *οι*) *νομοδιδασκαλοι*: D e *συνελθειν τουσ φαρισαιουσ και νομοδιδασκαλουσ* | *οι* (א* 33. om; suppl א[a]) *ησαν*: D e *ησαν δε* | *εληλυθοτεσ* cum אA[2]BCLXΓΔΛΞΠ unc[7] (deficiunt FG) al pler it[pler] vg cop syr[utr] et[hr] al ... Ln *συνεληλυθοτεσ* cum A*D 1. 13. 33. 69. 124. 131. al pauc (et al[3] *συνελθοντεσ*) Cyr[4, 254] libere a arm | *πασησ*: B add *τησ* | Π om *και ιουδαιασ*, D om *και ιερουσαλημ*, item DX om *και δυν. κυρ. ην* | *εισ το*: D *του* | *αυτον* cum אBLΞ aeth (*ut sanaret*) Cyr[luc 175] (*και ην φησι δυναμισ θε. εισ το ιασθ. αυτον*, item [176] *αλλ ην εισ το ιασθαι αυτον*. Contra haec non valet quod ibidem legitur *ην δε, φησιν, και δυν. κυρ. επ αυτον εισ το ιασθ. παντασ* etc) ... ς Ln Ti *αυτουσ* cum ACDXΓΔΛΠ unc[6] al pler it vg syr[utr] et(*eos omnes*)[hr] cop arm go ... K *παντασ*, 11[ev] *τουσ ασθενουντασ*

18. *κλινησ*: KΠ al pauc *τησ κλιν.* | *αυτ. εισενεγκειν* (b f ff[2.] g[1.] l q vg

αὐτοῦ. 19 καὶ μὴ εὑρόντεσ ποίασ εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον,
ἀναβάντεσ ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ
κλινιδίῳ εἰσ τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν
αὐτῶν εἶπεν· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21 καὶ
ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντεσ·
τίσ ἐστιν οὗτοσ ὃσ λαλεῖ βλασφημίασ; τίσ δύναται ἁμαρτίασ
ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνοσ ὁ θεόσ; 22 ἐπιγνοὺσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ τοὺσ διαλογισμοὺσ αὐτῶν ἀποκριθεὶσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί διαλογίζεσθε ἐν
ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν; 23 τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί

Cyr^{4,255}): D 47^{cv} a c e *εισενεγκ. αυτον* | *θειναι* (EMUΛ al mu *θηναι*) sine additam cum ℵACDXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc Cyr^{4,255} .. BLΞ syr^{sch} et ^{hr} syr^{p} c.* add *αυτον*

19. *ποιασ* cum ℵABCDEKLMSUVXΓΔΛΞΠ (i. e. unc omn) al plus^{80} (qui allati sunt a conlatoribus) ... ς (= Gb Sz) praem *δια* cum minusc non ita mu Cyr^{4,255}; tisch** 131. 157. 209. al^{55} fere *πωσ*, 13. 69. 124. al^{15} fere *ποθεν* | *αυτον*: MU^{2} (ex *ον* ut vdtr corr *ω*) *αυτω* | *αναβαντεσ* (it^{pler} vg *ascenderunt* sequente *et*; c tantum *ascendentes*) -- *δια των κερ.* (b *et discoperuerunt tectum et*, g^{1} *et aperuerunt et*) *καθηκαν* – *κλινιδιω*: D *ανεβησαν επ. τ. δω. και αποστεγαντεσ τουσ κεραμουσ οπου ην καθηκαν τον κραβαττον συν τω παραλυτικω* | *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) *του* $\overline{ιυ}$ (g^{1} *ante dominum*): B *εμπρ. παντων*

20. *και ιδων* cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc^{6} al pler it^{pler} vg syr^{p} cop al Cyr^{4,255}: D *ιδων δε*, e *ille autem cum vidisset* ... CDS 13. 69. 124. 346. 60^{cv} ff^{2} syr^{sch} arm^{cdd} pers^{p} add *ο* (D om) $\overline{ις}$ | *ειπεν* (D *λεγει* ut Mc) absque *αυτω* cum ℵBLΞ 33. 130. ff^{2} (g^{2}?) vg ... ς (= Gb) add *αυτω* cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al longe pl syr^{p} et^{hr} arm, item CD i^{cant} al pauc f cop go syr^{sch} Cyr^{4,255} add *τω παραλυτικω* (:: ut ll. pp.), item 1. 118. 131. a b c e g^{1} l q (aeth *illi viro aegroto*) *τω ανθρωπω* omisso *ανθρωπε* | M 48^{ev} al pauc *αφεονται*. Item v. 23. | *σοι αι αμαρτ. σου* cum ABCEKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler it (et. d) vg rell Cyr^{4,255} ... ℵD^{gr}F^{w} al^{7} *σου* (y^{scr} *σοι*) *αι αμαρτιαι* (al^{4} add *σου*) :: ut ll. pp.

21. *οι γραμματεισ*: Γ add *αυτων* | *λεγοντεσ* (et. a e f vg): D b g^{1} l q c ff^{2} praem (c ff^{2} add) *εν ταισ καρδιαισ αυτων* | *τισ εστ. ουτοσ οσ* (a l* *quis est qui loquitur*): D *τι ουτοσ* | *αμαρτ. αφειναι* cum BDΞ c e Amb$^{spir\,693}$, item L 1. Cyr^{4,255} *αμ. αφιεναι* ... ς *αφιεναι αμαρτ.* (:: ut Mc) cum ℵACEKMSUVXΓΔΛΠ al fere omn a b f g^{1} l q (ff$^{2\,blanch}$ *dimittere peccatum*: teste Sab. *peccatum dimitt.*) cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth go | *μονοσ* (Λ *μονον*): C^{3}D^{gr}X 28. 40. al^{5} a go syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,255} *εισ* (:: c Mc), cop utrumq conjg | *ο θεοσ*: D* om *ο*

22. *αποκριθεισ* cum ℵABLXΓΔΛΞΠ unc^{6} al pler e f g$^{2\,vid}$ q vg cop go syr^{cdd} et ^{p} et^{hr} arm Cyr^{4,255} ... Gb^{0} Ln om cum CD 98. 32^{ev} a b c ff^{2} g^{1} l syr$^{sch\,ed}$ aeth | *ειπ. προσ αυτουσ* (al pauc *αυτοισ*): D *λεγει αυτοισ* | *εν τ. καρδ. υμων*: D add *πονηρα*, item praem c e l syr^{hr} aeth :: cf Mt

23. EΓ *ευκοποτερον*

σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆσ γῆσ ἀφιέναι ἁμαρτίασ, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρασ τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰσ τὸν οἶκόν σου. 25 καὶ παραχρῆμα ἀναστὰσ ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρασ ἐφ᾽ ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰσ τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. 26 καὶ ἔκστασισ ἔλαβεν ἅπαντασ, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντεσ ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.

---

23. σοι αι (Ξ om) αμαρτ. σου (al pauc d e f vg go om σου) cum ABEKLMSUVΓΔΞΠ al pler a b c ff[2.] g[1.] l q syr[utr et hr] cop (*tua pecc. remittuntur tibi*) item aeth, Cyr[4,255 et act51] ... ℵD[gr] 48[ev] σου αι αμαρτ., CF[w] XΛ 33. 346. al[5] σου αι αμαρτ. σου. Cf ad v. 20. | εγειρε cum ℵABCD EF[w]KLMSVΓΔΞΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum UXΔ al mu

24. ειδητε: ALU al ιδητε | εξουσ. εχει hoc loco cum BKLΞΠ al[7] b f ff[2.] g[1.] l q vg Cyr[act51] ... ς Ln post οτι (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵACDEMSUVXΓΔΛ al pler a c e syr[utr et hr] cop (*oτι est potestas filii hominis*) go arm aeth Cyr[luc179]; nec aliter Epiph[312 et 323] ex Mcione affert | επι τησ γησ: Epiph[marc] utroq loco post αφι. αμαρτ. pon ... D*Λ al pauc Cyr[luc179] επι γησ | αφιεναι cum ℵABCD[2]L[2]XΓΔΛΞΠ unc rell al omn[vid], nec aliter bis Epiph[marc] Cyr[luc et act] ... Ti αφειναι cum D*L* (uterq αφιναι) :: quae lectio versu 21 commendatur, sed ex ipso inlata esse potest. Quum etiam ordo verborum mutatus sit, invita codicum auctoritate vix tenenda est eadem forma utroq versu | ειπεν (c *dixit*): D λεγει, d *dicit* (:: ut Mt et Mc); *ait* quod it pler vg tuentur utrique respondet | παραλελυμενω cum ABEKSUVΓΔΛΠ al pl ... Gb″ Ln παραλυτικω (:: ut Mt et Mc) cum ℵCDF[w]LMXΞ al permu Cyr[act51] | σοι: Γ add δε | εγειρε cum ℵABCDEF[w]KMSVXΔΛΞΠ al pl ... ς (= Gb Sz) εγειραι cum LUΓ al mu | αρασ cum ABCEKLMSU VXΓΔΛΞΠ al fere omn arm Cyr[act51] ... ℵD 157. a b c f ff[2.] g[1.] l q (e om αρ. τ. κλιν. σου) vg syr[utr et hr] cop aeth και (157. c f l q vg om; ff[2.]?) αρον, posteaque και πορευου :: at quum αρασ nec ap Mt nec ap Mc substitutum sit, και αρον etc vix potest non ex ll. pp. assumptum credi | το κλινιδιον: D τον κραβαττον, item c cop :: e Mc

25. αυτων: ℵ αυτου, 13. 69. 47[ev] a arm παντων, 111. αυτ. παντ. | εφ ο (Gb″) cum ℵABCEKLMSVXΓΔΞΠ al plus[65] ... ς Ln εφ (U* εν) ω cum RUΛ 1. 69. al permu. Praeterea pro εφ ο κατεκειτο (f ff[2.] g[1.] l q am fu for ing etc) D e syr[sch] pers[p] την κλεινην (d e *grabattum*, e add *suum*), 243. a b c syr[p et hr] aeth[cod a] κλινιδιον εφ ω κατ. (a *grabattum suum in quo iacebat*, b *lectum in quo iacebat*, c *grabato in quo iacebat*)

26. και εκστ. ελ. απαντασ (142. εξισταντο δε απαντεσ) και εδοξ. τ. θε. (haec: και εδ. τ. θε. A post κ. επλ. φοβ. pon, 19* a om) cum ℵ(A)BCE KLRUVΓΔΛΞΠ al pler it[pler] vg cop syr[utr et hr] etc: DMSX 13. 69. 124. al[12] e om | φοβου: D* θαμβου, D[2] -βουσ | οτι: D om | ειδομεν cum

27–32 Mt 9, 9–13 Mc 2, 13–17

27 ^{38,2} *Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην*
ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀκο-
λούθει μοι. 28 *καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰσ ἠκολούθει αὐτῷ.*
29 ^{39,2} *καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶσ αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐ-*
τοῦ· καὶ ἦν ὄχλοσ πολὺσ τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν
κατακείμενοι. 30 *καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖσ*
αὐτῶν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ λέγοντεσ· διατί μετὰ τῶν τελω-

ℵB*DESUΓΔΛΞΠ^2 al pl^{vid} … Ti *ιδομεν* (C *ιδαμ.*, R *ιδωμ.*) cum ACKLMR VXΠ* al mu :: utrum recipias dubium. Cf ad 2, 20 et 5, 2

27. *και μετ. ταυτ. εξηλθ.* (Λ 13. 69. b c syr^{sch} add *ο ις*, item al mu post *εθεασατ.*): D *και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον ακολουθουντα αυτω οχλον εδιδασκεν* :: e Mc | *και εθεασατο* (AΠ^2 al pauc *ειδεν*) usq *λευειν*: D *και παραγων ειδεν λευει τον του αλφαιου* :: e Mc | *λευειν* cum ℵABCLMRΓΞ al pauc … ς Ln *λευῒν* cum ESUVXΔΛΠ al pl; K al pauc *λευι*, D (vide supra) al pauc *λευει*, item a b c f (ff^{2} g$^{1.2}$ ut vdtr) l q vg *levi* (contra e *levin*). Praeterea C* 157. add *καλουμενον* | *ειπεν* (*dixit* a c e; b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg *ait*): ℵD 13. 69. 346. y^{scr} 50^{ev} arm *λεγει* (*dicit* d) :: ut ll. pp.

28. *καταλιπων* cum ℵBCDKMRSUVXΞΠ^2 al pl … AELΓΔΛΠ* 33. al mu *καταλειπων* (sed EΓΛ al *-πὼν* :: cf Mt 4, 13. 21, 17 et alibi) | *παντα* (sed ℵ*C* *-τασ*) c. ℵ*et^{c}BC*et^{2}DLRΞ 33. al^{5} … ς Ti *απαντα* (M *απαν*) cum AEK(M)SUVXΓΔΛΠ al pler | *ηκολουθει* cum BDLΞ 69. a … ς *ηκολουθησεν* (:: ut Mc; sed cf et. Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc^{6} al pl it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr}

29. *λευεισ* cum ℵABCLRXΞ p^{parh} (go *laivveis*; v. 27 *laivvi*) … ς Ln *λευῒσ* cum EKMSUVΓΔΛΠ al pler … D al pauc *λευει* vel *λευϊ* (item Latini; sed b e om). Idque absque articulo cum ℵABCDEF^{w}KLMRSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl … ς (= Gb Sz) *ο λευϊσ* cum minusc vix mu | *δοχ. μεγαλ. λευ. αυτω* (ℵΔ al pauc e for amb^{rescr} om; it^{pler} vg syrr post *εποιησεν* pon, cop^{wi}et^{cod} *eis*) … D *λευ. δοχ. αυτω μεγ.* | *εν τη οικια*: ℵKΠ al pauc *εν τω οικω* :: utrumq frequens ap Lc; *οικοσ* paullo frequentius | *ην*: F ^{w}om | *πολυσ τελωνων* cum ℵBCDLRΞ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 239. 299. it vg syr^{utr} arm … ς Ti *τελω. πολ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{6} al pler go | *και αλλων* (X 239. 299. al pauc *αμαρτωλων*, aeth *αμαρτ. αλλων*): ℵ* om (suppl^{c}) | *οι* (R *οσοι*) *ησαν μετ αυτων* (B* 1. 22. syr p^{mg} *αυτου*) *κατακειμ.* (Λ *ανακειμ.*): D e *ανακειμενων*

30. *εγογγυζον* (B*R *-ζαν*, a b e ff^{2} g^{1} l q *murmuraverunt*, c f vg *-rabant*): D c e ante *προσ τ. μα.* pon (c e *Pharis. autem* etc) | *οι φαρισαι. και οι γραμμ. αυτων* (cum ABCLRΓΔΛΞΠ al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} go Bas^{eth257} … Gb^{o} cum ℵDFX al^{3} f e l vg^{cod} sax cop syr^{sch} aeth) hoc ordine cum (ℵ)BC(D)LRΞ 1. 33. 131. 157. it vg cop syr^{hr} arm … ς *οι γραμμ. αυτων* (vide ante) *και οι φαρισ.* hoc ordine (:: ut Mc) cum AEFKMSUVXΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} aeth Bas$^{eth 257}$ | *αυτου*: C* om^{vid} | *λεγοντεσ* hoc loco c syr^{p} et^{hr}: a b c f ff^{2} g^{1} l q syr^{sch} aeth ante

νῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 $^{10.2}$ καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ
Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντεσ ἰατροῦ
ἀλλὰ οἱ κακῶσ ἔχοντεσ· 32 οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίουσ ἀλλὰ
ἁμαρτωλοὺσ εἰσ μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸσ αὐτόν· οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν 33—35 Mt 9, 14 s Mc 2, 18—20
πυκνὰ καὶ δεήσεισ ποιοῦνται, ὁμοίωσ καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ
σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. 34 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μὴ
δύνασθε τοὺσ υἱοὺσ τοῦ νυμφῶνοσ, ἐν ᾧ ὁ νυμφίοσ μετ᾽ αὐτῶν ἐστίν,

προσ τ. μα. αυτ. | *των* ante *τελω.* c. ℵABCDEFKLMRUXΓΔΛΞ al pl arm ... ς (= Gb Sz) om cum SVΠ al mu Bas$^{eth\,ed}$ | *και αμαρτωλ.* cum ℵABC^{2}LRXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler it vg syr^{utr} et ^{hr} cop rell Bas^{eth} ... Ti om cum C*D al$^{2\,scr}$ Cyr$^{luc\,180}$ (sed ibidem paullo post est: *δι ην δε αιτιαν επιλαμβανονται οι φαρισ. του σωτηροσ αμαρτωλοισ συνεσθιοντοσ*) :: ll. pp. non fluct | *εσθιετε* (ℵDR *-εται*) *και πινετε* (DR *-εται*, vide d) (K om *κ. πιν.*): a b c d e f ff^{2} l q (non item g^{1} vg) aeth (go in utramq partem accipi potest) Amb$^{luc\,1359}$ *manducat et bibit* (aeth add *magister vester*) :: cf ll. pp. (Or$^{2,\,637}$ *ενεκαλουν τω ιυ λεγοντεσ· εσθιεισ και πινεισ μετα των αμαρτωλων* potius ad ll. pp. spectat)

31. *και αποκριθεισ*: D 150^{ev} *αποκρ. δε*, item e *Iesus autem respondit et dixit ad illos* | B om *ὁ* | *προσ αυτουσ*: LΞ 33. 48^{ev} al pauc Bas$^{eth\,257}$ *αυτοισ* | *αλλα οι* cum ABΞ ... ς *αλλ οι* cum ℵCDLR etc | *υγιαινοντεσ* (et. Or$^{3,\,208}$ et ^{294}): 13. 69. 346. al plus^{5} *ισχυοντεσ* :: ut ll. pp.

32. *εληλυθα* (Ξ *ηλ ληλυθα* sic): C^{3}D 1. 28. 157. 47^{ev} al pauc *ηλθον* :: ut ll. pp. | *αλλα*: ΛΞ 1. al mu *αλλ* | *αμαρτωλουσ* (ℵ^{a}): ℵ* *ασεβεισ*

33. *ειπαν* c. B*CDLRΞ 33. ... ς *ειπον* cum ℵAB^{3}EFHKMSUVXΓΔΛΠ al longe pler | *οι μαθητ.* sine *διατι* cum ℵ^{a} (nisi est ^{ca}, notatur enim punctis rursus erasis) BLΞ 33. 157. cop ... ς Ln praem *διατι* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵ* et ^{c} (^{cb}?) CDRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} go arm aeth cop$^{dz\,recent}$ | *οι μα. ιωαννου* (BD *ιωανου*): D 91. add *και οι μαθηται των φαρισαιων* :: e Mc | *ομοιωσ* (ff^{2} om) *και οι των φαρ.* (e f ff^{2} g$^{1.\,2}$ vg): D 19* 77. 108. 244* (91?) om; a b c l q *et* (b om) *pharisaeorum* ante *και* (b om) *δεησ. ποιουντ.* | *οι δε σοι* (ita a g$^{1.\,2}$ l q vg): D *οι δε μαθηται σου* (:: ut Mt), item b c e f ff^{2} cop go *tui autem discipuli* (e *discentes*) :: ut Mc | *εσθ. και πιν.*: D e *ουδεν τουτων ποιουσιν*

34. *ο δε ισ* cum ℵBCDLRXΞ 1. 33. 69. 124. 131. 346. al^{10} fere f cop syr p ^{mg} aeth arr ... ς Ln Ti om *ισ* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et p ^{txt} arm go | *μη δυνασθε τουσ υιουσ* (ita f l q vg) cum ℵ^{c} ABCLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg cop syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff^{2} g^{1} gat* aeth *μη δυνανται οι υιοι* (:: e ll. pp.). Cf et. Tert$^{marc\,4,\,11}$ „reddens rationem quod non possent ieiunare filii sponsi, quamdiu" etc | *νυμφωνοσ* (124* *νυμφιου*): it^{omn} (et. d) vg cop *sponsi*. Cf ad Mc et Mt | *εν ω ο νυμφ. μετ αυτ. εστιν* (et. Tert^{marc} l. l.): D e *εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων* :: cf ll. pp.

ποιῆσαι νηστεῦσαι; 35 ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ
ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίοσ, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ.
36 37 Mt 9, 16 s Mc 2, 21 s 36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸσ αὐτοὺσ ὅτι οὐδεὶσ ἐπίβλημα ἀπὸ
ἱματίου καινοῦ σχίσασ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε,
καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα

34. *ποιησαι* cum ℵ^{c}ABCLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} f l q vg syr^{utr} go arm ... ℵ*D a b c e ff^{2} g^{1} gat* aeth om :: e Mc, cf et. Mt | *νηστευσαι* cum ℵ^{c}BXΞ 28. .. ς Ln Ti *νηστευειν* (:: cf Mc) cum ℵ*ACDLRΓΔΛΠ unc rell al pler

35. *και οταν* cum ABDEHKM^{mg}RSUVXΓΔΛΞΠ al longe pl a em for ing go ... ℵCFLM^{txt} 1. 13. 69. 124. 157. 346. al plus^{20} b c e f ff^{2} g^{1} l q vg (et. am) cop syr^{utr} om *και*, hinc Ln [*και*] :: e ll. pp. | *τοτε* cum ABCD LRXΓΛΞΠ unc rell al longe pl a vg cop syr^{utr} arm^{ed} ... ℵFMΔ 1. 13. 28. 69. 124. 346. al^{15} fere b c e f ff^{2} g^{1} l q go arm^{edd} aeth *και τοτε* :: e ll. pp. | *νηστευσουσιν* (ΔΛ 13. 69. 346. al pauc *-σωσιν*): EHKUΠ* al plus^{10} *νηστευουσιν* | *εν*: X om. Verba *εν εκειν. τ. ημερ.* ℵ* ad seqq trahit propterеaque om *δε και*

36. *δε και* (ℵ^{c}; ℵ* vide ante): X 254. c e cop om *και* | *παραβ. πρ. αυτουσ* (13. 69. 346. *αυτοισ*): ℵ*X syr^{sch} aeth *πρ. αυτ. παραβ.* | *απο* (Schu „bene") cum ℵBDLXΞ 1. 13. 22. 33. 69. 124. 131. 157* 346. b c e ff^{2} g^{1} l q vg syr^{utr} cop (arm) Amb$^{luc\,1361}$ ... ς om, Ln [*απ.*] c. ACR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f go aeth (Ir$^{int\,276}$ *nemo immittit commissuram vestimenti novi in vestimentum vetus, nec mittunt vinum novum in utres veteres* magis a Mt pendet, ut probant extrema: *nec mittunt* etc; tamen illud *vestimenti novi* Lucae est, non [*panni rudis*] Matthaei.) :: cf ll. pp. Item *σχισασ* (Schu „bene") cum ℵBDLΞ 1. 22. 33. 131. 157. 251. cop (post *ουδεισ* pon) syr^{sch} pers^{p} ... ς Ln om (:: ut ll. pp.) cum AC RXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} arm aeth | *επιβαλλει*: X *-βαλει* | *επι ιματιον παλαιον*: MΓ 122. 301. 406. f^{scr} *επι ιματιω παλαιω*. Similiter Dial^{64} (ed. Wetst) *ουδεισ επιβαλλει επιβλημα ρακουσ αγναφου* [*επι*] *ιματιω παλαιω*. Ibidem *ουδεισ γαρ φησιν επιβαλλει απο ρακ. αγναφ. επι ιματιω παλαιω*. Item Epiph$^{marc\,303}$ (42,2) *τι εστι το· ου βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκ. παλαιουσ, ουδε επιβλ. ρακ. αγναφου επι ιματιω παλαιω· ει δε μηγε, και το πληρωμα αιρει, και τω παλαιω ου συμφωνησει· μειζον γαρ σχισμα γενησεται.* | *και το καινον*: ℵ* cop$^{petr\,4}$ om *και* | *σχισει* (Schu „bene ap Lc") cum ℵBCDLX 5. 33. 36. 40. 60. 239. 259. 19^{ev} 36^{ev} 49^{ev} y^{scr} 3^{pe} a e. Item *συμφωνησει* c. ℵABCDLX 5. 33. 36. 40. 53. 57. 60. 91. 157. 234* 239. 259. 299. 410. a e (et. Epiph^{marc}, vide ante) ... ς *σχιζει* et *συμφωνει* cum (Λ *-ζει* et *-νησει*)EFHKM(R *σχιζεται*, ut nuper recognovi, et *-νει*)SUVΓ ΔΛΠ al longe pl it^{pler} vg cop syr^{utr} arm go aeth | *το* (ς om, item Ln ex errore) *επιβλημα το απο* c. ℵBCLXΛ 1. 33. 69. al mu (item D *επιβλημα* post *καινου*) it vg cop syr^{utr} arm ... Gb'' Ti *το απο* sine *το επιβλ.* cum AEFHKMRSUVΓΔΠ al longe pl go aeth sl

τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 καὶ οὐδεὶσ βάλλει οἶνον νέον εἰσ ἀσκοὺσ
παλαιούσ· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνοσ ὁ νέοσ τοὺσ ἀσκούσ, καὶ αὐτὸσ
ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰσ
ἀσκοὺσ καινοὺσ βλητέον. 39 καὶ οὐδεὶσ πιὼν παλαιὸν θέλει
νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸσ χρηστόσ ἐστιν.

VI.

1 [41. 2] Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι 1–5 Mc 2, 23–28 Mt 12, 1–8

37. βαλλει: c επιβαλλει | ρηξει (a c e ff2. g1. vgᵉᵈ et for em ing fu): cΓΔ al pauc b f l q am tol go syrᵘᵗʳ ρησσει (Γ ρησει) :: e Mc | ο οιν. ο νεοσ (ℵ 44. 71. om ο νεοσ) cum BCDLMRUXΛ al plus20 it vg etc ... ς ο νεοσ οινοσ cum AEFHKSΓΔΠ al pl go | τ. ασκουσ: D cop arm add τουσ παλαιουσ

38. αλλα cum ℵADEFHLRSUVXΓΔ al pl ... BCKMΛΠ 1. 69. al αλλ | βλητεον cum ℵᵃABCRXΓΔΛΠ unc8 al omnᵛⁱᵈ vg ... ℵ*D a b c e (post αλλα pon) f ff2. g1. l q syrᵘᵗʳ aeth (cop) (item Dial64 ʷᵉᵗˢᵗ λεγει γαρ παλιν ο σωτηρ· βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκ. νεουσ, και αμφοτεροι συντηρουνται) βαλλουσιν :: a Mt 9, 17 videtur pendere nec satis huc quadrare. Praeterea βλητεον absque additam cum ℵBL 1. 33. 131. 157. 209. 301. cop ... ς (sed Gb° et Schu omissionem vdtr prob) Ln add και αμφοτεροι συντηρουνται (D a e τηρουνται, *servantur*; itʳᵉˡˡ vg *conserv.*) cum ACDRXΓΔΛΠ unc8 al pler it vg go syrᵘᵗʳ arm aeth copᵈᶻ recent (Dial vide ante) :: e Mt ubi nemo om; cf. et ad Mc

39. D a b c e ff2* l (non item f g1. 2. q vg nec ff2. recent) om hunc versum. Nec magis Eus habuisse vdtr; nec enim ut debebat in canonem decimum retulit, in quo quae singulis propria sunt posuit. Omnia quae a v. 31 usque ad finem huius capitis leguntur comprehensa sunt Ammonii sectione 40 et Eusebii canone secundo, quem ille iis destinavit quae communiter tres tuentur. | και: ℵc B om | θελει cum ℵB C*L 1. 118. 131. 157. 209. 11ᵖᵉ cop arm aeth ... ς Ln praem ευθεωσ (X al pauc ευθυσ) cum AC2RXΓΔΛΠ unc8 al pler f g1. 2. ff2. vg syrᵘᵗʳ go | γαρ: K 157. syrᵖ add οτι | χρηστοσ cum ℵBL 157. 225. cop syrˢᶜʰ ... ς Ln χρηστοτεροσ (X al pauc χριστ.) cum ACRXΓΔΛΠ unc8 al pler it vg syrᵖ rell

VI, 1. εγενετο δε: D a e go aeth και εγεν. (e *et sabbato mane factum est*) | δευτεροπρωτω (RΓ 13. 117. 124* 235 δευτερω πρωτω) cum ACDEHKM RSUVXΓΔΛΠ al pler a f* (*sabbato secundo a primo*) ff2. g1. 2. (e *sabbato mane*) vg go syrᵖ ᵗˣᵗ arm Caesar53 (Galland. 6) ματθαῖοσ (corrige λουκᾶσ) δευτεροπρώτῳ φησὶ σαββάτῳ τὴν ἡμέραν δηλῶν τὴν μετὰ τὸ κύριον σάββατον αὐτοῖσ δι' ἑορτῆσ ἀργουμένην. Epiph452 (αλογοι) φάσκει λουκᾶσ ὅτι ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ ἵνα δείξῃ σάββ. πρῶτον εἶναι τὸ ἀπ' ἀρχῆσ ὁρισθὲν καὶ ῥηθὲν ὑπὸ κυρ. ἐν τῇ κοσμο-

αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺσ στάχυασ

ποιῶν κατὰ περίοδον ἀπὸ τότε ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ ἑπτὰ ἡμέρασ ἀνακυκλούμενον, τοῦτο εἶναι πρῶτον. δεύτερον δὲ σάββ. τὸ ὑπὸ νόμου ὡρισμένον. - καὶ ὁρᾶτε ὅτι δεύτερον καλεῖται σάββ. μετὰ τὸ πρῶτον σάββ. ἡ τοιαύτη ἁγία τοῦ προβάτου ἡμέρα εἰσ σάββ. ἁγιασθεῖσα, κἄν τε κυριακὴ εἴη κἄν τε δευτέρα κἄν τε τρίτη καταντήσῃ. εἰσ δὲ ἑπτὰ ἡμέρασ πάλιν ἀνακυκλούμενον δεύτερον καλεῖται πρῶτον. Item Epiph[158] (εβιωναιοι) ἦν δὲ σάββατ. δευτερόπρωτον, ὡσ ἔχει τὸ εὐαγγέλιον. σάββατα γὰρ διάφορα ὥριζεν ὁ νόμοσ, τὸ μὲν κατὰ ἑβδομάδα ἀνακυκλούμενον φύσει σάββατον, τὸ δὲ διὰ τὰσ ὑποπιπτούσασ τῆσ κατὰ σελήνην νεομηνίασ καὶ τὰσ καθεξῆσ ἑορτάσ, οἷον ἡμέρασ σκηνοπηγίασ καὶ ἡμέρασ πάσχων, ὅτε τὸ πρόβατον θύουσι καὶ ἄζυμα λοιπὸν ἐσθίουσι. ἔτι δὲ ὅτε τὴν μίαν νηστείαν νηστεύουσι τοῦ ἔτουσ τὴν λεγομένην μεγάλην, καὶ τὴν ἄλλην ἣν λέγουσι μικράν. ὅτε γὰρ ὑποπίπτουσιν αὗται αἱ ἡμέραι, ἤτοι ἐν δευτέρᾳ σαββάτων ἢ ἐν τρίτῃ ἢ ἐν τετράδι, σάββατον καὶ αὐτὸ αὐτοῖσ ὁρίζεται. διὸ μετὰ τὴν τῶν ἀζύμων γενομένην ἡμέραν καὶ ὁρισθεῖσαν ἡμέραν σαββάτου, τῷ σαββάτῳ φύσει τῷ μετὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἀζύμων εἰσ σάββατον λελογισμένην, ηὑρέθησαν διαβαίνοντεσ διὰ τῶν σπορίμων - δεικνύντεσ ὅτι λέλυται ὁ δεσμὸσ ὁ ἐν τῷ σαββ. ὁριζόμενοσ, ἐλθόντοσ τοῦ μεγάλου σαββάτου, τουτέστι χῦ etc. Chron[396] (ed. Bonn., ed. Par.[211]) σάββατον οὖν καλεῖ οὐ μόνον τὴν ιδʹ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ φθάσασαν ἐν σαββάτῳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ιεʹ τοῦ πρώτου μηνὸσ τῆσ σελήνησ, ἥτισ ἐστὶν πρώτη τῶν ἀζύμων ἡμέρα, καὶ αὐτὴν ἐν ἡμέρᾳ πρώτῃ φθάσασαν, καὶ τὴν καʹ τοῦ αὐτοῦ μηνόσ, ἥτισ ἐστὶν ἑβδόμη μὲν ἡμέρα τῆσ ἑορτῆσ τῶν ἀζύμ., ἑβδόμη δὲ τῆσ ἑβδομάδοσ ἡμέρα. τοῦτο οὖν τὸ πάσχα δηλῶσαί μοι δοκεῖ ὁ θεῖ. εὐαγγ. λουκᾶσ, ἐν οἷσ φησίν· ἐγένετο ἐν σαββ. δευτεροπρώτ. διέρχεσθαι τὸν ῑν̄ καὶ τοὺσ μαθ. αὐτοῦ διὰ τῶν σπορίμων, τοὺσ δὲ μαθ. τίλλοντασ τοὺσ στάχ. ἐσθίειν. δευτερόπρωτον δὲ σάββ. καλεῖ τοῦτο τὸ σάββ. οὐ μόνον ὡσ ἑβδόμησ ἡμέρασ οὔσησ, ἐν ᾗ ἡ πρώτη τῶν ἀζύμων εὑρέθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆσ ἀριθμεῖν τὰσ νʹ ἡμέρασ καὶ ἑορτάζειν τὴν ἑορτήν, ἣν ἑορτὴν τῶν ἑβδομάδων ὁ θεῖοσ προσαγορεύει νόμοσ. ἑπτὰ οὖν σαββάτων ὄντων ἐν τούτῳ τῷ ἔτει τῆσ πεντηκοστῆσ, ἅτε ἀπὸ σαββάτου ἀρχομένησ καὶ εἰσ σάββατον συμπληρουμένησ, πρῶτον ἦν σάββατον τῶν ἑπτὰ σαββάτων καὶ τελευταῖον πάλιν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ· διὰ ταύτασ τὰσ αἰτίασ ἐν τούτῳ τῷ πάσχα τὸν κύριον μετὰ τῶν μαθητῶν διερχόμενον διὰ τῶν σπορ. δηλῶσαι βουλόμενοσ ὁ εὐαγγ. εἴρηκεν ὅτι ἐν σαββ. δευτεροπρώτῳ διήρχετο διὰ τῶν σπορ. ὁ ῑς̄ καὶ οἱ μαθ. αὐτοῦ. Chr hom. 40. in Mt: ὅταν διπλῆ ἡ ἀργία ᾖ καὶ τοῦ σαββάτου τοῦ κυρίου καὶ ἑτέρασ ἑορτῆσ διαδεχομένησ. Similiter 237[schol] ὅταν μετὰ τὴν τοῦ σαββάτου ἀργίαν ἑτέρα διαδέξηται πάλιν ἑορτή. Isid epp 3, 110 δευτερόπρωτ. εἴρηται ἐπειδὴ δεύτερον μὲν ἦν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. ἑσπέρασ γὰρ θύοντεσ τὸ πάσχα τῇ ἑξῆσ τὴν τῶν ἀζύμων ἐπανηγύριζον ἑορτήν, ἣν καὶ δευτερόπρωτον ἐκάλουν. Addita explicatione ulteriore pergit: εἰ δὲ σαββάτῳ εἴρηται, μὴ θαυμάσησ·

καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2 τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον·

σάββατον γὰρ πᾶσαν ἑορτὴν καλοῦσι· etc. (Eadem fere exscripta habent 339 schol 255 schol. 256 schol) Thphyl ad h. l. πολλάκις ἀπήντα ἡ ἑορτὴ ἐν παρασκευῇ, καὶ ἐκάλουν τὴν παρασκευὴν σάββατον διὰ τὴν ἑορτήν· εἶτα τὸ κυρίως σάββατον ὠνόμαζον δευτερόπρωτον, ὡς δεύτερον ὂν προηγησαμένης ἄλλης ἑορτῆς καὶ σαββάτου. Euthy ad h. l. τοῦτο δὲ τὸ σάββ. ἐκαλεῖτο δευτερόπρ. ὡς δεύτερον μὲν τοῦ πάσχα, πρῶτον δὲ τῶν ἀζύμων. Amb luc 1362: „secundoprimum, non primosecundum dixit, δευτεροπρωτον enim scriptum est. Praeferri enim debuit quod praecellit. Secundum ideo quia primum ante ex lege praecessit, in quo etiam poena praescripta est si quis operetur; primum autem ideo, quia sabbatum illud ex lege solutum est quod erat primum: et hoc primum factum est quod secundo est constitutum.“ Cf et. P s 47 (p. 936). (Conferri praeterea possunt Eustath. vit. Eutych. nr. 95. μέχρις ἑβδόμης ὥρας τῆς δευτεροπρώτης κυριακῆς i. e. dominica prima post pascha; item δευτεροδεκάτη Hier. in Ezech. 45. et δευτερέσχατος Heliod. ap. Chirurg. vett. p. 94. Facit huc etiam Clem strom. 6, 5. ex Praedicat. Petri -- ἐὰν μὴ σελήνη φανῇ, σάββατον οὐκ ἄγουσι τὸ λεγόμενον πρῶτον etc) ..... ℵBL 1. 22. 33. 69* 118. 157. 209. (item vgll ut x scr y scr, ubi est επορευετο ο ις τοις σαββασιν etc) b c e f** l q cop syr sch syr p mg („non in omnib. exemplarib. est“) syr hr aeth ar p (ar er et ar ro δευτερω) perss om (Schu „recte“), hinc Ln Ti synops [δευτεροπρώτ.] :: at ut ab additamenti ratione alienum est, ita cur omiserint in promptu est. Ceterum nec simile quicquam Mt nec Mc adscripserunt. | διαπορευεσθαι: C*X al pauc πορευεσθ. | αυτον: 33. om, D ante εν σαββ. pon | δια sine των cum ℵ*ABLΔΛ*Π 1. al plus10 ... ς add των (:: ut Mt et Mc) cum ℵcCD EHKMRSUVXΓΛ2 al longe pl Chron 346 (vide ante) cop arm | και ετιλλ. οι μαθ. αυτου: D οι δε μαθ. αυτου ηρξαντο τιλλειν, b *et coepissent discipuli eius vellere*, e *discentes autem illius vellebant* :: cf ll. pp. | τους (ℵ 239. 243. 259. 299. b scr om) σταχυας hoc loco cum ℵAC3(D)X ΓΔΛΠ unc7 1. 13. 33. 69. al omn vid it vg go cop syr utr et hr arm aeth ... BC*LR post ησθιον | και ησθιον: a q post χερσιν pon (*manibus conterentes et edebant* a, *confricantes manibus et manducabant* q) ... D e f cop syr sch arm (aeth) και ante ψωχ. τ. χερσ. et ησθιον post χερσ. Praeterea C*M al pauc b c e cop wi et dz syr sch aeth Amb luc ad χερσιν add αυτων, hinc Ln [αυτων]

2. ειπον (X ειπαν, it vg syr sch *dicebant*, cf D) sine αυτοις cum ℵBC*LX 1. 118. 131. 157. 209. a c e cop ... ς add αυτοις item Ln [αυτ.] cum AC3RΓΔΛΠ unc7 al pler (254. b go προς αυτους) b f ff2. g1.2. l q syr utr et hr arm aeth go ... D ελεγον αυτω :: ut Mc | τι ποιειτε etc: D ειδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν :: sunt haec ad Mc conformata | ουκ: ℵ* ουχ | ποιειν (L syr sch post σαββασιν) cum ℵACLXΓΔΛΠ unc7 q cop syr sch syr p et hr go aeth ... Ln Ti om c. B(D)R 69. 274 mg it pler vg arm :: inprimis Marcum ad hunc locum mutandum valuisse lectio codicis D probat. In Mt est ποιειν εν σαβ-

τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν τοῖς σάββασιν; 3 καὶ ἀποκριθεὶς
1 Sam 21, 6 ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυείδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; 4 ὡς
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως
ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξε-

βατω. | τοισ σαββασιν (*sabbatis* a b c e f l post ποιειτε pon, non item q; ff^{2} *quid facitis sabbatis non licet*) cum ℵB(D)LRU 1. 22. 69. 124. 131. 440* al pauc it^{pler} arm ... ς εν τοισ (ΔΛ* om) σαββασι cum ACX ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (13. 346. 435. εν σαββατω) g$^{1.2}$ vg go :: εν Mt, sed inlatum est etiam Mco

3. και αποκριθεισ: D αποκρ. δε | ο ις προσ αυτ. ειπ. cum ℵL (al?) vg cop syr^{p}, item sed προσ αυτ. post ειπεν (D^{gr} ελεγεν) posito (ο ις ειπ. πρ. αυτ. ita Ln) AC^{3}DKMRXΠ al permu syr^{sch} aeth (e omisso ο ις), item sed αυτοισ pro πρ. αυτ. (ο ις ειπεν αυτοισ) 1. 209. e f ff^{2} (q syr^{hr} *respondit Iesus et dixit illis*), item ο ις post πρ. αυτ. posito 33. al pauc go arm ... ς Τι προσ αυτουσ ειπεν ο (B om) ις (:: conveniunt haec cum ℵ etc, nisi quod ο ις post ειπεν ponitur) cum (B)C*EHSUVΓ ΔΛ al pl, item *dixit illis Iesus* a b g^{1} l :: πρ. αυτουσ, πρ. αυτον etc solent post ειπ. poni, item ο ις (cf praeter alia 4, 8) | ουδε: DHL ουδεποτε, praetereaque HL arm om τουτο :: ut Mc | δαυειδ: cf ad Mt 1, 1 | οποτε (:: hoc tantum loco legitur) cum AEHKMRSUVΓΛΠ al pler .. Ln οτε (:: ut Mc et Mt lectione non fluct) cum ℵBCDLXΔ 1. 69. 91. 131. 157. 209. 239. 299. 435. al pauc | μετ αυτου (ita et. Mt et Mc): D συν αυτω | οντεσ cum ACRΓΔΛΠ unc^{7} al pler (124. 6^{pe} παντεσ) go syr^{p} (it vg, at nec aliter ll. pp.) ... Ln om cum ℵBDLX 1. 22. 33. 69. 131. 157. 435. al pauc cop syr^{sch} et^{hr} :: Mt et Mc sine οντεσ

4. ωσ cum ℵ*ACEHKMSUVΓΔΛΠ al pler syr^{p} et^{hr} (e *et*, ex *ut* ortum?), item Ln πωσ cum ℵ^{c}LRX 1. 13. 33. 69. 124. al^{5} (:: ut ll. pp.), item *quomodo* (*quemadmodum* Ir^{int}) it^{pler} vg cop arm Ir$^{int 237}$, sive ωσ sive πωσ go aeth ... BD plane om (syr^{sch} οτι). Item Epiph$^{marc 329}$ schol. 21, postquam iam schol. 3 p. 323 versum 5 dedit, sic: ουδε τουτο ανεγνωτε τι εποιησε δαυιδ· εισηλθεν εισ τ. οικ. του θεου (:: iidem BD et 102. soli in Mc omittunt πωσ. Ceterum pro πωσ Mti et Mci nemo ωσ) | εισηλθεν: D εισελθων | προθεσεωσ: D^{gr} προσθ. (ita idem etiam in Mt et Mc) | ελαβ. και cum AC^{3}EHMRSUVΓΔΛ al pl it vg go syr^{p} ... Ln λαβων cum BC*LX 33. (cop syr^{sch} ut vdtr) ... ℵDKΠ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. al^{25} fere syr^{hr} arm aeth Ir$^{int 237}$ om, hinc Gb^{o} :: at ita ll. pp. | και εδωκ. και c. ℵADEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{hr} et ^{p} aeth ... Ln om και sec cum BL 1. 112. it vg cop syr^{sch} arm go Ir^{int} (:: testes similiter etiam in Mc om: videbatur abundare, hinc tot interpretes invitis Graecis cdd consentiunt) | ουσ: D οισ | εξεστιν: DM εξον ην, item *licebat* b c e f l q syr^{sch} Ir^{int} Amb$^{luc 1364}$ :: e Mt, unde praeterea M add αυτω, gat aeth *eis* | μονουσ (RA al mu μονον, q vg *tantum*) τουσ ιερεισ: D 157. al pauc μονοισ τοισ ιερευσιν (it^{pler} Ir^{int} *quos non licebat [licet] manducare nisi solis sacerdotibus*) :: e Mt. Post

στιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνουσ τοὺσ ἱερεῖσ; 5 $^{42.\,2}$ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ ὅτι
κύριόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.
6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰσ τὴν 6—11 Mc 3, 1—6 Mt 12, 9—14
συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. καὶ ἦν ἄνθρωποσ ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ
αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7 παρετηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖσ καὶ
οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατη-

v. 4. D (quos Wechelius „cdd 2 vetustissimos" laudat, sunt Steph. β et Cant. i. e. ipse D duobus nominibus dictus) addita habet haec: τη αυτη ημερα θεασαμενοσ τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω· ανθρωπε ει μεν οιδασ τι ποιεισ μακαριοσ ει· ει δε μη οιδασ επικαταρατοσ και παραβατησ ει του νομου (*eodem die videns quendam operantem sabbato et dixit illi homo si quidem scis quod facis beatus es si autem nescis maledictus et trabaricator legis.*)

5. Hunc versum D post v. 10 ponit | αυτοισ: X 299. add ο $\overline{ισ}$ | οτι cum ℵ^{c}ADEHKLMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{omn} vg go (cop ut solet) ... ℵ*B 1. 131. arm aeth om (Ti^{synops} :: cf ll. pp.) | ο υιοσ τ. ανθρ. (haec omnia A* om exeunte columna) ante και τ. σαββ. posuimus cum ADLR XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm go ... ℵB syr^{sch} et ^{hr} cop aeth post του (ita ℵB syr^{sch} et ^{hr} cop^{wi} et ^{petr4}, non και του) σαββατου :: ut Mt, ex quo omnes huius versus codicum ℵB lectiones fluxisse videntur, etsi quae cum aliis edidimus cum Mc conveniunt.

6. εγενετο δε usq ξηρα: D και εισελθοντοσ αυτου παλιν εισ την συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωποσ ξηραν εχων την χειρα | δε sine και cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 124. 440. al plus^{10} a b c f ff^{2} g^{1} l (c *et factum est in*) cop syr^{sch} (syr^{hr} *et factum est in*) arm aeth Cyr$^{4,\,255}$ (accurate: λεγει γαρ ο μακαρ. λουκασ· εγεν. δε εν ετερ. etc) ... ς Ti δε και cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl g^{2} q vg syr^{p} (go *et factum est autem*) | ανθρωπ. εκει cum ℵBLR 1. 33. 131. 157. 209. 239. 299. w^{cant} cop Cyr$^{4,\,255}$ ... ς Ln εκει ανθρωπ. (:: ut Mc) cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} (b aeth om εκει) vg go syr^{utr} et ^{hr} arm | η χειρ: D om η

7. παρετηρουντο (Gb') c. ABDLMRXΔΠ 1. 13. 33. 69. al^{30} fere Cyr$^{4,\,255}$ ... ς παρετηρουν (:: ut Mc) c. ℵEKSUVΓΛ al pl (Π al pauc παρετηρουν τε omisso δε quod sequitur) | δε (vide ante; c *igitur*, sed c e v. 6. *erat autem* pro και ην, 13. 69. 346. και παρετηρ.): D (vide supra) cop om; absque αυτον edidimus cum AEF^{w}HKMRSUVΓΔΛΠ al plus^{130} it vg go (cf et. Tert$^{marc\ 4,\ 12}$ *exinde observabant Pharisaei si medicinas sabbatis ageret, ut accusarent eum*) ... ς (= Gb Sz) add αυτον (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵBDLX 69. al mu^{vid} syr^{utr} cop arm aeth amb^{rescr} Cyr$^{4,\,255}$ | εν: DKΠ al plus^{15} it (exc f) am om :: cf ll. pp. | θεραπευει cum ℵADLΠ 2^{pe} al pauc ... ς θεραπευσει (:: cf Mc) cum B XΓΔΛ unc^{7} al pler cop Cyr$^{4,\,255}$. Praeterea MX 13. 33. 69. 124. 346. al pauc add αυτον (:: e Mc) | κατηγορειν cum ℵ*BSX (D -γορησαι) 1. 22. 28. 124. 131. al^{5} g^{1} q am fu for gat (hi Latt *accusare*) syr^{utr} go; item b c ff^{2} vg (et. ing em tol) *unde* (b *quemadmodum*, l *quomodo*) *accusarent eum*, a e [*invenirent*] *et accusarent eum* ... ς Ln (ignorans B)

γορεῖν αὐτοῦ. 8 αὐτὸσ δὲ ᾔδει τοὺσ διαλογισμοὺσ αὐτῶν· εἶπεν
δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰσ
τὸ μέσον. καὶ ἀναστὰσ ἔστη. 9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτούσ·
ἐπερωτῶ ὑμᾶσ εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακο-
ποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι. 10 καὶ περιβλεψάμενοσ πάν-

Τὶ κατηγοριαν cum ℵ^{c}AEF^{w}HKLM(R^{vid} quia κατ sequitur)UVΓΔΛΠ al pl f (*occasionem accusandi illum*) go (*facultatem ad accusandum eum*) cop arm syr$^{p\ mg}$ Cyr^{4,255} | αυτου (A αυτω): F^{w}KLRΠ al^{60} fere cop syr$^{p\ mg}$ arm κατ αυτου

8. ηδει: D b f γεινωσκων (*sciens*) omisso δε (sive και) quod sequitur | ειπεν δε cum ℵBLX 1. 13. 33. 69. 91. 157. 209. a ... ς Ln και ειπεν cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{sch}et^{p} aeth Cyr^{4,255}, item *et ait* ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l q, *et dicit* c e ... D b f λεγει (d *dicit*; b f *ait*) | τω ανδρι (Gb″) cum ℵBL 1. 33. 91. 131. 209. 239. 299. 237^{schol} aeth Cyr^{4,255} ... ς Ln τω ανθρωπω (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it vg *homini*, item vv al) ... D om | τω (ℵA add την) ξηραν (KMΠ al^{15} fere εξηραμμενην) εχοντι την χειρα (c^{scr} e^{scr} z^{scr} –ραν): D τω την χειρ. εχοντ. ξηραν, a b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2}$ l q vg syr^{p} *qui habebat* (e *habenti*) *manum aridam* ... e om | εγειρε (Gb″) cum ℵABEF^{w}KLMSUVXΔΛΠ al pl ... ς εγειραι cum Γ al ... D εγειρου | και: A cop syr^{sch}et^{hr} om | εισ το μεσον (*in medium* e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ l vg): D εν τω μεσω, a b c f q *in medio* | και αναστ. cum ℵBDLX 1. 33. c^{scr} it vg cop syr^{hr} (syr^{sch} *et cum venisset et staret, dixit eis Iesus*) go (*tunc is surgens*) aeth 237^{schol} Cyr^{4,255} ... ς ο δε αναστ. cum AEKMSUVΓΔΛΠ al pler syr^{p} arm | εστη (Δ εστην): D εσταθη

9. ειπ. δε cum ℵBDL 13. 33. 69. 124. 346. it vg go (aeth) Cyr^{4,255} ... ς ειπ. ουν cum AEKMSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{p} ... cop arm syr^{sch} (vide ante; syr^{hr} *et ait*) ειπεν | ο (B Cyr^{4,255} om) $\overline{ις}$ h. l. et. a e q cop syr^{p} arm go: KΠ al^{16} b c f ff$^{2\cdot}$g$^{1\cdot}$ l vg syr^{sch}et^{hr} aeth post αυτουσ | επερωτω cum ℵBL 157. e f g$^{2\cdot vid}$ l vg cop go syr^{hr} ... ς Ln επερωτησω (:: cf 20, 3 cum ll. pp.) cum ADXΓΔΛΠ unc^{6} al fere omn (1. al pauc ερωτησω) a b c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q syr^{utr} arm aeth | υμασ ει (prob Schu) cum ℵBDL 157. a c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l (b hiat) vg cop (syr^{utr}et^{hr} ut vdtr) Cyr^{4,255} (Tert^{marc4,12} „interrogat: *Licetne*" etc) ... ς υμασ τι· cum minusc q arm (τι ante υμασ); item Gb Sz υμασ· τι cum AEKMSΓΛΠ al^{100} fere (go aeth ut vdtr), item alterutrum UVXΔ (:: et. in Mc fuerunt qui τί inferrent) | τω σαββατω c. ℵBDL c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ q am fu for em tol cop schw syr^{sch} aeth Cyr^{4,255} ... ς τοισ σαββασιν (:: ut ll. pp.) cum AXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a f vg^{ed} ing (al) cop^{wi} syr^{p} arm go Tert^{marc4,12} | η κακοποιησαι: Tert^{marc4,12} *annon* | απολεσαι (Gb″ probante Schu) cum ℵBDLX 1. 69. al it^{pler} (a hiat) vg cop syr^{sch}et$^{p\ mg}$et^{hr} arm go Tert^{marc}... Gb Sz αποκτειναι (:: e Mc) cum AEF^{w}KMSUVΓΔΛΠ al^{130} e syr^{cod} syr$^{p\ txt}$ aeth. Praeterea DΛ tisch** al^{20} cop$^{dz\ recens}$ arr add οι δε εσιωπων (Λ –πουν) :: e Mc

10. παντασ αυτουσ (et. a c syr^{p}): DX al pauc b e f ff$^{2\cdot}$ l q syr^{sch} (vg

τας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν,
καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν
ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.
12 43.2 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς 12 s Mc 3, 13—15
τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ

syr^hr αυτους non exprim) αυτ. παντ. Praeterea DXA 1. 11. 22. 262. al[10] add εν οργη, 13. 69. 124. 157. 346. μετ οργης, item (it^pl *in ira*, c *iratus*, a *et circumspiciens omnes illos esse in ira*, e *et inspexit illos omnes et vidit et viliabundus dixit*) a b c e ff^2·blanch l q sax syr^p et^hr arm aeth (:: e Mc), non item f (ff^2·sab) g^1· vg cop syr^sch | ειπεν (it vg *dixit*): D λεγει (d *dicit*) :: ut ll. pp. | αυτω cum ABEF^W KMSUVΓΔΛΠ al pl syr^sch et p txt arm^ed go ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb′) τω ανθρωπω (:: e ll. pp.) cum ℵDLX 1. 33. 69. 124. al vix mu it (c *homini illi*, e *illi homini*) vg cop syr^p mg et^hr (add *cui manus eius arida*) arm mss aeth | Δ* χειραν | ο δε: D it vg syr^sch et^hr και :: e ll. pp. | εποιησεν (et. Gb) cum ABEF^W LMSUVΓΔΛ 33. al plus[80] (syr^p add ουτως c. ob.); item ς (= Gb, sed Schu prob ς) Ln (ex errore de B) εποιησ. ουτω (ουτως) cum KΠ al mu syr^hr ... ℵDX 1. 13. 69. al mu it vg go cop syr^sch et p mg arm aeth εξετεινεν (Gb′ :: e ll. pp.) | απεκατεσταθη (Gb″) cum ℵ^c ADEKLMSVXΓΔΛ al pl, item ℵ* 243. απεκατεστη, 1. 131. αποκατεστη (:: sane ll. pp. -εσταθη) ... ς αποκατεσταθη c. BU al mu | η χειρ αυτου sine υγιης c. ℵABDKLQUXΔΠ al plus[30] it vg go cop syr^utr et^hr arm (aeth *sanata est*) ... ς (= Gb Sz) add υγιης (:: ut Mt) cum EMSVΓΛ al pl. Item sine ως η αλλη cum ℵBL 33. 34* 63. a e ff^2· (g^2·vid) l 130^lat vg cop ... ς Ti add ως η αλλη, Ln [ως η αλλ.] cum AEKMQSUVXΓΔΛΠ al pler (28. e^scr ωσει αλλη) b c f g^1· q go syr^utr et^hr arm aeth; item D 1. 131. ως και η αλλη. Utrumque, et υγιης et ως η αλλη ex Mt fluxisse statuo. Similiter eadem in Mcum inlata sunt; a quo ut Lc dissentiat retentis ως η αλλη non faciendum vdtr. | Ad finem huius versus D versum 5. add (vide supra ad v. 5): και ελεγεν αυτοις οτι κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου.

11. διελαλουν: KUΠ al[15] fere ελαλουν, 33. συνελαλ., D διελογιζοντο | πρ. αλληλους: AM syr^p c. ob. add λεγοντες | τι αν etc: D πως απολεσωσιν αυτον (:: e ll. pp.) | ποιησαιεν c. BLA 1. 13. 33. 69. 121. 131. 239. 299., item ℵA 91. 157. 254. 262. 346. ποιησειεν ... ς Ti ποιησειαν (QX al -σιαν) cum EKMQSUVXΓΔΠ al pler | τω ιυ: 28. c αυτω (e *quidnam illi facerent*)

12. ταυταις: D cop εκειναις (nec aliter it vg: *illis*) | εξελθειν αυτον (Schu „bene") cum ℵABDL(X omisso αυτ.) 33. 119. 157. i^cant al pauc e go^vid ... ς Ti εξηλθεν cum EKMQSUVΓΔΛΠ al pler it^pler (et. Cyp Amb^luc) vg :: utraque ratio frequens | εις το ορος: M syr^p add ο ις, al pauc syr^sch go praem | προσευξασθαι: D και προσευχεσθαι | εν (ℵ^c): ℵ* επι | του θεου (et. Or^1,216 Cyp^orat dom 213 et ep cleric 14 Amb

θεοῦ. 13 [11.2] καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺσ μαθητὰσ
αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενοσ ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓσ καὶ ἀποστόλουσ
14–16 Mc 3, 16–19 Mt 10, 2–4 Act 1, 13 ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρ-
θολομαῖον 15 καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἁλφαίου,
17–19 Mc 3, 7 ss Mt 4, 24 s καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν, 16 καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ
Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃσ ἐγένετο προδότησ, 17 [15.1] καὶ καταβὰσ μετ'

luc^{1365}): D om (Tert$^{marc\ 4,13}$ „certe *ascendit in montem et illic pernoctat in oratione*, et utique auditur a patre“)

13. *προσεφωνησεν* (et. Bas$^{eth\ 291}$): D 1. 22. 131. 157. Eus^{dem120} *εφωνησεν* | *τουσ μαθητασ*: Γ b^{scr} *τοισ μαθηταισ* | *απ* (d *ab*): 28. 91. 239. 299. al^{15} fere Eus^{dem120} *εξ*, item *ex* it vg | *ωνομασεν* (E*G al *ονομασεν*) et. Eus^{dem120} et ps$^{413.\ 682.}$ Bas^{eth291}: D al^{5} *εκαλεσεν*

14. *σιμωνα*: D praem *πρωτον* :: cf Mt | *ον και* (b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg cop syr^{sch} om) *ωνομασεν* (Γ al aliq *ονομ*, Eus^{dem120} *εκαλεσε*, it vg *cognominavit*) *πετρον*: D arm *ο. κ. πετρ. επωνομασεν* ... 12. 69. 133. c om | *και ιακω.* cum ℵBDKLΔΠ al^{20} fere a b e vg^{cod} syr^{sch} arm Bas$^{eth\ 291}$ ... ς om *και* cum AEMQSUVXΓΛ al plu c (*iac. ioh. phil. bart. matth. thom. iac.* sic c) f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l (*iohannem et iacobum*) q vg cop syr^{p} go aeth Eus^{dem120} Bas$^{eth\ cdd2}$ (:: valuit huc et ad sqqtia Matthaei [non item Marci] locus ubi bina haec nomina proponuntur) | *ιωαννην* (B *ιωανην*, aeth add *fratrem eius*): D *ιωανην τον αδελφον αυτου ουσ επωνομασεν βοανηργεσ ο εστιν υιοι βροντησ* :: e Mc | *και φιλιππ.* cum ℵBDL 33. 157. 244. a b c l syr^{sch} arm aeth Eus^{dem} ... ς om *και* cum AEKMQSUVXΓΔΛΠ al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q vg cop syr^{p} go Bas^{eth} | ℵ* om *και βαρθ.* (suppl ^{c})

15. *και* prim cum ℵBDL 13. a b c l q cop syr^{sch} arm aeth Eus$^{dem\ 120}$ Bas^{eth291} ... ς om cum AEKMQSUVX (*θωμ. και ματθ.*) ΓΛΠ (Δ om *μα. και θωμ.*) al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg go syr^{p} | *μαθθαιον* cum ℵB*D go (ita go etiam Mt 9, 9, quod ibi supple; non item Mc 3, 18) ... ς *ματθαιον* cum AB^{3}QXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *θωμαν*: D add *τον επικαλουμενον διδυμον* :: ex Ioh 11, 16 etc | *και ιακω.* cum ℵD*L 13. 33. 69. c^{scr} a b c d l cop$^{wi\ et\ schw}$ syr^{sch} arm aeth ... ς Ln om *και* cum ABD^{2}QXΓΔΛΠ unc^{6} al pler e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q cop$^{pet\ 4}$ syr^{p} go Bas^{eth} | *αλφαιου* cum ℵBL 1. 13. 33. 69. 131. 346. arm ... ς Ln *τον του αλφαιου* cum ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler go Bas^{eth} :: ita Mc (et Mt) lectione non fluct | *σιμ.*: M *τιμ.* | *τον*: L om

16. *και* pri cum ℵBDF^{w}LQ al^{8} a b c ff$^{2.}$ l vg$^{ed\ et\ mss\ aliq}$ cop syr^{sch} arm aeth Bas^{eth291} ... ς om cum AXΓΔΠ unc^{6} (Λ em om *κ. ιουδ. ιακ.*) al pler e f g$^{1.}$ q am em ing for peru tol sax go syr^{p} | *ισκαριωθ* (D e f g$^{1.}$ l q for fu ing *σκαριωθ*, am *scariot*; d *inscarioth*, c syr^{sch} *scariotha*, a b om) cum ℵBDL 33. it^{pler} vg Mcion^{epiph312} ... ς *ισκαριωτην* cum ℵ^{c}AQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler ff$^{2.}$ vg^{cle} cop syr^{p} arm^{edd} (arm^{ed} *scarioten*) go Mcion^{epiph323} Bas^{eth} :: alterum cum Mco alterum cum Mt conve-

αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλοσ πολὺσ μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ
πλῆθοσ πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσησ τῆσ Ἰουδαίασ καὶ Ἱερουσαλὴμ
καὶ τῆσ παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ
καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18 καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· 19 καὶ πᾶσ ὁ ὄχλοσ
ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμισ παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ
ἰᾶτο πάντασ.
20 46.5 Καὶ αὐτὸσ ἐπάρασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐτοῦ εἰσ τοὺσ 20 s Mt 5, 3–6
μαθητὰσ αὐτοῦ ἔλεγεν· μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ

nit, sed etiam in Mco pleriq -ωτην substituere, pauci (solus Graecorum c) in Mt -ωθ | οσ sine και cum ℵBL 53. 112. it vg cop syr^{sch} arm aeth Mcion$^{epiph312 et 323}$ ... ς add και c. ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler syr^{p} go Bas^{eth} :: at ita et Mt et Mc

17. καταβασ μετ αυτων: Epiph$^{312 et 323}$ de Mcione: αντι δε του „κατεβη μετ αυτων“ εχει „κατεβη εν αυτοισ“ | εστη: Λ arm om | επι τοπου (251. add του): ESVΓΔ 25. 33. 127* 142* al^{10} fere επι του | πολυσ cum ℵBL 1. 118. syr^{sch} ... ς Ln Ti om cum ADQXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg rell | του λαου (ℵ^{c}): ℵ* 1. 118. al^{3} l (*copiosa nimis*, contra it^{mu} vg *copiosa plebis*) om :: ut Mc | πασησ τησ: DF^{w} om τησ | και ιερουσαλημ usq οι ηλθον: D και αλλων πολεων εληλυθοτων | ιερουσαλημ: ℵ* add και πιραιασ, item a b c ff^{2} l q *et trans fretum*; item arm *et ex alia regione* | και τ. παραλιου τυρου: g^{1} l vg *et maritima et tyri* | σιδωνοσ: c e go add *et aliarum* (e *alior.*) *civitatum* (e *-tatium*) | ηλθον: L -θαν

18. ενοχλουμενοι cum ℵABL 1. 157. ... ς Ln οχλουμενοι cum DQXΓΔΛ unc^{6} al pler :: Act 5, 16 οχλουμενοι non fluct. Cf et. Tob 6, 7 εαν τινα οχλη δαιμονιον | απο cum ℵABDEF^{w}LMQSVΓΔΛΠ al plu ... ς (= Gb Sz) υπο cum KUXΠ al pl :: cf Act 5, 16 | εθεραπευοντο cum ℵABDLQ 33. 85. 240. 244. 254. 6^{pe2} it vg cop arm aeth ... ς Ti και εθεραπ. c. EKMSUVXΓΔΛΠ al pler syr^{utr} go. Praeterea 69. add απαντεσ, item l *omnes* omisso πασ quod sqtr

19. εζητουν cum ℵBL b e f (l *et turbae quaerebant*) am syr^{sch} go ... ς Ln εζητει cum ADQRXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a c ff^{2} g^{1} q vg syr^{p} Mcion epiph$^{312 et 324}$ Cyr^{nest99} | D αψασθε

20. αυτοσ: D e syr^{sch} om | επαρασ: D^{gr} ετιαρασ (Π cum TI confuso) | τ. οφθ. αυτου (et. Or$^{4,252 et 372}$): it (exc c) vg om αυτου | μαθητ. αυτου (et. Or^{4,372}): D 67. 91. ff^{2} Or^{4,252} om | ελεγεν (Or^{4,372}): X Or ^{4,252} λεγει. Latini sic: it^{pler} vg *elevatis oculis* [c add *suis*] – *dicebat*, a d *adlevans* (d *elev.*) *oculos* (d add *suos*) – *dicebat*, e *et levavit oculos* – *et dixit* | οι πτωχοι cum ℵ* et ^{cb}ABDEKLMRSUVΓΔΛΠ al plu b e ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg cop syr^{utr} arm (sed ap Gb add *spiritu*) aeth Or$^{3,173 et int 3,835}$ Eus^{luc163} Cyr^{luc193} (εν μεν γαρ τω κατα ματθαιον μακαριουσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχ. τω πνευματι – εν δε γε τοισ προκειμενοισ ημιν ανα-

βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 [47. 5] μακάριοι οἱ πεινῶντεσ νῦν, ὅτι
χορτασθήσεσθε. [48. 5] μακάριοι οἱ κλαίοντεσ νῦν, ὅτι γελάσετε.
M 5, 11. 22 [49. 5] μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶσ οἱ ἄνθρωποι, καὶ
ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶσ καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα
ὑμῶν ὡσ πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 χάρητε ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸσ ὑμῶν πολὺσ ἐν
τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖσ προφήταισ οἱ πατέρεσ

γνωσμασι μακαριουσ εσεσθαι φησι τουσ πτωχουσ, ου προσκειμενου του· πνευματι etc) Tert[marc 4, 14] („*mendici*, sic enim exigit interpretatio vocabuli quod in Graeco est“) Amb[luc 1367] (ibi in textu add *spiritu*, non item in comm; post vero[1371] rursus „*beati* igitur *pauperes spiritu*. Habes temperantiam quae a peccato abstinet, saeculum calcat, illecebrosa non quaerit“) ... ℵ[ca]QX 1. 13. 33. 69. tisch* al[25] fere a c f gat sax cop[dz recens] syr[hr] (Amb[luc] vide ante) add τω πνευματι :: e Mt | του θεου: X* 69. 157. 435. al[10] fere e f go Tert[marc 4, 14 edd] Amb[luc 1367] in [comm] των ουρανων :: e Mt

21. οι πεινωντεσ νυν (d f *qui esuritis nunc*, g[2.] vg *qui nunc esuritis*): b e ff[2.] g[1.] l q *qui nunc* (l om) *esuriunt et sitiunt* (e l add *iustitiam*); a c *qui esuritis nunc* (c om) *et sititis* (c add *iustitiam*) | χορτασθησεσθε: ℵ* et [cb] (non item [ca]) X 69. al pauc b e ff[2.] g[1.] l q arm[ed] aeth Tert[marc 4, 14] (sed et. antea *quia illorum est regnum dei*, et postea *quia videbunt*) Amb[luc 1367] et [1371] χορτασθησονται | μακ. οι κλαιοντ. νυν οτ. γελ. (syr[hr] ante μακ. οι πεινωντ. etc): D om | γελασετε: e g[1.] arm[ed] aeth Tert[marc] Or[2, 701] et [3, 323] (non item [322]) et [4, 312] Eus[dem 15] et [ps 163] (μακαρ. οι κλαι. οτι γελασονται, και μακαρ. οι πενθ. οτι παρακληθησοντ.) item[mai 73] (οτι αυτοι γελ.) Tert[marc 4, 14] (vide ante) γελασονται

22. μισησωσιν (cf Clem[582] μακ. εστε οταν οι ανθρω. μισησωσιν υμασ, οταν αφορισωσιν, οταν εκβαλωσι το ον. υμων ωσ πονηρ. ενεκα υιου ανθρωπου): DPXΔ μισησουσιν, item postea XΔ ονειδισουσιν | υμασ sec: D om | ονειδ. και εκβαλ. hoc ordine et. Tert[marc 4, 14] Bas[eth 285] Chr[1, 60]: D a b c ff[2.] l q (non item e f g[1. 2.] vg) Cyp[91. 185. 272. 310] εκβαλ. και ονειδ. | ενεκα: DF[W]PΓ al aliq Bas[eth] Chr[1, 60] ενεκεν

23. χαρητε cum ℵABDEF[W]HKLMPQRSUVXΓΔΛΞΠ al plus[150] Bas[eth 285] ... ς (= Gb Sz) χαιρετε cum minusc vix mu Chr[1, 60] (et alibi) :: e Mt. Praeterea arm add *propter filium hominis* | ιδου γαρ: D 6[pe] syr[sch] aeth οτι :: e Mt ... KΠ 64. 72. al pauc om γαρ | πολυσ: E πολλοισ, al (item X v. 35) πολλυσ, quae scriptura passim invenitur | τω ουρανω cum ℵADLPQXΓΔΛΞΠ unc[7] al pler it[pler] vg etc: BR 13. 69. al[10] fere e f go Bas[eth] (sed cod[reg] -ω -ω) Cyp τοισ ουρανοισ :: e Mt | κατ. τα αυτα (Schu commend) cum BD(d *sic*)QXΞ 33. a (*similiter*) c (*eadem*) e (*per eadem*) cop[vid] syr[sch] (ut a) arm Meion[epiph 312] et [321] ... ς κατ. ταυτα (Gb'' τ' αὐτά, at EKLMSUΓΛΠ etc ταῦτα) cum ℵAEHKLM PRSUVΓΔΛΠ al pler b f ff[2.] l q syr[p] go (*sec. hoc*) aeth (*sic quoque*) Or [3, 466] Tert[marc 4, 15] | γαρ: D[gr] 64. a ff[2.] l arm Meion[epiph 312] et [324] Tert

αὐτῶν. 24 $^{50.10}$ *Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖσ πλουσίοισ, ὅτι ἀπέχετε τὴν*
παράκλησιν ὑμῶν. 25 $^{51.10}$ *οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι*
πεινάσετε. οὐαὶ οἱ γελῶντεσ νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26 *οὐαὶ*
ὅταν καλῶσ εἴπωσιν ὑμᾶσ πάντεσ οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ
γὰρ ἐποίουν τοῖσ ψευδοπροφήταισ οἱ πατέρεσ αὐτῶν. 27 $^{52.5}$ *Ἀλλὰ* 27–30 Mt 5, 39–42

marc Amb$^{luc\,1371}$ om | *αυτων*: 10^{pe} *των ιουδαιων*, 49. Mcion$^{epiph\,312}$ et^{321} (non item Tert$^{marc\,4,15}$) *υμων*

24. *πληην*: Λ om

25. *υμιν* (Ir$^{int\,202}$ *et vae vobis qui satiati estis, quoniam esurietis, et qui ridetis nunc, quia plorabitis.* Libere Tert$^{marc\,4,15}$ „ingerit vae etiam saturatis quia esurient; etiam ridentibus nunc, quia lugebunt“): LΞ 69. i^{cant} Bas^{eth287} om | *εμπεπλησμ.*: DEPΔ *ενπ.*, F^{w} 124. *τοισ -μενοισ* | *νυν* cum ℵBLQRXΔ*ΛΞ 1. 13. 22. 33. 69. al^{15} f go cop syr^{p} c.* arm aeth Ors^{47} ... ς Ln Ti om c. ADEHKMPSUVΓΠ al plu a b c e g$^{2.}$ (ff$^{2.}$ g$^{1.}$ ut vdtr) l q vg syr^{sch} Ir$^{int\,202}$ Bas$^{eth\,287}$ | *πεινασετε*: M *-σητε* | *ουαι* sec sine *υμιν* cum ℵBKLSXΞ (sed K pergit *ὑ* pro *οἱ*, S vero om et. *οι γελ. νυν*) 1. 13. 69. 157. 209. al pauc Or^{3,270} et^{794} et^{312} Or$^{int\,2,684}$ et^{3,880} (Ir^{int202} vide ante) ... ς Ln add *υμιν* cum ΑDEHMPQRUVΓΔΛΠ al pler it vg Bas$^{eth\,287}$ Or$^{int\,3,848}$ Ors^{47}, item Chr^{8,572} Hil^{396} (Hil om *νυν*, ut et. b) | *και κλαυσετε* (Or et Or^{int}): X om, item^{vdtr} Tert^{marc} (vide ante); Ir^{int202} omittere vdtr *πενθησ. και* (vide ante)

26. *ουαι* sine *υμιν* c. ℵABEF^{w}HKLMPQRSUVXΓΛΞΠ al longe plu it^{pler} vg go syr^{p} Tert$^{marc\,4,15}$ Or^{int2,689} Bas$^{eth\,287}$ Chr^{1,106} cat$^{ox\,50}$ ... ς (= Gb Sz) add *υμιν* cum DΔ 13. 69. al mu b (*vae vobis cum ben. dix.* omisso *vobis* vel *vos* sq) cop syr^{sch} arm aeth Ir$^{int\,202}$ Mac^{170} Chr^{3,535} et^{4,246} et^{5,285} et^{7,220} et^{8,552} et^{9,391} | *καλωσ ειπωσ. υμασ* hoc ordine cum ℵAHL 33. al plus^{5} syr^{sch} ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l vg^{ed} et$^{mss\ aliq}$ (ut for em; hi Latt *bene dixerint vos* vel *vobis*) Ir^{int202} (*ben. dix. vos*) Bas^{eth287} Mac^{170} (Gall^{7}) Chr^{1,106} et^{4,246} ... B c q tol Tert^{marc4,15} *υμασ καλ. ειπ.* (*vobis* vel *vos ben. dix.*) ... ς Ln Ti *καλ. υμασ* (D 28. d^{scr} *υμιν*) *ειπωσιν* cum DEKMPQRSUVXΓΔΛΞΠ al pler a c f am ing mt go Chr^{3,535} et^{5,285} et^{7,220} et^{alib} cat$^{ox\,50}$ ... b 69. om *υμ.* (vide ante) | *παντεσ* (sed ℵ cop Ir^{int} post *οι ανθρωπον*) cum ℵABEHKMPQRUXΞΠ 1. 33. 69. al permu a b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ et$^{2.\,vdtr}$ l q am fu for em iac ing perus mt sax cop syr^{p} go arm (ap Gb) Bas^{eth287} Chr^{saepe} (vide ante) et^{7,220} diserte (*ουκ ειπεν οταν - οι ανθρωποι, αλλ οταν παντεσ*) cat^{ox50} Ir^{int202} ... Gb Sz om cum DF^{w} LSVΓΔΛ al^{100} fere vg^{ed} syr^{sch} arm (teste Rieu) aeth perss Tert^{marc4,15} Mac^{170} | *κατ. τα αυτα* (Schu ut supra) cum ℵ^{a}BDKRXΞΠ 33. d^{scr} al^{10} fere item (ut supra) a c e go syr^{sch} cop arm ... ς (Gb ut supra) *κατ. ταυτα* cum ℵ*AEHLMPSUVΓΔΛ al pler b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ l q vg syr^{p} aeth Ir^{int202} Tert^{marc4,15} | *γαρ* (et. Ir^{int}): D 29. it am fu for em iac ing mt perus tol sax Tert$^{marc\,4,15}$ om (Mcion ap Epiph^{312} et^{324} ad v. 23. tantum vdtr spectare) | *τοισ* (b Ir$^{int\,202}$ Tert^{marc} praem *et*) *ψευδοπρ.* ℵ^{a} sive ℵ^{ca} (non ℵ* nec ℵ^{cb}) 243. f g$^{1.}$ l am fu^{vid} for ing em mt peru tol

ὑμῖν λέγω τοῖσ ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺσ ἐχθροὺσ ὑμῶν, καλῶσ
ποιεῖτε τοῖσ μισοῦσιν ὑμᾶσ, 28 εὐλογεῖτε τοὺσ καταρωμένουσ ὑμᾶσ,
προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶσ. 29 [53. 5] τῷ τύπτοντί
σε εἰσ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-

sax *τ. προφηταισ* (243. *τουσ* et *-τασ*). Epiph[324] *ει προφητων μεμνηται, ουκ αρνειται προφητασ* etc potius ad v. 23. spectat. Contra Tert[marc] sic: „Pseudoprophetas autem laudatos sive benedictos a patribus eorum tam eius est exprobrare quam prophetas vexatos et recusatos“ etc | *οι πατερ. αυτων* (69. 142* 251. c[scr] Ir[int] *υμων*): B om

27. *αλλα* cum ℵABDEKLMPRSUΔΞΠ al pl ... ς *αλλ* cum ΗΧ, item ut vdtr VΓΛ, al pl | R *εκχθρουσ* | Λ *ποιητε*

28. *καταρ. υμασ* cum ℵABDKMPRXΓΞΠ al[60] fere (Clem[605] *αγαπατε τ. εχθρ. υμων, λεγει, ευλογειτε τουσ καταρω. υμασ, και προσευχ. υπερ των επηρεαζ. υμιν* etc, item[307] *-κελευει και τουσ καταρωμ. ημασ ευλογειν*) Or[cat ox98] (ad 1 Co.) Eus[prae654], item *maledic. vos* a b ff[2.] g[1.] l q ... ς (= Gb Sz) Ti *κατ. υμιν* c. EHLSUVΔΛ al pl (item c f vg Amb *maledic. vobis*) Iust[apol 1, 15] (*εγω δε υμιν λεγω· ευχεσθε υπερ των εχθρ. υμων και αγαπατε τουσ μισ. υμασ και ευλογειτε τουσ καταρωμ. υμιν και ευχεσθε υπερ των επηρεαζ. υμασ*) Or[1, 772] (*αναγιγνωσκοντεσ το· ευλογειτε τουσ καταρω. υμιν*) | *προσευχεσθε* cum ℵABDLPRXΔΛΞΠ unc[7] al longe pl it[pler] am fu for em ing iac peru sax go syr[p] arm ... ς (= Gb Sz) *και προσευχ.* cum minusc vix mu ff[2.] vg[ed] syr[sch] aeth (Iust[apol 1, 15] vide ante; Dial[8, 12] *ο δε κυριοσ ημων αγαθοσ ων λεγει· αγαπατε τουσ εχθρ. υμων και ευχεσθε υπερ των διωκοντ. υμασ* ad Mt spectat) Tert[marc1, 15] | *περι* cum ℵBLΞ ... ς Ln *υπερ* cum ADPRXΓΔΛΠ unc[7] al certe pler (Wtst Gb al plane non attenderunt) Clem[307] (*αγαπαν τουσ εχθρ. κελευει και τουσ καταρωμ. ημασ ευλογειν προσευχεσθαι τε υπερ των επηρ. ημασ*) Or[1, 198] Eus[ps 21] (*το· προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων*) et[137] (*του τοισ εαυτ. μαθηταισ παρηγγελκοτοσ· προσευχεσθε υπερ των επηρ. και αδικουντων αυτουσ*) et[699] (*προσευχ. υπερ τ. επηρεαζ. και διωκοντων υμασ*: cf Mt) :: *υπερ* in Mt non fluct. Apud Lc *περι* et. Act 8, 15. Paulus utrumque saepius, sed Col 1, 3 *περι* a permu in *υπερ* mutatum, non item 1, 9 *υπερ* in *περι* | ΛΛΧΞ 69. al mu *επερεαζοντ.*, D* *επηρηαζ.* | *υμασ*: Λ *υμων*. Praeterea 69. add *και διωκοντων υμασ*, cf supra Eus[ps] et Mt

29. *εισ την* cum ℵ*D Clem[85] et[307] (utroq loco accurate affert *τω τυπτοντι* usq *αλλην*) Or[1, 712bis] et[738] (ut Clem) (it vg *in maxillam*) ... ς Ln Ti *επι την* cum ℵ[c]ABLRΞ unc rell al omn[vid] Bas[eth 270] :: et. in Mt plerique *επι* | *σιαγονα* (et. ℵ[c]; XΓ al mu *-γωνα*): ℵ*E* 28. Or[1, 712semel] Bas[eth270] praem *δεξιαν* (106. add *την δεξιαν*) :: e Mt | *παρεχε* (13. 69. 124. 346. *στρεψον* ut Mt): D 13. 28. 69. al[5] fere a c (*percutienti te - praebe illi* vel *ei*) et it[pler] (sed habent *qui te percusserit - praebe illi*) vg[six] et [mss aliq] (ut perus, non item am for ing em) Amb[luc 1121] item syr[sch] aeth go add *αυτω* (:: ut Mt); non item ff[2.] vg cop syr[p] Clem[bis] Or[ter] Tert[patient5] (*verberanti te*, inquit. *in faciem etiam alteram genam*

τόσ σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσησ. 30 παντὶ
αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντοσ τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει.
31 [54. 5] καὶ καθὼσ θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ Mt 7, 12
ὑμεῖσ ποιεῖτε αὐτοῖσ ὁμοίωσ. 32 [55. 5] καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺσ ἀγα- 32–36 Mt 5, 44–48
πῶντασ ὑμᾶσ, ποία ὑμῖν χάρισ ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺσ
ἀγαπῶντασ αὐτοὺσ ἀγαπῶσιν. 33 καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺσ

obverte) | τον χιτωνα: ΑΓ al pauc cop syr[utr] add σου. (Miscet Lc et Mt Ir[int 243] *tollenti enim tibi tunicam, remitte ei et pallium, et ab eo qui tollit tua non reposcas, et quemadmodum vultis* etc. Or vero [1, 738] ad Lcae verba τω τυπτ. - αλλην ipsa Mt[i] verba addit: και τω θελοντι σοι κριθηναι και τον χιτ. σου λαβειν etc). Praeterea recte *pallium* (vg *vestimentum*) - *tunicam* c e vg, contra b d ff[2.] g[1.] l q *tunicam - pallium* (*palleum*), a *vestimentum - palleum*. (Cf Tert[marc 4, 16] „ipse alteram amplius maxillam offerri iubens et super tunicam pallio quoque cedi".) Similiter Clem[307] και εαν αρη σου τισ τον χιτωνα, μη κωλυσησ και το ιματιον :: cf Mt

30. παντι sine δε cum ℵBKLRΠ 1. 131. 157. 300. al[10] fere b ff[2.] l syr[sch] arm aeth (Barn[19] ex interpolatione, ℵ* enim om locum: παντι τω [ita ℵ[c], edd om] αιτ. σε διδου, item Clem[523] γεγραπται· παντι τω αιτουντι σε διδου et [914] εν αλλω χωριω· παντι τω αιτ. σε διδου) ... ς Ti add δε, Ln [δε] cum ADEHMPSUVXΓΔΛΞ al pler a c e f g[2.] (q om totum versum) vg (sed perus *omni enim*) cop go syr[p] c.* Bas[eth 270] | παντι sine τω cum ℵB Barn[19] (ex edd; ℵ[c] qui verba παντι usq διδου supplet τω habet) ... ς Ti add τω, Ln [τω] cum ADPRΞ unc rell al omn[vid] Barn[19] (ex ℵ[c]) Clem[523 et 914] Const[3, 4, 3] (ο γαρ κυριοσ φησι· παντι τω αιτ. σ. διδ.) Bas[eth 270] Chr[11, 232] (παντι γαρ, φησι, τω αιτ. σ. διδ.) Cf et. Iust[apol 1, 15] παντι τω αιτ. διδοτε και τον βουλομενον δανεισασθαι μη αποστραφητε, quae magis a Mt pendent. | διδου: 33. δοσ

31. ποιωσιν υμιν: Α ποιουσιν (ut c*L in Mt) υμασ | και (72* 253. 2[pe] e q om) υμεισ: Β a ff[2.] l Ir[int 243] om; b cop post αυτοισ pon (b *facite illis et vos similiter*; item q *facite illis vos similiter*; Clem[304] ποιειτε και υμεισ αυτοισ, Tert[marc 4, 16] *ita et vos facite illis*, item syr[hr], Tert gnost[10] *et vos ita facite illis* :: cf Mt). Hinc Ln [και υμεισ]. Praeterea cf Or[proverb] (in *Notitia ed. cod. Sin. p.* 102) παντα οσα θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, παντα και υμεισ ομοιωσ ποιειτε αυτοισ (Mai[32] eadem imperfecte leguntur) :: e Lc et Mt | ομοιωσ (a *sic facite eis*): D 248. e Clem[304] Ir[int 243] (nil nisi *facite eis* pro και υμ. ποι. αυτ. ομ.) om

32. και ει: e *nam si* | και γαρ οι (RA om) αμαρτωλοι (D add τουτο ποιουσιν) τουσ αγαπωντ. αυτ. αγαπωσιν: 209. και γ. οι αμ. το αυτο ποιουσιν (:: ut Mt) ... 1. ab οι αμαρτωλοι ad οι αμαρτ. versu sq transilit

33. και γαρ εαν cum ℵ*B ... ς Ln Ti om γαρ cum ℵ[c]AD(ει pro εαν)LPXΞ unc rell al omn[vid] it vg etc | αγαθοποιητε cum ℵABEKLUVXΞΠ al pl

ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ
τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. 34 καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν,
ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα
ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. 35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ
ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδένα ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μι-

... Ti *αγαθοποιειτε* cum DHMPSΓΔΛ 33. al^{9scr} (et haud dubie al mu) | *υμιν*: e om, D a syr^{p} post *ποια χαρις* (*quae gratia est vobis* a syr^{p}) | *χαρ. εστιν* (ita q): P b (*erit gratia*) c (*quae est gratia*) e (om *και γαρ εαν αγ. τ. αγαθ. υμας*) ff^{2} (*erit grat.*) l vg cop aeth syr^{hr} (syr^{sch} *quae est gratia vestra*) *εστ. χα.* | *και* sine *γαρ* c. ℵBΛ aeth ... ς Ln Ti *και γαρ* c. ADLPRΞ unc rell al omn^{vid} (sed 237. d^{scr} al pauc *και γαρ και*) it^{pl} (*nam et* b c f q, *etenim* a d; contra e f ff^{2} l *cum et*) vg (*siquidem et*) etc. Ceterum R a *και γαρ* transilit ad *αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανιζουσιν* | *οι*: A al pauc om (item R videtur, quum a *και γαρ* ad *αμαρτωλοι αμαρτωλοις* transiluerit) | *το* (A 262. om) *αυτο*: e (et. syr^{p}) *id ipsud*, D a ff^{2} (g$^{1.2.vid}$) l δ vg *τουτο* (*hoc*), 130^{gr} b c f q *ταυτα* (*haec*)

34. *και εαν*: D *καν*, c *sed si* | *δανι–* c. ℵAB*DLPRΔ al aliq et hoc versu et seq, item primo et tertio loco E*Ξ, item tertio tantum loco A ... ς Ln *δανει–* cum B^{3}HKMSUVXΓΠ (bis et. Λ, semel et. Ξ) al longe plu. Cf Steph. Thesaur. sub *δανιζω* | *δανισητε* cum ℵBΞ 157, item (*si mutuum dederitis*) b f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Amb$^{tob\ 16}$ (pag. 609) et (*si feneraveritis*) e Tert$^{marc\ 4, 17}$ ... ς *δανειζητε* cum MUVΓΠ al permu, item Gb'' Ti *δανειζετε* (Ti *δανιζ.*) cum ADEF^{w}HKLPXΔΛ al pl; item *si feneretis* (d *-ratis*) a d. Cf et. Iust$^{apol\ 1, 15}$ *ει γαρ δανειζετε παρ ων ελπιζ. λαβειν, τι καινον ποιειτε; τουτο και οι τελωναι ποιουσιν.* | *παρ ων*: ΓΞ *π. ω* | *λαβειν* cum ℵBLΞ 237. Iust$^{apol1, 15}$ ... ς Ln *απολαβειν* cum ADEHKMPS UVXΓΔΛ al longe pl | *υμιν χαρις εστιν*: hoc ordine f, D *χαρ. υμ. εστ.*, a b ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg Tert^{marc} *gratia et vobis*, c Amb^{tob} *vobis est gratia* ... B e om *εστιν* (b l om *εστ.* v. 32) | *και* sec sine *γαρ* cum ℵBLΞ 157. cop (item *nonne et* b q) ... ς Ln add *γαρ* c. ADP(R^{vid}, vide ante) XΓΔΛΠ unc^{7} al omn fere it^{pler} vg syr^{utr} et ^{hr} etc | *αμαρτωλοι* sine *οι* cum ℵABDELMPRSUVΓΔΛΠ(X?) al plu ... ς (Gb^{oo}) praem *οι* cum HKΞ al mu cop | *αμαρτωλοις* (Π al pauc *-λους*): A om | *δανιζουσιν*: vide ante ... ς Ln *δανειζουσιν*: vide ante | *τα ισα* (f g$^{1.2}$ vg): D a b c e ff^{2} l q Amb^{tob} om

35. *πληρ*: U add *λεγω υμιν* (:: cMt), item e *dico* :: cf Mt | AR *εκχθρους* | *δανιζετε* ... ς Ln *δανειζετε*: vide ad v. 34 | *μηδενα* cum ℵΞΠ* w^{cant} (pleriq conlatores non attenderunt) item (reddentes *neminis spem praescindentes*) syr^{utr} et ^{hr} ar^{p} pers^{p} (:: interpretes Syros *μηδενα* legisse apparet; at quaeritur possitne *μηδενα* pluraliter dictum esse, quod non inauditum est teste Steph. Thes.) ... ς Ln Ti *μηδεν* cum AB LRXΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler. Latini: *nihil desperantes* a b d e f ff^{2} g^{1} l q tor tol; *nihil inde sperantes* c vg^{ed} am em ing; *nihil sperantes* Amb^{tob}, item cop rell | *απελπ.* c. ℵABLRΞ unc^{12} etc ... Ti *αφελπ.* c. DP al^{2}

σθὸσ ὑμῶν πολύσ, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸσ χρηστόσ
ἐστιν ἐπὶ τοὺσ ἀχαρίστουσ καὶ πονηρούσ. 36 γίνεσθε οἰκτίρμονεσ, Mt 5, 48
καθὼσ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 56.2 καὶ μὴ κρίνετε, καὶ Mt 7, 1 s
οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε.
ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· Mc 4, 24
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώ-

35. πολυσ: ℵ^a A al^2 c (item a l sax Amb^tob *in caelo*) add εν τοισ ουρανοισ (: : cf v. 23 et Mt 5, 12), hinc Ln [εν τοισ ουρα.] | υψιστου cum ℵABDLPXΓΔΛΞΠ unc^7 al plu ... ς (=Gb Sz) του υψ. c. minusc non ita mu Bas^eth238 | χρηστοσ: Ξ al^3 scriv χριστοσ | αχαρ. (aeth *bonos*) και πονηρουσ: 1. 131. 209. al pauc arm πον. και αχαρ.

36. γινεσθε sine ουν cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. a b c e f ff^2 l q go cop arm aeth Clem^141 et ^482 (γινεσθε, φησιν ο κυρ., ελεημονεσ και οικτιρμ. etc) (Or^2, 26 τηρων την εντολην του σωτ. την· γινεσθε οικτ. etc, και· γινεσθε τελειοι) Ath ^1, 716 Cyr ^4, 227 et ^231 (Chr^5, 15 et ^7, 456 et alibi, Mac ^13, 2 et ^19, 2 et custod^167) Tert^marc4, 17 Cyp^71 : : at in tali re patrum testimonia levi momento sunt; etsi passim etiam particulas eiusmodi fideliter servant, tamen saepius negligunt. Cf et. Iust^ap1, 15 (γινεσθε δε χρηστοι και οικτιρμονεσ etc) et ^tr96 (γινεσθε χρηστ. κ. οικτιρμ. etc) ... ς (sed Gb^00) Ti add ουν cum AΡΧΓΔΛΠ unc^7 al pler f g^1. 2. vg syr utr et hr Or^int1, 194 Bas^eth238 (: : cf Mt) | καθωσ (Clem^482 Ath Chr ωσ) sine και cum ℵBLΞ 1. 131. 262. c d cop aeth Clem ^141 et ^482 Ath ^1, 450 et ^1, 716 Chr (ut ante) Tert^marc 4, 17 ... ς Ti καθωσ (Iust Or al ωσ) και et Ln καθ. [και] cum AD^grΡRΧΓΔΛΠ unc^7 al pler it^pler vg go syr utr et hr Iust^ap1, 15 et tr 96 Or^2, 26 et int 1, 194 Cyr^4, 227 et ^231 Bas^eth238 Cyp^71 ο πατ. υμων (Iust^ap1, 15 Clem^141 Or^2, 26 et int1, 194 Bas^eth Tert^marc Cyp ^71): ℵ^a (non item * nec ^c) 13. 69. al^5 aeth Iust^tr 96 Clem^482 Bas^regg512 cod et bapt637 Mac^16, 2 et ^43, 2 et custod Cyr^4, 227 et ^231 et thes120 Chr^aliq add ο ουρανιοσ, item y^scr Ath^1, 450 Chr^5, 15 ο εν τοισ ουρανοισ

37. και pri: D 1. 131. 157. al^10 fere it vg cop syr^sch (non P) cop arm (non go aeth) Tert^marc4, 17 om : : ut Mt | Γ κρινηται | και ου μη cum ℵBCEHKLMPSUVXΓΔΛΞΠ al pler b ff^2 g^1. 2. l q vg cop al Const^2, 36 (κριθησεσθε) Bas^eth273 Cyr^4, 422 ... Ln ινα μη (: : c Mt) cum ADΛ al pauc a c e f go aeth Tert^marc4, 17 Cyp^313 Amb | και μη καταδ. cum ℵBLSXΞ tisch* al^15 fere syr^p Bas^epp304 ... ς Ln om και cum ACDEHKMPUVΔΛΠ (Γ om και μ. καταδ.* usq καταδικασθ.) al pler it vg cop syr^sch al Bas^eth Cyr^4, 422 Tert^marc | καταδικαζετε: XΔ al aliq -ζητε et A 262. -σητε ... B δικαζετε | και ου μη: D a c e ff^2 aeth Bas^eth Tert ^marc Cyp^313 ινα μη | B δικασθητε

38. καλον (Clem^944 Eus^ps556 Tert^marc 4, 17): V al^3 vg^ed et cdd aliq (sed non am ing for tol) go syr^sch add και | πεπιεσμενον (ℵ* πεπιασμ.) sine και cum ℵB(D)L (1.) 69. (131.) a b c e ff^2 g^1 l q cop arm aeth (Or^1, 280 Dial^824 Eus^ps556) Cyr^ador135 Amb^bis; D 1. 131. 157. Or Dial Eus σεσαλ. ante πεπιεσμ. pon, ... 48^ev g^scr* syr^sch Tert^marc om σεσ. ...

σουσιν εἰσ τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρη-
Mt 15, 14 θήσεται ὑμῖν. 39 $^{57.5}$ Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖσ. μήτι
δύναται τυφλὸσ τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰσ βόθυνον ἐμ-
Mt 10, 24 Io 13, 16 15, 20 πεσοῦνται; 40 $^{58.3}$ οὐκ ἔστιν μαθητὴσ ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον·
41 s Mt 7, 3–5 κατηρτισμένοσ δὲ πᾶσ ἔσται ὡσ ὁ διδάσκαλοσ αὐτοῦ. 41 $^{59.5}$ τί

ς add και cum ACPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f g$^{2\cdot vid}$ vg go syr^{p} Clem^{911} Cyr ^{1,281}et^{zach3,739} | σεσαλευμ. sine και cum ℵBDLΞ 1. 69. 131. a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q cop arm Clem^{911} Or^{1,280} Dial Eus^{ps} Cyr^{ador} ... ς add και cum ACPXΓΔΛΠ unc rell al pler vg go aeth syr^{p} Tert^{marc} Cyr^{zach739} | υπερεκχυννομενον c. ℵAB*CDE^{2}LPSUΔΠ 33. f^{scr} ... ς υπερεκχυνομενον cum B^{3}E*HKMV^{vid}XΓΛ al pler | κολπον: D κολμων | υμων: L υμιν | ω γαρ μετρω cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. c (*qualem enim mensuram*) e (*qua enim mensura – eadem et*) cop (*mensura enim qua*) item aeth Clem ^{176} (ω μετρω μετρ. αντιμετρηθησετ. υμιν potius e Lc quam e Mt) Or ^{1,280} (eadem prorsus verba subsequentibus μετρον καλον etc; item Or$^{cat\ ox}$ in Rom^{98}; Or^{int3,811} *qua mensura mensi fueritis, eadem mensura metictur vobis*) Eus^{ps556} (subsequentibus μετρον καλον etc) ... ς Ti τω γαρ (13. 69. 34^{ev} a b l q arm Tert^{marc} om, g$^{2\cdot}$ *eadem vero*) αυτω (X al^{5} om) μετρω ω cum ACPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr^{p} arm Tert^{marc} (*eadem qua mensi eritis mensura*) | αντιμετρηθησεται c. ℵAB^{2vid}et^{3}CDLRXΓΔΛΞΠ unc rell (it^{pl} vg Tert^{marc} *remetictur*) Polyc^{2} (vide post) Clem^{176} Or^{1,280} Eus^{ps556} ... B*P al pauc b c q arm μετρηθησεται (*metietur*). Cf etiam Polyc^{2} μνημονευοντεσ δε ων ειπεν ο κυρ. διδασκων· μη κρινετε, ινα μη κριθητε· αφιετε, και αφεθησεται υμιν· ελεατε, ινα ελεηθητε· ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν· και οτι μακαριοι οι πτωχοι και οι διωκομενοι ενεκ. δικ., οτι αυτων εστ. etc

39. ειπεν: D 13. 69. 91. 124. ελεγεν, item *dicebat* it vg | δε και cum ℵBC DF^{w}LRXΞ 13. 33. 69. 124. 157. 209. 346. al pauc it^{pler} (c *et similitud. dicebat illis*) vg (et. 130^{lat}) arm ... ς om και cum AΡΓΔΛΠ unc^{7} al pler cop go syr^{p} (syr^{sch} *et dixerat illis similitud.*) | μητι: X al pauc μη | D οδαγειν (item D in Mt) | ουχι: ℵ ουκ, 69. ουχ οι | εμπεσουνται cum BDLPR^{vid} 1. 13. 69. al^{10} fere (13. 69. 346 ante εισ) a (*incident*, item d) ... ς πεσουνται (*cadent*) cum ℵACXΓΔΛΞΠ 33. al pler it^{pler} vg :: ut Mt

40. τον διδασκ. sine αυτου cum ℵBDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. al plus^{5} it vg Or^{4,124} (εν μεν τω κατα ματθ. – εν δε τω κατ. λουκαν το· ουκ εστι etc) Ir^{int331} Tert^{marc4,17} ... ς (Gb^{o}) Ti add αυτου cum ACPΓΔΛΠ unc^{7} al pler cop syr^{utr} arm go aeth Cyr^{luc202} | κατηρτισμ. (Π καταρτισμ.) usq αυτου: ΓΛ* 48^{ev} om (Λ* om etiam αυτου quod praecedit) | δε: ΔΞ al pauc cop$^{wi\ et\ petr2}$ arm om | πασ (Nyss^{epp} ap Gall^{6,620} c q post εσται): ℵ b om | εσται (et. it vg Ir^{int} *erit*): ℵF^{w} 64. 91. 239. Or ^{4,421} Const^{5,6} (προστετακται· κατηρτ. εστω πασ ωσ ο διδ. αυτου) εστω. Latt post *omnis erit* (*erit omnis, erit*) add: *si sit* (ita a c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ l

δὲ βλέπεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ
δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖσ; 42 πῶσ δύνασαι
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφεσ ἐκβάλω τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸσ τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων;
ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε
διαβλέψεισ τὸ κάρφοσ τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβα-
λεῖν. 43 [60.5] Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, Mt 7, 16 ss et 12, 33
οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44 ἕκαστον

---

q vg^ed et cdd aliq ut perus gat), item *ut sit* (b ff^2·). Contra pergunt *sicut* etc e am for ing tol Ir^int

41. το sec (EXΓΔΗ al τω, item XΓΛ al versu 42 τω εν τω bis, E sec loc): D al pauc om; nec exprimunt it (exc e: *stipulam quae est*) vg cop | την δε δοκ. τ. εν τ. ιδιω (D σω, item it vg *in oculo tuo*) οφθαλμω: P 13. 69. 124. 346. την δε εν τω σω οφθ. δοκον :: ut Mt

42. πωσ (Schu commendat propter loc. parall.) cum B e ff^2· ... ℵ πωσ δε, 251. g^1·2· am em for ing perus tol sax και πωσ ... ς Ln η πωσ cum ACDEHKLMPSUVXΓΔΛ al omn fere it^pl vg^ed et mss aliq (ut fu) syr^utr cop go etc (:: η πωσ quum apud Mt legatur nec fluctuet, atque plura ex eodem ad mutandum hunc Lucae locum adhibita esse certum sit, praestat quod ab eo differt; a simplicitate vero lectionis codicis B, confirmatae Latinis testimoniis, orta videntur et πωσ δε et και πωσ) | αδελφε: D 157. a b c e ff^2· l q om :: ut Mt | το (L 69. om) εν τ. οφθ. σου (f go syr^p): D 33. a b c e ff^2· g^1·2· l q cop syr^sch arm aeth εκ (33. απο) του οφθαλμου σου :: e Mt | αυτοσ (syr^sch et cccc) την εν-ου βλεπων (13. 69. 124. μη βλε., Γ ουκ εμβλε.) et. f g^1·2· vg: D a b c e ff^2· l k και ιδου η δοκοσ εν τω σω οφθαλμω (it^7 *in oculo tuo trabes*) υποκειται (*subiacet*, d e *est*) | την δοκον: C om την | εκβαλειν post τ. αδ. σου cum B 13. 69. 124. 346. ... L 1. post το καρφοσ ... ς Ln post διαβλεψεισ (:: at ita Mt lectione non fluct; valent huc eadem quae ad πωσ diximus) cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^7 al pler it vg cop go etc | το (pro το L* iam εκ dederat) εν τω οφθαλμω: D it vg cop syr^sch arm aeth εκ του οφθαλμου :: ut Mt

43. ου γαρ (et. it^pler vg cop go syr^p): D a syr^sch aeth ουκ (Clem^195 το γαρ· ουκ εστι δενδρ. καλ. - καρπ. καλον, κανταυθα αρμοστεον nil probat), 346. ουδε | καρπον σαπρον (et. Clem^195, item Tert^marc 4,17 „proinde et *arbor bona non proferat malum fructum*", sed ^1,2 „in creatorem interpretatus malam arborem malos fructus condentem"): D a b c e f ff^2· g^1·2· l q vg syr^sch καρπουσ σαπρουσ, rursusque pro καρπον καλον D a b c e f g^1· q (non item ff^2· g^2· l vg) syr^sch καρπουσ καλουσ :: e Mt | ουδε παλιν cum ℵBLΞ 1. 13. 69. 124. 131. 157. 346. b g^1· q cop arm (Clem^195 ουδε μην) ... ς (:: ut Mt lectione non fluct) om παλ., Ln [παλ.] cum ACDXΓΔΛΠ unc^7 al pler it^pl vg syr^utr go aeth. Cf Dial^820 et ^821 (^10 et ^11 ap Wetst) λεγει το ευαγγελιον· ου δυναται δενδρον σαπρον καρπουσ καλουσ ενεγκειν (paullo post προσενεγκ.),

γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· $^{61.5}$ οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν
Mt 12, 34 s συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 $^{62.5}$ ὁ
ἀγαθὸσ ἄνθρωποσ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆσ καρδίασ προ-
φέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸσ ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ
πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματοσ καρδίασ λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

ουδε δενδρον καλον καρπουσ κακουσ ενεγκαι (paullo post *προσενεγκαι*). Item Mcion$^{hipp\ 10,\ 19}$ *ουτωσ χρωνται λεγοντεσ· ου δυναται δενδρ. καλον καρπουσ πονηρουσ ποιειν.* Item Philastr^{45} [Marcion] „dicens ita — non est arbor bona quae faciat malum fructum, neque arbor mala quae faciat bonum fructum"

44. *γαρ* (v *δε*): D (v ap Treg) al^{7} a b c e ff^{2} l q tol (non item f g$^{1.2}$ vg) om | *ιδιου* (v al^{5} om) *καρπου*: D *καρπ. αυτου*, item it vg *fructu suo* | *εξ ακανθ. συλλεγουσ.* (ℵ *συνλεγ.*) *συκα* (f g$^{1.2}$ vg *de spinis colligunt ficus*): a b c d ff^{2} l q *legunt* (c *colligunt*) *de spin. ficus* (b *uvas*), D^{gr} *εκλεγονται εξ ακ. συκ.*, e *de spinis enim ficus non leguntur* (pergit *neque de rubo vendemiantur ubae.* Similiter go: *non enim de spin. colliguntur ficus, neque de rubo calcantur uvae.*) | *συκα*: 28. *ροδα* | *βατου* (ita ℵ^{a}; ℵ* *βλαστου*): U 49^{ev} y^{scr} al^{2scr} al pauc *βατων* | *σταφυλην* (K *-λησ*): L 13. 69. 346. c e cop syr^{utr} go *σταφυλασ* | *σταφυλ. τρυγωσιν* cum ℵBCDLXΞ 13. 33. 69. 346. y^{scr} al^{2scri} 49^{ev} al pauc syr^{p} ... ς Ln *τρυγ. σταφ.* cum AEHKMSUVΓΔΛΠ al pler it (e vide ante) vg syr^{sch} cop (*vindemiant uvas e rubo*) go arm aeth

45. *τησ καρδιασ* cum ℵB ... D^{gr} *αυτου τησ καρδ.*, item ς Ln Ti *τ. καρδ. αυτου* cum ALXΓΔΛΞΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg rell Or^{2,565} ... Dial^{821} om | *προφερει* bis: LΓ al aliq *προσφερει*, sec loco etiam V | *το* (D om) *αγαθον*: Or^{2,565} *τα αγαθα*, Dial *αγαθα* | *και ο πονηροσ* (Gb'' prob Schu) cum ℵ*BDL 1. 130^{gr} et ^{lat} 131. a b g^{1} l cop ar^{p} ... ς add *ανθρωποσ*, Ln [*ανθρ.*] cum ℵ^{c}ACXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler c e f ff^{2} g^{2} q vg syr^{utr} go arm aeth Dial^{821} :: ut Mt | *εκ τ. πονηρου* (Gb'') cum ℵB DLΞ 1. 69. 131. a ff^{2} g^{1} l am for tol cop^{petr4} arm ... b vg^{ed} (et. ing perus al) 130^{lat} Dial add *θησαυρου*, item ς *θησαυρου τησ καρδιασ αυτου*, Ln [*θησ. τ. καρδ. αυτ.*] cum ACXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f g^{2} q cop syr^{utr} go aeth :: *θησαυρου* add Mt nec fluct lectio; *τησ καρδ. αυτ.* ex prioribus adsumpta | *περισσευματοσ* (XΓ al *περισευμ.*) sine *του* cum ℵABDEHKSVXΔΛΞΠ al plus^{20} (Bas$^{regg\ 521}$ fluct lectio) ... ς praem *του* cum CLMUΓ al plu Dial :: ut Mt | *καρδιασ* cum ℵABDΞ al plus^{10} ... ς praem *τησ* c. CLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dial :: ut Mt | *λαλει* (D^{gr} *καλει*) hoc loco c. ABDLXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler syr^{utr} go al ... Ln ad finem versus pon cum ℵC al pauc a b c f ff^{2} g$^{1.2}$ l q vg cop Dial :: ut Mt | *το στομα αυτου*: e *malum* („*de abundantia cordis loquitur malum*", ita ut haec ab eis quae praecedunt pendeant) | *αυτου* (*eius*; a *illius*): CF^{w} al^{20} fere g^{1} vg cop syr^{sch} aeth Dial om :: ut Mt; hinc Gb^{oo}

46 [63. 3] Τί δέ με καλεῖτε· κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Mt 7, 21
47 [64. 5] πᾶσ ὁ ἐρχόμενοσ πρόσ με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ 47–49 Mt 7, 24–27
ποιῶν αὐτούσ, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιοσ. 48 ὅμοιόσ ἐστιν
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃσ ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθη-
κεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρησ δὲ γενομένησ προσέρηξεν
ὁ ποταμὸσ τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ
καλῶσ οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. 49 ὁ δὲ ἀκούσασ καὶ μὴ ποιήσασ
ὅμοιόσ ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶσ
θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμόσ, καὶ εὐθὺσ συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο
τὸ ῥῆγμα τῆσ οἰκίασ ἐκείνησ μέγα.

---

46. *δε με* (Ξ *τι δε καλ. με*): Δ *με δε* | *καλειτε* (et. Bas^regg 491^): D 28. Clem^583^ et^901^ et^943^ (omnib. his tribus locis totum versum affert *τι με λεγετε* usq *λεγω*) *λεγετε*, K 259. z^scr^ *λαλειτε*. Similiter d Ir^int 282^ et^302^ Or^int 4, 494^ Gaud *mihi dicitis* (*Quid mihi dicitis: Domine domine, et non facitis quae dico* Ir^282^; eadem addito *vobis*^302^ et Gaud; Or^int^ *quid autem dicitis mihi* etc. Cf et. Tert^marc 4, 17^ *quid vocas* [al *vocatis*]: *Domine domine*, paulloque post: *et non facitis quae dico*) | *ἃ* (et. Ir^int bis^ Clem ter Or^int^ Tert^marc^ Bas^regg^): B e go syr^sch^ *ο* (*quod*)

47. *πασ*: Λ *και* | *των λογων* (K* al aliq *τον λογον*, non mutato *αυτουσ*, sed al pauc *αυτον*): CF^w^MX al^10^ *τουσ λογουσ* (X b q syr^cod^ add *τουτουσ*) :: ut Mt. Praeterea ℵ* *μου των λογ. μου* (ℵ^c^ om) *και* | *εστιν* (Δ *εστε*) *ομοιοσ*: 69. 346. it^pler^ (non a e) vg *ομοι. εστ.*

48. *οσ*: Δ y^scr^ 3^pe^ al aliq syr^sch^ add *και* | *πλημμυρησ* cum ℵB*LΞ 33. ... ς Ln *πλημμυρασ* (DEHS^2^V al pauc *πλημυρ.*, Δ *πλημ.μηρασ*) cum A B^3^CDXΓΔΛΠ unc^7^ al fere omn | *προσερηξεν* cum ℵ*B*DL ... Ln *προσερρηξεν* cum ℵ^c^AB^3^CXΓΔΛΞΠ unc^7^ al certe pler | *ο ποταμοσ*: Γ om | *δια το καλωσ οικοδομησθαι* (B^3^ 33. *-μεισθαι*, item 157^vid^) cum ℵBLΞ 33. 157. cop (cop^dz recent^ add *sup. petram*) syr^p mg^ (aeth *quia supra petram aedificata fuit ac bene aedificata fuit*) ... ς Ln *τεθεμελιωτο* (F^w^ *εθεμ.*) *γαρ επι την πετραν* (Γ *επι τη πετρα*) cum ACDXΓΔΛΠ unc^7^ al pler it vg go syr^sch^ et ^p txt^ arm :: at ita Mt lectione non fluct

49. *οικοδομησαντι* cum ℵABDLXΓΔΛΞΠ unc^7^ al pler syr^utr^ cop ... Ln *οικοδομουντι* cum C 13. 69. 346. c^scr^ al pauc. Item (quod vix cogit ut interpretes *-μουντι* invenisse statuamus, quemadmodum idem d et δ tuentur) *aedificanti* it vg | *οικιαν*: U al^10^ fere *την οικ.* | *η πρ. ο ποταμοσ*: f g^2^ vg *in quam* (am *qua*) *inlisus* (*ill.*) *est fluvius* ... a b ff^2^ g^1^ l q *allisit* (a *inpulit*) *flumen domui illi*, c *impegit flum. in domum illam*, e *impegit fluvius*, d *adlisit flumen* pariterque D om *ῇ* | *προσερηξεν* (D *συνερηξ.*) cum B*DL ... ς Ln *προσερρηξ.* (Γ *προερρ.*) cum ℵAB^3^CXΓ ΔΛΞΠ unc^7^ al omn^vid^ | *ευθυσ* cum ℵBCLΞ 33. y^scr^ al^10^ fere ... ς Ln *ευθεωσ* cum AEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler ... D a c om :: ut Mt | *συνεπεσεν* (*concidit* b d e l q tol) cum (Gb′ et Schu commend) ℵBDLRΞ 1. 13. 33. 69. 124. y^scr^ al^10^ b e l q tol ... ς Ln *επεσεν* (*cecidit* a c f ff^2^

VII.

Mt 7, 28 1 $^{65.3}$ Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰσ τὰσ
ἀκοὰσ τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰσ Καφαρναούμ.
2–10 Mt 8, 5–13 2 Ἑκατοντάρχου δέ τινοσ δοῦλοσ κακῶσ ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν,
ὃσ ἦν αὐτῷ ἔντιμοσ. 3 ἀκούσασ δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν
πρὸσ αὐτὸν πρεσβυτέρουσ τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπωσ ἐλ-
θὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸσ τὸν
Ἰησοῦν ἠρώτων αὐτὸν σπουδαίωσ, λέγοντεσ ὅτι ἄξιόσ ἐστιν ᾧ

$g^{1.2.}$ vg) cum ACXΓΔΛΠ unc^{7} al longe pl it^{pm} vg :: ut Mt | *το ρηγμα* (E* 1. al^{2} *ρημα*): Γ 131. 435. al plus^{10} om *το*. Cf Or^{1,307}: *μεγαλη γαρ σφοδρα η εν αρνησει πτωσισ, η, ωσ λουκασ φησι, μεγα το ρηγμα τησ χωρισ θεμελιου οικοδομησ.*

VII, 1. *επειδη* (KX ἐπειδὴ) cum ABC*XΗ 124. 254. 299. w^{cant} gat (*cum*), item addito *δε* K 91. 239. (:: cf ad Mt 21, 46) ... ϛ *επει δε* c. ℵC^{2}EHL MRSUVΓΔΛΞ al pler c f $g^{2.}$ vg cop go (syr^{sch} *et cum*) syr$^{p\ txt}$arm^{zoh} ... D b $ff^{2.}$ $g^{1.}$ l q arm^{usc} *και εγενετο οτε*, *et factum est cum*; item a e syr$^{p\ mg}$ *factum est autem cum* | *επληρωσεν* (it^{pler} vg *implesset*): D *ετελεσεν* (c e *perfecisset*, d *consummasset*) | *παντα* (ℵ*X 131. e aeth om) *τα ρηματ. αυτου* (*αυτου*: M 69. 346. al^{10} fere q gat syr^{sch} *ταυτα*, a b c e $ff^{2.}$ $g^{1.}$ l tol om): D *ταυτα τα ρηματα* | *εισ τασ* (Ξ^{2} om) *ακουασ τ. λαου*: D *λαλων*, e *quae loquebatur ad populum* | *εισηλθεν* (D *ηλθεν*): HΛ al^{10} fere (inprimis evglstaria) syr^{sch} add *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (69. c add post *επληρ.*) | *καφαρναουμ* cum ℵBC*DXΞ 33. it (exc q) vg cop go (in Mt accedit Z, in Mc Δ; item Or Epiph Nonn) ... ϛ *καπερναουμ* cum AC^{3}E HKLMRSUVΓΔΛΠ al pler q (alibi accedit C, item I)

2. *δουλοσ*: D^{2} *παισ* (d *puer*; D^{gr*} *τισ*), item v. 3. 47^{ev} *παιδα* pro *δουλον* :: e Mt | *κακωσ εχων* (ℵ^{c}): ℵ* om | *ημελλ.* cum ℵABCDEHLMRUVXΓΔ ΛΞ al plu syr$^{p\ mg\ gr}$ ... F^{w}KSΠ al^{40} fere *εμελλ.* (S *εμελεν*) | *εντιμοσ*: D *τιμιοσ*

3. *ακουσ. δε* (a cop syr^{p} et^{hr} etc): D. 245. b e $ff^{2.}$ q vg syr^{sch} *και ακου.* ... c l arm *cum audisset*, f *qui cum audisset* | *προσ αυτον*: D 13. 69. it (exc f) arm om | *ερωτων*: X *ερωτουντασ* | *οπωσ*: ℵ add (ex peculiari usu Lucae) *αυτοσ* | *διασωσῃ*: EHMΓΛ al mu *-σει*

4. *παραγενομενοι*: H al aliq *-ναμενοι* | *προσ τ.* $\overline{\iota\nu}$ (ita b f $g^{1.}$ q vg): c *προσ αυτον*, D a c e $ff^{2.}$ l om, sed hi it^{5} pergunt *rogabant Iesum* | *ηρωτων* cum ℵDLΞ 1. 13. 69. 346. ... ϛ Ln Ti *παρεκαλουν* cum BCRXΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler; A cop^{petr1} *παρεκαλεσαν* | *λεγοντεσ* cum ℵBC^{2}DLRXΓΔ unc^{6} al plu it^{pler} em cop syr^{utr} et^{hr} etc: AC*KΛΠ al^{20} f vg (sed tol om antea *αυτον*) aeth add *αυτω* | *ω* (A ᾧι, iota adscr. in cdd unc rarissimum): Γ *ο* (sic)

παρέξῃ τοῦτο· 5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν
αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη
δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ
ἑκατοντάρχης λέγων· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· 7 διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε
ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. 8 καὶ γὰρ ἐγὼ ἄν-
θρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν στρατιώ-

4. *παρεξη* (Gb') cum ℵABCDEHLRXΔΞΠ carp[ev] al[20] fere ... ς *παρεξει* cum GKMSUVΓΛ al plu (60. 71. g[scr] icant -ξεις)

5. *συναγωγην*: R cop add *ημων* | *ωκοδομησεν*: C*D *οικοδομησεν*, D οι-κοδ.

6. *ο δε ις επορευετ. συν αυτοις* (b f ff[2.] g[1. 2.vid] q vg): D a c e l *επορευετο δε* (c *ergo*, e *itaque*) *μετ αυτων ο ις* | *ηδη* (6[pe] *ετι*): non exprim syr[sch] (non item syr[p] et [hr]) arm aeth | *αυτου*: D post *απεχοντος* | *ου*: syr[hr] om | *της οικιας* cum ℵD 1. 13. 69. 124. 346. 5[ev] 6[pe] go ... ς Ln Ti *απο τ. οικ.* cum ABCLRXΓΔΛΞΠ unc[8] al pler | *επεμψεν* (Δ *επενψ.*): 13. 69. 124. 346. *απεστειλεν* ... 1. 131. *πεμψας* posteaque *ελεγεν*. Praeterea *επεμψεν* sine additam cum ℵ*B ... ς Ln Ti add *προς αυτον* cum ℵ[a]CDLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg etc, item A *επ αυτον*, 6[pe] *αυτω* | *φιλους* hoc loco cum ℵBCLXΞ 33. 131. 157. c e cop aeth ... ς Ln post *ο εκατοντ.* cum ADEGHKMRSUVΓΛΠ al pler a b f l q (item[vid] ff[2.] g[1. 2.]) vg syr[utr] arm go | *ὁ* cum ℵABCDRΞ etc: L om | *εκατονταρχης* cum BL 1. (teste Wtst) 131. (:: cf ad Mt 8, 5. 8. 13. 27, 54. Lc 23, 47. In actis vero tantum non ubique -αρχης scriptum, quamvis plerumque altera forma a multis invecta sit, cf 10, 1 et 22. 21, 32. 22, 26. 24, 23. 27, 1. 6. 11. 31. 43.) ... ς Ln Ti *εκατονταρχος* c. ℵACDRΞ unc rell al pler ... D om *ο εκατ.* | *λεγων* sine additam c. ℵ* b q vg ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ[c]ABCDLR unc rell al pler it[pler] etc; item 69. go *προς αυτον* | XΛΠ* al mu *σκυλου* | *ικαν. ειμι* (Schu „rec. ap Mt 8, 8") cum ℵB b l q am for ing tol syr[sch] ... ς Ln *ειμ. ικαν.* cum ACDEGHKLMRSUVXΓΔΛΞΠ al omn[vid] it[pl] vg[ed] et [mss aliq] syr[p] et[hr] cop go arm aeth :: ex Mt 8, 8. Praeterea Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 1 Co 15, 9 *ειμι ικαν.* lectione non fluct | *υπο τ. στεγ. μου* c. ABEGHKSUVΔΛΠ al plu (it vg etc) ... Gb'' *μου υπ. τ. στεγ.* (:: ut Mt lectione tantum non fluct) cum ℵCDLMRXΓΞ al[40] fere

7. *διο ουδ. εμ. ηξι. πρ. σε ελθ.* (Δ *προσελθειν* omisso *προς σε*, item δ *advenire*): D 63. 240. 244. a b c e ff[2*] l (non item f ff[2**] g[1. 2.] q vg) om :: ut Mt | *αλλα* cum ABCEGLRΔ (al; et. ii qui *μονον* add) ... ℵDKM SUXΓΛΠ al plu *αλλ* | *ειπε*: C 13. 69. 90. 124. 346. q[scr] l syr[p] c.* praem *μονον* :: e Mt | *λογω* (et. it[pler] vg *dic verbo*): Γ 69. 300. al[10] fere *λογον* (item *dic verbum* g[1.] l) | *ιαθητω* cum BL ... ς Ln *ιαθησεται* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵACDR unc rell al omn[vid]

8. *υπο*: DF al pauc *υπ* | *τασσομενος*: 33. 69. 242. 50[ev] om :: cf Mt | *υπ εμαυτον*: F 13. 69. *υπ εμαυτου*

τασ, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου,
καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 ἀκού-
σασ δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦσ ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶσ τῷ ἀκο-
λουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύ-
την πίστιν εὗρον. 10 $^{66.5}$ καὶ ὑποστρέψαντεσ εἰσ τὸν οἶκον οἱ
πεμφθέντεσ εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 $^{67.10}$ Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆσ ἐπορεύθη εἰσ πόλιν καλου-
μένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ

8. *πορευθητι*: DX 209. *πορευου*. Cf huc Valentt ap Ir^{34} *και αυτον* (i. e. *τον δημιουργ.*) *ειναι τον εν τω ευαγγελιω εκατονταρχον, λεγοντα τω σωτηρι· και γαρ εγω υπο την εμαυτου εξουσιαν εχω στρατιωτασ και δουλουσ, και ο εαν προσταξω ποιουσι.* Cf et Clem$^{hom 9, 21}$ *-λεγειν τουτω· ελθε, και ερχεται, και αλλω· πορευου, και πορευεται* etc

9. *ταυτα ο ις*: C 157. syr^{sch} *ο ις ταυτ.* | *αυτον* (et. q go cop syr^{utr} et ^{hr}): DRX al^{5} it^{pler} vg syr^{cod} arm om :: ut Mt | *τω ακολ. αυτω οχλω ειπεν*: D e *ειπ. τω ακολ.* (e add *αυτω*) *οχλω*, item cop syr^{utr} et ^{hr} aeth | *λεγω*: DX 69. 124. 346. al^{5} it^{pler} (non b q) vg go cop$^{dz\ mg}$ arm praem *αμην* :: e Mt | *λε. υμιν*: AU al^{15} fere syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} (cop ut semper) arm add *οτι* ... Epiph$^{marc 312}$ *λεγω δε υμιν* (sed ^{324} *σχολ. ζ'* om *δε*) | *ουδε* cum ℵABCKLMRXΓΠ al sat mu ... D *ουδεποτε* ... EFGH SUVΔΛ al^{70} fere *ουτε* (Gb' et commend Schu) | *εν τω ισραηλ*: D e post *ευρον* pon. Epiph$^{marc 312}$ et ^{324} sic: *τοσαυτ. πιστ. ουδε εν τω ισρ. ευρον* (^{324} *ηυρον*). Pergit vero ipse Epiph^{324} (*ελεγχ. ζ'*) *ει ουδε εν τω ισρ. τοιαυτην πιστιν ηυρεν ωσ εν* etc. Cf et. Tert$^{marc 4, 18}$ „professus est talem se fidem nec in Isr. invenisse". Pro *ουδε εν* usque *ευρον* a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q aeth *in nullo tantam fidem inveni in Isr.*, item Amb $^{luc 1376}$ sed addit: „sin vero iuxta Graecos: *Nec in Isr. tantam fidem inveni*".

10. *εισ τον* (D* om) *οικ. οι πεμφθεντ.* hoc ordine cum ℵBDFKLXΠ al^{15} fere a b c e cop syr^{hr} aeth (praeterea D add *δουλοι*) ... ς Ti *οι πεμφθ. εισ τ. οικον* cum ACEGHMRSUVΓΔΛ al pler f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l vg go syr^{utr} arm ... 2. g$^{1.}$ q om *εισ τον οικον* | *τον δουλον* cum ℵBL 1. 157. 209. a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q cop syr^{hr} ... ς Ti *τον ασθενουντα δουλ.* c. AC(D omisso *δουλ.*)EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler f g$^{2.\ vid}$ vg go syr^{utr} arm aeth :: cf et. ad Mt

11. *εγενετο*: D e aeth om | *εν* (D c e om) *τη εξησ* cum ℵ*CDKMSΠ al permu c e f go cop syr^{utr} arm aeth ... ℵ^{c}ABEFGHLRUVXΓΔΛ al^{70} fere a b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg *εν τω εξησ* (Gb'' sed improb Schu) :: 8, 1 *εν τω εξησ* non fluct; 9, 37 est *τη εξησ ημερα*, ter in actis *τη εξησ* 21, 1. 25, 17. 27, 18) | *επορευθη* cum ℵBR 13. 69. 346. ... ς Ln Ti *επορευετο* cum ACDLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler; item *ibat* it vg. Praeterea C^{3}UXΛ 69. 127. 131. 262. al aliq a add *ο ις* | *καλουμενην* (ℵ^{c}): ℵ* om | *ναϊν* cum ℵABC DFHKLMRSUV^{vid}XΔΠ al pler a ff$^{2.}$ q cop syr^{utr} et ^{hr} ... EGΓΛ al aliq *ναειν*, 1. 209. al pauc *ναειμ* ... b c f g$^{1.2.}$ l** vg *naim* ... e l* *caphar-*

ὄχλοσ πολύσ. 12 ὡσ δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆσ πόλεωσ, καὶ ἰδοὺ ἐξε-
κομίζετο τεθνηκὼσ μονογενὴσ υἱὸσ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν
χήρα, καὶ ὄχλοσ τῆσ πόλεωσ ἱκανὸσ ἦν σὺν αὐτῇ. 13 καὶ ἰδὼν αὐτὴν
ὁ κύριοσ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε. 14 καὶ
προσελθὼν ἥψατο τῆσ σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντεσ ἔστησαν, καὶ εἶπεν·
νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸσ καὶ

naum | *αυτω* cum ℵBCDLΓΔΞΠ unc^{8} al longe plu ... ARUXΛ al^{15} om | *οι*: 1. 131. 239. a^{scr} c^{scr} om; item 1. 131. c^{scr} om *αυτου* | *ικανοι* cum ACEGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler b c q go syr^{p} ... ℵBDFLΞ 130^{gr} et ^{lat} 157. a e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop syr^{sch} et ^{hr} arm om; hinc Gb^{0} et Ln [*ικαν.*] | *οχλ. πολυσ*: KΠ al^{15} fere add *τησ πολεωσ*

12. *ωσ δε ηγγισεν* (69. al pauc *-ζε*) f g$^{1.2.vid}$ vg: D a b c e ff$^{2.}$ l q *εγενετο δε* (b c ff$^{2.}$ l q *et factum est*) *ωσ ηγγιζεν* | *και ιδου*: D^{gr} aeth om (d om tantum *ιδου*) ... 1. 440. ff$^{2.}$ g$^{2.vid}$ vg (et. am^{2} ing^{2} fu for tol; non item am* ing*) syr^{sch} (non item syr^{hr} et P) Bas$^{sel\ or\ 10}$ om *και* | *τεθνηκωσ* (Cyr^{4,361} post *μον. υι.*, 122. *νεκροσ*): A 54. c om, hinc Ln [*τεθν.*] | *μονογεν. υιοσ* cum ℵBLXΞ c Cyr^{4,361} ... ς Ln Ti *υι. μονογ.* cum ACDEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} it (exc c) vg cop go syrr arm (aeth om *μονογ.*) Bas^{sel} :: cf 8, 42 *θυγ. μονογ.*, Io 1, 18 et 3, 18 | *και αυτη ην χηρα*: D *χηρα ουσα* | *και αυτη ην* (ita et. ς) cum ℵBC*LS VΞ 1. 33. al^{15} fere it (a f *et haec erat vidua*, e *quae erat vidua*, b c ff$^{2.}$ g$^{1.vid}$ l q vg *et haec vidua erat*) vg cop syr^{sch} et $^{p\ mg}$ et ^{hr} arm ... ς^{e} (Wtst Gb Sz) Ti *και αυτη* absque *ην* cum AEFGHKMRUXΓΔΛΠ al plu go syr^{p}. Praeterea scripsimus *αὕτη* (etiam ς Ln) ut habent VΠ al, item *et haec* it^{pler} vg cop; Ti *αὐτὴ* ut M al plu (al^{15} ap Mtthaeium et al^{13} ap Scriv) item, quod pro usu horum cdd non differt, *αὐτῇ* EFGHK SΓΛ al mu | *οχλ. τησ πολ. ικανοσ*: D *πολυσ οχλ. τησ πολ.*, 1. 131. arm *οχλ. ικανοσ τησ πολεωσ*, c Amb$^{luc\ 1376}$ *turba multa civitatis*, nil nisi *multa turba* e, *turba multa* b l | *ην συν αυτη* (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLΞ 33. 69. 124. al vix mu (d *cum ea erat*) cop arm aeth syr^{hr} ... ς Gb″ Ti *συν αυτη* sine *ην* cum ACEFGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu it^{pler} vg go syr ^{utr} ... D^{gr} *συνεληλυθι αυτη*, e *consequebatur illam* ... X om *ην συν αυτη*

13. *και ιδων*: D e syr^{sch} *ιδων δε* | *αυτην*: D syr^{sch} om | *ο κυριοσ*: D 1. al^{7} f for gat sax cop syr^{sch} *ο ις̅*, go syr^{hr} aeth *dominus Iesus* | KΞ* *εσπλαγνισθη*, F* *εσπλαγν.* | *επ αυτην* cum ℵKRUXΓΠ 13. 69. 346. al^{30} fere Bas$^{sel\ or\ 10b}$ (ubi accuratius ipsum textum affert), item *super eam* it^{pler} vg ... ς Ln Ti *επ αυτη* cum ABCDLΔΛ unc^{7} al plu Bas^{sel} (ibidem, sed liberius: *ιδων γαρ αυτην ο κυρ. εσπλ. επ αυτη και φησιν προσ αυτην*), item f am tol *super ea* (a d *ei*) :: et. Mc 6, 34 a plurim *επ αυτοισ* pro *επ αυτουσ* substitutum est; Mt 14, 14 pauci tantum pro *επ αυτοισ* habent *επ αυτουσ*.

14. *σορου*: R al pauc *σωρου* | D a ff$^{2.}$ *νεανισκε νεανισκε* | *σοι*: EGHΛ al *συ*

15. *ἀνεκαθισεν* (EMΛ 69. al *-θησεν*), *resedit*, *consedit* it^{pl} vg ... B *εκα-*

ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 ἔλαβεν δὲ
φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης
μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
17 $^{68.10}$ καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ
καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
Mt 11, 2–6 18 $^{69.5}$ Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων τούτων. 19 καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν
Deu 18, 15 αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν κύριον λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμε-

θισεν, c e Ir^{int308} *sedit* | εδωκεν: A 33. απεδωκεν, 50^{ev} παρεδωκ., c f *reddidit* (it^{pler} vg *dedit*; e vero praeteriens εδωκεν sic: *et coepit loqui ad matrem suam*)

16. απαντασ cum ℵACFLRΓΞ al mu ... Gb Sz πανταν cum BDEGHKMSUV XΔΛΠ al plus^{100} | ηγερθη cum ℵABCLΞ (D εξηγερθη) 1. 13. 33. 118. 131. ... ς Ti εγηγερται (EFH al εγειγερτ.) cum EFGHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler :: cf ad 9, 7 Mc 6, 14; εγηγερται non fluct Mt 11, 11 | ο θεοσ (69. om): Γ 1. 131. al aliq c κυριοσ | τ. λα. αυτου sine additam (et. f g$^{2\cdot vid}$ vg go cop syr^{sch} et ^{hr} Tert$^{marc 4, 18}$): MXΛ 13. 69. 124. 262. 346. al^{25} fere add εισ αγαθον, item *in bonum* (*-no* a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q) a b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q for (al) syr^{p} arm

17. ο λογ. ουτοσ (a *verbum hoc*, c *sermo iste*): D b e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg ουτ. ο λογ. (*hic sermo*, e *iste sermo*) | περι αυτου hoc loco c. ℵ^{a}ABCDR etc: FLΞ 33. b c g$^{1\cdot}$ aeth post περιχωρω (syr^{sch} post εξηλθ.) ... ℵ* ff$^{2\cdot}$ l om | και πασῃ cum ℵ*et^{a}BFLΞ 1. 33. y^{scr} (y post περιχ. add περι του ιυ) b c l am fu for ing ... ς Ti και εν πασῃ, Ln κ. [εν] πασ. cum ADEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler a f (ff$^{2\cdot}$ et g$^{2\cdot}$ e silentio) q vg (e om et περι αυτ.? et και πασ. τ. περιχ. Pergit enim post *in tota iudea* sic: *ea do* [de eo?] *in quibus adnuntiaverunt ad iohannen baptistam· qui etiam* etc)

18. και απηγγειλ. usque περι πα. τουτων: D εν οισ και (d *et in quibus*) μεχρι ιωανου του βαπτιστου, quibuscum fere convenit e (vide ante) | απηγγειλαν: ΓΔ ανηγγ. | ιωαννει (B* -ανει) cum ℵAB* ... ς Ln ιωαννη (B^{3} -ανη, E -ην) cum B^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} :: cf v. 22, item Mt 11, 4 Act 3, 4 Apoc 1, 1. Similis cum ιωαννει forma est μωυσει, cf Mt 17, 4 et alibi. Praeterea post ιωανν. 1. 69. 131. add περι αυτου | περι (69. c και περι) παντ. τουτων: a l om (D e vide ante)

19. και προσκ.: D e (vide ante) praem οσ | τινασ (etiam a e arm syr^{p} et^{hr}; e om δυο): D 2^{pe} al^{2scr} b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ (g$^{2\cdot vid}$) l q cop syr^{sch} go aeth Amb^{luc1377} om | ο (Ξ* 1. 25. 127. 131. 300. p^{scr} om) ιωαννησ (BL -ανησ): D e (vide ante de utroque) cop^{dz} om | επεμψεν (Ξ add αυτουσ) usq λεγων: D λεγει πορευθεντεσ ειπατε αυτω, e *dixit euntes inquirite dicentes* | κυριον cum BLRΞ 13. 33. 69. (add αυτου) 157. a ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ am fu tol arm aeth cat^{ox57} (προσκαλεσαμενοσ ουν επεμψ. αυτουσ προσ τον κυριον) ... ς Ln ιησουν cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f g$^{2\cdot vid}$ l q vg cop syr^{utr} (syr^{hr} *domin. Iesum*) go Cyr^{luc208} (πεμπει πρ. τ. ιν ερομε-

νοσ, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20 παραγενόμενοι δὲ πρὸσ αὐτὸν οἱ
ἄνδρεσ εἶπαν· Ἰωάννησ ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶσ πρόσ σε
λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενοσ, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 ἐν ἐκείνῃ τῇ
ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺσ ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμά-
των πονηρῶν, καὶ τυφλοῖσ πολλοῖσ ἐχαρίσατο βλέπειν. 22 καὶ ἀπο-
κριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· πορευθέντεσ ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε

νουσ αυτον) | αλλον cum ADΓΔΛΠ unc[9] 1. al plu Or[2, 495] (πεμψασ δυο των μαθητ. επυνθανετο· συ ει etc; item [496] δια τουτο ελεγε· συ ει etc. Utrum versum, hunc an 20, afferat non liquet; ex Lc vero potius quam Mt vdtr hausisse.) ... ℵBLRXΞ 33. al plus[15] cat[ox 57] (et ibidem et. Cyr) Cyr[luc 208] et[209] et[210] ετερον :: ut Mt lectione non fluct. Cf et. Dial[819] ακουσασ γαρ εν τω δεσμ. τα εργα του χ̅υ̅ επεμψε τουσ μαθητ. αυτ. προσ αυτον λεγων· συ ει ο ερχ. η ετερον προσδοκ.

20. Propter ομοιοτελευτον versum hunc om R 239. al[2scr] g[1.] l (:: ex Mt non pendet omissio; satis enim differt contextus) | παραγεν. δε: D a e syr[sch] *(et venerunt ad Ies. et dixer. ei)* και παραγεν. (c *qui cum venissent ad eum viri illi*) | προσ αυτον οι ανδρεσ: D 33. a syr[p] οι ανδρ. πρ. αυτ. (syr[hr] *illi viri ad domin. Iesum*, aeth *illi quos miserat ad domin. Iesum*) ... ℵ* om οι ανδρ. (suppl [a]) | ειπαν cum ℵBDLΞ ... ς ειπον cum AXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] | BD ιωανησ | απεσταλκ. cum AD LXΓΔΛΞΠ unc[9] al pler ... ℵB tisch* al plus[10] Cyr[abacu 552] απεστειλεν | προσ σε: K 28. 243. a Cyr[abacu552] om | αλλον cum eisdem quos v. 19 diximus et B, Cyr[abacu 552] ... ℵDLXΞ (sunt iidem atque v. 19 nisi quod D est pro B; R vero, ut notatum est, a προσδοκωμεν priore ad alterum transiluit) 1. 33. al[10] fere ετερον :: vide ad v. 19

21. εκεινη cum ℵBL 1. 13. 69. 157. y[scr] al[6] fere c e q cop Cyr[act51] Bas sel or[34] ... ς Ln αυτη (*ipsa* :: quod significantius vdbtur) cum ADRXΓ ΔΛΞΠ unc[9] 33. al pler a b f ff[2.] g[1. 2.] l vg syr[utr] et[hr] arm go | τη sine δε cum ℵBLX 1. 33. 69. 157. y[scr] 48[ev] 150[ev] [semel] a b c ff[2.] l cop Cyr act[51] ... ς δε τη cum ADRΓΔΛΞΠ unc[9] al pler e f g[1. 2.] q vg go syr[utr] (syr[hr] *et in ipsa hora*) arm (aeth *et sanavit multos statim*) | ωρα cum ℵ[c]ABDRXΓΔΛΞΠ al fere omn it[omn] vg syrr cop go arm aeth Bas[se or34] ... ℵ*L 69. Cyr[act51] ημερα (:: ωρα videbatur nimium) | εθεραπευσεν (c d e f g[1. 2.] vg Bas[se or 34]): D[gr] a b ff[2.] l q Cyr[act 51] εθεραπευεν. Praeterea Γ 235. al pauc add ο ι̅ς̅ | και πνευμ. πονηρων: D c e κ. πον. πνευ., ℵ* b l κ. πν. ακαθαρτων ... s 28. 71. g[scr] om | τυφλοισ πολλοισ (15[ev semel] om) εχαρισατο: D e τυφλουσ εποιει (D* εποιε), item c *caecos multos faciebat* | βλεπειν (Gb') cum ℵ*ABDEGHKMRSVXΓΔ ΞΠ al[50] fere ... ς το βλεπειν cum ℵ[a]FLUΛ 1. 33. 124. al permu[vid] Basse Cyr[act]

22. και αποκριθ. sine additam (Gb'') cum ℵBDΞ tisch 157. a b e ff[2.] g[1.] g[2. vid] l vg cop arm Cyr[act51] ... ς add ο ι̅ς̅, Ln [ο ι̅ς̅] cum ALRXΓΔΛΠ unc[9] al fere omn c f q go syr[utr] syr[hr] (*domin. Iesus*) aeth :: ut Mt | απαγγειλατε (Or[3, 514] πορ. απαγγ. ιω. οσα ειδετ. και ηκουσατε, quae propter ειδ. et ηκουσ. ex Lc vdtr; Cyr[act51]; ap Bas[se or 34] πορ.

Es 35, 5 s καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ
καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγε-
λίζονται· 23 καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24–35 Mt 11, 7–19 24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς
τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσα-
σθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε

απαγγ. ιω. α ακουετε κ. βλεπετε etc. Tum vero pergit: πορευθεντεσ ειπατε, μαλλον δε υμεισ εδιδαχθητε): D tol ειπατε (et. Bas^{sel}) | ιωαννει (B -ανει) cum ℵAB*L ... ς Ln ιωαννη (D -ανη) cum B^{3}DRXΓΔΛΞΠ unc^{9} (E -ννην) al omn^{vid} | α ειδετ. κ. ηκουσ. (a b c f g$^{1.}$ l q am for ing Or^{3,514} Cyr^{act51}; ff$^{2.}$ vg [et. em tol al] aeth Amb$^{luc\,1379}$ *quae audistis et vidistis*, 69. Bas^{sel} α ακουετε κ. βλεπετε. Did^{trin1,28} α βλεπ. κ. ακου. etc ex Mt potius): D e α ειδον υμων οι οφθαλμοι (d e *oculi vestri*) και α (e om) ηκουσαν υμων τα ωτα (d e *aures vestrae*) | ειδετε cum ℵBEFGLMRSUΔΛΞ al plu ... HKVXΓΠ al mu ιδετε, A ιδατε | X om και ηκουσατ. | οτι cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ vg go syrr ... Ln om (:: ut Mt) cum ℵBLXΞ 1. al plus^{12} a b c ff$^{2.}$ l q Or^{3,514} Cyr^{abacu552} Bas^{sel} Amb^{luc} Isai^{292} (Gall 7) | χωλοι (Cyr^{abacu552} Cyr^{act51} Bas^{sel}): 69. 159. 346. al aliq c em syr^{utr} (non item^{hr}) arm και χωλοι. Ex iisdem pauci ut e syr^{sch} (item syr^{hr}) etiam και λεπρ. | Ξ om χωλοι περιπατ. | κωφοι cum AEGHKLMSUVXΔ^{2}ΞΠ al pler it^{omn} vg go cop syr^{p} arm^{ed} Cyr^{act51} ... ℵBDFΓΔ*Λ al mu syr^{sch} arm^{edd} aeth Bas sel Cyr$^{abacu\,552}$ και κωφοι (:: ut Mt) | νεκροι: syr$^{sch\,et\,hr}$ aeth Cyr abacu552 Bas^{sel} και νεκρ. | X 435. om νεκρ. εγειρ. | πτωχοι: ℵFX 1. 13. 33. 69. al^{10} fere e syr$^{sch\,et\,hr}$ aeth Cyr^{abacu552} Bas^{sel} και πτωχοι :: ut Mt

23. οσ εαν cum ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{abacu} Bas^{sel} ... ℵD al pauc Cyr^{act} οσ αν. Cf huc Epiph^{marc312} et ^{324} παρηλλαγμενον το· μακαριοσ οσ εαν (^{324}ου) μη σκανδαλισθη εν εμοι. ειχε γαρ ωσ προσ ιωαννην.

24. αγγελων (it vg cop syr$^{hr\,et\,p\,mg}$ go arm^{zoh} aeth): KM^{mg}XΠ 1. 131. 300. al plus^{30} syr$^{sch\,et\,p\,txt}$ arm^{usc} μαθητων | K ηρξαντο | Π λαλειν? | BD ιωανου | προσ τουσ (Ξ* om) οχλουσ cum ℵ^{c}ABKLMSUXΞΠ al pl it vg go etc ... ℵ*DEFGHVΓΔΛ al^{80} fere cop τοισ οχλοισ (Gb' improbante Schu :: est enim e Mt) | περι ιωαννου (BD-ανου) hoc loco b c e cop syr$^{utr\,et\,hr}$ go: D a f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q am for fu ing tol (vg^{ed} ante *dicere*) ante προσ τ. οχλ. (sive ut D τοισ οχλ.) | εξεληλυθατε cum EFGHMSUVXΓΔΛ 33. al plu ... Gb'' Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 69. x^{scr} al pauc, item KΠ al^{30} fere εξηλθετε :: dubium esse nequit quin aoristum ex Mt invexerint et hoc versu et sqq. In Mt perfectum, quod adamat Lc, non intulit nisi F ter, Δ semel | G ab εξεληλυθατε transiluit ad idem verbum v. sq

25. εξεληλυθατε cum EFHSUVXΓΔΛ (G vide ante) al plu ... Gb'' Ln εξηλθατε cum ℵABDLΞ 33. 69. x^{scr} al pauc, item KMΠ al^{30} fere εξηλθετε :: vide ad v. 24

ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖσ ἱματίοισ ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν
ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντεσ ἐν τοῖσ βασιλείοισ εἰσίν.
26 ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ πε-
ρισσότερον προφήτου. 27 [70. 2] οὗτόσ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Mal 3, 1 Mc 1, 2
ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃσ κατα-
σκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 [71. 5] λέγω ὑμῖν, μείζων
ἐν γεννητοῖσ γυναικῶν προφήτησ Ἰωάννου οὐδείσ ἐστιν· ὁ δὲ μικρό-

25. *και τρυφη* [*υπαρχ.*]: c $g^{1.}$ l Amb[luc1381] syr[hr] aeth[cod] om. Praeterea go *τροφη* pro *τρυφη* expressit. | *υπαρχοντεσ*: DKΠ al[15] Clem[235] *διαγοντεσ*, d *agent*, a ff[2.] *superabundant* (contra b e f q vg Amb[luc] *sunt*)

26. *εξεληλυθατε* cum AEFGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al plu (Or[3, 472] *περι ου ο σωτηρ λεγει· αλλα τι εξεληλυθατε; προφητ. ιδειν; ναι λεγω υμ. και περισσ. προφητου.* In his certe *εξεληλυθατε* ex Luca est) ... Gb'' Ln *εξηλθατε* c. ℵBDLΞ 69. x[scr] al pauc, item al mu *εξηλθετε* :: vide ad v. 24 | *ναι*: H y[scr] z[scr] *και* | *προφητου*: D add *οτι ουδεισ μειζων εν γεννητοισ γυναικων προφητησ ιωανου του βαπτιστου* (vide ad v. 28). Similiter sed satis inepte inter *etiam dico vobis* et verba *et amplius propheta* interponit a: *nemo maior in natis mulierum amplior est iohannen baptista*

27. *ουτοσ*: U 1. 13. 33. 69. al plus[30] b e (*de eo enim*) cop arm add *γαρ* | *ιδου* sine *εγω* (prob Schu) cum ℵBDLΞ 1. 131. 209. 243. 346. it vg cop arm Epiph[marc312 et 325] Tert[marc4, 18 cdd] (item Or[3, 769cod] si ad Lc non ad Mc 1, 2 spectat: *ουτοσ ην περι ου ο προφητησ ελεγεν· ιδου εγω αποστελω* [cod *ιδου αποστελλω*] *τον αγγ. μου πρ. προσω. σου, οσ κατασκ. την οδ. σου εμπρ. σου*) ... ς *ιδ. εγω* cum AEGHKMSUVXΓΔΛΠ 33. al pler go syr[utr] aeth Tert[marc4, 18ed] (item Or[3, 769 ed]) :: cf ad Mc 1, 2 | *προ προσωπ. σου*: Ξ om, D[gr] 57. *σου* | *την* (D *τον*) *οδον σου*: X syr[hr] om *σου* | *εμπροσθεν σου*: D 122* a l Tert[marc4, 18] (Epiph non affert nisi usque ad verba *προ προσω. σου*) om

28. *λεγω* cum BΞ 33. y[scr] al[5] cop syr[sch] ... ℵLX 157. syr[hr] arm pers[p] aeth *αμην λεγω* :: ut Mt; ς Ln Ti *λεγ. γαρ* cum AEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler f $g^{2.}$[vid] q vg go syr[p]; D 13. 69. 124. a b c e ff[2.] $g^{1.}$ l *λεγ. δε* | *υμιν*: D c e add *οτι*, sed D (omissis *μειζων εν* usq *ιωανν. ουδ. εστιν*, vide ad v. 26) pergit *ο μεικροτεροσ εν* etc | *προφητησ* cum A(D, quem vide ad v. 26)EGHSUVΓΔΛ al plu f $g^{1.2.}$ q vg go syr[sch et p txt] arm Clem[112] (*ιωαννησ ο μειζων εν γεννητοισ γυναικων προφητησ*) Amb[luc 1285] („et vere est ille magnus — ad Lc 1, 15 — quia *maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est*" Quaest[26] (ed. Bened. 1837 tom. 3. append. p. 2837 „et dominus dicit: *nemo maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista*"). Dubium est Tert[marc4, 18] ubi est: *praecursor - maior quidem omnibus natis mulierum*, paulloque post: *qui sit maior tanto propheta* ... Gb[o] Ln om c. ℵBKLMX ΞΠ al[25] fere a b c e ff[2.] l cop syr[p mg et hr] aeth Or ([4, 122] *δια το· μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου ουδεισ εστιν*, [312] *το περι του ιω. ειρημενον·*

τεροσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 $^{72.10}$ καὶ
πᾶσ ὁ λαὸσ ἀκούσασ καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισ-
θέντεσ τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 30 οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ
τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰσ ἑαυτούσ, μὴ βαπτισθέντεσ ὑπ᾽
αὐτοῦ. 31 $^{73.5}$ Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺσ ἀνθρώπουσ τῆσ γενεᾶσ
ταύτησ, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 ὅμοιοί εἰσιν παιδίοισ τοῖσ ἐν ἀγορᾷ
καθημένοισ καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοισ λέγοντεσ· ηὐλήσαμεν ὑμῖν

μειζων εν γεννητ. γυν. ιωαννου του βαπτ. ουδεισ εστιν, et ^{2,495} *ιω. ου μειζων εν γενν. γυν. ουδεισ ην κατα την του σωτηροσ ημων μαρτυριαν λεγοντοσ· μειζων εν γενν. γυν. ιωαννου του βαπτιστ. ουδεισ εστιν*) :: at omnino ex Mt fluxisse vdtr omissio, apud quem nemo *προφητησ* add | *ιωαννου* (BD *-ανου*) absque additam (Gb′) cum ℵBLΞ 1. 131. 157. al pauc cop syr^{cod} et syr^{hr} arm Or^{4,122} (vdtr etiam Tert^{marc4,18} quum uberius tractans locum nostrum nusquam *baptistam* addat ad *Iohannem*) ... ς Ln add *του* (Δ om) *βαπτιστου* cum A(D vide ad v. 26)EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler it vg go syr^{sch} et P aeth Or^{4,312} et^{2,495} Amb^{luc1285} Quaest^{26} :: at ita Mt lectione non fluctuante | *ουδεισ εστιν*: M (per incuriam) om | *ο δε* (a *et qui*; b ff^{2} l q *nam qui*): D *οτι ο* (*quoniam qui* d) | *μικροτεροσ*: D add *αυτου*

29. *ο λαοσ ακουσασ* (7^{pe} a c *ακουσαντεσ*) *και οι τελωναι*: M 71. g^{scr} *ο οχλοσ και οι τελων. ακουσαντεσ*. Cf et. Chr^{2,440} *οι τελωναι και ο οχλοσ εδικαιωσαν τον θεον* etc | *εδικαιωσαν*: D* *εδικαιωσαι*, d *iustificabit* | BD* d *ιωανου*

30. *και οι*: D om *οι* | *εισ εαυτουσ* (Cyr^{4,252} *εν εαυτοισ*, g^{2} *in semetipso*): ℵD 60. 243. aeth Cyr^{2,440} om | *υπ αυτου* (f g$^{1.2}$ q vg): a b c e ff^{2} l om

31. *τινι ουν* (F^{W} al pauc cop^{schw} ex ^{dz} et ^{petr4} om *ουν*, ℵ habet *δε*) cum ℵABDEF^{W}GHKLMSUVXΓΔΛΠ al^{150} fere a b c e ff^{2} g^{2} l q am for fu em harl iac ing gat mm mt perus tol sax go cop syr^{utr} arm aeth. Praeponit vero Ξ (:: ex margine textui inlata) verba haec: *ουκετι εκεινοισ ελεγετο αλλα τοισ μαθηταισ* ... ς (= Gb Sz) praem *ειπε δε ο κυριοσ* cum minusc iisque ut vdtr pauc f g^{1} vg^{cle} pers^{w} (item M^{mg} et evgll initio pericopae habent: *Ειπεν ο κυριοσ·*) | *και τινι*: H *και τινεσ*

32. *παιδιοισ*: D* praem *τοισ* | *εν* (D add *τη*) *αγορα*: F^{W}Δ *εν αγοραισ* :: ut Mt | *λεγοντεσ* (:: qua e scriptura explicandae sunt ceterae omnes) cum DL 13. 69. 124. 346. ff^{2} q l b e a (ff^{2} q *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem dicentes*; l *sedentibus ad invicem dicentes* et l** *sedentibus et ad inv. dicentibus*; b *sedentibus in foro et loquentes ad invicem dicentes*; e *qui in foro sunt et adclamant ad invicem dicentes*; a *in foro sedentibus qui clamant ad alterutrum dicentes*) cop; similiter ℵ^{c}Ξ 157. *λεγοντα* ... ℵ*B 1. *α λεγει*, A 262. *οι λεγουσιν* ... ς Ln *και λεγουσιν* cum ΑΡΧΓΔΠ unc^{8} al pler item (*sedentibus in foro et clamantibus ad invicem et dicentibus* f, *in foro sedentibus et clamantibus ad invicem dicentibus* c, *qui in foro sedentibus et adloquentibus invicem dicentibus*

καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 *ἐλή-*
λυθεν γὰρ Ἰωάννησ ὁ βαπτιστὴσ μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων
οἶνον, καὶ λέγετε· δαιμόνιον ἔχει. 34 *ἐλήλυθεν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-*
που ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωποσ φάγοσ καὶ οἰνο-
πότησ, φίλοσ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. 35 *καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία*
ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆσ πάντων.

d, g[1. 2.] vg *sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus*) c d f g[1. 2.] vg go syr[utr] | PΔ al mu *ηυλισαμεν* | LX al *ορχησασθ.* | *εθρηνησ.* absque *υμιν* cum ℵBDLΞ 13. 346. y[scr*] c e g[1. 2.] l cop arm Amb[luc 1385] ... ς Ln Ti add *υμιν* cum AEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler a b f ff[2.] q vg go syr[utr] aeth Bas[ps130] | *εκλαυσατε* (E *-σετε*): M[mg] 13. 69. 346. Bas[ps130] *εκοψασθε* :: ut Mt

33. *γαρ* (l *autem*): F[w] 150[ev] al[7] a c arm (Or[4, 130] *ο σωτηρ φησιν· εληλυθεν ο ιω. ο βαπτ. μητε εσθιων μητε πινων, και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae magis e Luc quam e Mt allata videntur) om | *ιωαννησ* (Or *ο ιω.*, vide ante): BD* d *ιωανησ* | *μη* cum ℵBΞ 157. et *μηδε* cum ℵ 157, item f (*non manducans pan. neque bibens vinum*) Oros[164] (Gall 9: *venit Ioh. non manducans neque bibens*; nil praeterea) ... ς Ln Ti *μητε* et *μητε* cum ADLPXΓΔΛΠ unc[8] (*μητε* secundum etiam BΞ) al fere omn it[pler] vg etc (:: at *μητε μητε* Mt lectione non fluct) | *εσθιων* et hoc versu et seq cum ℵALPΞ unc rell (versu seq et. B) al omn[vid] ... Ln Ti *εσθων* hoc versu cum BD, Ti etiam versu seq cum D (:: eadem forma Mc 1, 6 ex ℵBLΔ 33; 12, 40 *κατεσθοντεσ* B solus tuetur) | *αρτον* post *εσθ.* et *οινον* post *πιν.* cum ℵBLΞ 157. f g[1. 2.] vg syr[sch] cop (*οινον* post *πι.* et. 243. 48[ev]) ... ς *αρτ.* ante *εσθ.* et *οιν.* ante *πιν.* (Δ* *πιων*) cum APXΓΔΛΠ unc[8] al fere omn go syr[p] ... D 1. 13. 69. 129. 131. 18[ev] a b c e ff[2.] l q arm aeth (et. Or et Oros, vide ante), om (:: ut Mt) *αρτον* et *οινον*, item syr[cu]; quum enim rursus incipiat a voce *εσθιων*, post vero *οινον* omittat, minime probabile est *αρτον* praecessisse | *λεγετε*: A 71. 262. g[scr] 7[pe] al pauc (71. 7[pe] et. v. seq) *λεγουσιν* :: ut Mt. Cf et. huc Eus[dem 430] *και-ο σωτηρ δε μαρτυρει λεγων· ηλθεν ιω. προσ υμασ μητε εσθ. μητε πιν., και λεγετε· δαιμ. εχει*: quae memoriter allata nec Mt nec Lc accurate sequuntur.

34. *εληλυθεν*: X *ηλθεν* :: ut Mt | *εσθιων* et *εσθων* vide ante | *φιλοσ* ante *τελωνων* cum ℵABDEGKLMPSUVΓΔΛΞΠ al longe plu a c e f ff[2.] g[1. 2.] l vg ... ς (= Gb Sz) post *τελω.* (:: ut Mt) cum HX al non ita mu (omnino ex Mt est Clem[186] *ηλθε γαρ φησιν ο υιοσ τ. ανθρ. και λεγουσιν· ιδου ανθρ. φαγ. κ. οινοπ. τελω. φιλοσ*). Praeterea 130[gr] b q post *αμαρτωλ.* pon (142* a om *και αμαρτ.*)

35. *εδικαιωθη*: B* *δικαιωθη* | *παντων* (Γ *απαντων*) post *των τε. αυτ.* (:: qui ordo praeter usum) cum AEGHKPSUVΓΔΛΞΠ 33. al plu cop go syr[p] ... Ln Ti[synops] ante *των* cum ℵB 69. 124. 157. 346. it vg (at hoc est fere ex usu Latinorum) syr[sch] ... ℵ[c]DF[w]LMX 1. 13. 28. al[20] fere syr[cu] arm om plane (hinc Gb[0] :: ut Mt; ex eodem ut vdtr Ir[40]).

36 74.1 Ἠρώτα δέ τισ αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετʼ
αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη.
37 καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτισ ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλόσ, καὶ ἐπιγνοῦσα
ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
μύρου 38 καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ κλαίουσα
τοῖσ δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ ταῖσ θριξὶν

Diserte contrarium tuetur Amb,.vide post. | *τεκνων*: ℵ *εργων* (:: id quod in Mt recepimus). Quod idem de Graecis testatur Amb^{luc1385}. Habet enim ad verba *ab omnibus filiis suis*: „Bene *ab omnibus*, quia circa omnes iustitia servatur, ut susceptio fiat fidelium, reiectio perfidorum. Unde plerique Graeci sic habent: *iustificata est sapientia ab omnibus operibus suis*, quod opus iustitiae sit, circa uniuscuiusque meritum servare mensuram."

36. *ηρωτα*: D a b c e f ff^{2} g^{1} vg$^{edd\ aliq}$ (sed non vg^{ed} nec am for em ing perus tol) syr^{sch} (non item syr^{p}) Amphil^{477} Amb^{epp} *ηρωτησεν*. Syr^{cu} sic: *et venit Pharisaeus unus rogans eum* etc | *τισ αυτον*: D 1 al pauc (33. *αυτ.* post *φαρισ.* pon) it vg (sed tol *quidam illum*) go syrr *αυτον τισ* | *των φαρισαιων* (V al pauc *ιουδαιων*): GH al pauc add *τον ιν̅* (:: debebat igitur *αυτον* omitti, ut est in evglstariis) | *τον* (l. *την*) *οικον* cum ℵBDLΞ 1. 33. 69. 124. 131. Epiph^{marc312} et ^{325} Amphil^{477} ... ς *την οικιαν* (:: quae forma versu seq non fluct) cum A PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *κατεκλιθη* cum ℵ^{c}BDLXΞ 1. 33. 131. Epiph^{marc} $_{bis}$, item ℵ* *κατεκειτο* ... ς *ανεκλιθη* (HSΓ al mu -*κληθη*) cum AΡΓΔΛΠ unc^{8} al pler Amphil^{477}

37. *ητισ ην* hoc loco cum ℵBLΞ c f ff^{2} g^{1} g$^{2\ vid}$ l vg cat^{ox60} Amb$^{luc\ 1386}$ et$^{epp\ 957}$, item (sed *αμαρτ. εν τη πολ.*) 1. 118. 131. 209. cop arm syr^{hr} (syr^{cu} et ^{sch} non exprim *ητισ*), item (sed *τισ* pro *ητισ*) 13. 69. 346. ... ς post *εν τη πολει* cum AΡXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (126. *τισ* pro *ητισ*) a b e q go syr^{p} Amphil^{478} cat^{ox61} ... D aeth om | *και* ante *επιγν.* cum ℵABFMPSVXΔΠ al plus^{50} cop go syr^{utr} ... ς om cum DEG HKLUΓΛ al plu it vg syr^{cu} et ^{hr} arm aeth | *επιγνουσα*: D *γνουσα* | *κατακειται* (D post *φαρισ.*, item [*recubuit, recumbit*] c e syr^{cu} et ^{utr}, non item syr^{hr} nec Or^{int4,517}) c. ℵABDLXΛΞ 33. ... ς *ανακειται* c. EGHKMPS UVΓΔΠ al pler | *αλαβαστρον* (F praem *το*) *μυρου*: D *μυρου αλαβ.*

38. *οπισω* post *στασα* cum ℵBDLXΔ 1. 33. al^{15} fere it^{pler} (q Amphil^{480} om) vg cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm aeth Or^{int4,517} (Epiph^{marc} vide post) Amb$^{epp\ 957}$ ... ς (= Gb Sz) post *παρ. τ. ποδ. αυτ.* cum AEFGHK MPSUVΓΛΠ al longe plu go syr^{p} | *αυτου* pri (M *τουτου*) et. Or^{int4,} ^{517}: AKΠ al^{25} fere syr^{p} Amphil^{480} *του ιυ̅* ... 47. 17^{ev} om. Cf Epiph ^{marc312} et ^{325} *η δε γυνη στασα οπισω η αμαρτωλοσ παρα τουσ ποδασ εβρεξε τοισ δακρυσι τουσ ποδασ* (^{325} om *τ. ποδ.*) *και ηλειψ. και κατεφιλει.* | *κλαιουσα*: F 157. 235. b g^{1} ff$^{2\ vid}$ l q vg Amb$^{epp\ 957}$ om | *τοισ δακρυσιν* (D -*ρυσι*) ante *ηρξ. βρεχ.* (D *εβρεξε*) cum ℵBDL 33. it (e *lacrimis suis*, a om *τ. ποδ. αυτ.* sec loc) vg syr^{cu} et ^{hr} arm Or^{int4,}

τῆσ κεφαλῆσ αὐτῆσ ἐξέμαξεν, καὶ κατεφίλει τοὺσ πόδασ αὐτοῦ καὶ
ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖοσ ὁ καλέσασ αὐτὸν εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτοσ εἰ ἦν προφήτησ, ἐγίνωσκεν ἂν τίσ καὶ πο-
ταπὴ ἡ γυνὴ ἥτισ ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλόσ ἐστιν. 40 καὶ
ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν.
ὁ δέ· διδάσκαλε εἰπέ, φησίν. 41 Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ
τινί· ὁ εἷσ ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτεροσ πεντήκοντα.
42 μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροισ ἐχαρίσατο. τίσ

---

^{517} ... ς Ti post *τουσ ποδ. αυτου* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn go cop syr^{p} aeth Amphil^{480} | *ηρξ. βρεχειν* (f g$^{2 \cdot vid}$ vg cop syr$^{utr et hr}$ arm): D *εβρεξε*, item *rigabat* b ff$^{2 \cdot}$ g$^{1 \cdot}$ l q, *inrigabat* a, *lababat* e, *lavit* c Or^{int}, item syr^{cu} aeth | *ταισ*: A *τοισ* | *θριξιν* ut ℵABEGKLPXΓΔΛ etc; Ln *θριξι* cum DMUΠ etc | *εξεμαξεν* cum ℵ*ADLX 33. 106. 157. cop ... ς Ln Ti *εξεμασσεν* (sed E*H*ΔΠ* al aliq *-μασεν*) cum ℵ^{c}BFΓΔ ΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} (e om *και ταισ θριξ.* usq *κατεφιλ. τ. ποδ. αυτ.*) vg syrr^{omn} Or^{int}

39. *ο καλεσ. αυτον* (et. Or$^{int 4, 517}$ Amphil^{482}): D e *παρ ω κατεκειτο* ... syr^{hr} om | *λεγων*: DX 69. 106. al^{2} e syr$^{p\ txt}$ arm Amphil^{482} Or$^{int 4, 517}$ Aug^{bis} om | *ει*: excidit in GH al pauc | *προφητησ* cum ℵADLPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere ... BΞ p^{parh*} *ο προφητ.* | D *ποδαπη*. Eodem modo D Mc 13, 1 et Lc 1, 29 (Mt 8, 27 hiat) | *ητισ απτεται*: D^{gr} Or$^{3, 225}$ *η απτομενη*

40. *ειπεν* (Ξ ante *ο* $\overline{ις}$) *πρ. αυτον*: 33. *πρ. αυτ. ειπ.*, X al pauc q *ειπ. αυτω* (syr^{cu} *dixit ei Iesus*), f* go *dixit ad Petrum*, e *ad Petrum dixit illi*, c *dixit Simoni* (pergens: *Simon*) | *φησιν* post *διδ. ειπε* c. ℵBILΞ 1. 131. ... ς Ln post *ο δε* pon cum PXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (b f q al vg *at ille ait*, c e *ille autem ait*, l *et ille ait*, a *qui ait*) go syr^{p}; item AD al^{2} cop aeth *εφη* (syr$^{cu et sch}$ *dixit ei*, syr^{cdd} *ipse autem dixit*, syr^{hr} *et ille dixit*)

41. *δυο* cum ℵABILPΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler a l q vg item^{vdtr} ff$^{2 \cdot}$ g$^{1 \cdot 2 \cdot}$ ... D cop^{sch} syr$^{p\ mg}$ aeth praem *ο δε ειπεν* (aeth add *αυτω*), arm *et dicit*, syr$^{p\ txt}$ c.* *dicit ei*, syr^{hr} *dixit ei*; X *ο δε* $\overline{ις}$ *ειπεν*, b c f *dixit ergo* (f *autem*) *Iesus*, e *et Iesus ait*, syr$^{cu et sch}$ *dixit ei Iesus*, cop^{wi} *respondens Iesus dixit illi* | *χρεοφειλετ.* cum ℵABDEFGHIKL^{emend*}MPSVXΓΔΛΞΠ carp etc ... ς *χρεωφ.* cum L*U al plu^{vid}. Praeterea *-φιλεται* ℵAB*D LPΔΞ al; B^{3}EFGHIKMSUXΓΛΠ al plu *-φειλεται* | *δανιστη* cum ℵAB*DI LPΔΛΞ al ... ς Ln *δανειστη* cum B^{3}EFGHKMSUXΠ al plu (Γ praetermittit *δανε* litteras). Cf ad 6, 34. Cf Or$^{3, 225}$ *ανθρωπω δανειστη χρεωφ. ησαν δυο· εισ οφει.* etc. Amphil^{484} *ενι ανδρι* pro *δανιστη* | L 69. al pauc *οφειλεν* | *πεντηκοντα* (Or$^{3, 225}$ et $^{int 2, 368}$ et $^{3, 975}$ Amphil ^{484} Dam$^{1, 601}$): D 69. a c syr$^{cu et sch et hr}$ praem (syr^{hr} add) *δηναρια*

42. *μη εχοντ.* sine *δε* (Gb') cum BDLPΞ 42. 63. 72. 114. 253. w^{cant} a ff$^{2 \cdot}$ g$^{2 \cdot}$ l vg Or$^{3, 225}$ et $^{int 2, 368}$ Amphil^{484} Aug anonym$^{laps 373}$ (Gall^{3}) ... ς add *δε* cum ℵAIXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f g$^{1 \cdot}$ q go cop syr^{p} arm

οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 ἀποκριθεὶς Σίμων
εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ·
ὀρθῶς ἔκρινας. 44 καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη·
βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ
μου ἐπὶ τοὺς πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου
τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 φίλημά μοι οὐκ
ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλειπεν καταφιλοῦσά μου

aeth Ambtob619; item c e syrcu et sch et hr *et cum non haberent*, Amphil484bis Dam1,601 μη εχ. ουν | αυτων pri (Or Amphil484ter): 8pe al3 scri al pauc Dam1,601 om | αυτων sec: DI 69. 157. 262. a b c ff2. g1.2. l q (non item e f) vg (sed non tol) arm aeth Ambtob619 om | πλειον (D πλεον, F zscr πλειονα, et D al pauc a b c e ff2. g1.2. l vg [non item f q] syrhr post αυτον pon, habent enim αυτον πλε. αγαπησ.) non praegresso ειπε cum ℵBDLΞ 1. 115. 131. 157. it vg cop syrcu et sch aeth ... ς (Gb0) Ti praem ειπε (sed A επι, unde fit επι πλιον) cum A EFGHIKMPSUVXΓΔΛΠ al pler go syrp (addito c.* μοι); syrhr *dic mihi* ad finem versus, arm *dic* ante τισ. Cf et. auctnovat373 (ap Gall3) *Et interrogavit: Quis illorum plus diligit?* | αγαπησει αυτον cum ℵBFLXΞ 33. 157. ... ς Ti αυτον αγαπ. cum AEGHIKMPSUVΛΠ al pler f tol go (D etc αυτον πλε. αγαπ. vide ante) ... ΓΔ al pauc auctnovat om αυτον

43. αποκριθεισ σιμων (σιμ. et ο σιμ. vide post) sine copula cum BDL2Ξ 22ev b c e (ff2. g1.2.vid) l vg cop; item arm *Dicit Simon*, syrcu *Dixit ei Simon*, syrsch *Respondit Simon et dixit*; aeth *Et respondit ei Simon* ... ς αποκρ. δε ο σιμ., Ln αποκρ. [δε] ο σιμ. cum ℵAEFGHKL*MPSUVX ΓΔΛΠ al pler a f q go syrp et hr Amphil485 (auctnovat *et respond. Sim.*) ... I 1. 131. al pauc ο δε σιμων | σιμων sine articulo cum ℵBLΓΞ ... ς Ln Ti ο σιμ. cum ADPXΓΔΛΠ unc rell al omnvid | πλειον: D πλεον | ο δε: M 157. al pauc ff2. add ις, item syrcu et sch *dixit ei Iesus* (contra syrp *ipse autem dix. ei*; syrhr *et dixit ei*)

44. τω σιμωνι εφη (et. Amphil485): D it vg ειπεν τω σιμωνι (e *dixit ad simonem*, c *dixit: Simon*), item syrromn go aeth | ταυτ. την γυν. (e add *plorantem*): L 47ev om την | υδωρ: D 157. praem και | μου επι τουσ ποδασ cum ℵLΞ cop (*meis pedibus*); item X 33. catox62 μοι επι τουσ ποδ., item Ti μοι επι ποδασ cum B, *mihi ad pedes* e, D επι ποδ. μοι, *in pedibus mihi* a ff2. g1. q, *mihi in pedes meos* go, syrhr *mihi pedibus meis* ... ς Ln επι τουσ (I* 131. om) ποδασ μου cum AIPΓΔΛΠ unc9 al pler b c f g2. vg aeth Amphil485 | θριξιν (A θρηξιν, etiam v. 38) absque additam cum ℵABDIKLPXΞΠ al25 fere it vg go cop syrsch et p et hr arm aeth ... ς (= Gb Sz) add τησ κεφαλησ cum EFGHMSUVΓΔΛ al plu syrcu

45. φιλημ. μοι: A 184. 262. 346. 8pe add αγαπησ | εισηλθον (et. b c f l q vg syrcu et p mg gr go arm aeth Ambluc1388): L* 13. 69. 157. 184. 262. 346. yscr 8pe al plus10 a e ff2. g1.2. vg cop syrhr et p txt syrhr

τοὺσ πόδασ. 46 ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψασ· αὕτη δὲ
μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺσ πόδασ. 47 οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται
αὐτῆσ αἱ ἁμαρτίαι αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον
ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρ-

---

Amphil[485] Aug[serm99] (*ingressa est*) εισηλθεν (Gb') | διελειπεν cum ℵA EIGKLMS[2]XΔΛΞΠ al mu Amphil[485] ... ς Ln Ti διελιπε cum BDFHPS*U Γ al plu | μου τουσ ποδασ cum ℵABDILXΓΔΛΞΠ unc[9] al fere omn; d (*mihi pedes*) Amphil[485] ... Ln τ. ποδ. μου cum P al pauc, item (quod in hac re vix probat) it vg etc

46. την κεφαλ. μου: a e ff[2.] l s̄yr[hr*] auct[novat 373] *pedes meos*; aeth *caput meum et pedes meos* ... syr[cu] *me* tantum habet (*tu non unxisti me*) | μου τουσ ποδ. cum ℵKMSXΔΛΠ 1. 13. 69. 124. al sat mu ... Ln Ti τουσ ποδ. μου cum ABEFGHLPUVΓΞ al plu (sed LΞ syr[sch] ante ηλειψ. pon, al pauc om μου) ... DI al pauc a b c e ff[2.] l q arm auct[novat] plane om (sed a e ff[2.] l auct[novat] vide ante)

47. Gb Sz ου χαριν λεγω σοι· | ου χαριν (it[pler] d vg *propter quod*): D[gr] add δε | λεγω (ℵ[c]): ℵ* ειπον | αφεωνται: ℵ*MΔ 69. al aliq αφεονται, F αφιονται. Latt sic: *remissa sunt* b ff[2.] l q; *dimittuntur* c f, *remittuntur* a vg auct[novat 374]; *remittentur* e g[1.] am for ing | αυτησ αι αμαρτιαι αι (K 69. om) πολλαι cum ℵAFKΠ 69. 300. al[3scri] al aliq (q go cop *pecc. eius multa*) Clem[205] (δια τουτο αφεωνται αυτησ αι αμαρτιαι) Amphil[485]; item *illi* (*ei*, b confuse *tibi*) *peccata multa* (e g[1.] om *mult.*) a b c e f g[1.] vg Or[int2, 191] Amb[plerumq]; item P syrr[omn] arm αυτη αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ., auct[novat] *illi pecc. eius*: hinc Ln αυτη αι αμαρτ. αι πολλαι ... ς Ti αι αμαρτ. αυτησ αι πολλ. c. BEGHILMS UVXΓΔΛΞ al longe plu q go cop Bas[regg 472] ... D ff[2.] l αυτη πολλα | οτι ηγαπ. πολυ (Γ πολλυ, F πολλοι)· ω (Ξ ο, aeth *qui*) δε ολιγ. αφιετ. (F 28. aeth αγαπα, fortasse item Ξ qui post ο δε ολιγ. α deficit; B add και) ολιγ. αγαπα (69. αγαπατε, F 28. aeth αφιεται): haec omnia et. Bas[regg472] Aug[ioh] et[serm]; *quoniam dilexit multum* et. Or[int2, 191] et [697]; item Cyp[328] *in evang. cata Lucam inquit: Cui plus dimittitur plus diligit, et cui minus dimittitur modicum diligit*; item Ir[int 213] *cui enim plus dimittitur plus diligit* ... D om; item e om οτι ηγαπ. πολυ (pergit: *cui autem pusillum dimittuntur diligit modicum*) ... arm parum apte: *quia cui multum remittitur multum diligit, quia multum dilexit; cui autem paullulum remittitur* etc

48. ειπεν δε etc: vg *dixit autem ad illam*, b g[1.] f gat *dixit autem ad illam Iesus* (b *Ies. ad eam: Mulier*); e *dixit autem ad illam mulierem*; c *et dix. ad illam: Mulier*; ff[2.] *et ait illi Iesus*; l q *dixit* (l *ait*) *illi Iesus*. Habent *ad illam mulierem* pro αυτη etiam syr[cu] et[sch] (non item syr[p] et[hr] | αφεωνται: ℵ*MΔ 69. al aliq αφεονται | σου: P al[6] σοι, item *tibi* a b c e g[1.] q vg. Praeterea habent *tibi pecc. tua* f ff[2.] l syr[cu] et[sch] et [hr] (et P qui *tua* cum asterisco) arm Or[int 3, 975] (qui certe vdtr huc spectare)

τίαι. 49 *καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖσ· τίσ οὗτόσ*
ἐστιν, ὃσ καὶ ἁμαρτίασ ἀφίησιν; 50 *εἶπεν δὲ πρὸσ τὴν γυναῖκα·*
ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰσ εἰρήνην.

VIII.

1 $^{75.10}$ *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆσ καὶ αὐτὸσ διώδευεν κατὰ*
πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενοσ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 *καὶ γυναῖκέσ τινεσ αἳ ἦσαν τεθε-*
ραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ κα-
λουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧσ δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, 3 *καὶ*
Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι
Mt 27, 55 Mc 15, 41 *πολλαί, αἵτινεσ διηκόνουν αὐτοῖσ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖσ.*

49. *συνανακειμενοι*: I add *αυτω* | *εν εαυτοισ*: Δ *εν αυτοισ* | *ουτοσ εστιν* cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (131. om *εστ.*) go etc ... Ln *εστ. ουτ.* (:: ut 5, 21 lectione non fluct) cum DP 1. 13. 69. 157. 346. c^{scr} it (sed b om *ουτοσ*) vg cop

50. *ειπεν δε* (f *ipse autem dixit*): b c e (non item it^{rell} vg) syr^{sch} (non item syrr^{rell}) add *Iesus* | *γυναικα*: D add *γυναι* | *εισ ειρηνην* (g$^{1.}$ l *in pacem*): D *εν ιρηνη*, item it^{pler} vg *in pace*

VIII, 1. *καθεξησ*: A *εξησ* | *και αυτοσ* (exprim et. it^{pler} vg syr^{p}): e syr^{cu} om; syr^{sch} *Iesus*, aeth *domin. Iesus* | *διωδευεν* (al pauc *διοδευεν*, K *εδιωδευεν*): ℵ 49. 122. 248. Bas$^{eth\,296\,edd}$ *διωδευσεν* | *κηρυσσων*: syr^{cu} om (*circumibat et evangelizabat*) | *οι δωδεκα* (g$^{1.}$ *et discipuli cum illo*): 6. 11. 243. add *αποστολοι*, item a b c f q (non item e ff$^{2.}$ l vg) *discipuli* | *συν αυτω*: D *μετ αυτου*

2. *τινεσ* (et. a c e f vg arm; cf et. Or^{1,380} *εν γαρ τοισ ευαγγελιοισ γυναικεσ τινεσ τεθεραπευμεναι απο των ασθεν. αυτων, εν αισ ην* etc): b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q syr$^{cu\,et\,sch}$ (et. P ?) cop aeth go non exprim | *ασθενειων* ℵBΓΔΠ unc^{8} etc: ADPVXΛ al *ασθενιων* | *μαρια* cum ℵBDXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... ALP 1. 33. 131. *μαριαμ* (:: cf ad Mt 27, 56) | FXΛΠ^{1} al mu *μαγδαλινη* | *αφ* (*a qua* b q): D *εξ*, item *ex* a c e f (d ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg *de qua*) | *επτα* (D ζ, b d *VII*): D ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg$^{cle\,et\,mss\,aliq}$ (ut ing gat mm) ante *δαιμ.* pon, F om ... H al^{5} *πολλα*, c (post *daemonia exierant*) *duodecim* (:: quod confusis XII et VII ortum vdtr) | *εξεληλυθει*: cop$^{wi\,et\,dz}$ syr^{cu} *eiecerat*

3. *ιωαννα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} etc: BD syr$^{p\,mg\,gr}$ *ιωανα* | *σουσαννα*: MΓ al^{60} fere Or^{1,380} (sed fluct cdd) *σωσαννα* | *ετεραι*: A *εταιραι* | *αιτινεσ*: D al^{5} a c ff$^{2.}$ l q (non item b e f g$^{1.}$ vg) add *και*. Item Tert$^{marc\,4,19}$ „quod divites Christo mulieres adhaerebant, *quae et de facultatibus suis ministrabant ei*" etc | *αυτοισ* (Gb' Sz) cum BDE FGHKSUVΓΔΛ al^{90} fere c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ am for iac em gat san al (ap Lcam

4 [76.2] Συνιόντοσ δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπι- 4–8 Mt 13, 1–9
πορευομένων πρὸσ αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆσ· 5 ἐξῆλθεν ὁ σπεί- Mc 4, 1–9
ρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ
μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· 6 καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν,
καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· 7 καὶ ἕτερον ἔπεσεν
ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν

Brug.) sax go syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ Aug (Or$^{1,\ 380}$ *παρειχον τοισ μαθηταισ εκ των υπαρχοντων αυταισ τροφασ*) ... ς Ln (ex errore de B) *αυτω* cum ℵALMXΠ 1. 33. al sat mu a b l q vg^{cle} et$^{mss\ aliq}$ (ut fu ing perus) cop syr$^{p\ txt}$ arm aeth Tert$^{marc\ 4,\ 19}$ (vide ante) :: cf Mt 27, 55 et Mc 15, 41 ubi est, alio quidem nexu, *διακονουσαι αυτω* et *διηκονουν αυτω* | *εκ* (Gb″) cum ℵABDKLΠ 1. 69. 124. al^{15} Or (vide ante) (it vg *de*) ... ς *απο* cum E^{2}(*om *απο τ. υπ. α.*)FGHMSUVXΓΔΛ al longe plu | *αυταισ* (ℵ^{c} et$^{iam\ a}$ ut^{vdtr}; H *-τοισ*): ℵ*D *αυτων*

4. *συνιοντοσ* (ℵ^{c}): ℵ* 157. 248. g^{scr} al pauc *συνοντοσ* ... D 13. 69. 124. 346. *συνελθοντοσ* (d *congregato*); a c *conveniente*, it^{pler} vg *cum - conveniret* (*-sset*, *-rent*, *-ssent*; e *venisset*) | *κατα*: D add *την* | *δια παραβολησ* (f g$^{2\cdot}$ vg *per similitudinem*): D 39. b l q *παραβολην τοιαυτην προσ αυτουσ* (b *similitudinem ad illos talem*), c g$^{1\cdot}$ *parabolam* (g$^{1\cdot}$ *similitudinem*) *ad illos*; e Or$^{int\ 3,\ 835}$ *similitudinem* (Or *parabolam*) *talem*; a *parabolam*, ff$^{2\cdot}$ *similitudinem*. Etiam syr^{cu} praem *illis*

5. *εξηλθεν*: q^{scr*} a b e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\ 2\cdot}$ l q (non item c f vg Or$^{int3,\ 835}$) syr^{cu} et^{hr} (non^{sch} nec^{p}) praem *ιδου*, *ecce* :: cf ll. pp. | *του σπειραι* (it vg *seminare*) et. Tit$^{cat\ ox65}$ et Cyr^{ibid} (et. Iust$^{tr\ 125}$ *ο εμοσ κυριοσ ειπεν· εξηλθεν ο σπειρ. του σπειραι τον σπορον*): DKΠ al^{6} om *του* (:: cf ad Mt), A* om^{vid} *τ. σπειρ.* | *τον σπορ. αυτου*: c syr^{cu} arm^{mss} om (:: ut Mt), Iust^{tr} om *αυτου* ... l Amb^{ps36} *agrum suum* | *αυτου* (ς *αὑτοῦ*) cum ℵB DEFGHKLUXΛΠ al plu ... Ti *εαυτου* c. AMSVΓΔ al^{40} fere (Tit l. l. *τον ιδιον σπορον. διατι τον ιδιον; - χ̅ς̅ δε ιδιον εχει σπορον* etc) | *αυτον*: D om | *ο μεν* (Iust^{tr} pergit: *και ο μεν επεσεν εισ την οδον, ο δε εισ τασ ακανθ., ο δε επι τα πετρωδη, ο δε επι την γην την καλην*): B *α μεν* :: cf Mt | *παρα*: R (ut nuper recognovi) *επι* | *του ουρανου* et. c f g$^{2\cdot}$ vg go cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Or$^{int\ 2,\ 474}$: D a b e ff$^{2\cdot}$ l q syr^{cu} et^{sch} om :: ut ll. pp. | *αυτο* (F *αυτον*): B *αυτα* :: ut Mt

6. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *κατεπεσεν* cum BLRΞ ... ς Ln *επεσεν* (:: ut ll. pp. lectione non fluct) cum ℵADXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | *επι την*: Ξ 131. *παρα την*, B om *την* | *φυεν*: L *εφυεν* | *δια* (ℵ^{c} etiam a vid): ℵ *και δια*

7. *ετερον*: D *αλλο* :: ut ll. pp. | *εν* (ALPRΞ *εμ*) *μεσω*: D *μεσον* (d *in medio*) *συνφ.* cum ℵADL ... ς Ln Ti *συμφ.* cum BPΓΔΛ unc rell al certe pleriq ... XΠ al pauc *φυεισαι*, L *συνφυεισαν* | *αι* (G om) *ακανθαι*: syr^{cu} non exprim | *απεπνιξαν* (ℵ^{c}): ℵ *επνιξαν* (:: nescio an praestet; Mt enim *απεπν.*, Mc *συνεπν.*)

*αὐτό· 8 καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰσ τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποί-
ησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.*

9 s 9 *Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίσ αὕτη εἴη ἡ πα-*
Mt 13, 10 s Mc 4, 10–12 *ραβολή.* 10 *ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆσ*
Es 6, 9 *βασιλείασ τοῦ θεοῦ,* ^{77,1} *τοῖσ δὲ λοιποῖσ ἐν παραβολαῖσ, ἵνα βλέ-*
11–15 Mt 13, 18–23 Mc 4, 13–20 *ποντεσ μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντεσ μὴ συνιῶσιν.* 11 ^{78,2} *ἔστιν*
δὲ αὕτη ἡ παραβολή. ὁ σπόροσ ἐστὶν ὁ λόγοσ τοῦ θεοῦ. 12 *οἱ δὲ
παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντεσ, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολοσ καὶ*

8. *ετερον*: D 282. *αλλο* : : ut ante | *επεσεν* (ℵ^{c}): ℵ* *εφυεν* | *εισ* cum ℵAB F^{W}LRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler b e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg... ς (= Gb Sz) *επι* (:: cf Mt) cum D al non ita mu, item *super* a c d | *την αγαθην*: D a c e syr^{cu} et ^{sch} arm add *και καλην* (syr^{cu} *et fructiferam*) : : *την καλην* Mt et Mc | *και φυεν* (L *εφυεν*, D^{gr} add *και*) *εποιησεν* (ita ℵ^{a} et ^{c}): ℵ* *και εφυεν και εποιησεν* (: : a qua lectione et D et L pendere videntur), item e f *germinavit* (c *fructificavit*) *et fecit* | *ταυτα* usque *ακουετω*: cf ad v. 15.

9. *επηρωτων*: 69. *-τουν* | *αυτου*: R a b c ff$^{2.}$ arm om | *τισ* (D praem *το*) sine *λεγοντεσ* cum ℵBDLRΞ 1. 33. 157. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu} et ^{sch} arm Or$^{int\,3,835}$ ... ς (Gb^{o} prob Schu) praem *λεγοντεσ* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr^{p} et ^{hr} aeth | *τισ αυτη ειη η* (B om) *παραβολη* cum ℵB 33., item *τισ ειη αυτη η παρ.* 1. 131. 209., *quae* (a *quidnam*) *esset haec parabola* a b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg Or^{int}, item omisso *ειη* LΞ; similiter f q *quae est haec parabola* ... ς Ln Ti *τισ ειη* (K *ει*) *η παρ. αυτη* cum ADXΔΛΠ unc^{8} al pler; item *quae esset similitudo ista* e, *quae sit parabola haec* c; Γ al pauc (omisso *ειη*) *τισ η παραβ. αυτη* ... R *περι τησ παραβολησ* : : cf ad Mc 7, 17

10. *ειπεν* (1. 118. *εφη*): 1. 69. 118. 282. 346. al pauc c e cop syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,mg}$ et ^{hr} add *αυτοισ* (it^{pler} vg *quibus ipse dixit*) | *γνωναι*: D post *του θεου* pon, a om (habet enim sic: *vobis traditum est mysterium regni dei*) | *εν παραβολαισ* (e *ceteris autem non est datum nisi in similitudinem*): A 13. 262. 346. 8^{pe} b add *λαλω* (: : ut Mt 13, 13). Similiter g$^{1.}$ *ceteris autem non est datum nisi in parabolis dicetur*; syr^{cu} *illis autem qui foris sunt non est datum ut scirent, propterea in parabolis dicitur eis* | *μη βλεπωσιν*: DLΞ 1. 131. *μη ιδωσιν* (D *ειδ.*) ... R *βλεπωσιν και ιδωσιν* : : ut Mc | *ακουοντεσ*: A *ακουσαντεσ* | *μη συνιωσιν* (1. al pauc *συνωσιν*): ℵR 13. 69. 124. i^{cant} *ακουσωσιν* (ℵ *ακουωσιν*, ℵ^{c} huic voci puncta imposuit sed rursus delevit) *και μη* (i^{cant} *μηδε*) *συνιωσιν*, F^{W} gat cop syr$^{p\,mg}$ aeth *μη ακουσωσι μηδε συνιωσιν* (: : cf ll. pp.) ... d tantum *non audiant*

11. *ο λογοσ του*: D *ο λογ. ο του*

12. *εισιν*: A om | *οι ακουσαντεσ* cum ℵBLUΞ 14. 28. 42. 244. d^{scr} 3^{pe} ... ς Ln Ti *οι ακουοντεσ* cum AEGHKMRSVXΓΔΛΠ al pler, item *qui au-*

αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆσ καρδίασ αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντεσ σω-
θῶσιν. 13 οἱ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶσ
δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸσ καιρὸν
πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 τὸ δὲ εἰσ τὰσ
ἀκάνθασ πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντεσ, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ
πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ
τελεσφοροῦσιν. 14 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινεσ ἐν καρ-
δίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντεσ τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρπο-
φοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. 16 [79. 2] Οὐδεὶσ δὲ λύχνον ἅψασ καλύπτει 11, 33 Mc 4, 21 Mt 5, 15

diunt it vg etc ... D *οι ακολουθουντεσ*. Praeterea X 124. c^{scr} b c e syr^{cu} et ^{sch} add *τον λογον* (b syr^{cu} *verbum dei*). Libere Or$^{int\ 2,\ 474}$ *qui autem secus viam seminati sunt, ii sunt qui audiunt verbum et cum laetitia accipiunt; venit autem zabulus et tollit de corde eorum quod seminatum est.* Cf ll. pp. | *ειτα* (et. syr$^{p\ mg\ gr}$): D *ων* (d *quorum*). Libere it^{pler} (et Or^{int}) *venit autem*; syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *et* (arm *et deinde*) *venit* | *τον λογον*: e om; D a b c f l q (non item ff^{2}· g^{1}· vg) post *απ. τησ* (A *τὰσ*) *καρδ. αυτων* pon

13. *επι την πετραν* c. ℵ*DF^{w}X 48^{ev} Or$^{1,\ 308}$ (*κατα δε τον λουκ.*) ... ϛ Ln Ti *επι τησ πετρασ* cum ℵ^{c}ABLRΓΔΛΠ unc rell al pler Bas$^{eth\ 282}$ | *μετα χαρασ*: syr^{cu} praem *ευθυσ* :: ut ll. pp. | *τον λογον*: ℵ* add *του θεου* | *και* (et. Or$^{1,\ 308}$): ℵ* om | *ουτοι* (et. Or$^{1,\ 308}$): B* *αυτοι* ... D e syr^{cu} arm aeth om | *πιστευουσιν*: ita ℵABEKLUXΓΔΛΠ etc ... DM etc *-σι*, ut Ln | *πειρασμου*: K *-σμὸν* | *αφισταναι*: syr^{cu} reddit *σκανδαλιζονται* :: ut ll. pp.

14. *πεσον*: A 13. 262. 8^{pe} ^{icant} *εμπεσον* (6^{pe} *εκπεσ.*) | *ακουσαντεσ* (e f ff^{2}· g^{1}· vg go syr^{p}): KΠ 33. 131. al^{10} a b c l q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} cop arm aeth *ακουοντεσ* (*qui audiunt*). Praeterea 1. 131. 157. 254. c^{scr} a c f g^{1}· syr^{cu} et ^{sch} arm praem (vel add, ut c^{scr} a c f g^{1}· et vv rell) *τον λογον* | *υπο μεριμνων και πλουτου* (Or$^{4,\ 14}$): D 64. c^{scr} c e f aeth *υπο μεριμν.* (c^{scr} add *του*) *πλουτου*, l *a sollicitudinibus saeculi et divitiarum* | *ηδονων*: A 251. arm praem *υπο* | *συνπνιγ.* (ABD *-πνειγ.*) cum ℵABDERΔ etc ... ϛ Ln *συμπν.* cum GHKLMSUXΓΛΠ al certe pler

15. *εν τη καλη γη*: D 157. Or$^{1,\ 308}$ *εισ την καλην γην*, item *in* (Amb *super*) *bonam terram* (*terr. bon.*, f syr^{cu} add *cecidit*) it vg Amb$^{ps\ 36}$ | *καλη και* (et. Or$^{1,\ 308}$): D a b c e ff^{2}· l q Amb^{ps} (non item f g$^{1.\ 2.\ vid}$ vg) om | *ακουσαντεσ*: 69. 124. 346. al pauc *ακουοντεσ*, item it vg *audientes* vel (ita b c) *qui audiunt* | *τον λογον*: D add *του θεου* | *καρποφορουσιν*: L *τελεσφορουσιν* | *εν υπομονη* (13. 69. 346. al aliq add *πολλη*): E^{2}F^{2}G^{2}HMS^{mg}XΓΛ al^{60} fere (ex his ^{60} nonnulli eadem versu 8 omittunt) ac (postquam eadem v. 8. omiserunt) evgll pler syr^{hr} (is et. v. 8. habet) add *ταυτα* (H add *δε*) *λεγων εφωνει* (al pauc *εφη*)· *ο εχων ωτα ακουειν* (G^{2} al mu om) *ακουετω*. Quibus verbis 49^{ev} hanc notam addit: *οὕτωσ μὲν ἀναγινώσκεται καὶ τελειοῖ εἰσ τὰσ ἔξω ἐκκλη-*

αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθησιν,
12, 2 Mc 4, 22 Mt 10, 26 ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 $^{80.\,2}$ οὐ γάρ ἐστιν
κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ
19, 26 Mc 4, 24 ss Mt 13, 12 : 5, 25 καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. 18 $^{81.\,5}$ βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς
ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

σίας. εἰς δὲ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τό· ταῦτα λέγων ἐφώνει, οὐ λέγεται, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐν ὑπομονῇ προστίθεται ταῦτα· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς usq καὶ τὰ τοῦ θε. τῷ θε. (20, 21—25)

16. *ουδεισ*: syr^{cu} praem: *Parabolam alteram dicebat.* | *δε* (et. Bas^{eth250}): 346. al^{30} fere item evgll cop syrr (sed non syr^{hr}) al om | *αυτον* (a c f vg): 1. b c ff$^{2.}$ l q om | *σκευει* (a f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.\,vid}$ l q vg *vaso* vel *vase*): 1. 131. *εισ σκευοσ*, al aliq *εν σκευει* ... b *sub modio*, c *sub modium* (:: cf ll. pp.), e plane om | *αλλ* cum ℵABEGHKMSUV^{sil}XΓΔΛΞΠ etc ... DL 33. *αλλα* | *επι λυχνιασ* cum ABEFGHLSVΓΔΛΞ al plu Bas^{eth250} ... ℵDKMUXΠ al^{30} fere *επι την* (U al om) *λυχνιαν* :: ut 11, 33 et Mt et Mc | *τιθησιν* sec (D *τιθι*) cum ℵB(D)FLΛΞ 1. 13. 69. 71. 99. 116. 124. 131. 157. 209. 220. 346. Bas$^{eth\ cod}$ ... ς *επιτιθησιν* cum AEFGHKMS UVXΓΔΠ al longe plu Bas^{eth250} edd (:: cf ad Mc) ... e l aeth om; syr^{cu} add *aut in loco abscondito* | *εισπορευομενοι*: Λ *εκπορ.* | *βλεπωσιν* (13. 346. al^{3scri} al *-πουσιν*): *-σιν* ut ℵAESXΓΔΛΞ etc ... DKLMUΠ etc *-σι* (ita et. Ln) | *ινα οι* usque *φωσ* (1. 131. *το φωσ* ante *βλεπ.*) et. Or$^{int\,3,886}$ Bas^{eth250}: c e *ut omnibus luceat* (:: cf Mt) ... B plane om (:: cf Mc)

17. *εστιν* (*-ιν* ut ℵABELSXΓΔΛΞ etc; Ln rursus *-ι* cum DKMUΠ etc): UX 8^{pe} al pauc add *τι* :: ut Mc (a c e *nihil est enim* etc; contra it^{pl} vg *non est enim* vel *non enim est*) | *φανερον γενησεται* (D *φα. εσται* et d *in palam venit*), a *palam fiat*, it^{pler} vg *manifestetur* (c *-stabitur*), f *revelетur*: 1. 131. 157. al^{5} (it^{pler} vg) Cyr$^{4,\,294}$ *φανερωθησεται* (et. Cyr$^{ador\,121}$ *ο ου μη φανερωθησεται*, Or vero$^{3,\,235}$ libere *ουδεν κρυπτον ο ου φανερωθησεται, και ουδεν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται*) | *ο ου μη* (L super lineam) *γνωσθη* cum ℵBLΞ 33. Cyr$^{ador\,et\,4,\,294}$, item D 157. *αλλα* (157. *ει μη*) *ινα γνωσθη*. Latini: *quod non cognoscatur* (c e f al vg), *nisi cognoscatur* (b ff$^{2.}$ q), *nisi ut cognoscatur* (a l) ... ς Ti *ο ου* (F add *μη*) *γνωσθησεται* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler

18. *ουν* (e f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg syr$^{p\,et\,hr}$ etc): 254. a b c ff$^{2.}$ l q syr$^{cu\,et\,sch}$ om | *ακουετε*: 13. 69. 124. 346. add *και προστεθησεταί υμιν τοισ ακουουσιν* :: cf Mc | *αν γαρ* cum ℵBLΞ 157. ... ς Ln *γαρ αν* cum DKS UXΛΠ al mu, Ti *γαρ εαν* cum AEFGHMVΓΔ 1. al^{50} (ac multo plurib[illegible]d); 28. al pauc om *αν* | *εχη* pr: HΓΛ al mu *εχει* | *δοθησ. αυτω*: 44^{ev} syr^{cu} add *et abundabit* :: cf Mt 13, 12 | *οσ αν* cum ℵABDKLΞΠ al mu ... Ln (ex errore) Ti *οσ εαν* cum EFGHMSUVXΓΔΛ al plu | *μη*: Λ *ουκ* | *εχη* sec: HMΛ al mu *εχει* | *και* (e om) *ο δοκει* (V *-κειν* vitiose) *εχειν*: D e post *αρθησ. απ αυτου* pon

19 $^{82.2}$ *Παρεγένετο δὲ πρὸσ αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελ-* 19—21 Mc 3, 31—35 Mt 12, 46—50
φοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 *ἀπ-*
ηγγέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω
ἰδεῖν σε θέλοντεσ. 21 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μήτηρ*
μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντεσ
καὶ ποιοῦντεσ.

19. *παρεγενετο* cum BDX 50. 71. cop ... ς Ln Ti *παρεγενοντο* cum ℵALΓΔΛΞΠ unc^9 al pler it vg etc :: similis ratio ap Mc, ubi *ερχεται* praetulimus lectioni *ερχονται* | *η μητ. αυτου* c. ℵD 69. c^{scr} y^{scr} al^{2scr} al^6 c e (sed c^{scr} c e om *αυτου* post *αδελφοι*) cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ aeth Epiph$^{marc312\ et\ 325}$ (bis *ουκ ειχεν· η μητ. αυτου και οι αδ. αυτου, αλλα μονον· η μητ. σου και αδ. σου*) ... ς Ln Ti om *αυτου* cum ABLXΓΔΛΞΠ unc^9 al pler it^{pler} vg syr^p etc | *οι αδ. αυτου*: syr^{cu} add *et stabant foris* | *ηδυναντο* cum ℵABDFHMSXΓΛ al plu; item LΞ *ηδυνοντο* ... EGKUVΔΠ tisch^2 al^{11scr} al mu *εδυναντ.*

20. *απηγγ. δε* cum ℵBDLXΞ 33. 69. 157. 346. al^{pe} a b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q (et c *nunciatum est ergo ei*) cop ... ς Ti *και απ.* cum AΓΔΛΠ unc^9 al pler (251. *και απ. δε*) e f g$^{2\cdot vid}$ vg go syr$^{cu\ et\ utr\ et\ hr}$ arm aeth Bas^{eth255} | *απηγγελη* (F al pauc *-ελλη*, al^{4wetst} h^{scr} al *-ελθη*): X cop *απηγγειλαν*, syr$^{cu\ et\ sch}$ *dixerunt* | *αυτω* sine additam cum ℵBDLΔΞ 1. 22. 33. 131. 157. 209. it vg (et. 130^{lat}) go cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ aeth (Bas^{regg479} *οτε απηγγελη αυτω οτι η μητ. σου και οι αδ. σου εξω εστ. ιδ. σε θελ.*) ... ς Ti add *λεγοντων* cum AXΓΛΠ unc^9 al pler syr^p arm Bas^{eth255} | *οτι* cum ℵDLX 1. 131. 157. 251. y^{scr} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ l q cop (ex usu linguae) syr$^{p\ et\ hr}$ go Bas^{regg479} ... ς Ln Ti om cum ABΓΔΛΞΠ unc^9 al pler vg (gat *ecce*) syr$^{cu\ et\ sch}$ arm aeth | *σου* pri: ℵ om | *εστηκ. εξω*: D 130$^{gr\ et\ lat}$ c e aeth Bas^{regg} Tert^{marc4,19} („non potuisse illi annuntiari quod mater et fratres eius foris starent, quaerentes videre eum") *εξω εστηκ.* | *ιδειν σε θελοντεσ* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} (Eus^{steph223} *ειπε τισ αυτω· ιδου η μητ. σου και οι αδελφ. σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντ.*) Bas$^{eth255\ et\ regg479}$ ... BΞ *ιδ. θελ. σε* ... it vg syr$^{cu\ et\ utr\ et\ hr}$ *volentes te videre* (sed e sic: *quia mater eius et fratres foris stant volentes* [sequitur *t* erasum] *eum videre*) ... D *ζητουντεσ σε* (:: cf ll. pp.)

21. *αποκριθεισ*: 1. 131. arm om | *προσ αυτουσ*: Ln (ex errore) *αυτοισ* c. D 127. 7^{pe} c e Bas^{eth255} | *μητηρ*: DXΔ al mu praem *η*, iidem ante *αδελφ.* praem *οι*. Tert^{marc} ante *Mater mea* etc add *quae mihi mater et qui mihi fratres.* Item teste Tert^{carn7} Apelles cum similibus „ipsum deum volunt negare esse natum, quod dixerit: *quae mihi mater et qui mihi fratres.*" | *μου* sec: 1. y^{scr} al pauc b ff$^{2\cdot}$ om | *του θεου*: ℵ om (:: vide ad vv. 13 et 15) | *ακουοντεσ*: Π *ακουσαντεσ* | *ποιουντεσ* sine *αυτον* cum ℵABDLΔΞΠ al plus^{30} (vide post de Π^{2}V^2) it vg go syr^p arm aeth Bas$^{eth255\ et\ regg479}$ Tit$^{cat\ ox67}$ ... ς (= Gb) add *αυτον* c. EFGH* KMSUV*XΓΛ al plu cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ Cyr^{luc220sq} (Tert^{marc4,19} „*quis mihi mater et qui mihi fratres?*" „subiungens *nisi qui audiunt verba mea*

22–25 Mc 4, 35–41 Mt 8, 18 23–27
22 [83. 2] Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸσ ἐνέβη εἰσ πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· διέλθωμεν εἰσ τὸ πέραν τῆσ λίμνησ· καὶ ἀνήχθησαν. 23 πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰσ τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. 24 προσελθόντεσ δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντεσ· ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶσ ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατοσ· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ποῦ ἡ πίστισ ὑμῶν; φοβη-

et faciunt ea). V demum post notam τελ (i. e. τελοσ) eadem manu insertum habet αυτον (sic certe testatur Mtthaei); H vero post ποιουντεσ punctum habet; quod qui posuit, non agnovit αυτον quod subsequitur (:: cf simillimum locum 11, 28)

22. εγενετ. δε cum ℵABDKLMUΠ 1. 33. 69. al plus[20] it vg go cop syr[sch] et [p] ... ς και εγεν. cum EFGHSVXΓΔΛ al plu syr[cu] arm aeth | εν μια (ℵ[a]): ℵ* om εν | και (121. c cop arm om) αυτοσ (ℵ[a]): ℵ* om; item e *ut ascenderent* (corrige *-deret*) *in navem et discentes eius*; de D vide post | και αυτ. ενεβη (it vg *ascendit*) cum ℵ[a]ABEKSUVXΓΔΛΠ al plu it[pler] vg go cop syr[p] al; item GH al mu addito ο ις̅, item syr[cu] et [sch] *ascendens Iesus sedit* ... FLM 13. 69. 124. al plus[50] κ. αυτ. (F add ο ις̅) ανεβη ... D αναβηναι αυτον (d corrupte *ascenderunt eum*) sed seqq κ. οι μαθ. αυτ., *et discipuli eius*, non mutata sunt | πλοιον: HMV 69. 124. 346. al mu το πλοι. | Λ y[scr] al διελθομεν | και ανηχθησαν: syr [cu] et [sch] om

23. λαιλαψ (U -λαμ, p[scr] -λαμψα ubi α ex ανεμου assumptum): DFKXΔ al mu λελαψ | ανεμου: D add πολλη | εισ τ. λιμνην: B a ante ανεμου pon ... b e ff[2.] g[1.] l q (non item c f g[2.] vg) om | και συνεπληρουντο (a vg): f ff[2.] g[2.] l *et complebatur fluctibus navicula* (f *nav. compl. fluct.*), b g[1.] q *et implebatur a fluctib. navicula*, item syr[cu] ... e om; syr[sch] *et prope erat navis ut mergeretur* (omissis και εκινδυν.)

24. προσελθοντ. (Δ ελθοντ.) δε: KΠ 300. al mu syr[cu] et [sch] aeth και προσελθ. | επιστατα επιστατα cum ℵABLΔΛΠ unc[9] al plu q syr[sch] et [p] arm[ed] ... ℵ[a] vel [ca] (non item [c] vel [cb]) XΓ al[30] fere it[pler] vg go cop syr[cu] arm[mss] aeth Cyr[act 51] alterum om ... D κυριε κυριε. Praeterea U al aliq add σωσον :: e Mt (Cyr[luc 221] et [cat ox67] επιστατα, σωσον, απολλυμ.) | διεγερθεισ cum ℵBL 13. 33. 106. 124. Cyr[act51] ... ς Ln εγερθεισ cum ADXΓΔΛΠ unc[9] al pler Epiph[marc 312] et [326] (item supra al[10] fere ηγειραν, item [libere] Epiph[marc 327]) | τω κλυδωνι (XΓ [2] al -δονι) του υδατοσ: D om του υδατοσ ... Epiph[marc 312] et [326] τη θαλασση (:: e Mt) | και επαυσαντο cum ABDKLMSUVXΓΔΛΠ etc (et. q): ℵEFGH 1. 13. 28. al[20] fere c f ff[2.] g[1. 2.] l vg cop[petr4.] syr[p mg] Cyr[act 51] και επαυσατο ... a b e syr[cu] om | γαληνη: KΔΠ 1. 28. al[40] fere b f* g[2.] mm cop[wi] et [dz] aeth syr[p] c.* (syr[p mg] „non in omnib. exx. invenitur") add μεγαλη :: cf ll. pp.

25. ειπεν δε: L 33. y[scr] al pauc cop syr[cu] et [sch] και ειπεν | που sine

θέντεσ δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντεσ πρὸσ ἀλλήλουσ· τίσ ἄρα οὗτόσ
ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖσ ἀνέμοισ ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούου-
σιν αὐτῷ;
26 Καὶ κατέπλευσαν εἰσ τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἥτισ ἐστὶν 26–39 Mc 5, 1–20 Mt 8, 28–34
ἀντίπερα τῆσ Γαλιλαίασ. 27 ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν

εστιν (Gb′) cum ℵABLX 1. al^{12} fere aeth ... ς Ln add εστιν cum DΓΔΛΠ unc^9 al pler (item it vg etc) | φοβηθεντεσ δε cum ABDXΓΔΛΠ unc^9 al pler a f go etc; item b c ff$^{2.}$ l q *et timentes*, e *et timuerunt et* ... ℵL 33. 157. syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} (sed *ipsi* c.*) cop οι δε φοβ., item g$^{1.}$ vg *qui timentes* (:: Mt οι δε ανθρωποι etc, Mc και εφοβηθησαν etc) | εθαυμασαν: 1. 118. d e (d *mirabantur*, e *admir.*) syr^{cu} et ^{sch} εθαυμαζον | προσ αλληλ. post λεγοντ. cum ABDXΓΔΛΠ unc^9 al pler f g$^{1.}$ am fu for em iac peru tol syr^{cu} et ^{sch} go etc ... LΞ 33. 157. i^{cant} al pauc a b c e ff$^{2.}$ l q vg^{cle} syr^p ante λεγοντεσ ... ℵ X^{scr} om (:: ut Mt; πρ. αλλ. ut Mc) | ουτοσ εστιν: 69. 124. 157. 346. b c e (sed *hic* suppletum) ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q aeth εστ. ουτ. | και υπακου. αυτω (V αυτου) cum ℵADLR XΓΔΛΞΠ unc^9 al omn^{vid} it (sed e sic: *quod et ventis imperat et aquae obaudiunt illi*) vg etc (Tert$^{marc\,4,\,20}$ nil probat. Adscribit tantum verba: „quis autem iste est qui et ventis et mari imperat.“ Paullo post: „agnorant substantiae auctorem suum, quae famulis quoque eius obaudire consueverant.“): B om (:: poterat in Lc abundans videri; aliter Mt et Mc)

26. και κατεπλευσαν (L καταπλ., Δ* κατεπλ. post χωραν) et. b e vg^{cle} cop syr^{cu} et ^{utr} go arm aeth: 13. 69. 124. 346. και καταπλευσαντεσ ... R m^{scr} και κατεπλευσεν, item addito ο ις c^{scr} ... D a c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q am fu for em tol κατεπλ. δε | των: Λ* om | γεργεσηνων cum ℵLXΞ (et c^{2}P ex versu 37) 1. 33. 118. 131. 157. 251. cop syr^{hr} arm aeth arr Cyr$^{act\,51}$. Cf Epiph$^{66,\,35}$ (μανιχαιοι, p.^{650}) εἶτα πάλιν ἐλθὼν εἰσ τὰ μέρη τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ μάρκοσ λέγει, ἢ ἐν τοῖσ ὁρίοισ τῶν γεργεσηνῶν, ὡσ ὁ λουκᾶσ φησίν, ἢ γαδαρηνῶν, ὡσ ὁ ματθαῖοσ, ἢ γεργεσαίων, ὡσ ἀντίγραφά τινα ἔχει. τῶν γὰρ τριῶν κλήρων ὁ τόποσ ἀναμέσον ἦν (in quibus quaeritur qua fide singula nomina conservata sint; at vix recte ad Mt γεργεσηνων Lucae inprimis in dubium vocavimus, eodem enim certe iure quod de Marco dictum est in γερασηνων corrigi potest. Ceterum in Mc ad LUΔ etc testes lectionis γεργεσηνων adde ℵ^c. Uno vero de tribus loco γεργεσηνων restituendum esse omnino videtur, quod apud quem evglstarum Orig in cdd suis invenerit non liquet. Cf ad ll. pp. adnotata ... Gb′ Ln Ti γερασηνων cum B (c*^{vid} ex v. 37) D it vg (et. δ et 130 lat; ceterum eodem modo Latt ap Mt Mc Lc hoc nomen exhibent) (sah^{vid} ex v. 37) syr$^{p\,mg}$ ... ς γαδαρηνων (KΛ al -ρινων) cum AΡΓΔΛΠ unc^9 carp^{ev} al pler go syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ | εστιν: U ην | αντιπερα (Gb″) cum ℵABDEFGHKRUVXΓΔΛΞΠ al plu ... ς αντιπεραν cum L al mu^{vid}; item MS al plus^{10} περαν (:: cf ll. pp.) | τησ: Δ om

27. εξελθοντι δε αυτω (H ap Treg εξ. τω ιυ δε αυτω, M^{mg} ^{eccles} et evv

ὑπήντησεν ἀνήρ τισ ἐκ τῆσ πόλεωσ ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ
ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν
τοῖσ μνήμασιν. 28 ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξασ προσ-
έπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ

τω καιρω ελθοντι τω $\overline{\iota\nu}$ vel -- ελθοντοσ του $\overline{\iota\upsilon}$): D και εξηλθον. Latini sic: *et cum egressus esset* b f ff^{2} g$^{1.2.vid}$ l q vg; *et cum exisset* c e; *gresso* (praecedit *ae*, hinc *e* omissum) *autem illo* a | υπηντησεν (Γ al pauc απηντ., D praem και) sine αυτω cum ℵBEΞ 1. 33. 157. al^{10} fere Ps-Ath^{2,375} ... ς Ln Ti add αυτω (:: cf Mt et Mc) c. ADLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | ανηρ τισ: B τισ ανηρ ... D y^{scr} a tol* om τισ | εκ τησ (Δ om) πολεωσ ct. b c e f q syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} cop arm aeth: a ff^{2} g$^{1.2}$ l vg syr^{cu} om :: ut ll. pp. | εχων cum ℵB 157. cop (*quorum sunt*) ... ς Ln Ti οσ ειχεν (:: quae lectio cum ea mutatione textus cohaerere vdtr ex qua εκ χρον. ικανων και scriptum est; Mc οσ ειχεν nexu paullo diverso) cum ADLRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al fere omn (it^{pler} vg *qui habebat*, e *qui habuit*, etc) Ps-Ath^{2,375} | και χρονω ικανω (1. 131. πολλω) cum ℵBLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\,mg}$ et ^{hr} arm aeth ... ς Ln Ti εκ χρονων ικανων και cum ℵ^{ca}(c^{b} rursus ut*)ARXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (a *ex temporib. multis et*, b c g^{1} q *temporib. multis et*, f ff^{2} l vg *iam temporib. multis et*; e *temporib. complurib.* pergens statim ut D *qui vestim. non vestibatur*) go syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ (ct. Ps-Ath^{2,375} εκ χρον. ικανων, sed rell non addit) ... D απο χρονων ικανων οσ | ουκ ενεδυσατο ιματιον cum ℵ*et^{cb}BLΞ 1. 33. 131. 157. cop syr$^{p\,mg}$ aeth go ... ς Ln Ti ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο (D ενεδυδισκ., A εδιδυσκ.) cum ℵ^{ca}ADRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syrr arm | εν οικια: D εν οικω, 13. 69. 346. εισ οικιαν | εμενεν: AL 1. εμεινεν | αλλ (R αλλα): L 33. add ην | μνημασιν (D al pauc μνημειοισ): X 64. add και εν τοισ ορεσιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοισ. Similiter syr^{cu} add *et omni exclamatione exclamabat et caedebat se ipsum lapidibus* (:: e Mc)

28. ανακραξασ sine και c. ℵBLXΞ (item D) 33. 61. 157. 259. 47^{ev} it vg (Latt vide post) cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth; D ανεκραξεν (omissis προσεπεσεν αυτω και, sed D$^{gr\,2}$ post φω. μεγ. pergit και ειπεν) Latt sic: *is ut* (g^{1} *ille autem cum*) *vidit Iesum* (f *qui cum vidisset Iesum*), *procidit ante* (l *ad*) *illum et exclamans voce magna dixit* b f ff^{2} g^{1} g^{2} l q vg; *cum vidisset autem Iesum*, *prostravit se ei et exclamavit voce magna dicens* c, *cum vidisset autem Iesum*, *exclamavit voce magna et prostratus est dicens* e, *videns autem Iesum prostravit se et exclamans voce magna dixit* a ... ς Ti και ανακραξασ (R κραξασ :: cf Mc και κραξασ etc; 69. ανακηρυξασ) c. ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm | ιησου (:: item Mc paucis omittentibus; deest Mt, sed plu add. Per totum hunc locum Lc magis cum Mc quam cum Mt consentit) cum ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg (ct. am fu for etc) go syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth Cyr^{luc224} et cat ox ^{69} ... DR 1. 69. y^{scr} 8^{pe} al^{10} e (vg^{cod} teste Gb) cop om, hinc Gb^{o} :: ut Mt

τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃσ. 29 παρήγγελ-
λεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου·
πολλοῖσ γὰρ χρόνοισ συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ
πέδαισ φυλασσόμενοσ, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ
δαιμονίου εἰσ τὰσ ἐρήμουσ. 30 ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ λέγων·
τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ

28. *του θεου* (Tert$^{marc 4,20}$: „cuius autem *dei filium Iesum legio* testatus est?“): DΞ 1. al^{3} g$^{1.}$ l (vg^{cod} teste Gb) om, hinc Gb^{0}

29. *παρηγγελλεν* (GXΠ* al *-γγελεν*) cum ℵACEGHKLRSUVXΓΔΠ*et^{2} 1. 33. al mu, item *praecipiebat* it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr}; item D e *ελεγεν* (:: e Mc) ... ς^{e} Gb Sz *παρηγγειλε* cum BFMΛΞ 69. al pler | *γαρ*: E* om (sed ipse * suppl) | *πνευματι*: D e *δαιμονιω* (*daemonio*) | *εξελθειν*: D e *εξελθε* | *απο τ. ανθρωπου*: L 33. *απ αυτου* | *αυτον*: Γ 28. 157. al pauc *αυτω* | *και εδεσμ.* (f g$^{2.}$? vg): D it^{pler} *εδεσμ. γαρ*. Latt sic: *nam vinctus catenis - custodiebatur* b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q (sed ff$^{2.}$ antea *multis autem tempor.*), *alligabatur enim* (c *etenim*) - *ut custodiretur* a c e | *εδεσμευετο* cum ℵBLXΞ 33. ... ς Ln Ti *εδεσμειτο* cum ACDRΓΔΛΠ unc^{9} al pler | R p^{scr} (al^{vid}) *φυλαττομενοσ* | *και* ante *διαρησσων* (ℵ^{a}): ℵ* om | *διαρησσων* cum AB*CRUΔ 1. al^{3scr} (al mu^{vid}), item D c e *διερησσε* ... ς *διαρρησσων* cum ℵB^{3}LXΓΛΞΠ unc^{8} al pler | *ηλαυνετο* (A *ελαυν.*): D c e add *γαρ* | *υπο* cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}: BΞ *απο* | *του δαιμονιου* cum ℵBC*DE*XΞ, item it^{pler} (ff$^{2.}$ om) vg ... ς Ti *του δαιμονοσ* cum AC^{3}E^{corr}FGHKLMRSUVΓΛΠ al pler a ... A al pauc syr^{cod} et p ^{mg} *των δαιμονων* | *ε. τασ ερημουσ*: D 49. c f ff$^{2.}$ mm syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item P) *εισ την ερημον* (f mm *in deserto*, c *in loco deserto*, ff$^{2.}$ *in deserto loco*)

30. *επηρωτησεν*: F *επερωτ.* | *ο ις* (ℵ^{c}): ℵ* om :: ut Mc | *λεγων* c. ACDLRX ΓΔΛΞΠ unc^{9} al pler f (g$^{1.2.}$?) vg syr^{cu} et p et ^{hr} cop arm go ... Ln om c. ℵB 1. 56. 58. a b c e ff$^{2.}$ l q syr^{sch} pers^{p} (:: ut Mc, cuius ratio quum varie ad hunc Lucae locum mutandum adhibita sit, eadem ad omittendum *λεγων* valuisse videtur) | *σοι ονομ. εστιν* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 157. 209. a b c e f ff$^{2.}$ (g$^{1.2.}$ vid) l q vg (Or$^{int 4,665}$ „qui interrogatus: *Quod tibi nomen est*? respondit: *Legio*; *multi enim sumus*“ potius ad Mc respicit) ... ς Ti *σοι εστιν ονομα* cum AC^{3}RXΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} arm (Dial^{815}) ... C* aeth nil nisi *ονομα σοι* (:: ut Mc) | *λεγιων* (B* *-ειων*) cum ℵ*B*D*L (iidem in Mc nec accedunt nisi CΔ, hinc nequit ap Mc *λεγιων* et ap Lc *λεγεων* edi) item ut ubique it vg, item cop(^{wi} et ^{schw} et ^{dz}) syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\ txt}$ et ^{hr} ... ς Ln Ti *λεγεων* (ℵ^{c}D^{2} *λεγαιων*) cum ℵ^{c} AB^{3}CD^{2}RXΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} syr$^{p\ mg\ gr}$ (go h. l. Gothice reddit Graecum, aliter ll. pp.). Praeterea D 74** c syr^{hr} aeth add *ονομα μοι* :: ut Mc | *οτι εισηλθ. δαι. πο. εισ αυτ.* cum ℵB q vg (g$^{1.2.}$ ut vdtr) cop (*quia iverunt in eum multi daemones*), item ς Ti *οτ. δαιμο. πολλ.* (69. 157. 346. al pauc *πολλ. δαιμ.*) *εισηλθεν* (CF al aliq *-λθον*, L vitiose *εισελθειν*) *εισ αυτ.* cum ACLRXΓΔΛΞΠ unc^{9} al

εἰσ αὐτόν. 31 καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖσ
εἰσ τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. 32 ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν
βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐ-
τοῖσ εἰσ ἐκείνουσ εἰσελθεῖν. καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖσ. 33 ἐξελθόντα
δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰσ τοὺσ χοίρουσ, καὶ
ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰσ τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη.
34 ἰδόντεσ δὲ οἱ βόσκοντεσ τὸ γεγονὸσ ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰσ

---

omn^{vid} syr^{utr} et ^{hr} go ... D c *πολλα γαρ ησαν δαιμονια*, similiter ff$^{2.}$ *quia multi daemones erant*, a *quoniam daem. multa erant in eo*, f *quia multa daem. erant in illo* ... b l *quia multi sumus* (l pergit *Venerunt daem. multa et rogabant* etc), item syr^{cu} additis *in eo* (e deficit usque ad 8, 48) :: cf Mc

31. *και παρεκαλουν* (D ff$^{2.}$ *παρ. δε*) cum (Gb') ℵBCDFLS 1. 13. 28. 33. 69. 124. al plus^{15} it vg cop^{edd} et ^{dz} arm (syr^{cu} post *αυτον* add *illa daemonia*) syrr Cyr^{glaph254} et ^{mich395} ... ς Ti *κ. παρεκαλει* cum AEGH KMPRUVXΓΔΛΞΠ al longe plu go cop^{petr4} | *αυτον*: D om | *ινα μη επιταξῃ* (AHΓ al mu *-ταξει*) etc: syr^{cu} *ne mitteret illa in gehennam et ne expelleret illa*

32. *ικανων* (X *πολλων* :: ut Mt; a *magna* :: ut Mc): D c 49. om | *βοσκομενων* cum ACEFGHLMPRSVXΓΔΛΞ al longe plu b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg go cop syr^{cu} et P ... Ln *βοσκομενη* (:: ut Mt et Mc) cum ℵBD^{gr}KU Π al^{25} fere a syr^{sch} et ^{hr} arm aeth | *εν τω ορει* (f g$^{1.2.}$ vg; syr^{cu} post *εκει* pon): a b c ff$^{2.}$ l q om; syr^{cu} repetit *εκει* | *και παρεκ.*: D *παρεκ. δε* | *παρεκαλεσαν* cum ℵ^{c}BC*LΞ 1. 33. 124. 243. item *rogaverunt* a b c f ff$^{2.}$ l q (l *daemonia autem rogaverunt illum ut*; similiter syr^{cu} *et illa daemonia* etc) ... ς *παρεκαλουν* cum ℵ*AC^{3}DEGHKMPRSUVXΓΔΛΠ al pler g$^{1.2.}$ vg cop syrr (:: cf ll. pp.) | *ινα* (A add *μη*) *επιτρεψη* (A al mu *-ψει*) *αυτοισ* (LRΞ 33. *αυτ. επιτρεψ.*) *εισ εκειν. εισελθ.* (G al^{10} fere *απελθ.*, Δ* *ελθειν*): D c syr^{sch} et ^{hr} *ινα εισ τουσ χοιρουσ εισελθωσιν*, syr^{cu} *ut intrarent in gregem porcorum*, a *ut in eis intrarent*, b ff$^{2.}$ l q *ut in illos* (l *illis*) *irent* | *και* (D *ο δε*) *επετρεψ. αυτοισ*: ℵ* f^{scr} om *αυτοισ*, C* f^{scr} add *ο ις*

33. *εισηλθον* (Gb') c. ℵABCLPRXΓΔΛΞΠ (Γ *και εισηλθ.*) unc^{6} al longe plu ... ς *εισηλθεν* cum SU al mu ... D *ωρμησαν* | *και ωρμησεν*: D *ωρμ. δε* | *η αγελη* (69. c l cop add *των χοιρων*): X 69. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *πασα η αγελ.* (vel ut syr^{sch} *η αγ. πασα*) :: cf Mt | EΓΛ al mu *κριμνου* | *λιμνην*: ℵ 28. 253. 435. a c *θαλασσαν* :: ut ll. pp. | *απεπνιγη*: S al^{3} *απεπνιγησαν*, C *απεπνιγοντο*, item b c ff$^{2.}$ l q *suffocati sunt*

34. *το γεγονοσ* c. ℵABCDKLPRUΞΠ al^{35} fere ... ς (= Gb Sz) *το γεγενημενον* c. EGHMSVXΓΔΛ al plu | *εφυγον* cum ℵABCLPRXΓΔΞΠ unc^{8} al omn vid ... Ti *εφυγαν* cum DΛ | *απηγγειλαν* sine *απελθοντεσ* cum unc omnib al^{140} fere it vg go cop syrr^{omn} arm ... ς (= Gb Sz) praem *απελθοντεσ* cum minusc vix multis aeth :: e Mt

τὴν πόλιν καὶ εἰσ τοὺσ ἀγρούσ. 35 ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονόσ, καὶ
ἦλθον πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ'
οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺσ
πόδασ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖσ
οἱ ἰδόντεσ πῶσ ἐσώθη ὁ δαιμονισθείσ. 37 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν
ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῆσ περιχώρου τῶν Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ'

35. Totum versum D sic: *παραγενομενων δε εκ τησ πολεωσ και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα και ιματισμενον καθημενον παρα τουσ ποδ. του ιυ εφοβηθησαν* | *εξηλθ. δε*: C* 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και εξηλθ.* | *ιδειν*: C^2 add *τι εστιν* :: e Mc | *ηλθον* cum ℵAB^{3}CLPRXΓΔΛΞΠ unc^8 al^{pler} (1. 131. 209. *ερχονται*) ... Ti *ηλθαν* cum B* | *ευρον* ut *ηλθον* ... Ti *ευραν* cum B* | *καθημενον*: P 1. 124. 131. 157. 209. it^{pler} (non item a) vg cop post *ανθρωπον* pon, item syr^{cu} et ^{sch} arm aeth ante *παρα τ. ποδ.* (syr^{hr} tol post *αφ ου τα δαιμ. εξ.*) | *εξηλθεν* cum ℵ*B f mm (hi duo *exierunt*, rell *exierant*), item ℵ^c *εξηλθον* ... ς Ln Ti *εξεληλυθει* (:: quod v. 38 tantum non fluctuat) cum ACLPRXΔΛΞΠ unc rell al fere omn (al pauc *εξεληλυθε*) it^{pler} vg | *του ιυ*: B om *του* ... b ff^2 g$^{1.2}$ l q (non item a c f) vg (et. 130^{lat}) *eius*

36. *απηγγειλαν δε*: C syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth *και απηγγ.*, D c *απηγγ. γαρ.* Praeterea ℵ add *λεγοντεσ* | *αυτοισ*: E*(sed ipse * suppl)Γ 69. 131. al pauc om (item b qui habet *illi* pro *illis*) | *οι ιδοντ.* cum ℵBCDLPX 33. 69. al^5 a b c f g^1 (sed *quia viderant* pro *qui*) l q cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth (syr^{cu} *οι ιδοντ.* om hoc loco, sed trahit ad v. 37: *et qui viderunt iterum precati sunt eum, omnis multitudo* etc) ... ς (sed Gb^o) Ti praem *και* (:: quod nescio an ad v. 34. respiciat) cum AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler ff^2 g^1 vg go syr^p | *ο δαιμονισθεισ* (a *is qui a daemoniis erat vexatus*, b *qui a daemoniis vexabatur*: D^2 *ο ληγαιων*, d *legion* (D^{gr*} *ο λιων*) ... f ff^2 g$^{1.2}$ l q vg 130^{lat} *a legione* ... syr^{cu} *homo ille* ... c plane om, hinc Gb^{oo}. Praeterea sah add *και περι των χοιρων* :: e Mc 5, 16

37. *και ηρωτ.*: D a sah *ηρωτ. δε*, Δ* *ηρωτ.* | *ηρωτησαν* cum D (sed vide post) EGHLUVΓΔΛ 1. 157. al pler b c f ff^2 g$^{1.2}$ l q vg sah cop go (pergit *omnes incolae*) syr^{sch} et ^{hr} (et ^{cu}, praem *qui viderunt*) aeth Bas^{eth} ^{304} (:: haec lectio maximam commendationem ab interpretum inprimis Latt testimonio habet, proptereaque invitis antiquissimis cdd. Graecis retinenda. Cf et. Mc 3, 7 Lc 19, 37 et 23, 1 ubi similiter lectio fluctuat) ... Ln *ηρωτησεν* (x *επηρ.*) cum ℵABCKMPRSXΠ al^{10} fere a syr^p | *αυτον*: D c *τον ιησουν* | *απαν* (ℵ *παν*) *το πλ. τησ περιχ.* (254. 440. syr^{cu} et ^{sch} om *τ. περ.*): D *παντεσ και η χωρα* | *γεργεσηνων* cum ℵ*et^{cb}C^{2}LPX 1. 13. 22. 33. (69. om syllabam *γερ*) al^5 (item 237^{schol} et al^{schol}) cop syr^{hr} arm aeth (:: vide ad v. 26) ... ς *γαδαρηνων* c. ℵ^{ca}AEGHKMRSUVΓΔΛΠ al plu go syr^{cu} et ^{utr} Bas^{eth} ... Ln Ti *γερασηνων* cum BC*D it vg (Latt ita ubique, et. 130^{lat} et δ) sah

αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· 84. 8 αὐτὸσ δὲ ἐμβὰσ εἰσ
πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει
τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· 39 ὑπό-
στρεφε εἰσ τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεόσ. καὶ
ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦσ.

4 : 48 Mc 5, 21—34 Mt 9, 18—22 40 85. 2 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο
αὐτὸν ὁ ὄχλοσ· ἦσαν γὰρ πάντεσ προσδοκῶντεσ αὐτόν. 41 καὶ

37. οτι φοβω: D c go φοβω γαρ | αυτοσ δε (A 19^{ev} om) εμβασ: D ενβασ δε | εισ πλοι. cum ℵBCLRX al^{15} fere ... ς Ti εισ το πλοι. cum AP ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Bas^{eth} ... D 1 Amb^{luc1395} om | υπεστρεψεν (ℵ^{c}; syr$^{cu\,et\,sch}$ add *ab illis*) : ℵ*V^{2} 435. επεστρεψ., ℵ^{a} συνεστρ.

38. εδεετο c. ℵ*et^{c}C*EGHKMRSUVΓΔΛΠ al fere omn Bas^{eth275} (:: Phrynich ἐδέετο, ἐπλέετο, ἰωνικὰ ταῦτα· ἡ δὲ ἀττικὴ συνήθεια συναιρεῖ ἐδεῖτο etc. Item Thom.) ... ℵ^{a}BC^{2}LX 33. Cyr^{act51} εδειτο ... Ln εδεειτο c. AP ... D ηρωτα (pergens δε αυτον). Latt sic: a *rogabat autem*, b f g$^{1.2.}$ l q vg *et rogabat*, c ff$^{2.}$ mm *et rogavit* | εξεληλυθει τα δαιμ. cum ℵABDLP ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a cop syr$^{cu\,et\,utr}$ (syr^{hr} *daemoniacus*) arm aeth Bas eth^{275} Cyr^{act51} ... CRX 1. 13. 69. 124. al^{5} it^{pler} vg go sah τα δαιμ. εξεληλ. | ειναι: P ινα η (item it vg cop) :: ut Mc | απελυσεν: L syr^{p} mg Cyr^{act} απεστειλεν | λεγων (Gb'') cum ℵBDL 1. 131. 157. b c g$^{1.}$ l sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr^{act} ... ς praem ο ῑς, Ln [ο ῑς] cum ACPRX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*dimisit autem Iesus illum dicens*) f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ q vg syr $^{cu\,et\,utr}$ go (:: similiter multi in Mc intulerunt)

39. υποστρεφε: D πορευου, *vade* c d | οικ. σου: a *domi apud te*; X add προσ τουσ σουσ (:: e Mc), item syr^{cu} *et ad domum hominum tuorum* | και διηγου: D διηγουμενοσ | σοι (L σου) post οσα cum ℵBC*DLPRX 1. 131. 251. 435. it vg Tit$^{cat\,ox70}$ Vict$^{cat\,ox70}$ Cyr^{act51} ... ς Ti post εποιησε cum AC^{3}EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler go cop syr^{cu} syr$^{utr\,et\,hr}$ arm (item sah *quanta deus fecit tibi*) Bas$^{eth\,275}$ | εποιησεν (R Cyr^{act} πεποιηκεν) ο θεοσ cum ℵBLPX 1. 131. 251. 435. a c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg Tit et Vict^{cat} (ut ante) Cyr^{act} ... D f ο θεοσ εποιησεν, C* b ο κυριοσ πεποιηκεν (:: cf Mc) ... ς Ti εποι. σοι ο θεοσ cum eisdem quos iam notavimus ad σοι post εποι. (syr^{cu} aeth *dominus* pro *deus*). Praeterea (:: e Mc) C* 1. 124. add και ηλεησεν (1. ελε.) σε | απηλθεν κ. ολην τ. πο. κηρυσσων: D απελθων κατα την πολ. εκηρυσσεν | ο ῑς (et. Bas^{eth}): 1. 118. al plus^{10} g$^{2.}$ for mm Cy^{act} ο θεοσ

40. εγενετο δε εν τω cum ℵ*et^{cb}ACDEGHKMPSUVXΓΔΛΠ al pler it vg go syr^{p} (arm) (sah εν τω ποιειν τον ῑν̄ δε υποστρεφεσθαι) ... ℵ^{ca}BLR 1. 33. 118. 131. cop syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth εν δε τω | υποστρεφειν cum ℵBR 28. 157. al$^{2\,wtst}$ ... ς Ln Ti υποστρεψαι cum ACDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | απεδεξατο (X 69** 130. al pauc υπεδεξ.) αυτ. ο (C* om) οχλοσ (1. 118. λαοσ): D αποδεξασθαι αυτ. τον οχλον | παντεσ: F^{wL} 1. 33.

ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει

απαντεσ (syr^{cu} om, sed pro ο οχλ. habet *turba multa*) | αυτον (ℵ^{a}): ℵ* τον θεον

41. ιδου (syr^{cu} om) ηλθεν (71. al^{2scri} tol om): D c ελθων ... syr^{sch} om | ιαειροσ: R ειαειροσ, E* ιαιροσ, D^{gr} ex emend αΐροσ (D^{gr*} ad lineam seq aberrans post ανηρ perrexit τησ συναγωγησ πεσων, sed recte d, atque ipse D^{gr*} post πεσων ad ordinem rediit scribens linea quae sequitur ουτοσ αρχων τησ συναγωγ. πεσων), sah ιαροσ | και αυτοσ cum ℵAC^{vid}LPXΓΔΛΠ al pler b ff^{2}. g$^{1.2}$. l q syr^{p} et (*erat ipse autem*) ^{hr} arm ... Ln και ουτοσ cum BDR al^{9} a f cop aeth go ... c syr^{cu} (*et*) syr^{sch} (sah *qui*) non exprim | υπηρχεν (K al pauc υπαρχων, 28. ην) και: D c syr^{sch} (sah^{münt}) om | παρα: D υπο (d *sub*) | $\overline{ιυ}$ cum ℵ*BPS c^{scr} ... ς Ln του $\overline{ιυ}$ cum ℵ^{c}ACDLRXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Dam^{2,554} | εισελθειν: C*^{vid} ινα εισελθη | τον οικον: D την οικιαν (sed litterae mediae οικια abscissae sunt)

42. οτι θυγατ. μονογ. ην (ℵ^{c}; ℵ* om) αυτω: D ην γαρ (ita etiam syr^{cu} et^{sch} go) θυγατ. αυτω μονογ. | ωσ cum ℵABCEGHMPRSUVΓΔΛ al pler Dam^{2,554}: KLXΠ al fere^{10} ωσει ... D 240. sah aeth om | δωδεκα (D ιβ, v. 43 βι): 1. 118. 131. 209. δεκαδυο. Etiam v. sq | ικα αυτη (it vg *et haec*; Λ αὐτῆ, K αὔτῆ) απεθνησκεν: D αποθνησκουσα (D^{gr*} om σα) | εν δε τω cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn f syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} et ^{hr} sah cop aeth go Dam^{2,554} ... Ln Ti και εγενετο εν τω cum C*DP 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et δ) Epiph$^{marc\,313}$ et^{327} (utroq loco εγενετο δε [^{327} om] εν τω υπαγειν αυτον συνεπνιγον αυτον οι οχλοι) :: vide ad πορευεσθαι | υπαγειν cum ℵABC^{3}LRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn Epiph^{marc} (vide etiam post) Dam^{2,554} ... Ln Ti πορευεσθαι c. C*DP :: πορευεσθαι substitutum ab iis videtur qui sine prioribus historiam feminae ex sanguine laborantis in usum lectionis ecclesiast. (ad quam spectat etiam *Iesum* pro αυτον) constituerunt. Ad quam ut trahi debebat quod turbae comprimebant Iesum, ita nihil eorum pertinebat quae antea scripta sunt. πορευεσθαι igitur (:: ut 17, 11) aptius quam υπαγειν (:: ut 17, 14) erat. Quod si recte dicimus, etiam και εγενετο εν reprobandum est; his enim verbis lectionis initium significantius reddebatur. Marcionis testimonio και εγενετο confirmari, πορευεσθαι vero deseri, haud negligendum est. Ceterum dubium non est quin medio iam saec. secundo utraque lectio codices occupaverit. Formula εγενετο Lucae propria passim sine dubio ab aliena manu profecta est, ut 7, 1. 7, 12. | αυτον: b c g^{1}. q cop syr^{cu} et ^{sch} *Iesum* ... Epiph$^{marc\,327}$ (ελεγχ. ιδ'), postquam bis tanquam textum Marcionis dedit εν τ. υπαγ. αυτον, haec habet: εν τω υπαγειν αυτουσ, και ουκ ειπεν εν τω υπαγειν αυτον, ινα μη ετερωσ αυτον

αἵματοσ ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτισ ἰατροῖσ προσαναλώσασα ὅλον τὸν
βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ᾿ οὐδενὸσ θεραπευθῆναι, 44 προσελθοῦσα
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα
ἔστη ἡ ῥύσισ τοῦ αἵματοσ αὐτῆσ. 45 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· τίσ ὁ
ἁψάμενόσ μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτροσ καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. 46 ὁ
δὲ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἥψατό μου τίσ· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελη-

σχηματιση παρα την των οδοιπορουντων ακολουθιαν. | *συνεπνιγον* (D *-γαν*): CLU 13. 28. 33. 69. 157. al plus^{10} *συνεθλιβον* (sed U *-ιγον*) :: e Mc ... ff$^{2.}$ l *sic a turbis comprimebatur ut suffocarent eum.* Similiter a *turba* [premeb]*at et con*[pri]*me*[batur] *ita ut suffocarent eum*

43. *δωδεκα*: vide ad v. 42 | *ητισ ιατροισ* usq *θεραπευθηναι*: D sah *ην ουδε εισ* (sah *nemo*) *ισχυεν θεραπευσαι* omissis mediis, item B arm^{zoh} om *ιατροισ πρ. ολ. τ. βιον* | *ιατροισ* cum ℵACF^{w}LPRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al plu ... ς (= Gb Sz) *εισ ιατρουσ* cum minusc aliq (magis a Mc pendet Or^{3,239} *εδαπανησε τα παρ αυτησ παντα εισ τουσ ιατρουσ*), item *in medicos* vel *in medicis* it vg (mm *medicis*) | *βιον* cum ℵ^{c}ALPR ΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler harl* ... Ln add *αυτησ* cum (ℵ* *εαυτησ*) CX 157. al pauc it vg go cop syr$^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ arm^{usc} aeth. Ex his ℵ* 157. pergunt *και ουκ ισχ.* | *απ* cum ABRΞ* 254. ... ς *υπ* cum ℵ (C *υπο*) LP XΓΔΛΞ^{2}Π unc^{8} al pler (69. *παρ*) Or^{3,239} (post *εισ ιατρ.* pergit *και ουκ ισχυσεν υπ ουδ. αυτων θεραπευθ.*) | *θεραπευθηναι*: syr^{cu} add *et cogitavit in se et dixit: Si iens tetigero modo vestimenta Iesu, salva ero* :: cf Mc 5, 28 Mt 9, 21

44. *προσελθουσα*: C* al plus^{5} cop^{dz} add *δε* | *οπισθεν*: KΠ al pauc post *ηψατ.* pon ... D 258. om | *του κρασπεδου* (b c f q vg, item g$^{1.2.}$ vid): D a ff$^{2.}$ l om | *αυτου*: A* om | *παραχρημα*: syr^{cu} om

45. *και ειπ. ο* $\overline{ισ}$: D a *ο δε* $\overline{ισ}$ *γνουσ την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα* (a *dixit*) ... syr^{cu} *et conversus est Iesus et dixit* :: cf Mc | *τισ ο αψαμ. μου* (*quis est qui me tetigit* b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg): D a c q Tert marc^{4,20} *τισ μου ηψατο*, *quis* (a *qui*) *me tetigit*; item Or^{3,466} (probant enim sqq ex Lc petita legi: *λεγων· τισ μου ηψατο; εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου.* Or vero ^{2,537} sola verba *τισ μου ηψατο* leguntur) :: ut Mc | *και οι συν αυτω* c. ℵACDLPRUΞ al plus^{20}: ς (= Gb) *και οι μετ αυτου* cum EGHKMSVXΓΔΛ al longe plu ... BΠ 42. 63. 70. 220. 253. 300. al^{2scri} (sed p^{scr} om et. *επιστατα*) sah syr$^{cu\,et\,hr}$ om :: in Mc est *ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου* | *αποθλιβουσιν* (G add *σε*) sine additam cum ℵBL 1. 22. 131. 157. sah cop arm .. ς (sed Gb^{o}) Ln Ti add *και λεγεισ τισ* (C* *τι*) *ο αψαμενοσ μου* (D al aliq *μου ηψατο*, item it^{pler} vg *me tetigit*, a *tetigit me*) cum ACDPRX ΓΔΛΞΠ unc rell al pler it vg syr$^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ go aeth :: ut Mc lectione non fluct

46. $\overline{ισ}$ cum ℵABCLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{pler} vg syr$^{cu\,et\,p\,et\,hr}$ sah cop go etc: DΞ 20^{ev} a syr^{sch} sax om, hinc Gb^{oo} | C*L *εγνω* | *εξελη-*

λυθῖναι ἀπ' ἐμοῦ. 47 ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέ-
μουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ
ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸσ τοῦ λαοῦ, καὶ ὡσ ἰάθη παραχρῆμα.
48 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε· πορεύου
εἰσ εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ ἔρχεταί τισ παρὰ τοῦ 49–56 Mc 5, 35–43 Mt 9, 23–26
ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε

λυθιναι cum ℵBL 33. Or^{3,506} Cyr$^{luc\,227}$ ... ς Ln εξελθουσαν (:: ut Mc 5, 30 lectione non fluct) cum ACDPRXΓΔΛΞΠ unc^{7} (deficit etiam G praeter F) al pler Or^{3,466} Cyr$^{luc\,226}$

47. *ιδουσα* usque *ηλθεν*: ℵ* om, suppl^{a} | *τρεμουσα* (syr^{cu} *pavida et tremens* :: Mc *φοβηθεισα κ. τρεμ.*): D *εντρομοσ ουσα* | *τρεμ. ηλθεν* (ita vg; sed a b c f ff$^{2.}$ blanch g$^{1.}$ l q *venit tremens* [b *timens*]): go om *ηλθ.* | *αυτω*: f *ante eum*, d *ad eum* ... a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q vg *ante pedes illius* (q vg^{cle} *eius*) | ℵ om *δι ην αιτ. ηψατ. αυτου*, item A* om *ηψατ. αυτ.* | *απηγγειλεν* (ℵ *διηγγ.* quocum cohaerere videtur quod omisit *δι ην* etc; P *-λαν*) sine *αυτω* cum ℵABC^{2}DLXΞΠ al^{12} fere it vg cop syr cu et sch et hr arm aeth ... ς (sed Gb^{oo}) add *αυτω* cum C*^{vid}et^{3} PRΓΔΛ unc^{7} al pler sah go syr^{p} | *και ωσ*: D *και οτι*, Ξ *και ευθεωσ*, 69. *εωσ* (omisso *και*) ... A* om *ωσ*. Post *ιαθη παραχρημ.* syr^{cu} repetit *coram omni populo declaravit*

48. *ο δε ειπ. αυτη*: Δ om | *ο δε* cum ℵABDEHKLSUVΓΞΠ al plu it vg etc ... CMP (sic) RXΛ al^{15} fere go syr^{sch} pers^{p} add ιϛ (:: similiter in Mt et Mc addiderunt; ς Ln habent in Mt, Ln et. in Mc) | *αυτη*: ℵ fu sah om (:: potest ex Mc inlatum esse; potest vero etiam Mt, ex quo *θαρσει* a plurimis assumptum est, ad omittendum valuisse) | *θυγατερ* cum ℵACDEHMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn^{vid} ... Ti *θυγατηρ* cum BKL (:: item in Mt DGL, in Mc BD. Longe maiore auctoritate Ioh 12, 15 utitur, ubi recepimus). Praeterea sine *θαρσει* dedimus (Gb') cum ℵBDLΞ 1. 59. 118. 131. 157. 209. 346. it^{pler} vg (et. 130^{lat} et *δ*) sah cop syr^{cu} et ^{hr} ... ς praem *θαρσει* (:: ut Mt; invectum a nonnullis et. in Mc) cum ACEHMPRSUVXΓΔΛΠ al pler q go syr^{sch} et ^{p} arm aeth | *σεσωκ. σε* (K om *σε*, ap Treg pon ante *σεσω.*): a b c f l q (ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$?) am for san tol (non item vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$) Tert^{marc4,20} *te salvam fecit* | *εισ ειρηνην* (*in pacem* d ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l): D^{gr} *εν ιρηνη*, item a b c e f q vg sah cop *in pace*

49. *ετι αυτου λαλουντοσ* etc: e *adhuc loquente eo venit quidam princeps synagogae dicens domine veni ut filia mea salves· loquente eo venit puer principis dicens quia mortua est* etc | *ερχεται*: DE* c syr^{cu} *ερχονται* (c *venerunt*) :: cf Mc | *τισ*: D a b c g$^{1.}$ l q am for san (non item e f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ vg^{ed} ing al) syr^{cu} (non item syr^{utr} et ^{hr}) om | *παρα* cum ℵB CPRXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler ... Ln *απο* (:: ut Mc) cum AD 1. al^{5} Dam^{2,554}. Latt: a b l q am for san *a* (l* *ad*) *principe* (q *-pem*) *synagogae* (e vide ante); c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ vg (et.^{mss} ut vdtr ^{mu}) *ad principem syn.* | *λεγων* (D c syr^{cu} *λεγοντεσ* :: e Mc) sine *αυτω* cum ℵBLXΞ 1. 33. 118.

τὸν διδάσκαλον. 50 ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἀκούσασ ἀπεκρίθη αὐτῷ· μὴ
φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. 51 ἐλθὼν δὲ εἰσ τὴν
οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ
Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆσ παιδὸσ καὶ τὴν μη-

icant e sah cop syr^hr ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ACDPRΓΔΛΠ unc^7 al pler it^pler vg go syr^cu et utr arm aeth Dam^2, 554 (:: et. in Mc ad *λεγοντεσ* D etc add *αυτω*) | *η θυγ. σου*: D^gr *σου η θυγ.* | *μηκετι* cum ℵBD sah syr^p (sed *ετι* c.*) ... ς Ti *μη* cum ACLPRXΓΔΛΞΠ unc^7 al omn^vid item (it vg *noli*) go cop syrr (exc^p c.*) rell Dam^2, 554 (:: cf 7, 6 *μη σκυλλου*. Marci *τι ετι σκυλλεισ* etc vix huc valuit) | XΓΛ al mu *σκυλε* (ut et. in Dam^2,554 editum est) | *τον διδασκαλον* (ita q mm; b om): 1. 131. it^pler vg (exc mm) Amb^luc 1397 arm *αυτον*, aeth *Iesum*. Amb^luc 1397 libere tanquam textum affert: *venerunt*, inquit, *servi dicentes principi: Noli vexare illum, filia tua mortua est.*

50. *ακουσασ*: U om ... D it vg (e *audiens sermonem*, c *audito hoc sermone*, d *audiens verbum*, b f g^1· l q ff^2· vid g^2· vid *audito hoc verbo*, a *cum audisset* [*hoc verbum sive sermonem*] syr^cu (*quod sic dixerint*) add *τον λογον* :: ut Mc | *απεκριθη* (ℵ^c): ℵ* 16. a b c e f g^1· l q (non item vg nec^vid ff^2· g^2·) sah syr^cu et sch aeth *ειπεν* (*dixit, ait*) | *αυτω*: it vg syr^sch aeth *patri puellae* | *αυτω* sine additam cum ℵ(et* et ^c)BLXΛΞ 1. 33. 262. 299. it vg sah syr^cu et sch aeth ... ς add *λεγων* cum ACDPRΓ ΔΠ unc^7 al pler cop (*respondens dixit*) go syr^p et hr arm | *πιστευσον* cum BLΞ ... ς Ln *πιστευε* (:: ut Mc lectione non fluct) cum ℵACDRXΓ ΔΛΠ unc^7 al omn^vid | *σωθησεται* (it^pler vg *salvabitur, salva erit*; a sah syr^cu et hr *vivet*): syr^cu add *filia tua*

51. *ελθων* (:: ut Mt et Mc) cum ℵABCEF^WHKLMRSUXΓΔΛΠ al^30 fere it vg go sah cop^schw et cdd 2 syr^omn ... ς (= Gb Sz) Ti *εισελθων* cum DV al non ita mu cop^wi arm aeth | *δε* (e *veniens autem*, d *intrans autem*, c *cum venisset autem*): it^pler vg *et cum* (a *cumque*) *venisset* (q *pervenisset*) ... A om | *ουκ αφηκεν* etc: ℵ *ουδενα αφηκ. συνεισελθειν αυτω* | *τινα* (L *ουδενα*, 69. post *αφηκ.*) *συν αυτω* (D *σ. αυτ. τινα*, it^pler vg *secum quemquam*, l *sec. intrar. quemq.*, c *sec. aliquos*) c. BC*DLX 33. 69. (124. 346. *τινα συνελθ. αυτω*) sah cop aeth, item syr^sch et p et hr ... ς *ουδενα* c. AC^3EHKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr^cu go arm (:: Mc *ουδενα μετ αυτου*) | *ιωαννην* (BD *-ανην*) *και ιακω*. c. BCDEFHKMRUVΓΔΠ al^125 fere a b c e f l q for san tol syr^p et hr ... ς (= Gb Sz) *ιακω. και ιωανν*. (:: ut Mc lectione tantum non fluct) cum ℵALSXΛ 33. al mu vg (ff^2· g^1· 2· ut vdtr) sah cop syr^cu et sch go arm aeth. Cf et. Ir^int 151: *Nullum enim*, inquit, *permisit intrare nisi Petrum et Iacobum et patrem et matrem puellae.* Quibus verbis e Gnosticorum sententia praemissa sunt: „quintus autem ingressus dominus ad mortuam puellam suscitavit eam.“ Unde sequitur Gnosticos hunc locum absque Iohannis mentione legisse: ut enim numerum quinquenarium, quo maxime delectabantur, efficerent, ipsum dominum quinto loco numerarunt. | *τησ παιδοσ*: D *του κορασιου*

τέρα. 52 ἔκλαιον δὲ πάντεσ καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν·
μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 καὶ κατεγέλων
αὐτοῦ, εἰδότεσ ὅτι ἀπέθανεν. 54 αὐτὸσ δὲ κρατήσασ τῆσ χειρὸσ
αὐτῆσ ἐφώνησεν λέγων· ἡ παῖσ, ἐγείρου. 55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ
πνεῦμα αὐτῆσ, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆ-
ναι φαγεῖν. 56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖσ αὐτῆσ· ὁ δὲ παρήγγειλεν
αὐτοῖσ μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονόσ.

IX.

1 [86. 2] Συνκαλεσάμενοσ δὲ τοὺσ δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖσ δύνα- 1–6 Mc 6, 7–13 Mt 10, 1. 5 ss

52. *ο δε*: R 33. 282. al[2scri] syr[cu] et [sch] (non item [P] nec [hr]) aeth add $\overline{\iota\varsigma}$ | *ουκ* (:: ut Mc nexu paullo diverso) c. AEHKMRSUVΓΛΠ al plu b e vg (et. am fu for tol) syr[p mg] Or[1, 422] (*περι ησ ειπεν· ουκ απεθανεν αλλα καθευδει*) Amb[luc 1398] ... Gb′ Ln *ου γαρ* (:: ut Mt) c. ℵBCDFLXΔ al[25] fere a c f ff[2.] g[1. 2.] l q em perus sah cop syr[cu] et [sch] (et [P] sed *γαρ* c.*) et [hr] go arm Cyr[act 51] | *απεθανεν*: FLMX 1. 13. 22. 33. 64. 69. 76. 106. 121. 131. 209. c ff[2.] g[1. 2.] vg (sed non am for em tol) sah cop syr[cu] et [P] c.* (et in mg: „enim" „puella" non in omnibus exempll invenitur) syr[hr] aeth Cyr[act] Amb[luc] add *το κορασιον* (:: ut Mt). Ceterum ad Mt 9, 24 pertinet quod Aug[cons 2, 68] refert: „Quod autem nonnulli codices habent sec. Mt: *Non enim mortua est mulier sed dormit*, cum eam Mc et Lc duodecim annorum puellam fuisse testentur, intelligas hebraeo more locutum esse Matthaeum" etc.

53. *κατεγελων*: D*KX *-γελουν* | *ειδοτεσ*: X *ιδοντεσ*

54. *αυτοσ δε* sine additamento (Gb′ prob Schu) cum ℵBDLΞ 1. 118. 131. 209. it[pler] vg (et. am fu for etc) syr[cu] aeth ... ς add *εκβαλων εξω* (C* sah om; AKRSUΠ al plus[20] f q em syr[utr] et [hr] go post *παντασ* pon) *παντασ και* (al[2] arm om *και*) :: e ll. pp. | Δ *χεροσ* | *λεγων*: 1. 118. 131. 209. om | *εγειρου* cum AEFHKMRSUVΓΔΛΠ al pler (:: quae forma nusquam simili auctoritate prae *-ρε* et *-ραι* utitur; solent formae *-ρε* et *-ραι* non commutari cum *εγειρου*. Ex usu Lucae etiam *εγερθητι* 7, 14 est) ... Ln *εγειρε* c. ℵBCDX 1. 33; item L 209. *εγειραι* :: cf ll. pp. Praeterea Epiph[anc 103] *η παισ αναστηθι*.

55. *επεστρεψεν*: D *υπεστρ.* | *και ανεστη* (M *απεστη*?) *παραχρημα* (ℵ[a]): ℵ* om | *διεταξεν*: D *επεταξεν* | *αυτη δοθ.* cum ℵABCEFHKLMSUVXΓΔΛΠ al pler it[pler] vg sah cop go ... DR 1. 33. 69. 106. 124. 131. 209. al pauc a syr[omn] arm aeth *δοθ. αυτη* :: ut Mc

56. *και εξεστ.* (a *obstupuerunt autem*, e *admirati sunt autem*) *οι γον. αυτησ* (syr[cu] *και οι γον. αυτ. εξεστ.*): D c *οι δε γονεισ αυτ. θεωρουντεσ* (c om) *εξεστ.* | *ο δε παρηγγειλεν* (K* *-γγελεν*, K[2] *-γγελλεν*): D *παρηγγ. δε* | *μηδενι*: D[gr*] *μηδε*

IX, 1. Primum versum Ξ ter habet. | *συνκ.* (*συνκ.* c. ℵDR, cf et alibi; ς Ln

μιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσουσ θεραπεύειν.
2 *καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺσ κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ*
ἰᾶσθαι, 3 $^{87.\,2}$ *καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· μηδὲν αἴρετε εἰσ τὴν ὁδόν,*
μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο
χιτῶνασ ἔχειν. 4 *καὶ εἰσ ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ*

Ti *συγκ.* ut ABCLΓΔΛΞΠ unc^8 etc) *δε* (c^{3}HS^{mg}Ξ^{semel} al syr^{cu} om *δε*): c^3 FHS^{mg} al aliq (item evglstaria) e vg^{six} syr$^{cu\,et\,sch}$ (et ^{hr} *Et tunc ille domin. Iesus convocavit*) add *ο ις* | *τουσ δωδεκα* (D *ιβ'*) c. ABDKMRSVΓΔΠ al^{100} fere syr^{cu} et ^{sch} Dial^{828} (*αναγινωσκω εκ του ευαγγελιου· συγκαλεσαμενοσ δε τουσ δωδεκα εδωκεν αυτοισ* usque *ιασθαι*) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore de B) add *μαθητασ αυτου* (:: ut Mt) cum c^{3}EFHU al mu b ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q ... ℵC*LXΛΞ^{ter} 16. 33. 67. 69. 124. 254. 262. 346. 2^{pe} icant a c e f vg (g$^{2.\,vid}$) go cop syr^p et ^{hr} arm aeth add *αποστολουσ* | *εδωκεν*: ℵ *δεδωκεν* | *αυτοισ δυναμιν*: B cop (non item sah) *δυν. αυτ.* | *εξουσιαν*: C vitiose *-σιν* | *παντα τα δαιμ.*: D *πασαν* (D^2 *παντα*, d *omne*) *δαιμονιον* ... syr^{cu} *omnes spiritus et daemonia* | E *νοσσουσ*

2. *ιασθαι* (F 226* *ιασασθ.*) sine additam cum B syr^{cu} Dial^{828} (vide ante, totus locus *συγκαλεσ.* usq *ιασθαι* exscriptus legitur) ... Gb'' Ln add *τουσ ασθενεισ* cum ℵADLΞ al^5, item ς *τουσ ασθενουντασ* c. CXΓΔΛΠ unc^8 al pler; 407. 435. go praem *παντασ*, 20^{ev} habet *τουσ νοσουντασ*, f *omnes infirmitates*; it^{pler} vg habent *infirmos*, a *aegrotos*, nec aliter sah cop syr^{utr} et ^{hr} etc

3. *την*: CXΔ 69. 254. al^{2scri} om :: ut Mc | *ραβδον* cum ℵBC*DE*FLMΞ (X *ραβδιον*) 1. 11. 13. 22. 28. 33. 69. 106. al^{30} fere it vg (et. d) sah cop^{vid} syr^{omn} arm aeth Eus^{luc169} (*κατα μεν τον ματθ. χρυσου και αργυρου την κτησιν αυτοισ απηγορευε -- κατα δε τουσ λοιπουσ* [i. e. Mc et Lc] *και τον αυτον ματθ. μη επιτρεπων αυτοισ μητε ραβδον μητε πηραν* etc) Tert^{marc4,24} („Chr. autem nec virgam discipulis in viam ferre praescripsit", sed quaeritur utrum *virgam* an *peram* scripserit Tert; pro nexu enim — de LXX app dicit — *peram* videtur praestare) Cyr^{luc230} Aug^{cons2,71} („solet item quaeri quomodo Mt et Lc commemoraverint dixisse dominum ut nec virgam ferrent, cum dicat Mc: - *nisi virgam tantum*" etc) ... ς (= Gb Sz) *ραβδουσ* cum AC^{3}E^{2}HK SUVΓΔΛΠ al plu go :: ut Mt | *πηραν* (X al pauc *πειραν*): a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q add *neque calciamenta* (ff$^{2.}$ *-tum*); non item f g$^{2.}$ vg :: e Mt | *ανα* cum AC^{3}DEHKMSUVΓΔΛΠ al pler syr^p ... ℵBC*FLΞ 254. 48^{ev} om, nec exprim it (contra d *ana* habet) vg (nec d) syr$^{cu\,sch\,hr}$ sah cop arm go | *εχειν* (d go): ℵ^{a}F^{wl} 33. 157. it vg syr^{omn} sah (*neve sint super vos*) cop arm *εχετε* ... ℵ* om, nec exprim aeth

4. *ην*: MXΓ 1. al pauc *δ' αν* ... 61. 243. 259. al plus^{10} om | *οικιαν*: 76. 106. 251. al pauc syr^p *πολιν η οικιαν* :: cf Mt | *μενετε*: ℵ *μινατε* :: cf Mt | *και εκειθεν* (D *κακειθεν*): 38. c vg add *μη*. Similiter f mm sax cop pro *και εκειθ. εξερχ. donec exeatis*, aeth *et ne exeatis inde usquedum exieritis*

ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 [88.2] καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶσ, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰσ μαρτύριον ἐπ' αὐτούσ. 6 [89.8] ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰσ κώμασ εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντεσ πανταχοῦ.

7 [90.2] Ἤκουσεν δὲ Ἡρώδησ ὁ τετραάρχησ τὰ γινόμενα πάντα, 7–9 Mc 6, 14–16 Mt 14, 1 s

5. αν cum ℵABDKLUΛΠ al permu ... ς Ti εαν c. CEFHMSVXΓΔΞ al[70] fere | δεχωνται (Gb'') cum ℵABC*KLMUΞΠ al[15] fere go ... ς δεξωνται cum C[3] DEFSVXΔ al plu (it vg *receperint*) :: cf ll. pp., item HΓΛ al[20] fere δεξονται | υμασ: sah add *neque audiverint vestra verba* :: e ll. pp. | απο cum ABCLXΓΔΛΞΠ unc[8] al pler ... ℵD 28. 6[pe] 47[ev] εκ, item it vg *de* (:: Mt εξω, substitutum εκ vel plane omissum). Praeterea 69. 124. 346. απο τησ οικιασ η απο τ. πολ. εκ., 33. απ. τ. πολ. η κωμησ εκεινησ :: cf Mt 10, 14 et 11 | και τ. κονιορτ. cum AC[3]EFGHKMSUVΓΔ ΛΠ al longe pler b e ff[2.] g[1.] g[2. vid] l q vg go syr[cu et utr et hr] Amb[luc 1398] ... ℵBC*DLXΞ 1. 33. 124. a c f sah cop arm aeth om και, hinc Ln [και] :: at ita et Mt et Mc lectione non fluct. Quibus ex ll. pp. omissum esse multo verisimilius est quam ex 10, 11 huc inlatum. Videtur omnino Lc utroq loc — alterum solus habet — και scripsisse. | απο (L 33. praem τον): DU al plus[15] c vg (c d vg *pulverem pedum vestrorum*) sah cop syr[cu] arm om :: cf ad Mt. Latini reliqui sic: *pulverem de pedibus vestris* f ff[2.] g[1.] Amb[luc 1398], *pulver. vestrum a pedib. vestris* e, *pulv. vestrum de pedibus* a b l; *pulverem vestrum* (sine additam) q | αποτινασσετε c. ℵB 1. 131. 157. ... ς Ln Ti αποτιναξατε (:: ut ll. pp.) cum ACLXΓΔΛΞΠ unc[8] al pler; D εκτειναξατε. Ponunt ante [και] τον κον. D c f :: e ll. pp. | επ αυτουσ cum ℵ[ca]ABCDLX ΓΔΛΞΠ unc rell al pler, item *super* (*supra*) *illos* (*eos*) it[pler] vg etc (syr[sch et hr] ante εισ μαρτ. pon) ... ℵ[cb]X al[10] επ αυτοισ ... ℵ* 28. 69. 124. al[10] fere a f syr[cu] arm αυτοισ (:: ut Mc). Libere Tert[marc 4, 21] „iubet pulverem excutere de pedibus in eos a quibus excepti non fuissent, et hoc in testimonium mandat fieri."

6. εξερχ. δε: syr[cu et sch] (non item[hr et p]) pers[p] add *apostoli* (syr[cu] add *eius*) | διηρχοντο: Λ add απο τησ πολεωσ εκεινησ | διηρχ. κατ. τασ (40. 237. a[scr] al[3] Dial[829] om) κωμασ (X πολεισ, sah arm Dial[829] πολεισ και κωμασ, b c l q syr[cu et sch] *castella et civitates*): D κατα πολεισ και ηρχοντο (d *circa civitates transibant*), e *per castella pertransiebant*

7. ηκουσεν: D ακουσασ | ο: Δ om | τετρααρχησ cum ℵ[a](* om ο τετρ.) CΞ* cop. Cf ad Mt 14, 1, ubi ℵCZΔ, Lc 3, 1 et 19 ... ς Ln Ti τετραρχ. cum ABDLXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] sah etc | τα γινομενα (AX 1. 69. 346. al[15] fere τ. γενομ., item b q *quaecumq. erant facta*) absque υπ αυτ. cum ℵBC*DLΞ 69. 157. 6[pe] a b e ff[2.] l sah cop syr[cu] arm ... ς (sed Gb[oo]) add υπ αυτου, Ln [υπ αυτ.] cum AC[3]EGHKMSUVXΓΔΛΠ al pler c f g[1. 2.] q vg go syr[utr] aeth | παντα (it vg cop syr[cu et sch] aeth

καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννησ ἠγέρθη ἐκ
νεκρῶν, 8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείασ ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτησ
τισ τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 εἶπεν δὲ Ἡρώδησ· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπε-
κεφάλισα· τίσ δέ ἐστιν οὗτοσ περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει
ἰδεῖν αὐτόν.

10–17 Mc 6, 30–44 Mt 14, 13–21 Jo 6, 1–13

10 $^{91.\,8}$ Καὶ ὑποστρέψαντεσ οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ
ὅσα ἐποίησαν. $^{92.\,3}$ καὶ παραλαβὼν αὐτοὺσ ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν
εἰσ πόλιν καλουμένην Βηθσαιδά. 11 οἱ δὲ ὄχλοι γνόντεσ ἠκολού-

ante *τα γινομ.* pon, non item sah syr^{p} arm go; 157. *απαντ.*): DΓ 235. f^{scr} tol om | *και διηπορει*: D *ηπορειτο* | B (non item D) *ιωανησ* | *ηγερθη* cum ℵBCLΞ al^{10} fere … ϛ Ti *εγηγερται* (EHXΓ al aliq *εγειγερτ.*) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler :: ut Mc … D *ανεστη* post *νεκρων*, eodem ordine c e *a mortuis resurrexit* | *εκ*: X al^{6} *εκ των*, 13. 69. 124. 346. al pauc *απο των*

8. *υπο τινων*: 69. *αλλοι* | *ηλειασ* cum ℵBD (:: cf et. alibi) … ϛ Ln Ti *ηλιασ* cum ACLXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} | *αλλων*: LΞ 157. *υπο τινων* … D *αλλοι* | *δε*: Ξ om | *τισ* cum (Schu commend vdtr) cum ℵBCLXΔΞ 1. 13. 33. y^{scr} al^{14} go arm (Tert$^{marc 4, 21}$ *unum aliquem ex veterib. prophetis*) … ϛ Ln *εισ* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al plu b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q syr^{cu} aeth (sah cop syr^{p} ut vdtr certe) :: Mt 16, 14 Mc 8, 28 *ενα των προφ.* non fluct, nec magis *εισ* Mc 6, 15 fluct, nisi quod 33. textum Lucae intulit … D 69. 346. a e syr^{sch} om | *ανεστη* (syr^{cu} add *a mortuis*): D *ηνεστη* … Γ c^{scr} *εστιν*

9. *ειπεν δε* cum ℵBCDLXΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 157. 346. it (a c e *dixit autem*, b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l q *ait autem*) sah cop … ϛ *και ειπ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler vg (*et ait*) syr$^{cu\,et\,utr}$ go aeth | *ηρωδησ* cum ℵACDEF^{W}GHKMSUVΓΔΛΠ al longe plu … ϛ (= Gb Sz) *ο ηρωδ.* cum BLXΞ 1. 33. 69. 118. 124. 157. al vix mu (:: ut Mc fluctuante quidem lectione; cf et. ad Mt) | *ιωαννην* (BD *-ανην*): CD praem *οτι*, item sah cop | *ακουω* cum ℵBC*LΞ al^{6} vel^{7} e f ff$^{2.}$ l sah cop aeth … ϛ praem *εγω* cum AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b g$^{1.}$ q vg go syr^{p} arm; item post *ακ.* add a c am for tol syr$^{cu\,et\,sch}$ | *τοιαυτα*: DF^{W}LXΞ 69. 234. 299. 48^{ev} e syr$^{cu\,et\,sch}$ sah *ταυτα* | *ιδ. αυτον*: D al pauc b l q go *αυτ. ιδ.* (D *ειδ.*)

10. *αυτω*: 13. 69. 124. 346. syr^{sch} *τω* $\overline{\iota\upsilon}$ | *οσα* (235. *παντα οσα*): ℵ sah cop *α* (:: Mc *παντα οσα*) | *εποιησαν* (ℵ^{a}; ℵ* *-σεν*): A add *και οσα εδιδαξαν* :: e Mc | *υπεχωρησεν* c. ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler … D y^{scr} al pauc *ανεχωρ.* | *πολιν καλουμενην* c. ℵ^{ca}BLXΞ 33. sah cop ar^{e}; similiter D *κωμην καλουμενην* … ϛ Ln *τοπον ερημον* (A 13. 69^{treg} 346. a^{scr} c^{scr} 253. 259. *ερημ. τοπ.*, 1. 131. 209. *τοπον* sine *ερημον*: Gb^{0} *τοπ. ερημ.*) *πολεωσ* (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. g^{scr} it vg syr$^{cu\,et\,sch}$ om: Gb^{00}) *καλουμενησ* (ℵ* et^{cb} 13. 69. 157. 346. o^{scr} syr$^{cu\,et\,sch}$ om, g^{scr} *-νην*, b c ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q vg *quod* [ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ vg *qui*] *est*, contra a e f *qui* [e *quod*] *vocabatur* [e *appelatur*, f *dicitur*]: Gb^{00}) cum ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{p} arm go aeth; ℵ* et^{cb} al^{4} syr$^{cu\,et\,sch}$ sine *πολ. καλ.* similiterque it vg |

θησαν αὐτῷ, καὶ ἀποδεξάμενοσ αὐτοὺσ ἐλάλει αὐτοῖσ περὶ τῆσ
βασιλείασ τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺσ χρείαν ἔχοντασ θεραπείασ ἰᾶτο.
12 [93. 1] ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντεσ δὲ οἱ δώδεκα
εἶπον αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντεσ εἰσ τὰσ κύκλῳ
κώμασ καὶ ἀγροὺσ καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι

βηθσαιδα (L al pauc *βιθσ.*, ℵ^{ca}D cop^{dz} *βηδσ.* [et. d *beds.*], a b l sah *bets.*, e ff$^{2.}$ *bess.*) *-δα* cum ℵ^{ca}BCDEGKMXΞΠ al plu it vg sah cop etc (it am *-da*, vg *-dae*) contra AF^{w}HLSUVΓΔΛ al plus^{50} go *-δαν* ... ℵ*et^{cb} 13. 69. 157. 346. syr^{cu} om. Tenemus igitur *εισ πολ. καλουμ. βηθσ.* c. ℵ^{ca}BLXΞ 33. sah cop (D); ς Ln *εισ τοπ. ερημ.* (1. etc *ερημ.* om, A etc post *τοπ.* pon) *πολεωσ καλουμενησ βηθσ.* cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth; it vg syr^{sch} *in locum desertum qui (quod) est (vocabatur* vel similiter) *Bethsaida* (*bets.*, *bess.*, *-da*, *-dae*); ℵ*et^{cb} al pauc syr^{cu} nil nisi *εισ τοπ.* (13. al post *ερ.*) *ερημον* (:: ut Mc); Gb^{o} *τοπ. ερημ.* et ^{oo} *πολ. καλουμενησ*, ut supersit tantum *εισ βηθσ.* Locus Tert^{marc4,21} „pascit populum in solitudine, de pristino scilicet more" non continet quo lectio accuratius definiatur.

11. XΓ al mu *γνωντεσ* | *αποδεξαμενοσ* cum ℵBDLXΞ 1. 11, 13. 22. 33. 69. c^{scr} al^{10} ... ς *δεξαμενοσ* cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (:: Schu „*αποδεξ.* bene ap Lc qui unus hoc verbo usus est: 8, 40. Act 2, 41. 15, 4" etc. Nec solet *δεξασθ.* cum *αποδεξ.* commutari ut Lc 9, 51 Ioh 4, 45. Contra passim etiam alibi *αποδεξ.* displicuit.) | *ελαλει* (et. it vg *loquebatur*): ℵ *ελαλησεν* | *περι*: MU 13. 33. 69. al^{20} fere *τα περι* | *θεραπειασ*: D add *αυτου παντασ* | *ιατο* cum ℵABDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syrr ... CLΞ 13. 28. 33. 69. 124. al^{15} fere sah *ιασατο*

12. *η δε* (sah om *δε*): B *ηδη* (60. *ηδη δε* ap Mill et Wtst). Item f l *dies autem iam*, e *iam ubi dies coepit declinare* (:: cf ll. pp.) ... X (*και ημερα*) syr^{cu} *και* | *προσελθ.*: b f add *ad eum* (sed f post *duod. disc. eius*) | *οι δωδεκα* (a; e *illi duodecim*): U om; syr^{cu}et^{sch} *discipuli eius*; f ff$^{2.}$ l q *duodec. discip. eius*, c *discip. eius duodec.*, b g$^{1.}$ vg *duod. discip.* | *ειπον* cum ℵABDXΓΔΛΠ unc rell (C hiat) al omn^{vid} ... LΞ *ειπαν* | *τον οχλον* (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} 28. 127. 157. 300. 407. 435. al^{2scr} *τουσ οχλουσ* | *πορευθεντ.* cum ℵABCDLRΞ al^{10} fere (it vg *euntes*) ... ς (= Gb, sed rursus Gb') *απελθοντεσ* cum EGHKMSUVΓΔΛΠ al pler | *και αγρουσ* cum ℵBEX 1. 13. 69. 131. 346. 435. go ... ς Ln Ti *και τουσ αγρ.* cum ACDGHKLMRSUVΓΔΛΞΠ al pler sah cop (:: in Mc est *τουσ αγρ. κ. κωμασ*, sed etiam ibi D *και εισ τασ κωμ.* substituit) | *καταλυσ. και*: l* om, item c*^{vid} nisi forte *αγορασωσιν εαυτοισ βρωματ.* (:: e Mc) pro *καταλ.* usq *επισιτισμ.* habuit; similiter f *emant sibi escas* pro *καταλ. κ. ευρ. επισιτ.* | *και ευρ. επισιτισμον*: go et *emant sibi escas*, g$^{1.}$ *et reficiant se* (sed *inveniant escas* pro *καταλυσ.*), syr^{cu} *vel ut inveniant sibi escas* ... D om | *οτι ωδε* (sah copp^{etr4} om) *εν* (Γ om) *ερημ. τοπω εσμεν*: syr^{cu} om, sed post *ειπον αυτω* add *in loco deserto nos sumus*

ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· δότε αὐτοῖσ
φαγεῖν ὑμεῖσ. οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ
ἰχθύεσ δύο, εἰ μήτι πορευθέντεσ ἡμεῖσ ἀγοράσωμεν εἰσ πάντα τὸν
λαὸν τοῦτον βρώματα. 14 ἦσαν δὲ ὡσεὶ ἄνδρεσ πεντακισχίλιοι.
εἶπεν δὲ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺσ κλισίασ
ἀνὰ πεντήκοντα. 15 καὶ ἐποίησαν οὕτωσ καὶ κατέκλιναν ἅπαντασ.
16 λαβὼν δὲ τοὺσ πέντε ἄρτουσ καὶ τοὺσ δύο ἰχθύασ, ἀναβλέψασ
εἰσ τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺσ καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖσ

13. *προσ αυτουσ*: ℵLΞ 124. *αυτοισ*, c (*αυτοσ*?) *ipse* (*verum ipse ait*) ... c add ο $\overline{ισ}$, item f ff^{2} syr$^{cu\ et\ sch}$ | *αυτοισ*: V al pauc *αυτουσ* | *υμεισ* post *φαγ.* cum B b l* ... ff^{2} g$^{1.2}$ (hi^{3} omnino vdtr) vg syr^{cu} ante *δοτε*, a c plane om, 74. 243. 7^{pe} post *δοτε* ... ς ante *φαγ.* (:: at ita et Mt et Mc, apud quos nemo nostrum ordinem verborum habet, unus D *δοτ. υμ. φαγ. αυτ.*) cum ℵACDLRXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler e f l^{2} q sah cop go syr^{utr} al Amb$^{luc\ 1399\ et\ 1401}$ | *ειπαν* cum ℵBCDLΞ 33. 124. ... ς *ειπον* cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn. Praeterea add *αυτω* sah syr^{cu} go aeth | *πλειον*: DΓ 1. 131. *πλεον* ... ℵ* *πλειονεσ* (omisso *η* quod sequitur), F^{w}M al^{3} *πλειουσ* | *πεντε* (C *επτα*, sed infra *πεντ.*) post *αρτ.* cum ℵ*B ... ς Ln Ti ante *αρτοι* (:: cf ll. pp.) cum ℵ^{c}ACDLR XΓΔΛΞΠ al omn^{vid} it vg etc | *δυο* post *ιχθυεσ* (M -*υασ*) cum ℵABCF^{w} XΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a sah cop go aeth ... ς (= Gb Sz) ante *ιχθυεσ* (:: ut ll. pp.) cum DLRΞ al mu it^{pler} vg syr$^{cu\ et\ utr}$ arm | *ει* (U *η*) *μητι*: A 1. 131. 262. *ει μη* | *ημεισ* (ff$^{2.\ blanch}$ q cop^{dz} om) hoc loco e: D 157. a b c f ff$^{2.\ sab}$ g$^{1.2}$ l vg go (al) Amb^{luc} ante *πορευθ.* pon | *αγορασωμεν*: 1. 11. 22. 157. al plus^{40} -*σομεν* | *παντα*: M al pauc *απαντα* | *βρωματα*: 1. 131. syr$^{cu\ et\ sch}$ ante *εισ* pon

14. *δε* cum ℵ*$^{et\ cb}$L a e g$^{1.2}$ vg cop (:: vdbatur vitandum *δε* toties repetitum, *γαρ* vero aptissimum) ... ς Ln Ti *γαρ* cum ℵ^{ca}ABCDRXΓΔΛ ΞΠ unc rell al omn^{vid} b c f ff^{2} l q sah (ut restituendum Schwarzio vdtr) syr$^{cu\ et\ utr}$ etc | *ωσει* pri (D *ωσ*): D 1. 131. 218. i^{cant} a e f post *ανδρ.* pon ... q syr^{cu} om | *κλισιασ*: arm *κλισ. κλισ.*, similiter syr^{cu} *quinquaginta quinquaginta homines in discubitu* | *ανα* cum AEGHKMSU VXΓΔΛΠ al pler it^{pler} vg cop syr$^{cu\ et\ utr}$ arm aeth ... ℵBCDLRΞ 33. 157. a (omnino vdtr) e sah Or^{3,467} *ωσει ανα*, hinc Ti^{synops} *ωσει ανα*, Ln [*ωσει*] *ανα* :: at vdtr propter Marci *κατα εκατον κ. κατ. πεντηκοντ.* invectum

15. *ουτωσ*: ita (non *ουτω*) unc omn al plu: V om, 240. 244. om *κ. εποι. ουτ.* | *και κατεκλ. απαντασ* (e f vg *et discumbere* [e *rec.*] *fecerunt omnes*): a b c ff^{2} g^{1} l q vg^{cdd} (ap Ln) *et discubuerunt* (a *rec.*) *omnes* (q om), item (*et ita discubuerunt et fecerunt omnes* singulis perturbatis) g^{2} ... DX om | *κατεκλιν.* cum ℵBLΞ 1. 13. 33. 69. 124. 131. 346. ... ς Ln Ti *ανεκλιναν* cum ACRΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *απαντασ* cum ABCΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler ... ℵLΞ 13. 33. al pauc *παντασ*, 1. 131. *αυτουσ*

16. *ουρανον*: D add *προσηυξατο και* | *ευλογησεν* cum ℵBCDRXΔΛΞΠ unc^{8}

μαθηταῖσ παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. 17 καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντεσ, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖσ κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.

18 94. 1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνασ συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺσ λέγων· τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι; 19 οἱ δὲ ἀποκριθέντεσ εἶπαν·

18–22 Mt 16, 13–23 Mc 8, 27–33 (Io 6, 68 ss)

al pler Epiph[marc 313] ... ΑΓ[wΓ] 33. al[10] fere Epiph[marc327bis] (et σχόλ. et ἔλεγχ.) ηυλογησεν (Or[3, 510] vide ad Mc 6, 41) | αυτουσ cum ABCL ΒΓΔΛΞΠ unc[8] al pler c e f vg syr[p]: D a b ff[2.] g[1. 2.] l q syr[cu] Epiph marc[313] et bis [327] επ αυτουσ ... ℵD syr[sch] arm aeth om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) | και κατεκλασεν: D om | τοισ μαθηταισ (et. a b f ff[2.] q go cop arm): LRΞ 13. 33. 69. 124. 346. i[caut] c e l (g[1. 2.] vid) vg sah syr[cu] et [sch] et [p] c.* aeth add αυτου | παραθειναι (X al[6] -θηναι) cum ℵBCX 1. al[15] fere (69. παρατεθηναι) ... ς Ln παρατιθεναι cum ADLRΓΔΛΞΠ unc[8] al longe plu | τω οχλω (et. e ff[2.] l sah arm go aeth): D a b c f g[1. 2.] vid q vg cop syr[cu] et [utr] τοισ οχλοισ

17. παντεσ: 13. 69. 124. 242. 346. c[scr] f g[2.] vid vg syr[cu] et [sch] post εφαγον pon (:: ut Mc et Mt) ... a b c ff[2.] g[1.] l q om | ηρθη: s (item sah cop syrr al) ηραν (:: ut ll. pp.) | το περισσευσαν (al pauc -σσευον :: ut Mt) αυτοισ (ℵ 218. των omisso αυτ., et. arm aeth om αυτ.): D 13. 346. το περισσευμα των (item 69. sed αυτοισ pro των), d *quod superavit fractamentorum*, e *reliqum fracturarum* :: cf Mt το περισσευον των κλ. | δωδεκα (D δεκαδυο): M 28. 157. 299. al[10] fere syr[cu] et [utr] arm ante κοφιν. (MΓ al κωφ.) | κλασματων coniunximus cum antecedd ut EM al; Ln Ti cum sqq, ut K al. Ceterum syr[cu] add post δωδ. κοφ. ex Mt (et Mc) haec: και ησαν οι ανδρεσ οι φαγοντεσ τον αρτον ωσει πεντακισχιλ. χωρισ γυναικ. και παιδιων

18. εν τω: A om | αυτον: D sah[münt] αυτουσ ... ℵ[a] (sed rursus delet ℵ[c]) add εν τοπω, item Γ εκει και | προσευχομενον: D a c e (non item b f ff[2.] g[1. 2.] l q vg) syr[cu] om | συνησαν (ff[2.] g[2.] q vg *erant cum illo et discipuli*, c d *erant cum eo discipuli*, e *cum illo fuerunt disc.*, a *aderant illi discip. sui*, g[1.] l *erant autem cum illo et disc.*, b *erant autem et cum illo disc.*): B* (non item B[2vdtr] et [3]) 245. f συνηντησαν (f *occurrerunt*), 17[ev] συνηχθησαν | οι μαθηται: MU 1. 13. 69. al[20] fere a f sah cop syr[cu] et [utr] arm aeth go add αυτου | επηρωτ. (X επερ.) αυτουσ: ℵX add ο ῑς̄ | οι οχλ. (sah cop ανθρωπ.) λεγουσ. ειναι cum ℵ*BLRΞ 1. 131. item sah cop ... ς Ln λεγουσ. οι οχλ. (A al[5] e g[1.] οι ανθρωποι, item Dial[829] :: e ll. pp.) ειναι (:: cf ll. pp.) cum ℵ[c]ACDXΓΔΛΠ unc[8] al pler a c (it[pler] vg go *dicunt esse turbae*) syr[cu] et [utr]. Dial[829] sic: εν τω ευαγγ. λεγει ο χ̄ς̄· τινα με λεγ. οι ανθρωπ. τον υιον του ανθρωπου :: cf Mt

19. ειπαν cum ℵBD ... ς ειπον cum ACLRXΓΔΛΞΠ unc[8] al omn[vid] | οι δε αποκριθ. (sah om) ειπαν: syr[cu] *dixerunt ei*, praeterea pergunt sah οι μεν λεγουσιν, syr[p] c.* οι μεν, syr[sch] *sunt qui dicant* ... Dial[829] λεγουσιν οι μαθηται

Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτησ
τισ τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ὑμεῖσ δὲ τίνα με
λέγετε εἶναι; Πέτροσ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ.
21 95. 2 ὁ δὲ ἐπιτιμήσασ αὐτοῖσ παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,
24. 7 22 εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀπο-
δοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων
καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

---

19. BD *ιωανην* | *ηλειαν* cum BD (vv. 8 et 30 et. ℵ) :: cf inprimis ad 4, 25 sq ubi v. 26 -*ει*- tuentur ℵAB*DU^{2} (1, 17 et. L, Mt 27, 47 et. Δ) contra -*ι*- (sic) B^{3}LXΓΔΛΠ etc ... ς Ln Ti *ηλιαν* cum ℵACLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn^{vid} | *ηλειαν* (*ηλιαν*): 1. 13. 69. 118. 124. 131. 251. 346. syr^{p} c.* add *αλλοι* (13. 69. al *ετεροι*) *δε ιερεμιαν* :: e Mt | *αλλοι δε οτι* usq *ανεστη*: D c *η ενα των προφητων* :: ut Mt ... syr^{cu} plane om

20. *τινα με λεγ. ειναι*: Dial^{829} nil nisi *τινα* | *πετροσ δε* (sah om) *αποκριθεισ* cum ℵBCLΞ 1. sah cop ... ς Ln *αποκριθ. δε ο* (*ο* cum ADKMRUXΠ etc; EGHSVΓΔΛ al^{50} fere om, hinc Gb^{0}) *πετροσ* (:: ut ll. pp.) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (b^{vid}, vox *autem*, nisi est *Simon*, non satis apparuit Blanchino) syr^{p} go arm aeth. Praeterea f g$^{1\cdot}$ q *respondens autem Simon Petrus*, item omisso *autem* l vg, e Dial^{829} *respondens Petrus* et *αποκριθεισ πετροσ*, c (et ff$^{2\cdot vid}$) Amb$^{luc\,1405}$ *respondit Simon Petr.* (pergens *et dixit*, sed Amb haec om), syr^{sch} *respondit Simon* (pergens *et dixit*), syr^{cu} *Simon Cephas respondit* (perg *et dix. ei*) | *τον* (Δ om) $\overline{\chi\nu}$ (D 28. e add *υιον*, Or$^{3,\,532cod}$ *υιον* pro $\overline{\chi\nu}$) *του θεου*: f l go sax *tu es christus filius dei* (l add *vivi*); syr^{cu} *tu es christus*, similiterque a Dial^{829} nil nisi *christum*, *χριστον*; cop *tu* (cop^{dz} add *es*) *christus deus* (sed sah *tu es christus dei*). Cf Or$^{3,\,533sq}$ *και γαρ μακαριζεται* (ap Mt) *ουκ επι τω ειρηκεναι· συ ει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *μονον, αλλα μετα τησ προσθηκησ, τησ· ο υιοσ του θεου του ζωντοσ. οι γουν αναγραψαντεσ μαρκοσ και λουκασ αποκριθεντα τον πετρον ειρηκεναι· συ ει ο* $\overline{\chi\varsigma}$, *και μη προσθεντεσ το παρα τω ματθαιω κειμενον* (i. e. *ο υι. του θεου τ. ζωντοσ*, ut in promptu est), *ουκ ανεγραψαν τον επι τω ειρημενω μακαρισμον και την μετα τον μακαρισμον ευλογιαν, λεγουσαν το· συ ει πετροσ κτλ.* Item Cyr^{luc234} *λεγων· τον* $\overline{\chi\nu}$ *του θεου· ου γαρ τοι φησιν απλωσ* $\overline{\chi\nu}$ *αυτον ειναι, του θεου τον* $\overline{\chi\nu}$ *δε μαλλον·* etc

21. *παρηγγειλεν*: MX -*γγελεν* ... KΠ 28. 209. p^{scri} al^{5} syr^{p} c.* aeth add *αυτοισ* | *λεγειν* cum ℵABCDKLMΞΠ al plus^{30} Or^{3,532} ... ς (=Gb) Ti *ειπειν* cum RXΓΔΛ unc^{7} al plu (:: Mc *λεγωσιν*, Mt *ειπωσιν*)

22. *ειπων*: Epiph$^{marc\,313}$ et ^{327} *λεγων* (omisso *οτι* seq; quae praecedunt non affert) | *οτι* etc (ℵ^{c}): ℵ* *οτι τ. υι. του ανθρ. δει* | *απο*: D 1. *υπο* :: cf Mc | *τ. πρεσβυτ. κ. αρχιερεων*: 69. 124. 346. al pauc g$^{1\cdot}$ q arm Or^{2,496} (certe vdtr huc spectare) *τ. αρχ. κ.* (69. add *των*) *πρεσβ.* | *κ. γραμμ.*: syr^{cu} Tert$^{marc\,4,\,21}$ ante *κ. αρχιερ.* pon ... 1. 131. 209.

23 $^{96.\,2}$ Ἔλεγεν δὲ πρὸσ πάντασ· εἴ τισ θέλει ὀπίσω μου ἔρχε- 23—27 Mt 16, 24—28 Mc 8, 34—9, 1
σθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ᾽
ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι.
24 ὃσ γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐ-
τοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃσ δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

Or^{2,496} om | τη τριτ. ημερα (*tertia die* f g$^{1.2.}$ vg sah cop syr^{cu} et ^{utr} go arm aeth, Or^{2,496}): D a b c e ff$^{2.}$ l q Dial^{857} Epiph$^{marc\,313}$ et ^{327}. Tert$^{marc\,4,21}$ μεθ (Epiph^{marc} μετα) ημερασ τρεισ (Epiph^{marc} τρ. ημερ.) (ff$^{2.}$ l q *post tres dies*, b *post dies tres*; c e *post triduum*, a Tert *post tertium diem*) :: ut Mc | εγερθηναι (:: ita et. Mt) cum ℵBEF^{w2}G HLMRSUVXΓΔΛΞ al longe plu Epiph$^{marc\,bis}$ (item in ελεγχ. ις΄ τί δὲ τὸ ἐγερθὲν ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πεπονθὸσ etc) ... Gb΄ Ln Ti αναστηναι (:: ita et. Mc) c. ACDF^{w*}KΠ 1. 69* 118. 131. 157. al^{20} fere Or^{2,496} Dial^{857}. Cf huc et. Iust$^{tr\,51}$ αυτοσ λεγων οτι εγγυσ εστιν η βασ. των ουρ. και οτι δει αυτον πολλα παθ. απο τ. γραμμ. κ. φαρι. κ. σταυρωθηναι (σταυρ. et. Dial^{857}) κ. τη τρι. ημερ. αναστηναι etc. Praeterea $^{tr\,76}$ et ^{100} vide ad Mc 8, 31. Thaum^{4} λεγοντοσ· δει τον υι. του ανθρ. πολλ. παθ. κ. αποκτανθ. και τη τρι. ημ. αναστην. εκ νεκρ. Cf et. Lc 24, 7 et 46

23. προσ παντασ: syr^{cu} om | ερχεσθαι cum ℵ*ABC*DKLΞΠ al fere^{25} Or^{1,281} ... ς (= Gb) ελθειν (:: e Mt) cum ℵ^{a}C^{3}RXΓΔΛ unc^{7} (M ante οπισω) al plu | αρνησασθω cum ℵAB^{3} (et ^{iam2}?) DKLΞΠ al^{10} fere Or^{1,281} ... ς (= Gb, sed rursus Gb΄) απαρνησασθω (:: ut ll. pp.) cum B* CRXΓΔΛ unc^{7} al pler | και αρατ. τον σταυρ. αυτου (et. Or^{1,281}): D a l om, hinc Gb^{0}, Schu „hab. Mt et Mc") | καθ ημεραν cum ℵ*et^{cb} vel ^{ca}ABKLMRΞΠ 1. 13. 33. 69. 72. 124. 131. al f g$^{1.2.}$ vg (et. am em for fu al; tol post ακολουθ. μοι pon) sah cop syr^{cu} et ^{sch} et P c.* go arm (aeth ante ακολουθ. μοι pon) cdd^{vet} ap Hier (ep ad Principiam 1, 949: „dominus iuxta antiqua exemplaria") et Hier^{7,65} (in Mt 10, 38sq „in alio evglio scribitur: *Qui non accipit crucem suam quotidie*"); vide post et. Chr^{7,709} ... Gb^{00} Sz Ln om cum ℵ^{ca} vel^{a} CDEF^{w}GHSUVX ΓΔΛ al^{120} fere (72^{mg} εν αλλω το καθ ημερ. ουκ ην) a b c e ff$^{2.}$ l q (vg cod ap Gb) sax syr$^{p\,mg}$ („non in omnibus exx invenitur") Or^{1,281} (ακουε γαρ λουκα λεγοντοσ) (Chr^{7,709} praecedentibus his: ακολουθειν τω χω, τουτεστιν παντα τα παρ αυτου κελευομενα ποιειν, προσ σφαγασ ειναι ετοιμον και θανατον καθημερινον, unde concludi possit a Chrys lectum esse καθ ημεραν. At nec unde illa verba ει τισ θελει etc sumpserit perspicuum est.) :: multo minus ex 1 Co 15, 21 invectum quam ad modum ll. pp. omissum vdtr | E*KLRΓ al mu ακολουθητω

24. εαν c. ℵCGH^{2}RSUVXΓΔΛΞ al plu (16 enim solus Scri. indicavit) ... ς Ln αν cum ABDEKLMΠ al mu αν | θελη: HΓΛ al mu θελει | τ. ψυχ. αυτ. pri: Or^{1,281} την εαυτου (omisso in cod. ψυχ. ut testantur editores) | απολεσει: X 1. al^{3scri} -λεση | απολεση: XΛ al mu -λεσει | την ψυχ. αυτου (K εαυτ.) sec: F^{w} τ. αυτ. ψυχ.

ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτοσ σώσει αὐτήν. 25 *τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωποσ*
κερδήσασ τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσασ ἢ ζημιωθείσ;
26 $^{97.\,2}$ *ὃσ γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺσ ἐμοὺσ λόγουσ, τοῦτον*
ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐ-
τοῦ καὶ τοῦ πατρὸσ καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27 $^{98.2}$ *λέγω δὲ*
ὑμῖν ἀληθῶσ, εἰσίν τινεσ τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται
θανάτου ἕωσ ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

---

24. *ουτοσ* (et. b e g$^{1.}$ q cop syr^{utr} Or^{2,282}): ΚΠ 63. 116. 253. *αυτοσ* (Schu „a Lc usu non alienum") … 56. a c f ff$^{2.}$ g$^{2.\,vid}$ l vg go sah syr^{cu} arm aeth Tert$^{marc\,4,\,21}$ om

25. *γαρ*: X om | *ωφελειται* (ΓΔ al *οφελ.*) *ανθρωποσ*: אCD *ωφελει ανθρωποσ* (D^{2} *-ποσ*, sed D* *-πον*). Latini: *quid prode est* (c f *prodest*) *homini* a b c d e f l; *quid proficit homo* ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ vg | *κερδησασ* et *απολεσασ η ζημιωθεισ*: D *κερδησαι* (D^{2} *εαν κερδηση*) et *απολεσαι η ζημιωθηναι* (D^{2} *απολεση η ζημιωθη*). Latini: *si lucretur – perdat et* (*aut* ff$^{2.}$) *detrim. faciat* b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ q vg; *si lucrum fecerit – perdat aut damnum faciat* e; *lucrari* (c *lucrum facere*) *– perdere aut iacturam* (*damnum* c) *facere* a c; *lucrari – perdere et iactum pati* d, *lucri facere – perdere* (omissis rell) Cyp^{323} … syr^{cu} aeth om (ut Cyp) *η ζημιωθ.*

26. *αν* cum אABDRXΓΔΛΞΠ unc^{7} al plu … CLM al mu *εαν* | *με* (et. Or$^{1,\,296}$): D Or$^{1,\,298}$ *εμε*. Praeterea syr^{cu} add *coram hominibus* | *και*: go *η* | *τουσ εμουσ λογουσ* (:: ut Mc) cum אABCLRXΓΔΛΞΠ al omn^{vid} it^{pl} vg sah cop syr^{utr} arm aeth go Or$^{1,\,296}$ … Ti *τουσ εμουσ* (sine *λογ.*) c. D a e l syr^{cu} Or^{1,298} (sed praecedit *ουτε επαισχυντεον αυτον η τουσ λογουσ αυτου.* Paullo post vero *και ο* $\overline{\iota\varsigma}$ *δε ποτε υπεμεινε σταυρον – και οι μιμηται δε αυτου αισχυνησ καταφρονουντεσ* etc) | *αυτου και*: i^{cant*} syr$^{cu\,et\,sch}$ om, item Eus$^{luc\,172}$ (*οτι επαισχυνθησεται τον επαισχυνθεντα αυτον, οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ, εξησ επισυναπτει φασκων· εισι τινεσ των ωδε εστωτων*) | *τ. πατροσ* (et. Or$^{1,\,296\,et\,298}$ Or$^{int\,4,\,537\,bis}$ Eus$^{luc\,172}$): D 65. 125* sah cop syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth add *αυτου* | *αγγελων*: sah cop syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth add *αυτου*

27. *αληθωσ*: KMRΠ al plus^{10} add *οτι*, item EG etc post *αληθ.* interpg, eodemque modo conjungunt a b c (hi^{3} et vg *dico autem vobis vere:*) e (*veritatem autem dico vobis*) go sah cop syr$^{cu\,et\,utr}$ … D *οτι αληθωσ*, item *αληθ.* cum *εισιν* conjgunt ADHLSUΔΛ al f (*dico autem vobis· vere*) am, item Or$^{4,\,366}$ (*του δε λουκα· αληθωσ εισι τινεσ των ωδε εστωτων* etc) | *αυτου* (Gb′) cum אBLΞ 1. Cyr$^{cat\,ox\,77}$ (*λεγω δε υμιν, φησιν, εισι τινεσ των αυτου εστηκ.* Eadem Cyr$^{luc\,237}$ sed *ωδε* pro *αυτου*) … ς Ln *ωδε* (:: ut Mt et Mc) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or$^{4,\,366}$ Eus$^{luc\,172}$ Caes^{135} | *εστηκοτων* cum אBLRUXΓΞ al mu Cyr$^{cat\,ox}$ … Gb Sz Ln Ti *εστωτων* cum ACDEFGHKMPSVΔΛΠ al plus^{100} Or$^{4,\,366}$ Eus$^{luc\,172}$ Caes^{135} (:: hoc Mt, illud Mc) | *οι*: AKΠ al^{10} fere Or Caes *οιτινεσ* :: e ll. pp. | *γευσωνται* cum אABCDEFKLMPSUVXΔΞΠ al^{100} fere Cyr$^{cat\,ox}$ … ς (= Gb Sz) *γευσονται* cum GHRΓΛ al mu Or$^{4,\,366}$ (omisso *μη*.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺσ λόγουσ τούτουσ, ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, 28–36 Mt 17, 1–8
καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰσ τὸ Mc 9, 2–8
ὄροσ προσεύξασθαι. 29 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ
εἶδοσ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸσ αὐτοῦ λευκὸσ
ἐξαστράπτων. 30 καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινεσ

Cf et.[3,555]) Caes. Similiter fluct ll. pp. (it vg ubique *gustabunt*) | *την βασ. του θεου* (al[3] add *εληλυθυιαν εν δυναμει* :: e Mc): syr[cu] *regnum dei veniens in gloria* ... D Or[4,366] (praecedit *του δε λουκα*) *τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου* (:: cf Mt)

28. *εγενετο*: P *-νοντο* | *ωσει*: HLMΓ al plus[20] *ωσ* | *και παραλαβ.* c. ℵ[c]AC DEFGKLMPRSUVXΓΔΛΞΠ al omn fere c e f ff[2.] g[2.] q vg (et. am em tol) syr[cu] ... ℵ*BH 28. a b g[1.] l for go sah cop syr[utr] arm aeth om *και*, hinc Ln [*και*] (:: utraque constructio frequens, neutra fluctuare solet. Tamen passim *και* a nonnullis abiectum, ut 5, 12) | *πετρον* cum unc omn al plu ... ς (= Gb Sz) *τον πετρ.* cum (G[mg eccles]) minusc non ita mu :: e ll. pp. | *ιωανν.* (BD *-ανην*) *κ. ιακω.* cum ℵABC*EGHKPRSU VΓΔΛΠ al longe plu a b c e f g[2.] l q fu for tol sah syr[p] ... C[3]DLMXΞ 33. 157. al plus[15] ff[2.] g[1.] vg (et. am em) cop syr[cu et sch] go arm aeth *ιακω. κ. ιωανν.* (:: ut ll. pp.) | *ανεβη*: G al (inprimis evglstaria) praem *και*. G[mg eccles] sic: *τω καιρω παραλαμβανει ο ις̅ τον πετρ. και ιακ. και ιωα. και ανεβη* | *προσευξασθαι*: ℵ *προσευχεσθαι* ... L om

29. *εγενετο*: ℵ* om hoc loco sed habet ante *ετερον*, ℵ[c] suppl h. l. sed non delet ante *ετερον*. Eodem modo a: *Et factum est – et facta est efigies* etc | *προσευχεσθαι* (L 33. post *αυτον* pon): ℵ* l. *προσευξασθ.* | *το ειδοσ*: D Or[4,447] *η ιδεα*. Latini sic: *efigies* a, *figura* e, *species* b c d f ff[2.] g[1. 2.] l vg, *aspectus* Arn (sequitur *vultus eius* a c d e f g[1. 2.] l vg Arn; *aspectus eius* b ff[2.]) | *ετερον* (Or *ετερα*) *και* (syr[p] c.* arm Or add *ηλλοιωθη*): D sah cop *ηλλοιωθη και*. Latini, postquam praecessit: *et factum est dum orat* (*cum oraret* d, *dum oraret* f mm) a d f mm, *et dum orat* b ff[2.] g[1.] l q Arn, *et in orando* c e, sic pergunt: *facta est – altera* ff[2.] g[1.] q mm, *et* (c om) *facta est – alia* a c, *visa est – altera* f, *facta est – commutata alia* e, *factus est aspectus vultus eius immutatus* Arn, *facta est – velut sol* l (in b excidit nonnihil); vg *et facta est dum oraret species vultus eius altera* | *ο ιματ. αυτου*: L om *αυτου* | *εξαστραπτων*: syr[cu] add *ut nix*, e *ut nix* pro *εξαστρ.*

30. *συνελαλουν* (E* *συλλαλουν*, scripturus erat *συλλαλουντεσ*?) et. Epiph[marc 313 et 327] (utroque loco: *και ιδου δυο ανδρεσ συνελαλουν αυτω, ηλιασ και μωυσησ εν δοξη*), at Tert[marc 4,22] (finem versus): „nam et si Marcion noluit eum (i. e. Moysen) colloquentem domino ostensum sed stantem, tamen et stans os ad os stabat et faciem ad faciem cum illo, inquit" etc, ut videatur *συνεστησαν* vel simile quid pro *συνελαλουν* substitutum. Antea (initio cap. 22) habuit: „illum cum Moyse et Helia in secessu montis conspici pateris, quo-

ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας, 31 οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν
ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. 32 ὁ δὲ Πέτρος
καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶ-
δαν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
33 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτοῦ εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ

---

rum destructor advenerat." Paullo post: „nunc et si praesentia illorum fuit necessaria, non utique in colloquio ostenderentur, quod familiaritatis indicium est, nec in consortio claritatis", unde *συνελαλουν* etiam a Marcione receptum fuisse probabile fit. Vide et. quod sequitur: „Cum illis loqui qui eum fuerant locuti?" | *οιτιν.* (C* *οι*) *ησαν*: D a Arn *ην δε*, item *erant autem* b c e f (item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$) l q vg ... syr^{cu} om, item (vide ante) Epiph$^{marc\ bis}$ | *μωυσησ* cum ℵBCDKLRXΔΠ al permu (vv et pp vide alibi; Or^{edd} modo *μωυσησ* modo *μωσησ*) ... ς *μωσησ* cum AEGHMPSUVΓΛ al plu | *ηλειασ* cum ℵBD ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ACLPRXΓΔΛΠ unc rell etc. Vide et. alibi.

31. *οι* (Or^{3,983} et ^{4,447}, f *qui visi sunt in glor. et dicebant*): D it^{pler} vg arm Arn Or^{1,690} et ^{3,559} om. Latini igitur pleriq: *erant* (a *erat*) *autem Moys. et Helias visi* (a *apparentes*) *in maiestate* (*in claritate* c, *in gloria* d e) | *οφθεντεσ*: C^{3}M al mu add *αυτω*. Epiph^{marc} (vide ante) om *οι οφθ.* (nec contradicit Tert$^{marc\,4,22}$) | *εν* (A add *τη*) *δοξη*: ita et. Epiph^{marc} (vide ante); in *ἐλεγχ. ιζ* „*αμφοτερουσ ηγαγε μεθ εαυτου εν τη ιδια αυτου δοξη*" etc: a e *in gloriam* (at eiusmodi ex licentia loquendi haud rara, nec vdtr huc adhibendum quod Tert$^{marc\,4,22\,fin}$ scribit „cum illo, inquit, non extra illum, in gloriam ipsius, nedum in conspectu" etc) | *ελεγον* cum ℵABEGHKLRSUVXΓΔΛΠ al pler a go cop syr^{cu} aeth Or^{1,690} et ^{3,983} et ^{4,447} ... P sah praem *οι*, item C^{3}M al^{15} b f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l q vg arm Arn praem *και* ... C*D al^{10} c e syr^{sch} et ^{p} *ελεγ. δε*, hinc Ln *ελ.* [*δε*] | *ημελλεν* cum ℵAC ... ς Ln Ti *εμελλ.* cum BLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler (et. ap Or editum) ... D *μελλει* :: *ημελλ.* praestat quam *εμελλ.* edere quum Lc ubique pro testium auctoritate ita videatur scripsisse, licet nusquam desint qui *εμελλ.* habeant. Cf 7, 2. 10, 1. 19, 4. Act 12, 6. 16, 27. 27, 33 | *πληρουν*: Z^{scr} *-ροιν* | *εν* (et. Or^{ubique}): D *εισ* (e om *εν ιερ.*). Pro *την εξοδον* etc aeth sic: *gloriam eius quam oporteat fieri in Hierosolyma et exitum eius quoque*

32. *διαγρηγ. δε* (et. a c e f go cop syr^{p} aeth, item sah^{vid} sed ^{ed} *ουν* pro *δε*): 1. 131. 209. b ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et ^{sch} *και διαγρηγ.* | *ειδαν* (LR *ιδ.* ut edidi 1859) cum ℵLR ... ς Ln *ειδον* cum BEFGHMPSUΓΔΛ al plu, item ACDKVXΠ al mu *ιδον* | *τουσ* (28. add *συλλαλουντασ και*) *συνεστωτασ*: 1. om *τουσ*

33. *διαχωριζεσθαι*: D *-ρισθηναι* | *απ*: ΔΛ *υπ* | *ειπεν*: R *ελεγεν* ut vdtr | *ο πετρ.* cum ℵBCDKLMRXΔΞΠ al permu ... Gb′ Ti *πετρ.* sine *ο* cum AEGHPSUVΓΛ al^{70} fere | *προσ* (Ξ om) *τον* $\overline{ιν}$: D *τω* $\overline{ιυ}$ ... a b

ποιήσωμεν σκηνὰσ τρεῖσ, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἡλείᾳ,
μὴ εἰδὼσ ὃ λέγει. 34 ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντοσ ἐγένετο νεφέλη καὶ
ἐπεσκίαζεν αὐτούσ· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺσ εἰσ τὴν
νεφέλην. 35 καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆσ νεφέλησ λέγουσα· οὗτόσ ἐστιν
ὁ υἱόσ μου ὁ ἐκλελεγμένοσ, αὐτοῦ ἀκούετε. 36 καὶ ἐν τῷ γενέσθαι 2 Pe 1, 17
τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦσ μόνοσ. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ
ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

ff^{2}· om | *επιστατα*: X 157. *διδασκαλε* | *ωδε*: C^{3} al^{10} praem *παντοτε* (:: cf 1 Thess 4, 17) | *και* (X *κα*, MU al^{20} fere 1 sah om; ff^{2}· *si vis*, cop *et si vis*) *ποιησωμεν* et. Tert$^{marc\,4,22}$: ℵ al pauc *και ποιησομεν* … D *θελεισ ποιησω* (d *vis facio*) :: similiter Mt | *σκη. τρεισ* cum ℵABCEGHMPRSUVXΓΔΛΠ al plu a b q go syr^{p} … DF^{W}KLΞ al mu c e f ff^{2}· l vg syr^{cu} et ^{sch} sah cop arm aeth Tert^{marc} *τρεισ σκη.* (:: cf ll. pp.) | *μιαν σοι*: ℵ 1. 131. al pauc syr^{cu} et ^{sch} *σοι μιαν* :: cf ll. pp. | *μωυ-* cum ℵBDKLRX etc … ς *μω-* cum ACEF^{W}GHMPSUVΓΔΛΠ etc. Vide et. alibi. Item *-σει* cum ℵABCDEGLMVΠ al plu … F^{W}HKPRSUXΓΔΛ al permu *-ση* | *μιαν* sec ante *μω.* cum unc omn (exc ℵ) al plu it vg sah cop syr^{p} go arm aeth … ς (= Gb Sz) post *μω.* (:: ut ll. pp.) cum ℵ al mu syr^{cu} et ^{sch} Tert^{marc} | *μιαν* tert ante *ηλεια*: 1. 131. al pauc syr^{cu} et ^{sch} Tert^{marc} post *ηλ.* pon (:: ut ll. pp.) | *ηλεια* cum ABD … ς Ln Ti *ηλια* cum ℵCLPR unc rell al omn | *ο λεγει* (et. Or^{3,560} et ^{562sqq} Tert^{marc}): D *α λεγ.*, al pauc *τι λεγ.*

34. *λεγοντοσ*: K al pauc *λαλουντοσ* | *επεσκιαζεν* cum ℵBL 47^{ev} x^{scr} al pauc a … ς Ln *επεσκιασεν* cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} (:: ut Mt) | *εισελθ. αυτουσ* (C 157. 435. *αυτ. εισελθ.*) cum ℵBCL al pauc cop arm; ff^{2}· g^{1}· vg *intrantibus illis*; b f l q *et intrantibus illis* (tol *intr. autem illis*) … ς Ln *εκεινουσ εισελθειν* (S *ελθ.*, al mu *εισελθ. εκειν.*) cum ADPRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah go; item a *dum illi intrarent*, c e *cum illi introirent* (syr^{cu} *et cum vidissent eos ut intrarent in nubem timuerunt*; syr^{sch} *et timuerunt cum viderent Mosen et Heliam intrantes in nubem*

35. *εγενετο* (1. al^{10} fere ante *φω.*): D *ηλθεν* (:: ut Mc), syr^{cu} *audita est* … K om | *λεγουσα*: 11. al pauc b c l om | *ο υι. μου* (et. Or^{3,983}): P *μου ο υι.* | *ο εκλελεγμ.* (Gb′, Schu: „non alienum a Lc vdtr, cf 2, 15. 27. 8, 34 sqq. 22, 22“) cum ℵBLΞ 274^{mg} (1. *ο εκλεκτοσ*) sah cop aeth$^{cod\ a}$, item (*electus*) a ff^{2}· l gat syr$^{p\ mg}$ arm (aeth^{ro} *ο αγαπητοσ ο εκλελεγμ.*) … ς Ln *ο αγαπητοσ* (:: ut ll. pp.) cum ACDPRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c (*dilectissimus*) e f q vg go syr^{cu} (*ο υι. μου και ο αγαπ. μου*) syr^{sch} et $^{p\ txt}$ Epiph^{marc313} et ^{328} Tert$^{marc\,4,22}$. Praeterea C^{3}DM al^{20} add *εν ω ευδοκησα* (D *ηυδ.*) :: ex Mt; cf et. 3, 22 cum ll. pp. | *αυτου ακουετε*: D c e *ακ. αυτ.* (:: cf ll. pp.)

36. *φωνην*: U *νεφελην* … X add *ταυτην* | *ις̅* (Gb″) cum ℵABC*DEGHRSUVW^{a}ΓΛΠ al^{40} fere … ς *ο ις̅* cum C^{3}KLMXΔ al plu | *και αυτοι* (et. Or^{3,983}): D e sah *αυτ. δε* | *ουδεν*: D 47. 239. 274. 433. om | *εωρακαν*:

37–43
Mt 17, 14–23
Mc 9, 14–29

37 $^{99.2}$ Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆσ ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ
τοῦ ὄρουσ συνήντησεν αὐτῷ ὄχλοσ πολύσ. 38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ
τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι
ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενήσ μοί ἐστιν, 39 καὶ ἰδοὺ πνεῦμα
λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνησ κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ
ἀφροῦ, καὶ μόγισ ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν. 40 καὶ

εωρ- cum ℵABKL*MRSUΓΔΛΠ al plu ... Ti εορ- cum C(*et^{2})EGHL^{2}VW^{a}X 33. al mu. Item -ρακαν cum BC^{2}LX 47^{ev} 50^{ev} x^{scr} p^{parh} 1^{pe*} ... ς Ln -ρακασιν cum ℵAC*EHKMRSUVW^{a}ΓΔΛ al plu Or^{3,983}; G a^{scr} al pauc -ρακεισαν ... D εθεασαντο (* εθεασαν). Ceterum it^{pler} vg *viderant*, d e *viderunt*; aeth add *et quod audiverant*

37. τη εξησ (f *illa*, sah *eodem die*, syr^{cu} *illa die iterum*) ημερ. cum ℵBLS 1. 69. i^{cant} (al^{vid}) q ... ς Ln Ti εν τ. εξ. ημ. cum ACEGHKMRUVW^{a}XΓΔΛΠ al pler c f vg ... D a b e ff^{2} l δια τησ ημερασ, *per diem* (conveniunt f sah syr^{cu}?) | κατελθοντων (69. καταβαινοντ.) αυτων: D κατελθοντα αυτον (d *descendente eo*) | απο: Γ εκ | συνηντησεν (R -τησαν) αυτω (a vg syr^{hr} *illis*, sed non am mt) οχλ. πολυσ (L πολλυσ): D συνελθειν αυτω οχλον πολυν

38. ιδου (syr$^{pet\,hr}$): syr^{cu} et ^{sch} om | εβοησ. c. ℵBCDL al^{6} (Schu „bene, ἀναβοᾶν non habet Lc." Quinquies Lc βοαν, Act 25, 24 επιβοαν. Mt 27, 46 αναβοαν.) ... ς Ti ανεβοησ. cum ARW^{a}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Latini (et. d) *exclamavit*) | επιβλεψαι (C -ψε) cum ABCGHKLMRSUVΓΔΠ al plu (sed GHKΠ al mu -βλέψαι, quemadmodum go *respicere*) ... ς Ln επιβλεψον cum ℵDEW^{a}XΛ al permu. Latini: *respice, aspice, respicias* (a), *adtende* (e); syr^{cu} et ^{hr} *miserere* | μοι εστιν (Gb″) cum ℵ ABCDLX 1. 28. 33. al^{20} fere a c go sah cop ... ς Ti εστ. μοι cum RW^{a} ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu b e f ff^{2} g^{1} l q vg arm

39. ιδου: ℵ fu syr^{cu} et ^{sch} om (item D, vide post) | και ιδου πν. λαμβ. (R -βαννι) αυτ. κ. εξαιφν. (AKLRW^{a} al εξεφν.) κραζει: D e λαμβανει γαρ αυτον εξαιφν. πνευμα (e *arripit enim illum spiritus immundus subito*), l *et ecce spir. adpraehendet illum subito* | κραζει: syr^{cu} aeth *proiicit eum* (quod cum D fere convenit et, nisi quod κραζει retinent, cum ℵ etc) | και σπαρασσει (1. -ττει): X και ρησσει ... ℵD 1. 118. 131. 166. i^{cant} it vg cop arm syr^{hier} praem (:: cf Mc) και ρησσει (ℵ ρασσει). Latini sic: *et elidit* (c *collidit*) *et dissipat eum cum spuma* (l* *eum spumat*, l^{2} *cum spumat*) b c f ff^{2} g^{1} l q vg, *et concidit et discarpit illum cum spuma* a, *et collidit et dissipat et spumat* e. Item syr^{sch} *et stridet dentibus suis et lacerat* pro και σπαρ. αυτ. μετα αφρ. | αυτον sec: D e (vide ante) om | μογισ (L μογγεισ) cum ℵACD(L)W^{a}XΓΔΛΠ al pler ... BR al^{5} μολισ (Schu „recte ap Lc, immo in N. T.") | συντριβον (ℵ* -βουν, Γ al mu -βων): D και συντριβει. Item e *et confringit illum* omissis και μογ. αποχ. απ αυτου, item syr^{hr} *et crudeliter opprimit illum* pro και μογισ usq συντρ. αυτ.

ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθη-
σαν. 41 ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστοσ καὶ διε-
στραμμένη, ἕωσ πότε ἔσομαι πρὸσ ὑμᾶσ καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσ-
άγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. 42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦσ τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐ-
τὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43 [100. 8] ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντεσ ἐπὶ τῇ 43—45 Mc 9, 30-32 Mt 17, 22 s
μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

[101. 2] Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷσ ἐποίει, εἶπεν

40. *μαθητων*: Λ* om | *εκβαλωσιν* cum ℵABCLRW^a ΧΓΔΛΠ unc[8] al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εκβαλλωσιν* cum minusc vix mu ... D *απαλλαξωσιν*. Libere syr^cu *et non poterant sanare eum et eiicere illud* pro *ινα* usq fin | *αυτο*: D al[10] al fere *αυτον* (it vg *illum* praegresso *spirit.*) | *ηδυνηθησαν*: ΚΠ al *εδυνηθησαν*, c[3] *ισχυσαν* (:: cf Mc). Cf huc Epiph^marc 313 et 328 *εδεηθην των μαθ. σου. ειχε δε παρα το· ουκ ηδυνηθησαν εκβαλειν αυτο, και προσ αυτουσ· ω γεν. απιστ. εωσ ποτε ανεξομαι υμων;*

41. *αποκριθεισ δε*: haec c* om (suppl[2]); e am* om *δε* | *απιστοσ*: D *-στε* | *και διεστραμμενη*: Epiph^marc 313 et 328 Tert^marc 4, 23 om | EX 28. 69. 346. al pauc *εσωμαι* et *ανεξωμαι* | *εσομ. πρ. υμασ*: it^pler vg Tert^marc 4, 23 *ero apud* (d *ad*) *vos*, e *apud vos ero* ... ℵ *μεθ υμων εσομ.*, b gat sah cop *ero vobiscum* (:: Mc *πρ. υμ. εσομ.*, Mt *μεθ υμ. εσομ.*) | *και* (ante *ανεξομ.*): ΚΧΠ al[25] fere e tol sah syr^p mg arm^cdd *εωσ* (e sah *και εωσ*) *ποτε* (tol *quamdiu et*) :: cf Mc. Tert^marc 4, 23 *quousque ero apud vos* omissis *κ. ανεξ. υμ.*, Epiph^marc 313 et 328 *εωσ ποτε ανεξ. υμων* omissis *εωσ πο. εσομ. πρ. υμ.* | *προσαγαγε* (D *προσενεγκε*): ℵ^c LW^a ΧΞ 33. al pauc syr^cu et P c.* aeth add *μοι* :: ex Mt | *ωδε* (a e l* *hoc*) hoc loco cum ℵBLΧΞ 1. al mu it vg syr^sch et hr arm aeth ... Gb Sz post *τον υι. σου* cum ACRW^a ΓΔΛΠ unc[8] al longe plu go cop syr^cu et P (:: cf Mt) ... D am perus om (:: ut Mc)

42. *ετι δε*: ff[2.] g[1. 2.] l vg syr^sch *et* (e *cum accederet autem* omisso *ετι*) | *προσερχομενου* (ℵ^c): ℵ* *προσευχ.* | *συνεσπαραξεν*: D 220. 300. z^scr 3^pe *συνεταραξεν* ... ΚΠ al plus[10] c f cop syr^cu et sch et hr aeth add *αυτον* | *τω πνευμ. τω ακαθαρτω* (c om *τω ακαθ.*): D e *τω ακαθ. πνευμ.* | *ιασατο* usq *απεδω. αυτον* (Λ om *αυτ.*): D e *αφηκεν αυτον και απεδωκεν τον παιδα* (c *illum*)

43. *εξεπλ. δε παντεσ*: D c e *παντ. δε εξεπλ.* (syr^cu *et omnes stupebant*, syr^sch et hr *et stup. omnes*) | ℵCDMW^a ΧΔΛΞ etc *μεγαλιοτητι*, non item ABLΓΠ unc rell etc | *παντων δε* (6^pe *και εθαυμαζον επι* etc): S* c *πα. ουν*, ff[2.] q vg *omnibusque*, g[1.] *et mir. omnibus*; l *et in mirabilibus quae faciebat* pro *πα. δε θαυ.* usq *εποι.*; b om *δε* | *επι πασιν*: U om | *εποιει* cum ℵABCDLW^a Ξ 1. al plus[10] it vg cop syr^cu et utr ... ς (= Gb) *εποιησεν* cum EGHKMSUVΧΓΔΛΠ al pler. Item absque *ο ις* cum ℵBDLΞ

πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· 44 θέσθε ὑμεῖσ εἰσ τὰ ὦτα ὑμῶν
τοὺσ λόγουσ τούτουσ· ὁ γὰρ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδο-
σθαι εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων. 45 οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ
ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφο-
βοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματοσ τούτου.
46—48 Mc 9, 33-37 Mt 18, 1-15 46 $^{102.2}$ Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸσ ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ ἂν εἴη
μείζων αὐτῶν. 47 ὁ δὲ Ἰησοῦσ εἰδὼσ τὸν διαλογισμὸν τῆσ καρδίασ
αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοσ παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ᾽ ἑαυτῷ, 48 καὶ

---

1. 131. 157. 209. m^{scr} a b c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ g$^{2.}$ ^{vid} l (sed pergit *et dixit Iesus*) vg cop syr^{cu} arm … ς (Gb^{0}) Ln (ex errore) add ο $\overline{ισ}$ cum ACW^{a}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q go syr^{sch} et ^{p} aeth. Praeterea post εποιει [ο $\overline{ισ}$] c e f ff$^{2.}$ (et. corrector. bibl. teste Wtst) go add *dixit ei* (e f go om) *Petrus: Domine quare* (c *propter quid*) *nos non potuimus eicere illud* (e ff$^{2.}$ *illum*, f *eum*)? *Quibus* (f *Ad ille*, go *At Iesus*) *dixit quoniam huiusmodi* (ff$^{2.}$ *eiusm.*) *orationibus* (ff$^{2.}$ *-one*) *et ieiuniis eicietur* (e *-citur*, ff$^{2.}$ *eicitur et ieiunio*) (f go *dixit: Hoc genus non exiet* [go *exit*] *nisi in* etc) :: cf ll. pp. | ειπεν: Π add δε, item (omisso δε post παντ.) b, item (vide ante) c e f ff$^{2.}$ go, etiam cop^{dz} | αυτου: W^{a} c om

44. εισ τα ωτα, a b c e f ff$^{2.}$ l q *in auribus*: vg (item g$^{1.2.}$?) aeth *in cordibus* | παραδιδοσθαι: 69. -διδεσθαι | ανθρωπων (76. 106. 251. syr^{p} add αμαρτωλων): V αμαρτωλων

45. παρακεκαλυμμενον: X παρακεκρυμμ., D κεκαλυμμ. | απ: M 127. υπ, 157. επ, 61^{mg} 69. 346. παρ | EHS* al aliq αισθονται | ερωτησαι cum ℵABEFGHLSUVW^{a}XΓΔΛΞ al pler … Ln επερωτησαι (:: e Mc) cum CDKMΠ al^{12} fere | αυτον: 69. 124. al pauc ff$^{2.}$ vg^{ed} et $^{mss\ aliq}$ (sed non am for tol peru) ante ερωτ. pon … D e l q om | του ρηματοσ: F om

46. εισηλθ. δε (F om) διαλ. εν (H al pauc om) αυτοισ (E al pauc εαυτοισ): D om (excidit στίχοσ) | το: 1. 28. 131. 254. d^{scr} om. Cf huc Or^{3,596} κατα μεντοι τον λουκαν διαλογισμοσ εισ τουσ μαθ. ουκ αναβεβηκεν αλλ εισηλθε περι του· τισ αυτων ειη μειζων.

47. ειδωσ cum ℵBFKΛΠ al plus^{20} syr^{cu} et ^{utr} arm aeth … 1. 131. γνουσ … ς Ln Ti ιδων cum ACDEGHLMSUVW^{a}XΓΔΞ al plu it vg go cop Or^{3,597} (ατε εχων οφθαλμουσ διαλογισμουσ καρδιων βλεποντασ) :: cf 5, 22 et 6, 8 quorum locorum ratione hoc Lucae loco ειδωσ potius confirmatur quam suspectum redditur. Etiam 11, 17 graves testes pro ειδωσ substituerunt ιδων. Idem in Mt 12, 25 valet. Alibi vero etiam ειδωσ pro ιδων substitutum ut Mt 9, 4. Mc 12, 15 et 28. | τησ καρδιασ: D 346. post αυτων pon … Γ 28. 235. c^{scr} l syr^{cu} om | παιδιου c. ℵAEFGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler … BCD 28. c^{scr} 2^{pe} al^{8} Cyr$^{cat\ ox\ 79}$ παιδιον | αυτο: Λ 262. αυτον … D a b e ff$^{2.}$ q om | παρ εαυτω (et. Or^{3,597}): D παρ εαυτον … aeth *ante eos*

εἶπεν αὐτοῖσ· ὃσ ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου,
ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃσ ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με·
ὁ γὰρ μικρότεροσ ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτόσ ἐστιν μέγασ.
49 [103. 8] Ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰωάννησ εἶπεν· ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα Mc 9, 38–40 [49–50]
ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν,
ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ᾽ ἡμῶν. 50 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτὸν Ἰησοῦσ·
μὴ κωλύετε· ὃσ γὰρ οὐκ ἔστιν καθ᾽ ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν.

---

48. *αυτοισ* (f g[1. 2.]? vg syr[utr] etc): D 157. a b c e ff[2.] l q syr[cu] om | *οσ εαν* cum ℵABCXΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[3,597ter] ... Ln *οσ αν* DLΞ 33. 69. al pauc Cyr[cat ox 79] | *δεξηται*: X -*ξεται* (et. ita editum Cyr[luc243], non item [cat]) | *τουτ. το* (Δ om) *παιδ.* (et. Or): D 1. 209. al pauc it (sed a om *οσ εαν δεξηται* usq *εμε δεχεται· και*) vg syr[cu] et[p] Cyr[cat ox 79] (sed[luc 243] semel *το παι. τουτ.* semel *τουτ. τ. παι.*) *τ. παιδ. τουτ.* | *οσ εαν εμε* usq *δεχεται*: D 71. om (retinent igitur tantum *και τον αποστ. με*) | *αν* cum BKLUΞ 33. 69. al ... ς Ln Ti *εαν* cum ACEF GHMSVXΓΔΛΠ al plu ... ℵ om | *δεξηται* (Δ ante *εμε*): ℵX 69. (sed 69. pergit *δεξηται τον απ. με*) *δεχεται* | *πασιν* (et. Or[3, 597 et 609] Cyp [258 et 305]): E syr[cu] Cyp[12] om | *υπαρχων* (et. Or Cyp[258 et 305]): D[gr] (d *qui autem - est*) b Cyp [12] om; syr[cu] add *sicut hic puer* | *εστιν* (Gb″) cum ℵBCLXΞ 1. 33. al[10] fere a b c f ff[2.] l g[1. 2. vid] vg (sed b f l *maior est*) go (*fit*) cop (syr[cu] *εστιν* non exprim) Or[3,597] (add *ανεγνωμεν δε και εν αλλοισ· και εσται μεγασ*) et[609 bis] ... ς *εσται* (H post *μεγ.* pon) cum ADΓΔΛΠ unc[9] al pler e q (*maior erit*) syr[utr] arm cdd ap Or[3, 597] Cyr[cat ox80] Cyp[12. 258. 305] :: cf Mc

49. *αποκριθ. δε* (syr[cu] et [sch] *et respond.*): C* om *δε* [vid] | *ο ιωανν.* (BD -*ανησ*) cum ℵAC[2]EFGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler ... Ln Ti om ὁ c. B(C*?)D 28. 69. 346. al[5] fere | *επιστατα* (et. C[2]): C*LΞ al pauc syr[p mg] (cop?) *διδασκαλε* :: e Mc | *ειδομεν* c. ℵBC[2]DEFGHMSUΓ al plu ... A(C*?)KVX ΔΛΠ al *ιδομεν* (Λ *ιδω.*)... L *ιδαμεν*, Ξ *ειδαμεν* | *επι τω* c. ACDΓΛΠ unc[9] al pler ... ℵBLXΔΞ 1. 33. 61[mg] 69. 131. 346. al[5] cop (item *in nomine* it vg) *εν τω* :: at ita Mc lectione certa | *εκβαλλοντα*: VΔ al -*αλοντα* (sed V al *άλοντα*) | *δαιμονια* (Gb″ Sz) cum ℵABCDLXΓΔΛΞΠ unc[8] al plu ... ς *τα δαιμ.* cum H al mu[vid] | *εκωλυσαμεν* cum ACDXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] c f g[1. 2. vid] q vg ... ℵBLΞ a b e l *εκωλυομεν* :: praestat *εκωλυσαμ.* quum Marcum *εκωλυομεν* scripsisse testium auctoritas suadeat. At quum simili auctoritate *εκωλυομ.* etiam in Lc utatur, vix certo definiri potest utrum ipse scripserit. Non negligendum est quod hoc ipso versu iidem fere testes *εν* ex Mc pro *επι* adsumpsisse videntur. | *μεθ ημων* (:: vide Phryn Epitom. p. 353): F 28. 69. al[4] *ημιν* (:: ut Mc); syr[cu] et [sch] *nobiscum post te.* Confuse Δ et δ *ακολ. μ. ημ. εστιν* (*sequitur nobiscum est*)

50. *ειπ. δε* cum ℵBCDLXΞ 1. 33. 124. 157. 346. a c e syr[p mg] (cop *Iesus vero dixit* :: ut Mc) ... ς Ti *και ειπ.* cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler b f g[1. 2. vid] l q vg go syr[p txt] arm aeth (syr[cu] et [sch] sine copula) | *προσ αυ-*

51 $^{104.\,10}$ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰσ ἡμέρασ τῆσ
ἀναλήμψεωσ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸσ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήρισεν τοῦ
πορεύεσθαι εἰσ Ἰερουσαλήμ, 52 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλουσ πρὸ προσ-
ώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντεσ εἰσῆλθον εἰσ πόλιν Σαμαριτῶν,
ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· 53 καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσω-

τον: 13. 61^{mg} 69. 235. 254. al^{2scri} b c go syr$^{sch\ et\ p\ mg}$ aeth *πρ. αυτουσ* ... D e tol* cop$^{petr\,4}$ om | $\overline{ις}$ sine ὁ cum ℵ*B ... ς Ln Ti ο $\overline{ις}$ cum ℵ^{c}ACDLXΓΔΛΠ unc rell al certe pler | *μη κωλ.* cum ℵABEGHKSUVΓΔΛΞΠ al plu b c e l q g$^{1.\,2.\,vid}$ vg (et. am fu for ing peru etc) cop^{dz} syr$^{cu\ et\ utr}$ go ... CDFLMX al aliq em tol (a f gat *sinite eum [illum] et nolite prohibere*) cop^{edd} arm add *αυτον* (X *αυτουσ*) :: e Mc | *οσ γαρ*: LΞ 33. al^{10} cop syr^{p} c.* (sed^{mg} „non in omnibus exx. est“) praem *ου γαρ εστιν καθ υμων* | *ουκ*: X om | *καθ υμ. υπερ υμ.* cum ℵ^{cb}BCDKLMΞΠ al plus^{25} it vg go cop syr$^{cu\ et\ utr}$ arm aeth ... ℵ*AXΔ al *κα. υμων υπ. ημων*, al pauc *κα. ημ. υπ. υμων* ... ς (= Gb Sz) *κα. ημων υπ. ημων* (:: ut in Mc recepimus) cum ℵ^{ca}EFGHSUVΓΛ al permu | *εστιν*: a b c e l (non idem f g$^{1.}$ g$^{2.vid}$ q vg) go add (:: libere ex Mc) *nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo* (a b add insuper *et poterit male loqui de me*)

51. *συμπληρ.* ℵABCLXΓΛΞΠ unc^{8} etc: KΔ al pauc *συνπλ.* ... D *πληρουσθαι* | *τησ*: Δ om | *αναλημψεωσ* cum ℵABCDLXΞ (et. cop similiter *αναλυμψισ*) ... ς *αναληψεωσ* cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} | *αυτου* pri (ℵ^{c}): ℵ* om | *αυτου* sec cum ℵACDXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn it (exc c) vg cop syr$^{cu\ et\ utr}$ arm aeth go ... BLΞ 1. 239. c om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εστηρισεν* cum BCLVXΞ 33. al pauc (:: eadem forma Iudic 19, 5. Ierem 3, 12. Prov 15, 25 alibi) ... ς Ln *εστηριξε* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Praeterea LXΞ 33. al pauc a cop ante *το προσω.* pon | *εισ*: A c^{scr} *εν*

52. *αυτου* cum ℵBCDFHKLMUXΓΔΞΠ al plu Bas$^{eth\,271}$ ... Ti *εαυτου* cum AEGSVΛ al^{50} fere | *πολιν* cum ℵ*ΓΛ 28. 69. 124. 262. al plus^{20} it (exc e) vg Tert$^{pat\,3}$ („non illi saltim *civitati* quae eum recipere noluerat iratus est, cum etiam discipuli tam contumelioso *oppido* caelestes ignes repraesentari voluissent“) Op^{663} (hom. 52. „dicentibus app super inhumanitatem civitatis alicuius“) ... ς Ln Ti *κωμην* (Π *την κωμ.*) cum ℵ^{c}ABCDLXΔΞΠ unc rell al plu c cop syrr go rell Bas^{eth271} Cyr$^{4,\,1017}$ Tert$^{marc\,4,\,23}$ („increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum“) :: *εισ ετεραν κωμην* quod v. 56 sequitur flagitare videbatur *κωμην* pro *πολιν*, *πολιν* vero unde quis invexerit pro *κωμην* vix dixeris; nec enim Mt 10, 5 huc valere poterat | *σαμαριτων* (Γ *-ρρι-*) cum ℵACLXΓΛΞ al (:: cf et alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* (Π *-ρη-* suprascripto *ε*) cum BDΠ unc^{9} al pler | *ωστε* cum ACDLXΓΔΛΞΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg cop syrr rell Bas^{eth} Cyr^{ioh} ... ℵB b e l q (hi^{4} *quasi*) a (*tanquam*) *ωσ* (Ti^{synops}) :: at *ωσ* nimis emendationem prodit; similiter *ωστε* in *εισ το* mutarunt 4, 29 | *αυτω*: Γ *εαυτω*

πον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰσ Ἰερουσαλήμ. 54 ἰδόντεσ δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβοσ καὶ Ἰωάννησ εἶπαν· κύριε, θέλεισ εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούσ; 55 στραφεὶσ δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖσ. 56 καὶ ἐπορεύθησαν εἰσ ἑτέραν κώμην.

53. *πορευομενον* (a *tendens*, c *pergens*, d *iens*, Hier *vadens*): b f l q vg Amb[luc 1417] *euntis*, e *euntibus*

54. Γ [icant] (et al) *ειδοντεσ* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵB 1. 118. 131. 157. e arm Antioch[hom110] (Cyr[ioh1017] *και δη προσ τουτο δηχθεντεσ οι μαθηται προσηεσαν τε κ. εφασκον*) ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ACDL XΓΔΛΞΠ unc[9] al pler it[pler] vg syrr cop go aeth Bas[eth 271] | BD *ιωανησ* | *ειπαν* cum ℵBCLΞ ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid]. Praeterea syr[cu] et [sch] add *αυτω* | *ειπωμεν*: KUΓ al mu *-πομεν* (ita et. editum Cyr[ioh]), it (et. d) vg *dicimus*) | *απο του* c. ℵABXΓΔΛΠ unc[8] (defic F) al pler ... LΞ al pauc Antioch *απ* (Cyr[ioh] *απο*) ... Ln *εκ του* c. CD 1. 118. 131. go (it vg *de caelo*) Bas[eth] Chr[7, 639] et [391] (:: item LXX *Βασ. δ'* 1, 18 et 12). Praeterea a b c l q add *super illos*, e *ad illos* | *κ. αναλωσαι αυτουσ* (haec ipsa om l) sine additam cum ℵBLΞ 71. 157. e l g[1· 2· vid] vg (et. am fu for em ing gat mm tol, nec agnoscit Hier[algas 5]) sax syr[cu] cop[dz] arm pers[w] Cyr[ioh 1017] (*κ. αναλωσαι αυτουσ; προσ αυτουσ δε παλιν ο σωτηρ· αφετε αυτουσ· η ουκ οιδατε οτι δυναμαι παρακαλεσαι τ. πατ. μου κ. παραστησει μοι* etc) ... ς (sed Gb[0]) Ln add *ωσ και* (g[scr] c q Gaud Quaest om) *ηλιασ εποιησεν* [cf 2 Regg. 1, 10. 12] cum ACDXΓΔΛΠ unc[8] al pler a b c f q cop[schw] et [wi] syr[sch] et [p] go aeth Bas[eth 271] Chr[7, 639] (*οτε γουν ειπον· ειπωμεν πυρ - και εμνημονευσαν του ηλια* etc) et [10, 356] (*αξιουντων κατενεχθηναι πυρ ωσ επι ηλιου*) Antioch Aug (agnoscit de serm. domin. 1, 64. p. 1533) Gaud Quaest[102] (contr. Novat.). At haud tutum adhibere Tert marc [4, 23]. Ut enim „Christum diligentem parvulos“ componit cum „creatore“ qui „ursos pueris immisit, ulciscens Helisaeum propheten“, ita paullo post scribit: „repraesentat creator ignium plagam Helia postulante in illo pseudopropheta. Agnosco iudicis severitatem; e contrario Christi lenitatem increpantis eandem animadversionem destinantes discipulos super illum viculum Samaritarum. Agnoscat et haereticus ab eodem severissimo iudice promitti hanc Christi lenitatem: Non contendet, inquit, nec vox eius in platea audietur“ etc. Mill [418sq] in h. l. „a Tert lecta fuisse haec non ita liquidum. Illud magis verisimile est, exemplum Eliae ab ipso aliisque notatum ad h. l. occasionem dedisse huic interpolationi.“ Vide ad v. sq de Clem ap Macar. Chrysoceph.

55. *στραφ. δε* (ita d e, c *conversus itaque*, it[pler] vg *et conversus*): KΠ al[30] f q (post *αυτοισ*) Antioch[hom110] add *ο ις* | *επετ. αυτοισ* absq additam (Gb'') cum ℵABCEGHLSVXΔΞ tisch* 28. 33. 71. 157. al[60] fere g[1·] l fu gat (etiam cdd[vet] ap Stapulens) sax cop[schw] ex [dz] aeth[ed] et cod [18] Bas eth[271] (Cyr[ioh1017] vide ante) Hier[algas5] (dicit enim: „increpat eos quod non meminerint doctrinae suae et bonitatis evangelicae in qua dixe-

57—60 Mt 8, 19—22 57 105. 5 *Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τισ πρὸσ*

rat", adscribens Mt 5, 30 et Lc 6, 35) cat^{oxon} (vide post) … ϛ add *και ειπεν· ουκ οιδατε οιου* (D al plus^{10} Chr^{7,391}et^{639} Antioch^{71}et^{110} *ποιου*) *πνευματοσ εστε υμεισ* (DF^{w}UΓΛ al mu a b c e f g$^{2\cdot vid}$ q vg go Chr$^{7 bis}$ Antioch^{bis} om *υμ.*) cum DF^{w}KMUΓΛΠ al permu it^{plu} vg cop$^{wi\,et\,petr4}$ syr$^{cu\,et\,utr}$ arm aeth^{a} go Did$^{tri\,2,7}$ (vdtr huc respicere: *ουκ οιδατε οιου πνευματοσ εστιν ο υιοσ του ανθρωπ.*) Epiph$^{anc\,26}$ (p. 31) Chr^{7,391}et^{639}et^{alib} Antioch^{71}et^{110} Ps-Dion^{ar} ap Thdor^{stud} (epp. 1. 2, 155 Theophilo *καθα φησιν διονυσιοσ πρ. τινα δημοφιλον· ουκ αποδεξομεθα σου τασ αζηλωτασ ορμασ, καν ει μυριακισ επαναλαβοισ τον φινεεσ και τον ηλιαν. ταυτα γαρ ακουοντα τον ῑν̄ ουκ ηρεσκον οι του πραεοσ τουτου και αγαθου πνευματοσ αμετοχοι μαθηται*) Amb$^{luc\,1425}$ Op^{663} (hom. 52. - „*ignis de caelo?* Respondit Iesus: *Nescitis*" etc. Omissa igitur sunt verba *ωσ και ηλ. εποι.*) Ceterum et. Clem teste Macar. Chrysoceph agnoscere videtur. Cf Clem fragment ap Mac Chrysoc or. 8 in Mt cap 8 etc (ed. Mign. 2, 765.) At mihi dubium vdtr, extrema eius loci verba sintne et ipsa ex Clem. excerpta: *ταυτα τοι και ο κυριοσ πρ. τουσ απ. ειποντασ εν πυρι κολασαι τουσ μη δεξαμενουσ αυτουσ κατα τον ηλιαν· ουκ οιδατε, φησι, ποιου πνευματοσ εστε.*

56 *και επορευθ.* etc non praemissis *ο γαρ* etc cum ℵABCDEGHLSVXΔΞ tisch* 28. 33. 59. 71. 157. al^{60} fere g$^{1\cdot}$ g$^{2\cdot}$ l fu gat (et. edd^{vet} ap Stapul) cop$^{sch\,ex\,dz}$ aeth$^{dd\,et\,18}$ Bas$^{eth\,271}$ … ϛ (= Gb Sz) add *ο γαρ* (U ΓΛ 1. 11. 13. 22. 69. tisch** al^{20} fere a e vg syr^{p} Antioch^{110} om; b *quia*) *υιοσ του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχασ* (Γ *-χην*) *ανθρωπων* (c e vg go syr$^{cu\,et\,sch}$ om) *απολεσαι* (UΓ al^{10} *αποκτειναι*) *αλλα σωσαι* (:: cf similia 19, 10 Mt 18, 11) cum F^{w}KMUΓΛΠ al permu a b c e f q cop$^{wi\,et\,petr4}$ syr$^{cu\,et\,utr}$ arm go aeth^{a} Cyp$^{ep\,64}$ (Rigalt. et Baluz. 59. Paris. 58. Eadem ep ad conc. Carth. 3. anni 253 refertur) Amb$^{luc\,1425}$ Quaest (ut ante) : : verba *ωσ κ. ηλει. εποι.* cur quis deleverit, ad excusandos app. idonea, haud dixerim; eadem cur quis addiderit planum. Eidem vero interpolatori debentur quae verba *στρ. δε επετι. αυτοισ* excipiunt, quibus *επιτιμαν* illud non acrius redditur sed lenitur. Denique gravissimum est quod tertium additamentum *ο γαρ υιοσ* etc ab eadem manu derivandum est nec per se solum pro spurio haberi potest; cohaeret enim cum argumento tum auctoritate arctissime cum prioribus de quibus quaestio est. Secundo vero iam saeculo quin in codd. omnis haec interpolatio circumferri consueverit, pro testium auctoritate, Latinorum maxime et Syriacorum, dubitari nequit. | *και επορευθησαν* (71. al pauc e *-θη*) *εισ ετερ. κωμην* (A^{2} b *πολιν*, A^{3} reposuit *κωμ.*): A* c cop^{petr4} om

57. *και* (Gb'') cum ℵBCLXΞ 33. 69. 121. 124. cop syr$^{cu\,et\,sch}$ arm aeth, item D 346. a c e syr^{hr} *και εγενετο* … ϛ Ln *εγενετο δε* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ l q vg go syr^{p} Ath^{5,190} (ap Gall). c^{3} lectionis initium sic dat: *τω καιρω εκινω εγενετω πορευομενου του ῑῡ*, item M$^{mg\,eccle}$ (:: cf ad 8, 42) | *πορευομενων* (E *-νου* servato *αυτων*) *αυ-*

αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. 58 καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦσ· αἱ ἀλώπεκεσ φωλεοὺσ ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐ-
ρανοῦ κατασκηνώσεισ, ὁ δὲ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν
κεφαλὴν κλίνῃ. 59 εἶπεν δὲ πρὸσ ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ
εἶπεν· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθόντι θάψαι τὸν πατέρα μου.

των: G (ut c^{3}) al *πορευομενου του-ιυ* (al *αυτου*) | *ειπεν τισ πρ. αυτον*: syr^{cu} *veniens homo quidam dixit illi* | *αν* cum ℵDEGHMVXΓΔΛ al permu Ath$^{5,190\,semel}$ ... Ln Ti *εαν* cum ABCKLSUΞΠ al permu Ath$^{5,190\,bis}$ :: at ita Mt lectione non fluct | *απερχη* (GH al *-ρχει*): D 157. *υπαγεισ* (it vg *ieris*). Scripsimus *απερχ.* sine *κυριε* cum ℵBDLΞ 1. 28. 64. 131. 157. a c e g$^{1.\,2.\,vid}$ l vg cop arm (Ath^{5,190} in explicando bis ponit *ακολουθ.* - *απερχη* sed neutro loco *κυριε* adponit. Legitur vero in textu [ab Ath?] praeposito.) Tert$^{marc\,4,23}$ (certe non adscribit *κυριε*: „quia superbe vel ex hypocrisi dixerat: *Sequar te quocunque ieris*, ergo aut superbiam aut hypocrisin recusandam iudicando iudicem gessit.“ Cf et. Ir^{38}, ubi de Valentinianis: *το μεν υλικον* - genus hominum ostendisse eum docent - *εν τω ειπειν τω ερωτησαντι· ακολουθησω σοι; ουκ εχει ο υι. του ανθρ. που την κεφ. κλιναι* (e Lc?) ... ς (sed Gb^{oo}) add *κυριε* (b syr^{cu} aeth ante *ακολουθησω* pon, 32^{ev} post *σοι*) cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (b) f q go (syr^{cu}) syr^{utr} et^{hr} (aeth) (Ath^{5,190} vide ante)

58. *ο ις*: B om *ο* | *αλωπεκεσ*: Did^{179} (e Lc?) add *του αγρου* | *κατασκηνωσεισ*: a b f l q Amb$^{luc\,1416}$ *nidos ubi requiescant* | *κλινη*: GMXΛ^{2} al mu *κλινει*, Λ* 69. 126. 157. al pauc Valentt ap Ir^{38} (vide ante) Did ^{179} (e Lc?) *κλιναι* ... l om *που τ. κε. κλι.*

59. *επιτρεψον* absque *κυριε* cum B*DV 57. Or^{3,683} (*ου μιμησαμενοι τον ειποντα· αλλα πρωτ. επιτρεψον μοι εισ τ. οικ. μου απελθειν κ. αποταξασθαι τοισ εισ τ. οικ. μου· ουδε παραπλησιον τι ποιησαντεσ τω λεγοντι· επιτρεψον μοι πρωτ. απελθ. και θαψ. τ. πα. μου*: etiam posterius ex Lc hausisse censendus est quum prius non legatur nisi ap Lc) Bas$^{bapt\,627}$ (*τω μεν ειποντι· επιτρεψον* usq *διαγγελλε τ. βα. τ. θεου*) Thdrt^{1,1281} (*τω ειρηκοτι· επιτρ. μοι απελθειν θαψαι - ειπεν ο κυριοσ· αφεσ τουσ - εαυτ. νεκρουσ· συ δε ελθων ακολουθει μοι*: quae libere allata sunt ex Lc et Mt; sed in Mt *κυριε* non fluct) ... ς Ln Ti *κυριε επιτρεψον* (:: ut Mt lectione non fluct) c. ℵAB^{3}CLXΓΔΛΞΠ unc^{7} al omn fere (sed conlatores parum adtenderunt; Sz ne unum quidem testem contra *κυρ.* adscripsit) it vg go cop syr^{omn} etc | *πρωτ. απελθοντι* (D *-ντα*) cum ℵBD cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (eodem ordine 1. it vg Or Bas^{bapt}) ... ς Ti *απελθοντι πρωτ.* c. CEGHLMSUVXΓΔΛΞ al pler (al pauc *πρωτ.* post *θαψ.* pon) syr^{p} aeth ... 1. 300. 346. y^{scr} c g^{2} l *πρωτ. απελθειν* (non addito *και*) et al pauc Thdrt omisso *πρωτ.*, item AKΠ al^{25} fere a b e f g$^{1.\,vid}$ q vg Or Bas^{bapt} *πρωτ. απελθειν και*: hinc Ln *πρωτον απελθειν* non addito *και* (:: Mt *πρω. απελθ. και* lectione non fluct)

60 εἶπεν δὲ αὐτῷ· ἄφεσ τοὺσ νεκροὺσ θάψαι τοὺσ ἑαυτῶν
νεκρούσ, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
61 $^{106. 10}$ εἶπεν δὲ καὶ ἕτεροσ· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ
ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖσ εἰσ τὸν οἶκόν μου. 62 εἶπεν δὲ
πρὸσ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ· οὐδεὶσ ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ'

---

60. ειπεν δε (D ο δε ειπεν, e syr^{hr} *et dixit*, l g$^{1.2.vid}$ vg *dixitque*, c *dixit ergo*, tol cop^{dz} syr^{sch} om δε, item syr^{cu} *Iesus dix. ei*) αυτω (am om) sine additam cum ℵBDLΞ 33. a cop ... ς add ο ι̅ς̅, Ln [ο ι̅ς̅] cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn (47^{ev} ο κυριοσ) it^{pler} vg go syr$^{cu\,et\,utr}$ et ^{hr} (*domin. Ies.*) arm aeth | 69. a priore νεκρουσ ad posterius transiluit | απελθων (it vg *vade, vadens, vade et*): D Valentt ap Ir^{38} πορευθεισ (d Ir^{int} *vade et*) | GXΓ 69. al mu διαγγελε

61. κυριε: nemo om, praeterquam quod deest Ir^{38} (ex Valentt: εν τω ειρηκεναι τω ειποντι· ακολουθησω σοι, επιτρεψον δε μοι πρωτ. αποταξασθ. τοισ εν τω οικω μου· ουδεισ επ αροτρον τ. χειρ. επιβαλ. etc) | πρωτ. δε (Or^{3,683} αλλα πρωτ., b f g$^{1.}$ l q *sed primum*) επιτρεψ. μοι: D cop Valentt ap Ir Antioch^{1212} (hom ^{113}) επιτρ. δε (cop Antioch om) μοι πρωτ. (Ir^{int} Antioch om πρ.), vg^{ed} (em? g$^{2.}$?) *sed permitte mihi prim.* | αποταξασθαι: a (g$^{1.}$) syr$^{cu\,et\,sch}$ (et ^{hr}) praem *ire et* (g$^{1.}$ om *et*), item Or (vide ad v. 59) εισ τον οικον μου απελθειν και, item Bas^{bapt627} Antioch^{1212} απελθειν και (pergunt συνταξ.) | τοισ: V al^{6} cat$^{ox\,81}$ τουσ | εισ τον (D om) οικον μου: 1. 209. Valentt ap Ir^{38} cat$^{ox\,81}$ Antioch^{1212} εν τω οικω μου. Praeterea syr$^{cu\,et\,sch}$ add *et veniam*

62. ειπ. δε (b g$^{1.2.vid}$ l m vg syr^{sch} om) προσ αυτον (c cop *illi*) ο ι̅ς̅ c. ℵLXΞ al mu^{vid} a b c f g$^{1.2.}$ l m vg cop syr^{sch} arm aeth go, item (*ait illi autem domin. Ies.*) syr^{hr} ... Ln ειπ. δε ο ι̅ς̅ προσ αυτον cum ACΓΛΠ unc^{8} al longe plu q syr^{p}, Ti ειπ. δε ο ι̅ς̅ (sine πρ. αυτ.) cum B, Δ ειπ. δε πρ. αυτ. (sine ο ι̅ς̅) ... D e Antioch^{1212} ο δε ι̅ς̅ (Antioch om) ειπ. αυτω (d *illis*), *Ies. dix. ad eum* | ουδεισ επιβαλων etc: inverso ordine D a b c e q Clem^{889} Cyp$^{266\,et\,307}$ (Hil^{392}) Promiss Zen ουδεισ εισ τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ αροτρον, c e Cyp^{266} et ^{307} Prom Zen *nemo retro* (Prom *in retro*) *adtendens et superponens* (Prom *ponens*) *manum suam super aratrum*, b q *nemo respiciens retro mittens* (b male *mittit*) *manum in aratrum*, a *nemo retro respiciens et extendens manum super aratrum* (l *nemo respiciens manum aratro*, excidit nonnihil) | επιβαλων cum ℵBCXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler Valentt ap Ir^{38} Bas^{monast566} et ^{regg479} (Bas^{bapt627} et ^{631} θεισ) Dam^{par342} et ^{609} Antioch^{1212}; Or^{3,158} et ^{207} Cyr^{ador27} Chr^{7,374} βαλων ... Ln επιβαλλων (sed e^{scr} -ῶν) cum ADL e^{scr} Clem^{889} | τ. χειρα αυτου cum ℵACD LXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler c e f g$^{1.2.}$ m vg cop go syr^{omn} aeth Clem Bas ^{regg479} et ^{monast566} Chr^{7,374} Antioch^{1212} Dam^{bis} Or$^{int2,74.344.350}$ et $^{485.671}$ Cyp^{bis} Promiss Zen ... B 1. 209. al^{3} a b q (l vide ante) arm Valentt ap Ir^{38} (vide supra) Or^{3,158} et ^{207} Bas$^{bapt\,bis}$ Cyr^{ador} cat^{ox81} Tert^{idol12} (*nemo aratro manum imponens*) om αυτου

ἄροτρον καὶ βλέπων εἰσ τὰ ὀπίσω εὔθετόσ ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

X.

1 [107.10] *Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριοσ καὶ ἑτέρουσ ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺσ ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰσ*

62. *βλεπων*: 4. 7. 36. 38. z[scr] al[10] Or[3, 158] et[207] (item[4, 184] *ινα βαλοντεσ επ αυτο τασ χειρασ και μη στρεφομενοι εισ τα οπισω γενωνται τη του θεου βασιλεια ευθετοι*) Cyr[hr 309] (huc certe respicit) Cyr[ador 27] Chr[7, 374] Antioch[1212] Marc[mon] (de leg. spir. 201) Dam[par342] et[609] cat[ox 81] *στραφεισ* | *τη βασιλεια* (prob Schu) cum ℵ*BLΞ 1. 33. a b c e f g[1. 2. vid] l m vg (hi Latt Or[int] etc *aptus est regno*) arm 237[schol] Clem[889] Or[3, 158] et[207] Or[int] quinquies Cyp[bis] Hil; similiter ℵ[c] 131. q cop Valent[t] ap Ir Bas[mon566cod] Marc[mon] (l. l.) Chr[7, 374] *εν τη βασιλεια* (q *habilis est in regno*) ... ς *εισ* (Δ om) *την βασιλειαν* cum ACDXΓΔΛΠ unc[8] al pler (d *aptus est in regnum*) Bas[regg 479] et [bapt bis] Cyr[ador 27] (Chr[ed savil]) Antioch[1212] cat[ox 81] | *του θεου*: Valent[t] ap Ir Marc[mon] Cyr[ador] *των ουρανων*

X, 1. *μετα δε* (U om) *ταυτ. ανεδειξ.* (et. Cyr[glaph284]) *ο κυρ.* (240. al pauc f syr[sch] *ο ις*, syr[hr] *domin. Iesus*, syr[cu] om) et. Eus[marin 296] (cf et. Eus[dem 93] Bas[eth 291]): D a c e *απεδειξεν* (a e *elegit*, c *probavit*) *δε*, item b *dessignavit autem Iesus*, l *designavit autem dominus postea* | *και ετερ.* cum ℵACDXΓΔΛΠ unc[8] al fere omn it vg syr[cu] et [p] et [hr] arm go Eus[marin] Bas[eth291] Tert[marc4, 24] ... BLΞ 33. cop syr[sch] aeth (Cyr[glaph284]) om *και* | *εβδομηκοντ.* c. ℵACLXΓΔΛΞΠ unc[7] al pler b f q go cop syr[sch] et [p] et [hr] aeth Ir[int 146] („post enim duodecim app. LXX alios dominus noster ante se misisse invenitur; septuaginta autem nec octonario numero neque denario nec tricenario typus esse possunt") et[200] („ad quid enim mittebat dominus duodecim app." - „quomodo autem septuaginta praedicabant" etc) Tert[marc 4, 24] („allegit et alios LXX app. super duodecim. Quo enim XII secundum totidem fontes in Elim, si non et LXX secundum totidem arbusta palmarum") Eus[dem93] et[110] (*δωδεκα μεν – εβδομηκοντα δε τουσ λοιπουσ, ουσ και αποστειλαι λεγεται ανα δυο προ* etc) et [mar296] et [theoph 136] (*εβδομηκ. δε ανεδεικνυ μαθητασ, οποσα λεγεται καθ ολησ τησ οικουμ. εθνη τυγχαν.* Rursus [hist1, 13] *θαδδαιον εν αριθμω και αυτον των εβδομηκοντα του χυ μαθητων* etc) Cyr[luc 246] (comparantur app 12 et *δωδεκ. πηγαι* in Elim, item *οι αναδειχθεντεσ υπο χυ* 70 et 70 *στελεχη φοινικων*. Similia cat[ox 82] Tito tribuit. At rursus Cyr[glaph284] consentit cum Cyr[luc]) Bas[eth 291] Amb[luc 1421] ... BDMR (ex indice capitum) (l. ap Treg?) 42. a c e l g[1. 2. vid] vg syr[cu] arm Dial[806] (*πρωτουσ ανεστειλεν ιβ′ και μετα ταυτα οβ′ ευαγγελισασθαι* etc) et[828] (*μεμνημαι γαρ οτι εν τω ευαγγ. ιβ′ εισι και οβ′*) Epiph[50] (*απεστειλε δε και αλλουσ εβδομ. δυο κηρυττειν*) Recogn[clem 1, 40] („nos ergo primos elegit duodecim" - „postmodum alios 72 probatissimos discipulos, ut vel hoc modo re-

Mt 9, 37 s πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸσ ἔρχεσθαι. 2 $^{108.5}$ ἔλεγεν
δὲ πρὸσ αὐτούσ· ὁ μὲν θερισμὸσ πολύσ, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεή-
θητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπωσ ἐργάτασ ἐκβάλῃ εἰσ τὸν
Mt 10, 16 θερισμὸν αὐτοῦ. 3 $^{109.5}$ ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶσ ὡσ ἄρνασ
4 88 9, 3–5 ἐν μέσῳ λύκων. 4 $^{110.2}$ μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ
4–12 Mt 10, 9–15 ὑποδήματα· μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. 5 $^{115.5}$ εἰσ

cognita imagine Moysis crederet multitudo quia hic est quem praedixit Moyses venturum prophetam") Aug$^{\text{cons 2,54}}$ | *αυτουσ*: B om, item Eus$^{\text{dem 93}}$ (*ωσαυτωσ δε και ο σωτηρ ανεδειξεν αυτου μαθητασ 70 και απεστειλεν ανα δυο προ πρ. αυτου*) | *ανα δυο* cum ℵACDLXΓΔΛΞ unc^{7} al longe plu (it vg *binos*) Eus$^{\text{dem 93 et 110}}$ Bas$^{\text{eth 291}}$ ... BKΠ 13. 69. 300. 346. al plus^{20} *ανα δυο δυο* (item syr^{p} sed alterum *δυο* c. ob.), syr$^{\text{cu et sch et hr}}$ *duo duo* | *αυτου*: H 1. 209. f^{scr} 47^{ev} 54^{ev} *εαυτου* | *πασ. πολ. και τοπον* et. f g$^{\text{1. 2. vid}}$ vg syr$^{\text{p et hr}}$ rell Bas$^{\text{eth 291}}$: D a b c e l q syr$^{\text{cu et sch}}$ *παντα τοπ. και πολιν*, Eus$^{\text{dem 110}}$ *παντ. τοπ. και χωραν* | *ημελλεν* cum ℵABCEGHMUVXΓΔΛΞ al plu ... ς *εμελλ.* cum DKLSΠ al permu Eus^{dem} Bas^{eth} | *αυτοσ* et. f g$^{\text{1. 2. vid}}$ vg go syr^{p} cop^{cdd} arm Eus^{dem} Bas^{eth}: D a b c e l q syr$^{\text{cu et sch et hr}}$ cop^{dz} om | *ερχεσθαι* et. it^{pler} vg syr$^{\text{cu et utr}}$ rell Eus^{dem} Bas^{eth}: A 1. 118. 131. 209. a e syr$^{\text{p mg}}$ syr^{hr} *εισερχ.*, 13. 61. 69. 71. 346. al^{5} *διερχ.*

2. *ελεγεν*: 1. 131. syr$^{\text{cu et sch}}$ (non item P et ^{hr}) aeth *ειπεν* | *δε* (Gb′) cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. al^{8} fere a c e q go cop$^{\text{sch ex dz}}$ syr$^{\text{p mg}}$ arm ... ς *ουν* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr$^{\text{p txt}}$ Bas$^{\text{eth 291}}$ ... b f l g$^{\text{1. 2. vid}}$ vg syr^{hr} *et dicebat*, syr^{sch} aeth *et dixit* (7^{pe} *και ελ. δε*) ... syr^{cu} cop$^{\text{wi et petr4}}$ sine copula | *μεν* (et. Heracl$^{\text{orig 4, 255ed}}$ Bas$^{\text{eth 291}}$): D a c e Heracl$^{\text{orig ex cdd3}}$ om :: Mt 9, 37 *μεν* non fluct | *ουν*: D^{gr} om | *οπωσ*: KMΠ al mu add *αν* | *εργ. εκβ.* hoc ordine cum BD e ... ς Ln *εκβ. εργ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵACLXΓΔΛΞΠ unc^{7} (defic et H et F) al omn^{vid} it^{pler} vg etc | *εκβαλη* cum ℵABCDLΔΛΞΠ unc^{7} al plu (X al pauc *εμβαλη*) Bas^{eth} ... ς (= Gb Sz) Ti (ex errore de B) *εκβαλλη* cum minusc mu, Γ al pauc *-λλει*

3. *ιδου* sine *εγω* ℵAB 87. 254. 7^{pe} a e l arm ... ς add *εγω* (:: ut Mt lectione non fluct) cum CDLXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler b c f g$^{\text{1. 2. vid}}$ q vg go cop syr$^{\text{sch et p et hr}}$ aeth | *αρνασ*: AM al^{15} fere *προβατα* (:: ex Mt) | *εν μεσω* (ALRΞ al pauc *εμμεσω*): D *μεσον*

4. *βασταζετε*: K *-ξαιτε* | *βαλλαντ.* cum ℵABCDEF^{w}GKLRUVΔΞΠ^{2} al plu ... ς *βαλαντ.* cum MSXΓΛΠ* al permu | *μη* sec: M 69. 299. al pauc b f g$^{\text{1. 2. vid}}$ l q vg (non item a c e) Amb$^{\text{luc 1423 et 1425}}$ syr$^{\text{cu et sch et hr}}$ (non item syr^{p}) *μητε* | *μη* tert cum ℵBDLΞ 1. al mu c e syr^{p} arm^{ed} ... ς Ln Ti *μηδε* cum ACRXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Clem^{276} (pergit *υποδημα*); M 69. al pauc *μητε*, item *neque* a b f g$^{\text{1. 2. vid}}$ l q vg arm^{ms} syr$^{\text{cu et sch et hr}}$ rell Amb^{luc} | *μηδενα* cum ℵ*A* 28. 33. (Tert$^{\text{marc 4, 24}}$ *neminem*, inquit, *in via salutaveritis.* Poterat praetermitti *et*; at saepe eiusmodi simul affert, ut $^{\text{1. 16}}$ *sed vobis dico qui auditis*; ibidem

ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.
6 καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸσ εἰρήνησ, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη
ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶσ ἀνακάμψει. 7 $^{112.2}$ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ
οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντεσ καὶ πίνοντεσ τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιοσ γὰρ ὁ 1 Tim 5, 18
ἐργάτησ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. $^{113.10}$ μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίασ εἰσ

---

et sicut vobis fieri vultis; ^{4,17} *et si feneraveritis*; ibidem *et eritis filii dei*) ... ς Ln Ti *και μηδ.* cum ℵ^{c}ABCDLXΓΔΛ^{2}ΞΠ unc rell it vg cop syr^{omn} rell

5. *εισ ην δ αν*: D* *εισ ην αν δε* | *εισελθητε* (Gb') cum ℵBCDF^{W}LXΞ 1. 13. 69. al^{4}, item it vg *intraveritis* vel *introieritis* (ita Latt et. v. 10, sed etiam v. 8). Idque post *αν* et ante *οικιαν* cum ℵBD e (contra a *primum domum intrav.*, b l q *domum primum intrav.*, c *primam domum intrav.*, Tert$^{marc\ 4,24}$ *in quam introissent domum pacem ei dicere*), Ln *εισελθ.* post *οικ.* cum CF^{W}LXΞ al (sed 69. *πολιν εισελθ. εισ οικιαν*), f vg Or$^{int\ 2,665}$ *domum intrav.* (*introier.* f) ... ς *εισερχησθε* (K 124. al pauc *-εσθε*) idque post *οικιαν* cum AEGKMRSUVΓΔΛΠ al pler syr^{cu} (*in quamc. domum primam intretis in eam*) et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth :: vide vv. sqq | *πρωτον* (vide ante; et. c *primum dicite*): D^{gr*} ante *οικιαν* (similiter it^{pl}, vide ante) ... D^{2} d Or$^{int\ 2,665}$ om, item (sed vide ante) Tert^{marc}. Cf Const^{3,14,4} *λεγει δε ο κυριοσ· οταν εισερχησθε εισ οικον* [*τινοσ*], *λεγετε· ειρηνη τω οικω τουτω* etc | *ειρηνη τω*: 69. 124. al? syr^{cu} *ειρηνη* (69. *-νην*) *εν τω*

6. *και εαν* (D *καν*) absq *μεν* c. ℵABCDEF^{W}GKLMRSUVXΓΔΛΞΠ al plu it vg (Mt 10, 13 Latt mu *μεν* exprim) rell Or^{4,425} et $^{int\ 2,665}$ Const^{3,14,4} Bas^{ps98} ... ς (=Gb Sz) add *μεν* cum minusc vix mu Or^{4,441} :: cf Mt | *η* (Λ 69. y^{scr} *ει*) *εκει* et. Or^{4,441} et $^{int\ 2,665.\ 4,467}$ Const Bas: B 433. it^{pl} (non c e) vg Or^{4,426} *εκει η* | *υιοσ* (et. ς Gb Sz) cum ℵ^{c}ABCD unc^{rell} ^{omn} al plu Or^{bis} Const Bas ... ς^{e} *ο υιοσ* cum ℵ* al pauc | *ειρηνησ*: L om | *επαναπαησεται* cum ℵB* ... ς Ln Ti *επαναπαυσεται* cum AB^{3}CD unc rell omn al omn^{vid} | *επ* (435. *προσ*) *αυτον*: 69. ante *επαναπ.*, 245. 435. Or^{4,426} et ^{441} post *η ειρ. υμων* pon (Or *η ειρ. υμ. επ αυ. επαναπ.*) | *εφ* (13. 69. 346. *προσ* :: ut Mt) *υμασ* (*super vos* a b q, *supra vos* i l; c e f vg *ad vos*) *ανακαμψει* (al mu *επανακ.* vel *αναστρεψ.*): R cop syr^{sch} (sed non ^{cod}) et^{hr} aeth Or^{4,426} et ^{441} et$^{int\ 2,665}$ et ^{4,467} praem (:: ut Mt) *η ειρηνη υμων* (aeth *ανακ. η ειρ. υμ. εφ υμ.*) ... D *εφ υμ. επιστρεψει η ειρηνη υμων*

7. *εσθοντεσ* cum BD ... ς *εσθιοντεσ* cum ℵACLRXΓΔΛΞΠ unc rell al omn ^{vid} | *τα*: GΔ 69. al^{3} ac plures om | *αυτων*: U *αυτοισ* | *τ. μισθ. αυτου* sine *εστ.* cum ℵBDLXΞ 248. 150^{ev} syr^{cu} et ^{sch} ... ς add *εστι* cum ACR (ut nuper recognovi) ΓΔΛΠ unc^{7} al pler arm, item (sed transponunt, it^{pler} vg *dignus est enim*) it vg go cop syr^{p} Hom$^{clem\ 3,71}$ (*μη λογισαμενοι οτι αξιοσ εστιν ο εργατ. του μισθ. αυτου*) | *μη*: F^{W} *μηδε* | *μεταβαινετε*: L *-βεννεται*, R *-βενεται* | *εξ* (it vg *de*, et. d): D^{gr} *απο* | *οικιασ*: XΛ 69. *οικιαν* (sic)

οἰκίαν. 8 καὶ εἰσ ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶσ,
ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 καὶ θεραπεύετε τοὺσ ἐν αὐτῇ
ἀσθενεῖσ, καὶ λέγετε αὐτοῖσ· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. 10 [114.2] εἰσ ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται
ὑμᾶσ, ἐξελθόντεσ εἰσ τὰσ πλατείασ αὐτῆσ εἴπατε· 11 καὶ τὸν κο-
νιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆσ πόλεωσ ὑμῶν εἰσ τοὺσ πόδασ
ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία
τοῦ θεοῦ. 12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοισ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
13–15 Mt 11, 21–23 ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 [115.5] Οὐαί σοι Χοραζείν,

8. και εισ ην (U om) αν (Gb'') cum ℵBCDEGMRS(U)VΓΔΞ al^{70} fere ... ς Ti κ. εισ ην δ αν cum AKLXΛΠ al sat mu (:: in Mt est δ' sed sine και. Item v. 10) | εισερχησθε: R al$^{3\,scri}$ al pauc -εσθε | δεχωνται (L praem μη) cum ℵABCDE^{2}GL^{2}SVΔΞΠ al plu ... E*KL*MRUXΓΛ al^{40} fere δεχονται

9. τουσ: D^{gr*} ουσ (d *qui sunt*) | ασθενεισ: D 2^{pe} ασθενουντασ, c e *qui in illa infirmantur* (sed d *qui sunt in ea infirmi*) | ηγγικεν: Ξ -ισεν | εφ υμασ: Γ f^{scr} e om (i^{cant} post του θεου pon)

10. εισ (M g^{scr} και εισ) ην δ αν: 108. 124. 157. 433. al^5 g^1 am fu for perus emm om δ | εισελθητε (Gb'') cum ℵBCDLΞ 1. 13. 33. 69. 131. 157. 346. (it vg vide ad v. 5) ... ς εισερχησθε (:: hoc v. 8 non fluct) c. ARXΓΔΛΠ unc^7 al pler Eus^{luc174} Baseth^{304} | δεχωνται (it vg *receperint*, sed item v. 8 *receper.*, *suscep.*, *acceper.*): UΓΔ*^{vid}Λ al^{30} fere δεχονται ... D Bas^{eth} δεξωνται (sed d *accipient*), al pauc -ξονται | εξελθοντεσ: aeth add *decutite pulverem pedum vestrorum* (postea *dicentes*)

11. ημιν (ℵ^a): ℵ*D^{gr2}Λ al^{10} fere υμιν ... gat syr^{cu} arm om | εκ τ. πολ. υμων: syr^{cu} om | εισ τουσ ποδασ cum ℵBDR 90. 121. 157. it^{pler} mm sax syr^{cu}; item (ita Ti) ε. τ. πο. ημων ACGKLMUXΞΠ al^{50} fere f go cop syr^{utr}et^{hr} arm ... ς om c. ESVΓΔΛ al permu vg aeth Bas^{eth304} | υμιν: e *nobis*, syr^{cu} om | γινωσκετε (ita ℵ^a): ℵ* add υμεισ | ηγγικ. sine additam cum ℵBDLΞ 1. 13. 33. 131. 157. 209. y^{scr} it^{pler} vg cop^{wi}et^{potr4} syr^{cu} arm^{ed} Tert$^{marc\,4,\,24}$ („etiam adiicit ut - dicerent: *Scitote tamen appropinquasse regnum dei*") ... ς (= Gb) add εφ υμασ (:: ex v. 9) c. AC RXΓΔΛΠ unc^7 al pler f l mm go cop^{sch}et^{dz} syr^{utr}et^{hr} arm^{mss} Bas^{eth}

12. δε cum ℵDMSVΞ al permu a f q cop, Ln [δε] ... Gb Sz Ti om cum ABCEGKLRUXΓΔΛΠ al^{90} fere b c e i vg go syr^{omn} arm aeth (:: minus aptum videbatur; hinc etiam 115. l γαρ pro δε. In Mt est αμην λεγ. υμ.) | X al ανεκτωτερον, item A al v. 14 | εν τη ημ. εκεινη (157. l gat syr^{cu} *in die iudicii*): A 13. 69. 124. 142. 346. l q (cop ανεκτ. εστ. σοδ. εν τ. η. εκ.) syr^{cu}et^{sch} arm post ανεκτ. εσται pon (atque hinc 69. ab εκεινη ad εκεινη sq transiluit) ... D e εν τη βασιλεια του θεου eaque post ανεκτ. εστ., c post ανεκτ. εστ. σοδομ., item a b *in regno* sed ante ανεκτ. εστ.

13. χοραζειν (EVΓΠ al mu χωρ.) cum ℵABCEGKLMSVW^{a}XΓΔΞΠ al permu

οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυ-
νάμεισ αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθή-
μενοι μετενόησαν. 14 πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται
ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. 15 καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕωσ οὐρανοῦ ὑψω-
θήσῃ; ἕωσ ᾅδου καταβιβασθήσῃ. 16 116. 1 Ὁ ἀκούων ὑμῶν Mt 10, 40 Io 13, 20

go ... ς^{e} Gb Sz Ln χοραζιν cum UA al plu^{vid} cop$^{sch\,et\,dz}$; item ς χωραζιν cum 127. 157. al mu cop$^{wi\,et\,petr4}$ (ita et. editum Caesar^{3,79}, quem locum in Mt adhibuimus, sed utrum ex Mt an Lc pendeat dici nequit) ... D χοροζαϊν, item a b f vg *corozain*, d *chorozain*, i l q am (al ap Ln) *corazain* ... e *capharnaum* | βηθσαιδα et. c f i^{alt} q vg cop etc: AB* βηδσ., D βιδσ., a d *beds.*, b e l (i^{bla}) *bets.* Praeterea -δα cum ABCDLRW^{a}XΔΛΞΠ unc^{5} al pler ... ℵEUΓ 1. 28. 69. 71. 127. 346. al mu go -δαν (:: quam formam Matthaeo restituimus) | εγενηθησαν cum ℵBDLΞ 13. 33. 69. 346. ... ς εγενοντο cum ACRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler | εν (U om) σακκ. και σποδω (a l *in cinere et cilicio*): F om και σποδ. | καθημενοι cum ℵABCFLRW^{a}XΓΞ al^{10} fere ... ς καθημεναι cum DEGKMSUVΔΛΠ al longe plu ... 68. 108. e mm syr$^{cu\,et\,sch}$ om :: ut Mt

14. εν τη κρισει (h. l. g$^{1.2.\,vid}$ i vg; 1. 131. a b q ante ανεκτοτ. pon): 13. 69. 346. c f go syr$^{cu\,et\,sch}$ (sed non^{cod}) arm^{zoh} aeth εν ημερα κρισεωσ ... D 63. 253. c^{scr} e l om | η υμιν: CL praetermittunt η, D* υ (habet enim ημιν)

15. καφαρναουμ cum ℵBCDRX 33. it^{pler} vg go cop; W^{a} καπαρναουμ ... ς καπερναουμ cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn q (et. Caesar^{79}). Cf et. alibi | μη (1. ἡ praegresso ουμ) et υψωθηση cum ℵBDLΞ (1.) a b e i l syr^{cu} cop (η et υψωθηση) aeth; a d *numquit* (d *-id*) *usque ad caelum exaltaveris*, b *quid usque in caelum exaltaberis*, i l *numquid* (l *quid*) *usque in* (l *ad*) *caelum exaltata es*, e *nedum usque in caelum exaltata es* ... ς Ti η et υψωθεισα cum ACRW^{a}XΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn c f g$^{1.}$ q vg (ex his c g$^{1.}$ vg *exaltata*, f q *quae – exaltata es*) go syr^{utr} arm Aug. Praeterea B^{3} pro μη et υψωθηση malebat η et υψωθησ, sed illa ab ipso restituta sunt. | ουρανου cum ℵB*CD 254. 259. a^{scr} ... ς praem του cum ℵB^{3}LRW^{a}XΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler | εωσ (c e f g$^{1.}$ l q vg): CD^{gr*} 1. a b d i praem ἡ (*aut*) | αδου (W^{a} 88^{ev} αδη) sine του cum ℵACDRXΓΔΛΞΠ unc^{7} al pler ... Ti praem του cum BLW^{a} 157. 36^{ev} 88^{ev} al$^{2\,scr}$ | καταβιβασθηση cum ℵACLRW^{a}XΓΔΛΞΠ unc^{7} al omn vid it (*demergeris*, e *deprimaris*) go cop syr^{utr} arm ... BD syr^{cu} aeth καταβηση (d *descendes*) :: cf ad Mt, in quo 1859 pariter ac Ln καταβηση edidimus. BD aeth utroq loco καταβηση, sed in Mt Latinorum et Ir^{int} accedit testimonium. Si alterutro loco καταβηση recipiendum est, haud dubie in Mt est.

16. ακουων υμων: A^{corr}KΠ al pauc it^{pler} (non a e) vg syr$^{cu\,et\,utr}$ Ign intpol eph^{5} Ir$^{int\,173}$ Const^{2,20,1} υμων ακουων (A* εμου ακουων υμασ)

ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθε-
τεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 [117. 10] Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγον-
τες· κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.
18 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ πεσόντα. 19 ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν

16. ακουει: Cyp[81] add *et eum qui me misit*, w[a] Ign[intpol] Cyp[122] add και ο εμου ακουων ακουει (Ign ουκ ακουει εμου αλλα) του πεμψαντοσ με (Ign add πατροσ) | και ο αθετ. υμασ: it (exc a) vg *et* (b om) *qui vos spernit* ... Ign[intpol] Const[2, 20, 1] Eus[es] ο υμασ αθετων | εμε (Δ με) αθετει: a b add *et eum qui me misit* | ο δε (LΞ Const[2, 20, 1] και ο, item[vid] Eus[es 184] τοισ εαυτου μαθηταισ ελεγεν· ο υμασ αθετων εμε αθετει, και ουκ αδικεισθε υμεισ, και ο εμε αθετων etc) εμε αθετων (w[a] αθετ. εμε), αθετει τ. αποστειλ. (Ign[intpol] πεμψαντα) με et. c f m q vg (Eus[es]) Or[int 4, 625] Cyp[81]: e Ir[int 173] nil nisi *et eum qui me misit* (similiter igitur atque a b, nisi quod hi alia addita habent ... D a b i l o δε (i om) εμου ακουων ακουει του αποστειλαντοσ με ... E[mg*] 13. 124. 346. syr[cu] et [p] et [hr] arm aeth insuper add και ο ακουων εμου (E εμ. ακου.) ακουει του αποστειλαντοσ με. Cf et. Iust[apol 1, 63] ωσ και αυτοσ ο κυριοσ ημων ειπεν· ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με et [apol 1, 16] οσ γαρ ακουει μου και ποιει α λεγω, ακουει του αποστ. με. Item Const[8, 46, 1] (eadem ap Hipp[85] ap Lag) ο υμων γαρ, φησιν ο κυριοσ, ακουων εμου ακουει, και ο εμου ακουων ακουει του αποστειλ. με· και ο υμασ αθετων εμε αθετει, ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστ. με.

17. οι εβδομηκ. vide ad 10, 1. Ad illos testes accedit h. l. MW[a] i syr cu ... BD a c e g[1. 2. vid] l vg syr[p mg] arm perss add δυο (a *et duo*), hinc Ln [δυο]. Praeterea Λ 124. add μαθηται, syr[cu] et [sch] *quos misit* | μετα χαρασ: AKΠ al pauc ante οι εβδομηκ. pon | υποτασσ. ημιν (w[a] al mu υμιν): Λ 1. 237. al pauc c ημιν υποτασσ. (Λ επιτυσσ.), item b q *in nomine tuo nos audiunt*

18. ωσ αστραπ. εκ τ. ουρ. πεσοντα et. Or[3, 693] et [int 3, 356. 402] et [4, 685] Bas[2, 82] Ath[1, 660] Antioch[hom 44] (p. 1099) etc: c[scr] Or[int 2, 293] et [3, 867] et [4, 541. 634] Caes[3, 112] Ath[1, 467] Epiph[681] ωσ αστρ. πεσ. εκ τ. ουρ. ... B 254. εκ τ. ουρ. ωσ αστραπ. πεσοντα. Similiter cop Or[int 1, 68] πεσοντα (Or *cecidisse*) εκ τ. ουρ. ωσ αστρ. Cf et. Hom[clem 19, 2] οτι εωρακεν τον πονηρον ωσ αστραπ. πεσ. εκ τ. ουρ. εδηλωσεν.

19. δεδωκα cum ℵBC*LX 1. al pauc b e f g[1.] i l q vg go (cop et δεδω. et διδωμ. exprim) syr[p mg] et [hr] arm aeth Or[1, 744] et [2, 612] item [int 2, 293. 316. 441] et [4, 562. 686] Caes[67. 77. 85] Bas[1, 121] et [lib arb 613] Cyr[luc 247] et [ador 158] et [abacu 537] Epiph[422] Thdrt[1, 45] al Lcif[233] (ap Gall[6]) Hil[307] al (Antioch hom[44] εδωκα) ... ς Ln διδωμι cum AC[3]DW[a]ΓΔΛΠ unc[7] al pler c (g[2.] *dico*) syr[cu] et [utr] Eus[ps 68] Ir[int 322]. Cf et. Iust[tr 76] εφη· διδωμι υμιν εξουσιαν καταπατειν επανω οφεων κ. σκορπιων και σκολοπενδρων και επανω πασησ δυναμεωσ του εχθρου. | του πατειν et. Or[1, 744] et [218]

ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχ-
θροῦ, καὶ οὐδὲν ἡμᾶσ οὐ μὴ ἀδικήσει. 20 πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαί-
ρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνό-
ματα ὑμῶν ἐνγέγραπται ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ.
21 118. 5 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ἐν τῷ πνεύματι τῷ 21–22 Mt 11, 25–27
ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ

Eus^dem 437 Bas^2,82 Cyr^luc 247 Thdrt^1,45: 1. Or^1,298.423.735 et^2,612 Caes^ter Epiph^422 Cyr^ador 158 et ^abacu 537 Antioch^hom 44 Thdrt^1,311.784 al om του | οφεων et. Or^plerumq Eus^bis Caes^ter Bas^2,82 et ^lib arb 613 etc: D Or^1,423 των οφεων | σκορπιων: D των σκορπ. (Epiph^422 πατειν επι οφεισ κ. σκορπιουσ και επι etc) | την δυναμιν: B Or^1,423 (non item alibi quinquies) add την | ου μη (et. ℵ^a Or^1,744): ℵ*D om (Or^1,298 ινα μηδεν υμασ [ημασ] αδικηση) | αδικησει (et. ς^e) cum ℵADEHLMΓΛ 1. 13. 33. al mu Or^1,744 ... ς Gb Sz αδικηση cum BCFGKSUVW^aXΔΠ al plu

20. εν τουτω: W^a al^3scr εν τουτο | τα πνευματα et. a c g^1.2.vid l q (b *spiritus maligni*) vg go cop syr^p et ^hr arm Const^8,1,2 (et. Hipp^charism) ... D 1. 131. 157. 2^pe 237^schol e f syr^cu et ^sch cop^dz Eus^ps 413 Bas^2,228 Cyr^ador 112 Thdrt^1,1221 Or^int 4,652 Amb^aliq τα δαιμονια | υμιν υποτασσεται: L syr^cu et ^utr et ^hr 464 (non^202) aeth Cyr^ador 112 υποτ. υμ. | χαιρετε δε sine μαλλ. cum ℵABCDEF^wGHKLMSUVW^aΓΔΛΠ al plu it vg go cop syr^cu et ^utr et ^hr arm aeth Eus^ps 413 Bas^2,228 Or^int 4,652 etc ... ς (= Gb Sz) add μαλλον cum X al mu Cyr^ador 112 et ^381 | ενγεγραπται (ενγ. cum ℵB, rell εγγ. Cf et. 2 Co 3, 2 sq) cum ℵBLX 1. 33. Eus^ps 413 Bas^1,565 Cyr^ador 381 Thdrt^1,1221 (157. ενεγραφη, Or^3,238 Bas^2,228 Const^8,1,2 Cyr^ador 112 γεγραπται, Bas^1,474 γεγραμμενα εστιν) ... ς Ln εγραφη cum ACDEGHKMSUVW^aΓΔΛΠ al pler Eus^es 370. Latt *scripta sunt* | τοισ ουρανοισ et. Or^3,238 Eus^ps et ^es Cyr^ador 112 et ^381 Bas^1,474 et ^565 et ^2,228 Thdrt^1,1221: D a b c e f i l q Const^8,1,2 τω ουρανω. Cf et. Hom^clem 9,22 καν παντεσ δαιμονεσ μετα παντων των παθων υμασ φευγωσιν, ουκ εστιν εν τουτω μονω χαιρειν, αλλ εν τω δι ευαρεστιαν τα ονοματα υμων εν ουρανω ωσ αει ζωντων αναγραφηναι.

21. εν αυτη (AΔ cop go ταυτη, e *in illa die*): DΛ al^10 fere f cop add δε | εν τω cum ℵDF^wLW^aXΞ 33. a b c e ff^2. i l q vg^six cop Clem^117 (αγαλλιασαμενοσ γουν εν τω πνευματι ο ις· εξομολογουμαι, φησιν, etc) ... ς Ln Ti om εν c. ABCΓΔΛΠ unc^8 al pler f g^1.2.vid vg (et. am fu em for tol etc) go etc | πνευματι absque ο ις cum ℵBDΞ 157. a b i l vg (et. 130^lat) cop syr^cu, item addito τω αγιω cum ℵBCDKLXΞΠ 1. 33. al^5 a b c e ff^2. i l vg cop syr^cu et ^utr et ^hr arm aeth ... ς add ο ις (ante και ειπεν) cum ACW^aΓΔΛΠ unc^8 al pler f q go syr^p Bas^eth 297; item post ηγαλλιασ. add LX 33. 346. i^cant c e ff^2. syr^sch et ^hr (*domin. Ies.*) arm aeth; contra ς om τω αγιω cum AEGHMSUVW^aΓΔΛ al pler f q go Clem^117 Bas^eth 297 | εξομολογουμαι: Δ -γησομαι (item Marcosii ap Ir^93 φερουσι ταυτα· εξομολογησομαι etc, sed ex iis quae sequuntur: ουδεισ εγνω τον πατερα ει μη ο υιοσ, και τον υιον ει μη etc, apparet

τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 [119. 3] καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν·

ista omnia potius a Mt pendere. Ceterum Ir[int] *confiteor*): Epiph marc[313] et [329] *ευχαριστω σοι* (et. in *ελεγχ. κβ' ευχαριστει κυριω του ουρανου*), item Tert[marc 4, 25] *gratias ago et confiteor*. Cf Or[1, 221] *ευχαριστιασ δε παραδειγμα η του κυριου ημων φωνη λεγοντοσ· εξομολογουμαι σοι - νηπιοισ· το γαρ εξομολογουμαι ισον εστι τω ευχαριστω.* | *πατερ κυριε* (ita et. Marcosii et Or ll. ll., item Eus[ps 704] quem ex Lc hausisse extrema illa: *τισ εστιν ο υιοσ, τισ εστιν ο πατηρ*, probant): c e f ff[2.] i for (non item am sang am tol) *domine pater*, Clem [117] *πατηρ ο θεοσ* ... F[w] Epiph[marc313] et[329] Tert[marc4,25] om *πατερ* (Epiph [329] *ουδε πατηρ ειχεν. ελεγχεται δε, κατω γαρ ειχεν· ναι ο πατηρ*. Item in *ελεγχ. κβ' καν παρακουσησ το πατερ, ινα μη πατερα αυτου επιδειξησ, μαρκιων* etc, *κατα ληθην εασασ, ω μαρκιων, το ναι ο πατηρ*) | *του ουρανου* (Marcosii *των ουρανων*, item ap Ir[int] *caelorum* sed pon post *terrae et*) *κ. τησ γησ*: Epiph[marc313] et [329] Tert[marc4,25] om *και τησ γησ* (Epiph[bis] *ουκ ειχε δε· και τησ γησ*) | *σοφων και συνετων*: D *συνετ. κ. σοφ.*, e nil nisi *a sapientibus* | *ναι ο πατηρ*: Marcosii l. l. *ουα ο πατηρ μου* | W[a] *ουτω* | *εγενετ. ευδοκια* cum ℵAC[3]DW[a]ΓΔΛΠ unc[8] 1. al omn fere go cop syr[omn4] arm aeth (*placuit* a f vg; *bona voluntas* i, d *beneplacitum*) Bas[eth297] (Or[3, 757], ubi non liquet utrum e Lc an e Mt hauserit, est: *οτι ουτωσ εγενετο, και τα εξησ*) ... Ln Ti *ευδοκ. εγεν.* cum BC*LXΞ 33. b c e ff[2.] l q (c e Ir[int 93] *placitum factum est*, b ff[2.] l q *bona voluntas fuit*) Clem [117] Eus[ps 704] (item Marcos ap Ir, quod ut diximus ex Mt potius haustum) :: dictu difficile est utrum Mt utrum Lc scripserit. Edidimus *ευδ. εγ.* in Mt, ad quem vide testes; propterea vero in Lc *εγ. ευδ.* praestabat cum ℵAD. Cf huc et. Hom[clem 8, 6] (ut iam ad Mt adscripsimus) *αυτοσ ο κυριοσ ημων λεγει· εξομολ. σοι πατερ του ουρ. κ. τ. γησ, οτι εκρυψασ ταυτ. απο σοφων πρεσβυτερων και απεκαλ. αυτ. νηπιοισ θηλαζουσιν.* Item [18, 15 sq] *και ο σιμων - εφη· τον σον διδασκαλον αιτιω ειποντα· εξομ. σοι κυριε του ουρ. κ. τ. γησ, οτι απερ ην κρυπτα σοφοισ, απεκαλυψ. αυτ. νηπ. θηλαζουσιν. και ο πετροσ· ουτω μεν, εφη, ο λογοσ ουκ ελεχθη - ο δε ις ημων τω οντι ουκ ειπεν· ατινα ην κρυπτα, αλλα - απεκαλυψ. αυτα νηπιοισ θηλαζουσιν. το δε ειπειν· απεκρυψασ, ωσ ποτε εγνωσμενων αυτοισ - και μη λεγε· ησεβησεν εισ τουσ σοφουσ κρυψασ αυτα απ αυτων.*

22. *και στραφ.* (W[a] *στρ. δε*) *πρ. τ. μαθητ.* (c[2vid]Γ al[10] c q go syrr add *αυτου*) *ειπ.* (ita et. ς Sz et ex errore de B Ln) cum AC*EGHKSUVW[a]X ΓΔΛ al longe plu c ff[2.] l q go syr[sch] et P aeth[cod a] pers[p] ... ς[e] Gb om cum ℵBDLMΞΠ 1. 13. 22. 33. al[15] fere a b e f g[1. 2. vid] vg cop syr[cu] arm aeth[edd] pers[w] Eus[ps704]: : at desunt in Mt nec quisquam addidit; praeterea eadem fere (cum additamento *κατ ιδιαν*, quod nostro loco non inlatum est) v. sq posita fecerunt ut eiicerentur

πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς
ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ
ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23 $^{120.\,5}$ Καὶ στραφεὶς πρὸς 23 s Mt 13, 16 s
τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέπον-
τες ἃ βλέπετε. 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασι-
λεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι
ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

22. *μοι παρεδοθη* cum ℵABCDLW^{a}XΓΔΛΞ unc^{7} al plu (et KΠ al pauc *μοι παραδεδοται*, ut et. Iust$^{tr\,100}$ *και εν τω ευαγγελιω δε γεγραπται ειπων· παντα* etc) it vg (*mihi tradita sunt*) go Or$^{cat\,ox\,86}$ (Eus$^{mcell\,187}$ dici nequit unde pendeat) :: eodem ordine Mt utitur ... ς (= Gb Sz) *παρεδοθ. μοι* cum minusc pauc^{vid} syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Eus^{ps704} | *υπο*: D *απο* | *μου*: D a c l am for perus (non em san tol gat mm) arm Eus^{ps704} (Tert^{marc4,25} „omnia sibi tradita dicit a patre") om. Item Iust$^{tr\,100}$ Marcos ap Ir^{int} (non^{gr}) | *γινωσκει* (et. Eus$^{ps\,704}$): CF^{w}HΔ al^{25} fere (Bas$^{1,\,314}$, sed in sqq Mt et Lc miscet) *επιγινωσκει* :: ut Mt (ad quem vide pp) | *τισ εστ. ο υιοσ* (U b *ο πατηρ*) *ει μη ο πατηρ* (U b *ο υιοσ*) *και τισ εστ. ο πατηρ* (U b *ο υιοσ*) *ει μη ο υιοσ* (U b *ο πατ.*): a nil nisi haec: *quis est pater nisi filius* | *ω* (W^{a}XΓ al mu *ο*) *εαν* cum ℵA CEGHKLMSUVXΓΔΛΞΠ al pler Eus$^{ps\,704}$ ... Ln *ω αν* c. BDW^{a} al pauc | *βουληται*: AW^{a}XΛ 69. al pauc *βουλεται*, 33. 157. *βουληθη*. Praeterea cf ad h. l. quae adnotavimus ad Mt

23. *και στραφεισ*: D e *στραφ. δε* | *μαθητασ* (a b e ff^{2} syr^{p} arm): U c f i l q g$^{1.\,2.\,vid}$ vg cop go syr^{cu} et ^{sch} aeth add *αυτου* (i *suos discipulos*) | *κατ ιδιαν* et. f q go cop syr^{utr} aeth (arm ante *πρ. τ. μα.*): D (item barb unus) a b c e ff^{2} g$^{1.\,2.\,vid}$ i l vg (et. 130^{lat}) syr^{cu} om | *ειπεν*: D 1. 131. 209. e cop add *αυτοισ* | *μακαριοι οι*: Ξ om *οι* | *βλεπετε*: D add *και ακουοντεσ α ακουετε*, item c e f tol *et aures quae audiunt* (tol insuper add *quae auditis*) :: cf Mt

24. *γαρ*: M 71. g^{scr} *δε* ... U syr^{cu} arm om | *και βασιλεισ*: b q *et iusti* (:: ut Mt) ... D a e ff^{2} i l (non item c f g$^{1.\,2.\,vid}$ vg) Meth^{7,7} (Gall$^{3,\,712}$, sed vide post) Tert^{marc4,25} (sed^{libere}: *dico enim vobis quia prophetae non viderunt quae vos videtis*) om | *ιδαν* (*ιδ*- ℵCΞ, *ειδ*- BL) cum ℵBCLΞ 33. ... ς Ln *ειδον* (KVXΠ* al *ιδ.*) cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ακουσαι* (B add *μου*) *α* (D b f q go add *υμεισ*) *ακουετε* (LΞ *ηκουσατε*) *κ. ο.* (69. add *ειδον ουδε*) *ηκουσαν*: a i l om. Cf Meth^{712} (mixtis Lc et Mt) *μακαριοι γαρ φησιν οι οφθ. υμων – οι βλεποντεσ α βλεπετε. λεγω γαρ υμιν οτι πολλ. προφητ. επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε, και ουκ ειδον, και ακουσαι* etc. Item Hom$^{clem\,3,53}$ *ειπων· πολλοι προφηται και βασιλεισ επεθυμησαν ιδειν α υμεισ βλεπετε, και ακουσαι α υμεισ ακουετε, και αμην λεγω υμιν, ουτε ειδον ουτε ηκουσαν.*

Mt 19, 16 25 121. 2 *Καὶ ἰδοὺ νομικόσ τισ ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν,*
29. 27 18, 18 ss Mt 22, 35 ss Mc 12, 28 ss *λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσασ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;* 26 *ὁ δὲ*
εἶπεν πρὸσ αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶσ ἀναγινώσκεισ;
Deu 6, 5 Lev 19, 18 27 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· ἀγαπήσεισ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλησ*
τῆσ καρδίασ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡσ σεαυτόν.
28 *εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶσ ἀπεκρίθησ· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ.*

25. *και ιδου* (b c f ff^{2} i l *et* [b ff^{2} om] *haec eo dicente* [ff^{2} add *et*] *ecce*, item syr^{cu} *et cum diceret haec*) *νομικ. τισ* (it^{pler} vg *quidam legisperitus*) *ανεστη* (c post *ecce* pergit *surrexit quidam legis doctor*; syr^{cu} post *haec* pergit: *appropinquavit legisperitus quidam, qui surgebat*) et. a q vg syr^{utr} etc: D e *ανεστη δε τισ νομικ.* (d e *legis doctor*) | *ανεστη*: c^{3} 33. al pauc (sed evglst pler) *προσηλθεν* ac pergunt *τω ιυ* | *λεγων* cum ℵBLΞ e syr^{cu} cop ... ς Ln Ti *και λεγων* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr} arm aeth go | *διδασκαλε* (M e$^{scr\,2}$ add *αγαθε*) et. Or$^{int\,3,971}$: D om, item Tert$^{marc\,4,25}$ („legis doctor dominum aggressus, quid faciens, inquit, vitam aeternam consequar? In haeretico vita solummodo posita est sine aeternae mentione, ut doctor de ea vita videatur consuluisse quae in lege promittitur a creatore longaeva, et dominus ideo illi secundum legem responsum dedisse: Diliges" etc) | *ποιησασ*: ℵ* add *ινα* (ipse* del?) | *αιωνιον*: g^{2} om (ut Mcion)

26. *ο δε*: 69. 124. 346. syr^{cu} add *ισ* | *τι*: D^{gr*} s^{scr} om

27. *αγαπησεισ*: X *-σησ* | *τ. θε. σου*: B*H om *σου* | *εξ ολησ τησ* (BΞ e^{scr} om) *καρδιασ σου* et. e f (g$^{1.\,2\,vid}$) vg go cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} (sed * om) arm Or$^{int\,3,792}$ Tert$^{marc\,4,25}$: D 1. 131. 157. a b c ff^{2} i l q aeth *εν ολη τη* (1. 131. 157. om) *καρδια σου* | *και* pri: B om | *εν ολη τη* (1. al? om) *ψυχη σου κ. εν ολη τη* (1. al? om) *ισχυι σου* cum ℵBD ΔΞ 1. 131. 157. b i l q cop^{edd} (cop^{dz} ut ff^{2}) et ^{petr4} (item a *in tota anima tua et ex totis virib. tuis*, c *ex tota anima tua et in omni fortitudine tua*, ff^{2} *ex tota anima tua et in omnib. virib. tuis*) ... ς Ti *εξ ολησ τησ ψυχησ σου κ. εξ ολησ τησ ισχυοσ σου* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (U 435. 440. al Bas^{eth243} om *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.*) e f vg syr^{omn4} arm go Tert$^{marc\,4,25}$ (item Or$^{int\,3,972}$ sed om *κ. εξ ολ. τ. ψυχ. σου*, quae syr ^{cu} post *κ. ε. ολ. τ. ισχ. σ.* pon) | *κ. εν ολη τ. διανοια σου* cum ℵBLΞ 1. 131. 157. 209. (de priorib. membris ex 209. nil relatum) cop ... ς Ti *κ. εξ ολησ τησ διανοιασ σου* cum ACXΔΛΠ unc^{8} al pler e f vg syr ^{omn4} arm go Or$^{int\,3,972}$ ... DΓ a b c ff^{2} i l q (Tert^{marc}, at nec sqq *και τον πλη.* add) om | *σεαυτον* cum ℵBCDLΓΔΛΞΠ unc^{7} al plu Clem ^{941} (certe quae sequuntur ad Lc spectant, sed quae praecedunt ad Mt) Or^{3,980} .. ΛVX al plus^{50} Or^{3,724} Bas^{eth243} et ^{regg512} *εαυτον*

28. *ειπ. δε αυτω*: F^{w}MX al pauc e f ff^{2} l q syr^{cu} et ^{sch} aeth (*domin. Iesus*) add *ο ισ* | *απεκριθησ* (Or^{3,980sq} et $^{int\,3,972}$): L 40. 76. 218. *εκρινασ*, Epiph$^{marc\,313}$ et ^{329} *ειπεσ*, item *dixisti* syr^{cu} et ^{sch} aeth | *ζηση* (Or^{3,980} Bas^{eth} et ^{regg} Epiph$^{marc\,313}$ et ^{329}): D *ζησεισ*, 33. *ζησει*, al aliq *σωζη* (Clem^{304} *τουτο ποιει, φησι, και σωθηση*)

29 $^{122.10}$ ὁ δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν·
καὶ τίσ ἐστίν μου πλησίον; 30 ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· ἄν-
θρωπόσ τισ κατέβαινεν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰσ Ἱερειχώ, καὶ λησταῖσ
περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντεσ αὐτὸν καὶ πληγὰσ ἐπιθέντεσ ἀπῆλ-
θον, ἀφέντεσ ἡμιθανῆ. 31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύσ τισ κατ-
έβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν.
32 ὁμοίωσ δὲ καὶ Λευείτησ γενόμενοσ κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ

29. *δικαιωσαι* cum ℵBC*DLXΞ 157. 346. Cyr^{luc256} Isid^{4,123bis} cat^{ox86} (sed D 243. c e Cyr Isid post *εαυτον* pon, item a *cum se vellet iustificare*) ... ς *δικαιουν* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *εαυτον* cum ℵ^{a}ABCD XΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler ... ℵ*L c^{scr} 47^{ev} (al) cat^{ox86} *αυτον*. Ex Latt b f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) i l q vg *se ipsum*, a c d e *se* | *πρ. τ. ιν*: syr^{cu} *ad eum*

30. *υπολαβων* sine *δε* cum ℵ*BC*^{vid} cop^{petr2}, item (*Dixit ei Iesus*) syr^{cu} et ^{sch} (syr^{hr} *Et suscepit domin. Iesus et dixit ei*, item aeth *Et respondit* etc) ... ς Ln Ti *υπολαβ. δε* cum ℵ^{c}AC^{2}DLXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler (69. *ο δε ις εφη*) it vg cop syr^{p} go arm | *ειπεν*: DΓ (syr^{cu} et ^{sch} vide ante) syr^{p} et ^{hr} cop^{wi} et ^{petr2} (non item ^{sch} et ^{dz}) aeth add *αυτω* | *κατεβαινεν* (Or^{3,728} et ^{int972}): C* *καταβαινει* | *ιερειχω* cum B*LΞ go :: alibi eandem formam tuentur ℵ (Mc 10, 46 semel Lc 19, 1 Heb 11, 30; non Mt 20, 29 Mc 10, 46 semel Lc 18, 35) CDF (Mc 10, 46 semel) PQ ZΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ℵAB^{3}CDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} cop (et. sah Mt 20, 29) | *και λησταισ*: C* om *και* | *εκδυσαντεσ*: EGHSVΔΛ 1. 131. 433. al plus^{30} b e f g$^{1.}$ i l q (g$^{2.}$ ff$^{2.}$ ut vdtr, non item a c) vg go *εξεδυσαν* | *αυτον*: D 54. g$^{1.}$ om | *επιθεντεσ*: H Chr^{1,847} *περιθεντ.* | *αφεντεσ*: C* *αφεικαν* (item arm) | *ημιθανη* sine *τυγχ.* cum ℵBDLΞ 1. 33. 131. 209. Vict$^{cat\ mai676}$ Chr^{1,847} (exscribuntur vv. 30–37), nec exprim *τυγχ.* it vg syr^{omn4} arm aeth ... ς Ti add *τυγχανοντα* (C* *-νταν*) cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler cop Chr^{12,155} (sed fluct lectio inter *ημιθανη κατεαξαντεσ* et *ημιθ. τυγχ.*)

31. *κατ. συγκ.* (*-γκ.* ℵBC etc; A *-νκ.*) et. syr$^{p\ mg\ gr}$, a ff$^{2.}$ q *fortuito*, d *forte*, e *derepente*; f vg *accidit autem ut*: D *κατατυχα* ... b c i l om | *δε*: a b c q om (syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} exprim *και κατ. συγκ.*) | *κατεβαινεν*: A *καταιβεννεν* ... D cop^{dz} *καταβαινων* | *εν* (e *per illam viam*, a *per viam illam*, b *per eadem via*): B 1. om; item f i l q vg *eadem via*, ff$^{2.}$ *eandem viam*, c *illam viam* | *αυτον*: 1. om

32. *λευειτησ* cum BD (:: Ioh 1, 19 et. ℵ, item Heb 7, 11 *λευειτικησ* etiam ℵ et D^{clar}; Act 4, 36 iidem BD) ... ς Ln *λευιτησ* c. ℵ^{c}AC unc rell (Γ *ο λευιτ.*) al omn^{vid}. Ceterum ℵ* om versum (propter *ομοιοτελευτον*), suppl ℵ^{c} | *γενομενοσ* et *ελθων* cum ACEGHKMSUVΓΔΛΠ al pler (i. e. omn praeter^{15} fere) q (*cum esset secus locum veniens*) syr^{sch} et ^{p} ... ℵ^{c}BLXΞ 1. 33. 118. cop arm aeth^{vid} om (ut Ti^{synops}) *γενομενοσ* (c f *cum venisset ad eundem locum*, a *cum transiret per eodem loco*, ita ut pro *γενομενοσ* exprimant *ελθων* idque transponant, item syr^{hr}); item

ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 33 Σαμαρίτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ᾽
αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ
τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν
ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοκίον καὶ ἐπεμελήθη
αὐτοῦ. 35 καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν
τῷ πανδοκεῖ καὶ εἶπεν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδα-
πανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 τίς τού-

D al^{10} fere b ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l vg (hi omnes *cum esset secus locum*, d *factus ad locum*) syr^{cu} Chr^{1,847} om ελθων (Chr ελθ. και), hinc Gb^{o} | και ιδων sine additam cum ℵBCLXΛΞΠ unc^{8} al pler arm aeth ... Ln add αυτον cum ADΓΔ al^{15} fere it^{pler} vg cop syr^{omn4}. Praeterea e om γενομενος usqe ελθων και

33. σαμαριτης cum ℵCDL 69. al (:: ut ubique edidimus, cf ad Mt 10, 5) ... ς Ln Ti -ειτης cum ABXΓΔΛΞΠ unc^{8} al pler | ιδων sine αυτον cum ℵBLΞ 1. 33. 254. b c i l q cop^{schw} ex^{dz} et^{petr2} ... ς add αυτον, Ln [αυτον] cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) vg cop^{wi} syrr^{omn4} arm aeth Chr^{1,847} (ελθων εις τον τοπον και ιδων αυτον) | εσπλαγχνισθη: D -γχισθη, Γ ευσπλαγχν.

34. προσελθων et. c e f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) q vg: a b i l om | ελαιον B XΓΔΠ unc^{7} etc: ℵACDLMΛΞ al ελεον | επιβιβασ. δε (cop^{wi} om δε) cop syr^{p} arm: D al^{3} it vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth και επιβιβ., ita Ln ex errore de C | ηγαπ. αυτον: 1. 209. al pauc it vg (et. am em tol, non item for al) cop om αυτον | πανδοκ- cum ℵ*Ξ^{bis} (Ξ hunc versum bis habet), item v. sq πανδοκ- cum ℵ*D* (:: inde quod in ℵ et D postea correctum est -χ-, apparet formam -κ- ex usu abisse) ... ς Ln Ti πανδοχ- cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid}. Dedimus vero etiam -ιον cum ℵ*et^{c}CLΔΞ al ... ς Ln Ti -ειον cum ABDXΓΛΠ unc^{9} al certe pler. Cf ad utrumq Steph. Thes.

35. επι την (A al pauc τη) αυριον sine additam cum ℵBDLXΞ 1. 33. 118. 157. 209. 346. 15^{ev} it (exc q) vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth Vict$^{cat\,mai\,676}$ Chr^{1,847} ... ς (sed Gb^{oo} et Schu „vox molestissima") add εξελθων (c* 239. εξελθ. και) c. ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler q (*et altera die procedens protulit*) syr^{p} arm | δυο δηναρια: D c e δην. δυο | εδωκεν: B (arm) ante δυο δην. pon | πανδοκει et ς Ln Ti πανδοχει vide ad v. 34 | και ειπεν (pro his 80. al^{10} fere Chr^{1,847} ειπων) sine αυτω cum BDLΞ 1. 33. 80. 118. 131. 157. 346. al pauc b c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.vid}$ i l vg cop syr^{cu} arm Chr^{1,847} Amb$^{luc\,1128}$ ... ς add αυτω, Ln [αυτω] cum ℵACXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a f q syr^{sch} et^{p} et^{hr} aeth | ο τι: X al^{8} ει τι | αν: B εαν (cat^{ox89} ως εαν τι), KΠ al^{5} fere δ᾽ αν | προσδαπανησης: DΛ 1. al pauc -νησεις | εγω: D c e post εν τω επαν. με (*in redeundo*) pon ... ℵ 1. 118. arm Chr^{1,847} Amb^{1429} Aug om | με: ΠΓ 1. 69. al μοι | σοι (c e ante αποδ. pon): D om

36. τις usq γεγονεναι: D τινα ουν δοκεις πλησιον γεγονεναι, e *quem ergo putas ex his duobus proximum illi*, item cat^{ox89} τινα τουτων των

των τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντοσ εἰσ τοὺσ
λῃστάσ; 37 ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσασ τὸ ἔλεοσ μετ᾽ αὐτοῦ. εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίωσ.
38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺσ καὶ αὐτὸσ εἰσῆλθεν 38 s Io 11. 1 ss 12. 1 ss
εἰσ κώμην τινά· γυνὴ δέ τισ ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰσ
τὴν οἰκίαν. 39 καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ
παρακαθεσθεῖσα πρὸσ τοὺσ πόδασ τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον

τριων πλησ. δοκει σοι γεγ. | τισ sine ουν cum ℵBLΞ 1. 118. 209. it^{pler} vg syr^{cu} cop^{petr2} Or$^{int\,3,972}$ Bas^{1,354} ... ϛ add ουν, Ln [ουν] cum AC XΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e cop$^{wi\,et\,sch}$ syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth | τουτων (Chr^{1,847} om) των τριων: D om (vide ante), ℵ*(suppl ^{a})Γ om των (sed in Γ praecedit τοῦτῶν), a (Bas^{1,354}) om τ. τριων | πλησ. δοκ. σοι γεγον. cum ℵABCLXΓΔΛΞΠ unc^{9} al longe plu cat$^{ox\,89}$ (Chr^{1,847} πλησ. γεγον. σοι δοκει) ... ϛ (= Gb Sz) Ln (ex errore) δοκει σοι πλησ. γεγον. cum minusc non ita mu, item *videtur tibi* (a i l om) *proximus fuisse* it^{pler} vg Or$^{int\,3,972}$ etc (cop *quem putas* etc) ... D e vide ante

37. ειπ. δε cum ℵBC*DFLXΔΞ al mu a e cop syr$^{p\,mg}$ ... 77. 108. syr^{hr} aeth και ειπεν, b f i l (ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· ut vdtr) vg *et ait*, c *cui dixit*; syr^{cu} et ^{sch} arm nil nisi *dixit* ... ϛ (sed Gb′ ειπεν sine copula) ειπ. ουν cum AC^{3}PΓΛΠ unc^{8} al plu q syr^{ptxt} | αυτω: DX cop^{dz} cat^{ox89} om | ο ις: B* ις | Ln sic interpg: πορευου και συ, ποιει ομοιωσ | ομοιωσ (c add *et vives*): X ουτωσ

38. εγενετ. δε εν τω πορευεσθ. αυτουσ (1. 157. 209. d gat mm syr^{hr} arm^{mss} αυτον, D om pergens αυτον εισελθειν, d *factum est autem cum iter faceret*) και (a 69. om) αυτοσ cum ACDPΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it omn vg syr^{utr} et ^{hr} arm aeth ... ℵBLΞ 33. syr^{cu} cop εν δε τω πορευεσθ. αυτουσ αυτοσ | αυτοσ εισηλθεν (E ηλθεν): FH al pauc add ο ις ... D (ut iam notatum) αυτον εισελθειν | εισ την οικιαν cum ℵCLΞ 33. ... ϛ Ln Ti ε. τον οικον cum ADPΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth263} ... B om plane. Item sine αυτησ cum ℵ*et^{c}C^{3}LΞ 33. (B) ... ϛ Ln Ti add αυτησ cum ℵ^{a}AC^{2}ΓΔΛΠ unc^{9} (item P εαυτησ) al pler it vg rell Bas^{eth}

39. μαριαμ cum ℵB^{3}C*LPΞ 1. 33. cop^{schw} (ex ^{petr4}) ... ϛ Ln Ti μαρια cum AB*C^{3}DΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} cop$^{wi\,et\,dz}$ | η και cum ℵ^{a}AB*CP ΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f i l (ff^{2}· g$^{1\cdot 2}$· ut vdtr) vg etc ... D om και, item (*quae* tantum) a e; c *haec* tantum ... ℵ*B^{3}LΞ om η | παρακαθεσθεισα cum ℵABC*LΞ (Mac^{25,8} τ. επουραν. αρτου, οὗ – μετεσχε μαρια καθεσθεισα προσ τοισ ποσι του κυρ.) ... ϛ Ln παρακαθισασα (Γ al mu –θησασα, K 69. –θησα) c. C^{3}DPΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Bas^{eth} | προσ cum AB*C*LΞ 33. 44. Bas$^{monast\,535}$ (Mac vide ante) ... ϛ Ln παρα cum AB^{3} (sed restitutum προσ) C^{3}DPΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} | τ. κυριου cum ℵB*C*DLΞ 7^{pe} it (exc b) vg cop syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,mg}$ arm aeth ... ϛ του ιυ c. AB^{3}(sed restitutum τ. κυρ.)C^{2}PΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn b syr$^{p\,txt}$ (et ^{hr} *domini Iesu*) Bas^{eth} | ηκουεν: LΞ 6^{pe} ηκουσεν | τον λογον:

αὐτοῦ· 40 ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπι-
στᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με
κατέλιπεν διακονεῖν; εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.
41 ἀποκριθεὶσ δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριοσ· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷσ
καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, 42 ἑνὸσ δέ ἐστιν χρεία· Μαρία γὰρ τὴν
ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτισ οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆσ.

UΓ 127. 131. 157. 300. al[60] fere e syr[cu] et[utr] (non[hr]) arm Bas[monast 535] *των λογων* | *αυτου*: D om

40. *επιστασα*: D *επισταθεισ* (sic) | *δε*: C*[vid] *τε* | *μελει*: FGHM al plu (cdd[12] ap solum Scriv) *μελλει* vitio frequenti | *μονην με κατελ.* et. cop syr[p] arm: D it vg syr[cu] et[sch] et[hr] *κατελ. με μονην* ... Ξ *μον. κατελ. με* | *κατελιπεν* cum ℵB[3]DFSUVΠ[2] al plu ... Ti *κατελειπεν* cum AB*CLPΓΔΛΞΠ* unc[5] al permu | *ειπον* cum DLΞ 1. 33. (:: cf Mt 18, 17. 22, 17. Mc 13, 4. Lc 20, 2. 22, 67) ... ς Ln *ειπε* ℵABCPΓΔΛΠ unc rell al pler | *μοι* (G 69. *μη*) *συναντιλαβηται*: D *μου αντιλαβητε*

41. *αποκρ. δε*: b i l (ff[2.] g[1. 2.]?) vg *et respondens*, Amb[luc 1268] *et* ... syr[cu] om | *ο κυριοσ* cum ℵB*L 157. a i l (ff[2.] g[1. 2.] ut vdtr) vg syr[p mg] Bas[monast 535] (*ο δε κυρ. προσ αυτην*) Amb[luc 1268] Aug ... ς Ln *ο ι̅ς̅* c. AB[3] (sed rursus *ο κυρ.*) CDPΓΔΛΠ unc[9] al pler b c e f q cop syr[sch] et [p txt] (syr[hr] *domin. Iesus*) arm aeth Bas[eth 263], sed C[3]DKUΠ al[30] cop aeth ante *ειπεν αυτη* pon ... syr[cu] om | *μεριμνασ και*: D om (item Bas[cat mai 677], sed[monast 535], unde pendet cat, non om), item[vid] Aug[serm 103] (*Martha Martha, tu circa multa es occupata*, et[169] *Ma. Ma. circa multum es occupata*) ... a b e ff[2.] i l Amb[luc 1268] et[alibi] om *μεριμν. και τυρβ. περι πολλα* | *θορυβαζη* c. ℵBCDL 1. 33. Bas[cat mai 677] (non item monast[535]) Evagr[567] (Gall[7]: *τι περι πολλα ει και θορυβαζη; ενοσ εστι χρεια*), Or[cat cord ioh 278] *θορυβη* ... ς Ti *τυρβαζη* (ΓΛ *-ζει*, F *τρυβαζ.*) cum A (B[3] sed rurs *θορυβ.*) PΓΔΛΠ unc[9] al pler Bas[monast 535] Chr[8, 298] Mac[pat 178] (Gall[7]) Antioch[hom 15] Dam[fid 175]. Cf Clem[931] *συ περι πολλα ταρασση· μαρια δε τ. αγ. μερ. εξελεξατο, και ουκ αφ. απ αυτησ.*

42. *ενοσ δε εστ. χρ.* cum AC* et[3] PΓΔΛΠ unc[9] al pler f g[1.] q g[2.]? vg syr[cu] et[sch] et [p txt] Mac[pat i 178] Bas[monast 535] Chr[8, 298] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] Aug[serm 103] et [169] ... ℵBC[2]L 1. 33. cop syr[p mg] aeth Or[cat cord] (ut ante) Bas[2, 365] et [eth 263] (Olympiodor in Eccles. 1, 43. ap Wtst) Geometr[cat cord 314] Hier[eustoch 18] *ολιγων δε εστ. χρεια* (B *χρ. εστ.*, ℵ* om *χρ.*) *η ενοσ* (Bas[2, 365] *ολιγων μεν δηλονοτι των προσ παρασκευην, ενοσ δε του σκοπου*) ... 38. arm syr[hr] *ολιγων δε* (arm add *ωδε*) *εστ. χρεια* (syr[hr] *et exiguo opus est*) ... D a b c e ff[2.] i l Amb[luc 1268] et [alibi] plane om (item Clem[931 vid], post *ταρασση* enim statim pergit: *μαρια δε*; vide ante) | *μαρια*: B 1. (item 1*) *μαριαμ* | *γαρ* cum ℵBLΛX[comm] 1. 69. 157. 37[ev] e[scr]* cop[petr 4] Bas[monast 535] Antioch[hom 14] Dam[1, 175] cat[ox 90] ... ς Ln Ti *δε* cum ACPΔΠ unc[9] al pler f g[1.] q mm mt cop syr[sch] et [p] et [hr] Clem[731] Mac[hom 25, 8] Chr[8, 298] Bas[eth 263] ... D 262. a b c e ff[2.] i l vg syr[cu] arm Amb[luc] et [alib] Hier[eustoch 12] om (Or[int 3, 48] „dicens ad Martham:

XI.

1 123. 5 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευ-
χόμενον, ὡσ ἐπαύσατο, εἶπέν τισ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸσ αὐτόν·
κύριε, δίδαξον ἡμᾶσ προσεύχεσθαι, καθὼσ καὶ Ἰωάννησ ἐδίδαξεν 2—4
τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ. 2 εἶπεν δὲ αὐτοῖσ· ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Mt 6, 9—13

Maria optimam" etc nil probat) | ητισ: D η | αυτησ cum ℵ*BDL, item *illi* vel *ei* a b e ff[2] i l q ... ς (sed Gb[0]) Ti praem απ, Ln [απ] cum ℵ[c]ACPΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] c d f vg (hi Latt *auferetur ab ea*) Clem[931] Mac[pat 178 et hom25, 8] Did[trin 1, 18] Bas[monast 535 et lib arb615]

XI, 1. *και εγενετ.* (et. Or[1, 200] et [216]): A al[5] e *εγ. δε* | *προσευχομενον* (hoc loco et. Or[1, 216] et [227]): P syr[cu et sch] (non item P) arm Or[1, 200] ante *εν τοπ. τιν.* pon | *ωσ επαυσατο* (syr[cu] *postquam recessit paullulum ab oratione sua*): F 60. om ... DM al[6] a b c e ff[2] i l q (non item f vg) praem *και* | *καθωσ* (Or[1, 227] *ωσ*) *και* et. e vg (et. am em) syr[utr] arm Or[1, 200 bis] et [227] Tert[marc4, 26] (sed ed. Par. om *και*): ℵ[a] (suppl [c]) Δ 1. 12. 69. al pauc a b c f i l q for tol cop syr[cu] aeth om *και* (ℵ* om et *και* et *ιωανν.*) | BD *ιωανησ*. Ad hunc versum syr[p] in cod Assem II. addita haec habet: „Dicunt hanc esse orationem, quam Iohannes docuit discipulos suos: Pater, ostende nobis gloriam tuam; fili, fac ut audiamus vocem tuam; spiritus, sanctifica corda nostra in aeternum. Amen."

2. *ειπ. δε αυτοισ*: D *ο δε ειπεν*, e *ille autem dixit illis* | *προσευχησθε* cum ℵBDEFGKLSUVXΞΠ[2] al plu Or[1, 232] ... Ti *-χεσθε* cum ACHMPΓΔΛΠ* 1. 33. 69. 124. al[8]. Praeterea D add (:: e Mt) *μη βαττολογειτε ωσ* (d *sicut et*) *οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογεια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι* | *λεγετε*: ℵ* add *ουτω*, ℵ[c] rursus delet | *πατερ* sine additam (sed L a[scr] gat arm add *ημων*, mm *sancte*) cum ℵBL 1. 22. 57. 130[gr et lat] 346. (33. om[vid] *ημων*, sed add[vid] *ο εν τ. ουρ.*) a[scr] vg (exc perus harl*) g[1. 2. ?] arm Or[1, 226 sq] (*εχουσι δε αι λεξεισ του μεν ματθαιου τον τροπον τουτον· πατερ ημων ο εν* etc; *του δε λουκα ουτωσ· πατερ αγιασθητω* etc) et [232] (*τι εστι το· οταν προσευχ. λεγετε· πατερ, οπερ παρα τω λουκα γεγραπται*) Tert[marc4, 26] („Cui dicam *pater*? ei qui me omnino non fecit?" etc) schol [237] et [aliorum] (*και η μεν λεγει τον πατερα ειναι εν ουρανοισ, ων κηρυσσει βασιλειαν· η δε εν τω λουκα τησ* [al *την*] *εν ουρανω μειζονα βασιλειαν θεου κηρυσσουσα εσιωπησε το· εν ουρανοισ* etc) ... ς (= Gb) Ln add *ημων* (pro *ημ.* a c ff[2] i *sancte*) *ο* (13. om) *εν* (F om) *τοισ ουρανοισ* cum ACDPXΓΔΛΠ unc[9] al pler a b c e f ff[2] i l q perus harl* sax cop syr[cu et utr] aeth (Or[1, 222] *ακουσασ γαρ· διδαξον ημασ προσευχεσθαι, ου διδασκει αυτω προσευχεσθαι αλλα τω πατρι, λεγοντασ· πατερ ημων ο εν τοισ ουρανοισ, και τα εξησ*: haec a Mt pendere, licet „*διδαξ. ημ. πρ.*" a Lc sumat, ex [1, 227] et [232] clarum fit) |

πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·

αγιασθητω το: DKU om *το* | *σου*: D add *εφ ημασ* | *ελθατω* cum ℵC PΔ 13. 346. ... ς Ln *ελθετω* cum ABDLXΓΛΠ unc[9] al pler (et. in Or[1, 227] et[232] editum) | *η βασιλ. σου*: Gb *σου η βασ.* cum D[gr] 57. Praeterea cf Nyss[1, 737] (de orat. dom. orat. 3) ubi ad *ελθετω η βασ. σου* notat: *η καθωσ ημιν υπο του λουκα το αυτο νοημα σαφεστερον ερμηνευεται, ο την βασιλειαν ελθειν αξιων την του αγ. πνευμ. συμμαχιαν επιβοαται. ουτω γαρ εν εκεινω ευαγγελιω φησιν. αντι του· ελθετω η βασ. σου· ελθετω, φησι, το αγιον πνευμα σου εφ ημασ και καθαρισατω ημασ.* (Eadem etiam post confirmat: *ο γαρ λουκασ μεν πνευμα αγιον λεγει, ματθ. δε βασιλειαν ωνομασε* etc.) Ad Gregorii testimonium accedit Maxim[1, 350] (ad Mt 6, 10) *ο ενταυθα ματθαιοσ φησι βασιλειαν, αλλαχου των ευαγγελιστων ετεροσ πνευμα κεκληκεν αγιον, φασκων· ελθετω σου το πν. το αγιον και καθαρισατω ημασ.* (Postea: *ελθετω η βα. σου, τουτεστι το πν. το αγιον.*) Eiusdem lectionis vestigium quaesitum est Tert[marc 4, 26], ubi post illa: „cui dicam *pater*" – „an ei qui me faciundo et instruendo generavit?" pergit: „A quo spiritum sanctum postulem?" At haec potius respondent verbis: *αγιασθητω το ον. σου.* Interiectis enim: „A quo nec mundialis spiritus praestatur? an a quo fiunt etiam angeli spiritus, cuius et in primordio spiritus super aquas ferebatur?" pergit: „*Eius regnum* optabo *venire*, quem nunquam regem gloriae audivi? An in cuius manu etiam corda sunt regum? Quis dabit mihi *panem quotidianum*?" Videtur igitur Meion pro *αγιασθητω* etc simile quid habuisse atque illud apud Nyss pro *ελθατω* etc positum. | Post *η βασιλ. σου* omisimus *γενηθητω* etc c. BL 1. 22. 130[gr] et[lat] 346. ff[2.] (g[1. 2.]?) vg (exc perus tol harl sax) syr[cu] arm Or[1, 227] (praecedit *του δε λουκα ουτωσ*, vide supra) et[240] (*γενηθητω το θελ. σου, ωσ εν ουρανοισ και επι γησ. ο λουκασ μετα το· ελθ. η βασ. σου, ταυτα παρασιωπησασ εταξε· τον αρτον ημων τον* etc. *διοπερ ασ προεταξαμεν λεξεισ ωσ παρα μονω τω ματθ. κειμενασ εξετασωμεν* etc.) Tert[marc 4, 26] (vide paullo ante, ubi post: „*Eius regnum*" statim de „*pane quotidiano*" pergitur) Aug[6, 240] (ed. Ven. 1731. Est enchir. ad Laurent. cap. 116: „Evgsta vero Lucas in oratione dominica petitiones non septem sed quinque complexus est; nec ab isto (Mt) utique discrepavit, sed quomodo istae septem sint intelligendae ipsa sua brevitate commonuit. Nomen quippe dei sanctificatur in spiritu, dei autem regnum in carnis resurrectione venturum est. Ostendens ergo Lucas tertiam petitionem duarum superiorum esse quodammodo repetitionem, magis eam praetermittendo facit intelligi. Deinde tres alias adiungit: de pane quotidiano, de remiss. peccatorum, de tentatione vitanda. At vero quod ille (Mt) in ultimo posuit: *Sed libera nos a malo*, iste non posuit, ut intelligeremus ad illud superius quod de tentatione dictum est pertinere.") ... ς Ln add *γενηθητω το θελημα σου ωσ* (b e l om *ωσ*) *εν ουρανω και επι τησ* (ℵ* et[cb] ACDMPΔ 69. 48[ev] al om, non item ℵ[ca]XΓΛΠ etc) *γησ* (sed Ln [*ωσ εν ουρ. και επι γησ*], de quibus vide post) cum ℵACDPXΓΔΛΠ unc[9] al pler b c e f i l q perus

3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν· 4 καὶ
ἄφεσ ἡμῖν τὰσ ἁμαρτίασ ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφεί-
λοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃσ ἡμᾶσ εἰσ πειρασμόν.

tol sax syr[sch] et [p] cop aeth; item omissis *ωσ εν ουρ. κ. επ. γησ* a harl vg[cod] mosq

3. *ημων*: Mcion teste Or in catena[mazarin ms] *σου* (vide Or[huet] in addendis extremis p. 130: *επει δε οι απο μαρκιωνοσ εχουσι την λεξιν ουτωσ· τον αρτον σου τον επιουσ. διδου ημιν το καθ ημερ., επαπορησωμεν αυτοισ, αλληγοριασ και αναγωγασ φευγουσι, τισ εστ. ο αρτ. του θεου*) | *τον* (Δ om) *επιουσιον*: cf Cyr[luc 265] *οι μεν ειναι φασι τον ηξοντα τε και δοθησομενον κατα τον αιωνα τον μελλοντα – αλλ ειπερ ην αληθεσ – διατι προσεπαγουσι το· διδου ημιν το καθ ημεραν; εστι γαρ ετι δια τουτων ιδειν οτι τησ εφημερου τροφησ ποιουνται την αιτησιν, ωσ ακτημονεσ δηλονοτι· επιουσιον δε τον αυταρκη νοεισθαι χρη* etc. Cf et. quae ibidem praecedunt: *αποφερουσι το ειρημενον εισ πνευματικην θεωριαν, και δη και αρτον φασιν αυτουσ αιτειν, ουκ επιγειον, ου σωματικον, εκεινον δε μαλλον τον ανωθεν και εξ ουρανου καταβαινοντα* etc. Item Or[1, 245] *πρωτον δε τουτ ιστεον οτι η λεξισ η· επιουσιον, παρ ουδενι των ελληνων ουτε των σοφων ωνομασται, ουτε εν τη των ιδιωτων συνηθεια τετριπται, αλλ εοικε πεπλασθαι υπο των ευαγγελιστων.* Deinde comparat *περιουσιον* et dicit: *και δοκει μοι εκατερα λεξισ παρα την ουσιαν πεποιησθαι, η μεν τον εισ την ουσιαν συμβαλλομενον αρτον δηλουσα* etc. Praeterea cf ad Mt | *διδου* (G *διδουσ*) et. Or[1, 227. 240. 243. 251]: ℵD 2. 28. 71. 106. 300. al plus[10] Or[2, 762] Cyr[luc 266] *δοσ* (:: ut Mt). Accurate distinguit Or[1, 251] *επει λεγεται ουχι· τον αρτον ημων τον επιουσιον δοσ ημιν σημερον, αλλα· τον αρτ. ημων τον επιουσ. διδου ημιν καθ ημεραν.* | *το* (ℵ[c] Or[1, 227] et [2, 762]; ℵ* Or[1, 240. 243. 251] aliq om) *καθ ημεραν* et. g[2.] q am em gat mt perus tol (al mu, cf Sanftl) syr[cu] et [sch] et [p mg] cop etc Or[1, 227 ss] et [2, 762] ... D 2. 28. 71. 106. 300. al aliq a b c e f ff[2.] g[1.] i l vg[ed] for (al) syr[p txt] aeth *σημερον* :: ut Mt

4. *τασ αμαρτιασ* et. a f i l q vg Or[saepe] Cyr[luc 266] Tert[marc 4, 26] (Or[1, 252] *και αφεσ ημιν τα οφειλημ. ημων, ωσ – οφειλεταισ ημων· η ωσ ο λουκασ· και αφεσ ημιν τασ αμαρτιασ ημων, και γαρ αυτοι αφηκ. παντι οφειλ. ημιν*): 1. 118. 209. *τα αμαρτηματα* ... D 131. b c ff[2.] perus tol (e *debita et peccata*) *τα οφειληματα* (D *οφιλεματ.*) :: e Mt | *και γαρ αυτοι* (ℵ[c] a g[1. 2.] ? vg): ℵ* i q *ωσ και αυτοι* (i q *quomodo et ipsi*), Clem[881] (*αφεσ ημιν, και γαρ ημεισ αφιεμεν*) *και γαρ ημεισ*, D b c f ff[2.] l mm syr[cu] *ωσ και ημεισ* (*sicut et nos*) :: e Mt | *αφιομεν* cum ℵ[c]ABCDEGHKPΓΔΛ al[20] fere ... ς *αφιεμεν* cum ℵ*FLMSUVXΞΠ al plu Clem[881] Or[1, 227] et [255] ... fu cop Or[1, 252] (Cyr[luc 266] sed libere *αφεσ ημιν, οτι αφηκαμεν*) *αφηκαμεν* :: e Mt | *παντι* (LX 33. al plus[10] Or[1, 227] add *τω*) *οφειλοντι ημιν*: D b c ff[2.] l (non item a f g[1. 2.] vid i q vg) mm cop wi *τοισ οφειλεταισ ημων* :: ex Mt | *εισ πειρασμ.* sine additam cum ℵ*BL 1. 22. 57. 130[gr] et [lat] 131. 226* 237. 242. 426. vg (et. g[1. 2.]?)

5 [124. 10] Καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τίσ ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ
πορεύσεται πρὸσ αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν
μοι τρεῖσ ἄρτουσ, 6 ἐπειδὴ φίλοσ μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρόσ με
καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7 κἀκεῖνοσ ἔσωθεν ἀποκριθεὶσ
εἴπῃ· μή μοι κόπουσ πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παι-
δία μου μετ' ἐμοῦ εἰσ τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰσ δοῦναί

arm Or[1, 227. 256. 265] (p. 256: το δε· αλλα ρυσαι etc παρα τω λουκα σεσιωπηται, et p. 265: δοκει δε μοι ο λουκασ δια του· μη εισενεγκησ etc δυναμει δεδιδαχεναι και το· ρυσαι ημασ απο του πονηρου. και εικοσ τε προσ μεν τον μαθητην, ατε δη ωφελημενον, ειρηκεναι τον κυριον το επιτομωτερον, προσ δε τουσ πλειονασ δεομενουσ τρανοτερον [–ρασ?] διδασκαλιασ το σαφεστερον.) Cyr[luc267] (μεχρι μεν τουτου την προσευχην ιστησιν ο λουκασ· ο δε γε ματθαιοσ ευρισκεται προσενεγκων· αλλα ρυσαι ημ. απ. τ. πονηρου. Eadem transiere in scholia codicis 237 aliorum.) Tert[marc4,26] (singulis enim indicatis usque: Quis *non sinet nos deduci in tentationem*, ad ea pergit quae inde a versu 5 leguntur) Aug[6, 240] (locum ipsum vide ad v. 2) ... ς (= Gb Sz) Ln add αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου cum ℵ[c] (sed postquam scripsit αλλα ρυσαι ημασ απο τ rursus delevit et ad v. 2 addidit και ρυσαι ημασ απο του πονηρου) ACDR (rursus enim incipit a πονηρου) XΓΔΛ unc[9] al pler b c f ff[2.] i l q (hiant a e) cop syr[cu] et [sch] et [p] aeth

5. προσ αυτουσ et. Or[1, 213]: D c (sed habet: *Et ait Iesus*) Epiph[marc 313] et [329] (utroq loco: Και ειπε· τισ εξ etc) om | εξει: M al pauc εξη ... 240. εχει, item b f ff[2.] g[1.] i l q gat perus tol *habet* (contra c d vg *habebit*) | πορευσεται (K -ευεεται): FH* al plus[15] πορευεται, b *abiit* | μεσονυκτιου (D* μεσαν., L* -κτου) cum ℵ*et[cb]ABCD[2]LRΓΔΠ unc rell al fere omn Epiph[marc] Dam[2, 677] ... ℵ[a]X*Λ Or[1, 213] μεσονυκτιον, c[scr] Bas monast[537] -κτιω | ειπη (FGXΓ al ειπει) cum ℵBCEFGHLSUVXΓΔΛ al plu Or[1, 213], item d f ff[2.] g[1.] (hi[4]: *et dicit*) sah cop ... Gb' Ln ερει c. AD[gr]K MPRΠ al[40] fere Bas[monast 537] Dam[2, 677], item a b c i l m q vg (*dicet*). Epiph[marc 313] et [329] post μεσονυκτιου pergit αιτων τρεισ αρτουσ

6. μου cum ℵABLX al mu it (exc c) vg cop syr[cu] et [p] arm aeth Or[1, 213]; item μοι M al[10] c, item μοι sed omisso προσ με D 7[pe] Bas[monast 537] Or[int 2, 209] ... CRΓΔΛΠ unc[8] al[100] fere sah syr[sch] om, hinc Gb° | παρεγενετο (it vg *venit*, i om): D παρεστιν, sed d *supervenit* | εξ οδου: D απ αγρου (d *de agro*) ... L add μακραν | προσ με: praeter D 7[pe] Bas Or[int] om et. b i | εχω: Δ* εξω

7. κακεινοσ: A και εκεινοσ ... D sah εκεινοσ δε | ειπη (GXΓ al mu ειπει): A 69. ειπεν ... D[gr] b i m[35] cop ερει (*dicet*), d l q *dicit* (l *respondit et dicit*); pro αποκριθεισ ειπη c *respondeat*, Bas[monast 537] αποκριθη. Praeterea syr[cu] et [sch] add *ei* | ηδη: F 13. 69. 346. m sah cop Bas[monast 537] add γαρ (syr[cu] et [sch] praem *quia*) | μου: C*M 1. 71. 131. 157. al pauc b c ff[2.] g[1.] i l m q (non item f g[2.]? vg) syr[cu]

σοι. 8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰσ διὰ τὸ εἶναι φί-
λον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἐγερθεὶσ δώσει αὐτῷ ὅσων
χρῄζει. 9 [125. 5] Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· 9–13 Mt 7, 7–11
ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. 10 πᾶσ
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι
ἀνοιχθήσεται. 11 τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸσ ἄρ-

et[p] aeth om | εισ την κοιτην (i *in cubilem*, l *in cubile*): D 57. b c f ff[2.] g[1.] g[2. vid] m q vg sah Bas[monast 537] εν τη κοιτη. Cf Clem[theodot 979] ουτοι εισι τα παιδια τα ηδη εν τη κοιτη συναναπαυομενα. | μετ εμου: ℵ b l q sah post ε. τ. κοιτ. pon | εισιν: D εστιν | ου: ℵ και ου

8. λεγω υμιν ita et. b f g[1.] q (hiant a e) for perus: c ff[2.] i l m vg (et. am em tol 130[lat]) arm[usc] praem *et* (c arm *at*) *ille si* (vg[ed] *si ille*) *perseveraverit pulsans* | ει και (syr[cu] et [sch] sah om και): D om | φιλον αυτου cum ℵBCLX 33. 124. 157. al pauc it vg (syr[cu] et [sch] non exprim αυτου) Or[1, 213] et [3, 650] Bas[monast 537] et [538] Mac[hom 4, 26] Chr[3, 429] ... ς Ln Ti αυτου φιλον cum EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler Dam[2, 677] ... AR al[15] fere αυτον φιλον, D αυτον φιλον αυτου | δια γε (simpliciter reddunt *propter* b d l; vg *propt. inpro. tamen*, f *tamen propt. inpro.*): ℵ* c[scr] Chr[3, 426] δια δε, ff[2.] i *propter autem*, q *propt. impro. vero*, c *veruntamen propt.*, item sah cop | αναιδιαν cum ℵCDEKLRU*XΓΔ al mu ... ς Ln Ti αναιδειαν cum ABFGHMU[2]ΛΠ al plu[vid] | δωσει αυτω et. Or[1, 213] Bas[regg 503] et [mon 537sq] Chr[3, 429] Mac[4, 26]: D[gr] syr[sch] (sed non cod) Or[3, 650] om αυτω | οσων cum ℵ*ABCKMRΠ al sat mu a b f ff[2.] i l m q (hi Latt *quantos*; sed accedunt et. c g[1.] vg *quotquot*, am *quot*) cop Or[1, 213] Bas[regg] et [monast] Chr ... Gb′ οσον cum ℵ[c]DEFGHLSUVX ΓΔΛ al plu sah Or[3, 650] (sed fluct lectio) Bas[regg] ex ed[ven] Mac Dam

9. δοθ. υμιν: Δ* om υμ. | ζητ. κ. ευρησετε: syr[cu] om; similiter v. 10 sah om και ο ζητ. ευρ. | ευρησετε: A 69. y[scr] al pauc -σητε | ανοιχθησεται cum DEFGHSUVΓΛ al[50] fere (:: vide ad v. sq) ... ς Ln ανοιγησεται (:: ut Mt) cum ℵABCKLMRXΔΠ al permu

10. ανοιχθησεται (Gb′) cum AEFGHKSUVΓΔΛΠ al[60] fere ... ς ανοιγησεται cum ℵCLMRX al permu ... BD[gr] ανοιγεται, item syr[cu] et [utr] :: in Mt utroq loc ανοιγησεται firmum est nec quisquam ανοιχθησ. substituit; hinc vix dubium quin inde ανοιγησ. in Lucam invectum sit

11. τινα cum ABCRΓΔΛΠ unc[9] al pler b f ff[2.] i l q Epiph[marc 313] et [330] (utroq loc τινα γαρ εξ υμ. τον πατερα υιοσ αιτησει ιχθυν, και αντι ιχθυοσ οφιν επιδωσει αυτω, η αντι ωου σκορπιον;) et ipse Epiph ibid[331] Dial[870] (εαν τινα, φησιν, εξ υμων αιτησει ο υιοσ αυτου αρτον – η εαν αιτησει ιχθυν, μη οφιν επιδ. αυτω; η και αιτησει ωον, μη etc) (Hom[clem 3, 56] vide ad Mt, a quo pendere videtur, nisi quod incipit τινα αιτησει υιοσ αρτον). Ex Latt f *quem autem ex vobis patrem si petierit filius panem*, rell *a quo autem patre ex vobis petet* (*petit*) *filius* etc ... ℵDLX 33. 157. al[4] c vg syr[p mg] Or[3, 650] cat[ox 91] τισ | εξ

τον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύοσ ὄφιν
αὐτῷ ἐπιδώσει; 12 *ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορ-*
πίον; 13 *εἰ οὖν ὑμεῖσ πονηροὶ ὑπάρχοντεσ οἴδατε δόματα ἀγαθὰ*
διδόναι τοῖσ τέκνοισ ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ
δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖσ αἰτοῦσιν αὐτόν.

υμων cum ℵABCDKLMRXΠ al plus^{50} Dial^{870} Or^{3,650} Epiph^{marc} (vide ante), item it vg etc ... ς (= Gb + Sz) om *εξ* cum EFGHSUVΓΔΛ al plu | *τον* (M 1. 131. d^{scr} g^{scr} om) *πατερα*: B 254. syr$^{p\,mg}$ post *αιτησει* pon ... 48$^{ev\,semel}$ b syr^{cu} Dial (vide ante) om | *ο* (1. Epiph^{marc} Or^{3,650} om) *υιοσ* (1. 124. al^5 b f ff$^{2\cdot}$ q gat syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ arm aeth Dial add *αυτου*): D al^2 sah cop Or^{3,650} ante *αιτησει* pon ... ℵL 157. c (g$^{1\cdot2\cdot}$?) vg (sed non gat mm) plane om | *αρτον μη λιθ. επιδ. αυτ. η και* (et. Dial^{870}): B ff$^{2\cdot}$ i l sah arm Or^{3,650} Epiph^{marc} (vide ante; Tert$^{marc\,4,26}$ agnoscere vdtr, sed non satis liquet) om | *επιδωσει* (G *επιδω*, X *-δωση* ter) *αυτω* pri loc: D *αυτω επιδ.* | *η και* cum ACDRXΓΔΛΠ unc^9 al plu q (*vel etiam*) cop, item ℵL 33. 157. al^{10} fere omisso *και*, ut etiam d vg^{cd} for tol (al) nil nisi *aut*, a^{vid} b c f am perus syr^{cu} *aut si* (syr^p *aut si et*, sed *si* c. ob.); syr^{sch} aeth *atque si* ... ς (= Gb Sz) *ει και* cum minusc non ita mu | *ιχθυν*: D 124. 435. al pauc b c (*aut si petierit filius tuus*) syr^{cu} et ^{sch} aeth add *αιτησει* (vide et. Dial) | *μη* (Γ add *και*) *αντι* (et. Or^{3,650}): B 234. Epiph^{marc} (vide ante) *και αντι*. Praeterea sah cop^{schw} om *αντι ιχθ.* | *αυτω επιδωσει* cum BDL c ... ς *επιδ. αυτω* (:: ut ante et post, item Mt) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} it^{pler} vg rell Dial Or Epiph^{marc}

12. Hunc versum C ante *η και ιχθυν* usq *επιδ. αυτ.* pon, 157. 31^{ev} om (69. 130. om *η και ιχθ.* usq *επιδ. αυτ.*) | *η και* cum ℵBL 1. 13. 33. al^5 fere Dial (vide ante), item sah cop nil nisi *aut* ... ς Ln Ti *η και εαν* (ΛΛ al pauc *αν*) cum AXΓΔΛΠ unc^9 al pler, item R *η ει*, it vg *aut si* ... D *εαν δε και*, d *et si* | *αιτησει* (et. ς^e) cum ℵABCDHKLR^{vid}ΓΔΛ al plu Dial ... ς Gb Sz Ln *αιτηση* cum EFGMSUVXΠ al plu | *ωον*: D RU tisch** al pauc c fu ante *αιτησ.* pon | *μη* cum ℵACDRXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} etc ... BL sah om | *επιδωσ. αυτω σκορπ.* (et. Dial): D *σκορπ. αυτω επιδ.* (b l *scorpion. porriget illi* [*ei*]; c *scorp. tradis*)

13. *υπαρχοντεσ* cum ABCEFGHLRSUVΓΔΛ al plu Antioch^{1198} (h. l. accurate affert; ^{1250} vero memoriter miscet) ... ℵDKMXΠ al plus^{25} Dial^{870} Epiph$^{marc\,313}$ et ^{330} et Epiph^{331} Cyr$^{luc\,269}$ *οντεσ* (:: ut Mt) | *δοματ.* (E* *δογματ.*) ante *αγαθ.* cum ℵABCDLRXΓΔΛΠ unc^9 al longe plu Dial Epiph^{marc} Cyr^{luc} Antioch ... ς (= Gb Sz) *αγαθα δοματ.* cum minusc vix mu it vg (Clem^{947} *ει δε ημεισ πονηροι οντεσ ισμεν αγαθ. δοματ. διδοναι, ποσω μαλλ. ο πατηρ των οικτιρμων.* Et. Or$^{int\,2,661}$ sed ultra *bona data dare filiis restr.* non procedit. Liberrime adhibet Or^{1,213} *και διδωσιν ο πατηρ το αγαθον δομα υιων εξ ουρ. τοισ αιτ αυτον.* | *υμων*: K *ημων* | *ο πατηρ* cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc^8 al longe plu f cop syr^{cu} et ^{p} ... Ln add *υμων* (:: e Mt) cum CU al^{20} fere (tisch

14 [126.5] Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· — 14 s Mt 9, 32–34
ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύ- — 12, 22 ss Mc 3, 22
μασαν οἱ ὄχλοι· 15 [127.2] τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· ἐν Βεελζεβοὺλ

ημ.) b c i l q (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ e silentio) vg sah syr^{sch} arm aeth Epiph marc^{331} (ex Mcione^{313} et^{330} affert tantum ο πατηρ praeteriens quae sequuntur) Cyr$^{luc\,270}$ | ο εξ ουρανου (et. Antioch^{1198}): ℵLX 33. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} om ὁ (it^{pler} vg *pater vester de caelo*; i om ο εξ ουρ., l *pater vester caelestis*) ... Epiph^{331} ο επουρανιος, Cyr^{luc} ο ουρανιος | πνευμ. αγιον (et. Tert^{marc4,26}; Epiph^{marc} praeterit) ita f q: L al^{8} (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg (et. 130^{lat}) syr$^{p\,mg}$ πνευμ. αγαθον ... D b c ff$^{2\cdot}$ i l cdd ap Amb$^{spi\,sa}$ αγαθον δομα (arm *dona bona*, aeth *bonum donum spiritus sancti*), item Or^{vid} (praeter illud enim ^{1,213} habet ^{3,650} δωσει ουν το αγαθ. δομα την παντελη καθαρευσιν - ο θεος τοις εξ ολης ψυχης - αιτουσιν αυτον). Amb l. l. (ap Sabatier) sic: *Advertimus bonum esse spiritum sanctum domini iudicio, evglstarum testimonio, quando alius* (i. e. Mt) *pro sa. spir. bona, alius* (i. e. Lc) *pro bonis sa. spiritum nominavit - nec fallit quod nonnulli cdd habent etiam sec Lc*: Quanto magis pater vester de caelo dabit bonum datum petentibus se.

14. και ην (F add ο ις) εκβαλλ. δαιμ. και αυτο ην (κ. αυτ. ην cum A^{corr} CRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b ff$^{2\cdot}$ i l q vg syr^{sch} et P, c f vide post; contra ℵA*BL al^{7} cop arm aeth om, item syr$^{cu\,vid}$): D ταυτα δε ειποντος αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενος κωφος. Similiter c *haec cum dixisset, offerunt illi unum daemoniacum surdum et mutum. Et erat dum eiciebat daemonium, id ipsum fuit mutum* (rell vide post), item f *cum autem haec dixisset, adduxerunt ad eum unum daemoniacum. Et eiecit daemonium, et illud erat mutum.* | εγενετ. δε (L 69. 124. 346. cop^{wi} et ^{petr2} και εγεν., item syr^{cu}) τ. δαιμ. εξελθοντος (εξελθ. cum ℵBEΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{cu} et ^{utr} cop; contra Lu εκβληθεντος cum ACLX al^{6} cop^{dz}, Latt vide post) ελαλ. ο κωφ. και εθαυμ. οι οχλοι: D και εκβαλοντος αυτου παντες εθαυμαζον, similiter b c ff$^{2\cdot}$ i l vg *et cum eiecisset* (b *eiceret*) *daemonium* (ff$^{2\cdot}$ i l *mutum daem.*, c *daem. mutum*, b *a muto daemonium*) *locutus est mutus* (haec b om) *et omnes turbae stupebant* (b i l; ff$^{2\cdot}$ *stupuerunt*, c *mirabantur*; vg *et ammiratae sunt turbae*). Contra f *factum est autem cum eiecisset daemonium* rell ut vg; q *factum est ut exiret daemonium, locutus est mutus et mirati sunt turbae.*

15. τινες δε: D c syr^{cu} και τινες | εξ αυτων: b ff$^{2\cdot}$ i l (non item c f q g$^{1\cdot 2\cdot vid}$ vg) syr^{cu} *ex Pharisaeis* | ειπον cum ℵACDLR^{vid}XΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... Ti ειπαν cum B (item R ap Treg, at repetito nuper examine non possum quin ειπον teneam; ipsum spatium inter π et ν multo aptius est ο litterae quam α, satis cerni vero neutrum potest) | βεελζεβουλ cum ACDEFGHKMRSUVXΓΔΛΠ etc (de versionib vide ad Mt 10, 25), item L βελζεβουλ, b *belzebul*, item cop ... ℵB (iidem in Mt) βεεζεβουλ

Mt 12, 38 16, 1 Mc 8, 11 τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16 $^{128.5}$ ἕτεροι
δὲ πειράζοντεσ σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ. 17 $^{129.2}$ αὐ-
17–23 Mc 12, 25—30 Mc 3, 23–27 τὸσ δὲ εἰδὼσ αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖσ· πᾶσα βασιλεία
διαμερισθεῖσα ἐφ᾽ ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ οἶκοσ ἐπὶ οἶκον πίπτει.
18 εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶσ ἐφ᾽ ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶσ σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαι-
μόνια. 19 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν.

---

15. *τω* (A *των*) cum ℵABCKLMΠ al^{30} arm … ς (= Gb +) om cum DRXΓΔ Λ unc^{7} al plu (:: ut Mt) | *τα δαιμονια* cum ℵBCLRΔΛ unc^{7} al longe plu it vg syr^{cu} et ^{sch} cop arm: addunt (:: ex Mc) ADKMXΠ al^{40} fere syr^{p} aeth *ο δε* (KΠ al plus^{10} *και* pro *ο δε*) *αποκριθεισ ειπεν· πωσ δυναται σαταναc σαταναν εκβαλλειν* (DX al *εκβαλειν*)

16. *εξ ουρ. εζητ. π. αυτου* (69. *εζητ. αυτω*, X om *πα. αυτ.*) cum ℵABCD L(X) 1. 13. 33. (69.) 124. 131. 157. y^{scr} c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg syr^{cu} et ^{sch} arm (aeth om *εξ ουρ.*)… ς *παρ αυτου εζητουν* (M *επεζητ.*) *εξ ουρανου* cum RΓΔΛΠ unc^{9} al pler b (q *ab eo de celo quaereb.*) syr^{p} (cop *quaereb. sign. ab eo de caelo*)

17. *ειδωσ* (AR *ιδωσ*): X al^{5} it vg *ιδων* (:: ut alibi scriptum est) | *αυτων τα διανοημ.* cum ℵBCDLRXΓΔΛ unc^{8} al pler cop … Ln *τα διανοη. αυτ.* cum AKΠ al plus^{10} it vg | *διαμερισθ.* (CFMXΓ al^{30} fere *μερισθ.* :: ut Mt) ante *εφ εαυτ.* cum ℵADL 33. 124.* y^{scr} syr^{cu} et ^{sch} cop (cop syr^{cu} *διεμερ. εφ εαυ.* v. sq) … ς Ln Ti post *εφ εαυτ.* (:: ut statim subsequitur lectione non fluct; eundem ordinem Mc tenet; quem recepimus idem ap Mt est *μερισθ. καθ εαυτησ*) cum BCRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg syr^{p} etc | *επι οικον* cum ℵABEGHLSUVΓΔΛ (R^{treg}, sed non certum) al plu … CDFKMXΠ al mu *επ οικον* | *πιπτει* (b c *cadit*): D *πεσιται*, item f ff$^{2.}$ i l q vg (et. am for perus tol, sed cdd^{aliq} *cadit*) *cadet* (habent et. antea *desolabitur* c d l vg^{ed}; l *et dom. supr. dom. non stabit sed cadet*)

18. *ει δε και*: Γ om *και* | *διεμερισθη* c. ABDLRXΔΠ unc^{9} al pler … ℵCΛ al plus^{10} *εμερισθη*, Γ al aliq *μερισθη* (:: *μερισθηναι* Mt et Mc; *διαμερ.* Lc) | *πωσ*: D *ου* | *οτι*(ℵ^{a}): ℵ* *τι* | *οτι λεγετε*: E b ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} et ^{utr} add *οτι* | *βεελζεβουλ*: ut ad v. 15 … b i l q syr^{p} arm add *principe* (b l q *-pem*) *daemoniorum* | *εκβαλλειν*: F^{vid}X al pauc *εκβαλειν* | *με*: F 69. om

19. *ει δε* (c *si vero*, vg *si autem*): b cop *si*, f ff$^{2.}$ i l q *quodsi* | *βεελζεβουλ*: ut v. 15 | *εκβαλλω*: X al pauc *εκβαλω* | *τα δαιμονια*: syr^{cu} add *ex filiis vestris* | *οι* cum ℵBCLRXΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}: Ln om cum ADΓ | *εκβαλλουσιν*: MRXΛ al mu *εκβαλουσιν* (MΛ al *-αλοῦσιν*, al *-άλουσιν*), d *eicient*; Γ* *εκβαλλωσιν*, Γ^{2} *-αλωσιν* | *αυτοι κριτ. εσοντ. υμων* (*εσ. υμ.* cum ℵ b f i l q, rell *υμ. εσ.*) cum ℵACKLMUΠ al^{20} fere b f ff$^{2.}$ i l q vg (cop *ips. erunt* [*sunt*] *iudices vobis*, syr^{p} *ips. erunt iudic. vestri*, aeth *illi iudicent vos*) … Ln *αυτοι υμων* (c *vobis*) *κριτ. εσονται*

20 εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν
ἐφ᾽ ὑμᾶσ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸσ καθωπλισ-
μένοσ φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ· 22 ἐπὰν δὲ ἰσχυρότεροσ αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν,
τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ
διαδίδωσιν. 23 ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ κατ᾽ ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συν- 9, 50 Mc 9, 40
άγων μετ᾽ ἐμοῦ σκορπίζει. 24 $^{130.5}$ Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 24—26 Mt 12, 43—45
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων ζητοῦν
ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑποστρέψω εἰσ τὸν οἶκόν μου

---

cum BD c ... ς Ti *κριτ. υμων αυτοι* (al^{10} fere *αυτ. υμων*) *εσοντ.* (s^{scr} *εσ. υμ.*) cum EFGHRSVXΓΔΛ al plu

20. *ει δε* etc absq *εγω* cum א*ΑΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler b f ff$^{2.}$ i (g$^{1.\,2.\,vid}$) vg arm (item^{vid} syr^{cu} et ^{sch}) Eus$^{dem\,93}$ Cyr$^{luc\,272s}$ ... D al^{6} c cop aeth Tert$^{marc\,4,\,26}$ Bas$^{eunom\,298}$ (*ο λουκασ φησιν*) Chr$^{7,\,503}$ (*ο δε λουκ.*) add *εγω*, item א^{a}BCLR 33. 69. 124. 346. l syr^{p} c.* Bas$^{eunom\,306}$ add *εγω* ante *εκβαλλω* :: cf Mt | X al pauc *εκβαλω*

21. *ο ισχυροσ* (א^{c} et iam$^{a\,vid}$): א* om *ο* | HRSΓΛ al mu *καθοπλισμ.* | *φυλασσῃ* cum אABCLRΔΠ unc^{7} al plu ... DEMXΓΛ al mu *φυλασσει* (69. *βλεπει την εαυ. αυλ. φυλασσων*, c *armatus fuerit custodire*) | *την εαυτ. αυλην*: D *την αυλ. αυτου* (item it vg *atrium suum*, *regiam suam*) | *εστιν*: אR s^{scr} *εσται*

22. *επαν*: D 131. *εαν* | *ισχυροτεροσ* sine artic cum אBDLΓ 248. al^{vid} cop arm (agnoscit etiam Cyr^{luc273} *τισ ισχυρ.*) ... ς Ti *ο ισχυρ.* cum ACRXΔΛΠ unc^{9} al pler Eus$^{luc\,174}$ (de Christo explicat) | *αυτου*: D om | *νικησῃ* c. אABCFGKLSUVΔΠ al plu ... EHMRXΓΛ al mu *νικησει* ... D om *νικησ. αυτ.*, sed d *supervenerit* pro *επελθων* | *εφ η*: Λ *εφ ησ* | *επεποιθει*: D *πεποιθεν* | *σκυλα*: FKΠ al mu syr$^{p\,txt}$ *σκευη* :: ut Mt et Mc | *διαδιδωσιν* et. l am for tol: 1. 209. b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i q vg (et. perus san em) *διαδωσει* (sed b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg^{ed} am perus san etiam antea *auferet*; contra for em gat iac mm mt tol *aufert*)

23. *σκορπιζει* (Or$^{2,\,844}$ Cyp^{epp} cum conc$^{carth\,5}$ pariter a Mt pendent): א* (non item ^{ca}) et ^{cb} L 33. gat cop^{wi} et $^{petr\,2}$ aeth add *με* (gat *a me*, cop et *me* et *mihi* verti potest) :: in Mt idem praebent א 33. cop syr p^{mg} Chr^{gue}. Hinc pari fere utroq loco auctoritate utitur. Quod si non esset, altero loco recipiendum putarem. Habuisse illud quidem quod displiceret, inde intellegitur quod in Mt omnes Chrysostomi cdd praeter antiquissimum (saec. 6 fere) expulerunt.

24. *οταν*: DUX al plus^{10} b cop^{wi} syr^{p} add *δε* (:: ut Mt); i l *et cum* | *απο*: R *εκ* | *δι ανυδρων*: D^{gr} *δια των υδρων* | *ζητουν* (et. Or$^{cat\,ox93}$): Γ 13. 69. *ζητων* | *ευρισκον*: E*GHSΓΠ* 13. 69. 118. 124. al^{20} fere Or cat ox *ευρισκων*. Praeterea א^{c}BLXΞ 33. 157. 48^{ev} y^{scr} b l cop syr^{p} Or$^{int\,2,\,159}$ (certe vdtr ex Lc) add (:: ut Mt) *τοτε*, hinc Ln [.*τοτε*]. Non add א*ACDRΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg etc | *τον*: H *την*

ὅθεν ἐξῆλθον. 25 καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμη-
μένον. 26 τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα
πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται
τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.
27 [131.10] Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τισ
φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστά-
σασά σε καὶ μαστοὶ οὓσ ἐθήλασασ. 28 αὐτὸσ δὲ εἶπεν· μενοῦν
μακάριοι οἱ ἀκούοντεσ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντεσ.

---

25. *ελθον* cum ℵABELMS^{2}UV^{sil}ΔΞΠ al plu ... Ti *ελθων* (R 13. *εξελθ.*) c. CDGHKRS*XΓΛ al permu (13 ap solum Scriv) | *σεσαρωμενον* cum ℵ* ADXΔΛΠ unc^{8} al pler b c e g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm ... ℵ^{c}BCLRΓ al^{12} fere f l cop syr^{p} c.* aeth Or$^{int 2, 159}$ (ut ante) praem *σχολαζοντα* (al^{2} syr^{p} *σχ. και*) :: e Mt | *και κεκοσμημενον*: DLΓ al pauc cop om *και* (sed L *καικοσμ.*) ... 225. am fu for perus san tol (al) sax plane om

26. *τοτε*: D syr^{cu} Or$^{int2, 159}$ (ut ante; „*et si veniens invenerit eam vacantem, mundatam et ornatam, vadit et* etc) om | *παραλαμβανει*: ℵ^{corr} (ipse * ut vdtr) CX 33. 69. g$^{1.}$ l Or^{int} (ut ante) add *μεθ εαυτου* :: ex Mt | *ετερ. πνευμ. πονηροτ.* (L al pauc *-ρωτ.*) *εαυτ. επτα* cum ℵBLΞ 13. 69. 124. 157. 346. ... ς Ln *επτα ετερ. πνευμ.* (Δ* *πν. ετερ.*) *πονηρ. εαυτου* (EΠ^{2} al *αυτου*) cum (in ℵ *μεθ εαυτ.* rescripsit * et ut vdtr quidem super raso *επτα*) ACEHKMRSUVXΓΔΛΠ al pler it^{pler} (a *alios septem* etc, c *alios sept. nequior. spir.*, l om *ετερα*) vg cop arm (similiter syrr; accedit etiam Or$^{cat\ ox\ 94}$ *επτα λεγων ετερ. πνευμ. μετ αυτου*) :: ut Mt ... DG p^{scr} e Or$^{int2, 159}$ (ut ante) *ετερα* (D *αλλα*) *επτα πνευμ. πονηρ. εαυτου* | *κ. εισελθοντα* cum ℵABCDHKLMRXΞΠ 1. 13. 33. 69. al permu Or$^{int2, 159}$ (*et intrantes* etc; codex vero *et intrans - habitat*) it (sed ff$^{2.}$ *regressi*; b e l *ingressus - inhabitat* vel similiter) vg etc ... Gb′ Ti (propter loc Mt^{i} parallelum) *κ. ελθοντα* (G al^{2} *-λθων*) cum EGSUVΓΔΛ^{2} (* tantum *και*) al^{60} fere | *εκει* (118* *αυτου*): C^{*vid}D 33. 122. y^{scr} a b e ff$^{2.}$ i l q aeth^{vid} om | X al pauc *χειρωνα*

27. *εγενετ. δε* (syr^{cu} et ^{sch} *et cum*, praeterea neuter exprim *εγεν.*): Δ om *δε* | *επαρ. τισ φων. γυνη* cum ℵBL ... ς *επαρ. τισ γυνη φωνην* cum ACRXΓΔΛΞ unc^{7} al pler cop arm (similiter syr^{utr} et ^{hr}), item *επαρασα τισ γυνη*, sed *φωνην* post *ε. τ. οχλου* posito, KΠ 1. al pauc ... b f ff$^{2.}$ i l q vg *extollens vocem* (i add *suam*) *quaedam mulier*; a *levata voce quaedam mulier* ... D e c *γυνη τισ επαρ. φων.* (e *mulier quaedam levavit voce*, c *mulier quaed. de turba levavit vocem suam*) | *μαστοι* (C praem *η*. Voluitne *οι*?): DG al^{10} fere *μασθοι*

28. *αυτοσ δε* (c *ipse vero*, e *ipse autem*): C *και αυτοσ*, syr^{hr} *et ille*, D *ο δε*, it^{pler} vg *at ille*, a *qui* (syr^{cu} *Dixit ei Iesus*) | *μενουν* c. ℵAB*LΔΞ al pauc ... ς Ln Ti *μενουνγε* cum B^{3}CDXΓΛΠ unc^{8} al pler. Exprim c e Tert$^{marc 4, 26}$ (*imo*) vg (*quinimo*, san perus *quippini*, tol *manifestissime*); non exprim ă b f ff$^{2.}$ i q syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} | *φυλασσοντ.* absq additam

29 $^{132.5}$ Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ Mt 12, 38—42 (29—32)
γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δο-
θήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. 30 καθὼσ γὰρ ἐγένετο
Ἰωνᾶσ τοῖσ Νινευείταισ σημεῖον, οὕτωσ ἔσται καὶ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει 1 Reg 10, 1
μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆσ γενεᾶσ ταύτησ καὶ κατακρινεῖ αὐτούσ· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆσ γῆσ ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνοσ,
καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνοσ ὧδε. 32 ἄνδρεσ Νινευεῖται ἀναστήσον- Ion 3, 5

cum ℵ^{a}ABCDLΔΞ al^{15} fere it am for san perus tol syr^{p} arm aeth Tert marc^{4,26} ... ς (= Gb) add *αυτον* cum XΓΛΠ unc^{8} al pler vg^{ed} et ^{mss} aliq cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} Lcif^{132} (Gall^{5,186}): ℵ* vero add (i. e. repetit) *τον λογον του θεου*

29. *γενεα* sec cum ℵABDLXΞ al^{20} it vg (et. 130^{lat}) cop syr^{cu} et ^{hr} et ^{p} c.* arm Amphil^{472} (Gall^{6}; sed post *πονηρα εστιν* ita pergit ut Mt exscribat) ... ς om c. CΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu syr^{sch} aeth | *ζητει* c. ℵA BLΞ al plus^{12} ... ς Ln *επιζητει* (:: ut Mt, cf et. Mt 16, 4 et ll. pp.) c. CDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ιωνα* sine additam cum ℵBDLΞ a b c ff^{2} g$^{1.2}$ i am fu for em iac mt perus san tol cop^{petr4} syr^{hr} arm ... ς (= Gb) add *του* (Δ om) *προφητου* (:: ex Mt ubi lectio non fluct) cum ACXΓΔΛ Π unc^{8} al omn^{vid} e f q vg^{ed} syr^{sch} et ^{p} cop^{edd} et ^{dz} aeth ... syr^{cu} om *ει μη το σημ. ιων.*, pergens v. 30: *sed sicut fuit Ionas signum Ninevitis.* Praeterea cf Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{331} *παρακεκοπται το περι ιωνα του προφητου. ειχε γαρ· η γενεα αυτη* (huc supplendum ex ἐλέγχ. κε': *σημειον αιτει, και* quae utroq loco^{313} et^{331} desiderantur), *σημειον ου δοθησεται αυτη. ουκ ειχε δε περι νινευη και* (*πε. νι. κ.* desunt^{331}) *βασιλισσησ νοτου και σαλομωνοσ.*

30. *καθωσ γαρ*: ℵ 239. y^{scr} al pauc cop^{wi} et ^{petr4} om *γαρ* | *ιωνασ* cum ℵACDLXΓΔΞΠ unc^{8} al pler ... BΛ c^{scr} 251. al pauc *ο ιωνασ* | *τοισ νινευ.* ante *σημ.* cum ℵBCLXΞ 33. ... ς Ln post *σημ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syrr^{omn} cop arm aeth | *νινευειταισ* cum ℵB (ut Mt 12, 41 ℵBCLXΔ) ... ς Ln Ti *νινευιταισ* cum ACLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... D *νινευταισ* | *τη* (syr^{hr} praem *σημειον*, 49^{ev} al aliq post *ταυτη* add) *γενεα ταυτη*: i *in corde terrae.* Praeterea D a e ff^{2} add (:: cf Mt) *και καθωσ* (e *sicut enim*) *ιωνασ εν τη κοιλια* (*ventre* d a e; ff^{2} *utero*) *του κητουσ εγενετο* (d a e ff^{2} *fuit*; e ante *ιωνασ* pon) *τρισ ημερασ και τρεισ νυκτασ* (*trib. dieb. et trib. noct.* d e, a ff^{2} om) *ουτωσ* (a e add *erit*) *και* (e om) *ο υιοσ του ανθρωπου εν τη γη* (a *in terram*, e *in cor terrae*, ff^{2} *in corde terrae*). Sed e om totum versum 30.

31. *βασιλισσα*: E*XΓΔ al pauc *-λεισσα* | *εν τη κρισει*: D ff^{2} om | *των* (69. om) *ανδρων* (et. ℵ^{c}, ℵ* *ανθρωπων*): C al^{4} syr^{cu} aeth pers^{p} om (:: ut Mt) | *την σοφιαν*: X *τησ σοφιασ* | *σολομωνοσ* bis cum ℵABDE GHMSVXΔΛΞ (pri loc hiat) al plu ... ς (= Gb Sz) *σολομωντοσ* cum CKLUΓΠ al permu | *πλειον*: CD *πλεον*

32. D om totum versum | *νινευειται* (*-ειται* cum ℵBL: Gb' Sz Ln *-ιται*

ται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν·
ὅτι μετενόησαν εἰσ τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
8, 16 Mt 5, 15 Mc 4, 21 33 133.2 Οὐδεὶσ λύχνον ἅψασ εἰσ κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν
μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγοσ βλέ-
Mt 6, 22 s πωσιν. 34 131.5 ὁ λύχνοσ τοῦ σώματόσ ἐστιν ὁ ὀφθαλμόσ σου.
ὅταν ὁ ὀφθαλμόσ σου ἁπλοῦσ ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν
ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸσ ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. 35 σκόπει

---

cum AC unc rell al omn) cum ℵABCE^{2}GLMUXΓΛΠ al^{80} fere (E^{2}Γ al pauc -ηται) it vg syr^{sch} et $^{p\,mg}$ et ^{hr} arm aeth^{vid} ... ς Ti νινευῖ (sed Ti c. E*HSVΔ al -ευη) cum E*HKSVΔ al permu syr^{cu} (*viri filii Nineve*) et$^{p\ txt}$ cop | μετα: MU al pauc add των ανδρων | αυτην: Π αυτη

33. ουδεισ sine δε cum ℵBCDUΓ 33. 108. al^{15} fere a c e i vg cop^{petr4} syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm ... ς Ln Ti add δε cum ALXΔΛΞΠ unc^{7} 1. al longe plu b f ff$^{2.}$ q cop^{edd} et ^{dz} syr^{p} aeth | κρυπτην (et. ς^{e} 1624. Gb Sz) cum unc omnib al plu ... ς (item ς^{e} 1633 al) κρυπτον cum 1. 28. al non ita mu cat$^{ox\,95}$. Praeterea scripsimus κρυπτὴν cum SΠ unc pler al plu, ut et. ς^{e} Gb Sz Ln; eodem accentu ap. Athenae. 4. p. 205 κρυπτὴ (i. q. ὁ κρυπτὸσ περίπατοσ p. 206) editum, cf ed Schweigh., nec contra est Steph. Thes. Alteram scripturam κρύπτην, quam in ed. VII secuti sumus, praebet Γ. Latt *in* (e *sub*) *absconso* vel *abscondito* (fu praem *loco*) vertunt, nec aliter interpretes rell | ουδε (al^{15} fere η) υπο τον μοδιον (syr^{cu} transp υπο τ. μοδ. et εισ κρυπτ.): LΓΞ 1. 69. 118. 131. 209. arm^{zoh} om | αλλ (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc D) et minusc pler ... ς^{e} (Wtst etc) αλλα cum D al non ita mu | εισπορ.: L εκπορ. | το φεγγοσ cum AL ΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu ... Ln το φωσ (:: ex 8, 16 ubi nemo τ. φεγγ. substituit) cum ℵBCDX al plus^{30} (sed X al mu post βλεπ. pon :: ut 8, 16) | βλεπωσιν: ℵ 33. 124. -πουσιν

34. του σωματοσ absq σου (i q syr^{cu} et ^{p} arm): D it^{pler} vg cop syr^{sch} aeth add σου | ο οφθ. σου pri loc (et. Gb + σου) c. ℵ*ABCDM al pauc it vg cop syr^{sch} et ^{p} aeth ... ς om σου cum ℵ^{c}EGHKLSUVXΓΔΛΠ al plu syr^{cu} arm (:: deest in Mt nec add nisi pauci) | οταν sine ουν (Gb') cum ℵBDLΛ 435. it vg cop arm aeth ... ς add ουν (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACXΓΔΠ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} | ῃ (Γ al^{3scr} ει, item sec loc MΓ al^{4scr}): D b e ff$^{2.}$ (teste Blanch) q ante ο οφθ. pon | και ολον (D παν): Ln om και (:: ut Mt) cum CDΓ al^{30} fere it (exc e) vg cop^{schw} arm aeth | εστιν (et. a c ff$^{2.}$ i cop syr^{cu} et ^{p} aeth): KLMXΠ 1. 13. 28. 33. al plus^{20} b e f q vg arm εσται (:: ut Mt) | επαν (D 2. 127. al pauc οταν, 106. al επειδαν) δε: X a syr^{cu} arm aeth add ο οφθαλμοσ σου (:: ut Mt) | και το: ℵ^{ca} (sed^{cb} rursus delet ολ.) X 1. al^{4} f cop syr^{cu} aeth και (cop om) ολον το (:: ut Mt) | σκοτεινον cum ℵABCEGHSVΓΔΛ al plu syr^{cu}: KMUXΠ al^{50} fere it^{pler} vg syr^{sch} et^{p} c.* arm add εσται (:: ut Mt), item D e cop aeth add (sed D* praem) εστιν

οὖν μὴ τὸ φῶσ τὸ ἐν σοὶ σκότοσ ἐστίν. 36 εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον
φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέροσ σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡσ
ὅταν ὁ λύχνοσ τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.

37 $^{135.\ 5}$ Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖοσ ὅπωσ
ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 ὁ δὲ Φαρισαῖοσ
ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου.

---

35. *σκοπει ουν* etc: pro his habent, omisso versu sq, D a b e ff$^{2.}$ i sic (:: e Mt): *ει ουν το φωσ το εν σοι σκοτοσ το σκοτοσ ποσον*, *si ergo lumen quod in te est* (a e *est in te*) *tenebrae sunt, tenebrae quantae* (ita d ff^{2}, b *ipse tenebrae quantae sunt*, e i *tenebrae tuae* [i *in te*] *quantae sunt*, a *tenebrae rese·· quantae sunt*). Eadem agnoscit Aug (quaest evgg^{2,15} ed. Par. 1837. III, 2, 1624). Eadem syr^{cu} post versum 35. add ... 57. 239. 433. plane om versum, hinc Gb^{0}

36. Hunc versum (ut iam notatum est) D a b e ff$^{2.}$ i item syr^{cu} om, hinc Gb^{0} | *φωτεινον* (Λ* *σκοτεινον*): X add *ει* | *εχον* cum ℵABCEKLS UVΠ al plu: GHMXΓΛ 33. al mu *εχων* | *τι μεροσ* cum ℵEHSUVΔΛ al plu c vg ... Ln Ti *μεροσ τι* cum ABGKMXΠ al^{20} fere f ... CLΓ om *τι* | *ο λυχν.* (ℵ^{c}): ℵ* om | *τη αστραπη*: B praem *εν* | *φωτιζη*: EXΓ al aliq *-ζει* (sed Γ et. *τη αστραπει*) | *σε*: X om. Totum versum q sic habet: *si ergo corpus tuum lucernam non habens lucidam obscurum est· quanto magis cum lucerna luceat inluminat te.* Similiter (corrupte) f ad v. 36. add: *si enim corpus quod in te est lucernam non habuerit lucentem tibi tenebrosa est· quanto magis autem lucerna tua fulgens lucebit tibi.*

37. *εν δε τω λαλησαι* usq *φαρισαιοσ οπωσ*: D *εδεηθη δε αυτου τισ φαρισαιοσ ινα.* Item syr^{cu} (*και τισ φαρ. εδε. αυτ.*) sax | *λαλησαι*: Ln add *αυτον* cum A, item 1. 69. 118. 124. 131. 346. al^{10} fere add *αυτον ταυτα.* Latt: c e f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i *et cum* (ff$^{2.}$ add *Iesus*) *loqueretur haec* (f *haec loq.*), item vg omisso *haec*; b q *in eo autem cum loqueretur* (b add *ipse*), a *loquente autem eo* | *ερωτα* cum ℵABM 69. 71. 248. c^{scr} g^{scr} (non attenderunt Gb Sz) e (*petit*) ... ς *ηρωτα* cum CLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc (cop anceps) | *φαρισαιοσ* c. ℵBL 1. 13. 69. 118. 131. 157. ... ς Ln *φαρισ. τισ* cum ACLΓΔΛΠ unc^{8} al pler b e q syrr arm; item (D)X 130^{gr} et ^{lat} a c f ff$^{2.}$ i vg aeth *τισ φαρισ.* | *παρ αυτω* (c f *apud eum*, e *aput ipsum*, vg *apud se*): D *μετ αυτου*, item b d q *cum eo*, ff$^{2.}$ i *cum illo*, a *secum* | *εισελθ. δε ανεπεσεν*: 13. 69. 124. 346. *και εισελθ. εισ την οικιαν του* (69. om) *φαρισαιου ανεκλιθη*

38. *ιδων* (300. al pauc post *εθαυμ.*) *εθαυμασεν οτι* (et. f syr^{sch} et P cop etc): D 251. it^{pler} vg (et. 130^{lat}) *ηρξατο διακρεινομενοσ εν εαυτω λεγειν διατι* (251. *οτι*), d *coepit cogitare in semetipso dicens quare*, b ff$^{2.}$ i q vg *coepit intra se reputans* (i *putans*, ff$^{2.}$ *cogitans*) *dicere quare*, c *coepit secum disputans dic. qu.*, e *coep. apud se reputans dic. qu.*, a *coep. recogitans intra se dic. qu.* Similiter syr^{cu} *coepit dicere in semetipso quare.* Cf et. Tert$^{marc\ 4,27}$ *Pharisaeus qui illum vocarat ad prandium retractabat penes se cur non prius tinctus esset quam recubuisset.*

Mt 23, 25 39 εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ πρὸσ αὐτόν· νῦν ὑμεῖσ οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξω-
θεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακοσ καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆσ καὶ πονηρίασ. 40 ἄφρονεσ, οὐχ ὁ ποιήσασ τὸ ἔξω-
θεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύ-
Mt 23, 23 νην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 136.5 ἀλλὰ οὐαὶ
ὑμῖν τοῖσ Φαρισαίοισ, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγα-
νον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην
20, 46 Mt 23, 6 s τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 137.2 οὐαὶ

39. *ο κυριοσ*: U c^{scr} al^{5} fere syr^{sch} *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (aeth *domin. Iesus*) | *οι φαρισαιοι*: D b add *υποκριται* | *το*: A *του* | *το δε*: U y^{scr} *τα δε*

40. *ουχ ο* cum ℵB^{3}CDLXΓΔΘ^{d}ΛΠ unc rell al omn^{vid}: AB* *ουκ ο* | *το εξωθ. και το εσωθεν* (male Cyr$^{cat\ ox\ 96}$ *τα ανωθ.*) cum ℵABLXΔΘ^{d}ΛΠ unc^{8} al pler b f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Tert$^{marc\ 4,27}$ Archel disp^{21} Cyr$^{luc\ 279}$: CDΓ 243. 251. al^{5} a c e sax (Petr^{alex}) Cyp^{237} et ^{303} *το εσωθ. και το εξωθ.* (Petr ex priore de anima sermone ap Routh ^{3,347} 1815 et ^{4,49} 1848. *ει γαρ και κατα τον σωτηριον λογον· ο ποιησασ τα εσωθεν και τα εξωθεν εποιησεν* etc)

41. *τα ενοντα* (L *οντα*): b d q *quae sunt*, it^{pl} vg *quod superest*, f *ex his quae habetis*, Tert$^{marc\ 4,27}$ *quae habetis* ... e Cyp^{237} et ^{303} om | *παντα*: LXΓ 13. 33. 69. 248. 259. 346. y^{scr} al pauc *απαντα* | *υμιν εστιν* (et. Bas$^{regg\ 448}$ et ^{509}): b f ff$^{2.}$ i m q vg syr^{cu} et ^{utr} *sunt vobis* (c *vobis munda sunt omnia*, e Cyp^{237} *vobis munda omnia*): XΓ 1. plus^{12} a Bas regg ^{bis} ex cdd^{2} *υμιν εσται*, D aeth Tert^{marc4,27} *εσται υμιν*

42. *αλλα* cum ℵBDEGHLUΓΔΛ al permu ... ς Ln *αλλ* cum ACKMSXΠ al plu | *τοισ φαρισαιοισ*: syr^{cu} aeth *scribis et Pharisaeis*, b gat *scribae et Pharisaei* | *παν*: ℵ*vel^{a} ex *το* correxit, v^{2} *το* | *παρερχεσθε*: A -*χετε* | *κρισιν*: Mcion ap Epiph^{313} et ^{332} *κλησιν* (utroq loco: *αντι του· παρερχεσθε την κρισιν του θεου ειχε· παρερχεσθε την κλησιν του θεου*), id quod confirmat et. Tert$^{marc\ 4,27}$: „sic et oluscula decimantes, vocationem autem et dilectionem dei praetereuntes obiurgat" | *του θεου*: B* om; suppl^{3} et ^{vid} iam^{2} | *ταυτα* absq *δε* cum ℵ*ADEGHSUVΓΔΛ al longe plu a ff$^{2.}$ i cop^{schw} ex ^{petr4} arm (syr^{p} vide post) ... ℵ^{a}BCKLMXΘ^{d}Π al plus^{20} c vg (contra e f q add *enim*, item b sed haec verba *ταυτα* etc ad finem v. 41 transpon) cop^{wi} et ^{dz} syr^{sch} et ^{p} c.* aeth add *δε*, hinc Gb + et Ln [*δε*] :: similiter in Mt fluct lectio, suadent testes ut neutro loco ponamus | *εδει*: A a *δει* | *ποιησαι*: A 262. *ποιειν* | *κακεινα*: AΔ *και κεινα* | *παρειναι* cum ℵ^{c}B*L 13. 346. ... ℵ* 57. y^{scr} *αφειναι* (:: ut Mt), A *παραφιεναι* ... ς *αφιεναι* cum B^{3}CXΓΔΘ^{d}ΛΠ unc^{8} al pler (:: cf ad Mt). Praeterea D om *ταυτα* usq *παρειναι*, b (ut iam indicatum est) ad fin. v. 41 transp; libere (et corrupte) syr^{cu}: *sed haec quidem fecistis* (*debebatis facere?*), *sed haec quidem non omisistis*

ὑμῖν τοῖσ Φαρισαίοισ, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖσ
συναγωγαῖσ καὶ τοὺσ ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ. 44 [138.5] οὐαὶ Mt 23, 27
ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡσ τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περι-
πατοῦντεσ ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 [139.5] Ἀποκριθεὶσ δέ τισ τῶν
νομικῶν λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶσ ὑβρίζεισ.
46 ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖσ νομικοῖσ οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺσ ἀν- Mt 23, 4
θρώπουσ φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν
οὐ προσψαύετε τοῖσ φορτίοισ. 47 [140.5] οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε 47 8 Mt 23, 29–31
τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, καὶ οἱ πατέρεσ ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούσ.
48 ἄρα μάρτυρέσ ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖσ ἔργοισ τῶν πατέρων

---

43. *τοισ φαρισαιοισ* cum ABCLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f l vg etc ... ℵD a mm *φαρισαιοι*, item (qui -*σαιοι* et. v. 42) b c e ff$^{2.}$ i q (item gat *scribae et Pharisaei*, syr^{cu} aeth *scribis et Pharisaeis*) | *και τουσ* (A om) *ασπασμ. ε. τ. αγοραισ*: CD 13. 64. 66^{mg} b q aeth$^{cod\ 18}$ add *και τασ* (D 64. 66^{mg} om) *πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ*, item 13. 69. 124. 346. praem *και την πρωτοκλισιαν εν τ. δειπνοισ*, hinc Ln [*κ. τασ πρωτ. εν τ. δειπνοισ*] :: e Mt

44. *ουαι υμιν* sine additam cum ℵBCL al^{9} a c e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l vg cop syr^{cu} arm ... ς (= Gb) add (:: e Mt) *γραμματεισ και φαρισαιοι υποκριται* (D i Lucif om), item Ln [*γρ. κ. φαρ. υποκρ.*] cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f i q em syr^{sch} et ^{p} aeth Cyr^{luc281} Lcif^{133} (Gall^{6,186}) | *εστε ωσ τα μνημεια* (A 254. 262. *μνηματα*) *τα* f vg: D a c e ff$^{2.}$ syr^{cu} *εστε μνημ.*, item b i l q Lcif *monumenta estis* | *τα αδηλα* (it^{plu} vg *quae non parent* vel *apparent*, a *ignobilia*, d *sine specie*, c *incerta*): syr^{cu} om | *οι περιπατ.* cum ℵBCLM al permu syr^{p} ... Gb″ Ln Ti *περιπ.* sine *οι* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al plu item *ambulantes* it vg syr^{cu} et ^{sch} arm Lcif | *επανω*: D aeth ante *περιπατ.*

45. *των νομικων*: syr^{cu} et ^{sch} *ex scribis* | *και ημασ*: 69. (59 ap Wtst?) e om *και*

46. *και υμιν*: X add *λεγω* | *ουαι*: D syr^{cu} ante *τοισ νομικ.* pon | *δυσβαστακτ.* (et. Tert^{marc4,27} Baseth^{295}): CX al plus^{10} syr$^{p\ mg}$ Bas^{cod} praem (:: e Mt) *βαρεα και* | *οτι φορτιζετε*: syr^{cu} *quia vos oneratis oneribus gravibus et ponitis super humeros hominum* | *αυτοι*: B add *υμεισ* | *ενι* (C 1. 209. *επι*) *των δακτυλων*: X *τω δακτυλω*, GM 71. al pauc *ενι τω δακτυλω*, b c f i l q (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ut vdtr) vg *uno digito vestro* (c harl* om) | *προσψαυετε*: A -*σετε* | *τοισ φορτιοισ*: a syr^{cu} *ea*, D b q om

47. *προφητων*: l add (:: e Mt) *et ornatis sepulcra iustorum* | *και οι* c. ℵ*C Mcion$^{epiph\ 313}$ et ^{332} ... a *nam*, syr^{cu} et ^{sch} *quos* ... ς Ln Ti *οι δε* c. ℵ^{c} ABDL unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg etc Chr^{7,806}

48. *μαρτυρεσ εστε* cum ℵBL aeth (sine *εστε*) Or^{1,443} ... ς Ln *μαρτυρειτε* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg rell Chr^{7,805} | *και συνευδοκειτε* (et. Or^{1,443} Chr^{7,806}): D e *μη*

ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούσ, ὑμεῖσ δὲ οἰκοδομεῖτε.
49–51 Mt 23, 34–36 49 $^{141.5}$ διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· ἀποστελῶ εἰσ
αὐτοὺσ προφήτασ καὶ ἀποστόλουσ, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
ἐκδιώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ
ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆσ κόσμου ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ,
Gen 4, 8 2 Chr 24, 21 51 ἀπὸ αἵματοσ Ἄβελ ἕωσ αἵματοσ Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου με-
ταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσε-
Mt 23, 13 ται ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ ταύτησ. 52 $^{142.5}$ οὐαὶ ὑμῖν τοῖσ νομικοῖσ, ὅτι
ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆσ γνώσεωσ· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺσ εἰσ-
ερχομένουσ ἐκωλύσατε.

συνευδοκειν (e *non placere vobis*), item a b q Lcif (l. l.) *non consentientes* ... 57. 61. 69. 124. vg arm *οτι συνευδοκειτε* | *οτι αυτοι* etc: syr^{cu} *et vos filii estis illorum interfectorum* :: cf Mt | *οικοδομειτε* (e *gloriamini*) cum ℵBDL a b e i l ... ς (sed Gb^{oo}) add *αυτων τα μνημεια*, Ln [*αυτ. τα μνημ.*] cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f q g$^{1.2.}$ vg cop syr^{utr} arm aeth, item 1. 131. 157. 209. c^{scr} Chr^{7,806} Lcif *τουσ ταφουσ* (c^{scr} *τα μνημεια*, Chr *τα μνηματα*) *αυτων* (item 13. 69. 124. 346. *τ. ταφ. αυτων* ante *οικοδομ.*)

49. *και* (Λ syr^{cu} cop^{petr4} aeth arm^{ed} om) *η σοφ. του θεου* (syr$^{sch\ ed}$ om) *ειπεν*: D b Lcif^{133} om | *αποστελω* (X *-στέλω*): D b q Lcif *αποστελλω* | *και εξ*: AKUΠ al^{10} d syr^{cu} et ^{utr} om *και* | *αποκτενουσιν* (ℵ^{c}): ℵ* *-κτεινουσιν* | *εκδιωξουσιν* (69. *-κουσιν*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (:: hoc tantum loco et 1 Thess 2, 15 legitur) ... ℵBCLX al^{12} *διωξουσιν* :: cf Mt. Ceterum Mcion^{epiph} (item Tert^{marc} e silentio) om vv. 49 usq 51. (Epiph$^{marc\ 313}$ et ^{333} *ουκ ειχε· δια τουτο ειπ. η σοφ. του θεου, αποστελω εισ αυτουσ προφητασ· και περι αιματοσ Ζαχαριου και αβελ και των προφητων, οτι εκζητηθησεται εκ τησ γενεασ ταυτησ.*)

50. *εκζητηθη*: ℵ^{c}L al^{5} syr$^{p\ mg}$ *εκδικηθη* | *το αιμα παντων* (258. 2^{pe} perus al ap Ln om; Δ om *των* sq): Lcif^{133} *sanguis omnis* | *εκχυννομενον* cum ℵACDEGLUΔΠ al ... ς *εκχυνομενον* cum HKMSVXΓΛ al plu ... B 33. 69. *εκκεχυμενον* | *απο* sec (ita f vg; e om *απ. τ. γε. ταυτ.*, item 69 spatio vac relicto): D a b c i l q syr^{cu} Lcif *εωσ* (Schu „haud inepte“), d^{scr} *μεχρι*

51. *απο* sine *του* (Gb′) cum ℵBCDLX 1. 33. ... ς add *του* (:: ut Mt) cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *αβελ* (et. Lcif^{133}): KMΠ al^{30} fere c e i em syr^{p} c.* add *του δικαιου* (:: e Mt) | *εωσ* sine *του* cum ℵBDLX 1. 33. ... ς add *του* (:: ut Mt) cum ACΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ζαχαριου* (et. Lcif) .. D 73. 251. cop^{wi} et ^{petr4} syr^{cu} ar^{p} add *υιου βαραχιου* (:: e Mt) | *του απολομενου μεταξυ* (et. Lcif): D a aeth *ον εφονευσαν ανα μεσον* (:: cf Mt) | *οικου* (it^{pler} Lcif *aedem*): D al^{2wetst} e arm *ναου* (*templ.*) | *ναι*: Γ al pauc *και* | *λεγ. υμιν*: 69. 124. e syr^{cu} et ^{utr} add *οτι*

52. *τοισ νομικοισ*: syr^{cu} et ^{sch} rursus *scribis*, aeth *scribae et Pharisaei* | *ηρατε* et. f i l vg Or^{1,167} et^{2,526} et^{int3,405} et^{840} Bas^{eth294} Cyr^{4,614}: D 157.

53 [143.10] Κἀκεῖθεν ἐξελθόντοσ αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖσ
καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶσ ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ
πλειόνων, 54 ἐνεδρεύοντεσ, θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματοσ αὐτοῦ.

a b c e q syr^{cu} arm εκρυψατε (b e q *absconditis*), aeth ηρατ. και εκρυψ. | κλειδα: D κλειν | αυτοι (e f vg Or^{1,167}et^{2,526}): D 22. 69. 124. 157. 346. a b c i l q aeth Or$^{int 3,405}$ et ^{840} Amb και αυτοι, M al^5 αυτοι γαρ | εισηλθατε (Gb″) cum ℵABC^{2}DE*HLMΓΔ (C* latet) 33. 69. 124. 157. al^{10} fere ... ς εισηλθετε (A επηλθ.) cum E^{2}GKSUVXΛΠ al plu (et. in Or bis editum) | εισερχομενουσ (et. Or^{bis}): D εισπορευομενουσ | εκωλυσατε: G c (sed et. *introitis*) arm κωλυετε

53. κακειθεν εξελθοντοσ αυτου cum ℵBCL 33. cop syr$^{p\,mg}$ ... 69. nil nisi και (Gb″) ... ς Ln λεγοντοσ δε αυτου (48^{ev} του ῑυ, D al pauc om) ταυτα (13. add παντα, item al varie transponentes) προσ αυτουσ cum ADXΓΔΛΠ unc^8 al pler it (b i l q om δε, b om ταυτα, a om πρ. αυτ.) vg syr^{cu} et ^{sch} et $^{p\,txt}$ arm aeth. At DX 157. i^{cant} a b c e f i l q syr^{cu} aeth add ενωπιον (i *et coram*) παντοσ του λαου (X οχλου), item 254. arm additis insuper κατησχυνθησαν και. Item syr$^{p\,mg}$ ελεγε ταυτα προσ αυτουσ ενωπιον παντοσ του λαου, και κατησχυνθησαν· και | οι γραμμ. και (haec 243. om, Gb^0) οι φαρισαιοι: D b c e f l q vg οι φαρισαιοι και οι νομικοι, a *tam scribae quam et legis doctores*, 1. 118. 239. i syr$^{p\,mg}$ οι νομικοι και οι φαρισαιοι | ενεχειν (1. 131. al^5 add αυτω) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^6 al plu cop (*intueri male*) arm aeth (Latinos et Syros vide post): C επεχειν, H al plus^{30} συνεχειν, al pauc ανεχ., ελεγχ., DS al^6 εχειν (121. add αυτω). Latini: *graviter habere* c e i, *male habere* b d q, *graviter ferre* l, *graviter insistere* vg, *male se habere* a, *contristari* f. Item syr^{sch} *graviter* (*aegre*) *ferre* (add *et irati sunt*), item syr^{cu} (*coepit aegre ferri a scribis et Pharisaeis*); syr^p *adversari ei* | αποστοματιζειν (LSV*Δ al^{16} αποστομιζειν, al^3 επιστομιζ.) αυτον, vg *os eius opprimere*, a *comminare illi*: D 69. συνβαλλειν (69. συμβαλειν) αυτω, b d i l q *committere cum illo* (d *illi*), c e *conferre illi* (c *cum eo*), f *altercari cum illo* | περι πλειονων (157. al pauc f cum sqq cjgunt, item b syr^{sch} post ενεδρ. pon): 17. 115. 258. 433. om

54. ενεδρευοντεσ absq additam cum ℵX 130^{gr} am cop: ς Ln Ti add αυτον cum ABCLΔΛΠ unc^8 al pler vg (f *interrogantes eum*) syr^{utr} aeth ... D a b c e i l q syr^{cu} arm plane om, item (qui περ. πλειον. omiserant) 17. 115. 258. 433; hinc Gb^{00}. Praeterea scripsimus sine και ζητ. aut ζητ. cum ℵBL 1. 118. 131. 209. 239. cop ... Gb (sed^{00}) Sz Ln add ζητουντεσ cum ACDXΓΔΛΠ unc^7 al plu it syr^{cu} et ^{sch}, item ς και ζητουντ. cum (S^{sil}) al mu vg syr^p arm | θηρευσαι τι (KΠ al aliq ante θηρ. pon) εκ τ. στομ. αυτου (f *capere aliquid ex ore eius*, vg *aliquid capere de* [sed am for fu tol al *cap. aliq. ex*] *ore eius*): D αφορμην τινα λαβειν αυτου, similiter a b c e i l q *occasionem* (a b e q *occans.*) *aliquam invenire de* (a *ab*, i *in*) *illo* (c e l om *de illo*), item syr^{cu} ... haec omnia Gb^0. Post στομ. αυτου nil addidimus cum ℵBL cop

XII.

Mt 16, 6 1 Ἐν οἷσ ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε κατα-
πατεῖν ἀλλήλουσ, ἤρξατο λέγειν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ πρῶτον·
144.2 προσέχετε ἑαυτοῖσ ἀπὸ τῆσ ζύμησ τῶν Φαρισαίων, ἥτισ
8, 17 Mc 4, 22 Mt 10, 26 s ἐστὶν ὑπόκρισισ. 2 145.5 οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀπο-
καλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 ἀνθ' ὧν ὅσα
ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸσ τὸ οὖσ
ἐλαλήσατε ἐν τοῖσ ταμείοισ, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4–9 Mt 10, 28–33 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖσ φίλοισ μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεν-

---

aeth ... ς (sed Gb[oo]) Ln add *ινα κατηγορησωσιν* (ΑΧΔ 69. *-σουσιν*) *αυτου* cum ACDXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it[pler] vg syr[sch] et [p] arm, item D f syr[cu] *ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* (f *ut occasionem invenirent accusare eum*) :: cf Mt 12, 10 Mc 3, 2

XII. 1. *εν οισ* usque *οχλου*: D *πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων κυκλω*, item it[pler] vg *multis autem turbis circumstantibus*, d *multis autem turbis adstantium circa*, e *cum multa autem turba circumdedisset eum*, a *multa autem turba ..... tinen ..... um in ...... t* (se continentium in circuitu?), syr[p mg] *multis autem myriadibus congregatis in circuitu* | *ωστ. καταπατ. αλληλ.* (it vg *ut se invicem conculcarent*): D *ωστ. αλληλ. συνπνιγειν* (*ut alterutros e suffocarent* d) | *ηρξατο*: Γ 69. add *δε* | *αυτου*: D a i l q om | *πρωτον* cum antecedentibus conjungunt (ut et. ς Gb Sz Ln) ℵACDEHKΛΠ al plu (14 ap solum Matthaeium, 8 ap Scriv) cop syr[p] ... ς[e] (et. Wtst Mtthaei al) cum seqq conjg ut GLΔ al mu c f i l q syr[cu] et [sch] aeth ... BMUΓ al a (ap Iric) e nec ante nec post *πρωτ.* distingu ... b vg (et. 130[lat]) om, item[vid] Tert[marc 4, 28] („Cavete, inquit discipulis, a ferm. Phar." etc) Lcif[20] (Gall[c, 215]) | *εαυτοισ* (L al pauc *αυτοισ*) ... 253. 435. Epiph[690] (*μανιχ.* [69] *ωσ λεγει· προσεχετε απο*) om | *των φαρισαιων* (h. l. et. Epiph[690] Tert[marc4, 28] Lcif[20]): BL e post *υποκρισισ* pon

2. *δε* cum ABCLXΓΔΛΠ unc[8] al pler b c e f i l q cop syr[sch] et [p txt] aeth Tert[marc 4,28] ... D a syr[cu] et [p mg] arm *γαρ* ... ℵ 13. 69. 239. 245. 346. al[2scri] em om | *συγκεκαλυμμ.* (DC[3] *συνκεκ.*) cum ABC[3]DLXΓΔΛΠ unc[8] al pler ... ℵC* *κεκαλυμμ.* (:: ut Mt). Praeterea C* et [3] [icant] cop *εστιν* anteponunt (:: ut Mt) | *ουκ αποκαλυφθ.* (it[plor] vg *quod non reveletur*, a *quod non revelabitur*, e *quod non retegatur*): D *ου φανερωθησεται* (sed d *revelabitur*), item Tert[marc4, 28] *non patefiet*

3. *ανθ ων οσα* usq *ακουσθησεται*: c *homo qui in tenebris locutus est in luce audietur* | *τη*: Δ om | *σκοτια*: DE*X al *-τεια* | *και ο προσ το ουσ ελαλησατε*: syr[hr] *et quod cuidam dixistis* | *ταμειοισ*: ℵAΓ 1. 33. al pauc *-μιοισ*, K al plus[10] *ταμιειοισ*

4. *μου* (et. Or [1, 296] Mcion [epiph 314] et [333], item Tert [marc 4, 28] sed *meis*

νόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆ-
σαι. 5 ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ
ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰσ τὴν γέενναν. ναὶ λέγω
ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσα-
ρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. 7 ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχεσ τῆσ κεφαλῆσ ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.
μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. 8 λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶσ

fluctuat): x a om | μη φοβ. etc: Or[1,296] τοιουτον γαρ εστι το· μη φοβ. απο τ. αποκτειν. το σωμα, αυταισ λεξεσιν υπο ματθαιου και λουκα ειρημενον. | αποκτεννοντων c. ℵAEKLUVΓΔ al plus[32], item Gb Sz αποκτενοντων c. DGHSXΛΠ al plus[60] ... ς (= Gb Sz) αποκτεινοντ. cum B al mu (item in Or[1,296] Epiph al editum), M αποκταινοντ. (Or[4,321] διοπερ ου φοβητεον υμιν απο των αποκτιννυντ. το σωμα etc) | και μετ. ταυτ. μη (A om) εχοντων: D την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων, item 157. omissis μηδε εχοντ. περισσ. τι ποιησ. (:: cf Mt) | περισσοτερον cum ℵBEGHLMSUVXΓΔΛ al plu Or[1,296] et[4,321] ... Gb' Ln περισσον cum ADKRΠ al[10] fere. Praeterea LX 33. 69. 346. post τι pon, 1. 131. post ταυτα

5. φοβηθητε (post φοβηθῆτε) cum ABLXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg cop syr[cu] et[p] et[hr] arm aeth Or[1,296] Tert[marc 4,28] (Mcion[epiph 313] et[334] praeterit και μετα ταυτ. usq τινα φοβηθ.): ℵD 69. 157* al[6] a syr[sch] om | εχοντα εξουσιαν (Gb') cum ℵABDKLRXΠ al[20] fere it vg syr[p] arm Or[1,296] et[297] Mcion[epiph314] et (εχ. την εξ.)[333] ... ς εξουσ. εχοντ. cum EG HMSUVΓΔΛ al plu aeth Tert[marc 4,28] | εμβαλειν (cf Iust[ap 1,19] φοβηθητε δε τον μετα το αποθ. δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. εμβαλειν): ℵ w[cant] εμβαλλειν ... D al pauc Mcion[epiph314] et[333] βαλειν. Item Thdot[14] ap Clem[962] φοβηθητε γουν, λεγει, τον μετα θανατον δυναμενον και ψυχ. και σωμ. εισ γεενν. βαλειν. Praeterea D (Thdot Iust) βαλειν post γεενναν pon | την: DR (Iust Thdot, vide ante) Or[1,296] et[297] Mcion[epiph bis] om

6. Epiph de Mcione[314] et[333] ουκ ειχε δε· ουχι πεντε στρουθ. ασσ. δυ. πωλουντ. ([333] πωλειται) και εν εξ usq ενωπ. τ. θεου, nec Tert[4,28] ex vv. 6 et 7 affert quicquam. | πωλουνται cum ℵB 13. 69. 346. Epiph[314] ... ς Ln πωλειται (A al mu -τε) cum ADLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[1,296] Epiph[333] Cyr[luc288] :: ut Mt (uno D discedente) | ασσαρ. δυο: syr[cu] ασσαριον (:: cf Mt)

7. τησ κεφ. υμων πασαι (et. Clem[263] Or[1,296] Cyr[luc288]): D υμων πασαι τησ κεφαλ. | ηριθμηνται (et. Or Cyr[luc], item Clem[263] αλλα και αι τριχ. τησ κεφ. υμων πασαι ηριθμημεναι, φησιν ο κυριοσ. ηριθμηνται δε και επι τω γενειω etc. Sed[819] αλλ αι μεν τριχεσ ηριθμηνται.): D 40. 124. 259. ηριθμημεναι εισιν | μη sine ουν cum BLR 157. a b ff[2]. i l sah cop Amb[luc 1435] ... ς add ουν, Ln [ουν] cum ℵADQXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere c e f q g[1. 2.] vg syr[cu] et [utr] et [hr] arm aeth Or[1,296] (:: ut Mt) | φοβεισθε (KX al mu -ησθε): D 435. Or[1,296] φοβη-

ὃσ ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸσ
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ
θεοῦ· 9 $^{146.2}$ ὁ δὲ ἀρνησάμενόσ με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρ-
Mt 12, 32 Mc 3, 29 νηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. 10 $^{147.2}$ καὶ πᾶσ ὃσ
11 s ἐρεῖ λόγον εἰσ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ
Mt 10, 19 s Mc 13, 11 εἰσ τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 $^{148.2}$ ὅταν

θητε | *πολλων*: 239. 241. al^{5} a (*multo vos passeribus differtis*) *πολλω* ... D (syr^{cu} et ^{sch} et^{hr} aeth) arm add *γαρ* | *διαφερετε*: DFGKMΠ al plus^{60} (a) e vg (et. tol, sed non am for fu em al) aeth add *υμεισ* :: ut Mt

8. *δε* (c e f i q vg etc): a b l sah aeth om | *υμιν* sine *οτι* et. Clem^{595} (*λεγω δε υμιν, πασ* etc) Or^{1,296}: ℵD add *οτι* | *αν*: F al pauc Clem^{595} *εαν* | *ομολογηση* cum ℵB^{3}EFGHKLMQUVXΛΠ al plu (it vg *confessus fuerit*) Clem Or Bas^{3,24} (ex cdd pler) ... AB*DRSΓΔ *ομολογησει* (:: Mt *πασ ουν οστισ ομολογησει*) | *ομολογησει*: FGHMVΛ al mu *-γηση* | *εν αυτω* (ff^{2} g^{1} i q am *in illo*, d *in eo*): Π 157. om *εν*. Habent (praegresso *confitebitur*) *illum* vel *eum* a b c e f l vg; item antea *me* (non *in me*) a b c e f ff^{2} l vg; contra d g^{1} i q am *in me* | *των αγγελων*: ℵ* (suppl^{a}) 259. Mcion^{epiph} et ^{tert} om. Cf Epiph$^{marc\,314}$ et ^{334} *αντι του· ομολογησει* (Tert^{marc} *confitebor* :: ut Mt) *ενωπ. των αγγελ. του θεου* (^{334} om *τ. θε.* sed add *εκεινοσ*) *ενωπ.* (^{334} om) *του θεου λεγει*. Item Tert$^{marc\,4,28}$ *coram deo*, item v. 9 *denegabitur coram deo.* | *του θεου*: syr^{cu} *sanctis*

9. Versum om e syr^{cod} | *ενωπιον* pri c. ℵBLRXΓΔΛ al pler Clem^{595} Or^{1,296} Bas^{3,24} ... Ln *εμπροσθεν* (:: e Mt) c ADKQΠ al^{20} fere | *απαρνηθησεται* (ℵ* *-νησεται*, D h^{scr} *αρνηθ.*): X b *απαρνησωμαι* (*negabo*) *καγω αυτον* (:: cf Mt). Libere Clem^{595} *τον δε αρνησαμενον με εν. τ. α. απαρνησομαι αυτον εμπροσθ. τ. αγγ.*, item Or^{3,543} *πεισεται το· καγω αυτον αρνησομαι.* | *ενωπιον*: D al pauc Clem (vide ante) *εμπροσθεν* (D *ενπρ.*, item ante) | *τ. αγγ. τ. θεου*: b *patre meo qui est in caelis* :: e Mt

10. *οσ*: D 76. 130. 254. add *αν* | *ερει*: a c d e *dixerit* (c *omnis quicunq*), b f i l q vg *dicit* | *τω δε* (Λ *και ο*, 262. *και τω*) usque *βλασφημησαντι*: D *εισ δε το πνευμ. το αγιον* (omisso *βλασφημ.*: Gb^{0}) | *το αγιον* (X 2^{pe} om) *πνευμα*: 69. 124. 240. al pauc *το πνευμ. το αγι.* | *βλασφημησαντι*: ℵ Epiph^{464} (*θεοδοτιανοι*) *βλασφημουντι* (a Lcif^{220} *qui autem blasphemaverit* [Lcif add *in*] *spiritum sa.*, l *qui autem blasph. in spiritu sa.*, f vg *ei autem qui in spiritum sa. blasph.*): b^{vid} c e ff^{2} i q Tert$^{marc\,4,28}$ *qui dixerit* (ff^{2} i q *in spiritu autem sa. qui dixerit*, e *qui autem dixer. in spiritu sa.*, b *qui autem in spiritu sa.* [*dixerit*], c *si quis autem in spiritu sa. dixerit*, Tert *illi autem qui dixerit in spiritum sa.*). Praeterea 225. 245. a e cop syr^{cu} Epiph Tert Lcif ante *εισ το* pon | *ουκ* (e *tunc non*) *αφεθησεται*: GΛ al pauc (a b ff^{2} i l q) Epiph^{464} add *αυτω*, item D c e aeth (Lcif^{220}) add *αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω ουτε εν τω μελλοντι* (:: ex Mt)

δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξου-
σίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 τὸ
γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 149. 10 Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδάσκαλε, εἰπὲ
τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 ὁ δὲ
εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ'
ὑμᾶς; 15 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πά-

11. *εισφερωσιν* (Schu „bene") cum ℵBLX 1. 16. 33. 64. 121. 124. 131. 157. 239. icant e f i l (ff2. g1. 2. e sil) vg (hi Latt *inducent*), item sah cop ... ς Ln *προσφερωσιν* (E*Λ al aliq -*ρουσιν*) cum AQRΓΔΛΠ unc9 al pler a d (hi duo *adducent*; c *perducent*) Baseth 284 ... Ti *φερωσιν* cum D b q (hi duo *ducent*) Clem595 Or1, 295 Cyrhr255 | *επι* cum ABLQX ΓΔΛΠ unc9 al pler a c d (hi3 *ad synagogas*) Or1, 295 Baseth Cyrhr ... ℵD R 1. 69. 124. 218. 253. 254. 346. Clem595 *εις*. Item b f l q *in synagogis et ad* (l om), e (ff2. g1. 2. ?) vg *in synagogas et ad* (i *et ad* omissis *in synagog.*) :: offendit *εισφερ. επι*: hinc qui *εις* quam *επι* retinere maluerunt, dederunt *εισφερ. εις* vel *φερωσιν εις*, qui vero *επι* maluerunt, *προσφερ. επι* substituerunt | *μεριμνησητε* cum ℵBLQRX 1. 13. 33. 69. al10 fere Or1, 295 Cyrhr255 ... ς Ln Ti *μεριμνατε* cum AΓΔ ΛΠ unc9 al pler Baseth 284; item Dgr Clem595 *προμεριμνατε* :: Mc *προμεριμνατε*, Mt *μεριμνησητε* | *πως η τι* cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc9 al omn fere f g2. (*qualiter aut respondeatis* sine *τι*) vg copedd syrp et hr arm Baseth284 ... D 157. a b c e ff2. i l q syrcu et sch aeth Clem595 Or 1, 295 Cyrhr 255 om *η τι*. Pro *πως η τι απολ. η τι ειπ.* sah *τι ειπητε, πως απολογ.*, tol copdz *πως η τι ειπ.*, coppetr4 *πως η τι απολογ.*

12. *διδαξει*: AL al pauc -*ξη* | *εν αυτη* (c ff2. sah cop *illa*) *τη ωρα* (:: cf Mt et Mc *εν εκεινη τη ωρα*) et. Clem595 Baseth284 Cyrhr 255 Tertmarc 4, 28: 33. Or1, 295 om

13. *αυτω* post *εκ τ. οχλου* cum ℵBFLQ 33. ... ς Ln Ti ante *εκ* cum ADR XΓΔΛΠ unc8 al pler am for sah cop syrp arm Baseth303 ... a c e f q vg syrcu et sch aeth ante *τις*, b ff2. i l plane om (m92 *ait quidam de turba ad Iesum*) | *ειπε* cum ℵABLQR rell omn: D *ειπον* | *τ. κληρονομιαν*: syrcu *terram et hereditatem*

14. *ο δε* (m92 *dixit autem illi Iesus*): R add $\overline{ις}$ | *κριτην* cum ℵBDL 1. 13. 33. 131. 239. 346. sah (ipsum verbum *κριτης* servat) (it vg Tertmarc 4, 28 *iudicem*, quod et *κριτ.* et *δικαστ.* reddit) ... ς Ti *δικαστην* cum AQRXΓΔΛΠ unc9 al pler Baseth 303 :: non incredibile est hanc lectionem ex Act 7, 27. 35 (Exod 2, 14) *τις σε κατεστ. αρχοντ. κ. δικαστην εφ ημων* fluxisse | *η μεριστην*: D 28. 33. c syrcu Tertmarc 4, 28 om (item a? sed potius *iudicem super vos aut divisorem* vdtr habere) ... 69. 157. *η* (157. *και*) *δικαστην* (157. pro *κριτην* habet *αρχοντα*) | *εφ υμας* (ℵc): ℵ* *εφ υμων*

15. *προς αυτους*: syrcu *ad turbas*, syrsch *ad discipulos*; sah add *Iesus* | *φυλασσεσθε* (syrcu et sch om *και φυλ.*, item sah pro *ορ. κ. φυλ.* nil

σης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν
ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς
λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. 17 καὶ διε-
λογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς
καρπούς μου; 18 καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀπο-
θήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενή-
(Sir 11, 19) ματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, 19 καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή,
ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

---

nisi *date cor vestrum*): II 157. φυλαξασθε | πασης (Gb'') cum ℵABDK LMQRT[woi]UXΠ al[40] fere it vg sah cop syr[cu et utr] arm aeth Clem[578] Bas[eth268] Antioch[hom9] ... ς της cum EFGHSVΓΔΛ al plu | η (L om) ζωη αυτου cum ℵABFKLQRT[woi]UXΔΛΠ al plu it vg etc Bas[eth] Cyr[luc 293] Antioch. Cf et. Clem[578] οτι ουκ εν τω περισσευειν τινα (τινι?) τα υπαρχ. εστιν η ζωη αυτου ... EGHMSVΓ al plus[60] η ζωη αυτω ... D syr[cu et sch] om αυτ. | εστιν: D c (Clem vide ante) ante η ζωη pon; KΠ* al pauc ante εν τω, Π[2] 28. post εκ τ. υπαρχ. αυτω ... RΠ[3] (utroq enim loco erasum est) 157. g[scr] al pauc om plane | αυτω cum ℵ[c]BDF QRT[woi] al[20] fere Bas[eth] Cyr[luc] Antioch ... ς αυτου cum ℵ*ALXΓΔΛΠ unc[8] al plu

16. δε (116. 157. 209. 239. 245. al pauc m[92] add και): X ουν | παραβολ. προς αυτους: D sah πρ. αυτ. παρ. (m *dix. autem ad illos similitudinem*) | ευφορησεν cum ℵBEFHMQST[woi]UVXΔ al plu Bas[eth269] et [cdd 2,43] ... Ln ηυφορησεν cum ADGKLΓΛΠ al mu Bas[2,43ed] (:: cf Mt 3, 17. 12, 18. 17, 5. Lc 3, 22 etc)

17. εν εαυτω (et. Bas[eth 269]; sed [2,43] καθ εαυτον): BL* εν αυτω | που συναξω: A 13. 69. 131. 346. π. συναξαι

18. και (a add *cogitans*) ειπεν· τουτ. ποιησω: syr[cu] om | μειζον. οικοδομ. (ℵ[c]; ℵ* ανοικοδομ., Or[int2,265] *reaedificabo*), Or[3,230] Eus[ps] ap Mai [95], *maiora aedificabo* a f Or[int 2,265](*mai. reaed.*) et [378] ... D e ποιησω αυτας μειζονας, item b c ff[2.] i l vg *maiora faciam*, m[92] q *maiora faciam ea* | και συναξ. εκει: D 157. it (et. m[92]) vg κακει (157. και εκει) συναξω | τα γενηματα (et. ς Gb Sz) cum ℵ*ADQΓΔΛΠ unc[8] al longe plu Bas[eth269]; item ς[e] τα γεννηματα cum K al vix mu; b f ff[2.] i l q vg *quae nata sunt mihi*, a c d e m *fructus meos*, item syr[cu et utr], item ?syr[hr]... ℵ[a] (sed om παντα quod praecedit) et [c]BLT[woi]X al[10] sah cop arm aeth τον σιτον | μου sec cum ℵ*et[a]et[c]ADQXΓΔΛΠ unc[9] al omn fere it vg rell Bas[eth] ... BLT[woi] 1. 118. 131. 157. (sunt ex [10] qui τον σιτον) arm om | και (arm add παντ.) τα (T[woi] om) αγαθ. μου cum ℵ[a]et[c]ABLQT[woi]XΓΔΛΠ unc[9] al pler (sed II w[cant] ante κ. τα. γεν. μου pon) f (g[1. 2.]?) vg syr[utr et hr] sah cop arm aeth Bas[eth 269] ... ℵ*D 56. 130. 131. 435. a b c e ff[2.] i l m[92] q syr[cu] Amb om

19. ψυχη (f g[2.] q vg, et. Or[3,230bis]): syr[cu] *ecce* ... a b c e ff[2.] i l m[92] om | πολλα pri: Or[3,230bis et 297] om | κειμενα (f g[2.] q [vg] *posita*): 235.

εὐφραίνου. 20 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεόσ· ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν
ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασασ, τίνι ἔσται;
21 οὕτωσ ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰσ θεὸν πλουτῶν.
22 [150.5] Εἶπεν δὲ πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ὑμῖν Mt 6, 25–33 (22–31)
λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύ-

---

6pe Clem[246] et [537] Bas[2, 48] (non item eth[269]) *αποκειμενα*, item Or[int2, 265] et [378] *reposita* ... sah syr[cu] Clem[537] add *σοι* ... 10pe ff[2·] i l m[92] om (Bas[2, 48] om *εισ ετ. πολλ.*) | *αναπαυου*: 36. Clem[246] et [537] cat[ox101] om ... 433. *αναστα ουν.* Ista omnia: *κειμενα* usq *πιε*, om D a b c e i Leo, item *αναπαυ. φαγε πιε* om ff[2·] m[92] | *ευφραινου* (69. syr[cu] arm aeth Or[int bis] praem *και*): a b d ff[2·] g[1· vid] g[2·] i l m q vg Aug[semel] Leo *epulare* (idque ff[2·] ante *in annos multos* pon); c e Aug[semel] *iucundare* (c Aug *ioc.*)

20. *ο* (T[woi] om) *θεοσ*: A *ο κυριοσ*, item Cyp[323] (non item[210] et[241]) | *αφρων* (et. ς[e] 1624.) cum ℵABDEGHLQT[woi]XΔΛ al permu ... ς (item ς[e] 1633 etc) Gb Sz *αφρον* cum KMSUVΠ al plu (item editum Clem[537] et [578] Or[3, 229sq] et [alib] Ath[2, 323] Bas[2, 48], non item Antioch[hom 13]) | *νυκτι*: Antioch[hom 13] add *οι αγγελοι* | *την ψυχ. σου* (h. l. et. Clem[537] Or[3, 297] et [4, 298] et [int 4, 478] Bas[2, 48] Antioch[hom13], item Tert[marc 4, 28] sine *απο σου*): D c i sah cop aeth Or[3, 229sq] et [4, 294] Ir[int 202] Cyp[201] et [241] et [323] post *απαιτ.* pon (libere Clem[578] *οτι τη νυκτ. ταυτη απαιτουσι σου την ψυχ.*), item 69. i Antioch[hom 9] Or[int 4, 478] et [2, 378] post *απο σου* | *απαιτουσιν* cum ℵADXΓΔΛΠ unc[8] (hiat F) al omn fere Clem[537] et [578] Or[ubique] Bas[2, 48] Antioch[hom9] et[13], item it[pl] (et. m) vg Or[int4, 478] *repetunt* vel *repetent*, a *reposcunt*, Tert[marc] *reposcent*, Ir[int202] *expostulabunt*, c Cyp[ter] *expostulatur* (e Or[int2, 378] *auferetur*) ... BLQT[woi] 33. d *αιτουσιν* (d *petunt*) | *α δε* (et. Clem[537] Or[3, 229sq] et [297] Bas[2, 48] et [regg 431] Antioch hom9 Ir[int202]): D c e i l Cyp[ter] *α ουν* | *τινι* et. ff[2·] i Clem[537] Or[bis] Ath [1, 260] et [2, 323] Bas[2, 48] et [regg 431] Antioch[hom 13] ... D Clem[246] Antioch[hom 9] *τινοσ*, item *cuius* it[pler] (et. m) vg Ir[int] Tert[marc] Cyp

21. Versum om D a b | *αυτω* cum ℵ*BL 44[ev] (sed L *εν αυτω*) ... ς Ln Ti *εαυτω* cum ℵ[c]AQT[woi]XΓΔΛΠ unc[9] al pler (sed FΓ al pauc Antioch[13] *εν εαυτω*). Post *πλουτων* E[mg]F[mg]G[mg]HUV[mg]ΓΛ al[60] ac plures add (multi rubro) *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* (G[mg] al non plene adscripta habent)

22. *αυτου* cum ℵADLQT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn it[pler] vg etc (T[woi] *πρ. αυτουσ μαθητ. αυτου*): B c e om, hinc Ln [*αυτ.*] | *υμιν λεγω* cum AQ T[woi]ΓΔΛΠ unc[8] al plu a b c e syr[utr] arm ... ℵBDLX al plus[20] f l q (ff[2·] g[1· 2·] ut vdtr; i vero om *δια τουτ. υμιν λεγ.*) vg sah cop syr[cu] aeth *λεγω υμιν* (:: ut Mt lectione non fluct, nec aliter solet dici) | *τη ψυχη* sine *υμ.* cum ℵABDLQ al[10] fere b c f ff[2·] g[1·] i l q am fu for em tol syr[p] arm Amb[luc 1439] ... ς (sed Gb[oo]) add *υμων* (:: ex Mt) cum T[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al pler a e g[2·] vg[ed] syr[cu] et [sch] sah cop aeth Clem [231] et [579] (utroq enim loc pergit cum Lc *η γαρ ψυχη*, non *ουχι η* cum

σησθε. 23 ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆσ τροφῆσ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐν-
δύματοσ. 24 κατανοήσατε τοὺσ κόρακασ, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε
θερίζουσιν, οἷσ οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸσ τρέφει
αὐτούσ· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖσ διαφέρετε τῶν πετεινῶν. 25 τίσ δὲ ἐξ
ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν;
26 εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε;
27 κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶσ οὔτε νήθει οὔτε ὑφαίνει· λέγω δὲ

Mt) Ath[1, 663] | *σωματι*: BT[woi] al[30] fere a sah cop syr[sch] aeth Clem[231] (non item[579] nec Ath) add *υμων* (:: ex Mt), hinc Ln [*υμ.*]

23. *η ψυχη* c. AEGHKQUVΓΔΛΠ al plu a f ff[2.] i q g[1. 2. vid] vg syr[p txt] ... ℵBDLMSX al[25] fere b c e cop syr[cu et sch] (et P *γαρ* c.*) arm aeth Clem [231 et 579] *η γαρ ψυχ.*, hinc Ln *η* [*γαρ*] *ψυχ.* Item T[woi] sah *οτι η ψυχη*, 61. 243. 254. 299. al plus[15] l syr[p mg cod] *ουχι η ψυχ.* (:: ut Mt) | *πλειον*: D *πλεον*, 11. 18. 237. al[25] fere Clem[bis] *πλειων* | *τησ τροφησ* (S *τρυφ.*): Λ *του σωματοσ*

24. *τουσ κορακασ* (et. Clem[231] Tert[marc4, 29]. Item Eus[luc177] *κατα δε τον λουκ. λεγων ο κυριοσ· κατανοησ. τ. κορακασ, πλειον τι εμφαινει· τοισ μεν γαρ σπερμολογοισ των πτηνων ετοιμοτερα εστιν τροφη, τοισ δε σαρκοβοροισ, ωσπερ οι κορακεσ, δυσχερεστερα*): D e l *τα πετεινα του ουρανου*, f *volatilia*, for *volucres* :: cf Mt | *ουτε σπ. ουτε θερ.* cum ℵDLQ e ... ς Ln *ου σπ. ουδε* (M 48[ev] *ου*, T[woi] *ουγε*) *θερ.* cum ABXΓΔΛΠ unc[9] al pler it (exc e) vg rell Clem[231] :: at ita Mt lectione tantum non fluct | *σπειρουσιν*: Λ *-ρωσιν* | *ταμειον* (*-μειον* ABDLQX ΓΔΛΠ etc; ℵ *-μιον*): MFU al[30] fere Clem[231] *ταμιειον* | *ταμ. ουδε*: D *ουτε ταμ. ουτε* | *αυτουσ*: D 69. 253. 346. *αυτα* (D antea *τα πετειν. τ. ουρ.*) | *ποσω μαλλον*: D c e ff[2.] i l mt *ουχι*, Clem[231] *ουχ* (:: cf Mt), sah om (pergens *υμεισ δε*)

25. *μεριμνων* cum ℵABLQT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn fere it[omn] (sed c post *δυναται* pon) vg syr[cu et utr] sah cop arm aeth Eus[luc177] ... Ti om cum D 64* 225. (Tert[spectac23] libere respicit ad ista verba Christi: „*sic et tragoedos cothurnis extulit*, (diabolus) *quia nemo potest adiicere cubitum unum ad staturam suam*, *mendacem facere vult Christum*) :: in Mt non fluct | *επι την ηλικ. αυτου*: it[pl] vg sah cop syr[cu et utr] etc *ad staturam suam*: d *ad aetatem suam*, e *ad statum aetatis suae*, b q *ad statum suum* | *προσθειναι* (EHXΓΛ al mu *-θηναι*): Ti pon post *επι τ. ηλ. αυτ.* cum B (:: non item Mt) | *πηχυν* sine *ενα* cum ℵ*BD i l sah cop ... ς Ln add *ενα* (:: ut Mt) cum ℵ[a]ALQT[woi]XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it[pler] vg syr[omn] arm aeth Eus[luc177]

26. *ει ουν* usq *δυνασθε, τι περι τ. λοιπ.* (f q g[1.2. vid] vg): D a b c e ff[2.] i l nil nisi *et* (ff[2.] om) *de ceteris quid* (e om *quid*) | *ουν*: syr[cu et sch] *δε* ... X sah om | *ουδε* cum ℵBLQT[woi] 1. 33. 131. 157. c[scr] ... ς Ti *ουτε* cum AXΓΔΛΠ unc[8] al pler Eus[luc177] | *ελαχιστον*: ℵ* add *τι* (ℵ[c] om)

27. *τα κρινα* (f ff[2.] l q vg): X al plus[10] a b c e i syr[cu] add *του αγρου* ::

ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡσ ἓν τού-
των. 28 εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰσ
κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸσ οὕτωσ ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶσ,
ὀλιγόπιστοι. 29 καὶ ὑμεῖσ μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ
μὴ μετεωρίζεσθε· 30 ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπι-

---

ex Mt | πωσ ουτε νηθει ουτε υφαιν. (*quomodo non texunt neque neunt* a) c. D a syr^{cu} Clem^{231} (*κατανοησατε, λεγων, τα κρινα, πωσ ουτε νηθει ουτε υφαινει· λεγω δε υμιν οτι ουδε σολ. περιβαλ. ωσ εν τουτων*) Tert marc$^{4, 29}$ (omnino sic vdtr ex his: „cuius et lilia et foenum non texunt nec nent, et tamen vestiuntur ab ipso") ... ς Ln πωσ αυξανει (F -νουσιν)· ου κοπια (F -ιωσιν) ουδε νηθει (F -θουσιν) cum ℵABLQT^{woi} XΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} f q g$^{1. 2. vid}$ vg (item it^6, sed c *quom. crescunt, non nent neque texunt*; e vero post *crescunt* add *et florescunt*; b ff$^{2.}$ i l post νηθει add *neque texunt* i. e. ουτ. υφαιν.) sah cop syr^{utr} arm aeth :: at ita Mt | λεγω δε: 18. a ff$^{2.}$ i l sah om δε | ουδε cum BEFGHKQS T^{woi}UVΓΔΛΠ al plu a (g$^{1. 2.}$?) vg arm aeth ... ℵADLMX al^{30} fere b c e f ff$^{2.}$ i l q (sah cop) syr$^{cu\ et\ utr}$ Clem^{231} οτι ουδε, hinc Ln [οτι] ουδε :: ut Mt | περιεβαλετο (c e *amictus est*, a^{vid} *amictus erat*, d *indutus est*): X al mu -λλετο (it^{plu} vg *vestiebatur*)

28. ει δε etc: b q *aut videte fenum, quod* (q *quomodo*); similiter aeth *ecce videte* etc, quemadmodum T^{woi} ἴδε, 440. ἴδε pro ει δε | εν αγρω cum ℵABLMQT^{woi}UΛ 33. 106. 157. 254. 48^{ev} c^{scr} g^{scr} Clem^{231} ... ς εν τω αγρ. cum EKSVΓΔΠ al plu sah cop arm; idque ante τον χορτ. cum ℵBL 157. ... ς ante σημερ. οντα (Λ 262. οντ. ση.) cum ESVΓΔΛ al plu, item Ln inter σημ. et οντ. c. AKMQT^{woi}UΠ al^{15} b c f g$^{1.}$ i l q am for fu tol mt (al; item ff$^{2.}$ *hodie est in agrum*, vg^{ed} *hod. est in agro*) Clem ... DG^{suppl}HX al^{15} e aeth του αγρου (post τον χορτον, sed ex his 69. 106. 209. 346. [syr^{cu} vide post] του αγρου σημερ. εν [τω] αγρω οντ.) :: ut Mt | οντα σημερον cum ℵBLΛ 262. e (*quod est hodie*) sah cop ... ς σημ. οντ. cum DEG^{suppl}HSVXΓΔ al plu ff$^{2.}$ vg^{ed} etc, item Ln interpositis εν (KΠ etc εν τω) αγρω cum AKMQT^{woi}UΠ etc (vide ante) | αυριον: syr^{cu} add *arescit (faenum agrorum quod hodie est in agris et cras arescit et mittitur in clibanum)* | αμφιεζει (B -ιαζει, ita Ln) c. (B) DLT^{woi} ... ς αμφιεννυσι (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵAQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} (:: cf Steph. Thes. sub αμφιαζω ex Cram. Anecd. Ox. 2, 338 το μεν αμφιεζω εστι κοινωσ, το δε αμφιαζω δωρικον, ωσπερ το υποπιεζω και υποπιαζω). De Mcione Epiph^{314}et^{334} ουκ εχει το· ο θεοσ αμφιεννυσι τον χορτον.

29. και τι cum ℵBLQT^{woi} al plus^{12} e cop$^{wi\ et\ petr4}$ syr$^{cu\ et\ sch}$ Baseth^{276} ... ς Ln η τι (:: ut Mt) cum ADXΓΔΛΠ unc^8 al pler it^{pler} vg sah cop$^{schw\ ex\ dz}$ syr^p arm aeth Clem^{231} Ath$^{1, 663}$ | κ. μη μετεωριζ.: syr^{cu} *et quomodo operiemini* (:: ut Mt) insuperque add *et occupati eritis in his*

30. ταυτ. γαρ παντα: 1. 131. y^{scr} παντ. γ. ταυτ. (:: ex Mt) ... b i l q om παντ. | του κοσμου (Γ post επιζητ. pon): 40. 63. al plus^{10} l om

ζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 πλὴν
ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.
32 [151.10] Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ
33 s Mt 6, 19–21 ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. 33 [152.2] Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα
ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· [153.5] ποιήσατε ἑαυτοῖσ βαλλάντια μὴ
παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖσ οὐρανοῖσ, ὅπου κλέ-
πτησ οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴσ διαφθείρει. 34 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-

:: ut Mt | *επιζητουσιν* cum ℵBLT[woi]X 13. 33. 69. 124. 346. ... ς Ln *επιζητει* cum AQΓΔΛΠ unc[8] al pler Bas[eth276] Ath[1,663]; item D Clem[232] *ζητει.* Similiter it[pl] vg Tert[marc4,29] *quaerunt*; contra ff[2.] l *inquirunt*, f Tert[orat6] *requirunt* | *υμων δε* etc (sah *pater vester enim*): D a b c e i l (f q) aeth Clem[579] (et[232] *φησιν ο πατ. υμων*) Tert[marc4,29] *οιδεν γαρ* (f q Tert *autem*) *ο πατηρ υμων* (Tert om *υμ.* Addit Tert: „prius quaeram quem patrem intelligi velit Christus.“) | *τουτων*: X al plus[10] a b f arm aeth Clem[579] Ath[1,663] add *απαντων* :: e Mt. Cf et. Epiph[marc334] *υμων δε ο πατ. οιδεν οτι χρηζετε τουτων των σαρκικων* (antea[314] post *τουτων* pergitur *των σαρκικων δη.* In *ἐλέγχ.* vero *λβ'* rursus: *οιδεν ο πατηρ οτι χρηζουσιν οι μαθηται των σαρκικων χρειων και προνοει τοιουτων.*)

31. *πλην ζητειτε*: D a Epiph[marc314] *ζητειτε δε* (Epiph[334] om *δε*). Praeterea 13. 28. 69. 124. 131. 346. i vg[cle] arm[usc] Ath[1,663] add *πρωτον* (:: Mt *ζητ. δε πρωτ.*) | *αυτου* (Gb'') cum ℵBD[gr*]L a c sah cop (male cop[wi] *eius* et *dei* conjg) aeth ar[e] Ath[1,663] ... ς *του θεου* (:: ut Mt) cum AD[2]QT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] d it[pl] vg syr[cu] et [utr] Clem[232] Mcion[tert4,29] et [epiph314. 334]. Praeterea vg[cle] (cdd certe pler contra stant, cf Sanftl) arm[usc] aeth add *et iustitiam eius* :: e Mt | *ταυτα* (Δ *αυτα*) sine additam (Gb'') cum ℵ*BEHLQSVΔΛ al plus[30] a e sah syr[cu] (et [p txt]) arm[ed] Tert[marc4,29] ... ς add *παντα* (:: ut Mt), Ln [*παντ.*] cum ℵ[a]ADG[suppl]KMT[woi]UXΓΠ al plu b c f ff[2.] g[1.2.] i l q vg cop syr [sch] et [p] c.* arm[mss] aeth Epiph[marc314] et [334] (et. in *ἐλέγχ.* *λγ' διο προστιθησι παντα τα ενταυθα οντα αυτου*) Ath[1,663] Amb[luc1441]

32. *ευδοκησεν* (D praem *εν αυτω*): DΓ carp al mu Ath[2,523] Bas[regg448] et [bapt630] et [656] Cyr[4,648] *ηυδοκ.* Sic e: *nolite metuere pusillum gregem* (eadem i), *in quo bene sensit pater vester dare* etc | *ο πατ. υμων*: ℵ *υμων ο πατηρ* ... Mcion ap Epiph[314] et [335] om *υμων* (*αντι του· ο πατ. υμων, ο πατηρ ειχεν*) | *δουναι*: V tisch** 108. 433. b[scr] al pauc praem *του* | *υμων* (om et. Cyr[4,648]; contra Bas[regg448] et [bapt630. 656] add *ο ουρανιοσ*) et *υμιν*: G[suppl] al pauc *ημων* (et. cop[dz]) et *ημιν*

33. *εαυτοισ*: Δ *αυτοισ* (c[scr] *εν αυτοισ*) | *βαλλαντια* (Gb'') cum ℵABDE KQT[woi]UVXΔΠ al permu ... ς *βαλαντ.* cum G[suppl]HLMSΓΛ al plu | *ανεκλειπτον* (ℵQX al *-λιπτον*, L *-λιπον*): D *ανεγλιπτον* | *διαφθειρει* (G[suppl]Λ al pauc *-ρη*): D[gr]Δ[gr] *-φθερει*

34. *υμων*: G[suppl] al pauc *ημων*, e l 130[lat] *tuus* | *εκει και η* (T[woi]Δ om) *καρδ. υμων* (G[suppl] al pauc *ημ.*, 130[lat] *tuum*) *εσται* (LΛ al pauc i

σαυρὸσ ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 $^{154.10}$ Ἔστωσαν
ὑμῶν αἱ ὀσφύεσ περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36 καὶ
ὑμεῖσ ὅμοιοι ἀνθρώποισ προσδεχομένοισ τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε
ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντοσ καὶ κρούσαντοσ εὐθέωσ
ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 $^{155.5}$ μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓσ ἐλθὼν ὁ
κύριοσ εὑρήσει γρηγοροῦντασ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ
ἀνακλινεῖ αὐτοὺσ καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖσ. 38 κἂν ἐν τῇ
δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτωσ, μακά-

εστιν): D a b e f l *εκει εσται και η καρδια υμων* (D^{gr*} *ημων*, e l *tuum*)

35. *εστωσαν*: D *εστω*, pergens *υμων η οσφυσ περιεζωσμενη* | *υμων* (G^{suppl} *ημ.*) *αι οσφυεσ* (P *-υαισ*, Γc^{scr} *-υαι*) cum ℵB(D)EG^{suppl}HLMPSUVXΓΔΛ al pler Clem^{218} Cyr^{ador108} Bas^{eth246} Dam^{2,728} ... Ln *αι οσφυ. υμων* cum AKQΠ al mu it vg Or^{2,816} Const^{7,31,2} Bas^{eth2,165} Cyr^{cat102} (et^{luc}) Antioch^{1234} Ir^{int278} et^{282} | *καιομενοι*: 130. c vg^{ed} Cyp^{203} (non item^{266} et^{293} et^{307}) add *εν ταισ χερσιν υμων*

36. *υμεισ*: G^{suppl} *ημεισ* | Λ *προσδεχόμενοι* | *εαυτων* et. Or$^{cat\,ox104}$ Const^{7,31,2} Bas^{eth246} et^{2,165} Cyr^{luc302} Antioch^{1234} Dam^{2,728} ... D 1. 13. 33. 69. al mu Clem^{218} Or^{2,816} Meth^{5,2} (Gall^{3,699}) *αυτων* | *αναλυση* cum ℵABDEHLMPQSUVΔΠ al permu Meth^{699} ... ς *-σει* cum GKXΓΛ al plu Clem^{218} (*οτε αναλυσει*) Bas^{eth246} et^{2,165} Antioch Dam (Const *ποτε ηξει*) | *κρουσαντοσ* (et. Or$^{cat\,ox}$): A 251. add *αυτου*. Libere Meth *ινα ελθοντι κ. κρουσαντι αυτω ευθ. ανοιξωσιν* | D *ανυξουσιν* | *αυτω*: Γ 28. *αυτον*

37. *μακαριοι οι*: Δ om *οι* | *ελθων ο κυριοσ* et. Clem^{218} Eus$^{luc\,180}$ Bas$^{eth\,247}$ Antioch^{1234} Dam^{2,728} Ir$^{int\,282}$ (*beatus servus ille, quem quum venerit dominus eius*) ... LQ 33. *ο κυρ. ελθ.* | *ευρησει* (d q Ir$^{int\,331}$ *inveniet*): D^{gr} Clem (*εγρηγοροτασ ευρη*) *ευρη*, item it^{pler} vg Ir^{int282} *invenerit* | *και παρελθ. διακον. αυτοισ* et. Ir^{int334} Meth^{699} Eus$^{luc\,179}$ Bas^{eth247} Antioch Dam: ℵ* om (suppl^{a})

38. *καν εν τη δευτ. καν* (T^{woi} *και*) *εν τη τριτ. φυλ. ελθ. κ. ευρ. ουτ.* (Cyr add *ποιουντασ*) c. ℵBLT^{woi}X 33. 131. Cyr^{luc302} sah (*et si venerit in sec. vig. vel in tertia,* postea *ποιουντασ ουτωσ*) syr^{sch} (*et si in vigil. sec. aut tertia venerit* etc) aeth, similiter arm (et. Meth^{699} *καν τη δευτερα καν τη τριτη φυλακη, μακαριοι εστε*); item 1. 118. 209. praemissis his: *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρη ουτωσ ποιουντασ, μακαριοι εισιν, οτι ανακλινει αυτουσ και διακονησει αυτοισ.* Similiter ac 1. etc ff^{2} i l mm *et si venerit vespertina vigilia* (i *hora vigilia*) *et ita invenerit, beati sunt* (mm add *servi illi*), *quia iubebit illos discumbere et transiet et* (mm *transiens*) *ministrabit eis, et si secunda et si tertia* (mm *et si venerit in sec. vigilia et si in tertia et ita invenerit*); item Ir$^{int\,334}$ *et si venerit vespertina vigilia et invenerit sic, beati sunt, quoniam recumbere eos faciet et ministrabit eis, licet secunda et licet tertia*; item

39 s Mt 24, 43 ριοί εἰσιν. 39 $^{156.2}$ τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπό-
της ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν
οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.
41 $^{157.5}$ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν πα-

syr^{cu} *et si venerit prima vigilia et vigilantes invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit eis, et si vigilia secunda vel tertia venerit et invenerit illos vigilantes* ... D c e *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει ουτωσ ποιησει, και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη*, c *et si venerit vespertina vigil. et invenerit sic facientes, et si in secunda et si in tertia*, e *et si venerit vesp. vig. et invenerit sic faciet, quia recumbere eos faciet et ministravit, et si in sec. vel tertia.* Cf huc Mcion ap Epiph^{314}et^{335} *αντι του· δευτερα η τριτη φυλακη, ειχεν· εσπερινη φυλακη* (^{314}*-νην -κην*) ... ς Ln Ti *και εαν* (Γ *αν*) *ελθη εν τη δευτερα φυλακη και* (Γ^{2} al^{15} fere f q vg add *εαν*) *εν τη τριτη φυλακη ελθη* (Γ inepte *ελθειν*) *και* (AKΠ al^{7} *και ελθων* pro *ελθη και*) *ευρη* (ΓΔ al pauc *ευρησει*) *ουτωσ* (ς *ουτω* sine cod unc) cum AEG^{suppl}HKMPQS UVΓΔΛΠ al pler f q vg (sed tol gat om *et ita invenerit*) cop (*et si venerit in sec. et si venerit in tert. vigil. et invenerit eos facientes sic*) syr^{p} Bas^{eth247} Dam^{2,728} ... b *et si venerit vespert. vig. et ita invenerit, beati sunt, quoniam iubebit illos discumbere et ministrabit illos* (post quae statim pergit: *hoc autem scitote*) | *μακαρ. εισιν* absq additam cum ℵ* b ff^{2} i l mm gat Ir^{int334} ... Gb' Ti add *εκεινοι* cum ℵ^{a}BDL e (*erunt illi*) syr^{cu} cop^{dz} Cyr$^{luc\,302}$; ς Ln add *οι δουλοι εκεινοι* cum APQT^{woi} XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f q vg sah cop^{edd} syr^{utr} arm aeth Bas^{eth} Dam^{2,728}

39. *ουκ αν αφηκ.* sine *εγρ. α. και* cum ℵ*D (*ουκ αν* tantum, reliquis *αφ. διορ. τ. οικ. αυ.* per incuriam omissis) e i sah^{woid} syr^{cu} arm^{zoh} Tert marc^{4,29} ... ς Ln Ti *εγρηγορησεν αν και ουκ αν* (Ti om cum ℵ^{a}BKLΓ SΠ 1. 13. al^{15} fere) *αφηκ.* (:: at ita Mt lectione non fluct) cum ℵ^{aetc}A BLPQT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{plu} vg sah^{münt} cop (omisso *και*) syr utr arm^{usc} aeth Bas$^{eth\,247}$ Dam^{2,728} (at Or^{3,339} *ει γαρ ηδεισ ποια φυλακη ο κλεπτ. ερχεται, εγρηγορησασ αν και ουκ αν ειασασ διορυγηναι την οικιαν σου* a Mt, non a Lc, pendere apparet; Mt enim et *φυλακη* et *ειασεν*, non item Lc) | *διορυχθηναι* cum ℵBL 33. 157. (:: cum iisdem fere, ℵDIL, ap Mt recepimus) ... ς Ln *διορυγηναι* cum APQ T^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler (Eus^{luc180} *ει μεν ουν ηδειμεν τον καιρον - προσ το μη αφιεναι διορυγηναι ημων τον οικον*) Bas^{eth} Dam

40. Versum om 1. 118. 209. | *και υμεισ* sine *ουν* cum ℵBLQT^{woi} 28. 131. 157. 242. 63^{ev} it vg sah cop (uterq *vos quoque*, cop^{wi} et ^{petr2} *et vos quoque*) syr^{cu} arm ... ς Ti *κ. υμ. ουν* cum APXΓΔΛΠ unc^{8} al pler d syr^{utr} Bas^{eth247} Dam^{2,728} ... D^{gr} *κ. υμ. δε* | *η ωρα ου*: D^{gr}L *η ωρα η ου* | *δοκειτε*: c add *et die qua non speratis*

41. *ειπεν δε*: D *και ειπεν* ... syr^{cu} et ^{sch} arm sine copula | *αυτω* cum

ραβολὴν ταύτην λέγεισ ἢ καὶ πρὸσ πάντασ; 42 καὶ εἶπεν ὁ κύριοσ· Mt 24, 45 42–46 51
τίσ ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸσ οἰκονόμοσ ὁ φρόνιμοσ, ὃν καταστήσει ὁ
κύριοσ ἐπὶ τῆσ θεραπείασ αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέ-
τριον; 43 μακάριοσ ὁ δοῦλοσ ἐκεῖνοσ, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριοσ αὐτοῦ εὑ-
ρήσει ποιοῦντα οὕτωσ. 44 ἀληθῶσ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖσ

ℵAPQT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{2\cdot vid}$ q vg sah cop syr$^{cu\ et\ utr}$ aeth ... Ln om cum BDLRX 33. 124* al^{4} b c e ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot}$ i l sax arm | λεγεισ (hoc loco syr^{p} arm Or$^{int\,3,878}$): D it vg sah cop syr$^{cu\ et\ sch}$ ante την παρ. ταυτ., Δ post πρ. παντασ pon | D om η και πρ. παντ. | η και: X al^{10} f i q am Or$^{int3,\,878}$ om και

42. και ειπεν cum ℵBDL 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 346. 1 cop aeth ... i cop^{dz} syr$^{cu\ et\ sch}$ sine copula, sed i syr$^{cu\ et\ sch}$ add *illi* ... ς Ln Ti ειπ. δε cum APQRT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg sah syr^{p} arm | εστιν et. Or^{3,189} et ^{4,309}: AKΠ al^{6} (^{4}ap Scri) εσται (Ir^{int263} *quis igitur erit fidelis actor bonus et sapiens, quem praeponit dominus super familiam suam ad danda eis cibaria in tempore* vdtr ex Mt et Lc mixta). Liberrime huc respiciunt Or^{2,565} ωσπερ εν τω· τισ πιστοσ και φρονιμοσ οικονομοσ; Eus^{ps50} και το· τισ αρα φρονιμοσ και πιστοσ οικονομοσ; | οικονομοσ (ℵ^{c}): ℵ* δουλοσ, item c *quisnam est servus fidelis, dispensator sapiens et bonus* :: cf Mt | ο φρονιμοσ (Gb″) c. BDEGHKPQST^{woi}VΔΛ al mu sah syr$^{p\ mg}$ aeth (c vide ante, e *prudens et bonus*) ... ς και φρονιμοσ cum ℵALMUXΓ al plu it vg cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p\ txt}$ arm Or^{3,189} (^{4,309} τισ αρα εστιν ο πιστ. και φρο. οικ.). Praeterea D 157. 60^{ev} 63^{ev} add ο αγαθοσ, item *et bonus* c e syr^{cu} (aeth *bonus fidelis et prudens*); cf et. supra Ir^{int} | καταστησει (L -ση, M κατεστησει) et. ℵ^{c} Or^{3,189} et ^{4,309}; *constituet* f i am Amb Aug ... ℵ*T^{woi} (sah?) 124. b c d e ff$^{2\cdot}$ l q vg (et. fu for em tol etc) κατεστησεν, *constituit* (Ir^{int} *praeponit*, vide ante) :: cf Mt | ο (L om) κυριοσ: 235. 435. z^{scr} i^{cant} al pauc sah cop arm aeth Or^{3,189} (non item ^{4,309}) add αυτου | τησ θεραπειασ (PQRΔ al -πιασ): D την θεραπειαν ... 1. 124. Or^{4,309} τησ οικετιασ, 131. Or^{3,189} τησ οικιασ | του cum ℵABP RT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,309} et cat ox (ad 1 Cor)^{71} semel ... Ln om c. DLQX 60^{ev} 63^{ev} Or^{3,189} et cat ox semel (:: similiter in Mt fluct) | διδοναι (ℵ^{c}; ℵ* διαδουναι, al pauc δουναι, 118. διαδοναι?): R 69. al pauc b c f (ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot\,2\cdot}$ ut vdtr) i l q vg sah cop syr^{cu} aeth (Ir^{int} vide ante) add αυτοισ, item (post το σιτομετρ.) e Or^{4,309} et ^{3,189} et cat ox bis *conservis suis*, τοισ συνδουλοισ (Or^{3} δουλ.) αυτου (Or^{4} εαυτου) :: cf Mt | το σιτομ. cum ℵALPQRT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn sah cop Or^{quater} ... BD 69. om το

43. ευρησει (G -ση): D add αυτον (et. d *quem - eum*) | ποιουντ. ουτωσ cum ABDPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr$^{cu\ et\ utr}$ sah cop etc ... ℵLT^{woi}X 33. 69. 157. 346. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} al pauc it vg aeth (Ir^{int263} vide ante) ουτ. (L ουτω) ποιουντα :: ut Mt

44. αληθωσ: D al pauc c 130^{lat} αμην (:: e Mt), e om αληθωσ λεγω υμιν

ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 $^{158.5}$ ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ
δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι,
καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε
καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· 46 ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει
αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 $^{159.10}$ ἐκεῖ-
νος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ
ἑτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς·

44. αυτου: MPT^{woi}ΓΛ 157. 63^{ev} al^{2scr} αυτω (item c *quae sunt ei*, e *qu. sunt illi*)

45. ο δουλοσ: MX 13. 69. 71. 124. 346. al^{5} cop$^{wi\ et\ petr4}$ syr^{barsal} aeth Ir^{int262} (non item^{282}; priora^{262} potius a Mt vdtr pendere) ο κακοσ δουλ. (item Or^{3,189} εαν δε αρξηται ο κακ. δουλ. λεγειν. Item, qui omnino a Lc non a Mt vdtr pendere, Dial^{811} οτι ηξει ο κυριοσ του κακου δουλου εν ημερα etc) :: e Mt | εν τη καρδ. αυτου: Λ (per incuriam; servat eim αυτου) 435. om (libere Caes^{98} εαν δε ειπη εν εαυτω ο δουλ. εκεινοσ, in seqq passim magis Mt quam Lc sequitur) | ο κυρ. μου cum ℵ^{ca}ABDLRT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al pler Bas^{eth244} ... ℵ*et^{cb} KΠ p^{scr} w^{scr} al (ita enim edd Erasmi et aliorum) Or^{1,189} μου ο κυρ. (:: ita Mt ex ℵBCDIL etc; ut κακοσ et ελθειν, ita μου ο κυρ. ex Mt huc translatum vdtr) | ερχεσθαι: KMΠ al^{10} Caes ελθειν (Caes του ελθ.) :: ex Mt | D τυπειν | τ. παιδασ etc: Or^{1,189} τ. συνδουλουσ αυτου και τασ παιδισκ. (syr^{sch} aeth add *domini eius*) :: rursus ex Mt | εσθιειν (L -ιει) τε etc: D^{gr} εσθιων τε και πεινων μεθυσκομενοσ, e *manducans et bibens et inebrietur*

46. τ. δουλ. εκειν. (:: et. Mt) et. Or^{3,190} Ir^{int262} ... D e Ir^{int282} αυτου | απιστων et. Ir^{int262} Or^{1,18} et^{3,190} item^{int4,486} et^{489} Dial^{811} Caes^{98}: X 1. 118. 131. al plus^{10} Ir^{int282} υποκριτων :: ut Mt. Cf et. Eus^{luc182} ο μεν πιστοσ – ο δ' εναντιοσ τουτω – κληρον τε και μεριδα λαμβανων μετα των υποκριτων η των απιστων, ων το τελοσ κλαυθμοσ και βρυγμ. etc; item Or^{int3,879} *sciant quoniam veniet dominus eorum in die – et dividet eos et partem eorum cum hypocritis et infidelibus ponet; et cum fuerint inter hypocritas et infideles positi* etc | θησει: D sah cop syr$^{cu\ et\ sch}$ Dial Caes ante μετα των pon

47. τ. κυρ. αυτου cum ℵBDE*KLT^{woi}XΠ al plus^{60} Bas^{2,219cdd} Cyr^{4,481} et ^{728} Antioch^{1011} (Or^{3,233} et Antioch^{1055} om αυτου) ... ς Ti τ. κυρ. εαυτου cum AE^{2}G^{suppl}HMRSUVΓΔΛ al permu Bas^{2,219ed} et ^{regg331} | και μη ετοιμ. η (η cum ℵBT^{woi} 33.; ς Ln Ti μηδε cum ARXΓΔΛΠ unc rell al pler f vg cop syr^{p} Bas^{2,219} et ^{eth243}; sah *non praeparans aut non faciens*) ποιησασ: D 69. Or^{3,233lib} Dial^{833lib} Bas^{bapt635} Chr^{5,50} Cyr^{4,728} Antioch^{1011} et ^{1055} Ir^{int282} (*qui scit voluntatem domini et non facit*) Amb ^{ps38} και μη ποιησασ (sine ετοιμ. η), item Or^{3,338} Cyr^{4,481} και μη ποιησ. (Or ποιων) αυτο ... L 13. 81^{pe} b c e ff^{2} i l q Cyp^{13} syr$^{cu\ et\ sch}$ arm pers^{p} και μη ετοιμησασ (omissis η ποιησασ), b ff^{2} i *et non praepa-*

48 ὁ δὲ μὴ γνούσ, ποιήσασ δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγασ.
παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ πα-
ρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 [160.5] Πῦρ ἦλ-
θον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. 50 βάπτισμα
δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶσ συνέχομαι ἕωσ ὅτου τελεσθῇ. 51 δο- 51–53 Mt 10, 34 sq
κεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν
ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ

ravit (b *paraverit*), c e l q Cyp *et non paruerit* (c *paruit*) ... g[2.] ista omnia om | πολλασ: Δ Dial Antioch[1011] et [1055] πολλα. Item Dial v. 48 ολιγα (Antioch non add versum sq)

48. δε (syr[cu] et [sch] *enim*): ℵ* (suppl [a]) cop[wi] et [petr4] om | εδοθη: D εδωκαν | πολυ ζητηθησεται παρ (R[ut recognovi] 1. 64. 131. 209. απ) αυτου: D ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον, item ff[2.] aeth *multum quaerent ab eo.* Cf et. Pist οτι παντι ω επιστευσαν περισσον, ζητησουσι περισσον απ αυτου. | περισσοτερον (R -σωτερον): D πλεον | αιτησουσιν: DU al plus[30] Const[2, 18, 2] Mac[hom 29, 6] Bas[regg 341] et [382] et [495] et [bapt 630] et [635] Antioch[1055] απαιτησουσιν (Const παρ αυτου pro αυτον). Cf et. Iust[ap1, 17] ω πλεον εδωκεν ο θεοσ, πλεον και απαιτηθησεται παρ αυτου Clem[507] ω πλειον εδοθη, ουτοσ και πλειον απαιτηθησεται Epiph[anc] ω διδοται περισσοτ., περισσοτ. απαιτησουσιν αυτον. Ad priora adhibe Cyr[ador 123] ω γαρ πολυ παρεθεντο, πολυ ζητησουσιν απ αυτου.

49. πυρ: X b e ff[2.] g[1.] l praem ουκ οιδατε οτι | επι (Gb″) c. ℵABKLMT[woi] U XΠ al plus[40] Clem[eclog 986] Or[2, 117. 610. 636] et [721. 846] et [3, 274] et [cat ox (ad Rom) 456] Archel (Gall[3]) [609] Meth[818] (πυρ ο ελθων ο σωτηρ εβαλεν επι τ. γ.) Eus[dem 272. 306] et [ps 61. 193. 269] et [eclog 82] Ath[1, 863] et [2, 17] Bas[es 554] Chr[5, 200] et [6, 565] et [7, 109] et [8, 225. 306] Cyr[4, 193] et [250] et [malach 852] Antioch[1197], item *super* Or[int3, 356] et [374] Hil[140] ... ς Ti εισ cum DEG[suppl] HR[sic] (non R* επι) SUVΓΔΛ al plu Meth[706] Bas[bapt 648] Chr[2, 373] (Thdrt[2, 141] εισ τον κοσμον). Habent *in terram* it vg Tert[marc 4, 29] | ανηφθη: U[treg] ανηχθη. Cf et. Pist[301] et [373]

50. δε et. b e f vg cop[edd] syr[p] arm Or[1, 293] et [4, 143. 156]: L 28. 64. al[10] c ff[2.] i l q sah cop[dz] aeth (Or[int2, 473]) om (syr[cu] et [sch] *et baptism.*) | πωσ (Or[4, 143] et [156]): Or[1, 293] τι | οτου (Gb′ prob Schu) cum ℵABDKLMRT[woi] UΠ al plus[30] Or[1, 293] et [4, 143] et [156cod] Dion[alex] (ap Mai[6, 166]) ... ς ου cum EG[suppl] HSVXΓΔΛ al plu Or[4, 156ed] | τελεσθη: ℵ[ca] 195. συντελ. Cf huc Ir[94] (de Marcosiis) και τουτ ειναι περι ου λεγει· και αλλο βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και πανυ επειγομαι εισ αυτο ([int] *et valde propero ad illud*). Item Epiph[784] (αρειομανιται) λεγει οτι ποτηριον εχω πιειν, και τι σπευδω εωσ ου πιω αυτο· και βαπτισμα εχω βαπτισθηναι, και τι θελω ει ηδη εβαπτισθην.

51. δουναι (et. c f i vg Eus[dem298]): D e syr[cu] ποιησαι (e om εν τ. γη) ... b l q gat cop Pist[302] *mittere* | αλλ η: D 69. al[4] sah cop αλλα (item it vg *sed*)

52. πεντε: D c post οικω, e post διαμεμερ. pon | εν ενι οικω cum ℵBD[gr]

Mi 7, 6 οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖσ ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 διαμε-
ρισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸσ ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυ-
γατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην καὶ
νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.
54–56 Mt 16, 2 s 54 161.5 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖσ ὄχλοισ· ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνα-
τέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέωσ λέγετε ὅτι ὄμβροσ ἔρχεται, καὶ
γίνεται οὕτωσ· 55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων

L c e ff$^{2\cdot}$ blan syr^{cu} Hil^{659} ... ς Ti *εν οικ. ενι* c. AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b d f l q vg syr^{utr} arm Eus$^{dem 298}$ | *διαμεμερισμ.* (LT^{woi}XΛ al *διαμερ.*): D post *τρεισ*, c Pist^{302} om | ℵ*om *εσοντ.* usq *διαμεμερισμε*(*νοι* est ipsius*), suppl ℵ^{a} | *τρεισ* usq *τρισιν*: H om | *επι* bis: D *εν*, item (ut et. in seqq) *in* it^{pler} vg (Hil^{659} *in duo* et *super tres*; f *adversum duo* et *adv. tres*) | *δυσιν*: LU al mu *-σι* (sed LU *τρισιν*)

53. *διαμερισθησονται* c. ℵBDLT^{woi}U 59. 157. 18^{ev} 48^{ev} 63^{ev} 150^{ev} z^{scr} it vg cop Pist^{302} Eus$^{dem 298}$ Hil^{659} (DLU post *διαμερισθ.* distinguunt, ℵB nec ante nec post) ... ς (post *τρισιν* puncto posito) *διαμερισθησεται* cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah^{münt} syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Tert$^{marc\,4,29}$ | *επι υιω* (Gb'') cum ℵBT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{dem} ... ς Ln *εφ υιω* cum ADKLΠ al permu (atque KΠ 253. 259. p^{scr} *ε. υι.* ante *πατηρ* pon) | *επι* (A *εν*) *πατρι*: D b c e i l q Amb$^{luc\,1442}$ add *αυτου* (Amb om, add et. f sah) *διαμερισθησονται* (it^{6} *dividetur*) | *επι θυγατερα* cum ℵBD, item (ita Ti) *επι την θυγ.* LT^{woi} 1. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς *επι θυγατρι* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *επι μητερα* cum ℵT^{woi}, item (ita Ln Ti) *επ. την μητ.* BDL 1. 124. 131. 157. 209. Eus^{dem} ... ς *επι μητρι* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *επι την* (X 248. g^{scr} al pauc om) *νυμφ.* sine *αυτησ* cum ℵ*Δ* ! cop^{wi} et $^{petr\,4}$ Eus^{dem} Tert$^{marc\,4,29}$ ... ς Ln Ti add *αυτησ* cum ℵ^{c}ABDLXΓΔ^{2}ΛΠ unc rell al pler, item T^{woi} 63^{ev} *εαυτησ*, item it^{pler} vg etc (sed it^{pler} vg sah et. antea *in* [*adv.*] *patrem suum*, item f sah *adv. matr. suam*, sah et. ad *θυγατερα* add *αυτησ*, aeth ubique i. e. sexies add *αυτου, αυτησ*) | *την* (X 248. g^{scr} al pauc om) *πενθεραν* sine *αυτησ* cum ℵ*BDL 157. cop$^{petr\,4}$ Eus^{dem} Tert^{marc} ... ς Ln Ti add *αυτησ* cum ℵ^{c}AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al pler (63^{ev} *εαυτησ*) it vg etc

54. *ιδητε* (al pauc *ειδ.*): A *ιδετε* | *νεφελην* cum ℵABLXΔ 1. 33. 69. 124. 157. 253. 259. 48^{ev} arm ... ς Ti *την νεφελ.* c. DT^{woi}ΓΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,248}$ | GLX al pauc *ανατελουσαν* | *επι* cum ℵBL 64. (al ?neglexer. conlatores) ... ς Ln Ti *απο* c. ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc rell al pler (it^{plu} vg *ab occasu*, e *ab occidentem*; sed b^{vid} i l q *ab oriente ad occasum*). Cf huc Pist^{353} | *ευθεωσ*: 253. 259. al syr^{cu} om | *οτι* c. ℵABKLUXΠ al^{25} fere e sah cop syr^{cu} et ^{utr} arm Bas^{eth} (sed^{cod} om) ... Ln [*οτι*], ς Ti om cum DEGHMST^{woi}VΓΔΛ al plu b c f ff$^{2\cdot}$ i l q vg | *ουτωσ* (K 69. *ουτοσ*) cum unc omn (exc Γ) al plu ... ς *ουτω* cum Γ al permu

55. *πνεοντα*: D *πλεοντα* | *οτι* c. ℵ^{c}ABT^{woi}XΓΔΛΠ unc rell al pler it^{pler} vg (non item g$^{2\cdot}$ gat mm) Bas$^{eth\,248}$ ... ℵ*DL 157. 48^{ev} 63^{ev} om |

ἔσται, καὶ γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆσ γῆσ καὶ τοῦ
οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶσ οὐ δοκι-
μάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον;
58 162.5 ὡσ γὰρ ὑπάγεισ μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, 58 s Mt 5, 25 s
ἐν τῇ ὁδῷ δὸσ ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ
σε πρὸσ τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτὴσ σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ
ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰσ φυλακήν. 59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃσ
ἐκεῖθεν ἕωσ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷσ.

—

εσται (D *εσεται*): ℵ* (^{a} *εστ.*) 157. l *ερχεται* | *γινεται*: 69. 124. 157. 209. 254. 346. i^{cant} arm aeth add *ουτωσ* (69 -*τοσ*), item praem b c e f g$^{2\cdot}$ i l q gat mm

56. *το*: D y^{scr} al pauc b q cop$^{wi\,et\,petr4}$ add *μεν* (: : ut Mt) | *τησ γησ κ. του ουρ.* cum ℵABΓΔΛ unc^{7} al plu am harl (al ap Lachm) syr$^{cdd\,et\,p}$ Bas^{eth248} (in Δ *του ουρ.* ineunte versu ante scriptum est quam verba *τησ γησ και* sunt praeposita. Utrumque quidem ipsius * vdtr) . . . ℵ^{c}DKLT^{woi} XΠ al^{40} fere it vg$^{ed\,et\,cdd\,pl}$ sah cop syr$^{cu\,et\,sch\,ed}$ arm aeth Tert^{marc4,29} *του ουρ. και τησ γησ* | *τον δε* (L om *δε*, B post *καιρ.* pon) *καιρον τουτον*: D 157. *πλην τ. καιρ. τουτ.*, d *verumtamen temp. hoc*, c e *verum temp. istud*; l *signa autem temporum*, syr^{cu} *tempus hoc et signa eius* | *πωσ*: D c e i syr^{cu} om | *ου δοκιμαζετε* c. ADΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it^{pler} vg syr$^{cu\,et\,sch\,et\,p\,txt}$ arm . . . ℵBLT^{woi} 33. ff$^{2\cdot}$ l sah cop syr$^{p\,mg}$ aeth (Ti^{synops}) *ουκ οιδατε* (ff$^{2\cdot}$ l *potestis*, supra *nostis*) *δοκιμαζειν* (T^{woi} inepte -*ζεται*). Praeterea X om *τον δε* usq *δοκιμαζ.* (vdtr cum ℵBLT consensisse et propter *ομοιοτελ.* ista praetermisisse)

57. *τι δε*: D b^{vid} syr^{cu} om

58. *γαρ*: 235. syr^{cu} arm om | *σου*: K om | *τη*: D *τω* | *απηλλαχθαι* (et. Or^{3,626} Bas^{es459}): AΔ c^{scr} *απαλλαχθ.*, X *απαλαχθαι* . . . D *απαλλαγηναι*. Cf Clem^{527} *μετα του αντιδικου βαδιζων, φιλοσ αυτου πειραθητι απαλλαγηναι, φησιν* | *απ* (c^{scr} *υπ*): B Bas^{es459} om (item Or^{3,626} *επαν μη ευρεθη τισ δεδωκωσ εργασιαν απηλλαχθαι του αντιδικου*) | *κατασυρη* (vg *trahat te ad*, sed am fu etc *apud* pro *ad*): D b ff$^{2\cdot}$ i l q syr^{cu} Amb^{luc1446} *κατακρεινη*, *condemnet* . . . c e f g$^{1\cdot}$ for gat mm mt *tradat* (pergunt pleriq *te apud iudicem*, f mt *te ad iudicem*) : : cf Mt (Ir^{int104} priora ex Lc, posteriora ex Mt habet, item Or^{int3,973}) | *σε παραδωσει* (D 157. *πα. σε*) cum ℵABDT^{woi} 69. 124. 157. 167. 346. Epiph$^{marc314\,et\,335}$ . . . ς *σε παραδω* (it vg *tradat te*) cum LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler : : cf Mt | *πρακτορι*: A *παρκτορι*, EGH al aliq *πρακτωρι* | *σε*: D 1. al mu it vg post *βαλ.* pon | *βαλει* cum ℵBDXΓ 28. 33. 63^{ev} y^{scr} al aliq . . . Gb Sz *βαλη* cum ALΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{es459} . . . ς *βαλλη* cum T^{woi} al mu; 69. 157. al pauc *βαλλει*, e *mittit* (it^{pler} vg *mittat*; i *mittet*)

59. *λεγω*: L al pauc syr^{sch} (sed non^{cod}) praem *αμην* : : e Mt (Ir^{int104} et

XIII.

1 [163.10] *Παρῆσαν δέ τινεσ ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντεσ*
αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτοσ ἔμιξεν μετὰ τῶν
θυσιῶν αὐτῶν. 2 *καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν αὐτοῖσ· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γα-*
λιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντασ τοὺσ Γαλιλαίουσ ἐγένοντο,
ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; 3 *οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε,*

Or^int3,973 vide ante) | *εκειθεν*: U* om | *εωσ* cum ℵBL 1. (item Or^3,626 *ιν – οδευση – εισ την φυλακην εωσ τον εσχ. λεπτ. αποδω*) ... ϛ Ln Ti *εωσ ου* (A *του*) cum (A)DXΓΔΛΠ unc^8 al pler, item T^woi *εωσ αν* :: ut Mt | *και*: D e f i arm om (:: ut Mt) | *το εσχατ. λεπτ.* cum ℵ*BMT^woi Γ al permu ... Ti *τον εσχ.* (A om) *λε.* cum ℵ^c ALXΔΛΠ unc^7 al^50 fere Or ^3,626 ... D *τον εσχ. κοδραντην* (*quadrantem* et. b c e f ff^2. i l q gat mm Tert^marc4,29; contra vg *minutum*) | *αποδωσ* (D *-δοισ*): DX b c e (non item f ff^2. i l q vg) syr^cu et sch aeth ante *και τ. εσχ.* vel *τον εσχ.* pon (Ir^int 104 – vide ante – *donec reddas novissim. quadrantem* et *quoadusque noviss. quadr. reddas*) :: ut Mt

XIII, 1—9 om Mcion teste Epiph^314 et 336: *ην παρακεκομμενον απο του· ηλθον τινεσ απαγγελλοντεσ αυτω περι τ. γαλιλ. ων το αιμα συνεμιξε πιλατ. μετα των θυσ. αυτων, εωσ οπου λεγει περι των εν τω σιλωαμ δεκα και* (^314 om) *οκτω αποθανοντων εν τω πυργω· και οτι εαν μη μετανοησητε, και εωσ τησ παραβ. τησ συκησ, περι ησ ειπεν ο γεωργοσ οτι σκαπτω και βαλλω κοπρια, και εαν μη ποιηση, εκκοψον.* Eadem Tert^marc4,30 silentio praeterit. Post id enim quod est de „novissimo quadrante" pergit: „Quaestionem rursus de curatione sabbato facta", quae ad 13, 9 spectant.

1. *εν*: D 69. al pauc a e g^2. (non item b c f ff^2. i l q vg) om | X al^4scr *απαγγελοντεσ* | *πειλατοσ* cum ℵABD ... ϛ Ln Ti *πιλατ.* cum LT^woi XΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid

2. *αποκριθεισ* sine additam cum ℵBLT^woi 157. a b e i l (g^1. 2.?) vg sah cop^dz arm ... ϛ add *ο ῑς̄*, Ln [*ο ῑς̄*] cum ADXΓΔΛΠ unc^8 al pler c f ff^2. q cop^edd syr^cu et utr aeth | *ουτοι*: D 69. 124. 346. it vg syr^cu et sch (non item P) ante *οι γαλ.* pon | *αμαρτωλοι*: D it^pler vg^edd (ap Ln) post *εγενοντο*, item f vg (et. am for ing em) ante *εγεν.* pon | *οτι*: T^woi (inter *-το* et *τοι-*) 13. om | *ταυτα* cum ℵBDL 12. 157. e ... ϛ Ln Ti *τοιαυτα* cum AT^woi XΓΔΛΠ unc^8 al pler (sed 13. 69. 124. *τα τοιαυτ.*, al pauc *τοσαυτα*) it vg (Latt *talia*) etc Chr^1,214 | *πεπονθασιν* (D *πεπονθ.*) h. l. it^pler vg: a auct^novat375 *perpessi* (*passi*) *sunt talia*, e *passi sunt haec.* Praeterea g^scr c om *οτι ταυτ. πεπονθ.*

3. *αλλ*: D *αλλα*, L *αλλ η* ... a b c e ff^2. i l q auct^novat375 om (non item f vg). Sic e auct^novat375: *non; dico enim vobis nisi* etc | *μετανοητε* (HV al mu *-οειτε*) c. ℵBEGHKLST^woi UVΔΛΠ al plu Bas^eth 244cod, item *paenit. habeatis* b q ... Gb' Ln Ti *μετανοησητε* cum ADMXΓ al plus^25

πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. 4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφ᾽ οὓς
ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι
αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κα-
τοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ; 5 οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετα-
νοήσητε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.

6 [164.10] Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τις
πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν

Bas[eth 244] Chr[1,214] et[9,777] Marc[mon] (de poenit. p. 912 ap Ducaeum) cat[ox 106] (124. 346. -σετε), item *paenit. habueritis* (*egeritis*) it[pler] vg auct[novat] | παντες: ΜΛ al[7] (ex his[7] g[scr] 7[pe] et. v. 5) schol[237] παντως ... ff[2.] l Marc[mon] om et hoc loco et v. 5 | ομοιως cum ℵBDLT[woi] 1. 13. 33. 69. 131. 157. 209. y[scr] schol[237al] syr[p mg] (it[pler] vg et hoc loc et v. 5 *similiter*, e *sic*) Chr[1,214] cat[ox] ... ς Ti ωσαυτως cum ΑΧΓΔ ΛΠ unc[8] al pler Bas[eth 244]

4. ἤ: Χ 69. ει (al[2 scr] οι?) | δεκαοκτω cum ℵ*BDg[r]L sah (et cop ιη′) Epiph[314] (vide ad v. 1) Cyr[luc 313] (b fu *XVIII*, e *XVIII milia*) ... ς δεκ. και οκτ., Ln δε. [και] οκτ. cum ℵ[c]ΑΤ[woi]ΧΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Bas[eth 244] Quaest[antioch 231] Epiph[336] (vide ad v. 1) Chr[1,214] cat[ox 106], item it[pl] vg | επεσεν: ℵ επεπεσεν ... LX (Cyr[luc 313 libere]) post ο πυργ. pon | εν τω σιλωαμ: D[gr] Quaest[antioch 231] του σιλωαμ ... Α* om | αυτοι cum ℵABKLT[woi]ΧΠ 33. 69. 157. al[10] fere it[pler] vg syr[p] (sah οτι εγενοντο αμαρτιαι αυτοις) Chr[1,214] ... ς ουτοι cum ΓΔΛ unc[7] al plu cop Bas[eth] ... D 240. 241. e syr[cu et sch] auct[novat 375] om | τους ανθρ. cum ℵABDLMT[woi]Λ al[10] fere Bas[eth] ... ς om τους cum ΧΓΔΠ unc[7] al plu Marc[mon]; 1. 63. 131. al plus[5] gat mm 130[lat] Chr[1,214] om τους ανθρωπ. | κατοικουντας: D ενοικουντ. (d *qui inhabitant hierus.*, *inhab.* et. a mm; it[pl] vg *habitantes*; b q *qui sedebant in*) | εν cum ℵΑ Τ[woi]ΓΔΛΠ unc[8] al pler Bas[eth], item it[pler] vg sah cop syr[cu et utr] arm ... BDLX al[10] fere Chr[1,214] Marc[mon] om, item e aeth (:: cf ad Act 13, 27)

5. λεγω: D add δε, item e *enim* | αλλ: ΚΤ[woi]Π αλλα, L αλλ η, D οτι, item auct[novat 375] (*dico vobis quia*) ... c e ff[2.] i l q om (non item a b f vg) | μετανοησητε (124. 346. -σετε) cum (Gb′) ℵ*et[cb]ADLMT[woi]UX al plus[30] it vg Epiph[314 et 336] (vide ad v. 1) Chr[1,214] Marc[mon] ... ς μετανοητε (Η al pauc -οειτε) cum ℵ[ca]BEGHKSVΓΔΛΠ al plu Bas[eth 244] | παντες: om h. l. et. i; praeterea vide ad v. 3 | ωσαυτως cum ℵBLM 1. 29. 33. 71. 131. 244. 248. 251. c[scr] g[scr] 7[pe] syr[p mg] Bas[eth] Chr[1,214] Marc[mon] (912 ut ante) ... ς Ln ομοιως cum ADT[woi]ΧΓΔΛΠ unc[7] al pler

6. ταυτην: ΚΠ p[scr] w[scr] syr[cu et sch] (non item P) post τ. παραβ. pon ... a om (sed add *illis*) | ειχεν τις: DΚΠ al pauc e aeth Amb[luc 1448] τις ειχ. | πεφυτευμ. ante εν τω cum ℵBDLX al[10] it vg sah cop syr[sch et p] (syr[cu] aeth non exprim) arm Petr[ean 3] Bas[bapt 659] Cyr[zach 660 et abacuc 575] ... ς post εν τ. αμ. αυτ. cum AT[woi]ΓΔΛΠ unc[8] al pler | εν τω: ℵ* om τω (suppl [c]) | ℵ αμπελωνι | ζητ. καρπ. cum unc omnib al plu a

αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7 εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· ἰδοὺ τρία
ἔτη ἀφ᾽ οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑ-
ρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια, 9 κἂν μὲν ποιήσῃ καρ-
πὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.

b c f g1· q vg sah cop aeth (item syrcuetutr) Petr Basbapt ... ς (= Gb Sz) καρπ. ζητ. cum minusc vix mu c ff2· i l arm | εν αυτη: Dgr απ αυτησ | και ουχ ευρεν. 7 ειπ. δε προσ (et. Petr): D 127. e l και μη ευρων ειπ. προσ

7. ειπεν (et. Petrcan3): M al pauc ελεγεν (Basbapt659 και λεγει προσ etc) | τρια ετη et. Petr (item Or3,246 μηποτε ελθων ο δεσπ. ειπη· ηδη τρια ετη ερχομαι επι την συκην ταυτην και καρπον ουκ ηνεγκεν etc): D b c f i l q (ff2· g1· 2· e silentio) vg ετη τρια (a e *triennium*) | αφ ου cum ℵBDLTwoi 13. 69. 124. 346. (et 157. αφ ησ) it vg cop syrcu arm aeth Petrcan3 (ubi totum textum praebet) ... ς Ln (ignorabat B) Ti om cum AXΓΔΛΠ unc8 al pler sah syrschetp Petrcan3bis (sed utroq loco libere: ο γαρ κυριοσ τρια ετη εφησεν ερχομαι προσ αυτην ζητων καρπον κ. ο. ευρ. Nec aliter Or3,246 quem locum vide ante) Bases480et bapt659 Irint282 („de qua dominus dicit: *Ecce iam triennium venio quaerens fructum in hac arbore fici*" etc) | ουχ (D ουκ) ευρισκω: D add φερε (d *adfers*) την αξεινην | εκκοψον (69. εγκοψ.) sine ουν cum ℵBDΓΔΛΠ unc8 al pler e syrcuet sch Or3,247 Petrcan3 Bases480 et bapt659 (Cyr4,867) ... Ln add ουν cum ALTwoiX 13. 33. 69. 124. 229** cscr itpler vg sah cop syrp arm aeth | την γην (B2et3): B* 80. τον τοπον | καταργει (et. Bases480etregg436et bapt659): HSXΓ al30 fere Bas bapt cod et regg codd2 -ργη

8. ο δε αποκρ. λεγει: syrcu et sch *Dixit cultor* | και τουτο το ετοσ: D arm ετι τουτον τον ενιαυτον, Hierabacuc *et istum adhuc annum* | περι: Twoi Petrcan3 τα περι | κοπρια (ςe 1624. 1633 κοπρία, 1656 κοπρίαν. Gb Sz κόπρια) cum ℵABEsupplLMSTwoiUVXΓΔΛ al longe plu (vg *stercora*, e Hierabacuc *stercus*) Or3,452 Petrcan3 Epiph314et336 Cyr zach660 ... ς (et. Wtst, sed commend κοπρια) κοπριαν cum GHKΠ al mu; 1. 13. 69. κοπρον ... D κοφινον κοπριων, a b c f ff2· i l q *cofinum* (*cophinum*; d *squalum*) *stercoris*

9. καν μ. ποι. καρπον: 1. 118* 209. om | καν: D cscr και εαν, Twoi και | εισ το μελλον (T sah add αφησεισ) ει δε (69. ante ει pon) μηγε cum ℵ BLTwoi 33. 69. sah cop Cyrzach660 (:: εισ το μελλον quo loco edidimus non placuit; hinc varie correctum est) ... ς Ln Ti ει δε μηγε, εισ το μελλον cum ADXΓΔΛΠ unc8 al pler it vg syrcuet utr arm Petr can3 | εκκοψεισ (Γ 13. 235. 433. al10 -ψησ, 69. 157. -ψον) αυτην: Γ al (inprimis evglst) add ταυτα λεγων εφωνη(-νει)· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω. Praeterea cf ad parabolam istam Hipp262 (ex Doce-

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖσ σάββασιν.
11 καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείασ ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν
συνκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰσ τὸ παντελέσ. 12 ἰδὼν
δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦσ προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπο-
λέλυσαι ἀπὸ τῆσ ἀσθενείασ σου, 13 καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰσ
χεῖρασ· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν.
14 [165.2] ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγοσ, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαβ-
βάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦσ, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν
ἐν αἷσ δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖσ οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ
μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριοσ καὶ

---

tarum libris): *ζητουμενοσ καρποσ, εφ ον ηλθεν ο ζητων, φησι, τρισ και ουχ ευρε.*

10. *διδασκων*: GHΓ al mu (et. evglstaria) syr^{sch} pers^{p} add *ο ι̅ς̅* | *εν μια των συναγωγων* (i *in synagoga*, l vg *in synagoga eorum*): H 13. 346. *εν μ. τ. ημερων* | *εν*: DT^{woi} 1. 13. 69. 209. 346. it vg om | *τοισ σαββασιν*: D i sah cop (exc^{dz}) *τω σαββατω*

11. *ιδου*: syr$^{cu\,et\,sch}$ om | *γυνη* sine *ην* cum ℵBLT^{woi}X 33. 157. 239. 259. 7^{pe} a b c f (ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ e silentio) i l q vg sah cop syr$^{p\,et\,hr}$ arm ... ς add *ην* cum A(D)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr$^{cu\,et\,sch}$ aeth. D sic: *και ιδου γυνη εν ασθενεια ην πνευματοσ ετη ιη′* | *ετη*: B* om (suppl ^{2}et^{3}) | *δεκαοκτω* cum ℵBT^{woi} 1. 209. al^{3} sah (D cop *ιη′*, b e *XVIII*, fu *X et VIII*) ... ς *δεκ. και οκτ.*, Ln *δεκ.* [*και*] *οκτ.* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pl} (l *dec. et novem*; a hiat) vg | *συνκ.* cum ℵDLΔ ... ς Ln Ti *συγκ.* ABXΓΛΠ unc rell etc. Praeterea X *συγκυμπτουσα*, D* *συνκαπτ.* et^{2} *συνκαμπτ.* | AX *ανακυμψαι*

12. *προσεφων. και*: D e om | *απο* cum ℵADX al^{10} fere syr^{omn} (item it vg *dimissa es* vel *liberata es ab*) ... ς Ti om cum BLT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{3,511} Cyr^{luc316}

13. *αυτη*: D sah cop syr$^{cu\,et\,sch}$ (non item$^{p\,et\,hr}$) post *τασ χειρασ* pon | *ανορθωθη* cum ABDG^{2}HLMXΓΔΛ 69. 433. al^{4scr} ... ς *ανωρθωθη* cum ℵEG*KST^{woi}UVΠ al plu | *εδοξαζεν*: D c syr^{sch} cop$^{wi\,et\,petr4}$ *εδοξασεν*

14. *ο αρχισ.*: Δ om *ὁ* | *ο ι̅ς̅*: D om *ὁ* | *ελεγ. τω οχλω* (b f ff$^{2.}$ l q vg; c *indignatus est quod – dicebat autem*, i *indignans quod – et dicebat*): D a e post *αγανακτων* pon (e *indignans dicebat ad populum quia sabbato curaret Ihesus*, similiter a d) | *οτι εξ* cum ℵBL gat mm (sah cop ut solent) ... ς Ln om *οτι* cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg etc | ℵ* om *εν αισ δει εργαζ.* (suppl^{a}), item B* om *εν αισ* (suppl^{2}et^{3}) | *εργαζεσθαι*: it vg reddunt *operari*, d *curari* | *εν αυταισ* cum ℵABLT^{woi}XΠ al^{10} ... ς *εν ταυταισ* cum DΓΔΛ unc^{9} al pler (it vg *in his*, etc) | *ουν*: U p^{scr} om (item A, sed pergit *συνερχομενοι*, confusis *ουν* et *συν*, nec exprim syr$^{cu\,et\,sch}$ (contra syr$^{p\,et\,hr}$) arm aeth

15. *δε* cum ℵBDL 1. 69. 124. 131. 209. 346. it (exc q) vg sah cop syr$^{sch\,et\,hr}$ ... ς Ti *ουν* cum AT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler q syr^{p} (syr^{cu} sine co-

14, 15 Mt 12, 11 εἶπεν· ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐ-
τοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; 16 ταύ-
την δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα
καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου; 17 $^{166.10}$ καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο
πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν
τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 s Mc 4, 30–32 Mt 13, 31 s 18 $^{167.2}$ Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ,
καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λα-
βὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο

---

pula, aeth *et respondit*) | ο κυριος c. ℵABLT^{woi}XΔΛΠ unc rell al longe plu it (et. d) vg sah cop syr^{p} rell ... D^{gr}FUΓ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. al plus^{15} for syr^{cu} et ^{sch} (syr^{hr} *domin. Iesus*) arm^{cod} ο $\overline{ις}$ | υποκριται (Gb'' Sz) cum ℵABLT^{woi}ΓΔΛΠ unc^{8} al^{80} fere it (exc f) vg sah^{woi} cop syr^{p} aeth Hipp^{dan} (ed Lag^{158}) Ir$^{int\,236}$ ... ς υποκριτα cum D VX al mu f sah^{münt} syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} arm | υμων: T^{woi} ημων | τω: AT^{woi} al pauc (sah cop) εν τω | τ. σαββατω: ℵ* om (suppl ^{c}) | τον βουν αυτου (Hipp^{dan} om) η (D και) τ. ονον: Tert$^{marc\,4,30}$ *asinum aut bovem suum.* Cyr^{4,211} huc respiciens τον ιδιον βουν ητοι το προβατον | τον ονον: AV 86. την ονον | απο της φατνης (et. Tert^{marc}): 69. 435. Ir$^{int\,236}$ Amb$^{luc\,1452}$ om | απαγαγων cum ℵ^{c}AB^{2vid}et^{3}Γ^{2} unc rell al fere omn Hipp^{dan} Cyr^{4,211} ... ℵ*B* 1. απαγων

16. δε: F al pauc om | θυγατερα: KXΓ*Λ al^{11scr} -ραν | αβρααμ: D του αβρ. | δεκ. και οκτ. ετη (sah cop fu ut v. 11, b *X et VIII*, i *XVIII*) et. Or^{1,782} Eus$^{ecl\,210}$ (libere δεκ. κ. οκτ. ετεσιν): D ετη ιη, e *annis XVIII*, f *annis decem et octo* | απο (et. Or^{1,782}): Δ (item Or ex ed. Hoesch.) εκ

17. ταυτα λεγοντος αυτου: D e om | κατῃσχυνοντο (d *confundebantur*): D^{gr} e sah κατησχυνθησαν (*confusi sunt*) | παντες: b e ff^{2} i l q om | οι αντικ. αυτω (it^{pl} vg *adversarii eius*, a *qui adversabantur ei*, c *qui ei adv.*, q *qui resistebant ei*): Λ οι αντ. αυτου | οχλος: GL al pauc λαος | εχαιρεν: Λ 262. -ρον | επι πασιν (E al pauc om) τ. ενδοξοις (T^{woi} -ξης, g^{2} om τ. ενδ.) τ. γιν. (vide post) υπ αυτου et. a g^{2} vg ... D b c e f ff^{2} i l q εν πασιν (b c ff^{2} i l q om) οις εθεωρουν ενδοξ. υπ αυτου γεινομενοις, e *in omnib. quae videbant praeclara fieri ab illo*, d *in omnib. quibus videbant mirabilibus ab eo fieri*, b i l q *in praeclaris quae viderant fieri ab ipso*, f *in universis praeclar. virtutibus quae videbantur fieri ab eo* | γινομενοις: ℵ^{c}A(D) γεινομ., T^{woi} γιγνομενοις ... B 440. γενομενοις ... ℵ* λεγομ.

18. ουν cum ℵBL 1. 13. 69. 157. 346. it^{pler} vg sah cop syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln δε cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler c q syr^{sch} et $^{p\,txt}$ (syr^{cu} aeth και ελεγεν) | του θεου: U al pauc aeth των ουρανων

19. ὅν: ς^{e} 1624. 1633. etc ὃ | εις: ℵ^{a} D al^{10} fere add τον | εαυτου cum

εἰσ δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖσ
κλάδοισ αὐτοῦ. 20 168.5 Καὶ πάλιν εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βα- Mt 13, 33
σιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν
εἰσ ἀλεύρου σάτα τρία, ἕωσ οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
22 169.2 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεισ καὶ κώμασ διδάσκων
καὶ πορείαν ποιούμενοσ εἰσ Ἱεροσόλυμα. 23 170.5 Εἶπεν δέ τισ

ℵABT^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al plu ... DFKLXΠ al^{15} fere *αυτου* | *ηυξησεν*: H *ηυξανεν* | *εισ*: 36. 248. 259. *ωσ* ... D 1. al pauc om. Exprim *εισ* e vg cop syr^{p} et^{hr} *factum est in arborem*; non exprim it^{pler} sah syr^{cu} et ^{sch} | *δενδρον* sine *μεγα* cum ℵBDLT^{woi} 251. a b e ff^{2}· i l cop$^{dz\ txt}$ syr^{cu} et^{hr} arm Amb^{luc1453} ... ς Ti add *μεγα*, Ln [*μεγ.*] cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f q cop^{edd} et$^{dz\ mg}$ syr^{utr} aeth (:: in Mt non additum est, sed varie differunt Mt et Lc) | *κατεσκηνωσεν* (U *κατασκ.*): DΓ 21^{ev} *κατεσκηνωσαν* (Γ *κατασκ.*), Λ 13. 69. 346. *κατεσκηνουν* | *εν τοισ κλαδοισ*: D sah *υπο τουσ κλαδουσ*

20. *και παλιν* etc: D *η τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην* | *και* ante *παλιν* cum ℵBGLT^{woi} al mu it vg cop syr^{p} *και* c. ob. arm aeth ... Gb^{oo} Sz om cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu sah syr^{cu} et ^{sch}

21. *εκρυψεν* (Gb' prob Schu) cum BKLUΠ 61. 64. 106. 124. 127. 131. 157. 300. 435. al^{60} fere ... ς Ln *ενεκρυψ.* cum ℵADT^{woi}XΓΔΛ unc^{7} al plu Eus^{luc182} (*γυνη δε ταυτην, η σοφια του θεου, εισ αλευρου σατα τρια εγκρυπτει.* Rursus *εγκρυπτουσα την εξ αυτησ ωφελειαν εισ αλευρου σατα τρια* etc) Ath^{luc191} (Gall^{5}) :: at ita Mt paucis (GL) discedentibus | *εισ αλευρου σατα τρια* et. f vg (*in farinae sata tria*, gat mt *in far. satis tribus*); e *in farinae mensuras*: a b c ff^{2}· i l q nil nisi *in farinam* (*-na*) :: in Mt it vg *in farinae* (pleriq *-nam*) *mensuris tribus* vel *mensuras tres* vel *satis tribus* | *εζυμωθη* (it^{pl} d Amb^{luc} *fermentatum est*): D^{gr} *ζυμωθη*, a vg Aug *fermentaretur*, e *fermentetur*

22. *και* pri: S om | *διεπορευετο* (a d *circuibat*, e *perambulab.*): H al pauc *επορευετ.* (it^{pler} vg *ibat*) | *κατα*: XLT^{woi} 1. 157. 6^{pe} add *τασ* | *πολ. και κωμασ* (1. 131. 209. *πολιν κ. κωμην*): 69. syr^{cu} et^{sch} (non item syr^{p} et^{hr}) *κωμ. κ. πολ.* | *πορειαν* BDFGHKMSVXΓΔΛΠ al plu ... ℵAEL T^{woi}U al mu (3 ap Scr) *ποριαν*. Cf ad Iac 1, 11 ubi rursus ℵA *ποριαισ* | *εισ*: KΠ 69. al pauc *εν* | *ιεροσολυμα* (B* om *ι*) cum ℵBL a (*hierosolymis* sed om *et iter faciens*) ... ς Ln Ti *ιερουσαλημ* cum ADT^{woi}X ΓΔΛΠ unc^{9} al certe pler (Latt sah cop ita fere solent) :: *ιερουσαλημ* Lc saepius scripsit quam *ιεροσολυμα*. Tamen nec raro aliena manu substitutum illud pro hoc, ut Act 8, 25. 13, 13. 21, 4 et 15. 25, 20. Alibi dubium utra forma tenenda sit; fit etiam ut pauci *ιεροσολυμα* invexerint ut Act 1, 12. 20, 22 et 25, 3. Multo vero saepius *ιερουσαλημ* et ipsum *εισ ιερουσαλημ* non fluctuat, ut Act 4, 5. 8, 27. 9, 2 et 26. 13, 31. 15, 2.

23. *ειπεν δε* etc: syr^{cu} *Venit quidam et rogabat eum et dixit*

αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
Mt 7, 13 24 ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆσ στενῆσ θύρασ, ὅτι πολλοί, λέγω
25 ss Mt 25, 10-12 ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 $^{171.5}$ ἀφ᾽ οὗ
ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότησ καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντεσ· κύριε ἄνοιξον ἡμῖν,
καὶ ἀποκριθεὶσ ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶσ πόθεν ἐστέ. 26 τότε

---

23. *ολιγοι* (et. Or^{2,387}): D 124. 157. 300. 20^{ev} cop (non item sah) arm add *εισιν*, item it (exc q) vg Or$^{int 2,533}$ | *ο δε*: D add *αποκριθεισ* | *προσ αυτουσ*: 71. 225. 248. g^{scr} 7^{pe} syr^{cu} aeth *πρ. αυτον* ... D 13. 69. om

24. *αγωνιζεσθε* (et. Or^{2,387} et$^{3,527.804}$): Mac$^{hom 19,2}$ (*και παλιν· βιαζεσθε εισελθ. δια τ. στε. θυρασ*) *βιαζεσθε* (contra$^{cust cord 167}$ sic: *και παλιν· βιαζεσθε· βιασται γαρ αρπαζουσι την βασ. των ουρ. και το· αγωνιζεσθε εισελθ. δια τησ στεν. πυλησ*) | *θυρασ* cum ℵBDL(T^{woi} *δ. τ. θυρασ στηνησ πυλησ*) 1. 131. arm Or^{3,527} (*αλλα και το υπο του σωτηροσ – λελεγμενον, ωσ εν τω κατα λουκαν ειρηται, ουτωσ εχον· αγων. εισελθ. δ. τ. στε. θυρασ, οτι πολλοι* etc; paullo post adscribit *το εν τω κα. ματθαιον – οτι στενη η πυλη* etc) Mac$^{hom 19,2}$, item *ostium* a e ff^{2} i l q Lcif^{133}, *ianuam* d ... ς (= Gb sed rursus Gb′) *πυλησ* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{2,387} et^{3,804} Bas$^{eth 236}$ Mac$^{cust cord 167}$, item *portam* b c f vg (:: ex Mt ubi lectio non fluct) | *εισελθειν* sec loc: Or^{3,527} add *δια τησ στενησ* | *ουκ ισχυσουσιν* (T^{woi} *ισουσιν*, Λ *ισχυσωσιν*): D *ουχ ευρησουσιν* :: cf Mt

25. *αφ ου* (D *οτου*) *αν* (T^{woi} 69. 124. 346. Bas$^{bapt 663}$ *εαν*): Ln (et. Ti^{49}) haec usq *ανοιξον ημιν* cum iis quae praecedunt coniunxit, puncto ante *και αποκριθεισ* posito. At inter *ισχυσ.* et *αφ ου* plene interpg AEKLΔΛΠ etc (contra M praeter morem ante *αφ* nil interpunctionis habet), item it^{pl} vg (et. Faustus ap Aug): *Cum autem intraverit*, nec aliter b q: *Ex quo surrexerit* (contra c non interpg ante *ex quo incipiet paterfam. surgere et cludere*). Praeterea Amm et Eus novam sectionem a verbis *αφ ου* incipiunt. Cf et. Amb$^{cain 192}$ „Postremo audi quos Christus excludat. *Cum intraverit*, inquit, *paterfamilias et clauserit*" etc | *εγερθη ο οικοδεσπ.* (K al pauc *οικωδ.*) b q Lcif^{133}: D *ο οικοδ. εισελθη*, 13. 346. 66^{mg} 69. a c f i l (ff^{2} g$^{1.2}$ e silentio) vg Bas$^{bapt 663}$ Faust Amb *εισελθη* (66^{mg} 69 *ελθη*) *ο οικοδ.* Vide e antea. | *αποκλεισῃ*: XΓ al mu *αποκλεισει* (Γ al *-κλησει*) | *αρξησθε*: 69. 124. *αρξεσθε* | *την θυραν* sec (U *την θυρα* et pri et sec): D c^{scr} b q sah^{münt} (non ^{woid}) Lcif Faust om, a om *και κρου. την θυραν*, item ℵ* om (suppl ^{a}) *εξω εστ. και* | *κυριε* semel cum ℵBL 157. a c e ff^{2} g$^{1.2}$ l vg sah cop (et. Pistis) Faust ap Aug ... ς *κυριε κυριε*, Ln *κυριε* [*κυριε*] cum ADT^{woi}XΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere b f i q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop^{dz} arm aeth Bas$^{bapt 663}$ Lcif^{133} :: e Mt 25, 11 ubi nemo alterum om; cf et. Mt 7, 21 sq Lc 6, 46 | Bas$^{bapt 663}$ *και τοτε αποκριθ.* | *ερει υμιν*: U syr^{sch} add *οτι* ... a b i l q syr^{sch} Lcif^{133} om *υμιν*

ἄρξεσθε λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς
πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 *καὶ ἐρεῖ· λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς* Mt 7, 23
πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται ἀδικίας. 28 *ἐκεῖ*
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, [172. 5] *ὅταν ὄψεσθε* Mt 8, 11 s
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ

---

26. *αρξεσθε* cum BEGHUVA al permu (vix plu) ... ℵADKLMST[woi]XΓΔΠ al[40] (ac multo plures ut vdtr) *αρξησθε* :: hinc *-ησθε* omnino plus quam *-εσθε* a testibus auctoritatis habet | *λεγειν*: D add *κυριε* | *ἐνώπιόν σου* in cdd est, non (ut Ln 49) *ἐνώπιον σοῦ* | EHR al nonnulli *εφαγωμεν*, item E al nonnulli *επιωμεν* | *εδιδαξας*: syr[cu] *ambulavisti.* Cf et. Pist[318]

27. *λεγω* (s add *δε*): BT[woi] *λεγων* ... ℵ 225. it vg sah cop syr[sch] arm usc (non [zoh]) Lcif[133] om (contra syr[cu] *Tunc dicet vobis: Amen dico,* syr[hr] *Et ille dicet: Amen dico ego vobis*) | *υμας* cum ℵAXΓΔΛΠ unc[8] 1. 33. 69. 124. al pler a c f ff[2.] g[1. 2.] q vg Or[4, 425] ... Ln [*υμας*] Ti om cum BLRT[woi] 157. 346. b i tol (v. 25 om tantum c tol). Praeterea pro *ουκ οιδ. υμας ποθ. εστε* D *ουδεποτε ειδον υμας*, e *numquam vos vidi*; Or[1, 131] *μεγα ουν εστιν ως το· ουκ οιδα υμας, οτι εργαται εστε ανομιας.* Cyr[luc 325] *λεγει· ουκ οιδα υμας· αποστητε απ εμου εργαται της αδικιας* (omittunt *ποθ. εστε* et. 56. 58. 61. sah[münt]) | *αποστητε*: M g[scr] al pauc *αποχωρειτε* :: e Mt. Cf et. Iust[ap1, 16] *πολλοι δε ερουσι μοι· κυριε κυριε, ου τω σω ονοματι εφαγομεν και επιομεν και δυναμεις εποιησαμεν; και τοτε ερει αυτοις· αποχωρειτε απ εμου, εργαται της ανομιας* (similiter [tr 76]) | *παντες*: syr[sch] om. Vide ante Iust Or Cyr. Item Epiph[769] *αποστητε απ εμου οι εργαται της ανομιας· ουπω εγνων υμας*, et [anc 25] *αποστ. απ εμου εργαται της ανομιας· ουδεποτε γαρ εγνων υμας.* | *εργαται* sine artic (Gb') cum ℵBDEGHLRSVXΔΛ al[20] fere cat[ox109] ... ς Ln *οι εργ.* cum AKMT[woi]UΓΠ al plu sah cop arm | *αδικιας* cum ℵBLR (D vide post) arm cat[ox109] ... ς Ti praem *της* cum ALT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Cyr[luc] (vide ante). Praeterea pro *αδικιας* D x[scr] (et. Or[3, 131] *ανομιας*, Iust Epiph bis *της ανομιας* vide ante) habent *ανομιας.* Cf huc et. Clem[2cor] *ερω υμιν· υπαγετε απ εμου, ουκ οιδα υμας ποθεν εστε, εργαται ανομιας.* Item Pist[318] (antea v. 26 *και λεξουσιν μοι* pro *τοτε αρξ. λεγειν*, item *ελαβομεν εκ μυστηριων σου και επληρωθημεν παση τη διδαχη σου* pro *εφαγ. ενωπ. σου και επιομ.*) *και αποκριθεις ερω αυτοις· ουκ οιδα υμας, τινες εστε, εργαζομενοι την ανομιαν και το κακον εως νυν· δια τουτο απερχεσθε εις το σκοτος το εκτος. και τη ωρα εκεινη απελευσονται εις το σκοτος το εκτος, οπου εστιν ο κλ.* etc.

28. *βρυγμος*: Δ *δρυγμος* | *οψεσθε* c. B*DX 69. 124. 237. 346. al[15] Lcif[131] (*cum videbitis*) ... ς Ln Ti *οψησθε* cum AB[2vid] et [3] LRT[woi] ΓΔΛΠ unc[8] al plu, item *cum videritis* it (et. d) vg Ir[int 236] ... ℵ *ιδητε*, item Mcion [epiph] (vide post) | *ισαακ* cum ℵ[c]ABT[woi]XΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] c f l q vg sah cop ... ℵ*DL a b e i *ισακ* (:: eadem forma testimonio ℵ codicis et Latinorum aliquot item D per evv uti solet, cf Mt 1, 2. 8, 11.

βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶσ δὲ ἐκβαλλομένουσ ἔξω. 29 καὶ ἥξουσιν
Mt 19, 30 ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσον-
20, 16 Mc 10, 31 ται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 [173.2] καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι.
31 [174.10] Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινεσ Φαρισαῖοι λέγον-

22, 32. Mc 12, 26. Lc 3, 34 et 20, 37. Praebet ℵ etiam quinquies in epistulis, ter vero Ro 9, 10 Heb 11, 9 Iac 2, 21 *ισαακ*; in actis ubique i. e. quater, 3, 13. 7, 8 et 32, et ipse *ισαακ*. Ut D[cant] in evv et item in actis formam *ισακ* confirmat, ita D[clar] in epp. De ceteris Act 7, 32 accedit c, in epp passim Graeci Latini reliqui.) | *και παντασ* (sah om) *τουσ προφητασ* (Mcion *δικαιουσ*, vide post; a add *dei*): sah[cod] syr[hr] om | *εν τ. βασ. τ. θεου* et. c f vg (et. for san) Ir[int236] Amb[luc1474 et de fide bis] (contra libere[luc1360] *cum videritis iustos intrare in regnum caelorum*): a b c ff[2] i l q Lcif[133] am fu *introeuntes* (am *introire*, fu *intrare*) *in regno (-gnum) dei* | *του θεου*: A *αυτου*, 86. 7[pe] Ir[int] Amb[luc 1474 et 1360] *των ουρανων* : : e Mt. De Mcione Epiph[314 et 336] sic: *παρεκοψε παλιν το· τοτε οψεσθε αβρ. κ. ισ. κ. ιακ. κ. παντ. τ. προφ. εν τη βασ. τ. θεου. αντι δε τουτου εποιησεν· οτε παντασ τουσ δικαιουσ ιδητε εν τη βασ. τ. θεου, υμασ δε εκβαλλομενουσ. προσεθηκε* ([314] *εποιησε*) *δε· κραταιουμενουσ εξω, εκει εσται* ([314] *και εκει εστιν*) *ο κλαυθμ. και ο βρυγμ. των οδ.* Quae Tert[marc 4, 30] confirmat his: *cum videbunt iustos introeuntes in regnum dei, se vere detineri foris.* Addit Epiph *ελεγχ. μ' ου γαρ ειπεν· οψεσθε δικαιουσ εισερχομενουσ και υμασ μη εισερχομενουσ, αλλ· οψεσθε τουσ δικ. εν τη βασ., υμασ δε εκβαλλομενουσ.*

29—35. Haec omnia om Mcion teste Epiph[314 et 337]: *παρεκοψε παλιν το· ηξουσιν απο ανατ. κ. δυσμ. και ανακλιθ. εν τη βασ. μου* ([337] om), *και το· οι εσχατ. εσοντ. πρωτοι, και το· προσηλθον οι* ([337] om) *φαρισ. λεγοντεσ· εξελθε κ. πορευου εντευθεν, οτι ηρωδ. σε θελει αποκτειναι, και το· ειπε* ([337] om)*· πορευθ. ειπατε τη αλ. ταυτη, εωσ οπου ειπεν· ουκ ενδεχεται προφ. απ. εξ. ιερ., και το· ιερουσ. ιερουσ. - τ. απεσταλμενουσ, και το· πολλακισ ηθελησα επισυναξαι ωσ ορνισ τα τεκν. σου, και το· αφιεται υμ. ο οικ. υμ.* ([337] add *ερημοσ*), *και το· ου μη ιδητε με εωσ* ([337] add *ου*) *ειπητε· ευλογημενοσ.*

29. *και βορρα* cum ℵAD[gr]XΓΔΛΠ unc[8] al[100] fere b c e ff[2] i l vg sah cop syr[p] ... ς (sed Gb[00]) Ti post *και* add *απο*, Ln [*απο*] cum BLR (item T[woi] sed omisso *και*) al mu a d f q (syr[cu et sch et hr] quater *απο*, syr[cu et sch] *απ. νοτου* ante *κ. α. βορρ.* pon) | KMRXΓΛ al mu *ανακληθησ.* | Π[*vid] om *του θεου*

30. *ἰδοὺ εἰσὶν* et *καὶ εἰσὶν*: his accentibus KMSΓΛ 1. etc, non (ut Ln Ti[49]) *ἰδού εἰσιν* et *καί εἰσιν* | *εσχατοι οι εσοντ.* etc: X *πρωτοι οι εσοντ. εσχατ. και εσοντ. εσχατ. οι εσοντ. πρωτ.*

31. *εν αυτη* cum ℵABEGHLRSUVXΓΔΛ al pler it vg (Latt *in ipsa*) etc ... DKMT[woi]Π 63. 116. 157. al[10] sah cop *εν ταυτη* (sah cop *in illo*). Prae-

τεσ αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδησ θέλει σε ἀπο-
κτεῖναι. 32 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· πορευθέντεσ εἴπατε τῇ ἀλώπεκι
ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεισ ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔ-
ριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον
καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι
ἔξω Ἱερουσαλήμ. 34 [175.5] Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτεί- 34 s Mt 23, 37–39
νουσα τοὺσ προφήτασ καὶ λιθοβολοῦσα τοὺσ ἀπεσταλμένουσ πρὸσ
αὐτήν, ποσάκισ ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνιξ

terca GS al pauc b c f add δε, item 157. cop | ωρα (Gb′, Schu „bene ap Lc“) cum אAB*DLRX al[15] fere syr$^{p\ mg}$ (:: ex usu est Lucae, cf 2, 38. 10, 21. 20, 19. 24, 33. 12, 12.) ... ς Ln ημερα cum B[3]T^{woi}ΓΔΛΠ unc[8] al plu it vg sah cop syr$^{sch\ et\ p\ txt}$ arm aeth; syr^{cu} cop^{dz} *et in diebus* (cop add *vero*) *illis* | προσηλθαν cum B*DL ... ς Ln προσηλθον cum אAB[3]RT^{woi}XΓΔΛΠ unc[8] al omn^{vid} | φαρισαιοι: D it (et. m^{111}) vg syr$^{cu\ et\ sch}$ των φαρισαιων | αυτω: D p^{scr} c transpon post προσηλθ. (al pauc vel utroq loco vel neutro habent) | θελει: E 31^{ev} 150^{ev} μελλει (E μελει) ... D al[5] sah syr^{cu} ζητει

32. και ειπεν (b c f ff^{2} i l m^{111} q vg): M 7^{pe} a e o δε ειπ. | αυτοισ: KΠ al pauc om (x^{scr} c f m syr^{sch} add ο ις, *Iesus*; sah *respondens Iesus dix. illis*) | δαιμονια: L τα δαιμ. | αποτελω cum אBL 33. 124. Clem [577], item D αποτελουμαι ... ς επιτελω cum ARXΓΔΛΠ unc[8] al pler | τη τριτη c. אADRXΓΔΛΠ unc[8] al omn fere am san (al) sah syr^{p} Clem [577] ... B 56. 346. a (*die tertia*) b c e f l m q vg (exc am san al) cop syr$^{cu\ et\ sch}$ arm aeth Or$^{int\ 3,92}$ (ut a) et [361] add ημερα, hinc Ln [ημερ.]

33. πλην usq πορευεσθαι a e f q vg ... b c ff^{2} i l m om; habent enim post αυριον v. 32 sic: *et sequenti* (b m *tertia*) *die* (i om, item ff$^{2\ blanch}$) *consummor* (b ff^{2} m *consummabor*; l *crucifigor*). *Abite* (ita b; ff^{2} m *ite*; c *vadite*: exprimunt igitur πορευεσθε, i l* om) *quia* (m *quoniam*) *non capit* (m *impossibile est*) etc. Similiter 69. 80. ab αυριον ad αυριον transiliunt. | αυριον (D praem τη. א* om αυρ. και, suppl ^{c}): syr sch ar^{p} pers^{p} add *operari* | εχομενη (:: cf Act 20, 15. 21, 26; 13, 44) cum ABLRXΓΔΠ al pler ... אDΔ 69. 131. 157. 433. al plus[10] ερχομενη (e f l[2] q vg *sequenti*, d *ventura*, a *in futurum*) | πορευεσθαι (f l[2] vg *ambulare*, d e *abire*, q *ire*): a praetermisit; b c ff^{2} m vide ante, item i l* | απολεσθαι (RA απωλ.): D ante προφητην (corrupte D* προτην et ^{corr} προστην)

34. αποκτεινουσα (LR al -κτιν-) cum אBDEGHLMRSU[2]VΓΛΠ al permu ... AKU* al plus[15] αποκτεννουσα, XΔ al plus[50] αποκτενουσα (Gb″) | αυτην (א^{c}): א* αυτον | ορνιξ c. אD ... ς Ln Ti ορνισ (:: quae forma in Mt, quo solo loco praeter hunc legitur, non fluct) c. ABLR unc rell al omn^{vid}. Cf Photius (in Steph. Thes.): ορνισ Αττικοι· Ιωνεσ δε ορνιξ, και αι πλαγιαι ακολουθωσ· και Δωριεισ ορνιξ. Praeterea post (aeth ante) ορν. add *congregat* (:: ut Mt) syr^{cu} et ^{utr} sah aeth

τὴν ἑαυτῆσ νοσσιὰν ὑπὸ τὰσ πτέρυγασ, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 35 ἰδοὺ
ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκοσ ὑμῶν. λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἴδητέ με ἕωσ ἥξει
Ps 118, 26 ὅτε εἴπητε· εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου.

XIV.

1 $^{176.10}$ *Καὶ* ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰσ οἶκόν τινοσ τῶν
ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν

34. *την εαυτησ* (ℵ* *-του*) *νοσσιαν* (HLS al mu *νοσιαν*) cum ℵBLRXΓΔΛ unc^{6} al pler, item *nidum suum* a b vg cop ... Ln (:: ut Mt) *τα εαυτ. νοσσια* (sed D *τ. νοσσ. αυτησ*, Π* al pauc *νοσια*) c. ADKMΠ al plus^{25}. Item c d f ff^{2} i l q sah arm syrr (Ir^{int281} et ^{282} ad Mt adhibuimus, tamen utroq loc om *επισυναγει* post *ορν.* ut Lc) *pullos suos*, at ita etiam *την εαυτ. νοσσιαν* verti poterat.

35. *υμιν* pri: X al^{10} fere om (item Chr^{1,638} et^{2,359} et^{3,154} et^{alib}, sed non satis liquet utrum ex Mt an ex Lc afferat; similiter enim lectio in Mt fluctuat, et ipse Chr^{7,810} ad locum Mt^{i} om *υμιν*. Habet vero ^{12,39}) | *ο οικ. υμων* sine *ερημ.* cum ℵABKLRSVΓΛΠ al^{80} fere e ff^{2} g^{2} i am for fu em san tol bodl iac trevir sax sah cop^{schw} ex^{dz} arm (Or^{3,188}, item^{642} *και αφειθη αυτησ ο οικοσ αυτων*. Haec videntur certe a Lc pendere, sed non indicatum est) Epiph^{314} (non item^{337}, vide supra) ... ς (= Gb Sz) add *ερημοσ* (:: ut Mt, sed ibi etiam fluct) cum DEGHMUXΔ 33. al permu a b c f g^{1} l q vg^{clem} syr$^{cu et utr}$ cop$^{wi et petr1}$ aeth (et. Chr ubique add, item Ir^{int281} et ^{282}) | *λεγω* cum ℵ*L 40. 253. 259. b c ff^{2} i l sah syr^{cu} aeth ..¦. Gb Sz Ln Ti *λεγ. δε* c. ℵ^{c}ABDRXΓΔΛΠ unc rell al plu f q vg cop syr^{p} arm, item a e syr^{sch} *dico enim* ... ς (= Gb Sz) *αμην δε λεγω* cum minusc mu | *οτι* cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f ff^{2} (g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg ... ℵBDHLR al^{6} b c e i l q gat mm (Epiph vide ante) om, hinc Ln [*οτι*] :: deest in Mt, nec add ex unc nisi D; vide ad Mt | *ιδητε με* cum ℵABKMRΠ al plus^{10} a f i l vg Epiph^{bis} (vide ante) ... ς *με ιδητ.* (E al pauc *ιδετε*) cum (:: ut Mt) DEGHLSUV XΓΔΛ al plu b c e q. Praeterea Δ^{gr} sah cop aeth add (:: e Mt) *απ αρτι* | *εωσ* cum BDKLRΠ al plu ... ς Ln add *αν* (:: ut Mt) cum ℵAEGH MSUVXΓΔΛ al plu | *ηξει* (ut ADSVΔΛ al^{40} fere; EGHU al permu^{vid} *ηξη*) *οτε* (H *οτι*) *ειπητε* cum ADEGHSUVΔΛ al plu a b c f ff^{2} l q (g$^{1.2}$ ut^{vid}) vg syr$^{cu et p}$: quae versiones sic: *donec veniat* (a b f syr$^{cu et p}$ c. ob. add *dies*, non add ff^{2} l q; c vero *veniam et* pro *veniat cum*) *cum* (a *quando*) *dicetis* (a c q *dicatis*) ... ℵBKLMRXΠ 1. 69. 79. al pauc e i mm sah cop syr^{sch} arm *εωσ αν* (*αν* ℵMX 1. 69. al pauc; BLR 79. om, KΠ *οτε* pro *αν*) *ειπητε* (i mm *donec dicatis*, e *quoadusq dicatis*; gat „*cum dicatis*" vdtr cum c q facere, non cum mm) :: ut Mt, a quo Lucam paullum discessisse inprimis Latinorum et syr^{cu} testimonia suadent

XIV, 1. *ελθειν*: DM 13. 28. 69. 157. 346. al mu it vg sah cop arm *εισελθειν* | *αυτον*: Γ 69. om | *εισ*: A add *του* | *αρχοντων των*: BK* om *των* | *παρατηρ. αυτον*: syr^{cu} add *ut viderent quid faceret*

παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπόσ τισ ἦν ὑδρωπικὸσ
ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 $^{177.2}$ καὶ ἀποκριθεὶσ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν πρὸσ Mt 12. 10
τοὺσ νομικοὺσ καὶ Φαρισαίουσ λέγων· ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θερα-
πεῦσαι ἢ οὔ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4 καὶ ἐπιλαβόμενοσ ἰάσατο αὐτὸν
καὶ ἀπέλυσεν. 5 καὶ ἀποκριθεὶσ πρὸσ αὐτοὺσ εἶπεν· τίνοσ ὑμῶν 13, 15 Mt 12, 11
υἱὸσ ἢ βοῦσ εἰσ φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέωσ ἀνασπάσει αὐτὸν

2. *ιδου*: syr^{cu} sah non exprim | *τισ*: D 1. 131. b c ff$^{2.}$ i l q mt (non item a e f vg) om | *ην*: Λ a^{scr} al pauc om | XΓΛ 69. al *υδροπικοσ*

3. *τουσ*: G* *αυτουσ* | *λεγων* cum ℵABL unc rell al omn fere c ff$^{2.}$ i l (g$^{1.2.}$ ut^{vid}) vg syr^{p} ... D 15^{ev} a b e q am (sed b q h. l. *dixit* pon) syr^{cu} et ^{sch} om, hinc Ln (ex errore de A) edidit [*λεγων*] | *εξεστιν* sine *ει* (Schu „recte ap Lc“) cum ℵBDL 59. 15^{ev} f am cop^{wi} et^{petr4} syr^{hr} aeth cat^{ox111} ... ς Ln praem *ει* (:: ut Mt 12, 10) cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (sah cop^{dz} ut vdtr) arm syr^{cu} et ^{utr} | *τω* (243. c^{scr} *εν τω*) *σαββατω*: 1. 131. 209. 49^{ev} a *εν* (49^{ev} a om) *τοισ σαββασιν* | *θεραπευσαι* cum ℵBDL 1. 124. 131. 209. cat^{ox111} ... ς *θεραπευειν* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr$^{luc\,329}$ (:: similiter fluct lectio Mt 12, 10) | *η ου* cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 131. 157. 209. 346. b e f q mm sah^{münt} (*η ουκ εξεστι*) cop syr^{cu} et ^{hr} syr^{p} c.* aeth cat^{ox} Cyr$^{luc\,329}$ (libere *ηρετο τουσ νομικ. κ. τουσ φαρισ. ο κυριοσ· ποτερον ποτε εξεστι τω σαββ. θεραπευειν η ου*) ... Ln [*η ου*], ς om cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c ff$^{2.}$ i l vg sah^{woid} syr^{sch} arm (:: cf Mt)

5. *αποκριθεισ* c. ℵ*et^{cb}AXΓΔΛ unc^{7} al longe plu f vg syr^{p} et^{hr} ... Gb^{oo} Ln om cum ℵ^{ca}BDKLΠ al^{15} it^{pler} gat mm sah cop syr^{cu}et^{sch} arm aeth :: deest in Mt, nec inprimis aptum vdbtur | *προσ αυτουσ* (ita ℵ^{c}, ℵ* *πρ. αυτον.* X al pauc add *ο* $\overline{ις}$) ante *ειπεν* cum ℵBLXΓΔΛ unc^{7} al pler vg ... Ln post *ειπ.* cum ADKΠ al^{8} a b c e f ff$^{2.}$ i l q sah cop syrr arm aeth :: at hoc usitatius praetereaq cum omisso *αποκριθ.* cohaeret | *υμων*: D praem *εξ* (item sah cop^{wi} *quis e vobis*, cop^{schw} ex^{dz} et petr^{2} *quis in vobis*) | *υιοσ* (Gb′ Sz) c. ABEGHMSUVΓΔΛ (sed ASU *ο υι.*) al^{130} fere e f q sah syr^{cu} (sed post *υι. η βουσ* add *η ονοσ*) et^{utr} Cyr cat ox^{111} et luc^{329} (*ει κεκωλυκεν ο νομοσ ελεειν εν σαββατω, πωσ εποικτειρεισ αυτοσ τον εισ φρεαρ καταπεσοντα; μη φροντισησ υιου κινδυνευοντοσ εν σαββατω* etc. Eadem ad scholia transiere, et. in comm codicis X) ... ς *ονοσ* (:: cf 13, 15) c. ℵKLXΠ 1. 33. (69. *ορoσ*) al a b c (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ex sil) i l vg cop syr^{hr} arm aeth (*bos eius aut asinus*), item D *προβατον* (:: ut Mt) | *πεσειται* (L *-σηται*) cum ℵABLΠ 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. al^{15} fere (it vg *ceciderit*) ... ς Ti *εμπεσειται* (DEG *ενπ.*) cum DXΓΔΛ unc^{8} al longe plu (:: cf Mt) | *αυτον*: A *αυτο* | *εν* cum ℵBEGHMSUVΓΛ al longe plu a e f q (i om *εν ημ. τ. σαββ.*) ... ADKLXΔΠ al^{20} b c l vg om, hinc Ln [*εν*] (:: in Mt *τοισ σαββασιν* non fluct) | *ημερα* cum ℵ*B al pauc ... ς Ln Ti *τη ημερ.* cum ℵ^{c}ADLXΓΔΛΠ unc rell al pler. Praeterea D syr^{cu} et ^{sch} (non item^{p} et ^{hr}) arr pers^{p} *τη ημερ. τ. σαββ.* ante *και ουκ ευθεωσ* pon

ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι πρὸσ
ταῦτα.

7 178.10 Ἔλεγεν δὲ πρὸσ τοὺσ κεκλημένουσ παραβολήν, ἐπέχων
πῶσ τὰσ πρωτοκλισίασ ἐξελέγοντο, λέγων πρὸσ αὐτούσ· 8 ὅταν
κληθῇσ ὑπό τινοσ εἰσ γάμουσ, μὴ κατακλιθῇσ εἰσ τὴν πρωτοκλισίαν,
μήποτε ἐντιμότερόσ σου ᾖ κεκλημένοσ ὑπ' αὐτοῦ, 9 καὶ ἐλθὼν ὁ
σὲ καὶ αὐτὸν καλέσασ ἐρεῖ σοι· δὸσ τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ
μετὰ αἰσχύνησ τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. 10 ἀλλ' ὅταν κληθῇσ,
πορευθεὶσ ἀνάπεσε εἰσ τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκλη-

6. *και ουκ ισχ. ανταποκριθ.* (ℵL 1. 131. 209. al pauc *αποκριθ.*): D 47. *οι δε ουκ απεκριθησαν*, e *illi autem nihil potuerunt respond.* Praeterea ς Ln Ti add *αυτω* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f (item *ad haec respond. illi* b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg) sah cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} arm aeth ... non addidimus cum ℵBDL 1. 118. 124. 131. 157. 209. (sed ex his 1. 118. 131. *πρ. αυτον* pro *πρ. ταυτ.*) e l

7. *ελεγ. δε*: D a (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$?) vg arm add *και*, non item b c e f i l q etc | AE*HKLXΓΔΛ al mu (non item ℵBDE^{2}GMSUΠ etc) *πρωτοκλησιασ*, item v. 8. AE*XΛ al *πρωτοκλησιαν* et MXΛ al etiam *κατακληθησ* | *επεχων πωσ τ. πρ. εξελεγοντο*: syr^{cu} *et eligebant primos accubitus* | *λεγων πρ. αυτουσ*: e syr^{sch} om; item 1. 131. 209. cop om *πρ. αυτουσ*

8. *κληθησ υπο τινοσ*, ita b f q syr^{utr} et ^{hr}: D e (*cum invitati fueritis*) vg 130^{lat} syr^{cu} Clem^{165} (*οταν κληθησ εισ γαμουσ, μη κατακεισο εισ την πρωτοκλισιαν*) om *υπο τινοσ* ... a c ff$^{2.}$ l *cum invitatus quis fuerit* (a *fuer. aliquis*) etc, item i omisso *quis* | *εισ γαμουσ* (D 17^{ev} *-μον*, arm add *aut ad convivium*): b sah syr$^{p\ mg\ cod}$ („non in omnibus exx invenitur") om. Apud Antioch^{hom3} *οταν κληθησ* (sed ed. est *καθισησ*) *εισ αριστον, μη* etc. | HXΓ al (editum Antioch^{hom3}) *εντιμωτεροσ* | *η κεκλημεν. υπ αυτου*: D *ηξει*, syr^{cu} *erit ibi* ... ℵ*(suppl^{a})L om *υπ* (item e^{vid}, habet enim *ne forte honoratior sit vobis invitatus illo*), a b c ff$^{2.}$ i l q (non item f vg) syr^{sch} (non item ^{sch} et ^{hr}) sah (*ne vocet?*) cop aeth om *υπ αυτου*

9. *αρξη* (Λ *αρξηται*): D^{gr} e *εση* (*et tunc eris - locum tenere*) | *μετα* cum ℵABDEGLMVΔΛ al permu ... ς *μετ* cum HKUXΓΠ al plu | *τον*: D* om

10. *κληθησ* (Antioch^{hom3} *κατακλιθησ*): B* al pauc *-θεισ* | *πορευθεισ* (et. Antioch): D 251. e om, item Clem^{165} (*αλλ οταν κληθησ, εισ τον εσχατ. τοπ. αναπιπτε*) | *αναπεσε* (Gb' Sz; Schulzio „scribendi errore" pro *-σαι* ortum videbatur) cum ℵAB*EHKSUVΓΠ al^{100} fere ... Gb *αναπεσαι* cum B^{3}GLMXΔΛ al plus^{20} (editum et. Antioch^{1031}) ... ς *αναπεσον* cum minusc pauc ... D Clem (vide ante) *αναπειπτε* :: quum in N. T. *πεσειν* cum compositis saepissime, nusquam vero *πεσασθαι* sit adhibitum, *αναπεσαι* scriptura tantum a *αναπεσε* differre censendum est, quemadmodum innumeris locis *αι* et *ε* promiscue in antiquissimis cdd posita sunt. Eandem prorsus rationem 17, 7 habet,

κώσ σε ἐρεῖ σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα
ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. 11 179.5 *ὅτι πᾶσ ὁ ὑψῶν* 18, 14 Mt 23, 12
ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
12 180.10 *Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇσ ἄρι-*
στον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺσ φίλουσ σου μηδὲ τοὺσ ἀδελφούσ σου
μηδὲ τοὺσ συγγενεῖσ σου μηδὲ γείτονασ πλουσίουσ, μήποτε καὶ αὐτοὶ
ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. 13 *ἀλλ᾽ ὅταν*
ποιῇσ δοχήν, κάλει πτωχούσ, ἀναπήρουσ, χωλούσ, τυφλούσ, 14 *καὶ*

---

ubi similiter testes mu -*σαι* pro -*σε* praebent. | *σε*: E *σοι*, 69. om | *ερει* cum ℵBLX 53. 63. 253. 259. ... ς Ln *ειπη* (EG al mu *ειπει*, 69. *ειποι*) cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler Antioch^{1031} | *τοτε*: D cop *και τοτε* (syr^{cu} et^{sch} *και* omisso *τοτε*) | *σοι* (ℵ^{a}): ℵ* 234. om | *παντων* cum ℵABLX al^{12} sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth pers^{p} Antioch^{1031} ... ς Ti om cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go arm | *συνανακειμενων*: K al aliq *ανακειμ.* | *σοι* extr: D 258. it vg syr^{cu} om

11. *ταπεινωθησεται* et *υψωθησεται* et. Clem^{306} Or^{3,431}et^{662} Antioch ^{1031}: D^{gr} *ταπεινουται* et *υψουται* | *και ο*: X 69. 118. al pauc sah *ο δε* (:: ex 18, 14)

12. *δε και*: V al^{10} fere cop syr^{sch} (non item^{mss}) aeth arr om *και* | A *κεκληκοντι* | *σου* prim (et. Cyp^{304}): D a Ir^{int332} om | *μηδε τ. αδελφ. σου* (b q Cyp^{304} om *σου*): L 1. 69. 127* 209. al plus^{10} Ir^{int332} om (sed Ir^{libere}: *noli vocare divites neque amicos et vicinos et cognatos*) | *μηδε τ. συγγεν. σου* (ℵ b c ff^{2} vg Ir^{int} om *σου*): D 48^{ev} a e Cyp om, hinc Gb^{0} | *μηδε* (B *μη*) *γειτονασ* (XΓ al -*τωνασ*): D 13. 69. 124. 346. al pauc *μηδε τουσ γειτ.* (et. 13. 69. 124. 346. al pauc add *σου τουσ*) | *πλουσιουσ*: D a b c e ff^{2} i l (non item f q vg) arm Cyp *μηδε τουσ πλουσ.* | *αντικαλ. σε* (Dam *σοι*) cum ℵBDLRX 1. 69. 346. 48^{ev} e f mt go cop syrr Ir^{int} Cyp Dam^{2,453} ... ς *σε αντικαλ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg arm Bas^{eth249} | *αντικαλεσωσιν*: 13. 69. -*σουσιν* | *γενηται*: Λ al^{10} *γενησεται*, item e *fiet*, b c f i l q *erit* (it^{rell} Ir^{int} Cyp *fiat*) | *ανταποδ. σοι* cum ℵBDLR a e cop ... ς Ln (nesciens B et D) *σοι ανταποδ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg go syrr Cyp^{304} (Ir^{int} *fiat retributio ab eis*) Bas^{eth249} Dam^{2,453}

13. *αλλ*: D al^{3scr} *αλλα* | *ποιησ*: HUΓ 69. 244. 251. al^{5} (ac multo plures) *ποιεισ*, M *ποιησησ* | *δοχην* post *ποι.* cum ADLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go cop syrr arm aeth Clem^{165} Bas^{eth249} Dam^{2,453} ... ℵB ante *ποι.* (ita Ti^{synops}) | *αναπηρουσ*: ita E^{2}GHKMSUVXΓΔΛΠ etc; ℵAB DE*LR (ℵR -*πιρ*-) 157. y^{scr} *αναπειρουσ* (ut et h. l. et v. 21 Ln edidit, item Treg). Cf Phrynich. Bekk. p. 9, 22: *ἀναπηρία διὰ τοῦ η τὴν πρώτην, οὐ διὰ τῆσ ει διφθόγγου, ὡσ οἱ ἀμαθεῖσ* (in Steph. Thes. sub *ἀναπηρία*). Quae *ἀμαθία* utrum in Lucae scriptorem an codicum auctores h. l. cadat certe dubitare licet.

μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται
δέ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.
15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ·
14:8 Mt 22, 1 ss μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 $^{181.5}$ ὁ
δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν
πολλούς, 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου
εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά εἰσιν. 18 καὶ

14. *ανταποδουναι*: Δ -*διδοναι* | *δε* cum ℵ* 1. 69. 124. 157. 346. c e f ff$^{2.}$ i l q mt arm aeth Cyp^{304} Aug ... ς Ln Ti *γαρ* (:: quod aptius debebat videri) cum ℵ^{c}ABDLPR unc rell al pler a b vg go cop syr^{utr} (syr^{cu} *και ανταπ.*) Ir^{int332} Eus^{luc186} Bas^{eth249} Dam^{2,453}

15. *ταυτα* (b c *haec cum audissent quidam*, l *haec cum vidissent quidam*, vg et^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ *haec cum audisset quidam*, i *hic cum audisset quidam*) hoc loco a q, D cop (syr^{cu}) post *δε τις* ... ℵ* (suppl^{a}) e f om (:: quae omissio commendatur loco 18, 22) | *ειπεν αυτω*: ℵ* ab his verbis ad *ειπεν αυτω* v. seq transiluit; ℵ^{a} omissa supplens praetermisit *αυτω* v. 15, sed ℵ^{c} adiecit | *οστις* cum ℵ^{a}BLPRX 1. 13. 69. 346. al^{7} cop syr$^{p\,mg}$ Eus^{luc186bis} et ^{189bis} et ^{190} cat^{ox113} ... ς Ln Ti *ος* c. ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it vg *qui*) Clem^{166} Eus^{luc187} et $^{ps\,mai\,74}$ Bas^{bapt627} Epiph^{652} (*μανιχαιοι*) | *φαγεται*: Λ *φαγιται*, 69. 245 (antea *ος*) 346. *φαγηται* | *αρτον* cum ℵABD(E* vide post)GH*K*LPRXΔΛ 1. al mu it vg go cop syr^{utr} aeth Eus^{luc186bis} et ^{189ter} et ^{190} et $^{ps\,mai\,74}$ Epiph^{652} Bas$^{bapt\,ed}$ Or^{int3,899} ... E(ex corr*)H^{2}K^{2}MSUVΓΠ 11. 13. 69. 124. 130^{gr} 131. al plus^{130} syr^{cu} arm Clem^{166} Bas$^{bapt\,cdd}$ Cyr$^{luc331\,cod}$ cat$^{ox\,113}$ *αριστον* (Gb′) | *του θεου* 11. 69. 237. al pauc Eus$^{ps\,mai}$ cat^{ox} Epiph *των ουρανων*

16. *αυτω* (U c *αυτοις*): D 253. a b e arm^{ed} om | *τις* (et. Or^{3,774} Eus^{luc186} Bas^{bapt627}): P Or^{4,244} om | *εποιει* cum ℵBR 1. 209. syr^{cu} Or^{4,244} ... ς Ln *εποιησεν* cum ADLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{utr} Clem^{165} Or^{3,774} Eus^{luc186} et ^{189bis} Bas^{bapt} Tert^{marc4,31} | *μεγα* cum ℵAB*LPRΓΔΠ* unc^{8} al plu Or^{3,774} et ^{4,244} Eus^{luc186} et ^{189} Bas^{bapt} ... Ln (ex errore de B*) Ti (item) *μεγαν* cum B^{3}(sed *ν* rursus duplici puncto notatum)DΛΠ^{2} al^{35} fere schol^{237} Clem^{165} ... X arm om

17. *τον δουλον*: P c^{scr} *τους δουλους* | *τη ωρ. του δειπνου* (et. Or^{4,244} Bas^{bapt627}): P om | *ερχεσθε* (13. 346. praem *οτι*), a b c e f ff$^{2.}$ i l m^{14} q go syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} *venite* ... ℵADKLPRΠ al *ερχεσθαι*, qua cum scriptura conveniunt vg (*ut venirent*) cop syr^{cu} | *εισιν* cum ℵLR ... ς Ln Ti *εστιν* cum ABDPX unc rell al omn^{vid}. Idque sine *παντα* cum ℵ* et ^{c} (nisi est ^{cb})BLR b c ff$^{2.}$ i l q (hi Latt omnes: *iam paratum est*) ... ς Ti add *παντα*, Ln [*παντα*] cum ℵ^{a}(nisi est ^{ca})APXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f vg syr^{p} arm aeth Bas^{bapt}; item ante *ετοιμ.* D a e m^{14} cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}; agnoscit et. Eus$^{luc\,190}$ (*εκληθησαν εις το παντα ετοιμα φερον δειπνον*)

ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶσ πάντεσ παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτοσ εἶπεν αὐτῷ·
ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε,
ἔχε με παρῃτημένον. 19 καὶ ἕτεροσ εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα
πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτη-
μένον. 20 καὶ ἕτεροσ εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύ-
ναμαι ἐλθεῖν. 21 καὶ παραγενόμενοσ ὁ δοῦλοσ ἀπήγγειλεν τῷ
κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶσ ὁ οἰκοδεσπότησ εἶπεν τῷ δούλῳ
αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέωσ εἰσ τὰσ πλατείασ καὶ ῥύμασ τῆσ πόλεωσ,
καὶ τοὺσ πτωχοὺσ καὶ ἀναπήρουσ καὶ τυφλοὺσ καὶ χωλοὺσ εἰσ-

---

18. *παντεσ παραιτεισθ.* cum ℵBDLRX 1. it vg syr^{sch} (syr^{cu} om *παντ.*) arm ... ς Ti *παραιτεισθ. παντ.* cum AΡΓΔΛΠ unc^{8} al pler go cop syr^{p} (syr^{hr} *omnes illi ad unum*) Bas$^{bapt\,627}$ | *ο πρωτοσ*: P c e praem *και*, hinc Ln [*και*] | *αυτω*: D 1. 118. 209. a b c e ff^{2} i l m q go cop^{dz} arm Bas^{bapt} om | *εχω αναγκην* (B* -*γκη*) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (et. Bas^{bapt}) ... Ln *αναγκ. εχω* cum DP, item Latt *necesse habeo* | *εξελθων ιδειν* cum ℵBDL ... Ti *εξελθειν ιδειν* cum GR cop syr cu et^{sch} arm aeth; ς Ln *εξελθειν και ιδειν* cum AΡXΓΔΛΠ unc^{7} al omn vid a b c e f ff^{2} i l m q (g$^{1.2}$ e sil) vg go syr^{p} Bas^{bapt} | *ερωτω σε* (ℵ^{a}): ℵ* om *σε* | *εχε με παρητ.*: haec cop vertit *pone me sicut non venientem.* Item v. sq. Pro *ερωτω* etc syr^{hr} *ego rogo te, supputa mihi quod ego non possum venire.*

19. *ερωτω σε* (e haec om) *εχε με παρητημενον*, et. (e) f vg Or^{3,981}: D a b c ff^{2} i m^{14} q cdd ap Or^{3,981} *διο* (cdd ap Or *και δια τουτο*, a *et propter hoc*, c ff^{2} i m q *et ideo*, b *et*) *ου δυναμαι ελθειν* (it^{6} *venire non possum*, b *devenire non poss.*), l nil nisi *non possum*; syr^{hr} ut v. 18. Or ^{3,981} sic: *διο και ουτοσ – ο ζευγη βοων αγορασασ – το νοητον δειπνον παρητηται. οθεν και εν τισιν αντι του· ερωτω σε, και δια τουτο ου δυναμ. ελθειν, κειται.* Praeterea cf Or^{3,149} *ο μεν τισ ελεγε· γυναικα εγημα, εχε με παρητημενον. ο δε τισ· ζευγη βοων ηγορασα πεντε, και πορευομαι δοκιμ. αυτα, εχε με παρητημενον.* Libere ista quidem.

20. *ετεροσ*: D *αλλοσ* (it vg *alius*; syr^{cu} *tertius*) | *εγημα* (et. Clem^{552} Or^{3,149} et ^{981}): D *ελαβον* (it vg *duxi*, item d) | *και* (cop^{petr2} om) *δια τουτο* (et. f ff^{2} l m vg): D *διο*, 157. a b c e i q Clem^{552} nil nisi *και* ... syr^{cu} om

21. *παραγενομενοσ*: 69. c^{scr} -*ναμενοσ* | *ο δουλοσ* sine additam (Gb″ et probare vdtr Schu) cum ℵABDKLPRΠ al^{12} fere it vg go cop arm aeth Bas$^{bapt\,627}$ ... ς add *εκεινοσ* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} et^{hr} | *αυτου*: Γ 69. 243. *εαυτου* | *ταυτα*: b c e om ... 241. 346. *παντα*, D 44^{ev} 7^{pe} *παντα ταυτα* (d *haec omnia*) | *τοτε*: D e *και* | *ειπεν*: D post *τω δουλ. αυτου* pon | *και τουσ* (D om) ita ℵ*et^{c}, ℵ^{a} vero substituit *και οσουσ εαν ευρητε* | *αναπηρουσ*: rursus ℵABDLPR 157. al^{2scr} *αναπειρουσ* (ℵPR -*πιρ*-). Cf ad v. 13 | *τυφλ. και χωλ.* c. ℵBDFK LMPUΠ al^{25} fere it^{pler} vg go cop syr^{p} aeth Eus$^{luc\,188}$ Bas^{bapt627} ... ς

ἄγαγε ὧδε. 22 καὶ εἶπεν ὁ δοῦλοσ· κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξασ, καὶ
ἔτι τόποσ ἐστίν. 23 καὶ εἶπεν ὁ κύριοσ πρὸσ τὸν δοῦλον· ἔξελθε
εἰσ τὰσ ὁδοὺσ καὶ φραγμοὺσ καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ
μου ὁ οἶκοσ· 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶσ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου.

25 $^{182.5}$ Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶσ
26 s Mt 10, 37 s εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· 26 εἴ τισ ἔρχεται πρόσ με καὶ οὐ μισεῖ τὸν
πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ
τοὺσ ἀδελφοὺσ καὶ τὰσ ἀδελφάσ, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ
δύναται εἶναί μου μαθητήσ. 27 ὅστισ οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν

χωλ. και τυφλ. cum EGHRSVXΓΔΛ al plu e syr^{cu} et ^{sch} arm ... Λ al^{2} syr^{hr} om χωλ. και | εισαγαγε (it^{pler} vg *introduc*): D ενεγκε, d *adduc*, e *perduc*

22. και ειπ. (A add αυτω) ο δουλοσ: D e και ο δουλ. ειπ. | κυριε (b l q post γεγονεν pon): D c e om | ὃ cum ℵBDLR 1. e cop syr^{cu} et P mg arm ... ς Ln Ti ωσ cum AΡXΓΔΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{sch} et P txt et ^{hr} aeth Bas^{bapt627}; item Λ καθωσ | επεταξασ: Λ υπεταξ., 1 69. 124. 346. al^{2scr} προσεταξ. | τοπ. εστιν: syr^{cu} add *in convivio*

23. δουλον: D 72. a b syr^{cu} et ^{sch} aeth Bas^{bapt627} add αυτου | αναγκ. εισελθειν: a add *quoscumque inveneris* (:: vide ℵ^{a} ad v. 21) | μου ο οικ. cum ℵABD^{gr}KLRXΠ 157. e (*mihi domus*) cop ... ς Ln ο οικ. μου cum P ΓΔΛ unc^{8} al omn fere it^{pler} vg Bas^{bapt}

24. των ανδρων εκεινων (et. Eus^{luc189} et ^{190} Bas^{bapt627}): ℵD e m των ανθρωπων εκεινων (d *illorum hominum*, D^{gr} om εκεινων) | των κεκλημενων (haec Bas^{bapt} edd om): a l *qui vocati sunt et non venerunt* | μου του δειπνου: E^{mg}F^{mg}GHV^{mg}XΓΛ al plu (maxime evgll) syr$^{hr\ mg}$ aeth^{a} add πολλοι γαρ (X δε) εισιν (X εσονται) κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι

25. αυτω: EGH al aliq τω ι̅υ̅ | πολλοι (f q vg; i hiat): D a b c e ff^{2}· l syr^{cu} (non item syr^{utr}) om | προσ αυτουσ: D αυτοισ

26. πρ. με: ℵ πρ. εμε | μισει: D^{gr*} πεισει (corr. est μεισει) | πατερ. αυτου (Gb'') cum ℵADXΔΛΠ unc^{9} 1. 13. 69. 124. 131. 262. 300. 346. al^{60} fere Bas^{regg349} et ^{354} et ^{bapt628} et ^{2,203} ... ς Ti πατερ. εαυτου cum BLRΓ al mu cat^{ox115}... e Or^{1,299} et ^{int2,438} (non item^{int2,477}) om αυτου | μητερα: D Bas^{2,203} add αυτου, item cop syr^{cu} et ^{sch} et hoc loco et in seqq | κ. την γυναικα κ. τα τεκνα: haec syr^{cu} et ^{sch} post κ. τ. αδελφασ pon | ετι δε και cum ℵAD^{gr}XΓΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (vide infra Clem) Bas^{2,203} et ^{bapt628} c f vg (hi tres *adhuc autem et*) cop go (omisso και) syr^{p} ... Ln Ti ετι τε και cum BLRΔ, item *adhuc etiam et* d ff^{2}· Hil^{330} Amb^{ps118} (similiter b q Amb^{luc1446} *etiam et*, e *adhuc et*, a *insuper et*, Or^{1,299} ετι και, syr^{cu} *etiam*, syr^{sch} *et etiam*) | την εαυτ. ψυχ. cum AD LRXΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn (d *suam animam*) Or^{1,299} Bas^{2,203} et ^{bapt628} ... ℵB (vide et. Clem^{938}) τ. ψυχ. εαυτου (ita Ti^{synops}), item 69. τ. ψ. αυτου (it vg *animam suam*) | ειναι μου μαθητ. (l *discip. meus*) cum

ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητήσ.
28 [183.10] Τίσ γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶ-
τον καθίσασ ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰσ ἀπαρτισμόν; 29 ἵνα
μήποτε θέντοσ αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντοσ ἐκτελέσαι πάντεσ

ℵBLMRX al pauc l fu cop syr[p] aeth ... ς Ln μου μαθητ. ειναι (e *discens meus*) cum ADEGHSUVΓΔΛ al plu a b c e f l go syr[cu] et [sch] Or[1, 299] ... KΠ al[20] fere vg (item ff[2.] g[1.2.]?) Eus[theoph144] Bas[regg354] et [2, 203] et [bapt628] Or[int2, 438] μου ειναι μαθητ., F μαθ. ειν. μου. Cf et. Clem [938] οσ ου μισει πατερα και μητερα και παιδασ, προσετι δε και την ψυχ. εαυτου, εμοσ μαθητ. ειναι ου δυναται (cf et.[880]). Respicit huc et. Pist[341] (sah p. τε.β) „dixi vobis olim: *qui haud reliquerit patrem et matrem, ut sequatur me, hic non est dignus me.*"

27. Versum om M*RΓ al mu | οστισ sine copula cum ℵ*L cop (accedit B*: quod enim habet οστισ ουν, vitiose pro οστισ ου scriptum est, etsi B[3] ου ad ουν addidit. Item accedit aeth, qui quod praecedit, ου δυν. ει. μ. μαθ., cum οστισ conjg; antea „odio habeat" etc.) Contra nil probat Ir ex Valentt[16]: εν τω ειπειν· οσ ου βασταζει etc, nec Or[int2, 477] „dicit: *Qui non tollit*" etc ... ς Ln Ti και οστισ (D Ir[16] οσ) cum ℵ[c]A(D)XΔΛΠ unc[9] al fere omn a b c f ff[2.] l q vg (e *et si*) syr[cu] et [utr] ... 157. arm οστ. γαρ | βασταζει: F al[2scr] -ασει | εαυτου c. ABL[2]M[2]Δ al[10] ... ς αυτου c. ℵDLΛΠ unc[8] al pler Bas[bapt628] :: ut Mt | ερχεται: KΠ al[7] Bas[bapt] ακολουθει (item Ir[17] sed ακολ. μοι pro ερχ. οπ. μ.) :: ex Mt | ειν. μου μαθ. cum ℵBEFGHLSVXΔΛ al[30] fere b e f q am[2] for go Bas[bapt] ... D (a Ir[int17]) tol μου μαθ. (a Ir[int] *disc. meus*) ειναι ... ς Ln μου ειν. μαθ. cum AKM[2]UΠ al plu c ff[2.] vg (et. am*). Libere Ir[17] ex Valentt μαθητ. εμοσ ου δυνατ. γενεσθ. Cf et. (quae magis a Mt pendent) Or[3, 685] οσ αν μη αρη τον σταυρον αυτου και ακολουθηση οπισω μου, ουκ εστι μου αξιοσ ειναι μαθητησ.

28. γαρ (aeth *et si fuerit inter vos* etc): D e δε ... a b ff[2.] l q om (nil probat Or[3, 778] το· τισ εξ υμων βουλομενοσ πυργ. οικοδομ. ουχι πρωτον ψηφιζει ει δυναται θειναι τον θεμελιον και εκτελεσαι, ινα μη αρξωνται οι θεωρουντεσ εμπαιζειν τω μη etc) | θελων cum ℵABDFGKLRXΔ Λ* al permu (Or) Eph[265] Bas[bapt628] ... EHMSUVΓΛ[2] al plus[60] ο θελων (:: cf Gal 1, 7 Col 2, 8 Ro 3, 11 ubi artic. simili modo positus non fluct) | XΓΔ al mu καθησασ, item ΔΛ al mu v. 31 | εισ απαρτ. (Gb Sz) cum BDLR 225. g[scr]; b c ff[2.] l q vg *sumptus qui necessarii sunt, si habet* (vg[ed] *habeat*) *ad consummandum* (vg *perficiend.*); e *sumptum, si habet ad consummationem* (item vdtr τα omittere cop syr[cu] et [utr], non item go arm. Incertum Or[int2, 145] *sumptus, si habet unde perficiat*) ... Ln Gb' τα εισ απ. cum ℵAEGHKMSUΓΔΛΠ al plus[50]; item a *impendia, si habeat quae opus sunt ad consummandum eam*, f *inpendia, si habet quae opus sunt ad perficiendum* ... ς (= Gb Sz) τα προσ απ. cum FVXΠ al permu Bas[bapt628] et [3, 125], item omisso τα Eph[265]

29. αυτου: U om | και μη ισχυοντοσ (LXUΔ al[10] Eph[265] ισχυσαντοσ, S al pauc add αυτου) εκτελεσαι (a *ne si posito fundamento non valuerit*

οἱ θεωροῦντεσ ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 *λέγοντεσ ὅτι οὗτοσ
ὁ ἄνθρωποσ ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.* 31 *Ἢ
τίσ βασιλεὺσ πορευόμενοσ ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰσ πόλεμον οὐχὶ
καθίσασ πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατόσ ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαν-
τῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;* 32 *εἰ δὲ μήγε,
ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντοσ πρεσβείαν ἀποστείλασ ἐρωτᾷ τὰ πρὸσ εἰρή-
νην.* 33 $^{184.5}$ *οὕτωσ οὖν πᾶσ ἐξ ὑμῶν ὃσ οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν
τοῖσ ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητήσ.* 34 $^{185.2}$

---

consummare) et. Bas^{bapt} et^{3,125}: D e *μη ισχυση οικοδομησαι και*. Similiter Aug^{epp} *ne quando cum posuerit fundamentum, non possit aedificare, et omnes qui transeunt et vident incipiant dicere* | *αρξωνται*: ER UXΓ al^{10} fere *-ξονται* | *αυτω εμπαιζ.* cum ℵABKLRUXΠ al mu Eph^{265} Bas^{bapt628} ... ς *εμπαιζ.* (E al pauc *ενπ.*) *αυτ.* cum EGHMSVΓΔΛ al plu f vg go syr^{omn} Bas^{3,125} | *αρξωντ. αυτ. εμπαιζ.* ^{30} *λεγοντεσ*: D e *μελλουσιν λεγειν* (item Aug^{epp}, vide ante), a b ff^{2} i l q *dicent* (praecedit *ne*), c *dicant*. Cf et. Petr^{can10} *κατ εκεινον τον τεθεικοτα θεμελιον και μη ισχυσαντα εκτελεσαι· αρξονται γαρ φησιν παντεσ οι παραπορευομενοι εμπαιζειν αυτω* (Gall^{4,99} *αυτον*) *λεγοντεσ* etc

30. *οτι* (et. f q vg Bas^{bapt} et^{3,125}): D al^{8} a b c e ff^{2} l syr^{cu} Petr^{can10} Eph^{265} om | *ηρξατο οικοδομειν*: Petr Bas^{3,125} *θεμελιον εθηκε*

31. *ετερω* (R *εταιρω*, syr^{sch} *cum rege socio suo*) *βασιλει* ante *συμβαλ.* (D L *συνβ.*) c. ℵABDLRX 33. 157. al^{5} fere ... ς post *συμβ.* c. ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt}, item it vg go cop arm etc (a *committere cum alio rege bellum*, c *committ. ali regi ad bellum*, sed it^{pler} vg *committ. bellum advers. alium regem*) | *ουχι*: D *ουκ ευθεωσ* | *καθισασ* (non exprim syr^{cu} et^{sch}) hoc loco a c ff^{2} vg: 1. 131. 157. al^{4scr} 3^{pe} b e f i l q post *πρωτον* pon | *βουλευσεται* cum ℵB a b f ff^{2} i l q (b q *cogitabit*, a f ff^{2} i *cogitavit*, l *conputavit*: quae et ipsa pro confusione frequentissima litterarum b et v *βουλευσεται* exprim) ... ς Ln Ti *βουλευεται* (c d vg *cogitat*) cum DRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c vg go rell Bas^{bapt628} | *δυνατοσ*: U 248. 433. *-τον* | *υπαντησαι* cum ℵABDRXΔ 1. 33. 69** 346. ... ς *απαντησ.* cum LΓΛΠ unc^{8} al pler Bas^{bapt}

32. *ετι αυτου πορρω* cum ℵBDLX al mu it^{pler} vg (hi *adhuc illo longe agente*; e Aug^{epp} *cum adhuc longe est*, a *dum adhuc cum longe est*) ... Gb' *ετι* (Δ al pauc aeth om) *πορρω αυτου* cum ARΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{60} go Bas^{bapt628} Dam^{par610} (*πορρωθεν*) | *πρεσβ. αποστειλασ*: D e go cop *αποστ. πρεσβ.* | *τα προσ* cum ℵ^{c}ADLRXΔΛ unc^{7} al pler Bas^{bapt} Dam^{par}, item ℵ*Γ omisso *τα* ... KΠ al plus^{10} *τα εισ*, item B omisso *τα*. Ex Latt f vg syr^{p} *ea quae pacis sunt*; it^{pler} vero *pacem*, nec aliter fere vv rell

33. *ουτ. ουν* (Λ 237. om) *πασ* (VΓ add *ο*) *εξ υμων* (a e f vg *sic ergo omnis ex vobis*): D *ουτ. ουν και εξ υμ. πασ*, b ff^{2} i l q *sic ergo ex vobis* (sequente *qui*), c *quis ergo ex vobis* (sed item sequitur *qui*) | *πασιν* (ℵ *-σι*, non item AB etc): DR 47. 57. 251. om | *τοισ εαυτου υπαρχου-*

Καλὸν οὖν τὸ ἅλα· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλα μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυ- Mt 5, 13 Mc 9, 50
θήσεται; 35 οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω
βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

XV.

1 [186.2] Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ Mt 9, 10 s
ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2 καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ
οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ
συνεσθίει αὐτοῖς. 3 [187.5] εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν
ταύτην λέγων· 4 τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα Mt 18, 12-14

σιν cum ℵABRLXΓΔΛ unc rell etc: DKMΠ al vix[10] τ. υπ. αυτου (440. εαυτ.), Athgall183 αυτου τ. υπαρχ. | ειν. μου μαθητ. cum ℵBLR al[6] a (l *esse disc. meus*) go cop syrutr Orint2,438 ... ς Ti μου ειν. μαθητ. c. AU²XΓΔΛΠ unc[7] al pler f vg arm Athgall183 Basregg505 Orint2,104 et 477 ... DU* b c e ff2. i q μου μαθ. ειναι

34. καλ. ουν τ. αλ.: Γ om | ουν cum ℵBLX 69. 124. 346. copwi et petr4 catox com116 (sah *quia*) ... ς Ln om (:: ut Mc) cum ADRΔΛΠ unc[8] al pler it vg copschw ex dz rell | το αλα bis cum ℵ*D (:: eandem formam in Mc ex ℵLΔ recepimus; debebat vero et. in Mt ex ℵD recipi) ... ς Ln Ti το αλας bis cum ℵcBLR rell unc et min omnvid | δε και cum ℵBDLX al[8] a b c g1. 2. q am for fu ing em iac gat tol (l *quodsi sal quoque*) syrcu et sch ... ς δε cum ARΓΔΛΠ unc[8] al pler e f ff2. i (e *sed si sal*, f ff2. i *quodsi sal*) vged (*si autem sal*) sah cop syrp arm aeth (:: cf Mt et Mc) | μωρανθη (a d e *infatuatum fuerit*, itpl vg *evanuerit*): 56. 58. 69. μαρανθη | αρτυθησεται: 1. 33. 118. 131. αλισθησεται (:: e Mt)

35. γην (et. Or1,794 ουτ εις γην ουτ εις κοπρον ισχυει ετι): D 69. την γην | ευθετ. εστιν: H om | βαλλουσιν (e *iactant*, c *mittitur*; a l *nisi ut proiciatur*): M al pauc βαλουσιν, b d q *mittent*, f ff2. i vg *mittetur* | αυτο: ELΓ al αυτω

XV. 1. αυτω εγγιζ. παντ. (LR πα. εγγ.) cum ℵABKMUΠ al[12] fere (LR) go Baseth272 ... ς εγγ. αυτω παντ. cum DEGHSVXΓΔΛ al pler a c f ff2. i syrp arm ... 237. 251. b c l q vg (et. 130lat) syrcu et sch om παντες | και οι: DU al[25] fere arm om οι | αυτου: Γ αυτω

2. οι τε cum ℵBDL ... ς om τε cum AXΓΔΛΠ unc[8] al omnvid cop Baseth 272 | φαρισ. και οι γραμμ.: A 69. 124. 346. icant syrcu et sch aeth Bas eth272 γραμμ. κ. οι φαρισ.

3. λεγων (et. Baseth272): D 13. 28. 69. 243. b e syrcu et sch arm om

4. εχων et απολεσας (B²et³): D ος εξει et (ita et. B* sic) απολεση. Latt sic: *quis – qui habet – et si erraverit* (a *perierit*) a b f ff2. l q, *quis – qui habet – et si perdiderit* vg, *quis hominum ex vobis habiens ov. cent. et cum perdiderit* e, *quis – habet – et erraverit* c (*quis – qui habet cent. ov.*

καὶ ἀπολέσασ ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν
τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλόσ, ἕωσ εὕρῃ αὐτό; 5 καὶ
εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺσ ὤμουσ αὐτοῦ χαίρων, 6 καὶ ἐλθὼν εἰσ
τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺσ φίλουσ καὶ τοὺσ γείτονασ, λέγων αὐτοῖσ·
συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλόσ. 7 λέγω
ὑμῖν ὅτι οὕτωσ χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοισ οἵτινεσ οὐ χρείαν ἔχουσιν
μετανοίασ. 8 [188.10] Ἢ τίσ γυνὴ δραχμὰσ ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπο-

nonne dimittit omissis mediis i). Cf Meth[686] τισ εστιν εξ υμ. ανθρ. οσ εχει εκατ. προβ. καν απολεση etc | εξ αυτ. εν cum ℵBD[gr] 1. 69. 131. 157. 346. e ... ς Ln εν εξ αυτ. (:: ut Mt lectione non fluct) cum ALX ΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] d vg rell Meth[686] Bas[eth 272] Bas[sel 144] | ου (L al[8] ουχι :: ut Mt) καταλειπει (AL al -λιπει, ES*Λ al -λειπη): D Meth [686] ουκ αφιησι, b c ff[2.] mt sah *nonne dimittet* | ενενηκοντα cum unc omnib al pl ... ς εννενηκοντα cum minusc non ita mu | πορευεται επι το απολωλοσ, b c ff[2.] i l q *ibit* (q *abibit*) *ad illam quae erravit*, vg *vadit ad illam quae perierat*: D απελθων το απ. ζητει, a e *vadit ad illam quae perit* (e *perierat*) *quaerens*, f *vadit quaerere eam quae erravit* | εωσ cum BDEGHKLSVXΓΠ al plu Meth[686] (ζητει αυτο εωσ ευρη) Bas[sel 144] ... ℵAMUΔΛ 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. al[35] fere Bas[eth 273] add ου (:: cf ad 12, 59), 254. οτου

5. αυτου cum ℵBDFKLXΓΛΠ al plus[50] Meth[686] Bas[sel 144] ... ς Ln Ti εαυτου cum AEGHMSUVΔ al plu

6. και ελθων: D sah ελθ. δε | εισ τον οικον (it[pler] vg *domum*, d f *in domum*): D* Meth[686] om τον | συνκαλει (συνκ. cum ℵD, v. 9 et. AΔ; ς Ln Ti συγκ. cum AB rell) cum ℵABLXΓΔΠ unc[8] al plu ... DFΛ al[30] Meth[686] Bas[regg 417] Bas[sel 144] συνκαλειται (συγκ.) | τουσ (Meth om) γειτονασ: Γ 1. τασ γειτ. (Γ al γειτωνασ, item v. 9. Cf ad 14, 12) | αυτοισ: Γ 7[pe] cop[wi et petr2] Meth Bas[regg 417] Bas[sel] om | συνχαρητε (συνχ. cum ℵDΔ, v. 9. et. A; ς Ln Ti συγχ. cum AB rell): Δ συνχαιρητε | το προβατον: Δ τον πρ., U την πρ.

7. λεγω: D al pauc syr[cu] add δε, item e *ergo* | ουτωσ: ς ουτω sine cod unc | χαρα εν τ. ουρ. εσται cum ℵBL 33. 157. ... ς Ln Ti χαρ. εστ. εν τ. ουρ. cum ADXΓΔΛΠ unc[8] (F hiat) al pler it (sed e Cyp[72] *erit gaudium*) vg go sah cop syrr aeth | η επι: F al pauc add τοισ | ενενηκοντα: ς εννενηκ. ut v. 4 | δικαιοισ: X δικαιων, 131. δικαιουσ | ου χρ. εχουσιν (et. Or[1, 213] et [3, 224]): D ουκ εχουσι (D[2] -σιν) χρ., it[pl] vg *non indigent* (a e *quibus non est necessaria*, Cyp *quibus non est opus*)

8. δραχμασ (et. a c d vg[ed], item *drachmam* sed a *dracmam*; b for *dracmas* et *dracmam*): AFLX 157. al aliq δραγμασ, item FS*X al δραγμην (sed F v. 9 -χμην), f i l q am ing *dragmas* et *dragmam* (i *draghmam*), ... e *denarios* et *denarium*. A hoc versu et seq δραγχην, 69. δραγχμασ et bis δραγχμην | δρα. εχουσα δεκα: D it vg syr[cu] et utr aeth

λέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζη-
τεῖ ἐπιμελῶσ ἕωσ ὅτου εὕρῃ; 9 καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ τὰσ φίλασ
καὶ γείτονασ λέγουσα· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν
ἀπώλεσα. 10 [189.5] οὕτωσ, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.

11 [190.10] Εἶπεν δέ· ἄνθρωπόσ τισ εἶχεν δύο υἱούσ. 12 καὶ
εἶπεν ὁ νεώτεροσ αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δόσ μοι τὸ ἐπιβάλλον

εχουσα ante δρα. pon, 157. ante δεκ. δρα. | εαν (L add αν) απολεση (E al -σει): D 157. και απολεσασα | δραχμην (vide ante): D 157. b c e ff[2.] i l q sah cop syr[cu] et [sch] om (sed a syr[cu] et [sch] *unam ex illis*) | λυχνον: Γ 239. -χνιαν | εωσ οτου cum ΑΓΔΛΠ unc[8] al pler ... ℵBLX al[10] fere εωσ ου (LX σου) ... D 69. nil nisi εωσ | Γ al ευρει

9. συνκαλει (συνκ. cum ℵADΔ; ς Ln Ti συγκ. cum BL rell) cum ℵBKLUX ΔΠ al plus[25] ... ς Ln -λειται cum ADEGHMSVΓΛ al plu (:: et v. 9 et v. 6 συγκαλειται aliena manu inlatum. Cf 9, 1. 23, 13. Act 10, 24. 28, 17 ubi συνκαλεσαμενοσ et συνκαλεσασθαι non fluct; contra et. Act 5, 21 pro συνεκαλεσαν D substituit συνκαλεσαμενοι | και γειτονασ sine articulo cum ℵBL al pauc (accedente D τασ γειτ. και φιλ.) ... ς και τασ (M al[5] τουσ) γειτ. cum AXΓΔΛΠ unc[7] al pler (item M al[5]) | συνχα. cum ℵADΔ ... ς Ln Ti συγχα. cum BL rell | την δραχμ. (vide ad v. 6) ην απωλεσα (EFKXΓ al απολ.): D e ην απωλεσ. δρα.

10. γινεται ante χαρα cum ℵBLX 33[vid] (syr[cu] et [sch] aeth) Vict[tun bis] (*sic erit gaudium*, vide ap Sab) Orientalium ep ad Symm (*amen dico vobis quia sic fiet gaudium* etc, vide ap Sab) ... ς Ln post χαρα cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler sah go syr[p], item D 13. 69. 157. 346. it vg arm χαρα εσται. Cf et. Or[int4,468] „de quibus dicitur quia *gaudium habeant super uno*" etc | των (B om) αγγελων (syr[cu] *coram omnib. angel.*): 49. 71. 235. g[scr] om. Omisisse etiam Marcionem (ut 12, 8 sq) suadet Tert[marc 4,32] „quis requirit? Nonne qui perdidit? Quis autem perdidit? Nonne qui habuit? Quis vero habuit? Nonne cuius fuit? Si igitur homo non alterius est res quam creatoris, is eum habuit cuius fuit. Is perdidit qui – Is exsultavit qui invenit – Atque adeo exsultare illius est de paenitentia peccatoris – qui se professus est olim malle peccatoris paenitentiam quam mortem." | επι: E[supp] al pauc εφ

11. ειπεν δε: a *dixit ergo*, b *et ait*, sah *dixit* (syr[cu] *dicebat illis iterum*, syr[sch] *et Iesus iterum illis dicebat*): E[supp] 24* 69. om. De Mcione Epiph[315] et [338] παλιν παρεκοψε πασαν την παραβολ. ([315] τ. παρ. πα.) των δυο υιων, του ειληφοτοσ το μεροσ των υπαρχοντων και ασωτωσ δαπανησαντοσ ([315] om κ. ασ. δαπ.) και του αλλου. Nec contra est Tert[marc4,32sq] praeteriens 15, 11—32.

12. αυτων (e i om) τω πατρι, ita f q vg syr[p] et [hr] etc: a b c ff[2.sab] (ff[2.blan] om) l syr[cu] et [sch] *illi* (*dixit illi adulescentior* a b ff[2.] l, *dix. illi iunior* c) | πατερ (ℵ[cb] suppl): ℵ* om | το επιβαλλον (ΓΔ al -λλων): D

μέρος τῆσ οὐσίασ. καὶ διεῖλεν αὐτοῖσ τὸν βίον. 13 καὶ μετ' οὐ
πολλὰσ ἡμέρασ συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτεροσ υἱὸσ ἀπεδήμησεν εἰσ
χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώ-
τωσ. 14 δαπανήσαντοσ δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸσ ἰσχυρὰ κατὰ
τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸσ ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 καὶ πορευ-
θεὶσ ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆσ χώρασ ἐκείνησ, καὶ ἔπεμψεν
αὐτὸν εἰσ τοὺσ ἀγροὺσ αὐτοῦ βόσκειν χοίρουσ· 16 καὶ ἐπεθύμει
γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι,

---

al^{7} add *μοι*, item it vg (Latt *quae me contingit* vel similiter) syrr go aeth (sah cop *meam partem*) | *τησ ουσιασ*: syr^{cu} et^{sch} *e domo tua*, syr^{hr} et^{p} *e substantia tua*, sed^{p} *tua* c.*, contra syr$^{p\ mg\ gr}$ *τησ ουσιασ*. Ps-Chr^{10,1009} *δοσ μοι την ουσιαν*. | *και* sec c. ℵ*DXΓΔΛΠ unc^{8} omn^{vid} it vg go syr^{omn} arm aeth ... Ln *ο δε* cum ℵ^{c}ABL cop (sah *divisit autem*) Ps-Chr^{10,1009} | *τον βιον* (it vg *substantiam*): c go sah syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} add *αυτου* (*suam*)

13. *και μετ ου* (c *et post non multos*): D it^{pler} vg Ps-Chr^{10,1009} *και ου μετα* (*et non post multos*) | *απαντα* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ps-Chr^{10,1009} ... Ln *παντα* cum BDP al pauc | *και εκει*: DG al pauc Ps-Chr^{10,1010} *κακει* | *την ουσιαν αυτου* (ℵ *εαυτου*): D^{gr} *εαυτου τον βιον*, Ps-Chr^{10,1010} *τον βιον αυτου* (antea *ανηλωσε* pro *διεσκ.*) | *ζων ασωτωσ* (FΛ al^{4scr} *-τοσ*): syr^{cu} *in illis cibis qui non decebant, nam vivebat prodige cum meretricibus* (ℵ* per negligentiam scriptoris repetit *εισ χωραν μακραν*, pro quibus ℵ^{a} *ζων ασωτ.* reposuit)

14. *λιμοσ*: 69* *λοιμ.*, item v. 17 *λοιμω* | *ισχυρα* (Gb') c. ℵABDL 1. 33. 131. (non R nec R* ut nuper recognovimus) ... ϛ *ισχυροσ* cum PQRX ΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Chr^{10,1010} (:: similiter lectio fluct Act 11, 28) | *υστερεισθαι* cum ℵBDEHKLQRUVXΔΠ al pler ... AGMSΓΛ al^{15} fere praem *του* | *κ. αυτ. ηρξ. υστερ.*: syr^{cu} om, item Ps-Chr^{10,1010} (sed libere pergit *και προσηλθεν ενι* etc)

15. *των*: Δ om | *επεμψ. αυτον*: Λ 262. 6^{pe} Ps-Chr add *ο πολιτησ* | *εισ τουσ αγρουσ*: 251. al pauc Ps-Chr^{8,651} *εισ τον αγρον*, it^{pler} vg *in villam suam* vel *in villa sua*, a c *in agro suo*, similiter sah cop^{wi} et^{dz} go syrr | *αυτου*: D 34. syr^{cu} et^{sch} aeth om

16. *και* pri: G om | *και επεθυμει*: D* *καπεθυμ.*, Δ *και απεθυμ.* | *γεμισαι τ. κοιλ. αυτ.* cum ΑΡQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (b c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg *implere ventrem suum*, a *saturare ventrem suum*) cop syr^{sch} et ^{p} arm Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ℵBDLR 1. 13. 69. 94. 124. 131. 251. 346. d e f (hi^{3} *saturari*) go^{vid} sah syr^{cu} (*manducare*) syr^{hr} aeth cat^{ox} ^{118} schol^{237} et^{alior} *χορτασθηναι* | *απο* cum iisdem qui *γεμισαι* etc ... ℵBDLR 1. 13. 124. al^{5} (non 69.) *εκ* (it vg *de*). Cf et. Or^{3,982} (fragm. orationis in parabolam prodigi): *νοησεισ δε και ουτωσ το επιθυμειν κορεσθηναι τον ασωτον εκ των κερατιων* etc

καὶ οὐδεὶσ ἐδίδου αὐτῷ. 17 *εἰσ ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι*
τοῦ πατρόσ μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι.
18 *ἀναστὰσ πορεύσομαι πρὸσ τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πά-*
τερ, ἥμαρτον εἰσ τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19 *οὐκέτι εἰμὶ*
ἄξιοσ κληθῆναι υἱόσ σου· ποίησόν με ὡσ ἕνα τῶν μισθίων σου.
20 *καὶ ἀναστὰσ ἦλθεν πρὸσ τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ*
μακρὰν ἀπέχοντοσ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη,
καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐ-
τόν. 21 *εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱόσ· πάτερ, ἥμαρτον εἰσ τὸν οὐρανὸν*

---

17. *εαυτον*: L *αυτον* | *εφη* cum ℵBL 13. 69. 124. 346. Ps-Chr^{10,1010} ... ς Ln *ειπεν* cum ADPQRXΓΔΛΠ unc rell al pler | *ποσοι* (L syr^{cu} et^{sch} add *αρτι*, Ps-Chr *νυν*): X 69. 131. 157. 433. al^{15} *πωσ οι* | *του πατροσ*: vg^{clem} (non am for fu em mm gat ing etc) sax syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Hier Aug (utrumque vide ap Sab) *in domo patris*, Ps-Chr *παρα τω πατρι* | *περισσευουσιν* cum ℵDLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Chr ... Ti *περισσευονται* cum ABP 1. 94. 2^{ev} cat$^{ox\,118}$ schol^{254} et^{alior} | *λιμω ωδε* cum ℵBL (al?) e syr^{p}; item Gb+ Sz Ti *ωδε λιμω* cum DRU 1. 13. 67. 73. 124. 127. 131. 184. 209. 346. it^{pler} vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Ps-Chr^{10,1010} et^{8,652} ... ς om *ωδε* cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler go sah (:: statuimus igitur ab initio scriptum fuisse *εγωδελιμωωδε*, qua de scriptura *ωδε* facile excidit; facilius etiam postquam *εγωδεωδελιμω* substitutum est)

18. *αναστασ*: ℵ* (om ^{c}) syr^{cu} (syr^{cu} et^{sch} antea *et ego*) add *δε*, item l *itaque* | *πορευσομαι*: Γ al pauc *-σωμαι*, R *-ομαι*

19. *ουκετι* cum ℵABDE^{supp}HKLQRSUVΓΔΛΠ al^{40} fere it^{pler} vg^{ed} (sed et em gat) go sah cop aeth syr^{hr} ... ς (= Gb Sz) *και ουκετι* cum GMPX al plu g^{1} am for fu ing mt tol syr^{cu} et^{utr} arm aeth Ps-Chr^{8,652} Ps-Chr^{10,1010}txt (non item^{com}) | *υιοσ σου* (D^{gr} *σου υιοσ*): ab his vocibus R* ad easdem v. 21 exeunte positas transiluit; supplevit omissa corr^{saec9}, sed ex parte abscissa sunt

20. *πατερ. αυτου* cum ℵDHKLMPQR^{supp}XΔΠ al plus^{40} ... ς Ti *πατ. εαυτου* cum ABEGSUVΓΔ al permu | *αυτου μακραν*: PX 33. post *αυτου* add *ου* | *απεχοντοσ*: Δ *εχοντοσ* | *ειδεν* cum ℵBDEGHMSUΓΔΛΠ^{2} al plu ... Ti *ιδεν* cum AKLPQVXΠ* al mu | *εσπλαγχνισθ.* (R^{2} *-αγχνησθ.*): Γ al aliq *ευσπλαγχν.* | *επεπεσεν* (e *superiecit se*, it^{pl} vg *cecidit super*): D *ενεπεσεν* (a d Hier *incubuit super*) ... 1. 69. 118. 127. 209. al^{40} fere Ps-Chr^{8,653} cat$^{ox\,119}$ *επεσεν* | *και* (ante *κατεφιλ.*): D^{gr*} om

21. *ειπ. δε αυτω* (Λ *αυτου*) *ο υιοσ* cum ℵAPQR^{supp}XΓΔ(Λ)Π unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth (sed go syr^{cu} et^{p} et^{hr} aeth *et dixit ei*, iidem exc go *filius eius*) ... Ti *ειπ. δε ο υιοσ αυτω* (209. *αυτου*) cum BL 1. 131. 157. 209. cop (sah om *δε*, cop sah *filius eius*), item d *dixit autem filius eius*; D^{gr} *ο δε υιοσ ειπ. αυτω*, e *ille autem dixit*

καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιοσ κληθῆναι υἱόσ σου.
22 εἶπεν
δὲ ὁ πατὴρ πρὸσ τοὺσ δούλουσ αὐτοῦ· ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰσ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰσ τοὺσ πόδασ,
23 καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντεσ εὐφρανθῶμεν,
24 ὅτι οὗτοσ ὁ υἱόσ
μου νεκρὸσ ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼσ καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο

21. *και ενωπιον*: P om *και* | *ουκετι* cum ℵABDKLΠ 1. 6. 131. al pauc it vg sah cop syr^{hr} arm^{edd} aeth ... ς *και ουκετ.* cum EGHMPQR^{supp}SUV XΓΔΛ al pler syr^{cu} et ^{utr} go arm^{ed} Const^{2,41,1} | *υιοσ σου* (D^{gr} *σου υι.*) sine additam cum ALPQR^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu it vg (et. am for fu ing em) go cop syr^{sch} et ^{hr} arm Aug$^{quaest\ evv\ 2,33}$ (ed. Bened.^{3,1632} „Nec dicit omnia quae dicturum se esse promiserat, sed usque ad illud: *Non sum dignus vocari fil. tuus.* Hoc enim vult fieri per gratiam, quo se indignum esse per merita fatetur. Non addit quod in illa meditatione dixerat: *Fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Cum enim panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat: quod post osculum patris generosissime iam dedignatur.") ... ℵBDUX al^{20} fere gat mm tol bodl cat$^{ox\,119}$ add *ποιησον με ωσ ενα των μισθιων σου*

22. *δουλουσ*: 1. 131. 209. *παιδασ* | *αυτου*: ℵ *εαυτου* | *εξενεγκατε* (A 50^{ev} *-γκαντεσ* omisso *και* sq) sine *ταχυ* cum APQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah syr^{sch} et $^{p\ txt}$ Dam$^{par\ 580}$ (Amb$^{luc\ 7,231;\ 1466}$ *et iubet proferri stolam* etc) ... Ln praem *ταχυ* cum ℵBLX (item D al^{3} *ταχεωσ*) it vg go cop syr^{hr} (et syr^{p} add post *εξενεγκ.* c.*) arm aeth | *στολην* cum ℵAB D*K*LPQΠ al pauc ... ς (Gb^{0}) praem *την* cum D^{2}EGHK^{2}MRSUVXΓΔΛ al pler Ps-Chr^{8,654} Dam^{par580} | *ποδασ* sine *αυτου* cum ℵABEHKLMQRSU VΓΔΛΠ al longe plu c ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ q am for fu ing em mt Aug Dam^{par580} ... DGPX al plus^{25} a b f i l vg^{cle} go sah cop syr^{p} et ^{hr} arm aeth Ps-Chr^{8,655} add *αυτου* (e om *και υπ. εισ τ. ποδ.*, syr^{sch} *et calceate eum calceis*)

23. *φερετε* cum ℵBLRX it vg (Latt *adducite*, supra pro *εξενεγκ.* *proferte*) sah cop (hi duo *φερετε* vel *ενεγκατε*) syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth ... ς Ln *ενεγκαντεσ* cum AEHKMPSUΓΛΠ al pler go Ps-Chr^{8,655}, item GQ VΔ al *ενεγκοντεσ*, al^{10} fere *εξενεγκαντεσ* vel *εξενεγκοντεσ*, D Dam$^{par\ 580}$ *ενεγκατε* | *τον μοσχ. τ. σιτευτον* (Δ omnib trib loc *σιτευρον*): D e *τον σειτευτον μοσχ.* (Thdot ap Clem^{959} *ω τον σιτευτον εθυσε μοσχον*) | *θυσατε*: DX it vg syr^{p} et ^{hr} arm aeth praem *και* | *φαγοντεσ* e f go sah ... D it^{pler} (i *ut manducemus et epulemur*) vg cop syr^{sch} et ^{p} et ^{hr} arm aeth *φαγωμεν και*

24. *ουτοσ* h. l. cum ABDLPQRX unc rell al pler it vg etc ... ℵK al^{6} post *ο υι. μου* pon :: cf vv. 30 et 32 | *ο υι. μου*: AΠ w^{scr} *μου ο υιοσ* | *ανεζησεν* cum ℵADLPQRX unc rell al omn^{vid} it vg go syr^{p} et ^{hr} aeth Eph^{310} (Or$^{int\,4,485}$ „super filio iuniore poenitente, qui *mortuus fuerat et revixit, perierat et inventus est*") ... B cop syr^{sch} arm *εζησεν* :: cf ad v. 32. Praeterea pergimus sine *και* cum ℵABDLPQRX al^{30} fere it

εὐφραίνεσθαι. 25 ἦν δὲ ὁ υἱὸσ αὐτοῦ ὁ πρεσβύτεροσ ἐν ἀγρῷ· καὶ
ὡσ ἐρχόμενοσ ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίασ καὶ χορῶν,
26 καὶ προσκαλεσάμενοσ ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα.
27 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφόσ σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ
σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν.
28 ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελ-
θὼν παρεκάλει αὐτόν. 29 ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ εἶπεν τῷ πατρί· ἰδοὺ
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ

vg cop arm cat^{ox120} Eph^{310} Ps-Chr^{8,655} Dam^{par580} (Bas^{2,170} *ειπωμεν· νεκροσ ην και ανεζησεν, απολωλωσ και ευρεθη*) ... ς (sed Gb^{00}) add *και* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al plu go syr^{utr} et ^{hr} aeth | *ην* ante *απολωλ.* cum ℵ*ABL al pauc cop ... ς post *απολωλ.* cum ℵ^{c}PXΓΔΛΠ unc^{8} al plu cat ox Ps-Chr Dam^{par} ... DQR al^{10} fere schol^{237} et ^{alior} Eph^{310} om | *απολωλωσ*: GKMRSXΓΠ* al permu *-λοσ* | *ευρεθη* cum ℵBDKLMQSUXΓΔΠ al plu ... AEGHPVΛ al mu Ps-Chr Dam *ηυρεθη*. Praeterea D praem *αρτι* | *και ηρξαντο* (Π* al pauc *-ξατο*): ℵ* om *και*

25. *εν αγρω*: M *ωσ εν αγρ.* | *και ωσ ερχομενοσ*: D *ελθων δε και*, sah *adveniens vero*. Libere e: *cum maior autem filius eius qui in villa erat venisset et adpropiasset* | *ηγγισεν*: AM 69. 346. al pauc *-ζεν* ... D *εγγισασ* | *τη οικια*: X 44^{ev} praem *εν* | *συμφ.*: DR *συνφ.*, E *συφ.* | *και χορων* (A* *χοιρων*): 1. 131. 209. syr^{sch} om *και*

26. *παιδων*: ς (non item ς^{e} Gb Sz) add *αυτου* cum minusc aliq sah | *τι* cum ℵADΓΔΠ unc^{8} al longe plu; item LΛ 124. al pauc *τινα*, item c ff^{2} g^{1} i l q am for fu em ing mt tol. Hi Latt *quae* (b mt *quaenam*) *haec* (ff^{2} om, l post *essent* pon) *essent*; Aug^{luc} (i. e. quaest$^{luc\ 33,\ 1633}$) *quae illa sint*; contra a Hier$^{ad\ damas}$ *quidnam essent haec*, e *quidnam esset*, f *quidnam hoc esset*; vg^{ed} *quid haec essent* ... Ln *τι αν* cum BP QRX al^{16} fere (a e f, b mt) | *ειη* (EPΓ *ει*) *ταυτα* (KMΠ al^{2scr} *τουτο*): D 42^{ev} *θελει τουτο ειναι*

27. *αυτω*: D om | *τ. μοσχ. τ. σιτευτον*: D *τ. σιτευτ. μοσχον* et add (item sah praem) *αυτω*

28. *ωργισθη*: HX y^{scr} *οργ.* | *ηθελεν* cum ℵBDΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *nolebat* b e f vg syr^{utr} et ^{hr} ... ALPQRX al^{6} *ηθελησεν*, a c ff^{2} i l q gat *noluit* | *ο δε* cum ℵABDLRX 1. 33. 131. 157. f^{scr} a b c e f ff^{2} i l q go cop arm (sah *eius pater exiit ad eum, hortatus vero est eum*) ... ς *ο ουν* cum PQΓΔΛΠ unc^{8} al pler vg syr^{p} (syr^{sch} et ^{hr} aeth *et*) | *παρεκαλει* (d e *rogabat*): D^{gr} *ηρξατο* (praetermisso per incuriam *παρακαλειν*), it^{pler} vg *coepit rogare*

29. *τω πατρι* sine *αυτου* cum ℵEHKLMQSUVXΓΠ al longe plu go syr^{p} arm Ps-Chr^{8,656} ... Ln add *αυτου* cum ABDGPRΛ (Δ *τ. πα. αυτω*) al^{30} fere it vg sah cop syr^{sch} (:: v. 28 nemo om *αυτου*) | *ιδου*: X om | *εντολ. σου παρηλθον* (minusc aliq *παρειδον*): D *παρεβην σου εντολην*, item c d ff^{2} gat *praeterivi mandatum tuum* (contra it^{pl} vg *mand.*

ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκασ ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ·
30 ὅτε δὲ ὁ υἱόσ σου οὗτοσ ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ
πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσασ αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. 31 ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
ἐστιν· 32 εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφόσ σου
οὗτοσ νεκρὸσ ἦν καὶ ἔζησεν, ἀπολωλὼσ καὶ εὑρέθη.

XVI.

1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸσ τοὺσ μαθητάσ· ἄνθρωπόσ τισ ἦν πλού-
σιοσ ὃσ εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτοσ διεβλήθη αὐτῷ ὡσ διασκορπίζων

tuum praeterivi, e *praecept. tuum egressus sum*, Tert$^{pudic\,8}$ *et praecept. tuum nunq. praeterivi*) | *εμοι* (K* om) *ουδεποτ.* (H al pauc i *ουκ*) *εδωκασ*: D *ουδεπ. εδωκ. μοι*, eodem ordine it^{pler} (non f, nec e *numq. mihi dedisti*) vg sah syr^{sch} (non item syr^{p} et ^{hr} nec cop) | *εριφον* (D add *εξ αιγων*, sah cop *pullum haedi*): B *εριφιον* | *ευφρανθω*: D *αριστησω* (d *prandeam*), it^{pler} vg (item go al) *epularer*, contra e *iucundarer*

30. *οτε δε ο* (U om) *υι. σου ουτ.* (it^{pler} vg *filius tuus hic*; c q *fil. hic tuus*) *ο κα. σου* (1. 209. al pauc post *τ. βι.*) *τ. βιον*: D e *τω δε υιω σου τω καταφαγοντι παντα* (e *omnia tua*) | *μετα πορνων* cum ℵBPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln Ti *με. των πο.* cum ADLQR sah cop | *ηλθεν*: D e *και ελθοντι* | *αυτω*: D a e om | *τον σιτευτ. μοσχ.* cum ℵBDLQR e ... ς Ln *τον μοσχ. τον σιτευτ.* (:: ut vv. 23 et 27) c. APXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg etc

31. *ο δε*: 13. 69. 124. 346. add *πατηρ* (syr^{sch} aeth *dixit* [aeth *et dix.*] *ei pater eius*) | *αυτω*: E om | *τεκνον*: D a om | *συ παντοτε* etc: *tu semper mecum es* f ff^{2} i g$^{1.2}$ vg Tert$^{pudic\,8}$, item e omisso *semper* ... a b q go *tu mecum fuisti semper* (b *semp.* ante *fuist.*, go ante *mecum*) *et es*, c l *tu mecum fuisti et es* (c *eris*)

32. *δε*: H 69. *δει* | *χαρηναι*: KΠ *αγαλλιαθηναι* | *εδει* (et. 69.): HL b c f ff^{2} i l q mm tol sah Antioch^{1222} *δει* ... DKΠ a c f Const^{2,41,3} post *ευφρ. δε* pon. Praeterea sic e: *iucundatus sum autem et gavisus sum* | *ο αδελφ. σου ουτοσ*: ita b e f ff^{2} vg; a *hic frater tuus* ... c i l q gat mm go om *ουτ.* | *εζησεν* cum ℵ*BLRΔ sah cop syr^{sch} arm ... ς Ln *ανεζησεν* cum ℵ^{c}ADPXΓΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg go syr^{p} et ^{hr} aeth Const^{2,41,3} Ps-Chr^{8,656} Antioch^{1222} :: cf v. 24 | *απολωλ.* cum ℵDX 1. 13. 69. 118. 124. 131. al mu it vg sah cop arm Antioch^{1222} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti praem *και* cum ABLPR unc rell al longe plu syr^{utr} et ^{hr} go aeth Const | *απολωλωσ*: ℵ^{c}KMRSXΓΠ* al perm *-λωλοσ* (R *-λολοσ*). Edidimus sine *ην* cum ABDLRX 1. 13 33^{vid} 69. al^{10} go arm^{ed} Const^{2,41,3} ... ς (Gb^{00}) add *ην* cum ℵPΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu sah cop arm^{ms} Ps-Chr^{8,656} Antioch^{1222} (it vg *perierat*) | *ευρεθη* cum ℵBDKLMRSUXΓΔΠ al pler ... AEGHPVA al aliq *ηυρεθη*

XVI. 1. *δε και*: SV 69. 433. 435. al^{20} fere b d e f i l go cop arm aeth om *και* (syr^{sch} *Et dixit parabolam ad* etc) | *μαθητασ* cum ℵBDLR al

τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 καὶ φωνήσασ αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδοσ τὸν λόγον τῆσ οἰκονομίασ σου· οὐ γὰρ
δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. 3 εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμοσ· τί ποιήσω,
ὅτι ὁ κύριόσ μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ; σκάπτειν
οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν
μετασταθῶ ἐκ τῆσ οἰκονομίασ δέξωνταί με εἰσ τοὺσ οἴκουσ ἑαυτῶν.
5 καὶ προσκαλεσάμενοσ ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου
ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεισ τῷ κυρίῳ μου; 6 ὁ δὲ
εἶπεν· ἑκατὸν βάτουσ ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμ-

pauc c arm … ς Ln add *αυτου* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg etc | *οικονομον* (B^{3}): B* *-νομουσ*

2. *αυτον*: D^{gr} 69. f^{scr} om. Add *dominus suus* a c (*et accersitus est domino suo*) syr^{sch} | *τ. οικονομ. σου* c. ℵBXΓΔΛ unc^{7} al pler it vg go cop schw ex petr^{2} syr^{utr} etc … ADKLPRΠ al^{10} cop^{wi} et ^{dz} om *σου*, hinc Gb^{0} | *δυνῃ* cum ℵBDP al plus^{10} (69. *δυνει*), item *potes* e ff^{2} go syr^{utr} … ς Ln Ti *δυνησῃ* (A al *-νησει*) cum ALRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *poteris* it^{pler} vg cop syr^{p} arm aeth

3. *εν εαυτω*: Δ *εν αυτω* | *την οικονο.* (122. 258. a add *μου*) *απ εμου* cum ℵABPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler a go cop syr^{p} … LR b c f ff^{2} g^{1} i l q vg syr^{sch} *απ εμ. τ. οικονομιαν* … D arm *την οικ. μου*, e nil nisi *την οικο.* (*actum*) … KΠ 15. 27. 42. p^{scr} w^{scr} *με τησ οικονομιασ* | *επαιτειν*: B cop syr^{sch} aeth praem *και*

4. *οταν*: ℵ *αν* | *μετασταθω*: 69. *αποσταθω*, 13. 346. *αποκατασταθω* | *εκ τησ* cum ℵBD 1. 69. 106. 124. 131. 346. al^{3scr} al^{8} a (*de*) go cop syr^{utr} aeth; Ln [*εκ*] *τησ* … LX al pauc b c e f ff^{2} i l q vg *απο* (*a*) *τησ* … ς Ti nil nisi *τησ* cum APRΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu arm | *δεξωνται*: X 69. 346. 433. al pauc *-ξονται* | *εαυτων* cum ℵBPRX 157. y^{scr} z^{scr} 49^{ev} … ς Ln *αυτων* cum ADLΓΔΛΠ unc^{9} al pler

5. *χρεοφ.* cum ℵABDLPRXΓΔΛΠ unc^{8} al plu … ς *χρεωφ.* cum U al mu. Habent *-φιλετων* ℵADKLPRXΓΛΠ* etc, *-φειλετων* BEFGHMUVΔΠ^{2} etc. Cf et. ad 7, 41 | *εαυτου* cum ℵ^{c}ABEHKLPRSUVΓΔΠ al plu … ℵ*DFGMXΛ al plus^{50} *αυτου* | *ελεγεν*: KMΠ al plus^{15} *ειπεν*

6. *βατουσ* cum ABPRΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu cop syr$^{p\ mg\ gr}$ a b ff^{2} q gat (ex his ff^{2} q gat *batos*, a *vatos*, b *vathos*; c *vasos*) … Ti^{synops} *βαδουσ* cum ℵLX 127. 237. al^{12} Or^{3,625} … D* al^{6} Chr^{9,708cdd} e f l vg *καδουσ*, *cados* … D^{2} 48^{ev} *καβουσ*, d *siclos* :: cf Hesych: *βάδοσ, ὁ καὶ βάτοσ* (videtur igitur *βάδοσ* apud Graecos usitatius fuisse), *ν᾽ ξέσται ἤγουν λίτραι μη᾽* (*50 sextariorum sive 48 librarum*). Est Hebraeorum בַּת. Cf et. Epiph de pond. et mens. p. 178: *βάθοσ· καὶ τοῦτο ἀπὸ τῆσ ἑβραϊκῆσ διαλέκτου παρῆκται, συνωνύμωσ τῷ ἐλαιοτριβείῳ καλούμενον βίθ. βάδου γὰρ ἑρμηνεύεται ἐλαιοτριβεῖον.* Item (ex Epiph) Isid^{16,25} *batus vocatur Hebraica lingua ab olearia mola, quae bath apud eos vel batha nominatur* etc | *ο δε ειπεν* sec loco cum

ματα καὶ καθίσασ ταχέωσ γράψον πεντήκοντα. 7 ἔπειτα ἑτέρῳ
εἶπεν· σὺ δὲ πόσον ὀφείλεισ; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρουσ σίτου. λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8 καὶ
ἐπῄνεσεν ὁ κύριοσ τὸν οἰκονόμον τῆσ ἀδικίασ, ὅτι φρονίμωσ ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνοσ τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺσ υἱοὺσ τοῦ φωτὸσ εἰσ τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. 9 καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω,
ἑαυτοῖσ ποιήσατε φίλουσ ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆσ ἀδικίασ, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶσ εἰσ τὰσ αἰωνίουσ σκηνάσ. 10 ὁ πιστὸσ ἐν

ℵABLR al^{6} cop, similiter D a b e f q *ειπεν δε* ... ς *και ειπεν* cum PXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c ff^{2}· l vg (hi^{4} *dixitque*) go aeth syr^{p} (syr^{sch} arm sine copula) | *τα γραμματα* cum ℵBDL, item *litteras* b c ff^{2}· q go cop Gaud ... ς *το γραμμα* cum APRΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} item e l *chirografum*, a f vg *cautionem* ... X Chr^{9,708} *το γραμματειον* | *καθισασ ταχεωσ*: D 36^{ev} om | *ταχεωσ* (60. om): B c^{scr} e syr^{p} c.* arm aeth post *γραψον* pon

7. *ετερω* (157. *δευτερω*): D 80. 157. 433. praem *τω* | *συ δε ποσ. οφ. ο δε ειπεν*: D^{gr} om | *οφειλεισ*: 28. a c ff^{2}· syr^{sch} aeth add *τω κυριω μου* | *κορουσ*: F *κοσουσ* | *λεγει* cum BLR 13. 69. 71. 157. 346. c^{scr} g^{scr} b c e f (ff^{2}· *cui ait*) q (b l *ait et*) vg cop syr^{sch} ... ℵ *λεγει δε*, a *dixit autem* (pergens *et huic*), D *ο δε λεγει* ... ς *και λεγει* cum APXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth | *τα γραμματα* cum ℵBDLR 1., item *litteras* b c f ff^{2}· q vg go cop Or^{int2,96} Gaud ... ς *το γραμμα* (Λ *-μμαν*) cum APΓΔΛΠ unc^{9} al pler, a *cautionem*, e l *chirografum* (e *cirogr.*), item syr^{utr} arm aeth ... X *το γραμματειον* | *γραψον*: 1. 131. c syr^{sch} arm aeth Or^{int2,96} praem *καθισασ*, item 33. 36^{ev} praem *καθισ. ταχεωσ*

8. *οτι* sec et. f q vg Gaud: D *διο λεγω υμειν*, a b c e ff^{2}· l gat mm mt *dixit autem ad discipulos* (e *discentes*) *suos* (ff^{2}· om *ad disc. suos*, a add *dico vobis*, mt add *quia*) | *οι υιοι*: Λ al^{7} om *οι* | *φρονιμωτεροι*: ℵ post *οτι* pon

9. *και εγω* cum ℵBLR 1. 131. ... ς Ln *καγω* cum ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υμιν λεγω* (b e f l q vg Tert^{marc4,33}): DM al pauc a c ff^{2}· g$^{1.2}$· syr^{sch} aeth *λεγ. υμιν* | *εαυτοισ* (Meth^{resurr790} om; H al pauc *-τουσ*) ante *ποιησατε* cum ℵ*BLR ... ς Ln post *ποιησατε* (:: dictione ad usum revocata) cum ℵ^{a}ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Clem^{933} Bas^{1,353} Thdrt^{3,635}, item *ποιησατε υμιν* Clem^{943} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{4,27} et ^{6,606}, item *facite vobis* it vg go cop syr^{utr} arm aeth Ir^{int268} Or^{int2,162} et $^{338.666}$ Tert^{marc4,33} | *τ. μαμωνα τησ αδικιασ* et. Clem^{933} et ^{943} Bas^{1,353} Chr^{1,920} et ^{3,344} et ^{6,606} et ^{11,227} et ^{12,99} Thdrt^{3,635}, *mamona iniquitatis* it^{pler} vg Ir^{int268} Or^{int2,338} Amb^{luc1439} et ^{1469}, *mamon. iniustitiae* Tert^{marc4,33} ... D a Chr^{7,94} Or^{int2,162} et ^{666} Amb^{elia559} et^{alib} Hier Paulin *τ. αδικου μαμωνα*, *iniquo mam.*, Meth^{resurr791} *τησ αδικιασ του μαμωνα* | *εκλιπη* cum ℵ*et^{cb}B*DLRH 1. al et Ti *εκλειπη* cum AB^{3}X 69.

ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ
ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ
ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλο-
τρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς δώσει ὑμῖν; 13 191. 5
οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισή- Mt 6, 24
σει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου
καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

al, item *defecerit* (e *-rint*) a e l* cop syr^sch et p mg arm aeth pers^p Cyr^luc 349 (οταν αυτους ο επιγειος εκλειπη πλουτος, quae repetunt scholia^237 et aliorum; schol^254 οταν αυτους η επιγειος εκλειποι ζωη, quae eadem cat^ox122 habet) ... ς (et. Gb, sed Sz εκλιπη) εκλιπητε c. ℵ^ca F P U al mu Clem^932 et 943 Meth^resurr Bas^1,353 Chr^1,920 et 3,344, item Γ Δ Λ unc^7 al plu Chr^4,27 et 6,606 εκλειπητε (Α -πετε), item *defeceritis* b c f ff^2. g^1. 2. l** q vg go syr^p txt aeth^cod a Or^int2,162 et 338, *fugati fueritis* Ir^int268. Cf et. Meth^791 καθαπερ γουν εαν ελλειψωσιν αι της παρουσης ζωης ημων ημεραι etc | σκηνας sine αυτων cum ℵ A B D L R X Γ Δ Λ Π unc^9 al omn^vid it^pler vg cop syr^p arm Clem^933 et 943 Meth^791 Chr^1,920 et 5,251 et 6,606 et diserte 10,593 (ου γαρ ειπεν· ινα δεξ. εις τας σκην. αυτων, αλλ᾽ εις τας αιωνιους σκηνας) et 12,989 Ir^int268 Or^int2,162 et 338 ... P b syr^sch aeth arr pers^p Cyr^luc 349 (ινα οταν – εχωσι τινα τοπον εν ταις εκεινων σκηναις) Chr^3,344 et 4,27 et 11,227 et 12,99 Thdrt^3,635 cat ox^379 (ad Mc 10, 24) Amb^luc1439 et abra295 (1, 5, 34) add vel (ut Chr Cyr Thdrt cat) praem αυτων, hinc Ln [αυτων]

10. ελαχιστω pri et. Clem^2.cor (vide ad v. 12): 131.^txt d e f Ephr^312 ολιγω. Item ελαχιστ. sec (et. Ephr): D 1. 118. b c e f ff^2. l q vg (non item a) ολιγω | εστιν sec: D γεινεται

11. μαμωνα: D* 69. μαμονα, item 69. v. 9 et D* v. 13 | εγενεσθε: 69. 245. 433. εγιν., item 69. e^scr 433. v. 12. Cf huc Clem^2. cor8 λεγει γαρ ο κυριος εν τω ευαγγελιω· ει το μικρον ουκ ετηρησατε, μεγα τις υμιν δωσει; λεγω γαρ υμιν οτι ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν. Item Ir^int169 „Et ideo dominus dicebat ingratis exsistentibus in eum: *Si in modico fideles non fuistis, quod magnum est quis dabit vobis?*"

12. και ει: A om ει | το υμετερον cum ℵ A D P R X Γ Δ Λ Π unc^9 al pler a c f ff^2. g^1. 2. q vg go syr^utr et hr cop arm Bas^eth250 Cyr^luc350 Or^int2,198 et 4,575 Cyp^240 ... B L 21^ev Or^3,168 το ημετερον, 157. e i l Tert^marc4,33bis το εμον | δωσει υμιν c. ℵ D L R 33. a b c f ff^2. g^1. 2. i l q vg (b post verba *quod verum est* v. 11. transilit ad *quis dabit vobis* omissis mediis) cop syr^sch et hr aeth Or^3,168 et int2,198. 4,575 Cyr^luc350 Tert^marc 4,33 Cyp^240 ... ς Ln Ti υμιν δωσει cum A B P X Γ Δ Λ Π unc^9 al pler go syr^p arm Bas^eth250

13. δυσι cum ℵ A B D E F G H K L M P R S U Λ Π etc ... X Γ Δ etc δυσιν | ενος: 86. 243. al^3scr του ενος | F om ου δυνασθε usq μαμωνα

14 [192.10] Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι
ὑπάρχοντεσ, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. 15 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ
ἐστὲ οἱ δικαιοῦντεσ ἑαυτοὺσ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸσ
γινώσκει τὰσ καρδίασ ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποισ ὑψηλὸν βδέ-
Mt 11, 12 s λυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 16 [193.5] ὁ νόμοσ καὶ οἱ προφῆται μέχρι
Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶσ
Mt 5, 18 εἰσ αὐτὴν βιάζεται. 17 [194.5] εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.
Mt 5, 32 19, 9 18 [195.2] πᾶσ ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοι-
Mc 10, 11 s χεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸσ γαμῶν μοιχεύει. 19 [196.10]
Ἄνθρωποσ δέ τισ ἦν πλούσιοσ, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ

14. *παντα*: KΠ al[2] q (al?) vg syr[p] ante *ταυτα* pon ... D al[9] i aeth Or[3, 490] (non item[269]) om (syr[hr] om *ταυτ. παντ.*) | *οι φαρ.* cum ℵ (* om *οι φαρ.*, suppl[a])BDLR 157. i[cant] al[3] it vg cop syr[sch] et [hr] arm aeth Or[3, 269] et [394] ... ς Ln Ti *και οι φαρ.* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[p]. Praeterea Δ y[scr] pergunt *οι φιλαργ.* | *και*: Λ 245. 253. al[2scr] om

15. *αυτοισ*: Γ *προσ αυτουσ* | *ανθρωποισ*: B* *-πω* | *ενωπιον του θεου*: B *ενωπ. κυριου*, 243. al pauc Ign[intpol magn 12] Const[7, 8] *παρα τω* (Ign Const om) *θεω*. Scripsimus sine *εστιν* cum ℵABDKLPRSV[2]ΔΠ al plus[70] go aeth Ign[intpol] Const cat[ox 123] ... ς (= Gb Sz) add (vel praem ut it vg cop arm syr[hr]) *εστιν* cum EFGHMUV*XΓΛ al plu it vg etc

16. *μεχρι* cum ℵBLRX 1. 13. 69. 124. 131. 209. 346. schol[237al] Clem[679] Or[3, 469] ... ς Ln *εωσ* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ADPΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[4, 116] Epiph[marc 315] et [338] | *ιωαννου* (BD *-ανου*): sah *pervenerunt usq ad Ioh*; D 13[ev] 17[ev] mm add *επροφητευσαν* (*προεφ.*) :: ex Mt | *ευαγγελιζεται*: Λ *-ζονται*. Similiter a g[2·] gat mm *evangelizantur* (praecedit *regnum dei*) | *και πασ* (1. 69. 131. al add *τισ* omisso *εισ* sq; al *πασ τισ εισ*) *εισ αυτ. βιαζεται*: ℵ*G al aliq om; ℵ[c] suppl insuperque add (:: ex Mt 11) *και βιασται αρπαζουσιν αυτην*

17. E*K al *ευκοποτερον* | *κεραιαν* (AB*DLPXΓΛ al *κερεαν*, ℵ *καιρεαν*): B sah syr[utr] ante *μιαν* pon (F *μια κεραια*)

18. *μοιχευει* pri: KMXΠ al[20] fere *μοιχαται* :: ex Mt | *και ο* (Gb′) cum B DL 67. 69. 157. 248. 252* it vg sah cop arm aeth Tert[marc 4, 33] ... ς *και πασ ο* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc[9] al pler go syr[utr] | Λ z[scr] *απολελυμμενην* | *απο ανδροσ* (X pon post *γαμων*): D 28. 64. go syr[sch] arm om | *μοιχευει*: U al[10] *μοιχαται* (:: ut ante). Cf (huc et ad ll. pp.) et. Iust[ap 1, 15] *και· οσ γαμει απολελυμενην αφ ετερου ανδροσ μοιχευει*. Item Thphil[autoly 3, 13] *ο γαμων, φησιν, απολελυμενην απο ανδροσ μοιχευει, και οσ απολυει γυναικα παρεκτοσ λογου πορνειασ ποιει αυτην μοιχευθηναι*.

19. *ανθρωποσ*: D bodl praem *ειπεν δε και ετεραν παραβολην*. Similiter M[mg] eccl et evgstaria: *ειπεν ο κυριοσ την παραβολην ταυτην*. Scho-

βύσσον εὐφραινόμενοσ καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶσ. 20 πτωχὸσ δέ τισ
ὀνόματι Λάζαροσ ἐβέβλητο πρὸσ τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένοσ
21 καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆσ τρα-
πέζησ τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνεσ ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη
αὐτοῦ. 22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰσ τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ
ὁ πλούσιοσ καὶ ἐτάφη. 23 καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ

---

liasta in cdd 36. 37 aliis sic: *η του πλουσ. και του λαζαρ. περιοχη παραβολη εστι και παραβολικωσ ειρηται, ει και ο ευαγγελιστησ μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι.* | *δε* (et. c ff$^{2\cdot}$ i l): DXΔ a b e f q vg arm aeth om | *πλουσιοσ*: sah add *cuius nomen erat Nineue.* Cf scholiastam ibidem: *ευρον δε τινεσ και του πλουσιου εν τισιν αντιγραφοισ τουνομα νινευησ λεγομενον.* Contra cat^{ox} ^{124} *ανωνυμωσ εσημανε, καθωσ δια του προφητου περι των μη φοβουμενων αυτον φησιν ο θεοσ· οτι ου μνησθω των ονοματων αυτων δια χειλεων μου.* | X *βυσον* | *ευφραινομενοσ*: D^{gr} *και ευφρ.* Cf Latt: *dives et* (al *qui*, c om) *induebatur - et epulabatur* (*iucundabatur* c)

20. *τισ* sine *ην* cum ℵBDLP*X 33^{vid} 157. 237. 251. 47^{ev} 6^{pe} a e f sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς add *ην*, Ln [*ην*] cum AP^{2}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler i (item c ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m^{91} vg *et erat quidam*, b q *erat autem quidam*) go syr^{utr} Chr^{1,875} | *λαζαροσ* (a b f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ i l m q vg *lazarus*): c e aeth *eleazarus*, syr^{hr} *leazaros.* Item infra. | *εβεβλητο* cum ℵBDLX 33. 157. a e i (sic) sah cop arm aeth Clem^{233} Dial^{827} ... ς praem *οσ*, Ln [*οσ*] cum APΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$ l m q vg syr^{utr} (syr^{hr} *et iacebat*, go *hic iacebat*) Chr^{1,875} | *προσ*: PΓ 131. c^{scr} 47^{ev} Clem^{233} Dial^{827} Chr^{1,875} *εισ* | *ειλκωμενοσ* (G *ἵλκ.*, FHΛ al *-κομενοσ*) cum ℵABDEFGHLPXΔΛ al mu ... ς *ηλκωμ.* cum KMSUVΓΠ al plu

21. *και επιθυμων* (et. Dial^{827} Chr^{1,875}): it (exc a) vg Clem^{233} om *και* ... X 44^{ev} a sah *και επεθυμει* | *απο*: Clem^{233} *εκ* | *των πιπτοντων* c. ℵ*BL b c e ff$^{2\cdot}$ i l m q sah cop^{schw} (ex ^{dz} et ^{petr2}) syr^{hr} Clem Dial Amb Gaud ... ς praem *των ψιχιων*, Ln [*τ. ψιχ.*] cum ℵ^{c}A(D)PXΓΔΛΠ unc^{9} (D *τ. ψιχων*) al omn^{vid} (sed 1. *των πιπτ. ψιχιων*) a f g$^{1\cdot}$ vg go syr^{utr} cop^{wi} arm Ephr^{313} Chr^{1,875} (:: cf Mt 15, 27) | *πλουσιου*: 13. 61^{mg} 69. 124. 130. 346. l m vg^{ed} tol syr$^{hr\,mg}$ add *και ουδεισ εδιδου αυτω* (:: ex Lc 15, 16) | *επελειχον* (PX al mu *-λιχον*) cum ℵABLX 33. ... ς *απελειχ.* cum PΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... 157. Chr^{1,875} *περιελειχον*, D 1. 131. Dial^{827} Ephr^{313} schol^{255} et ^{al} *ελειχον*, it^{pl} vg *lingebant*, e *ablingeb.*, d *elingeb.*, a *lambeb.*

22. *υπο* (Or^{4,438} *απο*) *των αγγελων*: D 142. post *αβρα.* pon | *αβρααμ* sine artic cum unc omnib al plus^{70} Or Dial Ephr^{313} Chr^{1,974} Epiph^{marc338} ... ς (= Gb Sz) praem *του* cum minusc vix mu Epiph^{marc315}. Praeterea sah habet: *Abraham et Isaac et Iacob*

22 sq· *και εταφη.* ^{23} *και* (ℵ* om, suppl ^{c}) *εν τω αδη*, *et sepultus est. Et* (q om ut ℵ*) *in inferno elevans* b f q (item ff$^{2\cdot vid}$ ut q): a *et sep. est*

αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοισ, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
Λάζαρον ἐν τοῖσ κόλποισ αὐτοῦ. 24 *καὶ αὐτὸσ φωνήσασ εἶπεν·*
πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ
ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατοσ καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου,
ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. 25 *εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· τέκνον,*
μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβεσ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζα-
ροσ ὁμοίωσ τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.
26 *καὶ ἐν πᾶσι τούτοισ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστή-*

aput inferos. Et de inferno elevans, i *et sep. est aput inferos. In inferno elevans* ... c e g$^{1.}$ g$^{2.\,vid}$ l m vg syr$^{hr\,mg}$ *et sep. est in inferno* (m g$^{1.}$ *in infernum*). *Elevans* (e *levans*) *autem* (m *Et elevans*) ... syr$^{hr\,txt}$ *et sep. est et cecidit in infernum. Et cum esset in inferno, elevavit* (quae fere cum a i conveniunt), omissis postea *υπαρχ. εν βασανοισ* (:: nescio an ℵ* ff$^{2.}$ q veram lectionem servasse putandi sint. Certe enim inde ortum est quod plerique Latt tuentur)

23. *αβρααμ* cum ℵBDLX Or^{2,498} Dial^{827} ... ς praem *τον* cum ΑΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (Or^{4,252} libere *ο γουν πλουσιοσ υπαρχων εν βασ. επαρασ τ. οφθαλμ. βλεπει τον αβρ. και τον λαζ. εν* etc) Ephr^{313} Chr^{1,975} | X al *α. μακρωθεν* | *εν τοισ κολποισ αυτου* (d e *in sinus eius*): D^{gr} *εν τω κολπω αυτου*, item it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} (item libere alludens Tert^{marc4,31} et ^{alib}) *in sinu* (f i l *in sinum*) *eius*. Praeterea D b c e m q arm add *αναπαυομενον*. Cf Or^{1,35} *ο εν κολποισ αβρααμ πενησ αναπαυομενοσ*. At accuratius textum afferens ^{2,498} et ^{4,252} non addit, nec magis Dial Ephr Chr.

24. *φωνησασ*, it^{pl} vg *clamans*, a b f *exclamans*, e *exclamavit autem et*: D *εκφωνησασ*, d *exclamans*, 157. *εκφων.* | *υδατοσ* (it^{pl} vg *in aquam*, c f *in aqua*, d *aquam*): ℵ *υδατι* | *καταψυξη*: FX al pauc *-ξει* | *οτι*: Λ* om | *οδυνωμαι*: E*F al *οδυνομαι*, L *οδυναμαι*

25. *ειπ. δε* (it^{pler} vg *et dixit*): Λ 124. 157. 229** 262. a b c f ff$^{2.}$ i l m q vg (non item e) sah (non cop) syr^{utr} et ^{hr} arm aeth Ephr^{313} add *αυτω* | *αβρααμ*: Γ *αβρααμ* | *απελαβεσ* sine *συ* cum ℵBDGHLΠ* al^{30} fere it (exc b) vg sah cop syr^{sch} et ^{hr} arm aeth Ephr^{313} Quaest$^{antioch\,231}$ Bas^{1,187} et $^{2,61.\,358}$ Chr $^{1,901\,bis\,957.\,962.\,976\,sq}$ et $^{2,93.\,790}$ et $^{5,50.\,534}$ et $^{8,296.\,522}$ et ^{12,637} Or^{int2,161} Cyp^{323} etc ... ς Ln (ex errore de B) add *συ* cum XΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al plu (245. *συ απελ.*) b syr^{p} Dial^{827} Chr^{1,198} et ^{976c} Or^{int2,261} et $^{331.\,658}$ (sed ubique *tu recepisti, tu consecutus es*), item A post *τα αγαθ. σου* | *σου* pri: E it vg Dial^{827} Or$^{int\,ubiq}$ om | *ωδε* (Gb' Sz) cum unc omn al^{100} fere (it vg Or^{int} etc *hic*, quo et *ωδε* et *οδε* redditur) sah cop syr^{utr} arm aeth (Chr^{1,962} et ^{198} *ουτοσ ωδε*, ^{1,957} et $^{5,50.\,534}$ et ^{8,296} *ουτοσ*). Confirmat Epiph^{marc315} et ^{338} *νυν δε ωδε παρακαλειται ο αυτοσ λαζαροσ* ... ς *οδε* cum 1. al vix mu (Latt vide ante) Dial Ephr (ut certe editi sunt)

26. *και* pri: Δ om | *εν* cum ℵBL b c d f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg (hi Latt *in his*

ρικται, ὅπωσ οἱ θέλοντεσ διαβῆναι ἔνθεν πρὸσ ὑμᾶσ μὴ δύνωνται,
μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸσ ἡμᾶσ διαπερῶσιν. 27 εἶπεν δέ· ἐρωτῶ οὖν
σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃσ αὐτὸν εἰσ τὸν οἶκον τοῦ πατρόσ μου·
28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούσ· ὅπωσ διαμαρτύρηται αὐτοῖσ, ἵνα μὴ
καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰσ τὸν τόπον τοῦτον τῆσ βασάνου. 29 λέγει
δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺσ προφήτασ· ἀκουσά-
τωσαν αὐτῶν. 30 ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ᾽ ἐάν τισ
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸσ αὐτούσ, μετανοήσουσιν. 31 εἶπεν δὲ

omnibus, q om *his*) cop ... ϛ Ln Ti *επι* cum AD^{gr}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid a (*super omnibus istis*) e (*sup. ista omnia*) m (*super haec omnia*) Dial^{827} Chr^{1,977} Ephr^{313} | *πασι* ut ℵBDKLMSUΠ etc ... Ti *πασιν* ut AE XΓΔΛ etc | *ενθεν* cum ℵABLXΓΔΛ unc^{8} al^{125} fere Ephr^{313} Chr^{1,977} ... ϛ (= Gb Sz) *εντευθεν* cum KΠ al non ita mu ... D c e m om; 69. 157. it^{pl} vg syr^{sch} ante *διαβηναι* pon. Dial^{827} sic: *οπωσ οι ενταυθα διαβην. προσ υμ. μη δυν. μηδε οι εκειθεν ωδε διαπερωσιν* | *δυνωνται*: E*HX 69. al pauc -*νονται* | *μηδε*: D *μητε* | *οι* (exprim et. cop arm) *εκειθεν* c. ℵ^{c}ALXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Dial Ephr Chr ... Ln om *οι* c. ℵ*BD, nec exprim it vg (habent tantummodo *inde*) etc. Circumscribens Chr^{1,979} sic: *και τοσουτον εστι μεγα το χασμα ωστε μητε εντευθεν εστωτα τινα προσ υμασ διαβηναι δυνασθαι μητε εκειθεν προσ ημασ διαπερασαι* | *προσ ημασ* (E al pauc *υμασ*) *διαπερωσιν* (L *διαβωσιν*): D *ωδε διαπερασαι*, it^{pler} vg *huc transmeare*, f *huc ad nos transmeare* (m *ut qui veniunt ad nos transire non possint ad vos, neque inde huc transmeare*)

27. *ουν σε* cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pl} vg arm Dial^{827} Ephr^{313} ... Ln Ti *σε ουν* cum ABD 69. 243. 246. 346. ... al pauc e f cop aeth om *ουν*, i tol om *σε* | *πατερ*: e* om ... DX mt Aug^{bis} add *αβρααμ* | *αυτον* (f q vg, aeth *Eleazarum*): al^{8} a b c e ff$^{2.}$ i l m cop om

28. *διαμαρτυρηται*: G al pauc -*ρειται*, 69. -*ρεται* | *ινα* (et. Or^{1,35} Ephr^{313}): D Dial^{827} om | *τον τοπ. τουτον* (Λ om *τουτ.*), b f i q vg^{ed}: D a c e ff$^{2.}$ g$^{1.}$ l m am fu for ing Dial^{827} *τουτ. τον τοπ.*

29. *λεγει*: D a m *ειπεν* | *δε* cum ℵABDFKLUVXΔΠ al plu a cop syr^{p} Ephr^{313} ... ϛ om cum EGHMSΓΛ al permu e syr^{sch} Dial^{827} ... b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l m q vg syr^{hr} aeth *et* ante *ait* (*dixit*). Praeterea edidimus sine *αυτω* cum ℵBL d arm Ephr ... ϛ Ln Ti add *αυτω* cum AD^{gr}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} aeth Dial | *αβρααμ*: e Dial om | *εχουσι* ut ℵBDKMSUΠ etc ... Ti *εχουσιν* ut AELXΓΔΛ etc | *μωυσεα* cum ℵBDLSX al it vg (sed non am fu) cop Dial Epiph (vide ad v. 31) Chr^{1,924} ... ϛ *μωσεα* cum AEFGHKMUVΓΔΛΠ al plu am fu Ephr^{313}

30. *πατερ*: D *πατηρ* | *αβρααμ*: Dial^{827} rursus om, Ephr^{313} om *πατ. αβρ.* | *αλλ*: D 69. *αλλα* | *απο* (e *a mortuis*): DF 1. 28. 131. 157. 209. al^{7} Dial Ephr Thphyl cat^{ox127} *εκ*, item *ex* it^{pler} vg Ir^{int151} | *νεκρων*: A al^{10} fere praem *των* | *πορευθη πρ. αυτ.* (e *abierit ad illos*, f vg

αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

XVII.

Mt 18, 7 1 $^{197.2}$ Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ
Mt 18, 6 Mc 9, 42 τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· 2 λυσιτελεῖ αὐτῷ

---

ierit ad illos): ℵ *αναστη προσ αυτ.*, a b c ff^{2} i l q *surrexerit* vel *resurrexerit*, 69. m Ephr *αναστη και* (Ephr *αναστασ*) *πορευθη πρ. αυτ.* | *μετανοησουσιν*: MXΓ al^{15} fere Dial *-σωσιν*, b c ff^{2} i l q (non item a e f g$^{1.2}$ vg) *persuadebit illis* (*eis*, *eos*), m *persuadebit illis et paenitentiam agent*

31. *μωυσεωσ* cum DKLX al it^{omn} vg (sed non am fu) cop Dial^{827} Chr^{1,925} cf ad v. 29 et ad 9, 30 ubi *μωυ-* ℵBCDKLRXΔΠ etc ... ς *μωσεωσ* cum ℵABΓΔΛΠ unc^{8} al plu (:: quae forma nusquam alibi tantum auctoritatis habet) Ephr^{313} | *ακουουσιν*: E* al pauc *ακουσουσιν*, Dial Chr $^{1,925 codd}$ *ηκουσαν* | *ουδε εαν* cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ephr Chr ... Ln *ουδ εαν* cum ABD g^{scr} Dial (*ουδ' ἄν*) | *εκ* (69. 124. 346. k^{scr} e *απο*): v 69. 124. 346. al pauc add *των* | *αναστη* (et. d f g^{1} m vg Aug): D *αναστ. και απελθη προσ αυτουσ*, Ir^{int229} *resurgens ad illos eat*, Dial *απελθη*, 225. 245. *πορευθη*, a ff^{2} *ad illos ierit*, c q *ad illos abierit* (item e *si qui abierit a mortuis*), b i l *ad illos ierint* (b *abierint*, quamvis praecedat in b i l *si quis*) | *πεισθησονται* (M al aliq *-σωνται*): D Ephr^{313} *πιστευσουσιν*, item it^{pler} vg Ir^{int} Aug *credent* vel (ita f) *credunt* (e i l m Ir^{int} add *ei*), contra c *persuadebuntur* ... Dial *ακουσωσιν αυτου.* Epiph$^{marc 315}$ et ^{338} *εχουσι μωυσεα και τ. προφητασ, ακουσατωσαν αυτων, επει ουδε του εγειρομενου εκ* (^{338} *απο*) *νεκρων ακουουσιν.*

XVII. 1. *ειπ. δε πρ. τ. μα. αυτου*: G* om | *αυτου* cum ℵABDFLMUX al^{25} fere a b c f ff^{2} i l q vg cop syr^{sch} et ^{p} e.* arm aeth ... ς Ti om cum EG^{2}HKSVΓΔΛΠ al plu e syr$^{p\ txt}$ Dam$^{par 686}$. Cf et. Tert$^{marc 4, 35}$ „Conversus ibidem ad discipulos Vae dicit auctori scandalorum, expedisse ei" etc | *του* (et. ς Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Or^{3,601} (*παρα τω λουκα· ανενδεκτ. εστι του μη ελθ. τα σκ. αντι του· αδυνατον*) Chr^{7,669} Dam$^{par 686}$ ... ς^{e} om cum minusc ut vdtr pauc | *τα σκα. μη ελθ.* hoc ordine cum ℵBLX e ... ς Ln *μη ελθειν τα σκα.* (:: Mt *αναγκη γαρ εστιν ελθ. τα σκα.*) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn vid it^{pler} vg rell (cop *αναγκη ελθ. τα σκα.* ut Mt) Or^{3,601} Chr^{7,669} Dam$^{par 686}$ (*εισελθ.* pro *ελθ.*) | *ουαι δε* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f l (g$^{1.2}$?) vg (hi Latt *vae autem*) syr^{sch} et $^{p\ txt}$ arm Dam^{par} ... Ln *πλην ουαι* (:: ut Mt lectione non fluct) cum ℵBDL al^{8} a b c ff^{2} i q (hi^{6} *verumtamen vae*) e (d e *verum vae*) cop syr$^{p\ mg}$ et $^{cod\ bars}$

2. *λυσιτελει* (f l vg *utilius est illi*, a c i *utilius est autem illi*, q *utilius autem est illi*, b *utilius autem fuerat illi*): D e *συνφερει* (d *expediebat*,

εἰ λίθοσ μυλικὸσ περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται
εἰσ τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα.
3 [198.5] προσέχετε ἑαυτοῖσ. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφόσ σου, ἐπιτίμη- 3 s Mt 18, 15 21. 22
σον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφεσ αὐτῷ. 4 [199.5] καὶ ἐὰν ἑπτά-
κισ τῆσ ἡμέρασ ἁμαρτήσῃ εἰσ σὲ καὶ ἑπτάκισ ἐπιστρέψῃ πρόσ σε
λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεισ αὐτῷ.

e *expedit*). Praeterea D[gr] add δε | ει etc (e f vg): a b c i ff[2·] l q *ne* (l *ut non*) *nasceretur aut* (i add *si*) *lapis* etc (:: cf Mt 26, 24). Cf et. Tert[marc 4, 35] *expedisse ei* (vide ad v. 1) *si natus non fuisset aut si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset* etc. Item Or[int 2, 365] „dicit quia *melius fuerat homini illi non nasci aut molam asinariam alligari circa collum eius et praecipitari in profundum maris quam scandalizet unum de pusillis istis.*“ Item Dial[814] ουαι τω ανθρωπω δι ου ο υιοσ του ανθρ. παραδιδοται· συμφερει αυτω ει μη εγεννηθη η γεννηθεντα μυλω ονικω προστεθηναι και καταποντισθηναι εν τω βαθει τησ θαλασσησ. | λιθοσ μυλικοσ (*lapis molaris, lap. molae*) cum (Gb′) ℵBDL al[20] fere it vg cop syr[p mg] (ap Adler) arm Tert[marc 4, 35] ... ς μυλοσ ονικοσ (:: cf Mt) cum AXΓΔΛΠ unc[9] al plu syr[sch] et[p txt] aeth Dial Dam[par 286] | περικειται et ερριπται (Π* εριπτ., p[scr] ερειπται, *imponatur* et *proiciatur* it[pl] vg): D a e περιεκειτο (a *inpositus fuisset*, e *circumiectus sit*) et εριπτο (D[2] εριπτετο, a *proiectus esset*, e *proi. sit*) | ενα post τ. μικρ. τουτ. cum ℵ*BL ... ς Ln ante των μι. τουτ. (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum ℵ[c]ADXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] it vg etc

3. εαυτοισ: Γ al pauc εαυτουσ | εαν (L add αν, A* ad εαν δε add εαν) cum (Gb″) ℵBDLX 33. al[10] it (et. m[25]) vg go cop syr[sch] et [hr] arm aeth (Clem[306]) ... ς add δε c. AΓΔΛΠ unc[9] al pler (235. γαρ) syr[p] :: cf Mt | αμαρτῃ (DXΔΠ al[10] -τησῃ, al[2] Antioch[1135] -τησει) sine εισ σε cum ℵABL 1. 42. 131. 209. 254. 346. a b f ff[2·] g[1· 2·] i l m am for fu em gat mt iac ing tol (al pl, theologi Lovan. notarunt al[19]) go cop syr[sch] et [p] (exc [cod bars]) et [hr] arm [zoh] pers[p] sax Clem[306] Dam[par 328] (item [vid] Tert[marc 4, 35] „peccantem fratrem iubet corripi: quod qui non fecerit utique deliquit, aut ex odio volens fratrem in delicto perseverare aut ex acceptione personae parcens ei“) ... ς add εισ σε cum DXΓΔΛΠ unc[9] al pler c e q vg[ed] syr[p bars] arm[usc] Antioch[1135] (:: ex v. sq et Mt[18, 15]) | αυτω: Γ 28. αυτον | και εαν (1. 209 αν): A al[3] add μεν, 1. 209. μη | μετανοησῃ: Π al mu Antioch[1135] -ησει

4. αμαρτησῃ (al aliq Antioch[1135] -σει) cum (Gb″) ABDLXΔ al[25] fere Antioch[1135] Dam[par 328] ... ς αμαρτῃ cum ℵΓΛΠ unc[8] (E transilit ab επτακισ pri ad επτακ. alterum) al plu Clem[306] Or[1, 254] | εισ (145. επι) σε: 28. 47. 56. 58. w[scr*] i m vg[cod] (ap Wtst et Gb) aeth om | εισ σε και: AKΠ p[scr] 7[pe] b add εαν, hinc Ln [εαν] | επτακισ sec (D Clem[306] το επτακ.) sine additam edidimus cum ℵBDLX al pauc a b c i l q s mt cop syr[hr] arm Clem[306] Or[1, 254] Vict[tun] ... ς add τησ ημερασ cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler f g[1·] (g[2·] ff[2·] ut vdtr) m[25] vg go syr[utr] aeth Antioch[1135] | επιστρεψῃ: ΠXΓ al[4scr] -ψει | προσ σε (Gb″) cum ℵABDL

Mt 17, 20 21, 21
5 [200.5] *Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθεσ ἡμῖν*
πίστιν. 6 *εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ· εἰ ἔχετε πίστιν ὡσ κόκκον σινάπεωσ,*
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ
θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7 [201.10] *Τίσ δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον*
ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃσ εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
αὐτῷ· εὐθέωσ παρελθὼν ἀνάπεσε; 8 *ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἑτοί-*

ΧΛ al[10] Clem Antioch, item *ad te* a b c e g[1.] (ff[2.] g[2.] ut vdtr) l q s vg cop syr[utr] et [hr] arm; item ς (= Gb Sz) *επι σε* cum minusc vix mu (al[3] Thphyl *εισ σε*) ... Gb Sz Ti om cum ΓΔΛ unc[9] al plus[125] f i m go aeth Or[1,254] Dam[par2,78] | *μετανοω* (syr[hr] add *ignosce mihi*): D*gr *-νοησω* | *αφησεισ* (et. Or Dam): DHΛ al pauc Clem *αφεσ*, item (*dimitte, remitte*) it vg cop[dz] (non[wi] et [schw]) syr[sch] et [hr] (non P). Cf huc Naass[102] *και τουτο εστι το ειρημενον, φησιν, εν τη γραφη· επτακισ πεσειται ο δικαιοσ και αναστησεται.*

5. *ειπαν* cum ℵBDLX 209. ... ς *ειπον* cum ΑΓΔΛΠ unc[9] al pler

6. *ειπ. δε ο κυρ.* (f s vg go cop syr[p]): D *ο δε ειπ. αυτοισ*, e *dixit autem illis*, a *quibus ille dixit*, b c ff[2.] i q *et dix. illis*, l fu *et dix. ihesus*, syr [sch] *dicit illis*, syr[hr] aeth *et dix. illis domin. Iesus* (aeth *domin. noster*) | *ει εχετε* cum ℵABFKLSUVXΓΔΛΠ al plus[40] (qui notati sunt) cat[ox127], item M al[5] *εαν εχητε* ... ς Ln (ignorabat B) *ει ειχετε* cum DEGH al permu (fortasse plu). It vg: *si habueritis* (c d f s am *haberetis*) *diceretis* (a i vg[ed] et [cdd mu] *dicetis*, e l *dicitis*, d *dicebatis*) | F al *κοκον* | *ελεγετε αν*: D add *τω ορει τουτω· μεταβα εντευθεν εκει, και μετεβαινεν· και* :: ex Mt 17, 20 | *ταυτη* cum ΑΒΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] it [pler] vg etc ... ℵDLX s cop om | *εκριζωθητι και*: D om. Item s om *και φυτ. εν τ. θαλ.*, l om *εν τ. θαλ.* | *φυτευθητι*: DG[tregell] *μεταφυτευθ.*, it[pl] vg *transplantare*, ff[2.] *transfretare* (contra a e *plantare*) | *εν τη θαλασση*: D *εισ την θαλασσαν*, item it (l s om, ut iam notatum) vg *in mare* | *αν* sec: A om

7. *εξ*: D[gr]L om; item it (sed b om) vg *vestrum*, contra d *ex vestris* | *υμων δουλον εχων* (it[pler] vg *habens servum*, f g[1.] *habet servum*): D[gr] *εχων υμων δουλον* | *η*: X *και* | *οσ εισελθοντι* (69. 124. al pauc *-ντα*) usque *ερει αυτω*: D *οσ - μη ερει* (d *numquid dicit*) *αυτω*, e *et cum venerit de agro non dicit illi*, l *qui regressus de agro non dicit illi*, s *venienti de agro numquid dicet ei* | *αυτω* c. ℵBDLX al[15] it vg cop syr[sch] et[p] c.* et[hr] arm aeth ... Ln [*αυτω*], ς om c. ΑΓΔΛΠ unc[9] al longe plu go syr[p txt] Cyp[319] | *ευθεωσ*: X b ff[2.] l q s aeth om. Coniunximus c. seqq (et. Sz) ut ELΛ (hi et ante et post interpg, sed gravius ante) etc; contra ς Wtst Gb c. *ερει αυτω* (vel *ερει*) conjg ut DKMUΔΠ a i (*statim dicet*; ap. Alt. i om *ευθ.*) cop go etc | *παρελθ. αναπ.* [8] *αλλ ουχι ερει*: Γ om | *αναπεσε* (Gb') cum ℵBDΛΠ unc[7] al plus[70] ... ς *αναπεσαι* (L *ανπεσαι*) cum ΑLMΔ al mu Antioch[1157], X *αναπαυσαι* ... Γ al[10] fere Chr[11,856] libere *αναπεσον* :: cf ad 14, 10

μασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενοσ διακόνει μοι ἕωσ φάγω καὶ
πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 μὴ ἔχει χάριν τῷ
δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; 10 οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ, ὅταν
ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί
ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

8. *αλλ ουχι* (A al pauc *ουχ*, 1. 131. 209. *ουκ*): D a b c e f ff^{2} i l q s syr^{sch} Cyp^{319} Amb *αλλα* ... g$^{1.2}$ vg Aug *et non* ... syr^{p} c.* add *magis* | *ετοιμασον*: ℵ a b f q cop^{petr1} add *μοι* | *εωσ* cum ℵBDΓΔΛ unc^{7} al plu ... AKLMXΠ al^{20} Antioch^{1158} add *αν*, item al pauc *ου* | *συ* (1. 124. 346. al pauc cop syr^{sch} Antioch *και συ*): it^{pl} vg cop syr^{sch} Cyp ante *φαγ.*, D s Antioch^{1158} post *φαγεσαι* ... 433. e syr^{hr} om

9. *εχει χαριν* cum ℵBDL 124. a e cop aeth Cyp^{319} ... ς *χαρ. εχει* (X al *εχη*) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm Antioch^{1158} | *τω δουλω* (ℵ* om) sine *εκ.* cum ℵ^{a}ABDLX a b c ff^{2} i^{alt} l q s cop Amb ... ς (Gb^{0}) add *εκεινω* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler e f vg go syr^{p} (syr^{hr} *ei* omisso *τ. δουλ.*) arm Antioch^{1158} Cyp Aug; item KΠ w^{scr} ante *τ. δουλ.* | *τα* (69. 124. 346. arm praem *παντα*) *διαταχθ.* sine *αυτω* c. ℵABLΓΔΛΠ unc^{9} al^{130} fere e s vg^{cod} (ap Wtst) go syr^{p} et^{hr} arm Antioch^{1158} ... ς (= Gb Sz) add *αυτω* c. DX al vix mu it^{pler} vg (a f *quae praecepta sunt ei*, b i q *quae sibi imperata sunt*, Cyp^{319} *quae ei imp. sunt*, c g$^{1.2}$ l am gat ing tol *quae sibi imperaverat*, vg *quae ei imperaverat*, ff^{2} *quod ei imperaverat*) cop syr^{sch} aeth. Praeterea ς Ti add *ου δοκω*, Ln [*ου δοκω*] cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg go syr^{utr} Antioch^{1158} ... omisimus cum ℵBLX 1. 28. 118. 131. 157. 209. a e cop syr^{hr} arm aeth Cyp

10. *ουτωσ* cum unc omn (nam vdtr et. v, Mtthaeius nihil testimoniorum de hac re adscripsit) ... ς *ουτω* cum minusc | ℵ* a *διαταχθ.* v. 9 ad *διαταχθ.* v. 10 transiluit, suppl ℵ^{a} | *παντα* (ℵ^{c} suppl; ℵ^{a} a b e ff^{2} i l s Cyp^{319} om, Antioch^{1158} post *τ. διατ. υμ.* pon; A al^{5} add *ταυτα*) *τα διαταχθ.* (Ign *διατεταγμενα*) *υμιν*: et. Ign^{magn12intpl} Or^{3,665} et int^{2,427} et ^{4,679} ... D *οσα λεγω*, Ambrst *quae dico vobis*, l *quae mando vobis* (Cyp^{38libere} „illum dixisse: *Et cum haec omnia feceritis* etc), Chr^{saepiss} (vide post) nil nisi *παντα* | *υμιν*: a b c i s om, non item e f ff^{2} l q vg | *οτι* cum ℵBDLΓΔΛΠ unc^{9} al pler f gat (et. *d*) go Ign^{magn12intpl} Or^{3,665}et int^{4,679} Bas^{monast537} Chr^{1,179} et$^{2,332.792}$ et^{3,353} et $^{4,39.219}$ et ^{saepius} Epiph$^{marc\,315}$ et ^{338} (*παρεκοψε το· λεγετε οτι αχρ. δουλ. εσμεν· ο ωφειλομ. ποι. πεποιηκ.*) Antioch^{1158} Philast ... Ln om cum AX al^{6} it^{pler} vg Cyp^{38} et ^{319} Bas^{regg457} | *αχρειοι* hoc loc et. Or^{3,665} et int^{4,679} Bas$^{regg\,457}$ ... U al mu Epiph^{marc} (vide ante) Bas monast537 Chr^{sexies} et$^{6,130.146}$ et $^{10,227.719}$ et $^{11,387.854}$ et ^{12,929} Antioch ante *δουλ.* pon, D^{gr} 220. Ign^{magn12intpol} Philast post *εσμεν* | *ὅ* (Gb') cum ℵABDL al^{8} it vg cop syr^{hr} arm aeth Or et Or^{int} Epiph^{marc} Bas regg^{457} Antioch (Bas^{monast537} Chr^{bis} *α γαρ*, go *nam quod*) ... ς *οτι ο* cum XΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{utr} | *ωφειλομεν* (ℵ* *-λαμεν*, ℵ^{c} et iam$^{a\,vid}$

11 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰσ Ἱερουσαλήμ, καὶ
αὐτὸσ διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίασ καὶ Γαλιλαίασ.* 12 *καὶ εἰσ-
ερχομένου αὐτοῦ εἴσ τινα κώμην ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ
ἄνδρεσ, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν,* 13 *καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντεσ·*
Lev 14, 2 *Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶσ.* 14 *καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖσ· πορευ-
θέντεσ ἐπιδείξατε ἑαυτοὺσ τοῖσ ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν
αὐτοὺσ ἐκαθαρίσθησαν.* 15 *εἷσ δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέ-*

-λομεν) cum ℵAB*DF^{2}LUXΓΠ al plu it vg go syr$^{utr\ et\ hr}$ Or$^{int\ 1,679}$ Bas^{regg} Epiph^{marc} Chr^{5,277} et ^{10,227} ... B^{3}EGHKMSVΔΛ al permu (et F* *οφειλαμεν*) Or^{3,665} Bas^{monast} Antioch *οφειλομεν*

11. *πορευεσθαι* sine additam cum ℵBL ... ς Ln Ti add *αυτον* cum ADX unc rell al omn^{vid} (it vg *cum iret, dum iret, dum vadit*; aeth *dum irent* et pergit *transierunt*); syr$^{sch\ et\ hr}$ *dum iret Iesus* (syr^{hr} *domin. Ies.*) | *και αυτοσ* (ita a e s; q *et* tantum, it^{rell} vg om *και αυτ.*) *διηρχετο* (Δ* *διερχ.*, M g^{scr} *ην διερχομενοσ*): X om | *δια μεσον* cum ℵBL, item *per medium Samariae* d e s, D *μεσον*, item 1. 13. 69. 124. 131. 346. *ανα μεσον* ... ς Ti *δια μεσου* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc *δια μεσησ, δια τησ, δια* | *σαμαριασ* cum ℵAB*EFLXΔ etc (:: ut ubique edidimus) ... ς Ln Ti *-ρειασ* cum B^{3}DGHKMUΓΛΠ al plu | *γαλιλαιασ*: a b c e ff^{2} i l q s add *et hiericho* (s *-co*, a c e *ierich.*). Similiter 28. habet *διηρχετ. την ιεριχω και δια μεσ. σαμ. κ. γαλ.*

12. *και εισερχ. αυτου*: X *κ. εισελθων*, s *et intrans*, a *ingrediens autem* | *τινα*: A 157. *την*, L *τηναρα* | *υπηντησαν* cum ℵL 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{10} fere Bas$^{eth\ 275}$ Dam$^{par\ 520}$ ... ς Ln Ti *απηντησαν* cum ABXΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *υπηντ.* (*απηντ.*) *αυτω* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg cop (*exierunt obviam ei*, sed^{petr2} om *obv. ei*) syr$^{utr\ et\ hr}$ go etc ... Ln om *αυτω* cum BL ... D e *οπου ησαν* ... a b c ff^{2} i l q s *et ecce* | *λεπροι ανδρεσ*: D 157. it vg syr^{utr} (tol syr^{hr} non exprim *ανδρ.*) *ανδρ. λεπρ.* | *οἳ* (et. f ff^{2} vg syr^{p} aeth; syr^{hr} *οι δε*): D cop$^{wi\ et\ schw}$ ex ^{dz} syr^{sch} *και* ... a b c e i l q s cop^{petr2} om | *εστησαν*: BF 157. *ανεστησαν*. Praeterea ℵ* Dam^{par} om *οι εστ. πορρωθ.*, suppl ℵ^{c}

13. *αυτοι*: D Dam^{par520} om, nec exprim it vg syr^{sch} arm aeth | *ηραν φωνην* (ℵ *την φω.*) *λεγοντεσ*: D e *εκραξαν φωνη μεγαλη* (e add *dicentes*)

14. *ιδων*: D 13. 61** 69. 124. 346. 44^{ev} it vg syr^{sch} arm aeth add *αυτουσ* (b c f ff^{2} i l q vg *quos ut vidit*, s *quos cum vidisset*, e *et ut vidisset illos*; a vero *et cum audisset illos*) | *ειπ. αυτοισ* (*αυτοισ* a e f s; om b c ff^{2} i l q vg): D add *τεθεραπευεσθε* (D^{2} *-πευσθε*), d *curati estis* | *τοισ ιερευσιν*: e cop aeth *sacerdoti* | *και εγενετο* (Λ* om *εγ.*): D *εγεν. δε* | *εκαθαρισθησαν*: ΛX tisch* 2. 235. 433. al^{3scr} *εκαθερισθ.* Cf huc Epiph$^{marc\ 315}$ et ^{339} *οτε συνηντησαν οι δεκα λεπροι. απεκοψε δε πολλα και εποιησεν· απεστειλεν αυτουσ λεγων· δειξατε εαυτουσ τοισ ιερευσι. και αλλα αντ (αντι) αλλων εποιησε, λεγων οτι πολλοι ησαν εν ημεραισ ελισσαιου του προφητου, και ουκ εκαθαρισθη ει μη*

στρέψεν μετὰ φωνῆσ μεγάλησ δοξάζων τὸν θεόν, 16 *καὶ ἔπεσεν*
ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸσ
ἦν Σαμαρίτησ. 17 *ἀποκριθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα*
ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα ποῦ; 18 *οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντεσ*
δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴσ οὗτοσ; 19 *καὶ εἶπεν*
αὐτῷ· ἀναστὰσ πορεύου· ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε.

20 [202.5] *Ἐπερωτηθεὶσ δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται*
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖσ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ

Νεεμαν ο Συροσ. Quae postrema intrusa fuisse etiam Tert[marc 4, 35] haud obscure significat.

15. *εισ δε*: D Bas[eth275] add *τισ* | *ιαθη* (et. a c e ff[2.] i q s cop syr[p] arm): D al[6] b f l vg go syr[sch] et [hr] aeth *εκαθαρισθη* | *φωνησ μεγαλησ*: D b c ff[2.] i l q vg cop *μεγ. φωνησ* ... Γ *φοβου μεγαλου*

16. *επι προσωπον*: Λ 44* 69. ff[2.] l om | *παρα*: D *προσ* | *αυτου*: 157. syr[sch] aeth *του ιησου*, 28. *του κυριου* ... Λ *αυτω* | *ευχαριστων αυτω*: D om, Λ a c e f ff[2.] i l s (non item b q) vg om *αυτω* (242. *τω θεω*) | *και αυτ.* (a e *ipse*, it[rell] vg *hic*) *ην*: D *ην δε* | *σαμαριτησ* cum ℵADL* al ... ς Ln Ti *-ρειτησ* cum BL[2]XΓΔΛΠ unc rell al plu

17. *αποκριθ. δε*: 1. 131. *και αποκρ.* ... Λ om *δε* | *ειπεν*: D add *αυτοισ* | *ουχι οι δεκ.* cum ℵAEGHKMUVXΓΔΛΠ al omn fere f l vg Or[int 4, 493] (hi Latt omn *nonne*) go cop syr[utr et hr] rell Bas[eth275] Dam[par520]; item Ln *ουχ οι δεκ.* cum BLS 131** (* *ου οι*) g[scr] ... D a b c e ff[2.] i q s *ουτοι δεκα.* Ex iis vero qui *ουχι οι* AΠ 27. 42. 254. al[3scr] add *ουτοι* post *δεκα* | ΑLΛ al aliq *εκαθερισθησαν* | *οι εννεα* cum AD 435. al[3scr] a b c ff[2.blan] i l q s (ex his pler *novem ubi sunt*, sed vide sqq; i add *ex illis*; s *novem ex his ubi sunt*) cop syr[sch] Or[int 4, 493] (*ubi sunt illi novem*) ... f ff[2.sab] aeth *et novem* ... ς Ti *οι δε εvv.* cum ℵBLXΓΔΛΠ unc[8] al pler go syr[hr et p] Bas[eth] Dam[par] ... e om *οι εvv. που*

18. *ουχ ευρεθησαν* etc: D *εξ αυτων ουδεισ ευρεθη υποστρεφων οσ δωσει δοξαν τω θεω.* Similiter a *ex his non est inventus qui reversus honorem daret deo*, l *ex illis non est qui rediret inventus et gratias ageret deo*, b c ff[2.] q *ex illis non est* (c ff[2.] *erat*) *qui rediret et gratias ageret deo*, item Amb[cain1, 9] sed ab initio *non fuit ex illis qui*, item i *non est qui rediret ex illis* (*ex illis* igitur bis habet, vide ante) etc ... f s vg (et. 130[lat]) Or[int4, 493] *non est inventus qui rediret* (f s *reverteretur*) *et daret gloriam* (s *honorem dare*, Or[int] *et gratias ageret*) *deo*; e *et nemo ex eis reversus est qui daret claritatem deo*

19. *πορευου*: D a b c e f ff[2.] l q s (non item i) vg arm add *οτι* | *η πιστ. σου σεσωκεν σε* (et. Tert[marc4, 35] Bas[eth275] Dam[par520]): B om ... X add *πορευου εισ ειρηνην*

20. *απεκριθη*: S *και απεκρ.*

βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 *οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ*
ὧδε ἢ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.
22 $^{203.10}$ *Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε*
ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ
Mc 13, 21 Mt 24, 23 *οὐκ ὄψεσθε.* 23 $^{204.2}$ *καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ*
Mt 24, 27 *ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε.* 24 $^{205.5}$ *ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστρά-*

20. *του θεου* (et. Tert$^{marc 4,35}$): L a om | *παρατηρησεως*: Γ *παρρησιας*

21. *η εκει* cum ℵBL 157. 14^{ev} e ff^{2} g$^{1.2}$ i l s arm (cop *est hic aut est illud*) ... ς Ln *η ιδου εκει* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c f q go syr^{p} aeth Or^{1,238} (pergit *αλλα η βασ. τ. θε. εντ. ημ. εστιν*) et ^{4,291} (pergit *φησι γαρ αυτοις· η βασ. τ. θε. εντ. υμ. εστ.*) Or$^{int 3,976}$ (pergit: *regnum dei intra vos est*) :: cf v. 23 c. ll. pp. ... pro *ἢ* syr^{sch} Hil *et*, 69. 127* 435. al^{20} Tert$^{marc 4,35}$ om. Praeterea D add *μη πιστευσητε* :: cf Mt 24, 23. Mc 13, 21 | *του θεου* (Or^{1,238} et ^{4,291} et ^{3,530}): Or^{3,459} *ει δε ταυτον εστιν υποστασει, ει και μη επινοια, βασιλεια ουρανων και βασ. θεου, δηλον οτι προς ους λεγεται η βασ. τ. θεου εντος υμων εστι, προς τουτους αν λεγοιτο και το· η βασ. των ουρανων εντ. υμ. εστιν.* Atque 255. et ipse Or^{3,243gr} *των ουρανων*, item Petr can^{5} *περι βασιλειας ουρανων, ητις, καθως μεμαθηκαμεν, εντος ημων εστι.*

22. *ειπ. δε* (e s syr^{p} rell): it^{pler} vg *et ait* ... D 157. *ειπ. ουν* | *μαθητας* cum ℵBDLRΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu e f s am for go arm ... Ln add *αυτου* cum AX al mu it^{plu} vg^{ed} et $^{mss\ mu}$ syr^{utr} cop aeth | *οτε* (L al Epiph$^{marc 315}$ et ^{339} *οταν*) *επιθυμησετε* (B*MΛ 1. 209. al aliq Epiph ^{marc} *-σητε*): D 13. 69. 157. 346. arm *του επιθυμησαι υμας*, item *ut concupiscatis* a d e, *ut desideretis* b c ff^{2} i l q; contra vg f *quando desideretis*, s *cum desiderabitis* | *ημερων*: D go add *τουτων* | *ιδειν* (h. l. e, i *unum diem videre filii hom.*): a b c f ff^{2} l vg syr^{sch} Epiph$^{marc 315}$ et ^{339} post *επιθυμ.* pon ... D q s mt om | *ουκ*: A *ουχ*

23. *και*: Γ syr^{sch} arm *καν*, al^{4} *και εαν*, item syr^{p} sed *εαν* c. ob. | *εκει* et *ωδε* hoc ordine c. ℵB^{3}L cop, B* *ωδε* et *ωδε* ... ς Ln *ωδε* et *εκει* c. ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc. Scripsimus autem *ιδου* sec sine copula (Gb') c. D^{gr}KLXΠ* 33. 69. 127* 131. 299. 435. al^{40} fere e q am ing ... ℵM al^{7} b f ff^{2} i s vg syr^{sch} *και ιδου* ... ς Ln *η ιδου* cum ABEGHRSUVΓΔΛΠ^{2} al plu a c d g^{2} l go cop syr^{p} arm aeth Eus$^{theoph 134}$. Praeterea post *εκει* sec loc positum (priore *ωδε*) KMΠ al^{25} fere syr^{p} c.* add *ο χς* (:: cf Mt et Mc) | *μη απελθητ.* (157. Eus^{theoph} *εξελθ.*, syr$^{p\ mg}$ *πιστευσητε*) *μηδε* (ℵ *μητε*, e *μη*, B 13. 69. al pauc arm om *απελθ. μηδε*) *διωξητε* (LΔΛ 69. 262. *-ξετε*, syr^{sch} om *μηδ. διωξ.*) ... syr^{cu} *ne vos seducant neque exeatis* ... 1. 118. (similiter 131. 209.) haec cum iis quae praecedunt sic: *ιδου ωδε, μη διωξητε· η ιδου εκει ο χς, μη πιστευσητε*

24. *αστραπτουσα* cum ℵBLXΓ 1. 69. 106. 131. 157. al^{10} fere arm ... ς Ln Ti *η αστραπτ.* cum DRΔΛΠ unc^{8} al pler. Ex Latt it^{pler} vg *ful-*

πτουσα ἐκ τῆσ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰσ τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει, οὕτωσ
ἔσται ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 $^{206.2}$ πρῶτον 9, 22
δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆσ γενεᾶσ
ταύτησ. 26 $^{207.5}$ καὶ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Νῶε, οὕτωσ Mt 24, 37–39
ἔσται καὶ ἐν ταῖσ ἡμέραισ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 ἤσθιον, Gen 7, 7
ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧσ ἡμέρασ εἰσῆλθεν Νῶε εἰσ τὴν
κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸσ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντασ.
28 $^{208.10}$ ὁμοίωσ καθὼσ ἐγένετο ἐν ταῖσ ἡμέραισ Λώτ· ἤσθιον, Gen 18, 20 ss

gur coruscans vel *fulgurans*, contra d *scoruscus qui scoruscat*, e *choruscatio quae coruscat* | εκ τησ υπο usq εισ την υπ ουρα. λαμπει (b i q *de* [i add *sub*] *caelo lucet in his quae sub caelo sunt*, vg *de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget*): D εκ τησ υπο τον ουρανον αστραπτει (item 71. 241. εκ τησ υπ ουρανον λαμπ.), d *de sub caelo coruscat* ... f *in his quae sub caelo sunt fulget*, e *de caelo in parte* (cod *patre*) *quae sub caelum est* ... c ff$^{2.}$ l Amb^{fug7} nil nisi *de sub caelo*, item s *sub caelo* (sed add *fulgurans* quod ante om) ... 69. υπο των επ (απ?) ουρανων ... syr^{cu} *a principio caeli usque ad finem eius*, syr^{sch} *de caelo et omne quod sub caelo est illuminat* ... a om ista omnia | εκ τησ υπο τον cum ℵABDKRΠ al aliq ... ς ε. τ. υπ (E^{2} υπο, 13. υπο των) ουρανον (U 13. z^{scr} -νων) c. LXΓΔΛ unc^{7} al pler | υπ ουρανον (13. z^{scr} νων): al pauc υπο τον ουρ. | εσται cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu a f ff$^{2.}$ l q vg (sed ff$^{2.}$ *ita erit* omissis ο υιοσ etc) go cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς (= Gb Sz) add και, Ln [και] cum D al mu b c e i s arm aeth | ο υι. του ανθρ. εν τη ημερα (248. παρουσια) αυτου cum ℵALRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler q vg go cop syr^{utr} arm, item l *filius hominis in adventu suo*, f Vig *adventus filii hominis in die sua*, c s gat mm aeth Amb^{fug7} *adventus filii hominis*, syr^{cu} *dies filii hominis* ... Ln om εν τ. ημερ. αυτου cum BD 220. a b e i

25. αυτον (X supra lineam habet) πολλ. παθειν (Γ παθ. πολλ.): AKΠ p^{scr} w^{scr} πολλ. παθ. αυτ.

26. και pri: Λ (?) 42. om | νωε cum unc omnib al longe plu (Clem^{533}libere) ... ς (= Gb Sz) του νωε cum minusc vix mu | εσται και: Γ 69. 245. b cop syr^{cu} et ^{sch} om και | του υιου: ς^{e} 1624 et 1633. om του per errorem

17. εγαμιζοντ. cum ℵBDLVX al^{20} fere ... ς εξεγαμιζ. cum ARΓΔΛΠ unc^{7} al plu | ηλθεν: D e εγενετο | ο κατακλ.: D 69. om ὁ | απωλεσεν (MΓ Δ* al απολεσεν, item E al v. 29): ℵ 29. 71. 248. 435. g^{scr} i^{scr} ηρεν (:: ut Mt) | απαντασ cum ℵARΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln παντασ cum BDLX

28. ομοι. καθωσ cum ℵBLRX 13. 69. 157. 346., item *similiter sicut* i (l *sim. sic*) vg (f *et sicut*) ... ς Ln Ti ομοι. και ωσ cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... b c ff$^{2.}$ q *similiter*, a e s *similiter et*, Ir^{int278} *et quemadmodum*. Libere Clem^{533} και ωσ ην εν ταισ ημ. λωτ, ουτωσ εσται η παρουσια etc

Gen 19, 24 ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· 29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ
ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ
καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντασ. 30 κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸσ
Mt 24, 17 s τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 $^{209.2}$ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃσ
ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματοσ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίωσ μὴ ἐπιστρεψάτω εἰσ τὰ
Gen 19, 26 ὀπίσω. 32 $^{210.10}$ μνημονεύετε τῆσ γυναικὸσ Λώτ. 33 $^{211.3}$ ὃσ
9. 24 Mc 8, 35 Mt 10, 39. 16, 25 Jo 12, 25 ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ

28. *ωκοδομουν*: B *οικοδ.*

29. *η δε ημερα* (syr^{cu} *et qua die*) et. Eus^{luc193}: D a e s cop^{wi} et ^{petr4} om *δε*, item Ir^{int278} *quoadusque* (et $^{cdd\ al}$ *qua die*) | *εξηλθεν* ut ℵAB*D^{2}EKLRUXΓΔΛΠ etc, item *εβρεξεν* ut ℵAB*EKLRXΓΔΛΠ etc: contra Ln *εξηλθε* cum B^{3}D*MS etc et *εβρεξε* cum B^{3}DMSU etc | *πυρ κ. θειον* cum ℵBEGH LRSUVXΓΔΛ al pler c f vg cop syr^{sch} arm aeth ... ADKMΠ al plus^{10} go syr^{p} *θειον και πυρ* (:: ut LXX) ... f ^{scr*} a b e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} Ir^{int278} Eus^{luc193} om *θειον και* | *απαντασ* cum ℵARXΓΠ unc^{8} al pler ... Ln *παντασ* cum BDLΔΛ al pauc Eus^{luc193}

30. *κατα τα* (R om) *αυτα* (Schu commend) cum ℵ^{c}BDK(R)XΠ al^{10} fere Eus^{luc193} a (*similiter*) cop syr^{cu} et ^{utr} aeth (hi omnes *similiter*, Ir^{int278} *sic*) ... ς *κατα ταυτα* (Gb' prob Schu *ταὐτά* :: invitis cdd qui accentus habent) cum ℵ*ALΓΔΛ unc^{7} al pler, item *secundum haec* b c e f ff$^{2.}$ i l q vg go (*secundum hoc*) :: cf ab 6, 23 | *η ημερα ο υι. του ανθρ. αποκαλυπτεται* (B *-λυπτηται*, L *-λυπται*) et. Eus^{luc193} a (*in die qua*) e f vg (hi^{3} *qua die*, sed e *venerit* pro *αποκαλ.*) ... D c ff$^{2.}$ i l (item b q Aug) *εν τη ημερα του υιου* (*in die filii*, b q Aug *dies filii*) *του ανθρ. η* (*qua*, sed d *qui*) *αποκαλυφθη* (b c d etc *revelabitur*)

31. *εν*: D^{gr} c om | *ημερα* (e f q): a b c ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i l vg *hora* | *καταβατω*: M al pauc *καταβαινετω* | *και τα σκευη*: syr^{cu} *ne descendat ut tollat vasa sua e domo* | *εν αγρω* cum ℵBL 13. 69. 346. go ... ς Ln *εν τω αγρ.* (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | *ομοιωσ*: 72. syr^{utr} pers^{p} aeth om | *επιστρεψατω*: D *-στραφητω* | *εισ τα*: R* om (69. repetit *ομοιωσ* pro *εισ τα*)

32. *λωτ* (a c d e f vg^{ed} cop syrr): D b i l q am for fu ing san aeth Or^{int2,485} *λωθ*. Eaedem versiones et. vv. 28 et 29, D^{gr} vero cum d *λωτ*.

33. *οσ εαν* (ℵ *οσδανεαν*, sed *δαν* punctis notatum): D al aliq *οσ αν* | *ζητηση* (RΓ al aliq *-τησει*, U al^{2we} *-τη*): D *θεληση* | *τ. ψυχ. αυτ. περιποιησασθ.* (b c i q *liberare*) cum BL b c i q (:: locorum pp. nullo legitur) ... ς Ln *τ. ψυχ. αυ. σωσαι* cum ℵARXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (a c e f ff$^{2.}$ l vg *salvam facere, salvare*) ... D *ζωογονησαι* (*vivificare*) *την ψυ. αυτ.*, eodem ordine syr^{cu} et ^{sch} (non item P) | *απολεσει* (R bis *απωλ.*): EH al *-λεση* | *και οσ εαν* (D al aliq *αν*) c. ADRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (sed l *nam qui*) vg syr^{cu} et ^{utr} etc (cop sine copula) ... Ti^{synops}

ὃσ ἐὰν ἀπολέσει, ζωογονήσει αὐτήν. 34 $^{212.5}$ λέγω ὑμῖν, ταύτῃ
τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνησ μιᾶσ, εἷσ παραλημφθήσεται καὶ
ὁ ἕτεροσ ἀφεθήσεται· 35 ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, Mt24, 40 s
ἡ μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. 37 $^{213.5}$ καὶ Mt 24, 28

οσ δ αν cum ℵBL 69. 245. 346. al^{4we} :: ut 9, 24 cum ll. pp. (vix contra valet Mt 10, 39) ... X om *και οσ εαν* usq *ζωογο. αυτην* | *απολεσει* sec cum ℵALRSΓΔΛΠ* al mu ... ς Ln *απολεση* cum BDEGHKM UVΠ^{2} al plu. Idque sine additam cum ℵBDR 1. 33. 131. a arm ... ς Ti add *αυτην*, Ln [*αυτ.*] cum ALΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{utr} cop aeth (A b c e f ff^{2}· i l q mt go aeth insuper add *ενεκεν εμου* :: c ll. pp.), item 13. 28. 69. 346. syr^{cu} add *την ψυχην αυτου* (:: ut ll. pp.) | *ζωογονησει* (ita s^{mg} rubro): s^{txt}v al^{20} *ζωοποιησει*, 1. 69. 131. 209. f^{scr} go arm *σωσει*, *salvam faciet* a b c f ff^{2}· i q mt (contra d e vg *vivificabit* vel *-vit*); l syr^{cu} *inveniet* (ex ll. pp.)

34. *λεγω*: A al plus^{12} e g^{1}· for (al, sed non am ing em san tol) syr^{cu} add *δε*, item f^{scr} a *γαρ* | *ταυτη*: 346. al pauc c f i l vg (et. fu for ing san) praem *εν*, non item a b e g^{1}·q am tol | *εσοντ. δυο* hoc ordine cum ℵBEGHLSVXΓΔΛ al plu it^{pler} vg cop Max^{taur} (ed. Rom. hom. 2 p. 8); item D 11. 80. d^{scr} *εσοντ. επι κλ. μιασ δυο* ... AKMRUΠ al^{20} q go syr^{romn} aeth Bas^{eth248} *δυο εσοντ.* | *μιασ*: B c om, hinc Ln [*μιασ*] *εισ* cum unc omn (praeter B) al plu arm Bas^{eth248} Cyr^{luc372} ... ς (= Gb Sz) *ο εισ* cum B 1. 69. 124. al vix mu cop Eus^{luc195} | *παραλημφθ.* cum ℵABLRXΔ ... ς *παραληφθ.* cum EHMSUVΓΛ al pler ... D^{gr}GKΠ 116. al^{5} go *παραλαμβανεται* (:: ut Mt) | *αφεθησεται*: DK 116. go *αφιεται* (:: ut Mt)

35. ℵ* 209. al aliq l vg^{edd} (ap Ln) om versum | *εσοντ. δυο* hoc ordine cum ℵ^{a}BDL a cop syr^{cu} Max^{taur} (hom. 3 p. 9) ... ς *δυο εσοντ.* cum AQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg syr^{utr} etc ... b c e ff^{2}· i q Bas^{eth248} Amb^{luc1481sq} om *εσονται* | *επι το αυτο* (syr^{cu} aeth praem *in mola*): K* Max^{taur} (vide post) *εν τω μυλωνι* (:: c Mt) | *η μια* (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵ^{a}BDR 1. 69. al (mu?) cop^{schw} ... ς Gb'' Ti *μια* cum ALQXΓΔΛΠ unc^{8} al plu Bas^{eth248} cop^{wi} arm | *παραλημφθ.* cum ℵ^{a}ABLQRX ... ς *παραληφθ.* cum DEGHKMSUVΓΔΛΠ al omn^{vid} | *η δε ετερ.* cum ℵ^{a}BLR 13. 69. 346. Eus^{luc195} ... ς Ln *και η* (s al om) *ετερ.* cum ADQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg (et. Max^{taur}) etc (cop om copulam) :: at ita et. v. 34 et ll. pp.

36. Hunc versum ς^{e} (et. Sz) sic: *δυο εσονται* (D al aliq it^{pler} vg om) *εν τω* (D om) *αγρω· ο* (DU al om) *εισ παραληφθησεται και ο ετεροσ αφεθησεται* (e om *και ο ετ. αφ.*) cum DU al permu a b c e f ff^{2}· l q (item i sed pon ante *duae molentes* etc) vg (ed. trahit ad v. 35, tum v. 36 est: *Respondentes* usq *domine*, denique v. 37: *Qui dixit illis* usq *aquilae*) syr^{cu} et ^{utr} arm Amb^{luc} Aug^{luc} (:: ex Mt) ... non dedimus (nec hab ς Gb) cum ℵABLQRXΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu g^{1}· go cop aeth Bas^{eth248} Op^{655} (hom^{50} „et Lc quidem evglsta exponit de duobus in lecto et de duobus ad molam; praesens autem Mt de duobus in agro

ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

XVIII.

1 [214. 10] *Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν,* 2 *λέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρε-*

et de duobus ad molam. Ubi enim Lc posuit duo in lecto, ibi Mt posuit duo in agro. Ex quo intelligere nobis datur quoniam lectum et agrum ambo evglstae id ipsum intelligere voluerunt") Max[taur9] (postquam enim de verbis *erunt duo in lecto* etc explicuit, pergit „videamus quod r e l i q u u m est. Dicit enim divina sententia: *Erunt duae molentes in pistrino, una assum. et una relinq.*" Nihil vero praeter hoc tractat.)

37. και αποκριθεντες a e f ff[2.] l: c i vg om και, b g[1.] q *respondentes autem*, syr[cu] om και αποκρ. | λεγουσιν αυτω, *dicunt illi* g[1.] vg: a b c f ff[2.] i l q mt *dixerunt illi*, c *illi dixerunt* ... D om αυτω | ο δε ειπ. αυτοις (1. 131. 209. om αυτ.): a vg *qui dixit illis*, it[pl] *quibus ipse dixit* ... c nil nisi *dixit* | το σωμα (Eus[luc195] οπου φησι το σωμα, η το πτωμα κατα ματθαιον, Cyr[luc373]): EGH al[25] fere c (*cadaver*) syr[p mg] aeth Bas[eth 248] το πτωμα (:: cf Mt) | και cum ℵBLUΛ al plus[30] b d vg[ed] cop syr[p] arm Eus[luc] Bas[eth] Amb[luc 1484] ... Ln [και], ς om cum AD[gr]QRXΓΔΠ unc[7] al plu it[pler] am for fu em san ing tol go syr[cu] et [sch] aeth Cyr[luc373] (:: ut Mt) | επισυναχθησ. cum ℵBLQ 19[cv] ... ς Ln συναχθ. (:: ut Mt) cum ADRXΓΔΠ unc[8] al pler (Λ om) Cyr[luc373]. Posuimus autem post και οι αετοι c. ℵBL 13. 69. 300. 346. y[scr] arm pers[p] ... ς Ln ante οι αετοι (sed b d vg[ed] cop syr[p] Eus[luc] Bas[eth] Amb[luc] και οι αετ.) cum ADQRXΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg cop syr[cu] et [utr] aeth Cyr[luc] (:: ut Mt lectione non fluct)

XVIII. 1. ελεγ. δε sine και cum ℵBLM 13. 69. 124. 127* 131. 346. al pauc a b c q cop (aeth *et dixit*) Or[3,650] (et [1,213] ελεγε γαρ φησι παραβολην προς το δειν etc) Bas[eth 266] ... ς Ti ελ. δε και cum ADQRXΓΔΛΠ unc[7] al pler e f ff[2.] g[1. 2.] i (l omisso δε) vg go syr[cu] et [utr] arm Chr[2, 939] Antio[1165] | αυτους cum ℵ*et[cb]ABKLMQRSUVXΓΔΠ al[60] fere cop arm (a *ob hoc quod deberent semper orare*) Or[3, 650] ... ς om cum ℵ[ca]DEGHΛ al plu go (it[pl] vg *quoniam oportet semper orare*) Or[1, 213] Eus[luc196] Bas[eth266] Chr[2, 939] Antio[1165] Dam[par461] | ενκακειν (ενκ. cum ℵAB*DHKQ al; B[3]LUΔΠ al εγκ. ita Ln) cum ℵABDHKLQUΔΠ al ... ς εκκακ. cum EGMRSVXΓΛ al plu Or[3] et [1] Eus[luc] Bas[eth] Dam[par]

2. λεγων (et. Or[3,650]): D 1. 61. 131. 209. 235. syr[cu] et [sch] (non item [hr] et P) pers[p] Or[1, 213] Bas[eth266] om, hinc Gb[0] | τινι cum ℵABQRΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg rell Or[3] et [1] Ath[1, 529] (εν τινι χωρα) Bas[eth] Chr[2, 939] Dam[par461] et[677] ... DLX 126. 254. τη (33. τινι τη). Cf Hipp[antichr] (Lag. [29]) κριτης ην εν πολει etc

πόμενοσ. 3 χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸσ αὐτὸν
λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 καὶ οὐκ ἤθελεν
ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ
φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 διά γε τὸ παρέχειν
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰσ τέλοσ
ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ· ἀκούσατε τί ὁ κριτὴσ
τῆσ ἀδικίασ λέγει· 7 ὁ δὲ θεὸσ οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν

3. χηρα δε (et. ς Gb Sz) cum unc omnib (exc Λ) al longe plu e go syr^{p} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... ς^{e} add τισ cum Λ 1. al mu it^{pler} vg cop syr$^{cu et sch et hr}$ arm aeth Hipp^{antichr}

4. ηθελεν (Gb') cum ℵABDLQRXΛ al^{40} fere it vg (Latt *nolebat*) cop syrr arm Hipp^{antichr} Bas^{eth} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... ς ηθελησεν cum ΓΔΠ unc^{8} al plu | χρονον (a *per tempus*): it^{pler} vg arm *per multum tempus* (c *temporis*), e *longo tempore* ... D add τινα | μετ. δε ταυτ. cum ℵAD RXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti με. ταυτ. δε cum BLQ (nil probant *post haec autem* a f i q vg, *postea autem* e; b c d ff^{2} l om *autem* :: 10, 1 μετα δε ταυτα apud Graecos non fluct; Act 18, 1 μετ. ταυτ. legendum est). Libere Hipp^{antichr} υστερον μεντοι ειπ. εν εαυτω λεγων | ειπ. εν εαυτω: D ηλθεν εισ εαυτον και λεγει. Similiter Vig (vide ap Sab) *in se autem reversus dixit intra se* | ει και: D om και, item (habent tantummodo *si*) a b c e ff^{2} i l q (contra *etsi* f vg) syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item P) | ουδε ανθρωπον cum ℵBLX 157. a b c e f ff^{2} i l vg Hipp^{antichr56} ... ς Ti και ανθρ. ουκ cum ADQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} (:: at vdtr haec lectio ad v. 2 conformata, ubi Graecorum nemo ουδε, ex Latinis tantum b Vig; Ir$^{int\,323}$ vero „et ipse est *iniquus iudex* qui a domino dictus est, quoniam *deum non timebat neque hominem reverebatur*" pariter a v. 4 atque 2. derivari potest)

5. δια γε: X p^{parh**} δια δε | παρεχειν (ℵ^{c}): ℵ* παρενοχλειν. Cf Hipp^{antichr56} δια το παρενοχλειν με την etc | κοπον c. ℵ^{c}ABDLXΓΔΛΠ etc: ℵ*E*GR 1. 69. 131. 209. 346. al mu κοπουσ (:: cf 11, 7. Mt 26, 10 Mc 14, 6). Praeterea syr^{cu} add *semper*. | E*UX al^{5scr} την χηρα | εκδικησω: D praem απελθων | υπωπιαζη cum ℵABDG^{2}LQΔ al permu Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} ... EG*HKMRSUVXΓΛΠ al plu (16 apud Scriv) υποπιαζη (Gb') et al^{25} fere υποπιεζη. Ex Latt a c d f i vg *suggillet me*, e *molestior sit mihi*, l *invidiam mihi faciat*; b ff^{2} q *constringat me*. Cf Steph. Thes. sub υπωπιαζ. (*suggillare aliquem, obtundere aures alicuius*) et υποπιεζω (*supprimere*; passim -πιαζω). Cf et. Suid etc. In cdd υπωπιαζ. υποπιαζ. υποπιεζ. saepe confusa. Cf et. ad 1 Cor 9, 27.

6. ειπ. δε: G 1. 131. syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non item P) aeth και ειπ. | ακουσατε: ℵ*(suppl ^{a})Λ* om ... Γ al^{2scr} ηκουσατε, item e Vig *audistis*

7. ποιηση cum ℵBDGMQUVXΓΔΠ al plus^{50} Bas^{eth266} Chr^{2,939} Dam^{par677} cat^{ox132} ... ς ποιησει cum AEHKLRSΛ al plu Mac^{elev11} Antioch^{1165} |

ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακρο-
θυμεῖ ἐπ' αὐτοῖσ; 8 λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν
τάχει. πλὴν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν
ἐπὶ τῆσ γῆσ;

9 Εἶπεν δὲ καὶ πρόσ τινασ τοὺσ πεποιθότασ ἐφ' ἑαυτοῖσ ὅτι
εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντασ τοὺσ λοιποὺσ τὴν παραβολὴν ταύ-
την. 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰσ τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ

των βοωντων αυτω c. ℵBLQ (item e *qui eum inclamant*); a b ff^{2} i l q *clamantium* sine αυτω ... D^{gr} βοωντων αυτων ... ς Ln των βοωντ. προσ αυτον cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Mac$^{elev\,11}$ Bas^{eth} Chr Antioch Dam^{par}, item *ad se* c f vg, *ad eum* Ir^{int} Tert^{marc4,36} | ημερ. και νυκτοσ (et. Ir^{int} Bas Chr Dam): D e^{scr} Mac^{elev} Antioch^{1165} νυκτ. κ. ημερ. | και μακροθυμει (Gb') cum ℵABDLQXΠ 1. 157. 209. e^{scr} w^{scr*} al aliq Chr Antioch e (*et patiens est in illis*), item (sive μακροθυμησει ut 254, *et patientiam habebit in illis* ut f vg; g^{2} insuper addit *diebus*) f g^{2} vg go syr^{cu} et ^{hr} ... ς και μακροθυμων cum ΓΔΛR (ex nupera recognitione) unc^{8} al pler syr^{sch} et ^{p} Dam^{par}; item omisso και 80. 88. a b c ff^{2} i l q | επ (D^{gr} 157. εν) αυτοισ: it vg *in illis* (sed d *super eos*): 69. al pauc Dam^{par} επ αυτουσ ... 64. Antioch om; Ir$^{int\,265}$ Mac^{elev11} om και μακροθ. επ. αυτ. Ceterum 13. 69. pro και μακροθυμ. etc libere sic: και λεγω μακροθυμων επ αυτ. ποιησει την εκδικ. etc

8. λεγω (f *dico enim*, em *dico autem*, go *at dico*): GMR 28. 124. 346. al plus^{10} cop arm Mac^{elev} Antioch^{1165} Ir$^{int\,265}$ (*etiam*) praem και | οτι (et. Chr^{2,939} Antioch Dam$^{par\,677}$): DG 13. 69. al pauc b c ff^{2} i l tol* (non a e f q vg) Mac^{elev} Ir^{int} om | ελθων hoc loco et. Or^{4,158} (πλην ο υι. τ. ανθρ. ελθ. αρα etc): Or$^{3,144.204.568}$ ante ο υιοσ pon (sed^{568} om αρα), item Clem^{533} επιφερει· αρα ελθων ο υι. etc Eus^{ps398} λεγων· αρα ελθων ο υι. etc et^{luc196} το δε ειπειν· αρα ελθων etc Or$^{int\,3,977}$ „quando illud - *Putas veniens filius*" etc Epiph^{1031} το δε ειρημενον· αρα ελθων ο υι. etc. Accurate Latini: a e f ff^{2} vg *verumtamen* (e *veram.* ff^{2} *tamen*, a *attamen*) *filius hominis veniens* (e *cum venerit*) *putas inveniet* (a *inveniet putas*); item b c i l q *tamen* (c *verumtamen*) *filius hominis numquid inveniet* | αρα (vide ante): D post πλην pon. Cf Const^{6,18,4} ελεγεν οτι αρα ο υι. τ. ανθρ. ελθων ευρησει etc | την πιστιν et. Clem^{533} Or^{3,ter}et^{4,158} Eus^{ps}et^{luc} Const^{6,18,4} Epiph^{1031}: D 240. 244. arm om την

9. δε και cum ℵBDLMQRXΔ al sat mu a f vg (item i arm omisso δε) ... AΓΛΠ unc^{7} al plus^{90} b c e l q fu^{2} sah cop syr^{p} (syr^{cu} et ^{sch} *et dixit*) go Bas^{eth277} om και, hinc Gb^{0} Ln [και] | M προσ τινασ τοισ πεποιθοισιν, 69. πρ. τινασ των πεποιθοτων | Δ al pauc εφ εαυτουσ | εξουθενουντασ: B 115. 259. al^{2scr} (al^{vid}) -ντεσ | τουσ λοιπουσ (syr^{cu} arm *multos*, syr^{sch} *omnes homines*): D add ανθρωπουσ | την παραβ. ταυτ. (sah syr^{cu} et ^{sch} ante προσ τινασ pon): D om

10. ανθρωπ. δυο (et. c syr^{p} Or^{4,124} Bas^{eth277} Cyp^{205}): D it^{pler} vg syr^{cu}

εἶσ Φαρισαῖοσ καὶ ὁ ἕτεροσ τελώνησ. 11 ὁ Φαρισαῖοσ σταθεὶσ
ταῦτα προσηύχετο· ὁ θεόσ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ
λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγεσ, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡσ οὗτοσ
ὁ τελώνησ· 12 νηστεύω δὶσ τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατεύω πάντα
ὅσα κτῶμαι. 13 ὁ δὲ τελώνησ μακρόθεν ἑστὼσ οὐκ ἤθελεν οὐδὲ
τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἐπᾶραι εἰσ τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ στῆ-
θοσ αὐτοῦ λέγων· ὁ θεόσ, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. 14 λέγω

---

et ^{sch} aeth *δυο ανθρ.* | *ο εισ* cum ℵALQΓΔΛΠ unc^{8} al pler sah cop arm Or^{4,124} Bas^{eth277} ... Ln Ti *εισ* cum BDRX g^{scr} (R^{sic} ut nuper rursus exploravimus) | *και ο ετεροσ* (et. Or Bas, sed Bas fluct inter *και ο* et *ο δε*): D *και εισ*, item *et unus* c e ff$^{2\cdot}$ q Cyp^{205} Optat (contra b f l vg Aug *et alter*, a i *et alius*). Praeterea priore loco *publicanus*, altero *Pharisaeus* ponunt a b c ff$^{2\cdot}$ i l (non item e f q vg Cyp Aug Optat)

11. o (QX 157. cop add *δε*, syr^{omn} Or^{4,124} *και ο*) *φαρισ. σταθεισ* (e Cyp^{205} *cum stetisset*; arm add *solus*): a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *stans itaque pharisaeus* | *ταυτα* (e Cyp *talia*; b c f ff$^{2\cdot}$ i l q *sic*) sine additam c. ℵ* b c f ff$^{2\cdot}$ i l q sah, item aeth (*et stetit Pharis. et oravit et dixit*) ... ς Ln praem *προσ* (D *καθ*) *εαυτον* cum ADQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go syr^{cu} et ^{utr} Bas^{eth277} Antio^{1102} ... Ti post *ταυτα* add *προσ εαυτ.* (L *αυτον*) cum ℵ^{c}BL 1. 131. e vg syr^{hr} arm (cop post *ταυτ. προσηυχ.* add *εν εαυτω*) Or^{4,124} Cyp^{205} | *προσηυχετο* (Γ praetermisit syllabas *ηυχετο*): AΠ 1. 42. 49. 131. 209. w^{scr} *προσηυξατο* | *ωσπερ* cum ℵABXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth} ... Ln *ωσ* cum DLQ al pauc Or^{1,490} et ^{3,145} et ^{4,124} Cyr^{esa577} Antio^{1102} | *ουτοσ ο τελωνησ* (et. Or^{ter} Bas Cyr): AKΠ al^{10} fere e Cyp^{205} Aug Vict^{tun} *ο τελω. ουτ.*

12. *αποδεκατευω* cum ℵ*B ... ς Ln Ti *αποδεκατω* cum ℵ^{c}ADLQX unc rell al omn^{vid} Or^{3,145} Bas^{eth} Cyr^{esa} (:: quae forma multo frequentior altera quam recepimus) | *παντα οσα κτωμαι* (et. Bas^{eth278}): Or^{3,145} *τα υπαρχοντα μου*, Chr^{6,145} *μου τα υπαρχοντα*, Cyr^{es577} *παντ. τα υπαρχ. μοι*

13. *ο δε τελ.* cum ℵBGL 69. 124. 157. 245. 346. f^{scr} e sah cop syr^{cu} et ^{sch} aeth Antioch^{1102} Cyp^{205} Aug^{bis} Vict^{tun} ... ς Ln Ti *και ο τελ.* c. ADQXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg go syr^{p} et ^{hr} arm Bas^{eth278} | *εισ τον ουρανον* (A *ε. τουσ ουρανουσ*) post *επαραι* cum ℵBLQX 33. b c ff$^{2\cdot}$ q go sah cop aeth syr^{hr} ... ς Ln ante *επαραι* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler a f (e *et neque oculos in caelum volebat levare*) vg syr^{cu} et ^{utr} arm Bas^{eth} Cyp^{205} Amb^{cain9} ... 40. i l Or^{4,372} libere (item alludens^{4,373} et ^{374}) om plane | *το στηθοσ* cum ℵBDKLQXΠ al^{15} fere it vg arm Or^{4,372} Cyr^{es577} et ^{luc377} Antioch^{1102} Cyp^{205} ... ς Ti *εισ το στηθ.* cum AΓΔΛ unc^{7} al plu sah cop syrr Bas^{eth277} | *αυτου* cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Bas^{eth} Antioch^{1102} ... BQ Or^{4,372} (*εαυτου το στηθ.*) *εαυτου* ... 1. 118. 209. y^{scr} Cyr^{es} et ^{luc} om | *ο θεοσ* (ℵ^{c}): ℵ* om

14. *λεγω*: A al pauc add *γαρ*, item b c f l *itaque*

ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖ-
14, 11 Mt 23, 12 νος· $^{215.5}$ ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 sq Mt 19, 13 sq Mc 10, 13 sq 15 $^{216.2}$ Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτη-
ται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. 16 ὁ δὲ Ἰησοῦς
προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με

14. κατεβη cum ℵABDLPXΓΔΛ unc^{6} al pler e vg aeth Bas^{eth278} Cyr^{luc378} Cyp^{205} ... KQUΠ al mu a b c f ff$^{2\cdot}$ i l q sah cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} Antioch^{1102} Hil^{411} praem οτι, hinc Ln [οτι] | εισ τον οικ. αυτου (BL^{2} εαυτου): D sah om | η γαρ εκεινοσ (Gb Sz) cum APQXΓΔΛΠ unc^{8} al^{150} fere go (*quam quidem ille*) syr^{p} (accurate reddit η γαρ εκει.) Bas^{eth} ^{278edd} Cyr^{luc378} ... ς (= Gb Sz) η εκεινοσ cum minusc vix mu Antioch^{1102} arm (Thphyl ad h. l. ἢ [γὰρ?] ἐκεῖνοσ ἀντὶ τοῦ· παρ᾽ ὃ ἐκεῖνοσ, item Euthym ad h. l. παρ᾽ ὃ ἐκεῖνοσ ἤγουν οὐκ ἐκεῖνοσ) ... Ln παρ εκεινον cum ℵBL 1. 22^{mg} 94. 209. sah cop Or^{1,490} (^{4,124} μαλλον αυτου εισ τον οικον καταβαινει δεδικαιωμενοσ) schol^{256}, item D μαλλον παρ (d *magis praeter*) αικεινον τον φαρισαιον (addunt *Pharisaeum* et. syr^{sch} pers^{p}, item Latt quos vide). Latt sic: a *prae illum Pharisaeum*, vg *ab* (mm *magis ab*) *illo* (tol add *Pharisaeo*), b c e f ff$^{2\cdot}$ i l q mt Cyp^{205} Aug *magis quam ille Pharisaeus* ... 157. Bas^{eth278ed} ηπερ εκεινοσ, Doroth^{12,403} (Gall^{12}) υπερ εκεινον (:: η γαρ insolenter dictum est sed a dictione Graeca haud abhorrere videtur; cf exempla γαρ similiter adhibiti in Steph. Thes. sub ἤ) | εαυτον pri: D* αυτον | ο δε cum ℵBD^{gr}ILPQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler go sah cop syr^{p} arm ... Ln και ο (:: ut 14, 11 et Mt 23, 12) cum A al^{6} it (et. d) vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth (Or^{1,490} και πασ ο) Cyp^{201} et ^{205}

15. και et. c e f i q (item^{vid} ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot2\cdot}$) vg syr^{cu} syr^{cdd} et^{p} arm Or^{3,663} ... D al^{3wet} a b l go cop syr^{sch} om (aeth *et attulerunt* etc) | τα: D 1. 13. 69. 118. 131. 247. cop arm Or^{3,663} om | βρεφη: Or^{3,659} οτι μεν, ωσ ο ματθ. φησι, προσηνεχθη παιδια τω ῑῡ, η ωσ ο μαρκοσ (corrigendum λουκασ) προσεφερον αυτω και βρεφη. Rursus paullo post: το δε βουλημα των προσφεροντων τα παιδια εστι, κατα μεν τον ματθ. ινα τασ χειρασ επιθη etc, κατα δε τον μαρκον ινα αψηται αυτων, κατα δε τον ειποντα βρεφη αυτα ειναι λουκαν ινα αυτων απτηται ... D παιδια (quod idem E pro τα βρε. scripturus erat, sed non absolvit) | αυτων (B* om, suppl^{2}) απτηται (P αψητ., 69. 346. al pauc απτεται) cum ℵABDL(P)QΓΔΛΠ unc rell al pler it vg etc Or^{3,659} et ^{664}: IX 235. απτητ. (X αψητ.) αυτων (:: ut Mc) | ιδοντεσ δε (ita a d e; it^{plu} vg *quod cum viderent*, c *quos cum viderent*): 47^{ev} y^{scr} al pauc syr^{cu} et ^{sch} και ιδοντ. | οι μαθηται: MΠ al^{10} fere syr^{cu} et ^{sch} aeth add αυτου | επετιμων (69. -μουν) cum ℵBDGL 1. 13. 69. 118. 209. f^{scr}, item *increpabant* it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{p} ... ς επετιμησαν c. AIPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler e syr^{sch} (:: cf ll. pp.) | αυτοισ: Δ*Γ αυτουσ

16. προσεκαλεσατο (DG al^{4} -λειτο) αυτα (B om) λεγων cum ℵBL a (*im-*

καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
17 $^{217.2}$ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃσ ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ Mt 18, 3 Mc 10, 15
ὡσ παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰσ αὐτήν.
18 $^{218.2}$ Καὶ ἐπηρώτησέν τισ αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδάσκαλε 18–27 Mt 19, 16–26 Mc 10, 17–24
ἀγαθέ, τί ποιήσασ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 εἶπεν δὲ αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦσ· τί με λέγεισ ἀγαθόν; οὐδεὶσ ἀγαθὸσ εἰ μὴ εἷσ θεόσ.
20 τὰσ ἐντολὰσ οἶδασ· μὴ μοιχεύσῃσ, μὴ φονεύσῃσ, μὴ κλέψῃσ, μὴ Ex 20, 12–1

peravit eis dicens) cop syr^{sch} (*vocavit eos et dixit eis*), item DG 1. 118. 131. 209. ... ς Ln Ti προσκαλεσαμενοσ αυτα ειπεν (69* 157. λεγει, 13. 69** 346. ελεγεν) cum ΑΙΡΧΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} (add c.* *eis*) etc ... syr^{cu} nil nisi *dixit eis* (:: Mt et Mc ειπεν αυτοισ) | κωλυετε: D κωλυσηται | του θεου: Λ* 157. al pauc a b c (non item e f ff$^{2\cdot}$ i l q vg) syr^{cu} et^{sch} (non P) των ουρανων :: ut Mt

17. αμην (et. Or^{3,663}): D 11^{pe} add γαρ | οσ αν cum ℵBDLX 69. 346. al pauc ... ς Ti οσ εαν cum ΑΙΡΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{3,663sq}

18. τισ αυτον: G 1. 13. 69. 346. αυτον εισ, item *eum quidam* it vg go syr^{cu} et^{utr} arm aeth | αρχων (et. c f vg): a b e ff$^{2\cdot}$ i l q om (:: ut ll. pp.); similiter Mcion^{epiph315} et^{339} ειπε τισ προσ αυτον) ... syr^{cu} et syr^{cdd} add *Pharisaeorum* | λεγων (syr^{cu} et^{sch} aeth add *ei*, non item syr^{p} et^{hr}): D am (al ap Wtst) sax om | τι ποιησασ etc et. Mcion ^{epiph315}et^{339} Hom$^{clem\,18,3}$ (ο διδασκ. ημων τω ειποντι φαρισαιω· τι ποιησασ ζω. αιω. κληρονομησω, πρωτον εφη·) et^{18,17} (ερωτησαντοσ τινοσ· τι usq κληρ.) Clem^{304} Or^{2,727} Dial^{832} (προσελθοντοσ αυτω τινοσ· διδασκ. αγαθε, τι ποιησασ, φησι, ζωην etc): 1. 131. 209. τι ποιων etc

19. ειπ. δε αυτω ο (Dial^{832} om αυτ. ο) ις̅: DG ο δε ειπ. αυτω | τι με λεγ. αγαθον: syr^{cu} add *et quare interrogas me de bono*, quae ex Mt adscripta esse apparet | θεοσ cum ℵ*B*(^{3} praem ὁ, sed punctis notatum) ... ς Ln Ti ο θεοσ cum ℵ^{c}AB^{3}D rell omnib (Or^{3,664} ο δε μαρκ. και λουκ. φασι – εισ ο θεοσ). Praeterea arm^{ed} Or^{1,279}et$^{int\,1,89}$ add ο πατηρ. Cf huc Mcion$^{epiph\,315}$ et^{339} ο δε· μη με λεγε (^{315} λεγετε?) αγαθον· εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ (^{315}om ο θε.). προσεθετο εκεινοσ· ο πατηρ (ita^{339}; ^{315}προσεθηκε το οτι ο πατηρ). Similiter (vide ad Mt) pro θεοσ Marcos ap Ir^{1,20,2} et Hom$^{clem\,18,3}$ ο πατηρ ο (Mcsii om) εν τοισ ουρανοισ, item Dial^{804} λεγοντοσ του χυ̅· ουδεισ αγαθοσ ει μη εισ ο πατηρ (contra^{832} εισ ο θε.). Locis iam ap Mt adscriptis accedunt Hipp^{254} ex Mcione και ωσ αυτοσ ομολογει· τι με λεγετε αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ et Epiph^{742} ex Ario (ειτα παλιν φησιν ο μανιωδησ αρειοσ) πωσ ειπεν ο κυριοσ· τι με λεγεισ αγαθον; εισ εστιν αγαθοσ ο θεοσ.

20. τασ εντολασ: c praem *Et ait illi Iesus*, item Dial^{832} ο δε εφη (sed non mutato οιδασ, ut certe editum est). Epiph vero de Mcione^{315} et ^{339} testatur: αντι του· τασ εντολ. οιδασ, λεγει· τασ εντολ. οιδα (quam ad lectionem quadrare vdtr illud ο δε εφη in Dialogo). Aliter

Deu 5, 16 sq ψευδομαρτυρήσῃσ, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 ὁ
δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητοσ. 22 $^{219.2}$ ἀκούσασ
δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεισ πώλη-
σον καὶ διάδοσ πτωχοῖσ, καὶ ἕξεισ θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖσ, καὶ

Tert$^{marc 36}$ „interrogatus ab illo quodam: Praeceptor optime, quid faciens vitam aeternam possidebo? de praeceptis creatoris an ea sciret, id est faceret, expostulavit.“ „Cumque ille principaliora quaeque affirmasset observasse se ab adolescentia, unum, inquit, tibi deest“ etc. Praeterea cf quae ap Macar Chrysoceph ex Or^{luc} allata leguntur (Or$^{3, 980}$): *επι τον νομον αναπεμπει ιν εκειθεν συναγη εντολασ* etc. *μαρτυρει γουν τω ειληφοτι απο μεν του δευτερονομ. το· αγαπησεισ κυριον* etc, *απο δε του λευιτικ. το· τον πλησιον σου ωσ σεαυτον· ορθωσ απεκριθησ, και προστιθησι· τουτο ποιει* etc | *οιδασ*: D e add *ο δε ειπεν· ποιασ. ειπεν δε ο ις το* (e *ait illi quae· dicit illi*) ... a add *ait quae* (:: cf Mt) ... syr^{cu} add *si vis tu in vitam intrare* | *μη μοιχευσησ* hoc loc f Tert^{marc36} syr^{p} et^{hr} etc: a b c ff^{2} i l q vg (et. 130) syr^{cu} et^{sch} post *μη φονευσησ* pon; e om *μη φονευσησ* | *μη μοιχ. μη φον. μη κλεψησ μη* (Dial^{832} *μηδε*) *ψευδομαρτυρησησ* (B *-τυρησ*, M e^{scr} w^{scr} Dial ex cod^{wetst} *-σεισ*. Similiter e^{scr} *-χευσεισ* et *-νευσεισ*, w* *-ψεισ*): D (:: ut LXX) *ου μοιχευσεισ· ου φονευσεισ· ου κλεψεισ· ου ψευδομαρτυρησεισ*, quemadmodum it^{pler} vg habent: *non occides* (a *homicidium facies*), *non moechaberis* (f haec transp; d *moechabis*, a *adulterabis*, c ff^{2} *adulterium committes*, b l q *adult. admittes*) *non furtum facies*, *non fals. testim. dices*. Unus e (vide ante): *ne adulterium admiseris*, *ne furtum feceris*, *ne fals. testim. dixeris.* | *τιμα*: Dial^{832} ex cod^{we} *τιμαζον* | *μητερ. σου* cum ℵEFGHSUVΓΔΛ al longe plu a b c cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (add^{mg*} *et proximum tuum sicut te ipsum*) aeth Dial^{832} Or$^{3, 8}$ (*και ο σωτηρ δε φησι· γεγραπται εν τω νομω· τιμα τ. πατ. σου και την μητ. σου και τα εξησ*) ... Gb^{oo} *σου*, Ln om *σου* cum ABDIKLMPXΠ al^{25} fere e f ff^{2} i l q vg go syr^{p} arm :: at *σου* nec in Mt nec Mc est, ad quos vide paucitatem testium qui addunt. Praeterea fluct et. LXX: B add, A om

21. *ειπεν*: G 1 (*et ait illi*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} add *αυτω* | *ταυτ.* (69. om) *παντα*: AIKΠ al^{5} e syr^{p} *παντ. ταυτ.* (:: cf ll. pp.) | *εφυλαξα* c. ℵABL 1. 209. Dial^{832} ... ς *εφυλαξαμην* c. DIPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (:: cf ad utrumq ll. pp.) | *εκ νεοτητ.* absq *μου* cum BD 1 syr^{cu} Dial^{832} Mcion tert$^{4, 36}$ (vide ad v. 20) ... ς Ln add *μου* (:: ut Mc lectione non fluct, cf et. ad Mt) cum ℵAILPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg syr^{utr}et^{hr} rell (aeth insuper add *usque nunc*)

22. *ακουσασ δε* absq additam c. ℵBDL 1. 33. 69. 131. 209. 382. 32^{ev} 1 1^{pe} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ς add *ταυτα* cum AIPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{p} arm aeth ... it^{pler} vg *quo* (b *quod*) *audito*, a *quod cum audisset*, e *cum audisset autem illum* (* *illam*), item 157. *ακ. δε αυτου* | *ετι* cum ℵ$^{a?}$et^{c}ABDILPRXΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it vg etc ... ℵ*FHV al mu *οτι* (nec Tert$^{marc4, 36}$ exprim *ετι*, vide ad v. 20) | *διαδοσ* cum BPXΓΛΠ

δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 [220.2] ὁ δὲ ἀκούσασ ταῦτα περίλυποσ
ἐγενήθη· ἦν γὰρ πλούσιοσ σφόδρα. 24 ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ
εἶπεν· πῶσ δυσκόλωσ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντεσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ εἰσπορεύονται· 25 εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρή-
ματοσ βελόνησ εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσελθεῖν. 26 εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντεσ· καὶ τίσ δύναται σωθῆναι;

unc[8] al plu (et. cop go syr[p] et [hr] *distribue*) Bas[eth 265] et [267] ... Gb′ Ln *δοσ* (:: ut et Mt et Mc) cum ℵADILMRΔ al[45] fere Dial[832], item *da* it vg syr[cu] et [sch] arm aeth | *πτωχοισ*: D al pauc praem *τοισ* (:: ut ll. pp.) | *εν* (c. ℵALR al mu Bas; Ln Ti add *τοισ* c. BD) *ουρανοισ* cum ℵ ABDLR al mu a e cop ... ς *εν ουρανω* c. IPXΓΔΛΠ unc[9] al pler it[pl] vg go arm Dial[832] Bas[eth265] (:: cf ad utrumq ll. pp.)

23. *ταυτα*: ℵΓ add *παντα* | *εγενηθη* cum ℵBL (:: cf ad Mt 28, 4) ... ς Ln *εγενετο* cum ADIPRXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] Cyr[luc380]

24. *αυτον ο* (B om) *ι̅ς̅ ειπεν* c. ℵBL 1. 131. 157. 209. cop syr[hr] ... ς Ln *αυτ. ο ι̅ς̅* (al pauc om vel ante *αυτ.* pon) *περιλυπον γενομενον ειπεν* cum AIPRXΓΔΛΠ unc[9] al pler it[mu] vg syr[cu] et [utr] rell; item D b c e i *αυτ. περιλυπον γενομενον ειπ.* (e add *illi*) *ο ι̅ς̅* | *εισπορευονται* idque post *τ. θε.* cum BL, item eodem loco ℵDR 124. 157. a b c e ff[2.] g[1. 2.] i q vg *εισελευσονται* (it[pler] vg *intrabunt*, e *introibunt*) ... ς Ln *εισε-λευσονται* idque ante *εισ την βα. τ. θεου* (KMΠ al mu *των ουρανων* :: ut Mt) cum AIPXΓΔΛΠ unc[9] al pler f l syr[cu] et [utr] go arm aeth (:: cf Mt et Mc) ... cop syr[hr] *difficile est - ut intrent in* etc

25. Γ al[4scr] *ευκοποτερον* | *γαρ* (i *autem*): Π* 69. 131. al pauc syr[sch] arm aeth om | *καμηλον* (sic in Lc et. syr[p], aliter ll. pp.; a b d e i for *camellum*): s 59. 124. 130[gr] 433. c[scr] y[scr] *καμιλον*, 239. *καμιλ-λον*. Cyr[luc 380] *καμηλον οὐ το ζωον, αλλα το εν τοισ πλοιοισ παχυ σχοινιον*. Similiter scholia, quae vide ad Mt. Thphyl ad h. l. *αδυ-νατον γαρ παντωσ καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ χωρησαι, ειτε το ζωον αυτο νοησεισ καμηλον, ειτε σχοινον τινα ναυτικην παχειαν*. Amb ver[luc 1489]: „camelus ergo in typo populus gentilis accipitur, quem leo ille quaerens quem devoret onustum thesauro propheticis agitat speciebus in desertum.“ | *τρηματοσ* cum ℵBD 49. ... LR 157. 242. 31[ev] 32[ev] 150[ev] *τρυπηματοσ* (:: ut in Mt edidimus) ... ς *τρυ-μαλιασ* (:: ut in Mc edidimus) cum APXΓΔΛΠ unc[9] al pler. Latt ubi-que *foramen* (e *cavernam*) *acus* | *βελονησ* (Gb″) cum ℵBDL 1. 13. 69. 124. 157. 209. 251. 346. (cf et. Clem[440] *πιστευον ουν πολλω μαλλον τη γραφη λεγουση θαττον καμηλον δια τρυπηματοσ βελονησ διελευ-σεσθαι η πλουσιον φιλοσοφειν*) ... ς *ραφιδοσ* (:: ut Mt et Mc) cum APRXΓΔΛΠ unc[9] al pler | *εισελθειν* pri cum ℵBLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu e cop syr[sch] et [p mg] et [hr] ... ADMP al plus[20] it[pler] vg go syr[cu] et [p txt] arm aeth *διελθειν* (:: ut in Mc edidimus; cf et. ad Mt) | *εισελθ.* sec (h. l. et. q syr[p]): D b c f g[1. 2.] vg cop syr[cu] et [hr] aeth ante *εισ τ. βα.* pon ... a e ff[2.] i syr[sch] non exprim; l totum versum 25. om

26. *ειπαν* cum ℵR ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABDLX unc rell al omn[vid] | *οι*

27 ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποισ δυνατὰ παρὰ τῷ
28–30 Mt 19, 27–29 Mc 10, 28–30 θεῷ ἐστίν. 28 Εἶπεν δὲ Πέτροσ· ἰδοὺ ἡμεῖσ ἀφέντεσ τὰ ἴδια ἠκο-
λουθήσαμέν σοι. 29 [221.2] ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐδείσ ἐστιν ὃσ ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺσ ἢ γονεῖσ ἢ
τέκνα εἵνεκεν τῆσ βασιλείασ τοῦ θεοῦ, 30 ὃσ οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ

ακουσαντεσ (d $g^{1\cdot}$ *qui audierunt*): D^{gr}L 118. 131. 209. 254. οι ακουοντεσ, item it^{pler} vg *qui audiebant*, l *audientes*

27. ο δε: Λ 124. 251. i^{scr} y^{scr} al pauc syr^{sch} add $\overline{ις}$, item *et* (b mt om) *ait illis Iesus* b c f $ff^{2\cdot}$ i l mt aeth | αδυνατ. παρ. ανθρωποισ (et. Ir^{int127} et ^{254} et ^{299} $Tert^{res\ carn57}$. Spectat huc et. $Iust^{ap\ 1,19}$ quod ad Mt adscripsimus.): 69. syr^{cu} et ^{sch} (non item ^{hr} et P) $Thphil^{2,13}$ παρ. ανθρ. αδυν. | τω cum ℵABLRXΓΔΛΠ al pler cop ... Ln om cum DP 157. f^{scr} Iust Thphil (:: cf ll. pp.) | εστιν hoc loco cum ℵBDL 1. 28. 118. 131. 157. 209. al pauc a c $Hier^{pelag\ 2}$ (syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}) ... ς post δυνατα pon cum APRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c f $ff^{2\cdot}$ i l q vg (sed it vg etiam ante hab *quae inpossibilia sunt ap. homines*) go cop syr^{p} Ir int^{127} et ^{299} (sed ^{254} et Tert om utrumq *sunt*)

28. πετρ. cum ΑΓΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu (^{21} ap. solum Scriv) ... ς Ln ο πετρ. cum ℵBDLRUX al mu (:: at ita et Mt et Mc lectione tantum non fluct; ap Lc utrumque usu venit) | αφεντεσ (D 1. 118. 131. 209. post τα ιδια pon) τα (1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. a c e l q praem παντα) ιδια cum $ℵ^{c}$BDL 157. 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. cop $syr^{p\ mg}$ arm it^{pl} (i $ff^{2\cdot}$ *relictis rebus nostris* [^{alt} om], a l arm *relictis omnibus nostris*, c q *relictis omnib. rebus nostris*; b *relictis retibus nostris*; e *remisimus omnia nostra et* similiterque syr^{cu}) ... ς αφηκαμεν παντα και (:: ut Mt et Mc) cum $ℵ^{*}$APRXΓΔΛΠ unc^{9} al pler f vg (f vg Amb^{luc} Aug *dimisimus omnia et*) go syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth | ηκολουθησαμεν (R -καμεν, ut Mc) σοι: $ℵ^{c}$X c e^{scr} l add (:: ex Mt) τι αρα εσται ημιν

29. ο δε: syr^{cu} et ^{sch} aeth (*et dixit domin. Ies. discipulis suis*) add *Iesus* | αμην λε. υμιν sine οτι cum $ℵ^{*}$DΔ 131. a b c e $ff^{2\cdot}$ ($g^{1\cdot 2\cdot vid}$) i l q vg Cyp^{310} ... ς Ln Ti add οτι cum $ℵ^{c}$ABLPRXΓΛΠ unc^{8} al pler f $Hier^{iovin}$ (:: Mc om, sed similiter Α add; contra in Mt οτι non fluct) | οικιαν: DH 69. 49^{ev} al pauc syr^{sch} arm^{ed} $pers^{p}$ οικιασ (:: ut Mt) | η γυναικ. η αδελφ. η γον. hoc ordine cum ℵBL cop ... ς Ln η γον. η αδελφ. (DX Δ etc vide post) η γυναικ. cum ADPR unc rell al omn^{vid} it vg syrr rell (:: η γυναικα in Mt et Mc deest, at testes plurimi intruserunt ante η τεκνα). Praeterea post η αδελφουσ DXΔ al^{7} Cyp^{91} (non item $^{185\cdot\ 273\cdot\ 310}$) add η αδελφασ :: ut Mt et Mc | η τεκνα: D add εν τω καιρω τουτω (:: ex v. sq) | εινεκεν cum ℵB (:: ita nemo in Mt aut Mc) ... ς Ln Ti ενεκεν cum ADLPR unc rell al omn (exceptis U al pauc qui ενεκα habent)

30. οσ ουχι μη cum ℵBL 1. 124. 209. ... ς Ln οσ ου μη cum APRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... D arm εαν μη (:: ex Mc), item b c e i l *nisi ut recipiat* (*-ias* e, *-atis* i); contra a $ff^{2\cdot}$ q *qui non recipiat* (*-iet* a), f vg Cyp al

πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
ζωὴν αἰώνιον.
31 [222.2] Παραλαβὼν δὲ τοὺσ δώδεκα εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ἰδοὺ Mt 20, 17—19 Mc 10, 32—34
ἀναβαίνομεν εἰσ Ἱερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμ-
μένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 παραδοθή-
σεται γὰρ τοῖσ ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ
ἐμπτυσθήσεται, 33 καὶ μαστιγώσαντεσ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ

et non recipiat (tol -*iet*) | απολαβη cum ℵALPRXΓΔΛΠ unc[7] al pler ... BDM al[10] arm λαβη (:: ut Mc; cf et. Mt) | πολλαπλασιονα (ita f vg; g[1. 2. vid]): D a b c e ff[2.] i l q syr[p mg] (in cod[barsa]) Cyp[91. 185. 273. 310] al (vide Sab.) επταπλασιονα. Contra disputat Hier; postquam enim iovini[2, 19] retulit Ioviniani verba „quomodo apostolis pro derelictis filiis et uxoribus in alio evglio *centies*, in alio *septies* dominus repromittit“ habet[2, 26] „- ne exultet in mendacio - sciat in Mt et Mc apostolis qui universa sua dimiserant centuplum repromissum, in evglio autem Lucae multo plura, id est πολυ πλειονα, et penitus in nullo evglio pro *centum* scriptum esse *septem*, seque aut falsarii aut imperitiae reum teneri.“ | εν τω καιρ. τουτω: X praem νυν (:: ex Mc) | τω (s om) ερχομ. ζω. αιωνιον (e *vitam consequetur aeternam*, item syr cu): a b c ff[2.] g[2.] i l add *possidebit* (non item f g[1.vid] q vg)

31—34. Epiph[marc 315] et[340]: παρεκοψε το· παραλαβων τουσ δωδεκα ελεγεν· ιδου αναβαινομεν εισ ιεροσολυμα, και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα εν τοισ προφηταισ περι του υιου του ανθρωπου· παραδοθησεται γαρ και ([315] om γαρ και) αποκτανθησεται και τη τριτη ημερα εγερθησεται ([315] αναστησεται). ολα ταυτα παρεκοψε.

31. δε: c f ff[2.] i l q vg add *Iesus* (non item a b e) | δωδεκα (D ιβ', Or[3, 708] δεκαδυο): E* a b f ff[2.] i (non item c e l q vg) add μαθητασ | πρ. (Δ* om) αυτουσ et. a b e q Or[3, 708]: D c f ff[2.] i l vg αυτοισ | αναβαινομεν: Γ 69. al pauc -νωμεν | ιερουσαλημ cum ℵBDLR y[scr] c go cop Or[2, 496] ... ς Ln ιεροσολυμα (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) cum APXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg etc | τελεσθησεται: 60. y[scr] z[scr] al[10] fere Or[2, 496] τελειωθησεται | τω υιω: D 13. 69. 124. 346. al[6] Epiph[marc 315] et[340] (vide ante) περι του υιου (Schu „bene“), item Δ omisso περι, item *de filio* it vg cop syrr arm

32. παραδοθ. γαρ: D e οτι παραδοθ. | εμπαιχθησεται (K -χθησονται): ADEP (non item ℵBLR rell) ενπ. | και υβρισθησεται (syr[sch] post κ. μαστιγ. v. 33. transp, hunc in modum: *et flagellabunt eum et ignominia afficient eum*) cum ℵAPRXΓΔΛΠ unc[8] al pler cop go syr[cu] et P c.* aeth: 130[gr] et[lat] f vg arm[usc] *et flagellabitur*, item c sed post κ. εμπτυσθ. pon ... DL al[11] a b e ff[2.] i q syr[p txt] arm[zoh] om (:: ut nec Mt nec Mc habet); l totum versum sic habet: *tradetur*, pergens *et flagellatum occident illum* | και εμπτυσθησ. (D ενπτ., syr[cu] et[sch] add *in faciem eius*): PR al[7] arm[zoh] om (:: om et. Mt, non item Mc)

33. αποκτενουσιν (et. d): D[gr] αποκτεινουσιν, item i[alt] *occidunt*

τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 $^{223.\ 10}$ καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τού-
των συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ
οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35–43 Mt 20, 29–34 Mc 10, 46–52

35 $^{224.2}$ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰσ Ἰεριχὼ τυφλόσ
τισ ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν. 36 ἀκούσασ δὲ ὄχλου δια-
πορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. 37 ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι
Ἰησοῦσ ὁ Ναζωραῖοσ παρέρχεται. 38 καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ
υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 39 καὶ οἱ προάγοντεσ ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα

33. τη ημερ. τη τριτ. (a am ing tol, item c sed ex *die tertia resurget* mire corruptum habet *deterioresurguent*): ΧΔ 1. 13. 69. 124. 131. 209. al plus^{40} b e f (ff^{2} g$^{1.2}$ ex sil) i q (l *post tres dies*) vg arm Epiph^{marc} (vide ante) τη τριτη ημερα (:: ut Mt) | αναστησεται: L al^{10} fere Epiph^{marc340} (non item^{315}) εγερθησεται (:: ut in Mt edidimus)

34. και αυτοι: DU al pauc e syr^{sch} et aeth αυτοι δε | ουδεν τουτων: D τουτ. ουδ. | και ην: 1. 142^{mg} 209. a b c e f i q (non item ff^{2} vg) syr^{cu} et ^{sch} et P $^{mg\ ms}$ αλλ ην ... l post *intellexerunt* (συνηκαν) pergit *quod dicebatur* omissis rell: και ην usq εγινωσκ. | τουτο: D 1. 25. 131. 209. a b c e ff^{2} i q (non item f vg) cop^{dz} syr^{cu} arm om | κεκρυμμενον: GΓ al pauc κεκαλυμμενον | απ: Α επ | λεγομενα: syr^{cu} et ^{sch} add *cum illis*

35. εισ: 13. 124. 346. τη (69. εν τη). Item Epiph^{marc315} et ^{340}: εγεν. δε εν τω εγγ. αυτον (^{315} om) τη ιεριχω, τυφλοσ εβοα· ῑῡ υιε δα. ελεησον με. και οτε ιαθη φησιν· η πιστ. σου σεσ. σε. | ιεριχω cum ΒDPQ (Lc 19, 1 Mc 10, 46 Heb 11, 30 et. ℵ; Mc 20, 29 ΒCLZ, alibi et. Δ) ... ς Ln ιεριχω cum ℵALRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | επαιτων cum ℵBDL Or$^{3,\ 735}$ Dial^{858} (D e Dial επαιτ. ante εκαθητ. pon) ... ς προσαιτων (:: cf ad Mc) cum AP QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Dial vero^{858} sic: επειδη παρεισιν οι περι μεγεθιον, οι του δογματοσ μαρκιωνοσ, εκ του αυτων ευαγγελιου αναγινωσκω· εγενετο δε εν τω εγγιζ. usq και παραχρ. ανεβλεψεν (v. 43).

36. διαπορευομενου (et. Or$^{3,\ 735}$ Dial^{858}): DX παραπορευομενου. It^{pler} d vg *turbam praetereuntem*, e *turbas transeuntes* | τι ειη (Γ ει, L εη) τουτ. cum ℵABPΓΔΛ unc^{6} al longe plu; item it^{pler} vg *quid hoc* (l *illud*) *esset*, e *quid esset illud* ... Ln τι [αν] ει. τουτ. cum DKLMQRXΠ al plus^{25} Or$^{3,\ 735d}$ et ^{e} Dial^{858}, item a *quidnam hoc esset*, d *quidnam esset hoc*

37. απηγγειλαν (Dial^{858} απηγγελη) δε αυτω (et. ℵ^{c}): ℵ* οι δε απηγγ., f et *dixer. ei* | ο (Δ om) ναζωραιοσ (M e cop^{wi} ναζαραιοσ) et. b d f ff^{2} q cop^{schw} ... D^{gr} 1. 131. 209. a vg Or^{3,736} ο ναζαρηνοσ, item e i l *nazorenus* ... Dial^{858} om

38. και: D e f go ο δε (d f *at ille*, e *ille autem*) | εβοησεν (Epiph^{marc} εβοα, vide ad v. 35): P εκραξεν | ῑῡ (et. Meion ap Epiph^{bis}, vide ante, et Tert$^{marc4,\ 36}$ et ^{37} Dial^{858}): AEKΠ al plus^{10} Or$^{3,\ 736}$ om | δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Item v. sq

σιγήσῃ· αὐτὸσ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με.
40 σταθεὶσ δὲ ὁ Ἰησοῦσ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸσ αὐτόν.
ἐγγίσαντοσ δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· 41 τί σοι θέλεισ ποιήσω;
ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 καὶ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐτῷ· ἀνά-
βλεψον· ἡ πίστισ σου σέσωκέν σε. 43 καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν,
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶσ ὁ λαὸσ ἰδὼν
ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

39. Omittunt versum 33 (e spatio) 57. 130. 157. 235. 258. 433. s^{scr} b Dial^{858} (:: propter *ομοιοτελ.*) | *και οι*: D e Tert$^{marc 4, 36}$ *οι δε* | *προαγοντεσ* (et. Tert$^{marc 4, 36}$ Or$^{3, 736}$; syr$^{cu et sch}$ add *Iesum*): AKΠ 42. p w^{scr} a *παραγοντ.* (*qui praeteribant*), 32^{ev} *παραπορευομενοι* | *επετιμων*: AΓ 69. 382. *-μουν* | *σιγηση* (Schu „recte ap Lc qui unus ex evglstis hoc verbo utitur") cum BDLPX 245. 254. 382. i^{scr} Or$^{3, 736 semel}$ ... ς *σιωπηση* (:: ut Mt et Mc) cum ℵAQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or$^{2, 736 semel}$ | *αυτοσ δε* (it^{pler} vg *ipse vero*): ℵ a d e *ο δε* (a d *ad ille*, e *ille autem*) | *πολλω*: D c syr$^{cu et sch}$ (non item $^{p et hr}$) om | *εκραζεν* (al pauc am Or$^{3, 736 libere}$ *-αξεν*): EGHM al^{15} aeth add *λεγων* (aeth *et dixit*) | *υιε* (D al$^{4 wetst}$ *υιοσ*, d *filius*) et. Or$^{3, 736}$: ℵU 1. 69. 124. 127. 131. 209. al^{6} praem $\overline{ιυ}$

40. *ο* $\overline{ις}$ cum ℵLQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere Or$^{3, 736}$, item Ti $\overline{ις}$ cum BD ... Λ 63. Dial^{858} om | *προσ αυτον* (b c f q vg go cop syr$^{utr et hr}$ rell Or$^{3, 736}$): D 1. 63. 131. 209. al pauc a e ff^{2} i l syr^{cu} Dial^{858} om | *επηρωτ. αυτον*: QX 13. 69. 49^{ev} y^{scr} 10^{pe} al$^{3 wetst}$ add *ο* $\overline{ις}$

41. *τι* cum ℵBDLX 57. e cop Dial^{858} ... ς Ln praem *λεγων* cum AQR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go syr$^{cu et utr et hr}$ (syr$^{cu et sch}$ add *ei*, non item $^{p et hr}$) arm (aeth *dixit ei* pro *επηρωτ. αυτ.*), item Or$^{3, 736}$ *ειπων* | *ειπεν*: R syr$^{cu et p mg}$ aeth add *αυτω* | *κυριε*: b i l q s (non item c e f vg) Or post *ινα αναβλ.* pon ... 6^{pe} a om | *ινα αναβλ.*: syr^{cu} arm *ut aperiantur oculi mei et videam*

42. *ο* $\overline{ις}$ (1. 13. 209. *ο κυριοσ*, 76. 125. 218. syr^{cu} om) *ειπεν αυτω* (ita f q vg): D a b c ff^{2} i l s Or$^{3, 736}$ *αποκριθεισ ειπεν αυτω* (sed it^{7} Or add $\overline{ις}$, item c *et respondens* [praetermissis *dixit illi*] *ihesus*, item Dial^{858} *αποκριθ. ειπεν ο* $\overline{ις}$)

43. Dial^{858} exscriptis a versu 35 usq 43 post verba *και παραχρ. ανεβλεψ.* non add *και ηκολ. αυτ.* usq *εδωκ. αιν. τω θεω* | *και ηκολουθ. αυτω* (ℵ* *αυτον*): syr^{hr} om | *δοξαζ. τ. θεον*: Or$^{3, 736}$ de Lc sic: *ου μονον ηκολουθει αυτω, αλλα πλειον τι ειχε παρα τουσ λοιπουσ· ηκολουθ. γαρ φησιν αυτω δοξαζ. τ. θεον* | *λαοσ* (Or$^{3, 735}$): QΛ 13. 69. 124. 346. al^{20} Or$^{3, 736}$ *οχλοσ*. Ex Latt a d e s Tert$^{marc 4, 37}$ *populus*, b c f ff^{2} i l q vg *plebs* | *ιδων*: KΠ al^{6} schol$^{237 et aliorum}$ om | *αινον* (et. Or$^{3, 736 bis}$, it vg *laudem*): D *δοξαν* (d *gloriam*)

XIX.

1 $^{225.10}$ Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱερειχώ. 2 καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενοσ Ζακχαῖοσ, καὶ αὐτὸσ ἦν ἀρχιτελώνησ,
καὶ ἦν πλούσιοσ· 3 καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίσ ἐστιν, καὶ οὐκ
ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸσ ἦν. 4 καὶ προδρα-
μὼν εἰσ τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι
ἐκείνησ ἤμελλεν διέρχεσθαι. 5 καὶ ὡσ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-

XIX, 1. *διηρχετο* (Δ *διερχετο*): MΛ al plus^{10} syr^{sch} (syr^{hr} *transiit Iesus ingrediens Hiericho*) aeth praem ο $\overline{\iota\varsigma}$, item Γ 124. 262. al mu add ο $\overline{\iota\varsigma}$ | *την*: M 248. 7^{pe} *εισ την*, g^{scr} *εισ* | *ιερειχω* cum ℵBDQΔ ... ς Ln *ιεριχω* cum ALRΓΛΠ unc^{8} rell omn^{vid}

2. *και ιδου* (et. syr^{p} et ^{hr}): syr^{cu} et ^{sch} om | *καλουμενοσ* (et. e go cop syr^{p} et ^{hr} arm): DG al^{7} it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} (uterque *vir quidam*) aeth om (Schu „sic ubique locorum apud Lc") | *και αυτοσ*: 69. f^{scr} a b c ff$^{2\cdot}$ l q s vg cop *και ουτοσ*, item D e f i go^{vid} (certe om *και*) nil nisi *ουτοσ*, syr^{cu} et ^{sch} *και* (aeth non exprim *και αυτ. ην*) | *και ην* cum ℵL 245. (l s *et* sine *ην*, item syr^{sch} *dives erat et princeps public.*) cop syr ^{cu} et ^{hr} go ... ς Ti *και ουτοσ ην* cum AQRΓΔΛ unc^{7} al pler f (*et iste erat*) syr$^{p\ mg}$, item 108. 157. syr$^{p\ txt}$ *ουτοσ ην* ... BKΠ 1. 13. 42. 69. 131. al^{3scr} b i q vg arm^{ed} *και ουτοσ*, item U a c ff$^{2\cdot}$ mt arm^{cdd} *και αυτοσ ην* (c ff$^{2\cdot}$ int *et ipse div. erat*): hinc Ln *και αυτοσ* [*ην*] ... D e om

3. *ηδυνατο* (Δ *ουκ δυνατο*, uti Mt 22, 46) cum ℵAB^{3}LQRΓΔΛ unc rell etc ... B*KΠ al aliq *εδυνατο* | *τισ εστιν* et *απο τ. οχλου*: syr^{cu} om (non item ^{sch} et ^{p} et ^{hr}); rursus ad *μικροσ ην* syr^{cu} et^{sch} add *Zacchaeus*

4. *προδραμων* cum ℵABKMQRSUΔΛ (R ex nupera recognitione) al plu (it^{pl} vg *praecurrens*, e *praecessit*, a *procurrens*) ... EFGHLVΓΠ al^{25} *προσδραμων*, 11. 69. al plus^{25} *δραμων*, q *currens*, D *προλαβων* (d *antecedens*) | *εισ το* (157. *τα*) *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) cum ℵBL f^{scr} (157.) e (*praecessit autem in priore*; accedere vdtr d *antecedens ab ante*) ... ς Ln Ti *εμπροσθεν* cum AD^{gr}QRΓΔΛΠ unc rell al pler ... it^{pler} vg non exprim | *συκομορεαν* (et. ς^{e} Gb Sz) cum ℵBLΔ al mu cop, item E^{2}FHMSVΓΛ (R -*κομορ*- abscissis rell) al plu -*μοραιαν* ... Ln et Ti (ex errore de B) *συκομωρεαν* cum DQ 1. 131. al^{15} fere, item (ut ς et ς^{e} 1633 sqq) *συκομωραιαν* E*GKUΠ al permu Cyr^{luc386}, item A *συκωμοραιαν* | *ινα ιδη* (et. ℵ^{c}; RΔ 69. al *ειδη*): ℵ* *του ιδειν* | *εκεινησ* cum ℵABLQRΓΔΠ unc^{9} al plu, item D *εκεινη* (b c ff$^{2\cdot}$ i q *illa parte*; contra a *per illa parte*, l s *per illam partem*; e *illic*, d f vg *inde*) ... ς (= Gb Sz) *δι εκεινησ* cum Λ 1. 69. tisch** al mu (item a l s arm) | *ημελλεν*: KSUΛΠ 1. tisch al^{30} fere *εμελλ.* | *διερχεσθαι* (syr^{cu} add *Iesus*): Λ *εισερχ.*, 1. 131. al *παρερχ.*

5. *και ωσ ηλθ. επι τ. τοπον* et. f vg syr^{sch} et^{p} et^{hr} go etc: D 157. a b

βλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατά-
βηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. 6 καὶ σπεύσας
κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 καὶ ἰδόντες πάντες διε-
γόγγυζον, λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.
8 σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά
μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι
ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ

---

c e ff[2.] i l q s *και εγενετο εν τω διερχεσθαι αυτον* (sed 157. *τον ι̅ν̅*, item it[9] *Iesus* omisso *ο ι̅ς̅* post *αναβλεψ.*) . . . syr[cu] *et cum transiret Iesus* | *αναβλεψασ ο* (B om) *ι̅ς̅* omissis rell c. ℵBL 1. 131. 209. cop arm ... syr[cu] *vidit eum et*, syr[sch] *Iesus vid. eum et*, aeth *vid. eum Iesus et*, D *ειδεν και* ... ϛ Ln Ti *αναβλ. ο ι̅ς̅ ειδεν* (KQVΔΠ* al *ιδ.*) *αυτον και* cum AQRΓΔΛΠ unc[9] al pler f vg go syr[p] et[hr], item q *respiciens vidit illum et*, s *respiciens susum vidit eum et*, e *respexit et vidit illum et*, c ff[2.] i l *vidit illum* (i om) *sursum* (l* *susum*) *aspiciens et* ... a *vidit illum et respiciens*, 157. *ειδεν αυτον· αναβλεψ. δε ο ι̅ς̅*, b *vidit illum respicientem et* | *προσ αυτον*: D 127. 36[ev] a e *αυτω* (syr[cu] non exprim) | *σπευσασ* (Valentt ap Ir[38] *σπευσασ καταβηθι, οτι σημ. εν τω οικ. σου δει με μειναι*): D[gr] e q cop *σπευσον* (sed e pergit *descendere*) | *σημερ. γαρ* (H* al[5] om *γαρ*): D it vg Valentt ap Ir[38] *οτι σημ.*

7. *ιδοντεσ*: KMΠ al plus[10] arm[cdd] add *αυτον* | *παντεσ* cum ℵABDLQRΓ ΔΛ unc[7] (et. s) al[100] fere ... ϛ *απαντεσ* cum KMΠ 1. al mu ... 13. 69. 346. *οι φαρισαιοι* | *λεγοντεσ* et. b c f q vg go cop syr[utr] et[hr] etc: D a e ff[2.] i l s syr[cu] om | *ανδρι* (*virum* a s): L *ανθρωπω*, item *hominem* b c d e f i l q vg ... ℵ it vg ante *αμαρτ.* pon

8. *ζακχαιοσ* cum ABLQRΓΔΛΠ unc[9] al pler ... ℵD 1. 131. 248. 7[pe] al[3scr] *ο ζακχ.* | *κυριον*: GKMΠ 13. 69. 124. 346. al[30] fere e vg[six] (Luc[brug] „*non substituas* Iesum *pro* dominum") syr[sch] et [p mg] (syr[hr] *domin. Ies.*) *ιησουν* | *τα ημισεια* (ℵB*Q 382. *-σια*) cum ℵBLQ 382; item Λ *ημισηα* ... ARΔ 69. al *τα ημισυ*, D* *τα ημυσοι* ... ϛ *τα ημιση* cum ΓΠ unc[9] al plu Clem[579] Bas[regg509] (8[pe] *-σεα* atque ita Ln ex errore de B), D[2] *τα ημυση* | *μου των υπαρχοντ.* c. ℵBLQ 1. 209. al pauc cop (*mearum rerum*) ... ϛ Ln *των υπαρχ. μου* (D* al plus[30] Bas[cdd2] *μοι*) cum ADRΓΔΛΠ unc[9] al pler Clem[579] Bas[regg] item it vg (et. Ir[int242] *ex bonis meis* Cyp [303] etc) | *τοισ* (B 248. g[scr] om) *πτωχοισ* ante *διδωμι* cum ℵBDLQ 1. 33. 209. Antioch[1044] ... ϛ Ln *διδωμ. τ. πτωχ.* cum ARΓΔΛΠ unc[9] al pler it vg go cop syrr arm aeth Bas[regg] (Clem[579] *διδωμ. ελεημοσυνην*) Ir[int242] Cyp | *και ει τινοσ* (cop *et huic cui*): R om *ει*

9. *προσ αυτον* (d e Cyp[304] haec om; R *πρ. αυτουσ*) *ο* (B om) *ι̅ς̅*, ita f (*ad eum Iesus*): D[gr] q vg *ο ι̅ς̅ πρ. αυτον*, item a b c ff[2.] i l q s syr[p mg] *Iesus* (syr[p mg] *dominus*) *ad illos* | *τω οικω* (et. Antioch[1044]): AD cop[dz] praem *εν*

[Mt 18, 11] 1 Tim 1, 15 *αὐτὸσ υἱὸσ Ἀβραάμ·* 10 [226.5] *ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου*
ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλόσ.
11 [227.10] *Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶσ εἶπεν παρα-*
βολήν, διὰ τὸ ἐγγὺσ εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺσ ὅτι
12 ss Mt 25, 14–30 Mc 13, 34 *παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι.* 12 [228.2]
εἶπεν οὖν· ἄνθρωπόσ τισ εὐγενὴσ ἐπορεύθη εἰσ χώραν μακράν, λα-
βεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13 [229.5] *καλέσασ δὲ δέκα*
δούλουσ ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖσ δέκα μνᾶσ, καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 *οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν*
αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντεσ· οὐ θέλο-

9. *αβρααμ* (L *αβραμ*) absq *εστιν* cum ℵ*LR ... ς Ln Ti add *εστιν* c. ℵ[c] ABDQ unc rell al omn[vid] it vg etc

10. Laudant vel respiciunt hunc versum Clem[579] (*εφ ου* i. e. *ζακχαιου, και ο σωτηρ ειπεν· ο υιοσ του ανθρωπ. ελθων σημερον το απολωλοσ ευρεν*) Or[2,815] et[3,314] et[4,303] Const[2,20,9] (*ηλθε γαρ - σωσ. κ. ζητ. το πεπλανημενον*) etc (Ath[1,48] *και αυτοσ φησιν· ηλθον σωσαι κ. ευρειν το απολωλοσ*, et[1,47] *φησι και αυτοσ εν τοισ ευαγγελιοισ· ηλθον το απολομενον ευρειν και σωσαι*. Bas[esa569]). Totam narrationem etiam Hom[cl 3,63] respicit; Valentt ap Ir iam ad v. 5 vidimus.

11. *εγγυσ ειναι* (157. add *εισ*) *ιερουσ. αυτον* hoc ordine cum ℵBL 157., item Q *εγγ. ειναι αυτον ιερουσ.* (atque sic Ln) ... ς *εγγ. αυτ. ειν.* (M 106. al mu add *εισ*) *ιερουσ.* c. ARΓΔΛΠ unc[9] al pler; 1. 131. 209. *αυτ. εγγ. ειν. ιερ.*; D *ειν. αυτ. εγγ. ιερουσ.* (it[pler] vg *eo quod esset prope Hier.*, s *quoniam esset* etc, c *quod esset* etc) | *δοκειν αυτουσ* (et. ℵ[c]), it[pl] vg *et quia existimarent*, s *et quia putarent*, e *et putarent illi*, a *et quod putabant*: ℵ* *δοκει αυτοισ* ... D om *αυτουσ* (item d *et putare quia*) | *παραχρ. μελλει*: D *μελλ. παραχρ.* (d *incipiet confestim – revelari*), e *incipit* (pergit *regn. dei adparere* omisso *παραχρ.*); minus accurate it[pler] vg *quod confestim regn. dei manifestaretur*, s *confestim regn. dei declarari* | *αναφαινεσθαι*: Γ *αναφερεσθ.*

12. *ειπεν ουν*: Γ 235. i[scr] om | *ουν*: DL 247. go *δε* ... 252* e cop[dz] syr[cu] arm om (syr[sch] aeth *et dixit*) | *επορευθη* et. Or[3,632] Eus[luc 197 et theoph156]: DH 157. *επορευετο* (d *abiit*) | *εαυτω* et. Or[3,631] et [632] et [4,272] Eus[luc et theoph] Cyr[luc388]: D a b c g[1.] i l q s cop syr[cu] Lcif[205] om (contra *accipere sibi* c f ff[2.vid] vg syr[utr] aeth)

13. *καλεσ. δε* et. a f s vg syr[p] etc (e *et vocitis autem*): ΔΛ 124. al b c e ff[2.] i l q syr[cu et sch] aeth *και καλεσασ* ... L 69. al pauc nil nisi *καλεσασ* | *εαυτου*: DΓ al[10] fere *αυτου* ... b c ff[2.] i l (non item a e f q s vg) Or[3,631] Lcif[205] om | *πραγματευσασθε* (ℵABDELRΓ etc *-σθαι*) et. Or[3,631]: ΔΛ 1. 131. al[10] fere *-τευεσθε* (et U *-τευσθε*) | *εν ω* (Gb″) cum ℵABDKLRΠ al[20] fere Or[3,631] ... ς *εωσ* cum ΓΔΛ unc[8] al plu (al pauc add *αν*). Latt *dum*, a *donec* | *ερχομαι*: S al[2scr] *-ωμαι*

14. *πολιται* AB[3]LRΔΛΠ unc rell etc: ℵB*DEFΓ al *πολειται* | *αυτου* pri:

μεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶσ. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν
αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺσ
δούλουσ τούτουσ οἷσ δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίσ τί διεπραγμα-
τεύσατο. 16 παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτοσ λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα
προσηργάσατο μνᾶσ. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι
ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸσ ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.

D 254. b ff$^{2.}$ l Lcif^{206} om | *αποστειλαν*: D^{2} *επεμψαν* (* *ενεπεμψαν*) | *θελομεν*: E*HΛ 262. al^{4scr} *-λωμεν* | *τουτον*: Δ* add *λαβοντα την βασιλειαν*, sed ipse * se correxit | *ημασ*: K 124. *υμασ*

15. *και εγενετο* etc: syr^{cu} et ^{sch} *et cum accepisset regnum et redisset, dixit* | *εν τω*: DΔ om; item e *et factum est reverti* (cod *revertenti*) *illum accepto regno et iussit* etc | *επανελθειν αυτον λαβοντα*: M 29. 71. g^{scr} *λαβειν αυτον* | *και ειπεν* (b f ff$^{2.}$ i l q vg): 11. 57. 91. 229* 237. al^{40} fere a c s vg^{cod} cop syrr^{omn} om (vel non exprim) *και* | *αυτω* (et. Or^{3,632}, item e *vocari ad se*): DΓ a *αυτου* (*servos suos*) . . . Δ om, nec exprim it^{pler} vg arm aeth Lcif^{206} | *τουτουσ* (i^{scr} *εκεινουσ*, d^{scr} *αυτου*): D 1. 11. 131. 243. it (exc f) vg arm aeth Or^{3,632} Lcif^{206} om | *δεδωκει* (Or *εδεδ.*) cum ℵBDL 1. 25. 131. 157. a e arm Or^{3,632} ... ς Ti *εδωκεν* cum AΕΓΔΛΠ unc^{9} al pler (sed al^{6} *δεδωκε*) it^{pler} vg (hi Latt *dedit*) (:: aor. simili modo poni solet; hinc *εδωκ.* pro *δεδωκει* aeque ac *δεδωκ.* pro *εδωκ.* aliena manu substitui poterat) | *γνοι* cum ℵBDL 33. ... ς *γνω* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or | *τισ τι διεπραγματευσατο* (R *-σαντο*, Δ *πραγματευσατο*) cum AΕΓΔΛΠ unc^{9} al omn fere it^{pler} vg (s *quid quis negotiatus esset*, a *quis quid neg. fuisset*; i *quis quantum negotiatus esset*, f *quis quantum lucratus esset*; b c ff$^{2.}$ l q vg Lcif^{206} *quantum quisque negot. esset*, mm *quantum quis neg. ess.*) syr^{utr} go arm ... ℵBDL 157. e cop syr^{cu} aeth Or^{3,631sq} *τι διεπραγματευσαντο* (e *quid egerint*, aeth *quomodo* etc)

16. *κυριε*: K om | *η μνα* cum ℵAB*DGLMSUVΓΔΠ al plu (in R $\overset{C}{\text{Λ}}$ est exeunte versu, hinc *σ* suppletum est; in seqq vero *η μνασ* bis omnino ipsius primae manus est) ... B^{3}EFHKMRΛ 1. 13. 33. 157. 209. tisch al^{40} fere *η μνασ* (et. syr$^{p\ mg\ gr}$). Item (exc B^{3}K) vv. 18 et 20 | *δεκ. προσ. μν.* hoc ordine cum ℵBL 1. 131. 209. a e ... ς *προσ. δεκ. μν.* cum AΕΓΔΛΠ unc^{9} al pler l go cop syr^{p} ... D b c f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i q vg syr^{cu} et ^{sch} arm Lcif^{206} *δεκ. μν. προσ.* (b Lcif *talentum tuum X talenta adquisivit*), s *decem alias adquisivit* | *προσηργασατο* cum ℵ*AB*D E*LR dyi*^{scr} ... ς *προσειργ.* cum ℵ^{c}B^{3}E^{2}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler

17. *και*: D e o *δε* | *ευγε* cum BD 56. 58. 61. (10^{pe}?) Or^{3,631}, item (sed nec aliter Mt 25, 21 et 23) it^{pler} (solus a habet *tanto melior*) vg Lcif ^{206}... ς *ευ* (:: ut Mt quem cf) cum ℵALRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (et. syr$^{p\ mg}$ graece) Eus^{theoph155} | *αγαθε δουλε* cum ABDLRΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu it^{pl} vg etc Or^{3,631}... ℵM 1. 13. 69. 131. 157. 209. 346. al^{12} fere c f i l arm Or^{int2,175} Eus^{theoph155} *δουλ. αγαθ.* (:: ut Mt)

18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτεροσ λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε
μνᾶσ. 19 εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων.
20 καὶ ὁ ἕτεροσ ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀπο-
κειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωποσ
αὐστηρὸσ εἶ, αἴρεισ ὃ οὐκ ἔθηκασ, καὶ θερίζεισ ὃ οὐκ ἔσπειρασ.
22 λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ στόματόσ σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε.
ᾔδεισ ὅτι ἐγὼ ἄνθρωποσ αὐστηρόσ εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ

18. *ηλθ. ο δευτερ.* (157. *ετεροσ*, a e s *alius*) *λεγων* (hoc ordine et. a e s; it^{pl} vg Lcif *alter venit dicens*) . . . D *ο ετεροσ* (*alius* d) *ελθων ειπεν* | *κυριε* hoc loco cum ℵBL (fortasse et. R, sed abscissum est) .. ς Ln ante *η μν. σου* (:: ut et ante et post, nec aliter Mt lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it^{pler} vg go cop syrr ... ff$^{2\cdot}$ arm om | *μνα*: ℵ^{c}EFHMRΛ al plus^{40} *μνασ*. Cf ad v. 16. | *εποιησεν πεντ. μνασ* (ita et. syr^{p}, contra syr^{cu} et^{sch} *πε. μν. εποι.*): D *πεντ. εποι. μν.*

19. *γινου* (ABD *γεινου*, L 433. *γενου*) hoc loco cum ℵBL 1. 131. 157. 209. ... D cop ante *και συ* pon . . . ς Ln ante *επανω* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler (it vg *esto supra* vel *super*, etc) Or^{3,632} Eus$^{theo\,155}$. Addit Or l. l. *ουδε το ονομα τησ εξουσιασ ωσ επι του προτερου ωρισατο*, alibi vero per incuriam ut vdtr sibi contradicit; habet enim ^{3,626} *η ακουων· ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων, η· ισθι εξουσ. εχων επαν. πεντε πολεων*, item^{3,693} *κατα το· ισθι εξου. εχων επ. δεκα πολεων, η· ισθι εξου. εχ. επ. πεντε πολ.*, quemadmodum q*r^{scri} *ισθι εξουσ. εχων επανω* pro *επ. γινου* habent, item a *esto supra quinq. civitates potestatem habens* | *πεντε*: Γ *δεκα*

20. *ο ετεροσ* cum ℵ^{c}BDLR 69. 247. oy^{scr} arm (et syr^{p} ὁ cum*), item ℵ* *οτεροσ* ... ς *ετεροσ* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler. Ex Latt a d e s *alius*, it^{rell} vg *alter* | *κυριε*: 243. syr^{cu} Lcif^{206} om | *μνα*: ℵ^{c}EFHMRΛ al plus^{40} *μνασ*

21. *εφοβουμ. γαρ* (f vg *timui enim*): D it^{pler} gat mm Lcif^{206} *οτι εφοβηθην* (it^{pl} *timui*, a d e s *timebam*) | *σε*: am fu om | *οτι ανθρωποσ*: D e *ανθρ. γαρ* | *αυστηρ. ει* (K *η*): D 251. e *ει αυστ.* | *εσπειρασ*: UΛ 13. 69. 262. 346. al^{10} fere add aeth (:: ex Mt) *και συναγεισ οθεν* (*quod* aeth) *ου διεσκορπισασ*

22. *λεγει* (Gb″) cum ℵBE*GMRS*UΛ 1. 28. 69. 124. 131. 157. 262. 346. al plus^{40} a s vg cop syr^{cu} et^{utr} (sed 13. 69. 124. 346. *λεγει αυτω ο κυριοσ αυτου*, item syr^{cu}) . . . ς Ln *λεγει δε* cum AE^{2}FHKS^{2}VΓΔΠ al plu q arm ... D *ο δε ειπεν*, b c e f i l aeth Lcif^{206} *et dixit* (Lcif perg *ei dominus*, aeth *ei dom. eius*), ff$^{2\cdot}$ *tunc dixit* | *κρινῶ* hoc accentu EHK MSΓΠ al plu a d tol (hi^{3} *iudicabo*) . . . B^{3}Λ al mu it^{pler} vg Lcif *κρίνω* (*iudico*, e *condemno*, ut 245. *κατακριν.*) | *πονηρ. δουλε*: syr^{cu} add *qui non fidelis* | *ηδεισ*: syr^{cu} et^{sch} aeth add *me* | *εγω* (al^{2scr} post *ειμι* pon): L om, nec exprim aeth | *αιρων* (f vg): DΓ it^{pler} syr^{cu} et^{utr}

θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; 23 καὶ διατί οὐκ ἔδωκάσ μου τὸ ἀργύ-
ριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα.
24 καὶ τοῖσ παρεστῶσιν εἶπεν· ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ
δότε τῷ τὰσ δέκα μνᾶσ ἔχοντι. 25 καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα
μνᾶσ. 26 $^{230.2}$ λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ 8, 18 Mt 13, 12 Mc 4, 25
τοῦ μὴ ἔχοντοσ καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται. 27 $^{231.5}$ πλὴν τοὺσ ἐχθρούσ

Lcif *αιρω* (Lcif *et tollo*) | *θεριζων* (f vg): D it^{pler} syr^{cu} et^{utr} Lcif *-ιζω* | *εσπειρα*: UΛ 13. 69. 262. 346. al^{10} fere aeth add *και συναγων* (U *-γω*) *οθεν* (69. aeth ὅ) *ου διεσκορπισα* (:: cf ad v. 21)

23. *και* (69. 124. c^{scr} al pauc l cop syr^{cu} et^{sch} om) *διατι*: D e *διατι ουν* | *μου το αργυρ.* cum ℵABL 33. 157. 48^{ev} f^{scr} al pauc ... ς *το αργ. μου* cum DRΓΔΛΠ unc^{9} al pler, item it vg etc | *τραπεζαν* (Gb″) cum ℵABDLRΓΔΛΠ unc^{8} al plu (Eus^{ps153} *εδει σε το αργ. μου βαλειν εισ τραπεζαν* ex Mt et Lc libere) ... ς praem *την* cum K al mu | *καγω ελθ.* cum ℵBD (ℵ* add *ουν*) ... ς *και εγω ελθ.* cum ALRΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al mu *κ. ελθ. εγω* :: ut Mt) | *σ. το. αν αυτο επραξα* cum ℵBL f (*utique eam exegissem*), item A *αν αυτο ανεπραξα* ... ς Ti *σ. το. αν επραξ. αυτο* cum DRΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it^{pl} (a e non exprim *αν*, s nec *αν* nec *αυτο* exprim) vg go Lcif^{206} ... G f^{scr} *εκομισαμην αν το εμον συν τοκω*, item syr^{cu} item (*αυτο* pro *το εμ.*) syr^{sch} :: ex Mt

24. *και τοισ παρ. ειπεν* et. Or^{3,632} Lcif^{206}: D *ειπ. δε τοισ παρεστ.*, a *circumstantibus autem dixit*, e syr^{cu} aeth *et dixit adsistentibus* | *την μναν* (et. Or^{3,632} et^{int2,84} Lcif^{206}): D a e s om | *δοτε* (arm *ferentes date*): D *απενενκατε* (d *ferte*) | *τασ δεκ. μνασ* h. l. et. a b e f l s vg Lcif (hi Latt: *illi qui dec. mnas* [*minas* e, *talenta* b Lcif] *habet*) syr^{p} Or^{3,632} ... 1. 13. 69. 131. 209. 346. y^{scr} c i q Or^{int2,84} et^{3,979} (hi Latt omnes *illi qui habet dec. mn.*) syr^{cu} et^{sch} aeth arm post *εχοντι* pon (:: ut Mt)

25. Omittunt versum D 69. al^{8} b e g$^{2\cdot}$ syr^{cu} Lcif^{206} (:: ut Mt) | *ειπαν* cum ℵBL g^{scr} ... ς *ειπον* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *κυριε*: B* om (suppl^{2}et^{3})

26. *λεγω* sine coniunctione c. ℵBL 1. 131. 209. al^{4} a s^{vid} cop ... ς Ti *λεγ. γαρ*, Ln *λεγ.* [*γαρ*] cum ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler go syr^{cu} et^{p} ... b c e f ff$^{2\cdot}$ l vg Lcif^{206} *dico autem*; i syr^{sch} syr^{p} ex$^{cdd\ bars}$ et^{bodl} aeth *et ait illis: Dico autem* (ita i tantum ap Alt, rell et i^{blan} om) | *υμιν*: ℵ* om, suppl^{a} | *οτι*: L 1. 131. 209. 235. z^{scr} al pauc a c ff$^{2\cdot}$ i l q s (non item b e f vg) Lcif om | *δοθησεται*: D *προστιθεται*, d *adicietur* ... 13. 69. 124. 346. al^{6} vg^{cl} et$^{cdd\ aliq}$ (sed non am fu for emm ing mt) syr^{cu} aeth Cyr^{ose125} add *και περισσευθησεται* (:: ex Mt) | *εχει*: 69. 346. al^{5} syr^{cu} et^{p} c.* Tert^{marc4,37} („iudicem ostendit deum - non tantum honorantem, verum et auferentem quod quis videatur habuisse“) Cyr^{ose125} *δοκει εχειν* (:: cf ad Mt) | *αρθησεται* sine additam cum ℵ*BL 36. 53. 63. 77. 108. 253. 259. Lcif^{206} ... ς Ti add *απ αυτου*, Ln [*απ αυτ.*] cum ℵ^{c}ADRΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg (Latt *ab eo*

μου τούτουσ τοὺσ μὴ θελήσαντάσ με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτοὺσ ἀγά-
γετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺσ ἔμπροσθέν μου.

28—38 Mt 21, 1—9 Mc 11, 1—10 Io 12, 12 ss

28 [232.2] *Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων*
εἰσ Ἱεροσόλυμα. 29 *καὶ ἐγένετο ὡσ ἤγγισεν εἰσ Βηθφαγὴ καὶ Βη-*
θανίαν πρὸσ τὸ ὄροσ τὸ καλούμενον ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν

---

autem qui - auferetur ab eo) go etc Ephr[cat mai 705] Cyr[ose 125] (:: licet ap Mt *του δε μη εχοντοσ* sit pro *απο δε του* etc, tamen probabile est inde *απ αυτου* huc inlatum esse)

27. R *εχθρουσ* | *τουτουσ* cum ℵBKLMΠ al[10] cop Did[trin3,20] ... ς *εκεινουσ* c. ADRΓΔΛΠ unc[7] al pler it vg syr[cu et sch] aeth Or[3,634] Eus[luc200] (sed D e ante *τουσ εχθρ.* pon) ... al[7]syr[p] om | *θελησαντασ* (it[pler] vg *qui noluerunt*; A *-ντεσ*) et. Or Eus[luc] Did Chr[1,689et719]: D[gr]R 1. 13. 69. 209. 346. al[5] e Chr[8,358] *θελοντασ* (e *qui nolunt*; d vero *qui noluerunt*) | *βασιλευσαι*: D *-λευειν* | D *αγαγατε* | *κατασφαξατε* cum ABDLRΓΔΛΠ unc[7] al pler (it vg *interficite, occidite*) Eus[luc] Did[trin] Chr[1,689.719] et alib ... ℵMS 69. 433. *-σφαξετε* | *αυτουσ* cum ℵBFLR 33. 53. 157. 49[ev] y[scr] al[5] cop syr[cu et sch et p c.*] aeth Chr[1,689] et[719] (utroq loc om *εμπρ. μου*) et[12,39] (*αγ. ωδε ενωπ. μου κ. κατ. αυτ.*) ... ς Ln om cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg go arm Eus[luc] | *εμπροσθ.* (D *ενπρ.*) *μου*: D (:: ex Mt) add *και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εισ το σκοτοσ το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμοσ και ο βρυγμοσ των οδοντων*

28. *εμπροσθεν* (f vg Or[3,632]): D 40. a c e ff[2.] i l (q s vide post) om | *επορευετο εμπρ. αναβαινων εισ ιεροσολυμα*: q s *abiit* (s *abit*) *in hierosolyma* ... D *επορ. αναβ. δε ε. ιερουσαλημ* (*ibat· ascendens autem in hierusalem*), e *ambulabat cum ascenderet autem hierusalem* (pergens *fuit in bethapagae et beth. ad mont. oliv. et misit* etc); syr[cu] *abierunt inde. Et cum ascenderet Hierosolymam* (pergit: *et perveniret ad Bethphage*) | *ιεροσολυμα* (et. Or[3,632]): praeter D e et. 145. cop *ιερουσαλημ*

29—46. Epiph[316] et[340] de Mcione: *παρεκοψε το κεφαλαιον το περι τησ ονου και βηθφαγη, και το περι τησ πολεωσ και του ιερου, οτι* ([340] *διοτι*) *γεγραμμενον ην· ο οικοσ μου οικ. προσευχ. κληθησεται, και ποιειτε αυτον σπηλαιον ληστων.*

29. *και εγε. ωσ* (Eulog[301] ap Gall[12] *οτε*) *ηγγισεν*: e *fuit* (vide ante) | *βηθφαγη* c. ℵAB*DLRΔΛΠ unc[8] al plu (1. 209**-*γην*) cop Or[3,743]et[4,182]; c l q vg[edd] *bethfage*, vg (et. am for ing tol) *bethphage*, a d f i ff[2.] s *betphage*, e *bethapagae*, gat *bethphaguae* ... B[3]UΓ 124. 127. 131. 157. 346. al permu go *βηθσφαγη* (Γ al *-γην*) | *βηθανιαν*: ℵ*BD[gr*] 131. *-νια*, item d am *bethania* (praecedente *adpropiasset in betphage et* d, *appropinquasset ad bethphage et* am), item s (*adpropriaret* - sic - *betphage et bethania*), item e (*fuit in bethapagae et bethania*) | *προσ* (syr cu praem *et perveniret*): U *εισ* | *το καλουμ.* (al pauc add *των*) *ελαιων*, it[pl] vg *qui vocatur* (a *appell.*) *oliveti*, c q s *qui voc. olivetum*: D *των ελαιων καλουμενον* (d *oliveti qui vocatur*) ... KΠ 69. al pauc *των*

μαθητῶν 30 εἰπών· ὑπάγετε εἰσ τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσ-
πορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶσ πώποτε ἀν-
θρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντεσ αὐτὸν ἀγάγετε. 31 καὶ ἐάν τισ
ὑμᾶσ ἐρωτᾷ· διατί λύετε; οὕτωσ ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριοσ αὐτοῦ
χρείαν ἔχει. 32 233.2 ἀπελθόντεσ δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον κα-

ελαιων, e *oliveti* | των μαθητων cum ℵBL 74** 89* 234. e l s Or4, 182 Ambluc1495 ... ς Ln add αυτου cum ADRΓΔΛΠ unc9 al pler itpl vg rell Eulog302 Orint3, 976

30. ειπων cum ARΓΔΛΠ unc9 al pler ... Ln λεγων cum ℵBDL 13. 69. 157. Or4, 182 Eulog302 (:: valent huc eadem quae ad 5, 13 notavimus: ειπων Lucae tantum non proprium, praetereaque λεγων ex ll. pp.) | εν η (Or4, 182; itpler vg *in quo, in quod*, s *ubi*): D syrcu etsch (non item syrcdd et P) και. Similiter Eulog και εισερχομ. εισ αυτην :: cf Mc | εισπορευομενοι: K πορευομενοι ... syrcu etsch add *ecce* | πωλον (d s *pullum*; itpler vg *pullum asinae*): a *asinam cum pullum*, Eulog ονον και πωλον νεον :: cf Mt | δεδεμενον (et. Or4, 182 et192): D Eulog302 om | εφ ον: Γ al pauc Eulog εφ ω. Latt *super quem* a e Orint3, 976, *supra quem* f s; c ff2· i l q Ambluc1495 *in quo*, vg *cui* (sequitur *sedit*) | πωποτε (157. al pauc ποτε) et. Or4, 182 etint3, 976: M al pauc arm post ανθρωπ. pon ... DH 245. a c e f ff2· i l q s syrcu aeth Eulog Ambluc om (Or3, 744 κατα μεντοι τ. μαρκον και τον λουκαν πωλοσ εστι δεδεμενοσ, εφ ον ουδεισ ανθρωπων εκαθισεν). Praeterea a c ff2· i l q s Ambluc syrsch om et. ανθρωπ. (contra syrcu *super quem homo non insedit*) :: cf Mc | εκαθισεν (KRΓ al -θησεν): 1. 131. 157. tisch al aliq κεκαθικεν :: ex Mc | και cum BDL 157. coppetr4 ... ς Ln om cum ℵA RΓΔΛΠ unc9 al pler it vg go syrr Or4, 182 Eulog302 :: at ita et Mt et Mc | αυτον: AKΠ al6 e syrcu etutr post αγαγ. (cop aeth et post λυσαντ. et post αγαγ. habent; s *hunc solvite et adducite*) ... DL al6 om (in U post λύσαντεσ ἀγά pagina sequente pergitur τὸν ἀγάγετε) | αγαγετε (D ut supra αγαγατε): G 130gretlat e fscr Eulog add μοι

31. εαν: D αν | υμασ ερωτα· διατι λυετε: Eulog302 υμιν ειπη τι :: ex Mt | διατι λυετε (et. a f i q vg Or3, 740 et4, 182): D c e ff2· l s om (:: similiter Mt). Praeterea ℵca add αυτον (ℵcb rursus delet), item 254. al pauc f Orint3, 976 τον πωλον | ουτωσ: a c ff2· l Orint3, 976 syrcu non exprim, item Eulog302 om | ερειτε sine αυτω cum ℵBDFLR 27. 28. 243. c e ff2· i l q s cop aeth Or3, 737· 740 et4, 182 Eulog302 (:: conveniunt Mt et Mc) ... ς Ti add αυτω (sed Gb0), Ln [αυτω] cum AΓΔΛΠ unc8 al pler a f vg go syrcuetutr arm Orint3, 976

32. 33. 34. Hos versus G* om (:: propter ὁμοιοτέλ.) | απελθοντεσ δε - οι δε ειπαν (v. 34): D και απελθοντεσ απεκριθησαν. Similiter e *et abierunt et sic invenerunt stantem, et cum solverent aiunt*; item syrcu *et abierunt et invenerunt sic. Et cum interrogabant eos, responderunt eis.*

32. απελθ. δε: D e syrcu (de his vide ante) syrsch aeth και απελθ. | ευρον καθ. ειπ. αυτ. (c f ff2· i l q mt add *Iesus*, non item a g1· s vg):

θῶσ εἶπεν αὐτοῖσ. 33 λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι
αὐτοῦ πρὸσ αὐτούσ· τί λύετε τὸν πῶλον; 34 οἱ δὲ εἶπαν· ὅτι ὁ κύριοσ
αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἐπιρίψαντεσ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰη-
σοῦν. 36 πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν
ἐν τῇ ὁδῷ. 37 $^{234.1}$ ἐγγίζοντοσ δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸσ τῇ καταβάσει
τοῦ ὄρουσ τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθοσ τῶν μαθητῶν
χαίροντεσ αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον
δυνάμεων, 38 λέγοντεσ· εὐλογημένοσ ὁ βασιλεὺσ ἐν ὀνόματι

U add *τον πωλον*, item 7. 60. 67. 157. z^{scr} al^{5} fere Or^{3,745ed} (differunt edd, nec add ^{4,182} et ^{192}) *εστωτα τον* (157. om) *πωλον*, item f g^{1} vg arm aeth *stantem pullum* et c ff^{2} syr^{p} *pullum stantem*, a *asinam stantem*; i l q s^{vid} (e vide supra) *stantem*

33. *ειπαν* cum ℵBL 33. Or^{4,182}et^{192} ... ς *ειπον* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *αυτου* (g^{scr} *αυτων*): L om

34. *ειπαν* cum ℵBL Or^{4,182} ... ς *ειπον* cum ARΓΔΛΠ unc^{9} al pler | *οτι* cum ℵABDKLMΠ al^{40} fere a f ff^{2} l q vg cop syr^{cu} et ^{utr} Or^{4,182} ... ς Ti om cum RΓΔΛΠ unc^{7} al plu c e i s go arm aeth | *εχει*: L *εχη*

35. *και ηγαγ. αυτ. πρ. τ. ιν*: FV om | *και ηγαγ.* (syr^{cu} add *τον πωλον*) usq *ιν και*: D *και αγαγοντεσ τον πωλον*, item c *et adduxerunt pullum et* | *επιριψαντεσ* cum ℵAB*EGHLRΔ oi^{scr} ... ς *επιρριψαντεσ* cum B^{3}FK MSUVΓΛΠ al pler ... D *επεριψαν*, 1. 131. 209. *επερριψαν* (sequente infra *και*), item it^{pler} (non a s nec vg) | *αυτων* cum ℵBDLΔ 1. 13. 118. 130. 157. al^{6scr} Or^{4,182} ... ς Ti *εαυτων* cum ARΓΛΠ unc^{9} al pler. Praeterea D al aliq post *τα ιματ.* (item it vg, sed s om *sua*), A vero post *τα* pon | *επι τον πωλον* (et. a f i l q s vg Or): D c e ff^{2} syr^{cu} arm *επ αυτον* | *επεβιβασαν*: D 1. 131. 209. it^{pler} (de his testibus vide ante) praem *και*

36. *αυτων* cum ℵDLΓΔΛ unc^{7} al pler Or^{4,182} ... ABKRUΠ 1. al aliq *εαυτων* (:: sunt igitur ex iisdem qui et. v. 35 *εαυτων* tuentur accedente B) ... 243. 245. al pauc om | *εν τη οδω*: D 229. om

37. *εγγιζοντοσ δε αυτου* (et. Or^{4,182}): D syr^{cu} aeth *εγγιζοντων δε αυτων* | *ηδη* (et. Or^{4,182}): DMΓ al^{9} a e syr^{cu} et ^{sch} aeth om | *προσ τη καταβασει* (et. Or): D 115. *πρ. την καταβασιν* | *ηρξαντο* cum ℵABE GHKMS*ΓΔΠ al longe plu s (*coeperunt universa multitudo*; item it^{pler} vg *coeperunt omnes turbae*) go syr^{cu} et ^{utr} (et go et syrr *coeperunt — turba*) ... DLRS^{corr}*UVΛ al^{25} fere Or^{4,182}, item a e arm *ηρξατο* | *απαν*: D al aliq *παν* | *των μαθητων* (f g^{1} *discentium*; g^{2} am ing al *descendentium*, fu *discendentium*): a c i l s syr^{cu} om | *φων. μεγαλ.* (et. Or): D l om | *πασων* cum ℵALRΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Or ... Ln *παντων* cum BD Meth^{821} (Gall^{3}) ... cop^{petr4} om | *ων*: excidit in Γ 69. | *ειδον*: KLVΠ* al *ιδον* | *δυναμεων*: D *γεινομενων*, 13. 69. 346. arm *γινομενων δυναμεων* ... syr^{cu} om

κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοισ. 39 $^{235.5}$ *Καί*
τινεσ τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸσ αὐτόν· διδάσκαλε,
ἐπιτίμησον τοῖσ μαθηταῖσ σου. 40 *καὶ ἀποκριθεὶσ εἶπεν· λέγω*
ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν.
41 $^{236.10}$ *Καὶ ὡσ ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,*

38. ο (Η 258. om) *βασιλευσ* cum ℵ*Η 69. (*ο ερ βασ.* sic) e 1* Or^{4,182} ... DA* 142* 48^{ev} f*^{scr} al^5 a c ff^{2} i s aeth Meth^{821} Tit^{354} (Gall^5) Eulog ^{302} *ο ερχομενοσ* ... ς Ln Ti *ο ερχομενοσ βασιλευσ* cum ℵ^{c}ALRΓΔΛ^{2}Π unc^7 al pler f g$^{1.2}$ l^2 vg go cop syr^p arm, item B syr^{cu} et ^{sch} *ο ερχομ. ο βασ.* | *εν ονομ. κυριου*: e 1* om ... D 157. a c ff^{2} i s aeth syr^p c.* (sed^{mg} „non in omnib exx") add *ευλογημενοσ ο* (157. om) *βασιλευσ* (157. aeth syr^p c.* add *ισραηλ*) :: cf Mt et Ioh | *εν ουραν. ειρηνη* cum ℵBL Or^{4,182} ... ς Ln *ειρην. εν ουρανω* (A *-νοισ*) cum ADR ΓΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} it vg etc Tit^{354} | *εν υψιστοισ*: 235. d^{scr} *επι τησ* (d^{scr} om) *γησ* ... a s om

39. *και τινεσ*: D e *τιν. δε* | *ειπαν* cum ℵABDL f^{scr} Or^{4,182} ... ς *ειπον* cum RΓΔΛΠ unc^8 al pler | *τοισ μαθητ. σου* (f g^{1} q vg, item e omisso *σου*): a c ff^{2} i l s syr^{cu} *illos* (praecedit *increpa*; praeterea syr^{cu} add *ne clament*)

40. *και αποκριθεισ ειπεν*, e f (e *et resp. dixit illis*, f *et resp. ait illis*) syr^p go cop etc Or^{4,182} ... D *αποκρ. δε λεγει* (sed d *dixit*) ... it^{pler} vg om *αποκριθεισ*: a *qui dixit eis*, s *ad ille dixit eis*, c ff^{2} *quibus ipse dixit*, i q vg *quibus ipse* (i^{blan} om) *ait*; item syr^{cu} et ^{sch} *dixit eis*. Scripsimus autem *ειπεν* sine *αυτοισ* cum ℵBL cop arm Or^{4,182} ... ς Ln add *αυτοισ* cum ADRΓΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} it vg (quos vide ante) syrr go aeth; praetereaque G syr^{cu} add *αμην* | *οτι*: B* (suppl^{2}et^3) 69. 235. 240. 244. al^{3wetst} al^{2scr} a c e ff^{2} i l s (non item f q vg) Or^{4,182} om ... 1. *και* (arm *οτι και εαν*) | *σιωπησουσιν* cum ℵABLRΔ al^5, item D *σειγησουσιν* (et 254. Epiph^{656} *-σωσιν*), item *tacebunt* e i fu ... ς *σιωπησωσιν* cum ΓΛΠ unc^8 al pler (157. *σιωπωσιν*) Or^{4,182} et ^{188} et^{3,745} (ut certe editus est Or) Cyr$^{luc\,394}$, item *tacuerint* it^{pl} (s hiat) vg | *κραξουσιν* cum ℵBL (13^{ev} *κεκραξουσιν*) Or^{4,188ed} ... ς Ln *κεκραξονται* cum ARΓΔΛΠ unc^7 al pler Or^{4,182} et ^{188cod} et^{3,745} Cyr^{luc394}, item M 69. al^{10} fere *κεκραξωνται*, D b^{scr} *κραξονται* (:: nec *κραξουσιν* nec *κεκραξονται* alibi in N. T., sed in LXX ut frequentissimum est *κεκραξονται*, ita nusquam *κραξουσι* legitur. Vide de hac forma satis rara Steph. Thes.)

41. *εκλαυσεν*: cf huc Marcosii ap Ir^{92}, ad quem locum respicit Epiph ^{anc31}: *αλλα και εκλαυσε κειται εν τω κατ. λουκ. ευαγγελιω, εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον χν πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλαντο το ρητον, φοβηθεντεσ* etc. Saepe laudat Or (ut $^{4,180.182.192}$), item Eus$^{theoph\,129}$ Bas$^{eth\,272}$ Cyr$^{luc\,394}$ | *επ αυτην* cum ℵABDHLRΓΔΠ al plus^{30} Ir^{92} (ex Mcosiis, *εν τω - δακρυσαι*

λέγων 42 *ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ*
πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 *ὅτι*
ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά
σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, 44 *καὶ*
ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, $^{237.2}$ *καὶ οὐκ ἀφήσουσιν*

επ αυτην) Or$^{4,182.192}$ et^{180ed} Bas^{eth} ... ς *επ αυτη* cum EGKMSUVΛ al plu Or^{3,750} et^{4,180cod} Eus^{theo}

42. *ει εγνωσ και συ* (*και συ* c d f q vg Or^{int977} [et^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$] go cop syr^{p} Eus^{theo129} Bas^{eth272}; *συ* tantum a e i l s arm; om *και συ* syr^{cu} et^{sch}; *καιγε συ* omisso *καιγε* sq Eus^{hist3,7}) *καιγε* (ita a [*quamquam*] c [*quidem*] i [*equidem*] l [* *equidem*, ^{2} *et quidem*] vg [*et quidem*, item^{vid} ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$] syr^{cu} et^{utr} arm Eus^{theo} Bas^{eth}; contra om D 157. e f q s go cop aeth Or^{int3,977bis}: Ln [*καιγε*]) *εν τη ημερα σου* (*σου* a c l vg go syr^{utr}; contra om AD 1. 157. 209. al^{10} fere e f i q s syr^{cu} cop arm aeth Eus^{hist} et^{theoph} Bas^{eth} Or^{int977bis}) c. (A)EGHKMRSUVΓΔΛΠ al pler it vg go cop syr^{cu} et^{utr} arm Eus^{hist3,7} et^{theoph129} Bas^{eth272} Or^{int977bis}. Praeterea accedunt Ir^{92} ex Mcosiis *ει εγνωσ και συ σημερον τα προσ ειρηνην*, Or^{3,321} *ει εγνωκασ συ τα εισ ειρηνην σου*, Eus^{ps700} *ει εγνωσ και συ τα πρ. ειρην. σοι* et^{esa470} *ει εγνωσ και συ γε τα πρ. ειρ. σου* ..... ℵBL aeth Or^{4,180} *ει εγνωσ εν τη ημερ. ταυτη και συ.* Similiter Cyr^{luc395} *ει εγνωσ τα πρ. ειρ. σου και συ* | *σου* post *ειρηνην* c. ARΓΔΛΠ unc^{8} al pler a go cop syr^{cu} et^{utr} arm aeth Or^{3,321} Eus^{hist} (ex cdd^{4}) et^{theo} et^{esa} Bas^{eth} Cyr^{luc}, item *σοι* D al^{4} c e f i l q s vg (et ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ex silentio) Eus^{ps} et^{hist} ex cdd^{4} et^{rufin} Or^{int3,977bis} ... ℵBL 259. Ir^{92} ex Mcosiis Or^{4,180} om, hinc Ln [*σου*] | *νυν δε* (A^{suppl} *δ'*) *εκρ. απ. οφθ. σου*: A* om | *νυν δε εκρυβη* (c f q s vg): Ir^{92} (ut ante) *εκρυβη δε* (Ir^{int} *abscondita autem sunt*), a e i l *absconsa* (*abscondita*) *sunt* (a *essent*)

43. *επι σε*: 28. syr^{cu} om, item D sed vide post | *παρεμβαλουσιν* cum ℵC*L 33. schol^{255} Eus^{esa470} (addito *επι σε*) et^{hist3,7cod} (teste Treg) item a *inicient* ... ς Ln Ti *περιβαλ.* cum ABC^{2}RΓΔΛΠ unc^{7} al pler (it^{pl} vg Or^{int977} *circumdabunt te vallo*, s *cingent te vallo*, e *circumfodient fossam*, sed haec nec a *παρεμβ.* abhorrent) Eus^{hist} (et^{ed} et$^{cdd\ pler}$) ... G al pauc *επιβαλουσιν*, D *βαλουσιν* (d *mittent*) *επι σε.* Praeterea 259. Or^{4,180} Eus^{theo} om *και παρεμβ. οι εχθρ.* (R *εκχθρ.*) *σου χαρ. σοι*, sed Eus^{theo} pergit *και περικυκλ. σε οι εχθροι σου.* Similiter atque Eus^{theo} syr^{cu}et^{sch} | *σοι* (28. *επι σοι*) post *χαρακα*: Eus^{hist} post *περιβ.* pon ... D a e ff$^{2.}$ Eus^{esa} om | *περικυκλωσουσιν* (D *περικυκλωσιν* sed d *circumcingent*, 435. Eus^{esa} *κυκλωσουσι*) *σε*: ita et. Eus^{hist} et^{esa} ... ℵ* (add^{c}) L Or^{4,180} om *σε* | *και συνεξουσιν* (KΠ 13. 61^{mg} *συναξουσιν* et 69. *-αξωσι*) *σε* (ℵ* 60. d om, suppl ℵ^{c}) *παντοθεν* (Γ *παντεσ*): Eus^{esa} om (sed habet^{theoph}); c e i l q om (sive non exprim) *κ. συνεξ. σε*

44. *κ. εδαφ. σε*: Eus^{esa} *κ. εισ την γην εδαφισθησῃ* | *εν σοι* pri: D 124.

λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνωσ τὸν καιρὸν τῆσ ἐπισκο-
πῆσ σου. 45 sq
45 [238.1] Καὶ εἰσελθὼν εἰσ τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺσ Mt 21, 12 sq Mc 11, 15–17
πωλοῦντασ, 46 λέγων αὐτοῖσ· γέγραπται· καὶ ἔσται ὁ οἶκόσ μου Es 56, 7 Ier 7, 11
οἶκοσ προσευχῆσ· ὑμεῖσ δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν.
47 [239.1] Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ 47 s Mc 11, 18

Or4, 180 (Eushist3, 7 certe nihil amplius post τα τε. σου exscribit) om | επι λιθον cum ℵBDLRSΛ*Π (Γ επι λιθων) 1. 33. 124. 131. 209. yscr al aliq Or4, 181 ... ϛ Ln Ti επι λιθω cum ACEGHKMUVΔΛ2 al pler | εν σοι sec (D 1. 124birch 209. c ff2. i s arm εν ολη σοι, e *in tota terra*) hoc loco cum ℵBDL 1. 124. 131. 157. 209. yscr a c e ff2. i l q s cop arm aeth Or4, 181 ... ϛ Ti post αφησουσιν cum ACRΓΔΛΠ unc8 al pler f vg go syrcu et utr | τον (C om) καιρον τησ επισκοπησ: D εισ καιρον επισκοπησ

45. και εισελθων (64. 142. 243. ελθων, E al pauc syrp add ο ῑς): D e ελθων δε | εκβαλλειν (E -λλεῖν): Δ al aliq εκβαλειν | τουσ (arm add περιστερασ) πωλουντασ sine εν αυτ. (Gb'') cum ℵBCL 1. 69. 209. al10 fere e l s cop arm Or4, 181 et 192 ... ϛ Ln add εν (131. επ) αυτω cum ADRΓΔΛΠ unc8 al pler (28. aeth εν τω ιερω, idque post αγοραζοντ.) itpl vg go syrcu et utr (:: ex εν τω ιερω ap Mt et Mc fluxit). Item absq και αγοραζ. (Gb'') cum ℵBL 1. 209. cop Or4, 181 et 192 (item 193 εν οισ μεν - εκβαλλει παντασ τ. πωλουντ. και αγοραζοντασ εν τω ιερω· εν ετεροισ δε - μονην την αρχην ποιειται του εκβαλλ. τουσ πωλουντ. και αγοραζοντασ· τριτοι δε εισι παρα τουτουσ, εν οισ ηρξατο εκβαλλ. μονουσ τουσ πωλουντασ, ουχι δε και τουσ αγοραζοντ.) ... ϛ Ln add και (C add τουσ) αγοραζοντασ (:: ex ll. pp.) cum ACDRΓΔΛΠ unc8 al pler it vg go syrutr (et syrcu *vendentes in eo emptiones*) rell. Praeterea DΛ 262. a c e ff2. g2. i l q s (non item f vg) syrp c* (mg: „non in omnibus exx.") aeth add και τασ τραπεζασ των κολλυβιστων (Λ κολυβ.) εξεχεεν (a q s *evertit*, i om) και τασ καθεδρασ των πωλουντων τασ περιστερασ κατεστρεψεν (κατεστρ. Λ 262vid c ff2. q aeth; contra D a e g2. i s syrp om); eadem add arm usque ad εξεχεεν :: fluxerunt ista ex tribus ll. pp.

46. γεγραπται: Λ* 243. s om | και (cop οτι, l om) εσται (ℵ* om κ. εστ., suppl c) ο οικ. μου οικ. προσευχ. cum ℵc (et ℵ*) BLR 1. 13. 69. 118. 124. 131. 157. 209. 346. c l cop arm Or4, 181 ... ϛ Ln οτι (οτι ϛe Ln cum ACDKMΠ al30 f g1. 2. s vg go syrcu et utr; ϛ Gb Sz om cum EGHS UVΓΔΛ al plu a e ff2. i q Epiph316 et 340) ο οικ. μου οικ. προσευχ. εστιν (c2 28. al pauc e aeth Epiphbis κληθησεται :: ex ll. pp. et LXX; syrcu add πασιν τοισ εθνεσιν :: ex Mc et LXX) cum ACDΓΔΛΠ unc8 al pler itpler (s excidit *domus mea*) vg go syrr (aeth) Epiph316 et 340 (quem supra exscripsimus) | αυτον εποιησατε (L aeth Epiph316 et 340 ποιειτε): D al aliq c e f ff2. g1. 2. i l q s (non item a) vg Or4, 181 Epiph316 et 340 εποι. (ποι.) αυτον :: cf Mt

47. το καθ: L 69. 124. gscr al pauc arm om το

ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ. 48 καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸσ γὰρ ἅπασ ἐξεκρέμετο αὐτοῦ ἀκούων.

XX.

1–8 Mt 21, 23–27 Mc 11, 27–33
1 $^{240.2}$ *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντοσ αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ σὺν τοῖσ πρεσβυτέροισ,* 2 *καὶ εἶπαν λέγοντεσ πρὸσ*

47. *και οι γραμμ.*: AK*Λ al aliq om *οι* | *και οι πρωτοι* (157. f syr^{sch} et p txt pers^{w} Or$^{3,790\,bis}$ *πρεσβυτεροι*, 130$^{gr\,et\,lat}$ *αρχοντεσ*, l *pharisaei* omisso *τ. λα.*) *του λαου*: D 130. 157. it vg cop syr^{omn} arm aeth perss Or^{3,790} ante *εζητ. αυτ. απολεσ.* pon

48. *ευρισκον* cum ℵABLΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{3,790} ... Ln *ηυρισκον* cum CDQR (ex nupera recogn.) 1. 33. al pauc | *το*: DUΓ*Δ 1. 69. 131. al^{10} fere arm Or^{3,790} om | *ποιησωσιν* c. ℵABCDQRΓΔΛΠ unc^{6} al plu ... KLS al^{50} fere Or^{3,790bis} *ποιησουσιν*. Praeterea D 130$^{gr\,et\,lat}$ it^{pler} (non a c) vg syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c.* add *αυτω* (non item Or^{bis}) | *ο λα. γαρ απασ*: D 69. Or^{3,790} *ο γαρ λα. απασ*, 130. ^{iscr} *απ. γαρ ο λα.* | *εξεκρεμετο* cum ℵB (:: forma *κρεμομαι* pro *κρεμαμαι* a vulgari usu haud aliena videtur fuisse) ... ς Ln Ti *εξεκρεματο* cum ΑLQR unc rell (E* -*μαντο*) al fere omn (y^{scr} -*εμματο*) Or ... D 47. *εκρεματο* | *αυτου ακουων* (et. Or; y^{scr} it vg cop *ακου. αυτ.*): DM al^{8} cop$^{petr\,2}$ *αυτ. ακουειν* vel (ut D cop) *ακ. αυτ.*

XX, 1. *και εγενετο*: D c *εγεν. δε*, a *et factum est autem* | *των ημερων* sine additam (Gb') c. ℵBDLQ al plus^{10} it vg cop syr$^{cu\,et\,sch\,et\,hr}$ aeth Mcion$^{epiph\,341}$ (*ινα δε ελεγχθη απο του ιδιου στοματοσ, φησιν· εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ, και εφοβηθησαν*) ... ς add *εκεινων* cum ACRΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr^{p} arm | *εν τω ιερω* (et. Mcion^{epiph} omisso *τον λαον*, quod et. cop$^{wi\,et\,dz}$ om): D e syr^{cu} et ^{sch} (non item $^{p\,et\,hr}$) ante *τον λαον* pon ... KΠ al^{10} om | *ευαγγελιζομενου*: Γ c add *αυτου* | *επεστησαν*: syr^{cu} et ^{utr} add *contra eum* | *οι ιερεισ* (Gb') cum AEGHKS UVΓΔΛΠ al^{100} fere go ... ς Ln *οι αρχιερεισ* cum ℵBCDLMQR al mu (69. 124. 346. *και οι αρχιερ.* post *οι γραμμ.* pon) it vg (Latt^{pler} *principes sacerdotum*, a e *pontifices* quod et ipsum *αρχιερ.* non *ιερεισ* reddit. Pro *ιερεισ* Latt *sacerdotes* cf 6, 4. 17, 14. Act 4, 1. 6, 7) cop syr^{omn} arm aeth (:: at sic et Mt et Mc lectione non fluct. Similiter Act 4, 1 pro *ιερεισ* BC etc *αρχιερεισ* substituere) | *και οι*: AGVΓΔ al^{10} fere arm om *οι*

2. *ειπαν* cum ℵBLR 69. ... ς Ln *ειπον* cum ACDQΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... 1. 131. 209. a om *και ειπαν* (a om et. *πρ. αυτ.*), item syr^{cu} et ^{sch} habent *et dixerunt ad eum* pro *κ. ειπ. λεγοντ. πρ. αυτ.* | *λεγοντ.* ante *πρ. αυτ.* cum ℵBL 1. 131. 209. c ff^{2} i l vg syr^{cu} et ^{sch}, item ς Ti post *πρ.*

αὐτόν· εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖσ, ἢ τίσ ἐστιν ὁ
δούσ σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 ἀποκριθεὶσ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ·
ἐρωτήσω ὑμᾶσ κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· 4 τὸ βάπτισμα τὸ Ἰω-
άννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸσ
ἑαυτοὺσ λέγοντεσ ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διατί οὐκ ἐπι-
στεύσατε αὐτῷ; 6 ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸσ ἅπασ
καταλιθάσει ἡμᾶσ· πεπεισμένοσ γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.

αυτ. cum AQRΓΔΛΠ unc8 al pler go syrp ... CD 63. 64. e f q cop arm syrhr aeth om | ειπον ημιν c. ℵaBLR 1. 33. et ς Ln ειπε ημιν c. ADQ ΓΔΛΠ unc8 al pler, item it vg etc ... ℵ*C om (:: ut Mt et Mc) | η τισ: D a e syrsch και τισ (:: ex ll. pp.) | την εξουσ. ταυτην: D it vg ταυτ. την εξουσ.

3. αποκριθεισ δε (69. ο δε αποκρ. omissis πρ. αυτ.): C 130gr et lat i l q vg (sed non am for fu ing tol al) syrsch add ο ις ... syrcu om | πρ. αυτουσ: ℵ* πρ. αυτον | ερωτησω: D 235. επερωτησω (:: ut Mc et D etc in Mt) | υμασ καγω (E 1. al pauc και εγω, coppetr4 om): KΓΠ al aliq arm καγω υμασ | λογον (Gb') cum ℵBLR 1. 33. 69. 131. 157. 209. 346. c q for tol (cop, sed potest etiam pro ενα λογ. accipi) syrsch (et syrp add ενα c.*) ... ς ενα λογ. (:: ut Mc) c. CDEGHQU2VΓΔΛ al plu f g1. vg (f *unum sermonem*, g1. vg *unum verbum*) go syrhr aeth; item AK MSU*Π al aliq arm syrp c.* λογ. ενα (:: ut Mt) ... a e ff2. i syrcu prorsus om ενα | και (et. a f syrsch et p ethr): D ον ... c e ff2. i l q vg syrcu om

4. το ιωαννου (BD -ανου) cum ℵDLR (:: simili auctoritate ℵBCZ in Mt edidimus, paullo maiore in Mc; ubique vero plerique abiecere το) ... ς Ln Ti om το cum ABCQΓΔΛΠ unc8 al omnvid

5. συνελογισαντο (R al -γησαντο) cum ABLQRΓΔΛΠ unc8 al pler (sed nonnulli διελογ.) e (*cogitaverunt*) cop go ... Ln συνελογιζοντο (:: at -ζοντο et Mt et Mc) cum ℵCD al aliq (sed yscr διελ.) item (*cogitabant*) itpler vg syrcu et utr ethr | πρ. εαυτουσ (ℵc): ℵ* escr πρ. αυτ. (yscr 243. εν εαυτοισ) | οτι: C hscr e ff2. i q syrcu arm om (:: cf ll. pp.) | ειπωμεν: Γ al mu -πομεν | ερει c. ℵABC2DLQR unc rell al omnvid etc: Ln add ημιν (:: ut Mt) cum C* a c g1. 2. q gat mm copwi et sch et petr4 (non item dz) syrcu et utr ethr | διατι absq additam (Gb') c. ℵBEGHLRSU VΓΔΛ tisch* al80 c ff2. i l harl* mm cop aeth syrhr (syrcu et sch *et cur*, go *at cur*) ... ς add ουν, Ln [ουν] cum ACDKMQΠ tisch** al mu a e f g1.2. q vg syrp arm (:: ita Mt et Mc, quamvis lectio fluctuet)

6. εαν δε (et. f ff2. vg; e om δε): D a c i l q syrcu ethr και εαν | ειπωμεν: C* syrcu add οτι | εξ (f i l q vg *ex*): D απο των, item a c e ff2. *ab* | ο λα. απασ cum ℵBDL 1. 33. 124. 131. 209. item (*plebs universa*) c f ff2. (post *plebs* hiat) i l (*timemus populum, et plebs universa*) q vg cop syrsch ethr ... Ln πασ (R απασ) ο λα. c. ACQ(R)ΓΔΛΠ unc8 al pler a go syrcu et p arm ... e nil nisi *populus*. Praeterea D λιθασει ημασ ο λαοσ απασ et e *lapidavit nos populus* | πεπεισμενοσ (L -μενον) γαρ εστιν

7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν αὐ-
τοῖσ· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
9–19 Mt 21, 33–46 Mc 12, 1–12 9 $^{241.2}$ Ἤρξατο δὲ πρὸσ τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύ-
την. ἄνθρωποσ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖσ,
καὶ ἀπεδήμησεν χρόνουσ ἱκανούσ. 10 καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸσ
τοὺσ γεωργοὺσ δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνοσ δώσου-

(e *persuasum est enim*): D^{gr} c^{scr} πεπεισμενοι γαρ εισιν, c f i l q vg *certi sunt enim* (contra ff$^{2.}$ *certum enim est*), a *sciunt enim* (contra d *scit enim*), item syr^{cu} pergens *de Iohanne quod* | BD^{gr} ιωαννην | ειναι (*esse* vg): D 13. 69. 124. 346. γεγονεναι, item a c d e f ff$^{2.}$ i l q *fuisse*

7. και απεκριθησαν: c *et responderunt dicentes*, l *et respondentes dixerunt* ... syr^{cu} et ^{sch} *et* (syr^{cu} om) *dicunt ei* | μη (ℵ* om, suppl ^{a}) ειδεναι: CD add αυτουσ ... c f cop syr^{cu} et ^{sch} *nescimus* (:: cf ll. pp.) | ποθεν: D 69. 124. 346. το ποθεν ... EKΛ 262. om, item (vide ante) e f

8. ο ῑς̄ (ℵ^{c}): ℵ* αποκριθεισ (l *dixit autem illis Iesus*) | ουδε (ℵ^{a}): ℵ* ουδ | λεγω υμιν (Tert$^{marc.4,38}$ *et ego non dico vobis*): U al pauc go υμιν λεγω

9—18. Epiph^{316} et ^{341} de Mcione: *παλιν απεκοψε τα περι του αμπελωνοσ του εκδεδομενου γεωργοισ, και το· τι ουν εστι το· λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντεσ.*

9. ηρξατο δε πρ. τ. λα. λεγειν: D ελεγεν δε, e *dicebat autem et*; syr^{cu} *et coepit dicere ad eos* | προσ τον λαον (L οχλον) hoc loco cum ℵABCLR ΓΔΛΠ unc^{8} al pler go syr^{p} etc (ℵ* om λεγειν, suppl^{a}) ... Ln post λεγειν cum Q al pauc c f ff$^{2.}$ i l q vg cop syr^{sch} ... a om | ανθρωποσ (et. Gb Sz) c. ℵBCDLQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go cop aeth Or^{3,774} ... ς (= Gb Sz) add τισ cum A 69. 124. al mu g$^{1.}$ syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c.* arm | ανθρ. εφυτ. αμπελ. hoc ordine cum ℵ(A)BLQRΓΔΛΠ unc^{8} al omn ^{vid} f (ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ ex sil) vg go (cop *erat homo plantans vineam*) etc Or^{3,774} ... C αμπελ. ανθρ. εφυτ. ... Ln (ex errore) αμπελ. εφυτ. ανθρωπ. cum D a c f i l q Amb^{luc1499} (:: ex ll. pp.) | εξεδετο cum ℵ*AB*CL ... ς Ln (noverat -δετο tantum ex A) εξεδοτο cum ℵ^{c}B^{3}DQRΓΔΛΠ unc^{8} (Π -δωτο) al omn^{vid} | και απεδημ. (ita c l): D e αυτοσ δε απεδ., 157. a f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ i q vg arm και αυτοσ απεδ. | χρονουσ (al aliq praem εισ) ικανουσ: Π* χρονοισ ικανοισ | ικανουσ: B* om, suppl^{2} et ^{3}

10. και (1. 131. 209. add τω :: ut Mc) καιρω cum ℵBDL 33. 38. (1. 131. 209.), item *et quodam tempore* c i ff$^{2.}$ q, *et tempore quodam* a ... D καιρω δε (d *quodam autem tempore*), item e *in tempore autem* ... ς και εν (CQ al pauc cop add τω) καιρ. c. A(CQ)RΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item *et in tempore* (g$^{2.}$ add *quosdam* pro *quodam*) f g$^{2.}$ l (*et misit in tempore fructuum*) vg arm, item syr^{cu} agnoscit εν (quod cum έν confudisse vdtr: *et in uno e temporibus*) | ινα απο: K ιν απο | καρπου του: ℵ* om, suppl^{c} | A y^{scr} απο τουσ καρπουσ | δωσουσιν cum ℵABLMQ al plus^{12}

σιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντεσ κενόν. 11 καὶ
προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντεσ καὶ
ἀτιμάσαντεσ ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι·
οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντεσ ἐξέβαλον. 13 εἶπεν δὲ ὁ κύριοσ
τοῦ ἀμπελῶνοσ· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν·
ἴσωσ τοῦτον ἐντραπήσονται. 14 ἰδόντεσ δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διε-
λογίζοντο πρὸσ ἀλλήλουσ λέγοντεσ· οὗτόσ ἐστιν ὁ κληρονόμοσ· ἀπο-

(36^{ev} *δωσωσιν*) ... ϛ *δωσιν* cum CDRΓΔΛΠ unc^7 al pler | *οι δε γεωργοι* (f ff$^{2.}$ i q syr^{utr} etc): a c e syr^{cu} *et* (a c *et caesum eum*, e syr^{cu} *et caeciderunt illum et*), d *illi autem* (pergit *caesum*; similiter D *δειραντεσ δε* sine *γεωργοι*), l *ad illi* (pergens *caesum illum*), vg *qui* (*qui caesum*) | *εξαπεστ. αυτ. δειρ.* cum ℵBL ... ϛ Ln Ti *δειραντεσ* (U al permu *δηραντ.*, item v. sq) *αυτ. εξαπεστειλ.* (KΠ *απεστ.*) cum ACQRΓΔΛΠ unc^8 al pler etc | *κενον*: vitio frequenti AKR al *καινον*, item ADR al v. 11.

11. *και προσεθ. ετ. πε. δουλον*: D e *και επεμψεν ετερ. δουλον* | *προσεθετο* (ℵ*εθ., Δ^{gr} *-θεντο*): Q al^5 add *αυτοισ*, quod idem C* al^{3scr} cop syr^p post *πεμψαι* add | *ετερον* (L *οιστερον*, ex *αυτοισ ετερ.* ortum?) *πεμψαι* cum ℵABLU a c ff$^{2.}$ i l q (item *alterum servum mittere* f vg) ... ϛ *πεμψ. ετερ.* c. CQRΓΔΛΠ unc^7 al omn^{vid} cop (*mittere iis alium servum*, item syr^p) syr^{cu} et^{utr} go arm aeth | *και ατιμασαντεσ* (U al^2 *-μωσαντεσ*): H a om. Praeterea syr^{cu} om *δειραντεσ και* usq *δε και τουτον* v. 12.

12. *και* pri: D e om | *προσεθετ. τριτ. πεμψ.* cum ℵBL 76. 124. 247. f^{scr} it^{pler} (q add *servum*) vg arm ... ϛ *προσεθ. πεμψ. τριτ.* cum ACQRΓΔΛΠ unc^8 al pler go cop syr^{utr} ... D e *τριτ. επεμψεν*, item aeth *misit tertium quoque servum suum* | *οι δε* (q *illi autem*, f vg *qui*): D a c e ff$^{2.}$ i l om | *και τουτον* cum ℵBCDLQRΓΔΛ unc^7 al pler (124. *κ. τριτ.*) q (*et hunc quoque*) ... Ln *κακεινον* (:: ex v. 11 et Mt) cum AKΠ al aliq it^{pler} vg syr$^{p\ mg}$ | *εξεβαλον* (69. *εξεπεμψαν*): D f q *εξαπεστειλαν καινον* (d *vacuum*, f q *inanem*)

13. *ειπεν δε* (K om) *ο κυρ. τ. αμπ.*: D e syr^{cu} *ο δε* (syr^{cu} om) *κυρ. του αμπελων. ειπεν* | *τι ποιησω*: B* om (suppl^{2}et^3) | *ισωσ*: B *τυχον* | *εντραπησ.* c. ℵBCDLQ 1. 33. 131. 157. 209. e^{scr} a c ff$^{2.}$ i l q cop syr^{cu} et $^{p\ mg}$ arm Amb^{fid} et ^{paenit} ... ϛ (sed Gb^{oo}) Ti praem *ιδοντεσ* cum ARΓΔΛΠ unc^8 (sed E *ειδοντεσ*) al pler e f vg go syr^{sch} et $^{p\ txt}$ aeth (:: poterat ex v. 14. oriri. Loci vero paralleli non satis congruunt ut inde omissum videatur)

14. *αυτον* cum ℵ^{c}ABCDLQRΓΔΛΠ unc^7 al omn^{vid} it vg etc: ℵ*M om | *οι γεωργοι*: D e om | *διελογιζοντο* cum ℵBCDLQRΓΔΛ unc^7 al pler e cop syr^{cu} et^{utr} ... Ln *διελογισαντο* cum AKΠ al^4 a c f ff$^{2.}$ i l q | *προσ αλληλουσ* cum ℵBDLR 1. 33. 118. 124. 131. 157. 209. f^{scr} cop syr$^{p\ mg}$ arm^{ed} ... ϛ Ln *πρ. εαυτουσ* (:: ut v. 5 et similiter ll. pp,) cum ACQ ΔΛΠ unc^8 al pler, Γ *εν εαυτοισ*, item *inter* (*intra*, *apud*) *se* it vg syr^{sch}

κτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 καὶ ἐκβαλόν-
τεσ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνοσ ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖσ ὁ
κύριοσ τοῦ ἀμπελῶνοσ; 16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺσ γεωργοὺσ
τούτουσ, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοισ. ἀκούσαντεσ δὲ εἶπαν· μὴ
γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψασ αὐτοῖσ εἶπεν· τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμέ-
Ps 118, 22 νον τοῦτο· λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντεσ, οὗτοσ ἐγενήθη
[Mt 21, 44] εἰσ κεφαλὴν γωνίασ; 18 πᾶσ ὁ πεσὼν ἐπ᾿ ἐκεῖνον τὸν λίθον συν-
θλασθήσεται· ἐφ᾿ ὃν δ᾿ ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 [242.1] καὶ ἐζή-
τησαν οἱ γραμματεῖσ καὶ οἱ ἀρχιερεῖσ ἐπιβαλεῖν ἐπ᾿ αὐτὸν τὰσ χεῖ-

et p[txt] arm[cod] ... syr[cu] aeth om | *αποκτεινωμεν* (Γ al *-νομεν*) cum A BKMQΠ 1. 209. al plus[10] it[pler] vg 130[lat] go arm (et syr[p] habet *δευτ.* c.*) ... ς (Gb[o], item Schu: „Lc nusquam usus est hoc verbo") praem *δευτε* (:: ex ll. pp.) cum ℵCDLRΓΔΛ unc[6] al pler c tol cop syr[cu] et [sch] et p c.* aeth Or[3,6] (a Lc pendere Origenem probant extrema *ινα ημων γενηται η κληρ.*) | *ινα ημων γενηται* (L *γενητ.* post *η κληρ.* pon): C 1. 18. 118. 131. c e i l q for syr[cu] et [sch] (non [cod]) *και ημων εσται* (c l q *et nostra erit*, e *et nostra sit*, i for *et nostra fiet*) :: ex Mc

15. *εκβαλοντεσ* (Δ al *εκβαλλοντεσ*, L *λαβοντεσ*) *αυτον* (al plus[20] om) *εξω του αμπελων.* (Q om *του αμπ.*): C *λαβοντεσ αυτον εξεβαλον εξω τ. αμπ. και* (:: ex Mt) | *ουν*: syr[cu] cop[dz] om | *αυτοισ* (f i l vg): Δ 28. d[scr] al pauc *αυτουσ*, 33. *τουσ γεωργουσ* ... D al[6] a c e q for om (:: ut Mc lectione non fluct)

16. *τουσ γεωργ.* (ℵ[c]): ℵ* om | *τουτουσ*: 1. 28. 69. 91. 131. 157. 209. 299. *εκεινουσ* ... D 76. 247. 435. e cop om (:: ut Mc) | *ακουσ. δε* cum ℵBCLQRΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] etc (f q *audientes autem*, it[pl] vg *quo audito*): Ln *οι δε ακουσ.* cum AD c, item a (*qui cum audissent*) | *ειπαν* c. ℵBDGLQR 33. ... ς *ειπον* cum ΑCΓΔΛΠ unc[7] al pler

17. *εμβλεψ.*: D *ενβλ.* | *τουτο*: 142* 145. 258. a e om | *εγενηθη*: UΠ* *εγεννηθη* | *γωνιασ*: E*Γ al aliq *γονιασ*

18. *πασ*: 157. add *ουν*, item syr[cu] *γαρ* | *επ*: A i[scr] *εισ* | *δ᾿ αν*: Δ *αν*

19. *εζητησαν* cum ℵABLRΓΔΛΠ unc[8] al pler a e go syr[p] Mcion[epiph341] ... Ln *εζητουν* (:: ut Mc) cum CD al plus[15] it[pler] vg cop syr[cu] et [sch] arm | *οι γραμμ. και οι αρχιερ.* (C *φαρισαιοι*, 13. *ιερεισ*) cum AB(C)K LMUΠ 1. (13.) 33. 118. 124. 131. 209. 346. al[10] fere e go cop syr[p] arm aeth ... ς *οι αρχιερ. και οι γραμμ.* cum ℵDEGHRSVΓΔΛ al plu (69. post *αρχιερ.* add *και οι πρεσβυτεροι*) it[pler] vg syr[cu] et [sch] (:: at hic ordo solet esse nec fere fluct, ut 9, 22. 19, 47. 20, 1. 22, 2 et 66. 23, 10. Nec aliter Mt 2, 4. 16, 21. aut Mc 8, 21. 14, 1. Uno tantum loco Mci 11, 18 scriptura fluctuat ut h. l. nec ibi ordo usitatus deserendus.) ... Mcion[epiph341] vdtr omittere, habet enim: *και εζητησαν επιβαλειν επ αυτον τασ χειρασ και εφοβηθησαν*, et *ελεγχ. νγ´* qui praecedit habet: *εγενετο εν μια των ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω ιερω, εζητησαν επιβαλειν* etc. Nihil hac de re Tert[4,38] testatur |

ρασ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
πρὸσ αὐτοὺσ εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.
20 $^{243.2}$ Καὶ παρατηρήσαντεσ ἀπέστειλαν ἐνκαθέτουσ ὑπο- 20—26 Mt 22, 16—22 Mc 12, 13—17
κρινομένουσ ἑαυτοὺσ δικαίουσ εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου,
ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνοσ.
21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντεσ· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶσ
λέγεισ καὶ διδάσκεισ καὶ οὐ λαμβάνεισ πρόσωπον, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀλη-
θείασ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεισ· 22 ἔξεστιν ἡμᾶσ Καίσαρι

τασ (c 240. 244. al pauc om) *χειρασ*: ΚΠ al pauc *την χειρα* | *εν αυτη τ. ωρα*: 47. e om (vide ante Mcion^{epiph}) ... D it^{pler} vg (exc for) om *εν* | *και εφοβηθησαν*: D e *εφοβ. δε* | *τον λαον* (sic syr$^{p\ bodl}$; al pauc syr$^{p\ bars\ mg}$ *τ. οχλον*, syr$^{p\ ed}$ *τουσ οχλουσ* :: ex ll. pp.) cum ℵABCDE HKLMRUΔΠ al plu it vg go cop syrr etc ... GSVΓΛ al^{80} fere om | *εγνωσαν γαρ* (ℵ^{a}): ℵ* om. Mcion^{epiph} praeterit *τον λαον* usq *τ. παρ. ταυτ.* | *ειπεν* (D *ειρηκεν*) hoc loco cum ℵB(D)GL 13. 69. 124. 157. 346. f^{scr} it vg cop syr^{sch} (syr^{cu} om *τ. παραβ. ταυτ.*) ... ς post *τ. παρ. ταυτ.* pon (:: ut Mc) cum ACRΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p} arm

20. *παρατηρησαντεσ* (*observantes* vg, item g$^{2\ vid}$; syr^{p} c.* add *opportunum tempus*): D it^{pler} go aeth *αποχωρησαντεσ* (*et cum recessissent* f ff^{2} i l q, *et cum discess.* a, *et cum redissent* c, *et secesserunt et* e, d *et recedentes*) ... syr^{cu} tantum *postea*; syr^{sch} pers^{p} om | *ενκαθετ.* (*ενκ.* ut ℵDR; 69. *εκκαθ.*, ς Ln Ti *εγκ.* ut ABCL unc rell etc, et. syr$^{p\ mg\ gr}$): e *unum adque alterum*, cui lectioni quod respondet, *ἕνα καθένα* A in margine litteris minusculis adnotatum habet. Reddunt c f g$^{1.\ 2.}$ vg *insidiatores*, d *obsiduanos*, non exprim a ff$^{2.}$ i l q | *υποκριν.* (ℵ^{c}): ℵ* *αποκριν.* | *ειναι*: D^{gr} om. Similiter e *qui simularent se iustos*, q *qui se iustos simulaverunt*, c vg *qui se iustos simularent* (contra *iustos esse* ff$^{2.}$ i l, *esse iustos* g$^{2.}$ gat; d *in dolo loquentes esse se iustos*) ... a nil nisi *suborfingentes se* pro *ενκαθ. υπ. εαυτ. δικ. ειν.* | *επιλαβωνται*: E HK*Λ al mu *-βονται* | *αυτου*: C 299. *αυτον*, L *αυτουσ* | *λογου* cum ℵABΔΛΠ unc^{7} al longe plu (f vg *eum in sermone*) ... CKΓ al^{25} fere *λογον*, al pauc *λογω* ... L *λογουσ*, D 86. 7^{pe} *των λογων*, it^{pler} *sermones* (e *verba*, d *verborum*) *eius*, item go arm | *ωστε* cum ℵBCDL y^{scr} (al^{pe} ex silentio) ... ς *εισ το* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... c e f ff$^{2.}$ i l q am em for ing san go syr^{cu} et ^{sch} *et* (quippe praecessit *ut adprehenderent* etc) | *αυτον*: A om | *τη αρχη* usq *ηγεμονοσ*: D e syr^{cu} *τω ηγεμονι* ... i om

21. *ορθ. λεγεισ*: D a e *λεγ. ορθ.* | *και διδασκεισ*: K 244. a c ff$^{2.}$ i l om | *ου*: D 60. *ουδενοσ* (item *nullius personam* Aug Promiss; a f *personam* [f *-nas*] *hominum*, item syr^{cu}) | *αλλ επ*: D *αλλα επ* | *την οδον*: syr^{cu} *verbum*

22. *ημασ* cum ℵABL 13. 33. 69. 157. 254. 346. ... ς Ln *ημιν* c. CDPΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\ 259}$. Item *licet nobis* it vg syrr cop^{ed}; sed em cop^{wi} et ^{dz} om *nobis* ut ll. pp. | *καισ. φορον* (KΛ al^{10} Bas^{cod} *-ρουσ*) *δουναι* (M

φόρον δοῦναι ἢ οὔ; 23 κατανοήσασ δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· 24 δείξατέ μοι δηνάριον. τίνοσ ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαροσ. 25 ὁ δὲ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαροσ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

7pe διδοναι) cum ℵABCLP etc: D a q vgclem φορον διδοναι καισαρι, itpl am fu for ing tol al syrcu et utr *dare tributum Caesari*, c *dare Caesari trib.*

23. κατανοησασ (itpler vg *considerans*; libere a *quorum visa nequitia*): D e επιγνουσ (d *cognoscens*, e *cum cognovisset*) | τ. πανουργιαν (itpl vg *dolum*, syrsch et p txt etc): C*D 60. 243. qscr*vid a e l syrcu et p mg τ. πονηριαν (*nequitiam*) :: c Mt; 48ev syrp mg (pro *astutiam eorum* habet in mg *nequitiam eorum*: *hypocrisin eorum*) τ. υποκρισιν :: c Mc | ειπ. προσ (Δ om, d *eis* pro πρ. αυτ.) αυτ. sine additam (Gb″) cum ℵBL 1. 116. 118. 131. 157. 209. e cop arm ... ς Ln add (:: e ll. pp.) τι με πειραζετε (c 59. l insuper add υποκριται :: ut Mt) c. ACDP ΓΔΛΠ unc8 al pler itpler vg go syrcu et utr arm aeth Baseth259

24. δειξατε cum ℵABDLMP al30 Baseth et regg 448 (Lucae enim respondent: φησι· δειξατε μοι δηναριον. τινοσ εχει εικ. κ. επιγραφην. Pergit: των δε ειποντων οτι καισαροσ, αποκρινεται ειπων etc) ... ς επιδειξατε (:: ut Mt) cum CΓΔΛΠ unc7 al longe plu | δηναριον: D νομισμα (d *figuram*). Orint3, 978 *nummum* (*ostendite*, *inquit*, *mihi nummum. Pro quo in Mt scribitur denarius.* At cf Mt, item Mc) | δηναρ. (D νομισμ.) sine additam c. ABDPΓΔΛΠ unc8 al plu itpler vg go syrcu et sch aeth Basregg 448 et eth ... ℵCL 1. 13. 33. 69. 116. 118. 124. 131. 157. tisch** al plus40 c cop syrp arm arr persp add οι δε (c aeth *et*) εδειξαν (ℵ add αυτω, item c add *denarium*). και ειπεν (c cop al add *eis*;): hinc Ln [οι δε εδ. κ. ειπ.] :: at sunt invecta ad similitudinem ll. pp. | και (D add την) επιγραφην: P om | οι δε ειπαν: syrcu *est ostenderunt illi* (:: cf paullo ante ℵCL etc) *et dicunt ei* | οι δε cum ℵBL 33. cop syrsch et p mg persp (confirmat et. syrcu) Basregg 448 (vide ante) ... ς Ln Ti αποκριθεντεσ δε cum ACPΔΛΠ unc7 al pler f go syr p txt Baseth, G fscr και αποκριθεντεσ, item DΓ 1. 118. 131. 209. 239. itpler vg αποκριθεντεσ :: mutata est lectio οι δε ειπαν quia subsequitur ο δε ειπεν. Similiter in Mc, qui et ipse οι δε ειπαν αυτω habet, id quod subsequitur ο δε ῑς mutarunt in και αποκριθεισ ο ῑς. Praeterea confirmat οι δε lectionem quod qui αποκριθεντεσ invexerunt satis variant) | ειπαν cum ℵBCL 33. ... ς Ln ειπον cum ADPΓΔΛ Π unc8 al pler

25. ο δε ειπεν (d e *ille autem dixit*, f *at ille ait*, a *qui dixit*): Dgr ειπεν δε, c ff2. i l q vg *et* (q om) *ait* | προσ αυτουσ (commend Schu) cum ℵBL 1. 13. 69. 118. 131. 209. 346. fscr e ... ς Ln αυτοισ (:: ut Mt et Mc) c. ACDPΓΔΛΠ unc8 al pler itpler etc (sed a copdz om plane) | τοινυν αποδοτε cum ℵBL 69. 346. cop go arm ... ς Ln αποδοτ. τοινυν c. ACPΔΛΠ unc8 al pler c f ff2. vg syrsch et p, item Γ al7 Basregg et eth αποδ. ουν (:: ut Mt) ... D a e i l q syrcu aeth nil nisi αποδοτε (:: ut

26 *καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματοσ ἐναντίον τοῦ
λαοῦ, καὶ θαυμάσαντεσ ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.*
27 *Προσελθόντεσ δέ τινεσ τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντεσ* 27—38 Mc 12, 18—27 Mt 22, 23—33
ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 *λέγοντεσ· διδάσκαλε,*
Μωϋσῆσ ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινοσ ἀδελφὸσ ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, Deu 25, 5
καὶ οὗτοσ ἄτεκνοσ ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸσ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 29 *ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ*
ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτοσ λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνοσ· 30 *καὶ*

Mc) | D *τα του καισαροσ* | *καισαρι* cum ℵABC[3]PΓΔΛΠ unc[8] al pler Bas[regg 448] ... Ti *τω καισαρι* cum C*DL 13. 72. 346. (:: at D etiam in Mc *του καισ. τω καισαρι*, in Mt vero *τω καισαρι* similiter DKΔΠ al Or[ter] tuentur)

26. *και ουκ ισχυσαν*: D *ουκ εισχυσ. δε* | *επιλαβεσθαι* hoc loco (et. e): D it[pler] vg post *αυτ. ρημ.* (*verbum eius, sermon. eius*) pon | *αυτου ρηματοσ* (D 131. *ρημα*, 254. *ρηματι*): it[pler] vg *verbum eius*, a *sermonem eius* ... ℵBL 433. *του ρηματοσ* | *εναντιον*: M *εναντιου*, 157. *εναντι*

27. *οι αντιλεγοντ.* cum AΡΓΔΛΠ unc[8] al pler a (*qui contradicunt resurrect. non esse*) item syr[p] arm; c f ff[2.] g[1. 2.] i l q vg *qui negant esse resurrectionem* (contra e go cop syr[cu et sch] aeth *qui dicunt resurr. non esse*) ... ℵBCDL 1. 33. 118. 131. 209. al[20] fere (item e go cop syr[cu et sch] aeth) *οι λεγοντεσ* :: ut Mt (*λεγοντεσ*) et (*οιτινεσ λεγουσιν*) Mc, apud quos nemo *αντιλεγ.* tuetur | *επηρωτησαν*: B 124. 157. a syr[p] *επηρωτων*, 69. 346. *-ρωτουν*

28. *μωυσησ* cum BDGKLMSVΓΠ al plu (15 ap Scriv, 10 ap Mtthaeium) ... ς *μωσησ* cum ℵAEHPUΔΛ al plu. De vv cf alibi. | *εχων γυναικα και ουτ. ατεκνοσ η*: D e nil nisi *ατεκνοσ εχων γυναικα* (d e *sine liberis* [d *filiis*] *habens uxorem*), similiter syr[cu] *non habens liberos et relinquet uxorem*, syr[sch] *cui sit uxor sine liberis* | ℵ* a *γυναικα* priore ad alterum transiluit | *ατεκν. η* (ℵ[c] *ην*) cum ℵ[a et c]BLP 1. 16. 33. 118. 131. 157. 209. 254. 8[pe] i[scr] f[scr] (*η ατεκν.*) a ff[2.] g[1.] l q vg cop arm aeth (accedunt syr[cu et sch]) ... ς Ti *ατεκν. αποθανη* cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler c f i go syr[p] (:: *αποθανη* repetito scriptura Matthaeo accommodatior et ipsa res evidentior reddita videtur) | *εξαναστηση* cum ℵBDGKLMSUVΔΠ al plu ... AEHPΓΛ 13. 69. 124. al[20] fere *-στησει* (:: cf Mt, item ad Mc)

29. *επτα ουν* (c f l vg cop syr[p] go arm; a i[alt] q om, e ff[2.] syr[sch] *autem*) *αδελφ. ησαν* (e *erant fratres*): D aeth *ησαν* (aeth add *ουν*) *παρ ημειν επτα αδελφοι* (:: cf Mt), syr[cu] *ησαν επτ. αδελφ.* Praeterea ℵ[a] 37. 71. 116. 245. 248. g[scr] 7[pe] c ff[2.] l q post *ησαν* add *παρ ημιν* (:: ex Mt)

30. *και ο δευτεροσ* (Gb′) cum ℵBDL 157., item e *similiter et secundus*, item g[2.] *et sequens accepit eam*, cop *et secundus duxit eam*; item aeth *et sic quoque duxit eam secundus eius etiam* ... ς Ln *και ελαβεν* (a c f

ὁ δεύτερος 31 καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. 32 ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 33 ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ

---

g[1.] i l q vg arm post ο δευτ. pon) ο δευτ. (it vg *sequens*) την γυναικα (a c f g[1.] i l q vg arm *illam, eam*) και ουτος (c l q *ille*; 235. a f g[1.] i vg arm αυτος *ipse*) απεθανεν (U* post ατεκν.) ατεκνος cum AΓΓΔΛΠ unc[8] al pler (it[pl] vg arm) syr[cu] et [utr] ... 218. 245. 435. ff[2.] om versum (ab ατεκνος ad ατεκνος transilientes)

31. και prim: a om (*tertius similiter autem et septem, et non* etc) | ελαβεν (א[c] -βον) αυτην: D a e cop aeth arm om (:: cf ll. pp.); g[1.] om κ. ο τρι. ελα. αυτ. Praeterea AEHVΓΔ al[70] fere go syr[sch] et [p] (sive [txt] sive [mg]) add ωσαυτως, hinc Ln [ωσαυ.], item c add *et mortuus est sine filio*, aeth *et non reliquerunt liberos* | ωσαυτως δε (δε a go cop[schw] syr[p]; 126. 235. al[8] fere it[pler] d vg arm om) και (cop[wi] om; D[gr] cop[dz] om δε και, syr[cu] et [sch] *et similiter* pro ωσ. δε κ.) οι επτα (c ff[2.] g[1.] i l q vg *omnes septem*): e *usque ad septimum omnes* | ου (et. ς Gb Sz) cum אABDEHLSUVΔΛ (P*[vid], inde enim ab ωσαυτ. δε usq τεκν. και a rescripta sunt) al plus[60] e ff[2.] i q cop ... ς[e] praem και cum GKMP[2]ΓΠ al permu a c f l vg go arm syr[sch] et [p], item syr[cu] aeth ελαβον αυτην και | ου κατελιπον (אBGHLMSUVΠ al plu; AEKP[2]ΓΔΛ al -λειπον): D ουκ αφηκαν | τεκνα: DΓ al pauc a e cop τεκνον ... P* σπερμα (fortasse praecedente ουκ αφηκαν ut Mc) | και απεθανον (B* -ναν, ut Ti, E* -νεν): 1. 209. 244. 251. c ff[2.] i l arm om (:: ut Mc) ... syr[cu] et [sch] pon ante και ου κατελιπ. τεκν.

32. Totum versum om 226* e; a nil nisi *sed et mulier* habet, item c i *mortua est et mulier* | υστερον absq δε cum א*BDEHSΔΛ al[35] fere ff[2.] g[1.] vg go arm[usc] (arm[zoh] om υστερ.; syr[cu] *et mortua est et mulier*, syr[sch] *et mortua est novissime et mulier*, aeth *et post omnes illos mortua est ipsa mulier*) ... ς (Gb[0]) add δε (:: ut Mt lectione non fluct) c. א[c]AG KLMPUVΓΠ al plu f l q cop syr[p] c.* Item edidimus υστερ. absq παντων c. אBDL 1. 36. 60. 77. 118. 131. 157. 209. a[scr] (a c i vide ante) ff[2.] l cop syr[cu] et [sch] arm[zoh] perss ... ς (post υστ. δε) add (Gb[0]) παντων (:: ut Mt et Mc) cum AΓΓΔΛΠ unc[8] al pler f g[1.] q vg go syr[p] arm[usc] (aeth vide ante) | και η γυνη απεθαν. cum אBDL 1. 33. 131. 157. 49[ev] 3[pe] al[2scr] ... ς Ln απεθ. και η γυνη (:: ut Mt lectione non fluct; testes plu et. Marco intulerunt) cum AΓΓΔΛΠ unc[8] al pler f ff[2.] (om και) g[1.] l q (c i vide supra) vg go cop syr[cu] et [utr] arm aeth

33. η γυν. ουν εν τη αναστ. cum BL syr[p mg] (:: nil simile ll. pp.) ... ς Ln εν τη ουν (c *autem*, 1. 131. 3[pe] 10[pe] al[2scr] go post αναστ.) αναστ. (:: ut Mt et Mc) cum א[c]ADPΓΔΛΠ unc[8] al pler (c) f q vg syr[sch] et [p txt] cop etc; item sed omisso ουν א* 157. a e ff[2.] i l syr[cu] | τινος αυτων (245. των επτα) et. א[c]: א* e ff[2.] om αυτων | γινεται cum ABPΓΔΛΠ unc[7] al pler go syr[p] ... אDGL 1. 22. 33. 131. 157. 209. al[10] it vg cop syr[cu] et [sch] arm aeth εσται (:: ut Mt et Mc) | γυνη: syr[cu] om | οι

γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οἱ
υἱοὶ τοῦ αἰῶνοσ τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, 35 οἱ δὲ κατα-
ξιωθέντεσ τοῦ αἰῶνοσ ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆσ ἀναστάσεωσ τῆσ ἐκ
νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν
ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆσ ἀναστά-

γαρ επτ. (l mm *omnes*) εσχον (D εχον, d *habuerunt*) αυτ. γυναικ. (syr cuetsch om γυν.): 229* om

34. και (a syrcu et sch om; e *ille autem*) sine additam (Gb' prob Schu) cum ℵBDL 124. 157. it (exc q) vg (et. 130lat) cop syrcu et sch perss ... ς add αποκριθεισ (:: ut Mt, cf et. ad Mc) cum AΡRΓΔΛΠ unc[8] al pler q (sed om και) go syrp arm aeth | αυτοισ: D e προσ αυτουσ | ο ις (33. al[4] ante ειπ.): D i om, item e (vide ante) | τ. αιων. τουτ. sine additam ℵABPQR unc rell al omnvid f vg go syrsch et p txt cop arm aeth Eusmcell 158 ... D ff2. i q mm gat* add γεννωνται και γεννωσιν, item a c e l syrcu et p mg („in exemplari antiquo est", „sed in Graeco non est") Or3, 825 Cyp180 et 315 Aug Promiss γεννωσι και γεννωνται (Similiter Clem551 τω· οι εν τουτω γενομενοι τω αιωνι – γεννωσι και γεννωνται.) Sed c e ff2. i l q gat* Cyp Aug Promiss om γαμουσ. κ. γαμισκ. | γαμισκ. cum ℵBL 33. 36. 157. yscr al[5] Clem103 (εν γαρ τω αιωνι τουτω, φησι, γαμουσι και γαμισκοντ.) Or3, 825 Eusmcell158, item ς εκγαμισκοντ. cum EGHQRSVA al plu ... Ti εκγαμιζονται cum AKMP ΥΓΔΠ al[50] fere Baseth286; item 1. 118. 131. 209. al γαμιζονται ... D γαμουνται (:: cf huc et ad v. sq quae ad Mt 22, 30 notavimus)

35. τυχειν exprim a (*qui autem digni fuerint saeculum illum attingere*, item d *saeculi huius obtinere*); non exprim itrell vg (*qui digni habentur saeculi illius* c ff2. i l q; *qui digni habebuntur saeculo illo* f vg; *qui autem dignationem fuerint saeculi illius habituri* e) | γαμιζονται cum ℵDLQRΔ 1. 33. 118. 131. 48evzscr Clem551 (οι υιοι του αιωνοσ εκεινου – ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται. Contra non patet ad quodnam evg spectet811 το τησ αναστασεωσ ειδοσ – καθ ην ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται ετι); item Ti εκγαμιζονται cum AΡΓΛΠ unc[8] al[100] fere Bas eth ... B al[10] fere γαμισκονται (item Epiph[97] οι καταξιωθεντεσ τησ βασ. των ουρ. ουτε γαμουσ. ουτε γαμισκονται, αλλ ισαγγελοι εισιν), item ς εκγαμισκοντ. cum minusc vix mu (234. εγγαμισκ., item v. 34)

36. ουτε cum ℵQRΓΔΛΠ unc[8] al pler Baseth286 ... Ln ουδε cum ABDLP 106. 157. yscr | γαρ: Π al pauc om | ετι: 1. 209. e ff2. i l q syrcu coppetr1 om | δυνανται (f vg go syrcu et sch et p txt Baseth): Dgr syr p mg μελλουσιν, item (*nec enim iam morituri sunt* a Mciontert 4, 38; *incipient mori* e Cyp180 et 315; *morientur* ff2. i l q; contra c *moriuntur*) itpler Mciontert Cyp | Gb Sz Ln (ισαγγ. γ. εισ.) | DEPR al2scr εισαγγελοι | και υιοι εισ. θεου (f q vg): D τω θεω (d *aequales angelis enim sunt deo*), 157. θεου (αλλα ωσ αγγελοι εισι θεου) itpl Cyp *dei* (a *aequales enim angelis sunt dei*, e Cyp180 et 315 *aequales enim sunt angelis dei*, c ff2. i l *nam sunt similes angelis dei*; item Tertmarc4, 38 *cum si-*

σεωσ υἱοὶ ὄντεσ. 37 ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆσ ἐμή-
Ex 3, 6 νυσεν ἐπὶ τῆσ βάτου, ὡσ λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν
Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 θεὸσ δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζών-
των· πάντεσ γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντεσ δέ τινεσ τῶν

miles angelorum fiant dei) | *και υιοι*: Λ 2. y[scr] *και οι υιοι* | *εισιν* (M 1. 209. 300. al[10] fere syr[cu] aeth om; ℵ post *θεου* pon) *θεου* cum ℵABL ... ς Ln *εισ. του θεου* cum PQRΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Bas eth[286]

37. 38. Epiph de Mcione[316] et[341]: *απεκοψε το· οτι δε εγειροντ. οι νεκροι, ο* ([341] om) *μωυσησ εμηνυσ. περι τησ βατου, καθωσ* ([341] *ωσ*) *λεγει κυριον τον θεον αβρ. και ισα. και ιακωβ. θεοσ δε εστι ζωντων και ουχι νεκρων*. Quae postquam scholio *νς'* scripsit, pergit[316] et[342] scholio *νζ'*: *ουκ ειχε ταυτα· οτι δε εγειρονται οι νεκροι, και μωυσησ εμηνυσε λεγων θεον αβρααμ και θεον ισαακ και θεον ιακωβ θεον ζωντων*. Quibus[342] subiungit: *δια το δευτερωσαι τον σωτηρα την παραβολην, διττωσ παρ ημων εντετακται, ινα μη απεικαζομενοι τω αγυρτη μαρκιωνι ημεισ παραλειψωμεν τι των γεγραμμενων*. Iteratam igitur Epiph parabolam istam in cod. suo invenit.

37. *οτι δε* (*quoniam vero* ff[2.] i, *quia vero* vg, *quia autem* i; c l q mm *quoniam vere*, f *nam quia*; *resurgere autem mortuos* e Cyp[315]): L d[scr] cop om *δε* | *και* prim (f vg Or[4, 341]): D a c e ff[2.] i l q Cyp[315] om | *μωυσησ* cum BDKLMPQRSUΠ al plu ... ς *μωσησ* cum ℵAEGHVΓΔΛ al plu. De vv cf alibi | *εμηνυσεν* (Δ *-νησεν*) et. Or[4, 341] Epiph: D 122. *εδηλωσεν*. Item d e *significavit*, Cyp[315] *significat*, a *demonstravit*, it[pl] vg *ostendit* ... 1. 131. 209. al aliq *εμνημονευσεν* | *επι* (Epiph *περι*, vide ante) *τησ βατου ωσ λεγει*: g[2.] vg *secus rubum sicut dicit* (sed g[2.] em go add *vidi*), e *super rubum quando dixerit* (pergit *ei dominus*, vide post), d *in rubo quomodo dicit* ... a *dicit de rubo*, Cyp *cum dicit in rubo*, Or *ωσ λεγει επι τησ βατου* ... c f ff[2.] i l q *sicut dixit vidi in rubo* ... syr[cu] *quando locutus est cum eo deus de rubo et dixit* (pergens: *Deus dominus Abrah.* etc); similiter aeth *quod dixerit ei dominus apud rubum: Ego sum deus Abraham* etc | *κυριον τον θεον* etc: e (vide ante) *ei dominus deus dicens ego sum deus abraham* etc, Cyp[315] *dominus deus Abrah. et deus Is. et deus Iac. non est deus mortuorum* etc. Sunt ista locis parallelis accommodata (ad quos et. Or[3, 828] spectat). | *θεον* sec et tert sine articulo cum ℵBDLR 48[ev] Or[4, 341] Epiph[marc] (vide ante) ... ς *τον θεον* cum APQΓΔΛΠ unc[8] al pler (et. syr[p mg gr]) | *ισαακ* (ℵ[c]): ℵ*D a e i *ισακ*, *isac*

38. *θεοσ δε* (e *enim*, cop[dz] om; syr[cu] *et ecce deus*) *ουκ εστ. νεκρων*: D *θεοσ νεκρων ουκ εστιν*, item c i l q *deus ergo mortuorum non est* ... a Or[4, 341] Cyp[315] *ουκ εστιν ο θεοσ νεκρων* | *παντεσ γαρ* etc: Or[3, 829] *ο δε λουκασ προσεθηκε τω· ουκ εστιν ο θεοσ θεοσ νεκρων αλλα ζωντων, κειμενω και παρα ματθαιω και μαρκω, το· παντεσ γαρ αυτω ζωσιν*.

39. *αποκριθεντ. δε* (c ff[2.] *et respond.*): syr[cu] om | *γραμματεων* (ALPR

γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, καλῶσ εἶπασ. 40 [244.2] *οὐκέτι γὰρ* Mt 22, 46 Mc 12, 34
ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41 [245.2] *Εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· πῶσ λέγουσιν τὸν Χριστὸν* 41–44 Mc 12, 35–37 Mt 22, 41–45
εἶναι Δαυεὶδ υἱόν, 42 *αὐτὸσ γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν·* 42 s Ps 110, 1
εἶπεν ὁ κύριοσ τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 *ἕωσ ἂν* Act 2, 34 s
θῶ τοὺσ ἐχθρούσ σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 44 *Δαυεὶδ οὖν*
κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶσ αὐτοῦ υἱόσ ἐστιν;

---

al -*ταιων*): Q *σαδδουκαιων* | *ειπαν* cum ℵBDLQ ... ς *ειπον* cum APRΓ ΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | *ειπασ* (it vg *dixisti*): 1. 209. 239. *λεγεισ* (131. *ειπασ και λεγεισ*)

40. *ουκετ. γαρ* cum ℵBL 33. 36. 57. 108. cop... ς Ln *ουκετ. δε* cum ADP QRΓΔΛΠ unc[8] al pler go syr[p] arm ... it vg syr[cu] et [sch] aeth *και ουκετι* (c f i l q *et amplius non*, ff[2] *et iam amplius non*, e *et iam non*, a *nec amplius*) ... 244. *ουκετι* | H 69. 433. *ετολμουν* | *επερωταν*: 1. 131. al[3] -*τησαι* | *ουδεν*: 209. 239. *ουδε εν*

41. *λεγουσιν*: AKMΠ al[20] syr[p] c.* add *τινεσ*, item 13. 69. 124. 258. 346. syr[cu] et [sch] pers[p] *οι γραμματεισ* :: e Mc | *ειναι δαυ. υιον* cum ℵBL, item G 157. *ειν. υι. δαυ.*, Cyr[act63] *δαυ. ειν. υι.* ... ς Ln *υι. δαυ. ειν.* cum APQRΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] am fu for ing san tol go cop syr[p] arm (Tert[marc 4, 38] „si autem Christum filium David existimabant, ipse autem Dav. dominum eum appellat, quid hoc ad Chr.?"), item vg[ed] syr[cu] et [sch] *filium esse david* ... D *υιον δαυειδ* omisso *ειναι* ... 13. 69. 124. 346. post *λεγ.* pergunt *οτι ο* $\overline{\chi s}$ *υι. δα. εστιν* :: ut Mc ... e (:: ex Mt) *quid vobis videtur de christo cuius filius est dicunt illi david. Dixit autem ad illos quomodo david in libro* etc. De *δαυειδ*, *δαυιδ*, *δαβιδ* vide ad Mt 1, 1.

42. *αυτοσ γαρ* cum ℵBLR (ut nuper recognovi) 1. 33. 124. 131. 157. 209. l cop Cyr[act63], item Q *και αυτ. γαρ* (69. *μη αυτοσ*) ... ς Ln Ti *και αυτοσ* cum ADPΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg go syr[cu] et [utr] rell (:: *γαρ* propter v. 44 *δαυ. ουν* etc minus aptum videri poterat. Cf. et. Mc cum adnotatis) | *εν βιβλω*: D *εν τη βυβλω* | *ψαλμων* cum ℵABLQR ΓΔΛΠ unc[8] al pler Cyr[act] ... Ln *των ψα.* cum DP al[10] fere | *ειπεν* (e f i l vg): D a c ff[2] g *λεγει* (:: ut test plu et. in Mc) | *ο κυριοσ* cum ℵALPQRΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Cyr[act] ... Ln *κυριοσ* c. BD (:: ut Mt; cf et. ad Mc et Act)

43. *εωσ αν θω*: D *εωσ τιθω* | R *εκχθρουσ* | *υποποδιον* (f vg go syr[p] arm aeth): D 145. a c e ff[2] i l q cop syr[cu] et [sch] *υποκατω* (:: ut Mt; cf et. ad Mc)

44. *δαυ.* (ut v. 41) *ουν* et. f vg syr[p]: q syr[cu] et [sch] arm *si igitur david*, c e ff[2] *si david*, l *david enim* ... D b*[scr] a i go Cyr[act63] nil nisi *δαυ.* | *κυριον αυτον* cum ℵDEGHPSVΓΔΛ al pler a c e ff[2] i l q vg syr[p] (Tert [marc 4, 38] vide ante) ... Ti *αυτον κυριον* (:: cf ll. pp.) cum ABKLMQR UΠ al plus [10] f go cop arm syr[sch] Cyr[act 63] | *καλει* (D[gr] *λεγει* :: ut Mc): R cop syr[sch] ante *αυτον κυριον* pon (:: cf ll. pp.). Syr[cu] *domine*

15–47 Mt 23, 1. 6. 7. 14. Mc 12, 38–40 11. 43

45 $^{246.2}$ Ἀκούοντοσ δὲ παντὸσ τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖσ μαθηταῖσ·
46 προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν
στολαῖσ καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺσ ἐν ταῖσ ἀγοραῖσ καὶ πρωτοκα-
θεδρίασ ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ καὶ πρωτοκλισίασ ἐν τοῖσ δείπνοισ,
47 $^{247.8}$ οἳ κατεσθίουσιν τὰσ οἰκίασ τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μα-
κρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

XXI.

1–4 Mc 12, 41–44

1 Ἀναβλέψασ δὲ εἶδεν τοὺσ βάλλοντασ εἰσ τὸ γαζοφυλάκιον

mi vocat eum | *και* a f vg syr^{p} etc (q *quomodo ergo*): D 157. 251. c e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} et ^{sch} arm om | *αυτου υι. εστ.* cum ABKMΠ 1. 209. pw^{scr} al pauc cop ... ς Ln *υι. αυτ. εστ.* cum ℵDLPQRΓΔΛ unc^{6} al pler it vg etc Cyr^{act} :: ut Mt

45. *λαου*: s al pauc *οχλου* | *τοισ μαθηταισ* cum BD arm ... ς Ln *τ. μαθ. αυτου* cum ℵALPRΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc, item Γ 235. *τ. εαυτου μαθηταισ* ... Ti *προσ αυτουσ* cum Q (:: incipiebat h. l. lectio ecclesiastica, quemadmodum r^{mg} habet: *σαββ. ιζ΄· ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ· προσεχετε* etc)

46. *εν στολαισ* (syr^{cu} *in porticis*) post *περιπατ.* cum BDPQΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go cop rell Bas$^{eth\,264}$ ... ℵAGLR 1. 33. 69. 131. 209. 346. al^{5} fere arm ante *περιπατ.* (:: ut Mc) | AHLPRXΓ*Λ 33. 69. al mu *πρωτοκλησιασ*

47. *οι κατεσθιουσιν* c. ℵABLQRΓΔΛΠ unc^{8} al pler Bas^{eth264} ... Ln *οι κατεσθιοντεσ* (D *-σθοντεσ*) c. DPX 122. i^{scr} | *τασ οικιασ*: c ff$^{2.}$ i l *panes* (ff$^{2.}$ sab *-nem*) | *και προφ.* et. c (*qui comedunt domus viduarum et occansione longa adorantes*) syr^{hr} et P: it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} om *και* (c ff$^{2.}$ i l *qui fingentes longam orationem devorant panes viduarum*, a *qui comedunt domos viduarum fingentes long. orat.*, f vg *qui devorant dom. vid. simulantes long. orat.*, s *qui devorant dom. vid. occasione longa orantes*, item d sed *comedunt*, q *qui excusatione longa orantes devorant domos viduarum*) | *μακρα* (*μακρὰ* EKMSVΓΛ al plu; 1. al^{4scr} etc *μακρᾶ* ut edidit ς, non ς^{e} Gb Sz): A*LX al^{5} *μακραν* | *προσευχονται*: DPR 13. 69. 124. cf^{scr} al pauc e *προσευχομενοι*, item (vide ante) it^{pler} vg (syr^{cu} et^{sch} *in praetexta quod protrahunt orationes suas*) | *λημψοντ.* cum ℵAB DLPRX ... ς *ληψ.* cum QΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

XXI, 1. *αναβλ. δε*: X 157. m^{34} syr^{sch} pers^{p} add *ο* $\overline{ις}$ | *ειδεν* cum ℵABDEG HSUXΓΛ al plu ... KLMPQVΔΠ al mu *ιδεν* ... Or^{4,288} (item syr^{sch} et per^{p}) *εισ* omisso *δε* seq (*απο μεν του λουκα ταυτα· αναβλεψασ δε εισ τουσ βαλλ. εισ το γαζ. τα δωρ. αυτ. πλουσιουσ ειδε τινα χηραν* etc. Rursus^{290} *ανεβλεψεν ουν εισ τουσ βαλλοντασ* etc et *αει τοινυν ο* $\overline{ις}$, *κατα μεν τον λουκαν, αναβλεπων εισ τουσ βαλλοντασ* etc) | *εισ το γαζοφυλακιον* (EGHΛ al aliq *-κειον*, GHΛ al *-κεῖον*) hoc loco cum ℵBDLX 1. 33. 69. 131. 157. 209. 248. 346. e syr^{sch} et ^{hr} Or^{4,288}

τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους. 2 εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν
βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 καὶ εἶπεν· ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ
χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλείω πάντων ἔβαλεν· 4 ἅπαντες γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ
ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν.
5 $^{248.2}$ Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς 5—11 Mt 24, 1—7
καὶ ἀναθέμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· 6 ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσον- Mc 13, 1—8

et^{290} ... ς Ln post *τα δωρ. αυτ.* cum APQΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg cop syr$^{cu\ et\ p}$ arm aeth Bas^{eth262}

2. *ειδεν*: fere ut v. 1. (*ιδεν* h. l. XΠ*) | *ειδ. δε* et. e f m s vg Bas^{eth262}: s 124. 127. 262. al pauc a cop^{dz} arm om. *δε* (Or vide ante) ... ff$^{2.}$ i q syr$^{sch\ et\ hr}$ *et vidit*, c l *et videt* | *τινα* (A *τιναν*) sine *και* (Gb^{0}) c. ℵBKLM QXΓΠ 33. 124. 157. al plus^{30} c ff$^{2.}$ i l q syr^{hr} aeth Or$^{4,288\ et\ 290 semel}$ Bas eth ... Ti *τιν. και* cum AEGHSUVΔΛ 1. 13. 69. 108. 131. 209. al^{60}, ς *και τινα*, Ln [*και*] *τινα* c. DP al vix mu a e f m s vg cop syr$^{cu\ et\ sch}$ (et^{p} *και* c.*) arm (Or$^{4,290 semel}$ *αναβλεπων εισ τουσ-ορα και την* etc) | *πενιχραν* (EKLΛ al mu *πενηχρ.*): X 299. om | *βαλλουσαν*: Q 1. 209. c^{scr}435. Or^{4,290c} (ex cod ^{bodl}) *βαλουσαν* (237. 47^{ev} *βάλουσαν*) | *εκει*: D 44. it^{pler} (non f q) vg syr$^{cu\ et\ sch}$ (non item ^{p} et ^{hr}) aeth Or^{ter} om (:: ad modum Marci) | *δυο λεπτ.* cum ADPΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e syr^{p} (etiam $^{mg\ gr}$) arm aeth Bas^{eth262} ... ℵBLQX 33. 157. it^{pler} vg cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ Or$^{4,288\ et\ 290}$ *λεπτ. δυο* (:: at ita Mc lectione non fluct). Praeterea D add (:: ex Mc) *ο εστιν κοδραντησ*

3. *η πτωχη αυτη* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a syr^{p} Or$^{4,288\ et\ 290}$ ... Ln *αυτη η πτωχη* (:: ut Mc) cum ℵBDLQ al^{5} it^{pler} (sed i *paupera haec paupercula*) vg arm Bas^{eth262} ... cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ *αυτη* ante *η χηρα* pon | *πλειω* cum DQX 51. 106. 157. 235. 239. qr^{scr}, item L *πλειονα* ... ς *πλειον* (:: ut Mc) cum ABΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or$^{4,288\ et\ 290}$ Bas^{eth}; item ℵ 243. *πλεον* | *εβαλεν*: X* 131. p$^{parh\ scr}$ *εβαλλεν*

4. *απαντεσ* cum ALQXΓΛΠ al omn^{vid} Bas^{eth262} ... Ln *παντεσ* (:: ut Mc) cum ℵBDΔ Or^{4,288} | *περισσευοντοσ αυτοισ* (et. Or$^{4,288\ et\ 290}$ Bas^{eth}): L 13. 25. 33. 69. 71. 124. 131. 243. *περισσευματοσ αυτων*, 1. 118. 209. g^{scr} al pauc *περισσευματοσ αυτοισ* | *εισ* (L om) *τα δωρα* sine additam cum ℵBLX 1. 118. 131. 209. cop syr$^{cu\ et\ hr}$ ... ς Ln add *του θεου* cum ADQΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (m *in dono dei*) vg syr$^{sch\ et\ p}$ arm (aeth *obtulerunt domino*) Or$^{288\ et\ 290}$ Bas^{eth} Cyp^{242} | *υστερηματοσ*: Δ *υστερησαντοσ* | *απαντα* cum AΓΔΛΠ unc^{8} (V *απαν*) al pler Bas^{eth} ... Ln *παντα* (:: *παντα οσα ειχεν* in Mc non fluct) cum ℵBDLQX al pauc Or^{bis} | *εβαλεν* (V al pauc *κατεβαλ.*): E^{rubro}GHM^{rubro}S^{rubr}V (est*)ΓΛ al permu (item evglstaria) add *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* (sed nonnulli ut SV non plene adponunt)

5. *καλοισ*: ℵ^{a} *μεγαλοισ*, sed restitutum est *καλοισ* | *αναθεμασιν* cum ℵADX 1. al aliq ... ς *αναθημασι* cum BLQΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr$^{p\ mg\ gr}$ (:: Moer. *αναθημα αττικωσ, αναθεμα ελληνικωσ.* Thom. *ανα-*

ται ἡμέραι ἐν αἷσ οὐκ ἀφεθήσεται λίθοσ ἐπὶ λίθῳ, ὃσ οὐ καταλυ-
θήσεται. 7 $^{249.2}$ ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντεσ· διδάσκαλε, πότε
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;
8 ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντεσ· ἐγώ εἰμι, καὶ ὁ καιρὸσ ἤγγικεν· μὴ
πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμουσ καὶ
ἀκαταστασίασ, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον,
ἀλλ' οὐκ εὐθέωσ τὸ τέλοσ. 10 τότε ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἐγερθήσεται

θημα, ουκ αναθεμα, ει και φιλοστρατοσ λεγει.) | *κεκοσμηται*: D ante *και αναθεμ.* pon

6. *ταυτα α* c. ℵABQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} f g$^{1.2}$ vg cop syr^{utr}: DL a c e ff^{2} i l q syr^{cu} arm aeth om *α* (syr^{cu} aeth *videte haec*; l *nonne videtis haec*) | *επι λιθω*: ℵ^{c}LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 131. 157. al^{30} fere *επ. λιθον* (:: ex Mt; cf et. ad Mc). Praeterea ℵBL 13. 61^{mg} 69. 124. 346. cop add *ωδε* (ita Ti^{synops}), quod idem X 1. 33. 118. 131. 209. al pauc e s syr^{cu} arm aeth ante *λιθοσ* add, item (post *λιθω*) D a add *εν τοιχω ωδε*, c ff^{2} i q *hic in pariete* (*-tem* i), l s *in parietem* ... omisimus *ωδε* (:: quod ex Mt huc translatum videtur, ut et. a multis in Mc factum est) cum AQΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g$^{1.2}$ vg syr^{utr} | *ου*: G 124. *ου μη* | *καταλυθησεται*: 69. *σαλευθ.*

7. *αυτον*: D 252^{mg} 122. add *οι μαθηται* (122. insuper add *αυτου*) :: cf Mt | *ουν*: D 1. 13. 106. 131. 209. 237. al pauc it vg cop syr^{cu} et ^{sch} (non item P) arm aeth om :: cf ll. pp. | *οταν* (1. 131. 209. *οτε*) *μελλη* (Γ 1. 69. 124. 131. 157. 209. *μελλει*) *ταυτ. γιν.* (69. *γεν.*): D l *τησ σησ ελευσεωσ* (*adventus tui*) :: cf Mt *τησ σησ παρουσιασ*

8. *βλεπετε* etc: huc sive ad ll. pp. spectat Pist^{280}: *dicite iis*: *Cavete vobis a doctrinis πλανησ, alioquin multi venient in meo nomine dicentes*: *ego sum, et ego non sum, et πλανωσι multos.* | *επι* (it vg *in nomine*, ut et. in Mt et Mc): KMΠ al aliq *εν* | *λεγοντεσ* sine *οτι* cum ℵBLX 50^{ev} c aeth Tert$^{marc\,4,39}$ ... ς Ti add *οτι*, Ln [*οτι*] cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg cop (:: *οτι* Mc, nec om nisi D al pauc Latt^{7}; om Mt, sed add C al mu vv aliq) | *ειμι* (ita a f vg syr^{cu} et P et ^{hr} etc): 157. c e ff^{2} g^{2} i l q s gat mm syr^{sch} pers^{p} Tert^{marc} Amb add *ο* $\overline{χς}$ :: ex Mt | *ο καιρ. ηγγικ. μη* excidit ℵ*, suppl ^{c} | *μη* sine *ουν* cum ℵBDLX 157. 346. a c e ff^{2} i l s cop syr^{cu} et ^{hr} (syr^{sch} exprim *δε*) arm aeth ... ς (sed Gb^{o}) Ti add *ουν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg syr^{p}

9. *πτοηθητε* (XΛ al mu *πτωηθητε*, it^{pler} vg *nolite terreri*, Or$^{int\,3,853}$ *ne terreamini*, e s *nolite expavescere*): D q *φοβηθητε* (d *ne timueritis*, q *nolite timere*) | *δει*: syr^{cu} et ^{sch} et P ^{mg} *μελλει* | *γαρ* (a c e f q): ff^{2} i l vg om | *ταυτ. γενεσθ. πρωτ.* cum ℵBLΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e l (c f i q *haec primum fieri*, ff^{2} vg *primum haec fieri*) ... Ti *γενεσθ. ταυτ. πρωτ.* cum ADX al aliq

10. *τοτε ελεγεν αυτοισ* (syr^{hr} *tunc dico ego vobis*; q *in illis. Tunc dicebat*

ἔθνοσ ἐπ' ἔθνοσ καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 σεισμοί τε μεγά-
λοι καὶ κατὰ τόπουσ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ ση-
μεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 [250.1] Πρὸ δὲ τούτων πάν- 12 ss Mt 10, 17 ss 24, 9
των ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶσ τὰσ χεῖρασ αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παρα- Mc 13, 9-13
διδόντεσ εἰσ τὰσ συναγωγὰσ καὶ φυλακάσ, ἀπαγομένουσ ἐπὶ βασιλεῖσ
καὶ ἡγεμόνασ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματόσ μου· 13 ἀποβήσεται ὑμῖν εἰσ

---

illis, item a ff$^{2.}$ i *in illis* sed omissis rell): D e l (item a ff$^{2.}$ i) syr^{cu} et^{sch} pers^{p} om (:: ut ll. pp.). Knappius ad praeceptum Bezae et Casauboni edidit: τοτε, ελεγ. αυτοισ, εγερθ., at id ab usu Ni Ti alienum. | εγερθησεται (f q vg syr^{p} etc): D 74. 346. a c e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} et^{sch} pers^{p} add γαρ | επ cum ℵADLX 1. 209. al ... ς Ti επι cum BΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler

11. τε prim: AL al aliq d am for om | και κατα τοπουσ cum ℵBL 33. cop arm aeth ... ς Ln κατα τοπ. και cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg syr^{romn} (:: at et in Mt et Mc κατ. τοπ. arctius cum σεισμ. iunctum legitur) | λιμοι (ℵAD λειμ.) και λοιμοι cum ℵADLΓΔΛΠ unc^{8} al longe pler e cop syr^{sch} et ^{p} et^{hr} arm ... Ti λοιμ. κ. λιμ. cum B 130$^{gr et lat}$ 157. it^{pler} vg syr^{cu} (Tert$^{marc\ 4,39}$ *et pestem et fames terraeque motus*) ... X y^{scr} aeth λιμοι tantum, 69. λοιμοι tantum | φοβητρα (aeth add *super homines*) cum ℵALXΓΔΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ln Ti φοβηθρα cum BD ... Λ φόβοι τέρατά τε. Similiter syr^{sch} *terrores et propulsiones* | απ ουρανου hoc loco cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler, item certe cum σημ. μεγαλ. conjg cop arm syr^{sch} et ^{p} et^{hr} (et. Tert^{marc} „videamus et quae signa temporibus imponat: *bella*, opinor, *et - et formidines et prodigia de caelo*"). Similiter ℵL 13. 33. 69. 122. 124. 254. 346. 433. post μεγαλα pon, item B ante σημεια (sic Ln edidit) ... D it vg Or^{int3,855} syr^{cu} ante και σημεια pon (cum φοβητρ. conjgtes) ... aeth om | εσται: V* 13. 69. 124. 254. 274. 346. εσονται (syr^{cu} et^{sch} *videbuntur*). Praeterea c ff$^{2.}$ i l q s syr^{p} add *et tempestates*, syr^{cu} aeth *et magnae tempestates*, a Or^{int3,855} *et hiemes*, item syr^{sch} *et tempestates magnae erunt*

12. παντων (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu ... ς (= Gb Sz) απαντων cum minusc vix mu | επιβαλουσιν: Γ al pauc επιβαλλουσιν, sed Γ -αλλοῦσιν. Praeterea Γ c^{scr} add γαρ (quemadmodum evglstaria: Ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ· προσεχετε απο των ανθρωπων· επιβαλ. γαρ etc) | εφ υμασ (ℵ^{a}): ℵ* επ αυτουσ | τασ ante συναγωγ. cum ℵBD 157. d^{scr*}... ς Ln Ti om cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | απαγομενουσ cum ℵBDL 1. 131. 209. e (*abducentes*; contra it^{pl} *ducentes*, d *ducentur*, a tol *ducemini*, g$^{2.}$ s vg *trahentes*, am *tradentes*) ... ς Ln αγομενουσ cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it^{plu} vg, at alibi etiam απαγειν reddunt *ducere*, cf ad Mc 14, 44) | ενεκεν: D g^{scr} ενεκα

13. αποβησεται sine additam cum ℵ*BD (a *ut sit in testimonio vobis*) ... c ff$^{2.}$ i l q add *enim* ... ς Ln Ti add δε cum ℵ^{c}ALR unc rell al omn^{vid} e f vg cop etc

12, 11 μαρτύριον. 14 $^{251.2}$ θέτε οὖν ἐν ταῖσ καρδίαισ ὑμῶν μὴ προμελε-
τᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ
δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντεσ οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν.
16 sq Mt 10, 21 sq 16 παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, 17 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι
ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 καὶ θρὶξ ἐκ τῆσ κεφαλῆσ
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰσ

---

14. *θετε* cum ℵAB*DLMRXΠ 33. p^{scr} ... ς *θεσθε* cum B^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler Or^{1,295} Cyr^{nest103} | *ουν* (ℵ^{c}): ℵ* om, item Cyp^{160}et^{268} | *εν ταισ καρδιαισ* (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. Cyr^{nest}, item *in cordibus* it vg cop al Did$^{int\,267}$et^{270} (Gall^{6}) ... ς *εισ τασ καρδιασ* cum RΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{1,295} (Π* al^{10} fere om *εισ*) | *προμελεταν* (Or *μελεταν*): D *προμελετωντεσ*

15. *δωσω υμιν* (et. Or^{1,295} Cyr^{nest} Cyp etc): D *υμ. δωσ.* | *ᾗ*: L *οι* (sic) | *αντιστη. η* (cop *ουδε*, 69* *ου*, vg *et*) *αντειπ.* cum ℵBL 13. 69. 124. 157. 346. e f (vg) arm Or^{1,295} Did$^{int\,270bis}$ (et^{267} *contradicere aut respondere*) ... ς *αντειπ. ουδε* (AKMRΠ al^{20} fere Cyr^{nest} *η*, atque ita Gb) *αντιστην.* cum ARXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{p} Cyr$^{nest\,103}$ ... D^{gr} a c ff^{2} i l q cop^{dz} syr^{cu} et^{sch} Cyp^{160}et^{268} *αντιστηναι* (*resistere*), d *contradicere* tantum | *απαντεσ* cum BL ... ς Ln *παντ.* cum ℵADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,295} Cyr$^{nest\,103}$ (:: cf 3, 21. 4, 6. 7, 16. 8, 37. 9, 15. 15, 13. 17, 27 et 29. 21, 4. ubi *απασ* contra *πασ* retinuimus. Multo rarius contrarium factum est: 2, 39. 3, 16. 5, 11 et 28.) ... a c ff^{2} i l q Cyp^{106}et^{268} om (non item e f vg). Libere aeth *ut non-possint contradicere vobis, nec insurgent contra vos*

16. *δε και* et. a e syr^{p} et^{hr} Or^{1,295}: f q *enim* ... 13. 69. 346. c l (ff^{2} g$^{1.2}$ ut ^{vid}) vg (i transilit a verbis *trademini autem* ad *morte afficient*) cop *δε* sine *και* (nec syr^{sch} exprim; paullo liberius syr^{cu}; aeth *et tradent*) | *γονεων*: syr^{cu} *γυναικων* | *και αδελφων*: EHSVΓΔΛ al^{80} fere Or post *φιλων* pon, X al aliq post *συγγενων* ... G 157. a om | *και συγγενων* (A 1. *-νεων*): 13. 157. 209. 435. al pauc e om

17. *δια τ. ον. μου* post *υπο παντ.* c. ℵABDEGHLRX al plu it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} etc ... Ti ante *υπο πα.* (:: quippe enim postpositum et. Mt et Mc habent, item Mt 10, 22) c. KMUVΓΛΠ al mu syr^{p} ... SΔ 11. 122* 219. 229* 243. kw^{scr} om

18. Epiph^{316}et^{342} de Mcione: *παλιν παρεκοψε το· θριξ εκ τ. κεφ. υμων ου μη αποληται.* Versum (habet et. Or^{1,295}) om syr^{cu} :: ut Mt et Mc | *αποληται* (RΓ al *απωλ.*): G add *εισ τον αιωνα*

19. *κτησασθε* cum ℵDLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (d *adquirite*, item i^{alt}) Const^{5,7,1} (*διο παραινει λεγων· εν τη* etc) Bas$^{monast\,539}$ Mac^{hom9,10} (Gall^{7,36}) Cyr$^{glaph\,96}$ ... Gb′ Ln Ti *κτησεσθε* cum AB 1. 13. 33. 124. 346. al^{6} it vg (c ff^{2} i^{blan} l s *adquiretis*, a f vg *possidebitis*; q vero *adquiritis*, e *possidetis*) cop(schw ex ^{dz}, sed^{wi} et ^{petr4} *possidetis*) syr^{omn} arm aeth Or^{1,295} Mac^{patient} (Gall^{7,188}) Tert^{marc4,39} („per tolerantiam, in-

ψυχὰς ὑμῶν. 20 [252.10] Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρα- 20 ss Mt 24, 15–19
τοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐ- Mc 3, 14–17
τῆς. 21 [253.2] τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη,
καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ
εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν
τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 [254.2] οὐαὶ ταῖς ἐν
γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις·
[255.2] ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ

---

quit, salvos facietis vosmet ipsos") :: at *κτησεσθε* multo magis cum iis quae praecedunt convenire videbatur (hinc interpretum consensio) praetereaque accommodatum est eis quae ll. pp. praebent: *ο δε υπομεινας ε. τελ. ουτ. σωθησεται*

20. *ιερουσαλημ* cum ℵBDR Or^{3,642}et^{711} (utroq loc ^{libere}) Eus$^{hist 3,7 cod}$ ... ς Ti *την ιερουσαλ.* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,400} et ^{2,8} Eus $^{hist 3,7}$ et $^{praep 6,11}$ (Hein^{303}, ex Or) et$^{theoph 130. 134}$. Praeterea D al pauc Eus$^{praep\ cdd}$ pon ante *υπο στρατοπ.*, item (ante *κυκλ. υπ. στρ.*) cop (*hierusalem militibus cingentibus eam*) syr^{cu} et^{utr} | *γνωτε* et. Or^{1,400} Eus^{hist} (edd et cdd^{pler}) et $^{theoph\ bis}$ ... R 1. 131. 209. Eus^{hist} ex edd^{laemm} et^{hein} Eus$^{dem 403}$ *γινωσκετε* (R et Eus^{hist} cod *-ται*) ... DX al pauc e s Or^{2,8} Eus^{praep} *γνωσεσθε* | *ηγγικεν* (et. Or^{2,8} Eus^{hist} et ^{praep} et^{dem} et^{theoph}): A 1. 209. Or^{1,400}(et^{3,184}et^{711}) *ηγγισεν*

21—22. Epiph^{316}et^{342} de Mcione: *παλιν παρεκοψε ταυτα· τοτε οι εν τη ιουδ. φευγ. εισ τα ορη, και τα εξησ, δια το επιφερομενον* (^{342} *δια τα επιφερομενα εν τω ρητω*)· *εωσ πληρωθη παντα* (^{342} om) *τα γεγραμμ.* Tert$^{marc 4,39}$ „Sed demonstrato dehinc tempore excidii cum coepisset vallari exercitibus Hierusalem, signa iam ultimi finis enarrat, solis et lunae siderumque prodigia", unde probabile fit Mcionem etiam vv 23 et 24 delevisse.

21. *εισ τα*: H 49^{ev} *επι τα* (:: ut Mt) | *φευγετωσαν* etc: ff^{2}· *fugiant a facie eius in montibus* | *και οι* (Γ om) *εν μεσω* (ACLR *εμμεσω* ut solent) *αυτησ* (H *αυτη*, D tol sax sl$^{cod 4}$ ap Dobrowsk et Gb add *μη*) *εκχωρειτωσαν* (HX al *-ρητωσαν*): A 262. a^{scr} om | *εισερχεσθωσαν* (H *-χετωσαν*): Eus$^{theoph 130}$ *εισελθετωσαν*

22. *εισιν*: ℵ om | *του*: L *τω* | *πλησθηναι* (et. Gb Sz) cum ℵABDLRΔΛΠ unc^{8} al plu (Γ om *του πλησθ. πα. τα γεγρ.*) Eus$^{theoph 130}$ ... ς (=Gb Sz) *πληρωθηναι* cum CX al mu

23. *ουαι* sine additam cum BDL a c e ff^{2}· i l q ... ς add *δε* (:: ut Mt et Mc) cum ℵACRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg cop syr^{omn} arm aeth Eus $^{theoph 130}$ | A *εγ γαστρι* | *θηλαζουσαισ*: L *ενθηλαζουσαισ* ... D^{gr} *θηλαζομεναισ* (ita D et L et. in Mt et Mc), contra d *quae lactant* (e *quae mammant*) | *εσται γαρ*: ℵ* (om ^{c}) add *εν εκειναισ ταισ ημεραισ*, item tisch** 1. 118. 131. 209. 247. 49^{ev} al^{3scr} add *τοτε* | *τω λαω* (et. Gb Sz) cum ℵABCDKLMRXΠ al^{30} it vg cop arm Eus$^{hist 3,7}$ (sed Lämm ed

τούτῳ, 24 $^{256.10}$ καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρησ καὶ αἰχμαλω-
τισθήσονται εἰσ τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη
25 ss Mt 24, 29 s Mc 13, 24–26 ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 $^{257.2}$ Καὶ
ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροισ, καὶ ἐπὶ τῆσ γῆσ
συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχουσ θαλάσσησ καὶ σάλου, 26 ἀποψυ-
χόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίασ τῶν ἐπερχομένων
τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεισ τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.
27 $^{258.2}$ καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
νεφέλῃ μετὰ δυνάμεωσ καὶ δόξησ πολλῆσ. 28 ἀρχομένων δὲ τού-

εν) ... ς (= Gb Sz) praem *εν* c. ΓΔΛ unc^{6} al plu syr^{p} aeth Eus$^{theoph\,130}$ (48. *επι*, syr$^{cu\,et\,sch}$ *super*) | *τουτω*: L om

24. *στοματι*: DR al^{10} fere Eus$^{hist\,3,7\,et\,theoph\,130}$ (item *cadent in ore* it vg syr$^{cu\,et\,utr}$) praem *εν* (:: cf LXX Iud 4, 16. Hos 7, 16. 13, 16. Am 7, 16 etc) | *μαχαιρησ* cum B*Δ ... ς Ln Ti *μαχαιρασ* cum ℵAB^{3}CLR unc rell al omn^{vid} ... D *ρομφαιασ* | *τα εθν. παντ.* hoc ordine cum ℵBLR 124. cop ... ς *παντ. τα εθν.* cum ACDXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr$^{cu\,et\,p}$ (syr^{sch} *in omnem locum*) arm aeth Eus$^{hist\,et\,theoph}$ | *αχρι* (CDR al mu Eus *-ισ*) *ου* cum ℵBCDLR al^{20} fere Eus^{hist} (sed fluct cdd) ... ς *αχρι* sine *ου* c. AXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Eus^{theoph} (et^{hist} cdd) | *καιροι εθνων* (Eus$^{hist\,et\,theoph}$): B praem *και εσονται*, item L cop syr$^{p\,mg\,cod}$ praem *καιροι, και εσονται* ... D om

25. *εσονται* cum ℵBD 229** cop ... ς *εσται* cum ACLRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Eus$^{theoph\,133}$ (:: 21, 11 *σημ. εσται* a Lc scriptum non fluct) | *και επι*: Δ om *και* | *εν αποριᾳ* (R *απωρ.*): ℵ *και εν απορ.*, harl* *et confusione* ... D *και απορια* (d *et aporia sonante mare* etc). Similiter syr^{cu} (*et complosio manuum gentium*) et^{sch} (pergens: *prae stupore sonitus maris*; syr^{cu} pergit *καὶ ἦχοσ ὡσ*) | *ηχουσ* (Gb″) cum ℵABCLMRX al^{12} fere it vg (vide post) cop syr$^{sch\,et\,p}$ (syr^{cu} vide ante) arm (add *ὡσ*) Tert$^{marc\,4,39}$ („enarrat – et in terra angustias nationum obstupescentium velut a sonitu maris fluctuantis“) ... ς *ηχουσησ* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler (aeth *mare sonabit*) Eus$^{luc\,203}$. Latt sic: *prae confusione sonitus* (for san al add *et*) *maris et* (i om) *fluctuum* c ff^{2} g$^{1.2}$ i l q vg; *in confessione sonitus mares et inundationes* sic e; *in stupore sonus maris et undis* a, *prae ansietate ut sonitus maris et motus fluctuum* f, *cum stupore sonitus maris et motus* Tert$^{resurr\,carn\,22}$ | *και σαλου* (et. Eus^{luc}): X *κ. σαλουσ* ... syr$^{p\,mg\,gr}$ *κ. σαλον* ... syr$^{cu\,et\,sch}$ non exprim (contra syr$^{p\,et\,hr}$)

26. RX al aliq *αποψυχωντων* (69. *-χῶν τῶν*) | ℵ *επαρχομενων* | *των* (L *αι των*) *ουρανων*: D *αι* (* *η*) *εν τω ουρανω*, item d a c ff^{2} Amb$^{luc\,1512}$ *quae sunt in caelo*, e i l *in caelo* (contra f q vg Tert$^{marc\,et\,resurr\,carn}$ *caelorum*)

27. *εν νεφελῃ* (et. a vg cop syr$^{p\,txt\,et\,hr}$ etc Eus$^{luc\,202sq}$): c al plus^{10} c e f ff^{2} i l (*cum nubibus*) syr$^{cu\,et\,sch\,et\,p\,mg}$ Tert^{resurr} Amb^{luc} *εν νεφελαισ* (:: cf Mc et Mt) | *μετα δυναμ.* (syr^{sch} add *μεγαλησ*) *κ. δοξ.*

των γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰσ κεφαλὰσ ὑμῶν, διότι
ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσισ ὑμῶν. 29 *Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖσ.* 29—33 Mt 24, 32—35 Mc 13, 28—31
ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· 30 *ὅταν προβάλωσιν ἤδη,*
βλέποντεσ ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺσ τὸ θέροσ ἐστίν.
31 *οὕτωσ καὶ ὑμεῖσ, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύσ*
ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ*

πολλ. (74. 90. q^{scr} it^{pler} vg Tert^{resurr} aeth *πολλ. και δοξ.*, item syr^{cu}): D e *και δυναμει πολλη και δοξη* (d *et virtute multa et gloria*, e *et potentatu magno et claritate*; contra a *cum potestate magna et gloria*, f ff$^{2.}$ q vg *cum potest. magna et maiestate*, c *cum potest. magna in maiestate*; l vero solus *cum potest. et maiest. magna*)

28. *αρχομενων* (et. Hipp$^{antichr\,64}$ Eus$^{luc\,202}$ Tert$^{resurr\,22}$): D^{gr} 13. *ερχομενων* . . . syr^{hr} om *αρχ. δε τουτ. γινεσθ.* | *ανακυψατε* (M *-κυμψατε* licet * scripturus esset *-κυψ-*, 1. 209. *ανακαλυψατε*) *και επαρατε* (a f vg *respicite et levate*): c ff$^{2.}$ i^{blan} (male plura om ^{alt}) l m^{38} q Tert^{marc} et^{resurr} Hesych ap Aug *respirabitis* (Tert^{marc} *erigetis vos*, Tert^{resurr} *emergetis*) *et levabitis*, item e (*et levavites*) nisi quod om *respir.* Contra Or^{int4,658} *allevate* omissis *ανακ. και* | *υμων* pri: D i^{blan} Tert^{marc} (non ^{resurr}) om | *διοτι*: 1. 131. 209. Hipp^{antichr} *οτι* | *εγγιζει*: 1. 131. 209. l m Tert^{marc} et ^{resurr} (Hesych ap Aug *adpropinquabit*) *ηγγικεν*, item Hipp^{antichr} *ηγγισεν*

29. *ιδετε*: D *ειδετε*

30. *οταν προβαλωσιν* (A 49^{ev} al pauc *προσβ.*, 69. al mu *-λλωσιν*) *ηδη* (arm aeth om): D 157. s^{scr} *οτ. προβ.* (s^{scr} add *ηδη*) *τον καρπον αυτων* (157. add *ηδη*), d *cum produxerint fructum suum*, b c ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ l q *cum producunt* (b *-cant*) *iam ex se fructum*, i *cum producunt iam fructus*, e *cum coeperint mittere fructus suos*, f *cum incipient ostendere fructum*, Tert^{marc4,39} *cum fructum protulerint*, syr^{cu} *cum incipiunt pullulantes et dantes fructus suos*, a *cum florient a se* | *βλεποντεσ αφ* (F al pauc *εφ*) *εαυτων*: ℵ^{ca}L 69. 157. cop syr^{sch} et ^{hr} arm *βλε. απ αυτων*, syr$^{p\,mg}$ *βλε. απο των καρπων αυτων* ... D it (sed vide ante *ex se*) syr^{cu} aeth om; syr^{sch} om *βλεποντεσ* | *γινωσκετε* (D^{gr}R *-ται*, item BD^{gr}R v. sq): b c f ff$^{2.}$ g$^{1.\,2.}$ i l q vg *scitis*, a d *scitote*, e *agnoscite.* Praeterea D* d add *ηδη*, item cop$^{petr2.}$ *ex vobis* | *οτι*: A *διοτι* | *ηδη* sec hoc loco c. ABCΓΔΛ unc^{8} al pler b q etc (syr^{p} *ecce*) . . . ℵDLR 33. 435. syr^{hr} post *εγγυσ* (*εγγ. εστ.* ℵ syr^{hr}) pon ... KXΠ al plus^{10} it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{sch} arm aeth om | *εγγ. το θερ. εστιν*: ℵ syr^{hr} *εγγ. εστιν ηδη* (vide ante) *το θερ.*, item it^{pler} *prope est aestas*; M 69. *το θερ. εγγ. εστιν*, item e *aestas est proxima*, a *in proximo esse aestatem*

31. *ουτωσ* (R add *ουν*) cum codd unc pler al plu ... ς *ουτω* cum MΓΔ al plu | *ιδητε*: DR al *ειδητ.* | *ταυτα*: D 69. 124. arm Cyp^{229} *ταυτα παντα*, e Tert^{marc4,39} (pri loco, altero tantum *haec*) et$^{res\,car22}$ *παντ. ταυτ.* (:: cf Mt) | *γινομενα* (ℵAB *γειν.*): D a om (:: cf Mt) | *εστιν*: Δ om

32. *αμην*: 13. 69. *αμ. αμ.* | *οτι*: 1. 11. 127. 248. g^{scr} om

ἡ γενεὰ αὕτη ἕωσ ἂν πάντα γένηται. 33 ὁ οὐρανὸσ καὶ ἡ γῆ παρ-
ελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. 34 [259.10] Προσ-
έχετε δὲ ἑαυτοῖσ μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ
καὶ μέθῃ καὶ μερίμναισ βιωτικαῖσ, καὶ ἐπιστῇ ἐφ᾽ ὑμᾶσ αἰφνίδιοσ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ὡσ παγίσ· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντασ τοὺσ

32. *η γενεα αυτη*: contra habet Tert[marc 4, 39]: „adhuc ingerit *non transiturum caelum ac terram nisi omnia peragantur*" | *αυτη*: E *ταῦτη* (sic) | *αν*: D 33. om | *παντα*: D 50. 69. 90. 124. 248. l cop syr[cu] *ταυτα παντα*, q[scr] syr[sch] arm aeth *παντ. ταυτα* (:: cf ll. pp.)

33. *παρελευσονται* pri cum ℵABDLRXΓΔΛ unc[8] al plu (al[4] *σαλευθησοντ.*) it[pl] vg ... CKΠ 1. 127. 131. al plus[20] a c q *παρελευσεται* (:: cf ad ll. pp.) | *ου μη παρελευσονται* cum ℵBDL 13. 33. 157. ... ς *ου μη παρελθωσι* (:: ut Mt; cf et. ad Mc) cum ARXΓΔΛΠ unc[9] al pler

34. *δε* cum ABCLR unc rell al pler it[pler] vg etc (et. Bas[eth 276] et[287]): ℵD 1. 13. 69. 209. 346. al[10] l aeth om, item Ir[int 282] et (paullo liberius) [272] | *εαυτοισ*: C*LVΠ* al pauc *αυτοισ* ... Meth[702] (*προσεχετε γαρ φησιν ο κυριοσ, μηποτε* etc) Cyr[ador 170] et [luc 410] om | *βαρηθωσιν* (Gb Sz) cum ℵABCLRXΓΔΛΠ unc[8] al longe plu Bas[eth 287] Cyr[luc 410] ... ς (= Gb Sz) *βαρυνθωσιν* cum DH al mu Meth[702] Bas[eth 276] Cyr[ador 170] (Epiph[401] *μη βαρυνεσθωσαν, φησιν, υμων αι* etc) | *υμων αι καρδιαι* cum ℵCDLRΓΔΛΠ unc[9] al pler (cop) Meth[702] Bas[eth 276] et [287] Epiph[401] Cyr[ador 170] ... Ln *αι καρδ. υμων* cum ABX al[6] (item Latt etc) | ℵAB*LMRXΓ al *κρεπαλη* | *επιστη εφ υμ. αιφνιδ.* cum ℵBDLR 77. 157. it vg (syr[cu] *η ημερ. εκειν. επιστ. εφ υμ. αιφν.*) (Meth omisso *αιφνιδ.*) Tert [marc 4, 39] (*et insistat eis repentinus dies ille velut laqueus*) (Eus[luc 205] *επιστ. αιφν. εφ υμ.*) ... Ln *αιφν. επιστ. εφ υμ.* cum A al aliq cop syr[sch] Bas[eth 287] Ir[int 278] ... ς *αιφν. εφ υμ. επιστ.* cum CΓΔΛΠ unc[9] (X omisso *εφ υμ.*) al pler arm syr[p] Bas[eth 276] | *αιφνιδιοσ* (ℵACFKLMRXΓΔ al mu *εφνιδ.*, D* *ενιφνιοσ*, ** *εφνιοσ*): RΓΠ 1. 33. 69. al[40] fere Bas [eth bis] (sed var cdd[287]) *-διωσ* (et. Ir[int] *repente*) | *η ημερα*: DKV om *η*

35. *εκεινη*[35] *ωσ παγισ· επ. γαρ* (d *autem*) cum ℵBDL 157. a b c e ff[2] i cop Meth[702] (*και επιστη εφ υμ. η ημ. εκ. ωσ παγισ.*) Cyr[luc 410] (*ινα μη αιφν. επελθη η ημερ. εκει. ωσπερ παγισ προσ υμασ μηδεν ωφεληθεντασ εκ του προακηκοεναι*) Tert[marc 4, 39] (vide ante. Post verba *velut laqueus* pergit ad v. 37.) ... ς Ti *εκεινη·* [35] *ωσ παγισ γαρ επ.* cum ACRXΓΔΛΠ unc[9] al pler f l (sed * om *enim*) q vg syr[cu] et [utr] et [hr] ([240] om *γαρ*, non item [230]) arm Eus[luc 205] (*ωσ παγισ γαρ η του κυριου παρουσια επελευσεται επι* etc) Bas[eth 276] Ir[int 278]. Libere aeth *dies illa subito, sicut rete quod descendet* etc | *επεισελευσεται* cum ℵ*BD a c (a *intrabit*, d e *introibit*) ... ς *επελευσεται* cum ℵ[c]ACLRXΓΔΛΠ unc[9] al pler (69. 235. 433. al pauc *ελευσεται*, 157. *επιστησεται*) Eus[luc] Bas [eth], item *superveniet* it[pler] vg (et. Ir[int 278]) etc | *παντασ* (et. Ir[int 278]

καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν
παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ
μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας 37 s Mt 21, 17 Io 8, 1 s
ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών. 38 καὶ
πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

Eus[luc] Bas[eth276]): D om. Praeterea dg[scr] al pauc syr[hr240] (non item [230]) om επι παντ. τ. καθημ. (69. al aliq κατοικουντ.) | πασης: AK U[2]Π al pauc (al[2scr]) post τ. γης pon ... 1. 108. 131. ff[2.] mt syr[cu] Ir[int278] om

36. αγρυπνειτε: LXΔ al -πνητε | δε cum ℵBD a e cop[petr2] ... ς ουν cum ACLRXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] b c f ff[2.] i l m[35] q vg cop syr[cu et utr et hr230] ([240] om) arm aeth (:: ut ll. pp.) | κατισχυσητε cum ℵBLX 1. 33. 36. 57. 131. 157. 209. cop syr[hr230 et 240] aeth ... ς Ti καταξιωθητε cum ACDRΓΔΛΠ unc[9] al pler it vg syr[cu et utr] arm Tert[res car 22] (:: sane speciosum illud quidem et ex ipsius usu Lucae adsumptum) | ταυτα παντ. c. ℵ[c]BDLX al vix mu b c f ff[2.] l m[35] q (g[1.2.] e silentio) vg (et. for fu etc) cop etc ... Ti παντ. ταυτ. cum AC*M al aliq a c i syr[p et hr bis] Tert[res car22] (*effugere omnia ista*) ... Gb[0] Ti[synops] om ταυτα cum ℵ*C[3]RΓΔΛΠ unc[8] al plus[100] am; syr[cu et sch] om παντα, U al pauc om τα | σταθηναι et. f (g[1.2.]?) vg: D a b c e ff[2.] i l m q στησεσθε (*stabitis*), Tert[res car22] *stetis*

37. εν τω ιερω διδασκ. cum ℵACDLRXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] (G om διδασκ.) a cop syr[p] (Tert[marc] *per diem in templo docebat*) ... BK b c e f ff[2.] g[1 2.] i l q vg syr[cu et sch] aeth (*docebat in templo*) διδασκ. εν τω ιερ. (:: Mc 12, 35. διδ. εν τ. ιερ. non fluct; contra Mc 14, 49. εν τ. ιερ. διδ. a multis temptatum) | τας δε νυκτ. εξερχομενος: D om (excidit versus) | ηυλιζετο (A διηλιζ. sic): D εις τ. ορ. ηυλιζετο (d *habitabat*, sed D[gr*] ηυλησετο). Similiter 157. εις ορος εξερχομενος ηυλιζετο | το καλουμενον: X*(sed suppl*[mg])Γ 1. 131. 209. e om. Cf Tert[marc4, 39] *ad noctem vero in elaeonem secedebat* | ελαιών: hoc accentu A al mu; EHKMUΠ al plu ελαιῶν, it[pler] vg *oliveti*, c *olivarum* ... XΓ 1. 131. 209. των ελαιων

38. ωρθριζεν: EF*HMXΓΔ al aliq ορθριζ. | εν τω ιερω (et. C[2]; C*?U al pauc ορει): D e post ακουειν αυτου pon. Praeterea 13. 69. 124. 346. post ακου. αυτ. add και απηλθεν εκαστος εις τον οικον αυτου et quae sequuntur Ioh 8, 1—11 (pericopa est de adultera). Qua de re cf ad Ioh 7, 53

XXII.

1 s Mc 14, 1 s Mt 26, 1 ss 1 [260.1] Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα,
2 [261.1] καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ τὸ πῶσ ἀνέλω-
σιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.
3—6 Mt 26, 14—16 Mc 14, 10 s Io 13, 2. 27 3 [262.9] Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶσ εἰσ Ἰούδαν τὸν καλούμενον
Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα, 4 [263.2] καὶ ἀπ-
ελθὼν συνελάλησεν τοῖσ ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖσ τὸ πῶσ αὐτοῖσ

XXII, 1 *ηγγιζεν* (et. Philopon[612] ap Gall[12]): DL b e g[1.] i l q *ηγγισεν* | *δε*: K om

2. *και εζητ. οι αρχιερ. και οι γρ.* (et. Philopon[612]): D e *οι δε αρχιερ. και γραμματ. εζητουν* | *το*: D 254. om | *ανελωσιν* (it vg *interficerent*): D *απολεσωσιν* (d *perderent*) | *εφοβ. γ. τ. λαον*: G om | *γαρ* et. a e f l cop syr[cu] et [utr]: D al[3] b c ff[2.] g[1.] i q vg arm aeth *δε*

3. Ex eis quae Epiph[marc342] *ελεγχ. ξ'* dicit et Tert[marc5,6] coniici licet Mcionem abiecisse quod h. l. de Satana scriptum est. Scripsit igitur in hunc fere modum: *απελθων δε ιουδασ – συνελαλησεν.* | *σατανασ* cum ℵABCDLPXΓΔΛ unc[8] (R[vid] sed non satis apparet) al longe plu Or[4,386] ... ς (= Gb Sz) *ο σατ.* cum U al mu Eus[dem468] | *εισ ιουδαν* (et. Or Eus[dem]): D *εισ τον ιουδαν* ... cop aeth *in cor Iudae* | *τον* (Or[4,386] om, ut editum est) *καλουμενον*: G om | *καλουμενον* cum ℵBDLX 69. al[5] cop arm ... ς Ln *επικαλουμενον* cum ACPRΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[4,386] Eus[dem468] (it vg *qui cognominabatur* vel *-natur*, contra d am *qui vocatur*) | *ισκαριωτην* (et. Eus[dem]; E* *εισκαρ.*, G *σκαριωτην*): D[gr] *ισκαριωθ*, Or *ισχαριωθ*, item a d *iscarioth*, b f ff[2.] g[1.2.] i q am fu for san gat mm *scarioth*; contra e *schariotes*, c l Hil[431] *scariotha*, vg[ed] *iscariotes* | *οντα* (e *qui erat*): a ff[2.] g[1.] i vg *unum*, b c f l q *unus* (quod pendet a verbis *qui cognominabatur*), item syr[p] c.* ... g[2.] non exprim | *εκ του αριθμου* (e *ex numero*, a *de numero*): b c f ff[2.] g[1.2.] i l q vg non exprim *του αριθμ.* (habent enim *de duodecim*) ... X *εισ τουσ αριθμουσ*. Pergit D[gr] *εκ* (sed punctis improbatur) *των ιβ*

4. *τοισ αρχιερ.* cum ℵABDLRXΓΔΛΠ unc[8] al pler f vg cop syr[hr] Or[4,386] ... Ln add *και τοισ* (F al pler Eus[bis] om) *γραμματευσιν* c. CP al[10] a b c e ff[2.] i l q syr[cu] et [utr] arm aeth Eus[dem468] et [479] | *και* (c. ℵABLPRXΓΔΠ unc[6] al[70] Or[4,386] Eus[dem479]; ς Ln add *τοισ* c. CSUΛ al permu Eus[dem468]) *στρατηγοισ*: D 31[ev] a b c e ff[2.] i l q (non item f vg) syr[cu] aeth om (:: cf ll. pp.). Contra CP tisch* al[9] syr[sch] et [p] (non item hr) Eus[dem468] et [479] add *του ιερου*. Non item Mcion[epiph316] et [342] ubi est: *συνελαλησε τοισ στρατηγοισ το* ([316] *και το*) *πωσ αυτον παραδω αυτοισ.* | *το πωσ*: D arm *πωσ* ... 13. 69. 124. 346. Or[4,386] Eus[dem479] *οπωσ* (Eus[dem468] *ινα*) | *αυτοισ παραδω αυτον* cum ℵBCGKLΠ 116. 48[ev] al[5scr]; D a *παραδοι* (*traderet*) *αυτον* omisso *αυτοισ* ... ς *αυτον παραδω αυτοισ* c. ΑPXΓΔΛ unc[6] al pler b c f q vg arm Mcion[epiph]

παραδῷ αὐτόν. 5 *καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον*
δοῦναι· 6 *καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι*
αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖσ.

7 *Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ῇ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα,* 7–13 Mt 26, 17–19 Mc 14, 12–16
8 *καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· πορευθέντεσ ἑτοι-*
μάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 *οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ*
θέλεισ ἑτοιμάσωμεν; 10 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἰδοὺ εἰσελθόν-*
των ὑμῶν εἰσ τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωποσ κεράμιον
ὕδατοσ βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰσ τὴν οἰκίαν εἰσ ἣν εἰσ-

---

^{bis} Or Eus$^{dem\ bis}$; e ff$^{2\cdot}$ i l *illum traderet* omisso *αυτοισ*. Libere var cop syrr aeth

5. *και εχαρησαν* (et. Eus$^{dem 468}$ et^{479}): 1. 118. 131. 209. b ff$^{2\cdot}$ i l q om | *αυτω*: Λ *αυτοισ* | *αργυριον* cum ℵBDLPRΓΔΛ unc^6 al plu Eus$^{dem 468}$, item *pecuniam* it vg etc (cop *argentum*) ... ACKUXΠ al^{70} syr^p Eus$^{dem 479}$ *αργυρια* (Gb′; iidem fere testes idem in Mc praebent), aeth *τριακοντα αργυρια* :: ut Mt

6. *και εξωμολογησεν* cum ℵ^{cb}ABDLPRXΓΔΛΠ unc^8 al pler e f vg cop syr^{omn} etc ... Ln om (:: ut ll. pp.) cum ℵ*et^{ca}C 31^{ev} 48$^{ev\ semel}$ a b c ff$^{2\cdot}$ i l q Eus$^{dem 468}$ | *εξωμολογησεν*: HUΓ al mu *εξομολ.*, D *ωμολογ.* et P *ομολογ.*, 57. *συνεξωμολ.* | *του παραδ. αυτον*: P *ινα παραδω αυτον*, 36^{ev} *ιν. αυτ. παραδω* :: ex Mt | *αυτοισ* hoc loco cum ℵABCL 157. b i l ... ς ante *ατ. οχλ.* (haec om 13. 69. al aliq) cum PXΓΔΛΠ unc^8 al pler c f ff$^{2\cdot}$ q cop syr^{cu} et^{utr} et^p arm aeth Eus^{dem} ... D al^7 a e vg om (:: ut ll. pp.)

7. *δε*: G al pauc add *και* | *η ημερα*: ACΔ f^{scr*} om *η* | *των αζυμων* et. c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg syr^p et^{hr}: D a b e ff$^{2\cdot}$ i l syr^{cu} et^{sch} *του πασχα* (sed a om *εν η εδ. θυ. το πασχ.*) | *εν η* cum ℵAPXΓΔΛΠ unc^9 al pler (item it vg *in qua, in quo*) Eus$^{pasch 216}$ ... BCDL al pauc om *εν* | *εδει*: 69. 346. al pauc *δει* ... Η *ἔστιν*

8. *πετρον*: D *τον πετρ.* | BD *ιωανην* | *το πασχ. ινα φαγωμεν*: 13. 69. 124. *ινα φαγ. το πασχ.*, item Mcion$^{epiph 316}$ et^{343} *και ειπε τω πετρω και τοισ λοιποισ· απελθοντεσ ετοιμασατε ινα φαγωμεν το πασχ.*

9. Γ om versum | *ειπαν* cum ℵBCDL ... ς *ειπον* cum APRXΔΛΠ unc^8 al omn^{vid} | *θελεισ*: 13. 69. 124. 346. arm (item syrr) add *ινα* | *ετοιμασωμεν*: V 1. 106. 209. 262** tisch** al^{70} fere *ετοιμασομεν*. Praeterea B syr^p (cdd^{bars} et^{bodl}, non item rell) add (:: e Mt) *σοι φαγειν το πασχα*, item ff$^{2\cdot}$ *tibi pascha* et mm *pascha*, item DP al pauc c e gat sah aeth *σοι*, hinc Ln [*σοι*] ... Or$^{3, 256}$ libere *που θελεισ ετοιμασομεν σοι το πασχα* (e Luca? Certe quae sequuntur non a Mt pendent)

10. *αυτοισ*: D e om (:: ut Mt) | *εισελθοντων*: D *εισερχομενων*, it vg *introeuntibus* (et. d) vel *intrantibus* | K *ημων* | *συναντησει* c. ℵABPRΓΔΛΠ unc^8 al pler ... CLX al pauc *υπαντησει*, D al^5 Or$^{3, 256}$ *απαντησει* | *κεραμ. υδατοσ* (ℵ* om, suppl^{cb}) *βασταζων*: D *βαστ. κερ. υδ.* (*bain-*

πορεύεται, 11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆσ οἰκίασ· λέγει σοι ὁ
διδάσκαλοσ· ποῦ ἔστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μα-
θητῶν μου φάγω; 12 κἀκεῖνοσ ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρω-
μένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 ἀπελθόντεσ δὲ εὗρον καθὼσ εἰρήκει
αὐτοῖσ, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
14 ss Mt 26, 20 ss Mc 14, 17 ss 14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν
αὐτῷ. 15 [264. 10] καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα

lans bascellum aquae), e *ferens amphoram aquam portans* (sic) | *εισ ην* cum ℵBCL z$^{scr\ semel}$, b c e f ff^{2}· g^{2}· i vg sah cop syr$^{p\ et\ hr}$ arm; item X *εν η*, l q am fu san *in qua* (q *quo*), a *qua* ... ς Ti *ου* (d *ubi*) cum DΓΔΛ unc^{6} al longe plu (157. *οπου*) syr$^{cu\ vid}$ et (praemisso *και*) ^{sch}; item AKMPRH al^{15} *ου εαν* (:: Mc *και οπου εαν εισελθη*) | *εισπορευεται*: PXΠ^{2} al aliq *-ηται*

11. C *οικωδεσποτη* | *τησ οικιασ*: ℵ add *λεγοντεσ* | *σοι*: DUX al^{10} q syr$^{cu\ et\ sch}$ pers^{p} (non item syr$^{p\ et\ hr}$) om (:: ut ll. pp.) | *εστιν* ut ℵABC ELPRSXΓΔΛ etc ... praeter ς et. Ln h. l. *εστι* ut DKMUH etc | *το καταλυμα*: ℵC 124. arm add *μου* (:: ut Mc), item aeth *eius*

12. *κακεινοσ*: D *εκεινοσ*, item Or^{3,256} (*βασταζων, εκεινω ακολουθησατε. εκεινοσ υμιν δειξει* etc) | *δειξει*: K al pauc *υποδειξει*, sed K om *υμιν* | *αναγαιον* (et. Gb Sz) c. ℵABDLPRS^{mg}ΔΠ* unc^{6} al plu, item C al (al^{2} ^{scr}) *αναγεον* ... ς (= Gb Sz) *ανωγεον* cum XΓ al mu (et. Or^{3,256} et ^{4,402}), item SUΛΠ^{2} al mu (et. Or^{3,194}) *ανωγαιον*, 69. 157. al *ανωγεων*. Latt sic: f vg *caenaculum*, a *maedianum*, b *pede plano locum*, d q *superiorem locum*, c e ff^{2}· i *in superioribus locum* (l *et ille vobis ostendet, et in superioribus magnum stratum parate*). Praeterea D add *οικον* | *μεγα* (a b c e ff^{2}· i q post *stratum* pon): D e^{scr} sah om | *εστρωμενον*: X 69. 124. add *ετοιμον* (Or^{3,256} add *σεσαρωμενον ετοιμον* et ^{3,194} *και κεκοσμημενον*) :: cf Mc | *εκει* cum ABCDPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc ... ℵLX 131. f i^{blan} arm^{ed} aeth *κακει* (:: ut in Mc edidimus)

13. *ειρηκει* cum ℵBCDL 69. a (*dixerat*) ... ς Ti *ειρηκεν* cum APRΓΔΛΗ unc^{8} al pler, item *dixit* it^{pler} vg ... X al plus^{10} *ειπεν* (:: ut Mc) | *αυτοισ*: D^{gr*} *αυτοσ*

14 sqq. Epiph^{316} et ^{344} ex Mcione: *και ανεπεσε, και οι δωδ. αποστ. συν αυτω. και ειπεν· επιθυμια επεθυμησα τουτο το πα. φαγ. μ. υμων προ του με παθειν.* Tum pergit: *παρεκοψε το· λεγω γαρ* (^{344} om) *υμιν, ου μη φαγω αυτο απαρτι, εωσ* (^{344} add *αν*) *πληρωθη εν τη βασιλ. του θεου.* Nec contra sunt quae exscripsit Tert$^{marc\ 4,40}$.

14. *η ωρα*: L g^{scr} om | *οι αποστολοι* cum ℵ*BD 157. a b c e ff^{2}· i l sah syr^{cu} ... ℵ^{ca}LX 6^{ev} *οι δωδεκα* (:: ut ll. pp.) ... ς *οι δωδεκα αποστολοι* cum ℵ^{cb}ACPRΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q vg cop syr$^{utr\ et\ hr}$ cop arm aeth Epiph$^{marc\ 316\ et\ 344}$ (vide ante)

15. Locum evang. Ebion. huc spectantem vide ad Mt 26, 17 | *προσ αυτουσ* (et. a e): L it^{pler} vg *αυτοισ*

τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ᾽ ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 $^{265.2}$
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕωσ ὅτου πληρωθῇ ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενοσ ποτήριον εὐχαριστήσασ
εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰσ ἑαυτούσ· 18 λέγω γὰρ Mt 26, 29 Mc 14, 25
ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματοσ τῆσ ἀμπέλου
ἕωσ ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 $^{266.1}$ Καὶ λαβὼν ἄρτον 19 s Mt 26, 26 ss Mc 14, 22 ss 1 Co 11, 23–25

---

16. *οτι* (et. it vg Or^{int3,899}): c^{*vid}DX om | *ουκετι* cum c^{2}DPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg (b ff$^{2\cdot}$ g$^{1\cdot 2\cdot}$ i l q vg *ex hoc*, c d e *iam*, f *ultra*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{int\,3,899}$ (*amodo*) ... ℵABC^{*vi}HL al^{4} a sah cop om (Epiph^{marc} *απαρτι*, vide ante): hinc Ln [*ουκε.*] et Schu ex Mc 14, 25 inlatum putat; at in Mc similes testes om, praeterea cf v. 18 | *ου μη φαγω*: D *μη φαγομαι* | *αυτο* cum ℵBC^{*vi}L 1. 118. 131. 209. 239. it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg}$ Or^{int3,899} Epiph^{marc} (vide ante) ... ς Ti *εξ αυτου* cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*ex hoc*) arm aeth syr$^{p\,txt}$ et^{hr}, item D al^{4} *απ αυτου* (*ab eo* d) | *οτου*: 1. 118. 131. 209. 239. *ου* | *πληρωθη*: e *adimplear* ... D *καινον βρωθη* (:: cf Mt 26, 29 Mc 14, 25)

17. 18. Hos versus om 32^{ev} b e syr^{cu} syr^{widman} et$^{cdd\,mu}$ (ut guelph et heidelb et al ap Jones; teste Adler „omnes"), sed de b e syr^{cu} vide ad 19. 20.

17. *ποτηριον* cum ℵBCEGHLSVΓΔΛ al longe plu ... Ln *το ποτηριον* (:: ex v. 20) cum ADKMUΠ al^{25} fere | *τουτο* cum ℵ^{c}ABCD unc rell al pler it^{pler} etc ... ℵ* 13^{ev} e (g$^{1\cdot 2\cdot}$?) vg om | *και διαμερ.* (pro *dividite* hab c *vidite*, q *divite*): D^{gr} e sah cop syr^{cu}et^{hr} om *και* | *εισ εαυτουσ* (L *αυτ.*) cum ℵ^{c}BCLM 1. 13. 42. 69. 118. 124. 131. 346. al^{4scr} it vg (Latt *inter vos* vel *in vobis*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... ς *εαυτοισ* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{p} ... ℵ* *αλληλοισ*

18. *οτι* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop arm ... Ti om cum BCDGL 1. al^{7} e mt aeth (:: similes testes licet pauciores om v. 16) | *απο του νυν* cum ℵBKLMΠ al plus^{15} (225. *απ αρτι*) e *amodo non vivam amodo*) sah cop syr^{p} et^{hr} aeth, item (sed ante *ου μη* pon) DG 1. al aliq (e vide ante) syr^{cu} arm (:: *απο τ. νυν* Lucae tantum non proprium est, cf 1, 48. 5, 10. 12, 52. 22, 69. Act 18, 6. Praeterea non legitur nisi 2 Co 5, 16. Cf et. Mt 26, 29 ubi est *απ αρτι* et Mc 14, 25 ubi est *ουκετι*) ... ς Ti om cum ACXΓΔΛ unc^{5} al pler it^{pler} vg syr^{sch} | *γενηματοσ* cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc^{7} al plu (^{19} apud Scriv) ... ς *γεννηματοσ* cum K al mu | *οτου* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBC^{2}FL al^{10} fere *ου* (c* om vdtr) :: cf ad 12, 50. 15, 8 | *ελθη*: D syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante *η βασ. τ. θε.* pon. Syr$^{p\,mg}$ aeth (:: ex ll. pp.) habent *donec novum bibero in regno dei*

19. 20. Inde a verbis *το υπερ υμων διδομενον* usq ad *το υπερ υμ. εκχυννομενον* (exeunte v. 20) D a ff$^{2\cdot}$ i l (non item c f g$^{1\cdot 2\cdot}$ q vg) om, item b e sed eorum loco huc transposita habent *και δεξαμενοσ πο-*

εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· τοῦτό ἐστιν τὸ
σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς ἐμὴν ἀνά-
μνησιν. 20 [267.2] *καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι,*
21 ss *λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ*
Mt 26, 21 ss Mc 14, 18 ss *ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον.* 21 [268.2] *Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδι-*
Io 13, 21 ss *δόντος με μετ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.* 22 *ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ*
ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι᾽ οὗ παραδίδοται. 23 [269.1] *καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζη-*
τεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων
πράσσειν.

τηριον usq *η βα. τ. θε. ελθη*, quae iidem vv. 17 et 18 omiserunt. Similiter syr^{cu} versum 20. om eiusque loco vv. 17 et 18 ponit.

19. *λεγων*: A add *λαβετε* (ex ll. pp.) | *υπερ υμων*: Γ al pauc *υπ. ημων*, arm *υπ. πολλων* ... aeth add *in redemptionem multorum* | *διδομενον*: syr^{cu} om (:: ut 1 Co 11, 24) | *εισ*: B* om. Praeterea huc cf Iust$^{apol\ 1,66}$, quem locum ad Mt 26, 26—28 adscripsimus.

20. *και το ποτηρ. ωσαυτωσ* cum ℵBL cop (item sah *atque calicem quoque*) syr^{hr} ... ς Ln *ωσαυτ. και το ποτη.* (:: ut 1 Co lectione non fluct) cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g$^{1.2.}$ q vg syr^{utr} rell Bas$^{eth\ 254}$ | *η καινη* (syr^{cod} om) *διαθηκη* (et. f g$^{1.sil}$ q vg sah cop etc): c g$^{2.}$ gat mm aeth (syr^{sch} et^{hr}) *novi testamenti* (c pergit *sanguinis mei*) ... U al mu f (c q vg *hic est calix*) Bas^{eth254} add *εστιν*. Cf huc Or^{3,823} *ειπερ ουν καινοσ αιων εστιν ελπιζομενοσ και γη καινη – και ωσ εν τω ευαγγελιω γεγραπται, ποτηριον καινησ διαθηκησ, απο αμπελου οιμαι καινησ* etc | *αιματι μου*: 13. 69. 124. al pauc *εμω αιματι* :: ut 1 Co *εκχυννομενον* cum ℵAB*ELTUΔΠ al aliq ... ς *εκχυνομενον* cum B^{3}XΓΛ unc^{7} al pler

21. *ιδου*: 13. 69. al^{6} ac plures om | *μετ εμου* (et. Or^{4,436} et ^{442}): D 57. syr^{sch} pers^{p} om

22. *οτι* cum ℵBD^{gr}LT 157. z$^{scr\ semel}$ sah cop ... ς Ln *και* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c e f ff$^{2.}$ i l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth ... a d Or^{4,436} om | *ο υιοσ μεν* cum ℵ^{c}BLT c e (hi duo *et filius quidem*; a d tantum *filius quidem*) sah cop ... ς Ln *ο μεν υιοσ* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct) c. AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}; D^{gr} *μεν ο υιοσ*, b f ff$^{2.}$ i l q vg *et quidem filius* ... ℵ* om *μεν*, nec exprim syr^{cu} et^{sch} et^{hr} | *το ωρισμενον* (A al *ορισμ.*): sah syr^{hr} Or^{4,436} add *αυτω*, syr^{cu} aeth *de eo* | *πορευεται* hoc loco cum ℵBDGLT 13. 69. 124. 157. 346. 48$^{ev\ semel}$ al$^{evv2\ sem}$ it^{pler} vg arm syr^{hr} Or ... ς ante *κατα* (:: cf ll. pp.) c. AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f sah cop syr^{cu} et^{utr} aeth | *τω ανθρωπω*: D e syr^{cu} om (Tert$^{marc\ 4,41}$ *Vae* ait, *per quem traditur filius hominis*)

23. *και αυτοι*: D e f sah *αυτ. δε* | *συνζητ.* cum ℵABDGLTΔ etc ... ς *συζητ.* c. XΓΛΠ unc^{8} al certe pler | *το*: DL 254. Or^{4,436} om | *αρα*: Γ sah om | *ειη* (ℵ* *ειη εξ αυτων ειη*, sed ℵ^{c} del *ειη* sec): 1. 131. 157. 209. al

24 $^{270.2}$ Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖσ, τὸ τίσ αὐτῶν 9, 46
δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· οἱ βασιλεῖσ τῶν ἐθνῶν 25 ss Mt 20, 25 ss
κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντεσ αὐτῶν εὐεργέται καλοῦν- Mc 10, 42 ss
ται· 26 ὑμεῖσ δὲ οὐχ οὕτωσ, ἀλλ᾽ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡσ ὁ
νεώτεροσ, καὶ ὁ ἡγούμενοσ ὡσ ὁ διακονῶν. 27 $^{271.10}$ τίσ γὰρ μεί-
ζων, ὁ ἀνακείμενοσ ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενοσ; ἐγὼ δὲ ἐν

---

pauc εστιν, al aliq ην | εξ αυτων (et. c f vg syr^{utr} et^{hr} Or): D 142* a b e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} om | μελλων: DL al aliq Or post τουτο, 69. 346. post πρασσ. pon. Latt *quis esset* (c add *ex eis*) *hoc facturus* b c ff$^{2.}$ i l q, *quisnam esset qui* (e *quod*) *hoc facturus esset* a e, *quis esset ex eis qui hoc fact. esset* f vg

24. δε και (et. f vg Bas^{eth301}): ℵ 127* f^{scr} a b c e ff$^{2.}$ i l q gat mm tol Or^{3,722} om και | ADF al φιλονικεια, BT -νικια | εν αυτοισ (e *in illis*, d *in eis*, it^{pler} vg *inter illos* vel *eos*) ita et. ℵ^{c} ... A*T 69. 346. εν εαυτοισ, ℵ* εισ εαυτουσ ... Or^{3,722} αυτων | τισ αυτων δοκει ειναι (Or ἦ) μειζων: D a τισ αν (*quisnam*) ιη (*esset*) μειζων, item syr^{cu} et^{sch}, item (retento αυτων) sah cop; item f *quis eorum esset maior*, q *quisnam maior eorum est*

25. ο δε: Λ al aliq syr^{sch} pers^{p} Bas^{eth301} Dam^{par510} add ῑς̄ (syr^{cu} *dominus noster*) | κυριευουσιν (et. Or^{3,722} Bas^{eth}): UX 13. 69. 124. al^{15} Or^{1,710} Dam^{par510} κατακυρ. (:: ut ll. pp.) | και οι εξουσιαζ. αυτων ευεργεται (et. ℵ^{c}): ℵ* και οι αρχοντεσ των (supple εθνων) εξουσιαζουσιν αυτων και ευεργ. (:: ex Mt fluxit)

26. γινεσθω (ℵBD γειν.) cum ℵBDLT 1. al aliq Dam^{par510cod} ... ς Ln Ti γενεσθω cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth301} | ο (D 69. om) νεωτεροσ (e f g$^{2.}$ am fu for ing san mt al *iunior*, b q *adulescentior*): D a c ff$^{2.}$ i l vg^{ed} (sah^{vid}, item cop^{petr2} *sicut puer*) μεικροτεροσ (*minor*, d *minus*) ο διακονων: D ο διακονοσ, item c ff$^{2.}$ i vg *ministrator*, f q *minister*

27. τισ γαρ (ℵ* add ο) μειζων (ita ff$^{2.}$, FL 13. 69. 124. al pauc a b c e f i l q vg syr$^{p\ mg}$ aeth etc add εστιν) ο ανακειμενοσ (T -κεινομενοσ) η ο διακ. ουχι (KM*Π 1. 209. al^{5scr} al pauc Bas^{eth310ed} ουχ) ο ανακειμενοσ: D (nec aliter d) μαλλον η ο ανακειμενοσ ... X om | ουχι ο ανακειμενοσ: a c e ff$^{2.}$ i l mm *in gentibus quidem qui recumbit, in vobis autem non sic sed qui ministrat* ... syr^{cu} om (pergens *nonne ego* etc) | εγω δε usq ωσ ο διακονων (et. Eus^{luc181} Bas^{eth301} Chr^{1,650}): D εγω γαρ (d *autem*) εν μεσ. υμ. ηλθον (d *sum in medio vestrum veni*) ουχ ωσ ο ανακειμενοσ αλλ ωσ ο διακονων. Eadem agnoscit Or^{4,410} ο δε ειπων· ηλθον ουχ ωσ ο ανακ. αλλ ωσ ο διακ. Similiter Or^{int4,461} *qui dixerat: ecce ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*, item ^{3,838} *ego autem sum in medio vestrum non quasi qui recumbit sed quasi qui ministrat* (cf et. ^{1,391} καγω εγενομην εν μεσ. υμ. ουχ ωσ etc, item^{4,37}; vix contra valet Or^{4,418} ubi libere alludit: γενομενοσ εν μεσω ημων ωσ διακονων). Additamentum confirmat et. c *ego autem in medio vestrum sum non sicut recumbens sed sicut ministra-*

μέσῳ ὑμῶν εἰμὶ ὡς ὁ διακονῶν. 28 *ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες*
μετ᾽ ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. 29 *κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς*
Mt 19, 28 *διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν,* 30 *ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ*
τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, [272.5] *καὶ καθήσεσθε ἐπὶ*
θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 31 [273.10] *Σί-*
μων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν

τον (item Sedul^{rom} *ego sum in medio vestrum non sicut discumbens sed sicut ministrans*) | AL 69. *εμμεσω* | *ειμι* post *υμων* cum ℵBLT c f ff^{2} i l vg Eus^{luc180} ... ς Ln Ti ante *εν μεσ. υμ.* pon cum AQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} a b e q Bas^{eth} Chr^{1,650} Or^{int3,838} et ^{4,461}

28. *υμεις δε εστ. οι διαμεμεν.* (et. Eus$^{luc\,180}$): D *και υμεις ηυξηθητε εν τη διακονια μου ως ο διακονων οι διαμεμενηκοτ.*

29. *διατιθεμαι* (K post *υμιν*): A 1. al^{10} fere Ps-Ath^{2,523} *διατιθημι*, Or ^{2,625} *θησομαι* | *υμιν* (et. Eus^{luc180}): A 12. 16. al pauc syr^{p} cop$^{fragm\,woid}$ schol^{237} et^{239} add *διαθηκην*. Item Or^{2,625} *καγω θησομαι υμιν διαθηκην, εσθιειν και πινειν επι* etc. Cf et. Eus^{luc206} *τραπεζα, ἡς μεταληψονται οἱς την διαθηκην διεθετο δια το μεμενηκεναι μετ αὐτου εν τ. πειρασμοις, ινα εσθιωσι* etc | *μου*: DΓ al aliq e om. Cf huc Pist^{89} „de hoc ipso dixisti nobis olim in parabola: vos *ὑπεμεινατε* mecum *πειρασμους*. Constituam vobiscum regnum, sicut meus pater constituit illud mecum, quod edetis et bibetis super meam *τραπεζαν* in meo regno atque sedebitis super duodecim thronos ut *κρινητε* duodecim *φυλας* Israelis."

30. *εσθητε* cum BD*T ... ς *εσθιητε* cum ℵAD^{2}LQXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc *-ιετε*) Eus$^{luc\,180}$ | *πινητε*: L al pauc Eus^{luc} *πινετε* (A *-ται*). Praeterea 13. 69. 346. syr^{cu} sah^{woid} (sed om *μου* post *τραπεζ.*) cop ^{wi} add *μετ εμου* | *εν τη βασιλ. μου* (D e l am for ing tol syr^{cu} om *μου*) cum ℵAB(D)KLMQUXΔΠ al plu it vg sah cop (syr^{cu}) syr^{utr} eth^{hr} rell Eus^{luc180} (Ath^{218} ap Gall^{5} *επι τη βασ. μου*) ... EFGHSVΓΛ al^{80} fere Ps-Ath^{2,523} om, hinc Gb^{0}. Cf Or^{2,625} *επι της τραπεζης του πατρος εν τη αληθεια* | *καθησεσθε* cum ℵAB^{3}GLQΠ* al mu (AL *-σθαι*), item Gb'' Ln Ti *καθισεσθε* cum EFKMSUVXΓΛΠ^{2} al mu, item b d q *sedebitis* (e *sedentes*) ... B*TΔ *καθησθε* (B^{2}Δ *-σθαι*), D^{gr} *καθεζησθε*, ς *καθισησθε* cum H al mu; item it^{pl} vg *sedeatis* | *θρονων* (D 13. 69. 124. 346. 433. *-νους* :: ut Mt): ℵ^{c}DX al plus^{20} a b f l q (non item e i vg) syr^{cu} et ^{p} c.* et ^{hr} arm (et. Pist, vide ante) praem *δωδεκα* (D *ιβ*) et 89. 8^{pe} al pauc c ff^{2} mm add idem :: ex Mt. Cf et. Or^{prov} (^{52}ap Mai, ^{119} Notitia) *τοις μαθηταις αυτου υπεσχετο δωσειν ο κυριος του καθισαι αυτους επι δωδεκα θρονων κρινοντας τας δωδ. φυλ. του ισρ.* | *κρινοντες*: BT i post *τας* (D* om) *δωδ. φυλ.* pon

31. *σιμων σιμων* (ℵ om alterum) sine *ειπε δε* etc cum BLT sah cop (item Bas^{eth286}, certe enim nil praem. Non item$^{eth\,277}$) ... ς Ln praem *ειπε δε ο κυριος* cum ℵADQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b f q vg (praeterea a ff^{2} g^{1} l *ait autem dominus Petro: Simon Simon* [l om] *ecce*, i *ait*

σῖτον· 32 ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστισ σου. 33 s
274.9 καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψασ στήρισον τοὺσ ἀδελφούσ σου. 33 275.1 Mt 26, 33–35 c 14, 29–31
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμόσ εἰμι καὶ εἰσ φυλακὴν καὶ Io 13, 36–38
εἰσ θάνατον πορεύεσθαι. 34 ὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φω-
νήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕωσ τρὶσ ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

---

autem dominus Simoni Petro: Simon ecce, gat mm *ait autem Iesus Simoni: Simon ecce*, e *ille autem dixit Petro quoniam satanas*, Cyp[14] *dixit autem dominus ad Petrum: Ecce satanas*) syr[p] (syr[hr] *dix. autem dominus Iesus*, syr[sch] *et dix. Iesus*, pergens *Simoni*, syr[cu] *et dominus noster dix. Simoni: Simon ecce*) etc | υμασ του σινιασαι (Γ al aliq add σε, sah cop syr[hr] repetunt υμασ): a vg Hier[iovin] *vos ut cribraret* (a *scr.*), b e f ff[2.] i l q *ut vos ventilet*, c *ad cernendum* (omisso υμασ), Tert[fug] *uti cerneret vos*, Cyp[14] *ut vos vexaret*. Praeterea ℵ habet ξινιασαι, suprascripto σ super ξ. Chr[3, 44] τι εστι σινιασαι; αγαγειν, περιαγαγειν, σαλευσαι, κινησαι, διαδονησαι, βασανισαι.

32. δε εδεηθην (Δ δε ηθην): L δε δεηθην | εκλιπη cum ℵBDKLMTUXΠ al[60] fere Bas[eth 277] et[286] Chr[1, 607] et[3, 44] et[5, 570] et[alibi] Cyr[4, 985] ... ς εκλειπη cum AEGHQSVΓΔΛ al plu (Bas[2, 160] sed cdd fluct) | και συ ποτε: D e sah συ δε | επιστρεψασ (K -στραψασ): D e επιστρεψον και | στηρισον cum ℵABKLMQTΠ 1. al, item X επιστηρισον ... ς στηριξον c. DΓΔΛ unc[6] al pler Bas[2, 160] | αδελφουσ: Δ οφθαλμουσ (et. δ *oculos*) | σου (absq additam f g[1.] vg): a b c e ff[2.] i l q add *et rogate* (l *orate*) *ne intretis in temptationem* (a *-one*)

33. ο δε ειπεν αυτω (e *ille autem dixit illi*, c vg *qui dixit ei*): A ειπεν δε αυτω, a b f ff[2.] i l q *dixit autem ei Petrus*, syr[sch] *Simon autem dixit ei*

34. ο δε: X syr[cu] et[sch] et[hr] add ις | πετρε (syr[sch] *Simon*): syr[cu] om | ου cum ℵBLQTX al pauc ... ς Ln ου μη (:: ut Ioh lectione non fluct) cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler | φωνησει (L -σεισ): VΓ al[70] fere φωνηση (:: cf Ioh) | αλεκτωρ: syr[cu] add *bis* | εωσ cum ℵBLT 69. 124. 157. 346; item KMXΠ al[15] fere εωσ ου (:: ut Ioh), D εωσ οτου. Item it[pler] vg sah cop syr[sch] et[p mg] et[hr] ... ς πριν η (Q al pauc om η) cum AΓ ΔΛ unc[6] al longe pl (item Q al pauc) (syr[cu]) syr[p txt] arm aeth (:: cf Mt et Mc, item infra v. 61). Mutat locum e sic: *nocte hac antequam gallus cantet ter me negabis* (:: cf Mt et Mc) | απαρν. μη ειδεν. με (D με απ. μη ει. με, d *me negabis nescire me*) cum ADΓΔΛΠ (*om μη) unc[8] (H απ. του μη etc) al longe plu sah syr[cu] et[sch] et[hr] arm aeth ... Ln με απαρν. ειδεναι cum ℵBLT 13. 131. al (c *me negabis nocte* sic, *nocte* pro *nosse*) l (*tu me abneges ter nosse*), item Q al f απαρν. με ειδ. (*abneges me nosse*), item MX al i q vg απαρν. ειδ. με (*abneges nosse me*), item cop syr[p] ... b *me neges*, e *me negabis*, ff[2.] *abneges me*, item a (*tu me ter abneges*) :: fidei absonum est ex με απαρν. ειδεναι ortas esse lectiones reliquas. Cf huc illud οι αντιλεγοντεσ αναστ. μη ειναι 20, 27 | απαρνηση: Γ al aliq -νησει

35 $^{276.10}$ *Καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶσ ἄτερ βαλ-*
λαντίου καὶ πήρασ καὶ ὑποδημάτων, μή τινοσ ὑστερήσατε; οἱ δὲ
εἶπαν· οὐθενόσ. 36 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάν-*
τιον ἀράτω, ὁμοίωσ καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. 37 $^{277.8}$ *λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι*
Es 53, 12 *τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων*
ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλοσ ἔχει. 38 $^{278.10}$ *οἱ δὲ εἶπαν·*
κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἱκανόν ἐστιν.

35 sqq. De Mcione Epiph^{316} et ^{345}: *παρεκοψε το· οτε απεστειλα υμασ, μη τινοσ υστερησατε, και τα εξησ, δια το· και τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι, το· και μετα ανομων συνελογισθη.*

35. *βαλλαντιου* cum ℵABDLQS^{2}TX^{2}ΔΛ^{2}Π^2 unc^8 al plu … ς *βαλαντιου* cum S*X*ΓΛ*Π* al plu (et. Or^{3,653} editum) | *και υποδηματων*: Γ al aliq aeth om | *τινοσ* (ℵ^c): ℵ* *τι* exeunte versu | *υστερησατε*: Γ -*σητε*, 131. 209. -*θητε* (1. -*θη*) | *ειπαν* cum BDLT … ς *ειπον* cum ℵQXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} Or^{3,653} Chr^{3,220}, A *ειπεν* | *ουθενοσ* cum ABQTXΓΔΠ unc^8 al^{50} fere … ς Ln *ουδενοσ* cum ℵDLUΛ al plu Or Chr

36. *ο δε ειπ.* cum ℵ*D e syr^{hr} Chr^{3,220} … ℵ^{c}BLT al^4 sah cop *ειπεν δε*, syr^{cu} et ^{sch} *ειπεν*, aeth *και ειπεν* … ς Ln Ti *ειπεν ουν* cum AQXΓΔΛΠ unc^9 al pler it^{pler} vg syr^p arm (Or^{3,653} *ειπ. ουν αυτοισ ο ι̅σ̅*) | *αυτοισ*: D 1. al pauc a b e ff$^{2.}$ i (l *dixit ergo iterum*) arm om | *βαλλαντιον* cum ℵABDLQTX^{2}ΔΛ^{2}Π unc^8 al plu … ς *βαλαντ.* cum X*ΓΛ* al plu (s ut ante?) | *αρατω* (it vg *tollat*) et. Or^{3,653}: D *αρει* (*tollet*). Cf Bas^{regg500} *αρατω ητοι αρει· ουτω γαρ και τα πολλα των αντιγραφων εχει - ωσ μη ειναι προσταγμα αλλα προφητειαν προλεγοντοσ του κυριου* | *αρατω ομοι.* (Chr^{3,220} et ^{222} om) *κ. πηραν*: syr^{cu} *η πηραν αρατω* | *πηραν* (it^{pler} d vg *peram*): e *chilotrum* | *εχων*: syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} (non P) add *μαχαιραν* | *πωλησατω* cum ℵABFKLMQTUXΠ al sah mu Or^{3,653} Bas^{regg499} Chr^{3,220} et $^{cat\ ox158}$ … D *πωλησαι* (*vendat*), EGH SVΓΔΛ al^{115} fere arm Chr^{3,222} *πωλησει* | *το*: Δ *και το* | *αυτου*: U *εαυτου* | *αγορασατω* cum ℵABGKLMQTXΔΠ al sat mu Or Bas Chr^{cat} … DEFHSUVΓΛ al longe plu arm Chr^{3,220} et ^{222} *αγορασει* (d *emet*)

37. *υμιν*: D b om | *οτι* sine *ετι* (prob Schu) cum ℵABDHLQTX al^{10} b f sah cop syr^{hr} aeth (b l *quod scriptum est*, non exprimentes *τουτο*) … ς Ti add *ετι* cum ΓΔΛΠ unc^8 al pler it^{pler} vg syr^{cu} et ^{utr} arm | *τελεσθηναι*: A 262. al^5 *πληρωθηναι* | *το* (syr$^{p\ mg\ gr}$) *και* (b g$^{1.}$ q vg post *in me* pergunt *et cum*): A a c d e (ff$^{2.}$) i l Amb^{luc1516} *οτι και* (*quod et*, ff$^{2.}$ *quod ut*), item f g$^{2.}$ am fu for em gat mt *et quod* | *μετα* (D add *των*) *ανομων*: a c e g$^{1.}$ l am fu for ing mm mt gat tol *cum iniustis*, f ff$^{2.}$ g$^{2.}$ i q vg^{ed} *cum iniquis*, b *cum sceleratis*. Hier vero^{galat1,5} verti vult: *et cum his qui sine lege erant reputatus est*, subiungens: „licet in Latinis edd. propter simplicitatem interpretum male editum sit: *Et cum iniquis reputatus est*, tamen sciendum aliud apud

39 [279.1] Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθοσ εἰσ τὸ ὄροσ Mt 26, 30 Mc 14, 26 Io 18, 1
τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. 40 [280.2] γε- 40 ss Mc 14, 32 ss
νόμενοσ δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖσ· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν Mt 26, 36 ss
εἰσ πειρασμόν. 41 [281.1] καὶ αὐτὸσ ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ
λίθου βολήν, καὶ θεὶσ τὰ γόνατα προσηύχετο 42 λέγων· πάτερ, εἰ
βούλει παρενέγκαι τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· [282.1] πλὴν μὴ

Graecos significare *ανομον*, quod hic scriptum est, aliud *αδικον*, quod in Latinis voluminibus habetur; *ανομοσ* enim dicitur ille qui sine lege est - ἄδικοσ vero iniquus." | *και γαρ* (it^{mu} vg *etenim*, q *nunc*) *το*: T *και το γαρ* . . . D a e ff$^{2\cdot}$ i l syr^{cu} om *γαρ*, hinc Ln [*γαρ*]. Ceterum a e ff$^{2\cdot}$ i *et de me quae sunt finem habent*, d *et de me finem havet*, l *et de me quae scribta sunt finem habent*, q *nunc quae de me scripta sunt finem habent*, f *etenim ea quae de me scribta sunt finem habent*, c vg *etenim ea quae sunt de me fin. habent* | *το* cum ℵBDLQT 1. b (*quod etiam* .... *finem ha* .. sic) sah cop syr^{cu} et $^{P\ txt}$ et ^{hr} ... ς Ln Ti *τα* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{sch} et $^{P\ mg}$ arm aeth

38. *ειπαν* cum ℵBDLQT . . . ς *ειπον* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | *κυριε* (D post *ιδου* pon): ℵ* om (suppl ^{c}) | *μαχαιρ. ωδε δυο* (et. q): D vg^{ed} em *δυο μαχ. ωδε* (*δυο μαχ.* etiam syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr}), sed d om *ωδε*, it^{pler} am fu for ing tol cop *gladii duo hic* | *ικανον* (G *-νοσ*) *εστ.* (it^{pl} vg *satis* vel *sat est*): D *αρκει* (b d f l *sufficit*). Praeterea syr^{cu} add *surgite eamus* (:: cf Mt 26, 46)

39. *εξελθων*: F om | *επορευθη* (a c f *abiit*): D al^{7} *επορευετο*, b d e ff$^{2\cdot}$ i l q vg *ibat* | *εθοσ*: F *ειωθοσ* | *των*: Δ om | *και οι*: B*(suppl^{2})V al^{15} fere aeth om *και* | *οι μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABDLM^{2}TΔ^{2} 1. 13. 131. 209. al aliq q (g$^{1\cdot\,2\cdot}$?) vg cop syr^{p} arm ... ς Ln add *αυτου* cum M*Q XΓΔ*ΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} sah syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} aeth

40. *γενομενοσ* (L *-νησ*) *δε*: T *γενομενοισ* (omisso *δε*) | *του*: D om | *εισελθειν* (D^{gr} *ελθειν*, B* om, suppl^{2}): 13. 69. 124. 346. *εμπεσειν* ... D y^{scr} *εισελθητε* (quemadmodum it vg *ne intretis*) :: ut ll. pp.

41. Ex Mcione Epiph^{316} et ^{345} affert *απεσπασθη απ αυτων* usq *προσηυχετο*. In *ελεγχ. ξε'*: *ουκ αρα ανευ σαρκοσ - μη φανταζων.* | *και αυτοσ*: D sah *αυτ. δε*, cop^{wi} et $^{petr\,4}$ *και αυτ. δε* | *απεσπασθη* (in ℵ σ sec exeunte versu suppl ^{a}; it^{pl} vg *avulsus est*): D *απεσταθη*, G 157. *απεστη*, item (*recessit*, *secessit*, *discessit*) c d f l. Similiter sah cop syrr | *θεισ*: X *σταθεισ* (punctis notatum) *θεισ* | *προσηυχετο* (it vg *orabat*, D *προσευχετο*): ℵTΓ 72. 124. Dam^{par464} *προσηυξατο* (T *προσευξ.*)

42. *πατερ*: H *κυριε* | *ει βουλει* (haec a om) usq *απ εμου*: D a c e ff$^{2\cdot}$ pon post *μη* (om *πλην*) *το θελ.* usq *γινεσθω* | *ει* (K add *ου*) *βουλει*: fu syr^{cu} *si possibile est* ... 1. 22. 118. 131. 209. a om | *βουλει*: FGH XΓΔΛ al aliq Dam^{par} ex $^{cod\ par}$ *-λη* | *παρενεγκαι* (*-έγκαι* KΠ etc) cum ℵKLMRΠ al aliq (quocum componi licet BDT etc qui *παρενεγκε*, certe enim d *si vis transferre*); item ς Ti *παρενεγκειν* cum AQXΓΔΛ unc^{6} al

τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. 43 [283. 10] ὤφθη δὲ αὐτῷ

plu Dion[alex] (in comm ap Mai[6, 165]) Bas[eth283] (i *transire*) ... Ln παρενεγκε cum BDG[r]T al[25] fere Or[1, 292] Dion[alex] (ap Mai[6, 165]) Dam[par464], item *transfer* it[pler] vg syr[p] arm (et. Const[5, 14, 4] πατερ, παρενεγκε απ εμου το ποτηριον) ... sah cop syr[cu] et [sch] *transeat me* :: cf ll. pp. | τουτο το ποτηριον (ita ℵ[a], ℵ* τουτ. το ποτ. τουτ.) cum ℵBDLQT 157. 48[ev] al pauc f ff[2.] ... ς Ln το ποτη. τουτο (:: cf ll. pp.) cum ARXΓΔ ΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg syr[cu et utr] Or Dion[alex] Bas[eth] Dam | γινεσθω (ℵABΔ γειν.) cum ℵABGHKLMQRSTUVΓ[vid]ΔΠ 1. 13. tisch al[25] fere Bas[cdd2] Dam[par cod] ... ς Ln γενεσθω cum DEXΛ al plu Const[5, 14, 4] Bas[eth283ed] Dam[par464ed]

43. 44. ωφθη δε usq επι την γην cum ℵ*et[c]DFGHKLMQUXΔ al pler; asteriscis notata habent ESVΔΠ al[5] syr[p mg cod] (est Assem. 2, cf Adler p. 183), obelis notata Γ al[4]; item cum a b c e ff[2.] g[1. 2.] i l q sah cod (ap Zoeg[204]) cop[wi et schw] (ex petr[4]) syr[cu et utr et hr] arm[ed et cdd mu] aeth. Praeterea confirmant Iust[try103] (εν γαρ τοισ απομνημονευμασιν - [γεγραπται] οτι ιδρωσ ωσει θρομβοι κατεχειτο αυτου ευχομενου και λεγοντοσ· παρελθετω, ει δυνατον, το ποτ. τουτο) Ir[219] (ει μηδεν ειληφει παρα τησ μαριασ - ουδ αν ιδρωσε θρομβουσ αιματοσ) Hipp[noet18] (ed. Lag[56] και αγωνιων ιδροι και υπ αγγελου ενδυναμουται. Eadem Thdrt[4, 132sq] ex Hipp[ps52] laudat.) Dion[alex] (ap Gall[14] append[116]: παροιμια λεγεται επι των σφοδρα λυπουμενων και αγωνιωντων αιματοσ ιδρωσισ, ωσπερ και επι των πικρωσ οδυρομενων· αιματα κλαιει. οτι „ωσει θρομβοι αιματοσ" ειπων, ου θρομβουσ ιδρωτοσ απεφηνατο αιματοσ· ου γαρ αν καθ ομοιοτητα τουτων ειρηκε γενεσθαι τουσ ιδρωτασ· τουτο γαρ „ωσει θρομβοι" παριστησι - ταυτη τοι και θρομβοι ιδρωτοσ αυτου παραδοξωσ οια σταγονεσ αιματοσ απερρεον, ινα τησ ημετερασ φυσεωσ ωσπερ αναξηρανη και εξοικιση την τησ δειλιασ πηγην - τοιουτον εστι κακεινο το ειρημενον, ωσ αγγελοσ ην παρεστηκωσ τω σωτηρι και ενισχυων αυτον etc. Pendent ab his quae cat[ox159] habet: φωνῇ παροιμίας λέγεται etc.) Caes [3, 23] (Gall[6, 16] και εν αγωνια γενομενοσ ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον, φησιν ο θειοσ λουκασ) Arius ap Epiph[742] (οτι, φησιν, εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον, οτι εν αγωνια γεγονε, και ιδρωσε, και ο ιδρ. αυτου γεγονεν αυτω ωσ θρομβ. αιμ.) et [785] (ιδρωσε, φησι, και εγενετο αυτου ο ιδρωσ ωσει θρομβοι αιματοσ κατερχομενοι επι τησ γησ· και εφανη αγγελοσ κυριου ενισχυων αυτον) et Epiph[ancor31] (αλλα και „εκλαυσε" κειται εν τω κατα λουκαν ευαγγελιω εν τοισ αδιορθωτοισ αντιγραφοισ, και κεχρηται τη μαρτυρια ο αγιοσ ειρηναιοσ εν τω κατα αιρεσεων προσ τουσ δοκησει τον χν πεφηνεναι λεγοντασ. ορθοδοξοι δε αφειλοντο το ρητον, φοβηθεντεσ και μη νοησαντεσ αυτου το τελοσ και το ισχυροτατον· και γενομενοσ εν αγωνια ιδρωσε, και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσ θρομβοι αιματοσ, και ωφθη αγγελοσ ενισχυων αυτον) Did[manich] (ap Canisium[1, 394]) Chr[7, 893] (και ινα μη τουτο ειπωσιν αιρετικοι οτι υποκρινεται την αγωνιαν, δια τουτο και ιδρωτεσ ωσ

ἄγγελοσ ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 *καὶ γενόμενοσ ἐν ἀγωνίᾳ*

θρομβοι αιματοσ και αγγελοσ ενισχυων αυτον εφανη) Thdrt[1,692] et[4,271] Dion[areo] (de cael. hier. 4 *περι του αγγελου του τον ιν ενισχυσαντοσ*) Cosm (ex Theodosio episc. Alex. ap Gall[11,564]sq) Leont (contr. Nest. et Eutych. ap Gall[12,688] et[691]) etc. Accedere vdtr Eus[can], quemadmodum MΛ al plu ad istos versus adscriptum habent *σπγ′* cum canone *ι′* (eosdem numeros male A ad *πλην μη* etc habet). Contra vero L *σπγ′* cum can. *α′* ad *και θεισ τα* etc, *σπδ′* cum can. *β′* ad *και αναστασ* habent, item Q *σπγ′* ad *πατερ ει βουλει*, *σπδ′* ad *και αναστασ*. De Latinis vero accedunt Hil[1061] Hier[pelag 2] Aug[cons3,12] („dixit sane quod isti tacuerunt, et orantem ab angelo confortatum et prolixius orantis sudorem fuisse sanguineum et guttas decurrentes in terram") Facund (ap Gall[11,693]) ...... contra, propterea que Ln [*ωφθη δε – επ. τ. γην*], om hos versus ℵ[a]ABRT 13* (habet tantum *ωφθη δε*, rell suppl**) 69. (sed add ut etiam c[3mg] et evglstaria post Mt 26, 39) 124. (praeterea ut iam indicatum est ESVΔΠ al[5] syr[p cod] asteriscis, Γ al[4] obelis notatos habent) f cop[dz] sah[woid] arm[cdd aliq] (et al certe v. 44 om) syr[p mg] (idem enim cod[assem 2] adnotatum habet: *Haec pericope non reperitur in evv apud Alexandrinos propterea que posuit* [non posuit?] *eam Cyrillus in hom. sua 18 ad* [?]. De Cyr vide post.) cdd[gr] et[latt plu] ap Hil[1062] (*nec sane ignorandum a vobis est et in Graecis et in Latinis cdd. complurimis vel de adveniente angelo vel de sudore sanguinis nil scriptum reperiri*) cdd[pler] (ut vdtr) ap Hier[pelag2] (ait enim: *in quibusdam exemplaribus tam Graecis quam Latinis invenitur scribente Luca*: Apparuit illi angelus *etc*) schol[34] (*ιστεον οτι τα περι των θρομβων τινα των αντιγραφων ουκ εχουσιν· πλην μαρτυρει τη χρησει ταυτη ωσ κειμενη και διονυσ. αρεοπαγ. και γενναδιοσ ο κωνστ. και επιφανιοσ ο κυπρ. και ετεροι πατερεσ αγιοι*). Evglstria om in lectione quae est a 22, 39—23, 1. sed habent in lectione Mt 26, 2—27, 2. ubi post v. 20. Ioh 13, 3—17. et post v. 39. Lc 22, 43—45. leguntur. Ath quum saepe posset adhibere non adhibuit, cf 1, 456 sq 709 sq. Cyr in comm ad h. l. hom. 146. (vide editionem Syriacam Oxoniensem) praeterit, item Amb[luc1517], item Dam[par164] (exscribens enim *γενομενοσ επι του τοπου* usq *εισελθητε εισ πειρασμ.* post *το σον γενεσθω* pergit sic: *και ελθων επι τουσ μαθητασ ευρεν αυτουσ καθευδοντασ και ειπ. αυτοισ· προσευχεσθε ινα μη* etc). Praeterea Anast[hodeg] testatur: *επεχειρησαν παρεπαραι τουσ θρομβουσ του αιματοσ του ιδρωτοσ χυ.* Item Syri a Photio (epist. 138. ad Thdorum *μηκετι ουν σοι του ευαγγ. τουτο το χωριον περικεκοφθαι, καν τισι των συρων ωσ εφησ δοκει, ευπρεπεσ νομιζε*), Armeni a Nicone (ap Gall[3, 250] *περι τησ δυσσεβουσ θρησκειασ των κακιστ. αρμενιων: περιειλον δε και απο των ιερ. ευαγγ. την λεγουσαν φωνην οτι και εγενετο ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματοσ καταβαινοντεσ επι την γην.* Addit vero etiam *αλλα και την ιστοριαν την διδασκουσαν ημασ ωσ προσηνεχθη τω ιυ γυνη* etc), ab Isaaco Catholico (cap 5: *ουτοι οι χριστομαχοι αρμενιοι τουσ ιδρωτασ αυτου εκ του ευ-*

ἐκτενέστερον προσηύχετο. καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼσ αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι
αἵματοσ καταβαίνοντοσ ἐπὶ τὴν γῆν. 45 $^{284.2}$ καὶ ἀναστὰσ ἀπὸ
τῆσ προσευχῆσ, ἐλθὼν πρὸσ τοὺσ μαθητὰσ εὗρεν κοιμωμένουσ αὐ-
τοὺσ ἀπὸ τῆσ λύπησ, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί καθεύδετε; ἀνα-
στάντεσ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰσ πειρασμόν.
47—.. Mt 26, 47—56 Mc 11, 43—52 Io 18, 1—12
47 $^{285.1}$ Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντοσ, ἰδοὺ ὄχλοσ, καὶ ὁ λεγόμενοσ
Ἰούδασ εἷσ τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούσ, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ

αγγελιου απαλειψαντεσ) aliis (ut fit in Collectan. ann. 881. ap. Canisium) ista delevisse arguuntur. Contra Io. Armenus (nomen et verba ex Wtst sumo): και εν ταισ θειαισ γραφαισ προσετιθει ο σατορνιλοσ πολλασ αιρεσεισ, ωσ και εισ το κατ. λουκ. ευαγγελιον· ωφθη δε etc. Ceterum Mcion an hos versus legerit non satis constat tacentibus Epiph et Tert.

43. αγγελοσ: 191. al^{10} fere c aeth Ari^{epiph742bis} add κυριου | απ ουρανου cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cosm (vide ante) . . . Ln απο του ουρ. c. DQU 67. 69. 191. G^{pe} al pauc cop . . . syr^{cu} om, item Ari^{epiph742} ενισχυων: L επισχυων

44. ℵ γεναμενοσ | Γ προσευχετο | και εγενετ. cum ℵVX 1. 118. 131. 157. 209. c^{scr} it vg cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ hr}$ arm aeth Cosm^{11,564} (vide ante et. Caes^{3,23} Ari^{epiph785} Nicon^{3,250}) . . . ς Ln εγεν. δε cum DLQΓΔΛΠ unc^{7} (item c^{3mg}) al pler syr^{p} | ο ιδρωσ: ℵ om ο, cf et. Iust^{try103} | ωσει: D Ari^{epiph742} (non ^{785}) ωσ, Λ ωσ αι, al^{2} ωσ οι | καταβαινοντοσ cum ℵX al pauc a c ff^{2}· g$^{1\cdot2}$· vg (et. am fu em san ing gat mt tol) cop syr^{hr} (syr$^{cu\ et\ sch}$ *et cecidit*) arm Cosm^{11,564} Facund^{11,693} . . . ς Ln Ti καταβαινοντεσ cum DLΓΔΛΠ unc^{8} al pler b e i for mm syr^{p} aeth (Ari^{epiph785} κατερχομενοι) Nicon^{3,250} . . . q *decurrens* (*guttae sanguinis decurrens*) | επι την γην (et. Cosm Nicon): QU al pauc επ. τησ γησ (item Ari^{epiph} κατερχομ. επι τησ γησ)

45. προσ: D 58. 61. επι | τ. μαθητασ sine αυτου (et. ς Gb Sz) c. ℵABD LQRTXΓΔΛΠ unc^{8} al plu f syr^{hr} arm (l om *ad discip. suos*) . . . ς^{e} add αυτου cum 1. 209. al vix mu it^{pler} vg sah cop syr$^{cu\ et\ sch\ et\ p}$ c.* aeth | κοιμωμ. αυτουσ cum ℵBDLT 69. 346. al pauc . . . ς Ln αυτ. κοιμωμ. (:: ut ll. pp.) c. AQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (c *quos invenit dormientes*) vg syrr etc

46. τι: D om | εισελθητε (Bas^{eth283} εμπεσητε): D post εισ πειρ.

47. ετι (Gb') cum ℵABGLMRTUXΛΠ al plus^{15} l q (g$^{1\cdot2\cdot vdtr}$) vg sah$^{txt\ woid}$ cop^{schw} ex ^{dz} (a f cop^{wi} et ^{petr4} aeth *et adhuc*, item syr^{cu} et ^{utr}) . . . ς ετι δε cum DEHSVΓΔ al plu b c e ff^{2}· i sah$^{fragm\ woi}$ arm | οχλοσ: D al pauc syr^{cu} add πολυσ (:: ex ll. pp.) | ο λεγομενοσ (Cyr^{luc426} διατι δε φησιν· ο λεγομενοσ ιουδασ; etc): D 1. 131. (157.) 239. ο καλουμενοσ, item *qui vocabatur* (*vocatur* d) it (sed l om) vg | ιουδασ: D l add ισκαριωθ (correctum εισκ., d *iscariot*, l *scarioth*), item 157. (και ιουδ. ο καλουμ. ισκαριωτησ) | εισ τ. δωδεκα: l om | προηρχετο (HΓ

φιλῆσαι αὐτόν. 48 $^{286.2}$ Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49 $^{287.1}$ ἰδόντες δὲ οἱ περὶ
αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; 50 καὶ
ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν
τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε

al aliq προσηρχ.): D 1. 22. 69. tisch** al plus^{30} προηγεν | αυτους (et Gb Sz) cum ℵABDLRTXΔΠ unc^{8} al longe plu ... ΓΛ al^{10} fere αυτοις ... ς (= Gb Sz) αυτων cum minusc pauc | και ηγγισεν etc: ex Mcione Epiph^{316} et ^{345} και ηγγισε καταφιλησαι αυτον (^{345}add ιουδας) και ειπεν | ηγγισεν τω $\overline{ιυ}$ φιλησ. αυτον (Γ 69. αυτω): D a b c e ff$^{2.}$ i l syr^{cu} (arm) εγγισας εφιλησεν τον $\overline{ιν}$ (arm αυτον). Similiter cop^{edd} et ^{dz} aeth. Praeterea DEHX al plus^{60} b c syr^{sch} et ^{p} arm (aeth^{libere}) add (:: ex ll. pp.) τουτο γαρ σημειον δεδωκει (H 69. al δεδωκεν) αυτοις· ον αν φιλησω αυτος εστιν (c om αυτ. εστ.). Insuperque X b c arm aeth add κρατησατε αυτον

48. $\overline{ις}$ δε cum ℵBLTX 157. ... ς Ln ο δε $\overline{ις}$ (:: ut Mt 26, 50 lectione non fluct) cum ADRΓΔΛΠ unc^{8} al pler. Ex Latt habent f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ vg *Iesus autem dixit illi (ei* f), a b e i l q *dixit autem illi* (a l om) *Iesus* (e l* om); syr^{p} ad ο δε add $\overline{ις}$ c.* | αυτω (a l om) ιουδα: D τω ιουδα ... ℵ* om ιουδα (suppl ^{c}) | παραδιδως: aeth add *nonne occidi facies illum*

49—51. Epiph^{316} et ^{345} de Mcione: παρεκοψεν το (^{345} om) ο εποιησε πετρος, οτε επαταξε και αφειλετο (^{345}αφειλε) το ους (^{345}add του δουλου του αρχιερεως).

49. το εσομενον (a c f vg): D 106. cop syr^{sch} et $^{p\ mg}$ arm το γενομενον ... 71. 248. g^{scr} om. Similiter b e i l q *quod cum viderent*, item ff$^{2.}$ sed post *hi qui circa ipsum erant* add *quod fiebat* | ειπαν cum ℵBDL TX ... ς ειπον cum ARΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | κυριε sine αυτω cum ℵB LTX 71. 240. 244. 248. g^{scr} ff$^{2.\ blan}$ i l q sah cop, item D τω κυριω ... ς Ln αυτω· κυριε cum ARΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c e f vg syr^{cu} et ^{utr} rell | παταξομεν: GHΓΛ 71. 131. 346. al plus^{15} arm -ξωμεν | μαχαιρη cum ℵB*DLT ... ς Ln μαχαιρα cum AB^{3}RXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}

50. εις τις (a *unus quidam*, b *aliquis unus* ut vdtr) a b syr^{p} arm: Γ 69. 71. 106. 248. al^{5} om τις, nec exprim c d e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg sah cop syr^{cu} et ^{sch} aeth | του αρχιερ. τον δουλ. cum ℵBLT 69. 346. ... ς Ln τον δουλ. του αρχιερ. (:: ut Mt et Mc; Io τον του αρχ. δου.) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg | αφειλεν: D αφειλατο | το ους αυτου cum ℵBLT 69. 346. f^{scr} (item it vg, at eundem ordinem ap Mt et Mc tuentur apud quos Graecorum nullus) ... ς αυτου το ους (:: ut Mt Mc, item Ioh) cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed DK al aliq it [exc a c] vg ωτιον, *auriculam*; 124. g$^{2.}$ om αυτου)

51. αποκριθεις δε (A sah$^{fragm\ woi}$ om, syr$^{sch\ ed}$ et ^{p} *et respond.*, syr^{cu} *Ies. resp. ac dix.*) ο $\overline{ις}$ ειπεν (Γ add αυτω) ita b q vg: e ff$^{2.}$ l *ait autem* (l om) *Iesus*, a c i *dixit autem illi* (c om) *Iesus* | ο $\overline{ις}$: B om ο | εατε (13. 57. 69. 124. 346. εασατε): c f q vg *sinite* ... a e ff$^{2.}$ i l

ἕωσ τούτου. [288.10] καὶ ἁψάμενοσ τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν.
52 [289.1] εἶπεν δὲ Ἰησοῦσ πρὸσ τοὺσ παραγενομένουσ πρὸσ αὐτὸν ἀρ-
χιερεῖσ καὶ στρατηγοὺσ τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρουσ· ὡσ ἐπὶ λῃστὴν
ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53 καθ᾽ ἡμέραν ὄντοσ
μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰσ χεῖρασ ἐπ᾽ ἐμέ. ἀλλ᾽
αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότουσ.
54 s Mt 26, 57 s Mc 14, 53 s Io 18, 13 ss
54 [290.1] Συλλαβόντεσ δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰσ τὴν
οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέωσ· [291.1] ὁ δὲ Πέτροσ ἠκολούθει μακρόθεν.

(et. arm^{ed}) *sine*, b *dimitte eum* (sed post ιασατο αυτον add *ait autem Iesus: Sine usque hoc*) | και αψαμ. τ. ωτ. ιασ. αυτον: D a ff^{2} και εκτεινασ την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ουσ (d *auricula*) αυτου, *et extendens* (ff^{2} *extendit*) *manum suam* (e add *ihesus*, ff^{2} *ihesus et*) *tetigit eum* (ff^{2} saba om), *et redintegrata est auris eius*. Eadem i sed post η εξουσια τ. σκοτουσ pon. Similiter l, qui post *sine* pergit: *sic implebuntur scribturae*; post versum vero 53 add: *et extendens manum suam tetigit auriculam eius dextram cui fuerat amputata* (l* *-tatum*), *et reintegrata est auricula eius* . . . 157. και αψαμ. του πληγεντοσ και το ουσ αφηρημενον ιασατο. | ωτιου sine αυτου c. ℵBLRT 1. 131. arm (syr^{sch} *auriculam quae percussa fuerat*) . . . ς Ln add αυτου cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc

52. ις cum ℵABT . . . ς ο ις cum LRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,386} . . . D 1. 131. c^{scr} e syr^{cu} arm om | προσ sec cum ℵGHRΔ al^{50} fere syr$^{p\ mg}$ cod bars (Latt *ad*) . . . ς Ln Ti επ cum ABDLTXΓΛΠ unc^{6} al plu syr^{utr} (syr^{cu} *atque etiam illis* pro προσ τ. παραγ. πρ. αυτ. habet) Or^{4,387} | εξεληλυθατε cum AΓΔΛ unc^{6} plu . . . Ln εξηλθατε cum ℵBDLRT*al^{10}, item KMXΠ al^{30} Or εξηλθετε :: e Mt et Mc; praeterea cf ad 7, 24 sqq | ξυλων: X al^{10} fere l sax syr^{sch} et ^{p} c.* aeth add συλλαβειν με :: ex ll. pp. Similiter syr^{cu} et ^{sch} *existis contra me* etc

53. καθ ημεραν (cop post μεθ υμ., vide post): D praem το | μεθ υμων εν τω ιερω: D 157. 248. al^{2scr} sah$^{fragm\ woi}$ cop εν τ. ιερ. μεθ υμ. (al pauc sah$^{txt\ woi}$ om μεθ υμ.) | ουκ: U 435. yz^{scr} και ουκ | τασ: L 1. 131. om | αλλ cum ℵABHKMXΓΠ al pl . . . Ti αλλα cum DEGLSUΔΛ al plu | υμων post εστιν cum ℵ^{c}BDGKLMRTXΠ al plus^{10} a (*haec est vestra hora*) arm . . . ς Ti ante εστιν cum AESUVΓΔΛ al pl . . . it^{pl} vg *haec est hora vestra*, b *haec hora est vestra* . . . ℵ* 49^{ev} om υμων, Π om εστ. | η (D g^{scr} 7^{pe} om) εξουσια: syr^{cu} sah$^{fragm\ woi}$ add υμων | του σκοτουσ: D το σκοτοσ (et. d *et potestas tenebrae*)

54. D συνλαβ. | ηγαγον: syr^{cu} et ^{sch} et ^{p} c. ob. aeth add αυτον | και εισηγαγον cum ℵABLRTXΔΛΠ unc^{8} al pler c sah cop syr^{p} Or^{4,387} . . . D Γ 1. al^{15} it^{pler} vg syr^{cu} et ^{sch} aeth om (Eus$^{dem\,292}$ οτε κατα τον λουκαν παραλαβοντεσ τον ιν ηγαγον εισ την οικιαν του αρχιερεωσ). Praeterea non addidimus αυτον cum ℵABDKLMRTΠ al plus^{30} it vg arm Or . . . ς (sed Gb^{oo}) add cum XΓΔΛ unc^{6} al plu sah cop syr^{p} c. ob. | την οικιαν cum ℵBKLMTΠ 1. 124. 131. 157. 209. al^{5} Or Eus^{dem}

55 περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆσ αὐλῆσ καὶ συνκαθισάντων
ἐκάθητο ὁ Πέτροσ μέσοσ αὐτῶν. 56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τισ
καθήμενον πρὸσ τὸ φῶσ καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· καὶ οὗτοσ σὺν
αὐτῷ ἦν. 57 292.1 ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν,
γύναι. 58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτεροσ ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐ-
τῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτροσ ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσησ

56—62 Mt 26, 69—75 Mc 14, 66—72 Io 18, 25—27

... ς Ln τον οικον cum ADRXΓΔΛ unc6 al pler | ηκολουθει: D al plus15 b e f ff2. i l q vgsix em cop syrcu et sch et p c.* arm aeth add αυτω (sah *eos*) :: ut ll. pp. | μακροθεν: DΛ al aliq praem απο :: cf ll. pp.

55. περιαψαντων cum ℵBLT Eusdem 292 ... ς Ln αψαντων cum ADRXΓ ΔΛΠ unc8 al omnvid | δε: R al6 ac plures add αυτων | πυρ: 1. 118. 209. al10 πυραν | ALR εμμεσω | συνκαθισ. (συνκ- c. ℵAB*LRTΔ al; ς Ln συγκ. c. B3XΓΛΠ unc7 etc; LRU al -θησαντων) cum ℵABLRXΓΔΛΠ unc7 al pler a (*consedentibus*) ... Ln περικαθισ. cum DG 1. 118. 131. 209. al pauc itpler vg (b c d e f ff2. i l q vg *circumsed.*) arm. Praeterea non addidimus αυτων c. ℵBDKLTΛ (item R sed add post δε, ut indicavimus) a b c (*inter circumsedentes*) e ff2. i (*circumsedentibus sedebat* ialt; iblan om *sedentibus*) l q arm ... ς add αυτων cum AXΓΔΠ unc7 al pler f vg | εκαθητο: D b c f i l q cop arm add και | μεσοσ cum BLT 1. 209. et ς Ln εν μεσω c. ℵARXΓΔΛΠ unc8 (AR εμμεσω) al pler (item *in medio* it vg) ... D μετ | αυτων: D add θερμαινομενοσ (:: ex Mc)

56. τισ: L 157. ante αυτον παιδισκη pon | καθημ. προσ το φωσ: 234. 235. a (*quem cum vidisset quaedam ancilla*) om | ην (L η): b e ff2. i l q add *semper* (l *et tu cum illo eras semper*; b e ff2. i q *et hic de eis est qui cum ipso erant* [e *erat*] *semper*)

57. αυτον pri cum AD*EGHUVΔΛ al plu d vg syrp. Item *negavit ei* (ff2. *et*? Etiam ialt *et*) *dicens* e ff2. i q ... Gb00 Ln om cum ℵBD2grKLMST XΠ al plus40 a b c f l sah cop syrcu et sch arm aeth (:: at ita et Mt et Mc) | γυναι hoc loco cum ℵBLTX sah cop arm ... ς Ln ante ουκ οιδ. pon cum AΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg syrcu et utr ... D om (:: cf ad Io 4, 21 ubi similiter test pl anteposuerunt γυναι. Contra ab ipso evglsta antepositum non fluctuat Ioh 19, 26. 20, 13. 15.)

58. μετα βραχυ: ℵa add παλιν (ℵc rursus delet), item b e f i l q *iterum* ante μετ. βρ. (ff2. *iterum* omisso με. βρ.) | εφη· και συ εξ αυτων ει (ita c vg sah cop syrutr): b f ff2. i l q *dixit homo et tu cum illo eras semper*, e *dixit vere homo et tu cum illo eras*, a (praecedit: *et egressum illum ad ianuam vidit alia et ait et ..... bi erant*) *et hic fuit cum ihu nazareno* ... D syrcu ειπεν το αυτο | ο δε πετροσ (D om) εφη etc (e f vg): b ff2. i l q *qui respondit non sum ego*, c *Petrus autem dixit, o homo non novi hominem*, a *et rursus negavit cum iureiurando* | εφη cum ℵBKLMTΠ al plus15 ... ς Ln ειπεν cum ADXΓΔΛ unc6 al longe plu | ανθρωπε: praeter itplu (vide ante) om etiam syrcu et sch

59. διαστασησ: D διαστησασ sed d *intercesso* (pergens *quasi horae*

ὡσεὶ ὥρας μιᾶσ ἄλλοσ τισ διϊσχυρίζετο λέγων· ἐπ ἀληθείασ καὶ
οὗτοσ μετ᾽ αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖόσ ἐστιν. 60 εἶπεν δὲ ὁ Πέ-
τροσ· ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεισ. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντοσ
αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. 61 $^{293.2}$ καὶ στραφεὶσ ὁ κύριοσ ἐνέβλε-
ψεν τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτροσ τοῦ λόγου τοῦ κυρίου,
ὡσ εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με
τρίσ. 62 καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶσ.

unius) | ωσει: Λ 142* Sp^{e} h^{scr} om, nec exprim sah cop syr^{cu} et^{sch} | διϊσχυριζ. λεγων (it^{pler} *contendens dixit*, f vg *affirmabat dicens*) επ αληθειασ: D διϊσχυριζ. επ αληθειασ λεγω (d *certabatur: in veritate dico*). Pro και διαστασησ etc a sic: *quem paullo post cum vidisset quidam, dixit: vere et hic cum Iesu erat* etc | ην: ℵ* om (suppl^{a}) | γαλιλαιοσ: Δ om

60. ο λεγεισ: ℵD al pauc τι λεγεισ, item it vg *quid* (sed san al *quod*) *dicis* (:: ut Mt) | ετι: V al pauc om | λαλουντοσ αυτου (syr^{p} add ad haec τ. πετρου c.*): U 1. 209. αυτου λαλουντοσ (idem substituturus erat ℵ^{a}, sed recessit a mutatione), KMΠ al^{15} λαλ. του (K om) πετρου | αλεκτωρ (et. Gb Sz) cum ℵABDLXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu (et. cop arm) ... ς (= Gb Sz) ο αλεκτ. cum minusc non ita mu (et. sah)

61. και στραφεισ: D sah στραφ. δε | ο κυριοσ (T* ex errore ο πετροσ κυριε): D 106. 124* 131. al^{10} cop^{wi} et^{petr4} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ ο ι̅ς̅ | ο πετροσ (sah cop ante υπεμν. pon): D 157. gat om | τ. λογου cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler ... ℵBLTX 124. al pauc του ρηματοσ :: at ita et Mt et Mc | οτι (f vg): D it^{pler} arm om (:: cf ad Mt) | πριν: B add η (:: item in Mt A al, ceterum cf supra ad v. 34) | σημερον cum ℵBKLMTXΠ al plus^{25} sah$^{txt\ woi}$ cop syr^{p} c.* (item 69. 124. ante φωνησαι, b ff$^{2.}$ l fu sax aeth post *negabis*) ... ς Ln om (:: ut ll. pp. lectione non fluct) c. ADΓΔΛ unc^{6} al longe plu a c e f i q vg sah$^{fra\ woi}$ syr^{cu} (add δισ) et^{sch} arm | απαρνηση (Γ al -σει, X -σαι) με (Λ om) τρισ (XΓΔ al τρεισ): D syr^{cu} τρεισ απαρν. με, it vg *ter me negabis*, praetereaque D^{gr} 71. g^{scr} add μη ειδεναι με (g^{scr} om), item a b l (b l *ter me negabis hodie nosse*; a *ter me negabis te scire*)

62. Versum om a b e ff$^{2.}$ i l* | εξω sine additam cum ℵBDKLMTXΠ al^{50} fere vg^{cod} (ap Gb) sah cop syr^{cu} arm ... ς (= Gb) Ln Ti add ο πετροσ cum AΓΔΛ unc^{6} al plu c f g$^{1.2.}$ q vg syr^{sch} (*Simon* ut solet) et^{p} aeth (:: deest etiam in Mt, at ibi contextus minus poscere videbatur)

63. 64. Epiph^{316} et^{346} ex Mcione affert: οι συνεχοντεσ ενεπαιζον, δεροντεσ και τυπτοντεσ, λεγοντεσ (^{346} και λεγ.)· προφητευσον τισ εστιν ο παισασ σε. Haec libere exscripsit ille quidem, urgens tantum de quibus dicturus erat. Pergit enim ελεγχ. ξη′: οτι το συνεχοντεσ και το ενεπαιζον και το δειραι και το τυψαι και το προφητευσον τισ εστ. ο παισασ σε, τουτο ου δοκησισ ην, αλλα αφησ εστι σωματικησ και ενσαρκου υποστασεωσ δηλωτικον, παντι τω δηλον εστι.

63 [294.1] Καὶ οἱ ἄνδρεσ οἱ συνέχοντεσ αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ 63 s Mt 26, 67 s Mc 14, 65
δέροντεσ, 64 καὶ περικαλύψαντεσ αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντεσ· προ-
φήτευσον, τίσ ἐστιν ὁ παίσασ σε; 65 καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφη-
μοῦντεσ ἔλεγον εἰσ αὐτόν.

66 [295.2] Καὶ ὡσ ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ Io 18, 24
λαοῦ ἀρχιερεῖσ τε καὶ γραμματεῖσ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰσ τὸ συν-

63. και οι: D c sah οι δε | οι sec: T om | αυτον (Gb'') cum ℵBDLMTΠ 157. al pauc (124. αυτον τον $\overline{ιν}$) it (sed i om) vg (et. 130[lat]) sah cop syr[cod] et p mg arm ... ς τον $\overline{ιν}$ cum AXΓΔΛ unc[7] al pler syr[cu] et sch ed et p txt aeth | ενεπαιζον (ℵADX al ενεπεζ-): ℵ* -ζαν (c -ζον) | δεροντεσ (157. al[40] fere δαιρ.): D 69. a b e i q (non item f vg, l vide post) syr[sch] om. Libere ff[2.] *et viri qui tenebant illum velaverunt eum et percutiebant eum et illudebant eum dicentes*, item c *viri autem detinentes eum irridebant illum, et alligatum eum caedebant, interrogantes eum*

64. περικαλυψαντ. αυτον cum ℵ(sed αυτ. post επηρ. pon)BKLMTΠ i (ff[2.] vide ante) cop, item 1. 209. p[scr] al[5] fu sah syr[cu] περικαλυψ. αυτου το προσωπον ... D 131. a q arm aeth περικαλυψ. αυτου το προσωπον ετυπτον αυτον και (q post *inludebant eum* pergit: *et velaverunt faciem eius et percutiebant eum dicentes*) ... ς περικαλ. αυτον ετυπτον (A* -πτουν) αυτου το προσωπον και, item Ln περ. αυτ. [ετυπτ. α. τ. πρ. και] c. AXΓΔΛ unc[6] al pler f *(et velantes caput eius percutiebant faciem eius et)* vg syr[utr] (vdtr et. Mcion[epiph] agnoscere ετυπτον, cf ante) ... b c e l om (c vide ante, b *et viri qui tenebant eum inludebant dicentes*, e *et viri qui tenebant eum inludebant illum, et interrogabant eum dicentes*, l *et viri qui tenebant illum inludebant eum, et ligaverunt eum et percutiebant eum, et interrogabant eum dicentes*) | επηρωτ. λεγοντεσ cum (ℵ περικ. επηρ. αυτ. λεγ.) BKLMTXΠ pw[scr] al aliq ... D (praecedit ετυπτον αυτον και, vide ante) ελεγον, b ff[2.] q syr[cu] et sch *dicentes* (syr[cu] add *ei*), c *interrogantes eum* ... ς Ln επηρωτ. αυτον λεγοντεσ cum AΓΔΛ unc[6] al pler a e f i l vg sah cop syr[p] arm aeth | προφητευσον: K MΠ w[scr] om. Contra X 131. g[2.] l sah[txt woi] Cyr[esa 743] add ημιν $\overline{χε}$, item al[10] b c i q sah[fr woi] cop aeth ημιν | παισασ: L πταισ.

65. και (syr[cu] add *iterum*) ετερα (127. -ροι): D και αλλα | ελεγον: hoc (ελεγων) U in mg suppl | εισ (131. 258. προσ) αυτον: D[gr] εισ εαυτουσ ... s y[scr] al pauc αυτω

66. εγενετο ημερα cum ABDLXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg etc ... ℵ 1. 131. 209. a c (sah cop) Or[4, 387] ημερ. εγεν. (a *dies horta est*) | B*TV πρεσβυτερειον | του λαου: syr[cu] et sch om | αρχιερ. τε cum ℵABKLM TXΠ al plu it[pler] vg (Latt *et principes sacerdotum*, item vv al) rell Or[4, 387] ... V al pauc om; EGHSUΓΔΛ al[50] fere a arm om τε ... D 116. και αρχιερ. | απηγαγον cum ℵBDKT al[25] fere a (*deduxerunt*) syr[p mg] Or ... ς Ln Ti ανηγαγ. cum ALXΓΔΛΠ unc[7] al longe plu ... it[plu] vg *duxerunt*, c d *adduxerunt*

ἑδριον αὐτῶν, λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. 67 [296.10]
67 ss Mt 26, 63 ss Mc 14, 61 ss εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· 68 ἐὰν δὲ ἐρω-
τήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 [297.1] ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ.
70 [298.10] εἶπαν δὲ πάντες· σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς
αὐτοὺς ἔφη· ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι. 71 [299.2] οἱ δὲ εἶπαν· τί
ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ.

---

66. *αυτων* (Gb'' Sz) cum ℵBDLTXΓΛΠ unc[8] al longe plu Or ... ς Ln Ti *εαυτων* cum AΔ al mu | *ει συ*: DL 80. 142. om *ει* | *ειπον* cum ℵBLT .. ς Ln *ειπε* c. AXΓΔΛΠ unc[8] al pler ... D 61. om *ειπ. ημιν*

67. *ειπ. δε*: D *ο δε ειπ.* | *υμιν*: ℵ* (supplc) sah[txt woi] (item cop[dz?]) om | *ου μη*: A 130. om *μη*

68. *εαν δε* (D a b ff[2.] i q Amb[luc1525] om; Amb[ps] *sed et si*) sine additam cum ℵBLT al[6] arm (aeth) Cyr[act52] item D it[5] Amb[luc], item 243. f[scr] c l syr[cu] et [sch] *και εαν* ... ς add *και* cum AXΓΔΛΠ unc[8] al pler f vg cop (sah *εαν και*) syr[p] ... e mt om *εαν δε* usq *αποκριθητε* (post *non creditis mihi* exciderunt *si interrogavero non respondetis mihi*, add vero e *neque demittitis*, mt *neque dimittetis* | *ου μη αποκριθ*. sine additam cum ℵBLT cop Cyr[act52], item addito tantum *μοι* 22. 131. 157. 209. for sah Amb[luc] et [ps] ... ς Ln add *μοι η απολυσητε* cum ADXΓΔΛΠ unc[8] al pler it vg syr[cu] et [utr] rell (sed 243. a om *μοι*, x 69. 245. 300. c[scr] habent *απολυσετε*, al pauc l syr[cu] et [sch] add *με*, item a *sed nec dimittetis me* et i *neque dimittetis mihi*). Ceterum cf Tert[marc 4, 41] qui post verba: „Si dixero enim inquit vobis, non creditis“ transit ad: „Abhinc inquit erit filius hominis sedens“ etc, praetermisso v. 68.

69. *δε* cum ℵABDLTX 6[ev] (*απ. δε του νυν*) a b e f i l q vg cop[wi] et [schw] et [petr4] syr[p] c.* arm aeth Cyr[act52] Amb[ps] ... c syr[cu] Or[3, 715] (*απο γαρ του νυν*) *γαρ* ... ς om c. ΓΔΛΠ unc[8] al omn fere sah cop[dz] syr[sch] et [p txt] | *του θεου* (69. ante *της δυν.* pon): 64. e l om. Ceterum 157. hunc versum a Mt (et Mc) sumpsit sic: *αμην αμην λεγω υμιν, απαρτι οψεσθε τον υιον του ανθρ. καθημενον εν δεξ. της δυν. του θε.*

70. *ειπαν* cum ℵBLT f[scr] ... ς Ln *ειπον* cum ADXΓΔΛΠ unc[8] al pler | *ειπ. δε* (ita a f vg) ... AKMΠ 1. 69. 124. 209. al[10] mm *ειπ. ουν* ... b c e ff[2.] i l q *et dixerunt* | *ουν* (et. Tert[marc4, 41]; mm *autem*): DKΛ 69. 124. 209. 262. al aliq a e sah[fr woi] syr[cu] om | *ει*: Γ 245. 435. al pauc tol om | *ο δε πρ. αυτ. εφη*: D f *ο δε ειπ. αυτοις*. Similiter a b e ff[2.] i[alt] l q *ait* (a *dixit*) *autem illis* (i[bla] *qui ait illis*); vg tantum *qui ait*

71. *ειπαν* cum ℵBDLRTX ... ς *ειπον* cum AΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] | *εχομεν μαρτυριας χρει.* cum BLT ... ς Ln *χρει. εχομ.* (EHXΓ al *εχωμ.*) *μαρτυριας* (D al[15] sah *-τυρων*) cum ℵADRXΓΔΛΠ unc[8] al pler (al pauc *εχομ. χρει. μαρτ.*) etc (it[pl] vg *desideramus testimonium* [g[1.] *-nia*], f *opus habemus testimonium*, a *egemus testimonio*, c *opus est nobis testi-*

XXIII.

1 [300.1] Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν Mt 27, 2 (1 ss)
ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον. 2 [301.10] ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· Mc 15, 1 ss (11–14)
τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρους Io 18, 28 ss
Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι.

κιο) :: ut ll. pp. lectione non fluct | αυτοι γαρ ηκουσαμεν (κ ηκουσατεν sic, 56. w^scr σατε): f ff^2 g^1.2 q vg *ipsi enim audivimus*, c *audivimus enim ipsi* ... D a b e i l ηκουσαμ. γαρ ... syr^cu *ecce enim audivimus* | απο: 1. 131. 209. 241. εκ .

XXIII, 1. αναστας: D 131. 239. 299. al^5 sah syr^cu et ^sch αναστατες | απαν (R παν, L ολον) το πληθ. αυτων (69. 142* 48^ev e om): D om | ηγαγον cum ℵABDLRTXΓΔΛΠ unc^8 1. al longe plu it vg sah cop syr^cu et ^utr arm ... ς (= Gb Sz) ηγαγεν cum minusc aliq (ut vdtr) | επι: L 157. al^2scr προς | τον: D 157. om | πειλατον cum ABDT (cf et. ad Mt 27, 2) ... ς Ln Ti πιλατον cum ℵLRXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid

2. Cf huc Epiph^marc 316 et ^346 προσεθετο μετα τουτο· τουτον ηυρομεν (^346 -ραμεν) διαστρεφοντα το εθνος και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας. Item ^317 et ^346 προσθηκη μετα το· κελευοντα φορους μη δουναι· και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα. | ευραμεν cum B*LTX 1. (et. Epiph^marc346b ηυραμεν, sed ^316 et ^346c ηυρομεν) cat^ox147 (ad 20, 20) ... ς Ln ευρομεν cum ℵB^3DRΓΔΛΠ unc^8 al pler (D^gr* ευρον) Eus^ps 30 Cyr^luc 403 Thdrt^1,618 | το εθν. (157. Cyr^luc403 τον λαον) ημων cum ℵBDHKLMRTΠ al^60 it vg sah cop syr^cu et ^utr arm aeth ... ς om ημων cum AEGSUVXΓΔΛ al plu Mcion^epiph 316 et ^346 Eus^ps Cyr^luc Thdrt^1,618. Praeterea b c e ff^2 i l q gat mm Mcion^epiph (vide ante) add και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας, *et solventem legem nostram* (c gat mm om) *et prophetas* | φορους καισαρι διδοναι cum ℵBLT syr^cu et ^sch (Const^5,14,6 και φορους καισ. διδ. κωλυει), item D it vg Cyr^luc 403 φορους διδο. καισαρι, sah cop aeth διδ. φορ. καισαρι ... ς καισαρι φορους διδον. cum XΓΔΛ unc^6 al pler arm, item AKMRΠ al syr^p Eus^ps Thdrt καισαρι (Eus praem τω) φορον διδο. Praeterea Mcion^epiph ad haec add και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα (contra scribit Epiph^346s). Similia c e add ad v. 5 | και λεγοντα cum ℵBLT 106. b e f ff^2 i l q vg syr^cu et ^utr arm ... D λεγοντ. δε ... Ln [και] λεγ., ς om και cum ARX ΓΔΛΠ unc^8 al pler a c sah cop Thdrt^1,618 | εαυτον cum ℵADLRXΓΔΛΠ unc^7 al fere omn Thdrt ... EGT p^parh αυτον. Ceterum Act. Pil. A (Evv apocr^207) accusatio sic habet: τουτον οιδαμεν οντα υιον ιωσηφ του τεκτονος απο μαριας γεννηθεντα, και λεγει εαυτον υιον θεου και βασιλεα· αλλα και τα σαββατα βεβηλοι και τον πατριον νομον ημων βουλεται καταλυσαι.

3 $^{302.1}$ ὁ δε Πειλᾶτοσ ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶσ αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεισ. 4 $^{303.9}$ ὁ δὲ Πει
λᾶτοσ εἶπεν πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ ὄχλουσ· οὐδὲν εὑρίσκω
αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 $^{304.10}$ οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντεσ
ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ᾽ ὅλησ τῆσ Ἰουδαίασ καὶ
ἀρξάμενοσ ἀπὸ τῆσ Γαλιλαίασ ἕωσ ὧδε. 6 Πειλᾶτοσ δὲ ἀκού-
σασ ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωποσ Γαλιλαῖόσ ἐστιν, 7 καὶ ἐπιγνοὺσ
ὅτι ἐκ τῆσ ἐξουσίασ Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸσ Ἡρώ-
δην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐν ταύταισ ταῖσ ἡμέραισ. 8 ὁ

---

3. *πειλατοσ* cum AB*D^{corr}T ... ς Ln Ti *πιλατοσ* cum ℵB^{3}D*LRXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} | *ηρωτησεν* cum ℵBRT 48^{ev} ... ς Ln *επηρωτ.* (:: ut Mt et Mc lectione non fluct, nec magis fluct v. 6) cum ADLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (syr^{cu} *dixit ei Pilatus*). Praeterea b c e ff$^{2.}$ i l q (non item a f vg) praem *audiens* | *αποκριθεισ* (syr^{cu} et ^{sch} om) *αυτω* (b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ i l q vg om) *εφη*: D 1. 209. a sah cop *απεκριθη αυτω* (sah om) *λεγων* (1. 209. a cop^{dz} om *λεγ.*)

4. *πειλατοσ* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LR etc ut v. 3 | *αιτιον*: 69. 433. *αιτιαν*, similiter sah *peccatum*

5. *επισχυον* (L *-σχυνον*): DH 69. *ενισχ.* | *οτι*: D a b e f ff$^{2.}$ i l q vg (non item c) syr^{cu} aeth om (litterae *τεσοτι* in T rescriptae, sed potius *τεσ* quam *οτι* antea defuisse vdtr) | ℵARXT al *ανασιει* | *λαον* (et. Eus^{ps30}): ℵL 131. *οχλον* | *διδασκων* (et. Eus^{ps30}): ℵ* (suppl^{c}) 64. b c e i l q om | *ιουδαιασ*: D *γησ* | *και αρξ.* c. ℵBLT am for fu em ing (al) cop$^{wi et petr4.}$ syr$^{cu et utr}$ ... ς Ln om *και* c. ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} (sed 69. om *και αρξ.* usq *γαλιλαιασ*) it vg^{ed} sah cop$^{schw\ ex\ dz}$ rell | *εωσ ωδε*: c e add *et filios nostros et uxores avertit a nobis; non enim baptizantur* (c *-zatur*) *sicut et* (c om) *nos nec se mundant* (c om *nec se mund.*). Cf supra quae Mcion^{epiph} add

6. *πειλατ.* (cum ℵAB*DRT; ς Ln Ti *πιλ.* cum B^{3}LX rell omn^{vid}) *δε ακουσασ*: D c *ακουσ. δε ο πειλ.*. Praeterea ς Ln Ti add *γαλιλαιαν* cum ADRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg sah syrr rell (sed D sah *την γαλιλαιαν*, c arm *a Galilaea*, syr^{sch} *nomen Galilaeae*, syr^{cu} *quod dicunt a Galilaea*) ... omisimus cum ℵBLT cop | *ο* (B* al pauc om, suppl B^{2} et^{3}) *ανθρ. γαλιλ. εστιν*: D a b c e ff$^{2.}$ i l q syr^{cu} *απο τησ γαλιλαιασ ο ανθρωποσ* (l syr^{cu} om) *εστιν* (a *homo iste esset*, c *est ipse homo*)

7. *και επιγνουσ*: D *επιγν. δε* | *προσ* (Ln add *τον* cum BT) *ηρωδην*: D *τω ηρωδη* | *οντα και* (al pauc om) *αυτον* (a f vg *qui et ipse* etc): D *οντι αυτω*, item it^{pl} (c d *cum esset*, b e ff$^{2.}$ i l q *qui erat*). Libere syr^{cu} *ad eum, quia etiam Herodes in Hierusalem erat* | *ταυταισ* (ℵ* *αυταισ*, ℵ^{c} *ταυτ.*; 1. 131. 209. post *ημεραισ* pon): D *εκειναισ*, item it^{pler} vg (non item a) cop (sed^{dz} *in his diebus illis*). Item syr^{cu} *in illis diebus pascae* | X ab *αυτον* priore ad *αυτον* alterum transilit

δὲ Ἡρῴδησ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων
θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι ση-
μεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 *ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοισ*
ἱκανοῖσ· αὐτὸσ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10 [305.2] *εἱστήκεισαν*
δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ γραμματεῖσ εὐτόνωσ κατηγοροῦντεσ αὐτοῦ.
11 [306.10] *ἐξουθενήσασ δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρῴδησ σὺν τοῖσ στρατεύμασιν*
αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξασ, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐ-
τὸν τῷ Πειλάτῳ. 12 *ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρῴδησ καὶ ὁ Πειλᾶ-*

---

8. *δε*: ℵ* (suppl[c]) sah[txt woi] om | *εξ ικανων χρονων* cum ℵBDLT 157. c sah arm ... ς Ti *εξ ικανου* c. ARΓΔΛ unc[6] al plu, item addito *χρονου* HMXΠ al[10] fere b e f ff[2.] g[1.2.] i l q vg cop syr[cu et utr] aeth; idque D it[pl] sah cop syr[cu et sch] post *ιδειν* (D *ειδ.*) *αυτ.* pon (vide post) ... a plane om | *θελων* (L om) hoc loco c. ℵBTX 13. 69. 124. al pauc c... D b e f i l q sah cop syr[cu et sch] aeth ante *ιδειν αυτον εξ ικ. χρ.* (b e f i l q *cupiens illum videre* [l add *iam*] *ex multo tempore*, item a omissis *ex multo temp.*, item sah cop *volebat enim videre eum ex* etc) ... ς Ln post *ην γαρ* cum ADRΓΔΛΠ unc rell al pler vg (*cupiens ex multo tempore videre eum*, item[vid] ff[2.] g[1.2.]) arm syr[p] | *ακουειν* sine additam (Gb″) cum ℵBDKLMTΠ 1. 131. 157. 209. al plus[10] sah cop syr[cu] (aeth add *famam*) ... ς Ln add *πολλα* (a arm *frequenter*, U *αυτον πολλα*, 13. 69. 124. 237. 346. pon post *περι αυτου*) cum ARXΓΔΛ unc[6] al pler it vg syr[utr] arm | *ηλπιζεν*: T 157. 433. *ελπιζειν* | *υπ* (B *υπο*): L al aliq *παρ*, i[scr] *απ* | *γινομενον* (al pauc *γενομ.*): GX al[4] syr[sch] om

9. *επηρωτα*: G al[2] sah *-τησεν* | *δε*: ℵ*(suppl[c])G om | *αυτον*: T om; contra Γ add *λεγων* | *αυτοσ δε* (f *et Iesus*): syr[cu et sch] add *Iesus* | *ουδεν* (ℵ p[scr] *ουκ*) *απεκρινατο* (L *-νετο*) *αυτω* (Γ al pauc *αυτον*, e q om): D sah *ουκ απεκρ. αυτω ουδεν*. Praeterea c add *quasi non audiens*, item syr[cu] *quasi non ibi erat*

10. *ειστηκεισαν* (A al *-κησαν*) cum B*DLΓΛΠ unc rell al plu ... ℵAB[2et3] RTXΔ al *ιστηκ.* (:: cf et. ad vv. 35 et 49) | *δε*: H sah om (Or[4,387] *και ετι μετ ολιγα· ειστηκεισαν οι αρχιερ. και οι γραμμ. ευτ. κατηγ. αυτ.*) | *και οι*: A al pauc om *οι*

11. *εξουθενησασ*: X *-νωσασ* | *δε αυτον*: ℵ* *τε*, ℵ[c] *τε αυτον* | *και ο ηρωδ.* cum ℵLTX 13. 69. (al[vid]) a d cop[wi et petr4.] ... ς Ln Ti om *και* cum ABD[gr]RΓΔΛΠ unc rell al pler it[pler] vg sah cop[schw ex dz] syr[cu et utr] rell | *περιβαλων* sine additam cum ℵBLT 52. b[scr*] 150[ev] a vg ... ς add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum ADXΔΛΠ unc[7] al pler b c e f ff[2.] l q sah cop rell, item RSUΓ 69. 106. al[4] *αυτω* | *ανεπεμψεν* (et. ℵ[c], M *αν-επεμψαι*, it[pler] vg *remisit*): ℵ*LR c[scr] c *επεμψεν* (:: praegresso *-πραν*) | *τω*: AMΠ al pauc om | *πειλατω* cum AB*D ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB[3]LXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid]

12. *εγεν. δε* usq *μετ αλληλων*: D c *οντεσ δε εν αηδια* (d *in lite*, c *in dissensionem*) *ο πιλατ. και ο ηρωδ. εγεν. φιλ. εν αυτ. τη ημερα* | *ηρωδ. κ. ο πειλ.*

τοσ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ᾽ ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ
ὄντεσ πρὸσ αὐτούσ.
13 [307.9] *Πειλᾶτοσ δὲ συνκαλεσάμενοσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ τοὺσ*
ἄρχοντασ καὶ τὸν λαὸν 14 *εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· προσηνέγκατέ μοι*
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡσ ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνασ οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον
ὧν κατηγορεῖτε κατ᾽ αὐτοῦ. 15 [308.10] *ἀλλ᾽ οὐδὲ Ἡρώδησ· ἀν-*
έπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸσ ἡμᾶσ, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν
Io 19, 1 *πεπραγμένον αὐτῷ.* 16 [309.2] *παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.*

(*πειλ.* cum AB*T; ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}DL etc) hoc ordine cum ℵBLT 124. 48^{ev} 150^{ev} al aliq it^{pler} vg sah syr^{cu} aeth ... ς Ln Ti *πιλατ. και ο* (HU al^{15} fere om) *ηρωδ.* cum A(D)XΓΔΛΠ unc rell al pler (c) cop syr^{sch} et ^{p} arm | *ημερα*: 209. o^{scr} 150^{ev} al mu a syr$^{p\ mg}$ *ωρα* | *μετ αλληλων* (1. 131. 209. ante *εν αυτη* [131. 209. *εκεινη*] pon, item sah cop): Γ al pauc it vg syr^{cu} arm om | *προϋπηρχον* (ℵ* -*χοντο*) usq *αυτουσ*: D om | *αυτουσ* cum ℵBLT y^{scr} al ... ς Ln Ti *εαυτουσ* c. AXΓΔΛΠ unc rell al pler

13. *πειλ.* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}LX etc | *πειλ. δε*: D *ο δε πειλ.* | *συνκαλ.* cum ℵB*DFTΔ al ... ς Ln Ti *συγκαλ.* cum B^{3}LXΓΛΠ unc^{8} al pler. Praeterea D *συνκαλεσασ* | *και τον λαον* (vg *et plebe*): D c syr^{cu} *και παντα τ. λαον* ... a b e f l sah syr^{sch} aeth *populi* (*plebis* b e l) ... q om

14. *αυτουσ*: Γ *εαυτουσ* | *προσηνεγκ.* (it^{pler} vg *optulistis*): D *κατηνεγκ.* (a *detulistis*, d *adduxistis*) | *ωσ*: syr^{cu} *quem dixistis mihi* | *αποστρεφοντα*: 1. 13. 69. 124. 209. al^{30} fere *διαστρεφ.* | *τ. λαον*: syr^{cu} *populum nostrum* | *και ιδου εγω* (HΓ 1. al sah arm om *εγ.*): D *καγω δε* | *ανακρινασ* (c om): D syr^{cu} et ^{sch} cop ante *ενωπ. υμ.* pon | *ουθεν* cum ℵBT 1. ... ς Ln Ti *ουδεν* cum ADXΓΔΛΠ unc rell al pler | *εν* (A *επι*) *τω ανθρ. τουτ. αιτιον* (EFG^{2} y^{scr} 440. *αιτιαν*, 1. 131. 209. al om, 157. post *κατ αυτου* pon): D sah *αιτιον* (d sah *nihil mali*) *εν αυτω*, 69. *εν αυτω αιτιον*, syr^{cu} tantum *εν αυτω*. Latini sic: *nullam causam invenio in hominem* (l^{2} -*ne*) e l, *null. caus. invenio in hoc homine* b q, *nihil causae invenio in hom. isto* c, *nullam caus. inveni in hom. isto* f vg, *nihil inveni dignum in hom. hoc* a; item syr^{sch} ut vg | *ων κατηγορ. κατ αυτου*: D 59. 274* om | *κατ* cum BTXΓΔΠ unc^{9} al pler ... ℵALΛ 1. 28. 131. 209. 262. al aliq om (nec exprim Latt)

15. *ανεπεμψεν γαρ αυτον προσ ημασ* (Gb′) c. ℵBKLMTΠ 157. al^{20} f 130^{lat} bodl sah cop (sed 13. 69. al? *πρ. υμασ*) ... ς Ln Ti *ανεπεμψα* (H 47^{ev} -*ψεν*) *γαρ υμασ προσ αυτον* cum AD(H)XΓΔΛ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg (aeth *et ad Herodem quoque misi vos*) syr$^{p\ txt}$ (sed cod bars mg), item sed *αυτον προσ αυτον* 274. x^{scr} syr^{cu} et ^{sch} arm perss sax sl ... 71. 248. gat mm syr$^{p\ mg}$ (sed cod bars^{txt}) *ανεπεμψα γαρ αυτον πρ. υμασ* (*nam remisi illum ad vos* gat mm) | *ιδου*: D e^{scr} syr^{cu}

18—25 Mt 27, 16—26 Mc 15, 7—15 Io 18, 40ss

18 [310.1] ἀνέκραγον δὲ πανπληθεὶ λέγοντεσ· αἶρε τοῦτον, ἀπόλυ-
σον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· 19 ὅστισ ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομέ-
νην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶσ ἐν τῇ φυλακῇ. 20 [311.1] πάλιν
δὲ ὁ Πειλᾶτοσ προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 οἱ

---

om | *εστιν πεπραγμενον*: D *πεπραγμ. εστ.* (ut it^plu vg *actum est illi*, a *gestum est illi*, d *actum est in eo*) | *αυτω*: DXΓ al^40 fere *εν αυτω* (item c *invenimus in illo*)

17. Hunc versum ς (Gb^00) sic habent: *αναγκην δε* (arm *γαρ*) *ειχεν* (syr^cu *et consueverat Pilatus*) *απολυειν αυτοισ κατα* (Δ al *κατ*) *εορτην ενα* (sed *αυτοισ* al pauc em om, 69. ante *απολυ.*, 48^ev post *ενα* pon; pro *κατ. εορτ.* al^2 *κατ ενιαυτον*, b *secundum consuetudinem*, D al aliq aeth ante *απολυειν*, al pauc arm post *ενα* pon; denique ad *ενα* al^12 c q syr^p c. ob. add *δεσμιον*, c^scr *δεσμ. ον ηθελων* sic, l *quemcumque voluisset populus*) cum ℵ(D)XΓΔΛ unc^8 al omn^vid b c e f ff^2. g^1. 2. l q vg (exc fu) cop^wi et petr 4 (syr^cu) syr^sch et p (aeth^utr). Sed D syr^cu aeth^utr (non item aeth^a) demum post v. 19 ponunt. Praeterea agnoscit etiam Eus^can (canon 2. complectitur Lc 309 Mt 322 et Mc 202; his autem sectionibus Mt^i et Mc^i nil continetur nisi illud *κατα δε εορτην* etc. Hinc certum est ab Eus^can agnosci versum Lucae 17; verba enim *παιδευσασ ουν αυτ. απολυσω* nequibant cum Mt 322 et Mc 202 componi. Iohannis vero 18, 39 una cum seqq cum Mt 323 et Mc 203 consociata sunt propterea que in canonem 4. recepta.) ..... omisimus cum ABKLTΠ a fu sah cop^dz (:: vdtr omnino ex ll. pp. fluxisse)

18. *ανεκραγον* cum ℵBLT 124. 157. a (*exclamabant*) Cyr^luc432 ... ς Ln *ανεκραξαν* cum ADXΓΔΛΠ unc^9 al pler it^pler vg (hi *exclamavit*, *exclamaverunt*) | *δε*: T* 13. 69. sah om | *πανπληθ.* cum ℵADEHMΔ 124. 131. al aliq, item T *απανπληθει* ... ς Ln *παμπληθ.* c. BLXΓΛΠ unc^6 al pler | *αιρε τουτον*: D (nec differt d) bis habet | *τον βαραββ.* cum ℵBDLTX al vix mu Or^3,755 Cyr^luc ... Ti om *τον* cum AΓΔΛΠ unc^9 al longe plu

19. *βληθεισ* cum BLT ... ς Ln *βεβλημενοσ* (X al *βεβλημμ.*) cum ℵ^aADXΓ ΔΛΠ unc rell al omn^vid ... ℵ* om | *εν τη φυλακη* cum ℵBLTX 243. (f *in carcere missus*, q *missus in carcere*) ... ς Ln *εισ* (1. 131. al add *την*) *φυλακην* cum ADΓΔΛΠ unc^9 al pler

20. *δε* cum ℵABDLT 124. 157. it vg sah cop syr^sch (syr^cu aeth *και παλιν*) ... ς Ti *ουν* cum XΓΔΛΠ unc^9 al pler syr^p ... 252. tol sah^fr woi cop^dz arm om | *πειλατ.* cum AB*DT ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^3LXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid | *προσεφων.* sine additam cum APXΓΔΛΠ unc^9 al pler syr^sch et p arm ... ℵBLT 124. 157. a (*adlocutus est eis*) sah cop syr^cu (insuper add *et dixit eis*) aeth add *αυτοισ* (atque sic Ln), item D 13. add *αυτουσ* (d *advocavit eos*), 69. *προσ αυτουσ*, item it^pler vg *ad illos* (*locutus est ad illos*) | *τον ιν̅*: H 1. 131. 209. al pauc *αυτον*

δὲ ἐπεφώνουν λέγοντεσ· σταύρου σταύρου αὐτόν. 22 [312.9] ὁ δὲ τρί-
τον εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτοσ; οὐδὲν αἴτιον
θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσασ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 [313.1]
οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖσ μεγάλαισ αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι,
καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. 24 [314.1] καὶ Πειλᾶτοσ ἐπέκρινεν
γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ
φόνον βεβλημένον εἰσ φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέ-
δωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

---

21. *επεφωνουν* (it^{pl} vg *subclamabant* vel *succlam.*, a *proclamab.*, f *clamab.*): D c *εκραξαν* (c d *clamaverunt*) | *λεγοντεσ*: D om | *σταυρου* bis cum ℵBDF^{a} Or^{1,725} et$^{3,316.511.755}$ et$^{4,301.434}$ Eus$^{praep\,49}$ et^{51} Cyr sophon^{619} ... ς *σταυρωσον* bis cum ALPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}. Sed U 157. a b e f ff$^{2.}$ l (non item c q vg) arm aeth semel om

22. *ουδεν*: 1. 13. 69. 124. 131. 209. b e l q syr^{cu} add *γαρ* | *ουδ. αιτιον*: L tisch** al aliq a c syr^{cu} et$^{p\,mg}$ (similiter syr^{sch}) *ουδ. αξιον* (a *nihil dignum mortis*, c *nihil morte dignum*) ... D *ουδεμιαν αιτιαν*, item b d e f ff$^{2.}$ l q vg *nullam* (d *ullam*) *causam* | *ευρον* (a am gat syr^{utr} etc): D 243. it^{pler} vg syr^{cu} *ευρισκω* | *αυτον απολυσω*: D *απολ. αυτ.*

23. *επεκειντο*: ℵ *εκειντο* | *αυτον σταυρωθην.* (D *στ. αυ.*): B *αυτ. σταυρωσαι* ... a c sah *crucifige illum* | *κατισχυον*: 1. *-χυνον* (ut L v. 5) | *αυτων* sine additam cum ℵBL 130^{gr} et^{lat} a b e ff$^{2.}$ g$^{1.2.}$ l sah cop (aeth *των αρχιερεων* pro *αυτ.*) ... ς Ti add *και των αρχιερεων*, Ln [*κ. τ. αρχ.*] cum ADPXΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f syr^{cu} et^{utr} arm (:: poterat omitti quoniam *αυτων* ipsos *τουσ αρχ.* complectebatur, at poterat etiam inferri ut urgeretur quam partem ea in re habuissent pontifices conlatis Mc 15, 11 et Mt 27, 20)

24. *και* (157. add *ὁ*) *πειλ. επεκρ.* cum ℵBL 157. it^{pler} vg cop syr^{cu} aeth ... ς *ο δε πιλ. επεκρ.* cum APXΓΔΛΠ unc^{9} al pler sah syr^{utr} arm Philopon^{612} ... D *επεκρ. δε ο πειλ.*, c *iudicavit itaque Pilatus* | *πειλατ.* cum AB*D ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB^{3}LPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid}

25. *απελυσ. δε* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABDPXΓΔΛ unc^{7} al longe plu a sah cop ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ*, Ln [*αυτοισ*] cum KMΠ 1. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. arm aeth (:: ex ll. pp.) | *τον δια*: 1. 13. 69. 124. 209. al plus^{30} praem *τον* (209. om) *βαραββαν* (al *-αβαν*) :: ex ll. pp. | *δια στασ. και φονον* (E*LM al *φων.*, M al et. v. 19): it vg cop *propter homicidium et seditionem*, item syr^{cu} aeth ... D *ενεκα φονου* | *βεβλημ.* (Or^{1,420} *βληθεντα*): A syr^{cu} om | *εισ φυλακην* cum ℵBDFK 28. 69. 225. 246. 258. 49^{ev} sem h^{scr} arm Or^{1,420} ... ς Ti *ε. την φυ.* cum ACLPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (al^{2} *εν τη φυλακη*) sah cop | *ον ητουντο* (M^{treg} *-ωντο*): a b e ff$^{2.}$ l om | *τ. θελημ. αυτων*: ff$^{2.}$ l add *susceperunt ergo Iesum et portans sibi* (l om) *crucem ducebatur*, item c *susc. erg. Iesum et portans crucem suam* (sed post haec c statim pergit *ducebant illum. Et apprehenderunt Simonem*)

26 [315.1] Καὶ ὡσ ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Mt 27, 32 Mc 15, 21 Io 19, 17
Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέ-
ρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. 27 [316.10] ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆ-
θοσ τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.
28 στραφεὶσ δὲ πρὸσ αὐτὰσ Ἰησοῦσ εἶπεν· θυγατέρεσ Ἱερουσαλήμ,
μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰσ κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν, 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷσ ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ
στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρε-

26. και ωσ: D ωσ δε | απηγαγον: B c^{scr} f^{scr} απηγον | σιμωνα τινα (L 13. om, item syr^{cu} et ^{sch}, CD ante σιμ. pon) κυρηναιον ερχομενον cum ℵBCDLX 13. 33. 124. 346. 7^{ev} (item 69. sed ερχομενου) ... ς σιμωνοσ τινοσ κυρηναιου (A κηρυν., FA al mu κυριν.) του (Gb Sz om c. unc omnib al pl) ερχομενου (H al -νον) cum ΑΡΓΔΛΠ unc^{9} al pler | απ: D απο, atque ita Ln (ex errore de C) | φερειν (it^{pler} vg *portare*, a *ferre*, c *ut ferret*, d *ut adferret*): ℵ* om, ℵ^{a} αιρειν (ℵ^{c} φερειν) | οπισθεν (D οπεισοθεν): 34. 243. 48^{ev} al^{4} οπισω | του ιυ: 1. 131. 209. c cop^{dz} αυτου

27. αυτω πολυ πληθοσ (vg *multa turba*): D το πληθοσ αυτω, item b c e f ff$^{2.}$ l (sed hi^{6} et d *multitudo*, item syr^{cu}et^{sch} arm) syr^{cu} et^{sch} arm om πολυ, 69. 124. a (*multitudo ingens*) post πληθ. pon | γυναικων: D 243. c f sah (cop anceps) syr^{cu} et^{sch} γυναικεσ | αι sine και cum AB C*DLX 28. (om εκο. και) 33. 218. c^{scr} al^{10} it (praeter c qui και pro αι) vg sah cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth; accedit ℵ qui nec αι habet (similiter L αικοπτοντο pro αι εκοπτ.) ... ς (sed Gb^{0} και) Ti αι και c. C^{3}ΡΓΔΛΠ unc^{9} 1. 13. 124. 209. al pler syr^{p} | αυτον (f vg *quae plangebant et lamentabant* [vg *-bantur*] *eum*, c *quae lamentabantur et plangebant eum*): D syr^{cu} post εκοπτοντο pon (d *quae plangebant eum et lamentabant*) ... a b e ff$^{2.}$ l om (a *quae plangebant se et lamentabant*, item rell^{4} omisso *se*)

28. ις cum ℵ*et^{cb}BL ... ς Ln ο ις cum ℵ^{ca}ACDPXΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}, sed c 157. y^{scr} syr^{cu} et syr^{cod} ante προσ αυτασ ειπ. pon, item D c^{scr} arm ante ειπ. πρ. αυτ. | θυγατερ. ιερου. (e *familiae isdrahelite*): b add *tacete* | επ εμε (*super me* c f vg): 71. 157. al pauc Cyr$^{zach\ 680}$ et esa^{719} επ εμοι, sed post tantum s pparh scr Cyr^{zach} εφ εαυταισ (Cyr esa εφ υμασ), item Cyr^{zach} επι τοισ τεκνοισ ... D εμε omisso επ, item (*flere*) a b e ff$^{2.}$ l. Praeterea D add μηδε πενθειτε | πλην: D αλλ (item *sed* it^{pler} vg, a *verum*). Similiter Cyr$^{zach\ 784}$ κλαιετε δε | εφ et επι: D a b e ff$^{2.}$ l om | Δ εφ αυτασ

29. ιδου (et. c f vg syr^{utr} etc): D 13. 69. 124. 346. h^{scr} a b e ff$^{2.}$ l syr^{cu} arm aeth Leo om | ερχονται hoc loco cum ABLPΓΔΛΠ unc^{9} al pler mm cop etc, item eodem loco D al^{4} it vg ελευσονται ... ℵCX 157. g^{scr} ημεραι ερχ. (item sah *sunt dies venientes*) | ερουσιν: syr^{cu} *dicetis* | αι στειραι: ℵ om αι | και αι cum ℵBCX 1. 28. 69. 124. al^{10} fere ... ς Ln Ti om αι cum ADLPΓΔΛΠ unc^{9} al pler | A 69* εγενησαν |

Hos 10, 8 Apoc 6, 16 ψαν. 30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖσ ὄρεσιν· πέσατε ἐφ᾽ ἡμᾶσ, καὶ
τοῖσ βουνοῖσ· καλύψατε ἡμᾶσ· 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα
Mt 27, 33 Mc 15, 27 Io 19, 18 ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 [317.1] ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο
κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι.

33–38 Mt 27, 33 ss Mc 15, 22 ss Io 19, 17 ss 33 [318.1] Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον
Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν [319.1] καὶ τοὺσ κακούργουσ, ὃν
μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἀριστερῶν. 34 [320.10] ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἔλεγεν·

μαστοι cum ℵABD^{2}LP etc: D*FGΓ^{vid} e^{scr} i^{scr} *μασθοι* ... c *μαζοι* | *εθρεψαν* cum ℵBC*L 131., item C^{2}D 1. 118. 209. *εξεθρεψαν*, item it^{pler} (b e ff^{2}· l Leo *nutrierunt*, c *nutricaverunt*, a *educaverunt*, d *enutrierunt*) syr$^{p\,mg}$ sah cop ... ϛ *εθηλασαν* cum AΡXΓΔΛΠ unc^9 al pler, item (*lactaverunt*) f vg syr$^{cu et sch et p txt}$ aeth

30. *αρξονται*: AΡΔ 33. al *-ξωνται* | *πεσατε* cum ℵ^{c}CLQXΔ 157. 259. g^{scr} (sed *α* in C vdtr a C^2 ex *ε* factum) ... ϛ Ln *πεσετε* cum ℵ*ABDΡΓΛΠ unc^9 al pler (:: similiter fluct lectio apud LXX). Cf Cyr$^{ose\,148}$ *τοτε γαρ ερειτε, φησι* [*ο* $\overline{χς}$], *τοισ ορεσι· καλυψατε ημασ, και τοισ βουνοισ· πεσετε εφ υμασ.*

31. *ει* (E al^{2scr} *οι*): L xy^{scr} syr^{cu} aeth om | *τω υγρω* cum ℵADΡQXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} Cyr$^{ador155\,et\,luc434}$ ... BC om *τω* | *ταυτα*: C *τουτο*, item *hoc* Amb$^{noe\,et\,virgin}$ | *γενηται* (Cyr^{luc434}): DKΛ al^{25} fere *γενησεται*, item it^{pler} vg sah cop *fiet*, c l *facient* (Cyr^{ador155} *ταυτα εδρασαν* et *τι δρασουσιν*) ... EFS al plus^{10} *γινεται*

32. *ηγοντο δε*: C^3(deletis *συν αυτω*)E^2 33. 69. al syr^{hr} (ut C^3) add *συν τω ιησου* | *και* (et. syr$^{p\,et\,hr}$): syr$^{cu\,et\,sch}$ om (*et veniebant cum eo* sic uterque) | *δυο κακουργ.* (l add *ioathas et maggatras*) cum ACDLΡQXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg etc ... ℵB sah cop *κακουργ. δυο*

33. Epiph$^{317\,et\,347}$ ex Marcione: *και ελθοντεσ εισ τοπον λεγομενον κρανιον τοποσ εσταυρωσαν αυτον, και διεμερισαντο τα ιματια αυτου* (^{317} om *αυτ.*), *και εσκοτισθη ο ηλιοσ.* | *απηλθον* cum AXΓΔΛΠ unc^9 al pler syr$^{p\,txt}$ Dam^{par709} ... Ln *ηλθον* (:: cf Mt) cum ℵBCLQ (et D *ηλθαν*) al^5 it vg syr$^{cu\,et\,sch\,et\,p\,mg}$ (vide et. Mcion^{epiph}) | *καλουμενον* cum ℵABDLQΓΔΠ unc^8 al pler Dam^{par709} ... CGXΛ al mu Mcion^{epiph} *λεγομενον* (:: ut Mt 27, 33) | *τ. κακουργουσ*: D add *ομου*, item b sah *duos* | *ον μεν*: Γ om *μεν*, nec praeter a exprim it vg (*unum - et unum, unum - et alterum*, ff^{2}· *unus - et alius*) | *αριστερων* cum ℵABC^{3}DXΓΔΛΠ unc^9 al pler Dam^{par709} ... C*LQ al^{10} *ευωνυμων* (:: ut Mt et Mc). Praeterea post *αριστερ.* syr^p arm aeth repetunt *εσταυρωσαν*

34. *ο δε* $\overline{ις}$ usq *ποιουσιν* cum ℵ$^{*et\,c}$ACD^{gr2}LQXΓΔΛΠ unc^9 (sed E asteriscum praepositum habet) al longe pler c e f ff^{2}· l vg cop$^{wi\,et\,petr4}$· et dz rec (cop^{schw} uncis inclusa habet) syr$^{cu\,et\,utr\,et\,hr}$ arm aeth Ir^{int210} („et ex hoc quod dominus in cruce dixerit: *Pater, remitte eis, non enim sciunt quid faciunt*, longanimitas - ostenditur") Or^{int2,188} („dominus confirmat in evgliis cum dicit: *Pater remitte illis, non enim*

πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. [321.1] διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. 35 καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· [322.2] ἐξεμυκτήριζον δὲ οἱ ἄρχοντες λέγοντες· ἄλλους

sciunt quid faciunt") Const[2,16,1] (ως γεγραπται εν τω ευαγγελιω· πατερ, αφες αυτοις, ου γαρ οιδασιν ο ποιουσι) et[5,14,8] (ibi rursus ο ποιουσι) Eus[can] Chr[2,262] et[482. 483. 484. 494sqq] et[saepe] (passim libere, ut aliquoties αφες αυτοις την αμαρτιαν ταυτην· ου γαρ etc) Thdrt[1,992] et[1382] Dam[par709] Hil[782] etc. Confirmat et. Clem[hom11,20] αυτος γαρ ο διδασκαλος προσηλωθεις ηυχετο τω πατρι τοις αυτον αναιρουσιν αφεθηναι το αμαρτημα, ειπων· πατερ, αφες αυτοις τας αμαρτιας αυτων· ου γαρ οιδασι τι ποιουσιν. Item Act[pil a] X, 233. Cf et. verba Iacobi Iusti ex Hegesipp ap Eus[hist 2,20,16] παρακαλω, κυριε θεε πατερ, αφες αυτοις· ου γαρ οιδ. τι ποιουσιν ..... ℵ[a](uncis inclusit)BD* 38. 435. a b d sah cop[dz] om; hinc Ln [ο δε – ποιουσιν] :: nihil simile in ll. pp. | ις: Q syr[p mg] κυριος | ελεγεν (et. syr[utr] et[hr]) : AKMΠ al[10] fere syr[cu] ειπεν | πατερ (D[2] πατηρ): A om | διαμεριζομενοι δε et εβαλον (FX 1. 22. 33. 131. 209. 346. al[15] a εβαλλον): ita Lucam scripsisse diserte testatur Aug[ioh 118] („Quid autem interest utrum dicatur: *Dividentes miserunt sortes*, quod ait Lucas, an: *Diviserunt sortem mittentes*, quod ait Matthaeus; nisi quod Lucas dicendo *sortes* pluralem pro singulari numero posuit, quae locutio scripturis sanctis insolita non est: quamvis nonnulli codices *sortem* reperiantur habere, non *sortes*) ... D c διεμεριζοντο δε et βαλοντες :: cf ll. pp. | κληρους cum AX 1. 33. 131. 209. 239. 248. c[scr] al[3] a e f ff[2.] vg 130[lat] arm syr[p txt] et[hr] (utrique lectioni favent sah cop syr[cu]) sl Aug[diserte] (vide ante) . . . ς Ln κληρον (:: at ita et Mt et Mc et LXX) cum ℵBCDLQΓΔΛΠ unc[9] al pler b c syr[sch] et[p mg] aeth. De Mcione testatur Tert[marc4,42]: „vestitum plane eius a militibus divisum, parte sorte concessum Marcion abstulit, respiciens psalmi prophetiam: *Dispertiti sibi sunt vestimenta mea, et in vestitum meum sortem miserunt.*" Aliter Epiph: vide ad v. 33.

35. ειστηκει ut BD etc: ℵACFHLQΔ al ιστηκει | θεωρων (et. Eus[dem498]): D ορων | εξεμυκτηριζ. (D εμυκτηριζ.) δε sine και (et. Ln sed ex errore de C) cum ℵD 1. 118. 131. 209. 239. p[scr] a c arm[ed], item και εξεμυκτ. (*et deridebant*) b e f ff[2.] l vg syr[cu] et[sch] Eus[dem498] . . . ς Ti εξεμ. δε και c. ABCLQXΓΔΛΠ unc[9] al pler cop syr[p] et[hr] arm[ms] (aeth). Praeterea D 1. 11. 13. 69. 106. 118. 131. 209. al plus[25] post δε add αυτον, item post εξεμυκτ., *deridebant*, it vg syr[omn] arm Eus[dem] | οι αρχοντες: D om | οι αρχοντ. sine additam cum ℵBCDLQX 33. 47. 69. 157. 346. 47[ev] b c e ff[2.] l cop syr[sch] et[hr] aeth pers[p] ... ς (sed Gb[o]) Ti add συν αυτοις, Ln [συν αυτ.] cum AΓΔΛΠ unc[9] al pler f vg (et a *intra se*) syr[cu] et[p] arm pers[w] Eus[dem] (item tol al *cum Pharisaeis*, gat mm *cum Sadducaeis*) | λεγοντες (et. Eus[dem]): D c aeth και ελεγαν αυτω (c om αυτ.)

ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ
ἐκλεκτός. 36 [323.2] ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσ-
ερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 καὶ λέγοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 [324.1] ἦν δὲ καὶ
ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 [325.2]

---

35. εσωσεν: K^{2}M* al aliq σεσωκεν ... D c εσωσας | σωσατω εαυτον (L αυτ.): D c σεαυτον σωσον | ει ουτος (syr^{cu} et ^{sch} non exprim; B υιος) εστιν etc: D ει υιος ει του θεου ει χς ει ο εκλεκτος (d *si filius es dei, si christus es electus*), c *si tu es christus electus dei* | του (ℵ* ο του, ℵ^{a} del ο) θεου ο εκλεκτος cum ℵBL 1. 118. 209. ... ς Ln ο του θεου εκλεκτ. cum AC^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al pler ... it^{pler} vg etc *dei electus*, c* ff^{2} ο εκλεκτ. του θεου, *electus dei*, e tantum *dei* ... 13. 69. 126. 131. 346. c^{scr} sah cop syr^{p} et ^{hr} arm Eus^{dem} ο (c^{scr} om) υιος του θεου ο (126. om) εκλεκτος (sah *electus filius dei*)

36. ενεπαιξαν cum ℵBL sah ... ς Ln Ti ενεπαιζον (:: ut praecedit εξεμυκτηριζον, ll. pp. εμπαιζοντες ελεγον) cum ACDQXΓΔΛΠ unc^{9} al omn ^{vid} it vg cop syrr etc | αυτω: E^{*vid} 28. 69. c^{scr} al pauc αυτον ... K* om | και οι: ℵ om και | οξος προσφερ. cum ℵABC*L a cop ... ς praem και, Ln [και] cum C^{3}QXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f vg syr^{utr} (syr^{cu} om οξ. προσφερ. αυτω) arm aeth ... D οξος τε προσεφερον, b e ff^{2} l q syr^{hr} *et acetum offerebant*, item sah^{vid}

37. και: D b e ff^{2} l q am fu ing for em sah cop^{dz} om | λεγοντες: syr ^{cu} add *pax tibi*, cf D c | ει (b f l** q vg): A 1. 131. 209. 239. 243. al^{3} a e ff^{2} om, hinc Ln [ει] | ει συ ει (69. arm^{edd} add ο χς) etc: D c χαιρε (*ave*) ο βασιλευς των ιουδαιων (c add σωσον σεαυτ.)· περιτεθεντες (sic, d *imponentes*, c *imposuerunt autem*) αυτω και ακανθινον στεφανον. Similiter syr^{cu} post σωσ. σεαυτον add και επεθηκαν τη κεφαλη αυτου στεφαν. ακανθ.

38. ην δε και (Δ al^{2} e om και, sah om δε και): b q *et erat* | επιγραφη cum ℵABEHKLMQVXΓΔΛΠ al longe plu sah cop . . . CDGSU al^{25} η επιγραφη :: ut Mc | επ αυτω cum ℵBL sah cop . . . ς γεγραμμενη επ αυτ. cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{cu} (*scripta et posita*) et ^{utr} arm aeth; item C*X 13. 33. 69. 124. 346. tisch** επ αυτ. γεγραμμενη, item (atque ita Ln) ADQ 47^{ev} b q am for san επιγεγραμμενη (*inscripta*) επ αυτ. (:: cf ll. pp.). Praeterea non addidimus γραμμασιν etc cum ℵ^{ca}BC*L a sah cop syr^{cu} ... ς add γραμμασιν (f^{scr} om) ελληνικοις και (ℵ*et^{cb}DH f^{scr} b f om) ρωμαικοις και (ℵ*et^{cb}D f^{scr} om; 69* om κ. εβρ.) εβραικοις, item Ln [γραμμ. ελλην. και ρωμαικ. και εβρ.] cum ℵ*et^{cb}AC^{3}DQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (sed c *litteris hebraicis graece et latine*) vg syr^{utr} arm aeth Cyr^{luc435} (ρωμαιστι γαρ και ελληνιστι και εβραιστι, φησιν, αναγεγραφθαι) :: quae quamvis nec in Mt aut Mc reperiantur, tamen potius ex Ioh assumpta quam a Lc scripta videntur. Praeterea habent et. Act^{pila} X, 1. p. 232 (εκελευσεν δε ο πιλατος μετα την αποφασιν εις τιτλον επιγραφηναι

Εἷσ δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ Mt 27, 44 Mc 15, 32
σὺ εἶ ὁ Χριστόσ; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶσ. 40 $^{326.10}$ ἀποκρι-
θεὶσ δὲ ὁ ἕτεροσ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν,
ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; 41 καὶ ἡμεῖσ μὲν δικαίωσ, ἄξια γὰρ
ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτοσ δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν.
42 καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃσ ἐν τῇ βασιλείᾳ

την αιτιαν αυτου γραμμασιν ελληνικοισ ρωμαικοισ και εβραικοισ. Sed variant cdd) | *ο βασιλ. των ιουδ. ουτοσ* (D 124. e ff$^{2.}$ add *εστιν*) cum ℵBL a, item D 124. e ff$^{2.}$, item omisso *ουτοσ* C c; hinc Ln *ο βασ. των ιουδ.* [*ουτοσ*] . . . ς *ουτοσ εστιν* (X 1. 33. 118. 209. al pauc l sah add $\overline{ις}$) *ο βασιλ. των ιουδ.* cum AQR(X)ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f (l) q (sah) cop syr^{cu} et ^{utr} arm aeth Or^{3,2} (*διο και επεγραφη - ουτοσ εστιν ο βασ. των ιουδ.*)

39. *κρεμασθεντων* (E* al pauc *κρεμμασθ.*, cop syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} add *cum eo*, quemadmodum 255. habet *συγκρεμ. αυτω*): D 26^{ev} z$^{scr\ semel}$ om | *εβλασφημει*: E 69. al mu *-μη* | *αυτον*: K al plus^{12} *αυτω* . . . Or^{int3,922} om | *ουχι* cum BL, item sed praeposito *λεγων* ℵC* a b ff$^{2.}$ sah cop syr^{cu} et ^{hr} arm aeth . . . ς Ln *λεγων· ει* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn ^{vid} c f q vg syr^{utr} Or^{int3,922} . . . D e om quae post *εβλασφ. αυτον* scripta sunt usque finem versus; l vero istorum loco habet (sine *λεγων*) *qui destruebas templum et in tribus diebus reaedificabas illum, salvum te fac nunc et descende de cruce* (: : ex ll. pp.) | *σωσον σεαυτ. και ημασ*: syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *salva temetipsum et salva et* (syr^{hr} om) *nos*

40. *επιτιμων αυτ. εφη* cum ℵBC*LX cop (et sah *respondit alter dicens increpans eum*) . . . ς Ln *επετιμα* (E* *-τιμησεν*) *αυτ. λεγων* cum AC^{3}DQR ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{p} arm (item Act$^{pil\,233}$) . . . syr^{cu} et ^{sch} et ^{hr} *et increpavit* (*-bat*) *eum socius eius ille alter* (syr^{sch} om *ille alter*, syr^{hr} *respondit autem alter* ante *et increpavit*) *et dixit ei* | *ουδε* (et. ℵ^{c}, it^{pl} vg *nec*): ℵ*G 47^{ev} c f Or^{int3,922} Aug$^{ps\,68}$ Vict$^{tun\ poen}$ *ου*, D *οτι ου*, 69. 235. al pauc *ουδεν*. Similiter Act^{pil233} *ουδεν* ex A*C; sed A^{2}B Latt *ουδε* | *ει* (et. c^{2} Or^{int3,922}): c* sah cop syr^{cu} (*quia ecce nos quoque sumus* etc) syr^{hr} (*sumus etiam vere nos*) (aeth *cum in illo iudicio fuerimus*) Chr$^{2,480.\,490.\,491}$ et $^{7,\,325}$ et $^{11,\,287}$ *εσμεν*, item D *ει* (d om) *και ημεισ εσμεν* (non mutatis eis quae sequuntur). Act^{pil233} *ει*, sed cod. A *ἐσμέν*

41. *και* (et. syr^{cu} et ^{hr}): c* sah cop om | *γαρ*: E al pauc om | *απολαμβανομεν* (H 33. 69. 346. al aliq *-νωμεν*), *recipimus* d e f ff$^{2.}$ l q vg: c* *απελαβαμεν*, item *recepimus* (c *percepimus*) a b c am fu ing* | *ατοπον* (it^{pler} *nihil mali*, q *nihil male*; c *nihil admisit*): D *πονηρον* (d *nihil inicum*). Etiam Chr^{2,480} *ουδεν πονηρον εποιησεν*, sed$^{2,\,492}$ et ^{alib} *ουδ. ατοπ. επραξεν*. Act$^{pil\,233}$ *ουδ. κακον εποιησεν*, sed cdd AB *ουδ. ατοπ. επραξ.*

42. *και* (Or^{int3,922}): D add *στραφεισ προσ τον κυριον*, item Act^{pil} B^{286} *και στραφεισ προσ τον* $\overline{ιν}$ | *ελεγεν*: D *ειπεν*, item b f syr^{cu} *dixit* | $\overline{ιυ}$

σου. 43 *καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.*

cum ℵ*BC*L (in his cdd^{gr} possit etiam pro dativo haberi, non item sah cop Or. Ceterum iidem cdd^{gr} non habent *κυριε*, quod mutato *ιυ* voc. in dat. inlatum vdtr.) sah cop, item (post *μνησθητι μου* pon) Or^{4,435}, item Or$^{int\ bis}$ *domine Iesu* (^{4,517} „qui cum Christo crucifixus clamavit ei de cruce: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc; ^{4,523} „sicut ille qui confitebatur et dicebat: *Domine Iesu, memento mei cum*" etc) ... ς Ln *τω ιυ* cum ℵ^{c}AC^{2}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg (Latt *ad Iesum*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Or$^{int\ 3,922}$ Aug$^{cons\ 3,53}$ (*dicebat ad Iesum: Domine, memento mei* etc)... D *αυτω* | *μνησθητι μου* sine *κυριε* c. ℵBC* DLM* 15.42.300. p^{scr} w^{scr*} a sah cop syr^{hr} Or^{4,455} (et^{4,435} huc transp *ιυ*, ut iam notatum) et^{int3,922} (Or^{int4,517} et^{523} vide ante) Bas$^{sel\ or\ 24}$ (p^{133} *προσεφερε· μνησθητι μου εν τη* etc) ... ς add *κυριε*, Ln [*κυριε*] cum AC^{2}M^{2}RXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b q syr^{utr} arm aeth Or^{int4,564} („per confessionem suam qua dixit: *Memento mei, domine*" etc) Eus^{ps29} Hil^{39}et^{183} (et. Act$^{pil\ a233}$), item ante *μνησθ. μου* Q c e f ff$^{2.}$ l vg syr^{cu} Hil^{477} Vict^{tun} | *οταν ελθησ* (et. Or^{4,435} et^{455} Or^{int3,922} et$^{4,517.523.564}$ Eus^{ps29} Chr^{2,492} etc): DQ c^{scr} Chr^{2,480}et^{481} Bas^{sel133} om (sic edidi Act$^{pil\ a233}$, sed AB Latt^{3} habent *οταν ελθ.*) | *εν τη βασιλεια σου* c. ℵACQRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a b q Or^{4,435}et^{455} Eus^{ps29} Chr^{2,492} ... BL c e f ff$^{2.}$ l vg Or$^{int\ quater}$ Hil etc *εισ την βασιλειαν σου* ... D *εν τη ημερα τησ ελευσεωσ σου.* Ceterum haec latronis verba Descens. Chr. (Evv apocr^{310}) et Act^{pilb286} sic habent: *κυριε, οτε βασιλευσεισ* (Act^{pil} *οταν βασιλευσησ*), *μη μου επιλαθου.*

43. Epiph^{marc317}et^{347}: *παρεκοψε το· σημερ. μετ εμου εση εν τ. παραδεισω.* Praeterea cf de his verbis Or^{4,455} *ουτω δε εταραξε τινασ ωσ ασυμφωνον το ειρημενον ωστε τολμησαι αυτουσ υπονοησαι προστεθεισθαι τω ευαγγ. απο τινων ραδιουργων αυτο το· σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδ. του θεου.* Chr^{4,788} *οι μανιχαιοι – επιλαβομενοι του χωριου τουτου φασιν· ειπεν ο χσ· αμην αμην λεγω σοι, σημερ. μετ εμ. εση εν τω παραδεισω· ουκουν αντιδοσισ ηδη γεγονε των αγαθων, και περιττη η αναστασισ. ει γαρ εν εκεινη τη ημερα απελαβεν ο ληστησ τα αγαθα, το δε σωμα αυτου ουκ ανεστη ουδεπω και τημερον, ουκ εσται σωματων λοιπον αναστασισ – ει γαρ ην σωματοσ αναστασισ, ουκ αν ειπε· σημερον* etc. | *και ειπεν αυτω* cum ℵBL 26^{ev} e* sah cop; item addito *ο ισ* ς Ln cum ACQRXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{omn} etc ... D *αποκριθεισ δε ο ισ ειπεν αυτω τω επιπλησοντι* (**επλησοντι*, d *qui obiurgabat eum*) | *αμην σοι λεγω* cum BC*L arm ... ς Ln *αμην λεγω σοι* (:: ut solet dici) cum ℵAC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg (sed c *credis? amen dico tibi*) sah cop syr^{omn} aeth Ath^{843} (Cyr^{ador69}et^{4,466} Chr^{1,788} (sed syr^{hr398} [non^{386}] Ath^{843} Chr Cyr^{bis} Amb^{luc1529} et^{alib} *αμην αμην*, item Act$^{pil\ a233}$ et Descens^{310}) ... D *θαρσει* | *σημερον* (L b c sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth praem *οτι*, item Act$^{pil\ a233}$) et. Or^{2,531} et^{4,455} Ath^{79} et^{843} Chr$^{2,488.405}$ Epiph^{anc58} Cyr^{nest136} et^{ador69} Bas^{sel} etc: Hesych$^{hier\ qu49}$ *τινὲσ μεν ουτωσ αναγι-*

44 [327.2] Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' Mt 27, 45—56 Mc 15, 33—41
ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, 45 τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος·

νωσκουσιν· αμην λεγω σοι σημερον, και υποστιζουσιν· ειτα επιφερουσιν οτι μετ εμου εση εν τω παραδ. Atque ita revera distinguit syr^cu (σημερον οτι μετ εμου etc). Similiter habet schol[237. 239. 254] (cf apud Mtthaeium ad h. l.) αλλοι - το ρητον εκβιαζονται· λεγουσι γαρ δειν υποστιζοντας (254. -ξαντας) αναγινωσκειν· αμην λεγω σοι σημερον, ειθ ουτως επιφερειν το· μετ εμου εση etc. Eadem Thphyl ad h. l. Ceterum hunc in modum Descens Chr[10] (p[310]) και ευθυς ειπεν μοι οτι αμην αμην σημερον λεγω σοι, μετ εμου εση εν τω παραδ. Cf et. Act^pil b 287 ο δε ειπεν αυτω· σημερον λεγω σοι αληθειαν ινα σε εχω εις τον παραδ. μετ εμου. | μετ εμου εση (Act^pil a 233 μετ εμ. εν τ. παρ. ει) et. Or^2, 531 et^4, 455 Or^int 3, 922 et^4, 517: c* sah cop aeth εση μετ εμ. | εν τω παραδεισ. (syr^cu *in horto Eden*): Or^2, 531 et^4, 455ter add του θεου (non item Or^int3, 922 et^4, 517), item l *patris*

44. και ην cum ℵBC*DL 255. a b e ff^2· l q cop syr^hr Or^int3, 923 ... sah pers^w Or^int3, 56 nil nisi ην ... ς ην δε cum AC^3QRXΓΔΛΠ unc^8 al omn vid c (*hora autem fuit quasi sexta*) f vg syr^utr (syr^cu *sed et erat*) arm ηδη cum BC*L cop (*atque erat hora iam sexta*) syr^p ar^p Or^int3, 56 ... ς om cum ℵAC*DQRXΓΔΛΠ unc^8 al omn^vid it vg syr^cu et^sch et^hr sah arm Or^int3, 923 (aeth *et cum meridies esset tempore sextae horae*) | ωσει (69. al pauc ωσ η): ℵ 253. post ωρα (item c, vide ante) ... 157. y^scr sah cop om | και (ℵ^c; ℵ* om) σκοτος εγενετο usq ωρας ενατης: syr^hr om | ενατης cum ℵABCDQRXΔΠ unc^8 al plu ... ς εννατης cum LΓΛ al mu. Ad εκτη et Mc 15, 25 τριτη cf et. Ioh 19, 14

45. του ηλιου εκλιποντος (B al εκλειπ.) cum ℵBC*^vid L evv[11] (i. e. 7. 9. 10. 12. 13. 15. 17. 48^sem 49^sem 150^sem z^scr sem) sah (*sole occasuro*) cop (*defecturo autem sole*) syr^p mg Or^1, 414 (απο των ευαγγελιων, οτι η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν και τα μνημεια ηνεωχθη και το καταπετασμα - εως κατω, και σκοτια εγενετο εν καιρω ημερας του ηλιου εκλιποντος) et[415] (γεγονε δε και θεοσημια τις εξ ουρανου, ο εκλιπων ηλιος και τα λοιπα παραδοξα etc) Or^int3, 56 („sed Matthaeus ita dixit: *Ab hora autem* –. Lucas vero: *Erat iam quasi hora sexta et tenebrae factae sunt super omnem terram usque in horam nonam deficiente sole.* Sed et Marcus: *Cum autem esset facta hora sexta* etc), item „cdd nonnull" ap Or^int3,922 („ad hunc textum, i. e. Mt 27, 45, quidam calumniantur - et dicunt quia sicut solet fieri in solis defectione, sic facta est tunc defectio solis. Defectio autem solis a saeculo semper fuit in suo tempore facta – Quomodo ergo poterat fieri defectio solis cum luna esset plena – Dicimus ergo quod Mt et Mc non dixerunt defectionem solis tunc factam fuisse; sed neque Lucas sec. pleraq. exx. habentia sic: *Et erat hora fere sexta et tenebrae – nonam, et obscuratus est sol.* In quibusdam autem exx. non habetur: *Tenebrae factae sunt, et obscuratus est sol,* sed ita: *Tenebrae factae sunt super omnem terram sole deficiente.* Et forsitan ausus est

328.2 ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46 329.1
Ps 31 (30), 6 καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πάτερ, εἰς χεῖράς σου
παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 330.2

---

aliquis quasi manifestius aliquid dicere volens pro: *Et obscuratus est sol*, ponere: *Deficiente sole*, existimans quod non aliter potuissent fieri tenebrae nisi sole deficiente. Puto autem magis quod insidiatores ecclesiae Christi mutaverunt hoc verbum, quoniam tenebrae factae sunt sole deficiente, ut verisimiliter evglia argui possint secundum adinventiones volentium arguere ea".) Cyr$^{hr\,199}$ (*εξελιπεν ο ηλιοσ δια τον τησ δικαιοσυ. ηλιον*) et^{146} (*ηλιοσ νυν λαμπων μαρτυρει, ο τοτε - εκλιπων, το σκοτοσ μαρτυρει το τοτε* etc) et ^{57} (*ο γαρ ηλιοσ δεσποτην ατιμαζομενον ιδων εξελιμπανεν*) ... ς Ln Ti *και* (a b c e arm om) *εσκοτισθη* (D *εσκ. δε*) *ο ηλιοσ* cum AC^{3}DQRXΓΔ ΛΠ unc^8 al pler (a b c e) f ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} (omissis *και σκοτ. εγεν.* usq *ενατησ*, ut iam notatum, sed aliis additis: vide post) (arm) aeth (Mcion^{epiph} vide ad v. 33) Or^{int3,923} („secundum pleraq exx" vide ante) ... syr$^{p\,txt}$ *του ηλιου σκοτισθεντοσ*, atque ita prorsus et. Act$^{pil\,a\,233}$ ... c^2 (ut^{vid}) 33. plane om, hinc Gb^0 :: at nil additum fuisse a Luca ut contra testium auctoritatem, ita absonum fidei est, quum nil eiusmodi ll. pp. legatur nec magis inlatum sit. *του ηλιου εκλιποντοσ*, ter ab Origene confirmatum, aliena manu invectum esse minime credo. Quum enim ab adversariis nominis Christiani defectio solis, quae plerumque dicitur, ad explicandam rem imminuendamque adhibita sit, multo fit probabilius istam Lucae scripturam hominibus anxiae pietatis displicuisse proptereaque correctam esse. Quae sententia eo confirmatur quod *εσκοτισθη* (*και εσκ.*, *εσκ. δε*) *ο ηλιοσ* eo quo legitur loco parum concinne scriptum est. Ac revera displicuisse verba *του ηλ. εκλιπ.* et abusui obnoxia fuisse non modo eis probatur quae ex Origenis qui fertur commentario adtulimus - veteris interpretis fides hoc loco satis suspecta videtur quum ipse Or bis contra stet - sed etiam Actis Pilati quae feruntur, ubi metum Pilati de tenebris illis quaerentis Iudaei leniunt dicentes: *εκλειψισ ηλιου γεγονεν κατα το ειωθοσ* (sic Act$^{pil\,a\,234}$; similiter $^{b\,288}$ *οτι τοιουτον σκοτοσ εκλειψισ ηλιου εστι, καθωσ εγενετο και εν ετεροισ καιροισ*). Ceterum post verba *και εσκοτισθη ο ηλιοσ* syr^{hr} add (:: ex Mt) *et luna abscondit lucem suam, et stellae ceciderunt, et rupes scissae sunt, et monumenta aperta sunt, et corpora sanctorum multorum surrexerunt et apparuerunt multis.* | *εσχισθ. δε* cum ℵBC*L 1. 33. 131. (sah cop sine copula) ... ς Ln Ti *και εσχισθ.* cum AC^{3}QRXΓΔΛΠ unc^8 al pler it vg syr^{omn} arm (plane ita et. Act$^{pil\,a\,233}$). D vero *και το καταπ. του να. εσχισθη* (omisso *μεσον*) post *εξεπνευσεν* v. sq pon

46. *ο ι̅σ̅*: CD cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth post *φωνησασ*, sah ante *φωνησασ* ... e^{scr} Mcion$^{epiph\,317}$ et^{347} om | D^{gr} *μεγαλη φωνη* | *χειρασ*: A al pauc Epiph^{771c} (non item ^{d}) *χειρα* | *παρατιθεμαι* (Gb') cum ℵABCK

ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 [331. 10] καὶ πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 εἱστήκεισαν δὲ Io 19, 25

MPQUXΠ al[20] fere Iust[try 105] (και γαρ αποδιδουσ το πνευμ. επι τω σταυρω ειπε· πατερ, εισ χ. σ. παρατ. το πν. μου, ωσ και εκ των απομνημονευματ. και τουτο εμαθον) Or[3, 726] Eus[dem 108] et[160] Cyr[hr 199]; item DR al[30] fere Const[5, 6, 6] et[14, 8] Ath[299] Bas[eth 285] Epiph[771] Thdrt[4, 258. 259. 260. 277] etc (et. Act[pil a]) παρατιθημι (RD[2] -τιθειμι). Item *commendo* it vg Or[int 3, 926] syr[cu] et[utr] et[hr] rell ... ς παραθησομαι c. EGHLSVΔΛ al plu Dial[857] (et. Act[pil b]) :: ut LXX. Respiciunt huc et. Iust[gnost] ap Hipp[157] Thdot[excerpt 62] Iudaeus ap Or[cels 2, 55]. Ceterum cf de hoc versu Amb[interp dav 646] „unde in cruce, cum emitteret spiritum ad patrem ait: *In manus tuas commendo sp. meum.* Non ergo aliqui addant: *Domine*, ut psaltae faciunt, quod neque in latino cod. inveni meo neque in graeco, neque in evangelio, quod est evidentius.“ Sed[luc 1531] ipse Amb: *in manus, domine*, etc | τουτο δε cum ℵB C*D[gr] 71. 248. g[scr] c cop[schw] ex [petr4] ... Ln και τουτο c. KMPΠ al[10] b d e l q cop[wi] et [dz] aeth Bas[eth 285] Amb[luc 1531] (atque et. Act[pil a]) ... L 22. p[scr] sah syr[sch] τουτο ... ς και ταυτα cum AC[3]QRΓΔΛ unc[6] al pler f ff[2.] vg syr[p] arm ... a syr[cu] nil nisi και omissis τ. ειπ., X 29. 64. 247* om τουτ. δ. ειπ. εξεπν.

47—49 an habuerit Marcion, tacentibus Epiph et Tert non liquet. Certe inde quod Tert ex his vv. nihil affert non sequitur Mcionem delevisse.

47. ιδων δε ο εκ. το γενομενον: D και ο εκατονταρχοσ φωνησασ | εκατονταρχησ cum ℵ*BΠ* 1. 131. 209. ... ς Ln Ti εκατονταρχοσ cum ℵ[c] ACDPQRXΓΔΛΠ[2] unc[8] al pler. Praeterea e ff[2.] l add *et qui cum eo erant* | το γενομενον: C* το γεγονοσ ... R 48[ev] Or[int 3, 928] et[929] τα γενομενα, Cyr[luc 437] τα γεγενημενα | εδοξαζεν cum ℵBDLR c q (e ff[2.] l *magnificabant*) cop[wi] et [schw] syr[p] Cyr[luc 437] ... εδοξασε cum ACPQXΓΔ ΛΠ unc[8] al omn[vid] a f vg (b *magnificat*) sah cop[dz] syr[cu] et [sch] et [hr] Or[int 3, 928] et [929] (et. Act[pil a]) | οντωσ: ℵ Cyr[luc] οτι οντωσ ... X (confuse) ουτοσ | ο ανθρ. ουτ. h. l. et. Or[int 3, 928] Cyr[luc] ... D sah aeth Or[int 3, 929] post δικ. ην (c sah cop[wi] et [petr 4] *est*)

48. συνπαραγεν. cum ℵAB*CDELPQRΔ al aliq ... ς Ln συμπαρ. cum B[3]G HKMSUVXΓΛΠ al pler ... 1. 28. 131. 209. παραγεν. | παντ. οι συνπ. οχλοι επι την θεωρ. ταυτ. (syr[cu] om οχλ. επ. τ. θεω. ταυτ.): D c παντ. οι συνπ. επι θεωρεια οχλ. (c *omnes qui interfuerunt spectaculo, turbae*) ... 13. 69. 124. 346. arm post οχλοι sic pergunt: και θεωρησαντεσ (vel -ρουντεσ) την θεωριαν ταυτην και (69. θεωρουντεσ pro και) τα γινομενα | θεωρ. τα γενομενα: A al[2] om | θεωρησαντεσ cum ℵBCD[gr]LRX 33. 124. c syr[cu] et [utr] ... ς θεωρουντεσ cum PQΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pler] vg (et. Act[pil a]) | τ. γενομενα (et. c *quae facta sunt*): 13. 69. 124. 346. al[5] τ. γινομενα, item a b f ff[2.] l q vg *quae*

πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακο-
λουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50—54 Mt 27, 57—60 Mc 15, 42—46 Io 19, 38—42
50 $^{332.1}$ Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρχων,
καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, 51 οὗτος οὐκ ἦν συνκατατι-
θέμενος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως
τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, 52 οὗ-

---

fiebant, e *quod fiebat* | τα στηθη (Gb'') cum ℵABC*DL 1. 131. 209. al^4 for (al ap Ln) arm (et. Act$^{pil\ b\ 288}$) . . . ς Ln praem εαυτων (et. Act$^{pil\ a}$) cum C^{2}QRΔΛΠ unc^7 al pler et (τα εαυτ. στηθ.) P 124. et UXΓ al mu αυτων, item sah cop aeth, item habent *pectora sua* it (c *frontes suas*) vg syr^{omn}. Praeterea D add και τα μετωπα (*et frontes*) | υπεστρεφον (D -φαν): g$^{1.}$ add *dicentes: Vae nobis, quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem.* Similiter add syr^{cu} (omisso υπεστρεφον) *et dicentes: Vae nobis, quae facta sunt; vae nobis propter peccata nostra.*

49. ειστηκ. ut ℵBCD etc: AHPQRΔ al ιστηκ. | δε: A sah om | γν. αυτω cum ABLP 33. 64. . . . ς γν. αυτου cum ℵCDRXΓΔΛΠ unc^8 al pler (et. Act$^{pil\ a}$) it vg cop (sah *noscentes eum*) syr^p (syr^{hr} *qui agnoscebant eum*) ... syr^{cu} et ^{sch} γν. $\overline{ιυ}$ | απο μακρ. c. ℵBDL al plus^{10} (it vg sah cop). Item Act$^{pil\ a}$ ... ς Ti μακροθ. cum ACPRXΓΔΛΠ unc^8 al pler :: ll. pp. legitur απο (in Mt AKΔΠ al mu om) μακροθ. θεωρουσαι. Similiter απο ante μακρ. fluct Mc 8, 3. 11, 13. Nemo addidit απο Lc 18, 13 μακροθεν εστωσ. | και γυν.: B sah (non item cop) και αι γυν. (item cod. Act$^{pil\ a}$) | συνακολουθουσαι cum ℵBCLRX al pauc ... ς Ln συνακολουθησασαι cum ADPΓΛΠ unc^8 (et Δ -θησαι) al pler, item it vg etc *quae secutae erant* (*fuerant*)

50—53. Epiph^{317} et ^{348} ex Mcione haec affert: και (^{348} om) ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ καθελων το σωμα ενετυλιξε (^{348} add σινδονι), και εθηκεν εν μνηματι λαξευτω. Haec non tam ex evglio Mcionis plene exscripta quam ad impugnandum Mcionis docetismum selecta sunt.

50. και ιδου (48^{ev} al pauc om) ανηρ: syr^{cu} *et homo quidam*, syr^{sch} *homo autem quidam*, aeth *et venit vir* | ονοματι: 1. 25. 131. 209: ω ονομα | και (c add ο) ανηρ cum ℵCLX 33. 150^{ev} z^{scr} ... ς Ln Ti ανηρ cum ABΔΛΠ unc^8 al pler f vg sah cop etc ... DΓ a b e ff$^{2.\ blan}$ l q om plane | αγαθ. και δικ. (syr^{cu} δικ. κ. αγ.): B sah om και. Libere transp singula c: *et ecce vir quidam nom. Ios., de civitate Arim. cum esset decurio, qui sperabat regnum dei, et bonus homo, non consentiens consilio et actui eorum, hic accessit*

51. συνκατ. cum ℵABCDHLPΔ al ... ς Ln συγκατ. cum EGKMSUV^{sil}XΓΛΠ al pler | -τιθεμενοσ cum ℵCDLXΔ 1. 28. 69. 124. 131. 209. 346. 435. c^{scr} al^6 . . . ς Ln Ti -τεθειμενοσ cum ABPΓΛΠ^2 unc^8 al pler (Π* -θεμενοσ) | απο αριμ. πολ. τ. ιουδ.: syr^{sch} post υπαρχων pon | αριμαθαιασ (ita vg^{ed} et $^{cdd\ pauc}$): D it am fu for ing san tol -θιασ | οσ προσεδεχετο (Gb'') cum ℵBCDL 69. a b e l (c vide ante) sah cop ...

τοσ προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ,
53 333.1 καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν
ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶσ οὐδέπω κείμενοσ. 54 334.10
καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆσ, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν.

Γ 13. 127. 346. al pauc q (syr^cu et^sch) οσ (syr^cu et^sch om) και προσεδεχ. ... KMPUXΠ al[15] fere arm οσ και αυτοσ προσεδεχ. (:: ut ll. pp.) ... ς Ti οσ και προσεδεχ. και αυτοσ cum AEFGHSVΔΛ al plu syr^p (aeth), item 1. 33. 131. 209. al[30] fere f ff[2.] vg οσ προσεδεχ. και αυτοσ

52. ουτοσ (al aliq και ουτ., ουτ. ουν, αυτοσ, οσ, EL al pauc ουτωσ): D^gr* om, D² d και | τω πειλατω: syr^cu om | πειλ. cum ABD ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵCLP unc rell al omn^vid | του ιῡ: G του κυριου. Addit c: *Pilatus autem cum audisset quia exspiravit, clarificavit dominum et donavit corpus Ioseph.*

53. καθελων sine additam cum ℵBCDL 13. 33. 69. 258. 346. al[3] a e f ff[2.] l vg (*et depositum involvit in*, a *et dep. involv. eum in*) ... ς Ti add αυτο cum AΡXΓΔΛΠ unc[7] al pler b (*et depositum illut involv. in*) sah cop syr^omn arm, item U 157. al aliq q αυτον, c aeth *corpus* | αυτο (post ενετυλιξ.): ΠXΓ al[15] it^pler vg arm om; al aliq a αυτον, D το σωμα του ιῡ | σινδονι (H al pauc praem τη): D 440. εν σινδονι, item a b c e f l q *in sindone* (-*nem* a l q) ... 13. 69. 157. 346. al pauc add καθαρα :: ex Mt | αυτον cum ℵBCD f^scr a b f ff[2.] l q vg (sah cop et αυτον et αυτο signific) ... ς αυτο cum ALPXΓΔΛΠ unc[8] al pler c ... 1. 22. 33. 69. 131. 209. 346. al[5] e arm om | μνηματι λαξευτω: D μνημειω (ita et. al mu) λελατομημενω (:: cf Mc) | ου: U οπου, al aliq εν ω | ουδεισ ουδεπω cum ℵCKMPUΠ al plus[10]; item ς ουδεπω (A ουδεποτε) ουδεισ cum EGHSVXΓΔΛ al plu ... Ln Ti ουδεισ ουπω cum ABL 1. 118. 209., item D Or^{1, 439} ουπω ουδεισ (d *adhuc nemo*) ... it^pler vg *nondum quisquam*, a *nondum aliquis*; item ου. ουδεισ syr^cu arm, sed ουδεισ ου. syr^utr. Cf Or^int3, 930 „*Lucas et Iohannes, quorum unus quidem dixit*: in quo nondum erat aliquis positus, *Ioh. autem*: in quo nondum aliquis positus erat" | κειμενοσ (syr^cu *sepultus*): U 13. 69. 124. al[15] cop aeth^cdd2 add (:: ex ll. pp.) και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν (al mu επ. τη θυρα) του μνημειου, item D c sah και θεντοσ αυτου επεθηκεν τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι εκυλιον, c *et cum positus esset in monumento, posuerunt lapidem quem vix viginti volvebant*, sah *cum vero posuisset eum posuit lapidem in porta sepulcri, quem viginti homines volvere possent*; item l *ibi sepelierunt corpus ihu.*

54. και (A 69. 346. al pauc sah arm add η) ημερα ην: D c ην δε η ημερ. | παρασκευησ cum ℵBC*L 13. 346. a b c e l q vg ... ς Ti παρασκευη cum AC²PXΓΔΛΠ unc[8] al pler f ff[2.] am² (al ap Ln) Eus^mar (ex Combef ap Mai[265]); syr^cu arm *feria sexta* ... D προ σαββατου (c *cenae purae ante sabbatum*) | και σαββατον (Γ -τω) επεφ. (KMΠ al pauc απεφ.): D om, c (vide ante) nil nisi *ante sabbatum* | και cum ℵB C*L 1. 13. 33. 209. 346. al pauc a b e f ff[2.] g[2.] l q vg cop syr^cu et^sch

Mt 27, 61 Mc 15, 47 55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυ-
θυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη
Ex 20, 10 τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 $^{335.8}$ ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα
καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

XXIV.

1 ss Mt 28, 1 ss Mc 16, 1 ss Io 20, 1 ss 1 $^{336.1}$ Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ
μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα. 2 εὗρον δὲ τὸν

et P c. ob. arm Eus^{mar} (ut ante) ... ς om c. AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^8 al pler sah (aeth *ut illucesceret sabbatum*)

55. Hunc versum syr^{cu} sic habet: *atque illae mulieres, quae venerant cum illo a Galilaea, venerunt ad sepulchrum in investigationibus suis, et viderunt corpus, quum imposuissent illud ibi.* | κατακολουθησασαι (et. Eus^{mar} ex Comb. ap Mai^{265}): D c ff^{2} κατηκολουθησαν, posteaque και εθεασαντ. | δε γυναικες (Gb') cum ℵACΓΔΛΠ unc^9 al^{100} fere Eus$^{esa 462}$ et ^{mai} (ex Comb.)^{265}; *autem mulieres* c f l vg (arm; *aliae mulieres* aeth) ... Ln δε αι (L δε ε, p^{scr} δαι αι) γυναικ. cum BLPX 1. 22. 33. 69. 131. 157. al mu sah cop syr^{cu} et ^{utr} ... ς δε και γυναικ. cum minusc vix mu ... D 29. a b e ff^{2} q δε δυο γυναικ. (cf Eus$^{mar 266}$ οτι ο λουκας μια λεγει τ. σαββ. - φερειν αρωματα γυναικας δυο τας ακολουθησασας αυτω, αιτινες ησαν απο της γαλιλ. συνακολουθησασαι, οτε etc) | αυτω post εκ τ. γαλιλ. cum ℵBL Eus$^{esa 462}$ ... ς Ln Ti ante εκ τ. γα. cum AC^{2}PXΓΔΛΠ unc^9 al omn^{vid} Eus^{mar} ex Comb^{265} (vide et.^{289} et^{292}) etc (b c f ff^{2} g^{2} l q am for fu ing etc *quae cum ipso* [vg^{ed} *eo*] *venerant de galil.*, a *quae secutae fuerant illum de gal.*) ... C^{*vid}D e aeth om | εκ (it^{pler} vg *de*): D al pauc e f απο (*a galil.*) item Eus $^{mar 266}$ (non ex Comb^{265})^{289} et^{292} | το μνημειον: D το μνημα αυτου, omissis και ως ετ. το σω. αυτ.

56. Epiph^{317} et^{318} affert ex Meione: και υποστρεψασαι (^{348} add αι γυναικες) ησυχασαν το σαββατ. κατα τον νομον. | υποστρεψ. δε et. a cop syr^{p} ... C^2 al pauc it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} Meion^{epiph} και υποστρ. ... C* aeth nil nisi υποστρ. | αρωματα: L τα αρ., item Eus$^{mar 289}$ sed omisso και μυρα | και μυρα: 1. 131. c^{scr} om | Γ σαβαττον | κατα την εντολην (Meion^{epiph} τον νομον, vide ante) et. Dion$^{alex 502}$ (Gall^3): D om

XXIV, 1. τη δε μια (et. Dion$^{alex 502}$ Eus$^{dem 492}$ et$^{ps 79}$ et$^{mar 293}$): D μια δε | Γ σαβαττων (vide ante) | ορθρου: ℵAC ορθου | βαθεως cum ℵABCDGHLMXΓΔΛΠ* al plu (^{15} ap solum Scriv) Eus^{dem} ... ς βαθεος c. EKPSUVΠ^2 al plu (item ut editi sunt Dion^{alex} Eus^{ps} et^{alib}) | μνημα cum ABC^{2}DLΓΛΠ unc rell al longe plu Dion$^{alex 502}$ Eus^{ps} et$^{mar 266}$ et^{289} Cyr$^{luc 437}$ ... ℵC*FXΔ al mu Eus$^{dem 492}$ et ^{mar} ex Comb^{265} μνημειον (:: cf ll. pp.) | ηλθον (E* -θαν) hoc loco cum ℵBL Dion$^{alex 502}$ Eus$^{ps 79}$

λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ
εὗρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι
αὐτὰσ περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ἄνδρεσ δύο ἐπέστησαν αὐτοῖσ ἐν
ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· 5 [337.2] ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλι-

---

et mar 293 ... ς Ln Ti ante επι το μν. cum ACXΓΔΛΠ unc rell al omn vid f ff2. g1. vg sah cop syr omn (Tert marc 4, 43 *mulierum illarum - quae ante lucem convenerunt ad sepulchr. cum odorum paratura*); similiter Eus dem ηλθ. ορθρ. βαθ. επι τ. μν., item a b e l q *venerunt valde tempore* (l *-ri*; a *ante lucem valde*) *ad monum.*, c vero *venerunt ad monum. diluculo* ... D ηρχοντο επι το μν. Praeterea C3GH al aliq (item evgg) Eus ps 79 add γυναικεσ. Cf. Eus dem 492 τη δε μια - αρωματα, δηλονοτι αι γυναικεσ, και τινεσ συν αυταισ. | αρωματα (D a b c e ff2. l sah syr cu om; non item f g1. q vg cop syr utr et hr Dion Eus Tert marc) absque additam cum ℵBC*L 33. 124* a b c e ff2. g1. l vg cop aeth rom Dion alex 502 Eus ps (cf Eus mar 266 οτι ο λουκασ - λεγει - γυναικασ δυο τασ ακολουθησασασ αυτω etc, vide supra) ... ς (Gb oo) add και τινεσ (syr omn arm *aliae feminae*; q *quidam*, f *aliae*) συν αυταισ cum AC3DXΓΔΛΠ unc9 al pler f q sah syr omn arm aeth pp Eus dem. Practereaque D c sah add (:: cf Mc) ελογιζοντο δε εν εαυταισ τισ αρα αποκυλισει τον λιθον.

2. ευρον δε (a syr p et hr *invenerunt autem;* b e f ff2. l q vg syr cu et sch *et invenerunt*): D c sah ελθουσαι δε (c *et cum venissent*) ευρον | απο: C*H al pauc Eus dem (non item ps) εκ | απο του μνημειου: X syr hr απ. τησ θυρασ τ. μνημειου ... b om

3. εισελθ. δε cum ℵBC*DL 1. 33. 118. 209. a b c e ff2. l sah cop Eus dem 493 et ps 79 ... ς και εισελθ. (:: ut Mc) cum AC3XΓΔΛΠ unc9 al pler f q vg syr cu et utr (sed syr hr *et ingressi sunt autem*) arm aeth | ουχ: ℵC* ουκ | του κυριου ιυ cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc9 al omn (exc1) c q vg cop syr p et hr arm aeth Eus ps 79 ... 42. f sah syr cu et sch του ιυ (sine κυριου) ... Ti plane om cum D a b e ff2. l Eus dem 493 (εισελθουσαι δε ουχ ευρ. το σωμα, δια το ηδη τον σωτηρα ημων εκ νεκρων εγηγερθαι.)

4. και εγενετο: C sah cop dz εγεν. δε | απορεισθαι cum ℵBCDL ... ς διαπορεισθ. cum AXΓΔΛΠ unc8 al pler (item 1. 22. 131. 209. al pauc διαπορειν) Eus ps 79 | περι τουτου: D Eus ps περι αυτου ... sah om | και ιδου (et. b e l q Eus ps): D al pauc a c f ff2. vg sah cop syr cu om και | ανδρ. δυο (et. Gb Sz) cum ℵABCLXΓΔΛΠ unc8 al longe plu a f sah cop syr p arm Eus ps ... ς (=Gb Sz) δυο ανδρ. cum D al non ita mu b c e ff2. l q vg syr cu et sch et hr Eus mar 264 sqq et 288. 290. 292 | επεστησαν (C3): C* παρειστηκεισαν (:: cf Act 1, 10) | εν εσθητι αστραπτουση cum ℵBD it vg Eus ps et mar 265 et 288sq et 290. 292. (item syr cu et sch *et fulgebat vestis eorum*), item (vide post) Mcion epiph εν εσθητι λαμπρα ... ς Ti εν εσθησεσιν αστραπτουσαισ (L λευκαισ) cum ACLXΓΔΛΠ unc8 al omn vid sah cop syr p et hr arm (aeth)

5. εμφοβων (B*DL al ενφ., sed v. 37 ενφ. tantum D; X al aliq εν φοβω)

νουσῶν τὰ πρόσωπα εἰσ τὴν γῆν, εἶπαν πρὸσ αὐτάσ· τί ζητεῖτε τὸν
6 s 18, 32 s. ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνή-
σθητε ὡσ ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 λέγων τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰσ χεῖρασ ἀνθρώπων
ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι.

δε γενομ. αυτ. και κλινουσων (AB* *κλειν.*): D *ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν*, c *conterritae autem inclinaverunt*, a *timore autem adprehensae, inclinantes;* similiter syr^{cu} *et timuerunt et inclinaverunt capita sua et intuitae sunt in terram prae timore* (pergit post haec: *dixerunt ad eas viri illi*), syr^{hr} *illae autem correptae sunt timore magno et declinabant vultus suos in terram* (perg *et dixerunt ad eas viri illi*) | *τα προσωπα* c. ℵBC*DGLXΠ 1. 33. 42. 157. al aliq syr^{utr} (syr^{cu} et ^{hr} vide ante) arm (sah cop et plur. et sing. exprim, aeth *oculos suos*) ... ϛ Ln *το* (Δ om) *προσωπον* c. AC^{3}ΓΔΛ unc^{8} al pler it vg. Praeterea C* al pauc d sah cop arm al (vide ante) add *αυτων* | *εισ*: X *επι* | *ειπαν* cum ℵBCDL Mcion^{epiph} (vide post) ... ϛ *ειπον* cum AXΓΔΠ unc^{7} al pler (SUΛ al aliq *ειπεν*). Praeterea D c praem *οι δε* (similiter syr^{cu} et ^{hr}, vide ante) | *τι ζητειτε* etc: c *quem quaeritis Iesum Nazarenum*. Ceterum affert ex Mcione Epiph ^{317} et ^{348}: *ειπαν οι εν εσθητι λαμπρα· τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων; ηγερθη· μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (^{317} om *μ. υμ.*) *οτι δει τον υιον του ανθρωπ. πολλα* (^{317} om) *παθειν και παραδοθηναι.*

6. *ουκ εστιν – ηγερθη* et. f q vg (item g^{2} *non est, surrexit*) etc: c *resurrexit a mortuis*, item Mcion$^{epiph\,317}$ et ^{348} nil nisi *ηγερθη* ... D a b e ff$^{2\cdot}$ l om | *αλλα* cum ℵBLX 33. ... ϛ Ln *αλλ* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler Eus$^{ps\,79}$ et$^{mar\,266}$ Cyr$^{luc\,437}$ ... C* g$^{2\cdot}$ syr^{sch} om | *μνησθητε* (et. Eus^{ps} et^{mar}): D *μν. δε*, e *ac memoramini* | *ωσ* (et. Eus^{ps} et ^{mar}, *qualiter* b c f ff$^{2\cdot}$ g^{2} l q vg, *sicut* a, item syr^{p} et ^{hr} sah cop; et. Cyr$^{luc\,438}$ *εισ μνημην αναφερουσιν ωσ εφη χ̅ς̅* etc): D c syr^{cu} et ^{sch} Mcion$^{epiph\,317}$ et ^{348} et$^{tert\,4,43}$ *οσα* (d *quanta*, c Tert *quae*) | *υμιν*: LX al pauc *ημιν*, Mcion ^{epiph} om. Sed vdtr paullo liberius scribi: *μνησθητε οσα ελαλησεν ετι ων μεθ υμων* (ita ^{348}, antea ^{317} om *μεθ υμων*) *οτι δει τον υιον του ανθρ. πολλα* (^{317} om) *παθειν και παραδοθηναι.* | *εν τη* (Δ om) *γαλιλαια*: Mcion^{epiph} (sed^{tert} *quae locutus sit vobis in Galilaea dicens*) Eus$^{mar\,266}$ (*ελαλ. υμιν ετι ων συν υμιν λεγων*) om

7. *λεγων* (et. Eus^{mar} Mcion^{tert}, non item ^{epiph}; syr^{cu} add *vobis*): D c (item ff$^{2\cdot vid}$ ap Sab) om | *τον υι. του ανθρ. οτι δει* hoc ordine cum ℵ*BC*L, item a *quoniam filium hom. oportet* ... ϛ Ln *οτι δει τον υι. του ανθρ.* cum ℵ^{c}AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (Mcion^{epiph} vide ante, Eus ^{mar} *οτι δει παθειν τον υι. ανθρωπου και τα εξησ*), item *quia* vel *quoniam oportet fil. hom.* it^{pler} vg (Tert^{marc} *quod oportet tradi fil. hom.*) | *εισ χειρ. ανθρωπ.* (36. 127*254. p^{parh} tol sl^{cod} om) *αμαρτωλ.* (D b e ff$^{2\cdot}$ l om): a om, item Mcion^{tert} (cf et. Mcion^{epiph} ad v. 6) *αναστηναι*: Δ 33. *εγερθηναι*

8 καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, 9 (338.2) καὶ ὑποστρέ-
ψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα τοῖσ ἕνδεκα
καὶ πᾶσιν τοῖσ λοιποῖσ. 10 (339.10) ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μα-
ρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖσ
ἔλεγον πρὸσ τοὺσ ἀποστόλουσ ταῦτα. 11 καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον
αὐτῶν ὡσεὶ λῆροσ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖσ.

---

8. τ. ρημ. αυτου: c f q vg *verborum eius*; a b e ff^2. l gat *verborum horum*, item syr^cu

9. απο του μνημειου (et. Eus^mar suppl 291 Cyr^luc 438; cf et. Tert^marc4,43 „*revertentes quoque a sepulchro mulieres* et ab illa angelorum visione prospiciebat Esaias" etc): D a b c e ff^2. l (non item f vg) arm om | παντ. ταυτ. cum ℵDXΓΔΛΠ unc^6 al^25 fere c ... ς Ln ταυτ. παντ. cum ABGLMS al pl it^pler vg Eus^mar suppl Cyr^luc ... 242. 262. syr^cu sah aeth pers^p om παντα | πασιν: X om, item (*et ceteris discipulorum illorum*) syr^cu

10. ησαν δε cum ℵBLXΔΛ unc^7 al plu c syr^sch et^p c.* arm Eus^mar 261 et suppl 291 ... Gb (et. Sz ex incuria, ut ex comm apparet) Ti ην δε cum KUΠ 1. 22. 69. 131. 300. al^20 fere Cyr^luc 439, item *erat autem* a b f ff^2. l q sah cop^schw ex^dz ... ADΓ (sic) al^40 fere cop^wi et^petr syr^cu aeth om, hinc Gb^0 | η μαγδαληνη (XΛ al mu sah cop -λινη) μαρια (ℵ 1. -ιαμ) hoc ordine et. Eus^mar et suppl Cyr^luc ... D 80. it vg sah cop μαρ. η μαγδ. | ιωαννα cum ℵAB etc: DL ιωανα | μαρια η: 1. μαριαμ η | η sec cum ℵABDH*KMSUVXΓΛΠ al^50 fere sah Eus^mar (*filia Iacobi* syr^cu et^hr*, *mater Iacobi* syr^sch et^hr** pers^p) ... ς om cum EFGH^2LΔ al plu cop Cyr^luc | ελεγον (D -γαν) cum ℵ*ABDEFGHLMΔΓΠ al^45 fere b e ff^2. q sah (*dicebant autem*; et. M συν αυταισ· ελεγον) aeth, item syr^cu (*hae dicebant* etc) ... ς (sed Gb^0) Ti praem αἳ (*quae*) cum ℵ^cKSUVXΛ al pl a c f vg cop arm syr^sch et^p c.* Cyr^luc 439; 157. praem και | τουσ: D^gr* αυτουσ | ταυτα (b e q ante *dicebant ad app.* pon): syr^cu et^sch non exprim. Praeterea l om ελεγ. πρ. τ. αποστ. ταυτ.

11. ενωπιον (1. om) αυτων (et. Eus^mar suppl 286): l *apostolis* (vide ante) ... X 225. 47^ev om | τ. ρημ. ταυτα cum ℵBDL a b c e l q (item^vid ff^2. g^1.2.) vg sah cop syr^cu et^sch et^p mg (cod^bars) et^hr aeth (*et fuit hic sermo coram illis sicut deliram.*) Eus^mar suppl 286 ... ς Ti τ. ρημ. αυτων cum AΙΧΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid f syr^p txt arm

12. Hunc versum omisimus cum D a b e l fu syr^hr*6 (lectio incipit v. 13, sed additur vel potius praemittitur in margine v. 12. Contra ^412 ad finem lectionis quae v. 1 incipit in ipso textu* legitur versus.) Eus^can (cum enim verba v. 10 ησαν δε η μαγδ. μαρ. usque v. 35 εν τη κλασει του αρτου unum caput 339 efficiant comprehensa canone decimo, qui singulis propria continet, quae vero v. 12 narrantur debuerint cum Ioh 20, 5 sq coniuncta canone nono poni, eis destinato quae Lucas et Iohannes communia habent, Eusebius versum 12 qui dicitur apud Ammonium nec invenisse nec supplesse censen-

Mc 16, 12 s.] 13 *Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰσ κώμην ἀπέχουσαν σταδίουσ ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ*

dus est. Quocum cohaeret quod Ioh 20, 5 sq eodem canone decimo posita sunt, adnumerata quippe eis quae Ioh propria habet) ..... ς (sed Gb^{0} adstipulante Schulzio „absentem hunc versum facile desideres. *παρακυπτειν, οθονια, απηλθε προσ εαυτον*, ut a Lc sunt alinea, ita undique produnt Io.") *ο δε πετροσ αναστασ εδραμεν επι το μνημειον, και παρακυψασ βλεπει τα οθονια κειμενα μονα, και απηλθε προσ εαυτον, θαυμαζων το γεγονοσ*, item Ln [*ο δε πετρ. – γεγονοσ*]. cum ΝΑΒΙLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff^{2} vg syr^{cu} et^{sch} et^{p} syr$^{hr\ 412}$ (et$^{6\,mg}$) sah cop aeth Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ et ^{293} (*λεγει γουν και αυτοσ* [i. e. Lc]· *τη δε μια των σαββ. ορθρου – ειθ εξησ οτι ιδουσαι αγγελουσ επανηλθον και απηγγ. τοισ μαθ. α τεθεαντο. πετροσ δε σπευσασ επι το μνημα απαντα και τα οθονια θεωρει*) Cyr$^{luc\ 439}$ (*την του πετρου μαρτυριαν τα οθονια μονον επι του μνηματοσ εωρακοτοσ* etc). In singulis haec fluctuant: ΝΒ 243. 44^{ev} 47$^{ev\ semel}$ syr^{cu} sah cop Eus$^{mar\ suppl\ 287}$ om *κειμενα*, L c f ff^{2} vg (et. mss pl, sed non am) arm aeth post *μονα* pon. Item Ν*(contra ^{cb} add)ΑΚΠ 69. al^{3} am harl mt om *μονα*. Item pro *απηλθεν* Α habet *απηλθον*, denique pro *πρ. εαυτον* BL *πρ. αυτον*, it vg *secum*, quod quidem aeque ac vv pler cum *θαυμαζ.* coniungunt :: patet hunc versum iam saec secundo a plerisq testibus lectum esse. Quorum auctoritatem quominus deseramus, minime impedit quod additamentum non accurate respondet ei Iohannis loco, ad quem conformatum est. Talis enim licentia in additamentis eiusmodi plane usu venit. Cf Proll. Quae vero ab ipso Iohanne differunt, non sunt eiusmodi ut quemquam ad omittendum versum adduxerint. Alioquin multa ac graviora omitti debebant quae non temptata sunt.

13. *και ιδου* (aeth om) *δυο* etc: D e *ησαν* (e *fuerunt*) *δε δυο πορευομ. εξ αυτ. εν αυτη τ. ημερα* ... syr^{cu} (libere): *et apparuit duobus ex eis in illa die quum ambulabant* | *εν αυτη τη* (Ν *εν τη αυτη*) *ημερα* (AGZ^{scr} *ωρα*): a om | *ησαν πορευομενοι* h. l. cum ΝΒ (syr^{cu} vide ante) syr^{sch} et^{hr} aeth Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ ... ς Ln Ti post *εξ αυτων* cum AILΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c (*euntes* absque *erant*) f ff^{2} l vg syr^{p} sah (cop *ambulabant in die illa euntes in*) ... X a *ησαν εξ αυτ. πορευομ.* post *δυο*. Praeterea Ν* *και ιδου – ημερα ησαν δε* (del $^{a\ vid}$ et^{c}) *πορ.*, Ν^{c} vero post *εξ αυτ.* addiderat *η* (scripturus *ησαν*) sed rursus delevit. | *εξηκοντα* (e *septem*; s in mg notatum habet *μιλια η'*) c. ABDK^{2}LN^{2}XΓΔΛ unc^{8} al pler it^{pler} vg (exc fu) sah cop syr^{cu} et^{p} (certe apud White ex cdd plurib) arm^{cdd} aeth (sed *milliaria* pro *σταδ.*) ... ΝΙΚ*Ν*Π 158. 175^{mg} 223* 237* 420* g^{1} fu syr^{p} (ut cod^{bars}) vel$^{p\ mg}$ (ut cdd$^{assem\ 1}$ et^{barb}; item apud Barhebraeum) syr^{hr} arm (sed variant cdd; unus CL) schol ^{34}et^{191} (*ἑκατὸν ἑξήκοντα λεκτέον· οὕτωσ γὰρ τὰ ἀκριβῆ περιέχει καὶ ἡ ὠριγένουσ* [34. om] *τῆσ ἀληθείασ βεβαίωσισ.*) *εκατον εξηκοντα* (ita Ti^{synops}). Eandem scripturam confirmant Eus^{onomast} (sub *ἐμμαούσ*, ap. Lars. et Parth. p. 186), Hier (cum in versione libri Eusebiani,

ὄνομα Ἐμμαούσ, 14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸσ ἀλλήλουσ περὶ
πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμι-
λεῖν αὐτοὺσ καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸσ Ἰησοῦσ ἐγγίσασ συνεπορεύ-
ετο αὐτοῖσ· 16 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπι-
γνῶναι αὐτόν. 17 εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· τίνεσ οἱ λόγοι οὗτοι,
οὓσ ἀντιβάλλετε πρὸσ ἀλλήλουσ περιπατοῦντεσ; καὶ ἐστάθησαν

ap. Lars. et Parth. p. 187, tum in epitaph. Paulae ap. Vallars^{673}) Sozomenus (^{5,21} ed. Vales. 629 sq) eo quod Emmaum eandem atque Nicopolin (quod nomen invaluit ex quo tempore urbs instaurata est, h. e. teste Chronico Alex. circa a. 223) esse dixerunt. Quae quum ita sint, dubium non est quin εκατον εξηκοντα scriptura insignem ex summa antiquitate Christiana auctoritatem habeat. At Lucas rem minime ita narrat ut Cleopam cum socio septem ferme horas Emmaum eundo totidemque redeundo Hierosolymam consumpsisse credas. Quam ipsam ob caussam εκατον εξηκοντα prudenter in εξηκοντα mutatum dixeris, praesertim quum altera Emmaus, sexaginta ab urbe stadiis distans illa quidem, ex Iosepho de bell. Iudaic. 7, 6, 6. (απεχει δε των ιεροσολυμων σταδιουσ εξηκοντα) satis inotuisset. Nihilomius statuere praestat ineptum correctorem quamvis antiquissimum incredibilia Lucae verbis intulisse quam ipsum Lucam quae secum pugnant scripsisse. | η ονομα (a *cui nomen*): D ονοματι, it^{pler} vg *nomine* | εμμαουσ: c f l^{2} vg (et. am fu for al) *emmaus* ... a l* *ammaus*, D ουλαμμαουσ (d *ulammaus*), e ff$^{2\cdot}$ *ammaus et cleopas* (ff$^{2\cdot}$ *-phas*), b *cleofas et ammaus*. Cf ad v. 18.

14. και αυτοι (sah *isti vero*, syr^{cu} aeth non exprim αυτοι) ωμιλουν: ita a b f ff$^{2\cdot}$ l vg ... D c e ωμιλουν δε | προσ αλληλουσ (et. c e f vg Or^{1,434}): D πρ. εαυτουσ ... A om, nec exprim a b ff$^{2\cdot}$ l | των συμβ. (D συνβ.): D* om των

15. συνζητ. cum ℵABDGLNPΔ ... ς συζητ. cum XΓΛΠ unc^{8} al certe plev. Praeterea syr^{cu} om και συνζητ. | και αυτοσ cum ℵAB^{2}CLNPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} b f ff$^{2\cdot}$ l vg cop etc: B* αυτουσ omisso και ... D a aeth om αυτοσ, c e syr^{cu} sah om utrumque | ῑς cum ℵABL ... ς Ln ο ῑς cum DNPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid}

17. ειπ. δε (G om δε): a *dixit autem*, b f ff$^{2\cdot}$ l vg (item syr^{sch}et^{hr}) *et ait* ... D c e Or^{1,434} ο δε ειπεν, *ille autem* (d *ad ille*) *dixit* | πρ. αυτουσ (et. Or): D om | αντιβαλλετε (GX al pauc -βαλετε): 33. 382. (non 69.) αμφιβαλλ. | πρ. αλληλ. (et. Or): D πρ. εαυτουσ | περιπατουντεσ (et. f g$^{1\cdot}$ vg sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Or^{1,434}): a b c e ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} om | και ετσταθησαν (L εστησαν) σκυθρωπ. cum ℵA*^{vdtr}B(L) e (*et steterunt tristes*) sah cop aeth^{rom} (item ^{vdtr} Or^{1,434}. Verbis enim τινεσ οι λογοι ουσ αντιβαλλετε πρ. αλληλ. περιπατουντεσ quum Iesu quaestionem absolvat, pergens και ηνικα διηνοιχθησαν αυτων οι οφθαλμοι, incredibile est verba eum και εστε σκυθρωποι in codice suo invenisse, quippe quae extremam ipsius quaestionis partem efficerent. Sin vero και εσταθησαν σκυθρωπ. scriptum erat, non erat cur ad-

σκυθρωποί. 18 ἀποκριθεὶς δὲ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπεν
πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ
γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγέ-

deret.) ... ς Ln Ti και εστε σκυθρωποι cum A[2]I[vid]XPXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] a b c f ff[2.] g[1.] l vg syr[cu] (*dum estis*) syr[sch] et[p] aeth[ppl] arm ... D Cyr[luc 439] nil nisi σκυθρωποι (Cyr τι ποτε εστιν ο διαλεγεσθε πρ. αλλ. περιπατ. σκυθρωποι) ... syr[hr 8] plane om. Cf et. Severian[sigill 565] (opp Chrys[12]) λεγει αυτοις ο τα παντα ειδως· τινες οι λογοι ουτοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους; λεγει αυτω τω τα παντα ειδοτι ο παρ αυτου τα παντα μανθανων· συ μονος etc :: Lucas quid scripserit certo definiri haud poterit. Ceterum εστηκεναι vel σταθηναι vel maxime ab usu est Lucae. Similiter Act 9, 7 ειστηκεισαν ενεοι dixit.

18. εις cum ℵBDE*LNPA(I hiat) 1. 13. 28. 69. 124. 131. 157. 209. 244. 346. 382. 435. arm Cyr[luc 439] ... X τις ... ς ο εις cum AE[2]ΓΔΠ unc[8] al pler. Praeterea IP 13. 28. 33. 69. al aliq a b d f ff[2.] l gat syr[cu] (om αποκριθ.) et[utr] et[hr] sah cop[wi] et[petr] arm aeth Cyr[luc] add εξ αυτων, hinc Ln [εξ αυτ.]: at om ℵABDg[r]LNΓΔΛΠ unc[9] al pler c e vg cop[schw] ex[dz] | ω ονομα cum ADPΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] a c e f ff[2.] l vg Cyr[luc] ... ℵBLNX (69. ω ονοματι) b ονοματι (:: saepe Lc ᾧ ὄνομα, ᾗ ὄνομα, ut 1, 26. 1, 27. 2, 25. 8, 41. 24, 13 Act 13, 6; saepius vero certe in Actis ονοματι, ut 1, 5. 10, 38. 16, 20 Act 5, 1. 5, 34. 8, 9. 9, 10. 11. 12. 33. 36. 10, 1. 11, 28. 12, 13. 16, 1. 14. 17, 34 etc. At nusquam pro ονοματι testes Graeci aut Latini ω ονομα substituerunt, contra pro ω ονομα substitutum ονοματι 24, 13 Act 13, 6.) | κλεοπας: K al plus[20] sah (non item cop) arm κλεωπας (K -πᾶς). Cf huc Or[1,434. 438] et [3,274] et [4,8.11], cui alter σιμων, alter κλεοπας dicitur. s[mg] οτι ο μετα του κλεωπα πορευομενος σιμων ην, ουχ ο πετρος, αλλ ο ετερος. v[mg] ο μετα κλεοπα ναθαναηλ ην, ως εν παναριοις ο μεγας εφη επιφανιος (cf Epiph[67] i. e. [23,6]). κλεοπας ανεψιος ην του σωτηρος, δευτερος επισκοπος ιεροσολυμων. Schol[287] ο δε μετ αυτου ο ναθαναηλ η, ως τινες, ο ευαγγελιστης ουτος λουκας. Apud Ambr[luc 7,132] et alibi *Amaon* (alibi *Ammaon*) et *Cleophas* dicuntur. Eadem nomina it[cdd] ad v. 13 testantur. | ιερουσαλημ cum ℵABDILNPXΓΔΠ unc[9] al[120] fere Cyr[luc] ... ς (=Gb Sz) Ln εν ιερ. cum Λ 69. al vix mu item ut editi certe sunt Or[4,8] et Severian[12,565] (opp Chrys). Latt *peregrinus* (d *advena*) *es* (ff[2.] om) *in hierusalem* (ut a b d f ff[2.] l vg) vel *peregrinaris ab hierusalem* (ut c e) ... 28. al[5] εις ιερου. (Gb′) | και (ℵ add ταυτα) ουκ (et. Or[4,8]): D a b c e ff[2.] l (non item f vg) syr[cu] et[sch] (non item[p] et[hr]) om και | εν αυτη: L e om; item syr[cu] Severian om εν ταις ημερ. ταυτ.

19. και ειπ. αυτοις (b f ff[2.] l vg Aug[cons 3,70] *quibus ille dixit*; a *qui ait illis*): D ο δε ειπεν αυτω (d *ad ille dixit ei*), c e *ille autem dixit illis*, sah *dixit autem illis* | οι δε ειπ. αυτω (1. arm aeth om αυτ.): c e Aug *illi autem dixerunt*, f *at illi dixerunt*, ff[2.] *et illi dixerunt*, a *et ipsi dixerunt*, b vg *et dixerunt*, l *dixerunt ei* ... D om | ειπαν cum ℵBI 33. ... ς Ln ειπον cum ALNP unc rell al pler | ιυ: A praem του | ναζαρηνου

νετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ
καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, 20 ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
21 ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν
Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν

---

cum ℵBIL Or^{4,8} (ed Delar.), item a c e l^{2} vg *nazareno*, f *nazoreno* ... ς Ln Ti ναζωραιου cum ADNPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or (ed. Huet.), item d l* *nazoreo*, b *nazareo*, ff$^{2\cdot}$ *nazaraeo*, sah *nazoraeo* (cop *incola Nazareth*) :: Lc 4, 34 ιυ̅ ναζαρηνε non fluct; 18, 37 ις̅ ο ναζωραιος habetur, quae forma etiam septies in Actis legitur. Praeterea Ioh ter ναζωραιος, Mc ter ναζαρηνος. | ος: KΠ al^{20} ως | ανηρ: exprim c (sed om προφητ.) d e ff$^{2\cdot}$ vg ... a b f g$^{2\cdot}$ l om | εν εργω και λογω (A c εν λογω, hinc Ln [εν] λογ.) cum ABILNXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg rell pler Or^{4,8} ... ℵD syr^{sch} aeth Severian (l. l.) εν (Sev om) λογω και εργω :: cf Act 7, 22 δυνατος εν λογοις και εργοις, 2 Thess 2, 17 εν παντι λογω και εργω | εναντιον: D ενωπιον. Ex Latt a b f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons3,70} *coram deo*; c d e Aug$^{ioh\ tract9,4}$ *in conspectu dei*

20. οπως τε: ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} *et quomodo* ... D ως, d *sicut*, a b c e f l Aug^{ioh} *quomodo* | παρεδωκ. αυτ. hoc ordine cum ℵBLNXΓΔΛ unc^{7} al pler for tol l^{2} (l* om αυτ.) Or^{4,8} ... Ln αυτον (D τουτον, a b d e ff$^{2\cdot}$ Aug^{ioh} *hunc*) παρεδωκ. cum ADKPΠ al aliq a b c e f ff$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh} | και οι αρχοντ. ημ. (ita c e f g$^{2\cdot}$ vg Aug^{cons} et^{ioh}): b *et omnes* (sic) *populus* ... a ff$^{2\cdot}$ l om. Praeterea ημων (LΠ al υμων): sah cop^{wi} et^{dz} syr^{sch} (syr^{hr} *principes populi*) aeth om

21. ηλπιζομεν (B* ηλπιζαμεν, X al pauc ηλπιζωμεν) cum AB^{3}(et*)DLNXΓ unc^{8} al pler a b c f l vg (a d l *speravimus*, b c f vg *sperabamus*) syr omn (cop et *speravimus* et *speramus* exprim) rell Or^{4,8} Severian (l. l. ἠλπίζομεν etc ὅρα πῶς ἔσβεστο ἐν αὐτοῖς σχεδὸν ἡ πίστις – οὐ λέγει προσδοκῶμεν, ἀλλὰ προσεδοκῶμεν.) cat^{mai} (Scriptor. vett. nov. coll. 9^{719}: ἀπηλπικότων ἡ φωνή· ἠλπίζομεν γάρ φησιν, οὐκ ἐλπίζομεν.) Tert$^{marc\ 4,43}$ (*Nos autem putabamus*, inquiunt, *ipsum esse redemtorem Isr.*) ... ℵPΔΛΠ 69. al pauc e ff$^{2\cdot\ sab}$ (non^{blanch}, sed rectius vdtr^{sab}) sah ελπιζομεν (ita Ti^{synops}) | εστιν: D ην (d *quoniam ipse erat qui incipiebat salvare* etc). Item c e Aug^{ioh} (l. l.) *quia ipse fuit* (Aug *erat*) *qui redempturus erat* (Aug *esset*). Rell sic: f vg Aug^{cons3,70} *quia ipse esset redempturus*, l *quia ipse est salus*, a b *ipsum esse qui redempturus esset*, ff$^{2\cdot}$ *quia ipse incipit liberare* | αλλα γε και cum ℵBDL 1. 33. 229** syr$^{p\ mg}$ arm (d *sed etiam et in omnibus istis*) ... ς om και cum ANPXΓ ΔΛΠ unc^{8} al pler. Non satis accurate pleriq interpretes. Latt sic: e *simul autem*, b c f ff$^{2\cdot}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} *et nunc*, a *nunc* | συν (EGL MXΓ al συμ) πασ. τουτοις: f vg Aug^{cons} *super haec omnia*, e *cum his* (a b ff$^{2\cdot}$ transferunt ad v. 21: *et super his omnibus mulieres* a, *et in his omnibus mulieres* b, *et his omnibus mul.* ff$^{2\cdot}$) ... c l Aug^{ioh} plane om | ταυτην: D al^{5} a b c e f ff$^{2\cdot vid}$ l vg Aug^{cons} et^{ioh} om | ημεραν: A*om

ἄγει ἀφ᾽ οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 ἀλλὰ καὶ γυναῖκέσ τινεσ ἐξ ἡμῶν
ἐξέστησαν ἡμᾶσ, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23 καὶ μὴ
εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων
ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 καὶ ἀπῆλθόν τινεσ τῶν
σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτωσ καθὼσ καὶ αἱ γυναῖκεσ
εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 καὶ αὐτὸσ εἶπεν πρὸσ αὐτούσ· ὦ
ἀνόητοι καὶ βραδεῖσ τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷσ ἐλάλη-

21. *αγει* (ℵ* om, suppl ℵ^{c}) absq *σημερον* cum ℵBL 1. syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop arm ... D *σημεραν* (sic) ante *αγει* add (d *tertium diem hodie agit*) ... ϛ Ln Ti add *σημερον* cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler it (eisdem codd qui *ταυτην* om) vg Aug^{cons} et^{ioh} syr^{p} sah aeth | *ταυτα*: 1 syr^{cu}et^{sch} *haec omnia* | *εγενετο*: D *γεγονεν*

22. *τινεσ*: S om | *εξ ημων* (sah *ex eis*): D om, nec exprim aeth | *γενομεναι* cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn ... Ti *γεναμεναι* cum B f^{scr} | *ορθριναι* cum ℵABDK*LΔΠ al vix mu ... ϛ *ορθριαι* cum K^{2}ΡΧΓΛ unc^{7} al pler (Phrynich. eclog. *ορθρινοσ ουκ, αλλ ορθριοσ*). Praeterea syr^{cu} *profectae sunt ad sepulchrum locum ubi ponebatur* pro *εξεστησαν* usq *μνημειον*.

23. *ηλθον* cum ℵAB^{3}DLPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ... Ti *ηλθαν* cum B* | *και οπτασιαν* (ita it^{pl} vg syr^{p} et^{hr}): D c e sah cop syr^{cu} et^{sch} aeth om *και* | *εωρακεναι* cum ℵABDKMSUΓΛΠ al plu ... EGHLPVXΔ al permu *εορακ.* Praeterea syr^{cu} add *ibi, et attonitae sunt* (pergentes *et dicunt* pro *οι λεγουσιν*, quemadmodum 69. habet *αἳ λέγουσαι*), item syr^{sch} et^{p} c.* add *ibi*

24. *και* ab initio: syr^{cu} et^{sch} *et etiam* | *απηλθον*: L *-θαν* ... Δ *απελθοντεσ* omisso *και* sq | *τινεσ*: D add *εκ*, item (it^{pl} vg Aug^{cons3,70} *ex nostris*, c e *de nobis*) it vg syrr arm | *ουτωσ* cum unc omnib (exc Γ) etc ... ϛ *ουτω* cum Γ etc | *καθωσ*: D *ωσ* | *και αι* cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} cop syr^{p} ... Ln om *και* cum BD it vg sah syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth | *ειπον*: D c e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante *αι γυναικ.* pon | *ειδον* (KLVXΠ* al *ιδον*): D e *ειδομεν* ... vg (exc gat) *invenerunt*

25. *και αυτοσ* (syr^{cu} et^{sch} *Iesus*): D c e *ὁ δε* (c e *ille autem*, d *ad ille*) Similiter sah *dixit vero* | *αυτουσ*: A *εαυτ.* | *του πιστευειν*: D om (Schu: „haud inepte"). Cf ad h. v. de Mcione Epiph$^{marc\ 317}$ et^{348}: *παρεκοψε το ειρημενον προσ κλεοπαν και τον αλλον, οτε συνηντησεν αυτοισ, το· ω ανοητοι και βραδεισ του πιστευειν επι* (^{348} om) *πασιν οισ ελαλησαν οι προφηται, ουχι ταυτα εδει παθειν; και αντι δε* (^{348} om) *του· εφ οισ ελαλησαν οι προφηται, εποιησεν· εφ οισ ελαλησα υμιν.* Rursus^{349} legitur: *εποιησασ δε, ω μαρκιων, αντι του· ου ταυτα εστιν α ελαλησαν οι προφηται, ου ταυτα εστιν α ελαλησα υμιν.* Quibus convenienter Dial^{857} sic: *ελεγεν· ω ανοητ. και βραδ. τη καρδ. του πιστευ. επι πασιν οισ ελαλησα προσ υμασ, οτι εδει ταυτα παθειν τον χν̅.* At differt Tert^{marc4,43} „plane invectus est in illos: *O insensati et tardi corde in non credendo omnibus quae locutus est ad vos.* Quaenam locutus? Alterius se dei esse probat, et minus de deo?"

σαν οἱ προφῆται. 26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ
εἰσελθεῖν εἰσ τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 καὶ ἀρξάμενοσ ἀπὸ Μωϋσέωσ
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖσ ἐν πάσαισ
ταῖσ γραφαῖσ τὰ περὶ ἑαυτοῦ. 28 καὶ ἤγγισαν εἰσ τὴν κώμην
οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸσ προσεποιήσατο πορρωτέρω πορεύεσθαι·
29 καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντεσ· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι
πρὸσ ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν

---

26. *ουχι*: D *οτι*, item Dial^{857} (ut modo exscriptum est)

27. *αρξαμενοσ*: D *ην αρξαμενοσ* posteaque *ερμηνευειν* (d *et erat incipiens*, tum *interpretari*), item a b c g$^{2.}$ ff$^{2.}$ gat mm Aug^{ioh} tract^{9,4} *et erat* (c Aug *fuit*) *incipiens* (a *inchoans*) posteaque *interpretans*; item e *et fuit incipiens* posteaque *et interpretans*. Etiam l *et incipiens* (male omisso *erat*) posteaque *interpretans*. Contra f vg *et incipiens – interpretabatur* | *μωυσεωσ* cum BKLSXΠ al ... ς *μωσεωσ* cum ℵADEGHMPUV ΓΔΛ al pl. De vv vide alibi. | *και απο*: D 28. it vg om *απο*. Severian (l. l.) sic: *και αρξαμενοσ απο του νομου και των προφητων διηνοιγεν αυτοισ τασ γραφασ.* | *παντων των*: om *των* | *διερμηνευσεν* c. ℵ^{c}BLU al, item M *διηρμηνευσεν* ... Ln Ti *διερμηνευεν* cum AGPXΓΔΛ 1. 33. al mu (et. U ap Treg), item ς *διηρμηνευεν* cum EHKSVΠ al plu; item f vg syr^{cu} et^{utr} (sed^{hr} *incepit – ad interpretandum*). De D vide ante; ℵ* *και διερμηνευειν* (ut antea *ην αρξ.* ad modum codicis D corrigendum sit?) | *εν* cum ABDPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ℵL (sed vide post) 1. 33. *τι ην εν*, item cop *quae sunt* (vel *sint*) *haec quae in* | *πασαισ*: ℵD g$^{1.}$ cop^{petr} om | *τα*: L y^{scr} om, item a (*interpretans illis in omnib. scripturis de eo*) e (*interpr. eis in omnib. script. de se*) c (*interpr. illis omnes scripturas de semetipso*) arm | *εαυτου* (et. ς) cum ℵABGHKP SUΓΔΛΠ al plu ... ς^{e} Gb Sz Ln Ti *αυτου* cum DELMVX al plu. Praeterea b f ff$^{2.}$ l vg *de ipso*, a *de se*, g$^{1.}$ *de se ipso*, c *de semetipso*; contra d e *de eo*

28. *ηγγισαν* cum ℵADLPXΓΔΛΠ etc ... B *ηγγικαν* | *προσεποιησατο* cum ℵABDL 1. al pauc b c f ff$^{2.}$ g$^{1.}$ vg (hi omnes *finxit*) e (*simulavit*) l (*dixit*), item syr^{cu} et^{hr} ... ς Ti *προσεποιειτο* cum PXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a (*adfectabat*), item syr^{sch} et^{p} | *πορρωτερω* cum ℵDLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (sed P *πορροτ.*) ... Ln Ti *πορρωτερον* cum AB 382.

29. *παρεβιασαντο* (D* *παραβι.*, L *-σατο*): MP al aliq *παρεβιαζοντο* | *μεινον*: 69. *μειναι*. Libere syr^{cu} pro *και παρεβιασαντο* etc: *et coeperunt illi rogare eum ut cum eis maneret, quia prope erat ut tenebresceret* | *εστιν και*: ita f vg (et. am fu san em ing) ... D a b c e ff$^{2.}$ l for mm tol syr^{sch} om. Latt enim sic: *quoniam* (*quia*) *ad vesperum* (e *-ram*) *iam* (ff$^{2.}$ *iamiam*, c l om) *declinavit dies* | *ηδη* post *κεκλικεν* (GHKPΠ al mu *κεκληκεν*, D *καικλεικεν*) cum ℵBL 1. 33. 124. 258. 382. al^{2} a b e f ff$^{2.}$ (sed hi it^{5} ante *κεκλικ.*) vg cop, item transponentes syr^{sch} et (ante *προσ εσπερ.*) syr^{p} c. ob. (cod^{bars} sine obelo) ... Ln [*ηδη*], ς Ti

τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖσ. 30 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν
μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου
αὐτοῖσ· 31 αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν
αὐτόν· καὶ αὐτὸσ ἄφαντοσ ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. 32 καὶ εἶπαν
πρὸσ ἀλλήλουσ· οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡσ ἐλά-
λει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡσ διήνοιγεν ἡμῖν τὰσ γραφάσ; 33 Καὶ ἀνα-

om cum ADPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c l gat* sah syr^{cu} arm aeth | του (D om) μειναι: ff$^{2\cdot}$ l vg (exc gat) om | συν αυτοισ: D μετ αυτων

30. κατακλιθηναι (EG -κλισθηναι, KMΠ* al mu -κληθηναι): L ανακλιθηναι | μετ αυτων: D e syr^{cu} om | τον αρτον (et. Or^{1,438} Mcion epiph^{317} et^{349} Cyr^{luc440}): D 131. Eus$^{mar\ suppl\ 293}$ om τον | ευλογησεν cum BLPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler (et. Or Eus) ... Ln ηυλογ. cum ℵAD 243. 346. (:: ευλογ. ubique in Lc pro auctoritate testium edidimus; sed ubique ηυλογ. nonnullos graves testes habet: 2, 28 DΓ 2, 34 ℵΓ 9, 16 AFΓ 24, 50 ℵD; iidem igitur ℵAD prae ceteris favent formae ηυλ.) | κλασασ επεδιδου (et. Or^{1,438}; Eus$^{mar\ suppl}$ και επιδιδουσ αφανησ εγενετο): D προσεδιδου

31. αυτων δε διηνοιχθ. οι οφθαλμοι: syr^{cu} et^{sch} *et statim oculi eorum aperti sunt* (*ap. sunt oc. eor.*) ... D c e Or^{1,438} λαβοντων δε (Or δ') αυτων τον αρτον απ αυτου (Or om) ηνυγησαν (Or διηνοιχθ.) οι οφθαλμ. αυτων (Or αυτ. οι οφθ.). Cf et. Or^{1,434} και ηνικα διηνοιχθ. αυτων οι οφθ. και επεγν. αυτον, τοτε αυταισ λεξεσι φησιν η γραφη· και αυτοσ αφ. εγ. απ αυτ. | διηνοιχθ. (et. Or^{bis} ℵ^{c}): ℵ* διηνοιγησαν (D ηνυγησαν, vide ante). Epiph^{marc317} et^{349} ελεγχεται δε, οτι οτε εκλασε τον αρτον, ηνοιχθησαν (^{317} ηνεωχθ.) αυτων (^{317}om) οι οφθ. και επεγν. αυτον (^{317}om αυτ.). | και επεγνωσ. αυτον (et. Or et Mcion epiph): ℵ* om, suppl^{a}

32. και ειπ.: D c e οι δε ειπ. | ειπαν cum ℵBL al pauc ... ς Ln ειπον cum ADPXΓΔΛΠ unc^{8} al pler | πρ. αλληλουσ: D πρ. εαυτουσ | η καρδ. ημων καιομενη ην: ita etiam a b f ff$^{2\cdot}$ vg Aug Amb cop syr^{sch} syr^{p} et txt et$^{mg\ gr}$ syr^{hr} aeth Or^{2,610} et (ex catena Corderii)^{693} et^{3,274} et$^{4,11\cdot 177}$ Or$^{int2,95\cdot 143\cdot 156}$ etc ... D η καρδ. ην ημων κεκαλυμμενη (d *coopertum*), c *cor nostrum fuit excaecatum*, e *cor nostr. fuit exterminatum*, l *cor nostr. erat optusum*; item pro καιομενη *gravatum* sah syr^{cu} arm | εν ημιν cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (sed a b f *in nobis* ante *ardens*), vg (exc tol* et^{cod} ap Gb) cop (sah *nobis*) syr^{utr} et^{hr} etc Or^{2,610} et (ut ante)^{693} Or$^{int2,95\cdot 143\cdot 156}$ et^{saep} ... BD c e tol vg^{cod} (ap Gb) syr^{cu} (Or ^{3,274} et^{4,178} καιομενη ην εν τη οδω ωσ διηνοιγεν ημιν τασ γραφασ. Eodem modo ^{4,11} sed^{cod} ην εν ημιν οδω ωσ etc. Item Or^{int3,20} *ardens erat in via cum aperiret nobis scripturas.*) om | ωσ ελαλει (KM al aliq -λη, A -λησεν) ημιν (vg om ημιν) ita et. f sah cop syr^{utr} et^{hr} etc ... a b c e l Amb Aug syr^{cu} Or$^{3,274\cdot 4,11}$ et^{178} (vide ante) Or$^{int\ ubiq}$ i. e. undecies om | εν τη οδω et. Or^{3,274} et$^{4,11\cdot 178}$ (vide ante) Or$^{int\ 2,421}$ (post *scripturas*) et^{693} (*cum in via aperiret* etc) et^{3,20} (vide ante) ... Or$^{int2,95\cdot 143\cdot 156\cdot}$ et^{quinquies} om | ωσ διηνοιγ. (ℵB*Δ διηνυγ., D ηνυγεν)

στάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον
ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34 λέγοντας ὅτι
ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο
τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.
36 ($^{340.\,9}$) Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐ- Io 20, 19 ss [Mc 16, 14.]

---

cum ℵBDL 33. syr^{hr} (item a b c e l Amb Aug syr^{cu} Or^{3,274} et$^{4,11.178}$ Or^{int} omisso ωσ ελαλ. ημιν, vide ante) item.(*explicans*) sah cop ... ς και ωσ (f vg syr^{cu} et^{sch} aeth om) διηνοιγ. cum ΑΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{p} etc (vide ad ωσ)

33. αναστατντεσ (et. Eus$^{mar\,suppl293}$ Cyr^{luc440}): D c e sah add λυπουμενοι (*tristes* c e sah, *contristati* d) | ηθροισμενουσ cum ℵBD 33. Eus^{mar} ^{suppl} ... ς συνηθροισμ. cum ΑLΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr^{luc} | τ. ενδεκα: e add *discipulos*, f *apostolos*. Cf huc Cyr^{luc440} ανασταντεσ, φησιν, οι περι κλεοπαν αυτη τη ωρα, τουτεστιν εν η αφαντοσ απ αυτων εγεν. ο ῑσ̄, επεστρεψαν εισ ιερουσαλημ. ουκ εν αυτη δε τη ωρα, φησιν, ευρον τουσ ενδεκα συνηθροισμενουσ και απηγγειλαν τα κατα τον ῑν̄, αλλα τη τεσσαρακοστη ημερα τησ αυτου αναστασεωσ, οτε και ανεληφθη etc. Similiter cat^{ox}, post verba ουκ αυτη δε τη ωρα - κατα τον κυρ. ῑν̄ pergens sic: αλλα μετα τινασ ωρασ, οσασ εικοσ ην αυτουσ ποιησαι το διαστημα των εξηκοντα (at codex εκατον εξηκοντα, vide supra) σταδιων βαδιζοντασ, εν αισ παντωσ και ο δεσποτησ ωφθη σιμωνι. Haec inprimis ad defendendam scripturam εκατον εξηκοντα v. 13 faciunt.

34. λεγοντασ (et. Chry^{3,925}): D λεγοντεσ | οντωσ ηγερθ. ο κυρ. cum ℵBD LP 1. 25. 131. a c f (*quia vere dominus surrexit*) ff$^{2.\,blanch}$ cop (sah hiat) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\,suppl287}$ Chr^{3,925} ... ς Ti ηγερθ. ο κυρ. οντωσ cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{8} al pler (ff$^{2.\,sab}$) vg syr^{p} ... 258* b e l Cyr^{luc441} om οντωσ | Δ* οφθη | σιμωνι: Α σημωνι, L σημων

35. τα: syr^{hr} *omnia* | ωσ (E* πωσ): D c e οτι | αυτοισ: syr^{cu} non exprim

36. λαλουντων (et. Eus$^{mar\,suppl293}$): 13. 69. 300. 346. λεγοντων | αυτοσ (10. 42. 61. 435. al^{40} fere l και αυτοσ) absq ο ῑσ̄ (et. Gb) cum ℵBDL 61. 255. al^{3} a b e 130^{lat} sah syr^{cu} cat^{ox172} Amb ... ς add ο ῑσ̄ cum ΑΕGΚΜSUVΓΔΛΠ (Χ omisso ὁ, Ρ post εστη pon; Η 157. c ο κυριοσ) al pler f cop syr^{p} arm Eus$^{mar\,suppl}$; item pro αυτοσ habent *Iesus* ff$^{2.}$ vg (hi duo *stetit Iesus*, sed am fu tol al *Iesus stetit*) syr^{sch}. Initio pericopae syr$^{hr\,412}$ sic: *Et dum illi loquuntur, venit dominus Iesus et stetit in medio eorum* etc | εστη (et. Eus$^{mar\,suppl}$): D εσταθη | ΑLΜΡ Α^{mg} al εμμεσω, 255. εισ το μεσον (omisso αυτων) | αυτων: Γ 28. 7^{pe} των μαθητων αυτου (28. om αυτ.). Dedimus vero αυτων sine additam cum D a b e ff$^{2.}$ l ... ς (sed Gb^{0}) Ln add και λεγει αυτοισ· ειρηνη υμιν (Δ* υμων) cum ℵΑΒLΡΧΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Eus$^{mar\,suppl}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108}. Sed GP 88. 127. 130^{gr} et^{lat} c f g$^{1.2}$ (non item a b e ff$^{2.}$ l) vg cop^{wi} et$^{petr2.}$ (non item cop^{dz} nec sah) syr^{sch} et^{p} et^{hr} (at non syr^{cu}) arm aeth arr perss Amb

τῶν. 37 πτοηθέντεσ δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα
θεωρεῖν. 38 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί
διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; 39 ἴδετε τὰσ χεῖράσ
[Io 20, 20.] μου καὶ τοὺσ πόδασ μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτόσ· ψηλαφήσατέ με καὶ

Aug insuper add εγω ειμι, μη φοβεισθε (127. 130^{gr} θροεισθε), hinc Ln [εγω ειμ. μη φοβεισθ.] :: at ut illa ex Io 20, 19 fluxisse videntur, ita haec ex Io 6, 20 petita sunt.

37. πτοηθεντεσ δε cum ΑLPXΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it vg (f vg *conturbati vero*, l *et conturbati*, b ff$^{2.}$ *conturbatique*, c e *turbati autem*, a *exterriti autem*) etc; item D αυτοι δε πτοηθεντεσ (d *ipsi autem paverunt*) ... ℵ φοβηθεντεσ δε, B θροηθεντεσ δε | εμφοβοι (DM ενφ.): 1. 22. 118. εντρομοι | πνευμα et. Eus$^{mar\ suppl\ 294}$ Chr^{3,110} Cyr^{4,1108} ... D φαντασμα, item Apell$^{hipp\ 260}$ (δειξαντα τουσ τυπουσ των ηλων και τησ πλευρασ, πειθοντα οτι αυτοσ ειη και ου φαντασμα, αλλα ενσαρκοσ ην) Meion$^{tert\ 4,43}$ („haesitantibus eis ne phantasma esset, imo phantasma credentibus: Quid turbati estis, inquit"): item Dial ^{857} (ελεγε τοισ μαθηταισ δοκουσιν αυτον φαντασιαν ειναι· τι etc). Cf et. Hier$^{esai\ 18}$ prol: „Quum enim app. cum putarent *spiritum* vel, iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, *incorporale daemonium*, dixit eis: *quid turbati* etc. Cf ad v. 39.

38. και ειπεν (f vg *et dixit*, b ff$^{2.}$ l *dixit autem*, a *qui dixit*): D c e o δε ειπ. αυτοισ: syr^{cu} et^{sch} et$^{hr\ corr}$ aeth add *Iesus*, item 28. ο κυριοσ | και διατι c. ℵAXΓΔΛ*Π unc^{8} al pler Cyr^{4,1108} Thdret^{4,118}, item *quid turbati estis et* (e om) *quare* etc a b c e f ff$^{2.}$ l gat mm Amb, item syr^{cu} et^{utr} (syr hr *et quae cogitationes*). Similiter DL 382. Dial^{857} και ινατι ... BA^{2} (διατι διατι altero prorsus eraso et ex priore δια) και τι, item Tert $^{marc\ 4,43}$ *quid turbati estis*, inquit, *quid cogitationes subeunt in corda vestra* ... vg Aug$^{cons\ 3,74}$ *et* | διαλογισμοι: ΠΔ 382. λογισμοι | εν τη καρδια cum BD (item A*?) a b c e ff$^{2.}$ l gat mm sah aeth, item Dial^{857} εισ την καρδιαν ... ς εν ταισ καρδιαισ cum ℵA (ex correctione primae ut vdtr manus) LXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} f vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ (vide ante) Aug^{cons}

39. τασ χειρ. μου κ. τ. ποδ. μου: ℵ τ. ποδ. μου κ. τασ χειρ. μου | μου sec (et. Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Meion$^{epiph\ 319}$ a b l gat mm Aug$^{cons\ 3,74}$ Amb$^{ios\ 12,69}$): L 1. 13. 33. 300. c e f ff$^{2.}$ vg (sed non gat mm) syr^{p} (non item syr^{cu} et^{sch} et^{hr}) Eus$^{ps\ 83}$ Thdrt^{4,118} Tert$^{marc\ 4,43}$ et Meion epiph^{317} (ibi μου utrumq om) Hil^{500} om | οτι εγω ειμ. αυτοσ cum ℵBL 33. (a *quoniam ego sum: ipsi tractate et videte*) b f l Dial^{857} Ath^{724} Cyr^{4,1108} Amb$^{ios\ 12,69}$; D c e ff$^{2.}$ (*quia ecce ego ipse sum*) vg (non am etc) arm Tert$^{marc\ 4,43}$ οτ. εγ. αυτ. ειμι ... ς οτι αυτοσ εγω ειμι cum AXΓΔ ΛΠ unc^{8} al pler am fu ing tol syr^{p} Eus^{ps} Thdret^{4,99} et ^{118} Hil ... 300. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om αυτοσ. Praeterea syr^{cu} οτι εγω ειμι post ψηλαφ. κ. ιδετ. pon | με et. Ath^{724} Cyr$^{hr\ 210}$ et ^{180} Cyr^{4,1108} Thdrt^{4,118} etc: D it (exc c *palpate et videte me*) vg syr^{cu} et^{hr} (et^{p} habet c. ob.) om

ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκας καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε

Dial[857] om *ψηλαφ. με και ιδετ.* | *ιδετε*: L *ιδατε* | *οτι* sec (d *quoniam*): D[gr] *το* | *σαρκας* cum ℵ*D Ir[int294] Dial[857] (D *οστ. ουκ εχει και σαρκας*, Dial *οστ. και σαρκας ουκ εχει*, Ir[int] *neque ossa neque carnes habet*) :: *σαρκας* ut maxime insolitum a plerisq testibus abiectum, quemadmodum etiam Ioh. Dam. Irenaei loco in parallela sacra recepto *ουτε οστεα ουτε σαρκα εχει* scripsit, item altero Dialogi loco[851] paullo liberius *πνευμα γαρ σαρκα και οστεα ουκ εχει, ως εμε ορατε εχοντα* scriptum est ... ς Ln Ti *σαρκα* cum ℵ[c]AB (habet *και σαρκα και οστ.*) LXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg rell Cyr[hr180] Cyr[4,1108] Ath[724] et Ps-Ath[2,471] Mcion ap Epiph[317] et[349] itemque ap Tert[4,43] *οστεα* ([349] *οστα*) *ουκ εχει* omissis *σαρκ. και*, item Tert[carn5] Hil[437.500] | *οστεα*: DN 33. Epiph marc[349] *οστα* | *θεωρειτε*: *βλεπετε*. Praeterea cf huc Ign[smyrn3] (ed. Dress. p. 188) *εγω γαρ και μετα την αναστασιν εν σαρκι αυτον οιδα και πιστευω οντα. και οτε προς τους περι πετρον ηλθεν, εφη αυτοις· λαβετε, ψηλαφησατε με και ιδετε, οτι ουκ ειμι δαιμονιον ασωματον.* Quem locum Ignatii Eus h. e. 3, 36, 11 exscribens (exscripsit et. Thdrt[4,128]) addit se nescire unde Ign hauserit (*οὐκ οἶδ᾽ ὁπόθεν ῥητοῖς συγκέχρηται*). Hier vero de vir. illustr. 16 sic: *in qua* (i. e. epist. ad Smyrn.) *et de evglio, quod nuper a me translatum est, super persona Christi ponit testimonium dicens*: „Ego vero et post resurrectionem in carne eum vidi, et credo quia sit. Et quando venit ad Petrum et ad eos qui cum Petro erant, dixit eis: Ecce palpate me et videte, quia non sum daemonium incorporale" etc. Adde Or[int] de princ[1,8] *Si vero quis velit nobis proferre ex illo libello qui Petri Doctrina* (?) *appellatur, ubi Salvator videtur ad discipulos dicere*: „Non sum daemonium incorporeum", *primo respondendum est ei quoniam ille liber inter libros ecclesiasticos non habetur* etc. Rursus respicit Hier[esai 18 prol] eundem evglii Nazaraeorum locum: *Quum enim apostoli eum putarent spiritum vel iuxta evglium quod Hebraeorum lectitant Nazaraei, incorporale daemonium, dixit eis*: „Quid turbati estis" etc. Cf et. Iust[resurr 9] *των μαθητων αυτου μη πιστευοντων ει αληθως σωματι ανεστη, βλεποντων αυτων και δισταζοντων ειπεν αυτοις· ουπω εχετε πιστιν; φησιν, ιδετε οτι εγω ειμι. και ψηλαφαν αυτον επετρεπεν αυτοις και τους τυπους των ηλων εν ταις χερσιν επεδεικνυε. και – παρεκαλεσαν αυτον φαγειν μετ αυτων – και εφαγε κηριον και ιχθυν.*

40. Versum non dedimus cum D a b e ff[2.] l syr[cu] (:: fluxisse omnino vdtr ex Ioh 20, 20, etsi interpolator, ut fere fit, Iohannea loco Lucae accommodavit) ... ς Ln sic: *και τουτο ειπων επεδειξεν* (Ln *εδειξεν*) *αυτοις τας χειρας και τους ποδας* cum ℵABLNXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] c f q vg sah cop syr[utr] et[hr] rell Eus[mar suppl 294] Ath[724] Chr[3,110] Cyr[4,1108] Dam[fid orth 303] (*ψηλαφησατε με και ιδετε, φησι τοις οικειοις μαθηταις ο κυριος πνευμα δοκουσιν οραν, οτι εγω ειμι και ουκ ηλλοιωμαι, οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει, καθως εμε θεωρειτε εχοντα. και τουτο ειπων εδειξεν αυτοις τας χειρας και την πλευραν, και τω θωμα προτεινει προς ψηλαφησιν.*) Pro *επεδειξεν* ς cum AEKMSUVΓΔ ΛΠ al pl (Ath fluct cdd) Chr[3,110] Ln *εδειξεν* cum ℵBGHLNX al[35] Cyr Dam

ἔχοντα. 41 (341.9) ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος· 43 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

41. αυτων (et. Eus^mar suppl 294 Cyr^hr 210 Chr 3, 110 Cyr^4,1108): A αυτω | απο της χαρας (syr^cu απο του φοβου αυτων και απο τ. χαρ. αυτων) hoc loco cum ℵBDLNXΓΔΛΠ unc^8 al pler f gat sah cop syr^omn rell Eus mar suppl Cyr^hr Chr ... Ln post θαυμαζ. pon cum A 130^gr et^lat 382. a b c e l q vg Cyr^4,1108 et^1109 | αυτοις (eis f q, e ad eos, c ad eos Iesus): D a b l vg om | ενθαδε (ℵ^c): ℵ* ωδε

42. οι δε: D e syr^cu aeth και | αυτω: Γ αυτον | ιχθυος οπτου μερος sine additam cum ℵABDLΠ e cop^dz (syr^p c.* add και απο etc) Clem 174 Or 1,384 (de eis explicans quae Iesus manducasse in ev̄v refertur, scribit σαφως δε φαινεται ιχθυος μετα την αναστασιν βεβρωκως. Ibi το κηριον praeterire non poterat si in exemplis suis additamentum reperisset. Cf et 3, 477 ubi de quinque panibus et duob. piscib. Mt 14, 17 explicans habet: διο και αυτος εφαγεν ιχθυος οπτου αναστας μερος λαβων απο των μαθητων) Eus mar suppl 294 et (και μη αρκεσθεις τη θεωσει του ιχθυος και λογοις αυτους στηριζει etc, rursusque postea και ιχθυος οπτου μερος ενωπιον αυτων εφαγεν) 295 Ath fragm mai 582 (επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις) Epiph 143 (αλλ η ακριδων μονων ο ιωανν. και μελιτος μετελαμβανε, δηλον δε ως και υδατος. τις δε ουκ οιδε τον σωτηρα ανασταντα εκ των νεκρων και φαγοντα; καθαπερ εχει τα αγια ευαγγελια της αληθειας οτι επεδοθη αυτω αρτος και μερος οπτου ιχθυος, και λαβων εφαγε και εδωκε τοις μαθηταις) Cyr luc 442 (ητησε τι των εδωδιμων· οπτου δε ιχθυος μερος ην· και λαβων κατεδηδοκεν ορωντων αυτων) ..... ς (Gb^0) Ti add και απο μελισσιου κηριου cum EHKMNSUVXΓΔΛ al omn vid a b f ff^2. l q vg (item c obtulerunt ei partem piscis assi, et porrexerunt ei et favum mellis) cop^wi et [ ]^schw ex^petr syr^cu et^sch et^p c.* et^hr arm aeth Iust^resurr 9 (και εφαγε κηριον και ιχθυν, vide ad v. 39) Ath 511 (επεδωκαν γαρ φησιν αυτω ιχθυος οπτου μερος και απο μελισσιου κηριου, και φαγων ενωπ. αυτων, λαβων τα επιλοιπα απεδωκεν αυτοις) Cyr^hr 210 et^341 Cyr^4,1108 (sed in explicatione loci paullo post nil habet nisi κατεδηδοκε γαρ το προσκομισθεν ιχθυδιον ητοι το εξ αυτου μερος) Procl^galland 9, 633 (σημαινοντες εν τω ιχθυι –εν δε τω κηριω–) Aug^cons 3,74 : : nescio an ex evglio Hebraeorum adsumptum credam, ubi illud δαιμονιον ασωματον similiter narratum esse probat. Praeterea variant μελισσιου, cuius loco H al aliq μελισιου, al plus^30 μελισσειου, Δ μελισσου praebent, et κηριου, quod E*x 382. 69. 6^pe al pauc Cyr^hr 210 in κηριον, 124. 131* in κηριουν mutant; ex Latt vero c f ff^2. vg favum mellis, a b l (omisso μελισσιου) favum (a) vel de favo (b l) reddunt.

43. αυτων et. Clem Eus^mar suppl Ath Cyr: vide ad v. 42 ... A παντων | και λαβων ενωπ. αυτ. εφαγεν (a et accipiens manducavit coram illis, f

44 ([342. 10]) Εἶπεν δὲ πρὸσ αὐτούσ· οὗτοι οἱ λόγοι μου, οὓσ ἐλά- 22, 39.
λησα πρὸσ ὑμᾶσ ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ
γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέωσ καὶ προφήταισ καὶ ψαλμοῖσ
περὶ ἐμοῦ. 45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰσ
γραφάσ, 46 καὶ εἶπεν αὐτοῖσ ὅτι οὕτωσ γέγραπται παθεῖν τὸν
Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 καὶ κηρυ-
χθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰσ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰσ

---

et accipiens coram ipsis manducavit, e *et accepit coram illis*, l *et manducavit coram ipsis*; b ff[2.] q *et manducans coram ipsis*, ex quibus b pergit *dixit*, ff[2. vid] q *et dixit*): κπ* 13. 42. 88. 130. 161* 207[mg] 278 mg 300. 346. 440. w[scr] cop[wi] et[petr] syr[cu] et[p] c. ob. et syr[hr] arm aeth arr pers[w] add και (al pauc syr[cu] et[p] c. ob. et[hr] add λαβων) τα επιλοιπα (88. τα περισσευματα, 130. το επαναλειφθεν) εδωκεν αυτοισ, item (vide ad v. 42) Ath[fragm mai 582] et Ath[511] Epiph[143], item c (*accepit coram illis, sumens reliquias dedit eis*) vg et Aug[cons 3, 74] (*et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis*)

44. ειπεν δε (et. cop syr[p]): D a c e f ff[2.] l q vg syr[sch] et[hr] aeth και ειπεν, b syr[cu] *dixit* | προσ αυτουσ cum ℵBLX 33. al pauc b c f ff[2.] l q vg ... ς Ln αυτοισ cum ADNΓΔΛΠ unc[7] al pler a e | μου cum ABDKLNXΠ 33. 157. al pauc cop[wi] et[petr] aeth Hil[504] ... Ln [μου], ς om cum ℵΓΔΛ unc[6] al pler it vg syr[utr] et[hr] cop[schw] ex[dz] arm Ir[int 206] Cyp[277] Aug cons[3,74] | ετι ων (it vg Ir[int] etc *cum adhuc essem*): D εν ω ημην (d *cum essem*) | πληρωθηναι: D* πλησθηναι | παντα: B απαντα | μωυσεωσ cum BDKLNSVXΠ al mu it vg (sed non am fu) etc ... ς μωσεωσ cum ℵAEFHMUΓΔΛ al plu etc | και προφηταισ cum ADNXΓΔΛΠ unc[8] al pler (it[pler] vg Ir[int 206] *in lege moysi et profetis et ps.*) ... ℵ εν τοισ προφ., L και εν τοισ προφ., B cop και τοισ προφ. (c *in lege moysi et in proph. et in ps.*) | και (cop add τοισ) ψαλμοισ: F 1. 22. al pauc om

45. τον νουν τ. συνιεναι: A om | συνιεναι (Π* –ιαναι): B* συνειναι

46. γεγραπται (Gb') cum ℵBC*DL a b c e ff[2.] l gat mm cop aeth syr[hr] Ir[int206] Hil[407] ... ς add και ουτωσ εδει, Ln [και ουτ. εδει] cum AC[2]NX ΓΔΛΠ unc[8] al pler f q vg syr[utr] Cyp[277] Aug[cons 3,74] ... 72. 237. 240. 244. arm om ουτ. γεγραπτ. και, item Epiph[67] libere (και τουτουσ νενουθετηκεναι απο των ψαλμ. και απο των προφ. οτι ουτωσ εδει παθειν τον χν etc) | παθειν τον χν: D it vg cop Ir[int] τον χν παθ. | εκ νεκρων (et. Epiph[67] Ir[int206] etc): D 29. 71. 248. g[scr] om | τη τριτη ημερα et. a c e f q vg Cyp[277] Hil[407] Aug[cons] ... b ff[2.] l gat mm Ir[int 206] om

47. αυτου: 33. μου | μεταν. εισ αφεσιν cum ℵB cop syr[sch] ... ς Ln Ti μεταν. και αφεσιν cum ACDNXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] it vg syr[p] et[hr] rell Eus[theoph310] (ex catena Nicetae) Cyp[277] (Ir[int 206] et[262] om μεταν. εισ, habet igitur *et praedicari in nomine eius remissionem* etc, *oportebat – et in nomine eius remissionem peccatorum praedicari*) :: utrumque ex usu Lucae est, quemadmodum Act 5, 31 habet δουναι μετανοιαν τω ισρ. και αφεσιν αμαρτ., Lc 3, 3 βαπτισμα μετανοιασ εισ αφεσιν

πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. 48 ὑμεῖσ μάρτυρεσ
τούτων. 49 κἀγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρόσ μου
ἐφ’ ὑμᾶσ· ὑμεῖσ δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕωσ οὗ ἐνδύσησθε ἐξ
ὕψουσ δύναμιν.
Act 1, 12. 50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺσ ἕωσ πρὸσ Βηθανίαν, καὶ ἐπάρασ

αμαρτ. (item Mc 1, 4) | εισ παντα (*in omnes* Ir^{int206} etc, *usque in omnes* c e Cyp^{277}): D ωσ επι παντα, d *super omnes* | παντα τα: ΔΛ om τα (sed Λ πάντὰ) | αρξαμενοι cum ℵBC*LNX 33. cop aeth syr$^{p\ mg}$ cod (est$^{assem2.}$ ubi adnotatur „*inveni in uno cod. Graeco* incipientes“). Similiter DΔ^{2} αρξαμενων (d *incipientium*) et *incipientibus* b f ff$^{2.}$ q vg ... ς Ln Ti αρξαμενον cum AC^{3}FHKMUVΓΔ*ΛΠ al pler, item *incipiens* a c e l, item (*et inciperetur*) syr^{utr} eth^{hr} arm ... s al^{6} αρξαμενοσ, 1. (teste Wtst) αρξαμενην

48. υμεισ cum ℵBC*L mt cop syr^{hr} ... ς Ln υμεισ δε cum AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} a b f ff$^{2.}$ l q vg syr^{p}; item c e Aug (vide post) syr^{sch} aeth *et vos*, D και υμεισ δε (*et vos autem*) | μαρτυρεσ sine εστε cum BD aeth Aug$^{unit\ eccl\ 10}$ (*et vos horum testes.* Totum locum accurate exscribit.) ... ς Ln εστε μαρτ. cum ℵAC^{3}LNXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it^{pler} am fu for ing mt tol cop arm syr^{utr}; item c* ff$^{2.}$ vg^{ed} μαρτ. εστε (syr^{hr} *testes horum vos estis*)

49. καγω (D και εγω) sine ιδου c. ℵDL 33. a b c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l vg cop syr^{sch} Aug$^{unit\ eccl10}$ ... ς Ln Ti και ιδου εγω c. ABCNXΓΔΛΠ unc rell al pler (1. και εγω ιδου) f q syr^{p} eth^{hr} rell : : cf 7, 27 (et Mc 1, 2 Mt 10, 16) 10, 3 | εξαποστελλω (L -ελω) cum ℵ^{c}BLXΔ 33. 157 ... ς Ln αποστελλω (al^{10} -ελω) cum ℵ*ACDNΓΛΠ unc^{7} al pler ... a g$^{2.}$ tol ing vg^{sixt} cop *mittam* (vide ante -ελω) | AB*FL al επαγγελειαν | του πατροσ μου: D e om τ. πατρ., a om μου | πολει sine additam c. ℵBC*DL a b c e ff$^{2.}$ g$^{2.}$ l q vg (et. 130^{lat}) cop pers^{w}. Cf Thdret^{1,782} et^{1074} et^{3,15} μεινατε (^{782} προσμ., ^{2,15} add αυτου) εν τη πολει ταυτη (^{1074} cod om) εωσ αν (^{1074} cod ου) ενδυ. etc ... ς (= Gb) add ιερουσαλημ cum AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} f q syr^{utr} eth^{hr} arm aeth Chr^{3,919} cat^{oxon} | ου: D 1. 157. οτου ... Eus^{esai} ^{483} (εωσ αν λαβητε) Cyr^{hr271} (sed ^{248} ου) Chr^{3,919} Thdrt (vide ante) αν | εξ υψ. δυναμ. cum ℵBC*L 33. Eus$^{esai\ 483}$ et (υμεισ δε ληψεσθ. εξ υψ. δυναμ. επελθοντοσ του αγ. πνευμ. εφ υμασ cum Act 1, 8 coniunctum) mcell^{172} Cyr^{hr248} ... ς Ln δυναμ. εξ υψ. cum AC^{2}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg cop syr^{utr} eth^{hr} rell Cyr^{hr271} Chr^{3,919} Thdret^{3,15} cat oxon^{173}

50. εξηγαγ. δε: L Cosm^{454} (Gall^{11}) και εξηγ., Γ εξηγ. τε, cop^{dz} syr^{sch} eth^{hr} aeth *et eduxit* | αυτουσ sine εξω cum ℵBC*L 1. 33. 157. a e cop syr^{sch} eth^{hr} arm Cosm^{454} (Gall^{11}) Aug$^{unit\ eccl\ 10}$ ... ς Ti add εξω, Ln [εξω] cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c f ff$^{2.}$ l q vg syr^{p} aeth Aug^{cons} ^{3,83} | εωσ (D om) προσ cum ℵBC*(D)L 1. 33. a (*usque ad*) Cosm^{454}, item e *quasi Bethaniam* ... ς Ti εωσ εισ cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler (237. 15^{ev} 6^{pe} om εισ); b c f ff$^{2.}$ l q vg Aug^{cons} *in Bethaniam* (c f -*nia*), gat *usque in Beth.*, Aug$^{unit\ eccl}$ *usque Beth.* | και επαρασ: D επαρ. δε |

τὰσ χεῖρασ αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούσ. 51 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο- Act 1, 9 ss [Mc 16, 19]
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺσ διέστη ἀπ' αὐτῶν. 52 καὶ αὐτοὶ ὑπέστρεψαν
εἰσ Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶσ μεγάλησ, 53 καὶ ἦσαν διαπαντὸσ ἐν
τῷ ἱερῷ αἰνοῦντεσ τὸν θεόν.

τασ χειρ. αυτου (D ff²· om αυτ.): x add εισ τον ουρανον | ευλογησεν cum ABCLXΓΔΛΠ unc rell al omn^vid ... ℵD ηυλογησεν :: cf ad v. 30

51. διεστη (D απεστη, a c d e l *discessit*, b f q vg *recessit*) απ αυτων sine additam cum ℵ*D a b e ff²· l Aug^unit eccl 10 (*discessit ab eis. Et ipsi reversi sunt* etc) ... ς (sed Gb⁰ probante omissionem Schulzio) add και ανεφερετο εισ τον ουρανον cum ℵ^cABCLXΓΔΛΠ unc⁷ al omn^vid c f q vg syr^utr eth^r rell Cyr^luc 444 Cosm^454 (Gall^11) Aug^cons 3,83

52. και αυτοι sine additam cum D a b e ff²· l Aug^unit eccl 10 (:: dubium non est quin additamentum arctissime cohaereat cum verbis και ανεφερ. εισ τ. ουρ.) ... ς Ln add προσκυνησαντεσ αυτον (243. c vg om αυτ.) cum ℵABC unc¹³ al omn^vid c f q vg rell | μεγαλησ (et. B²): B* om

53. εν τω ιερω: A* om | αινουντεσ cum D a b e ff²· l gat bodl cop (sic „*praedicantes deum*") Aug^unit eccl 10 (αινουντεσ ut recipiatur, non ευλογουντεσ, huius versus cum vv 51—52 necessitudo suadet: quippe ubique iidem fere testes consentiunt. Pro αινουντεσ correctum i. e. suprascriptum est ευλογουντεσ, inde ortum αινουντεσ και ευλογουντ.) ... ℵBC*L syr^hr ευλογουντεσ ... ς Ln αινουντεσ και ευλογουντεσ (F -ντασ) cum AC²XΓΔΛΠ unc⁷ al omn^vid c f q vg syr^utr arm (aeth ευλογ. και αινουντ.) | τον θεον absq αμην cum ℵC*DLΠ 1. 22. 33. 130. 240. 244. a b e ff²· l fu bodl em for gat harl iac mm trevir cop syr^hr arm . ς (= Gb Sz) add αμην, Ln [αμην] cum ABC²XΓΔΛΠ² unc⁷ al pler c f q vg (et. am tol ing) syr^utr aeth

Subscriptiones: A*FMXΓ 1. al nil subscriptum habent (EG hiant, item e) . B κατα λουκαν ... ℵA²CKLSUΔΛΠ 33. al ευαγγελιον κατα λουκαν . H al mu τελοσ του κατα λουκαν (al add αγιου) ευαγγελιου ... D ευαγγελιον κατ λουκαν επληρωθη αρχεται κατ μαρκον. Item Latt pler: a b d f *evangelium* (b om) *secundum lucan* (a *lucanum*, d *lucam*) *explicit incipit* (d f add *evang*) *secundum marcum* [idem evgg ordo in e], q *evangelium secundum luca* εχπλιχιτ. ινχιπιτ *secundum marcum* ... l *explicit evangelium secundum lucam*, for *evangelium secundum lucanum explicit*, ff²· *explicit evangelium secundum lucanum incipiunt capitula evangelii secundum marcum* ... gat *finitum evangelium cata lucan item incipit evangelium secundum marcum* . . contra ing aliique vg^edd *explicit evangelium secundum lucam* (haec sola am), *incipit prologus secundum iohannem*). Praeterea HKSA al pl versuum (στιχων) numerum notatum habent: HKS al pl ‚βω', Λ al mu ‚βχοζ', al ‚βχ', ‚βψξ', ‚βψν', δισχιλιοι οκτακοσιοι (ut 246.) et aliter; item alii pm κεφαλαια (τμβ', ut A al pl; usque ad eundem numerum notatio marginalis codicum LMΠ al atque etiam am etc procedit; in C vero usque ad τμθ', al τμε'); item al

τιτλοι (*πγ'*), aliquot et *ρηματα* (*,γ'* vel *,γογ'* vel *,γωγ'* vel *,γων'* etc. Aeth *voces evangelii Lcae* 2800.) Propriam ut vdtr et capitum et numerorum (Ammoniacorum?) notationem cod. Assem. 1. syrae^p (ap. Adl. p. 63) habet; capita enim 104, numeros 402 ponit (in Mt 107 et 426, in Mc 50 et 200, in Ioh — et 232). Eiusdem versionis cod. Florent. (ibid. p. 53) capita 83, numeros 348, miracula 22, parabolas 27; testimonia 16 habet (in Mt capp. 68, numeros 360, mirac. 25, parab. 25, testim. 32; in Mc capp. 48, num. 240, mirac. 22, parab. 6, testim. 17.) In B numerantur sectiones 152. Praeterea multi (ut iam KS) subscriptiones auctas habent hunc in modum: *ευαγγ. κα. λουκ.* (S etc) vel quod frequentius *το κα. λουκ. ευ.* (et. K etc) *εξεδοθη μετα χρονουσ ιε̅ τησ του χυ̅ αναληψεωσ*. Notabilis etiam est ratio haec (ex Λ 262. 300. aliis): *ευαγγ. κατ. λουκ. εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εν στιχοισ ,βχοζ' κεφα. τμβ'* (262. *τμθ'*, 300. *τμε'*). Denique in paucis notantur haec et similia: *εγραφη ελληνιστι εισ αλεξανδρειαν την μεγαλην* (9. 29. 124. 161. 163. 174. 346.) .. *εν τη αττικη τησ βοιωτιασ και επεδοθη τω κρατιστω θεοφιλω επισκοπω γενομενω μετα του θειου βαπτισματοσ, υπαγορευσαντοσ αυτω ταυτα του μεγαλου αποστολου παυλου* (293.) .. *υπηγορευθη υπο παυλου εν ρωμη* (5. 29.) .. d^scr (et 18.) sic: *κοσμα ινδικοπλ. εισ λουκ. παραγραφη· ιστεον* (ab hoc incipit 18.) *οτι το κα. λουκ. ευ. υπηγορευθη υπο πετρου* (18. *παυλου*) *εν ρωμη· ατε δε ιερατικου χαρακτηροσ υπαρχοντοσ* (18. *-ρχον*) *απο ζαχαριου του ιερεωσ θυμιωντοσ ηρξατο* .. syr^sch *finitum est evglium sanctum Lucae evglistae*, codex eiusdem versionis Nestorianus (ap Adl. p. 21) *explicit evglium sanctum praedicationis Lucae, quod Graece praedicavit Alexandriae*; syr^p *finitum est ev. sanctum Lucae, quod loquutus est Graece* .. ar^e *finitum est exemplar evang. apost. Lucae medici, quod scripsit Graece in urbe aliqua Macedoniae post ascensionem D. N. Iesu Christi ad caelum XXII. anno, XIV. Claudii Caesaris.*

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

I.

1 [1.3] *Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγοσ, καὶ ὁ λόγοσ ἦν πρὸσ τὸν θεόν,*

* *κατα ιωαννην* (B *-ανην*) cum ℵB. Item e *secundum mattheum explicit incipit secundum iohannem.* Nec aliter quam *secundum iohannem* a b e q for syr[cu] item D (vide post) in summa pagina singulorum foliorum inscriptum habent ... Gb Sz Ln Ti *ευαγγελιον κατα ιωαννην* ut ACEF GHKLMSUXΔΛ al pl (Γ *ευαγγελιον του κατα ιωαννην αγιου ευαγγελιου*) ... ς[e] *το κατα ιωανν. ευαγγελιον* cum minusc permu, ς *το κατα ιωανν. αγιον ευαγγελιον* cum minusc permu ... al pauc (ut 178. 259.) *εκ του κατ. ιωανν.* (178. add *αγιου*) *ευαγγελιου* (239. al om *ευαγγ.*), 69. *ευαγγελιον εκ του κατα ιωαννην* ... D *ευαγγελιον κατα μαθθαιον ετελεσθη αρχεται ευαγγελιον κατα ιωαννην*, d *evangelium sec mattheum explicit incipit evangelium sec iohannen.* Ipso initio evangelii repetitur tantum *κατα ννην* (postea *ιωαν*) et *sec iohan.* Similiter a (sed a Blanchino tantum inscriptio: *incipit* etc refertur) b f *evangelium secundum matthaeum* (*-eum*) *explicit incipit evangelium* (b om in subscriptione sed add repetito titulo initio evglii, teste Blanchino) *secundum iohannem* (*-nen* b), q *evang. secund. mattheum εχπλικιτ incipit evang. secund. iohannem*, sequente inscriptione: *initium evangelii secundum iohannem.* Item c g[1.] am for *incipit evangelium* (g[1.] om) *secundum iohannem*; g[2.] *initium s. evangelii secundum iohannem*; gat *nunc orditur evang. sec. ioh.*, posteaque *initium s. evangelii sec. ioh. Gloria tibi, deus.* ... cop *evangelium secundum Iohannem*; go non adest initium evglii nec magis in Mt, sed in rell, ubi est *evglium per Marcum incipit, evglium per Lucam incipit*; syr[cu] *evangelium Iohannis* (quod excipit finem evglii secundum Marcum); syr[p] (etiam cod[asseman1.]) *sanctum evglium* (vel *evang. sanct.*) *Iohannis*; syr[sch] (ut certe editum est) *evangelium sanctum praedicationis Iohannis praeconis*, quibus subiicitur: *quod locutus est ac praedicavit Graece Ephesi.*

1-2 habent Valentt ap Ir[41] (gr et lat) Perata[chipp 134] Ign[intpl308] (antioch[4]) et (v. 1.)[260] (tars[6]) Thphil[2,22] (ed. Wolf[2,31] *οθεν διδασκουσιν ημασ αι αγιαι γραφαι και παντεσ οι πνευματοφοροι, εξ ων ιωαννησ λεγει· εν αρχη ην ο λογοσ - ουδε εν*) Ir[int 188] (*In principio erat verbum — non*

και θεὸσ ἦν ὁ λόγοσ. 2 οὗτοσ ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸσ τὸν θεόν. 3 πάντα
δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶσ αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. 4 ἐν

comprehenderunt) et[191] et[315] Clem[6] (*Εν αρχη - θεοσ ην ο λογ.*) et[int 1000] (ex vv 1. 3. 4.) Thdot ap Clem[958] (*Εν αρχη - θεοσ ην ο λογοσ, οι απο ουαλεντινου ουτωσ εκδεχονται* etc) et[963] (*Εν αρχη - προσ τον θεον. ο γεγονεν — ζωη εστιν*) Or[1, 596. 682] et[3, 177] et[4, 49] et[saepe] Or[int 1, 71] et[98] et[saepe] Hipp[noet 12] et[14] (ed. Lag[52]) Dion[alex] ap Eus[7,25,18] (*το μεν [ευαγγ.] φησιν· εν αρχη ην ο λογοσ·*) Eus[dem 229] et[309] item[150. 210] et[praep] et[ps] et[mcell] et[ecl] et[luc] ap Mai[197] Ath[175] et[saep] Chr[8,30 sqq] Epiph[379. 384. 465. 609. 779] Cyr[hr 153] et[163] Bas[eunom 250] Cyr[ioh] Thdret[2, 1500] et[4, 385] et[5,973] al mu Cyp[168] et[285] et[287] Tert[prax 21] et (v. 1)[13] et[hermog 20] Hil[409] et[796] etc

1. *και θεοσ*: cf Or[4,50] *ἐπὶ μὲν τοῦ λόγου προστιθεὶσ τὸ ὁ, ἐπὶ δὲ τῆσ θεὸσ προσηγορίασ ὅπου μὲν τιθείσ, ὅπου δὲ διαιρῶν. τίθησι μὲν γὰρ τὸ ἄρθρον ὅτε ἡ θεὸσ ὀνομασία ἐπὶ τοῦ ἀγενήτου τάσσεται τῶν ὅλων αἰτίου, σιωπᾷ δὲ αὐτὸ ὅτε ὁ λόγοσ θεὸσ ὀνομάζεται.* Item Eus[mcell 121] *οὐκ εἰπών· καὶ ὁ λόγοσ ἦν ὁ θεόσ, μετὰ τῆσ τοῦ ἄρθρου προσθήκησ, ἵνα μὴ αὐτὸν εἶναι τὸν ἐπὶ πάντων ὁρίσηται* etc, item[127] *διὸ φησί· καὶ θεὸσ ἦν ὁ λόγοσ, ἵν' ἴδωμεν θεὸν τὸν ἐπὶ πάντων πρὸσ ὃν ἦν ὁ λόγοσ, καὶ θεὸν αὐτὸν τὸν λόγον* . . . L Nyss[2, 696] (at non item[2,50] et[107c]) *και ὁ θεοσ*

3. *δι αυτου* (et. D*): D[corr recens] *δια αυτ.* | *ουδε εν* cum ℵ[c]ABCLOXΓΔΛΠ unc[rell] al pler Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] Perat[hipp 131] Ign[intpol 308] Tat[19] (*παντα υπ αυτου, και χωρισ αυτου γεγονεν ουδε εν*) Thphil[2,22] Clem[131. 156. 769. 787. 803] et[alib] Or[4,64. 66. 67. 72.] Hipp[noet 12] Dial[850] Eus[dem 229] et[praep 540 (11,19)] et[mcell 67. 105. 111] et[saepe] et[ecl 4] et Mcell[eus 37] et[119] Epiph[saepe] (vide ante) Cyr[hr 92] et[160] Bas[eunom 303] Nyss[1,495] Chr[8,35] Thdret[1, 808] etc . . . ℵ* D 1. 209. 47[ev] al[6] ald Ptolem[epiph 217] Thdot ap Clem[980] et Clem[838] Or[4,137] et[229] Eus[praep 7,12] et[dem 210] et[es 529] Thdret[1, 621] (sed[cod 1] *ουδε εν* et[1] *ουδε εν ο γεγονεν*) *ουδεν* :: cf ad Ioh 10, 41. 15, 5 et 13. Act 4, 32 Ro 3, 10. 1 Co 6, 5 | *οὐδὲ ἕν* et *ὃ γέγονεν* coniunximus cum C[3]EG[2]HKMO[corr*]UXΓΛΠ al ut[vdtr] longe plu c (ut apud Sab vdtr) vg[ed] syr[hr2] (contrarium vult Treg) cop[wi] et[schw] et[petr 2] (*et sine eo haud est quicquam factum in hoc quod factum est*, cop[dz] om *in hoc quod fact. est*; tum pergitur *erat vita quae in eo*) Ign[intpol 308] (post *ουδε εν ο γεγονε* nil addit) Dial[850] (ut Ign) Did[trin 1,15] (ita Didymum verba coniunxisse clarissimum fit ex his: *το εν αυτω ζωη ην, επεκδιδασκει οτι αυτοσ εστιν αναρχωσ η ζωη - διο και αυτοσ φησιν· εγω ειμι η ζωη· εγω ειμι το φωσ*) Ephr[252] (post *ουδε εν ο γεγονε* pergit *και ο λογ. σαρξ εγενετο*) Chr[8, 40] (*επαγει οτι και χωρισ αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονε, τουτεστι, των γενητων* etc. *ου γαρ δη την τελειαν στιγμην τω· ουδε εν, επιθησομεν κατα τουσ αιρετικουσ. εκεινοι γαρ βουλομενοι το πνευμα κτιστον ειπειν φασιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. αλλ ουτωσ απεριvοητον γινεται το λεγομενον*, postea *ατοπον* dicit etc) Epiph[379. 609. 779] (*-χωρισ αυτου εγεν. ουδε εν· παρεκτεινομενησ τησ αναγνωσεωσ εχει· ο γεγονεν, ινα ουτω γνωσθη* etc. Hinc nil valet quod alibi tantum *ουδε εν* affert, ut[384.]

αὐτῷ ζωή ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 *καὶ τὸ*

[465].) Cf et. anc[75 p. 80] *νομιζουσι δε παραγινωσκοντες και μη νοουντες διαστελλειν την αναγνωσιν τινες εν τω ειπειν· παντα δι αυτου εγενετο – εγενετο ουδεν, εως ωδε αποτιθεντες το ρητον, – η δε αναγνωσις ουτως εχει· παντα δι αυτου – ουδεν ο γεγονεν εν αυτω· τουτεστιν οτι ει τι γεγονε, δι αυτου εγενετο.* Thdret[1,808] ([4,102] *εγεν. ουδε εν, και τα εξης.*) Thdor[mop 20] *ειπων γαρ οτι παντα δι αυτου εγενετο, επηγαγε· και χωρις αυτου ουδε εν ο γεγονεν, τουτ εστι και συντομως ειπειν, ουδεν των γεγονοτων ανευ αυτου γεγενηται)* Nonn (*και εργοπονου διχα μυθου ουδεν εφυ τοπερ εσκε· καιεμφυτος ηεν εν αυτω ζωη πασιμελουσα*). Thphyl ad h. l. *οι μεν ουν πνευματομαχοι ουτως αναγινωσκουσι το παρον χωριον· και χωρις αυτου εγ. ουδε εν· ειτα ενταυθα στιξαντες αναγινωσκουσιν ως αφ ετερας αρχης· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, και ερμηνευουσι κατα τον οικειον νουν το χωριον, λεγοντες οτι ενταυθα περι του πνευματος διαλαμβανει ο ευαγγελιστης, λεγων οτι ο γεγονεν εν αυτω, τουτ εστι το πνευμα το αγιον, ζωη ην. ταυτα δε λεγουσιν οι περι μακεδονιον* (ut testatur etiam Harmenopulus de sectis apud Wetst. ad h. l.) etc *ημεις δε ουχ ουτως, αλλα στιξαντες εν τω· ο γεγονε, απ αρχης ετερας αναγινωσκομεν το· εν αυτω ζωη ην.* Item schol[36] *τινες δε και ουτως ανεγνωσαν· και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν εν αυτω· τουτ εστιν, ουδε εν των δι αυτου γεγονοτων χωρις αυτου γεγονεν. τινες δε και ετερως· ο γεγονεν εν αυτω, ζωη ην. τουτο δε ψευδος* etc. Quibus accedit Ambrosii de Alexandrinis et Aegyptiis testimonium, vide [ps 36, 35]: „Alexandrini quidem et Aegyptii legunt: *Omnia per ipsum facta sunt et sine ipso factum est nihil quod factum est*, et interposita distinctione subiiciunt: *In ipso vita est.* Salva sit fidelibus illa distinctio; ego non vereor legere: *Quod factum est in ipso, vita est,* et nihil habet quod teneat Arianus, quia non illius venena considero, sed lectionis sacrae consuetudinem recognosco“ etc. Item vide [de fide 5, 6]: „Nec illud verendum est quod solent Ariani saeva interpretatione componere, dicentes factum esse dei verbum, quia scriptum est, inquiunt: *Quod factum est in ipso vita est.* Primum intelligant si —. Deinde unde possunt docere sic pronunciasse evangelistam? Plerique enim docti et fideles sic pronunciant: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est.* Alii sic: *Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil.* Denique *quod factum est* pronunciant, et subiungunt *in ipso*, hoc est: Quicquid autem factum, est in ipso. Quid est: *in ipso?*“ etc. Cf et. Hieronym[esai 44], ubi coniungit: *et sine ipso factum est nihil quod factum est* (quaest. Hebr[3, 306 vallars] tantum scribit: *et sine ipso factum est nihil*) etc ... contra scribitur (ita etiam Ln) *οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν* cum A[vid]C*DG*[vid]LO*[vid] al pauc a b (*quod autem factum est*) e f ff[2] q[vid] „cod vet unc“ (ap Sab) fu for (ex stichorum ratione, quod et. in am cadere suspicor) em iac (al ap Sanft) sah syr[cu] (*illa autem res quae fuit in eo*) aeth[vid] Naass[hipp 107] (*ο δε γεγονεν εν αυτω ζωη εστιν*) Perat[hipp 134] (*εν αυτω δε, φησιν, η ευα γεγονεν, η ευα ζωη*) Valentt ap Ir[41] (*αλλα ο γεγονεν εν αυτω, φησι, ζωη εστιν. τα μὲν γαρ*

φωσ ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.
Mt 3, 1 Mc 1, 4 Lc 3, 2 6 [2.3] *Ἐγένετο ἄνθρωποσ, ἀπεσταλμένοσ παρὰ θεοῦ, ὄνομα*

ολα εφη δι αυτου γεγενησθαι, την δε ζωην εν αυτω) et[int 188] Heracl [1,73] (*το ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην, εξειληφεν αντι του· εν αυτω, εισ τουσ ανθρωπουσ τουσ πνευματικουσ*) et [4,66] (nam *προστιθησι τω· ουδε εν, των εν τω κοσμω και τη κτισει*) Thdot ap Clem[958] et[963] Clem[114] et[218] Or[4,20] (*επηνεγκε φασκων περι του λογου· ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην. γεγονεν ουν η ζωη εν τω λογω*) et[26] (*ο γεγονε γαρ, φησιν, εν αυτω ζωη ην*) et[36] (*επει ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην*) et[saepe] Or[int 3,582] (*quod autem factum est* etc) Eus[mcell 124] (*ουδε εν, και ετι τουτοισ προσθεισα το· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην*) et[dem 150] (*ει τε γαρ ζωη τισ εστιν εν τοισ ουσιν, ο γεγονεν εν αυτω ζωη ην*) et[ps 146] et [alibi] Cyr[ioh 49] (*αναγκαιωσ φησιν· ο γεγονεν, εν αυτω ζωη ην. ου μονον φησι· δι αυτου τα παντα εγενετο, αλλα και ει τι γεγονεν, ην εν αυτω η ζωη* etc) al mu Hil[771] et[797] Amb (vide ante) Aug[ioh 2,16] etc. Praeterea multi verbis Iohannis *παντα δι αυτου - ουδε εν* certe non addunt *ο γεγονεν* propterea que haec seiunxisse ab illis videntur, ut m[1] Tat[19] Thphil [2,22] Ir[int 98. 118] et[saep] Cyr[hr 92. 154. 160] Ath[39. 363] Tert[prax 21] et[hermog 20] etc ... neutram distinctionem habent aut confirmant ℵBΔ al syr[sch] et [p] (sed utraque edita est distinctione post *ο γεγονεν* posita, ut etiam syr[hr]) arm | *εν αυτω*: Aug[ioh 1,16] „potest enim sic dici: *Quod factum est in illo, vita est*: ergo totum vita est, si sic pronuntiaverimus. Quid enim non in illo factum est?" — „Non te abducant" (Manichaeos dicit): „pronuncia sic: *Quod factum est*, hic subdistingue, et deinde infer: *in illo vita est.*"

4. *εστιν* cum ℵD codd ap Or[4,72] (*τινα μεντοιγε των αντιγραφων εχει, και ταχα ουκ απιθανωσ, ο γεγονεν, εν αυτω ζωη εστιν*) a b c e f ff[2*] q cod[vet unc] (ap Sab) gat mm sah syr[cu] Valentt ap Ir[41] Naass[hipp 107] et Perat[hipp 131] Thdot ap Clem[963] Clem[114] Cyp[285 codd] Hil[771] et[797] Aug[ioh 1,16] etc ... ς Ti *ην* cum ABCLOXΓΔΛΠ unc[rell] al omn[vid] g vg cop syr[utr] et [hr] Thdot ap Clem[959] (*ο γεγονεν εν αυτω τω λογω, ζωη ην η συζυγοσ*) Clem[218] Or[1, 632] et [4, 20] et [saep] Eus[mcell 124] et [ps 146] et sub Chr[8,41] et[alibi] Cyr[ioh 49] et[alibi] Nonn Thdret[1,75] etc Ir[int 15] Cyp[285ed] al :: facile propter contextum pro *εστιν* substituebatur *ην*. Pro *ην* quod subsequitur (et. Valentt ap Ir[41] Aug[ioh 2, 1]) non praebent *εστιν* nisi b cod[vet unc] syr[cu]. | *και η ζωη* (ita et. Or[1,632] et [1,26. 69. 77]): Clem[582] libere (*ο τοινυν αρνουμενοσ τον σωτηρα αρνειται την ζωην, οτι ζωη ην το φωσ*) Or[4,64] et[72] ald om *ἡ* | *των ανθρωπων* (illustrant Ir[11] Or[1,29] *ταυτον εστι το φωσ του κοσμου τω φωτι των ανθρωπων*): B* om (suppl[2])

5. *αυτο* (ita et. B: erravit Blanchinus, quem secutus videtur Birchius): 13. al[4] e Thdot ap Clem[959] *αυτον* (e *et lux lucet – et tenebrae eum non comprehenderunt.* Thdot *ουτοσ εστι το φωσ τησ εκκλησιασ – και η σκοτια αυτον ου κατελαβεν*)

6. *θεου*: D* *κυριου* (d hiat usque ad 3, 16) | *ονομα αυτω* (ita ℵ[c] Or[4,81] et[131] Chr[8,48] Cyr[4,61]): ℵ*D* Ir[int 189] *ην ονομα αυτω*, *erat ei nomen* . . .

αὐτῷ Ἰωάννησ· 7 οὗτοσ ἦλθεν εἰσ μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτόσ, ἵνα πάντεσ πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνοσ
τὸ φῶσ, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτόσ. 9 $^{3.3}$ Ἦν τὸ φῶσ
τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰσ τὸν κόσμον.
10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμοσ δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμοσ
αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 $^{4.10}$ εἰσ τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ
παρέλαβον. 12 ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖσ ἐξουσίαν
τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖσ πιστεύουσιν εἰσ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 οἳ
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματοσ σαρκὸσ οὐδὲ ἐκ θελήματοσ ἀν-

---

433. 60^{ev} *ω ονομ. αυτω*, Or^{4,91} *ω ονομα*, it vg *cui nomen erat* | *ιωαννησ* (D* *-ννην*): B (ut solet) *ιωανησ*

7. *μαρτυρηση*: H 248. al^{3scr} al *-ρησει* | *πιστευσωσιν*: D 150^{ev} *-σουσιν*. Praeterea 235. ald^{prius} om *ινα παντ. πιστ. δι αυτου*, nec magis exprim Ir$^{int\,189}$ Cyr^{4,63}

8. *μαρτυρηση*: U cey^{scr} al pauc *-ρησει*

9. *ην το φωσ το αληθινον*: syr^{hr} *hic fuit verax* | *ερχομενον*: cum *ανθρωπον* coniung (*venientem*) it vg syr^{omn} cop aeth; item Eus$^{dem\,251\text{-}120}$ (*το μεν θειοτερον αυτου ατε φωτιζον παντα ανθρωπον ερχομ. ε. τ. κοσμ.*) et$^{theoph\,134}$ Epiph^{891} Chr^{8,55} (*ει φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Cyr$^{ioh\,75}$ (*ο δε του θεου λογοσ φωτιζει παντα ανθρ. ερχομ.* etc) Nonn^{1,25} etc. Aliter Thdor$^{mop\,21}$ (cat$^{ox\,184}$) *ειπων το· ερχομενον εισ τον κοσμον, περι του δεσποτου χυ καλωσ επηγαγεν το· εν τω κοσμω ην, ωστε δειξαι οτι το ερχομενον προσ την δια σαρκοσ ειπεν φανερωσιν.*

10. *δι αυτου* (ℵ^{c}): ℵ* *δι αυτον*

12. *οσοι δε* et. Or^{1,232} et$^{int\,4,350}$ Epiph^{654} Cyr$^{hr\,118}$ et^{153} Ir$^{int\,315\,sq}$ Cyp^{206} Leif^{86} Hil^{403} et^{alib}): D e Tert$^{orat\,2}$ Cyp^{277} om *δε* | *ελαβον* c. ℵAB^{3}CDL unc^{rell} omn etc ... Ti *ελαβαν* cum B*

13. *οι ουκ εξ – εγεννηθησαν* et. (a om *οι*, *qui*) c e f (ff^{2} g ex silentio) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop etc Valentt ap Tert$^{carn\,19}$ („sic enim scriptum esse contendunt: *Non ex sanguine – nati sunt*“. Male edi solet *natus est*, cf Sab ad h. l.) Or$^{int\,2,400}$ et^{4,99} Eus$^{esa\,387}$ Ath^{417} Cyr$^{hr\,153}$ Chr^{8,69} Cyr$^{nest\,70}$ et$^{ioh\,91\,sq}$ Thdrt^{3,174} Hil^{771} etc (alludit etiam Clem^{460} *δει γαρ – τον ουκ εξ αιματων ουδε εκ θελημ. σαρκοσ, εν πνευματι δε αναγεννωμενον*) ... b Ir$^{int\,205}$ et^{212} Tert$^{carn\,19}$ et^{24} *οσ* (*qui*) et *εγεννηθη* (*natus est*). Ir$^{int\,205}$ sic: *non enim ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex voluntate dei verbum caro factum est*; item^{212} *quoniam is qui non ex voluntate carnis neque ex voluntate viri natus est filius hominis, hic est Christus filius dei vivi*; item^{217} *quoniam non ex voluntate viri erat qui nascebatur*. De Ambr$^{ps\,37}$ et Aug^{confess} eandem scripturam (*qui* et *natus est*) agnoscentibus cf Sab; alibi uterque vulgarem scripturam confirmat. Ps-Ath^{537} (lib. 2 de trin. ad Theophil) editum est in ed. Bened. *nati sunt*, sed vdtr *natus est* legendum esse. | *οι*: D* a om | *εξ αιματων*: b q Tert$^{carn\,19}$ et^{21} Hil^{771} (Aug^{confess} et

δρὸσ ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 [5.3] καὶ ὁ λόγοσ σὰρξ ἐγέ-
νετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡσ μονογενοῦσ παρὰ πατρόσ, πλήρησ χάριτοσ καὶ ἀληθείασ.
15 [6.1] Ἰωάννησ μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· οὗτοσ
1. ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενοσ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι
πρῶτόσ μου ἦν. 16 [7.10] ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματοσ αὐτοῦ ἡμεῖσ
πάντεσ ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτοσ· 17 ὅτι ὁ νόμοσ διὰ
Μωϋσέωσ ἐδόθη, ἡ χάρισ καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέ-

pecc merit; at [epp] *ex sanguinibus*) *ex sanguine*, item Eus[esai 387] Epiph[654] (non item [435]; sed [850] om εξ αιμ. ουδε) εξ αιματοσ | ουδε (Α ουδ) εκ θεληм. σαρκοσ: E* (sed ipse* suppl[mg]) 42. 96* 114. fu Chr[3,97] et [8,461] (sed alibi habet) om | ουδε (Α ουδ) εκ (ℵ[c]D[corr] εκ, sed ℵ*D* om) θελημ. ανδροσ: B* (suppl[2 mg]) 17* Eus[esa] Ath[828] Chr[3,138] et [5,587] (at alibi habet. Ad ipsum locum [8,69] in textu habet, sed in comm. tantum ινα το εντελεσ - του δι αιματων και θεληματοσ σαρκοσ) om. Pro *voluntate* tol[2] bis *voluptate*. | θεου: E του θεου | εγεννηθησαν: AB* (-νν- B[3]) Δ 69* 247. al[3] scriv al pauc εγενηθησαν

14. πληρησ cum ℵABCL unc rell al pler Valentt ap Ir[42] Or[1,684] et [2,195.795] et [3,548] Eus[ps 32] et[mcell 84] Did[tri 1,32] et [2,23] Cyr[zach 707] et[ioh 97] et [nest4] et[iul 334] et [5,717] etc, item (*plenus* praegressis *verbum* et *unigeniti*) a e Novat[trin] (it[pler] vg Ir[int42] et [315] etc *plenum*) ... D 5. schol[249] Chr[8,80] (sed variant cdd, et antea πληρησ) et [81] Thphyl[comm] πληρη | και αληθειασ: B* om και (suppl[3])

15. λεγων cum ℵ[a]ABCLXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] a c e f ff[2.] q vg syr[omn] cop rell Or[4,89] et [119] Eus[mcell 85] Epiph[435] etc ... ℵ*D-b om :: cf ad 12, 13 ubi ad εκραυγαζον a testib gravibus et multis additum est λεγοντεσ | ον ειπον (C[3] ελεγον) cum ℵ[cb]AB[3]DL unc rell al omn[vid] etc (et. Or[4,102] et [107] sed posteriore loco [tom 6,3] ed. Huet. ο ειπων) etc: ℵ[a]B*C* (Or[semel] ap Huet) ο ειπων ... ℵ* om, ita quidem ut post ερχομενοσ addat οσ (delet[c]) :: quae lectio minime inepta est. Ceterum οσ agnoscit et. c *hic est de quo dixi: Qui post me venit, vir qui ante me factus est* etc. Praeterea ad ον ειπον D[2]X f am fu aeth Epiph[435] et [738] add υμιν | ο οπισω: Δ Ο·πισω (sic)

16. οτι cum ℵBC*DLX 33. a b c ff[2.] q cop (syr[hr] *de cuius plenitudine nos omnes accepimus*) arm aeth Or[4,89.106.107] et [int 3,43] Hipp[139,8] (ed. Lag. τοιγαρτοι λεγουσιν οτι εκ του πληρωματοσ αυτου πα. ημ. ελαβ.) Eus[mcell 85] Epiph[435] Cyr[ioh 99] et [alib] Hil[495] ... ς (= Gb) και cum AC[3]EFGHKMSUVΓΔΛΠ al pler c f vg syr[cu] et [utr] Or[2,581] et [717] Chr[8,89] Aug[ioh 3,8] | και χαριν et. f ff[2.] q vg (et. san em al) cop syr[cu] et [utr] et [hr] Or[4,89] et [106] et [107] etc: a b c e l am fu tol for arm aeth om και

17. μωυσεωσ cum ℵBCKLSXΔΠ al mu ... ς μωσεωσ cum AEFGHMUVΓΛ al plu (Or[1,686] μωυσ. sed [4,89.102.107] μωσ.) De versionib. vide alibi. | ῑῡ χ̄ῡ (et. ℵ[c] Or[saepe] etc): ℵ* om χ̄ῡ

νετο. 18 [8.3] θεὸν οὐδεὶσ ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴσ υἱὸσ ὁ 6, 46
ὢν εἰσ τὸν κόλπον τοῦ πατρόσ, ἐκεῖνοσ ἐξηγήσατο.

18. *εωρακεν* cum אAB[3]CLMSUΓΔΛΠ al pl ... B*EFGHKX al mu *εορακ.* | *πωποτε:* a b c e ff[2.] l (non item f q) for foss gat mt tol arm Ir[int 189] et [255] addunt sive pergunt *nisi* | *ο μονογενησ* cum א[c]AC[3]XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] cop Thdot ap Clem[958] Clem[695] et [946] Or [4,89. 102. 438] et (ex cdd[2]) [1,440] Syn[ant] (ap. Rou [3,297]) Eus[mcell 86] et [123. 142] Did[tri 1,26] et [2,5] Ath [172] et [178] etc Epiph[anc 2] (Petav [2,7]) Bas [1,359] et [3,23. 358] etc ... א*BC*L Or[1,440] edd (ante Delar.) Hipp[noet 5] (ed. Lag [47]) Eus[ps 440] om ὁ (ita Ti synops) | *υιοσ* cum AC[3]XΓΔΛΠ unc[9] al fere omn a b c e f ff[2.] l q (*filius dei*) vg syr[cu] et [p txt] syr[hr] arm aeth[pp] Ir[int 255] („quia est unus deus pater, qui continet omnia et omnibus esse praestat, quemadmodum in evglio scriptum est: *Deum nemo vidit unquam, nisi unigenitus filius*“ etc) et (*filius dei*) [189] (verbis Iohannis subiungit: „patrem enim invisibilem existentem ille qui in sinu eius est filius omnibus enarrat“) Or [1,440] (ita certe Delar. ut ante) Hipp[noet 5] (ut ante; *λεγει γαρ και ιωαννησ· θεον ουδεισ εωρ. πωποτε, μονογενησ υιοσ ο ων – αυτοσ διηγησατο*) Syn[ant] (ut ante) Eus[mcell 86. 92. 123. 142] et (*θεον – ο μονογενησ υιοσ η μονογενησ θεοσ ο ων εισ – εκεινοσ εξηγησατο*) [67] et [ps 440] (*διο λελεκται· μονογενησ υιοσ ο ων – εκ. εξηγ.*) Ath [172. 178. 419] et [505] (*ο μεντοι υιοσ κατα τον ιω. θεοσ ουχ απλωσ, αλλ αληθινοσ θεοσ εστι. και γαρ κατα τον αυτον τουτον· και θεοσ ην ο λογοσ. ελεγε τε ο υιοσ· εγω ειμι η ζωη. ουκουν ο υιοσ λογοσ εστι και ζωη η ουσα παρα τω πατρι. παλιν δε το εν αυτω τω ιω. ειρημενον· ο μονογ. υιοσ ο ων εισ – πατροσ, δεικνυσι τον υιον αει ειναι. ον γαρ λεγει ο ιω. υιον, τουτον χειρα ο δαυιδ* etc) Bas [1,359] et [3,23. 358] Chr [8,98. 99] et [1,581. 589] et [3,560] et [6,74. 307] et [alib] Naz [1,535] Caes [8] (Gall [6]) Tit [332] (Gall [5]; at paullo post [338] *ο μονογ. υιοσ θεοσ ο ων* etc) Alex [443] (Gall [4]) Thdret [1,1392] et [3,733] et [4,20. 383] Procl [665] (Gall [9]) Nonn (*καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὀπωπαῖσ οὔποτέ τισ σκοπίαζεν· ἑῷ διεπέφραδε μύθῳ κεῖνοσ ὁ θεσπεσίῳ μεμελημένοσ ἠθάδι κόλπῳ μουνογενήσ, ὁμόφοιτοσ ἀμωμήτοιο τοκῆοσ.*) Tert[prax 8] et [15] („sed quem deum? Scilicet patrem, apud quem deus erat sermo; unigenitus filius, qui est in sinu patris, ipse disseruit“) Hil [520. 831. 852] et [alib] Victorin [147. 153. 189. 197] (Gall [8]) Fulg [235] (Gall [11]) ..... אBC*L 33. cop syr[sch] et [p mg] aeth[ro] Ir[int 256] („quemadmodum et dominus dixit: *Unigenitus deus qui est – ipse enarravit*“. At paullo ante i. e. [255] *unigenitus filius* etc) Thdot ap Clem [958] (*αρχην μεν γαρ τον μονογενη λεγουσιν* – Valentini – *ον και θεον προσαγορευεσθαι, ωσ και – θεον αυτον δηλοι λεγων· ο μονογ. θεοσ ο ων* etc) Clem [695] Or [4,89. 438] et (ut ante Delar. editum: *και μονογενησ γε ων θεοσ ο ων* etc) [1,440] et [int 4,92] (*unigenitus ergo deus salvator noster solus a patre generatus* etc) Did[trin 1,15] et [26] et [2,5] Bas[spir 12] et (*οιδε γαρ το ονομα το υπερ παν ονομα του υιου και υιον αληθινον λεγειν και μονογενη θεον και δυναμιν θεου* etc) [14] Epiph[anc 8] (*αξιοπιστοσ δε μαρτυσ ο επι το στηθοσ αυτου αναπεσων, μονογενη θεον αυτον φασκων*) Epiph [612] (addit *και φησιν ο μονογενησ θεοσ·*

19 [9.10] *Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέ-*

ο μεν γαρ λογοσ εστιν εκ πατροσ γεννηθεισ, ο πατηρ δε ουκ εγεννηθη· δια τουτο μονογενησ υιοσ.) et [818] (*το δε ευαγγελιον εφη· θεον ουδεισ πωποτε εωρακεν· ο μονογ. θεοσ αυτοσ εξηγ.*) et Syn[ancyr] ap Epiph[851] Nyss[1,192] (*και ο μονογ. θεοσ ο ων εν κολποισ τ. πατρ. ουτοσ εστιν η δεξια του υψιστου*) et[663] (*οτι θεοσ εφανερωθη εν σαρκι, θεοσ παντωσ ο μονογενησ ο εν τοισ κολπ. ων του πατροσ*) et [2,447] (*ει ουν χσ μεν ο μονογεν. θεοσ*) et [alib] Cyr[ioh 104] (*αυτοσ γαρ ων θεοσ ο μονογενησ, εν κολποισ ων του θεου και πατροσ* etc, et paullo post [105] *επιτηρητεον δε παλιν οτι και μονογενη θεον αποκαλει τον υιον και εν κολποισ ειναι φησι του πατροσ*) et [thes 137. 237] (*οτε μεν ουν μονογενησ ονομαζεται, ουδεμιασ αυτω συμπεπλεγμενησ αιτιασ, καθ ην εστι μονογενησ, τουτο καλειται, αλλ απολελυμενωσ· μονογενησ θεοσ ο ων εισ – πατροσ*) etc: haud pauci libere huc respiciunt, ut Const [3, 17] *πατηρ ο επι παντων θεοσ, χσ ο μονογενησ θεοσ ο αγαπητοσ υιοσ*, Arius ap Epiph [731] *πληρησ θεοσ μονογενησ*, Ign[intpl 282] (philad [6] *ουχι θεον μονογενη και σοφιαν και λογον θεου* etc) ..... etiam *υιοσ θεοσ* (ita et. Or[4,102 d] apud Huet; Delar. vero *υιοσ του θεου*) *filius dei* (ut q Ir[int 189]) legitur, vide ante ..... nec *υιοσ* nec *θεοσ* habent (ita Gb′) gat Ign[intpl 261] (phil[2] *εισ δε και υιοσ λογοσ θεοσ· ο μονογενησ γαρ, φησιν, ο ων εισ τουσ κολπ. του πατροσ*) Or [4, 102 c] (*τον μονογενη εισ τον κολπον οντα του πατροσ την εξηγησιν – παραδεδωκεναι*) Iac[nisib 15] (Gall serm[6,6] „omnes solitarios – laetificat: *unigenitus qui est in sinu patris sui*“) Epiph[anc 7] (*ιν χν τινα; αληθινον θεον. ει δε θεον χν ιν, ωσ λεγει περι αυτου ο ιωαννησ· ο μονογενησ ο ων εισ τον κολπ. του πατροσ, αυτοσ εξηγησατο. εισ θεοσ τοινυν ο πατηρ και μονοσ αληθινοσ θεοσ, και ου κατα – αλλα μονοσ αληθινοσ θεοσ, επειδη μονοσ εκ μονου ο μονογενησ και μονον το αγιον πνευμα.*) Cyr[hr 117] (*ον ανθρωπων μεν ουδεισ εωρακεν, ο μονογενησ δε μονοσ εξηγησατο. ο γαρ ων εκ του θεου, αυτοσ εωρακε τον θεον.*) Victorin [8, 157] („sicuti dictum est: *Unigenitus, qui est in gremio patris, ille enarravit.*“ At idem ibidem paullo ante aliter, vide supra. Similiter Amb[ep 10] semel *unigenitus*, at identidem add *filius.*) :: quae quum ita sint, dubitari nequit quin *μονογενησ θεοσ* scriptura testimoniorum pondere valeat; at nec *ο μονογ. υιοσ* ipsius secundi saeculi testimoniis (it[pler] syr[cu et]) destitutum est. Oscitanter ΥϹ et ΘϹ permutata esse non credo, sed consulto, quod etiam articuli ratione comprobatur. Ut autem certum est, in summa antiquitate appellationis *θεου* in Christum conferendae studium invaluisse, cf 1 Tim 3, 16, ita fidei absonum eandem appellationem offendisse. Praeterea *θεοσ* si reposueris, totius loci sententia parum concinne scripta est. | *ο ων* (ℵ[b] suppl): ℵ* om, item a (*nisi unicus filius solus sinum patris ipse enarravit.* Nimirum vdtr *ὁ μονογ. υἱὸσ εἰσ τὸν κόλπ.* etc transtulisse.) | *εισ τον κολπ. του πατροσ* (69. om *τ. πα.*): e *in patre* | *εξηγησατο*: c syr[cu] add *nobis*

19. *του ιωαννου* (et. Or[4,102]): ℵ*[vid] 1. 435. e[scri] (al pauc[vid]) om *του* | *οτε* (Or [4,89] *και αυτη η μαρτυρια εστιν ιωαννου μετ εκεινην δευτερα,*

στειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἰεροσολύμων ἱερεῖσ καὶ Λευείτασ ἵνα ἐρω-
τήσωσιν αὐτόν· σὺ τίσ εἶ; 20 καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο,
καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστόσ. 21 καὶ ἠρώτησαν
αὐτόν· τί οὖν; Ἠλείασ εἶ; λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτησ εἶ σύ; καὶ
ἀπεκρίθη· οὔ. 22 εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίσ εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν

οτε προσ τουσ αποστειλαντασ - ομολογει etc): F *οτι*. Cf Or[4,110] *Τοτε αποστειλαν οι ιουδαιοι* etc | *απεστειλαν* sine additam cum ℵC[3]LΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[4,110] (nec magis agnoscit[4,89]) Cyr[ioh 107] (txt, sed [108] comm *οτε οι των - καθηγηται προσ αυτον απεσταλκασιν ιερεισ* etc) ... Ln add *προσ αυτον* cum BC* 33. 249. al pauc a b c syr[cu] et [sch] (et[hr] post *εξ ιεροσολ.*) cop arm aeth Chr[8,103]; eadem post *λευειτασ* add AX 13. 69. 124. al[20] aldin e f ff[2.] l q vg syr[p] Aug[ioh 4,3] | *λευειτασ* cum ℵB (D, qui h. l. hiat accedit Lc 10, 32 Act 4, 36) ... ς *λευιτασ* cum ACLX unc rell al omn[vid]. Praeterea syr[cu] *cum miserunt ad eum ex Hier. Iudaeos et principes sacerdotum et Levitas* | *ερωτησωσιν* (ℵ *επερωτ.*): LΔ 33. *ερωτησουσιν* | *τισ*: G *τι*

20. *και ουκ ηρνησατο*: syr[cu] *et dixit* | *και ωμολογησεν* (HK al aliq *ομολογ.* bis) sec loco et. Or[4,110]: ℵ e l syr[cu] om; C[2]L 1. 33. 118. al pauc b f aeth om tantum *και* ... foss Promiss *dicens* | *εγω ουκ ειμι* (Gb?) cum ℵABC*LXΔ 33. a b e q foss syr[cu] et [hr] arm Or[4,108] et [bis 110] Chr[8,105] Cyr[ioh 108] com bis ... ς *ουκ ειμι εγω* cum C[3]ΓΛ (Π 245. om *εγω*) unc[9] al pler c f ff[2.] l vg syr[sch] et [p] Hipp[theoph 3] (ed. Lag [38]) Epiph [135] Cyr[108] txt Aug[ioh 4,3]

21. *και ηρωτησαν* (et. ℵ[a]; ℵ* *επηρωτ.*) - *λεγει· ουκ ειμι*: syr[cu] nil nisi *et dicunt ei* | *αυτον*: ℵ* c *παλιν*, ℵ[c] a b e ff[2.] l foss syr[sch] *αυτον παλιν* | *τι ουν ηλ. ει* (*quid ergo? Helias es?* a) cum ℵL a syr[sch] Cyr[ioh 108] ... ς Ln Ti add *συ* post *ηλ. ει* cum AC[3]XΓΔΛΠ unc[9] al pler c f q vg (b *dicentes: Helias es tu* omissis *Quid ergo*) syr[p] Chr[8,106], item *συ* ante *ηλ. ει* addunt C* 33. e (*quid ergo es tu? Helias es?*) ff[2.] l for (*quid ergo tu es? Helias?*) foss (*quid ergo tu?* etc) Or[4,109] et [bis 111] (item [114] et [115] *συ ηλ. ει* omisso *τι ουν*). Similiter syr[hr] (*quid ergo tu? Helias tu?*) arm ... B *συ ουν τι; ηλ. ει* ... cop *tu es Elias* omisso *τι ουν* | *ηλειασ* cum B (accedunt alibi plerumque D et ℵ, passim etiam ALΔ, item T[b] v. 25) ... ς Ln Ti *ηλιασ* cum ℵACL rell omn[vid] | *λεγει* (*ait*) cum ℵ a b cop ... ς Ln Ti *και λεγει* cum ABCLX unc rell (sed S om *λεγει· ουκ ειμι*) al pler e Chr[8,106] Cyr[ioh 108]; item *et dixit* c f ff[2.] l q vg Promiss Aug[ioh 4,7]; item alterutrum syr[utr] et[hr] rell; 69. *και απεκριθη* (posteaque *και λεγει* pro *και απεκρ.*) | *ο* (ita et. ℵ[c]; ℵ* 69. om) *προφητησ*: agnoscunt articulum et. Or[4,117] Eus[dem 445], sed omisisse vdtr Heracl. Or enim sic [4,117]: *ελαθε δε τουσ πολλουσ η διαφορα του ο προφητησ και προφητησ, ωσ και τον ηρακλεωνα, οστισ αυταισ λεξεσι φησιν, ωσ αρα ιωαννησ ωμολογησε μη ειναι ο χριστοσ, αλλα μηδε προφητησ μηδε ηλιασ* etc

22. *ειπαν* cum BC*Δ ... ς *ειπον* cum ℵAC[3]LX unc rell al omn[vid] | *ουν*: Ln om (ex errore de B) cum c (sed vide post) syr[cu] (*dixerunt ei: Et*

Is 40, 3 τοῖσ πέμψασιν ἡμᾶσ· τί λέγεισ περὶ σεαυτοῦ; 23 [10.1] ἔφη· ἐγὼ
Mt 3, 3 φωνὴ βοῶντοσ ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου, καθὼσ
Mc 1, 3 εἶπεν Ἡσαΐασ ὁ προφήτησ. 24 [11.10] καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ
Lc 3, 4 τῶν Φαρισαίων, 25 καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί οὖν
βαπτίζεισ, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸσ οὐδὲ Ἠλείασ οὐδὲ ὁ προφήτησ;

quis es, dic nobis). Latt libere: *et dixerunt ei* (ff²· om) *dic ergo quis es* a ff²·, *et dixerunt quid ergo es dic nobis* e, *et dix. ei ergo quis es, dic nobis* l, *et dix. ei quid ergo es* foss, *et dix. dic ergo nobis* b, *responderunt ei dic ergo nobis quis es tu* c; contra q vg *dixerunt ergo ei quis es*, f *dix. ergo ei quis ergo es tu*; syr^sch *et dix. ei: Et quis es*; syr^hr *dicentes ei: Quis ergo tu* | αυτω: 1. 209. b ff²· e om | τισ ει: E* 157. arm praem συ | αποκρισιν: M ανακρισιν

23. εφη (hoc Or^4, 118sqq non testatur, sed tantum φωνη etc): 13. 69. 124. ο δε εφη, c ff²· *et ait*, e *et dixit*, syr^hr *et dixit illis*; b *quibus ait*, a *qui respondit* | φωνη βοωντοσ: Or^4,118 φησιν ειναι φωνη, ουχι βοωσα εν τη ερημω, αλλα βοωντοσ εν τ. ερημω, του εστωτοσ και κεκραγοτοσ· αν τισ διψα, ερχεσθω προσ με και πινετω. | ευθυνατε τ. οδ. (Γ 258. add του) κυριου (e add *rectas facite semitas dei nostri* :: cf Mc 1, 3) et. Or^4, 118· 120· 123· 126 Epiph^148 etc ... Cyr^ioh 109 om haec in txtu, at^110 habet in comm (nisi quod ετοιμασατε pro ευθυνατε)

24. απεσταλμενοι cum ℵ*A*BC*L cop (*et miserant*) Or^4, 126 (ετι επι το· απεσταλμενοι ησαν εκ τ. φαρ. και ηρωτησαν αυτον, εξεταζοντεσ ημεισ προεταξαμεν την ερωτησιν των φαρ. etc. Hic locus certius de Origenis codice testari videtur altero^4, 123 ubi verba contexta explicationi praeposita sunt. Accedit^4, 109, quo scriptura απεσταλμενοι luculenter confirmatur: δυο αποστολαι γινονται προσ τον βαπτιστην, μια μεν απο ιεροσολυμων υπο ιουδαιων πεμποντων ιερεισ και λευιτασ, ινα ερωτησωσιν αυτον· συ τισ ει; ετερα δε φαρισαιων αποστελλοντων και προσ την γεγενημενην αποκρισιν τοισ ιερευσι και λευιταισ επαπορουντων). Cf etiam Nonn^1,88 καὶ χορὸσ ἄλλοσ ἄπιστοσ ἁμαρτινόων φαρισαίων πέμπετο. Item syr^cu *et erant mittentes et dicentes ad eum: Quid igitur baptizas?* omissis mediis ... ς Ln Ti οι απεσταλμ. cum ℵ^cb A²C³XΓΔΛΠ unc⁹ al omn^vid it et vg (vide post) syr^utr cop^hr arm aeth Or^4, 123 (vide ante) Chr^8,106 Cyr^ioh 109. Latini: *et qui missi fuerant, erant ex phar. et interr. eum* c f vg; *et qui missi fuerant* (q *miss. erant*, gat mm *venerant*) *ex phar. interrogaverunt eum* l q foss gat mm; *et qui missi erant ex phar. discipuli et levvitae dixerunt ei* a; *et qui missi fuerant ex farisaeis ut interrogarent eum dixerunt ei* b; *illi itaque qui misi erant de levvitis et farisaeis dicentes* e

25. και ηρωτησαν αυτον: ℵ om; item (vide ad v. 24) a e syr^cu | ειπαν cum BC*LX 33. Or^4,123 ... ς ειπον cum ℵAC³ΓΔΛΠ unc⁹ al pler Chr^8, 106 Cyr^ioh 109 | ει: Δ εισ | ουδε bis cum ℵABCLT^bX 1. 33. 124. 209. c^scri al pauc Or^4, 110· 123· 125· 129· 137· ... ς ουτε ΓΔΛΠ unc⁹ al pler Chr Cyr (Or^4,109 libere μήτε χ̅σ̅ μητε ηλ. μητε ο προφ. τυγχανων) | ηλειασ cum BLT^b (vide ad v. 21) ... ς Ln Ti ηλιασ cum ℵACX unc rell al omn^vid | ο προφητησ (vide ad v. 21): CΔ om ὁ

26 $^{12.\,1}$ *ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰωάννησ λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν* Mt 3, 11 Mc 1, 7s
ὕδατι· μέσοσ ὑμῶν στήκει, ὃν ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε, 27 *ὁ ὀπίσω μου* Lc 3, 16 Act 13, 25
ἐρχόμενοσ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιοσ ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ
ὑποδήματοσ. 28 $^{13.\,10}$ *ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ*
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννησ βαπτίζων.

26. *απεκριθη* (T$^{b\ corr}$ e Cyp^{293} syr^{hr} praem *και*): LT^{b}U 33. 67. 248. 249. Or^{4,130} *απεκρινατο* | *ο ιωαννησ* (B *ιωανησ*): Δ 19. 433. 47^{ev} e^{scr} z$^{scr\ semel}$ om *ο* | *λεγων* et. Or: 1. 209. syr^{cu} Cyp^{293} om | *εγω*: 13. 44. 60. 69* 124. 435. b c l q Cyp^{293} syr^{hr} aeth add *μεν* | *βαπτιζω*: Δ e^{scr} a b ff$^{2.}$ l q gat cop arm syr^{p} c.* add *υμασ* (ff$^{2.}$ gat *vos baptizo*) | *εν* (ℵ* add *τω*, ℵ^{c} del) *υδατι*: a q *in aqua in paenitentiam* (q *-tia*), b *in aquam paenitentiae.* Contra Or^{4,133} *μονοσ ματθαιοσ τουτω προστεθεικε το· εισ μετανοιαν* | *μεσοσ* sine *δε* cum ℵBC*LT^{b} ff$^{2.}$ blan arm Heracl ap Or^{4,138} (*ο δε ηρακλεων το· μεσοσ υμων εστηκε, φησιν αντι του· ηδη παρεστι* etc, item post) et Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,89.\ 131.\ 137.\ 138.\ 453}$ ... ς (Gb^{0}) Ln add *δε* cum AC^{2}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it (exc ff$^{2.}$) vg cop syr^{cu} et ^{utr} et ^{hr} aeth Or^{4,109} et ^{130} Eus$^{theoph\,140}$ Chr^{8,107} Cyr$^{ioh\,109}$ | *στηκει* cum BLT^{b} 1. Or$^{1,394\ bis}$, item *εστηκει* ℵG Or$^{4,453\ bis}$ (Eus$^{theoph\,140}$ *ειστηκει*) ... ς Ln Ti *εστηκεν* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{1,586} et $^{4,89.\ 109.\ 130\ sq\ 137\ sq}$ Heracl ap Or (vide ante) Chr Cyr. Praeterea a b e f ff$^{2.}$ l q Cyp^{293} Or$^{int\ 1,191}$ et ^{2,280} et ^{alib} cop syr^{omn} *stat*; c vg arm *stetit*

27. *ο* (et. ℵ^{c} Or$^{1,394.\ 586}$ et $^{4,109.\ 131}$; ℵ*B Or$^{2,89.\ 138}$ om; cf Chr^{8,108} *το δε· οπισω μου ερχομενοσ.* Item Cyp^{293} *ipse est enim de quo dixi: Post me veniens homo ante me factus est, cuius non*) *οπισω* absque *αυτ. εστ.* cum ℵBC*LT^{b} 1. 22. 33. a syr^{cu} cop arm aeth ar^{e} ar^{p} Or^{1,394} et $^{4,89.\ 109.\ 131.\ 138}$ et $^{int\ 1,191}$ et ^{4,623} Cyr$^{ador\,436}$ ... ς (= Gb) praem *αυτοσ εστιν*, Ln [*αυτ. εστ.*] cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c f q vg syr^{utr} et ^{hr} Or^{1,586} et ^{4,130} et $^{int\ 3,882}$ Cyr$^{ioh\,110\,txt}$; item G al pauc Chr^{8,107} *ουτοσ εστιν*, item s c ff$^{2.}$ l Cyp *αυτοσ εστιν ον ειπον* (e *ipse est de quo dixi: Qui post* etc, ff$^{2.}$ l *ipse est de quo dicebam quoniam post me venit vir, cuius* etc, Cyp vide ante) | *ερχομενοσ* sine additam cum ℵBC*LT^{b} 1. 13. 22. 33. 19^{ev} 20^{ev} b l syr^{cu} cop arm^{zoh} aeth^{rom} Or$^{4,89.\ 109.\ 130.\ 131}$ et $^{int\,191}$ Cyr$^{ador\,436}$ Nonn^{1,97} ... ς (=Gb) add *οσ* (a e Cyp^{293} om, vide ante) *εμπροσθεν μου γεγονεν* cum AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c e f ff$^{2.}$ q l vg syr^{utr} et ^{hr} arm^{usc} aeth^{pp} Chr^{txt} et ^{com} Cyr$^{ioh\,110}$ txt Cyp^{293} | *εγω* post *ουκ ειμι* cum BT^{b}X 13. 69. 118. Or$^{4,109.\ 130.\ 131.\ 136}$ Aug$^{ioh\ 1,18}$ ... ς et (vide post) Ln ante *ουκ ειμι* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg aeth^{pp} Aug$^{ioh\ 4,9}$; a Or^{4,89} post *αξιοσ* ... ℵCL al^{20} fere q cop arm aeth^{rom} Clem^{679} (*ουκ ειμι, φησιν, αξιοσ* etc) Heracl ap Or^{4,139} (*το· ουκ ειμι αξιοσ* etc) et Or^{3,818} Chr^{8,107} et ^{108} Cyp^{293} om: hinc Gb^{00} et Ln [*εγω*] :: at cf Mt 3, 11 Mc 1, 7 Lc 3, 16 | *υποδηματοσ*: EFG al^{15} fere aeth^{pp} add *εκεινοσ υμασ βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι* :: cf Mt 3, 11 Lc 3, 16

28. *ταυτα*: KΠ 11. 76. 145. al^{3scr} aldin add *μεν* | *βηθανια* (et. Gb Sz)

29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

cum ℵ*ABC*EFGHLMSVXΓΔ(*βεθανια)Π* al plus ^{130} aldin it vg cop syr^{sch} et$^{p\ txt}$ (ex^{mg} ap Whte et εν βηανια et εν βηαραβα laudantur, codex vero^{assem2} εν βιθαρα) et^{hr} arm arr perss sl$^{2\cdot 3*s}$ Heracl et edd pler ap Or^{4,140} (vide post) edd ap Epiph^{435} (vide post) Chr^{8,110} et^{111} (sed vide post) Cyr$^{ioh\ 111}$ Nonn^{1,100}. Cf Or^{4,140} οτι μεν σχεδον εν πασι τοισ αντιγραφοισ κειται· ταυτα εν βηθανια εγενετο, ουκ αγνοουμεν, και εοικε τουτο και επι προτερον γεγονεναι, και παρα ηρακλεωνι γουν βηθανιαν ανεγνωμεν· επεισθημεν δε μη δειν βηθανια αναγινωσκειν, αλλα βηθαβαρα, γενομενοι εν τοισ τοποισ επι ιστοριαν των ιχνων ιυ - βηθανια γαρ - απεχει των ιεροσολυμων σταδιουσ δεκα πεντε, ησ ποροω εστιν ο ιορδανησ ποταμοσ ωσ απο σταδιων πλατει λογω ρπ΄. αλλ ουδε ομωνυμοσ τη βηθανια τοποσ εστιν περι τον ιορδανην. δεικνυσθαι δε λεγουσι παρα τη οχθη του ιορδανου τα βηθαρα (sic) ενθα ιστορουσι τον ιω. βεβαπτικεναι - μεταλαμβανεται γαρ εισ οικον κατασκευησ, η δε βηθανια εισ οικον υπακοησ. Item Epiph^{435} εν βηθαβαρα. εν δε αλλοισ αντιγραφοισ· εν βηθανια, περαν του ιορδανου. Item Chr^{8,111} εν βηθανια. οσα δε των αντιγραφων ακριβεστερον εχει, εν βηθαβαρα φησιν. η γαρ βηθανια ουχι περαν του ιορδανου ουδε επι τησ ερημου ην, αλλ εγγυσ που των ιεροσολυμων. Eadem in cat$^{ox\ 190}$ et in scholia$^{259\cdot 257}$ et aliorum transiere. ... ς (= Gb Sz, sed rursus Gb') βηθαβαρα cum C^{2}KT^{b}UΛΠ corr* (U βιθαβηρα, Λ 69* 262. 346. βηθεβαρα) 1. 22. 33. 69. al plus ^{40} (sed multi tantum in margine) syr^{cu} sl$^{recen\ et\ ed}$ edd „accuratior" ap Chr (vide ante; item ap Thphyl et Euthy ad h. l.) Or^{4,140} (vide ante, επεισθημεν δε δειν αναγινωσκειν) Epiph^{435} (vide ante) schol edd mu (vide ante; item cat^{ox}). Confirmant Eus - Hier de situ et nom. locc. hebr. p. 182 additis his: και δεικνυται ο τοποσ εν ω και πλειουσ των αδελφων εισ ετι νυν το λουτρον φιλοτιμουνται λαμβανειν. Item Suid: βηθανια - οπερ εσφαλμενωσ γεγραπται, η γαρ βηθανια ενθεν εστι του ιορδανου, η δε βηθαβαρα etc ... ℵ^{cb} syr$^{p\ mg}$ (vide supra) Or^{4,140c} βηθαραβα (Or ^{4,140bis} et ^{142} vel editum est vel edd habent βηθαρα, item^{4,280} βαθαρα) | εγενετο (Λ 262. -νοντο, syr^{cu} *locutus est*): ℵ a b e ante εν βηθ. pon | ιορδανου: ℵ syr^{cu} add ποταμου | ο ιωανν. (B -ανησ) cum ℵBC 44^{ev} ... ς Ti om ὁ cum ΑΛΧΓΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{4,110} Chr^{8,110} Cyr$^{ioh\ 111}$ | βαπτιζων (y^{scr} ο βα.): C 346. (praem?) add το πρωτον : : cf 10, 40

29. βλεπει sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABC*KLMSUVXΔΠ al plus^{60} aldin a q mt cop syr^{cu} et^{p} arm aeth arr Or^{4,148} Chr^{8,110} Cyr^{4,113} et nest^{76} ... ς (= Gb Sz) add ο ιωαννησ (C^{3} -ανισ) cum C^{3}EFGHΓΛ (in E super rasuram corrector scripsit, sed iam a prima legebatur) al pl (item M^{mg} eccles) b c e f ff^{2} g l vg syr^{sch} et^{hr} (Or^{4,149} ενθα δε βλεπει ο ιωαννησ τον ιν ερχομενον προσ αυτον, at haec non testantur de lectione de qua quaerimus) Cyp$^{...}$ λεγει ιδε : M λεγοντα ιδε et. Or$^{...}$ et$^{4,89\cdot 149}$ etc, item Or^{4,5sq} et^{210} ιδου ... go Or^{2,23} et$^{4,152\cdot 176\cdot 392}$ ουτοσ εστιν | ο αιρων (*qui tollet* fu [v. 36] cop^{wi} et^{petr}, *qui auferet* Ir^{int}) etc .

30 $^{14.1}$ *οὗτόσ ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ* 1, 15. 27
ὃσ ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτόσ μου ἦν. 31 *κἀγὼ οὐκ ᾔδειν*
αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν
ὕδατι βαπτίζων. 32 $^{15.1}$ *καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννησ λέγων ὅτι* Mt 3, 16 Mc 1, 10
τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ L 3, 22
ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 *κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψασ με*
βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδησ τὸ πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτόσ ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. 34 *κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ*
υἱὸσ τοῦ θεοῦ.

35 $^{16.10}$ *Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννησ καὶ ἐκ τῶν*

e f g q am em for iac ing mt cop syr^{utr} et^{hr} Ir$^{int\,186}$ Or$^{4,5\,sq}$ et$^{89.\,149\,sq}$ et^{saep} Hipp$^{dan\,15}$ (ed. Lag^{157,20}) Eus$^{dem\,37}$ ac ^{saep} etc ... a b c ff$^{2.}$ l vg (et. foss al) syr^{cu} Cyp^{291} Or$^{int\,2,63.\,83.\,362}$ praem *ecce* (Cyp *et ecce*)

30. *υπερ* cum ℵ*BC*Or^{4,24} et^{90} ... ς *περι* cum ℵ^{c}AC^{3}LPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or^{2,496} Eus$^{dem\,429}$ Chr^{8,112} Cyr^{4,115} et$^{nest\,76}$ | *ειπον*: X add *οτι*, item syr^{omn} ... 13. 69. 124. y^{scr} al aliq add *υμιν*

31. *ηλθον εγω* (28. al pauc Chr^{8,113} om *εγω*): C* 157. al pauc b cop *εγω ηλθ.* | *εν υδατι* (Gb') cum ℵBCGLPT^{b}Λ 1. 33. 69. 118. 124. al^{15} Or^{1,364} et^{4,90} Chr Cyr^{4,115} ... ς Ti *εν τω υδ.* cum AXΓΔΠ unc^{8} al pler

32. *ιωαννησ* (BL *-ανησ*) cum ℵABC*EFHKLPST^{b}VΓΔΛΠ al longe pl Cyr^{4,116} ... C^{3}GMUX al mu Chr^{8,114} *ο ιωανν.* | *λεγων* (ℵ^{b}): ℵ* e om | *οτι*: V 253. 259. al^{5} om ... T^{b} add *εγω* | *καταβαινον* (F al$^{3\,scri}$ *-νων*): ℵ a b e g post *ωσ περιστ.* pon | *ωσ* (et. Gb Sz) cum ℵABCEFGHLST^{b}VΓ al^{50} fere aldin Or^{1,364} et$^{4,82.\,90}$ ... ς (=Gb Sz) *ωσει* cum KMPUXΔΛΠ al plu | *εξ ουρανου*: ℵ 1. 25. 209. *εκ του ουρ.* | *και εμεινεν*: ℵ b e q Chr^{8,114} Amb^{luc} Hier^{esai} *και μενον*

33. *καγω*: ℵ *και εγω* | *εν υδατι* (et. Or^{4,90}): ℵ 1. 118. 209. Or^{1,364} et^{4,82} *εν τω υδ* | *ουτοσ* et. Or^{1,364} et$^{4,63.\,82}$ et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr^{8,114} Cyr^{4,127} ... A b e q *αυτοσ* | *εν πνευμ. αγιω* (et. Or^{1,364} et^{4,142} et^{alib} Cyr$^{hr\,268}$ Chr Cyr^{6,228}): LT$^{b\,vid}$ (quae enim *πν. τω αγι.* praecedunt periere) 33. *εν τω πνευμ. τω αγιω*, X Cyr^{4,127} *εν πνευμ. τω* (X *το*) *αγιω* | *αγιω* (et. Or^{1,364} et$^{4,90.\,142}$ Cyr^{hr} Chr Cyr^{alex}): C* Or$^{4,39.\,63.\,82}$ Nonn^{1,125} (*εν πυρι βαπτιζων και πνευματι*) add *και πυρι* (:: ex ll. pp.)

34. *εωρακα* (Δ *εωρα*) cum ℵABCLMT^{b}UXΓΔΛΠ^{2} al pl . . . EFGHKPVΠ* al mu *εορακα*. Praeterea G add *αυτον* | *ο υιοσ τ. θεου* et. ℵ^{c} c f l q vg syr^{utr} cop etc Or^{1,364} et$^{4,90.\,273}$ Chr^{8,114} Cyr$^{4,127.\,128}$ ... ℵ* 77. 218. e syr^{cu} Amb$^{luc\,1377}$ *ο εκλεκτοσ του θεου* (*electus dei*), item a *electus filius dei*, ff$^{2.}$ *filius electus dei*, b *dei filius electus*, syr$^{hr\,6}$ (non item^{508}) *filius dei electus eius*

35. *τη επαυριον*: b e f q cop *postera* (e *alia*, f *altera*) *autem die* | *παλιν*: Γ 11* 64. syr^{cu} et^{p} arm arr perss om | *ειστηκει* ut BCEGKLMSUΓΛΠ etc ... ℵAFHPT^{b}XΔ al *ιστηκει* :: cf Mt 12, 46 et alibi | *ο ιωανν.* (B

μαθητῶν αὐτοῦ δύο, 36 καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι
λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 37 ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ
λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 στραφεὶς ὁ Ἰησοῦς
καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· 39 τί ζη-
τεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε,
ποῦ μένεις; 40 λέγει αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν

-ανησ) cum ℵACPT^{b}XΔΛΠ unc^{9} al pler Or^{3,443} (et^{4,150} *τριτη δε εστωσ ο ιω. μετα δυο μαθητων*, item$^{libere 4,150}$) Chr^{8,119} Cyr^{4,128} ... Ln om ὁ cum ℵL al pauc

36. *ιδε*: GA 124. 230. 262. syr^{cu} arm add *ο χ̅ς̅* (syr^{cu} *ιδε ο χ̅ς̅, ιδε ο αμν τ. θε.*) | *θεου* et. Or^{4,90} et^{150} Chr^{8,119}: c* 59. 235. a ff^{2} foss mt fu aeth (Ammon ap Vict^{cap} teste Gb) Cyr^{4,128} (*ανθισ τον αυτον ανακυκλησασ λογον επιδεικνυει τοισ εαυτου μαθηταισ τον ι̅ν̅ και αμνον ονομαζει θεου και την του κοσμου φησιν αιρειν αμαρτιαν*) add *ο αιρων* (a ff^{2} foss mt *ecce qui tollit*, fu *ecce qui tollet*) *την αμαρτιαν του κοσμου*. Hinc Ln [*ο αιρ. την αμαρτ. του κοσμ.*]

37. *ηκουσαν* cum ℵ* 1. ... ς Ln Ti *και ηκουσαν* cum ℵ^{c}ABCLT^{b} unc rell minusc pler it (sed b *audierunt autem*) vg rell | *αυτου* post *μαθηται* cum ℵB c^{scr} b (*audierunt autem duo disc. eius loquentem*) syr^{sch}; item C*LT^{b}X 33. ante *μαθηται* (*οι δυο αυτου μαθ.*) ... ς Ln Ti ante *οι δυο μαθ.* cum AC^{3}PΓΔΛΠ unc rell al pler c f l vg syr^{p} Cyr^{4,129} (et Chr$^{txt\,8,119}$ sed$^{com\,123}$ *και ηκουσ. οι μαθητ. αυτου οι δυο*) ... e q foss *cum duo discipuli eius* (q *sui*) *loquentem*, item cop syr^{hr}; a *ex discip. eius duo loquentem illum*; syr^{cu} *illi discipuli Iohannis* (non exprim *cum loquentem* nec *duo*). Cf et. 69. *αυτω οι δυο μαθ. αυτ* (*αυτ* punctis improbatum) *λαλουντοσ* | *τω ι̅ν̅*: X *αυτω* (erasis *αυ* litteris) *ι̅ν̅*

38. *στραφεισ* cum ℵ*EFHMVΓΛ 22. 28. 124. 262. 435. al^{25} arm Or^{4,90} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti add *δε* cum ℵ^{a}ABCKLPST^{b}UXΔΠ al pl it^{pl} vg syr^{p} cop Or^{3,541} Cyr^{4,129}; item e q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et conversus* (e *et respondens ihs cum vidisset* etc) | *ακολουθουντασ*: C*^{vid} a b e f ff^{2} l q (non item c) vg cop syr^{omn} arm aeth add *αυτω* | *αυτοισ* (ℵ^{c}): ℵ* om

39. *ειπαν* cum BC* ... ς *ειπον* cum ℵAC^{3}LPX unc rell al omn^{vid} | *ραββει* cum ℵBEHKPΓΛ etc (:: cf ad Mt 26, 25 et alibi) ... ς Ln *ραββι* c. ACΓ GLMSUXΔΠ al certe pler | *λεγ. ερμηνευομενον* cum ℵ*PΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{4,129} ... Ln *λεγ. μεθερμηνευομ.* c. ℵ^{c}ABCLX 33. 157. 249. e^{scr} Or^{4,90} ... 1. 118. 209. cop (syr$^{p\,mg}$ et^{hr}) *ερμηνευεται* (non exprim *ο λεγ.* etc. syr^{cu} et^{sch}), item *interpretatur* b c e q :: *μεθερμηνευομενον* solet dici nec fere fluctuat, cf Mt 1, 23 Mc 5, 41. 15, 22. 34, item infra v. 42; *ερμηνευεται* non legitur nisi v. 43 et (D *μεθερμ.*) 9, 7. | *μενεισ* (L al *-νησ*): syr^{cu} et^{sch} *es*

40. *οψεσθε* (Gb') cum BC*LT^{b} 1. 22* 33. 118. 209. al pauc syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Or^{4,90} (*ταχα δια του μεν ερχεσθε – δια δε του οψεσθε την ακολουθουσαν τη κατορθωσει των πραξεων θεωριαν παντως εσεσθαι*

καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρʼ αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην·
ὥρα ἦν ὡσ δεκάτη. 41 *ἦν Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ Σίμωνοσ Πέτρου*
εἷσ ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάν-
των αὐτῷ· 42 17.1 *εὑρίσκει οὗτοσ πρῶτοσ τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον*
Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερ-
μηνευόμενον Χριστόσ. 43 *ἤγαγεν αὐτὸν πρὸσ τὸν Ἰησοῦν. ἐμ-*

τοισ βουλομενοισ υπογραφων) Nonn^{144} (*δευτε και εισοψεσθε*, sed praestat lectio *δευτε και αθρησαιτε* vel *-σοιτε*) ... ϛ Ln *ιδετε* (PA *ειδετ.*, C^{3} *ηδετ.*, Δ *ιδατε*) cum ℵAC^{3}PXΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg cop arm Epiph^{435} Chr^{8,125} Cyr^{4,130} (:: nec v. 47 nec 11, 34 fluctuat *ερχου και ιδε*) | *ηλθαν* et *ειδαν* (C *ιδ.*) cum B*C ... ϛ Ln (ex errore de B) *ηλθον* et *ειδον* (ℵAKLT^{b}VXΓΔΠ* al *ιδ.*) cum ℵAB^{3}LPT^{b} unc rell al omn^{vid} | *ουν* cum ℵABCLT^{b}XΛ (T^{b} *και ηλθ. ουν*) 33. 124. 262. al^{10} a e cop syr$^{p\ mg}$ et^{hr} (*et venerunt ergo*) Cyr^{4,130} ... l syr^{cu} et$^{p\ txt}$ *et venerunt*, Epiph^{435} *και απηλθον*, 8. aldin b syr^{sch} *ηλθ. δε, venerunt autem* ... ϛ Ti om cum PΓΔΠ^{c} unc^{9} al pler c f q vg arm | *ωρα* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABCLPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} al^{140} (et. tubing^{ev}) aldin q foss aeth Epiph^{435} Cyr^{4,130} ... ϛ (= Gb Sz) add *δε* cum minusc vix mu a c l vg cop syr^{p} (b f arm *erat enim* etc; e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et fuit* etc) | *ωσ*: G cop aeth om | *δεκατη*: A *εκτη* (sl$^{2.8.}$ facile in Slavonico errore *nona*)

41. *ην* et. b q for etc: AΛ 28. 346. al^{15} fere a c e f ff$^{2.}$ l vg syr^{sch} et ^{p} c.* (syr^{hr} *et erat*) cop (*Andreas autem* etc) add *δε*, hinc Ln *ην* [*δε*]. Libere syr^{cu} versum sic habet: *Et unus ex eis, ex his discipulis Iohannis, Andreas erat nomen eius, frater Simonis Cephae.* | *εισ*: L 59. *και εισ* | *δυο των* (ℵ^{c}): ℵ*C om *των*, T^{b} 61. om utrumque | *ιωαννου*: B *ιωανου* | *αυτω*: GΛ l mt syr^{sch} aeth *τω* (Λ *του*) $\overline{\iota\upsilon}$

42. *ευρισκει – τ. αδ. τ. ιδιον σιμωνα*: syr^{cu} *et ille Andreas vidit Simonem Cepham* | *πρωτοσ* cum ℵ*LΓΔΛ unc^{8} al pler Epiph^{435} (sed$^{cod\ ven}$ *πρωτον*) Cyr^{4,130} ... Ln *πρωτον* cum ℵ^{c}ABMT^{b}XΠ 1. 22. 69. 118. 209. 346. al^{3scr} al^{10}. Latt *primum* (sed b e *mane*), item cop arm syr^{utr} et^{hr} | *μεσσιαν* cum ℵABL^{2}T^{b}XΔΠ^{2} al pl (infra 4, 25 et. CDΠKM) it vg Nonn^{1,157} (*συγγονε, μεσσιαν σοφον ευρομεν*), item Or$^{4,8.90.91.}$ Epiph^{435} Chr^{8,128} Cyr ... Gb'' *μεσιαν* cum L*ΓΛΠ* unc^{9} (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin cop arm syr$^{p\ mg\ gr}$ Chr$^{mosc\ 6}$ (l. l.) | *ο εστ. μεθερμηνευομενον* (L *-μενοσ*) $\overline{\chi\varsigma}$: syr^{cu} et^{sch} et^{hr} om | $\overline{\chi\varsigma}$ (et. Gb Sz) cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{9} al pler aldin Or^{4,8} et^{90} Epiph Chr ... ϛ (= Gb Sz) *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ cum minusc vix mu (et. Cyr^{4,130} editum) cop arm

43. *ηγαγεν* (K 55^{ev} *ηγαγον*, e *adducunt*) sine copula cum ℵBL cop ... ϛ 1. 209. arm Epiph^{435} *ουτοσ ηγ.*, 15^{ev}b *ηγ. ουν, adduxit ergo* ... ϛ *και ηγαγ.*, Ln [*και*] *ηγαγ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg syr^{omn} aeth (syr^{cu} *et assumpsit illum et venit ad Iesum*) | *εμβλεψασ* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLΓΠ* unc^{8} (et. tubing^{ev}) al plus^{60} aldin arm Epiph^{435} (ex$^{cod\ ven}$) ... ϛ Ln (ex errore de B) add *δε* cum SXΔΛΠ^{2} (sed rursus deletum) b c f l vg cop syr^{p} c.* (Epiph^{435}); item 46.

βλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸσ Ἰωάννου, σὺ
κληθήσῃ Κηφᾶσ, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτροσ.
44 [18.10] Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν,
καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἀκολούθει μοι.
45 ἦν δὲ ὁ Φίλιπποσ ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆσ πόλεωσ Ἀνδρέου καὶ
Πέτρου. 46 εὑρίσκει Φίλιπποσ τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ·
ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆσ ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν
υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 47 εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ·

117. 15^{ev} a e q syr^{cu} et ^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,129} *και εμβλ.* | *ιωαννου* (Ln *ιωανου* cum B) cum ℵB*L 33. a b f ff^{2}· l am fu fos san^{mg} (hi^{4} *iohanna*) mm cop aeth^{rom} Nonn^{1,162} (*υιοσ ιωανναο συ μεν πελεσ*) :: cf et. ad 21, 15 sqq; contra Mt 16, 17 lectio non fluct) … ς *ιωνα* c. AB^{3}XΓΔΛΠ unc^{9} al pler c q (e vero *frater andreae* pro *ο υι. ιω.*) vg (et. for ing em san^{txt}; gat *iohna*) syr^{utr} et^{hr} arm aeth^{pp} Epiph^{435} Chr Cyr^{4,131} | *ο* (A *οσ*) *ερμ. πετροσ*: syr^{sch} om (syr^{cu} hiat)

44. *ηθελησεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABEKLMSVXΔΛΠ (et. tubing^{ev}) al longe plu aldin it vg cop syr^{p} arm aeth Or^{4,277} Epiph^{435} et^{436} et^{439} Chr^{8,132} txt Cyr^{4,131} … ς (= Gb Sz) add *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum EGHUΓ al mu syr^{sch} pers^{p} | *ο* (ℵ^{c}; ℵ* om) $\overline{\iota\varsigma}$ (ita et. Sz, non item Gb) cum ℵABEGK LSUVXΔΛΠ (et. tubing^{ev}) al longe pl aldin a b c f ff^{2}· l q vg (et. san for em ing) cop^{wi} et^{schw} syr^{p} et^{hr} arm aeth Epiph^{435} et^{436} (et^{439} *ο κυριοσ*) Cyr^{4,131} … ς om cum EHMΓ al permu e am fu syr^{sch} cop^{dz} Chr^{8,132} txt (Or^{4,150} *θελησασ εξελθειν εισ την γαλιλαιαν ο εξελθων ζητησαι το απολωλοσ ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω· ακ. μοι*)

45. *ην δε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *δε* | *ο φιλιππ.* (et. ℵ^{c}): ℵ*F* 13. 69. b^{scr} c^{scr} al^{10} Epiph^{435} et^{436} om ὁ | *βηθσαϊδα* (cop *βηδσ.*, a b *bedsaida*, q *betsaida*, e l* *bessaida*): ℵ* 8. 127. *βηθσαϊδαν* (ℵ^{c} -*δα*) | *εκ τησ πολ.* (et. ℵ^{ca}, sed ℵ^{cb} rursus erasit *εκ*) et. a b e l q … ℵ* c f (Sab. „concinunt mss. omnes“ i. e. ff^{2}· g?) vg om *εκ*

46. *μωυσησ* cum BKLSVXΓΛΠ al permu it vg (sed non am fu san) etc … ς *μωσησ* cum ℵEFGHMUΔ al plu (:: cf et. alibi) | $\overline{\iota\nu}$: L om | *υιον* sine articulo cum ℵB 33. Or^{4,210} Epiph^{435} Cyr^{4,132} … ς Ti *τον υιον* cum ALXΓΔΛΠ unc^{9} al pler (Or^{4,8} *τον* $\overline{\iota\nu}$ *τον υιον*) Chr^{8,133} | *του ιωσηφ* cum ℵBLXΓΛΠ^{2} (sed rursus erasum *του*) unc rell al longe plu Or^{4,8} et^{210} … AKMΔΠ* 33. al plus^{30} Epiph^{435} Chr Cyr om *του*, hinc Gb^{oo} | *τον* (Or^{4,210} om) *απο*: S *του απο* | *ναζαρετ* (et. ς Gb″) cum ℵABLX al plu (cdd^{18} ap solum Scriv) a, item Or^{4,8} et^{210} Epiph^{435} Chr$^{8,134\,ss}$ Cyr^{4,132} … ς^{e} Gb Sz *ναζαρεθ* cum EFGHKMSUVΓΛΠ* al longe pl b c f l q vg cop arm (Or$^{int\,4,537}$) … Δ (hoc versu) *ναζαραθ*, item Π^{2} (suprascriptum enim super *ρεθ* habet *α*, ut videatur potius -*ραθ* quam -*ρα*), e *nazara*

47. *ειπεν* sine copula cum ℵ 71. a b e syr^{sch} arm (ap Gb) Chr^{8,134} ex cdd$^{mosc\,G}$ … ς Ln Ti *και ειπ.* cum ABLX unc rell al pler c f ff^{2}· g l

ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου
καὶ ἴδε. 48 εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν
καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ
ἔστιν. 49 λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ
τὴν συκῆν εἶδόν σε. 50 ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεί, σὺ
εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ. 51 ἀπεκρίθη Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς

q vg syr^p et^hr cop aeth Epiph^435 | *ναζαρετ* (et. ς Gb″) cum ℵABLXΔ al plu a etc (ut v. 46) ... ς^e Gb Sz *ναζαρεθ* cum ΓΛΠ* unc^9 al longe plu etc (ut v. 46); item Π^2 et e ut v. 46 | *τι αγαθον* (ℵ^c): ℵ* *αγαθ. τι* | *φιλιππ.* cum ℵAXΓΔΛΠ unc^9 al pler Epiph^435 ex cod venet Chr Cyr ^4,133 ... Ln Ti *ο φιλιππ.* cum BL 33. (Epiph^ed petav) | *ιδε*: A *ειδε* (item p^scr v. seq)

48. *ειδεν* (ℵ^cKSVXΠ al *ιδεν*) sequente *και* cum ℵ^cABLX unc rell al fere omn c f q vg etc (cop *vidit autem*) ... ℵ* 124. a b e ff^2· l foss Epiph ^435 *ιδων* absq *και* (124. Epiph *ιδων δε*, a b ff^2· foss *videns autem*, posteaque b *et dixit*; e *ihs autem ut vidit* etc) | $\overline{ις}$ cum BHSΓ 234. ... ς ο $\overline{ις}$ cum ℵALXΔΛΠ unc^7 al pler | *περι αυτου*: ℵ* *περι του ναθαναηλ* | *ισραηλειτησ* (ℵ *ισδρ.* item c *isdrahelites*, a b f *istrahelita*) cum ℵB* (item Act 2, 22 et 5, 35 ABCDE; cf et. alibi) ... ς Ln *ισραηλιτησ* cum AB^3LXΓΔΛΠ unc^9 al omn^vid

49. $\overline{ις}$ sine articulo cum ABE^2LXΓΔΛΠ* unc^8 (et. tubing^ev) al longe pl aldin Epiph^435 Cyr^4, 133 ... ς (= Gb Sz) ο $\overline{ις}$ cum ℵE*Π^2 (sed rursus ὁ erasum) 1. 69. al vix mu | *ειδον*: ℵKLXΔΠ* al *ιδον*

50. *απεκριθη αυτω ναθαναηλ* cum BL 33. 249. b (e *et natanahel respondit*); similiter aeth *et dixit ei Nath.* ... ℵ c *απεκριθη ναθ. και ειπεν*, item ΓΔ 245. 254. 49^ev al pauc q addito *αυτω, ei*; similiter X 124. a f ff^2 l vg arm Epiph^435 *απεκρ. αυτω ναθ. και ειπεν* (a f *dixit*, ff^2· l vg *et ait*) ... ς (sed Gb^0 *και λεγει αυτω*) *απεκριθη ναθ. και λεγει αυτω* cum AΛΠ unc^9 al pler syr^utr et^hr cop (*respondens Nath. dixit* vel *dicit ei*; sed cop^dz addit etiam *ei* post *respond.*) Chr^8, 136 Cyr^4, 133; Ln *απεκρ.* [*αυτω*] *ναθανα.* [*και λεγει*] | *ραββει* cum ℵABEHΓΔ etc (cf ad v. 39) ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUXΔΠ al pler | *συ ει ο υι. του θεου*: s 251. om | *βασιλ. ει* cum ABL 1. 33. Epiph^435 ed petav, Ln *ο βασ. ει* ex errore de B ... ς *ει ο βασιλ.* cum ℵXΓΔΛΠ unc^9 al pler (it vg etc) Epiph^435 cod ven Chr^8,136 Cyr^4,133 Thdor^mop 24; aldin om *ει*

51. *απεκρ.* (69. al pauc Epiph^435 add ὁ) $\overline{ις}$ *και ειπ.* (al pauc *λεγει*) *αυτω* (33. arm *αυτω* post *απεκρ.* pon, e l om): syr^sch *απεκρ. αυτω* $\overline{ις}$ | *οτι* sec cum ℵABGL 157. al^8 a b syr^utr arm (ap Gb^ms) (cop) Cyr^4,134 ... ς om cum XΓΔΛΠ unc^8 al pler c e f ff^2· l q vg aeth Chr^8, 138 Epiph^435 Tert^prax 21 | *ειδον*: AKLXΔΠ* al *ιδον*

συκῆσ, πιστεύεισ; μείζω τούτων ὄψῃ. 52 καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺσ ἀγγέλουσ τοῦ
θεοῦ ἀναβαίνοντασ καὶ καταβαίνοντασ ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

II.

1 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμοσ ἐγένετο ἐν Κανᾶ τῆσ Γαλι-
λαίασ, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· 2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦσ
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ τὸν γάμον. 3 καὶ οἶνον οὐκ εἶχον, ὅτι
συνετελέσθη ὁ οἶνοσ τοῦ γάμου. εἶτα λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ

51. *μειζω*: ℵ Epiph^{ven} *μειζονα*, ΜΧΔ al aliq *μειζων*, Π^{2vid} (restitutum -ζω) al mu c g vg (exc foss) *μειζον, maius* | *οψη* (et. Sz Gb'') cum ℵABLXΔΛ Π* unc^{8} al plu … ς *οψει* c. ΓΠ^{2} al plu (et. in Epiph Chr Cyr editum)

52. *λεγει*: ℵ b e q Epiph^{435} *ειπεν* (*dixit*). Praeterea 1 om *και λεγ. αυτω* | *υμιν*: ℵ 157. *σοι* | *οψεσθε* (sine *απ αρτι*) cum ℵBL a b e f ff$^{2.}$ l vg cop arm aeth Or^{1,364} et $^{int\,3,961}$ (item ^{402}) Epiph^{435} Cyr^{4,134} … ς (sed Gb^{oo}) Ti praem *απ αρτι* cum ΑΧΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c q syr^{utr} Chr^{8,138} Cyr^{1,116} Aug$^{ps\,39}$ :: cf Mt 26, 64 | *ανεωγοτα*: ℵ *ηνεωγοτα*

II. 1. *τη ημερα τη τριτη* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{7} (Μ om *τη ημερ.*) al pler Epiph^{435} Chr^{8,139} Cyr^{4,131}; item *die tertia* vel *tertio* a c f ff$^{2.}$ l vg … Ln *τη τριτη ημερα* cum BU 69. 124. 127. 346. al^{5} Epiph$^{437.\,439.\,443.}$ *τη τριτη ημερα*, item *tertia die* b e q | *γαλιλαιασ*: post hanc vocem syr^{p} notam in margine adscriptam habet, quae non huc sed ad v. 3 spectat. Vide post. | *η μητηρ του ιυ εκει*: Chr^{8,139} et ^{140} add *και οι αδελφοι αυτου*, quam in rem dicit: *ωσπερ ουν εκεινην και τουσ αδελφουσ εκαλεσαν, εκαλεσαν και τον ιν*. Contra scribit Or^{4,168}: *ζητητεον μεντοιγε διατι εισ μεν τον γαμον ου καλουνται οι αδελφοι αυτου· αλλ ουδε ησαν εκει, ου γαρ ειρηται.*

3. *και οινον ουκ ειχον οτι - ειτα λεγει* cum ℵ* a b ff$^{2.}$ Gaud$^{serm\,8}$. Latine hi^{4} sic: *et vinum non habebant, quoniam* (Gaud *quod*) *consummatum* (b *finitum*) *erat* (ff$^{2.}$ *est*) *vinum nuptiarum. Deinde* (b ff$^{2.}$ *Et*) *dicit* (extrema: *Deinde dicit*, Gaud non affert). Confirmant eandem lectionem e l syr$^{p\,mg}$ aeth. Sic e l: *et factum est per multam turbam vocitorum* (l^{2} *prae multa turba vocatorum*) *vinum consummari. Dicit autem mater ihu* (e *Mater autem ihm dicit ad eum*). Sic syr$^{p\,mg}$: *Et vinum non habebant quia defecit vinum nuptiarum.* (Reliqua non adscripta sunt.) Item aeth: *Vinum non habebant, quia defecerat vinum illorum. Et dixit* :: pro his interpretationum variarum testimoniis dubium non est quin scriptura codicis Sinaitici in summa antiquitate propagata fuerit. Praestat autem indole prorsus Iohannea, videturque ad vitandam latitudinem quandam sermonis, quippe qua idem bis diceretur, cum breviore altera commutata esse ….. ς Ln Ti *και υστερησαντοσ οινου λεγει* c. ℵ^{a}ABLXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f q vg cop syr^{sch} et $^{p\,txt}$ et ^{hr} arm Epiph^{443} Chr^{8,140} Cyr^{4,134} | *του ιυ* (Γ 34^{ev} *αυτου*)

πρὸσ αὐτόν· οἶνοσ οὐκ ἔστιν. 4 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· τί ἐμοὶ καὶ
σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖσ δια-
κόνοισ· ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι
ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι
ἀνὰ μετρητὰσ δύο ἢ τρεῖσ. 7 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· γεμίσατε
τὰσ ὑδρίας ὕδατοσ. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰσ ἕωσ ἄνω. 8 καὶ λέγει
αὐτοῖσ· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν.
9 ὡσ δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινοσ τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ
οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότεσ τὸ ὕδωρ,

προσ αυτον: Epiph^{443} *του ιυ*, Chr^{8,140} *αυτου*, a arm *ad Iesum* | *οινοσ ουκ εστιν* cum א* (nec mutavit א^{a}); syr^{sch} et^{hr} aeth *vinum non est illis* ... ς Ln Ti *οινον ουκ εχουσιν* cum א^{c}ABLX unc rell al omn^{vid} it vg syr^{p} cop etc (e l Amb add *fili*) :: debebat etiam hoc loco codicis א scriptura dari pro nexu cum eis quae praecedunt

4. *λεγει* sine copula cum א* et^{cb} EFHMSVΓΛ al longe plu a foss syr^{sch} ... א^{ca}ABGKLUXΔΠ al^{20} aldin it^{pler} cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Epiph^{443} Cyr^{4,134} Nonn^{2,21} (*και οι χς ειπε*) praem *και*, hinc Ln [*και*] | *ο ις*: Δ om | *γυναι*: X *ω γυναι* | *μου*: Nyss^{1,841} (in 1 Cor 15, 28) *μου;* non *μου.* scribi voluit. Exponit enim: *μη και ταυτησ μου τησ ηλικιασ επιστατειν εθελεισ; ουπω ηκει μου η ωρα η το αυτοκρατεσ παρεχομενη τη ηλικια και αυτεξουσιον;*

5. *λεγει η μη. αυτου* etc: e *et advocatis ad se ministris mater ihm* (pro *ihu*) *dixit illis* | *ο τι αν* (1. al pauc Cyr^{4,135} *εαν*, 33.$\overset{a}{\alpha}$): א Chr$^{mosc\ cdd\ 3}$ *οτι ο αν* (vel *εαν*) | *λεγη* cum אABE^{2}G^{2}LS^{sil}XΔΠ al sat mu ... E*FG*HKMUV ΓΛ 33. al plu *λεγει*

6. *λιθιν. υδρι.* hoc ordine cum אBLX 33. c (ff$^{2.}$ g?) vg ... ς *υδρι. λιθιν.* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e f l q Chr^{8,147} Cyr^{4,135} | *κειμεναι* post *ιουδαιων* cum א^{c}BLX 33. aeth ... ς Ln post *εξ* pon cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler c q vg syr^{utr} et^{hr} (*sex hydr. lapid. positae*) Cyr^{4,135} ... 69. 124. l Chr^{8,147} ante *εξ*, b (om *εξ*) f post *εκει* pon; cop *erant positae vero ibi sex* etc (nisi vertendum potius est: *erant vero ibi*, ut habet א* etc) ... א* 13. 47^{ev} a e arm plane om | F *κατα των καθαρισμων* | FKLΓΛ al mu *μετριτασ*

7. *λεγει* (אX aeth praem *και*, item e ff$^{2.}$ l foss) *αυτ. ο ις* et. a b c f q vg (nisi quod f q *dixit*): e *et ihs vocitis ad se ministris dixit illis*; ff$^{2.}$ foss *et vocatis ihs* (foss *his*) *ministris dixit* (foss *dicit*) *eis*; l *et vocavit ihs ministris* (correctum *-stros*) *et dicit eis*

8. *και* prim: 42. 122* *ο δε* ... 33. 40. a b cop syr^{sch} om | *οι δε* cum אB KLΠ 1. 33. 118. 124. 209. al^{10} aldin a cop syr$^{p\ mg}$ et syr^{hr} arm ... ς Ln Ti *και* (:: ut modo praecessit *και εγεμισαν*) cum AΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} sah^{münt} syr^{sch} et$^{p\ txt}$ aeth Chr^{8,147} Cyr^{4,136}. Praeterea pro *οι δε ηνεγκαν*, quae omnia X om, e ff$^{2.}$ l *et fecerunt sicut dixit eis* (ff$^{2.}$ *illis*) *ihs* (ff$^{2.}$ l om) | *ηνεγκαν*: a *aurierunt et adtulerunt*

9. *γεγενημενον*: F *γεγεννημ.* | *ποθεν*: T^{b} *που* | *οι ηντλ. το υδωρ* (*aquam*):

φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινοσ 10 καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶσ ἄν-
θρωποσ πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν
τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκασ τὸν καλὸν οἶνον ἕωσ ἄρτι. 11 ταύτην
ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦσ ἐν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ
καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ. 12 [19. 7] Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰσ Καφαρναοὺμ αὐτὸσ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰσ ἡμέρασ.
Mt 21, 12 ss Mc 11, 15 ss Lc 19, 15 sq 13 [20. 1] Καὶ ἐγγὺσ ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰσ

---

e add *quae vinum factum est*, item l *quia de aqua vinum factum est*, item a b syr[p] c.* *et videntes factum mirabantur* (b e cop perg *vocavit autem sponsum* etc)

10. *αυτω*: ℵ om | *τον ελασσω* (G al aliq -*σσων*, X -*σσον*) sine *τοτε* cum ℵ*BLT[b] 57. 67. 248. z[scr] a e ff[2.] l q (q *deinde cum inebriati fuerint homines*) cop aeth Or[int 3,39] Gaud[serm9] ... ϛ Ti praem *τοτε*, Ln [*τοτε*] cum ℵ[c]AXΓΔΛΠ unc[9] al pler b c f vg syr[utr et hr] arm Chr[8,148] Cyr[4,136] *συ* sine *δε* cum ABLT[b]XΓΔΠ unc rell al pler c am fu for tol arm Chr Cyr ... ℵGΛ 69. 124. e[scri] al[8] a b e f ff[2.] l q vg[clem] cop syr[sch et p c.* et hr] aeth Or[int] Gaud *συ δε* (et. *και συ* et *συ ουν* legitur) | *εωσ αρτι*: Γ *εωσ του νυν*

11. *αρχην* cum ABLT[b]Λ 1. 33. 262. arm Or[4,172] Eus[h. e. 3,24,11] (sed variant cdd) et[dem 439] Chr[8,140] Chron[398] ... ϛ *την αρχην* cum AXΓΔΠ unc[9] al pler Chr[8,151 et 152] Cyr[4,136] (Eus[h. e.] cdd) | *εν* (AF *εγ*) *κανα τ. γαλιλαιασ*: ℵ* add *πρωτην* (delet [a]). Similiter f *hoc primum fecit initium signorum Iesus*, q *hoc primum initium fecit Iesus signum* (sic). Pro *initium signorum* b *primum signum*, foss mm *primum signorum*. Praeterea cf huc Epiph[443] *τουτο πρωτον σημειον εποιησεν ο ις̅, φησιν, εν κανα τ. γαλ.* | *τ. δοξ. αυτου* (ℵ[c]): ℵ* om *αυτου* | *εισ αυτον*: ℵ* post *οι μαθ. αυτ.* pon (ℵ[c] ante pon)

12. *μετα* (H 245. 433. aeth Chr[8,153] praem *και*) *τουτο* (e *hoc signum*, l *hunc signum*) et. Or[4,161 bis et 170]: M 124* b f ff[2.] q tol Chr[8,153] *με. ταυτα* | *καφαρναουμ* cum ℵBT[b]X (alibi et. CDRZΔ) it[pler] vg cop Or Epiph Nonn[2,63] ... ϛ *καπερναουμ* cum ALΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] q (*capernaum*; item alibi d *caparnaum*) Chr Cyr | *οι αδελφ. αυτου* cum ℵA XΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] b f l vg cop syr[utr et hr] arm aeth Cyr[4,136] .. BLT[b vid] a c e (q om *κ. οι αδ. αυτ.*) Or[4, 160. 161. 186. 249] om *αυτου*, hinc Ln [*αυτ.*] | *και οι μαθητ. αυτου* (et. Or[4,186] Chr Cyr): KΠ* 13. 28. al[2 scr] al[6] Chron[399] ante *και οι αδελφ. αυτ.* pon ... LT[b vid] Or[4, 160. 161. 249] om *αυτου* ... ℵ 74* 89* 234* 245. 249. 440. a b e ff[2.] l q arm plane om | *εμειναν* cum ℵBEH*LMSUVXΓΔΠ al plu it[pler] vg syr[utr] aeth Or[4,160. 168. 169] (Chr[8,153] *ησαν*) Cyr[4,136] Chron[399] ... Gb' *εμεινεν* cum AFGH[2]Λ al mu b cop arm syr[hr] Or[4,161] Nonn[2,69] (*ουδε μεν αυτοθι μιμνεν εσ ηματα* etc) | *οὐ*: X om

13. *και εγγυσ*: ℵ *εγγ. δε* | *ο ις̅* post *ιεροσολ.* cum ℵBEFKPST[b vid]VXΓΔΛΗ

Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦσ. 14 [21.1] καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺσ πω-
λοῦντασ βόασ καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰσ καὶ τοὺσ κερματιστὰσ
καθημένουσ, 15 καὶ ποιήσασ φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντασ ἐξέ-
βαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺσ βόασ, καὶ τῶν κολλυ-
βιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰσ τραπέζασ ἀνέστρεψεν, 16 καὶ
τοῖσ τὰσ περιστερὰσ πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ
ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρόσ μου οἶκον ἐμπορίου. 17 [22.10] ἐμνή-

---

al pler a c f l q am for ing tol syr^{utr} aeth Or$^{4,160.\ 180.\ 182}$ sq et^{249} Cyr ^{4,136} ... GLMU al pauc b ff$^{2.}$ vg^{clem} cop arm syr^{hr} Or^{4,186} Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Chron^{399} post ανεβη pon, item e ante ανεβη ... A sic: ο ῑς̄ εισ ιεροσολυμα ῑς̄ ... 13. 69. 124. 245. 346. Aug$^{ioh\ 10,4}$ plane om

14. τ. πωλουντασ: e *qui vendebant et emebant* :: cf Mt et Mc | βοασ και προβατα ℵ^{c}; et. Or$^{4,160.\ 184.\ 194}$ et ^{saepe} (sed ^{4,182} βο. κ. τα προβ.): ℵ* και τα προβατα και βοασ, item a f q *oves et boves.* Cf et. Cyr^{abac} ^{551} προβ. κ. τουσ βοασ

15. και ποιησασ –παντασ (ℵ^{c}): ℵ* εποιησεν – και παντασ, item a b e ff$^{2.}$ l q foss *et fecit – et omnes* (non item c f vg) | φραγελλιον (U al pauc -ελιον, al aliq φραγγ.): GLX 1. 22. 33. al pauc a b c f ff$^{2.}$ q (non item e l) vg syr$^{p\ mg}$ et^{hr} Or^{4,160} (non item $^{4,180.\ 249.\ 270}$) Cyr^{4,138} et $^{abac\ 551}$ et$^{zach\ 677}$ praem ωσ (Cyr^{abac} et^{zach} ωσει) | εκ σχοινιων: 33. 71. al pauc ff$^{2.}$ q εκ σχοινιου (*de reste* ff$^{2.}$, *de resticula* q) | τα τε προβ. και τουσ βοασ (e add *Iesus*, q add *vendentes*, e *qui* - *vindebant*): accurate *oves quoque et boves* b c f vg ... ℵ* τα (^{ca} add και sed rursus rasum est) προβ. κ. βοασ, nec exprim τε a e l q | το κερμα (G 1. 118. 209. al pauc post εξεχεεν pon) cum ℵAPΓΔΛΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler it^{pler} vg (*aes* c f ff$^{2.}$ l vg; *pecuniam* a; e om εξεχ. το κερμ. και, item Cyr$^{abac\ 551}$) Nonn^{2,83} (ἐξέχεε χθονὶ κέρμα) ... BLT^{b}X 33. b q cop arm Or$^{4,160.\ 162.\ 180.\ 184}$ bis et $^{211.\ 270}$ bis Eus$^{ps\ 374}$ τα κερματα | ανεστρεψ. cum ΑLPΓΔΛΠ* unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler Or^{4,160} et^{180} (sed cod bodl ανετρ.) et^{270} cdd ... BXΠ^{2} al plus^{10} Or^{4,180} cod bodl et^{270} ed (ibidem^{c} τασ τραπεζασ ανατετραφθαι) Cyr$^{abac\ 551}$ ανετρεψεν ... ℵ 13. 16. 69^{mg} (txt κατορθωσε) 124. 157. 229** 382. 6^{pe} Epiph^{148} κατεστρεψ.

16. τοισ τασ περιστ. πωλουσιν (H πωλουντασ, K -τα utrumque corrupte): Nonn^{2,84} ανδρι δε πιπρησκοντι πελειαδασ ιαχε φωνην | μη sine copula cum ℵBLPΓΔΛΠ unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler c f am for foss ing tol cop Or$^{4,160.\ 180.\ 270}$ Eus$^{ps\ 368}$ ... AUX 1. 69. 124. 157 al^{25} a b e ff$^{2.}$ vid l q vg (et. fu) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{dem\ 401}$ et$^{ps\ 374}$ Cyr^{hr} ^{115} Cyr$^{zach\ 677}$ Or$^{int\ 1,84}$ et^{3,916} praem και, hinc Ln [και] | ποιειτε: EA 69. 126 al mu Epiph^{148} ποιητε | τον οικ. του πατρ. μου οικ. εμποριου (E ενπ., M al Eus^{dem} -ρειου): syr^{hr} *domum meam emptionis et venditionis*

17. εμνησθησαν sine copula cum ℵBLT^{b}X cop (Or^{4,186} ειγε εμνησθησαν huc non valet) Eus$^{ps\ 368}$ et^{374} Cyr$^{abac\ 551}$ ... ς (Gb^{o}) add δε, Ln [δε]

*Ps 68 (69), 9 σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· ὁ ζῆλοσ τοῦ οἴκου
σου καταφάγεταί με. 18 $^{23.4}$ ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον δεικνύεισ ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖσ; 19 $^{24.10}$
Mt 26, 61 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ
ἐν τρισὶν ἡμέραισ ἐγερῶ αὐτόν. 20 εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· τεσσε-
ράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸσ οὗτοσ, καὶ σὺ ἐν τρισὶν
ἡμέραισ ἐγερεῖσ αὐτόν; 21 ἐκεῖνοσ δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
σώματοσ αὐτοῦ. 22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ

cum ΑΡΓΔΛΠ unc^{8} al pler c (b *rememoratus est autem discipulus eius*) vg syr^{p} Cyr^{4,140}; M δε και ... e f ff^{2} l q foss syr^{sch} et ^{hr} aeth Epiph^{656} (item Nonn^{2,88}) και εμνησθ. (e *et continuo* etc), a arm Or^{4,160} et ^{180} τοτε εμνησθ. (Chr^{8,155} εμν. οι μαθ. αυτ. τοτε) | οτι: X om | γεγραμμ. εστιν et. Or$^{4 bis}$ et Eus$^{ps bis}$ Cyr^{4,140} ... B Chr^{8,155} Cyr$^{abac 551}$ εστ. γεγραμμ., Epiph^{148} et^{656} ην γεγραμμ. | ο (Δ om) ζηλοσ: X t^{scr} Or^{4,160} (non item ^{180}. Non huc spectat^{186} ειγε εμνησθησαν οτι ο ζηλοσ etc) Epiph^{148} praem οτι | καταφαγεται (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}XΓΔΛΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al plus^{150} Or^{4,160} et ^{180} et ^{186} et ^{198} Cyr^{4,140} et $^{amos 269}$ et $^{abac 551}$ ... ϛ (= Gb Sz) κατεφαγε cum 69. al vix mu (item it vg *comedit me*) Eus$^{ps 365}$ et ^{371} Epiph^{148} et ^{656} (item quae potius ad LXX spectant Or^{2,815} et ^{4,195}. Chr^{8,155} fluctuant edd inter καταφαγεται, κατεφαγε, κατεφαγησε.)

18. ουν et. Or^{4,160}et^{196}: 239. syr^{sch} δε (f *tunc respond.*, c *et iudaei resp.*) .. 3. 33. 69. 126. (om et. οι sq) 346. 382. 4^{ev} e ^{scr} b l (hi^{2} *responderunt ei Iud.*) cop arm syr^{hr} om, hinc Gb^{0} | ειπαν cum BL 33. Or^{4,160} et ^{196} ... ϛ ειπον cum ℵAPT^{b}XΓΔΛΠ unc rell al pler | ALP διγνυεισ (ΓΔΛ* ven^{ev} al δικν.) | ημιν: L om

19. ΙΣ sine articulo cum ABLPXΓΔΛΠ unc^{8} al longe plu Or$^{4,160.196}$ Cyr^{4,140} ... ϛ (Gb^{00}) praem ὁ cum ℵK (?) 1. 33. 69. al vix mu | εν τρι. cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} it vg (Latt *in trib. dieb.* vel *in triduo*) Or$^{1,468.757}$ et $^{4,196.199}$ et ^{saep} Eus$^{ps 465}$ et^{568} Chr^{8,155} Cyr^{4,141} Ir$^{int 300}$ Tert pudi^{16} etc ... B Or^{4,198} Tert$^{res carn 18}$ Ambrst om εν. Cf Ign$^{intpl 290}$ (Smyrn^{2}) και δια τριων ημερων εγερω αυτον

20. ειπαν cum B Or^{4,200} ... ϛ ειπον cum ℵALPXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | ουν: a *autem* (e aeth *et Iudaei dixerunt*, syr^{hr} *et dixer. autem ei Iud.*) .. cop syr^{sch} arm om. Praeterea M 12. 33. syr^{sch} et ^{hr} arm add αυτω | τεσσερακοντ. cum ℵAB*GLMPΔ ... ϛ Ln (ex errore) cum B^{3}EFH KSUVXΓΛΠ (et. ven^{ev}) al certe pler | οικοδομηθη cum ℵB*T^{b} 33. ... ϛ Ln ωκοδομ. cum AB^{3}LPX unc rell al pler | εν τρισιν cum ABLPT^{b}X etc ... ℵ a c om εν | εγερεισ: T^{b*} 47^{ev} al pauc εγειρεισ, item b *resuscitas*, e *restauras*

21. του ναου et. Or$^{1,391.757}$ et $^{4,160.202.206}$ et ^{saep} Did$^{tri 2,7,3}$ ... Ir$^{int 300}$ om, item Tert$^{res carn 18}$ („quia et scriptura *de corpore*, inquit, *suo dixerat.*“) | αυτου: ℵ 47. 63. 253. i^{scr} om

μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ.
23 Ὡσ δὲ ἦν ἐν τοῖσ Ἱεροσολύμοισ ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ,
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντεσ αὐτοῦ τὰ ση-
μεῖα ἃ ἐποίει· 24 αὐτὸσ δὲ Ἰησοῦσ οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖσ
διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντασ, 25 καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα
τισ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸσ γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν
τῷ ἀνθρώπῳ.

III.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωποσ ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημοσ ὄνομα

---

22. *ελεγεν* sine additam (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}XΓΔΛ unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,160.\ 202.\ 208}$ Cyr^{4,142} etc ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* cum KΠ al vix mu | *ον ειπ.* cum ℵBLT^{b} Or$^{4,160.\ 199.\ 202.\ 208}$ et^{209} ... ς Ti *ω ειπ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} (69. 346. al pauc ^{vdtr} add *αυτοισ*) | *ο ις*: T^{b} *ις*

23. *εν τοισ* (et. Gb Sz) cum ℵABLPT^{b}ΓΔΛΠ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin Or$^{4,160.\ 209.\ 270}$ etc ... ς (= Gb Sz) om *τοίσ* cum minusc vix mu | *εν τω πασχα* (M *-σχασ* nec mutatum) *εν τη εορτη*: a c ff^{2} vg *in* (a *per*) *pascha in die festo* ... b *in diem festum paschae*, e l q cop *in die festo paschae* (q *pascae*), f tantum *in die festo* | *εν τη εορτη* cum ℵALP T^{b}ΓΔΛΠ unc rell etc: B om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *αυτου* (aldin post *τ. ση.*) *τα σημεια* (et. Or^{4,160} etc): M 1. 22. 108. 118. 209. al plus^{10} a b e f l (non item c q vg) Ir$^{int\,147}$ om *αυτου* | *α εποιει*: e *quae faciebat in eos qui infirmi erant*

24. *ις* c. BL ... ς *ο ις* c. ℵAPΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Or$^{4,160.\ 209.\ 211}$ Did$^{trin\,3,29}$ Chr^{8,158} Cyr^{4,144} et$^{act\,49}$ ... T^{b} i^{scr*} e om plane | *επιστευεν* (et. Chr Cyr): A al pauc b Or$^{4,160.\ 209.\ 211.}$ *επιστευσεν* | *αυτον αυτοισ* (A* 253. *εαυτοισ*) cum ℵ*A*BL 253. 440* Or^{4,209} Cyr$^{act\,49}$ (a e q *se illis*, b *se eis*) ... ς *εαυτον αυτ.* cum ℵ^{c}A^{2}PΓΔΛΠ unc^{9} al pler aldin Or^{4,160} et^{211} Chr^{8,158} Cyr^{4,144} (c f l vg *semetipsum eis*) ... Did$^{tri\,3,29}$ om *αυτον* | *αυτον* ante *γινωσκ.* (ℵ *γιγνωσκ.*): ℵ om. Cf Latt *eo quod ipse nosset omnes* (*omnia* l) c f l vg (item e *quia ipse sciebat omnes*), sed a b q om *ipse* | *παντασ* et. Or$^{4,160.\ 209.\ 211}$ (uberius tractat^{211}: *ει γαρ παντασ εγινωσκεν, ου μονον ανθρωπουσ, αλλα και τα υπερ τον ανθρωπον εγινωσκε, και παντασ τουσ εξω τοιουτων σωματων* etc) Did$^{tri\,3,29}$ Cyr^{4,144} ... EFGH 13. 69. 127. 229* 346 al^{40} fere aldin l arm Chr^{8,158} (sed variant edd) Cyr$^{act\,49}$ *παντα*

25. *και οτι* (Did^{tri} *και μη χρ. εχειν*): AT^{b} cop syr^{sch} (non item P) om *οτι* | *ου χρειαν*: ℵ *χρειαν ουκ.* Cf c l al vg *opus ei non erat* | *περι του ανθρωπου*: Ln (ex errore de B) om *του* cum Or^{4,160} et^{209} et^{211} bis

III. 1. *ανθρωποσ* (syr^{sch} *erat autem ibi quidam ex*; M $^{mg\ eccles}$ et evgll *Ανθρωποσ τισ ην*): M arm aeth (syr^{hr}) praem *τισ*; item e *erat autem*

7, 50 19, 39 αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2 οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκα-
λος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν
μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς δύνα-
ται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν
τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ

homo quidam ex | ,ονομα αυτω (ita ℵ^{corr} ante ^{c}): ℵ* b c f l *ονοματι, nomine* (e *qui vocabatur nicodemus*)

2. *προσ αυτον* (et. Gb Sz) cum ℵABKLSUVT^{b}ΔΛΠ al longe plu b c l q am fu for ing em tol (etc) syr^{p} arm aeth Chr^{8,159} Cyr^{4,145} ... ς (= Gb Sz) *πρ. τον ι̅ν̅* cum EFGHMΓ al permu a e f vg^{ed} cop syr^{sch}et^{hr} | *νυκτοσ*: ℵ l ante *πρ. αυτ.* pon | *ραββει* cum ℵABEFHΓΛ (cf et. alibi) ... ς Ln *ραββι* cum GKLMST^{b}UΔΠ al certe pler | *ουδεισ γαρ*: ℵ e *και ουδεισ* | *δυναται* ante *ταυτ. τα σημ.* cum ℵABLT^{b} 33. al pauc it (exc q, qui post *ποιειν* pon) vg cop syr^{sch}et^{hr} arm aeth Or^{4,270} Chr^{8,160} med ... ς post *ταυτ. τ. σημ.* pon cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler syr^{p} Chr^{8,160}init (*δυν. ποιησαι*, item 1. 118. 209. al pauc) Cyr^{4,145} | *τα*: L 69. 382. al pauc om | *ῃ*: L 239. a^{scr*} om

3. *ι̅ς̅* sine articulo cum BEFGKLMT^{b}ΓΠ al^{10} Cyr^{1,145} ... ς (Gb^{0}) praem ὁ cum ℵAHSUVΔΛ al plu | *και ειπ. αυτω* (ℵ^{c} sic): ℵ* om | *γεννηθη ανωθεν*: a b e ff^{2}· vid q vg *renatus fuerit denuo*, c f g^{vid} l *natus fuerit denuo*. Praeterea cf ad v. 5 *αναγεννηθη* ex Ir. Item cf Iust $^{apol\,1,61}$ ubi postquam de baptismi usu exposuit (*τροπον αναγεννησεωσ, ον και ημεισ αυτοι ανεγεννηθημεν, αναγεννωνται* etc) pergit *και γαρ ο χ̅ς̅ ειπεν· αν μη αναγεννηθητε, ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων*, subiungens ex v. 4 *οτι δε και αδυνατον εισ τασ μητρασ των τεκουσων τουσ απαξ γεννωμενουσ εμβηναι, φανερον πασιν εστι.* Ad haec Iustini cf Cyr^{4,146} *ανωθεν δε λεγων την δια πνευματοσ αναγεννησιν* etc | *ιδειν την βασιλειαν*: T^{b} *εισελθειν εισ την*

4. *ο νικοδημ.* cum ℵAE^{2}HKMSUVΓΔΛΠ al pler Cyr^{4,146} ... BE*GL al^{20} om ὁ | *γεννηθηναι* (A* bis *γενηθηναι*, item v. 7; Δ *-θαναι* sec loc): priore loco H 28. add *ανωθεν*. Similiter e *denuo renasci*, a q *renasci*; contra b c f ff^{2}· g vg *nasci*. Sec loco a b e ff^{2}· l q *renasci*, c f g vg *nasci* | *γερων ων*: arm *qui natus sit* | B* *νεικοδημοσ*, item v. 9 (non item v. 1)

5. *ι̅ς̅* sine articulo cum ℵAEGHKMSVΓΔΛΠ al plus^{60} aldin Cyr^{4,146} ... ς (Gb^{00}) *ο ι̅ς̅* cum BLU al mu Chr^{8,161}. Praeterea ℵ^{ca} (non item ^{cb}) KLMΠ al^{15} fere aldin f m (non item a b c e l q vg) syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et^{hr} cop arm aeth add *και ειπεν αυτω* (sed ℵ^{ca} L f syr^{hr} cop^{dz} om *αυτ.*) | *αμην αμην*: A al pauc om alterum | *γεννηθη* (AΔ *γενηθη*): it (exc f

πνεύματοσ, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰσ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆσ σαρκὸσ σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον

natus) vg *renatus fuerit* | πνευματοσ (sic b c e f l q am fu for ing em foss al): a ff2. m vged (et. tol al) aeth Orint 2,144 et 4,483 *spiritu sancto* | εισελθειν εισ (et. ℵc): ℵ*M ιδειν (ℵ* ειδ.) | των ουρανων cum ℵ* cscr 26ev al pauc e m Iustapol 1,61 (vide ad v. 3) Docet 267 Homilclem 11,26 et epitom 18 Ir (ex cat, cf Harv 498) Orint 3,948 et 4,483 Const 6,15,3 Eusesa 368 Tertbapt 13 Chr 8,165 bis et 168. Cf et. Nonn 3,30 ου δυναται - νοησαι ουρανιην αιωνοσ ατερμονοσ ηλικα τιμην ... ς Ln Ti του θεου (:: ex versu 3) cum ℵcABLΓΔΛΠ unc rell al pler itpler vg cop syrutr et hr rell Orint 2,144 et 4,484. 561 Cyp 128. 136. 279. 314 Nyss 2,801 Chr 8,164 et 165 semel et 171 Cyr 4,146 et 147. Cf igitur Iustapol 1,61 (vide ad v. 3) Docet 267 λεγει ο σωτηρ· εαν μη τισ γεννηθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ουκ εισελευσεται εισ την βασιλ. των ουρανων· οτι το γεγεννημενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν. Homilclem 11,26 ουτωσ γαρ ημιν ωμοσεν ο προφητησ ειπων· αμην υμιν λεγω, εαν μη αναγεννηθητε υδατι ζωντι εισ ονομα πατροσ υιου αγιου πνευματοσ, ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων. Clemepit 18 ουτω γαρ ο - θεοσ λογοσ ειπεν ημιν· αμην λεγω υμιν, εαν μη αναγεννηθητε δι υδατοσ και πνευματοσ (epit. altera add εισ το ονομα του πατροσ και του υιου και του αγι. πνευμ.), ου μη εισελθητε εισ την βασιλ. των ουρανων. Ir (ex cat. in libb. Regg. ap Harvey 498) καθωσ και ο κυριοσ εφη· εαν μη τισ αναγεννηθη δι υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελευσεται εισ τ. βασ. των ουρ. Const 6,15,3 λεγει γαρ ο κυριοσ· εαν μη τισ βαπτισθη εξ υδατοσ και πνευματοσ, ου μη εισελθη εισ τ. βασ. τ. ουρ.

6. cf Naass 106 το γεγραμμενον· το γεγεννημενον εκ τησ usq πνευμα εστιν. Item Docet 267 post των ουρανων pergitur οτι το γεγεννημ. εκ τ. σαρκ. σαρξ εστιν. Item Hippnoet 16 το ειρημενον υπο του χυ οτι το γεγενν. εκ του πνευμ. πνευμα εστιν. Didtri 2,12 Eusmarc 72 λεγων· το γεγενν. εκ τησ - πνευμα εστι. πνευμα δε ο θεοσ (sic). διο επεται νοειν ωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ αν ειη. Similiter 123 sed post πνευμα εστι nil additur nisi κατα την σωτηριον διδασκαλιαν ακολουθωσ και το γεγενν. εκ του θεου θεοσ αν ειη. | γεγεννημενον bis et. ς et ςe 1633 etc: ςe 1621 bis γεγενημενον, ut et. A (priore certe loco, altero propter scissuram membranae non liquet) Π al aliq γεγενημενον, Clem 549 γεννωμενον (καθαπερ το γεννωμενον εκ τησ σαρκοσ σαρξ εστιν, ουτω το εκ πνευματοσ πνευμα) | σαρξ εστιν: 161* add οτι εκ τησ σαρκοσ εγεννηθη, item a b e ff2. l q* (non item c f m q2 Cyp 279. 314) harl* bodl syrcu Tertcarn 18 Ambspir 2,646 *quia* (b e q* *quoniam*) *de* (Tert *ex*) *carne natum est* | εκ του πνευματοσ: syrp mg *ex aqua et spiritu* | πνευμα εστιν: 161* add οτι εκ του πνευματοσ εστιν, item a e ff2. m harl* bodl syrcu Tertcarn 18 conccarth (ap Cyp 331 et ap Routh 3,118) Hil 937 Ambspir al aliq (cf Sab ad h. l.) add *quia* (e *quoniam*) *deus spiritus est* insuperque (ita tantum a harl* bodl syrcu Tert conccarth) *et ex* (*de*) *deo natus est*. Praeterea Ambspir 3,11 sic: „Quem locum ita expresse, Ariani, testificamini esse de spiritu, ut eum de vestris codicibus auferatis. Atque utinam de vestris et non

ἐκ τοῦ πνεύματοσ πνεῦμά ἐστιν. 7 μὴ θαυμάσῃσ ὅτι εἶπόν σοι·
δεῖ ὑμᾶσ γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεισ, ἀλλ᾽ οὐκ οἶδασ πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ
ὑπάγει· οὕτωσ ἐστὶν πᾶσ ὁ γεγεννημένοσ ἐκ τοῦ πνεύματοσ. 9 ἀπε-
κρίθη Νικόδημοσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶσ δύναται ταῦτα γενέσθαι;
10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ διδάσκαλοσ τοῦ Ἰσραὴλ
καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεισ; 11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λα-
λοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. 12 εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶσ ἐὰν
εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; 13 καὶ οὐδεὶσ ἀναβέβηκεν εἰσ

etiam de ecclesiae codicibus tolleretis. Eo enim tempore quo impiae infidelitatis Auxentius Mediolanensem ecclesiam armis exercituque occupaverat, vel a Valente atque Ursatio nutantibus sacerdotibus suis incursabatur ecclesia Sirmiensis, falsum hoc et sacrilegium vestrum in ecclesiasticis cdd. deprehensum est. Et fortasse hoc etiam in oriente fecistis.“ Item Fulbert$^{epist\,1.}$ „Arii auditores quoniam spiritum sanctum deum esse negabant, de evglio eraserunt illud quod salvator ait: Spiritus est deus.“

7. *μη*: 69. 440* (al?) syr^{cu} *και μη* | *θαυμασησ*: cf Nonn^{3,38} *και μη θαμβοσ εχητε* | *υμασ*: 69. 118. al^{12} fere aldin *ημασ*

8. *θελει*: V al pauc *θελη* | *πνει*: L (et. Chr^{8,173} semel) *πνεει* | *αλλ* cum ℵALΓΔΛΠ unc rell etc ... B *αλλα* | *και που υπαγ.* cum ℵBLT^{b}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere e g l m am fu em ing harl cop syr^{cu} et^{utr} aeth (Ign philad^{7} ap Dress^{180} *πνευμα θεου – οιδεν γαρ ποθεν ερχεται και που υπαγει και τα κρυπτα ελεγχει*) Ath^{704} Epiph^{898} Nyss^{2,801} Chr^{8,173} Cyr^{4,148} Hil^{1143} al ... Ln *η που υπ.* cum A c^{scr} (al?) a b c f ff$^{2.}$ q vg (et. for al) syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm Rebapt (ap Cyp^{364} et ^{366}) Amb^{spir} al | H 69. *γεγενημενοσ* | *εκ του πνευματοσ* (f g l q vg syr^{utr} et^{hr}; aeth add *sancto*): ℵ a b e ff$^{2.}$ m (non item c f g l q) foss mm syr^{cu} Hil^{1143} al *εκ του υδατοσ και του πνευματοσ*, *ex* (*de*) *aqua et spiritu* (Hil add *sancto*)

9. *νικοδημοσ*: B* *νεικοδ.* Cf ad v. 4

10. $\overline{ις}$ sine articulo (Gb Sz) cum ABLΓΔΛΠ unc rell al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο* $\overline{ις}$ cum ℵ 69. al vix mu | T^{b} om *απεκρ.* $\overline{ις}$

11. *αμην αμην*: L* alterum om | *εωρακαμεν* cum ℵABUΓΛΠ al plu ... EGHKLMT^{b}VΔ al permu *εορακ.*

12. *και*: 13. 69. 124. tol cop om | *ου πιστευετε*: EH 22. 239. 382. 440. al^{10} cop pers^{w} syr^{hr} Epiph^{89} petav Aug *ουκ επιστευσατε* (97. *ουκ επιστευετε*) | *πωσ*: S add *δε* | *υμιν* sec: EH al^{9} a c ff$^{2.}$ foss arm pers^{p} om | *πιστευσετε* cum ℵABELSUVΔ*Π^{2} al plu it vg cop etc Epiph^{89} cdd et^{dind} Chr^{8,176} ... GHKMΓΔ^{2}Π* 1. 22. 28. 69. 124. al plus^{50} Chr$^{mosc\,3}$ Epiph^{petav} Cyr^{4,150} *πιστευσητε* ... T^{b}Λ al aliq b ff$^{2.}$ l foss cop^{dz} *πιστευετε*

τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάσ, ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώ-
που ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14 καὶ καθὼσ Μωϋσῆσ ὕψωσεν τὸν ὄφιν *Num 21 8. 9
ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτωσ ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 ἵνα
πᾶσ ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 16 οὕτωσ γὰρ ἠγά-
πησεν ὁ θεὸσ τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, •
ἵνα πᾶσ ὁ πιστεύων εἰσ αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώ-
νιον. 17 οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸσ τὸν υἱὸν εἰσ τὸν κόσμον

13. *ο ων* (A* 44^{ev} om; e Zen *qui erat*) *εν τω ουρανω* (80. 88. *εκ του ουρανου*) cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al fere omn it vg cop^{wi} et^{schw} syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm Hipp$^{\text{noet 4}}$ (Lag^{46} add *τισ ουν ην εν ουρανω αλλ η λογοσ ασαρκοσ, αποσταλεισ ινα δειξη αυτον επι γησ οντα ειναι και εν ουρανω;*) Dion^{alex} (ep contr Paul$^{\text{samos 6}}$ resp p. ^{288} ed^{paris} 1624) Did$^{\text{tri 3,9}}$ Epiph^{486} Chr$^{8,177.178}$ Thdrt^{3,570} et$^{4,226.1049.1153}$ Cyr^{4,150} Or$^{\text{int 2,72}}$ et ^{4,622} („non dixit *qui fuit*, sed *qui est in caelo*) Novat^{96} Hil^{32} (ps^{2,11} non abest ergo a caelo – est tamen cum haec loqueretur in caelo") et^{514} et^{1045} (trin^{10} „quod autem in caelis est, naturae semper manentis potestas est") Lcif^{151} Iac$^{\text{nisib 8,9}}$ (*qui erat re ipsa in caelo*) ... ℵBLT^{b} 33. cop^{dz} aeth Cyr$^{\text{act 62}}$ Or$^{\text{int 3,114}}$ (certe non add, nec magis Eus$^{\text{ps 403}}$ et ecl^{82}) om; hinc Gb^{0} et Ti^{synops} om

14. *μωυσησ* cum ℵBKLST^{b}Π 33. al permu ... ς *μωσησ* cum AEGHMUVΓΔ Λ al plu (de vv et pp vide alibi) | *υψωθηναι δει* et. Perat^{134} (*και ον τροπον υψωσε μωυσησ τον οφιν* etc) Eus$^{\text{ps 551}}$ et ecl^{24} Epiph^{274} Chr^{8,178} Cyr^{4,151} Thdret^{1,201} et^{4,205} Or$^{\text{int 3,396}}$ Cyp^{294} ... A 26^{ev} a Lcif^{151} *δει υψωθ.* (33. *υψωθ.* post *ανθρωπου* pon)

15. *εν αυτω* cum BT^{b} c g l am em fu ing mt harl Fulg, item L Thdrt^{4,205} *επ αυτω* ... ς *εισ αυτον* cum ℵΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn a b e f q vg^{ed} (et. for al) Chr^{8,179} Cyr^{4,151} et$^{\text{act 62}}$ Thdrt^{1,201} et$^{4,383.660}$ Lcif^{151} (Cyp *in filium*); item A *επ αυτον*, ita Ln ... 47$^{\text{ev*}}$ om ^{semel} | *εχη* (E FHMSΓΛ al plus^{30} *εχει*) *ζω. αιω.* cum ℵBLT^{b} 1. 22. 33. 118. 124. 161. 209. a f syr^{cu} et^{hr} cop arm^{zoh} aeth^{ro} Cyr$^{\text{act 62}}$ Nonn^{3,78} Cyp^{294} Lcif^{151} ... ς (Gb^{00}) praem *μη απεληται αλλ* (Γ *αλλα*), item Ln [*μη απολητ. αλλ*], cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler b c e ff^{2} g l q vg syr^{utr} arm^{usc} aeth^{pp} Chr^{8,179} Chr^{4,151} Thdrt$^{1,201.2,1578.4,205}$

16. *τον υιον* absque *αυτου* cum ℵ*B ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ℵ^{c}ALT^{b} unc rell al omn^{vid} it vg etc | 13. 346. 382. *μονογενην* | *εδωκεν* (ℵ* om, suppl^{a}; 33. add *εισ τον κοσμον*): ff^{2} *mitteret* (Ath^{535} *απεστειλεν* ex edd^{pl}), e *mitteret in hunc mundum* (v. 17 om *in hunc mu.*), gat mm tol *daret pro saeculo* (tol *mundo*) | *εισ αυτον* (et. Eus$^{\text{marc 67.72.86}}$ Chr^{8,179} Cyr^{4,152} et^{879} etc) ... L *επ αυτω*, T^{b} *επ αυτον* ... 47^{ev} om ^{semel} | *μη αποληται* (ΓM al mu *απωλ.*, Γ al sic etiam ante; A *απολλυηται*) *αλλ* (B *αλλα*) et. Eus$^{\text{marc 86}}$ Cyr^{4,879} etc ... syr^{cu} Eus$^{\text{marc 67}}$ et^{72} om | *εχη*: EFHMΓΛ al permu *εχει*

17. *τον υιον* absq *αυτου* cum ℵBLT^{b} 1. 22. 118. 209. 262. Cyr^{4,154} com et$^{\text{act 67}}$ Victorin Fulg ... ς Ln Ti add *αυτου* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler d it vg rell Chr^{8,182} Cyr^{4,154} txt Tert$^{\text{prax 21}}$ Lcif^{151} Hil$^{130.895}$. Cf

12, 47 ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 ὁ
πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι
μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ.
19 αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ
αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. 20 πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ
φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ· 21 ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φα-
νερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα.

huc Naass[125] ου γαρ ηλθεν ο υιος του ανθρ. εις τον κοσμον απολεσαι τον κοσμον, αλλ ινα σωθη ο κοσμ. δι αυτου.

18. ο πιστευων: d praem *propter hoc*, item a Lcif[151] *ideo* | αυτον: Λ al[7] Chr[8,184] Cyr[4,154] τον υιον ... Or[4,210] (φησι γαρ ο κυριος· ο πιστευων εις εμε ου κρινεται. ουχι δε· ο πιστευων εις το ονομα μου ου κρινεται) et[2,761] εις εμε, item Ir[int 325] („et propter hoc dominus dicebat" etc) Or[int 4,484] Hil[24. 126] al *in me* | ο μη sine copula cum ℵB ff[2.] l Or[2,761] (περι ου ειρηται· ο μη etc) Tert[prax 21] Cyp[278. 315] ... Ln ο [δε] μη, ϛ Ti ο δε μη cum ALT[b]ΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] d it[pler] vg rell (syr[sch] *et qui non*) Ir[int325] Or[int 4,484] Lcif[151] Chr[8, 184] Cyr[4,154] et[act 68]

19. οι ανθρωποι (syr[cu] *mundus*): ℵ ante ηγαπησαν pon | μαλλον et. Clem[illegible] Eus[marc 88] al Ir[int 325] Hil[24. 25] al: s Or[prov] (Notitia[97]; contra Mai[26] ex caten ante σκο.) Cyr[4, 154] (non [68]) Hil[73] post το σκοτος pon; e Cyp[315] ante ηγαπησαν (*dilexerunt*); 1. 118. 209. al pauc ante οι ανθρωπ. | αυτων πονηρα (Gb") cum ℵABGKLT[b]UΛΠ al[20] c d f ff[2.] (e *eorum opera iniqua*) vg Ath[499] Chr[8, 185] Cyr[4, 68] ... ϛ πονηρα αυτων cum EFHMSVΓΔ al plu Amb[ps 1, 762] (*mala ipsorum opera*) ... a q Lcif *opera illorum* (q *eorum*) *mala*; b *malae operae eorum*, l *mala opera eorum*

20. γαρ et. Ir[int 325] (Or[prov] ap Mai[2], sed totus locus deest in Notitia[77]); Chr[8,185] δε .. E a Lcif[151] om; item (quae nil probant) Or[2,653] et [4,358] και ουκ ερχ. πρ. το φως (ℵ[c], et. Ir[int 325] Or[int 2,53]): ℵ* al aliq c Lcif[151] om (:: propter ομοιοτελευτον) | τα εργ. αυτου cum ℵBLT[b]ΓΔΛ unc[8] al pler it vg rell Cyr[4,155] Ir[int] Or[int] Lcif ... AKΠ 1. al[10] Chr[8, 185] αυτου τα εργα. Praeterea LΔ 13. 33. al[15] cop arr sl add οτι πονηρα εστιν (L confuse πον. εστ. οτι), item d *de luce*, item Or[int 2, 53] *et videantur si in deo sunt gesta*

21. ℵ* om ο δε ποιων usq εργ. αυτου propter ομοιοτελ., suppl[c] | αυτου τα εργα cum ℵ[c]ABT[b] unc rell al pler c ff[2.] g am fu for ing gat mm mt ... LU 33. 69. al pauc a (*manifestetur opus eius*) b d e f l q vg[ed] Cyr[4, 154] Ir[int325] Lcif[151] τ. εργ. αυτ. | θεω: 13. 69. al[25] praem τω | ειργασμενα (al pauc εργ., L εργασαμενα): ℵ* ειργασμενον ([a] -μενα). Cf Lcif[151] *quoniam in deo est factum* (praecedit *ut manifestentur opera eius*), item Ir[int 325] *quoniam in deo est operatus* (praecedit *ut manifestentur opera eius*); a *quoniam in deo est factum* (vide ante) :: hinc nescio an ℵ* scripturam evglstae servaverit.

22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰσ
τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ᾽ αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν.
23 [25. 3] ἦν δὲ καὶ Ἰωάννησ βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺσ τοῦ Σαλείμ,
ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·
24 [26. 4] οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένοσ εἰσ τὴν φυλακὴν Ἰωάννησ.
25 [27. 10] ἐγένετο οὖν ζήτησισ ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰου-
δαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26 καὶ ἦλθον πρὸσ τὸν Ἰωάννην καὶ
εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, ὃσ ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
μεμαρτύρηκασ, ἴδε οὗτοσ βαπτίζει καὶ πάντεσ ἔρχονται πρὸσ αὐτόν.
27 ἀπεκρίθη Ἰωάννησ καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄνθρωποσ λαμβάνειν
οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 [28. 1] αὐτοὶ

---

22. ο ι̅σ̅: AΠ al[5] om ὁ | ηλθεν (c e f ff[2] q vg *venit*, b *profectus est*): 33. απηλθεν, d *exivit*, a l *exiit*, foss *exiebat* | και εβαπτιζεν: b om (l* *et baptizabantur ab eo*, omissis ην δε usq και εβαπτιζοντο, l[2] vero post *et baptiz. ab eo* suppl *erat autem* usq *et baptizabantur*)

23. ιωαννησ (B -ανησ) cum ℵALΓΔΛΠ unc rell al pler Or[4, 162] etc ... B 44[ev] ο ιω. | βαπτιζων: 1. ο βαπτ. | εν αινων: e *in eremo*, f *in deserto* | σαλειμ cum ℵBLT[b]ΓΔΠ unc[8] al plu it vg etc Or[4, 162] sq Eus[hist 3, 24, 11] (ap Burton et Heinich.) etc: A σαλλειμ ... UΛ 1. 69. 262. al plus[70] aldin cop Eus[edd pler] Cyr[4, 156] Nonn[cdd 3] σαλημ (Gb′)

24. εισ την φυλακην: E*M (et. ven[evg]) 1. 22. 235. d*[scr] 2p[e] Or[4, 163] (non item [4,162]) Eus[hist 3, 24, 11] (cdd[pauc] την) om την | ιωαννησ (-ανησ B y[scr]) sine articulo cum ℵ*B 47[ev] p[scr] Eus[hist] ... ς Ln Ti ο ιω. cum ℵ[c]ALΓΔΛΠ unc rell al pler Or[bis] Cyr[4,156]

25. εγενετ. ουν (ℵ[c]): ℵ* 47. b vg[cle] cop[wi] syr[cu] et[sch] et[hr] εγ. δε | ζητησισ (ℵ[c]): ℵ* συνζητησισ | ιωαννου (syr[p] *eius*, certe ap Whit.): B των ιωανου. Praeterea syr[sch] *inter unum discipulorum Iohannis* | ιουδαιου (et. Gb Sz) c. ℵ[c]ABLΓΔΛ*Π* unc[8] (et. ven[ev]) al[125] aldin syr[sch] et[p] (add c.*quodam*) arm[zoh] Chr[8,191] Cyr[4,175] Nonn[3,127] (εβραιου μετα φωτοσ) ... ς (= Gb Sz, sed Gb′) ιουδαιων c. ℵ*GΛ[2]Π[2] (sed restitutum -ου) 1. 13. 69. 124. al d it vg syr[cu] cop arm[usc] aeth go Or[4,162] Cyr[4,157] (:: omnino igitur certe pari antiquitate praestat lectio ιουδαιων)

26. ηλθον et ειπον cum ℵAB[3]LT[b]ΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] ... Ti ηλθαν et ειπαν cum B* (ηλθαν et. Chr[mosc 1]) | προσ τον: 1. 106. s[scr] om τον | ραββει cum ℵABDEHΓΛ etc (et. go, syr[p mg gr] ραββη) ... ς Ln ραββι c. EGKLMSUVΔΠ al certe pler | ιδε: D 1. 209. ιδου

27. απεκρ. ιωαννησ (B -ανησ, M 33. al pauc ο ιω.) και ειπεν: syr[cu] *dixit illis Iohannes* | λαμβανειν (ℵ λαβιν): LΛ 13. 33. 69. 124. 157. 262. c[scr] al aliq c e (*facere quicquam a se*) cop syr[sch] et[p] et[hr] (non item [cu]) arm aeth Eus[luc200] Chr[8, 192] (non item[191] et[semel 192]) add (vel praem ut 124. Chr) αφ εαυτου :: cf 5,19 | ουδεν: B c[scr] Chr[8, 192] semel syr[cu] ουδε εν | εαν: B αν | αυτω (E 87. αυτο): F al[2] om. Praeterea 13. 69. 124. (b *desuper* pro εκ του ουρανου) add ανωθεν, item Eus[luc] post εκ τ. ουρ.

1, 20 ὑμεῖσ μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστόσ, ἀλλ᾽ ὅτι
ἀπεσταλμένοσ εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 $^{29. 10}$ ὁ ἔχων τὴν νύμ-
φην νυμφίοσ ἐστίν· ὁ δὲ φίλοσ τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼσ καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ
ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.
8, 23 31 ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενοσ ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆσ γῆσ ἐκ
τῆσ γῆσ ἐστὶν καὶ ἐκ τῆσ γῆσ λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενοσ

28. *μοι* (1. 124. 209. al pauc *εμοι*) cum ABDGKLST^{b}UΔΛΠ al plu it vg rell Eus$^{luc\,200}$ Chr^{8,192} Cyr^{4,158} Cyp^{293} al ... ℵEFHMVΓ al plus^{60} aldin harl om | *ειπον*: B syr^{hr} add *εγω*, T$^{b\,vid}$ syr^{cu} praem *εγω*. Praeterea e Cyp^{293} Firmic^{27} (ed. Bursian) add *eis qui missi sunt ab hierosolymis ad me.* | *ουκ ειμι εγω* cum ℵABLT^{b} unc rell al omn^{vid} b e f ff^{2} g q vg^{cle} Eus^{luc} Chr ... c am fu for foss ing tol Cyr^{4,158} *εγω ουκ ειμι*, atque sic Ln ex errore de B ... D a (*quia dixi vobis non sum* etc) l syr^{cu} (vide ante) Cyp Firmic om *εγω* | *εκεινου*: S 245. *αυτου*

29. *εστηκωσ*: D Thdot$^{clem\,985}$ (sed liberrime *του νυμφιου δε φιλοσ, εστωσ εμπροσθ. του νυμφωνοσ, ακουων τησ φωνησ του νυμφιου* etc l) Or^{luc} (ap Gall^{14,96} *ο δε φιλοσ του νυμφιου εστωσ χαρα χαιρει*) *εστωσ* | *αυτου*: ℵ post *εστηκ.* pon (*ο εστηκ. αυτου και ακουων*)

30. *εκεινον*: H add *δε* | *δε*: G syr^{p} om

31. *ο ων* (ℵ^{c} Or^{4,302} etc): ℵ*D a b l q ^{mt} Quaest^{91} (opp Aug^{3,2912}) syr^{hr} *ο δε ων*, syr^{cu} et^{sch} *και ο ων* | *εκ* post *ων* (ct. Or^{2,613} et^{4,302} et$^{cat\,ox}$ ad Eph^{222}, item ℵ^{c}): ℵ* a e *επι* (a *super terram*, e *supra terram*), D 13. 69. *απο* | A om (per incuriam) *εκ τησ γησ* ante *εστιν και*, syr^{hr} om *εκ τ. γ. εστιν και εκ τ. γησ* (transiluit a *γησ* primo ad tertium), g l mm (non item vdtr syr^{cu}; nec huc valet Or^{2,613} ubi post *ουτε γαρ γη ουτε ο εκ γησ χοϊκοσ διηγησασθαι δυναται δοξαν θεου* libere additur *ο γαρ ων εκ τησ γησ, εκ τησ γησ λαλει.*) om *εκ τησ γησ εστιν και*, item^{vid} Or$^{int\,3,121}$ („qui non loquuntur caelestia, sed terrena. *Qui est ex terra, de terra loquitur; qui de caelo venit, super omnes est, et quod vidit et audivit testificatur*") Tert$^{orat\,1}$ (*qui de terra est*, inquit, *terrena fatur, et qui de caelis adest, quae vidit ea loquitur*) et$^{baptism\,10}$ („dicendo: *qui de terra est, de terra loquitur, qui de supernis venit, super omnes est*") *ερχομενοσ* sine *επανω* etc cum ℵ*D 1. 22. 118. 2^{pe} a b e f ff^{2} l syr^{cu} arm (Or^{4,302} comm *ει τοινυν ο εκ τησ γησ εκ τησ γησ λαλει, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ, ο εωρακε και ηκουσε, τουτο μαρτυρει, ζητησεισ τοινυν* etc, sed ante exscribens textum cum ς facit) Eus$^{marc\,87}$ (*ο ειπων· ο ανωθ. ερχομενοσ επαν. παντων εστιν, και ο εκ του ουρανου ερχομενοσ ο εωρακ. κ. ηκουσε μαρτυρει*) Nonn^{3,155} (*οσ δε δι αιθεριου θεοδεγμονοσ ικετο κολπου, φθεγγεται ουρανοθεν τοπερ εκλυεν, ουδε τισ αυτου μαρτυριην ζαθεην επιδεχνυται* etc) Tert$^{orat\,1}$ (vide ante; nec contra valet $^{bapt\,10}$; verba enim *qui de supernis venit* etc non *ο εκ του ουρ. ερχομ.* etc reddunt, sed *ο ανωθ. ερχομ.* etc, etsi post *loquitur* ponuntur) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti add *επανω*

32 ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
οὐδεὶσ λαμβάνει. 33 ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν
ὅτι ὁ θεὸσ ἀληθήσ ἐστιν. 34 ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεόσ, τὰ ῥή-
ματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα.
35 30.3 ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ 5, 20
αὐτοῦ. 36 31.10 ὁ πιστεύων εἰσ τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ
ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλʼ ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει
ἐπʼ αὐτόν.

παντων εστι cum ℵ^{c}ABLT^{b}ΔΛΠ unc^{9} al pler c f g q vg syr^{utr} et^{hr} cop aeth go (Or^{4,302} semel (vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14,7}$ et^{8} auct$^{vocat\,1,9}$ et^{20} Hier^{eph} (:: pro ratione testimoniorum *επανω παντων εστιν* additum vdtr ut responderet verbis *εκ τησ γησ εστιν*. Quae sententia eo confirmatur quod *και* ante *ο εωρακεν* etc etiam a testibus gravibus omittitur *επανω παντ. εστ.* tuentibus.)

32. *ο* (ℵ^{b} vel^{a}; ℵ* *ον*) *εωρακ.* (*εω-* ℵABDMSUVΓΛΠ^{2} al pl; EFGHKLΔΠ* al mu *εορ.*) sine copula cum ℵ (*et^{rell}) BDLT^{b} 1. 22. 33. 118. 209. 2^{pe} a b e l syr^{cu} et^{hr} cop arm pers^{p} (Or^{4,302} ex ed. Huet. om *και* etiam eo loco quo *επαν. παντ. εστ.* retinet) Eus$^{marc\,87}$ Nonn^{3,155} (Cyr^{4,165} vid) Tert$^{orat\,1}$ Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) praem *και*, Ln [*και*] cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f ff^{2}· (*et quod vidit et quod audivit*) g q vg syr^{utr} aeth go Or^{4,302} (ed. Delar., vide ante) et^{cat} (ad Eph^{222}) et$^{int\,3,121}$ Chr^{8,197} Aug$^{ioh\,14\,bis}$ | *μαρτυρει* cum ℵD 1. 22. 28. 118. a b e ff^{2}· l cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Eus^{marc} Or^{int} (Tert^{orat} vide supra) Hil^{6} Quaest^{91} ... ς (sed Gb^{00}) Ln Ti praem *τουτο* cum ABLT^{b} unc rell al pler (69. *εκεινο*) c f g q vg syr^{p} et^{hr} Or$^{4,302\,bis}$ et^{cat} Chr^{8,197} Cyr^{4,165} Aug$^{ioh\,14\,bis}$

33. *λαβων*: Λ 12. 59. 124. 230. c^{scr} 8^{pe} Cyr^{4,166} et^{167} *λαμβανων*

34. *εκ μετρου* (Or^{2,599} *ταχα το μετρον ου προσ αυτην την γνωσιν ονομαζεται, αλλα παρα τον υποδεχομενον, τω μη ειναι αυτον μειζονοσ δεκτικον. και γαρ ο υετοσ αυτοσ μεν αμετροσ εστι, μετρειται δε* etc): U 12. 40. 63. 253. 254. aldin *εκ μερουσ* | *διδωσιν* sine additam cum ℵBC*LT^{b} 1. 33. b e f l Cyr^{4,169} ... ς (sed Gb^{00}) add *ο θεοσ*, Ln [*ο θεοσ*] cum AC^{2}DΓΔΛΠ unc^{9} al pler a c ff^{2}· g q vg syr^{utr} cop (*deus enim non* etc) aeth Or^{2,599} et$^{int\,2,384.\,4,523}$ Chr^{8,199} Did$^{tri\,2,6,2}$ Cyr$^{hr\,274}$ Aug$^{ioh\,14,10}$ | *το πνευμα*: B* om, suppl^{2} mg

35. *δεδωκεν* (et. Eus$^{marc\,74.\,88}$ et$^{luc\,200}$): DK 131. *εδωκεν*

36. *ο πιστευων* (et. Ir$^{int\,282}$ Eus$^{luc\,200}$ Bas$^{bapt\,638.\,657}$ Cyp^{296}, item *δια τουτο φησιν· ο πιστ.* Clem^{115}): D praem *ινα* posteaque *εχη* habet | *ο απειθων* cum ℵ* a e ff^{2}· l Tert$^{prax\,2}$ Cyp^{296} ... ς Ln Ti *ο δε απειθ.* (13. 69. al pauc *απιστων*, item Chr^{8,201} et.$^{mosc\,5}$, sed non$^{202\,bis}$) cum ℵ^{c}ABCDLT^{b} unc rell al omn^{vid} b c f q vg syr^{p} (syr^{cu} et^{sch} *et qui*) cop aeth Ir$^{int\,282}$ Bas$^{bapt\,638.\,657}$ Chr$^{8,201.\,202}$ Cyr^{4,173} | *τω υιω*: Γ add *αυτου* | *ουκ*: DΔΛ Ign$^{intpl\,324}$ cod *ουχ* | *οψεται* et. ℵ* et^{c} Ign$^{intpl\,324}$ (ad

IV.

1 Ὡσ οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦσ
πλείονασ μαθητὰσ ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννησ, 2 καίτοιγε Ἰη-
σοῦσ αὐτὸσ οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3 $^{32.7}$ ἀφῆκεν
τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰσ τὴν Γαλιλαίαν. 4 $^{33.10}$ ἔδει
δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆσ Σαμαρίασ. 5 ἔρχεται οὖν εἰσ πόλιν

Eph^{5}) Const^{5,20,6} Bas$^{2,217.\ 430.\ 623.\ 469}$ et$^{bapt\ 638.\ 657}$ Tert^{prax} etc .. ℵ^{a} Ir$^{int\ 282}$ Cyp^{293} εχει (e *habebit*) | ζωην cum ℵABCDT^{b} etc ... EFHLM al^{50} fere Ign$^{int\ pl\ 324}$ Const^{5,20,6} Bas$^{2,217.\ 430.\ 469.\ 623}$ et$^{bapt\ 638.\ 657}$ Chr^{8,201} et$^{bis\ 202}$ Cyr^{4,173} Thdrt^{4,383} την ζωην | μένει hoc accentu EHKSV etc, *manet* a c d f ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} et^{p} arm ... MΓΠ al permu b e g cop syr^{sch} aeth Ir$^{int\ 282}$ Tert$^{prax\ 2}$ Cyp^{293} μενεῖ, *manebit*. Idem editum in Bas$^{2,217.\ 430.\ 623}$ (non ^{469}) et$^{bapt\ 657}$ (non ^{638}) Cyr^{4,174} (non Chr$^{8,201.\ 202}$): hinc Gb′ μενεῖ | επ αυτον: ℵ b ante μενει pon. Praeterea post haec e add *Et post haec traditus est iohannis* (syr$^{p\ mg}$ *-nnes*), atque eadem prorsus syr$^{p\ mg}$ praebet.

IV, 1. ο $\overline{ις}$ cum ℵDΛ 1. 22. 118. 209. 2^{pe} al plus^{20} a b c e ff$^{2.}$ l vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ txt}$ cop arm Chr^{8,203} ... ς Ln Ti ο κυριοσ cum ABCLT^{b} unc rell al pler f q syr$^{p\ mg}$ aeth Nonn^{4,1} (κοιρανοσ) Cyr^{4,175} (:: ο κυρ. ad vitandam repetitionem eiusdem nominis $\overline{ιυ}$ inlatum vdtr. Ceterum ad hunc appellationis κυριοσ usum apud Ioh non conferri possunt nisi 6, 23 ευχαριστησαντοσ του κυριου 11, 2 η αλειψασα τον κυριον μυρω 20, 18 οτι εωρακ. τον κυριον 21, 12 ειδοτεσ οτι ο κυριοσ εστιν, quorum locorum rationem nonnihil a 4, 1 differre apparet) | οτι (69. add ο) $\overline{ις}$: A 262. al^{8} (non iidem atque qui ο $\overline{ις}$ pro ο κυρ. praebent) syr^{sch} om $\overline{ις}$ | ἢ (et. B^{2}): AB*GLΓ 262. al pauc (item Or^{4,249}) om

2. καιτοιγε: C καιτοι | $\overline{ις}$ αυτοσ et. a b e f q ... ADKΠ al^{10} ff$^{2.}$ l gat mm Chr^{8,203} Cyr^{4,175} αυτοσ (K al Chr add ο) $\overline{ις}$ ... 251. c vg syr^{cu} om

3. την ιουδαιαν et. c f q Or^{4,249} etc: D 1. 13. 69. 106. 124. al^{25} a b e ff$^{2.}$ l foss gat mm arm aeth add (a d praem) γην :: ut 3, 22 | παλιν cum ℵB^{2}CDLMT^{b} 1. 33. 69. 124. 346. al vix mu a b c e f ff$^{2.}$ l vg cop syr^{cu} et^{sch} arm aeth Nonn^{4,4} Cyr^{4,175} ... Gb^{0} Ti om cum AB*ΓΔΛΠ unc^{8} al plus^{120} aldin q syr^{p} (Or^{4,249} liberrime αφιεισ την ιουδαιαν και απερχομενοσ εισ την γαλιλαιαν etc) Chr^{8,203} (ανεχωρησεν απο τησ ιουδαιασ και ηλθεν εισ την γαλιλ.)

4. διερχεσθαι: Λ 124. ερχεσθαι | σαμαριασ cum ℵCDE*LΓΔ al mu ... ς Ln Ti -ρειασ cum ABE^{2}FGHKMSUΛΠ al plu. Item vv sqq, nisi quod v. 5. Γ σαμαρειασ confirmat; versu vero 7. σαμαριασ cum ℵDFL* al mu dedimus, ς Ln Ti -ρειασ cum rell. Cf ad Lc 17, 11 ubi σαμαριασ ex ℵAB*EFLXΔ edidimus. In Actis eandem formam ubique (septies) tuentur ℵDE, quater accedente C, semel A et Π

5. ερχετ. ουν (c^{3} F al pauc arm om, e f l *autem*; syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et venit*): c^{3} (quocum facit M$^{mg\ eccles}$) FHU al plus^{20} e add ο $\overline{ις}$ |

τῆσ Σαμαρίασ λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν
Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ
οὖν Ἰησοῦσ κεκοπιακὼσ ἐκ τῆσ ὁδοιπορίασ ἐκαθέζετο οὕτωσ ἐπὶ τῇ
πηγῇ· ὥρα ἦν ὡσ ἕκτη. 7 ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆσ Σαμαρίασ ἀντλῆ-
σαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· δόσ μοι πεῖν. 8 οἱ γὰρ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰσ τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰσ ἀγοράσωσιν.

σαμαριασ: vide ad v. 4 | *συχαρ* (et. ς Gb Sz) cum ℵABCDLΓΔΛΠ unc rell (i. e.^{9}) al pler aldin a b (*esychar*) e (*sycar*) f l q am fu for harl ing sah cop Chr^{8,204} Cyr^{4,176} . . . ς^{e} *σιχαρ* cum 69. al ut vdtr pauc c vg^{clem} Nonn^{4,15} (certe sic editum nec notatur varietas scripturae). Cf Hier quaest Hebr. in Gen^{48,22} (pag^{374}): *hebraice Sichem dicitur, ut Joh. quoque euglsta testatur, licet vitiose ut Sichar legatur error inolevit.* Similiter adnotat de nominib. Hebr.^{98}: *corrupte autem pro Sichem ut Sichar legeretur usus obtinuit.* At in Eus^{onomast} ap Larsow et Parthey p. 346 *συχαρ* legitur additis his: *προ τησ νεασ πολεωσ πλησιον του χωριου ου εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου, εν η ο χσ κατα τον ιω. τη σαμαρειτιδι παρα τη πηγη διαλεγεται· και εισετι νυν δεικνυται.* | *ὅ* cum ℵABC^{2}T^{b}ΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu (r 69. *ω*) aldin Cyr^{4,176} ... Gb Sz Ln Ti *οὗ* cum C*DLMS 1. 28. 33. 157. 209. al^{25} Chr^{8,204} | *ιωσηφ* cum ACDLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} ... ℵB *τω ιωσηφ*

6. *ουν*: V al^{5} d ff^{2} sah syr^{sch} (hiat^{cu}) arm Ir^{219} (*ουδ αν ιω. -ειρηκει· ο δε ις κεκοπιακωσ εκ τησ οδοιπορ. εκαθεζετο*) *δε* ... 69. om | *ις*: Λ *κυριοσ* | *ουτωσ* (B h. l. *ουτω*) et. c f g q vg syr^{p} sah cop: 1. 69. 118. 124. a b e ff^{2} l foss gat mm syr^{sch} et^{hr} arm aeth om | *επι τη πηγη* et. Or^{4,215} et ^{prov} (Notitia^{84}) Chr^{8,206} Thdrt$^{4,191.\ 271}$ Cyr^{4,177} ... L *επι την πηγην* | *ωρα*: b cop^{dz} add *δε* (e syr^{p} c. ob. *et erat hora*) | *ωσ* (Gb'') c. ℵ*et^{cb}ABCDLΠ^{2} (sed restitutum *ωσει*) 33. b^{scr} ... ς *ωσει* cum ℵ^{ca}ΓΔΛΠ* unc^{9} al pler (sed H* 69. al^{2} *ωσ η*) Or^{prov} Chr Cyr . . . sah cop non exprim. Praeterea syr^{cu} singula transp sic, ut verba *επι τη πηγη* excipiat versus 8: *Ac discipuli eius* etc; tum sequitur: *Et cum sederet Iesus erat hora quasi sexta,* deinde: *Et mulier venit ex Samaria* etc.

7. *ερχεται*: a b e ff^{2} l q syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et venit*; f *venit autem* (sah *quaedam mulier autem*) | *γυνη*: ℵ b *τισ γυνη*, *quaedam mulier*, item sah cop | *σαμαριασ*, ς Ln Ti -*ρειασ*: vide ad v. 4 | *πειν* (ℵ* *πιν*) cum ℵ* B*C*DL (hiat h. l. T^{b}) ... ς Ln (ignorans testes formae *πειν* praeter D) *πιειν* cum ℵ^{c}AB^{3}C^{3} (*πειην*) ΓΔΛ (*ποιειν*) Π unc^{6} al omn^{vid}. Cf Herodian. ἁμαρτάνουσιν οἱ λέγοντεσ· πεῖν βούλομαι, μονοσυλλάβωσ· δέον λέγειν πιεῖν, δισυλλάβωσ. μόνωσ γὰρ οὕτωσ καὶ παρὰ τοῖσ ἀρχαίοισ πᾶσιν εἴρηται. Item Anthol. Pal. 11, 140 *οἷσ οὐ σκῶμμα λέγειν· οὐ πεῖν φίλον.* Cf ad 9 et 10.

8. *απεληλυθεισαν* (EFHKΓ al mu -*θησαν*, 69. al^{10} fere -*θασιν*, Λ* -*θασαν*): L Chr^{8,206} (non item^{208}) *απηλθον* ... 1. 118. *απελυθεισαν* | *την πολιν*: Δ om *την*

9 λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτισ· πῶσ σὺ Ἰουδαῖοσ ὢν παρ᾽ ἐμοῦ
πεῖν αἰτεῖσ γυναικὸσ Σαμαρίτιδοσ οὔσησ; 10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ
καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεισ τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίσ ἐστιν ὁ λέ-
γων σοι· δόσ μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησασ αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι
ὕδωρ ζῶν. 11 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεισ, καὶ
τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν ἔχεισ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 μὴ σὺ
μείζων εἶ τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Ἰακώβ, ὃσ ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸσ ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

9. *λεγει* sine copula cum ℵ*V* 1. 61. 229* 2^{pe} al^{15} fere syr^{cu} et^{sch} cop arm aeth Cyr^{4,179} ... ς (sed Gb^{0}) Ln Ti add *ουν* cum ℵ^{c}ABCDL(T$^{b\ vid}$) unc rell al pler it vg sah syr^{p} (syr^{hr} *et dixit*) | *η σαμαριτισ*: syr^{hr} om | *σαμαριτισ* cum ℵCDLT^{b} al pauc ... ς Ln Ti -*ρειτισ* cum ABΓΔΛΠ unc rell (sed HMΛ al -*ρειτησ*) al pler. Item -*ριτιδοσ* cum ℵDLΔ (hiat T^{b}) al pauc^{vid} ... ς Ln Ti -*ρειτιδοσ* cum ABCΓΔΛΠ unc rell etc. Cf et. ad Lc 9, 52 ubi *σαμαριτων* tuentur ℵACLXΓΔΞ, item ad 10, 33. 17, 16. Infra ad vv. 39 et 40. 8, 48. Act 8, 25. | *πωσ*: D a b e ff^{2} l (non item c f g q vg) syr^{cu} arm post *συ ιουδ. ων* pon (*tu cum sis Iudaeus quomodo*) | *πειν* (ℵ*AL *πιν*, ita Ln) c. ℵ*AB*C*DLT^{b} ... ς *πιειν* c. ℵ^{c}B^{3}C^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} | *ουσησ* hoc loco cum ℵABC*LT^{b} 33. Cyr^{4,179} ... ς ante *γυναικ. σαμαρ.* pon cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it vg ... D arm om. Praeterea post haec verba non addidimus *ου γαρ* etc (:: pro glossa habuit Wassenbg^{48}) cum ℵ*D a b e ... ς Ln Ti add *ου γαρ συγχρωνται* (Ti *συνχρ.* cum ℵAB*CLΔ; T^{b} hiat; A al *συχρ.*) *ιουδαιοι σαμαρειταισ* (LΔ -*ριταισ*) cum ℵ^{a}ABCLT^{b} unc rell al omn^{vid} c f ff^{2} g q vg rell Or^{4,219} et^{353} Chr^{8,208} Cyr^{4,180}

10. *ι̅ς̅*: DΠ^{2} (sed rursus o deletum) 13. 69. 80. *ο ι̅ς̅* | *ηδεισ*: A *ειδεισ* | *πειν* (ℵ* *πιν*) cum ℵ*B*C*DLT^{b} ... ς Ln (ex errore ut v. 7) *πιειν* cum ℵ^{c}A B^{3}C^{3}ΓΛ (*ποιειν*) ΔΠ unc rell al omn^{vid} | *αυτον* (et. Or$^{4,212.\ 217.\ 219.\ 363}$ Eus$^{dem\ 293.\ 488}$ etc): Naass^{121} (*ει ηδεισ τισ εστιν ο αιτων, συ αν ητησασ παρ αυτου, και εδωκ. αν σοι πιειν ζων υδωρ αλλομενον*) *παρ αυτου* | *εδωκ. αν* (et. Naass^{121} Or^{ter} Eus^{dem} Cyr$^{glaph\ 122}$ etc): L 69. 235. 253. al$^{2\ scr}$ Or^{4,219} Cyr^{4,180} om *αν*. Ceterum cf ad h. l. Pist^{374}.

11. *η γυνη* cum ℵ^{c}ACDLT^{b} unc rell al omn^{vid} it vg etc ... ℵ* *εκεινη*, B plane om | *ουτε* (et. Or$^{4,217.\ 219.\ 245.\ 363}$ et^{prov} in Notit^{80}): D *ουδε* | *ποθεν* absque *ουν* cum ℵD c^{scr} a b e ff^{2} l foss syr^{cu} et^{sch} et^{hr} sah ... ς Ln Ti add *ουν* cum ABCLT^{b} unc rell al pler c f g q vg syr^{p} cop aeth Or^{4,363} Chr^{8,209} Cyr^{4,181} | *το υδ. το ζων* (et. Or^{4,363}; libere^{217} *το ζων υδωρ*): D 49. 91. *υδωρ ζων*

12. *ημων*: Λ* om | *ιακωβ* (1. *του ιακ.*): M *αβρααμ* | *οσ*: ℵ *οστισ* | *εδωκεν* (Or^{4,212} etc): C 69. Or^{4,224} *δεδωκεν* | *το φρεαρ*: 69. 124. 249. 254. c^{scr} a (*puteum nobis hunc*) e f ff^{2} l (*hunc puteum*) q (non b c) foss gat tol syr^{cu} et^{sch} (non^{p} nec^{hr}) cop (non sah) arm aeth Chr^{8,209} Cyr^{4,181} (non item Or^{4,224}) add *τουτο* | *και αυτοσ* (ℵ^{c}): ℵ* *αυτοσ και* | *τα θρεμμ. αυτου*: D om *αυτου*

13 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶσ ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατοσ
τούτου διψήσει πάλιν· 14 ὃσ δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατοσ οὗ ἐγὼ
δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰσ τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ
ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατοσ ἁλλομένου εἰσ
ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει πρὸσ αὐτὸν ἡ γυνή· κύριε, δόσ μοι τοῦτο
τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. 16 λέγει
αὐτῇ· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 ἀπε-

13. ις̅ cum ℵABCDLT[b]ΓΔΠ* unc[9] al plu Chr[8,211] Cyr[4,181] ... ς (= Gb Sz) ο ις̅ cum AΠ[2] (sed ο rursus deletum) al vix mu Or[4,212] | *απεκρ. ις̅ κ. ειπ. αυτη*: syr[cu] *respondit illi Iesus*

14. *οσ δ αν πιη* (E*HΓ al Eus[ps 174] *πιει*) et. ℵ[c] Or[3,521] et[4,212. 214] Eus[esa 367] et[586] et[ps 174] Chr[8,211] Cyr[4,182] ... ℵ*D *ο δε πινων* (Or[prov] ap Mai [7,42] *καθωσ αυτοσ ο χσ̅ φησιν· ο πινων εκ του υδατοσ* etc, item Eus[ps 87] *και αυθισ· ο πινων εκ του* etc), d *qui autem bibit* | *ου*: E *τουτου* scripturus erat | *ου μη διψ.* usq *δωσω αυτω* cum ℵABC[3]DLT[b] unc rell al pler it[pler] vg rell Or[3,521 bis] et ex Heracl[4,220] Eus[ps87] Chr[8,211] Cyr[4,182] Nonn[4,65] Or[int 4,512] Cyp[106] etc ... C* 13. 108. i[scr] al[5] l sah sax Or[4,212] et[214] Eus[esa bis] et[ps 174] Amb[spir 632] om (:: est *ομοιοτελευτον*), hinc Ln [*ου μη – δωσ. αυτω*] | *ου μη*: D om *μη* | *διψησει* c. ℵABDLM T[b]Γ (Δ *διψει*) 1. 28. 124. 131. 157. al[20] aldin Or[3,521 bis] et ex Heracl [4,220] Chr[8,211] Thdrt[1,615. 1036] et[2,103] Cyr[4,182] ... ς *διψηση* cum C[3]AΠ unc[8] al plu Or[prov] ap Mai Eus[ps 87] Thdrt[2,1039] | *ο υδωρ ο εγω δωσ. αυτω*: e m[106] om (item Thdrt[2,103]) | *εγω* sec cum ℵDMT[b] 22. 33. 69. e[scr] 10[pe] al[6] a b f ff[2.] g vg (et. am for fu) syr[p et hr] (anceps syr[sch]) arm Or[int 2,441] Thdrt[1,1036] et[2,1039] ... ς Ln Ti om cum ABCLΓΔΛΠ unc[8] al pler c q em ing tol Chr[8,211] Cyr[4,182] | *αυτω* sec: ℵ Quaest[6,40] om; item om *αυτω* pr e (qui om *το υδωρ ο εγ. δω αυτ.*) Or[int 3,404] (om ut e) Cyp[106] (non habet *αλλα το* etc) Hil[169] (post *quam ego dedero* pergit libere: *flumina de ventre eius fluent aquae vivae salientis in vitam aeternam*) | *εν αυτω*: a e *illi*

15. *διψω* (et. Or[4,217. 220. 363]): D *δειψησω* | *διερχ–* cum ℵ*B Or[4,217 ter] et[363] (:: *ερχ–* si scriptum fuisset, quis tandem *διερχ–* maluisset?) ... ς Ln Ti *ερχ–* cum ℵ[c]ACDΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] Or[4,220] Chr[8,213] Cyr[4,182] | *-ρχωμαι* cum ℵ*ACDSUVΓΔΠ al pl Or[4,417 ter] et[363] Chr[8,213] Cyr[4,182] ... Ti *-ρχομαι* cum ℵ[c]BEFGHKLMΛ al pl aldin

16. *λεγει αυτη* sine additam cum BC* 33. a Or[4,218] et ex Heracl[221] ℵ*AΠ* 1. al pauc add ις̅, hinc Ln [ις̅], ς add ο ις̅ cum ℵCC[2]DLΓΔΛΠ[2] (sed ο rursus erasum) unc[9] al pler Or[4,219] Cyr[4,182]; item add *Iesus* it[pler] vg sah cop (*dicit Ies. ei*) syr[cu] (*Iesus dic. ei*) syr[utr et hr] rell | *τον ανδρ. σου* c. ℵACDLΓΔΛΠ unc[9] al pler Or[4,215] et[221 bis] (ex Or et Heracl) Chr [8,215 semel] Cyr[4,183] ... Ti *σου τον ανδρ.* cum B 69. 74. 248. 254. 32[ev] 60[ev] g[scr] (6[pe] *σου τ. αν. σου*) Or[4,218. 219] et[semel 221] Chr[8,214] et[semel 215]

17. *απεκρ. η γυνη και ειπεν*: ℵ* nil nisi *απεκρ. η γυνη* (:: quod commendatur similibus locis 9, 11 et 25), syr[cu] *illa ait ad eum*, Chr[8,214] *η δε*

κρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· ἄνδρα οὐκ ἔχω. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ·
καλῶσ εἶπεσ ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 *πέντε γὰρ ἄνδρασ ἔσχεσ,*
καὶ νῦν ὃν ἔχεισ οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲσ εἴρηκασ.
19 *λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτησ εἶ σύ.* 20 *οἱ*
πατέρεσ ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖσ λέγετε
ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐστὶν ὁ τόποσ ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. 21 *λέγει*
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν

φησιν, Cyr 4, 183 *λεγει αυτω η γυνη* | *και ειπεν* (c f vg *et dixit*, c q *di-ce[illegible]*) sine additam cum ℵ[c]ADKLMS[illegible]VΓΔΛΠ al plu c e f q vg cop syr[p] Or 4, 218. 219 ... BCEFGH al[40] a b l sah syr[cu] et[sch] arm aeth add *αυτω*, hinc Ln [*αυτω*] | *ανδρα ουκ εχω* cum ℵC*DL 142. Cyr 4,183 ... ς Ln Ti *ουκ εχω ανδρ.* cum ABC[3]ΓΔΛΠ unc[9] al pler it vg Or 4,218 et[219] Chr 8,215 | *ειπεσ* cum ℵB* Chr 8,214 (et. mosc 4) Cyr 4,183 ... ς Ln Ti *ειπασ* cum AB[3] CDLΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] (:: *συ ειπασ*, *καλωσ ειπασ* Mt 26, 25 et 64 Lc 20, 39 legitur, sed nusquam *ειπεσ* substitutum est.) Praeterea Heracl ap Or 4,221 *αληθεσ ειρηκασ* pro *καλ. ειπεσ* (*ειτα προσ τουτο· αληθεσ ειρηκασ οτι ανδρα ουκ εχεισ, φησιν·*) | *ανδρα*: 142. 245. 247. 258. 60[ev] b c g vg sah cop Or 4,219 d com (non item b txt) Aug ioh 15,20 post *εχ.* pon | *εχω* cum ABCLΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] f g q (a non liquet) vg Or 4,219 bis Chr 8,214 Cyr 4, 183 Aug ioh 15,20 ... ℵD b c e l gat mm Heracl ap Or 4,221 *εχεισ*

18. *πεντε*: Heracl ap Or 4,221 *εξ* (*παρα δε τω ηρακλεωνι ευρομεν· εξ ανδρασ εσχεσ, και ερμηνευει γε την υλικην πασαν κακιαν δηλουσθαι δια των εξ ανδρων* etc) | *νυν*: E* om | *αληθεσ* cum ABCDLΓΔΛΠ unc[8] al fere omn; etiam a e ff[2.] l (sed l* *verbum*) *verum*; b c f g q vg *vere* vel (ita b) *vero* ... ℵE (omnino sic) t[scr] *αληθωσ*

19. *κυριε* (et. ℵ[c]) ℵ* om | *συ* (et. Or 4,222. 279): D a b c l Hil[804] om

20. *εν τ. ορει τουτω* cum ℵABCD[gr]LΓΔΛΠ unc[9] al plu aldin c f ff[2.] l q vg syr[p] arm Or [illegible] et [illegible] Chr [illegible] Cyr [illegible] Thdrt [illegible] Hil [illegible] ... ς (= Gb Sz) *εν τουτω τω ορ.* cum minusc vix mu a b d e syr[cu] et[sch] et[hr] Or int 1,50 Tert marc 4, 35 | *ο τοποσ* (it vg *est locus ubi adorare oportet* vel similiter): ℵ om. Similiter Tert marc 4,35 *quia Hierosolymis oportet adorare.* | *προσκυν. δει* cum ℵABC*DL 33. b c f (ff[2.] g ut vdtr) q (l *ubi adorant*) vg Or 4,222 bis et int 1,50 Cyr 4, 184 Hil[804] ... ς (= Gb) *δει προσκυν.* cum C[3]ΓΔΛΠ unc[9] al pler e syrr sah cop arm Epiph[677] Thdret 4, 381 Chr 8,219 (216 *χρη προσκ.*) Tert marc 4,35

21. *πιστευ. μοι γυναι* hoc ordine (Gb″) cum ℵBC*L 253. 259. g[scr] b q sah aeth syr[hr] Or [illegible] et Heracl ibidem Ath [illegible] Chr 8,219 et [illegible] et [illegible] Cyr 4, 184 et[633] et ador 2 Hil[804] ... ς Ln *γυναι πιστ. μοι* cum AC[3]DΓΔ (om *μοι*) ΛΠ unc[8] (F om *γυν.*) al pler c e f l (a non satis liquet) vg cop syr[cu] et[utr] arm Chr 8, 218 txt Thdrt 2, 1675 | *πιστευε* cum ℵBC*DL 1. 22* 69 [illegible] Or [illegible] et Heracl ibidem Ath[445] Cyr [illegible] et ador 2 ... ς *πιστευσον* cum AC[3]ΓΔΛΠ unc[9] al pler Chr[8] et (ed. Montf *πιστευον*)[1] Cyr 4,633 | *οτε*: AVΓΔ 69. al[10] *οτι* | *τω ορει τουτω*: D a b e syr[cu]

τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοισ προσκυνήσετε τῷ πατρί.
22 ὑμεῖσ προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖσ προσκυνοῦμεν ὃ οἴδα-
μεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23 ἀλλὰ ἔρχεται
ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν
τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτουσ
ζητεῖ τοὺσ προσκυνοῦντασ αὐτόν. 24 πνεῦμα ὁ θεόσ, καὶ τοὺσ
προσκυνοῦντασ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνεῖν δεῖ. 25 λέγει
αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίασ ἔρχεται, ὁ λεγόμενοσ Χριστόσ·
ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνοσ, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. 26 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-

---

et^{sch} Hil^{804} τουτ. τ. ορ. | προσκυνησετε (1. e^{scr} -σητε): 69. 124. cop arm Or^{1,686} et^{4,223} (at^{4,224sq} -σετε quater) προσκυνησουσι

22. εστιν: 69. εγενετο και εστιν | ο οιδαμεν: Epiph^{677} α οιδ.

23. αλλα cum ℵABD ... ς αλλ cum CLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | τω πατρι: 69. add μου | και γαρ ο πατ. τοιουτ. ζητ. τ. πρ. αυτον (αυτον et. ℵ^{c}; ℵ* 254. al pauc αυτω, Γ αυτων) et. Or^{4,229} Ath^{545} Chr^{8,220} Cyr^{4,191} Hil ^{804} ... 1. 22. om. (At non huc valet Tert$^{orat 28}$ *veniet hora - in spir. et veritate. Deus enim spiritus est, et adoratores itaque tales requirit.* Extrema enim respondent verbis de quibus quaeritur.) Praeterea post προσκ. αυτ. 124* a b add εν πνευματι, *in spiritu*

24. πνευμ. ο θε. και τουσ προσκ. [αυτον]: haec propter ὁμοιοτελ. G 69. 131. 229. al pauc om. Totum versum syr^{cu} sic reddit: *Deus enim spiritus est, et illi qui adorant eum spiritu, etiam oportet eos adorare qui adorant eum spiritu et veritate.* Quae quidem mire confusa sunt. | τουσ προσκυνουντασ sine αυτ. c. ℵ*D* d ff^{2} Heracl ap Or^{4,234} (το δε τουσ προσκυν. εν πν. και αληθ. δει προσκ., σαφηνιζειν νομιζων φησιν, αξιωσ του προσκυνομενου etc) Novat$^{trin 2}$ (Gall^{3,291}) ... ς Ln Ti add αυτον (251. al pauc Eus$^{marc 5}$ αυτω) cum ℵ^{c}ABCD^{2}L unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg rell Or^{4,230} Eus$^{dem 18}$ et$^{marc 5. 103. 173}$ Ath^{545} Chr^{8,221} Tit (Gall^{5,334}) Cyr^{4,191} Hil^{804} | εν πνευμ. και αληθ. (et. ℵ^{c}): ℵ* εν πνευματι αληθειασ | προσκ. δει cum ℵ*D a Novat$^{trin 6}$ Victorin$^{ari 4,4}$ (Gall^{8,188}) Hil^{831} ... ς Ln Ti δει προσκ. cum ℵ^{c}ABCL unc rell al omn vid it^{pl} (e om *adorare*) vg Or$^{1,441. 686}$ et$^{4,230. 234}$ et^{alib} Or$^{int 1,49. 50}$ Eus dem et^{marc} Cyr$^{ador 2}$ al Hil^{804} :: cf ad v. 20, ubi similiter plerisque δει προσκ. placuit.

25. οιδα (et. Or$^{4,8. 236}$ Chr^{8,221}) ... ℵ^{c}GLΛ 13. 33. 69. al^{10} sah cop syr p mg arm aeth Or^{4,23} Cyr^{4,191} Nonn^{4,125} (ἐδάημεν) οιδαμεν | μεσσιασ (D -ειασ) cum ℵABCDHKLMΔΠ^{2} al sat mu it vg etc ... Gb'' μεσιασ (c scr -ειασ) cum EGSUVΓΛΠ* al^{60} aldin sah^{gr} cop^{gr} syr$^{p mg gr}$. Cf et. ad 1, 42 | ο λεγομ. χς: syr^{cu} et^{sch} om (non item syr^{p} et^{hr}) | αναγγελει (ℵ^{c} Or$^{4,8. 23. 236. 237}$ etc): ℵ*D^{gr} αναγγελλει | απαντα cum ℵBC* 1. Or$^{4,8. 236. 237}$ ... ς Ln παντα cum AC^{2}DLΓΔΛΠ unc^{8} al pler (69. τα παντ.) Or^{4,23} Chr^{8,221} Cyr^{4,191} | ημιν: U al aliq υμιν

26. ο ις: A om ὁ

σοῦσ· ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 *Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθη-*
ταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸσ ἐλάλει· οὐδεὶσ μέντοι
εἶπεν· τί ζητεῖσ ἢ τί λαλεῖσ μετ' αὐτῆσ; 28 *ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρί-*
αν αὐτῆσ ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰσ τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖσ ἀνθρώ-
ποισ· 29 *δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃσ εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα·*
μήτι οὗτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ; 30 *ἐξῆλθον ἐκ τῆσ πόλεωσ, καὶ*
ἤρχοντο πρὸσ αὐτόν. 31 *Ἐν τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθη-*
ταὶ λέγοντεσ· ῥαββεί, φάγε. 32 *ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐγὼ βρῶσιν*

27. *επι τουτω* cum ℵ^{c}ABCGHLMSVΓΔΛΠ al pler Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ℵ*D cop *εν τουτω* (d *in hoc*) ... EKU 69. 124. al^{20} Or^{4,237} *επι τουτο* ... it^{pler} vg sah *continuo* vel *statim* | *ηλθ-* cum ℵ^{c}ABCDL etc, it^{pl} vg *venerunt* ... ℵ* *επηλθ-*, item e q *supervenerunt*. Praeterea *-λθαν* cum ℵ* B* ... ς Ln Ti *-λθον* cum ℵ^{c}AB^{3}CDL unc rell al omn^{vid} | *εθαυμαζον* cum ℵABCDGKLMΠ al^{15} fere it vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm Or$^{4,237.\ 238}$ Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ς (= Gb Sz) *εθαυμασαν* cum ESUVΓΔΛ al plu sah syr^{p} | *ειπεν* sine additam cum ABCL unc rell al omn^{vid} c f l q vg sah syr^{utr} et^{hr} Or^{4,237} Chr^{8,222} Cyr^{4,193} ... ℵD a b ff^{2} foss syr^{cu} cop aeth auct$^{sing\ cler}$ add *αυτω*, item e *mulieri*, arm *ex eis* | *τι ζητεισ η τι λαλ. μετ αυτησ* (e om *μετ αυτ.*): syr^{cu} *quid quaesivit illa? aut, quid illi dicebas!*

28. *την υδριαν*: Δ om *την* | *αυτησ*: D *εαυτησ*, 126. om | *η γυνη*: D b e (*mulier autem demisso urceo abiit in*) l q sah (*mulier igitur ponens hydr. suam intravit*, item basm) arm (item syr^{cu} et^{p}) ante *την υδρ.* pon .. 244. syr^{hr} om

29. *παντ. α* cum ℵBC* a d e q sah cop basm syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{4,238} cdd ... ς Ln Ti *πα. οσα* cum AC^{3}D^{gr}LΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b c f (g ff^{2} ut vdtr) l vg Or^{4,238} ed et^{239} et^{279} Cyr$^{hr\ 111}$ Chr^{8,225} Cyr^{4,191} | *ουτοσ* (et. Or^{4,238} et^{saep} Cyr^{hr} etc): it^{pler} vg *ipse* ... D *εκεινοσ*, item q *ille*

30. *εξηλθον* (L e *εξηρχοντο*) sine copula cum ℵBLΓΔΠ* unc^{8} al^{100} a^{vid} (nisi est *et exierunt*) c g am fu for em ing tol arm Or^{4,240} Chr$^{mosc\ 2}$ (Chr^{8,226} et. $^{mosc\ 4}$ om versum) ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum ℵA 1. 69. al mu e f l q vg^{clc} sah Cyr^{4,195}, item Π^{2} cop basm Or^{4,241} add *δε* ... CD b syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth *και εξηλθον*, hinc Ln [*και*] *εξηλθ.*

31. *εν* sine copula cum ℵBC*DL a^{vid} c e g l vg basm syr^{hr} Or^{4,241} et^{242} . ς add *δε*, Ln [*δε*] cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} b f ff^{2} m^{106} q cop syr^{cu} (sed om *εν τω μεταξυ*) et^{p} Or^{4,242} Chr^{8,226} Cyr^{4,195} ... syr^{sch} arm aeth Aug$^{ioh\ 15,31}$ *και εν τω μετ.* | *ηρωτων* (e 69. 60^{ev} *-τουν*, E al pauc *-τον*, item ELΓ al *εν το*) et. Or^{4,241} et^{242} (*διατι δε αυτον ηρωτων, και ουχι ελεγον αυτω, αξιον ιδειν*): Λ 262. *παρεκαλουν*. Cf Chr^{8,226} *το ηρωτων ενταυθα παρεκαλουν εστι τη εγχωριω αυτων φωνη.* | *αυτον*: GΔ om | *οι μαθηται* et. Or$^{4,241.\ 242}$: ΓΠ^{2} (sed rursus deletum est) 28. 33. 124. al plus^{50} e f q foss cop basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,226} Cyr^{4,195} add *αυτου* | *λεγοντεσ· ρα. φαγε*: syr^{cu} *ut ederet cum illis panem* | *ραββει* cum ℵBCDEHΓΛ ... ς Ln *ραββι* cum AGKLMSUVΔΠ al certe pler

ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε. 33 ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸσ ἀλλήλουσ· μή τισ ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντόσ με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 οὐχ ὑμεῖσ λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόσ ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸσ ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰσ χώρασ, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸσ θερισμόν. 36 ἤδη ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰσ

33. ελεγον (ℵ[c]): ℵ* b Quaest[6,40] λεγουσιν, d *dicent* | ουν et. ℵ[c] c f ff[2.] g l m[106] vg syr[p] sah cop Or[4,245] etc: D[gr] a b q syr[hr] δε (aeth *et dicebant*) ... ℵ* d e syr[cu] et[sch] om | οι μαθητ. (syr[cu] om οι μα., a b c e ff[2.] q sah cop syr[utr] add αυτου) πρ. αλληλουσ: 13. 69. 124. cop πρ. αλλ. οι μαθηται ... D[gr] εν εαυτοισ οι μαθ. Latini pro πρ. αλληλ. sic: *ad invicem* a c d e f vg; b l *ad alterutrum*; ff[2.] *intra semetipsum*; q *inter se*, m[106] *inter semetipsos* | φαγειν: basm add *dixerunt ei eius discipuli: Rabbi, ede.*

34. λεγει: v[manu rec] εφει | αυτοισ: Α αυτη | ποιω c. ℵΑΓΔΛ unc[7] al pler Or[3,97] Hipp[fragm] (ed. Lag[201, 5]) Bas[2, 484] et[586] Chr[8,226] c Antioch[1138] ... Gb'' Ln ποιησω cum BCDKLT[b]Π al[8] Clem[125] Or[3, 720] et[4,245 ss] (et. Heracl[248]) Chr[8,226 d] Cyr[4,197] (:: propter τελειωσω. Cf. et. 6, 36.)

35. ετι cum ℵABCT[b]ΓΔΛΠ[2] unc[8] 1. 33. al plu it vg cop syr[utr] et[hr] arm aeth Or[4,249. 250. 251] Chr[8,226] Hil[941] ... DLΠ* 13. 28. 69. al[60] fere syr[cu] Or[4,248 bis] et[250 bis] et[251] et[alibi] Chr[mosc 3] Cyr[4, 198] om, hinc Gb[0] | τετραμηνοσ cum ℵABCDLT[b]ΓΔΛΠ unc[8] al[160] aldin Or[4 octies] Chr[mosc 4] Cyr[4, 198] ... ς (= Gb Sz) τετραμηνον cum Π al vix mu Chr[8,226 ed] | ιδου λεγω υμιν et. Or[4,248. 251. 252. 256] Chr[8,226] Cyr[4,199] Ir[int 259] Aug[ioh 15, 32] ... 1. 22. 108. 118. 124. 301[txt] Or[4,580] nota (ex Philocalia) et[cat ox] (in ep ad Rom[20]) et Or[int 4,512] om

35. 36. ηδη (ℵ*BMΠ* al nec ante nec post interpg): cum seqq coniunximus (probante Schulzio) cum ℵ[c]AC*DEL 33. al b d l q (item e, etenim *iam qui metit* nemo ex Latinis qui cum antecedd coniungunt) syr[cu] (και ηδη) Ir[int 259] (post *albae sunt ad messem* pergit: *Nam* [*Iam?*] *messor mercedem accipit*) Eus[esa 426] (ελεγεν· επαρατε τουσ - προσ θερισμον. Non addit ad haec ηδη) Cyr[4, 199] (in comm quidem non attingit) Thdrct (ut Eus)[1,1398] et[2.233] ... ς Ln cum antecedd coniungunt cum C[2]GHKSUΓΔΛΠ[2] al plu cop[edd] syr[p] (item qui ante πρ. θερισμ. ponunt 254. c f ff[2.] vg syr[sch]; Aug[ioh 15,32] ante *albae sunt*) Or[1,219] et [3,158] et[4, 248. 250 ss] et[580] nota Eus[dem 440] ... a m[112] (pergit: *sicut autem qui metet mercedem accipiet*) cop[dz] syr[hr] arm aeth Chr[8,226 sq] Hil[78. 143. 941. 1014] plane om

36. ο θεριζων ab initio sine και cum ℵBC*DLT[b] 8. 17. 33. a b e l q (m vide ad v. 35) cop[dz] Ir[int 259] (vide ante) Or[1,219] et[4,253. 254-256. 258] Cyr[4, 199] ... ς (= Gb) και ο θεριζων, Ln [και] ο θερ. cum AC[2]ΓΔΛΠ unc[8] al pler c f ff[2.] vg cop syr[cu] (και ηδη, vide ante) et[sch] arm aeth (*quoniam et is qui*) Cyr[hr 299] Chr[8,227] (:: cohaeret cum ηδη ad antecedd tracto)

ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 ἐν
γὰρ τούτῳ ὁ λόγοσ ἐστὶν ἀληθινόσ, ὅτι ἄλλοσ ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ
ἄλλοσ ὁ θερίζων. 38 ἐγὼ ἀπέσταλκα ὑμᾶσ θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖσ
κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖσ εἰσ τὸν κόπον αὐτῶν
εἰσεληλύθατε. 39 Ἐκ δὲ τῆσ πόλεωσ ἐκείνησ πολλοὶ ἐπίστευσαν
εἰσ αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆσ γυναικὸσ μαρτυρού-
σησ ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα. 40 ὡσ οὖν ἦλθον πρὸσ

36. *ινα και* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{7} al pler a b c f (ff^{2}· g ut vdtr) l q m^{112} (*sicut autem qui metet mercedem accipiet et colliget fructum in vitam aeternam: et qui seminat gaudebit simul cum eo qui metet*) vg syr^{cu} et ^{sch} aeth Ir$^{int\,259}$ Chr^{8,228} ... BCLT^{b}U 1. 33. 67. e g cop syr^{p} et^{hr} arm Heracl^{260} Or$^{4,253.\,256.\,258.\,259}$ et Heracl^{260} Cyr^{4,199} om *και* | *ομου χαιρη* (D *χαρη*, vide post): EKΓΛΠ* al permu *ομου χαιρει*. Praeterea D syr^{cu} et^{sch} et^{p*} (ap White) et^{hr} basm arm aeth Ir$^{int\,259}$ *ομ. χ.* (*adgaudeant* Ir^{int}) post *και ο θεριζων* pon

37. *ο λογ. εστιν* et. e g (e *verbum est verum*, g *verb. verum est*) basm Or ^{4,260} bis Chr^{8,228} Ir$^{int\,261}$ (*sermo est verus*) ... D 301. p^{scr} al pauc b c q vg (hi^{4} *est verbum verum*) a f ff^{2}· l m (a d l m *est enim verbum veritatis*, f ff^{2}· *enim est verbum veritatis*) cop arm Heracl$^{orig\,4,260}$ Ir$^{int\,259}$ (*est sermo verus*) *εστιν ο λογοσ* (Cyr^{4,199} *ο λογ. αληθι. εστ.*) | *αληθινοσ* (ADΔ *-θεινοσ*) sine articulo (Gb') c. ℵBC*KLT^{b}ΔΠ* 1. 22. 33. al^{20} Or^{4,} ^{260} et Heracl^{ibid} Chr$^{mosc\,6}$ Cyr^{4,199} ... ς Ln (sciebat tantum omittentes articulum c Or) Ti *ο αληθινοσ* cum AC^{3}DΓΛΠ^{2} unc^{7} al pler Chr^{8,228} (*ο αληθησ*). Pro *αληθιν.* habent *αληθησ* 1. 22. al pauc Chr | *σπειρων*: K incpte *θεριζων*

38. *απεσταλκα* cum ℵD ... ς Ln Ti *απεστειλα* (C *αποστειλ.*) cum ABCL T^{b} unc rell al omn^{vid} Or$^{4,252.\,258.\,261}$ Chr^{8,228} Cyr^{4,200} (:: similiter Ioh *απεσταλκα* vdtr scripsisse quamvis multi ac plurimi dissentiant 5, 36. 7, 29. 20, 21. Item Act 5, 36 a plerisque pro *απεσταλκεν* substitutum *απεστειλεν*. D quidem etiam 5, 38. 6, 29. 6, 57. *απεσταλκεν* praebet, quibus locis *απεστειλεν* pro auctoritate testium non deserendum videtur.) | *θεριζων*: H (per incuriam) om | *ὃ* (et. Or^{4,252} etc Chr Cyr): D*L d e om (c^{scr} *αλλ*) | *κεκοπιακατε* (V 246^{mg} *-κετε*) D *εκοπιασατε* | *κεκοπιακασιν*: D Chr^{8,228} in$^{mosc\,6}$ *εκοπιασαν* | *εισ τ. κοπον*: b l am fu Ir$^{int\,259}$ *in laborem*, a ff^{2}· m^{112} *in labore*; contra c e g f vg (et. for ing em gat mm mt foss) syr^{hr} *in labores*, q *in laboribus*

39. *εισ αυτον* (1. cod^{lat} ap Wtst post *τ. σαμαρ.* pon): p^{scr} a e Or^{4,263} (non item^{4,240}) om | *σαμαριτων* cum ℵDLΔ etc ... ς Ln Ti *σαμαρειτων* cum ABCΓΔΛΠ unc rell al pler | *δια τον λογον* etc: syr^{cu} *propter testimonium mulieris dicentis* | *ἃ* cum ℵBC^{4}L b e l q cop basm syr^{cu} et^{sch} aeth Or^{4,240} et^{265} ... ς Ln Ti *οσα* cum AC^{3}DΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff^{2}· g vg syr^{p} arm Or^{4,263} bis Chr^{8,229} Cyr^{4,201} (:: cf ad v. 29)

40. *ωσ ουν ηλθον*: B* *συνηλθον ουν*, tum correxit ipse * vid *ωσ ουν συνηλθον*, denique B^{3} *ηλθον ουν* vel potius *ωσ ηλθον ουν*. Latini: *cum*

αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ᾽ αὐτοῖσ· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρασ.
41 καὶ πολλῷ πλείουσ ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ,
42 τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ἀληθῶσ ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.
43 [34.7] Μετὰ δὲ τὰσ δύο ἡμέρασ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰσ τὴν

ergo venerunt b, *cum ergo venissent* d; *et cum venissent* q; a c f ff2· g l vg *cum venissent* (a *venissent? venerunt?*) *ergo*; e *venerunt ergo ad eum obsecrantes* etc | σαμαριται cum ℵADL al ... ς Ln Ti σαμαρειται cum ABCΓΔΛΠ etc | KL al pauc ηρωτον | παρ αυτοισ (et. Or 4,240· 264 et 265 ο ηρακλεων - ταυτα φησιν· παρ αυτοισ εμεινε και ουκ εν αυτοισ): C προσ αυτουσ | εμεινεν: H 126. al pauc εμειναν | εκει: ℵ 248. 253. 259. g^scr 7^pe al^5 syr^cu et^sch et^hr παρ αυτοισ | δυο ημερασ (et. c f g vg *duos dies*, b *biduum*, ff2· l q *biduo*, e *per viduum*): ℵ ημερ. δυο

41. πολλω πλειουσ (et. syr^p et^hr): syr^cu et^sch *multi* | επιστευσαν (et. Or 4,264 Cyr 4,201 Ir^int 230): Λ 13. 69. 262. 6^pe 8^pe al pauc f vg^cle (non item am fu foss for iac em ing al) syr^sch et^p c.* et^hr arm aeth Chr 8, 232 add εισ αυτον

42. τη τε (et. ℵ^c Ir^int 230; ℵ* και ελεγον τη γυν., b *et dicebant mulieri*): D EΛ 71. c^scr g^scr a e ff2· l q foss (sed e q *dicebant autem mulieri*) syr^p Or 4,265 τη δε | οτι cum ℵACDLΓΔΛΠ unc rell al pler it^pler vg etc: B 80. al pauc b f syr^sch aeth Or 4,265 Ir^int 230 om, hinc Ln [οτι] | σην λαλιαν cum ℵ^cACLT^b vid unc rell al omn^vid it^pler vg (habent enim *tuam loquellam* a c f ff2· vg Ir^int, e q *tuum sermonem*) Or 267 ex Heracl (φησι λειπειν το μονην) Chr 8,232 Cyr 4,202 Ir^int 230 ... B Or 4,240 et 265 λαλιαν σου ... ℵ*D b l σην μαρτυριαν (Schu „haud inepte") | αυτοι (et. Or 4,240· 265· 267 rell Ir^int 230): D a αυτου | ακηκοαμεν (et. Or 4,265 et ex Heracl 267 Ir^int): ℵΠ^2 (sed rursus erasum) 1. 13. 69. 118. 124. syr^cu et^hr arm add παρ αυτου | οιδαμεν (p^scr add και εγνωμεν): K 116. 131. εγνωμεν, Π* 53. εγνωκαμεν | ουτοσ: H ουτωσ | αληθωσ (et. Or 4,240 Ir^int 230) ... ℵ am fu syr^cu (syr^hr *et nos scimus vere quod hic est*) Or 4,265 Aug^ioh 15,33 semel ante ουτοσ pon ... K*Π al pauc ff2· Or 4,267 (ex Heracl) Victorin 154 (ap Gall 8) om | ο (Δ om) σωτηρ του κοσμου cum ℵBC*T^b 69. 71. al pauc a b c (*propheta et salvator mundi*) ff2· l vg cop syr^cu et^hr* arm aeth Ir^int 230 Or 4,240· 265 et (ex Heracl) 267 Eus^ps 636 (περι ου ειρηται· ουτοσ εστιν αληθωσ ο σωτ. τ. κοσμ.) Victorin (l. l.) Aug^ioh 15,33 ... ς (sed Gb^00) add ο χ̅ς̅ cum AC^3DLΓΔΛΠ unc^9 al pler e f q (et. δ) syr^sch (ante ο σωτ. pon) et^p et^hr corr Chr 8,232 et 233 Cyr 4, 202

43. εξηλθ. εκειθ. sine additam cum ℵBCDT^b 13. 69. a b e f ff2· l q cop syr^cu Or 4,249 et^bis 267 Cyr 4,202 ... ς (sed Gb^0) add και απηλθεν cum AΓΔΛΠ unc^9 al pler vg syr^sch et^p mg arm aeth Chr 8,232 et 234; item L 106. g gat mm syr^p txt και ηλθεν, item c for tol *et fuit* (pergitur *in Galilaea*) :: cf v. 3.

Mt 13, 57 Mc 6, 4 Lc 4, 24 Γαλιλαίαν. 44 [35.1] αὐτὸσ γὰρ Ἰησοῦσ ἐμαρτύρησεν ὅτι προφή-
της ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45 [36.10] ὡσ οὖν ἦλθεν
εἰσ τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότεσ
ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοισ ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
εἰσ τὴν ἑορτήν. 46 ἦλθεν οὖν πάλιν εἰσ τὴν Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ,
ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον.
(Mt 8, 5 ss Lc 7, 1 ss) [37.3] Ἦν δέ τισ βασιλικόσ, οὗ ὁ υἱὸσ ἠσθένει, ἐν Καφαρναούμ·
47 οὗτοσ ἀκούσασ ὅτι Ἰησοῦσ ἥκει ἐκ τῆσ Ἰουδαίασ εἰσ τὴν

44. ις̅ sine articulo cum ℵABCDΓΔΠ* unc^{8} al^{20} aldin Or^{4,267} quater et^{268} Cyr^{4,202} ... ς (= Gb Sz) ο ις̅ cum LMΛΠ^{2} al plu (Chr^{8,231} ο χς̅)

45. ωσ cum ℵ*D Chr^{8,234} (et. mosc^{G}) ... ς Ln Ti οτε cum ℵ^{c}ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Or^{4,249} et^{269} Cyr^{4,202} (:: adamat Ioh aeque ac Lc ωσ pro οτε ponere. Lc 5,4 pro ωσ D substituit οτε, plerumque tamen nec ωσ nec οτε fluct.) | εισ την γαλιλαιαν: syr^{cu} om | εδεξαντο (et. Or$^{4,249.\ 268}$ et^{269} etc): D εξεδεξαντο | παντα (syr^{cu} et$^{p\ txt}$ om): ℵ* (transp^{c}) a b f syr$^{p\ mg}$ Or^{4,268} (non item^{249} et^{269}) post εωρακοτεσ pon (item arm παντα τα σημεια) ... G syr$^{p\ txt}$ παντεσ. Similiter a *Galilaei universi visis omnibus*, ff$^{2.}$ *universi Galilaei cum omnia vidissent*, e *Galilaei omnes, audierant enim omnia* | εωρακοτεσ cum ℵABCDM UΓΔΛ al plu ... EFGHKLVΠ al mu εορακ | α cum ℵ*DT^{b}ΓΔΛΠ* unc^{9} al pler it vg syr^{cu} et^{sch} et^{p} aeth Or^{4,269d} et$^{semel\ 270}$ (:: Matthaei ad h. l. „α de Christo quibusdam parum videbatur“) ... Gb″ Ln Ti οσα cum ℵ^{c}ABCLΠ^{2} (sed restitutum α) al^{10} Or$^{4,249.\ 268.\ 269c}$ et$^{semel\ 270}$ Chr^{8,234} Cyr^{4,202} | ιεροσολυμοισ: D q ιερουσαλημ | εν τη (et. Or$^{4,249.\ 268.\ 269}$): D om εν | και αυτοι γαρ (l *et ipse venerat* etc) ηλθ. εισ τ. εορτην: G 108. 122* om | ηλθον: ℵ εληλυθεισαν, item it vg *venerant* (l *venerat*)

46. ηλθεν: ℵ ηλθαν, item postea ℵ* εποιησαν pro (ita ℵ^{c}) εποιησεν | παλιν sine additam cum ℵBCDL al^{10} fere it^{pler} vg cop syr^{cu} arm aeth Or^{4,271} Cyr^{4,203} ... ς (= Gb) praem ο ις̅ cum minusc permu Chr^{8,231}, item Sz add ο ις̅ cum AΓΔΛΠ unc^{9} al plu aldin f q syr^{sch} et^{p} | εισ την (et. Or$^{4,250.\ 268.\ 271}$ etc): B εν | κανα (et. ℵ^{c}): ℵ* κανναν | ην δε cum ℵDLT^{b} 33. b e f ff$^{2.}$ l q cop Chr^{8,235} Cyr^{4,203} Gaud ... ς Ln Ti και ην cum ABCΓΔΛΠ unc rell al pler c g vg basm syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,271} ... a sine copula: *Erat ibi quidam* | βασιλικοσ (EMT^{b}Γ al -εικοσ, item v. 49. AMΓ al): D 31^{ev**} (Chron^{405} ex ed. Par. ubi est ^{216}) Synops^{142} βασιλισκοσ, a d *basiliscus*. Item v. 49. D^{gr} y^{scr} βασιλισκοσ (a d h. l. *regulus*). | καφαρναουμ cum ℵBCDT^{b} 33. it^{pler} (a *capernaum*) vg cop basm Or^{4,271} Cyr^{4,203} ... ς καπερναουμ cum ΛLΓΔΛΠ unc^{9} al pler q (a *caparnaum*) Chr^{8,235}. Praeterea e (*Erat autem illic*) vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\ 16,3}$ om εν καφαρν., syr^{cu} et^{sch} post ην pon

47. ουτοσ (ℵ^{c}): ℵ* om | ις̅: ℵ ο ις̅ | εκ (33. 69. απο) τησ ιουδ. etc: syr^{cu} *ex Galilaea in Iudaeam* | απηλθεν et. ℵ^{c} c f q vg syr^{utr} et^{hr} ... ℵ* C 1. 13. 33. 69. 124. a b e ff$^{2.}$ l syr^{cu} arm aeth Chr^{8,235} ηλθεν (sed ℵ*

Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸσ αὐτόν, καὶ ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ
ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 *εἶπεν οὖν*
ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ
πιστεύσητε. 49 *λέγει πρὸσ αὐτὸν ὁ βασιλικόσ· κύριε, κατάβηθι*
πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. 50 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· πο-*
ρεύου· ὁ υἱόσ σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωποσ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ, καὶ ἐπορεύετο. 51 *ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντοσ*
οἱ δοῦλοι ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἤγγειλαν ὅτι ὁ παῖσ αὐτοῦ ζῇ.

ηλθεν ουν, cf supra omissum *ουτοσ*) | *και ηρωτα* sine *αυτον* cum ℵB CDLT^{b} 33. 69. a e l q foss arm Or^{4,273} (*γενομενοσ προσ αυτον και ερωτων ινα καταβη και ιασηται αυτου τ. υιον· εμελλ. γαρ αποθν.*) Chr^{8,235} bis Cyr^{4,203} ... ς (sed Gb^{00}) add *αυτον*, Ln [*αυτον*] cum AΓΔ ΛΠ unc^{8} (G om *και ηρωτα*) al pler b c f (ff^{2}· vid) vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop aeth | *καταβη και* (ita et. c^{2}): c$^{*\,vid}$ *καταβασ* | *ιασηται* (syr^{cu} *videret*): HS* al aliq *ιασεται* | *ημελλεν*: KΠ al plus ^{30} *εμελλ.* (nec aliter editum Or^{4,273} et^{275} Cyr^{4,203})

48. *ουν* (b e *autem*): T^{b} 237. syr^{cu} et^{sch} (syr^{hr} *et dixit*) om | *πιστευσητε*: EH^{2}Λ 262* al aliq *πιστευσετε* ... H*Π *πιστευετε*, item *creditis* it vg arm

49. *πριν*: Π^{2} al^{10} fere Chr^{8,236} *πριν η* | *το παιδιον* (et. Or^{4,275} ex Heracl): A 13. 57. 69. 77. 124. 244. Chr^{8,235} (non item^{236} et ^{237}) *τον υιον* ... ℵ aldin *τον παιδα*, item *puer* b d e ff^{2}· l q (contra c f vg *filius*, a hiat) | *μου* (et. c f ff^{2}· vg Or): D 1. b e ff^{2}· l syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,237} om

50. *ο ις*: E 157. c^{scr} om | *πορευου*: syr^{cu} add *in domum tuam* | *σου*: F om | *επιστευσεν* sine copula cum ℵBD c l vg Cyr^{4,204} ... ς (Gb^{0}) praem *και*, Ln [*και*] cum ACΓΔΛΠ unc^{9} al pler a b e f ff^{2}· q syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop basm arm aeth ... LT^{b} s^{scr} *επιστ. δε* | *ον ειπ. αυτω ο ις*: ℵ* syr^{cu} *του ιησου*, ℵ^{c} *του ιυ ον ειπεν αυτω*. Libere Chr^{8,235} *λεγων οτι ειποντοσ του ιυ· πορευου, ο υιοσ σου ζη, επιστευσε τω λογω αυτου, και επορευετο.* | *ον* cum ℵ^{c}ABCLT^{b} (F *ὡν*) ... ς Ti *ω* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Cyr^{4,204} | *αυτω*: KΠ d om | *ο ις* cum ABCD LΓΔΛΠ unc^{9} al longe plu Cyr^{4,204} ... ς (= Gb + Sz) om *ὁ* cum minusc vix mu | *και επορευετο* (13. 69. 124. *επορευθη*): syr^{cu} om

51. *ηδη*: c f syr^{cu} et^{sch} non exprim | *οι δουλοι* sine *αυτου* cum ℵDg^{r}L 1. a b c e f ff^{2}· l vg. Cf et. Or^{4,272} *εμφαινεται δε αυτου το αξιωμα και εκ του ηδη αυτου καταβαινοντοσ τουσ δουλουσ αυτω απηντηκεναι λεγοντασ* etc ... ς Ln Ti add *αυτου* cum ABCΓΔΛΠ unc^{9} al pler d q syrr^{omn} cop rell Chr^{8,236} Cyr^{4,204} | *υπηντησαν* cum ℵBCDKL 1. al ^{20} fere aldin (D *υπηντ. οι δουλ. αυτω*) ... ς *απηντησαν* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,272} (vide ante) Chr^{8,233} Cyr^{4,204} | *αυτω* (A al^{4} *αυτον*): d om (sed vide post) | *και ηγγειλαν* cum ℵD (:: cf ad 20, 18) ... ς Ln Ti *και απηγγειλ.* c. ABCΓΔΛ unc^{8} al pler Cyr^{4,204}, item KΠ al^{7} *ανηγγ.* ... BL cop aeth^{rom} (syr^{hr} *et dixerunt ei*) Or^{vid} (vide ante) Chr^{8,236} om. Praeterea non addidimus *λεγοντεσ* cum ℵD b, sed D b add *αυτω* (cf ante) ... ς Ln Ti add *λεγοντεσ* c. AC(BL) unc rell al omn^{vid} it^{pler} etc

52 ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν·
εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲσ ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετόσ.
53 ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦσ· ὁ υἱόσ σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸσ καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐλθὼν ἐκ
τῆσ Ἰουδαίασ εἰσ τὴν Γαλιλαίαν.

se l a syr^{cu} et^{sch} (cop basm aeth *ei dicentes*, item vide syr^{hr}) Chr^{8,236} Cyr^{4,204} :: *και ηγγειλαν* ab initio scriptum videtur (ℵD), alii (BL) substituerunt *λεγοντεσ*, alii certe *αυτω* addiderunt ac pro *ηγγειλ.* (pariter ac 20, 18 factum est) usitatiora *απηγγ.*, *ανηγγ.* substituerunt, alii denique et *κ. απηγγ.* et *λεγοντεσ* dederunt | ο (C* om; add^{2}) *παισ* cum ℵABCEFGHMSVΓΔΛ al plu syr$^{p\ txt}$ Or (et Heracl)$^{4,272.\ 273.\ 275}$ Chr^{8,236} ... DKLUΠ 13. 33. 69. 124. al^{25} aldin syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} cop basm aeth Cyr^{4,204} *ο υιοσ*. Item *filius* it vg | *αυτου* cum ℵABC 13. c d f ff$^{2\cdot vid}$ g l arm Or^{4,272} ... ς Ti *σου* cum D^{gr}LΓΔΛΠ unc^{9} al longe pler a b e q syr^{cu}et^{utr} et^{hr} cop basm aeth Or^{273} et (ex Heracl)^{275} Chr^{8,237} Cyr^{4,204} (:: *σου* lectio cohaeret cum mutatione eorum quae praecedunt; praeterea accommodata vdtr vv. 50 et 53.)

52. *επυθετο*: 13. 69. 124. 258. al^{2scr} al pauc Chr^{8,236} *επυνθανετο* | *ουν* (g syr^{cu} et^{sch} aeth *et interrogabat*): 13. 69. al pauc l (e *autem ergo*) cop^{edd} basm *δε* ... a^{vid} cop^{dz} arm om | *την ωραν παρ αυτων* c. ℵACDKUΠ al plus^{10} a^{vid} b c e (*horam ab illis qua hora*) g q vg ... ς *παρ αυτων την ωραν* c. LΓΔΛ unc^{7} al pler Chr^{8,236} Cyr^{4,204}, item f ff$^{2\cdot}$ l (f *in quam oram*, ff$^{2\cdot}$ l *in qua hora*) syrr^{omn} cop basm aeth ... B *την ωραν εκεινην* (omissis *παρ αυτων*) | *ειπον ουν* c. BCL 1. 33. al aliq arm ... ς Ln *και ειπον* (D *-παν*) cum ℵADΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} aeth Cyr^{8} Cyr^{4} ... e foss cop basm syr^{cu} et^{sch} om copulam | *εχθεσ* cum ℵAB*CDKLΠ ... ς *χθεσ* c. B^{3}ΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} Chr^{8} Cyr^{4} | *εβδομην* et. Or$^{4,272.\ 273.\ 276}$ (ex Heracl) et^{278}: c *tertia*, syr^{cu} *nona* | *αυτον*: BA *αυτην*

53. *ο πατηρ*: C al^{10} e f cop basm syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} add *pueri*) arm aeth add *αυτου* | *εκεινη* cum ℵ*BC 1. Chr^{8,236} (sed$^{mosc\ 6}$ om et. *ἐν* ante *ᾗ*). Cf et Latt *quia* (*quoniam*) *illa* (sic it^{pler} vg, e f *in illa*) *hora* (c l^{2} vg add *erat*) *qua* (c vg *in qua*) ... ς Ln Ti *εν εκεινη* cum ℵ^{c}ADILΓΔΛΠ unc^{9} al pler Cyr^{4,205} | *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ (ℵ^{c}): ℵ* foss basm om | *ο υιοσ σου* sine *οτι* cum ℵ(et*et^{c})ABCL 1. 33. 131. al^{2} aldin a b c (ff$^{2\cdot}$ g ut vdtr) vg cop basm aeth syr^{hr} Cyr$^{act\ 68}$ ... ς (sed *οτι* Gb^{0}) Ti *οτι ο υι. σου* c. DIΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f l q syr^{cu} et^{utr} arm Chr^{8,237} Cyr^{4,205} | *ολη* (et. Or^{4,271} et ex Heracl^{276}): I 29. 40. 63. 71. 253. 259. g^{scr} (Chr^{8,237} bis habet, sed$^{mosc\ 3}$ semel om) om

54. *τουτο* sine copula cum ℵAC^{2}DILΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} (c *hoc igitur*) vg cop^{dz} syrr^{omn} arm Chr^{8} Cyr^{4} Chron^{405} ... BC*G al pauc cop^{edd} Or^{4,277} et^{279} et^{280} add *δε* | *δευτερον*: e om | *σημ. εποι. ο* $\overline{\iota\varsigma}$ et. c e f l vg: ℵ Chr^{8,236} *εποι. σημ. ο* $\overline{\iota\varsigma}$, a b *fecit Iesus signum*

V.

1 $^{38.1}$ *Μετὰ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰη-*
σοῦσ εἰσ Ἱεροσόλυμα. 2 *ἔστιν δὲ ἐν τοῖσ Ἱεροσολύμοισ ἐπὶ τῇ*
προβατικῇ κολυμβήθρα, τὸ λεγόμενον Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε

V. 1. *μετα*: SV al^{25} fere f cop^{wi} add *δε* | *η εορτη* cum ℵCEFHI^{vid}LMΔΠ al^{50} fere aldin sah cop Cyr^{4,205} ... ς Ln Ti *εορτη* cum ABDGKSUVΓΛ al plu Or^{4,250} Chr^{8,238} Chron^{405}. Cf Or^{4,250} *εαν δε αὐτὴ η εορτη του πασχα ην, ου προσκειται το ονομα αυτησ· στενοχωρει τε το ακολουθον τησ ιστοριασ, και μαλιστα επει μετ ολιγα επιφερεται οτι ην εγγυσ η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια.* Item Ir$^{int\,147}$ „non scrutati sunt in evv quoties secundum tempus paschae dominus post baptisma ascenderit in Hierusalem –. Et primum quidem ut fecit vinum ex aqua in Cana Galilaeae, ascendit in diem festum paschae – dehinc iterum subtrahens se invenitur in Samaria –. Et post haec iterum secunda vice ascendit in diem festum paschae in Hierusalem, quando paralyticum qui iuxta natatoriam iacebat XXXVIII annos curavit.“ Item Chron^{406} *επειδη γαρ επισημον και εξαιρετον και πρωτην εορτην ιουδαιοι την του πασχα ειχον, δια τουτο ο ευαγγελιστησ ποτε μεν μετα προσδιορισμου ταυτησ μεμνηται, λεγων· εγγυσ ην το πασχα η εορτη των ιουδαιων, ποτε δε απροσδιοριστωσ, γραφων· ην εορτη των ιουδαιων. το β' τοινυν πασχα δοκει μοι σημαινειν ενταυθα ειπων· μετα ταυτα – εισ ιεροσολυμα. ενθα γαρ ετερασ μνημονευει των ιουδαιων εορτησ, μετα προσδιορισμου παντωσ ταυτησ μεμνηται, ωσπερ και τησ των σκηνοπηγιων, λεγων· και ην εγγυσ* etc. Item Chr l. l. *ποια εορτη; εμοι δοκει η τησ πεντηκοστησ*, assentiente Cyr^{4,206} *υπονοστησασ δε μολισ κατα καιρον τησ αγιασ πεντηκοστησ· αυτη γαρ ην εφεξησ και γειτων εν τοισ ιεροσολυμοισ η πανηγυρισ.* | *των ιουδαιων* (et. Or^{4,250}): Λ *των αζυμων* ... syr^{hr} *eorum* (initio pericopae: *Et post haec erat festum eorum* etc) ... 131. add *η σκηνοπηγια* | $\overline{ις}$ (Gb'') cum ABDHIKLΓΠ* al^{20} fere Chron^{405} et^{406} ... ς *ο* $\overline{ις}$ cum ℵCEFG MSUVΔΛΠ^{2} al pler Or^{4,250} Chr^{8,238} Cyr^{4,205}

2. *εστιν* (et. Chr^{8,238} Cyr^{4,205}): syr^{romn} sah cop arm Nonn^{5,3} *ην* | *επι τη προβατικη* (Latt *super probatica*) cum BCIΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f g am* fu em foss gat ing mm mt san syr^{p} (et syr^{hr} *prope ingressum*) sah cop arm ... ℵ^{c}ADGL d q Nonn^{5,3} *εν τη προβατικη*, item a b ff^{2} *in inferiorem partem* (ff$^{2\cdot}$ *in inferiore parte*), pergunt a ff$^{2\cdot}$ *natatoria piscina*, b *natatoriae piscinae* ... ℵ* 61^{mg} 116. 57^{ev} e vg^{clem} (et. for tol) aeth sl ed rec Chr^{8,238} *προβατικη* (ut coniungantur *προβατικὴ κολυμβήθρα*). Eandem lectionem confirmant Eus^{onomast} (ed. Lars. et Parth. p. ^{112}): *Βηζαθα* (cod^{leid} *Βηθεσδα*), *κολυμβηθρα εν ιερουσαλημ, ητισ εστιν η προβατικη* etc, et Hier^{ibidem}: *Bethesda piscina in Ierusalem, quae vocabatur προβατικη et a nobis interpretari potest pecualis.* Item Amm$^{catox\,277}$ *προβατικη εκαλειτο οτι εκει συνηγετο τα προβατα τα μελλοντα σφαζεσθαι εισ την εορτην* etc. Similiter Thdor$^{mop\,26}$ *μετα τασ εν κυκλω πεντε στοασ μεση ην η προβατικη κολυμβηθρα, ουτωσ καλουμενη απο του τα προσ την θυσιαν αγομενα προβατα εν ταισ εορταισ εκεισε συναθροιζεσθαι* ... 1 syr^{cu} et^{sch} perss sax Cyr^{4,205}

στοὰσ ἔχουσα. 3 *ἐν ταύταισ κατέκειτο πλῆθοσ τῶν ἀσθενούντων,*
τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. 5 *ἦν δέ τισ ἄνθρωποσ ἐκεῖ τριάκοντα καὶ*

plane om (syr^{cu} et^{sch} *locus quidam lavacri* pro *κολυμβηθρα* habent), hinc Gb^{o} | *κολυμβηθρα*: ς et ς^{e} 1624. 1656. 1678. Gb Sz *-βήθρα*, sed ς^{e} 1633. (etiam aldin) Wtst *-βήθρᾳ* (item sl^{ed} et^{ms}, sed non sl^{3}) | *το λεγομενον* c. ℵ*, item DV 1. 15. 33. 118* 131. al^{3} Chr^{1,670} *λεγομενη*; a b d e ff$^{2.}$ l q foss *quae dicitur* (contra c f vg *quae cognominatur*) . . . ς Ln Ti *η επιλεγομενη* cum ℵ^{c}ABCILΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f vg Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *βηθζαθα* (L Eus *βηζαθα*, l *betzata*, e *bezatha*) cum ℵL 33. c l Eus^{onomast}. Eandem lectionem confirmant D *βελζεθα* (d *belzetha* correctum ex *helzetha*), a *belzatha*, b *betzeta*, for harl* *bethzeta*, ff$^{2.}$ *berzeta* ^{bla} vel *belzetha* ^{sab}. Item opinor confirmant B c vg (et. am em fu foss ing gat san) sah (*beds.*) cop syr^{p} (et txt et$^{mg\,gr}$) aeth (*Bethasaida*) Tert^{bapt5} *βηθσαιδα* (cf et. itinerarium burdig^{333} „interius vero civitati sunt piscinae gemellares, quinque porticus habentes, quae appellantur Betsaida") . . . ς Ln Ti *βηθεσδα* cum ACIΓΔΛΠ unc^{9} (A al pauc *βιθεσθα*. Similiter variant al) al pler f q (f *betesda*, q *bethesda*) syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg\,gr}$ (sed ^{bars} sic in textu, *Bethsaida* in mg) et^{hr} arm Did$^{tri\,2,11}$ Chr^{8,238} Cyr^{4,205} | *στοασ*: L *στομα*

3. *εν ταυταισ* (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *και εν ταυ.*) . . . D Chr^{1,670} add *ουν* | *κατεκειτο*: DA^{2} l* q^{2} sah *κατεκειντο* (item a b cop *decumbebant turbae*) | *πληθοσ* (L praem *το*) sine additam cum ℵBCDL 33. 68. a b e l q sah cop syr^{cu} et^{hr} (aeth *multi*) Chr^{1,670} et^{671} . . . ς (sed Gb^{oo}) add *πολυ*, Ln [*πολυ*] cum AIΓΔΛΠ unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ vg syr^{sch} et^{p} arm Chr^{8,239} (et^{238} *πολυ πληθ.*) Cyr^{4,205} (:: cf Mc 3, 7 sq Lc 5, 6. 6, 17. 23, 27. Act 17, 4) | *ξηρων* sine additam cum ℵA*BC*L 18. 157. 314. q syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} improbavit additam) . . . D a b l add *παραλυτικων*. Praeterea ς (sed Gb^{oo}) Ln add *εκδεχομενων* (al^{8} *απεκδ.*) *την του* (A^{2} om) *υδατοσ κινησιν* cum A^{2}C^{3}DIΓΔΛΠ (sed Π asteriscos appositos habet) unc^{9} al pler a b c e f ff^{2} g l syr^{utr} et^{hr} cop^{wi} arm aeth Chr^{8,238} et^{1,670} Cyr^{4,205}. Videtur ista verba et. Nonn^{5,6} agnoscere: vide post.

4. totum versum omisimus (Gb^{oo}) cum ℵBC*D 33. 157. 134. f l q harl* san (aliique duo Parisienses. Alter est regius 4582*, alter collegii S. Ludov.) syr^{cu} sah cop^{dz} (indeque^{schw} ut ante) arm$^{cdd\,pl}$ Nonn$^{5,6\,ss}$ (habet enim sic: *Εὐρυτενὴσ ἀσάμινθοσ, ὅπη κεκακωμένοσ ἀνήρ, Ἅλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδὼν ὀρχούμενον ὕδωρ, Ὁππότε κυμαίνοντι δέμασ φαίδρυνε λοετρῷ, Θερμὰ πεπαινομένησ ἀπεσείσατο λύματα νούσου, Φέρτερον ἰητῆροσ ἰδὼν ὀδυνήφατον ὕδωρ. Ἦν δέ τισ* etc). Praeterea asteriscis notant SΠ 14. 21. 24. 32. 36. 145. 161. 166. 230. 299. 348. 408, item obelis Λ 262. 269. dk*w^{scr}; item syr^{p} *αγγ.* usq *υδωρ* c.*, *ο ουν πρωτ. - νοσηματι* c. ob. habet . . . ς Ln versum sic exhibent: *ἄγγελοσ γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτοσ ἐμβὰσ μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατοσ ὑγιὴσ ἐγίνετο, ᾧ δήποτε* (Ln *οἱῳδηποτοῦν*) *κατείχετο νοσήματι* cum AC^{3}EFGHIKLM(S)UVΓΔ(ΛΠ) al pler (de asteriscis et obelis vide ante) a b c e ff$^{2.}$ g vg (et. am fu for al pler) syr^{sch} et^{hr} (sed P

ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· 6 τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦσ
κατακείμενον, καὶ γνοὺσ ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ·
θέλεισ ὑγιὴσ γενέσθαι; 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· κύριε, ἄν-
θρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰσ τὴν κο-

vide ante) cop^{wi} arm^{ed} Chr$^{8,238 s}$ et$^{1,670 s}$ (utroq loc agnoscit, quamquam textum ipsum non affert) Cyr^{4,205} Amb$^{myst\,2,330}$ et $^{sacram\,2,355}$ (vide ap Sab). Item agnoscunt Tert$^{bapt\,5}$ (*piscinam Bethsaidam angelus interveniens commovebat, observabant qui valetudinem querebantur* etc) Did tri^{2,14} (*ευροιμεν δε αν – και την κολυμβηθραν – ομολογουμενωσ εικονα του βαπτισματοσ, αλλ ουκ αυτην τυγχανουσαν την αληθειαν. η γαρ εικων προσ καιρον – διο και απαξ του ενιαυτου υπο αγγελου κινηθεν το εν αυτη υδωρ και ενα μονον τον πρωτον κατιοντα* etc). Cyr ^{4,207} sic: *κατα την ημεραν τησ αγιασ πεντηκοστησ αγγελοι καταφοιτωντεσ εξ ουρανου το τησ κολυμβηθρασ εξεταραττον υδωρ.* Singula vero verba vehementer fluctuant. Pro *γαρ* L a b c ff^{2} (non item e g) vg arm^{ed} *δε*, 51^{ev} cop^{wi} om; AKLΔΠ al^{30} aldin a c g vg (sed non for al) arm^{ed} aeth Cyr Amb^{myst} add *κυριου*, hinc Ln [*κυριου*], al^{3} *του θεου*. Pro *κατ. καιρον* L *κατ. καιρω*, a b ff^{2} gat om, 239. al pauc g vg (sed variant cdd) post *κατεβ.* pon, cop^{wi} *ad hos omnes*. Pro *κατεβαινεν* al^{2} *κατηρχετο*, AKΠ 42. for foss syr^{p} aeth sl$^{2.\,3.\,8.}$ *ελουετο* (K *ἐλούετον* sic). Verba *εν τη κολυμβ.* a b ff^{2} gat om. Pro *εταρασσε* C^{3}HIMUVΛ*Π al^{70} *εταρασσετο*, item *movebatur* c g vg arm aeth. Post *εμβασ* a b ff^{2} foss mm gat add *in natatoria*, for *in natatoriam*, c vg (sed non am fu) *in piscinam*. Verba *μετα την ταραχην του υδατοσ* a b ff^{2} gat om. Pro *εγινετο* FLS al mu *εγενετο*. Pro *ω δηποτε* A *οιωδηποτουν*, L *υοδηποτε*, KΠ 42. *ω δ' αν*. Pro *ω δηπ. κατ. νοσ.* arm *non habens signum morbi*.

5. *τισ*: D 11. a b l q om | *ανθρ. εκει*: F 237. al pauc a b q *εκει ανθρ.* ... ℵ om *εκει* | *και* c. ℵACDEFGHILMUΔ 1. 13. 28. 33. 69. 124. 157. al^{70} b c e f q (g ff^{2} ut vdtr) vg (et. for ing al) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Ir$^{int\,147}$ cdd Chr^{8,243} et ^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*και*] et ς (= Gb Sz) om cum BKSVΓΛΠ al permu a l am fu sah cop Or^{4,250} Chr^{8,239} et^{240} Ir^{int} ^{147} ed | *τη*: U om | *ασθενεια*: ADE* al *-νια* | *αυτου* cum ℵBC*DLΠ^{2} 1. 33. 124. al plus^{10} a c e l (g ff^{2} ut vdtr) vg sah cop arm syr^{hr} Chr^{1,671} Cyr^{4,206} ... Ln [*αυτου*] et ς om cum AC^{3}IΓΔΛΠ* unc^{9} al pler b f q syr^{utr} (syr^{cu} *qui erat aegrotus*) Or^{4,250} Aug$^{ioh\,17,4}$

6. *ιδων*: A *ιδωσ* | *κατακειμενον* (ℵ^{c}): ℵ* *ανακειμενον* | *ηδη*: 1. 118. p^{scr} 2p^{e} post *χρον.* pon ... 253. e syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth om | *λεγει αυτω*: G add *ο ις̅* | *θελεισ*: EΛ al aliq *θελησ*

7. *απεκριθη*: A^{2}D *λεγει* | *ο ασθενων*: syr^{cu} om | *κυριε* cum ℵABC*^{vid}DIL ΓΔΛΠ unc rell al pler it vg syr^{cu} sah (cop *αποκριθεισ αυτω ο ασθενων λεγει· κυριε μου*) arm aeth Cyr^{4,207} ... C^{2}EFGH 33. 124. al^{20} fere syr^{sch} et^{p} et (praem *et dixit ei ναι*) ^{hr} Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,243} et (*απεκριθη αυτω ο ασθενησ και ειπε· ναι*) ^{1,671} praem *ναι*, propterea que c^{2} 33. al^{3} syr^{sch} et^{p} et^{hr} Cyr^{hr} Chr $^{8,243\,bis}$ et ^{1,671} pergunt *ανθρωπον δε* (Chr ^{8,243} semel ap Montf *αλλ ανθρ.*) | *υδωρ*: syr^{p} add c. ob. *ab angelo* | *βαλη* cum ℵABC^{2}DLΓΔΛΠ unc^{9} (G al *βάλει*) al pler Cyr$^{hr\,339}$ Chr^{8,243} et

λυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.
8 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ
περιπάτει. 9 καὶ ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν
κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ
Ex 20, 10 ἡμέρᾳ. 10 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββατόν
ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον. 11 $^{39.10}$ ἀπεκρίθη

^{1,671}; item c^{3} al^{3} Cyr^{4,207} *εμβαλη* ... ς (= Gb Sz) *βαλλη* c. minusc vix mu | *εγω* (13. a b d f q foss mt ante *ερχομ.* pon, non item c ff$^{2.}$ l vg; e *ego enim dum venio*): v 69. al^{10} om | *προ* (ita ς^{e}): ς *προσ* cum B* L | *καταβαινει*: 64. add *και λαμβανει ιασιν*, item 69. *εγω δε ασθενων πορευομαι*

8. *εγειρε* cum ℵABCDEFGHKLMSΛΠ al plu ... ς (= Gb Sz) *εγειραι* c. UVΓΔ al permu | *αρον* cum ℵBCLΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} c f g l q vg Hil^{237} sah cop etc ... ADKΠ a b e ff$^{2.}$ aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] | *κραβαττον* cum ℵAB*CDLΓΔΛΠ unc^{7} (et V certe v. 10 et E vv. sqq) al plu; E hoc versu *κραβατον*. Etiam a b d e l am fu for ing san al *grabattum* (q *crabattum* et *crabbattum*, f *gravatum*, c *grabatum*) ... ℵ *κραβακτον*, item vv. sqq; ℵ^{c} *κραβαττον* substituit excepto v. 8 ... ς *κραββατον* cum B^{3} V al mu. Item vv. sqq. Cf et. ad Mc 2, 4 sqq | *περιπατει*: 33. syr^{cu} add *υπαγε εισ τον οικον σου*

9. *και* ab initio (ℵ^{c}): ℵ* om | *εγενετο υγιησ* (D 1. 118. it [ex q] vg *υγ. εγεν.*, Γ *εγεν. ο ανθρ. υγ.*) sine *ευθ.* cum ℵ*D l arm ... ς Ln Ti praem *ευθεωσ* cum ℵ^{c}ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Cyr^{4,208} (:: *ευθεωσ* vel *ευθυσ* sanationes factas dicere adamat Mc, cf 1, 42. 43. 2, 12. 5, 29. 10, 52; item dicit Mt 8, 3. 14, 31. 20, 34 et Lc 5, 13. Inlatum vero *ευθεωσ* aliena manu etiam Mc 1, 31. 7, 35.) | *και εγενετο* usq *ο ανθρωπ.* (om *ο ανθρ.* 108. gat Chr mosc^{6}): 96. 97. om, item 28. al^{5} om *και εγεν.* usq *περιεπατει* | *και ηρεν* (et. c f l q vg sah cop syr^{hr} aeth; syr^{cu} om *κ. ηρ. το κρα. αυτ.*): ℵ a b e syr^{p} c.* praem *και ηγερθη*, *et surrexit*; item D 1. 13. 69. 124. ff$^{2.}$ syr^{sch} arm praem *εγερθεισ*, *surgens* | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *αυτου*: C *εαυτου* | *περιπατει*: ΛL 63. *περιεπατει* | *εν εκεινη τη ημερα*: D e om

10. *ελεγον ουν οι ιουδαιοι*: e *cum vidissent autem illum iudaei dicebant* | *τω τεθεραπευμενω*: D *τω τεθαραπευμενω* (cf ad Act 4, 14) ... syr^{cu} *illi*, e om | *και ουκ* c. ℵABC*DGLVΓ al^{40} a b e l sah cop arm aeth syr^{hr} Chr^{1,675} Cyr^{4,209} Gaud ... Ln [*και*] *ουκ*, ς Ti om *και* cum C^{3}ΔΛΠ unc^{7} al plu c f q vg syr^{cu} et^{utr} Chr^{8,246} Hil^{238} | *κραβαττον*: vide ad v. 8 | *κραβ.* sine *σου* cum ABC^{3}ΓΔ unc^{9} al pler e Chr^{1,675} (sed addit *εν σαββατω*) ... Ln add *σου* cum ℵC*DLΛΠ 13. 17. 69. al^{10} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,246} Cyr^{2,209} (:: ut vv. 8 et 11)

11. *απεκριθη* cum C^{3}DEFHMSUVΓ al longe plu a b c e ff$^{2.}$ l q vg syr^{cu} arm aeth ... AB praem *οσ δε*, ita Ln; item ℵC*GKLΛΔΠ al^{25} Cyr^{4,209} praem *ο δε*, item f (*ipse vero*) foss (*at ille*) cop (sah *απεκριθ. δε ο αν-*

αὐτοῖσ· ὁ ποιήσασ με ὑγιῆ, ἐκεῖνόσ μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν
σου καὶ περιπάτει. 12 ἠρώτησαν αὐτόν· τίσ ἐστιν ὁ ἄνθρωποσ ὁ
εἰπών σοι· ἆρον καὶ περιπάτει; 13 ὁ δὲ ἀσθενῶν οὐκ ᾔδει τίσ
ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦσ ἐξένευσεν ὄχλου ὄντοσ ἐν τῷ τόπῳ. 14 μετὰ
ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε
ὑγιὴσ γέγονασ· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.

θρωπ. λεγων) syr^{utr} eth^{hr} | *απεκριθη* (ℵ^{c}): ℵ* *απεκρινατο* | *υγιη* (ℵ^{c}): ℵ* *υγιην* | *αρον τ. κραβαττον* (vide ad v. 8) etc (ℵ^{c}): ℵ* *αραι τον κραβακτον και περιπατειν*

12. *ηρωτησαν* sine copula cum ℵBD 7^{ev} p^{scr} a e ff$^{2.}$ l foss syr^{cu} arm (sah) ... ς add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ACLΓΔΛΠ unc^{9} al fere omn c vg syr^{p} Cyr^{4,209} (item q cop add *δε*, syr^{sch} eth^{hr} habent *et interrogaverunt*, f *tunc interrog.*) | *αυτον*: e add *iudaei dicentes* | *ο ειπων*: miro consensu EFKL*Λ^{mg} al *ο ειπον* | *αρον κ. περιπατει* (ℵ^{c}): ℵ* *αραι και περιπατειν*. Praeterea *αρ.* sine additam dedimus cum ℵ (et* et^{c}) BC*L sah (*sume cum, abeas*) ... ς Ln add *τον κραββατον* (Ln *κραβαττον*, vide ad v. 8) *σου* cum AC^{3}DΔΛ^{mg}Π unc^{9} al omn^{vid} it vg cop syr^{cu} et utr eth^{hr} arm aeth Chr^{8,246} et ^{1,676} Cyr^{4,210} :: cf vv. 8 et 11. Ceterum ΓΛ* al^{6} b om versum 12, quippe transilientes a *και περιπατει* ad *και περιπατει*.

13. *δε*: D* d om | *ασθενων* (Gb′) cum D b l foss (d *infirmis*, b *infirmus autem*, l *is autem qui languidus fuerat*, foss *ille autem qui infirmatus fuerat*) ... ς Ln *ιαθεισ* cum ℵABCLΓΔΛΠ unc rell al pler a c e f ff$^{2.}$ vg (e *qui autem curatus fuerat*, a f *is autem qui curatus fuerat*, ff$^{2.}$ *is autem qui sanus fuerat*, c vg *is autem qui sanus fuerat effectus*) sah cop syr omn rell Cyr^{4,210}; Chr^{8,246} (et.$^{mosc\,6}$) *τεθεραπευμενοσ*, pers^{p} *ασθενων ιαθεισ* ... q plane om (:: *ασθενων* eiusmodi est ut omnem lectionis varietatem creaverit. Nimis ieiunum esset coniicere pro *ιαθεισ* ex v. 7 *ασθεν.* substitutum esse. Ut vero toties ℵD et BD accedentibus paucis interpretibus rectum tenent, ita fit etiam ut unus ℵ vel B vel D omnium Graecorum codicum, eorum certe qui auctoritate praestant, solus veram scripturam servasse sit censendus. De D cf ad Mt 5, 4 Lc 24, 51 sqq. Ceterum varietate qua b d l foss *ο δε ασθενων* reddunt probatur a variis interpretes hos Graecis testibus pependisse.) *εστιν*: D *ην* (Latt *quis esset*) | *εξενευσεν* (ℵ^{c}): ℵ*D* *ενευσεν* | *εν τω τοπω* (M praem *εντοσ*) ita ℵ^{c}: ℵ* *εν τω μεσω*. Varie admodum Latt: *ihs enim* (*autem* f g mm) *declinavit* (g mm add *se*) *a turba constituta* (f *a turbam constitutam*) *in loco* (a foss *in illo loco*, ff$^{2.}$ *in loco illo*) a c f ff$^{2.}$ g vg; *ihs enim declinaverat cum populus esset in locum* q, *ihs enim statim devertit cum vidisset turbam in illo loco* b, *ihs enim cum turbae essent declinaverat ab eo* e, *quia declinavit ipse a turba constituta in illo loco* l, *ihs enim deverterat cum esset turba in loco* d

14. *μετα*: FΛ cop *μετα δε*, l *et postea* | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* syr^{cu} eth^{hr} aeth *τον τεθεραπευμενον* | *ο* (B om) *ις̅* (ℵ^{c} post *αυτον* ut ς): ℵ* post *ευρισκει* pon | *ιδε*: Λ* 253. al pauc *ιδου* | *σοι τι* (Sz et Gb″) c. ABCLΓΔΛ

15 ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι Ἰησοῦσ
ἐστὶν ὁ ποιήσασ αὐτὸν ὑγιῆ. 16 καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰου-
δαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17 ὁ δὲ ἀπε-
κρίνατο αὐτοῖσ· ὁ πατήρ μου ἕωσ ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζο-
μαι. 18 διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν
θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦσ καὶ

al plu c vg syr^{sch} Cyr$^{hr\,343}$ bis Cyr^{4,210} ... ς τι σοι cum ℵDEKΠ al permu (a b e f l q Ir$^{int\,311}$ Or$^{int\,2,232.\,238.\,659}$ Cyp$^{11.\,314}$ *quid tibi deterius*, ff$^{2.}$ Ir$^{int\,280}$ Cyp$^{74.\,173}$ *quid deterius tibi*) arm Or^{fragm} (ap Mai^{auct} class 10, 476) Bas$^{eth\,244}$ Chr$^{8,248.\,249}$

15. απηλθεν cum ℵBCL etc: A b f q foss syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth και απηλθεν, ℵ^{c}DΔ al^{12} cop Chr^{8,251} Cyr^{4,249} απηλθ. ουν | ειπεν cum ℵCL al^{5} a e q cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Cyr^{4,211} ... ς Ln Ti ανηγγειλεν cum ABΓΛΠ unc^{7} al plu, item DKUΔ al^{20} Chr^{8,251} απηγγειλεν, item it^{pl} vg etc *nuntiavit* | ι̅ς̅: V in mg additum habet | αυτον: DΛ^{2} 1. 19** 29. 40. 118. 244** 357. a c ff$^{2.}$ l q syr^{cu} cop^{dz} arm sl με (:: cf ad 4, 51)

16. οι ιουδ. τον ι̅ν̅ (Gb″) c. ℵBCDLU 33. 69. s^{scr} b c f g l vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} cop^{schw} ex^{dz} aeth Hil^{1013} ... ς τον ι̅ν̅ οι ιουδ. cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a e q syr^{p} cop^{wi} arm Cyr^{4,211} (Chr^{8,251} εδιωκ. ουν αυτον οι ιουδ.). Praeterea ς (= Gb) add και εζητουν αυτον αποκτειναι, Ln [και εζ. αυτ. αποκτ.] cum AΓΔΛΠ unc^{9} al pler e f q syr^{sch} et^{p} cop^{wi} aeth ... omisimus cum ℵBCDL 1. 22. 33. 69. 249. a b c ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} cop^{schw} arm Chr^{8,252} Cyr^{4,211} Nonn^{5,58} | ταυτα: Δ αυτα | εν (D a b e q Hil^{1013} om) σαββατω: EFH al^{15} add τα ιαματα

17. ο δε sine ι̅ς̅ cum ℵB ... ς Ln Ti add ι̅ς̅ cum ACDL unc rell al omn^{vid} it (q *et respondit illis ihs*, e *et ut illi* [corrige *ait illis*] *ihs*) etc | απεκρινατο: ℵ απεκρινετο, D al aliq απεκριθη (D -κρειθη)

18. δια τουτο sine copula cum ℵD a b c e f l m for arm syr^{hr} Hil$^{924.\,1013.\,1191.\,1251}$ (Tert$^{prax\,21}$ *Denique propter hoc magis Iudaei* etc nil probat) ... ς Ln Ti δι. τουτ. ουν cum ABCLΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} c ff$^{2.}$ q vg syr^{p} Chr^{8,253} Cyr^{4,213} (syr^{cu} *propterea vero*; syr^{sch} aeth *et propterea*) | μαλλον (et. Tert$^{prax\,21}$ Hil^{quater}): U f syr^{cu} om | οι ιουδαιοι: D syr^{cu} Tert$^{prax\,21}$ Hil^{1251} ante εζητ. αυτ. pon ... 409. om (33. om αυτον) | ελυεν: A* cop^{wi} ελυσεν | αλλα: A 13. al pauc Chr^{8,253} αλλ οτι, item *sed et quod* b l, *sed quia et* c, *sed quod etiam* a | ισον εαυτον ποι. τω θεω: cf Epiph^{614} ου μονον γαρ, φησιν, εζητουν αποκτειναι αυτον οτι ταυτα εποιει, αλλ οτι και υιον θεου εαυτον ελεγεν, ισον θεω εαυτον φασκων.

19. απεκρινατο usq αυτοισ: ℵ* ελεγεν ουν αυτοισ ο ι̅ς̅, Tert$^{prax\,21}$ *tunc ergo dicebat ad eos*, syr^{cu} *Iesus dixit eis*, e *respondens Iesus et dixit* (sic) | απεκρινατο (et. ℵ^{c}): D 33. 47^{ev} al^{3} απεκριθη | ουν (et. g q vg; f syr^{sch} et^{hr} *autem*): 33. y^{scr} al^{3} a b c e ff$^{2.}$ l foss arm (ap Gb^{ms})

ἔλεγεν αὐτοῖσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸσ ποιεῖν ἀφ'
ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖ- 3, 35
νοσ ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸσ ποιεῖ ὁμοίωσ. 20 ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ
τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸσ ποιεῖ, καὶ μείζονα
τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖσ θαυμάζετε. 21 ὥσπερ γὰρ ὁ
πατὴρ ἐγείρει τοὺσ νεκροὺσ καὶ ζωοποιεῖ, οὕτωσ καὶ ὁ υἱὸσ οὓσ
θέλει ζωοποιεῖ. 22 οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν Act 17, 31
κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23 ἵνα πάντεσ τιμῶσι τὸν υἱὸν
καθὼσ τιμῶσι τὸν πατέρα. 40.1 ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν

---

om | ο ις: B 47^{ev} c^{scr} om | *ελεγεν* cum ℵ^{c} (item *, vide ante) BL 2^{pe} Tert^{prax} (vide ante), item 1. p^{scr} *λεγει* ... ς Ln Ti *ειπεν* cum ADΓΔ ΛΠ unc rell al pler it vg Cyr^{4,214} | *αμην αμην* (ℵ^{c}): ℵ* om alterum | *ο υιοσ* (et. Or^{4,246} et$^{int\,1,59}$ Eus$^{praep\,539}$ et$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ etc Tert prax^{21} Hil$^{238.\,781}$ et^{saep}): D 13. 69. 124. arm add *του ανθρωπου* | *ποιειν*: V om; 13. 69. 124. al^{5} a b f g (non item c e l q) vg syr^{cu} Or int^{1,59} Hil^{saep} (sed non^{926} et^{alibi}) post *αφ εαυτου* pon | *ουδεν*: 1. 2^{pe} Or^{4,358} *ουδε εν* ... D *τι*, idque inter *ποιειν* et *αφ εαυτ.* pon | *αν μη* cum ℵB ... ς Ln Ti *εαν μη* cum ADL unc rell al omn^{vid} | *βλεπη*: EH MΓΛ al plu *βλεπει* | *τον πατ. ποιουντα*: D^{gr} *ποι. τον πατ.* | *αν* et. Or ^{4,246} (*εαν*) Eus$^{marc\,165}$ Cyr$^{hr\,160}$ Epiph^{854} etc ... AD^{gr}LΠ 126. al^{10} om, item (*quae enim*) e q Tert^{prax} | *εκεινοσ*: syr^{cu} et^{sch} cop Or^{4,246} (inde a verbis *ου δυναται ο υιοσ* affert) et^{199} Chr^{8,256} semel (sed ibidem et ^{257} *εκεινοσ*) Did$^{tri\,1,9.\,16}$ et$^{2,5.\,8}$ (sed his ll. afferuntur tantum quae post *ποιουντα* scripta sunt, item Novat^{14}) *ο πατηρ* (Or post *ποιη*) | *ποιη*: AE*ΓΛΠ al plus^{30} aldin Or^{4,199} (non item^{246}) *ποιει* ... D *ποιηση*. Ex Latt a c d f vg *fecerit*, b e l q Tert$^{prax\,21}$ *facit* | *ποιει ομοιωσ* (e Tert^{prax} om *ομ.*) cum ℵD a b l Or^{int1,59} et^{4,506} Novat^{14} Hil $^{97.\,925.\,926.\,929.}$ et$^{1014.\,1089.\,1251.\,1253}$ Amb^{fid528} ... ς Ln Ti *ομοι. ποι.* cum ABL unc rell al omn^{vid} c f q vg (syr^{sch}) syr^{p} et^{hr} Or^{4,246} Eus$^{marc\,165}$ Did^{tri} quater Cyr$^{hr\,161}$ Chr^{8,256} Cyr^{4,219} et^{221}

20. *φιλει* (et. Epiph^{804} Cyr^{4,221}): D Or^{4,246} Chr^{8,256} *αγαπα*. Ex Latt *diligit* d it^{pler} vg; *amat* a | *δεικνυσιν*: A *διγνυσιν* (E*LΔ *δικν.*) ... D *δεικνυει* | *α* (L om) *αυτοσ ποιει*: D 16. *α αν αυτ. ποιη* (d *quaecumque ipse facit*) | *δειξει*: D 28 e syr^{cu} arm *δεικνυσιν* | *δειξει αυτω εργα* et. a c f ff$^{2.}$ g l vg (q *maiora his ostendet ei pater*): ℵ b (e *opera his ostendit*) Tert$^{prax\,21}$ Cyr^{4,223} Hil$^{925.\,927}$ *εργ. δειξ. αυτω* | *ινα υμ. θαυμαζετε*: syr^{cu} *nec miremini quod dixi vobis* | *θαυμαζετε* cum ℵL 69. 251. 435. y^{scr} al^{2scr} ... ς Ln Ti *θαυμαζητε* cum ABD unc rell al pler

21. *ωσπερ*: ℵ *ωσ* | *εγειρει*: Δ *εγερει* | *ουσ θελει* (L al aliq *θελη*): syr^{cu} *eos qui credunt in eo*

22. *κρινει*: LM al *κρινη*

23. *τιμωσι* bis ut ℵBDKLUΠ etc ... Ti *τιμωσιν* ut AEMΓΔΛ etc

πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 [41.10] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν
αἰώνιον, καὶ εἰσ κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανά-
του εἰσ τὴν ζωήν. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ
νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆσ φωνῆσ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
καὶ οἱ ἀκούσαντεσ ζήσουσιν. 26 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν
ἑαυτῷ, οὕτωσ καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27 καὶ ἐξου-
σίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸσ ἀνθρώπου ἐστίν. 28 μὴ

24. *οτι*: D al[2] Clem[114] om | *τον λογον*: Γ 247. i[scr] Clem[114] Tert[prax 21] *των λογων* (sed Γ *τῶν λόγων*) | *ερχεται*: b e f ff[2.] l q am (non fu) gat mm Tert[prax 21] (sed variat lectio) et[res car 37] *veniet* | *μεταβεβηκεν* (Nonn[5,94] *ιξεται εκ θανατοιο*): c ff[2.] l q am fu ing gat mm *transiet* (q *transibit*); b e for tol *transit* (contra f *transiit*). Tert[prax] et[res car] inter *transit, transiit, transiet* fluct lectio | *την*: D* om

25. *υμιν*: Δ om | *ερχεται*: b e f q Tert[prax] et[res car] *veniet* | *και νυν εστιν* (ℵ[c]): ℵ* a b Tert[prax 21] et[res car 37] Amb[ps 763] om | *ακουσουσιν* cum B 22. 257. Chr[8,263 bis] Cyr[4,233] et[234], item ℵL 1. 33. 69. 157. 2[pe] *ακουσωσιν* ... ς Ln Ti *ακουσονται* cum ADΓΔΛΠ unc rell al pler Hipp[bis] (ed. Lag[35] et[115]) | *του θεου* (et. Hipp[bis] Tert[prax 21] et[res car 37] etc): KSΠ 28. al[10] syr[p mg] eth[hr] *του ανθρωπου* | *οι ακουσαντεσ* (et. ℵ[c]): e syr[cu] om; ℵ* om *οι*, quacum lectione conveniunt l Tert[prax 21] (non item [res car]) *et cum audierint* | *ζησουσιν* cum ℵBDL 1. 22. 33. 346. 357. z[scr] 2[pe] (et. Chr[mosc 5]) ... ς *ζησονται* cum ΑΓΔΛΠ unc[8] al pler Hipp[bis] Chr[8,263 bis] Cyr[4,233]

26. *ωσπερ* (et. ℵ[c] item Or[4,368] Eus[marc 69. 89] Cyr[hr 155]): ℵ*D Eus[marc 4] *ωσ* | *ο πατηρ* (et. Or[4,338] et[int 4,686] Eus[marc 4. 69. 89] al Tert[prax 21] al): D add *ο ζων* | *εχει ζωην* (et. Or[4,338] Cyr[hr 155] Chr[8,264] Cyr[4,235]): ℵ Eus[marc 4. 69. 89] Did[tri 3,17] Epiph[857] (non item [841]) Novat[tri 14] *ζωην εχει* | *και τω υιω εδωκεν* cum ℵ[c]BL (ℵ* ab *εν εαυτω* priore ad alterum transiluit) b l aeth Eus[marc 69] et[89] Cyr[hr 155] Epiph[841] et[857] Cyr[4, 235 bis] et ador[587] (ter *δεδωκεν*) Or[int 4,686] Tert[prax 21] Hil[239] et[saep] al (Or[4,338] *και τω υι. ζωην εδωκ. εχ.*) ... ς Ln Ti *εδωκ. και τω υιω* cum ADΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] a[vid] c e f (om *και*) q (g ff[2.] ut[vid]) vg syr[cu] et[utr] eth[hr] cop arm Did[tri 3,17] Chr[8,264]

27. *και εξου. εδωκ. αυτω κρισ. ποιειν* (ℵ[c]): ℵ* *και κρισιν εδωκ. αυτω εξου. ποιειν*, nec aliter Tert[prax 21] *et iudicium dedit illi facere in potestate* | *κρισιν* sine *και* cum ℵ[c]ABL 33. b c d e ff[2.] (ut[vid]) l vg[clem] syr[cu] eth[hr] cop arm aeth Or[2,548. 558] et[4,41. 359. 360] Did[tri 3,17] Paul[samos] (cat[ox 285] et ap Chr[8,264]) Thdret[5,1108] ... ς Ti *και κρισιν* cum D[gr]ΓΔΛΠ unc[8] al pler f g q am fu for em ing mt (al) syr[sch] et[p] Chr[8,264] Cyr[4,235] | *οτι υιοσ ανθρωπ. εστιν*: cum antecedd conjg LΠ etc b e f ff[2.] l m[38] (*Dico enim vobis, nolite mirari istud quia*; item ff[2.] l *Dico enim vobis, nolite mirari is* (l om) *hoc etc*) syr[cu] eth[hr] cop Or[quinquies] Did[tri] Thdret Cyr[4,235] (in ipso comm) Nonn[5,105] Tert[prax 21] etc ... contra

θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντεσ οἱ ἐν τοῖσ μνημεί-
οισ ἀκούσουσιν τῆσ φωνῆσ αὐτοῦ, 29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ Mt 25, 46 Dan 12, 2
ἀγαθὰ ποιήσαντεσ εἰσ ἀνάστασιν ζωῆσ, οἱ τὰ φαῦλα πράξαντεσ
εἰσ ἀνάστασιν κρίσεωσ. 30 οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐδέν· καθὼσ ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσισ ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν,
42.1 ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμ-
ψαντόσ με. 31 43.10 ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία

cum seqq conjg EMA[vid] 1. aldin q[vid] syr[sch] et[p] (uterque post *οτι* add *δε*, sed syr[p] add c.*) arm Dam[1,568] (*ουκ ειπε· υιοσ ανθρω. λεγεται, αλλ εστι. και μη θαυμαζετε τουτο, φησιν, οτι υιοσ ανθρ. ζωοποιει. ουτοσ γαρ ο υι. του ανθρ. υιοσ εστι του θεου, ουκ ονοματι ουδε χαριτι, αλλα φυσει*). Memorabilis inprimis Chrysostomi est disputatio contra Paul[samos] (8,264): *παυλοσ μεν ο σαμοσατευσ ουχ ουτωσ φησιν, αλλα πωσ; εξουσιαν εδωκ. αυτω κρισιν ποιειν, οτι υι. ανθρ. εστιν. αλλ ουδεμιαν ακολουθιαν εχει τουτο ουτω λεγομενον. ου γαρ δια τουτο ελαβε κρισιν οτι ανθρωποσ εστιν· επει τι εκωλυε παντασ ανθρωπουσ ειναι κριτασ; αλλ επειδη τησ αρρητου ουσιασ εκεινησ εστιν υιοσ, δια τουτο εστι κριτησ. ουτω τοινυν αναγνωστεον· οτι υιοσ ανθρωπου εστι, μη θαυμαζετε τουτο.*

28. *οτι ερχετ. ωρα* (Δ om) *εν η παντεσ οι* etc: syr[cu] *οτι ιδου παντεσ οι* etc | *ακουσουσιν* cum B 157. Chr[8,265] semel Cyr[4,235] txt, item ℵLΔ 33. *ακουσωσιν* (:: cf ad v. 25) . . . ς Ln Ti *ακουσονται* cum ADΓΛΠ unc rell al pler Bas[eth234] Chr[8,265] semel Cyr[4,235] com | *αυτου* et. a b c e f (ff[2.] g ex silentio) l q am fu for em ing iac gat mm sax syr[sch] et[p] et [hr] etc: 33. vg[cle] sl Or[int 3,922] Tert[res car37] *του υιου του θεου*, syr[cu] *του θεου*, Ir[int308] *filii hominis* (Amb[ps 970] *filii hominis* et[iob 631] *filii dei*; Or[2,720] *οι εν τοισ μνημειοισ, εαν ακουσωσι τησ φωνησ του υιου του θεου, ζησουσιν*, quae potius pariter a v. 25 et v. 28 pendent); Or[int 3,927] *filii*. Praeterea syr[cu] add *et vivent*, Or[int 3,927] *et vivant*

29. *εκπορευσονται*: D *εξελευσονται* | *οι* sec cum B a e ff[2.] Tert[res car37] Aug[ioh 22,13] et[43,9] et[49,1] (sed alibi etiam *qui autem* habet) . . . ς *οι δε*, Ln *οι* [*δε*] cum ℵADL unc rell al omn[vid] b c f l q vg syr[p] et[hr] etc . . . m[38] cop syr[cu] et[sch] Ir[int 308] *et qui* | D *οι δε φαυλα πρασσοντεσ* (d *qui autem male egerunt*)

30. *ποιειν* hoc loco et. Or[4,359] Eus[marc 110a] Chr[8,226] Cyr[4,237] (Ign[intpol216] *ου δυναμ. γαρ, φησι, ποιειν απ εμαυτ. ουδεν*): ℵ 33. t[scr] ante *εγω* pon; D 13. 249. b c e (*a me ipso aliquid facere*) f ff[2.] l q vg syr[sch] Eus[marc 110d] post *απ εμαυτου* | *ουδεν*: G al pauc *ουδε εν* (Or[4,368] *τω υιω – τω δυναμενω ποιειν αφ εαυτου ουδε εν*) | *και* ante *η κρισισ* (ℵ[a]): ℵ* om | *το θελημα* sec: a syr[hr] om | *του πεμψαντ. με* sine *πατρ.* cum ℵABDKLΔΛΠ al[12] a e f ff[2.] g l q vg (et. am for fu ing etc) syr[cu] et[utr] et[hr] cop arm aeth Or[2,701] et[4,359] (et[4,368]) Eus[marc 110] bis Chr[8,266] et[267] Amb[ps 1232] Aug[ioh22,15] . . . ς (= Gb Sz) add *πατροσ* cum EGHMSUVΓ al pler b c em tol Bas[eth246] Cyr[4,237]

μου οὐκ ἔστιν ἀληθήσ· 32 ἄλλοσ ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ,
1, 19 ss καὶ οἴδατε ὅτι ἀληθήσ ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 ὑμεῖσ ἀπεστάλκατε πρὸσ Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀλη-
θείᾳ· 34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω,
ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖσ σωθῆτε. 35 ἐκεῖνοσ ἦν ὁ λύχνοσ ὁ
καιόμενοσ καὶ φαίνων, ὑμεῖσ δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸσ
10, 25 14, 11 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέ-
σταλκεν. 37 καὶ ὁ πέμψασ με πατήρ, ἐκεῖνοσ μεμαρτύρηκεν περὶ
ἐμοῦ· 44.3 οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδοσ αὐτοῦ

---

32. *οιδατε* cum ℵ*D a e q (ff[2.] l* om *και οιδ.* usq *περι εμ.*) syr[cu] arm ... ς Ln Ti *οιδα* cum ℵ[c]ABL unc rell al pler b c f g l[2] vg syr[utr] et[hr] cop aeth Chr[8,273] Cyr[4,242] ... 56. 58. 61. *οιδαμεν* | *αληθησ*: L 33. *αληθινη* | *η μαρτυρια* (ita et. d): D[gr*] e add *μου*, item D[2] (atque et. d[2]) 254. b g tol syr[cu] et[sch] et[hr] cop aeth add *αυτου* (item Chr[8,271] et [273] omissis *ην μαρτυρει πε. εμ.*) | *μαρτυρει*: 13. 69. arm *μεμαρτυρηκε*

33. *υμεισ* etc: ff[2.] *vos ipsi misistis ad me, et testimonium perhibuit Iohannes de me*

34. *παρα*: 69. *περι* | *ανθρωπου*: DΛ[2] 126. al[3] mm cop[wi] arm *ανθρωπων*, item Λ̄* al[4] *-πω* | *λεγω*: L *λαλω*

35. *υμεισ δε* (ℵ[c]): ℵ* om *δε* (Hil[322] Aug[ioh35,2] *et vos voluistis*) | *αγαλλιαθηναι* cum ℵADΓΔΛΠ unc[8] al longe plu Chr[mosc5] ... ς (= Gb Sz) *αγαλλιασθηναι* cum BL al vix mu Chr[8,274] et[275] Cyr[4,248] | *προσ ωραν*: Λ al[5] a ff[2.] vg[cle] (non item am fu for ing tol etc) Chr[8,274] Hil[322] ante *αγαλλιαθ.* pon

36. *την μαρτυριαν*: ℵ om *την* | *μειζω* cum ℵHKLSUVΓΔΠ al plu Cyr[4,252] ... Ln *μειζων* cum ABEGMΛ al mu ... D Chr[8,275] (et.[mosc6]) *μειζονα* | *ιωαννου*: BD *ιωανου* | *δεδωκεν* cum ℵBLΓ 1. 33. 69. 157. 2[pe] al plus[10] Ath[423] Cyr[4,252] ... ς Ln *εδωκεν* c. ADΔΛΠ unc[8] al pler Chr[8,275] | *ο πατηρ*: V om *ο* | *τελειωσω*: 69. 124. al pauc *τελεσω*, 64. al pauc *πληρωσω* | *αυτα* sec: G 33. om | *α ποιω* c. ℵABDL 1. 22. 33. al[5] b δ cop arm aeth Cyr [4,252] Hil[896. 995] ... ς Ln *α εγω ποιω* cum ΓΔ[gr]ΛΠ unc[8] al pler c e f q vg go syr[p] et[hr] Bas[eth257] Chr[8,275] Cyr[4,274] Aug[ioh23,2] Arn ... 38. 453 a ff[2.] l Ath[423] Did[tri3,29] (sed [libere]) om | *με*: ℵ *εμε* | *απεσταλκεν*: D 28. 131. al[20] Bas[eth257] Chr[8,275] bis *απεστειλεν*

37. *πατηρ*: Δ *ο πατ.* | *εκεινοσ* cum ℵBL a Ath[448], item go *hic* ... D *εκεινοσ αυτοσ* (d *ille ipse*) ... ς Ln *αυτοσ* (*ipse*) cum AΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] b c e f ff[2.] l q vg syr[utr] et[hr] (contra syr[cu] non exprim) cop rell Chr[8,276] Cyr[4,252] Tert[prax21] Hil[896] et[936] | *μεμαρτυρηκεν* (et. e vg cop arm Ath[448] Chr[8,276] Cyr[4,252] Tert[prax] Hil ... D a b c f l q syr[cu] et[utr] et[hr] Or[4,237] Did[tri3,38] *μαρτυρει* | *πωποτε ακηκοατε* cum ℵABDK

ἑωράκατε, 38 [45.10] καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μέ-
νοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνοσ, τούτῳ ὑμεῖσ οὐ πιστεύετε.
39 ἐραυνᾶτε τὰσ γραφάσ, ὅτι ὑμεῖσ δοκεῖτε ἐν αὐταῖσ ζωὴν αἰώ-
νιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 40 καὶ οὐ
θέλετε ἐλθεῖν πρόσ με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 δόξαν παρὰ ἀνθρώ-
πων οὐ λαμβάνω, 42 ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶσ ὅτι οὐκ ἔχετε τὴν ἀγάπην
τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτοῖσ. 43 ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρόσ
μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλοσ ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ,
ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44 πῶσ δύνασθε ὑμεῖσ πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ 12, 13
ἀλλήλων λαμβάνοντεσ, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ

LΠ al[10] it vg syr[cu] et[utr] eth[r] arm go Syn[anti] (ap Rou[3,297]) Ath[418] Cyr[hr 91] Cyr[4,254. 257. 259] et[iul 256] ... ς Ti ακηκ. πωποτ. cum ΓΔΛ unc[7] al pler cop Chr[8,276] Cyr[anthrop 370] Tert[prax] | εωρακατε c. ℵABDSUVΓΛΠ[2] al plu ... EGHKLMΔΠ* al mu εορακατε

38. εν υμιν μενοντα (13. οντα) cum ℵBL 1. (13.) 33. 124. y[scr] al pauc b c f ff[2.] g l vg syr[hr] aeth Ath[448] Cyr[4,254. 259] Hil[996] ... ς Ln μενοντ. εν υμιν cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler a e q go arm (cop om μενοντ.) syr[cu] et[utr] Chr[8,277] | απεστειλεν (K απεστελεν): D al[6] απεσταλκεν | τουτω: Γ al aliq τουτο, 69. 248. 254. al pauc τουτον | οτι ον απεστειλ. etc: e *misit enim unicum filium suum et hunc non audistis neque credidistis*

39. εραυνατε cum ℵB* ... ς Ln ερευνατε cum AB[3]DL unc rell al omn[vid] | εχειν (hoc loco et. Or[4,97] et[121] Eus[dem 510] al Ir[int 239] Cyp[280]): D post δοκειτε pon | αι μαρτυρουσαι (d *quae testantur*): D[gr*] αμαρτανουσαι. Praeterea a b syr[cu] post και εκειναι εισ. αι μαρτ. περι εμ. (a *illae sunt quae testimonium dicunt de me*; b *et ipsae sunt quae testimonium perhibent de me*) add *in quibus putatis vos vitam habere, hae* (b *haec*) *sunt quae de me testificantur* (b *testif. de me*). Etiam arm add *in quibus putatis vos vitam habere.*

40. ινα: U add και | ζωην (et. Ir[int 239] etc): D 69. al[5] e g syr[sch] (indeque etiam ar[p] pers[p]) Chr[8,279 bis] add αιωνιον

41. ανθρωπων: AKΠ al[20] cop Chr[8,280] Cyr[4,261] ανθρωπου (:: ex v. 34)

42. αλλα cum BDL 33. ... ς αλλ cum ℵAΓΔΛΠ unc[8] al pler | ουκ εχετε (A ουχεται) hoc loco cum ℵ*D b e q (ℵ ουκ εχετε την αγαπ. του θεου ουκ εχετε: iam igitur vulgaris lectio suggesta, eamque solam ℵ[c] agnovit) ... ς Ln Ti ante εν εαυτοισ pon cum ℵ[c]ABL unc rell al omn[vid] a c f ff[2.] g l vg Chr[8,280] Cyr[4,261] Hil[997] (syr[cu] et[sch] eth[r] cop *non est in vobis*) | εν εαυτοισ: LΔ al pauc εν αυτοισ

43. λημψεσθε cum ℵABDLΔ ... ς ληψεσθε cum ΓΛΠ unc rell al omn[vid]

44. υμεισ (et. Or[1,259] Bas[eth 303]; 122. Or[1,228] post πιστ. pon): L 355. 32[ev] Ephr[278] Chr[8,281] Cyr[4,262] om | πιστευσαι (et. Or[bis]): AL 1. 22. 33. 249. 2[pe] Chr[8,281] Cyr[4,262] πιστευειν | παρα cum ℵALΔΛΠ unc rell al pler Or[1,228] Eus[praep 13,6] Bas[eth 303] etc ... BDKΓ 1. 69. al Or[1,259] παρ | αλληλων: Δ al plus[20] Or[1,228] (non item[259]) Eus[praep 13,6] Hil[997] ανθρωπων, Ephr[278] ανθρωπου | θεου (et. Or[1,228] et[259] Bas[eth 303] et

ον ζητεῖτε; 45 μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸσ τὸν
πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆσ, εἰσ ὃν ὑμεῖσ ἠλπίκατε.
Gen 3, 15 Dt 18, 15 46 εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ
ἐκεῖνοσ ἔγραψεν. 47 εἰ δὲ τοῖσ ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε,
πῶσ τοῖσ ἐμοῖσ ῥήμασιν πιστεύσετε;

VI.

Mt 14, 13–21 Mc 6, 32–44 Lc 9, 10–17 1 $^{46.1}$ Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦσ πέραν τῆσ θαλάσσησ
τῆσ Γαλιλαίασ τῆσ Τιβεριάδοσ· 2 ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλοσ πο-

regg^{427} Ephr Hil etc): B a b cop^{dz} arm^{edd} om. Item Or^{3,687} (-αλλα την δοξαν την απο του μονου ζητουντεσ) Did^{ps3} (ap Mai^{7,135} δοξα αν του χωρισαντοσ αυτον, ην απο του μονου εζητησεν ο μη λαμβανων δοξαν ανθρωπων). Cf et. Eus$^{praep\ 13,6}$ δοξαν την παρα ανθρωπων ζητειτε, και την δοξαν την παρα μονου του ενοσ ου ζητειτε. Scribitur locus in antiquissimis cdd sic: ΜΟΝΟΥΘΥΟΥ etc | ζητειτε (Δ ζητει) et. ℵ^{c} … ℵ* 19. 47. 248. 249. 412. al^{5} e l Ephr^{278} (editum ζηλουντεσ) Bas$^{eth\ 303}$ et$^{regg\ 427}$ Chr^{8,281} Aug$^{ioh\ 93,2}$ ζητουντεσ

45. εγω: G*K*Λ 262. y^{scr} al pauc c om | υμων pr: L y^{scr} al pauc υμιν, D* υμασ | πρ. τον πατερα: syr^{cu} om | ο κατηγορων (M -γοροσ) υμων: B add προσ τον πατερα | μωυσησ cum ℵBDKLSΠ al mu … ς μωσησ cum AEFGHMUVΓΔΛ al longe plu. Praeterea cf alibi.

46. επιστευετε bis (et. Or^{1,389} et^{3,178} et$^{4,121.\ 237}$ bis Epiph$^{59.\ 67}$ Bas^{3,27} etc): A y^{scr} al pauc Eus$^{ps\ 644}$ επιστευσατε. Item al pauc Ign$^{intpol\ 249}$ (ad Magn^{9}) sec loco | μωυσ- cum BDKLSΠ etc … ς μωσ- cum ℵA rell ut v. 45 | -σει cum ℵABDEFGLSVΔΠ al permu aldin Ign^{intpol} (sed$^{edd\ 2}$ -ση) Or^{3,178} et$^{4,121.\ 237}$ bis Epiph$^{59.67}$ Bas^{3,27} Chr^{8,282} Cyr^{4,264} … ς -ση cum HKMUΓΛ al plu Thdrt^{1,300} | γαρ εμου (A* add αν) et. Ign^{intpol} Or^{quinq} Eus^{ps} Const^{2,5,3} Epiph^{59} etc: D al plus^{10} εμου γαρ | εγραψεν et. ℵ^{c} Ign^{intpol} Or Eus Const Epiph (et. ^{693}) Chr Cyr (et Thdrt^{1,300} ελαλησεν): ℵ* γεγραφεν

47. F γραμασιν | πωσ etc: Epiph^{693} πωσ αν τουσ εμουσ λογουσ ακουσητε | πιστευσετε cum ℵALΓΛΠ^{2} unc rell al pl a b c e g q vg (hi Latt omnes credetis) syr^{utr} et^{hr} Or^{1,389} et^{3,178} Cyr^{4,267} Ir$^{int\ 229}$ Cyp^{280} (uterq credetis) … DGSΔ 1. 28. 69. 124. al^{20} Or^{1,389} cod Chr$^{mosc\ 4}$ πιστευσητε, go credatis … BVΠ* 235. al pauc Chr^{8,282} Ir^{int} ex$^{edd\ 2}$ f ff$^{2.}$ l foss syr^{cu} πιστευετε (creditis)

VI, 1. μετα: 13. 69. 124. cop^{wi} add δε | τ. θαλ. τ. γαλιλαιασ: G om, 157. 8^{pe} al pauc Cyr^{4,268} et^{269} (cf et. Ir$^{int\ 147}$) om τ. γαλιλ. | τησ τιβεριαδοσ (a q tiberiadis; ff$^{2.}$ l illius tiberiadis; c vg quod est tiberiadis): D 77** 249. b e syr^{p} (in cdd^{bars} et $^{assem\ 2.}$) Chr^{8,285} praem εισ τα μερη, V 247. f go praem και

2. ηκολουθει δε cum ℵBDL 1. 33. 69. 124. 2^{pe} a b c e ff$^{2.}$ l cop Cyr^{4,273} … ς και ηκολουθει (F al pauc go ηκολουθησεν) cum AΓΔΛΠ(F) unc^{8}

λύσ, ὅτι ἑώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 [47.3]
ἀνῆλθεν δὲ εἰσ τὸ ὄροσ Ἰησοῦσ, καὶ ἐκεῖ ἐκαθέζετο μετὰ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ. 4 [48.1] ἦν δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
5 [49.1] ἐπάρασ οὖν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ θεασάμενοσ ὅτι
πολὺσ ὄχλοσ ἔρχεται πρὸσ αὐτόν, λέγει πρὸσ Φίλιππον· πόθεν
ἀγοράσωμεν ἄρτουσ ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πει-
ράζων αὐτόν· αὐτὸσ γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. 7 ἀποκρίνεται
αὐτῷ ὁ Φίλιπποσ· διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖσ,

al pler f g q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,285} Chron^{407} | οχλ. πολυσ (l *multitudo*): ℵ πολ. οχλ., item Ir^{int147} *et iterum inde secedens trans mare Tiberiadis, ubi et quum multa turba eum fuisset secuta* etc | εωρων cum ℵΓΔΛΠ unc^{9} al pler (al pauc εωρουν, εωρακασι, εωρασι) Chr^{8,285} bis Chron^{407} ... Ln εθεωρουν c. BDL al^{4} Cyr^{4,273}, item A 13. εθεωρων :: cf 2, 23 | τα σημεια c. ℵABDKLSΛΠ al^{20} it vg syr^{omn} cop go arm aeth Chr^{bis} Cyr Chron ... ς (= Gb Sz) αυτου τα σημεια cum EFGHMUVΓΔ al plu :: cf 2, 23 | επι (*super, supra*, l *in his* etc): ℵ περι, b e *de infirmibus*, ff^{2} *de his qui* etc

3. ανηλθεν et. ℵ^{c} b e f q foss c (hi^{5} *ascendit*) c vg (hi *subiit*), Chron^{407} ανεβη ... ℵ*D 124. 433. a ff^{2} l Chr^{8,285} απηλθεν (*abiit*). Addidimus δε cum ℵ^{c}ABLΓΔΛΠ unc rell al pler q syr^{p} cop^{wi} Chr^{8,285} Cyr^{4,273} Chron^{407} ... D 1. 13. 25. 69. 2^{pe} it^{pler} vg add ουν ... ℵ*syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth praem και ... cop^{schw} arm om copulam | ις cum ℵ*BD ... ς ο ις cum ℵ^{c}ALΓΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Chr Cyr Chron ... Δ om; U* syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ante εισ το οροσ pon | εκει (et. ℵ^{c}): DU 1. 2^{pe} al pauc aeth post εκαθ. pon ... ℵ* 63. 71. al^{10} fere om | εκαθεζετο (-θηζετο D) cum ℵ(et* et^{c})D 13. 69. 124. ... ς Ln Ti εκαθητο cum ABLΓΔΛΠ unc rell al pler Chr Cyr Chron

4. ην δε εγγυσ: D εγγ. δε ην

5. ο (ℵ* om, suppl^{c}) ις hoc loco cum ℵABDKLMΠ al plus^{10} it vg cop syr^{cu} et^{p} go arm aeth Cyr^{4,275} ... ς ante τ. οφθ. cum EFGHSUVΓΔΛ al pler syr^{sch} et^{hr} | τ. οφθαλμουσ: U 28. al pauc l syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop (sed non^{schw} ex^{dz}) aeth add αυτου | πολυσ οχλοσ (e q): ℵD a b c f ff^{2} l vg οχλ. πολ. (:: cf ad v. 2) | λεγει: D^{gr} και λεγει (syr^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *sublevavit - et vidit - et dicit* vel *dixit*) | προσ φιλιππ. cum ℵB DLΔ 33. 60^{ev} Cyr^{4,275} ... ς Ti πρ. τον φιλ. cum AΓΛΠ unc rell al pler Bas$^{eth 270}$ | αγορασωμεν (Gb') cum ℵABDEFGHLMSΓΔΛΠ al longe plu ... ς αγορασομεν cum KUV al permu Bas$^{eth 270}$ Cyr^{4,275} ... it^{pler} vg *ememus*, b e *emimus* | φαγ. ουτοι: ℵG a ουτ. φαγ.

6. δε (ℵ^{c}): ℵ* γαρ | αυτοσ γαρ (ℵ^{c}): ℵ* d αυτ. δε | εμελλεν cum ℵABKLS ΔΠ al plu Chr^{8,287} Cyr^{4,275} ... Ti ημελλεν cum DEFGHMUVΓΛ al plus^{50}

7. αποκρινεται (D αποκριν.) cum ℵ*D^{gr} ... ς Ln Ti απεκριθη cum ℵ^{c}A BL unc rell al omn^{vid} it vg etc | αυτω cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn vid it^{pler} vg etc ... ℵ* e om, sed ℵ* eius loco habet ουν (ℵ^{cb} ουν αυτω, nisi potius volebat αυτω) | ο φιλιππ. cum ℵL al pauc ... ς Ln Ti φι-

ἵνα ἕκαστοσ βραχύ τι λάβῃ. 8 *λέγει αὐτῷ εἷσ ἐκ τῶν μαθητῶν*
αὐτοῦ, Ἀνδρέασ ὁ ἀδελφὸσ Σίμωνοσ Πέτρου· 9 *ἔστιν παιδάριον*
ὧδε ὃσ ἔχει πέντε ἄρτουσ κριθίνουσ καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα
τί ἐστιν εἰσ τοσούτουσ; 10 *εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· ποιήσατε τοὺσ ἀν-*
θρώπουσ ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτοσ πολὺσ ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν
οὖν οἱ ἄνδρεσ τὸν ἀριθμὸν ὡσ πεντακισχίλιοι. 11 *ἔλαβεν οὖν*
τοὺσ ἄρτουσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν τοῖσ ἀνακει-

λιπτ. (sine artic.) cum ABDΓΔΛΠ unc rell al pler | *αρτοι*: D post *αυτοισ* pon | *αρκουσιν*: L *αρκεσει* | *αυτοισ*: ℵ Chr^{8,287} om, item ff$^{2.}$ (*ducentor. denarior. panes non sunt ut unusquisque* etc) cop | *εκαστοσ* sine additam cum ℵABLΠ 13. 33. 69. al^{3} it vg go cop syr^{p} arm aeth (syr^{cu} *ut modicum modicum edant*) Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... ς add *αυτων* c. DΓΔΛ unc^{9} al pler syr^{sch} et^{hr} (d *ut singuli modicum accipiant*) | *τι* cum ℵALΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f g vg syr^{p} (item ^{cu} et^{sch} et^{hr} vdtr agnoscere) arm Chr^{8,287} Cyr^{4,277} ... BD b e ff$^{2.}$ l q cop go om, hinc Ln [*τι*]

9. *παιδαριον* sine *εν* cum ℵBDLΠ* 1. 69. 157. al^{15} fere a b e l syr^{cu} aeth Or^{3,477} Chr^{8,288} Cyr^{4,277} ... ς (Gb^{0} probante omissionem Schu) add *εν*, Ln [*εν*], cum AΓΔΛΠ^{2} unc^{9} al pler c f ff$^{2.}$ g vg syr^{sch} et^{p} et^{hr} go arm (anceps cop) :: *εισ* etc pro *τισ* apud Mt Mc Lc frequens; apud Ioh cf 11, 49. 19, 34 | *οσ* (Gb′) cum ABD*GUΛ 127* 262. al plus^{15} ... ς *ὃ* cum ℵD^{2}EFH(*ὥ*)KLMSVΓΔΠ al pler Or^{3,477} Cyr^{4,277} | *τι*: D* om

10. *ειπεν* cum ℵBL a foss syr^{cu} et^{sch} arm Or^{3,510} ... ς (Gb^{0}) add *δε*, Ln [*δε*], cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler b q go syr^{p}; item DG al pauc c e f ff$^{2.}$ g l vg *ουν* add; item cop aeth praem *και* | *ποιησατε* etc: syr^{cu} *ite recumbere facite eos homines consessus consessus* | *χορτοσ* (ℵ^{c}; ℵ* *τοποσ*) *πολυσ*: A b *πολ. χορτ.* | *εν τω*: Δ om *τω* | *ανεπεσαν* cum ℵABDEFGLMVΓΔ al plus^{20} ... ς *ανεπεσον* cum HKSUΛΠ al plu Cyr^{4,280} | *ουν* cum ℵABDKLΓΛΠ al plu a b c f l (g ff$^{2.}$ ut vdtr) vg cop^{edd} syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,280} (al^{2} *δε*, al^{4} e q syr^{cu} et^{sch} arm *και ανεπεσ.*) ... EFGHMSVΓΔ al^{40} fere cop^{edd2} go (sed add *ibi*) om, hinc Gb^{0} | *οι ανδρεσ* cum ℵAB unc rell al pler ... DL 1. 33. 157. al pauc Cyr^{4,280} om *οι* | *ανδρεσ*: AKΠ* al^{10} praem *ανθρωποι* | *ωσ* c. ℵBDL ... ς Ln Ti *ωσει* cum AΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr ... syr^{cu} et^{sch} (non item ^{hr} et^{p}) cop om | *πεντακισχ.* (ℵ^{c}): ℵ* *τρισχιλ.*

11. *ουν* cum ℵ^{c}ABDL al pauc c e f ff$^{2.}$ l q vg (e *cum accepisset ergo*) cop syr$^{p\,mg}$ (in cod^{bars}) Cyr^{4,282} ... ς *δε* cum ℵ*ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b go arm syr$^{p\,txt}$ Bas$^{eth\,263}$ ... G 1. 13. 69. 118. 124. 2^{pe} *και λαβων*, syr ^{cu} et^{sch} et^{hr} aeth *et accepit*, a sine copula :: cf ll. pp. | *αρτουσ*: D 59. praem *πεντε* | *ευχαριστησεν* (D *ηυχαρ.*) *και* cum ℵD a b e q (a b *gratias egit et*, e q *benedixit et*) syr^{cu} et^{sch} et^{hr} ... ς Ln Ti *ευχαριστησασ* cum ABLΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ l vg (c ff$^{2.}$ l vg *cum gratias egisset*, f *gratias agens*) syr^{p} cop arm aeth Or^{3,510} (*οτι ειπεν ο ιωαννησ·*

μένοισ, ὁμοίωσ καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 ὡσ δὲ ἐνε-
πλήσθησαν, λέγει τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύ-
σαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 συνήγαγον οὖν, καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνουσ κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖσ βεβρωκόσιν.
14 $^{50.10}$ Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντεσ ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον

ποιησατε τουσ ανθρ. αναπεσειν, και οτι ευχαριστησασ εδωκε τοισ ανακειμ. απο των αρτων etc) Bas$^{eth 263}$ Cyr^{4,282} (σημειωτεον δε οτι αντι του ευχαριστησασ το ευλογησασ ειρηκεν ο ματθαιοσ· διαφωνησει δε ουδαμωσ των αγιων η εκδοσισ etc. Etiam Or^{3,510} comparat οι φαγοντεσ απο των επτα ευχαριστηθεντων αρτων et οι φαγ. απο πεντε ευλογηθεντων. | εδωκεν cum ℵDΓ 40. 69. 7^{pe} g^{scr} al^{5} (item al^{8} δεδωκ.) b e q Or^{3,510} Chr^{8,289} ... ς Ln Ti διεδωκεν cum ABLΔΛΠ unc^{9} al pler Bas^{eth} Cyr^{4,282} a c f ff^{2} l vg (hi Latt *distribuit*) go. Interpretes rell plerique, ut cop syr^{cu}et^{p} et^{hr} potius *dedit* quam *distribuit* exprimunt :: apud Synoptt εδωκεν et εδιδου ad discipulos pertinet; hoc vero loco quum ad τουσ ανακειμ. pertineat, aptius quam εδωκεν videri debebat διεδωκεν. Nec enim hoc pro εδωκεν substitutum est postquam ea quae sequuntur iam ad modum Synopticorum mutata fuere. | τοισ ανακειμενοισ cum ℵ*ABLΠ 1. 33. 118* 254. p^{scr} w*^{scr} 2^{pe} a c f ff^{2} l q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth^{ro} Or^{3,510} Bas$^{eth 263}$ Chr^{8,289} Nonn^{6,39} (και πορε δαιτυμονεσσι και ωρεγε πασιν εδωδην). Cf Aug$^{ioh 24,4}$ *accepit autem dominus Iesus panes, gratias egit, iussit, fracti sunt panes, positi ante discumbentes* ... ς (sed Gb^{oo}) praem τοισ μαθηταισ, οι δε μαθηται cum ℵ^{c}DΓΔΛ unc^{9} al pler b e (*dedit discipulis suis et* [corrige *ut*] *discipuli darent*) aeth^{pp} Cyr^{4,282} | ομοιωσ: DM al pauc add δε | εκ: M απο

12. ενεπλησθησαν: E 1. 118. 131. s^{scr} al pauc επλησθ. | περισσευσαντα cum ℵADL unc rell al pler Chr^{8,289} Cyr^{4,283} ... B 40. 63. 64. al^{5} περισσευοντα | απεληται: D b f l cop aeth add (b l praem) εξ αυτων

13. ουν (et. c e f ff^{2} l q vg syr^{p} et^{hr} cop^{edd}): DΛ al pauc b δε ... a syr^{cu} et^{sch} aeth *et collegerunt*, go *tunc collegerunt* ... 112. cop^{dz} arm om copulam | επερισσευσαν cum BDΘ^{g} 67. 60^{ev} (p^{parh} περιεσευσαν) ... ς επερισσευσεν (U al περιεσευσε, Δ περισσευσεν) cum ℵAL unc rell al pler Cyr^{4,283} (απερ επερισσ.)

14. Versum om e | ιδοντεσ: L al^{3} ειδοτεσ | ο εποι. σημειον cum ℵADLΓΔ ΛΠ unc^{9} al omn^{vid} b c f ff^{2} g l q vg (b l *signum quod fecit*, f *signum quod fecerat*) syr^{omn} etc ... BΘ^{g} a cop arm (syr$^{hr 30}$ ubi ab hoc versu nova lectio incipit) α εποι. σημεια. Praeterea non addidimus ο ις cum ℵBD 237. a b c g l am fu for foss em ing iac mt (sed mm gat ut vg^{clem}) sax syr^{cu} arm ... ς (sed Gb^{o}) Ln add ο ιησουσ cum ALΓΔΛ Π unc^{9} al pler f ff^{2} q vg^{ed} (sed ff^{2} vg *quod Iesus fecerat signum*) syr

Deut 18,15 ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶσ ὁ προφήτησ ὁ εἰσ τὸν κόσμον ἐρχόμενοσ.
15 Ἰησοῦσ οὖν γνοὺσ ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν
6, 3 ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, $^{51.4}$ φεύγει πάλιν εἰσ τὸ ὄροσ αὐτὸσ μόνοσ.
Mt 14, 22–36 Mc 6, 45–56 16 Ὡσ δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, 17 καὶ ἐμβάντεσ εἰσ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆσ θα-
λάσσησ εἰσ Καφαρναούμ. κατέλαβεν δὲ αὐτοὺσ ἡ σκοτία καὶ οὔπω

utr et^{hr} cop go arm Cyr^{4,282} (ο εποι. ο $\overline{ις}$ σημ.) | οτι (et. c f ff$^{2.}$ g l vg): ℵ 242. 249. al pauc a b q arm om | αληθωσ: D om | ο εισ τ. κοσμ. ερχομ. cum ℵDM 254. a b ff$^{2.}$ l foss ... ς Ln Ti ο ερχομ. εισ τ. κοσμ. cum ABLΓΔΘ^{g}ΛΠ unc^{8} al pler c f q vg Cyr^{4,283} (:: 11, 27 est ο $\overline{χς}$ ο υι. του θε. ο εισ τ. κοσμ. ερχ., quem locum magis de usu Iohannis testari dixerim quam valuisse ad mutandam huius loci scripturam.)

15. $\overline{ις}$ ουν: G 15. 69. Chr^{8,290} ο ουν (Chr γουν) $\overline{ις}$ | ινα ποιησωσιν βασιλεα cum ℵ^{c}ABL (sed L* vdtr αυτον additurus fuisse) 1. 28. 33. al pauc (q vide post) Or^{4,399} Cyr^{4,286} ... ς (sed Gb^{0}) ιν. ποι. αυτον βασ. cum DΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg sah cop syr^{omn} go arm aeth Chr^{8,290} ... ℵ* και αναδεικνυναι βασιλεα, item q *et facere regem* (Aug$^{ioh\,25,1}$ *cum cognovisset quia venerant ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum* etc) | φευγει cum ℵ* a c ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} (praemissis *reliquit eos*) Aug^{ioh25,1} (cf et. Tert$^{idolol\,18}$ *si potestatem quoque nullam ne in suos quidem exercuit – si regem se denique fieri conscius sui regni refugit, plenissime dedit formam suis* etc) ... ς Ln Ti ανεχωρησεν cum ℵ^{c}ABDLΓΔΛ unc^{9} al omn^{vid} b e f q sah cop syr^{utr} et (*ivit*)^{hr} go (*abiit*) aeth (*subduxit se*) Chr^{8,290} (sed in comm και βασιλεα χειροτονειν εμελλον, ο δε $\overline{χς}$ φευγει) Cyr^{4,286} (sed in comm τουσ - αποφευγων) :: ανεχωρησεν ex Mt^{i} usu (cf 12, 15. 14, 13. 15, 21 etc) adsumptum vdtr et φευγει ut parum dignum persona Iesu pulsum. Certe φευγει alienissimum est a correctore.) | παλιν cum ℵ(et* et^{c})ABDKLΛ 1. 33. 118. 124. al mu it vg go syr^{cu} et^{p} et^{hr} arm Cyr^{4,286} ... EFGHMSUVΓΔ al plus ^{100} aldin sah cop syr^{sch} aeth (Or^{4,399} $\overline{ις}$ γαρ ποτε, γνουσ οτι - ανεχωρησεν εισ το οροσ, αλλ ου μετα των μαθητων, αλλα μονοσ etc) Chr^{8,290} Nonn^{6,61} om | μονοσ: D add κακει προσηυχετο :: cf Mt 14, 23 | αυτοσ (254. b ff$^{2.}$ l arm om) μονοσ: ℵ μον. αυτ., d^{scr} 2^{pe} om utrumq

16. οψια: M οψιασ | επι (it vg *ad mare*): Δ 13. 69. 131. 235. 258. 20^{ev} aldin Chr^{8,293} εισ

17. εμβαντεσ (D ενβ.): AK al pauc Chr^{8,293} αναβαντ. | εισ πλοιον cum ℵBLΔ 33. 113. 131. go Cyr^{4,289} ... ς Ln Ti εισ το πλ. cum ADΓΛ unc^{9} al pler Chr^{8,293} | ηρχοντο: ℵ ερχονται. Pro ηρχοντο etc e *transfretaverunt contra in capharnaum.* | περαν: D 13. 69. 6^{pe} al pauc Chr^{8,293} Cyr^{4,289} εισ το περαν | καφαρναουμ cum ℵBD y^{scr} it^{pler} vg sah cop go Cyr^{4,289} Nonn^{6,66} ... ς καπερναουμ cum ALΓΔΛ unc^{9} al fere omn q Chr^{8,293} | κατελαβ. δε αυτουσ η σκοτ. cum ℵD ... ς Ln Ti και σκοτια ηδη εγεγονει (ven^{ev} γεγονει, y^{scr} Chr^{8,293} εγενετο) cum ABLΓΔ

ἐληλύθει Ἰησοῦσ πρὸσ αὐτούσ, 18 ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου
πνέοντοσ διηγείρετο. 19 ἐληλακότεσ οὖν ὡσ στάδια εἴκοσι πέντε
ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆσ θαλάσ-
σησ καὶ ἐγγὺσ τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 ὁ δὲ λέ-
γει αὐτοῖσ· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν
εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέωσ ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν εἰσ ἣν
ὑπῆγον.

22 $^{52.10}$ Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλοσ ὁ ἑστηκὼσ πέραν τῆσ θαλάσ-
σησ εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συν-

Λ unc^{9} al omn^{vid} it (a *et tenebrae iam erant*, e *et cum essent tenebrae*) vg rell Chr^{8,293} Cyr^{4,290} | ουπω (probante Schu) cum ℵBDL 33. 69. 124. 249. 254. a b e f l q cop go syr^{hr} arm aeth Cyr^{4,290} Nonn^{6,70} ... ς Ti ουκ (:: vdtr cum altera lectione ηδη εγεγον. cohaerere) cum AΓΔ Λ unc^{9} al pler c ff^{2} vg syr^{cu} et ^{utr} Chr^{8,293} | ῑς̄ cum ℵL 80. ... ς Ln Ti ο ῑς̄ cum ABD unc rell al pler Chr Cyr. Posuimus autem ante προσ αυτ. cum ℵD 80. a aeth syr^{hr} ... ς Ln Ti post προσ αυτ. pon cum ALΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg cop syr^{cu} et ^{utr} arm Chr Cyr, item B post προσ αυτ. εληλυθ. Praeterea K 13. 8^{pe} al^{10} post πρ. αυτ. ο ῑς̄ add εισ το πλοιον

18. η τε θαλασσ. etc: syr^{cu} *et ventus surgebat vehementer, et turbatum est illis mare.* | τε (ita d e; hiat a): D^{gr} b c f l q (ff^{2} ^{vid}) vg syr^{utr} cop go aeth δε ... sah syr^{hr} non exprim | διηγειρετο c. ℵADEFHKMSΓ Δ al pler Chr^{8,293} Cyr^{4,290} ... Ti διεγειρετο cum BGLUVΛ al^{6}

19. ουν: ven^{ev} add ολην την νυκτα | ωσ cum ℵBLΓΔΛ unc rell al pler Chr^{8,294} Cyr^{4,291} ... Ln ωσει cum AD (sed ante εικοσι pon) 1. 157. i^{scr} al^{5} ... 28. 127. 237. d om | σταδια cum ℵ*D 106. (et. Latt. *stadia*) ... ς Ln Ti σταδιουσ cum ℵ^{a}vel^{b}ABL unc rell al pler Chr Cyr :: cf de usu utriusq formae Steph. Thes. Paullo usitatius σταδιοι. | γινομενον: G al^{20} sah Cyr γενομενον

20. ο δε (59. 111. syr^{cu} et ^{sch} add ῑς̄): ℵ και (a d *quibus ipse ait*) | μη φοβεισθε: FK al^{10} fere μ. φοβησθε. .. syr^{cu} om

21. ηθελον: ℵ 6^{pe} ηλθον | λαβειν αυτον: D 69. 124. 7^{pe} al^{10} fere e go Aug$^{ioh 25,7}$ αυτ. λαβ. | εγενετο το πλοι. c. ABGL 1. 33. 69. 124. 2^{pe} 6^{pe} y^{scr} al pauc c e g l q am fu for fos ing mt sah cop arm aeth Or^{3,10} Cyr^{4,292} Aug$^{ioh 25,7}$ ... ς το πλοι. εγενετ. (D εγενηθη) cum ℵDΓΔΛ unc^{8} al pler a b f ff^{2} vg^{cle} syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *et simul inventa fuit navis reversa ad terram* etc) go | επι την γην cum ℵ* 13. 28. 69. 113. 124. 435. al^{5} (item 127. 157. 32^{ev} εισ την γην) Or^{3,10} (it vg *ad terram*) ... ς Ln Ti επι τησ γησ cum ℵ^{c}ABDLΓΔΛ unc^{9} al pler Cyr^{4,292} | υπηγον (ℵ^{c}): ℵ* υπηντησεν

22. εστηκωσ: ℵ z^{scr} εστωσ | B* περα | ειδον (L ιδ.) cum ABL a d f l q (f l *turba - viderunt*, a d q *turbae - viderunt*) sah cop syr^{utr} (sed syr p^{mg} *noverunt*) et^{hr} go (in his versionibus omnibus *viderant* prae-

εισῆλθεν τοῖσ μαθηταῖσ αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 ἄλλα ἦλθον πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδοσ ἐγγὺσ τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστή-

gresso singulari) aeth (Chr^{8,295} com), item ℵD^{gr} 42. b e ff$^{2.}$ g δ vg arm Aug$^{ioh\,25,8}$ *ειδεν* (*turba - vidit*), Nonn^{6,87} *σκοπιαζεν* ... ς Ti *ιδων* cum ΓΔ^{gr}Λ (Δ *ειδων*) unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler (67. *ιδοντεσ*) e (*cum scirent*) syr^{cu} Chr^{8,294} txt Cyr^{4,291} (in com non tangit) | *πλοιαριον* (e q *navis*) *αλλο*: 13. 69. 124. a d e q *αλλ. πλοιαρ.* | *ει μη εν* cum ℵ^{c}ABL 1. 11. 22. 42. 157. 265* b (*nisi unum illut*) c f ff$^{2.}$ g l q δ vg go cop aeth arr pers^{w} Nonn^{6,90} ... ς (=Gb) add *εκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου* cum (ℵ*)(D)ΓΔΛ unc^{9} (et. ven^{ev}) al pler aldin (a) e (syr^{cu}) syr^{utr} (et ^{hr}) (sah) (arm) Chr^{8,294} Cyr^{4,294}. Variant *εκεινο* (ΓΛ al *-νω*): D 33 al pauc aldin a syr^{cu} arm Chr om. Item *εισ ο* (E*Γ al *ω*): Δ 69* *εισ ον*, al pauc om *εισ*. Item *ενεβησαν*: Δ al mu Cyr *ανεβησαν*. Item *οι μαθητ. αυτου*: ℵ*D 13. 69. 124. a syr^{cu} sah arm *οι μαθ. του*.(D* *αυτου*) $\overline{ιυ}$, 108. syr^{sch} pers^{p} om *αυτου* | *και οτι ου* (Λ om) *συνεισηλθεν* (127. al^{15} Cyr^{4,291} *συνηλθε*, l *fuerat*, similiter syr^{cu}) *τοισ μαθητ. αυτου ο* $\overline{ισ}$ (*ο* $\overline{ισ}$ Λ et h. l. et post *συνεισηλθ.*, f fos arm aeth post *συνεισηλθ.*, ff$^{2.}$ *Iesus in navem cum discip. suis*, a *cum disc. suis intravit Ies. in navicula*, al^{8} Aug^{ioh25,8} om *ο* $\overline{ισ}$) ... ℵ* *και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο* $\overline{ισ}$ (Chr^{8,295} *και οτι ο* $\overline{ισ}$ *ου συνεισηλθεν*) | *εισ το πλοιον* (ℵ *πλοιαν*, notato o super α) cum ℵABDKLΘ^{g} al^{25} b c e ff$^{2.}$ l vg (hi Latt *in navem*, vg^{clc} *in navim*) Chr Cyr ... ς (= Gb) Ti *εισ το πλοιαριον* cum ΓΔΛ unc^{8} (et. ven^{ev}) al pler a f q (a f *in navicula*, q *in naviculam*) | *αλλα μονοι* (D a q *μονον*) *οι μαθητ. αυτ. απηλθον*: 220. syr^{cu} et ^{sch} pers^{p} plane om. Praeterea ℵ* (suppl^{b}) 56. 58. 61. ff$^{2.}$ l om *απηλθον* (b *fuerunt*)

23. *αλλα ηλθ. πλοιαρια*: ℵ *επελθοντων ουν των πλοιων*, D arm *αλλων πλοιαρειων ελθοντων*, b syr^{cu} *et cum supervenissent aliae naves* (syr^{cu} *et cum aliae naves venirent*) | *αλλα* sine copula cum BLΘ^{g} 33. e cop (sah *et ecce aliae* etc) syr^{hr} ... ς Ln Ti add *δε* cum ΑΓΔΛ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} rell Cyr^{4,291} | *ηλθον* cum ΚΛΜΓΘ^{g} 1. 33. 106. 124. 127. 131. 299. 2^{pe} 7^{pe} g^{scr} y^{scr} z^{scr} al^{20} fere (254. *διηλθον*) ... ς Ln Ti *ηλθεν* cum ΑΒΔΛ unc^{7} al plu. Praeterea K al pauc aldin post *πλοιαρ.*, L post *τιβεριαδ.* pon. Ex Latt vero c ff$^{2.}$ g l q vg Aug^{ioh25} *supervenerunt* (b *et cum supervenisset*) praebent, quod scripturae codicis ℵ *επελθοντ.* respondet. Reliqui a e f *venerunt*. | *πλοιαρια* cum Α(D)LΓΔΘ^{g}Λ unc^{9} al pler a e q ... Ln *πλοια* cum (ℵ)B 157. 32^{ev} b c f ff$^{2.}$ g l vg | *εκ*: B 127. g^{scr} i^{scr} al^{10} add *τησ* | *εγγυσ του τοπου* (haec syr^{cu} non exprim) *οπου εφαγον τον αρτον*: ℵ *εγγυσ ουσησ* (ℵ^{c} *του τοπου* pro *ουσησ*) *οπου και* (ℵ^{c} om) *εφαγον αρτον* | *ευχαριστησαντοσ του κυριου* (237. al^{7} syr^{sch} et p^{mg} pers^{p} *του* $\overline{ιυ}$, p^{scr} *αυτου*, 1. 118. sah *του κυρ.* ante *ευχα.*) ... b f ff$^{2.}$ l q *quem benedixerat* (*-xit* f) *dominus* ... c am fu for fos em ing tol syr^{hr} *gratis agentes domino* (fos *deo*) ... D 69* a e syr^{cu} arm plane om, hinc Gb^{o} :: cf ad 4, 1

σαντοσ τοῦ κυρίου. 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλοσ ὅτι Ἰησοῦσ οὐκ ἔστιν
ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰσ τὰ πλοιάρια καὶ
ἦλθον εἰσ Καφαρναοὺμ ζητοῦντεσ τὸν Ἰησοῦν. 25 καὶ εὑρόντεσ
αὐτὸν πέραν τῆσ θαλάσσησ εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονασ;
26 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων

---

24. *οτε ουν* (e *autem*) *ειδεν* (ℵ^{c} *ιδεν*) *ο οχλοσ* (a b d e ff^{2}· q fos *vidissent turbae*) usque *οι μαθητ. αυτου* (et. ℵ^{c}): ℵ syr^{cu} *και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ι̅ς̅ ουδε οι μαθηται* (syr^{cu} add *αυτου*) | *ειδεν* cum BDEFGMS VΓ (H *ειπεν*) etc ... ℵ^{c}AKLΘ^{g}Λ al *ιδεν* ... U *εγνω* | *ι̅ς̅* (al pauc *ο ι̅ς̅*, 3. post *εστιν* pon): H 264. om | *ενεβησαν* cum ℵ^{c}ABΓΔΛ unc^{9} al pler etc ... ℵ*L 1. 118. al^{15} *ανεβησαν* ... D 13. 69. 124. b ff^{2}· l arm *ελαβον* (ex his retinent *αυτοι* 13. 69. 124. [sed ap Bi notatur *αυτοισ*] arm?, D *εαυτοισ*, b ff^{2}. l *acceperunt sibi*) | *αυτοι* c. ℵ^{c}ABDEFGHKLMVΔΛ (et. ven^{ev}) al pler aldin q cop syr^{p} aeth Cyr^{4,294} ... ς (= Gb Sz) *και αυτοι* c. UΓ al vix mu ... ℵ*S 38. 251. 253. 435. a c e f vg go syr^{cu} et^{sch} et^{hr} plane om ... D b ff^{2}· l *εαυτοισ* (124^{birch} *αυτοισ*) | *εισ*: D 13. 69. 124. b ff^{2}· l om, item (*ascenderunt naviculas*) e am fu for fos (al) | *τα* (D om) *πλοιαρια* cum ℵ^{c}BDL 33. 69. 124. 249. 254. 259. 264. it^{pler} (et ff^{2}· *naviculam*) vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,294} ... ς *τα πλοια* cum AΓΔΛ unc^{9} al pler syr$^{p\,txt}$ ... ℵ* *το πλοιον*. Similiter ff^{2}· (vide ante) syr^{cu} | *καφαρναουμ* cum ℵBD etc ... ς *καπερναουμ* (et. ven^{ev}): ut v. 7 | *τον ι̅ν̅*: K al^{9} for *αυτον* ... b om

Totum locum igitur (22—24) ℵ* sic: *τη επαυριον ο οχλοσ ο εστωσ περαν τησ θαλασσησ ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη ενκεινο εισ ο ενεβησαν οι μαθηται του ι̅υ̅ και οτι ου συνεληλυθει αυτοισ ο ι̅ς̅ εισ το πλοιαν αλλα μονοι οι μαθηται αυτου· επελθοντων ουν των πλοιων εκ τιβεριαδοσ εγγυσ ουσησ οπου και εφαγον αρτον ευχαριστησαντοσ του κυριου και ιδοντεσ οτι ουκ ην εκει ο ι̅ς̅ ουδε οι μαθηται ανεβησαν εισ το πλοιον και ηλθον* etc. Quibus passim praeter cetera syr^{cu} accedere, singillatim notatum est. Praeterea inprimis memorabile est *επελθοντων*, quod soli ℵ* proprium est, a plerisque italae codicibus confirmari. Chr$^{8,294.\,295}$ (certe sic ed^{montf}) nil nisi haec: *τη επαυριον ο οχλοσ ο εστηκωσ, ιδων οτι αλλο πλοιαριον ουκ ην εκει ει μη εν, εισ ο ανεβησαν οι μαθητ. αυτου, και οτι ο ι̅ς̅ ου συνεισηλθεν, ενεβησαν και αυτοι εισ ετερα πλοιαρια, ελθοντα απο τιβεριαδοσ.*

25. *ραββει* cum ℵBEHΓΛ al (alibi inprimis accedunt ACD) ... ς Ln *ραββι* cum ADFGKLMSUVΔ al pler | *γεγονασ* (et. ff^{2}· *quando hic fuisti*, item cop syr^{p}) ... ℵ 28. *ηλθεσ* (28. *ηλθ. ωδε*), D *εληλυθασ*. Item *venisti* it^{pler} vg sah^{münt} syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm (ut 28.) aeth (*quando venisti et appulisti huc*)

26. *απεκριθ. αυτοισ ο* (ℵ 251. 258. om) *ι̅ς̅ και ειπεν* (y^{scr} om *κ. ειπ.*): syr^{cu} *Iesus dixit eis* | *ζητειτ. με* (ℵ^{c}): ℵ* om | *ειδετε* cum ℵBEFGLMΓΔΛ al plu ... AHKSUV al mu *ιδετε* ... D *ειδατε* | *σημεια* (et. Or^{1,243} et^{4,454}): D a b f fos gat go add *και τερατα* (:: ex 4, 48.)

καὶ ἐχορτάσθητε. 27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην,
ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰσ ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸσ τοῦ
ἀνθρώπου δίδωσιν ὑμῖν· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεόσ.
28 εἶπον οὖν πρὸσ αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ
θεοῦ; 29 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτό ἐστιν τὸ ἔρ-
γον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰσ ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνοσ. 30 53.4
εἶπον οὖν αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖσ σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύ-
σωμέν σοι, τί ἐργάζῃ; 31 54.10 οἱ πατέρεσ ἡμῶν τὸ μάννα ἔφα-

27. *εργαζ. μη την βρωσιν την απολλυμενην* (ut etiam Novat[gall 3,319] *operamini autem non eam escam quae perit*): ℵ *εργ. βρωσιν μη την απολλ.*, item b Hil[972] *operamini escam non quae perit* (Hil *interit*). Cf Clem [319] et[551] *εργαζ. μη την απολλ. βρωσιν* (ita utroq loco) | *την βρωσιν* sec cum ABDKLMSUVΓΔΛ al pler a b e f q sah cop syr[cu] et[utr] et[hr] rell Or[1,243] Chr[8,297. 298] Cyr[4,298] et[act 54] Novat Hil (nil probat Clem[736] *εργαζεσθαι γαρ την βρωσιν την εισ αιωνα παραμενουσαν ο κυριοσ ενετειλατο*) ... ℵEFGH 28. 69. al[15] c (g ff[2.] ut vdtr) l vg Clem[319] et[551] Const[2,61,1] Epiph[1070] Aug[ioh 25,10] om | *διδωσιν υμιν* cum ℵD e ff[2.] foss syr[cu] go Chr[8,298] ... ς Ln Ti *υμιν δωσει* cum ABLΓΔΛ unc[9] al pler c am fu ing syr[p] rell Or[1,243] Cyr[4,300] et[act 54] Novat, item *δωσει* (69. -*ση*) *υμιν* 69. 124. al aliq a b f q vg[cle] (item for al) syr[sch] et[hr] Chr [8,299] Hil[972]. Item Nonn[6,117] *ὀπάσσει.* | *τουτον*: V 69. *τουτο*

28. *ουν*: A syr[cu] et[sch] et[hr] (non item[p]) arm om | *προσ αυτον*: e *ad eum Iudaei* | *τι*: G add *ουν* | *ποιωμεν* cum ℵABLTΓΔΛ unc[8] al pler Or [1,243] Chr[8,301] Cyr[4,307] ... ς (sed non ς[e] Gb Sz) *ποιουμεν* cum minusc plus[20] ... G (D vide post) 13. 124. *ποιησωμεν*, 69. 254. Chr[8,377] (ed maior[329]) *ποιησομεν*, it vg *faciemus*. D transpositis verbis sic: *τι εργασωμεθα* (**ερσωμεθα*) *ινα ποιησωμεν* | *ινα* (ℵ[c]): ℵ* *ιν* | *εργαζωμεθα* (et. Or[1,243]): Chr[8,377] (non item[301 bis]) *εργασωμεθα* ... KMΓ al mu *εργαζομεθα*. D vide ante.

29. *ι̅ς̅* cum ℵΓΔ unc[8] al[70] fere aldin Cyr[4,307] ... ς (Gb[00]) Ln praem *ὁ* cum ABDKLTΛ al permu Or[1,243] (Chr[8,301] *ειπεν ουν αυτοισ ο ι̅ς̅*) | *το εργον* (et. Or[1,243] Const[2,61,1] Bas[eunom 288] Chr[8,301] etc): T *τα εργα* (non item [sah]) | *πιστευητε* (L -*ειτε*) cum ℵABLT 1. 33. 40. 71. 106. 2[pe] g[scr] al[5] Or Bas[eunom] ... ς Ln (ex errore) Ti *πιστευσητε* cum D ΓΔΛ unc[9] al pler Const[2,61,1] Chr[8,301] Cyr[4,308] Thdrt[3,145] | *απεστειλεν* (et. Or Const Bas Chr Cyr Thdrt): TΓ 61. *απεσταλκεν*

30. *ουν* pri: 248. 254. q syr[cu] et[sch] go om (syr[hr] aeth *et dixerunt*) | *ουν* sec cum ABDTΓΔΛ unc[9] al pler it[pler] vg syr[cu] et[p] sah Eus[marc 179] Chr [8,301] ... ℵL 33. al[4] l (b *autem*) fos cop syr[sch] et[hr] arm aeth Cyr[4,309] om; hinc Gb[0] | *ποιεισ συ* (13. 69. al mu l fos arm Chr[8,301] Cyr[4,309] om) *σημειον* (etiam a Eus[marc 179]): ℵ 131. *ποι. ση. συ* ... D b c e q (g ff[2.] ut vdtr) vg *σοι* (*tu*) *ποιεισ σημ.*, f *tu signum facis* | *ιδωμεν*: Γ al *ειδομεν*

31. *ημων*: U 69* al pauc *υμων* | *το μαννα* (K *μανα*) *εφαγον* (et. Eus[marc

γον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼσ ἐστιν γεγραμμένον· ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Ps 78, 24
ἔδωκεν αὐτοῖσ φαγεῖν. 32 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀλη-
θινόν. 33 ὁ γὰρ ἄρτοσ ὁ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺσ τῷ κόσμῳ. 34 εἶπον οὖν πρὸσ αὐτόν·
κύριε, πάντοτε δὸσ ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 [55.1] εἶπεν οὖν αὐ-
τοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτοσ τῆσ ζωῆσ· ὁ ἐρχόμενοσ πρὸσ ἐμὲ
οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μὴ διψήσει πώποτε.
36 ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατε καὶ οὐ πιστεύετε. 37 [56.10]

^{179}): LV 33. 69. 124. al^{10} a ff$^{2\cdot}$ l vg (sed non am fu for al) syr^{p} et^{hr} arm Chr^{8,301} et^{302} Cyr^{4,309} εφαγ. τ. μανν. | εστ. γεγραμμενον: D εστιν (hoc deletum est) γεγραμμ. εστιν (it vg *scriptum est*) ... 1. 2^{pe} al pauc γεγραπται | εδωκεν: ℵ 69. 124. Eus$^{marc\,179}$ (ex cod^{ven}) δεδωκεν

32. ουν (et. c f ff$^{2\cdot}$ l^{2} vg sah syr^{p}; b arm δε, syr^{hr} *et dixit*): GL al pauc a (*respondens ihs dix. illis*) e l* q syr^{cu} et^{sch} cop om, hinc Gb^{oo} | μωυσησ cum ℵBDKLSV al mu ... ς μωσησ cum AEFGHMUΓΔΛ al plu. Cf etiam alibi. | δεδωκεν cum ℵATΓΔΛ unc^{9} al pler Or^{1,244} Eus$^{ps\,471}$ Chr ^{8,303} Cyr^{4,310} ... Ln εδωκεν cum BDL 127. al^{4} Clem^{125} Eus$^{marc\,179}$ Chr ^{8,302} | αλλ: D αλλα

33. ο του θεου c. ℵD ... ς Ln Ti om ὁ c. ABLT unc rell al omn^{vid} Clem^{125} Or^{1,244} Eus$^{ps\,471}$ Chr Cyr | ζωην διδουσ (D διδωσ) et. a b e q syr^{cu} arm Clem^{125} Or^{1,244} et^{3,553} et^{4,23} Eus^{ps471} (et^{171}) Chr^{8,303} Cyr^{4,311} ... AK 33. 254. c f ff$^{2\cdot}$ vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go aeth Eus$^{ps\,85}$ (et^{267}) διδ. ζωην

34. κυριε παντοτε: ℵ παντ. κυρ.

35. ειπεν ουν cum ℵDΓ 13. 33. 69. 106. 157. al^{10} g q sah syr$^{p\,txt}$ (:: ουν propter proxime praegressum ουν vel mutatum vel abiectum est) ... ς ειπ. δε, Ln ειπ. [δε] cum AΔΛ unc^{9} al pler c vg syr$^{p\,mg}$ Cyr^{4,320} ... f ff$^{2\cdot}$ go aeth *et dixit* ... Ti ειπεν sine copula (Gb'') cum BLT 113. a b e fos cop syr^{cu} et^{sch} arm | πρ. εμε cum ℵBT ... ς Ln Ti πρ. με cum ADLΓΔΛ unc rell al omn^{vid} Or^{1,244} Eus^{ps471} Chr^{8,303} Cyr^{4,323} | πειναση cum ℵABLΓΔΛ unc^{8} al plu Or^{1,244} Cyr^{4,320} ... ς Ln πεινασει cum DHT al^{20} aldin Eus^{ps} Chr | διψησει (D διψασει) cum ℵAB*DHLTΔ al^{25} aldin Eus^{ps} Chr ... ς διψηση cum B^{3}ΓΛ unc^{8} al plu Or Cyr (:: quod h. l. accuratior testium observatio suadet, ut fut. et coni. aor. componantur, id exemplis haud paucis confirmare licet, ut Mt 7, 6 Lc 22, 30 Apoc 3, 9 Lev 10, 6 Deut 29, 13) | πωποτε: E 17. ποτε ... 33. vg^{sixt} syr^{sch} εισ τον αιωνα :: ex 4, 14

36. οτι και: KΛ al^{5} e f fos mt syr^{cu} et^{sch} sah arm go om και | εωρακατε cum ℵABDGHMSUΓΛΠ^{2} al plu ... EFKLTVΔΠ* al mu εορακατε. Praeterea non addidimus με cum ℵA a b e q gat vg^{cod} (Lat$^{2\cdot}$ ap Mtthiae) syr^{cu} ... ς Ti add με, Ln [με] cum BDL(T μη)ΓΔΛΠ unc rell al omn vid c f ff$^{2\cdot}$ g vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth Chr^{8,303} Cyr^{4,325} | και ου (T add μη) πιστευετε: AΠ^{2} Chr^{8,303} (non item^{304}) add μοι

πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸσ ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸσ
ἐμὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 $^{57.1}$ ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
οὐχ ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
τόσ με. 39 $^{58.10}$ τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντόσ με,
ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω
αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ

---

37. *πρ. εμε* pri (et. Ath^{456} etc): LΑΠ* 1. al^{5} Cyr^{4,326} *πρ. με* | *πρ. εμε* (L *μεμε*) sec cum ℵΕΚ(L)ΤΔ al pauc ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ΑΒDΓΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,304} Cyr$^{4,327.328}$ | *εκβαλω*: G 69. 131. al^{10} fere *εκβαλλω*, ff$^{2.}$ *eicio*, a *abicio*, e q *repello*, b *apello*, f *expello* (contra c vg *eiiciam*) | *εξω* cum ℵ^{c}ΑΒLΤΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ q vg syr^{utr} et^{hr} etc ... ℵ*D a b e syr^{cu} Hil^{1016} om (:: *εκβ. εξω* apud Ioh 9, 34. 35. 12, 31; sine *εξω* 2, 15. [10, 4.])

38. *απο* cum ΑΒLΤ 13. 33. 69. 124. 254 :: *καταβ. απο τ. ουρ.* hoc solo loco, omnibus rell ll. *εκ*, nec id fere fluctuat. Cf 1, 32. 3, 13. 6, 33. 41. 42. (D *απο*) 51. (Or^{semel} *απο*, sed^{novies} *εκ*) 58. Nec aliter in Apoc dici solet. Latt ubique *de caelo* ... ς *εκ* cum ℵDΓΔΛΠ unc^{9} al pler Ign$^{intpol\,260}$ Eus$^{marc\,110}$ Bas$^{eth\,295}$ Did$^{tri\,3,12}$ Ath$^{413.440.588}$ Cyr^{4,330} Antioch^{1138} | *καταβεβηκα - ουχ ινα* (ℵ^{c}): ℵ* b e Cyp$^{175.208.311}$ Novat$^{gall\,3,308}$ et^{304} Quaest^{91} (Aug^{3,2912}) *ου καταβεβηκα - ινα* | *ποιησω* cum ℵDL* Eus$^{marc\,110}$ Ath^{413} et^{440} et$^{gall\,5,171}$ ... ς Ln Ti *ποιω* (:: cf 4, 34) cum ΑΒL^{2}ΤΓΔΛΠ unc rell al omn^{vid} Ath^{588} Bas$^{eth\,295}$ et regg^{312} Did$^{tri\,3,12}$ Chr^{8,306} Cyr^{4,330} et$^{esa\,668}$ et^{692} | *του πεμψαντ. με* (et. Eus$^{marc\,110}$ Ath^{413} et^{588} Chr^{8,306} Cyr$^{esa\,668}$ et^{4,330} Cyp^{175} Novat $^{gall\,308}$ Hil^{238} etc): D al plus^{10} a b e ff$^{2.}$ (b ff$^{2.}$ *patris qui* etc) syr^{cu} et ^{hr} Did$^{tri\,3,12}$ Bas$^{eth\,295}$ (Tert$^{res\,car\,34}$ *ego veni non ut meam, sed patris qui me misit faciam voluntatem*) add *πατροσ*. Ceterum a verbis *του πεμψ. με* ℵ* (suppl^{ca}, sed rursus del^{cb}) c 131. al mu (et. syr in ed. Widmanst.) ad *του πεμψ. με* v. seq transiluere.

39. *τ. πεμψ. με* sine additam cum ℵ* (vide ante) et^{c}ΑΒC(vide ante)DLΤ al^{10} b e f q sah cop syr^{cu} et syr (ex edd^{pler}; ed^{sch} admisit *πατροσ*) go (sed vide post) pers^{p} Ath^{413} Bas$^{eth\,296}$ Chr^{8,306} Cyr$^{esa\,692}$ et^{4,330} Amb ... ς (= Gb) add *πατροσ* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c (ff$^{2.}$ g ut vdtr) vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr$^{esa\,668}$ Aug$^{ioh\,25,19}$. Praeterea M 157. al go Bas$^{eth\,296}$ (et. Chr$^{8,306\,vid}$ sed contra^{306c}) ab *ινα παν* ad *ινα πασ* transiliunt. | *ο δεδωκ. μοι*: ff$^{2.}$ g gat mm arm add *pater* | *εξ αυτου*: D *μηδεν*, a ff$^{2.}$ syr^{cu} *nihil ex illo* (*eo* ff$^{2.}$), e f q *aliquid ex eo*, b Tert$^{res\,car\,35}$ *ex eo quicquam* | *αλλα* (ΓΔ al mu *αλλ*): D f foss *αλλ ινα* | *αυτο* cum ℵΑΒCDKL^{2}ΤUΠ al sat mu c ff$^{2.}$ (g ut vdtr) vg (et. ing gat mm) cop (sah *ut haec quae dedit mihi omnia - suscitem ea*) Ath^{413} Cyr$^{esa\,668}$ et^{4,330} ... Gb′ *αυτον* c. EGHL*SVΓΔΛ al plu a b e f q am fu for em fos iac mt tol Cyr$^{esa\,692}$ | *εν* c. ℵΑDKSΠ 13. 33. 69. al sat mu^{vdtr} a b c f ff$^{2.}$ q vg^{ed} et$^{codd\,mu}$ sah cop Ath Cyr$^{es\,668}$ et^{692} ... BCEGHLTUVΓΔΛ al plus^{60} e am fu for ing Ath^{cod} Cyr^{4,330} om, hinc Gb^{0}

40. Versum om Α*, asteriscis notat f | *γαρ* cum ℵΑΒCDKLUΠ al plus^{30} a

πατρόσ μου, ἵνα πᾶσ ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰσ αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
41 [59.1] Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτοσ ὁ καταβὰσ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 42 καὶ ἔλεγον· οὐχ
οὗτόσ ἐστιν Ἰησοῦσ ὁ υἱὸσ Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖσ οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶσ νῦν λέγει οὗτοσ ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-

---

b c e f ff[2.] g m q am fu for ing fos iac em mt mm tol (for v. 40 post v. 36 pon) sah cop syr[cu] et[utr] Clem[115] Ath[413] Bas[eunom 291] Cyr[4,340] Nonn[6,159] Hil[968. 1017] Victorin[ari 3,10] (ap Gall[8,183]) ... ς (= Gb Sz) δε cum EGHSVΓΔΛ al plu vg[clem] et cdd aliq syr[p] et[hr] (aeth *et haec est*) Chr[8,306] Chrom[mat 13,4] (ap Gall[8,348]) ... T (τουτον pro τουτο) arm om | του πατροσ μου (Gb″) cum ℵBCDLTU al[10] a b e q sah cop syr[cu] et[utr] arm aeth Clem[115] Ath[413] Chr[8,307] (omisso μου) Nonn[6,159] Tert[res car 34] (et[prax 21]) Hil[968] et[1017] Victorin[ari 3,10] ... (M, vide ante) Δ al plus[20] aldin c ff[2.] g m[38] vg syr[hr] pers[w] ar[e] et[ro] Cyr[4,340] Aug[ioh 25,19] Chrom[mat 13,4] του πεμψαντοσ με πατροσ (Latt *patris mei qui misit me* vel *me misit*) ... ς του πεμψαντοσ με cum AEGHKSVΓΛΠ al plu Did[tri 1,9] Chr[8,306] | εχη: EHKMUΓΛ al mu εχει | εγω cum ℵBCLTΓΔΛΠ unc[8] al pler (157. 7[pe] al aliq ante αυτον pon) a c e f ff[2.] g q vg (sed ante *eum* vel *illum* pon c f g q am fu ing[2] mt, ante *resuscitabo* ff[2.] m vg[cle] ing* gat mm etc) syr[cu] et[utr] et[hr] sah arm go aeth (sed ex his vv mu transp ante αναστησω) Ath[413] Cyr[4,340] Aug[ioh 25,19] (ut ff[2.]) ... AD 1. 40. 47[ev] al[5] b fos tol cop Clem[115] Chr[8,307] Tert[res car 34] Hil[1017], hinc Gb[0] et Ln [εγω] | εν cum ℵADKLSUΠ al[40] a b c f ff[2.] g q vg sah cop go Clem Chr Hil Aug[ioh] ... ς om cum BCTΓΔΛ unc[5] al plu e m Cyr Tert[res car]

41. ουν: D[gr] m[106] go syr[cu] et[sch] (syr[hr] *et murmurabant*) δε ... arm aeth om | περι αυτου: 69. om | ο καταβ. εκ τ. ουρ. et. Eus[marc 179] Cyr[4,341] ... MΓ 13. 69. 124. 157. al mu it[pler] (non item a) vg Eus[dem 319] et[esa 586] Chr[8,309] ο εκ τ. ουρ. καταβ.

42. ουχ cum ℵACDLΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] ... BT ουχι | ις et. a e f m q vg (mm *fil. Ios. Iesus*) Ath[457] ex[cdd 4] Cyr[4,342] ... M al[20] b c g san em gat arm[ed] Eus[ecl 219] libere Ath[cdd 4] Amm[cat 251] Chr[8,309] et[310] Quaest om | ιωσηφ (et. Eus[ecl] Amm[cat] etc): D Ath (sed cdd plus[4] om του) του ιω. | τον πατερα (ℵ[c]): ℵ* και τ. πα. | και την μητερα (ℵ[c]): ℵ* b syr[cu] arm[ed] Quaest om (:: fortasse recte) | νυν cum BCT cop go arm syr[hr] (aeth *ergo nunc*) Ath[457] cdd 2 ... ς Ln ουν cum ℵADLΓΛΠ unc[8] al omn[vid] b c f ff[2.] g m[106] q vg syr[p] Ath[457 ed] Chr[8,309] Cyr[4,342] ... a e sah syr[cu] (et[sch] *et quomodo*) om | ουτοσ sec cum ℵAΓΔΛΠ unc[8] al pler (47[ev] αυτοσ) b c e f g[vid] vg go syr[utr] et[hr] (sed ℵ b e f ουτοσ λεγει, syr[hr] ουτ. νυν λεγ.) ... BCDLT al[9] a ff[2.] q sah cop syr[cu] arm aeth Chr Cyr om: hinc Gb[0] et Ln [ουτοσ] | οτι (ℵ m[106] εγω, 13. 69. 124. om) εκ τ. ουρ. καταβεβηκα: D εαυτον απο του ουρ. καταβεβηκεναι, Chr[8, 309] εκ του ουρ. καταβεβηκεναι, c e (al[vid]) go *quia* (e *quoniam*) *de caelo descendit* (e *disc.*)

βηκα; 43 $^{61.10}$ ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· μὴ γογγύζετε
6, 65 μετ᾽ ἀλλήλων. 44 οὐδεὶσ δύναται ἐλθεῖν πρόσ με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ
ὁ πέμψασ με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ
Es 54, 13 ἡμέρᾳ. 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖσ προφήταισ· καὶ ἔσονται πάν-
τεσ διδακτοὶ θεοῦ· πᾶσ ὁ ἀκούσασ παρὰ τοῦ πατρὸσ καὶ μαθὼν
1, 18 ἔρχεται πρὸσ ἐμέ. 46 $^{61.3}$ οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τισ, εἰ μὴ
ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτοσ ἑώρακεν τὸν θεόν. 47 $^{62.10}$ ἀμὴν

---

43. *απεκριθη* sine copula cum BCKLTΠ al^{10} a e sah cop syr^{cu} (*Iesus dixit eis*) et^{sch} arm Cyr^{4,344} ... ς (= Gb Sz) add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ℵADΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr}; item go aeth add *δε* :: recepimus *νυν* v. 42 et omisimus *ουν* v. 43: at nec incredibile est utroque loco cum ℵ retinendum esse *ουν*. | *ις* cum ℵBLT 1. 33. Cyr^{4,344} ... ς Ln *ο ις* cum ADΓΛΠ unc^{8} al pler | *αυτοισ*: A* om | *μετ*: B *μετα*

44. *προσ με* cum ℵACDGHKLSTΓΛΠ al pler Naass^{112} Or^{3,635} Did$^{tri\,1,30}$ Chr^{8,310} Cyr^{4,344} et$^{esa\,110.\,848}$ ... Ti *προσ εμε* cum BEMUVΔ al^{5} | *εαν μη* etc: Naass^{112} *εαν μη τινα ελκυση ο πατ. μου ο ουρανιοσ* | *ο πατηρ*: G al pauc Chr^{310} ex^{mosc2} Cyr$^{esa\,110.\,848}$ Hil^{1101} (omissis *ο πεμψ. με*, contra^{457} *ο πατ. ο πε. με*) add *μου* (item Naass^{112}) ... A al^{9} om | *ο πεμψ. με*: Did^{tri} *ο ουρανιοσ* (ut Naass) | *καγω* cum ℵBCDL 1. 33. al pauc Did^{tri} Cyr ... ς *και εγω* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chr ... T *εγω* | *εν* cum ABCDLTΓΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg go sah cop Did^{tri} Chr Cyr ... ς (= Gb Sz) om cum ℵΔ al mu e am fu for ing^{2}

45. *εστ. γεγραμμενον* (c q vg): a b e f ff$^{2.}$ fos syr^{cu} et^{sch} cop^{wi} add *enim* | *θεου* cum ℵABCDLT unc rell al pler Const^{8,32,10} Did$^{tri\,2,10}$ Thdrt^{2,228} Chr^{8,311} Cyr^{4,345} ... ς (= Gb Sz) praem *του* cum minusc non ita mu | *πασ* sine copula cum ℵBCDLST 69. 124. al aliq it^{pler} vg sah cop arm aeth Or^{4,315} et^{316} ... ς (= Gb Sz) add *ουν* cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler q (go *nunc*) syr^{cu} et^{utr} Cyr^{4,346} | *ακουσασ* cum ℵABCKLT Π al permu c f ff$^{2.}$ vg Or^{4,315} et^{316} Cyr^{4,346} et$^{esa\,110}$ ... Gb′ Sz Ti *ακουων* cum DΓΔΛ unc^{7} al^{90} a b e g q fos gat mm go syr$^{p\,mg}$ Hil^{1016} | *μαθων*: A add *την αληθειαν* | *προσ εμε* cum ℵBT Or^{4,316} ... ς Ln Ti *πρ. με* cum ACDL unc rell al omn^{vid} Or^{4,315} Cyr^{4,346}

46. *εωρακεν* cum ℵABCDKSUΓΛΠ^{2} al pl ... EGHLMTVΔΠ* al mu *εορακεν*. Item post, nisi quod K *εορακ.* habet. | *τισ* post *εωρ.* (*εορ.*) cum ℵBCDL T 33. it vg go syr^{cu} et^{sch} Or^{4,315} Cyr$^{hr\,90}$ Cyr^{4,348} bis ... ς *τισ εωρ.* cum AΓΔΛΠ unc^{7} (U om *τισ*) al pler sah cop syr^{p} Syn^{ant} (ap Rou^{3,297}) Did$^{tri\,2,16}$ et^{3,37} Chr^{8,310s} Thdrt$^{1,20.\,379}$ (Novat^{3,297} *quia patrem deum nemo vidit unquam*) | *παρα*: 1. 22. 2^{pe} Did$^{tri\,bis}$ Chr$^{hr\,90}$ (et^{117}) Chr^{8,311} (non item^{310}) *εκ* | *του* (B om) *θεου*: ℵ Syn^{ant} *τ. πατροσ* | *τον θεον* c. ℵ*D a b e Cyr$^{hr\,117}$ (*ο γαρ ων εκ του θεου ουτοσ εωρ. τ. θε.*) Novat^{3,297} Quaest^{122} (ap Aug^{3037}) ... ς Ln Ti *τον πατερα* (:: hoc ea quae praecedunt, *ουχ οτι* etc, postulare videbantur) cum ℵ^{c}ABCLT unc rell al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ g q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} sah cop rell Syn ant Did$^{tri\,2,16}$ Cyr$^{hr\,90}$ Chr^{8,310} Cyr^{4,348} Hil^{1016}

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 $^{63.1}$ ἐγώ εἰμι
ὁ ἄρτοσ τῆσ ζωῆσ. 49 $^{64.10}$ οἱ πατέρεσ ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ Ex 16, 15
τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· 50 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ καταβαίνων, ἵνα τισ ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 $^{65.1}$
ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτοσ ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάσ· ἐάν τισ φάγῃ
ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει εἰσ τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτοσ δὲ ὃν ἐγὼ

47. ο πιστευων sine additam cum ℵBLT arm^{zoh} et^{mss} ... syr^{cu} add *in deum* ... ς Ln add εισ εμε cum ACDΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg syr^{utr} sah cop arm^{usc} aeth go Cyr^{4,349} Hil^{1016} (:: cf ο πιστ. εισ εμε 6, 35. 7, 38. 11, 25 etc, nec usquam fluctuat εισ εμε)

48. ο αρτοσ τησ ζωησ: syr^{cu} add ο εκ του ουρανου καταβασ

49. υμων et. Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,312} Cyr^{4,350} ... Γ 69. ημων ... Or^{4,145} om | εφαγον (et. Or$^{int\,2,144}$ Eus$^{ps\,471}$ etc): D a b e (item syr^{cu} sed omisso το μαννα) add τον αρτον | εν τη ερημω το μαννα cum BCDT b c e am fu san ing tol Eus$^{ps\,471}$ Chr^{8,312} Aug$^{ioh\,26,11}$ (Or^{4,145} εν τη ερημ. εφαγ. το μανν.) ... ς το (K τον) μαννα εν τη ερημω cum ℵAΛΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a ff^{2} m^{107} q (f *manna manducav. in deserto*) vg (et. for al) syr^{utr} et^{hr} sah cop go arm aeth Cyr^{4,350} Thdrt^{2,1049} (Or$^{int\,2,144}$ ut f)

50. ο αρτοσ ο: H om ο sec | καταβαινων (T* -νον sed ex ο correctum ω): D^{gr*} και καταβ. | ινα (et. Or^{4,177} Eus$^{ps\,471}$ Thdrt^{2,1049} etc): D^{gr2} a b c d f ff^{2} g (non item e m q) vg sah add εαν | φαγη: E al pauc φαγει | και μη (syr^{cu} om μη): it^{pl} (non d e m) vg sah om και | αποθανη (et. Or^{4,177} Thdrt^{2,1049} etc): B Eus$^{ps\,471}$ αποθνησκη

51. εαν: D^{gr} add ουν | εκ του εμου αρτου cum ℵ a e Eus$^{ps\,85.\,471}$ Cyp^{209} Hil^{1047} (a *ex meo pane*, e Cyp *de meo pane*, Hil *de pane meo*; b *ex eo pane*) ... ς Ln Ti εκ τουτου του αρτου (:: quod aptius vdbatur) cum BCLTΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f ff^{2} m q (b vide ante) vg sah cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} aeth Or$^{1,244.\,4,177}$ (4,145 et^{2,817} τουτον τον αρτον, item$^{int\,2,266}$ *hunc panem*) Cyr$^{4,352\,txt}$; item D^{gr} arm Chr$^{8,311.\,312}$ Cyr$^{4,352\,com}$ εκ του αρτ. τουτου, Or^{3,500} τον αρτον τουτον. Liberrime Or$^{int\,2,144}$ *qui autem manducaverit de pane quem ego do ei.* | ζησει cum ℵDL 33. Or^{1,244} (ante Delar. ζησεται edebatur) et^{4,145} et^{177} (:: cf ad 5, 25) ... ς Ln Ti ζησεται cum BCTΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{2,818} et$^{3,500\,bis}$ Eus$^{ps\,85}$ et^{471} Chr$^{8,311.\,312}$ Cyr^{4,352} | και (ita ℵ^{c} Clem^{125} Or^{1,244d} et^{4,177} Amm$^{cat\,253}$ Chr^{8,312} Cyr^{4,353} et^{5,776}): ℵ* Or^{1,244e} Ath^{706} om; de Latt etc vide post | δε cum BCLT unc rell al omn^{vdtr} Or^{1,244d} et^{e} et^{4,177} Ath^{706} Chr^{8,312} Cyr^{4,353} et^{5,776} ... ℵ(et* et^{c})DΓ al plus^{12} Clem^{125} Amm^{cat} om. Cf et. Thdot ap Clem^{961} ο δε αρτοσ, item Thdrt^{4,1218} et^{saep} ο δε αρτοσ. Ex versionibus και - δε exprim go syr^{p}; tantum και c d ff^{2} m vg cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth, tantum δε e q sah (f *panis enim*); neutrum exprim (prorsus ut ℵ*) a b. Accedit (quod ex licentia qua affert videtur fluxisse) Or^{4,363} ειποντοσ του κυριου· ο αρτοσ ον εγω etc :: ceterum passim Ioh και - δε, cf 8, 16. 8, 17. 15, 27. 1 Ioh 1, 3. 3 Ioh 12.

δώσω ὑπὲρ τῆσ τοῦ κόσμου ζωῆσ, ἡ σάρξ μου ἐστίν. 52 66.10
Ἐμάχοντο οὖν πρὸσ ἀλλήλουσ οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντεσ· πῶσ δύνα-
ται ἡμῖν οὗτοσ δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; 53 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ
ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν

Poterat vero etiam (ℵ* a b), quod non minus ex more Iohannis est, omnis abesse copula. | *ον εγω δωσω υπερ* (U *περι*) *τησ του κοσμου ζωησ η σαρξ μου εστιν* cum ℵ m (*et hic panis quem ego dabo pro huius mundi vita corpus meum est*) Tert[car chr 13] (Quid: *Anxia est*, inquit, *anima mea usque ad mortem*, et: *Panis quem ego dedero pro salute mundi caro mea est*) ... ς Ti *ον εγω δωσω* (go *do*; 96. 97. add *υμιν*, item postea) *η σαρξ μου εστιν, ην εγω δωσω* (go *do*, item syr[sch] et post ζωησ pon) *υπερ τησ του κοσμ. ζωησ* cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler f q go cop syr[sch] et[p] et[hr] arm Clem[125] Or[1,244 d] et[e] Chr[8,312] Cyr[4,353] Thdrt[2,473] et[3,94] et[4,27. 219. 274. 1218. 1251] ... eadem habent sed omissis verbis *ην εγω δωσω* (Ln om, Gb[0]) BCDLT 33. 157. e[scr] a b c e ff[2.] vg syr[cu] sah aeth Or[4,177] et[364] Ath[706] Cyr[5,776] Cyp[209] ... Thdot (vide supra) *ο δε αρτοσ* usq *η σαρξ μου εστιν* affert non additis rell, item Amb[fid 485]; 113* 251. a *δωσω* ad *δωσω* transiliunt (omittunt igitur de lectione ς verba *η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω*)

52. *προσ αλληλ. οι ιουδ.* cum ℵBLTΓΔΛΠ unc[8] al pler b f m sah cop arm go Or[4,364] etc ... Ln *οι ιουδ. πρ. αλληλ.* cum CD al[20] a c e q vg syr[omn] aeth | *ημιν* ante *ουτοσ* cum ℵC 1. t[scr] al pauc Or[4,364] ... ς Ln Ti post *ουτοσ* (:: *δυναται ουτοσ* vdbtr componendum) cum BDLT unc[7] al pler etc; U post *δουναι* pon ... 69. *την σαρκα δουναι ημιν*, am *carnem suam nobis dare* | *δουναι*: DKΠ al pauc a c e ff[2.] q vg Amm[cat 254] ante *φαγειν* pon | *την σαρκα* c. ℵCDLΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] ff[2.] go Or[4,364] Cyr[4,357] ... Ln add *αυτου* cum BT a b c e f m q vg syr[cu] et[utr] et[hr] sah cop arm aeth Chr[8,313] (*πωσ δυναται δουναι ημιν φαγειν ουτοσ την σαρκ. αυτου*) Amm[cat 254] (*εαυτου*) Or[int 2,225]

53. *ο* $\overline{\iota\varsigma}$: B om *ο* | *αμην αμην* (et. Eus[marc 179] Bas[eth 241. 253. 261] Chr[8,316] Cyr[4,360] et[6,238]): CΔ al pauc Cyr[nest 113] om alterum | *φαγητε* (et. Or[1,244] et[4,176] Eus[marc] Bas[eth] etc Cyp[210. 282. 314] Hil[1047]): D a Victorin ari[4,7] *λαβητε* | *την σαρκ. του* (K *τοῦτοῦ*, sed alterum *του* deletum) *υι. του ανθρωπου*: F[a] Epiph[89] *μου την σαρκα*, item (vide post) Naass. Praeterea a Victorin add *sicut panem vitae*. Cf ad v. 56 | *πιητε* (T 69. g[scr] *πιετε*) *αυτου* (F[a] Epiph rursus *μου*) *το αιμα*: D a Hil[1047] (non item Victorin) *και το αιμ. αυτ. πιητε*. Libere Or[4,143] *δια το· εαν μη πιητε μου το αιμα, ουκ εχετε ζω. ε. εαυτ.* | *εχετε*: it vg *habebitis* | *ζωην* (ℵ 157. Chr[8,316] add *αιωνιον*, item Amb[ps 902] sed omisso *εν εαυτ.*) *εν εαυτοισ* (Δ *αυτοισ*): D *εν εαυτ. την ζωην*, Amb[ps 894] *in vobis ipsis vitam* (sed[fid 543] *vitam in vobis*). Cf huc Naass[109] *εαν μη πινητε μου το αιμα και φαγητε μου την σαρκα, ου μη εισελθητε εισ την βασιλειαν των ουρανων. αλλα καν πιητε, φησι, το ποτηριον ο εγω πινω, οπου εγω υπαγω, εκει υμεισ εισελθειν ου δυνασθε* (ad haec cf Mt 20, 22. Ioh 8, 21 et 13, 33)

ἑαυτοῖσ. 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει
ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 [67.1]
ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθήσ ἐστιν βρῶσισ, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθήσ
ἐστιν πόσισ. 56 [68.10] ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου
τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 καθὼσ ἀπέστειλέν με
ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀ-
κεῖνοσ ζήσει δι' ἐμέ. 58 οὗτόσ ἐστιν ὁ ἄρτοσ ὁ ἐξ οὐρανοῦ

---

54. *μου* bis (et. it[pler] vg Or[1,244] et[prov] in Notit[83] et[mai8] ac[saepe] Eus marc[179] Bas[eth 253] et[bapt 650] etc): D e Victorin[ibidem] (Gall[8,189]) *αυτου* | *μου* (Δ* post *σαρκ.*) *τ. σαρκα* (D -*ρκαν*) | *καγω* c. ℵBCDGKLUΠ 1. al[20] fere Or[4,176] et[prov] Bas[2,586] et[bapt 650] Chr[8,317] Cyr[4,363] et[nest 113] ... ς *και εγω* cum EHMSTVΓΔΛ al pler Or[1,244] Eus[marc] | *τη εσχατη* sine *εν* cum ℵBDEGHLUΓ al permu a e ff[2.] Or[prov 63] (in Notit[83], ap Mai[8] vero *εν* legitur) ... Sz Ti praem *εν*, Ln [*εν*] cum CKMSTVΔΛΠ al[60] b c f m q vg arm Or[1,244] et[4,176] Eus[marc] Bas[2,586] et[bapt 650] Chr Cyr

55. *γαρ* (et Or[1,244] et[4,176] Eus[marc 180] Bas[2,586] et[bapt 650] etc): (F[a])K (teste Treg) 229* e[scr] w[scr] 2[pe] b e (Or[3,720] nihil probat, nec Hil[955] Amb[luc 1484]) om | *αληθησ* bis (Gb'') cum ℵ[c]BCF[a]KLTΠ al[30] q tol mm sah cop arm Clem[120] (affert tantum *το αιμα μου γαρ, φησιν ο κυριοσ, αληθησ εστι ποσισ*) Or[1,244] et[2,757. 818] (priora tantum affert) et[4,176] (et[cat ox 51] ad 1 Cor) Or[int 3,720] Eus[marc 180] Bas[1,448] et[2,586] et (ex cdd[2]) [bapt 650] Chr [8,317] (etiam explicat) Cyr[4,364] et[nest 113] Apollin[cat 255] etc ... ς *αληθωσ* cum ℵ* (vide post) D (vide post) ΓΔΛ unc[7] al pl it[pler] vg syr[omn] go (Or[3,720] sed[int vet] *αληθησ* agnoscit) Or[int 2,221. 225. 290. 334] (at haec vix pro Or probant quum[graece] toties *αληθησ*) Hil[955] Aug Amb ... ℵ* ab *αληθωσ* priore ad posterius transiluit; ℵ[c] supplevit omissa ac bis *αληθησ* dedit, nisi quod alterum (a[cb]?) rursus in *αληθωσ* mutatum; item D om *και το αιμα* usq *εστ. ποσισ* | *ποσισ* (*potus* it[pler] vg): ℵ* ([c] *ποσισ*) *ποτον*, e *potum*

56. *το αιμα*: Δ om *το* | *μενει*: H*M al pauc *μενη* | *καγω εν αυτω*: D add *καθωσ εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι. αμην αμην λεγω υμειν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ωσ τον αρτον τησ ζωησ, ουκ εχετε ζωην εν αυτω*, item a ff[2.] *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae, habebit vitam in eo* (ff[2.] *illo*).

57. *απεστειλεν* cum ℵABCLT unc rell al pler Or[1,244] Eus[marc 69. 89 bis] Chr[8,317] Cyr[4,366] et[nest 113] etc ... D 69. 124. al plus[15] *απεσταλκεν* | *ζω*: T (:: per incuriam) om | *τρωγων* (et. Or Eus Chr Cyr): D Victorin[ari 1,6] (Gall[8,154]) *λαμβανων* | *ζησει* (Gb') cum ℵBC[2]KLTΠ al[15] Or[1,244] Eus[marc 89 bis] Chr[8,317] Cyr[4,366c com] ... ς *ζησεται* cum ΓΔΛ unc[7] al pler Cyr[4,366 a txt] et[nest 113] ... C*[vid] D[gr] *ζη*, item *vivit* b q Amb[fid 542. 543] et[alibi]

58. *ουτοσ εστιν* (ℵ[c]): ℵ* *εστιν* | *εξ* cum BCT ... ς *εκ του* (:: ut vv. 50 et 51 lectione non fluct) cum ℵDLΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] Or[1,245] Eus[marc89]

καταβάσ, οὐ καθὼσ ἔφαγον οἱ πατέρεσ καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων
τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰσ τὸν αἰῶνα. 59 ταῦτα εἶπεν ἐν συνα-
γωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.
60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντεσ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκλη-
ρόσ ἐστιν ὁ λόγοσ οὗτοσ· τίσ δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 εἰδὼσ δὲ
ὁ Ἰησοῦσ ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,
εἶπεν αὐτοῖσ· τοῦτο ὑμᾶσ σκανδαλίζει; 62 $^{69.1}$ ἐὰν οὖν θεωρῆτε
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;
2 Co 3, 6 63 $^{70.4}$ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·

Chr^{8,318} Cyr^{4,371} | *καταβασ* (א^{c}): א* *καταβαινων* | *οι πατερεσ* sine *υμων* cum אBCLT 3^{pe} cop Or^{1,245} ... ς (Gb^{00}) add *υμων* cum DΔΛΠ unc^{8} al pler it vg sah syr^{cu} et^{utr} et^{hr} arm aeth go Chr Cyr Nonn^{6,175}, item Γ 69* al^{5} *ημων*. Praeterea ς (= Gb) Ln pergunt *το μαννα* cum ΓΔΛΠ unc^{7} (et M post *εφαγον* pon) al pler it^{pler} vg syr^{utr} et^{hr} arm go Chr Cyr Nonn (*γλυκυν αρτον*)^{6,175} (al^{6} ff^{2}· syr$^{hr\,mg}$ Nonn insuper add *εν τη ερημω*) ... omisimus c. אBCDLT 33. e sah cop syr^{cu} aeth Or^{1,245} | *τρωγων*: Γ 40. 127. al^{30} add *μου* | *ζησει* (Gb″) cum אBCEGLSTVΔΛ al plus^{50} Or Chr Cyr ... ς Ln *ζησεται* cum DHKMUΓΠ al perm Thdrt^{1,1323} (sed libere)

59. *ειπεν*: 1. 2^{pe} *ελαλησεν* | *εν συναγωγη*: D arm Cyr^{4,372} *εν τη συνα.* | *καφαρναουμ* c. אBCDT 33. it (exc q) vg go sah cop Cyr^{4,372} Nonn^{6,180} ... ς *καπερναουμ* cum LΓΔΛΠ unc^{8} al pler q Chr^{8,319}. Praeterea D a ff^{2}· (post *docens*) Aug^{ioh27} inscriptio add *σαββατω*

60. *ακουσαντεσ* (syr^{hr} add *verbum hoc*): D q syr^{cu} post *μαθητ. αυτου* pon, b e om | D *ειπαν* | *ο λογ. ουτ.* cum אBCDKLTΠ al^{15} e q syr^{cu} et ^{sch} arm Bas^{1,538} et^{2,586} et$^{bapt\,650}$ Chr^{8,319} Cyr$^{4,373.\,374}$ ... ς *ουτ. ο λογ.* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} | *σκληροσ*: Λ^{mg} (explicationis caussa) *δυσπαραδεκτοσ*, quemadmodum Chr^{8,319} *τι ουν εστι σκληροσ; δυσπαραδεκτοσ, υπερβαινων αυτων την ασθενειαν* | *τισ*: a d e ff^{2}· vg *et quis*, item *και τισ* Nonn^{6,184} | *αυτου ακουειν* (et. Eus^{marc180}): 13. 69. al pauc e q *ακ. αυτ.*

61. *ειδωσ δε* (א^{c}): C* cop *ιδων δε* ... D (Chr^{8,319} sed var cdd et edd) *ωσ ουν εγνω*, item א* 13. 61^{mg} 69. (e a ff^{2}) *εγνω ουν* (e *cognovit ergo*, a *cognovit*, ff^{2}· *cognovit autem*, similiter ut ff^{2}· syr^{sch}) | *ο ις* (א^{c}): א* om *ο* | *εν εαυτω οτι*: D (Chr$^{mosc\,3}$) *οτι εν εαυτοισ* ... 435. 47^{ev} syr^{cu} om *εν εαυτ.* | *ειπεν*: א* 13. (61^{mg}?) 69. syr^{sch} *και ειπ.* (non item a ff^{2}·)

62. *εαν ουν* (c vg *si ergo*, ff^{2}· *quid ergo si*, f *si autem*) א* (suppl^{c}) p^{parh*} om *ουν*, item b e q *quid si*, a *quodsi*, l *quid cum* | *θεωρητε*: HΓΛ 13. 157. al^{30} *θεωρειτε* | *τ. υι. του ανθρ.*: K *τ. υι. τον ανθρωπου* | *οπου* (et. Eus$^{marc\,178}$ et ^{180}, item *εαν ουν ιδητε τον υι. του ανθρ. απιοντα οπου* etc Mcell$^{eus\,51}$ et ^{179}) ... D *ου*, Δ *που*

63. *το πνευμα* (א^{c}): א* om *το* | *ωφελει*: KL al *οφελει* | *ουδεν*: 13. 69. *ουδενα* | *λελαληκα* (Gb″ Sz) cum אBCDKLTUΠ al plus^{15} it vg go syr^{cu} et ^{utr} et^{hr} cop arm aeth Or^{2,614} (*α ελαληκα υμιν*) et$^{int\,2,199}$ et^{334} Eus^{marc}

71.10 τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν.
64 ἀλλ᾽ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲσ οἳ οὐ πιστεύουσιν. 72.4 ᾔδει γὰρ ἐξ
ἀρχῆσ ὁ Ἰησοῦσ τίνεσ εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντεσ καὶ τίσ ἐστιν ὁ πα-
ραδώσων αὐτόν. 65 73.10 καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι 6, 44
οὐδεὶσ δύναται ἐλθεῖν πρὸσ ἐμὲ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
πατρόσ.
66 Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰσ τὰ
ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ᾽ αὐτοῦ περιεπάτουν. 67 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ
τοῖσ δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε ὑπάγειν; 68 74.1 ἀπεκρίθη

178. 180 Ath^{567} Did$^{tri\ 1,18}$ Cyr$^{hr\ 251}$ Chr^{8,320} Cyr^{4,377} Tert$^{res\ car\ 37}$ ... ς (= Sz) λαλω cum ΓΔΛ unc^{7} al pler | και: D* d Tert$^{res\ car\ 37}$ om (Tert - *spiritus sunt, vita sunt*, d - *spir. est, vita est*) | εστιν extr: ℵ b f arm Ath^{567} Chr^{8,320} om (a c e ff^{2} l vg om post πνευ., utrumq habet q)

64. αλλ cum ℵBCTΓΔΛΠ unc rell etc ... DL αλλα | εισιν εξ υμων τινεσ cum BCLΓΔΛΠ unc^{8} al pler (157. om τινεσ) c l Cyr^{4,378} ... ℵD a b e q εξ υμ. εισ. τινεσ, ST al mu f ff^{2} vg Chr^{8,520} εισ. τιν. εξ υμ. | εξ αρχησ: ℵ απ αρχησ | ο (L om) ι̅σ̅: ℵ ο σωτηρ | τινεσ εισιν οι μη πιστ. και: e syr^{cu} om | μη: ℵG al^{8} am em for fos ing mm mt san tol vg ^{six} sax om; fu om ηδει γαρ usq παραδ. αυτον | τισ εστιν ο (Δ om) παραδωσων (D al^{3} παραδιδουσ) αυτον: ℵ 60^{ev} τισ (suppl demum ℵ^{c}) ην (60^{ev} εστιν) ο μελλων αυτον παραδιδοναι. Cf a e q *qui esset qui eum* (a *illum*) *traditurus erat* (q *erat trad.*) ... c *qui credituri essent in eum*

65. οτι: KΠ al pauc a Chr^{8,320} om | πρ. εμε cum ℵC ... ς Ln Ti πρ. με cum BDLT unc rell etc | δεδομ. αυτω (ℵ^{c}; ℵ* 73. om αυτ.): c ff^{2} l syr^{hr} Chr$^{8,321\ bis}$ add ανωθεν | πατροσ cum ℵBC*DLT 28. 124. 131. 435. a b ff^{2} l syr^{cu} et^{hr} cop aeth Cyp^{135} ... ς (Gb^{oo}) add μου cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{9} al pler c e f q vg go syr^{utr} arm Bas^{2,586} et$^{bapt\ 650}$ Chr$^{8,321\ bis}$ Cyr^{4,378}

66. εκ τουτου ουν cum ℵD 13. 69. 106. 124. 258. b c f l fos ... ς Ln Ti om ουν cum BCLT unc rell al pler a e ff^{2} q vg (g *ex hoc enim*) syr^{cu} et^{utr} (syr^{hr} *ex hoc autem*) rell Chr Cyr :: at subsequitur statim ουν, praetereaque inter ου et π facillime excidit. Scribitur enim sic: ΤΟΥΟΥΝΠΟΛ. | των μαθ. c. ℵCDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler c ff^{2} g l vg Bas^{2,202} et eth^{261} Chr^{8,321} Cyr^{4,380} ... Ln praem [εκ] cum BGT al^{7} a b c f q Bas$^{bapt\ 650}$ | των μαθητ. αυτου (et. it vg etc): ℵ 209. om αυτου | απηλθον hoc loco cum ℵBCDKLTΠ al^{12} it^{pler} vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Bas^{eth} et^{2,202} Chr Cyr Cosm^{439} (Gall^{9}) ... ς Ti post πολλοι cum ΓΔΛ unc^{8} al pler q go cop syr^{p} Bas$^{bapt\ 650}$ | T περιπατουν

67. ουν (et. c e f ff^{2} g l q vg syr^{p} etc): D b δε (syr^{sch} et^{hr} aeth *et dixit*) ... G al pauc a syr^{cu} arm om | δωδεκα: U 13. 69. al pauc c e ff^{2} l fos arm add μαθηταισ | υπαγειν: Bas$^{eth\ 261}$ Cosm^{439} απελθειν, Or^{3,239} πορευεσθαι

68. απεκριθη sine ουν cum ℵBCGKLUΛΠ al^{25} a c e f ff^{2} syr^{cu} et^{sch} et^{hr}

αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
Lc 4, 34 Mc 1, 24 ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· 69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν
11, 27 Mt 16, 18 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 70 $^{75.10}$ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· οὐκ ἐγὼ
ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν
αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

---

sah cop arm Bas$^{bapt 650}$ Cyr^{4,383} Cyp^{123} ... ϛ (= Gb Sz) add *ουν* cum EFHMSVΓΛ al pl g l q vg syr^{p} Bas$^{bapt 669}$ (omisso *αυτω*) ... D *ειπεν δε*, b *respondens autem Si. Pe. dixit*; go *tunc respondit* | *απελευσομεθα*: Γ al aliq *-σωμεθα*

69. *και εγνωκαμεν* (D add *σε*, 127. 49^{ev} e^{scr} cop *εγνωκ. και* ante *πεπιστ.* pon): GΓ al^{4} Cosm^{439} (Tert$^{prax 21}$) om | *ο αγιοσ* (et. Gb, sed Schulzio *ο αγ. του θε.* Iohanneum non videbatur) cum ℵBC*DL Cosm^{439} Nonn^{6,220} (*οττι θεου συ μονοσ αγιοσ πελεσ*), item praemisso *ο χ̅ϛ̅* sah cop ... ϛ (= Gb sed rursus Gb′) *ο χ̅ϛ̅ ο υιοσ* cum C^{3} (minus recte in append. cod. C *ο χ̅ϛ̅ ο αγ. υι.* diximus) ΓΔΛΠ unc^{9} al pler it^{pler} vg syr^{utr} arm go aeth^{pp} (sed aeth^{ro} *ο χ̅ϛ̅ ο αγ. ο υι.*) Bas$^{bapt 638}$ et^{650} Chr^{8,322} ter Cyr^{4,392} (et^{393} accuratius tractat) Cyp^{83}; item 17. b syr^{cu} Cyp^{123} omisso *ο χ̅ϛ̅*. Contra Tert$^{prax 21}$ *et nos credimus quod tu sis Christus.* | *του θεου* sine additam cum ℵBCDL 1* 33. 118. 50^{ev} 2^{pe} al^{2scr} it^{pler} vg syr^{cu} sah cop arm aeth pers^{w} Cyr Nonn^{6,220} Cosm^{439} ... ϛ (= Gb Sz) add *του* (Δ om) *ζωντοσ* cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} eth^{hr} go Bas$^{bapt bis}$ Chr Cyp^{83} et^{123}

70. *απεκρ.* (c l *et respondit*) *αυτοισ* (16. 69. 127. g q for fos sax *αυτω*, Nonn^{6,221} *πετρω*): D b c e arm cop om | *ο* (ℵ om) *ι̅ϛ̅* (Gb^{oo}) cum ℵBCD KLUΠ al permu it vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Cyr^{4,391} ... Ti om cum ΓΔΛ unc^{7} al plus^{70}. Praeterea ℵ a (ff$^{2\cdot}$ sah cop aeth) sic: *απεκριθη ι̅ϛ̅ και ειπεν αυτοισ*, *respondit Iesus et dixit illis* (ff$^{2\cdot}$ *et respondit Iesus, dixit illis*; sah *respondens eis Iesus dixit*, cop^{wi} *respondit Iesus et dixit*, cop^{schw} ex^{dz} *respondens Iesus dixit*, aeth *et respondit dom. Ies. et dixit illis*), item D *απεκρ. ο ι̅ϛ̅ λεγων*, d *respondit ihs et dixit* | *ουκ*: ℵ Epiph^{677} *ουχι* | *υμασ* (Λ om) *τουσ δωδ.* (28. om *τ. δω.*) *εξελεξαμ.* (Δ *εξελεξα*, G syr^{sch} ante *υμασ* pon): ℵ *υμασ εξελεξ.* (ℵ^{c} add *τουσ*) *δωδεκα*, Epiph^{677} *δωδεκα υμ. εξελ.*, l *duodecim vos elegi* | *εξ υμων εισ* (a ff$^{2\cdot}$ l vg Hil^{547}): ℵ^{c}D al pauc c f q (Epiph^{677}) Chr^{8,323} *εισ εξ υμων*, item b (*unus tamen ex vobis*) g (*unus et ex vobis*) e (*et unus est ex vobis*) ... ℵ* om *εισ*

71. *τον ιουδαν* cum ℵ^{c}BCL unc rell al pler ... ℵ*D 1. 2^{pe} om *τον* (:: plerumque nomen istud sine articulo legitur) | *ισκαριωτου* cum ℵ^{c}BCGLH^{2} (sed restitutum *-την*) 33. f (*Scariotis*) g (*Scariothae*) c (*de iuda simone iscariothe* i. q. *-thae*) am fu for gat harl vg^{six} arm (ap Gb^{ms}) (syr^{cu} sah cop) ... D a b e (*carioth*) ff$^{2\cdot}$ san *σκαριωθ*, *scarioth* (a *iudam simonem scarioth*, b *de iuda simone scarioth*, ff$^{2\cdot}$ *de simone iuda scarioth*, e *de iuda simonem carioth*, q mm *iudam simonem iscariothem* [*-then*], fos *de iuda simonem scariothem*) ... ϛ *ισκαριωτην* cum ΓΔ

VII.

1 Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ
γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰου- 5, 18
δαῖοι ἀποκτεῖναι. 2 ἦν δὲ ἐγγὺσ ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνο- Lev 23, 34
πηγία. 3 εἶπον οὖν πρὸσ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετάβηθι ἐντεῦ-
θεν καὶ ὕπαγε εἰσ τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρή-
σουσιν τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖσ· 4 οὐδεὶσ γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ

ΛΠ* unc^{8} al pler vg^{ed} (*iudam simonis iscariotem*) go Cyr^{4,394} ... ℵ* 13. 69. 124. syr$^{p\,mg}$ et^{gr} *απο καρυωτου* (*καρυ-* ℵ, rell *καρι-*; 13. *σκαρ.*). Eadem forma 12, 4. 13, 2 et 26 et 14, 22 in D reperitur. Nec incredibile dixeris Iohannem ubique *απο καρυωτου* scripsisse, alteram vero formam ex Synopticis inlatam esse. (:: 14, 22 *ιουδασ* absque *σιμωνοσ* ipse *ισκαριωτησ* dicitur, quod non impedit quominus alibi — cf etiam 13, 26 — *ισκαριωτησ* cum patris nomine coniungatur) | *εμελλεν* cum ℵBCKLSUΠ al^{50} Cyr^{4,394} ... ς Ti *ημελλ.* cum DEFGHMVΓ ΔΛ al plu | *αυτον παραδιδ.* cum ℵΓΔΛΠ unc^{9} 1. 33. al pler a l Cyr ... Ln Ti *παραδιδ. αυτ.* cum BCDL 69. 124. al pauc it^{pler} vg | *εισ ων* cum ℵC^{2}ΓΔΛΠ unc^{9} al omn^{vid} Cyr, item (*cum esset unus* it^{pl} vg, *cum unus esset* c, *unus cum esset* q, *qui unus erat* e) it vg syr^{p} sah cop arm go ... Gb^{oo} et Ln om *ων* cum BC*DL syr^{cu} et^{sch} aeth

VII, 1. *μετα ταυτ.* sine copula cum ℵ(*et^{cb})c^{2}D 157** 248. a b c e f ff$^{2\cdot}$ l am fu for fos em ing san sah syr^{cu} et^{sch} Chr^{8,326} (*ο ευαγγελιστησ ελεγε· μετα ταυτ. περιεπατει ο ι̅σ̅* etc) ... ς (sed Gb^{o}) Ln Ti praem *και* cum ℵ^{ca}BC*LXΓΔΛΠ unc^{9} al pler q cop syr^{p} et^{hr} arm go aeth Bas eth^{282} Chr^{8,325} txt Cyr^{4,395} ... g vg^{ed} gat mm *post haec autem* | *μετ. ταυτ.* hoc loco (et. Sz) cum ℵBCDGKLXΠ al^{29} it^{pler} vg sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} arm aeth Chr^{8,326} Cyr^{4,395} ... ς post ο (B om) ι̅σ̅ pon c. ΔΛ unc^{7} al pler q go syr^{p} Bas$^{eth\,282}$ Chr$^{8,325\,txt}$ ... Γ y^{scr} al aliq om | *ου γαρ ηθελεν* (Λ *-λον*) et. c f g q vg (e *non enim habebat voluntatem*): a b ff$^{2\cdot}$ l syr^{cu} *non enim habebat potestatem*

2. *σκηνοπηγια*: D *σκενοπηγεια*, Δ *σκηνοπαγια*

3. *προσ αυτον*: ℵ 28. syr^{cu} et^{sch} post *οι αδ. αυτ.* pon | *ιουδαιαν*: D^{gr} *γαλιλαιαν* | *θεωρησουσιν* cum ℵ^{c}B*DLMΔ al aliq; ℵ* *θεωρουσιν* ... ς Ln *θεωρησωσι* cum B^{3}XΓΛΠ unc^{8} al pler Bas$^{eth\,282}$ Chr^{8,327} Cyr^{4,397} | *τα εργα σου* (Ln cum B *σου τα εργ.*) cum ℵ^{c}BLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler f l^{2} vg cop syr^{p} et^{hr} go ... ℵ*DGU 1. al plus^{20} a b c e ff$^{2\cdot}$ l* q syr^{cu} et sch sah arm Bas$^{eth\,282}$ Chr^{8,327} Cyr^{4,397} om *σου*, sed G 1. al aliq pergunt *α συ ποι.*

4. *τι εν κρυπτ.* cum ℵBKLXΠ al aliq (b *aliquid faciens in occulto*; ff$^{2\cdot}$ *nemo quid facit in occulto quid facit quaerit ipse* etc sic) syr^{cu} et^{sch} et (*ποιει τι εν κρ.*) ^{hr} (sah cop *haud est quisquam faciens opus in occulto et quaeret* etc) Chr$^{8,327\,d}$ Cyr^{4,397} ... ς Ti *εν κρυπτ. τι* cum DΓΔΛ unc^{8} al pler a c e f ff$^{2\cdot}$ g l^{2} (* ab *ἃ ποιεῖσ* ad *εἰ ταῦτ. ποιεῖσ* transiluit) q vg

ζητεῖ αὐτὸσ ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖσ, φανέρωσον σεαυ-
τὸν τῷ κόσμῳ. 5 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰσ αὐτόν.
6 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ὁ καιρὸσ ὁ ἐμὸσ οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ
15, 18 καιρὸσ ὁ ὑμέτεροσ πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμοσ. 7 οὐ δύναται ὁ κόσμοσ
μισεῖν ὑμᾶσ, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα
αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 ὑμεῖσ ἀνάβητε εἰσ τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ

---

go syr[p] arm Chr[8,327 c] (Bas[eth 282] *εν πα. ποιει τι*) | *ποιει και*: ℵ b *ποιων* | *αυτοσ* (E* 253. *αυτον*) cum ℵDG[r]LXΓΔΛΠ unc rell al omn[vid] a c f ff[2.] g l[2] q vg syr[utr] etc ... Ln *αυτο* cum BD* (sed D 69. post *εν παρρ.* pon) d sah cop ... b e syr[cu] aeth non exprim (aeth nec *τι* exprim) | B* *παρησια*

5. *ουδε* (69. *ου*) *γαρ* (a c ff[2.] q syr[cu] add *tunc*) *οι αδελφ. αυτου* (e f l fos add *tunc*) *επιστευ.* (b d add *tunc*) *εισ αυτον* (DG[r] add *τοτε*) | *επιστευον*: DL q *επιστευσαν* (*crediderunt*)

6. *λεγει* sine copula cum ℵ*DG[r*] 106. al[3] e fos syr[cu] et[sch] arm Cyr[4,398] ... ς (sed Gb[00]) Ln Ti add *ουν* cum ℵ[c]BLXΓΔΛΠ unc rell it[pler] (sed q *autem*) vg syr[p] et[hr] sah cop (aeth *et dixit*, go *tunc dixit*) Bas[eth 282] | *ο ις*: ℵ* om *ο* | *ουπω παρεστιν* (ℵ[c]): ℵ* *ου παρεστιν* | *εστιν* (127. al[10] fere post *ετοιμ.* pon): B *παρεστιν*

7. *ου δυνατ. ο κοσμ.* (ℵ[c]): ℵ* *ο κοσμ. ου δυν.* | Exciderunt in T *-σειν υμασ εμε δε μι-* (quibus versus efficitur) | *μαρτυρω* (T *-ρον* inepte): 33. post *περι αυτ.* pon | *περι αυτου*: ℵ om

8. *υμεισ*: L *και υμ.*, cop *υμ. δε* | *εισ τ. εορτην* priore loco sine *ταυτην* (Gb'' probante Schu) cum ℵ[ca]BDKLTXΠ al[15] a b c e ff[2.] sah cop Bas[eth 283] Chr[8,328] Cyr[4,401] ... ς add *ταυτην* cum ℵ* et[cb] ΓΔΛ unc[8] al pler (sed 33. al aliq ad *εορτ. ταυτ.* quod sequitur transiliunt) f g l (sed* om *εγω ουκ* usq *εορτ. ταυτ.*) q vg syr[cu] et[utr] et[hr] arm aeth go Amm cat[261] | *ουκ* cum ℵDKMΠ 17** 389. p[scr] a b c e ff[2.] l[2] vg cop syr[cu] arm aeth Porph ap Hier[2,747 vallars] (vide post) Epiph[447] Chr[8,328] Cyr[4,401]. Cf Hier[pelag 2,17] *Negat, inquit* (Porphyrius) *fratribus et propinquis ire se ad scenopegiam. Et postea scriptum est*: Ut autem adscenderunt fratres eius, tunc et ipse adscendit ad solemnitatem, non manifeste sed quasi in abscondito. *Iturum se negavit, et fecit quod prius negaverat. Latrat Porphyrius, inconstantiae ac mutationis accusat.* Item Epiph[447] *ἐν τῇ ἑορτῇ ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἀναβαίνω* (ex cod[ven]; antea male edebatur *οὐ καταβ.*) *εἰσ τὴν ἑορτ. ταύτην. οὐ γὰρ ἐψεύδετο, μὴ γένοιτο – μυστηριωδῶσ γὰρ καὶ πνευματικῶσ διαλεγομένου τοῖσ αὐτοῦ ἀδελφοῖσ οὐκ ᾔδεισαν τί ἔλεγεν. ἔλεγε γὰρ αὐτοῖσ μὴ ἀναβαίνειν εἰσ τὸ ἱερὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ μηδὲ εἰσ τὸν σταυρὸν τοῦ τελειῶσαι τέωσ τὴν οἰκονομίαν τοῦ πάθουσ αὐτοῦ* etc. Item Cyr[4,401] *ἀποφάσκει μὲν ἤδη σαφῶσ τὸ βούλεσθαι τοῖσ ἰουδαίοισ συνεορτάζειν ὁ κύριοσ ἤγουν ἰέναι κατὰ ταὐτὸν ὡσ συμμεθέξων ἐκείνοισ τῆσ ἐν σκιαῖσ εὐθυμίασ.* Chr vero[8,328] (ed. mai.[285]) sic: *ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω ἄρτι – πῶσ οὖν, φησίν, ἀνέβη, εἰπών· οὐκ ἀναβαίνω; οὐκ εἶπεν καθάπαξ· οὐκ*

ἀναβαίνω εἰσ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸσ καιρὸσ οὔπω πεπλή-
ρωται. 9 ταῦτα εἰπὼν αὐτὸσ ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 ὡσ δὲ
ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰσ τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸσ ἀνέβη,
οὐ φανερῶσ ἀλλ' ἐν κρυπτῷ. 11 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν
ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνοσ; 12 καὶ γογγυσμὸσ ἦν
περὶ αὐτοῦ πολὺσ ἐν τῷ ὄχλῳ· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθόσ ἐστιν·

ἀναβαίνω, ἀλλὰ νῦν εἶπεν, τουτέστι μεθ' ὑμῶν ..... ς (= Gb Sz) Ln ουπω cum BLTXΓΔΛ unc[7] al pler f g q vg[cdd] aliq (ap Ln) go sah syr[sch] et[p] (et. [mg graec]) et[hr] (Syriace *nunc non*) Bas[eth 283] | εισ τ. εορτ. ταυτην: 69. om | ο (ℵ[c], ℵ* om) εμοσ καιροσ cum ℵBDLTUX al[8] (*meum tempus* c f ff[2.] l q vg arm) Cyr ... ς ο καιρ. ο εμοσ cum ΓΔΛΠ unc[8] al pler (*tempus meum* a b e) Bas[eth] Chr[8, 328]

9. ταυτα sine copula cum ℵDKΠ 1. 33. 42. 118. 389. 2[pe] al[20] a b c ff[2.] g l q vg syr[cu] et[sch] arm Chr[8, 331] Cyr[4, 403] ... ς (= Gb Sz) Ln ταυτ. δε cum BLTXΓΔΛ unc[8] al pler f go sah cop syr[p] et[hr] (e aeth Chr[mosc 2] και ταυτα) | αυτοσ (Gb') c. ℵD*KLXΠ 1. 22. 42. 118. 389. al[5] et[4 scr] (a ff[2.] *illis ipse*) b (*remansit ipse*) d l vg (fos *eis ipse*) sah cop arm Cyr[4, 403]; item c Chr[8,331 sem] *Iesus*, ο ις ... ς Ln αυτοισ cum BD[2]TΓΔΛ unc[8] al pler f (*haec autem dixit eis cum esset in*) q go syr[p] et[hr] aeth Bas[eth 283] Chr[8,331 sem] ... 40. 86. 248. 253. 259. 26[ev] e syr[cu] et[sch] om | εν τη γαλιλαια (a *iudaea*): D 2[ev] εισ την γαλιλαιαν, item b c d f ff[2.] l

10. εισ την εορτην ante τοτε και etc cum ℵBKLTXΠ tisch** 12. 15. 33. 76. w[scr] (et al[3 scr] post τοτε) sah cop syr[sch] et[hr] aeth (a bis habet, et hoc loco et post ανεβη) Cyr[4,403] ... ς Ti post ανεβη cum DΓΔΛ unc[8] al pler it (a vide ante) vg go syr[cu] et[p] arm Bas[eth 283] Chr[8, 331] (sed ibidem in [com] om, ut 59. 220. 249. 15[ev]) | φανερωσ: 33. φανερωσασ | αλλ (sequente εν ut edidimus) cum ℵDLXΓΔΛΠ unc[9] al omn[vid] ... Ln Ti αλλα c. BT (in utroque sequitur ωσ quod non agnovimus) | εν (Λ 8[pe] add τω) κρυπτ. sine ωσ cum ℵD 64. 66. a b e syr[cu] sah (aeth *occulte et non manifeste*) Cyr[4, 403] (Chr[8, 331 semel] non valet, vide post) ... ς Ln Ti ωσ εν κρ. cum BLTX unc rell al pler c f ff[2.] g l q vg cop syr[utr] et[hr] arm Bas[eth 283] Chr[8,331] (ουκ ειπεν· κρυφα, αλλ· ωσ εν κρυπτω) :: locutio εν κρ. mitiganda videbatur ωσ particula

11. εζητουν: Δ* εξεζητ. | εν τη εορτη (sah *in templo*): Λ 69. Chr[8,331] om

12. ην περι αυτου hoc ordine cum ℵD 33. 249. 254. 32[ev] (127. ην πο. πε. αυτ.) e syr[cu] et[p] et[hr] arm Chr[8,332] (vg *erat in turba de eo*) ... ς Ln Ti περι αυτου ην cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler it[pler] syr[sch] Cyr[4,406] (libere sah *erat murmur multum existens de eo in turbis*, cop *erat multum murmur in turba de eo*; go om περ. αυτ.) | πολυσ (LM al πολλυσ, X πολλοισ) ante εν cum BLTX 33. b q Chr[8, 332] Cyr[4, 406] ... ς post γογγυσμ. cum ℵΓΔΛΠ unc[9] al pler f g vg syr[omn] sah cop etc ... D a c e ff[2.] l arm om | εν τω οχλω cum ℵD 33. it vg syr[cu] et[sch] et[hr] cop go (:: Schu „et vero singulari saepissime, plurali nusquam usus est Ioh") ... ς Ln Ti εν τοισ οχλοισ cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler sah

9, 22 ἄλλοι ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 οὐδεὶσ μέντοι παρ-
ρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆσ ἑορτῆσ μεσούσησ ἀνέβη Ἰησοῦσ εἰσ τὸ ἱερὸν
καὶ ἐδίδασκεν. 15 ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντεσ· πῶσ οὗτοσ
14, 24 γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώσ; 16 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖσ Ἰη-
σοῦσ καὶ εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντόσ
με· 17 ἐάν τισ θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆσ
διδαχῆσ, πότερον ἐκ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 ὁ
ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν
τοῦ πέμψαντοσ αὐτόν, οὗτοσ ἀληθήσ ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ
Ex 24, 3 8 ἔστιν. 19 οὐ Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶσ ἐξ ὑμῶν

syr^{p} arm Chr Cyr | *αλλοι* (et. Gb Sz) cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{9} al^{100} b e q (a syr^{cu} et^{sch} et^{hr} *et alii*, item aeth) go arm ... ς (= Gb Sz) Ln *αλλ. δε* cum BTX al vix mu c f ff^{2} g l q vg sah cop syr^{p} Cyr^{4,406} (Chr^{8,334} *οι δε* omisso *ελεγ.*) | *ου*: KT al^{12} *ουχι* (1. *οτι* pro *ου αλλα*) | *τον οχλον*: 69. e f vg syr$^{p\ cod\ bars}$ *τουσ οχλουσ*

13. *παρρησια*: B*DL* *παρησια* (D -*σεια*) | *περι αυτου*: ℵ q ante *ελαλει* ... L om

14. *μεσουσησ*: D 1. 13. 22. 69. 118. 124. 2^{pe} Epiph^{447} (ex^{ven}; rell *μεσουσησ*) *μεσαζουσησ* | *ισ* cum ℵBLTUX al pauc ... ς ο *ισ* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler Chr^{8,332} Cyr^{4,409}

15. *εθαυμ. ουν* (Schu „bene") cum ℵBDLTX 1. 33. 42. 249. 2^{pe} al pauc a c e ff^{2} l sah cop syr$^{p\ mg}$ Cyr^{4,410} (b q fos *mirabantur autem*) ... ς *και εθαυμαζον* (M -*ζαν*) cum ΓΔΛΠ unc^{9} al pler f g^{vid} vg syr^{cu} et^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm aeth | Γ *πωσ ουτωσ*

16. *ουν* (Gb + Sz, Schu „recte") c. ℵBTΓΔΛΠ unc^{9} al plu q go sah^{georg} syr^{p} (b f fos *autem*; c syr^{hr} aeth *et respondit*) ... ς om cum DLX al vix mu a e ff^{2} l vg sah^{woid} cop syr^{cu} (*Dixit eis Iesus: Mea*) syr^{sch} arm Cyr^{4,411} | *αυτοισ* (33. c ff^{2} syr^{hr} aeth Cyr^{4,411} post *ειπεν*): KΓΠ 13. al pauc b e f fos go syr^{sch} om | *ισ* cum ℵB 33. Cyr ... ς Ln Ti ο *ισ* cum DLTX unc rell al pler | *και*: F* om | *τ. πεμψ. με*: 33. l syr^{hr} Clem^{370} add *πατροσ*

17. *θελη*: Γ al pauc -*λει* | *ποτερον*: Λ^{2} 69. 131. p$^{scr\ 2}$ *προτερον* (aeth *cognoscet primum quod*) ... X 33. add *ει* | *εκ θεου* cum ℵD ... ς Ln Ti *εκ του θε.* cum BLTX unc rell al omn^{vid} :: *εκ του θεου* non fluct 1, 13. 8, 42 et 47, nec 1 Ioh 4, 1. 2. 3. 4. 6. 7 etc. Articulum vero intulerunt 3, 21 *εν θεω* 13, 3 *απο θεου* 16, 30 *απο θεου*. Raro similibus locutionibus, ut 6, 46 B, articulum expulerunt. Cf etiam 6, 45

18. *ο δε ζητων*: ℵ syr^{cu} *και ο ζητ.*, e *qui quaerit* (sine copula), b *nam qui quaerit* | *εν αυτω*: LX c ff^{2} syr^{cu} aeth Clem^{377} post *ουκ εστιν* pon

19. *μωυσησ* cum ℵBDKLSTXΔΠ al mu ... ς *μωσησ* cum ΓΛ unc^{7} al plu. Praeterea cf alibi | *δεδωκεν* c. ℵLTΓΔΛΠ* unc^{8} al pler Chr^{8,334} Cyr^{4,416} ... Ln *εδωκεν* cum BDHΠ^{2} 240. 244. al pauc | *υμιν*: H 69. 242. *ημιν* | *εξ υμων*: G om

ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; 20 ἀπεκρίθη ὁ ὄχλοσ·
δαιμόνιον ἔχεισ· τίσ σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ 8, 48 10, 20
καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντεσ θαυμάζετε. 22 ὁ
Μωϋσῆσ δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέωσ Lev 12, 3
ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρω- Gen 17, 10
πον. 23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωποσ ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ
λυθῇ ὁ νόμοσ ὁ Μωϋσέωσ, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον

---

20. *απεκριθη ο οχλοσ* cum ℵBLTX 33. sah cop (syr^cu *dicunt ei homines*) (Aug^ioh 30,2 *respondit ei turba*) ... ς *απεκρ.* (1. add *αυτω*) *ο οχλ. και ειπεν* (258. l syr^p eth^r add *αυτω*, 247. *προσ αυτον*) cum DΓΔΛ unc^8 al pler it vg syr^utr eth^r rell Cyr^4,417 ... KΠ al^6 syr^p mg *απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπον* (Π *ειπαν*) *αυτω*

21. *απεκρ.* ῑς̄ *και ειπεν αυτοισ*: Λ sah cop^dz *αποκριθεισ ο* ῑς̄ *ειπ. αυτοισ* ... syr^cu arm *dixit eis Iesus* | ῑς̄ cum ℵBXΓΔ unc^7 al plus^60 ... ς (Gb^o) Ln *ο* ῑς̄ cum DKLTUΛΠ al plu Cyr^4,417 | *αυτοισ* (c ff^2. post *respondit* pon): D e l arm om | *παντεσ*: D *υμεισ*

22. *ο μωυσησ* cum ℵ* (:: articulum nomen hoc apud Synoptt nusquam habet, apud Ioh vero statim subsequitur *εκ του μωυσεωσ*, item 9, 28 *του μωυσεωσ*) ... ς Ln Ti *δια τουτο μωσησ* (*μωυσησ*) cum ℵ^cBDLTX unc rell al omn^vid it vg rell Cyr^4,419. Praeterea ς Ti (et edd plu) *δια τουτο* cum seqq coniunxerunt, ut DEGHKLSTUΓΔΛΠ al ut vdtr plu d e f am fu for syr^cu et^utr eth^r cop aeth go (Chr^8,335 et^336 *θαυμαζετε* affert sine additamento; seqq vero non adscribit) Cyr^4,419 Euthym (ad h. l. *το δια τουτο ουκ εστι νυν αιτιολογικον, αλλ απλωσ κειται κατα συνηθειαν εβραϊκην*) ... Ln (item Gb^edlips Knapp Theile Ti^49 al; Schu „apud Ioh minus apte" conlatis 5, 16. 18. 6, 65. 8, 47. 9, 23. 10, 17 etc) cum *θαυμαζετε* conjg, ut X (M *θαυμαζετε δια τουτο μωσησ· δεδωκεν* sic) q sah^vid (cf Mc 6, 6 Apoc 17, 7) ... nec ante nec post distingu ℵ^cB etc :: at ut locis aliis pluribus, ita h. l. ℵ solus veram scripturam evglstae conservasse videtur, *δια τουτο* vero pro glossa habendum. | *μωυσησ* cum ℵBDKLSTXΔΠ etc ... ς *μωσησ* cum ΓΛ unc^7 al plu | *δεδωκεν*: DL al^10 *εδωκεν* (D *δια τουτ. εδωκ. υμιν μωυσησ*) | *ουχ*: B* *ουκ* | *του*: D om | *μωυσεωσ* cum BDLSTXΠ^2 etc ... ς *μωσεωσ* cum ℵΓΔΛΠ* unc^8 al plu | *αλλ* (D *αλλα*): ℵ *αλλ οτι*, item syr^cu | *εν σαββατω* cum ℵDLTX unc rell al omn^vid a c f g l q vg Or^3,435 etc ... B b e ff^2. om *εν*, hinc Ln [*εν*] | *περιτεμνετε ανθρωπον*: G 28. 40. 63. 131. 209. al^10 *περιτεμνεται ανθρωποσ*

23. *ει*: D a f arm *ει ουν*, syr^cu et^sch *et si* | *λαμβανει*: L^2 *λαβει* | *ανθρωποσ* cum ℵDLTX unc rell al pler go Bas^eth 274 etc ... B 33. p^scr al pauc *ο ανθρωπ.* | *ο νομ. ο μω.* cum ℵΠ^2 (:: cf 6, 33) ... ς Ln Ti om *ὁ* sec cum BDLTXΓΔΛΠ* unc rell al omn^vid etc | *μωυσεωσ* cum ℵBDKLSTXΔΠ etc ... ς *μωσεωσ* cum ΓΛ unc^7 al plu | *εμοι*: D praem *πωσ*. Similiter f *mihi autem quid indignamini*; sah praem *cur*, cop *quapropter*, item aeth; Bas^eth *εμοι τι* | *ολον* (Chr^8,336 *τω γουν ειπειν· ολον αν-*

ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 μὴ κρίνετε κατ᾽ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν
5.18 κρίσιν κρίνατε. 25 Ἔλεγον οὖν τινὲσ ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· οὐχ
οὗτόσ ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ,
καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε ἀληθῶσ ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντεσ
ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ Χριστόσ; 27 ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν·
ὁ δὲ Χριστὸσ ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶσ γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 76.3

θρωπον, δεικνυσι και μερικην υγειαν ουσαν την περιτομην) ... X om | *υγιη*: L *υγιην*

24. *μη κρινετε*: V 69. *μ. κρινατε* | *κρ. κρινατε* cum ℵXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[2,647] (*περι ων λεγεται· κριμα δικαιον κρινατε*) Bas[eth 274] Nonn[7,92] (*κρινατε μη βροτεησι χαριν τινοντεσ οπωπαισ, αλλα δικην κρινοντεσ*) ... Ln *κρ. κρινετε* cum BDLT 245. 251. Const[2,37,1] (*καθωσ γεγραπται· την δικ. κρισ. κρινετε*) Cyr[4,421]

25. *ουν*: Γ* f[scr] 10[pe] arm om (syr[cu] et[sch] *et dicebant*, go *dixerunt autem*) | *εκ* cum BDLTX unc rell al pler Or[4,282] (d f q fos *ex* [d *de*] *hierosolymitis*, b *ex hierosolymitanis*, e *de hierosolymitibus*, l *ex iudaeis*, c ff[2.] g vg *ex hierosolymis*, a *hierosolymitae*) ... ℵΓ 89* om | *ιεροσολυμειτων* cum ℵB*D; item EXΓ al aliq *-μητων* ... ς Ln Ti *ιεροσολυμιτων* cum B[3]LTΔΛΠ unc[7] al pler. Cf huc Epiph[447] *ουχ ουτοσ εστιν ον εζητουν πιασαι; και ιδου εν παρρ. λαλει. μη αρα εμαθον οι ιερεισ οτι ουτοσ εστιν ο χ̅σ̅; αλλα οιδαμεν ουτοσ ποθεν εστι.*

26. *και* pri (et. Or[4,282] Epiph[447] Chr[8,337]): LX 13. 69. al[10] a g em ing taur cop Cyr[4,444] om | *λαλει* (M al *λαλη*): syr[cu] *stat et loquitur* | *μηποτε* cum BLTXΓΔΛΠ unc rell al pler Or[4,281] et[282] Chr[8,338] Cyr[4,445] Isid[2,270] (:: *μηποτε* hoc solo loco ap Ioh) ... ℵD 49. 108. Chr[8,337] *μητι* (item it[pl] vg *numquid*, c ff[2.] l *numquid forte*) (:: cf 4, 29. 7, 31. 8, 22. 18, 35) | *αληθωσ*: 33. 63. 66. d[scr] syr[sch] sah[münt] aeth om | *εγνωσαν*: D arm post *οι αρχοντ.* pon | *οι αρχοντεσ*: ℵ a *οι αρχιερεισ*, Epiph[447] *οι ιερεισ* (vide ante), sah *οι αρχοντ. και οι αρχιερ.* | *εστιν* (Γ om) sine *αληθ.* cum ℵBDKLTXΠ al plus[25] it[pler] vg syr[cu] sah cop arm Or[4,281] et [282] Epiph[447] (vide ante) Chr[8,338 com] Cyr[4,445] Isid[2,270] Nonn[7,102] ... ς (=Gb Sz) add *αληθωσ* cum ΓΔΛ unc[8] al longe plu f q go syr[sch] et[p] et[hr] aeth Chr[8,337 txt]

27. *ο δε* (Λ *ο δε ο*): ℵ e Or[3,783] (at *δε* agnoscit[4,281] et[282]) om *δε* (syr[cu] *et Christus*) | *ερχηται* (ut ς Wtst Gb Sz) cum BDLTΓΔ[2]ΛΠ unc[6] al pler (item Or[3,783] et[4,281. 282] Chr[8,338]) ... ς[e] (1624. 1633. 1656. 1678) *ερχεται* c. ℵF[vid]HXΔ* 28. 69. y[scr] al[4scr] etc (:: nec Lc 11, 2 *οταν προσευχεσθε* 11, 21 *οταν φυλασσει* Mc 13, 4 *οταν μελλει*, quae simili auctoritate utuntur, recepimus, licet et hoc loco et illis coniunctivi correctorum esse possint, quemadmodum Mc 11, 25 *οταν στηκετε* pro testium ratione edendum iudicavimus.) ... G 71. g[scr] 7[pe] Cyr[4,446] *ελθη*. Latt *cum venerit*. Praeterea ℵ* inter *ο χ̅σ̅* et *οταν ερχεται* haec (ex v. 31) interposita habet: *οταν ελθη μη πλειονα σημεια ποιησει η*. Quem errorem demum [c] correxit. | *γινωσκει*: ℵ add *αυτον*

ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦσ καὶ λέγων· κἀμὲ οἴδατε
καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν 8, 14
ἀληθινὸσ ὁ πέμψασ με, ὃν ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε· 29 ἐγὼ οἶδα αὐτόν,
ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμὶ κἀκεῖνόσ με ἀπέσταλκεν. 30 77.1 ἐζήτουν οὖν
αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶσ ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω 8, 20
ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 78.10 Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ

---

28. *εκραξεν* cum ℵBLT unc rell al pler etc ... D al$^{3 scr}$ it vg *εκραζεν* (*clamabat*) | *εν τω ιερ. διδασκων* cum ℵBLXΓΔΛΠ unc rell al pler b c e l vg^{cle} sah cop go syr^{cu} et^{p} arm aeth; item T al pauc q *εν τ. ιε. ις* (*ο ις*) *διδασκ.*; ff^{2} om *διδ.* ... D a f am for fu ing mt syr^{sch} et^{hr} Cyr^{4,447} *διδασκ. εν τ. ιερω* | *ο* (ℵB*DL etc; B^{2}et^{3}T om) *ις* hoc loco (post *εν τ. ιερ. διδ.* vel *διδ. ε. τ. ιε.*) cum BLXΓΛΠ unc rell al pler a c f vg (et. am fu etc) sah cop go syr^{p}, item inter *ιερω* et *διδασκ.* T al pauc q ... ℵD 1. 69. 131. 254. b e l (syr^{cu}) syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr pon post *εκρα. ουν* | *και λεγων*: K *και ελεγεν* | *καμε*: ℵ Or^{4,282} semel Chr^{8,338} *και εμε* | *και οιδατε* (b *scitis et unde sim nostis*, ff^{2} *nostis et unde sim scitis*, vg *scitis et unde sim scitis*): V *και οιδα* ... X 409. l Or^{4,281} et ^{282} e (non item ^{3,783} et^{4,282} c bis) Chr^{8,338} ex$^{mosc 5}$ et^{aliis} (sed non item ^{ed}) om. Cf et. Tert$^{prax 22}$ *Neque me scitis, inquit, unde sim, et non veni a me ipso, sed* etc | *αλλ*: ℵ *αλλα* | *αληθινοσ*: ℵ al pauc *αληθησ*

29. *εγω* sine copula cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al plu a e g l q vg sah arm syr$^{p\ txt}$ Or^{4,281} Tert$^{prax 22}$ ... ϛ (= Gb Sz) add *δε* cum ℵDX 1. 33. al mu b c f ff^{2} syr^{cu} et^{sch} et^{p} c.* et^{hr} cop go aeth Cyr^{4,450} | *παρ* (X *απ*) *αυτου* et. ℵ^{c} ... ℵ* e Tert$^{prax 22}$ Phoebad (ap Gall^{5,253}) *παρ αυτω*, *apud illum* | *απεσταλκεν* c. ℵD 131. ... ϛ Ln Ti *απεστειλεν* c. BLT unc rell al pler Or^{4,281} Cyr^{4,450}. Praeterea 124. 161. add *και εαν ειπω οτι ουκ οιδα αυτον, εσομαι ομοιοσ υμων ψευστησ*, insuperque 161. *και οιδα αυτον, οτι παρ αυτου ειμι κακεινοσ με απεστειλεν* (161^{mg} *εισ το ρωμαϊκον ευαγγελιον τουτο ευρον.*) His respondent g mm tol taurin al ap Ln (et sax sed libere) qui totum versum sic habent: *ego* (mm add *autem*) *scio* (tol *novi*) *eum, et si dixero* (g *dixerim*) *quia nescio eum, ero similis vobis mendax. Et* (mt *sed*, mm add *ego*) *scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit* (g mm *me scit*). Similiter fu post *me misit* add *et si dixero quia nescio eum, ero similis vobis mendax.*

30. *εζητουν ουν*: ℵ *οι δε εζητουν*, syr^{cu} et^{sch} *et quaerebant* | *πιασαι* (et. Or^{4,293} et^{398}; Cyr^{4,451} add *ιουδαιοι*): Λ 13. 69. 262. arm add *και εξηλθεν εκ τησ χειροσ* (Λ *χωρασ*) *αυτων* | *επεβαλεν* (et. Or^{4,398}; b *iniecit*, d Ir$^{int 206}$ *inmisit*): X Or^{4,293} *επεβαλλεν* ... T *εβαλεν*, item a c e f ff^{2} g l q vg *misit* (pleriq perg *in illum*, e *ad illum*) | *την χειρα* (69. *-ραν*) et. Or^{4,293} et^{398} Chr^{8,339} Cyr^{4,451} ... G 1. 22. al^{10} fere it vg syr^{cu} et^{sch} (non item P) cop (non item sah) arm^{edd} Ir$^{int 206}$ Nonn^{7,112} *τασ χειρασ* | *οτι ουπω*: 69. (Ir^{int}) *ουπω γαρ* | *εληλυθει* c. ℵBDT unc rell (sed EGHXΓΛ *-θη*) al pler Or^{bis} etc: L al^{5} *εληλυθεν*

31. *πολλοι δε* (cop *ουν*, sah om) *επιστευσαν εκ τ. οχλ.* c. ℵD sah cop

ὄχλου εἰσ αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸσ ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα
σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτοσ ποιεῖ; 32 ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ
ὄχλου γογγύζοντοσ περὶ αὐτοῦ ταῦτα, $^{79.1}$ καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέ-
τασ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 $^{80.10}$
12. 35 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμὶ καὶ ὑπάγω
πρὸσ τὸν πέμψαντά με. 34 $^{81.10}$ ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε,

---

(:: vdtr omnino ex hac lectione ortae reliquae), item sed *επιστευσ.* post *εκ τ. οχλ.* posito ς c. ΓΔΛ unc^{7} al pler q syr^{cu} (*et multi*) et^{utr} arm go ... Ln Ti *εκ του οχλ. δε* (KΠ al^{10} Cyr *ουν*, 33. *δε* post *εκ*, 69. om) *πολλοι επιστ.* cum BKLTXΠ al^{16} it^{pler} vg aeth Cyr^{4,459} | *ελεγον*: D *-γαν* | *ο* (Δ om) $\overline{χς}$ cum ℵBDLTUXΔ 1. 33. 69. 124. 2^{pe} al plus^{5} Chr^{8,340} Cyr^{4,459}, item it vg go syr^{cu} et^{sch} arm ... ς (Gb^{0}) Ti praem *οτι* cum ΓΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} | *μη* (Gb$'$) cum ℵBDEKLTX al^{20} Chr Cyr ... ς Ti *μητι* cum GHMSUVΓΔΛΗ al pler | *πλειονα*: DΔ *πλεονα* | *σημεια* sine additam cum ℵBDKLTXΠ al^{40} fere it vg sah^{georg} arm aeth Chr Cyr ... ς (Gb^{0}) add *τουτων* cum EGHMSUΓΔΛ al plu (sed M al^{6} ante *σημεια*, Λ al pauc post *ποιησει* pon) syr^{cu} et^{utr} sah^{münt} cop go | *ποιησει* (X 69. *-ση*): G syr^{cu} et^{sch} *ποιει*, Cyr^{4,459} *εχει ποιησαι* | *ποιει* cum ℵ*D 13. 69. a c e ff$^{2.}$ g l^{2} q* vg syr^{cu} et^{sch} arm^{ed} ... ς Ln Ti *εποιησεν* cum ℵ^{c}BLT unc rell al pler b f l* q^{2} syr^{p} sah cop arm^{cod} aeth Chr Cyr

32. *ηκουσαν* sine copula cum BLTXΓΔΛ unc^{6} al pler b g l q vg cop ... K MUΠ 1. 28. 131. al^{20} a f ff$^{2.}$ sah add *ουν*, ℵD al pauc c e arm go add *δε*, 13. 69. 124. syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth praem *και* | *ταυτα* (et. f ff$^{2.}$ q vg etc): ℵ ante *περι αυτου* pon ... DL* 1. 2^{pe} al pauc a b c e l syr^{cu} arm om (Chr^{8,340} om *περι αυτ. ταυτ.*) | *υπηρετασ* (ℵ *τουσ υπηρ.*) hoc loco cum ℵDEHMSVΓΔΛ al^{50} a q go syr^{p} ... ς Ln ante *ινα* cum BGKLTUXΠ al plu c f ff$^{2.}$ g l vg syr^{sch} sah cop arm aeth Cyr^{4,461} ... al pauc syr^{cu} om; b e Chr^{8,340} om *οι αρχ. κ. οι φαρ.* | *οι αρχ. και οι φαρ.* cum ℵBDGKLTUXΠ al mu c f ff$^{2.}$ g l vg syr^{cu} sah cop arm aeth Cyr ... ς *οι φαρισ. και οι αρχιερ.* c. EHMSVΓΔΛ al plu a q go syr^{p} (et sch *illi και οι αρχιερ.*) ... b e om, sed antea (ut etiam Cyr) *pontifices* (*sacerdotes* b) *et farisaei* habent pro *οι φαρισ.*

33. *ειπ. ουν* (b ff$^{2.}$ *autem*) sine *αυτοισ* cum ℵBDLXΓΔΛΠ unc^{8} al plu a b e f ff$^{2.}$ l q am for fu fos ing mt em tol sax syr^{cu} et^{utr} cop arm go ... ς (= Gb Sz) add *αυτοισ* cum T al vix mu (c *Iesus ad eos*) g vg^{clc} sah aeth Cyr^{4,462} | *ο* $\overline{ις}$ *ετι*: T (confuse) *οτε* $\overline{ις}$ | *χρον. μικρ.* cum ℵBLTX 69. e q ... ς *μικρ. χρον.* cum DΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg (et Tert prax^{22} *modicum adhuc temporis*) Chr^{8,341} Cyr^{4,462} | *μεθ υμων ειμι* (et. Tert *vobiscum sum*): U *μενω μεθ υμων*

34. *ζητησετε*: Π* 69. *ζητειτε* (69. et. v. 36) | *ουχ* et. T, non *ουκ* (ut ap Georg) | *ευρησετε* sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go arm Chr^{8,341} Cyr^{4,463} ... Ln add *με* cum BTX 1. 258. 2^{pe} sah cop syr

καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖσ οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 35 εἶπον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι πρὸσ ἑαυτούσ· ποῦ μέλλει οὗτοσ πορεύεσθαι, ὅτι οὐχ εὑρή-
σομεν αὐτόν; μὴ εἰσ τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πο-
ρεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺσ Ἕλληνασ; 36 τίσ ἐστιν ὁ λόγοσ οὗτοσ
ὃν εἶπεν· ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖσ
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆσ ἑορτῆσ εἱστήκει ὁ
Ἰησοῦσ καὶ ἔκραζεν λέγων· ἐάν τισ διψᾷ, ἐρχέσθω καὶ πινέτω.
38 ὁ πιστεύων εἰσ ἐμέ, καθὼσ εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆσ Zch 14, 8 Es 58, 11

---

cu et^{utr} aeth | εἰμί (69. it [exc f] vg^{cle} [non am fu for ing etc] sah cop arm syr^{sch} [non P] post εγω pon): a c d syr^{cu} (non ^{utr}) cop (non sah) εἶμι (Gb'), nec aliter Nonn^{7,130} (οδευσω) | ελθειν: B add εκει | και οπου usq ελθειν: U om

35. προσ εαυτουσ (et. ℵ^{c}; 69. 258. αυτουσ): G πρ. αλληλουσ ... ℵ* e om | μελλει ουτοσ cum DLX syr^{cu} et^{sch} ... ς Ln ουτοσ μελλει cum ℵBTΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg etc Chr^{8,342} Cyr^{4,466} | οτι sine ημεισ cum ℵD 249. a b c e ff^{2} l vg cop ... ς Ln Ti add ημεισ (:: quod concinnius videbatur) cum BLTΓΔΛΠ unc^{8} al pler f q sah go etc | ευρησομεν: HMΓΛ al mu -σωμεν | μη: D 124. μητι | και: H om | τουσ ελληνασ: 122* αυτουσ, syr^{cu} non exprim

36. τισ: ℵ τι | ο λογ. ουτ. cum BD^{gr}E*^{vid}KLXΠ 1. 33. 69. 2^{pe} al^{5} syr^{cu} arm Nonn^{7,136} (τισ δε πελει λογοσ ουτοσ) ... ς ουτ. ο λογ. cum ℵE^{corr*} ΓΔΛ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} rell ... T al^{5} harl om ουτοσ | ον: T οτι | ευρησετε sine additam cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go arm ... Ln add με cum BGTX 1. sah cop syr^{cu} et^{sch} et^{p} c. ob. aeth | ειμι (69. a c e f ff^{2} g q [non b l nec vg] etc post εγω pon): a (sed non c d syr^{cu}) cop εἶμι, item Nonn^{7,138} (οπποθι βαινω) | υμεισ: 13. 69. am fu for om | ελθειν: post hanc vocem 225. add και επορευθη εκαστοσ etc, i. e. Ioh 7, 53 — 8, 11.

37. εν δε τη εσχ. ημερ. τη μεγαλη τ. εορτ. (e *in die autem novissimo magno die festo*): D^{gr} syr^{sch} εν δε τη ημερ. τη μεγ. τη εσχ. τ. εορτ. ... 12. 17. 229* for om τη μεγαλη, syr^{cu} om τη εσχατ., l om τησ εορτησ (b *magno ac sollemne*) | ειστηκει cum B*EKLMSUVΓΛΠ al plu ... ℵB^{3}DGHT XΔ al ιστηκ. | εκραζεν cum ℵD 1. 69. it vg sah cop Chr^{8,343} ... ς Ln Ti εκραξεν cum BLTXΓΔΛΠ unc^{8} al pler syr^{cu} et ^{utr} Or^{4,119} et^{138} Cyr ^{4,467} | εαν (et. Or$^{2,550.\ 703}$ et^{alib}; αν Or^{4,118}): Did$^{tri\,2,6,22}$ ει | διψα (et. Or^{aliquoties} Did): Or^{3,251} διψη | ερχεσθω sine additam cum ℵ*D b e Cyp^{106} et^{282} Victorin$^{ari\,1,8}$ (ap Gall^{8,154}) Aug$^{unit\,23,65}$ (9, 599) et^{iudic} ^{36} (3, 1, 935) ... ς Ln Ti add προσ με (B εμε) cum ℵ^{c}BLT unc rell al omn^{vid} a c f ff^{2} g l m^{115} q vg sah cop syr^{cu} et^{utr} rell Or$^{2,550.\ 703}$ et ^{3,251} et$^{4,118.\ 119.\ 138}$ Eus$^{es\,407}$ et$^{ps\,87.\ 369}$ Did$^{tri\,2,6,22}$ Chr^{8,344} Cyr^{4,467} Victorin$^{ari\,4,6}$ (Gall^{188}) Aug$^{ioh\,32,2}$

38. ρευσουσιν (et. Or^{2,779} et^{prov} ap Mai^{42} [deest Notit^{110}] Eus$^{es\,407}$ et^{ps} ^{117} et^{alib} etc): HΔΛ al ρευσωσιν | καθωσ ειπ. η γραφη: cf Chr^{8,344} καὶ

κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ
Ioel 2, 28 (3, 1) τοῦ πνεύματος οὗ ἤμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν·
οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 $^{82.7}$ Ἐκ

ποῦ εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδ. ζῶντος; οὐδαμοῦ. τί οὖν ἐστίν; ὁ πιστ. εἰς ἐμέ, καθ. εἶπ. ἡ γραφή, ἐνταῦθα ὑποστίξαι δεῖ, ἵνα ᾖ τό· ποταμοὶ ἐκ τ. κοιλ. αὐτ. ῥεύσουσι, τῆς αὐτοῦ ἀποφάσεως. Hier vero $^{esa\ 4,97\ vallars}$ asserit Iohannem qui Graeco sermone evangelium texuit, testimonia scripturae de Hebraico protulisse, ut est illud: *Flumina de ventre eius fluent aquae vivae.* Idem in Matthaeum („Hebraeo sermone") 2, 15 et 23 dicit.

39. ειπεν (et. Cyr$^{hr\ 248}$, a b e f g vg Cyp^{106} *dixit*): ℵ c ff$^{2\cdot}$ l m^{115} q Did$^{tri\ 2,14}$ Chr^{8,345} Cyr^{4,470} Hil^{169} Thdrt^{5,988} ελεγεν (*dicebat*) | ου cum ℵD GHLTXΓΔΠ (et. carp^{ev}) al plu Cyr$^{hr\ 248}$ Chr^{8,345} Thdor^{heracl} (cat^{269}) Cyr^{4,470} Nonn^{7,150} Thdrt ... BEKMSUVΛ al^{25} ο | ημελλον cum ℵLΓΔΛ unc^{7} al plus^{40} Thdrt ... ς Ln εμελλ. cum BDSTXΠ al plu Did$^{tri\ 2,14}$ Cyr^{hr} Chr Thdor$^{cat\ 269}$ Cyr Nonn^{7,150} (πνευματος ουπερ εμελλε τυχειν) | οι πιστευοντες cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg (*credentes* a c d ff$^{2\cdot}$ g m vg, *qui credunt* l q, *qui credebant* e; b om οι πιστ. ε. αυτ.) Did^{tri} Cyr^{hr} Chr Thdor^{cat} Cyr Thdrt ... Ln οι πιστευσαντες cum BLT 18^{ev} Chr$^{mosc\ 1}$ (sah anceps) | ουπω: Λ* οπου, am for fu ing^{2} *non* | πνευμα (D το πν.) absq αγιον, δεδομενον vel similibus additam cum ℵKTΠ 42. 91. san fu harl* cop (sah *nondum enim acceperant spiritum*) arm Or^{3,560} et$^{4,388.\ 422.\ 456}$ Cyr$^{4,470.\ 475}$ et$^{glaph\ 145}$ et$^{ador\ 404}$ Hesych$^{quae\ 18}$ Or$^{int\ 3,908}$ (*nec enim habebant adhuc spiritum*) Rebapt^{13} (Gall^{3,368}) ... ς (Gb^{oo}) add αγιον cum LXΓΔΛ unc^{6} (item v^{minusc}) al pler Did$^{tri\ 3,34}$ Ath^{698} Chr^{8,346} (^{bis} et altero quidem loco: ουπω γαρ ην πν. αγιον, τουτεστι δοθεν) Thdrt^{4,138} Or$^{int\ 3,912}$ (*et nondum erat tunc in hominib. spir. sanctus*) ... Ln add δεδομενον cum a b c e ff$^{2\cdot}$ g l vg^{clc} et$^{cdd\ pl}$ syr^{sch} Eus$^{luc\ 169}$ ... D f go (aeth) add αγιον (D^{2} το αγ.) επ (f *in*) αυτοις (D^{2} –τους) (aeth^{ro} ου γαρ ειχον πν. αγιον, aeth pp ουπω γαρ ηλθε πν. αγ.) ... B 254. e q syr^{hr} et (sed δεδομ. e.*) P cat$^{ox\ 270}$ (sed ^{semel} om δεδομ.) Or$^{int\ 3,900}$ (*nondum datus erat spir. sanct. adhuc*) add αγιον δεδομενον (254. δοθεν). Praeterea syr$^{p\ mg}$ *quia non datus est spiritus sanctus ante resurrectionem.* | ις cum ℵBDLTX unc rell (et. carp^{ev}) al pler Or$^{4,388.\ 422.\ 456}$ Did^{tri} Ath Chr Cyr Hesych Thdrt ... ς (Gb^{oo}) praem ὁ cum minusc mu Or^{3,560} | ουδεπω (L 56^{ev} ουδεπωτε sic uterq) cum LTXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or^{3,560} Ath^{698} Chr Cyr Hesych Thdrt (:: ουδεπω ap Ioh etiam 19, 41 et 20, 9 legitur. Praeterea bis ap Lc 23, 53 et Act 8, 16, quo utroq loco plu ουπω substituere. Superest 1 Co 8, 2 ubi rursus pari auctoritate ουδεπω et ουπω certant. Contra saepissime ουπω legitur, nec fere fluctuat, tamen Ioh 8, 57 D ουδεπω eius loco praebet.) ... Ln (et Ti^{synops}) ουπω cum ℵBD 64. 66. 71. (al^{vid}) Or$^{4,388.\ 422.\ 456}$ Did$^{tri\ 3,34}$ Ath$^{698\ cod}$ (:: ουπω quod praecedit non fluct) | εδοξασθη (ℵc): ℵ* δεδοξαστο, cui magis quam εδοξασθη respondet *fuerat honoratus* (*honoratus* a d, *glorificatus* f g am fu for fos mt, *honorificatus* q Or^{int}, *clarificatus* c Aug) a c d f

τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀλη-
θῶς ὁ προφήτης· 41 ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· 83.7 ἄλλοι 1, 21
ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42 οὐχὶ ἡ
γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς Ps 89, 4 Mich 5, 1
κώμης, ὅπου ἦν Δαυείδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43 84.10 σχίσμα οὖν

---

g q am fu for fos mt Or[int 3,900. 908. 912] Aug[unit]. Latt rell i. e. b c ff[2.] l vg[ed] Victorin al *erat honorificatus* (*clarific.* e, *glorific.* vg)

40. εκ του οχλου ουν (τ ου) cum ℵBDLTX 1. 2[pe] (124. οι ουν εκ τ. οχλ. πολλοι) a b c e ff[2.] vg sah cop arm (sed c e ff[2.] sah cop arm *autem* pro ουν) Or[4,299] (οτε γε και – οι εκ του οχλ. ακουσαντες των λογων του ιυ ελεγον) Cyr[4,475] (εκ τ. οχλ. ουν ακουσ. τινες, similiter τινες explicationis caussa intulerunt sah cop arm); l *et cum audissent hos sermones eius* ... ς πολλοι ουν εκ του οχλου cum ΓΔΛΠ unc[7] al pler f q go syr[utr] eth[r] aeth (sed f go syr[sch] *autem* pro ουν, aeth *et multi*), item g gat mm *ex illa ergo turba multi* | των λογων cum ℵ(*et c)BDEGHKLM TUΓΔ*Π al plu it vg sah cop go syr[sch] et[p] eth[r] arm Or[4,299]. Sed ℵ* (non c) D praem αυτου, item KΠ al c ff[2.] g l (non item a b e f q) vg syr[p txt] add αυτου. Praeterea addidimus τουτων cum ℵ(*et c)BDLTU (τούτων) 1. 22. 33. 118. 2[pe] al pauc (et G τούτων τ. λογ.) it vg (a *sermones hos*, e *verba illa*; b *haec verba*, rell *hos sermones*. Similiter vv rell vel ante vel post.) sah cop go arm syr[p mg] eth[r]; contra EHKMΓ Δ*Π al pl syr[sch] (Or vide ante) om τουτων, ita Ti ... ς τον λογον cum SXΔ[2]Λ al permu sah[münt] aeth Cyr[4,445]. Ex his 124. praem αυτου, X al mu aeth Cyr add τουτον ... 106. 44[ev] om omnia | ουτος εστιν: ℵ post αληθως pon (c e *hic vere pro. est*; it[pl] vg *hic est vere pro.*, a *est vere pro.?*) ... BD praem οτι, non item ℵLTX unc rell al omn[vid] it vg etc Or[4,299] (Chr[8,346]) Cyr[4,475]

41. αλλοι pr: T 1. 13. 69. al pauc b c f sah cop Or[4,299] add δε, hinc Ln [δε] | ουτος (et. Or): DLX 69. al pauc g syr[p] c.* Cyr[4,475] praem οτι | ουτος εστιν: U x[scr] (al?) Cyr add αληθως. Praeterea MΛ* al[10] b q syr[hr] ab ελεγον ad ελεγον transiluere, item l ab ελεγον v. 40 ad ελεγον prius v. 41. | αλλοι sec cum ℵDΓΔΛ[2]Π unc rell 13. 22. 28. 69. 106. 127. al pler syr[utr] go, item ς addito δε cum minusc mu[vid] e cop ... Ln Ti οι δε cum BLTX 1. 33. al[5] a c f ff[2.] vg sah arm (aeth[vid]) Or[4,299] Cyr[4,477] (:: cf 9, 9 ubi similiter αλλοι ελεγον, αλλοι ελεγον) | ελεγον sec: D* ελεγαν

42. ουχι cum ℵDXΓΔΛΠ unc[7] (Γ οὐχῆ) al omn[vid] Cyr[4,477] ... Ln ουχ cum B[3](et* ουκ)LT Or[4,299] | ειπεν: D 235. it vg λεγει (*dicit*) | του: DU 1. 13. 69. 157. 2[pe] 435. 32[ev] Or om | δαυειδ, δαυιδ, δαβιδ: cf ad Mt 1, 1. Hoc loco ℵBDT δαυειδ plene | βηθλεεμ: Γ* al pauc βηθλεμ, item a *baethlem*, e *bethlem* | οπου ην (ℵ add ο) δαυ.: e syr[sch] aeth om οπου ην | ο χς ερχετ. cum ℵDXΓΔΛΠ unc rell al fere omn a b f l q (e om ο χς) go syr[p] (sah ante εκ του σπερμ. pon, cop *Christum venire* ante απο βηθλ., item D ante οπου) Or[4,299] ... Ln Ti (Schu „bene ap Io") ερχετ, ο χς cum BLT 33. c (ff[2.] g vg[cle]) vg (syr[sch]) syr[hr] (arm aeth)

ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν· 44 [85.1] τινὲσ δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν
7, 30 πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶσ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰσ χεῖρασ.
45 [86.10] Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸσ τοὺσ ἀρχιερεῖσ καὶ Φα-
ρισαίουσ, καὶ εἶπον αὐτοῖσ ἐκεῖνοι· διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46
ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτωσ ἄνθρωποσ, ὡσ
οὗτοσ λαλεῖ ὁ ἄνθρωποσ. 47 ἀπεκρίθησαν αὐτοῖσ οἱ Φαρισαῖοι·

Cyr[1,477] (vg[cle] syr[sch] arm aeth et[vid] ff[2.] g eundem verborum ordinem etiam v. 41 habent) :: vdtr transpositum esse ut nomina δαυ. et ο χς separarentur. Ob eandem caussam D sah cop singula transposuere. Similiter Chr[8,347] ουκ απο τ. σπερμ. δαυ. ερχετ. ο χς. Quae praecedunt, εκ τησ γαλιλ. etc, utroq modo exhibet.

43. εγεν. εν τω οχλ. cum ℵBDLTX 33. 124. 157. al pauc (D[gr] εισ τον οχλον, 435. εκ του οχλου) it[pler] vg sah cop syr[utr] et[hr] arm (εγεν. ουν σχ. εν τ. οχλ.) Or[4,299] (οτε και σχ. γεγενηται εν τ. ο. δι αυτ.) Cyr[4,477] ... ς εν τ. οχλ. εγεν. cum ΓΔΛΠ unc[7] al pler q go

44. ηθελον (ℵ[c]): ℵ* ελεγον | επεβαλεν cum ℵ(*et[c])DXΓΔΛΠ unc[7] al omn [vid] (131. al pauc -λλεν) e f (e *iniciebat,* f *iniecit*) Chr[8,347] Cyr[4,478] ... Ln εβαλεν cum BLT, item it[pler] vg *misit* (:: cf ad v. 30) | επ αυτον (et. ℵ[c]): ℵ* αυτω, U επ αυτω

45. ειπον (et. T et it[pler] vg): ℵ e λεγουσιν, item Chr[8,349] ηλθον γαρ φησιν οι υπ., και λεγουσιν αυτ. οι φαρ. | εκεινοι (syr[sch] *sacerdotes,* Chr vide ante): KUΠ al pauc e g om | ηγαγετε (T -γεντε): D ηγαγατε

46. απεκριθησαν (D add δε, al pauc Chr[8,347] ουν) οι υπηρεται: ℵ οι δε υπηρ. απεκριθ. | ελαλησ. ουτωσ ανθρ. cum ℵ[c]BLTX 3. 33. (sah *non locutus est homo sic unquam,* cop *non locutus est homo unquam modo huius hominis*) Or[4,299] Chr[8,349 com bis] Cyr[4,478] et [bis 479] et [1026] ... ℵD ουτωσ ανθρ. ελαλ. (a *nunquam – sic locutus est*) ... ς ουτ. ελαλ. ανθρωπ. cum ΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pl] (c ff[2.] *nunquam sic locutus est quisquam homo,* item q vg omisso *quisquam,* f *nunquam – ullus hominum,* l *nunquam taliter locutus est quisquam*) vg syr[utr] go aeth Chr[txt] Thdrt [2,121]. Libere e *nemo unquam sic locutus est*; syr[hr] *a diebus suis non locutus est homo sic*; mm arm om ουτωσ | ωσ ουτοσ λαλει (3. 9. mm mt post ανθρ. pon) ο ανθρ. (D c ff[2.] om ο ανθρ.) cum ℵ*(D 3. 9.) syr[sch] et[hr] (c ff[2.] mm mt); nec aliter ς Ti, nisi quod om λαλει, cum XΓΔΛΠ unc[7] al pler (a *quomodo et hic*) e f l q vg syr[p] arm aeth go (sah vide ante) Chr[txt] Thdrt[2,121] ... Ln om (Gb[0]) plane cum ℵ[c]BLT 225. 229* for cop Cyr[4,478. 479] (nec[txt] nec[com] add), nec magis add Or[4,299] Chr [com] :: offendebat scripturae prolixitas, hinc additamentum vel in brevius contraxerunt vel totum omiserunt.

47. απεκριθησαν sine copula cum ℵD 1. 33. al[10] a c e ff[2.] sah syr[sch] arm Cyr[4,480] ... ς (Gb[0]) Ln add ουν cum BLTXΓΔΛΠ unc[7] al pler f g.l q vg (sed l fos om αυτοισ) syr[p] ... cop go *respond. autem,* syr[hr] aeth *et respond.* | αυτοισ cum ℵDLTX unc rell al pler it[pler] vg etc ... BK al[5] l fos arm om | L πεπλανασθαι

μὴ καὶ ὑμεῖσ πεπλάνησθε; 48 μή τισ ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευ-
σεν εἰσ αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 ἀλλὰ ὁ ὄχλοσ οὗτοσ ὁ μὴ
γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50 λέγει Νικόδημοσ πρὸσ 3, 1. 19, 39
αὐτούσ, εἷσ ὢν ἐξ αὐτῶν· 51 μὴ ὁ νόμοσ ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρω- Dt 19, 15 ss

---

48. εκ (et. Or): K 13. 15. 69. 124. 240. 244. 248. (Chr^{8,350}) om | επιστευσεν cum ℵ^{c}BLTX unc^{11} al omn^{vid} it vg etc Or^{4,299} etc (e *quare nemo ex* etc, item Chr^{8,350} *διατι γαρ ουδεισ, φησι, των αρχοντων επιστ. εισ αυτ.*) ... ℵ*D *πιστευει*

49. αλλα cum BDLT 33. ... ς αλλ cum ℵXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (Or αλλ η) | επαρατοι cum ℵBT 1. 33. Or^{4,299} Chr^{8,350}com (*πωσ ουν επαρατοι εισιν; υμεισ γαρ επαρατοι οι μη* etc) Cyr^{4,1027} et^{4,481} com (*επαρατουσ δε ειναι φασι τουσ πιστευοντασ* etc) ... ς επικαταρατοι cum DLXΓΔ ΛΠ unc^{7} al pler Chr^{8,350}txt Cyr^{4,480}txt

50. λεγει: ℵ 6^{pe} e f q vg^{cle} syr^{sch} eth^{r} aeth ειπεν, praetereaq ℵ f add δε (syr^{hr} aeth *et dixit*) | προσ αυτουσ sine ο ελθων etc cum ℵ* (:: ita rectissime edi videtur. Confirmatur autem Sinaitici codicis auctoritas quum eo quod vix credibile est Iohannem utroque loco, quo post nocturnam Iesu conversationem Nicodemum commemoravit, 7, 50 et 19, 39, illius conversationis mentionem fecisse, tum quod additamentum brevissimum mira scripturae varietate laborat. Videntur autem primum aliena manu haec fere adnotata esse: *ο ελθων πρ. αυτον προτερον*. Haec alii post accuratius ad 19, 39, ubi lectio tantum non fluctuat, conformanda duxerunt. Ceterum alieni suspicionem auget etiam quod D et Syrus verbis *εισ ων εξ αυτων* postposuere, nonnulli vero codices (al^{3} et e) in ipsum locum horum verborum substituerunt.) ... ς add *ο ελθων νυκτοσ προσ αυτον* (254. y^{scr} *τον ιν̅*) cum EGHMSΓΛ al pler, item *νυκτοσ* post *πρ. αυτ.* (44^{ev} w^{scr} syr^{sch} *πρ. τον ιν̅*) posito KUΔΠ 131. 157. 220. 44^{ev} p^{scr} w^{scr} f l q vg go syr sch Bas^{eth274} ... Ln Ti add *ο ελθων προσ αυτον* (e sah cop syr^{hr} *ad Iesum*) *προτερον* (LX 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} *το προτ.*, c *primo tempore*) cum ℵ^{c}BLT a (*qui prius venit ad eum*) e sah syr^{hr} Cyr ^{4,481}; item addito *νυκτοσ* vel ante [*το*] *προτερον* (X c ff^{2} syr^{p} c.* arm) vel post *προτερ.* (cop aeth) vel ante *προσ αυτον* (1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe}) X 1. 13. 33. 69. 118. 124. 209. 2^{pe} c ff^{2} cop arm aeth syr^{p} c.*; item D *ο ελθ. πρ. αυτ. νυκτοσ το πρωτον* (d *ante hoc*, e vero ut D, vide supra) ... denique D syr^{sch} *ο ελθ.* etc post *εισ ων* (L syr^{sch} om) *εξ αυτων* pon, 71. 142* g^{scr} e om *εισ ων εξ αυτων*. Gb pro hac ratione testium coniecit (Gb') *ο ελθων προσ αυτον* omissis *νυκτοσ* et *προτερον* scribendum esse.

51. κρινει: HX al mu -νη | ακουση: Γ al aliq -σει | πρωτον (Gb') cum ℵ (* et^{c})BDKLTXΠ 1. 33. 69. 106. 118. 124. 157. 249. al^{10} Or^{4,299} Bas ^{3,394} Cyr^{4,481}, item *primum* c ff^{2} l q arm ... ς προτερον cum EGHMSU ΓΔΛ al pler Chr^{8,350} Bas^{eth274}, item *prius* a f g vg ... e Eus^{ps230} Lcif athan^{2,37} om; ℵ* 47^{ev} om *παρ αυτου*. Idque posuimus ante *παρ αυτου* cum ℵ^{c}BDLT 33. 124. al^{7} fere a c ff^{2} q syr^{utr} sah cop arm Or

πον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ᾽ αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 *ἀπε-*
κρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ εἶ; ἐραύ-
νησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτησ ἐκ τῆσ Γαλιλαίασ οὐκ ἐγείρεται.

Cyr (Bas^{3,394} *πρωτ. αυτου ακουση*) ... ς post *παρ αυτου* pon cum EGHKMSUΓΔΛΠ 1. 69. 106. 118. 157. al pler am fu for san taur ing (al) syr^{hr} Chr Bas^{eth} .. x f g^{vid} vg^{cle} go ante *ακουση*, l ante *μη* (*numquid*) *ο νομοσ* pon | *γνω* (et. c Lcif): D *επιγνωσθη* (*cognoscatur* d) | *ποιει* (et. Or Bas^{eth} Chr Cyr): D c Lcif *εποιησεν*

52. *ειπαν* cum BDKT 33. w^{scr} ... ς *ειπον* cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr ^{4,482} (Or^{4,299} om *κ. ειπ. αυτ.*) | *εραυνησον* cum ℵB*T ... ς Ln (cui *εραυν.* tantum ex T innotuerat) *ερευνησον* cum B^{3}DLX unc rell al omn vid | *ιδε*: D 229** add *τασ γραφασ*, item 229* (*την γραφην*) a c e ff^{2} l (non item f g q) vg^{clem} (non item am for fu san em ing^{2} gat mm) sah post *εραυνησον* (*scrutare*) :: cf 5, 39 | *προφητ. εκ τησ* (G om) *γαλιλαι.* cum ℵDΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c e f l q am for fu ing san mt (al) go syr^{utr} sah cop arm ... Ln Ti *εκ τ. γαλ. προφητ.* cum BLTX al pauc (ff^{2} g?) vg^{cle} aeth (*ex Galil. non surget propheta*) Or^{4,299} Chr^{8,351} et $^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} | *εγειρεται* (Gb′) cum ℵBDKS^{mg}TΓΔΠ al^{30} fere it vg (a c f ff^{2} g q vg *surgit*; c *surget*, l *exurget*) sah (*ουκ εστιν ο προφ. εγερθησομενοσ*) cop (*ουδεισ προφ. εγερθησεται*) syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} arm go aeth Or^{4,299} (*ουκ εξερχεται ουδε εγειρεται*) Nonn^{7,193} (*οττι προφητησ – εγειρεται εκ γαλιλαιησ*), item U *ερχεται* ... ς Ti *εγηγερται* (EGHM al mu *εγειγερτ.*) cum EGHLMS^{tx}XΛ (et. carp^{ev}) al plu syr$^{p\ mg}$ Chr^{8,351} et$^{2,421.\ 7,157.\ 12,368}$ Cyr^{4,482} et^{483}

7, 53—8, 11 omisimus cum ℵABCLTXΔ (in A [6, 50—8, 52] et C [7, 3—8, 34] par foliorum quod periit pericopam de adultera non continuisse pro spatii ratione certissimum est. L et Δ spatium vacuum habent, et Δ* quidem post *ουκ εγειρεται* iam perrexerat *παλιν ουν αυτοισ ο ις ελαλησεν λεγων*, sed delevit scripta ac demum interposito spatio eadem posuit.) 3. 9* 22. 33. 72. 96. 97. 106. 108. 123. 131. 139. 157. 179* 249. 250. 253. y^{scr} 2^{pe} al^{50} fere (aliquot tantum 8, 3—11 om) et plur^{evv} (plus^{30} numerantur, et. carp^{ev} xy^{scr}) a b** f l* q go sah cop^{dz} et^{pler} syr$^{edd\ pler}$ et$^{edd\ pler}$ (cf syr$^{sch\,677}$ item ed. Lee 1816. Receperunt polygl^{angl} ex codice Usserii, in quo quidem notatur non esse versionis Peschitho, item Adler in uno Parisino reperit, White ex cod^{barsalib} separatim edidit. Zacharias episc. Meletinensis in Chronico sic: *Exstat autem in evglio S. Marae episcopi can.* 89 *caput singulare ev. Ioh. quod in aliis exx. non habetur* etc. Quem Zachariae locum affert etiam Dionys. Barsalibaeus comm. in evv: *Repertum est autem in ev. Marae Amidae episc. qui Graeci sermonis peritus erat, ut Zach. rhetor et episc. Meletin. scribit, in can. evglii* 89. *caput singulare Iohannis, quod non in omnibus exstat exx, neque ipsum a quopiam interprete illustratum vidimus.* Cf Assem. bibl. or II, 52 sq) arm$^{edd\ 6\ antiquiss}$ et^{zoh} Or^{4,299} (ubi in comm. in Ioh post *και ιδε οτι εκ τ. γαλ. προφ. ουκ εξερχ. ουδ. εγειρεται*, arctissimo nexu pergit *πῶσ δὲ ἐδύναντο ἁπλούστερον νοεῖν αὐτὸν ἑαυτὸν ἀναιρήσειν οἱ ἀκούσαντεσ*

αυτου λεγοντοσ· εγω ειμι το φωσ του κοσμου· ο ακολουθων μοι etc) Chr[8,351] (arctissime in comm connectens 8, 12 cum 7, 52. Post verba enim *ερωτησον* [*εραυνησον*?] *και ιδε* sic pergit: *τί οὖν ὁ χ̅ς̅; ἐπειδὴ ἄνω καὶ κάτω τὴν γαλιλαίαν ἔστρεφον καὶ τὸν προφήτην, ἀπαλλάττων πάντας ταύτησ τῆσ ἀλλοτρίασ ὑποψίασ, καὶ δεικνὺσ ὅτι οὐχ εἶσ τῶν προφητῶν ἐστὶν ἀλλὰ τοῦ κόσμου δεσπότησ, φησίν· εγω φωσ ειμι του κοσμου. οὐ γαλιλαίασ, οὐ παλαιστίνησ οὐδὲ τῆσ ἰουδαίασ. τί οὖν οἱ ἰουδαῖοι;*) Cyr[4,484] (rursus in ipso comm a 7, 52 ad 8, 12 pergit. Ut illa: *ει τισ διψα* etc, *πρέποντα τοῖσ περὶ τῆσ ἑορτῆσ γεγραμμένοισ* Iesum protulisse dicit, ita *νῦν ἐπὶ καιρῷ ταύτην ποιεῖται ἐξήγησιν – βοῶν· εγω ειμι το φωσ του κοσμου. διὰ πάσησ, φησί, τῆσ ἁγίασ ἰόντεσ γραφῆσ καὶ τὰ ἐπ' ἐμοὶ διὰ τῶν προφητῶν εἰρημένα βασανίζειν οἰόμενοι πολὺ τῆσ ὁδοῦ τῆσ ζωῆσ διασφάλλεσθε* etc.) Nonn[7,193] et[8,1] (post *ἐγείρεται ἐκ γαλιλαίησ* pergit *ἰησοῦσ δ' ἀγόρευε χίων λαοσσόον αὐδήν, εἰμὶ φάοσ κόσμοιο*) Cosm[topogr5] (ap Gall[11,502]. Refert ibi quas narrationes evglicas Ioh suppleverit *οἷον περὶ τοῦ ἐν κανᾶ γάμου, περὶ νικοδήμου, περὶ τῆσ σαμαρείτιδοσ, περὶ τοῦ βασιλικοῦ, περὶ τοῦ ἐκ γενετῆσ τυφλοῦ, περὶ τοῦ λαζάρου, περὶ τοῦ τὸν ἰούδαν ἀγανακτεῖν διὰ τὴν ἀλείψασαν τὸν κύριον μύρῳ, περὶ τῶν προσελθόντων ἑλλήνων* etc, in quibus historiam de adultera, si noverat, praeterire nequibat.) Thphyl[comm] cat[ox272] (hinc nec in Amm[presb] inventum vdtr, a quo plurima in catenam transiere. Quam sententiam confirmant quae cat ex Amm ad 8, 12 affert: *δείκνυσιν ὅτι αὐτόσ ἐστιν περὶ οὗ προανεφωνήθη· ιδου τεθεικα σε εισ φωσ εθνων, καὶ οὐχ εἶσ τῶν προφητῶν ἀλλὰ δεσπότησ.*) Tert pudic6 (*Plane si ostendas de quibus patrociniis exemplorum praeceptorumque caelestium, soli moechiae et in ea fornicationi quoque ianuam poenitentiae expandas, ad hanc iam lineam dimicabit nostra congressio – Nam et si cum maxime a lege coepimus demonstrando – libertas in Christo non fecit innocentiae iniuriam – Quaere an salva sit lex non moechandi, cui accessit nec concupiscendi – Ceterum si qua vobis exempla in sinum plaudent, non opponentur huic quam defendimus disciplinae – Frustra enim lex supra structa est – si ideo hodie concedetur moechiae venia, quia et aliquando* [ed. *aliqua*] *concessa est.* Iam varia ex V. T. exempla adscribuntur, at haec Christi aetatem praecessisse urget. *Malo,* ait, *in gloriam Christi a Christo deducere disciplinam. Luserit ante Christum caro, imo perierit* etc. Hac in disputatione Tertullianum historiam de adultera praeteriturum fuisse si in evglio invenisset, credi prorsus nequit.) Quibus testibus certissimis (Tertull Orig Chr Cyr Nonn Cosm Thphyl) addendi sunt alii qui vel ut Bas Cyp Hil (etiam Iuvenc) certe nusquam his versibus usi sunt quamvis utendi occasionem haberent, vel iam in antiquis scholiis (vide post) nusquam usi perhibentur, ut Apollin et Thdor[mops]. Defuisse vero antiquitus testantur etiam capitulorum indices in veterrimis cdd nostris, nam nec AC nec EΔΛΠ al mu capitulum *περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ* in indicem relatum habent, licet EΛΠ al ipsam historiam exhibeant in textu. Eorum qui habent primi sunt KM; receptum autem ita est ut caput *ι'* efficeret, quo addito non amplius (ut in AC etc) *ιη'* sed *ιθ'* capita numerantur. Ammonium aut Eusebium hos versus agnovisse minime

credibile est, tamen ex numeris qui huc pertinent nil certi effici potest: caput enim *πϛʹ* cum *ιʹ* canone in cod. Α aliis ad 7, 45 notatum usque ad 8, 19 pertinet, ipsa vero adulterae historia eodem canone (qui continet singulis propria) atque capite comprehendenda erat ac revera in eis cdd. qui habent comprehensa est ..... habent sed asteriscis notant ΕΜΛΠ al[15] (Ε asteriscos inde a v. 2 *ορθρου δε*, ΛΠ a v. 3 *αγουσιν* adpositos habent, Μ ad 7, 53 et 8, 11, insuperque crucem rubram ad 7, 53 et ad 8, 3 habet), item obelis s al plus[30]; transponunt (vel 7, 53—8, 11 vel 8, 3—11) ad evglii finem 1. tisch (in quo 8, 3—11, 2 ab ipso*, 7, 53—8, 2 a posteriore scriptore supplentur) al plus[10] arm[cdd pler]; 13. 69. 124. 346. post Lucae caput 21; 225. post Ioh 7, 36 ..... denique scholia varia ut inventos ita omissos in cdd testantur. Quae quidem, quorum vix ullum nono saeculo antecedit, hac in re, de qua tot graviora testimonia habentur parvi tantum momenti sunt; neque urgeri potest si quando antiquos aut accuratos aut nonnullos codices in alterutram partem testes adhibent. Habent igitur Λ 262. alii mu in mg: *τὰ ὀβελισμένα* (al *ὠβ.*) *ἔν τισιν ἀντιγράφοισ οὐ κεῖται, οὐδὲ Ἀπολιναρίου* (al *-ρίῳ*)· *ἐν δὲ τοῖσ ἀρχαίοισ ὅλα κεῖται* (al *κεῖνται*)· *μνημονεύουσιν τῆσ περικοπῆσ ταύτησ καὶ οἱ ἀπόστολοι* (al add *πάντεσ*) *ἐν αἷσ ἐξέθεντο διατάξεσιν* (i. e. Const[2, 24, 4]) *εἰσ οἰκοδομὴν τῆσ ἐκκλησίασ.* Item 1[mg] ad finem evglii: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ κατὰ ἰωάννην εὐαγγ.* (cod. *ἐαγγ.*) *ὡσ ἐν τοῖσ πλείοσιν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, μηδὲ παρὰ τῶν θείων πατέρων τῶν ἑρμηνευσάντων μνημονευθέν, φημὶ δὴ ἰωάννου τοῦ χρυσοστ. καὶ κυρίλλου ἀλεξανδρέωσ οὐδὲ μὴν ὑπὸ θεοδώρου μωψουεστίασ καὶ τῶν λοιπῶν, παρέλειψα κατὰ τὸν τόπον. κεῖται δὲ οὕτωσ μετ᾽ ὀλίγα τῆσ ἀρχῆσ τοῦ πϛʹ κεφ. ἑξῆσ τοῦ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτ. ἐκ τ. γαλιλ. οὐκ ἐγείρεται.* Eodem loco i. e. ad evglii finem 135 et 301.: *εὕρηται καὶ ἕτερα ἐν ἀρχαίοισ ἀντιγράφοισ, ἅπερ συνείδομεν γράψαι πρὸσ τῷ τέλει τοῦ αὐτοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἅ ἐστι τάδε.* Item 259. suppletis ad finem evglii *αγουσιν* usque *αμαρτανε* addit: *εὕρηται ἔν τισιν ἀντιγράφοισ καὶ τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον προσκείμενον εἰσ τὸ κατὰ ἰωάννην εὐαγγέλιον.* Item 237. in ultimo folio (*και απηλθεν εκαστοσ* usque *αμαρτανε*) praeposito indice: *εὐαγγέλιον εἰσ μετανοοῦντα*· (plerumque in memoriam *τῆσ ἁγίασ θεοδώρασ τῆσ ἐν ἀλεξανδρείᾳ* legitur, vide infra) *ἐκ τοῦ κατὰ ἰωάννην*, exhibet cum hac nota: *τοῦτο τὸ εὐαγγ. ἐν τοῖσ ἀκριβεστέροισ τῶν ἀντιγράφων οὐχ εὕρηται.* Item 2[pe]: *τὸ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ κεφάλαιον ἐν τῷ παρὰ ἰω. εὐαγγελίῳ, ὡσ ἐν τοῖσ νῦν ἀντιγράφοισ μὴ κείμενον, παρέλειψα. κατὰ τὸν τόπον δὲ κεῖται οὕτωσ ἑξῆσ τοῦ οὐκ ἐγήγερται.* 34. ad ipsum evglii locum (7, 53) haec in margine habet: *ἰστέον ὅτι διὰ τοῦτο μετὰ ἀστερίσκων ἐτέθησαν τὰ περὶ τῆσ μοιχαλίδοσ, ἐπειδὴ εἰσ τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔγκειται· πλὴν εἰσ τὰ ἀρχαιότερα ηὕρηνται.* Similiter alia.

Habent pericopam DF (ab 8, 10; ante hiat) GHKUΓ (ΕΜSΛΠ etc c. aster. vel ob.) al plus[300], cdd mu[gr] et[lat] ap Hier (adv. Pelag. 2, 17 *in ev. sec. Ioh. in multis et Graecis et Latinis cdd. invenitur de adultera muliere quae accusata est ap. dominum*) b* c e ff[2.] g l[mg2] vg (etiam vg[cdd] qui saepe ad cdd italos deflectunt ut foss gat mt) aeth syr[hr]

(7, 42—8, 2 pag[110]; 8, 3—21 pag[460]) arr sl sax perss (in cod[vat] ad cap 10 trahitur); adde vv quarum [mss] et[edd] differunt i. e. syr[cdd3] et[p] interpol cop [wi] arm [usc] et [cdd recentissim], item scholia supra adscripta. Praeterea agnoscunt Const[2,24,4] ἑτέραν δέ τινα ἡμαρτηκυῖαν ἔστησαν οἱ πρεσβύτεροι ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἐπ' αὐτῷ θέμενοι τὴν κρίσιν ἐξῆλθον· ὁ δὲ καρδιογνώστης κύριος, πυθόμενος αὐτῆς εἰ κατέκριναν αὐτὴν οἱ πρεσβύτεροι, καὶ εἰπούσης ὅτι οὔ, ἔφη πρὸς αὐτήν· ὕπαγε οὖν, οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω. Synops (falso ex uno cod. inter opp Athanasii edita)[142] ubi post Ioh[8,20] sic memoratur: ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς κατηγορηθείσης ἐπὶ μοιχείᾳ (quae ipsa interpolatori deberi videntur). Euthym ad h. l. sed add χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ ἐντεῦθεν etc παρὰ τοῖς ἀκριβέσιν ἀντιγράφοις ἢ οὐχ εὕρηται ἢ ὠβέλισται. διὸ φαίνονται παρέγγραπτα καὶ προσθήκη· καὶ τούτου τεκμήριον τὸ μηδὲ τὸν χρυσόστομον ὅλως μνημονεῦσαι αὐτῶν. Hier (qui pro auctoritate codicum am fu for san etc omnino in versionem suam recepisse statuendus est, praeterea vide adv. Pelag. 2, 17) Amb[epist 26. 2.] Aug [coniug adult 2,7], ubi ad vindicandam pericopam istam a falsi suspicione haec scribit: - *quis non intelligat debere ignoscere maritum quod videt ignovisse dominum* - *Sed hoc videlicet infidelium sensus exhorret, ita ut nonnulli modicae fidei vel potius inimici verae fidei, credo metuentes peccati impunitatem dari mulieribus suis, illud quod de adulterae indulgentia dominus fecit auferrent de codd. suis.* Similiter saec. 10 Nicon (cf Gall[3,250]) eiectam esse vult narrationem ab Armenis, βλαβερὰν εἶναι τοῖς πολλοῖς τὴν τοιαύτην ἀκρόασιν dicentibus: id quod ille cum magna rei inscitia scripsit. Praeterea vide infra pag. 834.

Locum de adultera non ab Iohanne scriptum esse certissimum est. A tertio vero inde saeculo in codicibus Graecis et Latinis legi coeptum esse, ut auctoritate codicis D et italae codicum b e, ita Constistutionum quae dicuntur apostolicarum atque etiam Hieronymi testimonio docemur. Frustra enim dixerit aliquis Constitutiones quum non ipsum Iohannem historiae de adultera auctorem dicant, ab alio posse fonte pendere. Quamvis autem a tanta antiquitate ista evangelii Iohannis interpolatio repetenda sit, tamen exempla pleraque per multum tempus ab hac certe parte incorrupta manserunt: cuius rei cum antiquissimis codd. Graec. nostris (ℵABCT) pluribusque interpretationibus (italae cod. a, syrae codd. plerisque, sahidica, coptae codd. antiquissimis, gothica, armenae edd. antiquioribus) Tertullianus et Origenes, Chrysostomus, Cyrillus luculentissimi testes sunt. Prius vero ac magis apud Latinos quam apud Graecos usu recepta esse videtur, surrexitque inter illos saeculo 5. defensor cupidissimus Augustinus, qui anno 419 altero de coniugiis adulterinis libro, coniugium etiam adulterio ab uxore commisso indissolubile esse demonstrans, modicae fidei fuisse contendit, qui primi historiam adulterae de codicibus suis auferrent. Quod dixit abreptus ille quidem defendendae caussae ardore, a sano sensu critico atque historia sacri textus tam alienum est quam quod alienissimum. Tanta enimvero temeritas, quae quidem, si Augustinus recte vidit, pro Tertulliani et Origenis testimoniis in finem fere secundi saeculi cadit, ut ne circa sacros libros grassaretur, deum providisse, quamvis ingenti lectionum va-

D D D

7,53 *και επορευθησαν εκαστοσ εισ τον οικον αυτου.*
8,1 *ιησουσ δε επορευθη εισ το οροσ των ελαιων.* 2 *ορθρου δε πα-*
λιν παραγεινεται εισ το ιερον, και πασ ο λαοσ ηρχετο προσ
αυτον. 3 *αγουσιν δε οι γραμματεισ και οι φαρισαιοι επι αμαρτεια*
γυναικα ειλημμενην, και στησαντεσ αυτην εν μεσω 4 *λεγουσιν αυ-*
τω εκπειραζοντεσ αυτον οι ιερεισ, ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου·
διδασκαλε, αυτη η γυνη κατειληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη.

---

rietate apostolorum scripta obrui pateretur, quis est qui dubitet, modo ne prorsus historiam textus sacri ignoret? Praetereamus quae a ratione scribendi et ab orationis nexu refellendae originis Iohanneae subsidia sumenda sunt. Unde vero fluxerit historia ista vix dubium est. Quod enim Eusebius – quem pariter atque Origenem Chrysostomum Cyrillum ignorasse interpolationem evangelii Iohannei verisimillimum est – hist. eccl. 3, 39. de Papia refert: *ἐκτέθειται δὲ καὶ ἄλλην ἱστορίαν περὶ γυναικὸσ ἐπὶ πολλαῖσ ἁμαρτίαισ διαβληθείσησ ἐπὶ τοῦ κυρίου, ἣν τὸ καθ' ἑβραίουσ εὐαγγέλιον περιέχει*, id maxima cum probabilitate ad indagandam interpolationis Iohanneae originem adhibetur. Nec obstat quod Eusebius feminam apud Papiam *ἐπὶ πολλαῖσ ἁμαρτίαισ* accusatam dicit. Quod enim antiqui testes, quum ultimo versu praebeant *ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε*, manifeste significant, feminam adulteram flagranti crimine deprehensam non semel sed saepe peccasse, id apud Papiam aut in evangelio Hebraeorum explicatius expressum crediderim. Minime vero negligendum illud est, quod Rufinus, quem Papiae librum et evangelium illud ab Hieronymo aequali Graece et Latine versum accuratius nosse probabiliter conieceris, in interpretatione operis Eusebiani in locum verborum quae supra adscripsimus non dubitavit *historiam de muliere adultera quae accusata est a Iudaeis apud dominum* substituere.

Ceterum alienum est ab hoc loco quaerere, traditio ipsa sitne probabile historiae evangelicae supplementum; certe quum auctoritate destituatur apostolica, non eodem loco atque si quid evangelistarum manus scripsit haberi potest.

Iamvero textum dabimus quemadmodum ς (Gb^{oo}) exhibet, indicatis una eis quibus ex auctoritate testium antiquior pericopae forma restitui licet. Iuxta quem textum adscribemus totum locum ut in codice D legitur.

53. Versum om ff$^{2\cdot}$ | *εποϱευθη* cum EGHKΠ al mu syr$^{uss-bars}$ aeth ... scribe *εποϱευθησαν* cum DMSΓ al^{15} c e g l^{2} vg cop^{wi} syr^{hr} arm^{usc} ... Λ al^{15} *απηλθον*, U al plus^{35} *απηλθεν* | *εκαστοσ*: syr$^{uss-bars}$ add *ex eis* | *τ. οικον*: 1. 25. tisch cop^{wi} arm^{usc} *τ. τοπον*, 69. *τα ιδια*

8, 1. *ῑς̄ δε* cum D unc^{7} al pl it^{5} vg syr$^{uss-bars}$ eth^{hr} cop^{wi} ... UΓΛ al^{30}

7,53 καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8,1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 2 ὄρθρου δὲ
πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς
αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 ἄγουσι δὲ οἱ γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατει-
λημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· δι-
δάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.

και ο (Λ al mu om) ις̅, al pauc και ο ις̅ δε, 409. ο δε ις̅ | επορευθη: s al^{7} επορευετο ... c ff$^{2\cdot}$ *ascendit* | ελαιων: D 272. f^{scr} add μονος

2. ορθρου δε: Γ 272. και οτε | παλιν: U al plus^{60} add βαθεως (pauc ex his^{60} βαθεος) | παρεγενετο: D παραγεινεται ... UΛ al plus^{60} ηλθεν (item *venit* Latt syr arm). Praeterea U al^{40} fere add ο ις̅ | και πας usq εδιδασκ. αυτους: 13. 69. 124. 174. 230. 346. z^{scr} om; item D om και καθισ. εδιδ. αυτους | ο λαος: GSU al^{20} ο οχλος, Γ 272. om | προς αυτον: EGHKΠ al plus^{30} om | καθισας: 275. arm^{cdd} om

3. αγουσι (2. 9. φερουσι) δε (UΓ al plus^{10} arm om): Λ^{2} 13. 69. 76. 124. 174. 218. 230. 346. και προσηνεγκαν αυτω, syr^{hr} *et tunc adducunt*, e *et adduxerunt autem* | οι γραμματεις: 1. 25. 254. cop^{wi} arm^{cdd} οι αρχιερεις ... 48. 71. 238. 421. (Promiss) om οι γραμμ. και, al pauc και οι γραμμ. post οι φαρισ. pon | προς αυτον (al pauc syr^{hr} τον ιν̅) cum EGHKΠ al permu c ff$^{2\cdot}$ cop^{wi} arm^{cdd} aeth (sed ff$^{2\cdot}$ arm aeth ante οι γραμμ. pon) ... dele cum DMSUΓΛ al^{60} fere e g l^{2} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ arm^{cdd} | εν cum EGHKΠ etc ... scribe επι cum DMSUΓΛ al^{100} | μοιχεια: D αμαρτεια, et επι αμαρτ. post γυναικα pon | κατειλημμενην: D ειλημμενην ... EGHKΠ al^{40} καταληφθεισαν, 16^{ev} καταλελημμενην | εν μεσω: Λ 11. 69. 124. 127. 262. 275. 299. 346. al plus^{35} εν τω μεσω. Praeterea syr^{hr} εν μοιχ. (item v. 4 επαντ. μοιχ.) reddit *in stultitia.*

4. λεγουσιν: UΛ al plus^{80} it^{5} vg ειπον | αυτω (c ff$^{2\cdot}$ *ad Iesum*) cum MSU ΓΛ al pl it^{5} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ cop^{wi} aeth arm^{usc} ... EGHKΠ al^{60} arm^{cdd} add πειραζοντες (etiam Promiss *temptantes*, Amb$^{ep\,25}$ *captantes*, non item$^{ep\,26}$), item D εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις ινα εχωσιν κατηγορειαν αυτου | αυτη η γυνη usq μοιχευομενη: U 118. 127. 209. 267. 275. 282. 299. al^{70} fere cop^{wi} aeth (hae vv επαυτοφωρω non exprim, ut nec aliae: vide post) ταυτην ευρομεν επαυτοφωρ. μοιχευομενην | αυτη η γυνη: M η γυνη αυτη | κατειληφθη cum? ... scribendum certe κατεληφθη cum EGHKΓΠ al^{25} aut quod praefero κατειληπται cum D 1. al^{15} vel ειληπται (passim etiam ηλειπται scribitur) cum MSΛ 69. 124. 174. 262. 346. al^{25} | επαυτοφωρω cum DKUΠ^{2} etc ... EGHMSΓΛ Π* al plu επαυτοφορω ... Λ^{2} al^{5} επαυτοφορως (vel -φωρως) ... e *sponte*, d *palam*, sed c ff$^{2\cdot}$ g l^{mg} non exprim (*deprehensa est in adulterio* vel ut ff$^{2\cdot}$ *in moechatione*), nec exprim cop^{wi} aeth

5 μωϋσησ δε εν τω νομω εκελευσεν τασ τοιαυτασ λιθαζειν· συ
δε νυν τι λεγεισ; 6 ο δε ιησουσ κατω κυψασ τω δακτυλω κατε-
γραφεν εισ την γην. 7 ωσ δε επεμενον ερωτωντεσ, ανεκυψεν και
ειπεν αυτοισ· ο αναμαρτητοσ υμων πρωτοσ επ αυτην βαλετω
λιθον. 8 και παλιν κατακυψασ τω δακτυλω κατεγραφεν εισ την
γην. 9 εκαστοσ δε των ιουδαιων εξηρχετο, αρξαμενοι απο των
πρεσβυτερων, ωστε παντασ εξελθειν· και κατελειφθη μονοσ

---

5. εν δε usque ενετειλατο: D μωυσησ δε εν τ. νομ. εκελευσεν | εν δε: Γ 272. 49[ev] al[8] και εν | μωσησ cum EGHSUΛ al plu; sed DKMΓΠ al mu μωυσησ | ημιν: et hoc quidem loco cum EGKMΠ etc, U 282. al[5] g [lmg] vg post ενετειλατο (item c ff[2.] *praecepit nobis Moyses*), item Λ 1. 69. 124. al[15] e ante μωσησ ... sr al[90] aeth ημων idque ante μωσησ ... D (vide supra) H 299. al[6] cop[wi] syr[uss] et[hr] (sed[bars] *et lex autem nostra Mosis praecepit*) plane om | ενετειλατο: 161. εγραψεν | λιθοβολεισθαι cum EGHKΠ etc; Γ al plus[12] λιθαζεσθαι ... scribe λιθαζειν (ut Sz) cum DMSUΛ 1. 13. 28. 69. 124. 127. 262. 274. 282. 299. 346. al[100], item *lapidare* e g [lmg] vg Cassiod[ps 56]; contra foss (vide etiam Amb Aug al) *lapidari*, item c ff[2.] *ut qui in adulterio deprehenditur lapidetur* | συ ουν (e g [lmg] vg *tu ergo*): D συ δε νυν, c ff[2.] *tu autem*, fos *tu vero* | τι λεγεισ: MSUΛ al plus[80] c ff[2.] arm aeth Amb Aug Promiss add περι αυτησ

6. τουτο δε usque κατηγορειν αυτου: D 264. om, item M sed vide post v. 11 | δε: e *enim* ... 15. 272. ff[2.] om (c *haec ideo dicebant*) | ελεγον: SΓ al[20] syr[uss-bars] ειπον, item (vide post) M ειπαν | πειραζοντεσ: 272. 49[ev] al plus[10] εκπειραζ. | αυτον: al[10] fere om | εχωσι: SΓ al[10] σχωσι ... 1. al pauc ευρωσι | κατηγορειν (Γ 272. -ρησαι): Sz cum SUΛ 13. 28. 69. 124. 127. 209. 262. 282. 299. 346. al plus[100] arm aeth κατηγοριαν κατ, item (vide post) M | ις: e[scr] om, 258. γνουσ | κατω κυψασ: al pauc κατω κεκυφωσ, κατω νευσασ, κατακυψασ, κυψασ, c[scr] κυμψασ. Ex Latt [lmg] g[vid] vg *inclinans se deorsum*; c e ff[2.] mm gat *inclinato capite* (gat add *deorsum*) | τω δακτυλω: Λ 230. 262. 435. syr uss-bars om | εγραφεν cum KUΓΛ etc (13. 69. 124. 346. al[5] εγραψεν) ... scribe κατεγραφεν cum DEGHMS tisch al[25] (57. 235. καταγεγραφεν) | εισ την γην: EGHK tisch al[90] fere add μη προσποιουμενοσ

7. ερωτωντεσ: MS 1. 11. 28. 282. 299. al[50] επερωτωντεσ | αυτον: D 29. 71. 7[pe] g[scr] om. Pro ωσ δε etc ff[2.] sic: *cum autem interrogarent expectantes eum quid diceret* | ανακυψασ (c[scr] -κυμψασ, item infra) cum EGHKΓ etc, item UΛ al[55] arm αναβλεψασ ... scribe ανεκυψεν και cum DMS al[25] it[5] vg (*erexit se et*, c *adlevavit capud et.* Contra Amb[ep] 26 *erigens caput*, Hier[pel 2] *caput elevans.*) | προσ αυτουσ cum EGHK etc ... scribe αυτοισ cum DSUΓΛ 1. 11. 28. 69. 124. 127. al[70] it[5] vg ... M om | αναμαρτητοσ: Hier [pela 2, 17] *hoc quod dicitur* sine peccato, *Graece scriptum est* αναμαρτητοσ. *Qui ergo dicit aliud esse* sine pec-

ς ς ς
5 ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆσ ἡμῖν ἐνετείλατο τὰσ τοιαύτας λιθοβο-
λεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεισ; 6 τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντεσ αὐ-
τόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦσ κάτω κύψας τῷ
δακτύλῳ ἔγραφεν εἰσ τὴν γῆν. 7 ὡσ δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντεσ
αὐτόν, ἀνακύψασ εἶπε πρὸσ αὐτούσ· ὁ ἀναμάρτητοσ ὑμῶν
πρῶτοσ τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. 8 καὶ πάλιν κάτω κύψασ
ἔγραφεν εἰσ τὴν γῆν. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντὲσ καὶ ὑπὸ τῆσ συνειδή-
σεωσ ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷσ καθ' εἷσ, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν
πρεσβυτέρων ἕωσ τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη μόνοσ ὁ Ἰη-

cato *et aliud αναμαρτητον, aut Graecum sermonem novo verbo exprimat, aut si expressum est a Latinis ut interpretationis veritas habet, perspicuum est αναμαρτητον nihil aliud esse nisi* sine peccato. | πρωτοσ: EGH al plus^{15} πρωτον· | τον λιθον cum EGHKMS etc: DUΓΛ al plus^{50} om τον | επ αυτη cum minusc ... scribe επ αυτην c. DEGHKMSU ΓΛ al longe plu | βαλετω: EGHK 1. 11. 28. al^{20} fere βαλλετω. Praeterea ordo verborum satis fluctuat; ς τον λιθ. επ αυτ. βαλ. cum minusc ... scribe επ αυτ. τον (Γ al om) λιθ. βαλ. cum EGHKSΓ al plu it^{5} vg Aug$^{ioh\,33,5}$; UΛ al (arm) λιθ. βαλ. επ αυτ., M syr$^{uss\text{-}bars}$ et ^{hr} βαλ. επ αυτ. τ. λιθ., D επ αυτ. βαλ. λιθ. Etc.

8. κατω (ΓΗ* 272. om) κυψασ: D 1. 28. al^{5} κατακυψασ. Praeterea D 28. 74. ff$^{2.}$ Hier$^{pelag\,2,17}$ add τω δακτυλω | εγραφεν: M 126. 251. εγραψεν ... D 28. 31. κατεγραφεν | εισ (M επι) την γην: U al^{20} fere ενοσ εκαστου αυτων τασ αμαρτιασ. Eadem Bar Hebraeus hausit (apud Assem. bibl. orient. 2, 170) ex codice quodam Alexandrino, ubi sic exit narratio: *Ipse vero inclinatus uniuscuiusque eorum peccata in terra scripsit, et illi relicta ea abierunt. Iesus autem dixit: Vade et noli amplius peccare.* Hier vero$^{pelag\,2,17}$ sic de h. l. „*Iesus inclinans digito scribebat in terra, eorum videlicet qui accusabant et omnium peccata mortalium, secundum quod scriptum est in propheta*: Relinquentes autem te in terra scribentur."

9. οι δε ακουσαντεσ (c ff$^{2.}$ *illi igitur cum audissent*): 1. al pauc arm ακουσ. δε, l^{mg} vg *audientes autem* ... D εκαστοσ δε των ιουδαιων ... Λ 13. 69. 124. 230. 262. om (syr^{hr} *et illi cum soluti essent, ibant unus post unum* etc) | και υπο τησ συνειδησεωσ ελεγχομενοι cum EGHKS etc (cop^{wi} *et intelligentes eius vituperationem*) ... omitte cum DMUΓΛ al^{80} fere c e ff$^{2.}$ g l^{mg} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} arm aeth | εξηρχοντο: D al pauc εξηρχετο, item Λ εξηλθεν, al aliq και εξηλθεν ... 4. 13. 69. 124. 230. (262?) και εξηλθον, M 264. (uterq post εισ κ. εισ) ανεχωρησαν | εισ καθ εισ (c ff$^{2.}$ *singuli*): 1. al pauc εισ εκαστοσ αυτων ... 130. c e ff$^{2.}$ g l^{mg} vg ante εξηρχοντο ... D om. Praeterea syr^{hr} add *ad domum suam* | αρξαμενοι: E* -νοσ | εωσ των εσχατων cum SUΛ 69. 124. al pl^{vid} aeth syr^{hr} (*a seniorib. usq. ad pueros*) ... D ωστε παντασ εξελθειν (c ff$^{2.}$ *secedebant singuli, incipientes a senioribus omnes recesserunt*) (cop^{wi} *inceperunt exire unusquisque, donec exirent seniores atque eorum multitudo*) ... omitte cum EGHKMΓ al^{50} e g l^{mg} vg syr$^{uss\text{-}bars}$ | κατε-

D D D

και η γυνη εν μεσω ουσα. 10 ανακυψασ δε ο ιησουσ ειπεν τη
γυναικει· που εισιν; ουδεισ σε κατεκρεινεν; 11 κακεινη ειπεν
αυτω· ουδεισ, κυριε. ο δε ειπεν· ουδε εγω σε κατακρεινω·
υπαγε, απο του νυν μηκετι αμαρτανε.

λειφθη: ΚΛ al mu -ληφθη | μονοσ ο $\overline{ιs}$: UΓ al permu c o (U al mu om) $\overline{ιs}$ μονοσ ... D 1. 25. c am for fu ing em harl taurin tol sax syr^{hr} om ο $\overline{ιs}$, 69. 124. 262. 346. al^{10} fere om μονοσ. Pro μονοσ ο $\overline{ιs}$ και syr$^{uss\text{-}bars}$ μονη | εστωσα cum 1. al mu c l^{mg} vg syr^{hr} aeth ... scribe (ut et. Sz) ουσα cum DEGHKMSUΓΛ al^{170} fere e ff$^{2\cdot}$ syr$^{uss\text{-}bars}$ cop^{wi}

10. ανακυψασ: Λ 13. 69. 262. al^{10} fere αναβλεψασ, 254. ανανευσασ. Pro ανακυψασ usque πλην τ. γυναικ. arm nil nisi αποκριθεισ. | και μηδενα θεασ. πλ. τ. γυναικοσ cum EGHK etc: UΛ 4. 11. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. al^{60} fere aeth ειδεν αυτην και ... omitte cum DMS Γ 1. 13. 28. 299. al^{30} fere c e ff$^{2\cdot}$ g l^{mg} vg cop^{wi} syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} (arm, vide ante) | αυτη cum EFGHKMSΓ etc c g l^{mg} vg syr^{hr} aeth arm: 282. προσ αυτην, ff$^{2\cdot}$ *ad eam* ... D c syr$^{uss\text{-}bars}$ (Amb$^{ep\,25.\,26}$) τη γυναικει (c *ad mulierem*) ... UΛ 11. 13. 69. 118. 124. 127. 209. 237. 262. 274. 299. al^{30} fere om | η γυνη c. minusc ... scribe (ut Sz) γυναι cum MSUΓΛ 1. 13. 28. 124. 127. 209. 299** 262. 282. 299. 346. al^{100} fere, item *mulier* c e ff$^{2\cdot}$ g l^{mg} vg syr^{hr} aeth arm ... DEFGHK al^{60} c syr$^{uss\text{-}bars}$ Hier$^{pel\,2,17}$ om (sed D c syr vide ante) | που εισιν εκ. οι κα. σου: 11. 52. 118. 209. 237. 250. 338. 360. om omnia ... omitte εκεινοι οι κατ. σου cum DMΓΛ 1. al^{30} fere c e (ff$^{2\cdot}$ *qui te perduxerunt*) am san arm syr$^{uss\text{-}bars}$ et^{hr} (contra habent g^{vid} l^{mg} vg^{cle} cop^{wi} aeth): praeterea HSU al plus^{60} vg Hier^{pel} om εκεινοι

11. η δε ειπεν: D κακεινη ειπεν αυτω, c *dixit et illa*, ff$^{2\cdot}$ *et illa respondens dixit* | ειπ. δε (U 245. om) αυτη ο $\overline{ιs}$ (c g ff$^{2\cdot}$ mt *dixit autem ei* [c *illi*] *Iesus*; e *dixit autem Iesus ad illam*, fos *et ait ad illam*, syr^{hr} *et dixit ei domin. Iesus*) cum Γ(U) etc (Λ al ο δε $\overline{ιs}$ ειπ. αυτη, 69. al και ο $\overline{ιs}$ ειπ. αυτη), item (sic scribe) sed omisso αυτη EFGHKMS 1. 28. 130. 235. al^{60} fere l^{mg} vg arm syr$^{uss\text{-}bars}$ ... D ο δε ειπεν | κατακρίνω sic cum MSUΓΛ etc (al κρίνω), e *iudico* ... H al κατακρινῶ, EFGK al mu κρινῶ, c ff$^{2\cdot}$ g l^{mg} vg Hier^{pel} *condemnabo* | πορευου: D υπαγε | και: D^{gr} al^{7}ff$^{2\cdot}$ arm cop^{wi} om | μηκετι c. EFGHKΛ etc (e *amplius*) ... scribe απο του νυν μηκετ. cum DMSUΓ al^{110} fere c ff$^{2\cdot}$ (hi duo *ex hoc iam*) l^{mg} vg (vg^{cle} *iam amplius*, l^{mg} am fu for san ing etc *ampl. iam*) cop^{wi} arm aeth syr^{hr} et$^{uss\text{-}bars}$ Amb$^{ep\,25.\,26}$ (*amodo vide ne*, *vide amodo ne*) Hier$^{pelag\,2,17}$ (*amodo noli*) Aug (*deinceps iam*, *iam deinceps* etc vide Sab.); 27. 29** το λοιπον μηκετι | αμαρτανε: M (vide ad v. 6) add τουτο δε ειπαν πειραζοντεσ αυτον, ινα εχωσι κατηγοριαν κατ αυτου.

Ad italos cdd qui habent pericopam p. 828 adde h.

Praeterea, ne quid praeterisse suspiciosis videamur, notandum est, in magno eos errore versari qui Tatianum vel Ammonium in testibus pericopae de adultera ponunt. Victor enim Capuanus (ante med. saec. VI.) quum forte harmoniam evangeliorum in codice ver-

σοῦσ καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. 10 *ἀνακύψασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ*
καὶ μηδένα θεασάμενοσ πλὴν τῆσ γυναικόσ, εἶπεν αὐτῇ· ἡ γυνή,
ποῦ εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείσ σε κατέκρινεν; 11 *ἡ*
δὲ εἶπεν· οὐδείσ, κύριε. εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐδὲ ἐγώ σε
κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε.

sionis vulgatae Latinae nunc Fuldensi „absente titulo" invenisset, inquirens quis veterum tale opus composuisset, consultis Eusebii libris Ammonii opus vel potius (hoc enim magis placuit) Tatiani in manibus tenere sibi visus est. (Confer Victoris praefationem a multis repetitam.) Quam coniecturam quamvis infelicissimam etiamnum sunt qui repetant. Quid quod errorum studiosiores ab Ammonio etiam ad Eusebium pergendum opinantur, canonum eius ratione haud perspecta. Similiter vel etiam gravius lapsi sunt qui Chrysostomum eius pericopae testem laudarunt. Falsi enim sunt Latina homiliae 60 (61) interpretatione apud Morellium pag. 389, ubi verba *περὶ ἀφέσεωσ γυναικόσ,* quae de repudianda uxore scripta sunt, pessime reddita sunt *an lapidanda esset adultera.* Qua de re iam Montefalconius in praefatione tomi 8. satis explicuit. Unum vero est quo nostra testium enumeratio revera suppleri possit. Testimonia liturgica dico, sive ea quibus docemur pericopam adulterae iam ab antiquis temporibus ad cultum publicum adhibitam esse. Discimus autem ex libris qui huc spectant pericopam illam statione ad S. Susannam certe iam aetate Gregorii Magni, celebris stationum Romanarum ordinatoris, Romae legi solitam esse. Nec incredibile est iam uno vel altero ante Gregorium saeculo in ecclesia Romana legi eam coeptam esse. Item apud Graecos ad solemnia in memoriam sanctarum feminarum Pelagiae, Theodorae Alexandrinae, Eudociae, Mariae Aegyptiacae, aliarum instituta ex multis saeculis adhibitam esse certum est. Testantur enim hunc usum evangelistaria permulta, numerum si quaeris fortasse centum, invitis quidem aliis plus triginta, item menologia evangelistariis paullo posteriora. Quibus ex testimoniis etsi quando primum pericopa adulterae apud Graecos recepta sit colligere difficile est, tamen iam ante saeculum octavum, quod centum quae diximus evangelistariorum nullum antecedit, receptam esse probabile fit; nisi quod plus triginta libri similes qui plane omittunt comprobant ecclesiae Graecae hac in re usum diu fluctuasse. Accedit vero etiam quod Syram ecclesiam simili ratione usam esse evangelistarium Hierosolymitanum docet, quod quamquam codice tantum Vaticano saeculi undecimi scriptum habemus, tamen a libris multo antiquioribus derivandum videtur.

Atque haec quidem de usu liturgico apud Latinos, Graecos, Syros. Nullum vero quae inde peti possunt testimoniorum ea attingit tempora, quibus pericopam de adultera Graece in evangelio lectam esse ex Constitutionibus quae dicuntur Apostolicis discimus; nec magis Latinorum patrum, quorum post Ambrosium Augustinum Hieronymum magnus numerus est, aut codicum italorum d e etc. auctoritatem

VIII.

12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖσ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦσ λέγων· ἐγώ εἰμι τὸ*
12, 46 *φῶσ τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκο-*
τίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶσ τῆσ ζωῆσ. 13 *εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι·*
σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖσ· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθήσ.
14 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ*
ἐμαυτοῦ, ἀληθήσ ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ
ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.

---

superant. Quae quum ita sint, ea quae hoc loco supplevimus nullo modo labefactare possunt quae supra a nobis exposita sunt. Neque magis labefactari poterunt argumentationibus ullis a re sana critica et sincero divinae veritatis studio alienis, nisi forte alicui contigerit ut probet, Tertullianum atque Origenem, quorum cum codicibus Sinaiticus, Vaticanus ac tot testes alii remotissimae antiquitatis, Graeci, Latini, Syri, Aegyptiaci, Armeniaci, Gothus, mirifice conspirant, ex illorum numero maritorum fuisse, quorum fidem Augustini disputatio suspectam reddidit.

VIII, 12. *παλιν ουν* etc: b *rursus autem congregatis illis loquebatur Iesus dicens* (ceterum duae paginae, quibus historia adulterae scripta erat, prorsus abrasae sunt, hinc nihil de textu notari a nobis poterat); e *iterum autem cum convenissent, loquebatur Iesus dicens*; syr[hars] *cum igitur congregati essent* etc | *ουν* (a c f l q vg sah syr[p]): g syr[sch] (item b e, vide ante) *autem* ... ff[2·] cop arm go om | *αυτοισ ελαλησ. ο* (B om) ι̅ς̅ cum ℵBLSTUX 69. 346. c q ... D 1. 33. 127. 209. al plus[10] a f ff[2·] g l syr[sch] cop arm aeth *ελαλ. αυτοισ* (a d *ad illos*) *ο* ι̅ς̅, Cyr[4,484] *ελαλ. ο* ι̅ς̅ *αυτοισ* ... EFGHKMΓΔΛ al[50] fere go *αυτοισ ο* ι̅ς̅ *ελαλησεν* ... ς *ο* ι̅ς̅ *αυτοισ ελαλησεν* cum minusc vix mu (syr[p] *Rursus ergo Iesus locutus est eis*; sah *Iesus ergo rursus locutus est cum eis*) | *ειμι το φωσ* (ℵ[c]): ℵ* *φωσ ειμι* | *εμοι* cum ℵDLXΓΔΛ unc[8] al omn[vid] Chr[8,352] Cyr[4,486] ... Ln *μοι* cum BT Or[4,299] | *περιπατησῃ* cum ℵBFGKLSTUXΛ al plus[60] Or[4,299] Cyr[esa 855] ... ς *περιπατησει* cum DEHMΓΔ al permu Chr[8,352] Cyr[4,486] et [esa 697] | *αλλ*: D *αλλα* | *εξει* (E *εξῃ*) et. ℵ[c]: ℵ* e *εχει*

13. *ειπον ουν αυτω* (Λ cum asterisco suppl [in mg]) *οι φαρ.* (et. Or[4,282]): 1. 2[pe] *οι ουν φαρ. ειπ. αυτω*

14. *απεκριθη* (D 69. 76. 106. 237. 407. c[scr] Or[4,282] add *ο*) ι̅ς̅ *και ειπ. αυτοισ*: ℵ *ειπεν αυτοισ ο* ι̅ς̅ | *αληθ. εστ. η μαρτ. μου* et. a c e f ff[2·] g l q vg rell pler Or[4,282] et [283] Chr[8,352] semel Cyr[4,488] ... B 157. al[3] b sah arm Or[4,299] Did[tri 3,18] et [29] Chr[ibidem semel] Faust ap Aug *η μαρτυρ. μου αληθ. εστιν*, D *αληθεινη μου εστ. η μαρτ.* | *υμεισ* usq *υπαγω*: MSΓΔ 28. 33. 69. al[40] fere syr[hr] Or[4,282] et [299] Cyr[4,488] om | *υμεισ* sine *δε* cum ℵFHK 17. 127. 131. 8[pe] al[15] ([6] ap Scri) a Novat[tri 15] (Gall [3,297]) ... ς Ln Ti *υμ. δε* cum BDEGLTUXΛ al plu it[pl] (sed b *vos enim*) vg etc | *η που* cum BD[gr]KTUXΛ 1. al[50] f ff[2·] l q vg sah cop go syr[p]

15 ὑμεῖσ κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 καὶ 7, 24 3, 17
ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσισ ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνοσ οὐκ εἰμί,
ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ ὁ πέμψασ με. 17 καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ 16, 32
γεγραμμένον ἐστὶν ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθήσ ἐστιν. Dt 19, 15 Mt 18, 16
18 ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ
πέμψασ με πατήρ. 19 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; $^{87.3}$ 14, 7. 9
ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ
ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. 20 $^{88.1}$ ταῦτα τὰ ῥήματα

go arm^{ed} Novat^{ibidem} (ubi totum versum καν εγω etc affert), sed q gat mm cop^{wi} etiam antea *aut quo* ... ς (= Gb Sz) Ln και που cum ℵEFGHL al sat mu a b c e d syr^{sch} arm^{cdd} aeth Novat^{ibidem} (paullo post, sed affert tantum *Vos ignoratis* etc)

15. υμεισ: b *et vos*, g cop^{wi} add δε | την (et. Or^{4,282} et^{299}): ΔΛ om | εγω: 253. 254. c^{scr} d f sah cop add δε

16. και εαν (ℵ καν) κρινω (69. post εγω pon) δε εγω: a c *sed et si iudico ego* (a *ego iudico*), d *et si iudico tamen ego*, e f (ff$^{2 \cdot vid}$) g l q vg *et si iudico* (e *iudicavero*) *ego*, b *quodsi ego iudico*, item cop *et si ego iudico*, go *at si ego iudico*. Praeterea GX al^{6} om δε | αληθινη cum BDLTX 33. Or^{4,282} ... ς αληθησ cum ℵΓΔΛ unc^{8} al pler (F* 69. ab αληθ. εστ. transiluere ad αληθ. εστ. v. 17) Or^{4,299} Chr^{8,352} (ibidem vero etiam δικαια, pariter ac al^{2} gat mm syr$^{p\ mg}$ Cyr$^{esa\ 523}$) | μονοσ (et. Or^{4,282} et^{299}): D 40^{ev} add (et sah praem) εγω | D αλλα | ο πεμψασ με sine additam cum ℵ*D ... ς Ln Ti add πατηρ cum ℵ^{c}BLTX unc rell (sed s ο πατηρ) al omn^{vid} it vg rell (sed a sah syr^{utr} *pater qui me misit*) Or^{4,282} et^{299} Chr^{8,353} (:: πατηρ est ex v. 18, ubi non fluct; nec magis ο πεμψ. με πατηρ 5, 37. 12, 49 fluctuat, tantum non fluct 12, 24. Similiter vero addiderunt πατροσ ad του πεμψ. με 6, 38 et 39. 7, 16)

17. γεγραμμενον εστιν cum ℵ (:: ac vero hoc Iohanni proprium est, cf 2, 17. 6, 31. 45. 10, 34. 12, 14; nusquam eodem sensu illud Synopticorum γεγραπται) ... ς Ln Ti γεγραπται c. BDLT unc rell al omn^{vid} Chr^{8,353} Cyr^{4,492}

18. εγω etc. Hunc versum (non 16.) etiam Tert$^{prax\ 22}$ (item Or^{4,237} et Eus$^{marc\ 92}$) affert: *Ego testimonium dico de me, et testimonium dicit de me qui me misit pater.* | εμαυτου: U εμου

19. ις̅ cum BDLTXΓΔΛ unc^{8} al plu ... ς (= Gb Sz) ο ις̅ cum ℵ 33. 69. al sat mu Or^{4,281} Cyr^{4,495}. Praeterea ℵD b fos add και ειπεν (D b add αυτοισ); item c *respondit illis ihs et dixit*, sah *respondens Iesus dixit eis* | ουτε τον (Or$^{4,281\ bis}$ et$^{282\ bis}$ et$^{283\ bis}$ et^{284} et^{alibi}): T Or^{4,285} ουδε τον | μου sec: ℵ om | αν (c f l vg Amb *forsitan*, a q *utique*; D b e ff^{2} Victorin om, item^{libere} Or^{4,288}) ηδειτε (X al pauc ειδητε, 69* al pauc Cyr^{4,495} οιδατε) cum BLTX 1. 33. al pauc c Amb^{poen} (item f l vg *forsitan et patrem meum sciretis*, a *utique et pa. me. nossetis*) Or$^{4,281\ bis}$ et $^{287 \cdot 291 \cdot 300}$ Cyr^{4,495} et$^{iul\ 265}$ et$^{trin\ 3,476}$ ... ς ηδειτ. αν cum ℵΓΔΛ unc^{8} al pler q

20. ταυτα τα: Δ om τα

ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶσ ἐπί-
7, 30 ασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
7, 33 ss 21 $^{89.10}$ Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖσ· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ
με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ
οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ
ἑαυτόν, ὅτι λέγει· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
23 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω
3, 31 1 Io 4, 5 εἰμί· ὑμεῖσ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου. 24 εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖσ ἁμαρτίαισ
ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖσ

20. *ελαλησεν* sine ο ι̅ς̅ cum ℵBDKLT al^{10} a b c e f l am for ing san sah cop syr^{utr} et^{hr} go arm^{edd} aeth Or$^{4,288\,bis}$ Chr$^{8,356\,com}$ Cyr^{4,496} ... ς (= Gb Sz) add ο ι̅ς̅ cum XΓΔΛ unc^7 al pler ff^{2}· q vg^{clc} et$^{edd\,mu}$ arm^{ed} Chr$^{8,356\,txt}$ | *γαζοφυλακιω*: E^{2}SXΓΛ al mu -*κειω* | *εληλυθει*: L *ηλθεν*, y^{scr} al mu Or^{4,292} (non item^{288}) Cyr^{4,496} *εληλυθεν*

21. *ειπεν ουν παλιν*: ℵ *ελεγεν ουν* | *αυτοισ* sine ο ι̅ς̅ cum ℵBDLTX b e Or^{4,292} Cyr^{4,499} ... ς (Gb^{oo}) add ο ι̅ς̅ cum ΓΔΛ unc^8 al omn^{vid} it^{pler} (c *iterum Iesus eis*) vg rell Chr^{8,356} | *ζητησετε* (69. a b c e f g l q am fu for fos ing mt syr^{hr} *ζητειτε*): 1. 22. 209. al plus^{10} cop syr^{p} c.* add *και ουχ ευρησετε με* (118. al pauc om *με*) | *οπου*: UX 1. al^{10} fere syr^{sch} sah Cyr^{4,500} *και οπου*

22. D* *ελεγαν* | L *αποκτεννει* | *εαυτον*: D*ΓΛ 64. 69. 47^{ev} (al^{vid}) Or^{4,301} *αυτον* | *οτι λεγει*: U 47^{ev} c^{scr} x^{scr} syr^{utr} arm add *οτι* | *οπου* (ℵ^c): ℵ* add *αν*

23. *ελεγεν* cum ℵBDLTX 13. 69. 346. a b c e ff^{2}· l vg syr$^{p\,mg}$ syr^{hr} Or^{4,302} Cyr^{4,502} ... ς *ειπεν* cum ΓΔΛ unc^8 al pler f q syr^{sch} et$^{p\,txt}$. Praeterea ℵ* et^{cb} *ελεγεν ουν* pro *και ελεγεν* (sic ℵ^{ca}) | *εγω*: D^{gr} f q go cop aeth add *δε* (syr^{sch} *et ego*) | *υμεισ εκ τ. κο. τ. εστε*: X om | *εκ του κοσμ. τουτου* priore loco cum ℵDLXΓΔΛ unc^8 1. 33. 69. al omn^{vid} l vg (et. am fu san etc) Or^{4,302c} et^{305} Chr$^{8,356.\,357}$ Cyr$^{4,504\,com}$ ... Ln Ti *εκ τουτου τ. κοσμ.* cum BT Or^{4,302e} Cyr$^{4,503\,txt}$, item a b c e f q (item sah cop etc) qui utroq loco *ex hoc mundo* (e *ex isto saeculo*). Rursus *εκ του κοσμ. τουτ.* sec loc cum ℵBDLTX unc rell Or^{4,302c} et^{e} Chr Cyr (et^{txt} et^{com}) . . . 33. 69. 124. Latt (vide ante, sed hoc loco etiam l vg) etc *εκ τουτου τ. κοσμ.*

24. *ειπον ουν* et. it^{pler} vg: ℵ 240. 244. al a e om *ουν* | *εν ταισ αμ. υμων* bis: ita etiam it^{pler}, sed l vg sec loco *in peccato vestro*, item b priore loco | *πιστευσητε* sine additam cum BLTX unc rell al pler it^{pler} vg sah cop rell Clem^{697} Or$^{4,306\,ter}$ et^{307} Chr^{8,357} Cyr^{4,508} ... ℵD 69. 124. e aeth add *μοι* | *εαν γαρ* (Γ al^{10} fere aeth om) *μη* usq *αμαρτιαισ υμων*: 17* 33. 118* g^{scr} al fere^{10} ff^{2}· om (ab *αμαρτ. υμ.* ad *αμαρτ. υμ.* transilientes)

ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. 26 πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν
λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα
παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27 οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν

25. ελεγον ουν (et. Or[4,307]; b *dicebant autem*; syr[hr] *et illi responderunt et dixerunt ei*): ℵΓ 249. al pauc syr[sch] om ουν | ειπεν sine copula cum BLT(sic)X 1. 33. 69. 124. al[5] a c d e ff[2.] vg unc[8] al pler f l q syr[p] go aeth; item b *dixit autem* ... ℵD[gr] 249. emm ειπεν ουν | αυτοις: U om | ο ι̅ς̅: B h[scr]* om ὁ | ὅ τι (haec scriptura in cdd unc non invenitur, nec fere magis ab usu cdd minusculorum est): ς (non ς[e] Gb Sz) Gb'' ὅτι. Latini sic: *initium* (*principium* gat mm) *quod* a gat mm, *initium* (*principium* f l q δ) *quod et* c f ff[2.] l q δ; *principium qui et* e vg[cle] mt fos em ... am fu for ing harl san tol taur Aug[ioh 38, 11] *principium quia et*, d *initium quoniam et* ... b *inprimis quia*. Praeterea syr[p] cop go *princip. quod et*, item omisso *et* sah; syr[hr] *principium qui et*; aeth *primus et* (pergit *locutus sum vobis*); syr[sch] *etiamsi inceperim loqui vobiscum, multum* (tamen) *est mihi de vobis dicendum et iudicandum.* Posuimus autem post λαλω υμιν punctum, ut etiam ς habet; Ti Ln signum interrogationis. Cf in hunc locum Chr[8,357] ὃ δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι· τοῦ ὅλως ἀκούειν τῶν λόγων τῶν παρ' ἐμοῦ ἀνάξιοί ἐστε, μήτιγε καὶ μαθεῖν ὅστις ἐγώ εἰμι. ὑμεῖς γὰρ πάντα πειράζοντες φθέγγεσθε, καὶ οὐδενὶ τῶν παρ' ἐμοῦ προσέχοντες. καὶ ταῦτα πάντα ἠδυνάμην ἐλέγξαι νῦν· τοῦτο γάρ ἐστι· πολλὰ ἔχω etc; item Cyr[4,511] ἀτιμάζομαι, φησί, καίτοι λαλῶν εἰς αἰώνιον ζωήν – ἀλλὰ καὶ δίκαια πάσχω, φησίν, ὅτι καὶ λόγου παρ' ὑμῖν ἐποιησάμην ἀρχήν, ὅτι καὶ προσπεφώνηκά τι τῶν εἰδότων ὠφελεῖν – ἔδει γάρ με, φησίν, οὐχ ὑμῖν ὅλως προσλαλῆσαι κατὰ τὴν ἀρχήν, ἐκείνοις δὲ μᾶλλον etc. Item Aug [ioh 38, 11] *et addidit* quia et loquor vobis: *id est quia humilis propter vos factus ad ista verba descendi. Nam si principium sicuti est ita maneret apud patrem, ut non acciperet formam servi et homo loqueretur hominibus, quomodo ei crederent, cum infirma corda intelligibile Verbum sine voce sensibili audire non possent? Ergo, inquit, credite me esse principium, quia, ut credatis, non solum sum, sed et loquor vobis.*

26. πολλα (syr[hr] *et multa*) etc: b *cum multa habeam de vobis dicere et iudicare*; e *multa habens de vobis loqui et iudicare*. Item cum antecedd conjg Nonn[9,61] τί σὺ πέλεις; καὶ χριστὸς ἀνίαχεν, ὅττιπερ ὑμῖν Ἐξ ἀρχῆς ὀάριζον, ἔχων νήριθμα δικάζειν Καὶ λαλέειν. ἀλλ' ἔστιν ἐτήτυμος ὅς με etc. | λαλειν: G al[10] fere και λαλ., Chr[8,356] και λεγειν | ο πεμψας με: ℵ add πατηρ (vide ad v. 16) | καγω: T και καγω, similiter cop (non sah) *atque ego quoque* | παρ αυτου (ℵ[c]), etiam it pler vg *ab eo (illo)*, l *de eo*: ℵ* παρ αυτω | λαλω (Gb'' probante Schu) cum ℵBDKLTUXΔ al[45] fere Cyr[4,513], item *loquor* it vg go syr[utr] eth[hr] ... ς λεγω cum EFGHMSΓΛ al plu | εις τ. κοσμον (*in saeculum* e, *in mundum* Tert[prax 22], c vg *in mundo*): D[gr2] εις τουτον τον κοσμ., item ff[2.] l q *in hunc mundum*, a b d f *in hoc mundo*

27. ουκ εγνωσαν: Λ 69. 262. al add ουν, item Γ al pauc Chr[8,357] δε,

3, 14 12, 32 πατέρα αὐτοῖσ ἔλεγεν. 28 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ὅταν ὑψώσητε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ᾿ ἐμαυτοῦ
ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼσ ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. 29 καὶ
ὁ πέμψασ με μετ᾿ ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγὼ τὰ
ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.

30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντοσ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν.
31 ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ πρὸσ τοὺσ πεπιστευκότασ αὐτῷ Ἰουδαίουσ·
ἐὰν ὑμεῖσ μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶσ μαθηταί μου ἐστέ,
32 καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶσ.
33 ἀπεκρίθησαν πρὸσ αὐτόν· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ

U al pauc it (exc q) vg syr^{utr} et^{hr} arm aeth praem *και* | *αυτοισ* (ita etiam a b c e f ff$^{2.}$ g q am fu san ing etc): D al plus^{15} l vg^{cle} et^{cdd} ^{mu} (et. for) *αυτου* (l *suum*, vg *eius*) | *ελεγεν* (DF Chr^{8,357} *λεγει*) sine additam et. a f q am for harl san taur ... ℵ* (non item ^{c}) D 38^{mg} 64. 97^{mg} b c e ff$^{2.}$ g l vg (et. fu gat mm mt al) arm^{mg} (in ed^{constpl}) sl$^{2.}$ add *τον θεον*

28. *ειπεν ουν* sine additam cum BLT 1. a ... ς add *αυτοισ* cum ℵDXΓΔΛ unc^{8} al pler b c e f ff$^{2.}$ g l q vg rell. Insuperque ℵD 28. 106. sah$^{fragm\ woid}$ syr^{sch} et^{p} et^{hr} add *παλιν* (ℵ *αυτοισ ο ις̅ παλιν*, D *αυτοισ παλιν ο ις̅*) | *οταν*: B *οτι οταν* | *ο πατηρ* sine *μου* cum ℵDLTX 13. 69. 122. 254. al pauc it^{pler} vg syr^{hr} aeth Eus$^{marc\,90}$ Cyr^{4,520} Thdrt^{5,946} Hil^{1015} ... ς (sed Gb^{0}) add *μου* cum BΓΔΛ unc^{8} al pler f q sah cop syr^{utr} arm go | *ταυτα* (et. it^{pler} vg): ℵ 150^{ev} a e *ουτωσ* (a *sic*, c *ita et*)

29. *και ο πεμψασ με* (a *quoniam is qui me misit*, c *quoniam et qui me misit*): L add *πατηρ* | *μετ εμου εστιν· ουκ αφηκ. με μονον* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ουκ αφηκ. με μονον· μετ εμου εστ.* | *ουκ αφηκεν* (et. Eus$^{marc\,90}$): LX 1. 249. b c e g (non a f ff$^{2.}$ l q) vg^{cle} (non am fu for ing al) sah cop syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} aeth (Chr^{8,357}) Cyr^{4,527} Hil^{1015} praem *και* | *μονον* sine additam cum ℵ^{c}(item *)BDLTX 1. 22. 69. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} arm aeth Eus$^{marc\,90}$ Chr^{8,359} Cyr^{4,527} Hil^{1015} ... ς (Gb^{00}) add *ο πατηρ* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler (al^{2} praem) f q syr^{utr} (syr^{sch} *ο πατ. μου*) go | *εγω*: X om | *αυτω*: 135. 145. 237. 433. 47^{ev} *αυτου*, item Ign^{intp} eph^{3} (Dress^{322}) *εγω τα αρεστα αυτου* (ita cdd^{3} sed^{2} *αυτω*) *ποι. παντοτ.*

31. *ο* (ℵ^{c}; ℵ* om) *ις̅*: Λ om | *μεινητε* et. Or^{3,533} et$^{4,284\,ter}$ et^{327} et^{prov} (Notit^{113}, Mai^{46}) Eus$^{ps\,26}$ Epiph^{739} etc: TΔ 9^{ev} *μενητε* | *εν τω λογω τω εμω*: D Eus$^{ps\,26}$ *εν τω εμω λογω* | *μαθηται μου* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *μου* | *εστε* (*estis* b f ff$^{2.}$ l q): a c e g vg Cyp$^{251.\,266}$ *eritis*

33. *προσ αυτον* cum ℵBDLT^{woi}X 33. e ff$^{2.}$ l q ... ς *αυτω* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler a b f vg (c om plane) Cyr^{4,537}. Sed XΛ 13. 33. 69. 124. 262. al pauc (a) b c e ff$^{2.}$ syr^{p} et^{hr} arm^{cdd} add *οι ιουδαιοι*, item al mu (post *απεκριθησαν*) *και ειπον αυτω*, item D 1. al aliq e (b c ff$^{2.}$) (sah cop) syr^{hr} arm (aeth) add *και ειπαν* (ita D, 1. al *ειπον*). Ex Latinis

δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶσ σὺ λέγεισ ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
34 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶσ ὁ Ro 6, 16 s
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλόσ ἐστιν τῆσ ἁμαρτίασ. 35 ὁ δὲ δοῦλοσ Gen 21, 10
οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰσ τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸσ μένει εἰσ τὸν αἰῶνα.
36 ἐὰν οὖν ὁ υἱὸσ ὑμᾶσ ἐλευθερώσῃ, ὄντωσ ἐλεύθεροι ἔσεσθε.
37 οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,
ὅτι ὁ λόγοσ ὁ ἐμὸσ οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 ἐγὼ ἃ ἑώρακα παρὰ τῷ

igitur nil nisi *responderunt ad eum* l q, *resp. ei* f vg; contra e *respond. ad eum iudaei et dixerunt* (ita etiam d omisso *iudaei*), b c ff^{2} *respond. illi* (c *ergo*, ff^{2} *ad eum*) *iudaei dicentes*; a *responderunt illi quod iudaei semen abrahae sumus.* Similiter sah *respondentes ei dixerunt*, cop *responderunt dicentes ei*, syr^{hr} *responder. iudaei enim et dixer. ei* | *ουδενι δεδουλ. πωποτε* (et. Or^{4,272}): D *ου δεδουλ. ουδενι πωποτε* (d *nunquam servivimus nemini unquam*) | *πωσ*: 69. 106. 124. al plus^{12} syr$^{p\ cod}$ *και πωσ* (249. 6^{pe} *πωσ ουν*) | *οτι* (et. a e f q): 1. 69. al pauc b c ff^{2} l vg go arm om | *γενησεσθε*: X al pauc *γενησθε*

4. *ο ις*: Ln om ὁ cum B | *τησ αμαρτιασ* et. Or^{3,585} et^{4,424} et^{prov} (Notit^{95} et^{111} et^{121}, Mai^{43} et^{54}) Or$^{int\,2,103.\ 157.\ 269.\ 424}$ et^{4,572} Dial^{1,820} et^{821} Chr^{8,363} Cyr^{4,538} et$^{glaph\,43}$ Ir$^{int\,183}$ Cyp^{207} Hil$^{257.\ 393}$ et^{alibi} etc ... D b Clem^{440} (Or^{prov} ap Mai^{23}, quo loco Notit^{95} *τησ αμαρτιασ* additum est) Faustin$^{ari\ 5,1}$ (Gall^{7,455}) om, hinc Gb^{oo}

35. *ου μενει*: E*MΛ al *ου μενη* | *εν τη οικια* (a add *domini*) et. Clem^{440}: D 2. *εισ την οικειαν* (-*κιαν* 2.) | *ο υιοσ μενει εισ τ. αιωνα*: ℵXΓ 33. 124. al plus^{10} Clem^{440} om | *ο υιοσ*: DT 249. al aliq a ff^{2} g vg (sed non am fu for ing taur al) Cyp^{207} syr^{sch} et^{hr} et^{p} c. ob. arm aeth *ο δε υιοσ*, b *nam filius* | *μενει* sec: Λ add *εν τη οικια*

36. *ουν* (et. b c f m vg): 13. 69. 124. a e ff^{2} l q (Ir$^{int\,212}$ *quemadmod. ipse ait*: Si filius) om (Clem^{440} *εαν δε*) | *ελευθερωση* (it vg *liberaverit*) cum ℵBCLTX unc rell al plu ... DHMΔ al plus^{20} *ελευθερωσει* (d *liverabit*, m^{87} *liberavit*)

38. ἃ utrumq cum ℵ*BCDX 69. 131. 229** 249. 346. al pauc f cop Or$^{4,315\,bis}$ et^{317} Chr^{8,364} Cyr^{4,515}; item prius tantum ℵ^{c}L Tert$^{prax\,22}$ et qui priora tantum affert Cyr$^{hr\,152}$, item sec (Gb′) K 1. 13. 22. 33. 299. al^{10} fere b e f g l m^{87} vg (et Or$^{4,315\,d}$ et$^{aliq\,316\,sq}$ ubi alteram versus partem sine altera affert) ... ϛ Ti ὃ bis cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a c ff^{2} q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth; item prius tantum K al mu b e f g l m vg, sec et. ℵ^{c}L Tert^{prax}. Scripsimus autem *α εγω* hoc ordine cum ℵBC cop Or$^{4,315\,bis}$ et^{317} Chr, contra DLX rell (69 *εγω δε α*) f Cyr (Cyr^{hr} om *εγω*) Tert *εγω α* (:: *εγω* praeponendum videbatur, quemadmodum sequitur *κ. υμεισ ο. α*) ... ϛ Ti *εγω ο* cum T^{woi}ΓΔΛ unc^{8} al pler it^{pler} vg etc | *εωρακα* cum ℵBCDSTUXΓΔΛ al plu ... EFGHKLM al mu *εορακα* | *παρα τω πατρι* sine *μου* cum BCLTX g l am fu em fos iac ing harl* syr^{hr} aeth^{ro} Or$^{4,315\,bis}$ et^{317} (*του· α εγω εωρ. παρα τω πατρι λαλω, ισον δυναμενου τω· παρα τω πατρι μου*) Cyr^{4,545} ... ϛ (Gb^{oo}) add *μου* cum ℵDΓΔΛ unc^{8} al omn^{vid} a b c e f ff^{2} m q vg^{cle}

πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖσ οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸσ ποιεῖτε.
Mt 3, 9 39 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν.
λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ
Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· 40 νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃσ

(et. for san al) syr^{utr} cop go aeth^{pp} Cyr$^{hr\,153}$ Chr^{8,361} Tert^{prax} | λαλω (et. Or$^{4,315.\,317}$ Tert^{prax}): D 33. 229** Cyr^{hr} Chr praem ταυτα, item b c *hoc* | ουν (71. al^{3} νυν): 248. c^{scr} al^{8} fere f ff$^{2.}$ g l m vg (non item a b c e q) Tert^{prax} (item go arm etc) Chr^{8,361} om | ηκουσατε (Gb″) c. ℵ^{c}BCKLX 1. 13. 33. 69. 229** 249. al^{10} (131. ακουετε etc) f go cop syr$^{p\,mg}$ eth^{hr} arm aeth^{ro} Or$^{4,315\,ter}$ et$^{316\,ter}$ et$^{317\,ter}$ ($^{315\,d}$ sic: ζητήσαι δ' ἄν τισ· πότε ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸσ οἱ πεπιστευκότεσ τῷ κυρίῳ ἰουδαῖοι; – ὅτι ἤκουσαν παρὰ τοῦ πατρὸσ τῷ τὸν πατέρα κεχρηματικέναι διὰ μωσέωσ καὶ τῶν προφητῶν τὰ ἐν νόμῳ etc) Chr^{8,361} Cyr ^{4,545} ... ς Ti εωρακατε (EFGHMT^{woi}Δ al εορ.) cum ℵ*DT^{woi}ΓΔΛ unc^{7} al pler a b c e ff$^{2.}$ g l m q vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth^{pp} Tert^{prax} Apollin^{cat} ^{280} (ἑωρακέναι καὶ παρὰ τῷ πατρὶ λέγων οὐκ ὀφθαλμῶν τινὰ ὅρασιν ἐδήλωσεν ἀλλὰ γνῶσιν φυσικήν, ἐπεὶ καὶ ἐκείνουσ φάσκων ἑωρακέναι παρὰ τῷ πατρὶ αὐτῶν, οὐκ ὄψει δήπουθεν ἑωρακέναι λέγει, ἀλλὰ τῇ ἐνοικούσῃ πονηρίᾳ ταῖσ τοῦ πονηροῦ βουλαῖσ οἰκείουσ καθίστασθαι.) | παρα του πατροσ non modo cum eisdem (exc 69.) quibuscum ηκουσατε, sed etiam ℵT al? (:: hoc ipsum quod ℵ etc εωρακ. παρα του πατροσ praebent ad praeferendum ηκουσατε facit) | του πατροσ sine additam c. BLT 13. aeth^{ro} Or^{decies} (vide inprimis ^{4,317} ὅρα δὲ εἰ καὶ πρὸσ τοῦτο δυνάμεθα λέγειν ὅτι οὐκ εἴρηται – παρὰ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν ἢ παρ. τ. πατρ. ἡμῶν, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πατρόσ, ὅστισ κἂν ᾖ πατήρ, οὐ πάντωσ καὶ τῶν μὴ τέκνων τοῦ ἀβραάμ ἐστι πατήρ etc) Cyr^{4,545} ... ς (Gb^{oo}) add υμων cum ℵCDXΓΔΛ unc^{8} al pler it vg rell Chr Tert^{prax} | ποιειτε (XΛ al -ητε): D praem ταυτα, item Tert^{prax} *id*, 406. εκεινο

39. ειπαν cum ℵBCD 33. Or^{4,317} ... ς ειπον cum LTXΓΔΛ unc^{8} al pler Cyr^{4,547} | αυτω (et. Or; ff$^{2.}$ l q *ad eum*): 69. 346. c ff$^{2.}$ l q arm Cyr ante και ειπ. pon; a b e fos om (a *qui responderunt* sine κ. ειπ., e *resp. itaque et dix.*, fos *resp. ergo et dix.*) | λεγει αυτοισ: D e ειπεν ουν (e *dixit ergo*), f *dix. ergo eis*, b *dix. autem eis* ... ℵ απεκριθη αυτοισ | ο $\overline{ις}$: B om ὁ | του (y^{scr} τω) pri: G al pauc om | εστε cum ℵBDLT 60^{ev} Or$^{4,\,308.\,313.\,316}$ et$^{317.\,318.\,320.\,328}$ (i. e. decies, at ubique sequente ποιειτε, nisi quod ^{316} cod^{paris} εποιειτε habet), item *estis* ff$^{2.}$ vg Aug$^{ioh\,42,4}$, item Chr^{8,365} ει πατερα εχετε τον αβρ. ... ς (= Gb, sed rursus Gb′) Ti ητε cum CXΓΔΛΠ unc^{8} (XΓ ειτε) al fere omn Or^{1,209} et^{3,145} et^{4,104} (sequente ter εποιειτε) Eus$^{csa\,473.\,513}$ et$^{ps\,682}$ Epiph^{676} Cyr$^{hr\,118}$ Did manich (Gall^{6,317}) Bas$^{regg\,508}$ Cyr^{4,549}, item *essetis* a b c e f l q Or^{int} $^{2,82.\,674}$ et$^{4,525.\,534}$ Hil^{92} etc | εποιειτε non modo cum eisdem qui antea ητε (Eus^{ps} ex errore ut vdtr ποιειτε) et *essetis*, sed etiam ℵB^{2}DLT 60^{ev} Or$^{4,316\,cod}$ ... ff$^{2.}$ vg Aug^{ioh} *facite*, B* Or$^{4,308.\,313.\,316\,ed}$ et$^{317.\,318.}$ $^{320.\,328}$ (et^{319} του δε νοησαντοσ εστι το· εργα του αβρ. ποιειτε, και το

τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο
Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
εἶπαν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα, ἕνα πατέρα ἔχο-
μεν τὸν θεόν. 42 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν
ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ 17, 27 s
γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43 διατί
τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λό-

---

οικοδομησαι θυσιαστηριον κυριω) Chr (praegresso εχετε sed mosc 3 ειχετε et mosc 2 ει τεκν. ητε του) ποιειτε, Gb'. Dedimus autem εποιειτε absq αν (ut etiam Gb Sz) cum ℵ*BDEFGHSTUΓΛ al plus80 Or 1,299 et 4,104. 308. 313. 316 ss et 328 Eus esa et ps Epiph 676 Cyr hr 118 Chr 8,365 (lectione fluct) Bas regg 508 (lect fluct) ... ς (= Gb Sz) Ln (ex errore) add αν cum ℵcCKLMXΔΠ al plu Or 3,145 (αν εποι.) Did manich Cyr; item b Or int quater *utique* (quod it pler vg om) *faceretis*

40. υμιν λελαληκα et. Or 1,381. 410. 705 et 4,282. 294. 320. 402 Eus dem 463 Epiph 260 etc ... D 69. 124. 346. a b c e l q (non item f ff2. vg; cf et. Tert prax 22 *veritatem vobis locutum*, et car chr *veritatem ad vos locutum*) cop aeth Or int 2,383 et 4,534 | ηκουσα: D* et d ηκουσεν. Cf et. ff2. *me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus est, quam audit a deo.* Item (omisso *me*) e *nunc autem quaerites* (sic) *interficere hominem qui veritatem locutus est vobis, quam audiit ab deo,* et Tert prax 22 *et nunc vultis occidere hominem veritatem vobis locutum, quam audivit a deo.* | θεου et. Or 1,705 et 4,320 ss et 402. Diserte Cyr 4,549 οὐ γὰρ εἴρηκεν ἐν τούτοις ἀκοῦσαι τὴν ἀλήθειαν παρὰ τοῦ πατρός, ἀλλὰ παρὰ τοῦ θεοῦ etc ... 13. 69. 124. 244. b scr arm Or 1,410 et 4,294 et int 4,534 Epiph 260 Chr 8,365 πατρος μου (240. 244. b scr om μου, Or 1,410 fluct lectio)

41. υμεις (et. Or 4,323. 325. 326 et 334. 337): ℵcDΠ2 (sed rursus deletum) 1. 2pe al3 b e l (hi3 *sed vos*) syr sch aeth add δε | ειπαν cum ℵD ... ς Ln Ti ειπον cum BCL unc rell al omn vid. Scripsimus sine copula cum ℵBLT 1. al pauc a b e ff2. l q fos (c om ειπαν αυτω) cop syr sch et hr arm aeth Chr 8,365 (λεγουσιν αυτω) ... ς (Gb0) add ουν cum CDXΓΔΛ Π unc8 al pler f vg sah syr p c.* (go *tunc dixerunt ei*) Or 4,327 Cyr 4,551 | ου γεγεννημεθα cum ℵcCD2XΓΔΛΠ unc8 al omn fere (sed mu ου γεγενημεθα) Or 4,327 quater Chr 8,365 Cyr 4,551. Accedunt ℵ*LT ουκ εγεννημεθα ... Ln ουκ εγεννηθημεν cum BD* 409. | εχομεν: H εχον

42. ειπεν sine copula cum BCEFGHKLTΓΛΠ al plus40 a b c e ff2. l q cop syr utr et hr arm go Or 4,328 ... ς (= Gb Sz) add ουν (Schu „recte") cum ℵDMSUXΔ al plu f vg sah Cyr 4,552 | ο ις (et. Or 4,328): Ln om ὁ c. B | πατηρ (et. Or 4,317. 328. 330 i. e. quinquies) ... Ln ο πατηρ c. B | ην: X ει (i. e. ῇ) | εκ τ. θεου: G om | ουδε γαρ (et. a b g vg Hil 899 Or 4,331 Cyr 4,553; Bas eth 293 ουτε γαρ): D gr 69. 124. 7pe c e f ff2. l q ου γαρ | εληλυθα: D* εληλυθον | αλλ (et. Or 4,331 Bas eth): D al2 scr αλλα

43. διατι: L δια omisso τι | λαλιαν (et. Or 4,331 Eus ps 374): D gr* 248. 253. αληθειαν | τον λογον τον εμον (et. Or Eus): 69. 346. τον εμον λογον

1 Io 3, 8 γον τὸν ἐμόν. 44 ὑμεῖσ ἐκ τοῦ πατρὸσ τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰσ
ἐπιθυμίασ τοῦ πατρὸσ ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ
ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆσ καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλή-
θεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύ-
στησ ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 45 ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω,
1 Io 3, 5 οὐ πιστεύετέ μοι. 46 τίσ ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίασ;

. U al[10] fere των λογων των εμων. Cf Or[4,332] qui adscriptis verbis διατι – τον εμον, pergit: αἴτιον, φησίν, ἐστὶ τοῦ ὑμῖν μὴ γινώσκεσθαι τὴν ἐμὴν λαλιὰν τὸ μὴ δύνασθαι ὑμᾶσ ἀκούειν τοῦ λόγου μου.

44. του ante πατροσ cum ℵBCDLXΓΔΛΠ unc[7] al longe plu Clem[368] Or[2,125. 589] et[3,290] et[4,323. 332. 333] etc (ac diserte[333] ἀμφίβολον μὲν οὖν ἂν τὸ λεγόμενον καὶ εἴπερ εἴρητο τὸ πρότερον ἄρθρον τὸ τοῦ, etc) (Epiph[676]) etc ... ς (= Gb Sz) om cum minusc vix mu (item arm go). Praeterea κ 44. em Or[3,181] (ο λογοσ ο ευαγγελικοσ λεγων· υμεισ εκ του διαβ. εστε) om τ. πατροσ ... s[ing]Λ[2] al[25] Clem[368] Or[3,290] Bas[2,508] ex[cod1] Epiph[279. 280] Did[manich] (Gall[317]) pp[trium com cant] (Gall[6,659]) add υμων | του διαβολου: X om | ην (et. Clem[368] Or[4,336. 340] et[int 2,160] Cyp[206] etc): 60. 131. 49[ev] Ir[int 320. 321] Perat[hipp 136] (ο υμετεροσ πατηρ απ αρχ. ανθρωπ. εστι) Or[2,126] Did[manich 317] εστιν | απ: L εξ | ουκ cum ℵB*DLXΔΛ[2] 1. 69** 253. al[3 scr] Did[manich 317] Cyr[4,563 com] ... ς Ln ουχ cum B[3]CΓΛ*Π unc[8] al pler (item edd Clem Or Chr) | ουκ εστ. αληθεια et. Clem[368] Or[4,340] et[semel 344] it[pler] vg etc ... DΓ (b *veritas in eo non est*) m[87] q Or[4,344 semel] Cyp[206] αληθ. ουκ εστ. | λαλη: HUΓ al plus[20] Epiph[279] (sed[ven] λαλη) λαλει | και ο πατηρ: 157. Cyr[4,559] Antioch[hom 42] ([1095]) ωσ (Cyr καθωσ) και (157. om) ο πατηρ, item a b c e ff[2] l fos mm *sicut et* (fos om) *pater*. Cf Ign[intpol 282] ἐάν τισ θεὸν νόμου καὶ προφητῶν κηρύττῃ ἕνα, χν̅ δὲ ἀρνῆται υἱὸν εἶναι θεοῦ, ψεύστ. ἐστὶν ὡσ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὁ διάβολοσ. Item Epiph[279] (haer. Caianorum) ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ πατρὸσ ὑμῶν τοῦ διαβόλου, ὅτι ψεύστησ ἐστίν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. ἐκεῖνοσ ἀνθρωποκτόνοσ ἦν, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔμεινεν· ὅταν λαλεῖ ([ven] λαλῇ) τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ψεύστησ ἦν. Rursus[295] (haer. Archonticor.): ὑμεῖσ ἐκ τοῦ σατανᾶ ἐστέ. καὶ ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδοσ, ἐκ τ. ἰδ. λαλεῖ, ὅτι καὶ ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστ. ἦν. Item[677] (haer. Manich. ὑμεῖσ υἱοί ἐστε τοῦ διαβόλου. λέγει γάρ· οὐχὶ δώδ. ὑμᾶσ ἐξελ.; εἷσ ἐξ ὑμ. ἐστὶ διάβολοσ. ἐπειδὴ ἀπ᾽ ἀρχ. ψεύστ. ἐστὶ καὶ ἀνθρωποκτ., ὅτι ὁ πατ. αὐτοῦ ψεύστησ ἦν.

45. δε et. f g vg sah cop syr[utr] et[hr] go rell Or[4,347 bis] et[348] etc ... D 14. a b c e ff[2.] l q om | οτι (it am fu for ing mt mm gat etc *quia* vel *quoniam*) et. Or[4,347] et[348]: L ο (ex incuria excidit τι ante την), vg[cle] *si*. Vertunt sah cop *ego vero dico veritatem* (cop add *vobis*) | λεγω (D λαλω, d e *loquor*, f *locutus sum*) et. Or[4,347] et[348] (quinquies) etc: C* 13. 124. 253. b f cop aeth Cyr[4,563] add υμιν, hinc Ln [υμιν] | μοι: D add υμεισ

46. τισ εξ etc (et. Or[4,348] et[349]; Ign[intpol 234] trall[9] τισ usq αμαρτιασ):

εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖσ οὐ πιστεύετέ μοι; 47 *ὁ ὢν ἐκ τοῦ* 18, 37
θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖσ οὐκ ἀκούετε,
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 *ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν* 1 Io 4, 6
αὐτῷ· οὐ καλῶσ λέγομεν ἡμεῖσ ὅτι Σαμαρίτησ εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον
ἔχεισ; 49 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ* 7, 20 Mt 10, 25
τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖσ ἀτιμάζετέ με. 50 *ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν*
δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,*
ἐάν τισ τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰσ τὸν
αἰῶνα. 52 *εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον* 5, 24 11, 25
ἔχεισ. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεισ· ἐάν τισ

—

D 235. 259* 440. om versum (:: transilientes a *πιστευ. μοι* ad *πιστευ. μοι*) | *ελεγχει*: E*MA al aliq *ελεγχη* | *ει* cum ℵBCLXΠ al^{20} it vg go sah cop syr^{p} eth^{hr} (et syr^{sch} *et si*) arm Or^{4,349} Cyr^{4,565} ... ς (= Gb Sz) add *δε* cum ΓΔΛ unc^{8} al pler aeth | *αληθειαν*: 69. c^{scr} 142. 239. *την αληθ.* | *υμεισ*: 71. 157. a vg (sed non am fu for fos etc) arm go om | *μοι*: H *με*

47. *ουκ ακουετε*: X a *ου πιστευετε* | *οτι εκ* usque *εστε*: DG 113. om

48. *απεκριθησαν* sine *ουν* cum ℵBCDLX al^{15} a b c e ff$^{2\cdot}$ l fos sah cop syr sch (eth^{hr} *et respond.*) Or^{4,353} Cyr^{4,568} ... ς (Schu „recte", sed = Gb Sz) add *ουν* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler f g q vg syr^{p} (go *autem*) Chr^{8,368} | *ειπαν* cum ℵBCD 33. Or ... ς *ειπον* cum LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Cyr Chr | *λεγομεν* (LMXΓΛ al *λεγωμεν*): DL al pauc c (c d ff$^{2\cdot}$ vid *nos bene dicimus*) Eus$^{ps\,374}$ post *ημεισ* pon (a e q Chr$^{368\,com}$ om *υμεισ*) ... 71. 249. al^{10} Chr$^{368\,com}$ *ελεγομεν* | *σαμαριτησ* c. ℵLX al (cf et. alibi) ... ς Ln Ti *σαμαρειτησ* cum BCD unc rell al pler | *ει συ* (et. ℵ^{c} Or$^{4,353\cdot\,354\cdot\,358}$ et$^{int\,3,92}$ Eus$^{ps\,374}$ etc): ℵ* 1. 118. syr$^{p\,txt}$ Or^{2,794} om *συ*

49. *απεκριθη* $\overline{\iota\varsigma}$ (DΠ^{2} 69. 346. c^{scr} Chr^{8,368} *ο* $\overline{\iota\varsigma}$): X om ... ℵG 1. 13. 69. 118. 124. al pauc cop arm syr^{hr} aeth sax add *και ειπεν* | *τον πατερ. μου*: D^{gr} *μου τον πατ.* | *ατιμαζετε*: d *speratis* (pro *spernitis*, ut q habet): e l vg^{cle} et$^{cdd\,mu}$ (ut fu, sed non am for fos al) *inhonorastis*

50. *δε* (et. Or$^{4,359\,bis}$): 22. 69. al pauc arm go Or^{4,355} Chr^{8,369} Cyr^{4,570} om

51. *εαν τισ* (ita Or$^{4,360\,ss}$ saepe, et. it vg *si quis*, item cop syr^{p} eth^{hr} go): D *οσ αν* (*quicumque*), item sah syr^{sch} | *τον εμον λογον* cum ℵBCDLX 33. 258. Or$^{4,360\,ss}$ Cyr$^{4,572\,d\,com}$ ... ς *τον λογ. τον εμον* cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler (it vg *sermonem meum*, *verbum meum*) ... 433. al^{5} Amm$^{cat\,283}$ Cyr$^{4,572\,c\,com}$ Chr^{8,369} *τον λογ. μου* (Chr *μου τον λογ.*) | *τηρηση* cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ etc ... ℵMΓ al pauc *τηρησει* | *θεωρηση* (Δ *θεωρη*) cum BCDLX unc rell al pler Or$^{4,360\,ss}$ (septies) ... ℵM Γ 1. al aliq Or$^{4,365\,bis}$ Chr^{8,369} *θεωρησει* ... Or^{4,362} *ου μη οψεται*, Cyr ^{4,572} *ου μη ιδη*

52. *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum BCLX etc. Scripsimus sine copula cum ℵBC al pauc a b e syr^{sch} eth^{hr} cop arm Or^{4,362} ... ς add *ουν* cum DLXΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff$^{2\cdot}$ l q vg (sed c ff$^{2\cdot}$ l q vg om *αυτω*) syr^{p} sah (go *tunc dixerunt*) Cyr^{4,574} | *οι*: K om | *τισ τον λογον μου*

τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰσ τὸν αἰῶνα·
4, 12 53 μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸσ ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστισ ἀπέθανεν;
καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖσ; 54 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν
ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖσ λέγετε ὅτι θεὸσ ἡμῶν ἐστίν,
55 καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἴπω ὅτι
οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιοσ ὑμῶν ψεύστησ· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν

---

cum אABC etc: D *μου τισ τον λογον*, L *τισ μου τον λογ.*, 33. Or[4,363. 365] *τισ τον εμον λογ.* | *τηρηση*: DMΓ al pauc *τηρησει* | *γευσηται* cum אACDLXΓΔΛΠ unc[5] al[100] fere Or[4,363. 365] Cyr[4,574] ... ς (= Gb Sz) *γευσεται* cum EFH al mu. Sed pro *ου μη γευσ. θαν.* (א* om *θαν.*) habent B 32[ev] e *θανατον ου μη θεωρηση*. At Or[4,365] *οἱ δὲ [ἰουδαῖοι] οὐ τοῦτο [θάνατον οὐ μὴ θεωρήσει ε. τ. αἰ.], ἀλλὰ τὸ μὴ εἰρημένον ὑπὸ τοῦ σωτῆρόσ φασιν· οὐ γὰρ εἶπεν - θανάτου οὐ μὴ γεύσηται εἰσ τ. αἰῶνα, ὅπερ οὗτοι προφέρονται ὡσ ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰρημένον.* | *εισ τ. αιωνα* (et. a e f ff[2. corr] g q vg Or[4,363. 365] etc): D b c ff[2*] l om (nec Nonn[9,164] exprim), hinc Gb[0]

53. *πατροσ ημων* (et. f q vg Or[4,272. 363. 367]): D a b c e ff[2.] l om | *οστισ* (et. it[pler] vg Or[ter]): D a *οτι* (Schu „plane ex more Io. sed *οστισ* nunquam in hoc evgl“) | *και οι προφηται*: e syr[sch] (et[p] sed οἱ c. ob. habet) *και των προφητων οι* | *και οι προφ. απεθανον* (D* *-θαναν*): 29. 40. 63. 71. 248. g[scr] al pauc om | *σεαυτον* sine *συ* cum אABCDGKL XΓΔΠ al[50] it vg sah cop etc Or[4,363. 368] Chr[8,370. 371] Cyr[4,577 bis] ... ς add *συ* cum EFHMSUΛ (x[tregell]) al plu go arm

54. *ις̅* cum ABCLXΓΔ[2]ΛΠ* unc rell al pler Cyr[4,577] ... אDΔ*Π[2] (sed rursus ὁ erasum) 69. 346. al pauc Or[4,368] *ο ις̅* | *δοξασω* cum א*et[cb]BC*D 1. 69. 346 al pauc Or[4,368 bis] Chr[8,370] ex[mosc 3]; item a c e ff[2.] l q (*clarificavero* c e ff[2.] l Amb[fid], *honorificavero* d q, *glorificavero* a), Tert[prax 22] *glorificem* ... ς *δοξαζω* cum א[ca]C[2]LXΓΔΛΠ unc[8] al pler Chr[montf] Cyr[4,577], item f vg *glorifico*, b *honorifico* | *ο πατηρ μου* (arm syr[hr] Or[4,368] Tert[prax 22] om *μου*, syr[p] c.* habet): Chr[8,370] om. Subiungit haec: *ἐνταῦθά φησιν· ἔστιν ὁ δοξάζων με. καὶ διατί μὴ εἶπεν· ὁ πατὴρ ὁ πέμψασ με, ὡσ ἄνω ἔλεγεν, ἀλλ᾽ ὃν ὑμεῖσ λέγετε ὅτι θεὸσ ὑμῶν ἐστί, καὶ οὐκ οἴδατε αὐτόν; ἐβούλετο γὰρ δεῖξαι ὅτι οὐ μόνον πατέρα αὐτὸν οὐκ ἴσασιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ θεόν.* | *θεοσ*: L *ο θεοσ* | *ημων* (Gb″) cum AB[2 et 3]CLΓΔΛΠ unc[7] al[100] f g am em for fu iac ing gat mm mt san taur tol sax go sah cop syr[utr] arm aeth ... ς (sed Sz confudit lectiones in com) Ln *υμων* cum אB*DFX al mu a b c e ff[2.] l q vg[ed] Chr[8,370] Cyr[4,580] Tert[prax 22] (*quem vos dicitis deum esse vestrum*)

55. *καν* cum אBD ... ς Ti *και εαν* c. ACLXΓΔΛΠ unc rell (sed G om *και εαν* usq *αλλα οιδα αυτον*) al omn[vid] | *αυτον* post *ουκ οιδα*: Δ om | *εσομαι ομοιοσ*: D *ομοι. εσομ.* | *υμων* cum אCLXΓΔΛΠ unc[7] 33. al pler Cyr[4,581] (*εσομ. ομοιωσ υμων ψευ.*) ... ς Ln *υμιν* c. ABD 1. 52. 157. 254. 2[pe] | *αλλα* cum BDX ... ς *αλλ* cum אACL unc rell al omn[vid]

καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. 56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιά-
σατο ἵνα εἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 εἶπαν Gen 18, 17
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸσ αὐτόν· πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεισ καὶ
Ἀβραὰμ ἑώρακασ; 58 εἶπεν αὐτοῖσ Ἰησοῦσ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 ἦραν οὖν λίθουσ ἵνα βάλω- 10, 31
σιν ἐπ᾽ αὐτόν· Ἰησοῦσ δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

---

56. ειδη cum ℵAB*D[2]X 69. (Γ ἤδη) Or[4,321] ... ς Ln Ti ιδη cum B[3]CD*L unc rell al pler (item Thdot[clem 973] Or[4,88. 103. 365] Eus[marc 137] et[ps 489] Chr Cyr etc). Libere Epiph[655] et Ps-Ath[185] ηγαλλιασ. ιδειν την ημ. μου (Ps-Ath την εμην), item[67] επεθυμησεν ιδειν την ημερ. μου. | την εμην: 28. μου ... X sah om | ειδεν c. ℵBDEFGHSUΔΛΠ[2] al plu ... ACK LMXΓΠ* al mu ιδεν

57. ειπαν cum ℵD ... ς Ln Ti ειπον cum ABCLX unc rell al omn[vid] | πεντηκοντα: cf Ir[int 148] (2,22,6) *hoc autem consequenter dicitur ei qui iam XL annos excessit, quinquagesimum autem annum nondum attigit, non tamen multum a quinquagesimo anno absistat. Ei autem qui sit XXX annorum, diceretur utique: Quadraginta annorum nondum es – Non ergo multum aberat a quinquaginta annis, et ideo dicebant ei*: Quinquaginta annorum nondum es et Abrah. vidisti? *Non ergo anno uno praedicavit nec duodecimo mense anni passus est; tempus enim a trigesimo anno usque ad quinquagesimum nunquam erit unus annus.* Aliter Sev[ant] in[cat 285] τί γὰρ ἐκώλυε τεσσαράκοντα εἰπεῖν, χ̅υ̅ τὴν κατὰ σάρκα ἡλικίαν νεάζοντοσ – ἠδύναντο δὲ καὶ πρὸσ τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἀβρα. ἀποβλέποντεσ λέγειν· μὴ πεντακόσια ἔτη ἔχεισ ἢ χίλια, εἰ τύχοι, ὅτι ἀβρα. ἑώρακασ; – τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἐμνήσθησαν διὰ τὸ τὴν ἑβδομάδα τιμίαν ὑπάρχειν τοῖσ υἱοῖσ ἰσραήλ ..... Λ ([2]supra lineam πεντήκ. notavit sed alteram scripturam non delevit) 239. 262. (et unus[barb] ap Possin.) τινὰ τῶν ἀντιγράφων apud Euthym (ad h. l., additque ipse ὅπερ δοκεῖ ἀκριβέστερον) Chr[8,371] (ex cdd omnib; addit ὡσ ἐγγὺσ τῶν τεσσαράκοντα ἐτῶν λοιπὸν εἶναι τὸν χ̅ν̅) Ps-Ath[185] (serm. contr. omn. haer. 6) et[413] (dial[trin 1,9]) τεσσαρακοντα (Λ omissa prima syllaba σαρακοντα) | ουπω: D ουδεπω | εωρακασ (B* -κεσ) cum ℵ[c]ABCDSUΓΛΠ[2] etc (item EFGHKLMXΔΠ* etc εορ.): ℵ* sah εωρακεν σε

58. ειπεν sine copula cum ℵABCΓΔΛΠ unc rell al plu it vg etc ... L al[5] syr[p] aeth και ειπεν, DGKX al[50] sah ειπ. ουν | ι̅ς̅ cum BC e[scr*] ... ς Ln ο ι̅ς̅ cum ℵADLX unc rell al pler | γενεσθαι et. Or[1,750] et[4, 103. 292] Eus[marc 137] et[ps 489] Ath[259] et[412] etc (cf et. Did[trin 1,15] και αυτοσ περι εαυτου ο δεσποτησ – ειπεν· αμην αμην λεγω σοι, προ του τουσ αιωνασ γενεσθαι εγω ειμι) ... D a b c e ff[2] l q (non item f vg) Ign[intpol 248] (Magn[9]) Epiph[467] (αμ. αμ. λεγ. υμιν οτι προ αβρ. εγω ειμι. ην γαρ προ αβρ. αληθωσ etc) et[alibi] Novat[298] (Gall[3]) Victorin om

59. ηραν ουν: D τοτε ηραν, item go | δε (syr[sch] *et Iesus*, a *Iesus igitur*): B om | εξηλθεν εκ του ιερου sine additam cum ℵBD a b c e ff[2] g l vg sah arm pers[w] Or[4,292] (ι̅ς̅ εκρυβη και εξηλθεν εκ τ. ιερου, οτε παραγων ειδε τον απο γενετησ τυφλον) Chr[8,372] (εξηλθεν εκ του ιερου και

IX.

1 *Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆσ.* 2 *καὶ*
ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντεσ· ῥαββεί, τίσ ἥμαρτεν,
οὗτοσ ἢ οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸσ γεννηθῇ; 3 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ·*
οὔτε οὗτοσ ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖσ αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ
ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 *ἡμᾶσ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμ-*

ανεχωρησεν επι την ιασιν του τυφλου, δια των εργων πιστουμενοσ οτι προ του αβρ. εστιν) Cyr[4,586 tx] (et com *και ουκ ηρκεσθη τω λαθειν αλλα και εξεισιν εκ του ιερου, τυπον ωσπερ τινα πραγματων ημιν νοητων καταγραφων εν τουτοισ.* Sed vide post[4,1051]) ... ς (= Gb) add *διελθων* (א[ca]CLX 33. al pauc cop syr[sch] Ath[259] *και διελθων*, per incuriam et. א[cb]) *δια μεσου αυτων* (א[ca]CLX 33. al pauc cop syr[sch] Ath[259] add *επορευετο*, item syr[p] c.*) *και παρηγεν ουτωσ* (:: cf Lc 4, 30) cum א[ca et cb]ACLXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] f q cop syr[utr] (syr[hr] *et transibat et ibat in medium eorum*) aeth go Ath[259] Thdor[heracl] in cat [286] (*πωσ εκρυβη; ουκ εισ γωνιαν του ιερου εαυτον περιστειλασ – αλλ' – δια μεσου αυτων μη ορωμενοσ εξηλθε και παρηγεν ουτωσ.*) Iul[papa] in rescripto ap Ath[2,606] sub [30]

IX, 1. *παραγων*: C[3]FGHM[2] (item M[mg] eccles) al[15] (item evv) c ff[2.] g l vg cle et[cdd] mu (non item am fu san ing al) Chr[373 tx] et[com] Ps-Ath[367] (hom. in caecum) add ο (al om) $\overline{ις}$ | *ειδεν* cum אBEFGHSUΓΠ[2] al plu .. Ti *ιδεν* cum ACDKLMXΔΛΠ* al mu | *γενετησ* cum אABCDLS (omissa syllaba *γε*) UΓΔ etc ... EFGHMΛΠ al plu *γεννητησ* (Λ al –*τοισ*), X al pauc *γενητησ*, K al pauc *γεννετησ*. Praeterea D Ps-Ath[367] add *καθημενον*

2. *οι μαθ. αυτου*: D e om *αυτου* | *λεγοντεσ*: D y[scr] e l om | *ραββει* cum אABCDEHA (X *ραββη*) al sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUΓΔΠ al pler cop | *γεννηθη*: A al pauc *γενηθη*

3. $\overline{ις}$ cum אABCLXΓΔΛΠ* unc[8] al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο $\overline{ις}$ cum DΠ[2] (sed rursus deletum ο) al Cyr[4,588]. Praeterea 1. 2[pe] al pauc b e add *και ειπεν αυτοισ* (e om *αυτ.*, a *respondit illis Iesus*)

4. *ημασ* pri cum א*BDL (D post *δει* pon) sah cop syr[hr] aeth[ro] Cyr[4,599] Nonn[10,19] (*ἡμέασ ὑψίστοιο πέλει χρέοσ ἔργα τελέσσαι, ἔργα θεοῦ ζώοντοσ, ἕωσ ἔτι φαίνεται ἠώσ*). Confirmat Or[3,201] *χρησάμενοι λέξει εὐαγγελικῇ εἰρημένῃ ὑπὸ τοῦ σωτῆροσ οὕτωσ ἐχούσῃ· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται – ἐργάζεσθαι.* Item[4,27] *δι' ἣν ἡμέραν φησὶ τοῖσ τοῦ φωτὸσ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν· ἐργάζεσθε ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται – τοῦ κόσμου.* Cum Or prorsus facit Hier[ter] (in Hieremiam[13], in ep[galat 3], in[ecclesiast]). ubique enim Salvatoris verba dicit: *Operamini dum dies est* ... ς Ln Ti *εμε* cum א[a vel b]ACXΓΔΛΠ unc[8] al omn[vid] it vg go syr[utr] aeth[pp] rell Chr[8,377] (*τουτέστιν ἐμὲ δεῖ φανερῶσαι ἐμαυτὸν καὶ ποιῆσαι τὰ δυνάμενά με δεῖξαι τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ ποιοῦντα*). Item *ημασ* sec cum א*L cop aeth[ro] Cyr[4,599] (*τί γὰρ ζητεῖτέ*

ψαντοσ ἡμᾶσ ἕωσ ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶσ δύναται ἐργά-
ζεσθαι. 5 ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶσ εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6 ταῦτα 8, 12
εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματοσ, καὶ
ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμούσ, 7 καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰσ τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμη- Neh 3, 15
νεύεται ἀπεσταλμένοσ. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν

φησιν ἃ σιωπᾶσθαι καλόν; τί δὲ τὸ καιρῷ πρέπον ἀφέντεσ, μανθάνειν ἐπείγεσθε τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου διάνοιαν; οὐ τῆσ ἐπὶ τούτοισ ἐρεύνησ ἀλλ' ἔργου, φησίν, καὶ συντόνου σπουδῆσ ὁ καιρόσ· δεῖ γὰρ οἶμαι μᾶλλον – καὶ ἐπείπερ ἡμᾶσ ἀνέδειξεν ἀποστόλουσ, τὰ τῆσ ἀποστολῆσ ἔργα πληροῦν. ἑαυτὸν δὲ τοῖσ ἀπεσταλμένοισ συναναπλέκων ὁ κύριοσ καὶ τοῖσ ὀφείλουσιν ἐργάζεσθαι τίθησιν ἀριθμόν etc (Or Hier Nonn alterum *ημασ* non attingunt.) ... ς Ln Ti *με* cum eisdem quibuscum antea *εμε*, item BD sah syr^{hr} :: lectio *ημασ* a correctore alienissima. Magis vero etiam quam *ημασ δει εργαζ.* offendit *του πεμψ. ημασ*. Hinc non credi potest Iohannem *ημασ δει εργ.* scripsisse atque huic scripturae aliena manu in ℵL etc accommodata esse ea quae sequuntur. Multo probabilius est utroque loco *ημασ* ab ipso Ioh. profectum esse, alteros vero satis habuisse restituto *του πεμψ. με*, alteros utrumque *ημασ* expulisse. | *εωσ* et. Or^{3,201} et (ex ed. Delar.)^{4,27} etc ... C*(³*εωσ*) L 33. syr$^{p\,mg}$ Or^{4,27} ex ed. Huet. *ωσ*, item b d *cum dies est* (it^{rell} vg *dum* vel *donec dies est*)

5. *εν τω κοσμ. ω* cum ℵABCΓΔΛΠ unc^{8} al pler c f ff^{2} q am fu for ing san go syr^{ms} et^{p} arm Or^{4,27} ... DLX 1. 33. a b e g l vg^{cle} Cyr^{4,600} Chr^{8,378} *ω εν τ. κο.*

6. A* *εποησεν* | D *πτυματοσ* | *επεχρισεν* (AD *-χρεισεν*, EΛ al *-χρησεν*): BC*^{vid} *επεθηκεν* | *αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ.* cum ℵBL 1. 33., item A C² 157. 254. 6^{pe} 7^{pe} Cyr^{4,601} *αυτου τ. πηλ. επι τ. οφθ. του τυφλου*, hinc Ln *αυτου τ. π. επ. τ. οφθ.* [*του τυφλ.*]. Similiter go *ei in oculos hoc lutum huic caeco*, D *αυτω τον πηλον επι τουσ οφθαλμουσ αυτου*, aeth *ei oculos eius* (omisso *τον πηλον*), sah *lutum super oculos eius* ... ς *τον πηλον επι τ. οφθ. του τυφλου* cum C*XΓΔΛΠ unc^{8} al pler b syr^{p} (syr^{hr} *linivit oculos caeci illius luto*) Chr^{8,380} Amm$^{cat\,288}$. Similiter 69. 108. y^{scr} syr^{sch} cop omisso *τον πηλον*, Ps-Ath^{337} omissis *τ. πηλ. επι*. Latini pro *και επεχρ.* usque *οφθ.* sic: c ff^{2} q fos *et superunxit eum luto* (c fos om) *super oculos eius*, l *et superuncxit eum et inlinuit illi oculos*; e *et superunxit oculos caeci*, f *et superlinivit super oculos caeci*; vg *et linivit* (am fu al *levit*) *lutum super oculos eius*; a *et linuit oculos eius*

7. *αυτω*: D a e l for om | *νιψαι* (f ff^{2} g q vg *lava*, l *lava te*, c *et lava*; sah cop add *faciem tuam*): A a b e (sed vide post) om, hinc Ln [*νιψαι*], A² post *σιλωαμ* add *και νιψαι*, item e post *απεσταλμ.* add *et lava oculos tuos* | *ο ερμηνευετ.* (D *μεθερμ.*) *απεσταλμ.* (syr$^{p\,mg\,gr}$ *αποσταλμενοσ*): syr^{sch} (non item ^{p} et^{hr}) pers^{p} om | *απηλθεν ουν* (Γ 22. al pauc a c l arm om; ff^{2} q *et abiit*, b *et perressit*, e *abiit autem*) *και ενιψ. και ηλθεν*: B om (transiliens ab *-ηλθεν* ad *ηλθεν*) *ουν* usq *ηλθ.*

βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονεσ καὶ οἱ θεωροῦντεσ αὐτὸν τὸ πρότερον,
ὅτι προσαίτησ ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτόσ ἐστιν ὁ καθήμενοσ καὶ προσ-
αιτῶν; 9 ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτόσ ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· οὐχί, ἀλλὰ
ὅμοιοσ αὐτῷ ἐστίν. ἐκεῖνοσ ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. 10 ἔλεγον οὖν
αὐτῷ· πῶσ οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 ἀπεκρίθη ἐκεῖ-
νοσ· ὁ ἄνθρωποσ ὁ λεγόμενοσ Ἰησοῦσ πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν

8. *αυτον*: A* om | *προσαιτησ ην* cum ℵABC*DKLXΠ^{2} al^{10} f ff$^{2\cdot}$ g q vg go sah cop syr^{utr} arm aeth Ps-Ath^{368} Chr^{8,381} Cyr^{4,603} … ς (= Gb Sz) *τυφλοσ ην* cum c^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler … 69. *τυφλ. ην και προσαιτησ*, Π* *τυφλ. προσαιτ. ην*, a c l *caecus et mendicus erat* (c *esset*), e *caecus et egenus fuit*, b *mendicus erat et caecus* | *ελεγον*: L add *οτι*

9. *αλλοι ελεγ. οτι ουτ. εστιν*: LX 33. 254. om | *οτι* et. f g vg Aug$^{ioh\,44,8}$: ℵ a b c e ff$^{2\cdot}$ l Cyr^{4,603} Ps-Ath^{368} om … G add *ουχ* | *αλλοι* (ℵ 124. cop syr$^{p\,mg}$ et^{hr} arm add *δε*, syr aeth pers^{p} *et alii*) *ελεγον· ουχι αλλα* (*αλλα* ℵC; BLX al *αλλ*) cum ℵBCLX 33. 124. b cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et^{hr} arm aeth pers^{p}. Item omisso *ελεγον* 1. 2^{pe} g vg sah pers^{w}. Similiter Cyr^{4,603} *αλλοσ ελεγεν· ουχι, αλλ*, Ps-Ath^{368} *ετεροι δε ελεγον· ουκ εστιν ουτοσ, αλλ.* Cf etiam it^{pler} … ς *αλλοι* (D *ετεροι*) *δε οτι* cum AD E^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} (E* om *αλλοι* usq *ομ. αυτ. εστ.*) al pler f l go syr$^{p\,tx}$ (a e *alii dicebant*, c ff$^{2\cdot}$ q *alii autem dicebant quia*). Hinc Ln *αλλ.* [*δε*] *ελεγον* [*Ουχι, αλλ*] | *εκεινοσ* sine copula cum ℵ^{ca}BC*DEFGHLMSΔΛ al plu am for fu ing san syr$^{p\,tx}$ Cyr^{4,603} … Ln add *δε* cum ℵ*et^{cb}AC^{2}KUXΓΠ 33. 69. al plus^{10} a b c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg^{cle} (item em al) go syr^{sch} et^{p} c.* (et^{hr} *et ille*) sah cop arm aeth. Similiter Ps-Ath^{368} *ο δε αναβλεψασ* | *οτι* sec et. f g l q vg: ℵ^{ca}L a b c e ff$^{2\cdot}$ om

10. *ελεγον* (et. ℵ^{c}; ℵ* *ελεγαν*) et. c e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg … D *ειπον*, b d *dixerunt*; a *dicunt* | *πωσ ουν* cum ℵCDLX 157. a (sed om *ουν* pri) l arm (ut a) syr^{p} c.* et^{hr} (agnoscere vdtr et. aeth) (:: cf ad 6, 30) … Ln [*ουν*], ς om c. ABΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c e f ff$^{2\cdot}$ g q vg sah cop go Cyr ^{4,604} (syr neutrum *ουν* expri, nec Chr^{8,382} *λεγουσιν αυτω· πωσ ανεωχθ. σου οι οφθ.*) | *ηνεωχθησαν* cum ℵBCDEFGHLMXΓΔΛ al plu … ς *ανεωχθ.* cum AKUΠ al plu Chr Cyr | *σου* (et. ς Gb Sz) cum unc omnib al plu b fos tol (hi^{3} *oculi tui*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr Cyr Aug^{ioh} ^{44,8} (ut b) … ς^{e} *σοι* cum minusc pauc ^{vid} a c d e f ff$^{2\cdot}$ g l q vg

11. *απεκρ. εκεινοσ* (vg^{cle} *respondit: Ille homo*, a *resp. illis*, sah syr^{sch} aeth non expri *εκεινοσ*) sine additam cum ℵBCDL 1. 33. 118. 2^{pe} c e ff$^{2\cdot}$ l vg sah arm Cyr^{4,604} Aug$^{ioh\,44,8}$ (Chr^{8,382} *λεγει αυτοισ· ανθρωποσ* etc) … ς (Gb^{0}) add *και ειπεν*, Ln [*κ. ειπ.*] cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q go syr^{utr} et^{hr} cop (*respondens ille dixit*) go aeth | *ο ανθρ.* cum ℵBL 1. 22. 33. sah (item *ille homo* c e l vg, nec enim tam *εκεινοσ* quam *ο ανθρ. ο λεγ.* sic exprimi vdtr; a b f q *Homo qui dicitur*; etiam syr^{p} c.* articulos exprimere vdtr), item *ο λεγομενοσ* cum ℵBC 1. 33. 118. (de versionib vide ante) … ς Ln *ανθρωπ. λεγομ.* (omisso ὁ utroq) cum ADXΓΔΛΠ (C vide ante) unc^{8} al pler go arm Chr Cyr | *πηλον*

μου τοὺσ ὀφθαλμοὺσ καὶ εἶπέν μοι ὅτι ὕπαγε εἰσ τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενοσ ἀνέβλεψα.
12 εἶπαν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνοσ; λέγει· οὐκ οἶδα.
13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸσ τοὺσ Φαρισαίουσ, τόν ποτε τυφλόν.
14 ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺσ ὀφθαλμούσ.
15 πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ

εποιησεν etc: a nil nisi *tetigit mihi oculos et dixit*; pro και επεχρισ. μου τουσ οφθαλμ. b c e ff2· *et superunxit* (ff2· *unxit*, b *superlinuit*) *me* | οτι cum ℵBL syrp, item sah cop ... ς Ln om cum ADXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg etc | εισ τον σιλωαμ (B* σειλωαμ) cum (et. Gb) ℵBDLX 1. 118. 2pe a b c ff2· l sah cop syrhr (et syrsch *in aqua Siloam*) arm Ir312 (*postquam linivit lutum super oculos eius, dixit ei*: Vade in Siloam et lavare) Cyr4,604 ... ς (Gb') εισ την κολυμβηθραν του σιλωαμ cum ΑΓΔΛΠ unc8 al pler e f g q vg go syrp aeth Chr8,382 Ps-Ath369 | και νιψαι (et. Irint 312; c e l syrhr add *oculos tuos*; sah cop add *faciem tuam*): KXΠ 13. 22. 33. 69. 346. al10 f go cop syrsch (etp mg *abi et lava in* etc) aeth Chr Cyr Ps-Ath369 bis νιψαι (sine και) idque post υπαγε pon | ουν cum ℵBDLX 1. 33. 124. 157. 2pe sah cop syrp mg Cyr4,604 ... ς δε cum ΑΓΔΛΠ unc8 al pler go syrp tx (arm om απελθ. ουν) ... al pauc itpler vg syrsch aeth *et* ante απ. Habent autem pro απελθων ουν DX απηλθον ουν, a b c e f ff2· l q syrsch aeth *et* (e om) *abii* | και (cop om: sic Ti; sah *abiens igitur lavi*) νιψαμενοσ: D και ενιψαμην, item it vg (sed vgcle etcdd aliq *et abii lavi*, omisso *et* ante *lavi*) aeth | ανεβλεψα: D και ηλθον βλεπων ... ff2· q am for fu san gat mm ing2 (al) *et vidi*, a c e f vg *et video*, l ing* *et ecce video*, b *et videre coepi*. Cf et. Ps-Ath369 και απελθων ενιψαμην· νιψαμενοσ τον μεν πηλον απεθεμην, το δε φωσ εδεξαμην, item accuratius370 απηλθον δε και ενιψαμην και ευθεωσ ανεβλεψα.

12. ειπαν cum ℵBD ... ς ειπον cum ALXΓΔΛΠ unc8 al omnvid | ειπ. sine copula (Gb') cum Λ 28ev 53ev 60ev fscr e (*aiunt ad eum illi*) am em for fu ing sax sah cop syrsch arm Augioh 44,8 (Chr8,382 λεγουσιν αυτω) ... ς ειπ. ουν cum DΓΔΛΠ unc8 al pler a c ff2· q fos go syrp; item b f ειπ. δε ... ℵBLX 1. 33. 118. 157. 2pe l vged (item san al) syrhr aeth Cyr4,605 και ειπ. | λεγει (c d f *dixit*, b e vg *ait*): D 13. 69. 346. b fos syrsch ethr arm aeth add αυτοισ

13. αγουσιν (c e fos *adduxerunt*, b *perduxerunt*): D c syrsch ethr aeth praem και, e cop add *igitur*

14. εν η ημερα cum ℵBLX 33. a b c (e *in quo*) ff2· mm (*in illo die quando*) syrp mg ethr Cyr4,605 ... ς οτε cum ADΓΔΛΠ unc8 al pler f l q vg go sah cop syrsch etp tx | ο ῑς̄: L om | ανεωξεν cum ℵABΓΔΛΠ unc8 al pler ... LX al pauc ηνεωξεν, D 249. Cyr ηνοιξεν (D -υ-)

15. ηρωτων (X 60ev -τουν): D 229** επηρωτων ... Γ 27. 435. 440. al25 ηρωτησαν, item *interrogaverunt* a d e f | και οι φαρισαιοι: UX 69. 124. 157. al plus12 it vg (exc mt) sah cop syrsch ethr om οι

οἱ Φαρισαῖοι πῶσ ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· πηλὸν ἐπέθηκέν
μου ἐπὶ τοὺσ ὀφθαλμούσ, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16 *ἔλεγον οὖν*
ἐκ τῶν Φαρισαίων τινέσ· οὐκ ἔστιν οὗτοσ παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωποσ,
ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶσ δύναται ἄνθρωποσ
ἁμαρτωλὸσ τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖσ.
17 *λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεισ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοι-*
Lc 7, 16 *ξέν σου τοὺσ ὀφθαλμούσ; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτησ ἐστίν.* 18 *οὐκ*
ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸσ καὶ ἀνέβλεψεν,

15. *πωσ ανεβλεψεν*: c ff^{2}· q sah syr^{sch} arm *quomodo vidisti*, e *quomodo lumen recepisti*, b l syr^{hr} *quomodo vides* | *αυτοισ*: Λ 13. q go syr^{p} *και αυτ.* | *πηλον*: G 1. 22. 118. 2^{pe} tisch** al add *εποιησεν και* | *μου* (Η al pauc *μοι*) *επι τ. οφθ.* (et. Gb Sz) c. ℵB(Η)LXΓΛΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,607}, item *mihi super oculos* c e f ff^{2}· l q am fu ing for san syr^{p} go; A *μου επεθ. επ. τ. οφθ.*, vg^{cle} *mihi posuit sup. oculos*; Δ *μου* (sed* vid *μοι*, d *mihi*) *επ. τ. οφθ. μου*, g *mihi posuit sup. oculos meos* ... ς (= Gb Sz) *επ. τουσ οφθ. μου* cum D al mu a b (a *in oculos meos*, b *super oc. meos*) syr^{sch} et^{hr} arm Chr^{8,383} | *και βλεπω*: b c ff^{2}· l q syr^{hr} *et ecce video*

16. *ελεγον* (ℵ^{c}): ℵ* *ελεγαν* | *τινεσ* (a b c e f ante *εκ τ. φαρ.*): M om | *ουκ εστ. ουτ. παρ. θε. ο ανθρωπ.* cum ℵBDLX 157. l syr^{hr} Cyr^{4,608}, item e *non est hic a deo*, item c ff^{2}· g vg·arm Or$^{int 2,94}$ *non est hic homo a deo*, item 33. *ουκ εστ. ο ανθρ. ουτοσ παρα θεου* ... ς *ουτοσ ο ανθρωπ.* (b *homo hic*) *ουκ εστ. παρ.* (Chr *απο*) *του* (Gb^{oo} cum AGKΠ al permu) *θεου* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b f q sah cop syr^{utr} go aeth Chr^{8,383} | *οτι* (f l am fu fos mt taur al *quia*, a b *quod*, d *quoniam*): c e ff^{2}· g q vg^{ed} for san gat mm *qui* | *αλλοι* cum ALXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} am fu for ing san go arm syr^{p} Chr^{8,383} ... ℵBD al[illegible] fere c ff^{2}· vg^{cle} et$^{cdd\ mu}$ sah cop syr^{sch} et^{hr} add *δε* | *ελεγον*: D *-γαν*

17. *λεγουσιν* (f ff^{2}· l q vg): D a b c e *ελεγον* | *ουν* cum ℵABDLX 1. 13. 69. al mu it^{pler} vg sah syr^{p} c.* (syr^{hr} *et iterum dicebant*) Cyr^{4,610} ... ς Ti om cum ΓΔΛΠ unc^{8} al pler q go cop syr^{sch} arm aeth | *παλιν* (ℵ* add *ουν*, ℵ^{c} delet): e f l sah post *λεγουσιν* (cop ante *λεγ.*) pon ... D a b c ff^{2}· om | *τω*: G om | *συ τι* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg etc . . ℵBLX cop (non sah) Cyr^{4,610} *τι συ* | *αυτου*: ℵ* *σεαυτου* | *ηνοιξεν* (DE *ηνυξ.*) cum ℵADΓΛ unc^{7} al pler Chr Thdor^{mop} Cyr ... BXΔ al^{5} *ηνεωξεν*, KLΠ al^{6} *ανεωξεν*. Notat ad h. l. Thdor$^{mop\ 29}$ *κατὰ ἐρώτησιν ἀναγνωστέον, ἐπισυνάψαντασ τό· σὺ τί λέγεισ περὶ αὐτοῦ, καί· ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺσ ὀφθαλμούσ, οὐ μὴν διελόντασ αὐτό. οὐ γὰρ τοῦτο τὸν τυφλὸν ἠρώτων, εἰ τοὺσ ὀφθαλμ. αὐτοῦ ἤνοιξε, περιττὸν γὰρ ἦν τοῦτο βλέποντασ ἐρωτᾶν, ἀλλὰ τί περὶ αὐτοῦ λέγεισ ὑπὲρ ὧν ἤνοιξέ σου τοὺσ ὀφθαλμούσ*, etc.

18. *επιστευσαν*: Π^{2} *επιστευον*, item b c ff^{2}· l *credebant* | *ουν* et. c q vg sah syr^{p} et^{hr} (syr^{sch} go *δε*, e l aeth arm *et non* [e *nunc* ex errore] *credebant* vel *crediderunt*): D 69. 72. 28^{ev} b^{scr} y^{scr} 11^{pe} a b f ff^{2}· tol* cop om | *ην τυφλ.* cum ℵBL 157. b Chr^{8,387} ... ς Ln *τυφλ. ην* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it^{pler} vg Cyr^{4,612} Chr^{8,386} | *οτι ην τυφλ.* (28. *οτ. τυ. εγεν-*

ἕωσ ὅτου ἐφώνησαν τοὺσ γονεῖσ αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντοσ, 19 καὶ
ἠρώτησαν αὐτοὺσ λέγοντεσ· οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ ὑμῶν, ὃν ὑμεῖσ λέ-
γετε ὅτι τυφλὸσ ἐγεννήθη; πῶσ οὖν βλέπει ἄρτι; 20 ἀπεκρίθησαν οὖν
οἱ γονεῖσ αὐτοῦ καὶ εἶπαν· οἴδαμεν ὅτι οὗτόσ ἐστιν ὁ υἱὸσ ἡμῶν καὶ
ὅτι τυφλὸσ ἐγεννήθη· 21 πῶσ δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίσ
ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἡμεῖσ οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτή-

νηθη) και ανεβλ. (28. b om *κ. ανεβλ.*): D l om, hinc Gb^{0} | *οτου* (Δ *του*) cum ℵABLΓ(Δ)ΛΠ unc rell etc: DX al pauc Chr^{8,386} *ου* | *αυτου του αναβλ.* cum ℵABL unc rell al pler f vg (hi *eius qui viderat*, g fos gat corrupte *eius qui viderant*, item mm *eius qui viderant eum*) etc: D 131. 54^{ev} sah^{münt} arm om *αυτου*, item 1. 22. 118. 2^{pe} al^{3} a b c e ff^{2} (ap blan; ap^{sab} om et. *αυτου*) l q cop pers^{p} Chr^{8,386} om *του αναβλεψ.*

19. *ηρωτησαν*: D *επηρωτ.* | *λεγοντεσ* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn^{vid} e f q vg syr^{p} et^{hr} rell Cyr^{4,612} ... ℵ* a b c ff^{2} l syr^{sch} om (:: cf 4, 51 et 10, 33, quibus locis *λεγοντεσ* inlatum duximus) | *ουτοσ εστιν* (D *εστ. ουτ.*): ℵ*D syr^{sch} praem *ει* | *λεγετε*: FGM al plus^{10} arm *ελεγετε* | *εγεννηθη* (ℵ^{2}): ℵ* *εγενηθη* | *πωσ ουν* (q *et quomodo*): a e sah om *ουν* | *βλεπ. αρτι* cum ℵBDLU 33. b c ff^{2} l Cyr^{4,612} (Chr^{8,388} *βλεπ. νυν*) ... ς *αρτι βλεπ.* cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f g q vg

20. *απεκρ. ουν* cum ℵB 15^{ev} vg^{cod} (:: *ουν* propter *ουν* proxime praegressum vel omissum vel mutatum) ... ς Ti *απεκριθ.* sine copula cum DGLUXΠ 1. 33. 69. al mu^{vid} it^{pler} vg (et. am fu for ing etc) sah cop arm Cyr^{4,613} ... AEFHKMSΓΔΛ al plu f q syr^{utr} *απεκρ. δε* (go sive *ουν* sive *δε*), aeth *και απεκρ.* Praeterea ς add *αυτοισ*, Ln [*αυτοισ*] cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al plu (sed al^{3} *αυτω*, 435. post *οι γον. αυτ.* pon) b c l q vg go syr^{p} (sah post *ειπ.* add) ... om cum ℵBLX 33. 69. 346. al^{15} a e f ff^{2} cop syr^{sch} arm aeth Cyr | *οι γον. αυτου*: G add *του αναβλεψαντοσ* | *ειπαν* cum ℵBL 33. ... ς *ειπον* cum ADX unc rell al pler Cyr | *εγεννηθη*: A* *εγενηθη*

21. *δε νυν βλεπει* (33. *ουν βλεπ. αρτι*): c e ff^{2} om *νυν* | *ουκ οιδαμ.* pri: al^{4} syr Chr^{8,388} om | X l ab *οιδαμ.* pri ad alterum transiliunt | *ηνοιξεν* cum ℵBDLΓΔΛΠ unc^{8} al pler Ps-Ath^{370} ... A 1. 33. 53. 254. 346. *ηνεωξεν*, 249. al^{10} Chr^{8,388} Cyr^{4,613} *ανεωξεν* | *αυτου* ante *τουσ οφθαλμουσ*: L al pauc a c e q post *τ. οφθ.* pon, D b vg ante *ηνοιξεν*, item f *aut quis ei aperuit oculos* ... ff^{2} (teste certe Sab.) om | *αυτον ερωτησατε* (D *επερωτ.*) hoc loco cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. a c e f g vg cop syr^{hr} arm aeth pers^{w} Cyr ... ς post *ηλικ. εχει* cum AΓΔΛ unc^{8} al pler l q go syr^{utr} Ps-Ath ... ℵ* b sah Chr (etiam^{mosc7}) om | *ηλικιαν εχει* (haec sah om) absque *αυτοσ* cum ℵ^{c}BDLX 1. 33. 157. it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} aeth Ps-Ath Cyr ... ς Ln *αυτοσ ηλικ. εχ.* (*εχ.* ℵ* om) cum ℵ*AΓΔΛ unc^{8} al pler q go syr (cop *sua aetas ipsi etiam ad loquendum de se* pro *ηλικ. εχει, αυτοσ περι* etc) Chr | *αυτοσ* (ℵ^{c}): ℵ* om | *περι*: 106. 157. 433. al^{20} Chr^{mosc3} praem *τα* | *εαυτου* cum ℵABEKMSXΓΛ al plu Ps-Ath Chr ... ς Ln Ti *αυτου* cum DFGHLUΔ al permu^{vid} Cyr | *λαλησει* (L *-σαι*, it vg *loquatur*): X *μαρτυρησει*

7. 13 σατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸσ περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22 ταῦτα εἶπον οἱ
γονεῖσ αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺσ Ἰουδαίουσ· ἤδη γὰρ συνετέθειντο
οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τισ αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγοσ
12. 2 γένηται. 23 διὰ τοῦτο οἱ γονεῖσ αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐ-
τὸν ἐπερωτήσατε. 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃσ
ἦν τυφλόσ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸσ δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι
ὁ ἄνθρωποσ οὗτοσ ἁμαρτωλόσ ἐστιν. 25 ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνοσ· εἰ
ἁμαρτωλόσ ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸσ ὢν ἄρτι βλέπω.
26 εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; πῶσ ἤνοιξέν σου τοὺσ ὀφθαλ-

22. *ειπον* cum ABDL unc rell al omn^{vid} ... ℵ *ειπαν* | *συνετεθειντο* (A al pauc *-θηντο*): AM al pauc syr$^{p\ mg\ gr}$ *συνετεθεντο*, Γ al^{5} Cyr^{4,614} *συνετιθεντο*, al pauc Thphyl *συνεθεντο* | *οι ιουδαιοι* (M add *οτι*, e sic: *placuerat farisaeis et scribis*): X om | *ινα*: D^{2} ἵν (D* ἵνι) | *εαν*: L *αν* | *αυτον* (K al^{5} post *ομολ.* pon, A* y^{scr} om) *ομολογηση* (HΓΛ al^{10} *-σει*) $\overline{\chi\nu}$: D *ομολογ. αυτον* $\overline{\chi\nu}$ *ειναι*. Item e *si quis confiteretur illum Christum esse*; item vg^{ed} (ct. fos al) *si quis eum confiteretur esse Christum*, Cyr^{4,614} *ομολογ. τον χν αυτον ειναι*

23. *οι γον. αυτου*: X 13. 69. 124. 249. 346. 8^{pe} al pauc cop post *ειπ.* pon | *ειπαν* cum ℵBD ... ϛ *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} | *οτι* (ct. b f ff^{2} g q vg): DL a c e l fu om | *αυτον*: A *και αυτ.* | *επερωτησατε* cum ℵB ... ϛ *ερωτησατε* cum ALX unc rell al omn^{vid}; D *ερωτατε*

24. *εκ δευτερου* hoc loco cum ℵBDL 33. b c e ff^{2} l q sah cop syr^{sch} ... ϛ post *εφων. ουν* cum AXΓΔΛ unc^{8} al pler a f vg go syr^{p} et^{hr} aeth (arm *παλιν εκ δευτερου* ante *εφων.* pon) | *τον ανθρωπον*: D *αυτον* | *ειπαν* cum ℵBD ... ϛ *ειπον* cum ALX unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,616} | *ο ανθρωπ. ουτοσ* cum ADXΓΔΛ unc^{8} al pler e (*homo iste*) syr^{p} Ps-Ath^{371} (Cyr^{4,616} *ο τοιουτοσ ανθρωπ. ουτοσ*) ... Ln *ουτοσ ο ανθρωπ.* cum ℵBL 157. 249. it^{pler} vg (Latt hi *hic homo*, l* om *hic*) go syr^{sch} et^{hr} (Chr^{8,388} *ουτοσ ανθρ.*)

25. *απεκρ. ουν* (33. *απεκρ. αυτοισ*, 13. *απ. δε*, 60^{ev} *ο δε λεγει αυτοισ*, f *ille autem respondit*, s *dixit et ille*): KS 1. 28. 33. 249. 299. al^{40} a sah cop arm Chr^{8,389} om *ουν*, hinc Gb^{oo} | *εκεινοσ* sine additam cum ℵAB DL al^{10} it vg (sed it^{pler} vg *dixit* vel *ait* pro *απεκρ.*) go sah syr^{p} arm perss Cyr^{4,617} ... ϛ (Gb^{0}) add *και ειπεν* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler cop (*dicens*) syr^{sch} et^{hr} aeth Chr | *εν* (ℵ^{c}): ℵ* cop Ps-Ath^{371} *εν δε* | *ων* (b g vg *cum essem*): DL 1. 22. 33. 118. 2^{pe} a c e f ff^{2} l (*natus eram et*) q syr^{sch} et^{hr} *ημην και*

26. *ειπον* (ℵ^{c}): ℵ* *ειπαν* | *ουν* cum ℵ^{c}BDKLX al^{15} b c f ff^{2} g q vg (l *et illi dixerunt*) go sah Cyr^{4,618} ... ℵ* a e syr^{sch} cop arm plane om (:: quod rectum esse potest, nisi quod repetitum *ουν* vdtr offendisse) ... ϛ *δε* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{p} (aeth syr^{hr} *et dixerunt illi*) | *αυτω* sine *παλιν* cum ℵ*BD 2^{pe} a b c e ff^{2} g l vg sah cop syr^{hr} Nonn^{10,131} ... ϛ add *παλιν* cum ℵ^{c}AXΓΔΛ unc^{8} al pler f q go syr^{utr} arm (pon ante *ειπον*) aeth Cyr^{4,618} | *πωσ*: D e aeth *και πωσ* | *ηνοιξεν* (ℵDM *-υ-*): K 1. 118. al plus^{30} Chr^{8,389} Thdor$^{mop\ 29}$ *ανεωξεν*, 33. *ηνεωξεν*

μούσ; 27 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ· εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί
πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖσ θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέ-
σθαι; 28 ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· σὺ μαθητὴσ εἶ ἐκείνου,
ἡμεῖσ δὲ τοῦ Μωϋσέωσ ἐσμὲν μαθηταί· 29 ἡμεῖσ οἴδαμεν ὅτι
Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεόσ, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.
30 ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωποσ καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυ-
μαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου
τοὺσ ὀφθαλμούσ. 31 οἴδαμεν ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸσ οὐκ ἀκούει,

27. *απεκριθ. αυτοισ*: D *ο δε ειπεν* | *ουκ* (et. a f q gat): 22. b c e ff^{2}: g l vg om | *ηκουσατε*: 13. 69. 124. 346. *επιστευσατε*, 28. 6^{pe} *πιστευετε* | *τι*: B aeth add *ουν* | *παλιν*: D 28^{ev} a e syr^{p} arm post *θελετε* pon | *ακουειν*: D *ακουσαι* ... Δ om | *αυτου μαθηται* cum ABΛ unc^{8} al pler ... ℵDLXΓΔ al plus^{20} it vg Chr^{8,390} Cyr^{4,619} Ps-Ath^{372} *μαθ. αυτου*

28. *ελοιδορησαν* sine copula (et. Gb Sz) cum AXΓΔΛ unc^{8} al^{100} b e l q am em for fu ing iac fos tol arm Aug$^{ioh\,44,12}$ ... ς *ελοιδορ. ουν* cum 69. al vix mu c (al^{vid}) vg^{cle} go ... ℵ*B sah aeth syr^{hr} Cyr^{4,621} Amb ep^{80} *και ελοιδορ.*, ℵ^{c}DL 1. 33. 157. 2^{pe} a f (uterq *Ad illi*) cop syr^{sch} et^{p} c.* *οι δε ελοιδορ.* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABL unc rell al omn^{vid} | *μαθητ. ει εκεινου* cum ℵAB 1. 33. ... ς *ει μαθητ. εκειν.* cum XΓΔΛ unc^{8} al pler e f g l q go arm aeth Chr^{8,390} Ps-Ath^{372}; D al pauc a b c ff^{2} vg Cyr^{4,621} *μαθ. εκειν. ει* ... L cop om *ει* (33. *ῃ̄*; b c e g l vg^{cle} et$^{cdd\,pl}$ [non am fu] *sis*, a *esto*) | *δε* (a f g q vg): D b c e ff^{2} l arm go om | *μωυσεωσ* cum ℵDSX (*ϋ* suppl*) Δ 33. al Chr^{8,390} ... ς *μωσεωσ* cum ABLΓΛ unc^{7} al pler Ps-Ath Cyr

29. *μωυ-* cum ℵBDKSX al ... ς *μω-* cum ALΓΔΛ unc^{6} al plu | *-σει* cum ℵABDEGKLSΔ al plu Chr^{8,390} Cyr^{4,622} ... ς *-ση* cum FHMUXΓΛ al plu | *λελαληκεν*: A *ελαλησεν* | *ο θεοσ*: D add *και οτι ο* (D* om) *θεοσ αμαρτωλων ουκ ακουει*

30. *αυτοισ*: D 8^{pe} al^{2} b c e l aeth om | *εν τουτω γαρ* (D syr *ουν*, vide etiam e) cum ℵB(D)L 22. 249. Chr^{8,390} Cyr^{4,623} ... ς Ln *εν γαρ τουτω* cum AΓΔ unc^{8} al plu (:: cf 4, 37 ubi *εν γαρ τουτω* non fluct; contra Lc 19, 48 *ο λαοσ γαρ* invenit plures qui scriberent *ο γαρ λα.*) ... XΛ al plus^{20} *εν* (sed Λ al mu *ἐν*) *γαρ τουτο*, item a b c e ff^{2} *hoc* (e *hoc ergo*), sah cop *hoc ipsum*. Contra f vg *in hoc enim*, l q *in hoc* | *το θαυμαστον* cum ℵBL 1. 22. 33. Chr^{8,390} Cyr^{4,623} ... ς Ln om *το* cum ADXΓΔΛ unc^{7} al pler arm | *ηνοιξεν* (D *-υ-*, ℵD *-ξε*) cum ℵBDL 249. Cyr ... ς Ti *ανεωξε* cum AΓΔΛ unc^{7} al pler, item X *ηνεωξεν*

31. *οιδαμεν* sine copula cum ℵBDGL 1. 33. al^{5} a b (*scio*) c e ff^{2} l fos sah cop arm Cyr^{4,625} ... ς add (Gb^{00}) *δε* cum AXΓΔΛ unc^{6} al pler f vg go syr^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,391}; item 69. g q Hil^{89} *γαρ* | *αμαρτ. ο θεοσ* hoc ordine c. ℵALXΓΔ unc^{7} al omn^{vid} b c f ff^{2} g l q vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Chr$^{8,391\,bis}$ Cyr^{4,625} Or$^{int\,3,114}$ Hil^{89} ... Ln *ο θεοσ αμαρτ.* cum BDΛ a e go syr^{sch} (sah cop *deus non audit peccatores*) Chr^{8,390} Cyp$^{111.\,123}$ Conc carth^{62} (ap Rou$^{3,103.\,110.\,123}$) | *αμαρτωλων* (et. Or^{int}; x^{2} add *ανθρωπων*):

ἀλλ᾽ ἐάν τισ θεοσεβὴσ ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει.
32 ἐκ τοῦ αἰῶνοσ οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τισ ὀφθαλμοὺσ τυφλοῦ
γεγεννημένου· 33 εἰ μὴ ἦν οὗτοσ παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
οὐδέν. 34 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαισ σὺ ἐγεννή-
θησ ὅλοσ, καὶ σὺ διδάσκεισ ἡμᾶσ; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.
35 Ἤκουσεν Ἰησοῦσ ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐ-
τὸν εἶπεν· σὺ πιστεύεισ εἰσ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 36 ἀπεκρίθη
ἐκεῖνοσ καὶ εἶπεν· καὶ τίσ ἐστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰσ αὐτόν;
37 εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· καὶ ἑώρακασ αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ

E*UX*Γ al^{30} Cyp Conc^{carth} *αμαρτωλον* (*peccatorem*), X* add *ανθρωπον* | *αλλ* cum ℵADLX etc: B *αλλα* | *ποιη*: EFMXΓΛ al mu *ποιει* | *τουτου*: X$^{2 vid}$ *τουτων*

32. *ηνοιξεν* (D al pauc -*υ*-) cum ℵADLΓΛ unc^{7} al pler Ath^{566} Chr^{8,391} Cyr^{4,626} ... BXΔ t^{scr} Ath^{64} *ηνεωξεν* (Δ* *ενεωξ.*), 1. al pauc *ανεωξ.* | *γεγεννημενου*: AXΓ al pauc *γεγενημενου*

33. *μη ην*: L *μην* | *ην*: D post *θεου* pon, item sah cop | *ηδυνατο* (D* *ηδουν.*): KU al aliq Ath^{64} (non ^{566}) *εδυν.*

34. *ειπαν* cum ℵBD ... ς *ειπον* cum ALX rell omn^{vid} | *αυτω*: D a post *απεκριθ.* pon | *συ* pr: L it vg om | *εν αμαρτιαισ*: 142* b e l q gat mm sah cop *εν αμαρτια* | *εγεννηθησ*: L al pauc *εγενηθησ* | *ολοσ*: E* 1. 131. al plus^{25} *ολωσ*, item arm

35. *ηκουσεν* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler a e q vg etc ... ℵ*D syr^{sch} aeth *και ηκ.*, 69. g *ηκ. ουν*, b c f ff$^{2.}$ l sah^{woi} (non ^{ming}) cop *audivit autem* | ι̅ς̅ cum ℵ*B ... ς Ln Ti ο ι̅ς̅ cum ℵ^{c}AD rell omn^{vid} | *εξω*: D om | *ευρων αυτον* (Λ^{2} add *εξω*) et. c e f ff$^{2.}$ g l vg: D a b q syr^{sch} *ευρεν αυτον και* | *ειπεν* sine additam cum ℵ*BD e cop^{cod} ... ς Ln Ti add *αυτω* cum ℵ^{c}AL (X *αυτον*) ΓΔΛ unc^{7} al pler it^{pler} vg etc | *του ανθρωπου* (et. Gb′) cum ℵBD sah aeth^{ro} Chr$^{mosc 2}$ ... ς Ln Ti *του θεου* cum ALXΓ ΔΛ unc^{7} al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth^{pp} Chr$^{8,395 ter}$ et ^{396} Cyr$^{4,630 tx}$ et^{com} Tert$^{prax 22}$

36. *απεκριθη εκεινοσ* (a sah cop aeth om *εκ.*, q cop^{wi} *illi*): B om | *και ειπεν* cum ℵDLX unc rell al fere omn it^{pler} vg etc: Ln om cum AB (sed vide post *εστιν*) 68. a cop^{wi} (pro *απεκρ. εκ. κ. ειπ.* cop^{dz} *respondens dixit*, sah *dixit ei*) | *και τισ* cum ℵ (sed ℵ* suppl *και* supra lineam) BDXΓΔΛ unc^{7} al plus^{125} go syr^{p} et^{hr} arm Chr^{8,395} et^{396} Cyr^{4,630} ... ς Ln om *και* cum AL al pauc it vg sah cop syr^{sch} rell | *εστιν*: B add *εφη* | *κυριε*: ℵ sah Chr^{8,395} (non ^{396}) ante *και τ. εστ.* pon

37. *ειπεν* (ℵ *εφη*, D syr$^{p mg}$ *απεκριθη*) sine copula cum ℵBDX 33. a b e sah cop syr^{utr} et^{hr} arm (Chr^{8,393} *λεγει αυτω· και*) ... ς (Gb^{00}) add *δε* cum ALΓΔΛ unc^{7} al pler q go ... 249. al pauc c f (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) l vg aeth Cyr^{4,631} *και ειπεν* | *ο* ι̅ς̅: A om *ο* | *και* pri: sah cop syr^{sch} et^{hr} non exprim | *εωρακασ* cum ℵAB^{3}DMSUΓΛ al plu ... Ti *εορακασ* cum B*EFGKLXΔ al mu (:: cf ad 8, 57, ubi ad *εορακ.* addendus est B*) | *ο*

σού ἐκεῖνόσ ἐστιν. 38 ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύνησεν
αὐτῷ. 39 καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦσ· εἰσ κρίμα ἐγὼ εἰσ τὸν κόσμον τοῦ-
τον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντεσ βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντεσ τυφλοὶ
γένωνται. 40 ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντεσ, καὶ
εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖσ τυφλοί ἐσμεν; 41 εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰη-
σοῦσ· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι
βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

X.

1 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενοσ διὰ τῆσ θύρασ
εἰσ τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνοσ

λαλων μετ. σου (it^{pler} vg *qui loquitur tecum*): D 1 Hil^{910} et^{911} ο μετ. σου λαλ.

38. ο δε εφη usq και ειπ. ο ι̅ς̅: ℵ* b om, item l* om *et ille ait credo domine* et *dixit ei ihs* | αυτω: D 157. al^{7} αυτον

39. ο ι̅ς̅: ℵ^{c} om ο | εισ κριμα (Δ κρισιν) εγω (et. Or^{1,722} et^{2,119} et^{4,396c} et int$^{2,279.\ 336}$ ac^{saepe}): D εγω εισ κριμ. | ηλθον h. l. et. e ff$^{2.}$ l vg Or quater et$^{int\,3,363}$ et^{950}: D a b c f q arm aeth Chr^{8,396} Or$^{int\,2,279.\ 336}$ et ^{3,951} et^{4,512} ante εισ τον κο. τουτ. pon (sah *veni ego in hunc mundum ad iudicium*, cop *veni ego in iudicium mundi*) | βλεπωσιν: UΓ al^{5} Or^{3,691} (non item^{1,722} et^{4,396} etc) βλεψωσι | γενωνται (U*X al γενονται): 69. 124. 346. γενησονται

40. ηκουσαν sine copula cum ℵBLX 33. 157. 249. sah cop arm Cyr^{4,634} ... ς (Gb^{00}) Ln και ηκ. c. AΓΔΛ unc^{7} al pler b c e f g$^{2.}$ l q vg go syr^{utr} et^{hr} aeth; item D ff$^{2.}$ g$^{1.}$ ηκ. δε, 1. 2^{pe} ηκ. ουν, a *et audierunt igitur* | εκ των φαρ. sine ταυτα cum ℵ* et^{cb} D 63. 253. 32^{ev} b c e f ff$^{2.}$ g$^{1.\ 2.}$ l vg sah cop arm ... ς Ln Ti add ταυτα cum ℵ^{ca}BLX unc rell al pler a (ante εκ τ. φα. pon) q syr^{utr} et^{hr} aeth (go *hoc*) Cyr^{4,634} | οι μετ αυτ. οντ. cum ℵBDLX 1. 33. 157. 248. 2^{pe} it vg Cyr ... ς οι οντ. μετ αυτ. cum AΓΔΛ unc^{7} al pler go arm aeth | ειπαν cum ℵD ... ς Ln Ti ειπον cum BLX unc rell al omn^{vid}

41. ειπεν: D al^{15} ειπ. ουν, SΓ al plus^{10} ειπ. δε, Δ 69. 124. al^{10} g l aeth και ειπ. | αυτοισ ο (B om) ι̅ς̅: D sah cop ο ι̅ς̅ αυτ. | αν: DK 13. 69. 124. 346. al^{6} om | ειχετε: L εχετε | βλεπομεν: F βλεπωμεν | η αμαρτια et μενει cum ℵ* et^{cb} ABΓΔΛ unc rell al pler it vg sah cop syr^{sch} et$^{p\ tx}$ aeth go Or$^{int\,3,119}$ ... ℵ^{ca}DLX 33. syr$^{p\ mg}$ et^{hr} arm Cyr^{4,635} αι αμαρτιαι et μενουσιν. Praeterea scripsimus sine ουν inter η (αι) et αμαρτια (-τιαι) cum ℵBDKLX 1. 33. 69. 157. 2^{pe} w^{scr} b c e f ff$^{2.}$ g q vg sah (cop arm syr^{hr} praem και) Cyr Or^{int} ... ς η ουν αμαρτ., Ln η [ουν] αμ. cum AΓΔΛ unc^{6} al pler a l go syr^{utr} (et. syr$^{p\ mg}$)

X, 1. λεγω υμιν (et. Clem^{698} Chr^{8,397} Cyr^{4,636} Or$^{int\,3,877}$ Lcif^{154}): B υμιν λεγω | δια τ. θυρασ: Γ om | αναβαιν. αλλαχοθ. (et. Clem Or^{int} etc): D arm αλλαχ. αναβ.

*κλέπτησ ἐστὶν καὶ λῃστήσ· 2 ὁ δὲ εἰσερχόμενοσ διὰ τῆσ θύρασ
ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 τούτῳ ὁ θυρωρὸσ ἀνοίγει, καὶ τὰ
πρόβατα τῆσ φωνῆσ αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ
κατ᾽ ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμ-
προσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι
οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5 ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν,
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ᾽ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐκεῖνοι
δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖσ. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ·*

2. *ποιμην εστιν* (et. Clem[698] a e g vg Lcif[154]): D sah *αυτοσ εστιν ο ποιμ.*, Chr[8,398] (et.[mosc6]) *ουτοσ εστ. ο ποιμ.*, b c f ff[2.] l q fos cop *hic pastor est*

3. *θυρωροσ* (EX al *θυροροσ*): D *θυρουροσ* | *τα ιδια προβατα*, it[pler] vg *suas oves* (*oviculas* b q), f *proprias oves*: D *τα προβ. τα ιδια*, e *oves suas*, a *suas oves proprias*. Chr[8,398 bis] sic: *και την φωνην αυτου ακουει τα προβατα, και τα ιδια καλει κατ ονομα* | *φωνει* (Gb′) cum ℵABDLX 1. 33. 157. 249. 2[pe] Cyr[4,636] ... ς *καλει* cum ΓΛΔΠ unc[7] al pler | *κατ* (L *κατο*): EFΔ al[5] *κατα*

4. *οταν* sine copula (Gb′) cum ℵBLΠ[2] 1. 33. 157. 2[pe] sah ... ς Ln *και οταν* cum ADXΓΔΛ al pler a e f g[vid] vg go syr[utr] et[hr] rell (Chr[8,398] libere mutat post *ονομα* pergens *και οταν εξαγαγη αυτα, πορευεται εμπρ. αυτων*) Lcif[154] ... KΠ* et[3] al[10] fere b c ff[2.] l q cop Cyr[4,637] *οταν δε* | *τα ιδια παντα* cum ℵ[ca]BDLX 1. 22. 33. 2[pe] a e sah cop arm (aeth *illas omnes*) Cyr (*παντ. τα ιδια*) Lcif; item b c ff[2.] l *oves suas omnes* ... ℵ* et[cb] go *τα ιδια* tantum, syr[hr] *αυτα* (vide etiam antea Chr). Cf Nonn [κ13] ἐξαγαγὼν δ᾽ ὅτε πᾶσαν ἀολλίσσῃ στίχα ποίμνησ ... ς *τα ιδια προβατα* cum AΓΔΛ unc[7] al pler f g[vid] q (*oves suas*) vg syr[utr] | *εκβαλη* (FM al *ἐκβάλει*): X al[25] *εκβαλλη*, 69. al pauc *-λλει* | *την φων. αυτου* (a e f vg Lcif): D b c ff[2.] l q *αυτου τ. φων.*

5. *ακολουθησουσιν* cum ABDEFGΔ al[20] Chr[8,399] Cyr[4,637] ... ς *ακολουθησωσιν* cum ℵKLMSUXΓΛΠ al plu Bas[eth 306] | E* om *αλλ. φευξ. απ αυτ.* | *των* (G om) *αλλοτριων* (f vg; q *extranei*, item syr sah[ming] cop[cod] aeth ar[e] et[p]): a b c ff[2.] l Lcif[154] *eius*, e *illius*

6. *εκεινοι δε* (ℵ[c]): ℵ* *και* | *εγνωσαν*: 69. 124. *εγινωσκον* | *τινα ην* (EFG 69. *ῆ*, non item B) *α* (L) *ελαλει*, q *quae essent quae locutus est*, item sah syr[p] go ... a e *quod locutus est*, b c ff[2.] l *quod loquebatur*, f vg *quid loqueretur*, item syr[sch] et[hr] cop

7. *ειπεν ουν* (e Lcif cop arm om *ουν*) sine *παλιν* cum ℵ* et[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif[154] Cyr[4,639], item sine *αυτοισ* (a e Lcif *ad illos*) c. ℵ*B ... ς Ti add *παλιν αυτοισ*, Ln *αυτοισ παλιν*: ex testibus vero B add tantum *παλιν*, ℵ[ca] 1. 63. 69. 124. 253. 2[pe] e Lcif Cyr add tantum *αυτοισ*, DEFGLMSUΓΔ al pler a go sah (cop arm *iterum dixit eius Iesus*) add *παλιν αυτοισ*, item ℵ[a] et[cb] AKΛΠ 157. it[pler] vg syr[utr]

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων.
8 πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί, ἀλλ' οὐκ ἤκου-

eth[hr] arm aeth add αυτοισ παλιν, item interposito ο ι̅ς̅ x 33. 106. 32[ev] i. e. αυτοισ ο ι̅ς̅ παλιν | ο (B om) ι̅ς̅: b om | λεγω υμιν: B υμιν λεγω | οτι cum ℵADEFMSΓΔΛΠ[2] al plu it[pler] vg go syr[p] eth[hr] (sah cop ut ubique) ... BGKLUXΠ* 33. al[30] a mm arm aeth Cyr Lcif om | η θυρα: sah ο ποιμην

8. παντεσ et. Or[1,744] et[3,303. 459] et[4,44] Lcif[154]; item agnosc Valent[hipp194] Clem[366. 388]): D b fos Did[tri 3,19] om, item Quaest[2,34] (pag[3083] „Salvator ait: *Ego sum ianua*; *qui ante me fuerunt* etc, ac paullo post: *quotquot ante me fuerunt*"). Praeterea Γ add δε. | ηλθον sine προ εμου cum ℵ*EFGMSUΓΔ 28. 106. 131. 237. 435. al[100] fere a b c e f ff[2.] g l q vg (et. am fu for etc, item sax) go sah[woi] (cod[ming] om etiam *qui venerunt*) syr[sch] et[p txt] eth[hr] perss Bas[eth 294] Chr[8,400] (cat[298] προ εμου infertur verbis Chrysostomi ante ηλθον) Cyr[4,640com] Thdor[heracl] in cat[300] (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἀκριβῶσ τῇ λέξει ἐχρήσατο εἰπών· ὅσοι ἦλθον, ἀλλ' οὐχ ὅσοι ἀπεστάλησαν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ θεοῦ προφῆται ἀποσταλέντεσ παρεγένοντο, οἱ δὲ ψευδοπροφῆται μηδενὸσ ἀποστείλαντοσ ἤρχοντο ἐπὶ διαστροφῇ τῶν ἀπατωμένων.) Thphyl Euthy (accedunt scholia varia adscripta Thdor[heracl] aliisque, cf Mtthaei ad h. l.) auct[novat 371] (Gall[3]) Aug (contr. advers. legis et proph. libr. 2, 16 *illud quoque ait dixisse dominum*: omnes alii quotquot ante me venerunt fures sunt et latrones. *Non autem ita scriptum est, sed ita:* Omnes quotquot venerunt, fures sunt et latrones. *Venisse quippe hoc loco intelligi voluit eos qui missi non fuissent.*) et[ioh 45,8] (et[11] qui venerunt, *inquit, et intelligimus: praeter me, id est:* Qui venerunt *praeter me*, fures sunt *etc*). Nec aliter Manichaei ap Thphyl, quamvis de prophetis intelligerent: ἐκεῖνοι γὰρ δεῖξαι βουλόμενοι τὴν παλαιὰν διαθήκην ἀλλοτρίαν οὖσαν τοῦ θεοῦ καὶ τοὺσ προφήτασ μὴ ἐκ θεοῦ ἀπεστάλθαι χρῶνται τῷ ῥητῷ τούτῳ. ἰδοὺ γάρ, φησίν, ὁ κύριοσ εἶπεν ὅτι πάντεσ ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λῃσταί. .... Ln Ti ηλθ. προ εμου cum ℵ[c]ABDKLXΛΠ al[60] fere gat syr[cod] et[p] c.* cop aeth arr sl Or[1,744] et[3,303. 459] Did[tri 3,19] Isid[3,119] (similiter exponit ac Thdor et Aug) Hesych[qu 23] Lcif[154] Faust ap Aug[8,284] Hier[ose 2,7] (vall[6,69]) et[ep damas 4, 158] et[ephes 374]. Item ς (sed Gb[0]) προ εμου ante ηλθον c. 1. al vix mu fos arm Valent[hipp 194] (παντεσ οι προ εμου εληλυθοτεσ κλεπτ. και ληστ. εισιν) Or[4,44] Nonn[κ 25] (πάντεσ ὅσοι πάροσ ἦλθον ὑποκλέπτοντι πεδίλῳ, φῶρεσ ἔσαν δολόεντεσ) Cyr[4,640 txt] Quaest[2,34] (vide ante). Similiter confirmare videtur Clem[366] (*Ναι φασιν γεγραφθαι· παντεσ οι προ τησ παρουσιασ του κυρ. κλεπτ. εισι και ληστ.*) et[368] (*παντεσ ουν οι προ κυριου κλεπτ. κ. ληστ.*) :: ℵ* cum it[omn] sah et syris consentiens sine dubio consuetudinem secundi saeculi praebet. Eandem fere ad aetatem quamvis verba προ εμου pro testium auctoritate referenda sint, tamen potius explicandi caussa addita quam priscae pietatis caussa dempta videntur esse: vix enim res mutatur demptis illis verbis. Nec contra valet Thdori et Augustini explicatio, quae ut

σιν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τισ
εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν
εὑρήσει. 10 ὁ κλέπτησ οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ
ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 ἐγώ
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλόσ. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸσ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12 ὁ μισθωτὸσ καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ
οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφί-
ησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκοσ ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορ-
πίζει· 13 ὅτι μισθωτόσ ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ-

---

testibus qui προ εμου omittunt multo recentior est, ita ab Isidoro adhibetur retentis, a Chr deseritur omissis eisdem verbis. | εισιν: 6. 63. 71. 116. 248. 253. 254. 259. g[scr] arm Did[tri] ησαν, Hier *fuerunt* | αλλ: DX αλλα ... Or[ter] και ουκ | ηκουσαν (et. Or[3,303] et[4,44]): L Or[1,711] Did[tri] ηκουσεν

9. εγω ειμι η θυρα: spectat huc Naass[hipp 111] δια τουτο, φησι, λεγει ο ις· εγω ειμι η πυλη η αληθινη | Δ om και εισελευσεται

10. εγω: D a go cop[wi] et[petr2] (non [dz] nec [schw]) aeth add δε | D om και περισσ. εχωσιν (sah[ming] om εγω ηλθ. usq περισσ. εχ.) | περισσον: XΓ 69. 157. 20[ev] Ath[854] περισσοτερον

11. τιθησιν et. ℵ[c] Clem[156. 421] Or (cat[ox] ad 1 Co[167]) et[int 4,507] Eus[ps 106] et[pr 614] Const[2,20,5] Baseth[298] Chr[8,400] Cyr[4,647] Thdrt[2,1551. 1643] et[saep] Tert[fug 11] Lcif[189] Hil[45]): ℵ*D b c (item ff[2] g ut vdtr) vg (non item a b c e f l) syr[hr] Aug[ioh 46,5] διδωσιν (*dat*, b *tradet*, mm *tradit*). Cf et. Thdot[clem 977] αποδιδοναι (επιδιδοναι) :: et v. 11 et v. 15 διδωσιν ℵ*D, non item v. 17 (nec magis fluct θησω, θη 13, 37. 38. 15, 13); at vix v. 17 τιθησιν, vv. 11 et 15 διδωμι scripsisse Iohannem probabile est. Nec τιθεναι τ. ψυχην, quod Iohanni proprium videtur, a correctore ad explicandum διδοναι τ. ψ. adhiberi potuit.

12. ο μισθωτοσ sine copula cum BGL 1. a am fu for ing mt cop[dz] Lcif[189] ... ς ο μισθωτ. δε cum AΓΔΠ unc[6] al pler Eus[pr 614] Chr[8,400]; ℵDXΔ 33. 69. 124. 157. 6[pe] Const[2,20,5] Cyr[4,647] ο δε μισθωτ. Item confirmant δε it[pler] vg[cle] sah cop[edd] syr[utr] eth[hr] rell | εστιν cum ℵABLX 1. 13. 33. 42. 69. 346. 2[pe] Const Eus[pr] Chr[mosc 4] Cyr ... ς Ti εισιν cum DΓΔΛ unc[7] al pler Chr[montf] | ερχομενον: A* om | φευγει: b add *quia mercennarius est* | αυτα et. a c e f Lcif[189] go sah[woi] cop syr[hr] ... D b g ff[2] l vg syr[utr] sah[münt] Aug[ioh 46,5] om | σκορπιζει sine additam cum ℵBDLΠ 1. 22* 25. 33. 37. 42. p[scr] w[scri] 2[pe] syr[hr] arm Lcif[189]; sah cop aeth add αυτα (Const[2,20,5] nil addit post αρπαζει αυτα, item Chr[8,400] post φευγει pergit και ερχεται ο λυκοσ και αρπαζει αυτα, omissis quae sequuntur) ... ς Ti add τα προβατα, Lb [τα προβατ.], cum AXΓΔΛ unc[7] al pler it vg go syr[utr] sah[münt] Cyr[4,647]

13. οτι μισθ. εστ. cum ℵ(A*[vid], vide post) BDL 1. 22* 33. e syr[hr] arm sah cop aeth Lcif[189] epist[orientall] ad Symm (cf Concill. to. 4 pag[1306b] ex Sab.). Cf et. Thdrt[4,1127] ο γαρ μισθωτοσ, οταν ιδη τον λυκον

βάτων. 14 ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ
γινώσκουσί με τὰ ἐμά, 15 [90.3] καθὼσ γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ Mt 11, 27
γινώσκω τὸν πατέρα, [91.4] καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν
προβάτων. 16 [92.110] καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆσ
αὐλῆσ ταύτησ· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆσ φωνῆσ μου ἀκού-
σουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷσ ποιμήν. 17 διὰ τοῦτό με ὁ
πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω
αὐτήν. 18 οὐδεὶσ αἴρει αὐτὴν ἀπ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ ἐγὼ τίθημι αὐτὴν

ερχομενον, φευγει, οτι μισθωτοσ εστι, και ου μελει αυτω περι των προβ., κατα την του κυριου φωνην ... ς (Gb') praem ο δε μισθωτοσ φευγει, Ln [ο δε μισθ. φευγ.] cum A[2]XΓΔΛΠ unc[7] al pler a b c f ff[2.] g l vg go syr[utr] Cyr[4,647] (A* incertum utrum μισθωτ. φευγει οτι an ο δε μισθ. φευγει omittat) | μελει: ex errore frequentissimo E*FGXΓ al permu μελλει

14. ο ποιμ. ο καλοσ et. Or[prov] (Notitia[105], Mai[36]) Eus[ps 205. 489] et[es 509] etc: D Eus[ps 234] ο καλοσ ποιμην | γινωσκουσι (-σι ℵBL; D* γινωσιν) με (D εμε) τα εμα (Gb' Schu „bene") cum ℵBDL it vg go sah cop syr[hr] aeth arr pers[w] Eus[ps 489] (Epiph[697] και γαρ τα εμα προβ. γινωσκει με, και γινωσκω τα εμα προβ.) Cyr[4,651 txt] Nonn[x 50] (γινωσκω δ' εμα μηλα, και – ταυτα με γινωσκουσιν) ... ς Ti γινωσκομαι υπο των εμων cum AXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] syr[utr] arm pers[p] Chr[8,403] et[404] Cyr[4,653] com (ac rursus[654] ου γαρ εφη· γινωσκει με τα εμα και γινωσκω τα εμα, αλλ εαυτον εγνωκοτα προτερον εισφερει τα ιδια προβατα, ειθ ουτωσ γνωσθησεσθαι φησι παρ αυτων) Thdrt[1,748] et[4,274. 550]

15. μου (et. Eus[ps 490] et[es 509]): D 58. 71. („codd. Latini" ap Wtst) om | τιθημι et. ℵc Eus[ps] et[es] Ath[748] etc: ℵ*D διδωμι :: cf ad v. 11 | προβατων (et. a): b c e f ff[2.] g l vg (sed non am fu for al) sah cop syr[hr] add μου (Ath[748] add των εμων)

16. και αλλα (a *et alias quidem*): D 346. syr[utr] Eus[ps 55] Thdrt[1,622] et[691] (non item[1,309] et[622 cod] et[2,971] et[alib]) και αλλα δε | δει με cum ℵBDLΔΠ 1. 33. 69. 124. 346. it vg syr[utr] et[hr] Or[int 2,198] et[4,630] ... ς Ti με δει cum AXΓΛ al pler Eus[ps 55] Bas[eth 297] Chr[8,405] Cyr[4,655] Thdrt[1, 309. 622] et[alib] | ακουσουσιν cum BDLΓΠ unc[6] al plu etc ... ℵAGXΔΛ al[40] Eus[ps 55] ακουσωσιν | γενησεται c. ℵ*AΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] vg (et. am fu etc) syr[sch] et[ptxt] Eus[ps] Bas[eth] Cyr Thdrt[sexies] .:. ℵcBDLX 1. 33. 2[pe] f for syr[mg] et[hr] sah cop arm go (Clem[129] Και γενησονται, φησιν, οι παντεσ μια ποιμνη και εισ ποιμην, Chr[8,405] οτι εσονται μια ποιμνη, sed[mosc 4] εσεται) γενησονται (Gb')

17. με ο πατηρ cum ℵBDLX 33. 248. 249. it vg Chr[8,406] Cyr[4,657] ... ς ο πατ. με cum AEFGKSUΓΔΛΠ al pler go (sah *meus pater amat me*, cop *amat me pater meus*. Item libere al) Thdrt[4,429] ... M με ο πατ. με

18. αιρει et. ℵ[c] Or[1,403. 467] et[4,152. 298] (et. cat[ox] ad Rom[65]) et[int 1,96] Eus dem[496] et[ps 367] et[ecl 136. 226.] et[theoph 110] Didtri[2, 7, 2] et[3,21] etc; et. a b c e f ff[2.] g vg Cyp[295] Hil[1073] sah cop rell *tollit*, l fos cop[dz] Hil[992] *tollet*, Or[int 1,90] *auferet* ... ℵ*B ηρεν | αλλ (E Or[1,467] αλλα) εγω usque

ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν
λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρόσ μου.
7, 43 19 *σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖσ Ἰουδαίοισ διὰ τοὺσ λόγουσ τού-*
7, 20 *τουσ.* 20 *ἔλεγον οὖν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται·*
8, 48 *τί αὐτοῦ ἀκούετε;* 21 *ἄλλοι ἔλεγον· ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν*
9, 32 *δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺσ ἀνοῖξαι;*
22 *Ἐγένετο δὲ τὰ ἐνκαίνια ἐν τοῖσ Ἱεροσολύμοισ· χειμὼν ἦν·*

απ εμαυτ. et. Or^{saepe} Or$^{int\,1,191}$ Eus$^{ps\,395}$ et$^{theoph\,110}$ Did$^{tri\,2,7,2}$ et ^{3,21} (sed utroq loco om *ἀπ εμαυτ.*) etc: D 64. 251. 1* go Eus$^{dem\,496}$ et$^{ecl\,136.\,226.}$ et$^{ps\,367}$ om | *θειναι*: EXΓΔ al mu *θηναι* | *παλιν*: Or $^{1,403.\,467}$ et^{alib} et$^{int\,1,191}$ (non item$^{int\,3,60}$ et$^{4,547.\,566}$) Eus$^{ecl\,226}$ et$^{theoph\,110}$ (non item$^{dem\,496}$) ante *εξουσιαν εχ.* pon ... 64. 80. 225. ff$^{2.}$ Eus$^{ps\,367.\,395.}$ Chr^{8,406} Hil^{559} (non item$^{992.\,1073}$) om | *λαβειν* (et. Or^{saepe} Dial ^{1,820} Eus^{saepe} Did etc Cyp^{295} etc): D c *αραι* (d *tollere*, c *tollendi*) | *ταυτην την*: B om *την* | *μου* et. c e f ff$^{2.}$ g l vg Cyp^{295} etc ... D 36. a b (Tert$^{prax\,22}$ libere *ideo se diligi a patre quod animam suam ponat, quia hoc praeceptum accepisset a patre*) Novat$^{tri\,21}$ (Gall^{3,304}) Hil$^{992.\,1073}$ Chr^{8,406} et^{407} om

19. *σχισμα* sine copula cum ℵBLX 33. 249. it vg (exc tol) sah arm ... ϛ (Gb^{0}) add *ουν* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler tol cop syr^{p} (go *tunc dissensio iterum* etc; syr^{sch} aeth *et facta est* etc, syr^{hr} *et dissensio* etc) Chr^{8,407} Cyr^{4,662} | *παλιν* (1. 346. 2^{pe} 7^{pe} post *εγενετ.* pon): D 64. 225. tol cop Chr^{8,407} om | *εν τοισ ιουδαιοισ*: X *εν τω οχλω*

20. *ελεγον* (ℵ^{c}; ℵ* *ελεγαν*) | *ουν* cum ℵ* et^{cb} D 1. 86. 2^{pe} ... a b e f ff$^{2.}$ l syr^{sch} aeth *et dicebant*; c *haec dicebant*; tol *dicebant enim*; go *dixeruntque* (Chr^{8,407} *και οι μεν ελεγον*) ... ϛ Ln Ti *ελεγ. δε* cum ℵ^{ca}ABLX unc rell al pler g^{vid} vg sah cop syr^{p} et^{hr} arm ... 220. om copulam | *δαιμονιον*: D Chr praem *οτι*

21. *ταυτ.* (440. post *ρημ.*, Chr^{407} utrumq ordinem habet) *τα ρηματα* (syr$^{p\,mg}$ *εργα*) *ουκ εστιν*: D *ουκ εστ. τα ρημ. ταυτ.* | *δαιμονιον* (38. add *εχων*): 248. 253. g^{scr} *δαιμονιων* | *τυφλων οφθαλμουσ* (et. it^{pler} vg Or^{4,354}): D 245. e f Chr$^{8,407\,bis}$ *οφθ. τυφλ.* | *ανοιξαι* cum ℵBLX 1. 13. 22** 33. 69. 124. 157. 249. 346. 2^{pe} Or Chr^{bis} ... ϛ Ln *ανοιγειν* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler

22. *εγενετο*: D *εγενοντο* | *δε* cum ℵADX unc rell al pler c f ff$^{2.}$ vg (l *et facta sunt* etc, e *et cum facta esset dedecatio*) go syr^{utr} et^{hr} (*et facta sunt autem*) Chr^{8,414} ... BL 33. sah arm *τοτε*, gat (*facta autem sunt tunc*) cop *δε τοτε* ... 1. 225* 226. 251. 258. 48^{cv} 2^{pe} al$^{2\,scr}$ a b Chr$^{mosc\,2}$ om copulam | *ενκαινια* cum ℵB*DL al ... ϛ Ln *εγκαι.* cum AB^{3}X unc rell al pler | *εν ιεροσολυμοισ* (Gb'') cum ℵDXΓΔΛΠ unc^{7} 1. 13. 22. 69. al plu Chr^{8,414} ... ϛ Ln Ti *εν τοισ ιερ.* cum ABL 33. al mu (: : *εν τοισ ιερ.* 5, 2 non fluct, nec fere 2, 23 ubi tantum pauci minusc om *τοισ*. At nec magis fluct *εν ιερ.* 4, 20. 21. 45) | *χειμων* sine copula cum ℵBDGLXΠ 1 33. 42. ff$^{2.}$ sah cop aeth Chr$^{mosc\,1}$ ... ϛ (Gb^{0}) Ln

23 καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦσ ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνοσ.
24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕωσ πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεισ; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστόσ, εἰπὸν ἡμῖν παρρησίᾳ.
25 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦσ· εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρόσ μου, ταῦτα μαρτυρεῖ 5, 36
περὶ ἐμοῦ· 26 ἀλλὰ ὑμεῖσ οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προ-
βάτων τῶν ἐμῶν. 27 τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆσ φωνῆσ μου ἀκού- 8, 45 ss
ουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 κἀγὼ δί- 10, 3 s

praem *και* cum AEFKMSUΓΔΛ (Π^{2vid} sed rursus deletum) al pler a c e f g l (b om *κ. χειμ. ην*) vg go syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,414}

23. *περιεπατει*: AL *περιπατει* | *ο ι̅ς̅*: B om *ο* | *εν τη* (Δ om) *στοα* sine *του* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,414} ... ς (= Gb Sz) add *του* cum BLX al mu | *σολομωνοσ* cum ℵ*BDEFGΔΛ al plus^{50} Chr$^{mosc\,3}$ ... ς (= Gb Sz) *σολομωντοσ* cum ℵ^{c}AKLMSUXΓΠ al permu Chr^{8,414}

24. *εκυκλωσαν* cum ℵAD unc rell al omn^{vid} ... B *εκυκλευσαν* | *αυτον* (ℵ^{c}): ℵ* om | D *ελεγαν* | *ειπον* cum ℵ* et^{cb} ... ς Ln Ti *ειπε* cum ℵ^{ca}A BD rell omn^{vid} :: *εἰπὸν* plerumque non retinuerunt nisi cdd antiquissimi paucissimi, ut Mt 18, 17 (ℵL Or) 22, 17 (LZ) Mc 13, 4 (ℵB DL etc) Lc 10, 40 (DLΞ) 22, 66 (ℵBLT): quibus locis omnib recepimus. Non recepimus Mt 4, 3 (ℵ^{b} *ειπον*) 24, 3 (L 1. 33. *ειπον*). Non fluct *ειπε* Lc 7, 7 et 40. Ioh 13, 24. 20, 17. | *παρρησια*: B*D *παρησια*

25. *απεκριθη* sine additam cum ℵ*D go ... ς Ln Ti add *αυτοισ* cum ℵ^{c}ABL unc rell al fere omnib (y^{scr} *αυτω*, 47^{ev} sic: *απεκριθη ι̅ς̅ και ειπεν αυτω*) it vg (sed fu om *απεκρ. ο ι̅ς̅*) etc | *ο ι̅ς̅*: B om *ο* | *ειπον* (a *dixi*): D b c e f ff^{2} g l vg Tert$^{prax\,22}$ *λαλω*, *loquor* (sed d *dico*) | *υμιν*: X add *ηδη* | *ου πιστευετε* (et. a b c e ff^{2} g l vg Tert^{prax}; f *credíditis*, quod potius pro *creditis* quam pro *credidistis* scriptum videtur): B 157. g^{scr} al^{6} Chr$^{mosc\,2}$ (ad^{8,416}) *ουκ επιστευσατε* (251. *ουκ επιστευετε*). Praeterea D 13. 69. 124. 346. al^{5} sah arm Chr^{8,416} (et. mosc^{6}) add *μοι* | *ταυτα*: D a e l Tert^{prax} *αυτα* (*ipsa*) | *περι*: H om

26. *αλλα* cum ℵABLΔ c^{scr} ... ς *αλλ* cum DXΓΛΠ unc^{8} al pler | *οτι ουκ* (Gb′) cum ℵBDLX 1. 13. 28. 33. 69. 2^{pe} al^{10} fere b f ff^{2} g l vg go syr^{sch} et p^{mg} et^{hr} aeth (Or^{4,316} *δια τουτο υμεισ ουκ ακουετε οτι ουκ εστε* etc) Chr^{8,416} Cyr^{4,665} ... ς Ln Ti *ου γαρ* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c e sah cop syr$^{p\,txt}$ arm Or$^{int\,3,55}$ | *των εμων* sine additam cum ℵBKLM*Π* 24* 33. 42. 89* 91. 239. w^{scri*} c g vg sah cop arm ... ς Ti add *καθωσ ειπον υμιν*, Ln [*καθ. ειπ. υμ.*], cum ADM^{2}XΓΔΛΠ^{2} (sed rursus rasum) unc^{6} al pler a b e f (item ff^{2} l sed conjg cum seqq, ut etiam tisch al) go syr^{utr} et^{hr} aeth (Chr^{8,416} *αλλ ειπον υμιν, φησι, και ου πιστευετε μοι, οτι ουκ εστε εκ τ. πρ. τ. εμων.* Sic pers^{p}: *sicut dixi vobis. Nonne vobis dixi: Oves meae* etc.)

27. *ακουουσιν* cum ℵBLX 13. 33. 69. 124. 157. 249. 346. Hom$^{clem\,3,52}$ ex$^{cod\,ottob}$ Or$^{3,152.\,237}$ et^{4,351} et$^{iob\,40}$ (Gall^{14} append) Bas^{1,276} Chr mosc^{2} Cyr$^{ador\,188}$ et$^{esa\,567}$ ... ς Ln Ti *ακουει* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler

δωμι αὐτοῖσ ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰσ τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐχ ἁρπάσει τισ αὐτὰ ἐκ τῆσ χειρόσ μου. 29 *ὁ πατήρ ὃ*
δέδωκέν μοι πάντων μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶσ δύναται ἁρπάζειν
ἐκ τῆσ χειρὸσ τοῦ πατρόσ. 30 *ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν.*

Hom^{cle} ed Clem^{794} Or^{3,298} et^{4,367} Eus$^{ps\ 55.\ 106.}$ Bas$^{eth\ 313}$ et^{3,14} et^{48} Chr^{8,416} (sed etiam *ακολουθει*) Thdrt$^{1,690.\ 1375}$ et$^{2,61.\ 108}$

28. *διδ. αυτ. ζω. αιωνιον* cum ℵBLM*X 33. 157. sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Cyr$^{ador\ 188}$ et$^{es\ 567}$ ... ς Ln Ti *ζω. αιω. διδ. αυτ.* cum ADM^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{p} Or^{ioh} (ut ante) Eus^{ps} Bas^{1,276} et^{3,48} Chr Thdrt$^{1,690.\ 1375}$ | *απολωνται* (ℵ^{c}): ℵ* *αποληται* | *ουχ αρπασει* (EM al pauc *-ση*) cum AB(EM)ΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr$^{ador\ 188}$ ... ℵDLX 71. 157. al pauc Bas^{1,236} Cyr$^{es\ 567}$ *ου μη αρπαση*

29. *ο πατηρ* sine *μου* cum ℵ* 13. a b c e ff$^{2.}$ l syr^{hr} Bas^{1,236} Dial^{maced} ^{486} Chr^{8,416} Tert$^{prax\ 22}$ Hil$^{930.\ 1089}$ ... ς Ln Ti add *μου* cum ℵ^{c}ABDL unc rell al omn fere f g vg go syr^{utr} sah cop aeth Cyr$^{ador\ 188}$ et^{es} ^{567} | *ο δεδωκεν* cum ℵB*L 15^{ev} a b c e f ff$^{2.}$ g l vg go cop Tert$^{pr\ 22}$ (sed vide post) Hil^{930} et^{1089} ... ς Ln Ti *οσ* (Λ *ουσ*) *δεδωκεν* (MU al pauc Chr *εδωκ.*) cum AB^{2}XΓΔ(Λ)Π unc^{8} al pler sah syr^{utr} et^{hr} aeth Bas ^{1,236} Dial$^{maced\ 486}$ Chr^{8,416} ter Cyr$^{ador\ 188}$ et$^{es\ 567}$ (ad Tert^{pr} *Pater enim quod mihi dedit maius est omnibus* adnotat Seml: „*alii* Pater enim qui maior est omnibus dedit mihi. *Iun. legit*: Pater enim qui dedit mihi maior est omnibus“) ... D *ο δεδωκωσ* | *μοι*: 13. 69. al pauc arm add *αυτα* | *παντ. μειζ. εστ.* hoc ordine cum ℵBDL syr^{sch} Cyr$^{es\ 567}$ et^{ador} ^{188}, item X *παντ. εστ. μειζ.* ... ς Ln *μειζ. παντ. εστ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} (et a e *maius est omnibus*) vg go cop syr^{p} et^{hr} Bas^{1,236} Dial$^{maced\ 486}$ Chr^{8,416}. Explicat uberius Aug$^{ioh\ 48,6}$ *quod dedit mihi pater, id est, ut sim verbum eius, ut sim unigenitus filius eius, ut sim splendor lucis eius, maius est omnibus.* | *μειζον* cum ABX it^{omn} vg go cop syr^{hr} Tert^{prax} (vide supra) Hil^{bis} (ℵL *ο* et *μειζων*, B* *ο* et *μειζον*, AB^{2} X *οσ* et *μειζον*) ... ς Ti *μειζων* cum ℵDLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} sah rell Bas Dial^{maced} Chr Cyr^{bis}; etiam Ln *μειζων* edidit, sed ex commentario patet eum *μειζον* voluisse :: lectio itala quae codicum (praeter d) et patrum Latt. consensione gaudet, *o* et *μειζον*, confirmata codicibus ℵABLX, licet ℵALX vel *οσ* cum *μειζον* vel *μειζων* cum *o* misceant, ut ratio testium fert, non potest non pro antiquissima haberi. Quae quidem cur in *οσ* et *μειζων* mutata sit, nemo non videt. Minime vero credi potest, *οσ* et *μειζων* si quis invenisset, mutaturum consulto eum fuisse in *o* et *μειζον*. | *αρπαζειν* (69. 346. al^{vid} *αρπασαι*): 69. al^{5} arm aeth Chr^{8,416} add *αυτα*, item a c e f *illud* | *τ. πατροσ* cum ℵBL syr^{hr} Or^{4,285} ... ς Ln add *μου* cum ADXΓΔΛΠ unc^{8} al certe pler it vg rell Bas^{1,236} Dial^{maced} Chr Cyr^{ador}

30. *εγω - εσμεν* (Thdot$^{clem\ 984}$ Or^{1,750} et^{2,34} et$^{4,245.\ 282}$ etc): cf Hipp noet^{7} (ed Lag^{48}) *εαν δε λεγη· αυτοσ ειπεν· εγω και ο πατηρ εν εσμεν, επιστανετω τον νουν και μανθανετω οτι ουκ ειπεν οτι εγω και ο πατηρ εν ειμι, αλλα εν εσμεν.* Similiter Cyr$^{hr\ 156}$ *ουκ ειπε· εγω και ο πατηρ*

31 Ἐβάστασαν πάλιν λίθουσ οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν.
32 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ
τοῦ πατρόσ· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; 33 ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ
περὶ βλασφημίασ, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωποσ ὢν ποιεῖσ σεαυτὸν θεόν.
34 ἀπεκρίθη αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ

εν ειμι, αλλ· εγω κ. ο πατ. εν εσμεν, item Or al tractant. | *ο πατηρ*: Δ 71. 247. g^{scr} 44^{ev} e syr^{sch} sah aeth pers^{p} add *μου*

31. *εβαστασαν* sine copula cum ℵBL 33. ff^{2}· g am fu for em iac ing mt taur go sah^{woi} syr^{sch} arm (syr^{hr} aeth *et sustulerunt*) Ath^{498} Aug^{ioh48,8} ... ς Ln Ti add *ουν* cum ADX unc rell al pler it^{pler} vg^{cle} sah^{ming} cop syr^{p} | *παλιν* (127. al post *λιθουσ* pon): D 28. 69. 124. 8^{pe} al^{5} it^{pler} (non f) vg cop arm om | *λιθουσ οι ιουδαιοι*: 69. 254. 48^{ev} al pauc e f syr^{sch} et^{hr} *οι ιουδ. λιθ.*

32. *απεκρ. αυτ. ο* $\overline{ισ}$: 33. *απ.* $\overline{ισ}$ *και ειπεν αυτ.*, c cop *respondit eis* (c vitiose *ci*) *Iesus dicens*, fos *respondens autem Iesus dixit eis* | *καλα* post *εργα* cum ℵAKΛΠ 1. 33. 106. 157. 254. 2^{pe} al^{3scr} a c e f l am fu for fos ing (item sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth) Ath^{498} Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) ... ς Ti ante *εργα* cum DLXΓΔ unc^{7} al pler (ff^{2}· g ut vdtr) vg^{cle} go Hil^{931} ... B post *υμιν* pon ... 220. 54^{ev} b Thdrt^{4,95} om, item 127* 245. Epiph^{781} (*πολλα καλα εποιησα εν υμιν· περι ποιου ουν αυτων εργων λιθαζ. με;*) om *εργα* | *πατροσ* cum ℵ*BD e syr^{hr} Ath^{498} Hil^{931} ... ς add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ^{c}ALX unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg rell Thdrt ^{4,95} Quaest^{91} | *δια ποιον αυτων* (A *αυτω*) *εργον* (accurate reddunt a b c f ff^{2}· g l vg *propter quod eorum opus*, item sah syr^{hr}): K al mu go Epiph^{781} *δι. ποι. αυτων εργων*, X 124. g^{scr} syr^{utr} *δι. ποι. εργον αυτων*, A^{2} 157. 435. 44^{ev} tol cop Ath^{edd} (ante ed. Bened.) om *αυτων* (item 69. *και δια ποιων εργων*), e nil nisi *propter quid* | *εμε λιθαζ.* cum ℵBL 33. a b e (ff^{2}· g ut vdtr) vg Ath^{498} ... ς Ln *λιθαζ. με* cum ADX unc rell al pler c f go syr^{utr} et^{hr} Epiph^{781} Thdrt^{4,95} Hil^{931}

33. *απεκρ. α. οι ιουδαιοι* sine additam cum ℵABKLM*XΠ al^{20} it^{pler} vg go sah cop (syr^{sch} *dicunt ei Iudaei*) syr^{p} arm Ath^{498} Hil^{931} ... ς (Gb^{00}) add *λεγοντεσ* cum DEGHM^{2}SUΓΔΛ al pler e (*responderunt ergo illi Iudaei et dixerunt*) arm^{cdd} syr^{hr} aeth (hi^{2} *responderunt Iudaei et dixerunt ei*) | *και οτι*: ℵ c sah cop Thdrt$^{4,42.\ 95.\ 227}$ om *και* | *συ* (et. Or^{4,383} Eus$^{ps\,507}$ Ath^{498} al Novat^{27} ap Gall^{3,309}; item Meth ap Gall^{3,824} *και πωσ συ ανθρ. ων ποιεισ εαυτον θεον*): DKΠ 131. al^{10} e vg^{cod} syr^{sch} et^{hr} Chr ^{8,417} Thdrt$^{4,\ 42.\ 95.\ 227}$ Quaest^{91} (Aug^{3,2913}) om, hinc Gb^{0} | *σεαυτον* (et. Eus^{ps} Ath Chr Thdrt): GUΛ tisch* al mu Or^{4,383} Meth (Thdrt$^{227\,ed}$ ante Schu) *εαυτον*

34. o (B om) $\overline{ισ}$ et. Eus$^{ps\,507}$ Ath^{498}: D cop aeth add *και ειπεν* | *υμων* cum ℵ^{a}ABLX unc rell al pler (al pauc *ημων*, 245. *μωυσεωσ*) f g vg sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Eus^{ps} Ath Thdrt^{4,95} ... ℵ*D 19^{ev} a (sed *vestra* periit) b c e ff^{2}· l Eus$^{marc\,87}$ Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} Hil^{932} om, hinc Gb^{0} :: similiter Io 8, 17 *κ. εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται.* Cf et. 15,

Ps 81 (82), 6 ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· θεοί ἐστε; 35 εἰ ἐκείνουσ εἶπεν θεούσ, πρὸσ
οὓσ ὁ λόγοσ ἐγένετο τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·
36 ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰσ τὸν κόσμον, ὑμεῖσ λέ-
γετε ὅτι βλασφημεῖσ, ὅτι εἶπον· υἱὸσ θεοῦ εἰμί; 37 εἰ οὐ ποιῶ τὰ
ἔργα τοῦ πατρόσ μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ
μὴ πιστεύετε, τοῖσ ἔργοισ πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅτι

25. Nil simile apud Synoptt. | *οτι* cum ℵBDLX 12. 33. 38. 57. a b c e ff^{2}· g l vg syr^{omn} Eus^{ps} et^{marc} Ath^{498} (ut ed^{bened} ex cdd^{2}) Cyp Hil ... ς om cum ΑΓΔΛΠ unc^{7} al pler f go arm aeth Ath^{cdd2} Thdrt^{4,95} Tert^{prax} | *εγω* (ℵ^{c}): ℵ* 1* om | *ειπα* cum ℵBEGHKLXΓΛΠ al plu Eus^{ps} et^{marc} Ath (Naass$^{hipp\ 106}$ *τουτο εστι, φησι, το γεγραμμενον· εγω ειπα· θεοι εστε και υιοι υψιστου παντεσ* etc ab ipso psalmo pendent) ... Ln *ειπον* cum ADMSUΔ al^{40} Thdrt

35. *ει*: 235. 249. al^{3} c f l fos arm Hil^{471} et^{932} add *ουν* | *εγενετ. του θεου* c. D a b e ff^{2}· l Eus^{ps507} et$^{marc\ 87}$ Dam^{1,568} (Novat^{15} ap Gall^{3,298} *verba facta sunt, et non,* omissa voce *dei,* ut edidit Pamelius. Postea suppleverunt *dei* ante *verba,* sed potius inter *sunt* atque *et* excidisse videtur.) Hil^{932} (syr^{sch} *εγεν. ο λο. τ. θε.*) :: etiam hoc loco D (sine ℵ) verum tenere iudicandus est, praesertim quum ad italorum cdd testimonium accedat Eusebii ... ς Ln *του θε. εγεν.* cum ℵABLX unc rell al omn^{vid} c f g^{vid} vg rell (Or^{4,383} *απεκρινατο διδασκων οτι πασ προσ ον ο λογ. του θε. εγενετο, θεοσ λεγεται υπο του θεου*) Ath^{498} Did$^{tri\ 3,24}$ Or$^{int\ 4,500}$ (*ad quos sermo dei fit*) Cyp^{287} Hil^{471} :: cf et. ad 119

36. *ηγιασεν* (et. Or^{4,23} Eus$^{marc\ 87}$ et$^{ps\ 507}$ Ath^{498} Did$^{tri\ 3,13}$ Cyr$^{ador\ 388}$ etc Tert$^{prax\ 22}$ Cyp^{287} etc): U 47. *ηγαπησεν* | *βλασφημεισ* (et. Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Did$^{tri\ 1,9}$ Cyp^{287} Novat^{15} et^{27} ap Gall^{298bis} et^{309}; f g vg): a b e ff^{2}· l mm *blasphemat,* Eus^{ps} *βλασφημει,* c go *blasphemo,* Hil$^{895\cdot\ 932\cdot\ 933\cdot\ 937}$ *blasphemavi* | *οτι ειπον* (c^{scr} *-πεν*): G om *ειπον* | *θεου* cum ℵDEG 28. 69. 124. 8^{pe} al^{10} Eus^{ps} Did$^{tri\ 1,9}$ Chr^{8,417} Cyr^{ador} Ps-Ath^{2,33} Dam^{1,568} ... ς Ln Ti *του θεου* cum ABLX unc rell al pler Or^{4,23} Eus^{marc} Ath^{498} Thdrt^{4,96}

37. *ου*: 13. 69. 124. Chr^{8,417} *μη*

38. *δε*: X supra lineam habet | *μη* (A* 1* 229* Dam^{1,568} om): Γ 13. 69. 124. Chr^{8,417} *ου* | *πιστευετε* pri cum ℵAEGHSUXΔΛ 1* 22* 28. 33. 69. 124. 131. al permu Bas$^{eth\ 258}$; similiter D Ps-Ath^{2,33} *θελετε* (Ps-Ath cdd^{3}; edd ante ed^{bened} *θεληετε*) *πιστευειν,* item *vultis credere* it vg Tert^{prax22} Cyp^{287} etc (non item Amb Vig, vide ap Sab) ... ς Ln *πιστευητε* cum BKLΓΠ(M *-ειτε*) al plu Ath$^{50\cdot\ 461\cdot}$ Chr^{8,417} Dam^{1,568} :: pro hac testium ratione *-ητε* non potest non pro emendatione haberi | *τοισ εργοισ*: HM 124. 157. al mu Chr Hil^{1252} (non item^{932sqq}) add *μου* | *πιστευετε* sec cum ℵBDKLUΠ 1. 33. p^{scr} w^{scr} (Δ *-σετε*) Ath^{461} (ex cdd^{4}) Ps-Ath^{2,33} Dam ... ς Ti *πιστευσατε* cum AEGHMSXΓΛ (Δ vide ante) al pler Ath^{50} Bas^{eth} Chr | *και γινωσκητε* (X *-ετε*) cum BLX 1. 32. (? sed ita iam Wtst) 33. 118. 2^{pe} sah cop syr^{hr} arm aeth Ath^{50} (et^{461} *ινα γινωσκ.* omissis *γνωτε και*) Ps-Ath^{2,33} (*ινα ειδητε κ.*

ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. 39 93.4 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν 7, 30
πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆσ χειρὸσ αὐτῶν.
40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰσ τὸν τόπον
ὅπου ἦν Ἰωάννησ τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 94.10
καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸσ αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννησ μὲν σημεῖον
ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννησ περὶ τούτου ἀληθῆ
ἦν. 42 καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτὸν ἐκεῖ.

γινωσκ.) (Dam^{1,568} *ινα γνωτε και πιστευσητε κ. επιγινωσκητε*) Hil $^{932.\ 933.\ 935}$ (*ut sciatis et cognoscatis*) ... ς *και πιστευσητε* cum ℵΑΓΔΛΠ unc^{7} (sed E *ιν. γν. κ. πιστ.* in mg suppleta habet) al pler f g vg go syr^{utr} Bas^{eth} ... D a b c e ff^{2} l Tert$^{prax\,22}$ Cyp^{287} om (vel potius non exprim), hinc Gb^{0}. Latt vero isti *ινα γνωτε* sic reddunt: *et scitote* a e Tert, *et cognoscite* c l Cyp, *et cognoscetis* b ff^{2} | *εν τω πατρι* (Gb′) cum ℵBDLX 33. 157. a c e g vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et^{hr} arm aeth Or$^{int\,1,56}$ Eus$^{marc\,186.\ 187}$ Ath^{50} Dam^{1,568} Hil$^{150.\ 794.\ 800.\ 937.\ 1252}$ (item Ps-Ath^{2,33} Chr^{8,418} Thdrt^{4,96} Tert$^{prax\,22}$ *οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι*) ... ς *εν αυτω* cum ΑΓΔΛΠ unc^{7} al pler b f ff^{2} l go syr$^{p\,txt}$ Ath^{461} Bas^{eth} Cyp^{287} Hil$^{933.\ 935}$ (lectio fluct^{932})

39. *εζητουν ουν* cum ℵAKLXΔΠ al plu it (exc f *quaerebant autem*) vg sah syr^{p} (Chr^{8,418} *ηθελησαν ουν*) ... BEGHMS^{vid}UΓΛ al^{40} cop arm go om *ουν*, hinc Gb^{0} ... D syr^{sch} et^{hr} aeth *και εζητ.* | *αυτον* sine *παλιν* c. ℵ*D 64. 69. 440. al^{8} a b c e ff^{2} g l vg syr^{hr} Chr ... Ti add *παλιν* post *αυτον* cum ℵ^{c}AKLXΔΠ 1. 33. 131. al^{5} f go; ς Ln add ante *αυτον* cum BEGHMSΓΛ al plu syr^{utr}; cop arm ante *εζητουν*, U sah aeth ante *πιασαι αυτον* | *τησ χειροσ*: 1. 22. 247. 2^{pe} *των χειρων*, item *manibus* it vg go sah cop syr^{sch} et^{hr}

40. *και απηλθεν*: A *απηλθ. ουν* | *εισ τον τοπον* (ℵ^{c}): ℵ* 225. 245. Chr^{8,418} om | BD *ιωανησ* | *το πρωτον* (33. al pauc om; al pauc transp): ℵΔ 69. 218. Chr *το προτερον*, item *prius* a e f ff^{2} | *εμεινεν* cum ℵADL XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} f g vg etc ... Ln *εμενεν* (*manebat*) cum B a b c e ff^{2} l

41. *οτι* cum ABLX unc rell al omn^{vid} it^{pl} vg etc ... ℵD c e om | *μεν*: 69. 124. tisch* al pauc arm Chr^{8,418} om | *σημει.* (EΛ supplent in mg) *εποι. ουδεν* cum ℵABDΓΔΛ unc^{5} al pler it^{pler} vg (libere a c fos *nullum signum fecit*) ... KLMXΠ 1. 69. 124. 157. 2^{pe} al^{5} Or^{3,468} Chr *εποι. σημ. ουδεν* (1. 69. 124. syr^{hr} Or *ουδε εν*) | *ειπεν ιωαννησ* (BD^{gr} *-ανησ*): D b f l *ιω. ειπ.* | *περι τουτου*: Δ *πε. αυτου* (δ *de hoc*)

42. *πολλοι* ante *επιστ.* cum ℵBDLMX 1. 33. 2^{pe} al pauc it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth (Chr^{8,418} *πολλοι τοινυν επιστ.*) ... ς Ti *επιστ. πολλοι* cum AXΓΔΛΠ unc^{6} al pler go syr^{p} | *εκει* post *εισ αυτ.* cum ℵA BDKLMUXΠ al plus^{10} sah cop syr^{p} et^{hr} arm aeth go ... ς ante *εισ αυτον* cum EGHSΓΔΛ al plu (al^{3} *επιστ. εκει πολλ.* etc) ... 16. it vg syr^{sch} Chr om

XI.

Lc 10, 38 1 Ἦν δέ τισ ἀσθενῶν, Λάζαροσ ἀπὸ Βηθανίασ, ἐκ τῆσ κώ-
12, 3 μησ τῆσ Μαρίασ καὶ Μάρθασ τῆσ ἀδελφῆσ αὐτῆσ. 2 ἦν δὲ Μαρία
ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺσ πόδασ αὐτοῦ ταῖσ
θριξὶν αὐτῆσ, ἧσ ὁ ἀδελφὸσ Λάζαροσ ἠσθένει. 3 ἀπέστειλαν οὖν
αἱ ἀδελφαὶ πρὸσ αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖσ ἀσθενεῖ.
4 ἀκούσασ δὲ ὁ Ἰησοῦσ εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸσ
θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆσ δόξησ τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸσ τοῦ
θεοῦ δι' αὐτῆσ. 5 ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦσ τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελ-
φὴν αὐτῆσ καὶ τὸν Λάζαρον. 6 ὡσ οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε
μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρασ· 7 ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει

XI. 1. εκ: 28. sah syr^sch Chr^8,422 mosc 2 om | τησ μαριασ cum ℵD ... ς Ln Ti om τησ cum ABLX unc rell al omn^vid | και (ita et. ℵD^2; D* add τησ) μαρθασ: A*^vid 157. om, fos om tantum μαρθ. | τησ αδελφησ αυτησ (A 32^ev αυτου): l gat mm Aug^ioh 49,5 *sororum eius* ... syr pers^p haec praetereunt, sed ante habent *ex Bethania pago frater Mariae et Marthae*

2. μαρια cum ℵADLX etc: B 33. μαριαμ | η αλειψ. τ. κυρ. μυρω (E* 2. -ρων) etc: syr^sch *quae unxit unguento pedes Iesu et abstersit capillis suis* | αυτου: D 244. om | τ. θριξιν: U 239. 6^pe al pauc syr^p add τησ κεφαλησ | αυτησ: EG^2Δ tisch** 22. 346. al plus^20 αυτησ | ησ: D ησ και

3. αι αδελφαι: DS 1. 249. 346. 2^pe al plus^20 a c e f l (ff^2· om totum versum) vg (sed non am fu em) go syr^sch (*illae duae sorores eius*) eth^hr sah cop arm aeth And^cret 125 αι αδ. αυτου ... ℵ 249. c^scr sah cop arm post πρ. αυτ. pon ... b l om | πρ. αυτον (et. a f vg go syr^p sah cop arm): D b c e l syr^sch eth^hr aeth And^cret 125 πρ. τον ιν̅ ... 22. 40* 63. 235. 253. 259. g^scr om | φιλεισ: L 29^ev em arm εφιλεισ

4. ο ις̅: D om ο | αυτη η ασθενεια (et. Or^4,295): D aeth add αυτου ... 69. η ασθ. αυτου | ινα δοξασθη: ℵ praem αλλ | του θεου: c ff^2· l sah Amb^fid *eius* | δι αυτησ (vg^cle fu am^2 et cdd^al mu *per eam*): f am* em for fos Hil^992· 1072 *per eum*, b c l *per ipsum*, ff^2· *in ipso*, a e *in illo*

5. ηγαπα: it^pl vg *diligebat* ... D εφιλει, a d e *amabat* | τ. μαρθαν και (sah cop add *Mariam*) την αδ. αυτησ (229** 240. 244. b f g l vg add μαριαν): 1. 13. 22. 69. 124. 346. 2^pe 6^pe arm την (6^pe add τε) μαριαν και την αδελφ. αυτ. μαρθαν (arm μαρθ. ante τ. αδ. αυ.) ... syr^sch *Martham et Mariam.* Praeterea ex Latt libere pro την μαρθαν usq λαζαρον a c e *lazarum et sorores* (c *sororem*) *eius*, ff^2· *lazarum et mariam et sororem eius*

6. μεν (syr^p habet c.*): G a (non item it^rell nec vg) om | εμεινεν: D b εμ. ο ις̅, c ff^2· l *Iesus mansit* | εν (A c^scr om) ω ην τοπω: D επι τω τοπω (d *in loco*), it vg *in* (e om) *eodem* (gat *eo*) *loco*

7. επειτα: D 435. Chr^8,423 ειτα | με. τουτο: X it vg με. ταυτα | τοισ

τοῖσ μαθηταῖσ· ἄγωμεν εἰσ τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 λέγουσιν αὐτῷ
οἱ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν 10, 31
ὑπάγεισ ἐκεῖ; 9 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆσ
ἡμέρασ; ἐάν τισ περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ
τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 ἐὰν δέ τισ περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί,
προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶσ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 ταῦτα εἶπεν, καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖσ· Λάζαροσ ὁ φίλοσ ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ
πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ μαθηταί· κύριε,
εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦσ περὶ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆσ κοιμήσεωσ τοῦ ὕπνου λέγει.

μαθηταισ cum ℵBLX unc^{7} al plu a go Chr^{8,423} And$^{cret\,126}$ ... AD̊KΓΔΛΠ al plus^{20} b c f ff$^{2\cdot}$ g l^{2} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth add *αυτου*, hinc Ln [*αυτου*] ... arm *αυτοισ*, e l* plane om | *παλιν* (A y^{scr} *πολιν*): 1. 13. 69. 2^{pe} a c e ff$^{2\cdot}$ fos sah^{woi} cop syr^{sch} arm aeth Thdor^{mop} (vide post) ante *εισ* pon ... ℵ* (non item ^{c}) sah^{ming} Chr^{8,423} om. Contra Thdor$^{mop\,31}$ *ειπων ουν· αγωμεν παλιν εισ την ιουδαιαν, ακουει υπο των μαθητων τό· και παλιν υπαγεισ εκει;*

8. *οι μαθηται* sine additam et. b f ff$^{2\cdot}$ l vg arm ... DΓ 249. 6^{pe} al plus^{10} a c e sah cop syr^{utr} et^{hr} aeth add *αυτου* | *ραββει* cum ℵABCDEHΓΔ sah go ... ς Ln *ραββι* cum FGKLMSUXΛΠ al pler cop | *λιθασαι οι ιουδαιοι* et. a b c e l am fu etc: U 1. 13. 69. 157. al^{5} f (ff$^{2\cdot}$ g ut vdtr) vg^{cle} arm (*Iudaei quaerebant lapidare te*) Chr^{8,423} And$^{cre\,126}$ *οι* (Chr And om) *ιουδ. λιθα.*

9. *ις̅* cum ℵABCDLXΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu ... ς (= Gb Sz) *ο ις̅* cum U al mu And$^{cre\,126}$ | *ωραι εισιν τ. ημ.* cum ℵABCKLMXΓΠ al^{60} a b c e f l am fu ing for syr^{sch} et^{hr} Chr^{8,424} Cyr^{4,678} And^{cre} ... ς *εισ. ωρ. τ. ημ.* cum ΔΛ unc^{6} al plu ff$^{2\cdot}$ g vg^{cle} go syr^{p} ... D *ωρασ εχει η ημερα* | *τισ*: A* *τι* | *περιπατη*: E*HΛ 13. 69. al mu *περιπατει* | *εν τη ημερα*: X *εν τω φωτει*

10. *περιπατη*: HUXΠ^{2} 69. 131. al mu *περιπατει* | *προσκοπτει*: X *-πτη* | *εν αυτω*: D* d sah^{woi} *εν αυτη*

11. *και*: Δ om | *αυτοισ*: 235. *τοισ μαθηταισ αυτου* ... 33. om | *κεκοιμηται* (et. Or$^{4,380\,ter}$ Did$^{tri\,3,21}$ et^{22} etc): D *κοιμαται*, it^{pler} vg *dormit*, sed d ff$^{2\cdot}$ *dormivit*, l *obdormivit* | *ινα εξυπνισω* (EXΛ al mu *-η-*) et. Or$^{4,380\,quater}$ ... DΓ *του* (Γ om) *εξυνισαι* (Γ *-η-*)

12. *ειπον*: ℵ *ειπαν* | *αυτω οι μαθηται* cum ℵDKΠ 42. o^{scr} p^{scr} w^{scr} al pauc b sah arm, item addito *αυτου* al^{5} a c syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et^{hr} aeth ... BC*X al pauc cop *οι μαθητ. αυτω* ... Ti *αυτω* tantum cum A 44. 122** 8^{pe}; 116. ff$^{2\cdot}$ l And$^{cre\,127}$ *οι μαθηται* tantum (item Chr^{424} *λεγουσιν οι μαθ.*) ... ς *οι μαθητ. αυτου* cum C^{2}LΓΔΛ unc^{7} al pler e f g^{vid} vg go syr$^{p\,txt}$ | *κεκοιμηται*: D *κοιμαται* (D^{2} praeposuit *κε*, sed id rursus deletum est), it^{omn} (et. d) vg *dormit*

13. *αυτου* (ℵ^{c}): ℵ* om | *εδοξαν*: X *ελεγον* | *περι τ. κοιμ. του υπνου*: f

14 τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ παρρησίᾳ· Λάζαροσ ἀπέθανεν,
15 καὶ χαίρω δι' ὑμᾶσ, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ
ἄγωμεν πρὸσ αὐτόν. 16 εἶπεν οὖν Θωμᾶσ ὁ λεγόμενοσ Δίδυμοσ
τοῖσ συνμαθηταῖσ· ἄγωμεν καὶ ἡμεῖσ ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦσ εὗρεν αὐτὸν τέσσαρασ ἡμέρασ ἔχοντα
ἐν τῷ μνημείῳ. 18 ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺσ τῶν Ἱεροσολύμων ὡσ
ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. 19 πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθει-
σαν πρὸσ τὰσ περὶ Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθήσωνται

ff^{2}· l^{2}· vg *de dormitione somni* (g *de dormitatione somnii*), a b d l^{*vid} *de dormitione somnus*, c e *de somno*

14. *ουν*: A 157. 249. 2^{pe} a cop (non sah) syr^{sch} et^{hr} arm aeth om, hinc Ln [*ουν*] | *ο* (ℵ* om, sed suppl ipse ℵ* ut vdtr) $\overline{ις}$: 1. post *παρρησ.* pon, vg^{cle} sah post *ουν* ... 33. 157. a e om | *παρρησια* (et. ℵ^{c}B): ℵ*X *παρησια* | *λαζαροσ* (et. Or^{4,380} Andcre^{127}): D add *ο φιλοσ ημων* (:: ex v. 11)

15. *αλλα* cum ℵACDEFHLMSUΛΠ al permu ... ς *αλλ* cum BGKXΓΔ al pl^{vid}

16. *συνμαθηταισ* cum ℵAB*CDGLΔ ... ς Ln *συμμαθητ.* cum EFHMSUXΓΛΠ al certe pler ... K 2^{pe} al pauc Andcre^{128} *μαθηταισ* (69. *συν τοισ μαθηταισ*) | *αποθανωμεν* (EM al *-νομεν*): G 13. 346. al pauc *συναποθανωμεν* (G *-νομεν*) | *μετ αυτου*: KΠ al^{8} *συν αυτω*

17. *ελθων* etc cum ℵABC^{2}LX unc rell al omn^{vid} f etc ... Ln *ηλθεν* et *και ευρεν* cum C^{*vid}D it^{pler} vg | *ο* $\overline{ις}$ (C* om^{vid}) sine additam cum ℵ*A*BC LΓΔΠ unc^{8} al pler it vg etc ... ℵ^{cb}A^{2}DXΛ 124. 157. al^{12} syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{p} add *εισ βηθανιαν* | *τεσσαρασ* cum ABCD unc rell al omn vid ... ℵΔ *τεσσαρεσ*. Cf ad Act 27, 29 | *τεσσ. ημερ.* sine *ηδη* cum A* D 237. z^{scr} 29^{ev} e ff^{2}· blan fos sah cop syr^{sch} arm aeth ... ς Ln *τεσσ. ημε. ηδη* cum ℵA^{2}C^{3}LXΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c f ff^{2}· sab vg syr^{p} Andcre ^{129} ... BC* 13. 69. 249. 1^{ev} c^{scr} *τεσσ. ηδη ημερ.*, a g l mm go *ηδη τεσσ. ημερ.* (a *iam quadriduum*) | *εχοντ. εν τω μνημ.* (et. a c f g): DL b e ff^{2}· l vg *εν τ. μν. εχοντ.*

18. *βηθανια* sine articulo cum ℵ*B ... ς Ln Ti *η βηθ.* (A* *βαθανια*, sed ipse* ut^{vid} correxit) cum ℵ^{c}ACDLX unc rell al omn^{vid} | *ωσ*: D Cyr ^{1,680} om

19. *πολλ. δε* cum ℵBCDLX 33. 157. 249. it^{pler} vg sah cop syr^{hr} ... 1. 118. 2^{pe} *πολλ. ουν*, arm *πολλοι* ... ς *και πολλ.* cum AΓΔΛΠ unc^{8} al pler f go syr^{utr} aeth | *ιουδαιων*: D *ιεροσολυμων* | ELMXΛ al mu Andcre^{129} *εληλυθησαν* | *προσ τασ περι* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} (et M omisso *περι*) al pler (exprim etiam syr^{p}, item *convenerunt circum Marth. et Mar.* go, non item it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth) ... Ln *προσ την* cum ℵB C*LX 33. 38. 157. 249. (item it vg etc), item D nil nisi *προσ*, item Andcre^{129} *προσ μαρθαν και την μαριαν* | *μαριαμ* cum BCDLΔ ... ς *μαριαν* cum ℵAXΓΛΠ unc^{8} al omn^{vid} | *παραμυθησωνται*: GXΓ*ΔΛΠ*

αὐτὰσ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. 20 ἡ οὖν Μάρθα ὡσ ἤκουσεν ὅτι Ἰη-
σοῦσ ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο.
21 εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸσ Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἂν
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ μου. 22 καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ 11, 32
τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεόσ. 23 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· ἀναστή-
σεται ὁ ἀδελφόσ σου. 24 λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀνα-
στήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 εἶπεν αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασισ καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ κἂν
ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 καὶ πᾶσ ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ μὴ
ἀποθάνῃ εἰσ τὸν αἰῶνα· πιστεύεισ τοῦτο; 27 λέγει αὐτῷ· ναί,

al mu -*σονται* | *του* (Δ om) *αδελφου* sine additam cum ℵBDL 1 arm ... ς Ln add *αυτων* cum ACXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it^{pler} vg rell And cre^{129}

20. ι̅ς̅ cum ℵABCD unc rell al pler Cyr^{4,683} And$^{\text{cre}\,129}$ ... ς (= Gb Sz) ο ι̅ς̅ cum M al mu | *μαρια*: 33. *μαριαμ*

21. *η μαρθα* cum ℵBCDKLXΠ al mu ... AΓΔΛ unc^{7} al plu om *η*, hinc Gb^{oo}; Ln vero om falsus de testibus | ι̅ν̅ sine articulo cum ℵBC$^{*\text{vid}}$ ... ς Ln Ti *τον* ι̅ν̅ cum AC^{2}DLX unc rell al omn^{vid} | *κυριε*: B om (C*? C^{2} rescripsit paullo angustiore spatio *προσ τον* ι̅ν̅ κ̅ε̅ *ει ησ*) | *ησ*: X 69. *εισ* | *απεθανεν* (Gb'') cum ℵBC*DKLXΠ 1. 33. 42. 118. 145. 249. 254. 2^{pe} al$^{2\,\text{scr}}$ Chr^{8,426} et^{1,644} Cyr^{4,683} And$^{\text{cre}\,129}$ ... ς Ti *ετεθνηκει* cum A C^{3}ΓΔΛ unc^{7} al pler | *ο αδελφ. μου* (X 1. 33. 157. 254. 2^{pe} Chr^{1,644} And$^{\text{cre bis}\,129}$ et^{130} *μου ο αδ.*) exeunte versu cum ℵBC*LX 1. 33. 42. 249. 254. 47^{ev} 2^{pe} (*μου απεθ. ο αδ.*) al pauc a g l go syr^{sch} aeth Chr$^{8,426\,\text{semel}}$ (*ο αδ. ημων*) et^{1,644} Cyr^{4,683} And$^{\text{cre ter}\,129}$ et^{130} ... Ti post *ουκ αν* cum AD 157. (syr^{hr}) ... ς ante *ουκ* cum C^{3}ΓΔΛΠ unc^{8} al pler b c e f ff^{2} vg sah cop syr^{p} arm Chr$^{426\,\text{sem}}$

22. *και νυν* cum ℵ*BC*X 1. 33. 53. 249. (11^{pe}?) a Chr^{1,644} And$^{\text{cre}\,129}$ et^{130} ... ς Ti *αλλα και νυν*, Ln [*αλλ.*] *κ. ν.* cum ℵ^{c}AC^{3}DL unc rell al pler it^{pler} vg sah cop rell | *οσα αν* cum ABDLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵCM al *οσα εαν* | *αιτηση* cum ABCDLX etc: ℵMΓ al pauc *αιτησει* | *δωσει*: MX al pauc *δωση* | *ο θεοσ*: am fu syr^{sch} pers^{p} Chr^{8,426} et^{1,644} (*διδωσι σοι*) et^{7,357} om

23. ο ι̅ς̅: A om *ο* | *ο αδ. σου* (Sz om *σου* per errorem): D^{gr} *σου ο αδ.*

24. *η μαρθα* cum BC*DKLXΠ al^{20} ... ς om *η* cum ℵAC^{3}ΓΔΛ unc^{7} al longe plu | *οιδα*: L bis habet | *εν τη αναστασει* (B* -*στησει*): XΔΛ* al^{5} Chr^{8,426} And$^{\text{cre}\,130}$ om

25. *ειπεν* (13. 69. *λεγει*): ℵ* (om^{c}) 1. al pauc b go add *δε*, item X al plus^{25} add *ουν*

26. *αποθανη*: K 69. al$^{3\,\text{scr}}$ -*νει*

27. *αυτω* (G *αυτη*): D^{gr} 57. om (item Nonn λ^{88} *εἶπε καὶ αὐτή*) ... a b c ff^{2} l (non item e f g vg) add *Martha*. Libere Chr^{8,427} *λεγει εκεινη· πιστευω οτι συ ει* etc | *ναι κυριε*: A pro his confuse ο ι̅ς̅

κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸσ ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ ὁ εἰσ
τὸν κόσμον ἐρχόμενοσ. 28 καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώ-
νησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆσ λάθρα εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλοσ
πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29 ἐκείνη ὡσ ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ
ἔρχεται πρὸσ αὐτόν· 30 οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦσ εἰσ τὴν κώμην,
ἀλλ᾽ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 οἱ οὖν
Ἰουδαῖοι οἱ ὄντεσ μετ᾽ αὐτῆσ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐ-
τήν, ἰδόντεσ τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέωσ ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολού-
θησαν αὐτῇ, δόξαντεσ ὅτι ὑπάγει εἰσ τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ.

27. *πεπιστευκα*: E* *επιστευσα*, B* (sed ipse* correxit *πεπιστ.*) c^{scr} t^{scr} Chr *πιστευω*

28. *τουτο* cum ℵBCLX al pauc cop aeth go $And^{cre\,130}$ ... ϛ Ln *ταυτα* cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al omn fere it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm | *απηλθεν*: L *ηλθεν*, c om *απηλθ. και* | *και εφωνησεν*: 69. *εφω. δε και* | *μαριαμ* cum ABCDKLΔΠ 33. (D *την αδελφ. αυτ. μαριαμ*) ... ϛ *μαριαν* cum ℵX ΓΛ unc^{7} al pler $And^{cre\,130}$ | *λαθρα*: f *occulte*, D *σιωπη*, it^{pler} (et. d) vg *silentio* | *ειπουσα* cum ℵAC²DLX unc rell al omn^{vid} And^{cre} ... BC* *ειπασα*. Praeterea D add *οτι* | *παρ. και φωνει*: am fos (non item fu for etc) *adest vocat*

29. *εκεινη* sine copula cum AC²DXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a c e g vg arm $And^{cre\,130}$ ... ℵBC*LX 33. 69. 229** 249. f go sah cop syr^{p} c.* et^{hr} *εκεινη δε* ... b $ff^{2.}$ l aeth *και εκ.*, syr^{sch} *et Maria* | *εγειρεται* cum AC² ΓΔΛΠ unc^{8} al pler l vg syr^{sch} $et^{p\,txt}$ ... Ln *ηγερθη* cum ℵBC*DLX 33. 249. it^{pler} fos mt go $syr^{p\,mg}$ arm aeth And^{cre} | *ερχεται* cum AC² DΓΔΛΠ unc^{8} al pler c e f g vg (hi^{5} et d *venit*) syr^{p} cop ... ℵBC*LX 33. 249. a b $ff^{2.}$ l go syr^{sch} arm aeth And^{cre} *ηρχετο*

30. *ουπω*: D^{gr} *ου* | *δε*: D it vg go cop *γαρ* ... arm vg^{cod} reutling (teste Bengelio) om | *εληλυθ. ο* (o^{scr} om) *ις*: D $And^{cre\,131}$ *ις εληλυθ.* | D *αλλα* | *ην* sine *ετι* cum ADLΓΔΛΠ unc^{7} al pler l syr^{utr} aeth $Chr^{8,431}$ ... Ln *ην ετι* cum ℵBCX 1. 33. 242. 249. b c f $ff^{2.}$ g vg go cop arm; item F a e sah And^{cre} *ετι ην* | *η μαρθα*: D c^{scr} om *η*

31. Γ $al^{3\,scr}$ *οι ουν οι ιουδ.* | *οι οντεσ*: Δ om *οι* | *και παραμυθουμενοι*: D om *και*, item (*consolantes eam*) f fos arm, item (*qui eam consolabantur* vel *cons. eam*) a^{vid} c $ff^{2.}$ l syr^{sch} et^{hr} et (*qui alloquebantur cum eam*) b, item (*qui consolabantur illam*) omissis *οι οντεσ μ. αυ. εν τ. οικ.* e. Contra g vg (praegressis *qui erant cum ea in domo*) *et consolabantur eam* | *μαριαμ* cum BC*DKLΔΠ 33. ... ϛ *μαριαν* cum ℵAC³XΓΛ unc^{7} al pler | *ταχεωσ*: C^{3} *ταχυ* | *δοξαντεσ* (Gb′) cum ℵBC*DLX 1. 13. 22. 33. 78. 127. 157. syr^{sch} $et^{p\,mg}$ cop arm aeth And^{cre} (Nonn λ^{103} ἐλπόμενοι) ... ϛ Ln Ti *λεγοντεσ* cum AC²ΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go sah $syr^{p\,txt}$ et^{hr} (:: *λεγοντεσ* pariter ac *δοξαντεσ* ad alienam manum referri potest. Cf et. ad 11, 13.)

32 ἡ οὖν Μαριὰμ ὡσ ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦσ, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν
αὐτοῦ πρὸσ τοὺσ πόδασ, λέγουσα αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦσ ὧδε, οὐκ ἄν μου
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφόσ. 33 Ἰησοῦσ οὖν ὡσ εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ
τοὺσ συνελθόντασ αὐτῇ Ἰουδαίουσ κλαίοντασ, ἐνεβριμήσατο τῷ
πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐ-
τόν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦσ.
36 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶσ ἐφίλει αὐτόν. 37 τινὲσ δὲ ἐξ
αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο οὗτοσ ὁ ἀνοίξασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ τοῦ
τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτοσ μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦσ οὖν πάλιν

---

32. ἡ: U εἰ, Γ ἱ | *μαριαμ* cum BC*E*L 33. ... ς Ln *μαρια* cum ℵAC^{3}DE^{2}X ΓΔΛΠ unc^7 al pler And$^{cre\,131}$ | ι̅ς̅ cum ℵ*ABC(*et^2)DKXΠ* et^3 33. al^3 (C* ι̅ς̅ *ην* ut^{vid}) ... ς *ο* ι̅ς̅ cum ℵ^{c}C^{3}LΓΔΛΠ^2 unc^7 al pler And^{cre} | *αυτον*: D om, gat om *ιδ. αυτ.* | *αυτου προσ* (vel *εισ*) *τ. ποδ.* cum ℵABCLXΓΔ ΛΠ unc^8 al longe plu f (*ei ad pedes*) go And^{cre} ... ς (= Gb Sz) Ln *εισ* (vel *προσ*) *τ. ποδ. αυτου* cum D al mu (al^5 om *αυτου*) it^{pler} vg arm Chr^{8,431} Cyr^{4,684} | *προσ* cum ℵBC*DLX 1. 33. 118. 157. 249. Cyr And^{cre} ... ς *εισ* cum AC^{3}ΓΔΛΠ unc^8 al pler ... 254. y^{scr} Chr *επι* | *αυτω*: DX al plus^{10} a cop arm om | *ησ ωδε*: D a b c e *ωδε ησ* | *μου* ante *απεθανεν* cum ℵBC*LΔ 33. 254. et D *μου ο αδ. απεθανεν* ... ς Ln post *απεθα.* cum AC^{3}XΓΛΠ unc^8 al pler ... 69. it vg arm post *ο αδελφ.*

33. *ωσ* (ℵ^c): ℵ* om | *ειδεν* cum ℵBDEFGHSUΓΛΠ^2 al plu ... Ti *ιδεν* cum ACKLMXΔΠ* al plu | *τουσ συνελθοντασ* (al^{10} And$^{cre\,131}$ *συνεληλυθοτασ*) *αυτη ιουδαιουσ*: D *τ. ιουδ. κλαιοντ. τουσ συνεληλυθοτασ μετ αυτησ*, item it (exc f) *et iudaeos flentes* (g l *plorantes*) *qui venerant cum illa* (e *illam*, c al *ea*) | *ενεβρ. τω πνευμ. και εταρ. εαυτον*: D 1. 22. sah^{münt} arm *εταραχθη τω πν. ωσ ενβριμουμενοσ* (1. 22. *εμβριμωμενοσ*) | *ενεβριμησατο* (ℵ^a, et. syr$^{p\,mg\,gr}$): ℵ*A *εβριμησατο*. Cf Thdor heracl in cat$^{cord\,288}$ *το δε εβριμησατο τω πνευμ. δηλοι το εκουσιον τησ γνωμησ* etc. | *εαυτον*: L*Δ *αυτον*

34. *τεθεικατε*: EFGHMΓΛ al mu *τεθηκατε* | *ιδε*: Δ *ειδε*

35. *εδακρυσεν* sine copula cum ABCLX unc rell al pler sah syr^p Chr^{8,432} And$^{cre\,132}$ ... ℵD 61** 69. 6^{pe} it vg go cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Apollin$^{cat\,cord\,289}$ *και εδακρ.* | *ο* ι̅ς̅ (ℵ^c): ℵ* om *ο*. Praeterea Δ ab *ιδε* v. 34 ad *ιδε* v. 35 transilit.

36. *ελεγον* (ℵ$_c$): ℵ* *ελεγαν*

37. *ειπον* (ℵ^c): ℵ* *ειπαν*, D a b c e f ff^2 am for fu ing ante *εξ αυτων* pon (non item vg^{cle}) ... AKΠ al^6 Chr$^{mosc\,4}$ (ad ^{8,432}) *ελεγον* | *εδυνατο* cum B*CDKΠ al mu (5 ap Scri) ... ς *ηδυνατο* cum ℵAB^{3}LXΓΔΛ unc^7 al pler | B*D *ανυξασ* | *ινα και ουτοσ μη*: accurate e am fu for ing mt *ut et hic non moreretur*, item omisso *et* a f ff^2 vg^{cle}, b *ne et hic moreretur* ... 33. 106. *ινα μη ουτοσ*, c *ne hic moreretur*

38. ι̅ς̅ *ουν παλιν*: 249. Cyr^{4,686} *ο ουν* ι̅ς̅ *παλιν*, 33. *ο* ι̅ς̅ *παλ. ουν* | *ουν*: i^{scr} c fos syr^{sch} *δε* ... E* 69. al pauc arm om | *παλιν*: K a b e ff^2 l* cop syr^{sch} om

ἐμβριμούμενοσ ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰσ τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον,
καὶ λίθοσ ἐπέκειτο ἐπ᾽ αὐτῷ. 39 λέγει ὁ Ἰησοῦσ· ἄρατε τὸν λίθον.
λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότοσ Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει·
τεταρταῖοσ γάρ ἐστιν. 40 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦσ· οὐκ εἶπόν σοι ὅτι
ἐὰν πιστεύσῃσ ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41 ἦραν οὖν τὸν λίθον·
ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἦρεν τοὺσ ὀφθαλμοὺσ ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαρι-
στῶ σοι ὅτι ἤκουσάσ μου. 42 ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκού-

38. *εμβριμουμενοσ* cum ℵAU 69. 124. 131. 248 (:: cf Mc 14, 5) ... ς Ln Ti *εμβριμωμενοσ* (sed B*D *ενβριμ.*) cum BC[3]DLΓΔΛΠ unc[5] al pler Or cat (ox[317] cord[290]) ... C*X And[cre 132] *εμβριμησαμενοσ*, t[scr] *εμβριμωσαμενοσ*, K *εμβριμώάμενοσ*, | *εν εαυτω*: F om *εν* | *εισ* (et. Or; it vg *ad*): D *επι* (sed d *in*) | *επ αυτω* (H *επ αυτο*) et. ℵ[c] ... ℵ*L f[scr] om *επ*. Item it[pl] vg *superpositus ei*, e *adpositus illi*, c nil nisi *superpositus*

39. *λεγει* (c syr[sch] *et ait*): X add *ουν*. Praeterea Δ* add *αυτη* | *ο ι̅ς̅* cum ℵBCLXΓΔΛΠ[2] unc[8] al omn fere Or[4,370. 372] And[cre 132] ... Ln om *ο* cum ADH* w[scr] | *η αδελφη* etc: D f g vg sah cop syr[utr] arm aeth praem *μαρθα*, omisso eodem nomine postea ... a b c e ff[2.] l fos Amb[ps 37,841] *martha* (a add *soror lazari*) omissis *η αδελφ. του τετελευτ.* | *τετελευτηκοτοσ* (Gb″) cum ℵABC*DKLΠ 27. 33. 157. 249. w[scr] syr[p mg] And[cre] ... ς *τεθνηκοτοσ* cum C[2]ΓΔΛ unc[7] (et X *τεθνεοτοσ*) al pler | *ηδη*: 69. *ἴδε* | *γαρ* et. Or[4,367. 371 bis] Cyr[hr 76] etc): D Epiph[372] om

40. *ο ι̅ς̅*: A 1. om *ο* | *πιστευσησ*: K al pauc *πιστευσεισ*, 251. al *πιστευεισ* | *οψη* (Gb″) cum ℵABCDLXΔΛΠ[2] unc[6] al plu Or[4,367. 371 bis] (in Cyr[hr 76] fluct lectio) ... ς *οψει* cum KUΓΠ* al haud dubie permu Chr[8,431] Cyr[4,687] And[cre 132]

41. *ηραν ουν* (et. Or[4,371] et[372]): D 6[pe] arm *οτε ουν* (arm om) *ηραν*, e (item syr[hr]) *et ut revolverunt*. Cf et. Chr[mosc5] ad[8,441] *ωσ* ([1]*ωσπερ*) *ουν ηραν τον λιθον, ηρεν ο ι̅ς̅ τουσ οφθ. εισ τον ουρανον και ειπεν.* | *τον λιθον* sine additam cum ℵBC*DLX 5. 24. 33. 157. 6[pe] it[pler] vg sah (sed addit *ibi*) syr[sch] et[hr] arm aeth Or[4,371] et[372] (quater affert verba *ηρ. ουν τ. λιθον* nec usquam addit *ου ην* etc) Chr[mosc5] (vide ante) Nonn λ[148] ... ς (= Gb Sz) add *ου ην ο τεθνηκωσ κειμενοσ* cum C[3]EGH MSUΓΔΛ al longe plu (pro *κειμενοσ* 254. *τεθαμμενοσ*, 142* *εκεινοσ*) Chr[8,441 montf] ... AKΠ 1. 22. 249. al[3 scr] f go syr[p] add tantum *ου* (al[2] *οπου*) *ην*, 56. 58. 61. *οπου εκειτο*, cop ar[p] *ab ostio sepulchri* | *ο δε* (6[pe] e arm syr[hr] om, vide ante, item 69. om; 1. *ο ουν*) *ι̅ς̅ ηρεν*: D *και ο ι̅ς̅ ηρεν*, Chr[mosc] (vide ante) *ηρεν ο ι̅ς̅* | *τουσ οφθαλμουσ* sine additam et. a (*adlevatis oculis*) c f g l vg go Or[4,272b] et[374. 381.] Chr[8,441] et[txt 438] And[cre 133] ... D 28. 33. 69. 6[pe] al[5] b e ff[2.] sah cop syr[utr] et[hr] aeth Or[4,372c] Eus[ps 369] et[dem 497] (*εαυτου*) Chr[mosc8] semel add *αυτου* | *ανω*: KΠ al plus[10] arm[cdd] *εισ τον ουρανον ανω*, a *susum ad caelum* (et em *elevatis sursum oculis in caelum*) ... b c f sah syr[p mg] Eus[dem] et[ps] And[cre] *εισ τον* (And om) *ουρανον* ... 253. e om | *μου*: Δ *με*

42. *εγω δε* et. f ff[2.] vg syr[p] et[hr] Or[4,374. 376. 381 sq] Eus[dem 497] et[ps 369] etc

εισ· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι
σύ με ἀπέστειλασ. 43 καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν·
Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44 ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼσ δεδεμένοσ τοὺσ πόδασ
καὶ τὰσ χεῖρασ κειρίαισ, καὶ ἡ ὄψισ αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.
45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντεσ πρὸσ τὴν Μα-
ριὰμ καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν· 46 τινὲσ

... D c om δε ... 13. 69. 124. a b e l syr^{sch} aeth Hil^{1081} καγω (13. και εγω) | τον οχλ. τ. περιεστωτα (A 28. 235. παρεστωτα) et. Or$^{4,374.\ 381.\ 382\,bis}$ ... X Or^{4,376} (et^{381} semel) τ. περιεστ. οχλ.

43. εκραυγασεν (et. ℵ^{c} Or^{4,377} Eus$^{ps\,369}$ Cyr^{4,689} And$^{cre\,133}$): LM εκραυασεν ... ℵ* εκραυγαζεν, C* Chr^{8,442} εκραξεν | λαζαρε: C^{3} aeth^{rom} λαζαρε λαζαρε, non item Ir$^{int\,308}$ Clem^{101} Or$^{4,375.\ 377.\ 380}$ Eus$^{ps\,369}$ et$^{ecl\,210}$ etc ... ℵ* λαζαρ (c -ρε)

44. εξηλθεν sine copula cum BC*L 5^{ev} sah Or^{4,377} ... ς (Gb^{oo}) Ln praem και cum ℵAC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler it^{pler} syr^{utr} rell (sed cop εξηλθ. δε) Ir$^{int\,308}$; item D f (*et exiit statim*) vg And$^{cre\,133\,bis}$ praem και ευθυσ (And ευθεωσ) | τουσ ποδ. και τασ χειρ. et. it^{omn} vg syr^{hr} sah cop arm Ir^{int} Or$^{4,377\,ss}$ etc ... AA 28. 69. 157. 262. al^{15} fos gat sax go syr^{utr} aeth And$^{cre\,bis}$ τ. χειρ. κ. τ. ποδασ | κειριαισ: AXΔΛ al mu κηρ., syr$^{p\,mg\,gr}$ κιριαισ | αυτου: A αυτω | περιεδεδετο (et. Or^{4,379}, item ^{377} συνεδεδετο. Libere^{378} περιδεδεται): D* περιδεδετο | αυτοισ ο ι̅σ̅ c. ℵAC^{vid}DXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn (157. om ο ι̅σ̅) b c f ff^{2} vg (sed b *et dixit ad eos ihs*, f *dicit ei ihs*, ff^{2} *dixit eis ihs*) syr^{utr} et^{hr} aeth ... Ti ι̅σ̅ αυτοισ c. B am for fu ing^{2} (et. l^{vid}) sah cop Or^{4,379}, item L Or^{4,377} ο ι̅σ̅ αυτοισ ... e *et dicit ihs discipulis suis*, d *dicit illi ihs*, a nil nisi *dixit ihs*. Cf Or^{4,379} ζητήσεισ δὲ διὰ τό· λέγει ι̅σ̅ αὐτοῖσ· λύσατε αὐτόν. τίσιν αὐτοῖσ; οὔτε γὰρ ὅτι μαθηταῖσ ἀναγέγραπται, οὔθ᾽ ὅτι τῷ περιεστῶτι ὄχλῳ, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὅτι τοῖσ μετὰ μαρίασ οὖσιν ἰουδαίοισ etc | κ. αφε. αυτον cum BC*L 33. 157. cop (item sah sed om αυτον pri) syr^{hr} aeth Or$^{4,377.\ 378\,bis\,379}$ (Chr^{8,443}, sed non una affert quae praecedunt) Ir$^{int\,308}$ (ex edd^{3}) ... ς Ln om αυτον cum ℵAC^{corr}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} arm Ir^{int} (ex edd^{aliq} nuper ita ed) Cyr^{4,660} And$^{cre\,134\,ter}$

45. ουν: ℵ sah δε | εκ (et. Or$^{4,380.\ 381}$): D 1. Or$^{4,381\,semel}$ om, nec expri cop (contra sah expri) | οι ελθοντεσ (Or$^{4,380\,ss}$ et^{381} sic: επει μη ειρηται μεν· πολλοι ουν εκ των ιουδ. των ελθοντων etc, γεγραπται δε· πολλοι ουν εκ των ιουδ. οι ελθοντεσ etc): D των ελθοντων | πρ. τ. μαριαμ cum BCDL 33. ... ς πρ. τ. μαριαν cum ℵAXΓΛ unc^{7} al pler Or$^{4,380.\ 381\,bis}$ And$^{cre\,134}$ ... Δ μετα μαριασ | και θεασαμενοι (Or $^{4,380\,ss}$ saepe): D εωρακοτεσ (item *ut viderunt* gat cop arm syr^{sch}); a b d f mm fos sax *videntes* (l *qui viderant* omissis οι ελθ. πρ. τ. μαρ.) | α cum ℵA*LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler (al^{3} οσα) a b c f ff^{2} g l vg cop arm Or$^{4,380.\ 381\,bis}$ et$^{382\,ter}$ And^{cre} ... A^{2}BC*D 1. 244. 249. e go sah aeth ο (c^{2} et^{3} ο εποι. σημειον) | εποιησεν sine additam cum ABC*^{vid}L 1. b c

δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸσ τοὺσ Φαρισαίουσ καὶ εἶπαν αὐτοῖσ ἃ
ἐποίησεν Ἰησοῦσ.
47 *Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον,*
καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτοσ ὁ ἄνθρωποσ πολλὰ ποιεῖ ση-
μεῖα; 48 *ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτωσ, πάντεσ πιστεύσουσιν εἰσ αὐ-*
τόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον
καὶ τὸ ἔθνοσ. 49 *εἷσ δέ τισ ἐξ αὐτῶν Καϊάφασ, ἀρχιερεὺσ ὢν τοῦ*
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖσ· ὑμεῖσ οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 *οὐδὲ*
18, 14 *λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷσ ἄνθρωποσ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ*

c (*viderunt quod est factum*) l am fu for fos em ing iac gat mm tol sax go sah cop arm Or[4,381 bis] et[382 d] et[380 cdd] ... ς (= Gb Sz) add *ο* (ℵ om) $\overline{ις}$ cum (ℵ)c[2]et[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler a f ff[2.] g vg[cle] syr[utr] et[hr] aeth Or[4,382 a b c] et[380 ed] Andcre[134] | *εισ αυτον* (et. Or[4,380 ss]): c[2] om

46. Versum om s | *απηλθον*: D *-λθαν* | *ειπαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ειπον* cum ABCL unc rell al omn[vid] | *φαρισαιουσ*: 13. 69. 124. *αρχιερεισ και φαρ.* | *αυτοισ*: G om | *α* cum ℵBLXΓΔΛ unc[5] al plu a c f ff[2.] g vg sah syr[p] arm Or[4,381 bis] et[382] ... AΠ al plus[30] syr[sch] *ὅσα* ... Ln *ο* cum CDM 69. 124. 249. b (*id quod*) e go cop aeth | $\overline{ις}$ cum BCDL ... ς *ο* $\overline{ις}$ cum ℵAXΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] Or[4,381 bis] et[382]

47. *ουν*: 69. em sah go *δε* | *συνεδριον*: 13. 69. 124. 127. 254. 346. al[5] (et[evv]) add *κατα του* $\overline{ιυ}$ | *και ελεγον*: 69. 124. 346. *λεγοντεσ* | *τι*: Δ add *ουν* | *ποιουμεν*: s 33. al[3] *ποιωμεν*, 28. *ποιησωμεν*, 249. *ποιησομεν*. Ex Latt ff[2.] g l vg *facimus*, sed a b c e f fos taur al *faciemus* | *οτι*: D om | *ουτ. ο ανθρωποσ*: Λ 33. al pauc arm Chr[8,443] Cyr[4,691] *ο ανθρ. ουτοσ* (Λ *ουτωσ*) | *πολλα* (et. a f vg Or[4,382] Ath[164]): D b c e ff[2.] *τοιαυτα* | *ποιει σημεια* cum ℵABLMX 33. sah Or Ath ... ς *σημ. ποι.* cum DΓΔΛΠ unc[6] al pler it vg cop rell Chr (Cyr *σημ. πολλ. ποιει*)

48. *εαν* (et. Or[4,382]): D 235. cop[wi] syr[sch] et[hr] aeth *και εαν*. Libere Const[6,25,1] *εαν μη αποκτεινωμεν, φασι, τον* $\overline{χν}$, *παντεσ* etc. | *πιστευσουσιν* (ℵ[c]): GHLXΓΔ 1. 33. 69. 131. 346. al[10] *πιστευσωσιν* ... ℵ* ff[2.] *πιστευουσιν* | *ημων κ. τον τοπον* (et. Or[4,382] Const[6,25,1] etc): D (a) e f *ημων* post *τοπον* pon (vide post) ... DKΠ al[10] a b c e f ff[2.] l vg[cle] om *και* (nec expri syr[sch] et[hr] al). Latt enim sic: c l *tollent nobis locum et gentem*, g am fu em ing *toll. nostrum et locum et gentem*; b ff[2.] vg[cle] (et. for) *toll. nostrum locum et gentem*, a e f *toll.* (a add *nobis*) *locum nostrum et gentem*

49. *καϊαφασ* (et. am fu): D[2] (* *κηφασ*) it vg (et[cle] et[cdd plu]) sah *καϊφασ*. Praeterea 1. 2[pe] a b e f l cop syr[sch] (et[hr]) arm praem (et c g vg[cle] add) *ονοματι* (non item ff[2.] am fu for em ing taur) | *αρχι. ων* (f non expri *ων*): LX it vg *ων* (*cum esset* b c ff[2.] g l vg; a e *qui erat anno illo*) *αρχι.*

50. *λογιζεσθ.* (Gb″) cum ℵABDL 1. 22. 69. 122. Or[4,384. 391] Cyr[es 205] Thdrt[2,192] ... ς *διαλογιζεσθε* cum XΓΔΛΠ unc[7] al pler Chr[8,446] et[447]

λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνοσ ἀπόληται. 51 τοῦτο δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺσ ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν
ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦσ ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ, 52 καὶ οὐχ
ὑπὲρ τοῦ ἔθνουσ μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διε- 10, 16
σκορπισμένα συναγάγῃ εἰσ ἕν. 53 $^{95.4}$ ἀπ᾽ ἐκείνησ οὖν τῆσ ἡμέ-
ρασ ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.
54 Ἰησοῦσ οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖσ Ἰουδαίοισ,
ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰσ τὴν χώραν ἐγγὺσ τῆσ ἐρήμου, εἰσ Ἐφραὶμ

(sed$^{mosc\,2\,semel}$ λογιζ.) :: in evv^{synopt} non legitur nisi διαλογιζ. (sed cf Mc 11, 31), hinc etiam hoc loco (Ioh neutrum habet alibi) pro λογιζ. (frequentato in epp) substitutum. | υμιν cum BDLMXΓ al plus^{20} a b e ff^{2} l vg^{cle} (et. fos al) cop Or$^{int\,2,138.\,325}$ et^{4,610} Chr^{8,446} ... ς Ln ημιν cum AEGHIKSUΔΛΠ al plu c f g am em fu for ing iac taur sax sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or$^{4,384.\,391.\,392\,quater}$ et^{396} Cyr$^{es\,206}$ ... ℵ 252. Thdrt^{1,617} et^{2,192} Chr^{8,447} plane om (:: ut 18, 14). Cf ad υμιν 12, 19. | αποθανῃ: X al -θανει, ut supra

51. αλλα cum ℵABDLXΔΛΠ unc^{5} al plu ... I^{vid}SUΓ al pauc Or^{4,384} αλλ | εκεινου: D^{gr} om; e om του ενιαυτ. εκεινου | επροφητ. cum ℵBDLX 33. (etiam Chr$^{mosc\,1}$); M* προφητευσεν ... ς προεφητ. cum AIM^{2}ΓΔΛΠ unc^{6} al pler (et. in Or editum) | ημελλεν cum ABDILUΔ 1. 33. 69. 249. al pauc ... ς εμελλ. cum ℵEGHKMSXΓΛΠ al plu Or$^{4,384\,bis}$ et$^{395.\,396}$ :: cf ad 4, 47. 7, 39. 12, 33. 18, 32 ubi ημελλ., item ad 6, 6 et 71 ubi εμελλ. edidimus | ις cum ℵABDILXΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} (i. e. unc^{omn}) al^{50} (qui notati sunt) Or$^{4,384\,bis}$ et$^{395\,sq}$ ... ς (Gb^{oo}) praem ο cum Π^{2} 69. al sat mu. Praeterea D Or^{4,395} οτι ις ημελλ. (εμ.) αποθν. (d *quia ihs incipiebat mori*), item a f vg *quod (quia) ihs moriturus erat pro gente*, e *quod ihs pro gente erat moriturus*

52. υπ. του εθνουσ (ℵ*et^{cb}): ℵ^{ca} X 33. add δε | αλλ: B αλλα | ινα και (a e *sed ut dispersos quoque filios* etc): it^{plu} vg arm non expri και | τα τεκν. του θεου (et. Or$^{4,384.\,395}$): A τα του θεου τεκν. | τα διεσκορπισμενα: E t^{scr} 440. τ. διασκορπ., D τ. εσκορπισμενα ... 69. 251. om | συναγαγῃ (HXΛ al -γαγει) εισ εν: D a e εισ εν συναγ.

53. ημερασ et. Or^{4,396} Ath^{259} Chron^{1,409} Chr^{8,448} etc ... LX 249. cop (non sah) syr$^{p\,txt}$ (non^{sch} nec$^{p\,mg}$ nec^{hr}) aeth Cyr^{4,693} Nonn λ^{214} ωρασ | εβουλευσαντο cum ℵBD 13. 69. 124. 346. Or^{4,397} Ath Chr ... ς Ti συνεβουλευσαντο cum AILXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or$^{4,396\,bis}$ Chron Cyr (^{4,693} οὐ γὰρ εἶπεν – ὅτι ἀπ ἐκ. τῆσ ὥρασ ἐβουλεύσαντο ποιῆσαι τὸν φόνον, ἀλλὰ συνεβουλεύσαντο, τουτέστιν, ὅπερ τῷ καθ᾽ ἕκαστον ἐδόκει, κοινῇ πᾶσιν ἤρεσεν) :: Mt 26, 4 συνεβουλευσαντο, Io 18, 14 ο συμβουλευσασ, item Act 9, 23 συνεβουλευσαντο. At nec 12, 10 εβουλευσαντο fluctuat. | αποκτεινωσιν: 1. 69. -νουσιν

54. ις ουν cum ADIΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chron^{1,409} (Chr^{8,448} ις δε) ... ℵBLMX al^{5} Or^{4,397} et^{398} Ath^{259} ο ουν ις | B*D παρησια | αλλα: IΓ 1. al pauc αλλ ... Π* add και | εκειθεν et. Or^{4,398} et^{400} Ath Chron ... DΓ al

λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν. 55 $^{96.1}$ *ἦν*
δὲ ἐγγὺσ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, $^{97.10}$ *καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰσ*
Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆσ χώρασ πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούσ.
56 *ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν μετ᾽ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ*
ἑστηκότεσ· τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰσ τὴν ἑορτήν; 57 *δεδώ-*
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰσ ἵνα ἐάν τισ γνῷ
ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπωσ πιάσωσιν αὐτόν.

---

plus^{10} it (exc f) vg Or^{4,397} om | *την* (1. 22. 69. 2^{pe} al pauc om) *χωραν*: D add *σαμφουρειν* (d *sapfurim*) | *εφραιμ* ita, non *εφραΐμ*, ABDEI KMSUXΓΛΠ etc (et. sah); ℵL al pauc cop *εφρεμ* (ut et. in Eus scribitur), item it vg Ir$^{int\,147}$ *ephrem, efrem, effrem, ephraem* (sic a). Contra gat *efreem* ... ς *εφραΐμ*. Cf Chr^{8,448} *καὶ νῦν ἐγγὺσ τῆσ ἐρήμου διατρίβει ἐν ἐφρατά.* | *κακει*: LΓ 33. 69. Or$^{4,397.\,398}$ *και εκει* | *διετριβεν* cum ADIXΓΔΛΠ unc rell al pler it vg (Latt *morabatur*, e *commorab.*) syr^{sch} et^{hr} et^{p} Chron (Chr^{448} pergit *και εκει εμενε μετα* etc) ... ℵBL 249. syr$^{p\,mg}$ Or$^{4,397.\,398.\,400}$ *εμεινεν* (:: at *εμεινεν* eodem sensu frequens, ut Io 4, 40. 7, 9. 10, 40; *διετριβεν* vero praeter hunc locum in N. T. non legitur nisi Ioh 3, 22 et passim in actis) | *μαθητων* sine *αυτ.* c. ℵBDILΓΔ 1. 33. 118. 2^{pe} al^{5} am fu arm Or$^{4,397.\,398.\,400}$ Cyr^{4,693} ... ς Ln add *αυτου* cum AXΛΠ unc^{7} al pler it vg^{cle} et$^{edd\,plu}$ rell Chr Chron

55. *ην δε εγγυσ* et. Or^{4,401} Chron^{409}; f *erat autem in proximo; a in illo tempore futura erat* ... D it^{pl} vg *εγγ. δε ην*, c ff$^{2.}$ *prope* (ff$^{2.}$ *propterea*) *autem erat*, b l vg *proximum* (l *in proximo*) *autem erat*; e *et prope erat*, g *proximum enim erat* | *το πασχα*: 33. add *εορτη* | *και ανεβησαν* et. a e f g vg (l *ascenderunt autem*) Or Chron ... D b c ff$^{2.}$ fos *ανεβ. ουν* | *πολλ. εισ ιεροσολυμα*: D *εισ ιερ. πο.* | *προ του* (D *πριν το*) *πασχα* (al^{5} *προ τησ εορτησ*) et. Or Chron ... G post *εαυτουσ* pon ... 33. 69. 108. 235. Chr (^{448}*πολλοι δε εκ τησ χωρασ ανεβησαν αγνισαι εαυτουσ*, libere) Cyr^{4,693} om, hinc Gb^{0} | *εαυτουσ*: M 157. *αυτουσ*

56. *εζητ. ουν*: D add *και* | *ελεγαν* cum ℵD ... ς Ln Ti *ελεγον* cum ABILX unc rell al omn^{vid} | *μετ*: I *μετα* | *εστηκοτεσ*: LX 69. 124. 249. 346. sah cop syr^{p} arm pon ante *εν τ. ιερω* ... D 124. 142. *εστωτεσ* ... syr^{sch} pers^{p} non exprim | *τι δοκει υμιν* (al^{10} fere Or^{4,401} Cyr^{4,694} *υμ. δοκ.*) ... D *τι δοκειτε* (item^{libere} Chr^{8,448} *και ελεγον· δοκειτε οτι ου μη ελθη* etc). Item it^{pl} vg *quid putatis*; e ff$^{2.}$ *putatis* (sine *quid*) | *ελθη*: S* *εισελθη*

57. *δεδωκ. δε* sine *και* cum ℵABKLMUXΔΛΠ al^{40} it vg cop (sah *οι αρχ. δε και οι φαρ. δεδωκ. εντ.*) syr^{utr} arm Or^{4,403} Chron^{409} (Chr^{libere} *και εδωκαν παραγγελιασ οι* etc) ... ς add *και* cum DEGHISΓ al plu | *οι* pri: Δ om; al pauc om *οι* sec | *εντολασ* cum ℵBIM 1. 118. 254. i^{scr} syr$^{p\,mg}$ Or$^{4,403\,bis}$ (vide supra Chr) ... ς Ln *εντολην* cum ADLXΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg sah cop syr$^{p\,txt}$ (syr^{sch} etc *praeceperant*) Chron | *ινα*: X* *ιν᾽* | *εαν*: D *αν* | *γνω*: D* *γνοι*

XII.

1 Ὁ οὖν Ἰησοῦσ πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰσ Βηθα-
νίαν, ὅπου ἦν Λάζαροσ, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦσ. 2 [98.1] ἐποί- 11, 43
ησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαροσ
εἷσ ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. 3 ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα Lc 10, 40
λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆσ πολυτίμου ἤλειψεν τοὺσ πόδασ Mt 26, 6-12

XII. 1. ο ουν ιs: 69. al[2 scr] etc om, sed post ηλθεν add ιs (ο ιs) :: initio pericopae. Item Π? (Treg testatur tantum ο ιs post ηλθεν) | λαζαροσ sine additam cum ℵBLX a c e sah syr[sch] eth[hr] aeth (pers[p] *ubi Iesus Lazarum ex medio mortuorum suscitaverat*) Nonn [μ 3] (ὅθι λάζαρον ἐγγύθι τύμβου ἐκ νεκύων ἤγειρε) (Ps-Chr [12, 905] incipit homilia: προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν ο ιs εισ βηθανιαν, οπου ην λαζαροσ, εισ τον οικον μαριασ etc. Cf et. Chr[mosc2] ad [8,449] apud Mtthaeium qui ο τεθνηκωσ et εκ νεκρων omittunt) ... ς Ti add ο τεθνηκωσ, Ln [ο τεθν.] cum ADΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] b f ff[2.] g vg (sed b ff[2.] g vg vide post) go cop syr[p] arm pers[w] Chron[409] :: quamvis magnam veritatis speciem habeat vulgaris lectio λαζ. ο τεθνηκωσ, tamen nec incredibile est inlatum esse ο τεθνηκωσ quo manifestior res esset. Si ut superfluum omissum dixeris, mirum est ipsos antiquissimos testes ac satis inter se diversos eosque solos ea in re convenire. | εκ νεκρων (c e *quem suscitavit mortuum*): b ff[2.] g vg pers[w] om | ιs (Ln Ti ο ιs, sed ℵ* B 13. 124. ιs) cum ℵ(*et[c])ABDEGILΛ[2]Π al[20] f ff[2.] g vg go sah cop syr [utr] eth[hr] aeth (sed ℵ f aeth ιs ante εκ νεκρ., sah cop ante ηγειρ. pon) ... ς om cum HKMSUXΓΛ* al plu a b c e Chron

2. εποιησαν ουν: D a[vid] c e syr[sch] aeth και εποι., g (ff[2.]?) vg syr[hr] *fecerunt autem* ... 122. gat cop om copulam (nil probat Or[4,407] ωσ εν τοισ προ τουτων, εποιησαν, φησιν, αυτω δειπνον εκει etc) | εκει (69. 346. ante δειπν. pon): a e om | και η μαρθ. διηκονει (et. Or[4, 182. 407] et[int 3,892]): D arm κ. διηκ. μαρθα | εκ cum ℵBL (item it vg syr[utr] eth[hr]) Or [4,407] (et[int 3,892]) ... ς Ln om cum ADIXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] :: similiter εκ abiectum 12, 4. Adamat Ioh εισ εκ, nec solet fluctuare. Alibi, ut Mc 13, 1. 14, 20 εκ inlatum videtur. | ανακειμ. συν αυτω cum ℵABDI LΓΔΛΠ unc[7] al[150] Or[4, 407] (item X al pauc ανακ. omissis συν αυτ., eadem a om) ... ς (= Gb Sz) συνανακειμενων αυτω cum minusc vix mu (33. al pauc συνανακ. συν αυτ.)

3. μαρια cum ℵADIL unc rell al pler ... B 1. 33. μαριαμ | λαβουσα (d *accipiens*): D[gr] λαμβανι, item it vg *accepit*, posteaque addunt και ante ηλειψ. D (et. d) it vg (exc am Aug[ioh 50,6]); fu vero *habens alabastrum – et fracto effudit super caput ihesu recumbentis, et unxit pedes*, mixtis Iohanneis ex lege harmoniae cum Synopticorum locis. | μυρου ναρδου πιστικησ (f g vg Or[int 3,65. 892] *unguenti nardi pistici*): D e πιστικησ μυρου (d e *pistici unguenti*), b e ff[2.] *unguenti pistici*, a *nardi unguenti* | πολυτιμου (et. Or[int 3,65. 892]): a b e om

Mc 14, 3-8 τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖσ θριξὶν αὐτῆσ τοὺσ πόδασ αὐτοῦ·
(Lc 7, 37 ss) ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆσ ὀσμῆσ τοῦ μύρου. 4 λέγει δὲ Ἰούδασ
ὁ Ἰσκαριώτησ, εἷσ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παρα-
διδόναι· 5 διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηνα-
ρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖσ; 6 εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν
πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτησ ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον
ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ· ἄφεσ

3. *του* (B om) $\overline{ιυ}$ cum ℵABDILQ etc: X *αυτου* | *εξεμ. τ. θριξ. αυτησ*: 1. 13. *ταισ θρ. αυτ. εξεμ.*, 69. *τ. θριξ. εξεμ. τασ* (corrige *ταισ*) *εαυτησ*. Praeterea pro *αυτησ* (M *εαυτησ*) IX 3^{pe} semel sah cop Or$^{int\ 3,65}$ *τησ κεφαλησ αυτησ* | *τουσ ποδ. αυτου* (13. *αυτ. τ. πο.*): M vg^{cle} go sah ante *ταισ θριξ.* pon (item cop *et abstersit eos*) ... 1. 116. fu sax aeth (cop vide ante) Or$^{int\ 3,65}$ om (69. ut^{vid} om *αυτου* tantum) | *η δε οικια*: D it (exc f) vg *και η οικ.* (item *και* syr^{sch} aeth) ... 1. 13. 69. 124. 346. 2^{pe} 3^{pe} semel Or$^{int\ 3,65}$ add *ολη* | *επληρωθη* c. ℵADILQ unc rell al omn^{vid}: B *επλησθη*

4. *λεγει δε* cum ℵB cop go ... b c ff^{2} syr^{sch} aeth *et dixit* (b *dicit*) ... ς Ln Ti *λεγ. ουν* cum ADIQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler f (*dixit ergo*) g vg syr^{p} et^{hr} ... L 33. 249. a e fos sah arm om copulam :: recepimus *δε* pro testium gravitate et propterea quod *δε* inter *η δε οικια* et *ειπεν δε τουτο* facile duxit ad mutandam scripturam; *ουν* vero inprimis aptum erat neque eiusmodi quod facile aliquis mutaret. | *ιουδασ ο ισκαριωτ.* cum ℵBL 1. 33. 118. 209. 249. 2^{pe} 3^{pe} semel 6^{pe} g vg sah cop^{dz} syr^{sch} et^{hr} arm aeth perss Cyr^{4,696} Aug$^{ioh\ 50,9}$ (Nonn $^{\mu\ 17}$ nil nisi *ιουδασ*); item D *ιουδασ απο καρυωτου* ... ς (sed Gb^{oo} *σιμ.*) Ln *ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτησ* cum A(E)IKMQXΓΔΛΠ al pl (E al aliq *ο ισκ.*) f ff^{2} blan fos (f *schariotes*, sed ff^{2} *scariotis*, fos *scariothis*) go syr^{p} aeth$^{cod\ 3}$; item FGHU al b c (ff$^{2\ sab}$) cop^{wi} *ιουδ. σιμων ο ισκαριωτησ* (b *scariotes*, c *scariotha*, ff$^{2\ sab}$ *iscariotis*); item 26^{ev} a e *σιμων ιουδασ ισκ.* (a *scariotha*, e *schariotha*) | *εισ* (K om) *εκ τ. μαθ. αυτου* (*εκ* cum ℵADIX etc; BLQ 33. 249. om) hoc loco cum ℵBL 33. 157. 249. sah syr^{sch} et^{hr} aeth pers^{w} ... ς Ln ante *ιουδασ* pon cum ADIQXΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg go syr^{p} cop arm | *ο μελλων αυτ. παραδιδοναι*: D *οσ ημελλεν παραδουναι αυτον*, item b c ff^{2} *qui incipiebat eum tradere*

5. *τριακοσιων* (et. Or$^{int\ 3,893}$): X *επανω τριακ.* ... L 69. 124. 258. 346. al pauc *διακοσιων* | *πτωχοισ*: D 33. *τοισ πτωχ.*

6. *ειπ. δε τουτο* et. b ff^{2} g vg sah syr^{p} ... D a c e f go syr^{sch} et^{hr} cop *τουτο δε ειπ.* | *εμελεν* (sic etiam B): EFGHKSUXΓ al permu (17 apud solum Scri) *εμελλεν* (:: quem errorem iam alibi frequentissimum diximus) | *εχων* cum ℵBDLQ 1. 33. 157. 2^{pe} g vg sah cop Or^{3,490} et ^{4,419} (sed 1. Or^{3,490} add *και*) ... ς Ln Ti *ειχεν και* cum AIXΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c e f (ff^{2} *et loculos habebat, ea quae mittebantur exportabat*, om igitur *και*) go arm (similiter aeth) | *εβασταζεν*: f vg *portabat*, b ff^{2} mt *exportabat*, d *baiulabat*; sed a c e mm *auferebat* (g *portabat afferebat*), item sah *furabatur missa in id* (similiter aeth *sumebat ex eo*)

7. *αφεσ* (b f am em iac ing mm *sine*, c *dimitte*, e *demitte*, item arm^{mg}

αὐτήν, ἵνα εἰσ τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό·
8 τοὺσ πτωχοὺσ γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάν-
τοτε ἔχετε.
9 $^{99.10}$ *Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλοσ πολὺσ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ*
ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζα- 11, 43
ρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖσ 11, 53
ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆ-
γον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰσ τὸν Ἰησοῦν.
12 $^{100.1}$ *Τῇ ἐπαύριον ὄχλοσ πολὺσ ὁ ἐλθὼν εἰσ τὴν ἑορτήν,* Mt 21, 1 ss Mc 11, 1 ss Lc 19, 29 ss
ἀκούσαντεσ ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦσ εἰσ Ἱεροσόλυμα, 13 ἔλαβον τὰ
βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰσ ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγα-

aeth^{pp}) ... a g vg (et. for fos al) sah arm^{txt} aeth^{ro} Chr^{8,449} Amb^{ps} ^{40,868} *αφετε* (*sinite, dimittite*). Cf Gaud^{13,961} „Sine eam *sive* sinite: *utrumque enim et in Graecis et Latinis exemplaribus invenitur, sed magis congruere videtur sensui, cum legitur* Sinite –, *propter illa quae pluraliter subsequuntur.*“ | *ινα* et *τηρηση* (Gb') cum ℵBDKLQXΠ 33. 42. 145. 157. it^{pler} vg sah cop syr$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth Nonn (*μ*^{28} *ὄφρα φυλάξῃ σώματοσ ἡμετέρου κειμήλιον*) ... ϛ om *ινα* postque habet *τετηρηκεν* cum AΙΓΔΛ unc^{7} al pler f go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ | *μου*: D 33^{corr} om | *αυτο* (XΓ 33. al *αυτω*): Λ *αυτον*

8. D om versum; A* om *μεθ εαυτ.* usq *εχετε* | *γαρ*: L arm om

9. *εγνω ουν ο* (cum ℵB*L; ϛ Ln Ti om cum AB^{3}IQX rell) *οχλ. πολυσ* et. f g vg cop go syr^{p} et^{hr} ... D a (b c e ff^{2}) sah (syr^{sch}) *οχλοσ δε πολυσ* et *ηκουσαν* (a *turba autem multa ex Iud. audiit*, e *plurimi autem turba Iudaeorum audierunt*, b c ff^{2} *et turba multa ex Iud. audivit*, d *turba ergo plurima ex Iud. audierunt*; syr^{sch} *et audierunt turbae multae ex Iudaeis*) | D *ηλθαν* | *μονον*: D 245. b e om | *ινα και* (et. f tol): D it^{pler} vg om *και* | *ον ηγειρ. εκ νεκρων* (A 33. add *ο* $\overline{ις}$): D *ον ηγ.* $\overline{ις}$ *εκ των νεκρ.* | A* ab *λαζαρον* ad *λαζαρον* v. sq transiluit

10. *εβουλευσ. δε*: B add *και* ... MU 97. 254. a^{scr} 27^{ev} sah *εβουλ. ουν*

11. *των ιουδαιων*: D a c e ff^{2} syr^{sch} et^{hr} arm post *πολλοι* pon

12. *οχλοσ* (et. Or^{3,748} et^{4,182}): BL *ο οχλ.* | *ο ελθων* (et. Or): ℵ*Δ 2^{pe} om *ο* (ℵ^{c} suppl). Cf et. Or^{4,193} *ιωαννου* – *λεγοντοσ τον πολυν εληλυθεναι* (sed edd *εξελ.*) *εισ την εορτην οχλον και εξεληλυθεναι εισ απαντησιν αυτω* etc | $\overline{ις}$ cum ℵADLQXΔΛΠ unc^{8} al plu ... ϛ (Gb^{00}) praem *ο* cum BΓ al mu Or^{4,182} Cyr^{4,697}. Praeterea ΑLX 33. 157. al^{10} fere a c e sah cop syr^{utr} et^{hr} ante *ερχεται* pon | *ιεροσολυμα*: D *ιερουσαλημ*

13. *υπαντησιν* cum ℵBEFHMQSΓΔΛ al plu ... AKUΠ al^{50} Or$^{4,183.193}$ *απαντησιν* ... DGLX al plus^{10} *συναντησιν* | *αυτω* (it vg *obviam ei, illi obviam*): DΓ al^{8} *αυτου* (d *in obviam eius*) | *εκραυγαζον* cum ℵB^{3}DLQ 122. 157. 44^{ev}, item B* *εκραυγασαν* ... ϛ *εκραζον* cum AXΓΔΛΠ unc^{8} al pler Or^{4,183}. Praeterea ℵADKQXΠ al^{20} a ff^{2} fos cop syr^{sch} et$^{p\ mg\ in\ cod\ bars}$ arm aeth add *λεγοντεσ* (al pauc syr^{sch} aeth *και ελεγον*), hinc Ln

Ps 117 (118). 25–26 ζον· ὡσαννά, εὐλογημένοσ ὁ ἐρχόμενοσ ἐν ὀνόματι κυρίου, καὶ ὁ
βασιλεὺσ τοῦ Ἰσραήλ. 14 [101.7] εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦσ ὀνάριον ἐκάθισεν
Zch 9, 9 ἐπ᾽ αὐτό, καθώσ ἐστιν γεγραμμένον· 15 μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών·
ἰδοὺ ὁ βασιλεύσ σου ἔρχεται καθήμενοσ ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 [102.10]
ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ᾽ ὅτε ἐδο-
ξάσθη Ἰησοῦσ, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ᾽ αὐτῷ γεγραμ-
μένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλοσ ὁ ὢν
11, 43 μετ᾽ αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλοσ, ὅτι

[λεγοντεσ]: non addidimus cum BLΓΔΛ unc[7] al plu b c e f g vg go sah syr[p txt] Or[4,183] (et[193] εισ απ. αυτω κεκραγοτα· vide supra) | ωσαννα (cf ad Mt 21, 9): L ωσαννα, D* οσσαννα, D[2] ωσσαννα | D ευλογητοσ | εν ονοματι κυριου: e om; l om και ο βασ. τ. ισρ. | και ο βασιλ. c. ℵ*et[cb]BLQ cop aeth Or[4,193] ... Ti βασιλευσ (omissis και ο) cum AΓΔΛ unc[7] al plus[100]; item ς Ln ο βασιλ. (omisso και) cum DK XII al mu sah Or[4,183] | ισραηλ: D ιστραηλ, item a b d *istrahel*, e *isdrahel*

14. εκαθισεν: EFHΓ al εκαθησεν | επ αυτο: KMXΓΔΠ al[30] Or[4,183 cod] (ed ε. αυτου) επ αυτω

15. θυγατηρ cum AB*DKLQXΔΛ (θύγατηρ) Π al pauc, item B[2] et[3] η θυγατηρ ... ς θυγατερ cum ℵEGHMSUΓ 1. 33. 69. 124. 157. al pler Or[4,183. 193] | σιων (et. ℵ): AB* σειων | σου (et. Or): A sah[münt] om | ερχεται καθημενοσ: c mm *venit tibi sedens*, e *venit tibi mites sedens*, a *venit mansuetus sedens*

16. ταυτα sine copula cum ℵBLQ b c ff[2.] g l vg sah syr[hr] ... ς (Gb[0]) add δε, Ln [δε] cum ADXΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] a c f cop syr[utr] arm go Or[3,738] Cyr[4,698] | εγνωσαν: D ενοησαν | αυτου οι μαθητ. cum ℵB ... ς Ln Ti οι μαθ. αυτου cum ADLX unc rell (sed KΠ om αυτου) al omn[vid] Or Chr[8,454] Cyr[4,698] | ις̅ cum ℵABEGKLMQSUXΓΔΠ al plu ... ς Ln ο ις̅ cum DHΛ al permu[vid] | εμνησθησαν: L al pauc syr[sch] add οι μαθηται αυτου | επ αυτω: D περι αυτου, it[plu] et vg *de eo* (c *ab eo*) ... b e sah[cod] om

17. ουν: L sah[woi] Chr[8,454] δε (syr aeth *et testabatur*) ... sah[ming] cop syr[p] om | οτι (et. ς[e] Gb Sz, item Ln quoniam B pro teste huius lectionis habebat) cum DE*KLΠ a b c e ff[2.] sah cop syr[sch] arm Chr[455] (οτι ανεστησε τον λαζ.) Cyr[4,699] ... ς Gb′ (item debebat Ln) οτε cum ℵABE[2]GHMQSUXΓΔΛ al[100] f g vg go syr[p] et[hr] aeth pers[w] Apollin[cat cord 307] (Nonn [μ 75], sed fluct lectio) :: quum plura sunt quae οτι confirmant, tum illud quod scriptum est: εφων. εκ τ. μνημ. και ηγειρ. αυτ. εκ νεκρ., quae quidem orationis prolixitas non conveniens esset si οτε legendum esset.

18. και cum ℵAB[2]DLQ[vid]XΓΠ unc[5] al pler (item B* post υπηντ. αυτω, nec id a correctoribus deletum) f vg syr[p] et[hr] arm aeth ... B* (sed vide ante) EHΔΛ al[20] a b c e ff[2.] l tol go sah cop syr[sch] om | υπηντησεν

ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 οἱ οὖν Φαρι-
σαῖοι εἶπαν πρὸσ ἑαυτούσ· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ
κόσμοσ ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
20 Ἦσαν δὲ Ἕλληνέσ τινεσ ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυ-
νήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· 21 οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ
Βηθσαϊδὰ τῆσ Γαλιλαίασ, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντεσ· κύριε, θέ-
λομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ,
ἔρχεται Ἀνδρέασ καὶ Φίλιπποσ καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23 103.4

αυτ. ο (69. al^{5} fere om) *οχλοσ*: ℵ *υπηντ. αυτ. οχλοσ πολυσ*, D c syr^{sch} *υπηντησαν αυτ. οχλοι* | *ηκουσαν* cum ℵABDKLMQSXΛΠ al plus^{40} it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} go (sed go etiam *υπηντησαν*) ... ς (= Gb Sz) *ηκουσε* cum EGHUΓΔ al plu syr^{p} | *τουτο αυτον*: ℵ y^{scr} *αυτον τουτο*, 69. *τουτο* post *σημειον* pon

19. *ουν* et. a b e g vg syr^{p} et^{hr} etc: K al plus^{15} c f ff$^{2.}$ l fos syr^{sch} aeth Chr^{8,455} *δε* (item Nonn$^{\mu 80}$) | *ειπαν* cum ℵB ... ς Ln *ειπον* cum ADLQ unc rell al omn^{vid} | *πρ. εαυτουσ*: D al pauc Chr *πρ. αυτουσ*, item a c e *ad illos* | *ωφελειτε* (et. *-ται* legitur): S *ωφελει*, ff$^{2.}$ *profecit* ... c f g vg sah^{ming} *proficimus*. Similiter Nonn$^{\mu 81}$ ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται; | *ιδε*: A^{2} *ιδου* | *ο κοσμοσ* cum ℵABΓΔΛΠ unc^{7} al pler sah go syr p txt Chr^{8,455} ... DLQX al^{15} (69. pon post *απηλθ.*) it vg cop arm syr^{sch} et^{hr} et^{p} c.* aeth Nonn$^{\mu 82}$ And$^{cre\,142}$ add *ολοσ* (f g l vg *mundus totus*, a c e *universus mundus*, b *omnis mundus*, ff^{2} *unus populus*)

20. *ησαν δε* (a e ff$^{2.}$ *et erant*): D syr^{sch} aeth add *και* (arm *ησαν εκει και ελλ.*) | *ελληνεσ* (a b c e ff$^{2.}$ l *graeci*, f g vg *gentiles*) ante *τινεσ* cum ℵBDLMQX 1. 33. 157. 249. 2^{pe} it^{pler} am fu for ing syr^{sch} ... ς post *τινεσ* cum AEGHKSUΓΔΛΠ al pler a g vg^{cle} go syr^{p} arm (Chr^{455} *τινεσ των ελληνων*) Cyr^{4,699} | *εκ*: Γ al^{5} om (69. om et. *ελλη.*) | *προσκυνησωσιν* cum ℵABQXΓΛΠ al pler ... Ln (ex errore de Q) Ti *προσκυνησουσιν* cum DLΔ 157. al^{2scr}

21. *ουτοι ουν* (aeth *et illi*): L 69. 254. a e fos go syr^{sch} arm om *ουν*, hinc Gb^{0} | *προσηλθον*: D *-λθαν* | *φιλιππω*: D *τω φιλ.* | *βηθσαιδα*: D a *βηδσαιδα*, *bedsaida*, c l *bessaida*, b *betsaida* | *ηρωτων*: MX 1. 28. 2^{pe} 8^{pe} al^{5} *ηρωτησαν* | *κυριε*: U* 28. om

22. *φιλιπποσ* cum ℵADΓΔΛΠ* unc^{7} al fere omn ... BLXΠ^{2} 33. *ο φιλ.* | *ερχετ.* (ℵ 157. *και παλιν ερχ.*) *ανδρε. και φιλιππ. και λεγουσιν* cum (ℵ)ABL 157. a (item 249. *ερχετ. παλιν* etc, 54. syr^{hr} aeth *και ερχ.* etc, e *deinde venit andreas et philippus ihm*; cop *Andreas iterum et Philipp. venientes dicunt Iesu*) ... ς *και* (D om) *παλιν ανδρ.* (D *ο ανδρ.*) *και φιλιππ. λεγουσιν* (A *λέγουν*) cum (D)XΓΔΛΠ unc^{7} (sed H *και παλιν και*) al pler go syr^{p}. Item b c ff$^{2.}$ sah *andreas autem et philipp.* (b ff$^{2.}$ add *iterum*) *dixerunt* (b sah *dicunt*) *ad ihm*, l *andr. autem cum philippo dicit ad ihm*; f g vg *andr. rursum* (tol om) *et philipp. dixerunt* (am fu *dicunt*) *ihu* (f *ad ihm*). Consentiunt cum ς arm syr^{sch}, sed om *και παλιν* arm, om *παλιν* syr^{sch}

ὁ δὲ Ἰησοῦσ ἀποκρίνεται αὐτοῖσ λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δο-
ξασθῇ ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου. 24 [101.10] ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐὰν μὴ ὁ κόκκοσ τοῦ σίτου πεσὼν εἰσ τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸσ
μόνοσ μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. 25 [105.3] ὁ
Mt 10, 39 16, 25 φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν
Lc 17, 33 αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰσ ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.
26 [106.10] ἐάν ἐμοί τισ διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονοσ ὁ ἐμὸσ ἔσται· ἐάν τισ ἐμοὶ διακονῇ, τιμή-
σει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 [107.4] νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί
εἴπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆσ ὥρασ ταύτησ. [108.10] ἀλλὰ διὰ
τοῦτο ἦλθον εἰσ τὴν ὥραν ταύτην· 28 πάτερ, δόξασόν σου τὸ
ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν

23. *αποκρινεται* (B *-κρειν-*) cum ℵBLX 33. ... ς Ln Ti *απεκρινατο* cum ADΓΔΛΠ unc[7] al pler (item 13. 69. 124. 346. *απεκριθη*) it vg syr[utr] et[hr] etc | *αυτοισ*: 13. 69. 124. 346. sah cop syr[sch] et[hr] post *λεγων* pon

24. *κοκκοσ*: L al pauc *κοκοσ* | *μενει*: M al pauc *μενη*

25. *απολλυει* cum ℵBL 33. ff[2] (vide etiam post) ... ς Ln Ti *απολεσει* cum ADX unc rell al fere omn it[pler] vg rell Chr[8,458] Cyp[164] (non huc valet Clem[575] *ο γαρ ερων την ψυχ. αυτου απολεσει αυτην, και ο απολεσασ ευρησει αυτην*) :: cf ll. pp. | *φυλαξει*: b c f l vg *custodit* (iidem antea *perdet*), ff[2] *custodit* (item antea *perdit*). Item Nonn[μ 99] *ὀλέσσει* et *φυλάσσει*. Or[1,299] (sine *ο φιλων* etc affert) *ο μισων την εαυτου ψυχ. εισ ζω. αι. φυλασσει αυτ.*

26. *εμοι* (L *μοι*) *τισ διακονη* cum ℵABKLMUXΠ al[15] go cop syr[utr] et[hr] Chr[8,458] ... D al[8] it vg arm *τισ εμοι* (D *μοι*) *διακ.* ... ς *εμοι διακ. τισ* cum EFGHSΓΔΛ al plu Cyr[4,702] (sah[lib] *si quis igitur serviet mihi*) | FH al aliq *διακονει* bis | E*HΛ al mu *ακολουθητω* | *οπου* (et. Or[4,29]): D add *αν* | *ειμι εγω* (f g vg syr[p] et[hr] Or[4,29] et[int 2,401] et[3,91]): D a b c e (*ego ero*) syr[sch] *εγω ειμι* | *εκει και* (et. Or et Or[int]): D om *εκει*, Λ om *και* | *εσται* (al plus[10] Cyr[4,703 com] *εστω*, al pauc *εστι*): L e l Chr[8,459] om | *εαν* sec cum ℵBDLX al[10] a c (ff[2] g ut vdtr) vg sah syr[sch] et[hr] arm Chr[8,460] ... ς (= Gb Sz) *και εαν* cum AΓΔΛΠ unc[8] al pler f go cop syr[p] aeth; similiter b c l *si quis autem* | *τισ εμ. διακ.*: Δ *εμοι τισ διακ.* | *τιμησει*: X al pauc *τιμηση* | *ο πατηρ* (ita b f syr[utr] et[hr] aeth): U 28. 69. al a c e g l vg sah cop arm add *μου*

27. Gb Sz Ln *ταύτησ;* (cum interrogatione) | *την ωραν*: H om *την*

28. *σου*: B 5. *μου* | *το ονομα* et. it[pler] vg go sah syr[sch] et[p tx] et[hr] arm cdd mu Tert[prax 23] (ad *nomen tuum* add illustrans: *in quo erat filius*): LX 1. 13. 33. 118. 262. 346. al plus[5] g mm cop syr[p mg] arm[ed] aeth[pp] (ex cdd[4]; sed aeth[ro] *nomen tuum et filium tuum*) Ath[456] (ex[edd antiquiorib] et[cdd]; sed cdd[4] *τ. ονομα*) Nonn[μ 112] (*υἷα τεὸν κύδαινε*) Or[int 3,77] *τον υιον*. Cf Cyr[4,705] *εἴτε δόξασόν σου τὸν υἱὸν ἔχει ἡ γραφή, εἴτε*

δοξάσω. 29 ὁ οὖν ὄχλοσ ὁ ἑστὼσ ἀκούσασ ἔλεγεν βροντὴν γε- 17, 4 s
γονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· ἄγγελοσ αὐτῷ λελάληκεν. 30 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶσ.
31 νῦν κρίσισ ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου 16, 11
τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω, 32 κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆσ γῆσ, 3, 14

δόξασόν σου τὸ ὄνομα, ταὐτόν ἐστι τῇ τῶν θεωρημάτων ἀκριβείᾳ. Praeterea D add εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι :: ex 17, 5. Istum locum ex 17, 5 interpolatum legisse videtur Aug adimant 8,121 *Cum dominus dixisset: Pater, clarifica me ea claritate qua fui apud te priusquam mundus fieret, sonuit vox de caelo: Et clarificavi et clarificabo.* Similiter Hier esa 42 | ηλθεν ουν (X* cop arm om; a go δε; syr sch ethr aeth *et venit*): D και (d om) εγενετο | εκ τ. ουρανου: DΠ² 60ev a c e cop syrp ethr aeth add λεγουσα (non item b f ff²· g l vg sah syr sch. Praetereaque Luc brug in correctorio: „*Non subdas* Dicens") | και παλιν (et. Or 2,618 Eus marc 48. 85 etc): Δ παλιν και

29. ουν (go sah syr sch *autem*; syr sch aeth *et turba*) cum ℵADLX unc[12] al omn vid it pler vg etc: B a om, hinc Ln [ουν] | εστωσ cum ℵBEFHLSUΓ ΔΛ al plu ... Ln εστηκωσ cum ADGKMXΠ al mu | ακουσασ sine copula cum ℵD 1. 69. l (vide et. e) go sah cop ... ς Ln Ti και ακου. cum ABLX unc[12] al pler it pler vg syrp ethr etc (syr sch aeth *audivit et*) | ακουσασ: X 1. 22. 2pe ακουων | ελεγεν: LU al[10] b (c d) e am fu go sah cop ελεγον (sed c d *turbae – dicebant*; e *turba itaque stabat et audientes dicebant*) | βροντην γεγονεναι (et. f g vg syr sch etc): D οτι βροντη γεγονεν, item a b c e ff²· l tol syrp ethr | αλλοι: al³ e l syr sch ethr add δε | ελεγον: D 13. 69. 253. (et. sah cop) add οτι

30. ις (Gb') cum ℵBDGKSXΓΠ al[50] ... ς Ln ο ις cum AEFHLMUΔΛ al plu | και ειπεν: BL 157. 48ev post απεκριθη pon ... ℵ om | η φω. αυτη cum ℵABDLMU²X al plus[10] a b c e f (ff²· g?) am fu for ing syr hr Chr 8,461 Cyr 4,706 Hil 1031 et 1081 ... ς αυτη η φωνη cum EFGHKSU*ΓΔ(*om η) ΛΠ al pler l (*venit haec vox*) vg cle Tert prax 23 syr utr etc | γεγονεν (f cop *facta est*): D ηλθεν, item *venit* it pler vg sah aeth Tert prax Hil al

31. νυν (A² add η) κρισισ εστ. τ. κοσμ. τουτου: A* syr hr om | του κοσμ. τουτου pri loco (a c e f ff²· *huius mundi*): D b g l vg sah münt om τουτου, hinc Gb oo | νυν ο αρχων του κοσμ. τουτου: ℵ* (sed habet eorum loco και) 69. al pauc om (a τ. κοσμ. τουτου ad τ. κοσμ. τουτ. transilientes) | εκβληθησ. (D βληθησεται, a c *mittitur*) εξω: 22ev Chr 8,461 κατω βληθησεται, item b e ff²· l (item Ambrst Promiss, vide Sab) *mittetur* (l *mittitur*, ff²· *dimittetur*) *deorsum*, item sah (*deiicient eum*). Cf Gaud 12,963 (ap Sab) „*mittetur deorsum* sive *expelletur foras*, ut in Graecis exemplaribus legimus" — „In Graeco positum est εκβληθ. εξω, id est *eiicietur* vel *expelletur foras.*" (Serm 6,951 *eiicitur foras*)

32. καγω: D 69. και εγω, Chr 8,462 και εγω δε | εαν (et. Or 1,309 et 2,733 et 3,537 et 4,446): B αν, 157. 254. 48ev Or 2,640 Ath 55. 887 Bas sel 32,172 Chr 8,463 Caes 2,113 οταν | εκ cum ℵAB unc rell al pler Or 1,309 et 3,537 etc: DL al pauc Chr 8,463 Caes 2,113 απο, item *a terra* b c e f ff²· g l vg

18, 32 πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος·
Ps 88 (89), 29 110, 4 Dan 7, 14 ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς
ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ
σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. 36 ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς
Lc 16, 8 τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.

Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
37 τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ

(contra a d *de terra*) | *παντας* cum ℵ^{c}ABL unc rell al pler syr^{utr} go arm Or^{1,309} et$^{2,581.\ 610.\ 733}$ et^{3,537} et^{4,446} Ath^{55} et^{887} Epiph^{680} Chr^{462} et^{463} Bas$^{sel\ 52,172}$ Nonn$^{\mu\ 134}$ Cyr^{4,707} etc ... ℵ*D 56. it vg go syr^{hr} aeth *παντα*, item sah cop *unumquemvis*, idque D sah cop aeth post *ελκυσω* pon. Cf Aug$^{ioh\ 52,11}$ „non autem dixit *omnes*, sed *omnia*."

33. *ημελλεν* cum ABDEFGLMΛΔ (*ειμελλεν*) al plu ... ℵHKSUXΓΠ al^{40} Cyr ^{4,708} *εμελλεν* :: cf ad 11, 51

34. *ουν* cum ℵBLX 249. 48^{ev} e^{scr} x^{scr} semel sah syr$^{p\ mg}$ ... ς Ln Ti om cum ADΓΔΛΠ unc^{8} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\ tx}$ et^{hr} arm (aeth *et respond.*) Chr^{8,463} (:: quum *ειπεν ουν* subsequatur, minus verisimile est *ουν* post *απεκριθη* inlatum quam expulsum esse) | *αυτω*: H 33. 157. 48^{ev} al pauc om | Δ om *ο* ante *οχλ.* | *μενει εις τ. αιωνα* (et. Ath ^{381} Rebapt^{366} in Gall^{3}, ap Cyp^{359} etc): 69. 346. arm Or$^{int\ 4,633}$ *εις τ. αι. μενει* | *λεγεις συ* cum BLX cop syr^{utr} Chr^{8,463} Victorin$^{ari\ 1,11}$ (Gall ^{8,155}) ... ς Ln *συ λεγεις* cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} it vg sah rell Ath^{381} | *οτι* sec (et. it^{pler} Cyp Ath): EFGHSΓΔ al^{90} g vg aeth sl^{omn} om, hinc Gb^{00} | *τις εστιν* usq *τ. ανθρωπου*: L *τις εστ. ο λογος ουτος* ... EFG 13. 69. 131. al^{15} om | *τις εστιν*: D add *ουν* | *ουτος*: H 33. b c cop Victorin^{1,11} om

35. *το φως*: Λ om | *εν υμιν* cum ℵBDKLMXΠ al^{20} it vg go cop syr^{p} Cyr ^{4,72} Nonn$^{\mu\ 138}$ ... ς (= Gb Sz) *μεθ υμων* cum AEFGHSUΓΔΛ (Δ^{gr*} *μ. ημ.*) al plu sah syr^{sch} et^{hr} arm aeth Chr^{464} Cyr^{1,708txt} | *περιπατειτε*: D e m^{14} cop Aug$^{ioh\ 52,13}$ add *ουν* | *ως* cum ABDKLXΠ 1. 33. 42. 108. w^{scr} syr$^{p\ mg}$ (*quamdiu*) Cyr^{4,72} ... ς *εως* cum ℵΓΔΛ unc^{7} al pler Chr ... it vg (nec aliter syr^{sch} et$^{p\ txt}$ et^{hr} go arm rell^{vid}) *dum*, d *cum*; aeth *quamdiu et dum* | *σκοτια* (ℵ^{c}KLUXΔΠ 1. al *η σκ.*) *υμας*: D a m^{14} vg^{cle} (non item am fu for ing al) *υμας σκοτ.*

36. *ως* cum ℵABDLΠ* 33. 42. 108. o^{scr} w^{scr*} aeth Did$^{tri\ 1,28}$ Ath^{500} ex cdd^{2} ... ς *εως* cum XΓΔΛΠ^{3} unc^{8} al pler (it vg etc ut v. 35) Ath$^{500\ ed}$ | *ις* cum ℵ*BDL ... ς *ο ις* cum ℵ^{c}AXΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid}. Libere Chr ^{8,464} *ταυτα ειπων ο ις και απελθων απ αυτων εκρυβη.* | *απελθων*: D *απηλθεν και*, item it vg *abiit et* | X *εκρυβηθη*

37. *τοσαυτα* (et. Eus$^{dom\ 312.\ 454}$ Did$^{tri\ 1,32}$): F *τοιαυτα* | *δε* (item Eus

ἐπίστευον εἰς αὐτόν, 38 ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πλη- Es 53, 1 Ro 10, 16
ρωθῇ, ὃν εἶπεν· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων
κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 [109.1] διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο Es 6, 9 s Mt 13, 14 s pp Act 28, 26 s
πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· 40 τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς
ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς
ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι
αὐτούς. 41 [110.10] ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐ- (Es 6, 1)

---

dem bis Did): G go om | *αυτου* (et. Eus dem bis): A al pauc post *σημ.* pon ... 47. 252. al[3] om | *επιστευον* (b c ff[2]. g vg syr[p] eth[hr]): G 13. 69. 124. 346. al[20] a e f syr[sch] Eus dem bis Did tri 1,32 *επιστευσαν*

38. *του προφητου* (et. Eus dem 312. 454): 13. 69. 245. 249. 346. y[scr] semel Did tri 1,32 (*ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου*) Chr 8,465 om (440. ante *ησα.* pon) | *κυριε* (et. Eus dem bis, item cf Or int 4,627 „*et ipsi – dicunt ad dominum*: Domine, quis credidit auditui nostro?"): Π om

39. *ηδυναντο* cum ℵABXΓΔΛ unc[7] al pler Eus dem 312. 454 etc ... DKLΠ al aliq *εδυν.* | *οτι* (et. Eus dem 312 Did tri 1,19): D *και γαρ*, cop[dz] *et* (Eus dem 454 *ειπε γαρ παλιν* etc) | *ειπεν*: 1. om

40. *τους οφθαλμ. και επ. αυτων*: D om (ab *αυτων* ad *αυτων* transiliens) | *επωρωσεν* cum AB*KLX 13. 33. 346. al[5] Eus dem 454; item ℵΠ (sic emendatum ex *επηρωτησεν*) p[scr**] Did tri 1,19 *επηρωσεν* (similiter 63. 122. 259. *πεπηρωκεν*) ... ς Ln *πεπωρωκεν* cum B[3]ΓΔΛ unc[7] al pler Eus dem 312 Chr 8,466 Thdrt 1,285 | *ιδωσιν*: D[2]H *ειδωσιν* | *τ. οφθαλμοις*: 13. 69. 124. 346. add *και τοις ωσιν ακουσωσιν* | *νοησωσιν*: D 69. *νοησουσιν*, KΠ al mu Chr 8,467 *συνωσιν* (al pauc *συνιωσιν*, KΠ al l q Chr post *τη καρδ.* pon). Praeterea D a e f l vg[cle] (et. tol[2], non item am fu for fos ing gat mt taur) cop[münt] praem *μη* | *στραφωσιν* cum ℵBD* 33. ... ς *επιστραφωσιν* cum AD[2]EFGHSUΓΔΛ al pler; item KLMXΠ al aliq Eus dem 312. 454 Did tri 1,19 *επιστρεψωσιν* (69. 124. 346. *-ψουσιν*) :: ut LXX, ℵ *-ψουσιν* | *ιασομαι* (Gb'') c. ℵABDU*XΔΛΠ unc[7] al plu Did tri 1,19 Eus dem 312 cod (item 454 cod ubi verba LXX exhibentur) ... ς *ιασωμαι* cum LU[2]Γ al plu Eus dem 312 ed et 454 (ubi locus Iohannis exscribitur) :: et. LXX *ιασομαι* ex ℵAB, sed lectio non minus quam in N. T. fluct

41. *ταυτα* (et. Eus dem 310. 312. 454): D 249. Did tri 1,19 Chr 8,465 Hil 873 add *δε* | *οτι* cum ℵABLMX 1. 33. 97. 252. c[scr] e sah cop arm Epiph[148] (alludit: *και παλιν αυτος ιωανν. ειπεν οτι ησαιας ειδεν ων εν πνευματι αγιω*) Nonn[μ 164] Cyr 4,709 com (*οτι μεν ουν τον υιον ο προφητης τεθεαται – ουκ αν ενδοιασειε τις ιωαννου γραφοντος εναργως περι αυτου οτι ταυτα ειπεν ησαιας οτι ειδε την δοξαν αυτου*) Or int 4,577 (ante Delarue) ... ς *οτε* cum DΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] vg syr[utr] eth[hr] go aeth Or int 4,577 (ex ed[ruae]) Eus dem 310. 312. 454 Did tri Chr 4,465 Hil 873 | *ειδεν*: KMXΠ[2] al *ιδεν* | *αυτου* pri (et. Eus dem ter Did tri Or int etc; Did add *τουτεστιν του υιου τ. θεου*): D 66[mg] *του θεου αυτου*, 13. 69. gat sah cop syr[p txt] eth[hr] aeth[cdd 2] *του θεου* (Hier ad damas 517 *quando vidit gloriam unigeniti*)

τοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόν-
9, 22 των πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰσ αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺσ Φαρισαίουσ οὐχ
5, 44 ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43 ἠγάπησαν γὰρ τὴν
δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 $^{111.1}$
Ἰησοῦσ δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰσ
ἐμὲ ἀλλὰ εἰσ τὸν πέμψαντά με, 45 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν
1, 9 8, 12 πέμψαντά με. 46 $^{112.10}$ ἐγὼ φῶσ εἰσ τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα
πᾶσ ὁ πιστεύων εἰσ ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 καὶ ἐάν τίσ
μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ
3, 17 γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 48 ὁ
ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγοσ ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνοσ κρινεῖ αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ

42. *ωμολογουν*: F*GHΛ* (sed ipse* corr) 69* al *ομολογουν* | *ινα μη αποσυνα. γενωνται* (HK*X al *-νονται*): haec non attendit Nonn$^{\mu\,170}$, nec (quamquam habet quae praecedunt et quae sequuntur) Ambrst^{87} (ex Sab)

43. *ηπερ* cum ABDΓΔΠ unc^{8} al pler (al pauc *ἤ*) Const^{5,6,2} Chr$^{8,468\,montf}$ (it vg *magis* vel *potius quam*) ... ℵLX 1. 33. 69. 118. 157. 2^{pe} al^{5} Chr$^{8,468\,edmorel}$ *υπερ* (Λ al$^{3\,scr}$ *ειπερ*, quod ad utrumque trahi licet)

44. *ις δε*: 69. *ο ις δε*, 346. 10^{pe} *ο δε ις* | *δε*: D 240. 244. *ουν* | *εκραξεν* (Λ *-ζεν*, sed^{corr} *-ξεν* ab ipso$^{*\,vid}$) *και ειπεν* ct. (*clamavit et dixit*) f vg ... D 69. 346. Eus$^{ps\,369}$ *εκραζεν και ελεγεν* (*κ. ελεγ.* etiam 13. 124.), item *clamabat et dicebat* b c ff^{2} l q, *clamabat dicens* a fos; e vero *clamat dicens* (similiter Tert$^{prax\,23}$ *sed adhuc exclamat Iesus et dicit*) | *αλλα* cum ℵBDLΔ ... ς *αλλ* cum AXΓΛΠ unc^{8} al certe pler

45. Habet versum ct. Or^{4,432} et$^{libere\,450}$ Eus$^{ps\,369}$ etc: U 64. 126. 142* c^{scr} e^{scr} y^{scr} b om | *και* (ct. Or^{4,432} Eus^{ps} Tert$^{prax\,23}$): om | *πεμψαντα*: 13. 69. 124. 346. 22^{ev} al$^{2\,scr}$ *αποστειλαντα*

46. *πασ* cum ℵADLX unc rell al omn^{vid} it vg rell Eus$^{ps\,369}$ Ath^{413} etc ... B om

47. *εαν*: D *αν* | *ακουση*: Π al pauc *ακουσει*, U *ακουει*, al pauc *ακουη* | *μη* (ct. g l^{2} q vg Aug$^{ioh\,54,5}$): D a b c ff^{2} l* fos Amb$^{poenit\,405}$ om, item (qui postea *πιστευση*) om S al plus^{15} f go, hinc Gb^{o} | *φυλαξη* (Gb″) cum ℵABDKLXΠ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 249. 346. 2^{pe} al^{10} (x^{scr} *απαλλαξει*) a b c ff^{2} g l vg sah cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ et^{hr} (antea *et qui non audierit*) arm aeth Ath^{499} Nonn$^{\mu\,185}$ ... ς *πιστευση* cum EFGHMS UΓΔΛ al plu (sed Π al *-σει*) f q go syr$^{p\,mg}$ ... e (*si quis non audierit verborum meorum*) Aug$^{tri\,1}$ (*si quis non audit verba mea*) om *και μη φυλαξη* (vel *πιστ.*) | *κρινω* pri (pler ut EKΓΛΠ *κρίνω*, item it vg *iudico*): G al *κρινῶ*, item Aug$^{tri\,1}$ *iudicabo* | *αλλ ινα*: D^{gr*} *αλλα*

48. *κρινοντα*: EΔ 251. *κριναντα* | *κρινεῖ* ut EKSΠ etc (M *κρίνει*), item *iudicabit* it vg etc ... FΓΛ al *κρίνει*, d *iudicat*

ἡμέρᾳ. 49 ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψασ με 5, 45
πατὴρ αὐτόσ μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 καὶ 14, 10
οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιόσ ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ,
καθὼσ εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτωσ λαλῶ. 6, 63

XIII.

1 Πρὸ δὲ τῆσ ἑορτῆσ τοῦ πάσχα εἰδὼσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἦλθεν Mt 26, 7
αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸσ τὸν πατέρα,
ἀγαπήσασ τοὺσ ἰδίουσ τοὺσ ἐν τῷ κόσμῳ, εἰσ τέλοσ ἠγάπησεν αὐ-
τούσ. 2 $^{113.9}$ καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότοσ 13, 27
εἰσ τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδασ Σίμωνοσ Ἰσκαριώτησ,

49. *εγω*: D 22^{ev} post *εμαυτου* pon ... G 245. b^{scr} om; item Tert$^{prax\,23}$ (*quoniam scilicet a memet ipso non sum locutus*) Amb$^{fid\,5,574}$ Chr^{8,469} (*οτι απ εμαυτου ουκ εληλυθα, αλλ* etc) | *ελαλησα*: Γ al^{5} Chr *εληλυθα* | *εξ*: L *αφ*, 1. 22. 69. 346. 2^{pe} Did$^{tri\,1,36}$ et^{3,19} Cyr$^{ador\,74}$ (non item$^{4,715\,txt}$ et$^{717\,com}$) *απ*, item *a me* a e l Tert^{prax} (vide ante) | *αυτοσ*: G *ουτοσ* | *μοι* (X *εμοι*) *εντολην*: 1. 118. 2^{pe} *εντ. μοι* | *δεδωκεν* cum ℵABMX al plus^{30} Did^{bis} Cyr^{ador} et$^{4\,bis}$ etc ... ς *εδωκε* cum DLΓΔΛΠ unc^{7} al plu Chr^{8,469} | *και τι* (et. D^{gr}): d cop *η τι*. Similiter Nonn μ^{196} *η τι βοησω*

50. *ζωη αιων. εστιν*: D *αιων. εστ. ζωη*, 69. 346. *ζω. εστ. αιων.* | *εγω λαλω* cum ℵABLMX 1. 33. 69. 118. 157. 249. 346 al^{10} b c f ff^{2} g q vg cop arm Tert$^{prax\,23}$ Bas^{2,224} ... DΓ 44. a em Chr^{8,470} om *εγω* (e pro *α ουν* etc *quia secundum quod dixit mihi pater, ita et loquor*) ... ς Ti *λαλω εγω* cum ΔΛΠ unc^{7} al pler sah syr^{utr} aeth Cyr^{4,715} | *ειρηκεν*: 13. 61^{mg} 69. 124. 346. *ενετειλατο*, al pauc *ειπε*

XIII. 1. *ειδωσ*: 33. cop aeth *ιδων* (sed 33. *ειδων*) | *ηλθεν* cum ℵABKLMXΠ al plus^{30} Or^{1,233} Chr^{8,473} Cyr$^{4,718\,tx}$ ... ς *εληλυθεν* cum EFGHSUΓΔΛ al longe plu Cyr$^{4,719\,com}$ ... D *παρην* | *ιδιουσ* ℵ^{c}: ℵ* corrupte *ιουδαιουσ*

2. *γινομενου* (ℵ* *γειν.*) cum ℵ*BLX d (*cum cena fieretur*) aeth Or$^{4,404.\,405.\,407.\,419}$ Nonn ν^{7} ... ς Ln *γενομενου* cum ℵ^{c}AD^{gr}ΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or^{1,391} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}, item *caena facta* it vg etc | *του διαβ.* (et. Or$^{4,212.\,404.\,406}$ et^{alibi}): A *του τε διαβ.* | *ινα παραδ. αυτ. ιουδασ σιμωνοσ ισκαριωτησ* (LM g vg arm Or$^{4,404\,ed}$ et$^{cat\,eph\,183}$ *-ωτου*) cum ℵBLMX b (*iam se misisset in cor ut*) ff^{2} g l (*iam misisset se in corde ut*) vg arm Or^{2,126} et$^{4,404\,cod\,407.\,409.\,416.\,419\,\,435}$ et$^{cat\,eph}$ (sed^{2,216} et^{4,409} om *ηδη*, et^{216} habet *σιμων ο* pro *σιμωνοσ*) Similiter sed corrupte e^{scr} *εισ τ. καρδ. ιουδα* (corrige *ινα*) *παραδω αυτον ιουδασ σιμ. εισκαριουτου* ... ς Ln *ιουδα σιμωνοσ ισκαριωτου* (D e *απο καρυωτου*) *ινα αυτον παραδ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c e f m^{113} q syr^{utr} et^{hr} aeth

3. 35 3 114.3 εἰδὼσ ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰσ τὰσ χεῖρασ,
115.10 καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸσ τὸν θεὸν ὑπάγει,
4 ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέν-
τιον διέζωσεν ἑαυτόν· 5 εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰσ τὸν νιπτῆρα, καὶ
ἤρξατο νίπτειν τοὺσ πόδασ τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ
ᾧ ἦν διεζωσμένοσ. 6 ἔρχεται οὖν πρὸσ Σίμωνα Πέτρον· λέγει αὐτῷ·
κύριε, σύ μου νίπτεισ τοὺσ πόδασ; 7 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν

Or^{4,404} ed et^{433} et$^{int\ 1,144}$ et^{2,161} et^{3,82} et^{92} Chr^{8,474} (om *σιμ. ισκαρ.*) Cyr^{4,720} (*σιμ. του ισκ.*). Sed ex his 13. 69* 124. 131. 346. al^{10} c om *ιουδα*, item m Or^{int} om *σιμωνοσ*, D Or et Or^{int} *παραδ. αυτον* (sic Ln). Praeterea c *cum diabolus misisset se in corde simonis scariothe tradere eum*; e *cum diabolus iam se misisset in cor iudae simon a cariotha ut eum traderet*, m *cum diabolus iam misisset se in cor iudae scarioth ut eum traderet*; cop *diabolus iamiam incusserat in animum eius qui traditurus est eum, qui Iudas est Simon Iscariotes* | *παραδοι* cum ℵ* BD* ... ς *παραδω* cum ℵ^{c}AD^{2}LX unc rell al omn^{vid} Or etc

3. *ειδωσ* (rursus 33. cop aeth *ιδων*) sine additam cum ℵBDLX al pauc a c e ff^{2} vg aeth Or^{1,233} et^{4,401} ... ς (Gb^{00}) add *ο ιησουσ*, Ln [*ο ιησουσ*] cum ΑΓΔΛΠ unc^{8} al pler b f m^{113} q sah^{münt} cop syr^{utr} et^{hr} rell Or^{4,407} et (*ουν ο* $\overline{\iota\varsigma}$)^{409} Chr^{8,474} Cyr^{4,720}. Praeterea 13. 69. 124. al mu b sah^{münt} cop syr^{sch} et^{p} c.* post *ειδωσ* (*ιδων*) add *δε* | *εδωκεν* cum ℵB KL 1. 57. 239. 254. Or^{1,233} et$^{4,407.\ 408}$ quater et^{409} bis Bas$^{eth\ 311}$ cod Cyr^{4,720} (et^{721} *παρεδωκ.*) ... ς Ln Ti *δεδωκεν* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or^{4,404} Chr^{8,474} | *και προσ*: D *και οτι προσ* | *τον θεον* (Π* *πατερα*): A al pauc Or^{1,233} (non item$^{4,404.\ 407.\ 409}$) om *τον*

4. *εγειρεται* et. b ff^{2} g l vg: a c d e f q Hil^{508} *surrexit* (sed a c e f q Hil etiam *posuit*) | *τα ιματια* (et. b e ff^{2} l etc Or$^{4,404.\ 410.\ 413.}$ Bas^{codd} Chr^{8,475} Cyr^{4,720}): D 124. al^{5} a c f g q vg syr^{utr} et^{hr} aeth Bas$^{eth\ 311\ ed}$ Hil^{508} add *αυτου* ... m^{113} om *και τιθ. τα ιματια* | *διεζωσεν*: Δ *περιεζ.*

5. *βαλλει* (G al *βαλει*, 248. al a b f ff^{2} g l q fos *εβαλεν*) *υδωρ* et. Or^{3,328} et$^{4,404.\ 410.\ 413}$ ... 13. 69. 124. 346. arm *λαβων υδωρ βαλλει* | *μαθητων* et. Or^{3,328} et$^{4,404.\ 405.\ 411.\ 413.\ 415}$ Bas$^{eth\ 311}$ etc ... D al pauc c f q fos cop syr^{sch} et^{hr} aeth add *αυτου* | *εκμασσειν*: 63. 69. al pauc (arm *εξεμαξε*) -*σσει* | *τω λεντιω*: Δ om *τω* | D *διεσζωσμενοσ*

6. *ουν* (et. Or^{4,411}; c syr^{sch} *autem*; e *et cum venisset*): U 229** b l* m^{113} arm Chr^{8,475} om | *προσ*: Cyr^{4,721} *εισ* | *σιμωνα πετρον* (b om *πετρ.*): D *τον πετρ. σιμω.*, a l *ad petr. simonem* | *λεγει* sine copula cum BDL l m^{113} (e *et cum venisset ad sim. petr. dicit illi petrus*) cop syr^{hr} (syr^{sch} pers^{p} similiter ac e) Or^{4,411} ... ς (Gb^{00}) Ln *και λεγει* c.ℵΑΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} a b c f ff^{2} g q vg syr^{p} arm aeth Chr^{8,475} Cyr^{4,721} | *αυτω* sine additam cum ℵ*B b syr^{hr} aeth Or^{4,411} Cyr^{4,721} ... ς add *εκεινοσ* cum ℵ^{c}ADLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} ff^{2} l m^{113} syr^{p} arm (*και εκειν. λεγ. αυτω*) Chr^{8,475}; item a c e f g q vg cop add *Petrus*, syr^{sch} *Simon* | *κυριε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om

7. $\overline{\iota\varsigma}$ (et. Or^{4,411}): ΚΜΔΠ^{2} (sed nec* nec^{3}) 33. al^{10} *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ | *κ. ειπεν αυτω* (et.

αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδασ ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 λέ-
γει αὐτῷ Πέτροσ· οὐ μὴ νίψῃσ μου τοὺσ πόδασ εἰσ τὸν αἰῶνα.
ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ αὐτῷ· ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεισ μέροσ μετʼ ἐμοῦ.
9 λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτροσ· κύριε, μὴ τοὺσ πόδασ μου μόνον
ἀλλὰ καὶ τὰσ χεῖρασ καὶ τὴν κεφαλήν. 10 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦσ·
ὁ λελουμένοσ οὐκ ἔχει χρείαν νίψασθαι, ἀλλʼ ἔστιν καθαρὸσ ὅλοσ· 15, 3
καὶ ὑμεῖσ καθαροί ἐστε, ἀλλʼ οὐχὶ πάντεσ. 11 ᾔδει γὰρ τὸν 6, 64

Or^{4,411} et^{415}): 33. 157. 32^{ev} h^{scr} om (y^{scr} απεκρ. αυτω ο ις̅ sine κ. ειπ.) | ο εγω (ℵ^{c}): ℵ* α εγω | συ (syr$^{p\ mg}$ praem σοι): Δ al pauc om | γνωση: KU 69. al plus^{10} γνωσει

8. πετροσ: LΔ al^{20} Or^{4,411} ο πετρ. Praeterea DΠ^{2} 76. add κυριε | νιψησ (et. Or$^{4,413.\ 416.\ 417}$): D 1. al mu Or^{4,411} νιψεισ | μου (Latt *mihi*) ante τουσ ποδασ cum BCL 157. 235. 435. b c e f ff^{2} g m^{113} q vg Or$^{4,413.\ 416.\ 417\ ter}$ et^{423} Chr^{8,476e}; item D 1. 69. 346. ante νιψ. ... ς post τ. ποδασ cum ℵAΓΔΛΠ unc^{8} al pler a l (hi^{2} *pedes meos*) Or^{4,411} Chr^{8,476b} Cyr^{4,722} | ις̅ αυτω cum ABC*L am fu for Or^{4,411} ... ς αυτω ο (EGKΠ*et^{3} al aliq om) ις̅ c. ℵFMSUΓΔΛΠ^{2} (item EGKΠ* etc) al pler a c f (ff^{2} g ut^{vid}) q vg^{cle} syr^{utr} (syr^{hr} aeth *resp. domin. Iesus et ait illi*) ... C^{3}D al pauc b e l m cop arm ις̅ absque αυτω

9. σιμων (et. Or^{4,411}): B post πετρ. pon ... D 32^{ev} om (c^{scr} om πετρ.) | κυριε (ℵ^{c}): ℵ* 63. 253. om | μου et. f g q vg Or^{4,411} Chr^{8,476} Cyr^{4,723} ... DEGH al^{20} a b c e ff^{2} l m^{113} om | μονον (h. l. et. Or etc): D it (exc c) vg cop post μη pon | χειρασ: F* 13. al pauc cop syr^{utr} et^{hr} add μου (cop syr^{sch} et^{hr} etiam ad την κεφ. add). Post τ. κεφαλην a b e l m add *et totum corpus*

10. ις̅ cum B Or^{4,411} ... ς Ln ο ις̅ cum ℵACD unc rell al omn^{vid} | λελουμενοσ (et. Or$^{4,411.\ 414.\ 418}$): E 2. 13. 69. λελουσμ. | ουκ εχει χρειαν cum ℵABC* a e q Or$^{4,411.\ 414.\ 418.\ 419}$ Tert$^{bapt\ 12}$ Amb$^{ps\ 48,948}$ et$^{luc\ 1491}$ Aug$^{ioh\ 56,3}$ (a q *non habet necessitatem*, e *non habet causam*, Tert Amb *non habet necesse*, Aug *non habet opus*) ... ς ου χρειαν εχει cum C^{3}DLΓ ΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} d (*non necesse habet*) Chr^{8,475} Cyr^{4,724} Amb^{bis} al (vide Sab). Ex Latt vero b c f ff^{2} g l vg *non indiget* | νιψασθαι sine additam (Gb') cum ℵ c fu for fos gat harl mm (addito *iterum*) Or$^{4,414\ ter\ 418\ bis\ 419}$ Tert^{bapt} (*non habet necesse rursum*) Hier$^{iovin\ 2}$ (*non necesse habet ut iterum lavet*) ... ς Ti η τουσ ποδασ νιψ. cum AC^{3}E*G MSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,724}; item Ln ει (K η) μη τουσ ποδασ νιψ. cum BC*KLΠ al^{10} Or$^{4,411\ txt}$ Chr, item b ff^{2} g l vg *nisi ut pedes lavet*, e f *nisi pedes lavare*, q *nisi pedes lavandi*, a *lavandi nisi* etc (nonnihil latet), item syr^{utr} et^{hr} cop etc ... E^{2}FH al τουσ ποδασ νιψ. (om igitur η ante τουσ) ... D την κεφαλην νιψ. ει μη τουσ ποδασ μονον. Addunt μονον ad τ. ποδασ etiam 235. syr^{sch} Chr^{8,475} (post νιψ.). Vide etiam Promiss al apud Sab. | αλλ (13. 69. om) εστιν (Or^{saepe}): D syr^{sch} et^{hr} arm εστ. γαρ, l (item Opt Promiss, vide ap Sab) *quia est*

11. ηδει γαρ (e *sciebat enim ab initio*): D syr^{sch} arm pers^{p} add ις̅. Item

*παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντεσ καθα-
ροί ἐστε.*

12 *Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺσ πόδασ αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖσ· γινώσκετε τί πεποίηκα
ὑμῖν;* 13 $^{116.3}$ *ὑμεῖσ φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλοσ καὶ ὁ κύριοσ, καὶ
καλῶσ λέγετε· εἰμὶ γάρ.* 14 $^{117.10}$ *εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺσ
πόδασ ὁ κύριοσ καὶ ὁ διδάσκαλοσ, καὶ ὑμεῖσ ὀφείλετε ἀλλήλων
νίπτειν τοὺσ πόδασ·* 15 *ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼσ*

---

l *sciebat enim ab initio ihs* | *δια τουτο* usq *εστε*: D syr^{hr} om | *οτι* cum BCL 33. a b c f ff^{2}· l q syr^{utr} Cyr^{4,721} … ς om ℵAΓΔΛΠ unc^{8} al pler e g m^{113} vg Or^{4,411} | *ουχι* (et. Or): 69. *ουχ οι*, 33. *ου*

12. *αυτων* (ℵ^{c}; ℵ* *αυτου*): 13. 69. 124. 346. ante *τουσ ποδασ* pon … r al^{10} fere c *των μαθητων* (al aliq add *αυτου*) | *και ελαβεν* cum BC*et^{3} DΓΔΛΠ unc^{8} al pler e q vg go syr^{p} et^{hr} Or^{4,419} Bas$^{eth\,295}$ Chr^{8,476} Cyr ^{4,726} … Ln om *και* cum ℵAC^{2vid}L 33. 249. 251. y^{scr} (254. *λαβων*) a b c f ff^{2}· g l m^{113} fos cop syr^{sch} arm aeth | *αυτου*: D b e m om | A* om *και αν. παλ. ειπ. αυτοισ* | *και ανεπεσεν* cum ℵ*BC* (et^{2}?) 157. a e cop syr^{sch} et^{hr} aeth Or^{4,419}; item Ln *και αναπεσων* cum ℵ^{c}AL 33. 249. b c f ff^{2}· g l q m cop Chr^{8,476} … ς *αναπεσων* cum C^{3}DΓΔΛΠ unc^{8} al pler vg go syr^{p} Bas^{eth} Cyr. Sic igitur ℵ: *οτε – αυτων, ελαβεν τ. ιμ. αυτ. και ανεπεσεν παλιν. ειπεν αυτοισ*, quae lectio ab Ioh non abhorret ac reliquis ansam dare poterat; a *cum – pedes illorum, accepit vest. sua et recubuit iterum et dixit illis*; e *ad ubi ergo labit pedes eorum et accepit vestimenta et recubuit, iterum dixit illis*; q *cum ergo lavisset pedes eorum et accepit vest. sua et recumbens iterum dixit illis*; b ff^{2}· l m *et* [l om] *postq. lavit pedes eorum, accepit vest.* [ff^{2}· l add *sua*] *et cum iterum recubuisset* [ff^{2}· add *et*] *dixit eis*; c g *postq. ergo lavit ped. eorum* [c *discipulorum*], *accepit vest. sua, et cum iterum recubuisset* [g *recub. iter.*], *dicit* [g *dixit*] *eis*; f *cum ergo lavisset – accepit – et recumbens iterum dixit eis*; vg *postq. ergo lavit – et accepit vest. sua, cum recubuisset iterum, dixit eis*

13. *ο διδασκ. και ο κυρ.* cum ℵABC*DKLSUΓΔΠ al plu it vg go cop syr^{utr} arm aeth Or^{3,725} et$^{4,23\cdot\,33\cdot\,419\,ss}$ Or$^{int\,2,476}$ et$^{3,116\cdot\,830\cdot\,878}$ Bas$^{eth\,295}$ Ps-Ath^{31} … C^{2}EFGHMA 13. 28. 33. 69. 106. 157. al^{30} syr^{hr} Ath$^{329\cdot\,388}$ Did$^{tri\,1,27}$ Chr^{8,476} Cyr^{4,726} Amb$^{fid\,4,531}$ et$^{spir\,3,602}$ *ο κυρ. και ο διδασκ.*

14. *υμων* (A ante *ενιψ.* pon) *τ. ποδασ* et. Or$^{4,419\cdot\,420}$ Bas$^{eth\,295\cdot\,311}$ Chr ^{8,477} Cyr^{4,726} Thdrt^{1,1269}, item b for *vestros pedes*, f go Or$^{int\,3,116}$ *vobis pedes* … DKΠ al pauc a c e ff^{2}· l m^{113} q vg (et. am fu) Or^{4,423} et^{int} ^{2,176} et^{3,878} *τ. ποδ. υμ.* | *και υμεισ* et. Or$^{4,419\cdot\,420\cdot\,423}$ et$^{int\,ter}$ Bas^{eth} ^{295} Chr Cyr Cyp$^{10\cdot\,317}$ … D a ff^{2}· g l m^{113} mm syrsch (omisso *και*) praem *ποσω μαλλον* | *αλληλων νιπτειν*: ℵ *νιπτ. αλλ.*

15. *δεδωκα* cum ℵAKMΠ 13. 22. 28. 33. 69. 124. 131. 157. 346. al^{50} Bas $^{eth\,311\cdot\,313}$ Cyr^{4,726} … ς Ln Ti *εδωκα* cum BCDEFGHLSUΓΔΛ al plu Or

ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖσ ποιῆτε. 16 $^{118.3}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω 15, 20 Mt 10, 24
ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλοσ μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολοσ Lc 6, 40 22, 27
μείζων τοῦ πέμψαντοσ αὐτόν. 17 εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε
ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 $^{119.10}$ οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα Ps 40 (41), 9 (10.) Act 1, 16
τίνασ ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ
τὸν ἄρτον ἐπῆρκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 ἀπάρτι λέγω
ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. 4, 29
20 $^{120.1}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ Mt 10, 40 Lc 9, 48
λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

$^{4,405.\ 419.\ 423}$ Bas$^{eth\ 295}$ Chr^{8,477} Thdrt^{1,1209} | εγω (et. Or$^{4,405.\ 423bis}$; Cyr post επ. υμιν pon): UΓ 33. al plus^{10} Or^{4,419} et$^{int\ 3,878}$ et^{4,626} om | εποιησα (et. Or^{quater}): 13. 69. 124. 229** 254. 346. 440. πεποιηκα (440. επεποι.) | υμιν: E*^{vid} υμασ | ποιητε cum ℵABCKLSUΓΔΠ al plu Or quater Bas^{eth} ter Chr ... DEFGHMA al permu Cyr ποιειτε

17. εαν et. Or^{4,423} et$^{bis\ 424}$ ... F Eus$^{ps\ 169}$ οταν | ποιητε: MSΓ al plus^{10} Eus^{ps} Chr$^{mosc\ 2}$ ad^{478} ποιειτε | ει ταυτα etc: e *haec scientes beati estis*, omissis rell

18. εγω sine additam cum BCDL unc rell (A ad λεγω trahit) al plu a b e f ff$^{2.}$ g vg syr^{p} etc Or$^{4,423.\ 425bis}$ et^{426} Eus$^{dem\ 466}$ et$^{ps\ 169}$ Thdrt^{1,864} ... ℵAKΠ 13. 28. 69. 124. 131. 346. al^{25} c l q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,729} add γαρ, hinc Ln [γαρ] | τινασ cum ℵBCLM 33. 157. Or^{quater} Cyr. Cf Or^{4,425} τινασ εξελεξαμην, οπερ απλουστερον μεν τοιουτον εστι· τισ εστιν εκαστοσ ων εξελεξαμην οιδα ... ς Ti ουσ cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler Eus^{dem} et^{ps} Thdrt. Latt *quos* (a *quod*) | η γραφη πληρωθη et. Or$^{4,423.\ 426}$ Eus^{dem} et^{ps} ... D b c (ff$^{2.}$ g ut^{vid}) vg go arm πληρ. η γρα. (Or$^{4,425 libere}$ ινα πληρ. η λεγουσα γραφη) | μετ εμου cum ℵADΓΔΛΠ unc^{8} al pler a b c e f ff$^{2.}$ g l q (*mecum panem meum*) vg go cop syr^{utr} arm Or^{4,426} Eus^{dem} Chr$^{8,478.\ 479}$ Cyr$^{4,729 txt}$ Thdrt$^{1,864.\ 965}$ ... BCL 127* 249. b^{scr} tol aeth Or$^{4,423.\ 425.\ 427}$ Eus^{ps} Cyr$^{4,729 com}$ μου | τον αρτον: E* q (vide ante) add μου | επηρκεν cum ℵAUΠ 1. ... ς Ln Ti επηρεν cum BCDL unc rell al pler Or$^{4,423.\ 425.\ 426.\ 427}$ Eus^{dem} et^{ps} etc | επ: B om | την: 33. 69. 248. 253. 259. 7^{pe} Or$^{4,426 b}$ (non item$^{423.\ 425.\ 426 e\ 427}$) Eus^{ps} (non item^{dem}) om :: LXX ο εσθιων αρτουσ μου εμεγαλυνεν επ εμε πτερνισμον

19. πιστευ. οταν γεν. cum ℵBI^{b}L a b e g l am for fu ing mt cop (aeth *sciatis cum factum sit*) Or$^{4,426.\ 427.\ 430}$ Cyr^{4,732} ... ς Ln οταν (Or^{4,426} επαν) γεν. πιστ. cum ACDΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} c f ff$^{2.}$ q vg^{cle} go syr utr arm Or$^{4,426.\ 427}$ Thdrt^{1,864} | πιστευσητε cum ℵADLΓΔΛΠ unc^{8} al omn^{vid} Or$^{4,426.\ 427 a}$ ... BC Or$^{4,427 b.\ d}$ et^{430} πιστευητε

20. αμην αμην: FH 258. 440. om alterum | αν cum ℵ(A α)BCI^{b}KLMXΠ 33. al$^{2 scr}$ (Or^{4,430} ed ante Delar; Delar ον) Cyr^{4,732} ... ς εαν cum DEFG HSUΓΔΛ al pler Or$^{4,431.\ 432}$ Chr^{8,481} | ο δε εμε λαμβ. cum ℵABCI^{b}(sic)L unc rell al omn^{vid} it^{pler} (a non liquet) vg go cop syr^{p} arm Or^{4,430} et ^{432} Cyr^{4,732} (Chr$^{8,481 com}$ ο δε λαμβ. εμε) ... D και ο λαμβ. εμε, item

Mt 26, 21–25 21 [121.4] Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ
ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παρα-
Mc 14, 18–21 δώσει με. 22 [122.1] ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμε-
Lc 22, 21–23 νοι περὶ τίνος λέγει. 23 [123.10] ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 νεύει
οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ
21, 20 λέγει. 25 ἐπιπεσὼν οὖν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ

e l syr[sch] aeth Chr[8,481 txt] *και ο*. Praeterea sic e: *qui recipit me recipit eum quem misero· et qui recipit si quem misero recipit eum qui me misit* | *πεμψαντα*: X 1. 118. *αποστειλαντα*

21. $\overline{ις}$ cum ℵBL (87. *εταρ. τω πν.* $\overline{ις}$) ... ς Ln *ο* $\overline{ις}$ cum ACDX unc rell al fere omn Or[4,432 bis] Ath[456] | *λεγω υμιν* et. Or[4,432. 433. 437] Ath[456] etc ... B *υμιν λεγω*

22. *εβλεπον* sine copula cum ℵ[c]BC 16. 245. q[scr**] e arm (Or[4,437] *ταχα δε και το· εβλεπον εις αλλ. οι μαθητ.*) ... ς (Gb[0]) Ln add *ουν* cum ℵ*ADLXΓΔΛΠ unc[8] al pler it[pl] vg go syr[p] cop Cyr[4,735] ... 61. 64. 11[pe] al[12] a syr[sch] aeth Or[4,435] add *δε*. Praeterea ℵ* *εβλ. ουν οι ιουδαιοι*, sed iam ℵ[a] delevit *οι ιουδ.* | *οι μαθηται*: 13. 69. 124. a cop add *αυτου* | *απορουμενοι*: D 13. 69. 346. *απορουντες*

23. *ην* sine copula cum BC*L 3. 80. 87. f[scr] syr[p txt] Or[4,437. 438] ... ς Ln add *δε* cum ℵAC[2]DXΓΔΛΠ unc[8] al pler a c f ff[2.] q go cop syr[sch] et[p] c.* arm Cyr[4,735]; item b g l vg add *ergo*, e aeth habent *et fuit* | *εκ των* cum ℵABCDI[b]KLMXΔΠ al[15] it vg sah[mün] cop syr[utr] Or[bis] Cyr ... ς (= Gb Sz) om *εκ* cum EFGHSUΓΛ al pler go (Or[4,437] e alludens *ο εν τω κολπ. του* $\overline{ιυ}$ *ανακειμενος εις των μαθητων* etc) | *ον*: D *ον και*, a *etiam quem* | *ο* (B om) $\overline{ις}$: 69. e om

24. *ουν* cum ℵABC[2]DILXΓΔΠ unc[8] al pler it[pl] (e *et huic annuit*, item aeth *et*) vg go cop syr[p] Or[4,437] Cyr[4,735] ... c*Λ 69. e ff[2. sab] (non item[blan]) syr[sch] arm om | *πετρος*: D* *πετρους* | *και λεγει* (a *dicens*, b c g q vg *et dixit*) *αυτω* (a q Or[438] om) *ειπε* (a c f ff[2.] q *interroga*; g vg Or[438 cod] om) *τις εστιν* (e aeth om *τ. ε.*) cum BCILX 33. a b c f ff[2.] g l q vg aeth Or[4,437] et[438] (item[440 bis] confirmat). Item ℵ, sed praem *πυθεσθαι τις αν ειη περι ου ελεγεν* (pergit igitur *και λεγει αυτω· ειπε τις εστ. περ. ου λεγει*). Similiter e *ut cognosceret a ihu de quo dixisset* (sed nil addit) ... ς *πυθεσθαι τις αν ειη* (D add *ουτος*, cop om *τις αν ειη*) cum ADΓΔΛΠ unc[8] al pler (13. 124. *πειθεσθαι*) go syr[utr] (cop) arm Cyr[4,735]. Praeterea Gb[0] *τις αν ειη* (vide ante) et Schu adnotat: *non alio uno loco Io usus est optativo.* | *περι ου λεγει*: 91. 299. b ff[2.] l om

25 *επιπεσων* cum ℵ*AC[3]DΓΔΛΠ[2] unc[7] al pler Cyr[4,735] ... Gb' Ln Ti *αναπεσων* cum ℵ[c]BC*KLXΠ* al[20] Or[4,437. 440] :: *αναπιπτ.* ubique de recumbentibus ad caenam scriptum est, proptereaque hoc quoque loco reposuit qui non attendit peculiarem *επιπεσων* vocis significationem. Quam ad mutationem fortasse etiam scriptura loci 21, 20 valuit, *ος*

λέγει αὐτῷ· κύριε, τίσ ἐστιν; 26 ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦσ· ἐκεῖνόσ ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ. [124.9] βάψασ οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνοσ Ἰσκαριώτου. 27 καὶ

και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθοσ etc, at ibi *ανεπεσεν* aptius quam *επεπεσεν* erat. | *ουν* c. ℵDLMXΔ 1. 13. 33. 69. 118. 157. 346. 2pe 8pe a b c f g l vg sahmün copwi syrp mg ... ς Ln *δε* cum AEFGHKSU ΓΛΠ al pler ff2· q go copdz syrp txt arm aeth Cyr (syrsch *και επιπεσων* etc) ... Ti om plane (Gb0) cum BC e Or4,437 (:: BC Or pergunt *αποκρι. ουν*. Praecessit autem *νευει ουν*.) | *εκεινοσ* (cop syrsch add *ο μαθητησ*): sahmün om, hinc Gb0 | *ουτωσ* cum BCEFGHLMXΔ 13. 28. 33. 157. al plus70 go, item KSUΓΛ al10 *ουτοσ* ... ς Ln om cum ℵADΠ 1. 69. al mu it vg rell Or4,437 (:: similiter adhibitum *ουτωσ* 4, 6) | *τισ εστιν*: 28. 62. 235. cscr c add *ο παραδιδουσ* (c *qui tradet*) *σε*

26. *αποκρινεται* (Π2 249. *απεκριθη*) sine copula cum ℵ*AC3DΓΔΛΠ unc7 (F om *αποκρ. ο ις εκει. εστ.*) al omn fere itpler vg go cop syrsch etp txt ... Ti add *ουν*, Ln [*ουν*] cum ℵcBC*LX a syrp mg Or4,437 Cyr4,735 (:: de BC Or vide ante). Praeterea D 13. 69. 124. 249. e add *αυτω* | *ο ις* c. ℵACDL unc rell al omnvid Or Cyr ... Ti *ις* cum BM. Praeterea ℵD 13. 69. 346. syrsch arm aeth *και λεγει* (69. add *αυτω*), item cop add *dicens:* contra sunt ABCL unc rell al pler it vg rell Or Cyr | *ω* (et. Or 4,437· 441): D 1. 118. 2pe add *αν*, item Thdrt1,1382 (omisso *εγω*) *εαν* | *βαψω το ψωμιον* (sic et. C) *και δωσω* (L *δω*) *αυτω* (Gb′) cum BCL cop (*cui ego intingam bucellam ut dem eam ei*) arm aeth (similiter syrsch; arm aeth *αυτω* non expri) Or4,441 a et (omissis *κ. δωσ. αυτ.*) 437 et 441 e (*οὐ γεγραπται· εκεινοσ εστιν ω εγω δωσω το ψωμιον, αλλα μετα προσθηκησ του βαψω· βαψω γαρ, φησι, το ψωμ. και δωσω*) ... ς Ln *βαψασ* (Ln *εμβαψασ* cum ADKΠ 1. 42. al pauc Thdrt) *το ψωμιον επιδωσω* (Cyr *δωσω*, MX 157. *δωσω αυτω*) cum ℵADXΓΔΛΠ unc8 al omnvid it vg (a b c f ff2· g l q *cui ego intinctum panem porrexero*, e *cui intingens panem dedero*) go syrp Const5,14,2 Chr8,483 Cyr4,735 Thdrt1,1382 :: lectio *βαψω τ. ψ. και δ. αυτω* ab omni parte commendatur et a correctore alienissima; *βαψω και δωσω* ab usu est Iohannis, sed elegantius videbatur *βαψασ επιδωσω* vel *δωσω*. Etiam verba *δωσω αυτω* in MX 157. vestigium primae scripturae praebent. Quod *επιδουναι* nullo alio Iohannis loco legitur, id urgendum non est. Octies in ev et in actis habet Lc, nec fluctuare solet. Praeterea non legitur nisi Mt 7, 9 et 10. | *βαψασ* (Π2 *εμβ.*) *ουν* cum ℵBCLXΠ2 33. a (*intinxit ergo panem et*) Or4,437· 444 Cyr4,737 ... ς Ln *και εμβαψασ* cum AΓΔΛΠ unc8 al pler; item D 69. 254. Or4,441 bis Thdrt1,1382 *και βαψασ* (Thdrt *και βαψασ, φησιν, απεδωκεν*). Item itpl vg *et cum intinxisset panem*, e q *et intingens* (q *-guens*) *panem*; item cop go syrutr rell. Praeterea Or4,415 libere *τουτο δε μοι ειρηται δια το ψωμιον, ο εμβαψασ διδωσιν ιουδα* etc. | *το ψωμιον* (et. Orquater): B om *το* | *λαμβανει και* cum ℵcaBCLMX 33. syrp mg aeth Or4,437· 441· 444 (sic 444: *βαψασ, φησι, το ψωμ. ο ις, και δηλον οτι εασασ αυτο εν τω τρυβλιω λαμβανει· ουτω γαρ νοησεισ το· βαψασ ουν το ψωμ., ινα μη παρελκη το λαβειν.*) ... ς Ln om cum ℵ*

μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰσ ἐκεῖνον ὁ σατανᾶσ. 125.10 *λέ-*
γει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦσ· ὃ ποιεῖσ ποίησον τάχιον. 28 *τοῦτο δὲ οὐδεὶσ*
ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸσ τί εἶπεν αὐτῷ· 29 *τινὲσ γὰρ ἐδόκουν,*
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδασ, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἀγόρα-
σον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰσ τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖσ πτωχοῖσ ἵνα τι δῷ.
30 *λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνοσ ἐξῆλθεν εὐθύσ· ἦν δὲ νύξ.*
31 *Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦσ· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸσ τοῦ*

et^{cb}ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ cop rell Cyr | *διδωσιν*: Π^{2} 245. *επιδιδ.* | *σιμωνοσ*: 13. 101. 346. b c f l for ing Or$^{4,437.\,441\,bis\,444}$ (ut editum est, sed cod^{reg} ubique *σιμωνοσ*) *σιμωνι* | *ισκαριωτου* cum ℵBCI^{b}LMXΠ^{2} 33. 157. 435. al aliq g am fu for ing (hi Latt *scariothis* vel *-tis*; sed licet etiam *-thae* vel *-the* huc trahere, vide post) Or$^{4,437\,cod}$ et$^{441\,a\,cod}$ et$^{444\,cod}$ ... ς Ln *ισκαριωτη* cum AΓΔΛΠ* unc^{7} al pler go cop arm Or^{4,426} et$^{437\,ed}$ et$^{441\,a\,ed}$ et^{441e} et$^{444\,ed}$ et^{445} Cyr^{4,737}; item b c f l q *scariothae* vel *-the*; vg^{cle} *Iscariotae*; a e ff$^{2.}$ *scarioth* ... D *απο καρυωτου*

27. *μετα το ψωμιον* (I^{b} *-μειον*, item D v. 30) et. Or^{2,126} et^{3,581} et$^{4,212.\,419.\,426.\,437.\,441.\,444}$ et$^{int\,3,401}$ etc (it^{plu} *ut* [l *postquam*] *accepit panem*): D e om | *τοτε* (f g q am fu for fos ing al mu; e *statim*; Or$^{4,437.\,441.\,444.}$ Or^{2,126} *ειτα*) ... ℵDL 2^{pe} a b c ff$^{2.}$ l vg^{cle} cop Or^{3,581} et^{4,212} et cat eph^{183} et$^{int\,3,401}$ Cyr^{4,737} om | *ο σατανασ*: D*Δ om *ο* | *λεγει* (ff$^{2.}$ *dixit*) *ουν* et. b c ff$^{2.}$ q syr^{p} cop go Or^{4,437}: D e vg^{cle} syr^{sch} arm aeth *και λεγει* (vg^{cle} *dixit*) ... 59. 86. 249. 254. 7^{pe} a f g l am for fu fos Chr^{8,484} Cyr^{4,739} *λεγει* | $\overline{\iota\varsigma}$ cum BL ... ς Ln *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵACDI^{b}X unc rell al omn^{vid} Or^{4,437} | *ποιησον* et. Or$^{4,437.\,442\,semel}$ et$^{443\,ter\,444}$: D* *ποιησ*, Or$^{4,442\,semel}$ *ποιει* | *ταχιον* ut B^{3}GHKMUΓΛΠ etc: ℵAB*CDEFLΔ al$^{3\,scr}$ etc *ταχειον* ... X *εν ταχει*

28. *τουτο*: Λ *τοτε* | *δε* et. Or^{4,437}: 63. 253. 259. *γαρ* ... B 157. 248. 435. om

29. *γαρ*: 63. 253. t^{scr} cop syr^{p} ex$^{cod\,bars}$ Cyr^{4,742} *δε* ... 251. go om | *επει* (et. Or^{4,437}): D *οτι*. Latt vertunt *quia* | *ιουδασ* cum ℵABFLMUX 1. 13. 33. 69. al^{10} Or^{4,437} ... ς *ο ιουδ.* cum CDEGHKSΓΔΛΠ al pler Cyr | $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵB Or^{4,437} ... ς Ln *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum ACDL unc rell al pler Cyr^{4,742} ... 1. 2^{pe} syr^{sch} om | *δω*: D *δοι*

30. *ουν*: 80. 249. e syr^{sch} *δε* | *εκεινοσ*: (e syr^{sch} *iudas*) ... 33. a c f ff$^{2.}$ g l vg (arm *εκειν. ουν λαβ. το ψω.*) ante *το ψωμ.* pon, Cyr^{4,742} post *ευθ. εξηλθεν* ... 69. b om | *ευθυσ* (Gb') cum ℵBCDLX 249. Or$^{4,443\,bis}$ et^{444} Cyr^{4,742} ... ς *ευθεωσ* cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler. Item *ευθ.* (e om) post *εξηλθ.* dedimus (Gb') cum ℵBCDLX 33. 69. 249. 346. 440. b c ff$^{2.}$ g l vg cop arm aeth Or$^{4,443.\,444}$ ... ς ante *εξηλθ.* cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f q go syr^{utr} Cyr ... G al pauc ab *εξηλθ.* ad *εξηλθ.* (v. 31) transiliunt

31. *οτε ουν* (et. ς^{e}) cum ℵBCDLX 1. 33. 69. 157. 249. 254. 346. al mu^{vid} it (exc q) vg (exc fos) cop arm (aeth *et postquam exiit*) Or^{4,445} (Cyr^{4,742}

ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 εἰ ὁ θεὸσ ἐδοξάσθη
ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸσ δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺσ δοξάσει
αὐτόν. 33 τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί· ζητήσετέ με, καὶ 7, 33 s
καθὼσ εἶπον τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖσ οὐ δύνασθε 8, 21 s
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα
ἀγαπᾶτε ἀλλήλουσ, καθὼσ ἠγάπησα ὑμᾶσ ἵνα καὶ ὑμεῖσ ἀγαπᾶτε 15, 12. 17

ην δε νυξ οτε εξηλθεν, sed^{744} pergitur οτε ουν εξηλθεν, λεγει) ... ς Gb Sz om ουν cum AEFHKMSΓΔΠ (U οτε εξηλθεν. λεγει ουν, Δ οτε εξηλθεν. και λεγει) al plus^{90} q fos sax (pergit και λεγει) go (pergit λεγει ουν) syr^{utr} (syr^{sch} pergit και λεγει) Chr^{8,484}. Praeterea testes plerique qui ουν omittunt coniungunt οτε εξηλθ. cum ην δε νυξ, sic et. ς (item Bengel, Knapp alii); contra cum eis quae sequuntur praeter indicatos (qui ουν retinent) etiam Nonn$^{v\,125}$ ἀνεχάζετο νυκτὸσ ὁδίτησ. ἀλλ' ὅτε νόσφι βέβηκε - εἶπεν ἰησοῦσ) | λεγει ις cum ℵBLΔ 3. 44. al$^{2\,scr}$ ... ς Ln λεγ. ο ις cum ACDΓΛΠ unc rell al pler Cyr^{4,744} ... x al pauc Or^{4,445} ο ις λεγει

32. ει (q aeth *et si*, f go *si ergo*, arm ει δε) ο θεοσ εδοξ. εν αυτω cum ℵ^{c}AC^{2}ΓΔΛ unc^{8} al pler e f l^{2} q vg (et. am for em ing etc) sah^{mün} cop go syr^{sch} eth^{hr} arm aeth^{edd} Or^{4,445} et^{447} Cyr^{4,744} Nonn$^{v\,130}$ (ει δε θεοσ etc) Hil^{1009} et^{1010} et$^{1105.\,1106}$ ..... ℵ*BC*DLXΠ al^{12} a b c ff$^{2.}$ g l* fu harl syr^{p} aeth$^{1.\,2.\,3.}$ etc Tert$^{prax\,23}$ (post verba enim *et deus glorif. est in illo* pergit: „quis deus? utique non pater sed sermo patris qui erat in filio hominis, i. e. in carne, in qua et glorificatus iam, virtute vero et sermone et ante Iesum: *et deus* inquit, glorificavit illum in semetipso, i. e. pater filium" etc) Amb$^{fid\,4}$ et^{5} (i. e. ^{545} et^{571}) om, hinc Ln [ει ο θε. εδ. ε. αυτ.] et Schu adnotat ad testes qui omittunt: *recte; nam inepta videtur iteratio eiusdem dicti.* | εν αυτω sec loco cum ℵ*et^{cb}BHΔ al pauc Or^{4,445} et$^{447\,bis}$ ... ς Ln Ti εν εαυτω cum ℵ^{ca}ACDLX unc rell al pler Chr^{8,485} (add τουτεστι δι εαυτου, ου δι ετερου, sed^{486} ex ed morel ε. αυτω) Cyr^{4,744}, item it^{pler} vg Tert *in semet ipso* (q in *semet ipsum*), a *in ipso* | κ. ευθυσ (Chr^{8,486} ευθεωσ) δοξασει: D corrupte κ. ευθ. και ενεδοξασει

33. μικρον (D μεκρον, excidit ι post ε) c. ABCDΔΛΠ unc^{8} al pler a b e ff$^{2.}$ g q vg etc Clem$^{105.\,972}$ Or^{2,126} et$^{4,451.\,452ter}$ et^{453ter} et$^{int\,3,372}$: ℵLXΓ al^{15} c f l go Eus$^{ecl\,102}$ Chr$^{8,486\,semel}$ (et^{sem} sine χρο.) Cyr^{4,746} Thdrt^{3,559} Ambrst add χρονον | ειμι: 33. add και υπαγω προσ τον πεμψαντα με | ζητησετε: U y^{scr} al pauc ζητησατε, 69. ζητειτε | οτι cum ℵ^{c}ABCLX unc rell al pler a f q Or^{4,451} Chr^{8,486} ... ℵ*D 249. al^{4} b c e ff$^{2.}$ l vg Cyr om | εγω υπαγω (Gb') cum ℵABCDKLMUXΠ al^{50} c e (*ego sum*) f ff$^{2.}$ g l vg go arm Or$^{4,454\,bis}$ et$^{455\,bis}$ (et^{451} εγω ειμι) Chr^{8,487} Cyr^{4,748} ... ς Ti υπαγω εγω cum EFGHSΓΔΛ al plu a (*sum ego*) b q syr^{utr} Chr^{8,486} | αρτι (a arm *et nunc vobis dico*, e *et vobis nunc dico*): disputat uberius de αρτι Or^{4,454}

34. εντολην: 1. 2^{pe} (et al^{1} quem colbertinum dicunt) praem πλην | καθωσ (D add καγω, 249. al^{4} a b c e f l m go syr^{sch} Cyr^{4,749} Hil^{464} add

ἀλλήλουσ. 35 ἐν τούτῳ γνώσονται πάντεσ ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε,
ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοισ. 36 [126.1] Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτροσ·
κύριε, ποῦ ὑπάγεισ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνα-
σαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεισ δὲ ὕστερον. 37 λέγει αὐτῷ
Πέτροσ· κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ-
Mt 26, 34 Mc 14, 30 χήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 ἀποκρίνεται Ἰησοῦσ· τὴν ψυχήν σου

εγω) ηγαπησα – αγαπ. αλληλουσ: xr al[10] om; item c e ff[2.] om ινα και υμ. αγ. αλλ. Cf huc Dial[831] αναγνωσομαι· εντολην, φησι, καινην διδωμι υμιν, ινα αγαπατε αλληλουσ καθωσ ο πατηρ ηγαπησεν υμασ.

35. εν τουτω: D c add γαρ | εαν αγαπ. εχητε (HK al mu εχετε): A ινα αγαπ. εχετε | αγαπ. εχ. εν αλληλοισ: 69. 124. z[scr] syr[p mg] arm Did tri[3,15] Chr[1,461. 544] et[alibi] Cyr[4,752] αγαπατε αλληλουσ | εν αλληλοισ (c αλλοισ, neque correctum est): ℵ μετ αλληλων

36. απεκριθη (D λεγει, go respondens Iesus dixit) sine αυτω c. BC*L 229* it[pler] vg go cop arm syr[hr] (utsch sed sine ei) ... ς (Gb[0]) add αυτω c. ℵAC[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler q fu fos syr[sch] (resp. Iesus et dixit ei) et[p] aeth (ut syr[sch]) Chr[8,491] Cyr[4,755] | ιϲ cum ABC*L 440. ... ς ο ιϲ cum ℵC[3]DXΓΔΛΠ unc[7] al pler Chr Cyr | οπου εγω (Schu „bene") c. ℵDS[mg] UX 13. 33. 69. 118. 124. 157. 346. al[70] it vg go sah[mün] cop arm syr[hr] Or[4, 295. 409] et[int 3,35] Chr Cyr ... ς Ln Ti om εγω cum ABCEGHKLMS[txt] ΓΔΛΠ al plu[vid] syr[utr] | ου δυν. μοι νυν (U*Δ al pauc om) ακολουθησαι (c Cyr -λουθειν): D μοι συ (² συν) ακολουθ. αρτι (d non potes tu me sequi modo), item c tu non potes me modo sequi, e tu non potes venire modo, gat non potes tu sequi me, mt non potes tu me modo sequi | ακολουθησ. δε (b fos Or[4, 409 semel] add μοι, sed Or[ibidem bis] non add) υστερον cum ℵBC*LX 1. 33. it vg Or[4,295] et[409 ter] et[int 3,35] Chr[8,491 com] (ακουσασ δε οτι ακολουθησεισ υστερον) Cyr[4,755] . . . ς υστερ. δε ακολουθ. μοι (D ante ακολ. pon; A 3. 13. 42. w[scr**] cop go syr[utr] aeth Chr[8, 491 txt] ex[mosc 4] om, hinc Gb[00]) cum AC[3]DΓΔΛΠ unc[7] al pler cop go syr[utr] et[hr] arm Chr[8,491 txt]

37. πετροσ cum ℵACEGHKL[2]SUXΓΔΛΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) ο πετροσ cum BL*M al mu Cyr[4,757] ... D om plane | κυριε cum ℵ[c]ABCD unc rell al pler it (exc g?) tol syr[utr] etc ... ℵ* 33. 249. al pauc vg (exc tol) g (e silentio) cop pers[w] om | δυναμαι σοι: A δυνασαι μοι | ακολουθησαι (B -θειν) αρτι (157. al pauc om; hinc Gb[00]) cum ℵA(B) C[3]ΓΔΛΠ 157. al pler it vg go cop syr[utr] et[hr] etc ... C*DLX 2[ev] d[scr] Chr [8,491] Cyr νυν ακολουθησαι (C* -θειν), sed D insuper add αρτι idque (ut etiam syr[sch]) cum seqq conjg | την ψυχ. μου υπερ σου (G inepte σου υπ. εμου) θησω (b ponam pro te) cum ABCDL unc rell al omn[vid] it vg etc ... ℵX υπερ σου την ψυ. μου θησω

38. αποκρινεται cum ℵABC*LX al[10] syr[sch] (dicit) et[p] ... ς απεκριθη cum C[3]DΓΔΛ[2](* om απ. ιϲ)Π unc[7] al pler it vg rell (sed cop utrique respondet) Cyr[4,754]. Praeterea ς (Gb[00]) add αυτω cum C[3]EGHSUΓΔΛ[2] al plu b f q vg[cle] cop syr[sch] aeth Cyr ... omisimus cum ℵABC*KLMXΠ al permu a e (ff[2.] vide post) am fu for ing em go syr[p] arm. Item D c

ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ Lc 22, 34
ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

XIV.

1 $^{127.\,10}$ Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν 14, 27
θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ
πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τό-
πον ὑμῖν· 3 καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν 14, 18 12, 26
ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 17, 24
καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν. 5 Λέγει 13, 33. 16

(ff$^{2.}$) aeth syr^{hr} *απεκρ. ιs̅ και ειπεν αυτω* (ff$^{2.}$ om *αυτ.*) | *ιs̅* c. ℵABC*D KLXΠ* et^{3} al mu ... ς (Gb^{0}) praem *ο* c. C^{3}ΓΔΛ^{2}Π^{2} unc^{6} al pler Cyr | *ου μη*: D c go syr^{utr} praem *οτι* | *φωνηση* (Gb') cum ℵABGKUXΓΔΠ al^{70} ... ς *φωνησει* cum CDEHLMSΛ al plu Or^{4,411} Cyr | *εωσ ου* (Or *αν*): X al pauc om *ου* | *αρνηση* cum BDLX 1. Or^{4,411} ... ς *απαρνηση* (M 69. al *-σει*) cum ℵACΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,754} :: cf ad haec ll. pp. | *τρισ*: ℵADLMUX al *τρεισ*

XIV. 1. *μη ταρασσεσθω* (G al *ταρασεσθ.*): D a c vg$^{edd\ aliq}$ (ut mt) sax praem *και ειπεν τοισ μαθηταισ αυτου*. Similiter evgll: *ειπεν ο κυριοσ τοισ εαυτου μαθηταισ* | *καρδια*: X al^{6} e Hil^{291} add *μηδε δειλιατω*

2. *μου*: Γ syr^{hr} om | *μη*: 1. 2^{pe} al pauc Thdrt^{3,583} *μηγε* | *αν* (X suppl supra lineam): ℵ om | *οτι* cum ℵABC*DKLXΠ al^{20} b c ff$^{2.}$ g vg cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,763} Thdrt^{1,450} et^{3,582} Nonn ξ^{7} (*ὑμῖν καί κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθοσ ὁδεύσω*) ... ς om c. C^{corr}NΓΔΛ unc^{6} al pler a e f q go aeth Chr^{8,493} Or$^{int\,2,375}$

3. *και εαν* usque *τοπον υμιν*: 69. al$^{2\,scr*}$ syr^{widmanst} arm^{cdd} om (a *τοπ. υμιν* ad *τοπ. υμιν* transilientes) | *και εαν*: D Thdrt^{3,583} *καν* | *και ετοιμασω* cum ℵBCLNSUXΛΠ 1. 13. 33. 124. al permu^{vid} it^{pler} vg syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,763} Thdrt^{3,583} ... DM al plus^{60} f q cop Cyr$^{glaph\,325}$ *ετοιμασαι* (Π* *ετοιμασασ*) ... Ln (errans de B) *ετοιμασω* cum AEGKΓ Δ al^{40} go syr^{sch} Phot$^{ep\,177}$ (teste Wtst) | *τοπον υμιν* cum ℵBDKLNX ΓΠ al mu cop Cyr^{bis} Thdrt ... ς Ln Ti *υμιν τοπ.* cum ACEGHMSUΔΛ al plu b c f ff$^{2.}$ g q vg (sed a b c e f ff$^{2.}$ vg etiam v. 2 sic, g *loc. preparare vobis*, unus q *locum vobis*; v. 3 a om *τοπον*, e om *τοπ. υμιν*) go syr^{utr} et^{hr} arm aeth (sed syrr arm aeth eodem modo v. 2) | *παλιν ερχομαι*: D *ερχ. παλιν* | *παραλημψ.* cum ℵAB*DNX ... ς *παραληψ.* (E al pauc *-λειψ.*) cum B^{3}CLΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid}. Praeterea U al pauc (non item A) *-ψωμαι* | *ητε* (et. Or^{1,645}; G al pauc *ειτε*): D *εσθαι* (item d *ut ubi ego sum et vos eritis*; for vero *eritis* omisso antea *ut*, similiter syr$^{p\,bars}$; syr^{hr} *quia – et vos eritis*)

4. *εγω* c. ℵABCNQΓΔΛΠ unc^{7} al plu c f g vg cop etc ... DLX 1. 69. 346. 2^{pe} g^{scr} al^{5} a b e ff$^{2.}$ q arm aeth Chr^{8,493} om, hinc Ln [*εγ.*] | *οιδατε την*

αὐτῷ Θωμᾶσ· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεισ, καὶ πῶσ οἴδαμεν
τὴν ὁδόν; 6 λέγει αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸσ καὶ ἡ ἀλήθεια
8, 19 καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶσ ἔρχεται πρὸσ τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7 εἰ
ἐγνώκατε ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου γνώσεσθε· καὶ ἀπάρτι γι-
νώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 Λέγει αὐτῷ Φίλιπποσ·

οδον (Gb') cum ℵBC*LQX 33. 157. al pauc a cop aeth pers^p Nonn^vid (ξ^14 ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί) ... ς οιδατε και την οδον οιδατε, item Ln οιδατ. [και] την οδ. [οιδατ.], cum AC³DNΓΔΛΠ unc⁷ al pler it^pler vg go syr^utr et^hr Chr^8,493 Cyr^4,765

5. Θωμασ: D 76. add ο λεγομενοσ διδυμοσ. Similiter Nonn ξ^14. 15 (διώνυμοσ ἴαχε Θωμᾶσ, ὃν δίδυμον γενετῆρεσ ἐφήμισαν) | και πωσ cum ℵAC²NQXΓΔΛΠ al omn^vid c e f ff^2. g m^4 q vg cop syr^utr et^hr rell Chr 8,493 Cyr^4,767 Tert^prax 24 ... Ln om και cum BC*L a b aeth | οιδαμεν (D b e m Tert post τ. οδον pon) την οδον (Gb') cum BC*D a b e m aeth Cyr Tert^prax ... ς δυναμεθα (N δυνομ.) την οδον ειδεναι cum (ℵ)AC²(K)LNQXΓΔΛΠ unc⁶ al omn^vid c f ff^2. g q vg syr^utr et^hr (arm) rell (libere Chr^8,493 και την εκει φερουσαν οδον πωσ εισομεθα); sed ℵ τ. οδ. ειδε. δυναμεθα, K arm την οδ. δυναμ. ειδεναι

6. ις cum ℵC*L ... ς Ln ο ις cum ABC³DNQX unc rell al omn^vid

7. εγνωκατε cum ℵD* 8^pe cop (Latt vide post) ... ς Ln Ti εγνωκειτε cum ABCD²LNQX unc rell al pler etc. Ex Latt vg Ir^int 236 ed Tert prax 24 cognovissetis, f cognosceretis; sed a b c d e ff^2. m Ir^erasm et gall Novat^tri 28 (Gall^3,309) Victorin^ari 1, 11 (Gall^8,155) cognovistis; q nostis, Hil^939 scitis | εμε cum ℵD Chr^8,494 (ante εγν. pon) ... ς Ln Ti με cum BCL unc rell al pler ... A 59. om | γνωσεσθε cum ℵD* (d scietis), cui respondet cognoscetis Ir^int ex cod voss Victorin, item fere cognoscitis e q Ir^int ex^erasm et^gall, item cop^petr et (cognoscitis)^dz (nec aliter cop^wi, nisi quod cognovissetis praecedit), item Nonn ξ^25 (εἰ δὲ θεορρήτῳ με σοφῷ γινώσκετε μύθῳ, ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα) ... ς Ln Ti εγνωκειτε αν cum AC³D²NΓΔΛΠ unc⁷ al pler Ath^708 Ps-Ath^2,29 ex^edd 2 Chr^8,494; item (ut ante) cognovissetis vg Ir^int ed Tert^prax, item (ut ante) cognovistis a b c ff^2. m, item (ut ante) cognosceretis f, scitis Hil^939 :: similiter 8, 19 bis ηδειτε, quod it^pl vg bis sciretis (a bis nossetis) reddiderunt ... Gb' αν ηδειτε (LX 2^pe ειδητε, et X 22. ante αν pon) cum BC*LQX 1. 22. 33. 2^pe Ps-Ath^2,29 ed Bas^2,190 Cyr^4,769 :: scriptura quam recepimus offendit praesertim conlato 8, 19, quem ad locum reliquae lectiones conformatae sunt. εγνωκειτε et εγνωκειτε αν sive αν ηδειτε si Iohannes scripsisset, neminem mutaturum fuisse puto, quemadmodum nec 8, 19 ηδειτε bis positum a quopiam temptatum est. | και απαρτι cum ℵAC³DNΓΔΛΠ*et³ unc⁷ al pler b c e f ff^2. m^4 q vg go cop syr^utr et^hr arm aeth Ath Chr Cyr Ir^int Novat Victorin (Gall^155, sed ap Sab om και) Hil (Tert^prax sed et abhinc, alii om et) ... BC*LQXΠ² 1. 33. 2^pe a (Victorin ap Sab) om και, hinc Ln [και] | γινωσκετε (a b c e ff^2. m^4 Tert^prax Novat nostis, Hil^939 scitis [sed vide post], Ir^int cognovistis; fos Victorin cognoscitis, d cognoscite) ... ℵ γνωσεσθε, item f q vg cognoscetis, Hil^2,203 maffei scietis |

κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦσ· τοσούτῳ χρόνῳ μεθ᾽ ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάσ με, Φί- 12, 45
λιππε; ὁ ἑωρακὼσ ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶσ σὺ λέγεισ·
δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; 10 οὐ πιστεύεισ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ
καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ᾽ ἐμ- 12, 49
αυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

και εωρακ. αυτον: 33. al^{5} arm^{usc} om | *εωρακατε* cum ℵABCDGK*QSUΓΛΠ al plu ... EHK^{2}LMNXΔ al mu *εορακ.* | *αυτον* sec cum ℵAC^{3}DLNQX unc rell al omn^{vid} it vg rell Ath Ir$^{int\,236}$ ex^{edd} et^{cdd} Tert^{prax} etc ... BC* Ir^{int} ex$^{cdd\,2}$ (ita ed. Mass.) om, hinc Ln [*αυτ.*] | *εωρακατε*: e m *videtis*

9. *λεγει*: N *απεκριθη*, a *respondit* | ο $\overline{ις}$ cum ℵBCDNQX unc rell al omn^{vid} Ath^{708} etc ... Ti $\overline{ις}$ cum ALΠ*et^{3} w^{scr} | *τοσουτω χρονω* cum ℵDLQ 6^{pe} Eus$^{marc\,39}$ Cyr^{4,776}, item *tanto tempore* (b *temporis*) it^{pler} vg Ir$^{int\,200}$ Or$^{int\,3,936}$ Tert$^{prax\,21}$ etc (L* *τοσουτον* scripsisse videtur sed se statim correxit) ... ς Ti *τοσουτον χρονον* cum ABNXΓΔΛΠ unc^{7} al pler ff$^{2.}$ (*tantum temporis*) Or^{1,725} Hipp$^{noet\,7}$ (Lag^{49,12}) Ath^{708} Ps-Ath^{2,408} Thdr$^{mop\,36}$ Chr^{8,497} | *εγνωκασ* (et. Or Hipp Ath etc): a b c f ff$^{2.}$ vg aeth Ir$^{int\,edd}$ et^{cdd} (sed Grab Mass Stieren ediderunt *cognovisti* ex cdd^{2}) Tert^{prax} *cognovistis*, e q Hil *nostis*, Novat *agnovistis* | *φιλιππε*: post, non ante interpgunt cdd (et. ℵ^{c}) et vv pler (nisi quod saepe dubium est ut ℵ*), item Or Thdr^{mop} Chr Nonn ξ^{33} (*τηλίκον εἰμὶ φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνων σύννομοσ ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδεσ ὀπωπήν;*); aliquot vero patres^{lat}, ut Amb et Aug (sed non$^{ioh\,50,2}$): *Philippe, qui me videt* (absque prioribus scribunt), atque sic etiam vg^{cle} habet, item ς, sed non ς^{e} Gb Sz nec Ln | *εωρακωσ*: HKLXΠ al *εορακωσ* (KX *-κοσ*) | *εωρακεν* (EGHKLXΔ al *εορακεν*) et. e Or$^{1,725\,bis}$ et ^{4,104} et^{quater} Hipp^{noet} Eus$^{ecl\,45}$ Ath^{708} etc ... a b c f ff$^{2.}$ g q vg Ir$^{int\,2}$ Or$^{int\,1,56.\,86}$ et^{2,57} et^{4,528} Tert^{prax} Novat Lcif$^{25\,bis}$ et^{255} Hil^{939} et^{saep} Aug$^{ioh\,50\,saepe}$ add *et* | *πωσ* cum ℵBQ 58. 2^{pe} a b c e ff$^{2.}$ g vg cop pers^{w} (aeth *quomodo ergo*) Cyr^{4,779} (*πωσ ουν*) Ir$^{int\,200}$ Hil$^{939.\,941}$ ... ς Ti *και πωσ* c. ADLNXΓΔΛΠ unc^{6} al pler f q go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{708} | *δειξον* (ℵ^{c}): ℵ* praem *οτι* (:: tale *οτι* non inferri sed expelli solet). Praeterea G 229* (item Hipp qui affert *τοσουτον χρονον* usq *εν εμοι εστιν*) om *πωσ* (*και πωσ*) usq *πατερα*.

10. *πιστευεισ* (et. Callist$^{hipp\,289}$ etc, item a b e f ff$^{2.}$ g q fos Tert$^{prax\,24}$ Hil$^{520.\,939}$ *credis*): c vg Hil$^{941.\,942.\,948}$ *creditis* ... B* *πιστευσεισ* | *λεγω* cum B^{2vid}et^{3}LNX e q (uterque h. l. *dico*, postea *loquor*) cop syr$^{p\,mg}$; B* om (hoc ipsum confirmat *λεγω*, quod post *εγω* facillime excidit, non item *λαλω*) ... ς Ln *λαλω* cum ℵAQΓΔΛΠ unc^{7} al pler a b c f ff$^{2.}$ g vg go syr^{utr} et^{hr} arm Ath^{708} Thdor$^{mop\,36}$ Chr^{8,499} Cyr^{4,782} Tert$^{prax\,24}$ Hil$^{520.\,939}$ et^{saep}; item D 3. 218. 220. aeth *λελαληκα* (ita aeth etiam postea) | *υμιν*: 59. 69. 8^{pe} syr^{sch} pers^{p} Chr Cyr Hil^{1089} (non item$^{939.\,943}$) om | N *αφ εμαυτου* | *ο εν εμ. μενων* cum ℵADNQXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Did$^{tri\,2,7.\,3,18}$ Ps-Ath^{2,7} Chr, item (*qui in me manet*) a c

11 *πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ*
μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. 12 *ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πι-*
στεύων εἰσ ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνοσ ποιήσει, καὶ μείζονα
τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸσ τὸν πατέρα πορεύομαι, 13 $^{128.4}$ *καὶ*
16,23 *ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ*

f q syr^{cu} et^{utr} et^{hr}, item^{vid} go cop arm ... Ln [o] *εν* etc, Ti om o c. BL Or^{2,614} Ath^{708} Did$^{tri\,2,5}$ Cyr^{4,782} (et^{txt} et^{com}), item (*in me manens*) b e ff^{2} g vg Aug$^{ioh\,71,1}$ | *ποι. τα εργ. αυτου* cum ℵBD, item *facit facta* e, *facit opera* Tert$^{prax\,24}$, item *ipse facit opera sua* cop aeth Hil$^{939.\,943\,bis}$ et^{septies} (similiter f go syr^{cu} et^{utr} habent *haec opera* vel *opera haec*) ... Ti *ποι. τα εργ. αυτοσ* cum LX 33. Cyr$^{4,782\,com}$ (:: hunc in modum videtur primum correcta esse scriptura quam recepimus) ... ς (Ln vide post) *αυτοσ ποιει τα εργα* cum AQΓΔΛΠ unc^{7} (item N, sed post *αυτοσ* deficit) al pler f (*ipse facit haec opera*) g (*ipse autem* etc) q vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} go (vide ante) arm Or^{2,614} Ath^{708} Ps-Ath^{2,7} Chr^{8,499} Cyr$^{4,782\,txt}$; Ln *αυτοσ ποιει τα εργα* [*αυτου*]

11. *πιστευετε*: U al pauc g vg praem *οὐ* (g vg *non creditis*) | *μοι*: ff^{2} g vg syr^{sch} Did$^{tri\,2,5}$ Chr^{8,499} Cyr$^{4,783.\,784}$ Tert$^{prax\,24}$ om | *οτι εγω εν τω πατρι και ο πατ. εν εμοι* (A Ath$^{708\,cdd\,2}$ om *και ο πατ. εν εμ.*) et. Tert$^{prax\,24}$ Hil^{939} ac^{saepe} ... D Hil^{950} *οτι ο πατ. εν εμοι καγω εν τω πατρι* (fortasse huc etiam spectat Or^{1,750} *ο γαρ πατηρ, φησιν, εν εμοι καγω εν τω πατρι*) | *εν εμοι* absque *εστιν* (etiam ς Gb Sz) cum ℵ(A)B DLQX unc rell al plu a b f ff^{2} q cop syr^{utr} et^{hr} arm^{zoh} aeth Eus$^{ecl\,204}$ Chr Cyr$^{4,784\,com}$ Tert^{prax} Hil^{saepe} ... ς^{e} add *εστιν* cum 1. al vix mu c e g vg syr^{cu} go arm^{usc} Ath^{708} Hil^{1002} :: ex v. 10 | *μη*: D al pauc *μηγε* (syr^{cu} *et si mihi non creditis*) | *δια* (ℵ^{c}): ℵ* om | *αυτα* et. it vg syr^{cu} et^{p} go Ath^{708} Cyr^{4,784} Hil$^{939.\,1002}$ etc ... B 229* aeth *αυτου* ... 24* 157. 244. ff$^{2.\,blan}$ (non^{sab}) cop syr^{sch} et^{p} arm Chr Tert^{prax} Hil^{520} plane om | *πιστευετε* (G inepte *μη πιστ.* Similiter go, male transposito *μη*, quod post *ει δε* ponendum erat) absque *μοι* cum ℵDL 33. c e f g vg syr^{cu} et^{sch} et^{hr} Tert^{prax} Hil$^{939.\,1002}$ et^{ter} Amb$^{fid\,5,575}$ ... ς (Gb^{o}, Schu *nec desideres verbum ex initio versus inepte repetitum*) Ln add *μοι* c. ABQXΓΔΛΠ unc rell al pler a b ff^{2} q syr^{p} cop arm go aeth Ath^{708} Chr^{8,499} Cyr^{4,784}

12. *μειζονα*: KL al mu *μειζωνα* | *πατερα* sine *μου* cum ℵABDLQXΠ 1. 22. 33. 42. 69. 157. 258. w^{scr} it (exc e) vg cop go arm syr^{hr} aeth Chr^{8,499} et^{500} Cyr^{4,801} (nec Nonn§^{53} *μου* expri) Novat$^{tri\,28}$ (Gall^{310}) Hil^{799} etc ... ς (Gb^{oo}) add *μου* cum ΓΔΛ unc^{7} al pler e syr^{utr} | *πορευομαι* (33. e cop Hil ante *προσ* pon): Π*Q cop (vide ante) *πορευσομαι*

13. *αιτησητε* cum ℵADLX unc rell al omn^{vid} ... BQ *αιτητε*. Praeterea b Amb$^{ps\,118,1231}$ et$^{fid\,5,15}$ add *ab eo*, c *ab illo*, 33. vg (et. for, non item am fu etc) *τον πατερα* (item Nonn§^{54} *παρ᾽ ὑψίστοιο τοκῆοσ*), 5. 12. 161. 26^{ev} *με* | *ποιησω*: cop syr^{sch} add *υμιν* | A* om *ινα δοξασθη* usq *εγω ποιησω* v. seq (transilit igitur a *ποιησω* ad *ποιησω* proximum)

ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου, Mc 11, 24 21. 23
ἐγὼ ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰσ ἐντολὰσ τὰσ ἐμὰσ τηρή-
σετε. 16 κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώ- 15, 10
σει ὑμῖν, ἵνα μεθ᾽ ὑμῶν ᾖ εἰσ τὸν αἰῶνα, 17 τὸ πνεῦμα τῆσ ἀλη- 15, 26 16, 17
θείασ, ὃ ὁ κόσμοσ οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ
γινώσκει αὐτό· ὑμεῖσ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ᾽ ὑμῖν μένει καὶ ἐν

14. *εαν τι* usque *ποιησω*: X (item Λ*, vide ante) 1. 22. 2^{pe} 6^{pe} al^{5} b fu syr^{hr} arm^{zoh} et^{cdd} (non item arm^{usc}) om, item Nonn ξ^{57} ex$^{ed\,pri}$ et$^{cod\,pal}$ | *εαν* (D al pauc *αν*) *τι*: U al plus^{5} ff$^{2\cdot}$ cop^{wi} praem *και* (etiam syr^{sch}, sed om *τι*) | *με* cum ℵBEHUΓΔ 33. al plus^{30} (346. *μοι*) c f vg go syr^{utr} arm^{usc} (sed om *εν τω ονομ. μου*); Ln [*με*] ... ς Ti om cum ADGKLMQSΛ^{2}Π al plu a e g q cop syr^{cod} aeth Cyr^{4,805} (249. add *τον πατερα*, ff$^{2\cdot}$ aeth *a patre meo*) :: omissum est *με* quemadmodum v. 13 deest; omittebatur vero eo libentius quum verbis *εν τω ονομ. μου* parum intellectis non satis aptum videretur, quam ob caussam fuerunt etiam qui *τον πατερα* etc substituerent. | *εγω* cum ℵDEGHKM^{2}QSUXΓΔΠ (et M* *εγω τουτο*) al pler a e f ff$^{2\cdot}$ syr^{utr} go ... ABLΛ^{2} 33. 124. 249. 262. al pauc c g q vg cop arm^{usc} aeth Cyr^{4,805} Aug$^{ioh\,71,3}$ *τουτο*. Testatur Tregelles hunc versum in G bis legi eaque quae ipsi testati sumus altero loco scripta esse, priore vero *τουτο* (ut v. 13) pro *εγω* positum.

15. *με* (ℵ^{cb}): ℵ* om | *τηρησετε* (ℵ 33. 69* al^{5} *-σητε*) cum (ℵ)BL 54. 73. tisch** cop Eus$^{marc\,170}$ Epiph$^{877.\,902}$ Melet^{100} (Gall^{5}) Chr$^{8,502\,com}$ Cyr^{4,806} ... ς Ln Ti *τηρησατε* cum ADQX unc rell al pler it vg syr^{cu} et ^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{2,801} et$^{int\,3,45}$ Eus$^{ps\,251}$ Ps-Ath^{2,10} Chr$^{8,502\,txt}$

16. *καγω* cum ℵBDQ 1. 237. 251. 254. f^{scr} Epiph^{894} Cyr^{4,808} ... ς *και εγω* cum ALXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Eus$^{ps\,251}$ et$^{marc\,170}$ Cyr$^{hr\,265}$ | *ερωτησω* (ℵ^{c}): ℵ* *τηρησω* | *ῃ* idque post *μεθ υμων* cum ℵ a c f ff$^{2\cdot}$ m^{9} q Eus $^{marc\,171}$ Cyr$^{hr\,270}$ Chr$^{8,503\,bis\,com}$ Novat Lcif Victorin (de his^{3} vide Sab) Hil^{805}, item Ln post *αιωνα* cum B b, item Ti ante *μεθ υμων* cum LQX 33. e cop go syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,mg}$ Eus$^{marc\,170}$ et$^{ps\,251}$ (et$^{es\,506}$ *ειη*) Did$^{tri\,2,6}$ Cyr^{4,808} Hier$^{esai\,40}$ et^{57} ... ς *μενη* (Γ al *-νει*) ante *μεθ υμ.* cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler g vg arm syr$^{p\,txt}$ et^{hr} (aeth *ut maneat et sit vobiscum*) Did$^{tri\,3,28}$ Cyr$^{hr\,265}$ Chr$^{8,502\,txt}$ | *μεθ υμων*: D Eus^{es} (non item$^{marc\,bis}$ nec^{ps}) post *εισ τον αιωνα* pon

17. *θεωρει* et *γινωσκει*: H *θεωρειτε* et *γινωσκετε* | *ὃ*: ℵ^{ca} *ον*, sed o restitutum est | *ουδε γινωσκ. αυτο*: E om | *αυτο* ter: D*L *αυτον*. Item pri: ℵ^{ca} *αυτον*, sed restitutum *αυτο*. Item tert: G^{2} *αυτον* | *αυτο* sec cum A(DL)X unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg etc Did$^{tri\,1,20}$ et$^{3,38\,bis}$ etc (Quaest^{93} om *αυτ.* pri): ℵB a Lcif^{194} (Gall^{6}) om, hinc Ln [*αυτο*] | *υμεισ* sine copula cum ℵBQ 346. a^{scr} al pauc a b Lcif^{194} (Gall^{6}) Quaest^{93} (Aug ^{3,2918}) ... ς add *δε*, Ln [*δε*], cum ADLXΓΔΛΠ unc^{7} al pler c e f ff$^{2\cdot}$ g q vg cop syr^{cu} et^{utr} et^{hr} rell Did$^{tri\,1,20}$ et^{3,38} Cyr$^{hr\,270}$ Cyr^{4,808} | *μένει* hoc accentu EGHKMUXΓΛΠ al plu^{vid}, item a b c e f ff$^{2\cdot}$ q tol go cop

ὑμῖν ἔσται. 18 οὐκ ἀφήσω ὑμᾶσ ὀρφανούσ, ἔρχομαι πρὸσ ὑμᾶσ.
16. 16 19 ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμοσ με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖσ δὲ θεωρεῖτέ
με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖσ ζήσετε. 20 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε
ὑμεῖσ ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖσ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν.
15 21 ὁ ἔχων τὰσ ἐντολάσ μου καὶ τηρῶν αὐτάσ, ἐκεῖνόσ ἐστιν ὁ ἀγα-
πῶν με· 129.1 ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρόσ
μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 130.10
Λέγει αὐτῷ Ἰούδασ, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτησ· κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι
ἡμῖν μέλλεισ ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 ἀπεκρίθη
Ἰησοῦσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐάν τισ ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει,

(*est*) syr^{cu} et^{utr} et^{hr} Lcif ... g vg arm aeth *μενεῖ*, Nonn ξ^{69} *μενέει* | *εσται* cum ℵAD²LQXΓΔΛΠ unc⁷ 33. al pler g vg cop syr^{p} et^{hr} (*in vobis manet et apud vos erit*) arm aeth Did^{tri} Cyr^{hr} Cyr ... Ln *εστιν* cum BD* 1. 22. 69. 251. 254. 2^{pe} it^{pler} (e *est in aeternum*) tol go syr^{cu} et^{sch} Lcif

19. *ετι μικρον*: 131. syr^{cu} et^{utr} pers^{p} cum *ερχομ. πρ. υμασ* conjg | *ουκετι*: Δ b e syr^{sch} *ου* | *με* sec: LQ om | *οτι εγω* usq *ζησετε*: e om | *ζησετε* cum BLX ... ς Ln *ζησεσθε* cum ℵADQΓΔΛΠ unc⁷ al omn^{vid} Chr^{8,504} Cyr^{4,813} :: pro ratione locorum 5, 25. 6, 51. 57. 58. quibus omnibus *ζησει* et *ζησουσιν* praeferri debebant formis *ζησεται* et *ζησονται*, nec hoc loco aliter atque *ζησετε* edendum erat. Semel, i. e. 11, 25, *ζησεται* scriptum est nec fluctuat.

20. *γνωσεσθε* (K *γνωσθε*) *υμεισ* cum ℵDEGHKM²SUΓΔΛΠ al pler a c e ff²· g q fos go cop syr^{p} arm ... BLM*QX 33. f vg Cyr$^{4,815 txt}$ *υμεισ γνωσεσθε* ... A 249. b em syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{4,504} Cyr$^{quater 4,817}$ et ^{818} Victorin om *υμεισ*, hinc Ln [*υμεισ*] *γνωσεσθε* | *καγω* cum ℵABDE*HKLXΓΛΠ* et³ al plu Cyr ... E²GMSUΔΠ² al^{20} Chr *και εγω*

21. *ο δε αγαπων με*: Δ om (transiliendo) | *καγω* cum ℵBDGLQXΓΛ 1. 249. al pauc Cyr^{4,826} ... ς *και εγω* cum AEGHKMSUΔΠ al pler | LUXΓΛ al *εμφανησω*, D^{gr*} *ενφωνησω* (d *ostendam*) | *αυτω εμαυτον*: M *αυτον εμαυτω* (et. in Γ iam *αυτον* scriptum erat, sed statim *αυτω* substitutum)

22. *αυτω*: Λ om (teste Treg) | *ουχ ο ισκαριωτησ* (U *ικαρ.*, q *scariotha*, c e *ille scariotha*, a *ille scarioth*, b *ille scariotes*, f mt *ille scariothes*, vg^{cle} *ille iscariotes*, g fu for ing *ille scariothis*, am *ille scariotis*, ff²· blan *ille scariothi*): D *ουχ ο απο καρυωτου* ... sah^{mün} *ο καναν̣ιτησ*, syr^{cu} *Thomas*. Praeterea b ff²· blan add *sed alius* | *και τι* cum ℵGHKM QSUΓΔΛΠ 1. 28. 69. 106. 118. 124. 127. 131. 157. 229. 262. 299. 346. 2^{pe} al plus^{110} q syr^{p} Amm$^{cat ox 350}$ Chr^{8,505} ... ς (= Gb Sz) Ln om *και* (:: post $\overline{κε}$) cum ABDELX 33. al vix mu it^{pler} vg sah^{mün} cop syr^{cu} et^{sch} et^{hr} go arm aeth Cyr^{4,828} Or$^{int 3,79}$ | *γεγονεν* (et. Or$^{int 3,79}$): D Chr^{8,504} (antea ^{503} om plane) *εστιν*, item syr^{cu} ... fos *quid facturus es* pro *κ. τι γεγ.* | *ημιν μελλεισ εμφανιζειν* (A -*ζεισ*) *σεαυτον* (et. b c f q am fu for fos ing): D *μελλ. ημειν ενφανιζ. σεαυτ.*, e Or$^{int 3,79}$ *incipis nobis manifestare te ipsum*, ff²· *incipis manifestare nobis te ipsum*, vg^{cle}

καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸσ αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ
μονὴν παρ᾽ αὐτῷ ποιησόμεθα. 24 *ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺσ λόγουσ*
μου οὐ τηρεῖ· $^{131.1}$ *καὶ ὁ λόγοσ ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸσ ἀλλὰ* 7, 16
τοῦ πέμψαντόσ με πατρόσ.

25 *Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ᾽ ὑμῖν μένων·* 26 $^{132.10}$ *ὁ δὲ*
παράκλητοσ, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί 16, 13
μου, ἐκεῖνοσ ὑμᾶσ διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶσ πάντα ἃ

manifestaturus es nobis te ipsum, a Lcif^{194} (Gall^{6}) *manifestas te nobis* | *σεαυτον*: 13. 69* 346. *εαυτ.*

23. $\overline{ις}$ cum ℵABDLΓΔΠ unc^{6} al longe plu Cyr^{4,830} ... ς (= Gb Sz) ο $\overline{ις}$ cum MXΛ al mu^{vid} Or^{1,234} | *τηρησει* (et. Or^{1,234} Eus$^{marc\,92.\,170}$): ℵGH X 69. al mu *τηρηση* | *αγαπησει*: G al pauc *-πηση* | *ελευσομεθα* (L *-σομαιθα*) et. Or$^{1,230.\,234.\,238}$ et^{quater} et$^{int\,1,50}$ et^{saep} Eus$^{marc\,170.\,171}$ et$^{ps\,40}$ etc): D e syr^{cu} pers^{p} *ελευσομαι* | *μονην παρ αυτω* (ℵ^{ca} *αυτοισ*, sed restitutum *αυτω*): D syr^{sch} *προσ αυτον μονην*. Cf a Lcif^{194} (Gall^{6}) *aput eum manebimus*, c *apud eum manemus* | *ποιησομεθα* (L *-σωμαιθα*) cum ℵBLXΠ^{2} 1. 13. 33. 69. 249. 254. 346. 2^{pe} Or$^{1,230.\,234.\,238.\,756}$ et^{3,170} et$^{cat\,ox}$ in Mt^{78} et^{ps} ap Gall$^{14\,app\,54}$ Eus$^{marc\,170.\,171}$ et^{ps40} Did$^{tri\,1,20}$ et^{2,10} Ath^{444} ex^{edd} et$^{edd\,aliq}$ Epiph^{2,73} Cyr^{4,830} Thdrt^{2,50} etc ... ς *ποιησομεν* cum AEGHKSUΠ (et MΓΔΛ al^{25} *-σωμεν*) al pler Or$^{cat\,ox}$ ad Eph^{161} Ath^{444} ex$^{edd\,2}$ et$^{533.\,542}$ Ps-Ath^{2,10} Did$^{tri\,1,18}$ et^{2,5} Epiph$^{777\,788.\,894}$ Chr^{8,506} Amm$^{cat\,350}$ ... D e syr^{cu} pers^{p} *ποιησομαι*

24. *ὁ*: fos go syr^{sch} et^{p} c.* arm add *δε* | *τηρει*: D cop *τηρησει* | *ο λογοσ* (et. Ign$^{eph\,9\,intpol\,328}$ Mcell$^{euseb\,37.\,38}$ etc): D a e syr^{p} et^{hr} arm Gaud serm^{14} add *ο εμοσ* (sed a e om *ον ακουετε*) | *πατροσ* (H *πατηρ* compendio scriptum) et. Ign^{intpol} Mcell$^{eus\,bis}$ etc ... 13. 69. y^{scr} al^{5} Did$^{tri\,3,19}$ Chr^{8,506} om :: cf 5, 30. 6, 38 sqq 7, 16 etc

25. *παρ υμιν* (D* *υμεν*, D^{2} *υμειν*): L*X al pauc *παρ υμων*

26. *ο πεμψ.* (et. Eus$^{marc\,170.\,171}$ et$^{ps\,251}$ Ath$^{507.\,522}$ Did$^{tri\,3,38}$ Cyr$^{hr\,270}$ etc): ℵ^{c}LX *ον πεμψ.* (item Chr^{8,506} *ο δε παρακλητοσ, ον πεμψει* etc). Confuse ℵ* *ο δε παρακλ. πεμψει το πν. το αγιον ο πατηρ* etc | *πεμψει*: LΛ 29* *-ψη* | *ο πατηρ*: DΠ^{2} (non* nec^{3}) g syr^{cu} et^{sch} cop^{wi} Eus marc$^{170.\,171.}$ et$^{ps\,251}$ Gaud$^{serm\,14}$ add *μου* | *και υπομν. υμ. παντα* et. Or^{3,697} et$^{int\,1,61}$ Eus$^{marc\,bis}$ (libere $^{ps\,251}$ *διδαξ. υμ. παντα και υπομνησει·*) Did$^{tri\,3,38}$ Cyr$^{hr\,251}$ (*ουκ ειπε διδαξει μονον, αλλα· και υπομνησει οσα ειπον υμιν*) et^{270} ... A b m^{9} syr^{cu} om (arm^{ed} pon post *α ειπ. υμιν*) | *ἃ* (e *quae*) et. Did Cyr^{hr} etc ... 1. 28. 2^{pe} i^{scr} al pauc a b c f ff$^{2.}$ g l m q vg Or^{3,697} Eus$^{marc\,bis}$ (Cyr$^{hr\,251}$ omisso *παντα*) *οσα* (*quaecumque*) | *ειπον* (f *dixi*; x 33. 127. *εγω ειπ.*): DΠ 254. *αν ειπω*, item it^{pler} vg *dixero*; syr^{cu} et^{sch} et$^{p\,txt}$ (non item ^{mg} nec syr^{hr}) *dico* | *υμιν* et. f g q vg: a b c e ff$^{2.}$ l Eus$^{marc\,171}$ (non item^{170}) om ... Cyr ^{4,837} *εγω* (omisso *υμιν*). Praeterea BL 127. add *εγω* (sive ad *υμιν* sive ad seqq trahitur)

εἶπον ὑμῖν. 27 *εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν·*
οὐ καθὼσ ὁ κόσμοσ δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω
ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 *ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν·*
16, 28 *ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸσ ὑμᾶσ. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι*
13, 16 *πορεύομαι πρὸσ τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μού ἐστιν.* 29 *καὶ*
12, 31 *νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.*
30 *οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων,*
καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 *ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμοσ ὅτι ἀγαπῶ*

27. *ειρ. την εμ. διδωμ. υμιν* et. Or$^{1,752\cdot 4,100}$ et$^{int\,2,253}$ et^{ter} Eus$^{es\,364\cdot 561}$ et$^{ps\,143\cdot 171}$ et$^{theoph\,129}$ Did$^{tri\,1,26}$ Nonn ξ^{104} etc ... x 59. t^{scr} om | *διδωσιν*: ℵ add *υμιν*. Similiter Nonn ξ^{105} *οὐχ ὡσ ὕμμι δίδωσιν* etc | e om *ου καθωσ* usq *διδωμι υμιν* | ΓΓ al *ταρασεσθω*

28. *ηγαπατε* et. Or^{1,234} Eus$^{marc\,110}$ Ath^{329} ex$^{cdd\,2}$ Epiph^{867} Chr^{8,507} Cyr^{4,842} Cyp$^{169\cdot 230\cdot 321}$ etc ... D*HL 69. t^{scr} z^{scr} al pauc Ath$^{edd\,aliq}$ *αγαπατε* | *οτι πορευομαι* cum ℵABDK*LXΠ al^{12} it vg syr^{cu} et^{utr} et^{hr} cop go arm aeth Or Eus^{marc} Ath^{329} ex^{cod} Epiph Chr Cyr$^{4,842\cdot 844}$ Nonn ξ$^{113\cdot 114}$ Cyp etc ... ς (= Gb Sz) *οτι ειπον· πορευομαι* cum EGHK^{2}MS UΓΔΛ al pler Ath^{329} Dial$^{tri\,2,9}$ Amb$^{ep\,9}$ | *πρ. τον πατερα*: G 13. 69. 124. 346. 10^{pe} 47^{ev} syr^{cu} et^{sch} add' *μου* | *ο πατηρ* cum ℵ^{ca}ABD*LX 1. 33. 64. 157. 47^{ev} 2^{pe} b c e ff^{2} g l vg syr^{hr} aeth Ath^{329} Chr$^{8,507\cdot 508}$ Cyr$^{4,844\,com}$ Dial$^{tri\,422}$ Ir$^{int\,158}$ Or$^{int\,3,863}$ Tert$^{prax\,14}$ Cyp^{321} Hil$^{512\cdot 781}$ et^{saep} (item *ο πατ. ο πεμψασ με* Or$^{1,193\cdot 752\cdot 753}$ et^{quater} Dial$^{tri\,427\,a}$, item *ο πεμψασ με πατηρ* Did$^{tri\,1,17\cdot 36}$ et^{3,18} ... ς (Gb^{oo}) add *μου*, Ln [*μου*], cum ℵ*et^{cb}D^{2}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler a f q cop syr^{utr} arm go Eus$^{marc\,110}$ Cyr$^{4,842\,txt}$ Dial$^{tri\,427\,e}$

29. *πριν*: 13. 69. 124. 346. *προ του* | *ινα*: ℵX Chr^{8,507} *ιν* | *οταν*: L *εαν* | *πιστευσητε*: D add *μοι*, item 33. 346. 32$^{ev\,bis}$ *οτι εγω ειπον υμιν*, item l gat *quoniam* (gat *quia*) *ego sum*, Chr *οτι εγω ειμι*

30. *ερχεται*: f q (non l) Hil$^{129\cdot 218}$ (non item$^{525\cdot 619}$) al *veniet* | *γαρ*: 69. arm om | *του κοσμου* sine *τουτου* cum ℵABD^{gr}LXΓΔΛΠ unc^{7} al^{150} syr^{utr} Thdrt^{1,741} ex$^{cdd\,2}$ Cyr^{4,853} Hil$^{129\cdot 218}$ ... ς (= Gb Sz) add *τουτου* cum 1. 346. 2^{pe} al mu e (*saeculi huius*) vg (ff^{2} g ut^{vid}) rell (sed a b c d f l q *huius mundi*, item cop al) Or^{2,816} et^{3,225} et^{saep} et$^{int\,2,315}$ (*huius mundi*) et^{678} et^{ter} Hipp^{prov} (ap Mai^{7,2,74}) Bas^{2,82} Mac^{41} Ath^{425} et$^{746\cdot 756}$ Chr^{8,508} Cyr$^{es\,693}$ Thdrt^{1,1067} Hil$^{525\cdot 619\cdot 1021}$ (bis *huius mundi*, sem *huius saeculi*). Praeterea 1. 69. 346. 2^{pe} e vg Hipp^{prov} Or$^{2,816\cdot 3,225}$ et^{alib} et$^{int\,2,315}$ et^{quater} Bas^{2,82} Ath^{ter} Cyr$^{es\,693}$ Hil^{quinquies} *αρχων* ante *του κοσμου* (*τουτ.*) pon | *ουκ εχει ουδεν* (D a add *ευρειν*) et. b c e ff^{2} g l q vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ et^{hr} Or$^{3,225\cdot 4,356}$ et$^{cat\,ox}$ ad Rom^{151} et$^{int\,2,678\cdot 3,960}$ al Hil^{1021} al ... Gb' *ευρησει ουδεν* cum KΠ 42. 116. 252^{mg} 8^{pe} al^{3scr} al^{5wtst} f syr$^{p\,mg}$ arm aeth (hi^{2} *ευρησει* sive *ευρισκει*) Hipp^{prov} Or$^{int\,1,91}$ Ath^{3} Mac^{41} (Gall^{7}) Bas^{2,82} Cyr$^{es\,693}$ al Hil$^{129\cdot 218}$. Item Or^{2,816} et^{4,349} et$^{int\,2,315\cdot 4,607\cdot 657}$ etc *ευρισκει ουδεν* (Epiph^{680} *ουδεν των αυτου ευρισκει*, item Isaias^{abbas} ap Gall^{7,301} *nihil eorum quae ipsius sunt invenit*)

τὸν πατέρα, καὶ καθὼσ ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτωσ ποιῶ. ἐγεί- Mt 26. 46 Mc 14, 42
ρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

XV.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελοσ ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργόσ
ἐστιν. 2 πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν
τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. 3 ἤδη 13, 10
ὑμεῖσ καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· 4 μείνατε ἐν
ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼσ τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν

31. και καθωσ: A*E b ff^{2} om και, hinc Ln [και] | ενετειλατο μοι cum ℵADΓΔΛΠ unc^{7} al pler cop syr^{utr} eth^{hr} arm go ... Ln εντολην εδωκεν μοι cum BL (X 1. 19^{mg} 33.) it vg (Cyr^{4,853}); X 33. εντολ. δεδωκεν μοι, 1. 19^{mg} εδωκ. μοι (1. hoc loc add ο πατ.) εντ., Cyr εντ. μοι δεδωκ., b e q Hil$^{525.\ 1021}$ *mandatum* (*praeceptum*) *mihi dedit*. Cf et. aeth^{ro} *et facio mandatum eius*, aeth^{pp} *et sicut dedit mihi pater mandatum suum, sic facio* :: at videtur εντολ. εδωκ. etc ad 12, 49 conformatum | ο πατηρ: D e l* (aeth^{ro} vide ante) om

XV. 1. η αμπελοσ et. Clem^{138} Or^{4,23} Eus$^{dem\ 379}$ et$^{es\ 371}$ et$^{ps\ 493}$etc Bas$^{es\ 482}$ (Ath^{196}) etc: M* om η | η αληθινη sine additam cum unc omn al pler it vg rell Clem^{138} Or^{4,23} Eus^{dem} et^{es} et$^{ps\ 500}$ Bas^{es} etc ... 5. 28. Or^{3,304} et^{prov} (Notit^{90} Mai^{16}) et$^{int\ 3,376.\ 4,564}$ (cf et.$^{int\ 2,334}$) Chr^{8,510} txt et^{511} com Cyr^{4,866} com (non item^{857} txt) Hil^{76} add υμεισ τα κληματα :: ex v. 5 | ο γεωργοσ (E*G al γεοργ.): DΔ om ο

2. φερον pri: AHΓ^{2} 33. al aliq φερων, item sec: A 33. al aliq φερων | μη φερ. καρπον (et. Clem^{138} Eus$^{ps\ 500}$ etc): Or^{3,304} libere μενον μη φερον δε καρπον, item Hil^{76} *non manens neque ferens fructum* | αιρει (a b f d *tollit*): c e ff^{2} g l q vg cop *tollet*, Or$^{int\ 4,564}$ *excidet*, Hil^{76} *eradicabitur*, Nonn$^{O\ 4}$ διατμησει | αιρ. αυτο (1. 2^{pe} om αυτ.): b c l add *pater* | το καρπ. φερον: D το καρποφορον, Clem^{138} το καρποφορουν, a q Novat^{trin} *fructiferum* (sed d *qui fructum adferet*) ... X τον καρπ. αυτου φερον, Or^{3,304} libere μενον και ποιουν καρπον καλον | καθαιρει (et. a f Novat Clem^{138} Or^{3,304} et$^{int\ 3,376}$ Eus$^{ps\ 500}$ etc): D b c e ff^{2} g l q vg cop Or$^{int\ 4,564}$ Hil^{76} καθαριει, Nonn ουδε καθαιρειν | αυτο sec (H* αυτοσ): ℵG αυτον ... a q Novat non expri (a *omnem* [Novat *omne*] *fructiferum purgat*, q *omne fructiferum purgabit*), nec habent Clem Or | καρπ. πλειονα (ℵ Clem πλειω) cum ℵBLM*X 33. 157. it vg Clem Eus^{ps} Cyr^{4,866} Or$^{int\ 3,376}$ et^{4,564} Novat Hil ... ς πλειονα καρπον cum ADM^{2}Γ ΔΛΠ unc^{6} al pler Or^{3,304} Bas$^{eth\ 317}$ Thdrt^{2,70} (Nonn$^{O\ 6}$ μειζονα καρπον) | φερῃ: HKΛ 13. 69. 47^{ev} y^{scr} al^{4} φερει

3. 4. ηδη υμεισ usque καρπον φερειν: D* d om

4. καθωσ: 13. 69. 346. add γαρ

ἀφʼ ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ
ἐν ἐμοὶ μένητε. 5 ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων
ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ
οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6 ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω
ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ
βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 $^{133.4}$ ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥή-
14, 13 ματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται
ὑμῖν. 8 $^{134.10}$ ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν

4. *μενη* cum ℵBL a (*maneat*) … ς Ln Ti *μεινη* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} (sed G *μεινει*) al omn^{vid} it^{pler} d vg (*manserit, remanserit*) Or^{1,586} (*εμμεινη*) Eus$^{ps\,500}$ Cyr^{4,874} | *ουδε υμεισ* et. e f g q vg … X y^{scr} al pauc a c gat mm syr^{p} Eus^{ps} *και υμεισ*. Item b ff^{2} *sic et qui in me non manserit* (ff^{2} *manet*) | *μενητε* cum ℵABL (6^{pe} *μενειται*) d (*maneatis*) … ς Ti *μεινητε* cum DXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn Eus^{ps} Cyr :: patet pro ratione testium aut *μενη* (v. 4 et 6) et *μενητε* aut *μεινη* et *μεινητε* legendum esse. Aliter est v. 7.

5. *εγω* (et. Or^{4,23} et$^{int\,2,221}$ Eus$^{ps\,500}$ etc): D* a d add *γαρ* | *εν εμοι*: D^{gr*} om *εν* | *ουτοσ*: M*Γ 124. y^{scr} al go (cf Gabel. et Loeb. ad h. l.) *ουτωσ* | *ουδεν* (a add *nisi in me quis manserit*): B *ουδε εν* … D* 6^{pe} d om

6. *μενη* cum ℵ*ABD (254 *μενεῖ*)… ς Ti *μεινη* cum ℵ^{c}LXΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn Cyr^{4,875} :: vide ad v. 4 | *εβληθη* (D* *επληθη*): GL 209. 254. al^{2} ^{scr} *εκβληθη* | *εξηρανθη*: L *ξηρανθη* | *αυτο* (Gb′) cum ℵDLXΔΠ 1. 13. 33. (69. *αυτω*) 124. 249. 346. 2^{pe} al plus^{12} e g q vg^{cle} syr^{sch} et^{hr} arm aeth (go *et colligitur*) Cyr … ς Ln Ti *αυτα* cum ABΓΛ unc^{7} al pler a b c f ff^{2} am fu for ing taur cop syr^{p} :: *συναγουσιν* videbatur pluralem poscere | *το πυρ* (Gb + *το*, Sz) c. ℵABEGKLMSUΓΔΛΠ al plus^{70} Chr^{8,513} … ς Ln (ex errore) om *το* cum DHX al mu Cyr^{4,875} Thdrt ^{2,471} et^{3,425}. Cf et. Or^{3,301} - - *ο πατηρ μου εκκοπτει και εισ πυρ αυτο βαλλει* :: cf Mt 3, 10. 7, 19. Lc 3, 9 (Mc 9, 22) | *βαλλουσιν*: 33. *εμβαλουσιν* (teste Treg *εκβ.*)

7. Corrupte 69: *εαν μη μεινητε εν εμοι και τα ρηματα τα εμα ου μενεῖ εν υμιν· εαν δε μενητε εν εμοι μηνει* (pro *μεινη*)· *και ο εαν θελητε γενησεται υμιν.* | *εαν*: D 254. f fos go cop syr^{sch} et^{hr} add *δε* | *μεινητε*: Δ Chr^{8,513} *μενητε*, 254. *μενειτε* | *μεινη*: L *μενει*, 3. 157. (et. Chr^{mosc2}) *μενη* | *ο εαν* cum ADLX unc rell al omn^{vid} … Ln *ο αν* cum B … ℵ *οσα εαν* | *θελητε* (a b c f ff^{2} g q vg *volueritis*): A tisch** 248. ^{iscr} Cyr^{4,877} ^{com} (non ^{txt}) *θελετε*, item d e *vultis* | *αιτησασθε* (ADΓ al mu *-σθαι* :: ex cdd antiquissimorum abusu frequentissimo, sed vide h. l. etiam versiones) cum (Gb′) ABDLMXΓ 1. 106. 124. 127. 346. al^{50} Chr^{8,513} ex^{mosc4} et^{aliis}, item *petite* b e ff^{2} q go cop syr^{hr} arm aeth. Item a c f syr^{sch} pers^{p} *petere* i. e. *αιτησασθαι* omisso *και* seq … ς *αιτησεσθε* (Δ al *-σεσθαι*) cum ℵEGHKSUΔΛΠ al perm Chr^{montf} Cyr, item *petetis* g vg syr^{p} (:: cf 16, 26, at ibi ℵ etc *αιτησασθε*) | *υμιν*: D*d* e om

8. *εν τουτω*: K*L* al aliq *εν τουτο* | *πολυν* (48^{ev} om): D ante *καρπον*

φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. 9 καθὼσ ἠγάπησέν με ὁ πα-
τήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶσ· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 ἐὰν 14, 15
τὰσ ἐντολάσ μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼσ κἀγὼ
τοῦ πατρόσ μου τὰσ ἐντολὰσ τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.
11 ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ 17, 13
ὑμῶν πληρωθῇ. 12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλή- 13, 34
λουσ καθὼσ ἠγάπησα ὑμᾶσ. 13 $^{135.4}$ μείζονα ταύτησ ἀγάπην
οὐδεὶσ ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 1 Io 3, 16
14 $^{136.10}$ ὑμεῖσ φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 8, 31

pon | γενησεσθε cum ℵAEGHKSUΓΔΛ al pler (al aliq -σησθε) Chr^{8,513} Cyr^{4,879} ... Gb′ Ln γενησθε c. BDLMXΛ 1. 262. tisch** al^{12} Amphil^{466} (Chr^{ibidem} ινα υμεισ μοι γενησθε μαθηται και καρπ. πολ. φερητε). Ad utramque lectionem adhiberi possunt Latini, qui *et efficiamini* vel (a d e q) *et sitis*, f *et possitis fieri* habent. Similiter cop go etc; contra syr^{utr} eth^{hr} *et eritis* | εμοι: L 33. al$^{2\,\text{scr}}$ μοι ... D* 254. μου

9. καγω: 33. και εγω | ηγαπησα υμασ cum ℵAD^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al fere omn c f ff^{2} g vg go rell Chr^{8,513} Cyr^{4,881} Novat^{310} (Gall^{3}) ... Ln υμασ ηγαπ. cum BD*L 1. a b e q

10. ℵ* ab εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 9 ad μενειτε εν τ. αγαπ. τ. εμη v. 10 transiluit. Suppl ℵ^{c} | μου pri: A τασ εμασ | τηρησητε: ℵ^{c}L pparh* τηρησετε | μου sec: ℵ^{c}X 44^{ev} τη εμη ... e om | καγω cum ℵD^{gr} a b c e f ff^{2} g vg cop syr^{hr} arm Cyr^{4,881} ... ς Ln Ti εγω cum ABLX unc rell al omn^{vid} d q syr^{utr} go aeth Novat^{310} | του πατροσ μου ante τασ εντ. cum ℵB a b ff^{2} g vg Chr Novat^{310}, sed B a b ff^{2} Chr Novat om μου, item c q, hinc Ln Ti om μου (contra ℵ* μου etiam per errorem post εντολασ add, quod iam ℵ^{a} delevit) ... ς Ln post εντολασ pon cum ADLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c e f q go rell Cyr | τετηρηκα: ℵ ετηρησα | μένω (ut KMSΓΛΠ etc): B^{3}ÉGUX al mu μενῶ

11. ταυτα (et. Clem^{466}): D syr^{p} add δε | ᾖ (Gb″) cum ABD 1. 33. 38. 106. 249. 251. 254. w^{scr} 2^{pe} (et. schol^{237} et^{259}) it (exc f) vg go syr^{utr} eth^{hr} arm aeth (sed 33. c syr^{sch} eth^{hr} ante εν υμιν pon) ... ς μεινη cum ℵLXΓΔΛΠ unc^{7} (H μενη) al pler f (cop anceps) Chr^{8,516} Cyr^{4,844}

12. αυτη: 13. 69. 124. 33^{ev} Clem^{466} Chr$^{8,516\,\text{com}}$ add δε

13. μειζονα (69. -ζο sic): L al pauc μειζωνα | ουδεισ: B ουδε εισ | ινα sine τισ cum ℵ*D* d a b c e ff^{2} arm auctor$^{\text{dupl martyr}}$ ap Cyp^{584} Lcif^{194} al (vide ap Sab) ... ς Ln Ti add τισ cum ℵ^{c}ABD^{2}LX unc rell al omn^{vid} f g q vg (f *ut - quis ponat*, vg *ut - ponat quis*, q *ut si quis animam* etc) go syrr rell Cyr^{4,886} Cyp^{304} al

14. υμεισ (et. it vg Lcif): ℵ*D* d add γαρ | ποιητε: LMXΓ tisch* al ποιειτε ... D* ποιησητε, item *feceritis* (a *reciperitis*) it vg | ἃ (Gb″, Ln ex errore de B) cum ℵDLX 1. 69. 249. 346. 2^{pe} 7^{pe} al$^{3\,\text{scr}}$ b c f ff^{2} g vg syr$^{\text{p mg}}$ eth^{hr} (cop^{vid}) Thdrt^{1,98} Cyp^{194} Lcif^{181} al ... Ti ὃ cum B a e q go aeth Cyp^{108} Lcif^{183} et^{194} ... ς οσα cum AIΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{sch} et$^{\text{p txt}}$ Thdrt^{1,122} et^{2,235} (sed utroq loco παντα οσα) Cyr^{4,888} | εγω: Δ al pauc a e Cyp$^{108.\,194}$ om | εντελλομάι: Δ 69. al εντελλωμαι

15 οὐκέτι λέγω ὑμᾶσ δούλουσ, ὅτι ὁ δοῦλοσ οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐ-
τοῦ ὁ κύριοσ· ὑμᾶσ δὲ εἴρηκα φίλουσ, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ
6, 70 τοῦ πατρόσ μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 οὐχ ὑμεῖσ με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
14, 13 ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶσ, καὶ ἔθηκα ὑμᾶσ ἵνα ὑμεῖσ ὑπάγητε καὶ καρ-
πὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸσ ὑμῶν μένῃ, 137.4 ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε
τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. 17 138.10 ταῦτα ἐντέλ-
13, 34 λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλουσ.
7, 7 18 Εἰ ὁ κόσμοσ ὑμᾶσ μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον με-
μίσηκεν. 19 εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμοσ ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει·
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶσ ἐκ τοῦ

15. *λεγω υμασ* cum ℵABLX 33. 235. 249. al pauc it^{pler} d vg syr^{utr} et^{hr} arm Ir$^{int\,243}$ Or^{prov} (ap Mai^{46}, deest Notit) et$^{int\,2,104.\,3,48}$ et$^{4,542.\,640}$ Const^{6,21} Chr$^{mosc\,2}$ Cyr^{4,888} et$^{ador\,385}$ Thdrt^{1,1061} (*καλεσω υμασ*) Cyp$^{108.\,194}$ Lcif$^{181.\,183.\,194.}$ Hil^{522} ... ς *υμασ λεγω* cum D^{gr}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go aeth Or^{4,33} et (*υμασ καλω*)^{2,625} Chr^{8,517} | *αυτου ο κυριοσ* cum ℵABDILX unc rell al pler Ir$^{int\,243\,semel}$ Cyr^{4,888} ... N 69. 157. z^{scr} al pauc Or^{4,33} et$^{int\,3,48}$ Did$^{tri\,2,2}$ et^{6} et^{alib} Chr^{8,517} Ir$^{int\,243\,semel}$ *ο κυρ. αυτου* | *οτι παντα* etc: Or^{4,33} Hil^{522} *οτι διαμεμενηκατε μετ εμου εν πασι τοισ πειρασμοισ μου* (Hil om *μου*) :: ex Lc 22, 28 | *παντ. α* et. a e q Const^{6,21} (*δουλουσ, αλλα φιλουσ, οτι* etc) Cyr^{4,888} al Ir$^{int\,243}$ Or$^{int\,3,91}$ et^{4,640} Novat^{310} etc ... D*s 28. 33. 44. 122. 382. h^{scr} b c f ff$^{2.}$ g vg Chr^{8,517} Or$^{int\,3,48}$ *παντ. οσα* (*omnia quaecumque*) | *μου*: 1. 2^{pe} Ir$^{int\,243}$ (ex$^{edd\,pler}$) Chr$^{mosc\,3}$ om

16. *αλλ*: D *αλλα* | *και εθηκα υμασ*: Δ 13. 250. 2^{pe} 6^{pe} go om | *ινα υμεισ*: 28. 57. 127. al^{3} it^{plu} (non e f q) vg cop aeth Cyr^{4,892} Lcif^{191} om *υμεισ* | *καρπον*: A 13. 346. praem *πολυν* (A -*λυ*), item Amb$^{ps\,43.\,903}$ add *plurimum* | *μενη*: NA 33. 69. al^{10} *μενει* ... KXΠ al plus^{12} Cyr$^{act\,49}$ *μεινη* | *ινα* (ℵ^{c}): ℵ* om ... 13. 69. 124. 346. arm *ινα και* (l Lcif *et quodcumque* pro *ut quodc.*) Sic e: *et fructus vester est ut si quid* etc (reddidit *ῇ* pro *μένῃ*?) | *αν*: ℵA al pauc *εαν* | *αιτησητε* cum ℵADINX unc rell al omn^{vid} ... BL *αιτητε* | *δω* cum ABDKILSUΓΔΠ al permu^{vid}. Ti *δωη* cum EGHNXA(et M *δωει*) 33. al^{65} (:: Schu „forma in Pauli epp frequentata, in evv haud obvia") ... ς (et*et^{c}, sed vide ante) al^{25} fere Cyr$^{act\,49}$ *δωσει* | *δω υμιν*: 13. 69. 124. 346. *τουτο ποιησω, ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω*

17. *ινα*: D e om

18. *υμασ μισει*: N *μισ. υμ.* (Or$^{int\,2,399}$ *Odit vos hic mundus, quia me priorem vestrum* etc) | *πρωτον* sine *υμ.* cum ℵ*D a b c e ff$^{2.}$ cop arm aeth Cyp^{268} et^{315} ... ς Ln Ti add *υμων* cum ℵ^{c}ABILNX unc rell al omn^{vid} f g l q vg syr^{utr} et^{hr} sah^{mün} go (Or$^{int\,2,399}$ vide ante) Cyp^{92} Cyr^{1,894} *μεμισηκεν* (BIX al *μεμεισηκ.*) et. ℵ^{c} ... ℵ* *εμισηκεν*, N *εμισησεν*

19. *ει*: A *ἦ* | *οτι δε*: D e om *δε* | *ουκ εστε* (et. Or^{1,300} et$^{int\,4,516}$): D* d *ητε* (*eratis*). Libere Or^{4,303} *εκ του κοσμου ητε, καγω εξελεξαμην υμασ*.

κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶσ ὁ κόσμοσ. 20 139.3 μνημονεύετε
τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλοσ μείζων τοῦ κυρίου 13, 16 Mt 10, 24
αὐτοῦ. 140.10 εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶσ διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον Lc 6, 40
μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 141.1 ἀλλὰ ταῦτα
πάντα ποιήσουσιν εἰσ ὑμᾶσ διὰ τὸ ὄνομά μου, 142.3 ὅτι οὐκ οἴδα- 16, 3
σιν τὸν πέμψαντά με. 22 143.10 εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖσ, 9, 41
ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆσ
ἁμαρτίασ αὐτῶν. 23 144.1 ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μι-
σεῖ. 24 145.10 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖσ ἃ οὐδεὶσ ἄλλοσ 7, 31
ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμι- 10, 38 14, 11
σήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ
λόγοσ ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένοσ ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. Ps 34 (35), 19 68 (69), 5

εκ του κοσμου, και ουκετι εστε εκ του κοσμου. | μισει υμ. (a q *vos odit*) ο κοσμοσ: ℵ cop syr^{hr} ο κοσμ. μισ. υμ.

20. του λογου (EGIΓΔΛ al mu ff$^{2\cdot}$ g q vg syr^{p} aeth add μου) ου ... ℵ τον λογον ον, item b *sermonem quem* (it^{pl} *sermonis quem*, e l *sermones quem*, a *sermonis quod*) ... D τουσ λογουσ ουσ | εγω ειπον υμιν (it^{pler} *ego dixi vobis*, e Cyp$^{92\cdot 315}$ *dixi vobis*): ℵ ελαλησα υμιν | δουλοσ: D^{gr*} praem μου | του κυριου αυτου: 254. 55^{ev} add ουδε αποστολοσ μειζων του πεμψαντοσ αυτον, item a *nec apostolus maior eius qui misit eum. Si haec nostis, felices estis si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim*:: ex 13, 16 sqq | τηρησουσιν: ℵ pauc -σωσιν

21. παντα (et. Petr^{alex} ap Gall^{4,111}): Δ ante ταυτα pon ... DX 237. 248. g^{scr} al^{5} arm om (Chr^{8,518} ταυτα γαρ απαντα) | ποιησουσιν: Δ al^{5} fere ποιησωσιν | εισ υμασ (Gb') c. ℵ^{a} (item iam*?) BD*L 1. 33. b c ff$^{2\cdot}$ l (hi^{4} *circa vos*) syr^{sch} et$^{p\ mg}$ Petr^{alex} (et ex Petro Chron^{1,6}) Chr ... X al pauc υμασ ... ς υμιν cum AD^{2}INΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f g q vg syr$^{p\ txt}$ et^{hr} cop go Cyr^{4,902} Novat^{310}

22. ειχοσαν cum ℵBN*LΠ^{2} 1. 19^{mg} 33. Or$^{4,44\,cdd}$ et^{67cdd} Cyr^{4,904} et$^{352\cdot 373}$ ... ς ειχον cum AD^{2}IN^{2}XΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Or^{3,338} et^{4,44ter} et^{67} Chr^{8,508} (et$^{alib\,aliq}$, etiam^{gue}), item D* ειχαν | νυν δε (et. ℵ^{c} it^{pler} vg etc): ℵ* e om δε

24. εποιησεν cum ℵABDIKLXΠ 1. 13. 33. 69. 124. 249. al^{7} Chr^{1,494} ... ς Ti πεποιηκεν cum EGHMSUΓΔΛ al pler Cyr^{4,907} | ειχοσαν cum ℵBL*Π^{2} 1. (-ωσαν) 19^{mg} 33. ... ς ειχον cum AD^{2}IL^{2}XΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler Chr Cyr, item D* ειχαν | εωρακασιν cum ℵABDSUΔ al plu ... Ti εορακ. cum EGHIKLMXΓΛΠ al mu (vel potius permu^{vid}). Praeterea al pauc l (*quia* pro νυν δε) om και μεμισηκ., q και εωρακ. και, contra e go aeth post εωρακ. add με. | και εμε (D* με) et. b f vg syr^{utr} et^{hr} aeth: D*et^{2} a c e ff$^{2\cdot}$ l q cop arm^{cdd} om και

25. αλλ (sic unc^{omn}, non αλλα, I vero αλ): 47. 61. syr om | γεγραμμενοσ post εν τ. νομ. αυτ. cum ℵBDGLX 1. 33. 254. 2^{pe} it vg arm (aeth

14, 16 16, 7 s 26 ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητοσ ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πα-
τρόσ, τὸ πνεῦμα τῆσ ἀληθείασ ὃ παρὰ τοῦ πατρὸσ ἐκπορεύεται,
ἐκεῖνοσ μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 καὶ ὑμεῖσ δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι
Act 5, 32 ἀπ' ἀρχῆσ μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

XVI.

1 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 ἀποσυνα-
9, 22 γώγουσ ποιήσουσιν ὑμᾶσ· $^{146.1}$ ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶσ ὁ ἀπο-
κτείνασ ὑμᾶσ δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 καὶ ταῦτα
ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 ἀλλὰ ταῦτα
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ

---

verbum legis eorum quod ait) Or^{4,580} nota Cyr^{4,908} ... ς ante εν τω pon cum AEHIKMSUΓΔΛΠ al pler go syr^{utr} et^{hr}

26. οταν sine copula cum ℵBΔ 2^{pe} e l m^{9} cop^{dz} syr^{hr} Did$^{tri\,3,19}$ et^{38} Chr^{8,519} Epiph^{898} Novat^{311} Hil^{958} al ... ς Ln Ti add δε cum ADILΓΛΠ unc^{4} (A om male ελθη) al pler f g q vg cop^{edd} syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,909}; item a b c ff^{2} add *ergo* | πεμψω: D ff^{2} go Epiph^{898} πεμπω | παρα τ. πατροσ pri loco (haec G q Epiph^{898} om) sine μου et. b e f ff^{2} g l vg syr^{p} et^{hr} rell Hil Victorin etc ... (A^{*vid})DΠ* 33. 42. 7^{pe} al^{4scr} a c m^{9} cop syr^{sch} Did$^{tri\,3,38}$ Novat Amb add μου | πατροσ sec et. e f ff^{2} g l m^{9} q vg syr^{p} et^{hr} rell Did$^{tri\,2,5}$ et$^{3,19.\,38}$ etc ... D a b c syr^{sch} Novat^{311} Hil^{958} add μου | μαρτυρησει: L 33. al^{4} -σῃ

27. και υμεισ δε (et. go; cop syr^{hr} *et vos quoque*): D al^{5} om δε, nec exprim it vg syr^{sch} et^{p} (sed$^{edd\,3}$ teste Bernst exprim) | απ: 1. εξ

XVI. 2. αλλ: A αλ | αλλ ερχεται ωρα etc: cf ep^{lugd} et^{vienn} ap Eus$^{hist\,5,1,15}$ επληρουτο δε το υπο του κυριου ημων ειρημενον οτι ελευσεται καιροσ εν ω πασ ο αποκτεινασ (cdd^{3} κτεινασ) υμασ (cod^{1} om) δοξει λατρειαν προσφερειν τω θεω. | υμασ sec (et. ep^{lugd} Or^{4,402} al Cyp$^{90.\,268.\,310}$ etc): B om | λατρειαν: EKLΔ al -τριαν | τω θεω: A τ. κυριω

3. ποιησουσιν: ℵ 33. al pauc -σωσιν. Scripsimus sine additam cum ABΓΔΛΠ unc^{7} al longe plu b e l q am em for fos fu gat mt mm taur tol go syr^{sch} et$^{p\,txt}$ Chr^{8,520} Chr^{4,911} Cyp$^{90.\,268.\,310}$ Lcif ... ς (= Gb Sz) add υμιν cum ℵDL 1. 69. al vix mu a c f ff^{2} g vg^{cle} cop syr^{p} c.* et^{hr} arm aeth; item 33. al^{5} εισ υμασ, 73. 259. al pauc υμασ | τ. πατερα: Π^{2} add μου | ουδε: Π^{2} ουτε

4. αλλα (g q vg *sed haec*, b c f ff^{2} Cyp$^{90.\,268}$ *haec autem*; versu vero 3. pro και ταυτα b c e f ff^{2} l Cyp^{bis} *sed haec*): D* a e d l syr^{sch} Chr^{8,520} om | οταν: ℵ* αν, ℵ^{c}L εαν | η ωρα sine αυτων cum ℵDYΓΔΛ unc^{7} al pler a syr^{hr} cop arm aeth Chr^{8,520} Cyr^{4,915} ... Ln add αυτων cum ABΠ* 33. 124. 229** p^{scr} go syr^{utr}, item LΠ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{6}, b c e f ff^{2} g l q vg cat$^{ox\,380}$ Cyp^{bis} (157. η ωρα αυτη) | μνημονευ. αυτων (Chr. τουτων): ita etiam (qui η ωρ. αυτων tuentur) ABΠ* 33. al^{3} go

εἶπον ὑμῖν. $^{147.10}$ ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆσ οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν
ἤμην. 5 νῦν δὲ ὑπάγω πρὸσ τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶσ ἐξ
ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεισ; 6 ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, 13, 36 14, 5
ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν
λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπ-
έλθω, ὁ παράκλητοσ οὐκ ἐλεύσεται πρὸσ ὑμᾶσ· ἐὰν δὲ πορευθῶ,
πέμψω αὐτὸν πρὸσ ὑμᾶσ. 8 καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνοσ ἐλέγξει τὸν
κόσμον περὶ ἁμαρτίασ καὶ περὶ δικαιοσύνησ καὶ περὶ κρίσεωσ.
9 περὶ ἁμαρτίασ μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰσ ἐμέ· 10 περὶ δικαιο-
σύνησ δέ, ὅτι πρὸσ τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με·
11 περὶ δὲ κρίσεωσ, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12, 31

---

syr^{utr}) ... ℵ^{ca} (non item ^{cb}) D 68. a arm om *αυτων* (om illi igitur utroque loco), item om *αυτων* (qui ante habent) LΠ^{2} 13. 69. 106. 346. al^{5} b c e f ff$^{2.}$ g l q vg cat^{ox} Cyp^{bis} | *μνημονευητε*: EΛΓΔΛ al mu *μνημονευετε*, D^{2}(*-*νευτε*)Π* al pauc *-νευσητε* | *ειπον υμιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *υμιν* | *υμιν*^{tert}: D 33. 157. 254. Chr$^{mosc 1}$ post *εξ αρχησ* pon, item L 28^{ev} syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,524} post *ειπον* sec ... 63. 69. om

5. *υπαγω*: ℵ *εγω υπαγω* | *προσ τον*: 69. *πρ. τ. πατερα τον* | *ερωτα με*: 69. *με ερωτ.* | *υπαγεισ* (ℵ^{c}): ℵ* *-γει*

6. *αλλ*: A om (syr^{sch} *dixi vobis enim haec, et*) | *οτι*: Λ^{2} *οτε* (Λ* *οτι λελαληκα* sine *ταυτα*) | *ταυτα*: Λ* 127* g^{scr} al^{3} om | *πεπληρωκεν*: go *πεπωρωκεν* (*obduravit*, ut 12, 40)

7. *λεγω υμιν*: KLYΠ 33. 69. 87. p^{scr} 6^{pe} a go Chr^{8,525} Cyr^{4,917} *υμιν λεγω* | *εαν γαρ* sine *εγω* cum ℵBDLY 1. al vix mu ff$^{2.}$ g l m^{9} vg cop syr^{p} Cyr^{4,917} ... Gb* Sz Ti add *εγω* cum AΓΔΛΠ unc^{7} 33. 69. al plus^{125} a b c e f q (a b c post *απελθω* pon) go syr^{sch} et^{hr} arm aeth Did$^{tri 2,11}$ Cyr$^{hr 270}$ Bas^{1,319} Chr^{8,525} Thdrt^{4,389} Clem$^{int 996}$ Novat | *ουκ ελευσεται* cum ℵAD unc rell al fere omn Bas etc; item Did^{tri} Cyr^{hr} Thdrt *ουκ* (Cyr *ου μη*) *ερχεται* ... BL (33.?) Chr *ου μη ελθη* | *πρ. υμασ* pri (ℵ^{c}): ℵ* *πρ. ημ.*

8. *και* (sic etiam I^{b}) *ελθων*: K om *ελθ.* | *ελεγξει*: EL al pauc *-γξη* | I^{b} *δικαιωσυνησ* | *περι* tert: 69* 44^{ev} b om

9. *ου* (ℵ* om, suppl ^{c}) *πιστευουσιν* (et. b l am al): 64. 127. y$^{scr sem}$ a c e f ff$^{2.}$ g q vg (et. for gat mt mm tol, sed non am fu fos ing) aeth^{utr} cat$^{ox 361}$ (Victorin^{185} utrumq habet) *ουκ επιστευσαν*. Item schol^{237} (adscriptum Origeni) *ελεγξει τον κοσμον καταπεμφθεισ ο παρακλητοσ λιαν ημαρτηκοτασ, διοτι ουκ επιστευσαν εισ εμε.*

10. *πατερα* sine *μου* (Gb″) cum ℵBDL 1. 33. 157. a b e ff$^{2.}$ g l vg syr^{hr} sah^{mün} cop aeth Chr^{526} Cyr^{4,920} Victorin^{185} ... ς Ln add *μου* cum AYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f q go syr^{utr} arm | *υπαγω*: 33. *πορευομαι* | *ουκετι*: Π* 131* w^{scr*} *ου*

11. *τουτου* (Δ add *του*): 1. 68. om

12 ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·
13 ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς
ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούει

12. ετι (et. Or 1,387. 388 et int 2,403 et 4,659 Eus marc 172 et ps 251 etc Tert praehaer 22 etc): Δ επι (etiam δ super, sed corr est insuper) | υμιν λεγειν cum אBLY 33. 118. b c e (de vobis dicere) f ff 2. f g l m 9 Or 1,388. et (quae vobis dicam vel loquar) int 1,61. 2,403 Theognost 662 (Gall 3) Ath 562 Cyr 4,347 Tert praescr 22 Hil 959 Aug ioh 96,1 ... ς Ln λεγειν υμιν cum AD I b ΓΔΛΠ unc 7 al pler a (quae dicam vobis) cop syr utr eth r go arm Or 1, 387 et int 4,659 Eus ps 251 et marc 172 Did tri 3,41 Chr 8,526 Cyr 4,923 Thdrt 3,25 Tert praesc 22 cd et virg vela 1, monog 2 Hil 805 | δυνασθε (et. f g l q vg Or 1,387. 388 etc): D a b c e ff 2. m 9 cop Or int 1,61. 2,403 et 4,659 Tert praescr 22 et alib Hil 805. 959 add (sed vv vario loco) αυτα | αρτι (א c): א* om

13. οταν δε (et. â f m 9 q vg Or 1,387 et int 1,61. 2,403 Theognost 662 Did tri 3,41 Eus ps 251 et marc 172 Ath 562 etc): D al pauc e arm Or 1,388 Cyr 4,923 Tert praescr 22 et alib Hil 959 om δε (b c ff 2. l fos enim) | οδηγησει (et. Or 1, 387. 388 et int 2,403 etc): D syr hr praem εκεινος, item (sed antea om) a syr sch Or int 1,61 et 4,659 Novat 311 (m 9 Tert praescr „ille spir. veritatis, ipse" etc) | υμας (hoc loco et. Or bis etc): D a Tert praescr Novat Hil 805 (non item 959) ante οδηγησει pon | εν τη αληθεια παση (Gb') cum א (* etc, sed * om παση) DL 1. 33. 2 pe b c ff 2. l arm Nonn π 38 Victorin 156 (e docebit vos in omni veritate, l docebit vos in veritate omnia; b deducet vos in veritate omni, ff 2. sab deducet vos in omni veritate, item blan ded. vos in omnem veritatem; d vos diriget in veritate omni, Victorin praeibit vobis in veritate omni), item cdd ap Aug ioh 96,5 (docebit vos omnem veritatem, vel, sicut alii codices habent, deducet vos in omni veritate) .. Ln εις την αληθειαν πασαν cum ABY Or 1,387. 388 Did tri 1,18 Cyr 4,925 et 986. Cf et. Eus ps 251 et marc 172 Cyr hr 270 διηγησεται υμιν την αληθ. πασαν (Eus ps om πασαν), sed Cyr cod οδηγησει υμας επι την αληθ. πασαν. Cf et. e inducet vobis veritatem omnem ... ς εις πασαν την αληθειαν c. I b ΓΔΛΠ unc 7 al pler Bas 3,42 Epiph 898 Chr 8,527 Thdor ant 541 (ap Wegn) Thdrt 3,15; item a f ff 2. blan g m 9 q vg Tert praescr et alib Novat Hil bis (a ff 2. Tert deducet vos in omnem veritatem, f q diriget vos etc; m disseret vobis omnem veritatem, g vg docebit vos [am fu add in] omnem veritatem | αλλ: D αλλα | οσα sine additam cum אB D*L 1. 33. 61. al pauc Or 1,387 (ita Delar. ex cdd) Eus marc 172 Ath 358 et 552 Epiph 898 Cyr hr 270 Cyr 4,347 ... ς οσα αν cum D 2 EHMSUYΓΛ (GΔ ὅσ' ἄν) al plu Ign intpol 328 Chr 8,526 Cyr 4,923. (Ex א notandum est quod א c super α in οσα aliquid scripturus erat, sed antequam absolveret rursus delevit.) Item AKΠ al mu οσα εαν, item al aliq ως εαν | ακουει cum אL 33. Ath 358 Cyr 4,347 ακουει, item audit b e l fos ... Ti ακουσει cum BDE*HY 1. 435. 48 ev y scr Or 1,387 Eus marc 172 (sed ed Viger λαλησῃ) et Mcell eus 168 Ath 552 Cyr hr 270 Epiph 898, item audiet g vg Victorin 156 ... ς Ln ακουσῃ cum AE 2 GKMSUΓΔΛΠ al pler Ign intpol 328 Chr 8,526 Cyr 4,923, item audierit a c d f ff 2. m q Hil al (:: offendebat ακουει et propter λαλησει mutandum videbatur) | λαλησει: A al aliq -σῃ

λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 ἐκεῖνοσ ἐμὲ δοξάσει,
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 148.3 πάντα 17, 10
ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· 149.10 διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ
ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ 14, 19
με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸσ ἀλλήλουσ· τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι ὑπάγω
πρὸσ τὸν πατέρα; 18 ἔλεγον οὖν· τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν;

---

14. A* om versum | *δοξασει*: Y al pauc *-ση* | *οτι*: 69. *και* | *λημψεται* cum ℵAB*DY ... ς *ληψεται* cum B^{3}LΓΔΠ unc^{7} al omn^{vid} ... A^{2} *δοξασει* | *υμιν*: Epiph^{898} add *παντα* (:: adsumpsit ex sqq, sed nil affert praeter *παντα*). Etiam 33. m^{9} *παντα* quod sequitur cum *αναγγ. υμιν* conjg

15. ℵ* om totum versum (propter *ομοιοτελευτον*), suppl^{c} | *εχει*: E al pauc *εχη* | *ειπον*: ℵ^{c}L 249. al pauc a e f q cop^{dz} syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr$^{hr\,270}$ Cyr^{4,930} Nonn$^{\pi\,48}$ add *υμιν* | *λαμβανει* cum BDEGI^{b}LMSUYΔΛ (HΓ *λαμβανεται*) al longe plu a go syr^{utr} arm Cyr$^{4,932\,com}$ ... ς (= Gb Sz) *ληψεται* (ℵ^{c}A *λημψ.*) cum ℵ^{c}AKΠ al mu b c f ff^{2}· g m q vg cop aeth Cyr$^{hr\,270}$ Hil^{959} et^{alib} | *αναγγελει*: ℵ^{c} go *αναγγελλει*. Similiter Nonn$^{\pi\,49}$ *προαγγελλει*.

16. *ουκετι* (Gb′) cum ℵBD^{gr}I^{b}LΛΠ^{2} 1. 33. 95. 262. b c ff^{2}· g vg syr^{p} arm Or^{4,453} Chr$^{8,532\,com}$ (fluct^{txt}) Cyr$^{4,932\,bis}$ Nonn$^{\pi\,51}$ ... ς Ti *ου* cum AY ΓΔΠ*et^{3} unc^{7} al pler a d e f q cop syr^{sch} go aeth (Chr$^{8,532\,txt}$ vide ante) Cyr$^{4,933\,bis}$. Praeterea 122. f q go *μικρον ετι* (*modicum adhuc* f, *pusillum adhuc* q) | *οψεσθε με* sine additam (Gb′) cum ℵBDL a b e ff^{2}· sab sah^{münt} cop^{dz} aeth^{ro} Or$^{4,453\,vid}$ ... ς add *οτι* (33. arm syr^{hr} *και*, 69. *και οτι*) *εγω* (*εγω* c. Y 33. al mu f [*vado ego*] cop arm; Gb Sz om c. AI^{b} unc^{11} al pler c ff^{2}· blan g vg) *υπαγω προσ τον πατερα* (G add *μου*), item Ln [*οτι υπαγω πρ. τον πατ.*] cum AI^{b}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f g q go cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth^{pp}

17. *ειπον* cum ℵADLΓΔΛΠ rell omn^{vid} ... Ti *ειπαν* cum B | A *εκ τ. μαθη-των αυτων αυτου* corrupte | *προσ αλληλουσ*: K ante *εκ τ. μαθ. αυτ.* pon | ℵ* ab *μικρον* pri ad *μικρον* alterum transiluit, suppl^{c} | *ου*: D^{gr} 33. 124. *ουκετι* | *θεωρειτε*: D *οψεσθε*, item (sed nec aliter v. 16) it vg cop syr$^{r\,omn}$ *videbitis* | *και οτι* (ℵ* *ω* pro *οτι*): H 106. 237. 346. al pauc syr^{p} om *και* | *υπαγω* cum ℵABLMΛΠ al^{12} it^{pler} vg aeth ... ς Ti *εγω υπαγω* cum DYΓΔ unc^{6} al pler

18. *ελεγον ουν* et. c f ff^{2}· g q vg ... D* al^{5} a b e d om | *τουτο τι εστιν* cum AD^{gr2}I^{b}ΓΔΛΠ* al pler go syr^{p} ... Ln *τι εστ. τουτο* (:: ut modo praecessit lectione non fluctuante) cum ℵBD*LYΠ^{2} al^{10} it^{pler} d vg cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Or^{4,453}. Libere e *quid est pusillum* pro *τουτο τι εστ. ο λεγ. το μικρ.* | *ο* (A *το*) *λεγει* cum ℵ^{c}ABD^{2}I^{b}L unc rell al pler c f g q vg syr^{sch} (post *το μικρ.* pon) et^{p} cop go aeth Or^{4,453} etc ... ℵ*D* 1. 13. 69. 124. g^{scr} 2^{pe} al^{5} a b d e ff^{2}· syr^{hr} arm om | *το μικρον* cum ℵADΓΔΛΠ unc rell al pler arm etc ... BLY 121. al pauc Or^{4,458}

οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 ἔγνω Ἰησοῦσ ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν,
καὶ εἶπεν αὐτοῖσ· περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· μι-
κρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; 20 ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖσ, ὁ δὲ κόσμοσ
χαρήσεται· ὑμεῖσ λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰσ χαρὰν γε-
νήσεται. 21 ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆσ·
ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆσ θλίψεωσ διὰ
τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωποσ εἰσ τὸν κόσμον. 22 καὶ ὑμεῖσ
οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶσ, καὶ χαρήσεται

---

om το | τι λαλει cum ℵAD^{2}I^{b} (sed τι periit) L unc rell al omn^{vid} it (sed c *quod loquitur*, a *quid dixit*) vg etc; D* ο λεγει (d *quid dicit*) ... B aeth om

19. εγνω sine copula cum ℵBDL 1. 33. 157. 2^{pe} al pauc a b e cop arm (Or^{4,453} οτε λεγοντων των μαθητων – γνουσ ο ισ etc) ... ς Ln εγν. ουν cum AΥΓΔΛ unc^{6} (item I$^{b\,vid}$) al pler Cyr^{4,934} ... UΠ 38. p^{scr} f g q vg go syr^{utr} εγν. δε, item c ff^{2} syr^{hr} aeth και εγν. | ισ cum BL ... ς Ln ο ισ cum ℵAD unc rell al omn^{vid} | ηθελον (et. Or^{4,453}): ℵ 69. c ff^{2} ημελλον (*incipiebant*) | ερωταν: D επερωτησαι περι τουτου | αυτοισ (et. Or): A al^{2} gat (teste Blanchino) om | περι τουτου: A e^{scr} περ. τουτο

20. και θρηνησετε (ℵ* -σητε, sed ipse* ε super η notavit): A^{2} 124. al^{4} κ. πενθησετε ... A* pparh semel om | υμεισ λυπηθ. cum ℵ*BDA 1. a b c e f ff^{2} q go cop syr^{hr} arm Tert$^{spect\,28}$ Cyp$^{230.\,268}$ ... ς (sed Gb^{o}) add δε post υμεισ cum ALΓΔΠ unc^{7} al fere omn g vg syr^{p} (syr^{sch} *et vos* etc) aeth Or^{4,453} et$^{int\,4,483}$ Cyr^{4,934} | αλλ cum ℵABEGHKMSΔΠ al pler Or Cyr ... Ti αλλα cum DLUΥΓΛ al | υμων: Γ 33. 249. al pauc ημων | γενησεται: K γενήται (hoc accentu)

21. τικτη: A al mu τικτει | ηλθεν: Υ ηκει | η ωρα (f g q vg sah^{mün} cop go syr^{p} et^{hr} arm aeth): D 248. a b c e ff^{2} syr^{sch} (*dies parturitionis*) η ημερα | γεννηση (Π crypt^{ev} al mu -σει): A al pauc γενηση | το παιδιον: 1. om το | θλιψεωσ: D c fos Amb$^{ps\,17,910}$ λυπησ, q *doloris* | εγεννηθη (et. B): C εγενηθη | ανθρωποσ (ℵ^{a}): ℵ* ο ανθρ.

22. ουν hoc loco et. a f q vg syr^{p} et^{hr} cop^{schw} ex^{petr} (cop^{wi} et^{dz} *et vos quoque*) ... ℵ* post νυν μεν ... U al pauc b c e ff^{2} syr^{sch} arm aeth om | νυν μεν λυπην cum ℵ* (ν. μ. ουν λυ.) et^{c} BC*DLMY 1. 33. 235. 249. 254. 2^{pe} a (omisso μεν) b c e f ff^{2} q vg cop syr^{utr} arm go (sed ex his nonnulli ut go syr^{sch} non exprim μεν) Chr^{8,533} Hil^{164} (*Nunc quidem trist. habetis*) ... ς Ti λυπην μεν νυν cum AC^{3}ΔΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,935} item λυπ. μεν ουν (ουν quod praecedit haud abiecto) ΓΛ al pauc, item aeth *tristes estis iam* | εχετε cum ℵ*BCYΓΔΛΠ unc^{7} al pler c f ff^{2} q vg (et. for ing em san al) go syr^{utr} arm aeth Cyr^{4,935} Hil^{164} ... Ln εξετε cum ℵ^{c}ADL (-ητε) 33. 131. 249. al^{10} a b e am fu taur mt cop Chr^{mosc3} Antioch^{1069} (hom^{25} ουτωσ και υμεισ μεν λυπην εξετε). Libere Chr^{8,532} edd et$^{mosc\,2}$ νυν μεν λυπηθησεσθε) | οψομαι: E -ωμαι | αιρει cum

ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶσ αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν. 23 καὶ 14, 13 15, 16
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. [150.4] ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί
μου. 24 ἕωσ ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε,
καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 15, 11

25 [151.10] Ταῦτα ἐν παροιμίαισ λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαισ λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ
πατρὸσ ἀπαγγελῶ ὑμῖν. 26 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου

ℵACD^{2}LYΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b e f q am fu go syr^{utr} Chr^{533} Antioch^{1069} Cyr^{4,935} ... Ln αρει cum BD*Γ a c ff$^{2\cdot}$ vg (et. for ing taur al mu) cop arm aeth Or$^{int 2,83}$ Cyp^{230} Hil^{164}

23. και (a *sed*): x 249. 252. e Chr^{8,533} om | ερωτησετε: ℵA al pauc ερωτησητε. Libere e *in illa die nihil metuebitis* | λεγω υμιν sine οτι cum BCD*LY 42. (11^{pe}?) b d e f ff$^{2\cdot}$ g q vg Or^{1,222} Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act 49}$ Quaest^{92} (Aug^{3,2920}) ... ς (Gb^{00}) add οτι cum ℵA (sed habet ο τι αν αιτησητε) D^{2}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler a c go rell Chr^{8,533} | αν (DY^{2} Or^{sem} Ath Cyr εαν) τι (Gb′) cum BCDLY*et^{2} it vg (Latt *si quid*) Or$^{1,222 bis}$ Ath^{686} Cyr^{4,936} et$^{act 49}$, item cop *hoc quod* ... A nil nisi αν, 145* εαν .. ℵXΠ 33. 42. 131. al^{8} go syr^{p} et^{hr} aeth ο αν (ℵ) vel ο εαν (XΠ), item ς οσα αν (KM al Chr εαν) cum ΓΔΛ unc^{7} al pler syr^{sch} rell Chr^{8,533} (et. Nonn$^{\pi 85}$ ὅσσα γὰρ) | τον πατερα: Y syr^{sch} arm Or$^{1,222 semel}$ add μου | δωσει: 33. δωη | εν τω ονομ. μου hoc loco cum ℵBC*LXYΔ sah$^{m\ddot{u}n}$ Or^{1,222} et^{223} Cyr$^{act 49}$ (confirmat opinor etiam Cyr$^{com 936}$ ληψονται παρα του πατροσ, αυτου δηλονοτι και μεσιτευοντοσ και συγχορηγουντοσ τω πατρι· τουτο γαρ εστι το· εν τω ονοματι μου. Quae post habet, εν ονοματι τοινυν του σωτηροσ ημων χ̅υ̅ τασ δεησεισ ποιητεον, ad ea quae v. 24 sequuntur spectant.) Etiam Nonn$^{\pi 85}$ confirmat (ὅσσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτῳ τινὶ φωνῇ, ἔσσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆοσ). ... ς Ln post τον πατερα pon cum AC^{3}DΓΛΠ al omn^{vid} it vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,533} et^{com} Cyr$^{936 text}$ :: cf v. 24 et 14, 13

24. ητησατε et. Or$^{1,222\cdot 223}$ ... A 47^{ev} al pauc Cyr^{4,936} ητησασθε (z^{scr} αιτη.) | μου: A* με | αιτειτε (et. ℵ^{c}; KΛ al pauc αιτητε): ℵ* αιτησασθε | λημψεσθ. cum ℵAB*DLYΔ ... ς ληψ. cum B^{3}CXΓΛΠ unc^{7} al omn^{vid} | ᾖ: U ει

25. ερχεται sine αλλ cum ℵBC*D*LXYΠ^{2} 1. 33. 69. a b d e g vg sah$^{m\ddot{u}n}$ cop arm syr^{hr} Or$^{int 3,32}$ Aug$^{ioh 102,3}$ ... ς (= Gb Sz) Ln αλλ ερχεται cum AC^{3}D^{2}ΓΔΛΠ*et^{3} unc^{7} al pler c f ff$^{2\cdot}$ q go syr^{p} (syr^{sch} *venit autem*) aeth Or^{1,568} Ath^{405} Cyr^{4,936} (Chr^{531} και ερχετ. ωρα) | οτε (et. ℵ^{c} Or^{1,568} et$^{cat eph 223}$ et$^{int 3,32}$) ... ℵ* οπου, Γ οτι | παρρησια et. ℵACLX etc ... B*D παρησια. Praeterea D praem εν (d *in pala*) | απαγγελω (Gb′) cum ℵ(-ελλω)ABC*DKLMUXYΠ al mu ... ς αναγγελω cum C^{corr}EGHSΓΔΛ al pler Chr^{8,531} Cyr^{4,937}

αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ
ὑμῶν· 27 αὐτὸσ γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶσ, ὅτι ὑμεῖσ ἐμὲ πεφιλή-
κατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 ἐξῆλ-
θον ἐκ τοῦ πατρὸσ καὶ ἐλήλυθα εἰσ τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι
τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸσ τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ· ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖσ, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν
λέγεισ. 30 νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδασ πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεισ ἵνα
τίσ σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεσ.
Mt 26, 31. 56 31 [152.4] ἀπεκρίθη αὐτοῖσ Ἰησοῦσ· ἄρτι πιστεύετε; 32 ἰδοὺ ἔρχε-

26. *αιτησεσθε*: ℵ 1. a (*petite*) cop *αιτησασθε*, idque ℵ 1. cop ante *εν τω ον. μου* pon | *ου* (em *nunc*): H*L* om | a *et ego rogabo propter vos* pro *και ου λεγω* usq *περι υμων* | *πατερα*: D add *μου* | *περι υμων* et. a (vide ante) f ff[2] g q vg Hil[899] Aug[ioh 92,1] ... 36. b c e Cyr[act 49] Aug[tri] om

27. *εμε* cum ABCD unc rell al omn[vid] Clem[102] etc ... ℵL *με* | *και πεπιστευκατε*: L 59. 26[ev] Cyr[act49] om | *παρα του* cum BCDL unc rell al pler ... Ln om *του* cum ℵA 251. (Chr[534] semel habet, semel om) :: cf v. 30 ubi *απο θεου* non fluct | *θεου* cum ℵ*et[cb]AC[3]YΓΔΛΠ unc[7] al pler it (sed ff[2] *a deo patre*) vg go syr[p ed] et[hr] arm aeth Chr Cyr[4,938] Hil[899. 902. 1002] etc. Cf et. Or[int 2,233] et[3,29] „qui dicit: *Ego a* ([3,29] *ex*) *deo exivi, et veni in hunc mundum*" ... Ln *πατροσ* cum ℵ[ca]BC*DLX 77. 249. sah[mün] cop syr[sch] (syr[cod] *ab eo*) et[p bars] Cyr[act 49]. Cf Did[tri 2,2] et[5] *εγω παρα του πατροσ εξηλθον*, quae potius a v. 27 quam 28 pendent | *εξηλθον*: X 69. 124. add *και ηκω* :: cf 8, 42, unde etiam Hipp[noet 16] Ath[821] et[80] Epiph[610] Chr[11,172] videntur pendere *εγω* (Ath[80] om) *εκ* (Chr *παρα*) *του πατροσ εξηλθον και ηκω*

28. *εξηλθον*: a e ff[2] gat praetermittunt; sic enim e gat *quia ego a deo exivi a patre et veni*, ff[2] *quia ego a deo patre exivi et veni*, a (item Hil[899] et[902]) *quoniam ego a deo exivi et a patre veni* | D b om *εξηλθον εκ τ. πατροσ* (similiter ff[2], vide ante) | *εκ* cum BC*LX 33. 249. Epiph[867] ... ς *παρα* cum ℵAC[2]YΓΔΛΠ unc[7] al pler Cyr[4,940] (Chr[8,531] *απο*, sed etiam antea *απο του θεου*) ... it vg *a patre* (sed Hil *ex patre, de patre, a patre*) | *εληλυθα*: D *ηλθον* | *πατερα*: H al[2] c add *μου*

29. *λεγουσιν* sine additam cum ℵ* (sed vide post) et[c]BC*D*ΛΠ 1. 262. 2[pe] e q go syr[p txt] Hil[901cod] ... ς add *αυτω*, Ln [*αυτω*] cum AC[3]D[2]LXΓΔ unc[7] al pler it[pl] syr[sch] et[p mg] et[hr] arm aeth (cop post *sui discipuli*) Cyr[4,911] Hil[901ed] | *οι μαθηται αυτου* (2[pe] a fos om *αυτ.*): ℵ* *οι μαθ. αυτω* (ℵ[c] substituit *αυτου*) | *εν παρρ.* (B* *παρησια*) cum ℵBCD ... ς om *εν* (:: ut v. 25) cum ALXYΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] Chr[8,535] Cyr[4,911]

30. *νυν*: Y om | *οιδαμεν*: 69. 346. *εγνωκαμεν* | *παντα*: e *patrem* | *εν τουτω*: Γ al pauc *εν τουτο* | *πιστευομεν*: 249. *πεπιστευκαμεν*, 33. *γινωσκομεν* | *απο*: D *παρα* | *εξηλθεσ*: 69. 124. 3[ev] 31[ev] *εληλυθασ*, item a f tol *venisti*

31. *ῑς̄* cum BC ... ς Ln *ο ῑς̄* cum ℵADLXYΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] Bas[eth 285] etc ... S al[3] om | *πιστευετε;* (ita et. ς Wtst Gb Sz) ... Ln *πιστευ-*

ται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστοσ εἰσ τὰ ἴδια κἀμὲ 8, 16
μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνοσ, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν.
33 $^{153.10}$ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ 16, 11
κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

XVII.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦσ, καὶ ἐπάρασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ αὐ- 11, 41
τοῦ εἰσ τὸν οὐρανὸν εἶπεν· πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου

ετε· (eodem modo Cyr^{4,942} editum est) cui rationi favet syr (*credite*) omisso αρτι, item pers^{p} (et. pers^{cod}) qui sic transpon: *Iesus illis dixit: Hora venit et haec hora est, fidem habete, quod unusquisque* etc. Etiam syr^{w} *nunc fidem facitis* sine interrogatione habet. Antiquissimi edd ut ℵABCD alii interrogationis signo plane abstinent, nec aliter Latinorum antiquissimi.

32. εληλυθεν absque νυν c. ℵABC*D*LX 33. sah$^{m\ddot{u}n}$ cop arm syr^{hr} Const^{5,14,3} (ημιν ειπεν ο κυριοσ· εληλυθεν η ωρα ινα etc) ... ς praem νυν cum C^{3}D^{3}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler (101. ἤδη pro νυν) it (e f q *nunc*, a b c ff^{2}· g vg Hil *iam*) vg go syr^{utr} aeth (*etiam*) Did$^{tri\,3,21}$ Bas$^{eth\,285}$ Cyr^{4,942} Hil^{1003}. Praeterea ℵ* (del^{c}) add η ωρα (i. e. ιδ. ερχ. ωρα και εληλ. η ωρα) | καμε cum ℵBC*L 1. Cyr ... ς Ln καί εμε cum AC^{3}DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Const Did | αφητε (69. αφειτε): L αφιητε | ο πατηρ (et. Or^{2,787} etc): Y 69. 247. al^{15} cop add μου

33. εχητε: A p$^{parh\,sem}$ εχετε | εχετε (et. Gb Sz) cum ℵABCLXYΓΛΠ unc^{7} (Δ 157. crypt^{ev} syr^{hr} om εν τ. κο. θλ. εχ.) al plu e (*habeatis*) for fos mm san cop syr^{utr} Const^{5,3,2} Eus$^{dem\,119}$ et$^{ps\,18}$ Bas^{1,156} Cyr$^{4,945\,com}$ Thdrt^{2,973} (etiam^{4,946} sed fluct lectio) cat^{367} (εχετε legendum esse, non ut editum est εξετε, probat^{comm} οὐ περὶ τῆσ τότε μόνον θλίψεωσ εἶπεν, ἀλλ' ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα θλιβήσονται) Nonn$^{\pi\,127}$ (θλιβόμενοι τρύχεσθε), item Or^{1,678} et^{752} ex edd^{hoesch} et^{spenc} ... ς^{e} (item ς, sed εξετε in corrigendis mutatur in εχετε, non Gb Sz) Ln (ex errore) εξετε cum D 69. al mu (^{2}ap Scri) it^{pler} vg (et. am em fu taur) arm aeth (go anceps) Or^{1,678} et^{752} ex ed^{delarue} Eus$^{ps\,209}$ Chr^{9,540} Cyr^{4,944} txt Cyp^{251} Hil^{1003}

XVII. 1. ελαλησεν: ℵ y$^{scr\,semel}$ λελαληκεν | ι̅ς̅ cum ℵB ... ς Ln Ti ο ι̅ς̅ cum ACDLXY unc rell al omn^{vid} | επαρασ et ειπεν (Gb') cum ℵBC*DLX 1. 16. 33. 69. 124. 346. 2^{pe} (item M$^{mg\,eccles}$ et evgg^{pler} sed non in media lectione) a b g vg cop Or^{1,216} Cyr^{4,945} ... ς Ti επηρε et και ειπεν cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} (sed G om και) al pler c e f ff^{2}· q go syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{9,540} Nonn$^{\varrho\,2}$ | ινα sine και cum ℵABC*D 1. 96. 97. a b c (e *et filius clarificet te*, itaque *et* pro *ut* posuit) f ff^{2}· g vg go cop syr^{utr} et^{hr} Or^{4,23} (Nonn$^{\varrho\,3}$ sed verba pro spuriis habentur) Victorin ari^{1,14} (Gall^{156}) Hil$^{812\,bis}$ ... ς (Gb^{0}) add και cum C^{2}LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler q sah$^{m\ddot{u}n}$ arm (aeth *et – glorificabit*) Or^{1,216} Chr$^{9,540.\,541}$ Cyr^{4,945} |

Mt 11. 27 τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱὸς δοξάσῃ σέ, 2 καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν
6. 39 πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
1 Io 5, 20 αἰώνιον. 3 αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκουσιν σὲ τὸν
μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 ἐγώ
5. 36 4. 34 σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω· 5 καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ
ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου
τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ

ο (κ om) *υιος* sine *σου* cum ℵBC*et^{2} 47. 64. d e ff^{2} Or^{4,23} Victorin$^{ari\ 1,14}$ Hil$^{812\ sem}$ et^{813} ... ς Ln add *σου* cum AC^{3}D^{gr}LXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler a b c f g q vg rell Or^{1,216} et$^{int\ 2,147.\ 3,890}$ Hil$^{43.\ 812\ sem}$ et^{1003} | *δοξαση*: HMΔ al^{10} crypt^{ev} *-ασει*

2. *παν ο δεδωκας* cum ℵABCDLMUXYΓ al plu ... EGHKSΔΛΠ al mu crypt^{ev} *παν ο εδωκ.* | *δωση* c. ℵ^{c}ACGKMSX al mu Cyr^{4,949} ... Ti *δωσει* c. BEHUYΓΔΛΠ crypt^{ev} al plus^{80} ... ℵ* *δωσω*, L *δως*, Chr^{8,542} *δω* ... D *εχη* (omisso *αυτοις*) | *αυτοις* et. ℵ^{c} it^{pl} vg syr^{p} et^{hr}: ℵ* 1. 22. 38. e f syr^{sch} Victorin^{156} Hil$^{43.\ 812.\ 814.\ 1003}$ *αυτω* (cop arm *ut omni quem – det vitam aeternam*)

3. *δε* et. Eus$^{marc\ 139}$ Cyr$^{nest\ 6,56}$ etc Or$^{int\ 4,481.\ 483.\ 575.\ 622}$ etc: L om | *γινωσκουσιν* cum ADGLYΔΛ 33. 244. z$^{scr\ semel}$ ... ς Ln *γινωσκωσιν* cum ℵBCXΠ unc^{6} (et Γ *-σκοσιν*) al pler Or$^{1,59.\ 4,50}$ Eus$^{dem\ 244}$ et$^{marc\ 27}$ alib et$^{ps\ 534}$ et$^{ecl\ 45}$ etc. Praeterea *γιν. σε*: hunc accentum ex Π enotavi. | *αληθινον* (69. ante *μονον* pon) et. Or$^{1,59.\ 4,50}$ et$^{int\ 4,481}$ etc Eus^{dem} et^{marc} Hil$^{511.\ 581}$ ac^{saep}: b Cyp$^{134.\ 213.\ 264.\ 284}$ Novat$^{tri\ 308}$ Victorin$^{ari\ 156}$ (al ap Sab) *et verum* ... ff^{2} om | $\overline{χν}$ (et. Cyp Novat Victorin etc): D add *εις τουτον τον κοσμον*

4. *τελειωσας* cum ℵABCLΠ 1. 33. 42. 122. 246. w^{scr} b ff^{2} (uterque et Hil *opere consummato*, b praem *uno*) cop aeth syr$^{p\ cod}$ (ed *quum c.* ante *opus consummavi*) et^{hr} Cyr$^{4,956\ com}$ et^{879} et$^{nest\ 124}$ Hil$^{812.\ 815}$ ... ς Ti *ετελειωσα* c. (D *και το εργ. ετελ.*) XYΓΔΛ unc^{7} al pler a c e f g m^{4} q vg go syr^{sch} et$^{p\ txt}$ arm Ign$^{intpol\ 328}$ Const^{8,1,1} (i. q. Hipp^{charism}; sed $^{cod\ mon}$ confirmat *τελειωσας*) Did$^{tri\ 3,25}$ Mel$^{leus\ 157}$ Ath^{423} Bas^{3,39} Chr^{8,543} Cyr$^{4,954\ txt}$ Cyp^{285} Novat$^{tri\ 308}$ Hil$^{510.\ 816.\ 1008}$ | *δεδωκας μοι* (ℵ* *με*) cum ℵABLXY etc (et. Ath Cyr) ... CDKΠ al pauc Ign^{intpol} Const Bas *εδωκας μοι* | *ποιησω*: U 91. 127. 248. (a *opus quod dedisti mihi ut facerem, perfeci illud*) cop syr^{sch} add *αυτο*

5. *πατερ*: D* *πατηρ* | *ῃ* et. ℵ^{c} Or^{2,575} et^{3,687} Did$^{tri\ 1,19}$ et^{3,25} etc: ℵ* Or^{3,598} Eus$^{marc\ 85}$ *ην* | *τον κοσμον ειναι* et. Or^{2,575} et$^{3,598.\ 687}$ Eus$^{marc\ 85}$ et$^{ps\ 140.\ 363}$ etc ... D* sah^{mün} *γενεσθαι τον κοσμον*, item D^{2} Thdrt^{1,1559} *τ. κοσμ. γενεσθ.* Item Ir$^{int\ 243}$ Cyp^{285} *priusquam mundus fieret* | *παρα σοι* hoc loco et. Or^{2,575} et^{3,598} Did$^{tri\ 3,25}$ Chr^{8,543} Hil$^{41.\ 812}$ etc ... D a f m^{4} Or^{3,687} Did$^{tri\ 1,19}$ Ir$^{int\ 243}$ Cyp^{285} Hil$^{107.\ 799}$ post *ειχον* pon

6. *σου το ονομα* cum ℵABCLXY etc ... D it vg *το ον. σου* | *ους εδωκας* cum ℵABDKΠ 157. 235. w^{scr} Eus$^{ps\ 51}$ Did$^{tri\ 3,17}$ Chr$^{8,546\ ter}$ ... ς Ti *ους*

ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺσ ἔδωκασ, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν· 7 νῦν
ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάσ μοι παρὰ σοῦ εἰσίν· 8 ὅτι τὰ
ῥήματα ἃ ἔδωκάσ μοι δέδωκα αὐτοῖσ, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνω- 17, 25 16, 30
σαν ἀληθῶσ ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπ-
έστειλασ. 9 ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, 14, 16
ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάσ μοι, ὅτι σοί εἰσιν, 10 καὶ τὰ ἐμὰ πάντα 16, 15
σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖσ. 11 καὶ

δεδωκ. cum CLXYΔΛ unc^{6} al pler Or^{2,541} Cyr^{4,960} | και εμοι cum ℵACD LXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Or Eus^{ps} Did Chr Cyr ... Ti καμοι cum BY 1. 33. | αυτ. εδωκασ cum ℵABDKLΠ al fere^{10} Did^{tri} Chr^{8,546} ... ς Ti αυτ. δεδωκασ cum CXYΓΔΛ unc^{6} al pler Or^{2,541} Eus$^{ps\,54}$ Cyr Thdrt^{1,690} (priore loc fluct cdd) | τετηρηκαν cum BDL ... ς τετηρηκασι cum AC XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵ 33. ετηρησαν ... e ff^{2} *servavi*

7. νυν et. a e f g q Victorin Hil^{521} ... b c ff^{2} mt *et nunc* | εγνωκαν c. A (vide post) BCDLY unc rell (sed A* om νυν εγν.) al pler g vg cop syr$^{p\,txt}$ et^{hr} arm aeth (in A lineolam finalem super -κα admodum tenuem esse Woidius refert; sed fortior esset, si posteriore manu suppleta esset) Hil^{521} Cyr^{4,960}. Item UX 33. 69. al mu Chr^{8,547} εγνωσαν, S al pauc εγνωκασιν ... ℵ εγνων, item 7. 118. 32^{ev} 36^{ev} 44^{ev} 60^{ev} εγνωκα. Item *cognovi* a b c e f ff^{2} q sah go syr^{sch} et$^{p\,mg}$ et$^{hr\,96}$ (non item^{354}) (Victorin$^{ari\,1,257}$ teste Wtst, sed$^{gall\,156}$ *cognoverunt*). Praeterea cf Chr ^{8,547} τινὲσ μὲν γὰρ λέγουσιν ὅτι νῦν ἔγνων ὅτι πάντα etc). Item cat^{ox} ^{371} τινὲσ τὸ ἐπαγόμενον νῦν ἔγνων λέγουσιν, ὅτι περὶ ἑαυτοῦ εἶπεν. ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἔχοι τοῦτο λόγον etc. Similiter Thphyl ad h. l. τινὲσ χωρὶσ τοῦ ν̄ ἀναγινώσκουσι· νῦν ἔγνωκα, καί φασιν ὅτι ὁ κύριοσ λέγει· νῦν ἔγνωκα ἐγώ. ἀλλ᾽ οὐκ ἔχει τοῦτο λόγον. μετὰ γὰρ τοῦ ν̄ δεῖ ἀναγινώσκειν· νῦν ἔγνωκαν οἱ μαθηταί μου. | δεδωκασ cum ℵCDLXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... Ln εδωκασ cum AB (-κεσ) 1. al^{2} | παρα σου: X 69. 209. 60^{ev} y^{scr} p$^{parh\,sem}$ πα. σοι | εισιν cum ℵBCLXY 33. 157. 346., item Chr^{8,547} ησαν ... ς Ln εστιν cum ADΓΔΛΠ unc^{7} al pler Cyr^{4,960}

8. τα ρηματα: D add σου, item 7^{pe} e μου (*mea*) | ᾱ: Π* 42. al$^{2\,scr}$ οσα | εδωκασ (B -κεσ) cum ABCDΠ* al$^{4\,scr}$ al pauc ... ς δεδωκασ cum ℵLXYΓ ΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler Cyr^{4,960} (:: quum δεδωκα quod sequitur non fluctuet, videtur δεδωκασ ad hoc conformatum esse) | και εγνωσαν αληθωσ cum ℵ^{c}BCLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} (157 αληθ. και εγν.) it^{pler} vg sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Cyr Hil^{521} (item ed$^{veron\,1,579}$) ... ℵ*AD a (*illa vere*) e (om et. οτι quod sequitur) q (*ea vere*) go om και εγν. (retento αληθ.), hinc Ln [και εγνωσαν] | αληθωσ οτι παρ. σου: b f *quia vere a te*, c ff^{2} *quia a te vere* | εξηλθον (c f g vg *exivi*): a b e ff^{2} q *exierunt*

9. δεδωκασ cum ℵABCLXY etc ... D εδωκασ

10. και τα (L κατα pro his) εμα παντ. σα εστ. και τ. σ. εμα: ℵ και εμοι αυτουσ εδωκασ (:: cf v. 6) | τα σα εμα: D a c vg sah cop syr^{sch} Or int^{2,157} et^{4,599} (non item Or^{2,541} et$^{int\,1,58.\,4,461.\,593.}$ alib) add εστιν | δεδοξασμαι (et. Or et Or^{int}): D εδοξασασ με

οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸσ
σὲ ἔρχομαι. πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺσ ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέ-
δωκάσ μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼσ ἡμεῖσ. 12 ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν
ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺσ ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάσ μοι, καὶ ἐφύ-
λαξα, καὶ οὐδεὶσ ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸσ τῆσ ἀπωλείασ,

11. *και ουκετι ειμι* (A p^{scr} al pauc post *κοσμω* pon) *εν τω κοσμω*: c *et iam non sum in saeculo et in saeculo sum* ... Or$^{3,599\,bis}$ post *καγω προσ σε ερχομαι* pon (praetermissis mediis *και αυτοι* etc); Nonn$^{ϱ\,32}$ praeter morem praeterit; a *et hi in hoc mundo sunt, et ego ad te venio, et iam non sum in hoc mundo, et in hoc mundo sunt* pro *και ουκετι* usque *ερχομαι*. Similiter c post *ερχομαι* add *et iam non sum in hoc mundo.* | *εν τω κοσμω*: D *εν τουτω τω κοσμω*, item b c f ff^{2} q (a vide ante) *in hoc mundo* | *αυτοι* cum ℵB 229** 254. d (*ipsi*) f (ut d) ... ς Ln Ti *ουτοι* cum CD^{gr}LXY unc rell al pler it^{pler} vg (Latt pleriq *hi*, q *isti*) rell Chr^{8,548} Cyr^{4,966} | *καγω* cum ℵBC*DLX 1. 33. 60^{ev} Or^{bis} Cyr ... ς *και εγω* cum AC^{3}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler | *ερχομαι*: D add *ουκετι ειμι εν τω κοσμω και εν τω κοσμω ειμι.* Similiter igitur a (nisi quod ab initio versus *και ουκετ. ειμι ε. τ. κοσμ.* om); conferendi etiam sunt c (qui *et in saeculo sum* ante *και αυτοι* add) et e (qui *et iam non sum in hoc mundo* post *ερχομ.* add) | *πατερ*: B *πατηρ* | *εν τω ονομ. σου*: D add *και οτε ημην μετ αυτων* (D$^{gr\,2}$ add *εν τω κοσμω*) *εγω ετηρουν αυτουσ εν τω ονοματι σου* (non mutatis similibus eis quae v. 12 sequuntur) | *ω* cum ℵABCLYΓΔΛΠ unc^{6} al plu syr^{utr} et^{hr} (iam Adlero teste, male reddidit Minisc.) sah arm Ath^{449} ex$^{edd\,pler}$ Cyr^{4,969}; item D*XU 157. al^{10} fu ὅ ... ς (= Gb Sz) *ουσ* cum D^{2} 69. al vix mu f g q vg go cop aeth Ath$^{449\,ed}$ ... a b c e ff^{2} (etiam Chr^{8,549}) Hil$^{417.\,1062}$ om *ω δεδωκασ* usque *εν καθ. ημεισ.* Praeterea cf huc Epiph^{279} in haer. Caianorum: *πατερ αγιε ουρανου και γησ, τηρησον τουτουσ ουσ δεδωκασ μοι. οτε ημην μετ αυτων, εφυλαξα αυτουσ, και ουδεισ εξ* usq *τησ απωλειασ.* Item Epiph^{793} *ουσ δεδωκασ μοι, πατερ, εφυλαξα αυτουσ εν τω κοσμω.* *δεδωκασ* cum ABCDXY unc rell etc ... ℵLM al pauc *εδωκασ* | *καθωσ ημεισ* cum ℵAB^{2}et^{3}CDEGHKLXΓΔΛΠ*et^{3} al longe plu q go sah cop syr^{sch} et$^{hr\,98}$ aeth Cyr^{4,969} et^{1080} ... ς Ti *καθ. και ημ.* cum B*MSUYΠ^{2} al^{12} f g vg syr^{p} et$^{hr\,98}$ arm Ath$^{449\,bis}$ ex$^{edd\,pler}$ | *ημεισ*: X add *εν*, 33. al^{5} g syr^{p} arm add *εν εσμεν*

12. *ημην* (H*ΓΛ al *ημιν*): B *ημεν* | *μετ αυτων* sine additam cum ℵBC*DL 1. al pauc b c e ff^{2} g (*pater, cum essem* etc) vg sah cop Cyr^{4,972} et^{977} et^{1080} Hil$^{417\quad 1062}$ Aug$^{ioh\,107,6}$ ... ς (Gb^{0}) add *εν τω κοσμω* cum AC^{3}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler (a *et in hoc mundo cum essem cum illis*) f q go syr^{utr} et^{hr} arm (ante *μετ αυτ.*) aeth (Chr^{8,549} *εν τω κοσμω*, sed om *μετ αυτ.*) | *ω δεδωκασ μοι*: ℵ* om. Possunt illa quidem aliena manu ex v. 11 repetita videri, at nec ab Iohanne aliena repetitio. | *ω* cum BC* L 33. 64. Cyr^{4,972} et^{978} et^{1080}, item ὅ (*quod*) ℵ^{c} sah cop syr^{hr} (ut v. 11) arm ... ς Ln *ουσ* cum AC^{3}DXYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} aeth Or$^{int\,4,485}$ | *δεδωκασ*: C *εδωκασ* | *και εφυλαξα* (et. ℵ^{c}; ℵ* *εφυλασσον*) cum ℵBC*L 33. 64. d sah arm syr^{hr} Cyr^{4,972} et^{1080} Hil^{1062} ... Ln [*και*]

ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 *νῦν δὲ πρὸσ σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα*
λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην 15, 11
ἐν ἑαυτοῖσ. 14 *ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖσ τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμοσ*
ἐμίσησεν αὐτούσ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼσ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ 15, 18 s
ἐκ τοῦ κόσμου. 15 *οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃσ αὐτοὺσ ἐκ τοῦ κόσμου,* Mt 6, 13
ἀλλ' ἵνα τηρήσῃσ αὐτοὺσ ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 *ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ*
εἰσὶν καθὼσ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17 *ἁγίασον αὐτοὺσ ἐν* 11
τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγοσ ὁ σὸσ ἀλήθειά ἐστιν. 18 *καθὼσ ἐμὲ ἀπ-*
έστειλασ εἰσ τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺσ εἰσ τὸν κόσμον·

εφ., ς om *και* cum AC*D^{gr}XYΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg go syr^{utr} cop aeth Or^{int} | KΓ al^{4scr} *απολετο* | XYΛ al *απωλιασ*

13. *εν τω κοσμω*: D *εν τουτω τω κοσμ.*, item a b c f ff^{2} (non e g q vg) *in hoc mundo* | *εν εαυτοισ* cum ℵABXΠ (sed ε in *εαυτ.* suppletum prima manu in ℵ) al^{3scr}; similiter C* sah^{mün} *εν ταισ καρδιασ εαυτων* ... ς Ln Ti *εν αυτοισ* cum C^{3}DLYΓΔΛ unc^{7} al pler Cyr^{4,977}

14. *εγω δεδωκ. αυτοισ τ. λο. σου*: D *εγω δε εδωκα τον λογ. σου εν αυτοισ* | *εμισησεν* et. Or^{3,599}: D 40. 63. 73. 77. 253. 259. a c q *μισει* (D *μεισει*) | *εισιν* (d *sum*) *εκ*: D a c f q add *τουτου* | *καθωσ εγω* (et. ℵ^{c}, sed ℵ* om; f g vg sah cop syr^{hr} Or^{int} *et ego*) *ουκ ειμι* (M 248. i^{scr} y^{scr} al pauc *ο. ειμ.* post *κοσμου* pon) *εκ τ. κοσμ.* (a f q Or^{int} *de hoc mundo*) et. Or$^{int\,3,888}$ (*et isti non sunt de hoc mundo, sicut et ego* etc): D (sed vide ante d) Π* 69. 19^{ev} 48^{ev} b c e om. Huc trahi non licet Or^{3,599} (*τὸν ἐπίγειον τόπον νομιστέον. σαφῶσ δὲ οὗτοσ σημαίνεται καὶ ἐκ τοῦ· καὶ ὁ κόσμ. ἐμίσησεν αὐτούσ, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου. ἐμίσησε γὰρ* etc)

15. 16. Om hos versus (ab *εκ του κοσμου* ad *εκ του κοσμ.* transilientes) 33. 225.

15. *ουκ ερωτ. ινα αρησ* (UΛ *αρισ*, K al *αρεισ*) *αυτ. εκ τ. κοσμου*: Y om | B* om *εκ του κοσμου, αλλ ινα τηρησησ αυτουσ*, suppl B^{3}. Similiter a ab *εκ του κοσμου* transiluit ad *εκ τ. κοσμ.* initio versus 16. Similiter etiam testes alii nonnulli.

16. *εκ*: D b c f q add *τουτου* | *εγω*: D 69. 97. c f vg (sed non fu*) sah cop syr^{hr} *καγω* | *ουκ ειμι* hoc loco cum ℵABCDLX al aliq it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm Chr^{8,552} Cyr^{4,983} ... ς post *εκ τ. κοσμου* cum YΓΔΛΠ unc^{7} al pler go syr^{p}

17. *αγιασον* (Cyr^{4,983} *τηρησον*, quod et. in comm repetit): Δ Cyr^{4,983} Did$^{spir\,int\,282}$ (Gall^{6}) praem *πατερ αγιε*, item syr pers^{p} *pater* | *τη*: B om, item Cyr$^{4,983\,txt}$, sed non $^{ibidem\,com}$ ubi praeterea add *τη ση* | *αληθεια* sine *σου* cum ℵ* (sed ab *αληθεια* ad sequens *αληθεια* transilit) ABC*DLΠ^{2} 1. (11^{pe} e silentio) it^{pler} vg go sah syr^{hr} Cyr$^{4,983\,txt}$ (sed in com add *τη ση*) Did$^{int\,282}$ (Gall^{6}) ... ς (sed Gb^{oo}) Ti add *σου* cum ℵ^{c}C^{3}XYΓΔΛΠ* unc^{7} al pler q cop syr^{utr} arm aeth Did$^{tri\,2,6}$ Chr^{8,553} Dial$^{tri\,bis}$ (apud Thdrt^{5,1024} et^{1049}) | *αληθεια εστιν*: B praem *η*

18. *εισ* bis: D a b c f q add *τουτον* | *απεστειλα*: Λ* *αποστειλα*

He 2, 11 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασ-
μένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰσ ἐμέ, 21 ἵνα
πάντεσ ἓν ὦσιν, καθὼσ σὺ πατὴρ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ
αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμοσ πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλασ.
11 22 κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάσ μοι δέδωκα αὐτοῖσ, ἵνα ὦσιν ἓν

---

19. *αγιαζω* sine *εγω* cum ℵA 71. 248. g[scr] b c e q fos sah aeth Did[tri 3,13] Ath[698] (item[355] sed editum ex[cod] *εγω*) Chr[8,553] (et.[mosc 6]) ... ς Ti praem *εγω*, Ln [*εγω*] cum BCDLXY unc rell al pler (sed 131. post *αγιαζ.* pon) a f vg syrr arm (cop post *αγιαζ. εμαυτ.*) Did[tri 3,34] (*ειρηται· εγω αγιαζ. εμαυτον*) Ath[697] Bas[1,302] Cyr[4,986] Or[int 2,310] (*Chr. dixit: Ego sanctifico me ipsum pro eis*). Praeterea g for *et pro eis rogo sanctifico me ipsum.* | *ωσιν και* (a b e Did[tri 3,13] Victorin om) *αυτοι* (Gb'') cum ℵABC*DKLXYΠ al[11] it vg go cop arm syr[sch] et[hr] aeth Ath [355. 697. 698] Did[tri 3,13] et[34] Cyr[4,986] ... ς *και αυτοι ωσιν* cum C[3]ΓΔΛ unc[6] al pler sah syr[p] (Chr[8,553] et[554] om *και αυτοι.* Loco[554] *διο φησιν· ινα ωσιν ηγιασμ. εν τη αληθεια σου.*)

20. *των πιστ.*: XII 1. 247. al[10] arm syr[p mg] Or[int 1,70] praem *παντων* | *πιστευοντων* cum ℵABCD*[gr]LXYΓΔΛΠ unc[7] al longe plu (al pauc *πεπιστευκοτων*) b go cop syr[utr] arm Ath[449] Bas[eth 280] et[297] et[2,216] Chr [8,551] Cyr[4,994] ... ς (= Gb Sz) *πιστευσοντων* cum D[2] al mu[vid] a c e f g q vg sah aeth Or[int 1,70] Cyp[251] Hil[950] | *δια τ. λογ. αυτων*: Λ om

21. *παντεσ εν* (et. Clem[140] Eus[marc 192] etc Or[int 1,70] Cyp[213. 251] etc): C* om *εν* | *πατηρ* cum BD Eus[marc] (:: cf et. vv. 24. 25.) ... ς Ln (nesciens B) *πατερ* cum ℵACLXYΓΔΛΠ unc[7] al omn[vid] Clem[140] Or[3,439] Eus [marc 193 bis] Bas[eth 280] etc | *εν ημιν* sine *ἕν* cum BC*D a b c e sah arm Or[1,300] (*ωσ εγω και συ εν εσμεν, ινα και αυτοι εν υμιν ωσιν*) Eus[marc 193 bis] Ath[449] ex[cdd 2] Hil[780. 951. 952] ... ς add *ἕν*, Ln [*ἕν*], cum ℵAC[3]LXY ΓΔΛΠ unc[7] al fere omn (d[scr] om *εν ημιν*) f g q vg cop syr[utr] et[hr] go aeth Clem Or[3,439] et[4,28. 395] Or[int 1,70] et[2,58] et[3,42] ac[saepe] Eus[marc 192] Ath[449 ed] et[455] Bas[eth 280] Cyr[4,994] Thdrt[3,847] Cyp[213] Hil[155] etc | *ινα*: 1. f[scr] al pauc arm Clem[140] add *και* | *πιστευη* cum ℵ*BC* Clem[140] Eus [marc 192] ... ς Ln Ti *πιστευση* cum ℵ[c]AC[3]DLXY unc rell al omn[vid] Or[3,599] Ath[449] Cyr[994] etc

22. *καγω* cum ℵBC*DLXU 1. 33. 249. al pauc Clem[140] Eus[marc 192] Chr[8, 553b] Cyr[4,1000] et[act 49] ... ς *και εγω* cum AC[3]YΓΔΛΠ unc[6] al pler | *δεδωκασ* cum ℵBCLXYΓΔΛ unc[6] al pler Eus[marc 192] et[193 sem] Cyr[4] ... Ln *εδωκασ* cum ADUΠ 157. 248. p[scr] w[scr] al[10] Clem Hipp[noet 7] Eus[marc 193 bis] Chr Cyr[act] | *δεδωκα* cum BCDLXYΓΔΛ unc[5] al pler Clem Eus [marc 192. 193 ter] Cyr[4] et[act] ... ℵAKMΠ 157. 248. p[scr] w[scr] al[5] Hipp[noet 7] Chr[8,553b] *εδωκα* | *ωσιν εν*: D *ωσιν το εν* | *ημεισ* (a b e f vg[cle] a[scr] mm cop syr[hr] praem *και*, et) *εν* (ℵ* om *εν*) sine *εσμεν* cum (ℵ*)BC*DL 1. 33. e syr[hr] aeth Clem Hipp[noet] Eus[marc 193 bis] Cyr[nest 123. 124] et[act 49] .. ς (Gb[0]) Ln add *εσμεν* cum ℵ[c]AC[3]XYΓΔΛΠ unc[7] al pler it[pler] (c

καθὼσ ἡμεῖσ ἕν· 23 ἐγὼ ἐν αὐτοῖσ καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετε-
λειωμένοι εἰσ ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμοσ ὅτι σύ με ἀπέστειλασ καὶ
ἠγάπησασ αὐτοὺσ καθὼσ ἐμὲ ἠγάπησασ. 24 πατήρ, ὃ δέδωκάσ 12, 26 14, 3
μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶ-
σιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάσ μοι ὅτι ἠγάπησάσ με πρὸ
καταβολῆσ κόσμου. 25 [154.3] πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμοσ σε οὐκ 16, 3
ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, [155.10] καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με 17, 8
ἀπέστειλασ· 26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖσ τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, 15, 9
ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάσ με ἐν αὐτοῖσ ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖσ.

---

sicut sumus nos unum) vg syr^{utr} sah cop go arm Eus$^{marc\,192}$ et$^{193\,sem}$ Cyr$^{4,1000\,txt}$ Or$^{int\,1,70.\,82.\,152}$ Hil^{954}

23. *εγω εν αυτοισ κ. συ εν εμοι* (et. Clem^{140} Hipp$^{noet\,7}$ Eus$^{marc\,192.\,193}$ etc Or$^{int\,1,70}$ etc): D 59. *συ εν εμοι καγω εν αυτοισ* | *εισ εν* (et. Clem Hipp etc): D Eus$^{marc\,bis}$ Chr$^{8,553\,b}$ *εισ το εν* | *ινα* sec cum BCDLX 33. 69. 124. 249^{sem} a e g cop pers^{p} (Or^{3,599} *το· ινα ο κοσμοσ* etc *δισ ειρημενον* etc) Hipp^{noet} Eus$^{marc\,bis}$ Chr Cyr^{4,1000} Amb$^{fid\,5}$ ... ℵ 1. b c vg arm aeth syr^{hr} pers^{w} *και* ... ς *και ινα* cum AYΓΔΛΠ unc^{7} al pler f sah syr^{utr} rell | *γινωσκη*: HKΓΛ al mu *-σκει* | *ηγαπησασ* pri et. c e f g q vg go sah syr^{sch} (ut^{cdd}) et$^{p\,mg}$ pers^{w} Clem^{102} Eus$^{marc\,192}$ Cyr^{4,1000} ... Gb′ *ηγαπησα* cum D al^{7} a b gat cop syr^{sch} (ut ex punctis apparet, nec desunt^{cdd}) et$^{p\,txt}$ et^{hr} pers^{p} arm aeth Chr$^{8,553\,b}$ | *εμε*: D a b *συ* (a b *et tu*) *με* (item Nonn$^{ρ\,76}$)

24. *πατηρ* cum AB (:: cf v. 21) ... ς *πατερ* cum ℵCDL unc rell al omn^{vid} Clem^{140} Eus$^{marc\,192}$ etc | ὃ cum ℵBD vg^{ms} (ap Ln) cop go ... ς Ln *ουσ* cum ACLXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg sah syr^{utr} et^{hr} arm aeth Clem Eus^{marc} Chr$^{8,554\,b}$ Cyr^{4,1003} Thdrt^{4,450} Cyp$^{235.\,321}$ etc | *δεδωκασ* pri cum ℵBCDLXYΓΔΛΠ$^{1\,et\,3}$ unc^{7} al pler Eus^{marc} ... Ln (ex errore) *εδωκασ* cum AΠ^{2} al pauc Clem Chr Thdrt | *κακεινοι* cum ℵBCDLXYΓΔΛΠ^{2} unc rell al pler etc ... ς AKUΠ* al Thdrt^{4,450} *και εκεινοι*, Chr$^{8,554\,b}$ Cyr^{4,1003} *και αυτοι* | *θεωρωσιν*: G *θεωρησωσιν* | *την εμην* (et. Ir$^{int\,244}$ Clem^{140} etc Cyp^{321}): D 91. Eus$^{marc\,192}$ ex$^{cd\,veneto}$ Cyp^{235} om | *ην δεδωκασ* cum ℵACDHLMUXΔΠ^{2} al plus^{60} Eus^{marc} etc ... ς *ην εδωκασ* cum BEGK SYΓΛΠ* al permu Clem Thdrt^{4,450}

25. *πατηρ* cum AB (:: cf vv. 21 et 24) ... ς *πατερ* cum ℵCD unc rell al omn^{vid} | *δικαιε*: 2. d Const^{8,11} (item Hipp^{charism}) *αγιε* | *και* pri et. a e g am fu for ing go sah cop^{wi} syr^{utr} arm aeth Clem^{140} Or$^{int\,89\,bis}$ ... D b c f q vg^{cle} cop^{schw} ex^{dz} syr^{hr} Aug$^{ioh\,111,5}$ om | *ο κοσμοσ*: D *ο κοσμ. τουτοσ* (sic), a f *hic mundus* | *εγω δε σε*: A om *σε* | *εγνων*: D *εγνωκα*. Praeterea cf huc Const^{8,1,1} (ex Hipp^{charism}) *πατερ αγιε, ει και ο κοσμοσ σε ουκ εγνω, αλλ εγω σε εγνων, και ουτοι σε εγνωσαν.*

26. *και εγνωρισα* usque *και γνωρισω*: syr^{hr} om | *ην* (Aug$^{ioh\,111,6}$ *quam dilexisti me*): D *η*, item *qua* it vg. Cf huc Aug$^{ioh\,111,6}$ „*Non est usitata locutio*: Dilectio quam dilexisti me“ – „*usitate quippe diceretur*: Dilectio qua dilexisti me. *De Graeco quidem ista translata est.*“ | *με*: ℵ *αυτουσ*

XVIII.

Mt 26, 36 ss Mc 14, 32 ss Lc 22, 39 ss

1 [156.1] *Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦσ ἐξῆλθεν σὺν τοῖσ μαθηταῖσ αὐ-
τοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρου, ὅπου ἦν κῆποσ, εἰσ ὃν εἰσ-
ῆλθεν αὐτὸσ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.* 2 [157.10] *ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδασ
ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκισ συνήχθη Ἰησοῦσ ἐκεῖ
μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.* 3 [158.1] *ὁ οὖν Ἰούδασ λαβὼν τὴν σπεῖ-
ραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτασ ἔρχεται
ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων.* 4 [159.10] *Ἰησοῦσ οὖν εἰδὼσ*

XVIII. 1. ῑσ̄ cum ℵBL* ... ς Ln ο ῑσ̄ cum ACDL^{2}XY unc rell al omn^{vid} | *του κεδρου* cum ℵ*D a b (a b d *cedri*) sah cop (*arboris cedri*) aeth (*kedros*) ... Gb Sz Ln *του κεδρων* (*κεδρών*, hoc accentu) c. AS (sed habet *κέδρων*) Δ 123. c e f g q vg (c f g vg *cedron*, e *caedrum*, q *caedron*) goth (*kaidron*) arm^{vid} Amb$^{luc\,4,13}$ (^{1338}) Aug$^{ioh\,112,1}$ ... ς Ti *των κεδρων* cum ℵ^{c}BCLXYΓΛΠ unc^{6} al pler (al^{10} *των κενδρων*, 9. *των δενδρων*) Or^{4,398} Chr^{8,557} Cyr^{4,1010} :: LXX *Βασ. γ'* 15, 13 *των κεδρων* (consentientibus A et B) et *Βασ. β'* 15, 23 (sed h. l. codex B^{mai} om *των*). Alibi ut *Βασ. γ'* 2, 37 *κεδρων* sine *των* legitur. Apud Ioseph. Antiqq. 8, 1, 5. *τὸν χείμαρρον κεδρῶνοσ*, Bell. 5, 2, 3. *φάραγγι, ἣ κεδρὼν ὀνόμασται*, etc habetur. Eandem formam sequutus est Nonn^{σ2} *πέζαν ἐσ ἀντιπέραιαν, εὐπρέμνων ὅθι κεδρὼν οἴδματι λυσσήεντι κυλίνδεται ὄμβροσ ἀλήτησ οἰδαίνων θρασὺ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῖο.* Pro testium ratione nomen *Κεδρων*, קדרון, ab ipso Iohanne vix positum videtur. Ac poterat sane quodammodo Graece verti, ut fieret *του κεδρου*, id quod certe rectius quam *των κεδρων* formatum est, etsi nec hoc testibus (LXX) Origene Chrysostomo Cyrillo displicuisse videtur. | *εισηλθεν* (1 al^{3} scr syr$^{p\,bars}$ *-λθον*) *αυτοσ και* (U* om) *οι μαθ. αυτου*: e *introierunt discipuli eius*

2. *δε*: G arm om (cop *Et Iudas - sciebat quoque locum*) | *παραδιδουσ* (239. *παραδουσ*): D *-διδων* | *συνηχθη* sine *και* cum ℵABCDKLUXΠ etc ... EGHMSYΓΔΛ al plu add *και* | ῑσ̄ cum ℵBLXΛ 11^{pe} (e silentio) ... ς Ln ο ῑσ̄ cum ACDYΓΔΠ unc rell al pler Cyr^{4,1010} ... Chr^{8,557} om plane | *εκει* post ῑσ̄ cum ℵACLXY unc rell al pler e q go syr^{p} et^{hr} Cyr^{4,1010} ... B post *τ. μαθ. αυτου* pon, D a b c f g vg syr^{sch} arm aeth post *συνηχθη* (sed b g vg *Iesus convenerat illuc*, c *Ies. conveniebat ibi*, f *Ies. convenieb. illuc*; a *convenerat ibi Ies.*)

3. *λαβων* (et. Or$^{4,292.\,398}$ Cyr$^{nest\,133}$): 1. 2^{pe} Chr^{8,558} Cyr^{4,1011} *παραλαβ.* | *την σπειραν*: 13. 69. 346. praem *ολην* | *και εκ των φαρι.* cum ℵ*et^{cb} DL a for fos Cyr$^{nest\,133}$ ... Ln *και των φαρι.* c. B (errat de Or) ... ς Ti *και φαρι.* cum ℵ^{ca}ACXY unc rell al omn^{vid} it^{pler} vg Or^{4,292} et^{398} Chr^{8,558} Cyr$^{4,1011\,txt}$ | *εκει* (et. ℵ^{c}; q *in locum*): ℵ* om

4. *ουν* cum ABCYΓΔΛΠ unc^{6} al pler e g vg syr^{p} arm ... ℵDLX 1. 33. 2^{pe} (item 69. 124. 346. *ο δε* ῑσ̄) a b c f q fos mt go cop syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,558} Cyr$^{nest\,133}$ *δε* | *ειδωσ* (c *ιδων*) et. Or^{1,395} et$^{int\,3,906}$ etc: D 69.

πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖσ· τίνα ζητεῖτε;
5 *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖσ Ἰησοῦσ·*
ἐγώ εἰμι. εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδασ ὁ παραδιδοὺσ αὐτὸν μετ' αὐτῶν.
6 *ὡσ οὖν εἶπεν αὐτοῖσ· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰσ τὰ ὀπίσω καὶ*
ἔπεσαν χαμαί. 7 *πάλιν οὖν αὐτοὺσ ἐπηρώτησεν· τίνα ζητεῖτε; οἱ*
δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. 8 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· εἶπον ὑμῖν*
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτουσ ὑπάγειν. 9 *ἵνα*
πληρωθῇ ὁ λόγοσ ὃν εἶπεν, ὅτι οὓσ δέδωκάσ μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ 17, 12

90. 124. 157. syr^{hr} arm aeth^{ro} (non PP) Nonn$^{\sigma 25}$ *ιδων* (D *ειδ.*) | *παντα τα*: Y om *τα* | *ερχομενα*: Δ al^{10} *επερχ.* | *εξηλθεν και λεγει* cum BC*D 1. 2^{pe} 97. a c e g q (b vg *processit et dixit*, sed am fu for al *processit et dicit*) sah$^{m\ddot{u}n}$ syr^{utr} (syr^{hr} *exivit, dixit*) arm aeth Or^{1,395} et^{4,399} Chr^{8,558} semel (et semel *εξελθων λεγει*) Cyr^{4,1012} Aug$^{ioh\,112,2}$ ... ς *εξελθων ειπεν* (Y *ειπειν*) cum ℵAC^{3}LXYΓΔΛΠ unc^6 al pler f go cop Cyr$^{nest\,133}$ Or$^{int\,3,906}$

5. *απεκριθησαν*: X aeth add *και ειπον* (go *respondentes ei dixerunt*, cop *respondentes dixerunt*, cop^{dz} add *ei*) | *ναζωραιον* (b e f q Or^{1,395} et^{4,399} etc): D a c e vg Or$^{int\,3,906}$ *ναζαρηνον* | *λεγει*: Or^{1,395} add *δε* | *αυτοισ ις* cum ℵ (B *ις* post *εγω ειμι* pon) ... ς Ln *αυτ. ο ις* cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} c f q vg syr^{utr} et^{hr} cop (*dicit Ies. eis*) etc ... Ti om *ις* cum (B, vide ante) D 435. 150^{ev} 6^{pe} al^3 b e Or^{1,395} (a *Dixit illis: Ego sum. Iesus autem stabat et Iudas* etc) | *ειστηκει* cum B^{3}CLYΓΛΠ unc rell etc ... ℵAB*DGXΔ al *ιστηκ.* (:: inter utramque formam scriptura fluctuare solet. Cf ad vv 16. 18 et alibi.)

6. *ουν* (et. Or^{1,395} etc): A 13. om | *αυτοισ* (et. ℵ^c): ℵ* om | *εγω* sine *οτι* cum ℵABDLXΠ 1. 33. 42. 106. 127. 2^{pe} w^{scr} it vg aeth (Or^{4,399} *και ο μεν ειπεν αυτοισ· εγω ειμι, και απο τησ θειασ αυτου δυναμεωσ απηλθον εισ* etc) ... ς (Gb^0) Ti praem *οτι* cum CEG^{suppl}KMSUYΓΔΛ al pler go arm syrr Or^{1,395} Cyr^{4,1013} et$^{nest\,133}$ | *απηλθαν* cum ℵBD ... ς *απηλθον* cum ACLXY unc rell^{10} al omn^{vid} (nec aliter editus est Or) | *επεσαν* cum ℵBCDE*LX 1. 33. ... ς *επεσον* cum AE^{2}KMSUYΓΔΛΠ al pler (G^2 *απηλθεν* et *επεσεν*)

7. *αυτουσ* (Or^{1,395} *αυτοσ*) *επηρωτησεν* hoc ordine cum ℵDEG^{3}KMSΓΔΛΠ 1. 124. al pler (al mu *αυτοισ επηρ.*) a b c am fu for ing (al) go Or^{1,395} ... Ln Ti *επηρωτ.* (33. Or^{4,399} *ηρωτ.*) *αυτουσ* (:: ut solet dici) cum ABCLUXY 33. 69. 106. 127. 249. al^5 e f q vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{4,399} (*ειτα - παλιν ηρωτ. αυτουσ*) Cyr^{4,1014}; Chr^{8,558} *λεγει αυτοισ*. Praeterea D sah syr^{hr} aeth add *λεγων* (syr^{hr} aeth *et dixit illis*) | *ειπον* cum ℵABCLY unc rell al omn^{vid} ... DX *ειπαν* ... D Or^{1,395} (non item^{4,399}) add *παλιν* | *ναζωραιον*: a c vg *nazarenum* (e *nazorenum*)

8. *απεκριθη* sine *αυτοισ* cum ℵABCLY unc rell al pler a b c e g vg syr^p Cyr^{4,1014} ... DX al plus^{10} f q fos sah syr^{sch} (et^{hr} aeth add *et dixit eis*) arm Or^{1,395} add *αυτοισ* | *ις* (Gb″) cum ℵABCLYΓΔΛΠ* et^3 unc^6 al longe plu (al aliq om) ... ς *ο ις* cum DXΠ^2 1. al mu Or^{1,395}

9. *δεδωκασ*: D 42. 122. w^{scr} *εδωκ.* | *ουκ απωλ.* (EL al *απολ.*) *εξ αυτων* (A

Mt 26, 51 ss Mc 14, 47 Lc 22, 50 s αὐτῶν οὐδένα. 10 $^{160.1}$ Σίμων οὖν Πέτροσ ἔχων μάχαιραν εἵλ-
κυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέωσ δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν
αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχοσ.
11 $^{161.1}$ εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰσ
Mt 26, 52 τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;
Mt 26, 57 Mc 14, 53 Lc 22, 54 12 $^{162.1}$ Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχοσ καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν
Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 $^{163.10}$ καὶ
ἤγαγον πρὸσ Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸσ τοῦ Καϊάφα,

αυτου) ουδενα: D εξ αυτων ουδενα απωλεσα, e *nemine* (corrige *neminem*) *perdidi ex illis*, a *neminem ex his perdidi*

10. σιμων ουν: D τοτε σιμων, q syr^{sch} et^{hr} *Simon autem*, go *verum Simon* | ειλκυσεν: K*L 69. y^{scr} al pauc ηλκυσεν | τον του αρχιερ. δουλον c. ABCLXY unc^{10} al pler g q vg etc ... ℵD 242. a b c e f τον δουλ. του αρχιερ. | ωταριον (Schu „haud dubie recte") cum ℵBC*LX syr$^{p\ mg}$ (sed^{bars} in^{txt} et alteram lectionem in^{mg} habet); item it vg *auriculam*, at nec aliter infra 18, 26, quo loco ωτιον non fluctuat ... ς Ln ωτιον cum AC^{3}DYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr$^{4, 1016}$. Versiones (praeter Latt) pleraeque *aurem* reddunt. | ονομα: DX al^{3} το ονομα | τω δουλω (13. 27. 254. 150^{ev*} 6^{pe} al pauc f ff^{2} add εκεινω): D al^{2} a e του δουλου εκεινου, q for *servi*

11. τ. μαχαιρ. sine σου cum ℵABCDLXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu a b c f ff^{2} g q am fu for em ing taur go cop syr^{utr} et^{hr} arm Nonn$^{\sigma\ 56}$ (κολεῷ τε τίθει ξίφοσ) ... ς (= Gb Sz) add σου (:: ex Mt 26, 52) cum 1. 69. 6^{pe} 7^{pe} al mu (et. aliq ap Scri) e vg^{cle} (etiam fos gat mm mt tol) sah^{mün} aeth Cyr$^{4, 1018}$ et^{1019} Or$^{int\ 3, 908}$ Hil$^{447.\ 1056}$ | θηκην (g vg go Hil bis): x 13. 69. 124. 247. 49^{ev} y^{scr} z^{scr} 6^{pe} al pauc a b c e f ff^{2} q mt cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Or^{int} add αυτησ ... 254. add παντεσ γαρ οι λαβοντεσ μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται :: ex Mt | δεδωκεν (et. Dion$^{alex\ 116}$ ap Gall$^{14\ app}$): DΔ al pauc Chr^{8,560} εδωκεν | ο πατηρ: 69. cop syr^{sch} aeth Dion^{alex} Hil$^{510.\ 531}$ (non item$^{447.\ 1056}$) add μου

12. συνελαβον: Y z^{scr} συνελαβοντο

13. ηγαγον cum ℵ*BD 69. 87. 96. 97. 2^{pe} 3^{pe} a (*duxerunt*) cop go^{vid} syr$^{sch\ vid}$ ... ς Ti απηγαγον (:: ut Mt et Mc; sed cf et. Lc) cum ℵ^{c}ACLYΓΔΛΠ unc^{6} al pler Chr^{8,560} Cyr^{4,1020}, item *adduxerunt* b c f ff^{2} g q vg, similiter vv rell. Praeterea ς Ti add αυτον, Ln [αυτον], cum AC^{3}LYΓΛΠ unc^{5} al pler b f g q vg syr^{utr} et^{hr} sah^{mün} cop rell ... omisimus cum ℵ(et*etc)BC*DG^{3}XΔ 33. 91. 127. 440. 49^{ev} 150^{ev} z^{scr} a c ff^{2} Chr^{8,560} Cyr^{4,1020} | ανναν: G^{3} αναν (item G v. 24) | γαρ: G^{3} g mt taur syr^{p} (minus recte White vertit *enim*) Chr^{8,560} δε | ην γαρ πενθερ. του καιαφα: syr^{hr} om, ita ut οσ ην αρχ. etc ad Annam trahantur; in margine vero eorum loco adscribitur: *et Annas misit Iesum ad Caiapham*. Ita Adler p. 196. Miniscalchi vero haec verba post του ενιαυτου εκεινου inseruit. Qua in re convenit cum syr$^{p\ mg}$ (sed rursus^{bars} sic in ipso textu), qui post εκεινου addit: *misit eum igitur Annas vinctum*

ὃσ ἦν ἀρχιερεὺσ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14 ἦν δὲ Καϊάφασ ὁ
συμβουλεύσασ τοῖσ Ἰουδαίοισ ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθα-
νεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 $^{164.4}$ Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Mt 26, 58 pp
Πέτροσ καὶ ἄλλοσ μαθητήσ. $^{165.10}$ ὁ δὲ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ἦν γνω- 20, 2
στὸσ τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰσ τὴν αὐλὴν τοῦ
ἀρχιερέωσ, 16 $^{166.1}$ ὁ δὲ Πέτροσ εἱστήκει πρὸσ τῇ θύρᾳ ἔξω.
$^{167.10}$ ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴσ ὁ ἄλλοσ ὁ γνωστὸσ τοῦ ἀρχιερέωσ
καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. 17 $^{168.1}$ λέγει Mt 26, 69 pp
οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρόσ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-

ad Caiapham. Similiter Cyr^{4,1021} post εκεινου pergit απεστειλαν δε αυτον δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα, quae ut in ipso textu exhibentur, ita etiam commentario agnoscuntur. Codex vero 225. post πρωτον add απεστειλεν ουν αυτον ο αννασ δεδεμενον προσ καιαφαν τον αρχιερεα. | καιαφα cum ℵABLXY unc rell al omn^{vid} am (fu *caiphae* sed statim post *caiaphas*) go cop etc ... C (sed statim sequitur καιαφασ) D a b c f ff^{2} g q vg (et. for etc) καϊφα

14. ην δε: C add και | καιαφασ: it vg (exc am fu) *caiphas, caifas* (D deficit, supplet manus multo recentior) | αποθανειν (Gb'') cum ℵBC*D^{supp}LX 1. 13. 22. 33. 69. 91. 124. 209. 249. 251. 254. 346. 2^{pe} it vg sah^{mün} cop syr^{sch} et$^{p\ mg}$ et^{hr} arm aeth Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} Nonn$^{\sigma 6}$ Chron^{411} ... ς Ti απολεσθαι cum AC^{2}EG^{3}KMSUVΓΔΛΠ al plu go syr^{p} txt :: αποθανειν potest ad 11, 50 accommodatum credi. At quum testimoniorum antiquissimorum pondere praestet, nec incredibile est ex illo αποληται 11, 50 hoc loco απολεσθαι ortum esse. Est iste locus ex eis ubi praestat probatissimos testes sequi quam coniecturae fidere. | υπερ τ. λαου: 22. a add και μη ολον το εθνοσ αποληται, *et non tota gens pereat*

15. τω ιυ (et. C^{2}): C* αυτοισ | αλλοσ cum ℵ*ABD^{supp} 106. e^{scr} 2^{pe} 8^{pe} sah cop arm^{edd} Nonn$^{\sigma 71}$ (και νεοσ αλλοσ εταιροσ); item *alius* it vg (v. 16. a b c f ff^{2} for *ille alius*, q am fos *ille*) ... ς (sed Gb^{o} o) Ti ο αλλοσ cum ℵ^{cb}CLXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler (syr^{sch} *unus e discipulis aliis*) Chr^{8,560} Cyr^{4,1021} | ην γνωστοσ cum ℵACD unc rell al omn^{vid} b ff^{2} g vg syr^{p} etc ... B a c f q syr^{sch} et^{hr} γνωστ. ην | του αρχιερεωσ: syr^{sch} pers^{p} go om. Cf Nonn$^{\sigma 37}$ ηλθεν εσω θεοδεγμονοσ αυλησ.

16. εισηκει: ℵAB*D^{supp}XΔ al ιστηκει | πρ. τη θυρα: ΓΠ^{2} al plus^{20} προσ την θυραν (sed Γ e^{scr} x^{scr} -ρα) | εξω: ℵ a sah cop syr^{sch} ante πρ. τ. θυρ. pon | ο αλλοσ (g^{cle} vg *alius*): 13. 69. 124. 157. g^{scr} al^{10} fere q am fos cop (*hic*) aeth εκεινοσ, *ille*; a b c f ff^{2} for *ille alius* (:: cf ad v. 15) ... Y 254. sah om | ο (X οσ ην) γνωστ. του αρχιερεωσ cum BC* L(X) ... ς Ln οσ ην γνωστ. τω αρχιερει (:: cf v. 15) cum ℵAC^{2}D^{supp}YΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1022}, nec aliter it vg etc (sah vero *quem pontifex noverat*)

17. τω πετρω ante η παιδ. η θυρ. cum BC*LX 33. b c f ff^{2} g vg Cyr^{4,1023}

τῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; λέγει ἐκεῖνοσ· οὐκ εἰμί. 18 169.10
εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότεσ, ὅτι
ψῦχοσ ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτροσ μετ' αὐτῶν ἑστὼσ
καὶ θερμαινόμενοσ. 19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺσ ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν
περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆσ διδαχῆσ αὐτοῦ. 20 170.1
Mt 26, 55 pp ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦσ· ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ
πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντεσ οἱ
Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. 21 171.10 τί με
ἐρωτᾷσ; ἐρώτησον τοὺσ ἀκηκοότασ τί ἐλάλησα αὐτοῖσ· ἴδε οὗτοι

... ς post *θυρωροσ* cum ℵAC^{3}D^{supp}PYΓΔΛΠ unc^{6} al pler a sah cop syr^{utr} et^{hr} go arm aeth

18. *ειστηκεισαν* (KΛ al *-κησαν*): ℵAB*XYΔ al *ιστηκ.* | *δε* pri (ℵ add *και*): q *ergo* ... L ff$^{2.}$ cop^{dz} arm om; item Eus$^{dem\,293}$ et^{488} *εἰπών· εἱστήκεισαν οἱ δοῦλοι* etc | *και εθερμαινοντο* et. Eus$^{dem\,bis}$ Cyr^{4,1023} Nonn$^{\sigma\,84}$ (*ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ ἀνθρακιὴν στορέσαντεσ*): 1. 2^{pe} a b ff$^{2.}$ om (syr^{sch} ante *οτι ψυχ. ην* pon) | *ην δε και ο πετρ. μετ αυτ.* cum ℵBCLX 1. 33. 124. 249. 2^{pe} a (*stabat autem et Petr. cum illis calefaciens se*) sah syr^{sch} et^{hr} aeth (*et stabat Petr. etiam et calefaciebat se cum illis*) Cyr^{4,1023} (*ην δε κ. ο πε. εστωσ μετ αυτ. κ. θερμ.*) ... ς Ti *ην δε μετ αυτ. ο πετρ.* cum AD^{supp}PYΓΔΛΠ unc^{7} (accedit rursus Π) al pler f g syr$^{p\,txt}$ go, item sed addito *και* ante *ο πετρ.* 13. 346. b c q vg cop (*stabat autem cum illis et Petrus calefaciens se*) arm syr^{p} c.*, item 69. *ην γαρ μετ αυτ. και ο πε.* | *εστωσ* (K supra lineam suppl): Y *εστηκωσ*

19. *περι* sec: 69. 124. Chr^{8,561} om

20. *απεκριθη*: ℵ* (ℵ^{c} om) praem *και*, 1. add *δε* | *αυτω* (for *eis*): ℵ* (non item^{c}) post *ις* pon, c 73. 44^{ev} a b om (fos *respondit Ies. et dixit ei*, item cop *respond. ei Ies. dicens*), hinc Ln [*αυτω*] | *ις* cum ℵ*et^{c}BD^{supp} L ... ς Ln *ο ις* cum ACXYΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Bas$^{eth\,296}$ Cyr^{4,1024} | B* *παρησια* | *λελαληκα* cum ℵABC*LXYΔΠ^{2} al^{10} Cyr ... ς *ελαλησα* cum C^{3} D^{supp}PΓΛΠ* unc^{7} al pler Bas$^{eth\,296}$ Chr^{8,561} | *τω κοσμω*: syr^{sch} *cum populo* | *εν συναγωγη* cum ℵABCD^{supp}PLXYΓΔΠ al longe plu ... ς (= Gb Sz) *εν τη συναγω.* cum A 1. 69^{mg} al mu Bas^{eth} Cyr | *παντεσ* (et. Gb) cum ℵABC*LXΠ al plus^{20} it^{pler} vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Bas^{eth} ^{296} Cyr^{4,1024} (omisso *οι* sq) Or$^{int\,3,906}$ (Nonn$^{\sigma\,99}$ *ἔθνεα λάων*) ... ς (= Gb) Sz *παντοτε* (Schu „valde placet ap. Io.") cum C^{3}D^{supp}PYΓΔΛ unc^{6} (et Π *πάντε*) al longe plu q go syr^{p} ... ς^{e} *παντοθεν* cum minusc paucis, ut certe videtur | *συνερχονται*: M 33. al^{10} arm Bas$^{eth\,296}$ cod *συνηρχοντο*

21. *ερωτασ* cum ℵABC*LXYΠ^{2} 33. 20^{ev} Chr^{8,561} ex$^{mosc\,5}$ Cyr^{4,1025} ... ς *επερωτασ* cum C^{3}D^{supp}PΓΔΛΠ^{1}et^{3} unc^{7} al pler Chr^{montf} | *ερωτησον* cum ℵBC*LXΠ^{2} 1. 69. 124. 249. 299. 2^{pe} Chr (et^{montf}et^{mosc}) Cyr ... ς *επερωτησον* c. AC^{3}D^{supp}PYΓΔΛΠ^{1}et^{3} unc^{7} 33. al pler | *τι ελαλ. αυτοισ*: Δ *οτι* (δ *quid*) *ελ. αυτουσ* (δ *eis*)

οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 [172.1] ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντοσ εἷσ παρ-
εστηκὼσ τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτωσ
ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 23 [173.10] ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦσ· εἰ κα-
κῶσ ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶσ, τί με δέ-
ρεισ; 24 [174.1] ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννασ δεδεμένον πρὸσ
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 [175.1] Ἦν δὲ Σίμων Πέτροσ ἑστὼσ καὶ Mt 26, 71–75 Mc 14, 70–72
θερμαινόμενοσ. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐ- Lc 22, 58–62
τοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνοσ καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. 26 λέγει εἷσ ἐκ τῶν
δούλων τοῦ ἀρχιερέωσ, συγγενὴσ ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτροσ τὸ ὠτίον·
οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽ αὐτοῦ; 27 πάλιν οὖν ἠρνήσατο
Πέτροσ, καὶ εὐθέωσ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

---

21. *α ειπον*: X *τι ελαλησα*

22. *δε*: X 69. 237. 440. al pauc a cop arm om (syr^{sch} eth^{hr} *και ταυτα* etc) | *εισ παρεστηκωσ των υπηρετ.* (g vg *unus adsistens ministrorum*, a ff^{2*} *unus adstans ex ministris*) cum ℵ*B a ff^{2*} g vg Cyr^{4,1026}, item syr^{hr} … ς *εισ των υπηρ. παρεστηκωσ* cum AC^{3}D^{supp}ΓΔΛΠ unc^7 al pler (69. sed *εστηκωσ*) q go sah syr^{utr} arm … ℵ^{c}C*LXY 33. b c (*unus de astantibus ex ministris*) f cop (*υπηρ.* ante *παρεστ.*) aeth (*unus ex adstantibus minister*) *εισ των παρεστωτων* (ℵ^{c}Y al *-στηκοτων*) *υπηρετων* | *αποκρινη*: MUΛ 69. al mu *-ινει*

23. *απεκριθη αυτ.* $\overline{ις}$: ℵ 13. 69. 124. arm *ο δε* $\overline{ις}$ *ειπεν αυτω* … sah cop syr^{sch} *respondit Iesus et dixit illi* | $\overline{ις}$ cum BC*L b^{scr} o^{scr} … ς *ο* $\overline{ις}$ cum AC^{3}D^{supp}XYΓΔΛΠ unc^7 al pler | *ελαλησα* (et. ℵ^c): ℵ* *ειπον*, item Aug ep^{138} et mendac *dixi* (sed ioh^{113,4} et Latt rell *locutus sum*)

24. *απεστειλ. ουν* (ut etiam ς^e) cum BC*LXΔΠ^2 1. 33. 2p^e al vix mu a b f ff^{2*} arm syr^p Cyr^{4,1030} … ℵ 13. 69. 124. 247. 8p^e p^{scr} al^{10} sah syr^{sch} *απεστ. δε*, c g vg syr^{hr} aeth pers^p *et misit*, go cop *tunc* (*τοτε* cop) *misit* … ς Gb Sz Ti nil nisi *απεστειλεν* c. AC^{3}D^{supp}YΓΛΠ* unc^7 al^{70} fere q pers^w | *ο αννασ*: D^{supp}Γ al pauc om *ο* | *καιαφαν*: A al pauc *-αφα* | *αρχιερεα*: H *-ρεαν*

25. *σιμων*: X b^{scr*} Chr^{8,562} om | *ειπον*: A *ειπεν*, g *dixit* | *αυτου ει* (et. c^3): c* *ει εκεινου*, c^2 *ει του ανθρωπου εκεινου* | *ηρνησατο* sine copula cum ℵABC*D^{supp}HLSUXΠ al sat mu b e ff^{2*} g q vg sah syr^p arm … c^3 EGMYΓΔΛ al^{100} *ηρν. ουν*. Item a f go cop *ille autem* (a *at ille*) *negavit*, c syr^{sch} eth^{hr} aeth *et ille negavit* | *ειπεν*: A 33. *λεγει*

26. *λεγει*: 1. q^{scr*} 2p^e 8p^e 60. 74. 89. arm add *ουν* | *συγγενησ* (ℵD *συνγ.*, K *συγκενησ*) *ων* (et. a q *qui cognatus erat*, item syr^p eth^{hr}): LX 33. syr^{sch} arm *ο συγγενὴσ*, item b c f ff^{2*} g vg *cognatus*, e *propinqui* (corrige *-nquus*) | *ειδον*: ita ABD^{supp}EGHLSUΓΛΠ^2 al plu … ℵCKMXYΔΠ^2 al mu *ιδον*

27. *πετροσ* cum ABC*D^{supp}EGKLYΓΔΛΠ* al plu Cyr^{4,1030} … ς (Gb^o) praem *ο* cum ℵC^{2}HMSUXΠ^2 al permu

Mt 27, 1 ss
Mc 15, 1 ss
Lc 23, 1 ss

28 $^{176.1}$ Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰσ τὸ
πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· $^{177.10}$ καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰσ τὸ
πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα. 29 ἐξῆλ-
θεν οὖν ὁ Πειλᾶτοσ ἔξω πρὸσ αὐτοὺσ καὶ φησίν· τίνα κατηγορίαν
φέρετε τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ·
εἰ μὴ ἦν οὗτοσ κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.

28. *ουν* cum ℵABCD^{supp}ΡΥΓΔΛΠ unc rell al plu a c e ff^{2} q vg cop arm syr^{p} Chr^{8,562} Cyr^{4,1032} Chron^{10} et^{411} ... f g go syr^{sch} et^{hr} *δε*, sah *post haec* ante *αγουσιν* ... LMU al plus^{40} b Or^{4,387} om, hinc Gb^{oo} | *απο του καιαφα* (D^{supp} *καιφα*) *εισ το πραιτωριον* et. b q vg *a caiphan* (ita b, *caiafan* q, vg *caipha* sed am *caiapha*) *in praetorium*: contra (:: per errorem) e ff^{2} g ing mm gat tol sax (item cop$^{dz\ vid}$) *ad Caiphan* (ff^{2} *Caipham*) *in praetorium*, f *ad caipha in praetorio*, a *missum ad caipham principem sacerdotum in praetorium*, c *ad caipham et ad pilatum in praetorium* | *πρωι* (Gb$''$) c. ℵABCD^{supp}LMUXΔΛΠ^{2} al^{100} Resp orth^{65} Cyr Chron^{411} ... ϛ *πρωια* c. EGHKSYΓΠ* al permu Chr^{8,563} Chron^{11} (sed ed^{paris} *πρωι*) | *αλλα* cum ℵABC*D^{supp}Δ 1. 2^{pe} al pauc b (c *et*) g am fu for ing go sah (syr^{sch} cop perss arr *donec edissent*; syr^{hr} *ne ederent*) ... ϛ *αλλ ινα* cum C^{2}LXΥΓΛΠ unc^{7} al pler a e f ff^{2} q vg^{cle} syr^{p} (aeth *non introierunt in atrium quoniam illuxerat* dies *ut ederent pascha, ut ne immundi fierent*) | *το πασχα*: D^{suppl} om *το*

29. *πειλατοσ* cum ABC ... ϛ Ln (Ti, sed vide comm) *πιλατοσ* cum ℵD^{suppl}LXΥ unc rell al omn^{vid}, item Nonn (ut$^{\sigma\ 140}$ *Και πιλατοσ ταχυεργοσ* etc) | *εξω* cum ℵBC*LXΠ 1. 27. 33. 249. 2^{pe} al plus^{5} (sed ℵ *εξηλθ. ο. πρ. αυτ. ο πιλ. εξω*) for syr^{sch} et^{p} c.* go (ante *ο πειλατ.*) aeth Cyr^{4,1034} (ante ed$^{paris\ 1638}$ omittebatur), item post *πρ. αυτ.* pon 13. 42. 69. 6^{pe} al mu a b c e f ff^{2} g vg syr^{hr} arm ... ϛ Ti om cum AC^{3}D^{suppl}ΥΓΔΛ unc^{7} al longe plu q sah cop (Cyr$^{edd\ priores}$) | *φησιν* (Gb$'$) cum ℵBC*LX 1. 33. 2^{pe} Cyr (item Chr^{8,563} *και εξελθων φησι· τινα* etc) ... ϛ Ln *ειπεν* cum AC^{3}D^{supp}ΥΓΔΛΠ unc^{7} al pler it vg rell | *φερετε* sine *κατα* cum ℵ*B e (*quam accusationem adfertis hominis huius*) a c (*adfertis* vel *fertis de hoc homine*) q (*infertis huic hominem* sic) ... ϛ Ti add *κατα*, Ln [*κατα*], cum ℵ^{a}ACD^{supp}LX unc rell (in Θ^{c} margo abscissus est post *φερετε*, sed vix *κατα* capiebat, nisi compendio scriptum) al omn^{vid} b f ff^{2} g vg (*adfertis adversus hominem hunc*) Chr^{8,563} (*εχετε κατα*) Cyr^{4,1034}

30. *ειπαν* cum ℵBC ... ϛ *ειπον* cum AD^{supp}LXΥΘ^{c} unc rell al omn^{vid} *κακον ποιων* (*-ησασ* ℵ*) cum ℵ^{c}(et*)BL e (*mali aliquid faciens*), item Nonn$^{\sigma\ 147}$ (*εἰ μὴ ἔην τελέσασ ἄφατον κακόν*), item c* 33. 63^{ev} *κακοποιων*, a *male faciens*; item sah *nisi hic fecisset malum* ... ϛ Ln *κακοποιοσ* (Υ *-ποιωσ*) cum AC^{3}D^{supp}XΥΓΔΘ^{c}ΛΠ unc^{7} al pler b c f ff^{2} g q vg (hi Latt *malefactor*) etc (cop *factor mali*, item al in utramque partem licet adhiberi) Eus$^{ps\ 30}$ Chr^{8,563} (Ath *κακουργοσ*) Cyr^{4,1035} | *παρεδωκαμεν*: ℵ *-κειμεν*. Cf a c f ff^{2} g vg *tradidissemus*, contra b e q *traderemus*.

31 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖσ καὶ κατὰ τὸν
νόμον ὑμῶν κρίνατε. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν οὐκ ἔξ- 12, 33
εστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. 32 ἵνα ὁ λόγοσ τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, Mt 20, 19 pp
ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 33 178.1
Εἰσῆλθεν οὖν εἰσ τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλᾶτοσ καὶ ἐφώνησεν
τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων;
34 179.10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἀφ᾽ ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεισ, ἢ ἄλλοι

31. *ουν* (145* sah *δε*, go *tunc dixit*) ... 254. a b e cop syr^{sch} et^{hr} arm om; hinc Ln (sed errat de C) habet [*ουν*] | *πειλατ.* c. ABCD^{supp} ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum אLXYΘ^{c} unc rell al omn^{vid}. Praeterea retinuimus ὁ articulum cum אAC^{3}D^{supp}LXYΘ^{c} unc^{11} al omn^{vid} ... Ti om cum BC* | *υμων*: Ioh$^{thess\,185}$ (Gall^{13}) om | *κρινατε* sine *αυτον* cum א*Θ^{c} 1. 2^{pe} 3^{pe} i^{scr} c arm Cyr^{4,1035}com (*κρινατε δε μαλλον αυτοι κατα τον υμετερον νομον*) ... ς Ln Ti add *αυτον* cum א^{c}ABCD^{supp}LXY unc^{11} al pler it^{pler} vg sah cop syrr go aeth Chr^{8,564} Cyr$^{4,1035\,txt}$ | *ουν* cum אLXYΓΔΛ unc^{5} al pler a b c f ff^{2} g vg syr^{hr} Chr Cyr (:: praecedit *ουν*, sequitur *ουν*, hinc vel omissum vel *δε* substitutum) ... AD^{supp}KUΘ^{c}Π 1. al^{5} go syr^{p} aeth *δε* ... Ln Ti om cum BC 225. 250. e q sah cop syr^{sch} arm | *αποκτει. ουδενα* (et. Or^{4,401}): 1. 2^{pe} 3^{pe} a c *ουδ. αποκτ.*

32. *ιυ̅*: LΔ 59. 259. *θεου*, 245. 435. go Chr^{8,564} *κυριου* | *ον ειπεν* (א^{c}): א* 254. om | *ημελλεν* cum אABCD^{supp}XYΘ^{c} unc rell al plu ... KLSΠ al^{50} fere *εμελλ.*

33. *παλιν* post *εισ τ. πραιτ.* cum אΑΓΛΠ unc^{7} 1. al pler syr^{p} go :: 19, 9 vix adhibitum huc ad restituendum eundem verborum ordinem. Ceterum ibi quoque offendit *παλιν* eodem modo collocatum ... Ln Ti ante *εισ το πραιτ.* pon (Schu „bene“) cum BC*D^{supp}LXYΔ al^{10} it vg arm syr^{hr} Cyr^{4,1036}; 69. aeth *παλιν* pon ante *ο πιλατ. εισ το πρ.*, cop *iterum venit Pilat. intro in praetorium* ... C^{3} 33. 259. 44^{ev} sah syr^{sch} perss plane om | *ο πειλατοσ* (*πειλ.* cum ABCD^{supp}; ς Ln Ti *πιλ.* cum א rell omn): D^{suppl} om *ο* | *αυτω*: A *αυτοισ* | *ο βασιλευσ* (et. Or^{4,23}): Y* om *ο*

34. *απεκρι.* sine copula et. b e f q vg^{cle} ... D^{supp} a c ff^{2} g am fu for ing mt aeth praem *και* | *απεκριθη* c. אBCLXY unc^{9} al pler Cyr^{4,1037} ... AD^{supp}UΘ^{c}Π 1. 33. 157. 299. 2^{pe} w^{scr} al^{5} *απεκρινατο*. Praeterea ς (Gb^{oo}) add *αυτω* cum אC^{3}EGHKSΓΔΛ al pler c syr^{sch} et^{hr} aeth ... omisimus cum ABC*D^{supp}LMUXYΠ 1. 33. 157. 249. 299. w^{scr} al$^{2\,scr}$ 2^{pe} al^{3pe} 63^{ev} it^{pler} vg go sah cop syr^{p} arm Cyr^{4,1037} | *ις̅* cum BLX 1. 249. 250. 299. g^{scr} Cyr^{4,1037} ... ς *ο ις̅* cum אACD^{supp}YΘ^{c} unc^{11} al pler | *αφ εαυτου* cum AC^{2}D^{supp}XYΓΔΘ^{c}ΛΠ unc^{7} al omn^{vid} ... Ln *απο σεαυτου* cum אBC*L Chr^{8,564} (*απ. σαυτου*) Cyr^{4,1037} | *συ* (et. א^{c}): א*D^{supp} 59. it^{pl} (non b e q) vg sah arm aeth Chr om | *λεγεισ* (et. א^{c}): א* *ειπασ* | *αλλοι σοι ειπον* cum אAC^{3}XYΓΔΘ^{c}ΛΠ^{2} unc^{5} al omn^{vid} a b c e f (ff^{2} g ut vid) q am fu for ing (al) go arm (Chr *αλλοι σοι τουτο ειπ.*) ... B C*D^{supp}L vg^{cle} sah cop syr^{utr} et^{hr} Cyr *αλλοι ειπ. σοι* ... MSΠ*et^{3} al plus^{15} *αλλοσ* (M *αλλο*) *σοι ειπεν*, item aeth

σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτοσ· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖόσ
εἰμι; τὸ ἔθνοσ τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖσ παρέδωκάν σε ἐμοί· τί
ἐποίησασ; 36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή,
οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖσ Ἰου-
δαίοισ· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 [180.1]
εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· οὐκοῦν βασιλεὺσ εἶ σύ; ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦσ· σὺ λέγεισ, ὅτι βασιλεύσ εἰμι. [181.10] ἐγὼ εἰσ τοῦτο γεγέν-
8, 47 νημαι καὶ εἰσ τοῦτο ἐλήλυθα εἰσ τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ
ἀληθείᾳ· πᾶσ ὁ ὢν ἐκ τῆσ ἀληθείασ ἀκούει μου τῆσ φωνῆσ.
38 λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτοσ· τί ἐστιν ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν
19, 4 πάλιν ἐξῆλθεν πρὸσ τοὺσ Ἰουδαίουσ, [182.9] καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἐγὼ

35. πειλατ. cum AB*D^{supp} ... ϛ Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3}LY unc rell al omn^{vid} | μητι (et. Or^{4,401} et ℵ^{c}): ℵ* 1. 2^{pe} 6^{pe} μη | οι (D^{supp} om) αρχιερεισ (et. ℵ^{c} Or): ℵ* b e ο αρχιερευσ | εμοι: A μοι

36. ι̅ς̅ cum ℵABCD^{supp}LXYΓΛΠ*et^{3} unc^{7} al plu Cyr^{4,1038} ... ϛ (Gb^{oo}) praem ο cum ΔΠ^{2} al mu | η βασιλ. η εμη pri: ℵ η εμη βασιλ. | Y a τουτου pri ad τουτου alterum transilit | η βασ. η εμη sec (et. Or$^{1,375.\ 3,220.\ 582}$ et ^{4,23}): ℵD^{supp} 73. 106. 124. Chr$^{mosc\,1}$ η εμη βασ. | οι υπηρεται: ℵ praem και | αν post οι υπηρετ. cum AD^{supp}YΓΔΛΠ unc^{7} al pler q Or ^{3,582} Hier^{ecclesiast} (accuratissime q Hier *ministri utique mei*), item *ministri mei utique* c f ff^{2} g vg^{cle} et^{cdd} (sed non am for fu al) aeth ... ℵB$^{mg\ suppl}$LX 1. 33. 69. 91. 124. 249. 299. arm Or^{1,375} et ^{3,220} et ^{4,23} Chr^{8,565} Cyr^{4,1038} post ηγωνιζοντο (Chr -σαντο) pon ... B* om, nec exprim a b e am for fu, nec magis vv. aliae | παραδοθω: D^{supp} 69. παραδω | η βασ. η εμη tertio loc: ℵ η εμη βασ.

37. πειλατοσ cum AB*D^{supp} (sed cf alibi, ubi passim ℵCDIRT accedunt) ... ϛ Ln Ti πιλ. cum ℵB^{3} rell omn^{vid} | απεκριθη: U aeth praem και ... K syr^{sch} sah cop^{dz} Cyr^{4,1039} add αυτω | ο ι̅ς̅ cum ℵABD^{supp}YΛΠ unc^{7} al plu Cyr^{4,1039} ... Ti om ο cum LXΓΛ 28. 33. 262. al^{50} | εγω semel cum ℵBD^{supp}LY 1. 13. 33. 69. 124. 235. 249. 6^{pe} al pauc a c fos arm Chr^{8,565} Cyr Cyp^{297} Amb$^{ioseph\,12}$, item e aeth qui neutrum εγω habent ... ϛ Ti εγω. εγω, Ln εγω. [εγω], cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b f ff^{2} g q vg sah cop syr^{utr} et^{hr} go | γεγεννημαι (Γ 69. al^{10} ac plures γεγενημαι): A praem και | τη αληθεια (ℵ^{c}): ℵ* περι τησ αληθειασ. Cf e *testimonium dicam veritatis*; it^{rell} vg *testimonium perhibeam (reddam* q*) veritati.* | εκ τησ αληθειασ (et. ℵ^{c}): ℵ* om εκ

38. πειλατοσ cum AB*D^{supp} ... ϛ Ln Ti πιλ. ut v. 37 | τι (ℵ^{c}): ℵ* τισ | αληθεια: 1. al aliq η αληθ. | ουδεμ. ευρισκ. εν αυτ. αιτιαν cum BLX 249. (299. εν αυτ. αιτ. ουδεμ. ευρ.) b c e ff^{2} g vg aeth (a *nullam in illo invenio causam*; f Quaest^{65,2880} *nullam invenio causam in eo*) Cyr ^{4,1040} ... ϛ ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτ. cum ℵAΓΔΛΠ unc^{7} al pler q go syr^{utr} et^{hr} arm Chr^{8,568}. Similiter sah cop *non invenio ullam causam in eo*

οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39 [183.4] ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν Mt 27, 15 ss Mc 15, 6 ss
ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν Lc 23, 17 ss
τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 [184.1] ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγον-
τεσ· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶσ λῃστήσ.

XIX.

1 [185.1] Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτοσ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστί- Lc 23, 16

(cop *in hoc homine*) ... D^supp Const^{5,14,6} ουδεμ. αιτ. εν αυτω (Const κατ αυτου) ευρισκ. | εν αυτω: Y* om, sed suprascriptum habet et ante αιτιαν et post ευρισκω, ut sit aut ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρ. aut ουδεμ. αιτ. ευρ. εν αυτω.

39. συνηθ. υμιν (al^5scr etc ημιν): L συνηθ. υμων ... e g for ing em mt taur om υμιν | Y om ινα | απολυσω pri ante υμιν cum ℵBD^suppKLUX ΔΠ 1. 33. al mu it (sed c ff^2·? om υμιν) vg syr^utr eth^hr sah cop arm Cyr ... ς Ti post υμιν cum AEGHMSYΓΛ 69. al plu go aeth | εν τω: B om εν | βουλεσθε ουν sine ινα cum ABD^suppLX unc rell al pler Chr Cyr ... ℵKUYΠ al aliq add ινα | απολυσω sec ante υμιν cum ℵABD^supp KLUXYΠ 1. 33. 69. al mu it (sed a om απολ. υμιν) vg go syr^utr eth^hr sah cop arm aeth Cyr ... ς Ti post υμιν cum EGHMSΓΔΛ al plu (al aliq Chr om υμιν utroq loco)

40. εκραυγασαν: LM εκραυασαν. Iidem sic 19, 6 et 12. | ουν (et. b c ff^2· q vg^cle syr^p): a go cop *autem*, fos syr^sch eth^hr aeth *et* ante εκραυγ. ... S al^15 e f g am for em ing taur (fu non adfert haec verba ex Ioh) sah Aug^ioh 115,5 om | παλιν: GKUΠ 1. 13. 33. 42. 69. 124. 127. 299. 346. 2^pe 6^pe 11^pe al^40 a b c e ff^2· q (non item f g vg) sah cop syr^sch eth^hr arm aeth Chr^{8,568} (item Nonn^{σ 190}) om. Addunt vero ς Ln Ti παντεσ cum AEHSYΓΔΛ (item GKUΠ) al plu (item al^50) f g vg (item it^6 sah cop etc Chr), item D^supp post λεγοντεσ ... omisimus cum ℵBLX 28. 249. 435. g^scr i^scr al^10 (Or^{4,402} οι λεγοντεσ γε αναβεβηκεναι ινα αγνισωσιν εαυτουσ, εκραυγασαν λεγοντεσ τω πιλατω: μη τουτον απολ. αλλα τ. βαρ.) :: pro παλιν alii παντεσ substituerunt, alii cum παλιν coniunxerunt | λεγοντεσ: b c e Chr^{8,568} om | τον: D^supp om | ο βαραββασ (ff^2· *rabbi barabam*): D^supp om ο | λῃστησ: syr^p mg (sed^bars sic in ipso textu) *princeps latronum* (αρχιληστησ), item e Promiss *insignis latro*

XIX. 1. ελαβεν (sed MY 127. syr^hr post ο πιλατ. pon) et και εμαστιγωσεν (MUXΓ al εμαστηγ.) cum ABD^suppYΓΔΛΠ unc^7 al pler b c e f ff^2· g q vg go syr^p eth^hr arm aeth Cyr^{4,1043} ... ℵLX 33. a sah cop λαβων post ο πειλ. (πιλ.) et εμαστιγωσεν (omisso και) ... syr^sch *tunc Pilatus flagellavit Iesum* omissis ελαβεν et και | πειλατ. cum AB*D^supp; cf ad 18, 37 ... ς Ln Ti πιλ. cum ℵB^3 unc rell al omn^vid | εμαστιγωσεν: 235. al pauc c e fos mt (a *acceptum - flagellavit eum*) sah cop syr^p eth^hr add αυτον

Mt 27, 26 ss Mc 15, 15 ss γωσεν. 2 καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντεσ στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον
αὐτόν, 3 καὶ ἤρχοντο πρὸσ αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺσ
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 186.9 Ἐξῆλθεν
18, 38 πάλιν ὁ Πειλᾶτοσ ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν οὐχ εὑρίσκω. 5 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦσ ἔξω,
φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ

2. *αυτου τη κεφαλη* (a b f ff^{2} g vg *imposuerunt capiti eius*, c *capiti eius superposuerunt*) ... AUΠ w^{scr} *αυτου επι την κεφαλην*, G 250. 48^{ev} al pauc *επι την κεφαλην αυτου*, item c *super caput eius*, q *in capud eius*

3. *και ηρχοντο πρ. αυτ.* cum ℵBLUXΛΠ 13. 33. 69. 106. 124. 2^{pe} al plus^{15} it^{pler} vg sah cop syr^{p} et^{hr} arm aeth Cyr^{4,1043} Nonn$^{r\,14\,vid}$ ... ς om cum AD^{supp}ΓΥΔ unc^{6} al longe plu f q go syr^{sch} | *ο βασιλευσ*: ℵ *βασιλευ* | *εδιδοσαν* (LX *-ωσαν*) cum ℵBLX 1. 22. Cyr ... ς *εδιδουν* (K w^{scr} *-δου*) cum AD^{supp}ΓΥΔΛΠ unc^{7} al pler

4. *εξηλθεν* sine copula (et. Gb) cum ℵD^{supp}Γ 1. 106. 157. 2^{pe} y^{scr} al^{3} a c e f g q am em fu for fos ing gat mt go sah cop syr^{p} arm ... ς *εξηλθ. ουν* cum EGHMSUYΔΛ al longe plu b ff^{2} vg^{cle} ... Ln *και εξηλθ.* cum ABKLXΠ al^{9} syr^{sch} et^{hr} (*et exiit ergo*) aeth Cyr^{4,1044} | *παλιν*: 440. r^{scr} syr^{sch} post *ο πιλ.* pon ... 258* 346. 47^{ev} i^{scr} b ff^{2} om | *πειλατ.* c. AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* c. ℵB^{3}LY unc rell al omn^{vid}. Vide ante. | *εξω* post *ο πειλ.* (*πιλ.*) cum ℵLX 69. 124. 237. 252. 346. (440. r^{scr} *ο πιλ. παλιν εξω*) a b c f ff^{2} g q vg syr^{hr} arm aeth ... Y ante *παλιν* pon ... ς Ln Ti *εξω ο πιλ.* (*πειλ.*) cum ABD^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} (syr^{sch} *ο πειλ. παλ. εξ.*) go Cyr^{1044} ... 106. 131. 249. i^{scr} al^{6} e sah cop om | *αιτιαν ουχ ευρισκω* cum ℵ* (similiter om *εν αυτω* 131* *ουδεμιαν αιτ. ευρισκ.*). Prope accedunt (nisi quod omnes vario loco *εν αυτω* add) 78. 127. 6^{pe} arm *αιτ. εν αυτω ουχ ευρισκω*, 13. 69. 124. *εν αυτω ουχ ευρισκ. αιτιαν*, c e ff^{2} *in eo* (e *ipso*) *causam non invenio*, q *in illum causam non invenio*; a *non invenio in eo causam*, b f *non invenio* (f add *ullam*) *causam in eo*; syr^{hr} *causam non ego invenio in illo* (substituto *ουδεμιαν* pro *ουχ*) ℵ^{a}B 1. 33. sah cop aeth Cyr^{4,1044} *ουδεμιαν αιτιαν* (ℵ^{a} *αιτ. ουδεμ.*) *ευρισκ. εν αυτω*, ita Ln. Similiter (compositis *ουδεμιαν αιτ.*) ς *εν αυτω ουδεμ. αιτ. ευρισκ.* cum D^{supp}ΓΔΛΠ unc^{7} (sed G post *εν αυτω* deficit) al plu g am for fu fos mt tol (hi Latt *in eo nullam causam invenio*) go syr^{p} ... (separatis *ουδεμ.* et *αιτιαν*) Ti *αιτιαν εν αυτω ουδεμιαν ευρισκ.* cum LXY 157. 250. 299. Similiter A al pauc *ουδεμ. εν αυτω αιτ. ευρισκ.*, vg^{cle} *nullam invenio in eo causam*, syr^{sch} *non invenio in eo ullam causam* :: cf 18, 38 (et 19, 6.). Videbatur addendum *εν αυτω*, praetereaque aptius videbatur *ουδεμιαν* quam *ουχ*. Hinc omnis varietas orta est. Lectionum vero a ς, a Ln, a Ti editarum nulla est quam tot turbas creasse credibile sit.

5. *ο ις*: B om *ο* | *εξω*: KUΛΠ 1. 106. 131. 157. 262. 2^{pe} al^{15} q go aeth ante *ο ις* pon ... 235. ff^{2} g vg (sed non for al) sah cop om | *φορων*

λέγει αὐτοῖσ· ἰδοὺ ὁ ἄνθρωποσ. 6 $^{188.1}$ ὅτε οὖν ἴδον αὐτὸν οἱ Mt 27, 23 pp
ἀρχιερεῖσ καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν· σταύρωσον σταύρωσον.
$^{189.10}$ *λέγει αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖσ καὶ σταυρώ-* 18, 31
σατε· $^{190.9}$ ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 $^{191.10}$ ἀπεκρί- Lev 24, 16
θησαν οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖσ νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει

(et. g vg): 1. 2^{pe} 3^{pe} 8^{pe} al pauc a b c e f ff$^{2\cdot}$ q arm Chr^{8,569} *εχων* | *και λεγει - ανθρωποσ*: a e ff$^{2\cdot *}$ om | *αυτοισ*: 64. syr^{sch} pers^{p} cop add *ο πιλατοσ* | *ιδου* cum ℵBLXYΠ^{2} 1. 33. Cyr^{4,1045} Hesych^{presb} in cat ox^{390} ... ϛ Ln (falsus de B) Ti *ιδε* (:: quod v. 4 non fluct, nec magis v. 14) cum AD^{supp}ΓΔΛΠ^{1et3} unc^{7} al pler | *ο ανθρωποσ*: B om *ο*

6. *ιδον* (Y 225. *-εν*) cum ℵAD^{supp}KLMXYΛΠ al mu ... ϛ Ln *ειδον* cum BE HSUΓΔ al plu | *οι αρχιερεισ*: Y 91. 225. 299. al^{3} praem *ο οχλοσ και* | *οι υπηρεται* (13. 69. 124. 346. add *των ιουδαιων*): Y al^{2scr} *πρεσβυτεροι* ... 71 g^{scr} om | *εκραυγασαν* (et. ℵ^{c}): LM *εκραυασαν* (ut 18, 40) ... ℵ* *εκραξαν*. Non addidimus *λεγοντεσ* cum ℵ(et*et^{c})Y 91. a b e ff$^{2\cdot}$ (item Hil^{133} *de quo clamaverunt: Crucifige, crucifige*) ... ϛ Ln Ti add *λεγοντεσ* cum ABD^{supp} unc rell al pler c f g q vg rell Cyr^{4,1045} :: *λεγοντεσ* post *εκρ.* 19, 12 non fluct; 18, 40 non om nisi b c e. Intulerunt vero multi post *εκραυγαζ.* 12, 13; etiam 19, 15. Dubii haerebamus 1, 15 de *λεγων* post *κεκραγεν*. Cf etiam 7, 37, ubi *λεγων* post *εκραζεν* non om nisi a e (quod ad ipsum locum non notavimus). Etiam post *ηγγειλαν* 4, 51 et post *απεκριθησαν* 10, 33 delendum duximus *λεγοντεσ*, simili auctoritate freti. | *σταυρ. σταυρωσον* sine additam cum BL 1. al (e silentio, ut 7^{pe} 11^{pe}; nullus^{scr}) am for fu em ing mt taur tol (e *crucifigatur*) Chr^{8,569} ex^{mosc} pler Cyr^{4,1045} et^{txt} et^{com} Hil^{133} (vide ante) Aug$^{cons\,3,46}$ ... Gb Sz Ln add *αυτον* cum ℵAD^{supp}XYΓΔ ΛΠ unc^{6} al^{160} a (*cruci eum figerent*) b c (*crucifige eum, crucifige*) f ff$^{2\cdot}$ g q vg^{cle} syr^{sch} (*crucifige eum, crucifige eum*) et^{hr} et^{p} sah cop (uterq ut syr^{sch}) arm aeth (ut syr^{sch}) go Const^{5,19,3} (sed magis spectat ad v. 15 *και πιλατου ειποντοσ· τον βασιλεα υμων σταυρωσω; αυτοι επεβοων· ουκ εχομεν βασ. ει μη καισαρα. και παλιν επεβοησαν· σταυρωσον σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων* etc) Chr^{edd} :: cf v. 15, item Mc 15, 13 Lc 23, 21 | *πειλατοσ*, ϛ Ln Ti *πιλατοσ* ut vv. 1. 4. et antea | *αυτον υμεισ*: D^{supp}LY e q *υμ. αυτ.* | *ουχ*: LΔ *ουκ*

7. *απεκριθησαν* sine *αυτω* cum ℵ 1. (al?) a b c e f ff$^{2\cdot}$ aeth Or^{4,402} ... ϛ Ln Ti add *αυτω* cum ABD^{supp}LXY unc rell al pler g q vg rell Cyr^{4,1047} | *οι ιουδαιοι*: 69. 124. 346. add *και ειπον* (346. *-παν* teste Sz); item syr^{hr} aeth *et responderunt Iudaei et dixerunt ei* (*ei* om aeth) | *εχομεν*: X al^{2scr} al pauc *εχωμεν* | *κατ. τ. νομ.* sine *ημων* cum ℵBD^{supp}LΔ it^{pler} vg Or^{4,402} et$^{int\,2,324.\,4,569}$ Hil^{912} ... ϛ Ti add *ημων* cum AXYΓΛΠ unc^{6} al omn^{vid} q go sah cop syr^{utr} et^{hr} rell Chr^{8,569} Cyr | *υιον θεου*: SΓΔΛ 127. al^{25} go *θεου υιον* | *θεου* sine articulo (et. ϛ^{e} Gb Sz) cum ℵABD^{supp} unc^{omn} al pler Or Chr Cyr ... ϛ^{e} *του θε.* cum minusc ut vdtr pauc | *εαυτον* (M *αὑτον*) hoc loco cum ℵBLMXY 1. 33. 69. 249. 346. 48^{ev} al aliq it (sed a b *filium se dei*) Or et Or^{int} Cyr (Chr post

10, 33 Mt 26, 63 ss pp ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 $^{192.4}$ Ὅτε οὖν ἤκου-
σεν ὁ Πειλᾶτοσ τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 καὶ εἰσῆλθεν
Mt 27, 12 ss Mc 15, 4 s εἰσ τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ
Ἰησοῦσ ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10$^{193.10}$ λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶ-
τοσ· ἐμοὶ οὐ λαλεῖσ; οὐκ οἶδασ ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ
ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; 11 ἀπεκρίθη Ἰησοῦσ· οὐκ ἔχεισ ἐξου-
σίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο

εποιησεν, item aeth) ... ς ante *υιον θεου* (vel *θε. υι.*) pon cum AD^{supp} EHKSUΓΔΛΠ al longe plu syr^{utr} (sah cop syr^{hr} *fecit se fil. dei*) arm

8. *οτε*: 13. 69. 346. *ωσ*, 2^{pe} *οταν* | *πειλατοσ* et *πιλατοσ* ut v. 6 etc. Praeterea 69. 124. 6^{pe} cop *ο πιλατ.* post *λογον* pon | *τουτον τον λογον* (249. al$^{3\,scr}$ *τον λογ. τουτ.*): Π *τουτων των λογων*

9. *εισηλθεν*: D^{supp} *-λθον* | *παλιν* (et. ℵ^{a}): ℵ* 235. 47^{ev} 49^{ev} sah^{cod} (cop^{dz} *igitur*) aeth om (minusc aliq varie pon, item a c f ff^{2}· q sah cop syr^{sch} arm post *εισηλθ.* pon). Praeterea M^{mg2} *ο πιλατοσ*, quod pro *παλιν και* in usum ecclesiasticum adscriptum vdtr, ita ut a verbis *ο πιλατοσ λεγει* lectionis initium fieret. Ceterum mirum in modum Chr ^{8,569}: διὰ τοῦτο οὐκέτι αὐτὸν ἐρωτᾷ· τί ἐποίησασ; ἀλλ' ἄνωθεν πάλιν ὑπὸ τοῦ φόβου κατασειόμενοσ ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν λέγων· εἰ σὺ εἶ ὁ $\overline{χσ}$; ἀλλ' οὐκ ἀπεκρίνατο. | *ο δε* $\overline{ισ}$: M ff^{2}· *και ο* $\overline{ισ}$ ... e om copulam

10. *λεγει* sine copula (et. Gb, improbante Schu) cum ℵ*A 28. 69. 124. 346. 435. y^{scr} al^{25} q cop syr^{sch} arm Cyr^{4,1050} ... ς Ln add *ουν* cum ℵcBD^{supp}LXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu it^{pler} vg sah syr^{p} (syr^{hr} *et dixit ei autem*, aeth *et dixit ei*) | *πειλατοσ*, ς Ln Ti *πιλατοσ*: ut vv. 1. 4. 6 etc | *εμοι ου λαλεισ*: 69. post *σταυρ. σε* exeunte versu pon *και εμοι ου λαλ.* | *απολυσαι σε*, tum *σταυρωσαι σε* hoc ordine cum ℵABE* e syr^{sch} ... ς *σταυρ. σε*, tum *απολυσ. σε* cum D^{supp}E^{corr*}LXYΓΔΛΠ unc^{5} al fere omn (sed 96. 250. om *και εξουσ. εχ. σταυρ. σε*)

11. *απεκριθη* sine *αυτω* cum AXYΓΔΛΠ unc^{6} al pler b e f ff^{2}· q vg go cop arm syr^{p} ... ℵBD^{supp}L 1. 33. 249. a c sah syr^{sch} (et^{hr} *et respondit Iesus et dixit ei*, item aeth) Cyr^{4,1051} add *αυτω*, hinc Ln [*αυτω*] | $\overline{ισ}$ cum BD^{supp}EHKSUXY*ΓΠ al plus^{50} ... ς (Gb^{00}) praem *ο* cum ℵALMY^{2} ΔΛ al plu Cyr. Praeterea 13. 69. 346. aeth syr^{hr} (vide ante) add *και ειπεν αυτω*, item a c ff^{2}· *et dixit* | *εχεισ* cum ℵAD^{supp}LXYΛΠ al^{12} (^{4} ap Scri) cop (:: cf huc 8, 39) ... ς Ln Ti *ειχεσ* cum BΓΔ unc^{6} al pler Chr ^{8,570} (sed$^{mosc\,1}$ *εχεισ*) Thdrt^{2,806} Cyr^{4,1051}. Latt (et. Ir$^{int\,250}$ Or$^{int\,1,142.\,2,676}$) *haberes.* | *κατ εμου* post *εξουσιαν* cum ℵBD^{supp}KLX 1. 33. 124. 157. 2^{pe} a b c ff^{2}· g vg arm syr^{hr} aeth ... YΠ al pauc q Or$^{int\,bis}$ (*non haberes adv.* [*in*] *me potestatem*) Cyp^{212} (*nullam haberes adv. me pot.*) ante *εξουσιαν*, similiter f *non haberes in me ullam potestatem* ... ς post *εξουσ. ουδεμ.* cum AEHMSUΓΔΛ^{2} al pler go syr^{utr} (sah cop *non haberes* [*habes*] *ullam potestatem in me*) (e *nullam potestatem haberes adv. me*, Ir$^{int\,250}$ *nullam haberes potestatem in me*) Cyr ... A* 28. 80. 235. 254. p^{scr} Hil^{745} om *ουδεμιαν*, Chr^{8,570} Thdrt^{2,806} om *κατ εμου ουδεμιαν* | *δεδομενον σοι* cum ℵBD^{supp}LY syr^{utr} et^{hr} aeth. Item a c e ff^{2}· q Ir^{int}

ὁ παραδούσ με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτοσ
ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγαζον λέγοντεσ· ἐὰν
τοῦτον ἀπολύσῃσ, οὐκ εἶ φίλοσ τοῦ Καίσαροσ· πᾶσ ὁ βασιλέα ἑαυ-
τὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13 ὁ οὖν Πειλᾶτοσ ἀκούσασ τῶν
λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματοσ

250 Or$^{int\,1,142}$ Cyp^{bis}; habent enim *nisi data* (sic a e ff$^{2.}$ Ir$^{edd\,priores}$ Or; *datum* c q Ir^{stieren} ex^{cdd}) *tibi esset* (sic c ff$^{2.}$ Cyp^{325}, *tibi fuisset* a q Ir; *esset tibi* e Cyp^{212}; *esset data tibi* Or) *desuper* (c e Ir Or Cyp; a *desusum*, ff$^{2.}$ q *desursum*) ... ϛ Ti *σοι δεδομενον* cum AIΓΔΛΠ (X om *σοι*) unc^{6} al certe pler go arm Chr Cyr Thdrt. Item b f g vg Or$^{int\,2,676}$; habent enim *nisi tibi data* (g vg *datum*, am fu ing taur post *esset*) *esset* (b *esset tibi data*) *desuper* | *ο παραδουσ* (A *-δόσ*) cum ℵBEΔΛ 47^{ev} 2^{pe} 3^{pe} 8^{pe} (al^{vid}, neglexerunt enim pler conlatores); item *qui tradidit* it vg, nec aliter syrr etc ... ϛ Ti *ο παραδιδουσ* cum AD^{supp}HIK LMSUXYΓΠ al pler Chr Cyr | *με σοὶ*: sic KMΓΛΠ etc, non *μέ σοι* | *μειζονα*: U *μειζω̄* (sic, i. e. *μειζων*, ut etiam y^{scr}), LY 69. 245. 250. g^{scr} al *μειζον* (:: sequitur *α*-)

12. Testatus est Adler syr^{hr} omittere hunc versum. At hoc tantum ad ^{144} spectat, ubi plura per totam lectionem desiderantur; pagina vero ^{372} versus^{12} legitur. | *εκ τουτου*: 1. 13. 19. 69. 124. 346. 2^{pe} al^{5} cop add *ουν*, item a c f ff$^{2.}$ g vg^{cle} (non am fu for ing* al) syr^{sch} syr^{hr} arm aeth praem *et* | *πειλατοσ* cum ABD^{supp} ... ϛ *πιλατοσ* ut supra | *ο πειλ.* (*πιλ.*) ante *εζητει* cum ℵBLMX 13. 33. 124. 346. (69.) a c e ff$^{2.}$ g sah cop syr^{hr} Cyr^{4,1052} (69. *ο πιλ. απολ. εζητ. τον ιν̄*) ... ϛ Ti post *εζητει* cum AD^{supp}EHISUYΓΔΛ al pler f q vg go syr^{utr} arm aeth ... KΠ 27. 254. p^{scr} w^{scr} post *απολ. αυτον* ... b om *ο πειλ.* | *αυτον* (M 33. Cyr ante *απολυσαι*): 13. 69. 71. 124. 7^{pe} al^{5} *τον ιν̄* | *εκραυγαζον* (A *εκρυγαζ.*, LM *εκραυαζ.*) cum AILMYΠ 1. 22. 69. 124. al plus^{20} Or^{4,402}; item ϛ *εκραζον* cum ℵ^{c}EHKSUXΓΔΛ al plu Chr^{8,570} Cyr. Item *clamabant* b c e f ff$^{2.}$ g vg, *vociferabant* q, item syr^{utr} ... ℵ* *ελεγον* pro *εκρ.* *λεγοντεσ* ... BD^{supp} 33. 157. 249. w^{scr} al^{10} a (*exclamaverunt*) syr^{hr} *εκραυγασαν* | *λεγοντεσ*: 71. 248. g^{scr} syr^{sch} om | *εαν*: B *αν* | *πασ* sine copula (et. Or) ... D^{supp} 106. 32^{ev} a f q vg^{cle} (non am for fu ing taur al) cop syr^{sch} (syr^{hr} *quia omnis*) add *γαρ* (libere Const^{5,19,3} *επεβοησαν· σταυρωσον, σταυρωσον αυτον· πασ γαρ ο ποιων εαυτ. βασιλεα αντιλεγει τω καισαρι· και εαν τουτον απολυσησ, ουκ* etc) | *εαυτον* cum ℵABD^{supp}ILXYΓΔΛΠ unc^{6} al longe plu Or Const Chr Cyr ... ϛ (= Gb Sz) *αὑτον* cum minusc vix mu. Praeterea MY 26^{ev} arm post *ποιων* pon | *τω καισαρι*: 1. om *τω*

13. *πειλατ.* cum ABD^{supp}I ... ϛ Ln Ti *πιλατ.* cum ℵL unc rell al omn^{vid} | *των* (L *τον*) *λογων* (M *-γον*) *τουτων* (Gb″) cum ℵABLM 15. 78. al pauc q (*verba haec*) sah cop arm syr$^{p\,cod\,flor}$; item D^{supp}EHISYΓΔ al plus^{60} Resp$^{orthod\,65}$ *τουτων* (Γ *-τον*) *των λογων*, *hos sermones*, *haec verba* it^{pler} vg syr^{p} eth^{hr} go (deficit post *haec*) ... ϛ *τουτον τον λογον* cum KU (barb^{ev} om *τουτον*) al plu syr^{sch} aeth Chron^{11}; item AΠ 27. 127. 299. w^{scr} al pauc Cyr^{4,1053} *τον λογον τουτον* | *βηματοσ* sine articulo

εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 *ἦν*
δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰου-

c. ℵABD^{supp}ILUXΠ al^{15} Cyr^{4,1053} Chron^{11} ... ς (Gb^{00}) praem *του* c. EHKM SYΓΔΛ barb^{ev} al pler Resp^{orthod65} | *λεγομενον*: 1. 2^{pe} al *οσ λεγεται*, ut Latt *qui dicitur* | *λιθοστρωτον*: a b e ff^{2} vg *lithostrotus*; c *litostratos*, f g gat *lithostratus*; q *lapidestratus* | Y *εβραϊστει*, I *εβραειστι* | *δε* c. ABIL XY unc^{10} al omn^{vid} it vg rell Resp^{orthod} etc ... ℵD^{supp} om | *γαββαθα* (M 1. al *-θᾶ*, *-θά* EKSUΓΛΠ al plu) ... ΠΓΠ* barb^{ev} al^{60} vg$^{cdd\,aliq}$ (sed non am fu for ing) syr$^{p\,mg\,gr}$ *γαβαθα* ... q *gabbata*, c *gabtha*, b *gennetha*, e *gennatha*, a *gennaesa*, f *gennesar* ... 1. 19^{mg} 22. 138. *καπφαθα*, arm *kappatha* ... ℵ* per manifestam incuriam *γολγοθα*, ℵ^{c} substituit *γαββαθα*.

14. *ην δε*: Y arm om *δε* | *ην δε παρασκ.* usq *εκτη*: sah^{woi} *erat autem hora sexta parasceves paschatis*; sed sah^{mün} (i. e. in membranis^{borgianis}) om *ωρα ην ωσ εκτη* ... aeth *et parasceve pasch. erat, tempus meridiei sextae horae* | *ωρα ην* (Gb'') cum ℵABD^{supp}LMUXΔΠ barb^{ev} al^{60} a c fos Chron^{11} (ex Petr^{alex}) et^{411} Cyr^{4,1053} ... ς *ωρα δε* cum EHI SYΓΛ al mu ff^{2} (sab *hora autem*, blan *hora autem hora*) syr^{p} arm Resp^{orthod65}; item K 127. al pauc *ωρα δε ην*. Similiter cop *hora autem sexta erat*, syr^{sch} *et erat quasi* etc ... 157. 9^{pe} al^{7} b e f q vg nil nisi *ωρα* | *ωσ* cum ℵABEIKLSXYΓΛΠ al^{50} fere ... ς *ωσει* cum D^{supp}HMUΔ al plu Resp^{orthod} Chron^{bis} Cyr | *εκτη* cum ℵ*ABEHIKMSUYΓΛΠ al pler it vg sah^{woi} cop syr^{utr} eth^{hr} arm aeth perss Resp^{orthod} Cyr^{4,1053}, item χ^{comm}. Confirmant Valentt vel potius Marcus^{gnost} ap Ir^{1,14,6} et ap Hipp^{210} *καὶ διὰ τοῦτο Μωυσέα ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν εἰρηκέναι τὸν ἄνθρωπον γεγονέναι· καὶ τὴν οἰκονομίαν δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἡμερῶν, ἥτισ ἐστὶ παρασκευή, τὸν ἔσχατον ἄνθρωπον εἰσ ἀναγέννησιν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου πεφηνέναι, ἧσ οἰκονομίασ ἀρχὴν καὶ τέλοσ τὴν ἕκτην ὥραν εἶναι* (*εἶναι* add Hipp), *ἐν ᾗ προσηλώθη τῷ ξύλῳ*. Item Hipp$^{daniel\,6}$ (Lag^{151}) *ὅτι δὲ πέμπτῳ καὶ ἡμίσει καιρῷ παρῆν ὁ σωτὴρ ἐν τῷ κόσμῳ – λέγει ὁ Ἰωάννησ· ἦν δὲ ὥρα ἕκτη, ἵνα ἥμισυ τῆσ ἡμέρασ ἐπιδείξῃ*. Praeterea cf Hesych$^{presb\,hr}$ in$^{cat\,ox\,389}$ *τίνοσ ἕνεκεν ὁ μὲν Μάρκοσ τρίτην ὥραν λέγει τὸν χ̅ν̅ σταυρωθῆναι, ὁ δὲ Ἰω. ἕκτην; Μάρκοσ μὲν τὴν ὥραν τῆσ ἀποφάσεωσ τοῦ σταυροῦ σαφῶσ καὶ ἀναμφιβόλωσ ἐκτίθεται – ὁ Μάρκοσ αὐτὸν τὴν τρίτην ὥραν σταυρωθῆναι λέγει, ἀφ' ἧσ ὁ Πιλᾶτοσ τὴν ἀπόφασιν ἐξήνεγκεν· Ἰωάννησ δὲ – τὴν ὥραν ἐν ᾗ τῷ σταυρῷ προσήλωσαν τὸν κύριον ἔφησεν*. Similiter idem Hesych ap Coteler$^{quaest\,46}$ *τίσ ἡ αἰτία τοῦ Μάρκον μὲν τρίτην ὥραν τὸν κύριον λέγειν σταυρωθῆναι, ἕκτην δὲ τὸν Ἰωάννην συγγράψασθαι; – τρίτην μὲν γὰρ ὥραν τῇ ἀποφάσει ὁ Πιλᾶτοσ τὸν κύριον ἐξήνεγκεν· ἄλλων δὲ τριῶν ὡρῶν διαγενομένων μέχρι τῆσ ἕκτησ ἐν τῷ φραγελλοῦσθαι καὶ τὴν κοκκίνην χλαμύδα ἐνδύεσθαι καὶ ταῖσ ἀκάνθαισ στεφανοῦσθαι καὶ ἐμπαίζεσθαι, τῇ ς' ὥρᾳ προσηλώθη τῷ σταυρῷ*. Augustini explicationem vide cons$^{3,40\,ss}$, unde nonnihil ad Mc 15, 25 adtulimus, et ioh$^{117,1.2}$ ..... ℵ^{c}D^{supp}LX^{txt}Δ 72. 88. 123* mg 151. *τριτη*. Ad hanc lectionem Chron^{11} et^{411} addita habet:

δαίοισ· ἴδε ὁ βασιλεὺσ ὑμῶν. 15 [194.1] ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι·

καθὼσ τὰ ἀκριβῆ βιβλία περιέχει αὐτό τε τὸ ἰδιόχειρον τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὅπερ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλακται χάριτι θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖσε προσκυνεῖται. Confirmat etiam locus Severi[ant] in ep. ad Thomam episc. Germaniciae, quem exhibent cat[ox 389] et cat[corder 436] (unde hausit Mai[4,299]) item schol[237] (ap Mtthaeium ad h. l., item[108. 138. 154] ap Birchium ad h. l.). Legitur autem sic: Εὐσέβιοσ ὁ Καισαρεὺσ ὁ Παμφίλου προσαγορευόμενοσ ἐν ταῖσ πρὸσ Μαρῖνον ἐπὶ ταῖσ περὶ τοῦ θείου πάθουσ καὶ τῆσ ἀναστάσεωσ ζητήσεσι καὶ ἐπιλύσεσι καὶ τοῦτο προὔθηκεν εἰσ ἐξέτασιν, τὸ τὸν μὲν θεῖον εὐαγγελιστὴν Μάρκον εἰπεῖν ὥραν εἶναι τρίτην καθ᾽ ἣν ἐσταυρώθη ὁ θεὸσ ἡμῶν (schol χ̅σ̅ καὶ θεὸσ καὶ σωτὴρ ἡμῶν, item[cord] sine ἡμ.), τὸν δὲ θεολογικώτατον Ἰωάννην κατὰ τὴν ὥραν τὴν ἕκτην γράψαι προκαθεσθῆναι τὸν Πιλᾶτον ἐπὶ τοῦ βήματοσ ἐν τῷ λιθοστρώτῳ καλουμένῳ τόπῳ καὶ ἀνακρίνειν τὸν ι̅ν̅· καί φησι γραφικὸν εἶναι τοῦτο σφάλμα παροραθὲν παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆσ ἀπογραψαμένων τὰ εὐαγγέλια· τοῦ μὲν γὰρ γάμμα στοιχείου τὴν τρίτην ὥραν σημαίνοντοσ, τοῦ δὲ ἐπισήμου τὴν ἕκτην, καὶ πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων πρὸσ ἀλλήλουσ τούτων τῶν χαρακτήρων κατὰ πλάνην τὸ γάμμα στοιχεῖον τὸ τῆσ τρίτησ ὥρασ δηλωτικόν, κυρτωθείσησ τῆσ ἀποτεταμένησ εἰσ μῆκοσ εὐθείασ, εἰσ τὴν τοῦ ἐπισήμου μεταχωρῆσαι σημασίαν, τοῦ τῆσ ἕκτησ ὥρασ δηλωτικοῦ. τῶν γὰρ τριῶν εὐαγγελιστῶν – συμφώνωσ λεγόντων ὡσ ἀπὸ τῆσ ἕκτησ ὥρασ σκότοσ ἐγένετο – πρόδηλον ὡσ ὁ κύριοσ καὶ θεὸσ ι̅σ̅ πρὸ τῆσ ἕκτησ ὥρασ – ἐσταύρωτο, δηλαδὴ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν, ὡσ ὁ Μάρκοσ ἱστόρησε, καὶ τοῦ Ἰωάννου τὸν ὅμοιον τρίτην εἶναι τὴν ὥραν ἐπισημηναμένου, καὶ τῶν ἀπογραψαμένων τὸ γάμμα θέντων εἰσ τὸ ἐπίσημον. Similiter rem explicat Ammonius in scholio quod cat[corder 436] praebet: τὴν ὥραν ἐπεσημήνατο ὁ εὐαγγελιστὴσ διὰ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐν τῇ τρίτῃ γεγονυῖαν ἡμέρᾳ. ὁ δὲ καλλίγραφοσ ἀντὶ τοῦ γάμμα στοιχείου, ὅπερ σημαίνει τὴν τρίτην, ἔγραψε τὸ ἐπίσημον, ὃ καλοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖσ γαμέξ, ὃ δηλοῖ τὴν ἕκτην, πολλὴν ἔχοντα πρὸσ ἑαυτὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ διὰ τοῦ γραφικοῦ σφάλματοσ γέγονεν ἡ διαφωνία· ἀντὶ γὰρ Γ′ ὥρασ ς′ ἔγραψεν. Eadem fere repetit Thphyl ad h. l. Denique et Nonn[τ 67] confirmat τριτη lectionem: ἦν δὲ τιταινομένη τριτάτη θανατηφόροσ ὥρη. Locum vero Hieronymi qui huc spectat ex breviario in ps[77] iam ad Mc 15, 25 adtulimus. Statuit enim ibi a librariis non in Iohanne sed in Marco corruptum esse numerum; nec enim Γ (τριτη) sed ς (i. e. εκτη) ab Marco evglista l. l. profectum esse. Defendit igitur in Iohannis loco εκτη scripturam.

15. εκραυγασαν (L εκραυασαν) ουν (q *autem*) εκεινοι (e om) cum ℵ[c]BLX b e q Cyr[4,1054] (33. οι δε εκραυγασαν ουν) ... ς Ln οι δε εκραυγασαν (M εκραυασαν) cum (A -γασον) EHIMSUΓΔΛ al plu a c f ff[2*] (*at illi* a c ff[2*], *illi autem* f fu, item *exclamaverunt* a f ff[2*], c fu *clamaverunt*) cop arm aeth. Confirmat εκραυγασαν et. Or[4,402] (και παλιν εκραυγασαν οι ιουδαιοι). Item D[supp]KYΠ w[scr] al οι δε εκραυγαζον (barb[ev] al εκραζον), item *clamabant* g vg sah syr[utr] et[hr]. Praeterea U barb[ev]

ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. $^{195.10}$ *λέγει αὐτοῖσ ὁ Πειλᾶτοσ· τὸν*
βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖσ· οὐκ ἔχομεν
βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 $^{196.1}$ *τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐ-*
τοῖσ ἵνα σταυρωθῇ.

Mt 27, 32 ss Mc 15, 21 ss Lc 23, 26 ss $^{197.1}$ *Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν,* 17 *καὶ βαστάζων ἑαυτῷ*

13. 69. 124. 299. al plus^{15} (aeth) add *λεγοντεσ* ... ℵ* *οι δε ελεγον* | *αρον αρον* (ℵ^{ca} c om alterum) *σταυρωσον αυτον* et. Or^{4,402} et^{3,434}: contra Or^{3,246} *αιρε αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον, σταυρωσον αυτον,* Or^{3,639} *αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον, σταυρου σταυρου αυτον,* Or^{3,642} *σταυρου σταυρου αυτον και αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον,* Or^{4,14} *αιρε απο τησ γησ τον τοιουτον και σταυρου σταυρου αυτον* (:: cf Act 22, 22) | *πειλατοσ* cum AB*D^{supp}I ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵ etc, ut supra | *απεκριθησαν*: 13. 69. 124. 346. add *ουν* | *εχομεν*: EΛ barb^{ev} al aliq *εχωμεν*

16. *παρεδωκεν*: Y -*καν* | *αυτον αυτοισ* cum ABD^{supp}ILXYΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} a e sah syr^{utr} et^{hr} (aeth om *αυτον*) Chr^{8,573} ... ℵ b c f ff^{2} g q vg (cop *eis Iesum*) Cyr^{4,1056} *αυτοισ αυτον* :: quae lectio nescio an alteri praestet | *παρελαβον* (L *παραλαβον*) *ουν τον* $\overline{ιν}$ cum BLX 33. 249. a b c e ff^{2} cop Cyr (iidem nil addunt); item (qui aliquid addunt) D^{supp} 142. a^{scr} q fos ..... omnes reliqui (exc minusc^{2}) non modo differunt, sed etiam additamento aucti sunt. Habent autem sic: ς Ln *παρελαβον δε* (syr^{sch} aeth *και παρελ.*) *τον* $\overline{ιν}$ cum AEHIKSΓΔΛΠ*et^{3} al plu g vg syr^{p} et^{sch} aeth Cyr^{cod} Chr^{8,573}; item Y f *οι δε παρελαβον τον* $\overline{ιν}$ ... ℵ^{c} Or^{3,543} *παραλαβοντεσ ουν τον* $\overline{ιν}$ (Or *αυτον*). Similiter UΠ^{2} barb^{ev} 91. 127. 131. 239. 274. 299. 10^{pe} al^{15} syr^{hr} *παραλαβοντεσ δε τον* $\overline{ιν}$ (syr$^{hr\ mg}$ add *εισ το πραιτωριον*). Item ℵ*M 1. 13. 61^{mg} 69. 124. 346. 2^{pe} sah arm *οι δε παραλαβοντεσ* (ℵ* *λαβοντεσ*) *τον* $\overline{ιν}$ (sic ℵ* sah arm, rell *αυτον*) ... 42. 61* omnia ista om (si fides est conlationibus), hinc Gb^{o}. | Post *τον* $\overline{ιν}$ igitur, ut iam indicatum est, nil addunt, quos ipsi sequuti sumus, BLX 33. 249. a b c e ff^{2} cop Cyr; item si recte conlati sunt 19. 42. 61* ...... omnes reliqui varia addunt. Ita ς (= Gb Sz) *και απηγαγον* (q *adduxerunt*, g vg^{cle} *eduxerunt*) cum A al mu g q vg^{cle} syr^{p} aeth, item Gb Sz *και ηγαγον* (*duxerunt*) cum D^{supp}EHIKSYΓΔΛΠ*et^{3} al plus^{125} (in his 142. a^{scr} tisch) f am fos mt syr$^{sch\ vid}$ Chr Cyr^{cod}; item omisso *και* ℵ*et^{c}MUΠ^{2} barb^{ev} 1. 127. 131. al (mu?) sah arm *απηγαγον* (barb^{ev} 127. 131. al *ηγαγον*), atque ex his MUΓ barb^{ev} 127. 262. 299. al permu Cyr^{cod} insuper add *εισ το πραιτωριον* (U* ponit ante *απηγαγ.*), item 28. al pauc *εισ το σταυρωσαι*, tisch* *επιθεντεσ αυτω τον σταυρον*. Rursus pro *απηγαγον* vel *ηγαγον* etc 13. 69. 124. 346. syr^{hr} Or^{3,543} add *επεθηκαν αυτω τον σταυρον* (totus locus ap Or sic legitur: - $\overline{χω}$ *συνεσταύρωται, καὶ ἄρασ τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ ἀκολουθεῖ τῷ δι' ἡμᾶσ βαστάζοντι τὸν ἑαυτοῦ σταυρόν, κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτω παρὰ τῷ Ἰωάννῃ· παραλαβοντεσ ουν αυτον επεθηκαν αυτω, καὶ τὰ ἑξῆσ, ἕωσ τοῦ· οπου αυτον εσταυρωσαν.*)

17. *και βασταζων* etc: cop *et iste portans suam crucem venit*; a c *et baju-*

τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰσ τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται
Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, [198.1] καὶ μετ'
αὐτοῦ ἄλλουσ δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.
19 [199.1] ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτοσ καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ
σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦσ ὁ Ναζωραῖοσ ὁ βασιλεὺσ τῶν
Ἰουδαίων. 20 [200.10] τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν

---

lans (a gestans) sibi crucem pervenit, ff[2.] *et bajulans sibi crucem, et venit*; sah *et portabat suam crucem*; *exiit autem* | εαυτω cum ℵLΠ 1. (post τ. στ. pon) w^scr z^scr semel Cyr[4,1056], item Or[3,543] (καὶ ὁ μέν, ἵν' οὕτωσ ὀνομάσω, κατὰ τὸν Ἰωάννην ΙΣ ἑαυτῷ βαστάζει τὸν σταυρόν, καὶ βαστάζων αὐτὸν ἐξῆλθεν); item αυτω BX 33., ut Ln Ti; item *sibi* it^pler vg syr^hr. Similiter (ante τ. σταυρ.) D^supp 239. 254. 299. z^scr semel al εαυτου, p^scr al? αυτου ... ς αὐτου idque post τον σταυρ. cum EHKMSΓΛ al pler (sed SΓΛ etc αὐτου), item ΑΙΠΥ barb^ev al Chr [8,573] Cyr^cod εαυτου, item q sah cop syr^utr rell ... 13. 69. 124. 346. syr^hr αυτον pro εαυτω τ. σταυρ. (vide ante) | εισ τον (Υ το): EHSΓΛ al plus[70] a b c e f ff[2.] q sah cop syr^sch et^p c.* et^hr aeth εισ (346. 435. al pauc add τον) τοπον, sed Γ al pauc c ff[2.] sah cop syr^sch et^hr aeth om postea | κρανιου: syr^p mg in cod^bars adnotat: *hoc est patris nostri Adam; in quo loco sepelivit eum Noach post diluvium, ibi fixerunt crucem domini nostri*. Haec respondent commentario Chrysostomi[8,574]: τινεσ φασιν εκει τον αδαμ τετελευτηκεναι και κεισθαι, και τον ΙΝ εν τω τοπω ενθα ο θανατοσ εβασιλευσεν, εκει και το τροπαιον στησαι. Inde pendet etiam scholion codicis Λ: οπου γαρ ο αδαμ εκετο (sic) εκει ο αδαμ εσταυρωθη (sed verbis αδαμ εσταυρ. deletis repositum est [ΧΣ supplendum vdtr] το τροπαιον εστησεν.) | ο λεγεται cum ℵABK 157. 440. y^scr al[20] barb^ev a c f q syr^hr Cyr ... ς οσ λεγεται cum D^supp EHIMSUYΓΛΠ al plu e syr^p rell ... LX 33. 249. 35^ev b ff[2.] g vg sah cop syr^sch Chr om, posteaque iidem (exc b am fu for ing al) habent εβρα. δε (aeth *hebraice autem dicunt eum*) | Y*i^scr y^scr z^scr al εβραϊστη, Y[2] εβραϊστει, I (ut ante) εβραειστι | γολγοθα (-θᾶ h. l. B[3]M etc; -θά ΚΓΛΠ etc): D^supp γολγοτα, B sah γολγοθ, e *gulgotha*, syr^p *gogultha*, syr^p mg gr γολγολθα, syr^hr *gulgultha*, syr^sch *gagulta*, X γαββαθα

18. αυτον εσταυρωσαν: 1. vg^cle arm εστ. αυτον | αλλουσ δυο: D^supp δυ. αλλ., a *alios duos latrones*, cop *latrones duo*

19. πειλατ. cum AB*D^supp I ... ς Ln Ti πιλατ. cum ℵB[3] etc | εθηκεν: A ΚΠ barb^ev al[15] επεθηκ. | ην δε (D^supp add το) γεγραμμενον: 13. 69. 124. 346. add εβραϊστι ρωμαϊστι ελληνιστι (69. ελλη. ρωμα.) | ΙΣ ο ναζωραιοσ (e f ff[2.] q *nazoreus*; a b c g *nazarenus*): 69. om ... syr^sch et^hr sah praem *hic*. Libere Nonn τ[103] οὗτοσ ἰησοῦσ, οὗτοσ ἰουδαίων βασιλεὺσ γαλιλαῖοσ ἰησοῦσ.

20. τουτον ουν τον τιτλον etc: ℵ* a verbis ο βασιλευσ των ιουδαιων v. 19. ad eadem verba v. 21 posita (μη γραφε· ο βα. τ. ιουδ.) transi-

Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺσ ἦν ὁ τόποσ τῆσ πόλεωσ ὅπου ἐσταυρώθη ὁ
Ἰησοῦσ· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21
ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖσ τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ
βασιλεὺσ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνοσ εἶπεν· βασιλεύσ εἰμι τῶν
Ἰουδαίων. 22 *ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτοσ· ὃ γέγραφα, γέγραφα.*
Mt 27, 35 Mc 15, 24 Lc 23, 34 23 $^{201.1}$ *Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν,*
ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρα-
τιώτῃ μέροσ, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄραφοσ, ἐκ τῶν ἄνω-

luit; supplevit praetermissa ℵ^{a}. Item 69. om *τουτον ουν* usq *ανεγν. των ιουδ.* | *ανεγνωσαν*: D^{supp} vg^{cle} (item sah etc) post *των ιουδ.* pon | ο (Π* om sed ipse* suppl) *τοπ. τησ πολεωσ* c. ℵ^{a}ABD^{supp}ILXΥΓΛΠ unc^{6} barb^{ev} al longe plu q syr^{p} Cyr^{4,1091} ... ς (= Gb Sz) *τησ πολ. ο τοπ.* c. 1. 69. al it^{pler} (sed e libere *quia iuxta civitatem in crucem sublatus est Iesus*) vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm | *οπου*: Α *οπ* in litura scriptum habet | *ο ις*: X om ο | *και ην γεγραμμ. εβρ. ρω. ελλ.*: 13. 69. 124. 346. om (vide ad v. 19) | *εβρ. ρωμα. ελλην.* hoc ordine cum ℵ^{a}BLX 33. 74. 89. 90. 234. 248. q^{scr} r^{scr} e sah cop syr^{hr} arm aeth Cyr ... ς Ln *εβρ. ελλην. ρωμα.* cum AD^{supp}IΥΓΛΠ unc^{6} barb^{ev} al pler it^{pler} vg syr^{utr}. Praeterea ter I *-στει*, D^{supp} *-σται*. Libere Nonn$^{\tau\,109}$ *αὐσονίῃ γλώσσῃ τε σύρῳ καὶ ἀχαΐδι φωνῇ.*

21. *πειλατω* cum AB*D^{supp}I ... ς Ln Ti *πιλατω* cum ℵB^{3} etc | *οι* (D^{supp} om) *αρχιερεισ των ιουδαιων*: e *sacerdotes Iudaeorum*, g vg (et. fu al) *pontifices Iudaeorum* (sed am om), ff^{2}· *principes sacerdotum* ... b c f q for fos *principes Iudaeorum*; a *principes sacerdotum et principes Iudaeorum* ... 73. 249. d^{scr} i^{scr} ff^{2}· (vide ante) am sax syr^{sch} pers^{p} om *των ιουδαιων* | *μη γραφ. ο βα. των ιουδ.*: Υ om, transiliens a *των ιουδ.* ad *των ιουδ.* | *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *ειμι* ante *τ. ιουδ.* cum ℵAD^{supp}IXΥΓΛΠ unc rell al pler it vg sah (cop vero *ego sum rex* etc) etc ... BLX 33. aeth post *τ. ιουδ.* pon

22. *πειλατ.* cum AB*D^{supp} ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB^{3}I rell omn

23. *οτε* (L 73. om) *εσταυρωσαν*: ℵ *οι σταυρωσαντεσ* | *τον ιν*: 124. (sed mg *τ. ιν*) vg g sah Aug$^{ioh\,118,1}$ *αυτον* | *ελαβον* (et. Eus$^{dem\,505}$): sah cop Eus$^{ecl\,87}$ *λαβοντεσ*, 69. *λαβων* | *και* (69. sah cop Eus^{ecl} om) *εποιησαν* (L *ποιησαν*): et. Eus^{dem} Ps-Ath^{2,67} Cyr^{4,1062} ... D^{supp} *ποιησαντεσ* | *τεσσερα* cum ℵALM ... ς Ln *τεσσαρα* cum BD^{supp}IXΥΓΛΠ unc^{5} al omn^{vid} | *και τον χιτωνα* cum ℵ^{c}ABD^{supp}ILT^{d}XΥΓΛΠ unc^{6} al pler e f g q vg syr^{p} sah cop rell Eus^{ecl} Cyr ... ℵ* a b ff^{2}· syr^{sch} om ... 69. 124. 346. c arm Eus$^{dem\,505}$ Ps-Ath^{2,67} Cyp^{196} *τον δε χιτωνα* (Eus *τ. χιτ. δε*, c Cyp *de tunica autem*), pergentes *επει ην αρ.* (Eus *οτι αρ. ην*, c *quia - fuit*, Cyp *quia - fuerat*) etc, omisso *ουν* post *ειπ.* Similiter 13. *και τον χιτ., επει ην ο χιτ. αρ.* etc absque *ουν* sq. | *αραφοσ* cum ℵAD^{supp}EHIKLMST^{d}(*αίραφοσ*)UXΥΓΛΠ al plu (et. Ps Ath$^{cd.12}$) syr$^{p\,mg}$ ... ς Ln *αρραφοσ* cum B al mu

θεν ὑφαντὸσ δι᾽ ὅλου. 24 *εἶπαν οὖν πρὸσ ἀλλήλουσ· μὴ σχίσωμεν*
αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνοσ ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πλη- Ps 21, (22) 19
ρωθῇ· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖσ καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν
μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.
25 [202.10] *εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ* Mt 27, 55 s
αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆσ μητρὸσ αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ,
καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 *Ἰησοῦσ οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα*
καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι,
ἴδε ὁ υἱόσ σου. 27 *εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ* 20, 2

24. *ειπαν* cum ℵLX Eus[ecl 87] Ps-Ath[2,67 cod] ... ϛ Ln *ειπον* cum ABD[suppl] IT[d]Y unc rell al omn[vid] Eus[dem 505] etc | *ουν*: D[supp] cop[wi] syr[p mg] *δε* (syr[sch] aeth *et dixerunt*) ... 13. 69. etc om, vide ante | *πρ. αλληλουσ* et. Eus[ecl] et[dem] Ps-Ath Cyr[4,1062]: ℵ* *πρ. αυτουσ*, ℵ[c] *πρ. εαυτουσ* | *λαχωμεν*: MX al - *ομεν* | *τινοσ εσται*: D[supp] *τιν. εστιν*, item it vg Cyp[196] *cuius sit* | *η γραφ. πληρωθη* sine additam cum ℵB 249. a b c e ff[2.] sah Eus[ecl 87] (add tamen *το*) Ps-Ath[2,67] ... ϛ Ti add *η λεγουσα* cum AD[supp]ILT[d]XY unc rell al pler f g q vg cop rell Eus[dem 505] Cyr [4,1062] (:: nec 13, 18. 19, 36 additur *η λεγουσα*) | *τα ιματ. μου* (127. om *μου*): ℵ *μου τα ιματ.* | *εαυτοισ*: A* om | *εβαλον*: H al aliq -*λλον* | *οι μεν ουν στρ. ταυ. εποι.* (LX al pauc sah *επ. ταυ.*, Eus[dem] *ταυ. εποιουν*): b[scr*] a em pers[p] om

25. *ειστηκεισαν* (S* al -*κησαν*, A -*κισαν*) ut B[3]EKLMSUΓΛΠ etc: ℵAB*D[supp]HT[d]X al *ιστηκ.* | *η μητηρ αυτου* (1. 27. om *αυτ.*): a add *maria* | *και η αδελφη*: D[supp] om *η* sed supra lineam suppletum est | *τ. μητρ.* (sic etiam L) *αυτου*: syr[sch] pers[p] aeth add *και* | *μαριαμ* pri loc cum ℵΠ[2] 1. 33. ... ϛ Ln Ti *μαρια* cum ABD[supp]LT[d] unc rell al pler | *η του*: L f[scr] arm om *η* (arm nec *του* exprim) | *κλωπα* et. syr[p mg gr] sah: H 69. 235. 249. al permu *κλοπα*, cop arm (aeth) *κλεωπα* (cop[dz] *κλεοπα*), f am fu ing *cleopae*, b q *cleope*, c *cleophe*, a *cleophaes*, vg[clc] et[cdd aliq] (ut for) *cleophae*, e *cleopha* ... c add *et maria iacobi*. Praeterea syr[p mg] adnotat: *Clopa et Iosephus fratres, et Maria et Maria domini sorores: hi igitur duo fratres duxerunt has duas sorores.* | *μαριαμ* sec loco cum ℵLΠ[2] 1. 33. ... ϛ Ln Ti *μαρια* cum ABD[supp]LT[d] unc rell al pler ... a om *και μαρ. η μαγδ.* | ΓΠ* al mu *μαγδαλινη*

26. ℵ* om *ι̅σ̅ ουν ιδ. τ. μητερα*, suppl ℵ[a] | *ουν* (et. g q vg): ℵ[a] a b c e f ff[2.] fos sah cop syr[sch] *δε* | *ιδων*: 1. 2[pe] *ωσ ειδεν* | *παρεστωτα*: A* i[scr] om | *ον ηγαπα*: syr[sch] et[hr] arm ante *παρεστ.* pon ... L* 235. 346. y[scr semel] om | *λεγει*: ℵ* *και λεγει* | *τη μητρι* sine *αυτου* c. ℵBLX 1. 22. b e arm Cyr[4,1065] ... ϛ Ti add *αυτου*, Ln [*αυτου*], cum AD[supp] YΓΛΠ unc[6] al pler it[plu] vg rell Or[4,6] | *ιδε* (D[supp] *ειδε*) cum (Gb″)BD[supp]MT[d]XΛ al[80] fere Or[4,6] Chr[8,576] Cyr[4,1065] ... ϛ *ιδου* cum ℵAEHKLSUY ΓΠ al plu

27. *ιδε* (Schu „cur Gb hoc *ἴδε* minus dignum habuerit interioris marginis loco quam prius, equidem non assequor") cum ℵBLT[d] al[12] Chr

ἀπ᾽ ἐκείνησ τῆσ ὥρασ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴσ εἰσ τὰ ἴδια
Ps 68 (69), 22 Mt 27, 48 pp 28 $^{203.4}$ *Μετὰ τοῦτο εἰδὼσ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται,*
ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ. 29 *σκεῦοσ ἔκειτο ὄξουσ*
μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν ὄξουσ ὑσσώπῳ περιθέντεσ προσή-

^{4,577} Cyr^{4,1065} ... ς *ιδου* cum AD^{supp}EGHKMSUXYΓΛΠ al pler | *και απ εκεινησ*: 1. 2^{pe} *απ. εκει. ουν* ... T^{d} a e sah om *και* | *ωρασ* (et. T^{d}): AE* ^{vid} al^{40} sah *ημερασ* | *αυτην ο μαθητ.* cum ℵD^{supp}T^{d}UΓ 1. 13. 69. 124. 2^{pe} al plu a b c f ff^{2}· g q vg cop etc, sed UΓ al^{50} a c syr^{utr} aeth add *εκεινοσ* (a c *ille discipulus*) ... Gb Sz Ti *ο μαθητ. αυτην* cum ABLXY ΛΠ unc^{6} al plus^{60} e sah (*discipulus accepit eam*) arm Cyr

28. *τουτο* (et. Eus$^{ps\,379}$ Cyr^{4,1066}): U al^{30} f q sah cop syr^{sch} (et^{hr}) Eus^{ps} ^{368} Chr^{8,577} Hil^{224} *ταυτα*. Praeterea b c ff^{2}· g vg *postea*, contra a syr^{p} *post hoc*, e *tunc* | *ειδωσ* (MX al *ιδ.*) *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum ℵAD^{supp}LMUXΛΠ al plu c ff^{2}· g q vg sah syr^{utr} arm Eus$^{ps\,379}$ Did$^{tri\,3,21}$ Chr; item *ο* (B om) $\overline{\iota\varsigma}$ *ειδωσ* BM* Chr$^{mosc\,1}$ b e f Hil^{224} ... Gb' *ιδων* (Y *ειδ.*) *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ cum EGHKSYΓ al plus^{70} a cop aeth Eus$^{ps\,368}$ Cyr | *ηδη* ante *παντα* cum AB D^{supp}LUXYΠ al mu am em fu ing mm cop Did^{tri} ... ς post *παντα* cum ℵEGHKMSΓΛ al plu f q syr^{p} arm (235. Eus$^{ps\,bis}$ post *τετελεσται*, Cyr ^{4,1066} ante *οτι*) ... 1. 2^{pe} al plus^{30} a b c e ff^{2}· g vg^{cle} (item for al) sah syr^{sch} et^{hr} aeth Chr^{8,577} Hil^{224} om *ηδη* | *τετελεσται* (et. Eus$^{ps\,bis}$ etc): D^{supp} 64. *τετελειωται* ... UM^{mg} al plus^{20} add *τα* (M^{mg} al mu om) *περι αυτου* | *τελειωθη* cum ABLXYΓΛΠ unc rell al pler Did$^{tri\,3,21}$ Cyr ^{4,1066} ... ℵD^{supp} 1. 13. 69. 124. 346. y^{scr} al plus^{10} Eus$^{ps\,bis}$ *πληρωθη* (1. post *η γραφ.*) | *η γραφη*: syr^{p} c* add *quae dicit: Et dederunt in potu meo acetum et fel* (*η λεγουσα· και εδωκαν εισ ποτον μου οξοσ και χολην*, cf ps 68, 22), item syr^{hr} add *et dederunt mihi in siti mea acetum*

29. *σκευοσ* sine copula cum ABLX a b e fos, item Eus$^{ps\,368.\,379}$ (*λεκάνη ἔκειτο ὄξουσ μεστή*) ... ς (Gb^{0}) Ti add *ουν* cum D^{supp}PYΓΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c f g q vg syr^{p} Cyr^{4,1066}, item ℵ sah cop arm (*fuit autem ibi vas plenum aceti*) syr^{hr} (*erat autem ibi positum vas aceti cum myrrha*) *δε* ... ff^{2}· syr^{sch} aeth *et vas erat positum* etc | *σπογγον ουν* (sah om) *μεστον οξουσ* (ℵ^{c}BL 1. 33. 2^{pe} praem *του*, ita Ln; Eus^{bis} praem *ποιησαντεσ*) cum ℵBLX 1. 33. 2^{pe} b e ff^{2}· sah Eus$^{ps\,368.\,379}$ Cyr Hil^{224}. Libere (vel potius mixtis duabus lectt) e *hysopo admiscentes spongiam ergo plenam aceto cum felle permixtum* (sic) *componentes obtulerunt* etc, item q *spongiam* (cod. *-gia*) *ergo impleverunt aceto et felle et* etc ... ς Ti *οι δε πλησαντεσ σπογγον οξουσ και* cum AD^{supp}PYΓΛΠ unc^{7} al pler f g vg syr ^{utr} arm (g vg *illi autem spongiam plenam aceto hyssopo circumponentes* etc); similiter cop *implentes spongiam aceto, imposuerunt eam in hysopum*; aeth *et impleverunt spongiam aceto et* etc. Syr^{hr} post *vas aceti cum myrrha* omissis mediis pergit *et obtulerunt ori eius* ... 47. 56. 58. 61* a om plane | *οξουσ*: 13. 16. 61^{mg} 69. 124. syr^{p} et^{hr} arm Eus^{ps} ^{bis} add *μετα χολησ*, cf et. c supra | *υσσωπω* (et. e vg^{cle}): Ln (ex errore) *υσωπω* cum a c f q am fu ing (b ff^{2}· *perticae*), h^{scr*} *υσσω* |

νεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 204.1 ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξοσ, εἶπεν· Mt 27, 50 pp
τετέλεσται, καὶ κλίνασ τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.
31 205.10 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ Dt 21, 23 Mc 15, 42
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ
ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεα-
γῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συν-
σταυρωθέντοσ αὐτῷ· 33 ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντεσ ὡσ εἶδον

αυτου τω στοματι: G* om *αυτου*. Cf Nonn τ 150 ss pro *σπογγον ουν* etc sic: *ἀνὴρ δέ τισ ὀξὺσ ἀκούσασ Σπόγγον ὑποβρυχίων ἀδύτων βλάστημα θαλάσσησ Πλήσασ δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδοσ ἄλμησ, Ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νείατον ἄκρον ἐρείσασ, Ὤρεγεν ὑσσώπῳ κεκερασμένον ὄξοσ ὀλέθρου – τείνων Ἄκρον ἀειρομένου καλάμου καὶ σπόγγον ἀλήτην.*

30. *ουν*: 131. al pauc sah syrsch *δε* ... 33. a arm om | *το οξοσ* (69. 124. 346. syrhr arm Eusps bis add *μετα χολησ*, fos *cum felle mixtum*) sine *ο ις* c. ℵ* a em ... ς Ln Ti add *ο* (sed B om) *ις* c. ℵcA(B)DsuppLXYΓΛΠ unc6 al pler sah cop syrutr Cyr 4,1068; item E 69. 124. 346. 49ev b c e f ff2. g q vg arm aeth Eusps 369 et 379 ante *το οξοσ* add | *τετελεσται* et. Eusps bis Chr 8,577 Cyr ... Dsupp *τετελειωται*. Praeterea Eusps bis add *και αυτη η γραφη*. | *πνευμα*: tisch* 37. 87. 96. 97. 235. 245. 255. 48ev syrhr etp c.* Cyr 4,1069 add *ωσ δε εξενευσθη* (syrr *exivisset spiritus eius*; tisch* al Cyr *εξεπνευσεν*), *εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον απο ανωθεν εωσ κατω* (:: ex ll. pp.)

31. *επει παρασκευη ην* (itpler *quoniam* vel *quia cena pura erat*, f *quon. parasceve erat*, ff2. *quoniam parasceve coenam paraverunt* [ap Sab *-scevem* et *-verant*]) ante *ινα μη* etc cum ℵBLXY 1. 13. 33. 69. 124. 249. 346. 2pe 3pe a b c e f ff2. g vg sah cop syr(sch) ethr arm (aeth) perss Chr 8,577 Cyr 4,1073 Nonn τ 161 Hesychpresb qu 44 ... ς Ln (ex errore) Ti post *εν τω σαββατω* pon cum ADsupp (*επι παρασκευι* sine *ην*) EGHKMSUΓΛΠ al pler q syrp Chron 11 (ex Petralex) et 413. Libere syrsch *quia parasc. erat, dicunt: Non manebunt corpora ista in cruce quia sabbatum illucescit*; similiter aeth | *ην γαρ* usq *ημερα*: M om | *η ημερα* cum BDsuppLXYΛΠ unc6 al plu Cyr 4,1073 ... ℵAEΓ al30 om *η* (:: *η* inter *μεγαλη* et *ημερα* per incuriam facile omitti poterat) | *εκεινου* (et. ς Gb Sz) cum ℵABDsuppLXYΓΛΠ unc6 al longe plu a b e ff2. q sah cop syrsch arm aeth Hesychpresb qu 44 ... ςe *εκεινη* cum H 33. 69. al vix mu c f g vg syrp ethr Cyr. Praeterea DsuppL 69. 73. syrsch arm *εκεινου* (*εκεινη*) post *σαββατ.* pon | *ηρωτησαν* (ℵc): ℵ*L add *ουν* (:: quod nescio an ipse Ioh scripsisse videatur) | *πειλατον* cum AB* Dsupp ... ς Ln Ti *πιλατ.* cum ℵB3LXY unc rell al omnvid | *αυτων*: syrsch *crucifixorum* ... L *αυτω*

32. *συνσταυρωθεντοσ* cum ℵABDsuppFLY 124. ... ς *συσταυρ.* cum GHKM SUXΓΛΠ al pler

ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 ἀλλʼ εἷσ
τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν
21. 24 εὐθὺσ αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 καὶ ὁ ἑωρακὼσ μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀλη-
θινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνοσ οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα
Ex 12. 46 Ps 34 (33), 20 καὶ ὑμεῖσ πιστεύητε. 36 ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-

33. *ωσ* (a *et*) *ειδον* (*ειδ.* c. ABLΓΛΠ^{2} unc rell al plu; ℵ^{c}D^{supp}KMXYΠ* al *ιδ.*) posteaque *ου* et. ℵ^{c} . . . ℵ* *ευρον* posteaque *και ου*, item f cop *invenerunt – et* (cop *et* non habet); similiter sah *viderunt*, syr^{hr} *cognoverunt* (sed neuter addit *et*; ita igitur: *viderunt eum iam mortuum, non fregerunt* etc) | *ηδη αυτον* cum BL (syr^{hr} *statim iam cognoverunt mortuum esse*, vide et. syr^{p}) Or^{4,176} (:: qui ordo corrigendus videbatur) ... ς Ln *αυτ. ηδη* cum ℵAD^{supp}XYΓΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it^{pl} (contra c ff^{2} q arm Promiss om *ηδη*, nec expri aeth) sah cop syr^{sch} Cyr^{4,1073}

34. *αλλ*: D^{supp} *αλλα* | *τ. στρατιωτων*: 69. add *εξελθων* | *αυτου την πλευραν*: 69. 346. it vg Or^{1,416} et^{4,176} *τ. πλ. αυτου* ... Λ* om. Cf ad hunc versum Eus$^{dem\,504}$ *οτε εισ των στρατ. κατα τον ευαγγ. ιωαννην του αμνου του θεου λογχη την πλευραν ενυξε, και εξηλθεν ευθυσ υδωρ κ. αιμα.* | *ενυξεν* (Y* *-ξαν*, 225. al *ενοιξεν*): 56. 68. al *ηνοιξεν* vel *ηνυξεν*. Item habent *aperuit* f g vg syr^{p} et^{hr}; contra confirmant *ενυξεν* (ut et. Or^{bis} Eus^{dem}) a ff^{2} syr^{sch} *percussit*, b *pupugit*, c sah cop *perfodit*, e *inseruit*, q *percussit et perfodit*. (Item aeth *confodit latus eius quod dextrum lancea.*) | *εξηλθ. ευθ.* hoc ordine cum ℵBLXY 33. a b (e om *ευθ.*) syr^{hr} Or^{4,176} (om *ευθ.* ^{1,416}) Eus^{dem} ... ς Ln *ευθ. εξηλθ.* cum AD^{supp}ΓΛΠ unc^{7} al pler c f ff^{2} g vg sah cop syr^{sch} et^{p} etc Chron^{413} (Cyr^{4,1074} *και αιμα ευθυσ εξηλθε και υδωρ*) | *ευθυσ* cum ℵABEHKLSXΛΠ al plu Or^{4,176} Eus^{dem} Cyr ... Gb'' *ευθεωσ* cum D^{supp}G MUYΓ al plus^{60} Chron | *αιμα και υδωρ*: Y e sah^{askew} cop Eus^{dem} *υδωρ κ. αιμ.*

35. Totum versum e om; praeterit etiam fu | *εωρακωσ* (KΛ al *-κοσ*) cum ℵABLMSUYΓΔΠ* al plu ... D^{supp}EGHKΠ^{2} al mu *εορακ.* | *αληθινη*: ℵ 124. Chr^{8,578} (et.$^{mosc\,6}$) *αληθησ* | *αυτου εστ. η μαρτ.* cum ℵABD^{supp}LMXΓΠ al plu Or^{1,416} et^{4,176} ... EGKSUΛ al plus^{30} am ing Caes^{67} (Gall^{6}) *εστ. αυτ. η μαρτ.*, HY al^{60} b c f ff^{2} g vg^{cle} etc Chr^{8,578} Cyr^{4,1074} *εστ. η μαρτ. αυτου* (a *et testimonium eius verum est*) | *κακεινοσ* cum ℵAD^{supp}LXΓΛΠ unc^{7} al pler Or^{1,416} ... Ln *και εκεινοσ* cum BY 1. 239. 299. Or^{4,176} Cyr^{4,1074} | *οιδεν*: 69. 346. al pauc *ειδεν* (M *ιδεν*?) ... Nonn$^{\tau\,184}$ *ιδμεν* | *και υμεισ* cum ℵABD^{supp}HKLUXΛΠ al^{25} it vg sah arm syr^{utr} et^{hr} aeth Or^{4,176} Cyr ... ς (= Gb Sz) om *και* cum EGMSYΓΔ al longe plu cop | *πιστευητε* cum ℵ*B Or^{4,176} ... ς Ln Ti *πιστευσητε* cum ℵ^{a}AD^{supp}LXY unc^{11} al omn^{vid} Chr^{8,568} Cyr^{4,1074}

36. *γαρ* (a sah cop *haec enim facta sunt*, et a add *illi*): K 239. al^{10} e *δε* | *συντριβησεται* (et. Thdot$^{clem\,974}$ etc, e *comminuatur*, q *comminuetur*; item Or^{3,472} *πληρωθεισησ τησ περι αυτου λεγουσησ προφητειασ· οστ. ου συντρ.*): sah cop *confringent*; b c f ff^{2} fos *confringetis*, a *confringitis*, g vg *comminuetis*. Item Or$^{4,176\,c}$ (ut certe editum est) *συντριβησετε*

ρωθῇ· ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ Zch 12, 10
λέγει· ὄψονται εἰσ ὃν ἐξεκέντησαν.
38 [206.1] Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ Mt 27, 57—61 Mc 15, 42—47 Lc 23, 50—55
ἀπὸ Ἀριμαθαίασ, ὢν μαθητὴσ τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένοσ δὲ διὰ τὸν
φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν
ὁ Πειλᾶτοσ. ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν. 39 [207.10] ἦλθεν δὲ καὶ
Νικόδημοσ ὁ ἐλθὼν πρὸσ αὐτὸν νυκτὸσ τὸ πρῶτον, φέρων μῖγμα
σμύρνησ καὶ ἀλόησ ὡσ λίτρασ ἑκατόν. 40 [208.1] ἔλαβον οὖν τὸ

Contra [2,621] *συντριψετε* quaeritur utrum ex LXX an ex N. T. afferat. Idem *συντριψετε απ αυτου* ex Exod. affert [4,176b] | *αυτου* cum ABD^supp^LXY unc rell al plu e q cop arm Thdot^clem^ Or [4,176c] Chr [8,578]; item Or [2,621] ... ℵΓ 33. 69. 106. 124. 435* al plus^60^ it^pler^ sah syr^p^ et^hr^ (et^sch^ *in eo*) aeth Nonn τ [187] (*οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ κεκριμένων μελέων τετριμμένον ὀστέον ἔσται*, Cyr [4,1074] *παρ αυτ.*) *απ αυτου* :: LXX *οστ. ου συντριψετε απ αυτου* lectione tantum non fluct

37. *λεγει* (76. *λεγουσα*): 1. 22. 2^pe^ a om

38. *δε* c. ℵABD^supp^HLUΠ² 1. 69. al permu it (sed ff^2^ *ergo*) vg cop^dz^ syr^p^ (aeth *et postea*) Cyr [4,1074] ... Gb^oo^ Ti om c. EGKMSXYΓΔΛΠ*et³ 22. 33. 131. 157. al plus^60^ sah cop^wi^ syr^sch^ (et^hr^) arm Chr [8,579] | *πειλατον* c. AB*D^supp^ ... ς Ln Ti *πιλ.* ut supra | *ιωσηφ* c. ℵBD^supp^EGKLMUXΠ 1. 33. al^45^ Chr [8,579] Thdret [4,208] ... ς (Gb^oo^) praem *ο* c. AHSYΓΔΛ al plu Cyr | *ο απο* cum ℵXYΓΔΛΠ unc^7^ al fere omn syr^utr^ et^hr^ Chr Cyr Thdret ... Ln om *ο* cum ABD^supp^L 90. | *αριμαθαιασ*: D^supp^Γ *-μαθεασ* ... Λ *-μαθειασ*, Π *-μαθιασ*, item it am fu ing (al) *arimathia* | *του ιυ*: B om *του* | 69. transiluit a *του ιυ* primo ad *του ιυ* sec | *αρη*: H al pauc *αρει* | *το σωμα του* (Δ *το*) *ιυ*: M p^scr^ y^scr^ 48^ev^ 49^ev^ 150^ev^ al aliq *το σωμ. αυτου* ... e *ihesum* | A tisch* 12. al transiluere a *το σωμ. του ιυ* ad eadem verba quae sequuntur | *πειλατ.* cum AB*D^supp^ ... ς Ln Ti *πιλ.* cum ℵB³L unc rell al omn^vid^ | *ηλθον* et *ηραν* cum ℵ* a b c e ff^2^ fos sah syr^hr^ arm^zoh^ ... ς Ln Ti *ηλθεν* et *ηρεν* (:: ex emendatione proclivi) cum ℵ^c^ABD^supp^ unc rell al omn^vid^ f g q vg syr^utr^ cop aeth arm^usc^ Cyr [4,1074] | *αυτον* (a *illum*, b c e ff^2^ fos *eum*) cum ℵ* a b c e ff^2^ fos syr^hr^ arm ... ς Ti *το σωμα του ιυ* cum D^supp^YΓΔΠ unc^7^ al longe plu f g q vg cop syr^utr^ aeth^pp^ Thdret [4,208]; item Ln *το σωμα αυτου* cum ℵ^c^BLXΛ al^10^ sah aeth^ro^ Cyr

39. *δε* et. b c e f q vg syr^p^ (et^hr^ *et venit autem*; syr^sch^ *et venit*): E a ff^2^ g *ουν*, *ergo* ... Λ arm om | *προσ αυτον* cum ABLUXY sah^mün^ Cyr [4,1075] ... ς *προσ τον ιν* cum ℵD^supp^ΓΔΛΠ unc^6^ al omn^vid^ it vg sah^woi^ cop syr^utr^ et^hr^ rell Thdret [4,208] | *φερων* (ℵ^c^): ℵ* *εχων*, item cop (*cui est*) | *μιγμα* (et. ℵ^c^): 122. 259. 435. 47^ev^ i^scr^ *σμιγμα*, p^parh^ *σμηγμα*, c *malagmam* ... ℵ*B *ελιγμα* | *σμυρνησ* (syr^p mg graece^): ℵ *σζμυρνησ*, D^supp^ *ζμυρνησ*, 225. al pauc *μυρνησ* | *αλοησ* (et. syr^p mg gr^): EX al mu *αλωησ* | *ωσ* cum ℵBD^supp^LΓΔΛΠ unc^6^ tisch* al plus^60^ ... ς (= Gb Sz) *ωσει* cum AUXY tisch** al plu Cyr ... Ath [356] Thdret [4,208] om. Ceterum syr^p mg gr^ *μιγμα σμυρνησ και αλοησ*.

σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοισ μετὰ τῶν ἀρωμάτων,
καθὼσ ἔθοσ ἐστὶν τοῖσ Ἰουδαίοισ ἐνταφιάζειν. 41 *ἦν δὲ ἐν τῷ*
τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆποσ, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν,
ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶσ ἐτέθη· 42 *ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν*
Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺσ ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

XX.

Mt 28, 1 ss / Mc 16, 1 ss / Lc 24, 1 ss

1 [209.1] *Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχε-*
ται πρωῒ σκοτίασ ἔτι οὔσησ εἰσ τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον

40. *ῑν̄*: A *θεου* (per compendium scriptum ΘΥ pro ΙΥ), 248. *κυριου* (ΚΥ) | *αυτο*: 13. 240. 346. 6^{pe} *αυτον* | *των*: 69. om | *οθονιοισ* sine *εν* cum ℵBKLXYΠ*et^{3} 1. 33. 69. 2^{pe} al mu^{vid} (*ligaverunt* vel *adligav. cum linteis* etc vel *linteaminibus* a b c f g vg) Cyr^{4,1078} (Thdret^{4,208} *ενειλησαν αυτο οθονιοισ*) ... Gb + Sz Ti praem *εν* cum AD^{supp}ΓΔΛΠ^{2} unc^{6} al^{120} q (*alligav. illum in lintiaminibus*) fos (*ligav. cum in linteis*) Nyss$^{resurr\,2,837}$ ... e ff^{2} om *οθονιοισ* :: quum Graecis dici soleat *εδησαν εν*, potius inlatum videtur *εν* quam sublatum. Etiam 11, 44 scriptum est *δεδεμενοσ - κειριαισ.* | *καθ. εθ. εστιν τοισ* (D^{supp} om) *ιουδ. ενταφιαζειν*: e *sicut moyses iudaeis sepelire iussit* | *εστιν* (et. ℵ^{c}): ℵ* Nyss$^{resurr\,2,837}$ *ην*. Nyss enim sic: *γέγραφεν ὁ ἰωάνν. ὧδέ πωσ· εδησαν αυτο εν οθ. μετ. των αρωμ. καθωσ εθοσ ην ιουδαιοισ ενταφιαζ.*

41. *ην δε εν τω*: D^{supp} 69. om *τω* | *οπου εσταυρ.* (haec 106. om) *κηπ. και εν τω κηπω* (1. 71. *τοπω*): X 11. om (transilientes ab *εν τω κηπω* ad *εν τω κηπ.*) | *καινον*: D^{supp} 69. al^{7} (ac plures^{vid}) *κενον* | *ουδεπω* (y^{scr} al^{3} *ουδεποτε*, q om) *ουδεισ*: ℵ syr^{hr} *ουδεισ ουδεπ.* | *ετεθη* cum AD^{supp}LXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Or^{1,439} Thdret^{4,209} ... ℵB Cyr^{4,1076} *ην τεθειμενοσ* :: ex Lc 23, 53

42. *δια τ. παρασκ. τ. ιουδαιων*: syr^{sch} pers^{p} *quia sabbatum advenerat* | *των ιουδαιων*: b e ff^{2} om (a hiat) | *εθηκαν*: ℵ* (delet^{c}) y^{scr} praem (:: per incuriam) *οπου* | *τον ῑν̄* (69. *αυτον τον ῑν̄*): 71. *αυτον*, e *illum*

XX. 1. *τη δε μια τ. σαββατων* (e *posttridie sabbati*): ita et. Dion$^{alex\,503}$ (Gall^{3}; *ὁμοίωσ ὁ ἰωάννησ, εν μια των σαββατ., φησί, μαρια η μαγδαλ. ηλθε πρωι* etc) Eus$^{dem\,493}$ et$^{marin\,266.\,293}$ etc. Syr$^{p\,mg}$ adscripta habet^{graece} ... sah *τη δε κυριακη*. Cf Chr^{8,580} *τη δε μια τ. σαββ. τουτεστι τη κυριακη.* | *μαριαμ* cum ℵAL 1. 33. (syrr ut solent) ... ς Ln Ti *μαρια* cum BD^{supp}XΓΔΛΠ unc rell al pler Dion^{alex} Eus^{dem} et $^{marin\,266}$ (Mai^{4}) Chr Cyr^{4,1076} | XΓΛ al *μαγδαλινη* (ut etiam cop, non item sah. Item alibi.) | *ερχεται*: 33. a b c f syr^{sch} et^{hr} aeth ante *μαριαμ* pon | *πρωι*: a b c om | *σκοτιασ ετι* (A al pauc om) *ουσησ*: 13. 69. 346. aeth post *ε. τ. μνημειον* pon. Similiter sah cop *ερχεται* (sah *εξερχ.*) *εισ το μνημ. πρωι, ετι ουσησ τησ σκοτ. εξω.* | *εισ το*: A

ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 $^{210.10}$ τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸσ
Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸσ τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦσ, 19, 26 21, 7 13, 23
καὶ λέγει αὐτοῖσ· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδα-
μεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτροσ καὶ ὁ ἄλλοσ
μαθητήσ, καὶ ἤρχοντο εἰσ τὸ μνημεῖον. 4 ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ·
καὶ ὁ ἄλλοσ μαθητὴσ προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν
πρῶτοσ εἰσ τὸ μνημεῖον, 5 καὶ παρακύψασ βλέπει κείμενα τὰ ὀθό-
νια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτροσ ἀκολουθῶν

ε. τον | εκ (tisch* 69. 229. al Dion^{alex} *απο*, item *a* it^{plu} vg, contra a e *de*) του μνημειου (et. Dion^{alex} Eus^{dem} Chr^{8,580} Cyr^{4,1076}): ℵ 1. 19** 22. 157. 209. 2^{pe} d f mm sah cop arm aeth *απο τησ θυρασ* (ℵ add εκ) του μνημειου

2. Π προσ σιμων | και προσ τον αλλον: b f ff^{2}· q vg (et. am fu ing gat mm al) *et ad alium* ... a^{vid} c d e for fos *et alium* | εφιλει (77. 31^{ev} 10^{pe} ηγαπα): b c e f q vg (et. am fu for al) *amabat*; d ff^{2}· em gat *diligebat* | ο ι̅ς̅: e om | κυριον: cop syr^{sch} aeth add ημων ... XΔ fu mt Eus$^{mar 286 bis}$ Chr^{8,580} add (:: ut v. 13) μου. Eus^{mar} sic: τῃ δε μαρια κατα τον ιω. ειπουσῃ οτι ηραν τον κυρ. μου εκ του μνηματοσ, ου προτερον επιστευσαν etc; ac paullo post τίνι δε επιστευσαν αλλ η τω τησ μαριασ λογω φησαντι· ηραν τον κυριον μου. Contra^{266} και ερχεται – και λεγει· ηραν τον κυρ. απο του μνημειου και ουκ οιδα etc. Cf Aug$^{ioh 120,6}$ „Nonnulli codd. etiam Graeci habent: *Tulerunt dominum meum*. quod videri dictum potest propensiore caritatis vel famulatus affectu; sed hoc in pluribus codd. quos in promptu habuimus non invenimus". | εκ του (et. Eus$^{mar 286}$): X Eus$^{mar 266}$ απο του | οιδαμεν: s i^{scr} t^{scr} y^{scr} 10^{pe} 57^{ev} e syr^{sch} arm aeth^{utr} Eus$^{mar 266}$ Chr^{8,580} οιδα (:: ut v. 13)

3. ο πετροσ: X p^{scr} om ο | και ο (D^{supp} om) αλλοσ: a *et alter*, b c f ff^{2}· vg *et ille alius*, d e g q *et alius* | και ηρχοντο (D^{supp}Δ* ερχοντο, a e *ibant*, sah *exibant*) εισ το μνημειον: et. ℵ^{c} ... ℵ* om

4. ετρεχ. δε (al pauc ουν, q *ergo*) οι δυο ομου et. ℵ^{c}: ℵ* και ετρεχ. οι δυο ομου | και (b q sah om) ο αλλοσ: AU 33. 127. 239. a c d e f ff^{2}· syr^{sch} ο δε αλλοσ (d *alius autem*, f ff^{2}· *ille autem alius*, a *ille autem*, c e *sed ille alius*). Pro και ο αλλοσ usq ταχ. του πετρου (et. ℵ^{c}) ℵ* sic: προεδραμεν δε ταχιον του πετρου | προεδραμεν (c *prior cucurrit*): U προεφθασεν, 249. προελαβε, 47. 56. 58. 250. εδραμε, tol *cucurrit* | ταχιον (et. ℵ*): ℵ^{c}AB*EGLXΔ i^{scr} al ταχειον | πρωτοσ: ℵ post εισ το μνημ. pon ... e om | 69. transilit a verbis εισ το μνημειον ad εισ το μνημειον v. 6.

5. κειμενα ante τα οθονια cum BD^{supp}LΓΔΠ unc^{7} al pler a b d e f g vg Cyr^{4,1078} ... Ln post τα οθ. cum ℵ^{c}(et*)AX 225. 249. 44^{ev} y^{scr} c ff^{2}· mt sah cop arm aeth, item syrr (Nyss$^{resurr 2,841}$ ad v. 6 spectat). Transilit ℵ* a verbis τα οθονια κειμενα ad eadem verba v. sq ... A 6^{pe} om κειμενα | μεντοι: LX 1. 29. 2^{pe} add γε, praetereaque X add και

6. ερχετ. ουν cum AD^{supp} (testib Kipl et Scr; errat Mill addens και)

αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰσ τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κεί-
μενα, 7 καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆσ κεφαλῆσ αὐτοῦ, οὐ μετὰ
τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶσ ἐντετυλιγμένον εἰσ ἕνα τόπον.
8 τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλοσ μαθητὴσ ὁ ἐλθὼν πρῶτοσ εἰσ
τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν
γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 ἀπῆλθον οὖν πά-
λιν πρὸσ αὐτοὺσ οἱ μαθηταί. 11 [211.1] Μαριὰμ δὲ εἱστήκει πρὸσ τῷ
μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡσ οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰσ τὸ μνημεῖον,
12 καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλουσ ἐν λευκοῖσ καθεζομένουσ, ἕνα πρὸσ

ΓΔΛΠ unc^7 al plcr b c d e f ff^{2} g q vg syr^{utr} eth^{r} Cyr^{4,1078} ... (a) arm aeth ερχ. και (a libere: *Secutus est illum et Petrus et intravit* etc) ... ℵ^{c}B LX 33. 56. 58. (10^{pe} e silentio) ερχ. ουν και, item sah cop ερχ. δε και | εισηλθεν: X add πρωτοσ | και θεωρ. τα οθον. κειμενα: Α* om

8. και (D^{supp} om, non item d) ο αλλοσ: c d e ff^{2} q *et alius*, b g^{vid} vg *et ille*, f gat mm *et illé alius*; a nil nisi *et* | ειδεν cum ℵΑΒΓΔΛΠ^{2} unc^6 al pler (61^{mg} 69. 124. ειδον) ... D^{supp}LMXΠ* al aliq ιδεν | επιστευσεν ita et. d: D^{supp} ουκ επιστευσεν ... rursus 61^{mg} 69. 124. επιστευσαν. Liberrime (quod ad επιστευσαν tuendum non valet) Eus mar^{284} εισηλθον γαρ φησι και επιστευσαν, item^{286} οτε γουν εισηλθον ουτοι εισ το μνημα και τα οθ. ειδον μονα, το δε σωμα ουδαμου, τοτε επιστευσαν

9. ηδεισαν (et. ℵ^{c} a d f ff^{2} g vg): ℵ* b c e q gat mm ηδει (*sciebat*, e *noverat*) | εκ νεκρ. αναστηναι: X d e sah cop syr^{utr} eth^{r} αναστ. εκ νεκρ.

10. προσ αυτουσ cum ℵ*BL ... ς Ln πρ. εαυτουσ cum ℵ^{c}AD^{supp}OXΓΔΛΠ unc^7 al omn^{vid} Chr^{8,584} Cyr^{4,1079}. Praeterea Α post οι μαθηται ad imam paginam additum habet (scholii loco) θαυμαζοντεσ το γεγονοσ (:: ex Lc 24, 12)

11. μαριαμ cum ℵΟ 1. 33. ... ς Ln Ti μαρια cum ΑΒD^{supp}LX unc rell al pler | ειστηκει cum Β*D^{supp}EGKMSUΓΛΠ al pler (Δ ηστηκει) ... ℵΑ Β^{3}HLOX 124. 257. al ιστηκ. | προσ τω (D^{supp}HΑ al το) μνημειω (Gb'' Sch ,,recte") cum ΑΒD^{supp}EGHLMSΔΛΠ al plus^{60} Chr$^{mosc\,4}$ Nyss^{resurr} ^{2,838} (πρ. τ. μνηματι) Sev^{223} (ut Nyss) ... ς προσ το μνημειον cum KOUXΓ al permu Chr$^{8,584\,montf}$ Cyr^{4,1079} ... ℵ εν τω μνημειω (invitis it vg sah cop syrr rell) | εξω hoc loco cum ℵ^{c} (non mutato εν) BLOXΔ 1. 33. 2^{pe} d f g vg syr^{hr} aeth Nyss^{resurr} Cyr Amb$^{virgin\,218}$ Aug$^{ioh\,121,1}$. Similiter sah^{woid} cop arm ante πρ. τ. μνη. pon ... ς Ti post κλαιουσα cum D^{supp}LΓΑΠ unc^7 al pler q syr^{p} Sev^{223} (Gall^{11}) ... Ln om cum ℵ*Α a b c e ff^{2} syr^{sch} sah^{mün} (in ℵ* cum εν τ. μν. cohaeret)

12. δυο (Sev^{223} post αγγ. pon) αγγελουσ (et. ℵ^{c}): ℵ* e om δυο | εν λευκ. (t^{scr} add και, 250. Eus$^{mar\,267}$ libere om εν λευ.) καθεζομ.: ℵ cop καθεζ. εν λευκοισ ... D^{supp} om (non item d). Libere Sev^{223} λευκουσ και φαιδρουσ τη στολη. | πρ. τη κεφ. (et. Eus$^{mar\,267}$): K al pauc πρ. την κεφαλην | το σωμ. του (G y^{scr} add κυριου) ιυ: a *Iesus*

τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸσ τοῖσ ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ. 13 $^{212.10}$ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι, τί κλαίεισ; λέγει αὐτοῖσ
ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14 ταῦτα
εἰποῦσα ἐστράφη εἰσ τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, 21, 4
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦσ ἐστίν. 15 λέγει αὐτῇ Ἰησοῦσ· γύναι, τί
κλαίεισ; τίνα ζητεῖσ; ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρόσ ἐστιν, λέγει
αὐτῷ· κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασασ αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκασ αὐτόν,
κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 λέγει αὐτῇ Ἰησοῦσ· Μαριάμ. στραφεῖσα
ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε. 17

13. λεγουσιν sine copula cum ℵ a b d f g vg sah ... ϛ Ln Ti praem και cum ABD^{supp}LOX unc rell al omn^{vid} c e q fos cop syrr arm aeth Eus^{mar267} (sed libere affert) Cyr^{4,1080} | τι κλαιεισ (et. Eus^{mar}): D 69. 255. al^{3} aeth^{utr} sl$^{1\cdot 2}$ add τινα (aeth και τινα) ζητεισ (:: ex v. 15) | λεγει: B aeth praem και (pro λεγ. αυτοισ q *quae dixit*, Eus^{mar267} η δε ειπεν) | τον κυρ. μου: y^{scr} mm syr^{hr} arm Hier$^{hedib\,qu5}$ Amb$^{virgin\,218}$ add εκ του μνημειου, *de monumento* | εθηκαν: D Cyr^{hr210} τεθεικαν, X τεθηκαν

14. ταυτα sine copula cum ℵABDSXΠ 1. 33. 157. 2^{pe} w^{scr} al^{5} it vg sah cop syr^{utr} arm Cyr^{4,1082} ... ϛ (= Gb Sz) και ταυτα cum EGKMUΓΔΛ al pler syr^{hr} aeth Chr^{8,585} Sev^{223}; item L ταυτ. δε | ις cum ℵABDLXΓ ΔΠ unc^{6} al longe plu Eus^{mar267} Cyr Sev ... ϛ (= Gb Sz) ο ις cum A al mu

15. λεγει: 63. 73. 259. k^{scr} add ουν, f *dixit autem*, syr^{hr} *et dixit*. Pro λεγ. α. ις Eus^{mar267} ο δε ις λεγει | ις cum ℵBL 122. 435. b^{scr**} ... ϛ ο ις cum ADOXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,1082} | εκεινη sine copula et. ℵ^{c} Nyss^{resurr2,839} Cyr ... ℵ* c f fos sah cop syr^{utr} eth^{r} Sev^{223} add δε | ει συ εβαστασασ (et. syr$^{p\,mg\,gr}$; D ηρεσ, b c d f ff^{2} g vg *sustulisti*, e for *tulisti*, a q *portasti*) et. ℵ^{c} ... ℵ* ει συ ει ο βαστασασ | εθηκασ (D τεθεικασ) αυτον hoc ordine cum ℵABDGLMOUXΓΛ al longe plu a b c e f ff^{2} g vg Nyss^{resurr2,839} Cyr Sev ... ϛ (= Gb Sz) αυτον εθηκ. (Π^{2} τεθεικασ) cum EΔΠ tisch* al mu q

16. ις cum BDLO ... ϛ ο ις cum ℵAXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1083} | μαριαμ cum ℵBLOΠ 1. 33. w^{scr*} sah cop Nyss^{resurr2,839} Sev^{223} (Nonn^{v71} καὶ μαριὰμ ἰάχησε) ... ϛ Ln μαρια cum ADXΓΔΛ unc^{6} al pler Cyr | στραφεισα sine copula cum ABLOXΓΔΛΠ* unc^{6} al pler a (*illa stetit et*) c g q vg Cyr^{4,1083} ... ℵΠ^{2} al$^{2\,scr}$ e (*ad illa*) sah cop arm (εκεινη δε στρ.) add δε (Nonn^{v71} μεταστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη), b f ff^{2} syr^{utr} eth^{r} aeth *et conversa* | εβραιστι (et. Gb + Sz) cum ℵBDLOXΔΠ* 33. 42. 71. 157. 239. 433. 6^{pe} (e sil.) b c e ff^{2} fos gat mm sah cop syr^{utr} eth^{r} arm aeth sl$^{1\cdot 2\cdot 3}$ ... Ln [εβρα.], ϛ om cum AEGKMSUΓΛΠ^{2} al pler a f g q vg pers^{w} sl^{ed} Cyr^{4,1083} (nec Nonn expri) | ραββουνι (B sah -νει, ut B et. Mc 10, 51) c. ℵABEGKLMSUΓΔΠ al plu sah cop etc (sic et. syr$^{p\,mg\,gr}$, et. Nonn) ... OX 40. 69. 106. 124. al plus^{20} Sev^{223} ραβουνι, D ραββωνει (ut Δ in Mc), it (et. d; a hiat) vg *rabboni* | διδασκαλε: a *domine*, D

λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν
πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀνα-
βαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ
θεὸν ὑμῶν. 18 ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς
μαθηταῖς ὅτι ἑώρακα τὸν κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

κυριε διδασκαλε, e *magister et domine*, ff[2] *magister, domine.* Praeterea ℵ[ca] (sed [cb] rursus delet) 13. 346. g gat mm syr[p] et[hr] Cyr[4,1083] add *και προσεδραμεν αψασθαι αυτου*

17. *ις* cum BDLM* ... ς (Gb[0]) praem ο cum ℵAEGKM[2]SUXΓΔΛΠ al omn[vid] Cyr[4,1084] | *μου απτου* et. Ir[int331] Resp[orthod48] Or[1,234] et[3,829] et[4,155. 156. 199. 240] et[int2,238] Eus[mar263 quater] et[dem508] et[marc172] et[ecl102] Epiph[97. 1075] Chr[8,586] Cyr[4,1084] Thdrt[4,234] Sev[224] etc ... B arm Tert[prax25] *απτου μου* ... 47[ev] d[scr] om *μου* | *πατερα* pri sine *μου* cum ℵBD d[scr] b e syr[hr] Ir[int331] Or[4,155c] et[199] Epiph[97. 1075] Chr[8,586] Max[taur hom 56 ter] ... ς add *μου*, Ln [*μου*] cum ALOXΓΔΛΠ unc[6] al pler a c f ff[2] g q vg sah cop syr[utr] arm aeth Or[1,234] et[3,829] et[4,155d] Eus[dem508] et[mcell 172] et[ecl102] Nyss[resurr2,839] Cyr[4,1084] Thdrt[4,234] (agnoscit et. Nonn[υ75]) Sev[224] Tert[prax] | *πορευου δε* cum ℵ*et[cb]BXΓΔΛΠ unc[6] al omn[vid] it[pler] vg sah cop syrr rell Or[3,829] et[4,285] Eus[dem508] Cyr Thdrt Hil[1091] (Ir[int 331] *sed vade*; Or[4,155] *αλλα πορ.*) ... ℵ[ca]DLO q *πορ. ουν* ... A *πορευου* (item Or[4,452] *διο γεγραπται· πορευου προσ τ. αδ. μου* etc, Eus[ps373] *τη μαρια – ελεγε· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc, Did[tri3,9] *εισ τηνδε την λεγουσαν δεσποτικην φησιν· πορευου πρ. τ. αδ. μου* etc) | *αδελφουσ μου* cum ℵ[c]ABLOX unc rell al pler it[pler] vg sah cop syrr rell Or[3,829] et[4,155. 285] et[452ed] et[int2,250. 3,388] Eus[dem377. 508] et[ps373] Did[tri3,9] Nyss[resurr2,840] Cyr Thdrt Tert[prax25] („ad fratres meos: *quia et in hoc filium ostendit; filios enim appellasset illos si*“ etc) etc ... ℵ*D e Or[4,452 cod] *αδ.* sine *μου* (:: receperam Synops; at cf ad Mt 24, 10 ubi similiter ℵ* isque solus om), 47[ev] *μαθητασ μου*, Ir[int331] *discipulos* (omisso *μου*) | *αναβαινω* et. Or[3,829] et[4,452] Eus[dem508. ps373] Did[tri3,9] Nyss[resurr 2,840] ... Or[4,155 bis 285] et[357] Eus[ps53] Cyr[thes75] et[160] (sed [ter] ad h. l. *αναβαιν.*) *πορευομαι*, item Eus[dem377] et[mcell69. 109] et[ecl14] *ανερχομαι* | G e transiliunt a verbis *προσ τον πατερα* [*μου*] ad eadem verba quae sequuntur | *και θεον μου κ. θε. υμων*: c d *et ad* (d om) *dominum meum et ad* (d om) *dominum vestrum* ... G om *κ. θε. μου*

18. *ερχεται*: 13. 346. 6[pe] al[2] fos Nyss[840] Sev[224] *ερχ. ουν*, sah cop *ερχ. δε*, syr[hr] *και ερχ.* | *μαριαμ* cum ℵBL 1. 33. sah (item Nonn[υ79] *καὶ μαριὰμ πεπότητο*) ... ς Ln *μαρια* cum ADXΓΔΛΠ unc[6] al pler cop Cyr[4,1089] | A al aliq *μαγδαλινη* | *αγγελλουσα* cum ℵ*ABIX, item a d e *nuntians* ... ς *απαγγελλ.* cum ℵ[c]DKLMUΓΛΠ al pler Nyss Cyr Sev; item EGSΔ 33. al *αναγγ.*; item it[pler] vg *adnuntians.* Sed L*XΓΔΠ al aliq *-γελουσα* (XΓΠ al *-έλουσα*) | *μαθηταισ*: D aeth add *αυτου* | *εωρ-* cum ℵABDLSUXΛΠ[2] al pler ... EGIKMΓΔΠ* al *εορ-* | *-ρακα* cum ℵBX a ff[2] g vg sah cop aeth; item s 33. *-ρακαμεν* ... ς Ln Ti *-ρακεν* cum cum ADILΓΔΛΠ unc[5] al b c e f q syr[utr] et[hr] arm Cyr Sev | *και ταυτα ειπ. αυτη* (69. al[4] *αυτοισ*) et. a f q etc ... ff[2] g vg sah *et haec dixit*

19 [213.9] Οὔσησ οὖν ὀψίασ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, Lc 24, 36
καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον
τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦσ καὶ ἔστη εἰσ τὸ μέσον, καὶ λέγει Mc 16, 14
αὐτοῖσ· εἰρήνη ὑμῖν. 20 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰσ χεῖρασ καὶ Lc 24, 40
τὴν πλευρὰν αὐτοῖσ. [214.10] ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντεσ τὸν
κύριον. 21 εἶπεν οὖν αὐτοῖσ πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼσ ἀπέσταλ- 17, 18
κέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶσ. 22 καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύση-

---

mihi, cop *et haec sunt quae dixit mihi*, b *et haec dixit* ... f *et omnia dixit ei* ... D e aeth και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοισ (d *et quae dixit ei adnuntians illis*, e *et quae dixit ei manifestavit*, et. aeth omisso αυτοισ). Similiter c *et quia haec dixit, et manifestavit eis*

19. ουν (et. b c f ff^{2} g vg syr^{p}): 239. al^{3} a e q sah cop syr^{sch} (et^{hr} και ουσησ) aeth δε ... GXΓΛ 13. 69. 237. 299. al plus^{25} vg^{cod} (ap Gb) om, hinc Gb^{0} | τη μια et. ℵ^{c}: ℵ* om τη | σαββατων cum ℵABIL 33. ... ς των σαββ. cum DXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} Cyr^{4,1090} et$^{iulian\,332}$ et$^{act\,50}$ | οι μαθηται: LΔΛΠ 33. 346. w^{scr} 6^{pe} 8^{pe} al pauc sah aeth Cyr^{bis} et^{act} add αυτου. Non addidimus συνηγμενοι cum ℵABDIΛ* 44* 95. 122* 246* k^{scr} o^{scr*} a q am fu harl* gat syr^{sch} et$^{p\,txt}$ ... ς (Gb^{0}) add συνηγμενοι cum EGKLMSUXΓΔΛ^{2}Π al pler (b *inclusi*) c e f ff^{2} g vg^{cle} et cdd aliq sah cop syr^{hr} (et^{p} c.* post ησαν) arm aeth Cyr^{bis} et^{act}, item agnoscit Eus$^{mar\,283.\,285.\,293}$ | ο ις cum ℵABLXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} . . Ti ις cum DI | λεγει (d f vg^{cle} *dixit*) αυτοισ: et. ℵ^{c} ... ℵ* syr^{hr} om αυτ.

20. εδειξεν et πλευραν αυτοισ cum ℵABDI q ... ς εδειξ. αυτοισ (61. 8^{pe} om) et πλευραν αυτου (1. 13. 2^{pe} a e f ff^{2} g vg om) cum EGKLMSUXΓΔΛΠ al pler (it^{pler} vg) sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Eus$^{mar\,294}$ Cyr^{4,1090} | τασ χειρασ cum ℵDILXΓΔΛΠ unc^{6} al omn^{vid} (13. fos add και τουσ ποδασ, item Nonn$^{p\,90}$ δειξε ποδασ και χειρ.) it vg sah cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth Eus^{mar} Cyr ... Ln Ti και τασ χειρ. cum AB syr^{p} | εχαρ. ουν et. c g vg cop syr^{p} Eus^{mar} Cyr^{4,1092} ... 1. 2^{pe} d q sah syr^{hr} εχαρ. δε, a b e f ff^{2} fos syr^{sch} aeth *et gavisi sunt* | οι μαθηται: D 71. 127. aeth add αυτου

21. ειπεν ουν et. it^{pl} vg syr^{p} et^{hr} Eus$^{mar\,294}$ ... sah syr^{sch} ειπ. δε, ℵ^{ca} (sed ^{cb} rursus ειπ. ουν) LOX cop aeth Cyr^{4,1093} και ειπεν ... c e arm ειπ. sine copula | παλιν sine ο ις cum ℵDLOX a c e g q vg sah cop arm pers^{w} Eus$^{mar\,294}$ Cyr ... ς Ln ο ις παλιν (A ο ις· παλιν) cum ABI ΓΔΛΠ unc^{6} al pler b f ff^{2} syr^{cdd} (ed^{widm} om παλ.) et syr^{p}; item 1. 27. 299. 2^{pe} syr^{hr} aeth παλιν ο ις | απεσταλκεν et. Eus$^{mar\,294}$: L 6^{pe} Chr^{8,588} Cyr^{4,1093} απεστειλεν | πεμπω cum ℵ^{cb}ABD^{2}I^{vid}XΓΔΛ unc^{6} al pler Eus^{mar} Chr, item *mitto* it^{pler} vg etc ... ℵ^{ca}D*LO 33. 42. p^{scr} w^{scr} Cyr αποστελλω ... ℵ* c πεμψω, *mittam*

22. και τουτ. ειπ. (sah ειπ. δε τουτ.) et. f cop syr^{utr} et^{hr} etc Eus$^{mar\,294}$ Cyr$^{hr\,270}$ etc: D^{gr} b c e ff^{2} g q vg om και ... a om κ. τ. ειπ. | ενεφυσησεν sine additam et. Eus^{mar} Chr^{8,588} Cyr^{hr} Cyr^{4,1095} et$^{act\,50}$ Cyp ^{155} (et ^{131}) etc ... D syr^{sch} et^{hr} arm aeth add αυτοισ (d *in eos*), sah cop

σεν καὶ λέγει αὐτοῖσ· λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 [215.7] ἄν τινων
Mt 18, 18 ἀφῆτε τὰσ ἁμαρτίασ, ἀφέωνται αὐτοῖσ· ἄν τινων κρατῆτε, κεκρά-
τηνται.
24 [216.10] Θωμᾶσ δὲ εἷσ ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενοσ Δίδυμοσ,
οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦσ. 25 ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι
μαθηταί· ἑωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖσ· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖσ χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὸν δάκτυλον

---

in eorum faciem. Cf etiam Thdot[clem 958] *εμφυσων το πνευμα τοισ αποστολοισ*, Or[4,388] *ενεφυσησε τοισ μαθηταισ.*

23. *αν* bis cum ℵ (sec loc ℵ[c], ℵ* *εαν*) BILOXΓΔΛΠ unc[8] al pler Or[1,255] et [3,739] Bas[3,34] Cyr[hr 270] Chr[3,918 bis] Cyr[4,1095] et[act 50] ... Ln *εαν* bis cum (ℵ* sec loc) AD 346. (Eus[esai 574] et Ps-Ath[60], sed priora tantum afferunt). Chr[8,588] *ὧν ἀφῆτε τὰσ ἁμαρτίασ, ἀφέωνται, καὶ ὧν* etc, atque eodem modo [3,94] (*καὶ ὧν ἂν κρατῆτε*) et [1,469] (bis *ὧν ἂν*) | *τινων* bis et. b c g vg (hi *quorum remiseritis peccata*; q *si quorum*, postea *si cuius*) sah cop syr[p] et[hr] arm aeth Or[1,255] et [3,739] Bas[3,34] Cyr[hr] etc Novat[tri 29] (Gall[3,311]) etc ... B *τινοσ*, item a (a Cyp *si cuius* bis) c f (hi[2] *si cui*, tum *si cuius*) Cyp[131. 148. 155. 195] Or[int 3,964] (*si cui* bis). Item Eus[esai] *εαν τινοσ αφειτε* etc | *αφητε* (et. Or[3,739]): Or[1,255] *αφιετε* | *αφεωνται* (Gb') cum ℵ[c]ADLOX (L *αφεονται*) 1. 13. 19** 124. Chr[8,588] et [1,469] et [3,94] Cyr[4,1101] et Cyr[act 50] ... ς Ti *αφιενται* cum B[3] (* *αφειονται*) EGIKMSUΓΔΛΠ al pler (69* 127. *αφιεται*) Or[1,255] et [3,739] Eus[esai] Cyr[hr 270] Bas [3,34] Ps-Ath[60] Cyr[4,1095 txt], item b c f g vg cop syr[hr] Or[int 3,964] *remittuntur* (Or[int] *dim.*) .. ℵ* *αφεθησεται*, item d e q am gat sah syr[utr] aeth Cyp[131. 148. 155. 195] *remittentur* (q *remittetur eis*; et. Eus[esa] add *αυτω*, Cyp *illi*); a Novat *remissa erunt* (Nov *erunt remiss.*), quod propius ad *αφεωνται* accedere videtur | *αν* sec loco (ℵ* *εαν*): ℵ* add *δε*, item syr[hr] (*et illis autem quorum*); b c g vg cop Cyp[143] Novat praem *et* | *κρατητε*: EX al *κρατειτε* ... D *κρατησητε*, item it vg *retinueritis* (b e f *detin.*, a d q *tenueritis*) | *κεκρατηνται* (ΓΛ al *καὶκράτηνται*, L *κράτηνται*): c d g vg *detenta* (c d gat, g vg *retenta*) *sunt*; b e Novat *detenta erunt* (Nov *erunt retenta*); a q (item sah cop aeth) Cyp Or[int] *tenebuntur*, f *detinebuntur*

24. *δε*: 1. *ουν* ... a e om | *ο λεγομενοσ*: D Chr[8,591] om *ο* | *ουκ ην*: L em sah cop syr[sch] et[p] c.* add *εκει*, sed em sah om *μετ αυτων* | *οτε ηλθ. ις* etc (et. ℵ[c]): ℵ* *οτε ουν ηλθεν ις, ελεγον αυτω οι μαθηται* | *ις* cum ℵ(*et[c])BD 2[pe] (e silentio) ... ς *ο ις* cum AILOXΓΔΛΠ unc[6] al fere omn Chr[8,591] Cyr[4,1102]

25. *ελεγον ουν* (arm om *ουν*): vide ℵ* ad v. 24 | *οι αλλοι* (et. ℵ[c]): ℵ* 122. cop syr[sch] om *αλλοι* | *μαθηται*: D 59. arm add *οτι* | *εωρακαμεν* cum ℵAB[3]DSUΛΠ[2] al plu ... Ti *εορακ.* cum B*EGIKLMXΓΔΠ* al aliq | *ιδω*: K* *ιδωμεν* | *εν ταισ χερσιν*: D e Hil[818 cdd] *εισ τασ χειρασ* (*in manus*) | *αυτου* (et. ℵ[c]): ℵ* om | *τον τυπον* (b c d e fos mt Hil *figuram*, g vg *fixuram*, a *vestigium*): 2[pe] *τουσ τυπουσ* ... f q *τ. τοπον*, item syr sch et[hr] et pers[p]. Habet autem syr[sch] (et pers[p]) totum locum sic:

εἰσ τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰσ τὴν πλευρὰν
αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. 26 $^{217.9}$ *Καὶ μεθ᾽ ἡμέρασ ὀκτὼ πάλιν*
ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶσ μετ᾽ αὐτῶν. ἔρχεται ὁ
Ἰησοῦσ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰσ τὸ μέσον καὶ εἶπεν·
εἰρήνη ὑμῖν. 27 *εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε*
καὶ ἴδε τὰσ χεῖράσ μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰσ τὴν
πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστοσ ἀλλὰ πιστόσ. 28 $^{218.10}$ *ἀπε-*

---

nisi videam in manibus eius loca (pers^{p} *locum*) *clavorum et inmittam in ea* (pers^{p} rursus *in locum clavorum*) *digitos meos et extendam manum meam in latus eius.* Item syr^{hr} *nisi videbo in manibus eius locum clavorum* (omissis *και βαλω* sqq) *et mittam manum meam in latus eius* | *και βαλω* usq *των ηλων*: Λ 69. 235. 33^{ev} c^{scr} e vg^{cod} (ap Ln) sah^{mün} (non item^{woi}) syr^{hr} (vide ante) om ... D pon post *εισ τ. πλευρ. αυτου* | *μου τον δακτυλ.* cum ℵDL 33. (d non expri *μου*) ... ς Ln Ti *τ. δακτ. μου* cum ABIXΓΔΠ unc^{6} al pler | *εισ τον τοπον των ηλ.* cum AI 47. 56. 58. 97** a b c g q vg (etiam δ) syr^{p} (et^{sch} vide ante) et^{hr} arm pers^{p} et^{w} Or^{1,433} Hil^{818} et^{1259} (i. e. contra Const^{31}) Amb$^{ps\,47}$ Aug$^{ioh\,121,5}$ (Or l. l. sic: *οθεν ουκ ειπε μεν· εαν μη ιδω, ου μη πιστευω· προσεθηκε δε και το· εαν μη βαλω την χειρα μου εισ τον τοπον των ηλων και ψηλαφησω αυτου την πλευραν, ου μη πιστευσω*) ... ς *ε. τον τυπον τ. ηλ.* cum ℵ^{c}BDLXΓΔΠ unc^{6} al pler (19** 22. 29** 122. *ποδων* pro *ηλων*) sah cop (f *in foramina clavorum*; aeth *in clavos eius*) Cyr^{4,1102} Nonn$^{v\,111}$ ... ℵ* *εισ την χειραν αυτου* (habet igitur *εαν μη βαλω μου τον δακτ. εισ την χειραν αυτου*) | *μου* ante *την χειρα* (AB c^{scr} *τ. χειραν*, D aeth *τασ χειρασ*) cum ℵBDL 33. ... ς post *τ. χει.* pon cum AIXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} Cyr it^{pler} vg etc ... 1. a d om. Praeterea cf huc Iust$^{resurr\,9}$ *καὶ ψηλαφᾶν αὐτὸν ἐπέτρεπεν αὐτοῖσ καὶ τοὺσ τύπουσ τῶν ἥλων ἐν ταῖσ χερσὶν ἐπεδείκνυε.* Cf etiam quae hunc locum praecedunt. Item cf Clem^{999} in adumbrationibus in 1. Ioh. 1, 1. *Fertur ergo in traditionibus quoniam Ioh. ipsum corpus quod erat extrinsecus tangens manum suam in profunda misisse et ei duritiam carnis nullo modo reluctatam esse, sed locum manui praebuisse discipuli.*

26. *οι μαθητ. αυτου* cum ABCDILX unc^{11} al pler f g q vg cop syr^{p} aeth Or^{1,434} Cyr^{4,1103} ... ℵ 1. 56. 58. 69. 122. 124. c^{scr} a b c e sah syr^{sch} et^{hr} om *αυτου* | *Θωμασ*: D 69. *ο Θωμ.* | *ερχεται*: D 1. 19** 29** 150^{ev} add *ουν* | *ειπεν*: Λ^{3} *ειπ. αυτοισ*, 235. 251. c^{scr} i^{scr} *λεγει αυτοισ.* Item add *αυτοισ* taur sah cop syr^{sch} aeth

27. *μη γινου* et. Or^{1,434} Dial^{851} Epiph^{593} Chr^{8,592} Cyr^{4,1103} etc. Locus Dialogi sic: *εφασκε· βαλε τον δακτ. σου εισ τουσ τοπουσ* (sic Delarue sine nota et opinor ex errore, Wtst enim *τυπουσ*) *των ηλων και τὴν χειρα σου εισ την πλευρ., και μη γινου* etc. Apud Epiph post verba *μη γινου* etc additur: *εδειξε γαρ τυπον ηλων και τοπον λογχησ, και αυτασ τασ ουλασ αφηκεν επι του σωματοσ* ... D *μη ισθι* (it vg *noli esse*)

28. *απεκριθη* sine copula cum ℵBC*DGLX al plus^{10} it^{pler} (et. m^{4}) vg sah

κρίθη Θωμᾶσ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριόσ μου καὶ ὁ θεόσ μου.
29 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ὅτι ἑώρακάσ με, πεπίστευκασ· μακάριοι
οἱ μὴ ἰδόντεσ καὶ πιστεύσαντεσ.
21, 25 30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ ἐνώ-
πιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·
31 ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦσ ἐστὶν ὁ Χριστὸσ
ὁ υἱὸσ τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντεσ ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

cop^{schw} (ex^{dz} et^{petr}) arm Cyr^{4,1107} Cyp^{287} ... ς (= Gb) praem *και* cum AC³ΓΔΛΠ unc⁶ al pler q syr^{utr} et^{hr} aeth | *θωμασ* cum ABCDXΓΔ ΛΠ al longe plu Cyr ... ς (= Gb Sz) *ο θωμ.* cum ℵL 33. al vix mu | *ειπ. αυτω*: 440. e m⁴ tol cop om *αυτω* ... a c add *tu es* | *και ο θεοσ μου*: D 46^{ev} om ὁ

29. *λεγει* (e *et ait*): ℵ* 13. 69. 346. *ειπεν δε* (*δε* et. 13. 346. ut vdtr, licet Sz praetereat), ℵ^{c} *λεγει δε* (non enim delet *δε*), g vg (sed non am fu ing al) *dixit* | *ο ῑς̄*: B om *ο* | *εωρακασ* cum ℵABCDMSUX²ΛΠ² al plu ... EGHKLX*ΓΔΠ* al mu *εορακ.* | *με* (a e om) sine *θωμα* cum ℵABCD unc omnib al plus^{150} it (et. m⁴) am fu ing iac em gat taur sah cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth Chr^{8,592} Cyr^{4,1110} Cyp^{287} etc ... ς (= Gb Sz) add *θωμα* cum (minusc paucis? nullus ap Scri nec ap Mtthaei) vg^{cle} fos mm mt (al) perss | *πεπιστευκασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* g q gat arm (cop^{petr}) *και πεπιστευκ.* Praeterea Ln *πεπιστευκασ;* (ut etiam ex edd minusc mu notatum est) | *ιδοντεσ* (et. ℵ^{c} Clem^{433} Or^{4,209} et$^{int\,4,627}$ etc): ℵ* 19** 60^{ev} fos gat syr^{utr} et^{hr**} add *με* | *και πιστευσαντεσ*: Λ *πεπιστευσαντεσ* (omisso *και*)

30. *σημεια*: per errorem Btlji conlatio (quam etiam secutus est Bch) B *σημ. α.* In E vero post *σημεια* duae (ut vdtr) litterae erasae sunt. | *ο ῑς̄*: D om *ο* | *τ. μαθητων* sine additam cum ℵBEKSΔ (Λ teste Treg) Π al plus¹² f sah^{mün} syr$^{p\,txt}$ ... ς add *αυτου* cum ℵCDGHLMT^{d}U XΓΛ(?) al pler it^{pler} vg cop syr^{sch} et^{hr} et^{p} c.* arm aeth Chr^{8,593} Cyr ^{4,1111} et$^{act\,63}$. Praeterea e add *postquam resurrexit a mortuis* | *βιβλιω*: D *βιβλω* (reliquis non mutatis)

31. Om versum G* | *πιστευητε* c. ℵ*B ... ς Ln Ti *πιστευσητε* c. ℵ^{c}ACDT^{a} unc rell al omn^{vid} Cyr^{4,1111} | *οτι ῑς̄ εστιν* usq *πιστευοντεσ*: sah^{mün} om, item i^{scr} om *οτι* usq *τ. θεου* | *ῑς̄* cum ℵABCDLT^{d}X unc¹¹ al longe plu Cyr et$^{act\,63}$ ... ς (= Gb Sz) *ο ῑς̄* cum minusc aliq ... a (*quoniam est Christ. filius dei*) om | *εστιν*: X om. Singula autem sic ponuntur: D *ῑς̄ χ̄ς̄ υιοσ εστιν του θεου*, b f arm Ir$^{int\,206}$ *Iesus Christus* (Ir^{int} om ap Mass fide codicum) *est filius dei*, m⁴ *Ies. Chr. filius est dei*, e *Ies. Chr. filius dei est*, c *Ies. Chr. ipse est filius dei*; g q vg Hil^{967} *Ies. est Chr. fil. dei* | *και ινα* (et. ℵ^{c} Ir^{int} etc): ℵ* m⁴ taur om *και* | *ζωην* sine additam cum ABC³XΓΔΛΠ unc⁷ al pler a c m vg syr$^{p\,txt}$ et^{hr} Cyr$^{act\,63}$ ... ℵC* DLT^{d} 13. 33. 69. 91. 124. 127. 229** 239. 346. 60^{ev} 6^{pe} b e f g q gat sax cop syr^{sch} et^{p} c.* arm aeth Ir$^{int\,206}$ Chr^{8,593} Cyr^{4,1111} Nonn$^{v\,144}$ (*ζωῆσ θεσπεσίησ αἰώνιόσ ἐστιν ἀμοιβή*) add *αιωνιον*, hinc Ln add [*αιωνιον*] | *εχητε*: HΓΛ al *εχειτε*. Spectat ad hunc versum etiam Tert

XXI.

1 $^{219.9}$ Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦσ τοῖσ μαθη-
ταῖσ ἐπὶ τῆσ θαλάσσησ τῆσ Τιβεριάδοσ· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτωσ. 2 ἦσαν
ὁμοῦ Σίμων Πέτροσ καὶ Θωμᾶσ ὁ λεγόμενοσ Δίδυμοσ καὶ Ναθα-
ναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆσ Γαλιλαίασ καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 λέγει αὐτοῖσ Σίμων Πέτροσ· ὑπάγω
ἁλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖσ σὺν σοί. ἐξῆλθον
καὶ ἐνέβησαν εἰσ τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

prax^{25} his verbis: „*Ipsa quoque clausula evangelii, propter quid consignat haec scripta, nisi* ut credatis, *inquit*, Iesum Christum filium dei.“

XXI. 1. *μετα ταυτα*: 234. al$^{4\,wtst}$ al$^{2\,scr}$ e cop *μετ. δε ταυτ.* (syr^{hr} *και με. ταυτ.*) | *παλιν* hoc loco cum ABCEHKLMSUXΓΔΛΠ al pler it vg syr^{p} Cyr^{4,1112} ... ℵ syr^{sch} ante *εαυτον*, D 235. cop arm aeth ante *εφανερωσεν*, 19. 69. 435. post *ο ις* pon ... G 18. 42. 61. 106. al^{15} 17^{pe} 11^{pe} al$^{8\,scr}$ (sunt in his evgll nonnulla, quibus accedunt alia pleraque, vel potius ut vdtr omnia) syr^{hr} pers^{p} Chr^{8,593} om | *ις* cum BC; item ς Ln *ο ις* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr; item it^{pler} vg cop syr^{utr} et^{hr} arm aeth ... Ti om cum DM 51. 255. e pers^{p} Chr om :: nullam caussam fuisse h. l. nomen Iesu auferendi patet; hinc vix errat cui D et e rectum tenere videantur | *τοισ μαθηταισ*: e am fu em iac ing fos taur (hinc Hier omisisse certum est) om :: ut *ις* ita *τοισ μαθηταισ* suspectum est. Scripsimus *τ. μαθ.* sine *αυτου* cum ℵABC*EKLSΔΛΠ al longe plu vg^{cle} syr^{p} Chr Cyr ... C^{3}DGHMUXΓ 13. 69. 124. 127. 235. 239. 244. al^{40} a b c f g q sah^{mün} cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth add *αυτου*. Praetereaque Γ 13. 69. 106. 124. al plus^{20} add *εγερθεισ εκ νεκρων* | *εφανερ. δε ουτωσ*: 6^{pe} a aeth om

2. *ο απο κανα* (a q *a cana*, e *a chanaha*) ... D *οσ ην απο*, item b c f g vg *qui erat a cana* | *οι του ζεβεδαιου* cum ABLPXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} arm Cyr^{4,1112} ... ℵDE 157. y^{scr} z^{scr} al^{10} Chr^{8,594} *οι υιοι* (E *ϊοι*, E al add *του*) *ζεβεδαιου*, item it vg cop syr^{sch} et^{hr} aeth, C *οι του ζεβ. υιοι*

3. *αυτοισ*: D *τουτοισ* (d *illis*, e *illi*, a *illos*; it^{rell} vg *eis*) | *λεγουσιν αυτω*: X add *εκεινοι* | *και ημεισ* (e haec post *συν σοι* pon): 1. om | *εξηλθον* (D *εξηλθαν*, P *ηλθον*) sine copula cum BCDEHKMSUΓΔΛΠ*et^{3} al pler a e q syr$^{p\,txt}$ arm Cyr^{4,1112} ... AP b c f g vg cop syr^{sch} et^{p} c.* et^{hr} aeth praem *και*, hinc Ln [*και*] ... ℵGLXΠ^{2} 157. al plus^{25} add *ουν* | *ενεβησαν* cum ℵABCDLPXΓΠ unc^{7} al longe plu . . ς (= Gb Sz) *ανεβησαν* cum ΔΛ al mu Cyr | *εισ το πλοι.* sine *ευθυσ* cum ℵBC*DLXΔ 1. 33. 69. 2^{pe} it vg sah^{mün} cop syr^{sch} et^{hr} arm aeth ... ς (Gb^{00}, Schu „merito mittas verbum hoc loco ineptum“) add *ευθυσ* cum AC^{3}PΓΛΠ unc^{7} al pler syr^{p} Cyr | *εν* (et. f q): L a b c e vg om | *επιασαν* (et. ℵ^{a}): ℵ* *εκοπιασαν* | *ουδεν*: C* *ουδε εν*

4 πρωΐασ δὲ ἤδη γινομένησ ἔστη Ἰησοῦσ ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέν-
20, 14 τοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦσ ἐστίν. 5 λέγει οὖν αὐτοῖσ
Ἰησοῦσ· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ·
οὔ. 6 λέγει αὐτοῖσ· βάλετε εἰσ τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον,
καὶ εὑρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ
19, 26 πλήθουσ τῶν ἰχθύων. 7 $^{220.10}$ λέγει οὖν ὁ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ ὃν
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦσ τῷ Πέτρῳ· ὁ κύριόσ ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτροσ,

---

4. *δε*: G om | *ηδη* (et. ℵ^{c} b f g am fu em ing taur): ℵ* 22. 69. 122. 124. 2^{pe} 150^{ev} al^{10} a c e vg^{cle} cop syr^{sch} arm aeth om | *γινομενησ* (AB *γειν.*) cum ABC*EL al^{10} (*cum mane esset futurum* cop) ... ς Ln *γενομενησ* cum ℵC^{2}DPXΓΔΛΠ unc^{6} al pler Cyr^{4,1112}. Item it^{pl} vg *mane autem [iam] facto*, a *sed cum mane factum esset*, q *prima autem luce* | $\overline{ις}$ pri cum ℵABCD́EPΠ* al plus^{10} Cyr ... ς (Gb^{0}) praem ο cum GHKLMUX ΓΔΛΠ^{2} al pler ... s plane om | *επι τον* (Gb′) c. ℵADLMUX 33. al plus^{12} Clem^{104} (*σταθεισ, φησιν, ο κυριοσ επι τω αιγιαλω*) Cyr ... ς Ti *εισ τον* cum BCEGHKPSΓΔΛΠ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ (:: similiter 20, 19. 26 *εστη εισ το μεσον*). Cf it^{pler} vg *in littore*, q *ad litus* | *ηδεισαν* cum ABCDPΓΔΛΠ unc^{7} al pler ... ℵLX 33. 127. 299. Cyr (sed non$^{edd\,pri}$) *εγνωσαν*, item b c f g vg *cognoverunt* (contra a e *sciebant*, q *scierunt*) :: hoc multo magis quam *ηδεισαν* correctoris videtur esse | *οι μαθηται*: 69. f syr^{hr} add *αυτου* | $\overline{ις}$ sec: A al pauc *ο* $\overline{ις}$

5. *λεγει ουν αυτ.* $\overline{ις}$: a *ait illis* | *ουν* (syr^{sch} aeth *et dixit*): C^{3}U 33. 106. al^{15} a (vide ante) e cop^{wi} arm syr^{hr} Cyr$_{1}^{1112}$ om | $\overline{ις}$ cum ℵB ... A*^{vid} (inde ab ο $\overline{ις}$ usq *μη τι προσ* rescriptum) a om ... ς Ti ο $\overline{ις}$, Ln [ο $\overline{ις}$] cum A^{2}CDLPX unc rell al omn^{vid} Cyr | *μη τι* (ℵ^{c}): ℵ* om *τι* | *προσφαγιον* et. ℵBCLP unc rell etc ... AD *-γειον* ... Clem^{104} *οψον* (*παιδια, μη τι οψον εχετε*)

6. *λεγει αυτοισ* cum ℵ*et^{cb} 239. (47^{ev} *ειπεν αυτ.*) b c g (*dixit eis*) vg cop syr^{sch} et^{hr}. Similiter arm *λεγει αυτοισ ο* $\overline{ις}$, aeth *et dixit illis* ... ς Ln Ti *ο δε ειπεν αυτοισ* cum ℵ^{ca}ABCDLPΓΔΛΠ unc^{7} al pler a e f q Cyr. Similiter X *ο δε* $\overline{ις}$ *ειπ. αυτ.*, syr^{p} *ipse autem dixit eis* | *βαλετε*: A* *βαλε*, e *mitte* | *το δικτυον*: 69. om *το* | *ευρησετε*: ℵ^{ca} (rursus delet^{cb}) g em mm aeth Cyr^{1112} (non$^{edd\,pri}$, sed agnoscit etiam$^{comm\,1117}$) add *οι δε ειπον* (aeth *et dixerunt*)· *δι ολησ τησ νυκτοσ εκοπιασαμεν και ουδεν* (Cyr *κοπιασαντεσ ουδεν*) *ελαβομεν· επι δε τω σω ρηματι* (Cyr *ονοματι*, sed^{comm} *ρηματι*) *βαλουμεν*, Latt *dixerunt ergo ei*: (em mm add *praeceptor*) *per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo mittemus* (ita mm; g em *laxabo*) *rete* :: ex Lc 5, 5 | *εβαλον ουν* (et. ℵ^{c}): e *miserunt*, a *miserunt illi*, syr^{sch} et^{hr} *et miserunt* (aeth *και βαλοντεσ*) ... ℵ*D cop *οι δε εβαλ.* | *αυτο*: Π 1. 127. 157. 254. 2^{pe} p^{scr} w^{scr} post *ελκ.* pon | *ελκυσαι*: ℵ *ἵλκυσαι*, D *ειλκυσαι*, Δ *ειλικυσαι* | *ισχυον* cum ℵBCDLΛΠ 1. 27. 33. 124. 262. al plus^{5} a b c f g vg syr^{p} et^{hr} Cyr ... ς *ισχυσαν* cum APXΓΔ unc^{7} al pler e q syr^{sch} cop

7. *ο* $\overline{ις}$: D om *ο* | *ο κυριοσ εστιν*: D add *ημων* (d accurate *dominus est*

ἀκούσασ ὅτι ὁ κύριόσ ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυ-
μνόσ, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰσ τὴν θάλασσαν· 8 οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ
τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆσ γῆσ ἀλλὰ ὡσ
ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντεσ τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 [221.9]
ὡσ οὖν ἀπέβησαν εἰσ τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ
ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· ἐνέγ-
κατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 [222.9] ἀνέβη Σίμων
Πέτροσ καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰσ τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγά-
λων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη
τὸ δίκτυον. 12 [223.9] λέγει αὐτοῖσ ὁ Ἰησοῦσ· δεῦτε ἀριστήσατε.
[224.10] οὐδεὶσ δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίσ εἶ;
εἰδότεσ ὅτι ὁ κύριόσ ἐστιν. 13 [225.9] ἔρχεται Ἰησοῦσ καὶ λαμβάνει

noster). Similiter (h. l. et post) syr^{sch} aeth pers^{p}. | εβαλεν εαυτον (L αυτον): D* ηλατο, D^{2} ηλλατο (d *misit se et salibit*) | εισ τ. θαλασσαν: syr^{sch} (sed non$^{edd\,omn}$) add *ut veniret ad Iesum* (:: cf Mt 14, 29)

8. πλοιαριω: P πλοιω ... ℵ praem αλλω | ηλθον: D -λθαν | αλλα cum ℵABC ... ς Ln αλλ cum DLPXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} | πηχων: A Cyr^{4,1116} πηχεων | διακοσιων: a *viginti*, cop^{wi} DCCC (quod nota ω exprimitur, debebat C̄ poni; recte vero cop^{schw} ex^{dz} διακοσ.)

9. απεβησαν (et. ℵ^{c}, it vg etc *descenderunt*, d *exierunt*): ℵ*H 91. syr^{sch} ανεβησαν, A y^{scr} 47^{ev} Cyr (non$^{edd\,pri}$) επεβησαν | εισ την: ℵ^{ca} (ℵ^{cb} restituit εισ) LX επι την | βλεπουσιν (et. a e ff^{2}): P b c f g vg ειδαν, *viderunt* | κειμενην (et. e f g vg): tol arm om ... a b c ff^{2} καιομενην (habent enim *carbones incensos*)

10. ο ιs̄: B om ο | απο cum ℵABCPX unc rell al omn^{vid} ... DL εκ (item b *ex*, it^{pler} d vg *de*)

11. ανεβη cum ABCDPX unc^{11} al pler ... ℵL 1. 2^{pe} 3^{pe} Cyr^{4,1116} (non$^{edd\,pri}$) ενεβη. Dedimus sine copula cum AΔPΓΔΛΠ* unc^{7}al pler a b e f ff^{2} g vg arm ... ℵBCLXΠ^{2} 1. 22. 33. 2^{pe} al^{3} cop syr^{p} et^{hr} Cyr add ουν. Similiter c *tunc adscendit*, syr^{sch} aeth *et adscendit* | εισ την γην c. ℵAB CLPXΔΠ 33. 42. 78. 239. 299. 3^{pe} p^{scr} w^{scr} Cyr ... D 1. 69. 124. 127. 299. al aliq επι την γην ... ς Ti επι τησ γησ cum EGHKMSUΓΛ al pler Cyr$^{edd\,pri}$ | ιχθυων μεγαλων cum ℵBCEHKMSUΓΛΠ al pler c Cyr ... Ln μεγαλ. ιχθυ. cum ADGLXΔ 1. 33. 2^{pe} 6^{pe} a b f ff^{2} g vg | τοσουτων: L add αυτων

12. ο ιs̄: B om ο | ουδεισ δε cum ℵADLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} b c e f ff^{2} (c *nemo autem*, b d e f ff^{2} *nemo tamen*) cop syr^{utr} et^{hr} arm Cyr^{4,1116}. Similiter a g vg aeth *et nemo*, Chr^{8,594} και ουδεισ ... Ti ουδεισ sine copula cum BC taur | ειδοτεσ: A ειδοντεσ (sic)

13. ερχεται sine copula cum ℵBCDLX 1. 22. 33. 91. 2^{pe} al^{10} a b e fos gat sah^{mün} arm Cyr^{4,1116} ... ς (= Gb) add ουν cum AΓΔΛΠ unc^{7} al pler f ff^{2} cop syr^{p} Cyr$^{edd\,pri}$. Item g vg aeth syr^{hr} *et venit*, c *tunc venit*, syr^{sch} *venit autem* | ιs̄ cum BC^{vid}D ... ς ο ιs̄ cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{7} al

τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖσ, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίωσ. 14 $^{226.10}$
20, 19. 26 τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦσ τοῖσ μαθηταῖσ ἐγερθεὶσ ἐκ
νεκρῶν.

15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, $^{227.9}$ λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰη-
σοῦσ· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷσ με πλέον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναὶ
κύριε, σὺ οἶδασ ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου.
16 $^{228.10}$ λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷσ με;
λέγει αὐτῷ· ναὶ κύριε, σὺ οἶδασ ὅτι φιλῶ σε. $^{229.9}$ λέγει αὐτῷ·

omn^{vid} Cyr | *και διδωσιν αυτοισ*: D^{gr} *ευχαριστησασ εδωκεν αυτοισ*, item d f g mm syr^{hr} *et benedicens* (g mm *et benedixit et*, syr^{hr} *et gratias egit et*) *dedit eis*

14. *τουτο* sine copula cum ABCDΓΔΛΠ unc^{6} al pler it vg syr^{utr} etc Cyr^{4,1116} ... ℵGLX 33. mt cop syr^{hr} add *δε* (aeth pers^{p} *et hoc*) | *εφανερωθη* (*manifestatus est* f ff$^{2\cdot}$ vg): X 71. 346. evgg^{pler} a b c e gat *εφανερωσεν εαυτον* | *ις̅* cum BCD ... ς *ο ις̅* cum ℵALXΓΔΛΠ unc^{6} (sed L post *τ. μαθητ.* pon) al pler Cyr^{4,1116} ... S 234. ff$^{2\cdot}$ mm plane om | *τοισ μαθητ.* sine *αυτου* cum ℵABCL 1. 22. 33. 53. 122. 157. w^{scr} a e ff$^{2\cdot}$ am fu mt arm ... ς (Gb^{0}) add *αυτου* cum DXΓΔΛΠ unc^{7} al pler b c f vg^{cle} cop syr^{utr} et^{hr} aeth Cyr

15. *ηριστησαν*: K *-σεν* | *ο ις̅*: D a c tol cop syr^{utr} et^{hr} aeth Chr^{8,598} post *λεγει* pon ... S 234. 249. 251. 7^{pe} 11^{pe} al^{7} vg^{cod} (ap Gb) Aug$^{ioh\,123,4}$ om | *ιωαννου* (ℵ^{a}BD^{gr} *-ανου*, ita Ln) cum ℵ^{a}BC*DL (91. *ἰωαννᾶ*) a b d e f ff$^{2\cdot}$ g vg (ex his^{7} *iohannis*, e *iohannes*) sah^{mün} cop Nonn$^{\varphi\,84}$ (*σίμων γνήσιον ἔρνοσ ἰωάνναο τοκῆοσ*) ... ς *ιωνα* cum AC^{2}et^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} c (*bariona*) syr^{utr} et^{hr} arm aeth Bas$^{eth\,298}$ Chr Cyr^{4,1117} Thdrt^{2,426} ... ℵ* om | *πλεον* cum ℵBCDLSXΛ 33. 122. Chr Cyr ... ς *πλειον* cum AEGHKMUΓΔΠ al pler Bas^{eth}. Praeterea 1. 22. 2^{pe} a b c e ff$^{2\cdot}$ (non item f g vg) om *πλεον τουτων* | *συ οιδ. οτι φιλω σε*: a e om | *λεγει αυτω*: DU 19* gat mm syr^{sch} pers^{p} add *ο ις̅* | *αρνια* cum ℵABC^{2}LX unc^{11} al fere omn Bas^{eth} Cyr^{4,1118}; item f ff$^{2\cdot}$ g vg *agnos* ... C*D 36^{ev} Chr^{8,598} (et.$^{mosc\,5}$) *προβατα* (sic C*, non *-ατια*, ut Berger de Xivrey invenisse sibi visus est), item a b c d e *oves*

16. *παλιν* hoc loco cum ABLXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} a ff$^{2\cdot}$ g vg syr^{utr} aeth Bas$^{eth\,298}$ Cyr^{4,1118}. Item ante *λεγει αυτω* ℵC b f cop arm syr^{hr} (*και παλιν λεγει* etc) ... D c e om | *δευτερον* (ℵ^{a} 1. 19** 2^{pe} *το δευτ.*) et. c e ... ℵ* 249. a b f ff$^{2\cdot}$ g vg arm om (:: possit inlatum credi, ab aliis pro *παλιν* substitutum, ita ut *παλιν* et *το τριτον* exceperint primam quaestionem. Nec vero minus probabile, ab alteris *παλιν*, ab alteris *δευτερον* ut superfluum abiectum esse.) Post *δευτερον* D add *ο κυριοσ* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* c. BD^{gr} et d) c. ℵBC*D (L post *ναι κυριε* v. 16 deficit) a (*iohannes*) b e f ff$^{2\cdot}$ g vg cop (nec sah^{borg} differre a v. 15 statuendum est) Nonn$^{\varphi\,91}$, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut v. 15 | *ναι κυριε* (et. ℵ^{c}): ℵ* om *ναι* | *συ οιδασ οτι φιλ. σε*: a om | *λεγει αυτω* (tertio loco): AΠ^{2} 124. 218. 219. 239. 262. 299. 47^{ev} 2^{pe} gat mm syr^{utr} add *ο ις̅*. Prae-

ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 $^{230.10}$ λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖσ με; ἐλυπήθη ὁ Πέτροσ ὅτι εἶπεν αὐτῷ
τὸ τρίτον· φιλεῖσ με; καὶ λέγει αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδασ, σὺ 16, 30
γινώσκεισ ὅτι φιλῶ σε. $^{231.9}$ λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ προβάτιά μου.
18 $^{232.10}$ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦσ νεώτεροσ, ἐζώννυεσ σε-
αυτὸν καὶ περιεπάτεισ ὅπου ἤθελεσ· ὅταν δὲ γηράσῃσ, ἐκτενεῖσ
τὰσ χεῖράσ σου, καὶ ἄλλοσ σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεισ.

tereaque 2^{pe} syr^{p} add *ει αγαπασ με και φιλεισ με* | *τα προβατια* cum BC 19. (19**?) *ενια των παλαι. αντιγρ.* ap Theophan$^{hom\,37}$ (*προτερον αρνια, δευτερον προβατια, τελευταιον προβατα*), *oviculas* b Lcif^{190} ed^{venet} („*Petro dicit beato*: Pasce agnos meos, *et iterum*: Pasce oviculas meas", sed ap Gall^{6,228} *oves* pro *oviculas* legitur) ... ς Ln *τ. προβατα* cum ℵADXΓΔΛΠ unc^{7} 69. (sic) al pler (1. 209. om *λεγ. αυτω· ποιμ. τ. πρ. μου*) Bas^{eth} Cyr, item *oves* a c e f ff^{2} gat mm; g vg *agnos*

17. *το τριτον*: C om *το* | *ιωαννου* (Ln *-ανου* cum BD^{gr} et d) cum ℵBD a (rursus *iohannes*) b e f ff^{2} g vg cop (de sah vide supra) Nonn$^{\varphi\,100}$, 69. *ἰωανᾶ*, 91. *ἰωαννᾶ* ... ς *ιωνα* ut vv. 15 et 16. Accedit Or^{prov} ap Mai^{15} (at deest in Notitia ex cod^{patm}) | *ελυπηθη* (et. ℵ^{c}): ℵ* *ελυπ. δε*, m^{17} syr^{sch} et^{hr} Amb$^{apol\,dav\,692}$ *και ελυπ.* | *το τριτον* (D^{gr*} om haec, sed ipse* suppl) *φιλεισ* (ℵ* *και φιλ.*, ℵ^{a} delet *και*) *με* | *και* ante *λεγει* cum ℵBCD unc rell al omn^{vid} c e f ff^{2} g m^{17} vg (et. fu al) cop syr^{utr} et^{hr} etc ... A a b am om, hinc Ln [*και*] | *λεγει* sec cum ℵADX 1. 33. 2^{pe}, item *dicit* b f g am fu em mt al, *ait* a c e ... ς Ln Ti *ειπεν* cum BCΓΔΛΠ unc^{7} al pler ff^{2} m^{17} vg^{cle} cop syrr Cyr^{4,1118} | *αυτω* tert: B 249. om | *παντα συ* c. ℵBC*D 33. a e ff^{2} m tol taur syr^{utr} Amb$^{apol\,dav\,692}$ ... ς *συ παντα* c. AC^{3}XΓΔΛΠ unc^{7} al pler f vg syr^{hr} aeth Bas$^{eth\,298}$ ... libere b cop *tu scis omnia*, Chr^{8,599} *συ οιδασ παντα*, Cyr^{1118} *συ οιδασ κυριε παντα*, c g om *συ* | *συ γινωσκ. οτι*: arm *και συ παντα γινωσκεισ και οτι* | *λεγει* (ℵ praem *και*) *αυτω* sine $\overline{ις}$ aut *ο* $\overline{ις}$ cum ℵD 1. 33. 120. 2^{pe} it^{pler} vg cop pers^{w} ... ς add *ο* $\overline{ις}$ cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler Bas$^{eth\,298}$ Cyr^{4,1118}; item Ln Ti $\overline{ις}$ cum BC y^{scr}; item *Iesus* f sah mün syr^{utr} et^{hr} rell | *προβατια* cum ABC. Cf Amb$^{fid\,551}$ „*tertio inquit meretur audire*: Pasce agniculos meos, pasce agnos meos, pasce oviculas meas") ... ς Ln *προβατα* cum ℵDXΓΔΠ unc^{7} 1. 33. al omn^{vid} Cyr, item *oves* a b c d e f ff^{2} g vg ... A *αρνια*, em gat mm *agnos*

18. *οτε*: C* y^{scr} *οτι*, arm *οτι εωσ* | *σεαυτον*: 89. 234. 239. 250. 258. al^{6} scri *εαυτ.* | *περιεπατεισ*: EKX al mu *-ατησ*. Similiter Γ al aliq *εἶσ* pro *ἦσ*, X *εκτενησ* pro *εκτενεισ* | *τασ χειρασ* (et. ℵ^{c}): ℵ* syr^{hr} *την χειραν*. Praeterea e Chr^{8,599} (sed edd aliq habent) om *εκτεν. τ. χει. σου και* | *αλλοσ* cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg syr^{sch} et$^{p\,txt}$ cop aeth ... ℵ*et^{c}C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2^{pe} syr^{hr} et$^{p\,mg}$ arm Chr^{8,599} (sed non omnes edd) Cyr^{4,1120} (non item edd pri) et^{757} Nonn$^{\varphi\,112}$ *αλλοι* | *σε* ante *ζωσ.* cum ADXΓΔΛΠ unc^{7} al omn^{vid} it vg Chr Cyr$^{4,1120\,edd\,pri}$ ... ℵBC^{2} (non 1. 33. rell) Cyr^{4,1120} et^{757} post *ζωσ.* pon | *ζωσει* (M al^{5} *-σῃ*) cum ABC*XΓΔΛ unc^{7} al pler it vg cop syr^{sch} et$^{p\,txt}$ aeth Cyr$^{1120\,edd\,pri}$ ..

12, 33 13, 36 2 Pe 1, 14 19 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. καὶ
τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. 20 ἐπιστραφεὶσ ὁ Πέτροσ
21, 7 βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦσ ἀκολουθοῦντα, ὃσ καὶ
13, 23 ss ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθοσ αὐτοῦ καὶ εἶπεν· κύριε, τίσ
ἐστιν ὁ παραδιδούσ σε; 21 τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτροσ λέγει τῷ
Ἰησοῦ· κύριε οὗτοσ δὲ τί; 22 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ· ἐὰν αὐτὸν

ℵ(*et^{c})C^{2}DΠ 1. 19. 22. 33. 2^{pe} syr^{hr} et$^{p\ mg}$ arm Chr Cyr^{757} et^{1120} *ζωσουσιν* (D *ζωσουσει*, C^{2} *ζωσωσιν*) | *οισει*: ℵ^{c}Π 1. 19. 22. 2^{pe} Cyr^{757} et^{1120} *αποισουσιν*, C^{2} 33. arm syr^{hr} et$^{p\ mg}$ Chr (sed$^{mosc\ 2}$ *αξουσιν*) *οισουσιν*, D *απαγουσιν* (d *ducent*). Confirmat istam lectionem Chr^{3,595} *περὶ πέτρου φησὶν ὁ χ̅ς̅ ὅτι οἴσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου* etc et^{10,85} *ὅταν γάρ φησι γηράσῃσ, τότε ζώσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου* etc. Praetereaque ℵ^{c}AD 1. 2^{pe} (19? 22?) a c ff$^{2.}$ em sah^{mün} cop syrr arm aeth Cyr^{757} et^{1120} add *σε* ... ℵ* *ποιησουσιν σοι* | *οπου ου θελεισ* (ℵ^{c}): ℵ* *οσα ου θελεισ* | *ου*: D* *συ* (?), D^{2} *συ ου*, ut (*tu non*) d it vg (exc fos mt). Nonn φ^{112sq} sic: *καί σε περισφίγξουσιν ἀφειδέεσ ἀνέρεσ ἄλλοι* | *εἴσ τινα χῶρον ἄγοντεσ ὃν οὐ σέο θυμὸσ ἀνώγει.*

19. *τουτο* (et. Or^{1,421}): D Or^{1,399} Chr^{8,600} *ταυτα* | *δε*: 69. om | *ειπεν*: 1. Chr^{8,600} *ελεγεν* | *τον θεον*: e *eum* | *και τουτο*: Δ syr^{sch} *κ. ταυτα*

20. *επιστραφεισ* sine copula cum ABCΠ* 33. w^{scr*} b c e g vg arm perss ... ς (Gb^{0}) add *δε* cum ℵDXΓΔΛΠ^{2} unc^{7} al pler f cop syr^{p} Caes^{135} Cyr^{4,1121} Anast^{antioch} in$^{cat\ ox\ 410}$. Similiter a ff$^{2.}$ fos syr^{sch} et^{hr} aeth *και επιστρ.*, Chr^{8,600} *στραφεισ ουν* | *ο πετροσ* (et. Or$^{4,437.\ 440}$ *γεγραπται ωσ επιστραφεισ ο πετροσ βλεπει* etc): 1. om *ο* | *ο ι̅ς̅* (et. Or^{bis}): D om *ο* | *ακολουθουντα οσ* (et. Or^{bis}) ... ℵ* om, ℵ^{a} suppl *ακολουθ.* non item *οσ*, ℵ^{c} etiam *οσ* suppl. Etiam ff$^{2.}$ om *ακολουθ.* | *αυτου*: C^{vid} a f *του ι̅υ̅* | *και ειπεν* (ℵc; ℵ* Chr *λεγει*) sine additam cum ABX unc rell al pler it^{pler} vg syr^{utr} rell Or^{bis} Chr: ℵCD 33. ff$^{2.}$ fos syr^{hr} cop aeth Cyr add *αυτω* | *κυριε*: G *και* ... C* 435. om. Praeterea e post *επι το στηθ. αυτου* pergit *et dixit domine hic autem quid* (v. 21 exeunte) omissis mediis omnibus. Ad verba *οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω* etc cf Or^{4,440} *οὐ γαρ γεγραπται· οσ ην ανακειμενοσ εν τω κολπω αυτου.* | *παραδιδουσ*: D *-διδων*

21. *τουτον ουν* cum ℵBCD 33. b c f ff$^{2.}$ g (a hiat, e vide ante) vg cop syr^{p} c.* (aeth *et illum videns*) Or^{4,437} Anast^{anti} in$^{cat\ 411}$ Cyr^{4,1121} ... ς Ti om *ουν* cum AXΓΔΛΠ unc^{7} al pler syr^{sch} et^{hr} arm.. Apud Chr^{4,600} similiter atque in e legitur, post verba enim *επι το στηθοσ αυτου* pergit *και λεγει· κυριε, ουτοσ δε τι*, omissis mediis. | *ο πετροσ*: X add *ακολουθουντα* | *λεγει*: ℵ f g (vide ante e) vg^{cle} (et. fos gat mm al, non item am fu em al) *ειπεν* | *τω ι̅υ̅*: D^{gr*} *αυτω ι̅υ̅* ... 248. 48^{ev} (al^{vid}) *αυτω* | *κυριε*: ℵ om

22. *εαν* (et. Or^{4,438}): e f q *si*, ff$^{2.}$ fu* *si sic* (item d *si eum volo sic manere*) ... b c g (a hiat) vg (ita fu^{2} i. e. ex emend. Victoris) Amb$^{ps\ 15,930}$ et

θέλω μένειν ἕωσ ἔρχομαι, τί πρὸσ σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 ἐξῆλ-
θεν οὖν οὗτοσ ὁ λόγοσ εἰσ τοὺσ ἀδελφοὺσ ὅτι ὁ μαθητὴσ ἐκεῖνοσ
οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦσ ὅτι οὐκ ἀποθνή-
σκει, ἀλλ᾽· ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕωσ ἔρχομαι.
24 Οὗτόσ ἐστιν ὁ μαθητὴσ ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ 19, 35 3 Io 12
γράψασ ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴσ αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν.

118, 1225 etluc 1411 etalib (sed excess sata 1114 *si – sic*) *sic* | μενειν (itpler *manere*, b *remanere*, c *permanere*): μεν. ουτωσ, d ff2. vgcdd (vide ante) *sic manere*. Cf et. Hieriovin 1 *Quid ad te si eum volo sic esse* | ερχομαι: Γ iscr al5 -ωμαι | συ: c (sive* sive2) addvid δε, item add cop | μοι ακολουθει cum ℵABC*D 1. 33. 11pe (ex sil) itpler vg Or Cyr4, 1121 Anastantioch incat ox 411 ... ς ακολουθ. μοι cum C2XΓΔΛΠsupp unc7 al pler f cop

23. ουτοσ ante ο λογοσ cum ℵBCD 1. 33. 2pe a b c e f ff2. q (d *hic verbus*) gat syrsch ethr ... ς Ti post ο λογοσ cum AXΓΔΛΠsupp unc7 al pler Chr8,601 Nonnφ 129 Cyreddpri item *sermo iste* g vg syrp arm ... 3. 250. yscr al pauc ing* Or4,438 Cyr4,1121 Chrmosc 3 om | οτι: D arm και εδοξαν οτι | και ουκ ειπεν cum ADX unc rell al pler a b e f ff2. g q vg syrp arm aeth (copwi sine copula) ... ℵBC 33. c copschw (exdz) syrsch ethr Or Chr Cyr ουκ ειπ. δε | αυτω (et. Or): D 61mg αυτο (d *illud*) ... 69. a vgcod (ap Gb) syrsch persp Chr8,601 bis om | ο ις (et. Or): XA* om | οτι (et. c f ff2. g Or etc): DA a b e vg (et. am fu ing al, sed non cddomn) om | αποθνησκει: D e αποθνησκεισ (d e *morieris*) | αλλ: D αλλα | εαν (*si* e f q): a b c vg (et. am fu gat fos em ing) *sic* ... ff2. om | εωσ ερχομαι sine additam cum ℵ* 1. 22. 2pe 63ev a e arm Chr8,601 exmosc 5 ... ς Ln Ti add τι (Dgr om) προσ σε cum ℵaABC(D)XΓΔΛΠsupp unc7 al pler b d f ff2. g vg syrutr ethr cop aeth Or4,438 Chr8,601 montf Nonnφ 135 Cyr4,1121; item c add *quid ad te? tu me sequere*

24. ο μαρτυρων (et. Or4,438): B Cyr4,1122 ο και μαρτ. | περι τουτων (syrsch add παντων): 63. 73. 253. 440. cscr περι τουτου ... a e *de Iesu* (e *-um*) | και γραψασ cum ℵ*ACXΓΔΛΠsupp unc7 al pler f g vg (hi3 *et scripsit haec*) syrsch ethr Or Chr8,601 ... ℵa 4. 33. 69. 122** 124. 6pe c arm syrp c.* Cyr4,1122 praem ο (fit igitur ο και γρ.) ... Ln c. BD b (e) (ff2.) q cop aeth και ο γραψ. (b q *et qui scripsit haec*, ff2. *et quia scripsit haec*, e *et qui de eo scripsit*) ... a *et quis scripsit haec scimus* (pergit *et scimus*) | και οιδαμεν: G ο και οιδαμ. | αυτου η μαρτυρ. εστιν cum BC* (copdz η μαρτ. αυτου αληθησ εστιν), item D 48ev Cyr εστιν αυτου η μαρτυρ., 33. αυτου εστ. η μαρτ. ... ς Ln εστ. η μαρτυρ. αυτου cum ℵAC3XΓΔΛΠsupp unc7 al pler it vg copedd Chr8,601

25. Non addidimus hunc versum cum ℵ* (per errorem cum Millio Wtst Gb credebamus antea etiam codicem 63. absque versu 25. scriptum esse. At periit, ut Scriv. docuit, eius folium extremum cum eoque versus ultimus, sed superest nonnihil de commentario quo is explicatur, quemadmodum etiam post η μαρτυρια αυτου, quibus verbis

exit folium quod praecedebat ultimum, colon non punctum positum est.) Praeterea conferenda sunt complurium codicum scholia, ut quod Matthaeius ex 237. protulit: *ἄλλοσ δὲ προσθήκην εἶναί φησι* (137. al mu *ἄλλοι* et *φασιν*) *τοῦτο, τεθεικότοσ μὲν αὐτὸ τινὸσ τῶν φιλοπόνων ἔξωθεν* (137. al mu add *ἐν παρενθήκῃ*), *εἰσ παράστασιν τοῦ πλείονα εἶναι τῶν γεγραμμένων τὰ γεγενημένα παρὰ τοῦ κυρίου θαύματα, κατὰ μέροσ δὲ ὑφ᾽ ἑτέρου ἀγνοίᾳ τοῦ πρώτου τυχὸν ἔσωθεν* (137. etc *τὰ ὑπὸ τ. κυρ. γεγενημένα θαυμαστά· καταγέντοσ δὲ ἔσωθεν ἀγνοίᾳ τυχὸν τοῦ πρώτου γραφέωσ, ὑπὸ τινὸσ τῶν παλαιῶν μὲν οὐκ ἀκριβῶν δέ,*) *καὶ μέροσ τῆσ τοῦ εὐαγγελίου γραφῆσ γενόμενον* (137. etc *γεγονότοσ*), *διὰ* (137. etc *ὅπερ διὰ*) *πάντων τῶν εὐαγγελίων ὁ χρόνοσ καὶ ἡ συνήθεια φέρεσθαι παρεσκεύασεν.* Pro *διὰ πάντων τ. ευαγγ.* etc cod. 36 sic: *εἶτα τοῦ χρόνου καὶ τῆσ συνηθείασ διὰ πάντων αὐτὸ τῶν εὐαγγελίων φέρεσθαι παρασκευάσαντοσ, οὕτωσ βεβαίαν ἐσχηκότοσ τὴν δόξαν παρὰ πᾶσι τοῖσ πιστοῖσ, ὥστε ἀληθῶσ μέροσ ἓν καὶ τέλοσ τῶν παρὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ γραφέντων ποιήσασθαι, ἵνα μὴ δόξωμεν τοὺσ θεοπνεύστουσ τῶν εὐαγγελιστῶν διαιρεῖν ἢ καὶ παραχαράσσειν λόγουσ.* (Praetereamus reliqua) ...... ς Ln Ti sic habent: *ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα* (lege ut et. Ln *ἃ* c. ℵBC*X etc) *ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦσ, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽ ἕν, οὐδὲ* (scribe *οὐδ᾽* ut et. Ln c. ℵBDΔ etc) *αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι* (scribe *-σειν* c. ℵBC* etc) *τὰ γραφόμενα βιβλία* cum ℵ^{a}ABCDEGHKMSUXΓΔΛΠ^{supp} al omn it vg rell Or^{3,630} et$^{4,13.\ 216.\ 352}$ item ap Eus$^{hist\ 6,25}$ et$^{int\ 3,964}$ Pamphil$^{apol\ 15}$ (Gall^{4}) Naz^{1,511} Chr^{3,923} et^{8,601} Nonn$^{\varphi\ 139}$ Cyr^{4,1123} Amm$^{cat\ cord\ 474}$ Sev^{ibid} Isid^{ibidem} Aug$^{ioh\ 124,8}$ Gaud$^{serm\ 3}$. Sed differunt plura. Ut enim iam indicatum est *α* (pro *οσα*) legendum cum ℵBC*X 33. 77. 108. 440. 44^{ev} Or^{4,216} Chr Cyr (c f q vg *quae fecit*; a b e ff$^{2.}$ *et alia autem* [b *quidem*, a om] *multa fecit Iesus*) ... ς *οσα* cum AC^{2}D unc^{11} al pler syr$^{p\ mg\ gr}$. Item pro *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ D *ο* $\overline{\chi\varsigma}$ $\overline{\iota\varsigma}$. Add vero ad *ο* $\overline{\iota\varsigma}$ 76. 247. 435. c^{scr} syr^{hr} *ενωπιον των μαθητων αυτου*, item b *quae non sunt scripta in hoc libro.* Item legendum est *ουδ᾽* cum ℵBDΔ 1. 69. Or^{4,352} ... ς Ti *ουδε* cum ACXΓΛΠ unc^{7} al pler Or^{3,630} et^{rell} Chr Cyr. Item legendum *χωρησειν* cum ℵBC* Or^{4,216} (et ^{3,630} *χωρειν*) (c^{scr} *χωραισειν*), item cop *non valiturum esse capere* ... ς Ln Ti *χωρησαι* cum AC^{2}D unc rell al omn^{vid} it vg (b c e f ff$^{2.\ blan}$ am fu ing gat mt *capere*; a ff$^{2.\ sab}$ g q vg^{clc} arm *capere posse*) syr$^{p\ mg\ gr}$ rell Or$^{4,13.\ 352*}$ et ap Eus^{hist} Chr (et. ^{3,923}) Cyr Nonn (*ἀεῖραι*) Or^{int} (*capere potuisse*).

Ad finem libri (i. e. post *βιβλία*) ς (= Gb Sz) add *αμην* cum EGHKMSUXΓΔΛΠ^{supp} al pler c f am syr^{p} (ex uno codice) et^{mg} (*in Graec. est αμην* [*αμιν*]) aeth Cyr^{4,1123} ... omisimus cum ℵABC^{vid}D 1. 19** 22. 33. 90* 240. 244. al (sed pauc) a b e ff$^{2.}$ g q vg^{clc} (et^{edd} certe^{pler}) sah mün cop syr^{sch} et^{p} in$^{edd\ pler}$ (nec add syr^{hr}) arm (nec add Or^{4,216} Chr$^{8,601.\ 3,923}$)

Subscriptiones: ℵ*KMUXΓ al mu nil subscriptum habent (sed ad ℵ cf de subscriptionibus et inscriptionibus in Prol. Ni Ti ex Sin. cod. p. XXXI, cap. II, 5. ... B *κατα ιωαννην* ... ℵ^{a}ACEΣΔΛ 22. 33. al mu *ευαγγελιον κα. ιωαννην* ... HΠ^{supp} d^{scr} al mu *τελοσ του κατα ιωαννην* (Π^{supp} al add *αγιου*) *ευαγγελιου* ... D *ευαγγελιον κατα ιωανην ετελεσθη αρχε-*

ται ευαγγελιον κατα λουκαν. Similiter a b d e f ff^{2} q *evangelium* (q om) *secundum* (e *cata*) *iohannem* (ff^{2} *ioannem*, d *iohanen*) *explicit* (a pon ante *evang.*, q add *amen*, b *in deo*) *incipit evangelium* (ita d f; a b e ff^{2} q om) *secundum* (e *cata*) *lucan* (a *lucanum*, ff^{2} *lucanum amen*) ... g gat mm mt *explicit evangelium secundum* (gat mm *cata*) *iohannem* (gat mm *ioannem*); c *explicit evangelium iohannis*. Praeterea add ΠSΛ al pl versuum (στιχοι) numerum: ΠS al pl ͵βτ', Λ al mu ͵βσι', al ͵βι', ͵βκδ', ͵ατ', δισχιλιοι τριακοσιοι (ut 246.) et aliter. Item Λ al pm κεφαλαια (σλβ', ut Λ al pl; ad eundem numerum notatio marginalis codicum CK etc procedit; in AM ultimus est σλα'), item τιτλοι (qui in antiquiss. cdd pler praeter ℵBD singulis evv praeponuntur: numero sunt ιη' ut in ACΔ, aut ιθ' ut in KM: quae differentia pendet ab historia mulieris adulterae, vide supra), aliquot et. ρηματα (͵βχ' vel ͵ατλα' vel ͵ατλη'. Ath: *voces* 2600). In B numerantur capita 80. Praeterea multi (ut iam S) subscriptiones (ευαγγ. κα. ιωανν. ut S vel ut G^{supp} το κα. ιω. ευαγγ.) auctas habent his: εξεδοθη μετα χρονουσ λβ' (al λ' vel τριακοντα, G^{supp} vero κ') τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ (G^{supp} αναλυσεωσ. Certe enim αναλυ quod in cod. scriptum est additis per compendium εωσ litteris potius αναλυσεωσ quam αναληψεωσ praebet, nisi υ per itacismum pro η positum esse statuamus). Notabile est etiam quod in Λ 262. aliis, ut iam supra vidimus, notatur: εγραφη και αντεβληθη ομοιωσ εκ των αυτων αντιγραφων εν στιχοισ ͵βσι', κεφφ. ͵σλβ'. Denique in nonnullis haec et similia adnotantur: εγραφη ελληνιστι εισ εφεσον μετα τριακοντα ετη (237. ad haec add οι δε λεγουσι· μετα χρονουσ τριακοντα δυο) τησ αναληψεωσ του κυριου επι δομετιανου βασιλεωσ (ut 160.). Similiter syr^{sch}: *finitum est evangelium sanctum praedicationis Iohannis evglstae, quod locutus est Graece Ephesi*; item syr^{p} in antiquiss. cod. Assem. 1.: *explicit scriptura sancti evangelii Iohannis; locutus est autem et scripsit Ionice in Epheso* (apud White simplicius *finita est descriptio evglii sancti Ioh. quod locutus est Graece*) ... εξεδοθη μετα χρονουσ λβ' τησ του χ̅υ̅ (246. add του θεου ημων) αναληψεωσ εν πατμω τη νησω (ut 246. 252.) ... συνεγραφη υπο τουτου ιωαννην, οτε ην εν εξορια εν πατμω τη νησω υπο τραϊανου του βασιλεωσ, και εξεδοθη εν εφεσω δια γαϊον του ξενοδοχου των αποστολων μετα λβ' χρονουσ τησ του χ̅υ̅ αναληψεωσ (ita 145.). Ad quae cf Suidas sub ιωαννησ, ubi haec leguntur οτι ο θεολογοσ και ευαγγελιστησ απο τησ εν πατμω εξοριασ επανελθων συνταττει το ευαγγελιον ων ετων ρ', διαρκεσασ εωσ αλλων ετων ρκ' .. ar^{e} *finitum est evangelium Iohannis filii Zebedaei apostoli unius ex duodecim. Scriptum illud Graece populo urbis Ephesi post ascensionem domini nostri in caelum corpore anno trigesimo regnante Nerone imperatore Romano. Finiuntur autem cum illo IV evv. sancta, ceu quattuor flumina vitae, et gloria sit deo.* Similiter pers^{p} ad omnia 4 evv respicit: *finita sunt quattuor evangelia gloriosa Matthaei et Marci et Lucae et Iohannis.* Ceterum h. l. nec praetereundum videtur quod in prologo evangelii secundum Ioh, quemadmodum cod. Vat. Alex. num. 14 saeculi noni praebet, legitur (cf libellum meum: *Wann wurden unsere Evv. verfasst*, ed. IV. 1866 p. 118 sq): *evangelium iohannis manifestatum et datum est ecclesiis ab iohanne adhuc in corpore constituto, sicut papias*

nomine hierapolitanus discipulus iohannis carus in exotericis id est in extremis quinque libris retulit. Disscripsit vero evangelium dictante iohanne recte. Quibuscum conferendus est prologus apud Corderium praeposita *ἀνεπιγράφου* nota: *ὕστατοσ γὰρ τούτων ἰωάννησ – πάνυ γηραλέου αὐτοῦ γενομένου, ὡσ παρέδοσαν ἡμῖν ὅ τε εἰρηναῖοσ καὶ εὐσέβιοσ καὶ ἄλλοι – κατ᾽ ἐκείνου καιροῦ (κατ᾽ ἐκεῖνον καιρὸν?) αἱρέσεων ἀναφυεισῶν δεινῶν ὑπαγόρευσε* (sic) *τὸ εὐαγγέλιον τῷ ἑαυτοῦ μαθητῇ παπίᾳ εὐβιώτῳ τῷ ἱεραπολίτῃ, πρὸσ ἀναπλήρωσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ κηρυξάντων τὸν λόγον.*

LIPSIAE, EXSCRIPSERUNT GIESECKE & DEVRIENT.